www.e-rara.ch

[Tertius liber]

www.e-rara.ch
Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

Visual Library

catalog

A. K. IV. 6.

BIBL. JUR.
BASILEENSI

Hain 12315.

Basel 1488

Tituli tertij libri.

De vita ⁊ honestate clericorum.
De cohabitatione clericorum ⁊ mulierum
De clericis cōiugatis
De clericis nō residētibus in eccl̄ia vel prebendis
De prebendis ⁊ dignitatibus.
De clerico egrotante vel debilitato.
De institutionibus.
De ꝯcessione p̄bēde ⁊ ecclesie non vacantis.
Ne sede vacante aliquid innouetur.
De his q̄ fiūt a prelatis sine ꝯsensu capituli.
De his que fiunt a maiori parte capituli.
Ut eccl̄iastica bn̄ficia sine diminutione ꝯferantur.
De rebus ecclesie alienādis vel non.
De precarijs.
De cōmodato
De deposito
De emptione ⁊ venditione
De locato ⁊ conducto
De rerum permutatione
De feudis
De pignoribus ⁊ alijs cautionibus
De fideiussoribus
De solutionibus
De donationibus.
De peculio clericorum
De testamentis ⁊ vltimis volūtatibus
De successionibus ab intestato
De [illegible]uris
De parrochijs ⁊ alienis parrochianis
De decimis primitijs ⁊ oblationibus
De regularib⁹ ⁊ trāseuntibus ad religionem
De conuersione coniugatorum
De conuersione infidelium
De voto ⁊ voti redemptione
De statu monachoꝝ ⁊ canonicoꝝ regularium
De religiosis domib⁹ vt ep̄is sint subiecte
De capellis monachoꝝ ⁊ alioꝝ religiosoꝝ
De iurepatronatus
De censibus exactionib⁹ ⁊ procurationibus
De consecratione eccl̄ie vel altaris
De celebratiōe missarum ⁊ sacramento eucharistie ⁊ diuinis officijs
De baptismo ⁊ eius effectu
De presbytero nō baptizato
De custodia eucharistie chrismatis ⁊ alioꝝ sacrorū.
De reliquijs ⁊ veneratione sanctorum
De obseruatione ieiuniorum
De purificatione post partum
De ecclesijs edificandis vel reparandis
De im[illegible] ecclesiarum cimiterij ⁊ reruz ad eas pertin[illegible]n.
Ne cleri[illegible]monachi secularibus negocijs se immisceant.

¶De vita ⁊ honestate clericorum. rubrica.

OMnipotentis dei postulare suffragio vt ostendam in hoc volumine ordine fuisse seruatum. cōtinuāda est primo rubrica ad precedentia q̄ per doctores duob⁹ modis ꝓtinuat. ⁊ primo sic. Supra visum est de iudicijs ⁊ de eoꝝ singulis partibus. ℔ q̄ clerici debēt ab eis quātū possūt abstinere. nā decet suos dei puo incōmodo a strepitu iudicioꝝ ee quietos. c. j. de sindico. Et q̄m nō solū a iudicijs abstinere debent. ℔ vita ⁊ honestate fulgere. ideo post tractatū iudicioꝝ subijcit hec rubrica. hec tū cōtinuatio nō e multū cōtexta cuz p̄cedentibus. vñ forte ponit secūda. Quia supra visū e de iudicijs ⁊ iudices maxime clerici nō debēt esse in peccato. maxime cū iudicāt. iij. q. vij. iudicet. iō post tractatū iudicioꝝ subijcit qualiter clerici debeant se habere in vita ⁊ honestate. vt sic vitent oēm maculā peccati. ¶Aduerte tū q̄ in hac cōtinuatione doc. simplr dicūt q̄ existētes in peccato nō possunt iudicare. qō nō est simplr verū. dic ℥ q̄ ex merito vite iudicare alios nō p̄t. ℔ ex potestate officij sic. vide de hoc. iij. q. ij. ℔. fi. ⁊ iij. q. vij. in glo. sūme. plene p Inno. in. c. sciscitatus. ℔. de rescrip. ⁊ in. c. cuz venerabilis. de excep. peccat tū iudex aliū iudicando si ipse peccatoꝝ e. vt in. c. iudicet. ⁊ in. c. in grauibus. ⁊. c. qui sine. iij. q. vij. Et idē dic in sacerdotib⁹ respectu fori penitētialis. peccāt eni si existentes in peccato alijs penitētiā iniungunt. lz absolutio teneat. Debēt eni primo se corrigere saltē p cōtritionez ⁊ postmodū pniam alijs inūgere. ⁊ vide tex. cum glo. in. ℟. iudicandus. de pe. di. j. c. j. glo. in. d. c. i grauibus. Et vtrū malox sacerdotū p̄ces noceant vel p̄sint illis p quibus fiūt. vide tex. cū glo. in. d. c in grauibus. melius vide. xlix. di. in sūma. ¶Juz adde ⁊ aliud q̄ licet malus sacerdos ita conficiat sic bonus. j. q. j. multi. tū facilius exaudiunt boni sacerdotes q̄ mali. j. q. j. in. c. ipi sacerdotes. Luz eni sint intercessores apud deū si displicēt deo nedum exaudiūt. ℔ poti⁹ deū ad irā puocāt. vñ tex. not. in d. c. in grauib⁹ dicat. q̄ si is q̄ displicet ād intercedē dū mittit irati anim⁹ ad deteriora puocat. ¶No. illūtex. ꝓpetuo p ambitiosis atq̄ indignis destinādis vt eligant hi qui sunt benivoli ⁊ accepti illi ad quem mittunt. nā si dispicent redibūt sine effectu. ꝑ malus tū sacerdos ex ptāte officij etiam ꝓphetare pōt vt ꝓphetauit cayphas. nā dicit in euāgelio ꝓphetauit tē. Idē fecit saul dū pphetauit dauid p̄sequēs. vide. j. q. j. dictū. ⁊. c. pphetauit. Et vtq̄ sancti ⁊ boni sacerdotes habeant semp spūm sanctū. an vero recedat ad tēpus. ⁊ q̄ dicta fuit inter sanctos ⁊ xp̄m. respectu spūssancti. vide tex. in. c. querendum de pe. di. iij. ¶Tertio pōt ꝓtinuari ⁊ aptius vt supra i ꝓoemio cōtinuat. Ibi in primo libro dixit de ꝑsonis ⁊ officijs eoꝝ. in secūdo de actibus hoim in iudicio. restat videre de actib⁹ hoim extra iudiciū taz respectu clericoꝝ q̄z laicoꝝ. Et q̄ clerici sunt digniores laicis. primo ℔ tractat in tertio de actib⁹ clericoꝝ. in quarto vero de actibus laicoꝝ. Tractatur⁹ igitur auctor in hac tertio libro de actib⁹ clericorū volunt p̄mittere istā rubricā de vi. ⁊ hone. de. q̄ p omnib⁹ debent clerici vita ⁊ honestate fulgere. Et ne rubrica redarguat de superfluitate. dic q̄ verbū vita ꝓcernit necessaria ad victū clericoꝝ. ff. de. ℟b. sig. l. ℟bo victus. verbū honestatis cōcernit clericū respectu morū. ¶Materia huius rubrice habetur. xxiij. di. his igit. ⁊ ℔. clerici. cum quattuor. c. se. ⁊. xl. ⁊. xlj. ⁊ xliij. di. ꝓ totū. ⁊ Guil. in repetitōe hui⁹ tituli colligit iura p que ꝓbat honestatē clerici indictā p singula mēbra a capite vsq̄ ad pedē. repetitur in. vj. ⁊ cle. ¶Sed circa istā rubricā queri de vtli. q. q̄ appellatione clericoꝝ cōphendunt. dico q̄ largo sumpto vocabulo veniūt oēs in quacūq̄ dignitate sint positi ex quo sunt electi ad seruitū dei. vnde oēs q̄ nō sunt laici dicunt clerici. cū duo sunt genera christianoꝝ. vnū clericoꝝ. aliud laicoꝝ. vt dicit Jhiero. xij. q. j. duo sunt genera. ℔ ꝓbat ꝓmo ex etymologia vocabuli. vt. xxj. di. cleros. ⁊ in. c. cū sm. de preben. ⁊ in dicto. c. duo sunt genera. Dicunt eni clerici a cleros grece qd est sors latine. q̄ sunt electi in sortem dñi. vt innuit in dictis iurib⁹. hoc etiam ꝓbat hic in rubro tuncto nigro. nā in rubrica solū dicit de vi. ⁊ ho. de. ⁊ in nigro fit mentio nedum de

simplicibus clericis. ℔ de platis etiã epis. vt i. c. de rici. j. eo. Idẽ pbat in ri. de cle. egro. j. eo. ⁊ in. vj. li. ⁊ ibi p Jo. mo. ¶ Priuilegiũ ĝ tributũ simplr cleri cis ꝯprehendit oẽs clericos cuiuscũq; ordinis seu dignitatis sint. nam si est eps. ergo cleric⁹. ℔ de stricta significatione seu i materia odiosa appellatione clericoꝝ nõ credo ꝯprehendi epos. c. q; periculosũ de sen. excõ. li. vj. ⁊. c. in fidei fauorẽ. de here. co. li. Et idẽ puto in alijs clericis existentib⁹ in dignitate ⁊ in canonicis cathedraliũ eccliaꝝ. Nõ quia in eis est qualitas supra alios que nõ reputur in simplicibus clericis. vide ad hoc tex. no. qui facit ad multa in. c. statutũ. de elec. in. vj. maxime iunctis no. ibi p Jo. an. vbi dicit q; appellatione eccliaruꝫ parochialium nõ veniũt eccle parochiales collegiate in materia stricta. q; habẽt qualitatẽ collegij supra gratã. Sed in materia nõ odiosa ꝯprehendunt. ⁊ no. sem per illũ tex. ad materiã extensionis. ad idẽ qõ no. Jnno. in. c. sedes. de rescrip. sensit Fre. cõsi. xj. ⁊ ꝯ quo ad rubricam sufficiant.

Laici ꝓpe altare vl in choro dum officia celebrant stare nõ debent. sed causa orandi ire vel accedere possunt. vel sic generaliter. Cum celebrat diuisus debet eẽ clerus a populo. Tria sunt dicta. secundũ ibi. sed ps. tertiũ ibi. ad orandum. ¶ Nota primo ibi vt laici q; alij sunt laici. alij clerici. ⁊ dicũtur laici quasi populus. vt dicit tex. in. d. c. duo sũt xij. q. j. Hinc est q; appellatione populi non venit clerus. nec econtra. vt in. c. si sententia. de sen. ex. li. vj. ⁊ per illum tex. limitandus est. §. plebiscitum insti. de iure na. gen. ⁊ ciui. vbi dicitur q; appellatione populi veniunt vniuersi ciues etiam cõputati existentibus in dignitate. procedit enim in his qui sunt eiusdem professionis. secus in alijs vt est tex. cum glo. in. d. c. si sententia. ⁊ hoc clarissimũ in materia stricta. ¶ Quid autẽ in materia ꝓuilegiata vt si ꝓuilegiũ sit cõcessum senensi populo an comprehendant clerici satis dubitari posset. ℔ pro parte affirmatiua facit tex. in. c. dilecti cũ materia sua. de foro cõpe. ⁊ qõ no. Bar. in. l. j. ff. ad municip. ⁊ qõ no. in. c. rodulphus. de rescrip. ¶ Secũdo no. ibi secus. nam idẽ importat qõ circa. Et nota q; dicitur quis stare secus qñ est quasi cõtiguꝰ. secꝰ autẽ vbi est aliquãtulum remotus. vñ stans in choro nõ dicit stare secus altare. vt hic qõ facit p statutus ¶ Nota tertio ibi sacra mysteria q; sacramẽtũ celebrationis misse dicit mysteriũ ex eo q; hz recondita virtutẽ sicut dicit sacramentũ quasi sacre rei signũ. ⁊ vide de hoc tex. latiorem. j. q. j. multi. vbi etiã habet dria inter ministeriũ ⁊ mysteriũ. nã mysterium idẽ ẽ qõ sacramẽtũ. ministerium vero est qõlibet officiũ. ꝓ hoc. c. cũ i cunctis. §. inferiora ẽ. de elec. ¶ No. ibi stare vl sedere q; dria est inter stare ⁊ sedere. q; sũt dria inter ista habet. i. c. qđ est hoc. l. di. ⁊ in. c. ẽps. xcv. di. nam stare dr q; non sedet stans erectus in pedibus. ¶ Et no. q; licituꝫ ẽ qñq; in ecclia sedere. tpe tñ oronis dr ĝs stare et nõ sedere. l. di. qđ ẽ hñ. ⁊ facit illud. ps. Stãtes erãt pedes nostri. ⁊c. ¶ Item no. ex eisdem vbis q; iti neratio seu accessus ad clericos vel ad altare tpe celebrationis nõ est laicis phibit⁹ p istũ text. q; hñ tñ phibent laici stare vel sedere. ⁊ facit ad. q. quã infra subijciam. ¶ Itẽ nota q; ecclesia alicui habet tres ptes. Prima est illa que est ꝓpe altare maius q; solet qñq; cancellis includi. ⁊ ista ps qñq; appellatur sacrariũ. qñq; ps̃byteriũ. qñq; sanctasanctoꝝ. vt in iurib⁹ alle. in glo. ⁊ in hac pte debẽt stare clerici celebrãtes. vt ps̃byter diacon⁹ ⁊ subdiacon⁹. ⁊ de hac pte loquit̃ pncipiũ. c. ibi. secus altare. Secũda ps ẽ chorus. ⁊ hec pars subdiuidit̃ ab altari in multis locis per cãcellos ac etiã a toto corpore ecclie. ⁊ in hac pte debẽt stare clerici tñ psallẽtes ex duplici cã infra subijcienda. ⁊ de hac secũda pte loquit̃ text. i ℣. sed ps. Tertia ps ẽ reliquũ corpꝰ ecclie. ⁊ vulgariter appellat̃ nauis ecclie. ⁊ in illa pte ecclie dñt stare laici audientes diuina. ¶ Quid autẽ in clericis ꝓiugatis vel in alijs clericis audientib⁹ missam vel alia ⁊ iuna. j. subijcit̃. ⁊ p hoc declarat iste tex. i superficie sui. ¶ No. ibi tñ psallentib⁹. ⁊c. q; clerici existentes i choro debẽt psallere. ⁊ quãto existẽtes in maiori dignitate siue nobiliori. tanto magis debent deo psallere. cũ magis sint deo connicti ⁊ deo astricti. vt in. c. clerici. j. e. ⁊ qõ ibi no. ¶ No. in. ℣. ad orandũ duos casus in quib⁹ laici licite accedũt ad altare. s. cã orandi. ⁊ corpuꝫ xpi sumẽdi. Idem dicunt doc. in alijs sacris eadẽ rõne. ¶ No. ibi laicis ⁊ feminis. ar. q; appellatione laicoꝝ nõ veniunt femine. ℔ ꝓrium puto vex. p. c. duo sũt genera. xij. q. j. ℔ ad maiorẽ expressionẽ fecit mentionẽ de feminis. q; de eis posset magis dubitari. nũqd possint accedere ad altare. maxime ꝓpt quandam ꝓfectudinẽ quorundã clericoꝝ impitoꝝ q; indifferenter impediũt feminas volẽtes accedẽ ad altare cã orãdi hñ eni ẽ eis licitũ vt hñ pbat. ⁊ idẽ respectu cõionis. No. ibi sic mos erat. q; i his mlt̃ attendẽda ẽ ꝓsuetudo ⁊ p hñ verbũ videt̃ sentire doc. vt expleto officio liceat laicis ⁊ feminis accedere ad altare cã orandi. quasi secus tpe celebratiõis. ⁊ hoc est ℣ more i multis locis. Et hec faciũt ad. q. quotidianã nunquid liceat laicis cã offerendi accedere ad altare tpe celebrationis? Jo. de lig. inducit istum tex. ad ptem negatiuã. Ego putarẽ ꝓrium. q; vt. §. dixi nõ ꝓhibetur hec itineratio. maxime cã offerendi ad altare. ℔ phibẽtur laici ibi stare ⁊ sedere. Et cã phibitiõis fuit duplex. Prima ne impediant clericos diuina ministrantes. Secũda vt clerici honorificenꝫ. ⁊ sic eis deferat in sedibus. vt habet̃ de cõse. di. ij. in. c. sacerdotũ. ℔ p accessũ cã offerendi cessant iste due cãe cũ magis clerici honorificenꝫ ex oblationibus diuinoꝝ ne impediant̃ celebrare nisi esset maxima multitudo offerre volentiũ. Itẽ tex. hic simpliciter pmittit accessum cã orandi vel cõmunicandi. nec distinguit tempus celebratiõis ab alio tpe. ℔ tñ dicit sic mos est. seruet̃ ergo in hñ ꝓsuetudo. Ad idem text. in. c. duo sunt genera. xij. q. j. in fi. vbi dicitur q; laici offerre debent in altari. vt in. c. ois xpianus. de cõse. di. j. Item probo per locum a speciali in. c. oblationes. xc. di. vbi tex. no. ⁊ menti tenendus di cit q; oblationes dissidentium fratrum non sũt nec

in sacrario.nec in gazophilatio recipiende.ꝛ vide ibi glo.no.qui phibeant ab oblationibus.ꝛ tene mentꝰ illū tex.contra istos fouentes inimicitias et nolentes recōciliari proximis vt nō admittant ad offerendum.sic repellit vsurarius.c.qꝛ de vsu.

Sed hic dubitatur quid de clericis coniugatis an debeant stare inter clericos tēpore celebrationis? Fran.ꝛ Jo.an. post eū ꝛ cōmunit doc.dicūt qꝛ int laicos debent stare nō inter clericos.ar.in.c.diuersis fallacijs.j.de cleri.cōiu.ꝛ in.c.j.eo.ti.li.vj. vbi dicitur clericos cōiugatos gaudere ꝓuilegio clericorum in duobus dūtaxat.dūmodo deferāt habitum ꝛ tonsurā.ergo nō includunt hic appellatione clericorum.¶Credo posse dici cōtrarium.qꝛ istud nō est ꝓuilegiū clericorū.sed vt psallentes nō impediant ꝛ vt eis deferat hoc emanauit vt ꝓdixi. Luz ergo clerici cōiugati nō sint pure laici vnde appellātur clerici.vt in rubrica de cleri.cōiu. hic tm̄ excludunt laici.ergo non veniunt appellatione laicorum ꝓ hoc facit vnū no.dictum Jo.an.in.c.Johannes.de cleri.cōiu.vbi dicit qꝛ statūtū epi excōicans certo casu laicos nō cōprehēdit clericos cōiugatos cū materia sit odiosa.ꝛ tāi ñ sint pure laici.¶ quoddam genꝰ.seu quedā species mixta.facit.d.c.statutum.de elec.li.vj.ꝛ adde.c.si qui.xxxij.di.vbi dicit qꝛ clerici cōiugati debēt vigilare i psalmis dicēdis ꝓmittit ꝙ eis cantare cū clericis.possunt ꝙ stare int psallentes.vide oīno glo.xxiij.q.iij.quātus.q̄ sentit qꝛ possunt inter clericos.¶Sed est dubiū quid de alijs clericis qui veniunt cā audiendi diuinum officiū ꝛ nō cantāt:certe si impediant psallentes ꝓ eos nō est eis licitū.facit ꝓ hoc dictio tm̄ hic posita.dicit enī tex.tm̄ psallentibus.ꝛc.sed vbi non impediunt psallentes satis posset ꝓmitti vt in choro sint.qꝛ cessant tunc rationes statuēdi.Et qꝛ iste tex. excludit solū laicos.habuit ergo respectuz forte qꝛ clerici cōiter sūt inclusi int ecclesias eoꝝ.Sz quero an peccāt laici nō seruādo hoc statutū? Inno.dicit qꝛ nō.loquit enī hoc.c.de honestate.ideo nō ligat cōtrafacientes.maxime vbi cōsuetudo est i oppositū ¶Ho.hoc dictū qꝛ statutū loquēs de honestate nō ligat ꝑfacientes ad peccatū.vide tex.iij.di.§.hec ꝛ si.ibi.ℏ dictū limito dūmō nō fiat ex ꝓmptu vnō ꝓtemnēs exhortationez superioris peccat.vide bo.gl. cū tex.in.c.quis aūt.x.di.Item intelligo in ꝓsilio ꝓfectōis.secus in ꝓsilio reuerētie.vt no.i.c.ad aurez de eta.ꝛ qualī.ꝛ glo.in cle.j.de testi. ¶Quō autez cognoscat vtrū ꝓstitutio sapiat ꝓsiliū vel ꝓceptū? dic qꝛ ꝓtio recurrendū est ad materiā subiectā.naz si illa de sui natura nō necessitat dicit potius q̄dam exhortatio.licet verba aliud ꝯpiant.xj.q.iij.rogo cū glo.ꝛ in ꝓhe.decretoꝝ iuncta glo.ꝛ in cle.exiui de paradiso.de ver.signi.hec aūt materia nō necessitat cū in ecclesia omēs vnū sumus.nec distinguit seruus a libro.sed omēs sūt filij dei. hinc omēs dicūt patrem nostrum ꝛc.ꝛ ad hoc denotāduz cum papa celebrat clerici ꝛ laici sūt mixti sed honestū ē ꝓpter rationes ꝓmissas vt fiat diuisio ō qua hic ¶Ultimo ℏ querit ō vtili.q.vltra alias nūquid audire missā sit in ꝓcepto.cū iste tex.faciat mētionez de clericis et laicis? dic qꝛ oēs laici debēt audire missas cōpletas diebus dñicis ꝛ in alijs ꝑcipuis diebus.et starg in missa vsqꝫ ad benedictōez sacerdotis inclusiue alias peccāt mortaliter iusta causa cessante cū eis ℏ ꝓpiat ab ecclesia.vt in.c.missas.cū duobus sc.de ꝓse.di. j.ꝛ dixit missas i plurali.nō qꝛ arteñ audire plures numero.sed sufficiat eis vnica.§ dicit i plurali.qꝛ orator ꝓ viuis ꝛ defunctis.Idē dic in clericis maxime nō curatis.debēt enī in his diebꝰ maxime cōuenire ad ecclesias eoꝝ seu cathedralē ꝛ ibi missaz audire.vt in.c.ꝛ hoc attendendū.de ꝓse.di.j.ꝛ per illū tex.dico qꝛ nō missa peculiaris seu priuata missa ē in precepto.sed missa magna ꝛ ꝓblica q̄ fit cuz cantu.ꝓsuetudo tñ habet oppositū.§ de iure primū verius ē.nam derus orat ꝓ populo.vñ populꝰ dz tunc esse presens his diebꝰ ꝑcipue.ꝛ ideo dicit i.d. c.ꝛ hoc.qꝛ misse peculiares aut ꝓuate debēt ita dici illis diebus in locis secretis vt populus nō abstrahat ab audiendo missā solennē.Et per illū tex.qui facit mentionem de sacerdote infero qꝛ sacerdotes nō habentes curā nō tenent celebrare singulis diebus dñicis ꝛ festiuis cū solū iniungat eis qꝛ vadāt vnacum laicis ad audiendū missam ex quo nō habent populū.vt habet in.d.c.ꝛ hoc attendendum. De ep̄o dic qꝛ nisi cā rōnabilis eū excuset nō debet ꝓterire dē quōmin̄ dicat vel audiat missam .c.fi. de ꝓuile.li.vj.nec debēt saltē diebus dominicis deesse in ecclesia sua.de cōse.di.iij.epōs. ¶In gl. ij.ibi vt liberꝰ adde aliam rōnem quā.s.dixi.i.vt clerici honorentur ꝓ laicis.Sed quid si laici inuitentur a clericis vt stent inter eos.dicūt doc.qꝛ licitum est eis.ꝓ hoc tex.ibi nō ꝓsumant auctoritate ꝓpria.qꝛ illud verbū sonat in vitium.qꝛ si invitantur a clericis possunt.ꝓ hoc.lxiij.di.c.j.ij. ꝛ iij.vnde licite deficientibus maxime clericis inuitant laici ad cantandū cum clericis.ꝛ maxime ℏ fit in francia vbi laici sunt boni cantores.similit.in alamania bassa.Annquid autem possit solus clericus missam dicere cum laicis? vidē.xxxviij.di.sedulo.de cōse.di.j.ℏ quoqꝫ.ꝛ in.c.non liceat.xcij. di.ꝛ in defectu clericoꝝ hoc licebit.alias secus.vt in c.ꝓposuit.de fi.presby. ¶In gl.fi.in fi.hec exposito cōmuniter nō recipitur a doctō.quia cēt de in dubio cum omnes laici possunt intrare ecclesiam. nisi sint excōmunicati.xxj.di.cleros.de cōse.dis. iij.episcopus.xxv.di.perlectis.quia tales non debent ecclesiam intrare ꝛ hoc tempore celebrationis diuinorum.secus videtur si diuina nō celebrentur vt est glo.no.j.q.j.qui studet.in.v̄.missit.debet enī intelligi ꝑm dispositionem glo.precedentis vt dicatur sanctasanctorum illa pars que est prope altare que appellatur sacrarium in quo sunt clerici ad celebrandum ꝓpter sacramenta que ibi cōficiuntur. ꝛ quia in altari maiori cum soleat eē sacrariuz includuntur reliquie.j.de cōse.ecle.vel al.per to. Alij dicunt qꝛ appellatur sanctasanctorum capella constantini in roma vbi seruantur capita apostolorum ꝑetri ꝛ ꝑauli.sed cōmuniter hoc nō tenetur qꝛ ista cōstitutio quo ad hoc cēt localis qō nō esset dicendum.ideo tene superiorem.ꝛc.

Clerici. Breue est. nec potest breuiº sumari. sed ꝑ summario nota q armoꝝ delatio clericis est inhibita in tantum q cõtrafacientes grauiter peccãt. hoc colligitur ex eo. qꝛ tale delictum est excõmunicatiõe dignum vt hic. sed excõicatio nõ fert nisi ꝑ graui crimine. vt in. c. nullus. t in. c. nemo. xj. q. iij. t q̃uis hoc cauetur solum de clericis. idem dic in laicis. vt patet in rubro t nigro. C. vt armoꝝ vsus inscio ꝑncipe interdictus sit. li. xj. ¶ Sed cõtra hoc opp. de. c. dilecto. de sen. ex. li. vj. vbi ille decanº assumpsit arma materialia. ad idẽ. c. olim. j. de restit spoli. Sol. illa iura loquũtur in armis defensibilibº t nõ offensibilibº. possunt enim clerici ad eoꝝ defensionez arma assumere vt in cõtrarijs. ¶ Sed quero vltra alios nunquid sit hoc clerici licitũ indistincteʔ Sol. distingue plene. ꝓmo. an liceat ꝑ defensione ꝓpriꝑsone. secũdo q̃d pro defensione rerũ. tertio. an ꝑ defensione ꝓximi. quarto q̃d in religiosis. ¶ Ad ꝑmum dic q si clericus nõ põt mortem aliter vitare. potest impune occidere suum aggressorem. nec vllam irregularitatem incurrit. nã ꝑtinus aggressor videtur se ꝓmittere occidere q̃ ab aggresso occidi. vt ꝑbatur in clẽ. si furiosus. de homi. t ideo nullũ peccatũ incurrit. t dicit Jo. de lig. in tractatu de iusto bello q si clericus celebrans inuadit iuste dimittit celebrationem. t si defendẽdo se occidit aggressorem potest incõtinenti redire ad altare t officium ꝓficere. Si vero poterit aliter mortez vitare. puta fugiendo tunc est dubium. nunquid clericº teneat fugere. an vero possit arma mouere? glo. ꝓn. c. de his clericis. l. di. t in. c. sicut dignum. de homi. sentiunt q tũc nõ debet ꝓcutere. Sed in cõtrariuz adduco. d. c. olim. vbi ꝑ defensione rerum licituz est clerico mouere arma. ergo fortius ꝑ repulsione iniurie personalis. nam iniuria est fugari. t iniuria quelibet corꝓalis videtur maior qualibet iactura rerum. l. in seruorum. ff. de penis. facit q̃d not. Bart. in. l. j. ff. vnde vi. puto sic i clerico distinguẽdum q ad sua puta ad occisionem nõ debet clericus procedere si potest fugere. sed aliter resistere t verberare potest. ar. in. c. olim. iuncta. d. de. si furiosus. tunc enim occidendo euitat irregularitatem quãdo aliter mortẽ ꝓpriã vitare nõ poterat. Secũdo casu cũ queritur nunquid ꝑ defensione rerʔ videt primo q nõ sit licitum arma mouere. ar. i. c. suscepimus. j. de homi. t in. c. ij. eo. ti. dum dic te tuaq liberando. tẽ. t sic requirit illa duo copulatiue. In cõtrariũ facit dictũ. c. olim. cõcludo sic q ad occisionẽ seu mẽbri debilitationem clericus ꝓcedere nõ debet ꝑ defensione rerum. vt in dictis iuribº sed aliter verberare seu resistere potest. vt in dicto c. olim. t hoc sentit Jnno. in. c. si vero. el. j. de sen. excom. ¶ In tertio membro. s. quid pro defensione ꝓximiʔ videtur primo q nõ liceat clerico. per c. ex multa. j. de voto. vbi dicit q clericale officium reddit clericos inhabiles ad pugnãdum etiam cũ saracenis. ad idem. xxiij. q. viij. reprehensibile. t. vij q. j. c. sciscitaris. t q̃ ibi no. In cõtrariuꝫ facit. d. c. dilecto. vbi dicit q licet vnicuiq vicino ꝓpulsare iniuriam inferendam ꝓximo. t ꝑ illud verbum cuiq dicit ibi Hosti. t etiam Jnno. q laico t clerico hoc licitum est puto sic cõcludendum q aũ clericº habet iurisdictionem in loco. t tũc ꝑ defensione suoꝝ licet arma mouere. t sic loquitur d. c. dilecto. Si vero nõ habeꝫ iurisditionẽ aut sine ope clerici iniuria potest ꝓpulsari. t nõ debet clericº pugnare vt. s. in cõtrarijs. Aut nõ potest aliter ꝓpulsare. t tunc licet clerico capere aggressorẽ ꝓximi t verberare ac etiã occidere si aliter iniuriã ꝓpulsare nõ potest. xxiij. q. iij. i. c. maximianº. t. c. qui potest. t. d. c. dilecto. incurrit tamẽ occidendo irregularitatem. vt no. xxiij. q. viij. §. j. t i summa. Munq Enim euitat irregularitatem occidendo vel mutilãdo. nisi quãdo aliter mortẽ euitare nõ põt. vt in. d. cle. si furiosus. ꝓpo defensione ergo ꝓximi incurrit irregularitatẽ sine peccato. simile in iudice t in testibus exercentibus ex officium in causa criminali. l. di. c. j. t q̃ ibi no. ¶ Sed circa hoc vertitur pulchrum dubium. nunquid papa possit dare licentiam clerico pugnandi in bello iusto sine metu irregularitatis. t primo videt q nõ. qꝛ hoc videt prohibitum iure diuino. nam ab ipo christo dictũ fuit petro volenti defendere magistrũ suuz ab iniuria iudeoꝝ. Cõuerte gladium tuum in vaginam. vt habetur in euangelio. t transumptiue. xxiij. q. viij. §. j. Item in veteri testamẽto dixit deus ad dauid. Nõ edificabis mihi templuz. qꝛ vir sanguinis es. vt habetur transumptiue. de cõse. di. j. c. j. Contrarium determinat Cal. in. c. petitio. j. de homi. Mouetur qꝛ irregularitas est de iure positiuo. alle. c. is qui. de sen. excõ. lib. vj. sed tu adde dictum Jnno. in. c. ad audientiam. j. de homi. Item sola cõstitutio ecclesie prohibet clericum pugnare i bello iusto. ergo papa qui est supra istas ꝓhibitiones humanas. vt in. c. ꝓposuit. de cõcess. ꝓbend. põt hanc prohibitionem relaxare. maxime cum ipe papa possit ex iusta causa bellum indicere. ꝓsertim contra infideles. xxiij. q. viij. c. omni. t. c. ꝓtereꝛea. ea causa. t. q. Nec obstat ꝓma auctoritas alle. in cõtrarium. qꝛ nõ solũm illa fuit dicta petro. ꝑ cuaz alijz laicis. vt colligit ex eo q in eadem auctoritate subijcitur. dum dicitur. nam omnis qui gladiuz accipit gladio peribit. Sic etiaz respondetur ad secundã auctoritatem. Et potest dici melius ad illam secundã q loquitur de effusione sanguinis iniusta nam Dauid proditorie fecerat interfici vriaz vt cõmitteret adulterium cum Bersabee eiº vxore. t ad huc nõ fuit penitens quando illa verba fuerunt sibi dicta. sed nos loquimur quãdo bellum est iustũ t vt dicit alibi Augº. ille dicitur accipere gladium qui superiore nõ iubente vel cõsentiente gladium assumit ad effundendũ sanguinem. vt est no. text. in. c. ille. xxiij. q. iij. Item videmus q papa dispensat post penitentiã in irregularitate ex peccato cõtracta. vt no. Hosti. t cõmuniter doc. in. c. sicut dignum. de homici. t ꝙ. in. d. c. j. de conse. di. j. t ꝙ est valde no. ¶ Venio ad vltimum quid in religioso an possit se defendere sine superioris licẽtia. t videtur ꝓmo q nõ. qꝛ etiam actº liciti t si laudabiles

sunt sibi ꝓhibiti sine sui sup̃ioris licẽtia. vt vouere pegrinari. ꝛ si. xx. q. iiij. monachis. Jtẽ defensio sit ex ꝓpria volũtate, sed volũtas religiosi dependet a volũtate abbatis. vt in. c. ij. de testa. li. vj. cum si. Jo. de lig. in. d. tractatu concludit q si põt cõmode haberi superioris licẽtia postulanda ẽ. alꝫ autẽ licitũ est se defendere cũ hoc cõpetat de iure naturali. i. di. ius naturale. ꝛ quo ad actus naturales nõ cẽsetur mortuꝰ. ad hoc. xvj. q. j. placuit. ꝛ qõ ibi nõ. ꝛ in. l. deo nobis. C. de epis ꝛ cle. ꝓ hoc ꝓmo facit gl. no. xij. q. j. c. nõ dicatis. que dicit religiosum posse elemosynã facere de bonis monasterij morienti ꝙme si nõ põt licẽtia sup̃ioris cõmode haberi. Si ergo p actum alꝫ sibi illicitũ põt subuenire vite alterius. fortius p actũ licitũ põt subuenire vite ꝓprie. imo est plus dicendũ vt aduersus suũ sup̃iorẽ possit se defendere si sup̃iorẽ inuadit ꝺ omnẽ regulã ar. in. c. ex pte. j. de accu. ꝛ hoc bene no. Et inquantum istud. c. simplr ꝓhibet delationẽ armoꝝ. intellige in cultello feritorio seu offensorio. secus autez in cultello paruo apte ad incidendũ panem ꝛ alia necessaria. talẽ enim clericus licite defert. vt in. c. latores. j. ꝺ homi. Mã si ille clericꝰ licite nõ portasset illũ cultellũ incidisset in irregularitatẽ. qz dedisset operam rei illicite secutꝰ morte alterius. ꝓout ibi dicitur. ꝛ idẽ dic in religioso. vt ꝓbat in cle. ne i agro. de sta. regu. ¶. nullus. Et aduerte qz licet clerici seculares nõ sint excõicati ipso facto ex delatione armoꝝ. sed excõicandi vt hic. religiosi tñ tenentes arma intra septa monasterij sine licẽtia sup̃ioris ipso facto sũt excõicati. vt. d. cle. ne in agro. de sta. reg.

¶ In gl. j. ibi. ad terrorẽ latronũ. idẽ dic ex alia iusta cã. vt in. d. c. dilecto. ꝛ ꝯ. plenius dixi. ꝛ possunt portare ob hãc cãm. nedũ arma defensionis. ꝑ etiã offensionis. vt satis ꝓbat in. d. c. dilecto. ꝛ. d. c. oli

¶ In fi. glo. no. glo. bene. vult enim q ex sola delatione armoꝝ clericus perdit priuilegium si tertio monitus non desistit. de quo plene dic vt dixi in. c cõtingit. ꝛ. c. ad audientiam. in glo. alle. ¶ In gl. fi. in fi. hẽc glo. vult separe caudam a capite intelligendo ꝓncipiũ illiꝰ. c. in clericis ꝛ finẽ in laicis. ¶ vt dicũt doc. ꝛ bene etiam in clericis finis. c. adaptari põt. ꝛ magis cõgruit rubrice vt procedat ꝺ clericũ ordine successiuo. nã primo suspendet. secũdo excõmunicabit. tertio deponet. vt in iuribus allegatis in glo. nam ꝛ ꝓtra laicum nõ proceditur imediate ad excõicationẽ. sed prius incipienduz est a penis cõcilij generalis. j. de vsuris. qz in omnibus. ꝛ no. bene hoc dictũ Ber. vt clericus vsurarius non deponat incõtinenti. sed procedat ordine successiuo ꝑdicto. Et ex hoc intellectu glõ. no. q qñ copula ꝛ ponit iter eque ꝓncipalia. exponit copulatiua ꝓ alternatiua. facit qõ no. in. l. j. ff. de his qui no. infa. ꝛ ibi Butri. ꝛ Bar. Nam ad deferendã excõicationẽ nõ requiruꝫ ista duo copulatiue. s. q ferat arma ꝛ q sit vsurariꝰ. sed sufficit alterũ duoruz. potes dicere q id qõ dictum est in clericis habet locuz ratione continentie. sed vbi propter ipsum crimen videtur q possit peti q deponatur ꝓ ea que habentur in. d. c. qz. ꝛ per id quod dicit hic gl.

¶ Quisq; ꝓsbyter habens pꝰpulum debet habere clericum qui secum cantet ꝛ in alijs hic expressis eum iuuet. ¶ Nota primo q in dubio reddit ecclesie ꝓsumunt sufficere ꝓ duobus. videlicet ꝓsbro ꝛ clerico. dicẽs ergo nõ sufficere ꝓ clerico habet hoc ꝓbare. ꝛ ad hoc quotidie allegat iste tex. ¶ Nota secũdo ibi secũ cantet. ꝛ ibi legat. q differẽtia est inter cantare ꝛ legere. ꝛ q officiũ diuinũ licite cantat. Aduertendũ tñ q cantans in ecclia diuinum officiũ vt placeat populo peccat grauiter. vñ alibi dicit tex. q deũ morꝺ stimulat qui vocibus populũ delectat. xcij. ꝺi. c. j. ꝛ. ij. Cantandũ ẽ ergo principaliter ad laudẽ dei ꝛ magis corde ꝙ ore. ad hoc facit. xxiij. q. j. in. c. odi ꝛ pieci. vbi glo. colligit ar. cõtra scholares qui vadũt ad ecclesiã vt videãt dñas. nõ enim prodest eis auditio diuinorum. sed potius nocet. vt habet ibi. ¶ Jtem nota q in ecclesia parochiali debet ad minus ẽ vnus clericus vltra sacerdotẽ. ꝛ dicit ꝑ au. in cle. ne in agro. de sta. regu. de mente iuris esse vt iste clericus sit ibi intitulatus. licẽt de facto cõtrarium seruet. facit ad ꝺ c. postulasti. de iurepa. ꝛ. c. ꝓposuit. de fi. ꝓsby. et no. circa que versatur officium huius clerici. Jtez no. ꝓsbrm nõ debere dicere missam sine clerico. vide bo. tex. in. d. c. ꝓposuit. de consẽ. di. j. c. hoc quoq; si tamen solus diceret nihilominus conficeret licet cũ peccato. vt not. in. d. c. hoc quoq;. qz ad substantiam cõfectionis seu actionis sufficiunt illa pauca verba que dicit sacerdos in secreto. vt in. c. panis. de consẽ. di. ij. ¶ Vltimo nota q licite ꝓsbyter tenet pueros in ecclesia causa docendi eos. imo tenet hortari parochianos suos vt suos pueros mittant ad ecclesiam ad addiscendum fidem. i. principia fidei. vt pater noster. aue Maria. ꝛ symbolum. ꝛ consequenter prima litterarum rudimenta seu alphabetũ. debet etiam ſm do. An. docerẽ pueros psalmũ illũ. Quicunq; vult saluꝰ eẽ. ꝛc.

¶ In glo. j. ibi sine capella. ꝛ credo hoc etiam ꝓcedere in capella sine cura. nam ex quo habet onꝰ celebrandi missam ꝺz habere clericũ. cum sine clerici suffragio celebrare nõ debeat. ꝓbatur in. c. ꝓposuit. alle. ꝯ. sed fortius astringit ad tenendum clericum quãdo habet curam. vt hic dicitur. ¶ In glo. ij. in fi. no. glo. iuncto tex. que dicatur dos sufficiens ꝓ ecclesia tam collegiata ꝙ simplici. vide bonam glo. in. c. cum sicut. de cõse. eccle. vl alta. ꝛ. xxj q. j. c. j. ¶ Sed opo. contra tex. ꝛ glo. de. c. hoc ꝙ. prealle. vbi dicitur clericum non debere celebrare. nisi in ꝑsentia plurium clericorum. saltem duoruz. vt verificetur sua pluralis locutio cum dicit. dominus vobiscũ. So. iura in hoc varie disponũt. ¶ concludendo dic q aut ecclesia sufficit ꝓ plurimis. ꝛ tunc serua illud. c. hoc quoq;. Aut non sufficit nisi duobus. ꝛ tunc si est possibile habeat clericum sui ordinis. scz sacerdotem. vt vno deficiente aliꝰ suppleat. sic intellige. c. illud. vij. q. j. si nõ potest ꝓgrue habere sacerdotem habeat diaconum. xxiij. di. ꝑsbyteri. Si vero nõn potest habere diaconum habeat clericum in inferiori ordine. vt hic. nã minus

sufficit presbro ꝛ seruitori seu clerico q̄ duobus p̄sbyteris. vide bonam glo. in. d. cle. ne in agro. §. ad hoc. nec peccaret clericus si propter inopiam nullū teneret. ar. in. c. de his. j. de ecclē. edi. quo casu licite admittit populū ad adiuuandum eum. ar. in. c. non liceat. iuncta glo. xcij. di. ꝛ sic tempera glo. i. c. sedulo. xxxviij. di. que dicit non sufficere q̄ populus respondeat amen. ¶ In glo. iij. ibi. quoniam videmus. mens glo. est allegando illum text. q̄ in pulpito qui nō est subdiaconus epl'am legere non debet. Conclude dicta doc. sic q̄ non ordinatus ad subdiaconatum nec in pulpito nec in vestibus sacris deputatis subdiacono epistolam legere potest. xcij. di. non licet. alꝫ peccaret grauiter ꝛ puniretur vt habetur. j. de cle. nō or. mi. e. j. ꝛ. ij. qr nō posset p̄moueri ad subdiaconatū sine dispensatiōe. per ea que habentur in. d. c. j. ꝛ. ij. imo videtur q̄ requiratur dispensatio pape. vt ibi tangitur in gl. quod no. qr de facto fit ꝛrarium. Sic ergo nō in vestib⁹ sacris ꝛ non in pulpito etiam laic⁹ in necessitate potest dicere epistolam. ad hoc q̄ō le. ꝛ no. in. d. c. nō licet. vt voluit Jo. an. quod no. ¶ In ea. gl. ibi ab ordine suo recedere. vt dicit Jo. an. ꝛ bene hoc nō probant iura sequētia. nec etiā admittit consuetudo. nam quotidie videmus nedum diaconuꝫ. sed etiam sacerdotem dicere epl'am. nam per promotionē ad maiores ordines nō amittit quis minores ordines. nec eorūdem executionē. ꝛ vide glo. in. c. si qui clerici. lxxiij. di. que dicit q̄ videtur recedere a minoribus ordinibus quo ad onera. ꝛ satis posset dici saluando istā glo. ꝛ illam vt necessitate non iminente nō debeat cōpelli ad officium minoris ordinis ex quo promotus fuit ad maiores. ꝛ referas glo. ad opi. vulgarium. qꝫ forte putant vulgares illum retrocessisse. ꝛ hoc est vtile in ecclesijs collegiatis vbi sunt multi clerici in diuersis ordinibus. vt ordinatus ad maiores licite recuset necessitate non iminente in minoribus seruire ꝛ tene menti istam glo. sic intellectam quā cōmuniter reprobant doc. ꝛ forte nō bene ita simpliciter. ¶ In glo. penul. i fi. ꝛ per hoc tollit ꝛrariū q̄ō forte posset formari de toto titulo de magistris. vbi patet magistros cōstituendos in ecclesijs collegiatis. nō autē in minoribus. Dic enim q̄ iura illius tituli loquūtur in alio magistro. s. de idoneo. hic autē de instructore puerox quo ad prima rudimēca litterarū. ꝛ quo ad ecclesiastica. de quibus in ista glo. ꝛ se.

Si quis ex clericis Non potest breuius summari. sed no. ex text. clericum nō debere deferre tonsurā capillorum. § debet hēre rasuram in supiori pte. ꝛ tonsuram in inferiori. Et quid significet illa rāsura que alꝫ clerica dicit ꝛ q̄d circulus capillorū q̄ alias dicit corona. ꝛ q̄d tonsura in inferiori pte vsq̄ ad aures. vide glo. in de. ij. de vi. ꝛ hone. de. que satis notabilis est quo ad hec ꝛ vide text. xij. q. j. duo sunt genera. Et no. q̄ nō deferens tonsurā peccat mortaliꝫ. nam dign⁹ est anathemate vt hic. ꝛ. c. si quis. xxiij. di. Quid autem in monialib⁹. vide bo. glo. quā tenebis menti in de. attendentes. de sta. regu. ꝛ fuerūt opi. p̄ text. in. c. q̄cunq̄. xxx. di. q̄ dicit mulierē eē excōicandam si sine causa capillos sibi p̄cideret. debet enī portare comam in signū subiectionis. sic alibi dicit text. lꝫ male seruek in tuscia ꝛ lombardia. mulieres p̄sertim nu p̄serūt debere velare caput suū in signū subiectois ō quo dic vt habek. xxxiij. q. v. hec imago. ꝛ. c. mulier. glo. tñ in. d. cle. attēdentes, cōcludit q̄ monjales debent habere tonsuram in p̄te inferiori. ꝛ ita seruatur de cōsuetudine. nō p̄cidunk sibi crines vsq̄ ad aures. idē dicit glo. de puersis in. d. cle. ij. vide cōuersi ꝛ moniales nō portant clericam in p̄te superiori. sed tantū tonsuram in inferiori parte. rōnem vide p̄ glo. alle. §.

Additio. In glo. fi. in fi. no. glo. q̄ quando canon loquitur p̄ verba p̄sentis temporis nō est canon late sententie. sed ferende. de quo in. c. si diligenti. de fo. compe.

Clericus. Breue est ꝛ aliter nō sūmatur. Nota clericuꝫ nō debere nutrire barbam. qō procedit etiaꝫ in his qui sunt de ordine militantiū. hic nō sūt alia.

Clericus. Legitur duob⁹ modis. p̄mo q̄ p̄ncipium ꝛ finis ponāt vnū casum. mediū vero ponat aliū. ꝛ sm hunc intellectū. h. d. Si clericꝰ nō in sacris cōtrahit mr̄imoniū vxorē nō dimittit ꝛ si p̄fessus cōtrahit. sepabik ab vxore ꝛ itez tondebik. ꝛ legik secūdo mō vt vnū casū ponat. ꝛ iste modꝰ ē magis ſe p̄sentane⁹. ꝛ h̄ dicit in sūma. Clericꝰ nō in sacris nec p̄fessus pōt vxorē ducere. § itez tōdebik si vult gaudere p̄uilegio clericali vel dispensatiue tenere beneficium. ¶ No. p̄mo ibi si sit sine gradu. iuncto p̄ncipio q̄ clericꝰ i minorib⁹ ordinibus pōt dici sine gradu. ex quo do. An. arguit q̄ existens in minoribus nō degradak propt delictum. hoc tñ ar. ē falsuꝫ. vt clarissime habek in. c. siquis epūs. xxvij. q. j. vbi ptꝫ q̄ in quocunq̄ ordine p̄stitutus rōne delicti degradandꝰ ē. ad idē. c. cū nō ab hoīe. de iudi. vide no. i c. ij. de cle. ex. mi. ꝛ dic ad istū text. q̄ ē sine gradu. s. sacro. vt dō in gl. nec p̄ h̄ existimes q̄n etiā ordines minores sint sacri. cū ordo sit signaculum sacruꝫ § maiores ordines dicunk sacri p̄ excellentiā. de quo vide bo. gl. xxxij. di. in sum. ¶ No. scdo a ꝛrio ſe quo q̄ impediūt mr̄imoniū ꝛhendū ꝛ dirimūt post ꝛctum vt est sacer ordo ꝛ p̄fessio in religione approbata. ꝛ vide qō lanꝰ le. ꝛ no. in. c. vnico. de vo. li. vj. Ultimo no. ibi. itez tondeak q̄ clericꝰ p̄iugatus nō pdit irrecupabiliter p̄uilegiū clericale ex dimissiōe tonsure. § illud recupat statim qñ retondek. nā iste clericꝰ de quo in ista nō tondek iterū ad aliū finem nisi vt gaudeat p̄uilegio clericali. Gaudet enī soluꝫ in duob⁹ de quib⁹ in. c. vnico. de cleri. cōiu. lib. vj. Et sm istā lec. videk hic text. p̄ no. p̄ doc. in. d. c. vnico. q̄nimo dicūt plus ibi doc. q̄ si mortua vxore clericus reassumit tonsurā ipo facto recupat oia p̄uilegia clericalia dūmō fuerat vnica ꝛ virgo. ¶ In gl. ij. ibi ita q̄ monachus esset vult dicere q̄ sola parētum traditio nō sufficeret ad inhabilitādū ipsū ad matrimoniū ꝛhendum. sed requiritur voluntas p̄-

pria ipius ingressi. vt in. c. cum scimus. alle. in glo. t an t qñ pater t mater vel tutor possint quē trade re religioni dicē plene in. c. j. t. ij. j. de reg. In gl. fi. ibi. debet poni re coronam. sed ꝫ hoc opo. de. c. Johānes. de cle. cōiu. t de. c. vnico. eo. ti. li. vj. vbi patet q̄ est in optiōne ipius coniugati. ergo nō debebat ꝫ disponi vt iterū tonderetur. Sol. vt ꝓdixi iste tex. habet duos intellectus. ¶Primus q̄ principium t finis intelligantur de clerico seculari in minoribus constituto. t iste nō mandat tonderi. medium vero loquatur ꝫ couerso seu monacho. t iste debet iterum tonderi. qz nō potuit matrimonium cōtrahere. t ꝑm hunc intellectum cessat cōtrarium Secūdo potest intelligi vt tota littera ponat vnū casum. t loquatur in eo qui nō est in sacris nec ꝓfessus. Et ad cōtrariū cōmuniter rñdetur q̄ debz tonderi causatiue .s. si vult gaudere ꝓuilegio clericali. vel si dispensatiue vult tenere beneficium sine cura. t de hoc plene dicē in. c. Johānes. ꝓallegl. t ꝑm hunc intellectū hic est casus rotundus de eo qō ꝓdixi. q̄ clericus cōiugatus ex dimissione tonsure nō perdit irrecuperabiliter ꝓuilegium clericale. ꝫ i. continenti reassumendo tonsuram reassumit priuilegium. t hec. no. tē.

Clericis. Breue est t potest sic sumi. Clericus debet tonsuram deferre. t si nō vult potest inuitus a suo superiori tonderi. h. d. ¶ No. ꝓmo ex text. ar. q̄ archidiacon⁹ hz iurisditionē in istis minimis cōtra clericos. facit. c. ad hoc. de offi. archi. ꝫ dic vt ibi no. in. §. in quadam. ¶ No. secūdo q̄ superior pōt ꝑcidere capillos clerico sibi subiecto etiā reluctanti sine metu excōicatiōis. Et pōt littera itelligi dupliciter. ¶Primo a suis archidiaconis. i. de mandato archidiaconoz. nō enim tenetur ipse facere manibus ꝓprijs. Secundo vt arbitror potest intelligi ꝓprie vt in ignominiā clerici supior incidat si sibi crines nō ordinate sicut faceret barbitonsor. sed ita t taliter q̄ ille nō possit comā nutrire. t intelligerem istum tex. quatenus loquatur de inuitis vt procedat in clericis ꝓstitutis in sacris vel in minoribus volentibus gaudere priuilegio clericali. naz forte poz tam tonsuram pāruam t nutriunt comā more mulieris qō tendit in opprobrium cleri. facit cle. ij. eo. ti. t vide qō dicit in. c. fi. de cle. cōiu. ¶ In glo. fi. ibi qō iam suscepit similē habes. xxiij. q. vj. in sūma. Sed contra hoc facit. qz bonū nō volūtariū nō est remunerabile. c. nō satis. lxxxvj. di. vnde alibi dic glo. q̄ deus est remunerator aduerbioz t non nominum. in. c. j. de collu. detegen. i. deus nō respicit qō fit. sed quo animo fit. t an bene fiat. ꝫ quis nun ꝫ debet cōpelli ꝓ ecclesiam ad bonū faciēdum. solue ꝫ ꝓtrarium vt habet. xxiij. q. vj. in. c. vides. t in. §. fi. ea. cā t. q. ¶ In fi. glo. sed cōtra hanc cōclusionem glo. est tex. expressus. ff. de reg. iur. l. inuito. vbi inuito nō confert beneficium. solue ꝫrium ꝓ vt no. glo. t Bar. in. l. soluendo. ff. de neg. ges. Sz melius potest sic dici q̄ respectu voluntatis seu dū cōsulitur voluntati nunq̄ beneficium potest cōferri i inuitum. qz beneficiuz generaliter sumptum est beniuola actio gaudium ꝓbens capienti. vt i l. i. feu. in ti. qui. mo. feu. amit. c. j. Sed respectu vtilitatis potest beneficium cōferri in inuitum. vt si te volentem mittere in ignem vi cohibeo. vt est tex. in. c. t qui emendat. xlv. di. Ad ꝓpositum ergo hꝰ cōsulitur vtilitati clerici t decori totⁱ ordinis clericalis. nec habetur respectus ad voluntatem ipsius.

Additio. Vide etiam per Bart. in. l. ser uus. de. ꝛ. ob. t soluit ipe q̄ aut beneficium seu cōmodum tm̄ respicit inuitū t contradicentem. t procedit regula in inuitum. aut respicit etiam certam personaz. t tunc rōne tertij cōfertur etiam in inuitum. sicut dicimus in clerico q̄ nō potest renūciare ne conueniatur coram ecclesiastico. Item honores ꝓpter publicam vtilitatem etiam inuitis cōferuntur. vt in ti. de mu. t ho. per totum. t vide ad materiam id qō dicitur in. l. siqs in ꝓscribēdo. C. de epi. t de. t in. l. nō tm̄. ff. ꝛ app.

Monasteria. Frequētans monasteria monialium et monitus non desistens si clericus ē deponitur. si laicus excōmunicatur. h. d. ¶ Nota ꝓmo q̄ ex frequentatione ad monasteria monialiuz oritur sinistra suspitio contra accedentes. nam periculosa est sexus cōmixtio. vt est tex. cum glo. in. c. mulieres. de iudi. lib. vj. ideo clericus ꝓhibetur solus immiscere fabulis cum muliere. lxxxj. di. c. clericus. t. c. clerici. ¶ Nota secūdo duo requisita vt qs possit impune frequentare monasteria monialium. s. causa rōnabilis. t q̄ sit manifesta. Non enim sufficit causam rōnabilem allegare nisi illa sit manifesta nec sufficit occasio cōsanguinitatis ꝑm Jo. an. naz licet raro possit visitare cōsanguineam. nō tamē ꝫ pretextu debet fieri frequens accessus. qz etiā i consanguineis id scelus perpetratum reperitur. vt in. c. j. de coha. cle. t mulie. t ad ꝓpositum vide tex. xxiij. q. ij. diffinim⁹. t in. c. in decima. ¶ Itē no. casum in quo laicus efficitur de foro ecclesie. s. peccādo vel nimis confabulando cum monialibus. naz cōmittit sacrilegium qō est de foro ecclīastico. c. cū sit. de fo. compe. xxij. q. iiij. siquis suadente. ¶ Sz opo. ꝫ illud ꝓncipium. c. nam visitare monasteria nō est in se malum. facit. xlj. di. in. c. parsimoniam. Sol. iste tex. dupliciter exponit. ¶Primo vt ponat cōtinens ꝓ cōtento. t sic exponatur monasterium sanctimonialium. i. monasteriozum moniales. Secundo pōt intelligi ꝓprie. nam licet qs non loquat cū monialibⁱ. nō tm̄ oz frequētare ad ipārum monasteria. nam sepe intactis ab imunda violatione corpib⁹ fugit castitas ipa de moribus. vt dicit tex. Augustini in. c. nec solo. xxxij. q. v. periculosū eni est sepe visitādo moniales. Est eni facies mulieris vētⁱ vrēs. vt dic Salomō. ¶ Sc̄do opo. ad fi. c. cū mandat laicos excōicari t a cetu fideliū excludi. nā ꝑ solā excōicatōez excluſi sūt a cetu fideliū. xj. q. iij. c. cū excōicato. So. ꝓmo expōit t ꝓbat ē. t ex ꝫ nō q̄ cōpulatiua ponit int duo. q̄z alterū ē seqla seu effectus alterⁱ copula exponit ꝓ id ē. fac. l. j. ff. ꝛ pac. t qō ibi no. Sc̄do soluit q̄ debēt excludi a cetu fideliū ꝑ subtractionē sacramētoz de facto. Vel melⁱ

loquik de denunciatiõe q̃ sit p excõicationem .c. pastoralis. de apella. vt sit sensus q eps debet istos laicos excõicare. ꝛ ita eos postmodũ denũciare vt prorsus careant cõione fideliuꝫ. Et no. ex hoc ꝛ ex tex. ibi. ¶Primo q officiũ epoꝝ est intendere circa honestatẽ monialiũ. vt nimis nõ frequẽtenk p laicos vel clericos. vnde hodie põt eps ꝛ dz offis moniales visitare annuatim etiã si sint exempte. vt in de. attendẽtes. de sta. regu. Scõo q frequẽtãs monasteria monialiũ nõ est excõicatus ipo facto. epi aũt p eoꝝ statuta solẽt fulminare excõicationem

Additio. vsq; ibi in glo. ij ¶ Jn glo. j. ibi ꝛ.c. diffinim⁹. ibi dr q q̃ quis vult loqui moniali dz loqui in psentia abbatisse. et cũ ea ꝓpendiosa verba dicere. ꝛ dicit Hosti. q sicut nõ licet frequẽtare monasteria monialiũ. sic etiam hospitia cõmatrũ vel beguinaꝝ. vt in. c. pnicioſum in glo. alle. ꝛ facit qõ habek in de. j. de reli. do ¶ Jn ea. glo. ibi nõ sũt. vbi dicik q nõ sufficit dicere ꝓscia mea munda est qno ad deum nõ curo quid alij loquãtur quãdo quis frequẽtat monasteria. q; non solũ expedit quẽ habere bonã ꝓsciam qno ad deũ. ¶ etiã habere bonã famã ne alij scãdalizenk. ¶ Jn glo. ij. in fi. no. glo. ad statuta facientia mentionez de frequẽtatiõe vt ex duabus vicibus inducak frequẽtatio. ꝛ ꝑ ista glo. facit dictũ Archi. in. c. illud. xxj. di. vbi dicit q ex duabus vicibus inducik consuetudo ad maleficium. facit. l. iij. C. de epi. audi. Hosti. tñ discrepat a dicto glo. ꝛ dicit recurrẽdum ad cõmunẽ vsum loquendi. vt. l. iij. ff. de reb⁹ du. ar. in. l. j. ff. de flumi. ꝛ meli⁹ in. c. de causis. de offi. dele. Jo. an. sentit q si post admonitionẽ accesserit habet locũ dispositio huius tex. qõ satis placet. nã oritur maxima suspitio ꝫ monitũ iterantẽ accessuꝫ Et aduerte q; hic nõ ponitur debita pena coeuntium cũ monialibus. ꝑ tñ puniunk isti ex suspitione ꝓpter inobediẽtiam ex contemptu monitionis superioris. nam vbi vere constaret de delicto cleric⁹ in quocunq; ordine. debet deponi ꝛ detrudi i monasterio ad agendũ ꝑpetuam penitẽtiã. xxvij. q. j. c. si qua monacha. ꝛ .c. sicꝫ eps. Laicus vero ſm leges decapitatur. ꝛ omnia bona applicantur monasterio cui intulit iniuriã. vt est lex canonizata ea. cã ꝛ. q. siquis rapuit. ad idem. l. si quis non dicam rapere. C. de epi. ꝛ cleri. ꝛ in corpore vñ sumitur. Et quot peccata cõmittat talis perpetrans hoc scelus cum moniali. vide glo. quã semper tene mẽti. in. c. virginibus. ea. cã ꝛ. q. cõmittit enim sacrilegium. quia ledit sacrum. Jtem incestum. quia cum cõsanguinea spirituali. Jtem adulterium. quia cũ sponsa dei. Et an possit accusari accumulatiue de quolibet istoꝝ delictoꝝ. an vero debeat eligere alterũ. vide ibi glo. que iudicio meo nõ vsq; quaq; soluit q̃stionẽ. ꝫ reducas illã gl. ad no. ꝑ Bar. i. l. senat⁹. ff. de accu. ꝛ ꝑ Jo. an. in addi. spe. i ti. ō homi. i. ꝑn.

Quoniam. Episcopus potest statuere in ecclesia certuꝫ numerũ clericorum. ſm ipius facultates q̃ viuant in cõmuni ꝛ contradictores ad hoc cõpellere. ꝛ istos in cõmuni viuentes potest absoluere ab excõmunicatione incursa ꝓpter iniectionem manuũ in socium. Et tria sunt dicta. secundũ ibi. siqui tertium ibi indulgemus. ¶ Nota primo casuꝫ notabilem ſm cõem intellectum q epus cum capitulo ecclesiam parochialem potest facere ecclesiaꝫ collegiatã. ꝛ disponere vt clerici licet seculares viuant i cõmuni. ꝛ sub vno tectu dormiant. ꝛ sic dicit Abb. fuisse disputatum ꝛ determinatũ per magistrũ. suum ꝛ seruatũ i dioces. claramõ auctoritate huius c. ꝛ facit. c. a nobis. de iurepa. ꝛ quod no. in. c. cum dilectus. de consue. ¶ Nota secundo q ex eo q clerici viuunt in cõmuni in aliqua ecclesia ꝓsumik ibi ee collegium. ad hoc vide no. per Jnno. ꝛ in. c. postulasti. de iurepa. ¶ Tertio no. ibi. valeatis q eps nõn artatur ad faciendũ clericos viuere in cõmuni vt hic dicit. licet possit facere. ꝓ hoc facit text. ibi licitũ vobis sit. ꝛc. Nam subiectũ voluntati ñ subij cik necessitatẽ. xxxij. q. vij. c. apostol⁹. ꝛ. l. nõ q̃q̃d. ff. de iudi. Jtem nota ix. ō. sicũi. casum in quo durior vita inducitur clericis secularibus. nã cõpellũtur ponere redditꝫ in cõmuni ꝛ simul cum alijs viuere. ¶ Nota in ō. indulgemus. vnũ priuilegium clericorum etiam secularium habitantiũ in communi. possunt eni absolui ab excõicatione inflicta ꝓ iniectione manuũ in socium ab epo loci. ꝛ idem tenet glo. in. c. decimas. xvj. q. j. ꝛ in. c. nullus. xvij. q. iiij. ꝛ Jnno. hic. Sz diceres tu. hoc videk mihi eẽ regulare. vt in. c. quenit. j. de sen. ex. dic illud, c. ꝓcedere ex leui iniuria. ꝫ inferens clerico iniuriã me diocrẽ nõ põt regulariter absolui nisi a papa. vt i. c. siqs suadẽte. xvij. q. iiij. vñ priuilegiũ istud operatk cũ iniuria fuerit mediocris. ꝛ idẽ ẽ in religiosis vt ẽ in. c. monachi. de sen. ex. Sed seculares non absoluunk nisi ab epo vt hic. cũ istud priuilegiũ soluꝫ sit indultum epis. vt patet in antiqua ex suprascriptione. sed monachi possũt absolui per eoꝝ abbatem vt in. d. c. monachi. vbi vero iniuria fuerit atroꝝ. nec illi nec isti absoluunk nisi a solo papa. vt hic i fi. ꝛ in. d. c. monachi. ꝛ in. c. cũ illoꝝ. eo. ti. ¶ Jn glo. j. ibi habenda est rõ expensaꝝ. no. glo. iuncto tex. ad quã debẽt aduertere maxime iuuenes vt tñ expendant ꝛ nõ ampli⁹ quãtũ habẽt in redditibus. imo cõsilium ẽ q semp aliquid supsit. nã sicꝫ expendit tantũ quantũ habet in redditib⁹ ex casu aduerso efficik paupioꝝ. ꝛ ita cõsulik tutori pupilli. l. iij. ff. vbi pupil. educari debeat. Jn glo. fi. nõ allegat gl. tex. aliquẽ ꝓ hoc vltimo dicto. ꝫ vide tex. in. c. fi. ſ. de psump. Et instant doc. hic circa ꝫ. ꝫ cõclude sic q aut põbende nõ sint distincte. nec ẽ numer⁹ i ecclesia. ꝛ tũc cõtra impetrantẽ licite põt opponi de defectu facultatũ ꝛ vnus sol⁹ etiã inuitis alijs põt opponere. vt sentit ꝫ Jo. an. facit. c. ex pte. ꝛ qõ ibi not. de cõcess. põben. Cui aũt incumbit onus probandi an excipienti q facultates nõ sufficiãt. an impetranti q imo sufficiunt: dic vt no. in. d. c. fi. Si ꝺo põbende sint diuise tunc mihi placet opinio vt ista exceptio defectus facultatum nõ sufficiat. quoniã ex q̃ põbẽda vacat vel est vacatura. nõ possũt clerici ꝓtendere interesse stante integritate põbendarũ. Quidam tamẽ tenẽt dictũ huius glo. ꝫ primum plus placet

qō tenet Bonagui.in.c. dilecto de preben. ¶ In glo.ij.in fine iste vltimus intellectus vt loquatur i regularibns cōmuniter nō recipit a docto.t bene. primo patet qz tex.dat epis facultatem t nō necessitatem hoc faciendi.sed regulares tenent ad hoc de necessitate.vt in.d.cum ad mōnasteriū.de sta.reg. Itē hic disponitur vt redditus istoz veniant in cōmuni sed regulares nō habent reddit⁹ distinctos. vt in.d.c.cum ad monasterium. Item hic indulgetur epis vt istos possint absoluere sed in regularibus hoc nō est cōcessum epis sed prelatis ipsozum religiosozum.vt in.d.c.monachi.Cōmuniter ergo intellige hoc.c.vt loquatur in clericis secularibus nō qz ipi necessitent ex iure debito ad viuendū i cōmuni.nec eps necessitat ad hoc faciendum sed dat facultas epo vt possit ecclesiam erigere in collegiatam t disponere vt hic dicitur.nam nō fit deterior conditio clericozum in spectu fine. ¶ Vnuz tamen aduerte.hic dicit Jo.an.t fuit dictū hosti.in summa eo.ti.§.j.qz hoc potest eps nisi consuetudo sit p scripta vt clerici viuant diuisim nisi ex tali consuetudine nutriretur inhonestas seu contemneretur seruitium ecclie.nā tunc nō ob.consuetudine poterit eps disponere prout hic dicit.ar.i.c.inter quattuor de reli.domi.Ego autē nō video qz psuetudo possit simpliciter induci cōtra dispositionē hui⁹.c. cum hic nō imponat necessitas epis sed datur eis facultas hoc faciendi.sed in his que sunt mere facultat ex nō vsu nō introducitur cōsuetudo. nam si ego frequētaui molendinuz tuum dūtaxat p.xl. annos nō ex hoc est introducta cōsuetudo vt non possim ire ad aliud molendinū.t sic de simlib⁹.vt no.plene in.c.ioannes.de cleri.cōiu.per Ly.in.l.j C.que sit lon.cōsue.t no.in.c.ex parte astensis.de concess.preben.facit.l.j.ff.de via pub. tex.op. in.l. si certis annis.C.de pac.nisi forte epo volente clerici cōtradixissēt t tunc forte potuisset induci cōsuetudo.vt no.in iuribus prealle. Et hec faciunt ad q̄stionem quotidianam de qua als interrogat⁹ fui de facto nunquid maior pars canonicoz possit inuita minōri parte omnia bona ponere in cōmuni. t statuere vt cōmuniter viuant in cōmuni ecclesia. t facit in ar.pro parte affirmatiua.c.fi.j.de his que fi.a ma.p.ca.vbi maior pars disponit de redditib⁹ pbendarū singularium ad opus piū inuita minori pte.Credo qz soli canonici sine epo hoc nō possūt etiam vno cōtradicente.ar.in regula qō oēs rāgit. t qō ibi no.per glo.de regu.iur.li.vj. t qz per hoc statutum nō solū disponit de redditibus. sed etiaz de personis. Item inscio epo nō possunt alterare statutum ecclesie.vt in.c.cum cōsuetudinis.de consue.vide glo.in.c.ij.de verbo.sig.li.vj.sed eps cuz maiori parte capituli poterit hoc ar.opti.hic. nam si potest de nouo disponere fortius collegium iam inductū potest inducere vt viuant in cōmuni.vt p batur in.c.panis.circa medium.de conse.di.ij.intellige tamē istum tex.cum cōsiliō capituli seu cum cōsensu.sed si sine causa rationabili nō vult psentare tunc cōtradictio habetur pro consensu.vt not. Archi.in.c.j.de consti.li.vj.

Qc Elm ab omni. Ecclīastici iudices t dieg̃ati gratis iudicare debēt nec exigere pñt decimā vel alia quotam litis etiā si hoc habeat psuetudo.primo reprehendit auariciam iudicū.secūdo ponit reprehensionis causam.tertio cōcludit iusticiā. ¶ Nota primo qz nō solum abstinendū est a malo sed ab omni eo qō species mali est.tex.in de.cupiētes.de pe.in prin.imo a bono si tamen sequeretur malum.per id qō habetur.ne de.vel mona.c.j. Et pro intellectu aduerte post abbatē hic.quedaz eni sunt bona in se que nulla intentiōe pñt fieri mala vt laudare deum.quedā enim sunt in se ita mala vt nulla intentione possunt fieri bona sicut blasphemare deū adulterari.t silia facere.quedā sunt de genere bonoz.vt dare elemosynam ieiunare.& si.t ista ex circūstantijs possūt fieri mala.nā si dare elemosynā vel ieiunarem ad pompā potius demereoz q̄ mereoz.qz abutoz bono.xij.q.j.certe.j.q.j. nō est putāda.quedā vero sunt indifferētia.vtputa qz nō sunt in se bona nec mala nec de genere bonozum vel malozum.t hec intentione pñt fieri bona vel mala vt leuare lapidem de terra. naz si leuo eo aio vt primus nō ledat efficitur bonum.si dimitto vt proximus ledat efficitur malum.t de istis indifferentibus intellige illum.v. vulgatum. quicquid agunt homes intentio iudicat oēs. Intentio ergo nō prodest in his que in se sūt mala.ad hoc bo.tex. in.c.nō solum.de regula.li.vj.vbi dicit qz puritati cōscientie nō debet deesse iudiciuz rationis.t alibi dicit apls.qui ignorat ignorabitur.xxxviij.di.qui ea que dei sunt.tē.sensus ergo huius lre est vt nō solum sit abstinendum ab eo qō in se est malū.sed etiam ab eo qō occasionaliter potest esse malum sē recipere pecuniam pro iudicando.posset enim inducere iudicem ad iniusticiam.t ideo dicit in psalmo. Beatus qui excutit manus suas ab omni munere.t vide.j.q.j.sunt nōnulli. ¶ Secdo no.ibi secularium more.qz cōsuetudo secularium honestati obuia nō est a clericis imitanda. ¶ Tertio no.ar. ex isto tex.qz valet cōsuetudo in foro seculari vt detur iudici pro laboze suo certa quota litis puta vicesima vel decima.t vide spe.qui hoc tenet in ti.de salarijs.§.j.v.si vero ordinarius.vtruz possit hoc induci in foro ecclesiastico.j.dicetur cum gl.iste ti. tex.apertissime facit qz nō. ¶ Nota ibi preter expēsas.qz dictio preter qñqz includit.sensus enim litere est qz nedum petebant isti expensas victualium sed etiam certam quotam litis.t vide de hac dictione qō no.Inno.in.c.dudum.ij.de elec.t ibi latius dixi. ¶ Nota ibi vt ex ipis honeste viuere pulchrū tex.qz redditus ecclesiastici assignantur clericis principaliter vt ex ipsis honeste viuere possint.nō eni tenentur primo subuenire pauperibus q̄z eis.nec primo reedificare edificia ecclesie.primo enim debet ipse viuere t de his que supersunt alia pia opera facere.sic intellige tex.xvj.q.j.c.fi.vbi dicitur qz quicquid habēt clerici pauperū est.t vide bo.tex. i.c.de his.j.de ecde.edi.t no.illud verbū honeste viuere.nō eni debēt ex redditibus viuē inhoneste

¶ I.

t vide dictū hiero. xliij. di. in prin. Itē no. ibi gra
tis. gē. q nullū prorsus mun⁹ debet iudex eccleſia-
ſtic⁹ exigē a ptib⁹. Ultio no. ex ſi. iūcta gl. ſi. q ſnia
lata intercedente pecunia eſt ipo iure nulla. Mun-
quid autē cōmittit ſimoniaz vide glo. menti cōmē
dandā. j. q. iij. vendentes. que cōcludit q in ꝓpha-
nis nō cōmittit ſimonia lz ſit grauiſſimū peccatuz
rō qz ſimonia cōmittit tm in ſpūalibus vl annexis
j. q. j. quaſi per totum t maxime ibi in ſūma. ſed in
rebus ſpūalib⁹ ſatis poteſt dici ſimoniaz cōmitti ſi
do pecuniā vt habeam ſniam ꝓ me qz volo conſeq
ſpūale vel ſibi annexum. ¶ In glo. j. in prin. vide-
tur glo. excipiendo caſum a regula q redimere ve-
xationē ſuaz ſit ſpēcies mali. qō a doc. cōiter repro
bat cū hoc fiat auctoritate iur⁹ q nō eſt malum nec
ſpecies mali. xxiij. q. iiij. qui peccat. t. l. gracchus.
C. de adul. ſ forte glo. habuit reſpectū ad actū i ſe.
i. ad ipſam dationē pecunie iudici factaz. t an t qñ
liceat dare pecuniam ad obſeruationē iuris ſui ple
ne no. in. c. dilectus de ſimo. t. c. ad aures. co. ti. et
dic vt ibi. Sed h̄ cadit vna bona queſtio t vtilis nū
quid tractens pecuniā iudici poſſit illam repetere
tanq̄z indebite ſolutā? t excludo vnū caſū indubita
bilē quādo dedit eo ato vt iudex corrūperet ad fe-
rendā pciſe ſniam pro ſe. nam tunc ceſſat repetitio
cum turpitudo verſetur ex vtraq̄z parte. fiſcus eni
talem pecuniam repetere pōt q ipe accipit oīa iſta
illicite acquiſita. vt. l. iuti⁹. ff. de iure fiſ. Sed dubi-
tabilis caſus ē quando dedit pecuniā vt ꝓſeruaret
ius ſuū t vt ſententiam recte ferat? de hoc vide gl.
xiiij. q. v. c. nō ſane. t. xj. q. iij. qui recte. vbi ponun
tur opiniones cōtrarie. videt tamen ibi glo. magl
inclinare vt locus ſit repetitioni qz nō turpit⁹ dedit
ſed iudex turpiter recepit. ꝓ hoc. d. c. nō ſane. t. l. ij
ff. de cōdi. ob tur. cām. ſ Bar. in auc. ſ nouo iure.
C. de pen. iu. qui male iudicauit tenet q hodie per
ius nouiſſimū nō poteſt repeti cū nō ſit licituz quo
mō dare pecuniā iudici. Satis ego putarē ex
circūſtantijs hanc qōnem diffiniendā vt ſi veriſimi-
ter timebat grauari habeat locū prima opi. vt poſ-
ſit repetere. alſ aūt ſecus qz prima fronte ē ꝓſump-
tio ꝑ dantē q voluerit corrūpere iudicē. t in hoc
no. iſtā glo. dū dicit niſi manifeſte ꝓbetur ꝑrium.
nā licet oēs hodie vtāt bonis ꝟbis nihilomin⁹ mē
te id agūt vt iudex ferat ꝓ eis ſniam t pecunia ſeu
munera ſolent peruertere animū iudicis t cecare vt
nō videat ius alterius ptis. nā afficit incōtinēti ad
ius tradēris. ꝓ h̄. j. q. j. ſūt nonnulli. viij. q. ij. c. j. t
ij. t primū dictū glo. clare ꝓcedit qñ extra iudiciuz
quis dat pecuniā iudici vt nō moleſtet eū. tūc enim
nō tractat de ꝓiudicio alterius ptis. ¶ In. glo. ij.
ibi ordinari⁹ autē nō debet hꝰ nisi ſportulas. pri-
mo ꝓ declaratiōe videndū ē q̄d ſint iſte ſportule. ſe
cūdo q̄d poſſit recipe iſte ordinari⁹ vel delegatus.
¶ Dic ad ꝓmū q ſportule ſūt quedā vaſa que vul-
gariter vocant ſportule. t ponit cōtinēs ꝓ ptento.
qz in illis vaſis ſolebāt deferri muuera iudicib⁹ et
qualia debent eſſe iſta munera ſeu quāta nō ē lege
diffinitū. vt in auc. generaliter alle. in glo. ¶ Et ad
uerte qz dubiū eſt nūquid iudex eccleſiaſtic⁹ ordia-
rius poſſit petere iſtas ſportulas ſicut iudex ſecula
ris. t tenet Jo. an. hic t cōiter doc. q nō. t idē no. i
c. vnico de pluſpeti. t ſatis iudicio meo ꝓbat hoc
in tex. ſiam licet queſtio in ꝓn. loquat in delegato.
ratio tamē decidendi nō minus cōcernit ordinarios
q̄z delegatos cū t ipſi ſint beneficiati t beneficio
dantur eis vt ius reddant ex quo habēt iuriſditio-
nē ita q fortius dz abſtinere ordinari⁹ eccleſiaſtic⁹
q̄z delegatus. Itē aduerte qz licet lꝛa in ꝓn. loquat
de quota lītis. tamē in. v. ſiandam⁹. t in. v. non at
tendentes. clare in nuit vt nihil a ptibus ꝓſus ſit
exigendū. t hodie videt declaratū in. c. ſtatutū. ¶.
inſuper. de reſcrip. li. vj. vbi tantū cōcedunt expē-
ſe victualiū cū iudex delegat⁹ pficiſcit extra domi-
cilium. nunquid aūt valeat cōſuetudo in oppoſitū.
Spe. in loco ſ. alle. tenet q ſic. cui⁹ dictuz reprobat
glo. in cle. ſtatutū. de elect. ꝓ iſtum tex. qui bene fa
cit. nā h̄ dānatur conſuetudo vt paret ibi more ſecula
rium. niſi diceres q nō erat cōſuetudo iſta in foro
eccleſiaſtico ſed tm in ſeculari. Dñs Lar. h̄ dicit at-
tentari poſſe q ſi cōſuetudo nō habuit ortuz ab ex-
actione poſſūt tūc partes ad obſeruandū laudabi-
lem conſuetudinem cōpelli. ār. in. c. ad apoſtolicam.
j. de ſimo. ſed hoc dictū mihi nō placet qm̄ aut pre-
ceſſit exactio t tūc clarz vt cōſuetudo nō potuerit in
duci qz ptra honeſtatē t cōtrā mentē hui⁹. c. t facit
j. q. iij. ex multis. Aut nō ꝓceſſit exactio t tunc non
inducit conſuetudo ex liberalitate donantiū ſ q̄li-
bet donatio habet effectū ſuum. iuxta ea que not.
Bar. in. l. cū de in rem verſo. ff. de vſuris. facit. l. ſi
certis annis. C. de pactis. ¶ Nec ob. c. ad apoſtoli
cā. qz illud loquit quādo diu aliquid fuit datuz in
piam cauſam. tunc eni laici vident voluiſſe induce
re illam cōſuetudinē. vt ibi plene no. ¶ Cōcludē ſ
q de iure ciuili ordinarius petit iſta munera a lege
nō diffinita. Delegatus aūt petit put dicit h̄ in gl.
ſ de iure canonico nec ordinari⁹ nec delegat⁹ pōt
petere aliquid ꝓ labore iudicādi ꝓ id qō habet i lit-
tera. ¶ Sed dubium eſt quid ſi delegatus non ha
bet ſufficiens beneficium vnde viuat nunqd poſ-
ſit petere ſaltem vt delegatus principis. iſta littera
a contrario in verbo non obſtante facit q ſic. t licz
quidam teneant oppoſitum per alias rōnes littere
ſcz quia iudicium debet eſſe gratuitum. Item quia
obediēdum eſt principi deleganti. t ſic tenuit Pe.
de ancha. hic tamē vt dixi iſtam opi. non puto ve-
ram. nam delegatus principis ſecularis recipit pe-
cuniam pro labore ſuo nō tamē eſt iudicium ſuum
minus gratuitū. vt paret in. d. auc. iuncta. d. l. fi. C
quando prouo. non eſt ne. ſic etiam tollitur alia ra
tio cum ſeculares nō min⁹ teneant obedire impa-
tori. vt in. c. ij. de maio. t obe. ¶ In glo. ſuper. v.
preter expenſas. in fi. hec glo. proſequitur in effe-
ctū tres queſtiones. Prima de delegato principis
nunquid poſſit petere expenſas cum proficiſcitur
extra domicilium ſuuz occaſione cauſe ſibi delega
te. ſecūdo queritur de ordinario. tertio de delega-
to ordinarij. t ſecūda pars ibi. ordinari⁹. tertia ibi
itē ſi ordinari⁹. Et circa iſtā glo. poſſūt formari alie
tres qſtiones. Prima nunquid delegat⁹ principis

sufficienter beneficiatus possit petere expẽsas istas quas fecisset cũ ꝓficiscit extra domicilĩ. scõo queritur nunquid debeat ꝓputare expensas q̃s fuisset domi facturus. tertio nunquid veniant expense victualiũ ⁊ vecturaꝝ equoꝝ ⁊ similiũ. ⁊ ꝺ̃ his vi ̃ bo. glo. in ꝑalle. c. statutũ. §. insuper. de rescrip. li. vj. ⁊ cõclude totã materiã sic. aut querimus de ordinario aut de delegato: primo casu regulariꝫ istas expensas nõ petit cũ ad hoc capiat redditꝰ beneficij. vt sustineat ipsius onera nisi in casu hic excepto in glo. Delegatus vero quãtũcũq; sit sufficienter bñficiatus licite petit expensas tam ꝓ vecturis q̃s ꝓ victualibꝰ ⁊ similibus. vt hic ⁊ in. d. §. insuper. nã isti iura loquunt indistincte ⁊ tacite sentiunt istos delegatos eẽ sufficienter bñficiatos. nã beneficia ista si conferunt eis cum hoc onere cũ nõ habeant iurisditionẽ ordinariam annexã. ideo nõ cogunt tales clerici proficisci extra domicilĩ ꝓpriis sumptibus nec tenent cõputare expensas quas fuissent domi facturi cum ista iura indistincte ꝑmittant eis illas expensas. nec distinguũt sicut factũ in ordinario. In delegato inferioris a principe ẽ magis dubium nam ista glo. tenet q̃ ordinariꝰ delegãs debeat sibi ꝓuidere. sed glo. in. §. insuper distinguit. aut deputatur ad vniuersitatẽ causaꝝ ⁊ tũc ipe ordinariꝰ habet ꝓuidere. ar. in. canter cetera ꝑalle. aut deputatur ad vnã cãm ⁊ maliciose ⁊ idez. sed si cessante malicia delegat tunc etiã ipse poterit petere expensas a partibꝰ. ar. hic. ⁊ hoc plus placet q̃ dictũ gl̃. huius. nam papa ẽ ordinarius cunctorũ. ix. q. iij. cuncta per mundũ. ⁊ tñ nõ prouidet suo delegato sed ꝓuidetur a ptibus. Idẽ no. spe. in ti. de sala. §. j. v. porro. circa fi. Idẽ ergo sit in ordinario inferioris. q̃ eadẽ ꝺr̃ eẽ rõ de pte q̃ ad ptẽ sicꝫ ꝺ̃ toto q̃ ad totuz ꝺ̃. de offi. dele. pastoralis. in. §. itẽ cũ totum. ⁊ in. l. que de tota. ff. de rei ven. ¶ Nunquid aũt ordinarius possit petere salariũ ꝓ assessore? Jo. de monte mur. vt hic refert Jo. an. disputauit ⁊ formauit q̃stionẽ in eꝺ̃ cognoscente de cã matrimoniali? ⁊ cõcludit q̃ nõ q̃q̃ questionẽ formauerit in cã spũali tũ rõnes sue cõcludũt idẽ i qualibet cã. Adouetur cui ex eo q̃ ordinariꝰ ꝺr̃ scire canones in quibꝰ vertatur? c. j. de cõsan. ⁊ affi. Itẽ q̃ ad hoc habet redditus vt subeat oia onera. Itẽ nõ repit hoc iure statutũ vt ordinariꝰ hoc cãu possit suos subditos collectare. i. collectã seu pecuniã exigere. x. q. iij. q̃ cognouimus. Et q̃q̃ accidere possit vt cã nõ sit decisibilis �fm ius canonicũ tñ hoc raro ꝓtingit vt causa ecclesiastica nõ possit decidi �fm ius canonicũ. vt in. c. super specula. de priuile. ꝓuideat ꝑ de suo qñ hoc ꝓtingit. ⁊ hoc satis placet ⁊ ꝓpter tenet a doctoribus. tñ delegatus licite petit salarium ꝓ assessore dũmodo fraudulenter hoc nõ faciat vt q̃ dicit se indigere assessore vbi in veritate nõ indiget. arg. ꝫ ⁊ hodie habet clare in. c. statutũ. §. assessorẽ. ꝑalle. An aũt ꝓ notario cause possit aliquid peti in delegato? dic q̃ sic. ar. in. d. c. statutũ. §. notariũ. Sed in ordinario põt dubitari q̃ ipse debet ꝓuidere suis officialibus ⁊ vide qꝺ̃ no. in cle. statutũ. de elec. In arbitrio vero nunqd possit exigere sportulas. vi ̃ qꝺ̃ no. in spe. de arbi. §. fi. v. sed nunquid arbiter.

¶ In glo. pe. ibi iurisco ̃sultus. ⁊c. ex hoc ⁊ ex iuribus alle. in glo. habes q̃ ꝓ scia iuris licite quis petit mercedẽ. ⁊ qualiter merces sit cõstituenda iuris peritis siue sint aduocati siue cõsultores. ⁊ quid si monachꝰ aduocatus vel doctor salariatus anteq̃ expleat tempus suũ seu causam quã promouendam assumpsit. vide pulchre i. l. j. ff. de va. ⁊ extraor. co. per glo. ⁊ Bar.

Deus qui. Ad euitandũ scandalũ possũt religiosi diuersi habitus missi ad ꝑdicandũ de nouo cõuersis se in vnũ superiorem habitũ ⁊ ꝓpositũ cõformare. primo ponit exordiũ. secũdo cãm mandati. ibi. ne igit. tertio mandatũ. ibi. mandam⁹. ¶ No. primo tex. valde no. ⁊ sm. iudicio meo q̃ vbicunq; ex honesta causa cõueniũt homines disparis habit⁹ ⁊ obseruantie si scandalũ generat aliis ex diuersitate põt se cõformare in vnũ honestũ habitũ ⁊ ꝓpositum. ⁊ intelligo ꝓpositũ quo ad modũ viuendi. ad hoc vide glo. no. xvj. q. vij. in noua in glo. fi. q̃ dicit q̃ monachus factus eps vel canonicꝰ regularis põt si scandalũ generat aliis se cõformare in superiori habitu moribus illoꝝ inter quos viuit. ⁊ ponderꝫ qꝺ̃ dixi de scandalo alis sic⁹. sic intelligo glo. q̃ videtur illi cõtraria. xvj. q. j. in. c. de monachis. ⁊ vide etiam duas glosas ibi. e. cã ⁊. q. in. c. ij. ⁊. iij. que dicũt q̃ monachus ꝓmotus ad officiuz seculare. puta ad epatum vel ad aliã ecclesiã curatã nõ astringitur seruare regulam sicut ꝓmo. sed extra substãtialia regule poterit se ꝓformare moribus illoꝝ. inter quos viuit. nec sic stricte potest regulaz seruare extra monasteriũ sicut in monasterio. ⁊ dic vt ibi. Secũdo no. ar. ꝓ o viranda nimia religionum cõfusione ⁊ multiplicitate. nam diuersitas habit⁹ ritus ⁊ obseruãtie in vna eadẽq; fide generat scandalum apud infideles. hac rõne grauiter peccãt inuenientes regulã de nouo absq; cõfirmatione romani pontificis. ⁊ vide bonũ tex. in. c. fi. de reli. domi. nec excusant q̃ hoc faciũt ad bonũ finẽ. nã põt eis rñderi ꝓout no. dicit tex. in. c. nõ solũ. de regula. li. vj. §. q̃ puritati cõscie nõ debet deesse iudiciũ rationis. ¶ Ultimo nota ibi q̃tum ad hoc spectat officium q̃ vbi aliquid ꝓcedit ꝓpt̃ necessitatem illud videt esse cõcessũ quatenus necessitas ꝺ̃ postulat. ⁊ sic causa limitata limitatũ parit effectũ. In gl. ibi hoc verũ intellige quantũ ad solennitatem. no. gl. iuncta tex. q̃ contenta in regula religiosoꝝ nõ obligant regulariter ex voto ꝓter tria substantialia regule. Totũ enim in professione emissũ refert ad illa tria substantialia vt ad cõtinentiã obediẽtiã ⁊ paupertatẽ. ⁊ hoc voluit beatus Tho. vt dicam plene in. c nam cõcupiscentiã. de consti. Itẽ ꝑbo rõe. nam si votum pariter cõcerneret oia ꝓtenta in regula q̃ reciperet specialis prouisio ⁊ magis specifice notarent illa tria. vt no. in. c. cum ad monasteriuz. de sta. regu. nã ibi dicit q̃ illa tria sunt ita ãnexa ordini monachali q̃ etiã papa dispẽsare nõ potest ⁊ intellige vt ibi dicam. q̃ cetera ꝓtenta in regula non sic obligant ex voto imo tenuit beatus Tho. q̃ nisi regula

¶ L

phibeat in alijs ꝓceptiue vt religiosus peccet ex cō
temptu nō obligat ad mortale ex transgressiōe cu-
iuslibet cōtenti in regula als vt dicē periculosior eēt
status regulariū ꝙ seculariū cū ex nimia districtōe
difficile sit ad vnguē obseruare semp. ⁊ hoc sentit
etiā ista glo. dum dicit cetera etiā requiri ad solēni-
tatē religionis. ⁊ q papa pōt in illis libere dispone
re. Itē ꝑbat ⁊ alia rōne notabiliori. papa hoc nō i-
dulget imo ꝓcipit vt rōne scandali euitandi cōueni
ant in vnū ꝓpositū ⁊ in vnū habitū ergo nō tenen
tur ad istas obseruātias ex voto. q nō debet quis
votū omittere ꝓpter scādalū alteri⁹. nā facili⁹ scā-
dalū nasci ꝑmittit ꝙ veritas relinquat. vt no. in. c
ij. de no. op. nū. nō eni ꝓpter scandalū ꝓximi pos-
set religiosus ducere vxorē siue dimittere habitū
vel als obseruātias que sūt ad solēnitatem ordinis
vt hic habet. Et hac rōne q nō sunt de substantia
religionis. ⁊ q per papam tolli pōt ꝓsuluit do. car.
vt ipe refert in. c. cū ad monasteriū. q si in certo mo
nasterio nō est memoria in ꝓrium q eius carnium
fuerit ꝓhibit⁹ q de nouo assumētes ibi habitū nō
peccant sequēdo mores diuturnos aliox ⁊ maxie
hodie papa sciente ⁊ tolerante. nā cōsuetudo tanti
temporis inducit ꝑsumptionē alicui⁹ ti. c. j. de pre-
scrip. li. vj. ⁊ certū est q ex causa ista pōt tolli. vt hic
Idē dic de aliis obseruātijs cōcernētib⁹ solēnitatē
nā idē videmus in clericis secularib⁹. In multis eni
eox status relaxat⁹ ē ⁊ nō sūt sub illa districtione q̄
erant tpe aplox. nam primo ꝓhibebant vti ꝓprio
hodie secus. xij. q. j. certe. ⁊ ibi in summa. Itē gra-
uius puniebant primo ex fornicatione ꝙ hodie. vt
dicit tex. in. c. fraternitatis. xxxiij. di. defectus no-
stri tpis quib⁹ nō solū merita sed etiam corpora ho
minū defecerūt censurā ⁊ districtionē antiquoz ca-
nonū non patitur ꝑmanere. ⁊ facit q dicā in. c.
vt clericox. j. e. ⁊ facit q no. in. c. sup eo. ſ. ō regu.
Sed nunquid si certa religio reducit ad priorē ob-
seruantiam teneant⁹ hoīes ibi ꝓfessi ꝑm obseruan-
tiam laxiorē obseruare districtionē antiquā nouit
reformatā? ⁊ dic vt ibi dicetur. ¶ In eadē gl. ibi cō
formabūt aūt isti se. no. glo. quatenus dicit de su-
periori habitu ⁊ licet iste tex. nō dicat ꝑ loquat⁹ indi-
stincte tū dictū glo. placet ⁊ cōiter approbat. fac q̄
no. glo. in silū in. d. c. in noua. ⁊ ꝑbat rōne sic. ꝓfor
mitas ista in habitu ⁊ obseruātia ꝑmittit rōne scā
dali euitandi. dz ꝙ eē ꝑmissio quatenus necessitas
vrget ⁊ quatenus scandalū iminet q̄ videt cessare
in habitu inferiori. ⁊ p hoc dicerē limitando glo. q
vbi scandalū posset oriri ex diuersitate habit⁹ infe-
riorīs debet eē oīmoda ꝓformitas regule. nec ꝓce
deret ista glo. ⁊ credo q glo. nō sensisset cōtrarium
Et facit ista glo. iuncto tex. in ar. de eo qui incedit
vt laicus vel cleric⁹ secularis deferendo inferi⁹ ha-
bitū religionis nūquid incidat in penā. c. ij, ne cle.
vel mo. li. vj. ⁊ tenet Jo. an. hic q sic. ⁊ idē gl. i de. ij
co. ti. ⁊ Jo. an. in mercu. sup regula. fi. de reg. iur.
li. vj. ⁊ sentit do. An. hic. facit tex. iste in ar. q ꝓfor
mitas hec in supiori habitu ꝑmittit vt scandalum
euitet. ergo aliud vbi nulla cā subesset. ꝓtrariū tz
ꝑ Jo. de lig. post Zenze. in. d. de. ij. nō eni valet ꝑ
argumentū nō licet sīle cā ergo incidit in penā illi⁹
us. c. ij. Et aduerte q adducerē istū tex. cū glo. de
directo ꝓpi. Jo. an. licet ipe adducat p se. nam vt
hic patet iuncta glo. aliud ē ex toto dimittere aliud
ē superius nō portare. nā ꝑmittit in supiori ꝑmis-
sio ⁊ tū inferius ⁊ subtus tenet portare vt ꝑ in glo
ergo pena. c. ij. nō verificat in istis q aliud ē dimit
tere oīno aliud in supioribus tū. vt ꝑ ꝑbat exīsse
⁊ in. d. c. in noua. vbi glo. nā restrictio penalis non
debet extendi saltē ad casum nō habemē oīmoda
rōnem. vt no. Jo. an. in regula odia. de reg. iur. li.
vj. in mercu. facit q̄ ipe no. in. c. j. de tēpo. ordi. li.
vj. in glo. sua in fi. Et in fine gl. hoc ar. ꝑm. opi. hāc
hug. cōiter dānatur ⁊ cōis cōclusio ē vt religiosus
nō possit eē canonicus in ecclia seculari nec habe-
re aliud beneficiū seculare simplex. vt in. c. sup eo.
de regula. halle. vbi de hoep doc. facit. c. q̄ dei ti-
morē. de sta. reg. vbi ꝑmittit canonico regulari et
monacho vt possint ꝓmoueri ad ecclīam curatam
secularē rōne cure aiarum. vbi ergo cessat hec rō
cure nō possunt assumi ad beneficia secularia. nec
ob. c. quorūdā alle. in glo. q vt ibi no. dz intelligi i
ecclesia cathedrali regulari. nam illa ecclia siracusa
na fuit olim monachox. ⁊ idē respōdet ad. c. j. lviij
di. Alibi eni ꝓfessus pōt assumi vt sit canonac⁹ seu
canonic⁹ in ecclesia cathedrali regulari eiusdez or-
dinis secus si ecclesia cathedralis eēt alteri⁹ obser-
uantie. de. j. de elec. ⁊ vide ibi glo. no. Munc ꝑd reli-
giosus possit ꝓmoueri in prelatū seu rectorē eccle
secularis collegiate sicut ꝓmouet in epm vel in re-
ctorem ecclesie parochialis curate nō collegiate. et
dic vt ibi no. ⁊ materiam plene dicemus. in. d. c. q̄
dei timorem. de sta. regu.

C Um decorem. Ludi thea-
trales etiam
ꝓtextu consuetudinis in ecclijs vel p cleri-
cos fieri nō debent. h. d. primo ponit factum repre
hensibile. secūdo illud ꝓcipit emendari. ibi frater-
nitati. ¶ Nota primo q ludi seculares nō debēt fieri
i ecclesijs. Et dicebāt isti ludi theatrales a theatro.
i. in loco apto ad theorandum. i. speculandū. vnde
latue dicunt deformitates hominū siue per apposi
tiones pellium siue colox. ⁊ in vulgari dicunt ma-
schare. ludibria vero dicūt narrationes rex inhone
starū. ⁊ tales ludi nō debent fieri in ecclesiis nec eti
am per clericos vbicunq̄ q̄nimo dicit canon cleri-
cū nō debere interesse istis ludis. imo si clerico exi-
stente in mensa ꝓvenit histrio vel bufo debet cleri-
cus de mensa surgere ⁊ potiꝰ recedere ꝙ ista vide
re vel audire gesta illox. vt i. c. nō oportet. de cōse.
di. v. non tamen ꝑ istū tex. ꝓhibentur repsentati
ones solennitatū fidei nostre vt hic dicit in gl. quaz
no. p obseruantia cōi. ¶ Sed hic querit nunquid
isti bufones seu histriones seu lusores pōt promo
ueri ad clericatū saltem post penitētiam? ⁊ dicit hic
Inno. ⁊ bene q non. isti eni sunt infames. vt ē tex.
ij. di. c. j. ⁊ c. ꝓtea. iiij. q. j. c. j. ⁊ l. ij. §. ait ꝓtor. ff. de
his qui no. infa. imo nec corpus xpi debet eis non
penitentibus indulgeri. de conse. di. ij. in. c. pe. re-
quirit tū ad hoc vt repellant⁹ a ꝓmotione vt dicit

Innq.q habeāt hoc officiū in curia vel q assuefecerint se in arte illa.secus aūt fm eū vbi in occulto hō fecissent maxime ad cōplacentiam infirmi. naz dauid licet esset iust⁹ sepe pulsauit citharā t chorizauit. Idē dicit si in publico seu vt pluries hoc fecerit dūmodo nō assuefecerit se q infamia ē illa q prohibet eos a promotione. hoc vitiū dictū nō puto simpliciter verū. vnde credo q si saltē bis i publico exercuerit illā artē causa questus efficit infamis. ar. optimū in.l. palā. ff. de ritu nup. vbi tex. no. inuit dici mulierē meretricē si admisit duos causa q̄stus t no. hoc. idē ergo dicēdū ē i histrionib⁹ vt dicat ē histriones t bufones si cā questus bis exercuerit illā artē. facit. xxv. q. ij. ita nos. t. l. iij. C. de epi. au. t qđ no. Archi. in. c. illud. xij. di. Et de istis citharistis an t qñ sine peccato licitū sit pulsare t an sit peccatū aliquid dare istis histrionib⁹ t bufonib⁹. vide lxxxvj. di. in. s. donare. t. ff. qui venatoribus. t ibi vide glosam.

Vt clericorum. Propter diuersitatē nō solet sūmari sed generaliter sic potest dici. Clerici debēt ptinere t caste viuere ꝫ facientes punit et secus⁹ puniūtur illi qui legitimo mr̄imonio possunt vti. h. d. Et quinq sunt dicta. primo indicit clericis honestatē t castitatē. secō in. ponit penam. tertio aggrauat. quarto punit plātos negligentes t corruptibiles. quinto punit grecos incōtinentes secda ibi. nec ibi. tertia ibi. si qs igit. quarta ibi. prelati. quinta ibi. qui aūt. ¶ Nota ibi presertim in sacris ordinibus. q nō solū cōstituti in sacris ꝫ etiā in minoribus ordinib⁹ tenēt seruare ptinētiā t castitatē t tñ est dīa inter cōstitutos in sacris t minorib⁹. primo in quātitate delicti. nā vt arbitror longe grauius peccat in sacris cōstitut⁹ t maxime plāt q̄ cōstitutus in minoribus. nam isti quasi ꝫrerūt matrimoniū cū eccl̄ia. vnde vident cōmittere adulteriū spūale. ad hoc qđ no. Pau. in de. j. de offi. or. ¶ Secūda dīa q cōstitut⁹ in minorib⁹ pōt ꝫhere matrimoniū. vnde tenēt ad cōtinētiā respectu fornicationis illicite ꝫ ꝫhere pōt. j. de cleri. iniu. c. j. t quasi totum. Cōstitutus vero in sacris oino artat ad cōtinētiam ita vt nō valeat matrimoniū p eum ꝫctū. c. vnico. de vo. li. vj. De laic vero dic q tenent seruare cōtinētiam capiēdo ptinētiam. put. s. dixi in clericis cōstitutis in minorib⁹. nā peccāt qualitercūq exerceant actū libidinosū pter vxoriū. vñ etiam ꝫcubinas nō pñt habere licet aliud videat ius ciuile disponere. vide tex. no. xxxij. q. iiij. c. nemo sibi blandiat de lege. t. c. meretrices. vbi dicit no. q ꝫ illo p̄cepto diuino nō mechaberis. tē. noie mechie venit oīs illicit⁹ ꝫcubit⁹ pter vxorium. t vtrū coit⁹ cū vxore sit semp licitus. vide glo. xxv. di. ꝫ. que aute. ff. si. in glo. sup. ff. excepto. t vide qđ no. Jo. an. post Hosti. in regula sine culpa. de reg. iur. li. vj. in mercu. vbi dicit q hodie etiā de iure ciuili videt prohibitus cōcubinatus ex quo ius canonicū ita apte phibet qñ lex ciuilis in istis spūalib⁹ vt velle subiici dispositiōib⁹ canonicis in auc. vt cle. apud ppios epi. t in auc. de eccle. ti. t in. c. clericis. s. d iudi.

Secūdo no. in. ff. ne xo. ꝫ iudices faciles indulgentia penaꝝ seu culpaꝝ. nā vident potius subditos ledere q̄ eis indulgere q facilitas venie tribuit incētiuū peccādi vel delinquēdi. nō enī vales misericordia sine iustitia nec iustitia sine misericordia ꝫ cōmiscēda sunt t efficiendū est optimū tpamētū. vide pulchrū tex. xlv. di. in. c. disciplinā. Itē no. ibi put maius vel min⁹. tē. q fm qualitatē t quātitatē fornicationis venit delinquēs puniēdus. nā mlte sūt species fornicatiōis vt fornicatio simplex stupr̄ū adulterij incestus. t plequere latius vt habes xxxvj. q. j. in. §. j. ¶ Itē no. ibi quos diuin⁹ timor. tē. pbationē illius dicti. Oderūt peccare boni virtutis amore. Oderūt peccare mali formidine pene. ¶ Nota ibi si qs igit. ar. optimū q p omni delicto fornicatiōis nō ē cleric⁹ deponēdus. ꝫ qñq suspendēd⁹. t de hoc infra lati⁹. ¶ No. in. ff. plati q plati graviter peccant sustinēdo subditos ꝫcubinarios maxime obtētu pecunie vel alterius cōmodi tpalis. et pōdera illud verbū cōmodi tpalis. nā p hoc verbū arbitror q si clericus ꝫcubinari⁹ efficeret deterior si p̄cise cōpelleret ad dimittendū ꝫcubinā q tūc prelatus tolerādo ad tēpus peccatū nō incurrit. nam qñq sustinet min⁹ malū vt mai⁹ euitet. xiij. di. duo xxxij. q. ij. c. siue si ꝫsuluerit. ¶ No. in. ff. q aute. q greci nō peccāt vtēdo mr̄imonio ꝫcio i minorib⁹. nā i matrimonio ē castitas. xxxj. di. nicena. t. c. aliter. Et hoc facit ad qōnem testator⁹ dixit relinq vxori mee vsufructū bonoꝝ meoruz si caste vixerit. demū vxor mortuo testāte trāsit ad scda vota. queritur nūquid debeat habere vsufructū. Et dicēduz est q sic q dicit caste viuere. t iō cautela est adūcere si caste vixerit t in viduitate. vide qđ le. t no. in. l. vniq. C. si scdo nup. Et ex his infert q ptinētia in clericis nō est de iure diuino ꝫ de iure positiuo dūtaxat als greci peccarēt. de hoc dicet plene in. c. cum olim. de cleri. iniu. ¶ Ultimo no. q grauius peccat clericus grec⁹ labēdo in vitiū incōtinētie q̄ latin⁹. rō reddit in lra. q ille pōt vti matrimonio legitimo. Et ex hoc arguit Abb. grauius peccare laicū cōiugatū thoꝝ vxoris violātē q̄ pbyterū adulterātem t cū hoc ar. trāseūt cōiter doc. t do. An. t do. Pe. ꝫ apud me nō est sine dubitatiōe qn pbyter ꝫmittit adulterium spūale t sacrilegiū. facit qđ not. Pau. vbi. s. t glo. i. c. virginib⁹. xxvij. q. j. hic est q ꝫcubine clericoꝝ pñt distringi t puniri p iudicē ecclesiasticum q cōmittūt sacrilegiū eis iherēdo. vide tex. cum glo. i. c. cos. xxxij. di. ¶ Quero p declaratiōe lr̄e qualiter sint puniēdi clerici de incōtinētia. So. dicūt hic doc. q olim p fornicatōe clericus deponebatur. lxxxj. di. pbyter. vide tex. aptū. i. c. a multis. de eta. t qua. hodie xo nō deponit ꝫ suspēditur vt h. t. xxxiij. di. i. c. fraternitatis. vbi ē tex. pulcherrimus ad tēperādū rigorē antiquoꝝ canonū. hoc tamē dictum absolute ñ recipias ꝫ intellige de simplici fornicatiōe. nā propter adulterium clericus debet deponi. c. cū ñ ab hoste. de iudi. t nimiruz cū laicus veniat decapitādus. l. q̄uis. C. de adul. Idez dicit de delicto ꝫ naturā. c. clerici. de excess. prela. In cōcubinario xo tex. ē pulcherrim⁹. in. c. ex pte ade. d

testi. Inuit q̄ potest priuari bñficio. dicē plenius i ti. ℔ de coha. cle. ⁊ mu. ⁊ idē dic de incestu stupro. ⁊ si. ⁊ plenius ꝓsequor in. c. at si clerici. ò iudi. Intelligē ergo primū dictū in fornicatiõe tm̄ nõ qualificata. ⁊ ꝑau. dubitat in ꝑsbro cū nõ videt q̄ possit ꝓmittere simplicē fornicationē rõne ꝑdicta. sed iste tex. generaliter loquens multum facit ꝓ ꝑma opi.

¶ Scõo queritᵒ de qua suspēsiõe loquit. ℣. siquis igit. vbi dicit q̄ suspensus hac de cā celebrās venit deponēdus. Jo. an. intelligit de suspensiõe ab homine facta. vt q̄ ꝑlatus suspendit subditū ꝓpt̄ delictum incõtinēte. Idē fm eū in suspensione iuris vt q̄ erat notorius fornicator vt sunt isti tenentes publice cõcubinas. j. ti. pri. c. vsa. ⁊ pondera ℔ dictū Jo. an. iũcto isto tex. fm hũc intellectũ q̄ clericᵘˢ notorie fornicarius est ipo iure suspẽsus adeo q̄ celebrando incurrit irregularitatē ⁊ venit deponendᵘˢ qđ est valde periculosũ. ⁊ dicā latius in. d. c. vestra vbi referā plura notāda ad istũ articulũ. ¶ Ultimo inducit iste tex. in. ℣. ꝑlati. ad qõnem. nũqđ ꝑlatus possit ponere penā pecuniariā clericis ꝓ delictis? Cõclusio cõis ẽ q̄ sic. ⁊ ℔ si facit cā correctiõis. vt q̄ magis timet pena pecuniaria q̄ spũalis. ⁊ potest sic intelligi. c. dilectus. de offi. or. sed si facit cā auaricie. tunc nõ licet. ar. ℔ ⁊ nō. ĉ. licet. de penis. vbi dixi plene. Ad euitandā aũt hanc ꝑsumptiõnē auaricie debet ꝑlatus ꝓuertere pecuniam in piaz causã. ⁊ dic vt dixi in. d. c. licet.

Crapula. Clericᵘˢ crapulosus vel ebriosus monitus nõ desistens ab officio vel bñficio suspendit. ꝓmo ꝓhibet crapulã ⁊ ebrietatē. scõo abusũ se obligãtiũ ad potũ. tercio penas statuit ibi siqs ¶ Mo. ꝓmo cõtra crapulosos ⁊ ebriosos. ⁊ crapula dicit immoderata voracitas cibi. ⁊ dicit crapula q̄si cruda epula q̄ hẽies ita voracit epulãtes ꝑfecte nõ digerũt sed materiã idigestã emittũt Ebrietas vo refert ad superfluitatē potꝰ. vñ ebrietas ẽ imoderatus vsus vini. Scõo no. ibi vinũ sibi tẽperẽt. Ꝛbibẽtes vinũ sine aqua. Et adducit ℔ ad. q. an talis peccet mortaliter. ꝓmo vt q̄ sic nã Ꝛphibitionẽ ꝓcilij facit nã in calice etiã ponit ò aqua. c. cũ marthe de celebri. ⁊ hoc dictũ ẽ vex fm doc. nisi ex causa aliud faceret. nam reperiunt quedã vina minꝰ potentia. satis est enim q̄ se temperẽt vino vt sequit in littera. ⁊ dicit se tẽpare vino q̄ habet respectũ ad potẽtiam vini. Itẽ respectu frequẽtie bibendi. nam oz clericus esse cõtentus trina vice. tex. in. c. q̄. xliij. di. sed intellige q̄ appetitus naturalis vltra nõ exigit. voluit enī tpare hoies imoderatos. ⁊ crederez q̄ etiã nõ apponẽdo aquã in vino potẽti nõ peccet q̄s mortaliter nisi assidue inebriet. ꝓ tex. nr̄i. in. §. alꝫ ea demũ. xxv. di. vbi habes tex. semp menti tenendũ q̄ ebrietaz nõ est peccatũ mortale nisi sit assidua. ⁊ ad istũ tex. ⁊ ad motiuũ docto. dicas q̄ nõ loquit preceptiue. ꝓ hoc qđ dicam in. c. se. ¶ Nota duos effectus ebrietatis. nã inducit mẽtis exilium ⁊ puocat ad libidinẽ. ⁊ ob hanc vltimã q̄z olim patres abstinebant ab vsu carniũ ⁊ vini. xxxv. di. ab exordio. ⁊ vide tex. xxxv. di. ãte oĩa. vbi oz q̄ ebrietas est fomes omniũ bonoz. ¶ Ultimo no. q̄ ꝓpter crapulã vel ebrietatẽ nõ debet clericus priuari bñficio nec etiã suspendi si vult agere penitẽtiã Miles aũt secularis ꝓpter ebrietatẽ remouet ab oĩi milicia. l. oĩe delictũ. ff. de re mili. penanutez antiquoz canonuz ꝓ ebrietate erat q̄ clericᵘˢ ebriosus. xxx. diebus a canone suspendebat aut corpali supplicio supponebat. in. c. vltimo. xxxv. di. sed hodie nõ imponit tanta pena vt hic pz. vide qđ dicaz j. ti. j. c. ij. ¶ In gl. ff. ibi reknquit arbitrio superioris. nota hanc glo. ex qua colligit q̄ in penis alterutriuis optio datur iudici. ⁊ hãc glo. videt approbare Jo. an. ⁊ cõiter doc. nostri. ⁊ alle. Jo. an. bo. tex. in. c. q̄m in ſi. vt li. nõ cõte. ℔ allego alias glo. cõcordantes huic. ⁊ in decretis habes. xxxiij. di. fraternitatis. ĉ. j. de iudeis. c. sicut. ⁊ facit tex. in. c. q̄rẽti. de. ℣. sig. Sed in cõtrariũ facit tex. iuris ciuilis. i l. ij. C. de ser. fugi. vbi datur optio reo fm cõem intellectũ ibi. Bar. ℟. l. §. ff. ò effracto. dicit q̄ aut verba dirigunt iudici. vtputa puniat tali vel tali pena ⁊ tũc optio dat iũdici. aut verba dirigunt ad reuz vtputa soluat mille vel exhibeat medietatẽ bonoz vel per verba silia ⁊ tũc optio dat ipsi reo. ⁊ sic procedat. d. l. ij. ⁊ silis distinctio fit in legato alternatiuo. vt no. Dy. in regula in alternatiuis. de re. iur. li. vj. glo. ⁊ doc. in. l. lutio. ff. de leg. ij. Sz casus dubius est q̄n ꝓstitutio ꝓuidet simplr loquẽdo ipersonaliter vt hic suspẽdat ab officio vel beneficio vel ampuket sibi manus vel cõdẽnetur ad mille vel ꝓ verba silia. ⁊ hoc casu Bar. videt ibi inclinare i fauorem rei vt sibi det optio ⁊ motus illa regula generali q̄ in penis est mitior interꝑtatio facienda vt in iuribus vulgaribus. hoc. dictũ Bar. nõ admittẽ. ⁊ Ꝛrium senserũt cõiter nostri glosatores ⁊ doctores ⁊ etiã tex. alle. nã ista iura loquũtur ipsonaliter ⁊ datur optio iudici. Itẽ pena est imponenda p iudicẽ. ⁊ sic quodãmodo loquit in dubio lex. Itẽ iudex habet videre q̄ pena magis expediat. vt ĩ. d. c. q̄n. facit. xxiij. q. v. ꝑdest ⁊ ℔ no. nam doc. nostri transeunt multum lente super hoc passu.

Clerici. A negocijs ꝓfanis ludis vestibus ⁊ ornatu nimis honesto ꝓcipit clericos abstinere ⁊ habitu honesto vti cuius vanitatẽ in pluribᵘˢ exprimit ⁊ detestatur. hoc vult in effectu vsq̄z ad finem. ¶ Et aduerte diligẽt ad vnũ verbũ Jnno. dicit enī q̄ hoc. c. loquitur de honestate. ꝑe. vero dicebat q̄ quedaz sũt honestatis quedã ꝓcepti. ¶ Mo. tũ ex ꝓmissis q̄ nõ semp cõstitutio etiã cõcilij generalis ligat trãsgredientẽ ad mortale. nã quẽadmodũ trãsgressio legis ciuilis nõ semꝑ inducit decapitationẽ corporalem. ita nec transgressio iuris canonici inducit spũ mortale. nã sequtur inde decapitatio spũalis ⁊ ꝑpetua dãnatio. Cõsidera q̄ primo vtrũ constitutio habeat in se materiã ꝓceptiuam verisiliter põderataz multũ a cõstitueute. ⁊ ℔ casu nõ cures de ℣bis an loquat q̄ verba exhortatiua vel ꝓceptiua. ℔ verba sunt accõmodanda materie. tex. cũ glo. xj. q. iij. rogo. vide tex. pulcherrimũ in de. exiui de paradiso. de ℣. sig. Si ℣o nõ ꝓstat de materia ⁊ nũc aduerte ad

verba.nã si cõstitutio vtit verbis preceptiuis vt qz dicit peipimus.ꝛc.ꝛ tunc illaqueat ꝯuenientez ad mortale.xiij.q.j.qõ pcipit.ꝛ in.c.ij.ỏ maio.ꝛ obe. si aũt vtit verbis ympatiuis vl silibus.ꝛ tũ attende vtrũ materia sit ponderosa vel potius sit cuiusdaz honestatis.primo casu transgressio inducit mortale.secũdo nõ.ꝛ eandẽ distinctionẽ facias in regulis religiosoꝝ.qz cõiter aliqua capitula procedũt stricte precipiendo ꝛ nõ simplicit disponẽdo.ꝛ p hoc ille tex.pulcherrimus in.v.cle.exiui. quẽ semp nõ p verbis imperatiuis.qz nõ habes alibi in iure canonico tex.ibi bonũ.ꝛ p ꝓdicta põt hoc dictuz Inno.reduci ad ꝓcordiam. ¶ Mo.primo q clerici non pñt habere officia secularia.ex quo infert q lz clerici sint in minoribus nõ tñ possũt in ciuitatibus habere officia secularia. ¶ Mo. scõo ibi cõmercia. q clerici nõ debẽt exercere negociationes maxime inhonestas.ꝛ p illud verbũ maxime videt q etiã honestas negociatões nõ possint exercere.ꝛ intellige hoc qñ clerici nõ indigent.si vero indigẽt bene pñt vti honestis negociationibꝰ ꝛ querere inde victuz manibꝰ.lxxxxj.di.clericꝰ victũ.ꝛ in.c.j.ỏ cele. mis. Et quis ꝓprie dicatur negociator honestus seu inhonestus.vide pulchꝝ tex. in.c. eijciens. lxxxviij. di.ꝛ ꝑ clericũ negociatorẽ.vide tex. elegantẽ in.c. negociatorẽ clericũ.ea.di.vbi ỏr q est fugiendus tanqz pestis.vide etiã tex.pulcherrimũ.i.c. peruenit.lxxxvj.di.vbi dicit q causa lucri nõ debẽt cõducere possessiones aliozuz.ꝛ nota bñ illum tex. ꝛ ibi etiã habet nunqd possint eẽ tutozes pupillozꝝ.adde no.in.c.j.j.ne cleri.ꝛ mo. ¶ Mo.tertio ibi histrionibus.q clerici nõ debẽt habere histriones in domo imo nec eos audire debẽt.de quo i.c.nõ oportet.de cõse.di.v. ¶ Itẽ nota ludũ aleaꝝ ꝛ taxillorũ eẽ clericis phibitũ.ꝛ aduerte qz ista duo ad taxillos ꝛ aleas pñt intelligi vt p eodẽ sumant.ꝛ tũc dictio ꝛ exponit p id est.ꝛ solet iste ludus taxillozꝝ ita nũcupari.qz ludit sup alea.i.sup tabula.Scõo põt intelligi ꝛ melius vt denotet duos ludos.s.ludus aleaꝝ.i.tabulaꝝ cũ ludit ad tabulas cuz taxillis.ꝛ ludum taxillozꝝ qui notat azardũ.ꝛ ex hoc intellectuno.q nõ solũ ludus ad azardũ sed etiam tabularũ est clericis phibitus.ꝛ j.dicam rõem. ¶ Et ex his ꝛ ex tex.infert ludũ scaccoꝝ clericis nõ eẽ phibitum ꝛ fortius nec laicis. qõ tenet hic Ioã.ꝛ cõiter doc. sequẽtes.ꝛ glo.in auc.interdicim⁹.C.de epi.ꝛ cle. ꝛ Inno.in.c.latoz.j.de homi.ꝛ vide Archi.i.c.eps xxxv.di.in prin.ꝛ lati⁹ hanc materiã attingam.j.ꝛ pondera tex.q nõ solũ nõ debent ipsi ludere ꝫ etiã hmõi ludis phibitis interesse nõ debẽt. ¶ Mo.ibi coronam ꝛ tonsurã.ꝛꝛ.dꝝiam eẽ inter coronã ꝛ tõsuram.nam tonsura est rasura in superiori pte que appellatur clerica.Corona vero est circulus capillorũ ad instar corone.vide ad hoc bonam glo.in cle. ij.eo.ti.in.v.tonsurã.

Additio. vsqz ibi no.i.v. clausa. Tonsura vero fit in parte inferiori infra tapillos ꝛ supza aures.ꝛ ideo dicit canon q clerici capite detonso incedere debẽt ꝛ patentibus auribus.xxiij.di.nõ liceat.ideo aũt radunt ex pte superiori ad denotandũ q debẽt a se abijcere vitia ꝛ alia que habẽt impedire cõtẽplationẽ diuinoꝝ officioꝝ.sũmitas capitis significat eminẽtiã mẽtis.ỏ sacra vnc.c.j. Jõ ad denotandũ q mens ꝺ eẽ intenta diuinis officijs alijs sequestratis fit ratio ꝓdicta. In cõuersis aũt qui nõ habẽt deseruire i diuinis officijs nõ fit ratio ex supiori sed solũ radunt ex pte inferiori ad denotandũ q debent eẽ abstracti a tpalibus ꝛ intenti ad audienda diuina.ꝛ ỏ materia plene in glo.alle. ¶ Mo.in.v. clausa. quales debent eẽ vestes clericoꝝ.nã respectu forme debẽt eẽ desup clause ꝛ nimia longitudine vel breuitate nõ notãde.ꝛ dic q debẽt eẽ vsqz ad talum.xxiij.di. nõ oportet.respectu colozis debẽt eẽ honeste. i his tñ multũ attendenda ẽ ꝓsuetudo loci.qõ intelligo dũmodo nõ multũ deuiet ab honestate.vt.j.dicaz cũ glo.vide tñ glo.in de.j.de elec.in fi.que dicit clericos seculares nõ habere certã formã in vestimentis licet aliqui colozes eis interdicant.ꝫ melius põt dici vt.s.dixi ꝛ put colligit per istuz tex. nã forma põt dici largo mõ respectu breuitatis vel longitudinis ꝛ respectu clausure in supiori pte ¶ Mo.i.v. pannis rubeis aut viridibus.duos colozes clerici interdictos hodie.vide tex.i de.ij.e.ti.vbi isti duo colozes phibent clericis etiã in caligis. vnde qõ ꝫ fuit statutũ in vestimentis extendit ad caligas ex q arguo per ea que.j.dicã.q hoc.c.nõ cõtineat in oibus ꝓsiliũ vel honestatẽ sed in multis ꝓceptum.vt ꝓz in.v.de.ij.in fi.ꝛ ibi glo.que dicit transgredientes puniendos pena arbitraria.vide tñ pulchrum dictũ hosti.in.c.antiqua.de priuile.vbi dicit q pãni rubei ꝛ frena ꝛ calcaria deaurata ꝛ sillia ornamẽta sunt insignia pape ꝛ sui legati cũ ꝓficiscuntur vltra mare.Ex quo infert q de iure cõi etiã cardinales nõ pñt vti hmõi colozibus ꝛ ornamẽtis.cõsuetudo tñ habet oppositũ ꝛ forte eos excusat ex q papa vidit ꝛ nõ reprobat.nã ista sũt de iure positiuo nã clerici olim portabãt vestes ptitas in figura.videmus etiã q in ecclia clerici celebrãtes vtunt̃ his colozibus.de quo.j.aliqd ¶ Mo.ibi.ꝫ nec anulos.q clerici nõ debẽt deferre anulos nisi eis cõpetat ex officio vel dignitate.qui aũt sunt isti quibꝰ licet infra statim subijciã. ¶ Ultimo no.q religiosi etiam epi nõ debẽt vti rocheto ꝫ epi seculares debẽt portare in publico ꝛ in ecclia sup alia vestimẽta.ꝛ ponderа tex.ibi.sup indumẽtis lineis.ꝛꝛ.videt ergo q in publico nõ debet rochetũ esse coopertũ alꝫ non dixisset sup indumẽtis. Itẽ qz tex.vult q vtaꝫ i publico.dicit enĩ quis vti in publico si subtus portat. Et nota ex hoc ꝛ ex tex.q in domo vl in camera vl in alio loco priuato nõ tenet epus portare rochetũ. nã licet in ecclesia debet ꝑ alijs honorari in camera vero debet se reputare collegã sacerdotũ.ꝛ sic viuere familiariter ꝛ socialiter se hãbere cũ sacerdotibꝰ vt in.c.eps in ecclia.ꝛ.c.olim.xcv.di.ꝛ.c.cauendũ ꝛ.q.iij. ¶ Predictis põt oppo.de.v.pallijs. qui immediate sequit vbi dicit pallijs diffibulati nõ vtit ergo videt referẽdo illũ ver.ad epm q epi non tenent portare rochetum in publico super alijs vestimentis cũ possint vti pallijs diffibulati seu ꝓxis

sed dic q̄ ille .x. intelligit̄ de oībus clericis .t sic videtur intellexisse Jo. in. c. si q̄s virozū. xxx. di. vel intelligo in ep̄is tpe necessitatis puta algoris vl̄ pluuie nāz ñ vtunt̄ ñ ōñt vti diffibulati .h. n. ñ p̄cipit̄ vt ñ vtant̄ pallijs ꝫ ñ ōñt vti diffibulati ꝫ eo casu q̄ possūt vti. ad p̄dicta facit. c. de⁹ q̄. t q̄ ibi no. s. eo. vbi p̄derat̄ vestis supioz t nō inferioz. ¶ Itē no. q̄ monachus p̄mor⁹ ad ep̄atum nō mutat habitū monachalē imo nec si p̄moueat̄ in cardinalē. gl. i. c. monachi. xv. q. j. ꝫ q̄ tex. dicit q̄ clerici nō debēt deferre anulos nisi cōpetat eis ex officio dignitatis.

Quero qui sint isti? dicit h̄ Jo. an. q̄ cessante p̄uilegio soli ep̄i t supiores p̄ñt. mouet̄ q̄ solus ep̄s ꝫhibit matrimoniū spūale cū eccl̄ia sua. t p ip̄i⁹ mortē dicit̄ eccl̄a viduata. nō sic dicunt̄ alie eccl̄ie viduate p mortē prelatoz cū ep̄i succedūt. ad h̄. c. fi. de succes. ab inte. hec rō Jo. an. pōt cauillari per. c. ne p defectu q̄ ipemet allegat. s. de elec. nam ibi text. t doc. dicūt q̄ eccl̄ia remanet viduata nedum p mortē ep̄i ꝫ etiā p mortē cuiuslibet p̄lati regularis eccl̄ie collegiate. t q̄sq̄ illoz dicit̄ pastor eccl̄e vt ibi patz exp̄sse. ¶ Itē aduerte q̄ iste tex. non dicit q̄ illi soli possint vti qui ꝫcerūt matrimoniū spūale ꝫ solū fūdat se sup. officio dignitatis. t multi sūt p̄lati inferiozes ep̄o qui dicunt̄ habere dignitatē. c. indēnitatibus de cleric. li. vj. t. c. vt aplice. de p̄uile. co. li. nec memini alicui⁹ tex. qui vsuz anuloz p̄cederet ep̄is dūtaxat bñ posset in argumētū induci. c. vt aplice. p̄alle. vbi dz q̄ sedes apūca p̄cedit abbatib⁹ t q̄busdam alijs p̄latis inferiozib⁹ insignia ep̄alia. t sic videt̄ q̄ ex p̄pria dignitate inferiozib⁹ ista nō p̄petūt t sic fere habēt oēs abbates ex p̄uilegio vt possint portare insignia ep̄alia t p̄ferre minozes ordines. t idē dicit ō cardinalibus nō ep̄is. habēt eni ex p̄uilegio vt possint portare insignia ep̄alia q̄ cōferre minozes ordines sicut abbates. nam vltra officiuz sacerdotale nihil habent a iure. ita dicunt hosti. t Jo. an. in. c. j. de sup. neg. p̄la. t no. h̄. Sed posset rūderi ad ista iura q̄ loquūtur i alijs insignijs ep̄alibus. vt in mitra baculo pastorali sandalijs t similibus. Et p hoc facit id q̄ habet̄ i pōtificali vbi habetur t disponit̄ sup anulo p̄cedēdo abbatib⁹ sicut ep̄o. t ille liber approbatus ē ab eccl̄ia vt in. c. miramur. t q̄ ibi no. de seruis nō or. si tamē vis tenere opi. Jo. an. que cōis ē posses dicere q̄ quēadmodū anulus dat̄ spōse in signū matrimonij. xxx. q. v. femine. ita t p̄sone eccl̄iastice in signū matrimonij spūalis. t ꝫ ꝫ alij p̄lati inferiozes maxime regulares dicunt̄ ꝫhere matrimoniū cū eccl̄esijs eoz̄ nō tū illud est vez matrimoniū quēadmoduz p̄trahit̄ inter ep̄m t eccl̄iam suā. vnde videmus q̄ ep̄s tāꝫ matrimonialit̄ alligatus nō pōt eligi ad aliā dignitatem ꝫ dz postulari. c. fi. de postu. p̄la. sed p̄lati inferiozes p̄ñt eligi. c. abbatē. de elec. li. vj. t ad id q̄ dixi de libro pōtificali pōt rūderi q̄ habuit respectū ad id q̄ cōiter accidit. q̄ ex p̄uilegio p̄cedūt abbatib⁹ insignia ep̄alia iō voluit ponere formam tradē di. iure tñ ñ caueat nec p nec ꝫ. puto tū q̄ doctores clerici licite deferūt anulū q̄m inter cetera insignia que licite tradunt̄ doctozib⁹ etiā clericis dat̄ anul⁹ ad p̄figurandū matrimoniū spūale eē p̄tractuz inter eum t sciam. cle. ij. de magist. t q̄ ibi no. t iste tex. solūmodo fūdat se sup officio dignitatis. doctoratus aūt ē dignitas. c. quāto de magist. vbi tex. sin. fm vsū intellectū sensit Bar. in. l. j. C. de ꝺiuo co⁹di. cōpo. t in. l. fi. C. de iude. licet vacillauerit in. l. ex eo. ff. de mili. testā. In cōtra. tñ tamen posset ad. duci ista ꝛa dū dic̄ ex offō dignitatis fūdat. n. se sup offō t offm̄ eccl̄iasticū ē admissus ato rex eccl̄asticar vt no. Archi. i. c. j. de ꝺsue. li. vj. dicā i. c. de mīta. ō p̄ben. t hanc administrationē nō hz doctor. Satis videt̄ passus iste dubitabilis maxime cum tex. s. p̄ hibuerit clericis oīnatū argēt t auri etiā circa corrigiā. An aūt habēs vsum anuloz vel insignium ep̄aliū ex p̄uilegio possit vti illis extra locū p̄uilegiatū. Dic. alle. p t ꝫ. tñ ꝺcludunt recurrenduz ad formā p̄uilegij. j. de p̄uile. porro. ꝫ q̄ possint adduci h̄ Jo. an. d. c. vt aplice. t ita etiā adducit ibi t op̄time facit ille tex. ibi eni dicit tex. q̄ abbates q̄bus sūt p̄cessa insignia ep̄alia p̄ñt vti in p̄uincialibus p̄cijs t sinodalib⁹ t alijs mitris ep̄alib⁹ lz nō ita p̄cioſis sicut ep̄i. t hāc p̄te tenerem nisi p̄uilegiū aliter restringeret p̄tātem vel cōcessionē. ar. in. l. j. ff. de offi. ꝺpcō. vbi ꝓconsūl vtit insignijs dignitatis extra territoriū suū. q̄ intellige vt dixi in. c. j. vt li. pen. ¶ In glo. j. abi ab officio degraūent̄. nota ex hoc ꝫ dictū Jnno. qui simpliciter dixit se credere h̄ c. loqui de honestate. vides eni q̄ in hoc t in multis alijs cōtinet p̄ceptuz vt colligit̄ hic in glo. ñ. x. ad aleas. t dic̄ vt. s. dixi. Et inquātū glo. dicit q̄ clerici exercentes officia secularia debēt degradari nō intelligit̄ ita amare sicut glo. loquit̄. nam eēt de directo ꝫ mentē. c. se. sed intelligo q̄ debēt degradari. i suspendi vel etiā deponi qū ecēnt incorrigibiles sed debēt primo moneri vt dicā in. c. se. ¶ In ea. glo. ibi nunq̄ de manu sua exeat p̄salteriuz. dic q̄. c. q̄ alle. glo. ē Hiero. t loquit̄ de religiosis. nec intelligas q̄ nihil aliud debeat facere religiosus. ꝫ intelligē horis cōperēnb⁹ t maxime in illis qui nō habēt aliud exercitiū qui nihil intelligūt de alijs scientijs alias ipse Hiero. eēt sibi ꝫrius dū scribēs ad rusticum monachum. Longo tpe disce q̄ postmodū deceas t inter bonos semp sectare meliores. vt i. c. sic viue. t in. c. si clericatus. xvj. q. j. ex quib⁹ ꝺbis clare colligitur religiosum posse assumere officiū docendi dūmodo ad illud p̄moueat̄ legitime. t ita cō cludunt doc. de magist. c. q̄ nōnulli. nā q̄ēadmodum p̄pter officiū cure potest̄ de monasterio extra hi. c. q̄ dei timorē de sta. regu. t vt sit cubicular⁹ ep̄i. ij. q. vij. cū pastoris. ita t form⁹ p̄pter officium docēdi cū ibi longe magis p̄ficiat ꝫ in p̄dictis casibus cum ad predicta multi reperiant̄ idonei t non ad officium docēdi. ¶ In gl. in. x. ad aleas. ibi credo in beneficio obtento. no. glo. istaz in p̄n. ex qua habes q̄ clericus publice aleator ipso facto repellit̄ a promotione sed nō p̄uatur̄ta beneficio obtento nisi p̄cedat monitio. vt in glo. An aūt dicat̄ publice aleator qui semel vel bis publice ludit? de hoc dic vt Bar. p̄sequit̄ in p̄oemio digestoz. t ibi q̄rit q̄ verificent̄ ista nōia verbalia vt aleator calū-

niator mercator. ꝛ similia. ꝛ aliquid tetigi in.c. j. de iudi. ¶ In ea.glo.ibi sed nunqd potest repeti. no. istā glo. vsqꝫ ad fi. qr quotidie fit remissio ad istā gl. cū querit. nūquid possit repeti in ludo illud qđ per dictū vidꝫ glo. xxxv. di. in ſūma. ꝛ in.c. j. ꝛ p Jnno. i c. qr plericꝫ. de imu. eccl. ꝛ aliquid ponit hic Cal. pⁿ Jo. an. ꝛ btm Tho. ꝛ da scđe. vt habeas mām ꝓsequere q̄nqꝫ mēbra. primo nūqd possit repeti. scđo nunqd valeat ꝓsuetudo in ꝓrium. tertio nūqd ex mutuo facto in ludo. oriat actio. quarto an valeat transactio ibi facta. quinto nunqd vendēs rem in ludo teneat de euictiōe. ¶ Circa primū distingue tres spēs ludi. nā quidā ludⁿ est ꝓsistens i ingenio vt ludus scaccoꝝ. quidā ꝓsistēs in fortuna. vt ludⁿ ad azardum. quidā mixtⁿ ptcipās de ingenio ꝛ fortuna. vt ludⁿ tabulaꝝ cuꝫ taxillis. nā ibi versat fortuna respectu taxilloꝝ ꝛ ingeniū inuoluendo tabulas. ¶ Circa primū dico q̄ iste ludⁿ nō sit phibitus vt. ff. dixi. ꝛ vide tex. i. l. pe. ꝛ ylk. ff. de alea. vbi videt ꝓcessus ois ludus q̄ fit gra virtutis expiende ꝛ vide tex. in. c. latoꝝ. pall. qr qđ ibi vincit nō subiacet restitutioni cum nō submittūt se hoies fortune. imo bonū inde ꝓuenit cū exerceant se ingenio. nō tñ dꝫ ludi maxima quātitas ad ꝟ qđ habeat i. l. vnica. C. vt alea. vsus. nō tñ dꝫ q̄s se exercere i istis ludis cā spoliandi primū seu lucrandi. ꝟ principalis cā debet eē exercitatō ingenij. alias credo id quod vincit ibi restituendū saltē paupibⁿ ꝓpt intentionē dānatā spoliandi primū. facit in ar. xiij. q. iij qui emit. ꝛ melⁱ ꝓceptū euāgelicū. dilige primum sicut teipm. xxiij. q. iij. debet. de pe. di. ij. primos De secūdo ꝛ tertio dicā sil. qñ isti duo ludi pificā tur ꝟ. ꝛ dicerē sic. q̄ aut ille q̄ pdit ſi habebat a dmistrationē liberā pecunie. exempluꝫ in seruo filiofa. ꝛ monacho. ꝛ tunc i dubio repetitio dat patri dño ꝛ superiori. vt in. l. fi. ff. de alea. cū enī isti non haberent dñium pecunie nō potuerūt transferre i alios ar. in. c. nup. de do. post diuoꝝ. resti. ꝛ in regulā nemo pōt. de reg. iur. li. vj. aut habebat libertā administrationē pecunie. ꝛ si interuenit fraus ꝓpetit repetitio. qr turpitudo ꝛsat ex pte illⁱ tñ. ff. de pdi. ob tur. cau. p totū. ꝛ in regula in pari cā. de re. iur. li. vj. q̄ glo. aut nulla fraus iteruenit. ꝛ tūc aut neuter fuit attrahēs. aut alter tñ. primo cāu cōiter tenet q̄ de iure cōmuni cōpetat repetitio. vt in dicta auc. alea. vsus. ꝛ ar. i. d. l. fi. ꝛ dat repetitio vsqꝫ ad xl. annos. Sed de iure naturali seu consuetudinario nō cōpetit repetitio. nā iste ludus nō principaliter ē phibitⁿ ꝓpter se. sed ꝓpter multa mala q̄ inde sequunt. nam istū cōmuni cōsensu voluerunt se submittere fortune. insti. de rer diui. in. §. p traditionē. sed si alter habuit intentionē dānatā puta ledendi ꝓximum. puto pecuniam restituendā pauperibus. ar. c. nō sane. ꝛ. c. qui habetis. xiij. q. v. secus si causa solacij tantum. maxime in festiuitatibus. vide glo. in. d. c. j. xxxv. di. q̄ dicit q̄ si modicum luderem pro cōuiuio faciendo illud licet etiaꝫ de iure. sed nō puto illud procedere in clericis qr ſi debent facere cōuiuium etiam de ꝓfertis. i. q̄ quis ponat partem. c. nō licet. xliij. di. Si vero fuit alt attrahens ꝛ alter attractus. dixit Jnno. in. d. c. qr plericꝫ. q̄ si attrahens vincit tenet restituere attracto. qr ille fuit in turpitudine. secus ecōtra. nō tñc nō est restituenda attrahenti. sed saltem pauperibⁿ danda. ¶ Quo ad secundum de consuetudine dicit Jo. an. hic quibusdam videri quos ipse sequit q̄ cum ludus alearum sit ꝓhibitus ex cōstitutione humana q̄ illi derogetur per consuetudinez. vt sic rōne mixture valeat cōsuetudo efficere id quod alꝫ nō posset. ar. c. sacris. de sepul. ꝛ pondera hāc rōnez. nam videtur sentire hoc procedere in ludo mixto. scꝫ tabularum. ꝛ dūmodo cessent fraudes blasphemia ꝛ turpia nō tenet quis restituere qđ vicit. nec sacerdos tenetur sibi facere cōscientiam in foro anime. ꝛ idem Cal. ꝟ videt velle idē voluisse. beatus Tho. do. An. dicit tutius eē vt fiat restitutiō saltē pauperibus ꝓpt intētionē spoliādi. primū. Ego plus credo q̄ etiam cōsuetudo nō valeat. qñ cōsuetudo inducēs peccatū seu reddēs faciliores homines ad peccatum nō valet. c. ex parte ō consue. sed certuꝫ est hoc cōtingere ex isto ludo vt experientia docet. ꝛ facit qđ habetur in. d. auc. alearum vsus. ¶ Et ad tertium dic breuiter q̄ si mutuantur pecunie ludenti nō fit repetitio. sec⁹ si alteri licet in ludo. ad ꝟ vide bo. tex. cum glo. in. l. j. ff. de alea. ꝛ qđ no. in. l. pe. ꝛ vlti. eo. ti. ¶ Ad quartum nunqd valeat transactio facta in ludo. doc. hic cōmuniter tenēt q̄ nō. rō qr ibi nō potest eē lis imo ē euidēs calūnia. q̄ nō valet transactio. l. in ſūma. ff de ꝓdi. inde. ¶ Ad vltimū mēbrū dic vt habes hic in glo. ſi. ꝛ vide glo. in. c. j. xxxvj. dis. plene de materia ꝛ que mala ꝓueniant in istis ludis p hosti. de excel. ꝓela. in ſūma. ¶ In glo. ij. in. ꝟ. deauratis in fi. no. bene istā glo. primo q̄ in vestibⁿ sit multum attendenda cōsuetudo locoꝝ. qr clericⁿ i vestibus debet attendere ne vilescat dignitas clericalis ꝛ sic nō debet ire vestibus laceratis cā humilitatis qr ex hoc vilescit dignitas vt alibi dic tex. no. ornatum infucatū ꝓter corporis. diligentiā approbam⁹ fractos vestibus nō recipim⁹. xlj. di. in. c. p simoniam. ꝛ in. c. j. ꝛ ideo alibi dicit text. affectate sordes. nec exquisite delitie laudem pariunt. qđ tā de vestibus q̄ꝫ de cibis intelligendū est. xlj. di. in summa. ꝛ vide glo. no. xxj. q. iij. in ſūma vbi disputat nūqd clericus possit vti vestibus fulgidis maxime serid. si habet hoc cōsuetudo loci. ꝛ inquātū glo. ꝟ dic de ricos ꝓformādos in vestibⁿ ꝓsuetudini regiōis. intellige q̄ñ sunt tales vestes que nō portātur ad pōpam. ꝟ ex cōsuetudine illoꝝ. ꝛ alꝫ sint honeste. alꝫ ꝟ. c. de nihilo. quideret. ꝛ facit. d. cle. ij. eo. ti.

Additio. Jn glo. anulos in fi. concludē q̄ monachus factus epūs nō penitus absoluit a regula monachali vt dicit glo. vñ nō absoluit ab habitu. qr dꝫ pōtare habitum monachalē. nec a ꝓtinentia. nec a voto paupertatis. vñ nil acq̄rere pōt sibi ꝓpi. sicut nec poterat existēs monachus. absoluet tñ a regula monachali quo ad diuina alia q̄ꝫ indicta ab ecclia ꝛ a vigiliꝫ. vt dicit gl. in. c. iij. xvj. q. j. ꝑm aliquos absoluit vt possit comedere carnes. ꝛ istud tenuit gl. i. d. c. iij. Hug. tenuit

ptr̃ariũ. de ꝓse. di. v. in. c. carnẽ. potes concordare opi. vt voluit Archi. in. d. c. iij. qz vbi põt sine scandalo abstinere se a carnib⁹ dz se abstinere. z in hoc absoluit a regula monachali ꝓout tenuit Goff. z Hosti. vt refert Archi. in. d. c. iij. secus vbi sine scãdalo nõ põt abstinere. qz tunc ꝓcedit glo. in. d. c. iij z p hoc videt etiã q in ieiunijs si cõmode z sine scãdalo posset seruare regulã q deberet seruare. alꝫ nõ tenetur p ea que dixit glo. ꝑalle. Absoluit etiaz ab officio monachali si fit fact⁹ epꝰ ecclesie seculari qz debet regere ecclesiam ex quo secularis ẽ fin officiũ clericoz̃ seculariũ. vt no. in glo. in cle. dignum de cele. miss. Itẽ etiã absoluit a primo monasterio. qz prius id qõ querebat monasterio q̃rebat z nunc ecclesie. ad quã est translatus. z sic loquit. c. statutum. alle. in glo. z licet ſglo. hic remittit ad no. in. c. inuentum. tñ ibi nihil tangit de materia sed bene tangit in. d. c. iij. xvj. q. j.

Ex litteris. Cleric⁹ qui tertio monitus a negociationibus secularib⁹ nõ abstinet interim perdit quo ad bona priuilegiũ clericale. vel tex. multum no. z quotidie alle. ꝓmo ponit querela. scõo prouisio. ibi. mandam⁹. ¶ No. primo ar. op. ex tex. q clerici possunt ad eoz̃ cõmodũ vti statutis z ꝯsuetudinibus laicoz̃. z p hoc tex. in. c. ad nostrã. de p ba. z de fo. cõpe. qõ clericis. Ex quo infert⁹ ad. q. q̃ tidianã. statuto cauet q instrumẽtũ guarẽtigiatuz debet habere executionẽ paratã certe clericus habens tale instrumentũ ꝫ laicos põt tali instrumento vti ꝫ eos. z idem dicit in sillibus. ¶ Secũdo no. q statuta z cõsuetudines patrie seu laicoz̃ nõ ligant clericos in eoz̃ ꝓiudiciũ etiã si exercerẽt negociationes. nã hic clerici gaudẽt priuilegio clericali etiam in mercimonijs. licet postea perdãt p trinã admonitionẽ. z dicit do. An. hic q ad ꝓbandũ hõ. s. dixi nõ põt reperiri melioꝛ tex. isto. z ad hoc dicit ipe b. c. sepe allegasse ꝫ opi. Bar. in. l. cũctos populos C. de sum. trĩ. Sed tu ꝓsidera diligẽter q hoc. c. nõ facit in aliquo ꝫ opi. Bar. nec simpliciter ꝓbat qõ ꝓdixi. nam ista statuta z cõsuetudines erãt ꝫ priuilegia clericalia vt clerici tenerent soluere pedagia seu gabellã de facultatib⁹ suis quo casu nemo negat. imo Bar. exꝑsse ibi fatet q talia statuta vel cõsuetudines nõ nocent clericis. loquit enĩ Bar. q̃ statuta nõ tãgunt priuilegium clericoz̃ z alꝫ sũt honesta. ꝙ ego ꝫ illã opi. Bar. allegare soleo tex. z gl. in. c. ecclesia sancte marie de ꝓsti. vbi apte ꝓbat. z dic vt ibi pleni⁹ dico. ¶ Tertio no. ibi de facultatibus suis. zc. bonũ tex. z menti tenendũ q quẽad modũ clericus nõ tenet aliquid soluere p facultatibus ecclie. ita nec p facultatib⁹ ꝓpꝛijs. Ex quo infero q de ꝓprio patrimonio cleric⁹ nõ tenet soluere aliquas gabellas vel aliqua pedagia. ad b cle. p senti. de censi. z. c. ẽẽ. co. ti. li. vj. z idẽ dic si aliqd donat vel relinquit eccle vt nõ teneat soluere certũ qd p libra fm statuta quozũdã locoz̃. z vide tex. xxiij. q. viij. ¶ cuius. cuz duobus se. z idem puto si donatio fieret clerico. ar. bo. hic. Et ex his z ex tex. habes casũ valde generalẽ i q bona clericoz̃ gaudent eodẽ priuilegio cũ bonis ecclie adeo q quidã ex hoc tex. voluerũt facere regulã generalẽ q in oibus bona clericoz̃ z ecclesiaz eodẽ gaudẽt priuilegio. qõ indistincte nõ placet. vt. j. dicã cũ gl. ¶ Ultimo no. ibi tales tertio a te monit⁹. zc. q ad hoc vt clericus perdat priuilegiũ etiã in negociationẽ ꝓpꝛ tet q fuerit tertio monit⁹ z alꝫ ꝓ supiori. Et ex his verbis infert q non sufficit vnũ pemptoriũ q vbi cũq agit ad penã incurrendã zeus exigit tertiam citationẽ nũcq̃ vna citatio etiã peremptoria hz vim trine citatiõis qõ est no. z hoc voluit gl. in de. j. ti. in. x. iij. z Jo. an. in. c. ex tue. de cleri. non resi. z idẽ Jo. an. in addi. spe. sup rubrica de de. nõ resi. Idẽ est si ꝫ absentem citanduz ius requirit tertiam citationẽ. vt in. d. c. ex tue. ꝑ hoc facit q in penalibus verba debẽt intelligi stricte nõ autem large. l. iij. ¶ hec autẽ verba. ff. de neg. gest. z in. c. in nra. d iniur. nec sufficit citatio generalis vt oẽs clerici abstineant a negociatiõib⁹ imo debet cẽ citatio specifica ita q apprehendat istos negociatores. ꝓ hoc tex. ibi. si tales. zc. ¶ Et circa b põt dari b notabilis regula q vbicũq ad pendũ aliqõ priuilegiũ clericale iura requirunt trinã admonitionẽ fiendã ꝑpis clericis nõ recte viuentib⁹ optet q citatio seu monitio si fieri põt apprehendat ipos clericos qõ ẽ cõtra quosdã ꝓlatos qui faciunt monitionẽ in genere vt quilibet clericus incedat in habitu z tonsura alias non gaudebit priuilegio suo clericali. Dico q talis monitio generalis nõ sufficit ad priuandum clericos aliter incedẽtes priuilegio clericali. ꝓ hoc tex. hic in. x. si tales. zc. z glo. in. d. cle. j. in. x. notatim z qõ lc. z no. in. c. statutuz. de sen. ex. li. vj. ꝓbatur rõne. citatio generalis nunq̃ hz locũ qñ certũ est q sint citandi vel monẽdi. vt i cle. j. de iudi. z ꝓ Inn. in. c. fi. qui ma. accu. posꝫ. z i. c. significauit. de testi. sed per viam statuti forte hoc poterit fieri q statutum hz vim legis. z ꝓlat⁹ põt statuendo augere penaz iuris z infligere penã sine admonitiõe vbi alꝫ requirebat monitio. vt ꝓbat in. c. ij. de ꝓsti. lib. vj. facit qõ lc. z no. in. c. romana. de sen. ex. lib. vj. vbi glo. ponit multas dẽcias inter statutũ. z sniam. z facit qõ lc. z no. in. c. a nobis. de sen. ex. z viue glo. in cle. ne romani. de elec. z Jo. an. in. c. fi. de offi. archiꝑb. z b no. qz vidi multos errare. ¶ In gl. j. in fi. Hosti. circa b brocardũ facit hanc distinctionem q in his que tendũt ad defensionẽ fidei põt fouẽs fidem recipere ꝓ se q̃quid infideles scripserũt ꝓ fide ꝙ contra se nõ tenetur alia recipere. z ita loquitur. c. si quis. z. c. si hereticus. alle. in glo. in priuatis vero aut recipit quis aliquid de facto ꝓ se z tenetur recipere cõtra se vt hic. sed b nõ sufficit quoniam non ꝓdunt si ꝓuilegiũ nisi tertio fuerint moniti. sed hoc operaꝝ ꝓuilegiũ clericale alꝫ aũt ꝓcederet dictũ Hosti. ꝓ b. iij. q. iij. si quis testib⁹. Aut tu iure quis allegat z nõ tenet recipere contra se. vt in. c. ex parte decani. de rescrip. Tu vide ad materiam bo. glo. in. c. ij. de mutu. peti. z in auc. quas actiones. C. de ss. san. eccl. z per Jo. an. in regula qui ad agendum. de reg. iur. lib. vj. in mercu. z ex ibi no. dic q vbicũq mihi aliquid cõcedit in priui-

legiū motu ꝓprio illud nō teneor obseruare cōtra me ⁊ idco ecclesia nō tenet obseruare ꝓscriptiones q̄dragenarias ꝛ ſz imo ꝓscribit ꝛ priuatum sicut priuat ꝛ priuatū vt no. in dictis iurib⁹. Ad ꝓpositum ſ isti clerici habebāt priuilegiū clericale q̄ nō perdunt nisi a iure rōne delicti priuent. ¶ In glo. i. ꝟ tertio in fi. pōdera bñ fi. glo. q̄ colligit vn⁹ intellectus ad istū tex. videlicet q clericus tertio monit⁹ nolens desistere a negociationib⁹ nō pdit oīe priuilegium clericale. imo videt glo. intelligere q etiam nō pdat priuilegium fori q̄ illud est minoris precium dicit ꝛ priuilegiū canonis. si q̄s suadente. ⁊ in hac vlt. glo. tres opi. reperiunt. ꝑ verior videt illa Joan. quā tacite ꝛ sentit glo. q solū pdat ꝓuilegium q̄ ad negociationes ⁊ q̄ ad facultates suas ex q̄ incedit in habitu ⁊ tōsura. ⁊ iste intellectus satis videt conueniens lre dū dicit de suis facultatib⁹. ꝛc. Itē iste tex. est penalis ergo ꝺz stricte intelligi. seruā ergo c. perpendim⁹. ⁊. c. cōtingit. ⁊. c. ifl audientiā. j. de sen. ex. in casibus suis. ⁊ si diceres ista ē modica pena. nā quilibet clericus nō curabit desistere a negociationibus ꝓpter solutionē istaꝝ gabellaꝝ. dic q ꝓpter hoc nō tollit q̄n superior possit ꝓcedere ad alias penas iuris. hic solū adhibet remediū i fauorem laicoꝝ. quibus ꝓiudicabat p clericos negociatores nolētes soluere gabellas. quidā antiqui volebāt intelligere tex. in clericis cōiugatis q̄ nō procedit ꝛc. vnicū. de cle. ꝓiu. li. vj. q̄ nō gaudēt priuilegio in facultatibus vt ibi dicit. Et no. bene tex. q nō solū perdunt priuilegiū in negociationib⁹ ꝑ etiam in ꝓprio p̄monio q̄ ex quo mercant ex patrimonio dignū est q nō sint priuilegiati. ¶ In gl. fi. ibi in facultatib⁹ ecclesie nō fit ꝓiudiciū. nota gl. nā ex ea iuncto tex. possum⁹ dicere q si clericus negociatur de bonis ecclie nō debet ꝓdere priuilegiuꝝ quo ad bona ecclīastica q̄ delictū psone. ꝛc. ⁊ vide Fre. in ꝓsi. cc. q̄ sentit q si bona ecclīaꝝ deferant ad certū locū negociatiōis cā nō tenet soluere aliq̄d p gabella. ita q. c. q̄ꝝ. de censi. li. vj. ⁊ cle. p̄senti. eo. ti. nō habeat locū in bonis ecclie q̄ semp no. ¶ Poterit ergo lupior clericū cōpescere vt nō negocietur in bonis ecclesie. nō tñ ex delicto clerici debet ecclesia ꝓdere priuilegia in suis facultatib⁹ q̄ ē bene no. ⁊ satis facit ꝟ lra in ar. ¶ In eadē gl. ibi. res clericorū ⁊ ecclīaꝝ gaudeant eodē priuilegio. ꝛc. no. glo. nā generalit vult vt bona clericoꝝ ⁊ ecclesiaꝝ gaudeant eodē priuilegio. ad idē gl. in. c. ex lris ꝺ pig. ⁊ in. c. sili. xvj. q. j. ꝑ vt pluries dixi ꝟ non procedit generalit. nā aliter ꝓscribit ꝛ ecclīam ⁊ alit ꝛ bona p̄monialia clerici. vt no. glo. xvj. q. iij. c. j. ⁊ Joan. in. d. regula. q̄ ad agendū. nec clericus petit restitutionē in integꝝ in rebus ꝓprijs. vide glo. in cle. vnica. de in inte. resti. Spe. de in inte. rest. §. qualr ꝟ. ꝑ nunquid. ⁊ vide glo. nō tradendā obliuioni. d. c. q̄ꝝ. q̄ dicit hoc nō ē vex vniuersalit. procedit q̄ hoc dictum glo. in casibus iure expressis. ꝓbat rōne. nā priuilegiū vni ꝓcessum nō ꝺz extendi nisi quatenus a iure reperitur extensū in. c. sane de priuile. ¶ In ea. glo. ibi. ⁊ ita suspendit priuilegium no. glo. q in casu huius. c. clericus nō pdit irrecupabiliter ꝓuilegiū ꝑ ad tps donec instituerit in negociationibus. vide sile in. c. j. de cleri. cōiu. lib. vj. ¶ Vltimo extra glo. hic querit de quotidiana. q. nūquid ecclesia vel clerici teneant soluere ꝓstātas seu alia onera p possessionib⁹ eis collatis ex q̄ ex illis possessionib⁹ soluebāt onera anteꝝ ad eos puenirēt. In hac. q. ꝓncipaliter reperiunt tres opi. Quidā vt Goff. distinguūt inter onera priꝰ iposita ⁊ nō soluta ⁊ alia de nouo iponēda vt ad prima teneant clerici ad secūda nō. p hoc facit tex. in. l. impatores. ff. de publi. vbi innuit q quiscq̄ possessor ē obligatus ad soluendū onera ꝓteriti tpis ⁊ anteꝝ possessio p uenerit ad eū. videt enī hoc onꝰ annexū ipsi rei ꝛ transit in quēcūq̄ possessorem. arg. in. c. ex lris. de pig. ſz quo ad alia onera pōt ecclesia vti priuilegio suo. sicut in simili dicit in fisco. in. l. fiscus. ff. de iur. fis. Alij distinxerūt vtꝝ iste possessiones essent prius ascripte ꝓ solido ⁊ libra sicut hodie cōmuniter i ꝓuincia tuscie. ⁊ tūc transeunt ad clericos cuꝝ oneribus suis. secus aūt vbi nulla fuisset ascriptio facta ¶ Tertia opi. ⁊ verior est q aut illa bona habebāt onus perpetuū annexū ⁊ inuariabile ⁊ tūc transeunt ad clericos cū onerib⁹ suis. facit cle. j. de censi. ⁊ q̄ ibi no. aut onus nō erat tale vt sunt iste descriptiones q̄ fiunt hodie. q̄ estimant bona cuiuscūq̄ vt soluāt plus vel minus ꝑm impositionē collecte. ⁊ ad ista onera nō tenet ecclesia vel clerici. q̄ non potest dici q hoc sit onus annexū possessionib⁹ cuꝝ nō sit perpetuū. sed variabile. ⁊ q̄ñꝝ ponit persone ꝓ rebus. si ergo ꝓueniunt ad ecclesiam debēt censeri iure ecclesiastico. ꝓ hoc bo. tex. in. c. vnico. de iurepa. li. vj. ⁊. d. l. fiscus. ⁊ hāc opi. tenuit Jo. ō lig. in. d. cle. p̄senti. ⁊ Jn. an. post archi. in. c. j. de im. ecclē. li. vj. Et quid si clericus habeat bōa cōia cū fratre laico nūquid teneat soluē. ⁊ de similibus q̄onibus vide per spe. in ti. de cle. cōiu. ꝟ. hmōi autem. vide per Bar. i. l. rescripto. ff. de mune. ⁊ ho. vbi ponit aliquas practicas afficiendi bona secularia. ⁊ sic affecta transeant ad clericos. cui⁹ dicta mihi nō placēt maxime ꝓpter fraudeꝝ. nā de directo venit ꝛ priuilegiū ecclie ꝓcessū ꝑ impatorē in. l. j. C. ō sa. san. eccl. q̄scq̄ eni hꝫ liberā facultatē donandi ecclesie ⁊ per impositionē onerum fraudulēter factā impeditur illa libertas donandi.

Additio. vsq̄ ad fi. ¶ Ulterius queritur q̄ negociatio intelligit clericis ē ꝓhibita ⁊ que nō. Remittunt doc. ad ea que habent in spe. in ti. de cle. ꝓiug. in. ꝟ. sed quā dices. do. An. ꝟ dicit q est dria inter negociationē ⁊ artificiū. dicēs q negociatio ē clericis ꝓhibita. ꝑ artificiū nō. ꝑ ea q̄ habēt. lxxxviij. di. ꝑ totū. ⁊ maxie i. c. sciens q̄ est palea. ⁊ i. c. q̄ñ nō cognouit. ⁊. xcj. di. clericis. ¶ Ad primū aūt de negociatiōe etiaꝫ facit q̄ habet in. c. j. ⁊. ij. j. ne cle. vel mo. ¶ Sed ad secūdum videlicet de artificio facit q̄ habet de ꝓse. di. v. in. c. nūq̄. ⁊ in palle. c. clericī. ¶ Que aūt ꝺr negociatio ⁊ sic q̄d sit negociari. dicit q̄ñ res empta ñ mutata mā alteri vēdit. hec negociatio appellatur ⁊ videt ꝓhibita clericis ꝑ ea que habent in. d. c. clericis. artificiū ꝟo ē q̄ñ q̄s emit aliquā mām ⁊ per ar

tificiū reducit ad aliquā formā vt si forte emat vimi na faciat canistra. vl emat chartas ꝛ scribat libros vel emat aliq̄ lignū vt faciat aliquā domum. vel emat filū vt faciat rhetia. ꝛ idē in si. vt habet in. d. c. nūq̄. nam fm do. An. tales nō dicunt mercatores vel negociatores sed potiꝰ artifices stricto sumpto vocabulo. ꝛ sic negociari ꝓprie dicit in cōmerciis. j. de. ꝟ. sig. c. fozus. §. negocium.

¶ De cohabitatione clericozum ꝛ mulierꝫ. ¶ ꝓrica

¶ Quia mulierꝫ cōsortia reddūt vitam clericozum de incōtinentia suspectam. ideo post precedentem rubricam mērito subijcitur hec rubrica.

¶ Phibendum. Sacerdos mulieres quas etiā antiqui canones ꝓmittūt si suspecte sūt retinere nō debet. vel clarius sic. Clericus nō debet retinere i domo mulierē suspectā de incōtinentiā etiā si sit mater vl alia ꝓsanguinea. h. d. Et habet quattuoꝛ dicta. primo ponit q̄ nullus clericꝰ debet tenere extrāneā. scōo q̄ nec ꝓsanguineā. tertio q̄ cōsanguinee indigenti extra hospitū suū pōt prouidere. quarto q̄ nulla femina tanq̄ ministra in ecclesijs clericis misceat. scōa ibi. ß nec ꝙ. tertia ibi. ß si. qūarta ibi. phibendū

¶ Nota primo abstinēdū ab eo qō pōt eē cā mali. Itē no. q̄ clericus licite ꝓuidet ꝓsanguineis etiam de bonis ecclesie. qō intellige vt. j. subijciam cū gl. Itē nota regulā generalē q̄ nullā feminā pōt clericus tenere in domo sua ex qua possit oriri suspitio incōtinēnie. ¶ In glo. ij. ibi intellige de suspectis. ꝛ hoc cōiter placet doct. h. ß tūc ogꝛo. nam fm hoc nō erit dīa inter ꝓsanguineas ꝛ extraneas. nam si extranee nō sūt suspecte pūt teneri in domo vt in. c. a nobis. j. eo. So. dicerē sic q̄ ꝓsanguineas iuuenes als nō suspectas pōt clericus bone fame in domo tenere. ß extraneas iuuenes nullo mō pōt tenere. quātūcūq̄ sint bone fame. q̄ talis ꝓmixtio est periculosa. nō sic cū ꝓsanguinea. ꝛ ꝫ sentit glo. in. c. volumus. lxxx. di. ꝛ vide qō le. ꝛ no. in. c. cū omnib⁹. ea. di. ꝛ do. An. hic videat requirere int cōsanguineas vt alter sit senex. sed nō placet q̄ tūc cessaret suspitio incōtinētie ꝛ nullibi illud probat. Item intellige q̄ nō sit talis ꝓsanguinea q̄ habeat secuz pedissequā q̄ licet nō sit suspitio cū matre vel sozore. pōt dubitari de pedissequis vt hic in tex. Item intelligo qū clericus habitat solus in domo. si enim viueret cū alijs clericis nō ꝛ tenere matrē. q̄ licet ipse sit bone fame tū oriꝛ suspitio respectu aliozum clericoꝝ vt no. in. d. c. volum⁹. Sed dubitāt ō epō nunquid posset secū hꝫ matrē seu aliā nō suspectā ꝛ dicit do. An. ō q̄ nō. allego glo. in. c. legit. lxxxj. di. ß illa glo. mouet ꝓ tex. iuris ciuilis in auc. nullā C. de epi. ꝛ cle. Sꝛ ego dico oppositū ꝛ allego text. expressum. in. c. interdixit. xxxij. di. nā in canonib⁹ nullibi ꝓbat ꝓrium. imo videt ꝓmittm. vt. d. c. interdixit. nec ē standuz legi ciuili ex q̄ canon innuit oppositū. fateoꝛ q̄ ꝑmū ē honestius maxime ꝓpter alios clericos cū epo morātes. Et in fi. glo. vide similē gl. i. d. c. cū oib⁹. ꝛ dic q̄ ītra q̄rtū gdū int ascēdētes fm cōditionē nr̄i tpis nō pōt eē incōtinentie suspitio. q̄ ascendēs ecclīt decrepit⁹. ¶ In gl. pe. ad si. no. gl. q̄ clericꝰ potꝰ ꝓsanguineis q̄ alijs ꝛ subuenire de rebꝰ ecclie. hā tenet. ꝛ diligere magis cōsanguineū q̄ extraneū. ꝛ i elēmosyna facienda est dare gradū vt primo sibi q̄ suis ꝛ ꝑmo suis q̄ exneis ꝛ ꝑmo exneis notis q̄ ignotis. ꝛc. vide pulcherr. in. c. nō satis. lxxxvj. di. ꝛ tex. cū glo. in. c. quiescam⁹. xlij. di. Sꝛ ꝫ hāc gl. facit tex. in. c. puenit. j. q̄ ij. vbi dicit q̄ grauꝰ peccatū ꝓmittit plurꝰ dando ꝓsanguineis q̄ extraneis. Sed intelligo tex. illum q̄ grauius peccat ꝑsumptiue. q̄ ꝑsumit largiꝰ dare cōsanguineis q̄ extraneis ꝛ sine aliq̄ mensura. Itē loquit qñ vult eos ditare ꝛ nō subuenire tanq̄ alijs indigētib⁹. nā amore sanguinis carnalis spoliat ecclīam. ꝛ vide qō ibi no. in glo. Itē vide ad p̄dicta bonū tex. cū glo. in. c. oīno. xxxj. di. vbi ꝺr q̄ ꝓpriam vxoꝛē ꝛ filios sustinere ꝺz de bonis ecclie. loquitur tamē de cōiuge ꝛ filijs ante clericatū habitis. ß ego puto idē eē in filijs habitis p illicitū coitū nā licet clericus male fecerit. tū ex quo sunt geniti nō sint p̄dendi ß eis tanq̄ pauperibus subueniēdum. proꝫ. c. cum haberet ꝛ qō ibi no. j. de eo qui duxit in matri. quā pol. ¶ Et ex omnib⁹ p̄dictis nota bo ar. ad. q. quotidianā. nunqd deputatus executoꝛ ad distribuenduz certa bona pauperū⁹ possit distribuere inter suos ꝓsanguineos pauperes. ꝛ videtur hic tex. cū p̄dictis q̄ sic. nam clericus ē executoꝛ ꝛ debet distribuere superflua inter paupes. xvj. q. j. c. si. ꝛ tamē potest distribuere inter consanguineos proprios vt patet hic ꝛ ex predictis. facit qō no. in. l. si mandauero. ff. manda.

¶ Aquisquā. Excōicatur clericꝰ q̄a suspectaꝝ mulierum colloquio nō desistit vel earum cōsortio. h. d. ¶ Nota q̄ appellatione sacerdotū venit presbyter. itē diaconus ꝛ subdiaconus. ꝛ intellige largo sumpto vocabulo. nam oēs isti large possūt dici sacerdotes q̄si deo sacrati. ꝓ quo facit qō not. xxxij. di. in sūma. ꝛ vide tex. in. c. j. xv. q. v. vbi diaconus appellatur sacerdos. ꝛ tene menti in ß istuz tex. nā pōtes ex eo facere hāc regulam q̄ in materia fauorabili appellatione sacerdotis cōphendunt oīs qui sunt in sacris ordinibus. ß quia materia hic erat odiosa. ideo forte papa hoc voluit exprimere. q̄ alꝫ nō fuissent ꝓphensi. ꝛ sic potes elicere regulā in oppositū q̄ in materia odiosa vbi nihil aliud exprimit appellatione sacerdotis venit tū ꝑbyter. ꝛ etymologiam sacerdotis ꝛ ꝑsbyteri. vid. xxj. di. cleros. ¶ No. scōo modum ꝓcedēdi ꝛ clericos fornicarios palā nō ꝓcubinarios vt moneant vt hꝫ ꝺz. Tertio no. bo. dictū ex tex. q̄ suspitio p̄cedēs ꝛ admonitio sequēs cui nō paret lz inducāt ꝓsumptionē magnā ꝛ inobedientes nō tñ ꝓbāt delictum vñ ꝺz ꝛ talē tpart̄ sñia. vt nō iponat pena nālis delicti. nā si ex suspitiōe p̄cedenti ꝛ spreta monitione isti clerici haberent ꝓ puris nō solū excōicarentur ß grauꝰ ꝛ eos ꝓcederet. vt in. c. sic. ꝛ. c. si aūt. j. eo.

Et ex hoc infero q̃ aũt si quis ei. C. ō adul. ponat casũ ſpecialẽ. nam ibi ōz q̃ ſi hñs ſuſpitionem ꝫ aliq̃ dẽ adulterio cũ vxore eidẽ coã teſtib⁹ monitionẽ fecerit ꝛ poſt modũ cõperit eũ cõfabulari cum vxore pōt iſtũ ipune occidere. ꝛ ſic ſuſpicio ꝓcedẽs cũ admonitione ſpreta inducũt pbationẽ delicti. ꝫ vt dixi nõ puto caſũ ſ⁹ aũt. extendẽdũ. nõ enĩ potuit lex aliter ꝓpeſcere iuſtũ dolorẽ mariti. fac. c. ſi ōo. de ſen. ex. vide ad p̃dicta Inno. in. c. q̃ veriſimile. ſ. de p̃ſum. vbi no. dicit q̃ vbi iudex ꝓcedit ex p̃ſumptiõe ōz multũ ꝓare ſniam ſuã vt modice vl raro penã inferat. ar. c. afferte. eo. ti. facit. l. ſciãt. C de pba. canonizata. ij. q. viij. ſciant. q̃ō no. nã poſſet tex. iſte adduci in ꝛriũ intelligẽdo etiã q̃ iſta ſit pena delicti. ar. c. ſe. ꝫ primũ dictũ mihi pl⁹ placet. Ultimo no. q̃ mulier delinq̃ẽs cũ clerico ſubĩcit foro eccliaſtico. vñ pōt q̃ iudicẽ eccliaſticũ puniri q̃ cõmittit quaſi ſacrilegiũ. vide bo. tex. eũ glo. in. c. eos. xxxij. di. ꝛ. c. virginib⁹. xxvij. q. j. ¶ In gl. ſ. ibi inferiores. ꝫ limita ꝓut dixi in ꝓmo no. Et no. bñ ſi. glo. q̃ appellatiõe clericoꝝ ꝓhendunt ſupiores. i. ꝓſtituti i ſacris ꝛ in dignitatib⁹. nã. c. de ꝓſona. q̃ō alle. pōt adduci mõ p̃dicto. ꝫ vide ꝛriã glo. in. c. litteras. de ſi. p̃by. q̃ no. dicit q̃ ſi papa diſpẽſauit cũ illegitimo vt poſſit effici cleric⁹ ōz intelligi vt poſſit ꝓmoueri ad minores ordines ꝛ nõ ad maiores ꝓpt̃ materiã odioſã. ꝛiõ dic vt dixi. ſ. ſup ꝛrica ō vi. ꝛ ho. cle. q̃ in mã larga appellatiõe clericoꝝ veniũt oẽs clerici in q̃cunq̃ dignitate ꝛ ordine ſint ꝓſtituti. ſec⁹ in mã ſtricta q̃ō no. ¶ In glo. ſi. ibi in ſeruitutẽ redigat. ꝫ dictũ nõ ꝓcedit indiſtincte ꝫ ꝫ pẽa ſuitutis iponit cũ feia de facto fuit ducta a clerico. in vxorẽ. nã q̃ fuit maior ꝓſumptio maior iponit vindicta. vñ tam ipa q̃ filij ex tali ꝓſumpto matrimonio geniti redigunt in ſeruitutẽ etclie. ꝛ ſic cõmuniter intelligit. c. cũ multe. xv. q. ſi. lz eccliа perdiderit ꝫ ius. q̃ nõ fuit eo vſa. vt dicit glo. i. d. c. cũ multe. ꝫ potes dicere q̃ cũ nõ ſit memoria ſaltẽ apud nos q̃ ꝓſtitut⁹ in ſacris duxerit vxorẽ nõ poſſum⁹ dicẽ q̃ illud ius ſit ſublatũ cũ caſus nõ acciderit. ꝓ ꝫ q̃ō no. Ly. in. l. ij. C. que ſit lon. ꝓſue. ꝛ Jo. an. i. c. Joannes. ſ. ti. pri. ꝫ ſi in aliquo loco accidiſſet iſte caſus ꝛ eccliа nõ curaſſet illos i ſeruitutẽ redigẽ poſſet ꝓcedere dictũ illi⁹ gl. nec extenderẽ conſuetudinẽ ſeu p̃ſcriptionẽ de loco ad locũ. ꝓ ꝫ q̃ō no. Inn. c. fi. de offi. archi. Iſta q̃ mulier de q̃ in tex. cogẽt agẽ pniam ſm Inn. ꝛ pōt ꝓcludi ſm Hoſti. q̃ cum iura varie in ꝫ loquũt erit in arbitrio iudicis quã penã debeat iponere. ꝛ no. bñ hoc dictũ Hoſti. q̃ ſi cunq̃ iura varias penas ponũt optio dat iudici. Itẽ no. glo. xxj. q. ij. in ſũma. xxxiij. di. fraternitati q̃s no. impoſita tñ vna pena nõ pōt iudex ad aliã trãſire. l. pretor edixit. ꝛ q̃ō ibi no. ff. de iniur. facit q̃ō no. Bar. in. l. j. ff. vi bo. rapto.

Clericos. Nõ ōz p̃lat⁹ clericũ cogẽ ad ꝓcubinã abiurandaz ꝫ cã nolentẽ dimittere pōt excõicare. h. d. hz tria dicta. ſcõm ibi. vex. tertiũ. ibi. ꝛ ſi q̃. ¶ No. ꝑmo modũ ꝓcedẽdi ꝫ clericos publice ꝓcubinarios. nõ enĩ dñt ꝓpelli ad abiurandũ ꝓcubinas. ꝫ eſt ad renunciandũ cũ iuramẽto de nõ redeũdo q̃ de facili poſſet ſequi piuriũ cũ dux ſit aſſueta relinq̃re xxxiij. di. quozũdã. xxiij. q. vj. §. fi. ¶ Et ex hoc. ex tex. nõ nũq̃ iuramẽtũ deferendum illi ꝫ quẽ vehement p̃ſumit de tranſgreſſione imo deferens peccat q̃ eſt cã interit⁹ aĩe illi⁹. vide pulchrũ tex. cũ gl. xxij. q. v. ille. q̃ō eſt ꝫ eos qui in iudicio dicũt. iuret aduerſarius ꝛ bibat ſibi ꝫ iuramentũ ꝛ vehement p̃ſumit de tranſgreſſione. Itẽ ex ꝫ cẽt. puidenduz vt pluries dixi q̃ ſcholares nõ iurarẽt obedire recꝛi. q̃ de facili tranſgrediunt iuramentũ ꝛ incurrũt piuriũ ſ cẽt. puidendũ de pena ꝫ inobedientes ſicut facit ꝫ papa. ¶ Scõo no. iudicẽs debere incipe a ſuſpenſione ꝛ interdicto ꝛ demũ venire ad excõicationẽ q̃ō eſt ꝫ ꝓlatos nñi tpis q̃ imediate ꝓ qualibet cã fulminãt excõicationẽ ꝛ ex frequẽtia ducit i ꝓtemptũ. nã in eccliа nulla eſt pena excõicatõe maior. xxxiij. q. iij. corripiant. ¶ Tertio nõ ibi. in aliquos eoꝝ. q̃ vbi multi ſũt cõcubinarij nõ ōz iudex oẽs ſuſpendere ſeu excõicare ſ incipe a ꝓncipalioribus vt alij eoꝝ exemplo ꝑterriti arceant. ꝓ hoc. ĩ de clc. ex. m. in. c. latores quẽ tex. vide. ¶ Ultimo no. ibi ſniam ꝓpetuã. ꝛc. q̃ excõicatio pōt ẽe perpetua. ex quo infero q̃ licet excõicat⁹ nõ corrigat ſe ñ tñ tenet iudex illum abſoluere. ꝫ ſi efficeret deterior nec poſſet aliter corrigi tũc ōz eum abſoluere vt no. Jo. an. poſt beatũ Tho. in. c. j. de ſen. excom. li. vj. ꝛ hoc nota.

Additio. Et de ꝫ dic vt hꝛ plene q̃ ipſum met in. c. ab excõicato. de reſcꝛ. in fi. ꝛ in. c. veniẽs. el. ij. de teſti. in fi. ¶ In glo. i. ꝛ. ꝓpetuã. ibi donec reſipiſcãt. no. glo. ꝛ ſm eã intelligẽ oĩa iura loquẽtia de ꝓpetua excõicatione. nam excõicatio ōz eẽ medicina ꝛ nõ ōz inferre mortem ꝓpetuã. ij. q. j. muki. ꝛ. c. cũ medicinalis. de ſen. ex. li. vj. ꝛ facit. c. ex lr̃is. de cõſti. ꝛ glo. in. c. ad rep̃mẽdam. de offi. or. ꝛ ōz ꝫ ꝓpetua ſm Jnno. q̃ ꝓferẽ ſine p̃finitione tpis. vñ ōz ꝓpetua aptitudine quia poterit eẽ ꝓpetua dũ vixerit ſi ſe nõ correxit. vl pōt exponi ſm eũ q̃ ōz iſte deponi ab officio ſeu ꝓuari bñficio. ꝛ ſic ꝓpetuo ponit extra cõionem clericorum ſeu beneficij. nã excõicatio ſonat in ſepationẽ ꝓma tñ expoſitio eſt magis ꝓſona lr̃e.

Sicut ad extirpanda Si clerici moniti ꝓcubinas nõ dimittũt ſuſpendũt a bñficijs ꝛ ſi ſe nõ corrigunt deponũt. h. d. hz tria dicta q̃ patẽt in tex. ibi. ſi ōo. ¶ No. ꝑmo ar. q̃ clerici in minorib⁹ nõ cogunt ꝓ eccliam ad cõcubinas dimittẽdas. ꝫ ꝫ ar. nõ ꝓcedit. ꝛ tẽ tex. ꝛ. in c. ſi aũt. j. e. ꝛ in. c. vt clericoꝝ. ſ. ti. j. ꝫ iõ dixit ꝫ ō cõſtitutis in ſacris q̃ alij nõ ita aſpe corrigunt. ¶ Se cũdo no. q̃ cleric⁹ ex cõcubinatu nõ ꝓuat bñficio ĩcõtinenti ꝫ pri⁹ ōz moneri. ſcõo ſuſpẽdi. tertio ꝓuari. Sz ꝛriũ tenuit tex. in. c. ex pte acẽ. de teſti. vbi ſine aliq̃ monitione cleric⁹ public⁹ ꝓcubinari⁹ ꝓuat bñficio. ad idẽ. c. ſi aũt. j. eo. vbi nõ fit iſta ſuſpenſio ꝫ vide ibi gl. quare puto q̃ iſtud ſit arbitrariũ vtrũ iudex velit a ꝓncipio ipm ꝓuare bñficio vel ꝓius admonere vel etiã ſuſpendere. q̃ cũ iura in ꝫ varie

loquant. vt pz ꝙ totū huncti. optio dat iudici. vt i sit dixi in. c. h. s. eo. ꝛ facit. d. c. si aūt. in. x. liceat. iū cta glo. ꝛ hoc bñ no. nā ꝙ hoc reduco tibi ad ꝓcordi am ista iura que varie loquūt in mō ꝓcedēdi ꝛ cōcubinarios. lz enī olim ꝓpter scandalū cū homies eēnt feruētes iu fide ꝙ simplici fornicatione cleric deponeret. vt in. c. a multis. de eta. ꝛ quali. hodie aūt nō ita aspere ꝓcedit vt hic. ꝛ in. c. fraternitatis xxxiij. di. poterit ꝑ iudex ꝑm facti circūstantias et locoꝝ ꝓsuetudinē incipe a pena mitiori vel grauio ri. reliqua sūt clara. ¶ In gl. sup. x. suspēdatis ad fi. ex hac glo. habes vnā so. vt ꝓcubinari⁹ nō notorius nō sit a iure suspensus ꝑ notori⁹ sic siue sit no torius facti cuidētia siue ꝙ sniaz. ꝛ no. gl. i eo. ꝙ dic ꝙ notori⁹ nō ꝺz tolerat⁹. ꝑ ꝛ hanc so. glo. facit. c. iij. s. eo. vbi loquit de publico ꝓcubinario ꝛ mandat illū suspēdi. ergo nō est ipso iure suspensus. ¶ Circa hoc dant ples so. Inno. ꝛ hosti. ꝓmo posuerūt istā so. gl. scdo Inno. posuit scdam so. vt tex. iste. ꝓcedat etiā circa minores ordines. ꝑ ꝛ ria ꝓcedunt q̄ ad officiū sacerdotale. vult dicere ꝙ public⁹ ꝓcubinari⁹ suspensus ē a iure respectu ꝺfficij sacerdotal tm. bñ facit. c. vfa. j. eo. ti. ꝑ ab hoie fit suspensio ab ꝺbus alijs ordinib⁹. ꝑ hec sol. non placet Inno. qz iura videt interdicere talē executionē cuiuslibet ordinis. lxxxij. di. si qui. xxxij. di. ꝓter. tertia so. ꝛz eū vt hoc. c. loq̄t in suspectis. ꝑ hec so. nō valet p. c. iij. s. eo. q̄rta so. ꝑm eū ꝙ a iure ꝓcubinari⁹ nō ē directe supensus ꝑ indirecte respectu obiecti. qz precipit alijs vt nō audiāt diuina a talib⁹ ꝑ ab hoie ꝺz suspendi directe vel ꝑm eū lz tales sint suspensi a iure nihilominus pūt suspendi ab hoie ordine iudiciario ꝓcedente. ꝛ ponit tres no. effect⁹ q̄tū ad ꝓpositum inter illā suspensionē iuris ꝛ hois. nā ꝓcubinarius suspensus a solo iure se ꝛorrigendo nō indiget absolutione quātū ad hoc vt alij possint licite audire diuina ab eo lz ipse celebrare licite nō possit sine dispensatiōe superioris. ex quo eius crimē non fuit notoriū. ꝛ no. hoc. nā in. c. venerabili. de sen. ex. sennit ꝙ nulla dispensatio sit necessaria. ꝑ potest dici vt no. in. c. fi. de temp. ordi. Suspensus vero ab hoie si recupat officiū suū q̄uis peniteat nisi ꝑfose restituat ad hoc. d. c. venerabili. Scda ꝺria qz suspensus a canone celebrādo nō efficit irregularis. sec⁹ in suspēso ab hoie. xj. q. iij. si ꝺs ꝑsbyter. hoc ꝑ placet hosti. dicit enī ꝙ suspēsus a canone celebrādo efficit irregularis qñ suspensio habuit originem a canone. vt ꝓbat in. c. j. ō re iudi. li. vj. ꝛ. c. j. ō sen. excō. eo. li. ꝛ sic transeūt doc. ꝑ tu oīno vide Inno. in. c. si celebrat. ō cle. ex. mi. vbi pulchre declarat se ipm. fatet enī ibi ꝙ suspensus a canone efficit irregularis celebrando qñ suspensio habuit ꝛiginē a canone. secus vbi canon tm approbat suspensionē a deo factā. nā quilibet pctōr est suspensus a deo et a canone ꝑ approbationē ꝛ talis nō efficit irregularis q̄si sentiat ibi ꝙ notorie fornicari⁹ nō ē suspensus a canone imponente penā sed a deo principaliter ꝛ a canone ꝙ approbationē ꝛ est subtile dictum ꝛ dat aliū intellectum ad iura hīt alle. ꝑ ꝛ. sed ipse met in. c. j. de sen. ex. li. vj. aptissime tenet ꝓtrarium dicēs ꝙ notorie fornicator celebrando efficit irregularis. qz est suspensus a iure. ꝑ. d. c. ꝑter. dicam de hoc latius in. c. vfa. j. eo. vbi explicabo totā materiam. ¶ Tertia ꝺria ꝑm Inno. ē ꝙ suspēsus a canone nō ꝓdit bñficia nisi ꝓuiet. sec⁹ in suspēso ab hoie qō nō placet hosti. ꝛ bñ. nā si fuisset suspēsus nō vacāt bñficia qz suspensio ꝺ ad tps. ꝑ Item. posuit hic aliā so. ad ꝛria dicēs ꝙ notori⁹ fornicator ē suspensus a iure. ꝑ vt pena augeret pōt suspendi ab hoie monitione ꝓcedente. ꝛita loquit hic. ꝛ qd opetur tunc scda suspensiō dic vt no. in. c. ita q̄rundā. j. de iudc. ꝛ hec so. pōt teneri intelligendo ꝙ sit suspensus ipo facto a iure. hosti. dicit. c. istud loq̄t suspensione a bñficio ꝛ ꝛria in suspensione ab officio. sentit ꝙ hoc ꝙ suspensus a bñficio nō sit suspensus ab officio. qō ē ꝛ no. in cle. cupiētes. i. x. nō notuam de penis. ꝛ videt etiā hanc opi. sequi hosti. do. An. his dicit ꝙ nō est suspensus a bñficio publicus ꝓcubinari⁹ vt hīt ꝑ ab officio sic. ꝛ si celebrat efficit irregularis ꝛ dicit hoc quasi expssuz in. d. c. vt clericoꝝ. x. si ꝺs. s. ti. j. ꝑ certe primū dictū non procedit. ꝙ. c. ꝓter palle. vbi ꝺz vt nullam ptem recipiat ab ecclesia. vñ dicemus ꝙ aut ꝓter ē suspensus ab officio ꝛ bñficio. aut ꝙ canon loquit ibi approbative. ꝛ act. c. vt clericoꝝ. dic ꝙ ex toto nō ꝓbat. nā potest iutelligi de suspenso ab hoie. pz qz primo diserat de pena ꝓdigna ipenēda ab hoie. Et ex his habes mām declaratā ad ptes. dicā ꝓclusionē in. c. vestra. j. eo. vbi melius cadit materia.

Super eo. Littere a clerico ꝓcubinario suspenso sup absolutione tacita facti serie obtente non valent. h. d. ¶ No. ꝓmo ꝙ absolutio obtenta ꝙ surreptionē nō valet. ¶ Sz opo. ꝛ tex. de. c. suplīs. ō rescrip. vbi ꝓcedit salte ꝑm iurī formā qñ interuenit surreptio nō malicioſa. So. dicūt doc. illud ꝓcedē in līs impetratis ad lites. ꝛ sic sup līs impetratis de iusticia. iste hic impetrauit lās gꝛosas sup absolutione. Itē dic ꝙ hoc malicioſe fecit qz si dixisset ꝙ ꝓpter ꝓcubinatum fuerit suspensus nunq̄z obtinuisset absolutionem.

Ja autem Si clerici moniti nō dimittūt ꝓcubinas suspēdunt a beneficijs ꝛ si se nō ꝛorrigūt deponunt. h. d. tria sūt dicta q̄ patent. ¶ No. ꝓmo ibi siue i inferioꝛib⁹. ꝙ etiā cōstituti in minoꝛib⁹ cogunt ad continentiam ꝑ Jo. an. intelligit de beneficiatis. nā nō beneficiati nō cogunt cōtinere si nolunt. Ego miꝛor de hac additione sua ad istū tex. nā tex. iste non loquit de ꝓtinētia ꝑ ꝙ nō pōssūt hīe fornicarias a ꝙbus abstinere debēt nedū clerici in minoꝛibus ꝑ etiā laici. vt. s. ti. j. c. vt clericoꝝ. xxxij. q. iij. nō. fateoꝛ tamē ꝙ ꝓstitut⁹ in minoꝛib⁹ pōt ꝛhere matrimoniū. j. de cle. ꝓiu. ꝙ totum. ¶ Scdo no. ibi. liceat. ꝙ ep̄s nō tenet deponere clericū ꝓcubinariū sed pōt alijs remedijs ꝛ mitioꝛib⁹ ꝓcedere ꝛ cū. illud enīz qō lz nō ꝓcipit. xxxij. q. vij. apls. ꝛ. l. nō quicqd. ff. de iudi. ꝛ. c. ꝓsuluit. de offi. dele. ꝛ facit istud bñ ad ea q̄ dixi in. c. sicut. s. eo. vt sit in optiōe superioris ꝛ ꝓcubinarios exercere grauioꝛē vel minoꝛē vindi-

ctam. ꝛ facit qđ no. hic glo. fi. qđ no. nã glo. hic opponit de illo. c. sicut.

¶ Vestra. Famosũ est tũ ꝓpter materiam intrinsecã ipi⁹ ꝛ tuz propt mãm extrinsecã. s. notorij ꝛ vtraq; est multũ difficilis ꝛ periculosa ꝛ inhærendo verbis lre. h. d. i ſũma. A clerico fornicari ꝛ ꝺiu tolerak nec hz opis euidentiã licite audiunt diuina ꝛ ꝓcipiunk ecclesiastica sacra. a notorio ꝺo abstinẽdum ẽ nõ propt sacri defectũ ꝫ ad ipox fornicatox emẽdationẽ. ꝓmo decisa ꝓsultatio. scõo decĩa rñsio. sca ibi alicubi. que subdiuidik. ꝓmo alle. p ꝛ Ɔ. scõo distinguit tres ql̃itates crimis. ibi. cetex. tertio distinguit animũ abstinentis. ibi. itẽ aliud. quarto ꝛ vltimo ex omnib⁹ ꝺictis solutionẽ ꝓcludit ibi. sine dubitatõe. ꝛc.

¶ No. ꝓmo ibi alicui ꝺr. ꝛc. ꝛ ibi alibi legik. ꝛc. q licitũ ẽ qlibz facere allegatões gnãles sic fec̃ papa q generalik allegat nõ allegãdo ꝑncipia titulox. nec i q loco ponank. hz generalr iure cauek. ꝛc. ꝛ sic etiã allegandũ eẽt coram papa. qz cessẽt ꝺia iura hre i pectore. vt in. c. j. de ꝓsti. li. vj. ꝛ idẽ põt facẽ scholaris erga doctorẽ q generalik allegat nõ allegãdo ꝑncipia. c. nec in q loco ponank ꝫ generalik iure cauetur nisi eẽt aliqua dispositio deuians a cõibus regulis sicut etiã faciũt solẽnes doctores inter se. Et in effectu ꝓcludendo dicẽdũ ita fore allegãdũ. vt allegãs intelligak ab eo cũ quo loquik. ꝛ de materia vide q spe. in ti. de disputa. ꝛ allegat. ꝫ post h. ꝺ. in summa. ꝛ an iura sint allegãda in ꝓsilijs. vide p eunꝺẽ in ti. de requi. ꝓsi. ꝫ. j. ꝛ cõiter dicik q in cõsilijs decisiuis nõ est necẽ allegare iura sic nec cã i snia. vt in. c. sic de re iudi. secꝰ in ꝓsilio postulato a pte. rõ diuersitatis. qz ꝑmo casu approbata ẽ fides ꝓsultoris. scõo casu ei non credik nisi q̃tenus ꝓbat. qz interꝑtatio doctoris nõ est necessaria nisi in q̃tũ iure ꝓbak. vt no. in. c. j. de postu. ꝓla. ¶ Scõo no. ibi nullus audiat. ꝛc. q verba ipatiui modi equipollẽt verbis ꝑceptiuis. nã p hec verba ꝑcipik q nemo audiat ab his diuina ꝓbak in. c. ꝑter. xxxij. di. ꝫ nunqd h̃ sit vex generalik. vide bo. tex. in de. exiui. de. ꝺ. sig.

¶ Tertio no. ex eodẽ. ꝺ. nullꝰ. ꝛc. q etiã ꝓpij paro chiani ꝛ alij ꝑsbi debent abstinere ab officijs notorij foznicatoris. nã hic ponik verbũ vniuersale negatiuum. ꝛ qui totum dicit nil excludit. xix. di. si romanoz. ¶ Ex quo infero aliud q licet excõicato possint auctoritate iuris cõmunicare domestici. xj. q. iij. qm̃ multos. ꝛ c. inter. de sen. excom. a notorio tũ foznicatore q̃lcq; debet se abstinere ꝛ nemo excludik respectu diuinoz̃ ꝛ sacroꝝ ab eo nõ recipiẽ doꝝ. ꝛ plus hic dicũ doc. q nõ solum alij debẽt abstinere a notorio foznicatore ꝫ etiam ipse nõ debet se immiscere diuinis audiendo seu percipiendo sacramẽta ab alijs. alleg. c. ꝑter. xxxij. di. qđ bene nõ ꝫ iudicio meo illud. c. nõ probat hoc indistincte. hz disponit dũtaxat vt nõ debeat pmanere in choro cum alijs clericis. vnde nõ negat q̃n saltẽ tanq; q̃libet laicus ꝛ peccator possit audire diuina. nam regulariter peccator non repellik ab auditu diuinorum nisi sit excõicatꝰ. ij. q. j. multi. ꝛ xxj. di. cleros.

¶ Quarto nota ibi quãtũcũq; pollutus. q ex pollutione clerici non inficiuntur aliquo modo ipa sacramenta. rõ est quia recipiunt vim ꝛ virtutez immediate ab ipso deo. nam dicebat apls. neq; q̃ plãtat est aliquid neq; qui rigat sed qui incremẽtuz dat ꝛ ipse est deus. ꝛ dic plantat scz predicãdo gratiam. rigat scz baptizando. incrementum dat. ꝛ ꝓstando gratiam. vt. ij. q. j. multi. vnde sacramenta trãseunt per manum sacerdotis sicut trãsit aq̃ sup canali lapideo. vñ nil germinat sup lapide neq; cõtaminak. j. q. j. si fuerit. ꝛ ꝺ. c. multi. Jura q̃ que videnk dicere sacra pollui intelligo quo ad opi. vulgariũ vel ex̃tum est in ipo malo ministro. sic intelli ge. c. sit pls. j. q. j. cũ si. ¶ Quinto no. ibi purgatoria cũctarũ cõtagionum. ꝛc. q celebratio misse ꝛ alia sacra purgãt peccata. ꝛ dicit abbas q tollunk venialia. vj. di. testiũ. alij q etiã mortalia. de consẽ. di. ij. cũ oẽ. vide ducs glo. no. Ɔrias. vnã. j. q. j. inrogo. que dicit q dimittunk venialia. ꝛ h̃ idẽ tenet gl. in proe. vj. sup. x̃. b̃ũdictionẽ. aliã in. c. añ benedictionẽ. de ꝓse. di. ij. que dicit alternatiue tãtuz q etiã mortalia remittunk. Sz reducẽdo h̃ ad cõcoꝛ. dic q si qs est cõtritꝰ ꝛ confessus nõ tũ fuit recordat⁹ de certo pcõ tũ illud dimittik sic. intellige gl. Ɔriã ꝫ vbi recordabak illud nõ dimittik. facit qđ no. de pe. di. j. in ſũma. Itẽ pcã alioꝝ audientiũ dimittũtur data ꝓtritiõe q celebrationẽ sacerdotũ saltem q̃ ad penã. nã sacerdotes dicunk comedere pcã ꝑti. j. q. j. ipi sacerdotes. ꝛ h̃ vltimo mõ sacrm celebrationis ꝓdest etiã mortuis. xiij. q. ij. aie defunctoz̃. ꝛ in. c. cũ marthe. in fi. de cele. missaꝝ. ¶ Sexto no. ex x̃. ceterũ. tres qualitates delicti. nã qđã c notorium. quoddã occultũ ꝛ quoddã pene occultum ꝛ in q differãt inter se infra subijciã cũ glo. ¶ No. septimo tria ex quibus insurgit notozuum. ꝓmo ex snia. scõo ex cõfessiõe facta in iudicio. tertio ex operis euidentia q̃ nulla tergiuersatione celari potest. ¶ Octavo no. licitũ abstinere a quolibet ministro peccatore eo aio vt ruboꝛe ꝓfusus inducak ad fructum pnie. de quo tũ dic. vt. j. latiꝰ dicam. ¶ Ultio no. q ꝺr q̃s tolerari q̃n nõ fuit ꝓdemnatus nec cõfessus nec hz operis euidentiam. Et no. q nõ solũ diuina nõ sũt audienda ab istis suspensis sed nec etiam alia ecclesiastica sacra sunt ab eis recipiẽda. ꝛ per illud verbũ a clericis ꝛ presbꝛis. ꝛc. colligik q nõ solũ interdicik istis celebratio misse ꝛ executio ordinis sacerdotalis. sed etiã executio cuiuslibz ordinis. vnde nõ pũt legere euãgeliũ vel epam. vt i ꝺ. c. ꝑter. ꝛ hoc satis innuit ex ꝺictis nõ. ẽ supficialiter tex. in pluribus declarat⁹. ¶ Hunc ad declarationẽ materie intrinsece prosequoꝛ duo ꝑncipalia multũ vtilia. ꝓmo specifice circa istos ꝓcubinarios. scõo generaliter de quolibet peccatore ꝑciso vt nõ. ꝛ ꝓmo vt habeak clare mã. ꝓsequoꝛ p. v. q. brevissime ꝓcludẽtes q̃n. s. in. c. sicut rectraui multas opi. ¶ Primo igik quero nũqd clericꝰ fornicariꝰ sit suspẽsus q̃ ad se. scõo nũqd q̃ ad alios vt sic alij peccẽt audiẽdo eũ. tertio nũqd sit suspẽsus ab offo. q̃r to nũqd a bñficio. q̃nto nũqd celebrãdo efficik irregularis. ¶ Ad primũ ꝺic q sive sit notoriꝰ sive occultꝰ suspẽsus ẽ q̃ ad se. nec ẽ spẽale in eo ꝫ idẽ ẽ i q libz clerico exñti in mortali. ñ eni ꝺz exequi officiũ

cū sit per pctm̄ mortale a deo sepat⁹. vt ꝓbat in.c. fi.j.eo.t hec suspēsio ꝓuenit ꝓncipaliť ab adā. qz ī mediate cū peccauit sepatus fuit a gr̄a dei.xj.q.iij. illuḡ.t.c.audi deniq; ꝑ Inno. in.c.si celebrat.de cle.ex.mi.vñ in ps. Odiui ecclesiā malignātiū.tē. grauissime igiť peccat cleric⁹ celebrando dū existit in pctō mortali.de ꝓse.di.ij.quotidie.t.c.de hoie. de ce.mis. ¶ Ad scām.q.nūquid sit suspensus q̄ ad alios vt sic alij peccēt audiēdo eū. dic q; si ē occult⁹ seu tolerat⁹ modo p̄dicto alij nō peccāt qz nō est suspensus q̄ ad alios vt ꝓbat hic t in.c.fi.j.eo. Si ꝙro est notoriꝰ ꝓ sniam vel ꝓfessionē sponte factam. tūc nō est licitū audire talē t peccāt ꝫ faciētes. quia venit ꝓtra ꝓceptum ecclie nō q; sacra nō sunt vera in se sed ex ꝓtemptū t contumacia t inobedientia supiozis. vnde alibi dicit canon q; benedictiōes talium clericoꝝ uertunť in maledictionē. lxxxj.di. si qui. Sed dubiū est in notozio notozietate facti vt qz habet ꝓcubinā publice in domo nec fuit ꝓdēnatus nec in iudicio ꝓfessus t iste ē passus piculosus de quo sepe fuit iterrogat⁹ t sepe practicabilis apō homines timozatos t bone cōscientie qui multum trepidant audire vel cū scādalo abstinere a talibus t in hoc sunt principaliter due opi. Quidā dicunt q; sine aliqua monitione ꝓhibēt oēs a talib⁹ abstinere t videm̄ sentire multi in.c.sic.s.eo.t in.c.si celebrat.de cle.ex.mi.vñ Host.hic. Jo.an.t do.An.si requirūt monitionē.sed Hug. Lau.t Archi.in.c. nullus.palle.t.d.c.si qui. Jo.de lig.t do.Lar.hic tenēt monitionē necessariā qz cessante monitōe nō videť q; quis possit hꝰe indubitatā sciam de ꝓcubinatu cū possit cleric⁹ hꝰe excusationē.t facit.d.c.si qut.vbi dz q; si maluerint ꝑseuerare in peccato oēs abstineant.tē.per illud.ꝺ.si maluerint videť q; sit opus monitionē ꝓmittere vt sic appareat de ꝓtēmptu t volūtate sua.ad idē faciūt iura p̄cedētia que cōiter videnť requirere monitionē aī factū. Cōsulenda eēt prima opi.post factū.scāa vt euitēt pctm̄ t posset dici q; vtraq; earū sit vera.t qō nūq; incurrāt pctm̄ audiētes aī monitionē ꝓpter varietates opi.ad hoc qō no.glo.in.c.i.de postu.pla.li.vj.fac l.regula.ff.de iur.t fac.igno.t cū hac opi.als trāsiui ꝫ cogitaui q; de iuris subtilitate possum⁹ distinguere q; aut fornicatio ē ita notozia q; nullā hz dubitationē sic̄ videm⁹ in plurib⁹ clericis qui tenent ita publice cōcubinas sic̄ vxores t publice nutriūt filios ita q; ipsi etiam nō audēt diffiteri t tūc credo q; oino sit abstinendū ab eis sine alia monitione.t hoc ꝓbat iste tex.in fi.ibi nec hz opis euidentiaz.t meli⁹ in.c.se.vbi nulla fit mentio de admonitione t ꝓ hoc glo.ibi no.in.ꝺ.ibi nō ex euidentia.t in.ꝺ celari t sūt ꝛmbe glo.no.t vide.ij.q.j. de manifesta.t glo.in.c.michael.de fi.ꝑby.q̄ ponit qualiter ꝓbeť quē ē filiū ꝑbyteri. Jtē tex. videť ꝓbare de directo.in.d.c.nulli.t.c.ꝑter.requirūt enim illa iura solā euidentiā facti ñ aūt q; expectēt monitionē a supiore. Jtē a ꝛrio sensu sequereť q; nūq; fornicatio vel raro posset ē notozia. Si vero fornicatio ñ hz illā opis euidentiā ꝫ pōt ꝓbabiliter ꝛgiuersari puta qz ꝓcubina habitat cum matre clerici dicit ipam ē pedissequā matris vel quid sīle t tūc procedit ꝛria opi. vt expectet monitio t eius cōtemptus t hāc puto ē mentē iuriū. Non ob.iura ꝓpri. s. allegl.nā ibi exigit monitio ad aliū effectum vt multifarie dictū fuit in.d.c.sicut. ¶ Circa tertiā.q. nunq̄d sit suspensus ab officio nec dicas hāc.q. ē solutā ex p̄cedētib⁹. qz vt dixi ibi.in.c.sic. respectu aliorū. s. audientiū ista est suspēsio indirecta. nam lz ꝓcipiat vobis vt nō audiatis titā legentē. nō ꝓ hoc infert q; ille sit suspensus a lectura. t iō quidam volunt dicere vt no. Inn. in.d.c.li celebrat. q; fornicarius etiā notozius nō est directe suspensus a iure t ꝓ hoc inferebāt ad sol. vlt. q. q; celebrando nō efficiat irregularis. qz illam nūq; quis incurrit nisi in casibus a iure exp̄ssis. vt in.c.is q̄. de sen. ex.li. vj. t mouenť ibi qz canon nō dirigit directe verba suspensiua ad dericū. t hāc opi. tenuerūt multi vt dixi in.d.sic. t specifice Jo. ō lig. t do. Lar. h. Sz ego distinguerē put. s. dixi in p̄cedēti. q. q; si hz opis euidentiā indubitata ē talis suspensus directe a canone. t ꝓbo. ꝓ.d.c. ꝓter. vbi dicit tex. ex auctoritate dei t beati petri sibi interdicim⁹ vt missam nō cantet. tē. nō enī video inter hec verba dñiaz suspēdo te ab officio t ista interdico tibi officiū. ꝫ ꝓma ꝛba inducit suspēsio adeo q; celebrās efficit irregularis. vt ꝓbat clarissime hodie in.c. ꝑde re iudi. li. vj. t.c.j. de seri. ex. eo. li. ꝑ t ꝓ ista scāa verba. qz nō refert q̄d p̄ equipollētiā fiat. c. licet ex quadā. de testi. fac̄ l. nō p̄sit. ff. de legi. Ad idem vide tex⁹. xxxij. di. ꝫ. verū. vbi tales apellant suspensi seu p̄cisi ab eccl̄ia. secus aūt vbi cessat talis opis euidentia. t ꝓ hz soluit si. q. s. an celebrādo incurrat irregularitatē. ¶ Ad quartā. q. nūq̄d sit suspēsus a beneficio. Host. t do. An. tenuerūt q; nō. s. eo. sic. vt ibi dixi Sed ego distinguerē mō p̄dicto vt vbi deť talis indubitata scia sit ifflicta suspēsio a beneficio. t videť clare ꝓbari in tex. t glo. in.d.c. ꝓter. Jtē facit quia suspēsus ab officio ꝓpter graue crimē ē suspensus ꝓ ꝑs a bñficio. vt no. doc. in.c.a crapula. s. ti.j. vi de bo. glo. in de. cupientes. de penis. in. ꝺ. nō notā. ꝓbat rōne. bñficiū est sequela officij. vñ si non pōt dicere officiū ex culpa sua nō dz ꝓcipe bñficium. c. fi. de rescrip. li. vj. t.c. pastoral. in. fi. s. ō ap. Nec ob. iura. s. alle. qz loquūť de suspēsione homis. t qñ male seruať de fco suspēsio iuris mādať ibi snia hois. ¶ Quo ad scām ꝓncipale nūquid sit abstinēdum a diuinis seu sacris aliorum peccatorum seu in crimine adiacētiū. t de hꝰ aliq̄d tangūt doc. hic t multū ꝓfuse. t vide Inno. t Host. in.c. per tuas. ō simo. t oino in.c.j. de scismaticis. t aliq̄d in.c. fraternitatis. de here. Sz ꝓclude breuiť t clare ꝓ tria mēbra. q̄dā enī ꝓpter crimē sūt suspēsi siue p̄cisi ab homie vt excōicati depositi vl suspēsi ab officio. q̄daz enī sūt p̄cisi a canone nō a iudice. q̄dā vo iacent in pctō ꝫ nō repiunť p̄cisi nec ab hoie nec a canone. ꝓmo casu dic q; nō ē licitū ab eis recipe aliqua sacra. nec audire diuina. qz nō p̄sit dici tolerati ex q̄ iudex sniaz specificā i eos tulit vt hꝰ t ix.q.j.c.j. t.ij. vide Inn. in.c. qualr t qñ. el.ij. ō accu. vbi no. dič q; sic depositus a iudice nō potest amplius dici tolerat⁹.

posset ñi dubitari nũquid sacrm baptismatis in necessitatib⁹ possit recipi a talibus. ⁊ potius inclinarem in sñiam affirmatiuã. nã ⁊ ab hereticõ licite ḋs recipit hoc sacrm in necessitate. vide bo. tex. in rõe eius. xxxij. di. §. verũ. ¶ Secũdo casu etiã q̃ quando sunt p̃cisi a canone. distingue aut factuz ẽ occultum aut notoriũ. si notoriũ nõ licet a talib⁹ percipe aliqua sacra. ar. hic ⁊. d. §. veruz puto q̃ hoc fallit i sacrõ baptismatis. q̃ in sacrõ corporis xp̃i vt in necessitate liceãt a talibus ista recipe sicut ỹ de fornicarijs ⁊ simoniacis in ordine. vt in. d. §. vez. ⁊ q̃re potius p̃mittant ista sacra q̃ alia vide bo. glo. in. d. §. verũ. Si vo factũ ẽ occultũ sentiũt doc. ḃ. q̃ i sacramẽtis necessarijs nõ sit abstinendũ ab eis. ꝑ in volũtarijs licite possum⁹ abstinere dũmõ euitetur scandalũ. q̃nimo debem⁹ abstinere in istis volũtarijs. ar. vj. q. ij. si tãtum. ⁊ c. placuit. ⁊ vide Inno. in. d. c. j. de scisma. ⁊ ibi fuit in fin. opi. q̃ talis occultus q̃uis nõ habeat executionẽ ordinis nihilomnus tamẽ transfert in aliũ ꝓferendo sibi ordinẽ ꝓpter cõem opi. ⁊ publicã vtilitatẽ sicut in sũ dicim⁹ i. l. barbari⁹. ff. de offi. ꝓto. multi tñ in hoc. ꝑ. vt no. in. c. nihil. de elec. ⁊ in. c. veritatis. de do. ⁊ ptu. ⁊. j. q. j. in summa. ⁊ nũq̃d excõicatũ occultũ quem possum⁹ ꝓbare excõicatũ debeã euitare maxime si ẽ plat⁹ me⁹. vide no. ꝑ Inn. in. d. c. j. ⁊ p eundem in. c. cũ nõ ab hoie. de sen. ex. ¶ Vltimo cãu q̃ p̃cisio nõ facta a iudice vel a canone. sentiũt doc. hic q̃ possum⁹ sine scãdalo abstinere a sacris voluntarijs nõ tñ peccam⁹ nõ abstinẽdo. qz nõ sũt suspensi q̃ ad nos. vt in. c. fi. j. eo. Et q̃ sunt sacra volũtaria ⁊ q̃ necessaria vide bo. glo. in. c. veniẽs. de transac. Et vtz ecclesia liget peccata oĩno occulta seu peccatores delinquẽtes occulte. dic q̃ sic. vide glo. no. in cle. j. ỏ here. i. v. icurrãt. q̃si i fi. ꝑ i ỻ fi. cãu. do. An. distinguit q̃ vbi peccatũ ẽ notoriũ nõ ẽ licitũ ab eis audire diuina vel ꝓcipe sacra. qz oẽ peccatũ notorium inḟdicit officiũ sine dispẽsatiõe. vt i. c. fi. de tẽp. or. Adducit ⁊ alias rões nõ ꝑcludẽtes iudicio meo vñ simplr inhereo ꝑme cõclusioni. ⁊ dico tex. eẽ in c. fi. j. e. nam ibi se restringit ad peccatũ fornicationis notoriũ. ⁊ idẽ facit tex. in. d. c. null⁹. nã opi. sua eẽt vera si dixisset canon. nullus audiat missã illius quẽ indubitãter scit i pctõ iacere ⁊ nõ posuisset specialitatẽ in fornicario. ad idẽ. d. §. vez. nec. ob. c. fi. de tẽp. or. qz fateḃ q̃ ipe grauiḃ peccat celebrando ꝑ nõ alij audiẽdo siẽ p̃z in sũ in. c. fi. j. eo. ⁊ p hoc hẽs expeditã mãm intrinsecã hui⁹. c. ⁊ ad p̃dicta reductiões gl. hic positas q̃ multũ generaliḃ locute sũt ꝓter glo. in. v. notoriũ q̃ attingit aliã mãm extrinsecam a. c. cũ qua dicem⁹ aliq̃d de notorio saltẽ ꝑ intellectu terminoz. ¶ Jn gl. i. v. notoriũ in fi. de hac mã notorij vide satis p ipe. in ti. de noto. cri. ⁊ bo. gl. iũctã tex. ij. q. j. manifesta. ⁊. c. de manifesta. ⁊ p hosti. in sum. eo. ti. §. fi. aliq̃d p Ly. C. de accu. ea q̃ dẽ. ⁊ ex dictis hui⁹ gl. nõ põt hñ certa doctrina nec ꝓpter plitatem talis mãe põt legendo faciliter explicari. ¶ Sz p noticia glo. ⁊ terminoz instabim⁹ circa aliq̃. ꝓmo declarãdo terminos. scõo q̃t hoiuz scia requiraḃ ad inducẽdũ notoriũ. tertio quõ ꝓbetur. q̃rto vtz exigaḃ ordo iuris. q̃nto vtz exigaḃ ꝓbatio ⁊ ꝓcedã cõclusiue. ¶ Ad ꝓmũ aduertẽdu⁹ q̃ habem⁹ duo extrema. s. sciam ⁊ nesciaz. nescire. est ꝓsius ignrare ita q̃ nulla ibi cadat credulitas. vt nõ ff. de iu. ⁊ fac. ig. sup rubrica q̃ Bar. in. l. admonendi. ff. de iureiu. facit qõ no. glo. in. c. ij. de testi. li. vj Scia vo põt hñ duplex. ꝓmo in his q̃ sũt alicui⁹ artis seu scie ⁊ in his scire ẽ rẽ p cãm cognscere. vt dicit phs. ⁊ facit. l. scire leges. ff. de legi. ⁊ c. intelligentia j. de. v. sig. habeḃ secũdo in his q̃ sunt alicui⁹ facti. ⁊ dicimur ea scire qñ ad noticiã illi⁹ puenimus ad aliquẽ sensũ corporeũ vtputa scio q̃ habes caputium in capite. ḃ eni scio qz deꝑhendo per sensuz visus. ⁊ hec scia requirit in teste. ij. q. iij. testes. ⁊. l. testiũ. C. de testi. ad hãc sciam iudex non potest ad duci nisi in actu cõtinuo. vel quãdo res gesta ẽ coram eo tanq̃ coram iudice. Jn actibus vero trãseuntibus seu in mometaneis iudex nõ habet talem sciam sed ex varijs ꝓiecturis ⁊ varijs ꝓbationum gradibus adducit ad credulitatẽ que tenet medũ inter sciaz. ⁊ ỻ escham. Et ad habẽdũ sciam seu istaz credulitatẽ habemus vt dixi multos gradus probationis ⁊ diuersa vocabula. nã q̃nq̃ factũ ẽ occultum. q̃nq̃ pene occultũ. q̃nq̃ publicuz. q̃nq̃ dicit manifestũ. q̃nq̃ euidens. itẽ fama rumoz indiciuz argumentũ suspitio opinio credulitas p̃sumptio. notoriũ ⁊ si. Occultũ ꝓprie dicit sicut est qõ ꝓbari nõ põt. vñ dei iudicio reliquit. xxxij. di. erubescãt. vj. q. j. si oĩa. facit. l. duo sũt titij. ff. de resta. tute. Pene occultũ oz id qõ ꝓbari põt ꝑ cũ difficultate. vnõ dictio pene diminuit sicut dictio quasi. vt in. c. cum dilecta. de cõfir. vti. Publicũ vero est nomẽ generale ⁊ verificat q̃nq̃ i notorio ⁊ q̃nq̃ in fama. vnõ notoriũ põt dici publicũ sic. ⁊ id qõ constat p famam. vt est tex. j. eo. c. se. ⁊ idẽ quasi dic de manifesto. nã manifestũ multiplr capit in iure. q̃nq̃ manifestum est q̃d notoriũ facti ꝓmanẽtis. vt ꝓbat. ij. q. j. manifesta. ⁊. c. de manifesta. q̃nq̃ sumit ꝓ notorio facti transeuntis ⁊ nõ redeuntis. iij. q. v. qz suspecti. quã doq̃ ⁊ ꝓprie ẽ spẽs de p se differẽs a notorio. ⁊ hz se in min⁹ q̃ notoriũ. nam ꝓprie manifestum est publica seu famosa insinuatio ex certo auctore ⁊ ex certis causis ꝓueniens. ⁊ differt manifestuz a fama. qz fama quãdoq̃ procedit ex incerto auctore. quandoq̃ etiam est fallax nõ sic manifestuz. potest enim probari. sed nõ ita clare apud alios sicut notorium. Fama vero solet describi ꝓout dicitur in glo. q̃ est illese maiestatis seu dignitatis status vita ⁊ moribus cõprobatus. sed iste describit tantuz bonã famam nõ malã q̃ tamẽ põt ita se hñe ad malũ sicut ad bonũ. vñ apellaḃ quis famosus latro. l. capitalis. §. famosos. ff. de penis. ⁊ in. c. ex parte ade. de testi. vbi raptores vocaṁ notabiles. ꝓprie aũt describẽdo famã in genere suo dic q̃ ẽ cõis locutio ex verisilib⁹ ꝓiecturis surgẽs. ⁊ dixi no. ex verisilibus. qz als ꝓprie nõ ẽ fama saltẽ q̃ ad iurẽ effectũ ꝑ sũt vane voces ꝑũ. de q̃ plene per Bar. in. l. de mioze. §. tozmẽta. ff. de q̃sti. ⁊ glo. ⁊ docto. in. c. inquisitiõis. ⁊. c. cũ oporteat. de accu. ¶ Rumoz vo in minus se hz q̃ fama. vide bo. glo. iuncto tex. i. c

sup eo. de eo q̄ cog. ꝓsan. vxo. ꝛ. xxxv. q. vj. si duo.
Indiciū ꝓprie est notabile signū alicui⁹ dicti rei seu facti qđ subijcit necessitati pbāde. ꝛ largo mō argumentū pōt dici indiciū. ꝛ vide in. c. fozus. de vbo. sig. nā tot possunt esse indicia ꝛ ita vrgentia q̄ iducerent iudicē ad credulitatē ꝛ sufficerent ad ferēdā sniam etiam in criminalibus. l. indicia. C. de rei vē di. l. sciant cuncti. C. de ꝓboa. c. afferte. de ꝓsump. ꝛ vide qđ dixi in. c. tertio loco. de ꝓboa. ꝛ idē dic ō si. Sed veniamus ad notoziuz qđ ẽm gl. est triplex scz iuris facti ꝛ ꝓsumptionis. notozium vero iuris pōt sic describi q̄ ẽ spōtanea ꝓfessio clara ꝓbatio iusta ꝛ indubitata diffinitō ꝛ irreuocabilis. ꝛ declara. dicit enī spōtanea ꝓfessio. q̄ ex spōtanea ꝓfessione in iure facta oziť notoziū. vt in isto tex. Jtez ex clara ꝛ indubitata ꝓbatione etiā oziť notoziū. vt in c. cū olim. de. ẋ. sig. Jtē ex diffinitione seu snia nec pōt ampli⁹ retractari vt hic. ꝛ. c. fi. ꝛ. c. cū inter ō re iudi. nā res iudicata ꝓ veritate accipiť. l. res iudicata. ff. de re iudi. ꝛ. l. ingenuū. ff. de sta. ho. ꝛ. d. c. cū inter. ꝛ dicit notoziū iuris ex duplici cā. vel q̄ in iure oziť. ꝛ ex his q̄ in iudicio fiunt vel ex eo q̄ iuris artificio iducit. Et hoc respectu diligent aduerte. q̄ notoziū qđ glo. appellat ꝓsumptiōis pōt dici notoziū iuris nā artificio iuris iducit. ꝛ tūc sufficeret facere distinctionē bimēbrē. sic debēt eē quelibz bōa distinctio. nā qđdam ē notozium iuris qđdaz facti. Notoziū iuris pōt dici duplex. qđdā oziť ex his que agunt in iudicio. qđdā vero ex actib⁹ extraiudicialib⁹ qñ ius vehemēter aliq̄d ꝓsumit vt in filiatione ꝓbāda. nā ex ꝓiecturis a iure inductis filiatio dicit notozia ꝛ tunc dic q̄ notoziū iuris seu ꝓsumptiōis ẽ iuris euidentia vehemēter ꝓsumpta. Notoziū facti vario modo diffinit ꝑ sufficit ponere duas diffinitiones seu ꝓscriptiones. prima q̄ est crimen vel factū cuius testis ꝓls ẽ ꝛ simulat⁹ loc⁹ nō est. vt not. archi. ij. q. j. de manifesta. ꝛ vide bo. tex. in. c. cū dilectus. j. de pur. cano. scōo mō diffinit q̄ ẽ clara et fam osa locutio ex euidentia rei surgens que tergiuersatione aliqua celari nō pōt. ꝓbatur in. c. se. ꝛ ç. euidentia. de accu. Et hoc notoziū facti ẽ triplex nā qđdā ẽ notoziū facti ꝑmanentis vt q̄ palatium dñoꝝ sit in platea. ꝛ ꝑ ꝓprie dz dici notoziū q̄si res nota oibus volētib⁹ inspicere. ꝓ ꝑ auč. qui sek. C. quō ꝛ qñ iudex. ꝛ. d. c. euidētia. vñ dicit text. in. d. auč. q̄ vox ꝓconis qz est trāsitoria nō trāsit in notoriū qz paucis notescit. ꝑ edicta sic qz hūt actū ꝑmanentē. Scōm ẽ notoziū facti trāseuntis ꝛ nō redeūtis vt si in ꝓspectu ꝓlis aliqs fuit occisus. nā pōt dici notoziū tunc. nō aūt q̄ sit notoziū nunc. ꝛ sic intelligo qđ dixi de voce ꝓconis. Tertiū ẽ notoziū facti interpollati. exēplū in eo q̄ est paratus sp ad mutuandū sub vsuris. nā nō semp mutuat ꝑ interpollatim ꝛ possit dici hꝫ actū ꝑtinuū respectu aptitudinis. ꝑ nō act⁹. ꝛ hec sufficiāt q̄ ad ꝑmū. habes enim ex ꝓdictis terminos declaratos ꝛ ex quib⁹ iudex aducit qñq̄z ad verā sciam qñq̄z ad credulitatē que sufficit ad ferēdā snīam. Venio ad scōm. s. q̄t hoim scia requirit ad inducendū notoziū facti. ꝛ in ꝑ varia dicunt. vide glo. no. in. c. de manifesta. iuncto tex. ij. q. j. q̄ dicit sufficere scias. ꝛ. hoim. ꝑ intelligo illā glo. put loi no. nā oportet q̄ detur scia tot⁹ vicinie vel maioris ptis. ita q̄ nō sint min⁹. ꝛ. vñ in loco vbi nō sunt. x. ꝓsone nō pōt oziri notozium. ꝛ q̄ sufficiat scia vicinie ꝛ q̄ non requirat scia tot⁹ ꝑpli. vide bo. tex. in. d. c. eū dilectus. de pur. ca. dicit tū hic Cal. ꝛ bñ q̄ discretus iudex ex varijs circūstantijs ꝛ qualitate act⁹ loci ꝛ tpis arbitrat factū ee pōtoziuz vel non. ꝛ cōiter dicit q̄ ex tribus causā notoziū. ex hoiuz scia ꝛ loci. ex ꝓs qualitate. nā oporteret q̄ nō fiat de nocte nec ꝑ in loco secreto nec paucis scientibus ꝑ q̄ in publico ꝛ patenti loco. Jtē de die ne homines de facili decipiant. Jtē q̄ in ꝓsentia plurimoꝝ vt ꝓdixi. ꝑ vt dixi discretus iudex habebit oīa ꝑscrutari diligenter. nā etiā de nocte ipsa posset adhiberi lumina vt possit hꝫ indubitata scia actus. ꝛ idē dic de ſl. ¶ Ad tertiū qualit ꝓbet notorium. dico q̄ duo testes sufficiūt sicut ad ꝓbanduz famā. vñ licet duo nō sufficiāt ad causandū notozium sufficiunt tñ duo ad ipm ꝓbandū. qz ī ore duorum vel triū stat oñe verbū. de quo vide glo. in. §. qñ. ij. q. j. ꝛ quod no. glo. in. l. iij. ff. de testibus.
Circa quartum videlicet nunquid in notorio reqratur ordo iuris. dic cōdusiue q̄ in notorio ꝓsumpto. vt q̄ agitur de consanguinitate ꝓbanda seruatur ordo iuris. sed ibi est speciale. qz ex probabilibus coniecturis probatur factū notozium. Jn notorio vero facti nō requiritur vsq̄quaq̄ ordo iuris sed cōmuniter dicitur q̄ requiratur citatio. Jtem scientia. vt in. c. ad nostram. de iureiur. ꝛ in. c. manifesta. ij. q. j. ꝛ ꝑñt in ꝓ multa allegari ꝓ ꝛ contra. sed vide qđ dixi de citatione. in. c. cū olim. de re iudi. vbicunq̄z enim factū est ita notoziū q̄ certuz est absenti nullam defensionem cōpetere tunc non est necessaria citatio. qz illa fit vt se defendat. ꝛ sic intelligе tex. in. d. c. cum olim. ꝛ. l. ij. ff. de admi. re. ad ciui. pti. ꝛ. c. venerabilē. de elec. q̄ñq̄z pōt cōpetere aliqua defensio qđ est quasi regulare ꝛ tūc requiritur citatio alꝫ nō valebit sententia. ꝛ intelligo tex. i c. fi. iuncto. c. j. de offi. ocle. li. vj. ꝛ in cle. pastoralis de re iudi. De sententia vero dicit ꝓ Cal. q̄ requirit. sed nō cū solennitate solita. ꝛ sic intellige Jnn. in. c. ex pte. de. ẋ. sig. ꝛ q̄ requirat aliqualis sententia videt tex. in. l. si ꝓfessus. ff. de custo. ꝛ exhi. re. ꝛ ij. q. j. nos in quēq̄z. litis vero cōte. ꝛ alius ordo iudiciarius solennitatē respiciens necessario nō ẽ obseruandus. ꝑ quo vide bo. tex. in cle. pastoralis. ō re iudi. Ad vltimū nunqd requirat ꝓbatio dic q̄ in notoziis facti ꝑmanētis nulla ꝓbatio requirit vt in. c. se. ꝛ in. c. euidentia. de accu. Jn notorio iuris reqrit ꝓbatio si negaret. vñ si nego snīaz lataz ꝫ me dz ꝓbari plene. vt in. c. sic. de re iudi. Idē dic in notorio ꝓsumpto. vt ī. c. ꝑ tuas. de ꝓba. Jn notorio facti interpollati reqritur ꝓbatio lz nō multū plena vt in. c. cū in dioceſi. de vsur. Jn notorio facti transeuntis requirit ꝓbatio plena ꝛ ẽ valde vtile q̄ iudex a principio declaret factū ee notozium. de quo vide tex. cum glo. in. ẋ. declarato. in. d. cle. pastoralis. ꝛ hec sufficiant ꝑ cursu lectiōis. naz plenissime pot mā examinari ꝛ videri in locis. s. alle.

t Tla nos. Si fornicatio clerici ē ita publica q transit in notoriū. nec accusator nec testis necessarius est. ꝫ si est publica p solā famā nō sufficiunt ad cōdēnationē sola testimoniā. i. testiū dicta nō iuratorum. sed si ex hoc oriret scandalū inducit purgatio in q̄ deficiens canonice punit. ¶ Hoc dicit diuisio. scōa. ibi. nos. ¶ Primo no. q̄ publicus pōt se habere ad notoriū. ad famā. nā q̄q̄ dicit aliq̄d publicū id qđ ē notoriū. q̄q̄ id qđ est famosum. vt hic optime probat. Et no. diligenter in hoc istū tex. ppter interpretationes faciendas in statutis t in alijs dispositiōibus vt dixi. ſ. c. primo. ¶ No. secūdo tex. aptum q cōcubinatus pōt ee notorius ex euidētia rei sine aliq̄ monitione p̄cedente. t pōt iudex p̄cedere ad penā imponendā sine accusatione t sine teste. ¶ Tertio no. ꝫ limitationē ad id qđ dicit p negationē rē efficiens dubiā. l. iij. C. quib⁹ ad li. pcla. non licet. nā nō p̄cedit illud in notorio facti p manentis. t facit qđ no. in. l. post rem iudi. ff. de transac. t bō. tex. i. c. sup eo. de testi. cogen. ¶ Quarto no. q̄ nō ex qualibet p̄sumptione seu suspitiōe orta ꝫ aliquez pōt indici purgatio ꝫ debet ee talis q̄ generet scandalū t non memini alibi ita bo. tex. nā multa iura vident inuere ꝫriū. vt in. c. ex pte. de offi. or. t i. c. inter. v̄ pur. ca. t vide bo. tex. ij. q. iiij. oīb⁹. ꝫ dic vt plene de ꝫ dixi in. c. qualiter t q̄n. ij. de accu. ꝫ tene mēti istuz tex. ad p̄dicta. ¶ Quinto no. istū tex. in alio valde singulariter q q̄ē admodū deficiens in purgatione punit vt p̄uictus t cōtumax in purgatione assumenda vt ptz ibi noluerint vel defecerint. ꝛc. nā in hoc alibi sunt opi. vt no. in. c. excōicam⁹. de here. t in. c. inter dilectos. t. c. pe. de pur. ca. plene tango in. c. veritatis. de do. t contu. facit qđ le. t no. iij. q. ix. decernim⁹. t pōt etiā hic sumi bona practica procedendi cōtra clericos suspectos cū crimina ꝓbari non possūt. ¶ Ultimo ex fi. no. iudicē posse punire clericū ꝓcubinariū. absq̄ eo q ipm admonuerit licet gratiose possit p̄mittere monitionē. t sic intelligas. c. ſ. ꝓxime alle. ¶ In glo. in. v. nō ex euidentia no. ꝫ istā glo. t idē no. glo. in. c. manifesta. ij. q. j. nō tñ p̄cto simplr istā glo. p̄cedere. ꝫ restringo eā ad tex. q̄n tot sūt cōiecture q tergiuersationi locus non est. nam tractat eam publice vt ꝓcubinam nec subest aliqua excusatio obfuscās p̄sumptionez iuris maxie si hz filios ex ea. ꝓbant enim notorie iconti nentiam paternam. lxxxij. di. proposuisti. in p̄n. t vide aliū bonū tex. qui dicit q filius ē argumētū incōtinentie paterne ambulans super terrā. xxviij di. p̄iusq̄. secus aut ē credere vbi possit subesse excusatio vtputa q habet matrem in domo t eaz dicit pedissequā matris. nam tunc fornicatio non est notoria sed seruabis contra talē. c. j. t. ij. ſ. eo ¶ In glo. sup. v. testimonijs in fi. aduerte q testimoniū pōt dici duplex. p̄mo dictū testium nō iuratorum. nam illi ꝓprie nō sunt testes. vt in. c. tuis. de testi. scōo pōt dici dcm illi⁹ q deponit de auditu alieno. t nō. de eo qđ ipe deprehendit ꝓprio sensu. iste ꝓprie etiā nō est testis vt dicit glo. no. in. l. ij. ¶. idē labeo. ff. de aqua plu. ar. t ꝓbat ꝫ fm istū intellectū. testi eni hz deponere de eo qđ ipe percepit sensu ꝓprio vt hic t in. l. testium. C. de testi. t. iij. q. ix. testes. ꝛc.

a Nobis. Breue est. vñ non sūmo. Nota ibi mulierculas q mulieres vilis cōditionis nūcupant diminutiue ad denotādū q p̄tm diminuit de anima t de corpe famā t de alijs corpori adherentib⁹. facit xxxiij. di. viduā. ¶ Scōo no. q in ꝓsanguineos nō est p̄sumenda sinistra suspitio incontinentie. vt c. cum in iuuentute. de p̄sump. est eni inter consanguineos qđam naturale fedus ꝓpter p̄ximitatez sanguinis. ¶ Ultimo no. q iura antiqua que permittebāt ꝓsanguineas habitare cuz clericis nō sūt correcta p. c. j. ſ. eo. ꝫ patet q hoc emānauit post. c j. in quo p̄mittit talis cohabitatio. t intellige hoc. c put plene dixi i. d. c. j. t pōdera bñ tex. q in consanguineis nō requirit senect⁹. vñ si als sūt bone fame t ꝓditionis licita videt cohabitatio de q̄ in. d. c. j.

q Uestium. Clericus cōcubinari⁹ i officijs vitandus nō ē nisi sit notorius. h. d. Hoc diuisio. scōa. ibi verū. ¶ Primo no. ibi p̄iusq̄ penituerit. a cōtrario sensu q clericus suspensus a iure. ppter notoriam fornicationē incontinenti post penitētiā recuperat executionē officij quo ad alios vt sic alij licite possint eius officiū audire. t hoc idez voluit Innoc. in. c. sicut. ſ. eo. An aūt quo ad se indigeat dispensatione q̄ peccatū fuit notoriū. Inno. in. d. c. sicut. sentit q sic. sed aliud sentit in. c. venerabili. de sen. excō. sed dic vt le. t nota. in. c. fi. de temp. or.

¶ Scōo no. ibi officium q nō solū missā ꝫ officiuz nullus audire debem⁹ a notorio fornicatore. xxxij di. p̄eter. ¶ Tertio no. vnā regulam ad quā semp alle. iste tex. q p peccato mortali q̄libet est suspēsus quo ad se. t dicit suspensus q̄ nō dz cum peccato exequi aliquē ordinem t maxime attingere sacrm eucharistie. quid aūt de existenti in peccato veniali. vide glo. t Archi. vj. di. testm. qđ no. ¶ Quarto nota q notorius fornicator est suspēsus quo ad se t quo ad alios. t no. q tex. vtit verbo suspensus nec q ipse licite celebrat nec eū licite alij audiunt. Quinto no. ibi. nisi peccatū hmōi. q p alio peccato notorio regulariter clericus nō est suspensus q̄ ad alios. nā cū. ſ. dixisset respectu suspēsionis propter de quolibet peccato. Hic vero cū tractauit de suspensione q̄ ad alios restrinxit se ad peccatū fornicationis. vt patet ꝫ ibi hmōi. regulariter ergo a clerico notorie criminoso non est necesse recedere q̄diu ab ecclesia p̄cisus non fuerit. vide glo. xv. q. ſ. c. fi. t in. c. cum non liceat. de prescript. t. c. nōne viij. q. iij. probatur in. c. preter. xxxij. di. arguendo per locum a speciali. ¶ Ultimo no. tres modos quib⁹ etiā cōcubinatus pōt effici notorius. ſ. p sententiā p cōfessionē t p euidentiā rei que tergiuersatione aliq̄ celari nō pōt. t ꝓbat iste tex. in fi. aptissime sniam quā tenui in. c. vlta. ſ. eo. vt ad euitāduz tales cōcubinarios nō requirit admonitio dūmodo res sit ita euidens q nulla tergiuersatione possit celari. nā si requireretur admonitio ibi interueniret actus iudicialis. t sic ꝓprie notoriū ñ oriret ex

euidentia rei ꝑ ꝓtī exꝑsūptione qz noluit parere monitioni z sic potius eēt quoddā notoziū iuris ꝯ facti. qz iuris artificio eēt inductum. Et pōdera qz ter iste nullā facit mentionē q̄ ad casū nostz de notozio qđ oziꝝ ex pbatione clara z iuridica cuz tū ex ea inducaꝝ etiā notoziū qđ nihil pōt oponi ꝯ talez pbationē. vtputa qz cōclusū est in cā. vt in. c. cū oli. de ẏ. sig. z no. do. de ro. decis. cccij. z forte iō qz sic nō oziꝝ indubitata fornicatio z expectāda est sentētia que de ꝓmo ferenda ē. ¶ Jn glo. j. ibi in aliq̄ loco pñt celebrare. supple alta z clara voce. sed submissa voce z clausis ianuis hodie licite celebraꝝ in loco interdicto. de q̄ dic vt habeꝝ in. c. fi. de sen. ex. li. vj. ¶ Jn glo. fi. ibi nō debet in officijs cuitari. intellige hoc vt plene dixi in. c. vestra. s. eo.

¶ De clericis coniugatis. ¶ Rubrica.

¶ Supza visum ē de clericoꝝ z mulieꝝ cohabitatione illicita. restat videre merito de eoꝝ cohabitatione licita. vel sic. Qz q̄nq̄ clerici habitāt cū mulieribus sine figura mꝝimonij. q̄nq̄ vo ꝯcto mꝝimonio iō cum in ꝑcedenti rubrica fuerit visū de ꝓma cohabitatione an z q̄n sit licita merito subijcit de scōa. z maxime qz poterat dubitari nunqđ clerici cōiugati possint tenere bñficia z gaudere ꝓuilegio clericali. ¶ Sz opo. ꝯ rubricaz de supfluitatē. nā habem⁹ hunc tractatū expeditū in quarto lib. in ti. q̄ cle. vel vo. ma. ꝯ. pos. So. fm Jo. an. q̄ ibi ꝓncipaliter tractatur de validitate matrimonij ꝑ clericū cōtracti. hic vero ꝓncipaliꝝ tractaꝝ vtrū clerici cōiugati possunt tenere bñficia vel nō. Jtē an gaudeant ꝓuilegio clericali. z an teneanꝝ deferre tonsurā z incidēter tractaꝝ de validitate matrimonij.

Jquis clericoꝝ mꝝimoniū cōtractū ꝑ clericū exist̄ētem in sacris nō tenet secus in minoꝛib⁹ ꝙ tunc cogiꝝ dimittere bñficiū. h. d. duo sunt dicta. secūdū ibi. ꝙ si. ¶ Primo no. q̄ sacer ordo impedit z dirimit matrimoniū ꝯhendū. idem facit ꝓfessio facta tacite vel exꝓsse in aliq̄ de religionibus approbatis. z vtrūq̄ pbaꝝ clare in. c. j. de voto. li. vj. ¶ Et nota q̄ sacri ordines dicunꝝ subdiaconatus z supiores olim tū subdiaconat⁹ in primitiua eccl̄ia nō erat sacer ordo ꝙ postea ꝑ cōstitutōez idē fuit statutū in eo qđ in diaconatu. vt in. c. miramur. de ser. non or. z. c. a multis. de etaꝝ. z quali. z dicūꝝ isti sacri ordines ꝑ excellētiā. nā oēs ordines sunt sacri vt no. glo. xxxij. di. in sūma. ꝙ isti dicunꝝ sacri qz magis ꝓcipāt de sacro corꝑe xp̄i. z trāsferūt ordinatos in sortē dñi vt nō liceat amplius retrocedere. vt in. c. ex eo. de elec. li. vj. ¶ Scdo no. q̄ dictio infra q̄nq̄ excludit. vnde dz q̄s infra subdiaconatū q̄ adhuc nō ē ꝓmotus ad subdiaconatū. Et ex hoc posset argui ad statuta punientia certa delicta cōmissa infra. xxx. annos vt nō cōꝑhendant eos qui sunt in. xxx. anno cū statutū sit penale z restringendū. putarē tū ꝯiū ẏ ꝓpria significatiōe vocabuli ꝙ largo mō pōt sumi mō ꝓdicto. vt ẏ. z ẏ larga interꝑtatio ē fienda ad penā euitandā. qz fauozes debēt ampliari. z odia restringi. vt i regula odia. de re. iur. li. vj. l. cū quidā. ff. ẏ li. z posthu. ¶ Tertio nota quē cōpelli ad agendū penitentiaz nā quēadmodū peccatū ē publicū. ita z ꝑnia dz ē publica. ad ẏ. c. j. de spon. z vide qđ nō. xxxj. q. vj. c. fi. vbi vide de mā. ¶ Jn glo. vbi. vacare intelligūt ipso iure. no. bñ gl. q̄ ꝓ ꝯctū mꝝimonij vacāt ipso iure bñficia clerici cōiugati. nō ergo ē op⁹ renūciatione vel priuatione ꝙ de facto sꝑoliabunꝝ. ¶ Et circa hoc aduerte. nā ter. iste z illes loquūꝝ de ducētib⁹ vxoꝛē. z qz appellatione vxoꝛis q̄nq̄ venit despōsata z traducta in domū cū qua ē matrimoniū consūmatum. xxvij. q. ij. genuit. pbaꝝ ex verbis euangelij nō licet hoi dimittere vxoꝛem suā quacūq̄ ex cā exceptꝙ cā fornicatiōis z tū licitū ē dimittere per ingressū religiōis matrimonio nō ꝓsummato. c. ex publico. de ꝑuer. coniu. Sed vxoꝛ nuncupatur ibi illa cū qua matrimoniū ē cōsūmatū. vt dicit ter. in d. c. ex publico. Quandoq̄ appellatur vxoꝛ ea cuz qua matrimonium est contractum interueniente dūtaxat consensu de ꝓsenti. vt in. c. cum iniuriatur xxvij. q. ij. z. c. fi. de spon. duoꝝ. q̄nq̄ sponsa de futuro venit appellatione vxoꝛis. vt. l. nō sine. C. ẏ bo. quē libe. z facit qđ no. glo. in. c. z si xp̄s. de iure iuran. in. ẏ. nō admittat. ideo dubitatur qualiter appellatur vxoꝛ in materia nostra vt sic vacent bñficia ipso facto. Jo. an. z cōmuniter doct. dicunt q̄ ꝓ ꝯractum sponsaliozum de futuro non vacant bñficia ipso facto. ar. l. ea que. ff. ad municip. vbi dicꝛ q̄ ea que tantū contraxit spōsalia de futuro nō mutauit domicilium. Jtem quēadmodum ꝑ adeptionem secundi beneficij non vacat primuz nisi sit plene translatus ad secundum. vt in. c. cum in cunctis. de elec. z in. c. cōmissa. eo. ti. lib. vj. ita nec per contractum sponsaliozum cum adhuc nō sit plene translatus. z idem tenent do. de rota deci. xxj. Jtē ꝓpꝛie sponsa nō est vxoꝛ sed ꝓmissa. vnde dicꝛ a spondeo spōdes. vt no. super rubrica ẏ spō. z facit. xxx. q. v. nostrates. per contractum ẏo matrimonij per verba de ꝓsenti vacant ipso facto etiā copula nō interueniente. quia exercuit actuz oino ꝓtrarium clericatui. z illa vere vxoꝛ ē nec debet habere vxoꝛē carnalem z spūalem. videtur enim per actū ꝯrium renūciasse beneficio z habere illud ꝓ derelicto. ar. c. ex transmissa. de renunci. z. c. cum renunciatur. xxxij. q. j. Sed dubitatur qđ si sponsa de pñti intrauit monasteriū anteq̄ eēt cognita. Tenent doc. q̄ bñficiū nō recupat clericꝰ qz semel vacauit ꝑ ꝯctum matrimonij z bñ loquūꝝ. op⁹ enim ē noua collatione. nā ius sic extinctū amplius non reuiuiscit licet cesset cā extinguēs. vij. q. j. q̄ piculosū. de ꝓse. di. iiij. queris. ¶ Jn ea. gl. ibi. z hodie nō tenet. dic vt ibi no. gl. nā ibi pñt illa iura intelligi vt habeāt aliqđ ab ecclesia in stipendiū nō in titulum z sic etiā possent hodie seruāri illa iura vbi ꝯiugati eēnt valde paupes z bone ꝓditionis. ¶ Jn glo. fi. ibi. z priuandi sūt bñficijs. pōdera bñ gl. sentit eni q̄ si cōstitut⁹ in sacris de facto contrahit matrimonium quand⁹ ē ꝓpter delictū bñficijs suis z setit q̄

opus ē priuatione.s.p̄sniam.t sic q̄ nō vacāt ipso iure sicut qñ tenuit matrimonium. Jo.an. tenet q̄ ipso iure vacant ne isti sint meliozis cōditiōis q̄ illi cite ꝓtraxerūt ꝫ hi qui licite.c.cuz qui. de ꝓben. li.vj.t.c.nuper.de biga.sed ipsemet Jo.an. aliud sentit inf.c. Joannes.j.eo.vbi latius attingit hunc articulū.ibi enī licet ꝑ multa verba ꝓcludit tria. qñcz enī matrimoniū non tenet ex defectu consensus ¶ q̄ clericus erat furiosus t beneficia non vacāt t hoc clarissimum,q̄ nō peccauit.qñcz nō tenuit ex defectu etatis sponse vel sponsi.t idem q̄ ista sunt potius sponsalia de futuro.c.j.de spon.li.vj. ¶ qñcz matrimoniū nō tenuit ꝓpter ordinē sacrum. t hoc casu dicit q̄ ē priuandus beneficijs suis per sniam nisi cū eo dispensetur t potest ꝑm eū eps dispensare.ar.c.sane.ij.j.eo.nisi cōtraxisset de facto bigamiam.vt in.c.nuper de biga.t sic ibi ꝫ opi.h̄ glo.t adde no.q̄ Bar.bzix.in.c.q̄ que incipit clericꝰ quidā.vbi cōcludit.q̄ si clericus ꝓtraxisset cū ꝫsanguinea pdit beneficia.q̄ quātū in ea fuit mr̄imonium ꝓtrit .rñdet ipse q̄ ibi ex alio defectu nō tenuit matrimoniū.s.ꝓpter cōsanguinitatem. vnde clericus in minozibus ibi voluit oīno mutare vitam. Sed in casu nostro clericus in sacris nō potuit vel le mutare vitam.Et ex his elicit q̄ si clericus in minozibus elegit ꝓtrahere mr̄imoniū sed non tenuit ex alio defectu extrinseco pdit bñficia.t istam gl.tenuit do.An.hic.s.q̄ cōstitut̄ in sacris nō sit ꝑpuat̄ sed ꝑpuandus.t mouet q̄ cā priuationis elicit ex.c qō a te.t.c.diuersis.j.eo.q̄ nō pōt deseruire vxori t beneficio ꝫ in ꝓstitūto in sacris cessat hec rō cuz matrimoniū nō teneat t cōpellatur dimittere vxorem. Ego tenerē aliā opi.q̄ sit ꝑpuatus ipso facto sicut si teneret matrimoniū.ꝓmo q̄ vera ratio pditionis beneficij est tacita renūciatio seu habitus pro derelicto q̄ causatur ex cōtractu mr̄imonij cū elegerit actū oīno ꝓtrariū clericatui.vñ quātuz in se fuit habuit bñficium p derelicto .ad hoc tex.in.d.c.ex transmissa.t qō no.Jnno.in.c.j.de apostat.t.d.c. cū renūciatur.itē ꝑsupposito q̄ cā perditionis esset illa.alle.per do.An.nihilominus dicerē adhuc vacare beneficia ipso facto.ꝓbat p silē p adeptionem secūdi beneficij curati vacat primū ipso facto quia reddit impotens ad seruiendum vtriqz.vt in.c. cū singula.de ꝓben.li.vj.t.c.relatū.de cle.nō resi. cū si.t tamē si quis adipiscitur scōm de facto vacat primū ipso facto.vt in.d.c.eū qui.ad idem.c. quanto de transla.prela.vbi epūs transferens se ꝓpio motu ad aliā cathedrā caret habita t ambita.ita ꝫ in ꝓposito in odiū isti qui voluit ꝫhere matrimonium carnale cū nō possit debeat tñ effect surgere ꝫ cuz ac si matrimoniū tenuisset. Ex predictis habes an t q̄ ex cōtractu matrimonij clericus perdat beneficia sua.an aūt t q̄ pdat priuilegiuz clericale.Jo. an.tractat in.d.c. Joannes.t ibi dicitur.

Finē. Cōiugatus ad administrati ōez t ad ordinē ecclīasticū vel beneficiū nō ꝓmouet nisi castitatē ꝓmittat t nō sit bigamus.h.d.ꝓmo dictū.scō exceptio.ibi.nisi. ¶ Nota primō q̄ clericꝰ cōiugatꝰ nedū bñficia ecclīastica ꝫ nec etiā administrationē ecclīasticā hr̄e potest.et puto q̄ p hoc vbū administrationē sit hic casus.vt nō possit eē vicarius epi.qđ tenēt doc.in.c.j.eo.ti.li. vj.ꝫ p alias rōnes.dicūt enī q̄ cū clericꝰ ꝓiugatꝰ nō gaudeat ꝑuilegio ecclīastico nisi in duob̄ de quib̄ ibi ꝫinter que nō repit istud nō poterit ꝓmoueri ad hoc officiū. ¶ No.scō q̄ qñcz clericus vouet cōtinentiā exp̄sse t sic tenet nō solū ad cōtinentiā ex cōstitutione ecclesie ꝫ etiā ex voto.qđ an sit verū generaliter dicā in.c.cum olim.j.eo. ¶ Ultimo no.q̄ cōiugat̄ q̄ ꝫrit cū vnica t virgie pōt ꝓmoueri ad ordines.dūmodo ꝓmittat ꝓtinentiā ꝫ t intellige vxore mortua vel cōsentiente,put no.in gl.ꝫ. ¶ Sed q̄ro nūquid possit ꝓmoueri ad ordines minores. t dic q̄ nō.vt in.c.fi.de temp.or.li.vj.vñ vbū sacros ordines capit hic generalit vt cōphendat oēs ordines t idē dic de bñficijs vt indistincte nullū bñficiū possit habere in titulū.an autē dispensatiue possit hr̄e dicet in.c.ioānes.j.eo. ¶ In glo.ij. ibi sequestrato mansionis cubiculo.nunq̄d aūt sufficiat sepatio q̄ ad lectū tm̄ an debeant separe se q̄ ad habitatiōez dic vt glo.in.c.eps bñdictionē.lxxvij.di.t.c.oīno. xxxj.di.t generaliter an t qñ liceat alteri cōiugum intrare religionem.dicet in.c.ex parte.de conuer. cōiu. ¶ In glo.fi.ibi quidā dicunt q̄ nō ꝑs.tē. hāc opi.tenuerūt Ost.Hug.t Host.q̄ multū in hoc instant t ꝑbāt p leges ciuiles dicētes ꝓiugatū nō ꝓmouendū nisi habuerit vxorē ex virginitate nō cōcubinā in aut.quō oportet epi.§.j.t in hoc multuz instant.ꝫ opi.glo.nr̄e q̄.j.subijcit cōiter tenet.t ꝫ Jo.an.hic trāseat recitādo.d.Host.tñ glo.sua posito in.c.vnico.eo.ti.li.vj. ꝫ cū opi. huius gl.t ibi vide lati. Idē sentit gl.in.c.qual.xxx.q.v.t i. c.in notyit.de elec.optime facit.c.tanta.qui fi.sint legi. nā in fauorē mr̄imonij fingit matrimoniū a principio fuisse ꝓtuz.t sic ē cōformitas t vnitas int̄ istos t multū mouet me in hac opi. q̄ hec irregularitas sit de iure positiuo qō no.in.c.ij.de biga. iō cuz sit odiosa t ꝫhaī sine delicto t ex pmissione apl̄i ꝺz fieri stricta interꝓratio.no.Jnno.in.c.ad audientiā. de homi.iura ĝ que requirūt virginitatē tpe ꝓctus habuerūt respeciū ad effectū vt nō dicaī corrupta p aliū.vnde h̄ opi.satis est equior t attēdēda ē multū loci ꝓsuetudo.t si vis scire ā̄re bigam̄ vel corrupte mar̄t̄ nō possit ꝓmoueri ad clericatū.dic q̄ clericꝰ ꝺz eē minister xp̄i.i.sacr̄ iō indecēs ē illū ꝓmoueri qui patī aliquē defectū in aliquo sacro sic patī ille q̄ diuisit carnē suā in plures vl habuit corruptā.nā matrimoniū ē maximū sacr̄m in eccl̄ia. vt i c.debitū.de biga.t pūctio carnalis designat ꝓformitatē q̄ ē inter xp̄m t eccl̄iam militantē p assumptionē carnis humane.vñ sic fuit caro vnica t pura ita vnicū ꝺz eē matrimoniū t puz ad h̄ vt eccl̄ia recte illā vnitatē possit p̄figurare.t de h̄ vide lati. i.d.c. debitū.t p gl.in.c.q̄ ꝓpter.xxvij.q.ij.Est etiā i matrimonio coniunctio animorum per quā designatur charitas seu coniunctio in charitate inter deū t fidelem animam.Est ergo matrimonium maximum sacramēt̄ū q̄ designat illas duas res sacras de quibus ꝫpra dictum est.

Q Uod ate. Si clericus i minoribꝰ bñficiatꝰ matrimoniuꝫ ꝥhit ꝓuatur bñficio ⁊ sibi restituit qđ dedit ecclesie. h. d. ⁊ in hoc vltimo ē casus no. ⁊ multū alle. Cōis diuisio. secūda ibi. id volumꝰ. q̄ subdiuidit in duas ꝑtes. scđa ibi. sane. ¶ Primo no. quez nō posse deseruire carnalibꝰ desideriꝭ ⁊ diuinis officijs. ⁊ hec fuit vna cā quare clericis fuit indicta cōtinentia. ad idē. c. diuersis fallacijs. j. eo. ti. ¶ Secūdo no. q̄ cōiugatꝰ ꝺr imundus respectu diuinorum. ⁊ facit rō tex. ꝫ clericos orientales vt non sint ita mundi ⁊ ita diuinis intenti quē admodū clerici occidentales legitime cōtinētes. ¶ Vltimo no. q̄ ꝓferens tpz ingressus aliqua bona collegio pōt inde recedēs illa repetere. ad idē. l. j. ff. de colle. illi. ⁊ an hoc sit verū indistincte inf. a subijciam cum glo. ¶ In gl. sup. ꝟ. volētes in fi. no. bene gl. iūcto tex. ex qua collige q̄ ꝓsuetus peccare difficilit a pctō abstinet. vnde alibi dicit tex. pulchre. Humane nature est cōsueta sūma affectione diligere ⁊ abhorere. ea que in dissuetudinē abierūt. xxiij. q. vj. §. fi. ⁊ habes vnū modū ex quo difficile seruāt cōtinentia. scđm collige ex. c. ecclias ꝓncipes. xxxv. di. videlicet ꝓpter delitias ⁊ epulas. ad idē. c. a crapula. de vi. ⁊ ho. cleri. ¶ In glo. j. di. castitas est cū ꝓpria vxore. no. bñ glo. ⁊ habes tex. valde no. in. c. nicena hic alle. ⁊ nō est alibi ita tex. expssus. ⁊ alle. istuz tex. Bark. in. l. mulier. §. cū ꝓponebat. ff. ad treb. ad. q. vt vxor nō ꝑdat relictū sibi factū si caste viuerit transeundo ad scđa vota nisi aliud senserit testator seu aliud habeat cōis vsus loquēdi. ⁊ idez no. Bar. C. si scđo nup. l. j. ⁊ facit ibi tex. cū auc. sua. ꝑ apte ꝓbat in. d. c. nicena. nā greci cōiugati castitatem seruāt. als nō possunt fungi sacerdotio cū, cōparent dijs ⁊ angelis rōe officij sacerdotalis. c. cū ex iniūcto. de hereti. posset etiā alit rñdere ad tex. q̄ qñ frequēter etiā cū vxore peccat videnꝫ imundi ad administranda sacra. ⁊ an ⁊ qñ peccet maritus cubando cū vxore. vide. xiij. di. nerui. xxxij. q. iij. vir cū ꝓpria vxore. ⁊ ibi in sūma. ⁊ glo. valde no. que pōit quattuor causas ex quibꝰ vir cōmiscet cū vxore. xxij. q. ij. c. ꝺcquid. dico plene sup rubrica ꝺ spon. Et in fi. glo. boati. ponit hic. viij. cās q̄re clerici cōtinere debēt. Prima qz debēt placare deum orationibus ⁊ nō pñt placare nisi ei placeant. iij. q. vij. in grauibꝰ. placare aūt non pñt si carnaliter viuunt. Scđa qz deꝰ spūs ē. iō ipi deo dediti spūalit nō carnaliter viuere debēt. Tertia qz sunt sodales angelorꝫ. seruiūt enī deo cui ⁊ illi deseruiūt. Quarta qz intēdūt generationi spūali. iō spūaliter viuere debēt. Quinta cā cū sancta ministrēt sancti esse debent. vñ dicit deus. Sancti estote qñiaꝫgo sanctꝰ sum. lxxxij. di. plurimos. ⁊. c. se. Sexta cum alios mūdent. j. q. j. ipi sacerdotes. debēt ipi ēe mundi. Septima qz habēt sponsā. s. sapiam seu dei ecclias Octano vt ex toto sint ipius dei ⁊ nō diuisi. nā coniugati sunt diuisi in duo. vt in. c. diuerꝫ. ꝑall. ⁊ iste rōnes satis faciunt vt ⁊ orientales clerici debeant seruare cōtinentiā. nō tñ peccāt nō seruādo. c. cuz olim. j. eo. ⁊ per hoc dico q̄ licet clerici redderētur meliores seruādo cōtinētiam tñ si ꝓherent ꝓiugia licita nō peccarent. per. d. c. nicena. si cōstitutio ecclesie nō obuiaret. ¶ In glo. fi. no. hanc gl. vsq̄ ad fi. ad quā quotidie fit remissio. ꝓponit quattuor solutiones satis subtiles. Prima sol. q̄ si ꝓia sponte recedit nō recupat bona. secꝰ si cū auctoritate superioris. ⁊c. glo. improbat hāc s. q̄ iste clericꝰ de quo ꝟ sua culpa recedit ab ecclia. ⁊ nihilominꝰ bona sua recuperat. ꝟ impugnatio glo. cōiter ipugnatꝫ nocturnis. qz si clericꝰ in minorꝫ bꝰ nō valet cōtinere licite ꝓhibet matrimoniū. imō ꝺst consiliū apli vt q̄sq̄ habeat suā si aliꝫ fornicationē vitare nō pōt. xxviij. di. de his. Itē si ecclesia retineret istiꝰ bona ꝓpelleret indirecte ad desistendū a mrimonio. qđ fiendū nō est cū integritas corporis debeat ꝑsuaderi non aūt imparē. xxxij. q. j. integritas. ⁊ iō hec ꝓma solutio satis pōt saluari in casu suo. vt. j. dicā. Scđa sol. est q̄ aut donatio fuit facta tpe ingressus. aut sine alio ingressu. primo casu reuocat donatio reuocato ingressu vt hic ⁊ in ꝓcez. scđo cāu nō. ⁊ no. bene hāc glo. so. ex qua collige q̄ donās bona sua alicui collegio ⁊ collegiū intrans videt donasse intuitu ingressus. Tertia so. ē q̄ de misericordia fit restitutio bonoꝝ. secus de iure stricto. Cōtra hāc sol. facit iste tex. qui nō vtit ꝟbo sapientis indulgentiam. imo potius cōtrariū dū dicit recta via debēt redire. ⁊c. ⁊ maxime ꝟ innuit verbū debet qđ ex ꝓprio significato importat necessitatē. vt no. glo. in cle. attēdētes. de sta. reg. ꝑ Bar. in. l. iij. C. de pignō. Quarta so. distinguit inter collationem bonoꝝ expsse fāctam ⁊ tacitā. vt ꝓmo casu nō sit locꝰ repentinoi. Secūdo sic. ⁊ ita gl. videt intelligere istū tex. sed certe hec lec. nō ꝓgruit lre que loquit de expssa collatiōe vt patet ibi aliqua ꝓtulisse noscunt. sed certo casu ista est bona cōsideratio vt. j. dicam. hosti. ꝟ ⁊ Jo. an. post eū distinguūt. q̄ aut querit de ingrediente religionē aut ecclīam secularē. primo cāu si non fecit pfessionē oīa bona recuperat inde recedens. ar. c. sup eo. ⁊. c. statuimꝰ. de regu. Si vero fecit pfessionē tunc si recessit licite recuperat bona vt ꝟ. ⁊ in. c. ex transmissa. de renū. cū si. secus si illicite. puta sine supioris licentia. ar. c. licet. de reg. De ingrediente ecclīam secularem dicūt q̄ aut tacite ꝺōa sua transluerūt in ecclīam ⁊ illa recupat inde recedendo. ar. in. d. c. ex transmissa. dicit tñ Jo. an. ⁊ bene q̄ nō videt quō bona clerici secularis tacite transeant in ecclesiam cū in eis nō habeat locū auc. igressi. C. de sa. san. eccl. que dicit q̄ cū sint capaces bonoꝝ remanserūt illa penes eos nisi de facto aliud fuerit obseruatum. Si vero bona cōtulit expresse tunc de misericordia illa recuperat si nō habet vnō viuat. secus aūt de iure stricto. faciūt iura ꝓ ⁊ contra alle. in glo. ꝟ certe hoc pōt reprobari ꝓ istū tex. vbi expressa fuit facta donatio. ⁊ tamē reuocat nec aparet de aliqua misericordia. ⁊ in ꝟ multi multa dicūt. Sed vt clare habeas mām expedio per aliqs casus. Primus. qñ quis intrauit religionē ⁊ nō fecit pfessionē. ⁊ in hoc cōsidera. qz aut nō fecit pfessionem. qz fuit oblatus dando se ⁊ sua plene monasterio ⁊ ampliꝰ nō reuocat. ē enī q̄si seruꝰ monasterij

adeo vt dicit glo.ij.in.c.vt lex cõtinentie.xxvij.q.j in glo.sup.x.pfessi.q nõ põt inde recedere etiã cã strictioris religionis.qõ ẽ valde sing.si est vex. Archi.tñ ibi transit.ꝑ vide qõ dico in.c.in pñtia.de.p ba.nã posset eqpari quo ad casũ nostr alteri mona cho.de quo.j.dicã. Aut nõ fecit pfessionẽ qr ibi est mortuꝰ.r ẽ no.dubiũ vtrũ bona debeãt redire ad heredes sanguinis aut ad monasteriũ.de q i auc. ingressꝰ.palle.r.d.c.in pñtia.r dic vt ibi.aut pfessionẽ nõ fecit.qr inde recessit.r ꝓsidera q aut donauit oia bona sua expſſe.r in dubio videt donasse rõne pſone.qr nõ est verisile q spoliasset se omnibꝰ bonis nõ trãseundo.iõ reuocat recedẽdo.facit qõ in silĩ no.Bar.in.d.auc.ingressi.videt eni donasse cã mortis.vñ tali morte nõ secuta q pfessionẽ pt reuocare sicut seruat in donatiõe facta cã mortis. vt.l.nõ oẽs.ff.si cer.pe.Si vo donauit aliqua tũc videt donasse nõ cã ingressus:ar.cox que no.i.c. bñficiũ.de regu.lib.vj.r.c.constitutionẽ.e.ti.r li. Tacite vero bona hmõi nõ transeũt in monasteriũ.ꝫ remanẽt penes eũ ex q nõ ẽ pfessus.vt.d.c. bñficiũ.Scõs casus ẽ qñ intrauit monastriũ faciẽdo pfessionẽ.quo casu ꝓsidera q aut pfessio nõ tenuit aut sic.primo cãu bona q tacite transierunt redeũt ad pſonã suã.r hoc casu serua vltimã so.gl. qr accessoriũ sequit fuũ pncipale.aut expſſe ꝓtulit. r si credebat pfessionẽ tenere reuocat illa bona.qr videt cã mortis mũdane donasse.vt.s.dixi r bene facit.l.ñ pater.C.de here.instit.vbi pz q si instituo aliquẽ credẽdo illũ filiũ meũ auferunt demum illi bona si cõstat eũ nõ ee filiũ.Si vo sciebat pfessiõez nõ tenere nõ reuocat.qr videt in oẽm casũ donasse.ar.l.cui ꝑ errorẽ.ff.de re.iur.r hoc voluit Bar. in.d.auc.ingressi.r de facto accidit ista.q.hoc ãno in hac ciuitate.Si vo pfessio tenuit aut inde egredit propt pctñ suũ.vt qr collocat in alio monasterio ad agendũ pniam.r dant bona secũdo monasterio q ad vsufructũ.vide tex.cũ glo.no.in.c.dela pſis.xvj.q.vj.Sz post mortẽ naturalẽ vsufructus redibit ac primũ monasteriũ.r ꝓsolidat cũ ꝓprietate bonoꝝ vt ibi.aut inde egredit capiendo fugã r bona nõ recupat imo quocunq accesserit potest abbas cũ vẽdicare cũ oibus bonis ꝑ eũ acquisitis. xvij.q.ij.abbates.Ex quo no.q qd acqrit monachus etiã fugitiuꝰ acquirit monasterio quãtũcũq sit in ptibus remotis.vt in.d.c.abbates. Aut inde egredit licite puta transeũdo ad monasteriũ stricti us.vel pmouet in prelatũ alteri ecclie r tunc ẽ pulchrum dubiũ quid de bonis q transierãt in pmũ monasteriũ.nã aliqui moderni volũt q debeãt remanere penes primũ monasteriũ.r qcqd postea acqrũt cedat scõo monasterio seu ecclie.ꝑ q prima fronte videt tex.pulcher in.c.j.xvij.q.j. Alij dixerũt indistincte q bona debẽt cũ pſona transire.r q illud.c.vnicũ ꝓcedit in bonis acquisitis industria monachi.qr illa remanẽt penes pmũ monasteriũ. secus in patrimonialibꝰ.qr illa videt semp accedere ad personã monachi.licet expresse fuerint collata tpe ingressus rõne ꝓdicta.r hãc fi.opi.tenuit hic ꝓsulendo do.Lar.sed Pe.de pe.tenuit primam.r q.fuit ardua in facto.mihi multum placet hec opi. secũda.s.q bona patrimonialia sequant personã ar.hic r.d.c.ex transmissa.r.l.j.ff.de colle.illi. Itẽ adduco subtiliter in ar.tex.illius.c.j. vbi dicitur q monachus factus eps põt adire hereditatẽ paternam sibi delatã quã acquirit epatui r nõ primo monasterio.ecce ẽ q illa spes succedẽdi patri que transierat in primũ monasteriũ.iuxta no. per Inno. in.c.in pñtia.ꝺ ꝓba.sequit personã monachi. hoc autẽ intellige qñ donatio fuit facta tacite vel expſſe ita vt ex ꝓiecturis appareat q rõe ingressus fuit facta puta tpe ingressus sed vbi nõ habita rõne ad ingressũ puta qr longe ante ingressum vel subsit alia ꝓiectura nõ fit reuocatio licet transferat inde persona nisi de miscõia.r hoc casu serua tertiam so.glo. qr nõ pñt dici hec bona accedere pſone propter diuersitatẽ tẽpoꝝ.ar.c.dudum de ꝓuer.coniu. Tertius casus pncipalis ẽ in clerico seculari vel i laico intrante ecclĩam secularẽ.r de bonis laici oblati talı ecclesie.vide glo.in.d.c.vt lex.r satis puto q i bonis istorũ possit fieri in effectu pcedẽs distinctio. Si eni sũt accessoria ad pſonã tacite vel expſſe pñt reuocari inde recedẽte pſona.vt hic r.d.c.ex transmissa.r.d.l.j.de colle.illi.secus vbi nõ ecẽt accessoria ad personam nisi de misericordia fieret restitutio.r hec no.qr ꝛpe accidũt.rẽ.

Ane peracta pnia dispensant epi cũ sacerdotibꝰ qui matrimoniũ de facto ꝓcerunt.h.d. Primo not.ar.optimum r quasi expressum in tex.q clericus in sacris ꝓhendo matrimoniũ ꝺ facto pdit executionẽ officij sui.r sic videt ipso facto suspensus adeo q nisi ex dispensatiõe ampliꝰ officiũ exercere nõ põt.r intelligo q est suspensus nõ illa suspensione q inducit irregularitatẽ in celebrante.qr hic nullibi expresse cauet.r sic tat.c.is qui.de sen.ex.li.vj.sed ẽ suspẽsus sicut qlibet notoriꝰ criminosus.c.fi.s.ti.j.r de temp.or.c.fi. Scõo no.casum in q eps dispensat r si teneas hꝫ peccatũ ee grauiꝰ adulterio. dic q iõ eps dispensat.qr repit hoc expſſe ꝓcessum.alꝫ secꝰ vt in.c.at si clerici.de iudi.r licet i hꝫ sint opiones an grauius peccet ꝓhẽdo matrimoniũ de facto an cõmittendo adulteriũ.ego credere q grauius peccet ꝓhendo matrimoniũ.qr videt hꝫ casu apostatare. r colligit ex maiozitate pene.nã r mulier r filij inde nati efficiunt serui ecclie.vt in.c.cũ multe.xv.q.fi. qõ nõ ptingit in adultera nec in filijs susceptis de adulterio.vt ibi no.r dixi i.c.ij.s.ti.j.in dubio colligimꝰ maiozitatẽ delicti ex acerbitate pene.xxiij. q.j.nõ afferamus.l.respiciendũ.ff. de penis.qñq tamẽ fallit hoc ar.vt.l.aut facta. in fi.ff.de penis. le.r no.in.c.latoz.r.c.admonere.xxiij.q.ij. Ultimo hic opo.de.c.fi.de temp.qr.vbi nulla requiritur dispensatio.dicunt doc.q aut crimen est notozium r habet locum quod hic dicitur. aut occultum r procedit contrarium.r no.bene hanc sol.qr ille tex.expresse non loquitur i casu nostro r ex hac solu.habes q si clericus occulte contrahit non indiget indulgentia post penitentiam.r vide de materia bonum tex.in.c.decernimus.xxviij.di.vbi

dicit q ꝫhens nuptias vel tenēs cōcubinaz careat officio ⁊ beneficio. quē tex. no. bene. Extēdit enim c. ex parte ade. de testi. ⁊ dat intellectuz ad istū tex. ⁊ sic intelligo Inn. ⁊ Ilhost. q̄ nimis generaliter loquuntur.

¶ Quersis fallacijs. Clerici ī minoribus beneficiati q̄ matrimoniū ꝫcerunt beneficijs spoliant. h. d. vel sic. Auferēda sunt clerico beneficia que habebat tpe ꝫctus matrimonij. collata ꝫo postmodū scienter per eūm p eundē auferri nō possunt ꝫ per supiorē. h. d. Diuidit. nā primo narrat factū qđ sēdo improbat. ibi. cum ē. duas rationes reddens. ⁊ ibid p diocesanū corrigi mandat vnū casum excipiēs. ibi. nisi. ¶ Primo no. q cōiugatus nō potest perfecte tendere ī vitā contēplatiuam. oportet enī eum esse actiuū circa vxorez ⁊ rē familiarem. nā multa sunt onera matrimonij. quibus ꝑsideratis inquit ap̄lus. Si talis est cā viri ad vxorē nō expedit nubere. xxxij. q. vij. oēs causationes. Et ex hoc inferē q cū studium alicuius scie requirit hominē totum ⁊ cōtemplatiuū non valet cōiugatus vacare studio. vñ vt narrat Ihiero. ꝓtra Jouinianū. Licero post repudiū terentie rogatus ab hircio vt suā sororē duceret in vxorez. nequaq̄ annuit dicēs se nō posse vxori pārere ⁊ ꝓbie opaz dare. qđ no. ¶ Scđo no. duas causas quare clericus cōiugatus nō potest habere beneficiū ecclastici. ¶ Prima q nō potest deo perfecte famulari cum nō habeat ex toto sui corporis ptātem. Secūda q amore filioz ⁊ cōiugis ecclarū substātia solet p tales dilapidari. vide. j. q. iij. puenit. vbi dicit glo. q epi efficiunt ceci in dissipando bona ecclie amore nepotū. fortius amore filiorū efficiunt oīno cęci si cēnt legitimi ⁊ naturales. Tertia cā colligit ex. c. qđ a te. ē. eo. nā coniugat⁹ reputatur ī hūdus respectu obsequij spūalis cū intendat carnalib⁹ desiderijs. ⁊ adde alias causas quas dixi ī. d. c. qđ a te ¶ Tertio no. ibi. plenā sui. tē. q nō solū vxor dicit nō habere ptātem sui corporis sed etiā marit⁹. ad hoc. c. nō debet. de ꝓsang. ⁊ affi. nō enī iudicantur ad imparia maritus ⁊ vxor quo ad onera mātimonij. c. quanto. ⁊. c. gaudem⁹. de diuor. ꝓsatur enī ī matrimonio mutua seruitus ⁊ mutua possessio. vnde qui possidet possidet. ē. de testi. spo. ex trāsmissa. ⁊c. ex cōquestione. eo. ti. ¶ Item no. ibi a q̄ stipendium. tē. q clerici beneficiati dicunt stipēdiarij dei. ⁊ dat eis stipendium rōne famulatus. Et ex hoc pōt adduci hec lra multum stricte pro opi. Cal. in. c. j. ō cele. miss. vbi tenuit clericos teneri ad restitutionē fructuū būficioz q̄ cessauerunt a diuino officio. licet aliqui ꝫ. vt ibi latius dicā. ꝫ hec lra pōt adduci in ar. mō ꝑdicto. vident enī eis būficia collata ob certā cām. s. vt famulent deo. ꝫ cā cessante ꝓpetit repetitio. ff. ⁊. C. de ꝓdi. ob. ca. per to. hanc tñ opi. nō firmo. ꝫ dicā vbi. ē. remisi. ¶ Ultimo potes notare q ep̄s nō potest clericos cōiugatos reddere capaces beneficiorum. nunquid autez possit aliquo casu dispensare? dicā ī c. Joānes. j. co. vbi cōmuniter tenetur q dispensat in minoribus beneficijs vt ibi latius. Et ista opi. ꝑsuposita colligē ex tex. vnū bonū dictū q̄ superior exercens actū cum subdito ꝫ legem eo casu quo dispensare pōt nō videt in dubio dispensasse. Inno. tñ tenuit ꝫriū. sed primū ipse tenuit in. c. veniens. de si. ꝓeby. ¶ Sz ꝫ hoc pōt oppo. de ꝛo. in. l. Quidā ꝓsulebat. ff. de re iudi. ⁊. l. barbari⁹. ff. de off. ꝓcōSo. sentit ꝫ Ilhost. q aliud in ꝓncipe aliud in inferiore cui ex gratia ꝓmittit dispēsatio. ⁊ placet in effectu hec sententia eam sic. in dispensatione ꝓncipis necessario nō requirit cāe cognitio. ꝫ sufficit ibi sola volūtas. vt no. Inno. in. c. cū ad monasteriuz. de sta. regu. ¶ Satis ē qualitercunq̄ pateat de volūtate ꝓncipis ⁊ satis dicit patere si scies inhabilē cuz ꝓmouit ad officiū sibi legib⁹ interdictū. ꝫ in dispensatione inferioris requirit necessario cause cognitio. nā dispēsare est diuersa pensare. vnde ex ꝓprio significato vocabuli dispensatio videt cōcessa cāe cognitōe ꝑcedentis. An expēdiat sic dispensare. vide bo. gl. ī. q. vij. ꝫ. nisi rigor. ⁊ Inno. in. d. c. cū ad monasteriū. Si ergo iste cui cōcessa est dispensatio nō adhibuit cause cognitionē nō pōt dici dispensatio ꝫ dissipatio. ⁊ tūc debet reuocari p superiorem vt ḥ. ⁊ ille est puniendus. q̄ fecit actū cōtra legem in casu nō permisso. de quo vide plene qđ le. ⁊ no. in. c. at si clerici. ꝫ. de adulterijs. de iudi. ⁊ vide qđ no. ī c. ij. de scis. vbi plene no. an ⁊ qñ videatur dispensare superior veniendo contra legē. Et ex his apte ꝑsitur intellectus hui⁹. c. nā ꝑsuponendo q ep̄s potuisset ḥ dispensare. tñ ex quo nō egit dispensāre nec adhibuit cāe cognitionē nō valet talis collatio. Sed tunc remanet dubium quare ipsemet nō possit talē collationem reuocare ex quo virib⁹ non subsistit. ⁊ ḥ examinat in glo. magna. potes tamē dicere ꝓut hic sentit Ilhost. q ex quo ꝙs egit actū in quo potuit dispensare licet dispēsatio nō teneat quo ad superiorē. q nō seruauit seruanda. ipse tamē cōtrauenire nō potest. q in quantum in se est actum approbauit. ⁊ tene menti semper hanc so. q facit ad multa. Indignū enim ē reprobare mores illius quos quātum in se fuit approbauit. semel. ad hoc. l. si vxor. ff. de adul. xxxij. q. v. horrendus. iiij q. iij. si quis testibus. ꝓtes addere alium notabilem intellectum. videlicet q hec dispensatio non tenuit quo ad superiorez. vnde nullitas hic insurgit fauore tertij. quo casu nō potest is qui actum explicauit fundare se ad irritationē act⁹ sup iure tertij. ad idē. l. si creditoribus. C. de ser. pig. da. ma. ⁊ optime facit tex. xij. q. ij. si qua de rebus. ⁊ quod no. glo. c. j. ne se. va. vbi singulariter habetur q recipiens rem ecclesiasticam ex contractu emptionis ī fauorem ecclesie nullo modo potest allegare nullitatem ad retractationem actus. sed ipsa ecclesia de cuius fauore agitur potest actum approbare vel im probare. Ex quibus habes succincte duos intellectus ad fi. huius tex. Tertius intellectus est vt sit in odium ⁊ opprobriū epi vt factū suum emendet per superiorem. sed precedentes sunt notabiliores.

In glo. j. in fi. hoc dictum glo. nō est verū. nā epūs ⁊ quilibet prelatus habens iurisditionē ꝓtestatem

seu spūalem est simul actiuus ⁊ contemplatiuus. Actiuus ē inquātū intendit saluti ꝓximoꝝ. Contēplatiuus vero inquantū ꝓtēplat deū ⁊ supiora. vñ moyses qui fuit deo ꝓiunctissim⁹ fuit actiū⁹ ⁊ ꝓtemplatiu⁹. nā certo tpe ascendebat in montē ad ꝓtemplandū. ⁊ reliquū vero expendebat ad salutē ꝓximoꝝ. de quo in. c. nā. cū ꝓidem. de renū. facit qđ no. in. c. licet. de regu. Vñ Jo. an. aliter intelligit. dicens q per citharā designat vita actiua seu laicalis. vt etiā dicit glo. et hoc. qz cithara dicit instrm habēs plures chordas ⁊ sonum valde clamosum tō designat vitā laicalē multis motibus ⁊ occupatiōnibus deditā. Psalteriū vero. qz est instrm habēs sonū tenuē ⁊ exilē designat vitā clericalē seu cōtemplatiuā que est multū suauis ⁊ quieta. Sensus ergo lre ē q i cōiugato ista nō bñ cōcordāt. qm̄ coniugatus ꝓpter īmundiciā suā ⁊ alias rōnes de qbus hic nō ē apt⁹ ad seruiendū eccle. ⁊ sic ad ducenduz vitā clericalē. ꝑ in clerico nō cōiugato ista duo bñ ꝓcordāt. nā cleric⁹ quātū in se est debet eē actiuus ⁊ cōtēplatiu⁹. nā si bñ loquit ꝑdicando ⁊ non opat ꝓpatur citharе. Si vero bñ opat ⁊ nō loquit eq̄pat psalterio. ⁊ ideo alibi dicit tex. q sancta rusticitas sibi soli prodest. ij. q. vij. sancta. ¶ Jn glo. sup. ꝟ. nō p te in fi. nota glo. p intellectu istius brocardi cum querit. nunquid quis possit venire cōtra factū ꝓpriuz de quo vide plene p Jo. cal. in. c. si quis. de re. ec. nō alie. per Bar. in. l. post mortem. ff. de adop. distingue plenius vt ibi no. ⁊ quo ad intellectū. c. nostri. quare iste nō potest venire contra factum proprium. dic vt. s. dixi.

Qm olim. Filius sacerdotis greci ex vxore genitus licite inter latinos ꝓmouet si scandalū non obsistat. h. d. ⁊ est casus no. Lōis diuisio. scōa ibi. nos. ¶ No. ꝓmo tex. q vbicūq agit de habilitate psone vel validitate alicui⁹ act⁹ debem⁹ inspicere ad cōsuetudinē loci vbi aliquis oriundus fuit. vel vbi actus fuit gestus. nō aūt ad ꝓsuetudinē alteri⁹ loci vbi aliqs act⁹ venit applicand⁹ ad psonā. Iz enim in ecclesia occidētali clerici teneant abstinere. tñ qz clerici in ecclia orientali nō tenent inspicim⁹ cōsuetudinē ecclie orientālis. vnde oriundus ē ꝓmouēdus nō ecclesie occidentalis vbi exercet act⁹ electionis. qđ facit ad multa. Ex quo pōt dici q latinus siue legitim⁹ fm ꝓsuetudinē patrie sue dz vbiq reputari legitim⁹. ad qđ facit. l. j. C. de eman. li. ⁊ nō. p Bar. in. l. oēs populi. ff. de iusti. ⁊ iu. ⁊. l. cūctos ꝑlos. C. de sum. tri. ⁊ maxime ad illam. q. videlicz nūquid testm̄ hic sensim cōditū cū trib⁹ testibus fm ꝓsuetudinē ⁊ statutū ꝓprie patrie habeat vires q̄ ad bona alibi sita. ⁊ sic de si. dic vt ibi no. ¶ Scōo no. q clericus grecus licite vtit matrimonio etiam inter latinos. qđ videt prima fronte cōtra multa iura. que dicunt pegrinū teneri ad obseruātam consuetudinis patrie. viij. di. que. cōtra. xij. di. illa. ⁊. d. l. cunctos ꝑlos. de hoc vide qđ no. Jnno. ⁊ hosti. post eū. in. c. cū fm. de temp. or. vbi etiā no. nūquid talis sit tolerandus inter latinos. ⁊ nūquid possit sibi cōferri eccla latinoꝝ si vult seruare ritus suos. nā hic nō seruabat iste electus ritus grecoꝝ imo fuerat ꝓmotus in cantorē inter latinos. ⁊ h tenas. ⁊ sic limita istū tex. q tali volenti obseruare ritꝰ suos nō ē cōferenda eccla inter latinos ne variis ritibus coinquinet honestas ecclesie. vt. d. c. cū fm. ¶ No. tertio q licet greci sint christiani. ⁊ sic subditi ptāti pape. nō tñ peccāt nō seruādo legē pape et totius ꝓcilij sup cōtinētia clericoꝝ editā. ¶ Contra hoc tñ fortiter op. nā lex ligat oēs subditos. vt in. c. j. de cōsti. maxime qñ est lex totius cōcilij cū presumetur īstinctu spūssancti edita. l. di. si ille. xciij. di. diaconi. Sō. vide glo. no. xx. di. de libellis i fi. que ponit duas so. ꝓma q greci nō cōtēpserūt illā. l. hec so. nō satisfacit. qz licet graui⁹ peccet non obseruās legē supioꝝ. cōtēnēdo tamē ꝓtest omnē cōtēptū peccat quis non ꝓbseruando legē. de pe. di. ij. sciendū. Scōa so. q papa approbauit tacendo mores eoꝝ. nota bene hanc so. ⁊ extendendo eam dic q ex quo illa lex nō erat de necessitate saluris. ⁊ nō fuit recepta ab ipsis grecis ꝑ longa tpa papa sciente ⁊ transgredientes nō puniente illa lex nō ligauit eos. ¶ Et ex hoc no. pulchrū dictum q vbicunq lex generalis recipit in vsu a certo genere psonarū ⁊ a certo nō recipit nō recipientes nō peccāt saltez post longa tpa. ad hoc. xiij. di. leges. ⁊. c. erit autem lex. secus dic qñ in eodē genere psonaꝝ maior ps recipit. nā tūc minoꝝ nō videt excusabilis p taciturnitatē supiozis. ꝑ pōt hre locū illud dictū. multa per patientiā tolerant. in. c. cū iam dudū. de preben. Ex his etiā collige aliud no. dictū q etiā lex p̄cepti tollit si mozib⁹ vtentiū nō recipit. licet aliud senserit hosti. in. c. j. de treu. ⁊ pa. ꝑ intellige illud dictū hosti. qñ est lex p̄cepti inducēs ex natura sui peccatū ex ꝓuentione. vt qz cōcurrūt cum lege diuina. sic videt intelligere Jnn. in rubrica de ꝓsuetu. arbitroꝝ posse dari ⁊ aliā so. satis no. iudicio meo. ⁊ euitent subterfugia. vt dicamus q papa etiam cū maiori pte cōcilij nō poterit indicere cōtinentiā certo generi psonaꝝ. post ꝓmotionez eis resistentib⁹ ⁊ reluctantib⁹ qz cōtinentia est res que pōt psuaderi impari aūt nō. xxxij. q. j. integritas. fuisset enim indicere vitā valde artiorē ⁊ strictiorem ipis clericis ꝓmotis ꝺ no. in. c. gesta. liij. di. ⁊ in regula qđ oēs tangit de reg. iu. li. vj. ⁊ tunc recte stat lra q ecclesia orientalis nō admisit seu emisit votum cōtinentie. qz neq volucrūt se obligare huic voto. neq approbare legem concilij. vt in. c. nicena. ⁊. c. aliter. xxxj. di. ⁊ ex hoc tollit contrarium. ¶ Jn glo. ij. no. bñ hanc glo. vsq ad fi. que quotidie allegatur in materia sua. ⁊ opi. Vin. hic posita placet Goff. ⁊ mihi videtur verissima. ⁊ ex hac opi. potest inferri ad decisionem plurium. q. quarum prima ad illam. nūquid hodie eccla possit statuere q cleric⁹ possit cōtrahere matrimonium sicut greci? ⁊ credo q sic. et hoc indubitatum est apud me respectu eorum qui non sunt obligati ex voto tacito vel expresso. ⁊ sic intelligerem glo. in. c. que ad ꝓpetuā. xxv. q. j. ⁊ no. illam glo. sic intellectam. ꝓbo rōne. cōtinentia nō est in clericis secularibus de substantia ordinis. vt dicit Jnno. in. c. placet. de conuer. ciu. nec de iure

diuino. qz als greci peccarent. nec excusaret eos cō ſuetudo. qz illa non valet ꝓtra legem diuinam. vt in. c. ſi. de conſue. z iſte de quo hic queritur eſſet illegitimus. qz foret ꝓtra legem diuinā genit⁹. z non ſolū credo ptātem ineſſe eccleſie hoc condendi. ſed credo ꝑ bono z ſalute aiarum q eſſet ſalubre ſtatutū vt volentes cōtinere z magi mereri relinquerēt voluntati eorum. nō valentes aūt cōtinere poſſint cōtrahere. qz experientia docēte ꝓrius ꝓrſus effectus ſequit ex illa lege ꝓtinētie cū hodie nō viuant ſpūaliter nec ſint ꝛmundi ꝫ maculant illicito coitu cū eoꝛ grauiſſimo peccato vbi cū ꝓpria vxore eſſet caſtitas. vt. d. ꝫ. nicena. vnde deberet eccl'ia facere ſicut bon⁹ medic⁹ vt ſi medicina experientia docente pot⁹ officit cū poſſit eā tollat. z vtinā idē eēt in oībus ꝓſtitutionib⁹ poſitiuis vt ſaltē obligarent q̄ ad penā z nō quo ad culpam. nā ita creuerūt ſtatuta poſitiua vt vix reperiant aliqui qui nō coꝛrupuerit viaꝛ ſuam. Circa ordinatos vero poteſt dici q in caſu q̄ teneꝫ ordinat⁹ ex voto expſſo vl tacito papa nō poteſt diſpenſare niſi ex maxima z vrgenti cā. qz votū eſt de iure diuino. z ſolū debet cōmutari in maius bonū. in. c. j. de voto. z de facili nō repiꝫ in homīe ꝓnēte maius bonū. nā nuptie replent terrā. virginitas ꝓgradiſſū. xxxij. q. j. nuptie. ſicut i ſimili dicimus. nunq̄d papa poſſit diſpenſare cū monacho vt ꝓhat matrimonium. de quo in regula ſemel deo de reg. iur. li. vj. in merqu. dicā plene poſt glo. in. c cū ad monaſteriū. de ſta. regu. vbi vero teneꝫ dūtaxat ex ꝓſtitutione eccl'ie. vt qz erat iuris inſcius z expſſe nō uouit. tūc facili⁹ papa poſſet diſpenſare. ſic credo reducendā gl. in. c. de illo. xxxij. di. non tñ credo q ex facili cā poſſit diſpenſare licet ſit ſtatutū eccleſie. qm̄ eſt diſpenſare cō ſtatutū vniuerſalis eccleſie ſeu ſaltē decoloꝛatur ſtatus eccl'ie quo cāu papa nō diſpenſat ſine maxima cā. vide pulchrū text. j. q. vij. z ſi illa.

Iohannes. Clericus ꝓiugatus nō beneficiat⁹ nō cogitur deferre tonſurā. h. d. primo. q. ſcōo pape diſtinctio. ibi qm̄ igit̄. ¶ Primo nota q ordo acolytatus nō habet annexū votum cōtinentie. eſt enim de minoꝛibus ordinib⁹ qui nō impediūt nec dirimunt matrimoniū iam cōtractum. ſecus eſt in ſubdiaconatu z ſupioꝛibus. vt in. c. j. ē. e. Secūdo no. caſum in quo vere clericus nō cogit̄ deferre tōſuram. nā ꝑ ꝛctum matrimonij nō deſinit quis eē clericus. character enī ſemel habitus indelibilis ē. vt no. in. c. degradatio. de pe. li. vj. z ſup ꝛrica ō baptiſ. z. ē. e. ſup rubrica. nec tonſura eſt de ſubſtātia clericatus. ē enī quoddā ſignū. vt. xij. q. j. duo ſūt genera. Tertio no. q ex nō vſu q̄nq̄ inducit ꝓſuetudo ſicut hic ex nō delatiōe tōſure. z de hōc. j. plene. ¶ Quarto no. clericū ꝓiugatū poſſe obtinere beneficium eccleſiaſticum. qō videt ꝯ. c. ſane. z. c. qō a te. z. c. diuerſis fallacijs. ē. e. ꝫ dic vt. j. dicam. ¶ Vltimo no. q actus inhoneſte geſt⁹ ab vno ex clericis redundat in vituperiū totius ordinis clericalis. facit. c. ad ſupplicationem. de reſcrip. ¶ In gl. j. in ſi. primo ꝑ intellectu. c. z gl. ē examinādum an cleric⁹ ꝓiugat⁹ gaudeat aliquo ꝓuilegio clericali. z cōclude poſt Jo. an. q aut matrimoniū ꝓtractū ꝑ clericum tenuit. aut fuit nullū impediente ſacro ordine. ¶ Primo caſu aut cōtraxit bigamiā. qz duxit ſucceſſiue duas vxoꝛes vel cōtraxit cum coꝛrupta. z tunc perdit omne ꝓuilegium clericale. imo compellit velit nolit dimittere poſſeſſuram. c. j. de biga. li. vj. aut nō contraxit bigamiam. z tunc ſi nō incedit in habitu z tonſura nullo ꝓuilegio clericali gaudet. vt in. c. vnico. eo. ti. li. vj. Si vero incedit in habitu z tonſura gaudet tñ duobus ꝓuilegijs. primum in criminalibus quo ad foꝛum. ſcōm reſpectum ꝑſone q̄ ad canonē ſiquis ſuadente. xvij. q. iij. reliqua vero ꝓuilegia eccl'iaſtica pdit ipſo facto. vt. d. c. j. z ita limita iſtum text. dū dicit q etiam tōſurat⁹ gaudere ꝓuilegio clericali nō poteſt. debet enī intelligi de reliquis ꝓuilegijs ꝓter illa duo. z ad pdendū hec ꝓuilegia nulla requirit monitio ꝫ ſufficit ſolus ꝓtractus matrimonij. nā ꝓtrario actu pdunt hec ꝓuilegia. ſecus eſt in his q̄ nō ꝓtraxeſt matrimoniū. licet dimiſerint habitū z tonſurā. nō ꝑ hoc pdūt ꝓuilegiū clericale niſi poſt trinaꝛ monitionē. qz nō exercuerūt actū oīno ꝓtrarium clericatui. z ſic intelligo iura allegata in ꝓn glo. ꝑ ꝓtra. ijs. de hoc tamē vltimo dicendū vt pleniſſime dixi in. c. perpendim⁹. de ſen. ex. ¶ Scōo caſu ꝓncipali. quādo matrimoniū nō tenuit impediente ſacro ordine. dic q aut ꝓtraxit de facto bigamiam et efficitur indiſpenſabilis quo ad executionem officij ꝓpter intentionem ſuam cum opere ſubſecuto c. nuper. de biga. Sed putaꝛ hic Jo. an. q ꝑ h non perdat ꝓuilegium clericale. nā. c. j. de biga. li. vj. denudās bigamos ꝓuilegio clericali loquitur de vera bigamia. ꝫ iſte nō eſt verus bigamus cuꝫ matrimonium nō tenuerit. nam videmus q depoſit⁹ verbaliter gaudet ꝓuilegio clericali dūmodo ſit coꝛrigibilis. iuxta no. in. c. dictum. lxxxj. di. z. c. de gradatio. de penis. li. vj. z hoc vltimū no. ꝓ hoc facit. qz in iſtis penalibus qō eſt diſpoſitum in cāu vero nō verificat in caſu ficto. vt in. c. in ꝓſtra. de iniur. l. iij. §. hec verba. ff. de neg. ge. ¶ Ex nota ex hoc dicto Jo. an. id qō dixi ꝓcedere vt diſpoſitū in caſu vero nō verificatur in ficto etiaꝫ ſi als quo ad quid reperiantur iſta parificata etiā quo ad certaꝫ ſpeciem pene. vt ꝓbatur in. d. c. nuper. nam conſtitutus in ſacris efficitur bigamus quo ad quid. ſ. vt perdat executionem officij. non tamen habetur ꝓ vero bigamo quo ad hoc vt perdat omnia ꝓuilegia clericalia ſicut vere bigamus. de peni. di. j. §. pene. ¶ Et ex his infertur ad aliam. q. videlicet nunquid clericus coniugatus poſſit compelli ad deferendam tonſuram. z conclude latius q aut incurrit bigamiam z nō poteſt compelli. imo peccat portando. d. c. vnico. aut nō incurrit bigamiam. z tunc aut habet beneficium eccleſiaſticum ex diſpēſatione z tenetur deferre vt hic. aut nō habet z cōpellitur cauſatiue. ſ. ſi vult gaudere iſtis duob⁹ ꝓuilegijs. d. c. j. e. li. Eſt vnus caſus ꝓ dubitabilis q̄d ſi habet conſuetudo vt cōiugatus oīno cōpellatur deferre tonſuram licet nullum beneficium velit.

Jo.an. disputat ⁊ tādem concludit valere ꝓsuetudinem. alle. istum tex. a cōtrario. nam ħ allegabat ꝓsuetudo vt cōiugatus non cogeretur deferre. ergo cōsuetudo circa delationem attendenda ē. Itē ꝓbatur per locum a speciali. nam nō valet cōsuetudo in bigamo. vt. d.c. vnicq. ꝯ valet in non bigamo. ad idem facit ḡ. s. dixi. nam iste vere clericus ē. ⁊ cum hac ꝛia cōmuniter transeunt doc. ¶ Sed dubito ꝓpter ſi. huius tex. qui multū stringit in cōtrariū dum dicit q cīs oporteat tales cōiugatos immisceri negocijs secularib⁹ delatio tōsure tendit in vituperiū tot⁹ ordinis clericalis. ergo nō debet valere talis cōsuetudo maxime in viris cōiugatis. q̄ tendit in dedec⁹ ecclesie. est enī ꝓtra honestatem ꝓ quā nō valet ꝓsuetudo. c. cum decorē. de vi. ⁊ ho. cle. nec potest vxoratus phiberi quin immisceat se negocijs secularib⁹. ⁊ ad istum tex. potest responderi q̄ ista fuit narratio partis. ¶ Ad. c. vnicū. dic q̄ specifice nō dicit vt nō valeat cōsuetudo respectu tonsure. ⁊ presupposito q̄ diceret non. ꝑ hoc infert q̄ valeat cōsuetudo quaten⁹ cōiugatus nolens teneat deferre tonsurā. ibi enī ponit casus in volente. ⁊ nos sum⁹ in nolente. casus tū satis dubitabil' est. Ex p̄dictis habes examinatos duos articulos tactos in tex. Terti⁹ articulus ē nō minus vtil' nūquid clericus ꝓiugatus possit obtinere beneficium ecclīasticū. hec lra videt innuere q̄ sic. in. v. dūmō. ⁊c. In ꝫrium vero sunt multa iura. s. lecta ⁊ alle. iō insurgunt opi. Abb. hic dicit q̄ de iure cōi non potest hre ⁊ sic loquūtur ꝫria. sed ex dispensatiōe sic. ⁊ ita ꝓcedat iste tex. hanc opi. secuti sunt Goff. ⁊ Phi. j. c. j. ⁊ spe. in ti. de le. §. nunc. v. xxv. Limitāt tū vt valeat dispensatio epi respectu simplicis bñfi cij. alij vero dicunt q̄ tm̄ papa dispensare pōt. de laico certum est q̄ beneficiū ecclesiasticum in titulū habere nō potest. c. ex litteris. de transac. ⁊. c. ij. de instī. no. doc. cōiter hic ⁊ in. c. cām. de rescrip. doc. sequētes recitando opi. transeūt ⁊ expresse non eligunt. illa tū opi. Abb. cū aliorum tpamento videt esse magis cōis. sed credo de subtilitate iuris illaz opi. nō ꝓcedere. probat apertissime q̄cquid fit in criminalib⁹. in alijs cōiter dat regula q̄ eps nō dispensat ꝫ ius nisi in casibus a iure expressis. no. in c. at si clerici. §. de adulterijs. de iudi. ꝓbat in. c. dilectus. de temp. or. ad idē. c. institutiōis. xxv. q. ij. nam ꝑ dispensationē violant iura ⁊ inferiori nō ē licitū violare iura supioris. vt in cle. ne romani. de elec. no. Archi. in. c. licet canon. de elec. li. vj. ⁊ hec dispensatio nullibi est concessa epo. imo potius videtur sibi prohibita. p̄. c. diuersis. ⁊ rōnē eius. ⁊. c. sane. ⁊. c. ij. §. eo. ꝓbatur ⁊ fortius clericus ꝓiugatus nō debet administrare alterī. xxvij. q. ij. multoz. ergo nō potest habere bñficium ecclesiasticum cū illud det rōne administrationis vel officij etiaz si sit simplex. vt in. c. ꝓposuit. de fi. presby. ⁊. c. conquerente. j. ti. j. Itē ⁊ tertio hoc tendit in prauū exemplum ⁊ scandalum aliorum. vt in. c. se. nec obiura super quibus videntur se fundare illi doc. dū dicunt episcopum posse dispensare circa beneficiū cum homicida ⁊ cum irregulari. vt in. c. henricus. j. de de. pug. in duel. ⁊. c. ad audientiam. de homi. ⁊. lxij. di. solonitane. vbi dispensat cum deposito. Ad hec enī ⁊ similia respōdeo q̄ in materia dispensationis que est exorbitans nō debet argui de casibus permissis ad nō permissos etiam si ꝓmissi sint maiores. vt no. Jo. an. in regula que a iure. de re. iur. li. vj. dico plene in. d. §. ō adulterijs. ⁊ ꝓ hoc verba illius regule dū dicit que a iure cōmuni exorbitant minime ad ꝓsequētia sunt trahenda. vt. l. q̄ vero ꝫ rōnem. ff. de legi. Itē potest dici q̄ nō est eadem rō in cōiugato que in alijs predictis. nam alij predicti nō reputant indigni. nā elegerūt ꝓz sus aliā vitā contrariā. vnde videm⁹ q̄ retinēt priuilegia clericalia ex quo sūt correpcibiles vt. s. dixi. ꝫ secus in cōiugato. Itē cū illud. c. vnicū velit censeri cōiugatum vt lapsū p̄terq̄ in illis duob⁹ casib⁹ quō poterit eps illum habilitare ad bñficia ecclesiastica. ⁊ hāc prem de stricto iure puto veriorem. Ad istū tex. pōt responderi tenendo aliam opi. vt loq̄t de dispensatione pape. satis est enim q̄ potest verificari in aliquo casu. vel potest intelligi prout dicit Hosti. in clerico ꝓiugato habente stipendiuz ab ecclesia nō tamen in titulum. nam si cōsuetudo ē debet deferre tonsuram als secus. ¶ Ultimo opo. ꝓtra tex. videtur enim q̄ ħ nō poterat induci ꝓsuetudo ex nō delatione tonsure. q̄ ex actu negatiuo seu ex nō vsu non potest induci cōsuetudo cum cōsuetudo sit cōmunis assuefactio seu actuuz repetitio. j. di. ꝓsuetudo. xxv. q. ij. ita nos. l. iij. C. de epi. au. facit insti. de iu. natu. gen. ⁊ ci. §. ex non scripto dum dicit diuturni mores. ⁊c. Jo. an. ħ instat ⁊ in effectu videtur ponere verba Ly. posita in. l. ij. C. que sit lon. ꝓsue. ⁊ dic breui⁹ sic q̄ quādoq̄ ū vsus nō habet in se actum tacitum ꝓtra dispositionē iuris. neq̄ in substantia neq̄ in forma. ⁊ tunc ex nōn vsu nō inducitur cōsuetudo neq̄ abrogat lex. pone exemplū. lex dicit hermaphroditū iudicandum ſm sexum ꝓualentem. l. querit. ff. de sta. ho. i ij. q. iij. hermaphrodit⁹. tamen si per mille annos nū q̄ accidit iste casus nō potest dici abrogata illa lex. q̄ nil est actū cōtra legem. vel pone. lex dicit q̄ si de disti mihi dānum possum agere cōtra te actione. l. aq̄lie. pone q̄ dānum passus nunq̄ voluit agere. ꝓfecto ex hoc nō est inducta cōsuetudo cōtra illam legem. q̄ illa lex non necessitat ad vsus sed dat facultatem agendi. Et ideo ex hoc cōcludimus aliaz regulam q̄ in his que sunt mere facultatis nō inducitur cōsuetudo. nam in his casibus nihil agit contra legem ꝓmittentis. Si vero nō vsus habet in se tacitū actū ꝫ dispositionem iuris inducit cōsuetudo. vt hic. nā nō deferēdo tonsurā videt cōmittere contra legem que inducit delationes tonsure. pōe aliud exemplū. lex defert hereditates cōiter ⁊ eq̄liter oibus filijs nō distinguēdo inter masculos ⁊ feias l. marimū vitiū. C. de li. ꝓte. § cōsuetudo tm̄ defert primogenito ⁊ nūq̄ femine. licet enim femina vl' secundogenitus nunq̄ fuerit vsus illo iure cōmuni nihilominus inducit ꝓsuetudo. q̄ hic actū fuit cōtra ius cōmune. ⁊ sit de simili.

Cum decorem. Uxorati non admittuntur ad ecclesiasticas dignitates ꝛ coguntur dimittere qs habent. ¶ Mo. ꝑmo ibi dignitates. q uxorat⁹ ꝫ cleric⁹ nō pōt hꝫ ecclīasticā dignitatem idē tñ dic de alio bñficio simplici. vt in. c. j. ij. ꝛ iij. s e. ꝛ no. ℔ glo. ¶ Scō no. ℔ ex fi. tex. ibi sine ꝓuio exēplo. ꝛc. q cōsuetudo nō valet vt ꝓiugat⁹ possit tenere bñficiū ecclīasticū. nō enī valet ꝓsuetudo cū ꝓuio exēplo. ar. in. c. cū decorē. s. ti. ij. ꝛ ita cōiter tenēt hic doc. qō no ¶ Sz q̄rit q̄d si nō publice sunt uxorati⁹ doc. ꝛ bñ dicūt q idē dūmodo hoc ꝓbari possit. ꝛ p hec iura supius alle. ꝛc.

Ex parte. Clerici cōiugati i reb⁹ suis nō gaudēt ꝓuilegio clicali. h. d. scō ibi. cū agit. ¶ Mo. ꝑmo q cleric⁹ ꝓiugat⁹ nō gaudet i ꝑsona nec i reb⁹ suis ꝓuilegio alioꝝ clericoꝝ. tenet̄ ꝫ soluere gabellas ꝛ alia obsequia regalia. nō obstat. q incedat in habitu ꝛ tōsura. ꝛ hodie ē magis clare decisū. in. c. vnico. e. ti. li. vj. ꝛ dixi in. c. Jobes. s. e. ¶ Et ex hoc infert̄ ad duo. ꝓmo q a laicis licite dñs ciuitatis exigit iusticias suas ꝛ obsequia ꝓsueta. Scō infert̄ q a clericis nō cōiugatis nō pōt dñs tpalis exigē aliqua obsequia. sunt enī exempti iure diuino ꝛ humano vt le. ꝛ no. in. c. ℞. de censi. li. vj. ℞. iij. C. de epi. ꝛ cle. ꝛ vide glo. in. c. si impator. xcvj. di. ꝛ Jnn. i. c. ij. de ma. ꝛ obe. ¶ Scō no. ibi ℔ati q hoīes litterati nō sunt exēpti a debitis ꝛ obsequijs ꝛ iusticijs ꝓsuetis exhibendis dño tpali. ad ℔. l. vt gradati. ff de mu. ꝛ ho. docētes tñ habent multa ꝓuilegia. l. medicos. ꝛ l. fi. C. de ꝓfes. ꝛ me. li. x. ¶ Querūt hic doc. nunq̄d depositꝰ gaudeat his ꝓuilegijs. ꝛ dic vt dixi in. c. Jobes. nā si sunt corrigibiles gaudent tenenť enim viuere clericaliter. ꝛ sūt de foro eccle. vt in. c. accedentes. l. di. ꝛ. c. dictū. lxxxj. di. ꝛ ℔ itelligo in verbaliter depositio. nā actualiter depositus exutus ē incōtinēti oīi ꝓuilegio clericali. c. degradatio de penis. li. vj. Si vero depositꝰ ē incorrigibilis ꝓdit incōtinenti ꝓuilegiū. ꝛ pōt cōprimi p iudicē secularē. tex. ē ibi cōem intellectū in. c. cū non ab homine. de iudi. Et ex ℔ no. q depositi vtūtur ꝛ gaudēt pluribꝰ ꝓuilegijs q̄ cōiugat⁹ q̄tūcūq; incedat in habitu ꝛ tōsura. ꝛ facit ad id qō dixi i. d. c Jobes vt facilī⁹ dispensēť cū clerico depositꝰ corrigibili q̄ cū coniugata circa beneficium.

Ut cōsultationi. Si cleric⁹ i minoribus militeť nō est cogend⁹ deferre tonsurā vel habitū clericalē. h. d. ¶ Mo. ꝑmo q miles dei nō ē incapax militie secularis. nā quilibz cleric⁹ in quocunq; ordine cōstitut⁹ efficiť miles dei. nā deo militat. vt in. c. eps. j. de ꝓben. facit. c. diuersis. s. eo. ꝛ nihilomin⁹ pōt effici miles seculi. vt hic. sic econtra miles seculi pōt effici miles dei. vt ꝓz in li. feu. in. c. qui clericus. si de feudo fuc. otro. ꝛ etiā rex siue baro pōt ꝓmoueri ad clericatū. xx. q. iij. ꝓses ¶ Sed querit nunq̄d cleric⁹ in minoribꝰ ꝓstitut⁹ assumēdo militiā secularē gaudeat ꝓuilegio clericali. doc. exꝑsse nō tangūt ℔ tacite sentiūt q nō dicūt q si miles dei efficiť miles secli ōsinit eē ō militia clericali. ℔ aliť sētit Jnn. i. c. j. ō aposta. ℔ pꝰ cū dicerē sic. q aut ꝓmouet ad militiā secularem. q facit actū oīno ꝓriuz clericatui. vt q̄ exercet ꝑua seu iuit ad bellū ꝛ si. ꝛ imediate pdit ꝓuilegiū clericale. q̄ ista sūt ꝓria. vnde ex q̄ elegit ꝓriam vitā fuit apma ipō facto exclusus. xxxij. q. ℞. cum renunciatur aut tñ est effect⁹ miles ꝛ nō exercet seria nec alium actū prorsus cōtrariū clericatui. ℔ viuit honeste vt cleric⁹ ꝛ gaudet ꝓuilegio. ita sentit ibi Jnno. Sed ego dubitarē q̄d in eo milite q̄ iurauit illa de q̄b⁹ ē glo. in. l. pe. ff. ex q̄bus cau. ma. nā inter cetera vexe militandus debet iurare nō vitare mortez ꝓ re publica. ꝛ iste actus prorsus ē ꝓrius clericatui. cuz clericatus officiū reddat clericū inhabilem ad pugnandū etiā cū infidelib⁹. vt in. c. ex multa. j. ō yo. ¶ Ultimo hic querit q̄d si cleric⁹ in minoribꝰ non efficit miles nec ꝓiugat⁹. ℔ nō vult deferre tōsuraz nunq̄d possit ad delationē cogi. Abb. ℔ q; nō. alle. no. in. c. j. ꝛ. c. tue. j. ō aposta. ꝛ cū ℔ dicto transeūt cōiter doc. ꝛ sanꝫ mihi placet. nā ex quo pōt adhuc eligere vitā laicalē ꝫhendo matrimonium. ita posit habēdo spem ad matrimoniū ꝫhendū. ꝓ hoc c. in audientia. ꝛ. c. cōtingit. de sen. ex. vbi ꝓpellunt tantū causatiue. s. si gaudere volunt ꝓuilegio clericali. ꝛ hoc no. bene

¶ De clericis nō residentibus. ¶ ℞ica.

¶ Supra visum fuit in duob⁹ titulis ꝓcedentibus qualiť clerici bñficijs ꝓuenť ꝓmulieꝝ ꝑsortia merito nunc subijciť qualiter sūt remouēdi ꝓpter nō residentiā in bñficijs. vel pōt ꝓtinuari ꝓgruentius q̄ clerici nō solū inhoneste viuūt sectādo mulierū ꝑsortia. ℔ etiā in beneficijs eoꝝ nō residendo ꝛ fructus eoꝝ capiendo. merito subijciť hec rubrica de cleri. non resi.

Non liceat. Ēpo nō licz sine licentia pape trāsire ad aliuz ēpatum ipsum acceptando. alꝫ ꝓriuať habito ꝛ ambito. h. d. cū glo. j. ꝑmo ponit dictū. scō rō. ibi manifesta. tertio rōnis rō. ibi. cū multis. ¶ Primo no. ēpm nō posse ꝓpria auctē transire ad aliū ēpatum. q̄ ꝓcedit etiā si ēet electus siue postulatus ab ecclesia illa vacante. nō enī debet quacūq; ex cā dimittere ēpatū suū sine licentia pape. ē enī illi adeo matrimonialiter alligat⁹ vt etiā cā religionis nō possit ipsū deferre. in. c. licet. de regu. ꝛ. c. veniens. de renun. ꝛ hꝫ locū ꝓdicta etiā in inferioribꝰ clericis. vt in. c. admonet. ꝛ. c. q̄ in dubijs. de renun. ¶ Scō no. litterā ibi. manifesta. q id q̄ colligiť ex coniecturis ꝛ ex verisimilibus ꝑsumptionibus dicitur manifestum. ꝓ quo bo. tex. i. l. licet. de leg. j. vbi dicitur euidens voluntas testatoris que ex coniecturis eliciť. ¶ Tertio no. q valet ar. a cōiter accidentibus ꝛ tenementi ad hoc istū tex. nam sic arguit tex. hic nullus est inuentus qui hoc facere. ꝛc. ꝛ de ℔ arg. vide glo. ꝛ Ly. in. l. neq; natales. C. de probat.

¶ Ultimo no. q quis nõ ꝓsumit dimittere bñficium suũ ꝑ viliori. ꝛ ꝫ inducit ad nõbilẽ. q. ꝺam clericus senex ꝑmutauit bñficium suũ ꝓpingue cum tenui cuiusdã nepotis sui nũquid ex hoc debeat ꝓsumi fraus vt sic renũciauerit affectu carnali. ꝛ vt post morte suã beneficiuz pingue remaneat penes nepotẽ? Jo. an. in. c. ij. de renũ. li. vj. sentit q fic. ꝑ hoc ẽ mens illi. c. ẽcurrũt eni in hoc casu tres ꝓsumptiones. ꝓma cõiunctõ sanguinis. ar. c. grauue. j. ꝺ ꝓben. scꝺa rõ senectutis. tertia qz nõ est veri ſile q ꝺs velit bñficiũ pingue dimittere ꝑ tenut. ar. c. sup hoc. de renũ. ꝛ. l. cũ in debito. ff. de ꝓba. Jõ. de lig. sentit hic oppositũ. Nec ob. ſm euz. ꝺ. c. ij. ex ille ibi fuit vsus iure ꝓhibito. iste aũt vtiꝫ iure concesso. nec obstare ꝺz ꝓsanguitas ex q alꝫ ille ẽ idoneus. ar. lvj. ꝺi. nosti. ꝛ. lxxxvj. ꝺi. nõ satis. moderniores magis videnꝫ inclinarꝫ in opi. Jo. an. Ego sic dicerẽ q aut insũt aliq ꝓsumptiões elidẽtes seu obfuscantes ꝓdictas. ꝛ tũc nõ ſufficiũt ad fraudem ꝓbandã. pone exemplũ. bñficiuz pingue exigebat magnã curã fozte huic seni intolerabilẽ. vel locus beneficij nõ erat sibi tut⁹. seu aer nõ ꝓferebat sibi. ꝑ hoc. c. ad ſuplicationẽ. de renũ. ꝛ. c. cũ venerabilis. de excep. facit. c. ad qõnes. de rerũ ꝑmt. ſ cessãtib⁹ his ꝓiecturis ꝓsumerẽ fraudẽ ꝓpter rõnes ꝓdictas. ꝛ ꝑ istũ tex. q iudicio meo oppie facit ad decisionẽ huius. q. nã cõciliũ hic mouet ex eo qꝺ cõit epi facere solẽt. Jdẽ videm⁹ in clericis. nã nõ facile solẽt dimittere bñficia pinguia ꝑ viliorꝺ⁹. imo totis conatibus solẽt ſcrescere in bñficijs. ꝛ ex his ꝓsumptionib⁹ satis põt ferri ſnia. ar. ꝺ ꝛ. ſ. ꝺ ꝓsum. c. afferte. ꝛ facit. l. indicia. C. de rei ven. ¶ Jn glo. j. ibi alꝫ ꝑderet habitũ. ꝛc. Ex his verbis sentit gl. intellectũ ad tex. nꝝm vt nõ liceat epõ trãsire ad aliam ciuitatẽ. ſ. cã transferendi ibi sedẽ vt sic deiceps sit epus scꝺe sedis vel ecclie ꝛ nõ prime. ꝛ iste intellectus est ver⁹ i ſe ꝛ satis lre ꝓsentane⁹. vt ꝑz ex fi. ibi⁹ Alij intelligũt qñ trãsit cã faciendi morã ibi diutur nã. iste intellect⁹ ẽ ver⁹ in se nõ tñ ꝓgruit lre. Alij intelligũt qñ transit cã inuadendi terras alteri⁹. ſ tene primũ intellectũ. ꝛ intelligũt doc. ꝛ bñ q iste epus priuabit ꝑ ſniam pape. qz nemo citra papã potest epm a ſuo epatu remouere cuius deliqrit vt i. c. ij. ꝛ quaſi ꝑ totũ. de transla. epi. ꝛ. iij. q. vj. accusatus. ꝛ. c. cuius ¶ Et ex ꝫ no. q ꝑ transitũ ꝓpria aucte ad secũdũ epatũ nõ ẽ priuat⁹ ipo facto ſ requirit ſnia. Quid in inferioꝛib⁹ ꝛ plans ꝛ clericis. dic vt no. in d. c. qꝺ in dubijs. ¶ Jn glo. ij. in fi. ſo. ꝫ ꝓtrarium vt no. in. d. c. eſtote. ꝛ ita. c. ij. de elec. li. vj. ꝛ. vij. q. j. si epus. ꝛ dicũt ꝫ doc. q ex facto ꝺ legẽ nõ põt ꝓsumi nisi malũ quaſi velint dicere q vbi act⁹ põt referri ad malũ ꝛ ad bonũ. qz est indifferens ꝺz referri sp ꝛ interꝓtari ad bonũ. ꝛ ita loquit. c. eſtote. ſ vbi factũ in se ẽ malũ lz possit hꝺe excusationez nihilominus referendũ ẽ ad malũ. ar. bonũ in. c. j. de ꝓsũp. ꝛ. l. nã ludus noxi⁹. ff. ad. l. aql. facit qꝺ habeꝫ i. pe. ffoꝛ. circa fi. ꝛ vide ad idẽ nõbile dictũ Jnno. in. c. ij. de ꝺila. vbi dicit q si citatio in se ꝓtinet aliqꝺ ꝺ legẽ ẽ nulla. licet possit iuſtificari in aliquo casu ſpali. debem⁹ eni rem attẽdere ſm naturã suam ꝛ ẽntiã ꝛ nõ ſm accidentalia. exemplũz iudex citauit. a. vt veniret ad rñendum titio seruo. hec citatio nõ artat citatũ. qñ regulariꝫ seruus nõ põt ẽ in iudicio lz in aliquib⁹ ſpecialib⁹ hz legitimã ꝑsonã standi in iudicio. vt. l. vir certis. ff. ꝺ iudi. ꝛ. l. j. C. si per vim vel alio mõ cũ si. Et ex hoc infero q glo. in. c. absit. xj. q. iij. nõ est ſimpliciter vera cũ dicit q si clericus amplectiꝫ mulierẽ debem⁹ in dubio interꝓtari q faciat cã benedicendi. dico eni q debem⁹ inſpicere ꝓiecturas ex quib⁹ inducaꝫ act⁹ licit⁹ vel illicitus. ꝛ sic ꝑ ꝓfis bonũ vel malum. de ꝑsump. c. lris. ꝛ. c. tertio loco. nã ꝛ alibi. ꝓhibeꝫ clericus ſolus ꝓfabulari cũ muliere. lxxxj. ꝺi. cleric⁹. ꝛ. c. ministri. facit. c ij. ſ. de coha. cleri. ꝛ mu. ¶ Jn gl. fi. ibi ꝓpter maiorem vtilitatẽ intelligẽ de maiori vtilitate reſpectu animaꝝ nõ reſpectu reddituum. nã reddit⁹ bñficij nõ debẽt facẽ epm excellẽtioꝛẽ vel humilioꝛẽ. ꝓsideranda eni est dignitas vt dicit tex. in. c. legim⁹. xciij ꝺi. nec ẽ ꝓferend⁹ epat⁹ ꝓpter reddit⁹ lucrifaciendos. ſ ꝓpꝛ onus ꝛ curã vt plurib⁹ possit ꝓficere. ꝛ iõ dicit ap̃s. Qui epatũ ꝺesiderat bonũ op⁹ ꝺesiderat. ꝛ põdera. ꝺ. op⁹. sonat eni i laboꝛẽ. ſollicitudinẽ ꝛ curam. vt habeꝫ in. c. q epatum. viij. q. j.

Ex gestis. Deponit cardinalis q in suo titulo nõ reſidet. ꝫ ꝛ tex. est multum no. ꝓmo narrat depositionem cardinalis. ſcꝺo eius cãm. scꝺa ibi. eo q. Primo no. ex ꝑn. ibi. gestis. ꝛc. q gesta in concilio semp faciunt fidẽ ꝛ intelligo qñ sunt ꝺescripta per personã publicã. ad ꝫ. l. gesta. C. de re iudi. ꝛ. c. fi. de ꝓba. ¶ Scꝺo no. ibi in ſin odo. q cõciliũ generale qñcz appellaꝫ ſynodus. ad idẽ. c. j. de ſpon. ſolz tamẽ appellari ſynodus cõgregatio quã facit epus i ꝺioceſi ſua. vt in. c. sicut. de accuſa. tamẽ in effectu idem est ſynodus qꝺ cõciliuz. est eni nomẽ grecum ꝛ idẽ est qꝺ cetus. ꝛ vide de his ꝛ ſi. bonũ tex. i. c. j. xv. ꝺi. ¶ Nota tertio q etiã cardinalis teneꝫ reſidere in titulo suo. ꝛ aduerte q hic appellaꝫ parochia ꝛ credo q iõ. qz iſte erat ꝑſbr cardinalis ꝛ sic habebat in titulũ ecclam parochialem. nam quidaz sũt cardinales epi. vt Hoſtien. ꝛ Sabinen. ꝛ iſti habẽt epatus in titulum. ¶ Et nõ. ex hoc ꝛ ex tex. q cardinalis nuncupaꝫ ꝑ titulũ. ꝛ habes ex hoc modũ ſcribendi cardinali. ꝛ credo q olim omnes clerici bñficiati nominabanꝫ ꝑ titulos. vnde alibi dicit q non ꝺz ꝺs intitulari in duab⁹ ꝑbendis. lxx. ꝺi. sanctoꝛ ꝛ de iſto titulo ꝛ quis ꝓprie sit titulus in iſtis bñficialibus. vide bo. tex. cũ gl. in. c. ꝺudum. ij. ſ. de ele. de titulis cardinalis. vide qꝺ no. in. c. cozã. e. ti. Jn glo. j. in fi. põdera bñ glo. ꝛ tenebis ſp menti. nam per hãc expoſitionẽ quã facit ad tex. videꝫ apte ſentire q in ꝛcilio generali ſolus papa habet ptãtem auctoꝛizandi. ꝺeponẽdi ꝛ ſilia faciendi. nõ autem cõciliũ. ſed cõcilium habet approbare dũtaxat. hoc tamẽ tex. nõ dicit. ſed potius innuit ꝓtrarium ꝺz dicit q ab omnibus fuit ꝺepoſitus. nec glo. aliqꝺ allegat ꝓ ſe. Jnno. facit hãc expoſitionẽ glo. Ihoſti. dicit cum ꝓteſtatione q nõ intendit ſcribere ꝺ ptãtem pape ſ nõ ſine miniſterio ꝫ fuit cõgregata ſynodus ad ꝺepoſitionem cardinalis. vnde papa

nō ꝓsueuit nec fm aliquos pōt deponere cardinalem sine cōcilio generali. Sunt enī cardinales ps cozꝑis pape. ꝛ papa cū eis inducit totū orbē. c. p venerabilē. qui fi. sint le. ꝛ allegat illud. j. Regū. ij. Dñi enī sunt cardines terre. ꝛ posuit sup eos orbē vñ sicut papa nō pōt ab alio iudicari. ix. q. iij. alioꝛ ꝛ c. nemo. ita ꝛ cardinales debēt gaudere hoc ꝓuilegio vt nō deponant de facili. ꝫ in cōcilio. ꝛ dic inoleuisse de ꝓsuetudine vt papa nō excōicet cardinalem. sed nec aliqō ꝓceptū ei faciat sine cōsilio alioꝛ cardinaliū. ꝛ vide ad hoc qō no. Jo. mo. in. c. sup eo. de here. li. vj. vbi dicit q collegiū cardinalium ē in quasi possessione vt papa ardua nō explicet sine ꝓsilio cardinaliū ꝛ aliqui exigūt cōsensū. ꝛ q multa ardua gesta p solū papā retractata fuerūt. nil allegant ad hoc doc. ꝫ tu vide tex. op. in. d. c. p venerabilē. in. v. rōibus igit. qui videt ꝓbare vt de iure diuino papa debeat hre ꝓsilium cardinaliuꝫ i istis arduis. ꝛ credo q nō sit melioꝛ tex. alibi ad ꝓbādū q cardinalatus saltē figuratiue sit de iure diuino. nā id qō allegat Hosti. solet allegari cōiter. Dñi sūt cardines terre nūq̄ mihi placet nec placuit. quia si bene inspiciatur vñ sumit nō habuit ille istā consideratiōē sed solū voluit inferre q deꝰ eēt domiatoꝛ totiꝰ orbis ꝛ disponit ad libitū suū. Nunqd aūt possit induci ꝓsuetudo vt papa nos agat seu faciat hec ardua sine ꝓsensu cardinalium: credo q nō. q eēt ꝓscribere ꝺ supremā ptātem pape ꝺ quā nō valet aliqua ꝓscriptio. vt no. Jnn. in. c. bone. ij. de postu. ꝓla. Itē vide glo. no. in clē. ad nr̄m. de here. q̄ dicit q hec ecclia militans ē diuinit⁹ exēplata ab ecclesia triūphante. ꝛ vide ibi alle. hoc ꝓbant. vñ sic in ecclesia triūphante ē vicariꝰ vnꝰ. s. deꝰ cui cūcta obediunt ita ꝛ in ecclia nr̄a militanti oꝛ ē vnꝰ vicarius dei qui oibus ꝓsit. ꝛ facit ꝫ rō ad inferendū q imperiū sit ordinatū ad ecclīam. ꝛ sic q nō ex se ꝓsit ꝫ dependentiā hz a papa. q nō debēt eē duo dependentes equaliter sicut nec in ecclia triūphanti. vi Bar. in. l. j. ff. de req. re. vbi dicit q dātes fuit damnatus ab ecclesia. qui dicebat imperium non depēdere ab ecclesia. ꝛ vide qō dixi in. c. nouit. de iudi. Et cōtra dictū Hosti. hic inquātū requirit ꝓcilium generale ad depositionē cardinalis. vide glo. valde no. in. c. ad aplice. de re iudi. lib. vj. ꝛ est glo. j. que dicit solū papā posse deponere impatoꝛē. regem ꝛ qūoscūq̄ alios. licet de honestate qñq̄ ad hoc ꝓgreget ꝓcilium. xv. q. vj. alius. vbi solꝰ papa deposuit regem francie. ꝛ pnunc vlteriꝰ nō ꝓgredioꝛ. In glo. ij. ibi. ꝛ a dignitate sua remotus. credo q glo. iō fecit hanc expositionē restrictā. q depositō capit p remotione ꝛ priuatione ab officio ꝛ bñficio ꝛ sic caret nedū dignitate ꝫ etiā ordinib⁹. vt in. c. at si clerici. ꝛ. c. cū nō ab hoīe. de iudi. ꝫ hic capit depositio p ꝓuatioꝛe bñficij tm̄. ꝛ ē rō q. ꝓpt nō residentiam nō debet quis priuari ab officio. sed satis ē q remoueatur a beneficio. vt. j. e. ti. c. ex tue.

QTlia nonnulli. Vni plēs dignitates vl ecclesie ꝓferri nō debēt. ꝛ ecclia est ꝓferenda illi qui residere ꝛ regere valeat p seipm. alꝰ pdit ecclesiam. ꝛ donans cōferendi potestate priuat. h. d. 9

eria facit. Primo ponit vitiū. scō adhibet remedium. ibi. cū ꝫ. tertio ponit penā. ibi q si. Primo no. q exquirere diuersas dignitates ꝛ plēs ecclias parochiales ꝓcedit ex zelo auaritie. intellige quando vna dignitas vel vna ecclia parochialis sufficit ꝓse. alꝰ nō ē petīn disp̄sative tenere plēs. ad hoc. c. de multa in fi. de ꝓben. ꝛ. s. de elec. dudū. ij. No. scō duas rōnes quare vna ꝛ eadē ꝑsona non pōt ꝓsequi plēs ecclias. Prima q vix sufficit ad ipsē ēdum debitū famulatū vni. vñ sequit neglect⁹ alterius. scōa q occupat stipendia alioꝛ. nā alij clerici paueres ad illa ꝓmouerent. Et no. tex. dum dicit stipēdia. ex ꝫ enī arguit q clericꝰ licite viuit de fructibus ecclie sue. dat enī sibi in stipendium. Tertio nota q quis tenetur per se ꝛ non per vicarium deseruire ecclesie sue seu dignitati. Vltimo nota. q recipiēs plura bñficia curata nō ē priuandꝰ primo nec scō sm ista tpa ꝫ veniebat priuādus scō. Et vt hoc clare intelligas ꝛ multa diuersa iura aduerte ad q̄tuoꝛ tpa. Primū enim fuit tps antiquū de quo hic. ꝛ illo tpe nō ꝓuabat scō. ꝫ dabatur sibi optio tenendi pmū vel scōm. vt in. c. referē te. ꝛ. c. ꝓterea. j. de ꝓben. Scōm fuit tps huius concilij i quo fuit restricta facultas hec ꝛ statutū vt priuaret scō. nō tñ ꝓpatio induceb̄at ipso iure. Tertiū fuit tēpus. c. de multa. j. de ꝓben. vbi fuit inductū vt si habēs curatū beneficiū vel dignitatē recideret scōm seu scō az dignitatē vacaret pmū bñficium vel dignitas ipso facto. ꝛ sic tex. hic in fi. hodie nō ꝓcedit vt loquit. Quartū fuit tps hodiernuz a tpe decretalis exectabilis iosis. xxij. ꝛ ē exuagans vbi artꝰ fuit. quisū vt recipiēs scōm curatū seu secūdā dignitatē vel ꝑsonatū nisi de facto in cōtinenti post habitā secūdi pacificā possessionem dimittat primū in pūtia publicarū ꝑsonarū eēt priuatus ipso facto vtroq̄. ꝛ sic retinēs de facto efficeret ineligibilis. ꝛ hoc vltimū ꝓbat in. d. c. dudum. Et ex his infert ad. q. nunquid dispositio huiꝰ tex. vē dicet sibi locum in ecclesijs nō curatis ꝛ in simplicibus bñficijs: ꝛ sentit Hosti. q sic. dūmodō reqrant residentiā de iure cōi statuto vel ꝓsuetudine. Sed dic latius q querit nunqd vacet primū ipso facto p adeptionē secūdi: ꝛ dic q nō in istis simplicibus. q. c. de multa loquitur in pluribus curatis. ꝛ dicā aliquid in. c. fi. j. c. Aut querit nūquid possit ꝺs tenere plura talia beneficia simplicia. ꝛ dicit Hosti. q sic. si alterꝰ p se non sufficit. alꝰ secꝰ. vt in. c. cū tenea mur. de ꝓben. hoc vltimū admitto nisi statutuz vel ꝓsuetudo reqreret residentiā in quolibet. q tūc requirēt dispensatio. ar. in. d. c. de multa. Aut queritur nūquid teneaꝫ quis per se deseruire beneficio simplici sic vt hic dicit in curato: ꝛ credo q sic. ꝛ ꝓbo apte p. c. sup inordinata. de ꝓben. vbi dicitur q pueri nō sunt idonei ad beneficia habenda cū illis deseruire nō ꝓsit. ergo requirit bñficiū ꝑsonalē residentiam. nam puer bñ posset per aliū seruire. vt in. c. eam te. de ex̄a. ꝛ quali. facit. c. ꝙquerente. j. eo. fateoꝛ q consuetudo hz oppositū ꝛ nunquid valeat dic vt. j. subijciam. Jn glo. j. ibi ꝑsonatus. opp. vult ꝫ gl. q dignitas ꝛ personatus sunt synonima. ꝛ q ad esse dignitatis sufficit quedā ꝓrogatiua ꝑ alijs.

sed tu dic plene ⁊ melius vt in. c. de multa. j. eo. de ꝑben. vbi dicam ꝙd sit ꝓpꝛie dignitas. ꝙd ꝑsona tus. ⁊ quid officiū. Sed no. glo. ⁊ tene cā menti. habes enī plures mo dos quibus capitur dignitas. ⁊ maxime in eo qđ dicit q aliqñ capit ꝑ ordine. Ex hoc enī infertur q quilibet clericus dicitur habere dignitatem. ⁊ probatur in. c. deniq. iiij. di. ß nō capit tūc dignitas in potiori significato ß ꝓpter officium qđ habet ⁊ ꝓgatiuā ꝑ alijs laicis. ⁊ vide ad materiam qđ no. Bar. in. l. j. C. de digni. li. xij. vbi ꝓsequit qui dicant ꝑsonē ignobiles. ⁊ vide ad hoc bo. glo. in. c. qui ꝑtra pacez. xxiij. q. j. q̄ dicit q oēs exercentes vilē artē dicunt ignobiles. ⁊ tales viles artē exercētes ñ debēt ꝓmoueri ad regimē ciuitat. vide tex. no. in. l. ne quis. C. de digni. li. xij. Et i fi. glo. dic vt in. c. de multa. vbi tractabo quedam hic posita p hosti. que melius ꝓueniūt illi. c. ¶ In gl. sup. ẋ. p seipam ibi vt officiū in ecclia. no. bene gl. iūcto tex. ex ea enim elicit regula q qlibet bñficiū qđ dat rōne officij requirit deseruientiā ꝓsonalem vt. ß. dixi. ⁊ facit. c. ꝙquerente. j. eo. dic tñ hic Lau. q rōne cōsuetudinis pōt qs deseruire p vicariū. et sic extendit casū. c. extirpande. §. qui vero. de ꝑbē. Sed aduerte. nā in beneficijs simplicib⁹ h̄ ꝓcedit i dubie. vt in. c. cū oēs. ⁊ qđ ibi no. de ꝓsti. ß in curatis Jo. de lig. sentit oppositū in. d. c. cū oēs. sed tu no. bñ. d. Lau. qui sentit hic cōtrariū. puto tñ inspiciendum rōnem ꝓsuetudinis. nā ꝓsuetudo non officit legi maxime canonice nisi sit rōnabilis. ō cō sue. c. j. ⁊ tō si ꝓsuetudo fulcit rōe ꝓcedit opi. Lau. pone exemplū ꝓpter tenuitatē bñficioꝝ fuit iducta ꝓsuetudo vt qs posset deseruire p vicariū. alꝫ aūt vbi nō subeēt rō ꝓcederet dictū Jo. de lig. facilius tñ ꝓsuetudo induceret in nō curati. rō ē in ꝓptu qz magis eligit idustria ꝑsone in curatis q̄ in non curatis. Itē dic q vbi dispensat cū aliq̄ circa pluralitatē eccliaꝝ pōt deseruire in alia eaꝝ p alterum vide tex. cū glo. in. c. nō pōt. de ꝑben. li. vj. ⁊ qđ dicam in. d. c. extirpande. Et regulariter vtrū quis posset p aliū qđ p se. vide in regula pōt qđis p aliū. ⁊ in regula q̄ p aliū. facit de re. iur. li. vj. ¶ In glo. sup. ẋ. priuet in fi. no. ex glo. iuncto tex. q ꝓferens beneficiū curatū vel dignitatē nō valenti in ea resi dere ꝑsonalit dz priuari ea vice ptāte ꝓferendi illaz dignitatem vel eccliam. ¶ Et no. q non est priuatus ipso facto ß ꝓuandus. ⁊ h̄ dicit do. An. valde no. infert ex hoc q. c. cū in cunctis. de elec. nō habz locum in cōferente. quasi dicat q cū ibi apponatur pena priuatiōis ipso facto. ⁊ illud. c. exigat sententiā debet intelligi illud. c. in eligentib⁹ nō in ꝓferen tibus. sed iudicio meo nō bene pōderauit. vl forte de psiti nō viderat illū tex. nam ibi in. ẋ. eps. pro pe fi. expresse loquit in colla. ⁊ tō dic q illud. c. ꝓcedit tñ in dignitatib⁹ ibi positis. vt qñ ꝓtulit patiēti defectū in etate. in moribus. in scia. ⁊ in natalib⁹ in alijs vero nō habet locū illa pena que imponit ipso iure. ⁊ ita disputauit Jo. an. late in regla odia de reg. iur. li. vj. in mercu. Jstud vero. c. ꝓcedit in ꝓferente beneficiū ei qui nō valet p se in beneficio residere. alꝫ tamen est sufficiens persona. ⁊c.

¶ Relatum. Presentat⁹ ad ecclesiam nō confirmat⁹ si apparet q nolit residere nō dz instituī p supiorē. cōfirmat⁹ aūt ⁊ ex non iusta cā non residens priuat appellatiōe remota. h. d. ꝓmo excessus. scō ꝓuisio. ibi cū igit. ¶ Mo. ꝓmo ibi ecclesia vel beneficiū. q dignitas appellari pōt beneficium. nam in. c. ꝓcedē ti fuit facta mentio dūtaxat de dignitate ⁊ ecclesia. ⁊ hoc. c. referens verba illius appellat beneficiū qđ ibi appellabatur dignitas. ⁊ dic q sub. ẋ. bñficij pōt ꝓprehendi ois dignitas ecclīastica ⁊ qlibet benefi ciū cuiuscūq; qualitatis sit vt ꝓbat in regula bñfici um. de reg. iur. li. vj. In odiosis vero appellatione bñficij nō venit dignitas. ad hoc. c. statutū. ⁊ quod ibi no. de elec. li. vj. ⁊ beneficiū largissime capiēdo est beniuola actio gaudiū ꝓbens capienti. vt in vsibus feudoꝝ. c. j. q̄. mo. feu. amit. ¶ Ex hoc ⁊ ex tex. no. ꝓ resumētib⁹. ar. alioꝝ vt nō sit necesse ver ba formalia arguentiuz resumere. sed satis est reci tare effectum. idē no. in. c. super spe. de magi. Se cūdo nota q vbicunq; ad aliquē actum requiritur potētia ꝓpter ipm exercitiū potentie non sufficit ipsa potentia in habitu. ß oportet q reducat ad ac tum. nam in. c. ꝓcedenti solū requirebat potentia. ⁊ iste tex. interptatur de potentia in habitu ⁊ actu. ⁊ hoc est per id qđ dicit hic in tex. qz verba debent capi cū effectu ad qđ quotidie allegat iste tex. Ter tio nota dispositione qualibet intelligendam ita vt ex ea ꝓducat aliquis effect⁹. reijciendus est q̄ intel lect⁹ qui solū seruit de vento ⁊ deseruit verbis ⁊ nō rei. vt in. c. ꝓmissa. de elec. li. vj. ¶ Quarto nota q de licētia ꝑlati sui potest clericus bñficiatus se abse tare a bñficio ex honesta cā. Et no. q duo requirūt vt clericus licite se absentet a bñficio. ꝓmo cā honesta. scō ꝑlati sui licentia. non ergo sufficit solius ꝑlati licentia sine honestate cāe. ⁊ est rō. qz ꝑlatus nō potest sine cā dispēsare ꝓ iure. xxv. q. ij. institutionis. ⁊ c. dilect⁹. de tem. or. ¶ Quinto no. q studi um litteraꝝ est iusta cā ꝓbendi licentiā clerico vt absentet se a beneficio. ⁊ tūc debet deseruire p aliū vt in. c. cū ex eo. de elec. li. vj. ⁊ illud ꝓcedit indistinc te qñ vnus est in ecclesia. Quid aūt in plurib⁹ vt puta sunt. x. canonici nūquid vnus possit se absen tare nō ꝓstituēdo ibi vicariū ⁊ capere fructꝰ beneficij aliq̄d tāgā in. c. tue. j. c. ⁊ vide bo. tex. i. c. sup spe. j. de magis. ¶ Ultimo no. q appellatio ꝓ iuris dispo sitionez nō ē admittēda. ꝓdz. c. qz. ⁊ c. ad nostram de appella. facit. l. si q̄ pena. ff. de. ẋ. sig. ¶ Sed hic queritur vtrū quilibet ꝑlatus etiā si nō sit eps pos sit dare hanc licentiā. doc. cōiter q sic. ⁊ habes glo. or. in. d. c. cum ex eo. nam ista lra loquitur indistin cte. tñ nō pōt quilibz ꝑlat⁹ apponere penam nō resi dētie. i. ꝓcedere ad priuationē. ß dz q ille sit supior in cuius manib⁹ pōt fieri renūciatio. vel qui possit alꝫ inuitum destituere. Et nota h̄ dictum q habēs potestatem ꝓferendi nō habet potestatē destituen di etiam ꝓpter delictum nō residentie. ꝓ h. c. j. ō capel. mo. li. vj. ⁊ plene dico in repetitione. c. sicḋs ꝓ clericū. de fo. ꝓpe. Nūqd aūt sufficiat peremptē licētiā ex honesta cā. Jo. an. h̄ sentit q nō ß debet cē obtēta.

Et q̄ no. bñ q clericꝰ ex iusta cā etiā nō ꝑt se absentare a bñficio nisi obtineat licētiā a ꝓlato nec sufficit eā petijsse. Sed diceres tu. q ꝓlatus poterit sp ipedire clericū. vt nō ꝓmoueat cām honestam: dico q poterit haberi recursus ad superiorē ꝓlati sui. t exigente cā poterit eū cōpellere ad dandū licentiā clerico. ar. opti. in. c. nullꝰ. ō iurepa. Itē adde ħ vnū dictū doc. in. c. inter. j. eo. vbi dicūt q propter necessitatē subito occurrentē pōt clericꝰ se absentare. etiā sine licētia ꝓlati sui. nā plerūq; tps seu locus nō patit licētiā petere. ꝑ quo. l. j. ff. de exercitl. al. tutor qui reportorium. ff. de admi. tu. t videt Jo. an. ibi limitare qñ in breui ē reuersurꝰ. ar. in. l. iij. ff. de diuor. Ego credere ꝓsiderādā q̄litatē cāe t ꝑ iudiciū t facilitatē petendi licentiā. ¶ In glo. j. ibi debent ibi ꝑpetuo ꝑmanere. No. glo. t facit ad. q. de eo qui acceptauit bñficiū eo aio vt illud teneat donec habuerit pinguius. vel nō habuerit animū ibi residendi. nūquid iuste ibi sit ꝓmotꝰ? t doc. concludūt q nō t bñ. Nā q̄squis vt ait aplꝰ dz esse contentus ea vocatiōe q̄ vocatꝰ ē. vñ nō dz aliud i aio gerere. ſ quē admodū ꝓhibēs mrimoniū carnale dz habere animū ꝑpetuo residendi cū vxore. vt in c. fi. de ꝓbi. ap. t. c. sicut. vij. q. j. sic t acceptās ecclesiā. nā quidā mō ꝓhibit mrimoniū cū ecclia. dicit tñ hosti. q hoc ꝑtm ambitiōis tollit. ꝙ penitētiā. i. c. fi. de simo. vult dicere q nō ē necesse ad purgāduz hoc peccatū dimittē bñficiū sicut in eo q̄ ꝓmouet ꝑ simoniā mentalē. ¶ Et no. hoc vltimū dictuz. qz pōt practicari i multis casib⁹ maxime i iuuenib⁹ qui assumūt bñficia nō q habeāt animū clericandi. ſ vt ex eis viuāt in iuuētute. nā si pnia ducti volūt vere clericari nō tenent dimittē bñficia. ſ satis ē q satisfaciant deo de praua intentione agendo pniam. Jo gl. fi. in fi. vel ſm doc. ibi allegabāt iusta cā puta dispensatiōis vl cōsuetudinis hic allegabat causam cauillosam t contra ius cōe. t iō appellatio nō est hic admittenda.

Fraternitati. Breue ē nec pōt breuius sūmari. ¶ Primo no. q clericꝰ vniꝰ dioceſis nō dz recipi i alia dioceſi sine lr̄is ꝓpij epi. t dic q non dz recipi tāq̄ clericꝰ vt sic ꝓmoueat ad ordines. vl vt sibi cōferat bñficiū. nā possibile ē q in ptib⁹ suis iste sit notatus infamia seruitutis vel depositꝰ vl q̄d sile sibi acciderit. t iō ꝓtulerit se ad ptes alienas. optie igit fuit puisū vt nō recipiat sine lr̄is sui epi. vide pulchrū tex. cū glo. xix. q. ij. due sūt. ſ tāq̄ laicꝰ bñ pōt recipi ex q̄ nō vult ibi celebrare vt clericꝰ nec habē bñficiū. t ita intellige istū tex. ꝑ hoc. s. de cle. pe. ꝑ totū. ¶ Nunquid aūt possit isti ꝓferri ꝑbenda sine lr̄is ꝓmēdaticijs? Bonagui. dicit q sic. qz ꝑ hoc nō inferꝝ aliq̄d ꝓiudiciū ꝓpio epo. ſ hoc dictū admittere q̄ ꝓferꝝ sibi in ħpēdiū t nō in titulū bñficialē nā de iure cōi ex de ē rō in ꝑbēdis titularib⁹ que in alijs bñficijs. lxx. di. scōz. t ꝑ hoc q̄d no. Jnn. i. c. fi. de cle. pe. Et aduerte qz id q̄d disponit ħ i clerico hz locū in laico. vt dicūt doc. ħ. t vf tex. in. c. prima tes. lxxj. di. ſ intellige q laicꝰ nō dz recipi in aliena dioceſi sine lr̄is sui epi. s. vt ꝓmoueat ad honores. qz nō dz eps ordinare laicū aliunde oriūdū. lz ꝓtra hat domiciliū in dioceſi sua propt rōnem ꝓdictam ne forte in ptib⁹ suis sit notus aliq̄ macula. Et limita hūq; tex. t dicta doc. ħ ſm pulchrū dictū Jnn. i. c. cū iā dudū. de ꝑben. vbi dicit q iste lr̄e ꝓmēdaticie requirunt ꝑ ignoti. hi aūt q̄ bene sunt noti siue sint clerici siue laici pñt absq; hmōi lr̄is recipi. qđ satis mihi placet. ꝑ hoc illud. c. due. arguēdo a rone cessante. t qz clericꝰ secularis vel laicꝰ nō sūt ita subiecti ꝓpio epo q̄ min⁹ pñt trāsferre domicilium t acceptare alibi beneficiū sine licētia ꝓlati. Itē pōdera qz iste lr̄e dicunt ꝓmēdaticie qz ꝓmēdāt mores ꝑficiscētis qđ in nouꝰ nō reqrit. nā notꝰ pōt ꝓmoueri etiā sine exaiatione. xxiij. di. c. j. t. c. ꝓstitutꝰ. ō ap. vbi dixi. ¶ In glo. ibi ꝓhibet testimoniū. t ħ respectu dicunt cōmendaticie. t formā hanc lr̄aruz vide lxxiij. di. ꝑ to. Et aduerte q iste lr̄e q̄ sunt in vsu reperiunt in triplici spē. q̄dam eni sūt lr̄e quasi dimissorie cōmendaticie vt sunt iste de quibus in tex. qñ habuit clericus vel laicus bonaz licentiam a ꝓlato suo. t cōmendat ab eo in lr̄is. vt sic facilius recipiat in ptibus alienis. t has lr̄as tradit eps. Idē dicere de quolibet ꝓlato inferiori respectu subditi sui. ar. ſ. c. ꝑcz. t facit. c. innotuit. ſ. de elec. Nunqđ autez capitulū sede vacāte possit has lr̄as cōcedere? doc. hic sentiūt q nō p. c. fraternitatis. lxxj. di. qz ē q̄dā alienatio plene. vñ sicut capl̄m nō pōt alienare bona sede vacante. j. ne se. va. ꝑ to. ita forte nec personā. sed hoc dictū nūq; placuit mihi. finge eni vacāte sede aliquē clericū electū ad dignitatē alterius dioceſis. certe cū subsit cā legitima dādi licentiā nō apparet rō quare capitulū nō possit. est eniz hoc iurisditionis necessarie quā capl̄m exercet sede vacāte. ad hoc. c. j. de instit. li. vj. t qđ no. glo. in cle. j. de here. nec ē vez q̄ sit ꝓprie alienatio. qz solus ꝓlatꝰ sine capl̄o pōt hāc licētiā ꝓcedere. c. si religiosus. de elec. li. vj. q tñ solꝰ bona ecclie alienare nō pōt. xij. q. ij. sine exce. Ad. c. fraternitatis. dic q non apparet q ibi fuerit capl̄m hostilitate loci faciente. Quedam sūt lr̄e cōmendaticie ad ordines cuz q̄s vult facere se ordinari p alienū epm. t has ꝓcedit epꝰ t capl̄m sede vacāte. c. cū nullꝰ. de tē. or. li. vj. Quedam sūt lr̄e dimissorie ad tps ex iusta cā. vt qñ clericus vult pegrinari. t has ꝓcedit eps. de ꝓse. di. v. nō oportz Item t quilibet ꝓlatus inferior. vt. s. c. pri. t ibi dixi. ¶ Ultimo ista littera inquantū loquit de lr̄is cōmendaticijs potest adduci ad. q. an t qualiter sit credendū istis lr̄is de credētia vtr inferāt ꝓiudiciū scribenti. Et circa hoc varie videntur loqui iura ciuilia. t vide per Bar. in. l. lutius. ff. de fideiuſ. aliquid no. in. l. fi. Quod cum eo. t vt satisfiat canonistis conclude breuiter post Bart. q aut sunt littere generales puta omnibus referendis per talez ꝓsentiū latorem adhibebitis plenam fidem. t ħ casu nō potest iste aliquid attentare in ꝓiudicium scribenti. iō si iste cui scribit mutuaret pecuniā nūcio vel secū ꝓtraheret noie scribentis nō fit aliq̄ ꝓiudiciū scribēti. vt sic ꝫ cū posset agi actōe mandati vt. d. l. fi. nā sensus illaz lr̄arum ē q̄ ille nūcꝰ ē hō bone ꝓditiōis. t sic potꝰ pñt appellare lr̄e cōmēdati

cie. hoc vex nisi diceret in lris. credas sup periculo meo. vt. d. l. fi. vel aliud ꝑsumeret ex qualitate deferentis lras. puta qꝛ ē factor siue ꝓcurator scribenti ad hoc. l. cuiꝯ. ff. de exerci. Itē puto q si dolose cōmendauit illū seu dedit sibi litteras. ⁊ ille passus ē damnū illi credēdo: q poterit agere actiōe de dolo ꝯ scribentē. ar. l. q venditor. ff. De dolo. vide bonā glo. in. d. c. duo sunt. Si vero lre sūt magis speciales. vt qꝛ dicit in eis tali de intentione mea plene informato adhibeas plenā fidē tūc si aliqō damnum passus ē iste illi credēdo ꝓt agere ꝯ scribentē actione mādati. ꝙ nō debet secū ꝯtendere vel sibi credere in aliquo ex quo appropriaret sibi officiū vel aliqō cōmodū. nā daret via malignādi. ꝓ hoc. l. si vero nō remunerandi. ff. man. ⁊ no. bñ hoc dictum. si. no. doc. in. c. qm̄. de ꝓba. vbi dicūt q si iudex aliqd cōmisit notario curie nō debet ille notarius scribere qꝛ nō adhiberet sibi fides in attribuendo sibi officium. ad idē qō no. in. c. insup. de testi. ꝓ legistas. i. l. deferre. ff. de iur. fis. ⁊. l. omnibus. C. de testi. vbi no. habet q ꝓcurator ad negocia nō pōt esse testis qñ aliqō cōmodū esset inde cōsecutur. vt si vult phibere testimoniū q nomine domini mutuauit sibi mille. nunqd autē illi latori litterarū sit credēdū sine iuramento: cōcludit Bar. i. d. loco q ſt. quia approbata ē eius fides a scribente qō facit ad mām l. theopompus. ff. de dote prelega.

¶ c Quia si reſidet i bñficio etiā modice estimationis illo priuat. h. d. ꝓmo impetrantis querela. sc̄d cōmissionis forma. ibi. fraternitati. ¶ No. primo q sup redditib⁹ vni⁹ eccl̄ie potest cōstitui certū beneficium assignādo certā pensionē ex redditib⁹ eccl̄ie ꝓ tpalitate beneficij nouiter creati ⁊ tene mēti ad hoc istū tex. vt. j. dicā latius. ¶ Scd̄o no. q dos alicuius bñficij pōt cōsistere in quātitate. xx. sol. ⁊ pōt intelligi de sol. aureis quoꝝ. lxxij. faciūt libram auri. vt. l. quotiēs. C. de suſce. ⁊ archa. li. x. ⁊. l. fi. ff. de in ius voca. Et ex hoc infero q habēs certā pensionē ex aliquibus imobilibus pōt illā dare in dotē bñficij. ¶ Tertio no. vnū valde no. ⁊ nō tradēdū obliuioni q habēs duo beneficia ꝙuis simplicia quoꝝ altero ſufficit perſe ad vitā bñficiati potest legitime altero ꝓuari. hēs igit casū solennē ꝓuandi quē bñficio suo. ꝙuis velit in illo residere. ⁊ ꝓ hoc vide glo. no. in. c. duduz. el. ij. ỽ. intitulatam. de elec. q̄ dicit q sine peccato mortali nō potest qs tenere plura bñficia qñ alterū per se sufficit. ⁊ limita vt no. ꝓ Inno. in. c. cū tā dudū. j. ỽ ꝓben. nisi fuerint sibi collata nō rōne sui sed ꝓpt vtilitatē beneficioꝝ vt qꝛ ē hō industriosus bōe fame ⁊ ꝓscie. An aūt excuſet ꝓpter dispensationem: credo q nō q̄ ad deū si fructꝰ bñficioꝝ puertit i cām nō piā. p id qō dicā i. c. de multa. j. de ꝓben. Quarto no. q quātūcunqꝫ bñficiū sit modici valoris req̄rit deseruientiā ꝑsonalē alꝫ pōt bñficiat⁹ illo ꝓuari excipe ꝓsuetudinē vt in glo. Quinto no. aliud bonū dictū q ꝯ clericū petentē redditus bñficij potest excipi qō nō facit in eo residētia. Est ꝙ hec legitima exceptio ⁊ puto eaz ꝓcedere qñ opponitur ab ecclesia seu nolle ipſius. nā tertio nō poterit vt credo per hanc exceptionē excludere clericū a petitione sua. qꝛ ex quo nō est priuatus quo ad istū tertiū liberas edes habet. l. loci corpus. §. cōpetit. ff. si serui. vendicet tex. cū glo. l. si ita tñ. ff. si ager vec. vide Innō. in simili in. c. inter dilectos. de excel. prela. Sz opp. cōtra tex. de. c. extirpande. in fi. j. ti. j. vbi dicit q de fructibus vnius bñficij nō debet cōstitui pēsio nomine alterius beneficij. Itē bñficium nō debet diuidi. vt in. c. maiorib⁹. j. de ꝓben. So. credo ꝫ dupliciter posse intelligi. ꝓmo q cū ista ecclesia abundaret redditib⁹ et careret suffragio miſtri fuit statutū auctē supiori vt ibi eēt vnū bñficiū ꝓ clerico ⁊ assignata fuit ꝓ redditib⁹ pensio. xx. sol. ⁊ iste intellect⁹ videtur litteree ꝓgruere. ⁊ ad ꝓria dic q in fraudē nō dz cōstitui talis pensio nolle beneficij. vtputa ejus habeat nepotē in minori etate cui nō poterat ꝓuidere de ecclesia curata ipam contulit alteri sacerdoti ⁊ fere oīs fruct⁹ ecclesie decreuit assignādos nepoti nolle beneficij simplici. hoc enim fieri nō pōt ⁊ ita loquit. d. c. extirpande. ꝙ vbi ex cā licita ⁊ honesta cōstituitur beneficiū ex redditib⁹ ecclesie tūc valet talis cōstitutio. vt habes hic tex. aptum. ⁊ vid tex. cum glo. in. c. ad audientiā. ij. de rescrip. ⁊ facit c. quāuis. de ꝓben. li. vj. ⁊ intelligo q remaneat tātū presbr vnde ꝓssit honeste viuere alꝫ sec⁹. ar. c. vacante. j. de ꝓben. ⁊. c. cum cām. eo. ti. Et ex ꝫ habes vnū notabilem modum ꝓcedendi vt vnuſqſq curatus presbr habeat clericū in ecclesia sua. iuxta no. in. c. vt quisq. de vita ⁊ ho. cle. Scds intellect⁹ pōt eē q iste cleric⁹ fuit ordinat⁹ ad titulū hui⁹ ecclesie ad pñtationē rectoris q̄ casu dz viuē si nō habet aliunde ex redditib⁹ illi⁹ ecclesie. vt in. c. ꝓ tuas. iij. j. ỽ simo. dz tñ iste deseruire ecclesie vt hic. An aūt ꝓiudicet successori rectoris pñtatoris. dic vt no. Jo. an. in. d. c. ꝓ tuas. ⁊ ex his habes clarū intellectū huius. c. ¶ Sed q̄ro q̄re papa nō habuit ꝓsideratiōnē ad ꝓmā exceptionē expositā ꝙ istū presbrm dū dicebat q vix vite nccia poterat pcipe ab eccl̄ia. So. dicūt doc. q hec exceptio non erat legitima ad excludēdū aliū iure suo. nā imputādū ē sibi si acceptauit bñficiū tenue q̄rat ꝙ sibi victū aliq̄ industria q̄. di. cleric⁹ victū. Et no. hoc ad limitationē lec. ꝓ dictaꝫ vt ꝓsecut⁹ bñficiū ex redditib⁹ vni⁹ ecclesie nō debeat eo ꝓuari lz eccl̄ia deuenerit ad eū statum in q̄ vix pōt ꝓcurare ꝓprium rectorē. credo tamen q isto remoto ex aliq̄ cā illud bñficiū debeat extingui ⁊ eccl̄ia remanere i sua ꝓstina integritate. ar. hic i fi. lre vbi illo ꝓuato papa mandat illud bñficiū ꝓferre alteri. ꝙ rector dimittit i suo statu ꝓsri. ¶ In glo. in ỽ. sufficiētia. no. bñ istā gl. ⁊ vid gl. xxj. q. j. i. c. j. In gl. ij. ibi nisi ꝓsuetudo. ⁊c. intelligit tñ hosti. ⁊ cōit doc. hic q tūc deseruiat ꝓ vicariū. ꝫ tñ dictū iure si ꝓbat. pōt tñ ꝓcedere vbi eccl̄ia pateret graue dispēdiū ex absentia ministroꝝ. qꝛ tūc succederet. c. j. ỽ cōsue. alꝫ aūt sec⁹ dūmō cleric⁹ honeste viuat. nam lz nō deseruiat illi eccl̄ie spāli deseruit eccl̄ie vli. ꝓ hoc qō no. Jnn. in. d. c. cū tā dudū. dico plene i. c. cum ōes. de ꝓst. ⁊ limita hāc glo. ꝓut dixi in. c. qꝛ nōnulli. §. e. ⁊ in. c. fi. de rescrip. li. vj. per doct.

¶ L

De cetero. Qui est in seruitio epi p cipit fructus bñficij tãq̃ residens ꝓter distributiones quotidianas ꝛc. Qui est in seruitio prelati fingitur residere. h.d.ponit dictum a quo excipit.ibi.nisi. ¶ Primo no.q̃ episcopus licite vtit seruitio aliquoꝝ canonicoꝝ suoꝝ etiã subtrahendo eos ab officio diuino quotidiano ꝛ reputant isti ꝑsentes respectu cõmoditatis pcipiende. ¶ Sed queritur nunqd dispositio huius.c.habeat locũ in inferioribus prelatis citra epm.doc.hic cõiter tenent q̃ sic.q̃ ista littera loquit generalit. nec apparet cui loquat. ꝛ eadẽ rõ videtur in oĩbus prelatis respectu subditoꝝ.dixit tñ Hosti.notabile verbũ q̃ eps põt ad seruitiuꝫ suum habere duos canonicos licet nõ ꝓbet vtilitatem ecclie.sed vltra duos habere nõ põt nisi ꝓbet volũtas capituli vel necessitas vel vtilitas ecclesie. ar.c.ad audientiã.j.eo.ti.qõ est no.q̃ aperte iure non ꝓbatur.ꝫ opti.faciunt iu ar.illa littera ꝛ ista.

¶ Quid autem de alijs clericis.vide quod dicam i.d.c. ad audientiã.ꝛ vide gl.in.c.quia frater. vij. q.j.ꝛ.c.quid ergo.xj.q.iij.ꝛ.c.nos.xxvj..q.j. vbi glo.dicunt epm posse mittere vnũ clericum ad certam legationẽ.ꝛ idem alibi dixit glo.de monachis vt possint mitti ad certam legationẽ per epm.xvj. q.j.quidam monachi. ¶ Secũdo querit qd intendat illa littera ibi de cõitatis sibi beneficio. ꝛc.ꝛ i fi. ipius.So.considera q̃ in aliquibus ecclesijs collegiatis sunt ꝓbende canonicoꝝ distincte ꝛ vltra ꝓbendas fiunt quedam distributiões que dant q̃ti die interessentib⁹ diuinis .qñq̃ ꝓsistunt in pecuniis.quãdoq̃ in victualib⁹. In aliquibus vero ecclesijs vltra alias ꝓbendas ꝛ distributiões quotidianas sunt quidã reddit⁹ cõmunes qui i fine anni diuidunt inter canonicos.ꝛ in quibusdã locis appellatur mẽsa grossa. In aliquibus xo nõ sunt ꝓbẽ de distincte sed omnes reddit⁹ capiuntur per ministrum capituli ꝛ in fine anni dant in poziones ꝫm numerũ canonicoꝝ.fiunt etiam quedam distributiones quotidiane que solum dantur interessentibus diuinis. Intellige istum tex.ergo q̃ ꝓter distributiones quotidianas alij reddit⁹ debẽt assignari istis qui sunt in seruitio epi ac si residerent.ꝛ ideo dixit de cõitatis beneficio. ꝛc.ꝛ quaten⁹ dixit de victualibus habuit respectum ad distributões quotidianas per hoc relatiuum que qõ restringit ꝓcedentia.vt no.in.l.cunctos ꝓlos. C.ỏ sum.trin. ꝛ.l.omnes populi.ff.de iusti.ꝛ iur.per Cal.in.c.fi. j.eo.ꝛ hodie hec dicta videntur approbari per tex. ꝛ glo.in.c.vnico.eo.ti.li.vj.

Ex parte. Priuandus ẽ ꝓlatus vel clericus nõ residens qui citatus non reuertitur in termino sibi prefixo nisi habeat iustũ impedimẽtũ.h.d.cũ duobus se.Cõis diuisio.scõa ibi.quia igit. ¶ Nota ꝓmo q̃ absentans se a bñficio suo etiã ꝑ decẽnium nõ ẽ priuatus ipo facto nec videt beneficiũ haberi ꝑ derelicto qõ bene no. ¶ Scõo no.ex hoc ꝛ ex tex.q̃ ista mora decẽnalis nõ est sufficiẽs ad ꝓuandũ quẽ bñficio suo ꝫ oz q̃ ꝓmo moneat vt redeat.põt tñ aliter puniri de culpa cõmissa.ad h. vij.q.j.siqs in clero ꝛ.c.si qs ꝓbr. ¶ Tertio no.q̃ ad ꝓcedẽdũ ꝑ bñficia tũ rõne nõ residẽtie nõ ẽ necia solennis citatio nec solẽnis ꝓuatio ꝫ sufficit req̃sitio seu reuocatio ꝛ spoliatio de facto.ꝛ i h ẽ iste tex.opti.ꝛ fac.ꝫ. se. ꝛ.c.extue.j.e.vbi mãdat illos spoliari ꝛ nõ ꝓuari. sonat. enĩ ibi spoliatio i factũ ꝛ in quãdã iuris executionẽ ꝑ q̃ facit qr cũ nõ residentia sit notoria nõ est ordo iudiciarius in notorio seruand⁹ nec oz cã ad iudicium deduci vt dicit tex.no.in.c.qm.ỏ fil.ꝑsby. ꝛ ita sentiũt doc.in.c.ex tue.j.e. ꝛ iare tenuit Old.ꝑsit. cxxx.ꝛ Bal.de cal.h qui dicit al⁹ sic fuisse in curia peterminatũ ꝫ alle.dicta Old.iz ỏ eo nõ faciat mẽtionẽ ꝫ credo q̃ loquat de illa determiatiõe. Quarto no.q̃ ꝓlat⁹ oz ecclie ẽsse ꝛ ꝓdesse.oz enĩ ẽsse in iudicãdo.c.irrefragibilis.de off.or.oz ꝓdesse in ꝑdicando bñ disponẽdo subditos ꝛ bona sibi credita.c.qualit.ij.de accu. ¶ Sz op.ꝫ tex.j.e.q̃ iste ꝓuatur ex sola monitione capli.nec ferẽ h aliq̃ inia ꝓuatiõis vel spoliatiõis. So.assumẽdo dicta doct.h et c.se.dic q̃ capitulũ nõ põt ꝓprie citare ꝓlatũ nec aliquẽ ex canonicis qr inferior in superiorẽ vel par i parem iurisditionẽ nõ hz vt in.c.cũ inferior.de ma.ꝛ obe.ꝛ in.c.inotuit.de elec.ꝛ l.ille a q̃.§.tẽpestiuũ. ff.ad treb.ꝛ vide in ꝓprijs terminis Jnn.i.c.cum nobis.de elec.ꝛ.c.j.de ma.ꝛ obe.vñ intelligendũ ẽ q̃ hic intercessit auctas pape sine cui⁹ auctẽ nõ potuissent isti ꝓcedere ad electionẽ. Et sentit Hosti.h duos intellect⁹. ¶ Prim⁹ q̃ papa ꝑsumpsit ex mora tanti tpis illũ hre suã dignitatẽ ꝑ derelicto.ꝛ sic non erat necia aliq̃ ꝓuatio nõ tñ intelligas.q̃ h licet iferiori.Scõo intellige q̃ papa istũ pri⁹ admonuerat plras suas sub pẽa ꝓuatiõis.qlibz itellect⁹ ẽ bon⁹ i se.ꝫ pt dici vt ꝑdixi q̃ h cãu nõ req̃rit exꝑssa inia priuatiõis ꝫ sufficit sola spoliatio q̃ fit ipso facto cũ ꝓcedãt ad nouã electionẽ ꝛ vocationẽ factã ꝑ capitulũ papa h approbauit al⁹ aũt sola vocatio capli ñ sufficeret ad spoliandũ abñtẽ ꝑ ꝑdicta.ꝛ p.c.ex tue.j.e. ꝛ qõ ibi no. ¶ In gl.j.ibi quãtocũq̃ tpe aliqs sit absens.tenemenți gl.q̃ ꝑ abñtã quãtũcũq̃ lõgaz nõ ꝑdit qs ipo facto bñficiũ suũ.vide tñ glo.de conse. di.v.c.nõ oz.ij.q̃ dicit q̃ si tãto tpe qs fuit abñs vt nesciat an sit mortu⁹ vel viu⁹ desinit hre litẽrã ad ministrationẽ ꝫ illa gl.iure non probat nec recipit a doc.in.c.ex tue.j.e.imo videt ibi tex.i oppositu. oz.n.ꝓmo citari apõ ecclĩaz suã si nesciẽt vbi sit iõ tene istã gl.ꝛ eã limita ꝓut dixi in.d.c.ꝓtingit de do. ꝛ ptu.Et no.gl.in alio inẽtũ dicit q̃ si ꝓmisit se alibi intitulari videt ipo facto hre ecclesiã ꝓmaz ꝑ derelicto.Et aduerte qr gl.nõ loquit de bñficijs curatis.ꝫ indistincte.nã i bñficijs curati nõ eẽt dubiũ ꝑ c.de multa.de ꝓbe.vñ Jnn.i.c.ex tue.j.e.dicit hoc ꝓcedere i bñficijs simplicib⁹ residẽtiã exposcentib⁹ Ex h hẽs casũ nõbilẽ q̃ ꝑ acceptationez scõi simplicis vacat primũ ipo facto ꝫ ego itelligo in dubio qñ nõ ꝓstat de ꝓria intẽtione abñtis q̃ velit vtrũq̃ retinẽ.nã tũc nõ erit ꝓuat⁹ ipo facto ꝫ priuand⁹ ꝑ sententiã.qr nullo iure cauet oppositũ.ꝛ vid qõ dicã i c.fi.j.e.ti.ꝛ in eo q̃ dicit gl.absentẽ sp citandũ.dicit Hof.h ꝓcedẽ nisi ꝓ⁹ habuisset licentiã ad certũ tps

qō Jo.an.limitat dūmodo tūc fuisset monitus ad redeundum. vide circa hoc qō dixi in.c. quoniam .§. Porro. ⁊ .§. sequeñ. vt lite nō conte.

Qualiter Summatū ē in precedenti.c.scōa ibi .discretioni. ¶ Nota primo q̄ capl̄m potest reuocare proprīū prelatum absentē quāuis eū citare vel in eum animaduertere nō possit qz inferior in superiorez. ⁊ tñ plurium interesse possunt eū requirere vel reuocare vt veniat ad faciendā residentiā. idē sentiunt doc. in.c. ex tue. j. eo. ¶ Scōo no. q̄ capitulū non pōt procedere ad nouā electionē plato eoz absentē ⁊ p eos reuocato ꝙ oportet vt intercedat auctoritas superioris qui possit illū inutilē destituere. Tertio no. q̄ ad spoliandū quē rōne nō residentie nō requritur solēnis citatio nec solēnis snīa priuatiōis. hic enī papa sine aliqua priuatione expresse dedit licētiā istis canonicis eligendi aliū, eo enī ipso q̄ reuocatus sine iusta cā nō redit vicē habere ecclēsiam p derelicta. vt no. dicit glo. j. h. ⁊ intellige. hoc. c. ō monitione ⁊ de snīa. put dixi in. c. p̄cedenti. ¶ In glo. j. ibi. imo vltra annū. dic q̄ nec etiā per annuz dz abesse sine licentia plati sui ⁊ sine iusta cā. vt i. c. relatū. ꝟ. eo. ⁊ abñs iniuste quātūcūq̄ reuersus poterit puniri ꝓ q̄ culpa exposcit habito etiā respectu ad quātitatē more. ⁊ vide qō le. ⁊ no. vij. q. j. si quis in clero. facit. c. ex tue. j. e. ⁊ qō ibi dicam. Et ad hoc. c. dic q̄ narrat factū nō aūt ponit iuris ministeriū vt debeat expectari p quadrienniū imo alibi dicit tex. q̄ diebus dūtis dz eps adhibere p̄sentiam suā in eccl̄ia. de pse. di. iij. c. eps. Et nota illum tex. ⁊ in fi. glo. nota hāc ptē glo. ex qua habes tres modos quib⁹ eccl̄ia habet p derelicta. Primus cum būficiatus efficit miles seculi. ⁊ no. bene hunc casum qz sentit glo. q̄ nulla requirit monitio vl priuatio. sed ego intelligerē glo. put dixi in. c. fi. ō cle. cōiu. doc. tñ in. c. ex tue. j. e. simpliciter sentiunt qō glo. hic. Sed vide Jnn. in. c. j. de apostā. Secūdus modus qñ ꝓtraxit matrimoniū. ⁊ de hoc plene dictū fuit in. c. j. de cle. cōiu. ⁊ sic habes duas glo. q̄ p cōtractum matrimonij vacat būficium ipso facto. Tertius modus qñ clericus monit⁹ nō redijt. Et no. q̄ spoliatio hoc cāu pōt fundari sup duplici cā. prima qz eccl̄ia habet p derelicta ab ipso absente. vt dicit hic glo. scōa rōne notorij. qz cum crimē nō residentie sit notoriū pōt plat⁹ illū expoliare qz in notorio nō requirit solennis snīa. p quo facit. c. ex tue. j. e. vbi dicit q̄ absens debet spoliari ꝙ eccl̄ia nō habet p derelicta. qz alias vacaret. nec posset nudus spoliari. c. frequens. de resti. spo. li. vj. alie glo. sunt faciles. ¶ Abbas.

Pter quattuor. Sūma vt .i.c. ex pte. .§. eo. primo dictū. scō. exceptio. ibi. dummodo. ¶ Nota primo q̄ nō solū eccl̄ia sed etiā prebenda requirit residentiā. nā ꝑ pōderatur q̄ isti deseruerūt eccl̄ias vel p̄bendas. Jē mandat vt redeant patet ibi nisi redierint ꝙ tenet canonicus residere in ciuitate vbi est prebenda nisi cōsuetudo habeat oppositum que seruanda est prout dixi in. c. cōquerente. ꝟ. e. ⁊ .c. cum omnes. de consti. ¶ Secundo no. ibi. cōgruo loco. tē. q̄ vbi scitur in quo loco est absens debet citari ⁊ cōgruo tempore expectari. de quo plene. j. c. se. ¶ Tertio no. ibi iuste priuari q̄ absens ⁊ monitus nō rediens potest priuari beneficio suo. Et nota qz dicit priuari. videt ꝙ q̄ sententia sit ferenda p̄ eum. ꝟ dic q̄ verbū priuari pōt capi large vt referat ad factū. iuxta ea que dixi in. c. ex pte. ꝟ. e. ti. pōt intelligi ⁊ stricte. ⁊ erit i oppositione superioris ⁊ consiliuz esset vt ferret sententia contra absentē. ¶ Ultimo no. ex. ꝟ. dūmodo q̄ abñs sine iusta cā nō debet priuari si postea supuenit iustū impedimētū non redeundi etiā si absentauerit se sine licētia plati qō est bene no. vt impedimētum supueniens ei qui dedit operā rei licite nō sit ei imputandū. ptra. l. ij. ff. siquis cau. sed potest dici q̄ iputabit isti vt puniat aliter non tū vt priuet eccl̄ia ex quo pro eo nūc nō deficit quo minus redeat. et dicūt doc. ꝟ procedere etiam si impedimentum accidit post citationē debet tñ iste se excusare. ar. eoz que no. in. c. querelam. de procur. ¶ In glo. j. ibi. ⁊ sic nō est. ar. a p̄rio. no. glo. q̄ cūis subsit iusta et necessaria cā recedendi ad tēpus a loco beneficij nihilominus debet petī licētia a plato. dicit tñ Hosti. q̄ propt necessitatē subito occurrentē pōt se absentare sine licentia prelati qō dixi in. c. relatum. Idez dic vbi hoc habet p̄suetudo vt licētia nō exquirere tur. ⁊ hoc vltimū ponit Jnno. in. c. ise. qō est valde no. iure tñ aperte nō probatur. ꝟ ego argumētarē sic. valet consuetudo vt quis nō teneatur facere residentiam. iuxta no. in. c. cōquerente. ꝟ. eo. ꝙ fortⁱ pōt induci cōsuetudo vt ad tempus ⁊ ex causa possit se absentare. ⁊ signanter dixi ex cā qñ non valeret consuetudo vt posset vagari. vt dicit Jnno. in dicto. c. ex tue. ¶ Abbas.

Ex tue deuotionis. Si nescātur vbi sit clericus tribus publicis edictis citabit in ecclesia sua ⁊ si infra sex menses nō reuertitur priuabitur eccl̄ia sua. l. h. d. vsqz ad .x. p̄ eos. ⁊ iste .x. nō sūmat propter varietatē lec. ⁊ qz fm vnū intellectum nō facit ad rubricā. duo sunt dicta. fm ibi. p̄. Primo no. ibi in ecclesijs eorum q̄ qñ clericⁱ absens ē citandus dz citatio affigi valuis ecclesie sue. de quo vide qō leg. ⁊ no. in. c. cām. ⁊ .c. fi. ō do. ⁊ cōtu. ¶ Scōo no. ibi fraudulēt q̄ p̄ absentē fraudulenter pōt p̄cedi etiā ad ea q̄ sūt grauis p̄iudicij ex sola citatione domi facta. de q̄ p Jnno. in. c. fi. ō eo qui mit. i pos. ⁊ in. d. c. cāz. Tertio no. ibi nec ad ipos valet citatio. tē. q̄ quātūcūq̄ clericⁱ sit absēs iuste si pōt psonaliter citari ñ dz citari p edictū. Quarto no. ibi trine citatiōis. q̄ abñs cū nesciāt vbi ē dz citari tribⁱ edictl. ⁊ dicit hic Jo. an. q̄ non sufficeret vnū pemptoriū. ⁊ idē tz i addi. spe. q. ti. sup ꝟica. et semp allegat ꝟ dictū q̄ vbi ius requrit trinā citationē p edictū p̄ abñtē nō suffic̄ vna pemptoria. nā facilⁱ pōt puenire ad noticiā abñtis qñ edictū fuit triplicatū q̄ qñ fuit ynū tz pemptoriū. qō male seruatur. ⁊ vide glo. no. in cle. j. de vi. ⁊ ho. cle. i. x. iij. q̄ singulariter vult q̄ vbi ad penam incurrendā requrit

dispositio trinā citationē nō suffic̄ vna peremptoria licet psonalis. qđ no. p limitatione. l. primacia. ff. de re iudi. t. c. de illicita. xxiij. q. iij. nā regulariter ecclie tres distincte citationes t vnica peremptoria cū cōpetentib⁹ interuallis. vt le. t no. in. c. cō stitutionē. de sen. excō. li. vj. ¶ Quinto no. ibi vltra sex menses. tex. no. t fere singularez in materia q vbicunq; nescit vbi sit absens clericꝰ debet post citationē p sex menses expectari. p̄sumptio enī iuris est vt infra hoc tps citatio p̄ducat ad noticiā suam ¶ Sexto no. ibi spoliari. q p̄ absentem nō requisit solennis snia p̄uatiua. dixi lati⁹. s. c. c. ex pte. ¶ Septimo no. in. x. p̄. eos. t tene mēti tex. q absens potest cōpelli ad redeundū p excōicationē t suspēsionem. licet enī pena ordinaria nō residētie sit priuatio beneficij. vt. s. p totū ti. tñ platus poterit nō priuari incōtinēti sed incipe a suspensione vel excōicatione. t hoc pbo rōne. nā beneficiatus nō potest p libito dimittere būficium ex quo semel illi se obligauit. in. c. nisi. de renun. t. c. q̄ i dubijs. t. c. admonet. vnde si iste nō vellet residere in beneficio non haberet vbi se absentaret vt sic eo p̄sidet. si g superior cōtentat de persona sua q̄ est vtilis ecclesie nō priuabit eū g cōpellet eum ad residēdū. t vide tex. no. xxj. q. ij. placuit. qui dicit q p̄t supior isti⁹ cleri ci petere ipsius restitutionē ab eo a quo euius diocesim intrauit t cū habitū poterit punire de absentia aliter ē priuare. t sic tpa oia iura huius ti. ¶ Octauo no. q excōicatus remouet ab administratione spūalium. Ex quo infert q excōicatus non desinit habere administrationē ecclie sue. Contra qđ opp. de. c. veritatis. de do. t cōtu. t. c. pastoralis. ō opp. vbi dicit q merito redditus ecclesiastici illi subtrahunt cui ecclie cōio denegat. Inno. t doc. varie h loquūtur. g vera so. quā etiā ipsi sentiunt est q p suspensionē seu excōicationē nō est ex toto priuatus g potius est suspēsus ad tēpus. sed si durat i ptinacia sua debet remoueri ab administratione būficij t in totū excludi t priuari. t no. bū q Inno. t doc. hic sentiunt apte q excōicatus ipo facto. licet nihil dicat in snia sit suspensus ab administratione būficij sui. t facit p his que late dixi in. d. c. pastoralis. t dic vt ibi. ¶ Scdo opp. p̄ lfaz de p̄rietate. nam in p̄ncipio dicit q si expectati p sex menses nolūt redire spoliandi sunt ecclesijs suis. t in. x. p̄. sentit oppositū. So. ille. x. p̄. habet varios intellectus. nam primo fm glo. in. x. spoliari. debet text. intelligi vt ponat vnū casum t p̄ncipiū intelligat q debet spoliari. i. suspendi ab administratione tēporaliū. x. p̄ de eodē facto loquēs aggrauat penam data contumacia in nō redeundo vt excōicet seu suspendatur t demū priuet. t loquit iste tex. fm glo. in pla. Iste intellectus glo. cōiter nō recipit q impropat ifram. vnde dat scōs intellectus fm Inno. t alios vt. x. p̄ ponat casum sepatū a primo t loquat de prelatis. s. epis. vñ alia lfa h; p̄ alios. tt. t vbi dr a spūaliū administratiōe. tt. in registro erat ab epatus administratiōe. vt dicit Inn. s. in premio. vñ aduertendū q ista decre. dirigit archiepo parisiēsi. t videt vel le vt cōtra subditos inferiores possit archiepus procedere. put dr in prin. vsq; ad. x. cōtra. ibi vero loquens de epis suffraganeis istius archiepi dat alium modū p̄cedendi t merito q archiepus h; possit suspendere t excōicare epos sibi suffraganeos. vt in. c. sacro. de sen. excō. t nota in. c. vt litigantes. ō offi. or. li. vj. nō tamen potest eos deponere seu episcopatib⁹ priuare. vt in. c. inter corporalia. de trās la. prela. t. iij. q. vj. accusatus. t. c. p̄uis. t ideo saluando hūc intellectū aduerte q quatenus tex. facit mentionem de ferenda suspensionis t excōmunicationis snia dirigit verba sua ad archiepm. sed quaten⁹ mandat priuationē fieri dirigit verba sua ad legatū. t intelligo q legatus hoc faciet ex speciali mandato pape. q nullus citra papā pōt priuare epm nec ipsum transferre vt in. c. q translationem de offi. leg. t in. d. c. inter corporalia. Et ex hoc intellectu habes modū coercendi epos ad residentiam vt per supiorē citra papā appellant q excōicationez t suspēsionē. t si sic nō resipuerint habet recursus ad papam qui solus priuare pōt t poterit ipse hoc cōmittere legato vel alteri si voluerit. t iste intellectus sic declaratus est verus t cōis. ¶ Tertius intellectus ē vt. x. p̄. intelligatur de eodē facto cū p̄ncipio. t p hoc facit illud relatiuū eos. t tunc dico q tex. iste voluit dare duplicē practicā p̄cedendi p̄tra absentes vt possit p̄cedi a primo die ad p̄uationē vel si forte absentia ē vtilis ecclesie poterit procedi per viam excōmunicationis seu suspensiōis vt cōpellatur redire. Sed nūc ob. littera sequēs in eo q dicit q legat⁹ poterit illos remouere ab administratiōe nā h; posset facere archiēps. potest dici saluando hunc intellectū vt littera intelligat de omnibus subditis archiepi. vnde respectu inferiorū platorū citra epos poterit archiēps procedere ad priuationem. vt in prin. sed respectu epoz; habebit recursus ad superiorē. t pro hoc facit q consultatio erat generalis de omnibus clericis cuiuscūq; p̄ditiōis t gradus. t ista littera fuit nimis decisa. non enim erat sic generalis in registro. t hunc intellectū multū adiuuat ista dictio copulatiua etiam. in. x. contra eos etiā procedatur. illa enim copulatiua etiaz includit p̄cedentia quasi apte innuat q p̄ dictos nō solū potest procedi vt. s. dictum est. g etiam pro ut sequitur. t p hac dictione facit qđ no. j. in. c. j. ō cōmo. Quartus intellectus vt iste. x. p̄. nō loquat de clericis nō residentibus g de nolentibus obedire. pro hoc tex. ibi ad tuam obedientiā venire compellas. tt. forte enī iste archiēps fuit conquestus q quidā clericoz suoz nolebāt residere in ecclesijs suis. quidā vero etiā epi suffraganei sui nolebant sibi obedire t a; ytrūq; respondet vt in littera. t p hoc apparet intellectus huius. c. ¶ Tertio opp. p̄ tex. in eo q requirit edictū trine citationis. nam videtur q vnica citatio simpliciter sufficiat t nedum citatio sed simplex requisitio t reuocatio. vt i. c. ex parte. s. eo. t ibi dixi. Itē cum non residētia sit res notoria. vt in. c. quāto. de transla. prela. t in notorio nō debēt requiri solēnitates citationū q ordo iuris nō seruat in eo. pro quo cle. sepe. de. x. sig. et tex. exp̄ssus i. c. ad nr̄az. de iureiur. t. c. bone. ō cle.

Itē in alio istud. c. ꝺicit slijs iurib⁹. qꝛ hic ꝓcise requiritur expectatio sex mensiū. ꝛ in. c. ꝓcedēti dicitur vt sufficiat expectare cōgruo tempore. So. intellige hunc tex. qꝺ absens nescit vbi ē sed ita longe distat q cōmode ꝑsonaliter citari nō potest: naz ꝗ hoc casu recurrit ad citationē per edictuz. induncuntur illa duo specialia vt citatio sit trina ꝛ abs expectetur per. vj. menses vt sic supleatur defect⁹ personalis citationis. ¶ Et aduerte qꝛ opi. sunt quādo habet locum ista citatio per edictum. nam videtur hic tex. exigere fraudē absentis. vt patet ibi fraudulenter absentant. Inno. intellexit multum late vt procedat nō solum qñ fuit absens i ꝛa fraude de qua constat sed etiam in ficta fraude seu ꝓesumpta. vnde dicit q eoipso q clericus est absens sine iusta causa ꝓesumitur esse in fraude. Item absentando se est in magna culpa ꝛ magna culpa eqꝑatur fraudi. in. l. q nerua. ff. depos. ꝛ. ff. de. ꝟ. si. l. magna negligentia. vbi dicitur magna negligentia est culpa seu dolus. ꝛ vide Inno. in. c. fi. de eo qui mit. in pos. vbi dicit q vbicunq; quis tenet adesse in certo loco ꝛ ibi nō repit ꝓesumitur abesse i fraudem. ꝛ ponit exemplū in clerico quo ad ecclesiam suam ꝛ in marito quo ad vxorem. Hosti. intellexit hic Inno. de fraude in occultando se ne citaret. ꝛ hanc opi. videtur quo ad terminos. c. sequi. do. An. hic. qꝛ tex. hic videt requirere fraudē. Sz aduerte. qꝛ hoc dictū nō procedit. nam si fraudulēter occultaret se ne citaretur nō oporteret itez̄ citare maxime trinis edictis ꝛ maxime expectando eū ꝑ sex mēses. nam tex. ē in oppositum. in. c. qñ. §. porro. vt li. nō cōte. vbi tex. equiparat citatum qui noluit venire ꝛ eum qui se occultat vel impedit ne citatio ad eū perueniat. ꝛ ideo dicit Inno. in. c. ad petitionē de accu. q occultans se vel impediēs ne citetur nō est amplius citandus. nā citatio fit vt cōstet de sua cōtumacia. nō oportet ergo geminare citationē vbi ē certū de cōtumacia sua. qꝛ in incertis nō in certis opus est ꝓecturis in regula estote. j. ꝺ regu. iu. Itē glo. magistra. ē in cōtrarium in. ꝺ. c. qñ. §. porro. in. ꝟ. si ꝟo. quā omnes doc. sequūtur dantes regulā q vbicunq; nescitur vbi sit absens. vel ex qua cā se absentauerit debet ꝓcedi. put h dicitur in ꝓin. c. ꝛ plenissime vide ea que dixi in. ꝺ. ꝟ si vero. Cōclude ergo breuiter cum queritꝫ de modo ꝓcedēdi ꝛ abs̄tē beneficiatū. aut ei scitur vbi ē aut ignoratꝫ. ꝓmo casu aut nō pōt cōmode citari. ꝛ idē qꝺ in sequēti mēbro sm Inno. hic. si vero potest cōmode citari tunc ꝺz citari ꝑsonaliter ꝛ pfigi sibi termin⁹ ꝑgruus ad redeūdū determinand⁹ per ipm iudicē sm viaz distantiā ꝑsone ꝛ temporis q̄litates. ꝛ sic intellige. c. ꝓcedens. ¶ Illa iura. ꝛ si non redierit pōt supioz ꝓcedere ad priuationem seu ad excōicationē seu ad petendā restitutionē ipi⁹ clerici. vt. ꝺ. c. placuit. si ꝟo nescit vbi est tūc serua qꝺ dicitur h. ꝺz ei citari in ecclesia sua per edictuz trine citationis ꝛ expectari ꝑ sex mēses als si nō redierit poterit ꝓcedi ad priuationē. plene tū dixi i. ꝟ. si ꝟo

¶ Vltimo queritur nūquid hoc. c. ꝛ silia habeant locum in absentib⁹ habētib⁹ beneficia residētia nō exposcentia. ꝛ ꝓcludit hic Inno. q nō nisi vagaret qꝺ no. ¶ Ex quo colligo q licet bñficiatus nō teneatur ex natura beneficij ad residendū in eo nō tamē pōt vagari imo solū vagatiōis delictū ē sufficiens ad istū priuandū sm eū. ꝓ quo. vij. q. j. nō oz. cū sequenti. nec valet ꝓsuetudo vt possit se absentare vagando nec valeret licētia ꝑlati. qꝺ no. ꝓpter istos simpliciter beneficiatos q̄ vagantꝫ ꝑ mundū ꝛ quādoq; efficiuntꝫ stipendiarij ꝛ nihilomin⁹ tenēt beneficia in ꝓbus vt quātūcūq; illa bñficia sint simplicia q nō exigūt residentiā pñt ꝓuari. ꝓpter delictū vagatiōis qꝺ bñ no. ¶ In gl. si. ibi. si surrogati nō remouerentꝫ. hec glo. verissima est respectu dispensationis. ꝑ dubiū fortius esset in restitutione vt si ꝑ verba generalia restitueretꝫ depositū adstatū suuz nūqꝺ recupabit bñficiū alteri collatū. ꝛ puto dicendum q nō q ea que no. in. c. q̄uis. de rescrip. li. vj. ꝛ qꝺ no. Jo. an. in regula sine culpa. in mercu. per legistas in. l. fi. C. de bo. proscri. ꝛ in fi. glo. Dic q̄ hac viti. q̄one. reperiūtur tres opi. ꝓma q si depositio fuit verbalis pōt eps restituere secus si fuit actualis degradatio qꝺ tenet glo. ij. q. vj. iō. Scōa opi. vt distinguatur inter depositū ꝓpter crimē ꝛ ꝓpter cōtumaciā. ꝓmo casu papa restituit. secūdo inferioꝛ. qꝺ tenet glo. vij. q. j. siquis presbr. ꝛ has duas opi. referunt hic doc. Sed videtur tertiam opinionem in. c. eps. xij. q. iij. q̄ dicit q si degradatio fuit iniusta puta ꝑ falsos testes ꝛ pōt eps restituere als secus. Cōcordādo has opi. possum⁹ sic dicere. q aut depositio fuit verbalis ꝛ pōt eps dispēsare ꝛ b in casib⁹ in qb⁹ a iure sibi ꝓcedit dispensatio vt in adulterio ꝛ minoꝛib⁹. vt in. c. at si clerici. §. de adulterijs. de iudi. vnde intelligo istuz tex. vt ꝓcedat etiā ꝑ⁹ depositionē verbalē ꝛ vide qꝺ ibi latius dico. In maioꝛib⁹ vero nō poterit restituere cuz in eis dispēsare nō possit. Si ꝟo depositio fuit actualꝫ aut allegatꝫ cā legitima. vtputa per falsos testes facta ꝛ potest eps restituere. ꝛ ita ꝓprie loquit⁹ tex. in. ꝺ. c. eps. aut nō allegatꝫ causa talis vel silis ꝑ petitur restitutio ex sola gratia ꝛ tunc nō poterit eps dispensare qꝛ iste degradatus actualiter est exutus omni priuilegio clericali ꝛ relictus iudicio iudicis secularis. vt in. c. degradatio. de penis. li. vj.

¶ De fraternitatis ꝓriuilegiat⁹ vt absens in studio fructus prebende recipiat existens in villa vel castello vbi nullū est vel minus competens studiū priuilegio nō vtit. h. ꝺ. primo q̄stio. secūdo rūsio. ibi. ad qꝺ. ¶ Primo no. q causa studiozum prestat legitimam causam absentie ad fructus beneficij in absitia percipiendos nūquid aūt sit necessaria indulgentia hoꝛ: infra lan⁹ subijciam. ¶ Secūdo no. q differentia est inter villam ꝛ castellum. nā villa ꝓprie est pluralitas domozū sine muris. ꝛ dicit villa quasi vallis vallata. Castellū potest dici qñ ibi sunt menia. ꝛ nota q dic castella ꝛ nō castra. nam castrum ꝓprie est fortaliciū. ꝛ dicit castrū q̄si casa arta qꝛ fortaliciū nō debz ee nimis ꝑ spacioſū vt indigeat paucis ad custodiā. ꝛ de his ꝛ de similib⁹ vide Jo. an. i. c. si ciuitas. de

sen. extō. li. vj. qō no. ¶ Nota tertio bonum ar. ex tex. q in villa vel castello potest eē studiū litterarū. t de hō. j. ¶ Nota qrto ibi exercitium studiorum q vbi nō est exercitiū studij nō dicit eē studiū saltē cōpetens. Et ex illo. x. exercitium inferunt doc. q ibi debent eē scholares exercentes illam ꝓfessionem. Ex quo nota q multū confert q in loco studij sint multi t valentes scholares. qz propt eoz exercitiū iuuenes recipiūt maximū incrementū. Et nota q paria sunt nullū in loco eē studiū vel minº ꝓpetēs. Et no. q dixi in sūmario q habēs priuilegiū vel licentiā eundi ad studiū nō potest transferre ad locū vbi studiū est minus cōpetēs. ¶ Vltimo no. ibi accepta licētia q priuilegiatº vt possit ire ad studium debet habere licentiā a ꝓlato suo. in hoc tamen dic attendēdū eē formam priuilegij. Et ex illo. x. accepta. no. do. q nō sufficit petere si nō obtineat si tñ superior sine cā cōtradicit pōt haberi recursus ad superiorē vt eū cōpellat dare licentiā. ar. c. nullus. de iur. pa. fm hosti. t de hoc dixi in. c. relatū. s. e. qō facit ad qōnem. Statuto caueť vt mulier non possit ꝓtrahere sine licētia duorum agnatoz proximorū illi requisiti nolūt dare licentiā: dic q per predicta potest recurri ad superiorē iudicē loci vt cōpellat eōs dare licentiā nisi al's allegent iustā causā ꝓdictionis. ꝙ pro quo facit qō no. Bar. in. l. cū nō solum. C. de bo. q li. t. l. si cōstante. ff. so. ma. ¶ In. gl. j. ibi ciuitatibus. idē no. glo. in. c. epi. lxxx. di. ꝫ do. Richar. malū. vt refert Bar. in proemio. ffoz. tenet q hodie possunt legi iura vbicz. nō eni ē timor vt peruertant. cū volumina sint hodie notissima t multū cōmentata. Bar. tenuit primā opi. per illuz tex. ꝫ audio q alibi tenuit ꝟrium. t satis posset dici q iura vbicz possint legi. pro quo optime facit iste tex. in argu. vbi solū dānatur q in villa vel castello nullū erat vel minus cōpetens studiū vel exercitiū studioz. sed talis locus nō habet nec habebit ꝓuilegia studij generalis vt ibi possint aliqui doctorari. oportet eni q huic loco indulgeat a ꝓncipe vel p ꝓsuetudinē tanti tpis cuius memoria non est in cōtrariū sicut dicit de studio paduano. t sic intelligo glo. in cle. dudū. §. in studijs. de sepul. t sic potest intelligi ꝟria opi. vide tū glo. in cle. ij. de magist. que sentit q de iure cōmuni possit epūs cōstituere doctores t fuit opi. hosti. ꝫ cōmunit teneť oppositum et ita hodie seruat de cōsuetudine vt habeatur priuilegiū a papa vel imperatore. ¶ In glo. ij. in fi. no. gl. t pōt dubitari nūquid teneat iste se ꝓferre ad studiū generale. t dicitur generale mō predicto p priuilegiū vel cōsuetudinē. aliqui tenuerūt q sic. qz appellatione studij debem⁹ intelligere ō generali. ar. §. quotiens insti. de iur. na. gen. hosti. hic dicit q si nō in fraudē cōfert ille se ad villam vel castellum vt qz ibi est sūmus doctor t cōpetens exercitiū studioz. tunc satis gaudet priuilegio. pro hoc facit ista littera. vbi solū ponderat q ibi nullū erat vel minº cōpetēs exercitiū studioz. qō satis mihi placet. vt ꝓsideremus potius mentē priuilegiantis q̄z verba nā priuilegiū est indultū vt possit ꝓficere in studio t scia. nō aūt rōne loci. nā cathedra nō facit mgrz ꝫ magister cathedrā. xlj. di. nō loca. ¶ Ex gl. querit de quo indulto loquit iste tex. Jo. an. dicit q pōt intelligi de indulto a statuto vel consuetudine seu special priuilegio iuris vel hominis. Ex quibº verbis nota q valet statutū factū in ecclia vt absentes cā studij ꝓcipiāt fructus beneficioz suoz. t idem dicendum in consuetudine. t no. ꝫ vltimū. nā potes ꝫ cōiungere cū his que dixi in. c. precedenti. t. c. q̄liter. nam in multis locis de ꝓsuetudine beneficiatus ꝓfert se ad studiū nō petita licētia a ꝓlato t ꝓcipit fructus in absentia. Valet eni hec ꝓsuetudo quo ad vtrūcz. Intellige tū q ecclia nō patiat graue detrimentū in diuino cultu. nā tunc posset reuocari absens nō obstante statuto vel ꝓsuetudine vel priuilegio. vt dicet in. c. ad audientiā. t. c. se. j. eo. sed quatenus dicit Jo. an. de priuilegio iuris vel hominis est dubiū qui sunt a iure priuilegiati. seu q̄ hoies possunt ꝫ priuilegiū ꝓferre. hosti. in sūma de magist. §. fi. dixit q studentes dūtaxat in theologia sint priuilegiati a iure vt p quinquēnium studeāt t fructus ꝓcipiant in absentia. ꝫ ꝓbatur in. c. fi. j. ꝫ magis. Archi. in. c. ꝫ quibusdā. xxxvij. di. t in. c. ij. ꝫ priuile. li. vj. tenuit q eodē priuilegio gaudeāt etiā studentes in iure canonico vel ciuili. quia ista tria videntur eq̄parata i. d. c. ij. Aduerte qz verba iuris ꝓprie nō adaptant nisi ad studētes in theologia. vt. d. c. fi. nec videt eadē rō in studentib⁹ i alijs scientijs. ar. opti. in. c. sup specula. de priuile. vbi in fauorē theologie facultatis prohibet ne pisius vel in loc vicinis legat ius ciuile vt magis ampliet studium theologie. sed ꝓsideran. do mētē alioz iuriuz. t qz ecclia vniuersalis nō pōt regi sine iure preserti canonico. c. j. de cōsang. t affi. vbi voluit hosti. et cōiter docto. q ceteris paribus canonista ꝓferatur theologo in prelatura vbi non sunt multi heretici. pōt dici maxime in fauorē studentiū q gaudent tali priuilegio qm promouet vtilitatem vtis ecclesie. qō probo aptissime p. c. cum ex eo. de ele. li. vj. t seruiens ecclie vniuersali debet reputari residēs. ar. c. cum dilect⁹. j. eo. t saltē puto q epūs poterit dispensare vt absens cā studij ꝓcipiat fructus in absentia etiam si sit bñficium curatū p tex. no. in. d. c. cuz ex eo. nam ibi epūs dispensat vt promot⁹ ad ecclīam parochialem nō teneat facere se promoueri infra annuz ad sacerdotium sed causa studij possit differre vsq̄ ad septēniū. t ponit ibi vicariº cui dat tantū certa portio t reliquos fructus ꝓcipit absens cā studij. t idē videt dicendū in docentib⁹. vt in. d. c. fi. Si ergo epūs dispensat ibi in grauiori casu. t vt ita dixeri in duob⁹. forti⁹ vbi beneficiū est simplex. t facit. c. relatum. s. eo. vbi est bonº tex. t puto q in bñficijs simplicib⁹ nō teneat ꝯs ponere vicariū qz de eo nulla faciūt iura mentionē. vt hic t. d. c. fi. secus vbi fit mentio de ecclesijs curatis. vt. d. c. cum ex eo.

Ex parte. Qui iurauit i ecclesia residere ꝓ seruitijs ecclesie licite se absentat. h. d. Cōis diuisio. scda ibi postulatis. ¶ Primo no. q iuramētū ꝓstandū tpe promotionis de residentia facienda nō est a iure improbatū. dicūt tñ hic doc. q forte in ista ecclia erat

statutum vel cõsuetudo vel erat ille suspectus ꝺ nõ residendo quasi ex his verbis sentiant q cessantibus ꝺictis nõ sit exigendũ ꝺictũ iuramentum. qꝺ satis mihi placet. ꝙ vbi cessat suspitio ⁊ priuilegium vel statutũ vel cõsuetudo non debet artari ad iuramentũ ex q̃ iura hoc nõ introducũt. ar. c. dilecti. et c. legebat. de ma. ⁊ obe. facit. c. clericos. ꝙ. de cohabi. cleri. ⁊ mu. vbi habet q nõ est deferendũ iuramentum suspecto de ꝯuentione. ¶ No. secũdo vnũ ꝺictũ mirabile ex isto tex. q iuramentũ verificat in casu ficto. nã iste iurauit residere ⁊ ꝺicit q nõ minus seruat iuramentũ se absentando ꝓ negocijs eccliq̃ censeri debet residens. Et hoc videtur ꝓba tex. i. c. ad nostrã. el. j. de iudeis. vbi habet ꝑ cõem lect. q iuramẽtum debet verificari in forma specifica et nõ in casu ficto. nã ibi iurauit debitor nõ molestare debitorẽ sup pignore donec soluerit sibi creditum ⁊ ꝯcluditur nõ sufficere q sit creditori satisfactũ ex fructibus pignoris sed oportet q fiat prius solutio realis creditori ⁊ ide satis ficte soluit ex quo percepit debitũ ex fructibus pignoris. Itẽ facit. l. lucius. ff. de condi. ⁊ demon. vbi ꝑ q cõditio ꝺz adimpleri in forma specifica. ⁊. l. qui hẽdi. c. ti. ꝯrium videt difficile ⁊ ꝓnunc potest ꝺici q vbi obseruantia iuramenti in casu ficto nõ tendit in aliquã lesionẽ illius cui fuit prestitũ imo subest cã large intelligendi iuramentũ tũc debet iuramentum verificari etiam in casu ficto vt hic. secus vbi iuramẽti obseruantia tendit in fauorem alterius. nec verificat ita in casu ficto imo potiꝰ ꝯ itẽtũ capiẽti iuramẽtũ q casu posset hic locũ ꝓtrariũ ¶ Sequitur qualiter teneat quis ad residentiaz. ꝺicũt hic doc. q nõ debet hoc amare intelligi vt nunq̃ inde discedat. satis enim est q temporibus debitis ibi resideat. ar. de ꝓse. di. v. nunquã xxxvij. di. ꝺ quibusdã. ⁊ qꝺ le. ⁊ no. in. c. fi. de. ꝛ. si. li. vj. facit. ff. l. si quis ita legauerit. ff. de ꝓdi. ⁊ demon. ⁊. l. quid sit fugitiꝰ. ff. de edil. edic. ¶ In gl. j. ibi in eadẽ ꝓuincia. ꝺic q ꝓprie ꝺicit pñs ille q intelligit ea que gerunt ibi. xj. q. iij. eor. ⁊. l. ꝺiem ꝓferre. §. cerã. ff. de arbi. ꝙ alijs respectibꝰ impropriatur istud verbũ ⁊ vario mõ sumit vt in gl. ¶ In gl. fi. ibi ad ea de quibꝰ nõ fuit cogitatũ. glo. ꝯ ꝺ opponit ⁊ nõ ꝯsoluit. hosti. ꝺicit q ad ꝓnexa extendit iuramentũ vt hic. ꝙ ad extranea non. vt in contrario Jo. an. ꝺicit q salua reuerentia gl. ⁊ host. ꝺ nõ colligitur hic. forte vult ꝺicere q istud potuit cogitari ⁊ ꝺic q cũ istud iuramentũ sit prestitũ in mã iuris. debet intelligi ꝑm materiã subiectam. vt ꝓbat in. c se. ⁊ vide pulchrũ ꝺictũ Jnno. in. c. ꝓ tuas. de arbi. vbi singulariter ꝺicit q iuramẽtũ simpliciter prestitum in materia sui nã alternatiua. ꝺz intelligi alternatiue. ita ꝺicamus in ꝓposito. q cũ ius non artat ad residendũ indifferenter imo ꝓmittit absentiam ex cã legitima ita debet intelligi iuramentum ex quo habes aliam rõnem decidendi ad litteram. ⁊ corroboratur ꝺictum sequẽs. vt in gl. vt ꝓ ꝓprio negocio possit se absentare. qꝺ hec est causa legitima petita tamẽ licentia. vt in. c. relatũ. ꝙ. c. ¶ Sed extra glo. queritur. nunquid is qui habetur ꝓ pñte. debeat gaudere oñi beneficio presentium. ¶ Archi. in. c. fi. de ꝓsue. li. vj. ꝺicit q gaudet soluz his q̃ cõpetunt pñsentibus de iure cõi. secus in competẽtibus de iure speciali puta statuto vel cõsuetudine q hec iura specialia debent stricte intelligi. Jo. de u. ꝺicit q si habetur ꝓ residente. puta qꝺ est in seruitio pape vel cẽpi tunc habebitur ꝓ presenti quo ad omnia. secus si esset ꝓcessum priuilegium vt possit percipere fructus in absentia. tunc enim ꝺicenduz q nõ habeat ꝓ presente quo ad alios effectꝰ. ⁊ exꝺ eẽt inferendũ q si ex priuilegio qꝺ debet hꝫ ꝓ presente seu ꝓ ciue debet gaudere omni priuilegio presentium vel ciuium etiam in competentibus de iure speciali. qꝺ satis placet.

C Um dilectus. Familiaris pape nõ obstante cõstitutione ꝯria ꝓbende sue fructus percipit in absentia. h. d. ꝓmo ꝺictũ. scõo eius rõ. ibi cũ familiaris. ¶ Nota primo ibi in nostro seruitio q nõ omnes residẽtes in curia romana gaudẽt ꝓgatiua ꝓcipiendi fructus in absentia ꝙ oporteret q sint in seruitio pape. ⁊ an oẽs in eius seruitio existẽtes gaudeant hoc priuilegio ꝺicã in. c. se. ¶ No. secundo ibi. familiares. q existẽtes in seruitio alicuiꝰ ꝺicunt sui familiares. ẽ tamen verbũ valde latũ. nã ⁊ domestici ꝺicunt familiares. de quo in. c. in lris. de testi. ¶ No. tertio ibi se obsequiales. ⁊c. q existẽtes in seruitio pape ꝺicunt seruire vniuersali ecclesie. ⁊ facit ꝺ lra in ar. q seruitiũ ecclesie vlis debeat facere quẽ reputari ꝓ ꝓsente. ¶ Vltimo no. ibi minori nõ debeant. q isti absentes qui censent residere debẽt in oibus gaudere ꝓgatiua ꝓsentium. ⁊ sic videt q etiã in his que ꝓpetunt de iure speciali debeãt reputari ꝓsentes. ⁊ facit ꝓ Jo. an. i eo qꝺ ꝺicit ꝯ Archi. in. c. fi. de consue. li. vj. tetigi aliqualiter in. c. ꝓcedenti. ¶ Sed querit ꝓ declaratione ꝓꝺictorum. nũquid omnes officiales curie gaudẽt hoc priuilegio. doc. hic sentiunt q nõ ⁊ satis ꝓbat hec littera dum ꝺicit in seruitio nostro. Sũt enim in curia quidam notarij qui stant principalit ꝓpter lucrum. nõ autẽ ad seruiendum pape nec vli ecclesie. ⁊ dum negociũ occurrit potius seruit eis q̃ econtra. Restringẽda est ergo hec littera ad existẽtes in seruitio pape. vt sunt capellani vel similes. vel nisi essent ibi officiales trahentes ibi morã ex ꝓcepto pape. nam satis ꝺicũt abesse causa reipublice. vt. l. sed ⁊ si per pretorem. in fi. ⁊. l. re publica. ff. qui. ex cau. ma. ¶ In glo. j. ñ fi. idẽ tenet hosti. ꝙ Jo. an. tenet ꝯrium. qꝛ cũ hec cõstitutio tñ disponat id qꝺ ius cõmune nõ est necesse in rescripto de ea facere mentionẽ quẽadmodũ nec de iure cõmuni. ⁊ tenet mẽti hoc ꝺictum. ⁊ vide glo. no. in. c. j. ꝺ consti. li. vj. ¶ Et no. ex hoc ⁊ ex tex. q ꝓstitutio disponens in mã iuris nõ includit in se casum alias exceptũ a iure cõi seu casũ fictũ a iure cõi. naz de iure cõi ẽ q nõ residẽs fructꝰ nõ ꝓcipiat familiaris pape excipitur seu censetur residere. vnde cõstitutio simpliciter ꝺictans vt nemo habeat fructus in absentia nõ includit casum a iure exceptum imo verificat in cãu ficto a iure q̃ habet ꝓ vero. ⁊ sic habes casũ in quo statutũ verificat in casu ficto. ꝯ no. in. l.

iij. §. hec verba. ff. de neg. ge. t. c. in nra. de iuiur. t ro ē qz ius in ꝟ eqpat casū vez t fictū. vñ cōstitutio disponens regulariter id qō ius dz recipe oēs limitationes t interpretatiōes iuris qō ppetuo no. t clarius pbaī in. c. se. vbi tangā. secus dic vbi statutuz eēt preter vel cōtra ius t odiosū tunc nō verificabitur in casu ficto. sed verba debēt intelligi ppie t i suo proprio significato. t sic intelligē illā. l. iij. t. c. i nostra. facit ad mām qō no. ꝙ Bar. in. l. oēs ppli. ff de iusti. t iur. vbi tractat an statutū recipiat interpretationē restrictiuā vel extensiuā. t opti. facit. l. ij. C de nova. t. c. exprte. iij. de. ẋ. sig. ¶ Jn glo. ij. ibi tangz vni ex residentib⁹. dicit Jo. an. ꝙ ꝟ hec verba nō sufficerēt vt isti deberēt psequi ꝟ victualia q̄ alias appellant quotidiane distributiones. rō qz distributiones nō dant residentib⁹ ꝟ interessentib⁹ dinis. vt le. t no. in. c. j. e. ti. li. vj. Ex quo no. ꝙ verbū residere verificaī in eo q̄ ē in loco būficij lz nō sp intersit diuinis officijs. ¶ Jn glo. fi. in fi. aduerte qz gl. solū videt excipere exītes i seruitio pape t epi. vñ dubitaī quid de exītibus in seruitio legati. Doc. cōiter videnī sentire ꝙ idē sit i legato qō in eo ꝯtū ad puinctā suā. ar. in. c. ij. de off. le. li. vj. nec obc. sane. j. de priuil. vbi dicit ꝙ priuilegiū nō est extendendū ex idētitate rōnis. qz istud nō ē priuilegium ꝟ ius. t sic transeūt vt dixi cōiter doc. ꝟ ego dubito vtrū ꝟ dictū sit verū. primo qz nō est eadē rō in legato q̄ in papa t maxime qz aliqui possunt eē in seruitio pape. t aliqui in seruitio legati t sic eccl̄ia pateret defectū ministroz. nec ē eadē rō q̄ in eo quia eps facit vnū corpus cū canonicis vñ ē maior cōio inter eos ꝯ inter legatū ꝛ canonicos. ar. c. requisisti. j. de testa. t. c. quanto. de his q̄ fi. a pla. sine consen. ca. t p hoc qō no. doc. in. c. se. vbi reuocāt i dubium nunqd clerici nō canonici exītes in seruitio epi gaudeāt hac progatiua. t p maiori pte videnī tenere ꝙ nō qz iure cautū ē de canonicis q̄ faciunt vnū corpus cū eo. Jtē pōt argui i legato sicut arguim⁹ in clericis inferiorib⁹ ad epm t tanto magis qz ptās legatoz est supindicta seu extraordinaria ió restrigenda. vt dicit glo. no. in cle. ij. de offi. oz. Jtē hec mā est dānosa ipis ecclesijs t diminuit cultus diuin⁹ ꝟ pot⁹ sunt restringenda ꝯ relaxanda Et quib⁹ inferī quid dicendū de familiarib⁹ cardinalū. sūt opi. sed Jo. an. dicit ꝙ hodie papa cōcessit oib⁹ cardinalib⁹ hāc progatiuā respectu familiariū. vñ de iure posset attētari aliud p̄dicti rōib⁹. Sed ad vnū diligenī aduertas in practica. nā multi impetrant lras familiaritatis cardinaliuz qui nō sunt vere familiares cardinaliū ꝟ faciūt vt gaudeant priuilegio familiariū. nā in nullo gaudere debent. pro quo tex. in. c. pce. t bo. tex. in. c. fi. de. ẋb. sig. li. vj. ¶ Dubitaī etiā in exītib⁹ i seruitio archiepi. doc. dicūtq nō habeat locū ꝟ in eis. ar. c. pastoralis. t. c. due sīt. de of. oz. ꝟ intellige ꝟ respectu clericoz suffraganeoz suoz. qz in illis nullā hz ptātez vltra casus in iure pcessos. vt in dictis iurib⁹. sed in clericis sue diocesis idē dicendū qō in eo cuz ipse sit eps in sua diocesi. nec dz gaudere minori progatiua imo maiori ꝯ eps in sua propr excellentiaz sue dignitatis. ¶ An aūt oēs canonici exītes in seruitio epi gaudeant hac prerogatiua. dic ꝙ nō ꝟ restringe vt dicam in. c. se. ¶ Nico. Abbas.

A D audientiam. Duo canonici cuz epo seu in eius seruitio fructus prebendaz suaz pcipiūt in absentia ꝓstitutioe ecclesie ꝛria nō obstāte. h. d. Due sūt ptes. sc̄da ibi decernimus. ¶ Primo no. vnū dictū satis nōbile ꝙ statutū disponēs in mā iuris t excipiēs duos casus als a iure exceptos nō videt excludere alios casus ꝓsus ꝓsilles a iure exceptos. rō ió qz ex q̄ disponit i mā iuris t non agit specifice derogare iuri recipit oēs limitationes iuris. nā de iure nō residentes ꝓuant fructib⁹ t excipiunt infirmi t exītes in seruitio pape vel epi. statutuz xo de quo ꝟ excipiebat solū duos casus nec p ꝟ excludit tertiū casū. imo itelligit exceptus sicut excipit a iure cōi qō videt mirabile ꝛ illā regulā ꝙ exceptio firmat regulā in casibus nō exceptis. xxxij. q. vij. dīs. t facit hec littera opti. in ar. ꝙ sic casus exceptꝰ a iure extendit ad cōsilem casū ꝓpter identitatē rōnis. pbaī in. c. cum dilecta. de ꝓbr. vti. no. glo. in. l. j. C. de ꝓdi. inde. ita ꝛ casus exceptus a statuto vbi disponit statutū i mā iuris. vt pbaī ꝟ. si aūt disponeret ꝛ ius vel pter forte dicerē oppositū. qz casus exp̄sse nō ꝓuisus in statuto relinquit dispositioni iuris cōis. ar. i. l. cōmodissime. ff. de li. t posthu. t. c. susceptis. de rescript. li. vjat. c. in nra. de inur. ¶ Scdo no. principaliter ex p̄dictis t ex tex. ibi. cū absentes dici nō debeāt. qz statutū disponēs in materia iurl verificaī etiā in casu ficto qñ casus fictus est verus. vel eqpatur a iure qō est etiā bñ no. t clarius probaī ꝟ ꝯ in. c. pce. Et aduerte qz papa ꝟ non intendit indulgere epo nec statutū de nouo facere ꝟ pot⁹ rūdit de iure interpretando statutū pz ex. ẋ. ꝺcernim⁹. t ex rōe ꝯ allegat. ¶ Tertio no. ꝙ ex fi. lre ibi ꝓmorantur iuncta glo. in. ẋ. vt duo. q. eps pōt hre secuz duos ex canonicis eccl̄ie sue ad sibi deseruiendū seu euz associandū. Et no. ſcp istā glo. q̄ videt velle ꝙ eps possit ad ꝟ cogere canonicos qō non meminī alibi ita exp̄ssum. ¶ Jn glo. j. in fi. t pōt dici ꝙ ꝟ statuerunt cū tanta solēnitate vt tollerēt excusatiōes ārū dam fundātiū se forte sup ꝓsuetudie eccl̄ie de nō residendo. vel forte ꝑm hosti. t doc. ꝓsuetudo ꝟ erat in oppositū. vñ voluerūt statuere ꝯ ꝓsuetudinem.

Sed circa ꝟ insurgit no. dubiū nūqd eps cū maiori pte canonicoz possit statuere tollendo ꝓsuetudinē in ꝛrium vt canonici teneanī facere residētiā t sentūt doc. ꝙ sic. dūmodo ꝟ fiat ꝓncipaliter propter vtilitatē eccl̄ie. vt qz patit defectū in ministris t ꝑsumit ꝟ si ꝓuertūt fruct⁹ abūtiū in surrogādis. vel als in vtilitate eccl̄ie secus si vellēt sibi lucrifacere fructus abūtium. qz tūc viderenī ꝟ facere propter propria cōmoda t nō valeret statutū. vt in. c. cum omnes. de consti. Posset iudicio meo ista questio latius tractari et extendi. nam dicerez ꝙ vbi ecclesia ex tali consuetudine patitur enorme preiudicium in diuinis ꝙ etiaz tunc solus epus requisito prius cōsilio capituli poterit ꝟ statuē sine capitulū

velit ꝓsentire siue non. ad hoc qõ no. in silꝫ in. c. ij. de consti. li. vj. in nouella. nã ꝓsuetudo que incipit cẽ multũ grauosa ecclesijs est reuocãda. ar. c. j. de his que fi. a ma. pa. te ca. nam ꝛ priuilegiũm apostolicũ hoc casu reuocaret. vt videbis in. c. se. ꝑ vbi nõ esset tantũ preiudictũ qz ecclia bene hz multos ministros. ꝛ tunc posset dubitari nũquid etiã cum maiori parte capituli possit eps in ꝓiudiciũ singulorũz tollere ꝓsuetudinẽ. ꝛ crederẽ sufficere q maior pars ꝓsentiat ex quo volũt hoc statuere non propt cõmoda propria ꝑ ad hõorẽ cultꝰ diuini. ar. c. fi. ꝺ his qui si. a ma. parte ca. ꝛ. c. cum oẽs. de cõsti. fm vnũ intellectũ. Canonicis vero nõ ꝓsentientibꝰ forte nõ posset solus eps tollere ꝓsuetudinem ecclesie ex quo necessitas nõ suggerit ꝓrium. qz ꝓsuetudo est seruanda sicut ius. ar. no. in. c. cũ ꝓsuetudinis. de ꝓsue. ꝛ. d. c. cũ omnes. ꝛ. c. i his. xj. di. ¶ In gl. ij. ibi. §. stichus. ꝛ facit illẽ tex. ad decisionẽ qõnis. s. nunquid qlibet infirmus debeat hre fructꝰ ꝓben de seu distributiões quotidianas. nam de iure cõi infirmus dz hre etiã illas distributiones quotidianas. vt in. c. j. c. ti. li. vj. dicũt hic doc. ꝛ bñ q nõ. sed ille infirmus ꝓcipiet q impedit residere vel interesse rõne infirmitatis dũtaxat. vñ si alꝫ non resideret vel nõ erat solitꝰ residere vel interesse diuinis. licet tũc infirmaret nõ habebit fructꝰ in absẽtia. qz infirmitas nõ ꝓstitit cãm. ar. bo. in. d. §. stichus. facit l. ij. ff. si quis cau. ꝛ qõ ibi. no. ꝛ qõ in si. no. Inno. in. c. ex transmissa. ꝺ. de ꝓscrip. qõ no. qz quotidianũ est. ¶ In glo. sup. v. vt duo. no. hãc gl. ad duo ꝓmo q non omnes canonici exẽtes in seruitio epi gaudẽt hac ꝓrogatiua ꝑ nõ debẽt eẽ plures q duo ꝛ idẽ sentiũt doc. hic in his qui sũt in seruitio pape ꝛ in studentibus etiã in theologia. ꝛ sic videt hic restringere. c. fi. j. de magi. ꝛ no. hec ꝓpetuo q ex eodem collegio non debẽt eẽ in studio vltra duos si volunt gaudere ꝓuilegio studentiũ vt habeãt fructus in absẽtia. dicit hic tñ Hosti. se putare numerũ hũc arbitrariũ ita vt potiꝰ vtamur arbitrio i restrigẽdo q in relaxando. ar. c. j. j. de deci. ꝛ. c. ex parte de censi. Ego crederẽ aduertẽdũ qlitatẽ statꝰ ecclesie ꝛ loci vñ canonici ꝓficiscũt. nã si ecclia multũ abũdaret ministris ꝛ pateret maximũ defectũ in virꝭ scientificis. satis puto q iste numerꝰ possit excedi. ar. in. d. c. fi. de magis. ꝛ. c. cũ ex eo. de cle. li. vj. naz ꝓriũ iure nõ ꝓbat. nec debemꝰ restringere illud. c. fi. ita in distincte propt hoc. c. cũ sit longe maior rõ ꝛ maior fauor in studẽtibꝰ in theologia marie suggerẽte nccitate q exẽtibꝰ in seruitio epi. ¶ Scõ no. ꝓpetuo istã glo. i fi. bũ dicit q vltra duos canonicos nõ põt eps cogere vt sint in seruitio suo. ¶ Et no. ꝓmo q ad sensũ directũ vt sic non possit cogere tres vel quattuor vel plꝰ vt associẽt eũ. Itẽ no. q ad sensũ indirectuz seu ꝓriũ vt duos ex canonicis possit cogẽ. ꝛ nõ memini de aliq̃ tex. hoc ꝓbãte. sed facit sat in ar. iste tex. ꝛ iura alle. in. c. de cetero. §. e. ti. ¶ Ultimo ꝑ qrit qd in clericis inferioribꝰ nõ canonicis vtrũ gaudeãt hoc ꝓuilegio si sũt in seruitio epi. quidã tenuerũt q sic p idẽtitatẽ rõnis. aliq̃ disputãdo tenuerũt ꝓriũ qõ Jo. an. hoc ꝓcordãdo dicit posse dici q in inferioribꝰ sit nccia dispensatio epi. in ꝓprijs vbi canonicis sufficit dispensatio iuriscõis. dicerẽ q aut isti inferiores destinant per epm p cõi vtilitate qõ fieri põt. vt in multis iuribꝰ ad. c. me in. d. c. de cetero. ꝛ ꝺ casu habebũt isti fructus in absentia sine aliq̃ dispẽsatiõe. qz officiũ eoz non dz eis eẽ dãnosũ. vt in. c. cũ nõ deceat. de elec. li. vj. aut destinant p seruitio ecclie cathedralis. ꝛ puta idẽ vbi cã suggerit eos mittẽdi vt qz repit vnꝰ magis industriosus ꝛ magl aptꝰ q aliꝰ ex canonicis cathedralis ecclie. ar. opti. in. c. j. vt eccl. bñfi. ꝛ faciũt no. p Jo. an. in. c. si propter tua debita. de rescrip. li. vj. in nouella. aut p seruitio soliꝰ epi ꝛ tũc casus ẽ dubiꝰ ꝛ dubitationẽ inducit. qz iura ista loquũt in canonicis cũ quibꝰ ẽ maior cõio q cũ aliis inferioribꝰ. vt in. c. requisisti. de testa. satis posset dici q vrgẽte cã gaudeãt ꝺ priuilegio. qz vident ꝓmouere seruitiũ ecclie cũ eps sit in ecclia ꝛ ecõtra. vij. q. j. scire debes. p q̃ tex. ꝺ in fi. ibi p tuo seruitio et ipius ecclie. ꝛc. Et qz filij in nccitate debẽt subuenire parentibꝰ. ꝑ vbi nccitas nõ vrgeret tenerẽ aliam opi. vt nõ possit eps subtrahere debitũ seruitiũ ecclesijs inferioribꝰ assumẽdo ministros in familiares ꝛ facit illa rõ qz hec iura loquũt in canonicis ecclie sue q̃ sunt membra corꝓis sui. q̃ nõ debẽt extrẽdi ad alios. cũ mã sit ꝺãnosa ecclijs ꝛ nõ reperiũr oĩmoda eadem rõ. Quid aũt in subditis alteriꝰ ꝓlati citra epm. dic vt dixi in. d. c. de cetero ¶ Ultimo querit qd si canonici fecerũt statutũ sup residẽtia ꝑ pmodũ eo nõ vtunt. dicit Jo. an. q illud tollit p ꝓuentionẽ. j. de ꝓben. p illoz. ꝛ facit. c. cũ accessissent. de ꝓsti. ¶ No. diligenter hoc dictũ. nã ex eo ꝛ iuribꝰ statim alle. potest colligi q si statuentes scient fecerũt actũ ꝓrium statuto videnꝫ tollere statutũ nec requritur fluxus alicuiꝰ tpis. In lege vbi ꝓncipũ aliud ẽ dicendũ. nõ eni tollit nisi ꝓsuetudo sit ꝓscripta legitimo tpe. vt in. c. fi. de ꝓsue. ꝛ facit qõ not. Ly. i. l. ij. C. que sit lon. ꝓsue. ꝛ qõ dixi in. c. Jobes. de de. ꝓiu. ꝛ fm hoc limita no. in. c. j. de treuga ꝛ pa. ꝛ iura dicẽtia q p nõ vsum tollit lex. ꝛc.

Quam ad hoc. Si ecclia patitur c ministroꝝ defectũ priuilegiati sup absentia p subtractionem puentuũ redire coguntꝫ. h. d. ꝓmo narrat factum. scõo prouidet. ibi. vnde mandam. ꝛ est bo. tex. et multũ potest practicari. ¶ Primo no. q si per priuilegia concessa sup nõ residentia ecclia patit graue dispendium in cultu diuino talia ꝓuilegia seruãda nõ sunt. Ex quo infert q quẽadmodũ tollunt ꝓuilegia superioris ne ecclia patiat defectũ in diuino cultu ita ꝛ fortiꝰ tollẽda ẽ ꝓsuetudo ꝓria. ¶ Scõo no. ex hoc ꝛ ex tex. q cũ priuilegiũ ꝓncipis incipit eẽ ex postfacto valde nociuũ ecclie ẽ illud sine mora reuocandũ qz hoc nõ ẽ de intentiõe ꝓncipis ꝓuilegiare vnũ cũ graui dispendio alteriꝰ maxime ecclie. pro quo bo. tex. in. c. suggestũ. j. de deci. l. ij. §. si quis a ꝓncipe. ff. ne quid in lo. pub. ꝛ. c. sup eo. de offi. dele. ¶ Tertio no. q respectu inferioris citra papã appellat hec facultas nõ residendi licentia sed respectu pape dicit indulgentia. Ex ꝺ enim

arguo q̄ aliꝰ citra papā nō pōt ꝓcedere indulgentiā sup̄ nō residentia. q̄ cū hoc sit ꝑ ius cōe ꝛ in p̄iudiciū ecclie nō pōt eps indulgere. p̄ q̄. c. dilectꝰ. de tex. p. or. ꝛ qō no. glo. de legato. in. c. fi. de here. li. vj. sed licentiā ꝓcedere pōt. q̄ verbū licentia nō importat nudā volūtatē ꝫ ꝓcessionē ex cā factā. vt no. Bar. i extrauag. ad reprimēdā. ꝛ. l. alio hereō. ff. ō alimen. ꝛ ci. le. licet Inno. aliud senserit. in. c. cum ad monasteriū. in fi. de sta. regu. nā verbū licentia descēdit a verbo licet. ꝛ v̄bum licet sonat arbitriuꝫ boni viri. vt no. in locis ꝓalle. pōt ꝙ inferior citra papā dare licentiā ex cā absentandi a b̄ficio ꝫ non pōt dare indulgētiā cā. l. nō exīte. ꝛ ita intelligo istū tex. in eo q̄ vtūq̄ diuersis vocabulis. ¶ Quarto nota ꝛ tene mēti q̄ beneficia etiam simplicia req̄runt residentiā de iure cōi. nec sufficit deseruire p̄ alium qō iudicio meo aptissime ꝓbat iste tex. nā hō non solum canonici sed etiā capellani ꝛ alij simplicit̄ beneficiati reuocant̄ ad residentiā in eccl̄ia vbi sūt beneficiati nec releuant̄ ponendo ibi vicariū qō colligo ex eo q̄ eis nō venientib⁹ superior facit deseruire ecclie p̄ vicarios ꝛ residuū detractā ꝑportione vicariꝰ ꝓuertit̄ in vtilitatem ecclie vt hic. si eni possent licite per alios deseruire residuū applicaret̄ eis etiā si eēt eccl̄ia curata. vt no. ꝓbat tex. in. c. cum ex eo. de elec. li. vj. ¶ In glo. j. ibi. q̄ in eo manere debet ⁊c. nota hanc rōnem glo. ꝛ fuit originaliter dictuꝫ apl̄i ꝛ transūptiue. xxj. q. j. c. j. ꝛ facit hec rō. ꝓ his q̄ dixi. s. in no. vt quisq̄ teneat̄ p̄ se deseruire in b̄ficio cuius simplici nisi legitima cā eum excuset. vt in c. puenit. de appel. Et aduerte q̄ gl. dicit q̄ defectꝰ ministrorū fuit legitima causa reuocādi absentes. nec aperit vtrum potuisset iste inferior priuilegiuꝫ superioris reuocare absq̄ auctoritate supiorꝭ. sed glo. sequens sentit q̄ nō. ꝛ cōiungendo istā glo. cū illa videtur fuisse de mente glo. vt supior qui priuilegium cōtulit debeat reuocare q̄ hec ē legitima cā reuocandi. ꝛ ꝫ tenuerūt quidā. Alij vero vt Inn. tenuerūt loquēdo alternatiue dicētes. q̄ hec reuocatio sit de iure cōi vel de gratia. sed hoc incidit in illam qōnem. nunquid priuilegium supiorꝭ qō incipit ē valde nociuū tertio ipso facto annullet̄ an sit opus recurrere ad supiorē. ꝛ de hac qōne dicā plene in. d. c. suggestū. ꝛ vide glo. in regula decet. de reg. iur. li. vj. ꝛ. xxv. q. ij. rescripta. ꝛ satis potest dici vt honestū ꝛ cautū sit recurrere ad supiorē maxime vbi allegat̄ enormis lesio. nā cum inferior nō possit interpretari pape priuilegia. vt in. c. cū venissent. de iudi. forī⁹ nō pōt illa tollere cām ptēdendo de quo tū plenius in. d. c. suggestum. ꝛ sic intellige glo. se. ¶ In glo. ij. in fi. innuit hic glo. q̄ hec priuilegia nō sint reuocata ipso facto. q̄ alꝫ non fuisset opus facere mentionē de priuilegijs. ꝛ intelligē ꝫ doc. q̄ priuilegiū tenuit a ꝓncipio. q̄ enormit̄ nō ledebat vel si ledebat fuit facta mentio de ꝫ in priuilegio. tene semper menti hoc dictū doc. q̄ priuilegium valde nociuū ecclesie alicui nō valet nisi faciat mentionē de hac enormi lesione. ꝓbo rōne. ꝓnceps indubio nō intendit ꝓcedere ꝓpriuilegiuꝫ vni cū graui dispendio alterius. l. quotiens. C. de preci. impe. of. ꝛ in. d. §. si quis a principe. & taciturnitas inducit surreptionē. vt in. c. postulasti. ē. de rescrip. ꝛ per hoc dictū poteris infringere multa priuilegia que emanāt quotidie a romana curia. ¶ In glo. in. v. predecessoꝛ tuoꝝ ibi nō extenditur p⁹ mortē illoꝝ. pondera ꝛ no. sp hanc glo. q̄ innuit in hac pte q̄ licētia ꝓcessa p̄sidente in aliq̄ officio seu dignitate ad aliq̄d agēdū vtūq̄ agēdū expirat ipo facto per mortem ꝓcedentis. vnde sentit glo. ꝫ q̄ licētia ꝓcessa super nō residentia expirauit p̄ mortē cōcedentis. sed ꝑiū sentit glo. hic in sequētibus dum videt requirere lesionē ecclesie ꝛ q̄ successoꝛ reuocet ꝓ primo dicto. vide gl. quā etiā bene no. in. c. a nobis. ei. j. de sen. ex. que dicit q̄ sen. exō. ꝛ idē est in qualibet alia lata generaliter sub cōditione expirat p̄ mortem ꝓferentis ex quo nō habuit i vita effectū ꝓsūmatum. ad idem pōt adduci tex. in. l. fi. ff. de penis. ꝛ est valde no. vbi dicit q̄ si aliquis magistratus interdicit alicui ob suū delictū ne exerceret certā artē tollit ꝫ interdictū seu phibitio ipso facto finito magistratu illius ꝫ q̄ licētia duret nisi ex causa reuocet̄ postmodū ꝓ successoꝛem. vide fin. Inn. in. c. qō translationē in fi. de of. lega. vbi vult q̄ indulgentia vel licentia semel ꝓcessa non expirat per mortem ꝓcedentis. nec ob. l. fi. q̄ ꝓcedit in penalibus. nos sumus in beneficio qō debet lax interpretari vt in. c. oli. dē. v. sig. ꝛ. l. fi. ff. de ꝓsti. ꝓin. Et ex hac rōne ad. l. fi. collige aliud bonū dictū. q̄ licentia seu indulgentia durat etiā si fuerit sine cāe cognitione data. nam. l. fi. loquit̄ qñ sine cāe ꝓgnitione et sine sententia mḡratus interdicit alicui artē. secus eni qñ cū cognitione cāe. vt in. l. fi. ff. de offi. ꝓcon. no. cōiter per legistas. in. d. l. fi. ꝛ p̄ hoc vide gl. no. in. c. cū ex eo. de ele. li. vj. in. v. septēnio. que dic q̄ ille qui semel ꝓcessit licentiam eundi ad studiuꝫ nō pōt illam sine cā reuocare. cū ergo ipe nō possit expresse nec tacite post mortē. ꝛ notabis semp dkiam inter ꝓcessionē indulgentiā seu licentiā ꝛ inter inhibitionē seu interdictū alicui⁹ artis vel alterius facultatis. ¶ In glo. in. v. assisij que est penul. ibi nō vocant̄ ad cōes ꝛ actat⁹. no. bene glo. q̄ capellani ꝛ alij beneficiati in ecclijs collegiatis nō sūnt de corpore collegij canonicoꝝ. ꝛ dic ꝓsequēter q̄ de p̄ se nō possunt facere capitulū seu collegium. vide bo. tex. in. c. dilecta. de excess. prela. ꝛ ibi no. facit quod no. in. c. ij. de insti. ꝛ dicit Jo. an. hic q̄ isti possunt vocari assisij. q̄ portāt onus ecclie. vel etiā dicūtur quasi assisini. sic eni illi se exponūt morti dūis obediendo etiā in malū. de homi. p̄ hūani. li. vj. sic etiā isti dicunt̄ assisini q̄ occidūt alias canonicoꝝ eis portādo mulierculas qō no. ¶ In gl. fi. in fi. ꝑ hanc ꝓclusionē gl. infargūt doc. p̄ id qō glo. ij. dixit. nam cū iste pr̄iarcha reuocet istos absentes ptextu buiꝰ mandati aplici nō hz ptātem vltra ꝓtenta in māda to. ꝫ h nō māda. vt eos puet ꝫ ꝛ cū licētia p̄decessoris. pōt glo. verificari q̄ successoꝛ pōt reuocare ex cā licentiam ꝓcessam per p̄decessorē. vt hic. ꝛ no. in d. c. cum ex eo. motuꝫ hoc pendet ex illa qōne quā p̄misi. vtrū ipo facto sint reuocata h̄ priuilegia. ꝛ bo die sūt reuocata ipo fcō. vt in. c. fi. de rescrip. li. vj. ꝛ dic vt ibi.

Clericos. Priuatur bñficio cleric⁹ nõ residens si monit⁹ nõ redeat ne iustã excusationẽ alleget. Et nõ diuidik tẽ casus nõbik. Mo. ꝓmo ibi absq; licẽtia q cũ licẽtia plati licite bñficiat⁹ trãsfert se ad aliã diocesim morãdi cã lz bñficiũ sibi exigat residentiam ista colligik b a ꝛrio. Sed hoc dictũ limitarẽ duob⁹ modis. ꝓmo vt licentia sit ꝓcessa ex cã. nam b ipozrtat verbũ licentia nẽa. nam sine cã hoc ꝑs facere nõ põt vt dixi in ꝑcedẽtĩ. c. scõo q deseruiat ibi p vicariũ ipe absens. qõ ꝓcedit vbi bñficiuz haberet solũ vnũ rectorẽ. nõ enĩ debet interim carere ministri suffragio. in. c. cũ ex eo. de elec. li. vj. In collegiatis vo debem⁹ aduertere ꝓiudicium ecclie t legitimitatẽ cause. t ꝑm hoc qñq; se poterũt absentare absq; eo q dimittat ibi vicariũ. ar. s. in. c. primo.

Mo. vlteri⁹ ibi si moniti. t ibi spoliare. q ꝛ si residentẽ nõ requirik ordo iudicieri⁹ sed sufficit monitio ꝓcedẽs t facti spoliatio subsequẽs. dixi latius i c. ex parte. s. eo. Querik in quib⁹ ecclesijs seu beneficijs habz locũ dispositio hui⁹. c. dicit Inn. q in ecclesijs curatis. Item in alijs bñficijs simplicibus que requirunt residentiã ex priuilegio statuto vel ꝓsuetudine in nõ exigentib⁹ residẽtiã nõ hz locum qz ex quo nõ tenenk residere põt se abñtare. t b bñ notabis. sed adde dictũ Inno. in. c. ex tue. s. eo. vt possit se abñtare nõ tñ vagãdo. qz ex b solo delicto vagatiõnis põt priuari. vij. q. j. nõ oz. cũ se. ⁊ dicit postmodũ Inno. de iure cõi omne bñficiũ requirit residentiã. Host. Jo. n. t antiquiores apti⁹ loquũtur. dicũt enĩ q oia bñficia q̃ dank in titulũ siue sint vicarie siue modice estimatiõis vt. xx. sol. req̃runt residentiã de iure cõi. secus si nõ darẽk in titulũz ꝛ stipendiũ. vtputa si alicui pauperi dak possessio ecclesie ad vitã vel ꝓcariũ. vt. xij. q. j. qz tua. isti enĩ nõ tenenk ad residentiã. t no. semp hanc regulam t facit. c. ꝓquerente. s. e. t. c. s. proximo. t. c. ex ꝑte de offi. vica. c. quenit. de appel. t. c. sanctoz. lxx. di.

In glo. ij. in fi. no. ex glo. quattuoz modos q̃b⁹ bñficiũ habek ꝓ derelicto t statim ꝓferri põt absq; alia monitione. t quaten⁹ glo. loquik de effecto milite. dic vt dixi in. c. fi. s. de cle. piu. ꝛ pondera b vltimũ dictũ. requirit enĩ vt bñficiũ sit curatũ ad b vt vacet primũ curatũ. t sic videk velle ista glo. q in beneficijs nõ curatis nõ introducitur vacatio ꝑmi p adeptionẽ secũdi. Inno. hic distinguit. q aut bñficia nõ exposcũt residentiã aut sic. ꝑmo casu nõ inducik vacatio primi. secũdo cãu aduertenda est triplex spẽs residentie. quedã enĩ bñficia requirũt residentiam perpetuã. quedã vero ad tps. quedã requirũt residentiã nõ simplicik sed causatiue. vt qz ĩducũt priuationẽ fructus nisi resideatur In ꝑma qualitate seu specie inducik ꝑm eum vacatio primi ipso facto p adeptionẽ scõi. In secũda qualitate nõ inducik vacatõ cũ possit deseruire vtriq; ex quo ad tempus requirit residentiam. In tertia etiã nõ vacat primũ sed satis ẽ q careat fructibus ꝓut habet statutũ seu cõsuetudo. Et no. bene hec verba Inn. c nõ enĩ memini alibi legisse. Sed aduerte bene ad primũ mẽbrũ. nã videk esse ꝛ. c. de multa. j. ti. pri. nã speciale est ibi in curatis dignitatib⁹ t psonatib⁹ vt p adeptionẽ secũdi vacet primũ ipo facto & sec⁹ in simplicib⁹. Jo. tñ cal. sequik dictũ Inno. ꝓpter idẽtitatẽ rõnis. nã ius penale extendik hoc cãu. fac c. q̃uis. in fi. de elec. li. vj. nã rõ incõpassibilitatis inducit priuationẽ primi in curatis que rõ militat in nõ curatis ex q̃ exigũt residẽtiã ꝓtinuã. hoc etiã dictũ reperio secutũ fuisse Fre. de senis ꝓsilio. cxv. in fi. nihil tñ adducit sed bñ allegat dictũ Inn. p hoc ex⁹ dicto vide. glo. no. in cle. gre. de rescrip. que vi dek approbare dictũ Inno. ⁊ Jo. an. in addi. spe. c. ti. in fi. videk reuocare illã glo. suaz ꝛoriginalik fuit dictũ Old. ꝓsi. clxxv. vbi hoc dictũ Inno. impugnate. idẽ sequik do. car. t Pe. ō ancha. j. ti. pri. c. ō multa fundans se p Siud. c. de multa. qõ specifice loquik in curatis. Cõcluderẽ sic istũ articulũ q aut quis habet ius ad rem aut in re. primo casu p adeptionẽ scõi bñficij requirentis residentiã ad qõ cõperebat ius ẽ incõpatibile cũ secũdo de iure. t ita p prie loquitur tex. in. d. cle. gratie. t hoc casu potest saluari glo. Pius cle. nam facilius pdik ius ad rẽ q̃ in re. vt. c. penul. de preben. li. vj. sic etiam loquik. c q̃uis. prealleg. nec ex toto illud. c. ꝓtinet penam. Pro cuius intellectu vide Jo. an. in regula odia. ō regu. iur. li. vj. in mercu. i fi. nec inducitur vacatio ex terminis. c. de multa. sed ex tacita renũciatione t sic loquitur tex. in. d. cle. Secũdo casu cũ querik de iure in re aut acceptat beneficiũ requirens residentiam extra diocesim t ibi cõmorak t tũc tacite ĩducik primi renũciatio nisi aliud appareat expresse de mente ipsius. t sic intellige glo. in. c. ex pte. s. e. t Inno. in. c. ex tue. eo. ti. aut acceptat bñficium in eadem diocesi vbi est primũ. t tunc puto q q̃ tũcũq; vtrũq; requirat residentiam nõ inducik ꝑuatio ipso facto. qz hoc iure nõ cauetur t pena nõ est imponenda ipso iure nisi specifice cauta sit in iure. vt no. glo. in. c. fi. de iurepa. nõ ob. c. de multa. quia nõ est eadẽ rõ in simplicibus licet residentiã exigãt sicut in curatis qñ in curatis subest periculum animarũ qz impossibile ẽ vt vtriq; possit deseruire. et iõ vbi maiꝰ piculũ ibi cauti⁹ t celeri⁹ fuit ꝓuidẽdũ vt in. c. vbi piculũ. de elec. li. vj. ꝛ in simplicibus nõ ẽ hoc piculũ merito nõ inducik pena ꝑuationis ipo iure q̃nimo posset attentari vt pcise non priuetur altero sed detur sibi arbitrium retinendi qõ velit. ar. c. referente. t. c. preterea. j. ti. prori. t hoc no. qz quottidianum.

Additio. In glo. fi. no. bñ. istã gl. ex qua habes que sit excusatio rõnabilis ex qua ꝓssent notari multa.

De prebendis t dignitatibus Rubrica.

Continuatur quia clerici non possunt honeste viuere nisi habeant prebendas vnde vite necessaria percipiãt merito post rubricas pcedentes subijcitur ista. Et quid sit prebenda dic vt no. glo. in. c. cũ. Ab. de ꝓsti. ⁊ vide qõ ozi. c. dilecto. j. eo. Quid aũt sit dignitas ꝓcipe in. c. de multa. j. eo.

Nullus. In bonis ecclesie nõ succedit iure ꝓsanguinitatis. h. d. ¶ Nota primo ibi ꝺ clero siue populo q̃ ꝫ appellatiõe ꝓpli veniãt seculares etiã habẽtes dignitates. insti. ꝺ iu. naturali. §. plebiscitũ. clerici non veniũt. aliꝰ ꝙ cleꝰ alius populꝰ. duo enĩ sunt genera xp̃ianoꝝ. xij. q. j. duo sũt genera. ⁊ vide bo. ter. in. c. si snia. de sen. ex. li. vj. Quid autẽ in priuilegijs. dic vt lc. ⁊ no. in c. dilecti. de fo. compe. ¶ No. secũdo vnã regulam q̃ in bonis ecclie nõ habet locũ successio iuris sanguinis. substituꝰ ꝙ in bñficio nõ causat ius a defũcto § a supiore illud ꝓferente. ¶ Cõtra ꝫ opo. naꝫ iuspatronatꝰ est ecclesiasticũ ⁊ spũalibꝰ annexuꝫ. vt in. c. quãto. §. de iudi. ⁊ tñ in eo succedit iure sanguinis. in. c. qñ. ⁊. c. j. de iurepat. ⁊ xvj. q. vij. pie mentis. So. iuspa. nõ est mere ecclesiasticũ sed habet de tpalitate rõne cuius habet locũ successio. sic sentiũt doc. hic. ⁊ vide glo. no. de hac materia i. d. c. pie mentis. hec soluno ex tato nã placet. nam sequeret q̃ de mero iure laici possidẽt ⁊ succedũt i iurepa. quod ẽ falsũ. nã gratiose fuit laicis ꝫcessum ab ecclesia vt inducerent ad fundationẽ ecclesiarũ vt ꝓbatur in. c. iij. j. de iurepa. dicergo q̃ i iurepa. succedit de gra sic gratiose possidet. Sed rõ quare aliud i bñficijs est q̃ bñficia sunt pure spũalia ideo noluit ita ecclesia pingue ius ꝓferre laicis. § iuspatrona. nõ est pure spũale ideo ꝓpter vtilitatẽ inde ꝓuenientẽ voluit ecclesia dispẽsare cũ laicis. In glo. ij. i fi. vel intelligе ter. in ipsis p̃bẽdis ⁊ dignitatibus. ⁊ hoc melius ꝓuenit rubrice. nõ enĩ debet quis habere necessario p̃bendã vel dignitatem quã habet ꝓsanguineus defunctꝰ quãmo vt successio in ecclesia dei nõ noteꝫ statutũ fuit vt filiꝰ sacerdotis etiã legitimus nõ possit habere etiam ab epõ bñficium paternum. vt i. c. ex transmissa. ⁊ quasi ꝙ totum de filijs ꝓsbyteris. ⁊c.

Non liceat. Nõ licet epõ aliquem ordiare sine titulo. h. d. No. primo ibi. alimonias. q̃ ꝫ verbuꝫ importat necessaria vite vt pꝫ i fi. littere. ⁊ ꝺr alimonia quasi subsidij elemosyna. ¶ No. secũdo q̃ non oĩs debẽt admitti ad clericatũ. nã nõ habẽtes vñ viuere possint ꝓmoueri ñ debẽt. Et hoc fuit statutum vt ordiati nõ mẽdicarẽt i opꝓbrium clericatꝰ quia esset valde vtile seruare dispositiõez huius. c. ⁊. c. epõs si. j. e. nam turba clericoꝝ facit eos contẽptibiles. lxxxiij. di. legimus. ¶ In glo. j. vbi oẽs in minoribus. ⁊c. no. glo. q̃ appellatione clericoꝝ veniũt oẽs ordinati siue ad sacros ordines siue ad minores. qõ in dubio ꝓcedit in dispositiõe fauorabili. vt ꝓbat in. c. duo sũt genera. xij. q. j. Quid i odiosis. dic vt ꝫxi sup Rubrica de vita ⁊ hone. cle. ⁊ in fi. glo. Et ꝓ hac ꝓsuetudine facit fm doc. q̃ promoti ad nõ sacros ordines possũt retrocedere. vt i. c. cũ ex eo. de elec. li. vj. ideo ecclesia non tñ eis subuenit sicut ꝓstitutis in sacris. puto tamẽ q̃ a principio epõs debet seruare qõ dicit hic in oĩbus ordinibus. ⁊ ꝓ glo. facit. c. epõs. j. e. ¶ In gl. fi. in fi. di. cũt aliq̃ vt do. An. q̃ iura antiqua p̃nt remanere in coꝛrecta qñ solus ordinatꝰ fuit in culpa vt qꝫ asserit se habere sufficiẽs pr̃imoniũ cũ tñ nullũ hꝫet vel minus sufficiẽs tũc enĩ ipo iure ẽ interdicta sibi executio. sed si ordinatoꝛ fuit in culpa ⁊ũc habeãt locum iura hodierna vt habeat executionẽ ꝫ ordinatoꝛ cõpellat sibi ꝓuidere de suo vt in. c. cum scõm. j. eo. Et no. hãc solutionẽ in practica ꝫ nẽ credo cã verã qꝫ illud. c. j. lxx. di. dicit q̃ ad odiũ illius qui ordinauit illud fuit. statutũ ꝫ loquit qñ ordinatoꝛ fuit in culpa. ⁊ de hoc. in. d. c. cũ scõm. vbi etiã ꝫ videtur ꝓbari. posset tñ illa rõ põderari ꝓ ẽria pte qꝫ si modiũ ordinantiũ illud fuit statutũ ꝫ vbi nõ ẽ culpa aliud eẽt dicẽdũ ꝫ tũc eẽt inferendũ ẽriũm vt remota culpa ordinatoꝛis nõ censereꝫ interdicta executio. Idẽ potest dici q̃ semp ordinatoꝛ videtur in culpa. qꝫ debuit discutere ⁊ examinare an haberet sufficiẽs pr̃imoniũ. ꝛr. in. c. innotuit. §. de elec.

Ratio nulla. Breue est ⁊ põt sic summari. Bona ecclesiarũ cõia sũt nec debet quisq̃ tanq̃ ꝓpria sibi vendicare. h. d. ¶ No. primo ex ꝓncipio q̃ licitũ ẽ arguere ꝓ rõnem naturalẽ etiã absq̃ allegatiõne iuriũ. ꝓ hoc. c. secũdo requiris in fi. ꝺ app. ⁊. l. scire. in. §. sufficit. ff. de excu. tu. ⁊ vide bo. glo. in. c. ꝓsuetudẽ. j. di. nam lex ẽ quicqd in rõne consistit vt ibi. ¶ No. scõo q̃ bona ecclesiaꝝ debẽt eẽ cõmunia. i. oĩbus indigentibꝰ cõicanda. intellige tñ vt bñficiatus ꝓius capiat necessaria sua. debetur enĩ primo sibi victus rõne seruitij a deo vt priꝰ sit ꝓuidẽdũ sibi q̃ꝫ ꝓ repatiõe ecclie. vt i. c. his. j. ꝺ eccl. edifi. § ꝺ his q̃ supsunt debẽt idigẽtes viuẽ. ⁊ sic itelige ter. xvj. q. j. c. fi. vbi dicit q̃ quicquid habẽt clerici pauperũ sũt. Itẽ limita ꝓut habetur. xij. q. ij. in. c. quattuoꝛ. ⁊. c. ꝓcessa. ¶ Ultimo iste ter. adducitur ad questionẽ nunquid de rebus cõmunibus possit quis disponere tanq̃ de re propria singulariter. de quo vide glo. xxij. q. j. in. §. fi. ⁊ i. c. presenti. de preben. li. vj. sed distingue post Bar. in. l. serui electione. ff. de lẽ. j. q̃ aut bona sũt cõmunia vniuersis aut singulis. primo casu nemo põt dicere ꝫ est meũ. neq̃ disponere tanq̃ de re propria. xij. q. ij. qui manumittitur. ⁊ in. l. intantũ. ff. de rerum diui. secũdo casu qñ sunt cõia vt singulis aut queriẽ quo ad dispositionẽ partis. ⁊ potest quis disponere vt de proꝑio ⁊ potest dicere hoc est meum. C. ꝺ de cõmu. rerũ alienatõe. l. falso. aut q̃ritur quo ad dispositionem totius ⁊ non potest. fallit in principe ꝓout habetur in. l. ij. C. eo. Aut queritur quo ad dispositionem super toto ⁊ tunc quo ad vsum destinatum potẽ ꝫ vti etiam inuitis socijs. vt in. l. labinus. ff. cõi diuidun. sed ad vsum nõ destinatũ melioꝛ est conditio prohibentis. vt in regula in re cõmuni. de regu. iur. li. vj. ¶ In glo. ibi diuisione prebendarum. Item fm doctoꝛ licet bona ecclesie diuidanꝰ i p̃bẽdis nõ tñ ꝙ ꝫ desinit ecclia illa bona possidere. vt in. c. relatũ. ⁊ qꝺ ibi habeꝫ. j. de testa. vel dic formaliꝰ p̃benda datur canonico. nõ vt illa sit sua ꝓpria sed vt inde viuat ⁊ qꝺ supereꝫ ꝓuertat in pios vsus. xij. q. j. §. fi. vbi bonus ter.

Episcopus. Qui ordinauit alique ad sacros ordines sine titulo nō habentē de suo vñ viuat de suo prouidere tenet donec aliquē titulū fuerit consecūtus. h. d. primo ponit dictū. scōo eius exceptionē. ibi. i fi. ¶ No. primo ibi stipēdia militie clericalis. ꝛc. Primo ens colligit q̄ bñficiū dat clerico i stipendiū. scōo q̄ quilibet clericus ē miles dei. vnde sicut miles secūli habet stipendiū a dño tpali ita et miles dei debet habere stipendiū ab eccl̄ia. Et ex hoc etiā infert clericū debere gaudere priuilegio militum. ꝛ intellige de priuilegijs p̄ꝛuētibus ipsis clericis. s. vbi est eadē ratio vel maior in eis q̄ in militibus secūli. pro hoc est bona glo. in. l. miles. ff. de re iudi. ¶ Ultimo nota q̄ habēs vnde viuat nō habet ius cōtra ep̄m ad petendū bñficiū. Sed circa hoc vertit̄ questio notabilis. quid si gratiose fuit sibi collatū bñficiū nunquid possit licite viuere de beneficio ꝛ cōseruare reddit⁹ p̄moniales. Inno. tz hic q̄ sic ꝛ quotidie allegat hoc dictū. ꝛ tenet cōmuniter per oēs scribētes ꝛ per Jo. de lig. in cle. gratie. de rescrip. ꝛ per Archi. in. c. statutū. de rescrip. li. vj. nec ob. c. pastor. s. q. ij. loquit̄ enim fm Inn. q̄ si clericus vellet viuere de beneficijs ꝛ auare thesaurizare de p̄monio. secus autē si vult ꝑseruare patrimoniū suis heredib⁹. Item fm Hosti. potest intelligi p̄ius q̄ nō deseruit beneficio ꝛ vult viuere de redditibus beneficij augendo patrimoniū p̄prium. Ego disputaui hunc articulum ꝛ intipit. Titius clericus. Et posui plurimas opi. quarū quattuor vide per glo. xij. q. j. illi. Item vide gl. j. q. ij. c. si. Et aduertendū q̄ iura i hoc vario modo loquuntur. quedam enim vident̄ innuere q̄ clericus peccat tenendo beneficium ꝛ patrimoniū. quedam vero q̄ potest tenere patrimonium ꝫ nō debz viuere de redditibus beneficij. quedam vero iura simpliciter permittūt clerico viuere de bonis beneficij. Et plene videas in dicta disputatione. ¶ Sed p̄o clara decisione conclusiue est aduertendum q̄ olim in p̄imitiua eccl̄esia erat valde durū q̄ christiani haberent p̄prium vnusquisq̄ conuersus vendebat patrimonium ꝛ ponebat pr̄eciū ante pedes ap̄lorum. demū statutum fuit vt bona nō venderentur sed relinquerentur eccl̄ijs cathedralibus ꝛ ex eorum redditibus subueniret indigentib⁹. vt i c. videntes. xij. q. j. Itē premitte q̄ quiescēte illo feruore fidei laici christiani inceperunt possidere p̄pria ꝛ clerici occulte possidebāt quapropter vt euitaretur hypocrisis fuit statutū vt quisq̄ clericus posset possidere p̄pria. vt in. c. certe. xij. q. j. vnde p̄ concordantia iuriū dicendum q̄ iura que dicūt clericū nō posse possidere p̄pria loquuntur fm tps p̄imitiue eccl̄ie. Item anteq̄ clerici haberent beneficia separata nō poterant viuere de redditibus eccl̄esie ex quo habebant sufficiens patrimoniū. q̄ illa bona erant deputata solum p̄ indigentibus. vt in. d. c. videntes. Et fm hoc tempus procedūt iura que dicunt habentem p̄monium nō debere viuere de redditibus eccl̄esie. sed cū hodie beneficia sint dotata p̄incipaliter p̄ clericis. de conse. di. j. nouo nec sit horridū q̄ clericus possideat p̄opa bona cum narunt alia iura nouissima que volūt vt clericus possit viuere de redditibus beneficij ex quo seruit beneficio. vnde pondera. c. fi. j. q. ij. vbi datur clerico stipendiū nō p̄pter indigentiam sed p̄pter seruitium. nō enim tenetur suo p̄monio militare. Et hoc multa possent dici que in dicta disputatiōe reperies. Sed simpliciter cōcludo q̄ hodie licite clericus secularis viuit de fructibus beneficij ꝛ ꝑseruat patrimonium suis heredib⁹ dūmodo honeste viuat. ¶ In gl. fi. in fi. notabis semp hanc gl. ex qua collige q̄ licet clericus nō habeat eccl̄esiam nihilominus gaudet in bonis patrimonialib⁹ ꝓuilegio clericali sicut in bonis eccl̄esie. Et per hōc patet q̄ gl. in. c. ex litteris. de p̄gno. nō est vera duz dicit q̄ ī bona p̄monialia clericoꝝ sunt priuilegiata. q̄ sūt obligata beneficio p̄ mala administratione. illa enī ratio nō procedit. q̄ sequeret̄ q̄ non habēs bñficium nō gauderet illo priuilegio. dic ergo q̄ priuilegiū competit alia rōne q̄ bona sunt accessoria persone. nam propt̄ p̄rogatiuam persone sepe priuilegiantur in bonis. l. iij. C. de epi. ꝛ cle. ꝛ vide qd̄ dico in. c. si clericus laicū. de fo. ꝓpe. hic nō sūt alia. ꝛc.

Q Uia intantum. Non debēt ep̄i permittere quē plures eccl̄esias obtinere. Et p̄mo ponit excessus. secūdo ꝓuisio. ibi. p fratres. ¶ Nota primo q̄ cōtra obtinentē plures eccl̄esias est p̄esumptio ambitionis. Et ambitio p̄prie ē aspiratio ad dignitatē p̄cedens ad actū. hec tamen p̄sumptio q̄nq̄ cessat fm qualitatē bñficiorū ꝛ p̄sonaꝝ nam possent eccl̄esie ēē ita tenues vel p̄sone ita nōbiles q̄ licite ꝛ sine omni ambitiōe posset̄ tenere. dispensatiue plures eccl̄esias. vt probat in. c. de multa. in fi. j. c. ix. q. iij. in. c. vnio. ¶ Nota secūdo multas causas quare ꝓhibetur pluralitas in eccl̄esijs. Et prima est p̄pter delictū ambitiōis. scōa p̄pter impotentiā pluribus seruiendi. tertia q̄ inducit materiam dissolutionis tam in vestibus q̄ in moribus. iuxta illud psal. p̄cedit ex adipe iniquitas. quarta quia inducit vagationem. nam quanto homo magis exuberat tāto facilius efficitur vagus. quinta q̄ cōtinet periculū animaꝝ. Et ex hoc aperte colligit Hosti. q̄ peccatū est tenere plures eccl̄esias. ꝛ intellige q̄n nō subest cā licita tenendi. Et infert ex hoc ꝛ ex tex. q̄ nō valet cōsuetudo vt quis sit pluralis i beneficijs nō subsistēte causa legitima. quod bene nota. q̄ consuetudo nō valet contra periculū animarum ꝛ q̄n ꝓbet causam tantorū malorū. in. c. ex parte. ꝛ. c. fi. de consue. nec valebit dispensatio. q̄ vt dicit beatus Bern⁹. Vbi non subest legitima cāusa dispensandi illa nō est dispēsatio sed dissipatio. ꝛ idem Hosti. ꝛ cōiter docto. hic. ꝛ vide Inno. in. c. cū ad monasteriū. de statu. regu. ꝑbatur ex vocabuli. nam dispensare est diuersa pensare. ꝛ sic ꝑscrutari cām tollendi iura. vnde si nulla subest cā legitima dicit̄ dissipatio ꝛ iurium vulneratio. vide etiā Inno. in ꝛ. ex tue. s. ti. p̄i. vbi dicit non posse

epm dispensare vt sine cā quis habeat duas pben
as. qz procedit hoc ex ambitione que ē peccatum
facit qđ no. glo. in. c. dudū. el. ij. de elec. ¶ Jn gl. j.
ibi ꝛ. omnib⁹ accessorijs notabis bñ hoc dictū glo.
nec ē obliuioni tradendū. q licet dispensatio ꝺiuus
sit stricti iuris ꝛ stricta sit fienda interpretatio. vt in
c. q dilectio. de ꝓsang. ꝛ affi. in. c. j. ꝛ ij. de fil. ꝓsby.
li. vj. nihilominus extendit dispensatio ad necessa
ria cōsecutiua seu dependētia ex eo sup quo est di
spensatū. hinc dicit glo. in. c. si quis in clero. vij. q. j
q ex quo dispensatur cuz aliquo super pluralitate
beneficiorum videt etiam dispensatū sup residētia
Et ex hoc etiā habes q si dispensatur cū minori vt
possit habere ecclesiam curatā videt dispensatū vt
nō teneatur se facere ꝓmoueri ad sacerdotiū infra
annū. iuxta. c. licet. canon. ꝛ. q. cōmissa. de elec. lib.
vj. ꝛ circa hanc materiā dispensatiōis extē dēde. vi
de qđ no. hosti. in. c. cū in cunctis. de ele. ꝛ qđ no.
in. c. at si clerici. §. de adulterijs. §. de iudi. vbi latius
dico. Adde etiam glo. no. in. c. nō potest. de ꝓbe
ben. li. vj. que ponit quēstionē notabilē nunquid
dispensatus super duabus ecclesijs possit interpel
latim vtricq deseruire an vero teneat vni deseruire
per se alteri per vicariū. Et concludit q ē in ele
ctione sua. nam ex quo dispensatū est super princi
pali videt dispensatum sup accessorijs. ꝛ dic vt ibi
latius dicam. ¶ Jn eadē glo. ibi. ꝓuenirēt tm̄ de il
lis. ꝛc. Aduerte ad hāc dictionē taxatiuā tantū. nā
videtur ex hoc inferendū q sup alijs rebus nō pos
set cōueniri coram illo epo beneficij. Sed ꝓtrariuz
sentit glo. in fi. nō aduertendo ad ꝑdicta dum dicit
q in vtroq loco ecclesiarū sortitur domiciliū. nam
si hoc eēt verum sequeret q etiam super alijs reb⁹
posset ibi cōueniri cum i loco domicilij possit quis
ꝓuenire de contractu alibi gesto ꝛ de delicto alibi
perpetrato ꝛ de re alibi sita. vt probat in. c. dilecti.
de foro compe. ꝛ no. in. l. fi. C. vbi in rem actio. no.
Bar. in. l. cūctos populos. C. de sum. tri. als sup
flueret domicilij forus. dixi late i. c. fi. de foro com
pet. Et ideo decisio huius questionis dependet ex
decisione illius qōnis vltime quā glo. tangit in fi.
Vtrū rōe cuiuslibet beneficij sortiatur quis ibi do
miciliū. de qua materia vide glo. in. c. dilectus. de
rescrip. ꝛ ibi dixi per Jnno. in. c. ex ore de ꝓbe.
Et vera conclusio est q si beneficium requirat resi
dentiā sortit ibi domicilium dūmodo teneat ibi re
sidere. hoc dico qz si est dispensatū super pluralita
te beneficiorū videt dispensatum super residentia.
vt dixi. ꝛ ꝓsequēs si ibi nō residet nec residere te
netur nō sortit ibi domiciliū als secus. Et per hoc
dic glo. ꝓcedere qñ beneficiū nō requiris residētiā
nam tūc ex quo ibi nō habet domicilium nō potest
cora illo epo conueniri nisi sup spectantibus ad il
lud beneficiū. ꝛ adde ad ꝑdicta no. dictū Bart. i. l.
j. ff. ad munic. vbi dicit q i loco vbi qs adipiscit di
gnitatē efficit ciuis. fac. l. mūicipes. i. §. miles. ff. e.

C Tm teneamur. Ad manda
tū pape nō tenetur quis ꝓuidere illi qui bñficiuz in
lris tacuit. vel cui sine scandalo ꝓuideri nō potest.
Et in hoc vltimo est iste tex. semp̄ menti tenendus.
nō recipit ꝓgruam diuisionem. ¶ Nota ꝓmo vnā
regulā generalem ꝛ notabilem q in materia bene
ficiorū licite nō obtēperatur litteris pape si sine scā
dalo parari nō potest. nō enim est de mente ꝓcipis
velle ꝓuidere vni cū scandalo plurimorum. ad hoc
do. tex. in. c. nihil cū scandalo. §. de rescrip. ꝛ in. c. ij
de no. ope. nun. ꝛ vide glo. in. c. q scandalizauerit.
j. de regu. iu. quā notabis. Et aduerte qz tex. iste ꝓ
cedit in dubio qñ. s. nō appareat de expressa intentio
ne pape in cōtrarium. Sed ꝺubiū esset quid si pa
pa precise ꝓcipit scandalo nō obstante suo māda
to pareri. Circa hoc nihil scribit sed dicerē sic q aut
ē tale quid qđ nō potest sine peccato explicari ꝛ tūc
nō est parendū. vnde dicit singulariter Jnn. in. c.
inquisitiōis. de sen. excō. q nō est parendū māda
to pape iniusto ex quo multa mala seu scandalum
verisimiliter est futuruz. ad idem vide qđ no. Jo.
an. in. c. cū adeo. de rescrip. vbi notant dicitur q si
papa scribit ꝓ indigno tanta indignitate vt salua
ꝓscia illi ꝓuideri nō potest q nō ē illi parendū. Ad
idem vide hosti. in. c. significauit. de of. or. vbi dic
q si superior nō pōt dispensare sup mandato iniu
sto nō est illi parendū. ꝓbant ꝑdicta rōne. nam pa
pa nō recipit a deo potestatem peccandi § iuste ꝛ li
cite ligandi ꝛ oluēdi. vt dicit tex. in. c. j. xl. di. § de⁹
qui ē superior ꝓcipit malū vitandū. q pot⁹ paren
dum est deo q̄z pape. qz papa nō pōt contrā legem
dei. vnde dicit pot⁹ errare q̄z legē facere. xxv. q. j.
sunt quidā. ꝛ xj. q. iij. qui resistit. ꝛ hec no. qz quoti
diana. ¶ Jn glo. j. i fi. de hoc dic vt dixi in illo. c. cū
ecclesiastice. ¶ Jn glo. ij. i fi. hodie ē tex. in. c. si mo
tu ꝓprio. j. c. ti. li. vj. vbi habet q quātūcūq tenue
sit beneficiū obtētū est semp̄ de illo faciēda mentio
als rescriptū ē surrepticiū. ¶ Sz hic doc. quēret nū
qđ bñficio sibi subtracto seu occupato sit fiēda mē
tio. Et cōcludūt q sic als posset via aperiri fraudi
bus. qz faceret se quis spoliari vt posset impetrare
aliud bñficiū ꝛ demū repetere primū. Jtem exā hz
actionē ad bñficiū repetendū videt ipsū bñficiū ob
tinere. ff. de regu. iu. q actionē hz. facit ad ℔. c. i no
stra. §. de rescrip. nā si papa sciuisset forte nō cōtu
lisset scōm § dixisset q repetēt suū bñficiū. ꝛ ℔ videt
verissimū. ꝛ alie glosele nō habent aliquid.

Referente. habens plures eccle
sias alterā eligere ꝛ alte
rā dimittere ꝓpellit. h. d. Jn prima ponit
tur impetrantis cōquestio. Jn scōa ipsius absolu
tio ꝛ cause cognitio. ibi nos autē. ¶ Nō. primo ar
chidiaconū ꝛ sic inferiorem prelatum epo posse de
iure speciali bñficias instituendi. Jtē priuandi ꝛ ex
cōicandi. potest q inferior epo acquirere ecclesiam
pleno iure de quo in. c. vnico. de capel. mona. li. vj
facit. c. auditis. ꝛ. c. olim. de rescrip. ꝛ vide latius i
c. cum satis. de off. archi. ¶ Nō. secundo tex. no. q
habens plures ecclesias non potest vtraq vel alte
ra precise priuari. sed debet sibi dari optio eligēdi
alteram quā velit. contra hoc aperte facit. c. qz non

nulli. ſ. ti. proxi. vbi priuatur ſecūda t hodie videt tex. iſte correctus. p. c. de multa. j. eo. vbi ipſo facto eſt priuatus prima. Doc. inſtant pro ſolutiõe t maxime ad. c. qz nõnulli. t cõiter videntur velle q iſtõ c. preceſſit. c. qz nõnulli. vnde ante illud conſiliũ dabatur optio. temporis illius priuabat ſcõs ſuperueniente. c. de multa. priuatur ipſo facto prima. et ſic iſtud. c. hodie remanet correctus. ¶ Sed pro hũc cõmunẽ intellectum facit qõ habet in proemio. ad quẽ enim fuit poſitũ hoc. c. cum de aliquo nõ ſeruiat ideo vt als dixi põ iſte tex. etiã hodie procedere in eccleſijs nõ curatis vel in vno curato t alio ſimplici. ex quo eni requirunt reſidentiã t nõ poſſunt ſimul de iure teneri debet dari optio vt alterum eligat nõ obſtantibus. c. ſuperius allega. qz loquunt in dignitatib⁹ perſonatibus t eccleſijs curatis. iſtõ c. loquit indiſtincte. ergo nõ debem⁹ recedere a iure antiquo niſi quatenus reperit in nouo. puiſum l. põcipimus. in fi. C. de appel. z debem⁹ ſemper niti ad ſaluandũ iura quatenus põt fieri cõgrue. vt. c. cum expediat. de elec. li. vj. t pro hoc vide qõ not. Oldra. cõſilio. ccxx. t hoc ſemp notabis. t facit qõ dixi in. c. fi. ſ. ti. pxi. ¶ In glo. ij. in fi. vult glo. q ratione conſuetudinis hic valuit appellatio omiſſo medio. t ſic no. q cõſuetudo põt operari circa ea que ſunt de circumſtantijs ſeu de accidentalibus alicui⁹ actus licet non valeat cõtra ſubſtãtiam t naturam actus. vt eſt tex. cum glo. in. c. ij. de conſue. li. vj. t vide tex. in. c. romana. de appella. eo. li. vbi p̃batur dictum glo. ¶ Sed aduerte qz hõ eſt diuina re q hic erãt cõſuetudo iõ hic potes dicere q hic nõ fuit exceptũ. t nõ diuinando habes hic caſũ q valet appellatio omiſſo medio ſi nõ excipiat. t dixi latius in. c. dilecti. ſ. de appella. t ad hoc ſcias allegare iſtum tex. ¶ In glo. in verbo ibi quã voluerit. ibi qõ nõ credo. no. bene hoc dictum glo. q cõſtitutio odioſa ſpecifice prouidens contra eũm non debet extendi ad alios ſacerdotes. idem dic econtra. ar. c. quia periculoſũ. de ſen. excõ. li. vj. t facit qõ dixi ſuper rubrica de vita t hone. cleri. t. c. ſtatutum. õ clec. li. vi. Et in fi. glo. pondera hoc dictũ glo. quia poteſt adduci ad id qõ. ſ. dixi q hõ pſtitutio non ſit mutata niſi reſpectu rex eccleſiarũ curatarum.

MOribus. Prohibet diuiſio prebendarũ t pmutatio dignitatum. vel ſic. Prebẽde t dignitates nõ debent diuidi nec etiam permutari. h. d. In prima ponitur cauſa prohibitiõis. In ſecũda prohibitio ibi. idcirco. ¶ Nota primo q quedam beneficia dicuntur maiora t quedam minora. appellat quedam maiora epiſcopatus minoz prebendas. Jo. an. dicit poſſe dici q quedam ſunt maiora quedam media quedam minora. maiora ſũt epatus. media abbatie t alie perſonatus. minora prebende ¶ Nota ſecũdo hic vnam regulam negatiuaz q dignitates ſeu bñficia nõ debẽt pmutari intellige niſi ex cã t ſuperiorũ auctoritate. vt in glo. nec prebende ſeu alia bñficia debent diuidi. ¶ In. ij. glo. in fi. ex hac glo. colliguntur due ſolutiões. t per conſequẽs duo intellectus ad hoc. c. Primus eſt vt nõ fiat diuiſio prebende ſine cauſa. vnde cauſa nõ exiſtẽte ex vna prebenda nõ debẽt fieri due vt hic ſed ex cauſa legitima ſic. t ſic intelligitur. c. vacante. j. e. t ſm hunc intellectum intelligit iſte tex. vt non fiat diuiſio ſz vt ex vna fiant plures. Secũdus intellectus q primo prohibetur ne duo recipiantur ad vnam pbendam. quia cum ſit vnicum ius t indiuiſibile nõ debet eẽ titulus duoz. i. c. tue. j. eo. ſed ex cauſa bene poſſet vna diuidi in plures. t ſic ſint plures tituli. t hanc ſolutionem tenet Jnno. qui dicit prebendã nõ diuidi. licet aliqua de tempalitate ſibi retineat t alteri prebende indigẽti tribuat. pro hoc. c. cũ omnes. de conſti. vbi mandatur q prebende equipentur. nam ſm Jnno. prebenda eſt nomen iuris qz nõ ſolum conſiſtit in tempalitate ſed inheret iure canonie t ſic ſemper remanet vnum ius licet aliquid de temporalibus ſibi detrahatur. t notabis ſemper hoc dictũ. t videt velle q prebenda ſit ius ſpirituale. t pro hoc videtur tex. in. c. dilecto. j. eo. vbi appellat prebendam ius ſpirituale vnicum t indiuiſibile. Sed aduerte qz male intelligit hõ dictum t videt glo. in cõtrarium in. c. cum. ad. de conſti. que dicit q prebenda põt cõferri laico cũ conſiſtat in tpalitate. vnde poteſt laicus eẽ prebendatus ſz nõ canonicus t ſic tranſeunt ibi doc. ergo non eſt ius ſpirituale ſicut hoc dicit Jnno. t vt videtur tex. in. d. c. dilecto. Sed p concordãtia debes animaduertere q q̃lz in eccleſia prebende nõ ſunt diſtincte ſed omnia bona ſunt cõia t p capitulum aſſignatur iſti vnum predium in prebẽda t alteri aliud vl quid ſimile. vel etiam ſunt prebende diſtincte ſ nõ ſũt annexe canonicatibus. quia nõ eſt ibi numer⁹ canonicoz. t iſtis caſibus t ſimilibus prebenda eſt quid mere temporale. t dicit a prebeo prebes. t talis prebenda poteſt dari etiaz laico. t ſic intellige nota. in. d. c. cum. ad. Quãdoq prebende ſunt diſtincte t annexe canonicatibus vt qz certus eſt numerus canonicoz. t prebendarum t quelibet pbenda inheret ſuo canonicatui. t hoc caſu itellige d. c. dilecto. t dictũ Jnno. hic. naz canonia ẽ quod dam ius ſpirituale cõpetens canonico ex receptione ſua. nã rõne annexitatis prebenda dicit ius ſpirituale qz habet reſpect⁹ nõ ſolũ ad tpalitatẽ ſed ad ius canonicũ annexũ qõ ẽ ſpũale. t hec talis prebenda nõ põt pferri laico niſi ſeparetur prius a iure canonie. Et ex iſtis infert ad deciſionẽ qõnis quã ponit hic Jnno. Querit eni qd ſi duo recipiant ad vnã pbendã ſimplr ſeu ad vnã canoniaz t dic q ſi duo recipiantur ad vnam canoniam ſeu canonicatum multiplicat ipo facto ius canonie ita q ſũt duo canonici t hñt ius canonie diſtinctuz ita q ſi erat ibi numer⁹ canonicoz ẽ ruptus. qz ex q vacãte numero receperũt duos vident creaſſe aliud ius de nouo. t de hõ videt tex. in. d. c. dilecto ff. e. t dic vt ibi. Si aũt duo recipiũt ad vnam pbendã nõ tenet receptio quo ad prebendam. qz cũ prebenda etiã conſtat in tempalitate mõ pdicto non videtur facta diuiſio prebendarũ qz op⁹ eſt facto ſicut pſiſtit i facto

facit.l.qđ in rerum.ff.de lega.ij. In istis enim que sunt facti nō sufficit animi destinatio ad diuisionē. sed oportet q̄ interueniat ꝓtra factū.qz nil tā naturale q̄ vnūquodq; vinculū soluatur eo modo quo ligatum est.vt.l.nil tam naturale.ff.de reg.iur. secus est vt dixi in iure canonicatus.quia est ius incorpale vñ sola animi destinatōe pōt multiplicari.

Relatum. Receptus in canonicuz ex puisione capituli debet quādo facultas se obtulerit habere prebendā.pmittit t submittit causas mandati ipsum mandatū interserendo. ¶ Ho. primo q̄ quis pōt eē canonicus ꝯsq; eo q̄ habeat prebendā.t maxime hoc procedit vbi nō est certus numerus canonicorū sed pbende sunt certe t distincte. ¶ Ho. secūdo ibi.capitulū.tē.q̄ ius interessendi i capitulo t vandi ibi vocē nō causatur ex collatione pbende sed ex iure canonie.canonicus vero sine pbenda licite dat vocē in capitulo.t alia facit tanq̄ canonic⁹ t hoc in dubie pcedit vbi nō est certus numerus. nā nō pōt quis dici supnumerarius.sz oēs habēt equale ius. De supernumerarijs verō vtz habeāt vocē in capitulo.dic vt no.in.c.cū. Ad.de consti.t c.dilectus.j.e. ¶ Nō tertio ibi prebendā si qua vacat.tē.q̄ in ista ecclesia erat determinat⁹ numerus pbendarū als prebenda nō posset vacare.vt in.d. c.dilectus.j.c.Et ex hoc dare volligit q̄ possibile ē numerū pbendarū eē determinatum in ecclia t nō numerū canonicoz. ¶ Ho.ibi pcedas liberalit iūcta glo.fi.q̄ platus in pferendo bñficium isti vel illi dicit vti liberalitate quadā.sz eni teneat pferre nō tñ isti vel illi.vnde liberalitas est in vni pferendo. nā ppzie vt dixi in se nō est liberalitas. t vide tex.i c.fi.de offi.vica.qz apellat collationē donationem nō tñ ē vera donatio simplr.t iō dicit glo.xxiij.q. vj.§.fi.q̄ eps dicit dare pbendā nō aūt donare.nā ppzie donatio ē quando nulla necessitas vrget donandi.sed solū liberalitas.l.j.ff.de dona. h autē ē necessitas in pferendo sz nō subsit respectu certe p sone. ¶ Ultimo no.ibi nō ē pgruū.tē.ꝯ recipientes aliquos in canonicos sine assignatiōe pbendarum.videt eni hoc incōgruū licet receptio teneat. sed intellige hūc tex.quādo canonicus iste recept⁹ nouiter nō habebat alibi pbendā als h licite eēt canonicus sine aliqua pbēda.imo eēt iuri exosū q̄ in diūsis ecclesijs haberet duas pbēdas.t idē Inn. in.c.fi.§.ti.pr.vbi notabiliter dixit q̄ eps dispensare pōt q̄ canonicus pbēdatus in vna ecclesia sit canonicus sine pbenda in alia ecclesia.§ nō potest dispensare vt sit ibi pbendatus ex quo sibi ꝑma pbēda sufficit.sed respectu canonicat⁹ potest qz est vtile ecclesie habere plures cōsiliarios.t sic intelligit c.sanctoz.lxx.di.t hoc no.semp. ¶ Ju glo.j. in fi. an autē hodie sit correctū.hoc.c.p.c.ij.de pces.preben.li.vj.vbi dicit q̄ nec directe nec indirecte valet puisio ad vacatura bñficia.dic q̄ nō .vt ibi no.i gl. quā vide. Dic ḡ q̄ prouisio siue receptio in canonicū qualitercūq; facta nō valet qz pstat votū captan de mortis.sed si recipit in canonicū siue sit facta p uisio prebende vel nō debet semp habere pbendā non ex vi promissionis quia est nulla sed ratiōe canonie seu canonicatus quia ex quo est canonicus incongruū est vt sit sine prebenda. An autē iste receptus auctoritate episcopi seu capituli habeat ius affectiue ad prebendam vacaturam.dic q̄ nō.qz vt dixi inferior a papa nō potest dare ius maxime affectum ad prebendam seu beneficium vacaturū t ꝓ hoc iste tex.nam hic vacauerat prebēda t fuerat alijs collata als iste nō esset conquestus pape. t de hoc per Inno.plenius in.c.inter cetera. j.co. Et ex hoc determinat questio.pone q̄ titius fuit receptus in canonicum ex prouisione capituli postmodum fuit receptus sempronius ex mandato pape querit cui debeat prebenda prima vacatura videret q̄ primo recepto.ar.c.eū qui de rescript.lib. vj.sed cōtrariū est verū.qz illud.c. pcedit quando primo t secūdo receptus habēt ius pariter affectū sed in casu nostro receptus auctoritate capituli nō habet ius ad prebendam vacaturam sed solum ad petendū vt sibi prouideatur de prebenda t hodie est tex.in.c.hi qui.eo.ti.li.vj. ¶ Munquid autē receptus auctoritate capituli possit excipere ꝓtra impetrantē aplicum ne recipiat. Inno.h instat t cōcludit q̄ pōt excipere de surreptione litteraz.qz si papa sciuisset nō ꝓtulisset seu nō rescripsisset nisi prius foret isti prouisum sed post receptionē non potest excipere. Hosti.t cōmuniter doc.tenent oppositum dicentes non eē necesse facere mentionē in litteris aplicis de recepto auctoritate capituli als possent canonici facile illudere pape.t euacuare eius potestatem.t hoc cōmuniter obseruatur ideo amplius nō insisto.t maxime hodie cum inoleuit clausula tollens ius acquisitum ad rem.sed dictū Inno. posset forte pcedere in casu huius.c.qñ papa pri⁹ mandauit ꝓ recepto auctoritate capituli.

Claricie a Religiosi reddit⁹ ecclīarū suarum diminuere ñ possunt respectu portionis que debeā rectoribus seu vicarijs nec parochias diuidere: h.d. primo ponit excessus.secūdo correctio.scđa.ibi. iōq;. ¶ Nota primo q̄ licet ecclesia sit subiecta religiosis quo ad tēporalia nō tamē possunt religiosi ad libitum alterare statum antiquū ecclie.sed tenent conseruare rectores seu vicarios illaz ecclesiarum i antiquo statu t sic sibi non possunt augere pensionez vbi certam pensionem a pncipio erant soliti recipe nec possunt diminuere portionem solitā dare illis rectoribus.quādo autē religiosi habeant ecclesias subiectas quo ad temporalia dicam late i.c. de monachis.j.eo.t intellige.hoc.c.put ibi dicit. ¶ Ho. secūdo q̄ auaricia est idolorū seruitus.auar⁹ enim videtur cōmittere idolatriam t seruire quodāmodo idolis qz auarus magis diligit nummū q̄ deū vnde maiorem reuerentiā adhibet auro q̄ ipsi creatori.xlvij.di.sic.t vide ibi pulcherrimū tex.an tqñ ds peccet ñ exhibēdo elemosynā.t vide gl.j.q.j.cū oēs.t alibi dic tex.q̄ auaricia ē mā cūctoz malorum xxiij.di.his ergo.t alibi apellatur cecitas.vt in.c.

auaricie cecitas. de elec. li. vj. nam excecat mentem hominis vt agenda nō videat. ꝛ p hoc ¶. quozūdā co. t. li. vj. ꝛ dicit Tullius q nil deterius auaricia p̄sertim in p̄cipib⁹ ꝛ rem publicā gubernantib⁹ ꝛ in senib⁹ videt quodd̄ monstrū. vnde multū notabiliter dicit Seneca q nihil est turpius auaricia senili. est eni quasi monstrū deficiente via augere viaticū. i. deficiente vita augere p̄monium ¶ Ho. q licet ecclesia sit subiecta p̄lato inferiori q̄ ad tpalia nō p̄t tamē inferior ipsam ecclesiam diuidere id est eius parochiā. sed diuisio pertinet ad episcopum. in. c. sicut vnire. de ꝛcces. p̄ela. ꝛ in cle. ne in agro. in. §. ad hec. ō statu. regu. ¶ Ultimo ponderant hic doc. in subscriptiōe q canonici regulares p̄ferunt monachis. Sed dicit Abbas hoc procedere. q hic tractat ō vitio auaricie. quasi velit dicere secus eē vbi nominarent aliqui ad aliquod laudabile exercitium. nihil allegat sed vide bonū tex. in. c. deus qui. §. de vita ꝛ hone. cleri. vbi p̄ius nominātur monachi. secūdo canonici regulares. tertio alij religiosi. ꝛ ex ordine illius tex. habes arguere p̄rogatiuā i alijs. p̄o hoc facit q monachi seu monachoz̄ institutio fuit antiquioz̄ q̄ institutio canonicozū regulariū vel aliozū religiosozū. ꝛ vide p hac rōne bonā glo. in. c. quozundaz. p̄calle. ꝛ tenementi ex hoc dicto abbatis q cum aliqui notantur de aliquo vitio debet p̄ius notari non dignior sed ille qui magis ē infectus secus in actu virtuoso. et sic limita glo. in. d. c. quozūdam. ¶ In glo. ij. in fi. Circa hanc vltimam questionē instant docto. circa duo. ¶ Primo quid si clerici ecclesie contradicūt diuisioni seu augmentationi pensionis. Secūdo quid si archiep̄s talis ecclesie seu ep̄s dioc̄esis nō vult cōsentire. Et dimittendo opi. veritas est hec si clerici contradicūt causa legitima subsistente non obstat eozum cōtradictio vnde superior poterit hoc facere sine eis. vt in. c. iij. j. de eccle. edifi. ꝛ no. in. c. constitutus. de reli. domi. secus vbi nō subesset cā legitima. ar. in. c. j. de rebus eccle. nō alie. lib. vj. Quo ad secūdum dic q si superior non vult p̄sentire p̄t adiri eius superior vt eum ex causa legitima compellat ad consentiendum. j. de iurepa. in. c. nullus. et no. ex hoc q archiep̄s nō succedit ep̄o nolenti consentire sed debet eum compellere ad cōsentiendū nō tamen debet aliquid acceptari in p̄iudicium ecclesie vacantis defensore legitimo sibi non dato. vt in dicto. c. j. ꝛc. ¶ Nicolaus Abbas.

Significatum. Possunt p̄latus ꝛ capitulum p̄bende vacanti honestum onus imponere ad q̄ p̄bendarius teneat. h. d. p̄mo ponitur ordinatio tria cōtinens. scōo cōfirmatio cum limitatione. ibi. quoniā. ¶ Ho. primo q patronus etiam ecclesiasticus non potest in institutione beneficij apponere certum modū celebrandi diuina nec restringere aliter instituendū in illo beneficio. sed hoc explicare ꝛ instituere p̄tinet ad superiorem ideo isti petierūt confirmationē a papa. ꝛ allego tibi tex. magis expressum. in. c. cum dilectus. de consue. ꝛ Inno. in. c. iij. ne p̄ela. vi. suas. ¶ Ho. scōo arg. optimū ꝛ quasi expressum q sacerdos nō debet artari ad dicendum missam de vno sancto per totum annū. nec videt q p̄pter has missas peculiares seu p̄uatas debeat omitti missa de feria p̄sertim per totum annū ad hoc. c. quidā. de cele. miss. vnde papa hic noluit cōfirmare illam institutionem quo ad istum articulum. sed simpliciter dicit vt teneatur celebrare missarū solennia. ꝛ idem dic si hodie contingeret. ¶ Nota tertio q illicita institutio beneficij si beneficiat⁹ artatur ad celebrandū quotidie missam q̄ sepe daret materiā peccandi cum facile nō p̄tingat sacerdotem quotidie deuotū existere ad celebrationē. nam satis est felix qui potest digne missam q̄tidie celebrare. vnde Aug⁹. talem celebrantem quotidie nō laudat nec vituperat. de cōse. di. j. in. c. sufficit. ꝛ ideo si p̄tingeret hodie hoc modo b̄ficiū institui debet talis institutus recipe interp̄retationē ab isto tex. vt celebret quantuz frequētius potest salua honestate sua ac debita deuotione. Quid enim si pollut⁹ in somno est debet eni abstinere. de quo dic vt habes bonū tex. cum glo. vj. di. c. testamentuz. Itē quid si nō habet vestimēta vel calicē honestum vel quid simile. certe honestas cōtradicit. ꝛ idem dic de similibus impedimentis que possūt occurrere. Et ex h̄ ꝛ ex tex. p̄t colligi glo. p ꝛ cōtra. q habēs beneficiū sacerdotale tenetur celebrare quāto frequēti⁹ potest salua honestate. ꝛc. ¶ Ultimo no. q nō valet institutio beneficij artans beneficiatū ad nō dimittendū vnq̄ illud beneficiū sed debet intelligi q nō dimittat cā voluptatis vel cā transferendi se ad aliā ecclesiam. nam illa institutio impediret p̄positū religionis. nam sacerdos p̄t petita licētia licet nō obtenta intrare religionē. in. c. lz. de reg. Itē debet posse se absentare p̄pter vtilitatē seu necessitatē ecclesie ac p̄priā vt in. c. ex p̄te. §. de cle. nō resi. ¶ Et ex predictis infertur ad solutionē opositiōis que p̄t formari cōtra istum tex. in eo q papa in p̄firmatione mutauit quentionē partium seu institutionē factam p̄ istos clericos. nam videt q h̄ nō debuit fieri q̄ ꝛct⁹ vincunt legem. in regula p̄tractus. de regu. iu. li. vj. ꝛ in. l. j. ff. depositi. Sol. dicit Inno. q papa fuit hic poti⁹ interp̄tatus hanc p̄stitutionem q̄ mutauerit. vel fm alios q̄a ipse refert respicientis religionem vel celebrationē ꝛ similia. p̄t superior in p̄firmatiōe mutare etiaz si illa als sint licita. vnde hic papa mutauit tria. s. respectu celebrandi missaz de scā Maria. ꝛc. Itē respectu celebrādi q̄tidie ꝛ respectu non recedendi de eccl̄ia. vt pz ex p̄dictis. ꝛ h̄ fecit cā honestatis. vt colligit ex p̄dictis ꝑ vbi p̄uentio p̄cerneret tpalia ꝛ cēt als licita nō dz superior eā imutare ex que legitime facta ē. Et ex p̄dicti potes itelligē modū ꝛ practicā p̄cedēdi in institutiōib⁹ b̄ficiorū q̄ disponūt in testamētis quotidie. vel inter viuos. nā patronus p̄t ordinare put sibi videbitur ꝛ illū ordinē p̄rigere postmodū ep̄o vel etiam superior instituet beneficiū ꝛ apponet illa onera vel modos q̄ sibi legitimi videbunt. vt pz hic ꝛ in. d. c. cum dilecti. Ex predictis etiam soluitur alia opositio. naz nō videt q sine ep̄o possit iste b̄ficiatus dimittere

bñficiū vt in.c.admonet.t.c.q̄ dubijs.de renun. nec etiam se absentare pōt sine licentia superioris.vt in.c.relatū.s.ti.pri.ß iste ꝓpositus t capitulū licet fuerint patroni nō tñ erāt superiores ḡ nō sufficit eorū licentia.nec in dimittēdo impetuū nec ad tps. Sō.dicūt doc.q ideo fuit necessaria ꝯfirmatio hic pape.Et nota hoc dictū licet canonici ꝯstituāt certū beneficium nō tollit ī reliquis iurisditio epi.t intellige hoc dictū doc.qñ ipi volebāt excludere epm sed si ipsi intendebant q eorū licentia requireretur accumulatiue cū licentia epi tunc nō ḡ set cōtra ius q istorū interest vt beneficiati nō dimittāt eorū beneficia.ita no.dicit Inno.in.c.fi.ō renū.t tene mēti illud dictū in resignatiōe beneficij vt requirat cōsensus patroni.t sic limita.q.c.q in dubijs. ¶ In glo.j.ibi quidā etiā dicūt.tē.no.primo ex ꝓcipio glo.bonā cautelā ad euitandā symoniam vt onera diuinorū celebrandorū apponant rei t postmodum res tradat simplr tūc enim transibit res cum illis oneribus.Sed aduerte q posset ꝺ cauillari.nō enī videt q res tēporalis t inanimata sit capax horum onerū vt sic onera dicant annexa rei.nā in effectu verba vident esse prolata cā instituendi.nam debemus inspicere ad quē verborū effectus dirigit.ar. in.l.cū pater.ff.de le.j.ꝫ fatendā sit hanc viā eē honestiorē vt nō videat ꝯuentio expressa inter tradētem t recipientē.fateor tñ q beneficiū pōt institui cū illis oneribus q beneficium est satis capax cum sit quoddam ius spūale t vniuersum.sicut dicim⁹ de hereditate.iuxta no.in.c.cū ad sedem.de resti. spo.vbi bo.gl.t in.c.q.w.de iudi.vbi dixi.ß q apponatur rei prophane modo predicto non videt vsq̄quaq̄ posse sustineri.t pro hoc qō.j.dicetur. ¶ Scō no.in alio hāc glo.in isto.x.siquidē tñ̄ tū dicit q opinio quorūdam fuit vt licite hec onera pñt deduci in pactū.t hanc opi.tenuit Goff.quasi cēt modus spūalis t nō tpalis.Sz tu cōsidera q licet iste modus cōnexat in se spūalitatē tñ res q̄ tradit est mere tpalis.ḡ nō videt licitū hoc pactum vt vnus det tpale t alius exp̄sse ꝓmittat spūale.ꝓ hoc c.j.de simo.t per totū.sed si ēet bñficium spūale qō daret cū ꝯditione seu modo diuinor ꝝ dicendorum tūc posset sustineri opi.istoꝝ scz vt symonia nō cōmittat q non interuenit hic aliqō tpale sed spūale cū spūali.in.c.ad qōnes.de rerū pmu.Sed ex alio posset ista pactio impugnari q bñficium spūale dz ꝓferri pure.vide tex.cū glo.bo.in.c.ij.de elec.lib. vj. ¶ In eadē glo.ibi ar.q sacerdos.no.istā gl.vsq̄ ad fi.t vide aliā bonā glo.xxj.q.ij.c.fi.t.c.suā.j.de symo.t Tancre.tenuit istā glo.dicit tñ q sacerdos nō debet celebrare hac intentione vt recipiat pecuniā.qō si faceret peccaret nō tñ cōmittit symoniam ex quo licite opas suas locat in necessitate.sed vide glo.in.c.vnicō.de cleri.nō resi.lib.vj.que dicit q si canonicus vadit principaliter ad officiū ꝓpt distributiones ꝓmittit symoniam mentalē.t de hac materia vide latius p Inno.t Hosti.i.c.iij.ne pla. vi.suas.quoꝝ dicta transtulit Jo.an.hic.nihil tñ addendo.nā dicit ibi Inno.q sacerdos nō potest licite suis parochianis vendere spūalia.vt i.c.non satis.de symo.etiā si indigeret.ß in casu indigentie compelli dēbēt parochiani ad subuenīēdū presbytero seu ad offerendum vt habeat vnde possit viuere.iuxta no.in.c.vt dominicis.j.de parochijs.t super rubrica illius ti.t vide glo.de consec dist. omnis christianus.ꝫ parochianis nō suis licite locat operas suas corporales exquo indiget ß nō spūales licet gratis possit eis impendere spūales.sed caueat q isti cōtractus nō misceant nec quo ad intentiōez nec quo ad vba.t sic sentit hic Inno.t Hosti.q nō sit licitū etiā pauperi pacisci vt aliqō tpale recipiat ꝓ obsequio spūali.sed mihi plus placet dictū istius glo.dūmodo nō intendat vendere spūale seu recipere pecuniā ꝓ spūalib⁹ ß pot⁹ ꝓ seruitio t recompensatione dānorū que sustinet trahendi morā ibi.nam video q vicario epi cōstituitur certa portio q̄ profecto nō cōstituit ꝓ seruicijs tēporalibus vt patet in.c.cū ex eo.de elec.li.vj.t in.c.quenit.ō ap.t.c.pe.s.ti.pri. Idē videm⁹ in māsionarijs q̄ solū habēt merā tpalitatem ꝓ seruitio spūali dūtaxat. Idez videmus q beneficia dant ꝓpter officia vt dicit tex.in.c.fi.de rescrip.li.vj.t alibi dicit q beneficiū est stipendiū clerici in.c.episcopus.s.eo.eo dem nō ꝑt clericus bñficiatus licite pacisci vt pro obsequijs spūalibus debeat recipere certam mercedem vt habeat vnde viuat.t pro hoc.j.q.ij.c.fi. vbi dicitur q stipendium est satis laboribus debitum.tē.

Nico. Abb.

De monachis.

¶ Reputat materia huius.c. difficilis propter iura vario modo loquentia sed infra deo ꝓpitio clare explicabitur.Et ꝫ dicit in summa.Ad presentationem religiosorū in eorum ecclesijs nullus debet institui per epm nisi prius ei cōgrua portio redditū assignetur.t hodie ꝫ c.extendit etiā ad religiosos exemptos.vt in.c.j.ꝺ eo.ti.li.vj.t adde nouā prouisionē que circa ꝫ habetur in cle.j.de iurepa.t vide de ecclesijs istoꝝ regularium tex.in cle.q regulares.de sup. pregli. pla. ¶ No.primo q monachi pñt hꝺ licite ecclias parochiales sibi subiectas q ad tpalia.t q̄ iure iste eccliē pñt eis ꝓpetere statim dicā post glo. ¶ No.scō q religiosi habētes ecclesias seculares subiectas q̄ ad tpalia nō habent ꝓ hoc ptātem instituendi eos sed solum p̄sentationez.institutio vero ptinet ad epm loci. ¶ No.tertio q habētes eccliaz quo ad tpalia nō pñt sibi appropriare oēs redditus eccliē ß reddi tus dūtaxat superfluos detracta prius ꝓgrua portione ꝓ vicario seu rectore ibidem instituendo t ꝓ iurib⁹ epalib⁹ psoluendis.Ex hoc infertur q habens eccliam ꝓmendā seu sibi traditā vt ꝓcipiat tpalia ad sustentationē sui nō pōt imutare statū ecclesie. vnde dz facere deseruiri ꝓ clericos seu numerū clericoꝝ ꝓsuetū t hospitalitatē more solito ibi tenere t ꝓsimilia onera explicare.qō clarius tz Inno.i.c. in lateranensi.j.eo.ti.t.c.pastoralis.j.de priileg.t hoc multū fac ꝓ ra dominos cardinales t alios habētes eccliās ꝓmēdatas.nā psupposito q eis ꝓmendate fuerint vt tpalia recipiant tenenť eccliās conseruare in statu solito t tātū percipere t lucrificare

redditus superfluos. ¶ sic debet intelligi concessio ex facto. ¶ hoc probatur apertissime per locū a maiori. nam si isti religiosi quibus conceduntur ecclie expresse vt reddit̄as p̄uertant in ꝓprios vsus nō possunt subuertere nec mutare statum antiquum ecclesie. multo fortius isti quibus ecclesie commendantur cum dubium sit in iure vtrum commendatarij ecclesiarū faciant fructus suos etiā superfluos. ¶ Nō. ibi cōgrua sustentationē. ¶ q̄ rector seu vicarius ecclesie licite c̄apit ex facultatibus ecclesie cōgruā sustentationē. nec distinguit hic an habeat patrimoniū vel nō. nam ex quo seruit altari licite capit sustentationē ex altari. j. e. cum ꝑm aplm. ¶ facit ad id qđ dixi in. c. eps. s. e. ¶ In glo. j. in fi. nō. ex glo. iuncto tex. q̄ etiā clerici seculares tenent ad hospitalitatem. ¶ intellige ꝑm Inno. ad solitā ¶ iuxta vires facultatū. nō eni tenēt oēs recipere ¶ postea mendicare. sed primo subueniēdū est seruitoribus in. c. de his de eccle. edifi. Item reparanda est p̄ius ecclia. vt i. c. pastoralis. de his que fiunt a p̄la. vbi bonus tex. in p̄n. ¶ ex alijs redditib⁹ poterit teneri hospitalitas. ¶ intellige nisi tanta sit necessitas. primi q̄ fame morerēt tūc eidem est subueniendū. nam tunc ecclia tenēt etiā vēdere bona mobilia ¶ imobilia ¶ etiā vasa ecclesie. xij. q. ij. aurū habet ecclesia. ¶ hoc casu etiam quo ad laicos elemosyna est in p̄cepto. lxxxvj. di. pasce. ¶ in. c. sic. xlvij di. ¶ Sed diceres tu in assignanda portione huic rectori seu vicario de quo in tex. quō ꝑsiderabitur hospitalitas tenenda. dic q̄ habebit respectus ad situm ecclesie. nam magi indiget qui ē ex vias cōes. Itē ꝑsiderabit ꝑsuetudo loci ¶ vbi religiosi omnia onera subirēt cessaret hec ꝓuisio in ecclesijs inferioribus. de quo dic vt latius habet in. d. cle. j. de iure repa. ¶ In glo. in v̄bo de ꝓuentib⁹ ecclie. no. hāc glo. ad quā q̄tidie fit remissio cū querit̄ de iure cōpetenti religiosis quo ad ecclesias eis subiectas. et vide glo. q̄si ꝑsilem. xij. q. ij. in sūma. ¶ vt clarius habeat hec materia. ꝓmo est aduertendū q̄ q̄nq̄ modis ꝓfit ecclesie seculares spectare ad religiosos. ¶ Primo q̄ ad iuspatronat⁹ dūtaxat. Scōo quo ad collationē seu q̄ ad institutionē tituli collatiuam. Tertio q̄ ad institutionē auctorizabilē. s. vt possint instituere p̄sbm etiā q̄ ad curā spūalē. Quarto q̄ ad tpalia tm̄. Quinto q̄ ad tpalia ¶ spūalia. ¶ Primo casu q̄si habēt ius patronat⁹ tm̄ nō ꝓfit capere aliquid de redditib⁹ ꝑ tm̄ ꝓsequūt id qđ ꝓsequit q̄libz laicus rōne iurispatronat⁹. vt in. c. cū seculū. j. de iurepa. nam ¶ eps habens iuspatronat⁹ in dioc̄si alterius aliqđ vltra nō ꝓsequit. vt. xvj. q. v. c. j. habēt tm̄ religiosi vnā p̄rogatiuā p̄ laicis q̄ ꝓsit exigere rōnem de temporalibus ecclesie. vt in. c. cū ¶ plantare. §. i ecclesijs. j. de p̄uile. ¶ habent custodiā ecclesie vacantis. vt in. c. bone. s. de appel. ¶ ibi plene dixi. et isto casu non habet locum qđ dicit in isto. c. q̄ nō ꝓfit aliquid capere de redditibus ecclesie. ad ꝗ de. q̄ regulares. p̄calle. sed habent dūtaxat p̄sentare rectorem ¶ respectu ꝑsentationis seruabitur qđ dicitur hic. nō aut̄ respectu augmentationis portionis. ¶ In scōo casu q̄ pertinet ecclesia ad eos quo ad iustū titulū collatoriū ¶ nō habet locum qđ dicitur hic. tum q̄ nō fit p̄sentatio ep̄o cum ipi instituunt rectorē. tū q̄ cum sit subiecta soluꝫ q̄ ad collationem nō ꝓfit extendere man⁹ ad tpalia ecclesie. vt in. d. cle. quia regulares. Idem dic in tertio modo q̄si ē subiecta q̄ ad institutionē tituli collatoriā ¶ auctorizabilē quo ad curā spūlē. nam ep̄s hz ecclesias subiectas quo ad vtrāq̄ institutionē. vt. c. cū ex iniuncto i fi. j. de herc. xvj. q. vij. oēs basilice. nec tamen potest extendere manus ad tpalia ecclie nisi quo ad iura ep̄alia. vt in. c. ꝑsenti. de offi. or. li. vj. x. q. iij. q̄ cognouim⁹. ¶ ō off. or. ꝓquerēte. multo fortiꝰ hoc nō poterit facere inferior habens hec iura de iure speciali. ¶ In quarto mō. s. cū ecclesia subest eis quo ad tpalia habet ꝓprie locū qđ ꝫ dicitur. ¶ in. c. auaricie. ē. eo. nā propter religiosorum inopiam q̄nq̄ papa vel ep̄s cōcedit eis eccliaz quo ad temporalia ¶ talis ꝓcessio intelligitur vt possint percipere reddit⁹ ¶ p̄uertere in vtilitatem ꝓpriaz intellige tm̄ ꝓseruata ecclia in statu suo pristino. vt ē. dixi. ¶ p hoc vide tex. bonum in. c. pastoralis. et ibi per Inno. j. de p̄uilē. ¶ in. c. pastoralis. j. de dona. habebūt enim p̄sentationē rectoris ex tali cōcessione vt hic dicitur. ¶ Quinto ¶ vltimō q̄si ecclesia est eis subiecta quo ad temporalia ¶ spūalia. ¶ tūc ꝓsidera q̄si ē subiecta pleno iurē nō habet locum formalitas huius tex. q̄ in tali ecclesia habēt ipsi plenā institutionē. vnde nō est necesse recurrere ad ep̄um p institutione. vt in. c. vnico. de capel. mona. li. vj. facit. c. q̄m de p̄uil. ipsi eni isto casu ponunt ibi vicariū ¶ deponūt. de quo vide bo. glo. et no. in cle. j. de excess. ꝓla. sup. v̄. ad mensaz q̄ multū notabiliter declarat q̄si ¶ quibus modis ecclesia dicitur ptinere ad mensam religiosoꝝ vel alteri⁹. Aut est subiecta in spūalibus ¶ tēporalib⁹. i. q̄ religiosi habeant ibi tpalia ¶ etiam institutionē collatoriam tituli nō auctorizabilem quo ad populū. ¶ tunc hz locuz qđ dicit hic. q̄ ꝓ cura populi dz recurri ad ep̄m ex quo eis nō est subiecta pleno iure. vt in. d. c. vnico. de capel. mona. ¶ ex his clare habes q̄bus modis ecclesia secularis potest pertinere ad religiosos ¶ in quibus casibus debet reseruari istud. c. ¶ Sed nunc restat examinare quo iure ecclie seculares possunt ptinere ad religiosos modis predictis ¶ examinabim⁹ glo. in singulis suis partib⁹. Nam ponit gl. quattuor modos. q̄nq̄ ptinent ad eos ex donatione laici. q̄nq̄ ex donatione ep̄i. q̄nq̄ ex p̄pria fūdatiōe. q̄nq̄ ex translatiōe iurispatronatus dūtaxat. vt q̄ forte acq̄siuerūt villam vbi erat iuspatronatus vel q̄ patronus laicus concessit eis solū iuspatronat⁹. ¶ Ad primū dicit glo. hic q̄ ex cōcessione laici intellige patroni ¶ ꝓsensu ep̄i transfertur ius in religiosos nō soluꝫ respectu p̄sentandi ꝫ quo ad temporalia. alle. xvj. q. j. c. vlt. ¶ idem videt velle glo. xvj. q. ij. in summa. ¶ hi hunc placuit ꝫ dictū glo. nam cum laicus patronus nō habeat nisi iuspatronatus nec potest disponere aliqtenꝰ ō tpalibus ecclesie. vt p̄batur. x. q. j. nouerint. non potest plus iuris transferre in religiosos q̄s ipe habeat vt in regula nemo pōt. ō reg. iu. li. vj. nec ob.

firmatio epi. qz cõfirmãs nõ donat aliqd ỗ nouo ꝫ tñ auctorizat donationẽ factã. c. iter dilectos. de fide instru. nec ob. c. pastoralis. de donat. qz illud c. loquit qñ eps donauit simplr ecclìam ꝓsentiente patrono. sed in casu nostro nõ donat epus qui hz ius disponendi de tpalib⁹ sed donat laic⁹ licet ꝑ gl. faciat. qz laicus donãdo ecclìam videtur donasse ſ solũ iuspatronat⁹ ꝫ ipam ecclìam qz verba sunt cõcepta in ecclìa nõ in ius patronat⁹. ꝫ p hoc nõ recederẽ a priori dicto. qz videt donare qõ suũ ẽ. ar. ff. l. serui electione. ff. de le. j. secus forte ſ patron⁹ dixisset ꝓsentiente epo donamus vobis talẽ ecclìam ita vt verbũ dño etiã referat ad epm. q casu loqt illud. c. pastoralis. t in hoc casu forte posset saluari hoc dictũ glo. t reperi qd do. An. etiã impugnat ỗ dictũ glo. sed saluat in duob⁹ casib⁹. prim⁹ qñ laic⁹ de facto possidebat totã ecclesiã respectu reddituũ t eã post cõtulit religiosis de ꝓsensu epi. t sic dic lo qui. c. vlt. allegatũ in glo. t facit. c. cũ aplica. de his que ſ. a prela. Posset de hoc dubitari rõne ꝓdicta. qz nemo plus iuris. tr. nec ob. iura alle. p eũ. qz loquunt qñ laici habẽt decimas cũ titulo t non potrat donatio verificari nisi quo ad totũ ius ꝫ in casu nostro põt verificari respectu iurispatronat⁹. Secundus casus ẽ qñ patronus tps fundationis ꝓtulit dotẽ ecclesie t eã subiecit religiosis de consensu epi. hunc casum nõ admitterẽ in ꝓiudiciũ epi t rectoris ecclesie. nam potest eẽ subiecta religiosis nõ tamen quo ad redditus. cum ḡ verba hoc nõ sonẽt non debet plus opari ista subiectio simpliciter facta ḡ illa quã facit ius cõe quo ad epm. t pro ỗ vide glo. prealle. in dicta cle. j. de excess. prela. que dicit q licet ecclesia sit subiecta etiam pleno iure religiosis nõ tamẽ per hoc possunt extendere manus ad redditus nisi ſ sit subiecta quo ad tpalia. t facit dicta cle. qz regulares. qñq; ſm glo. laic⁹ donat ecclesiã sine ꝓsensu epi t non valet ꝓcessio per. c. illud de iurepa. Aduerte ſ cõcessio fieret laico clarum ẽ q nõ valet etiã respectu iurispatronatus sine ꝓsensu epi. vt probatur in. c. j. ỗ iurepa. li. vj. sed vbi cõcessio eccle fieret loco religioso tũc necessario non requiritur ꝓsensus epi quo ad iuspatronat⁹. vt cõiter notãt doc. in. d. c. j. t tenuit Jo. xvj. q. ij. in summa. t puto q hz patron⁹ dixerit cõcedo vobis ecclesiam hãc q valet ꝓcessio respectu iurispatronatus qz si nõ valet qỗ ago vt ago debet valere vt põt ex quo peccat in materia t nõ in forma. vt probat in c. vno. de spon. li. vj. Nec obstant iura allegata in glo. qz loquunt quãdo patroni cõcedũt ecclesiam clerico seculari. nã tunc nõ habebũt licentiã concedendi iuspatronatus nec proprietatẽ eccle sed donare titulũ in ecclìa t hoc non põt laicus ỗ ex toto ꝓcessio nõ valet sed quãdo donauit loco religioso videt voluisse donare aut ex toto aut respectu iurispatronatus quod habebat ideo omni casu debz valere saltim respectu iurispatronat⁹. et ex his habes q ius potest cõpetere loco religioso ex donatione laici. Unum tamen aduerte q ex translatione iurispatronatus in psonam ecclesiasticam assumit tale iuspatronatus naturam patronatus ecclesie. vt probatur in tex. iuncta glo. in. c. j. vnde religiosi habent quatuor menses ad presentandum t potrũt exigere administrationem de temporalibus licet laici, nõ potuissent. ¶ Quãdo ꝫ t secundo mõ ecclesia pertinet ad religiosos ex donatione epi. t tunc aduerte ad formam ꝓcessionis. si enim donauit quo ad temporalia habebit locum qỗ. ſ. dixi. t intellige q hec donatio fiat ex causa cum cõsensu capituli. als non valet in. d. c. pastoralis. de dona. t in cle. ij. de rebus ecclesie. nõ allie. idem dic quando donatio talis fit per papam quỗ ad temporalia. vt probatur in. d. c. pastoralis. de priuile. Aut eps donauit pleno iure vtendo hac generalitate verborũ t glo. hic sentit q etiam operatur cõcessio respectu tpalium. sed glo. sentit ꝓtrarium in. d. cle. j. de excess. prela. nam ecclesia est subiecta epo pleno iure. t tamen nõ habet tẽporalia ecclesie. sed puto q habito respectu ad psonas religiosorũ. qz cõcessio eis fit vt habeãt vnde viuant qỗ tunc intelligit pleno iure. i. quo ad tẽporalia t spiritualia t hoc cãu poterit saluari dictũ huius glo. secus putarem vbi cõcessio fieret aliis personis t vbi papa ꝓcessisset ius nõ religiosis qz tunc priuilegiuz debet restringi propter ꝓiudicium eporum. Qñq; fit cõcessio simpliciter per epm vt qz dicit donamus vobis talẽ ecclìaz t tunc serua. c. pastoralis. de dona. t q alia iura cõpetant religiosis ex talibus cõcessionibus prelatorum ultra redditus temporales. vide Inno. in. c. i lateranensi. j. e. t Jo. an. hic post eum. ¶ Qñq; ex tertio religiosi habent ecclesiam ex fundatione ꝓpria. t tenet hic glo. q habeãt eam quo ad temporalia. allegat iura que hoc nõ probant. nec vtdeo q iure probatur hoc dictum glo. nam iura dicũt dũ ecclesia est cõsecrata pertinet ad epm. t succedunt iura que volunt rectorem ponendum in qualibet ecclesia in. c. cum nõ ignores. j. e. t. xvj. q. vij. oms basilice. nam vt. ſ. dixi. etiã eps edificãs ecclesiã in alieno territorio nõ habet nisi solum iuspatronat⁹ ergo idẽ dic in religiosis cũ totũ territorium sit epi de iure. ꝓcedat. c. j. de offi. ordi. Inno. ramẽ in. d. c. in lateranensi. j. co. videt prima frõte sibi ꝓriari. nã primo dicit q si religiosi edificarẽt ecclesiaz retinent sibi dñium tpale t plit ibi ponere vicẽ. tũ t deponere. t in alia glo. dicit q nõ possũt religiosi edificare ecclesiam cum protestatiõe vt sit eis pro grãgia seu p prioratu seu pro proprietate quadam. qz non possunt diminuere iura eporum. t vide ibi larius. sed posset glo. ista sustineri quando religiosi in auxilium ecclesie propriz edificant ecclesiam i loco vicino tunc videntur ambe vna ecclesia in effectu. sic potest saluari glo. in. c. eam te. de eta. t q li. t quod ibi no. doc. tamen nota hanc glo. propter ipsius auctoritatem. ¶ Ultimo mõ potest spectare ad religiosos iuspatronatus varijs modis vt quia dotauerunt ecclesiam tanꝫ laici vel acquisiuerunt cum vniuersitate vel patronus laicus dedit eis tãtum iuspatronatus. t q ius habeant dictum est superius. t ista superficialiter sufficiant qz multa dici possent que causa breuitatis omitto.

Hbec. Plures dignitates seu personatus in vna vel in diuersis ecclesijs quis habere nō potest. h. d. ponit dictū & eius rōnem subdit. ibi cū singula. ¶ Mo. primo ibi omni rōni. & omnis rō resistit vt qs habeat plures dignitates vel personatus. Est enī primo ꝓtra naturā recti sermonis. nam de eo q̄ habet duos canonicatus oportet dicere ecce. p. canonici venit. Item est ꝓtra ius naturale & diuinū qđ requirit q̄ vna sit cōiunx carnalis. ita & vna debet eē coniunx spūalis. Item & cōtra rōnem iuris canonici. qđ patet per se. Quarto ꝓtra ius ciuile fm q̄ nemo potest eē de duobus collegijs. l. j. ff. de colle. illici. nec habere duas militias. l. iij. C. q̄ mili. nō pos. & de hoc latius in glo. c. se. Et ex his infero ꝓsuetudinē nō valere ꝓtra dispositionē huius iuris. ad h qđ leg. & no. in. c. ad nostrā. de ꝓba. Infero etiam q̄ vbi dispēsandū eēt p papā nisi fiat ex legitima causa nō valet quo ad deū q̄ nō potest dispensare seu melius dissipare vniuersum ius nō solum humanū sed etiā diuinū. & sic tempera scōz gl. h. & vide bo. gl. i. c. nō ē de voto. ¶ Mo. ibi. assiduitatē. q̄ ocēs dignitates seu ꝓsonatus exigunt assiduitatē. i. continuā residētiā in ecclesijs. nec videt q̄ qs posset ꝓ alium in eis deseruire. alīs rō huius. c. nō concluderet. facit. s. de cleri. nō resi. i. c. ex pte. cum. c. se. &c.

Preterea. Habens plures dignitates alterā dimittere ꝓpellitur. h. d. primo narrat casum qđ scōd corrigi mandat. ibi. mandam⁹ ¶ Mo. primo q̄ qs non pōt eē archidiacon⁹ in diuersis ecclesijs. Item nota. q̄ regularis potest eē archidiacon⁹. ¶ Sed contra hoc oppo. de. c. sup eo. j. de regula. Sol. hec lra pōt intelligi dupliciter. primo q̄ iste ecclesie erāt seculares & iste erat clericus secularis. & tunc expone lram ibi regulariter pfessus. i. canonice. pmisit obedientiā prelato vtriusq̄ ecclesie. nam canon grece idem est q̄ regula. clericus enī secularis ꝓmittēdo obedientiā plato suo dicit ꝓfiteri. facit. c. legebat. & c. ego. M. ē. de iureiuran. & sic nō ob. ꝓtrariū. & hāc lec. sentit hic Goff. scōd pōt legi q̄ vtraq̄ ecclia erat regularis & cathedralis. & hanc sentit Hosti. & tunc ad contrariū respondet q̄ talis nō potest eē archidiaconus in ecclesia seculari sed in ecclesia regulari sic. & ita pōt intelligi tex. & fm hunc intellectuz nota hunc tex. q̄ in ecclesijs cathedralib⁹ regularib⁹ regulares possunt habere dignitates inferiores. & sic vide pluries obseruari. ¶ Sz p̄ hanc lecturam seu tex. sic intellectū oppo. ex quo iste finit ꝓfessus i alia ecclesia desinit eē ꝓfessus alteri⁹ ecclesie. q̄ non pōt eē canonic⁹ regularis vel monachus duarum ecclesiaz etiam ꝓsentientibus prelatis. vt in. c. constituimus. de clec. ergo eoipso q̄ fuit ꝓfessus in secūda ecclesia de licentia prelati prioris ecclesie desinit eē monachus vel canonic⁹ prime. ar. in iuribus p̄allega. & in. c. si quis iam translatus. xxj. q. ij. Sol. Inn. fatet contra. & dicit hoc ꝓcessisse ex gratia. sic etiam scōm eum processisset ex gratia vt isti daret optio cum non habeat propriam voluntatem. xij. q. j. non dicatis. In hoc tamen vltimo potest dici q̄ ex quo habebat dignitatez poterat explicare votum suum in spectantibus ad illam dignitatem. q̄ ex quo vnum conceditur omnia pertinentia concessa esse videntur. in. c. preterea. & in. c. prudentiā. de offi. dele. l. ad legatū. & l. ad rē mobilē. ff. de ꝓcu. ¶ Vltimo no. ex p̄dictis & ex tex. q̄ regularis q̄ legitime transfert ad aliam ecclesiam regularē iterum ibi ꝓfitetur. ꝓ hoc tex. in. c. abbatem. j. de ẏbo. sig. in verbo ꝓfessiōe facta. & vide qđ no. Jo. de lig. in cle. ne in agro. de statu. regu. ¶ In gl. fi. ibi. ff. de colle illici. l. j. nota tu canonista gl. q̄ quis non potest aggregari eē duob⁹ collegijs. & hoc intellige quādo collegia habent talia exercicia seu studia q̄ exercitium vnius prestat impedimētū exercitio alterius. nā posset contingere vt eodē tempore vocaretur ad diuersa collegia & nō posset vtriq̄ deseruire. vt no. in. d. l. j. & ibi per Bar. & vide de his collegijs per Inno. in. c. dilecta. de excess. pla. Item intellige glo. quando diuersa collegia non eēnt ordinata. nam quandoq̄ duo se habent vt totum & pars sicut est in collegijs doctorū & vniuersitate scholariū. nam quandoq̄ faciunt tm̄ vnum corp⁹ vt in rebus pertinentib⁹ ad ipsum corpus vniuersaliter consideratum. sicut etiam ē in vniuersitate Bononie vbi scholares vltramontani faciunt vniuersitatē de per se & artiste de per se & tamē nihilominus in certis actibus cōueniunt & faciunt vnaz vniuersitatē. nā tunc quis est de vniuersitate particulari & vniuersali. nō habetis hic alia vtilia.

Cum non ignores. Si electi⁹ ad secūdā ecclīaz nolnerit dimittere primā eligentes pōt resilire & electū nō acceptare. Et hodie poteris seruare h. c. in bñficijs residentiā requirentibus & etiā in curatis si de facto nollet dimittē primam ecclīam. primo ponit cā mādati. scōo manda tū ibi. cū igit. tertio soluit obstaculū. ibi. q̄ si. ¶ Mo. primo ꝓncipiū cū sua decisa q̄ vna ecclīa dz eē vni⁹ sacerdotis nō pluriū sic ecōtra sacerdos debet esse vnius eccle & nō pluriū. & in hoc facit ad decisionē huius tex. ¶ Nota secundo ibi i duabus ecclesijs tē. q̄ de iure cōmuni non potest quis habere bñficia in duabus ecclesijs q̄ habere locum in duabus ecclesijs eēt cōtra istū tex. dispensatiue tñ posset habere. vt in. c. de multa. j. e. in fi. & etiam de consuetudine in simplicib⁹ nō requirentib⁹ residentiam. vel in vno curato & simplici. de quo dic vt no. in. c. gratia. de rescript. lib. vj. & in cle. gratie. eo. ti. & in c. j. de consuetu. lib. vj. dicam i. c. cum iā dudū. j. e. ¶ Nota tertio q̄ si clericus vel prouisus non vult dimittere primum beneficium qđ requirit residentiam non tenētur electores ipsum acceptare quod bene notabis. vide tamē ad hoc oino per Inno. in c. fi. s. de cleri. nō resi. ¶ Sed contra principiū op. nam in multis ecclesijs sunt multi clerici vt canonici & habentes diuersas dignitates sicut archidiaconus archipresbr prepositus & similes. & sic ecclesia non est vnius sacerdotis. ¶ Solu. dicit Inno. q̄ ibi est episcopus q̄i est sponsus ecclesie. nec obstat q̄ sint ibi habentes dignitates. quia habent

officia discreta. ꝛ nemo pōt dici sponsus ecclie. nisi ecclesia sit sua. sed vt dixit eps ē sponsus ad quod significandū defert anulū. vt in. c. clerici. s̄. de vi. ꝛ hone. cleri. ꝛ in. c. ne p defectu pastoris. s̄. de elec. Item ꝑsupposito q in ecclesia sint plures clerici. et ibi nullus sit prelatus nō tamē singuli sunt prelati. nec ecclesia dicitur eē singulor̄ sed collegiū ꝛ prelatus habet iurisditionem in singulos ꝛ potest ꝓmittere cui vult curā animarum. vt in. c. irrefragibili. in. §. excessus. s̄. de offi. ordi. ꝛ dicit Inno. singula re dictum qō quotidie allegat videlicet q ad ecc̄ol legiū nō requirit q ibi sit plātus vel rector qō semp notabis ꝓ doc. l. j. ff. qō cuiusc̄ vniuer. nomine. Ex quo infert q facientes collegiū non tenent sibi eligere rectorē sed ipsū corpus habebit oēm ptātez quā solitus est habere rector. ꝛ poterit cōmittere iurisditionem ꝓtentiosam vel penitentialem alicui ō collegio ad tempus vel ad vitam. ꝛ eo casu quo cōmittit ad libitum nō cēsebit cōmissari⁹ habere curam vt sic incidat in. c. de multa. j. eo. sec⁹ autē vbi statuto vl̄ ꝓsuetudie nō posset r̄moueri. q tūc icideret in penā illius. c. q vacaret prima dignitas vel primū curatū acceptādo hoc scōm officiū. qō notabis nam saltē est vicaria ꝑpetua. ꝛ de his idē est iudicium. vt in de. j. de offi. vica. ꝛ limita p̄dicta ſm no. p Inno. s̄. de cōsti. in. c. cū accessissent. Et ex his pōt inferri ad solutionē qōnis. nunqd vicarius epi vl̄ alterius plati habentis iurisditionē censeat habere dignitatē seu curā quo ad hoc vt incidat i penaz c. de multa. ꝛ ſm hanc glo. Inno. videret dicendū q nō. q vicarius potest ad libitū remoueri. vt no. in de. ꝛ si p̄cipalis. de rescrip. ꝛ idē sentit Inno. in. d. c. de multa. ¶ In glo. in verbo ꝓsenserint. in fi. nota hanc lec. glo. Inno. tamē in. c. fi. de de. non resi. dicit q si canonici eligūt scientes clericū habentē bñficiū in eoz̄ cōcanonicū vident renunciasse iuri residentie si scienter fecerūt sed si ignorant p̄sūt recedere ab electione. put dicitur hic. ꝛ videt restringere ad electores ignorātes. sed rōnes glo. vrgent vtroqz casu. iō possum⁹ dicere saluādo vtrunqz dictum q aut clericus habebat beneficiū qō verisimiliter nō dimisisset propter scōm ꝛ tūc ꝓcedat dictuz Inno. in. d. c. fi. ꝛ limita. put ipe ibi notat. si aūt beneficiū scōm erat melius tūc in scientib⁹ ꝓcedē pōt dispositio huius tex. poterāt enī verisimiliter ꝑsumere illum dimissurum primū propter scōm. sic videmus in eligentib⁹ aliquē in epm. s̄. de elec. cū in cunctis. ex quo ergo iste nō vult facere residentiaz in beneficio. put debet nō tenent electores ipsum admittere. Et ex his habes vnam lec. sed huic obtex. in fi. dū pōderat scandalū electorum. nā cessante omni scandalo seruari debet qō dicit in glo. ar. in iuribus allegatis in ea. ꝛ forte metu huius ꝓtrarij. Inno. ponit secūdā lec. q iste clericus a principio nolebat dimittere primū. nec canonici volebāt acceptare eū ad scōm. postmodū mutauit ꝓpositū ꝛ volebat dimittere primū sed canonici indignati nolebāt eū acceptare. nec poterant illic ꝓmoueri sine scandalo iō fuit ꝓuisum. put hic dicit. ꝛ hac rōe ponderat hic scandalū iminens. nam arbitror q re integra locus erat p̄nit. ar. c. si tibi absenti. de ꝓben. li. vj. vnde cessante scandalo cui iste causaz deberat debebat cōsequi scōm ex quo re integra vōlebat ꝓmittere primū. ꝛ vtraqz lec. est bona ſ secūda magis ꝓsentanea lre. sūt ꝛ alij intellect⁹ huiꝰ lre de quibus nō est curandū q̄z diuinant.

Cum secundum. Ordinato ad sacros c q epm sine titulo nemine ꝓsentante ordinator vel successor ꝓpellit ij successarijs. ꝓuidere donec titulū habuerit. primo ꝓnit causa ꝓstitutiōis ꝛ correctionis iuris antiqui ꝛ noui ꝓmulgatio. secūdo determinatio casus ꝓpositi specialit. scōa ibi inde est. ¶ Mo. primo q ſm aplm licituz est clerico viuere de rebus ecclie. licet enī ipe aplus abstinuerit querendo sibi victū manib⁹ vt nō daret locum falsis aplis seu materiā exercēdi questū nō tamē ꝓ hoc imposuit legem alijs vt sic teneant facere imo expīse permisit vt hic pz. Est Hiero. pōderauit illud verbū viuere quasi licitū sit de beneficio ꝓcipere necessaria vite non autē luxuriari. vnde dicit ibi q sacerdoti de altari viuere non luxuriari permittitur xliij. di. in p̄n. ꝛ ponit luxuria ꝓ oñi luxuria seu illicita cōcupiscentia. Ex quo no. ꝙ beneficiatos cōuertētes redditus in vsus inhonestos. ꝛ crederem q si haberet ꝛ patrimoniū tenerent de suo reddere ecclesie qō male expenderunt. xij. q. iij. in. c. j. ꝛ ij. ¶ Mo. secūdo ibi. ad onus eligit. ꝛc. q clericus dicit deputari ad onus. nō enim ē facile digne gerere clericatū imo difficilimū ꝓpter onera annexa. ꝛ vide. xl. di. fere per totum. ꝛ pondera q vbuz altare largo mō cōphendit omnē ecclesiā. ¶ Item nota ibi a mercede q stipendiū clerici seu beneficiū est sibi quasi quedā merces rōne oneris. Et ex hoc infero q licite pauper locat opas suas spūales nec cōmittit symoniam ex quo nō p̄cipaliter intendit vendere diuina sed vt viuat. facit ad ea que dixi in c. significatū. s̄. e. ¶ Mo. ibi pz a sili. q princeps arguit ad sili̇tudinem rōnis q fort⁹ ꝛ subiecti possūt causas decidere ꝓ idētitatez rōnis. ꝓ hoc. l. nō p̄sit. ff. de legi. cū multis si. ¶ Mo. ibi de patrimonio iesu christi q bona ecclesiaz nō sunt prelator̄ sed patrimoniū iesu xp̄i suo sanguine acquisitum. dominiū ergo rerū ecclesiarum pertinet ad deū. ꝓ hoc c. cum ex eo de elec. li. vj. ibi de patrimonio ihu xp̄i ditari. ꝛc. ꝛ vide Inno. in. c. cū sup. de cā pos. ꝛ ꝓ prie. ꝛ glo. in. c. cā carpensis. j. de ẏ. sig. ꝛ est cōtra plātos reputātes se dños. ¶ Nota ibi. vt ipsa nois ratio. ꝛc. q licitū est arguere ab alluſiōe seu ab etymologia vocabuli. ꝛ dic q argumentū a vi vocabuli semp est valid̄ū in iure cū negatiue sumit. ſ affirmatiue valet dūmodo nō ꝓtradicat diffinitioni rei l. ij. ff. si cer. pe. ꝛ no. in. l. j. ff. de testa. declaro. mutuū dicitur q de meo fit tuū. vnde vbicūqz de meo nō fit tuum nō est mutuum. sed affirmatiue nō valet. q nō semp vbi de meo fit tuum ē mutuū. nam hoc cōtingit i ꝺonatione sic ꝛ in testamento dicitur testamentū ſm etymologiā quasi mentis testatio. verū est dicere negatiue q vbi nō est mentis testatio nō est testamētū sed affirmatiue non semper valet

qz codicillus est mentis testatio z tamē nō est testamentū. l. si idē. C. de codicil. vbi ꝺo diffinitioni nō ꝓtradicit valet argumentū affirmatiue sumptū. vt hic z in. c. cleros. xxj. di. cū multis similibus. ¶ Nota quare ordinati dicunt clerici. nā sic appellant ꝓpter significatuz vocabuli qz sunt electi in sortē seu partē dei z deputati ipius obsequijs. z sic sunt stipēdiarij dei ideo aduertāt ne sint proditores ¶ Itē no. ex hoc z ex tex. bonū esse hꝺe nomē bonū qz sepe homines assumunt argumentū ab etymologia vocabuli z q̄q̄ nō valeat argumentū ab etymologia nominis ꝓprij. qz nō sequit vocat angelus q̄ est. vel bonus ergo est. ex hoc qz nomina ꝓpria ad placitū sunt inuēta tamē ex horrido noie sepe homines suspicant sinistrū putātes a prauo euentu illud fuisse impositū. pro hoc vide bo. tex. cū glo. in l. facta. §. in danda. ff. ad treb. z iō dicebat Jo. an. q̄ si noia venderent deberēt cū magno ꝑcio bona emi. vnde detestandi sunt qui habēt noia ad habitū z recipiūt noia horrida. z hec ē vna de causis quare in coronatione pape mutat nomē. vt no. i ꝓoemio sexti. Itē nota q̄ papa solus pōt mutare cōstitutionē cōcilij. nam cōcilium nicenū fecit illaz ordinationē vt ordinatio sine titulo eēt irrita. vt patet lxxx. di. c. j. vñ solus Inno. hoc mutauit vt hic. facit c. significasti. de elec. vide qō ibi dixi. ¶ Item nota ibi nullo ꝑsentāte. tē. q̄ vbi quis fuit ordinat⁹ sine titulo ad preces alterius nō tenet ordinator puidere ordinato ꝙ pñtator. forte enī archiepūs ꝑsentans ordinādū dixit epō vndiq̄ illū eē idoneū. vel ynus epūs ordinauit clericū alterius ad ꝑsentationē illi⁹ distingue inter ꝓmissionē generalē z specialem. put habes glo. in. c. si epūs. j. eo. ti. li. vj. Et ex hoc infert Inno. q̄ epūs nō tenet examinare clericum ꝓsentatū per aliū epm si tamē sciat cū indignum peccat ordinando qō no. qz nō debet cōmittere rez illi citā ad petitionē illius qui dispensare nō potest. Nota casum in quo ꝓcedet lit. nō ꝓte. vt qñ ꝓceditur sup examinatione clerici. ¶ Nota ibi vite necia q̄ ordinator seu successor tenet puidē ī oibus ordinato vite necessarijs z sic in vestibus cibis z medicinis z si. sicut dicimus de alimētis. l. legatis. ff. de ali. z cib. leg. oēs glo. sūt faciles z expositiue z sal cū declaratione tex. fuerūt expedite q̄re capio glo. in verbo successores ibi ne in cleri oꝓprobriū. Inn. z Hosti. addunt alias rōnes. nā epūs tenet ex generali officio omnib⁹ puidere indigentib⁹ maxie clericis. xvj. q. j. possessiones. z. c. fi. z. x. q. j. p totum. vnde fortius debet puidere isti ordinato sine titulo. Itē oꝓprobriū est ipsi deo vt assumpti in eius patrimoniū mēdicent. nec ꝓcedit. d. glo. sequentis q̄ hic puniat ecclesia cū epūs puideat de mensa sua. pōt enī dici q̄ nullū subest peccatū nec rōne peccati tenetur successor sed potius ex quadā alia obligatione tacite ℨcta per ꝓdecessorem noie ecclesie. ideo tenetur successor. ar. in. c. dilecti. de foro. compe. z hec ratio magis stringit q̄ precedentes. fuit enim fauorabile ipsi ecclesie vt augeatur numer⁹ clericorum propter cultum diuinū. vnde nō potest dici q̄ in damnū eccīe cōtraxit. ¶ Sed circa istam partez glo. potest dubitari quid si iste ordinatus habz heredes respectu patrimonij sui nunquid prius sunt ꝓpellendi heredes q̄ successor in dignitate. Hosti. z cōmuniter doc. sequeñ. dicūt q̄ sic. siue dicamus ordinatorē fuisse obligatū ex quasi cōtractu siue ex delicto. nā obligatio descendēs ex ꝓtractu transit in heredē. l. veteris. C. de ꝓtrahen. z ꝓmit. stipu. ō iure canonico tenet heres ex delicto. vt in. c. fi. de sepul. dicit etiam Hosti. q̄ si iste ordinator viueret z haberet patrimoniū cōpelleretur ipse de suo prouidere z tātū assignare ordinato per se vnde viuere posset. qō dicit. pceděre etiā si ordinator esset depositus vel qualitercūq̄ amot⁹ ab epatu. Ego dubito vtrū hec dicta sint indistincte vera. nā iste tex. ꝓbet ar. in cōtrarium dū dicit huic ordinato prouidendū per ordinatores vel successores z indistincte mandat compelli successorem nec precipit vt discutiantur prius heredes ordinatoris. Et iō p solutione vera predictarū questionū eēt ꝓsiderandum vtrū ista obligatio que ꝓtrahit ex ordinatione sine titulo sit realis an personalis. nā si est realis. vt qz obligatur ecclesia dicta Hosti. nō procederēt. vt in d. c. dilecti. si esset personalis adhuc possent impugnari dicta sua qz nō debet haberi recursus ad ecclesiā propter ipotētiā p̄one qz delictū pcēdentis non debet nocere eccīe. ideo dicerē q̄ vbi ecclesia cathedralis ē potens tūc obligatio videt realis. nā quez admodū pōt sacerdos pñtare aliquē ad titulū suū vt in. c. per tuas. de simo. ita z epūs pōt ordinare vt ordinati viuant ex redditibus ecclesie cathedralis z iō tex. fecit mentionē de ordinatore tm̄ vl̄ successore. sed vbi ecclesia eēt impotēs tūc cum epūs deliquerit teneat ipse vel heres suus p regulā delictuz persone. ¶ In glo. in verbo ꝓponere ibi sicut medicus. nam medic⁹ quātūcunq̄ ꝓbat⁹ si postea reperit nō idoneus pōt reprobari vt in §. reprobari allegato in glo. z videt velle Jo. an. q̄ fit speciale ī medico fauore publice vtilitatis. sed tu dic idem eē in quolibet docēte lz enī quis fuerit in doctorē tanq̄ sufficiēs promotus si tamē post reperitur insufficiens debet reprobari z insignijs doctoratus priuari. pro hoc bonus tex. in. l. grāmaticos. C. de ꝓfessoribus z medicis. li. x. z de hoc etiā no. in. d. §. reprobari. nam in eis subest vtilitas publica cū ꝓpter pñsumptionē gradus doc. ad multa publica officia assumunt z ꝙ imperitiā multos ledūt. In eadē glo. ibi. totū sit de gratia. potest dici q̄ non vsq̄ quaq̄ cōtineat gratiā. qz vbi promouerēt ad bñficium debet superior esse cautus vtrū sit idone⁹ maxime cū tempore ordinationis multa pñt latere. ß sequens solutio glo. est tutior vt fiat examinatio ꝓpter nouā causam. Et habes ex hoc z ex glo. q̄ examinatus z approbat⁹ in licentia potest in examine doc. reprobari cū ex noua causa potuit inutilem se reddere. vt si fuit interuallū magnum inter licentiam z doctoratū. posset etiam dici q̄ nō dato intuallo adhuc licite potest reprobari ī examine publico nam anteq̄ aliquis adipiscatur gradū doctoratus debet ter examinari z trinā approbatoriā reportare. primo enim debet examinari a doctoribus pre-

sentãtibus. vt. l. nemini. C. de aduo. diuer. iudi. se cũdo debet examinari a doc. in priuato examine. tertio in publico. ad hoc facit. l. magistros. C. de p fess. et medi. iũcta de. ij. de mgris. et ita hz ꝓsuetudo et ꝫ ꝓsuetudo videt satis ꝓbata i. l. vnica. C. ꝺ archi te. lib. x. vbi dicit ꝙ debet aprobari seu reportare trinam victoriam in bello anteꝙ promoueatur. vt ibi dicitur. nõ enĩ potest in vnico examine depben di ex toto scientia vnius forte fuit punctuatus i ma teria sibi familiari. et ita no. Bar. i. d. l. vnica. et Ar chi. in. c. de quibusdã. xxxvij. di. et ꝫ no. cõtra sch̃o lares qui faciunt se promoueri tantũ per vnicũ ex amen. ¶ In glo. fi. in verbo hoc ignorauit. videt glo. velle ꝙ si eps sciebat titulum alteri debitum et ordinatus ignorabat tũc tenetur sibi prouidere de alio. in hoc bene loquitur. ar. ã. c. si beneficia. j. eo. ti. li. vj. Si autẽ vteꝙ sciuerit ordinator. s. et ordi natus tunc sentit glo. vt eps nõ teneatur quasi dolus cum dolo cõpensandus sit. l. cum ambo. ff. de com pensa. hoc dictũ glo. nõ placet mihi simpliciter sed restringerẽ qñ eps a principio nõ tenebat prouide re. vt in casu. c. sequentis. sed in casu nostro cũ eps teneatur isti puidere ꝓpter rões supra assignatas nõ videtur ꝙ fraus vtriusꝙ habeat eludere proui sionẽ huius. c. nam als de facili circũueniretur di spositio huius. c. qz epus ordinans aliquẽ sine titu lo et nolens obligare se ad necessaria vite conueni ret cum ordinando vt promoueret ad titulum alteri debitum et sic releuaret se ab hac obligatione quod nõ ẽ dicendũ cum dispositio. c. sit fundata sup pu blica honestate. vt patz ex rõnibus ꝑdict. iõ nec di recte nec indirecte põt ordinatus huic fauori renũ ciare. ar. c. si diligenti. de fo. compe. sed si eps ordi nasset bona fide ad titulũ quem nõ credebat alteri debitũ tunc poterit cõueniri nõ ex dispositione hu ius. c. sed ex generali obligatione qua tenetur oĩ bus indigentibus.

Pter cetera. Qui ꝫ ignoran ti scienter contu lit ꝓbendã quã nõ potuit illa euicta aliam quã potest ꝓferre tenetur. et est singularis dispositio. narrat primo factũ. secũdo mandat decerni et cãm exprimit ibi supradicto epo. ¶ Mo. primo ibi p cõmutationez. ꝙ in permutatione beneficiorũ in teruenit renũciatio et per cõsequẽs beneficiorũ va catio. de quo vide boaglo. in cle. j. de re. pmu. et in. c. si propter tua debita. de rescrip. li. vj. ¶ Nota se cũdo ꝙ prebenda vacãs ex cã permutationis nõ de bet ꝓferri alteri ꝙ pmutare volẽti et hodie collatio est ipso iure nulla. vt in. d. cle. vna. nec spãs apo stolicus potest tale beneficiũ acceptare. vt in. c. j. ꝺ re. pmu. li. vj. et sic hodie dispositio huius. c. in pri ma parte nõ habet dubiũ. ¶ Vltimo nota et tene menti casum mirabilẽ ꝙ ꝓferens scienter bñficium alteri debitũ tenetur illo euicto illi prouidere de eq ualenti beneficio. et sic est casus in quo donator te netur de euictione scienter cõferendo alienã rem alteri debitam. de hac tamen materia dic latius vt dicetur in glo. fi. ¶ In glo. ij. in fi. sed gl. nõ respõ det ad ꝑrium supra formatũ. doc. sentiũt ꝙ ꝑrium ꝓcedit in rebus ꝓphanis sec9 in rebus spũalib9 vt sũt beneficia. debet enĩ pure renũciari et nõ sub cõ ditione. facit qõ le. et no. in. c. ex parte. de of. dele.

¶ Sed opo. extra glo. alio modo. ex ꝙ enĩ ꝫ ꝑben da vacabat debuit valere collatio illi magistro. p. facta nec debebat retractari. ar. in. c. dilectus. el. ij. j. e. Inno. vario modo soluit. primo ꝙ propter frau dez hic adhibitã salti re ipsa papa ex officio suo retra ctauit illã collationem. que solutio ꝓma frõte vide tur improbari per. d. c. dilectus. et per id qõ sequit in sequẽti glo. nã ibi patet ꝙ a cõtra mandatũ pa pe epus cõfert alicui beneficiũ tenet collatio. nec re tractat licet epus aliter veniat puniendus. ¶ Sz põt dici saluando hanc solutionẽ ꝙ nõ solũ ꝫ ꝓtineba tur. puisio pape sed supplantabat is qui ex cã pmu tationis ꝓbendã resignauit iõ voluit papa puide re huic decepto. et intantũ equitas ꝫ suadebat vt hodie sit edictũ ius de nouo annullãs collationem talẽ ipso facto. vt jn. d. cle. vna. secũdo soluit ꝙ in istis spũalibus ẽ spẽciale vt interueniente auctẽ su periozis absq; alia traditione acqrat ius pmutare volentibus in rebus pmutatis. et no. bñ hanc solu tionẽ. quotidie enĩ allegat et ꝑ ea facit. c. si tibi ab senti. j. eo. ti. li. vj. vbi patet ꝙ ex solo titulo in istis spũalibus absq; alia traditione acquirit ius in re. hec tñ solutio licet sit vera et no. in se tñ nõ cõgruit huic littere. qz papa nõ interposuerat auctoritatez suã sed mandauerat tertio vt collationẽ illam face ret. Tertia solutio ꝙ papa acceptando renũciationem et mãdãdo alteri collationẽ aduocauit ad se tũ negociũ et sic eripuit ꝓtẽm ordinario. ar. c. vt nostrũ. de ap. et hec solutio satis potuit sustineri. Soluit et aliter hodie sed nõ est instandũ. p. d. cle. vnicã ¶ Sed hic querit quid sit capitulũ recipit ali quẽ in canonicũ auctẽ ꝓpria demũ prebenda va cante cõtulit alteri nunquid teneat talis collatio? Inno. et cõiter doc. ꝙ sic. qz nõ potuerũt dare ius ad prebendã vacaturã et sic ex illa receptione in ca nonicũ nõ habuit ille ius afficiens prebendam pri mo vacaturam merito collatio illi9 tanꝙ libere al teri facta tenuit. nec ob. si dicatur ꝙ ꝑsona eccl̃iasti ca nõ potest variare vt in. c. cũ autẽ. de iurepa. vbi dicitur ꝙ si patronus eccl̃iasticus semel psẽtet non potest amplius variare et pñtare alium. illud enim loquitur fm Inno. qñ ꝑsentatio fuit facta ad bene ficium vacãs. nos aũt loquimur de bñficio vacatu ro ad qõ obtinendũ nõ põt inferior citra papã da re ius. nec ob. c. relatũ. ꝫ. e. nam vt ibi dixi fatendũ ẽ ꝙ capitulũ obligat ad puidendũ illi nõ tamẽ seq tur ꝙ ꝓbenda ꝓmo vacatura sit affecta ꝑ eo. et tene menti ꝫ cõe dictũ doc. sz ego limito p vnũ pegrinũ et singulare dictũ Inn. in extraneo loco. ꝫ. ꝺ ma. et obe. in. c. statuim9. vbi dicit ꝙ caplm puidẽdo alte ri extraneo vel alicui de collegio postea recepto te neat puidere illi primo recepto quẽ illusit de reddi tibus cõibus iuxta formaz. c. dilect9. el. ij. j. e. et op time facit ille tex. nã caplm illud obligat ad illã pro uisionẽ ꝓpter trãsgressionẽ mãdati pape ita ꝺz hic obligari p transgressionẽ mandati legalis. vt in. d. c. relatum. in fi. ¶ Quid aũt in recepto a papa sub

expectatione prebẽde: plixe tractauit ꝟ Jnno. sed hodie habes tex. clarũ in. c. si põt. j. eo. ti. li. vj. vbi ꝓ q̃ ꝓbẽda primo vacans adeo ẽ affecta q̃ isto recepto auctoritate aplica vt nõ valeat collato alteri facta. ⁊ vide de materia qõ no. in. c. si capl'o. ⁊ in. c. si soli. de cõcef. ꝓben. li. vj. Et habes ex predicti bona diuersitatẽ ⁊ quotidianã inter receptuz auctoritate pape ⁊ recessũ auctẽ capli. ¶ Jn glo. fi. ibi. in veritate nõ dicit donare. nota q̃ collatio bñficiorũ nõ ẽ ꝓprie donatio. ⁊ ꝙ ꝟ vide glo. i. §. ex his. xxiij q. vj. sed ꝫ hoc facit q̃ respectu illius cui ꝓfert ẽ vera liberalitas. vt in. c. relatũ. s. eo. q̃ nõ debent isti teneri de euictione sicut nec alius donator. credo q̃ hoc fuit statutũ i odiũ collatoz ne iura spiritualia tractent ita fraudulenter ⁊ ne inducant ad conferendũ beneficia alijs debita. ar. in de. vna. in pn. de renũ. Et an ⁊ qñ donator teneat de euictione in rebus ꝓphanis. dic vt l. ⁊ no. in. l. ij. C. de euict. ⁊ in. l. aristo. ff. de dona. Et no. isti ꝫ glo. iuncto tex. ⁊ i fi. glo. ꝓclude clarius intellectũ huius. c. vt colligit ex dictis doc. ⁊ ex glo. aut eni vteꝛq̃ sciuit. s. collator ⁊ is cui facta fuit collatio. ⁊ tunc nõ tenet prouidere sibi de equiualente bñficio. qz dolus cuz dolo cõpensat. in. c. intelleximus. de adul. nec fuit iste ꝺceptus q̃ collationẽ ꝫ seipsũ decepit. ꝟ verũ quãdo eps ex mera liberalitate ꝓtulit. secus ni si tenebat ꝓferre rõne ordinis collati. put dixi. s. c. ꝓcedenti. aut vteꝛq̃ ignorauit ⁊ tunc nõ tenet isti ꝓuidere. qz cessat fraus sup qua fundare se videt iste tex. ⁊ intellige vt dixi in collatione facta ex mera liberalitate. secus si ex necessitate de qua i. c. ꝓcedẽti. aut eps sciuit ⁊ alter ignorauit ⁊ hz ꝓprie locũ iste tex. si autẽ econtra eps ignorauit ⁊ alter sciuit ⁊ tunc cessat ista. puisio. qz collator nõ fuit in fraude imo alius qui scienter beneficium acceptauit.

C Tm iam dudum. Opponenti plura cõtra electũ sufficit alteruz ꝓbare qõ ad cassationẽ eius sufficiat. vl specialius sic. Cassat electio illi⁹ q̃ possidz plures dignitates ataq̃ ꝓbẽdas ⁊ idem si detineꝫ aliquo vitio hic scripto. h. d. Et primo ponit sex que opponebant ꝓtra electũ. scõo diffinitionẽ qõnis ꝙditionalẽ. tertio rñdet tacite q̃stioni vel obiectioni. scõa ibi. mandam⁹. tertia ibi cum multa. ¶ Nota primo sex vitia seu defectus q̃ opponi possunt ꝫ electũ ad dignitatẽ ecclesiasticam ꝓprimo multitudo dignitatũ. Secũdo pluralitas ꝓbendarũ. Tertio ambitionis vitiũ. Quarto delictum auaricie. Quinto q̃ se ingessit ad dignitatez obtinendã. de qua querit. Sexto qz intrusit se administrando ante cõfirmationẽ optentã vel ꝓ eaz cassatam. ¶ Sed anteq̃ ꝓcedam ad vlteriora quero nunquid quodlibet ꝓdictoꝝ de q̃ se sufficiat ad cassationẽ electionis? cõclude ꝓut colligit ex dictis doc. q̃ primũ. s. multitudo dignitatũ sufficiat. ꝓbatur in. c. dudũ. el. ij. ꝫ. de elec. ⁊ clarius hodie in extrauagan. execrabilis Jo. xxij. vbi ꝓz q̃ tenẽs ꝺ facto plures dignitates vel ecclesias curatas sit ineligibilis. Circa scõm videlicet ꝓbendaꝝ pluralitatez dissensio est inter doc. nam quidã tenent ꝟ nõ sufficere. ar. illius. c. dudũ. vbi tex. tm se fundat super multitudine dignitatũ seu ecclesiarũ curataꝝ. Et ꝓ hoc facit iste tex. in. ꝟ. mandam⁹. vbi papa videtur multitudinẽ ꝓbendarũ copulare ad multitudinez dignitatũ quasi pluralitas sola ꝓbendaꝝ nõ sufficiat. Alij tenuerũt ꝫrium exponẽtes dictionẽ atq̃ ꝓ vel. nã sepe copulatiua resoluit in disiunctiuã. vt i l. sepe. ff. de ꝟb. sig. ⁊ no. in. c. ij. de rescrip. ⁊ certe ꝟ questio pendet ab alia nunquid sit licitũ obtinere plures prebendas? ⁊ de hac latius. j. subijciã. Tertia obiectionẽ. s. ambitionis vitiũ sufficit de per se est eni peccatũ mortale. ꝓ hoc. c. q̃ intantũ. s. eo. ⁊ vide bo. tex. viij. q. j. in scripturis. vbi ꝓz q̃ dignitas nõ est ꝓferenda ambientib⁹ ꝫ poti⁹ fugientib⁹. Et est ambitio quedã aspiratio ad dignitatẽ proceden ad actũ. Quartũ. s. auaritie delictũ per se sufficit. lxxxv. di. florentinũ. ⁊ no. hic in glo. Quintuz q̃ se ingessit sufficit ad cassationem. q̃ nemo debet se ingerere. vt in. c. qualiter. ꝫ. de elec. Sextum q̃ administrauit ante ꝓfirmationẽ vl post cassatã per se sufficit vt in. c. auaricie. de elec. li. vj. ⁊ in. d. c. q̃lit ⁊ qñ. Et ex isto sexto ⁊ quinto collige vnũ q̃ intrudens se in beneficio forte auctoritate principis secularis ⁊ postea impetrat illud a papa nõ facta mẽtione de intrusione ẽ repellendus. talis enim promotio fuit surrepticia. nam si papa sciuisset de facili sibi non prouidisset propter ambitionis vitium. Et quia ingessit se administrationi ante omnẽ ꝓuisionem. nam si repellitur ille qui habuit electionem ⁊ nõ expectata confirmatione administrauit fortius est repellendus qui ante omnem electionem ⁊ vacationẽ se intrusit in beneficio. ⁊ notabis ꝟ q̃ multi errant ⁊ iniuste possident postea beneficia. ⁊ vide quod no. in. c. si aplice. de preben. li. vj. in nouella. ¶ Nota q̃ intrusus dicitur qui titulo legitimo nõ precedente ingerit se administrationi etiam si ꝓcessit electio qõ notabis. Jdem est si priuatus fuit titulo legitime prius habito. vt no. Jnno. in. c. qualit ⁊ qñ. el. ij. de accu. ¶ Ultimo nota ⁊ tene menti si. tex. qui quotidie allegat q̃ ꝓ tolerantiã supioris nõ videtur dispensatio inducta in his que sunt contra ius. ⁊ circa hoc vide pulchram gl. iij. di. in. c. fi. Jn ꝓtrarium vide tex. cum glo. in. c. q̃ circa. de ꝓsan. ⁊ affini. ¶ Ultimo queritur q̃ supra dixi opinionẽs eẽ an pluralitas prebendaꝝ repellat quẽ a beneficio obtinendo nũquid de iure cõmuni possit quis habere plures prebendas vel plura beneficia simplicia. nam de curatis dignitatibus ⁊ personatib⁹ decisum ex. j. e. c. de multa. ⁊ in hoc multum instat hic Jnno. sed referam principaliores opiniones q̃ colliguntur ex glo. sua. ¶ Prima opi. q̃ inspectis iuribus antiquis non est licitum nisi in vnico beneficio intitulari. nam debet esse quisq̃ contentus ea vocatione qua vocatus est. ⁊ si non sufficit sibi illõ beneficium querat sibi victuz industria sua seu manibus. ad hoc. xxj. q. j. c. j. ⁊ facit. c. clericus victum xcj. di. ⁊ c. cum non ignores. ꝫ. eo. ⁊ lxxxix. di. i. c. singula. cum multis si. sed inspectis iuribus postea sequentibus videtur q̃ liceat plura obtinere. ꝓ hoc. c. cum ecclesiastice. de excep. ⁊ qõ le. ⁊ no. i. d.

c. dudum. ⁊ in. c. dilectus filius. §. de rescrip. ⁊ in. c ⁊ex in sinuatione. de procu. cum multis si. ¶ Secunda opi. q̄ nimia multitudo reprobatur a iure ꝑ duo vel tria simplicia licitū est possidere. pro hoc. c. q̄ i tantum. §. e. ¶ Tertia opi. q̄ in titulū non potest quis habere plura beneficia sed vnicum tm̄ sic vt q̄ denominetur solus ab vno beneficio sed alia habeat quasi in stipendiū dūmodo non requirāt residentiā. Quarta videt opi. Inno. in qua residet videlicet vt nō solū in beneficiū sed in titulū potest q̄s habere plures p̄bēdas sine aliqua dispensatione etiaz in diuersis episcopatibus. videt in requirere duo. primo vt tales p̄bende nō requirāt residentiam. secūdo vt eas obtineat nō propter fructū seu vtilitatem propriā ꝑ propter bonū publicū. vt q̄ ē persona industriosa ⁊ meli⁹ sit gubernare iste decem beneficia q̄z alius vnū. ⁊ ita respōdet ad. c. sanctorū. lxx. di. qō facit in oppositū. dicit enī illud intelligendū quādo propter cōcupiscētiam quis vult obtinere plures p̄bendas. illud enī nō licet nec iure cōmuni nec dispensatiue. Nec ob. ſm eū si dicat q̄ alienus eps nō debet eū recipe. vt in. c. fraternitatis. §. de cleri. nō resi. ⁊ in. c. primates. lxxj. di. q̄ illa iura loquunt de ignotis vel loquūt vt nō recipiant ad ordines sed quo ad beneficia recipi possunt ⁊ rōne būficiorū poterit eis p̄ferre ordinē. ⁊ notabis semp hoc dictū ¶ Ex hoc enī potes sumere vnā cautelā q̄n vis recipere ordines ab epō non tuo sine epi tui licētia. nā obtineas primo beneficium ab alio epō ⁊ tūc cuz ratione būficij incipias ee subditus eius poteris ab eo ordinari. ⁊ p hoc facit c. iij. de temp. ordi. li. vj. Nec ob. si dicat q̄ iste erit pplexus si epi mandarēt sibi ꝑria cū debet obedire priori nisi sūma necessitas vrgeat. ⁊ de h̄ vide latiꝰ hic per Inno. Hosti. aūt hoc tractans. i. c. sup inordinata. j. e. ⁊ in. c. ſkas. d ꝓcess. prebē. post multa cōcludit q̄ de iure cōmuni quelibet p̄benda seu beneficiū requirit ꝓpriū ministrū. vnde quēadmodū i pluribus castris quoz quodlibet requirit certos homines ad sui custodiam non pōt quis obtinere locū pluriū. ita ⁊ in beneficijs ecclesiasticis. dicit tū ne multe aie illaq̄nt q̄ dispensare poterit eps etiā propter p̄rogatiuā psone vt quis habeat plures p̄bendas nō in titulū sed in beneficiū. Et vt clare habeantur p̄dicta faciam⁹ duo mēbra. Primū nūqd ad iure possit quis obtinere plura simplicia. Secū dū in casu in quo de iure ꝓmuni nō est licita pluralitas vtrū eps possit dispensare. ¶ Circa primū cōcludo sic q̄ aut beneficia requirūt residentiā siue i specto iure cōmuni siue speciali statuto vel in dubie non est licitum de iure plura retinere. sunt enī incōpatibilia ꝓpter onus residentie. pro hoc. c. penul. §. de cleri. nō resi. ⁊ hoc ē ſm mentē iuris. nā quodlibet beneficiū creat ꝓpr̄ officiuz. vt in. c. ſi. de rescrip. li. vj. si vero nō requirunt residentiā. puta q̄ cōsuetudo est in oppositū que satis valet in simplicibus. vt in. c. cum oēs. de consti. ⁊ tunc aut sufficit vnū ad ꝓgrue sustentandū clericū ⁊ nō licet tenere plura beneficia propter vtilitatem p̄priam imo ē peccatū mortale cum sit ibi vitiū ambitionis ⁊ auaricie ⁊ occupat stipēdia aliorum pauperū. vt no. gl. in. d. c. dudum. ⁊ sic etiā potest intelligi. d. c. scōrū. vbi dicitur q̄ quis nō potest esse p̄bendari⁹ ⁊ canonicus in diuersis ecclesijs. Aut vnum per se nō sufficit ⁊ licet tenere plura vsq̄ ad cōgruā sustētationē. ⁊ sic possunt intelligi. c. gratia. de resci. p. lio. vj. ⁊ de. gratie. co. ti. ⁊ c. cum teneamur. a ꝓrario. §. e. ⁊ hoc quo ad primū. ¶ Ad scām nunquid possit epūs dispensare in casu p̄hibito assumendo dicta Jo. an. que solent multū allegari in. c. litteras. palle. vbi dicit q̄ in diuersis ꝓcclesijs pōt epūs dispēsare. in eadem vero pōt circa difformia beneficia ꝑ nō circa cōformia. vnde nō posset dispensare vt q̄s in eadē ecclesia habeat duos canonicatus licz possit dispensare vt ibi habeat dignitatē ⁊ canonicatū cum p̄benda. iuxta no. ꝑ glo. in. c. j. de cōsue. li. vj. Et est ratio diuersitatis. nā per dispensationē in diuersis ecclesijs vel in eadē circa difformia nō frangitur ibi numerus nec tollitur ecclie suffragium canonicorū. si enī in qualibet ecclesia est numer⁹ duo denarius potest iste cōputari ⁊ numerū complere in qualibet ecclesia ac suffragiū suū in singulis actibus ecclesiaz prestare. nam poterit vocari ad capitulum vtriusq̄ ecclesie ⁊ vtriq̄ dare cōsilium suum. idē erit si habet dignitatē ⁊ canonicatum in eadem ecclesia. nam poterit nūc p̄cesse vt habēs dignitatē ⁊ als tanq̄ canonicus. sed si haberet duos canonicatus frangeretur numer⁹ ecclie. fingeꝛ enī q̄ in ecclesia debēt esse duodecim ⁊ ex dispensatione sex obtinent dispensatiue omnes canonicat⁹ q̄z quilibet habet duos. h̄ enim nunquā poteris numerare duodecim canonicos nec habēt cōsilium nisi vt sex vnde ecclesia multū lederet. ¶ Sed aduerte q̄z quatenus simpliciter dicit q̄ in diuersis ecclijs potest dispensare circa duas p̄bendas non videt simpliciter p̄cedere imo tex. apertissime est i cōtrariuz in. d. c. sanctorū. vbi dicit q̄ licet ex dispensatione epi possit quis p̄esse duabus ecclesijs nō tamen pōt ex eius dispensatione ee canonicus ⁊ p̄bendarius in diuersis ecclijs. Et videt prima fronte mirabile vt indigeat dispensatione epi in diuersis ecclesijs ⁊ nō in diuersis p̄bendis. sed nō mireris. nā intellige illū tex. q̄ dispēsatio respectu ecclesiaruz fit propter vtilitatē publicā. sed respectu diuersaz p̄bendarū fit propter vtilitatē priuatā. nam p̄bēda dat canonico vt inde viuat nō sic p̄cise dat ecclesie curate ꝑ ꝑncipaliter vt populū regat. iō ex q̄ quis habet vnā p̄bendā nō ē licitū vt habeat scōaz intellige si ꝑma sufficit ⁊ sic ē. i ecclia q̄ vt dixi ibi nōt vtilitas publica hic ꝑuara ideo limitarē dictuz Jo. an. vt possit dispensare in duabus p̄bendis quādo vna nō sufficit als ꝓcedat illud. c. scōz. qō sic intellige licet ibi glo. diuinādo aliter dicat. Et plene circa hanc materiā vide qō dixi in repetitione. §. q̄ vero. in. c. extirpande. j. eo. ti. Et q̄ possit epūs in casibus p̄dictis dispensare licet būficia requirāt residentiaz ꝑbat apertissime iure antiquo ⁊ nouo. primo in. d. c. sanctoz. scōo in. d. c. de multa. j. e. nam cū. c. sanctoz. ꝓcederet epō generaliter dispensationē. c. de multa. solū ademit respectu ecclesiarum

curatax ꝛ dignitatū seu ꝓsonatuū ꝛ sic in alijs simplicibus remanet ius antiquū. l. ꝑcipim⁹. in fi. C. ō ap. ꝛ de ꝓsum. nōste. Et nūquid simpliciter sit adēpta dispensatio in istis dicet in. d. c. de multa. ¶ In glo. penul. in fi. ꝛ circa hoc vide qō dixi in. c. cū nō ignores. §. eo. ¶ In glo. fi. in fi. Hosti. adducit i cōtrariū illā. l. j. in. §. sciaz. ꝛ. l. ij. ꝛ l. §ꝛ si pupillus. ff. de instī. debet superior ꝓtestare ꝛ cōtradicere si nō valt cōsentire. Soluit ipse q respectu preteritorū ꝛ quo ad tāgentias subditoruz tolerantia pape operat permissionē ne anime illaq̄nt. sed q̄ ad illegitime ꝓmotū nō inducit permissionē seu dispensationē. quasi velit dicere q ex quo papa non cōtradicit absolute sunt aie subditorum istius propter fidē quā habebat. de quo vide opi. Guil. i. d. c. duduz, sed respectu istius qui indigne tenet plura beneficia nil operatur tolerantia pape propter malā fidem quā habet. ¶ Sed aduerte q fm h nūq̄ tollet ius p cōtrariū vsum etiā papa tolerante q videt fm hoc tolerare p patientiā nō aūt q velit ius relaxare. cōtrariū est difficile. sz pōt dici q vbi lex superioris hz ꝓsuetudinē in cōtrarū a ꝓncipio vel ex postfacto tollit lex supioris maxime supioze sciente ꝛ nō ꝺicente. q intellige si cōsuetudo ē alis rōnabilis. vt in. c. fi. de ꝓsue. ꝛ vide. ij. dī. in. §. leges. ꝛ qō ibi nō. sed vbi ꝓsuetudo nō cēt rōnabilis vel nō est cōmunis q aliqui seruant ꝛ aliqui nō. ꝛ tunc respectu nō seruantiū pōt ꝓcedere iste ex. qñ plures sunt seruātes q̄z nō seruantes. huc enī prope est patientia supioris scz in nō puniēdo transgredientes nō aūt causat dispensatio vel ꝓmissio.

O Electus filius. Recepto in canonicū q̄z cito facultas se obtulerit debet prebenda ꝛ interim habebit quotidianas distributiōes. h. d Continet quatuor dicta. primo mandatū aplicum secundo ibi. ad instantiā iustū ꝛ iniustū preceptuz legati. tertio ibi. cū ergo. iusti. ꝓcessus ꝓfirmationē ꝛ iniusti reprobationē. quarto ibi facientes papa lem subiunctionem. ¶ Nota primo q in spūalib⁹ licite intercedit cōpositio maxime auctoritate supioris. pro hoc. c. statuimus. de transac. ¶ Nota secundo q legatus etiā de latere, put erat iste epūs prenestinus qui erat cardinalis nō pōt dare ius ad vacaturū beneficiū. licet ergo legatus de latere possit bñficiū reseruare vacaturū sue collationi etiaz pro certa persona. vt in. c. cū dilectus. de iurepa. ꝛ in. c penul. de of. lega. li. vj. nō tñ potest dare ius ad beneficiū vacaturū vt hic. ꝛ potest eē diuersitatis rō. q̄z per reseruationē nullū ius acquirit persone. potest enī variare legatus ꝛ alteri cōferre beneficium reseruatū. ꝛ sic nō dat tanta materia captandi mortem proximi. sed si posset dari ius ad beneficiū vacaturū acquireret ius psone ꝛ de facili desideraret mortē alterius vt eius bñficiū posset obtinere. Nota vlterius q receptio i canonicū vltra numerū ꝓbendax nō dissoluit illax numerū ꝫ ꝓbēde remanent in pristino numero ꝛ solum ampliat numer⁹ canonicorum. ¶ Item nota ibi non obtinet institutus. q sine peccato recipit quis in canonicū etiam sine prebenda. ¶ Vltimo nota q receptus i canonicum sine prebenda debet accipere distributiōes quotidianas. ꝛ in hoc est iste bo. tex. sed Jo. ancaiillando dicit hoc posse procedere in receptis auctoritate capituli. nō autē in receptis de necessitate auctoritate papali. vel forte hoc ꝓcessit hic fm eum q canonici isti ꝓtemp serāt primū mandatū aplicū sed vt dixi ē cauillatio ꝛ diuinatio. nam papa man dauit istū recipi licet p cōpositionē spōte eū postea receperint tamen principiū fuit necessariū. Item papa nō fundat se sup ꝓmptu mādati sed tñ q. nō est licitū vt receptus in canonicū careat oino ꝓbenda. debet etiā habere subuentionē que haberi pōt salua integritate ꝓbendarū. ꝛ q̄z aliqui dixerint hoc. c. loqui de portionibus priuilegiatis ꝛ non de quotidianis distributionibus. hoc mihi nō placet q̄z tex. apellat portiones quotidianas. de hoc tñ dic vt plene dixi in. c. cum. ad. de consti. ¶ In gl. j. ibi hic nihil ꝓcipiebat. hec solo glo. diuersificat casus sed nō tollit funditus cōtrariū. nam licet in. c. relatum. aliquid ale paceret nihilominus habuit in promissis de cōferenda sibi prima prebenda vacatura. ꝫ quatenus prouisio ꝓtinebat vacaturaz ꝓbendam debuit irritari sicut ꝛ hic. Et per hoc dico q etiam sequēs solutio glo. nō est bona dūz dicit q vitium fuit hic expressum a laico quasi dicat i. c. relatum non fuit expressum vitium. i. non fuit sibi facta promissio de vacaturo. qō ē cōtra illū tex. iō solue formaliter, put ibi no. fuit q nō ex viribus promissionis ille fuit cōsecutus prebendā sed rōne canonie. q̄z ex quo erat canonicus non debebat carere prebenda. Et ponderauit ibi papa promissionē nō q ꝓmissio haberet artare illū eꝑm ꝫ ad maiorez aggrauationē illius epi qui differebat illi ꝓuidere ꝛ sic fecit hic papa. nam reprobauit ꝓmissionē ꝛ p⁹ mādauit isti ꝓuidere tanq̄z canonico. ꝛ vide bo. gl. in. c. ij. de cōcel. preben. li. vj. In glo. ij. ibi eligim⁹ te ad proximā vacaturā. pondera verba glo. nā ei⁹ mens est hec q si promissio fit respectu vacaturi canonicatus non tz. ad h enī vt teneat electio oportz q pure ac de pñti recipiat in canonicū. ꝛ si ꝓmittit sibi prima vacatura prebenda non tenet promissio nec habet inficere receptionem in canonicum quia ius canonie qō creatur ex receptiōe in canonicum est separabile a promissione vacature prebende. q̄ casu regulariter vtile nō vitiat p inutile. vt in regula vtile. ꝛ qō ibi no. de reg. iu. li. vj. Et pro hoc dico q opi. quozūdā nō ꝓcedit i eo q dicebāt q si receptio in canonicū ꝛ ꝓmissio vacaturi beneficij expediunt eē actu totū inficit. hoc enī nō est ver. quando ius receptionis ē sepabile a ꝓmissione vacature prebende. ¶ In eadē glo. ibi. ad quoddaz ius de nouo creatū. ꝛ istud ius causat ex ipsa receptione in canonicū. nam eoipso q eligit in canonicū acquirit ius vocis dande ꝛ alia exercēdi tāq̄z canonicus sicut ē videre clarissime i recepto i ecclijs regularibus maxime mēdicātiū. nā sine q̄libet ꝓbēda ex sola receptōe causat sibi qō dā ius vt sit ibi ō collegio Et inquātū glo. submittit q istud ius nouit creatū expirat qñ assignatur sibi beneficiuz vacās itellige

de beneficio prebendali ꝛ in eadē eccl̄ia. qz non po
test ibi habere duos canonicatus imo incōtinenti
post perceptionē secūdi vacat primus. vt in cle. fi. e
ti. ꝛ inquantū dixi qz vacat primus intellige qñ pri
mus est de numerarijs alʒ aūt nō ꝓprie vacat ꝑ de
sinit eē. vt i. c. dilecto. j. e. iō illud ius nō pōt ꝓferri
alteri vt quidam dixerūt. sed si de nouo reciperet
alter crearet ius de nouo. vt in. d. c. dilecto. Et pō
dera dictū glo. in alio dū ꝑsupponit qz beneficiū pre
bendale vacās potest cōferri huic recepto vltra nu
merū. nam Inno. sentit hic ꝙpositum dicēdo qz vt
nō augeatur numerus prebendarum debet cōferri
alteri qui succedat in locum mortui. Item dic qz
receptus in canonicum vltra numerū nō habz ius
ad petendū prebendam postea vacantem lz possit
petere vt sibi ꝓuideatur de superexcrescentib⁹ red
ditibus. ratio ꝝ eū quia superexcrescentes reddit⁹
frangunt numerū prebendarum. vt in. c. cum. AB
de consti. nō autem sic frangunt vacationem ꝓben
darum. certe hec dicta Inno. mihi non placent. nā
nō video qz frangat numerus prebendaz si ꝓben
da post vacans cōferatur isti post nouiter recepto
qz vt. s. dixi illud ius creatuz extinguitur. ꝛ iste suc
cedit in locū mortui ꝛ sanctus est vt habeat iste ꝙ
alter ne[illegible]et sic diu sine prebend⁹. vt in. c. relatū. s.
e. Itē puto qz receptus vltra numerum lz nō habe
at ius affectū ad prebendā primo vacaturaz. vt di
xi in. c. inter cetera. s. e. habet tamē ius canonie ra
tione cuius poterit implorare officiū iudicis vt sibi
ꝓuideatur de illa prebenda vacante. ar. opti. in. d.
c. relatū. nec video huic petitioni aliquid repugna
re. nō enī dico qz habeat ius ad illam prebendā sed
habet ius in genere vt petat sibi ꝓuideri. nec etiā
in alio est verū dictum Inno. dum dicit qz super
excrescentes redditus frangūt numerū. nam dāt
facultates frangendi nō frangūt ipso facto. vt pro
batur clarius in. d. c. fi. de ẋbo. sig. plene dixi in. d
c. cum. AB. de consti. In eadem glo. ibi auget nu
merum canonicorum nota glo. iuncto tex. ꝛ idē vi
detur probari in. c. pro illorū. j. eo. vt receptio i ca
nonicum vltra numerū augeat numerū canonico
rū sed nō prebendarum. ꝛ colligit̄ ꝫ arg. subtiliter
ex tex. nam si frangeret numerū ꝑbendarū nō va
careꝫ ibi amplius ꝑbenda qz vacatio contingit re
spectu numeri. vt in. c. dilecti. j. eo. sed ꝫ ꝛ in. c. rela
tum. s. eo. expectat vacatura ꝑbenda. ¶ Putarē ꝛ tamē qz vbi receptio vltra numerū fuerat simplex qz
imediate quo ad omnes effectus rumpatur nume
rus canonicorum. Et ita dicendū in om[illegible]ib⁹ alijs
collegijs. ꝛ isto casu puto ꝓcedere qđ. s. dixi. qz talis
receptus habeat oēm cōmoditatē in collegio quaz
habet quilibet alter seruata tamē integritate ꝑben
de. ꝛ ideo vt dicit hic Inno. si in ecclesia non essent
ꝑbende distincte nec portiones ꝓuilegiate q̄ succes
serunt in locū ꝑbendarum sed sunt portiones ꝝ
numerū canonicoꝝ ita qz portiones sūt accessorie
ad canonicū tūc talis receptus debet habere porti
onē suā sec⁹ vbi portiones eēnt ꝓuilegiate. ꝛ dicun
tur priuilegiate qñ ex priuilegio vel statuto fuit san
citum. vt ex omnib⁹ redditib⁹ eccl̄ie fierēt. ꝙ. por
tiones. nam iste portiones⁹ succedūt loco ꝑbenda
rū innumeratarū. nulla enī est differentia inꝰ por
tiones istas ꝛ prebendas distinctas nisi in facto. qz
ꝑbenda distincta distinguit̄ in certis redditib⁹ seu
possessionibus seu iuribus. vt puta qñ tres posses-
siones vel due depurant prouna ꝑbenda ꝛ illa pre
benda est proprie ꝝ vsū loquendi ꝛ ꝝ qz iura ca
piunt in ꝫ titulo. portio vero ꝓprie dicta est qñ oēs
redditus sūt cōes ꝛ percipiūt̄ per vnū loco capitu
li ꝛ in fine anni fiunt certe portiones ꝝ priuilegiū
seu statutū ꝛ cuilibet datur portio sua. Et ex ꝓdictis
habes colligere qz qñqz in ecclesia sunt ꝑbende di
stincte modo predicto qñ ex omnib⁹ redditib⁹ fiūt
portiones ꝛ ille qñqz sūt certe ꝛ determinate qñqz sūt
incerte ꝛ ideterminate qz diuidūt̄ ꝝ numeꝝ canonicoꝝ
vñ si sūt plures min⁹ habēt. si sint pauciores habebūt
portiones ampliores ꝛ secundiores. primo casu re
cept⁹ vltra numerū nō recipiet portionē. qz ille sūt
loco ꝑbende vocati ꝛ nō debet frangi numerus
determinat⁹. secūdo casu debet habere qz nō fran
git̄ numerus cū nullus subesset numer⁹ sed fierēt
portiones ꝝ qz sint ibi canonici. sed si receptio fie
ret vltra numerū nō simpliciter sed hoc adiecto vt
sit supernumerarius tūc puto qz ius istius recepti
sit vale tenue ꝛ exile nec rumpit in effectu numerū
destinatū. ꝛ de isto sic recepto crederez ꝓcedē opi.
cō tra. vt talis nō habeat vocē i capitulo nec aliquā
cōmoditatē habeat in ecclesia sed est quod dicaz ius
ventosum. nam nō agebāt isti in effectu numerum
rūpere ex quo dixerūt qz esset supnumerari⁹. ꝛ ex
hoc arguo ad collegiū doct. qñ habet numerū de
terminatum. ¶ In eadem glo. ibi. sed nunqd plu
res. no. glo. vsqz ad fi. ex quo habes questionē q̄ti
dianam nunquid possunt recipi plures in canoni
cos sine prebendaꝫ Glo. in effectu cōcludit ꝫ eē ar
bitrariū. ꝛ dic in hoc arbitratu venire vt ꝑsideret
numerus ꝑbendaꝝ. nā facilius admittit̄ receptio
quinqz vbi sunt quinquaginta q̄ vbi sunt tñ qnqz
ꝛ sic intellige dictū Jo. an. licet glo. aliter intellexe
rit. ꝛ ꝓ ꝫ facit qz ius nō resistit huic receptioni. vt
in. c. relatū. j. eo. ꝛ ꝫ. nec determinat numeꝝ ergo
recurrendū ad arbitriū supiozis. in. c. de causis. ō
offi. dele. l. j. ff. de iure deli. ¶ Sed ꝫ querit̄ quid si
recipiat̄ multitudo vltra arbitriuz boni viri nūqd
vitiabit̄ receptio omniū. Jo. an. ꝫ cōcludit qz si fue
rūt recepti successiue cassabit̄ dūtaxat receptio illo
rū qui fuerūt recepti vltra numerū arbitroꝝ. idē si
fuerūt recepti insimul ꝛ appareat de ordine scriptu
re. vñ ꝝ ordinē scripture ꝓtesteriores tunc repel
lūt̄. qz sic videt receptio facta. ar. in. c. mādato. j. e.
ti. li. vj. sicut dicit⁹ in sūma qñ in eodez volumine re
periunt̄ statuta ⁊. vt no. in. c. j. de cōsti. ꝛ in. l. omēs
populi. ff. de iusti. ꝛ iur. si aūt nō appareat de ordie
vt qz fuit dictū recipim⁹ vos oēs i canonicos ꝛ tūc
vitiabit̄ receptio omniū. qz tale nō ē sepabile ab i
utili. pro ꝫ. c. cū sup. de of. delega. ꝛ in. l. j. in §. tre
batius. ff. de aqua quoti. ꝛ esti. ꝛ ꝫ no. ¶ In gl. in
verbo cū se facultas. hec glo. sentit ⁊riū ad text. qz
de nihilo ꝓuidet ꝫ papa cum ex facto capituli ille
erat cōsecuturus hūc effectum. Glo. respōdet tres

effectus ponẽdo. nam alius citra papam nõ poterat dare seu p̃mittere ius vacaturum. ꝛ tene semper genti istam glo. q̃ nullus citra papam dispensat cõtra cõcilium. ꝛ facit. c. fi. de fi. p̃by. ꝛ vide glo. in. c. cum dilecti. de elec. plene dixi in. c. at si clerici. in. ij. de adulterijs. s. ꝛ iudi. Secũdus effectus q̃ ex ista p̃uisione habebit iste p̃bẽdas quotidianas Tertius pinguior fuit ista p̃uisio pape. q̃ mandauit p̃uideri cũ facultas se obtulerit ꝛ nõ simpliciter cuꝫ vacauerit. ꝛ multis modis põt se offerre facultas absq̃ vacatione. iuxta per superexcrescentiã reddituum. Inno. aliter. sed dicta glo. sufficiunt. Et glo. fi. ad idem tendit. Nico. Abbas.

Ut de fraternitatis.

Monstrauit electio cũ ad vnã p̃bendã duo eligũt. h. d. primo ponit decisa facti narratio ꝛ p̃sultatio. scõo rñsio ibi. nos

Nota primo tex. hic p̃ dictis Inno. in. c. maioribus. s. c. vbi dicit q̃ si duo eligunt simplicit ad vnã p̃bendam nõ vident electores diuidere p̃bendã in duas. s. q̃ vna p̃bẽda cẽt cõis duobus. requiritur eni factũ in diuisione p̃bende vt ibi plene dictũ fuit.

Nota secũdo q̃ vna eccl̃ia nõ põt p̃ferri duobus. intellige q̃n essent ibi vt singuli secus si vt collegiũ. q̃ tũc nõ p̃tingeret aliqua sectio sed ipsũ corpus collegij repsentat psonã vnius. arg. in. l. mortuo. ff. de fideius

Sed querit quid si reciperentur duo sub cõditione. i. vnus sub cõditione alterius puta eligimus illũ ꝛ si noluerit acceptare eligimus talem. quidã tenuerunt receptionẽ valere ꝛ extinguitur ius secũdi eo ipso q̃ primus acceptat. ar. in l. post aditã. ff. de impu. ꝛ alijs substi. dic ꝟ p̃cedere respectu huius. c. nã p hũc modũ non fit diuisio nec̃ dat ius ad beneficiũ vacaturũ sed alio respectu nõ tenet ꝟ receptio q̃ vota eligentiũ debẽt esse pura nõ cõditionalia. ꝛ idẽ in collatione. vt est tex. cũ glo. in. c. ij. de elec. li. vj. ꝛ hoc sentit ꝟ Jo. an. remittendo ad illud. c. ij.

Secũdo opp. videt etiaꝫ q̃ si duo pure recipiant ad vnã p̃bendã non põt cadere ille intellect⁹ vt vnus teneat sub expectatione alteri⁹ q̃ cũ non apparet ꝟ quo nõ possum⁹ vnũ p̃eligere. arg. l. duo sunt titij. ff. de testa. tute. So. glo. fatet ꝓrium ꝛ dicit q̃ mens littere nõ est q̃ illa bña possint habere illos duos intellect⁹ de qb⁹ in littera sed tm̃ primũ. sed voluit arguere q̃ etiam secundus intellectus nõ potuit sustineri de iure.

In glo. iij. ibi sed p̃bende diuidi nõ debẽt. intelligerẽ istũ tex. ꝛ cõsimilia iura q̃ p̃benda cõsistit nõ solũ in temporalitate sed etiam in iure spũali. vt q̃ p̃bende ꝛ canonicatus sunt p̃ueri. tũc eni ꝓprie apellatur hoc ius p̃bendale vnicũ ꝛ indiuiduũ. ꝛ sic intelligit. c. dilecto. j. eo. sed vbi p̃benda p̃sistit in mera tẽporalitate q̃ non ẽ annexa iuri canonie tũc nõ video repugnantiã si p̃bẽda per se ẽ sufficiẽs duobus quo minus possit dari duobus vt habeant illã cõmunẽ quemadmodũ oms canonici possunt viuẽ cõiter ex redditibus eccl̃ie simul collectis ꝛ q̃ primum intellectum senserit hic gl. potes colligere ex illis verbis ibi quasi dimidius canonicus. ꝛc. non enim esset dimidius si quisq̃ haberet ius canonie distinctum. fateor tamen q̃ sine maxima causa hoc fieri nõ deberet ne sint isti peioris cõditionis cẽ p̃decessor. ar. in. c. cum omnes. de consti.

In glo. fi. in fi. sed gl. nõ aperit ds possit in hoc dispẽsare. Do. an. dicit q̃ solus papa. nõ allegat. sed ego adduco bo. tex. in. c. dilecto. p̃alle. vbi expresse innuit q̃ etiam legatus nõ potest i hoc dispensare. est enim cõtra cõcilium turonense. ꝺ q̃ in. c. maioribus. s. eo. sed contra cõcilium nullus citra papam regulariter dispensat. vt no. s. c. pri. hoc autẽ papa potest facere q̃ in vno ẽpatu potest cõstituere duos. vt in. c. nõ autem. vij. q. j. fortius in vna p̃benda. ꝛ credo q̃ tex. dicat hic de rigore iuris. i. fm ordinem iuris. nam q̃nq̃ capitur rigor p̃ ordine ꝛ tunc rigor est idem q̃ vigor. ꝛ ita capitur in. c. super litteris. s. de rescrip.

Nisi essent.

Si duo electi ad alicuꝫ dignitatẽ cõpromittãt in iudices poterit iudex alterũ confirmare ꝛ alteri p̃ bono pacis de p̃uentibus p̃uisionẽ facere. h. d. Et primo recusat suspectam excusatiõez ꝛ ipius duo membra declarat. secũdo p̃missis motiuis sub certa moderatione illaꝫ approbat. secũda ibi. quia igitur. ista est pulcherrima dispositio ꝛ in toto corpore iuris non habes cõsimilem.

Nota ex tex. iuncta glo. p̃ima q̃ actus qui als̃ prima frõte p̃sumitur iniustus ex quo certo casu iustificari potest si gestus extitit a p̃uidis ꝛ honestis nõ p̃sumitur iniquus imo iustus ꝛ in casu possibili gestus. qõ est bene no. Et facit multũ ad no. p̃ Inno. in. c. ij. de dilati. vbi dicit q̃ si citatio prima frõte habeat iniusticiam in se licet possit aliquo casu iustificari nihilominus p̃opt̃ primam p̃sumptionẽ iniusticie nullius est momenti. nam posset illud dictuꝫ optime limitari per istũ tex. vt p̃cedat nisi iudex sit vir valde circũspectus ꝛ honestus. ita q̃ nõ fecisset illam citationem in casu a iure improbato. ꝛ p̃ hoc vide no. dictum Inno. in. c. j. s. de cleri. pegri. vbi dicit q̃ si quis probat se fuisse ordinatuꝫ ad certum ordinem a viro multũ p̃uido ꝛ honesto p̃sumendum est q̃ habeat alios ordines p̃cedentes. quia nõ est verisimile q̃ vir circũspectus ordinassꝫ eum ad maiorẽ ordinem nisi fuisset informatus de minoribus. ꝛ facit hoc vt solennitas p̃cedens extrinseca nõnũq̃ p̃sumẽda sit rõne p̃bitatis persone actum exercentis.

Nota secundo q̃ in iudicẽ delegatum potest cõpromitti licet hic tantum fuit cõpromissum tanq̃ in arbitratorem non autem tãq̃ in arbitrum. ideo etiam de iure ciuili hoc potest tolerari. Sed vnum notabis perpetuo ex hac littera q̃ si cõpromittitur in iudicem etiam tanq̃ in amicabilem cõpositorem potest iudex in eodem facto p̃cedẽ tanq̃ iudex ꝛ tanq̃ arbitrator. Et sic limita qõ hic i auc. vt. diffe. iudi. ꝛ in auc. si vo p̃tigerit. C. de iudi. per p̃promissum eni factum in iudicem nõ recedit̃ a potestate iudiciaria sed simul ꝛ semel põt iudex vtraq̃ potestate p̃cedere. Et nota aliud pulchrum dictum q̃ si iste iudex compromissarius excedit simpliciter metam iuris in pronũciando quatenus sit excessus seu a iure recessus debemus hoc

attribuere potestati arbitrarie. quatenus autē iu
dice procedit attribuendū est potestati iudicia
rie. ¶ Ex quo infertur q actus gestus ab habente
dignitatem potestatem semp presumitur gestus i du
bio ea potestate ꝑm quā actus tolerari potest. facit
qđ le. t no. i. l. iij. ff. de testa. mili. ¶ Item nota ibi
de redditibus. cc. tex. prima fronte mirabilē. ex q
aperte colligitur q arbitrator potest extendere ma
num ad rem super qua expresse nō fuit cōpromissū
nam hic solum fuit compromissum super dignita
te priozatus t tamē arbitrator nō solum ꝺdēnauit
priozem sed etiam extendit manus ad redditus ca
pituli qđ videt cōtra id qđ legit t no. maxime per
Bar. in. l. aquiliana. ff. de transac. t qđ ibi no. facit
tex. in. c. cum dilectus. ℈. de arbitris. vbi dicit q ar
bitri iudicare non valent nisi super his super qui-
bus extitit cōpromissum. Sed saluādo ꝓdicta pōt
responderi ad istū tex. q t hic valuit ista ordinatio
ꝓpter cōsensum ꝓcura. superuenientiū. vel q ℈ nō
extendit arbitrator manū ad extranea. nam fec cōdē
nationem in pecuniā que est estimatio illarū re-
rū t tamē adiudicando rem vni potest. ꝓ bono pa-
cis cōdēnare alteram partem in pecuniam. nec ab
hoc dissentit Bar. in. d. l. aquiliana. ¶ Item nota
ibi pro bono pacis. bonū tē. q arbitrator solū pro
bono pacis potest tollere de iure vnius t dare alte
ri licet clarissime ex pnunciatione sua hoc appareat
vnde notabis semper q nō solum i casu dubio po-
test tollere de iure vnius t dare alteri sed in cāu cer
to ex quo ℈ facit ꝓ bono pac. nam clarissimū debe
bat cē priozatū pertinere illi cui fuit adiudicat⁹ nec
rōne iuris cōpetentis in eo potest fieri condēnatio
in pecunia cū tractemus de re spūali sed solū ex bo
no pacis toleratur. sic ergo limitandus ē tex. in. l.
si societatem in. ℌ. arbitrorū. ff. pro socio. t in. l. si ō
meis. in. ℌ. recepisse. ff. de arbi. facit. c. is qui in fi. ℈
de maio. t obe. ¶ Nota ibi nō ex pactione ptiū. q
in iuribus spūalibus nō licet partib⁹ pacisci vt libe
re recedatur a lite t pro expensis seu pro bono pa-
cis aliqđ temporale detur alteri parti. nam cauēdū
ē ne ius temporale det pro iure spirituali qđ forte
cōpetit parti a lite recedenti. ¶ Nota ibi nō digni-
tas priozatus. q priozat⁹ dicit dignitas. t intelligit
Hosti. de priozatu quentuali t collegiato al's secus
t vide bo. tex. in clē. t si principalis. de rescrip. t rō
huius est. q ex quo habet collegiū per ꝓsequēs ha
bet iurisditionē in illos de collegio. iuxta no. in. c.
cum ab ecclesiarū. de off. oꝛ. t habet administratio-
nem rerū. ¶ In glo. ij. ibi. quox arbitriū si iniquū
sit. aduerte q glo. nō soluit de directo ꝓ eriū imo
potius multiplicat incōueniens. nam si arbitrium
istud erat iniquū. put. ℈. est deductū debebat rega
tari auctoritate supioris. Arbitror tamen glo. ha-
buisse bonū intellectū ideo clarius dic sic q licet iu-
dex vel arbiter nō possit cum bona ꝓscientia dare
de iure vnius alteri cum debeāt reddere vnicuiq
qđ suum est. in. c. fozus. de verbo. sig. tamē isti iu-
dices quo ad istā ꝓuisionē ꝓcesserunt vt arbitrato
res qui eligunt tanq boni viri ad cōponendū int
partes t pro bono pacis possunt de iure vnius da
re alteri dūmodo enormiter nō ledant qđ si fecerit
potest horū arbitramentū ꝑ supioꝛes reduci ad bo-
nam equitatē. vt in. d. ℌ. arbitrox. t qđ ibi no. ple-
ne in. c. quintauallis. de iureiur. t vide bo. glo. i. c.
cām. de elec. t in fi. glo. ¶ Sed quērit extra glo. qđ
si isti delegati adiudicassent priozatū ius nō haben
ti. dicit Hosti. q si nō haberet bonā fidem tuta esset
propter auctoritatē iudicis. ar. in. l. ses iudicata. ff
de re iudi. t. c. cū inter. de re. iudi. secus si haberet
malā fidem. t ℔ teneas quā cunq sentētia transi
ret in rem iudicatā. nā in illiq beneficialib⁹ licet sen
tētia transeat in rē iudicatā respectu illius ꝯ quem
lata fuit nō tñ respectu alterius ꝑ quo lata fuit. pro
q vide bo. glo. j. de cōcess. preben. c. j. t tex. in. c. cuz
dilecti. de elec. t Inno. in. c. ad aures. de rescrip. t
tetigi in. c. cū olim. de dolo t ꝓtu. Et est rō diuersi
tatis. q quatenus ē ꝓtra partez potuit ps iudica-
re iuri suo t acquiescere sine nō appellando. vt in. c
qđ ad cōsul. de re iudi. facit. l. absolutione. C. eo. ℈
respectu illius ꝓ quo lata est nō potest valere qm
sententia simpliciter declaratoria non potuit alteri
attribuere ius cū nō possit būficium obtinere sine
canonica institutione. ¶ In glo. in verbo ex iussio
ne ibi ex pactione ptiuz nō liceret. ¶ Sed ꝓtra hoc
t contra tex. oppo. aut ista fuit transactio t non de
bet valere etiam intercedente auctoritate iudic. vt
in. c. super eo. de transac. aut fuit amicabilis cōpo-
sitio. t illa potest fieri citra auctoritatē iudicis. vt ē
tex. in. d. c. super eo. in fi. So. dic q nō fuit ꝺa trans
actio nec tex. apellat transactionē imo pluries dic
eam fuisse ordinationē iudicū sed fuit amicabilis
cōpositio. Sed tu cōsidera q amicabilis cōpositio
potest interuenire sine omni datione rei tempora-
lis t tūc ex quo gratis recedit a lite nō insurgit ali-
qua sinistra suspitio. t de ista amicabili cōpositōe
gratis facta debet intelligi dictū. c. super eo. vnde
pondera tex. illius. c. dum dicit q si gratis t amica
biliter. t. c. q qñq ptes recedūt per amicabilē cōpo
sitionē sed nō gratis vt qꝛ pars vult habere aliqđ
tpale nō ꝑ recessu a lite qꝛ tunc esset transactio sed
ꝑ expensis factis t tūc hec cōpositio pōt habere or
tum a partib⁹ t sine iudicis auctē nō valet. tex. apt⁹
est hic t facit. c. cū prudē. de pacti. nā licet ptez simu
lent q ꝑ bono pacis ius tñ presumit contra q po-
tius capiat tēporale ꝑ renūciationē iuris spiritua-
lis. sed si cōpositio habet ortū a iudice t iudex ē al's
circūspectus t honestus tūc tolerat talis cōpositio
t ℔ glo. hic in sequēti qōne dicat auctoritatē iu-
dicis nō sufficere sine cōfirmatione pape. ꝓ hoc tñ
tenet hic Hosti. t cōiter doc. se. t idem gl. t Archi.
j. q. iij. ea que. t adducit Hosti. hanc lfaz vbi papa
nō dicit cōfirmam⁹ ꝑ toleram⁹. t sic nō inducit ius
de nouo. mihi placet dictū Host. sed nō ratio. quia
vbicūq in facto specifico ꝓnceps respondendo vel
scribendo dicit toleramus. videt dispensare super
illo actu al's illicito. tex. ē cum glo. in. c. qꝛ circa. de
ꝓsang. t affi. secus vbi papa toleraret de facto non
resistendo. qꝛ tūc nō inducitur dispensatio. t sic in-
tellige tex. in. c. cū iam dudum. ℈. eo. t adde hec ad
ea q ibi dixi. ℈ secm dictū vt dixi mihi placet. ꝓmo q

ꝓncipiū. c. vbi papa dicit ꝙ habuisset hanc ordinationē suspectā nisi illi fuissent puidi ⁊ honesti. ergo nō solū ista ordinatio in se nō erat malo animo carebat omni suspitione malicie propt̄ qualitatē ꝑsonaruz. ad idē tex. ibi. possunt ꝙ licite. ⁊c. nā antecē dicerēt toleramus dict̄. ꝙ licitē vigore illius ordiationis poterāt hanc pecuniā soluere. quare ꝙ dixit toleramus credo ꝙ ex toto non videret laudare ḥ factū ne assumeret in exemplum dicit se tolerare. multa enī sūt tolerāda ⁊ nō laudāda propt̄ malū qđ posset subesse. Sz aduerte qz tex. iste loquitur quādo fuit cōpromissum in iudicem nunqd autē cessāte ꝓmisso potuissent iudices ḥ facere dic ꝙ nō inuitis partibus qz regulariter nō possunt partes cōpelli ad cōpositionē. pro hoc vide tex. iuncta gl. in. l. j. ff. de no. ope. nun. ⁊ qđ no. in. c. cū inter. R. de elec. ⁊ vide qđ ibi dixi. sed si partes prestarent assensum suū ordinationi iudicis ꝓcederet iste text. eadē ratione. ⁊ iō ponderat hīc cōpromissū ex iudices ex se facere ḥ nō potuissent. ¶ In glo. fi. que ē sup verbo defuncto. no. glo. quā multi nō habēt i ea ꝙ extendit ꝓuisionem suā in casu mortis naturalis ad casum mortis ciuilis. nam supplet ad text. quēadmodū nō obligat̄ successor defuncto priore ita nec eo aliter remoto a dignitate. ⁊ idē cōmunit tenēt doc. super tex. Dicunt enim ꝙ qualitercunqz iste remoueatur a dignitate extinguitur hec obligatio nūmodo in fraudē nō renūciet ⁊ faciat suuz affinem vel neporem instituī. ⁊ sentiunt per ḥ doc. ꝙ ista obligatio nō transit in heredes ultius prioris. ꝓtrarium tenuit hic dd. Pe. de ancha. motus quia lra solū dicit vt successor nō teneatur nihil dicit de herede prioris. vnde quēadmodū obligatio cōtracta in personam epi in casu. c. cū secūdū. s. eo. transiit in heredē vt ibi voluerūt doc. ita dicendū in hac obligatione. Sed aduerte hoc dictū eēt verum vbi simpliciter obligaret ꝑsona prioris qz regulariter omnis obligatio transit in heredē. l. veteris. C. de ꝓtrahen. ⁊ comit. stipu. sed in casu nostro persona prioris nō obligabat simpliciter sed ad dandū pecuniam vt ꝑcē quandā. nam tenebatur dare de redditibus priozatus. eo ꝙ ipo ꝙ nō potest de illis redditibus dare liberat̄ ab obligatiōe. vt le. ⁊ no. in. l. talis scriptura. ff. de le. j. ⁊ in. l. in rōne. §. prorsus diligenter. ff. ad. l. fal. ⁊ in. l. si vsufructus mihi cum ibi no. ff. de fru. leg. facit tex. in. l. ꝙ te. ff. si certū pe. Ex his puto ꝙ existens in dignitate ⁊ nō ꝓcipiens omnes redditus ex quibus possit illi satisfacere nō obligat̄ de sup. pro hoc vide tex. no. in. l. legatum. ff. de ānu. lega. ¶ Item ex predictis no. ꝙ vbicunqz mors ciuilis operatur omnem effectum quē mors naturalis mors ciuilis equipatur naturali. pro ḥ bo. tex. in. l. deo nobis. C. de epi. ⁊ cleri. vide bonā glo. in cle. ne romani. de elec. licet aliud senserit glo. xvj. q. j. placuit. que dicit ꝙ mors ciuil nunqz equipatur naturali nisi in casibus a iure expressis. ⁊ vide de materia in. l. ex ea. §. i insulam. ff. de verbo. obli. ⁊ per Jo. mo. in. c. si ep̄s. de sup. neg. prela. lib. vj. per aliquos doct. in. c. cum sis de conuer. coniu. ¶ Opo. contra tex. in hoc ꝙ annua pensio erat soluenda alteri ex electis. nam cuz esset religiosus qđ patet ex eo qz electus fuit ad priozatū nō poterat hanc pensionē consequi cum religiosus nō possit habere ꝓpriū. xij. q. j. in. c. nō dicat Sol. Jnno. ponit hic duos intellectus ad tex. Primus ꝙ priozatus erat secularis ⁊ sic clerici erant seculares. ⁊ hec lec. satis potest sustineri. nam verbū priozatus ē generale ⁊ cōpetit tam religiosis ꝙm secularibus. vide tex. cū glo. in. c. cum de beneficio. j. eo. ti. li. vj. licet Hosti. instet ꝙ verbū capitulū ḥ possum. qz cōgregatio religiosoz dicit cōuentus. clericorum vero dicit capitulū. sed dic ꝙ fm etymologiam nō differūt licet hoc procedat de cōmuni vsu loquendi. ⁊ qñqz verbum capitulū adaptat religiosis. de quo dic vt no. in. c. capitulū sancte crucis. ō rescrip. Secūda solutio est vt intelligatur i religiosis ⁊ soluendo ꝓrium ē dicendū fm eū ꝙ nō dabit hec pensio isti religioso vt habeat eā vt propriam ⁊ sic possit ad libitū dare vel in testamēto relinquere ḥ habebit vt dispensator in administratione ⁊ poterit abbas ad libitū sibi auferre nisi haberet confirmationē pape. nec enim in illa eēt obedientiarius soli pape nec per abbatē posset illa priuari. ⁊ hec dicta no. singulariter. nam primo habes ꝙ religioso licite cōstituit aliqua pensio seu ꝓuisio nō vt faciat eā suam sed vt habeat dispensationē ⁊ intelligē ꝑmittente suo abbate vel sciente ⁊ nō cōtradicente. nam ⁊ seruus habet peculiū ex permissione dñi tacita vt expressa licet nō posset habere ꝓpriū. l. iiij. C. de manumis. ⁊ l. quā tuberonis. ff. de pecu. ⁊ facit ḥ contra no. per Jnno. in. c. dilectus. s. eo. vbi dicit ꝙ portiones priuilegiate non possūt esse in monasterio qz religiosi nō possunt habere ꝓpriū. nam certe ex quo superior cōcedit eis seu cuilibet eoruz certam portionē nō propter hoc dicūt habere ꝓpriū. ⁊ ad idem vide Jnno. in. c. insinuante. j. ne cle. vel mo. vbi dic ꝙ religioso vel monacho pōt cōcedi vt habeat vsufructum pro necessarijs suis. idē aperte tenuit Bar. in auc. ingressi. C. de sa. san. ec. ⁊ vide multū no. per Jo. an. in regula non est obligatorium. de reg. iur. li. vj. in mercu. vbi formatq̄ q̄stionem. nūquid valet statutum editum in monasterio vt quisqz habeat decem quolibet anno ꝓ indumentis. ⁊ tandem cōcludit ꝙ sic. ⁊ vide ibi rationes efficaces. ¶ Secundo no. ex dictis Jnn. ꝙ habens certam dispensationem ex confirmatione pape non potest priuari per abbatem suum. ⁊ ē notabile dictum maxime in pensione. et vide qđ plene dixi in. c. ꝓrecta. de confirma. vtili.

Bo illorum. Canonici priuilegiati a papa super certo numero si sponte receperunt aliquē supra numerum contra impetrantes a papa exceptione numeri vti nō possunt. h. d. Jn prima ponitur facti narratio. in secunda cause commissio. ibi. quia vero. ¶ Nota primo ꝙ hoc pronomen suum verificatur etiam in eo qui habet iurisdictionē i illo loco. nam hic fuit mandatum archiepo vt i aliqua ecclīa suffrāgū. ⁊c. ⁊ vigore illi⁹ mandati potuit prouidere in ecclesia suffraganei suiq̄ i vitate nō est

sua licet in ea habeat iurisdictionē. nam ista ecclesia sanctorum est cathedralis. vt in. c. fi. j. de ẏbo. sig. Et ex hoc ꝛ ex tex. no. ꝙ licet istud ꝓnomen suū qñ ꝙferat in materia vbi põt cõpetere verū dñium verificatur tantū in dominio seu in eo qui est domi nus. vt in. l. quintus. ff. de au. ꝛ argen. leg. si tamē fertur in materia in qua non daretur dominiū tūc late cõprehendit eum qui habet iurisdictionem seu aliquod ius in illa re de qua scriptum est. ꝛ pro hoc vide tex. in. c. si tibi absenti. eo. ti. li. vj. vbi clericus potest dicere ecclesiam eē suam in qua habet iurisdictionē. ad idem facit. l. qui tabernas. ff. de contra hen. emp. ꝛ ẏq. in. c. examinata. de iudi. Et ex hoc infero ꝙ si patronus etiã laicus in libello super iu repatronatus diceret ecclesiam esse suaz nõ ꝓpter hoc vitiabitur libellus cum largo modo potest dici sua ratione iurispatronatus quod habet in ea. ꝛ li bellus est late interpretandus in fauorem libellan tis. ff. de iudi. siquis intentione ambigua. ꝛ vide tex. cum glo. in. c. constitutus. de relig. domi. ita ꝙ verba impropriantur vt libellus saluet. ꝛ vide de istis pronominibus meus tuus suus bonam glo. in. c. j. de postu. prela. ꝛ tex. cum glo. in. c. quo iure viij. di. ¶ Nota secũdo ibi ecclesiastica districtione ꝙ excõicatio venit appellatione districtiõis ecclesiastice licet quidam dixerunt alibi ꝙ verbum districtio comprehendit alias penas citra cẽsuras eccle siasticas. ꝛ ꝙ excõmunicatio interdictum ꝛ suspẽsio veniunt appellatione censure ecclesiastice. nam ẏ vides ꝙ excõmunicatio venit appellatione districtionis ecclesiastice. ¶ Nota tertio ꝙ ius vocis dã de in capitulo ptinet ad canonicatum ꝛ nõ ad pbẽdam vt clare probat tex. iste i fi. ꝛ facit ad ea que dixi in. c. dilectus. s. alle. Et ex hoc infero ad notabilem questionem ꝛ quotidianam nunquid canonicus promotus ad sacros ante etatem legitimã de bet habere vocẽ in capitulo? tenerem ꝙ sic. patz qz principaliter ista potestas descendit ex canonia vt hic licet accidentaliter repellatur canonicus si non est in sacris. vt in cle. vt hi qui. de eta. ꝛ quali. ꝛ hoc tenet ¶Paulus in cle. generalem. de eta. ꝛ quali. licz glo. teneat cõtrariũ. secus eẽt dicendum vbi actus procederet ex ordine. quia tunc paria sunt vt quis nõ sit ordinatus ad ordinem requisitum aut ꝙ sit promotus ante tempus. vide glo. no. in. c. ei cui. e ti. li. vj. ꝛ eodem casu intellige dictam glo. in cle. ge neralem. Ex quo infero ꝙ beneficium curatum nõ potest cõferri existenti in sacris si est ante tempus promotus ꝛ multo fortius ex hoc vitiaretur impe tratio. ¶ Itẽ nota ꝛ tene mẽti hũc tex. ꝙ mandat quideri alicui de ꝓpetenti bñficio põt quidem ó ca nonicatu ecclie cathedralis etiam si pbẽda non va cet. ꝛ sic illud dicit cõpetẽs bñficiũ habito respectu ad qđ cõsequitur de presenti ꝛ qđ cõsecutur ẽ in p cessu tpis. ꝛ vide qđ dicit l. c. fi. j. co. ¶ Ultimo no. id ad qđ quotidie allegat ista littera ꝙ priuilegiuz cõcessum psone siue collegio pdict vnica ẓuentione spõtanea etiam si fuit cõcessũ in rebus ecclesie. sec dic vbi priuilegiũ esset cõcessum loco ꝓio seu ecclie qz tunc requireretur spatium. xl. annoz quẽadmo dũ requiritur in prescriptiõe cuiusꝙ rei ecclesiasti ce vel spũalis. ita singulariter voluit Jnno. in. c. ac cedentibuz. de priuile. ꝛ videtur ibi tex. fm ẏnum intellectũ. ꝛ de materia in. c. cum accessissent. de cõ sti. si autẽ priuilegium pariter cõcerneret psonatuz ꝛ ecclesiã tunc per prauentionẽ nõ perdit priuilegiũ quatenus tangit psonã sed nõ quaten9 tangit eccle siam sed requirit spatium. xl. annoz. vt dic Jnno. in. d. c. accedentibus. tũ intelligit ibi istũ tex. cũ si. qñ priuilegiũ cõcernebat sol̃ fauorem psonaz. vñ si eẽt ecclesie vtile illud priuilegiũ vel ista indulgen tia nõ violari potuissent ẏ canonici allegare istud priuilegiũ nõie ecclesie licet nõ nõie proprio qđ sp rabis. Et vide in silũ notabile dictuz in. c. veniẽs de transac. vbi dicit ꝙ si psona ecclesiastica cõtraxit ꝛ obligatus sit psonalis puta qz sup fructib9 si in cõ sequẽtiam ledit ecclesia poterit petere restitutionẽ in integrũ. secus vbi tm̃ lederet psona quo ad fru ctus quos faciebat suos. ꝛ adde glo. in cle. vna. de in inte. resti. ¶ Sed est notabile dubiũ in statuto ꝛ in cõsuetudine nunquid ꝙ vnã ꝓtrauentionẽ tolla tur cõsuetudo vel statutum. Et primo ꝓcludẽ vnũ casum qñ statutũ seu cõsuetudo sunt fauorabilia ecclesijs. tunc eni nõ tollantur per vnicam ẓuentio nem imo vnus solus de ecclesia poterit resistere omnibus ꝛ facere actũ retractari. vt no. dicit Jnn. in. d. c. accedentib9. Sed est dubiũ qñ statutũ vl cõ suetudo sunt fauorabilia psonis. ꝛ concluſiue dico ꝙ si ẽ allegialiter illi qui fecerũt statutũ seu rumpe re possũt ẓueniũt directe imediate tollit cõstitutũ saltẽ vt illã allegare nõ possit in ꝓiudiciũ alterius ar. hic. vide bo. tex. in. d. c. cũ accessissent. ꝛ sic intel lige Jo. an. in. c. ad audientiã. s. de cle. nõ resi. vbi hoc sentit. secus puto vbi aliquis ó vniuersitate fe cisset ẓ statutũ alijs scientibus ꝛ nõ ẓdicentib9. naz tũc nõ pstat clare de intẽtiõe vniuersitatis. qz fortz pphendit animo9 ex actu positiuo ꝙ ex actu neglectiuo. iuxta no. in. c. cũ eccliã sutrina. de cau. pos. ꝛ ppri. in psuetudine ẽ magis dubiũ ꝛ gl. valde no. i l. nemo. in. §. tpales. ff. de re iudi. sentit ꝙ nõ. ꝛ illã glo. sequit Jo. an. in. c. fi. de psue. ẞ ego czederẽ gl. pcedere fm distinctionẽ pdictã qñ aliqs de pl̃o fe cit aliquid ẓ psuetudine alijs scientib9 ꝛ nõ ẓdicen tibus vt ex ẏ nõ tollat psuetudo. ẞ requirit tm̃ tps quãtũ fuit reqsitũ ad introducẽdã psuetudinẽ. ar. iu regula pma. de reg. iur. ẞ vbi pl̃s collegialit ó di recto ꝛ scient fecisset actũ ẓ psuetudinẽ. credo idem dicendũ in ea qđ in pstitutõe. qz psuetudo nõ debz eẽ maioris roboris ꝙ sit cõstitutio. vt. l. de quibus ff. de legi. ꝛ j. di. cõsuetudo? ¶ In glo. j. in fi. nota plura ex glo. ¶primo ꝙ appellatione ecclesiaz puin cie veniũt ecclesie etiã q̃ sũt exempte q̃ sint i puincia sec9 si diceret in aliq̃ ecclias tuaz qz ecclia exempta nõ potest dici sua. ẞ bñ dz i puinciã seu dioceſi esse. vide bo. gl. in cle. frequẽs. de excel. pla. ꝛ tex. in. c. grauẽ. de offi. ordi. ꝛ facit ad cõnem ꝙ si papa ꝓces sit eẽo fruct9 pmi ãni bñficioz vacãtũ i dioceſi sua veniũt ecclie exempte. ꝛ vide qđ no. in. c. si ppt tua debita. de rescrip. li. vj ¶ No. secũdo ꝙ archiepus pt largo mõ dicere quãlibet ecclesiam puincie eẽ suã. ꝛ

hoc rõne iuris qõ habet in huiusmodi ecclesijs. Nota vltimo mirabilẽ casũ vbi in bñficialib⁹ fit larga interpretatio cõtra casum. c. ẽ̃uis. de preben. li. vj. Et ideo Jnno. multũ instat hic. vtrũ regulari tenẽ mandat̃ puideri in aliqua ecclesia suarum veniãt ecclesie alterius diocesis q̃ tñ sunt in pucia sua. ⁊ licet in hoc fuerũt opi. ipse tñ finaliter cõcludit q̃ sic. maxime q̃ apponit illa clausula ꝺictoꝛes cõpescẽdo. ⁊c. nã nõ potest intelligi de ecclesijs soluz pinentib⁹ ad eũ. q̃ nõ potest seipsũ cõpescere. in. l penul. ff. de ar. Cõcludẽ in hac materia sic. q̃ aut scribitur ei qui est obligatus pꝛouidere impetranti q̃ eũ ordinauit sine titulo. ⁊ tũc si simplicit̃ dicit̃ vt puideat in aliqua ecclarũ suaꝝ nõ veniũt nisi bñficia in quib⁹ habet collationẽ. ar. in. c. cũ ẽm. §. eo. ⁊ hoc casu põt sustineri opi. quã cõiter reꝓbãt hic doc. Aut nõ erat obligatus ad puidendum illi. ⁊ tñ si apponit clausula ꝺictoꝛes. ⁊c. debet intelligi pꝛo ut hic habet̃. vt cõpꝛehendat oẽs ecclesias pũncie hoc enĩ videt̃ importare illa clausula rõe predicta. ⁊ hoc respectu potest dici q̃ nõ fit larga interptatio q̃ importat hoc sensus illius clausule. q̃ in dioces ppria non potest seipsum cõpescere. Aut nõ apponitur illa clausula. ⁊ forte eẽt dicendum ↄtrarium. vt tantũm ecclesijs imediate sibi subiectis faciat illi pꝛouideri. q̃ littere debẽt stricte intelligi. vt. d. c. ẽ̃uis. licet Jnno. hic sentiat oꝓsitũ. ¶ Jn glo. ij in verbo cõtradictionis no. bene hãc glo. quã multũ nõ habẽt. ⁊ fuit addita a tpe Jnno. ⁊ vult in effectu q̃ per istam clausulã ↄtradictoꝛes cõpescendo datur iurisditio nõ solũ inter ptes. sed etiã ↄtra extraneos cõtradicẽtes de facto. secus aũt si ↄtradicant de iure. ⁊ est hoc magni effectus. nã regulariter delegatus nõ habet iurisditionẽ in extraneos turbantes ptes nisi q̃ sua iurisditio impedit̃. ⁊ ita loq̃tur. c. j. de offi. deleg. ⁊ pꝛo hoc vide bo. gl. in. c. nõ solum. de apel. li. vj. que valde notant̃ dicit q̃ inouata per tertiũ apellatione pendẽte nõ reuocãtur officio iudicis ad quẽ. sed debet ille cõuenĩri coꝛaz iudice sup. ⁊ dic vt ibi plene no. sed virtute huius clausule secus est dicendũ. Et aduertendũ q̃ dubitari potest circa istã clausulã de virtute cõpꝛehensiua nam cõpꝛehendit hec clausula etiã extraneos. vt. ꝛ dixi ⁊ cõmuniter tenent hic doc. licet Jnno. multa dixerit. Jtẽ poterit ferre delegat⁹ sic datus excõicationem generalẽ in omnes qui ↄtradixerunt de facto. ⁊ ita fecit iste archiepꝰ. intellige tamen quãdo aliqua causa pcesserit. nã nõ debet ferri excõicatio p futuris culpis. vt in c. romana. in. §. caueant. de sen. ex. li. vj. ¶ Dubitatur secũdo vt dixi de vi durariua. i. quãto tempe durat ptãs data p hanc clausulam. Jnno. ponit duas opi. Prima q̃ duret etiã post sniam si tale ẽ negocium in quo ferenda ẽ sententia. non tamẽ durat potestas nisi per annũ post sniam latã. vt in. c. querenti. de offi. deleg. Si vero nõ ferẽt sinia vt puta mandat̃ vt faciat puideri tunc durat potestas donec mandatũ impleuerit. postea vero extinguit̃ potestas post mãdatũ executũ. Sz mihi placet opi. quã tenet Jo. an. in. d. c. querenti. vt annus nõ detur indistincte post latam sententiã si enim executus est sententiã suam. ⁊ aliquãdiu ille pacifice possedit expiret pꝛorsus citra annum ptãs ultius delegati. q̃ annus nõ datur nisi pro executione fienda. vnde cessat tempus ex quo executio est facta. ar. opti. in. l. a filia. ff. ad trebel. ⁊ in. c. cũ cessante. de apel. Sed si incõtinenti missus in possessionẽ molestatur tunc potest exercere officium suũ quia nõ potest dici eũ fuisse executũ ex quo incontinenti est facta turbatio. ar. in. l. diuoꝛtium. ff. de diuoꝛ. canonizata. de pe. di. j. ⁊ in. c. nã ⁊ ego. j. de. ẽ̃ sig. ita dicerem i negocio vbi sentẽtia nõ est ferẽda vt si ẽ executum ⁊ aliquãdiu pacifice ille possedit. licet postea turbetur nõ potest iste cõmissarius se vlterius intromittere. Et ex hoc infert̃ q̃ ad vim turbatiuã parum aut nihil operatur ista clausula. Sz aduerte ad alium notabilẽ effectũ quez sentit Jo. an. in. d. c. querenti. vbicũq̃ enim deputatur quis ad nudũ ministeriũ apposita ista clausula poterit in ipius executione exercere iurisditionẽ cõpescendo cõtradictoꝛes sine qua nullam habẽt iurisditionez per tex. illius. c. fi. licet gl. ibi dubitet. ⁊ hosti. tenet ꝛium in. c. cum nostris. de cõcess. preben. mot⁹ per c. ex lris. de of. dele. sed illud. c. nõ ob. q̃ ibi delegatus simpliciter cõmisit vices suas in executiõe illi⁹ actus. ideo transiuit iurisditio. sec⁹ vbi cõmitteret nudũ ministeriũ. Et ex ꝛ infero q̃ deputat⁹ ad ponẽdum aliquẽ in possessionẽ nõ habet iurisditionẽ in ꝺictoꝛes. nec potest exercere idem si deputaret̃ ad conferendũ. ⁊ ideo fuit apposita hec clausula cõtradictoꝛes. ⁊c. ⁊ hoc ẽ addendũ ad pmũ mẽbrum in quo fuit tractatũ de vi cõpꝛehẽsiua. ⁊ ꝛ no. quia sunt quotidiana. Et aduerte q̃ alia clausula etiam hodie multũ inoleuit. videlicet ponas in possessionẽ defendas inductũ. ⁊c. Et dubitat̃ quãto tpe durat ptãs illius clausule. Quidã dixerũt q̃ durat ad instar ptãtis cõseruatoꝛis. de qua ptãte habet̃ in. c fi. de offi. deleg. li. vj. ⁊ sic q̃ nõ claudat̃ anno. Jo. an. hic dicit q̃ audiuit curiã tenere q̃ si aliquãdiu iduct⁹ in possessionẽ pacifice possedit expirat ei⁹ potestas. ⁊ satis mihi hoc placet ne ꝓiudicet̃ ptãti ordinarie. ar. in. c. ad hoc. de rescrip. ⁊ vide archi. in. c. scienti. j. e. ti. li. vj. vbi videtur tandẽ hoc tenẽ. Glo. iij. est facilis. ¶ Jn glo. iiij. in ẽ̃bo inuestituit. ibi nõ adipiscit̃ quis possessionem. de hac materia vtruz per inuestituram trãsferat̃ possessio⁹ dic vt no. Jo. an. in. c. transmissam. de eles. dixi in. c. ij. de ꝓsue. ⁊ dic vt ibi. ¶ Jn ea. glo. ibi ⁊ sic. q̃ hãc decre. hec opti cula glo. vsq̃ ad fi. tractat de executoꝛe dato ad faciendũ pꝛouidere. nũquid possit ipse puidere. ⁊ finaliter concludit q̃ nõ. ⁊ rñdet ad tex. q̃ ista iuestitura nõ valuit. Jnn. varie loq̃tur. ꝛ tãdẽ ponit vnaz solutionẽ notabilẽ q̃ multũ allegat̃ dicẽ enĩ dfiaz cẽ int̃ mandatũ factũ vt faciat puideri ⁊ mãdatum vt faciat assigri. Primo casu pcedit dictũ glo. scõo ẽ̃ pcedit iste tex. põt enĩ ipse pmo puidẽ ⁊ postea cõpellere ad faciendũ assigri bñficium de facto. quasi velit q̃ illa verba facias puideri sonẽt in ius. iõ ius est conferendũ per alium. sed illa verba facias assignari sonant in factum. vnde videtur sibi data potestas puidẽdi. nã qui vult pꝛosequẽs vult añcedẽs

z per hoc vide bo. tex. in. c. ex pte. ī. de spō. vbi verba executiua p̄supponūt dispositionē. ita dicēdū in proposito. z vide hosti. in. c. cuz nostris. p̄alle. vbi voluit q̄ nō sit dr̄ia inter predictas formas. ꝫ vtroq; casu possit executor prouidere qđ non placet ibi Jo. an. z bene. nam tex. in oppositum videtur in. c. abbatē. s. de rescrip. nā fm illam opi. nō eēt differentia inter executorem datum ad puidendū z ad cōpellendum cōtra illud. c. abbatem. z contra ea q̄ habentur in. c. ne captande. z. c. si soli. de pcēs. preben. li. vj. ¶ In glo. in verbo auctoritate propr̄ia. ibi ar. s. ī. de priuile. de hoc dic vt plene no. i. c. cuz accessissent. s. posti. z in. c. accedentib⁹. de priuile. In ea. glo. ibi nō intelligerent venisse. rē. no. glo. q̄ licet papa mandet semel cōtra priuilegiū indultum alicui ecclesie nō per hoc censetur tollere priuilegium nec clerici obedientes censentur renūciare p̄uilegio. Sz poterit de priuilegio opponi si alia vice mandaret ꝫ priuilegium de priuilegio nō habita mentione ibi. sed quid si meminisset. signa gl. vſ q; ad fi. z tenebis eam semper menti. Ex qua colli ge generaliter legatum etiam de latere non posse venire contra priuilegia concessa alicui ecclesie. z p hoc facit q̄ etiam delegatus non potest prouidere in eccl̄ia numerata. nisi fiat mentio de numero. vt in. c. cōstitutus. de rescrip. multofortius nec legatus cum maior sit potestas delegati respectu cāe sibi cōmisse q; legati. vt in. c. studuisti. de offi. dele. ¶ In glo. in verbo recipiant in fi. pondera gl. naz sequendo lecturam suā quā posuit. s. in glo. iiij. sequitur q; excōmunicatus possit cōferre beneficiuz. nam vult hic glo. q̄ isti canonici non debent absolui nisi prius recipiant illum in canonicum. z sic nisi conferatur ius canonie. Sed Jnno. Jo. an. z cōmuniter doct. sequentes tenent oppositum. vnde Jnno. ponit vnū notabile dictum dicens q̄ quantūcunq; quis sit excōmunicatus p manifesta offensa debet prius absolui q; satisfaciat si fuit cōtumax in exercendo actum spūalem. z sic in spūalib⁹ non pcederet regula. in. c. ex parte. el. j. ī. de verbo. sig. als sequeretur absurdum. pone enī q̄ quis fuit excōmunicatus q̄ nō faciebat se pmoueri ad ordines nam fm opi. glo. iste debet ordinari in excōmunicatione. qđ non est dicendum per. c. cum illoz̄. de sen. ex. z per. c. ij. de or. ab epō. Ad istū tex. respon de dupliciter. ꝫmō. q̄ inuestitura facta per archiepm tenuit z restabat solum nuda receptio facti. z ista bene potest fieri per excōicatum in eozum odiū vt non transferatur aliquid iuris spūalis. z nota hoc bene. z idē sentit Jnn. in. c. eam te. de rescrip. Scđo so. q̄ intelligāt tex. q̄ mandet receptio iuris vt fiat expositio quā facit hic gl. in fi. donec receperūt. i. in effectu p̄standō cautionē de recipiēdo. nā ꝛba debēt restringi z impropriari vt euitet absurdū. vt in. c. cū dilect⁹. de pbē. ¶ In glo. fi. in fi. z ex ꝫ inferūt doc. q̄ si aliquis de nouo ipetraret i ecclesia vbi fract⁹ est numer⁹ canonū. p receptionē vltra numerū sponte factam obstabit sibi exceptio respectu pbende nō vacantis. licet respectu canonicat⁹ excipi non potest cum numerus sit ibi fractus.

Tcīlis. Non beneficiatus habens sufficiens patrimoniū ad sacros legi mē. pmouet. ponit dic. cū cui⁹ vnā determinationē interferit ibi. dūmō. ¶ Mo. pmo. clericū secularē licite tenere bona p̄imonialia z ad sacros ordines pmoueri. ¶ Scđo cōllige ar. ex tex. q̄ habēs p̄imoniū sufficiēs pōt pmoueri ad sacros ordines lz exp̄sse nō assignet sibi p̄imoniū titulū. satis enī ē eū hr̄e p̄imoniū ex q̄ ꝓgrue sustētari pōt. ¶ Mo. tertio q̄ qđā dicūt ordines maiores z qđā supiores. z alibi. s. apellant sacri i. c. j. ꝫ de. priu. cōtra in veritate oēs ordines p̄nt dici sacri. de q̄ vide bo. gl. xxxij. di. in sūma. ¶ In glo. j. abi p̄imoniū p titulo. hosti. dicit ꝫ pcedere si ꝫ fuit actū. q̄si velit dicē q̄ si simpliciter hr̄s p̄imoniuz fuit ordinat⁹ nō afficit titulus seu p̄imoniū nō succedit loco tituli. z credo q̄ gl. hāc itētionez habuit vt i effectū sit loco tituli ꝫ q̄ vi⁹ bonā glo. in. c. si epūs. ī. eo. ti. li. vj. ¶ In eadē gl. ibi iudicū sibi mandūcāt. Jo. an. dicit q̄ nō ē maluz q̄ epūs talib⁹ puideat ꝫ bñficio ecclesiastico nec ip̄i peccant petēdo bñficiū. Et ad iura allegata in glo. dic rñdendū put dictū fuit in epo in. c. epūs. s. c. Et nō bñ hoc dictū Jo. an. nā ampliat no. q̄ Jnno. i. d. c. epūs. sentit enī q̄ nō solū habēs p̄imoniū licite pōt petere bñficiū z ex eo viuere. sed etiā si fuit ordinatus ad titulū patrimonij. z intellige q̄ pōt petere. nō tñ faciendo supiorem cōpelli. q̄ ex q̄ habet p̄imoniū cessat puisio. c. cū fm. ꝫ poterit petere gratiose. nec ob. q̄ p̄imoniū sit loco tituli. q̄ cū seruiet ecclesie nō tenetur viuere de patrimonio p rōnem. c. cū fm. s. e. ¶ In eadem glo. ibi q̄ epūs debeat eis puidere. hoc dictū dicit Jo. an. pcedere ex obligatione generali qua tenetur epūs prouidere omnib⁹ clericis indigentib⁹. iuxta no. in. d. c. cū fm. quasi velit dicere q̄ ex quo fuit semel ordinatus ad titulū patrimonij. licet p̄imoniū pierat casinate non pōt epūs cōpelli ad prouidendum fm prouisionez. c. cū fm. quia illa prouisio succedit cū epūs fuit in culpa ordinando sine aliquo titulo. Sed nota ex alio dū dicit q̄ tenetur prouidere ex obligatione generali. q̄ epūs peccat nō prouidendo clericis nō habentib⁹ vnde viuere ex quo potest cōgrue de beneficijs ecclesiasticis prouidere licet a principio nō fuit in culpa in ordinando. nā epūs debet eē bonus patrfamilias. z dispensare beneficia ecclesiastica cuicūq; prout opus est. z per hoc collige bonam limitationem ad no. in. c. relatum. s. e. vbi no. q̄ epūs habet liberam facultatem in electione personarum. nam procedit illud data paritate personar̄. vel quo ad hoc vt in inferiori nō cōperat actio contra epm. sed ip̄e tenet puidere si vult satisfacere cōscientie sue. put quisq; indigens ē. ¶ In glo. ij. ibi licet sit ordinatus ad patrimoniū. rē. no. bene hanc gl. ex ea infertur q̄ nō solū teneāt clerici⁹ soluere decimas de p̄imonio suo qñ simplr obuenit sibi ꝫ etiā si fuit ordinat⁹ in titulū illi⁹ p̄imonij. z sati placet mihi hec conclusio glo. quia patrimonium istud non fuit bñficium spūale vt statim dicā. nec debet iste ordinari cū p̄iudicio ecclesie parochialis. ar. in. c. ecclesie. xvj. q. j. z generaliter an z quādo clericus teneatur soluere decimas. dicetur in. c. nouū genus. de deci. ¶ In

ea. glo. ibi. ⁊ dicas q̄ nō. vult ꝯ hō glo. q̄ ordinat⁹ ad titulum patrimonij non potest deserere diocesim patrimonij quasi sit illi alligatus rōne tituli patrimonialis quēadmodū si haberet verū beneficium sed cōsidera q̄. C. Primatus alle. in glo. nō loquit de solis clericis sed etiam de laicis nec habet respectū ad beneficium etiam spūale. vnde credo dicendū put dixi in. c. fraternitati. s. de cle. nō resi. ⁊ i. c. cū tam dudum. s. e. vt si clericus iste sit nor⁹ licite possit recipi in alia dioces. quam patrimoniū non ligat eū cū respectū illius nō sit obligat⁹ officiare certam ecclesiam. ꝯ tm̄ tenet dicere officiū nō respectu pīmonij. sed respectu sacri ordinis quē recepit. vide glo. xcij. di. c. fi. ⁊ q̄ no. in. c. j. de cele. mis. ¶ Et tu fi. glo. nota hanc vltimā questionē. q̄ satis quotidiana ē cum hodie clerici p maiorē parte ordinantur ad titulū pīmonij. Et dubitari pōt vtr̄ i alienatōe h⁹ pīmonij debeat intuenire solēnitas q̄ obſuāda ē i alienatiōe rer̄ eccl'iar̄. ō q̄. xij. q. ij. sine exce. Jo. ⁊ Bof. tenent opi. Elincen. posita in glo. vt nō possit alienare sicut alia bona bñficij spūalis. fatent tamē q̄ illi patrimonio non inheret ius spūale quod ad heredes nō sit trāsmissibile. vnde voluit q̄ mor tuo clerico extinguat causa priuilegij quēadmodū dicimus in fundo dotali q̄ licet matrimonio stante alienare non possit. ff. ō fun. dotali. per totū. tamē so. ma. transit ad heredes. Hosti. distinguit vtrum patrimoniū fuit pro titulo assignatum vel non. vt primo casu ꝓcedat opi. Elin. ⁊ predictor̄. Et ob. ratio Bof. quia facilius cōsumit ꝑcium q̄ res. ⁊ sic transeunt doc. hic. ⁊ nō. ex hac opi. Hosti. q̄ simpliciter ordinatus potest disponere de patrimonio put vult. secus si fuit expresse ordinatus ad titulum patrimonij. ¶ Aduerte primo excludendū vnum casum q̄ si iste ordinatur ad titulū patrimonij cōsequeret beneficiū spirituale licite poterit disponere de patrimonio put vult. q̄ hoc casu cessat rō prece dens. cū possit viuere ex beneficio. sed vbi nō habz nisi patrimoniū assignatum in titulum tūc ē maior dubitatio ⁊ iudicio meo. Inno. in. c. cum ep̄s. s. e. sentit opi. ꝓtrariam q̄ in alienatione illi⁹ patrimonij nō requirat ꝓsensus ep̄i. ⁊ hec opi. videtur mihi verior de rigore iur̄. licet alia sit benignior ⁊ eq̄or ne mendicent in oꝓprobrium cleri. Et si dicerēs quid operabitur ordinatio ad titulum patrimonij si illum potest ad libitum alienare? Respondeo p hoc satisfit iuri vt nō videatur ille promot⁹ sine aliqua sustentatione. vnde satis est vt habuit vnō viuere posset. nam paupertas voluntaria nō reꝓbatur in clericis. sed necessaria sic quēadmodū legitur de ipsis apostolis. Actū. j. ⁊ iij. c.

Accedens. Absens potest inuestiri de bñficio alio mediante. vel sic. Potest quis inuestiri de beneficio pro absente. vel coniungendo vtrunq̄ intellectum dic. Absenti potest conferri beneficium alio mediante. nec refert vtr̄ absens inuestiatur p̄ personam mediam. vel persona media inuestiatur pro absente. Et est casus no. ⁊ quotidie practicat⁹ ⁊ cōmunis diuisio. secunda ibi inquisitioni. ¶ Nota q̄ beneficiū acquirit absenti. siue inuestiatur absens p alium. s. p procurator̄. siue inuestiatur alius. scz ꝓcurator suus p dño. Et ex hoc habes duplicem practicam ꝓferendi beneficium absenti. Et vt dari us habeatur ꝓma ē ista vt dicat supior. Cōferimus siue inuestim⁹ talē absentē de tali beneficio per te. Secūda practica vt inuestiat⁹ alius p absente h̄ modo. Inuestimus te de tali beneficio noie talis absētis. Et hec practica videt magis placere pape hic. vt colligit ex illo verbo magis. Et hunc tex. potes adducere cū querit practica vt dñium alicuius rei acquiratur absenti sine cessione fienda p procuratorem. nam potest dari absenti p procuratorem vt ꝓcuratori nomine absentis. ⁊ pro hoc bo. tex. in. l. qui mihi donatum. ff. de dona. ad hanc materiam allegat ibi Bar. hoc. c. ¶ Sed oppo. cōtra predicta de. c. si tibi absenti. j. e. ti. li. vj. vbi patet q̄ ibi nulla ꝑsona media bñficiū potest cōferri absenti. So. dic explicando late materiā huius. c. ⁊ illius. q̄ aut bñficium cōfertur absenti nulla ꝑsona media aut mediante aliqua persona. primo casu p illam collatio nē nihil acquirit absenti. vnde nō pōt dicere abſis beneficiū ee suuz anteq̄ acceptet. vt i. d. c. si tibi absenti. ⁊ i. l. absenti. ff. ō dona. ⁊ in. l. q̄ absenti. ff. de acqui. pos. tamē conferēs nō potest retrocedere a collatione illa donec absens declarauerit animū suū. vt est tex. singularis in. d. c. si tibi absenti. rōne cui⁹ notant⁹ posuit Bar. i. d. l. absenti. nō eni ē speciale i beneficijs. ꝯ in quibuscūq̄ iuribus illud ꝓcedit q̄ iura deferuntur per eū qui habet eligere seu conferre tanquā officialis. nam functus est officio suo eoipso q̄ elegit ipsum absentem. ⁊ ideo si deputat⁹ per cōmunitatem ad eligendum potestatem elegit absentez. licet absenti nihil acquirat aliq̄ acceptet iste tamen qui elegit tanquā functus officio non potest variare. ⁊ ista est vera ratio illius. c. si tibi absenti. Secus est vbi quis eligeret nomine ꝓꝓrio pone exemplum in papa vel in cōmunitate huius ciuitatis. naz si eligitur absens potest retrocedere anteq̄ ille acceptet quia vt dixi absenti nihil est acq̄situm. nec iste ē functus officio. q̄ elegit noie ꝓꝓrio. Secūdo casu principali quando collatio fuit facta aliqua persona mediante. aut illa ꝑsona media nō habeb at mandatum. aut sic. primo casu nō acquiritur absenti. q̄ requirit animus. pro hoc. l. si ego. ⁊ q̄ ibi no. ff. de neg. ge. nam negociorū gestor non acquirit dominium absenti. nisi a tpe quo dominus habuit ratum. vt no. in. d. l. si ego. ⁊ vi ō bo. glo. ⁊ no. quam tenet menti in. c. ex̄ sit. de elect. lib. vj. q̄ vult q̄ in istis spiritualibus potest interuenire negociorū gestor. sed oportet q̄ dominus habeat ratum infra illud tempus. infra q̄ tenebatur ipse declarare animum suum. alle. l. penult. ff. rem ra. ha. ⁊ pone exemplum vt habetur in glo. p̄ dicta. Secundo casu quādo persona media habebat mandatum. aut habebat mandatum generale ⁊ non sufficit in istis beneficialibus. nec in alijs spiritualibus. q̄ in his requiritur speciale mandum. tum ꝓpter qualitatē rerum. tuz ꝓpter p̄iudiciū vt senserūt hic doc. ⁊ dñi de rota decis. lxxxiij. ⁊ vide

qđ dixi in .c. cozã. de offi. deleg. ¶ Ex quo infertur ad vnũ dictũ notabile q ꝓiuncta ꝑsona nõ põt acceptare beneficiũ ꝓ cõiuncto ad hoc vt ꝓiuncto stati acquirat. qz cõiunctio sanguinis nõ suplet ſpãles defectus mãdati. vt in .l. pater. ff. de mino. vt aperte voluit Inno. hic z dñi de rota vbi .ſ. z ſpe. in ti. de cõiuncta ꝑsona. Si vero habebat mandatũ ſpeciale tũc bñficiũ querit absenti. siue abñs inuestiat per ꝓcuratorem. siue ꝓcu. nosse absentis. vt hic z ar. in .l. j. C. de acqui. poſ. z in .l. j. §. per procuratorẽ. ff. eo. ti. z ꝓcedit hoc siue sit deputat⁹ ꝓcurator ad acceptandũ certũ bñficiũ. siue incertũ. qz satis ꝟ apparet de intentione dñi ꝓstituentis. qđ sentit hic Jo. an. z est quotidianũ. Et ex his infero ad intellectũ hui⁹. c. nã si vis intelligere vt ali⁹ inuestiat ꝑ absente sine mandato tanq negociorũ gestor. oportet dicere q absenti nõ acquirit titul⁹ anteq̃ habeat ratũ gestuz nosse suo. sed si habebat mandatum modo ꝓdicto acquirit imediate absenti. z in ꝟ differt iste text. a casu .c. si tibi absenti. z hec no. qz ãti diana z bõa ſ practica. Sz q̃ro nũqđ iste q recipit i uestiturã ꝑ absente potest eẽ laicus? Quidam vt Egi. tenuerũt q nõ. z mouebat ꝑ dictionẽ alius q̃ facit positionẽ eiusdẽ qualitatis ad verbũ clericus qđ ꝓmittit. ꝟ in cõtrariũ faciũt no. in .c. sedes. de rescrip. q nõ semp dictio alius facit positionẽ eiusdẽ qualitatis cũ ꝓcedentib⁹. iuxta illud. xps crucifixꝰ eẽ z alij duo latrones. Jo. an. z cõiter doc. sequẽtes cõcludũt q licet tutius sit ꝓstituere clericũ. si tamen ꝓstituit laicus satisfactũ est iuri. ar. in .c. j. de ꝓcur. li. vj. nam laico ꝑsenti nihil acquiritur. sed transit istud ius ſpũale in dñm sicut aqua per canale lapideum. z idẽ putat Jo. an. quando quis habet gratiam cum beneficio acceptandi. nam tũc potest ꝺs constituere laicum ad acceptandũ beneficium certum. de quo tamẽ nõ est dubiũ. qz ẽ idem cuz casu ꝓcedenti. sed magis dubiũ ẽ quando cõstituitur in genere ad acceptandũ beneficium vacaturum qđ sibi videtur. Et idem putat in hoc casu. qz non auctorizat in hoc casu laicus. nec sibi aliquid acquiritur. z tenere ꝓtrarium posset eẽ multum ꝓiudiciale forte eni nõ habet hominẽ fidelẽ de quo bene confidat nisi certum laicũ. z hoc no. ¶ In gl. ibi. cõtrahatur. hodie apertius est decisuz. in .c. ſi. de ꝓcura. li. vj. z vide ibi glo. no. quale debet eẽ mandatum ad ꝓtrahẽdũ matrimoniũ carnale. Ibi secũda dubitatio hic explicat. notabis semp hanc glo. iuncto tex. q matrimoniũ ſpũale etiã large sumptũ põt ꝑ procuratorem fieri. Ex quo infero q peteſt ꝓfessio maxime ex cã ꝑ procuratorẽ fieri. Et no. etiã ex gl. q largo modo potest dici matrimoniũ inter clericũ z beneficium suum. ꝓ hoc vide bo. tex. xxj. q. ij. sicut. vide tex. cũ glo. in .c. ne ꝓ defectu. ſ. de elect. Ibi cãm vsucapiendi. nõ referas hoc ad bñficialia qz in eis nõ cadit ꝓscriptio i regula prima. z qđ ibi no. de reg. iu. lib. vj. sed procedit in temporalibus vel in ſpiritualibus ꝓscriptibilibus. z intellige quãdo tradens non erat dominus. qz tunc recipiens habet causam prescribendi. Ibi hereditas temporalis. zc. Jo. an. intelligit hoc dictum glo. in procuratore ſpeciali. z est ratio. quia hereditas adit solo iure. l. ꝓ herede. z qđ ibi no. ff. de acqui. here. vnde eoipso q constituit ꝓcuratorem ad adeundã hereditatem iacentem incontinenti acquiritur sibi hereditas. secus dicit in ꝓcuratore generali in q̃ cessat predicta ratio. Ibi ſ donans vel accipiens. de hac materia dic vt plene no. in .d. l. qui mihi donatum. ff. de dona. vbi patet q ſufficit solus animus tradentis vt per ꝓcuratorem acquiratur domiꝺ licet ꝓcurator aliud intendat. ꝟ vbi neuter hoc intendit non acquiritur able. ti nisi a tempore traditionis. z ad istud .c. dic q superior hic intendebat. q acquirẽt absenti z non procuratori. ideo beneficium acquiritur ipsi absenti. vt supra dixi. ¶ Nota ſi. glo. ibi dominium vel possessio non acquirit per negociorũ gestorẽ. z tene eam semper menti.

Dilecto. Si ad vnũ canonicatum et ꝑbendam duo sunt recepti simpliciter receptio nõ tenet etiam interueniente apostolica auctoritate. h. d. Diuidit in quatuor partes. primo factũ z allegatio ꝓ cellerario. secundo allegatio ꝺ cum. ibi. procurator. tertio diffinitio. ibi. vnõ. quarto ptestatio. ibi. ita q. et est no. c. quare tene semp menti. z nõ ipsum. ¶ Nota ibi intendens prouidere etiaz nepoti suo. zc. q habẽs potestatem conferendi beneficium licite illud confert. etiam nepoti suo dummodo aliud canonicuz non ꝺbsistat. imo potius tenetur subuenire suis ꝙ extraneis supposita in ceteris paritate. lxxxvj. di. c. non satis. z nemo carnez suam odio habuit. xiij. q. ij. non estimemus. vide tamen contrariũ qđ no. glo. j. q. iij. peruenit. ¶ Nota secũdo ex eisdem verbis q potest quis licite resignare beneficium suum vt alteri prouideat. dũmodo renunciationis actũ non deducat in pactũ. sed istã resignationẽ liberaliter et pure faciat. vide glo. ad hoc no. j. q. j. ordiationes. Si autẽ hoc deduceret in pactũ i actu renũciationis. renũciatio ipsa esset symoniaca. vt voluit hic glo. j. quã notabis. z vide glo. in .c. ex parte. el. j. de offi. dele. ¶ Nota tertio q legatus pape potest prouidere etiam de canonicatibus eccl̃e ecclesie cathedralis. intellige q iste erat tũc cardinalis. alꝭ non posset legatus conferre beneficia nisi haberet de speciali ndulgentia. vt in .c. j. de offi. dele. li. vj. ¶ Nota quarto q legatus nõ potest dispensare cõtra concilij. hic enim in .ꝟ. procurator allegant duo concilia. z circa vtrũq delegatur potestas legato contraueniendi. z credo q regulariter non dispensat etiã contra constitutionẽ solius pape. nisi in casibus in quibus possit eps. vide glo. no. in .c. ſi. de here. li. vj. ¶ Nota quinto q ꝑbenda ꝺz ius spirituale indiuisibile. z non memini q alibi ꝑbeat ita clare nisi in principio dicit q iste cellerari⁹ resignauit ꝑbendã suam. z postea subdit q vacante vno iure spãli zc. ꝟ intellige ꝟ vt dixi i .c. maioribus. ſ. e. ꝓcedit eni qñ ꝑbenda ẽ annexa cũ iure canonie. tũc eni ꝑbenda ꝓim consistit in temꝑalitate. z ꝓti i ſpũalitate respectu canonie. secus vbi eẽt vna prebenda sine iure canonie. qz tunc est aliquid tpale z posset ꝙferri laico ad ipsius subuentionẽ. z sic intellige glo. in .c

cū. ad. de psti. in verbo in canonicos receperunt.
¶ Mo. bonā practicam pbandi quasi possessionez iuris canonicalis. debet eni articulari sup exercitō actuū cōpetētiū canonicis dūtaxat. Et aduerte bñ q̄ q̄uis illi actus ex dispositiōe cōpetāt alijs q̄ canonicis. in satis est q̄ ex ꝓsuetudine tm̄ cōpetāt canonicis ꝛ oportet q̄ articulet q̄ tantū competāt canonicis. sicut faciebat iste qui se allegabat habuisse domū forte prope ecclesiā que tm̄ canonicis erat solita assignari. Itē q̄ fuerat receptus ad osculum pacis eo tempore quo soli canonici recipiebant. ꝛc ꝛ no. tex. de isto osculo pacis. ¶ Itē nota subdituz posse agere ꝓtra plātū vt cessat a molestatione sua sup bñficio ꝛ pmittat eū pacifice possidere. Et nota tex. in eo q̄ allegabatur q̄ eps p bienniū passus fuit illū pacifice possidere tractando eū vt canonicum vnde facit hec littera in argumētū q̄ prelatus qui diu tolerauit subditū in beneficio suo nō possit eū ꝓpellere ad ostendēdū titulū bñficij. licet posset se assumere onus probādi de facto titulū. pro hoc vide glo. ꝛ qō no. Jo. an. in nouella in regula prima de reg. iu. in. vj. ꝛ per Hosti. in. c. licet heli. de simo. vide ad materiā. c. ordinarij. de offi. ordi. li. vj.
Mo. in. x̄. ꝓterea. q̄ in ecclesia in qua nō ē numer⁹ ꝓbendar nō est dare vacationē alicui⁹ prebende. nā vacatio dicit respectu existentie ꝛ numeri. ꝛ idē dic in canonicatib⁹. vnde in ecclesia nō habēte numerū canonicoz cū recipitur quis in canonicū creatur quoddam ius de nouo qō extinguit cum ꝑsona. ꝛ ad hoc allegat quotidie iste tex. sectus est in ecclesia habente numerū. nā tūc mortuo vno ex canonicis vacat ius illius. Et nota q̄ i ecclesia numerata possunt hi ad quos spectat electio augmentare numerū creando ipso facto ex receptione quoddam ius de nouo. excipiunt tū in tex. duo casus. ¶Primus qñ statutū numeri esset in ꝓtrariū statuto iuramento firmatum. ꝛ sic videt firmare tex. q̄ iuramentū statuto firmatū nō possit tolli p statuentes qō videt mirabile. de quo. j. latius subijciā. Secūdus casus qñ papa ꝓfirmasset numez adiecta clausula decreti decernētis inualidū. ꝛc. Et ex ꝓtrario nota bene q̄ sola ꝓfirmatio superioris nō impedit augmentationē numeri. ex quo infero vnū notabile dictū q̄ ꝛ statuta alicui⁹ collegij sint ꝓfirmata p superiorem. nihilominus potest collegium collegialit ꝓtrauenire ꝓfirmatiōe nō obstāte. p hoc facit. c. cū accessissent. de ꝓsti. in fi. limita tamē ꝓut dixi ibi. et vide per Bar. in. l. oēs populi. ff. de iusti. ꝛ iur.
¶ Mo. in. x̄. vnde dictū. q̄ quictus sup nullitate tituli beneficialis cōpellit restituere oia que ꝛ occasione illi⁹ bñficij. Sed circa vnū aduerte. nō eni videtur iste tex. exp̄sse ꝓdēnare ad restitutionē fructuū ꝓceptoz a tpe institutiōis. ꝛ reddit rōnem Egi. dicēni q̄ isti sūt bone fidei possessores qui releuant a restitutiōe fructuū. vt no. i. c. grauis. de resti. spol. ꝛ in. l. ex diuerso. ff. de rei ven. ꝛ intelligit tex. q̄ cōpellit restituere tm̄ possessiones ptinētes ad illam prebendā. Hosti. x̄o in alia glo. sentit ꝑium. dicēs q̄ oia veniūt restituenda. ꝛ sic videt tacite intellige re istum. x̄. nō solū de pos. sed de fructibus. ꝛ lente transeunt hic doc. Sed cōsidera q̄ licet iste potuisset eē bonefidei possessor. tū errabat in iure. Nunc est videre vtrū bonefidei possessor errans i iure teneatur ad restitutionē fructuū. Dy. in regula possessor. tenuit q̄ nō. dicit eni q̄ licet error iuris impediat vsucap. seu ꝓscrip. nō tamē inducit fructuū restitutionē. ꝛ idē videt sentire Bar. in. d. l. ex diuerso. sed dic ꝛ melius ꝓut ipse sensit in. l. ꝑ ꝛ si. in. ꝑ. scire. ff. de peti. here. nam quādoq̄ qs possidet bona fide iure sibi assistente. quādoq̄ possidet iure resistente. ꝓmo casu ꝓcedit ꝓmū dictū. secūdo cāu teneť ad restitutionē omniū fructuū. ar. in. l. quēadmodū. de agri. ꝛ censi. li. xj. ꝛ in. l. iubem⁹. C. de sacrosan. eccle. p b facit regula qui ꝓtra iura mercatur bonā fidem ꝓsumit nō habere. li. vj. Unde ad ꝓpositū cū iste possideret iure resistente. vt ꝓz i. c. maioꝛb⁹. ꝑ. eo. teneť ad restitutionē fructuuz quātūcunq̄ fuerit bona fide. ¶ Mo. tamē ex primo dicto q̄ etiā in beneficialibus bonefidei possessor nō teneť ad restitutionē fructuū. quēadmodū nec in tpalibus. ꝛ vide dños de rota vecil. xxiij. ꝛ qō dixi in. d. c. grauis. ꝛ b no. ¶ In glo. ij. in fi. Itez ad dūt doc. etiā aliā rōnem. nā cū eps nō potuisset expresse istā institutionem ratificare. vtpote iuri ꝓtriā. ita ꝛ fortius nec tacite. nec poterat hoc mandare. ꝓcuratoi etiā exp̄sse qō nō cadebat sub potestate sua. ꝛ p hanc rōnem soluit ꝑium qō formatur i glo. se. in eo q̄ eps recepit istū ad osculū pacis. ꝛ tolerauit eū p bienniū. nā taciturnitas nō ꝓdest vbi exp̄ssus ꝓsensus nihil opatur. ꝛ b regulariter. ꝓ b vide bonā glo. in. l. j. C. vbi de cri. agi opoz. Et no. qōnem quā ponit Jo. an. in regula scienti. de reg. iur. li. vj. in mercu. in eo q̄ cōcludit exemptum citatum coram epo ꝛ nō excipientem sibi non ꝓiudicasse. cum expresse nō potuisset ꝓrogare iurisditionem epi sine licentia pape. pro b. c. cū tpe. de arbi. ꝛ vide qō plene dixi in. c. significasti. de fo. compe. puto tamen q̄ ista taciturnitas ꝓiudicat vt non possit compellere illum ad ostendendum titulū sui beneficij. vt dixi in tex. ¶ In glo. in. x̄. huiusmodi clausula ibi cū eorum fauoꝛe facta sit. no. gl. iuncto tex. ꝓ eo qō. ꝑ. dixi. in notalibus q̄ confirmatio statuti nō impedit illius retractationē. cum videat facta fauoꝛe statuentiū ¶ Sed no. bñ modū auferēdi ptātem retractandi. vt p superiorē in ꝓfirmatione apponatur clausula decreti decernētis irritum. ꝛc. Sz dicēs tu cū clausula ista sit apposita i fauoꝛē statuentiū quare eodem modo nō possunt statuētes illi fauoꝛi renūciare. Sol. dicēm Jnno. ꝛ alios q̄ ꝓ apposition⁹ in clausule videt papa aliaduertisse ad fauoꝛē ecclesie. ex q̄ ligauit manus statuētiuz. vt p̄ suppositō q̄ fuerit i fauoꝛē statuentium attamē ex q̄ ꝓceps decreuit irritū nō ē licitū inferiori ꝛuenire habuit tū supioꝛ respectū q̄ p illicitas ꝓeces vel minas alicui⁹ potētis canonici sepe inducunt ad recipiendū vltra numez. Ad idem i fiū habeť seu no. in. c. cū ꝓtingat. de iureiur. ¶ In gl. in. x̄. augmētare ibi q̄ ītēdebat idē ius. ꝛc. ꝑ glo. non allegat hic vnde colligas q̄ iste episcop⁹ intēderet vnicum ius cōicare duob⁹. sed dic q̄ potest b deprehendi in eo

q̄ inductus fuit primo ad renunciandū. Item i eo q̄ fructus illius p̄bende istituit diuidēdos int̄ eos nam si voluisset ius de nouo creare recepisset illuz nepotem in canonicū ante renūciationē p̄bende. Et potes in hoc aduertere aliquos casus. nā q̄ñq̄ vacante vno canonicatu recipiunt plures. r videtur voluisse iura de nouo creare. ar. hic r in. c. cū. AD. de consti. Q̄ñq̄ vacante vna p̄benda cui est annexus canonicatus recipiunt plures. r puto q̄ si simpliciter recipiunt tenet receptio omniū. r creant iura canonice de nouo. r p̄benda debet primo recepto. r si insimul sūt recepti erit locus gratificationi. ar. in. d. c. cū. AD. iuncto. c. penul. de rescrip. li. vi Nec ob. iste text. q̄z hic intrēdebat iste archiepūs hoius cōmunicare pluribus vt p̄dixi. Q̄ñq̄ vacante vno canonicatu seu vna p̄benda recipiunt plures ad illā p̄rebendā seu illud ius canonie. r receptio ñ tenet. q̄z apparet q̄ recipientes nō habebāt animum creandi ius de nouo. p hoc text. in. x. p̄terea. i verbo nō possūt ad illud. cc. r de hac materia vide q̄ plene dixi in. d. c. cū. AD. de cōsti. ¶ In gl. fi. ibi nō agit de iure alterius. r p̄ō ꝫ q̄z ius vnius ē separatum a iure alteri⁹. nō cui vnus recognoscit ius ab altero ꝫ ambo parit recogñscūt a supiore. iō sentētia late cōtra vnū nō p̄iudicat alteri. Et generalit an r q̄ñ snia lata p̄tra vnū non p̄iudicet alteri. dic vt plene no. in. c. pe. de re iudi. r in. l. sepe. ff. eo. ¶ In eadē glo. ibi cū snia p̄cessit p̄ oēs. no. bonā limitationez ad. c. pe. de apel. r dic vt latius dixi ibi r in fi. glo. no. p̄clusionē glo. Et idē sequit spe. in ti. de snia p la. §. nūc de effectu. x. sed pone. nam possibile est q̄ alter habuit dispensationē a supiore vel q̄ p̄mo fuit cōdēnatus p falsas p̄bationes. quas si iste fuisset i iudicio reprobasset. vel iudex p̄dēnauit eū ex odio r secūdus potuisset habere iudicē gratiosū qui iudicabat iuridice. r vide bo. text. in materia in. l. denunciasse. ff. de adul. p quā limitat hoc dictū glo. vt p̄cedat glo. in cōdēnatiōe. secus aūt in absolutione. nā illa lata p vno p̄dest alteri. r ꝫ q̄z rei sunt fauorabiliores. r vide q̄ no. i. c. significasti. ō adulte. ¶ Extra glo. oppo. cōtra text. in eo q̄ innuit capitulū nō posse recipere aliquē vltra numeruz si eis obuiat statutū iuratū. nam actus gestus p̄ iuramētum regulariter tenet. licet attentans sit periurus vt plene p Jo. an. in regula q̄ semel. de reg. iu. in mercu. nec alicubi reperitur oppositū q̄nimo videtur primū dictū p̄bari. in. c. sic de spon. Inn. hic ponit mirabilē theoricā. dicēs q̄ actus tp̄alis gestus p̄ iuramentū tenet. licet gerēs sit periurus. exemplū i eo qui iurauit nō vēdere librū. sed actus sp̄ūalis p̄ iuramētū nō tenet. Hec theorica seu diuersitas inter actū tp̄alē r sp̄ūalē nō placet Jo. an. nec cōit doc. sequētibus. r videt reprobari p dictū. c. sicut vbi tenet matrimoniū p̄ctum p̄ iuramentū quare cōiter cōcludit q̄ q̄ualiscūq̄ sit actus nō inualidat ratiōe iuramenti p̄cedentis. r ideo dicit Jo. an. q̄ si canonici recipiunt aliquē vltra numerū iuratū tenet receptio. licet recipientes sint periuri. Nec ob. si dicatur q̄ ex quo incidūt in piurium efficiunt infames r viles. q̄m nō incurrūt infamiā ante receptionem r maxime tenet receptio ꝫm eū q̄ñ suberat cā veniē di p̄ statutū iuratū. vtputa q̄z excreuerāt facultates nā in statuto tacite hoc subintelligi debet. vt in. c. cum. AD. de cōsti. vnde nec piurū incurrēt ex quo collegialiter cōtraueniūt. Dicit etiā q̄ receptio certo casu nō tenet. s. q̄ñ nō suberat cā p̄traueniendi. r receptus dedit operā vt recipientes venirēt p̄tra iuramentū. r idē Jo. an. in ad[illegible]se. in ti. de lega. §. nūc tractem⁹. x. sed si legat⁹ q̄ō est no. r assigno hanc rōnem nullitatis. q̄ dans causā piurio debz p̄dēnari tanq̄ piurus. xxij q̄. v. in. c. j. r ij. Collatō ḡ ista a tali r talē facta debet cē nulla vel saltem annullanda. j. de excess. p̄la. inter dilectos. ¶ Sed aduerte ad aliud dictū p̄cedens. sentit ibi Jo. an. q̄ iuramentū p̄stitū a singularib⁹ ō collegio ligat eos etiā inquātū p̄trauenire volunt collegialiter. ꝫ̄ sentit ex eo q̄z requirit ad euitationē piurij vt collegialiter p̄traueniant r cā subsit p̄traueniendi. cui⁹ contrarium ipse sentit in. c. j. j. de his q̄ fi. a maio. par. capi. vbi no. dicit q̄ si hoc dictū cēt verū. fere oñs scholares cēnt periuri r officiales locoz̄ q̄ iurāt servare statuta. r postmodū tractu tēporis statutū tollūt. vnde ꝫm eū iuramentū videt p̄stitū vt singulariter nō p̄traueniant. nō autē ligat q̄n possint tollere statutū. r p cōsequēs iuramētum ei accessoriū. r eandē mentē videt habuisse Pau. in de. j. de regu. vbi dicit q̄ aut illi de collegio iurant seruare statuta. aut p̄tenta in statutis. Primo casu si p̄trauenīt collegialiter nō incidūt in piuriū. q̄z tollunt statutum r per cōsequēs tollitur iuramentū statuto accessoriū. secus si iurant p̄tenta in statuto seruare. q̄z tūc inciderēt in piuriū veniendo p̄tra sine cā rōnabili. r intellige q̄ iurauerūt seruare cōtenta in statuto nulla habita mentione de statuto. vtputa si dixerūt iuramus nō recipere aliquē qui nō sit graduat⁹. secus si dixissent iuramus nō recipe aliquē qui nō sit graduatus sicut cōtinet in statuto. q̄z in hoc casu vident iurasse seruare statutū vt sensit in simili Inno. in. c. olim. de censi. Sed Jo. de lig. i. de. j. dicit q̄ etiā in primo mēbro ꝫueniendo collegialiter incidūt in periuriū. q̄z in ipso acū p̄traue ntionis reperiunt iuramentū in cōtrariū. r facit i simili q̄ō no. Inno. in. c. p̄terea. de app. Hec materia semp mihi fuit visa difficilis. p̄ cordia dicerem sic q̄ aut singulares de collegio iurant seruare statuta singulariter ita q̄ habito respectu ad formam r substantiā iuramenti potius ligat eos singulariter r tunc sublato statuto collegialiter nullū periuriuz incurrūt ꝫueniendo. r hoc casu intelligit dictū Jo. an. in p̄alle. c. j. Exemplū statutū ē q̄ nullus det vocem nisi sit magiculatus. iurauerunt singuli seruare statutū. hoc casu iuramentū p̄cernit obseruanti am singuloz̄. ideo si collegiū deliberat tollere statutum nō peccant singuli postmodū cōtraueni entes. Sed si iuramentum stringit eos ad obseruāti am etiam collegialiter habeat locū alia opi. vt sine metu piurij nō possint etiā collegialiter p̄trauenire causa rōnabili nō subsistente. pone exemplum in casu. c. nostri. nam canonici iurando non recipere aliquem vltra numerū seu statutū iuratuz videtur

habuisse respectū vt etiā collegialiter nō recipiant. qz nulli dubiū q singulares nō possunt eligere canonicos. vnde ex forma z materia iuramēti poterī cōprehendere vtrū statutū stringat tm singulos singulariter. an singulos collegialiter. Sed cōtra predictū fuit iste tex. vbi statutū iuratum z cōfirmatio pape adiecta clausula decreti equipant. vnde quē admodū nō valet receptio in secūdo casu. ita nec primo. So. dicūt aliqui q ista fuit allegatio ptis iō nō cōtinet ius secūdo. z melius hic nō dicit q nō teneat receptio ꝫ statutū iuratū. ℔ q nō possunt canonici aliquē recipere. qz illō dicimur posse qō honeste possumus. xxij. q. ij. in. c. faciat hō. l. filius. ff. de cōdi. insti. Et aduerte ad materiā vnū no. dictū si verū est qō ponit do. An. in. c. ij. de spon. z Jo. ō lig. in cle. j. de vsur. dicunt enī q vbi iuramētū concernit fauorē iurantiū possunt illi renūciare. fac illud. c. ij. de spon. Ego indistincte nō admitterē. qz est quasi cōtra superius tacta. Vnde cōcluderem sic q aut singuli de collegio iurant fauorem collegij z tunc collegium potest remittere. quia ille ad cuius fauorē iurat potest iuramentū remittere. vt in. c. j. de iureiur. z. d. c. ij. Aut iurant singuli in fauorē ecclesie vel in fauorē ipoz singuloz. z tūc nō possunt hoc iuramentū sibi remittere. qz quis non valet seipm absoluere. z vt dicit archi. in. c. non est. xxij. q. j. quēadmodū quis pōt iurare in fauorē alterius. fortius in fauorē ppriū. naz vinculat se deo qz primaria obligatio acquirit deo. de quo tamē dicēdū vt plene no. in. d. c. ij. Et adhibeas cautelā ad perpetuationē status vt singuli iurent cōtenta in statuto nō habita mētiōe de statuto. z vt iurent q etiā collegialiter nō ꝫuenient subsistēte cā postmodū cōcernēte fauorē publicū possunt ꝫuenire. vi ō glo. no. xj. di. in his. z facit qō dixi supra.

VAcante. De vna pbenda vacante possunt fieri due si ei⁹ supplicent facultates als diuidēs integrare tenet. h. d. secūda ps ibi. sup quo. ¶ Nota primo q ad hoc vt ex vna pbenda cōstituant plures oportz necessario q cōcurrāt quattuor. Primo q dicentes seu cōstituentes hoc intendāt. vt clarius colligitur in. c. dilecto pce. in. §. pterea. Secūdo vt hoc fiat de cōsensu capituli. nā cū alteret status ecclesie debet haberi cōsensus capituli. ar. in cle. ij. de reb⁹ eccle. nō ali. z facit qō dicā in. c. nouit. ō his que fi. a pla. Tertio vt subsit cā rōnabilis illā diuidēdo puta defectus canonicoz z augmētatio diui cult⁹. Quarto vt redditus cuiuscūq pbēde sufficiāt ꝓpetenter cuicūq prebendato. Et nota q nō cōsiderat q oēs pbende sint pares dūmodo ex cā sit facta diuisio et redditus sint cōpetentes. sic limitat. cū oēs. de cōsti. ¶ Nota secūdo ex hoc z ex fi. littere. q quelibet pbenda debet eē cōpetens vt sic cuilibet sit puisus in cōpetenti bñficio. z vbi canonici nō haberēt ꝓpetentes pbendas recurre ad remediū. c. exposuisti. j. e. ¶ No. tertio limitationē ad. c. maioꝛib⁹. s. eo. q prohibet sectionē prebendaz procedit nisi interueniant quattuor. de quibus supra pmisi. ¶ Nota vltimo q habens prebendā diminutam sine causa rōnabili seu sibi nō sufficientem potest agere ad pbende integrationē. z intellige in casu quo fuit diuisa prout loquit iste tex. sec⁹ si ex postfacto fieret minus cōpetens. tūc enī recurrendū est ad dictum. c. exposuisti. ¶ In glo. ij. ibi vel alia ratio pōt reddi. hec est verior. z clare colligit ex tex. vt ptz ibi ad illas. zc. fuerūt enī assumpti isti ad duas pbendas nō autē ad vnicū ius. put fuit in. c. pceden. ¶ Et circa materiā instat hic Hosti. ponendo distinctionē. aut enī in ecclesia nō est certus numer⁹. aut sic. Primo casu in dubio tenet receptio nouiter facta. dic tamē q nō debēt recipi plures qz possint sustentari ex redditibus ecclesie. in. c. j. de insti. z nec. j. i. fi. de ꝛa. regu. li. vj. Secūdo casu aut numer⁹ est iurat⁹ vel confirmat⁹ p papam adiecta clausula decreti. z dic vt in. c. pceden. aut cessant iuramentū z confirmatio cū adiectione clausule. z tūc si nulla vacat pbenda tenet receptio pluriū z iura canonie creant de nouo. vt in. c. pcedenti. Sed tu intellige vt dixi post glo. in. c. dilectus. s. e. nā nō debet recipi multitudo sine pbendis. Aut vacat pbenda. z si recipiunt plures ad illā nō tenet receptio. vt in. c. pce. secus si plures recipiant simplicit de quo tñ dic vt latius dixi in. c. pcedenti. ¶ In ea. glo. ibi. z sic videtur q eps possit tolerari. hoc dictū gl. nō colligit ex tex. qz isti nō fuerūt electi ad vnū bñficiū. z dic vt dixi in. c. tue. s. eo. nota tamē istā glo. ppter auctoritatē suā cuius nō sit vera. ¶ Opp. extra glo. ꝫ tex. videt enī q eo casu q diuisio nō fuit legitime facta teneat diuidens de suo integrare pbendas. quem admodū tenet quis quādo ordinat aliquē sine titulo. vt in. c. eps. s. c. So. Hosti. videt fateri ꝫrium. dicit enī q si diuidēs viuit z est solubilis tenet prouidere istis pbendatis saltē in vita sua. qz crimia morte extinguūtur. xxij. di. quozūdā. Sed ego puto q solū teneat donec de vacaturis integrauerit pbendam. qñ cum hoc redūdaret in vtilitatē ecclesie potest de redditib⁹ ecclesie illā integrare. sicut videm⁹ in eo qui ordinauit sine titulo. cōpellit enī de suo prouidere donec de beneficio ecclīastico prouiderit ordinatis. vt in. d. c. eps. serua ergo dictū Host. añq pbendā de vacaturis integrauerit. ¶ Sed quero qualiter fieret reintegratio de vacaturis cū vna nō debeat diuidi vt altera integret. vt ꝓbat in. c. cum cām. j. e. So. intelligunt doc. z bene q fiet integratio de vacatura multū pingui ex qua poterūt sine magna lesione aliqui fructꝰ subtrahi. nō tamen debent tot redditus subtrahi q ex residuis nō possit pbendatus cōpetenter viuere. tūc enī militaret cōtrariū. ¶ Ex predictis et ex tex. no. q licet pbēde sint multū pingues ita q redditus supsint necessitatib⁹ canonicoz. nō tñ ex ℔ solo debēt diminui et alie pbende creari. ℔ oportet q etiā subsit cā rōnabilis. vt in tex. puta qz vt dixi eccla patit defectū i seruitoꝛib⁹. vl volūt creare de nouo aliqō bñficiū. iux. c. statutū. s. e. sec⁹ aūt vbi reddit⁹ cōes multū excrescerēt. nā tunc hec ē legitima cā augmentandi numerū pbendarū. vt in. c. cum. M. de consti. z. c. fi. j. de ꝛbo. signi. Nec obstat si dicatur canonicū nō debere habere vltra necessarium. nam poterit qō

supereſt cõuertere in piam cauſam. vt dicit tex. xij. q. j. in. §. fi. nam in epõ hoc videmus ꝛ in alio prelato qui habent redditus vltra neceſſaria vite. ꝑ tãꝯ rectores ꝛ diſpenſatores debẽt tales redditus indigentibꝰ cõicare. xij. q. j. in. c. videntes cũ ſilibus.

Dilectus. Si papa mandat capitulo vt aliquẽ in canonicũ recipiant ꝛ prebenda ſiqua vacat cõferant ſi de mandato ſcientes alij cõferunt cogunt primũ recipere ꝛ de redditibus eccleſie loco beneficij prouidere donec prebendam habeat. Vel generaliꝰ ſumma ſic. Si papa mandat ei ad quẽm ſpectat vt beneficiũ cõferat collatio per eũ alteri facta tenet ipſe tamẽ ex tranſgreſſiõe punit. vt hic dicitur. Et prima pars querit de deciſ. continet. ſecũda dat iudices. ibi. fraternitati. ¶ Nota primo q ꝯꝯ ex litteris monitorijs ſeu ꝓceptorijs nõ querat ius ei ꝑ quo ſcribitur. iuxta no. in. c. veniens. de renun. tamẽ ſi illis nõ paretur licite poteſt implorare officiũ ſuperioris vt ille mandent executioni ſaltem quo ad penã nõ parentium. ¶ Nota ſecũdo q ꝑ mãdatũ aplicũ de prouidendo ſuꝑcanonicatu ꝛ prebenda nõ afficitur prebenda vacans vel vacatura quo minus collatio alteri facta teneat. licet ſecꝰ ſit i receptione in canonicum auctoritate aplica facta. nam ex tali receptione afficitur prebenda vacans vel vacatura adeo vt nõ teneat collatio alteri facta in. c. ſi poſtꝯ. j. e. ti. li. vj. ꝛ ſic colligit differẽtia maxima inter receptionẽ in canonicũ ꝛ mandatuꝫ vt recipiatur. ¶ Nota tertio ex hoc ꝛ ex tex. q ꝑ mandatum factum collatori vt certe ꝓſone ꝓuideat de certo beneficio nõ ligantur manus collatoris quominus teneat collatio alteri facta. ꝛ videt ꝓma frõte ꝓbare iſte tex. vnũ notabile dictũ q actus geſtus contra mandatũ principis. ꝛ ſic contra legem animatã tenet mero iure. licet cõtrafaciens ſit puniendus. hoc tamẽ limita. vt. j. dicam. Ultimo nota caſum ſingul. in fi. c. circa penam imponendã collatori nõ parenti mandato aplico. cogit enim de ſuo prouidere donec mandatũ apoſtolicũ adimpleuerit. ꝛ ꝯꝯ voluerunt quidam dicere q iſtud. c. non contineat ius ſed gratiam. quaſi velint hãc penam nõ trabendã in cõſequentiaꝫ. glo. tamẽ hic ꝛ doct. pro maiori parte ſentiunt oppoſitũ. ꝛ vide Inno. in. c. ſtatuimus. ꝛ maio. ꝛ obe. vbi nõ ſolũ firmat qõ dixi ſed etiã mꝝ tum ſingulariter extendit iſtaꝫ penam ad cõtenentem legem mortuam. Dicit enim q licet recepti auctoritate capituli nõ habeãt ius affectiuũ ad prebendã vacaturã. tamẽ ſi capitulum conferat prebendã vacantẽ ei qui non fuit primo receptus vel extranco tenet primo ꝓuidere de redditibus eccleſie ꝓm q hic dicit. q cõtempſerũt ꝓceptũ legis. que vult vt recepto in canonicuꝫ ꝓuideatur de prebenda. vt in. c. relatum. §. eo. ꝛ ꝯꝯ hoc deciſ prima fronte videat durum. q ſit extenſio diſpoſitionis penalis forte ad caſum nõ habentẽ per oia identitatem rõnis cum grauius ſit ſaltẽ quo ad penam inferendã cõtenere preceptum legis viue ꝯ mortue. vt. l. celſus. ff. de arbi. Nota Bar. in. l. amplius. ff. rem ra. ha. tamen propter auctoritatem Inno. Et q dictũ eſt ſatis equũ nẽ remaneãt canonici ſine prebendis eſt illud dictũ ſatis recipiendũ ¶ In glo. j. ibi. vel ꝯcito poſſent. ſatis placet deciſio glo. nã ex quo papa mandat pure aliquẽ recipi in canonicũ etiam ſi nihil mandaret de ꝓbende receptione. tamẽ canonicꝰ debet ſibi ꝓuideri vacature. vt in. c. hi qui. ꝛ. c. ſi poſtꝯ. ꝛ. c. ſi clericus. j. e. ti. li. vj. Unde ꝓpoſito q vigore huius mandati inquantũ mandabat de vacante nõ deberet iſti ꝓbenda debetur tñ rõne canonie. ꝛ vide de materia per glo. in. c. cõſtitutus. de reſcript. que ẽ ſatis no. ¶ In glo. in. ỽ. receperũt. hec glo. in effectu intrat illũ articulũ nunquid in reſcripto debeat inſpici tẽpus date an tempus ꝓſentatiõis. ꝛ adducit multa ꝓ ꝛ contra. ꝛ finaliter diuerſificat caſus cõtrarios. nec tradit aliquã bonã doctrinã. ſed deducit ad q̃ſtionẽ. Nunquid valeãt littere impetrate ad iudicem excõmunicatũ tẽpore date ſi tpe receptiõis eſt abſolutus. ꝛ materia iſta eſt brocardica. ideo difficile poteſt dari certa doctrina. nam ſm varietatem caſuũ eſt fienda varia deciſio. Sed vt habeat aliq doctrina ſaltẽ in genere diſtinxit hic Jo. an. pꝰ Pe. ꝛ do. an. per illa verba ꝛ cõiungendo oia ſimul aclarius ꝓſequendo diſtingue ſic. Aut querit de reſcripto impetrato ad beneficia. aut ad litef. Primo caſu quo ad vim cõphenſiuã reſpectu quibꝰ ſcribitur debet attendi tempus date. idez reſpectu iuris agendi qõ oritur ex reſcripto. ꝛ iſte eſt ꝓpꝛiꝰ caſus. c. eam te. §. de reſcrip. Aliꝯ querit de vi cõprehenſiua reſpectu rei ꝑ qua ſcribit ꝛ attẽdit tempus date. vt ẽ caſus. in cle. ſi. de reſcrip. vbi patꝫ q beneficiũ creatum poſt datã lrarũ nõ cõphenditur in litteris. Aliꝯ querit õ uiribꝰ reſcripti reſpectu capacitatis eius ꝑ quo ſcribit. ꝛ tunc ſi ceſſat ſurreptio attendit tẽpus quo reſcriptũ mandat executioni. iſte eſt tex. no. in. c. ei cui. j. eo. ti. lib. vj. § vbi a ꝓncipio cõmittit ſurreptio cõſiderat tempus date ꝛ iſte eſt caſus in. c. ſi eo tpe. de reſcrip. h. vj. Sic debes reducere ad cõcordiam illa duo. c. que vident multũ eõtrariari. nã in. c. ſi eo tpe. dicit q ſi mãdat prouideri de beneficio curato vacaturo. ꝛ ipetrãs nõ habet legitimã etatem tẽpore date. licet eã habeat tẽpore vacationis beneficij reſcriptũ ẽ ſurreptitium. in. c. ei cui. videt decidi oppoſitũ. nã ibi dicit q ſi mandat ꝓuideri alicui de ꝓbenda vacatura. ꝛ in illa eccleſia ſunt varie prebende. quedam diaconalis. quedã ſacerdotalis. licet tpe date ipetrãs nõ habeat etatem ad habẽdam ꝓbendã ſacerdotalem ſi tamẽ eſt in etate tẽpore quo vacat debetur ſibi ſacerdotalis. ſed dic vt dixi q i. c. ei cui. nõ fuit cõmiſſa aliqua ſurreptio. q impetrauit in genere nõ faciendo mentiõnẽ de ꝓbenda diaconali vel ſacerdotali. ꝛ ideo ſatis eſt q tẽpore vacationis reperitur i etate legitima. ſed in. c. ſi eo tpe. cõmiſit ſurreptiõꝫ eoipſo q impetrauit ſuper beneficio curato non faciendo mentionẽ de defectu etatis. Ex hac concor dia ſiue theorica clare deciditur vnum dictuꝫ notabile ꝛ quotidianũ qõ ponit hic Jo. an. Papa motu ꝓprio mandat prouideri titio de beneficio curato vacaturo. qui quidem titius nõ habebat eta-

tem legitimã tpe date. sed eam hz tẽpore vacatiõis beneficij dubitatur nũquid sibi debeat illud beneficiũ curatũ? ⁊ dicẽdũ ẽ q; sic. qz motus ꝓpri⁹ excludit surreptionẽ ut. c. si motu ꝓprio. j. co. ti. li. vj. ⁊ i de, si romanus. eo. ti. ergo satis ẽ q; sit in etate tpe vacationis bñficij. vt in. d. c. ei cui. ⁊ sic restringe. c si eo tpe. vt nõ procedat in lris ꝓcessis motu ꝓprio qõ bene notandũ. Qñq; querit de viribus rescripti respectu surreptionis ꝓmisse ⁊ attendit tps date. nã nõ est imputandũ impetranti si nõ fecit mentionẽ õ his q nõ erãt tpe date. ⁊ iste ẽ ꝓpri⁹ casus c. cõstitut⁹. de rescrip. Qñq; cõsiderat inobediẽtia seu negligentia nõ parentis mãdato aplico. ⁊ tunc cõsiderat tps receptionis litterarũ seu noticie. qz nõ põt quis dici negligens seu inobediens. si ignorat mandatũ supiorꝭ. ⁊ iste ẽ casus istius. c. hic enim nõ cõtendit de validitate rescripti. neq; de vi cõprehensiua. sed solũ vt puniant isti canonici qui non paruerũt mandato aplico. iõ solũ cõsiderat tẽpus receptionis. ad idẽ. c. j. de cõcess. preben. lib. vj. Qñq; cõsiderat rescriptũ respectu ꝑpetuatiõis tẽporis. ⁊ si gratia ẽ perfecta in rescripto ita q; nõ mãdatur fieri. sed est facta. ⁊ tunc attendit tẽpus date. nõ enĩ variat postmodũ ex morte cõcedentis. et iste est casus ng. cum glo. in. c. si is cui. eo. ti. lib. vj. Qñq; gratia nõ est perfecta § manda. fieri. ⁊ tunc inspicitur tempus inchoationis mãdati. nam si cõmissari⁹ nõ inchoauit exequi gr̃am expirat p mortẽ cõcedentis. de quo tñ dic vt plene colligit ex. d. c. si is cui. ⁊. c. si sup gr̃a. de offi. deleg. li. vj. Venio ad secũdũ principale. s. ad rescriptũ impetratũ ad lites in quo dicendũ q; respectu actionis sup qua ipetrat rescriptũ inspicit tempus date. vt in. c. si. de rescrip. vbi patet q; rescriptũ nõ extendit ad lites ortas post tempus date. Qñq; cõsiderat negligẽtia iudicis nõ prosequẽtis infra tẽpus in rescripto expressum. ⁊ attenditur tempus receptionis lr̃arũ qõ intelligo qñ statuit sibi terminus p numerũ dierũ seu mensiũ. vt puta mandat iudici vt litem decidat infra tres mẽses. debet enĩ tunc attendi temp⁹ receptionis lr̃arum. ab eo enĩ tpe incipit currere illud tempus p̃fixum. vt probatur in. c. sup eo. el. ij §. de app. in fi. secus videt vbi apponitur certum tẽpus nõ per numerũ dierũ. vt puta si mandat causa decidi vsq; ad festum penthecostes. qz tũc tẽp⁹ currit imediate de quo dicendũ vt plene no. in. d. c. super eo. Qñq; cõsiderat negligentia ptis impetrantis in nõ vtendo rescripto ⁊ debet attendi tempus possibilitatis. de quo dicendũ vt in. c. plerũq; ⁊ in. c. si aũt. §. de rescrip. ⁊ dixi plene in. c. vt debitus. de appel. Qñq; cõsiderat odiũ impetranti. vt in casu. c. qz frustra. de vsu. ⁊ attendit tempus presentationis. vt ibi habet. Qñq; attendit rescriptũ circa ip̃ius ꝑpetuationẽ. ⁊ attendit tẽpus citatiõis vel meli⁹ tps inchoatiõis. de q dicendũ. vt i. c. gratũ. ⁊. c. lz. de offi. deleg. Ex his apparet q; diuersis respectibus põt ꝓsiderari rescriptum. ⁊ infiniti p̃nt accidere casus. si saltem sunt in genere cõprehensibiles sub casib⁹ predictis. vide in materia beneficiali bo. glo. cũ tex. in. c. si soli. ⁊. c. si capitulo. de concess. ꝑben. li. vj. Ex p̃dictis põt inferri ad decisionẽ q̃stionis quã formauit hic glo. in ꝓin. vtrũ iudice ipetrato existente excõicato tpe date valeat rescriptum si tpe receptionis nõ est excõmunicatus. Et glo. cõcludit q; nõ valet. qz debet attendi tẽpus date. Doct. hic aliter distinguũt. dicũt enĩ q; aut erat iste notorie excõmunicatus. ⁊ ꝓcedit dictũ glo. ar. c. ad probandũ. de re iudi. qõ satis mihi placet. qz a tẽpore date imprimit iurisditio sed rescriptũ non repit subiectum habile ad recipiendã iurisditionẽ. Si autẽ erat excõicatus occulte ⁊ tũc si impetrans scient impetrauit illum nõ valet rescriptum. ⁊ hoc apte tenet hic Jo. an. qõ notabis ꝑpetuo nõ solum respectu huius casus. sed põt inferri ad vnũ casum valde generalẽ quẽ posuit Jo. cal. in. d. c. ad pbandum ⁊ credo q; habuit fundamentum ab isto dicto Jo. an. dicit enĩ ibi q; gesta p iudicẽ excõicatũ toleratum in fauorem ptis nõ tenent scienter litiganti cor̃ occulto excõicato. vel saltẽ gesta debent retractari. Ex quo infero q; si occult⁹ excõmunicat⁹ contulit tibi scienter beneficiũ nõ tenet collatio vel retractabit. qõ est perpetuo no. maxime ad limitationem. l. barbari⁹. de offi. ꝓto. ⁊. d. c. ad pbandum Si vero impetrans ignorabat valet rescriptũ. ex q̃ repitur absolutus tempore ꝓcessus cũ hic no. aggat de graui preiudicio. ⁊ facit. d. c. ad probandũ. Jn glo. in ẽbo duxerit in fi. hec gl. tangit iudicio meo cõtraria satis difficilia. ⁊ minime formalit soluunt p glo. ⁊ maxime instat illud contrariũ q; gestũ ꝓtra legẽ mortuã est nullũ vel saltem retractandũ. § fortius si est gestum ꝓtra legẽ aiatam nã princeps est lex animata in terris. ix. q. iij. ipsi sunt. ⁊ in auc. de ꝓsulibus. in fi. nã qõ principi placuit legis hz vigorem. insti. de iure. na. in. §. sed qõ pricipi. ergo ista collatio cõtra pape mandatũ facta debuit eẽ nulla vel saltem annullanda. nec doc. nostri aliter soluũt ꝛ glo. quasi ꝓtenti ip̃ius so. que in veritate nõ satisfacit ꝛ rijs. Bar. in. l. amplius. ff. rem ra. ha. dic q; quo ad actus inualiditatẽ durius agit cũ lege q̃ cuz eius ministro. § quo ad penã imponendã durius agit cũ ministro. allegat. l. si libert⁹. ff. de iurepat. vbi alienatio facta in fraudẽ legis nõ tenet. sed hominis sic. ⁊ hoc dictũ Bar. potest ꝓcedere respectu iudicis inferiorꝭ inhibentis alienationẽ rei vt respectu ptis paciscentis. iuxta p. i. c. raynaldus. de testa. per Jnno. ⁊ in. l. fi. C. de rebus alie. nõ ali. sed respectu mandati ꝑncipis nõ videt dictũ suum ꝓcedere. nam vt no. dicit Jnn. in. c. fi. de accu. quẽ admodũ alienatio ẽ nulla attentata ꝓtra legẽ mortuã ita sic attentata ꝛ preceptũ pape qui ẽ lex animata in terris. ad idem qõ ipse no. in. d. c. rainald⁹ vbi dicit q; si papa mãdat alicui ꝑlato vt cõferat aliqõ beneficium vel vt nõ alienet nõ tenet gestum ꝛ mandatũ. sed vide hoc probari i. c. veritatis. de do. ⁊ cõtu. in fi. vide etiam Jo. an. in. c. constitut. j. de ꝓcess. preben. vbi videt apte sentire q; si papa mandat collatori ne cõferat nõ valet collatio. ⁊ hoc probo p. c. vt nostrũ §. de app. ad idẽ. c. si soli. ⁊. c. si capitulo. de cõcess. ꝑben. li. vj. vbi collatio facta ꝛ mãdatũ executoris pape nõ tenet. fortius q; si ẽ facta ꝛ

mandatū pape. ad idē bo. gl. in. c. si eo tpe. de elec. li. vj. Unde ꝓ ꝯcordia dicerē sic. q aut papa dirē cte mandat collatori ne cōferat certum beneficium ꝛ nō tenet collatio in ꝓrium attentata per iura ꝛ rationes superius alle. Q̃nq papa mandat vt conferat titio ꝛ ille cōtulit sempronio. ꝛ subdistingue. aut mandatari⁹ nō habebat alīs ptātem cōferendi. ß recipit ptātem ex isto mandato clarificato. ꝛ tunc nō tenet act⁹ nisi seruetur forma mandati. ad hoc c. venerabili. de offi. dele. ꝛ c. cum dilecta. ō resc̄p. ꝛ l. diligenter. ff. man. Si vero mandatari⁹ alīs habebat ptātem. ꝛ tunc tenet qđ facit ꝓtra mandatuꝫ nō ex potestate delegata. ꝫ ex potestate ordinaria quā habebat. ꝛ ista est ꝓprius casus istius. c. ꝛ vide glo. no. in cle. j. de iurepa. ꝛ ē rō diuersitatis. nam per mandatum factum vt tertio conferat non intendit princeps mandatario potestatem auferre conferendi seu potestatem ordinandi ad exercitium illius actus. sed puniēdus ē. q nō obseruauit mādatū principis. secus aūt est si directe sibi precipit ne certū quid faciat. tūc enī nō tenet actus. q videtur tunc sibi auferre ptātē exercendi actuꝫ. Et si diceres. nōne si mandat vt cōferat isti tacite phibꝫ ne cōferat alteri. vt in. l. cū ita. ff. de condi. ꝛ demō. dicendū ad hoc. Ad id ē mādatū ꝫ indirectū qđ nō aufert potestatē alīs cōpetentem mādatario. vt ꝓbat hic. ꝛ clarius in. d. c. si soli. ꝛ per hoc restringit ꝛ declarat intellectus istius. c. ꝛ hoc notabis. nam possunt adduci ad multa similia. qđ no. bene

O Emulta. Famosum ꝛ vtile ē. ꝛ bñ intendit. Habens personatū vel bñficiū curatū si secundo tale receperit vacat primū qđ si retinere cōtenderet etiā secūdo priuabit. hoc ꝓmo. Ꝫs ad quē spectat beneficij curati collatio licite cōfert statim cuꝫ institut⁹ aliud recepit ꝛ si infra sex mēses nō cōferat deuoluit ad aliū collatio ꝛ aliter punit. bñ secūdo. Cum sublimibus ꝛ lr̄atis personis circa pluralitatē beneficiorū incōpatibiliū solus papa dispensat. bñ tertio. Et in ꝓmo narrat ius antiquū. secūdo subijcit nouū. ibi p̄senti. Vel pōt diuidi in tres ptes. put vident tria dcā. secūdū ibi. is ad quē. tertiū ibi. circa sublimes

¶ Nota ꝓmo q lateranense cōcilium emanauit ex multa industria ꝛ prudentia q̃ten⁹ phibuit eandem personā adipisci plures dignitates vel ecclesias curatas. nā p ipm̄. puisionē meli⁹ deseruit ecclesijs. auaricie vitiū ꝓprimit. facili⁹ puidet paupib⁹ clericis ꝛ aīaꝝ piculis subuenit. ac materia dissolutōis tollit merito dicit tex. q emanauit ex multa puidentia. ꝛ loquit de. c. qr nōnulli. de cle. non resi. ß qr illud ꝓciliū nō apponebat penā ipso facto nō producebat maximū fructū quare emanauit posterius hec puisio vbi imponit pena ipso facto vt patz in lr̄a

¶ Mo. scdo ibi nullus aut rarus. q cōstitutio nō dz edi nisi pducat magnū fructū. iō dicit tex. q lex dz cē necia ꝛ vtilis. iij. di. erit aūt lex. ꝛ iō dz lex cē de dubio. ꝛ idē debēt facere repetētes cū ponūt qōnes ne disputēt de certo ꝛ null⁹ fruct⁹ inde puniat. Sūt enī adinuēte disputatiōes ꝛ repetitiōes vt dubia in iure clarescāt p exercitium ꝛ multiplicationē magistroꝝ. qr qđ a plurib⁹ q̃rit facili⁹ inuenitur. xx. di. c. fi. vñ papa sepe decidet ꝓsulentē de in dubijs. ix. c. cū in iure. s. de elec. ꝛ de offi. dele. cuꝫ in iure. ꝛ in. c. rursus. qui der. vel vo. cū s.

¶ Nota tertio ar. opt. a ꝓrio lr̄e. q si hñs bñficiū nō curatū recipit secūdū curatū nō vacat primū ipso facto. etiam si ꝑmū recrat residētiā. nā iste tex. recrit q primū bñficiū sit curatū sicut secūdū. ꝫ aliq̄ voluerūt oppositū. ꝑmū tñ dictū ē veri⁹ ꝛ ē cōmuni⁹. ar. in. c. qualis. xxv. di. ꝛ l. cū ꝓtor. ff. de iudi. ꝛ dixi plene i c. fi. de cle. nō resi.

¶ Mo. ibi liberē cōferat q is ad quē spectat collatio ꝑmi bñficij pōt illud cōferre sine requisitione alicui⁹. vñ nō teneꝫ etiā vocare possessorē. nec spectare licentiā ab eo. ō eni importat verbū libere. nō eni eēt libertas si aliū haberet recrere. ꝛ ita ꝓcludūt cōiter doct. Et p ō vide bo. ter. cū dictis doc. in. c. ix eps. j. eo. ti. li. vj. ꝛ notabis sp dicta ꝑ significato hui⁹ verbi libere. possessionē tñ nō dz tradere possessore nō vocato. vt in. d. c. ix. qđ tū limita vt no. ibi ꝛ in. c. ordinarij. de offi. ordi. li. vj.

¶ Mo. ibi. ō idē in ꝑsonatibus. tē. q ꝑsonat⁹ ꝛ dignitates hic sumunt vt synonima ꝛ idē importat tantū in substātia. nā. s. in principio fecerat mētionē de dignitatib⁹ i. x. hoc idē. appellat dignitates ꝑsonatus. Et an in veritate ō differūt inter se ꝛ q̃liter cognoscunt dignitates ꝛ ꝑsonat⁹ dicā infra latius.

¶ Mo. in. x. addētes q in eadē eccl̄ia null⁹ pt habere plēs dignitates seu ꝑsonat⁹. ꝛ dic idē in diuersis. vt ꝑz ex p̄cedentib⁹ in tex. ꝛ in. c. qr nōnulli ꝓalle. ꝛ in. c. dudū. ei. ij. de elec. ꝛ no. in. c. j. de cōsuc. li. vj. sed hic dixit de eadē ecclesia ad maiorem exaggerationē seu aggrauationem q̃si odios⁹ sit hr̄e in eadē ecclesia q̃ in diuersis. ꝛ iō dixit ō Egi. quē sequūt cōiter hic doc. notabile x bū q si dispēsat cū aliq̄ vt possit ꝓsequi duas dignitates seu ꝑsonat⁹ intelligit vt habeat in diuīsis eccl̄ijs nō i eadē qđ satis placz. qr cū mā ista sit odiosa debem⁹ capere intellectū min⁹ iuri exosū. in. c. j. ꝛ ij. de si. ꝑby. li. vj. ꝛ c. q dilectio. de cōsang. ꝛ affi. facit. c. statutum de elec. li. vj

¶ Mo. in. x. circa sublimes. q nobiles seu sublimes ꝑsone nō reꝓbant ab eccl̄ia q̃nto honorāt in collationib⁹ bñficioꝝ. ꝛ dic sublimes. i. nobiles q̃si supra alios elcuati seu supra l̄m̄ē positi. Et nō bñ q ꝑsone litterate eq̄pant nobilib⁹. ꝛ sic dz eccl̄esia honorare ꝑsonas lr̄atas. nō solū verbo ß etiā facto vt subueniēdo eis pingui⁹ de redditib⁹ eccl̄ie ꝑ alijs minus lr̄atis. ꝛ ō nō ꝓuenit ex alio nisi qr scia ꝓdest nedū habēti. ß etiā toti vniuersali eccl̄esie. nā orbis sine lr̄atis regi nō posset. vt i auc. habita. C. ne fi. ꝑ pa. ꝛ alibi dicit tex. q eccl̄ia vniuersal admodū ad sui regimē indiget viris lr̄atis. in. c. cū ex eo. de cle. li. vj. Et ꝓpter hāc cām eccl̄ia dispēsat cū volētib⁹ ire ad studiū lr̄aꝝ vt possint se abstinere ab eccl̄ijs etiā curatis ꝑ septēniū. ꝛ vt nō teneant interim ꝓmoueri ad sacerdotium. vt in. d. c. cū ex eo Et p hāc ꝓsiderationē ꝛ multas alias cōiter doc. cōcludūt in. c. penul. de magi. q religiosus de licētia sui ꝓlati pōt ꝓmoueri ad officium docendi. nec alii qui doc. discrepāt nisi parū intelligentes. ꝛ idem Archi. xvj. q. j. in. c. monachus. sentit Gratia. in. §.

superior. ea. cā t. q. nam presidens cathedre nedū ē vtilis proprio monasterio cū efficiat peritior. sed etiā toti ecclie vniuersali. t iō dic hiero. scribendo ad rusticū monachū. Longo tpe disce que postmodū doceas. t alibi. Ubi placet vt sanctorū habeas prubernia. nec ipse te doceas. vide latius i. c. sic viue. t in. c. si clericat⁹. xvj. q. j. t vide Gratia. in. d. §. superior. cū sc. bi reducit ad cōcordiā iura illi⁹ q̄stionis que vident cōtraria maxime rñdēdo ad. d. c. monachus. vbi dicit q. nō habet officiū docentis. sed plangentis. nā debet itelligi q eo qz religiosus nō habet legitime officiū docentis. qz nō hz ad hoc officiū. Sed si eligitur ad illud bene potest docere. sicut videmus cū promouet ad beneficium curatū maxime ēpatuz tunc legitime docet. t vide bo tex. in. c. fi. de magist. vbi ius videt magis cōmendare t pauilegiare docentes q̄ addiscentes t maiorem fructum faciunt in ecclesia dei. Nam cum possit religiosus esse cubicularius epi. t sic habere officium cubiculi parū fructuosū ecclesie vniuersali. ij. q. vij cuz pastoris. fortius potest prefici cathedre. ex quo emanat tantus fructus circa vniuersos. nec vtiq̄ reperi aliquē sentientē contrarium. ¶ Opo. i fi. c. in eo q dicit dispensandū cum sublimib⁹ t lr̄atis personis circa pluralitatē beneficiorum. t maxime pondera tex. in eo q dicit has psonas ēē honorandas maioribus bñficijs. nam p illud verbū honorandas etiā colligit q bñficia maiora qñq̄ pfunt litteratis t nobilibus nō principaliter propt vtilitatē beneficiorū. sed propter meritū personarū. vñ ob. qz cū apud deū non sit acceptio psonaz ita nec apud papā ēē dz. vt in. c. nouit. §. de iudi. nā iudiciū pape dz cē pforme iudicio dei. in. c. vt nostrum vt ecclie. bñfi. ¶ Itē dispensatio ē pmensuratio rōis ad singula. ille enī qui dispensat dz facere sic bon⁹ cōmensurator t paterfamilias q̄ distribuit labores t merita fm qualitatē psonaz. Itē lex cōis ē fundata sup bono publico. iiij. di. erit aūt lex. t supnaturali rōne. j. di. psuetudo. § bonū publicū nō ē relaxandū propt psiderationē priuatā. vt in. c. bone. j. de postu. prela. q̄ nō dz fieri ista dispensatio cū p eā laxant iura. xxiij. q. iij. displicet. Sol. beat⁹ Tho. tractat pma scōe. q. xcvij. ar. iiij. t Jo. an. cū recitat hic t in effectu pcludēdo dicūt q dispensatio nō dz fieri propt bonū priuatū imo ille qui dispensat dz hr̄e intuitū rōnis boni vniuersi t cāe propter quaz dispensat. q̄ quidē ē triplex vtilitas t necessitas ecclesie ac euidēs progatiua psonaz. vñ si dispēsans hz ista p oculis nō dicit facere p bonū publicū nec pferre bonū priuatū publico § relaxare statutū generale ppter bonū publicū cōcurrēte in casu speciali. si enī dispensat cū sublimib⁹ psonis seu litterati habetur cōsideratio ad bonū publicū qđ per istos puenit vniuersis. nam vt dixi psona lr̄ata pdest ecclesie vniuersali. t cū maximo labore insistit in exercitio scie merito debet recōpensari labor. Cōcludēdo q̄ breuiter. dic q dispensatio non debet fieri ob cām priuatā § publicā. als nō dicit dispensatio § dissipatio. Est enī dispensatio iuris cōis relaxatio facta cū cāe cognitiōe ab eo q̄ hz ptātē dispensandi. de quo vide lati⁹. j. q. vij. c. reqritis. in. §. nisi rigor. Ad cōtraria rñde q acceptio personaz est qñ circa equalia seruat inequalitas § lr̄ate pone nō sūt eq̄les cū alijs rōnib⁹ pdictis merito si seruat inequalitas nō est ibi acceptio psonaz. nam t de⁹ idē facit ad hoc. lxxxix. di. in. c. ad b. Ad aliud ꝓtū satis est rñsum. nā satis ē cōis cōmensuratio si melio⁹ meritū meliora cōferunt qđ seruat in dispensatiōe. ¶ Ex predictis infero cōtra theoricā Jnno. in. c. cum ad monasteriū. de statu regu. vbi dicit papā posse supra ius positiuū dispensare ex sola volūtate. nam puto q licet illud pceda q̄ ad ecclīam militantē. qz nulli licet de suo iudicio iudicare. sec⁹ tū puto q̄ ad deū. nā nō debet sine cā relaxare ius fundatuz sup bono publico cū teneat ex officio pascere oues suas t facere sicut bonus dispensator. Luc. x. c. ¶ In glo. ij. ibi si eni ante lit. pte. tē. olim circa hoc erant opi. sed hodie. ē puisū in extrauaganti execrabilis Jo. xxij. vbi cauet inter cetera q recipiens scōm tenet ilico de iure t de facto resignare primū in manibus ordinarij sub testimonio publico t si non fecerit ipso facto est priuatus vtroq̄ etiā efficit inhabilis ad beneficia ecclesiastica t ordines pe q̄ vide glo. in. de. si plures. e. ti. facit. c. dudum. ij. de elec. t in fi. glo. Et de hoc vltimo an t qñ habeat locum optio dic vt dixi in. c. qz nōnulli. t hodie posset dubitari in casu quo duo bñficia curata sit t semel cōferunt vni. de qua qōne vide latius p Jhost⁹. in. d. c. qz nōnulli. nam aliquis tenuerūt q nō valet collatio. aliqui q debet sibi dari optio sicut obseruabat fm ius antiquū cum simus extra casuz huius. c. t hec opi. ē equior. ar. c. gra. de rescrip. li. vj. ¶ In gl. iij. ibi fallit in ēpatu. nā pmotus ad ecclīam cathedralem nō pdit ipso facto priora bñficia lz sit confirmatus t habeat possessionē ēpatus. § expectat vt sit cōsecratus vel q labat tps prefixum ad psecrationē recipiendā vt in. d. c. cū in cunctis. Sed gl. nō ponit hic rōnem fallentie. Jnno. dicit q est ex eo qz non dicitur ēps anteq̄ sit psecratus in. c. ad honorem. t. c. nisi. de au. t vsu pal. merito debet expectari tempus cōsecratiōis. sed in alijs dignitatibus post cōfirmationē vel collationez imediate dicitur abbas seu archidiacon⁹ vl archipresbyter lz nō habeant adhuc ordines quos req̄rit illa dignitas. t ideo concludit Jnno. q istud sit speciale priuilegium ep̄orum qđ nō cōpetit alicui citra ep̄m. Jhost⁹. placet dictum § nō rō. nam ex quo archidiaconus nō habet ordinē requisitum nō dicitur adhuc sufficienter puisum dignitati. ar. in. c. ij. de trasla. p̄la. Reddit ergo rōnem aliam. dicit enī q electi ad episcopat⁹ cōiter nō se transferunt sine licentia pape. § in alijs dignitatib⁹ inferiorib⁹ sepe de facto quis transit t retinet duo bñficia ideo fuit puisum vt in cōtinenti vacaret primū. mihi placet rō Jnno. ¶ Extra casum glo. excipiunt etiā alij casus § dicā notabiliores. Si enim caloze iracūdie quis recipit secūdū beneficiū nō vacat primū. ar. c. ex litteris. de diuor. t sic cōiter transeūt doc. preter do. An. cui dictum nō placet. aut enim nō est adeptus possessionē secūdi t nō vacat primū. aut est adept⁹ t debet

vacare ꝑmũ cũ culpa ſua hoc ꝓuenerit. mihi plus placet primũ dicũ ſi incõtinenti iſtuz penitet. qz ca lor iracũdie eum excuſat. vt in. d. c. ex litteris. t. ij. q. iij. §. notandũ. Nec ob. c. eum qui. eo. ti. li. vj. lo quit enĩ in eo qui per vim occupauit bñficiũ ſeu intruſit ſe in illo ꝙ nos loquimur in eo qui intrauit ꝙ oſtiũ ꝙ calore iracũdie fuit ductus t ſtatim penitu it. facit de pe. di. j. diuortiũ. ¶ Scõo fallit in eo qui fecit expenſas de patrimonio in primo bñficio. nõ enĩ cogit dimittere primũ niſi ſibi ſatisfiat ꝑmo de expenſis. ar. xij. q. iij. quicunqz. t notabis bñ hũc caſum vt retentio ꝓ expenſis habeat locũ etiam in beneficijs. Et ex hoc poteſt colligi vnũ notabile dictũ q ſi clericus ſine teſtamẽto mozit poteſt heres repetere expenſas quas clericus fecit de ꝑimonio in beneficio. t fortius hoc ꝓcedit ſi ſpecifice clericꝰ illas repetendas decreuit. Addit t alius caſus cũ ſuperioz primi beneficij nõ vult habere rataz collationẽ ſecũdi. ſed repetit ipſum clericũ. cum enĩ non poſſit clericus directe t expreſſe renũciare ſuo bñficio ſine licentia ſuperioris ita nec indirecte recipiẽdo ſecũdũ. de renun. c. admonet. t. c. qõ in dubijs. et credo q requirit cõſenſus cuiuslibet q̃ neceſſario requirit in renũciatione expꝛſſa vt collatozum t patronoz. de quo dic vt dixi in dictis. c. ¶ In ea. gl. ibi. ꝙ per receptionẽ corporalẽ. t debet hec receptõ eẽ pacifica. dicit tũ Inno. q ſi in principio non potuit habere poſſeſſionẽ ſecũdi nõ vacat primũ ꝙ ſi habuit poſſeſſionem licet poſtea moueat ſibi q̃ſtio vacat nihilominus primũ beneficiũ. t in ꝙ inſtant doc. t vide no. in. c. conſtitutus. de appel. t in. c. licz eps. eo. ti. li. vj. t videt velle do. An. allegando ibi no. q ſi acceptauit ſcienter beneficiũ litigioſũ induci vacatio primi beneficij licet non habeat poſſeſſionẽ pacificã. Ego indiſtincte crederẽ q nunqz inducit vacatio primi beneficij niſi poſt habitã pacificam poſſeſſionẽ ſecũdi. nec ſufficit q momento habuit eam pacifice ſi ilico mouet ſibi queſtio de iure vel de facto. qz nõ dicit fuiſſe qõ nõ ſtetit. ad ꝙ tex. cum glo. in. c. cõmiſſa. de elec. li. vj. t cle. gfe. t ibi ꝓ Pau. de reſcri. t. d. c. licet eps. facit. c. ſi quis iã trãſlatus. xxj. q. ij. non enĩ poteſt dici perfecte translatus ex quo dubitatur de iure ſuo. t facit. c. cum incunctis. de elec. §. d. q beneficia electi t confirmati ad eꝑm nõ vacant. adhuc nõ videt plene trãſlatus. Ex omnibus predictis cõclude q regulariter poſt pacificam poſſeſſionem ſecũdi vacat primum. Et poſt hanc cõſtitutionẽ emanarunt multa iura. Et primũ. c. ſi tibi cõceſſo. j. eo. li. vj. qõ limitat iſtõ ſi enĩ nõ poteſt habere fructus ſecundi beneficij qz ex priuilegio forte debent alij ad tempus nõ vacat primũ. ¶ Itẽ emanauit. c. eum qui. eo. ti. li. vj. vbi extenditur hoc. c. ad eum qui vi vel ſcienter intruſit ſe in ſecũdo beneficio. Item emanauit. c. cum i ſingula. eo. ti. li. vj. qõ extẽdit hoc ad regulares dignitates. demum ſupuenit cle. j. de ſup. negl. prela. q̃ dicit procedere etiam in prioratibus manualibus. ¶ Item cle. vnica. de offi. vica. vbi dicit hanc vacationem induci etiã ſi recipitur vicaria perpetua beneficij curati. ¶ In glo. ſuper verbo prouẽtibꝰ. ibi. i. ꝓpꝛijs. no. bene glo. iſtam ex qua collige clericũ non cõpellendum ad ſatiſfaciendũ oneri ſibi incũbenti ex delicto vel quaſi ſeu ex ꝓtractu inito nomine ꝓꝓrio de fructibus beneficij ſui. qz defectũ ꝑſone nõ debet obeſſe eccleſie. vide cõſilium glo. c. cũ ſicut. j. de cõſe. ec. vel alta. t bene facit glo. in. l ſtipendia. C. de exce. rei iudi. vbi dicit q ſicut i cauſa iudicati nõ debent capi ſtipendia militũ ſeculi. ita nec ſtipendia militum eccleſie. Hoſti. tamen hic dicit q poteſt cõpelli ad ſatiſfaciendũ debitis fructibus quos fecit ſuos forte munitus opinione q̃ nõ per glo. in. c. ꝑſenti. de offi. ordi. li. vj. hec qõ depẽdet ab alia. Munquid clericus faciat fructus beneficij ſuos. de qua qõne vide qõ plene dixi in repetitiõe. c. cum eẽs. de teſta. t vide ꝺ vtraqz qõe quod no. in. c. peruenit. de fideiuſ. t per archi. in. c. ſtatutum. de reſcrip. li. vj. Ego ſemper tenui ſimpliciter q nullus clericus faciat fructus ſuos inſpecto iure cõi. t q cõſequens q nõ debent capi fructus beneficij ꝓ debito ipius beneficiati. Sed nunquid valeat ꝓſuetudo in oꝓſitũ. vide qõ no. Jo. an. in regla nemo poteſt. de re. iu. li. vj. in mercu ¶ Et in ſi. glo. no. ſi. glo. q poſſeſſor beneficij cũ mala fide cõpellitur reſtituere omnes fructus. t vide tex. in. c. cum dilectus in ſi. j. de iure pa. a ꝓrio ꝙ ſecus bona fide poſſidet. qõ tenent dñi de rota deci. xxiij. ¶ In glo. in. ꝺ. in eadem eccla. tẽ. ibi cõtrarium credo. no. glo. vsqz ad ſi. Ex qua habes duo ſatis notãda in mã extenſionis. Primũ q vbi duo ſũt a iure eꝛpata pena adiecta in vno videt adiecta in alio. ꝓ hoc tex. cum glo. in. c. ſi poſtqz. in ſi. de elec. li. vj. facit. l. ij. ff. ad tertu. Secũdo q ſi in fine alicui⁹ ſtatuti penalis ſit aliqua additio q pena apoſita in ꝓncipio videt repetita in illa additione. Ex quo enim adijcit videt q ſit ꝑs illius ſtatuti. t intelligẽ cum dicit adijcientes vel etiã idẽ iudiciũ eẽ volum⁹. tẽ. t hanc glo. hic cõmuniter ſequũt doc. ſed videꝛgl. que directe ſentit oꝓſitum in cle. qm̃ in ſi. de vita t hone. cle. in. ꝺ. ſanctionem. ſed hec glo. videt verior. ¶ In glo. ſuper ꝺbo t litteratas. ibi, ſcientia nobilitat hominẽ. tẽ. t ꝓ hoc facit qõ dixi. §. i vltimo notabili. t vide glo. ij. di. lex. q̃ dicit q maiores natu poſſunt apellari etiã litterati cum alijs. ꝺ quibus ibi no. t ad. c. cum oẽs. qõ glo. hic allegat ꝓ equalitate ſeruanda in beneficijs. dic vt ibi plene no. ¶ In glo. ſuper verbo per ſedem apoſtolicam in ſi. dic q tota hec glo. poteſt reduci ad vnã cõcluſionem q ſolus papa diſpenſat in pluribus curati in alijs vero poteſt diſpenſare eps. t hanc concluſionez firmat glo. licet referat opi. contrariã. Inn. videtur in effectu tenere opi. huius glo. dicit enĩ in duobus curatis diſpenſat ſolus papa. in duobus ſimplicibus vel ſimplici t curato eps. t ſi ſunt i diuerſis dioceſibus debet vterqz eps interuenire in diſpenſatione. Et nota hoc vltimũ t bñ facit ar. j. ꝺ ſen. excõ. in. c. cum illoruz. in. §. ſi vero claustrales. t qõ no. in. c. paſtoralis. de priuile. Pet. t Abb. dicunt q diſpenſatio que fit propt neceſſitatem vl vtilitatẽ eccleſie nõ intelligit ꝓhibita eꝑis etiã in curatis. ſed ſolum illa que fit propter ꝓgatiuã ꝑſone.

t videt hec opi. placere hosti. licet dicat curiaz seruare indistincte primā opi. quā videt sequi Jo. an. dicit enim q si eps posset dispensare nugatorū fuisz hoc dicere hic q sedes aplica dispensauit. Jo. an. videt tenere primā conclusionē. sentit tñ q in plu ribus beneficijs vltra duo eps nō dispensat. alias c. qz intantū. s. eo. qō iudicio meo nihil facit. nā nō loquit. c. illud de dispensatione q fit ex cā ꝑ de his qui per ambitionem plura beneficia recipiunt. vt pz ibi in pn. dū dicit q intantū pcessit quorundam ambitio. tē. nō eni potest ꝑici ambitio si dispēsatio fit ex cā. pone eni q sublimis vel lꝑatus non pōt viuere ex redditibus duoz bñficiorū simpliciū. dicemus ne q eps nō possit dispensare in tertio. certe nullibi repit oppositum. de hac mā dispensationis circa pluralitatē bñficiorum. vide qō dixi in repetitōe. §. qz vero. j. eo. ti. c. extirpāde. t circa pbēdas dixi in. c. cum iam dudum. s. eo. t placet mihi multū circa curata limitatio. ꝑe. t Abb. quā sequitur hosti. vt propter necessitatē vel vtilitatem ecclesie possit eps hodie dispensare. nam cū olim posset vt ꝑbat in. d. c. sanctorum. lxx. di. nō videt ius illud imutatū per hanc cōstitutionē que directe nō phibet epō dispensare. nec etiā loquit quādo imineret dispensatio propter necessitatem vel vtilitatē ecclesie. Hec oō. t. lꝑas. alle. in gl. loquit eni. in pluribꝰ pbendis eiusdē ecclesie in qbus eps nō dispensat. vt dixi in. d. c. cum iam dudum.

Additio. Sed nunquid talis cuz quo dispensat circa pluralitatē beneficiorum sit tutus quo ad deū. dicas q aut dispensatio fit ex causa propter necessitatem vel vtilitatem ecclesie vel propter euidentē progatiuam meritoz t ē tutus. aut sine causa t nō est tutꝰ quo ad deum sed bene est tutꝰ quo ad ecclesiā militantē. vi ꝑe. de ancha. in. c. j. de cōsti. in repetitōe. ¶ Extra glo. quero de qōne quotidiana t difficili que dicat dignitas ꝓsonatus vel officiū. nā hic habemꝰ quē nō posse habere duas dignitates vl ꝓsonat. t idē dicitur de officijs in. c. j. de consue. li. vj. Jnno. t Jo. an. t multi alij hic instant. nam qnqz oia ista sūt synonima. vt ꝑbat in. c. cū accessissent. de consti. vbi idē officiū apellat dignitas t ꝓsonat. Jn ꝓriū facit iste tex. vbi dicit idē in ꝓsonatib. t in ꝫ varie loquūtur iura. ¶ Expedio glo. Jnno. p cōclusiones ꝑima cōclusio dignitas t ꝓsonat nō differunt in substantia sed archidy. sensit ꝓtrarium in. d. c. j. de ꝓsue. vbi dicit q dignitas est administratio rerum ecclesiasticarum cū iurisditione. Personatus vero est quedam prerogatiua in eccla sine iurisditione vt qz habet stallū in choro honorificuz pre alijs vel ꝯd sile. Officiū vero ꝑm eū ē administratio rerū ecclesiasticarum sine iurisditione. Sic pōt poni exemplū in sacrista seu thesaurario. ꝫ p certo iure ista ñ ꝑbantur. t potius credendū est q ex varietate locorum insurrexerūt hec diuersa vocabula. nam in multis locis dignitas apellat personat. t in aliqbus quodlibet bñficium curatū dicit ꝓsonat. ideo in istis debet attendi substātia rei magis q̄ denōiatio vt statim subijciam. Cōiter tamē vbi doc. tāgūt hanc mām ꝓclusio cōmunis est vt is dicat habere dignitatē qui habet iurisditionem. vñ quilibet rector seu prior ecclesie collegiate ꝺr habere dignitatem vt no. ꝑau. in de. j. de elec. t cle. ne in agro. de sta. re. t dñi de rota decis. clxvj. t tal ꝓprie t stricte apellatur prelatus. vt in. c. cū ab eccliarū. vbi bo. glo. de offi. ordi. vide tex. cuz glo. in. c. ij. de iudi. ꝫ largo modo rector curat dicat habere ꝓlaturā. vt est tex. in. c. tua. j. de cleri. egro. no. ꝑau. in cle. du dū de sepul. p hoc tex. in. c. nisi. s. e. vbi prior ecclie cōuentualis dicit habere dignitatē. t abbatissa habet dignitatem vt est tex. in. c. indēnitatib. de ele. li. vj. vide tex. in. c. j. de eta. t quali. vbi multi apellāt prelati. Secūda cōclusio q ad cōsiderandū dignitatē debemus attendere an vocē aliquo noie de dignitatibus que in iure sūt expresse vtputa appellat archidiaconus licet nullū ministeriū dignitatis exerceat. t ponit Jnno. exēplum in archidiacono parmensi. nos rectius possumus exēplum ponere in archidiacono senensi. nam parmens saltem habet stallū ꝑeminentem in choro. t ex hoc videtur velle Jnno. q̄ soluta nomē sufficiat vt includatur i hac ꝓstone. de quo multū dubito cū debeamus potius attendere vim t substantiam rei q̄z vocabulum. t archi. i. d. c. j. videt reqrere saltē aliquā progatiuam in loco sed dñi de ro. decis. vbi. s. simpliciter sequūtur hanc opi. Jnno. sed in cōtrariuz facit. c. dudum. el. ij. de elec. Jtē accumulatio harū dignitatum fuit prohibita propter impotētiā deseruiendi t exercitij. sed vbi habet solum nomē cessat illa ratio. ad hoc. c. qz nōnulli. s. eo. t. c. qz intantum. s. eo. t cogita super hoc. ¶ Tertia conclusio q si in loco reputat dignitas seu personatus licet in iure nō habeat pro tali tamē debet censeri ꝑm reputationē loci t ꝫ no ¶ Quarta cōclusio vt inspiciatur institutio. si enim fuit instituta vt eēt dignitas habebit ꝓ dignitate ¶ Quinta cōclusio t notabilis q oportet q dignitas sit perpetua ad hoc vt includatur sub ista cōstitutione. p hoc. c. j. j. de ꝓsue. li. vj. Et per hoc soluit questio. Nunquid acceptans epi vicariatū perdat dignitatem seu beneficium curatum. t videtur q sic qz consequitur dignitatez p vicariatū. vt no. gl. in cle. t si principalis de rescrip. Jtem satis est q possit eē perpetuꝰ. qz forte eps nō remouebit eum in vita. ergo debet censeri vt ꝑpetua. ar. in. l. iurisperitos. ff. de statu. tu. ꝫ cōtrariuz puto verum. qm̄ illa dignitas est potius epi t defacili potest remoueri. ad hoc. c. j. j. de offi. vica. li. vj. Sexta cōclusio q licet quis exerceat ministeriū spectans ad aliam dignitatē ex quo tñ in loco non reputat dignitas nō habebitur ꝓ dignitate. Contrariū forte posset attentari vt magis attendam substantiam rei propter quā emanauit constitutō q̄z erroneā loci estimationem. ¶ Septima cōclusio t vltima q habens officium sine iurisditione non cōprehenditur in hac cōstitutiōe puto q si officiuz est nudum ministerium ita q non habet prerogatiuam ꝑ alijs tunc ꝑcedit dictum suū. puta si est procuratoz ecclesie secus si est officiū cū ꝑeminentia. vt thesauraria. ꝓ hoc videtur tex. i. d. c. j. de ꝓsue.

li.vj.t qualiť cognoscatur minoritas dignitatis vi de per Jo.an.in.c.pe.de offi.lega.li.vj. t hec pce dunt in dignitatibus ecclesiasticis. Qualiter assu matur dignitas vel nobilitas inter seculares. t qs possit facere nobilem aut militem. vide p Bar. i.l. j.C.de digni.li.xij. ¶ Ultimo queritur ō alia que stiōe que venit ad declarationē tex. qō dicať bene ficium curatum. t quid si habeat curam in habitu ꝫ nō in actu. nunquid includať in hac constitutiōe t valet hoc ad multa vt si in aliquo statuto penali fi at mentio de collegio nunquid sufficiat collegiū ha bitu licet nō actu. ¶ Quo ad primum concludiť q būficiū dicť curatū cū habet curā animaꝝ siue i fo ro cōtentioso siue penitētiali. t vide tex. ibi. t pleve p Jnno. in. d.c. dudū. el.ij. de elec. Sed adde vnaz glo. no. in cle. dudū. de sepul. q̄ videť velle q tunc ppie quis habet curam qñ astringiť ad ministrā da ecclesiastica sacra t alij tenenť ad eū recurrere. nam dicť cura. qz cozvrit. s. reddendo eū sollicitū in administratiōe sacramentoꝝ. Et iō cū hodie fra tres mendicantes possint audire cōfessiones t pre dicare videnť hꝫ curam. qō nō est ꝙ cū alij non astringanť ire ad eos plus q̄ velint nec ipi necessi tentur audire. Et parochia dz quasi ptitio cure. qz cuiꝫ curato dať certa ps ciuitatis seu ps castri per eū curanda in diuinis. xiij. q.j.c.j. t vide qō nota. Pau. in cle.j. de bap. vbi tractať. Nunquid p colla tionē solius baptismatis dicať ecclesia curata. t qd ex pstatione alterius sacri tm̄. ¶ Quo ad secundū varie sunt opi. quidā tenuerūt nō sufficere vt eccle sia sit curata habitu. ideo dicunt q si oēs parochia ni alicuius ecclie sunt mortui vel recesserūt de loco talis ecclesia nō cōcludiť in dispositione huius. c. Hāc opi. tenuit Hosti. Hꝫ t lati⁹ psequiť in. d.c. quia nōnulli. t Frede. de se. consilio. cxxx. t Pau. i cle.j de offi. vica. t multi alij ꝑiam opi. tenuerunt hic Jnno. t Jo. cal. t multi seq. facientes fundamētuz q ecclesiā curatā facit ordinatio epi non accidentia facti. t satis est q si hodie vnus veniret ad habitan dū in paro chia pōt sine alia licentia administrare illi sacra. Mihi plus placet prima opi. primo qz cum simus in penalib⁹ debēt verba capi i portiori significato vt euitem⁹ penā. p hoc. c. statutū. de elec. lib. vj. Itē principalis rō institutionis cessat cū non sit impotens ad seruiendū vtriq. vnde saltez epūs po terit in istis dispēsare nec induceret vacatio ipso iure p receptionē recūdi. t vide p t ꝑ duas gl. no. i silī. vnā in. d.c. statutū. aliā in. c.lz canon. e. ti. t li.

§ Caue nimis. Cōciliū ꝓuincia le a būficioꝝ col latione suspendit eos qui post scōm correctionē indignis būficia cōferunt. puidet etiā ꝙs in terim būficia cōferat t illam suspensionē relaxat so lus papa vel solus pfiarcha. primo narrat delictum scōo puidetꝫ ibi. volentes. ¶ Mo. primo ibi. cum pos sint viros. tē. ar. a cōtrario littere q in defectū ido neoꝝ possūt indigni assumi ad būficia. nā ꝫ Host. construēda est domus ex lapidibus qui occurrūt t melius est locum implere q̄ vacuū dimittere. ar. in. l. generali. §. spurios. ff. de decuri. vbi i defectū legitimoꝝ spuriꝫ assumunť in decuriones. ¶ Sz aduerte qz idē Hosti. in quadā alia postilla sentit ꝯ rium. dicit eni q si vnus solus repitur idoneus illi soli sunt ponus pferenda plura būficia q̄ indignis ad hoc. xxj. q.j.c.j. Cōcordarē sic q vbi tanta ē indi gnitas q nō potest prouideri sine peccato vel sine graui aliorum scāndalo tūc pcedit secūdū dictū. se cus si nō est tanta indignitas. vt qz patiť solū defe ctum in scia in alijs tm̄ est bonus clericus. t tūc pro cedit ar. a cōtrario huiuꝫ littere. t vide qō no. Jo. an. c. cū adeo. de rescriptis. vbi sentiť q etiaz manda to pape nō est obtēperandū qñ ē tanta indignitas ex pte pmouendi vt sine peccato mortali pmoueri nō possit. ¶ Nota secūdo q mox inhonestas t litte rarū defectus ipediūt quē pmouēdū t qñq; deꝝ ciunt iam pmotū vt in. c. fi. de eta. t qua. ¶ Tertio no. q cōciliū puinciale habet iurisdictionē sup oēs de puincia. vnde t ꝑlatos ex ppio delicto pōt su spendere epm̄ tm̄ deponere nō potest. ibi eni requi ritur auctoritas pape. iij. q. vj. c. accusatus. t. c. q̄ uis. ¶ Mo. quarto ibi. annuatim. q cōciliū puinci ale dz fieri annuatim. t idē dicendū de synodo epi scopali. in. c. sicut olim. el.ij. de accu. vbi vtrūq; dic tū probať. t est bo. tex. in materia istoꝝ cōciliorū. ¶ Mo. ibi post primā t secūdā correctionem q deli ctum iteratū graui⁹ punit maxime pcedente moni tione. tum qz videť delictū ꝓsuetudini deputatum l. iij. C. de epi. au. t. c. monasteria. de vi. t ho. cleri. tum qz videť incorrigibilis. c. cū nō ab homine. §. de iudi. ¶ Nota q ꝑlato suspenso a collatiōe ofi ficioꝝ nō succedit capitulū. p hoc. c.j. de sup. ne. ꝑ la. li. vj. t. c. qz diuersitatē. j. de cōcess. preben. t gene raliter posset dici q ꝑlato suspenso a toto offi cio propter delictū ppium diu cōtinuatum nō suc cedit capitulū vt videť tex. no. in. c. fi. de sta. regu. ꝙm intellectū quē ibi dabo. nā hoc clare pbať ibi in abbate suspenso vel remoto. ¶ Mo. in. ỹ. t lz ipsū. q licet supra puiderit tex. cōtra ꝑlatos seu colla tores būficioꝝ nihilominus in lz puidet spāliť con tra capitula. Ex quo potes colligere nōbile dictuz. q in materia penali puisio cōcepta in verā psonaz nō extendiť ad fictā t repsentatā. t p hoc tex. optie in. l. iij. ff. de nego. gest. ¶ Mo. vltimo casum i quo ille qui suspendit nō potest absoluere regulariť. ꝯ de pe. di. j. c. verbū. §. rō specialitatis huius ponit in tex. vt de facili hec suspensio nō remittať t quat tuor pfiarche honoreť. Potes etiā colligere q me tropolitanus nō potest puniri p capl'm puiciale. t lz qz ipse ē caput ꝯciliū. t sic facit in ar. q papa non pōt puniri p cōciliū generale cū sit caput ipius cōci liū. p quo facit optime tex. in. c. significasti. de elec. ¶ In glo. j. ibi. imo ex officio. pōdera glo. naz per hāc dictionē imo q̄ venit cozrectiue ad pcedentia. vt le. t no. xvj. q.j. ꝓdicator sentit q hāc inquisitōez facit cōciliū etiā fama nō pcedente. §. ob. c. qualiť. et qñ. el.ij. de accu. vbi tex. loquiť de inquisitiōe fien da ex mero officio t tamē requirit infamiā preambulā. Jnno. primo reddit rōnem diuersitatis dicēs. q hic nō fit inquisitio vt pena irrogeť alicui spāli. §. vt subdit⁹ reddat rōnem de talento sibi cōmisso. lz

rõ nõ placet hosti. ꝛ mihi multominus. nam. c. q̃liter loquitur de rõne administrationis reddenda. Ir̃ hic venit imponenda pena suspensionis. Reddit secũdo Inno. aliã rõnem dicẽs q̃ ista ꝯcilia principaliter fiunt ad correctionẽ mozuꝫ. xviij. di. qm̃. ꝛ est tex. in. d. c. sicut olim. quasi velit q̃ ibi nõ agitur ad penã. ℔ in cõtrarium facit qr pena venit imponenda vt predixi. nec per inquisitionẽ debꝫ aliqs infamari. ex q̃ infamia non precessit. hosti. reddit duas alias rõnes q̃ pfecto nõ satisfaciũt cõtrario. ió breuiter dic q̃ iste tex. loquit̃ de inquisitione generali ꝛ nõ cõtra certã psonam. generaliter inquisitio põt ꝛ debꝫ fieri p superiorẽ cũ debeat̃ puniri. puinciam malis hoibus. c. j. de offi. ordi. l. cõgruit. de offi. presi. ff. ꝛ in hac nõ requirit̃ q̃ infamia pcedat. ℟ria loquunt̃ in inquisitione spãli ꝓtra certam personam in qua requiritur q̃ infamia precedat. ꝛ hoc aperte sentit Inno. in. c. j. de postu. prela. ꝛ probatur dictis iuribus. ꝛ. c. sicut olim. palle. videmus etiã q̃ propter hãc inquisitionẽ generalem debet prelatus annuatim visitare dioceſim. c. cum venerabilis. de censi. ꝛ de offi. archi. c. mãdamus. Et aduerte q̃ si in hac inquisitione generali noiatur aliqua psona fit inqsitio spãlis ꝓ illã personam noiatam. nec depositiones facte in inquisitione generali facient fidem in speciali. vt no. singulariter Inno. in. c. bone. de elec. ꝛ per Bar. in. l. fi. ff de quẽstio. ꝛ hoc no. ¶ In glo. ij. in fi. solue clarior̃ dic. q̃ cõtraria pcedũt respectu illius beneficij dũtaxat q̃ cõferr̃ indigno. nã nõ requirit̃ aliq̃ monitio sed incõnenti prãs puidẽdi illa vice q̃ devoluitur ad capitulum vel superiorem. iuxta ea q̃ habentur in contrarijs hic signatis. Istud. c. loquit̃ de suspensione generaliter fienda a collatione omniũ beneficiorum. hec enim pena cũ sit grauis nõ infligitur ipso iure sed oportet q̃ pcedat̃ bina monitio ꝛ postmodũ sequatur sententia suspensionis ꝛ vt dicit Inno. vtraq̃ pena potest cõcurrere. illa respectu illius beneficij sine admonitiõe ex vnico delicto tm̃. ista respectu delicti cõtinuati ꝛ quo ad oia beneficia. ¶ In glo. super verbo suspendatur ibi essent irregulares. aduerte qr glo. nõ videt̃ bene dicere. imo iudicio meo ẽ ꝓtra. c. cũ in cunctis. de elec. nam vbi patet q̃ collatio facta indigno est ipso iure nulla ꝛ potestas prouidẽdi p illa vice devoluitur ad alium. pone enim q̃ collatio parochialis ecclesie fuit facta patienti defectũ in etate vel prorsus illitterato dicemus ne illos tolerandos. qr nõ sunt irregulares. certe minime imo etiam eps debet remoueri. c. fi. de eta. ꝛ qua. Dic ℔ sic q̃ aut isti sunt indigni illa indignitate que impedit vires collationis ipso facto. vt in quattuor defectibus q̃ habentur in. c. cũ in cunctis. ſ. alle. ꝛ tunc i dubio sũt isti de facto remouẽdi. qr nullũ habẽt ius in beneficijs. vt ibi. aut nõ est talis indignitas ꝛ tũc si est magna debet remoueri ꝛ priuari ex quo est inhabilis ar. in. c. j. de eta. et qual. ꝛ. xvj. q. vij. inuentũ. xviij q. ij. si quis abbas. aut non est tanta indignitas et poterunt tolerari. ꝛ hoc casu posset procedere gl. nam multa impediũt promouendũ q̃ nõ deijciũt iam promotũ. xxxix. di. petrus. Et vide ad intellectuꝫ. c. cũ in cunctis. ꝛ qõ no. Jo. an. i regula odia de reg. iu. in mercu. Nec. ob. q̃ glo. subijcit hic de monitione. qr illa nõ fit vt euitet̃ pena. c. cũ in cunctis. vt. ſ. dixi. sed vt euadat penam huius. c. In glo. super ẋbo personam. in fi. nõ bñ respõdet iudicio meo. ad. c. cũ in cunctis. vñ dic vt predixi q̃ illud. c. prouidet in collatione beneficij indigno facta. nam in tali collatione p illa vice succedit capitulum. ℔ hic loquit̃ cũ ep̃us suspẽditur generaliter à collatiõe oim bñficiorũ in quib⁹ nõ fuit cõmissuꝫ delictuꝫ. vñ hec ptãs nõ deuoluit̃ ad capitulũ nec ad archiepm ℔ solũ ad papã nisi aliud fuisset hic puisum. vt ptꝫ in. c. qr diuersitatẽ palle. ꝛ vide qõ le. ꝛ no. in. c. j. de sup. negli. pla. li. vi. ꝛ. c. ẽ ẽ. de elec. eo. li. In glo. fi. in fi. Sed aduerte ad vnũ notabile dubiũ. ponam⁹ q̃ papa nõ reseruasset istã absoluti onẽ sibi vel q̃ cõcilũ puinciale excõicaret subditꝫ alicuius plati. nunqd posset ille platus absoluere subditũ suũ. hosti. hic instat. Jo. an. dare ꝓcludit q̃ excõicatus per canonem concilij puincialis põt absolui ab epo suo. moueꝛ qr nõ debet eẽ maioris ptãtis cõcilij ꝓstitutio puincialis ẽ ẽ generalis vel pape. ℔ ab ista põt eps absoluere si papa non reseruauit sibi absolutionẽ. ergo fortiꝰ poterit absoluere a cõstitutiõne puinciali. Et no. semp hoc dictuꝫ. do. An. dicit ꝛ hoc seruet̃ in practica potest tamen dictũ cauillari qr papa in sua cõstitutione ꝛ specialiter puidit forte propt̃ locoꝝ distantiam. vt i. c. nuper. de sen. ex. ergo nõ debet ꝛ extẽdi ad ꝓstitutiones alioꝝ. sed primũ dictũ plus mihi placet. ꝛ videtur casus in. d. c. nuper. i. ẋ. qr tũ cõditor canonis. vbi papa nõ fecit in hoc spãlem puisionem sed pcessit ex coniecturata mente cõditionis canonum. nam nõ reseruãdo sibi absolutionẽ videt̃ alijs concessisse. ita apte dicit ibi tex. ¶ Et ex hoc infero ad vnũ quotidianũ dubiũ. pone q̃ statutũ epi senen. fulminat excõicationẽ ꝓ intrantes monasteriũ monialiũ. quidã forensis incidit in illã excõicationem nunquid poterit absolui ab epo suo. ꝛ credo q̃ sic. p supradicta. nam illa est excõicatio cõis. nec dz eẽ maioris potẽtie ẽ ẽ excõicatio lata p ꝓstõnem pape dico tũ q̃ p̃dicta nõ pcedũt in excõicatione lata per viam sñie ꝛ nõ statuti a cõcilio puinciali vel ab alio epo rõne delicti. qr a sentẽtia lata ab hoie nemo pter ferentẽ vel superiorem pt̃ absoluere. c. pastoralis. ℔. preterea. de offi. ordi. ¶ Sed p̃o declaratione. c. querit̃ qui debeant interesse in cõcilio puinciali. de q̃ hic. So. scire debes q̃ iura faciũt ḿ mentionẽ de tribus concilijs. vnum est generale cui p̃est papa. ꝛ dz generale qr repsentat totã ecclĩaꝫ vniuſalẽ. ꝛ in isto qui debeant interesse non reperit̃ iure decisum. nec doc. vel glo. specifice hanc materiam attingunt qõ viderim. ꝛ de isto ducet deo duce in disputatiõe nouissime fienda. Est scõm ꝯcilũ puinciale sic dictũ qr repsentat ecclĩam puincie. ꝛ in hoc interesse debent epi puincie. xviij. di. p totum Sed multũ dubitatur de capitulis ecclĩaꝝ cathedraliũ. Inno. videt̃ hic tandem tenere q̃ nisi speciaꝫ aliter eoꝝ interſit nõ sunt ꝑ necessitate vocãdi.

sed mihi videt tex. in cõtrariuz in. c. fi. j. de his que sunt a prela. Tertiũ est conciliuz epi qõ apellatur synodale. t in hoc debẽt uenire omnes clerici dio cesis. xviij. di. decernimus. vide qõ dixi i. c. qõ sup his. de maio. t obe. t de his duobus cõciliis quam potestatẽ habeãt t qui debeant interesse ponit hic Inno. sed sup generali cõcilio ipse t ceteri transiue runt sicut muscipula super prunas.

Extirpande. Rector ecclesie nõ obstante psuetudi ne epi vel patroni debet de redditib⁹ eccle sie sufficientẽ habere portionẽ. h. d. primo ponitur excessus. scõo pnisio. ibi. cũ igit. ¶ Mo. primo q nõ valet cõsuetudo vt patroni etiã eccliastici qz de his pprie loquit istud. c. vendicent sibi redditus eccle exigua portione rectori reseruata. ¶ Secũdo no. q ad tenuitatem beneficiorũ sequitur quasi neces sario assumptio t promotio imperitorum t ideo eẽt multũ cauendum vt ecclesie parochiales nõ edificẽ tur sine dote sufficienti vt detur facultas clerici va candi studio. nã p studiũ puidetur toti ecclesie vni uersali. t requirit hec scientiã in presbyteris etiam iure diuino. vnde dixit deus per prophetã. Quia tu scientiã repulisti. t ego te repellam ne sacerdotõ fungaris mihi. Osec. uij. c. t habetur transumptiue in. c. nisi cum pridem. de renun. ¶ Mo. ibi nul lam vel modicã peritiam. q nulla vel modica peri tia equiparantur imo modica aliqñ ducit i errorẽ. qz credit verum sentire qõ ignorat sed prorsus in expertus cõsulit alios. ¶ Mo. tex. in. x. cum igitur t probat aperte. q clericus licite viuit de redditib⁹ ecclesie. t debet inde habere sufficientẽ portionem Et declara hoc dictum sm plene dicta. in. c. de mo nachis. s. c. nam videtur loqui in ecclesia cui⁹ pro prietas ptinet ad alium ex priuilegio vel ex consue tudine. vt in. c. consultationib⁹. j. de dona. t. c. pa storalis. de priuile. ¶ In glo. super. x. sufficiens. no. glo. q redditus beneficij debẽt eẽ sufficientes nedum clerico sed etiã suis. t alle. bo. tex. qui h̃ pro bat. l. di. studeat. t intelligo de suis qui quasi neces sario trahunt morã cũ clerico. nam sm qualitatẽ psone debet habere seruitores. nõ enim debet sibi coquere. t si est doctor vel notabilis persona opor tet q habeat famulũ vel famulos. t ideo dicit h̃ gl. q minus sufficit pauperi qz diuiti. nam paup q als nõ est nobilis vel ifamis non indiget tanto appara tu. vnde dũ glo. dixit de diuite mihi nõ placz illud verbum. nec. c. qõ allegat hoc. pbat sed loquit de p sona delicata que ex defectu nature nõ pot pterã ri cibis grossis t cõibus. t ideo intellige glo. sm ea que habent t no. in. c. de multa. in fi. s. eo. t vide qõ no. xxj. q. j. in summa. t. c. j. ¶ Abbas.

Qui vero. Priuatus ẽ parochiali eccle sia rector in ea non residens nisi sit annexa dignitati vel prebende quo casu de bet ibi habere perpetuum vicarium. t in fine, phi bet in fraudem rectoribus de ipius prouentibus pensionem in beneficium dari. h. d. Vel sic. Mõ re sidens in ecclesia parochiali vel nõ ponens vicari um quãdo est annexa beneficio maiori priuatus ẽ ea. h. d. secũdum dictũ ibi illud autem. ¶ Nota pri mo q habens ecclesiam curatam tenetur illi deser uire personaliter. nõ autez potest constituere vica rium. videtur enim electa industria persone. et sic nõ potest cura alteri delegari. ad h̃. c. is cui. de off. dele. li. vj. t. s. de offi. dele. c. fi. t facit. l. inter artifi ces. ff. de solu. hoc intelliget nisi ex causa t ad tẽpus velit ibi constituere vicarium. quo casu nunquid teneat habere licentiã epi an solus possit constitue re. vide tex. in. c. cum ex eo. de elec. li. vj. t ibi p Jo. an. t valet cõsuetudo q ad medicũ tempus possit selus ipse. t ibidem habetur quid fiendũ in absen tẽ causa studiorum. ¶ Mo. secũdo ibi. i ordine. tẽ. q quis tenetur deseruire bñficio suo in ordine quẽ ipsum beneficium requirit. si enim ẽ ecclesia parochi alis debet rector esse sacerdos. Idẽ in abbatib⁹ pre positis t similibus. vt in. c. j. de eta. t qua. Si vero est archidiaconus sufficit q sit diaconus. c. cũ in cũ ctis. §. ceterioza. de elec. Si sunt canonici debẽt ad minus eẽ subdiaconi sm Hosti. nam cũ non posset eligi in epm nisi saltem sit subdiaconus. c. a multis de eta. t quali. debent electores saltem eẽ in eodez ordine vt electus t electores conueniant t propter hoc dictum Hosti. emanauit cle. vt hi qui. de eta. et quali. vbi dicit q canonici nõ existentes in sacri nõ habẽt vocem in capitulo. t de hoc dic vt pleni⁹ ibi no. t tene menti hoc dictum Hosti. ¶ Ex eadẽ gl. potest inferri q eps potest cõpellere canonicum vt saltẽ se faciat promoueri ad subdiaconatum. qz als ecclesia patitur defectum in consilio suo t in admi nistratione respectu ordinis. De hoc tamen recur rendũ est ad. d. cle. ¶ Nota tertio q ecclesia paro chialis potest vniri prebende t alteri dignitati. t q quis potest habere dignitatem t ecclesiã parochia lem quãdo vna venit accessorie ad aliam expressi⁹ habetur in. c. super eo. j. eo. ti. li. vj. ¶ Nota quar to q habens prebendam t ecclesiam parochialem illi annexam debet deseruire in ipsa prebenda et sic in ecclesia maiori. t sic prebenda rõne ecclesie in qua est censetur maior qz ecclesia parochialis. t fa cit hec littera in ar. q habens duo beneficia requi rentia residentiam ex dispensatione teneat deseru ire personaliter in maiori t alteri per vicarium. qõ etiam sentiunt hic doc. t per hoc potest limitari gl. no. in. c. non potest. j. eo. lib. vj. que dicit q habẽs duo beneficia incõpatibilia ex dispẽsatione potest deseruire cui vult vel per se vel per vicariuz vtricp debet enim illa glo. restringi quãdo beneficia sunt equalia secus si vnũ sit digni⁹ reliquo. ar. optimuz hic. Si quis tamen vellet cauillare t illam glo. itel ligere vt iacet posset respondere ad istũ tex. q hec ecclesia parochialis erat annexa alteri vnde rõne annexionis illa censetur quasi membrũ alteri⁹. vñ principaliter obligat iste ad seruiendũ ecclesie prin cipali. sed qñ sunt due ecclesie per se stantes nõ ma gis urget a iure ad seruiendũ vni qz alteri s primũ dictũ videt equi⁹. ar. in. l. j. ff. ad syl. oz enim subue nire magis indigenti. facit qõ no. Inn. in. c. cũ iaz dudũ. s. e. ¶ Mo. ibi idoneũ t ppetuũ q vicariozuz quidã sunt vicarij ppetui t deputati ad curã aiarũ

in foro penitentiali. quidã sunt tales ꝛ istorũ quidam deputantur in foro penitẽtiali. vt i casu. c. cuz ex eo. aũe. quidã deputant in foro cõtentioso. vt vicarij eporum. de offi. vica. p totũ ꝛ qualiter cõstituatur hic perpetuꝰ vicarius. dic vt in glo. sup verbo ppetuũ. ꝛ in. c. ad hec. de offi. vica. ꝛ no. bene hũc tex. q de iure cõi nõ potest quis deseruire p vicarium temporalem etiam si ecclesia parochialis sit annexa pbende vel dignitati sue. ¶ No. hic cõgruentẽ. ꝛc. q iste vicarius etiã ꝑpetuꝰ nõ dz habere oẽs fructus ecclesie ꝑ tm̃ congruentẽ portionẽ. Et no. q appellat vicarius ꝛ nõ rector qz cura saltem habitu ptinet ad rectorem principalem. ꝛ ad istum vicariũ solũ ptinet exercitiũ. de quo dic vt no. i cle. vnica. de offi. vica. ꝛ aliquid per glo. in. c. exposuisti. j. eo. ¶ Nota in. v. illud. ꝛ tene mẽti q cessante fraude potest expuentibꝰ vniꝰ beneficij constitui aliud beneficiũ. Et sic collige bonã practicã q vbi ẽ vnuz altare multũ pingue vel ecclesia multũ abundans poterit superior maxime ea vacãte ex certis redditibus cõstituere aliud beneficium vel p sacerdote vl̃ pro clerico. Iste eni tex. solum prohibet i fraudẽ. qz forte quiz eps volẽs puidere cõsanguineo vl̃ amico cõstituebat sibi pensionem p beneficio secus autẽ vbi cessat fraus. ꝛ sic puto q debeat intelligi. c cõquerente. de cleri. nõ resi. vt ibi dixi. facit. c. pertuas. ꝛ qõ ibi no. j. ó simo. ¶ Et ex ꝓdictis nota q pensio ꝑ cõstitui ex redditibus vnius bñficij alij assignãda. p hoc. c. ad audientiã. de rescrip. facit. c ꝙuis. co. ti. li. vj. Sed tex. iste hic loquit quãdo cõstituitur pro beneficio. nõ autẽ p sustentatione nuda alterius. ¶ Sed quero anteq descendã ad glo. hic est. puisum de habente ecclesiã parochialem vt deseruiat per se nõ per vicariuz qd dicendũ i aliis beneficijs? Hosti. hic sentit q idem. dicit eni q hũs psonatũ tenẽt illi deseruire vt in. c. ex pte. de cleri. nõ resi. De cardinalibus probatur i. c. ij. eo. ti. idẽ dicit in habente prebendã. ꝑ. eo. ti. c. pe. idem i alio ti. etiã. xx. solidoz. vt. d. c. cõquerẽte. ꝛ per hoc sentit Hosti. q quodlibet bñficiũ ecclesiasticũ requirit residentiã. qõ satis dixi in. d. c. conquerente. fac. c. puenit. de apel. Ad istuz tex. qui facit in ar. p ꝛia pte dũ solũ puidet in ecclesia parochiali credo posse rñderi q habuit respectũ ad cõem cõsuetudinez fm quã ista minora nõ requirũt residentiã ꝛ deseruiẽt p vicarios. ꝛ q cõsuetudo valeat pbat in. c. gratie. de rescrip. li. vj. vbi de hoc. ꝛ. c. cũ oẽs. de cõsti. cũ si. An autẽ valeat ꝯsuetudo in ecclesia parochiali vt per aliũ quis possit deseruire. Jo. de lig. in. d. c. cum oẽs. dicit q nõ. ꝛ pro eo induco bo. tex. in. c. licet canon. in fi. de elec. li. vj. vbi epus non potest dispensare nisi ad tempus super residentia. Sed cõtrarium vident hic sentire doc. dicũt eni in quodã casu excepto q rõne cõstitutionis seu cõsuetudinis rõnabilis potest quis deseruire per alium ꝛ quiz percipiet fructus etiam per alium non deseruiendo. ꝛ hoc vltimũ est vnum singulare dictũ limitans multa alia. Hosti. qui semper fuit i opi. vt nõ valeat cõsuetudo q quis percipiat fructus ꝛ non deseruiat saltem per vicarium. Sed cõpendendo mentem doc. distingue q aut beneficiũ est curatum aut simplex. primo casu si ẽ annexuz alteri seruat qõ hic dicitur. si nõ est annexuz teneꝫ deseruire ecclie parochiali nisi cõsuetudo rõnabilis vel cõstitutio habeat vt possit deseruire per vicarium. secus vbi cõstitutio vel cõsuetudo nõ esset rõnabilis. ꝛc. Exẽplũ quãdo canonicus ecclesie cathedralis habet ecclesiam curatã in titulum. ꝛ est necessarius ecclesie cathedrali p cõsilijs ꝛ alijs. nec sustentari põt ex prebenda. Ꝺ enim cã est satis rõnabilis vt cõcurrente cõsuẽtudine vel statuto possit tenere vtrunq ꝛ illi deseruire p vicariũ. secus vbi nulla rõ cõcurrat. vt qz solum vagandi causa nõ vult deseruire ecclesie. secũdo casu qñ beneficiũ est simplex. aut beneficiuz indiget seruitore. ꝛ tunc nõ valet cõsuetudo vt nõ deseruiat saltem p vicariũ qz cõsuetudo eẽt nimis onerosa ecclesie. ꝛ hoc casu intellige no. p doct. i. d. c. cum oẽs. si vero ecclesia nõ patit defectum in mistris. tũc valet cõsuetudo vt possit recipere redditꝰ in absentia etiam nõ cõstituendo sibi vicariuz loco sui. ꝛ sic distingue ꝛ intellige dicta doc. hic. ꝛ poterl saluare cõsuetudinẽ hodiernã que multũ inoleuit in cathedralibus ecclesijs. ꝛ facit. c. cum oẽs. ꝑ. all̃. vbi nihil dicit ó vicario. ꝛ vide hic multos casus exceptos p doc. in quibꝰ potest quis deseruire per vicarium. ¶ In glo. sũam. v. puatũ in fi. hec gl. multum vacillat. qz sibi fuit visum valde rigorosum q ex nõ residentia sit ꝓuatus quis ipso iure sine monitione sed tandẽ in fine videt approbare intellectũ vt pena ista cõcernat solũ ꝓmũ casũ huiꝰ. ꝑ. s. quando nõ deseruit per se in ecclia curata alteri non annexa. Hosti. hic tenet aliã lec. vt pena cõcernat solũ scõm casum qñ est annexa ꝛ nõ deseruit p vicariuz ppetuũ ꝛ dicit q si infra sex menses non pũtat epõ vicariũ incidit incõtinenti in istã penã. ꝛ priuat nõ solum pũtatione ꝑ etiã fructibus bñficij in vita sua adducit in ar. c. ij. de cõcess. prebẽ. hec lec. Hosti. vidẽt placere doc. sequẽ. vt Jo. an. do. car. ꝛ do. antũ vt vitetur iurium correctio. tum qz videt magis exosum si potest deseruire p vicariũ ꝛ nõ deseruit. ꝛ sic iura posita. de cle. nõ residen. remanẽt incorrecta. Inn. aũt videt velle q pena referat ad primũ casum. sed aduerte fere oẽs doc. hic post Inno. in hoc cõueniunt q pena huius. c. nõ habeat locũ nisi post admonitionẽ factã cõgruo loco ꝛ tpe de residendo ꝛ ꝑfixo tpe vt resideat quo elapso si nõ deseruit priuatus est ipso facto. Et ponit hic Inno. vnam theoricam que allegat per omnes q vbi pena apponit negatiue nõ cõmittit nisi pcedat monitio secus si affirmatiue vt in casu. c. si ꝙs suadente. xvij. q. iij. assignat rõnem. qz facta patẽt negata latẽt. Ꝺ vna theorica multũ solẽnis. ꝑ ego hũc. ꝯ. cõmẽtaui ꝛ repetij ꝛ interserui mãm dispensatõis circa pluralitatẽ bñficiorũ. ꝛ ibi plene videas. ꝑ ꝙtum ad ꝓpositũ fui secur theoricã Inno. Et p intellectu. c. duo sunt videnda. Primo nunqd pena huiꝰ. ꝯ. referat ad primũ vel ad secũdum casum. Scõo nunqd requirat monitio anteq cõmittat pena. Quo ad primũ credo q ista pena cõcernat vtrũq casuz. pbat ꝑ. c. inqsitiõis. de ap. vbi pz q clausula

etiam odiosa posita in fi. dispositiõis concernit etiam omnia precedentia etiam si sunt diuersa. Item facit tex. hic dum dicit qui velit ꝛ possit qõ dictum est adumplere. ꝛc. vnde pondera illa verba qõ dicñ ē. ꝛc. cum enī sint verba indefinita cõcernũt oĩa p̃cedentia. Item iste. §. emanauit principaliter propter primũ casum. vt pz in prin. si ergo pena non referretur ad primũ casum de nihilo seruiret iste tex. cũ iam per priora iura latius eẽt ꝓuisum vt ꝙs deberet deseruire per se in ecclesia collegiata. vt in. c. qz nõnulli. ꝛ. c. relatum. de cleri. nõ resi. ergo cum iste. §. fuit cõditus in concilio generali. ꝛ principaliter emanauerit propter primũ casuz nõ debemus dicere ꝙ pena nõ referatur ad primũ casum. Cõclud̃ do ergo ꝙ pena huius. §. cõcernit vtrũq; casum et omnia premissa. ¶ Ad secũdũ nunquid requiraẽ saltem monitio vt pena ipso iure cõmittatur ꝛ credo ꝙ nõ. nam ecclesia militans potest punire ꝛ afficere delinquentẽ oĩno occultũ. ꝛ licet pena non habeat locuz quo ad nos habet tñ locuz re ipa ꝛ quo ad deum vt disputat glo. in cle. j. de here. vnde licz factum lateat nos tamẽ nõ latet deum. ꝛ cõtra theoricam Inno. adduco glo. no. i. l. j. de his quibus vt indig. de qua facit festũ. Bar. in. l. in cognitiõe. ff. ad syĺ. vbi cõcludit ꝙ pena apposita nõ vindicãti mortem defuncti ipso facto est inflicta ꝙ habuit ꝙs facultatẽ vindicandi ꝛ nõ vindicauit. ꝛ sic pena apposita negatiue. i. si nõ fecerit. ꝛc. intelligiẽ apposita eo ipso ꝙ quis habuit facultatem faciendi ꝛ non fecit. Vnde aduertendũ ꝙ qñq; spe premioꝝ quis inducitur ad aliquid nõ faciendũ ꝛ tũc in stipulantibus nõ debeẽ premiũ nisi desinat facere. l. si ita stipulatus. de vbo. obli. Exemplum promitto tibi. x si capitoliũ nõ ascenderis. nõ debentur tibi. x. nisi desinas primo posse ascendere. nec sufficit ꝙ habueris facultatem ascendendi ꝛ nõ ascẽdisti. Jn legatis vero aliud ē. naz ne sint inutilia ipis legatarijs ꝓuideẽ p cautionẽ de nõ faciendo. de qua i. l. mutiane. ff. de condi. ꝛ demõ. Qñq; metu pene inducitur quis a lege ad aliquid faciendũ. ꝛ tunc eoipo ꝙ habuit facultatem faciendi ꝛ nõ fecit pena est cõmissa. vt. d. l. j. ꝛ sic in casu hui⁹. c. ꝛ pro hoc bo. tex. in. c. cupientes. post prin. de elec. li. vj. Ratio enim Inno. nõ cõcludẽ nisi quo ad ignorantes. nã illud qõ est certum nature est certũ legi. l. si pater. ff. de solu. vnde si sine ca. nõ residet vel nõ ponit vicariũ ꝛ habuit facultatem faciendi eoipso lex ꝑuat ꝛ injicit vinculũ suũ. qz vt dixi lex potest afficere delictũ oĩno occultum. sed qz homo potest dubitare vtruz ex causa nõ fecit residentiã. ideo premittiẽ monitio ꝛ sic quo ad certificationẽ ecclie militãtis. Si ergo possit probari ex cõfecturis ꝙ habuit facultatẽ residendi erit priuatus sine alia monitione. nec placet vt expectẽ lapsus sex mensiũ. vt dicit Hosti. qz c. ij. qõ alle. nõ loquiẽ in eo qui habet ponere vicarium perpetuũ. sed in debente conferre vt ibi dicã latius. ¶ Nunc restat respondere ad iura que reqrunt residentiã maxime ad. c. ex tue. de cle. nõ resi. Ad que potest dari multiplex respõsiõ sed h̃ subijcio tantũ vnam. Possunt primo saluari in simplicibus bñficijs. Secũdo qñ nobis est ignotum vtz ex causa nõ resideat. tunc eni potest saluari theorica Inno. secus vbi ex cõfecturis indubitate potest patere ꝙ sine cã nõ residet. Vltimo sciaz ꝙ nõ ponens vicariũ in ecclia ãnexa p̃bẽde vl ꝙgnitati priuatur ipse solum in vita sua. nõ autẽ priuat dignitas vel prebenda. qz delictũ persone nõ debet nocere dignitati. ꝛ de hoc videas latius hic per doct. Jn glo. pe. in fi. h̃ primũ dictũ ē verũ vt probaẽ i. c. super eo. j. eo. ti. li. vj. nec licit habere duas ecclesias curatas cum altera sit annexa p̃bende. cẽ enim intitulatus in prebenda ꝛ non in ecclesia annexa. ꝛ sic limita. c. de multa. s̃. eo.

¶ Solennis repetitio dñi Nicolai. §. qui vo. c. extirpande. de p̃ben. q̃ in lecturis ordinarie nõ habetur ꝛ fuit ꝙ ipm repetita Anno dñi. Mcccc. xv.

Qui vero. Iste. §. solet difficilis reputari. tum propter materiaz hic p Inno. tactã. tum propter. vo. alioquin penam cõtinens. Nam potest ad varia referri. ꝛ ad varia referendo varios importat intellectus. Et principaliter legiẽ tribus modis. Primo intelligendo ꝙ verbum alioquin referaẽ ad principiũ. §. ꝛ fm hunc intellectũ sic summari potest. Priuatus est parochialis ecclesia rector in ea nõ residens nisi sit annexa dignitati vel prebende. quo casu debet ibi ꝑpetuũ habere vicariũ. h. d. vsq; ad. vo. illud. Potest etiam secũdo intelligi ꝙ verbũ alioqn referaẽ tñ ad proxima. ꝛ sic cõcernat casum exceptum quãdo videlicet tenetur per vicariũ deseruire. Et in hoc sensu h̃ dicit in summa. Habens parochialem ecclesiã dz p se inde in ea deseruire nisi sit annexa p̃bende i qua deseruire teneẽ. quo casu deseruiet per vicariũ canonice constituẽ. ꝛ si p vicariũ nõ deseruit priuatus est ecclesia. h. d. Tertius insuper datur intellectus ꝙ verbum alioquin vtrũq; dictum concernat ꝛ hoc intendit. Parochialez ecclesiam adept⁹ ꝛ in ea personaliter nõ deseruiẽs vel per vicariũ vbi h̃ facultas a iure cõi cõcediẽ ipso facto priuatus ẽ ea etiam nulla monitione p̃cedente. h. d. fm lecturaz quã. j. tenebo. Et iste. §. tria facit. primo statuit. secundo excipit. ibi. nisi. tertio punit ibi alioqn. Casum in terminis sic incipe. Congregato concilio generali quidam forte illud coram papa ꝛ dominis de cõcilio duxit ꝓponendum. pater sancte. ꝛc. Supra satis ꝓuisum extitit sufficienter de ꝓgrua portione ex redditib⁹ ecclesiarum suarum rectoribꝫ cõsuetudine quacunq; nõ obstante relinquenda. bonum igiẽ esset ꝓuidere ꝛ circa cultuz diuinũ intendere. nam sũt nõnulli clerici qui postq; adepti sũt ecclias curatas ipaz redditib⁹ ꝓcẽti nõ curant saltẽ personaliter in ipis deseruire. dñs vero papa toto ꝓcilio approbãte statuit vt i lra sequiẽ. ¶ No. ꝓmo regulariter parochialẽ ecclesiaz residentiã reqrere personalem. ꝛ ꝙ in ea regulariter p vicarium deseruire ẽ a iure inhibitum. adeo ꝙ nullus ꝓlat⁹ citra papã põt imppetuũ dispẽsanõis graz sup nõ residẽtiã facẽ ad tps tñ põt bene quilibet superior

prout id causa rōnabilis exposcit. vt habetur in. c. licet canon. de ele. li. vj. in fi. Et quis intelligat hoc casu superior vide ibi glo. no. & qō no. in. c. relatuz de cleri. gō resi. p Inno. & alios doc. Et faciūt h ad questionem de doctore qui conuenit certis scholaribus vno anno legere p certo salario postmoduz ante finem anni vult aliuz eque idoneū scholarib⁹ contradicentibus substituere. querit nūquid possit maxime vt habeat salariū deputatū. de qua questione plene per Jo. an. in regula qui per aliū facit de regu. iu. li. vj. in mercu. Et predictorum ratio ē. qz in promotione ad ecclesiā curatā videt electa industria psone. ideo alij cōmittere curā non potest. vt in. c. fi. de offi. dele. & in. c. is cui. eo. ti. li. vj. nam licet quilibet sacerdos siue bonus siue malus doctus vel iperitus habeat clauium ptātem. cum nō sit ipse qui absoluat. sed deus. vt in. c. verbū. ō pe. di. j. tamē imperitus nescit sic ligare & absoluere sic doctus. vnde accedēs ad imperitū inique arbitrātem releuatur illa sola penitētia. de quo ē glo. no. de pe. di. j. mensuram. facit. c. quē penitet. ea. di.

Item licet quilibet sacerdos siue bonus siue mal⁹ conficiat verū corpus xpi. vt in. c. dictū. & in. c. non nocet. & c. si fuerit. & c. multi. j. q. j. qz nō ipse ē de⁹ principaliter opatur. vt in. c. panis. de conse. di. ij. tamē facilius exaudiunt pro his pro quibus orāt boni q̄z mali. vt est tex. no. in. c. ipsi sacerdotes. j. q. j. imo glo. in. c. in graub⁹. iij. q. vij. colligit ar. ex illo tex. qz orationes malozū nocēt his p. qb⁹ orant. sed illam glo. limitare solco per glo. xlix. di. in summa. videlicet qñ quis eligit malū ex certa scia suis moribus cōfozmē alis secus. ¶ Secundo no. vnū casum ab hac regula exceptū qñ scz parochialis ecclesia est annexa pbende. excipiunt & alij casus quos infra subijciam. ¶ Nota tertio qz vbi pluralitas beneficiozū a iure pmittitur artat quis ad residentiā maioris beneficij. nec potest nec debet i minore residere. & ex hoc habet maxima limitatio & restrictō ad glo. sing. in. c. nō potest. j. eo. ti. li. vj. que dic qz is cum quo dispensat sup pluralitate beneficiozuz residentiā personalem requirentiū tenet residere in altera in qua maluerit vel poterit residere nunc in ista nunc in alia. & sicutriq; satisfaciet pm illā gl. q̄ per hunc tex. debet restrigi & intelligi qñ beneficia sunt equalia & tunc det sibi optio residendi. sec⁹ autē si vnū sit dign⁹ altero. qz tūc debet deseruire digniozi qō est notandū. & p hoc facit qō no. Archi. i c. per hoc. de here. li. vj. vbi dic qz citatus a duob⁹ iudicibus si nō pōt vtriq; parere debet maiorē eligere. ad hoc. c. qui resistit. & c. iulianus. xj. q. iij. et qō no. in. c. peruenit. xviij. di. limitatur etiā glo. in c. si quis in clero. vij. q. j. que dicit qz si dispensatur cū aliquo circa duas ecclesias vl pbendas videtur secū dispensatū vt nō teneat ad residentiā. ¶ Itē no. qz quantū ad residentiam maius videtur beneficiū prebendatū in ecclesia cathedrali vel collegiata quā parochialis ecclesie prebende annexa. Et ex hoc nota qz maius dignum accedens minus digno rōne accessionis censetur minus dignum. qz rōne accessionis desinit ee maius dignum. ad hoc no. tex. in de. per litteras. de iurepa. & insti. de rerū diui. §. si tamē alienam purpurā. vbi dicit tex. qz si alienam purpuraz intexuit vestimēto suo licz purpura sit pciosior vestimento rōne tamē accessionis cedit vestimento. illa ergo regula pcedit qñ maius dignum & min⁹ veniunt eque principaliter vt si in vniuersitate scholarium sint tot clerici quot laici. vniuersitas censebit ecclesiastica. qz maius dignuz & c. vt no. in. c. ex litteris. de consti. Et per predicta soluit contrarium qō poterat fieri de iurepatronatus qō cum sit dignius transit tamē cum vniuersitate temporali. ¶ Itē nota qz nō solū parochialis ecclesia sed etiam simplex beneficium vt canonicatus exposcit residentiam personalē. vnde nō sufficit per vicariū deseruire & de hoc. j. ¶ Nota qz rector assumptus ad regimē ecclesie parochialis debet deseruire in illo ordine quē ipsa ecclesia requirit ipius tū carentia nō vitiat ei⁹ promotionē si se faciat infra statuta tēpora promoueri. de elec. c. licet. canon. li. vj. & c. pterea. de eta. & quali. & c. si p clericū j. eo. li. vj. & iste ordo in ecclesia parochiali requisitus est sacerdotalis. vt. & preallega. licet canon. curati enim debent ee sacerdotes sicut abbates decani prepositi. Canonicus vero ꝑm hosti. in subdiaconali ad minus debet ordine ee constitutus sicut enim subdiaconus & nō minor eligitur in epm vt i c. a multis. de eta. & quali. sic nec eligat minor subdiacono. debent enim electus & eligentes in talib⁹ cōuenire. Unde notat idem hosti. in. c. ij. de offi. archipresby. qz sicut inter cardinales nullus est qn sit saltem diaconus. sic inter canonicos nullus debet esse quin sit subdiaconus. de hoc hodie me remitto ad cle. vt hi qui. & qō ibi no. de eta. & quali.

¶ Nota qz in talibus ecclesijs annexis vbi quis deseruit per vicarium vicarius debet ee ꝑpetu⁹ ¶ Et ex hoc nota qz ꝑ vicariozuz alij sunt ꝑpetui alij tpales. de perpetuis habet. s. de offi. vica. c. fi. & h & de fide instru. g. perpetuus. & in de. vna. de offi. vica. de temporalibus habet in. c. cum ex eo. de elec. lib. vj. de apel. c. peruenit. cū similibus. Et dicunt perpetui ideo qz instituunt de rectore ecclesie de assensu & auctoritate epi nec sine causa possunt amoueri vt in. c. ad hec. de offi. vica. & no. glo. in. c. penul. e. ti. & Inno. in. c. clericos eo. ti. & Jo. de lig. i de. vna eo. ti. Temporales sunt qui ad tempus loco dominoz absentiū ex causa impon̄unt vt in iurib⁹ superius allegatis. & habebūt isti sustentatiōnē. residuum fructuū reseruatur dominis ex iusta causa absentibus. Si aūt cā iniusta vel nuda volūtate tunc in vtilitatem ecclesie conuertit vt in. c. pe. de de. nō resi. ho. docto. in iuribus preallegatis. Sūt & tertij vicarij qui per sedem aplicam ad certā puinciaz ad regendam vel ad ea que sunt fori cōtentiosi exercēda deputant. de quibus. s. de offi. vica. c. pe. xvj. q. j. adijcimus. de his que sunt fori contentiosi standum est verbis pape. de priuile. porro. & c. si de terra. de vicario pape in vrbe. vide ꝑ Jo. de lig. p⁹ Abatthe. i de. vna. de offi. vica. & le. & no. in c. sua. de offi. vica. Sūt & quarti vicarij qui p epos in certis diocesibus constituunt. & c. de quibus in

t.licet.de offi.vica.li.vj.t de temp.or.cū nullus.c. li.t de istis plene no.per Jo.de lig.post doc.i pre alleg.de.vna.t per tex.t glo.in de.t si principa lis.de rescrip.per glo.in de.fi.de procu.t in.c.j.de offi.or.li.vj.vbi etiā per Jnno.t Hosti.tē. ¶ Ue nio nūc ad aliquas questiones p declaratiōe tex. Et primo quero que ecclesia dicatur parochialis. t vt sit notum qū habet locū pena istius .§. So.di co q ecclesia dicit parochialis.a parochia sibi de putata.ad hoc.c.ecclesias singulas.xiij.q.j.t paro chia ē nomē grecū t latine idem ē qđ partitio cure qz rector ecclesie curā habet animarum totius pli infra illos limites cōgregati.vnde dicit regere po pulum.de cap.mona.c.j.vnde parochia est locꝰ in quo degit populus alicui ecclesie deputatus.t sic illa ecclesia dicitur parochialis que habz parochiā ad curam eius deputatā.Et quomō fuerunt paro chie limitate.t quid in diocesibus t prouincijs.vi de p tex.t glo.i prealle.c.ecclesias.xiij.q.j.t.lxxx. di.c.j.t.xcix.di.c.j. ¶ Quero secūdo quis dicatur parochianus.So.hec questio videt decidi per pre dicta.sed Frede.de se.in quodam suo cōsilio pul chre hoc prosequit t tandem concludit q ille dicit parochianus qui de facto habitat in parochia ani mo manendi ita q vere sit ibi translatꝰ nō iuris ficti one siue percepti diuina siue nō.tē.xvij.q.j.c.vno. xxj.q.ij.si quis iam translatus.t in.c.ij.de sepul. li.vj.ibi se equaliter collocās in vtroq.tē.Animo manendi ideo dixi vt excludatur ille qui ad tēpus in loco se transtulit.vt habet.j.de sepul.li.vj.c.an tepenul.Juris fictione ideo dixi vt excludat domi cilij iurī.puta paterne originis vel presumptū.Si ue audiāt diuina siue nō.tē.ideo dixi si parochia nus nō visitat ecclesiā suam sicut deberet vel a mo dico tempore citra venit in illam parochiā ita q pa rochianus nullū laborem sustinet debet tamen ha bere oia iura parochialia qz sufficit q per rectorez nō steterit quin ministrauerit ecclesiastica sacramē ta.Ad predicta facit qđ no.Archi.in.c.j.de sepul. li.vj.Cuius autē dicatur scholaris parochian⁹.vi de glo.singu.in cle.j.de priuile.t qđ no.in.c.ois.ō peni.t remis. ¶ Tertio quero qz hic dicit q curatꝰ debet per se deseruire an ex iusta causa absens pos sit delegare curā p parochianoz suoz.t videt q nō sed hoc spectabit ad epm.vt in.c.cum ex eo.de cle. li.vj.ad hoc.xvj.q.j.Peruenit.t.§.ecce.qđ placere videtur Ray.in summa.de peni.t remis.v.itē po sito.fm archi.in prealle.c.cum ex eo.Jo.an.refert ibi hanc questionē fuisse disputatam Bononie et fuisse determinatū q ad modicū tempus circa tres septimanas absens ex iusta cā hoc potest p̄. c. si quis i clero.xiij.q.j.t vide qđ no.Jo.an.pᵒ Hosti. de offi.archi.c.insuper.v.cum omnibus.t de peni.omnis.super glo.executionē. ¶ Quero quar to an hec regula sumpta ex hoc.c.qua cauet quez debere per se deseruire t nō per vicarium.fallit in alijs casibus.Hosti.hic q sic t enumerat casus fal lentie.nam primo fallit rōne pluralitatis puta ha bet duo beneficia quoz quodlibet requirit residen tiam.nam cum nō possit se in duos diuidere serui et alteri p vicariū.vt hic quod limita fm q dixi i no tabilibus.Secūdo rōne occupationis ideo eps ha bet plures vicarios.de offi.archi.c.ad hoc.de celeb ra.missa.c.j.Tertio rōne cōstitutionis vel rōna bilis cōsuetudinis vt qz pauperes sūt canonici nec possunt de vna prebenda cōgrue sustentari.t sunt tales qui expediūt ecclesijs t consilijs t alijs neces sitatibus.ꝫ enim potest dici q consuetudo vel con stitutio potest admittere q aliquid recipiant in ab sentia t de bonis vicarijs ad seruitiū ecclesie surro gatis pars congrua ministret.ar.de consti.cū oēs de cleri.nō resi.c.cū dilectus .t.c. ad audientiam. t.c.penul.t.j.de cōcess.preben.c.ex parte.t in.c.p posuit.Et dicit Jo.an.aduertendum q verū erit si ad hunc casum restringatur dictum Ala.t Hos.in c.qz nōnulli.de cleri.nō resi.dicunt enī q per con suetudinē derogatū erat iuri contrario.nā quarū dam ecclesiarum habebat cōsuetudo beneficiū pci pi seruiendo per vicarium.in aliquibus pcipiebat etiaz sine vicario absens ex iusta causa.in alijs nō percipiebat totum sed partem.in alijs nec partem t has cōsuetudines dicebāt seruādas saluo q vbi ecclesia indigeret saltem teneret dare vicariuz.ad hoc de cle.non resi.c.penul.t vide qđ no.Jo.an.j de cōcess.preben.c.ex parte.in fi.t de hoc.j.tangā. Quarto rōne dispensationis.de fi.preby.c.ppo suit.s.eo.ti.in.c.penul.t sic potest intelligi de pri uile.cum capella.cōcessa tamē ex causa vtilitatis vel necessitatis ecclesie.j.eo.c.exposuisti. Quinto rōe remotionis loci.j.de eccle.edifi.ad audientiā.Se xto rōne religionis.j.de dena.consultationibus. s.e.ti.c.de monachis.Septimo rōne diuerse nati onis.de offi.ordi.qm̄.Octauo rōne predicationis eo.ti.inter cetera.j.de sta.mona.q dei timorem. Nono rōne debilitatis vel infirmitatis.t hec pōt eē tēporalis vel perpetua.j.ti.prox.per totuz.t.c.ad audientiā.s.ti.j.Decimo rōe pegrinationis terre sancte.j.de voto.c.fi.t sic potest intelligi de appel. peruenit.Undecimo rōne absentie probabilis pu ta studij quod intelligit de licentia prelati.s.de cle. non resi.relatuz.de cōsc.di.v.nō oportet.Duode cimo propter augmētationē diuini cultus.vij.q.j illud.t.c.nihil.t dicit Hosti.q iste casus continet regulam generalem de quo remittit.s.de offi.vi ca.clericos. ¶ Opo.t videt q iste nō sit priuatus ecclesia annexa.qz sic eius delictum noceret ecclesie sue principali.ꝫ delictū psone nō dz nocere ecclesie vt in regula delictū.li.vj.t.xvj.q.vj.si epm.de ex cept.cum venerabilis.Sol.dicit fm Jnno.q pben da non priuabitur illa ecclesia ānexa.sed ille rector principaliter qui eam non contulit priuabitur tem pore vite sue tamtū.s.eo.nisi in fi.Et ex hoc sequit q si viuente canonico qui ponere neglexit vicariū iste vicarius moriatur ponet eps aliū suo iure nec iste canonicus priuatus habebit quicq de ista ec clesia annexa. ¶ Sed contra illud opponitur t vi detur q nō debeat sic priuari toto tēpore vite sue. sed in illa vacatiōe tm̄ sicut collator beneficij q con ferre neglexit vel presentare priuatur in illa vaca tione ꝫ in sequēti vacatiōe recupat ius suū.ō sup.

negli. prela. c. ij. ꝛ de concess. preben. c. nulla. Sot. qñq; quis habet ꝓprietatē beneficij ꝛ tenet presentare vicarium ꝛ tūc priuatus ē ipso iure quo ad ꝓsentationem ꝛ fructuū ꝓceptionē ꝛ ad supiorem deuoluitur hec ptās vt hic. ¶ Qñq; quis nō habet ꝓprietatem beneficij ꝑ tm̄ ꝓsentationē vel collationē ꝛ tūc aut nullo modo fouet delictuz ꝛ priuabit illa vice tm̄ ꝓpter negligētiā ꝛ sc̄a vice ꝑsentare ꝑ. vt. d. c. j. ꝛ. c. nulla. ¶ Qñq; ꝗs priuat⁹ ē ꝛ fauet saltē tacite delicto vt in illū qui de facto tenet ipsum non removendo cū pōt ꝛ habet locū pena. de quo. s. c. ō multa. ℞. is quoq;. ¶ Ex predictis quoq; infert ꝙ si rector positus ꝓ superiorē in ecclesia annexa morit postq; nou⁹ canonic⁹ recupat iura ecclesie annexe ꝛ sic ꝓsentabit. si autē viuente rectore creatur nouus canonicus in ꝓbenda an ille rector siue vicari⁹ removebitur. dicit Jo. an. ꝙ nō. qz debet esse ꝑpetuus vt hic. ꝛ sic nouus canonic⁹ priuabit iure suo sine culpa sed nō sine causa. vt. s. vt lite nō contest. qm̄ contra. §. si autem. potest tamen dici ꝙ recuperet prouentus qui recipiunt de ecclesia annexa vltra portionem congruā vicario assignatam. nā residuum etiā viuente canonico qui neglexit non videtur cedere lucro vicarij vel supiozis sed ecclesie annexe donec ille canonicus negligens viuat ꝛ nō vltra. de hoc. s. c. de multa. ℞. si vltra. Est etiam aduertendū ꝙ ex eo qō hic dicit ꝙ vicarius debet esse perpetu⁹ colligit ꝙ mortuo canonico qui ꝓsentauit nō expirat officium istius vicarij licet regularit potestas vicarij pendeat ab illo cuius vices gerit adeo ꝙ illo mortuo vehaliter a iurisditione vel officio suspenso vicarius nō poterit ministrare. vt in c. j. de offi. vica. li. vj. ꝛ ē glo. sin. in cle. fi. de procu. in. ℞. reuocari. sed dic vt dixi. s. in notabilib⁹ ꝙ hec contraria ꝓcedunt in diuersa specie vicariozū. naz aliud in vicario necessario qui auctoritatē recipit a supiore ꝛ est perpetuus vt hic. aliud in vicario voluntario quē ꝓpter occupationē vel alia de causa quisq; sibi cōstituit vt in ꝓallegato. c. j. de offi. vica. ꝛ de his vicarijs ꝛ potestate eoꝝ plenissime notat. per doc. in ꝓalle. cle. vna. de offi. vica. ꝛ xxv. distinctis. ꝛ in. c. suam. de offi. vica. ꝛ in. c. licet. ꝛ in. c. fi. co. ti. li. vj. ¶ Quero penes quē dicatur residere ius cure an penes ꝓlatuz an penes vicarium. ꝛ est vtile hoc scire ꝓpter extrauagantē execrabilis. So. dicūt quidā ꝙ habitu ꝛ q̄ ad ꝓprietatez ē penes rectorē ꝓncipalē. q̄ ad exercitū ꝛ effectū ē penes vicariū. ꝛ ē vtilis discussio hec ꝗs ipsoꝝ habet curam alioz vt cadat sub ꝓhibitione. c. de multa. et extrauagan. execrabilis. Jo. xxij. ꝛ videt ꝙ penes vicariū perpetuū. ꝛ ꝓbat in. d. extrauagan. ad fi. ꝛ in ꝓallega. cle. vna. de offi. vica. Ex quo sequit ꝙ rector principalis nō posset ibi exercere curam fori penitentialis. Lau. in ꝓalle. cle. vna dicit ꝙ aut rector habet ius patronatus vel certam portionem in ecclesia ceteris fructibus cōmittendis in vsuz vicarij ꝛ tunc cura ꝛ rei vendicatio spectat ad vicariuz. ꝛ sic dicit debere intelligi fi. glo. in. c. exposuisti. j. e. si autē perceptio prouentuū spectat ad rectorez certa portione vicario relicta tunc de iure cōmuni cura ꝛ rei vendicatio spectat ad rectorez sed exercitiū cure ad vicarium. ¶ His expeditis ꝑ aliquali declaratione. c. aggredioꝝ nūc ad ipsius subtilitates expediendo glo. ¶ Oppo. dicitur in isto. ℞. alioquin ꝙ est priuatus statim si nō residet. vnde ob. c. ij. ꝛ. c. inter. ꝛ. c. ex tue. ꝛ. c. fi. s. ō cleri. nō resi. que exigūt monitionē ante priuationē. Sō. glo. que est super verbo priuatum soluit dando varios intellect⁹ ad hunc. §. primo ꝙ iste. §. intelligit fm illa iura. scz vt precedat primo admonitio. sed qz hec ē improprietatis. Ise que videt aliquid inducere de nouo per illa verba sciat se auctorizare huius decreti priuatū. ꝛē Itē cōtinet diuinationē. ideo gl. transit ad aliā lec. dicens ꝙ iste. ℞. alioqn. nō refert ad ꝓncipium. i. ad illos qui per se deseruire tenent ꝑ tm̄ ad ꝓxime dictū. s. ad illos qui per vicarios deseruire debent. vt illi priuati sint ipso facto nulla admonitiōe ꝛ sentētia ꝓcedentib⁹ si vicarios in ecclesijs annexis nō cōstituerint. ꝛ sic quo ad ꝓncipiū iura antiqua remanēt in eoꝝ dispositione ꝛ incorrecta. ꝛ inducit hec varietas qz cuz istis durius ē agendū. posmodū glo. hac lec. nō cōtenta per rōnes fortes quas infra subijciam transit ad aliā lec. dicēs verius esse ꝙ iste. ℞. alioquin referat tm̄ ad ꝓncipiū. §. ꝛ sic ad illos qui habent per se deseruire vt sic isti sint priuati ipso facto ex nō residentia nulla admonitione ꝓcedente. Ad iura in cōtrarium allegata respondet ꝙ procedunt de equitate. ꝛ hodie sunt correcta per id qō hic statuitur de rigore. ¶ Postremo gl. dat aliū intellectū in quo nō pseuerat videlicz ꝙ iste. ℞. alioquin potest inspicere vtrūq; casuz. videlicz qū per se deseruire debet. ꝛ qū per vicarium. sed glo. vt dixi in hac lec. nō residet in illa que habet hunc. ℞. cōcernere ꝓncipium tm̄. ꝛ sic gl. residet in hoc ꝙ ex nō residentia in ecclesia parochiali i qua ꝗs per se deseruire debet inducitur priuatio ipso facto nulla hominis monitione precedente. ꝛ ꝙ iura antiqua sint correcta Inno. hic tenet vltimā lec. videlicz pena habere locū. ꝛ ipso facto cōmitti si nō residet i ecclesia q̄ alij nō est annexa vel nisi ꝑpetuū cōstituat vicariū. Hosti. ō dicit ꝙ sc̄ūda lec. pl⁹ videt amicabiliter petere qō placere videt Jo. an. ꝛ fm eos dicem⁹ ꝙ si nō ponit vicariū in parochiali ecclesia annexa priuatus est ipso iure auctoritate huiꝰ decreti sine alia snia priuatiōis. ꝛ iō fm eos, ex. dicit ꝓpriatum ꝛ nō priuandū. ꝛ dicit Hosti. ꝙ ꝑ ipe vacatiōis expectabunt sex mēses. de ꝓcess. ꝓben. c. ij. qbus elapsis ꝓpriat⁹ ē ipso iure nō solū q̄ ad ꝓsentationē ꝑ q̄ ad fructuū ꝓceptionē. ꝛ devoluit ptās ad supiorē. ꝛ est in hoc casus specialis fm eum. s. cū quis habet ꝓprietatē beneficij. vt. s. dixi. ꝛ hec lec. placet etiā do. an. ꝛ ꝓbatur primo fm eum qz correctio est vitanda in quātū fieri pōt. vt i. c. cū expediat. de elec. li. vj. ꝙ cā correctiōis euitāde dicti debet ꝙ referat tm̄ ad casuz primū nō autē ad ꝓcedentē. facit fm eum qō no. Bar. in. l. ꝓetor. §. erit. ff. vi bo. rap. ꝛ i. l. talis scriptura. §. fi. ff. de lega. j. ꝑ ꝓstat iura antiqua redrere sniam ꝓpriatiōis etiā post monitionē. vt i iurib⁹ superius allegatis. ꝙ. ꝛē. ꝓterea hec pena est multū rigorosa ꝛ dura, ergo restringi debet ꝛ fieri benigna

interpretatio. in hac eadē snia residet hic reuerendissimus pater ac dñs t ꝓceptor meus singularissimus do. car. florentinus vt sic durius agat cuz eo q̄ p vicariū habet deseruire. vt dicit gl. t ē rō ꝑm eū qz maius odiū ē in eo qui debet seruire p vicariuz si nō deseruit ꝙz in eo qui p seipsum deseruit vt sic qui in vno releuat in alio grauat. de off. ordi. cum vos. in glo. ij. facit. c. cū. R. de of. delega. t qō no. Aduertendū tñ q̄ Inno. t Hosti. sequēdo vltimaz lec. dicūt q̄ iste q̄ nō residet p se in ecclesia nō ānexa vel nō ꝓstituens vicariū erit priuatus ipo iure dūmodo interueniāt que interuenire debent ad ꝫ vt vere dicatur nō residēs. s. q̄ moneat loco t tpe congruis. t qō assignet sibi tps ad veniendū t p suum iudicē. s. de cle. nō resi. ex pte. t duobus. c. se. q̄ etiam elapso pudentia ē ipsum aliquātulū expectare ne iuste impeditus postea veniēs ꝓcessum faciat reuocari. iiij. q. v. c. j. de re iudi. c. cū bertoldus. Et hoc idē intelligendū est ꝑm eos vbicunq; pena apponit negatiue vel equipollentibus ꝟbis vt si dicat si nō resideris in ecclesia vel vicariū nō cōstitueris scias te priuatū. t in hoc casu obseruent que supra dixi. q̄ si obseruata sunt priuat⁹ ē sine alīq snia vbi enī pena adūcit affirmatiue. vt in casu. c. si qs suadente. xvij. q. iiij. t. s. co. c. de multa. t silib⁹ ipo facto sine monitiōe penā incurrit vt ibi patet. t qō dictū ē de negatiua ꝓcedit qñ tēpus p cōstitutionē nō adūcit als secus. vt in. c. licet canon. de elec. lib. vj. t. c. q̄ sit. eo. ti. t li. rō vero diuersitatis ē ꝑm eos qz nō facta latent. vt in. c. cū in cuncl. de elec. facta patēt de transac. c. quāto. ad hanc rōnem facit qō no. v. q. j. quidā. t. liij. di. si seruus sciente. t quod no. de rap. excōicationi. t hec theozica Inn. an pena apponat negatiue vel affirmatiue solet quasi p oēs singulariter allegari. vt etia ponit Archi. in. c. licet canon. de elec. li. vj. sed do. car. dicit q̄ licet hec theozica sit notabilis. tñ quātū ad hanc litterā dicit q̄ si poterit ostendi q̄ nō resideat per vicariū censetur priuatus. t sic ꝓnunciabit. nam ꝫ ꝑm eū intelligitur adiectū tps q̄z vt statum cū est assecut⁹ ꝓbēdā cui ē annexa eccla parochialis faciat in ea deseruire p vicariū. Si ꝙ nō docuerit se ꝫ fecisse. vel p eum nō stetisse. apparet retro q̄ fuit priuat⁹ cum statim p eum steterit t dicit q̄ eoipso diceret eum nō residere si nō docetur de cōtrario. qz ex quo sibi incūbit hoc facere tenet dolere se fecisse. t ex hoc videt destrui theozica Inno. ꝙñ dicit ipse q̄ distinctio Inn. ꝓcedit in his in quibus mora nō ꝓmittit nisi interueniente aliquo facto. puta interpellatione. t sic loquit. l. ex legati cā. cū. l. sequeſi. ff. de ꝟbo. obli. q̄s allegl. Inn. vbi si teneor ex stipulatiōe ad ꝫ duz seruū vel ex legato vt cōstituar in mora requiſit vt me interpelles. t sic in dispositionib⁹ hominis hec procedunt. sed in dispositionibus iuris cōmunis vel municipalis eoipso q̄ facta est constitutio ligat contrauenientes sine aliqua monitione qō dicit intelligendū post duos menses nō aliter. vt. s. de cōsti. c. ij. t sic hec dispositio iuris inducit priuationē non residentis per vicariuz sine alia monitōe. vnde is ad quē spectat collatio poterit isto nō vocato cōferre parrochialem ecclesiam. s. eo. c. de multa. ¶ is quoq; t. c. licet eps. j. e. li. vj. t qō dicit Inno. q̄ negata latent nō ꝓcedit hic ꝑm eū. qz hec ē negatiua coarctata. s. si nō residet p vicariū in eccliā. imo ita p̄z sicut affirmatiua. de ele. c. bone. el. j. vbi de ꝫ

¶ Hec scripta in hac varietate reperio que vt lucidius veritas patefiat in duo membra redigo. Primo excludendo vnū casum tanq; indubitabilem i quē oēs cōueniunt. s. qñ quis debet p vicarium deseruire t non deseruit vt talis censeat ipso facto ꝓuatus. Primū mēbrū distinguendū nūqd nō residens p se in eccla curata alij nō annexa cā legitima cessante sit priuatus ipso facto. Secūdū mēbrū an in ꝓmo casu t scdo exigat monitio ꝑabula tāq; necessaria ad priuationē. Quo ad ꝓmū tantoz patrū reuerentia semper salua puto priuationem ex nō residentia in ecclesia curata ipso facto a iure induci. Primo ꝓbo p hūc. ꝟ. alioquin in fi. positū. nā cauſula quātūcūq; odiosa post multa negocia etiā se minime tangentia posita oia premissa concernit vt est casus de clausula appellatione remota in fine posita in. c. inquisitioni. de appel. que quātūcunq; sit odiosa omnia premissa cōcernit. ad hoc. c. secundo requiris. t qō ibi no. de appel. bene facit. c. cuz dilecti. de dona. ꝑm vnā lec. nā speciale est ibi i donatione vt clausula onerosa in fine posita referat tñ ad proxima q̄ nō ad omnia ꝑcedentia. ergo in alijs dispositionibus secus ē censendū. Itē ꝑm aliā lec. huius. c. ideo illa clausula onerosa non refert nisi ad proximā donationē. qz alie donationes ꝓmisse habebant suā clausulā t limitationē. secus ꝙ si non habuissent vt hic. nam iste. ¶. qui vero. quo ad sui principiū nullā habet clausulā vel determinationē ergo determinatio t pena in fine posita debet referri ad oia als iste. ¶. qui vero. quo ad sui ꝓncipiū propt qō principaliter emanauit superfluus ēet t nihil induceret. ad qō doctores. t valō miroz aduertentiam nō habuerint. nā si pena in fine posita nō refert ad ꝓncipiū de quo quideret huius. ¶. principium cū lat⁹ ēet ꝓuisum. de hoc in. c. qz nonulli. t c. relatum. s. de cleri. nō resi. nec hoc est ꝓsumendum cuz fuerit edita in cōcilio generali. vt p̄z in suprascriptione. aliquid ergo noui debet inducere quo ad sui principiū. hoc etiā colligit ex mente ipse. nam in principio huius. c. fuit prouisum rectorū seruitijs ecclesiarū deputatis de cōgrua portione relinquenda cōsuetudine nō obstante. in. ¶. q̄ vo. voluit consulere cultui diuino. t ex q̄ habent emolumentum debēt ipsi ecclesie deseruire. t vt hoc melius obseruaretur duxit penam apponendā. t hoc etiam videtur aperte probari per text. ibi libere alij conferenda. quia velit t possit qō dictum ē ad implere. t. nā si pena referet tñ ad illuz qui debz cōstituere vicarium in ecclesia annexa. ista ꝟba nō possent proprie ad instituendum in illa adaptari. nam text. dicit q̄ debet conferri illi qui velit t possit qō dictum est adimplere t in. ꝟ. nisi forte. fuerat dictum de instituendo vicario. sed iste instituendus in ista ecclesia annexa nō tenetur ad constitutionē vicarij. sed debet per seipsum deseruire ex quo nō

habet prebendam in qua teneat residere. vt in ·§· q̄ vero. dz ḡ referri etiā ad primū casū vt sit sensus q̄ ista ecclesia parochialis est cōferenda illi qui vel it t possit per seipm in ea deseruire. sicut dicit tex. in.c.q̄ nōnulli. t.c.relatū. de cle. nō resi. ad idē facit tex. ibi. qō dictū est. t̄c. nō enī dicit qō proxime dictum ꝫ indefinite dicit qō dictū est. ergo refert ad omne id qō est in isto ·§· q̄ indefinita eq̄pollet vniuersali. xix. di. si romanor. t no. in.c. vt circa. ō ele. li. vj. Et hoc etiam ē ꝓ sor̄ rōni t fauorabile cultui diuino. nam rñdeo q̄ īmunitas clericis ꝓcessa propter cultū diuinū eoipso desinit q̄ clerici cultui diuino nō intēdunt. vt in.l. generalit. C. de epi. t de. canonizata. xvj. q. j. cū ergo ecclesia cōferat propt officiū. vt in.c. fi. de rescrip. li. vj. t piculosum sit nō deseruire in ecclesijs parochialib⁹ propter necessitates subitaneas rōnabile extitit ꝓuidere t inducere ꝓuisionē ipo facto ꝓpt̄ñ residentiā in talib⁹ ecclesijs. Et ad iura in cōtrariū allegata patebit responsio ex infra dicendis in sequēti membro per que etiā corroborabūt hec dicta. ¶ Secūdo discutiendū erat an requirat monitio p̄ambula ad hoc q̄ cōmittat pena huius ·§· t quicquid hic senserint doc. puto sic dicendū q̄ q̄nq̄ spe p̄mior̄ inducitur quis ad aliquid nō faciendū. t tunc premiū nō debetur nisi cū desinit posse illud adimplere. vt notat glo. in.c.qō quidā. j. q. j. t ideo si quis stipulat. r. si bi dari si capitolium nō ascenderit pinde ē ac si fuisset stipulatus. r. sibi dari post mortem. q̄ tunc desinit hr̄e facultatē ascendendi. vt ē tex. in ·§· si q̄s stipulet. insti. de ꝟbo. obli. Fallit in legatis in quibus ꝑm leges adhibenda ē cautio mutiana ne inutilia sint legata q̄ cōsistunt in non faciendo. nec impleri possit viuente legatario. puta lego titio centū si nō ascenderit capitoliū. t de hac cautione. ff. de cōdi. t demon. l. mutiane. Q̄nq̄ metu pene q̄s inducit ad quid faciendū. t tunc aut tps in q̄ fieri dz est determinatū t dat̄ q̄ si illo tpe actus nō geritur pena cōmittit etiā nulla monitione p̄cedente. q̄ dies apposita interpellat ꝓ hoie. vt in.c. lz canō. de elec. li. vj. t in.c. potuit. de loca. Q̄nq̄ tēpus nō est dispositioni pēnali adiectū. t tūc dico q̄ pena ipo facto cōmittit cui affuit facultas illū actum gerendi t minime fuit gest⁹ etiā nulla admonitiōe p̄ambula. vt voluit gl. singularit in .l. j. C. de his q̄. vt indig. nā pena apponit heredi nō vindicanti mortē defuncti t dicit ibi glo. q̄ eoipso pena cōmittit q̄ heres habuit opportunitatē vindicandi t nō vindicauit t de illa glo. facit magnū festū Bar. in.l. in cognitione ff. ad syl. vbi per illam glo. dicit q̄ pena inflicta propter nō factū incōtinenti cōmittit cui affuit facultas actū faciendi t minime fuit gest⁹. ita hoc videt procedere de mēte disponēt. ꝫ lz tñ videt obstare tex. in.l. j. ·§· mgr̄atib⁹. ff. de magis. ꝓuen. vbi dicit tex. q̄ mgr̄atui imputat si tutorē pupillo nō dederit. t tñ tunc tñ posset ꝓuenire cū fuerit admoniti. Sed rñdeo ibi delictū nō ē ꝓsūmatū nisi p̄cedēte admonitione vt colligit ex illo tex. sile ē in.c. j. de sup. ne. pla. cū si. secus q̄n pena apponit ꝓ verba p̄senti temporis nulla facta mentiōe de admonitōe. Et ꝓ predictis iduco tex. no. i. c. cupientes. i prin. ō ele. li. vj. qui videt singularis i hac mā vbi disponit q̄ electi in prelatos cathedraliū vel regulariū ecclesiar̄ immediate subiectar̄ pape debēt post ꝓsensū electiōi prestitū iter arripe veniēdi ad sedē aplicam eor̄ electiones ꝓsecuturi. t̄c. vt ibi. qō si nō fecerint ꝓuantur ipso facto oñi iure qō eis ex electione fuerit acquisitum. t tex. ibi interpt̄at tūc penam cōmitti cū nō venerint q̄ citō poterint cōmode locor̄ ꝓsiderata distantia. t lz habebit arbitrari bonus index. vt ibi no. t post illud tps sic a iudice moderatū on⁹ ꝓbandi impedimentū incūbit illud allegāti. vt habetur in.c. cupientes. q̄tūcūq̄ pena imponat propt nō factū. qō ē valde no. ad hoc q̄ qñ pena imponit propt nō factū iudex ex varijs circūstātijs arbitrabit an habuerit facultatē actū agendi. t sic an inciderit in penā. t si iudex arbitrabit opportunitatem affuisse allegāti impedimētū icūbit onus probādi. t multū facit ad infra dicēda. ad idem etiā facit qō no. in spe. in ti. de citatiōe. ·§· sequit. ·x·. quid si nō ꝓfixus. vbi dicit q̄ citatus ad cōparendū sine termino. tenet cōparare q̄ citō cōmode poterit. t si non cōparuerit poterit mulctari propt ꝓtumaciā. t hoc dictū cōiter tenēt canoniste in.c. cū parati. ō appel. licet quidā legiste cōtra vt ibi no. ꝫ ꝓmo dicto bñ facit. c. cū dilecti. de dolo t cōtu. vbi citat⁹ vt cōpareat certa die tenet cōparere si foret impeditus als cū primū pōt. facit. c. q̄uis. de offi. ordi. li. vj. ibi q̄ citō cōmode poterūt. t̄c. nō ob. theorica. Inno. videlicet q̄ nō requiratur monitio qñ pena apponit negatiue. q̄ nō facta latent. t̄c. q̄ delictū occultuz nō ipedit vires cōstitutiōis. nā ꝓstitutio ecclesie militantis ligat delictū oīno occultū. vt in.c. porro. t in.c. cū nō ab homine. de sen. ex. t in de. j. de here. t ibi glo. sin. quā nescio alibi q̄ ad hoc inducit multa iura. nā quo ad deū oīa patent. certū est enī deo an affuerit facultas actū celebrandi. fateor tñ q̄ q̄ hoc ē occultū quo ad ecclesiā militantē nō habebit ꝓ ligato. q̄ ecclesia militās nō iudicat de occultis. vt in.c. erubescāt. xxx. di. vj. q. j. si oīa. t no. in pall. glo. de. j. de here. tñ in rei veritate erit ligatus. licz apud nos sit incertū. t pro hoc bo. tex. in ·§· conditiones. insti. de verbo. obli. vbi tex. notabilit dic̄ q̄ que p rerū naturā certa sunt obligationē nō mozā tur licet apud nos incerta sint. t sic ex quo cōstitutio loquit per verba p̄ntis tēporis ligat cōtrauenientes ipso facto. licet sit occultū an ꝓtrauenerit. Et ex hic dico q̄ theorica Inno. t cōiter doc. hic habz locū tñ quo ad hoc vt iste habeat quo ad ecclesiaz militantē pro ligato seu priuato. nā q̄ occultū ē an ex iu[illegible] cā nō resideat ꝓsonalit vel nō cōstituat vicariū. ō ad hoc detegendū fit monitio ꝫ quo ad veritate t quo ad deū nulla requirit monitio ex quo ē canon late ſnie. ¶ Et ex his etiam infero q̄ iudex ex varijs circūstantijs arbitrabit illū habuisse facultatē residendi vel cōstituendi vicariū. vel q̄ pena habebitur pro cōmissa alio nō probato etiā nulla monitione p̄cedente. qō bene probat in prealleg. c. cupientes. inducendo vt. ꝫ. dixi. Idem etiam dico si posset probari facultatē affuisse. q̄ tūc nulla requ[illegible]

admonitio. ad hoc opti. facit. c. prudentiã. de offi. delega. in prin. iuncta glo. vbi dicit q si cã cõmittit tribus cum clausula. q si oẽs interesse nequierint duo procedunt. ꝛc. q si tertius ostenderit se interesse nõ posse vel alis canonice. puta p testes. vt ibi dicit glo. de hoc cõstare poterit duo ꝓcedere poterũt licet tertius nõ admoneat. sufficit enĩ q cõstet de impedimento. ꝛ sic clare probat ibi. qõ si propter nõ factũ vel impotentiam resultat certus effectus paria sunt cõstare de nõ facto vel impotentia p monitionẽ ꝛ responsionẽ. ꝛ cõstare p legitimas ꝓbationes qõ est bene notandũ. ꝛ in hoc vltimo membro. s. qñ pena imponit negatiue certo tẽpore nõ adiecto. intelligo propria istũ. §. qui vero. quo casu vt. s. plene dixi pena cõmittit eoipso q habuit facultatẽ actũ celebrãdi ꝛ celebrare distulit. Et iõ dico quicqd sentiant hic doc. q pena istius. §. ꝓmittit eoipso q habuit facultatẽ p se residendi in eccl̃ia nõ annexa ꝛ residere distulit eoipso q habuit facultatem constituendi vicarium in ecclesia annexa. ꝛ hoc nõ adimpleuit. nec placet qõ dicit hic hosti. vt. s. dixi. q a tẽpore vacationis expectabunt septenses. allegat de cõcess. preben. c. ij. quibus elapsis priuatus est ipso iure. nã illud. c. ij. non loquit de eo qui habet cõstituere vicariũ in eccl̃ia annexa. § de collatore ideo pena illius. c. nõ habz locũ hic. q illa pena nõ debet extendi ad istũ casũ. sicut in simili notabiliter dicũt do. de rota sua cõclusione. cc. q istud sequestre datũ ad cõferendũ nõ extendit ad debẽtez instituere ꝓsentatum vel debentẽ electũ ꝓfirmare. sed in illis casibus dicũt eẽ agendũ cũ superiore debente instituere vel cõfirmare vt statuat sibi terminũ ad instituendũ seu cõfirmandum. ar. c. nullus de iurepa. Itẽ hoc dictũ hosti. videt eẽ cõtra mentem huius. c. nam dicit hic tex. sciat se priuatuz auctoritate huius decre. § ista priuatio inducit aucte huius. c. ꝛ nõ auctoritate illi⁹. dico § q cũ ad ꝟ agẽdũ nõ statuat a iure certũ tẽpus tenet eoipso q habet facultatẽ faciendi p supradicta. Nec etiã videt ꝓcedere qõ dicit do. car. videlicet q hoc tps videt adiectũ videlicet vt statim cũ est assecutus ꝓbendã cui est annexa ecclesia parochialis faciat i ea deseruire p vicariũ. nã hec est nimis amara interꝓtatio nam iste vicarius debet canonice institui vt in lfa. ꝛ debet eẽ ꝑpetuus. ꝛ ideo debet habere certuz tẽpus ad bonã vicariũ eligendũ. ꝛ nõ incõtinenti dz compelli ad ꝓcipitandũ iũdiciũ cũ habenti ꝓsitare ꝛ cõferre ꝛ eligere statuat certũ tempus. vt in. c. ij. de sup. negli. prela. ꝛ in. c. vno. de iurepa. li. vj. ꝛ in. c. ne p defectu. de elec. ꝛ in. c. ij. j. de concess. preben. Idẽ dico de debente residentiam facere q si dubitũ eñ eẽt dicere q incõtinenti debeat p se residentiaz facere. Quid enim si habeat domicilium in alia ciuitate vel in alia parochia. nam certe debet habere aliquod tempus ad cõponendũ sarcinulas suas. ar. c. si tibi absenti. de preben. li. vj. ꝛ. c. gra. de rescrip. li. vj. Unde cũ hic nõ statuat certuz tẽpus ad hec peragenda ꝛ imponatur pena propter nõ factum dicã penam cõmitti eoipso q habuit facultatem faciendi ꝛ nõ peregit per supradicta. ꝛ ideo q hoc potest eẽ occultum an habuerit iustã causaz per se nõ residendi in ecclesia nõ annexa. vel nõ cõstituendi vicarium in ecclesia annexa poterit fieri monitio iuxta theoricã Inno. nõ q monitio sit ps substantifica priuationis. sed ad hoc vt pateſiat cã dilationis. ꝛ vt sic ignotescant superiori ad quẽ inciderit i penã. nõ tñ propter hoc tollitur quin sit priuatus si sine cã distulit. poterit etiam iudex arbitrari istũ habuisse facultatẽ actũ pagendi. vel hoc poterit p testes ꝓbari. vt. s. dixi quibus casibus nulla requireret admonitio p supradicta. ¶ Ex predicti etiaz infert q cũ monitio nõ sit ps substãtifica ipsi⁹ priuationis q si iste admonitus per se resideat vel cõstituat vicariũ postq̃ habuit facultatẽ hoc faciendi ꝛ nõ fiat sine iusta causa qõ tñ est occultũ q non poterit sine noua collatione salua cõscia ecclam retinere ex quo propter nõ factũ ipso facto priuat⁹ extitit. licet doc. sit occultũ. q deo nihil latet. vt in. c. tua. de simo. ¶ Nunc restat rñdere ad iura in contrarium allegata que propter nõ residentiã vident exigere monitionẽ ad priuationẽ. Glo. hic dicit q sunt correcta vt. s. dixi. sed q hec solutio ꝛ responsio oibus est odiosa per quã inducit iurium correctio cum expediat iura iuribus cõcordare. vt in. c. cum expediat. de elec. li. vj. ad hoc glo. in. c. fi. xxix di. que inducat illum tex. ꝛ illos qui aliquanib⁹ contrarijs ponũt tales solutiões. aliud ſm leges aliud ſm canones. vel hoc nouũ illud vetus iõ legendo annis proximo elapso hoc. c. dixi q hic. §. ꝓbi procedere qñ quis est in loco bñficij ꝛ tamẽ non vult facere residentiam. nã tũc eius delictũ ẽ notorium ideo nõ oportet q ferat ſnia priuationis vl̃ admoneat sicut nec in alijs notorijs seruat ordo iuris. ad hoc. c. qñ. de fil. presby. ꝛ qõ no. Inno. in. c. exte. j. de ẋbo. sig. iura vero ꝛria procedant qñ qs ẽ abſis a loco bñficij. nã q tunc potest legitimo impedimento detineri debet ꝓcedere seruato ordine iuris. s. ꝓcedente monitione. ꝛc. Sed postmodum cogitaui q etiã si eẽt in loco bñficij posset detineri aliquo impedimẽto occulto. Itẽ q non ipso facto p⁹ collationẽ sibi factam videt artari ad residentiã personalem per supra dicta. Ob hoc cogitaui aliã solutionem dãdo nouũ intellectum ad illa iura videlicet q quatenus loquũt de nõ residente i eccl̃ia parochiali ꝓcedant qñ est occultũ ex iusta cã nõ resideat. vñ cũ nõ residere sit quid priuatũ. ꝛ põt oriri ex iusta cã iõ requirit admonitio vt hoc pateſiat. nõ tñ per hoc tollitur quin quo ad deum sit priuatus si in veritate iusta cã quiescente non residet. vt s. dixi. ꝛ hunc intellectũ reperio quosdã tacite sensisse. vt succincte refert Inno. in. c. ex tue. s. de cle. nõ resi. vbi refert quosdaz tenere q etiã sine monitione ꝛ superioris auctoritate si certum est q ab ecclesia abest sine causa potest alij conferre eandem ecclesiam. allegant hoc. c. in hoc. §. qui vero. ꝛ sic aperte sentiunt isti monitionem necessariam quando dubitatur an ex iusta causa absit. Et licet hoc dictum non placeat hosti. ibi tamẽ mihi placet vt nõ violetur hec lec. ꝛ vt alia iura remaneãt incorrecta hoc etiam videtur tacite sentire Oldra. in opere

consiliozũ suozũ. ccxxx. dum querit vtrũ eps solus sine capitulo possit monere clericũ absentem vt ad residentiã reuertat. ꝛ si nõ reuertat possit cũ priua re solus. dubium facit. qz eps nullã causã audire debet sine suo capitulo. vt in. c. eps nullius. xv. q. vij. ꝛ de excess. prela. c. j. Ipse ergo post multa con cludit cõtrarium. ꝛ ad cõtraria respõdet q habent locum vbi solennitas iudicij requirit qđ hic nõ est fm eum. qz si super hoc solẽnitas iudicij requirere tur tũc exigeret citatio. quia ipsa est principium oĩs iudicij. insti. de pena teme. litigantiũ. §. vltimo qđ hic nõ requirit. vnde nõ proprie dicũt q absẽs debeat citari ꝑ requiri. vt in. c. ex parte. ꝛ in. c. qua liter. ꝛ in. c. inter quattuor. ꝛ. c. penul. ꝛ vlti. de cle. nõ resident. Nec iura proprie dicũt q sua priuationis debeat ferri cõtra absentez. sed magis dicãt ab sens suis beneficijs spoliari. allegat. c. ex pte. ꝛ. c. ex tue. §. de cle. non resi. ꝛ qđ ibi no. Hosti. ꝛ sic fm eum nõ est mirum si in hoc nõ requirit consensus capituli. vt no. Inno. in. c. ad aures. de temp. ordi. nõ enĩ potest eẽ nõ notoriuz epor canonicis si eor canonicus ẽ absens. c. quãto. de trãsla. prela. ꝛ iõ nõ debet sup hoc iudiciũ fieri nec testes recipi nec causa in iudiciũ deduci. de fil. presby. quoniã. ỏ iu reiur. ad nostrã. ꝛ ita no. Oldra. vbi supra. Ex qui bus clare liquet q nõ requirit sua priuationis nec citatio. sed quedã requisitio seu monitio que vt su pra dixi requirit qñ nõ liqueat q sine cã abest. Nec ob. c. ij. §. de cle. nõ resi. vbi propter nõ residentiã fuit lata sentẽtia depositionis. qz illud nõ loquitur in ecclesia parochiali ꝛ quatenus loqueret de tali illud pcedit in cardinali qui sub dispositione gene rali nõ cõphendit. vt ibi no. q doc. nõ ob. si dicat q puatio q nõ residentiã inducit tm̃ p hũc. §. vt colligit ex illis verbis auctoritate huius decreti. ꝛc. er go iura antiqua sũt correcta. qz hoc non pcedit. qz iura antiqua tm̃ disponunt sup monitione fienda. nec clare habebat de priuatione inducẽda propter nõ residentiam. qđ apte hic disponit. ꝛ admonitio põt hodie pcedere in casib⁹ supius tactis. multũ ta men bene intellectui ad illa iura obstare videt palt. c. ex tue. de cle. nõ resi. vbi dicit q cõtra absentẽ eti am fraudulenter debet trine citationis edictũ pu blicari. ꝛc. Et sic videt q etiã vbi absentie cã est req ritur citatio. So. dico q ibi dicit fraudulent abesse eo qz est absens a beneficio vbi deseruire tenet. q casu ꝑsumit fraus. vt ibi no. ꝛ plene p Inno. in. c. fi. de eo qui mit. in pos. nõ tñ ibi constabat vere de fraude. nam si ibi vere ꝛ apte ostaret de fraude. vt qz se absentauit vt nõ posset citari nulla requireret citatio etiã in alijs casibus. vt no. Inno. in. c. ad pe titionẽ de accu. ꝛ pbat in. c. qm̃. vt lit. nõ pte. ¶ Et ex ꝓdictis talis põt elici cõclusio ex nõ residentia p sonali in beneficio curato p se pncipaliter exhite etiaz nullo hominis ministerio interueniente legitima absentia cã quiescente iuris puatio resultat. nec ꝑ pter hoc iuriũ antiquoz inducit correctio qđ ẽ con tra cõem sniam glo. ꝛ doc. ¶ Et ex hoc possũt plu ra inferri sed principaliter inferunt duo corrolaria ¶ Primũ corrolarium est q requisitio seu admoni tio a canonibus requisita tanq̃ ꝑambula ad spoli ationem propter nõ residentiam in ecclesijs curatis non est pars substãtifica ipsius priuatiõis ꝑ solum requirit vbi causa absentie nõ est nota. ꝛ est nou⁹ i tellectus ad illa iura. ¶ Secũdũ corrolarium q cõ munis Inno. ceterorũq̃ canonistarũ theozica in ter penam negatiue ꝛ affirmatiue cõceptam distin guens vt in primo nõ in secundo casu ad penã cõ mittendam exigatur monitio minime sit veritate suffulta quominus cõstitutio liget omne occultum licet quo ad fozum cõtentiosum nõnũq̃ locum sibi vendicare queat. ¶ Sed quero qz hic innuitur in ter. quẽ posse hre duo beneficia ecclesiastica cura ta quãdo vnum est annexum reliquo. nunquid de iure cõmuni possit quis hre duo beneficia curata ꝛ dignitates. de quibus decisum videt. c. de multa. §. eo. ꝛ extrauagan. do. Jo. xxij. que incipit execra bilis. Et vt videãt motiua ꝛ motores fuit opi. Jo. lxx. di. sanctorum. q de iure cõmuni non potest qs habere duas ecclesias vel pbendas in eodẽ epatu vel in diuersis nisi in casibus expressis a iure. q no tant. xxj. q. j. in summa. ꝛ b no. Jo. in. d. c. sancto rũ. ꝛ xxj. q. j. in summa. Casus speciales enumerat in sũma vbi supra qui sunt sex. ¶ Primus est vbi ec clesie sunt tenues. ꝛ. q. iij. vnio. ¶ Secũdus si vna dependet ab altera. de eta. ꝛ quali. eam te. ¶ Tertius si vnam intitulatam ꝛ altã cõmendatam. xxj. q. j. q plures. ꝛ ibi no. de elec. dudum. ij. ꝛ. c. nemo de in ceps. eo. ti. li. vj. ¶ Quartus si eps dispensat vt in p alleg. c. sanctorũ. ¶ Quintus ẽ vbi paucitas homi nũ est extra ciuitatem. xxj. q. j. c. j. idem si intra. naz ex hac causa vni bono clerico possunt conferri oĩa beneficia ciuitatis. vt no. Hosti. in. c. graue. §. e. qđ intellige fm Jo. de lig. in cle. gre. de rescrip. nisi re periant extranei habiles qui ibi intitulent. ¶ Sextus si vna annectat alteri. vt hic i isto. §. ꝛ in. c. sup eo. j. e. ti. li. vj. Huic opinioni videt assensisse Ber. j. de cõcess. pben. lras. ꝛ. §. e. ti. c. qz intantum. ꝛ. c. cum non ignores. ꝛ. c. pterea. ꝛ intelligit Jo. plura litatem beneficiorum cum tit. Jo. in stipendium autez habere potest. Inno. autẽ in. c. dudum. el. ij. ỏ ele. ꝛ. c. cum iam dudum. §. eo. tenet q citra curata ꝛ di gnitates potest quis habere plura beneficia in di uersis diocesib⁹. ꝛ hanc opi. sequit Jo. an. i. c. gra. de rescrip. li. vj. ꝛ hoc si nõ requirant residentiã de statuto ꝛ consuetudine. ꝛ dicit Inno. nõ esse pecca catum talia plura tenere. Host. in. c. j. §. de cle. non residen. tenet q quis potest habere plura bñficia quãdo alterũ nõ sufficit. allegat. c. conquerente. §. eo. ti. Spe. in ti. de legato. §. nunc restat. v. illud. re citat q̃. Inno. ꝛ Hosti. ꝛ stat in terminis narratio nis. Abil decidens. Vin. hic ꝛ in. c. graue. §. e. ꝛ. c. super inordinata. j. e. dixit q de rigore iuris nõ po test quis habere duo beneficia eccliastica dũmodo alterũ sufficiat. als potest. de eta. ꝛ quali. eam te. si tamen quis sit necessarius diuersis ecclesijs possũt fm eũ recipere tanq̃ bene merituz ꝛ sibi assignare pbendam. de eta. ꝛ quali. queris. hanc opi. recitat ꝛ sequitur Hosti. in sũma. de pben. §. illud. v. sed b breuiter dico. idem Hosti. in. c. super inordinata.

ꝓbē.tenet q̄ sine dispēsatione nō pōt q̄s intitulari in duobus collegijs ecclesiasticis. ⁊ si de facto sit ibi nō est vtrobiq̄ canonic⁹ sed onerarius tātū ad instar tutoris onerarij. de quo habet de admi. tuto. l. si plures. ⁊ isto mō rex francie ē canonicus sancti Hilarij pictauie. ⁊ī pluribus alijs ecclesijs. hoc etiā recitat Guil. de monte laudu. in cle. gr̄e. ō rescrip. ⁊ recitat Inno. nihil decidēs. Jo. an. ⁊ archi. in prealle. c. gr̄a. sequit Inno. Goff. in libellis suis ti. de preben. ꝛica q̄ alicui possint plēs ꝓferi prebende. idē tenet vna cum prenotatis doct. q̄ hoc approbat cōsuetudo quam papa scit ⁊ tolerat. Pau. de leaza. in cle. gr̄e. de rescrip. idē sequuntur ⁊ zen. qui ista recitant nec aliud decidunt. Vidēda sunt motiua huius opi. que habet q̄ de iure cōi possunt simul habere plura ꝫficia nō dignitates nec curata que nō requirūt residentiam de cōsuetudine vel statuto. Primo inducūt tex. de procur. ex insinuatiōe. de rescrip. eam te. de excep. cū eccle siastice. de rescrip. gratia. li. vj. ⁊ fi. ⁊ in cle. gr̄e. e. ti. ⁊ plura alia iura de quibus reperit quē in talib⁹ habilem. ⁊ q̄. c. de multa. s. eo. loquit de curat inhibendo, g in simplicibus videt permissio. xxv. di. qualis. de presump. nōne. cuz materia sua. ⁊ h⁹ vbi nō habens nō inhereat ꝓprie cōcupiscentie ꝫ solū intendat ad honorem dei ⁊ vtilitatez ecclesiar̄. nec attendat honorem sed onus appetat ⁊ laborē administrationis. talis enī vt dicit Inno. plures habere potest sine dispensatione dū tamē residentiā nō requirant. viij. q. j. in scripturis. ⁊. c. qui epatum. ⁊ dūmodo ꝑsona sit bona ⁊ industriosa ⁊ litterata q̄ melius sciret regere decē ecclesias q̄ alius vnam. nam tunc magis puideret ecclesie q̄ persone. hec enī publica vtilitas ꝓferet priuate. vij. q. j. scias. de postu. prela. c. iij. nec potest de eius promotione dubitari cui ꝓ laboribus multis ꝓ moribus castis ꝓ actibus strenuis celsiorī loci premiū debet. lxj. di. miramur. pro ista pte facit. l. quotiens. ff. de act. ⁊ ob. ⁊. l. vna. in prin. C. de rei vxo. acti. ¶ Itē hodie specialiter inhibitū est religiosis. de reli. domi. c. fi. eo. ti. cum singula. li. vj. de elec. c. cōstitutus. ergo alijs videt permissum. Itē facit. c. lr̄as. de cōcess. preben. vbi in vna ecclesia inhibet. ergo in plurib⁹ permitti videt. Itē facit. c. j. de consue. li. vj. a contrario. Itē faciunt iura que dicūt in impetratione debere fieri mentionem de primo. vt in. c. postulasti. ⁊. c. cum adeo. de rescrip. ⁊ in. c. si motu ꝓprio. j. c. ti. li. vj. Nec ob. fm istos q̄ obijci posset de plixita te. vtputa q̄ vna ecclesia mandaret vnū. alia aliud ⁊ impossibile est q̄ vnus possit duob⁹ dñis extrarijs parere. xxv. di. c. ij. hoc enī nō ob. cū enī in ꝯcūda recipit tacite intelligit saluū ius prime q̄ ꝓferet de ꝓfr. vti. vl'iuti. c. fi. de iureiu. c. tua nos. de reli. do. c. ij. nisi se cūda multū egeret. ⁊ sine incōmodo persone vel paruo incōmodo illud pficere posset ⁊ prouidere. de iurepa. nullus. vel si periculū cēt in mora ipsemet auctoritate iuris posset mandatū secundū explere. ff. ad syl. si quis magis. ꝫ. si cuz omnes nō enī est malicijs hominū indulgenduz. ff. de rei vendi. l. in fundo. de diuor. quanto. Ad. c. sanctor̄ xx. di. respondet q̄ intelligit q̄ tm̄ debet in vna ecclesia intitulari ⁊ nominari a principio. sed ex post facto potest habere plura quamen nō erūt tituli q̄ cum fit factus clericus vnius epi ⁊ intitulat⁹ vni ecclesie nō poterit postea alligari alteri. ⁊ sic debet ad priorem ecclesie titulum ordinari. ¶ Nec ob. q̄ō dicit in. c. sanctor̄. vbi dicit q̄ ad dispensationem epi quis nō pōt fieri ꝓbendarius in diuersis. q̄ illud ꝓcedit in illis qui beneficia appetunt nō ꝓpter deū vel vtilitatez eccliar̄ ꝫ ꝓpter fructus quos cū tali intentione nec de iure cōi nec dispēsatiue tenere possunt. secus si ad deū ⁊ vtilitatē ecclesiar̄. vt. ꝫ dictum est. Hosti. dicit q̄ iste rōnes sunt debiles. ⁊ posset responderi remittens ad no. per eum in. c. j ꝫ. eo. ⁊. c. litteras. j. de ꝓcess. ꝓben. ⁊ tenet q̄ō dixi q̄ in titulū nō potest quis habere plures ꝓbendas. allegat. c. acutius. xxvj. di. C. ō pac. l. si mulier. ff. admunicipa. l. municipa. Apparet ergo hodie grādis cōtesitio antiquorū ⁊ modernor̄. nec apparet clare a iure decisum nisi dicat obseruantiā scitam ⁊ tolerata a papa. fm opi. Inn. q̄ fuit etiā Tan. ⁊ sequacium. Jo. de lig. in cle. gr̄e. dicit in hoc dubio nūq̄ cōcipere q̄ vnus de iure cōi extra casus a iure expl̄ssos possit habere duos titulos bñficiales ecclesiasticos. Et primo colligit casus clare a iure decisos. nā in dignitatib⁹ supmis vt epatib⁹ ⁊ supiorib⁹ est dar̄ nisi sit spālis licentia pape. ō excess. pla. sic̄ vnire de trāsla. pla. p totū. vij. q. j. mutatōes. de dignitatib⁹ inferiorib⁹ vel ꝑsonatibus ⁊ curatis ecclesijs etiā clare. j. e. cū singula. li. vj. ⁊ cle. vna. de sup. negli. pla. de singularib⁹ ⁊ simplicibus si in vna ecclesia etiaz clare. q̄ nō debet quis habere duos canonicatus ⁊ ꝓbendas. vt in. c. lr̄as. de cōcess. preben. ⁊ cle. si iusta. j. e. ti. fm quā aliqui itelligūt. c. litteras. i diuersis ecclesijs ⁊ titulis vniformibus pendet dubium fm eum ⁊ in his dicit se non posse cōcipere q̄ō stricto iurī rigore possit quis habere duos titulos vniformes vel difformes. mouet primo. q̄ institutio beneficior̄ ecclesiasticorū que cōferunt in titulum fundamentum suscepit finaliter propter cultū diuinum implicantē diuinorum ministeriū ⁊ deseruiētium in diuinis ibi vbi instituunt. licet enī omnes ecclesie sint vna ecclia generalis. xxiij. q. ⁊. loquit de his que fiunt a prela. sine cōsensu ca. cuz aplica. tamē distincte sunt ecclie singulares ⁊ eaz admini strationes ⁊ infra distinctos limites sit distinctus titulus administrativus ⁊ celebrativus. xvj. q. iij. lz ⁊ in. c. inter memoratos. de parochi. c. super eo. et ibi per Inno. super ꝛica. ¶ Ex quo insurgit q̄ q̄libet titulus requirit deseruientē vbi titulus ⁊ ibidē residentia. probat hoc de cele. miss. c. j. ⁊. xcij. di. q̄ si ꝓ totum. sed impossibile est quē simul residere et residentem deseruire in diuersis locis. est enī hoc naturale ꝓncipium physicorum. iij. ⁊ demonstrat ad sensum. ⁊ hoc aperte demonstrat tex. canonū. lxx. di. sanctorum. xxj. q. j. c. j. ⁊ quasi per totā illaz questionē probat. s. eo. ti. q̄ intantū. vbi loquitur generaliter. ⁊ eo. ti. ad hec. ⁊. c. cum non ignores. ⁊ c. preterea. que omnia fundāt super illo fundamēto quasi naturali. ⁊ ꝓbat. q̄ deseruiēs certo altari

viuere de illo debet. ſ. eo. cum ꝑm. ſic ⁊ viuēs de altari ſeruire debet altari. q locum a cōuersis. Et vix ſufficit vnus deſerūētie diuinorū articulate. vt in c. qz nōnulli. de cle. nō reſiden. probat hoc endiſtar carnalis matrimonij a quo ad ſpūale licet arguere de transla. prela. inter corporalia. ⁊ ibi cōcordant in quo vnus vnius ⁊ nō pluriū. de diuor. gaudemus. xxvj. di. acutius. ergo in ſpūali vnus vnius. ⁊ multo fortius cum aſtrictus vni habet ſollicitudinē plurium ⁊ principalis vt in. c. omnis. de peni. ⁊ remiſ. ⁊ de parochi. per totum. de ec. ediſi. ad audientiam. ⁊ quaſi per totum. ⁊ vbi maius periculz. qz de aiaꝝ cura agit. ar. de eta. ⁊ quali. cum ſit. ḡ cautius agendū. xlij. di. quieſcamus. de elec. vbi periculum. li. vj. Itē confirmat ſingulis titulis de iure cōi muni aſſignant ſinguli. ⁊ debet de iure cōi numerus eē plenus vbi eſt diſtinctio numeralis prebendarum ⁊ iurium canonicalium debet eē numerus plenus iuxta inſtitutionē. de ꝓben. dilecto. et. c. p illoꝝ. de cōſti. c. cum. AD. ⁊ vbi nō eſt diſtinctio numeralis debet eē numer⁹ iuxta facultates ⁊ diuoꝝ expedientiū. vt in. d. c. cum. AD. de cōſti. ⁊ de inſti. c. ſ. ⁊. ij. de ꝓceſ. preben. ex ꝑte. ⁊ ibi no. glo. ḡ ipoſſibile eſt de iure circa idē ſuppoſitū indiuiduale multiplicare tit⁹os eccl̄ieſticos. Cōfirmat iure ciuili in titulis tēporalibus multiplicant titulj multiplicatione miniſtroꝝ. nec cōcurrit multiplicatio circa eundem debet numer⁹ eē plenus adeo q in defectuz admittunt ſpurij vt numer⁹ pleniſicet. probat ꝟ. ff. de decuri. l. ſ. ⁊ ſi hoc vendicat ſibi locū in titulis tpalibus nō apparet ratio quare hoc de iure cōi nō ꝓcedit in ſpūalibus. cū ibi ſit maius periculū. Confirmat ex eodē a ſimili. nā nō pōt quis de iure cōi i duab⁹ ciuitatib⁹ fungi duob⁹ honorib⁹ ſecularib⁹ vbi multitudo repugnat vni. ff. ad municipa. l. libertus. §. ꝓſcriptio. nō apparet rō quare ō iure poſſit ꝟ i ſpūalibus. propterea dicit tex. q vnus titul⁹ vnius ē. vij. q. ſ. ſicut. ⁊ ſingulis ſinguli. xij. q. ſ. eccleſias. ⁊ ſinguli in ſingulis. lxxx. di. cōi. ⁊ probat tex. in. c. cum ſingula. ſ. eo. ti. li. vj. attento ꝓncipio cū ceſſ. ibi notat. Confirmat iure ciuili. nō poteſt quis aggregari plurib⁹ collegijs nō ſubordinatis ⁊ mutuo ſeipſa impedientib⁹ in finib⁹ ſuis. ff. ō col leg. illi. l. ij. §. nō plures. Dixi nō ſubordinatis. nā quis eſt de corpore cleri dioceſis. ⁊ de corpore vni⁹ eccleſie collegiate. qz hec corpora ſe implicant ſicut totum implicat partē. de preſcrip. cum nō deceat. ff. de excep. rei iudi. l. ſi quis cum totum. ⁊ l. que ō tota. ff. de rei ven. ⁊ regula in toto. de re. iu. lib. vj. Dixi ſeipa impedientibus in finibus ſuis. nam in duobus ſingularibus collegijs ſ. cōpaſſibilib⁹ poterit quis collocari. nam poterit quis eē de corpore cerdonum ⁊ de corpore battutoꝝ qui ſe pcutiūt certis feſtiuitatibus. fines enim eoꝝ ſe cōpatiunt q quis ſingulis diebus operetur artem ſuā. ⁊ certis feſtiuitatibus ſe verberēt. ſed de corpore cerdonum pelliparioꝝ vt q ſimul vna operet vtrunqz ꝟ nō cōgruit. ſed de iure ciuili inhibitum eſt quanto plus iuri canonico repugnat quē aggregari duobus collegijs quoꝝ vtrūqz inſtitutum eſt propter ſeruientiam diuinorum cuz impoſſibile ſit quē in duobus locis deſeruire reſidendo qō requirit ius cōe. de cle. nō reſi. relatum. ⁊ quaſi per totū titulū. Confirmat. nō valet impetratio bñficij niſi impetrans mentionē faciat de primo obtento quātūcūqz minimo. de reſcrip. ſi pponente. ⁊. c. ad aures. ⁊ c. cum adeo. ⁊. ſ. eo. ti. c. ſi motu ꝓprio. li. vj. et hoc cōtingit qz nō eſt veriſimile q papa velit beneficiare beneficiatū. vt iuribus ꝑalle. ⁊ hec veriſimilitudo inſurgit a iure cōi cum multitudo que canonibus inimica videt ſit reſecanda cū diſſolutiōis materiam ⁊ vagationis inducit. ſ. eo. c. quantū. de cle. nō reſi. qz nōnulli. lxxxi. di. ſanctoꝝ. xxj. q. j. c. j. ⁊ quaſi per totā illā queſtionem. Et confirmatur qz tex. dicunt beneficiatū inhabilē ad beneficia. vt in c. ſuper inordinata. ſ. eo. de inſti. c. ij. hec aūt inhabilitas nō ſurgit niſi qz ius cōe inhabilitat. ḡ impoſſibile ē de iure cōi quē habere plura beneficia. Confirmat clericus nō debet habere vltra victū cū vſurarius ⁊ nō vſufructuarius ſit ꝑm Jo. de lig. ⁊ ꝟ ꝓbat per multa. quicquid ſenſerit glo. in. c. pñti. de of. ordi. li. vj. Et hunc articulū latius proſecut⁹ fui in repetitione. c. cum eſſes. de teſta. iō hic nō inſiſto. hoc premiſſo q clerici ſint tm̄ vſurarij ſtatiz inſtruitur. nam eccleſia cū fundat nō debet de iure cōmuni dedicari niſi ſit ſufficiens pro miniſtris. ⁊ in hoc variant canones. aliqui diſponunt q ꝓ duob⁹ ad minus. j. q. ij. placuit. de conſe. di. j. nemo. ⁊ cōcordat vtriſqz. c. vt qſqz. ſ. de vi. ⁊ ho. cleri. ⁊ debet habere preſbyterū ⁊ diaconū. xxij. di. de preſbyteris alibi q duos p̄ſbyteros habere dz. vij. q. j. illud. ad minus ḡ ꝓ duob⁹ debet dos ſufficere. ad plus aūt ad libitū fundantiū ⁊ dioceſani. ⁊ ꝑm exigentiā populi cui miniſtrat. ⁊ ſemp ſtat regule q iuxta facultates eccleſie inſtituunt miniſtri. de inſti. c. j. ⁊. ij. ō ꝓſti. cum. AD. debet ergo quilibet titulus ſufficere ad victum neceſſariuz miniſtri. ⁊ illud ſufficiat ſibi nec querat multiplicationē tituloꝝ. qz tunc querit victum alioꝝ miniſtroꝝ ⁊ minutionē cultus diuini que omnia abhorret iur⁹ cōe. Concludit ḡ Jo. de lig. impoſſibile de rigore iuris cōis quem mutulari in pluribus beneficijs eccleſiaſticis. Ad iura in cōtrarium allegata dicit nō eē reſpondendū cum nullū ius inueniat qō diſpoſitiue hoc dicat. bene inueniunt iura narrantia q quis habet plures. ſ ꝟ euenire poteſt. qz tota die diſpēſat ⁊ expedit diſpēſare propter vtilitatē vel neceſſitatem eccleſiaꝝ. ad c. gra. de reſcrip. li. vj. qō aliqualit videt facere vbi dicit q de iure cōi teneri nō poſſunt. tē. q̄ſi innuat aliquz de iure cōi poſſe teneri. rñdet q aliq̄ ſūt bñficia ij quibus ius cōe reſiſtit apte ꝓuādo. ꝓmo per ad. ꝓnonē ſcōi. ſ. e. c. de multa. Sūt ⁊ alia in quib⁹ apte aſſiſtit. vt no. xxj. q. j. in ſumma. Alia ſunt l q̄ bus in genere reſiſtit reꝓbādo multitudinē alia tenent donec pluralis priuat. ius enī non priuat licet illicite detineat. c. ergo gra intelligit de illis in quibus ius cōe expreſſe reſiſtit priuando. fatet tm̄ q qz omnia bona temporalia annexa titulis ſpūalibus ſunt deputata ad miniſterū diuinorū. ⁊ ſic ad ius publicū cui⁹ ē gubernatoꝝ vicari⁹ dei p totum

orbem. ix. q. iij. cuncta p mundū. t. c. p principalē. Ille idē vt generalis dispensator t erogator omniū bonorū pōt relaxare rigorē iuris cōis vt vni plura cōmittant ꝓtemplato bono publico t rōne sue dente. j. q. vij. tali. t. c. exigūt. t. §. necessitatis. c. hi qui. vel ppria. ca. cā t. q. t ꝫ ad instar patrisfa. di stribuentis inter familiam tendens ad bonū iconomicū vl' cōe. sic t papa qui ē paterfa. vniuersi t specialiter in spūalibus t annexis dr t pōt dispensere ꝓtemplato bono politico spirituali lr ꝓsiderant cō ditiones psonar. de pben. c. de multa. in fi. totū tñ debet referri ad cultū diuinū. alis si nuda volūtate nō habita relatione ad bonum publicū nō foret dispensator sed dissipator. de fideli dispensatore loq̄t tex. Luc. xij. ibi. Quis putas fidelis ē dispensator. t fidelis quē cōstituit dñs sup familiā suam. ꝛc. Infidelis aūt dispensator ē qui nō hr intuitū rōnis t boni publici. Itē imprudens nō ꝓsiderans cās motiuas in bonū publicū directiuas. ¶ Ex quo sequit q̄ quo ad deum nō est tutus is cum quo sic dispensatur alis t verius dissipat. de vsu. c. nō ē. t ibi nota in. ij. glo. facit. xj. q. iij. sīs qui preclr. xxiij. q. j. manet. potest ergo papa fm Jo. de lig. dispensare generaliter vt vnus etiā habeat plura curata t dignitates qualscunq; cōtemplato semper bono publico. t ipe solus pōt fm cum in dignitatibus t curatis. iuxta no. s. c. de multa. t in canone sanctorū lxx. di. in simplicibus aūt locor. diocesani vt vtrobiq; notata. licet sint opiniones. nam fuit opi. q̄ in curatis etiā diocesanus possit propt vtilitatē ecclesiarū. nō aūt propt progatiuā psonarū. t fuit Hosti. t sequacium in. d. c. ō multa. fuit opi. Pe. t Jo. in. d. c. sanctor. t dicit Jo. q̄ solū vaga dispēsatio ē epis phibita. nō aūt si fiat propt vtilitatē eccliarū q̄ si pstō ihiberet dispēsationē epor. ppt vtilitatem eccl'ar. pstō eēt onerosa t remittenda. s. ō psue. c. j. t fortr ē vinculū dei q̄s hominis. t tñ iuramentuz cuir deus ē auctor hoc cāu seruanduz nō ē. de his que fiunt a pla. c. j. multo mag̃is humana seruāda eēt. de elec. in causis. in fine eta. t quali. tuaz de cōcess. preben. cum nostris. t intelligit decre. ō multa. vbi fit dispēsatio solū propt progatiuam psonar. Jo. de lig. in prealleg. cle. gratie dicit se nō posse concipere hanc opi. imo credit q̄ solus papa in talib' dispenset. vt tenet Ber. in. c. dudū. ij. de elec. t. c. ō multa. vbi idē tenet Inno. t Lan. in. c. dudum. et Bar. brix. in. c. sanctorū. lxx. di. t ponit ibi p indubitato q̄ nulla dispensatio fit nisi habeat respectuz ad bonū publicū t ex cā rōnabili dictū est. Et dicit se hāc distinctionē nō cōcipe an fiat ppter progatiuā psone. an propt vtilitatē eccle. nā dispensatio q̄ fit propter progatiuam psone fit ppter bonum publicum. t hoc dicit. c. de multa. in fi. ibi circa litteratas personas. ꝛc. nā plus prodest ecclesie bonus t litteratus q̄s Rcē ecclesijs decē ministri illiterati et aliquādo nobilis t potens. vt in. c. cōstitut. de app. nec credit vocari dispensationem imo dissipatiōez que fit in talibus sola carnalitate attēta. vt i. c. graue. s. eo. preferre aūt carnalitatem iuri diuino et publico est preferre carnem spiritui corruptibile p petuo priuatum publico. qō abhorrēt principalia naturalia t moralia circūscripta lege positiua. t mirat̃ de dicto Pe. Abb. t Hosti. videlicet q̄ si constituto inhibet epo dispensationem hoc casu foret cōstitutio onerosa t abijcienda. ꝛc. nam ex hoc dicto istorū doc. sequeret q̄ omnia que pōt papa posset quilibet diocesanus. vbi suaderēt circūstantie dispositionis qō absit. ar. de offi. leg. q̄ translationem. vbi specialia pape notant. licet enim bonum publicū suadeat relaxare in eis rigorē nō debet inferri. ergo ex causa quilibet hoc potest. nam princeps quedā sibi reseruat t debet propter grauitatem t altitudinem rerū. non enim dispensator domus taliter iconomicā dispensationem cuilibz ministro cōmittit. imo singula singulis limitate retentis sibi singularib' ad iconomiā singulariter tēdentibus. sic t creator altissimus nō omnia plene trāstulit fm Jo. de lig. in prealleg. de. gratie. cuius dicta p maiorite cōcludunt q̄s ecclesia seu bñficiuz requirit residentiā nihil expresse q̄s de consuetudine nō requirūt residentiā nunquid in talib' quis possit eē pluralis. t nunquid valeat talis cōsuetudo seu statutum? Et ideo vt clarius hec liqueāt articulate, psequar multa membra. Et primo nūquid psuetudine cessante possit q̄s de iure cōi plura bñficia citra curata t dignitates obtinere? Scdo nunquid cōsuetudine possit induci vt bñficiatus pcipiat fructus beneficij in abstia. t sic nō teneat ad residentiā. Tertio hac cōsuetudine psupposita q̄ bñficia simplicia nō exigūt residentiā nunquid de iure cōi possit quis in eis esse pluralis. Quarto psupposito q̄ de iure cōi nō possit an valeat consuetudo q̄ q̄s possit talia plura bñficia citra dispensationē obtinere? Quinto nunquid dispensatione epor. posit quis retinere plura bñficia t qualia? Sexto nūquid sit tutus quo ad deum ille cum quo dispensat super pluralitate beneficiorū vtilitate nō suadēte? ¶ Quo ad primū tex. in. c. dudum. ij. de elec. videtur velle q̄ citra curata t dignitates q̄s possit plura bñficia obtinere. t hoc a ꝓrio sensu huius littere dum dicit q̄ nulli' potest plures ecclesias parochiales obtinere. ꝫ doct. cōiter tenēt ꝓtrarium videlicz q̄ si beneficia requirunt residentiā quis i eis de iure cōi nō possit esse pluralis. hoc sentiunt in. c. fi. de cle. nō resi. t in. c. cum iam dudū. j. eo. ti. sentit glo. in. c. gratia. de rescrip. li. vj. Glo. tamē ibi p' Bof. videt hoc dictum limitare q̄s quelibet ecclesia vel beneficium p se sufficit. si vero per se nō sufficeret. tunc videt de iure cōi q̄ possit plura obtinere. t p hoc facit tex. fm vnā lec. pdicto. c. gratia. facit. c. cā te. de eta. t quali. videt etiam tenere gl. in. c. dudū. de elec. t glo. xxj. q. j. in sūma. vbi excipiunt istum casum videlicet q̄s ecclie sunt tenues a regulis iuris cōis t doc. vident sic cū illa limitatione hunc articuluz ꝓterire. Ego puto q̄ indistincte quis nō possit talia beneficia plura per se stantia intulata de iure cōmuni retinere. primo probat in. c. sanctorum lxx. di. qō. c. loquit indistincte. faciunt etiaz rōnes superius ad plenū allegate. nam beneficiū quantūcūq; minimū de iure cōi requirit residentiaz. vt in

c. pquerente. de cle. nō resi. ꝛ no. Inno. in. c. fi. e. ti. ꝛ debet quis per se deseruire ꝛ nō per alium vt hic ꝛ in. c. qz nōnulli. ꝛ in. c. relatū. s. de cle. non resi. ꝛ optime in. c. super inordinata. j. e. ti. vbi ꝓbatur q etiā in minoribus beneficijs dz quis deseruire p se sed quis nō pōt i pluribus ecclesijs deseruire. nec pluriū ecclesiaꝝ curā gerere. vt in. c. clericos. xxj. q. j. g. ꝛc. Nō dōstat tenuitas redditū. qz aut ex post facto cōtingit ꝛ debet alteri vniri vel altera isti. vt i c. vnio. x. q. iij. nota glo. xcj. di. clericus victū. ꝛ i. c. j. xxj. q. j. Aut erat a principio. ꝛ tūc ē sibi imputandū quare pmisit se in tali ecclesia tenui intitulari. ꝛ tunc querat quid sibi deest ad victū honesto artificio. sicut faciebat apls. ꝛ de hoc est tex. apertus iūcta glo. in. ō. necessitate. in. c. clericus ab instanti. xxj. q. j. ꝛ no. glo. in prealle. c. cleric⁹ victū. Non ob. si dicat q imo ꝓpter paucitatē hominū quis potest plura beneficia retinere. vt in ꝓalle. c. clericus ab instanti in fi. qz dico illud ꝓcedere ex dispēsatione. vt satis colligit ex littera ist⁹. c. in fi. vel qñ nō reperiūtur sacerdotes talia bñficia volentes acceptare iuxta no. in. c. graue. s. eo. ¶ Ad. c. dudū. rñdet q ar. illius. c. a ꝛrio nō ꝓcedit vt etiā sentit glo. ibi. qz est ꝓ iura. ꝛ qz resultat absonus intellect⁹ vt colligitur ex his que sup⁹ plene dixi. ¶ Ad. c. eā te. dic q tex. ibi nō loquit dispositiue sed papa voluit illos clericos priuari si bñficia erāt exigua vt qz forte ꝓtingit exiguitas post collationē alteri⁹. vnde dispēsatiue videt pmisisse cū hoc reperiat expresse ꝓhibitum a iure cōi. vt apte ꝓbat in ꝓalle. c. clericus ab instāti. ꝛ vrgent rōnes supius allegate. ¶ Quo ad secundū videlicet nunqd ꝓsuetudine possit induci vt bñficiatus ꝓcipiat fruct⁹ bñficij in absūtia. ꝛ sic nō tenetur ad residentiā: tex. videt cōiter innuere q sic. vt in. c. cū oēs. s. de cōsti. ꝛ in. c. fi. de cle. non resi. ꝛ idē tenet glo. in ꝓalle. c. cū oēs. s. de cōsti. ꝛ in. c. cū iam dudū. ij. de elec. ꝛ in. c. fi. de rescrip. li. vj. ꝛ cōmuniter doc. in. c. cū iam dudū. ꝛ i ꝓalle. c. fi. ō de. nō resi. hosti. in ꝓall. c. cū oēs. ꝛ in. c. ex pte. j. de cōcess. preben. intelligit ō verū in pte nō in totuz q̄ minus ꝓportio sufficiens p vicario debeat relinqui. als ō cōsuetudo tanq̄ ecclesijs onerosa nō valeret Archi. c. sacerdotib⁹. xxxj. di. idistincte tenet ꝓ iū dicēs q ꝓsuetudo nō valet q habens bñficiū possit se absūtare ꝛ p aliū facere deseruiri cū talis consuetudo sit ecclesijs onerosa. Collec. in ꝓalle. c. cū offis dicit opi. hosti. posse sustineri in ꝓbendis ꝛ benefi cijs nō curatis. vt in ꝓalle. c. cū oēs. in bñficijs curatis secus cū ꝓtinue habeant ibi residere. de elec. c. licet canon. li. vj. ꝛ in. d. c. sacerdotib⁹. cuz si. ꝛ sic pōt intelligi qđ no. Archi. vij. q. j. qz frater. ꝛ idē videt tenere Jo. de lig. in ꝓalle. c. cū oēs. vbi dic non valere cōsuetudinē q quis nō teneat residere i bñficio nō annexo. ꝛ cū his solent transire doc. ¶ Sz aduertendū qz reperio duas limitatiōes circa predicta que mihi valde placent. Prima fuit Goff. et Ala. in. c. qz nōnulli. s. de cle. nō resi. quoꝝ dictum ponitur hic incidenter. vbi dicit q quarūdā ecclesiarū habebat consuetudo bñficiū recipi seruiendo p vicarium. in aliquib⁹ ꝓcipiebat etiā sine vicario absens ex iusta causa in alijs nō ꝓcipiebat totū s ꝓ ꝛ has cōsuetudines dicebāt seruādas saluo q si ecclesia indigebat saltem cogere ꝑ dare vicariū. ad ꝟ de cleri. nō resi. c. penul. Jo. an. hic dicit incidēter ꝟ dictum ꝓcedere qñ subest cā rōnabilis. puta qz pauperes sūt canonici. nec pñt de vna ꝓbenda congrue sustentari ꝛ sunt tales qui expediunt ecclesijs in cōsilijs ꝛ alijs necessitatib⁹. ꝛ sic apte sentit hic et nō alibi q ecclesie vtilitate cessante nō pōt iduci cōsuetudo quēcz posse ꝓcipere bñficij fructus in absentia saltim vicario nō substituto. Alia pōt elici limitatio ex dictis Inno. in. c. ex tue. de cle. non resi. vbi dicit etiā q in ecclesijs residentiā nō requirentib⁹ cū clericus vagatur pōt ad residentiaz reuocari. ꝛ sic priuari si nō redierit. qz sufficit delictū vagationis ad priuationē eius. vij. q. j. nō oportet ēpm. ꝛ c. sc. ꝛ ex hoc sentit Inno. q nō valet cōsuetudo de nō residentia data vagatione ex nō residentia. Et ex predictis puto in hac mā sic distinguendū cū q̄rit⁹ nunquid possit cōsuetudine induci vt bñficiat⁹ ꝓcipiat fructus beneficij in absentia q aut querit ō ecclesia curata. ꝛ dicendū ē q nō. vt. s. Et adduco rōnem per doc. nō deductam. qz aut habet consuetudo q possit percipere fruct⁹ tal' ecclie curate etiā nullo vicario instituto ꝛ nō valet. qz irrōnabilis ꝛ ecclesijs onerosa. ꝛ periculum continet animaꝝ parochialiū vt patet ad sensum. aut hz q possit ꝓcipere vicario instituto. ꝛ adhuc dicendū ē nō valere. qz etiam est irrōnabilis. qz in cōmissione cure eligitur industria ꝓsone cui cōmittit. iō nō est rationabilis q ipse alij cōmittat. ad hoc. c. fi. de offi. dele. ꝛ c. is cui. e. ti. li. vj. aut querꝛtur ō beneficio simplici. ꝛ tunc aut habet cōsuetudo q nō teneat ad residētiam vicario instituto. ꝛ dico q valet. qz hec consuetudo nō est ecclijs multū onerosa. potuit enī induci ex causis rōnabilib⁹. ad hoc ꝓalle. c. cū oēs. cum si. aut etiā nullo vicario instituto ꝛ tunc quicqd hic sentiat Jo. an. ꝛ alij doc. in prealle. iuribus puto sequendā opi. Gof. ꝛ Ala. cū limitatione subijciēda. q aut ecclesia indiget seruitore. vt qz omnes canonici se absentant ꝛ pauci beneficiati resident. ꝛ non valet cōsuetudo tanq̄ ecclesijs onerosa. vt in. c. j. ō consue. aut nō indiget seruitore. vt qz multi sūt bñfician in ecclesia qui tenent ad residentiam. ꝛ forte pauci obtentu cōsuetudinis se absentant. ꝛ tūc cuz hec ꝓsuetudo nō sit multū onerosa puto eam valere. nā iura generaliter sine hac limitatione videnꝛ innuere eam valere. Nec ob. si dicat q hec consuetudo sit irrōabilis ꝛ onerosa vt quis percipiat fructus beneficij ꝛ bñficio nō deseruiat cū ꝓpter cultum diuinū fuerint instituta beneficia. vt. s. dictuz est. qz vt dicit Inno. i. c. fi. s. de cle. nō resi. Cum oēs ecclesie sint vna ecclia. vt i. c. q̄uis. vij. q. j. ꝛ in c. nouatian⁹. vij. q. j. seruiēdo ecclie generali satis videt seruire altari vt de altari viuere possit dūmodo bñ expendat ꝛ nō thesaurizet. Eidem⁹ enim dispēsatiue studioꝝ cā ꝓcedi vt quis possit ꝓcipe fructus ecclesie ēnā curate in absūtia in. c. ex eo. de ele. li. vj. ꝛ hoc qz studendo seruit ecclie generali. qz ad sui regimē viris lr̄atis ꝓmaxime videtur indigere

sī dicit ergo ex q̄ ꝓsuetudo sic hz q̄ p clericatū sit electus in sortē dñi t deditus ptēplationi. vt in. c. duo sunt genera. xij. q. j. t hoc puto verū nisi bñficiatus vagaret. quo casu dico ꝓsuetudine nō obstante reuocandū eē p ea q̄ supius dixi. ¶ Tertiū examinā dum ē nūq̄d p̄supposito q̄ de iure speciali seu ꝓsuetudine bñficia nō exigant residentiā possit q̄s i eis de iure cōi eē pluralis. Inno. in. c. fi. de cle. nō resi. t in. c. cū iā dudum. s̄. e. indistincte tenet q̄ sic dummodo bñ expēdat t auare nō thesaurizet. Sunt t alia motiua que supius plene fuerūt relata. Idem sentit gl. in. c. gra. de rescrip. li. vj. Jo. de lig. vt. s̄. dixi loquit aliquātulum obscure. dicit enī q̄ de iure cōi nō pōt quis plura beneficia obtinere s̄ apte nō loquit in casu q̄ beneficia nō exigūt residentiaz de iure speciali. Do. car. in p̄alle. c. cū iā dudum. tenet cū Inno. t dicit q̄ p ꝓsuetudinē quā papa scit t tolerat detinēs excusat a peccato. Do. an. ibi dicit q̄ pluralitas magna t imensa canonicatuū t p̄bendarū est prohibita. modica vero pluralitas nō ē prohibita nisi q̄n reqrūt residentiā sine dubio. vt in. c. q̄ nōnulli. de cleri. nō resi. nisi vellet habere vnam intitulatam t aliā cōmendatā. de ele. c. dudū. ij. si autē nō requirūt residentiā. tūc ambas intitulatas habere nō potest. lxx. di. sanctoz. sed bñ posset habere vnā intitulatā. t aliam vt simplex bñficium. facit xxxij. di. si qui vero. t. xij. q. j. q̄ tua. ego puto sic cōcludendū q̄ aut requirūt residentiā. t dicendus ē vt. s̄. aut nō requirūt residentiā de iure speciali. t tunc aut quelibet p̄benda aut bñficiū sufficit ō p se ita q̄ clericus cōmode t sine penuria viuere potest t nō potest habere plures. aut nō sufficit de p se. et pōt habere vsq̄ ad tantum numerū vt ex eis viuere possit. t credo q̄ hoc casu plures habere potest etiā intitulatas. Huius cōclusionis fundamentum elicio ex tali cōsideratione. eadē ꝑsona plura beneficia ꝓhibet obtinere. t ꝑcipaliter ex causis infrascriptis. Primo quia est genus negociatiōis t turpis lucri cōmodū. Secūdo propter cultū diuinuz. quia cum omnia beneficia requirant residentiā. vt supra dictū est. t eadem persona non potest duob⁹ seruire. Tertio q̄ fm aplm quilibet debet esse contentus ea vocatione qua a principio vocatus est t nō i alia ecclesia collocari. Quarto q̄ obtinēs plura videtur obtinere t que propt lucrū turpe in spiritualibus rebus efficiunt sunt a deo aliena. he q̄t tuoz allegatiōes apte colligunt ex tex. c. cleric⁹. xxj. q. j. Quinta rō potest colligi ex. c. q̄ nōnulli. de cle. non resi. videlicet q̄ habētes plura bñficia vēdicāt sibi stipendia plurimoz. nec ē intētiōis pape vt cōpetent puisus de bñficio obtineat aliud bñficium. t sic occupet locū clericoz pauperū instituendoruz in illis beneficijs. vt aperte dicit tex. in. c. ad aures t. c. postulasti. de rescrip. t. c. cū teneamur. s̄. eo. Unde sciendū q̄ olim tempore apl̄oz oia bona ꝓgregationi fidelium collata vendebant. t preciū distribuebat inter gentes. postmodū videtes summi sacerdotes. i. epi leuite t reliqui fideles plus vtilitatis posse conferre si bona nō vēderent. q̄ de ipsoz fructibus t redditibus poterat eleganti⁹ subueniri tam presentib⁹ q̄m futuris statuerūt q̄ bona conseruarent ecclesijs. t sic non posset vllus indigens reperiri. vt plenius habet in. c. videtes. xij. q. j. vnde q̄ vnus habeat plura beneficia q̄ contra mentē illi⁹ puisionis t omniū iurium in hac materia disponetium. nam habenti dare nihil aliud est q̄m perdere. t qui habētes ex beneficio vnde viuāt aliud beneficiū assequunt nō alimenta s̄ poti⁹ peccata suscipiunt. vt dicit tex. in. c. pastoz. t in. c. dericus. j. q. ij. Itē ex pluralitate multa mala inducuntur. nā dissolutionis t vagationis mām inducit. et periculum continet animaz. vt dicit tex. in. c. q̄ intantū. s̄. eo. q̄ vt dicit Salomon. ¶ Paupertatē t diuitias ne dederis mihi ne forte satiat⁹ euomā illud tē. Ex opibus enī vt dicit ps. ꝓcedit iniquitas. Et cōclusionē hec applicando dico q̄ si vnū beneficiū p se sufficit licet nō exigat residētiā nō poterit de iure cōmuni illud obtineri. q̄ licet hoc casu cesset vna p hibitionis rō videlicet impossibilitas deseruiendi. nō tamē cessant alie que sunt multe. vt pz ex supra dictis. ergo dz remanere ꝓhibitio. vt in. c. ex tuaz de aūcte t vsu pallij. Si vero vnū p se nō sufficit tūc poterit aliud obtineri etiā sine dispensatiōe t intitulatū. q̄ cessant oēs rōnes inducentes ꝓhibitionē. t in hoc casu intelligo. c. gratia. de rescrip. li. vj. t de. gratie. eo. ti. cum iuribus similibus que videtur innuere pluralitatem taliū bñficioz de iure cōi eē ꝓcessam. Et p hanc ꝓclusione ē glo. sing. in. c. dudū. ij. de elec. sup verbo licite. q̄ dicit q̄ habens plura beneficia quoz alterū p se sufficit nō pōt sine peccato mortali aliud retinere. quā glo. intelligo in casu supradicto. q̄n beneficiū nō exigit residentiā alias etiā nō posset de iure cōi aliud obtineri ꝓpter ipossibilitatē deseruiendi. vt. s̄. i altijs articulis dixi plenius. facit etiā glo. sing. in p̄all. c. dudum. que ē super verbo vtrāq; ꝓpe finē q̄ apte dicit quē semp de iure cōi posse intitulari in diuersis ecclesijs si sunt tenues. t intelligo illā vt. s̄. dixi q̄n beneficia exigāt residentiam. ¶ Ad. c. sanctoz. lxx. di. q̄ videt titulum in diuersis ecclijs prohibere. rñdeo q̄ habuit respectum ad beneficia per se sufficientia ꝙ ut ō iure cōi eē debēt. vt in. c. nemo. de conse. di. j. cum si. nam tūc propt rōnes predictas nō poterit q̄s duas ecclesias intitulatas habere. ¶ Quartū examinādū erat data ꝓhibitione iuris cōis super pluralitate an sit de consuetudine possibile vt possit quis plura bñficia obtinere. doc. vident tacite sentire q̄ sic in eo q̄ dicunt pluralitatē de iure cōi fore concessaz. vbi beneficia de iure speciali residentiā requirūt. vt dictum fuit sup primo articulo. Et expresse tenet glo. fi. in. c. sup eo. j. e. li. vj. t do. car. in p̄alle. c. cū iā dudum. t idē tenet glo. in. c. dudū. s̄. de elec. ¶ In gl. que ē sup verbo vtrāq; prope fi. que dicit q̄ propt ōriā ꝓsuetudinē quā papa scit t tolerat derogatuz est illi decreto. lxx. di. sanctoz. q̄ ꝓhibet intitulari quē in diuersis ecclesijs. Dimissis argumētis que p hanc pte fieri possent cā breuitatis ꝓcludo. put de presenti mihi visum ē cōcludendū q̄ aut queritur de ecclesijs parochialibus. t dicendum est sine dubio consuetudinem nō valere. q̄ talis cōsuetudo pcu-

losa est aiabus. ⁊ in talib⁹ cōsuetudo nō excusat. vt in. c. fi. de ꝓsue. ⁊ in. c. nō satis. ⁊. c. cum in ecclesie. de simo. ⁊ hoc tenuit Inno. in. c. qz nōnulli. de de. nō resi. in ecclesia. ⁊ facit qđ no. Jo. an. in regula. q ꝓtra iura. de reg. iur. li. vj. in mercu. nam talis cōsuetudo est onerosa que priuat ecclesiam iure ⁊ hoe nore suo sine culpa cū vna ecclia vnius debeat esse rectoris vt. ꝯ. c. cū nō ignores. s. e. cū si. nec ē casus de numero illoꝝ quibus hoc cōtingit. vt not. xxij. di. renouantes. ⁊ de cōsti. cognoscentes. de priuil. antiqua. ex quo nō ē uicrosa ḡ toleranda. de consue. c. j. de cōsti. que in ecclesiaruꝫ. de maio. ⁊ obe. dilecti. Secūda rō est periculum animaꝝ. nam si in qualibet parochia infirmarent parochiani nō posset vnus rector ad vtrūqz suffragari cū sacris potissime si parochie sunt remote. ⁊ si alter sine ꝓfessiōe decederet reus eēt anime decedentis. xxvj. q. vj. si presbr. ⁊. c. cognouim⁹. facit de peni. ⁊ remis. c. vlt. aut querit ꝯ beneficijs simplicibus siue exigāt residentiā siue nō. credo idē. s. nō valere cōsuetudinez pluribus rōnib⁹. Et prima qz hec consuetudo ex q vnū beneficiū per se sufficit est cōtra oia iura. vt supra latius dictum ē. ḡ nō valet. de iudi. clerici. de pba. ad nostrā. de iura. calū. ceterū. de elec. cuz cām. de consue. ad nostrā. ⁊. c. cuz venerabilis. ⁊ est bo. tex. in. c. j. de consue. li. vj. quē tex. multū ad ꝯ ponderat ibi Archi. Jtē certū est q quelibet ecclia seu beneficiū saltē suū debet hꝫe rectorē. vt in. c. cū nō ignores. s. co. ⁊. vij. q. j. sicut. ⁊. c. qz nōnulli. s. de re. nō resi. cum multis similib⁹. ⁊ ꝓbatū ē. s. Jtem tot sunt in ecclesia instituēdi quot ex eius fructib⁹ ⁊ reddinbus viuere possūt. vt in. c. j. de insti. ⁊. c. cū ad. de cōsti. ⁊ de sta. regu. c. vno. li. vj. Jtē pluralitas beneficioꝝ est ꝓtra statuta sanctoꝝ canonū. lxx di. sanctorum. s. e. qz intantū. nec in duobus collegijs quis enumerari debet. vt in. c. ne nimia. de re lig. do. etiā si vtrūqz collegiū ꝓsenserit. de ele. c. constitutus. nec potest qs duob⁹ dñis seruire. xxvj. di. acutius. xxj. q. j. c. j. de de. cōiu. c. diuersis. ⁊ singula bñficia singularitatē psonaꝝ exigunt. lxxxix. di. singula. Cōsuetudo aūt de qua loquimur est ꝯ oia ista. ⁊ sic ē dicēda corruptela. de ꝓsue. c. cū venerabilis. ⁊ diuturnitas tpis sine veritate ⁊ rōne est vetustas erroris. vt i. c. veritate. viij. di. ⁊ quāto diuturnior tanto culpa grauior. de ꝓsue. c. vl. xxxij. q. vij. flagitia. Jtem hec cōsuetudo nō est rōnabilis. qz procedit ex ambitione. ⁊ inducit vagationis et ambitionis materiam ⁊ cōtinet periculum aiarū. vt in. c. qz intantū. s. eo. ergo est inprescriptibilis. de ꝓsue. c. fi. de simo. c. nō satis. ⁊. c. cū in eccle. ⁊ p ꝯ tex. opti. in. c. j. de cōsue. li. vj. vbi reprobat consuetudo circa pluralitatē dignitatū. psonatuuz vel officioꝝ citra dispensationē sedis apostolice. Et qz illa consuetudo vt ibi dicit tex. de ambitionis radice procedit. Et in istis spiritualibus cōsuetudo habens originē ex ambitione est inprescriptibilis. ad hoc. c. in scripturis. viij. q. j. Jnsuper subtrahit alimenta pauperibus clericis ibidem constituendis. ꝯ mentem concilij ⁊ summi pontificis. vt i. c. ad aures. ⁊ in. c. postulasti. s. de rescrip. ⁊. xij. q. j. videntes. ⁊ est ꝯ oēs rōnes superius recitatas. Jtem rō nulla pmittit vt qđ ꝑ cōi vtilitate datuz eē dinoscit vsibus alicui⁹ applicet. vt dicit tex. in. c. ij. s. eo. cuz ergo beneficia sint instituta pro custodia diuinoꝝ ⁊ ꝑ vtilitate cōmuni clericoꝝ ⁊ pauperum. vt in. c. videntes. xij. q. j. non debebunt ergo plura cedere vtilitati vnius. Jtem publice sanctiones et illa que ad vtilitatē publicā pertinent prescribi nō pñt xvj. q. iij. §. potest. ad fi. facit. xxv. q. j. que ad ꝑpetuam. ⁊. c. j. s. e. cū ergo sacerdotes peccata populi comedant ⁊ suis precibus ea deleant ⁊ consumāt. iij. q. j. nulli. xj. q. j. sacerdotibus. j. q. ij. pastoꝝ. detractio ḡ sacerdotū ledit vtus publicū. cū quāto sūt plures. tanto meli⁹ deleant. cū multitudo facilius exaudiat a deo. de pe. di. j. deleat. ꝙ amat enim vt ꝑ vno multi rogēt. Jhinc ē q apli dicebāt Adessem multam oparios paucos ⁊ petebāt dñm rogari vt mitteret oparios in messem. Matth. ix. Luc. x. ⁊ xxj. di. in nouo. Ergo operarioꝝ diminutio est cōtra bonū publicū. dicam ḡ talem ꝓsuetudinem nō valere. qz nō est rōnabilis. vt satis patet ex supradictis. Predicte conclusioni videtur obstare. c. j. de consue. li. vj. vbi reprobatur cōsuetudo q quis teneat duos personatus vel duas dignitates vel duo officia in eadem ecclesia. ergo a contrario pōt quis obtentu cōsuetudinis tenere duo bñficia simplicia vel vnā dignitatem vel vnum beneficiuz simplex. vt aperte videtur innuere ibi tex. in fi. ⁊ forti⁹ obstat. c. cū in ecclia. j. e. ti. li. vj. ⁊. c. postulasti. j. de concess. preben. ⁊. c. a collatione. j. de appel. li. vj. in quibus iuribus patet q eps potest habere prebendam in ecclesia cathedrali pretextu cōsuetudinis. Jo. quo ad. c. j. rñdeo q illud si bene ponderetur nō facit contra sed potius pro. ibi enim reprobat cōsuetudo quatenus habebat quē posse plures dignitates. ⁊ē. sine dispensatione sedis aplice obtinere. a cōtrario ḡ sensu nō colligit q ex ꝓsuetudine citra aliquā dispensationē possit quis plura bñficia obtinere sed citra dispensationē sedis aplice. Et sic colligit a ꝯrio sensu pretextu ꝓsuetudinis quē posse retinē plura bñficia simplicia cū dispēsatiōe inferioris a papa. ⁊ hoc casu etiā loquit finis illius. c. ⁊ apte colligit ex inspectiōe illi⁹. ⁊ sentit ibi etiā glo. ⁊ de hoc in sequēti. articulo. Ad. ⁊. cū in ecclesia. ⁊. c. postulasti. ⁊. c. a collatione. que vident magi vigere. respondeo q in illis nō dicitur valeret cōsuetudo vt eps sit canonicus sed q habeat vocē tāq canonicus. ⁊ ista sunt diuersa. ⁊ iz Jo. an. nullam inter ista facit dīam. vt ipse no. in pall. c. cū in ecclia. tū Jo. cal. quē secut⁹ fui in pall. c. postulasti. iz ꝯriū aptissime efficacissimis rōnibus. ꝓbendā ergo habebat nō in titulū ꝙ in bñficiū. ⁊ forte fuit inducta illa consuetudo. qz redditus epatus erant tenues ⁊ exiles. vñ cū ꝓbē de sint bona eccle cathedralis. vt in. §. fi. xij. q. j. equum ⁊ laudabile ē q eps ex illis sibi subueniat. pōt etiā dici q ꝑ suppositō q eps sit canonicus. tamē valebit consuetudo rōne predicta. ⁊ qz nō ē multū eccle ꝓiudicialis. cū tm occupet locū vni⁹. ⁊ forte aliq bona ꝓsideratione talis consuetudo fuit inducta. vt quia canonici in epi absentia

ſolebāt dissentire ⁊ rixas facere. ℔ cōsuetudo ō quā opponimur vt quis possit eē pluralis in bñficijs q̄rū q̄libet per se sufficit ē multū ꝓiudiciale. vt aperte colligit ex rōnibus ⁊ auctoritatib⁹ supius recitatis

¶ Quintū examinandū nūquid ex dispensatione eporū quis possit retinere plura beneficia ⁊ ālia. Circa qō videt distinguendum q̄ aut queritur de dignitatib⁹ psonatib⁹ officijs vel curatis ecclijs. aut q̄ritur de simplicibus bñficijs. ꝓmo casu sunt opi. vt. ℔. tetigi referendo dicta Jo. de lig. nā glo. in. c. de multa. ℔. eo. ⁊ in. c. lras. j. de ꝓcess. ꝓeben. ⁊ in. c. dudū. ij. de elec. ⁊ cōiter doc. vbi ingrediunt istam materiā tenent indistincte q̄ i dignitatibus. psonatibus ⁊ curatis solus papa dispensat. idē tenet gl. in. c. nō potest. j. eo. ti. li. vj. ⁊ in. c. ordiarij. de offi. ordi. li. vj. ⁊. c. j. de cōsue. li. vj. ⁊ Bar. brix. in. c. sanctoꝝ. lxx. di. in addit. Jtē tenent Inno. ⁊ sentit Jo. an. in ꝑalle. c. de multa. ⁊ cōiter doc. moderni. glo. Jo. in. c. sanctoꝝ. lxx. di. ⁊ in. c. si qs iam translat⁹. xxj. q. ij. tenet q̄ etiā eps dispensare possit hodie. ⁊ q̄ indiscreta tm̄ dispensatio epis ꝓhibetur. ¶ Ad c. de multa. rñdet multipliciter. Primo q̄ ibi nō ōr q̄ solus papa dispenset. sed q̄ p sedē apostolicā poterit dispensari. ⁊ debet intelligi de generali auctoritate. ⁊ dat simile. canon dicit q̄ ordinatiōes epoꝝ faciende sunt auctoritate apostolica. lxiij. di. ordinationes. ⁊ tm̄ ꝓpria auctoritate fieri pñt. vt ibi no. ℔ intelligit ille text. ō generali auctoritate vt dic ibi glo. sic ⁊ alibi ibi dicit q̄ quilibet pōt ⁊ debet baptizare vel celebrare de licentia epi. vt. xxj. q. j. cūctis. ⁊ tm̄ suo iure pōt baptizare. sed ideo dicit hoc. quia eius auctoritate saltim generali debet fieri dispensatio. ⁊ potest dici ꝑm illas glo. q̄ tunc solus papa dispensat cū quis diuersa bñficia in diuersis epatibus vult habere ꝓpter repugnantiā q̄ ex hoc ꝓuenire pōt. q̄ nemo duob⁹ dñis seruire potest. xxj q. j. c. j. vel aliter q̄ in maioribus bñficijs curatis solus papa dispensat. in minoribus etiā eps. ⁊ hoc dicit ponderando finē ꝑalle. ℔. de multa. ibi maioribꝰ ⁊c. vel aliter aut casus ē alis in quo eps dispēsare nō pōt ⁊ solus papa dispensat als sec⁹. ⁊ hoc dicit faciendo vim in illo ꝟbo cū rō postulauerit. ⁊c. q̄si dicat ꝑm illā glo. q̄ nō sp dispēsatio ē fienda p sedem aplicam ℔ tunc solū cū rō postulauerit. Hosti. Pe. ⁊ Abb. in ꝑalle. c. de multa. distinguūt q̄ aut dispē satio fit ad duo curata ꝓpter euidentē utilitatē ecclesiaꝝ ⁊ adhuc hodie pñt epi dispensare aut ꝓpter ꝓgatiuā meritoꝝ. ⁊ tūc solus papa. vt in. d. c. de multa in fi. tm̄ fatet Hosti. q̄ primā opi. tuat curia. ⁊ p ea faciunt. c. sup eo. ⁊. c. nō pōt. ⁊. c. cū singula. j. e. ti. li. vj. ⁊. c. ordinarij. de of. ordi. eo. li. Jo. de lig. vt. ℔. dixi. hāc distinctionē detestat rōnē. ℔. dicta. hec sunt scripta patrū iuris canonici in hac mā. Et p veritate hui⁹ articuli discutienda est adū tendū q̄ hec dissentio oriē ꝑncipaliē ex duob⁹ canonib⁹. nā. c. sanctoꝝ dicit dispēsatiōez epi quē posse ꝑesse diuersis ecclijs. c. vo de multa supuenies dicit citra sublimes tm̄ ⁊ lrātas psonas q̄ maioribꝰ bñficijs sunt honorāde cū rō postulauerit q̄ sedē apostolicā poterit dispēsari. hec sunt ꝟba formalia illi⁹ tex. Tota ℔ difficultas illius articuli iacet in considerando an. c. sanctoꝝ sit correctū quo ad hūc articulū. p. c. de multa. ⁊ quicquid habeat obscuratia rōnē cause ⁊ cōis opi. credo q̄ c. sanctoꝝ non sit in distincte correctū. put habet opi. ꝑria. nā. c. scōrū. indistincte ꝑmitteret epis dispensationē ⁊ sic semp utilitate publica suadente siue principaliē tenderet dispensatio in utilitatē ecclesiarum siue secūdario omni casu poterat eps dispensare. c. vero. ō multa ꝑsupposito sine ꝓiudicio veritatis. q̄ soli pape reseruaret dispensationem qō tamē aperte non colligit ex illo text. vt ꝓz ex supradictis. nō tamē indistincte reseruat pape soli dispensationē ⁊ sic semp utilitate publica. ℔ q̄n circa sublimes ⁊ lrātas psonas ratio postulauerit dispensationē fiendam. vnde cum. c. sanctoꝝ. loquatur indistincte. ⁊. c. de multa. loquatur limitatiue ꝑsupposito q̄ veniat correctiue ad. c. sanctorum. corriget tantum in casu expresso maxime cum expediat iura iuribus cōcordare ⁊ iurium correctio est ꝓ viribus euitanda. vt in. c. cum expediat. de elec. li. vj. ⁊ nō est nouū qō ius antiquū ꝑ parte corrigat ⁊ ꝑ pte viribus subsistat. vt in. c. nō debet. de ꝓsang. ⁊ affi. ⁊ in. c. exigit. ⁊. c. felic. de censi. li. vj. cum si. Et p tanto puto de iuris subtilitate posse dici q̄ aut dispensatio imminet fiēda ꝓncipaliter ꝓpter ꝓgatiuā ꝑsonarū. secūdario tm̄ ꝑ pter bonū publicū spūale videlicet ecclie generalis vt quia clericus est persona litterata vel potens. et ꝑm eius qualitates nō potest ꝓmode viuere ex red ditibus vnius ecclesie. tm̄ si habebit duas poterit ꝓdesse ecclesie particulari ⁊ generali in defendēdo iura ecclesie ⁊ consulendo ⁊ sic ꝓncipaliter fit ob respectū ꝑsone vt habeat redditus pluriū eccle siarum. ⁊ tunc dico ꝓcedere. c. de multa. vt sol⁹ papa dispensat. ⁊ iste ē ꝓpri⁹ casus illius. c. nam pō dero verbum ibi q̄ maioribus sunt bñficijs honorande. ⁊c. ⁊ sic loquit ꝓprie q̄si dispensatio principaliter fit ob honorem ⁊ cōmodū persone. ītelligo tamē q̄ secūdario redūdet in bonum publicū spūale. vt supra dixi. als non esset dispensatio sed dissipatio si tantū attenderetur utilitas ꝓprie. vt. ℔. dixi post Jo. de lig. ⁊ dicam latius in sequenti articulo. Et in hoc casu videtur correctū ꝓalle. c. sanctorum. nā si hoc casu posset etiā eps nugatoriū fu isset dicere q̄ poterit per sedem apostolicam cū nul lus dubitet q̄ papa possit. ⁊ sic debet intelligi de solo papa. ⁊ ita etiam dico hoc casu legatus de latere esse excluſum. Aut dispensatio ꝓncipaliter est fiēda ꝓpter utilitatem ecclesiarum nulla differētia habita an sit persona litterata an potens vel vilis vel illitterata sed solum pōderato an fiat principaliter ꝓpter utilitatē ecclesiaꝝ. ⁊ hoc casu dicā epis dispēsādi ptātē mime eē ademptā. ⁊ sic. c. sanctorū in ꝟ nō eē correctū q̄ cū nullū ius habeat exꝑssuz ꝓtra. c. sanctoꝝ. nisi. c. de multa. qō ꝓprie loquit vt ℔. dixi videlicet q̄si dispensatio fit ꝓncipaliē ob honorē ⁊ ꝓgatiuā ꝑsone. dicā etiā hodie illō. c. i alīq̄ casib⁹ obtinere firmitatē. forte enī in aliq̄ ꝑsona mlt tū sollicita ⁊ diuite q̄ melius sciret gubernare ⁊ augmētare duas ecclias q̄ duo rectores. vl nō repit

aliquis acceptare volens illam ecclesiam nisi curatus alterius ecclesie. nam satis eēt absonuz dicere hoc casu epis cē ademptā ptātem cum nusquam hoc cauetur expresse. nō tamē dico put dicūt [illegible] pe. t Abb. q. c. de multa loquak qñ dispensatio fienda nō est vt. s. dixi. sed qñ principaliter ob p̄rogatiuā psonarum. secūdario ob bonū publicum spūale vt s. dictum est. nam in fauorem psone nō debet recedi a iure cōmuni. vt in. c. miramur. lxxj. di. ꝑ propt vtilitatem sup̄uenientē a psona bene recedit a iure cōi vt dicit glo. no. in ꝑalle. c. miramur. t satis ꝑbat in. c. de multa. s. eo. fateor tñ q ille qui dispensat nō debet habere respectū ad personā ꝑ ad vtilitatem cōem que sequit ex psona. dispensatio tamē hoc casu principaliter cōcernit vtilitatē p̄sone iz dispensans habeat t habere debeat respectum ad bonū cōe. Et huius iuris correctionis cā potuit oriri ex indiscreta dispensatione quā faciebāt epi. vñ papa ad hoc obuiandū voluit sibi soli seruare dispensationē qñ venit fienda principaliter propt p̄rogatiuam psonaz qz ex dilatione nullū imminet periculum ecclesijs. sed quādo venit fienda principalit propter p̄rogatiuā t vtilitatē ecclesiarū voluit ius antiquū remanere incorrectum qz ex dilatione potuisset irrogari ecclesijs maximū ꝓiudiciū. t hec distinctio est multum equa t ecclesijs fauens. t prouidet per eam fraudibus adhibendis t etiā vtilitati ecclesiarum. t euitat iurū correctio inquantum fieri pōt. nec alia iura superius allegata apte faciunt cōtra bāc cōclusionem. ꝑ. c. ordinarij. de off. ordi. li. vj. facit aliquātulū cōtra hanc cōclusionē i. ꝑ. si vero vbi dicit tex. q si dubitatio oriꝛ sup dispensatione circa duo curata recurrendū eē ad sedem apostolicā cuius est estimare quē modū sui beneficij velit esse. t̄c. ergo tacite innuit q solus papa dispenset als dixisset recurrendū eē ad eum q dispēsauit. Sed rñdeo q papa retulit se ad id qō sepius t frequētius accidit. iuxta no. in. c. litteras. de despon. impu. nam raro cōtingit dispensationē fieri per epm t super ea dubitari. sed vt plurimū propt varias scripta que ab apostolica sede emanant oritur hec dubitatio. sed in alio ille tex. facit pro. qz in principio dicit epm debere cōpellere quoslibet detinentes duo curata ad ostendēdum dispensatōes quaz auctoritate illa possidēt t si nō dicit dispensationes sedis apostolice ꝑ in genere dicit quaz auctoritate. t̄c. t sufficit q ille tex. nō venit dispositiue ad correctionē. c. sanctoz. oz ꝑ intelligi t restringi fm alia iura. Aduertendū tamē qz circa duas personas vel duas dignitates vel p̄posituras seu administrationes aut duo officia vel eoz alterū cum reliquo obtinenda in eadē ecclesia etiam consuetudine exīte epūs dispensare nō pōt. vt in. c. j. de consue. li. vj. vbi ē expressuz. An aūt possit dispensare circa predicta i diuersis ecclesijs quo ad officia nō curata. Jo. mo. ibi dicit q ostitutio nō loquit in diuersis ecclesijs. ꝑ Archi. sub dubio forte ibi etiā de diuersis hoc intelligit q ad dignitates psonat⁹ vel officia. Et dicit q in illo. c. j. loquit de eadem qz sic de facto occurrit. Jo. an. ibi dicit q illud. c. nō pce-

dit in diuersis ecclesijs quo ad officia non curata.

Scōo casu p̄ncipali scz cū querit in plurib⁹ simplicibus. glo. cōiter tenet q epi dispensatiōe possit quis obtinere pl̄a simplicia seu curatū seu dignitatem cū simplici. vt no. glo. in. c. lras. ō cōcess. p̄ben. t. c. de multa. s. eo. t. c. dudū. ij. de elec. t in. c. sup eo. j. eo. ti. li. vj. t in. c. j. de p̄sue. eo. li. Et hui⁹ opinionis fundamentū elicit ex. c. sanctoz. lxx. di. vbi indistincte p̄mittit epo dispensare etiā circa duo curata. t. c. de multa. tm̄ loquit in curatis t dignitatibus. in simplicib⁹ ꝑ vel curato t simplici remanet antiqua dispo. ꝑalle. c. sanctoz. ꝑ Jo. an. in. c. lras. aliter t meli⁹ videt distinguere. t idē sentit glo. in cle. fi. j. eo. ti. videlicet q aut vult epūs dispensare super plurib⁹ bñficijs simplicib⁹ vel curato vel dignitate t simplici bñficio in eadē ecclesia aut diuersis. p̄mo casu aut beneficia sunt deformia vt super dignitate t p̄benda t pōt. ar. c. j. de cōsue. li. vi. t qō ibi no. facit. c. cū nostris. de p̄cess. preben. Aut sunt vniformia t sup diuab⁹ p̄bendis vel canonijs t nō pōt tm̄o cōsuetudo in cōtrariū nō valeret. vt ꝑalle. c. litteras. t no. in ꝑalle. cle. fi. Que autē sit rō quare magis in diuersis officijs eiusdē ecclesie q̄z canonijs possit epūs dispensare. dic fm Jo. an. t bñ q si ē canonic⁹ pluriū ecclesiaz ex dispēsatiōe semp est repire in qualibet ecclesia numerū p̄pletū nec frangit numerus. qz in vnaquaq; ero decim⁹ vel duodecimus vel quartusdecimus fm ordinē receptionis mee. t idem si in ecclesia sint beneficia de per se t canonicat⁹. nā tunc canonicatui nūc officio potero deseruire sed si mihi canonico dek in eadē eccl̄ia alia canonia. tūc aut eccl̄ia nō hz numez aut habz. si nō hz nō p̄cedit iteratio. qz fieret tātūmodo q̄ ad vocē sicut cū secūdo manumittit manumissus baptizak baptizat⁹ ordinak ordinat⁹. lxviij. di. qō xo. t qō ibi no. Scōo casu cū hz numerū p dispensationem numer⁹ frangit. nam si eēnt duodecim canonici t habeo duas p̄bendas eēnt vndecim t sic de singulis. nō enī pōt eadē ꝑsona bis numerari. patens ē ergo rō fractionis numeri. Itē subtrahitur eccl̄ie alterius cōsiliū t subsidiū. nā ad hoc ex p̄ma canonia tenebak t sic p scōam nil addit. vnitas ergo ecclesie t officiozum prohibet. t diuersitas ecclesiarum t officiozuz permittit. Et per hoc nō obstat q plus sit habere dignitatem t canoniam q̄z duas canonias. qz hoc vltimo casu militat ratio prohibitionis. ad hoc qō no. Jo. an. in. c. fi. de transla. p̄ela. t glo. in p̄allegl. cle. fi. Secundo casu principali quādo talia beneficia sunt in diuersis ecclesijs. t tunc Jo. an. t cōmunit doc. in p̄allegl. c. litteras. t in. c. cum iam dudum. s. eo. tenent q epūs possit dispensare. sed cōtra hoc aperte facit. c. sanctoz. vbi dicit tex. licet enim epi dispensatione vnus diuersis p̄eesse possit ecclesijs canonicus tñ p̄benda rius nisi vni⁹ ecclesie in qua ꝓscript⁹ est eē nō debz t sic apertissime dicit epm dispensare non posse vt vn⁹ habeat duas p̄bendas etiam in duab⁹ ecclijs. Et ideo videt sic dicendū q aut epūs vult dispensare super duobus beneficijs vl duabus canonijs t pōt. aut sup duab⁹ p̄bēdis diuſaz ecclesiarū quaz

delibet p se sufficit ꝛ nō potest. ꝛ iste est propriꝰ casus prealle. c. sanctorum. licet ibi glo. dicat q̄ etiaꝫ super duabus potest quādo sunt in eōdē ep̄atu. secus si in diuersis. ꝛ in hoc vltimo casu videt intelligere illud .c. qō nō placet. qz est maxima diuinatio ad illū tex. Et primū intellectum ad illud .c. videtur sentire Inno. in .c. fi. de cle. nō residen. vbi dicit q̄ ep̄i dispensatione nō p̄ōt quis eē canonicus p̄bendarius in diuersis ecclesijs sed canonicus tm̄. sic p prealleg. c. sanctoꝝ. a ꝓrario vbi dicit q̄ nō potest eē canonicus p̄bendarius in diuersis ecclesijs ḡ canonicus tm̄. sic. Et rō diuersitatis fm̄ eum qz si haberet duas p̄bendas nō tolleret cupiditas. vt i. c. cuz iam dudum. s. eē. Nec diminuerent p̄bēde aliorū ꝛ nō debet fieri dispensatio cū alterius preiudicio. ℔ vltimū intellige qñ p̄rebende nō sunt diuise quo casu fieret alijs p̄iudicium si dispensarek cum alio sed q̄ habeat canoniā in alia ecclesia ē potiꝰ oneris q̄ cōmodi. Itē expedit ecclesiē plures habere consiliatores. qz integrū est iudiciū. n. tē. lxiij. di. exēpla. ꝛ. c. prudentiam. de offi. del. ga. ¶ Sz diceres quare duo beneficia nō̄ alicui dispensatiue cōcedi ꝛ nō sic due p̄bende. Inno. nō reddit rōnem. ℔ potest dici q̄ p̄benda principaliꝫ cōcediꝫ alicui vt inde quis necessaria sibi suscipiat. vt dicit tex. xij. q. j. §. fi. vñ si quis habet p̄bendā sibi sufficientē aliam nō debet cōsequi ℔ beneficiū cōcediꝫ principaliꝫ propt̄ diuinū cultū ꝛ vt gerat negocia beneficij. vñ poterit eius redditus ꝙuertere in vtilitatez būficij ꝛ sic nulla hoc casu denotaꝫ cupiditas. ꝛ hoc puto verū nisi dispensatio fieret principaliꝫ ꝓpter p̄rogatiuaz p̄sone. quo casu dico episcopū posse dispensare etiam sup duabus p̄bendis diuersaꝝ ecclesiaꝝ. ar. in p̄alle. c. de multa. vbi tm̄ prohibeꝫ circa curata ꝛ dignitates circa sublimes ꝛ litteratas p̄sonas. ¶ Set ꝛtum erat examinandū an sit tutꝰ quo ad deuz ille cum quo dispensaꝫ per papam circa pluralitatem būficioꝝ vtilitate publica nō suadente. Jo. de lig. vbi. s. dicit q̄ nō. Sed aduerte qz ꝓ solutōe huiꝰ dubij p̄mittendū ē qō q̄ beatus Tho. sc̄a sc̄e. q xcvij. arti. vltī. vbi diffinies dispensationez dicit q̄ dispensatio ē cōmēsuratio cōis ad singula inde gubernator familie vocaꝫ dispensator qz dispensat singula singulis ꝛ laborē ꝛ premium ꝛ tali dispensatore indigemꝰ qui legē vniuersalē ex cā interdum relaxet. hoc aūt. s. legem cōem relaxare spectat ad illum qui p̄ōt legē cōez edere. vt ē papa vel impator nō ad inferiorē nisi quatenꝰ a lege sibi permittitur vt plene le. ꝛ no. i. c. at si clerici. de iudi. ꝛ. c. dilectꝰ. de temp. or. ꝛ p Archi. in .c. licet canon. de elec. lib. vj. dispensans aūt debet habere intuitum rōnis ꝛ boni vniuersi ꝛ cause propt̄ quā dispensat. q̄ causa i beneficijs p̄ōt eē triplex. necessitas vtilitas ꝛ eui dens p̄rogatiua meritoꝝ. vt in .c. de multa. ꝛ. c. exposuisti. s. eō. ꝛ. j. q. vij. c. dispensatiōes. cū duobꝰ sequētibꝰ. quibꝰ cessantibꝰ. vt qz dispensans nuda voluntate mouek nō habēs intuitū ad aliqō predictorū nō merek dici dispensatio sed ꝺissipatio. Requirik enī in dispensatione fides ꝛ prudentia. vnō Lud. xij. Quis putas fidelis est dispensator ꝛ prudens quē cōstituit dñs sup familiā suā. tē. Infidel aūt ē dispēsator qui nō hz intuitū ad bonū cōe. Itē ē imprudēs in nō p̄derādo causas p̄dictas ꝛ iō dispensator ꝓprie dici p̄ōt. ¶ Ex his sequik solutio qōnis in qua distinguendū ē inter dispensationez factā cā cognita ꝛ structus etiā q̄ ad deū ille cū q̄ papa sup pluralitate dispēsauit. aut hoc fecit sine cōs cognitione ꝛ nō sit tutꝰ q̄ ad deū ℔ quō ad foꝝ eccle sie militantis in quo sepe fallik ꝛ errak q̄ casu deus aliter iudicat de hoie q̄ ministri dei iusticie. vt in c. cum eterni. de re iudi. ꝛ. c. nobis. j. de sen. excō. ad hoc facit qō le. ꝛ no. de voto. nō ē. xxiij. q. iij. si is qui. ꝛ. xxiij. q. j. manet. ¶ Sed cōtra p̄dicta facit qz p̄hibitio pluralitatis descendit a lege canonica nō diuina ḡ aliud ē dicendū in papa qui p̄ōt supra ius dispensare ꝛ illud in totū etiaꝫ tollere. qz ipe solutus ē legibus. iuxta no. p Inn. in .c. cū ad monasteriū. de sta. regu. vbi expresse tenet q̄ papa ꝓ ius positiuū vel illud qō non licеat habere duas curatas p̄ōt nuda volūtate dispensare. qz eius ē tollere cuius ē cōdere. ꝛ de factis pape dispputare nō licet. xvij. q. iiij. §. qui autē. ꝛ idē tenet Inno. in .c. dudū ij. de elec. facit qō no. in .c. ꝓposuit. de cōces. p̄ben. ꝛ in .c. j. de cōsti. So. dico predicta ꝓcedere quo ad foꝝ militantis ecclesie in quo nō licet disputare de factis suis. qz ipse de alijs iudicat sed a nemine iudicak nisi in casu heresis. vt in .c. si papa. xl. di. ꝛ. ix. q. iij. alioꝝ. sed quo ad deum nō ꝓcedunt nā ius scriptum fundatuz est super bono cōmuni. iiij. ei. erit autē lex. ℔ autem priuata consideratione istius vel illius non debet omitti. lxj. di. miramur. de regu. licet cum si. dispensatio ergo per priuatā ꝓsiderationem illud remittens irrōnabilis est cū apud papam nō debet eē accepno personarum. de iudi. c. nouit. cum concoꝝ. sed negari nō potest acceptio vnius persone qō alijs cōiter denegak. Item si papa est negligēs vl remissus ꝛ nō attentus circa bonum publicū grauiꝰ puniet a deo. vt in .c. si papa. p̄alle. ꝛ maxime circa bona ecclesiastica que sūt dei vt in .c. ex eo. de elec. li. vj. ꝛ per Inno. in .c. cum super. de cā pos. ꝛ ꝓprie. facit qō no. xij. q. j. expedit. ꝛ in .c. cā. j. de. ẋbo. sig. ꝛ. j. q. iij. saluatoꝝ. xxiij. q. viij. ꝙnioꝝ. nā q̄cūq̄ ecclesijs offerank vicūk eē oblata deo. xij. q. ij. res. ꝛ. c. videtes. vñ nō dz attēta carnalitate ꝛ affectiōe speciali. de his rebꝰ dispone re sed attento bono publico spirituali. debet enī esse fidelis ꝛ prouidus dispensator ꝛ nō infidelis et eius iudiciū debet de vultu dei prodire. vt in .c. vt nostrum. vt eccle. benefi. ꝛ. c. cum eterni. de sen. et re iudi. ¶ Sed contra predicta oponik ꝛ videk q̄ nullo casu licet dispensare. qz nō debet eē acceptio p̄sonarum apud papam. vt in .c. nouit. de iudi. et ita debet iudicare magnū vt paruum vt ibi habek So. dic q̄ nō ē acceptio p̄sonaꝝ nisi vbi circa ineq̄lia seruak eq̄litas. sublimioꝝ enī ꝛ scia cum labore q̄rūk. nō mirꝫ ḡ si maiori q̄sitū labore maius ꝓfertur premiū. ꝛ is gradu ceteros antecellat quē labor plixior ꝛ stipēdia lōgiora fecerit anteire. vt no. i. c. ō multa. s. eo. vbi ℔ p maiori pte notāk. Ex omnibꝰ ꝓdictis tales elicio conclusiones cum correlarijs.

Prima cõclusio q nõ solũ in dignitatibus ⁊ curatis sed etiam in simplicib⁹ iure speciali cessante prohibetur quis cẽ pluralis. Alia conclusio licet de iure scripto singula beneficia residentiã exposcãt psonalem iure tamẽ speciali pmittente fructus i absentia pcipere nullo etiam vicario ibidẽ substituto minime phibetur dũmodo graue piudiciũ ecclesie ex hoc nõ inferãt. In curatis tamẽ nequeũt predicta locum sibi vendicare. Ex qua infert corrolariũ cõsuetudinem nõ valere vt per substitutũ possit quis in curato deseruire. Ex quo infert etiam aliud corrolariũ curatũ ꝓpria auctoritate nequire in sua cura ad longum tempus substituere. Alia ꝯclusio q beneficia simplicia iure speciali inducente residẽtiam nõ requirant psonalem nequeũt tamẽ de iure cõi regulariter plura in eadẽ accumulari psona si ex illorũ quolibet clericus cõmode viuere potest alꝫs secus. Ex hac infert corrolariuz solam residentiã cãm nõ cẽ beneficiorũ accumulationem phibẽdi. Alia cõclusio beneficior sufficientia ꝓsupposita cõsuetudo minime valet vt quis in eis possit cẽ pluralis nec etiam data insufficientia si beneficia sunt curata. Alia cõclusio si dispensationẽ principaliter suadet bonũ publicũ spũale potest circa duo curata etiam hodie epꝰ dispẽsare secus si principaliter suadet ꝓgratiua psonarum. Alia cõclusio licz circa duorum beneficiorũ diffor̃m ve simplicis ⁊ curati cumulationẽ queat in eadem vel diuersis ecclesijs epꝰ dispensare. In eadẽ tamen circa conformia vel etiã diuersa circa duas prebendas nisi ꝓncipaliter suadeat ꝓgratiua psonar dispensare nõ potest. Ex qua infert corrolariũ q facilius inducit dispensatio circa beneficior q̃ pbendarũ accumulationem. Alia cõclusio is cum quo sup pluralitate beneficior vtilitate tm̃ priuata suadente etiã p papam dispensat quo ad deum tut⁹ minime existit. Ex qua infert corrolariũ q nec is quo ad ecclias triumphantẽ tutus existit de intuitu ecclesie quesitis ex indulgentia ex eadẽ causa cõcessa testat. ¶ Quero certum ẽ q p adeptionẽ secũdi curati vacat primũ cõpetale ipso facto. vt in. c. de multa. ꝟ. c. an eodem modo vacet primũ curatũ p adeptionẽ secundi nõ curati exigentis tũ precisam residentiã de iure cõi cõsuetudine vel statuto. Jnno. in. c. fi. de cle. nõ residen. videt sentire q sic etiã si primũ nõ esset curatũ ex quo vtrũq requirit residentiam de iure speciali. nam dicit Jnno. ibi dꝛiam cẽ inter consuetudinem que est q cõtinuã residentiã faciat ⁊ eam que habet q nõ percipiat beneficiũ nisi resideat qz ꝓm primã cõsuetudinẽ videt ipso facto renunciare ꝓme pbende recipiendo scdam que similit residentiam requirit. ꝓm aliã autẽ ꝓsuetudinẽ nõ videt renunciare cum hoc nõ habeat cõsuetudo ad hoc. c. de multa. ꝟ. c. in simili. p quo etiã facit qõ no. gl. in cle. gr̃e. de rescrip. que dicit q recipiendo ds etiam bñficiũ simplex requirens etiã residentiaz videt renunciare gr̃e super bñficio curato obtinendo ex q̃ nõ potest vtrũq de iure retinere. Jo. cal. in palle. c. fi. dicit q licet p hoc faciat idemptitas rõnis. ſ. incẽpassibilitas p. d. cle. gr̃e. quidã tũ dicut q. c. de multa nõ hz locũ in hmõi simplicib⁹. ipe aũt Jo. cal. ꝛ ꝟriũ. qz p idẽtitatẽ rõnis extendit ius etiã penale de cle. si post ꝯ. §. ij. li. vj. Jo. an. in addi. spe. õ cle. nõ resi. ad fi. dicit q glo. dicte cle. nõ ẽ vera. ⁊ hõ fuit dictũ originale Oldra. ꝓsilio. clxv. hz do. Lar. in palleg. c. fi. vbi etiã dicit hoc vltimũ dictũ cẽ veri⁹. qz id qõ dicit. c. õ multa. q p adeptionẽ scdi vacat primũ est pena q debet extendi propter idẽtitatẽ rationis. de quo remittit ad notata per se in. c. cũ dilectus. de consue. ⁊ in. c. per inquisitionem. de elec. ¶ Pro decisione huius articuli duo sũt videnda. Primũ an primũ beneficium vacet adepto secũdo nõ curato ex dispositionẽ. c. de multa. Secõ ꝓsupposito q nõ vacet dispositiue ut illius. c. an vacet p tacitã renunciationẽ ex adeptione secundi de qua iudicio meo tacite sentit. Jnno. in palle. c. fi. ⁊ gl. in palle. cle. gr̃e. ¶ Circa primũ est videndũ nũquid palle. c. de multa cũ sit penale debeat extendi cũ ex sui tenore nõ possit ꝯtrari questioni nostre cum loquat de beneficijs curatis. Et sic ẽ discutienda illa subtilis ⁊ pfunda materia nũquid cõstitutio penalis debeat extendi. quã materiã hic psequi nõ intẽdo qz necessariã non existimo de presenti. nã illa videtur clarissima. verissima ⁊ indubitata sentẽtia q saltem vbi rõ penalis cõstitutionis expressa nõ est vel nõ est oino eadẽ ratio in casu de quo queritur cõstitutio penalis extendi non debet ⁊ sic excedere p primum casum. vt in. §. pene. de pe. di. j. de hoc not. plenissime per Jo. an. in regula odia. de reg. iu. li. vj. in mercu. vbi respondet ad. c. si post ꝯ. superi⁹ allega. glo. est notabilis in. c. j. de temp. ord. li. vj. ⁊ i. c. in fidei fauorem. de here. li. vj. vbi gl. multũ no. ad propositum nostr. ⁊ insti. de acti. §. item mixta. vbi etiam bona glo. ⁊ in cle. j. de elec. ⁊ in. c. cõstitutionem iuncto. c. non solum. de regu. li. vj. cum infinitis similibus. per Bal. in. l. si quis seruo. C. de furtis. hic enim nõ est eadem ratio. nam negari nõ potest quin maius periculũ immineat ex retentiõe duarũ parochialium ꝯ duor simplicium ⁊ residẽtiam exigentium vel simplicis ⁊ curati p rõnem. ꝟ. proxime dictã merito cõstitutio penalis disponẽs de curatis vt p adeptionẽ secũdi vacet primũ non extendit ad simplicia. nam vbi maius periculũ vertitur ibi cautius ẽ agendũ. vt in. c. vbi piculum. de elec. li. vj. ¶ Circa secũdũ videlicet an saltem vacet primum ex tacita renunciatione que inducitur ex adeptiõe scdi. Jnn. vt dixit hz q sic ⁊ alle. palle. cle. gr̃e. q̃ se fundat tm̃ sup tacita renũciatõe. ¶ Sed aduertendũ qz Jnn. in illo. c. fi. videt sibi ꝟri⁹. nã primo dixerat q si clerici alicui⁹ ecclie exigenti residentiã ex statuto eligũt scienter aliquẽ clericũ habentem ꝓsimile bñficium vident renũciare statuto illo sup residentia ⁊ hoc quo ad canoniã ⁊ nõ q̃ ad pbendam ne hõ vergat in piudicium ecclie vñ ille bñficiat⁹ erit in scda ecclia canonic⁹ sine pbenda. Quod aũt elegerũt ipsũ igrãtes q aliud obtineret bñficiũ nisi ille renũciauerit pmo pfit illũ refutare ꝓm Jnn. qõ ẽ ꝟrium eius qõ. ꝟ. dixi ꝓm eũ. naz hic sentit q p adeptionẽ secũdi residentiam exigentis nõ vacat primũ ipso facto qõ etiam residentiã exigebat. ꝓ clerici videtur

renũciasse iuri suo si scienter ipsũ eligerunt. si vero ignorant & ille nõ vult resignare primũ pt illũ renuere & nõ acceptare in canonicuz. & in fi. sue glo. sentit q iste institut⁹ in secũdo vt renũciare ꝓmo ꝓpter incõpassibilitatẽ & tõ eius sñia tanq̃ doct. ℞ñ sequẽda nõ est. & q nõ inducat tacita renũciatio ꝓbat p multa iura. ꝓmo p iura antiqua ꝑm q̃ hũmo duo beneficia incõpassibilia dabat optio retinendi alterũ. vt in. c. referente. & c. ꝓterea. ℊ. e. qõ non fuisset si propter incõpassibilitatẽ & per adeptionem secũdi inducerẽt tacita renũciatio primi. ꝓbat etiam q per ius nouũ vacaret primũ. Itẽ ꝓbat p alia iura inuenientia & ꝑm p. c. nõnulli. de cle. nõ residen. vbi caueẽt q accipiẽs bñficiũ incõpassibile cẽ primo debeat priuari secũdo per sententiaz quod minime eẽt si p adeptionẽ secundi inducerẽt tacita renunciatio primi. ꝓbat etiã & per ius nouũ inductũ p. c. de multa. ℊ. e. & extrauaganti. execrabilis. Jo. xxij. vbi hodie disponitur q p adeptionẽ secũdi curati vacet primũ ipso facto. nã si inducerẽt tacita renũciatio primi p adeptionẽ scõi exigentꝫ residentiã frustra emanasset iur⁹ palle. videlicet. c. ℴ multa. & c. execrabilis. & ibi vt in eis pz ẽ iuris noui inductio. Ad cle. gre iũcta glo. q̃ videt obstare duplex põt dari rñsio. Primo q illa cle. loquit℞ ℴ hñtelꝛas ad dignitates seu bñficiũ curatum ab ordinario p cui⁹ adeptionẽ videt renũciare gre papali cũ nõ possit vtrũq̃ retinere. Et hũc intellectũ vident ibi cõiter sentire doc. & sic nõ eẽt vera glo. in ꝓdicta cle. gre. q̃ intellexit tex. etiã de illo q ꝓsequit℞ bñficiũ simplex exposcẽs residentiam. ℊ q℞ vba illius cle. optime adaptant etiam ad adipiscentes post graz beneficium simplex. ideo dico q illa glo. põt stare. & q illa cle. itelligat de iure ad rem ꝓut loquit℞ quo casu per adeptionem scõi nõ curati exigentis residentiã inducit tacita renũciatio gre sup bñficio curato. Et est rõ. nã littere impetrate ad bñficia assumunt vigorem ex intentiõe scribentis. vt in. c. cum cã. & c. si. ℊ. eo. ℊ de intentione pape mandantis alicui ꝓuideri de bñficio curato vel dignitate non existit vt ꝓuideret illi qui obtinet bñficium qõ requiret ꝓcise residentiam. q℞ in. c. ad aures. & c. postulasti ℊ. de rescrip. & c. q℞ nõnulli. & c. relatũ. ℊ. de cle. nõ residen. ergo eoipso q impetrans cõsequit℞ tale bñficiũ ab ordinario tacite videt renũciare gre cũ nõ possit cõsequi bñficiũ & effectũ gratie ℞ intentionez mandantis. ad hoc. c. si paup. ℑ. e. ti. lib. vj. & iste videtur eẽ ꝓpri⁹ intellect⁹ cle. gre. & est multuz pulcher q quẽ tolerat ibi glo. & verba tex. nõ ꝓpriantur nec. c. de multa. extendit℞. Et ex his cõcludo q per adeptionẽ secũdi bñficij residentiã exigentis nõ inducit℞ ipso iure vacatio primi ꝓsilis vel curati iz inducat tacita renũciatio gre sup tali bñficio ℞ sequẽdo. ¶ Quero certum est q bñficiũ spũale gratis & libere cõferendũ an papa recipiens pecuniã de titulo spũalis bñficij dicat cõmittere simoniã. et sic inuoluatur peccato & eam dans possit salua conscientia illud bñficiũ retinere. hãc qõnem exꝑsse nõ reperio p aliquẽ tractã nisi multũ succincte per doc. car. in. c. j. de simo. vbi ex dictis doc. intulit q papa põt vendere titulũ beneficij licet deberet abstinere q℞ est res mali exempli. & hoc intulit ex eo q dicunt ibi aliqui doc. q titulus de simonia nõ habet locuz in romana curia sicut nec lex iulia de ambitu. locũ hz in curia principis. ff. ad. l. iul. de ambi. l. vna. ꝓ hoc qõ no. lxxxij. di. ꝓbat. ex. & j. q. vj. c. vlti. videt q̃ in romana curia excusare a simonia scia & tolerãtia pape. arg. de offi. delega. ex pte. & qõ ibi no. et hoc fatet℞ hosti. verum in his q̃ sunt simoniaca q℞ phibita. secus si phibita q℞ simoniaca. iuxta no. in palle. c. ex pte. Alij vero iu℞ ℞rium dicentes q ex q̃ ꝓstitutio ꝑmulgata est hoc ꝓhibẽs tenet & firma est & oẽs ligat. dicit tñ ibi Jo. an. q non ligat ꝑmulgantẽ. C. de legi. l. princeps. & ex his sentit ibi doc. car. q vendere titulũ bñficij nõ ẽ simonia q℞ phibitum. egõ vero legendo illud. c. tenui ℞rium quod corroborabãt rõnibus & tex. Et primo inducit℞ talis ratio. per titulũ bñficij cõfert℞ executio ordinis & claui nõ tm̃ bona tẽporalia. Unde sciendum q ℑ ordiatione dat℞ potestas clauiũ in habitu ℊ nõ ℑ actu. Jn institutione vero seu collatione bñficij dat℞ executio illius ptãtis. tex. ẽ aptus in ℊ. ecce sufficiẽter & in. c. se. xxj. q. j. nõ enĩ quis potest parochianum alterius soluere vel ligare vel in alteri⁹ ecclesia celebrare sine illius licẽtia. vt in. c. cũctis. ℑ qõ ibi not. xxj. q. j. & ix. q. ij. quasi p totũ. & xij. q. j. c. j. de parochi. c. vt ℞nicis. & c. nullus. & ℴ pe. & remis. c. ois cũ si. que quidẽ executio ẽ ꝓnexa ipsi ordini seu sacramento ordinis. Ergo vẽdẽdo executiõez ordis videt℞ vẽdẽ ipz ordinẽ & donũ dei. ad h. j. q. iij. siqs obiecerit. & c. saluator. j. q. iij. i quibus iuribus cauetur q qui vendit vnum sine quo alterũ non ꝓuenit neutrũ inuenditum relinquit. & sic in vẽdendo executionem potestatis que nõ ꝓuenit sine ordine videt℞ vendere ipsum ordinẽ. & de hoc ẽ gl. singul. in. c. licet. de pe. que est finalis i ordine q̃ apertissime dicit q in recipiendo pecunias a vicarijs vt ꝓmittat eis celebrare in vicarijs suis vendit℞ executio ordinis. & ꝓ ꝑis ipe ordo. & iõ h ẽ simoniacum. Itẽ vendẽdo ordinis executionẽ videt℞ vendẽ donũ dei. h enĩ ꝓuenit ex dono dei & nõ ꝓ[illegible] ad h. c verbũ. de pe. di. j. vñ ordinis excutio ℞ ordinis ꝓfectio. vt in. c. q̃ ꝓfectionẽ. j. q. j. hec aũt sunt ꝓhibita vendi. q℞ simoniaca. vñ vendere ordinẽ & ecclias seu altare. i. executionẽ altaris equalit℞ ꝓhibentur & vtroq̃ casu appellat℞ simoniaca heresis. vt in. c. ꝓsbyter. j. q. j. ibi q℞ altare & decimas & spñm̃ sanctum emere vel vendere simoniacã heresim eẽ fidelium nullus ignorat. Jdẽ dicit tex. in. c. altare. j. q. iij. h aũt vendere i vtroq̃ testamẽto ꝓhibet℞. vt in. c. qui studet. j. q. j. vbi habet℞ de giezi & simone mago qui primo fuerũt auctores hui⁹ sceleris. vñ simonia dicit℞ a simone mago q̃ ꝓmo in nouo testamẽto hui⁹ sceleris auctor extitit in volendo emere gram dei. nã cum apli eẽnt hierosolymis & p man⁹ impositionẽ darent spñm̃ sanctũ simon mag⁹ obtulit pecuniã petro si daret potestatẽ illaz vt ipse suis spñm̃ sanctũ eodem modo cõferret & tũc recepit dãnationẽ a petro inqente. ℞ecunia tua tecũ sit in ꝓditione q℞ donũ dei. & ad h. j. q. j. c. petr⁹. & c. q studet ꝓpe finẽ

In veteri vero testamento giezi famulus eliseī pro phete voluit vendere sanitatē naaman. nam legit in quarto libro regum. q cū naaman princeps militie syrie iussu eliseī septies lotus in iordane mūdatus a lepra recederet. giezi puer eliseī videns q dns suus nil accepisset ab eo eam secutus est eū dicens duos filios prophetarū ad eliseum venisse t nō habēt quid anteros ponat. ideo rogabat ex pte eliseī vt aliquid sibi mitteret. Naaman vo misit ei duo talenta t vestes mutatorias que omnia abscondit giezi t postmodū ingressus stetit coram dño suo. cui dixit eliseus. vnde venis giezi? qui rndit. nō vadit seruꝰ tuꝰ quoq;. Eliseus vero dixit. nōne cor meum erat psens. Nō ergo accepisti argentū t vestes vt emas iumēta boues seruos t ancillas sed lepra naaman adherebit tibi t semini tuo in eternum. et egressus est ab eo leprosus t naaman candidus factus est vt nix. t sic giezi fuit auctor huius sceleris i vendendo. vnde proprie emptores oēs sunt appellandi simoniaci. venditores vo giezitarum a giezi. vt dicit glo. j. q. j. in sūma. t sic vt patet ex p̄dictis vendere q̄ prouenīūt a deo ē prohibitū qz simoniacum t de se est nequissimū. sed nullus dubitat q̄ executio ordinis prouenit ex dono dei. g̃ ex eiꝰ venditione etiā papa involuit simonia. Itē ecclīaz vendere phibuit ipse dñus in figura. t aptissime habetur in c. ex multis. j. q. iij. vbi dicit tex. q calcedoñ. cōciliū vnū ex p̄ncipalibꝰ simili pena p̄dēnat eos q̄ ecclesie bñficia interuētu pecunie acquirūt t eos qui sacra manus impositionē p quā spūssanctꝰ p̄fert mercari dinoscunt vtroq; auctoritate inexpugnabili illos a beneficio istos a sacro ordine iubet expelli. vñ humani generis redemptor oēs emētes t vendētes de templo eiiciens cathedras vendētiū columbas euertit nūmulariorꝫ es effudit ex pris auctoritate denunciat dicens. Nolite facere domū patris mei domū negociationis. t post pusillum subiicit tex. q sicut p colūbaz venditores designant illi qui sacra manus impositionē vendere conant t sic per nūmularios ecclesiastici bñficij venditores denotā tur qui domū dei euangelio teste spelunca latronū faciunt. t̄c. vide etiā bonū tex. in. c. qui studet. ij. q. j. vbi multiplicit̄ p̄bat ꝫ simoniā esse p̄hibitū vtroq; testamēto. t vide i. c. pbr. ea. cā t. q. vbi p̄bat q̄ obtinere beneficiū p simoniā ē crimē hereſ. Ex p̄dicti g̃ aptissime liquet hoc. s. vendere titulū beneficij eē a deo p̄hibitū g̃ papa nō excusat. xxv. q. j. sūt q̄dā. t qō no. in palle. c. ex pte. t. c. j. de simo. t ob istam auctoritatē p̄hibet ibi papa etiā p canonicatu seu p̄benda pecuniā exigi etiā in vtilitatez fabrice ecclesie vel pauperū cōuertenda. ad idē bo. tex. in. c. ex diligenti. de simo. vbi dicit tex. q hꝰmodi fare homagiuz t sic dare aliquid tpale p spūali bñficio p̄riū noscit diuinis t humanis legibꝰ. t hoc ī dicit ibi glo. qz ē ī vetus t nouū testamentū. t predicta puto procedere q̄n executio beneficij vel officij cōcernit diuina vt puta altaris administrationē vel clauium executionem. secus autē si cōcerneret tm̄ administrationē t̄poralium vt est videre in hospitali. nā tunc nō puto papā cōmittere simoniā recipiēdo quid t̄porale qz hoc nō ē vendere donū dei. ß ī dicitur simoniacū. qz p̄hibitū ab ecclesia. t in hoc posset procedere silitudo de. l. iul. de ambi. que non habet locum in romana curia. vt. s. dictū est. t hoc ī. quia ipe princeps hoc p̄hibuit. secus aūt si p̄hibuisset deus. dico tm̄ q vtroq; casu papa debet abstinere t male facit si nō abstinet licet hoc vltimo casu nō dicat simoniā p̄prie cōmittere. nā papa nō pōt id facere p qō denigrat seu decolorat status eccle. j. q. vij. t si illa. xxv. q. nō igit̄. facit qō no. de iureiu. c. t si xp̄s. t de hoc in spe. ti. de lega. §. nunc breuit̄. vbi ponit casus in quibus pape p̄hibitū ē dispensare t inter ceteros p̄hibitos enumerat. s. dictū. vtroq; eni casu putat istū qui dat pecuniā etiā pape si eē tutū q̄ ad deū t ligare p̄stitutiones papali sup hoc p̄mulgata ꝫ ipe papa sua p̄stitutione nō ligat̄. nec mirū q vnꝰ ligat̄ t alter non. nā ꝫ p̄tingit propt̄ diuersas q̄litates p̄sonaꝝ. papa eni nō ligat̄ qz nemo pōt seipm ligare qz ea absoluere seipm nō pōt. vt in. c. fi. de peni. t rem. s. qz discretio p̄sonaꝝ debz eē inter agentē t patientē. sunt eni correlatiua q̄ non p̄nt in eadē p̄sona cadere. vt in. c. fi. de insti. t in. c. debitū. de biga. t in. c. p vras. de iurepa. §. q̄ subditus nō ligat̄ nihil obstat ex quo cōstitutio remanet firma nec fuit sublata p habentē ptātem illa vice dispēsandi. videmus etiā q̄ in facto inseparabili vnus peccat alter nō. vnꝰ punit̄ alter nō. xxxiij. q. ij. licūt. t pone exemplū cū plures eligūt indignū q̄rū aliqui sciunt alicq; ignorāt. de elec. c. cū in cunctis. §. clerici. eo. ti. scriptū. ad fi. Itē pone cū plures p̄mittunt actū ex quo debet̄ suspensio iuris ß alt̄ ē epus qui de iure nullā sniam suspensionis incurrit nisi ō ipo exp̄ssa mentio habeat̄. de elec. c. si cōpromissarius. §. hmōi. de sen. ex. c. qz piculosū. li. vj. t ꝫ vltimū aptissime sentit Jo. an. ī regula cui lz. ī mercu. li. vj. vbi formal questionē i similibus terminis. vi delicet bononiensis ep̄i statutuz excōicat ludentes ad azardū. ludit demū ep̄s cū titio querit̄ nūquid vterq; ligetur vel neuter t tū post multa diffiniuit ep̄m nō ligari sed titiū sic acta in proposito dicā istū dantem pecuniam ligari cōstitutione papali ß papa nō Ad. l. iul. de ambi. ꝛ. vide vt dicit Jo. an. in palle. regula. cui licet ī fi. qōnis. q illa lex punit ambituz. i. ambitionē t cupiditatē querentis administrationē t pecuniā dantis populo p quē eligit̄ ex primens id nō habere locū i vbe vbi princeps magistratus erat. p̄bat ergo ꝫ solū illa. l. q si statutuz diceret qui luserit alibi cq; in palatio nostro vel cuz alio cq; cum nobis vel familia nostra. t̄c. q ludens in loco exempto vel cum p̄sona exempta ligaꝰ nō esset. t ad multa alia q̄ possent in cōtrariū allegari i hac qōne q iste nō ligat̄ si papa non ligat̄. vide ibi Joan. Ex p̄dictis oibus elicit̄ p̄clusio ex pecunie datione propt̄ bñficij spūalis institutionē simoniacuz crimē oriri adeo q etiā papa tali crimine involuit si talis bñficij administratio t executio clauiū ptātez seu altaris administrationē p̄cernit. alꝫ secus licet alio crimie involuat. dans tamē vtroq; casu q̄ ad deum t etiam quo ad ecclesiam militantem turpis minime existit. t hec est conclusio noua.

Nlateranensi. Non debēt religiosi ecclesias vel decimas a laicis sine diocesano-rū ꝓsensu recipere excōicatos vl interdictos ad diuina admittere. Jn ecclesijs quoq; q̄ ad eos nō pleno iure ptinent instituere vl destituere ꝫ ꝓsentabūt diocesanis ad eas viros idoneos. h. d. vsq; ad fi. ꝑmo ponit tenorem cōcilij lateranēsi. secūdo approbat ⁊ renouat ibi. nos aūt. tertio addēdo declarat. ibi. sane. ¶ Nota primo q̄ hic ꝑ maiori pte reuocatur qđ erat sancitū in concilio lateranēsi. ⁊ forte hac rōne. nam poterat dubitari vtrū in propter nō obseruantiā eēt introducta facultas seu consuetudo in cōtrariū ⁊ vide qđ in sūma no. in cle. statutum de elec. vbi glo. nō. nūquid ꝓsuetudo semel reprobata possit induci tetigi. in. c. ij. de proba. ¶ Nota secūdo q̄ religiosi nō possūt admittere ad diuina excōmunicatos vel notatiz interdictos si tñ admittūt de facto nō per hoc efficiunt ⁊ irregulares. c. is q̄ de sen. ex. li. vj. sed incurrūt ꝑnam. c. eꝑoz. de priuile. eo. li. ¶ Nota tertio q̄ patroni ecclesiastici habent pinguius ius in ecclesijs ꝓtonū q̄ seculares nā possunt ipi exigere rōnem de rebus temporalibus quā laici ꝓtoni nō possunt. ⁊ qualiter sit exigēda hec rō a rectore ecclesie vide ꝑ Jnno. in. c. cum ⁊ plantare. j. de priuil. Et ex hoc ⁊ ex illo. c. cū ⁊ plantare. collige rectorē ecclesie nō posse ad libitū disponere de fructibus ecclesie sicut de patrimonio. de his enim fructibus ecclesie possūt cōpelli ad reddēdum rōnem. nō tñ multū subtilit exigenda est rō. vt no. in. d. c. cum ⁊ plantare. Ex hoc infero q̄ cum pinguius ius habeat eꝑs in beneficio q̄ patronus q̄ quēadmodū pōt patron⁹ exigere rōnem fortius eꝑs. ar. in. c. dilectus. ꝫ. de offi. lega. laic⁹ vero patronus de his se nō intromittit. vt in. c. nouerint. ꝛ q. j. ¶ Nota q̄ in ecclesijs ptinētibus ad religiosos pleno iure nō fit pñtatio rectoris eꝑo sed ipsi instituūt ⁊ destituunt. intellige qñ populus ē exempt⁹ alś rōne cure debet recurri ad eꝑm. de quo j. c. vnico. de capel. mo. li. vj. ¶ Set qñ dicanť ecclie subiecte alicui pleno iure. dic ꝓ in. c. qñ. j. de priuil. nā pleno iure dicunť qñ q̄ ꝫ nullū ius eꝑale ibi exercet. ꝫ tota iurisditio pertinet ad abbatē seu ad aliū prelatum. ¶ Nota q̄ habens collationē bñficij non pōt in populo nō exempto instituere clericum ignotū. Et nota q̄ testimoniū prelatorū facit plenā probationem sup idoneitate ꝑsone instituende que alś i illis partib⁹ est ignota. nā cū agať de modico preiudicio littere ꝓmēdaticie ꝓlatorū faciunt plenā fidez ad hoc qđ no. in. c. innotuit. de elec. vñ pondera q̄ tex. nō loquitur de depositione sed de testimonio ꝓlatorū. testimoniū vero ē assertio sine iuramento vt in. c. tua. de coha. cle. ⁊ mu. ⁊ qualit multi mōdis ecclesie possunt ptinere ad religiosos. dic plene vt dictum fuit in. c. de monachis. ꝫ. e. ¶ Sed q̄ro nūquid eꝑs dū fit sibi pñtatio rōne cure possit examinare clericū sibi pñtatum ꝑ collatorē bñficū. ⁊ intelige vt dixi de eo qui habuit prius collationem sed solum aditur eꝑs rōne cure populi sibi subiecti. Jnno. hic expresse nō tangit sed solū dicit q̄ si presentatus est notus dz admitti per eꝑm nisi aliquid ꝓbet ꝯ eum. si vero ē ignotus nō ē admittend⁹ nisi ꝓbetur boni testimonij. puta per litteras ꝓlatoz vt hic. vl per diutinā cōuersationē honestam habitam in loco. ⁊ dicit Hosti. q̄ noti dicuť hi qui sunt oriundi de illo loco. Et eꝑ his tamē verbis tacite sētit Jnno. q̄ ignotus pōt examinari. sed ipse Jnn. latius ꝓsequit hāc qōnem. in. c. ver. ens. de ẋbo. sig. li. vj. in quadā additione quā pauci habēt ꝫ eaz ponūt ad lr̄am archi. ⁊ Jo. an. vbi cōcludit q̄ eꝑus nō pōt illum examinare qr examinatio fit per illuz qui habet imponere manū puta cōfirmatoriam cōsecratoriam vel ordinatoriā. sed in hoc casu eꝑs nō cōfirmat collationē sed solū recognoscenda est cura animaz ab eo. vnde cura venit acccessorie ad collationem factā per istos religiosos seu alios. Jo. de lig. sensit cōtrarium. ꝫ. c. pri. sed iste tex. pōt adduci pro opi Jnno. dum requirit vt nō ꝓsentenť. ego puto sic dicendum q̄ aut queriť de bonitate intrinseca. s. respectu moris. aut de extrinseca ⁊ accidentali vt de scientia ⁊ silibus. primo casu loquitur iste tex. nam si alś quis est notus debet ꝓsumi idoneus nisi probetur cōtrariū vt i. c. fi. de ꝓsump. nec oportet q̄ amplius examineť ex quo habuit collationez ꝑ habentē pātem. si autē est ignotus potest eū examinare cū alś nō teneať eum admittere vt h. ¶ Secūdo casu puto q̄ eꝑs possit talem examinare quia respectu cure aiaz nō potest dici idoneus nisi prꝰ ꝓbeť. ⁊ periculosum ē cōmittere inexpertō curam aiaz. vt in. c. cum sit. de eta. ⁊ qua. pro hoc facit qđ le. ⁊ no. in. c. si forte. de elec. li. vj. Jtem cum eꝑs teneatur reddere rōnem de cura vt hic. ꝫ eꝑs potest eū examinare. ⁊ hec ps tutior ē. ¶ Ultimo quero qui dicantur notatim excōicati vel interdicti. ⁊ fac ista questio ad multa. nam sepe in aliqua dispositione requiriť vt aliquid fiat notatim. Jnno. dicit h̄ q̄ si interdiciť ciuitas vel castrū oīs de illo loco dicunť notatim excōicati vel interdicti. ar. c. cum ꝑtibus. de ẋbo. sig. Idem si interdicunť expressis nominibus ꝓpꝛijs secus si excōicať petrus cū fautoribus suis. nam fautores nō dicunť notatim excōicati sed oportet q̄ prius facta fide de fauore denuncienť excōicati nisi notorie ꝓstaret de fauore. ꝫ ꝯ hoc dictū Jnno. vide gl. no. ⁊ ꝓPau. in de. j. de vi. ⁊ hone. cleri. in. ẋ. notatim. pro primo dicto vide glo. in c. cōstitut⁹. de sen. excō. li. vj. ꝑ concordantia dicerem q̄ vbi agiť de incurrendo penā ipso iure nō dicit quid fieri notatim nisi exprimanť nota propria. q̄ hoc importat etymologia huius ẋbi notatiz. ⁊nā in istis odiosis nō ē recedendū a ꝓpꝛio significato ẋboz. vt in. c. statutū. de elec. li. vj. facit qđ dixi i. c. ex tue. de cle. isō resi. nisi forte circūstantie sint ita stricte q̄ teneant ex toto vicem nois ꝓpꝛij. pro h. l. ij. ff. de lib. ⁊ post. ⁊ insti. de exhere. li. ꝫ. nominati. ⁊ l. quotiens. ꝫ. si quis nomen. ff. de here. insti. ⁊ facit. l. certū. ff. si cer. pe. si vero nō agiť de incurrendo penaz ipso facto sufficit qđ aliquid notetur per circūstantias licet nō ita strictas. sic intelligit Jnn. hic dum ponit exemplum qñ interdicitur ciuitas. ⁊ intellige quādo interdiciť popul⁹ alicui⁹ ciuitatis.

nam interdicta ciuitate nō ē interdictus populus. q̄ populus posset alibi audire diuina. de quo in. c. ſi ſententia. de ſen. excom. li. vj.

Licet vobis Absens in theologie studio exactus bñficior̄ suor̄ percipit in absentia ꝑ quotidianas distributiones nō. h. d. vel sic ꝑm alium intellectū. Dispensat̄ sup habendis fructibus in absentia quotidianas distributiones nō ꝓcipit. h. d. ꝓmo ponit priuilegij tenorē. ſcdo ei⁹ interꝓtatiōez ſcda ibi noluer⁹. ¶ No. ꝓmo q̄ etiā habēs dignitatē vt archidiacon⁹ pōt se transferre ad studia lr̄arū t deserere ꝓpriā dignitatē dz tñ habere licentiā ſupiorꝭ quā tenet sibi impendere. vt le. t no. in. c. relatū. ē. de cle. nō resi. t de abbatib⁹ vide ꝑ Jo. an. in. c. iij. j. ne cle. vel mo. vbi idē tenet. ¶ Scdo no. q̄ priuilegiū ꝑ parte fauorabile t ꝑ pte odioſū. dz restringi quaten⁹ ꝑiudicat alteri vel cultui dīno. nam priuilegiū hic ꝓcessum sup fructib⁹ integre ꝓcipiendis nō extendit ad quotidianas distributiones cuz habeat naturā ſeparatam ab alijs fructibus eccleſie. t fuerūt introducte in fauorē cultus diuini vt canonici facili⁹ cōuenirēt ad diuina. vt in cle. ſi dñm. de reliq. t ve. ſan. ideo nō debent niſi intereſſentibus dīnis. de quo plene dicendū vt habet i. c. vnico. de cle. nō resi. li. vj. ¶ Oppo. ꝯ tex. de. c. ſi. ō magiſt. vbi ꝓz q̄ de iure cōi quilibet studēs vel docēs in theologia ꝓcipit fructus in abſtia. ḡ nō fuit necē impetrare hoc priuilegium. So. pōt intelligi bñ. c. dupliciter. ꝓmo q̄ iſtud mandatū ꝓtinebat priuilegiuz t sic ad ꝑria dic q̄ nōdū emanauerat iſtud. c. ſcdo pōt intelligi q̄ iſtud mandatū pape continebat ius cōe. forte enim canonici de facto nolebāt ſibi rūdere vel impetrauit iſte ad cautelam. q̄ ſolet pl⁹ timeri q̄ ſpecialiter iniungit. j. de here. aduerſus. An autē studens in iure habeat bñ priuilegiū. dic vt dixi in. d. c. tue. ē. de cle. nō resi. t tex. in. c. cū ex eo. ō elec. li. vj. facit q̄ ſic. nam ſcia iuris est necessaria ad regimē eccle t totius orbis. vnde aſſiſtens in iure addiſcendo vel docendo nō ſolū ꝓmouet vtilitatē ꝓpriā ꝑ etiam ꝓficit eccle vniuerſali. t vt dicit tex. in auē habita. C. ne filius ꝓ patre. loquēdo de ſcia iuris q̄ ꝑ ſciam iuris illuminat̄ mundus t ad obediendū deo t miniſtris vita ſubiector̄ informatur facit. d. c. cū ex eo. t. c. sup ſpecula. j. de magiſt. qō no. in. c. j. de ꝓſang. t affi. vbi dicit q̄ canoniſta est ꝓferendus theologo in ꝓlatura in ꝓtibus in q̄bus nō vigent hereſes. in illis vero locis theologus ꝓfertur canoniſte. nā ad regimē eccleſie ſcia iuris est magis neceſſaria. ¶ In gl. ibi reſpicit ꝓſuetudinē eccleſie. hodie hec cōſuetudo ē redacta ad ius cōe. q̄ de iure cōi distributiones nō debent niſi intereſſentibus diuinis officijs. vt. d. c. vnico. de cle. nō resi. li. vj. ¶ Sed no. ex glo. iuncto tex. t dicti doc. bñ q̄ priuilegiū nō ꝓiudicat ꝓſuetudini loci niſi ō ꝓſuetudine in eo fiat mentio. q̄ in dubio nō videt̄ princeps velle tollere ꝓſuetudinē loci ſicut hic colligit̄ in iſtis distributionib⁹ q̄tidianis q̄ olim ex conſuetudine debebant̄ ſoluz intereſſentibus diuinis t facit. l. ij. §. ſi quis a principe. ff. nequid in lo. pu. t in. c. j. de cōſti. li. vj. ¶ In ea. glo. ibi habita rōne victus quotidiani. glo. obſcure loquit̄ ſed habet̄ reſpectū ad cōſuetudinē quarundā eccleſiar̄ collegiatar̄ in quibus bona ſunt in cōi t viuūt cōiter ita q̄ menſe cōi deputant̄ certi redditus. reliqui vero diuidunt̄ inter canonicos. ſtudens ergo detracto eo q̄ debet cōi menſe habebit portionē ſuam a cui cētt ꝓſens imo vt ſentiunt hic doc. t dixi in. c. tue. q̄ ſi vltra prebendas diſtinctas capituluz habet aliq̄ bona quor̄ fructus in fine anni diuidūt inter ꝓſentes debet ſtudens habere ptem ſuā q̄ habet ꝑ preſentē in fauorem ſtudij. iſti enī redditus nō ſūt conditionati ſic distributiōes q̄tidiane q̄ iſte distributiones debent nō ſolū ꝓſentibus ꝑ intereſſentib⁹ diuinis. t puto q̄ abſēs cā ſtudij poterit dimittere vicarium loco ſui cum iſte tex. t. c. ſuper ſpecula. loquūtur indiſtincte. t q̄ ſepe ꝓtingeret q̄ detracta portione vicarij nihil ſibi remaneret ꝑ in beneficijs curatis tenet dimittere vicariū cū neceſſario ſit ibi exercenda cura. vt iij. c. cū ex eo. ꝑalle. ꝑ in bñficijs ſimplicibus poſſet probabiliter dubitari ꝑ in collegiatis ſimplicit̄ puto primū dictū verū q̄ defect⁹ abſentis potest ſupleri p alios de collegio nec minus ſeruit ille eccleſie ſtudendo q̄ illi officiando. ꝑ in beneficijs diſtinctis vt in capellis t ſimilibus ꝓcedit dubium cum ibi nō ſit qui ſupleat defectum abſentis. t in hoc eſſet cogitanduz. ſed ꝓ nunc non decido iſtud dubium. ¶ Nico. Abb.

Exposuisti. Propt̄ paupertatem ꝓbendarū eccleſie cathedralis pōt eis annecti capelle reſeruata ipor̄ preſbiterorū cōgrua portione. h. d. ꝓmo petitio ſcdo, puſſio ibi ſi euidens. ¶ Nota ꝓmo bo. ar. ex tex. ad intellectū. c. extirpande. §. qui vero. ē. eo. vt pena ibi apoſita referat̄ ad primū caſū. naz propt̄ puſſionē illius cōcilij nō potuerūt canonici habere deinceps eccias parochiales. ¶ Scdo no. ar. q̄ ꝓbende exigunt reſidentiā perſonalē. nā propt̄ eā reſidentiā nō pōt canonicus de iure cōi habere eccleſiam parochialē. q̄ nō pōt vtriq̄ ꝑ ſe deſeruire. ſed cū hodie in multis eccleſijs ꝓbende nō exigant reſidentiā videt̄ q̄ licite poſſit canonicus hre eccleſiam parochialē cui tñ debet ꝑ ſe deſeruire ex q̄ non est annexa prebende. vt. d. §. qui vero. ¶ No. tertio ar. q̄ etiam ꝓpter pauptatē beneficij nō pōt quis hre duo bñficia incōpatibilia puta reſidentiā exigentia. nā licet canonici hic haberēt ꝓbendas tenues t nō poſſēt ſuſtentari tñ ñ fuit eis licitū habere eccleſias parochiales niſi p viam annexionis vt ſequit̄ in littera. ¶ Nota quarto duos caſus i q̄b⁹ licite eccleſiā annectitur prebende. Primus ꝓpter euidentem neceſſitatem vt puta quia ꝓpter ꝓbēdarum tenuitatē nō reperiunt̄ q̄ velint acceptare canonicat⁹. Secūdus caſus ꝓpter vtilitatē q̄ licet reperiant̄ nō tñ ſunt idonei t ꝓuenientes eccle cathedrali. t ꝓſidera q̄ nihil bñ dz de ꝓgatiua ꝓſonarū ꝑ tñ de neceſſitate vel vtilitate eccle. Ex quo pōt̄ inferri q̄ licet euidēs ꝓgatiua ꝓſone ſuadeat diſpēſationē pluriū bñficior̄. vt in. c. de multa. in fi. ē. nō tñ dat facultatem annectēdi vnū bñficiū alteri.

q̃ fieret p̃iudiciũ ipis b̃ficijs cum vnum veniret ꝓcessorie ad reliquũ. ¶ Nota optimũ modũ ꝛ prouisionẽ augmẽtandi reddit⁹ canonicorũ vt annectant p̃bendis eor̃ capelle seu ecclesie parochiales Et no. q̃ noie capelle venit ecclesia parochialis. cũ enĩ hoc. c. referat se ad. d. c. extirpande. clare ꝓz q̃ loquit̃ de illis ecclesijs. ¶ No. ibi reseruata ꝓgruatẽ. q̃ propt̃ vnionẽ vni⁹ ecclie ad aliã nõ debet alterari status ecclie vnite ꝙ debet in tali ecclesia more solito deseruiri. hinc est q̃ doc. hic querũt. Quid si est ecclesia q̃ nõ sufficit vicario ꝛ canonico. Et concludunt q̃ talis ecclesia nõ est annectẽda p̃bende. q̃ ꝓmo ẽ sibi beneuiendũ seruatio illi⁹ ecclie. scõo idulgendũ nc̃itati canonici. Si autem nõ reperiunt tales ecclesie sufficientes debet eps subuenire de redditib⁹ suis. gõ no. ꝓ hoc facit. xvj. q. ij. c. ꝓcesso. ꝛ. c. quattuor. ¶ Sz q̃ro de mõ augmẽtandi p̃bẽdas ꝙz dispositionẽ hui⁹. c. So. duo intellect⁹ h̃ assignant q̃ doc. Prim⁹ q̃ via vnionis vbi capella vniat p̃bẽde. ꝛ iste modus est clarus. ꝛ vide bo. tex. in cle. ij. de re. eccle. nõ alie. Secũdus mod⁹ vt sine vnione statuat̃ pensio ex redditibus ecclie vbi capelle soluẽda canonico. Et no. ex hoc scõo mõ q̃ licite potest eps ꝓsentiente suo capitulo ꝓstituere pensionẽ ex redditibus ecclie abundãtis ꝓsolucdã singulari canonico. ꝓ hoc facit. c. extirpande. §. qui vo a ꝗrio. nã ibi solum inhibet̃ pensio in fraudẽ secus si iusta cã subesset. ad idẽ. c. ad audientiã. cl. ij. de rescript. ꝛ credo q̃ nõ solũ posset q̃ hunc modũ ꝓuidere canonicis sed etiã alijs dignitatibus seu rectoribus multũ indigentib⁹. ad h̃. c. j. de re. ecce. nõ alie. li. vj. vbi ꝓz q̃ propt̃ pauptatez vnius ecclie licite põt auferri membrũ ecclie exuberantis ꝛ ꝓferri indigẽti. nam vnica ẽ ecclia habẽs multa mẽbra. xxiij. q. j. loquit̃. iõ debet vnũ membrũ alteri subuenire. ꝛ hoc no. licet nũq̃ viderim in practica. ꝙ optime põt practicari ꝛ põt eẽ bona doctrina ꝛ vtilis. ¶ In gl. super verbo necessitas vel vtilitas. ibi propter necessitatẽ licitũ est. ꝛẽ. nõ intelligas ruditer istam gl. q̃ eẽt ꝗ tex. nã hic nõ fuit licitũ propter pauptatẽ hr̃e p̃bendã ꝛ ecclesiam parochialẽ. q̃ multo minus nõ licet habere duas ecclias curatas. ꝙ illud. c. vni cum alle. in glo. loquit̃ in annexione fienda q̃ propter pauptatẽ duarũ ecclesiarũ nõ valentiũ singulares habere p̃bros p̃sit inter se vniri ꝛ debẽt. ꝛ idẽ in prioratib⁹ regularibus. nã vbi in vno prioratu nõ p̃sit stare saltẽ duo regulares debẽt vniri. vt in cle. ne in agro. §. ad h̃. de sta. regu. fateor tamẽ q̃ si nõ sit vnio põt eps dispẽsare vt vn⁹ habeat has duas ecclesias. vt in. c. sanctor̃. lxx. di. licet hodie sit dubiũ propt̃. c. de multa. ꝫ. e. vbi innuit̃ q̃ dispensatio in curatis ptinet ad papã. sed dic vt ibi dixi. In ea. gl. ibi. ꝛ credo. no. gl. vsq̃ ad fi. ꝛ eius mens videt̃ h̃ q̃ si portio seu pensio dũtaxat statuit̃ canonico ex redditib⁹ ecclie tũc p̃bꝛ instituendus in capella ẽ ꝑlat⁹ in capella ꝛ hz curã aiar̃. ꝙ si capelle annectit̃ p̃benda tũc p̃bꝛ ibi istituend⁹ habet̃ loco vicarij. ꝛ vide Lau. in cle. vnica. de of. vica. ꝛ Jo. de lig. p⁹ eũ vbi concludũt q̃ si portiõ certa pat̃ canonico tũc vendicatio rex capelle ꝛ cura ptinet ad p̃bꝛ ꝛ si vero certa portio dat̃ p̃bro tũc vendicatio rerũ ꝛ iurium capelle ptinet ad canonicũ ꝛ cura in habitu ꝙ in actu ptinet ad p̃brm ꝛ loquũtur q̃n capella est annexa p̃bende. nã vbi nõ fit annectio ꝙ solũ statuitur portio nihil habet agere canonic⁹ in capella.

Dilectus filius. Licet ecclia ex donatiõe laici b̃ficiũ ꝓferat tenet illius b̃ficij impetratio de h̃ mẽtione nõ habita. In ꝓma ponit̃ impetrantis ꝗrela. In scõa, quisso. ibi. mandamus.

¶ No. ꝓmo q̃ corã executore ad b̃ficia põt is cui⁹ interest suas exceptões ꝓponere. ad h̃. c. accepim⁹ de eta. ꝛ quali. plene dixi in. c. fi. de ꝓsumpt. ¶ No. scõo ibi. interloquẽdo q̃ executor ad b̃ficia põt si vult assumere ptes iudicis inter ptes ꝛ interloqui i cã ꝛ pnũciare se nõ eẽ executorẽ. ex h̃ etiã no. q̃ iudex datus p̃ litteras nullas põt pnunciare se nõ iudicẽ. q̃ saltẽ in illo articulo ẽ iudex ꝛ põt etiã ꝓdemnare impetrãtẽ in expensis. tex. ẽ multũ no. in cle. j. de rescript. ꝛ põt adduci ille tex. in quolibet iudice incõpetenti vt saltem sit cõpetens in cã dubij cũ discutit̃ an sit iudex ꝛ est hec iurisditio potius ordinaria q̃ delegata. vide etiã glo. in. c. fi. de rescript. ¶ No. q̃ si a iudice pnũciante se nõ iudicẽ appellatur non extinguit̃ sua iurisditio vñ potest causa remitti ad eundẽ vt h̃ ptingit. nam vt patet in antiq̃ ab isto pnunciante fuit appellatum. ¶ Ultimo no. ꝛ tene menti q̃ si res laici ꝓferunt̃ ecclesie assumũt naturã aliar̃ rerum ecclesiasticar̃ ꝛ gaudere debẽt priuilegijs rebus ecclesie ꝓcessis. ꝛ facit h̃ lra in ar. q̃ res tradita p̃ laicum ecclesie non debet amplius subijci gabellis ꝛ alijs onerib⁹ que ad libitũ dñi tẽporalis primo imponebat̃. facit etiã q̃ res pueniẽs ad manus exempti debz gaudere priuilegio exemptionis. vide ad hoc tex. cũ glo. no. in. c. vnico. de iurepa. li. vj. vbi ꝓz q̃ si ꝓnus laicus dat ius suũ patronatus ecclie censenda ẽ illa ecclia vt patron⁹ ecclesiasticus nõ vt secularis. ¶ Sz ꝑ h̃ ꝛ ꝑ tex. op. ẽ. de fo. cõpe. in. c. ex transmissa. ꝛ in. c. vex. vbi ꝓz q̃ si ecclia habeat feudũ a laico censet̃ vt laic⁹ ꝛ nõ vt ecclesia. vnde si ptingit appellari ab aliquo vasallo debet appellari ad dũm supiorem secularem ꝛ nõ ad archiepm vel ad papã. ad idẽ tex. in. c. solite. de mai. ꝛ obe. So. q̃cq̃ res laici ex toto ꝓfert̃ ecclesie ita q̃ incorporat̃ ipsi ecclie. ꝛ tũc hz locũ q̃d predixi fac̃. lx. q. j. nouerit. q̃cq̃ nõ incorporat̃ ex toto ecclie vt in reb⁹ feudalib⁹ in quib⁹ dñium directum remanet apud laicũ infeudantẽ ꝛ tũc hz locũ ꝗriũ. vnde dz rõne feudi ille laic⁹ recogñsci in dũm. ꝛ ita dz intelligi tex. in. d. c. solite. ꝛ satis hãc distinctionẽ in paucis verbis sensit ibi Jnno. ¶ In glo. j. ibi nõ posset cõpelli ꝑ papã. põdera gl. vult enĩ q̃ papa nõ possit ꝓferre b̃ficiũ ꝓnat⁹ laicor̃. ꝛ alle. c. cũ dilect⁹. de iurepa. h̃ dictũ cõiter ipugnat̃ a doct. nã in spũalibus vel quasi dz ꝗsq̃ recognoscere papã in supiorẽ. xxij. di. in. c. j. ꝛ ij. ꝛ ꝑ h̃ q̃ laic⁹ possidet iuspa. ex pmissione ecclie. vt in. c. iij. de iurepa. ꝛ q̃ ad illõ subijcit̃ ecclie. vt in. c. quãto. de iudi. nec ob. c. cum dilectus. loquit̃ enĩ in legato. ꝛ de h̃ ibi plenĩ⁹ dicetur. vide tñ glo. no. in cle. ij. de ꝑben. q̃ dicit q̃ licet

papa possit ꝓferre patronatū laici tñ si nō facit mē-
tionē q̄ iuspatronatus ptinet ad laicū nō valet pro
uisio tanq̄ surreptitia. q̄ in dubio papa nō intendit
velle iudicare iuxta ripa. laicoꝝ. ꝛ idē tenēt doc.
in. d. c. cū dilectus. qđ notabis. ꝛ in fi. gl. Cōtra hāc
glo. ꝛ tex. facit. d. c. cū dilectus. inducendo alio mō
nam ibi fit differentia vtrū iuspatronatus ptineat
ad clericū vt ad clericū. i. rōe eccīe an vt ad clericū
tanq̄ laicū rōne pīmonij sui. nā q̄ ptinet ad clericū
ꝛ vt ad laicū censendus ē vt laicus. So. in cāu. nō
donatio fuit facta decāno rōne eccīe. ꝛ sic ptinebat
ad eū vt ad clericū. Et rō diuersitatis ē q̄ q̄ pertinet ad clericū vt ad laicū. nō mutauit ex toto naturam suam cū possit adhuc redire rōne successionis
ad laicos. sed q̄ collatio ē facta eccīesie tūc ex toto
mutauit naturā suā. vt hic ꝛ in. d. c. vnico. de iure
pa. ¶ Sed diceres quō potuit ptinere collatio ad
regē. ꝟ. c. massana. ꝛ. c. sacrosan. de ele. nā licet pre
sentatio possit ptinere ad laicū nō tñ collatio q̄ per
collationē transfert ius spūale ꝛ ē quid mere spūale. vt in. c. ij. ꝛ qđ ibi no. de ꝑben. li. vj. So. duplex
Prima vt intelligat lra improprie capiendo collationē ꝑ pīsentatione. ꝛ sic videt glo. intellexisse. Scđo
potest intelligi proprie ꝛ tunc stat ꝛrium. ß tūc intelligo q̄ ex pīuilegio rex habebat collationē vel ex ꝑ
scriptione tanti tpis de cuius initio nō est memoria
nam voluerūt quidā q̄ rex tali mō multas acquisierit collationes. ß tu vide plene i. d. c. ij. in nouella per Jo. an. vbi disputat an ex pīscriptiōe tanti tēporis possit hoc ius ꝓpetere laico. sed certe de rigore dicendū ē q̄ nō. q̄ sine possessione nō ꝓcedit ꝑscriptio ꝛ laicus est incapax possessionis iuris spūalis. in. c. cām. de pīscrip. ꝛ ibi vide plenius. ¶ Jn gl.
fi. in fi. Hos. tenet q̄ si appellatio ꝓcessit, puidenduꝝ
ē de ꝑbendis ꝓius vacantib⁹ secus si collatio fuit
facta appellatiōe nō ꝓcedēte. Jo. an. dicit recurrendum. ad. c. si capitulo. ꝛ. c. si soli de cōcess. ꝑben. lib.
vj. vbi habetur q̄ si scribitur ordinario collatori et
datur executor ad prouidendum in defectū illius
tūc ꝑ solā insinuationē executoris affecta ē ꝑbēda
ꝓma vacatura. idē si scribit executori ad expellendū ꝛ ille indixit ordinario collatori ne ꝓferret nō ꝑ
hoc adeō afficit ꝑbenda vt nō teneat collatio alteri facta. vt in iuribus ꝑalle. Et in istis casibus tenēda est prima opi. glo. vt de prebendis antiquis ꝓuideat. his enī cessantibus puto q̄ sola appellatio si
impedit vires collationis q̄ a ꝓncipio nō impedit
potestatem ꝓpetentem parti licet suspendat iurisditionem iudicis. de quo ꝑ Jnno. in. c. q̄ ꝓpt. ꝛ
in. c. cum inter. de ele. ꝛ in. c. ad dissoluendū. de de
spon. impu. ¶ Vltimo opo. ꝟ tex. videt enī q̄ iste
appellans nō debuit remitti ad istos iudices q̄ prⁱ
ꝓcesserunt. vt in. c. accepta. de ap. hoc fuit de ꝓsensu ipius appellatoris. sed doc. hic reuocāt in dubiū
vtrū petens se remitti ad iudicē a quo debebat cōdemnari in expensis. ꝛ videt primo q̄ sic. ꝑ. c. interposita. de ap. Cōtrariū tenent hic doc. dātes bonā
limitationē ad. c. interposita. de ap. vt non ꝓcedat
cū iuste appellans petit reuocari grauamen seu remitti petit ad iudicē a q̄ vt hic accidit. Jn cōtrario
enim fuit appellatum friuole ꝛ tanteq̄ de viribⁿ appellationis cōstaret petijt se ad priorem iudicez remitti qđ no.

¶ Per inordinata. Pueri ꝛ alias
bñficiati nō sunt idonei ad bñficia ꝓsequenda. h. d. inherendo verbis lre. Et i prima ponitur
decisa cōsultatio. Jn secūda rōnis rō. Jn tertia responsio. scđa ibi. cū aūt. tertia ibi. consultationi.
Mo. primo ex rōne rōnis vnā regulā generalem q̄
is dicit idoneus ad bñficiū q̄ pōt ꝛ vult in eo deseruire ꝛ sic requirunt ptās ꝛ volūtas. Et ex hⁱ ꝛ ex decisa infert q̄ ꝑbenda de iure cōi requirit residētiaꝝ
ꝛ p hoc. c. extirpande. in. ß. qui vero. s. e. vbi notāter colligit q̄ residentia debita ꝑbende ꝓiudicat residentie parochialis eccīe. ꝛ maxime colligit hⁱ ex
ꝟ. oporteat. qđ est verbū necessitatis. ¶ Mo. scđo
q̄ bñficiatus nō ē idoneus ad bñficia ꝓsequēda. et
cū hic tex. indistincte loquat de bñficio intelligi ꝟ
de quolibet bñficio. ꝛ intellige q̄ tale ē bñficiū ex q̄
pōt sustentari alias cūt sit beneficiū nō requireret residentiā bñ puto eū idoneū ad aliud obtinendū. ꝑ
q̄ vide bo. glo. in. c. dudū. ij. de elec. secus si requirit residentiā. q̄ tunc ē quid sibi imputet quare illud acceptauit. ꝟ si ē ꝓtentus ea vocatione qua
vocatus ē ꝛ quereret sibi victū ex industria. xxj. q. j.
in. c. j. ꝛ. xcj. di. in. c. clericⁿ victū. ꝛ ad predicta vide
bo. tex. in. c. is cui. eo. ti. li. vj. ¶ Jtē no. ex tex. bo.
ar. ꝛ quasi expressū q̄ ante. xiiij. annū nō pōt q̄s instituī canonicus in eccīa cathedrali. nam puer ꝓ
prie quis dicit a. vij. anno. vsq̄ ad. xiiij. tūc incipit
adolescentia. de quo vide plene q̄ glo. in ꝓemio sexti. vbi distinguūtur hōis etates. ꝛ de hⁱ. j. plenius
dicet. ¶ Mo. ibi deseruire bñficijs. ꝛc. tex. apertuꝝ
q̄ quis tenet deseruire ꝑ se etiā in bñficio simplici.
nā nulli dubiū ē q̄ puer vel bñficiatus posset deseruire bñficio ꝑ aliū. ß hi dicūt ipotentes ad seruiēdū
q̄ñ ꝑ se seruire nō possunt vt tenent. ¶ Jn glo. j. ß
huic standū ē tanq̄ poste ꝟi. videt glo. h̄ se referre ad primā opi. vt hodie ā ꝛte. xiiij. annū nō reputetur quis idoneⁿ ad bñficia q̄ iaz simplicia obtinēda q̄ est impotens ad seruiendū ꝓpt defectū etatis. sed glo. Jo. an. habes in cōtrariū. in. c. si eo tpe
de rescrip. li. vj. q̄ reputat idoneū quēlibet puerum
ad bñficium simplex obtinendum. Et dicit puer vt
dixi a. vij. anno. vsq̄ ad. xiiij. ꝛ videtur ꝓbari opi.
sua. in. c. ex eo. de elec. in vj. vbi minor. xiiij. an. habuit canonicatuꝝ in eccīa cathedrali. ꝛ dicit q̄ interim nō habet vocē in capitulo. Et circa hāc materiam scribunt hic aliqua doc. Sed plenius expedien
do mām cū queriē ꝟ etate requisita ad quēlibet circa beneficium distingue sic. Aut est beneficiū regulare aut seculare. ꝓmo casu si est abbatia tunc in
abbatissa requirit etas. xxx. annoꝝ. ꝛ. in. c. indēnitatibus. de ele. li. vj. Jn abbate vero nō requirit tēpus expressum ß cōiter dicim⁹ q̄ requirit tps. xxv.
annoꝝ. per. c. cum in cunctis. in. ß. inferiora. ꝟ ele.
vbi regularit⁹ ad quālibet dignitatē obtinendaꝝ
sufficit illud tps nec statutū in abbatissa ꝟ trahi in
abbatē. ꝛ vide gl. q̄ hⁱ tenet in. d. c. indēnitatib⁹. Et

dio. q̄ puisū in abbatissa nō trahit in abbatē. qz licet masculinū p̄hendat femininū nō ecōtra. de q̄ vide bo. gl. in cle. attēdētes. de sta. regu. nec ē eadē rō in vtrisq̄. nā p̄opt debilitatē sex⁹ mulieris olim requirebatur q̄ eēt septuagenaria. Si vero ē p̄ioratus. z tunc si est ꝓuentualis habēs collegiuz sub se reḡrit tps. xxv. annoz. ar. i cle. ne in agro. in. ¶. ceterū. de sta. regu. Si vero nō ē ꝓuentualis z tūc si habet curam aiaz subdistingue. Aut ex ꝓsuetudine p̄ior exercet curā p se z dz habere. xxv. annos. ēqz enī hoc nō colligaz ex p̄esse ex illo tex. sed colligitur ex mēte z rōne aliox iuriū. nā nō pōt q̄s exercere curā nisi sit ꝓbz z nō pōt quis ē p̄sbz nisi sit xxv. anno. vt in cle. generalem. de eta. z quali. z p hoc qz in eccl̄ia seculari curata requirit illud tēpus vt in. d. ¶. inferioza. Si vero curā nō exercet p se tūc videt sufficere tps. xx. annoz. vt in. d. ¶. ceterum. Aut ē p̄ioratus sine collegio z sine cura. z tunc videt velle Fred. cōsilio. xlvij. vt sufficiat tps. vij. annoz. adducit no. p gl. i. d. c. ſ. eo. pe. Itē qz nō pōt dici dignitas ex quo nō hz collegiū q̄ ē simplex bñficium. sed hoc dictū nō puto verū. Aut intellexit de p̄ioratu regulari z tunc aperte dictū suū ē falsum qz si nō est p̄fessus nō pōt habere p̄ioratū. in. c. nullus. de elec. li. vj. z p̄fessus ēe nō pōt ante. xxij. annum. vt in. c. ſ. de regu. li. vj. Aut intellexit d̄ p̄ioratu seculari z tūc dictū suū dependet ex alio nunquid post. vij. annū possit quis hīre eccl̄iā non curatā. z credo q̄ nō. vt. j. subjcia. In scōo principali mēbro dico ego q̄ si ē p̄iorat⁹ nō habēs collegiuz nec curā requirit ad minus tps. xiij. annoz. ar. c. indecoz. de eta. z qua. z in. d. ¶. ceterū. Ex his etiā habes quid de monachatu. nā requirit tps. xiij. annoz. vt d̄ixi licet Hosti. appellet monachatū beneficiū simplex nō tū. ꝓpie videt bñficiū q̄ potiꝰ est quoddā votū solēnizatū p̄ professionē. vt. c. vno. de voto li. vj. sed forte habuit respectū qz p monachatū q̄s acq̄rit ius collegij z habet monasteriū obligatū ad alimētandū eū. vñ hoc respectu pōt dici q̄ hz beneficiū simplex sicut ¶ qui intrat aliq̄s collegiuz clericoz secularium vbi bona sūt cōia. ar. in. c. q̄m. ſ. de vi. z ho. cle. z h̄ reḡdūt quo ad primū mēbrum.

¶ Venio ad secūdū cū beneficiuz ē seculare q̄ cāu dic aut ē ep̄atus z requirit q̄ exegerit. xxx. annum vt in. c. cū in cunctis. ꝑalle. Aut est dignitas inferioz. z tunc requirit q̄ attingat. xxv. annū. vt in. d. ¶. inferioza. Aut ē bñficiū curatū. z tūc requirit eadē etas. vt in. d. ¶. inferioza. ep̄s tū dispensat dūtaxat in ꝓsonatu nō curato z tūc sufficiat etas. xx. annoz in alijs autem nō dispensat. vide bo. tex. in. c. ſ. de eta. z quali. li. vj. Si vero ē beneficiū sine cura z sit simplex z tunc sunt opi. vt dixi. mihi satis placz opi. Cal. qui volu it q̄ si bñficiū sonat in nomē rectorie. vt puta qz ē eccl̄ia vel capella p se stans z habēs dericū ad suū regimē. z tunc ad minus requirit tps. xiij. z de hoc videt casus in. d. c. indecoz. nō cauillando lr̄am. licet glo. aliter ibi intelligat. naz in hoc bñficio rectorie nō debet requiri tps. xxv. annoz. qz cū hoc caueat specifice in curatis. vt in. d. ¶. inferioza. videt aliud dicendū in nō curatis. arg. in. c. nōne. de ꝓsump. nec videt sufficere etas. vij. annorū. qz cū habeat regere eccl̄iam indecēs est vt talis dicat idoneꝰ q̄ nescit gubernare seip̄m. vt in. d. c. indecoz. Et ex hoc impugnat dictū Frede. ¶ intellexit de p̄ioratu seculari. Auz nō sonat in vocem rectorie ¶ ē beneficiū in eccl̄ia. z tūc si requirit maturitatē cōsilij. exemplū i canonicatu eccl̄ie cathedralis z tūc tenet hic Hosti. z Archi. in. d. c. si eo tpe. q̄ requirit etas. xiij. annoz. nā ante illā etatē nō pōt sapienter iura tractare. sicut dicim⁹ in milite volente testari ante illā etatē. i. licet. ff. de testa. mil. gl. tū in. d. c. si eo tpe. sentit oppositum per. d. c. ex eo. sed Archi. rūdet q̄ illud ꝓtinet dispensationem z qz dispensatiue ille fuit ꝓmotus in casu illi⁹. c. añ. xiij. an. z vt audio curia seruat hāc opi. Archi. z Hosti. z iudicio meo videt tex. h̄ nō impropriando x̄buz pueri apositū in tex. si vero non reḡrit maturitatē p̄silij z tunc sufficit etas. vij. annoz. z hoc casu fua nōta. in. d. c. eo. z p glo. hic. pone exemplum in p̄bendis clericalib⁹. nā in multis eccl̄ijs sunt beneficia p̄o clericis minoribus qui tū nō sunt de collegio. sed tū simplr beneficiati de istis bene pōt puideri istis minoribus z p hoc habes etatē requisitā ad q̄libet beneficium quod notabis.

¶ Tum causam. Paulus p̄bē. de integratione alia diuidi nō debet. h. d. diuisio cōis. scōa ibi ꝓsultationi. ¶ Nota ex tex. q̄ nō ē fauendū priuilegiato ꝓ pariter ꝑuilegiatū z facit hec lr̄a q̄ priuilegiat⁹ nō vtit ꝑuilegio suo ꝓ pariter ꝑuilegiatū. de quo p Bar. in auc. q̄as actiones. C. de sacro san. ec. dico in. c. in p̄sentia. de p̄oba. Et bec littera facit optime ad. q. Nunquid eccl̄ia ꝓstituta heres possit detrahere falcidiā de legatis ad pias causas seu alijs eccl̄ijs. z videt q̄ sic. qz nō dz eccl̄ia legataria vti p̄iuilegio sibi ꝓcessa in p̄iudiciū eccl̄ie q̄ ē instituta heres. licet glo. videat dubitasse. xij. q. iij. pontifices. ¶ optime facit tex. in ar. i auc. d̄ san. epi. in fi. ¶. ¶ z h̄ p̄senti. z glo. in. d. c. in p̄ntia. in fi. vbi dico. Itē allegat iste tex. vulgariter q̄ nō dz vnū altare discooperiri vt aliud cooperiat. vt dicit vt nō seruiamus vni amico in p̄iudiciū alteri⁹ amici. Nota q̄ p̄benda nō iuste diuisa nō pōt percipi ꝑ alij assignatā ¶ ꝓ diuidente agit ad integrationem tenuit q̄ diuisio licet fieri nō debuerit. vide q̄ d̄ixi in. c. maioꝝ⁹. ſ. eo. z glo. vltima instat hic qualit fiat reintegratio seu de quibus bonis. doc. citā sūt varij. sed colligendo z veritatē annectēdo dic q̄ potest integrari ex bonis cōib⁹ si supsunt. ar. in. c. cuz Ad. de cōsti. Itē ex redditib⁹ superexcrescētibus. vt ibi. tertio ex fructib⁹ p̄bende vacantis dūmodo sufficiat canonico postmodū ibi instituēdo. tex. ē in. c. vacante. ſ. e. vide intelligendus ē iste tex. q̄n p̄ebenda nō esset sufficiens ad integrandam vnaz et quidendū ꝓgrue canonico instituendo.

¶ Venerabilis. Clerici ignobiles z nō eminentis scie ꝓpter hoc nō debēt a p̄bendis repelli etiaz in eccl̄ia q̄ tales admittere nō cōsueuit. h. d. vel sic. Defectus nobilitatis vel eminētis scie non repellit

quē a psecutiõe pbēde etiã in eccl̃ia q̃ nobiles dũtaxat t viros eminẽtis scie recipere psueuit. In pri ma potuit facta narratio. in scõa exceptionis repulsio t cãe cõmissio. ibi nos igit. ¶ Nota primo ibi ad sedẽ aplicam deuoluta. nõ. tex. op. q legatus cardinalis põt cõferre bñficia ad sedem aplicam deuoluta. t hoc clare probat h̄ lra eam nõ cauillando lz alii qui dixerũt mendo oppositũ q hic ppter nullitatem collationis legat⁹ hic petijt gr̃ose a papa cõfirmari sed certe nõ petijt legat⁹ vt validaret collationẽ sed vt eã executioni mandaret. qz ppter potentiã canonicorũ nõ potuit ipe exequi. t de hoc vide bo. gl. q̃ hoc disputat t finaliter tenet in. c. j. de offi. leg. li. vi. t in clc. si de beneficio. in eo. ti. secus dic i beneficijs vacantib⁹ in curia. illa enĩ solus papa cõfert. vt in. c. ij. j. c. ti. lib. vj. t dicunt vacare in curia fm ea que habent in. c. pñti. eo. ti. t li. ¶ No. scõo q eminẽs scia nõ requirit necessario i bñficijs maxime simplicib⁹. t que dicat scia eminẽs. vide pulchre per Inno. in. c. cũ in cunctis. de elec. vbi dicit illam dici eminẽtẽ que sine reuolutiõe librorũ dissoluit difficiles qõnes. vnde h̄ in paucis repit. t ibi vide p eum que dicat mediocris t q̃ sufficiẽs. ¶ No. tertio q nõ valet statutũ qõ viget in multis locis alemanie vt ignobiles nõ admittant in canonicos ecclesiarum cathedraliũ. nã apud deũ nõ est acceptõ psonarũ. vt hic t in. c. nouit. de iudi. nã cũ consuetudo ẽ reprobet h̄ fortius nõ valet statutũ cũ cõsuetudo contra canones sit maioris roboris ẽ statutũ. hinc est q psuetudo alis rõnabilis valet ẽ canones vt in. c. fi. de psue. sed statutum nõ valet. vt in. c. q sup his. de maio. t obe. no. Jo. an. in. c. fi. de offi. archidi. rõnem diuersitatis dixi in. d. c. fi. de cõsue. ¶ Nota q duplex ẽ nobilitas. quedã generis. t in hac sunt laudãdi parentes. vñ alibi. Si nobilis es lauda parentes. ad hoc. c. nũq̃. lvj. di. Alia ẽ nobilitas virtutũ. t ista est nobilitas animi t ponẽda nobilitati generis. vnde pulchre inqt Lice. in inuectiua ẽ Salustiũ. Sancti⁹ ẽ me meis fulgere moribus q̃ maiorũ opinione niti vt sim posteris meis nobilitatis principiũ t virtutis exẽplũ. t ẽ eũdẽ dixit. Qđ deficit in te incipit in me. q̃si volebat inferre q salustius degenerabat genus suũ. sed ipe ppijs virtutibus pstabat suis initiũ nobilitatis. h̄ tñ vbi cõcurrunt duo vincula qz ds est nobilis ex virtutib⁹ parentũ t virtutib⁹ ppijs tũc pfecto ẽ magis honorandus qz duplex decor fulget in eo t parentum t ppijs. licet sit magis cõmendand⁹ is qui ex pauperibus parentib⁹ ort⁹ virtutib⁹ se dedicauit q̃ is qui ex nobili pgenie oriundus fuit. Rõ qz nobilis habuit exemplar nobile suor̃ t occasionẽ maximã vt eẽt virtuosus. h̄ ex paupib⁹ nat⁹ ẽ soli⁹ dei virtute mirabilis. ita apte videt velle tex. in. d. c. nunq̃. lvj. di. ¶ Nota q nobiles t potẽtes nõ sũt respuendi in ecclesia dei cũ ipse christus q̃ est caput ecclesie quosdam nobiles t potẽtes ad ipius regimen elegit vt bartholomeũ t paulũ. potẽtia ẽ t nobilitas nõ degenerãt in dignitatib⁹ ecclesiasticis. nec ẽ rũ pbat hec lra h̄ solũ vult q defectus nobilitatis vl̃ potẽtie nõ repellat. ¶ No. ibi. vir ad culmina dignitatũ q repit culmẽ dignitatis. t sic videt q appellatione dignitatis nõ veniũt ista q̃ sũt dignitatũ culmina. vnde in statuto odioso faciente mentionem de dignitate nõ veniũt epatus. qz sũt dignitatũ culmen. ita dicit glo. sin. in. c. ij. j. eo. ti. li. vj. t sat̃ pbatur hic dũ nõ appellat dignitatẽ h̄ dignitatũ culmẽ. Et no. ex illa dictione vir q repiunt̃ hoies eminentis scie lz cũ difficultate. nã lz q vir sit tñ sit h̄ cũ difficultate. vt i. c. q catheciſmũ. de cogna. spũali. li. vj. ¶ In glo. j. ibi quãtũcũq̃ sit obtenta t antiq̃. nota bñ gl. q psuetudo de qua in tex. ẽ ipprescriptibilis. t intellige respectu defectus nobilitatis t eminentis scie. t hoc iõ qz h̄ ẽ ẽ honestate ecclie apud quã pncipaliter dz cõsiderari vite hs̃ testa⁹. facit. c. cũ decorẽ. s. de vi. t ho. de. ¶ In glo. in. x. liberũ. ibi. h̄ nõ assumit liberũ. h̄ põt dici q etiã si assumebãt libertatẽ pprie p eo q̃ carent libtate nlla orit absurditas qz papa h̄ nõ repulit ista exceptionẽ nec illã ex defectu honestat. tñ itellect⁹ gl. ẽ bon⁹ qz nõ allegassent ad h̄ psuetudinẽ qz de jure cõi nõ ẽ ordinãdus. vt s. de ser. ñ ordi. p totũ. vñ vt dicũt doct. loq̃bãt isti fm vulgare theutonicor̃ q̃ i q̃busdã locis appellãt liberos eos qui nõ sũt alicui dño obnoxij ad aliqđ seruitiũ seu debitũ exhibendũ. facit. s. de obli. ad rõci. c. vno. ¶ In gl. in. x. nõ multos. no. bñ. hanc glo. primo q Paulus t Bartholome⁹ fuerũt nobiles alij xo apli ignobiles. Et ex h̄ infert q oẽs indifferent sũt vocãdi ad regimẽ ecclie dũmodo alis sint sufficientes scie t honeste vite. Quid aũt si in nobili t in plebeio cetera sũt paria q̃s pferend⁹ sit an habeat vel dz hñi respect⁹ ad nobilitatẽ. vide qđ dixi in. c. cõstituti. el. ij. de appel. post Hosti. t i. c. officij. de elec. ¶ Scõo no. ibi ad regimẽ ecclie. q nõ solũ petr⁹ h̄ oẽs apli fuerũt electi ad regimẽ ecclie. vt est h̄ tex. t vide. xxj. di. in nouo. t. xix. di. in. c. ita dñs. Et in fi. gl. nõ soluit ẽ rũ. dic q. c. de multa. nõ dicit q defectus nobilitatis debeat quẽ repellere a promotione h̄ q cũ nobilib⁹ t litteratis dz dispensari i pluralitate bñficior̃. qz habẽt subire plẽs sumptus nam ecclesia dz puidere cuilibz fm eius indigẽtiaz vt plene dixi in. d. c. de multa. ¶ In glo. in. x. eminẽtis. in fi. põdera gl. nã ex eius notes colligere tres qualitates scie. Et quedã ẽ eminẽs t ista necessario nõ requirit in aliqua psona t raro pringit. Scõa ẽ scia mediocris. Tertia ẽ sufficiẽs. vñ mediocris tenet mediũ inter eminẽtẽ t sufficiẽtẽ. t dr sufficiens fm qualitatẽ psone t ipius officij. dz enĩ hre talem sciam p quã sciat regere t gubernare officiũ sibi cõmissũ. t vide p Inno. vbi clari⁹ declarat in. c. cũ in cunctis. de elec. Et peccat cleric⁹ q̃ defectũ patit scientie si inopia nõ excludit eũ a studio litterarũ. vt ibi per Inno. in. d. c. cum in cunctis. t in. c. j. de summa trini. t facit. c. nisi. in fi. de renun.

C Cum olim. Rescriptũ quo mãdatur alicui de beneficio pouideri rectoriã vl̃ dignitatẽ nõ includit vel sic. Si mandat puideri in eccl̃ia non põt de ecclesia puideri. pma ps narrat executoris pcessum. scõo reuocari mandat dicẽs. quare ibi cum igitur. ¶ Nota primo ibi in aliq̃ eccl̃ia q si mãdat puideri

¶ aliqua ecclesia nō includit rectoratus alicui⁹ ecclesie. sed tm̄ debet p̄uideri de beneficio sito in ecclesia. Ex quo collige ⁊ tene menti q̄ aliud ē p̄uidere in ecclesia ⁊ aliud de ecclesia. ⁊ vide bo. gl. que allegat istum tex. in cle. j. j. e. ti. ¶ Nota secūdo ex p̄incipio iuncto fi. q̄ cū mandat̄ p̄uideri de beneficio intelligit de simplici. nam papa in mandato nō adiecit qualitatē simplicitatis sed interp̄tando mādatum suū dicit q̄ iussio videt emanasse p̄ simplici beneficio. ⁊ p̄bat rōne. nam in litteris impetrat̄ ad beneficia debemus facere strictā interp̄tationē. vt in. c. ēquis. de p̄ben. li. vj. Item maior idoneitas requirit̄ in curato ēq̄ in simplici ideo nisi exp̄resse fiat mentio de cura tāq̄ mandato generali nō venit beneficium curatū. tex. est no. in. c. cum in illis. eo. ti. ⁊ li. ¶ Itē nota ibi nostra ferat̄ intentio. ⁊c. q̄ mandatū pape recipit vires a sua intentiōe. semp ergo p̄securanda ē mens p̄incipis. ad hoc. c. cū ad eo. et c. sup litteris. de rescrip. ¶ Nota vltimo casum notabilē ⁊ qui alibi vt credo nō ē ita expressus q̄ sn̄ia excōmunicationis lata a delegato pape vltra comp̄hensa in rescripto delegationis ē ip̄so iure nulla. Et voluerūt quidā sumere ex isto tex. ar. q̄ sn̄ia excōmunicatiōis lata a delegato p̄tra intētionē delegantis est ip̄o iure nulla. Elincē. tamē in. c. ex insinuatione. de rescrip. dixit q̄ q̄stidā volentes facere nouā sectā dixerūt q̄ p̄cessus delegati aut est iniustus aut nullus. si iniustus ēēt cōtra intentionem delegantis ⁊ per p̄ns nullus. ar. hui⁹. c. ℔ profecto illud dictum nec p̄imū nō approbat cōiter a doct. licet vt refert hic dn̄s meus do. car. multi doc. consuluerūt q̄ sn̄ia excōicationis lata a delegato p̄tra intentionē delegātis esset nulla sed nec sibi nec do. An. nec mihi placet hoc dictum. nam de intentiōe delegātis nō est q̄ feratur excōicatio sine monitōe ⁊ tn̄ lata etiā a delegato tenet. vt notat Jnno. in. c. illud. j. de de. excō. mi. vide etiā Jnno. in. c. p̄ illos. ℔. e. vbi dicit q̄ licet sn̄ia excōicationis ferat̄ a delegato sine cāe cognitione nihilominus tenet licet sit iniusta. ⁊ generaliter de p̄cessu executorū iniusto vide p̄ Jnno. in. c. ad aures. de rescrip. vbi tenet illum tenere. vide etiā pulchrū dictū Jnno. i. c. p̄udētiā. de offi. dele. ℔. vbi plus dicit q̄ si delegat⁹ fert sn̄iam ℨ clausulā insertā in rescripto cōcernente instructionē circa merita cāe nihilominus tenet sn̄ia qn̄ regula generalis hz q̄ sn̄ia lata ℨ iuris litigatori valet. vnde op⁹ ē appellare. vt in. c. cū inter. de re iudi. Ad istū tex. dic q̄ excōicatio fuit hic lata excedēdo vires mādati. nā nō habebat ptātem p̄uidendi de rectoria seu dignitate. iō nō potuit cogere ad obseruātiam illius qō nō cadebat sub ptāte sua. ⁊ ad hoc vltimū no. semp hūc tex. ¶ Sed quero quid si mandat̄ p̄uideri in ecclia de beneficio ⁊ in illa ēcclesia vbi dirigit̄ illud mādatum sūt p̄bēde ⁊ alia beneficia minora nūquid possit p̄uideri de p̄bendis. doc. hic cōiter dicūt q̄ nō. ℔ si nō ēent ibi nisi p̄bē de ne mādatū sit frustratoriū poterit p̄uideri de p̄bēda. ar. c. abbate. j. de. ō. sig. Do. car. dicit q̄ non videt eē dn̄a q̄ poterit in p̄imo casu ō p̄benda. nihil allegat. ℔ ego allego ⁊ adduco tex. in. c. p̄ illorū ℨ. eo. vbi simpliciter fuit mādatū vt p̄uideret ō beneficio ⁊ vigore illius mādati fuit p̄uisum de canonicatu ⁊ p̄benda ℔ nihilominus mihi plus placent dicta dōc. q̄ canonia ē lōge honorabilior ēq̄ aliud bn̄ficium simplex. vn̄ canonici dicunt clerici primi gradus ⁊ alij clerici simpliciter beneficiati dicūtur secūdi gradus. vt no. Jnno. in. c. sedes. de rescrip. iō cū in rescripto sit fienda stricta interp̄tatio debemus in dubio intelligere de bn̄ficio minori. ar. hic ⁊ in. c. j. ⁊. ij. de sīl. p̄sby. li. vj. ⁊ in. d. c. ēquis. de p̄ben. li. vj. Nec ob. c. p̄ illos. q̄ ibi fuit mandatū de bn̄ficio cōpetēti. quo casu dicūt hic doc. q̄ cōpetēs intelligit ſm qualitatē persone. vnde si mereatur canonicatū poterit p̄uideri de eo licet in ecclesia sint alia bn̄ficia ⁊ licet ipsi nō allegent tex. ē no. in. d. c. p̄ illos. ¶ Quid aūt si mandat̄ p̄uideri de bn̄ficio p̄bendali vel alio nunqd venit bn̄ficiū curatū. q̄dā cum quib⁹ transit Jo. an. tenēt q̄ sic. p̄ illā dictionē vel alio. quasi voluerit cōp̄hendere bn̄ficium curatū. ℔ moderniores tenēt oppositū ⁊ melius. ⁊ p̄tra hāc sn̄iam antiquor videt tex. rotundus in. d. c. p̄ illos ū vbi dicit q̄ nisi fiat exp̄resse mentio de cura non venit bn̄ficium curatū. Nec ob. dictio alio. nā potius facit p. q̄ regulariter dictio alius facit positiōez eiusdē qualitatis cū p̄cedentib⁹ vt no. i. d. c. sedes. debet ergo intelligi mandatū de bn̄ficio p̄bendali vel alio. s. ūū ℔ curatū nō est sīle. vt i dicto. c. cum in illis. nam maior idoneitas ⁊ maior etas requirunt in bn̄ficio curato ēq̄ in alijs simplicib⁹. vt dix. in. c. sup inordinata. ℨ. eo. ¶ In glo. j. in fi. no. gl. ⁊ suez no. in. c. accepimus. de eta. ⁊ quali. in glo. penul. ⁊ vide qō plene dixi in. c. rodulphus. de rescrip. vbi tenigi an ⁊ qn̄ comitatui veniūt appellatiōe ciuium ⁊ ecōuerso. ⁊ videt tex. de ciuitate. in. c. si ciuitas. de sen. excō. li. vj. vbi etiā habet. Nunqd appellatione ciuitatis veniant suburbia. ⁊ vr q̄ nō nisi p̄uisio faciēs mētionē de ciuitate frustraret effectu suo nisi cōp̄hēderet suburbia. ⁊ i hoc est singularis ille tex. ⁊ i quo i materia odiosa appellatiōe ciuitatis nō solū venit id qō muris claudit ℔ etiaz suburbia. Et ex ℔ crederē q̄ si statutū dictaret q̄ in ciuitate non possit exerceri certa ars ad effectū vt ciues sint itēti alijs artib⁹ q̄ nō poterit exerceri in suburbijs q̄ facili ciues defraudarēt dictā legē adeundo ad suburbia. ⁊ p ℔ facit. c. sup specula. j. de p̄uile. vbi inter dicit ne leges leganť parisius vel in locis vicinis. ¶ In glo. ij. ibi de cōcek. preben. q̄ cūctis adde. lib. vj. ⁊ de materia huius glo. vide tex. ibi ⁊ an executor possit reseruare sibi p̄imā vacaturā vel aliam ⁊ interdicere collatori ordinario ne cōferat. vide hodie tex. i. c. executor. ⁊ i. c. si caplm. de p̄cef. p̄bē. li. vj. ⁊ de executore dato ad p̄pellēdū. vide tex. i. c. si soli. eo. ti. li. vj. p quē tex. reprobēdit opi. hui⁹ gl. i fi.

¶ De clerico egrotāte vel debilitato. ℞ica.

¶ Cōtinuat ad p̄cedētia ℔ ordine. Supra visū est de clericis nō residēnt⁹ ⁊ de p̄bēdis nō p̄ferēdis eis dē. ℔ q̄ dubitari poterat nūquid eis egrotāt⁹ sint p̄uciēt⁹ ecclie subtrahēdi merito post p̄cedentia subijcit istam rubricam.

QUm percussio. Cleric⁹ infirmus integre ꝓcipit ꝓficij sui fructus. h. d. ponit dictum cui⁹ rationē interserit ibi. qz. ¶ Nota primo ibi que ꝓsecta sunt. q in distributionib⁹ faciēdis attendiꝫ cuiuscz ecclesie cōsuetudo. possūt enā canonici inter se statuere vel consuetudinē inducere sup qualitate ꝛ quātitate distributionū ꝛ modo distribuendi a iure tñ nō improbato ꝛ ꝓ hoc bo. glo. in. c. veniens. de ẏbo. sig. li. vj. ꝛ ꝙ Inno. in. c. cum cōsuetudinis. ẽ. de cōsue. ¶ Mo. ibi exemplo deterriti. q clerici nō debēt inhumaniter tractari ne alij terreāt i clericatu. hoc eni videt turbare statū ecclīasticum nedū ꝓsitem ꝫ etiā futuꝝ Et potest adduci hic rō multū no. in ar. q clericus nō debet ꝓuari bñficio suo sine cā etiā ꝓ romanuꝝ pōtificem. nā si exīte infirmitate ꝛ sic impotētia seruiendi nō debet subtrahi bñficū ne ex hoc turbet status ecclie. ꝫ multo fortius vbi nulla subest causa rōnabilis. papa aūt nō ē tolerand⁹ volens turbare statū ecclesiasticū sine cā rōnabili. vt no. dic̄ Inno. in. c. quāto. de cōsue. sed de hoc in disputatōe dicetur pleni⁹. ¶ Mo. ibi militaret ecclie. q quilibet clericus dicit miles dei ꝛ militat in eccl̄ia. ꝓ hoc tex. cū glo. xj. q. j. xpianus. xxiij. q. viij. reprehensibile. Ex q̄ infert q quēadmodū nō valet donatiō facta cōcubine ꝓ militē seculi. vt in. l. ij. C. de donat. inter vi. ꝛ vxō. ita nec donatio facta cōcubine ꝓ clericū cum sit miles celestis ꝛ honorabilior ẽ secularis miles. xcvj. di. in. c. duo sunt. ꝛ ita disputando tenuit Richar. malū. ꝛ sequit̄ Bar. in. l. affectiōis. ff. de dona. ꝛ vide qō no. Jo. an. in. c. de his. j. de sepul. qō bene notabis. ꝓ hoc facit glo. no. q̄ cōiter tenet in l. miles. ff. de re iudi. que vult q sicut ꝓpter debita miles seculi nō tenet cedere bonis nec pōt ꝓueniri vltra ẽ facere pōt ita nec miles dei. de hoc dicā plene in. c. Odoardus. de sol. ꝛ i. c. ij. de pigno. ꝛ vide aliā glo. in sili in. l. stipendia. C. de excep. rei iudi. q̄ dicit q sic̄ stipendia militū nō sūt capienda ꝓ executione sñe sic nec stipendia clericorū. Ex his oībus cōclude notabilē regulā q ꝓuilegia tributa militibus seculi debent obseruari quo ad milites dei. qō intelligo in casib⁹ in quibus subest eadē rō. ar. c. generaliter. xvj. q. j. hoc dico. qz militi seculari nō imputat ignorātia iuris cū habeat vacare armis. l. j. ꝛ qō ibi no. C. de iur. ꝛ fac. igno. ꝛ no. j. q. iij. i. ꝫ notandū. ꝫ militi dei nō ex toto ꝓceret cū ipsi possint intendere scie ꝛ studio lr̄arum. de quo vide qō no. in regula ignorātia. li. vj. ¶ Mo. ibi quecunqz ei si sanus cēt. ꝛc. q clerico egrotāti nihil ē subtrahēdū de his que cōsueuit ꝓcipere in sanitate. infirmitas ꝫ fingit eum residere ꝛ interesse diuinis. ꝛ intelligē hoc q̄n infirmitas ē causa imediata nō deseruiendi naz si ꝓius nō residebat infirmitas supueniēs nō tñ excusat eū. vt dicūt hic doc. ꝛ bñ. ꝛ latius dixi in c. ad audientiam. de cle. nō resi. nā casus supueniens recipit declarationē fm statū ꝓcedētem. vt in c. maiores. j. de bap. ¶ Mo. vltimo ibi exiguitate. q de omni distributione ꝓuentuū ecclesie seu qualiterc̄ūqz occurrentiū dz infirm⁹ habere portionē ꝫ quā solitus erat ꝓcipe tēpore sanitatis quātūcūqz talis portio sit exigua ꝛ modica. ꝛ hodie clari⁹ ꝓui sum ē in distributionib⁹ quotidianis vt egroto nō denegent. de cle. nō resi. c. vno. li. vj. ¶ Sz ẽ hunc tex. facit ꝓncipiū. c. vbi narrat q iste canonic⁹ iuit ꝙsonaliter ad papā. ꝫ nō erat morbo detēctus. Sꝙ poterat eē talis infirmitas q̄ impediebat deseruire ecclie nō aūt ambulare qz forte amiserat officiū linguc. ¶ In glo. fi. ibi pascendi sūt. ꝛc. no. bñ glo. q dñs tenet pascere famulos suos tpe infirmitatis. Sed dubitat nūquid teneat ad oēs impensas forte eni eget magna cura ꝛ diuturna ꝛ in medicis est exponēda magna quātitas pecunie. de hac qōne vide per Bar. in. l. si cū dotē. ꝫ. sin autē. ff. so. mat. ꝛ in. l. in rebus. ff. cōmo. ꝛ ꝓcludit q ad magnas expensas nō tenet. ar. illius. l. in reb⁹. qō intellige ratione famulatus. ꝫ q̄a rōne qz ꝓxim⁹ si ille nō habeat vnde sibi subueniat pōt implorare officiuz iudicis ẽ eum vt sibi subueniat si est soluēdo. ꝛ idem pōt facere paup ẽ quēcūqz diuitē. vide tex. cū glo. no. xlvij. di. nā. c. sicut. facit. c. pasce. lxxxvj. di. ꝛ maxime epi tenent subuenire paupibus ꝛ his q̄ non possunt manib⁹ laborare. lxxxij. di. in. c. j. xij. q. j. i c. videntes. ¶ An autē famulo infirmo debeat salarium. cōiter tenet q nō qz casus cōtingens i personam illius qui locabat opas suas liberat ꝓducto rem a prestatione mercedis. l. si vno. ꝫ. item cū q̄d. ꝛ qō ibi no. ff. locati. ꝛ no. in. d. l. in reb⁹. Ib tñ limita q̄n salariū debet alicui rōe ꝓpe sue dūtaxat sec⁹ autem si dat sibi etiā ex cōtemplatione alioz vt datur ptāti. habet eni soluere suis iudicib⁹ ꝛ alijs famulis de quorū obligatione nō liberat per mortē. vñ cuz heredes defuncti teneant illis soluere ex quo conducti sunt ita ꝛ potest⁹ potest petere salariū ab eo q̄ eū cōduxit. de q̄ dicendū vt plene no. i. l. diē functo. ff. ꝺ offi. assess. ¶ Quid aūt i doctore ꝛ aduocato qui decesserūt nō finita ꝓducta seu cā aduocationis. nunquid eoz heres debeat habere salariū totius tēporis an vero tenet⁹ ꝓ rata seruicij seu tēporis. dic vt no. per glo. ꝛ Bar. j. l. j. ff. de varijs ꝛ extraor. cog. ꝛ vide aliās rōnes Bar. in. d. l. diē functo. ꝛ ad mām vide Inn. i. c. ꝓpter sterilitatē. j. de locato.

ꝓ Resbiterum. Presbyt̄ cui medietas palme cū duobus digitis est abscisa missam nō celebrat sed ceteris sacerdotalibus fungi potest. h. d. primo ꝓhibet ꝛ causam reddit. secūdo permittit ibi. ipsum. ¶ Nota primo bonā regulā ad cognoscenduz an ꝛ q̄n clerico infirmo seu debilitato sit interdicendū officiū sacerdotale vel ipsi⁹ ꝑs. sufficit eni ois causa q̄ reddit ipm debilē ad exercēdū illud officiū vt deformē. nā tūc ꝓpter scādalū ꝛ ꝓmo casu ꝓpter debilitatē est sibi interdicendū illud officiū in loco quo dicte cause seu altera earū cōcurrit. ¶ Nota q sola deformitas sufficit. ꝛ facit ꝓ dicto notabili glo. in. c. siqs. l. di. q̄ dicit q si cleric⁹ ē adeo claudus q nequit ascēdere ad altāre sine baculo nō ē ꝓmittēdus celebrare. sec⁹ q̄n alit eēt claudus. ꝛ vide ad māz qō le.

ꝛ ꝯo.in.c.ij.§.de cor.vitia. ¶ Ultimo no.q̄ deformitas vel debilitas nō reddit clericū irregularez ꝫ tm̄ reddit impotentē ꝛ inhabilem respectu illi⁹ officij in quo p̄dicta ꝓcurrūt. ¶ In gl.j.in fi. de hoc in regula factū legitime.de regu.iur.li.vj.ꝛ dic q̄ casus hic supueniēs nō facit ac si ab initio act⁹ nō valuerit sed solū impedit exercitium quatenus viget impedimentum.ꝛc. ¶ Abbas.

O De rectoribus. Si rector ecclesie sit leprosus dandus est ei coadiutor.h.d.scōa ibi hoc. ¶ Nota p̄mo q̄ morbus lepre ē impedimētū sufficiens vt rectori seu prelato detur coadiutor qui habeat curam aiarum. Nota q̄ iste coadiutor potest dari p̄ inferiorē pape.nam spāle est in episcopis et prelatis superioribus vt eis inuitis nō det coadiutor nisi per romanū pontificē.vt in.c.vno.eo.ti.li.vj. Alijs ergo p̄t superior ꝓpri⁹ coadiutorē deputare arguendo ibi p̄ locū a speciali.ꝛ p̄ hoc tex.in.c.fe.ꝛ.c.fi. ¶ Nota ibi.ecclesias ingredi.ar.do.q̄ leproso p̄t interdici ingressus ecclie cum nō p̄t ingredi sine scandalo aliorū.ꝛ si nota q̄ scandalū ē sufficiens cā q̄ quis priuet iure suo qō ꝓcedit vbi illud sine peccato fieret vel omitti fieri p̄t.vt in.c.ij.de no.ope.nūd. ¶ Nota q̄ clerico ꝓhibetur accessus ad ecclesiā suam propter lepram.nō sic ꝓtingit in coniuge carnali.nam sibi inuito nō est subtrahēda vxor nec ecōtra marit⁹ vxori.j.de cōiu.lepro.p̄ totū. Ex quo potes colligere ar.q̄ fortior ē obligatio inter maritū ꝛ vxorē q̄z inter p̄latum ꝛ ecclesiam. Ex quo videt q̄ vinculū cōiugis carnalis sit fortius q̄z ꝑiugis spūalis. ¶ Ultimo no.q̄ coadiutor dz viuere de facultatib⁹ ecclie ꝛ inde recipere ꝓgruā portionē. ¶ Sed hic surgit q̄ō notabilis ꝛ quotidiana quid si redditus ecclie nō sufficiūt coadiutori ꝛ p̄lato egrotanti.glo.fi.tenet q̄ ē prouidēdū primo coadiutori ꝛ p̄lato infirmo ꝓuidebit eps.alias.lxxxij di.in.§.j.ꝛ.c.j. Illa tamē iura hoc nō probant ꝫ tm̄ faciunt in ar.in eis enim dicit q̄ eps dz prouidere pauperibus ꝛ his qui mal⁹ laborare nō possunt.ꝛ forte ob hoc Elin.tenet ꝫ p̄ p̄riū dicēs q̄ infirmo subueniendū est in loco.xvij.q.ij.in.c. in nullo. ꝫ illō c.nō loquit in hoc casu. Do.car.refert se ꝑsuluisse p̄ hanc glo.ꝛ cōcludit q̄ primo subueniendū ē prelato infirmo ꝛ coadiutori subueniat p̄ eum vel parochianos.motus q̄ prelat⁹ infirmus censetur de seruire.vt in.c.j.§.eo.q̄ ei tanq̄z digniori subueniē dum est. Itē facit tex.in fi.dū cōgruā portionē mādat dari coadiutori ergo p̄lato infirmo relinquūt ceteri prouent⁹ ꝛ sic prelatus infirm⁹ videt hic potior. Sed p̄ hanc scōam ꝑsideratione suam ꝛ cōtra hunc tex.adduco tex.c.se.vbi mādat vt necessaria dūtaxat denē infirmo q̄ reliqua sūt in dispositione coadiutoris. Et ex hoc insurgit aliud dubiū nō tamē hic p̄ doct.videlicet q̄s dz habere dispēsationez reddituū ecclesie.nā iste tex. facit q̄ prelatus infirmus.in ꝓtrariū facit.c.se. Ego sic distinguerem q̄ aut infirmitas impedit administrationē in tēporalibus ꝛ spūalib⁹ ꝛ tūc coadiutor habet administrationē in vtrisq̄z ꝛ debet dare ꝓgruā portionē infirmo ꝛ cōgruā retinere p̄ se ꝛ reliquos fructus ꝓuertere in vtilitatē ecclesie seu dispensare sicut tenetur bonus rector.ꝛ sic potest intelligi tex.sequēs.ꝛ fac c.penul.de cle.nō resi.ꝛ.c.peruenit de aucto.ꝛ qō i materia coadiutoris dicā in.c.fi.aut infirmitas solū reddit impotentē in spūalibus ꝛ tūc cū officium coadiutoris se nō extēdat ad talia prelatus ꝑcipit omnes reddit⁹ ꝛ dabit ꝓgruā portionē coadiutori hoc casu ꝓcedit iste tex.nā pondera q̄ solū dat hic coadiutor cure aiarū. ¶ Quid aūt si reddit⁹ vtrisq̄z nō sufficiant.attingendo p̄cipalē qōnem sat̄ p̄t teneri ex quadā bona eq̄tate vt prelatus infirmus p̄feratur ꝛ ad prouidendū coadiutori cōpellantur parochiani.p hoc vide bonā glo.in sūl. de ꝑse. di. j.in.c.ois xp̄ianus.ꝛ qō no.i.c.de his.j.de ec.edi. in quibus iuribus no.q̄ si p̄sbyter nō p̄t ꝓgrueviere ex redditibus ecclie p̄t parochiani ꝓpelli ad subueniēdū sibi. qō ego intelligo q̄n sacerdos aliter viuere nō p̄t.als aute teneē ꝓpria industria victū querere ꝛ imputandū ē sibi q̄ beneficiū exiguū acceptauit.xcj.di.clericus victū.ꝛ.c.j.de cele. mis.p̄ h̄ facit qō no.doc.in.c.ex p̄sentiū.j.de pig. vbi notabiliter sentiūt doct.ꝛ p̄cipaliter Jo.an.q̄ etiam res ecclesie p̄t prelat⁹ pignorare.p sua sustentatione si aliter viuere nō potest.facit.c.auxilium.xij.q.ij. Et ad decisionē p̄cipalē b̄ facit rō.c.j.§.e.ne alij terreant a clericatu videntes clericos deseri tpe infirmitatis. ¶ In glo.in.x.curā.h̄ glo.colligit arg.q̄ coadiutor sit prelatus. Et p̄t elici ar.q̄ p̄latus dicitur quasi ante latus.i.alijs p̄positus ꝫ iste coadiutor deputat ad curam aiarū exercendā ḡ est p̄latus Sed glo.fi.in fi.colligit ar.in p̄rium.ꝛ potest argumentari hoc modo .coadiutor habet hic soluz vnā portionē ex redditibus ecclie ḡ nō est p̄latus q̄ prelatus habet liberā administrationē oim redditu⁹ vt in.c.cū nobis.i fi.§. ō ele. veritas ē q̄ coadiutor nō est p̄latus sed solū habet exercitiū cure. vñ ius p̄lature ꝛ cura in habitu resident penes infirmū. vt satis probat in.c.vno.§.fi.eo.ti.lib.vj. Itē probat diuersitas vocabuloꝝ.nam si cēt prelatus nō diceretur coadiutor.in.l.si idem.C.de codicil. vbi dic̄ q̄ testamentū ꝛ codicillus nō sūt idē als quare cēnt diuersa vocabula.ꝛ hic nō sunt alia.

T Clanos. Si rector ecclie sit leprosus ab administrationis officio remouet sed de bonis ecclie sustentatur.secūda ibi.dicim⁹. ¶ No. p̄mo ibi dīno iudicio q̄ q̄lib⁹ corporis infirmitas seu morbus ꝓuenit diuino iudicio propt̄ pcā hominū.ad hoc vide qō no.in.c.cū infirmitas.j.de peni.ꝛ remiss.ꝛ ibi dixi. ꝛ in.c.cū ꝑcussio.vij.q.j. ¶ Nota secundo ibi prelationis officio.q̄ rector ecclesie parochialis p̄t dici prelatus.ꝛ in hoc tene menti istum tex. Sepe enim ad hoc.c.soleo allegare.est enim prelatus i foro penitentiali.ꝛ intellige q̄ est prelatus largo sumpto vocabulo.stricto autem non dicit prelatus.vt no. Pau.in de.dudum.de sepul.ꝛ facit qō no.in.c.ij. de iudi.ꝛ ibi dixi.nam ꝓprie habēs iurisdictionē potest dici prelatus.ꝛ facit qō habet in.c.j.de eta. ꝛ quali. ¶ Nota ibi q̄ p̄ scandalo ꝛ abhominatiōe

tē. q̄ propt bonū publicum potest quis remoueri ab ecclesia sua licet nulla causa ex culpa sua puenerit. p hoc qđ no. Inno. in. c. nisi cum pridem. de renunc. ¶ Jo. an. in regula qđ ob gram. de reg. iur. li. vj. in mercu. t hoc notabile ē verū ex se vt ex toto possit remoueri ob hāc cām. sed rōne infirmitatis nō videt hoc pcedere vt ex toto remoueat. ar. hic in fi. t in. c. precedenti. t de hoc. j. cū glo. ¶ Ultimo nota q̄ incidēs in infirmitatē ppetuam sustētādus ē de redditibus ecclesie sue. vnde non debet deseri tpe infirmitatis. Et nota q̄ alimēta sūt sibi exhibēda iuxta facultates ecclie. facit. l. cū alimenta. ff. de alimē. t cib. lega. Jn glo. in. v̄. administratiōis ibi t dandus ē huic coadiutor. t pma opi. videt verior t cōior per. c. s. proxi. qđ loquitur de morbo lepre t tamē solum prouidet de coadiutore. Nec obiste tex. dum dixit eū remouendum ab administrationis officio q̄ debet remoueri quo ad exercitiuz sed ius prelature remanebit penes eum. nā p hanc positionē putabitur infirmo t populo. vt i. c. seqñti in fi. Hosti. tñ distinguebat inter epm t inferiorē plātum vt epo detur coadiutor. vt in. c. se. aliter vero remoueat. ℔ Jo. an. t cōiter alij sequētes tenēt primū dictū indistincte. nā videm⁹ q̄ propter morbuz lepre nō dissoluit matrimoniū carnale licet nō possit ibi putare de coadiutore. multo fortius nō debet dissolui spūale in quo pōt putare q̄ coadiutorem. Itē posset cōtingere q̄ saltē diuino miraculo iste liberaret ab infirmitate t si substituit nō posset remoueri inde remaneret iste priuatus sine culpa sua. Cōclude ergo q̄ adhuc nō potest qs administrare sine scādalo populi. potest tñ retinere ius plātare t tunc putabit p dationē coadiutoris. qñq̄ nō potest retinere etiā ius prelature sine scādalo vt q̄ ē exosus populo ppter delictū forte t sibi imputat t poterit tūc remoueri. ℔ dz superior sibi putare de bono cābio. vt no. dicit Jnno. in. c. nisi cū pdez de renun. t. s. tetigi. t vide ad intellectum hui⁹. c. qđ dixi in precedenti. ¶ potest tñ fm aliā lec. glo. colligi ex tex. alia practica vt infirmo psentiente alius substituatur in totū sed superior decernat egrotanti alimēta q̄diu vixerit. t poterit b̄ fieri sine peccato cū hoc nō procedat ex pactione inter substitutū t egrotantē ℔ ex dispositione iuris t supioris t intelligeq̄ñ infirmitas ē ppetua. de q̄ dicet. j. in. c. fi.

Ex parte. Epō qui ppter morbū incurabilem pastorale officiū exercere nō potest dādus est coadiutor Sūt due partes. scda ibi verum. ¶ Nota primo ibi incurabili morbo. ar. q̄ nō ppter quēlibet morbū dandus est ei coadiutor. ℔ debet eē incurabilis. ad hoc. c. vnicum. eo. ti. li. vj. t no. in. ē. se. ¶ No. scdo ibi. p̄ncipes. tē. q̄ principatus terre t ciues ciuitatis nō possūt prouidere de coadiutore sed possunt supplicare superiori vt superior eis prouideat de plato. ¶ Item nota ibi. nec possis nec debeas. q̄ q̄dam possumus que nō debemus. quedam nō possumus nec debemus. quedam possumus t debemus. nam multa potest papa que facere nō debet cum iudicari ab alio regulariter nō possit. ad ℔ ix. q. iij. c. alior. t. c. nemo. ¶ Nota q̄ metropolitanus nō potest prouidere suffraganeo de coadiutore. spectat enim hoc ad solū papam in epis t superioribus. de quo dic vt habet plene in. c. vno. eo. ti. li. vj. ¶ Ultimo no. q̄ p dationē coadiutoris puidebitur populo t egrotanti. nā puidet populo q̄ habet exercere officiū egrotantis. putabitur infirmo. tuz q̄ coadiuuat cum in officio suo. tum quia nō remouet a prelatura. ¶ Sed hic dubitatur per doc. nunquid electus t cōfirmatus nōdum consecratus sit remouendus ex toto propter morbū incurabilē supuenientē. Vlin. tenuit hic q̄ sic cuz iste adhuc nō habet plenū ius cū resset cōsecrationis munus a quo remoueri potest p exceptionē. vt in. c. sup his. j. de accu. ℔ primum ipse tenuit in. c. fi. ō corpo. vici. motus. per. c. cum in cunctis. s. de elec. in. §. hoc sane. vbi patet q̄ si propter infirmitatem nō pōt quis promoueri ad ordinē requisitum nō debet a beneficio remoueri. Et dicit hic Jo. an. q̄ forte illud dictum intellexit in nō epo istud in epo. t videtur placere do. An. vt iste remoueat. Ego dubito p. c. ij. de transla. pla. vbi dicit q̄ consecratio nō addit ad vinculū cōiugale. vnde ex quo sine culpa promoueri nō potest indignum est vt remoueat. vt in d. §. hoc sane. secus si culpa sua incidisset in infirmitatē. ar. c. j. de eta. t quali. Jn gl. fi. ibi. pastoralis vbi plene habet de coadiutore epi.

Consultationibus. Bre-
uitē. t nō sūmatur. No. q̄ in dignitatib⁹ inferioribus prouidendum est p dationē coadiutorum. t intellige vbi archidi. haberet multa explicare. nā in quibusdā locis multū adiuuat officiuz epi iō appellat oculus epi. i. c. j. de offi. archi. Et vt habeat mā coadiutor ꝝrā post doc. Et primo qd sit coadiutor. Dic q̄ ē is q̄ dat ex cā d iure vl iudicis aucte ad coadiuuandū officiū psidēti Et dr coadiutor a coadiuuando sicut tutor a tuendo t curator a curando. Scdo ꝝrit qualis debet eē coadiutor. dic q̄ debet psiderari officium ad qđ deputatur. si enī deputat in tpalib⁹ tñ tūc dz eē puidus t discretus ita vt tē poralia bñ sciat regere t gubernare. si vō datur in spūalib⁹. puta ad curā aiarū tūc dz hīe sciam p quā sciat plm regere t als sit discretus t honestus. Et in sūma pōt dici q̄ habere dz requisita ad illud officium in quo deputatur coadiutor. ideo si dat regi dz eē magnanim⁹ t potēs put habet in. c. grandi. de sup. neg. pla. li. vj. ¶ Tertio ꝝrit cui⁹ etatis eē debeat. cōiter p̄cludit q̄ dz eē illi⁹ etatis q̄ requirit in administratione illi⁹ officij. vñ si dat curator dz habere. xxv. annos. t videt expssū i. c. nemo de ceps de elec. li. vj. si dat epo dz cōpleuisse. xxx. annū. q̄ hāc etatē dz hīe eps. vt i. c. cū in cunctis. de elec. dicit tñ Jo. an. de h̄ vltimo se dubitare t ita transit. Ego dicerē q̄ aut deputat epo in tpalib⁹ dūtaxat t videt sufficere q̄ habeat. xxv. annos. q̄ illa etas ē pfecta q̄ ad administrationē tpalem. nā in tali etate pōt eē tutor t curator t procurator. l. fi. ō legit. tu. t i. c. q̄ generaliter. de pcu. li. vj. ℔ si deputat in spūalibus tunc posset procedere pmum dictū vt requirat

xx.c.annis.q; illa etas est multum matura que req
ri debet in administratione officij episcopalis cum
multa ardua acturus sit. Et aduerte q; si nō est epi
scopus nō poterit exercere pōtificalia sed iurisditi-
onem eēpalem tm̄. si vero als̄ ē eps̄ poterit hec exer
cere. ar. c. aqua. de cōsecra. eccl'. vel alta. ¶ Quar-
to dubitatur nunquid laicus possit deputari coad
iutor. z cōmuniter tenet̄ q; deputari non potest illi
officio cui preesse noie proprio nō potest sed officio
cuius est capax poterit coadiutor deputari. vñ po-
test cē coadiutor regis vel principis. vt in. d. c. grā-
di. sed nō potest esse coadiutor clericis in spiritualibus
qz laicus spiritualia administrare nō potest. vt
in. c. ij. de iudi. nec in spalibus. q; nō debet cē laic⁹
generalis administrator ecclesie. lxxxix. di. indica-
tum. dixi in. d. c. ij. puto tamē q; papa posset eū de-
putare coadiutorem etiam in spiritualibus. nā po-
test dare laico potestatē excōicandi. vt no. gl. xxxij.
q. j. verum. in. c. bene quidem. xcvj. di. z cōmittere
causam spūalem. vt no. in. d. c. ij. sed ea que cōpe-
tunt soli sacerdoti vt ē cōfectio eucharistie non pōt
papa cōmittere laico. vt dixit glo. no. in. c. puenit.
xcv. di. q; deus hoc cōmisit solis sacerdotib⁹. in. c.
j. in. §. vna. ē. de sacra vnc. vnde licet papa sit solu-
tus legibus suis nō tm̄ est solutus lege diuina. xxv
q. j. in. c. sunt quidā. z vide qō dixi in. c. significasti.
de fo. compe. vbi tetigi nunqd papa teneat̄ p̄fiteri
peccata sua ita vt cōstitutio. c. ois. de peni. z re. eux
liget. ¶ Quinto querit̄ nūquid femina possit depu-
tari masculo vel ecōtra. aut femina femine. Ad pri
mū cōiter tenet̄ q; nō. tum qz femina nō dz se immi
scere cetibus virox. in. c. mulieres. de iudi. lib. vj.
tum quia istud officium est virile qō nō cadit in fe
minā. in. c. dilecti. de arbi. masculus autē nō videt̄
posse deputari femine propter primā rōnem. § fe-
mina femine potest deputari in officio in quo pōt
eē ipsa principalis. vnde monialis pōt deputari in
coadiutricē abbatisse seu prioriste cū possit esse ab-
batissa seu priorissa. nam hoc casu istud officiū nō
ē virile cū cadat in mulierē. ¶ Dubitat̄ z sexto de
religioso nūquid possit deputari coadiutor. z com
muniter videt̄ q; pōt deputari illi officio cui preesse
potest principaliter. sic pōt eē coadiutor epi abbatis
z rectoris curati. Nec ob. si dicat̄ q; hoc officiū non
ē perpetuū. qz mortuo prelato ciuiliter vel natura-
liter est extinctū officium suum. z sic cū nō desinat
eē claustralis z sub obediētia sui abbatis nō videt̄
q; possit p̄moueri cū nō habeat velle § dependet a
volūtate abbatis. xij. q. j. nolo. Jo. an. tm̄ nō ob. te-
net primū z cōiter omnes doc. dant simile. nā vide
mus q; p̄mouent̄ ad vicariatū alicuius epi qō q̄dē
officiū est tēporale. iurta no. in cle. z si principalis.
de rescrip. Est enī hoc officiū curatus z ordinariū.
ad hoc. c. ex frequētib⁹. j. ti. pr. Nec ob. p̄m eū obie
ctum cōtēplātiōis. nā tolerant̄ propt̄ bonū publicū
seu mai⁹ bonū. nā ociū monachale nō ē p̄ferendus
necessitati eccl'ie. vt dicit tex. xvj. q. j. c. vos. z. c. qui
ve re. Nec obstat defect⁹ p̄prie volūtatis qz suppleb
p licētiā sui superioris. z p hoc optime facit tex. i. c. ij.
de testa. li. vj. vbi deputat̄ executor testamenti cuj
licentia sui superioris. illi autē officio cui preesse nō
pōt p̄incipaliter nō pōt coadiutor deputari. ¶ Ulti
mo quero q; quē debet deputari coadiutor. cōmu-
niter tenet̄ q; in epis z superiorib⁹ deputatio spectat
solū ad papā. z hō ē clarū. vt p; in. c. vno. palle. In
alijs citra eēm spectat ad eū qui pōt platū inuitum
destituere seu ipius cessionē admittere. nā quēad-
modū solus papa depōit epos z superiores ita z ipe
solus coadiutorē dare pōt. secus in alijs cuz possit
destitui per alios citra papā. Sed no. qz doc. sentiu-
unt ex his verbis q; si collatio beneficij spectat ad p̄
latuz inferiorē eēo. q; datio coadiutoris pertinebit
ad eēm. qz habēs collationē tm̄ non pōt inuitū de
stituere nec admittere renūciationē. iurta no. i cle.
vnica. de renun. z intellige nisi beneficiū illud ple-
no iure eē subiectū illi prelato inferiori. nam tunc
ille est quasi eps̄ respectu illius beneficij. vt i. c. vni-
co. de capel. mo. li. vj.

¶ De institutionibus. ¶ Rica.

¶ Cōtinuat̄ ad precedentia. Supra visum ē de col
latione p̄bendax § qz parū ē p̄ferre nisi sequat̄ insti
tutio. iō subijcit hec rubrica de institutionib⁹. vl' ali
ter z sic. Quia dubitari posset ad quē p̄tinet colla-
tio seu institutio p̄bendax z bñficiorū iō post rubri
cam de prebendis subijcit hanc rubricam.

In amplus Mume
rus cle
ricorū debet institui in ecclesijs col
legiatis p̄m facultatē ipsaruz. h. d.
¶ Nota primo q; i ecclesijs vbi nu
merus nō est determinat⁹ succedit
quedā iuris determinatio vt tot recipiant̄ q̄t p̄nt si
ne penuria ex redditibus ecclesie sustentari. z tene
menti istū tex. qz quotidie allegatur. Et collige bo
nā practicā p̄ prelatos qui intuitu auaricie nolunt
instituere multos monachos vl' clericos i ecclesia.
Mā p̄nt cōpelli p superiores eorum. vt tot ponant
quot p̄nt de reddit⁹ ecclesie sustētari. Et non tra-
das obliuioni hō z intellige q; etiā habeat̄ respectus
ad alia onera ecclesie. nā ex reddit⁹ ecclesie nō so-
lū clerici sunt pascendi § ipsa eccl'ia est reparanda
z hospitalitas solita tenēda in. c. pastoralis. de his
que fi. a prela. z in. c. de monachis. ē. de p̄ben. cum
si. ¶ Nota secūdo ar. q; a pellatione clericorum seu
ecclesiarum nō veniūt monachi seu ipsorum mona-
steria qō verum est in stricta significatione al's sec⁹
vide glo. in. c. ij. de supplen. ne. prela. ¶ Mo. ibi als̄
q; penuria. satis enī est q; sine penuria ibi esse p̄nt
hz nō cōmode. nam sepe pōt q̄s sine penuria viue-
re cū. xl. florenis § nō cōmode. vide ad hō bo. gl. i. c
j. de statu reg. li. vj. in fi. z hodie ibi determinatur
i monasterijs monialiū vt nō teneat receptio facta
vltra q̄s sup̄etāt facultates monasterij. ¶ Ultimo
potes colligere exceptionem proponēdam contra
impetrantem in ecclesijs non numeratis vt qz red-
ditus ecclesie non sufficiunt ad tantū numer sup-
portādū. z facit. c. fi. de p̄sum. ¶ In glo. ibi a nume
ro cōsueto. Aduerte nā hec gl. p̄cedit i eccl'ia in q̄ē

certus numerus canonicoꝝ quo casu propt modicũ augmentũ non debet alterari numerus. ꝛ dicit Tlin. q augmentũ tenet diuidere in alias p̃bẽdas Do. An. dicit q cedit cõi mense. Sed tu cõsidera q q̃ augmentant redditus prebendarum distinctarum ꝛ tũc augmẽtum cedit prebẽde que augmẽtatur. iuxta no. in. c. cum. Ab. de constitut. q̃ p̃bende nõ sunt distincte sed omnia bona sũt cõmunia ꝛ in fine anni redditus diuidunt inter canonicos ꝛ tunc procedit dictum Tlincẽ. quãdoq; ultra prebendas distinctas augmẽtant cõia bona capituli ꝛ procedit dictum do. An. sed in casu. c. nostri tot sunt ponendi quot cõgrue possũt sustẽtari. naz iste tex. loquit in ecclesia nõ numerata. vñ tunc aduertendũ q vbi reddit⁹ multũ excrescũt, potest numerus ꝓsuetus augmẽtari. vt in glo. nõ tamen est fractus ipso iure. vt in. c. fi. de. ẋbo. sig. ꝛ dic vt plene no. in. d. c. cum. Ab.

Ecclesia. Laici in canonicos non possunt institui Primo decisse narrat factũ. secũdo ꝓuidet. ibi cum laici. ¶ Nota primo ibi instituere curastis q alius citra papã potest statuere numer̃ canonicorum in ecclesia quis autẽ hoc facere possit? Inn. hic dicit q in ecclesijs cathedralibus hoc pertinet p̃cipaliter ad ep̃m sed in alijs collegiatis inferioꝛib⁹ p̃tinet ad clericos illius ecclesie. fatet tamen q si male instituerũt ep̃s poterit corrigere. ꝛ ita transeunt cõiter doctores. sed mihi hec dicta nõ placent indistincte. nã cum statuere numerũ in ecclesia sit dare nouũ statutũ ipsi ecclesie dicerẽ q ecclesia inferioꝛ nõ potest facere tale statutum sine cõsensu sui ep̃i. nam ꝛ ipsemet Inno. alibi voluit q clerici inferiores nõ possunt facere statuta sine cõsensu ep̃i propter cõionem que est inter ep̃m ꝛ ip̃as ecclesias. nã ep̃s est prelatus saltẽ mediatus cuiuslibet ecclesie inferioris sue diocesis ꝛ per eum gubernande sunt ecclesie. x. q. j. in. c. regẽda. ꝛ. c. nouerint. ꝛ hoc voluit notabiliter Inno. in. c. requisisti. j. de testa. ꝛ. s. de cõsti. in. c. cum accessissent. ꝛ notabis hoc dictuz bene. Crederẽ tñ hoc dictũ restringẽdũ ad statuta sup arduis negocijs. nã sup tãgẽtib⁹ ip̃os clericos dũtaxat ꝛ ñ statutũ ecclesie soli clerici ẽt ecclie cathedral̃ statuẽ poterũt sine licẽtia ep̃i. ad ĥ bo. gl. i. c. cõstitutionem in verbo statutũ de ẋbo. sig. lib. vj. ꝛ p Inno. in. c. cũ consuetudinis. de cõsue. Itẽ in alio nõ placet dictum Inno. hic vt solus ep̃s possit statuere numerũ canonicorum in ecclesia. nam puto requirẽdum cõsensum seu saltẽ cõsiliũ canonicorũ nam regulariter ep̃s nõ statuit sine cõsilio canonicorũ. vt no. Jo. an. c. j. de cõsti. li. vj. facit. xv. q. vij. ep̃s nullius. ꝛ vide Inno. in. c. nouit. de his que fiunt a pre. vbi tradit regulam mẽti cõmendandam q ardua nõ explicat episcopus sine cõsensu canonicorum sed in alijs nõ arduis sufficit cõsilium. ad p̃dicta facit in ar. illud. c. nouit. cum. c. quãto. e. ti. ꝛ c. pastoralis. de dona. ꝛ cle. si vna. de rebus eccle. nõ alie. q̃nimo certo casu quãdo vult statuere sup iuribus pertinentibus ad clericos inferiores debz ipos dericos saltẽ vocare. vt no. ipsemet Inno. in c. vestra. de locato. ¶ Nota secũdo ex tex. q ius q̃ nonie nõ cadit in laicum licet ĝ possit laicus prebẽdari nõ tñ potest canonicari qz prebenda consistit in tẽporalitate. vt no. in. c. cum. Ab. de cõsti. dixi in c. maioꝛibus. s. de p̃ben. Jus vero canonie ꝓsistit in spũalitate que nõ cadit in laicũ. vt in. c. causam. de prescrip. in. c. massana. de elec. cũ si. ¶ Nota ibi per ecclesiasticos ordines q in p̃mouẽdo ad canonicatum nõ est a iure requisitus certus ordo. satis eni est q sit clericꝰ. solum eni in iure habemꝰ exp̃ssũ q si nõ ẽ subdiaconꝰ nõ potest interesse capitulo. vt in de. vt hi q. de eta. ꝛ quali. credo tñ q ꝑm indigentiam ecclesie ꝛ dispositionez superioꝛis debet postea p̃moueri ad ordines maioꝛes. nã ecclesia collegiata indiget ad sui regimẽ presbyteris diaconis subdiaconis ꝛ inferioꝛibus ordinibus. ꝛ ad hos ordines fiet p̃motio modo p̃dicto ꝛ ꝓpterea credo q̃ iure nõ prefigat certus ordo ipsis canonicis. ꝛ propter hoc forte ĥ lr̃a loquit generaliter dũ dicẽ p ecclesiasticos ordines ꝛgrue seruiat. ad hoc qõ le. ꝛ no. in. c. queris. de et. ꝛ quali. Et ob hãc causam forte in quibusdam ecclesijs sũt prebende presbyterales diaconales subdiaconales. ad hoc. c. ei cui. ꝛ. c. cui de preben. li. vj. ꝛ hec notabis. Sed qr. s. visũ est q ius canonie nõ cadit in laicum quid dicendum ẽ in iure monachatus? Inno. dicit q tale ius bñ cadit in laicum quod nor. potest ergo quis esse verus monachus ꝛ laicus. ꝛ sic nõ solum laici possunt eẽ conuersi sed etiam monachi. nam antiquitus non erant clerici et nihilominus erant monachi. vt in. l generaliter. C. de epi. ꝛ cle. ꝛ. xvj. q. j. generaliter. Et ꝛz illũ statũ itelligit. c. a subdiacono. xciij. di. Et ex ĥ inferr fm Inn. q laici monachi p̃nt interesse singulis tractatib⁹ monasterij vna cũ alijs qui sũt clerici in electionib⁹ tñ p̃nt interesse si ẽ ꝓsuetudo. Nec ob. c. massana. ꝛ. c. sacrosancta. de elec. vbi dr q laici nõ p̃nt interesse electioni. idẽ etiã de ꝓsuetudine qr illud ꝓcedit i laici habitu ꝛ pfessiõe. ĥ si quersi si p̃nt dici oĩno laici. sũt eni religiose psone. ar. in. c. nõ dubiũ de sen. ex. ꝛ. xij. q. ij. duo sunt genera. et no. ĥ glo. Et nota bene hãc limitationem ad iura que dicunt q laici non p̃scribũt illa spũalia debet intelligi in laicis habitu ꝛ pfessione nõ in cõuersis. ꝛ hodie vide p predictis tex. cuz glo. in. c. ex eo in fi. de elec. li. vj. ꝛ puto q vbi eẽt collegiũ dũtaxat laicorũ quersoꝝ tũc etiã citra ꝓsuetudinẽ habent ius eligẽdi p̃latos eoꝝ vt faciũt isti hospitalarij. p hoc. c. cuz olim. s. de arbitris. vbi videt exp̃ssum. sed in loco vbi sũt quersi ꝛ clerici tũc quersi nõ intererũt actib⁹ spũalibus. per dictũ. c. ex eo. sed in alijs debẽt interesse vna cuz clericis per supradicta. Nec ob. de. vt hi q. qz ꝓcedit in his q̃ sũt mancipati diuinis officijs secz vt qz deseruiũt p ordines ecclasticos. illi eni nõ habẽt vocẽ nisi sint subdiaconi sec⁹ in his q̃ intrant vt sint quersi. vt notabiliter sentit glo. quã no. pro istis monasterijs i quib⁹ aliq̃ sũt clerici ꝛ aliq̃ laici. In gl. fi. ibi de laicis pfessiõe ꝛ habitu. no. gl. vsq; ad fi. ꝛ vult hec gl. q laicus quersus ecclie possit eẽ canonicus ãnteq; recipiat ordinem. Sriũ sentit hic Inno. ꝛ videt ĥ sequi doc. ꝛ certe p hac opi. ꝓtra.

vidēt ista lra vbi dicit q̄ dz eē talis q̄ deseruiat per ecclesiasticos ordines. tē. g̃ oportet q̄ sit ordinatus anteq̄ fiat canonic⁹. t facit hec lra q̄ puersi nō ordinati nō censent idonei ad seruiendū ecclesijs in diuinis. Itē collige ex hoc t ex lra q̄ canonici tenent residere t seruire eccle p ordines ecclīasticos.

EX frequentibus. Institutio beneficiorū spectat ad eps vel eoz officiales. h d. primo abusio. scdo refrenatio. ibi. vñ. tertio pape confirmatio. ibi. nos. ¶ No. pmo q̄ institutio p̄ beneficijs ecclīasticis ptinet de iure cōi ad epm. vt hic t in. c. cū ex iniuncto. j. de here. t facit contra opi. Jo. an. in. c. q̄q̄. de lec. li. vj. t in. c. cuz in cunctis eo. ti. vbi dicit q̄ collatio seu institutio nō est ppie iuris epalis cum multi habeant collationē seu institutionem nō epi. nam certe hic vides oppositum et q̄ inferiores q̄ncq̄ habeant procedit de iure speciali. ad hoc. xvj. q. vij. omnes basilice. ¶ Item no. q̄ nō valet cōsuetudo vt būficia ecclesiastica recipiant a nō epis. sed intelligo istum tex. q̄n superiores legitime nō prescripserūt. nam ijs cōferentibus pscribitur per inferiorem. ad hoc. c. auditis. t. c. cum olim. de prescrip. licet dubitetur de institutione quo ad curam populi nunquid illa possit pscribi. de quo no. in. c. cum satis. de offi. archi. Nec ob. q̄ si dicatur q̄ cum iste tex. loquit de psuetudine dz intelligi de pscriptione. iuxta no. in. c. cumana. de elec. dico enī q̄ iste tex. solū reprobat psuetudinē vt beneficia recipiantur a nō habētib⁹ ptātem. ¶ No. vlterius q̄ archieps pōt in tota sua puincia exercere iurisditionē tollendo prauā cōsuetudinē t fulminare excō municationē in eā seruātes. qđ etiā sentit. h Inno. t nō tradas obliuioni hoc dictū q̄ limitat no. in. c. pastoralis. de offi. ordi. Est enī iste casus in quo archieps exercet iurisditionē in dioceſi suffraganeorum suoz. Et vide glo. que h̄ sentit. ix. q. iij. in sūma. Si g̃ eps est negligens in tollendo prauā psuetudinē pōt archieps suā jurisditionem exercere. Itē nota superiorē posse statutū suuz fulminare excōicationē ipso facto contra tenentes beneficia sine legitimo titulo. sic potest inferior augere penam iuris in statu⁹ suo. t p hoc tex. in. c. vt alarū de cōsti. li. vj. vide gl. in cle. ne romani. de ele. t plene per Jo. an. i. c. fi. ō offi. archipre. ¶ Ultimo no. t tenebis semp menti q̄ nullibi credo ita fore exp̄ssum q̄ a snia excōicationis lata p statutuz archiepi seu epi potest ppius eps excōicatū absoluere pri⁹ satisfactione pmissa. vnde necesse nō ē pro absolutione ire ad illum qui statutū edidit. h̄ probat h̄ littera sic inducēdo. nā solus archieps hic excōicationē ptulit t tñ papa mandat oībus suffraganeis vt illā nō relaxent nisi satisfactione pmissa g̃ possūt absoluere licet ipsi nō excōicauerit sed eoz superior. t h̄ tenet Jo. an⁹. hic t in. c. graue. de pben. Et Archi. xvij. di. sup sūma. nā nō debet eē maioris potentie canon inferioris q̄ pape. ꝑ a snia canonis pape potest quilibet eps ppium subditū absoluere si papa sibi nō reseruauit absolutionē. vt tū. t. nup. de sen. excō. g̃ fortius idē dicendum in sententia canonis inferioris. sec⁹ dic in snia lata ab hoie. i. nō p viam statuti q̄ ab illa nō absoluit nisi qui cam tulit vl superior. ad hoc facit. c. pastoralis. ij. rūso. ō offi. oz. t. c. cū ab ecclīarum. eo. ti. tenuj in dicto. c. graue. t sic reperio Jo. an. hic tenere. t ex his notabis duas bonas regulas in materia excōmucatiōis. ¶ In glo. in verbo officialiū. no. glo. iuncto tex. q̄ vicarius epi pōt ex officio suo instituere. t alibi nō ita bñ pbat. cōtra hoc facit. c. fi. de offi. vica. li. vj. vbi dicitur q̄ nisi sibi expresse cōmittat nō potest beneficia pferre. So. illud. c. loquit in collatione istud in institutione. nā licet collatio t institutio sepe sumātur p eodē tamē in veritate inter se differūt. vt dicā latius in. c. se. nā ppie institutio fit de presentato per patronū t sic est quedā collatio nō libera q̄ ex quo psitatus est idoneus. dz instituj p superiorē. xvj. q. vij. decernim⁹. j. de iurepa. c. nobis. sed collatio est libera. qñ. s. sine psitatione alicui⁹ superior quidet alicui de beneficio. ista enī cū sit quedā donatio nō transit in vicariū q̄ nō est verisimile q̄ in generali cōcessione transeant ea que in specie nō eēt q̄s concessurus. vt in. d. c. fi. ꝑ instituere ē necessitatis nec exercet aliqua liberalitas merito ista in generali cōcessione transit in vicariū. Simile videmus q̄ ius instituendi transit in capitulū sede vacāte. in. c. cuz olim. de maio. t obe. ꝑ nō sic ius pferendi. i. c. vnico. ne sede vacā. li. vj. Et h̄ cōiter tenet ió nō insisto posset tñ cauillari littera vt intelligat de illis officialibus quib⁹ h̄ fuit specifice cōmissuz p hoc restatiuū qui qđ habet restringere ad pcedentia. iuxta nō. p Bar. in. l. omnes populi. ff. de iusticia t iure. t per Cal. in. c. fi. de cle. nō resi. ¶ In glo. in. d. recipiūt ibi de iurepa. preterea. dic latius vt ibi dicet. Ibi de cōsensu capituli. melius diceret de cōsilio. q̄ sic dicit tex. quē gl. allegat. s. c. nouit. ¶ In ea. in fi. dic vt dixi. ꝑ. q̄ regularit institutio ptinet ad epm ꝑ de iure speciali i certi būficijs q̄ncq̄ pertinet institutio ad inferiorem. vide bo. glo. in. c. q̄q̄. de elec. li. vj. ¶ In glo. in. d. officio. ibi legatiōis. glo. hoc adiecit metu ꝛ̄ij si opponeret de. c. pastoralis. de offi. oz. vbi dicit q̄ archieps nisi i casibus a iure exp̄ssis nō habet iurisditionē in subditos suffraganeoruz suoz. tñ hic excōicauit seu excōmunicationē protulit in oēs de prouincia sua. Glo. soluit q̄ fecit tanq̄ legatus. nā archieps cometens est legatus in puincia sua ex antiquo priuilegio. sed cōtra hoc facit. q̄ tex. solū se refert ad dignitatē archiepalem. Inn. t alij doc. ponūt alias solutiōes. Et pmo q̄ h̄ potuit facē tanq̄ metropolitanus rōne notorietatis. nā notoria crīa subditoz sui suffraganei pt archieps punire. vt in. c. romana. ꝑ. notoria. de cēsi. li. vj. Et nota bñ hūc casū q̄ extendit illum tex. nam ibi loquit q̄n archieps visitat t tñ doc. cōiter h̄ sentiūt q̄ rōne notorietatis delicti pt in sua dioceſi exīs delinquentes sua snia afficere. Sc̄da solutio q̄ propē negligētiam suffraganeorum in extirpādo prauā psuetudinē archieps succedit in iurisditione. Et no. hunc casum generalē vt sola negligētia epi deferat iurisditionē in archiepm. t h̄ tenuit gl. in. d. c. pastoral. aliter tamē ibi tenui. Tertia solutio t nōbilior ē q̄

in cōcernentib⁹ totā ꝓuinciam potest archiepūs iurisditionem exercere etiā in subditos suffraganeorum. nam hic inoleuerat ꝓsuetudo in tota ꝓuincia vt clerici rēciperent beneficia ab alijs q̄ ab epīs. et hoc dictum no. ꝛ vide qō. §. dixi. ¶ In glo. penul. ibi. tales excusat. Ex hoc dicto gl. iunctis dicti docto. potes colligere q̄ habens beneficium sine titulo legitimo iusto errore ductus nō tenetur ad restitutionem fructuū. secus vbi ignorantia fuit crassa ꝛ vide quod dixi in. c. dilecto. de ꝓben. ꝛ in. c. grauis. de resti. spoli. ¶ In glo. fi. in fi. vult ergo gl. q̄ regulariter nō potest inferior absoluere a sentētia excōmunicatiōis quā papa cōfirmauit quasi absolutio sibi reseruet̄ p cōfirmationē. sed dic plenī⁹ cō ꝑhendēdo mentē doc. q̄ aut sentētia ꝓfirmata fuit lata ab homine. i. nō per viam statuti. ꝛ tūc ꝓcedit dictū glo. nā p cōfirmationē assequit̄ vires ac si fuisset lata ab ipso ꝓfirmante. q̄ omnia nostra facim⁹ cē. vt in. c. si apostolice. de ꝓbend. li. vj. nam si papa tulisset sententiam nemo potest ab illa absoluere. ar. in. d. c. pastoralis. § si ſnia fuit lata p statutū tunc ꝓfirmatio nō tollit ptātem alijs superioribus absoluendi q̄ statutū inferioris cōfirmatū per papaz nō dz eē maioris roboris q̄ statutū pape. § a ſnia lata per statutū pape possūt epi absoluere. vt in. d. c. nup. ergo fortius a ſsia lata p statutū ꝓfirmatum qō no. ꝛ faciunt hec ad intellectum illius. c. nup.

Auctoritate. Ultra facultates si debet quis instituī i vltris clericis ecclesie. h. d. ¶ Nota ꝓmo q̄ in ecclesijs in quibus numer⁹ canonicoꝝ nō est determinat⁹ nō tenent canonici aliquē recipere ad mādatū cuiuscūq; vltra q̄s facultates ecclie supetant. Et videt ex verbo statuim⁹. ar. q̄ legatus etiaz cardinalis nō possit ſnpza hoc ius disponere q̄n non potest venire cōtra statutū pape in ꝓiudiciū ꝓuinciarum ꝓsonaꝝ maxime nō existentē cā rōnabili. ar. cle. ne romani. de elec. facit qō no. glo. in. c. dilecti. §. co. ꝛ p glo. in. c. fi. de here. li. vj. ¶ Nota secundo q̄ clerici licite viuūt ex redditibus ecclesie q̄s nō cognoscūt eē in ecclesijs sine stipendijs. ¶ Vltimo no. ibi vel inuitis. ar. opti. ex tex. p istis qui recipiunt sine ꝓbendis. de quib⁹ dixi in. c. dilecti. §. e. ¶ In glo. ij. in fi. no. ex glo. q̄ p inuestituram ꝓprie sumptam transfert̄ possessio rei de qua fit inuestitura. nec glo. sentit cōtrarium in fi. sed illa pars vltima p cedit quādo inuestitura sumit̄ ꝓ collatione ꝛ sic p iuris translatione. ꝛ ō hac materia vide per Dy. in regula ꝓma de reg. jur. li. vj. ꝛ Jo. an. p⁹ Dy. hic dicit q̄ institutio est iuris alicuius beneficij trāslatio. Inuestitura ē quasi confirmatio ipius iuris. Inductio autē in possessionez ē executio. Sz fm h̄ dicta nō est dīa inter institutionē ꝛ collationez cū tū ista differūt inter se. vt patet i. c. cū in illis. de ꝓben. li. vj. Ideo expediendo hanc materiā latius ꝛ clarius q̄s ꝓsequant doc. aduertendū q̄ in iure habemus multa vocabula. nā ꝓmo repit̄ electio ꝓsentatio ꝓfirmatio institutio collatio ꝛ inuestitura. Electio ꝓprie ē quādo canonici alicuius ecclie eligunt prelatū. ꝛ de hac elec. habetur. §. de elec. in. c. j. ꝛ per totum. ꝛ q̄ ius transferat̄ ex electione. vide glo. no. in. c. quāto. lxiij. di. ꝛ plene tetigi in. c. trāsmissam. de elec. Presentatō vero ꝓprie ad patronum pertinet. vt. j. de iurepa. per totum. nec transfertur aliq̄ ius spūale ex ꝓsentatione sed presentatus si est idoneus debet institui per superiorē. xvij. q. vij. decernimus. Cōfirmatio vero ꝓprie fit ō electione. nam q̄ ius est translatum per electionē nō est necesse q̄ superior cōferat vel instituat § q̄ tm̄ cōfirmet electionē iam factā. vt in. c. nihil. §. de elec. Institutio vero est triplex. ꝓprie autē sumit̄ i iure p translatione iuris nō libera a ſupiore facta q̄s scz presentatus per patronū instituit. nam ibi trāsfert̄ ius plenum cū patronus nullū ius spūale trāstulerit sed est illa translatio non libera. q̄ superior velit nolit tenet̄ illud ius ꝓferre in pūtatū ex quo ē idoneus. ꝛ in hoc institutio differt a collatiōe. quia collatio ꝓprie ē iuris translatio libera q̄ habens collationē beneficij nō tenet̄ cōferre isti vel illi sed libere cui vult dūmō sit idone⁹. vt in. c. relatū. §. de ꝓben. iō ius instituendi ꝓfirmādi transit i capl̄m sede vacante. vt in. c. j. de ſnsti. li. vj. ꝛ in. c. cū olim. de maio. ꝛ obe. sed ius libere cōferendi nō transit i capl̄m si collatio spectabat ad solum epm̄. vt in. c. vno. ne se. va. li. vj. q̄n̄q; institutio capitur p collatione libera. ad hoc. c. §. ꝓxi. q̄n̄q; vero capit̄ p institutione auctoizabili que fit quo ad curā ꝓpūtū. vt si collatio bñficij spectat ad inferiorē p cura ꝓpū nō exempti recurrit̄ ad epm̄. vt i. c. vno. de capel. mo. li. vj. q̄n̄q; institutio capit̄ p inductione in possessionē ꝛ ista ptinet ad archidiaconū de iure cōi. nam post translatum ius in beneficiato archidiacon⁹ hz inducere illū in possessionē corporalē. vt in. c. ad h̄ ꝛ. c. vt nostruz. de offi. archi. Quid autē si collatio patet ex predictis ꝛ idem patet in quo differt ab institutione. Inuestitura aūt q̄n̄q; vt dicit glo. sumit̄ p institutione corporali. q̄n̄q; p collatione. Sz aduerte latius q̄n̄q; prius nulla p̄cedēte collatione fit inuestitura q̄ dicit supior capiēdo forte anulū vel biretū inuestito te de tali bñficio ꝛ tunc talis inuestitura idem ē ꝓprie qō collatio. q̄ satis opat ex q̄ trāsfert ius i inuestituz. vt no. Jo. an. i. c. ex transmissa de elec. q̄n̄q; prius p̄cessit collatio vel institutio seu ꝓfirmatio ꝛ subsequit̄ inuestitura. puta p anulū biretū vel quid simile ꝛ tunc si fit in absentia rei de q̄ inuestitura est. tunc illa inuestitura est quasi confirmatio iuris p̄cedentis ꝛ relinquere quasi beneficiū in suis manib⁹. nā videt̄ supior q̄tū in eo ſē illō bñficiū inuestitū transferre. vñ poterit apprehēdere possessionē ꝓpria auctē § p b̄ nō transfert̄ possessio corpalis q̄ requirit̄ in apprehensiōe ipm̄ corpus nisi aliud habeat ꝓsuetudo. iuxta ea q̄ habent̄ i. c. ij. de ꝓsue. ꝛ p Inno. in. c. in lris. ō resti. spo. § si fit in pūtia bñficij ꝛ nullus alius ē in possessione illi⁹ tūc p inuestituram transfert̄ possessio corporalis. ar. in. l. q̄ meo. ff. de acq. pos. ꝛ no. in. d. c. ex trāsmissa ꝛ in. d. c. ij. Et p hoc reducas gl. que videt̄ ꝓrarie ad ꝓcordiā. nā quedā dicūt q̄ p inuestituram transfertur possessio quedā q̄ nō. ꝛ habes ꝓpriū significatuz horū verborū. ¶ In glo. in fi. § ꝑ hāc glo. facit tex.

in.c.j.§.e. vbi fuit phibitū in concilio generali ne plures suscipiant̄ ꝫ sustentari possint ex redditib⁹ ecclesie. Et ideo dicit hic Hof. q̄ poterūt isti recipere vltra facultatem quādo poterunt sustentari saltem partius viuendo. secus si cogerēt̄ mendicare qđ satis placet. ⁊ vide qđ dixi in.c. dilectus. el.j.§. de p̄ben. vbi tenigi. Munquid capitulū possit recipere multitudinē vltra numerū p̄bendar̄. ⁊ i monialibus vide qđ hodie est decretū. in.c. vnico de statu. regu. li.vj. ⁊ intellige istam glo. ⁊ tex. in ecclesia vbi nō est numerus determinatus canonicorū sed fiunt ꝓsitiones de redditibus p̄m numerū canonicorū. alꝫ vbi eēt numerus nō hꝫ locū receptio defectus facultatum. q̄r anteꝫ numer⁹ restringat̄ debet numerus adimpleri. vt in.c.ij.§.eo.

¶ Hꝺecorem. Cum in ecclesijs oportet extraneos instituī nō debēt instituī clerici certe originis tm̄ ꝫ vndecūq̄ sint dum tm̄ sint idonei. ¶ Primo ponit excessum patriarche. scōo illū corrigi mādat ⁊ nō parēti cōminat̄. sc̄ūdo ibi. quo circa. Nota q̄ collatio bñficiorū nō ꝓsit oino in mera potestate superioris. nam de ea distribuere dꝫ sicut bon⁹ paterfamilias nō habēdo apud se acceptionē p̄sonar̄ licet ergo valeat collatio aliter facta superior tm̄ peccat qui nō habet apud se iudicūm rōnis. facit.c. graue.§.ō p̄ben. ⁊ sic limita ea que habent̄ in.c. relatū §. de p̄ben. ¶ No. secūdo ibi. maxime in maiori. q̄ in ecclesia cathedrali debēt instituī idoneiores clerici q̄ꝫ in alijs. quoniā habent multa ardua explicare cum ep̄is ⁊ faciunt vnū corpus cuꝫ eis. in.c. nouit. ⁊ in.c. quanto. j. de his que fi. a pla. ¶ Et nota q̄ pōt appellari ecclia cathedralis ecclia maior. vnō licet inter ecclesias nō possit dici maioritas cū vnica sit ecclia habens diuersa mēbra. xxiij.q.j. loquit̄ tm̄ respectu maioris p̄eminētie pōt vna dici maior. ¶ Nota tertio q̄ clerici forenses residentes in certa ecclesia vel diocesi tenent̄ obedire diocesano. nā rōne domicilij sortiunt̄ forū eius. ad hoc.c. fi.§. de fo. cōpe. ¶ Vltimo no. q̄ deꝰ nō habet hoies alicuius nationis charioꝛ ꝫ in omni natione q̄ fac iusticiā est ei acceptus. q̄liqua vtilia nō p̄sit colligi ex tex. q̄r satis est clarus. ¶ In gl. sup. ꝟ. hereditario ibi nō fiat iure successionis. §. ꝫ hꝫ facit iste tex. nam hꝫ venerit habebāt collationē a p̄fiarcha ⁊ sic non iure successionis ⁊ nihilomin⁹ hꝫ reꝓbabāt hꝫ. So. instituendo sp hoies certe nationis videt̄ q̄ illa beneficia sint quodāmodo debita illi nationi vñ videtur collatio nō libera. Ex q̄ infero q̄ certū bñficiū nō dꝫ sp ꝓferri hoibus alicui⁹ cognationis ne tale bñficiū videat̄ debitū illi cognationi vñ videt̄ collatio nō libera. ⁊ ꝓ hoc bñ facit tex. in.c. venerabilē. de elec. in fi. ¶ In gl. in. ꝟ. vndecūq̄. ibi oēs erāt extranei. ⁊ hꝫ iō. q̄r ecclia ꝓstantinopolitana tūc de nouo fuit ꝓuersa ad fidē vñ nō erant ibi clerici inde geniti sed oportebat assumere extraneos. ¶ In ea. glo. ibi locus nō ob. nō bñ gl. q̄r extraneꝰ licite pōt instituī i bñficio dūmō alꝫ ꝓstet ꝺ sua idoneitate. credo tm̄ q̄ vbi inde genuti eēnt idonei q̄ nō debēt ꝓstponi ꝓpter extraneos. ꝓ q̄ vide tex. no. in.c. nullus inuit⁹. lxj. di. ⁊ q̄ꝫ loquat̄ in ep̄is rō tm̄ tex. ē cōis ad alia bñficia. ⁊ eēt valde honestū ⁊ fructuosum vt q̄sq̄ i patria sua bñficiaret̄ vt sic vn⁹ non occuparet bñficia vel stipendia alteri⁹ nec daret̄ materia ⁊ ꝓpaupandi bñficia ⁊ inducunt̄ facilius ad residētiā tales indigene q̄ꝫ extranei. Alie gl. sunt faciles.

¶ Cum venissent. Institutōes et custodie possunt de iure spāli ad nō ep̄m ptinere et pēdēte lite cū diocesano defendit̄ in possessione. h. d. vel sic. Si possidet ius instituendi is ad quem de iure cōmuni nō spectat pendente iudicio ꝓprietati in possessione defendit̄. Diuidit̄ in tres ptes. In ꝓma ponit̄ allegatio ꝓ archiep̄o. In secūda allegatio ꝓ archidiacono ibi. inter alia. In tertia interlocutio ⁊ sub certa forma diffinitiue commissio. ibi nos igitur. ¶ Nota primo ar. op. ex tex. ⁊ quasi ex ꝓcessum q̄ institutio p̄sonarum instituendarum in beneficijs ⁊ custodia bñficiorum vacantium de iure cōmuni pertinent ad ep̄m loci. ꝓ hoc. xvj.q. vij. omnes basilice. ⁊ vide glo. in.c. q̄ꝫ. de elec. lib. vj. ⁊.c. cum ex iniuncto. in fi. j. de hereti. ¶ Nota secūdo ibi. quā de cōsue. tē. q̄ cōsuetudo pōt cōcurrere cū iure cōmuni ⁊ illud reddere fortius ⁊ sic consuetudo disponēs id qđ ius cōe videt̄ aliquid addere ꝓcor. c. sopite. j. de censib⁹. ⁊ facit ad materiā. c. j. de ꝓsti. li. vj. ¶ Nota tertio ep̄m cū cōsensu sui capituli p̄sse cōcedere inferiori dignitati iura ptinentia ad dignitatē suā. Et nota q̄ cōcessio semel facta ꝑ vnum ep̄m cum consensu capituli non potest reuocari p̄ successorem. ¶ Nota quarto ar. opti. ex tex. q̄ archidiaconus de iure cōmuni nō habet custodiam eccl̄iarum vacantium. ¶ Item nota q̄ ꝟba generalia ꝓlata ad cōplacentiam alicuius nō inducunt obligationem seu dispositionem. ad hoc quotidie allegatur iste tex. licet enim generaliter iste archidiaconus dixerit q̄ de oibus redditib⁹ faceret ad placitum suum. nō tamē per hoc fuit obligatus vt illas libertates dimitteret ad votum ep̄i. ⁊ fac q̄ verbum placet importat arbitriū boni viri. l. thais. §. sororem. ff. de fideicōmis. liber. ¶ Nota ibi. nos igitur interlocuti fuimus q̄ sententia possessionis dicitur interlocutoria. glo. in.c. fi. de iudi. ⁊ in.c. cū ad sedem. de resti. spoli. dicit q̄ est diffinitiua. gl. in.c. consultationibus. §. de of. dele. dicit q̄ est quasi diffinitiua. ¶ Item nota. ibi. vel impediretur q̄ licitum est ad redimendum vexationem suā vti verbis generalibus ad complacentiam illius de cuius vexatione timetur. ¶ Item nota q̄ licet confessio emanet cum certa qualitate. nihilominus pōt aduersarius recipere cōfessionem quaten⁹ facit ꝓ se. ⁊ reūcere q̄litatē q̄ten⁹ fac ꝓ se. dūmō ꝓ illā q̄litatē sit aliq̄ stricta p̄sūptio. ita notabiliter colligit hꝫ iuncta gl. nā archiep̄s hic fatebat̄ ꝓfessionē fuisse factaꝫ p̄ dece ssorē. §. dicebat eā fuisse personalē. ⁊ statur cōfessioni archiep̄i respectu ꝓfessiōis. sed quaten⁹ dicē q̄ fuit p̄sonalis incūbit sibi on⁹ p̄bādi. q̄r ex lōgeua ⁊ ptinuata possessiōe archidiaconoꝝ erat p̄sūptio q̄ eēt realis. ⁊ sic p̄sumebat ꝓ q̄litatē adiectā ꝓfessioni archiep̄i. ⁊ optīe facit iste tex. ad no. ꝑ Bar. i. l.

aurelius. in. §. Itē queſijt. ff. de liber. lega. vbi dicit q̄ ſi ꝓfiteor me occidiſſe ſemproniū ad defenſionez meam pōt aduerſarius capere ꝓfeſſionem ꝫ me reſpectu occiſionis. ⁊ repellere quatenꝰ ē. p ſe reſpectu defenſionis. q̄ ꝓſumptio ē ꝫ occidentem ꝑma fronte cū ſit actus a iure dānatꝰ. ⁊ iō incūbit mihi onus ꝓbandi q̄ ad defenſionē feci. ⁊ h̄ bene no. nam regulaꝫ ter nō pōt quis recipe ptez cōfeſſiōis p ſe. ⁊ ptem reiȝcere. ex quo ꝓfeſſio emanat ſub certa qualitate ⁊ cōtinet vnū factum. vt not. in. c. j. de cōfeſ. li. vj. ⁊ in. o. §. item queſijt. ⁊ in. l. ſiquidem. ō excep. dixi in. c. bone. ij. de poſtu. ꝓla. ¶ Vlterius no. q̄ poſſeſſio ꝫ ius iuuata vera ꝓſumptiōe alicuius tituli. licet clare nō ꝓſter de claritate tituli ſuffic̄ ad repellendū ꝓprietariū illius iuris. niſi clare. p bet ꝰfectū tituli ꝓſumpti. ⁊ ē i h̄ iſte tex. no limitās multū. c. cū ꝓſone. de priuile. lib. vj. q̄ ſic declaro. nam ius cōe hic faciebat ꝫ archidiaconū ⁊ p archiepō erat poſſeſſio ⁊ eius titulus ꝓſumptꝰ. q̄ clare nō cōſtabat q̄ cōceſſio fuiſſet facta archidiaconatui realiter. § ꝑpter ꝓſumptionē q̄ erat. p eo. q̄ conſtabat de cōceſſione p ꝓfeſſionē archiepi ꝓſumebatur q̄ eēt cōceſſio realis ex lōgeua ⁊ cōtinuata poſſeſſione iuuata hac ꝓſumptione ſufficit ad repellendū archiepm. niſi archiepꝰ ꝓbauerit defectū tituli. alꝫ aūt regulariter poſſeſſio ſola nō prodeſt ꝫ ꝓprietariū in iudicio ꝓprietatis. vt ꝓbat in. c. cuꝫ eccl̄ia ſutrina. de cau. poſ. ⁊ ꝓpri. ¶ Nota ibi abiurāſſe iūcto ſi. vbi p iuramentū vel rōne iuramenti imponitur ſilentiū archidiacono. ar. opti. q̄ ex iūramēto pōt agi ⁊ excipi ꝫ iurantē vt cōpellat ad ipſi⁹ obſeruantiam. Et inducit̄ hec littera ad q̄nem. nūquid ex iuramento extraiudiciali deb̄ actio vel officio ĩplorando. de quo. j. latius dicā ¶ No. ibi. vl̄ ad petitionē. t̄c. q̄ eccl̄ia poteſt petere vt vnicuiq̄ dignitati inferiori in ea exiſtenti ſeruet̄ ius ſuū integrū. etiā ſi exiſtens in illa dignitate aliquo impedimēto agere nō poſſit. ⁊ ē i hoc bo. tex. vt nō ſolū eps agere poſſit p eccleſijs ſibi ſubiectis. vt i. c. fi. de ſucceſ. ab inteſta. § quelibet eccl̄ia pōt agere p iuribus dignitatū ⁊ beneficiorū ſuoꝝ in ipſa eccleſia. q̄ intereſt eccleſie vt mēbra ipſius in ſua integritate conſeruentur. ¶ Itē no. ibi. ⁊ p noſmetipos. ⁊ tene mēti hunc tex. q̄ ſuperior ex officio ſuo etiā nō implorato pōt cōſulere eccleſijs maxime q̄n rectores eaꝝ ex aliquo impedimēto nō ꝑſit agere. ⁊ notabiliter facit iſte tex. q̄ ſuperior pōt indulgere reſtitutionē in integrū eccleſie nō petenti. ſic etiā in minori in. l. iiij. §. hoc autē iudicium. ff. de dam. infec. vbi no. p Bar. ⁊ alios q̄ iudex pōt ex officio cōcedere reſtitutionē in integrū minori. ⁊ aliter ex officio ſuo ſibi ꝓſulere. ⁊ hoc rōne publice vtilitatis. ſic limita no. p Inno. in. c. ad nr̄am. de iureiur. ⁊ in. c. q̄n. vt lit. nō cōte. ¶ In glo. j. ibi. ſi in plebib⁹. illud. c. facit q̄ cuſtodia eccleſiarū vacantiuꝫ pertinet ad archidiaconū. ⁊ ad hoc. c. gl. nihil infra rñdet. § dūtaxat examinat articulū inſtitutionis in quo videt̄ habere bonum intellectū. ſed nō explicat. Sed cōclude veritatē ſic q̄ collatoria inſtitutio tituli ptinet de iure cōi ad archiepm. vnde in tota ſua dioceſi habet intentionē de iure cōi fundatā. ⁊ vltra iura allegata in glo. vide tex. in. c. cū ex iniūcto. in fi. de here. vbi dicit tex. q̄ tam inſtitutio q̄ deſtitutio de iure cōi ptinet ad epm. vñ ſi in aliqua iuris pte reperit inſtitutionē ſeu collationē ptinere ad inferiorē itellige de iure ſpeciali. puta ex priuilegio vel ꝑſcriptione ⁊ ſic intellige. c. ſe. ⁊ vide bonā glo. in. c. q̄ ch. ō elec. li. vj. ⁊ qō no. Jo. an. in regula qō ob gr̄am. de regu. iur. in mercu. ⁊ idē dicit in cōfirmatione electionis facte ad dignitatē inferiorum. habet enī epꝰ de iure cōi ius ꝓfirmandi etiā ſi electio ſit facta de abbate. vide tex. ⁊ ancra glo. xviij. q. ij. in. c. j. ⁊ idē dic de electionibus epoꝝ reſpectu archiepi. ſ. de elec. in. c. nihil. ⁊ vide qō legit̄ ⁊ no. in. c. cupientes. c. ti. li. vj. Et cuſtodia eccleſiaꝝ vacantiuꝫ ſequit̄ ius cōferendi. vnde tene hanc regulam q̄ qui habet ius inſtituendi ſeu cōferendi habet cuſtodiā illi⁹ eccl̄ie vacantis. vt eſt glo. no. cōmuniter approbata in. c. cū vos. de offi. ordi. quā ſemp notabis. vnde cū de iure cōmuni inſtitutio ptineat ad archiepm. idem poteſt dici de cuſtodia. Notabis tamē q̄ ꝑſcriptio inſtitutionis extendit ſe ad cuſtodiā. q̄ acceſſoriuꝫ ſequitur principale. vt in regula acceſſoriū. li. vj. ⁊ de hac cuſtodia vide qō plene dixi i. c. bone. de appel. ſed iſtitutio corporalis quatenus eſt executio iſtitutionis facte de iure cōi ptinet ad archidiaconū ⁊ ita loquūt iura allegata in glo. ¶ In glo. in vbo donec. pbatū ibi archiepꝰ ꝓfeſſus fuit. no. bñ gl. p his que dixi ſuper tex. q̄ confeſſio cum certa qualitate facta preiudicat confitenti reſpectu ſubſtantie confeſſionis. nec poteſt ſe fundare ſuper qualitate ſi contra illam inſtat ꝓſumptio. qō declara. vt. ſ. dixi in notabilibus. ¶ In ea. glo. ibi. ſed tranſactio. hec differentia inter pactum ⁊ tranſactionem iure nō probat̄. Sed nota theoricā glo. que ſequitur in ver. hoc tamē. vſq̄ ad fi. ad cōiecturandū vtrū confeſſio fuerit realis. an perſonalis. ⁊ vide plene per Bar. in. l. pater filie. ff. de ſerui. lega. Raro tamen oritur de hoc dubitatio cum in cōceſſione ſoleat h̄ exprimi. habes tamē ex glo. ⁊ ex tex. q̄ in dubio recurrendum eſt ad varias picturas. ⁊ ꝑm q̄ vrgeint dicemus eam fuiſſe realē aut ꝑſonalem. ¶ In glo. in verbo abiuraſſe. ibi tangit rem familiarem. no. bene hanc ſolutionē ⁊ ſequentem. ⁊ nō tradas vnq̄ obliuioni. nam ſatis hoc probat̄ hic iuncto text. q̄ iuramentum preſtitū p prelatū ſup iuribus eccleſie valet ⁊ tenet quatenus ꝓiudicat ipſi prelato ſed nō quatenus ꝓiudicat eccl̄ie. nā hec abiuratio iſtorū iuriū facta per archidiaconū preiudicat ꝑſone abiurantis. q̄ imponitur ſibi ſilentiū. ita q̄ nō potuit amplius vti his iuribus § nō ꝓiudicat dignitati archidiaconatus. q̄ vt dicit tex. q̄ ad petionē eccleſie vel ex iudicis officio mero cōſulet̄ dignitati archidiaconat⁹. ⁊ dic q̄ cōſulet̄ deputādo aliquē q̄ noie dignitatis exerceat hec iura illo archidiacono abiurante excluſo. Hoſti. tū ⁊ Abb. aliter hic ſentiunt. videntur enī in effectu hanc diſtinctionē facē q̄ aut ꝓlat⁹ indebite alienauit iura eccleſie ſine iuramento. ⁊ tū pōt ipemet venire ꝫ. ⁊ illa iura noie eccl̄ie repetere. vt in. c. ſiquis ꝑsbyteroꝝ. de rebus

eccl. nō alie. aut alienauit cū iuramēto. ꝛ tūc si in īstitutione sua iurauit nō alienare primū iuramētū ꝓiudicat secūdo. vñ pōt ꝯuenire nō obstante secundo iuramēto. vt in. c. intellecto. de iureiu. aut non iurauit prius nō alienare. ꝛ tūc iuramentū stringit eum ad nō ꝯueniendū dūmodo possit per aliū ecclesie cōsuli. ꝛ hoc casu intelligūt istū tex. ℔ si nō pōt p alium cōsuli tūc poterit ꝯuenire ne iuramentum suū ꝓiudicet ecclesie. Sed certe hec dicta non sunt vsq; quaq; vera. ꝛ primo vide gl. no. in cōtrarium in. c. j. de in integ. resti. que dicit q; si prelatus in cōtractu iurauit nō ꝯuenire nec petere restitutionē in integrū q; nihilomin⁹ si est ecclesia lesa potest iuramento nō obstante petere restitutionē in integrū. Et nota semp illā glo. ꝑbat rōne. nam anteq; ꝓlat⁹ sit administrator ecclesie nō potest p suū iuramētū vinculare se ꝛ obligare ad nō administrandū. naz quēadmodū ñ pōt spōte a se abdicare titulū ꝓlature vt in. c. qō i dubijs. ꝛ. c. veniens. de renūci. ꝛ. l. legatus. ff. de off. ꝓsi. ita nō pōt titulo remanente obligare se ad fideliter nō administrandū iura ecclie. ꝛ pro hoc videt tex. in. c. ꝯuenit. de iureiur. vbi ſm vnā lec. probat q; iuramētū nō stringit ꝓlatū quominus possit repetere bona ecclie. vñ do. An. ℔ sequendo mentē glo. facit hanc distinctionē. q; aut p̄ iudiciū ꝓlati est sepabile a ꝓiudicio ecclesie. ꝛ tunc valet iuramentū quatenus ꝓiudicat ꝓlato. ℔ si ꝓiudicium ē insepabile. qz nō pōt ꝓiudicare ꝓlato quominus etiā ꝓiudicet ecclie. tūc iuramentū nō ē obligatoziū. vnde ad ꝓpositū cū iura de quibus hic in tex. cōcernāt quandā honorificētiam ipius prelati iuramentū ꝓiudicat prelato sed nō dignitati. vt dixi. sed si tunc eēt ꝓstitum sup re ecclie corporali tūc nō valeret iuramentū. qz nō pōt priuari tali re quominus dānū etiā inferat ecclie. Aduerte. nā ℔ exēplum ita generale nō placet qñ super re corporali potest inferri ꝓiudicium dūtaxat prelato. vtputa si res pertinebāt ad mensam suā tm̄. naz valebat abiuratio sua in vita sua. sed nō fiet ꝓiudicium dignitati post eius mortē. vide tex. opti. in vſi. feu. colla. x. de caplis cor. c. j. vbi dicit q; si prelatus habebat feudū pertinens ad mensā suā. ꝛ cōmisit felloniā. i. delictū ꝯ dōm, ꝓ hoc auferet sibi feudū in vita sua. ℔ ꝓiudiciū nō fit dignitati q; post mortē suaz redibit ad ecclesiam. idē no. in. c. veniēs. de transac. naz si prelatus trasigit ꝛ ledit in bonis ptinentib⁹ ad mēsam suam ꝓiudicat sibi transactio in vita sua. sed si nō posset onera ecclie sustinere ꝓpter diminutiōez reddituū tūc poterit ꝯuenire noie ecclesie. ita notabiliter dicit Hosti. in. d. c. veniens. Ad ꝓpositū ꝙ ꝑdude q; vbicunq; ꝓiudiciū prelati est sepabile a ꝓiudicio ecclie iuramentū p eum ꝓstitū sibi nocebit. sed nō ecclesie. secus vbi ꝓiudiciū non est sepabile. puta qz oia bona sūt cōia. ꝛ ipe ꝯtendo in illis iurauit in dānum ecclesie. nam tale iuramētū nō valet. vt in. d. c. ꝙuenit. cum si. Et ad predicta vide bonaz glo. in de. vnica. de in integ. resti. q̄ dicit nunquid caplm debeat restitui si ledit. ꝛ q̄d in ꝓsonis illi⁹ capituli. ¶ In ea. glo. ibi tria nota. ℣. gl. hic colligit tria no. in principio. ꝛ quartum in si. glo. Primum est q; factū prelati nō preiudicat ecclesie. sed ℔ nō ē notabile. imo iura in hoc sūt clara. vt. xij. q. ij. sine exceptione. vt in. d. c. ꝙuenit. cū multis si. ¶ Scōm notabile q; iuramentū ꝓlati vālet in dānū ecclesie sed hoc notabile nō colligit hic. ℔ poti⁹ ꝯtrū. iō declara vt supra dixi⁹. Tertio no. q; ecclesia pōt agere sine prelato ꝛ hoc notabile pōt colligi ex tex. dupliꝛ Primo q; ecclesia eboracensis aget super his iuribus excluso archidiacono. Secūdo pōt intelligi q; aget ꝯ archiepm. ꝛ sic sine ipso archiepo q̄ est ꝓlat⁹ ecclie. sed quatenus intelligit primo modo dixit iō q; hic agit sine archidiacono. qz reddidit se indignuz p iuramētū. quatenus intelligit. scōo mō dicēduz est q; ex quo lis est inter caplm ꝛ ꝓlatum nō potest intercedere ꝓsensus prelati. qz nunq; ꝓsensisset cōtra se. Et de materia dic vt not. in. c. edoceri. de rescrip. ꝛ in. c. significauit. de apel. ¶ Ultimo gl. colligit q; agenti interdicto vti possidetis. nō obstat exceptio abiurationis. ꝛ p hoc facit q; interdictuz vti possidetis est possessoziū. vt in. c. licet. de proba. vñ is optinet qui ꝓbat se possedisse tpe litis cōte. vt in. ſti. de interdic. in. ℣. hodie. ideo exceptio abiurationis cum cōcernat ius ꝓprietatis nō obstat interdicto possessozio. qz nihil cōmune habet ꝓprietas cum possessione. l. naturaliter. ℣. nihil cōmune. ff. ō acqui. pos. Et si diceremus cōtrarium sequeret⁹ q; dominus rei pos. propria auctoritate posset turbare. qō ē cōtra. l. si quis. C. vnde vi. ꝛ. xvj. q. vj. placuit. nam hoc notabile nō est verū in se. Sz aduerte q; ex littera posset colligi cōtrarium. nam hec papa pnunciauit archidiacono tuendū in possessiōe donec fuerit ꝓbatū ipsum abiurasse. tē. ꝙ exceptio abiurationis obstitit archidiacono. ꝛ videt sentire glo. q; hic fuit actū interdicto vti possidetis. Sz cōtra hoc facit qō ꝓdixi. qz nō debuit admitti exceptō abiurationis. Item qz debuisset papa ferre diffinitiuā sup possessozio. nam vbi agitur nudo possessorio ferenda ē diffinitiua. vt in. c. fi. de iudi. ꝛ ibi plene dixi. vt in. c. licet prealle. Adetu huius ꝯij ꝛ aliozū que possent formari. Inn. hic ꝛ multi alij doc. multum insistunt. ponēdo varias lecturas ad tex. sed breuissime collige quattuor lecturas. Prima q; hic fuit actū interdicto vti possidetis ex parte archidiaconi. Et ad tex. dum dicit donec ꝓbatū fuit. tē. rident quidam vt refert Inno. q; debet intelligi ō ꝓbatione fienda in iudicio ꝓprietatis postmodū inchoando. ꝛ sic non fuerat admissa in hoc iudicio possessozio exceptio abiurationis. sed reseruat i iudicio ꝓprietatis. iste intellectus licet sit verus in se. tm̄ nō ꝓsonat lre. qz dictio donec est ꝓtinuatiua. Itē clarius ꝓbatur p verbuz interlocuti fuerim⁹ qz si fuisset latz diffinitiua. fuisset actū tm̄ possessorio. Itē archiep⁹ in ꝓncipio primo ꝓposuit ꝛ dixit q; de iure cōi ꝛ generali ꝓsuetudine illa iura ptinebāt ad eum. ideo nō fuit actum hic possessozio tm̄. quapropter hec lec. nō placet. ¶ Secūda lec. ē q; archiep⁹ hic fuit actor agendo ꝓfessoria vel negatoria sup istis iuribus. ꝓponēdo scz q; hec iura ptinebāt ad eum. ꝛ sic petebat ꝓnunciari. Archi. se defēdebat ꝛ qñ iudici ꝓstitit de possess. archi. ꝓnūciauit

interloquēdo eū tuendū in possessione donec. ꝛc. nam oīa que accidūt post litē cōtesta. maxime pertinent ad officiū iudicis. l. ediles. §. Itē sciendū. ff. ō edil. edic. ꝛ in. c. significante. de ap. ꝛ hec lectura ē satis bona. ꝛ p ea facit q̄ pcuratores archiepi primo proposuerūt. ꝛ ſm hāc lectūrā nō colligit istud vltimū notabile glo. Sed no. ex hac lec. q̄ licet sit actū tm̄ petitorio. nihilominus si in pcessu negocij cōstat iudici reū ee in possessione. potest ex officio suo pnūciare illū i ea tuendū vsq̄ ad exitū dicte cāe. Tertia lectura q̄ ꝺ fuit actū petitorio ꝛ possessorio vnde obstitit exceptio abiurationis respectu ꝓprietatis. Et ſm hūc intellectum no. semp ex isto tex. q̄ vbi agit simul petitorio ꝛ possessorio. ꝛ primo ꝓstat de possessione pōt iudex pnūciare sup possessorio dilato iudicio sup ꝓprietate. ar. in. c. cū dilectus. de cōsue. Et hoc singulariter limitat. c. cū dilectus de cau. pos. ꝛ ꝓprie. vbi dicit q̄ vna snia debet terminari. nam illud pcedit nisi ꝑius ꝓstet de possessorio. Aliud etiā notabis q̄ vbi pr⁹ pnunciat sup possessorio snia dicit interlocutoria. ꝛ sic nō est necesse seruare solēnitates diffinitiue. nam cū sententia ferenda sup petitorio absorbeat snīam sup possessorio. vt in. d. c. cū dilectus. nō pōt dici sententia illa diffinitiua cū nō diffiniat totam cām. ad ꝺ glo. no. in cle. j. de sequel. pos. ꝛ fruc. Ultima lec. q̄ ꝺ partes simplicit iuerūt ad papā. ꝛ nulla actiōe ꝓposita simpliciter ꝓposuerūt pape. ꝛ q̄ papa pr⁹ constitit de possessione sup ea pnunciauit. nam coram papa nō est necesse seruare oīa solennia iudicij. vt no. in. c. vnico. de li. cōte. ꝛ p hoc habet clarissime intellect⁹ huius. c. qui solet difficilis reputari. Ultimo ꝓtra ꝑdicta ꝛ cōtra tex. opo. videt enim q̄ ex alio nō debuit admitti archiepūs adducendo iuramētum archidiaconi. q̄ ꝺ iuramētū fuit extraiudiciale. ergo ex eo nō potuit cōpetere actio. vt in. l. si quis ꝓ eo. ff. ō fideiuss. vbi videt colligi q̄ etiam naturalis obligatio nō oritur ex tali iuramēto. nam fideiussor nō potuit ibi accedere. ergo naturalis nō fuit orta cū fideiussor possit accedere naturali obligationi. So. vt clare intelligas hāc mām maxime tu canonista sciēdū q̄ quoddā ē iuramentū litis decisoriū. q̄ ꝺ sc̄z ꝓstatur in lite in supplementū ꝓbationis. ꝛ ex tali iuramēto ſm vtrūq̄ ius dat actio. l. actori. C. de iureiu. ꝛ l. si duo. ff. e. ti. Quoddam ē iuramentū ꝓfirmatorium q̄ cōfirmat ꝺctum als in hibitum. vt in casu. c. ij. de pac. li. vj. vel quādo etiam ꝑstat sup cōtractu als a iure ꝓmisso. ꝛ tunc non agit ꝓprie ex iuramento. ꝺ ex actione ex cōtractu sed iuramentū opat notabilē effectū. q̄ inter cetera accumulat forum foro. nam si ꝓstat int laicos potest laicus sup illo ꝓtractu nedū in foro seculari sed etiā in ecclesiastico rōne iuramēti cōueniri. tex. est notabilis in. c. cū. C. laicus. de fo. ꝓpe. li. vj. vn de iuramentū hoc casu nō mutat forū. sed accumulat forū ecclīasticum foro seculari. ita q̄ est in optione actoris coram quo velit agere. Et ex hoc sumas bonam cautelam q̄ in quolibet cōtractu facias prestari iuramentū. Quoddā ē iuramētū obligatōis inductoriū. ꝛ de isto dubitat vtrū ex eo cōpetat actio. nam cōmunis opinio legistarū est q̄ non cōpetat actio. ꝑ. d. l. si quis ꝓ eo. ubi tm̄ Bar. dicit secus de iure canonico. ꝛ voluit q̄ si pactū non ꝓcessit iuramentū q̄ ex tali iuramēto extraiudiciali nulla oritur obligatio etiā naturalis. Exemplū iuro q̄ ꝓ te faciā certū quid nullo pacto ꝓius ꝓcedēte inter nos. sic intellexit illam. l. siquis ꝓ eo. secus si processit pactū nudū. nam si ꝓcessit pactus orit obligatio naturalis. ex qua tm̄ de iure ciuili nō agit. l. iuregētium. ff. de pac. Sed vo. An. in. c. cū ꝓtingat. de iureiurā. posuit notabile dictū q̄ satis mihi placet. q̄ vbi ꝓcessit obligatio naturalis tunc ex iuramēto subsequēti datur actio etiā de iure ciuili. adduc. l. vt iurisiurandi. in ꝓin. ff. de ope. liber. nā ibi libertus iurauit se prestare opas dño manumissori. ꝛ ex tali iuramēto extraiudiciali efficaciter fuit obligat⁹ q̄ nō ꝓtigit ex alio nisi q̄ ibi precesserat obligatio naturalis. nam libert⁹ ꝓpter beneficium libertatis receptū obligat dño naturaliter. vt in. c. cum in officijs. de testa. ꝛ in. l. sed ꝛ si. §. scire. de peti. here. ergo idē dicendū vbic̄ꝙ ꝓcedit obligatio naturalis puta nullū pactū. ad idē facit. l. j. ff. de consti. pecu. vbi agit ex cōstituto ꝓiuncta obligatione naturali ꝑcedente. ergo fort⁹ dz actio cōpetere ex iuramento subsequēti. Ad idē adduco. c. per tuas. ꝛ q̄ ibi no. de arbi. vbi agit ex cōpromisso iurato. facit. l. penul. C. eo. Si aūt nō ꝓcessit obligatio naturalis. tūc tenet ibi q̄ datur actio de iure canonico. secus de iure ciuili. Aduerte tm̄ q̄ Inno. dicit hic ꝛ in. c. nouit. de iudi. q̄ ex iuramento extraiudiciali nō cōpetit actio ciuilis ꝺ tm̄ agit officio iudicis rōe peccati. ꝛ sic intellexit istud. ꝛ. c. nouit. Refert alios tenere ꝑium ꝗs sequit hic Hosti. nā cū de iure canonico det actio ex nudo pacto. vt i. c. j. ꝛ. ij. ō pac. fortius ex iuramēto. ꝛ videt sentire Jo. an. hic ꝛ i d. c. j. ꝛ facit. xij. q. ij. q̄cūq̄. puto breuit q̄ ex tali iuramēto possit agi multi mōis ō iure canōico. ꝓmo ꝓ via denūciatiōis. q̄ peccat nō seruādo iuramētū ꝛ iste casus est clar⁹. ꝛ ꝓbat in. d. c. nouit. Secūdo vt manu regia petat obseruatio iuramēti. nā añ̄ actiones eēnt ꝓdite a iure ciuili deus mandauit iuramenta seruari. vt in. c. ꝛ si ꝙs. de iureiu. quo ꝓsupposito q̄ specifica actio ciuilis nō cōpetat nihilominus a ministro dei pōt peti vt faciat iuramentū seruari. ar. eo⁹ que no. Inno. in. c. que in ecclesiar⁹ de ꝓsti. Tertio poterit agi ꝓ via cuiusdā intimationis. vt intimet iudici ecclesiastico illū stare in peccato. ꝛ in hac intimatione nō est necessaria denunciatio. iuxta ea que dixi. in. c. j. de iureiu. Quarto puto q̄ possit agi actione ciuili. i. ꝓditione ex lege. probo ꝑ. l. legitima ꝙuentio. ff. de pac. vbi dicit text. q̄ ex omni cōuentione a lege aprobata pōt agi. sed iuramētū licitū ē aprobatū nedū canonica lege. ꝺ etiam diuina. ergo ex illa pōt agi. facit. l. ad statuas. ff. de acqui. re. do. ꝛ q̄ no. glo. in. c. ſ canonici. de offi. ordi. li. vj. Et iste tex. vbi agebat ſm vnū intellectum ex iuramento extraiudiciali. ꝛ credo q̄ in foro ciuili posset ꝺ acceptari vt agat ex tali iuramento q̄ impator submittit se canonib⁹ in cōcernentibus aiam. vt in auc̄. de eccl. titul. ꝛ in auc̄. vt deter-

minatus sit numer⁹ clericoꝝ. sed de iure canonico ꝓ rões ꝑdictas pōt agi. ꝫ ꝛ ō iure ciuili. Et ꝓ hāc rōnem dicimus q ꝓcubinar⁹ sit hodie reꝓbatus de iure ciuili. ꝛ q vsure sint ꝓhibite qz impator in talibus vult sequi canones. Et aduerte. qz licet ꝑi maria obligatio ex iuramēto acquirit deo. tamen vbi iuramētum nō est turpe secūdaria obligatio acquirit parti. ꝓbat qz ps potest remittere tale iuramētum. in. c. ij. de spon. ꝛ in. c. j. de iureiurā. ꝫ obligatio erat sibi quesita. qz nemo remittit qō non habet. j. q. vij. in. c. daibertum. ꝛ l. decē. ff. de. ẋ. ꝏli. ꝛ hec notadis.

C Tm ad nostram. Js ad quē spectat collatio dignitatū seiꝑm instituere nō pōt. h. d. Primo ponit dictū. scdo ipius rōnem. ibi qz cum inter. ¶ Nota primo ꝛ tene mēti q prelat⁹ inferioꝛ ēpo potest habere institutionē seu collationē oiuz dignitatū ꝛ ꝓbendaꝝ ecclie cathedralis. ꝛ intellige de iure speciali. puta ex priuilegio vel ꝓsuetudine. nam de iure cōmuni. hec ꝑtinent ad epm. ꝛ fm aliquos cū ꝓsensu capituli. de quō in. c. ꝓceden ti. ꝛ in. c. cum ecclia vulterana. s̄. de elec. Et no. ex hoc ꝛ ex tex. q ꝑlatus etiā regularis vt erat hic abbas pōt habere ius ꝓferendi qō ꝓcedit hic si intelligitur littera q iste esset abbas regularis. nam quidam intelligunt q est secularis. nā in quibusdam locis sunt quedā dignitates collegiate q vocantur abbatie. ꝫ in hoc nō refert. qz ē ita capax iuris cōferendi ꝑlaturas regulariū sicut secularium. ꝛ ꝙsqz eorum pōt ꝑscribere iura epiſcopalia. vt in. c. cū olim ꝛ. c. auditis. de ꝑscrip. ꝛ in. c. vnico. de capel. mo. li. vj. cum si. ¶ No. q habēs ius cōferendi nō potest sibi ꝑsi beneficiū ꝓferre. debet enī ē distinctio inter agentē ꝛ patientē. ꝛ facit hec lra dū dicit q habens facultatē ꝓstribuendi certā quātitatē pecunie non potest sibi ꝑsi distribuere. Ex hoc etiā dicim⁹ q patronus nō pōt ꝑsentare seiꝑm. in. c. puenit. de iure pa. pōt tñ ꝑsentare filiū. vt no. glo. in. c. qz. eo. ti. Et ex illa glo. infert q habēs ius cōferendi licet non possit sibi ꝑsi ꝓferre. pōt tamē filio suo alis idoneo ꝛ alijs suis ꝓsanguineis ꝓferre beneficia. nō tñ debz moueri affectu cōsanguinitatis. vt in. c. graue. s̄. de ꝑben. Nō possunt alia vtilia colligi. ꝫ tene menti ista que sunt bona. ¶ In glo. ij. ibi cū inter canonicos hoc. c. ꝛ ꝓcedēs faciūt in oppositū. qz in eis quis sustinet vicē duaꝝ ꝑsonarū. ergo idē videt in casu c. nostri. ꝫ de hoc dic vt plene dixi in. c. ex litterꝝ. de ꝓba. nō enī potest quis i facto ꝓpio ꝓdisponere auctorizando in de. ij. de rebus eccle. nō alie. ꝛ esset ꝑniciosum exemplo vt quis posset sibi ꝓuidere de q bus teneꝫ alijs dispensare. Et in glo. fi. doct. cōmuniter distinguūt q aut collator transfert omnimodā potestatē in aliū. ꝛ tūc pōt ab illo recipere bñficium qz tunc ille cōfert iure ꝓpio. aut transtulit tanqz in cōmissariū suū. ꝛ tunc nō valet ab eo beneficiuz recipere. qz ille repsentat ꝑsonam istius collatoꝝ ꝛ qui ꝑ aliū facit per se facere videt. vt in regula qui per alū. in. vj. Sed ꝓtra hoc facit. videm⁹ enīz q papa dat ptātem suo confessori. ꝛ nihilomin⁹ potest ab illo absolui ꝛ ligari in foro aie. vt no. glo. i. c ex parte. el. j. de offi. dele. ꝛ. c. nemo. ix. q. iij. Sol. puto dicendū q ibi nō est ꝑcisę ꝓfessor cōmissarius pape. sed ē legat⁹ ꝛ vicarius dei. naz quilz et sacerdos potest dici in potestate sibi cōmissa vicari⁹ dei qz deus dedit potestatē aplis ꝛ ꝑ ꝙsequēs omnib⁹ sacerdotib⁹ successoꝝib⁹. vt in. c. firmiter. ꝫ. vna. de sum. tri. ꝛ. ij. q. vij. accusatio. i fi. ꝛ ꝑ tex. ꝛ gl. xxxiij. q. v. in. c. mulier. vnde papa solum subijcit se iurisditioni illius sacerdotis in quātū homo. ꝛ inqtuz homo peccatoꝝ ē minoꝝ illo. vnde sacerdos iudicat eū iure ꝓpio. quēadmodū qñ maioꝝ magistratus subijcit se iudicio minoꝝ. vt in. l. ē receptū. ff. de iurisdi. om. iudi. ꝛ. ij. q. vij. nos si incōperēter. sed in casu questionis nostre cōmissarius in cōferēdo nō ꝓfert iurē ꝓpio. ꝫ iure delegantis cū nō habebat aliquid inre ꝓpio. vt in. c. sane. de offi. deleg. ꝛ in l. j. ff. de offi. eius cui man. est iurisdi. Ex hoc infert q habens ius ꝓferendi pōt bñficiū recipere a papa Jtē a legato in ptib⁹. qz illi ꝓferunt iure ꝓpio. ad hoc. c. si a sede. de ꝑben. li. vj. ꝛ sic intellige tex. hic i fi. dum dicit. sed nec ab alio. ꝛc.

¶ De cōcessio. preben. ꝛ eccle. nō vacātis. Rica.

¶ Cōtinuaꝫ ad ꝓcedentia hoc ordine. Supra visū est de prebendis ꝛ dignitatib⁹ ac eaꝝ institutioib⁹ sed qz de ꝑbende ꝛ dignitates cōferunt seu ꝑmittunt anteqz vacent. ꝛ quādoqz ipse vacantes non ꝓferuntur sed remanēt diu vacantes. merito rectabat videre ꝛ prouidere tam circa ꝓmissiones non vacātiū. ꝫ circa negligētiā in ꝓferēdo vacātia. ꝛc.

Q Ui in viuoꝝ Faciēs se poni in beneficiū viuentis ab ecclesiastica cōmunione repellit. vel clarius sic. Instituꝫ scienter in beneficiuz viuentis deponēdus ē. Et non diuidit ꝓpter breuitatē. ¶ No. primo q beneficiū viuētis nō pōt ꝓferri alteri. ꝛ ꝫ indubitatū ē si fiat collatio ab inferioꝛe a papa. qz beneficia ecclesiastica fm antiquā ordinationē sunt ꝑpetua. lvj. di. satis puersum. ꝛ. s̄. de de. egro. ꝑ totū. Unde nō potest inferioꝛ disponere ꝓtra legē superioꝛis. maxime i ꝑ iudiciū tertij. vt in de. ne romani. de elec. ꝛ in. c. cō querēte. de resti. spo. imo sine magna ꝛ manifesta cā nō pōt ꝗs ꝑuari suo bñficio. vt ē tex. no. in. c. iuētuz. xvj. q. vij. ꝫ in papa pōt dubitari. nō tñ repitur q vnqz fecerit sine causa. imo ꝓrium suadet in legibus suis. vide tñ qō le. ꝛ no. in. c. si gratiose. de rescrip. li. vj. ꝛ dicēt plene in disputatiōe. Nota penā facientis se substitui in bñficiū viuētis. dz enim repelli a cōione ecclastica. ꝛ dic q dz deponi. vt in. c. in ꝑmis. ij. q. j. Jtē efficit infamis. iij. q. ij. audiuimus. ꝛ nō pōt ampli⁹ illud bñficiū obtinere. vnde credo q solus papa pōt cū eo dispēsare. nam vt dicunt hic doc. ꝛ bene. quēadmodū nō potest eā ducere in vxoꝛem cum qua contraxit viuente marito vt in. c. fi. de eo qui duxit in matri. ita nec consequi vxoꝛem spūalem cum qua voluit cōtrahere viuēte

sponso suo. ꝛ q̃dãmodo illã adulterãdo. vñ .q.j. in c. sicut. no. etiã Inno. in. c. post electionem. j. e. Et ex hoc credo q si is qui occupauit beneficiũ viuẽti. maxime scienter faciendo se istitui illud demũ impetrauit a papa cum vacaret tñ habita mentiõe ꝺ occupatione ꝑterita nõ valet cõllatio tanq̃ surrepticia. q tñ si papa sciuisset sibi nõ cõtulisset vel saltẽ nõ ita de facili per supradicta. ꝛ facit. c. postulasti. de rescrip. Et per hanc rõnem puto idẽ dicendum in his qui de facto occupant seu potentia secularium se intrudũt ꝛ postmodũ impetrãt a papa nõ facta mentione de intrusione ꝑterita. nam profecto talis collatio seu pulsio surrepticia ẽ ꝑ supradicta.

¶ In glo. in ꝟbo pellendi ibi sed pone. nota be ne hanc pticulam glo. vsq̃ ad fi. Ex qua colige q sententia lata in causa matrimoniali spũali transit i rẽ iudicatã. vnde nõ potest retractari post lapsũ decẽ nij. secus in matrimonio carnali. vt in. c. lator. ꝛ. c. consanguinei. de re iudi. Inno. tamẽ ibi. c. cũ olim de ꝺo. ꝛ contu. ꝛ in. c. cuz bertoldus. de re iudi. sentit idem eẽ in matrimonio carnali qꝺ est in spũali. sed in. c. ad aures. s. de rescrip. sensit contrarium. Sed cõcludendo glo. ꝛ dicta doc. pleni⁹ explicãdo aduerte q ꝛ q̃q̃ in istis beneficijs sententia ẽ priuatiua. q̃q̃ est declaratoria. ¶ Primo casu si is cui facta est collatio postea fuit cõscius fraudis non põt saltem in foro aie cum bona conscientia illud beneficium retinere. ar. in. c. fi. de iniur. Si aute nõ fuit cõscius iniusticie ꝛ fraudis. ꝛ sententiã trãsit mere in rem iudicatam ꝛ iuste potuit isti ꝓferri bñficiũ abiudicatũ p sententiã. nam sententia lata in matrimonio spũali trãsit in rem iudicatã. quatenus tangit ꝓiudiciũ priuatũ. ad hoc ꝺo. ter. in. c. cum dilectus. de elec. nã cũ posset quis beneficio suo renunciare. vt. s. de renun. p totum. ita acquiescẽdo sententie priuatiue potuit iuri suo ꝓiudicare ꝛ in hoc casu intellige hãc glo. nec est opus spectare possessionẽ cõtinuatã. p. xl. annos. put disputat hic glo. q nõ est opus hic ꝓscriptione. q ꝛ sentẽtia priuatiua a qua nõ fuit appellatum fecit beneficiũ vacare. ꝛ per ꝓsequens tanq̃ vacans potuit alteri ꝓferri. sed secus ẽ in matrimonio carnali. q ꝛ non põt quis directe renũciare matrimonio cũ illud sit indissolubile etiã ꝓsensu ptium. cũ nõ dependeat a facultate eorũ. vt in. c. sup eo. j. de eo qui cog. ꝓsang. vxo. sue. ꝛ in. c. debitũ. de biga. Secũdo casu cũ sententia fuit declaratoria. Exemplũ duob⁹ litigantib⁹ sup bñficio iudex pnunciauit bñficiũ pertinere ad alium iniuste. tñ hoc casu si is ꝑ quo lata ẽ sententia habz noticiã iniusticie nũq̃ potest salua cõscia illud bñficium retinere. q ꝛ beneficium retineri debet ex institutione canonica vt in regula. j. de reg. iu. in. vj.

Snia ꝟo nõ abstulit sibi ius ꝫ tñ declarauit ius ad eũ ptinere. l. sicut hi. ff. si serui. ven. ꝛ in. c. forus. de ꝟbo. sig. sed respectu illi⁹ ꝺ̃ quẽ fuit lata bene transit in rem iudicatã vt ampli⁹ nõ audiat exquo non appellauit. ad hꝺ. c. cum dilectus. põt tñ agere cõtra obtinentẽ p viã denũciatiõis euãgelice. dicẽdo q peccat tenẽdo bñficiũ sine titulo. vt no. Inno. in ꝺ. c. ad aures. ꝛ forte retractata hac via snia vel per iudicis officium qui potest inquirere de titulo. vt i c. ordinarij. de offi. ordi. li. vj. poterit beneficiũ primo restitui. ꝛ idẽ puto dicendũ in rebus pphanis nam p sniam declaratoziam nõ auferẽ dominiũ directũ. vt no. in. l. iulian⁹. ff. de cõdi. inde. nec alteri accrescit ius. vnde singulariter dicit Inno. in. c. q pleriq̃. de imu. ec. q si is ꝑ q̃ lata est snia iniusta. si post transitũ in rem iudicatã fatẽ eã iniustã debet talis snia retractari p supiorem. ꝛ posset ꝓcedi per viam denunciatiõis euãgelice. vt. s. dixi. nã ꝺ̃ pñtiõnẽ iuris ꝛ de iure admittit ꝓbatio p cõfessionẽ illius de cuius cõmodo agit. vt in auc. hiam ncce. C. de dona. ante nup. ꝛ no. i. c. is q̃. de spon. Que aũt sit diuersitas inter primũ casũ ꝛ secũdũ. dic q in ꝑmo casu ius nõ causat imediate ex snia. sed ex collatione facta post sniam priuatiuã. ꝫ in secũdo casu sententia fuit causa imediata huius iuris.

In Illa ecclesia. Bñficia non vacantia cõcedi vt ꝓmitti nõ debẽt. ꝛ cũ vacauerint ꝓcedi debent infrã sex menses. quib⁹ elapsis de eꝺo ad capitulũ ꝛ eꝺ̃. demũ ad primũ supiorẽ devoluit collatio. h. d. Et due sũt ptes. scõa ibi. cũ ꝟo. ¶ Prima prouidet circa bñficia nõ vacãtia. ꝛ diuidit in tres partes. nã ꝑmo ponit ꝓhibitionem. scõo eius cãm. ibi ne desideret. tertio fortificat ibi. cũ enim. Scõa ps ꝑncipalis. quidet circa bñficia vacãtia. ꝛ ꝑmo statuit tps ad ꝓferendũ. scõo punit negligentiã nõ cõferentiũ. ibi. si aũt. ꝛ quotidie allegat in practica maxime in scõa pte. ꝛ iõ nota ipsum bñ ¶ Mo. ꝑmo q misteria bñficia ꝛ eccl̃ie ponũt hic vt diuersa. ꝛ põt dici q ministeriũ idẽ ẽ qꝺ officiũ seu dignitas. j. q. j. multi. Bñficiũ ꝟo sumit ꝭ stricte vt differat ab ecclesijs. ꝛ forte capit ꝭ p bñficijs simplicib⁹ que sũt in ecclesijs. Ecclesie ꝟo tenent ꝭ ꝓpie. Bñficiuz tamẽ largo sumpto vocabulo ꝓprehendit oia ista. vt in regula bñficium. de re. iur. li. vj. nam bñficiũ sic large sumptũ est beniuola actio gaudiũ tribuens capienti. vt in li. feu. in. c. j. quib⁹ mo. feu. amit.

Mo. secũdo q quilibet cleric⁹ põt dici ꝓrim⁹ noster ꝛ dic q largo modo q̃lcq̃ nostre nature ꝑticeps põt dici ꝓrim⁹. ꝛ sic etiã infidelis rõne bũanitatis põt dici ꝓrim⁹. de pe. di. ij. ꝓrim⁹. ¶ Nota ibi. anteq̃ vacent a ꝑrio sensu q bñficiũ vacãs põt ꝓmitti. sed dicũt doc. ꝛ bñ q ꝑ hanc ꝓmissionẽ nõ afficiuntur manus ordinarij quo min⁹ teneat collatio alteri facta. sicut videmus i matrimonio carnali. qꝺ tenet nõ obstan. sponsalib⁹ prius ꝑctis cũ alijs. vt in. c. sicut de spon. ¶ Nota q ex ꝓmissione bñficij vacaturi defacili causat votum captandi mortẽ ꝓrimi. ꝛ iõ quãto supior est sanctior tanto facilius ꝺz abstinere a ꝓmissionib⁹ vacaturoꝝ bñficioꝝ. ¶ Mo. in verbo cũ ꝟo regulã q dignitates ꝛ alia bñficia miora debẽt ꝓferri infra sex mẽses nunqꝺ habeat ꝭ locum in executore pape. vide ꝺo. glo. in de. si de bñficio. de preben. hoc tñ nõ ꝓcedit in dignitate epali ꝛ in ecclesia collegiata regulari. datur enim i istis minus tempus ad eligendũ. vt in. c. ne ꝓ defectu. s. de elec. ꝛ dicet. j. cũ glo. ¶ Mo. q caplm potest hre prãtem ꝓferendi bñficia eꝺo excluso. ꝛ hoc de iure

ſpeciali vt ptz in.c.cum ex iniuncto.in fi.de here.t xvij.q.vj.oēs baſilice. ¶ Itē no.caſum in q̄ inferi or ſuplet negligētiā ſupioris.nā caplm ſuplet negligentiā epi in collatione bñficij.t vide aliū caſum ix.q.iij.cū ſim⁹. ¶ Ultimo no.q ptās ꝓferendi bñficia deuoluit ad ſupiorē gradatim.pōt eni bñficiū vacare mlto tpe.nā caplm hz ſex mēſes ſi ñ ꝓfert ꝺuoluit ptās ad epm q̄ etiā hz alios ſex mēſes. vt i.c licet.de ſup.neg.pla.eo negligēte deuoluit ad metropolitanū qui habet alios ſex mēſes vt hic.t go nō ꝓferente deuoluit ptās ad pſiarchā cui ſubeſt archiepūs.ſi aūt nō habēt ſupiorē tunc deuolueret ad papā.vt in.c.licet ꝑalle. Cōclude ḡ q gradatim fit hic deuolutio.vñ ſi ꝓtingeret aliquē iſtoꝝ eē exēptum ptās ab eo deuoluit ad papā.qz nō ſuperior nō pōt ſuplere negligentiā alteri⁹ vt in. d.c.lz. Et ex his inferē q metropolitan⁹ hic ſuplet negligentiā epi ſi eps non eſt exēptus.alīs ptās deuolueret ad papā.t ſic intellige iſtū tex. ¶ Nec ob. ſi oponat de capitulo q ſuplet negligētiā epi qō tū nō eſt ſupra epm.dico eni q caplm ſ. ple. nō rōne ſupioritatis.ſ ꝓpter cōmunionē q̄ē inter epm t caplm.vt in.c.reqſiſti.de teſta.t p hoc iſte tex. reſtringi dz in hac deuolutione de epo ad caplm ad bñficia q̄ pertinent ad epm ꝓprio iure. In bñficijs aūt deolutis ad epm ꝓpter negligentiā vel delictū inferioris plati nō fit deuolutio ad caplz ſ ad primū ſupiorē qz in iſtis deuolutis nō eſt tāta cōio inter capitulū t epm.ſicut in ſpectātib⁹ iure ꝓprio. Ita notanter dicūt doc.in.c.vnico.ne ſe.va.li.vj. t in.c. q̄q̄. de elec.co.li.t vide p Inno.in.c.cū in cunctis.eo.ti.t hoc nōbis. In gl.ij.in fi.dic clarius q receptio i canonicū fuit facta de pūti.ſ ꝓmiſſio pbēdevacature ibi aꝓbat reſpectu canonie.nec ꝓſequit ibi pbēdā ꝑncipaliter reſpectu ꝓmiſſionis.ſ ex q̄ erat iam canonic⁹ nō debebat eē ſine pbenda.Si autē ſimpliciter ꝓmitteret canonicat⁹ vacatur⁹ tūc nō valeret ꝓmiſſio vt hic t in.c.deteſtāda.e.ti.li.vj. ¶ In gl.in vbo ꝓdēnare ibi.l.vlti.hoſti.dicit q ꝫ lfa dū allegat leges gentiliū loquit de legib⁹ digeſtoꝝ. de acq.poſ.l.hereditatē.t de dona.l.quidē.t de vb. obli.ſtipulatio hoc mō ꝓcepta.nā iura q̄ glo. allat ſunt imperatoꝝ q nō tuerūt gētiles ſ xpiani.t in hoc nō ē vis ipi etiā impatores hoc ꝓhibuerūt poſtmodū vt in iurib⁹ allegatis. Et de hoc an t qñ valeat pactū de futura ſucceſſione plene no. Bar.t alij in d.l.ſtipulatio.t in.l.fi. C.de pac. Et breuiter dic q aut fit pactū de ſucceſſione legitima ꝓſeruāda.t valet.vt inſti.de leg.agna.ſuc.i fi.t hoc qz hoc pactuz ē legi ꝓſentaneū. Aut fit pactū ad futurā legitimaz ſucceſſionē diminuendā.t tūc ſine iuramēto non valet.vt in.l.pactū.C.de colla.ſ iuramento firmaꝫ vt in.c.ij.ō pac.li.vj. Q̄ñq̄ fit pactū ad ſucceſſionē futurā ꝓdendā.ſeu ad tollendū arbitriū vltime diſpoſitiōis.t nō valet.qz ē ꝯ bonos mores.vt in.d.l.ſtipulatio.hoc mō adeo q ꝑm Bar.nō firmaꝫ iuramento.ar.regule nō ē obligatoriū.in vj. Aut fuit pactū de certo mō diuidēdo acq̄rendū p ſucceſſionē futurā.t tūc ſi ſit in genere valet ar. in.l.iij.ff. ꝓ ſocio.Si vo fit reſpectu certe ꝑſone.vt puta ſup hereditate titij.t nō valet niſi ꝓſentiat is de cui⁹ hereditate agit.vt in.d.l.fi.C.de pac.t hec ꝓcedunt regulariter.et inducūt ad qōm.nunquid poſſit qs paciſci in vita vt bona alicui⁹ ad eū pertineant irreuocabiliter poſt mortē.t Dy.tenuit q ſic.donā do oīa bona ſua t interponendo iuramentū. b tñ cōiter nō tenet.Aut eni quis donat alicui ꝓſenti hereditatē ſuam t nō valet.vt.d.l.ſtipulatio. Aut oīa bōa ſua pñtia t futura.t etiā nō valet ſm Bar. qz tollit libertatē faciendi teſtamētū eccle.tñ pōt ſi eri hec donatio ſm eū.vt ipe no.in.l.fi.ꝑalle. poſſz tñ dici q etiā cuicūq̄ facta valeat.qz poteſt eē hereditas ſine rebus coꝛporalib⁹.vt in.l.hereditatis.ff de vbo.ſig.t ita tenuerūt multi legiſte moderniores.t apte ꝓ hac opi.facit rō Bar.in auē.ingreſſi. de ſacroſan.ec. Aut donanē bona pñtia.t valz donatio ſm oēs.in.l.fi.C.de pac. ¶ In glo.in vbo infra ſex mēſes.ibi de elec.c.vlē.dic q ibi non erāt canonici impēditi eligere.qz poterāt petere licentiaz a ſupioze.nō eni fuit eis interdictū vt nō eligerent ſ vt nō eligerent ſine licentia ſupioꝝ.vnde poterāt ſibi ꝓuidere petēdo licētiam.t dic q tēpus iſtud ſe meſtre ē vtile certo reſpectu.qz non currit impedimēti.ſed alio reſpectu ē ꝓtinuū.qz currit i diebus feriatis.Et qō tēpus dicaē cōtinuū t qō vtile. dic vt no.in cle.vnica.de in integ.reſti.t.ff.de diū. t temp.ꝓſcrip.ſup rubrica. ¶ In ea. glo.ibi de arbitris alius.dic q in caſu nro nō pōt moza purgari.qz q lapſam hui⁹ tpis incōtinenti deuoluit ptās ad ſupiorē.vt in iurib⁹ allegat⁹ in gl. ſ generaliter q̄ moza poſſit purgari.dic vt no.in regula.moza. de regu.iu.in vj.t.c.potuit.j.de loca. ¶ In ea.gl. ibi nulla licētia a ſupioze petita.t hoc dictū gl. no. t p eo facit tex.in.c.poſt electionē.j.e.nā ibi tenuiſſet collatio ſi deuolutio realiter fuiſſet facta.ad idē c.bone.el.j.de elec.ſentit Inno.in.c.ꝓſtitutus.j.e ¶ Extra gl.q̄ro de quotidiana qōne. nūquid iſtō temp⁹ ſemeſtre habeat locū in hūte inſtituere ꝑſentatum p patronū.Dñi de rota decīſ.cc. tenēt q nō loquit eni iſte tex.in eo q̄ hz ꝓferre.t iō nō exēdit ad hūtem inſtituere.reſpectu eni inſtitutiōis fīē de nō reputur tps a iure limitatū.remediū ē ḡ vt recurrat ad ſupiorē q̄ ꝑfigit terminū debēti inſtituere.t ſi nō inſtituit infra terminū ipſe ſuplebit.ad lz qō no.in.c.ex pte.j.e.ti.Et pōt eē rō hui⁹ dicti. naz de bens inſtituere nō dz habere tps ita ꝓlixū ſicut is q̄ hz ꝓferre cū inſtitutio fiat de ꝑſona ꝑſentata.vñ nō hz ſupior niſi illū examinare.alīs ſeq̄ret q beneficium poſſet vacare lōgo tpe.nā ꝓfonus hz ſex mēſes ad pñtandū.vt in.c.vnico.de iurepa.li.vj. ſi ſuperior hāret alios ſex mēſes ad inſtitutionē vacaret ſic beneficiū p annū añq̄z deolueret ptātez ad aliū ſupiorē.t idē puto dicēdum in eo qui hz ꝓfirmare electionē vt tps ſibi pfigat p ſupiorem ſi electū differt infra tempus debitū cōfirmare. ¶ Ultimo hic q̄ro ſi patronus differt pūtare infra tēpus ſibi ſtatutū ad quē deoluit ptās.ꝑſupoſito q ius inſtituendi ptineret ad platū inferiorē epo.nam primo videt q ad epm fiat deuolutio.qz iſte plat⁹ inferior hz inſtitutionē de iure ſpeciali.qō quidē ius debet

restringi ꝛ nō extendi ad collationez liberam que nunc est fienda ꝓpt negligentiā patroni. dz enīz fieri deuolutio ad ꝑm tanꝫ ad ordinariū. nā res defacta reuertit ad naturā suam. xxxv. di. ab exordio. ꝛ. l. si ynus. ff. de pac. ℔ i. ꝯriuz ē gl. sin. in de. vnica. de sup. neg. pla. q̄ vult q habens instituere hz tūc collationē liberā. qō satis placet. nā pūtatio patroni nō transfert aliqō ius spūale. ℔ ē quoddaz initium seu q̄dā seruit⁹. vt in. c. qō aūt. de iurepat. Jus enī spūale transfert ex sola institutiōe. vñ pua to patrono p negligentiā solū tollit seruit⁹ illa ꝛ pura dispositio remanet penes debētē instituere. qō no. semp. qz subtilis ē ista questio ꝛ posset de facto venire. ¶ Nico. Abbas.

RElatum. Beneficia vacantia cōferunt uō obstante appellatione illoꝝ quib⁹ ꝓmissa fuerūt anteꝫ vacarēt. h. d. secūda ibi. cōsultatioi. ¶ No. ꝓmo q ꝓmissio vacaturi bñficij nō ꝙualidat etiā data vacatiōe illi⁹ bñficij. nā cū ꝓmissio a ꝓncipio fuerit nulla ex sola vacatione subsequēti nō ꝙualidat. ar. in. c. audit⁹. de ele. ¶ No. scōo q appellatio min⁹ legitima non impedit libertatē ꝓferendi. Et no. q ꝓmittēs beneficium vacaturū nullo modo obligat ad seruāduz obligationē. qz dānata est a iure.

POposuit. Si scribit ei ad quem spectat collatio dato executore ad ꝓuidendū p ꝑsentationem eaz collatori factā afficit ꝑbenda. ita q collatio alteri facta nō tenet. h. ꝛ. ꝑm verū intellectū. Et sunt due ꝓtes ꝑncipales. primo narrat factū continens gr̄am ꝛ executoris ꝓcessum capituli ꝓtemptuz ꝛ duplex factū celestini. Secūdo ponit mandatū Jn nocētij ꝑmittēs ꝓtestationē ꝛ ipius motiuuz. ibi hz autē. ¶ Nota ꝑmo q mandatū factū ordinario dato executore ad ꝓuidendū ex sola ꝑsentatione afficit ptās ordinarij vt collatio alteri facta nō valeat ꝛ iste est ver⁹ intellect⁹ istius. c. hodie magis approbat in. c. si capitulo. e. ti. in. vj. hic enī scriptum fuit capitulo ꝛ fuit datus executor ad ꝓuidēdū de ꝑbenda in defectū capituli. vnde ex sola pūtatiōe facta capitulo affecta fuit ptās capituli. ita q collatio ꝑbēdē postmodū vacantis alteri facta nō tenuit. ¶ No. secūdo q executor nō pōt ꝓuidere seu inuestire de vacaturo bñficio. licet ergo posset conferre canonicatū de pūti si h̄ mandat. nō tū dz ꝓferre ꝑbendā nisi pri⁹ vacet ꝑbenda. ad idē. c. si capitulo. ꝛ. c. executor. e. ti. ¶ No. q ꝓ inuestituram non trāsfert possessio corporalis. nā celestin⁹ hic inuestiuit clericū p anulū. nec p hoc fuit trāslata possessio corporalis. imo in fine mandat capitulo vt ꝑbendam assignet sibi dādo possessionē. ꝛ de h̄ vide qō lati⁹ dixi i. c. auctē. s. n. pri. ¶ No. i. ꝛ. hz q hz papa possit dare ius ad beneficia vacatura. non tū dz de honestate. vnde Jnno. hic fatet se nō velle hmōi ratā inuestituram de vacaturis bñficijs. ¶ Sed no. ex isto. ꝛ. iuncto. c. ij. s. e. q papa pōt dispēsare ꝯ cōciliū. naz c. ij. fuit editū in cōcilio generali. ꝛ nihilominus papa hic dicit q supra illō ius possit dispensare. ꝓ h̄ c. significasti. s. de elec. vbi dicit q in cōstitutionib⁹ cōciliij intelligit auctas pape. sed dic vt ibi plene dixi. ¶ Opo. ꝯ tex. videt enī ꝯrius sibi in multi. nam primo dicit q executor repit canonicos ꝓtumaces. ꝛ iō inuestiuit de ꝑbenda vacatura. nā cū nō potuerit inuestire de vacatura. vt i. ꝛ. hz. nō pōt dici q canonici fuerūt ꝓtumaces. qz nō potuerūt dare ꝑbēdam vacaturā. Jtē celestin⁹ dicit q valebat factum decani. ꝛ tū Jnno. dicit q nō est sue intentiōis hmōi ratā inuestituram de vacaturis factā. ꝛ nihilominus mandat illi ꝓ quo fuerat scriptū ꝑbendā assignari Jtē videt iste tex. ꝯ. c. dilectus. cl. ij. s. de ꝑben. vbi collatio alteri facta ꝯ mandatū pape tenet. nec reuocat. ꝛ tū celestin⁹ hic reuocauit collationē factā p capitulū. So. ex glo. colligunt plures lec. ℔ vera ꝛ cōis lec. est q hic fuit scriptū nō solū ordinario. ℔ etiā executori. quo casu p solā pūtationē lfarum ordinario factā afficit ptās ordinaria vt collatio alteri postea facta nō teneat. vt ꝑbat hodie clarissime in. d. c. si capitulo. merito collatio facta postea p capitulū nō tenuit. ꝛ sic nō ob. d. c. dilect⁹. qz ibi fuerat scriptū soli ordinario quo casu nō abdicat ptās ab ordinario. iō collatio alteri facta tenet. sed qñ sit datur executor ad ꝓuidendū in defectū ordinarij incōtinenti cū ordinari⁹ nō vult parere ptās transfert ad executorē. iō collatio alteri facta p ordinarium nō tenet. merito celestin⁹ cassauit hic illā collationē alteri factā. vnde illa cassatio refert potius ad factū ꝙ ad ius. qz vt predixi erat nulla ipso iure. vnde licet decanus malefecerit inuestiēdo de vacatura prebenda. tū ꝑsentatio lfarum iam affecerat manus ordinarij. ꝛ in eo q tex. dicit q repit canonicos ꝓtumaces. dic q fuerūt ꝓtumaces in recipiēdo illū in canonicū. ꝙꝙ enī prebenda non vacans nō possit ꝓferri. tū receptio in canonicū debebat fieri de presenti ꝑm mandatū pape. nec celestin⁹ cōtrariat Jnno. vel ecōtra. Nā celestin⁹ voluit hmōi factū decani ratū in effectu. Jnno. ꝛo reprobauit formā quatenus papa inuestiuit de vacatura. sed in effectu approbauit dū exequit collationē factā p caplm ꝛ ꝑm ꝑdicta debēt intelligi varietates q̄ ponunt in glo. ¶ Jn glo. iij. ibi ꝛ male. no. glo. iūcto tex. q executor dat⁹ per papā ad ꝓuidēdū de vacāte bñficio vel cum vacabit nō pōt ꝓferre bñficiuz nō vacans sed debet prius spectare vacationē. Et no. q glo. in fi. dicit q celestinus fuit mor⁹ de facto ꝛ nō de iure. dic melius vt ꝑdixi q imo de iure. qz collatio alteri facta nō tenebat. nec habuit ratū factū decani in forma. qō ꝓz ex eo q ipse inuestiuit de vacante. nam si voluisset hmōi ratū factū in forma fuisset ꝓtentus illa inuestitura decani. ¶ Jn gl. in. ꝛ. assignastis in fi. dic q collatio ipō iure fuit facta p capitulū vnde cassatio celestini refert hic ad factuz. Et ad. c. dilectus rñde vt. s. dixi. ¶ Jn glo. in. ꝛ. dispensare. no. bñ hanc glo. qz nōbilis ꝛ multū allegabilis i materia sua. attingens multos casus dubios in q̄bus papa nō dispēsat. ꝛ vide q̄si eosdē in spe. in ti. de lega. sub rubrica de dispen. in. §. nunc breuiter. in vlti. colū. Et inquātum glo. in ꝑn. dicit q dispensat ꝯ aplm allegando. c. lector. xxxiij. di. videt gl. velle q cū bigamo pōt papa dispēsare vt ꝓmoueat

ad ordies lz apls aliud dixerat. Spe. tñ i loco pall. videt sentire ꝓriñ. sed tu plene vide q doc. in. c. ij. ō biga. vbi cōuer tenēt primū. ⁊ intelligo q dispensat ex cā. nā cū apls fuerit mor⁹ instinctu spūssancti nō dz sine cā eius ꝓceptū relaxari. ar. opti. in. c. eꝫ. ⁊. c sūt q̄dā. xxv. q. j. ⁊ ita dicerē in casu sequēti i gl. Et in hoc pōt dici capiendo aliū casum exceptū in gl. q aut apls aliq̄d dixit circa fidē. ⁊ tunc papa nō dispensat in illo. ad hoc vide text. xj. q. iij. in. c. si is q̄ pest. vbi referunt verba apli dicētis q si etiā angelus de celo diceret ꝓrium anathema sit. vnde fortius pape nō ē credendū. ⁊ hoc voluit hic glo. xv. di. in. c. sicut. Jn alijs vero nō cōcernentib⁹ fidem pōt papa dispensare ex cā. qz ille qui dispensat nō tollit legē. sed ex cā in certa psona vel ad tēp⁹ remittit. ⁊ dispensatio q̄cq̄ necessaria ē. l. di. i. c. dño sancto. ⁊. c. cū instituere. nam ⁊ q̄cq̄ ipse deus dispensauit cū patriarchis qui habuerūt simul plres vxores. de quo dicendū vt le. ⁊ no. in. c. gaudemus. de diuor. sed sine cā nō puto q dispensare possit. quia nō ē dispensatio. sed dissipatio. vt dixi post beatuz Tho. ⁊ Jo. an. in. c. de multa. §. ō ꝑben. nec eēt bona ꝓsumptio in papa si vellet dissipare dicta scōrū. ⁊ maxime apli. vt in dictis. c. ecōtra. ⁊. c. sunt q̄dā. Excipit deinde glo. casū notabilē in solutione decimaꝝ. De hoc qualiter papa dispenset in decimis nō dandis. dic vt plene no. p hosti. in. c. a nobis. j. de deci. vbi dicit. Itē inquātum dicit glo. q in voto dispensat intelligeſqñ hoc facit ex cā. nam sine cā nō pōt tollere obligationē deo p votū acquisitam. vide glo. no. in. c. nō est. j. de voto. Ēps autem dispensat circa votū. vt in. c. j. ⁊ q̄ ibi no. de voto.

Sed credo q hic sit differētia inter papā ⁊ ēpm. qz ēps nō liberat ex toto a voto. ꝫ cōmutat in cāz deo magis acceptā. vt in. d. c. j. ꝫ papa pōt ex causa ex toto liberare quēadmodū posset ipse de⁹. qz verisimile ē q de⁹ ex cā dedit ptātem suā inter hoies vicario suo. alⁱs nō fuisset bon⁹ patrfamilias si dimisisset gregē suū sine pastore q ex cā posset oibus ꝓsulere vt in simili dicit Jnno. in. c. q sup his. de voto. vnō vt dicit no. hosti. in. c. quāto. de transla. pla. cū idē sit deus ⁊ vicarij sui ꝓsistoriū pōt papa fere oia facere q̄ deus pōt claue nō errāte. Et idē dicit Jnn. de iureiur. in. c. ꝫto. Nam ēps generalit dixit petro. Qcunq̄ ligaueris. ⁊c. Et qz dixit qcunq̄. nihil excepit. in. c. solite. de maio. ⁊ obe. xxxj. q. j. q si dormierit. ⁊ idē dic circa iuramētū. nā sine cā papa illō nō relaxat. vt no. dixit Jnno. i. c. cū inter. de renū. ⁊ glo. in. c. quāto de iureiu. ⁊ sic limita dictū huius glo. Ex quo infert q cū papa sine cā nō possit aliuz absoluere a iuramēto. fortⁱ⁹ nec ſeipm. ar. opti. i. c. si. §. n. ꝓri. Demū glo. excipit vt nō possit papa dispensare ꝯ vniuersalem statuz ecclie. ⁊ notabis bñ hunc casū qz cōprehendit in se multos casus. ⁊ idem tenet glo. in. c. lras. de resti. spo. in. v. dispensare. Sed cōtra hoc facit. c. nō debet. de ꝓsang. ⁊ affini. vbi papa ex toto imutauit vniuersalē statū ecclesie relaxando ꝓhibitionē ꝓiugij. in. v. ⁊. vj. ⁊. vij. gradibus ꝓsanguinitatis ⁊ affinitatis. vñ glo. videtur dubitasse in. c. q̄ ad ꝑpetuā. xxv. q. j. ꝫ nunc potest solui q aut decolorat stat⁹ ecclie ex tali dispensatione seu imutatione. ⁊ tūc papa nō pōt. ⁊ sic intellige hāc glo. ⁊ ꝛsi. ⁊ vide bo. ter. in. c. ꝫ si illa. j. q. vij. qō tenuit spe. in loco ꝓcal. ⁊ Archi. xxv. q. j. sunt q̄dā Ex quo infert papā ꝑ posse sine cā dare potestatē alicui ꝓncipi seculari ⁊ possit iudicare iter clericos maxime cū priuilegia clericoꝝ sint de iure diuino. vt no. xcvj. di. si impator. ⁊ p Jnno. in. c. ij. de ma. ⁊ obe. Aut si decolorat stat⁹ ecclesie. vtputa qz subest cā mutandi vel dispensandi ⁊ tūc credo q possit maxime circa vnū casū vel duos. sic intellige. d. c. nō dz. ⁊ cōcor. glo. in. d. c. que ad ꝑpetuā. ⁊. c. sunt quidam. Sed quidā sunt q de hoc dubitauerunt. Dicit insup hec glo. q nō dispensat vt monachus habeat ꝓpriū. de h dic pleni⁹ ⁊ meli⁹ vt dicit in. c. cū ad monasteriū. de statu. regu. vbi p doc. ⁊ p Jo. an. in regula semel deo dedicatū. de reg. iu. li. vj. immer cu. Et i fi. gl. intellige q papa nō dispēsat in secūdo gradu iter ascendentes ⁊ descendentes. ꝫ in collateralibus dispensat in linea eq̄li. nō aūt i linea nō eq̄li. vtputa vt patru⁹ possit ducere neptē i vxorem. sunt eni isti in secūdo gradu in linea inequali ꝫ cum filijs duoꝝ fratrū poterit dispensare qz sunt in secūdo gradu in linea eq̄li. ita no. i. d. c. litteras. vbi vide rōnē. ⁊ in. c. gaudem⁹. ſ. palle. ⁊ sic declara fi. glo. ¶ Extra glo. dicit h hosti. q papa intātū hz sup̄ius ptātem vt ꝓ facto vel dicto nō possit ab alio accusari vel ꝓdēnari nisi in hereſi. xl. di. si papa. potest tñ si iacet in peccato admoneri iuxta regulā euāgelicā si peccauerit. ⁊c. taz publice ꝫ occulte iuxta qualitatē peccati. qz nō ē exempt⁹ a regula euāgelica. dicit tñ q alteri ꝓti illi⁹ regule nō subijcitur dum dicit q si non audierit dic ecclesie. qz excepta cā heresis nō pōt iudicari etiā si impator ⁊ tot⁹ clerus ⁊ plⁱs simul ꝓueniant. ix. q. iij. nemo. ⁊. c. alioꝝ. vnde quo ad papā exponit ipe illa v̄ba dic ecclesie. i. deo. vt ipsū ꝓuertat. vel dic ecclie triūphāti i. celesti vt oret ꝓ eo. ¶ Ex his dictis hosti. no. pulchra dicta. Primo duz sentit q in facto heresis pōt accusari ⁊ ab alio ꝓdēnari. nam alibi fit disceptatio vtrū papa ab alio in causa heresis possit ꝓdēnari. qz quidā voluerūt q debeat seipm deponere. sicut fecit in. c. nūc. xxj. di. sed plus placet hec opi. vt possit ab alio ꝓdēnari ⁊ deponi in facto fidei. Et hanc opi. exp̄sse tenuit archi. in. c. in fidei fauorē. de her. li. vi. ⁊ facit. ij. q. vij. in. §. itē cū balam. v̄. Itē simachus. ⁊ dicit archi. in. d. c. in fidei. q cōcilium erit iudex. ꝓ quo vide bo. gl. in. c. anastasi⁹. xix. di. ⁊ vide aliā gl. sing. in. c. si duo. lxxix. di. q̄ dicit q si ē dubium apud quē sit papat⁹ duob⁹ vel plibus ꝓtendentibus sup eo ꝓcilium erit iudex. ¶ Secūdo no. ex dicto hosti. q papa xp̄ūs in peccato pōt admoneri ꝫz regulā euāgelicā. de qua in. c. nouit. de iudi. lz glo. dubitauerit. ij. q. j. si peccauerit. q̄ dicit q ex q̄ non pōt ab alio iudicari frustratoria est illa denūciatio. Sed tu dic melius q̄ dicat hic hosti. q si peccatum pape ē publicū ⁊ inde scandalizat eccl̄a tūc tota regula euangelica hz in eo locum vt si admonit⁹ non vult desistere dicat toti ecclesie. i. cōcilio. ⁊ ab eo poterit puniri qz ē suspitio heresis contra eum si stat

in peccato publico scandalizans ecclesiam ⁊ monitus nō se vult corrigere. ita dicit glo. sing. quā allat totus mundus. in. c. si papa. xl. di. Serua ḡ dictuz hosti. ꝙ peccatū ē occultū seu cū eccla nō scādalizatur. sed vix potest accidere ꝙ ex peccato publico pape ecclesia nō scādalizaret. ⁊ xta illud pphetic̄ū Si is qui est vnctus peccauerit faciet populū delinquere. s. per malum exemplū vt in. c. magne. ō voto. dicit etiā hosti. circa subditos pape ꝙ oēs tenē tur sibi obedire quicquid p̄cipiat dūmodo certum nō sit ꝙ p̄ceptū ꝓtingat peccatū mortale. nā i peccato mortali nō tenet quis sibi obedire. ℔ pot⁹ deo qui est verus pōtifex. xj. q. iij. iulianus. ⁊ c. si dñs. ⁊ c. requisisti. In ptāte vero dispensandi dicit hic Uincē. ꝙ in oibus pōt dispensare p̄terq̄ in articulis fidei qō satis mihi placet. ⁊ ē dictū vnde notabile. ⁊ intellige de dispensatione ꝓprie sumpta. s. quā facit ex causa rōnabili. ⁊ vide Inno. in. c. cum ad monasteriū. de sta. reg. vbi dicit ꝙ sine causa nō dispensat in his que nō sūt iuris positiui puri. ⁊ vide qō dixi in. c. de multa. §. de p̄ben. dicit tñ hosti. dictū Uin. vex. nisi imineat peccatū mortale. qz illo nō dispensat intelligendo ꝙ sit peccatū mortale ex lege diuina ⁊ nō ex lege positiua. qz illi nō subijcit. ⁊ credo ꝙ idem sentit Uin. ⁊ vide glo. in. d. c. Ifas. q̄ idē voluit. vbi dicit Iati⁹ ꝙ i his q̄ ō sui natura sūt mala papa dispensare nō pōt. de iureiur. ⁊ si xp̄s. tu vide bo. tex. xl. di. c. j. ⁊ ista sufficiāt p̄ñ̄c. ¶ In glo. in. ō. vacare. no. glo. qz solet multū allegari ꝙ per sniam pdat dñium. ⁊ colligit ex tex. in eo qō dicit ꝙ p cassationē collationis vacauit p̄benda. ⁊ sic pius pdidit oē ius qō habebat i p̄benda. alʒ nō diceret vacare. sed glo. ē verissima q̄ snia est iuris priuatiua sicut fuit ista. Quid āt si eēt iuris declaratoria ⁊ an acquirat dñium illi p quo fuit lata sententia. Dic de hac qōne ⁊ p̄cedenti vt est bo. glo. in sti. de offi. iudi. in fi. p Ly. in. l. j. C. cōia vtriusq̄ iudi. per Bar. in. l. pōponi⁹. ff. de acq. pos. aliqd per Inno. in. c. cū nr̄is. j. e. ⁊ p Jo. cal. hic. ¶ In gl. fi. ibi. i. collatā. hoc dicit gl. vt euitaret p̄riū. nam ex q̄ iste fuerat inuestit⁹ p celestinū de p̄benda vacante acquisierat oē ius. vnde frustra mandat papa i fi. illi p̄bendā assignari. ℔ dic ꝙ refert ad corporalem possessionē ꝑm alium intellectū quē glo. subijcit. ⁊ ille plus placet. qz p inuestituram in absentia factam nō transfert possessio. vt dixi in. c. auctoritate. §. ti. pri. Inn. ponit hic vtrū executor possit ꝓuidere ō beneficio vacanti de iure ⁊ nō de facto. qō vide qz de facto pōt venire.

Q Elia diuersitatem. Semestre ad eligendū seu ꝓferendū a iure p̄fixum nō currit legitime impedito. nec incipit currere nisi a die noticie vacationis. ⁊ est text. multū allega. ⁊ quotidian⁹. Due sūt ptes p̄ncipales. In prima archiepi querela. In secūda cāe commissio. ibi. mandam⁹. Scōa subdiuidit. nā primo ponit mandatū ⁊ soluit obstaculū. secūdo duos casus excipit. ibi nisi. Et scōm casum tripliciter exponit. ibi. sic tñ. ¶ Nota omnes diuisiones. c. q̄ non intelliges tex. qz multū declarant tex. ⁊ nō inuānū sunt inuente diuisiones. qō bñ no. ¶ Mo. p̄mo ex p̄ncipio ⁊ tene illud mēti ꝙ quēadmodū homes sūt differmes in corporib⁹. ita sūt differmes i animis ⁊ ꝝ voluit istud p̄ncipiū ex diuersitate corporū sepe seq̄t diuersitas aiorū. iō amiticia multum extollit. qz quasi miraculose vnus est anim⁹ amicoz in diuersis corporib⁹. iō papa assumpsit ꝝ exordiū qz erant opi. in cāu ꝝ vtrū epō suspēso ptās deuolueret ad capitulū. Et vtz tps suspensiōis deberet ꝓputari in semestro p̄fixo ad cōferendū. ¶ Mo. secūdo ibi. se intruserūt. ꝙ intrusus i beneficio ōr ille q̄ obtinet beneficiū sine aucte illi⁹ ad quem de iure spectat collatio. ad idē. c. ex frequētibus. de insti. ⁊ ōr intrusus. qz nō intrauit p portā ℔ q̄si violent⁹ ibi iniect⁹. ¶ Mo. tertio ꝙ tps p̄fixū in odiū negligētiuz nō currit ipedito ipedimēto iuris vel facti. ⁊ de impedimēto iuris exēplifica ibi suspensione. de impedimento facti exēplifica ibi tpe quo stetit in curia p⁹ absolutionē ⁊ tpe reuersionis. ⁊ ꝝ bene nōbis. sec⁹ dic q̄ tps eēt p̄fixū nē in odiū negligētie. ℔ in fauorem alteri⁹. istud ēni tps currit etiā ignorāti. p hoc bo. tex. in. l. graui. ff. de his q̄ no. infa. vbi tps āni currit etiā mulieri ignoranti mortez mariti. ⁊ vide glo. no. in. c. statutū. de p̄ben. li. vj. ⁊ no. dictū spe. in ti. de instru. edi. in §. nunc vero aliqua. ō. itē ꝙ si executor. vbi ponit vnū dictū singulare ⁊ quotidianum. Dicit ēni ꝙ si executor testamētū non potuit exequi infra annū. nihilomin⁹ deuoluit ptās ad epm. ar. in. l. nulli. C. de epi. ⁊ cle. ⁊ in. c. nos. j. de testa. nō reddit rōnem. ℔ tu redde p p̄dicta. naz illud tps anni nō fuit p̄fixū i odiū executoris. ℔ pot⁹ in fauorē defuncti ne diu differat ip̄ius volūtas de q̄ tamē vide qō dixi in repeti. in. c. cū esses de testa. ¶ Nota ꝙ plato suspenso ptās ꝓferendi beneficiū nō deuoluit ad capitū. nec ad archiepm. ℔ ad papā ꝓb. c. j. ⁊ qō ibi no. ō su. ne. pla. li. vj. ℔ tu limita ꝝ dictū ⁊ istū tex. put habes tex. i. c. vnico. ne se. va. li. vj. ⁊ ibi etiā p gl. nā si donatio spectaret sic ad epm ⁊ capitulū suspenso vel excōicato epo. pōt capitulū ꝓferre. ⁊ dic lati⁹ vt ibi no. ¶ Mo. ibi. preter desidiā ꝙ papa etiā cessante negligentia platoz potest ꝓferre beneficia toti⁹ orbis. ad idem. c. ij. de p̄ben. li. vj. ℔ pōt ḡ papa ꝓcurrere in collationē beneficioz cū q̄libet ordinario. qz ipe ē ordinari⁹ toti⁹ orbis. ix. q. iij. cūcta p mūdū. ℔ non ē honestū vt auferat alijs ptātem ꝓ rōnē. Gregl. in. c. ecce. xcix. di. et ꝓ. c. puenit. xj. q. j. i fi. Mo. ꝙ tps accessus residētie ⁊ reuersiōis p aliq̄ negocio ē parit̄ ꝓuilegiatus. Ex q̄ infert ꝙ si dat alicui salu⁹ ꝓductus veniēdi ad aliquē locū itelligit ꝙ tute possit ibi morari ⁊ inde redire qz frustra eēt p̄mū sine reliqs. nā q̄ vult consequi vult ⁊ antecedēs. ⁊ vide Bar. in. l. sicui. ff. ex q̄. cau. ma. ¶ Ultimo no. ꝙ tps semestre p̄fixū ad ꝓferēdū nō currit a tpe vacatiōis. dic tamē ꝙ ꝑma fronte p̄sumit scia vacatiōis. Est ēni p̄sūptio ꝓ debētem ꝓferre si distulit vltra sex mēses a tpe vacationis. vt est tex. pulcher i. c. vt nostrū. i. §. pozro. j. vt ec. benefi. ⁊ tamē limita quādo beneficium vacauit de iure ⁊ de facto. vt qz nemo erat i possessione

illi⁹ saltē colozate. tūc enī i dubio p̄sumīt noticia vacatiōis. ita dicūt domini de rota deci. cclv. dicūt tamē q̄ si habēs ius p̄ferendi allat probabilē ign̄ātiā staret iuramēto suo. ar. eoz q̄ le. t no. in. c. pastoralis de excep. qđ bene nōbis. vide etiā Jo. an. in. c. ex pte asten. j. e. vbi dicit q̄ in p̄sumēda scia vel ign̄rantia vacatiōis debem⁹ p̄siderare q̄litatē beneficij nā citi⁹ p̄sumīt scia in magno q̄z in puo. t in curato q̄z in simplici. Jtē distātia locoz. naz facili⁹ p̄sumīt scia in loco vicino q̄z remoto. in. c. q̄sdā. t. c. quāto. de p̄sump. Jtē modū vacādi t formam loci. t vide tex. cū glo. in cle. vnica in fi. de p̄cess. p̄hen. t qđ no. doc. in cle. q̄t regulares. de sup. neg. p̄la. t ex his p̄t supior informare motū animi sui vtrū p̄sumat noticia a tpe vacationis vl statim p⁹. nō enī i b̄ p̄t dari certa doctrina. Sed querīt q̄d si patronus negligit p̄fitare infra tēpus sibi p̄fixū. t sic ptās libere conferendi devoluitur ad eu⁹ q̄ habet ius instituendi iux ea que dixi i. c. ij. §. e. nūq̄d istis q̄ hñt libere cōferre debīt integrū semestre. Et q̄n incipiat currere tale tēpus vide p dños de rota i loco p̄all. vbi cōcludūt q̄ habebūt semestre. t p hoc facit. c. licz. de sup. neg. p̄la. t. c. ij. §. eo. t. c. si electio. de cle. li. vj. Tēp⁹ aūt istud curret ēt a die noticie. ar. hic t sentit apte Jnno. in. d. c. licet. vbi dicit q̄ ei ad quem spectat p̄mo t ad quē spectat scdo loco collatio tēpus nō currit nisi a die noticie. t bñ nōbis. Et idē dic in quolibet supioze ad quē gradatim devoluit ptās p̄ferendi. nā cū b̄ tps sit p̄fixū in odiuz negligentie ñ dz currē. probabilī ign̄āti. Jn gl. i. x̄. sub forma cōi no. bñ hāc glo. iuncto tex. t intellige p̄mā ptem gl. de p̄firmatione facta in forma cōi. de q̄ loquit iste tex. illa enī pax t nihil opatur. vt hic habes bo. tex. t de hoc vide p Bar. in. l. t q̄. ff. de iurisdi. om. iu. Q̄nq̄z fit cōfirmatio ex certa scia. t illa hz tres nōbiles effectus. t in ea intellige scdam ptē glo. in. x̄. verūtamen. vsq̄z ad fi. Et q̄n dicat in forma cōi vel ex certa scia. vide qđ dixi in. c. j. t. ij. de p̄fir. vti. s. quādo narrat totū factū supiori est p̄firmatio ex certa scia. si vo narrat in generali ē p̄firmatio in forma cōi. ¶ Jn glo. in. x̄. tps ibi t b̄ q̄ tps. nota hāc particulā glo. vsq̄z ad fi. t facit p ea. c. fi. de elec. vbi curit tps nō valēti eligere sine licētia supioris. q̄ debz petere licētiā als est in moza. Et aduerte in hoc ad tria mēbra. nā q̄nq̄z b̄ficiū spectat simul ad collationē epi t capituli. t tūc nulla moza spectata pōt capitulū epo suspenso vel excōicato p̄ferre. Secūdū mēbrū q̄n ptās p̄tinet ad ep̄m. §. cū cōsilio vl p̄sensu capituli t tunc eoipo q epūs ē in moza petēdi absolutionē capitulū pōt p̄ferre. hec duo mēbra pbant in. c. vnico. ne se. va. li. vj. Tertiū mēbrū q̄n ptās solū spectat ad ep̄m. t tūc licet epūs sit in moza non tñ capl̄m pōt p̄ferre. §. debet spectare lapsū sex mēsiū a tpe moze. t in hoc casu intellige hūc tex. ¶ Jn gl. in. x̄. nō tñ vpluit ibi. Jtē ei vbi transfuge. i. ei q̄ fugit ad hostes nō dat b̄ficiū resti. in'inte. lz interim nō potuerit agere. Glo. nō soluit §. pōt dupliciter solui. Primo q̄ culpa illi⁹ fuit cā imediata hui⁹ impedimenti. merito sibi imputat. vt in. c. sicut. ō testi. t in. c. fi. de iniur. Sed in casu nostro nō culpa. sed pena culpe fuit causa imediata hui⁹ impedimenti nam sententia suspensionis fuit pena culpe. vnde nō debēt imputari ea que sequūt ex pena. t in hoc ē iste tex. no. sic intellectus. t vide glo. q̄ hūc intellectum approbat. que originaliter fuit Lōpost. i regula imputari. de reg. iur. li. vj. Secūda so. q̄ illa loq̄t de beneficio restituz his qđ est extraordinariuz. iō nō ē ita fauorabile. Sed tex. iste loquit de tpe ordinario t p̄fixo in mex odiū negligētie. Et in fi. glo. dic ad illud. c. si celebrat. q̄ ibi loquit de suspensiōe minoris que p̄hibitur p participiū cum excōicato. hic vo loquit in suspensione maioris lata a iure vel ab homine. ¶ Jn glo. in. x̄. a qua'm fi. dic q̄ nō est verū q̄ hoc colligat ex tex. § glo. b̄ dicit ppter opi. Jo. an. t Lau. qui dixerūt q̄ suspēsus ab officio tm̄ p̄t p̄ferre b̄ficia. q̄z p̄m eos ptās p̄ferendi pēdet a iurisditiōe t nō ab officio ordiarij. § tu de hoc dic vt plene no. p gl. t doc. in. c. cū dilect⁹. de p̄sue. vbi cōmunis opi. ē in opposituz. sufficit enī suspensio ab officio. q̄z ea que sūt iurisdictiōis sūt annexa officō de quo tu dic vt pleni⁹ no. in loco p̄all. ¶ Jn gl. in x̄. fuerit in fi. i his p̄rijs habet q̄ oia que p̄cedūt ex culpa alicuius sunt sibi imputanda. naz q̄ dat operam rei illicite tenet etiā de casu fortuito in. c. tua. t qđ ibi no. j. de homi. b̄ p̄rium varie hic soluit. Sz vera so. est illa quā dixi. s. in illa glo. q̄ ea q̄ pueniunt imediate ex culpa iputant culposo. t ita loquūtur p̄ria. t vide bo. tex. cū glo. in. c. vnico. de custo. eucha. t ij. c. sicut. de testi. Ea vero q̄ pueniūt non imediate ex culpa. sed ex pena seu pena culpe nō imputant vt hic. q̄n nō dz q̄s duplici pena cōteri. vt in. c. at si clerici. de iudi. t in hoc notabis istum tex. nam sentētia suspensa fuit hic causa imediata hui⁹ impedimenti. nō autem culpa precedens. t regulariter inspici debet causa imediata t non mediata. xxiij. q. v. de occidendis. vide tex. cum glo. bo. i. c. de cetero. j. de homi. ¶ Jn glo. in. x̄. p̄ter ibi Jtez ar. no. semp hanc glo. t intellige de bonis p̄monialibus. nam bona ecclesie nō debēt cōfiscari propter delictū suū. vt in. c. excōicam⁹. j. de here. i. §. j. facit regula delictū p̄sone. de reg. iu. li. vj. Et nota glo. in eo. q̄ ecclia dicit hre fiscū. t no. tex. qui vtit hoc verbo in cle. ij. de here. Sed b̄ gl. nō apit vtrū fisco ecclesie romane. an fisco p̄lati ista bona clerici dānati aplicentur. Sed tex. in. d. c. excōicam⁹ notabiliter potest induci q̄ vbi ipso iure p̄fiscant bōa clerici debent aplicari ecclesie in qua fuit intitulat⁹ ex quo aliud nō exprimit in sentētia. vnde quēadmodum p̄m canones antiquos bona clerici decedentis sine consanguineis ab intestato devoluuntur in ecclesiam vbi fuit intitulat⁹. vt no. in. c. j. de succes. ab intestat. t expressi⁹. xij. q. vl. c. fi. ita in cāu nostro. Si aūt nō habet ecclesiam seu beneficium. tunc puto q̄ eps occupabit p camera sua. ad b̄ qđ no. Jnno. in. c. insinuante. j. qui cleri. vel vouen. t Fred. p̄sil. xxx. t facit qđ no. Jo. an. in. c. cū olim. el. ij. de priuil. t idē dicas quādo cleric⁹ moritur ab intestato sine ecclesia t sine cōsanguineis. An autem mulcta que imponitur pro delicto ipsi clerico applicetur superiori multanti. dic vt plene le. t no. in. c dilectus. de offi. ordi. t in. c. licet. de penis. t in. c. j. de homici. li. vj. Hodie vero regulariter bona dā-

natorum nõ cõfiscanť nisi in quibusdam casibus. ꝑ venunt ad succedentes ab intestato. vt in. auč. bona dãnatorꝝ. C. de bo. pscrip. ꝛ ista nota bene.

C Cum nostris. Est tex. multũ al legabilis. ꝛ habz materiã cõtinuã. ꝛ h. [illegible] in sũma. Non valent littere ad bñficiũ impetrate neque de alteri⁹ colorata facti possessione nõ faciũt mentionez. h. d. ſm verũ ꝛ cõem intellectũ diuidiť. Nam primo ponit gram ꝛ executionẽ thesaurario cõcessam. scõo excẽptionẽ ꝑ illã. tertio pcessum executorium. q̃rto ꝓnũciationẽ auditoris. quinto ꝓnunciatois ꝓfirmationẽ. scõa ibi. verũ. tertia ibi. qõ. quarto ibi. auditor. q̃nto ibi. nos vero. ꝛ fuit decisio multũ subtil. Ideo nota ꝑmo q bñficiũ põt tãto tpe vacare vt ei⁹ collatio deuoluať ad papã ſm ꝓstitutionẽ lateran. pcilij. ꝛ loquiť de. c. ij. s. e. in illo tñ nulla fit mentio de papa. Ex quo no. q illud. c. ij. puidendo de. j. ij ꝛ iij. gradu deuolutionis tacite videť ꝓuidisse de oĩbus gradib⁹ vsq ad papã. vnde quilibz supior gradatim hz sex menses donec deueniat ad papã. vt clare colligiť h. ꝛ. c. licet. de sup. neg. ꝓla. iuncto c. ij. s. c. ꝛ h bene no. C Mo scõo q. c. ij. s. e. hz locũ nedũ in ꝓferente ꝑ in habẽtib⁹ eligere ꝛ sic electoribus dať semestre tps ad eligẽdũ p⁹ cui⁹ lapsum deuoluiť ptãs ad primũ supiorẽ. nã in illo. c. ij. nõ fuit mentio facta de electorib⁹ ꝛ tñ hic papa in deuolutione ptãtis fundat se sup illo pcilio lateran. h intellige exceptis epatibus ꝛ ecclesijs regulã. h⁹ collegiatis q in illis dať minus tps. vt in. c. ne ꝓ defectu. de elec. C Mo. tertio q. c. de multa. ꝛ eius pẽa s. de pben. nõ hz locũ in epatibus. vñ si epus acceptat aliã dignitatẽ nõ vacat epat⁹ ipso facto nec collatio secũde dignitatis nõ tenet. ꝛ h iõ q epatus ñ põt deseri sine speciali licentia pape. in. c. ij. ô transla. ꝓla. Itẽ cũ illa puisio sit odiosa ꝛ penalis nõ faciẽs mentionẽ de epatibus ꝑ de dignitatibus i genere nõ extendiť ad epatus q epatus in materia odiosa apellatione dignitatũ nõ venit. vt ẽ gl. singu. in. c. ij. de pben. li. vj. facit. c. q periculosuz. de sen. ex. li. vj. ꝛ. c. dilectus. j. c. C Nota viterius ꝛ tenebis semp menti ad h istũ tex. q littere surrepticie impetrate ad bñficiũ sũt adeo ipo iure nulle vt etiã pcessus executoris sit nullus. nec distinguiť h vtr executores pcesserint in figura iudicij vel nõ ꝑ simpliciter fuit pcessus iudicatus irritus licet aliq aliť senserint in. c. ad audiẽtiã. s. de rescrip. vbi de hoc C Mo. q bñficiũ põt vacare dupliciť videlicet de iure ꝛ de facto. Itẽ de iure tñ ꝑ nõ de facto vt q ali⁹ ẽ in possessione colorata illi⁹ bñficij. Et ex hoc colligo vnũ qõ facit ad multa q i bñficialib⁹ põt haberi vera possessio sine iusto titulo vt hic ꝓbať exp̃sse. ꝑ talis possessio nõ est iusta. ꝛ sic intellige regulã primam. de reg. iu. li. vj. ꝛ hoc notabiliť facit ad mãm c. in litteris. de resti. spo. vt sufficiat ꝓbare solã possessionẽ ad restitutionẽ obtinendã. C Mo. q in impetratione certi beneficij vacantis nõ sufficit facere mentionẽ simplr q vacat si alius est in colorata possessione facti q illud verbũ vacare põt verificari tam in iure ẽ in facto. ideo in litteris beneficiales que sunt ambitiose oportz q verba narratiua verificenť omni modo q̃ verificari põt tam in iure ẽ in facto qõ semp no. Itẽ collige q solus papa dispensat vt eps habeat aliã dignitatem cũ epatu. ad hoc. c. de multa. ꝓall. sed ex cã iusta ꝛ necessaria põt supior dispensare qõ tñ intellige. vt. j. dicaz in glo. vl. C Ultimo nota ibi ad resignationez. tẽ. q anteq̃ ꝓferať beneficiũ vt vacãs dz remoueri possessor a colorata possessione ne videať facta collatõ de beneficio nõ vacanti. h tñ limita vt. j. subiiciam C In glo. ij. in fi. hanc glo. diuide in duas partes In ꝓma ꝓsequiť nũquid executor deputatus ad ꝓpellendũ ordinariũ vr. ꝓuideat possit ꝓuidere ordinario nolẽte ꝓferre. In hac q̃stione gl. ꝓcludit q nõ ꝑ simpliciter põt cõpellere. secus si ẽ deputatus executor ad puidendũ i defectũ ordiarij ꝛ hãc opi. gl. tene hz Host. aliter sentit. ꝑ Jo. an. ꝛ cõuniter doc. sequũtur dictum gl. ꝛ vide qõ dixi in. c. ꝓ illorum. s. de preben. vbi ponit Inno. distinctionẽ inter mandatũ vt faciat assignari ꝛ mãdatũ vt cõpellat. C In secũda parte que incipit in. ỽ. ꝑ si. glo. hic querit de questionẽ qotidiana. Nunquid deputat⁹ vt mittat aliquẽ in possessionẽ possit excõmunicare ꝓdictores. ꝛ Jo. antiquus glosator tenuit q nõ. ꝑ Ber. glosator noster tenuit ꝓrium. opi. Ber. sequiť hic Host. per illud. c. ex litteris. allegatũ in glo. sed Jo. an. remittit se ad no. in. c. fi. de of. dele. ꝛ ibi tenet primam opi. s. Jo. nisi apponatur clausula cõtradictores. tẽ. ꝛ hec opi. plus mihi placet. et vide circa hoc qõ dixi in. c. ꝓ illorũ. prealle. vbi hãc qõnem lati⁹ tetigi. ꝛ ad. c. ex lr̃is. dic q ibi fuit mandata executio simplr ita q delegat⁹ transtulit in executorem ptãtem suã sed q̃stio nostra pcedit quando simpliciť fuit cõmissũ nuduz ministeriũ. tene tñ mẽti glo. nam generaliter põt adduci ad questiõez Nunqd is cui cõmittiť nudũ ministeriũ possit pro illius executione exercere censuram. C In gl. i. ỽ. falsi suggestionẽ in fi. hec gl. inculcat diuersa iura i q̃stione quã formal. nã quedã loquũť qñ rescriptũ fuit surrepticiũ seu falsũ. quedã qñ ꝓbationes producte i iudicio fuerũt false ꝛ querẽ. nũquid valeat sñia est implicare duas qõnes satis diuersas vnde dic q si rescriptũ ẽ surrepticiũ ꝛ est impetratuz ad bñficiũ est ipso iure nullum nec pcessus inde secutus valet. vt hic. ꝛ no. in. c. ad audientiã. el. ij. de rescrip. s. Si vero rescriptũ dať ad lites ꝛ tunc nõ est nullũ sed annullandũ ope exceptiones. de q̃ dic vt plene no. in. c. cũ dilecta. ꝛ i. c. cetez de rescrip. ꝛ. c. sup lr̃is. e. ti. De alia qõne qñ ꝓbationes fuerũt false nunquid teneat sñia. dic vt plene dictũ fuit. in. c. hz. de pba. C In glo. in ỽbo nõ vacaret ibi. qõ nõ ẽ ita. no. bñ hãc glo. q scõe lr̃e impetrate etiã ad bñficiũ nõ inualidať ex eo q nõ faciũt mẽtionẽ de prioribus inualidis etiã si priores nõ sint nulle ipo iure ꝑ annullãde p exceptionẽ. ꝛ idẽ hz glo. in. c. ex tenore. de rescp. ꝛ in. c. suggestũ. ô iurepa. ꝛ bñ fac tex. i. c. oblate. ô ap. vide in ad limitationẽ hanz gl. qõ no. Lal. i. c. i nr̃a. ô rescp. ꝛ ibi tetigi. Et ad istũ tex. dic q iste ipetrãs exp̃sit falsũ qz dic simplr bñficiuz vacare qõ tñ nõ vacabat saltẽ de facto cũ eps illud

possideret ꝓtenso titulo legitimo sed littere secũde nõ exprimũt falsum licet taceant de prioꝛib⁹. ꝛ gl. ista eẽt clarioꝛ si vbi dicit sit possessio. ꝛc. diceret sed hic possessio. ꝛc. ¶ In glo. in. ẋ. talis possessio in fi. glo. hic loquit nimis generalit ꝛ melius loquit. j. in glo. penul. Inno. dicit hic q illa possessio hz plus facti q̃ possidet ex tali cã q̃ põt eẽ legitima sicut i casu nostro. nã poterit ep̃us obtinere ex speciali gꝛa aplice sedis vel potuit ꝓmoueri ex cã legitima vel necessaria. Et dic clari⁹ q possessoꝛ ꝺz habere plus facti generaliter. put dicet in glo. se. ß quo ad ꝓpositum nr̃m quo ad inualidandũ lr̃as nõ faciẽdo mentionẽ de possessione alterius. illa possessio dicitur habere plus facti cui ius nõ resistit intãtum q̃n possit eẽ legitima. vñ nõ ꝓsistebat hic in facto q ꝓbabiliter dubitabat vtrũ ꝓcessio esset legitima. ꝛ iõ de illa erit fienda mentio q papa de facili nõ dat litteras ꝓ possessoꝛẽ bñficij ꝓtẽso legitimo titulo quominus de tali possessione faciat mentionem. ¶ In glo. in. ẋ. plus hz in fi. multa dicẽda foꝛẽt ad explicatiõez materie hui⁹ gl. ß q hz nõ multũ facit ad mãm tituli nec ad intellectũ. c. alle. me nõ extẽdo sed viꝺ gl. quasi ꝓsilem in. l. j. C. de acq̃. pos. Et dic q possessio dicit habere plurimũ iuris q̃ iuris dispositio magis q̃z factũ versat in ea. ꝛ dic q in possessiõe q̃ acquirit nobis p seruũ parũ facti versat cũ acquirat nobis ignorantib⁹ ꝛ vsucapiendi ꝓditio ß iuris artificio totũ ꝓcedit iõ dicit hr̃e plurimũ iuris. sic i simili dicim⁹ illũ eẽ fructũ naturalẽ in q̃ plurimum versatur natura hz ibi sit aliqua hois industria. vt dixi in. c. grauis. de resti. spo. illa possessio dicit habere plurimũ facti i qua magis versat factũ q̃z ius vt ẽ illa quã acqrim⁹ corꝑe a alio nr̃o. nã possessiõez acqrebam⁹ anteq̃z emanaret iuris dispositio. iuxta illud. Ꝏcunq̃z calcauerit pes tu⁹ tuũ erit. Et vide j. di. iusgentiũ. ꝛ instit. de re. diui. §. q vero. Illa ẋo possessio habet multũ iuris ꝛ multũ facti vbi multũ opat ius ꝛ multũ opat factũ vt in possessione q̃ nobis querit p ꝓcuratoꝛẽ. nam ibi versat multuz ius q sine facto nr̃o acquirit nobis possessio. ẋ sactiã factũ q ex tali possessione nõ vsucapim⁹ nisi a tpe scie vt in iuribus allegati in gl. Et inquãtũ glo. dicit q hec possessio habebat plurimũ facti ꝛ quasi nihil de iure nõ bñ dicit iudicio meo q papa mandat hic inquiri vtrũ iste eps legitime possideret. vñ arbitroꝛ q tex. nr̃ ẽ alien⁹ a materia huius gl. ꝛ q ꝺz habere hic plus possessio facti q antez detegeret vtrũ eps hr̃et ius hec q̃stio ꝓsistebat plus i facto q̃z in iure q ius nõ inducebat hic nullitatez ipo facto nec priuationẽ ex quo de nouo fuit assumpt⁹ ad illam ꝓpositurã als glo. sequẽs diceret falsũ que tñ cõiter approbat vt cũ ea dicã. ¶ In gl. in. ẋ. iusta cã ibi paupertas ep̃atus. aduerte q iura q̃ glo. allegat loquũt in vnione. nam ꝓpter pauptatẽ vni⁹ dignitatis põt fierz vnio alteri⁹ bñficij vel dignitatis. vt in iurib⁹ alle. in glo. ꝛ in. c. j. ne se. vac. ꝛ c. sic vnire de excess. pla. sed nos ꝺ loqmur cessante vnione. vñ poterat eẽ legitia cã ꝺ q foꝛte eps nõ erat in possessione ep̃at⁹ ß exulabat. ad ꝺ. c. ad supplicationẽ ꝺ renũc. ꝛ. vij. q. j. pastoralis. vel foꝛte fruct⁹ hui⁹ ꝓpositure fuerãt ep̃o collati p exoneratõe debitoꝝ ep̃at⁹ qꝺ fieri põt. vt no. in. c. vnico. j. vt ec. bñfi. ꝛ in. c. si ꝓpter tua debita de rescrip. li. vj. ¶ In ea. gl. ß põe q aliquis. no. hãc pticulã glo. vsq̃z ad fi. ex q̃ habes q nõ ois possessio facti inualidat lr̃as ꝺ eã mẽtiõez nõ faciẽtes. vnde s. Nare ꝓtet bñficiũ vacare nõ est necesse q de tali possessione facti fiat mẽtio. ꝛ sic vt dixi in ꝓdicta glo. ter. hic nõ loquit de ea possessione q̃ habet plurimũ facti ꝛ minimũ iuris ß de ea q̃ ꝓtendit ex legitima cã ꝛ potis ꝓsistit in facto vtrum sit legitima q ius sup ea ꝓte nõ disp̃ oit. Et q ꝺ casu q̃ possessio est euidenter iniusta valeãt lr̃e. pbo rõne naturali. illud tacitum habet inualidare lr̃as q̃ exp̃sso papa nõ dedisset lr̃as vel nõ ita defacili vt in. c. sup lr̃is. ꝛ in. c. postulasti. de rescrip. ß expresso q possessio ẽ euident iniusta papa nõ solũ donasset imo facili⁹ donasset ne notorie diu possideant per intrusũ ꝛ q p talẽ solet depiri substãtia eccliaꝝ ꝛ imminet piculũ aiab⁹ subditoꝝ cũ a tali nõ possint absolui. xũ. q. ij. alienatiões. ꝛ i. c. dudũ. el. ij. de elec. Sz q̃n possessio ẽ colorata. i. ꝓtensa ex legitimo titulo p̃supposito q titul⁹ nõ sit ver⁹ papa ita defacilinõ dat lr̃as ne videat ꝓferre bñficiũ viuẽtis ß pri⁹ mandat inquiri vtrũ ille hr̃et ius ꝛ eo non habẽte mãdat illũ remoueri ꝛ bñficiũ sic vacãs alteri ꝓferri. put mãdat hic in fi. c. ꝛ i. c. q̃ diuersitatẽ. s. e. Et generalit cũ q̃rit an ꝛ q̃n bñficiũ p aliũ possessũ possit alteri ꝓferri p ordinariũ vel p delegatũ pape seu legat⁹ sistinguit hic Cal. ꝛ p⁹ eum do. An. ꝛ dic ad adhuc lati⁹ ꝛ clari⁹ q q̃nq̃z bñficiũ vacat de iure ꝺ facto q̃z nullus ẽ in possessione ꝛ tũc nõ ẽ dubiuz q tã ab ordinario q̃z ab executoꝛe pape põt ꝓferri vt ꝺ a ꝓrio. ꝛ in. c. ij. s. e. q̃nq̃z bñficiũ vacat de facto ß nõ de iure. vl̃ saltẽ bñficiũ nõ ẽ liberũ. vtputa q̃ est collatũ abñti ꝛ nõdũ acceptauit ꝛ tale bñficiũ nõ põt alteri ꝓferri p. c. j. ꝛ ij. s. eo. ꝛ. c. si tibi abñti. de prebẽ. li. vj. q̃nq̃z vacat de iure ß nõ de facto. ꝛ iste ẽ ꝓpri⁹ casus nr̃ in q̃ distingue. q̃ aut loq̃mur in delegato aut in ordinario. In ordinario aut possessio nõ ẽ colorata aliq̃ titulo ß euidẽter iniusta ꝛ poterit alteri ꝓferri etiã nõ vocato possessoꝛe ꝛ possessio fi debeat auferri eo nõ vocato. de ꝺ ẽ casus no. in. c. ꝛ eps. de ꝓbẽ. li. vj. facit. c. de multa. ꝓall. Aut possessio ẽ colorata ꝛ aut loq̃mur i papa q̃ ẽ ordinari⁹ oim aut in inferioꝛi. ꝑmo casu si ꝓfert ꝓprio motu ꝛ collatio ꝑm Cal. q̃ mor⁹ ꝓpri⁹ excludit surreptio nẽ vt i. c. si motu ꝓprio. de ꝓbẽ. li. vj. aut ꝓfert ad i stãtiã ꝛ nõ ꝛ impetratio seu collatio. ar. ꝺ. nã sic nõ valẽt lr̃e pape ita nec collatio facta p eũ. ar. in. c. cũ olim. de re iudi. vbi ꝓbat q collatio facta pape surreptitia ñ valz. scõo cãu i ordiario inferioꝛi distinguit Cal. vtz sit ordiari⁹ tpalis aut legat⁹ ꝓpetu⁹ aut p̃lat⁹ inferioꝛ. ꝑmo tãu nõ ꝛ collatio ꝑm eũ. ar. c. fi. de of. leg. li. vj. ꝛ cle. ij. de of. ordi. nã surreptio cadit i legato sic in papa vt ibi. ß collatio fcã ab ordiario p petuo ꝛ ꝑm eũ ꝛ possessio sit colorata ꝛ videt ꝺ sentire Jo. an. ꝛ Host. ꝺ. mouent q apud ordinariuz nõ cadit surreptio cũ ipe p̃sumat scire possessionẽ facti alteri⁹ ꝛ sic ñ põt dici q pueri taciturnitatẽ ꝛ sic fuit habita collatio. ꝛ p hac opi. facit glo. no. in. d. c

licet epūs. q̄ dicit q̄ possessio būficij apud alium exīs nō impedit collationē ipius si in veritate vacat. sed do. An. sentit hic op. tā in primo mēbro q̄ papa ꝓtulit mo. ꝓpio q̄ in hoc vltimo mēbro q̄n collatio talis beneficij nō solū inualidat̄ ex surreptione sed etiā ex defectu ptātis. sicut enī nō valet secunda electio prima colorata nō cassata. vt le. t no. i. c. auditis. t. c. ꝓsiderauim⁹. de ele. ita t fortius nec collatio valere debet. ad hoc. c. inter dilectos. j. ō excess. pla. vbi bonus tex. in collatione. facit. c. q̄ diuersitatē. s. e. t istud. c. in fi. vbi papa mandat pri⁹ cassari colorē possidendi seu beneficiū resignari t postea ꝓferri. t hanc opi. etiā añq̄ viderē opi. do. An. semp eā tenui. t in papa dic q̄ nō ꝓcedit ex defectu nullitatis generaliter loquēdo. ꝙ ex defectu p̄sumpte voluntatis. nam motus ꝓpri⁹ solū excludit surreptionē nō aūt firmat gr̄am p̄ volūtatē p̄sumptā cōcedentis. vt no. dicit Jo. an. in. d. c. si motu ꝓprio. facit q̄ no. glo. in cle. si roman⁹. de p̄ben. in ꝓposito ergo papa in dubio nō p̄sumit velle ꝓcedere būficiū ab alio colorate possessum. ar. in iurib⁹ prealt. vnde licet nulla culpa repiatur ex pte ꝓpisi motu ꝓprio adest tñ p̄ria volūtas p̄sumpta pape. In ordinario vero inferiori nullitas causat̄ ex defectu potestatis. q̄ius nō vult vt beneficiū alteri ꝓferat vt ad illud alius eligatur nisi cōstet de nullitate iuris possidentis ne videat beneficiū viuentis alteri collatum. vt hic t in. d. c. inter dilectos. t. d. c. auditis t. c. ꝓsiderauim⁹. Scdo membro principali si in delegato pape aduerte. q̄ litt̄e lr̄e sunt valide t dubitatur nūqd extendant̄ ad būficiū p alium possessum. q̄ litt̄e lr̄e sunt nulle. sūt enī valide q̄n in genere sūt ꝓcesse nō ad certū būficiū t tūc tales lr̄e p̄nt mandari executioni i būficio p aliū possesso. Sz deberem⁹ distinguere q̄ aut possessio nō ē colorata sed euidēter iniusta t tūc pōt ꝓferri p executorē q̄ nihil obstat vt voluit Lal. hic t Jnno. in. c. ꝓposuit. s. eo. t ꝓpost. in. c. caplm. de rescrip. vbi plus dicit q̄ si secūdus executor ꝓtulit tibi būficium mihi p̄mo ipetranti debitū pōt executor me⁹ illud būficium mihi ꝓferre etiā nō cassata pri⁹ collatione tua q̄ tua collatio recens videt facta in fraudem mei iuris. sed si possessio erēt colorata puta antiquata t ante impetrationē meaꝝ lr̄arum generaliū. tūc executor me⁹ dz primo cassare tuū colorē possidendi. puta vocādo te t admittēdo. pbationes sup defectu tui iuris. t postq̄ ꝓstiterit de iniusticia euidenti tui iuris potest mihi illud ꝓferre q̄d bñ notabis. nā facit. p istis expectantib⁹. q̄ poterūt petere gr̄as suas mādari executioni in būficiū suū p aliū possessum si in veritate in eo ius nō hz. si aūt lr̄e sūt speciales puta ad certū būficiū sic hic erat t tūc si dicū būficiū vacare de iure valet nō ob. possessione facti alteri⁹. vt hic volunt doc. cōiter t bñ q̄ exp̄ssit verū. nō enī dixit q̄ simpliciter vacabat sed de iure. t ō sis caut⁹ i impetratione būficij p aliū possessi vt non dicas illud simpliciter vacare sed de iure. Aut simp̄r lr̄e dicūt būficiū vacare t tunc si est apposita clausula amoto quolibet illicito detentore que habeā i. c. ꝓposuit. s. e. t tūc dicit Jo. de deo in suis cōnibus. t sequit Jo. an. ꝙ possessio facti nō inualidat̄ lr̄as. q̄ fall faciunt mentionē de possessione facti p illam clausulam. Sed Lapus de castel. t ferē Jo. Lal. idē dixisse dicit q̄ hoc ꝓcedit q̄n clausula ponit i litteris gratiosis. sec⁹ si in litteris executorialib⁹ vel in executione gr̄e q̄ ea que apponunt in executione gr̄e nō firmāt gr̄am aduersus vitiū surreptiōis q̄d est notabile verbū. t ego ꝓ illo dicto allego tex. in cle. j. j. de p̄bē. t nota semp hoc dictū q̄ hodie illa clausula cōiter solet apponi in fine rescripti in executiōe ipius gr̄e. Si vero nō est apposita talis clausula tūc lr̄e sunt surrepticie vt hic. t iste est casus huius. c. et eius rōnem. s. dixi. Et ex p̄dictis potes colligē duos intellectus ad istū tex. Primo q̄ factū executoꝝ fuit hic reprobatū ꝓpter surreptionē ꝓmissā in ipetratione lr̄arum. q̄ simpliciter dixit beneficium vacare t alter erat in colorata possessione. Secūd⁹ intellectus q̄ nō valuit collatio q̄ nō fuit cassat⁹ primus color possidendi seu nō fuit ꝓnunciatū būficium de iure vacare. t vterq̄ intellectus ē ver⁹ in se. prim⁹ tñ magis ꝓuenit lr̄is ꝓpter illa verba eo q̄ per falsi suggestionē. tē. q̄ sunt cā decidēdi inductiua. Jnno. instat t ex dictis suis varij intellect⁹ p̄nt colligi. sed q̄ nō videt veri nec vtiles nō insisto. sed inter cetera ponit vnū intellectū q̄ iō nō valuerūt littere q̄n iste narrauit būficiū deuolutū ad papam ꝓpter negligētiā collatoris aucte laterā. cōcilij q̄ tñ erat falsū q̄n caplm nō fuerat hic negligēs in cōferendo cū assumpserit de nouo istū cp̄m ad p̄positurā. vñ q̄q̄ iste epūs nō eēt habilis ad p̄posituram ꝓsequēdā nō tñ vacabat p negligentiā. Et circa hꝫ ponit Jnno. notabilē regulā q̄ vbicūq̄ ius beneficij cadit in psonā. puisi licet extrinsec⁹ psona sit inhabilis impedit effect⁹ laterā. cōcilij. q̄ non fit deuolutio ad superiorē ptextu negligentie ꝙ pot⁹ ptextu delicti. q̄ cōtulit nō idoneo sec⁹ vbi psona. puisi eēt incapax puta infans laicus vel penit⁹ illitteratus. tunc enī pinde est ac si collatō nō eēt facta. sec⁹ in p̄mo casu q̄n psona est capax. ponit exēplū puta si est homicida illegitim⁹ vel irregularis. Et no. hꝫ vba perpetuo. q̄ iste psone sunt capaces iuris būficij licet collatio facta eis nō teneat. nā ꝙ eū homicida iuste tenet būficiū donec priuet. tñ pōt iterū secū dispēsari p superiorē. Ex qbus vbis etiam nota q̄ homicida nō ē puat⁹ ipo facto titulo būficij. t quia Jnno. prima fronte videt sibi ꝓrius intellige eū q̄ homicidiū supueniēs seu irregularitas nō priuat quē ipso facto būficio suo ꝙ opus ē snīa. t p hꝫ bene facit. c. clericis. j. ne cle. vel mo. t. c. ex lr̄is. ō excess. pla. t notabis illa duo iura. Sz si homicidiū seu irregularitas precessit collationem tunc non tenet collatio. q̄ facta indigno. t inhabili ad executionē officij. vt in. c. fi. de temp. ord. t hoc voluit Jnn. in c. constitutionē. el. ij. s. de appel. t iste intellectus ē satis ver⁹ in se ꝙ nō cōgruit lr̄e q̄ fundat se sup suggestione. tē. t q̄ possessio non vacabat de facto.

Sz nūc quero q̄ supra dixi q̄ būficiū colorate possessū nō dz alteri ꝓferri nisi pri⁹ cassēt ille color possidenti. secus vbi possessio non est colorata. sed euidenter iniusta. quero ergo quādo dz colorata t

qñ incolorata. Lal. hic instat. sed in effectu cape duas regulas. Prima q vbicūq; defect' ē in psferente nec inducit' puatio ipo iure p sniam iuris vel hois talis possessio ē colorata. p ℔ iste tex. idē est vbi iste defect' fuit in psferente q̄ nō habebat possessionem ℔ supuenit pfirmatio supiozis. vt in. d. c. qz diū sitatem. Scōa regula qvbicūq; psferēs nō habebat potestatē psferendi vel si habebat puatio ē inducta ipo facto ab hoie vel a iure talis possessio dicit' incolorata. hoc pbat' in. c. licet eps. s̄. de pben. li. vj. z i. c. de multa. s̄. eo. ti. Cui aūt incūbat onus probandi dic q ad petitionē ptis nō tenet' possessor probare colorē possessionis qz nemo tenet' oñdere titulum sue possessionis ad petitionē ptis. ij. q. v. in pn. z l. cogi. C. de peti. here. ℔ ad iudicis instātiā tenet' possessor ℔ pbare qz in his exuberat officiū iudic. ar. ij. q. j. legū. z in. c. cū dilecti. s̄. de elec. dūmodo superior nō sit visus psensisse in illū. iuxta no. p glo. z Jo. an. in regula. j. de reg. iu. in. vj. z plene hoc p Hosti. in. c. licet heli. de simo. posset tñ supior ℔ cāu assumere onus pbandi int' se defectus tituli ne ille teneat cū peccato. vt no. in iurib' p̄nl'. z facit quod no. glo. in. c. j. s̄. e. z vbi beneficia essent incōpassibilia pōt supior semp ex officio exigere probationem vt in. c. ordinarij. de of. or. li. vj. z ista sufficiant.

Post electionem. Vbi constat beneficium collatū p habentē ptātem p exceptionē abiurationis z renūciatiōis nō dz possessio retardari. h. d. fm verū z notabilē intellectū. ℔ clari' posset sic summari. Cōtra agentē possessorio adipiscende nō ob. exceptio resignationis z abiuratiōis ℔ iste intellect' nō facit ad titulū. z iō sūmat' secūdo q dignitas nō vacans alteri psferri nō pōt. Et sunt due ptes. In prima facti narratio. in scōa ipi' diffinito. ibi. qñ. Et quelibet ps subdiuidit' vt de se ¶ No. primo ibi ppria liberalitate z ibi denotatione q collatio dignitatis seu bñficij pōt dici donatō z quedā liberalitas. vt ℔ psferēs motu ppio fuit inductus dicit' vsus ppria liberalitate. z dic q ē liberalitas i peligendo personā. qz nō tenet' isti vel illi psferre. de quodic vt plene dixi in. c. relatū. s̄. de pben. Et ex hoc pōt inferri q recipiēs collationē bñficij est naturaliter obligat' ei qui cōtulit cū ille exercuerit liberalitatē in eū. vt in. c. cū in officijs. de testa. ¶ No. scōo q collatio facta non seruata forma speciali a iure inducta est ipo iure nulla z deuoluit' ptās ad supiorem ex negligentia ac si nunq̄ fuisset facta. facit. ff. de arbi. in. l. quid tñ. ¶ No. tertio q pōt quis psequi varios titulos sup eodē bñficio et rōne illoz se defendere. z est iste tex. in ℔ multū notabilis z nescio alibi. z ita psuluit per istū tex. Hau. de leaza cui videt' obstare. c. vt qs duas. de elec. li. vj. vbi dicit' q electus nō pōt petere pfirmationem ex duab' electionib' ℔ oportet q eligat alterā qz impossibile ē q vtraq; valeat. facit. l. q in heredē. §. eligere. ff. de tribu. So. agendo z petēdo pfirmationē nō pōt quis se fundare sup duob' titulis vt i cōtrario sed se defendēdo pōt. z ita intellige istū tex. facit regula null' plurib'. z qō ibi no. de reg. iu. li. vj. z ex hoc sis caut' vt si dubitas de collatione tua impetres scōaz qz p hoc nō iducit' renūciatio pme imo poteris vti vtraq; ad defensionē tuam. z vide qō no. Jo. an. in. c. cum pson̄e. de priu. li. vj. super glo. z sic ponit ibi quedā bona verba ad materiaz. ¶ Nota quarto q nō solū is q̄ ppria auctē intrusit se in beneficiū viuentis ē inhabilis ad illud bñficiū ℔ etiā ille q̄ aliquo q̄sito titulo fecit se instituī. nā vt patet hic iste rogeri' habuit collationē a capitulo credēs capl'm hre ptātem iure denoluto z nihilominus papa imposuit sibi silentiū in ppetuuz qz ℨ iusticie regulā i archidiaconatū alteri' pmoueri se psensit. z ex hoc capite dicit Inno. q collatio secundo loco facta p archiepm non valuit p̄supposito q alter vellet renūciasse qz inhabilis efficit' in ppetuū ad illud bñficiū. qō diligent' no. z tetigi in. c. j. s̄. e. sed intellige qñ iste fuit sciēs vel in supina ignorantia. secus si pbabiliter ℔ ignorabat. iuxta glo. in. c. j. prealt'. ¶ Ultimo no. fm verū intellectū q exceptio resignatiōis vel abiurationis nō hz impedire q minus p̄uisus ante oīa psequat' effectū collationis sue. s. nāciscēdo possessionē corporalē. z ℔ intellige qñ p̄uisus non agit petitorio ℔ possessorio adipiscēde. p hoc. c. accedēs. el. j. de accu. z j. lati' dicaz. ¶ In glo. j. ibi elect' psensit. quid aūt si exp̄sse non psensisset sz fuit pñs qñ collatio fuit facta alteri nūquid sibi p̄iudicet vt nō spectato tpe legitimo possit p̄uius cōsequi possessionē. vide Jo. an. in regula qui tacet. de reg. iur. li. vj. in mercu. vbi disputat questionē de eo cui habenti bñficiū curatū fuit alterū psile collatū z fecit signū crucis in collatione sui primi beneficij alteri incōtinenti facta p supiorē nūquid sibi p̄iudicabit vt possit alter psequi possessionē primi bñficij nō spectato q ipse pri' habeat possessionem secūdi. z credo q nō p̄eiudicat sibi videtur. ¶ In glo. in verbo mentio in fi. aduerte quia glo. tangit vnū ℨrium qō fortiter obstat hre z clare nō soluit. nā si pñtatio fm formaz p̄ilegij debebat fieri decano z capitulo z hre directe capl'o non facie bāt mentionē de decano ergo ℨmissa erat pena posita in p̄iuilegio vt deuolueretur tractu temporis potestas ad capitulū. glo. ℔ primo innuit q appellatione capituli venit decanus z sic prelatus ecclesie z solet allegari iste tex. ad hoc. ℔ in fi. glo. allegat q̄dam cōtraria z nō soluit. Jo. an. z Hosti. videntur velle q in rescriptis odiosis habeant locū vltima iura vt appellatione capituli nō veniat p̄lat'. ar. in. c. nōnulli. z. c. sedes. de rescrip. ¶ Sed ego fortit' op. nā hre impetrate ad bñficia sūt restringende. vt i. c. q̄uis. de pben. li. vj. ℨ hic erat fienda illa stricta interp̄tatio. Fort' etiā oppo. de no. p glo. notabilē in cle. vt hi. q ō eta. z quali. q̄ disputādo pcludit q large z ip̄rope appellatione capl'i veniat p̄latus ppria aūt nūq̄ venit qō pz ex diū sitate nominū z titulorum nā p se habet' titul' de his que fiunt a p̄latis. Et p se habetur titulus de his que fiūt a ma. pte ca. ℨ non debebat hic fieri saltē ip̄ropria interp̄tatio. So. primo pōt dici q ista fuit allegatio partis nō tamē fuit pbata hic ℔ forte fuit reseruata. j. i vbo. ex inde. vl' meli' z subtili' dicas q iste hre nō sūt impetrate ad

beneficiū ꝓsequendū qz bñficiū iã ꝓr⁹ erat collatū
ꝫ ad habēdū possessionē beneficij. ꝛ b nō ē odiosuz
nec restringendū imo fauorabile vt bñficiū nō stet
sine suo rectore ꝫ nō debebat fieri stricta interpreta
tio. Itē puto aliud dicendū i ꝑlato qui habet iuris
ditionē in collegio vt est epꝰ vel abbas. ꝛ aliud in
istis inferioribus qui non habent iurisditionem in
illos de collegio vt decanus. nã decanus est ꝓprie
ps capituli nō sic epꝰ cū ius ꝑlature sit distinctuz a
iure capitulari iō cū hic nō agerek de re odiosa imo
fauorabili scribendo capitulo satis videbak sꝑtuz
decano qui ē ps capituli. ꝛ p hãc solutionē pz nunc
rñsum ad ꝓrium. Et habes an ꝛ qñ appellatione ca
pituli venit ꝑlatus maior vel minor. ꝛ tenebis mẽ
ti illã glo. in. d. cle. vt hi qui. qz valde notabilis est.
ꝛ eã alꝫ laudaui. ¶ In gl. in. x. institutiõe. no. gl.
iũcto tex. ꝛ glo. iõ exponit. i. collationē qz institutio
facta p archiepm fuit ꝓprie collatio. nã institutio p
prie sumpta fit ad ꝑsentationē patroni. cõllatio xo
fit sine ꝑsentatione alicuius vt dixi in .c. aucte. s. o
de insti. ꝛ no. tex. q collatio potest appellari institu
tio ꝛ nõ vitiabik libellus vel rescriptū ex hoc. ¶ In
glo. in. x. pr⁹ resignationē in fi. no. bene hãc glo. nã
sentit id qõ. s. dixi post Inno. q semel occupãs be
neficiū viuentis nō põt denuo assumi ad illud sine
dispẽsatione pape. ꝛ vide qõ dixi in. c. j. s. eo. ¶ In
glo. fi. p intellectu hui⁹ gl. o qo. ꝫ text. vidk eni q
renũciationis vel abiurationis exceptio debet admi
ti ꝓtra istũ honoriũ auctorẽ. nã p renũciationē
perdit quis ius possidẽdi ꝛ etiã ꝓprietatis. iux no.
in. c. accepta. de resti. spo. ꝛ. c. audita. ꝛ p Inno. in
c. sup hoc. de renũ. facit. l. si qs vi. §. differentia. ff.
de acq. pos. ergo hec exceptio elidebat ius actoris.
ꝛ p ꝓsequẽs debuit admitti vt in iuribus ꝓall. So.
metu hui⁹ ꝓtrarij hic glo. ponit quattuor intellect⁹
Primus q b exceptio fuit ꝓposita coꝝ papa lz nõ
ꝓbata. iste intellectus nõ ē bon⁹ qz lra innuit q nõ
fuit dat⁹ iste termin⁹ ad ꝓbandũ. nã si fuisset datus
nõ admitteret ali⁹ ad agendũ. iuxta no. in. c. cũ di
lecti. de ele. ꝛ tñ papa hic in fi. reseruat ius agendi
sup renũciatione vl abiuratione. Secũd⁹ intellect⁹
est q eraz hic ꝑsumptio calũnie ꝫ illũ excipientem.
i. q causa subterfugij excipet nõ q i veritate ille re
nunciasset vel abiurasset. Et hanc lec. ponit b etiaz
Inno. ꝛ dicit ex h valde notabiliter q iudex põt
repellere exceptionē aduersꝰ ptis si ꝑsumit calum
niose excipi. Et ponit in b tria notãda. Aut enī iu
dex ꝓcedit nõ seruato iuris ordine ꝛ tũc de facili p
pter ꝑsumptionē põt exceptionem repellere. facit
cle. sepe. de xbo. sig. Si xo seruak iur⁹ ordo ꝛ tunc
exceptionē ꝑemptoriã nõ dz nisi ex ꝑsũptione mul
tum vehemẽti repellere. dilatoriã xo facili⁹ repelle
re põt. qz nõ est tanti ꝑiudicij. ꝛ in repellendo nõ dz
curare de appellatiõe qz appellatio non releuat nisi
cã appellandi ꝓbek vera. vt in. c. interpositã. de ap.
ꝛ hec lec. satis põt ꝓuenire huic lre. ꝛ ẽ notãda ma
xime iuncto dicto Inno. Et ex ea habes q si ꝑsump
tio ẽ malicie ꝫ excipientem q facit aio differendi
possessionē adũsarij q iudex ꝓnũciet vt pr⁹ habe
at actor possessionē ꝛ demũ agak sup iure excipiẽdi
vel p viã actiõis. Tertiꝰ intellect⁹ quẽ glo. ponit q rto
loco ē q iste rogeri⁹ fuit repulsus ab hac exceptiõe
qz sua nõ intererat cũ nullũ ius posset sibi ꝑpetere
nõ rõne institutionis facte a capitulo. qz fuit facta
de nõ vacãti. nec rõne secũde institutionis facte ab
archiepo. qz ex quo acceptauit bñficiũ viuentis nõ
potuit ampli⁹ ad illud assumi. merito sibi imponik
simpliciter silentiũ ꝛ alijs reseruak ius agendi sup
renũciatione ne alter sine titulo possideret bñficiuz
ꝛ sic intelligo fi. glo. ꝛ iste intellect⁹ ẽt satꝭ ꝓuenit lre.
Quartus intellect⁹ q hic agebak possessorio ꝛ ideo
nõ ob. talis exceptio. vt in. c. ij. de resti. spo. Sz ad
uerte qz p illud. c. videk gl. intelligere q hic ageret
possessorio recuperande. qõ nõ placet Inn. qz nõ legi
tur q iste honori⁹ habuerit vnq̃ possessionē. Itez
dic q ex alio nõ cõpetit lre qz si fuisset actũ recuperã
de papa. pnũciasset istũ restituendũ ꝛ hic solũ pnũ
ciauit vt institutio de eo facta sortiret effectuz. ꝛ iõ
dak alius intellect⁹ q hic agebak possessorio adipi
scende qõ dak ei q habuit titulũ ꝛ solũ agik vt adipi
scak possessionē ꝛ b possessorio ẽ priuilegiatũ vt nõ
admittak exceptio ꝓprietatis defectus anteq̃ fiat
possessionis traditio qõ intellige nisi incõtinenti of
ferret ꝓbatio. vt in. l. iij. §. ibidem. ff. ad exhibẽdũ
ꝛ vide glo. no. in. c. j. ꝛ. c. lras. de resti. spo. ꝛ iste in
tellectus satis ꝓuenit sni⁹ pape in eo q reseruauit
ius agendi sup renũciatione. ꝛ de hoc possessorio
adipiscende vide qõ plene dixi in. c. accedens. j. de
accu. Sed ꝫ hoc ob. c. cũ olim. de cã pos. ꝛ ꝓprie.
So. dicit Inno. ꝛ bñ q q̃q̃ ꝫ agẽtẽ b possessorio
excipik de defectu ptãs in ꝓferente vel in eligen
te ꝛ talis exceptio admittik. ꝛ sic loquik ille tex. non
eni debet alicui possessio dari quã nũq̃ habuit nisi
pr⁹ cõstet de suo titulo legitimo. l. fi. C. de edic. di.
hadri. tol. vbi aũt ꝓstat de titulo legitimo nõ dz ad
mitti exceptio extrinseca pr⁹ nõ habita possessione
vt hic. ꝛ in. d. l. fi. ꝛ in. d. c. accedens. ꝛ ex his appa
ret clare multiplex intellect⁹ huius. c. ꝛ iste vltimus
videk magis ꝓuenire lre. ꝛ ad ꝑdicta debes reduce
re glo. q ẽ hic in. x. ꝓfirmari. q narrauit i intellectu
huius. c. ꝛ ꝓclusit q ageret hic petitorio. qõ mihi si
placet quia nõ cõgruit sñie pape.

C Cum super questione
Recepto in canonicum tenetur capitulum
prouidere ex̃cito facultas se obtulerit. h. d. Et ꝓmo
ponit rationem diffinitionis ꝛ allegationem ꝓtra
illam ꝛ duas rñsiones ad eam. secũdo diffinit ex ra
tione cõcludens ibi sentẽtiando. ¶ Nota ꝓmo quẽ
posse recipi in canonicũ absq̃ eo q ꝓferak prebẽda
de pñti. nõ ergo ꝑbenda quẽ facit canonicũ sed iu
ris cõllatio facta ab eo qui habet ptãtẽ ꝓferẽdi ani
mo posset eẽ canonicus ꝛ nũq̃ habere ꝑbendam
si alibi est canonic⁹ ꝛ sufficienter prebẽdatus. vt
dixi p⁹ Inn. i. c. cũ ia dudũ. s. de ꝑbẽ. ¶ No. scõo q
paria sũt ñ excipe vl excipe ꝛ nõ ꝓbare. ꝛ ad b solet
allegari iste tex. nã paria sũt nõ apparẽ vel nõ esse ꝫ
ad iuris effectũ. l. duo sunt titij. ff. de testa. tutel.
Nota tertio ibi q se fatek rẽ. q allegãs turpitudinẽ
suã ñ ẽ ꝺ iure audiẽd⁹ qõ limita vt lati⁹ dicã. j. No.

q capitulū recipiēdo quē i canonicū sine p̄bēda tacite se obligat ad puidendū recepto de p̄bēda cum facultas se obtulerit. ¶ Ultimo no. q canonic⁹ nō dz carere p̄benda z fac q p̄bende dñt eē sufficiētes nā paria sūt p̄bendā nō hr̄e vel min⁹ sufficientē. vt in. c. ij. de transla. pla. iō data tenuitate p̄bendaruz eēt puidendū. vt habet ī. c. exposuisti. ē. de p̄ben. ¶ Opp. ꝫ tex. videt enī q iste recept⁹ non potuerit agere ꝫ cap̄lm anteq̄ facultas puidendi se offert z q̄ vbi obligatio ē in diē vel sub ꝓditiōe nō p̄ot agi ante eventū diei vel ꝓditiōis extātis. insti. de ℞. obli. in. §. ex cōditionali. z in. c. romana in. §. caueant de sen. ex. li. vj. sed cap̄lm nō obligat nisi post⁹ facultas se obtulerit z sic ad certū diē vel sub ꝓditiōe q̄ anteq̄ staret ꝓditio vel dies nō poterat agi. Sol. metu huius ꝫrij dant tres intellect⁹ ad istū tex. Primus q iste canonicus egit ꝫ cap̄lm ꝓditione. l. diffamari. C. de inge. ma. q̄ cap̄lm diffamabat eū dicēdo q erat recept⁹ ꝫ statuta ꝓ alij. iste intellect⁹ est ver⁹ in se ꝫ nō multū ꝓgruit lr̄e q̄ innuit q capitulū tenebat locū rei. ¶ Tert⁹ intellectus q canonic⁹ egit ꝫ cap̄lm vt puideret sibi cū facultas se obtulerit. z cap̄lm excepit vt ptz in lr̄a. z iste intellect⁹ placz Hosti. z satis vr̄ ꝓuenire lr̄e ex ℞bis sñie. vnde tenet Hosti. z satis mihi placet q recept⁹ in canonicū possit agere ꝫ cap̄lm vt puideat sibi cū facultas se obtulerit. Nec ob. ꝫria z maxime l. j. ff. de vsur. q̄ dicit q tract⁹ futuri tp̄is non spectat ad iudicē q̄ illa iura loquūtur q̄n obligatio nō ē pura de p̄nti. iō tūc nō p̄ot agi ante tempus. quia sola spes est in obligatione et ex sola spe agi nō potest. sed vbi obligatio est pura z orta de presenti lz exactio seu soluzio vel implementū sit de futuro nihilomin⁹ p̄ot agi de p̄nti vt fiat ꝓdemnatio z exactio differat ad tp̄s debitū. z de h̄ est casus h. nā eoipso q quis recipit in canonicū ē orta obligatio ꝫ cap̄lm vt teneat sibi puidere. vt in. c. cum. Ad de ꝓsti. z. c. relatū. ē. de p̄ben. iō poterat agere iste canonic⁹ de p̄nti. z ita in sili voluit Inno. rñdendo ad illā. l. j. z in. c. in nr̄a. de sepul. z vide bo. glo. ī. d. §. caueant. z maxime h̄ ꝓcedit cū aliq̄ cā agendi fuit orta de p̄nti. vtputa q̄ plēs p̄bende vacarunt et cap̄lm nūq̄ curauit isti puidere. Et ex his habes declaratū hūc intellectū quē Hosti. posuit ꝫ nō declarauit. z vide qō dixi in. c. inf cetera. de p̄ben. vbi ꝓcluſi q receptus auct̄e capituli nō hz ius afficiens p̄bendā vacaturā. z dic vt plene ibi dixi maxīe allegando singulare dictū Inno. in. c. statuimus. de maio. z obe. ¶ In glo. in. ℞. nō extulit in fi. no. bñ fi. glo. nā ex ea potes colligere mirabile dictum q crimen ꝓfessatum p viam exceptionis etiam in iudicio ciuili est puniendum. sed Jo. an. videt ꝫdicere duabus rōnibus. Prima q exceptionē obijciēs nō fatetur. vt in. l. nō fatet. ff. de excep. t. z in. c. cuz venerabilis. eo. ti. Scōo q̄ crimē excepti nō debz puniri pena ordinaria cū ad h̄ nō agat. z mod⁹ iste agendi inspiciendus ē. vt in. c. ij. de or. cog. z optie facit. c. sup his. de accusa. Do. an. dicit glo. saluari posse q̄n crimē excepti⁹ ē ꝓnexuz ei de quo agit. iuxta no. in. c. j. de excep. z in. c. j. de ꝓfes. Nec ob. primū motiuū q̄ id qō est in ipsa exceptiōe excipiens bene fatet licet nō fateat tacite interclusum. iuxta ea que plene dixi in. d. c. cū venerabilis. h̄ dictū do. An. satis mihi placet ꝫ h̄ principaliter fuisz criminaliter actū ꝫ cū hic agat̄ ciuiliter nec aliqō crimen fuit deductū in iudicio p̄ncipaliter duz ē q ex cipiēs puniri debeat q id qō habet in. d. c. sup his. vide tū qō dixi in. c. ij. de ꝓfes. z dic vt ibi dixi. nota bis semp glo. iuncto dicto do. An. z facit quod no. Bar. in. l. ij. ff. de adul. tamē tenementi hoc. ¶ In glo. in. ℞. posse ibi penitētes. vide qō ibi no. z in. c. nosti. de elec. z dic q hic nō querit p̄ncipaliter vtrum quis possit venire ꝫtra factū suū ꝓp̄rium. nam ō h̄ dixi in. d. c. nosti. z no. in. c. siqs p̄sbyter ox. de reb⁹ eccle. nō alie. sed hic solū dicit q allegās turpitudinē suā nō est audiendus. tex. tū iste facit in ꝫrium. q̄ isti canonici fuerūt auditi z defecerūt in p̄bādo z sic videt lr̄a sibi ꝫria. Dicit Egidius q officio iudicis fuerunt auditi z nō ꝓp̄rio iure qō no. Sz generalit cū querit vtrū allegās turpitudinem suam agendo vl excipiendo sit audiendus. distingue sic post Bar. in. l. iusiurandū qō ex cōuentiōe. in. §. p curator. ff. de iureiu. z aliquid q doc. hic q aut vertitur piculū aīe si turpitudo illa nō allegat z tūc fauore aīe q̄s ē audiend⁹ iō si ꝓtraxit q̄s matrimonium cū ꝓsanguinea sua q falsas p̄bationes debet postea audiri si allegat hanc turpitudinez z vult p̄bare ꝫriū. ad hoc. c. tertio loco. de p̄sump. z. c. ꝓsanguinei. de re iudi. no. gl. in. c. inter dilectos de dona. z p̄ot dici put dicit Egidi⁹ q audiat potius officio iudicis q̄ ꝓp̄rio iure. Si vero simus i alia materia q̄ peccati z tūc si allegat q̄s turpitudinē ad cōmodū z noie ecclie debet audiri. vt in. d. c. siquis p̄sbyter ox. tū in veritate nō p̄ot dici q q̄s allegat turpitudinē ꝓpriā ꝫ pot⁹ noie ecclie agit ō turpitudine p̄latorū vl singulor. Aut agit q̄s p̄p̄o noie z tūc ad sui incōmodū z dānuz p̄ot turpitudinem ꝓpriā allegare. vt in. c. j. z. ij. de ꝓfes. Aut allegat in dānum alteri⁹. z tunc aut q viam agendi fū dando ius agendi sup turpitudine ꝓpria z nō dz audiri q̄ ex improbitate sua nemo dz actionē ꝓsecq̄ l. itaq̄ fullo. ff. de fur. z in. d. c. inter dilectos. z ē ex ꝑssum in. d. c. ex tenore. e. ti. Aut excipiēdo seu replicādo vl intentionē suā āliter iuuādo. z dic q ꝫ p ticipē turpitudinis audit si ipe certat de dāno vitādo z adū salt⁹ de lucro captādo vel saltē intendit euitare solū dānū ꝫ p̄ticipē z debet audiri. l. de tutela. C. de in integ. resti. mino. z qō ibi no. vñ si per collusionē p̄bauī me maiorē ad instātiā tutoris vt ipm absoluerē a tutela possū postea allegare hanc turpitudinē ꝫ tutorē q̄ fuit p̄ticeps q̄ ego certo de dāno vitando cū iniuste eū absoluerim z ipe fuit p ticeps hui⁹ turpitudinis. Si vo allegās nō certat de dāno vitādo imo pot⁹ vult iferre dānū alteri. z tunc regularit nō audit etiā ꝫ participem. fallit in

casu. l. q̃sḋs. C. ad. l. iul. male. vbi audiẽ q̃s allegãdo q̃ iurauerit p̃ principẽ ad effectũ vt alij puniãtur. Itẽ fallit in casu auẽ. ꝑ nouo iure. C. de pe. iudi. qui male iudi. & forte possunt reperiri ꝑsiles casus excepti. ꝑ regula ẽ vt nõ auẽ. ad. l. c. j. j. ꝺ ꝓfes. & xv. q. iij. nemini. Aut allegat turpitudinẽ p̃ non principẽ & si turpitudo sua est prius detecta ab alio põt eã allegãre. vt in. l. decreto. ff. de suspe. tu. vbi pz q̃ si tutor fuerit pnũciat⁹ suspectus p iudicẽ põt allegare ipse istã suspitionẽ ad effectũ vt nõ teneat in futurũ. & facit. c. mulieri. de iureiur. vbi mulier admittit p̃ ꝓfessionẽ suam ex quo illa ꝓfessio fuit reprobata a iudice. Si vo turpitudo non fuit ab alio detecta nõ audiẽ eaz allegãdo. vt in. l. transactione finita. & qõ ibi no. C. de transac. & in casu. c. nostri. Nec ob. si dicaẽ q̃ canonici volebãt ꝺ dãnum vitare iõ debebãt admitti qñ ex quo ille erat receptus in canonicũ nõ erat ecclesie dãnosũ vt haberet plures ꝓsiliarios. Itẽ canonicus certabat hic de dãno vitando ne eẽt canonia sine p̃benda. & vide qõ dicetur in. c. inter dilectos ꝑalle. In glo. fi. in fi. vl'dic ſm doc. q̃ forte in ista ecclia nõ erãt distributiones quotidiane. & dic q̃ hoc. c. nõ facit in cõtrariũ. quia nõ agebaẽ hic de distributionib⁹ iõ dicẽdũ de materia. vt no. in. c. cũ. ad. de cõsti. vbi plene dixi & in c. dilectus. el. j. s̃. de p̃ben. vbi etiã tetigi.

¶ Itteras. Si habẽs p̃bendã in ea dẽ ecclesia recipẽs dignitatẽ cũ prebenda vel aliã p̃bendã vacat prima & quãtus a supioze sibi cõfirmeẽ tñ valet ipetratio per aliũ facta de ipsa etiã tacito de possessione alterius que colozata nõ est. h. d. ſm verũ intellectuz primo ponit cõsultatio. scõo rñsio. ibi. cum igitur. Prima subdiuidit. nam ꝓmo ponit formã mãdati p actoze directi. scõo allegationẽ actozis. ibi. de facto. tertio defensionẽ rei ibi sed ꝓpositũ. q̃rto elicit dubia ex p̃dictis. ibi. vñ. ¶ Mo. ꝓmo ex tex. q̃ in diuersis ecclesijs põt q̃s hr̃e plr̃es p̃bẽdas saltẽ ex cõfirmatione generali ꝺ in eadẽ ecclesia nõ ꝓdest consuetudo. & in hoc tenebis menti istũ tex. nã iste prepositus erãt primus canonic⁹ ecclie sancti wistardi & de ea fuit assumpt⁹ in canonicũ ecclie maioris & sic retinuit p̃bẽdã in diuersis ecclesijs. nec vacauit prima p̃ secũdã. demũ assumpt⁹ in ꝓpositũ principaliozis ecclesie cui prepositure erat annexa alia p̃benda vt colligit in. x. ꝺ ꝓpositus. licet nõ dicatur in lra. & ex hoc vacauit prima p̃benda ipo facto nõ obstãte ꝓsuetudine generali vt colligit ex sniã pape. & vide hodie pulchrũ tex. cũ glo. in cle. fi. de p̃ben. vbi habeẽ q̃ i eadẽ ecclia nõ põt hr̃e q̃s duas p̃bendas etiã si altera sit annexa dignitati. secus ẽ i duobus curatis qñ vnũ venit p annexionẽ vt bñficiũ simplex. vt in. c. sup eo. de p̃ben. lib. vj. & sic iura magis abhorrẽt vt q̃s habeat duas p̃bendas in eadẽ ecclia q̃ duo bñficia curata. & rõnem vide per glo. in. d. cle. ¶ Mo. ar. opti. & q̃ si expressũ q̃ epus nõ põt dispẽsare vt q̃s habeat duas p̃bendas seu duos canonicatus in eadem ecclesia. ¶ Nota tertio casum in quo beneficium simplex vacat ipso facto per i ceptionem secundi beneficij qõ restringe ad canonicatus seu prebendas in eadem ecclesia.

¶ Ultimo nota ſm vnũ intellectum q̃ dispensatio vel cõfirmatio facta ab eo qui nõ habet ptãtem nõ facit possessionẽ eẽ colozatã. nã hic non fuit habita mentio in impetratione de possessione facti alteri⁹ & nihilominus valuit impetratio p̃ casum. c. cũ nostris. s̃. c. ꝺ rõ diuersitati ẽ q̃ hec possessio erat cui denter iniusta. q̃ possessio ista nõ erat colozata sic in casu. c. cũ nostris. alij tñ dicũt q̃ isti ꝓferẽt p̃benda vigoze secũdi mandati & nõ primi dicẽtes q̃ primũ mandatũ fuit surrepticiũ sicut in casu. c. cũ nostris. hoc tñ nõ colligit ẽ lra. vnde primus intellect⁹ ẽ subtilioz & limitat. d. c. cũ nostris. ¶ Sz p̃ hoc & p̃ tex. obpo. nã epus solũ videt adẽpta ptãs dispensandi sup pluribus curatis. vt in. c. de multa. s̃. de preben. q̃ sup plurib⁹ simplicibus poterit dispensare. Glo. vltima hic instat & finaliter ꝓcludit q̃ in pluribus curatis epus nõ dispensat. in plurib⁹ vero simplicibus vel in vno curato & simplici põt dispẽsare in diuersis ecclesijs ꝺ in eadẽ ecclia glo. dubitat. et primo dicit q̃ nõ põt pr̃ istum tex. Scõo videt tenere p̃riũ. & ad istũ tex. rñdet q̃ hic archiepus nõ dispẽsauit ꝺ confirmauit. dispẽsatio enĩ nõ fit nisi exprimat. iuxta no. in. c. ij. de scisma. vñ videt cõcludi q̃ in eadẽ ecclia põt epus dispensare circa plura simplicia. dũmo subsit cã dispensandi. Et no. in hoc diligenter istã glo. Jo. an. fatetur dictũ glo. dũmodo illa beneficia sint diffozmia. nam poterit dispensare vt quis habeat dignitatẽ & canonicatũ in eadez ecclia. & p hoc vide bo. tex. cuz glo. in. c. j. de ꝓsue. li. vj. & vide Fred. ꝓsilio. cxv. vbi tenet q̃ per dispẽsationẽ epi potest in eadẽ ecclia quis habere canonicatum & altare seu bñficium alicui⁹ capelle in eadem ecclesia. qõ no. nã quẽadmodũ põt in diũsis ecclesijs ita in eadẽ ex quo beneficia sunt diuersa. ar. lxx. di. sanctoz. idẽ dicit Jo. an. in duob⁹ canonicatibus obtinẽdis vt epus nõ possit dispensare. & hoc notabis q̃ cõiter hoc sequũtur doc. & bene facit littera in ar. & d. cle. fi. de preben. rõnem videas ex his que plenius dixi in. c. cum iam dudum. preallt. vbi latius tetigi hãc materiã q̃ doc. hic. & plene videas in repetitõe. ¶. qui vero. c. extirpãde. s̃. de p̃ben. vbi tango an & qñ valeat cõsuetudo sup pluralitate bñficioz. & an & qñ epus poterit dispẽsare & p hoc est expeditus iste tex.

¶ Ex parte astensis. Cõciliuz lateran. locum nõ habet vbi non sunt distincte prebende nec cert⁹ canonicoz numer⁹. vl'clarius sic. In ecclesijs nõ numeratis vacatio p̃bẽdaz seu canonicatuũ ꝓssibil'nõ ẽ. nec fit ibi devolutio ad supioẽ ex negligẽna semestri i nõ ꝓuidẽdo ecclie de miſtris. & ẽ casus nõbilis. ꝓma ps ponit facti narrationẽ. scõa ptiũ ꝓfessionẽ. ibi. tãdẽ. tertia sniam ibi nos. q̃rta gr̃az. ibi. qz vo ¶ Mo. ꝓmo ibi. incozpalẽ posl. bo. ar. q̃ supioz ad quẽ fit devolutio collatiõis põt nõ solũ ꝓferre ꝺ etiã i. posl. cozpalẽ iducẽ. & posset argui generaliter q̃ ad quẽ spectat institutio seu collatio ptinet facultas dãdi posl. cozpalẽ. fac. c. de multa. s̃. de p̃ben. & qõ no. Inno. in. c. ij. de resti. spo.

¶ Mota scdo ibi capitulo. q ibi dicit capitulū vbi ē canonicorū maior ps licet aliqui ꝺicant. vñ sindicus agit noīe capituli ⁊ ibi potest dici q sit ecclesia. vt in prin. huius. c. ⁊ vide bo. tex. cū glo. in. c. cū inter canonicos. de elec. ¶ Mota tertio q in eccīa collegiata qñq nō est certus numer⁹ nec canonicorū nec ꝓbendarum ⁊ q receptio in canonicos pōt pertinere ad solū capl̄m. ¶ Item nota q vbi nō est certus numerus in eccīa nō ē p̄fixū a iure certū tempus ad instituendū ibi canonicos. qualiter autem ecclesie sit tunc ꝓuidendū. ī. dicā. ¶ Mota ibi supetunt facultates. q vbi nō est ꝺare numer⁹ in ecclesia nō tenent canonici recipe etiā ad l̄as papeꝰ vltra q̄ facultates ecclesie supetāt. vnde dicunt hic doct. ⁊ bñ q vnus solus ex eo pōt se hoc casu opponere ⁊ impedire receptionē fiendā qñ talis contradictio habet iuris fomentū vt in. c. j. s̄. de instit. ⁊ tendit i vtilitatem seu honorē eccīe. q⁹ dedecus est ecclesie q canonicus mēdicet. xciij. di. in. c. diaconi. vnus ergo solus ꝓualet oībus. ī. de his q̄ fi. a ꝓla. c. j. ℔ vbi facultates supetūt potest maior pars institutionē facere etiā inuita minori parte q⁹ hoc est ecclesie vtile ⁊ honorabile. ad hoc. c. qñ. s̄. de vi. ⁊ ho. Sz no. ex hoc ⁊ ex fi. c. ibi fm ꝓsuetudinez q nō solum i receptione pluriū debēt attendi facultates ecclesie ℔ etiā ꝓsuetudo. ⁊ in hoc tenebis menti istum text. si enī ꝓsueuerūt eē. xx. in ecclesia ⁊ facultates sufficiūt pro. xxij. nō astringunt canonici ad recipiendum aliquē vltra cōsuetudinē q⁹ diminuerent eorū reditus soliti ⁊ antiqui. ⁊ ita intelligūt doc. fi. c. Sed ego credo hoc p̄cedere nisi cā rōnabilis eēt in contrariū. puta q⁹ excreuerūt multuz facultates eccīe ⁊ ecclesia patit defectū in ministris. nam ꝓpter excrescentiam facultatū etiam numer⁹ statut⁹ ampliatur. iuxta ea que habent ⁊ no. in. c. si. de ẋbo. sig. ⁊ in. c. cū. AB. de cōsti. Ultimo pōt notari ex eodez verbo vnū mirabile dictū q statutū plus operatur q̄ cōsuetudo. nā statutū numerū facit canonicatum ibi vacare. ⁊ in. c. dilecto. s̄. de ꝓben. ⁊ secus est in cōsuetudine vt hic. nam hic erat ꝓsuetudo vt certus numerus recipetur vt colligit ex fi. ⁊ pn. dum dicit q quattuor ꝓbende vacabāt. nā putabāt illas ꝓbēdas vacauisse ꝓpt̄ ātiquā ꝓsuetudinē q⁹ forte i ecclesia cōsueuerūt eē ab ātiquo. xx. canonici ⁊ tūc nō erāt nisi. xvj. ¶ Sed cōtra hoc opo. de. c. fi. de ꝓsue. iuncto. c. q sup his. de maio. ⁊ obe. vbi patet q consuetudo ē maioris vis q̄ statutū ⁊ maxime ō iure canonico. vt ibi no. ¶ Item ꝓsuetudo ecclesie ē attendenda. vt in. c. cū omnes. de cōsti. So. doc. aperte nō soluūt ℔ solū dicūt q cōsuetudo non' tñ opatur sicut statutū sed hoc nō ē tollere ꝯriū. possumus soluere dupliciter. ꝓmo q tex. in fi. dum facit mentionē de ꝓsuetudine nō loquit de consuetudine respectu numeri sed de consuetudine certe portionis p̄cipiende. Scdo pōt solui q⁹ ꝛz in eccīa soliti sint. xx. instituī nō tñ ex hoc inducit cōsuetudo restringens libertatē habētis instituere q⁹ act⁹ mere facultatis nō inducat ꝓsuetudinē ptātis libere restrictiuam. nam si p. xl. annos cōsueui venire ad molendinū tuū ad molēdum vt etiā ad furnuz ad coquendū nō inducit ex ꝟ ꝓsuetudo vt tenear iu futuruz cōtinuare. iuxta no. in. l. ij. C. que sit lō. ꝓsue. ⁊ in. c. ioannes. de cle. cōiu. sic ad ꝓpositū vbi nō est numer⁹ in ecclesia relinquit arbitrio illi⁹ ad quē spectat electio. nec videt suū arbitriū coartare si solutus ibi sit instituere. xx. q⁹ fuit iste actus mere facultatis. ⁊ in hoc no. istum text. sic intellectū ꝓ ecclesijs maxime regularib⁹ vbi monachi cōiter instituunt ad arbitriū abbatis vt si cōsueuit instituere certū numerū nō dicem⁹ p hoc numer. eē in eccīa statutū. ¶ In gl. j. ī fi. gl. hīt multū vacillat ⁊ dic q in effectu due sunt qōnes sepate que pñt ex gl. elici ꝓma nunqd canonic⁹ ecclesie pōt agere ꝓ ipius iuribus sine mādato ecclesie. ⁊ de hoc dic vt no. in. c. cum olim. de testi. ꝓ Inn. ⁊ ibi plene dixi. ⁊ regulariter nō agit sine mādato. vt in. c. j. ō. pcur. ⁊ alijs iuribus allegati in glo. Scda questio nunqd saltē posset ecclesiā defendere sine mādato. ⁊ dic etiā vt no. in. d. cū olim. ℔ aūt nō colligit dictū glo. nam vt dicūt Jo. an. ⁊ ꝓbi. isti tres canonici nō tñ defendebant ius ecclesie quātū ius ꝓpriū q⁹ nolebāt illos habere ꝓ canonicis ex q̄ nō erāt legitime instituti ⁊ sic agebāt noīe ꝓpio. Ex quo no. q vn⁹ sol⁹ de vniuersitate pōt se opponere vt is qui nō est de vniuersitate nō imisceat se tractatib⁹ vniuersitatis seu vt nō habeat tanq̄ vnus de corpore vniuersitans. ⁊ q̄d q glo. dicit q isti tres succubuerūt nō bene dicit q⁹ imo obtinuerūt. nā papa ꝓnunciauit illā institutionē irritā ℔ postmodū fecit illis gr̄atiā habito respectu q capitul⁹ acceptauerat receptionē illoz. Et no. ex hoc ⁊ ex tex. q si ptās de aliquo disponēdi ptinet ad me ⁊ ego credēs ad te ptinere ꝓsensi vt tu potestatē explicares actus sic explicit⁹ nō tenet nō rōne tui q⁹ nō habebas ptātez. nec rōe mei q⁹ nō intēdebā. nā capl̄m nō erat hic ꝓpriuatuz potestate instituendi canonicos ⁊ affectauit seu cōsensit institutioni facte per archiep̄m. nec tñ ex hoc fuit acquisitū ius illis institutis sed oportuit q papa faceret eis gr̄am. ⁊ bene facit in ar. l. si is ad quē ff. de acqui. here. ¶ In glo. ij. ibi. supplet hic de facto. dic q imo de iure. nam si iudex ꝓpendit q cā ē decidibilis certo iure licet illud nō allegēt ꝓ partē. nihilominus potest iudex illud allegare. Plinius ferre. q⁹ boni iudicis ē diminuere litē ⁊ cā facere breuiorem quātū pōt. vt in. c. finē. de do. ⁊ cōtu. ⁊ in. c. cum dilectus. de cōsue. ⁊ in. c. cū inter vos. co. ti. et in hoc nota istū text. nam ambe ptes credebāt ꝓben dā hic vacare sed q⁹ pape cōstitit q⁹ numer⁹ nō erat ibi determinatus ꝓnūciauit vacationi locū nō esse ⁊ facit. l. j. ⁊ qō ibi no. C. vt que desunt ad. iu. sup. ¶ In glo. ij. ibi nō debēt facere portiones. no. bñ glo. ꝓ opi. Inno. in. c. dilectus. cl. j. s̄. de ꝓben. vbi dicit q in ecclesijs regulariū nō debēt ex redditib⁹ fieri certe portiones sed ꝯrium determinat Jo. an. in regula. nō est obligatorium. de reg. iu. lib. vj. in mercu. vbi formal q̄stionē notabilem. Nunqd valeat statutū abbatis vel capituli vt quilibet monachoz habeat. x. ꝓ vestimētis ⁊ alijs sibi necessarijs vide etiā Inno. in. c. insinuante. j. qui cleri. vel vo. Et no. ex rōne huius glo. q in ecclesijs regulariuz

nõ est dare vacationẽ qõ est verissimũ vbi numer⁹ nõ est statut⁹ als secus. ¶ In gl. in. x. totũ caplm i fi. dicit Hosti. q glo. ista nõ ꝓcedit quo ad istũ tex. qz quo ad ptes papa ꝓmo determinauit negociuz sed ex officio suo postmodũ fecit gram istis institutis. motus maxime qz capitulũ acceptauerat ꝓius illoꝝ receptionẽ. dic tñ q dictũ glo. ẽ veruz ꝛ ꝓbat ex supioze pte. c. in. x. tandẽ. vt dixi. s. in glo. ij.

In glo. in. x. suꝑtũt in fi. videt hec glo. velle in fi. sui q archiepo seu epo ad quẽ deuoluit potestas ex negligentia currat tps imediate a tpe deuolutionis qõ tamẽ nõ ẽ verũ qz quẽadmodũ primo collatori nõ currit semestre nisi a tpe noticie vacationis vt in. c. qz diuersitatẽ. s. e. in fi. ita nec scõo vel vltriori collatori ad quẽ est deuoluta ptãs. vt dixi i. d c. qz diuersitatẽ. sed forte glo. hic sensit q debet presumi noticia vacationis. Sed doc. hic instãt disputando vtrũ archiepus ꝑsumak scire vacationẽ beneficij in diocesi sui suffraganei. ꝛ tandẽ concludũt attendendã cẽ locoꝝ distantiã famã loci qualitatem beneficiozũ ꝛ modũ vacationis qõ no. ꝛ hoc declara vt dixi in. d. c. qz diuersitatẽ. Et ex hoc inferũt doc. q ꝑ impetrantẽ a papa ꝓpter deuolutionez aucte ꝓcilij lateran. põt archiepus se oponẽ ꝛ allegare ignozantiã. quo casu ptãs si ẽ deuoluta ad papam ꝛ ideo sume bonã cautelã vt adijciak in gratia pape illa clausula ꝓsueta seu quocũcz modo vacet vel p alterã cuiuscũcz ꝑsone. ꝛ ẽ vtile semp hãc clausulam apponere vt euitek dispositio. c. susceptũ. de rescrip. li. vj. ¶ In glo. fi. ibi ꝟm ꝓsuetudinẽ eccle. nota glo. q impetrãs grãtiã a papa nihilomin⁹ tenetur seruare cõsuetudinẽ eccle. Ex quo inferunt doc. q si ꝓsuetudo ẽ eccleſie vt quilibet canonic⁹ iuret seruare statuta eccle tenek talis impetrãs sic iurare. ꝛ p hoc videbo. tex. in. c. fi. de cõsue. li. vj. vbi papa vult seruare ꝓsuetudinẽ eccleſie ꝑ impetrantes a papa. ad idẽ. c. j. de cõsti. eo. li. ¶ In ea. gl. ibi ꝛ ita licet. nota hanc ꝓticulã vsqz ad finẽ. ¶ Sed quero p declaratione glo. ꝛ tex. si certus numerus nõ est in eccleſia ꝛ canonici sũt negligentes in instituẽdo canonicos ꝟm facultates ꝛ cõsuetudines eccle ãliter ꝓuidebit eccle ex quo ibi non fit deuolutio ptãs ad supiozem. Solo dicũt hic cõiter doc. q superioz imediat⁹ statuet terminũ ei ad quẽ spectat i stitutio. vt. j. illũ ꝓuideat eccle ꝟm ꝓsuetudinẽ q si nõ fecerit ipe supioz ex officio ꝓuidebit. p h. c. si capitulo. in fi. eo. ti. li. vj. facit. c. irrefragabilis. §. ocs de of. ordi. ꝛ. c. ceterũ. de iudi. qõ semp no. naz per hunc modũ posset eps suꝑplere negligentiã abbatis si nõ instituit maõchos i monasterio ꝟm facultates ꝛ antiquã ꝓsuetudinẽ. iste enim termin⁹ hois succedet loco termini iuris. iuxta no. p Inno. in. c. ex ratione. de appel. Sed aduerte q istud dictũ doc. vez ẽ vbi receptio seu institutio ptinet ad inferiorẽ epm sed dubiũ ẽ quid si institutio ptinet ad epm nunqd archiepus possit eodẽ mõ suꝑplere negligentiã epi. hec questio est magis difficilis q̃z questio doc. ideo qz archiepus regulariter nõ hz iurisditionẽ in diocesi sui suffraganei nisi in casib⁹ a iure expꝛssis. vt i. c. pastoralis. de of. ordi. ß iste casus nõ ẽ expꝛssus i iure. vnde fatendũ eẽt q archiepus posset ꝓpellẽ epm negligentẽ vt instituat. ar. c. nullus. de iure pa.

Sed dubiũ est nunqd illo nolente ipe succedat. ꝛ si tenem⁹ opi. q archiepus suꝑpleat negligentiam epi iste casus ẽ clarus. ß tenendo ꝑriã opi. quam plene examinaui. in. d. c. pastoralis ꝛ in repetitiõe. c. siqs ꝑ cle. õ fo. ꝓpe. ẽ magna dubitatio. ß nihilominus teneo q archiepiscopus potest qz terminus hois succedit loco termini iuris vt predixi. sed si esset terminus iuris hic deuolutio fieret ad archiepm. c. ij s. e. ergo in casu isto cũ terminus fuit ꝓfix⁹ epo ab archiepo ꝛ ß nõ. ¶ Sed questio no. vtrũ i ista ecclesia nõ numerata possit ꝓuideri impetranti vt ꝓuideak sibi de vacanti vel primo vacaturo maxime si adijcik clausula nõ ob. numero. õ hac qõne vide plene p glo. no. in. c. fi. j. e. ti. li. vj. que ꝓcludit q sic. qz illa verba de vacãte. tẽ. fuerũt apposita fauore ipetrantis. ¶ Sz ꝑ ß ꝛ ꝑ tex. opo. nã ex q eps poterat ꝓuidere mõ ꝓdicto debuit tenere instõ sua qz si nõ valet qõ ago. tẽ. in. c. j. de despon. impu. lib. vj. So. Hosti. ꝛ cõiter doc. videnk velle q vbi qs certo iure põt actũ explicare si mouek alio iure q̃ nõ põt actus corruit. Et ex ß colligũt hic doc. cõiter arg. q si iudex fert sniam exꝑmendo cãm nõ cõcludẽtem illa snia ẽ nulla lz ex cã nõ expꝛessa possit iustificari. ꝓ hoc vide Bar. in. l. si is ad quẽ. ff. de acq. here. ꝛ ß facit ibi tex. in ar. ꝛ p eũdẽ. in sili i. l. ij. ff. õ iudi. ꝛ iõ cautũ est nõ exꝑmere cãm in snia ꝛ si vis exꝑmere ad decorẽ tuũ ꝓseruandũ saltẽ adijcias dictionẽ maxime vt ex plurib⁹ causis. tẽ. nam tũc videris motus nõ solũ ex causis expꝛssis ß ex alijs tacitis nam cũ qs exꝑmit plures causas in snia quaꝝ vna facit alia nõ snia sustinek ꝓpter cãm vrgentẽ expꝛssã vt ẽ tex. no. in. c. ꝓ tuas. j. qui fi. sint le. ꝛ vide singl. dictũ Inno. in. c. in pñtia de renũ. vbi dicit q si iudex expꝛssit duas cãs vnã ꝑ ius cõe aliã ꝑ ius litigatoris tenet snia rõne ist⁹ vltime cãe qõ semp notabis. fort⁹ g̃ sustinẽda ẽ snia si alia cã est iusta. ꝛ licet dictũ Hosti. ꝛ doc. sit verũ in se tñ nõ ꝓbat q istum tex. etiã p viam. ar. iudicio meo qz eps nõ habebat ß tpe institutionis aliqd cãm legitimã instituẽdi de pñti qz debuisset pri⁹ ꝑfigere terminũ capitulo ad i stitutionẽ faciendã ꝟm ꝓsuetudinẽ ante cuius prefixionẽ potestas nõ erat ad eũ deuoluta.

c Onstitutus. habẽs potestatẽ cõferendi nõ põt de iure alteri tradere ptãtem ꝓferendi primũ bñficiũ qõ vacabit. h. d. primo ponik gre petitio. in secũda exauditio ipius ibi quo circa. i tertia future fraudis ꝓuisio ibi. qz vero. ¶ Nota primo ibi sacerdotalẽ. q quedã ꝑbende sũt sacerdotales ꝛ pñt dici sacerdotales. qz forte ꝟm statutũ loci sacerdotes tñ ad illas ꝓmoueri debẽt ꝛ habẽt onus sacerdotale annexũ vt assumpti ad illas teneanꝭ ꝓmoueri ad sacerdotiũ. Ex quo infero q de iure cõmuni ꝑbenda nõ habet onus sacerdotij annexum als nõ dicerenꝭ quedã sacerdotales ß oñs. ꝛ vide qõ dixi in. c. ij. s. de instit. ꝛ qõ le. ꝛ no. in cle. vt hi q de eta. ꝛ qua. ꝛ in. c. cui. de nõ sacerdotali. de ꝑben. li. vj. ¶ Nota secũdo q legatus nõ potest cõfirma-

re donationem factam de prima vacatura pferēda
nam papa hic in fi. generaliter phibet. Itē quēad-
modū legat⁹ directe nō pōt ptra cōcilium dispone
re. vt legi. t no. in. c. dilect⁹. el. j. de prēben. ita nec
indirecte pcedendo vel pfirmādo hmōi gratiam.
¶ Nota vltimo ibi. fraudē adhibere. q vno phibi
to intelligit phibitū oīe id per qō etiam indirecte
puenit ad illud. ad ꝟ regula cū quidvna via de re.
iur. li. vj. t. c. tue. de pcur. ¶ Sed quero qualiter
hec pmissio seu donatio venit in fraudez laterañ.
cōcilij. So. nam volens vn⁹ pmittere beneficiū va-
caturū donaret amico suo ptātem pferendi pmum
bñficium t ille eēt quodāmō tutus indirecte ex con
cessione in psonam amici sui t sic desideraret mor-
tē proximi sui vt posset habere effectū pmissio sibi
facta. ¶ In glo. j. ibi. de elec. cū in cunctis. hec que
stio t due imediate sequētes hodie decidunt in. c.
si ꝓmissari⁹. de elec. li. vj. t aprobat ibi decisio
huius glo. ¶ In ea. glo. ibi. ꝑ pone. glo. ꝟ formar
questionē ꝓpter aprobationē t inhibitionē pape
nunqd valeat collatio epi alteri facta ꝺ hāc inhibiti
onē pape. t tenet q sic p. c. dilectus ¶ si eēt aposita
clausula decreti. t idem tenet Hosti. Jo. an. tz con-
trariū. nam videmus q sola inhibitio executori da
ti ad cōpellendū impedit collationē ordinarij. vt i
c. si soli. e. ti. li. vj. ergo fortⁱ hoc opabit inhibitio
pape. preterea ex q papa pfirmauit illam donatio-
nē isti factā ptās pferendi pmū vacaturum nō spec-
tat ad eēm ꝑ apud donatariū. Nec ob. c. dilectus.
p qō mouet glo. qz aliud ē mādare ordinario ne al
teri cōferat. q casu teneret collatio alteri facta vt ibi
aliud ē inhibere simplr ne pferat q casu nō tz colla-
tio ꝺ inhibitionē factā. vt in iurib⁹ pall. t rō diuer-
sitatis. qz ꝟ vltimo casu p inhibitionē auferet po-
testas pferendi sed in primo casu solū intrēdit oblig-
gare ordinariū psonaliter ad pferendū. t no. bene ꝟ
dictū. Ex quo potes colligere vnā doctrinā q factū
ab ordinario ꝺ inhibitionē pape est ipo iure nullū
p hoc facit dictū Inn. in. c. fi. de accu. t in. c. rainal
dus. de testa. t vide qō plene dixi in. d. c. dilectus.
¶ In gl. ij. ibi in genere pōt. no. gl. q eps nō pōt i
spē ēt delegare ptātē pferēdi ꝑ i genē sic. ꝑ tu dic la
t⁹ q aut vult delegare seu dōare ptātē pferēdi cer-
tū bñficiū vacans t pōt qz tūc cessat fraus ꝺcilij late
rañ. t videt aprobari hic in isto tex. vbi soluz pro-
hibet collatio donationis pmi bñficij vacaturi ne
fiat in fraudē cōcilij. donatio ergo collationis bñfi
cij vacantis valet. qō sentit ꝟ Jo. an. sup tex. in gl.
in. c. deliberatiōe. in. ¶. inhibem⁹. ꝺ of. le. li. vj. Aut
vult delegare potestatē pferendi bñficiū vacaturū
in specie puta vt cōferat vnū t nō pōt ꝟōne ꝓdicta
vt hic. In genere vero delegādo ptātem suā oīmo
dam pōt dūmodo ꝟ deleget suo vicario generali
dūtaxat. nam alteri nō pōt pferri. ar. opti. in. d. ¶.
inhibem⁹. Vel pz q etiam legat⁹ nō pōt nec i gene
re nec in specie dare ptātem recipiendi resignatio-
nem bñficiorum. t illa sic vacantia pferendi sed vi-
cario suo potest. ar. c. fi. de of. vica. li. vj. t. c. ex fre-
quētibus. ¶. de instit. ita no. in. d. ¶ inhibem⁹. t. c.
statutum. de ꝓben. li. vj. Et vide questionē quā po
nunt dñi de ro. dec. cclxxxiij. vbi querūt nunqd
eps possit dare vicario suo ptātem recipiendi resi-
gnationē certi beneficij t illud pferendi. t conclu-
dūt q nō vt ꝟ t in. d. ¶. inhibem⁹. t sic nota restricti
onē ad. d. c. fi. de of. vica. t extensionē ad. d. ¶. inhi
bemus. Jo. an. hic recitat q cuidā scholari suo affe
ctanti pcedere suo vicario ptātem pferendi primū
bñficium vacaturū ꝓsuluit vt p lras suas daret vi-
cario suo ptātem generalē pferendi bñficiū sed per
scōas litteras inhiberet ne pcederet ad scōam col-
lationem anteq̄ insinuaret sibi primā collationem
t spectaret scōm rūsuz an vellet habere ratū. qō cō
siliū nō ē ꝑm alaz vt dicit do. An. t bene. qz ē i frau-
dē huius ꝓstitutionis. t credo q posset attentari q
nō valeret ista translatio ptātis tū habito respectu
ad scōas litteras inhibitorias non videt delegata
ptās generalis. t qz vno phibito cēsent oīa prohi-
bita p q̄ puenit ad illud. vt hic. t in. l. oratio. ff. de
spon. Non ob. ꝓdictis. c. dilect⁹. de iurepa. qō glo.
allegat hic in ꝓtrariū. nam loquit hic in legato t in
facultate reseruandi bñficiū collationis sue t tz illō
pcedat legato nō tū eēm. qz legatus habet maiorez
potestatem. de quo dicendum vt in. d. c. no.

Dilectus filius. Laterañ. cō-
cilij de bene
ficijs vltra sex mēses vacātibus ad epatus
nō extendit. primo petitio. scdo repulsio. ibi. nos.
¶ Nota primo ex isto tex. iuncto. c. ij. ¶. e. vnuz dic-
tū notabile t semp menti tenenduz q ꝓstitutio di-
sponēs de dignitatibus ministris t ecclesiastici bñ
ficijs nō extendit ad epatus t supiores dignitates
nam. c. ij. palle. disponebat generalit de oībus pre
dictis t tū nō cōphēdit epatus vt hic. Et rō decidē-
di pōt eē qz epatus nō ē simplex dignitas ꝑ culmē
dignitatum. vt in. c. pe. de ꝓben. t vide glo. no. i. c.
ij. e. ti. li. vj. t puto hoc pcedere i odiosis dūtaxat se
cus in fauorabilibus qz in eis appellatione dignita
tis veniet oīs dignitas ecclesiastica. ad hoc. c. ij. de
iudi. t regula. j. t qō ibi no. de reg. iu. li. vj. Et per
ꝟ dicūt docto. q si dispensat cū inhabili vt possit p
moueri ad dignitatem nō intelligitur vt possit pro
moueri ad epatum qz dispensationes sūt odiose ꝺ
restringende. in. c. q dilectio. de ꝓsang. t affi. t i. c.
j. t. ij. de fil. ꝓsby. li. vj. Idē ꝑm eos si dispēsatur vt
possit pmoueri vel exercere ecclīastica t oia spūa-
lia. nā in generali pcessione nō veniūt ea que quis
nō eēt verisimiliter in specie pcessurus. vt in. c. fi. ꝺ
of. vica. li. vj. t que speciali no. sunt digna nisi spē
aliter exprimant vident omissa. vt in. c. q̄uis. de ꝓ-
ben. li. vj. Idē dicūt si dispensat vt possit pmoueri
ad epatuz vt fiat restrictio vt nō extendat ad archi
epatū. ad ꝟ. c. ꝛos ꝓsuetudinē. xij. di. Et idē dicerē
si fuit dispensatū respectu archiepatus vt nō intel-
ligat dispensatū in patriarchatu t sic deinceps. vñ
papa volens facere grām vberiozē dispēsat vt pos
sit promouerivsq̄ ad cardinalatū exclusiue. ad car
dinalatū aūt cōiter nō dispensat. pōt tamen sivult.
vt in. c. ꝓposuit. ¶. e. ¶ Mo. q. c. ij. ¶. e. in. ¶. j. habz
locū nedum in collatione ꝑ etiā in electione. vt si ca
nonici vel habētes ius eligendi nō eligūt infra sex

mẽses ptãs deuoluit ad supiorem. Et sic no. duo. Primo q ad eligendũ dantur sex menses sicut ad cõferendũ ⁊ fit deuolutio ad supiorem p negligentiam in iure eligendi sicut in iure ꝓferendi. nam in isto tex. ꝓuidebat per viam electionis ⁊ papa reꝓbat respectu eꝑatus iñ ⁊ declarat q illud. c. habet locũ in dignitatib⁹ inferiorib⁹ hodie vero habemus casum in. c. ne p defectu. de ele. vbi statuit q in ecclesijs cathedralibus ⁊ regularib⁹ collegiatis fiat electio infra tres menses alꝫ deuoluit ptãs ad primũ superiorẽ. ⁊ sic hodie archiepꝰ succedit propter negligentiã canonicoꝝ in iure eligendi. secus in causa delicti de quo dic vt habet in. c. q̃q̃. ō ele. li. vj. ¶ Nota ibi elegit q supior ad quez deuoluit ptãs p negligentiã canonicoꝝ põt ꝓcedere p viam electionis. vnde iure deuoluto põt eligere ⁊ iure p ꝓrio metropolitico ꝓfirmare possessionẽ ⁊ se expedire p vnicũ actũ ꝓuidendo vni de eꝑatu ⁊ talis p uisio habet vim electionis ⁊ ꝓfirmationis. de quo tñ dic vt plene no. in. d. c. ne p defectu. ⁊ i. c. vt circa de elec. li. vj. ¶ Vltimo nota ibi nõ solet extẽdi in eo q papa fundat se in intellectu illius. c. sup ꝓsuetudine. q vbi cõstitutio ẽ dubiũ certo modo intellecta. nõ debet de nouo aliter intelligi. qz minime sũt mutanda. l. minime. ff. de leg. nã ꝓsuetudo est optima legũ interpres. in. c. cum dilectus. de cõsuetu. ¶ In glo. fi. idem est in omnibus regularib⁹ ecclesijs si sunt collegiate. nam. c. ne p defectu. nõ restringit se ad abbatissas ꝫ generaliter loquit de regularibus oibus collegiatis cũ p mortẽ prelatorũ ecclesie remanẽt viduate. ⁊ facit ille tex. dũ vtit illo verbo vidu ate q alij ꝓlati inferiores eꝑis dicũt sponsi ecclesiarũ suarũ sed restringe ad dignitates de q̃bus loquit ille tex. dũ vtit illo ꝛbo viduate. ⁊c.

Extenore. Non valet ꝓmissio bñficij vacaturi. h. d. Lõis diuisio. secũda ibi nos. ¶ Mo. primo q ꝓmissio beneficij vacaturi nõ cõfirmat etiã interpositione scripture. ⁊ hoc vltimũ potuit eẽ cã dubitãdi hic. nam p alia iura satis erat ꝓuisum sup nullitate huius ꝓmissionis. sed rõ decidendi fuit qz scriptura regulariter nõ validat actũ nullũ. dixi regulariter qz in quibusdã casib⁹ secus ꝓtingit. ⁊ vide gl. sing. in. c. j. de censi. li. vj. que colligit multos casus in q̃bus de substãtia actus requirit scriptura. ¶ Sz q̃ ritur nunqd talis ꝓmissio valideꝫ iuramento. Jo. an. q nõ qz ẽ cõtra bonos mores. vnde sicut nõ valet ꝓmissio de futura successione nec cõfirmat iuramento vt le. ⁊ no. in. l. stipulatio ꝫ mõ ꝓcepta de ꝛbo. obli. ita nec talis ꝓmissio. Itẽ dic q iuramentũ ꝓstitum ꝫ legem emanantẽ ꝓncipaliter in fauorem publicũ nõ tenet. vt in. c. si diligenti. de fo. cõpe. et talis est ꝓuisio. c. ij. ẽ. eo. ¶ Vltimo scias q doc. ꝫ instant in assignãdo diuersitatẽ inter ꝫ. ⁊. c. sequẽs nã ibi tenet ꝓmissio facta de ꝓuidendo dum facultas se obtulerit. ⁊ dicit Hosti. q hic specifice fuit ꝓmissum primũ bñficiũ vacaturꝫ ꝫ in hoc nõ oportet hodie instare per. c. ij. eo. ti. li. vj. vbi ꝓhibet ois ꝓmissio per quã directe vel indirecte posset dari via ad vacatura bñficia. ¶ In glo. ij. ibi piculũ aie. no. gl. ⁊ de ꝫ articulo dic vt latiꝰ dixi in. c. cũ sup. ẽ. e.

Accedens. Obligatur prelatus q̃ ꝓmittit ꝓuidere cum poterit. h. d. prima ps factum narrat. scõa aꝓbat ibi nos. Et hodie ꝓpt abusiones prelatorũ qui in fraudẽ ꝓcilij lateranẽ. ꝓmittebãt beneficia cũ facultas se obtulerit est cozrectũ ℔. c. p. c. ij. e. ti. li. vj. nã nullo mõ hodie valet ꝓmissio siue fiat ō vacatura siue in genere cũ facultas se obtulerit. Sed quero quid si isti qui ꝓmiserũt nõ seruauerit ꝓmissionẽ. Dicit Host. q potuisset agi ad interesse insti. de ꝛbo. obli. in fi. nã fin canones ex nudo pacto dat actio. in. c. j. de pac. ¶ Mo. vlti. q ex nuda ꝓmissione quã facit etiã prelat⁹ subdito suo inducitur obligatio de iure canonico vt sic posset agi ad interesse ex nõ implemento. de quo tñ dic vt plene dixi in. c. j. de pac. ¶ Nota q in bñficijs põt ꝓtendi interesse estimabile. qđ intellige. put no. glo. i. c. coram. de offi. dele. nã bñficiũ estimari nõ potest tanq̃ spũale ꝫ estimabit q̃tum sua interest q illa ꝓmissio nõ habuerit effectuꝫ. Et no. ex dicto Hosti. bo. ar. q etiã de iure canonico q̃s nõ cogit ꝑcise ad factũ ꝓmissuꝫ ꝫ succedit obligatio ad interesse ō quo in. d. c. j. sed ℔ posset dici q hic nõ erat obligatio facti sed dandi qz ꝓmiserũt ꝓuidere de beneficio. vñ glo. in. ẽ. ex his. xxiij. q. vj. dicit q eꝑs dicit dare ꝓbendã. nam dare ẽ accipientis facere insti. de ac. ẽ. sit itaq̃. ⁊ sic videt q nõ solũ ad interesse ꝫ etiaz ad ꝓuidendũ potuissent isti cõpelli. de mã i. l. vbi. ⁊ in l. stipulationes nõ diuidunt. ff. de verbo. obli. ⁊ in l. si quis ab alio. ff. de re iudi. ⁊c.

Postulastis. Si ad capitulũ ⁊ ꝓlatũ ꝓtestas cõferendi ptinet de vno ad alterum lapsu tꝑis nõ transit. secus si ꝓlat⁹ interfit vt canonicus. qz tũc de capitulo transit ad ꝓlatũ nisi dolus ꝓmittat. ⁊ ẽ tex. multũ allega. ⁊ in ꝓma ponit ꝓsultatio. in scõa rñsio. ibi. ad qđ. a q vnũ casus excipit. ibi nisi quẽ determinat. ibi. ẽ in hoc. ¶ Mo. ꝓmo q q̃q̃ ꝓbendaꝝ collatio spectat ad eꝑm ⁊ capitulum simul. q̃q̃ ad solũ eꝑm. vt in. c. ex ꝑte. ẽ. e. q̃q̃ ad solũ eꝑm. vt in. c. ex frequẽtibus. de insti. q̃q̃ ad inferiorẽ prelatũ. vt in. c. fi. eo. ti. in hoc spectanda est ꝓsuetudo cuiusq̃ ecclie. quid autẽ sit de iure cõi dic vt plene dixi i. c. cũ ecclesia vulterana. ō ele. ¶ Mo. ibi. donatio ꝓben. q ꝓbendaꝝ collatio põt dici donatio ⁊ pluries repetit ℔ ꝛbuz ⁊ ℔ ꝓtingit ꝓpter liberalitatẽ quãdã q̃ vtit ꝓlat⁹ in ꝑeligendo ꝓsonã. vt dixi in. c. relatũ. ẽ. de ꝓben. ⁊ i. c. post electionẽ. ẽ. eo. ¶ Mo. q etiã in eligendis canonicis seu ꝓbendis ꝓferẽdis dat tꝑs semestre. ⁊ sic ꝓcilius lateranẽ. vendicat sibi locũ etiã in electionib⁹ canonicoꝝ qđ no. ¶ Mo. hic ⁊ tene mẽti q vbi actus explicandus ẽ p ꝓlatũ ⁊ capitulũ vn⁹ nõ suꝑplet negligentiã alteri⁹ si tꝑs vtriq̃ ad actũ explicandũ ẽ lapsum ⁊ ℔ q̃n ꝓlatus debebat interesse capitulo vt ꝓlatus sec⁹ si vt canonic⁹. Ex q̃ no. q q̃s põt gerere vices pluriũ ꝓsonaꝝ ⁊ q̃q̃ repñtare i collegio certã ꝓsonã puta canonicũ. q̃q̃ repñtare aliã ꝓsonaz s. eꝑm. ⁊ alio iure tractat cũ repñtat vnã personam

alio cū repſentat aliam. Et facit hoc ad queſtionē quotidianam. Nunquid id qđ donatum eſt ambaſiatoribus cedat eorū lucro an vero mittentiū. nam videtur q mittentium. qr ambaſiatores nō repſentant in actu ambaſiate perſonas priuatas ſ ipſum dñm mittentē vnde honorant tanq̄ dñs mittens. ar. xciij. di. in. c. ſi. t ar. b. nam ſi eps intereſt capitulo vt canonicus fit poſtmodū deuolutio ad eū vt ad prelatum in caſu negligentie. Alij vero tenuerūt ꝓtium. ſ. q donationes cedant ambaſiatoribꝰ licet occaſione ambaſiate illa fuerint eis ꝓſentata. arg. opti. in. l. ſociū qui. i. §. j. ff. p ſo. vbi tex. valde no. ſm cōem lec. dicit q ſi donatur ſocio occaſiōe ſocietatis ex quo tñ donat pſone t nō ſocietati cedit ipſi ſoli donatario t nō ſocietati. t nimiꝝ. qr idē eſt in dāno. nam ſi ſociꝰ ex ſocietate occaſione ſocietatis tñi dānū paſſus ē ſibi imputat t nō ſocietati. vt eſt tex. no. in ea. l. in prin. Sed hac. q. fuerūt opi. varie vt no. in. l. ſi vero. in. §. itē quicqđ. ff. ſo. ma. t in. l. qui primo. in. §. procurator. ff. de pcu. t ibi ponunt due opi. quas Cal. dicit h ꝓſungendas vt ꝑmo cōſideremus an ambaſiatores eſſent prius noti t familiares ei ad quē miſſi ſunt t tunc cedunt eis. aut erant ignoti t tunc inſpicienda eſt qualitas donoꝝ. nā q̄dā ꝓſumptiue magis ꝓueniūt mittenti q̄ ipis vtputa ſi dareť vnꝰ leo. q̄dam ꝓueniunt ponꝰ ipis ambaſiatoribus. puta ſi darenť eis congruētes veſtes t ſm hanc qualitatē fienda ē interpretatio. Bar. tñ i. d. §. itē quicquid. ſimpliciter tenet q cedūt ambaſiatoribus. p. d. l. ſocium q. ſed aduertendum q illa lex ꝓſupponit q donatio facta eſt ipſi ſocio. vñ ſatis mihi placet q in caſu dubij ſit aduertenda q̄litas donoꝝ. Et ad iſtū tex. poteſt rñderi q eps iterat hic vt canonicus ſ ambaſiator licet repſentet perſonam dñi mittentis nihilomin⁹ conſiderari pōt vt pſona ꝑuata in donis ſibi ꝓferendis. t h nota.

¶ Ultimo no. ex iſto tex. ibi cū doloſe. tē. q ex negligentia inferioꝝ nō deuoluit ad ſuperiorē poteſtas q̄ ſuperior doloſe pcurauit illam negligentiā. qr nō debet dolus ſibi pdeſſe nec reportare cōmodū ex dolo ſuo vt in. c. ſedes. de reſcrip. t facit no. iſte tex. ad. q. q ſi in certo delicto p aliquē cōmiſſo bōa debēt ad certā pſonā puenire q ſi illa pſona doloſe pcurauit illius delictum nō dz in caſu delicti cōſequi bona. Sic etiā videreť dicendū in ſiť. q. q ſi ex ſtatuto liceat occidere impune bannitū q doloſe pcurans bannū alteri⁹ vt ipm poſſit occidē. nō gaudeat priuilegio impunitatis. t idē videť dicendū i ſimilibus. q. ¶ Sed quero p declarationē lte qualiter cognoſceť vtrū prelatꝰ interſit capitulo tanq̄ canonicꝰ an tāq̄ prelatꝰ. dic primo recurrendū ad ſtatutū eccleſie ſi qđ ē. ſecō ad cōem ꝓſuetudinem t repūtationem loci. l. labeo. ff. ō ſup. leg. t in. c. ex litteris. j. ō ſpon. in dubio recurrendū ad alias cōiecturas inferiores. nā ſi eps in capitulo tenet primū locū videť q interſit vt prelatꝰ qr ipe ē caput t canonici mēbra. vt in. c. nouit. t. c. quāto. de his q̄ fi. a p̄la. Si vero ſedet in ſecūdo loco p⁹ eū qui ſolet p eſſe in capitulo. puta poſt archidiaconū prepoſitū vel canonicū antiquiorē ſm varias ꝓſuetudines locoꝝ. tunc videť intereſſe vt canonicus. ita dicit gl. no. in. c. a collatione. de ap. li. vj. quā gl. ſp tenebis menti. Ex qua infero q vbicunq̄ prelatꝰ intereſt in aliquo collegio nō vt prelatus illiꝰ collegij ſed vt ſingularis de collegio nō dz tenere caput illius collegij licet pſona ſua ſeu dignitas ſit in ſe honorabilior q̄ dignitas p̄ſidentis i illo collegio qr nō ſtat ibi tanq̄ ꝓſtitutꝰ in ſua dignitate ſ tanq̄ ſingularis i collegio. dz tñ honorari rōe ſue dignitatis pcellentis vt ſaltē habeat ibi ſcōm locū p⁹ p̄ſidentē. ſic dicimus in eo qñ ē in caplo vt canonicꝰ. t iō videmꝰ i practica q ſi epi ſūt in ſtudio vt ſcholares ſtāt i vniuerſitate pꝰ rectorē lz ipi in ſe ſunt honorabiliores q̄ rector. ſ tūc nō ſtant vt epi ſ vt ſcholares. ſed inter ſcholares poſt rectorē debēt ꝑhonorari. ar. i. c. p tuas. dē ma. t obe. t qđ ibi no. vbi tex. bo. vult q inter hoies eiuſdē ordinis ꝑferat ille qui fuit ordinatus a papa lz fuerit poſtea ordinat⁹. ſic pōt dici in militibus ſeculi t hmōi. ¶ Scōo h quero de rōe diuerſitatis quare hic eps ſupplet negligentiā capituli qñ debebat intereſſe vt canonicꝰ t nō ſic qñ debuit intereſſe vt prelatus. So. in ꝑmo caſu eps nō ſupplet negligentiā propriam ſed capituli t ſupplet tanq̄ prelatus t nō tanq̄ canonicus. nā tanq̄ prelatus nō fuit negligēs qr nō poterat ipſe ſolus vt p̄latus actū expedire cū vt canonicꝰ habebat intereſſe ſ vbi debuit intereſſe vt p̄latus tūc fuit negligens tanq̄ prelatꝰ iō nō ſupplet negligentiā. ꝓpriā oportet vt puniat de negligentia ſua. Ex his inferť q ſi eps vt canonicus eligit aliquē in canonicū pōt ipe tanq̄ p̄latus illū examinare t confirmare niſi confirmatio pertineat ad ſuperiorē. t ex hac rōne emanauit hodie tex. no. t ſing. in. d. c. a collatione vbi dicit q ſi ꝓtingit appellari a quiſſione capituli poteſt appellari ad cēm lz eps interfuit capitulo vt canonicꝰ ſecꝰ ſi interfuit vt p̄latus. ad idē in ſiū vide bo. tex. in. l. j. in. §. ſolēt. ff. qñ ap. ſit. vbi ab ordine decurionuꝝ appellat ad preſidem lz preſes interfuerit in conſilio tanq̄ vnus de decurionib⁹. t hec no. qr ſeruiunt ad multas qōnes. ¶ In glo. ij. in ſi. tene ſi. glo. qr ꝓcedentia inuoluūt intellectum. dic q q de iure cōi eps nō pōt eē canonicꝰ nec intereſſe capitulo vt canonicus. qr iura p̄lati t capituli ſūt diſtincta. vt pz j. ex diuerſitate titulorū. vñ glo. no. in cle. vt bi qui. de eta. t quali. dicit q improprie appellatione capituli venit prelatꝰ. ſed iſte tex. loquit de conſuetudine quoꝝūdā locoꝝ ſm quā quicūq̄ ē eps pōt intereſſe in capitulo vt canonicꝰ. t forte fuit inducta conſuetudo vt negocia capitularia honeſtius t vtiliꝰ procederent propter ſapiam t prudentiam p̄lati. q h ius ē annexū epatui ex conſuetudine loci. t p hoc tollunt oia ꝓria ſupra formata in glo. ſ multi doc. maxime moderni diſputāt vtrū hoc caſu p̄latus ſit vere canonicus an vero interſit tanq̄ canonicus. hec gl. ſentit q ſit canonicus. Hoſti. ꝛ. Jo. cal. late diſputat hanc opi. Hoſti. ſequēdo t dicit impoſſibile vt quis ſit canonicꝰ t eps. qr duo correlatiua nō poſſunt cadere in eodē ſubiecto. nā ſubiectio t p̄latura ſunt correlatiua. qr vt dixi nō cadūt in eadē perſona. vt in. c. ſi. de inſti. alſ ſequereť abſurdum q

epꝰ posset excõicare scipm tanꝯ canonicũ. Itẽ excõmunicatis canonicis ecꝯ excõicatꝰ epꝰ contra. c. qz piculosũ. ꝺ sen. ex. li. vj. Jo. an. nõ curauit ꝺ hac ꝺria vtrũ intersit vt canonicꝰ vl vt sit canonicꝰ. de q̃ vide per eũm. in. c. pe. de ap̃li. vj. t in. c. vnico. ne se. va. eo. li. Sed Jo. de lig. dicit hoc possibile vt ꝺs sit canonicus t epꝰ. qz nõ sũt correlatiua cuz multi sint canonici sine epõ. t nõ multum curo in ꝺ insta re. qz hoc indagare ẽ potius subtilitatis q̃ vtilitatis Longruentꝰ q̃ dicendũ q sit vt canonicꝰ. t etiaz tenendo aliã opi. dico q ille absurditates nõ sequũt qz cã impediens vt ꝑlatura est potioꝛ q̃ cã pmittẽs vt canonicꝰ. t vbi ꝯcurrũt duo ꝓria fortius ꝑualet sicut dicimꝰ in duabꝰ ꝑsum. fere ꝓpꝛijs qz fortioꝛ eli dit aliam. in. c. lras. de presump. ¶ Querit ꝺ etiaz de. q. no. qualẽ vocẽ habeat epꝰ cum intꝛest. t dicit Hosti. q si interest vt canonicus habet vocez sic quilibet canonicus. nec sua vox ꝑualet licet sit pon derosioꝛ rõne dignitatis sue. ad ꝺ. c. dudum. cl. j. de elec. Et no. bene ꝺ q licet in prima collatione sit aliquis ꝑlatus puta epꝰ tanꝯ vnꝰ de collegio. Exemplũ in vniuersitate scholariũ nihilominus vox sua est ponderosioꝛ rõne dignitatis. vt in. ꝺ. c. dudũ. Exq̃ no. q nõ oino ẽ ibi vt singularis de collegio. Si vero interest vt epꝰ tũc Hosti. fuit in mirabili opi. q tantã vocẽ haberet ipse solus quantum totum caplm ita q si epꝰ �herecũ saltẽ vnum canoni cũ ꝑualet q̃cquid ipse facit. restringit tñ ꝺ ad ea q̃ ꝑtingnt ad epm cũ cõsilio capituli seu ꝑsensu. secꝰ ꝝ eũ in his q̃ ꝑtinẽt ad epm t caplm licz simul. t q̃cq̃d ipse dicat cõiter tenet oppositũ. t dic q vbi epus ꝺz habere ꝓsensũ vel cõsiliũ capituli oportet ad hoc vt actus teneat q habuerit saltẽ maioꝛẽ ptem capituli. t fortius ꝺ hz locũ vbi actꝰ ꝑtinet simul ad epm t capitulũ. t hoc ꝓbat in. c. tua. t. c. ea noscit. j. ꝺ his que fi. a prela. facit. c. j. ne sede vacã. li. vj. ꝓbat rõe nõ est caplm vbi est minoꝛ ps vt in tex. t gl. in. c. cũ inter canonicos. de elec. t. c. cũ in ecclesia. cl. j. e. ti. si q̃ epꝰ debet habere ꝓsensũ vel ꝓsilium capituli vt actus pertinet simul ad epm t caplm nõ ꝑt dici q epꝰ habuerit caplm nisi saltẽ habuerit secũ maioꝛẽ ptem. t hoc tenet Jo. an. i. c. pe. de ap. li. vj. t Fred. de senis in suis cõsilijs. t sequũt moderniozes cõmuniter hic. t ꝺ est ipa veritas. Ex quo infert q si epꝰ interest capitulo vt prelatus t canonici sunt vi ginti nõ sufficit q habeat secũ. x. qz nõ ꝺbet maioꝛẽ ptẽ capituli secus si ipe interesset vt canonicus. qz tũc ipse cõputat in numero vt canonicus t sic eẽnt xj. t hoc no. t illud q̃ ꝺixi in epõ intellige de quoli bet collegio. ¶ In glo. fi. in fi. Jo. an. cõcordando opi. dicit q aut propter dolũ epi canonici non elegerũt nec eligere potuerũt eo qz eos maliciose excõicauit vel ꝓcurauit eoꝝ absentiã t tũc procedat prima opi. vt ius remaneat penes capitulum. t iste intellectus ẽ clarus qz impedito nõ currit istud tẽpus. ꝑ. eo. qz diuersitatem. Si vero canonici potu erũt eligere sed nõ elegerũt propter dolum epi tũc ꝓcedat opi. gl. vt ptãs nõ deuoluat ad epm nec re maneat penes caplm ꝑ deuoluat ad supioꝛẽ q̃ ꝺ to verũ nisi capitulũ ꝓbabiliter excuset dolum epi nã tunc saltẽ hoc tempus sibi restitueret. arg. in. c. ex lris. de in inte. resti. t. ff. ex qui. cau. ma. q totum cũ hoc casu dolosus nõ sit soluendo t sic nõ potest haberi regressus cõtra dolosum ad interesse. vt in iuribus alle. in glo. Hic nõ sunt alia. tẽ.

Olim dilecta. Directa vel indirecta, ꝓmissio facta a patrono de beneficio vacaturo nõ tenet. vel darius sic. Sicut nõ potest patronus ꝓmittere se ꝑsentaturum aliquẽ ad bñficiũ vacaturũ ita nec dare ptãtem presentandi anteq̃ bñficium vacet primo narrat factum q̃ ꝺ scꝺo irritat t fieri ꝓhibet. ibi. mandamus. ¶ Nota primo q mulier in dignitate cõstituta põt habere iusꝓpatronat. t ꝓ sequẽs ius presentandi q̃ ꝺ nõ. Quid aũt in priuata ꝑsona. j. subijciam. ¶ Nota secũdo q licet in ecclia collegiata patronus nõ habeat ius ꝑsentandi ꝑlatum qz electio ꝺz ptinere ad collegiũ vt in. c. nobis de iurepa. habet tñ ptãtez ꝑsentandi ad prebẽdas que sunt in eadẽ ecclesia ex quo est patronꝰ etiaz ꝑbendarũ q̃ ꝺ nõ. Et cõiter ꝓistuz tex. tenẽt doc. hoc. nã hic erãt beneficia in ecclesia collegiata vt ꝑz ibi. beneficijs ecclesiarũ ¶ Ex quo etiã no. q ꝓprie aliud ẽ bñficiũ t aliud ẽ ecclia licz largo sumpto vocabulo bñficiũ cõpꝛehendat etiã oẽm dignitatẽ. vt in regula bñficiũ. de reg. iur. li. vj. tñ ꝓprie t in stricta mã apꝓellatione beneficij intelligit ꝺ bñficio simplici q̃ ꝺ est in ecclia nõ de rectoria q̃ ẽ in ipsa ecclia. vt in. c. fi. de ꝑben. vbi si mandat puideri de beneficio nõ cõprehendit ecclia. vide bo. gl. in. ꝺ. regula bñficium. Nota tertio ibi donatiõs. q pñtatio patroni põt dici donatio. Nã hic nõ loquit ꝺ collatione. qz illa nõ cadit in patronũ maxime laicuz. vt in. c. fi. de iurepa. iõ ꝺbet intelligi ꝺ ꝑsentatione ꝺ ꝺz donatio qz pñtatꝰ si ẽ idoneꝰ ꝺz ꝓsequi oio bñficiũ. xvj. q. vij. decernim⁹. Ultimo no. q sic collatoꝛ nõ põt ꝓmittere bñficiũ vacaturũ ita nec dare in specie alicui potestatẽ ꝓferendi anteq̃ vacet. vt in. c. cõstitut⁹. t. c. ij. ꝑ. ẽ. sic t patronꝰ non potest ꝓmittere ꝑsentationẽ alicui nec dare i specie alicui ptãtem ꝑsentandi cũ vacabit qz ea rõ q̃ ẽ in collatione militat in pñtatione. nã sperãs se pñtandũ ꝺsideraret mozẽ ꝓmi. t si posset dari ptãs pñtandi ꝓcurareꝯ fraus. qz dareꝯ amico hec ptãs pñtandi. t sic indirecte fieret ꝓmissio vacaturi. t hec fuit rõ decidendi ꝺ. Dicũt tñ doc. t bene q in genere põt dari hec ptãs ꝑsentandi maxime ꝯm Jo. an. qñ sub est cã. vt qz patronus vult se absentare in lõgã peregrinationẽ t maxime vitaꝯ suspitio vbi cõstituit illum generalẽ ꝓcuratoꝛẽ oim bonoꝝ. t põdera bñ qz doc. ꝓ illã dictionẽ maxime q̃ abundat sentiunt q patronꝰ põt vni dare ptãtem pñtandi in genere lz in epõ dicam⁹ vt soli vicario generali ꝺ possit cõmittere vt dixi in. c. ꝓstitut⁹. ꝑ. e. Sed iõ diuersitatis põt eẽ hec. qz patronꝰ maxime laicꝰ nõ ꝺz vicarium iõ oportet q possit sibi ꝓsulere ꝑ ꝓstitutionem sui ꝓcuratoris cũ illud officium sit valde necessariũ humano vsui. vt in. l. j. ff. de ꝓcu. ¶ Sed quero qz

tex. hic solū ꝓbat de muliere cōstituta in dignitate vt possit habere ius ꝓsentandi quid dicendū in priuata muliere. nō recolo me legisse hoc ī alio tex. sed domini de rota in quadā eoꝝ decisione senserūt q̄ idē. ꝛ satis mihi placet q̄ iura nō distinguūt sed edificatori dāt iuspatronatus. xvj. q. vij. c. filijs. et masculinū cōprehendit in se femininū. in. l. si ita. ff. ō leg. ij. ꝛ in. c. si quis suadente. xvij. q. iiij. iuncto. c. mulieres. de sen. ex. Et formant ibi. q. Nunquid si mulier dedit in dotem villā in qua erat iuspatronatus vtrū maritus possit pñtare. ꝛ ꝓsupposito q̄ possit si vxor pñtat aliū quis sit pferendus. ꝛ videtur primo q̄ debet pferri ꝓsentat⁹ p̄ maritū q̄ fruct⁹ rei dotalis cedit marito propt onera matrimonialia. vt in. c. p vestras. de do. post diuor. resti. ꝛ in. c. salubriter. de vsuris. ℔ pñtatio est quasi quidā fruct⁹ iuris pñtandi. vt no. Inno. in. c. cōsultationib⁹. de iurepa. ꝛ in. c. cū ecclesia. de cā pos. ergo. ꝛc. ius autē patronatus transit cū vniuersitate. vt in. c. ex litteris. de iurepa. vnde sicut maritus efficit dñs rei dotalis cōstante matrimonio. vt in. l. doce ancillaz C. de rei. ven. ita ꝛ huius iuris qō trānsit cū villa. Sed in cōtrariū facit q̄ vxor est dña vera huius iuris ꝛ quēadmodū iuspatronatus seu ius pñtandi nō transit cū vniuersitate in creditorē. vt est tex. in. c. cū bertholdus. de re iudi. ita nec transire debet in maritū. ꝛ forte hec opi. verior ꝛ subtilior. nam si diligenter velim⁹ ꝓsiderare fructus rei dotalis cedit marito propter cōmoditatem. q̄ habet supportare onera matrimonij ℔ ex ꝓsentatione nullū fructum re ipsa estimabilē ꝓsequit marit⁹ sed est quidaz honor. ergo dz remanere penes vxorē. ꝛ hāc opi. secutus ē collector decisionū. Do. An. hic somniauit. ℔ hec opi. videt mihi elegantior. ꝛ facit dictū Jo. anno. in. d. c. ex eo. de elec. li. vj. vbi tractauit illā pulchram. q. Quid si pupillus hz ius pñtandi ꝛ tutor pñtat vnū ꝛ ipse ꝓsentat aliū forte idoneiorē q̄s sit pferendus. ꝛ videt cōcludere q̄ pñtatus a pupillo si est maior. vij. annis ꝛ idoneior pñtato a tutore. q̄ pupillus ē dñs huius iuris ꝛ quēadmodū pōt cōtrahere sponsalia ita ꝛ pñtationez habere. aliud tñ in hoc vltimo videt sentire Frede. cōsil. xliij. Et ex hac decisione infero ad primū quesitū q̄ si pupillus maior septēnio pōt ꝓsentare ergo fortius mulier cum nō possit dici actus virilis. facit. c. dilecta. ō excess. prela. ꝛ hoc no. bene. ꝛc.

¶ Ne sede vacante aliquid innouetur. ¶ Rubrica.

¶ Cōtinuat hec rubrica ad p̄cedentia hoc ordine. Supra visum est de institutionib⁹ ꝛ collationibus beneficioꝝ. sed q̄ posset dubitari nunquid sede vacante capitulū succedat in ipsoꝝ collatione merito hinc sumpta occasione cōpilator posuit hic rubricā generalem ne sede vacante. Et pondera q̄ rubrica loquitur negatiue ꝛ ponit rōnem pfectā ꝛ ex ea potest argui q̄ nihil pōt innouari sede vacāte ī p̄iudiciū ipsius sedis nisi iure expresse caueat. valet enī argumētū a rubro. iuxta ea q̄ no. s. in pemio. ꝛ C si ob chirogra. pecu. sup rubrica. ꝛ in. l. j. c. ti.

¶ Quit. Vacante sede statꝰ ecclie mutari nō debet. h. d. In ꝓma ponit petitio cū facti narratione. in secūda petitionis repulsio cū quadā ꝓtestatiōe. secūda ibi attendētes. ¶ Nota primo papam posse erigere monasteriū in ecclīam cathedralē ac vnire duas cathedras epales. vt idē sit epus vtriusq̄ facit. c. sic vnire. ō excess. pla. ꝛ xvj. q. j. c. ꝛ tpis q̄litas ¶ Itē cessante vnione pōt ex causa quē facere epm duarū ecclīarum. vt est tex. no. ī. c. relatio. xxj. q. j. ¶ Nota secūdo q̄ q̄q̄ monasterium erigat in ecclīam cathedralē nihilominus seruanda ē ibi religio ex quo remanent ibi religiosi ꝛ tenent ad elemosynas ꝛ hospitalitatem tenendā. Ex quo no. q̄ monasteria ordinant ad ħ tria ¶ No. q̄ vnio ex cā facta pōt dissolui si ꝓcedente tpe est ecclesie vnite multum dānosa. ¶ Nota ibi Batonien. ecclesie. q̄ nomine ecclesie q̄ndoq̄ cōprehendit solum capitulū sine epo. nam ħ decesserat epus ꝛ nihilomin⁹ fiebat petitio nōie ecclesie. facit. c. relatū. el. ij. de testa. ꝛ c cum in partibus. de verbo. sig. ¶ Nota q̄ petitioni principum ꝛ prelatorum nō ē annuendū cū eq̄tati nō foret. Et nota q̄ rex noīat hic ante epos. facit ad mām. c. solite. de maio. ꝛ obe. ¶ Nota in. ꝟ. attendentes. q̄ vacante sede non est qui tueat ius epale. licz ergo caplm succederet ī iurisditionalib⁹ vt in. ℭ. cū olim. ꝛ. c. his qui. de maio. ꝛ obe. non tñ succedit in. ptāte deducendi iura epi in iudiciū etiā defendendo. ¶ Ultimo no. in fi. q̄ vacante monasterio prior claustralis gerit vices abbatis. ꝛ dicit Hosti. q̄ in hoc fuit indulgentia. q̄ ex priorat⁹ officio nō habet tantā ptātem ꝛ sic transeūt cōiter doc. sed vide Lau. in cle. ij. de rescrip. ꝛ in cle. q̄ regulares. de sup. neg. pla. vbi dicit q̄ p̄ mortē abbatis nō expirat officiū prioris claustralis. ꝛ facit iste tex. in ar. ℔ ego dubito vtrū hoc dictū sit verū. nā quēadmodū p̄ mortē epi expirat officiū vicarij vt no. ī gl. in cle. fi. de ꝓcu. ita videt q̄ mortuo abbate expirat officiū prioris claustralis. distinguerē tñ q̄ aut prior fuit electus a toto ꝓuentu ꝛ tūc nō expirat. ar. c. ij. de testa. reg. ꝛ in hoc casu posset intelligi iste tex. ꝛ tūc forte nulla cēt indulgentia. Aut prior fuit positus p supiorē tñ ꝛ tunc p̄ mortē ꝓstituentis possz dici officiū expirare. ar. ex no. in. d. cle. j. ꝛ facit cle. ne in agro. in ℔ abbate. de statu. regu. ꝛ q̄ ibi no. Pau. vbi patet q̄ abbate suspenso deuoluit ptās ad caplm. ꝛ vide Inno. in. c. cū dilectus. de ꝓsue. ī pn. vbi videt idē sentire. dicā latius in. c. fi. j. de stare. ¶ In glo. ij. in fi. no. hanc glo. ꝛ silem gl. habes in decretis. xvj. q. j. c. ꝛ tpis qualitas. Host. dic̄ q̄ q̄nq̄ modis pōt fieri vnio. Primo cū ecclie vnitur q̄ ad spūalia tñ sic ꝓsueuit fieri in aliq̄b⁹ monasterijs in quib⁹ celebrāt exequie mortuoꝝ vtriusq̄. Secō fit vnio p viā subiectionis cū vna ecclia subijcit alteri. ꝛ ħ cāu ecclia subiecta remanet sub iurisditione illi⁹ sub q̄ primo erat ꝓstituta nisi aliud fuerit expressū in ipsa vnione. vt ē tex. ī. c. q̄ monasterium. de reli. domi. Tertio fit vnio q̄ ad prelatum.

dūtaxat vt idē sit prelatus vtriusq; ecclesie. ꝛ hoc casu dicit q; in electione fienda debēt hec duo collegia sibi adinuicē deferre. ar. i. c. pastoral. de rescp. ꝛ si nō ꝓueniunt alternis vicib⁹ eligent sibi plātū ar. in. cle. ij. de iurepa. ꝛ si nō ꝓcordāt in prima electione fienda stabit verbis vnionis vt primo noiata habeant primā electionē vel ponāt sortem. Nec ob. c. fi. de sortil. qz loquit de electiōe fienda qō nō debet fieri p sortē sed hic loquit de loco tm̄ vbi debet fieri electiq. Ego puto q; licet hec possint seruari tm̄ nō sūt de necessitate ꝛ de mero iure debēt cōuenire hec duo corpora ad electionē cōis plati. qz qō omnes tangit ab omnibus debet approbari. vt in. c. ad hec. ō offi. archi. ꝛ bene facit illa cle. ij. Nec ob. c. pastoralis. quia ibi erat impossibile vt impetrati per vtrāq; partem eēnt iudices ꝛ b̄ vtrūq; collegiū de iure habet electionē. vt in. c. j. de elec. fateor tm̄ q; si defacili nō pōt ꝓuenire poterūt alternis vicibus eligere. vide sis̄ in hac vniuersitate scholarium. nam collegiū iuristarū ꝛ collegiū artistarum sunt vnita respectu rectoris. qz vnū ꝛ eūdē rectorē obtinēt. ꝛ in electione rectoris oēs cōueniūt simul ꝛ ita est dicendū qm̄ duo collegia vniuntur quo ad idētitatem prelati dūtaxat. sed si disceptaret de loco posset seruari qō dic̄ host. q; p sortē vel alternis vicibus vel p delationē ꝓueniant. Fit deniq; ꝛ q̄rto vnio cū due ecclie vniunt simul. ꝛ tūc serua qō dicit in glo. vt aduertas vtrū vna vni altera alteri an ambe simul. nam primo casu nihil accedit ecclie vnite ꝛ ista ecclesia q̄ vnit assumit priuilegium ecclesie cui vnit sed qm̄ simul vniunt tūc cōunicāt sibi potiora priuilegia. ita in sil̄i voluit Bar. in. l. j. ff. ō le. j. Ultimo ecclesia vnit alteri cū eligitur in cathedralem qō solus papa facere potest. vt i. c. q; translationē. de offi. le. ꝛ in. d. c. sicut vnire. ꝛ tūc erit idē eps vtriusq; si vnit ecclesie cathedrali. Si autē vnitur ecclesia inferior ecclesie cathedrali nec expresse eligit in cathedralē tūc ista inferior remanet i suo statu ꝛ sedes est apud primā dūtaxat. ad b̄. d. c. qz.

¶ In glo. in verbo sede vacan. nota bñ hanc glo. ꝛ vt clare intelligas mām elicio tres qōnes. Prima nunqd bona ecclesie vacantis cathedralis vel inferioris possint alienari. Secūda nūquid valeat contractus initus p capitulū de reb⁹ ecclesie vel epat⁹ sede vacante. Tertia qō nunquid valeat iudicium agitatū ꝯ eccliam vacantē. ¶ Circa primuz Hug. ꝛ Ber. glo. fuerunt in cōtraria opi. vt vides i glo. Inno. hic instat ꝛ intricate in diuersis glo. suis sed in effectu videt velle q; regulariter nō pōt fieri alienatio. Fallit in duob⁹ casib⁹. Primo si magna vrget necessitas. Scdo si eccla diu est vacatura ꝛ nō pōt cōmode spectari creatio plati. in quibus casib⁹ dicit Inno. q; dabit curator bonis ꝛ p illū fiet alienatio. ad hoc. l. j. ꝛ. ij. ff. de cura. bo. dan. Itē poterit dari visitator ecclesie vacanti. ꝛ dicit q; archieps ē visitator ecclie epalis suffraganei ꝛ eps ē visitator quo ad ecclesias subiectas. ꝛ cum hac opi. videt b̄ transire do. An. ego aūt hec dicta nō admitterē in distincte. ꝛ videt tex. in ꝯrium. in. c. fi. de sup. neg. pla. li. vj. vbi p3 q; archieps nō dat visitatorē ecclie epali vacanti nisi qñ capitulū est negligens in administratione. vnde nō reperit iure cautū q; archieps possit interponere auctoritatē in alienatione rei epatus vacantis. ꝛ vide bo. glo. in cōtrarium i cle. ij. de rebus eccle. nō alie. vnde dicerez sic q; aut agitur de alienatione rei episcopatus aut rei ecclesie inferioris. ꝓmo casu si sunt bona que seruando seruari nō possunt tūc is qui habet onus seruādi sicut iconomus vel capitulum pōt alienare etiam sine alterius auctoritate sicut dicimus in tutore. vt in. l. lex que tutores. C. de admini. tuto. ꝛ in. l. tutor qui reptorium. ff. eō. ea vero que seruari possūt alienari nō debēt neq; possūt sine licētia pape dūtaxat. ar. opti. hic. nam si iudiciū cuius exitus ē dubius nō potest agitari contra eccliam vacantez forte tius nō potest fieri alienatio que re ipsa videt damnosa ipi ecclesie. nō enim habet ecclesia tūc defensorem vt hic patet. ꝓ hoc facit. c. j. de rebus eccl. nō alie. li. vj. nam si bona ecclie inferioris nō alienant etiam per epm̄ nisi prius detur curator seu administrator ecclesie vacanti. nec bona epatus nisi prius detur sibi visitator seu administrator sed talē administratorem dare soli pape ꝓuenit. vt in. d. c. fi. de sup. neg. pla. facit. c. is cui. de ele. li. vj. q̄nimo vult ibi tex. q; administrator seu visitator deputatus generaliter per papā nō pōt alienare bona īmobilia fortius nō potuit hoc capitulum etiā data auctoritate archiepi. vnde crederem vt dixi recurrendum ad papam vt ipe interponat auctoritatē per se vel p alium. Si agitur de alienatione rei ecclie inferioris tunc serua qō dixi. nam casus est expressus i. d. c. j. vt nō possit fieri p episcopum nisi prius deputur administrator per ecclesiam inferiorem qō limita ꝑm id qō legit ꝛ no. in cle. ij. de rebus eccle. non alie. ꝛ per hoc sit prima questio expedita. ¶ In secūda qōne nunquid valeat contractus. ꝓclude breuiter q; aut cōtractus est initus cum dāno ecclesie ꝛ nō valet nec de presenti nec in futurum. aut concernit vtilitatem ecclesie vel est dubium ꝛ tūc est in optione epi vtrū velit illum cōtractum habere ratum nec est in pendenti vt dicit hic host. per illud c. si qua. de rebus. xij. q. ij. vbi bon⁹ tex. ꝛ vide circa hoc qō no. Cal. in. c. si quis presbyterorum. de rebus eccle. non alie. ꝛ intellige de contractu nō permisso capitulo. nam tunc cum deficiat potestas in capitulo debemus dicere q; ex defectu potestatis corruit contractus ipso facto sed in fauorem ecclesie ē indultum. vt eps nouiter creatus possit illū cōtractum habere ratum etiam si sit alienationis vt est tex. menti tenendus. in. d. c. si qua. de rebus. ꝛ b̄ no. istam glo. ¶ In tertia questione nunquid valeat iudicium agitatum super rebus ecclesie vacātis no. glo. hic dicit q; non. sed dic latius vt dicet in. c. fi. j. eo. vbi ponitur materia. ꝛ vide qō dicit ipemet in. c. edoceri. s̄. de rescrip.

Alla deuotionis. Capitulū sede vacāte nō confert p̄bendas spectantes ad collationē prelati. verius ꝛ clarius sic. Beneficia spectantia ad collationem prelati dūtaxat non possūt

cõferri q capitulũ sede vacante. primo decisse narrat factũ. scõo diffinit. tertio solucs obstaculum pbat devolutioni locũ nõ fuisse. scõa ibi. ecclesiam. tertia ibi. nõ obstañ. ¶ Mo. primo q collatio facta p nõ habentẽ prãtem conferendi nõ impmit iustũ colorẽ possidendi etiã si fuisset secuta cfirmatio pape in forma cõi. nam hic fuit facta collatio seu puisio per papam nõ habita mentione de possessione alterius. tũ in cõtrarium posset allegari. c. q diuersitatem. s. ti. pri. t ad istũ tex. põt rñderi q puisus per capitulũ nõ possidebat. t de materia dic vt plene dixi in. c. cũ nostris. t. c. litteras. s. ti. proxi. primũ dictũ multum mihi placet. ¶ Nota secũdo ibi. cũ nusq̃ inueniant. q capl'm nõ succedit i iure epi nisi in casibus in iure expressis. t facit q in casibus dubijs potius iudicemus cõtra capitulũ. ¶ Vltimo nota q vacante sede etiã magno tpe nõ põt capitulũ conferre beneficia spectantia ad collationez epi. Est ergo recurrendũ ad papã fm Hosti. qõ satis placet. nã capitulũ vel archiep̃s nõ succedũt nisi in casu negligentie vel qñ ep̃s delinquit in conferendo indigno. iuxta ea que habent in. c. ij. s. ti. p primo. t in. c. cũ in cunctis. de elec. & recurrẽdũ ẽ ad papã qui generalis est ordinarius totius orbis. ix. q. ij. cũcta p mundũ. t in. c. ij. de pben. lib. vj. Sed limita hunc tex. fm no. opi. que no. p Jo. an. in. c. q̃q̃. de elec. li. vj. vbi dicit hoc pcedere in bñficijs ad epm spectantib' ppzio iure. secus in beneficijs devolutis ad epm ppter negligentiã vel delictum inferioris. q illa põt cõferri per capitulũ sede vacãte qõ semp no. Et reddit ibi rõ. nã ista devolutio pertinet ad iurisditionẽ epalem. vnde rõne iurisditionis epal's deferunt̃ sed in iurisditione epali succedit capitulum. Itẽ posset allegari alia rõ. nam capitulum nõ succedit in collatione beneficiorũ. q collatio cõputatur inter fructus ecclesie. videtur etiaz quidã fructus rõne honorificẽtie t q ibi gratia exercetur vt dicit glo. no. in. c. cũ olim. de ma. t obe. sed hoc nõ potest dici in beneficijs devolutis. nam devolutio nõ fit ad epm fauore sui. sed fauore bñficij. ergo nõ debet spectari nouus successor. t h rõ multũ videtur mihi stringere t magis q̃ prima. allegl. per Jo. an. t facit bo. tex. cũ glo. in. c. statutũ. de pzeben. li. vj. Itẽ adde aliã bonã limitationem. vbicunq̃ enim capitulũ nõ põt cferre põt alia beneficia cõmendare donec aliter fuerit puisum per superiorem. vt tenet Jo. an. i. c. vnico. ne sede vacã. li. vj. t Vlm. hic qui tũ videt hoc limitare cũ beneficium habeat onus annexũ. alle. c. significatũ. de pben. ego dicerem q is qui habet custodiam ecclesie vacantis põt ponere administratorẽ nõ solũ respectu onerũ. sed etiã respectu rex gubernandax. fac. c. bone. de ap. t. c. fi. de sta. reg. vbi ep̃s dat icõnomũ monasterio vacanti cui tũ de pzelato puidere nõ põt. ita dico in pposito in cassib' in quib' custodia spectat ad epm. puta q ad eum spectat collatio poterit capitulũ ponere iconomũ seu eccliam commendare alicui gubernandã donec fuerit puisum de pastore. t hoc no. nam capitulũ regulariter succedit in oibus que sunt iurisditionis necessarie. iuxta no. q gl. i de. j. de here. t in. c. vnico. de maio. t obe. li. vj. Tertio limita hunc tex. p. c. vnicũ. eo. ti. li. vj. nam vbi collatio pertinet ad epm t ad capl'm simul capitulũ sede vacãte põt cõferre. t dic vt lati' ibi habet. Nunquid autẽ capitulũ potest recipere resignationẽ bñficiorũ spectantiũ ad collationem epi sede vacante. vide plene p do. de ro. decis. ccj. ¶ Sed oppo. cõtra pdicta t ptra tex. de. r. cũ olim. s. alle. t in. cij. de instit. li. vj. vbi capitulũ confirmat electiones et instituit p̃sentatos sede vacante. glo. h instat. vera solutio ẽ q iura voluerũt dare capitulo sede vacante potestatem cõfirmandi t instituendi sed nõ conferendi. Ratio diuersitatis. q collatio est quedã donatio vnde collator vtit gratia vt hic. t sic est quidam fructus rõne honorificentie quaz exercet pzelatus in cõferendo. sed cõfirmatio vl' institutio nõ ẽ donatio imo necessaria t debita si electus t prosecutatus est idoneus. vt in. c. postq̃. de elec. t. xvj. q. vij. decernimus. vnde cõfirmatio t institutio sunt iurisditionis necessarie ideo capitulũ succedit in istis sed nõ in conferendo. q magis pzeiudicium fieret ep̃o futuro. nam sicut non succedit in fructibus ep̃atus ita nec in ista honorificẽtia q ẽ quidam fructus iuris conferendi. An autem succedat capitulum in potestate absoluendi excõicatuz ab ep̃o mortuo. glo. disputat sed hodie est decisum in. d. c. vnico. de maio. t obe. li. vj. t dicitur q sic. et vide plene de materia qõ dixi in. d. c. cum olim. de maio. t obe. vbi dedi multas remissiones in q̃bus succedit capitulum loco epi mortui.

Constitutis. Sede vacante iudicium habitum contra ecclesiam non tenet. Primo narrat factũ super quo attestationes fuerũt recepte. scõo illas reprobat dicens quare ibi nos. ¶ Mo. ex tex. ibi sup libertate. q põt agi possessorio nedũ super quasi possessione eligendi. vt in. c. cum ecclesia. de cã pos. t pzopzie. & etiã sup libertate eligendi. vnde si ecclesia est in possessione sed nõ libere possidet. vt q alius molestat potest agi super hac libertate. vide tex. in. c. pisanis. de restit. spol. ¶ Ex hoc t ex tex. no. q sup iuribus incorporalibus põt agi possessorio. ¶ Nota q sede vacante nedum iudicium nõ potest de nouo institui & etiam institutum continuari nõ põt. debet ergo supersedere t expectari substitutio pontificis t hoc procedit nõ solũ cuz ecclesia est actrix sed etiam si est rea. ¶ Sed q̃ro numquid hoc sit verum indistincte. Inno. hic excipit casum cum testes sunt senes t valitudinarij seu cum timetur de eorum absentia diuturna. tunc enim possunt testes recipi sede vacante. iuxta ea que habentur in. c. quoniam. in prin. s. vt lite nõ contest. Hostien. etiam excipit alium casum. s. cum litigat sup bonis capituli dũtaxat. nam in illis potest capitulum agere t conueniri non obstante vacatione sedis. ad hoc qõ no. in. c. edoceri. de rescriptis. Et nota bene hoc dictum. nam licet als i bonis distinctis nõ possit agere capitulum sine consensu epi si causa ẽ grauis. iuxta no. in. c. edoceri. t in. c. j. ó pcura. t in. c. causam. de iudi. tamẽ si sedes vacat pu

to q causa poterit agitari ex quo ptinet ad capitulum dũtaxat nec potest haberi eṗi cõsilium vel consensus. ꝑ hoc. c. vnicum. eo. ti. li. vj. ⁊ hoc puto valde limitare no. in iuribus prealle. vide etiã de hac materia per Inno. in. c. j. ẽ. eo. vbi firmat regulaz huius. c. ꝓcedere in bonis epatus ⁊ eius iuribus sed in bonis seu iuribus inferiozis ecclesie variat. nam primo videtur velle q capitulum possit cõstituere actozem vel sindicum ad agendum. ar. in. l. j. §. ij. ⁊ in. l. sicuti. ff. qõ cuiusq vniuer. no. ⁊ sic non caret ecclesia legitima defensoze. ⁊ ita videt firmare. in. c. cum dilecti. de consue. in prin. sed postmodũ videtur sentire cõtrarium. in. d. c. j. dicẽs q vbi bona ptinent ad prelatum tm̃ vel ad prelatum ⁊ capitulum nõ potest capitnlum ea bona in iudicium deducere. qz administratio pertinet ad prelatum vt in. d. c. edoceri. dicit tamẽ q si vacatio esset diuturna posset prouideri per dationem curatoris. vt in. l. j. ⁊ ij. ff. de cura. bo. dan. ⁊ habitur visitatoz ecclesie vacantis. lxj. di. obituz. ⁊ cessante alio visitatoze dicit q eps ẽ a iure visitator in omnibus ecclesijs inferiozibus sue dioces. ⁊ pro hoc facit tex. in c. fi. de suc. ab intesta. vbi eps agit ꝑ ecclesia vicina fallit hoc ꝑm eum in quibusdam iuribus que melius tractantur sede vacante vt cum agit de iure eligendi. vt in. c. cum dilectus. de consuetu. vel de retentione fructuum ecclesie vacantis. vt in. c. vnico ne sede vacan. vel de diuisione prebẽde. vt in. c. vacante. de preben. ⁊ sic de si. Et ex his potes sic distinguere cum queritur nunquid possit iudicium agitari sede vacante. q aut agitur de bonis ecclesie cathedralis aut ỏ bonis ecclesie inferiozis. primo casu. aut de bonis ecclesie ⁊ potest agi. aut de bonis plati aut cõmunibus ⁊ agi nõ potest. ⁊ vide circa hẽ qõ legit ⁊ no. in cle. fi. de procura. ⁊ puto q sol⁹ papa possit dare curatorẽ himõi bonis ecclesie cathedralis quo ad effectum agendi. ar. un. c. iis cui. de elec. li. vj. ⁊ in. c. pastoralis. de offi. ozdi. secũdo cãu aut ecclesia nõ est collegiata aut sic. primo casu poterit eps agere ⁊ defendere maxime cũ vacatio est diuturna. vt in. d. c. fi. Si vero ecclesia est collegiata. tũc puto cõgruentius agi per capitulũ auctozitate eṗi. ⁊ hẽ cũ necessitas instat vel cũ vacatio ẽ diuturna. alꝫ deberet expectari plat̃us. vt. c. ne ꝑ defectu. de elec. ⁊ qz defensio iuriuz primo loco spectat ad prelatum collegij. vt in. d. c. edoceri. failit in casibus specialibus de quibus. ẽ. dixi.

¶ De his q̃ fiunt a plat̃i sine ꝓsensu capituli. rꝛica.

¶ Cõtinuat ad pcedẽtia hẽ mõ. Supra visũ est de institutiõib⁹ ac collationibus bñficioꝝ vez qz dubitari posset vtz eps posset instituẽ vl ꝓferre sine cõsensu capli. ideo supra occasione posuit ꝓpilator rubricã generalẽ de his q̃ fiunt a platis sine consensu capituli. vl possum⁹ ꝓmuari scõo mõ ad rubricam pcedentẽ. Supra visum ẽ q sede vacãte nihil debz attẽtari ꝑ capitulum. sed qz poterat dubitari nũqd sede repleta possit prelatus disponere de rebus ecclesie sine capitulo. ideo subijcit hec rubrica.

¶ Irrita erit. Nõ tenet alie natio rei eccle siastice absq; aꝓbatione capituli h. d. Non diuidit. ¶ Nota primo tres contractus inhibitos prelato a bsq; consensu ⁊ subscriptione canonicoꝝ vt donatio venditio ⁊ permutatio. Et no. ex hoc ⁊ ex tex. q verbum venditio nõ cõprehendit in se donationem neq; permutationẽ. In contrarium est tex. in. l. statu liberi. ff. de statu libe. vbi dicitur q verbum emptio seu venditio cõprehendit in se omnẽ contractum per quẽ transfert dominium. ad idẽ tex. in. l. voluntas. C. de fideicom. In contrarium ⁊ pro primo dicto facit. l. j. de re. decu. sine decre. non alie. li. x. Et dic q vbicunq; fit commemoratio pcij verbum venditio verificat tm̃ in venditione vulgarit sumpta. qm̃. s. interuenit p̃cũ vt est tex. in. d. l. j. vnde ꝓhibitus vendere sine certa solennitate ne decipiat in precio potest donare sine aliq; solẽnitate vt ẽ tex. i. d. l. j. ꝑ vbi ñ fit cõmemoratio p̃cij tunc verbũ venditio capit largo modo nisi forte essemus in materia odiosa. sed ꝓpter cõem vsũ loquẽdi qui regulariter debet attendi etiã cõtra proprium significatũ vocabuli. vt in. l. librorum. in. §. q tm̃ cassius. de lega. iij. ⁊ in. labeo. ff. de sup. leg. ⁊ in. c. ex litteris. de spon. capiet verbum venditio ꝑ specie distincta ab alijs cõtractib⁹ ⁊ ita capit hic. ¶ Nota scõo ibi. absq; collaudatiõe. vnũ casum in quo requirit cõsensus capituli nec sufficit ꝓsilium. s. cum agit de alienatione rei ecclesiastice. ad idẽ. xij. q. ij. in. c. sine exceptione. Et regulariter in quibus casibus requirit ꝓsensus capituli ⁊ i quibus sufficit consilium. dicam in. c. nouit. j. eo. Et q hoc verbum collaudatione dicit Egidius q requiritur cõsensus expressus ⁊ verum dicit q vbi agit de alienatione ꝑpetua requirit cõsensus expressus capituli nõ autẽ tacitus. vt est tex. iunta glo. in. c. j. de rebus eccle. nõ alie. li. vj. an autem ⁊ quãdo sufficit tacitus dicam latius in. c. sequen. ¶ Nota ibi. subscriptione q in alienatione rei ecclesiastice req̃ritur nedum consensus canonicoꝝ sed etiã ipsorum subscriptio. ⁊ facit hic Inno. vnã regulam q nunq; requirit subscriptio nisi in casibus i iure expressis. qõ no. ⁊ pro hoc dicto adduco rõnem. naz regulariter in qualibz dispõne sufficit ꝓsensus nec requirit scriptura. l. pactũ. C. de pac. vide glo. i. c. j. de censi. li. vj. ꝯ nisi specifice iure caueat vt fiat sõscriptio nõ est illa necessaria. ⁊ hodie in plurib⁹ locis nõ seruatur qõ hic dicit de subscriptione. Et satis possit dubitari nunqd ꝓsuetudine posset tolli. nã cẽt intrare illam. q. nunquid solẽnitas requisita in alienatione rei ecclesie possit tolli ꝓsuetudine. nã clerici tenuerũt q nõ. de hẽ dicẽt i. c. nulli. ỏ rec. nõ alie ¶ Mo. ibi. clericoꝝ. q in alienatiõe debẽt clerici ꝓsentire ⁊ se subscribere. ¶ Sz quærit de quibus clerici loquit iste tex. dic colligendo dicta doc. q aut agit de alienatione rei ecclie cathedral. aut inferiozis. primo casu itelligit ỏ canonici cathedralis ecclie nõ aũ intelligas ỏ alijs clericis ecclie qui nõ sunt de capitulo. qd hẽ. c. j. de re. ec. nõ alie. li. vj ⁊ sufficit ꝑm docto. ꝓsensus epi ⁊ clericoꝝ absq;

¶ L

ꝓsensu pape vl archiepi. hoc intellige nisi prelatus iurauerit nō alienare romano pontifice incōsulto secus si iurauerit nō alienare sine licētia pape. ⁊ ꝓ hoc dicto vide qō dicā in. c. fi. de ec. edifi. nec requiritur cōsensus canonicoꝝ absentiū. solū enī vocantur ꝑsentes. x. q. ij. hoc ius. ⁊ sic nota istū casum in quo absentes nō vocarī licet agat de alienatione rei. ⁊ vide glo. in. c. ij. de testi. li. vj. que ponit solus tres casus in quibus absentes sunt vocādi. ℔ vide qō dicā in. c. j. de his que fiunt a maio. ꝑte capi. vbi latius hoc attingā. Cōclusio ergo ē i ꝫ ꝑmo mēbro q in alienatiōe rei ecclie cathedralis sufficit cōsensus epi ⁊ capituli cū subscriptione tm̄ ipoꝝ canonicoꝝ ⁊ tractatu ꝑcedente. ⁊ de hoc tractatu dicetur in. c. tua. de re. eccle. nō alie. Secūdo membro. s. in bonis ecclesie inferioris dicit hic Jnno. q nō requiritur subscriptio canonicoꝝ ecclie cathedralis ℔ sufficit cōsensus clericorū ecclesie inferioris cuius res alienatur ⁊ requirit cōsensus ⁊ subscriptio. ad hoc xij. q. ij. placuit. Do. An. dicit alios tenere sufficere hoc casu cōsilium canonicoꝝ ecclie cathedralis. et sic simplr transit. ⁊ dicit q Jnno. hāc opi. tenuit in. c. nouit. j. eo. ⁊ sic fuit sibi ꝓtrarius qz hic requirit ꝓsensum ⁊ ibi ꝓsiliū. ⁊ longa est ōsia inter ꝓsilium ⁊ ꝓsensum. vt in. c. cū in veteri. de elec. ⁊ in. c. cū olim de arbi. Sed aduerte vltra doc. nā reperio Frede. cōsiℓ. cxxxvij. tenere q nō requirit hoc casu consensus vel cōsilium ecclesie cathedralis. sed sufficit cōsensus seu auctoritas epi. sed ꝫ eum videt tex. i. d. c. j. de re. eccle. nō alie. li. vj. ad qō ipse specifice non rñdit. ⁊ multū facit. c. cū apostolica. j. eo. vbi videt ꝓbari q etiā si ecclesia inferior sit collegiata requirit cōsensus ecclie cathedralis extra casum spēalez ibi positum. vnde dicerē sic q aut epus ē auctor in alienatione rei ecclesie inferioris ⁊ tūc requirit consensus capituli sui. ⁊ sic potest pōt generaliter intelligi iste tex. ⁊ ita loquit tex. in. d. c. j. ⁊ vide ibi glo. in ꝟbo tenues. Sed qñ epus non est auctor sed rector ecclesie inferioris ⁊ tūc si nō habet collegiuz sufficit q rector alienet cū auctoritate epi. nec etiam exigit decretum. si autē habet collegium. requirit consensus collegij ⁊ subscriptio cū auctoritate solius epi. hoc videt ꝓbari. xij. q. ij. abbatib⁹. ⁊. c. placuit. ⁊ xvij. q. iij. in venditionib⁹. ⁊ vide tex. iuncta gl. in cle. j. de re. eccle. nō alie. Et rō diuersitatis pōt esse qz vbi epus est auctor videt solus ⁊ singularis i alienatione rerum. merito ꝺz habere ꝓsensum capituli sui ne p eum dissipent bona ecclie inferioris. ℔ in alio casu alienatio nō ꝓcedit ab eo ℔ ab ecclia inferiori quare sufficit auctoritas sua simpliciter. vtile tñ eēt requirere ꝓsiliū capituli sui. vt in. c. nouit. j. eo. ¶ Sed quero nunquid alienatio facta p solus epm̄ sit oīno irrita ita vt nō possit ratificari p ecclesiam. Hosti. ⁊ cōiter doc. dicūt q capitulū poterit approbare. ⁊ ꝫ ꝓcedit fauore ecclesie. vnde ꝓtractus claudicat. sīle in eo q emit a pupillo sine auctoritate tutoris. nā ipse obligat pupillo ℔ pupillus sibi nō obligat. vt in. l. iulian⁹. ℔. si quis a pupillo. ff. de ac. emp. ⁊ no. hec dicta ⁊ iunge cū no. in. c. j. ℔. eo. sicut enī pōt ꝑlat⁹ hꝰ ratā alienationē factam a capitulo sede vacante. xij. q. ij. si quis de reb⁹. ita ⁊ capitulū pōt hꝰ ratā alienationē factā a solo ꝑlato. ⁊ hoc ꝓcedit in dubio in alienatione tpali. sed in ꝓpetua ēst maius dubiū cū ibi debeat precedere tractatus vt in. c. tua. j. eo. ⁊ sensit Host. in. c. ij. j. eo. vt nō possit haberi rata p capitulum. ⁊ ꝫ sentit contrarium. sed tene primū dictū. nam in ratificatiōe pōt haberi tractat⁹. ⁊ hoc vt dixi ꝓcedit fauore ecclesie. ar. in. d. ℔. si quis. ⁊ in. d. c. si qua. ¶ Ultimo queritur quid si epus nō habet capitulū qz propter guerras ecclesia ē destructa. dicunt doc. q loco canonicoꝝ habebit alios clericos honestos. arg. lxv. di. si forte. ⁊ in. l. vbi absunt. ff. de tuto. ⁊ cura. dan. ab his. vide bo. tex. xvij. q. iij. in. c. null⁹ res. ⁊ no. hoc dictum. ⁊ est vtile illud seruare in alienatione fienda. etiā per prelatum ecclesie inferioris. ¶ Jn glo. ij. in fi. no. glo. q in alienatione rei ꝓpe nō requirit consensus capituli. sed vide doct. in. c. se. vbi sentiunt q nō requirit expressus consensus sed tacitus bene requirit. ar. in. c. se. ⁊ ē bona limitatio. ⁊ facit tex. in. c. se. ℔ vnū intellectum. ⁊ vide alios casus leues hic exceptos p doctores. ⁊c.

C Ontinebatur. Jn tempora-
li alienatione
quā facit prelatus taciturnitas capituli habetur p cōsensu. Jn prima ponit decisa ꝓsultatio. in secūda distinguens respōsio. ibi. cōsultatio.

Nota primo ℔ cōem intellectum. c. q cōcessio rei ecclesiastice facta p prelatum ad vitā recipientis tenet sine solennitatib⁹ requisitis in alienatione ꝓpetua. nam vt hic patet nō fuit hic requisitus tractatus nec habitus cōsensus expressus nec interuenit auctoritas supioris. ⁊ sic videt iste tex. mirabilis ꝫ. xij. q. ij. ℔. ꝓpetua. ⁊. c. nulli. de re. eccle. nō alie. nam id qō dat ad vitam alicuius potest dici ꝓpetuū quo ad hoc vt seruet solennitas requisita in alienatione ꝓpetua. sed vide Frede. consilio. lj. vbi videtur intelligere istū tex. in ꝓcessione rei mobile. secus dicendū si res est magna. tunc enī interuenire debēt solennitates requisite in alienatione ꝓpetua. vt in. d. ℔. ꝓpetua. iuncta gl. ⁊ vide Jo. an. in addi. spe. in ti. de re. eccle. nō alie. super rubrica in fi. vbi idē videt sentire. ⁊ ꝫ no. ¶ Scōo collige q abbatissa hz liberā administrationē sui mōasterij. sicut abbas. ⁊ q ad validitatē cōcessionis fiende p eam debet interuenire cōsensus capituli sui. Et q collige q p abbatissā ⁊ moniales nō obstat. sexu femineo disponūt res mōasterij. ¶ Opo. ꝫ tex. vt q ꝓcessio scōa sp ꝺz ꝑiudicare ꝓsi si fuit deuentuz ad traditionē rei. vt in. l. q̄tiēs. C. de rei vēdi. vbi dicit tex. q si ꝑmo vendidi rē vni ⁊ nō tradidi scōo vendidi alteri ⁊ tradidi q scōs ē potior. So. hic dic̄ Hosti. post Jnno. q illa lex nō hz locū in ꝑsonis ecclesiasticis. qz nō dīt adhibere fraudē in suis ꝫctibus. vt i. c. p tuas. de dona. ℔ laici q̄si naturaliter se adinuicē decipiūt. l. i cāe. la. ij. ff. de mio. Jtē ꝓsensus spūalis fortior ē q̄ corpalis. tō difficilē rūpit. vt i. c. ij. de transla. ꝑla. ℔ ꝫ dictū qō videt multum singlare si eēt vex ñ placet cōiter moderniorib⁹ qz dispositio illius legi nō repitur correcta p aliquem

canonẽ ideo nõ debet corrigi p glo. magistrorum. Sed posset saluari illud dictũ in concessione reruz spũalium. nã in illis ex sola cõcessione transfert ius in re. vt est tex. no. in. c. si tibi absenti. de preben. li. vj. ꝛ facit. c. fi. de spon. duo. ꝛc. ꝛ dixi post Inno. in c. inter cetera. de preben. ¶Posset etiã saluari cuz ecclesia vendidit ecclesie. vt ex sola cõcessione sit trãslatum dominiũ in ecclesiam. ar. i. l. fi. C. de sac. san. eccle. ꝛ sic nõ proderit scda cõcessio cũ translatione illa tñ lex nõ loquit qñ ecclesia ptraxit ꝛ ecclesiam vnde eẽt disceptandum vtrũ priuilegiũ illius legis habeat locũ in dispositione ecclesie aduersus ecclesiam. ꝛ satis etiam posset teneri q sic. ꝛ faciunt no. per Bar. in auẽ. quas actiones. de sacro san. eccl. vbi disputat an priuilegiat⁹ vtatur priuilegio contra pariter priuilegiatũ. ¶ In glo. j. vbi ar. contra ꝛ. c. proxi. ꝛ facit ille tex. in ꝛrariũ. qz ibi ad validitatẽ concessiõis requirit collaudatio capituli. ꝛ sic cõsensus expressus vt ibi dixi. Itẽ subscriptio cui⁹ cõtrarium innuit hic. nam hic sufficit scia capituli sine cõtradictione. Et gl. optime soluit ꝛ solutionẽ eius semp nota vt in cõcessione facienda in ꝑpetuũ requirant solennitates a iure requisite vt subscriptio ꝛ ꝓsensus expressus sec⁹ in cõcessione facta ad temp⁹. ꝛ vide glo. consiliem in. c. j. de rebus eccle. nõ alie. li. vj. in verbo ꝑpetuis. Inno. ꝛ Hosti. ꝓmo ponũt hanc lec. glo. demũ ponũt aliaz dicentes textũ posse procedere in decima modici valoris als autẽ fuisset necessarius ꝓsensus superioris. xvij. q iiij. in venditionib⁹. qui hic nõ interuenit. põdera bene hunc secũdũ intellectũ. Ex quo habes primo q vbi fieret cõcessio magne rei etiã ad tempus dz iteruenire ꝓsensus capituli exꝑssus. qõ voluit Jo. an. in addi. spe. vbi ꝛ. ꝛ potest intelligi tex. quãdo fit cõcessio ad tempus nõ modicũ puta ad vitaz alicuius. nam tunc eq̃pat ꝑpetue alienationi quo ad solennitatẽ seruandam vt supra dixi. ¶ Itẽ no. ex hoc intellectu q in cõcessione rei modice ad vitam alicuius nõ est necessarius consensus eꝑi sed sufficit volũtas prelati ꝛ capituli secus in cõcessione rei nõ modice. ꝛ facit. c. terrulas. xij. q. ij. ¶ Limita oia ꝓdicta ꝓmo q vbicũq; bona ꝓlati sunt distincta a bonis capituli tũc sufficit sola cõcessio ꝓlati vsq; ad vitã ipius prelati. qz solum agit de preiudicio suo vt tenet Frede. cõsilio. liij. vbi latius vide. ꝛ Hosti. in summa in. §. fi. per doc. in. c. veniens. de trãsac. ꝛ qõ ibi dixi. Secũdo limita per tex. iuncta glo. no. xvj. q. j. possessiones vbi colligit q cã pietatis põt solus ꝓlatus cõcedere alicui indigenti vnã possessionẽ ad vitã suã. ꝛ vide archi. in. c. j. de re. eccle. non alie. ꝑalle. ꝛ ꝟ no. qz quotidiana. ¶ In glo. in ꝟbo post multũ ibi qõ nõ credo. vult ergõ glo. q licz cõcessio secũda sit facta post magnũ interuallũ nõ tamẽ habet robur ꝛ sic vult q in littera suppleat maxime dum ponderat q nõ post multũ tpis. ꝛc. ꝛ idez Inno. hic qui ad litterã supplet maxime quasi velset q ex quo prima cõcessio fuit facta ignorante vel contradicente capitulo nõ cõualidat per lapsũ magni temporis. Hosti. tenet cõtrarium ꝛ colligit per ar. a contrario q si capitulũ a tempore scientie non contradicit infra sex menses videt ꝓsentire ar. c. ij ꝛ. de cõces. preben. ꝛ videt Host. intelligere tex. qñ decima cõcedebat in titulũ bñficij. § Jo. an. dicit dictũ Hosti. nõ procedere hodie in electionib⁹. naz si cõtempti nõ cõtradicũt infra edictũ qõ hodie ponitur de quo in. c. fi. de ele. li. vj. nõ possunt amplius cõtradicere. ꝛ sic nõ datur hodie semestre ad cõtra dicendũ. sed dictum Hosti. posset procedere ẽm cũ in collatione. qz in illis nõ ponit edictum. vt no. in d. c. fi. ¶ Plura sũt no. ex dictis Hosti. ꝛ Jo. an. ꝓmo q cõtemptus in actu collatiõis põt ptradicere infra sex menses a tpe scientie. ꝛ sic infra tempus qõ dat ad conferendũ. Contempt⁹ vero in electione debz cõtradicere infra edictũ qõ ponitur p cõfirmatiõe fienda als nõ audit nisi in casu. c. fi. qui mat. accu. pos. ꝛ hec egregie limitãt ꝛ dant intellectum ad. c. qõ sicut. de elec. vbi dicit simpliciter cõemptũ posse prosequi iniuriam suam ꝛ nõ apponit tempus. Ego dicerẽ q aut tex. iste intelligit in concessione que fit loco collationis beneficij aut in cõcessione alterius rei alicui facta tanq; benemerito. ¶ Primo casu si prelatus cõtulit beneficium ꝓsente capitulo et nõ cõtradicẽte videt incõtinenti ꝓsentire. nec dabitur tempus ad ptradicendũ. hoc apertissime vult principium huius. c. ꝛ sic habes casum i quo tacẽs habet p cõsentiente licet nõ agat de re cõcupiscibili. § potius ꝑiudicabili. Cõtrariũ no. p Inno. in. c. in genesi. de elec. ꝛ p glo. in regula. is qui tacet. de regu. iu. in. vj. ꝛ. l. filius. §. inuitus. ff. de procu. sed dic hoc procedere propt nimiam cõiunctionez que est inter prelatum ꝛ collegiũ. ad hoc tex. no. in. l. si seruus cõmunis. ff. de dona. inter vi. ꝛ vxo. vbi si pater donat filio rem cõmunẽ sibi ꝛ fratri fratre ꝓsente ꝛ nõ cõtradicẽte valet cõcessio. ꝛ ẽ no. l. ad cõfirmationẽ intellectus huius. c. Itẽ potest allegari dictum Inno. in. c. j. de his que fiũt a maio. parte ca. vbi dicit q si existentes in vniuersitate debẽt cõtradicere his que agunt si nolunt ꝓsentire. als habent p consentientib⁹ ꝛ quo ad peccatũ ꝛ q̃ ad penam si aliqua ibi male agerent. ꝛ ꝓbo illud dictum Inno. hac rõne. Quisq; de vniuersitate debet votum suũ exprimere in cõcernentib⁹ factũ vniuersitatis ex debito officij. ar. in. c. j. de his que fiunt a ma. pte. ca. Is autẽ qui tenet loqui ꝛ tacet habetur p cõsentiente vel cõtradicente quatenus tẽdit i ei⁹ ꝑiudicium. l. de etate. §. qui tacuit. ff. ỏ interro. ac. ꝛ in. c. si post ꝑstitũ. de cõfes. li. vj. ita dicendũ in ꝓposito. Si vero cõcessio fit per prelatuz absente capitulo tũc põt sustineri dictum Hosti. ꝛ Jo. an. ꝛ in isto casu ꝓprie loquũtur vt nõ habeat capitulum p ꝓsentiente incõtinenti cũ scit ꝛ nõ ptradicit. Si ꝟo agit de ꝓcessione nõ in titulũ bñficij tũc ẽ dubium qz a iure nõ ꝑfigit tps ad actũ exercendũ. ꝛ sic videtur q perpetuo possint ptradicere si capitulo absẽte fuit facta ꝓcessio. ꝛ ꝟ casu posset saluari dictũ gl. ꝛ Inno. Sed si cõcessio esset facta ꝑsente capitulo. dicendũ ẽ vt i ꝓmo mẽbro. §. ꝛ hoc no. ¶ In fi. gl. no. glo. q titulus habitus a solo ꝓlato nõ ꝑstat cã

pscribēdi. ꝛ intellige qñ solus prelatus vēdidit seu alienauit. ꝫ glo. ꝯrariam habes in. c. de quarta. ō pscrip. sed intellige istā glo. qñ recipiens errauit in iure. q̄ credidit solū ꝑlatū posse alienare. nā error iuris impedit vsucapionē. vt leg. ꝛ no. in. c. aplice. de dona. ꝛ in. l. nunq̄. ff. de vsuca. illā glo. intellige qñ errauit in facto q̄ credidit capl'm ꝓsensisse ꝛ alias solēnitates debitas interuenisse. Et tene mentibas duas glo. sic intellectas. ꝛc.

C Um vos. Alienatio tpalis facta sine ꝓsensu capitūli ꝑ ratificationē eius roborat. ¶ Primo ponit dictum. scō exceptio. ibi. nisi. ¶ Nota primo q̄ cōcessio etiam ad temp⁹ nō pōt fieri ꝑ prelatum reclamante capitulo ꝛ intellige, put dicit in. c. pcedenti. ¶ Nota secūdo ibi ratā. q̄ ꝓsensus capituli pōt interuenire post factū ꝛ validare factum nullū. Sed ꝫ hoc facit. Nā in alienatione debet pcedere tractatus. vt in. c. tua. j. co. ꝛ in. c. j. de reb⁹ eccle. nō alie. li. vj. Itē subscriptio ꝛ exp̄ssus ꝓsensus. vt. s. in. c. j. So. dicūt doc. q̄. c. pōt intelligi in concessione ad tps facta. nam in alienatione perpetua nō videtur q̄ habeat locū ratihabitio ꝓpter necessitatē pcedentis tractatus. ꝛ fuit hoc vltimū dictū Inno. et sic videtur sentire contra ea que dixi. s. c. j. sed dic melius vt ibi dictum fuit. nam fauore ecclie poterit talis cōcessio ratificari seruatis tunc seruandis. ¶ In glo. j. ibi necessarius ē cōsensus vniuersitatis. caue q̄ glo. loquit nimis generaliter duz dicit q̄ in oībus negocijs ecclesie necessarijs ē necessarius ꝓsensus capituli. nam nimis generaliter loquit ꝛ ꝫ tex. c. se. ꝛ. c. quanto. vbi solū regulariter requiritur ꝓsilium capituli ꝛ nō cōsensus. ꝛ magna ē differentia inter cōsiliū ꝛ consensum. vt dixi in. c. j. s. eo. vnde in multis casibus hic enumeratis in glo. solū requirit cōsilium. vt in eis videre poteris. Et qñ requiratur consensus dicam in. c. se. Sed Bof. quē approbant hic doc. ponit vnam regulam no. q̄ in cōiter tāgentibus ep̄m ꝛ capitulum requirit cōsensus capituli. facit. c. accedentes. de prescrip. qō no. ¶ In gl. ff. ibi. §. tutor aūt. vbi auctoritas tutoris nō pōt interuenire ex postfacto ad cōualidādū cōtractū minoris nisi incōtinēti intercederet ergo ꝓsensus capituli nō potuit hic iteruenire post fcm ad cōualidandū concessionem ep̄i. glo. nō soluit. ꝫ vide ꝑ Inn. in. c. cū cōsuetudinis. de consue. s. per Bar. in. l. si quis mihi bona. in. §. iussū. ff. de acq. here. ꝛ aliquid ꝑ doc. hic. Et conclude q̄ qñq̄ i actu requirit iussus alicui⁹ ꝛ tūc debet pcedere vt in. d. §. iussum. qñq̄ requirit auctoritas. i. cōsensus auctorizabilis. ꝛ tūc debet interuenire in ipo actu fm q̄ verbū sonat vel modicū ante seu imediate post. vt in. d. §. iussum. ꝛ in. §. tutor. ꝑalle. qñq̄ requirit licētia ꝛ illa dz pcedere. vt in. c. licet. de regula. quā doq̄ ꝓsiliū ꝛ dz requiri ante ꝛ spectari responsum. vt in. c. cū in veteri. de elec. qñq̄ requirit cōsensus vt in casu nostro. ꝛ tūc si de solennitate actus requiritur vt interueniat certo tpe non pōt interuenire p⁹ vt in. c. auditis. iuncto. c. q̄ propter. de ele. Aut nō requirit pro solennitate certo tempore sed simpliciter ad actus validitatez. ꝛ tunc aut actus tenet ꝛ potest contemptus consentire qñcunq̄. vnde canonicus contemptus in electione potest consentire post factum. vt in [illegible] sicut. de elec. aūt act⁹ non tenuit ꝛ tunc potest interuenire post factū sed tunc validat actum vt ex nūc nō vt extunc. ꝛ iste ē casus c. nostri. nam concessio facta per ꝑlatum reclamante capitulo ē nulla si capitulū tractu temporis consentit. valebit cōcessio vt ex nūc nō a tpe prime concessionis. ꝛ fm h̄ intell' gas no. ꝑ Inno. in. d. c. cuz cōsuetudinis. vide bo. glo. in regula nō firmat ꝛ i regula ratum. de re. iu. li. vj. ¶ In ea. glo. ibi. Itē arguo q̄ ea que ab initio. ꝛc. hec glo. vsq̄ ad finem pscquit vīa bzocardicā ꝛ nō bñ explicat. ꝫ vide clarius an ꝛ qñ ratihabitione possit ꝓfirmari act⁹ precedens. ꝛ an habeat locū in delictis. in. c. cū quis. de sen. ex. li. vj. vbi tex. pulcher. ꝛ ꝑ gl. i regula rati habitio ꝛ regula ratum. de re. iu. li. vj. ꝛ qō no. i. l. j. C. vbi de cri. agi opoz. ꝛ. x. q. ij. c. j. ꝛ no. dictum Inno. in. c. prudentiam. de offi. dele. ¶ In ea. gl. ibi illustris ꝑsona. referas hoc solū ad id qō dicit ō snīa. nā illustris ꝑsona pōt ꝓnūciare snīam ꝑ aliū. vt in. c. fi. de re iudi. li. vj. non aūt referas ad testamentū. vt in. l. iubemus. C. de testa. ꝛ in. l. quotiēs in. §. si quis nomen. ff. de here. insti.

In Quit. Prelatus sine cōsilio capituli instituere vl' destituere vl' alia negocia ecclesie tractare nō debet. h. ꝑ. cuz se. Et tres sūt pres. In prima ponit exordiū i quo rō ꝛ dictū in genere. In secūda factum ibi. Innotuit. Tertio phibet ꝛ cassat ibi. ideoq̄. ¶ Nota q̄ ꝑlatus ꝛ canonici sūt vnū corpus. ꝛ ē vnū corpus fictū ꝛ rep̄sentatū in singulis de corpore. Et ex hoc videtur arguendū q̄ si dispositio ē concepta ꝑ verbum si ḳs vl' si qua fecerit videt q̄ vniuersitas comprehendat cum sit quoddā corpus fictum vt h̄. ꝛ h̄ verum in nō odiosis. sed in his in quibus est fieda stricta interꝑtatio nō cōprehendit vniuersitas. q̄ non est verum corpus sed fictū. ꝛ dispositum in casu vero nō habet locū in casu ficto in ist⁹ odiosis. iō oportet q̄ specifice fiat mētio de vniuersitate seu de corpore ficto. de quo bo. tex. in. c. grate. s. de ꝑben. in. h̄. ꝛ hoc ipm. ꝛ i. l. iij. in. §. hec aūt vba. ff. ō nego. gest. ¶ Nota secundo q̄ canonici dicunt fratres episcopi sicut cardinales fratres pape. in. c. j. de offi. lega. li. vj. ꝛ vide glo. xcv. di. esto subiectus ꝛ in. c. q̄s graue. de crimi. fal. que dicunt q̄ omnes clerici possunt dici fratres episcopi. ꝛ q̄ episcopus eis scribens nō debet appellare eos filios ꝫ fratres vel socios. Ipsi tamen scribentes episcopo debent eum honorare ꝛ appellare patrem. ꝛ vide bo. tex. j. de excess. prela. in. c. graue. vbi reprehenditur archidia. q̄ negauit ep̄m esse dīm suum. ꝫ dic de hoc vt ibi no. ¶ Nota ibi cōsilio. ꝛc. vnā bonā regulaz q̄ in negocijs ecclesie tenet ep̄s requirere consiliū capituli. ꝛ nota q̄ non dicit consensum quod est cōtra glo. c. pcedentis. ¶ Item nota q̄ institutiones ꝛ destitutiōes ptinent ad episcopum. ꝫ cuz consilio

capituli. de quo vide qđ plene no. in. c. cuz ecclesia vulterana. de elec. ¶ Ultimo nota q̃ gesta p̃ eꝑm sine ꝓsilio capituli sunt nulla. ꝛ hodie vide pulchr̃ ꝛ singularẽ tex. in. c. ij. de cõsue. li. vj. vbi deciditur valere ꝓsuetudinem p̃ quã eꝑs solus iurisditionalia exercet ꝛ similia sine cõsilio capituli. valet ergo cõsuetudo contra istum tex. Quedam tñ sunt inꝑscriptibilia vt no. in cle. ij. de re. eccle. non alie. In cõtrariũ facit iste tex. dum dicit hoc eẽ honestati cõtrariũ. nam nõ valet consuetudo ꝓtra honestatem vt in. c. cum decorem. de. vi. ꝛ ho. cle. Posset dici q̃ si est cõsuetudo vt solus ꝑlatus exerceat valet vt in d. c. iij. ꝛ j. eo. ti. c. ea noscit. sed si cõsuetudo habeat vt requirat cõsilium aliorũ canonicis ꝓtestetur tunc forte nõ valet cõsuetudo. ar. hic. sed vide qđ no. in d. c. ea noscit. ¶ Sed quero nũquid indifferenter teneant requirere ꝑlati cõsiliũ capituli sui. So. ex dictis doc. possum⁹ elicere duos casus exceptos. Dicunt enĩ primo q̃ institutiones in minoribꝰ beneficijs possũt fieri p̃ eꝑm solũ. Ex hoc ego elicerẽ vnũ casum generalem ꝛ posset fieri quasi regula. vt minora negocia possit prelatus explicare sine cõsilio capituli. facit qđ no. Inno. in. c. fi. de maio. ꝛ obe. ꝛ. l. ij. C. de iura. calũ. naz rectores cuiu sqz collegij ex officio iniuncto explicãt hec minora. vt in. d. l. ij ꝛ facit. c. edoceri. de rescrip. Scõo dicũt q̃ si ꝑlatus vult ꝓcedere contra cõsanguineum seu amicũ collegij potest ꝓcedere nõ requisito consilio ne forte illi reuelarẽt. qz nemo carnẽ suã odio habuit. xiij. q. ij. nõ estimemus. Et ex hoc colligo aliũ casuz generalẽ q̃ existente cã rõnabili quã bonꝰ vir arbitrabitur nõ teneꝫ prelatus etiam in arduis requirere consiliũ capituli. ¶ Ulterius querit in quibꝰ casibus requirit consensus capituli cuz multa iura requirant ꝓsensum. So. vt colligit ex dictis doct. hic ꝛ Archi. xxiij. di. c. si eꝑs. ꝛ Goff. s. c. proximo. q̃ i alienatione rei eccle cathedralis requirit consensus nec sufficit consilium ꝛ hoc ꝓpter grauitatez ꝓiudicij. ꝛ qz interest capituli ne ecclesia veniat ad deteriorem exitum ꝛ vt pauperes ꝛ alij indigẽtes possint sustentari. vt in. c. j. s. eo. xij. q. ij. sine exceptione. secus dicit Inno. in alienatione rei ecclesie inferioris. qz tũc sufficit cõsiliũ cuius cõtrarium tenuit in. c. j. s. eo. sed tu dic latius vt ibi dixi. Scõo ex rõne huius casus excepti collige aliũ casuz q̃ in oibus casibus cõcernentibus ꝓiudiciũ eccle requritur cõsensus capituli. Tertio in spectantibus ad eꝑm ꝛ caplm cõiter. vt dixi. s. c. ꝓxi. Itẽ in concernentibꝰ interesse capituli. ar. in. c. ad h̃. de of. vica. regularit̃ & sufficit cõsiliũ ꝛ adde ad predicta quod no. Oldra. consilio. ccxxx. vbi cõcludit ꝑlatũ solus posse requirere beneficiatum absentẽ ad faciendũ residentiam ꝛ spoliare eũ si nõ venit monitus qz in hoc casu nõ requirit iudiciũ. vnde ꝓprie nõ fit citatio sed requisitio nec fert̃ snĩa ꝓiuatiua sed potius fit spoliatio. vnde est quedã iuris executio cum hec nõ possunt esse nõ notoria. vt dixi in. c. ex parte. ꝛ. c. ex tue. de de. non resi. Ex his colligo hãc regulam q̃ in notorijs non est necesse requirere consilium capituli. qđ no. ¶ In glo. fi. in fi. idez quod glo. tenet. Gof. Hosti. Trium. vnde dicit institutiones eẽ irritandas ꝛ nõ irritas ipso iure. sed ꝓmum dictum placet Jo. an. ꝛ videtur verius ꝓtex. ibi carere decernimus. ꝛẽ. nam pena nullitatis apponit̃ ibi per verbum p̃sentis temporis. ꝛ sic nõ requirit̃ sententia. vt no. in. c. quisquis. s. de elec. ꝛ dixi plene in. c. si diligenti. de foro cõpe. ꝛ facit. c. fi. de ele. lib. vj. ꝛ nota in hoc glo. iuncto tex. ꝛ vide qđ dicaz in. c. cum olim. de arbi.

¶ Quanto. Summatũ est supra. c. proximo. Diuidit. nã ꝓmo prohibet. secũdo ꝓcipit. ibi. absentiũ. ¶ Nota primo ibi cõcessionibus ꝛ cõfirmationibꝰ. ꝛẽ. q̃ taz in collationibus eccl̃ia in electionũ ꝓfirmationibus dz eꝑs requirere consilium capituli. Et nota ex hoc q̃ ꝓfirmatio electionũ seu libera collatio ptinet principaliter ad eꝑm licet debeat habere consilium capituli. quod intellige in dubio in beneficijs ꝛ dignitatibus sitis extra ecclesiã cathedralẽ. In beneficijs vero ecclesie cathedralis. dic vt plene no. in. c. cum ecclia. de elec. ¶ No. ibi vel saniorꝭ ptis q̃ in spectantibꝰ ad eꝑm cũ consilio capituli nõ sufficit hr̃e consilium vniꝰ canonici sed oportet q̃ interueniat totius cõsiliũ vel maiorꝭ ptis. ꝛ facit ꝯ Hosti. in. c. postulastis. de concess. preben. licet ipse nitatur respondere ad istum tex. sed minus bene. ¶ No. ibi statuenda q̃ statutum eꝑi sine ꝓsensu capituli non valet. Et nota bene q̃ in statutis ꝓdendis per eꝑm necessario nõ requirit̃ tñ ꝓsensus capituli sed sufficit consilium. ¶ Quid autẽ si capitulum nõ vult p̃stare cõsilium imo dissentit. vide Archi. ꝛ Jo. an. i c. j. de consti. li. vj. vbi concludũt statuta valere si p̃ capitulũ nil rõnabile oponit̃. ꝛ hoc est mihi indubitabile. qz cum requirat consilium ꝛ nõ cõsensus satisfactum ẽ iuri ex sola petitione ꝛ spectatione responsi cũ nõ teneatur cõsilium sequi. vt in. c. cuz in veteri. de elec. ꝛ in. c. cum olim. de arbit. ꝛ ibi bonꝰ tex. in fi. ¶ Nota ibi errata corrigas. q̃ etiã corrigere subditos nõ potest episcopus sine cõsilio capituli. valet tñ ꝓsuetudo in cõtrariũ. vt in. c. iij. de ꝓsue. li. vj. ¶ Ultimo nota q̃ si nomina canonicorũz absentium scribunt̃ in instrumẽto tale instrumentuz est falsum ꝛ faciens scribi põt puniri de falso ¶ Sz cadit hic nota. questio. vtrum nomina illorum de vniuersitate debẽt describi in instrumẽto confecto super dispositis ab vniuersitate ipsa. ꝛ videtur hic tex. a cõtrario q̃ sic. nam si absentium noia non debent describi. ergo nomina presentium sic. ꝛ hanc opi. tenuit hic ꝑe. Quidam moderniores contra. nam sufficit denotare canonicos per nomen collectiuũ. nam paria sunt exprimere p̃ noia propria vl̃ per circũlocutiones indubitatas. ad hoc. §. nomia tim. insti. de exheredatio. libe. ꝛ qđ dixi in. c. in lateranensi. de preben. Item in multis iuribus videt̃ q̃ snĩa cõponitur in persona capituli seu vniuersitatis noibus nõ expressis. ad hoc. c. licet. de. pba. ꝛ c. caplm scẽ crucis. de rescript. ergo satis est dicere q̃ eꝑs cum capitulo. ꝛẽ. Sed aduerte qz in h̃ multe sunt variationes ꝓsertim cum agitatur questio in constitutione sindici seu ꝓcuratoris. Bar. hanc

questionē tetigit in.l.j. de albo. scri. ff. vbi cōcludit q̄ si cōstituit sindicus ad vendendū debent exp̄mi noia singulorū de vniuersitate. ⁊ videt tex. in.l.fi. C. de ven. re. ad ciui. pti. li. x. nam videtur ille tex. velle requirere subscriptionē. ⁊ idē in.c.j. ē. e. vbi bonus tex. Si vero cōstituit ad alia negocia tūc dicit q̄ in collegijs magnis vt in concilio vnⁱ populi nō est necesse exp̄mere noia. ar. in. c. fi. de p̄cura. Sed si collegiū est paruum puta p̄oris alicuⁱ ciuitatis vel canonicorum seu monachorum. ⁊ tunc exp̄mūtur nomina. ad hoc facit iste tex. sed Bal. in.l.j. ff. de inagi. cōue. dicit quosdā tenere vt semper debeāt exp̄mi noia singulox̄ qō videtur sibi tutius. q̄ cū tabellio sit quidā testis. vt.l. domitius labeo. ff. de testa. ⁊ facit. c. cum ioannes. de fide instru. debet notariⁱ deponere p̄ verba facti ⁊ nō iuris. nam si notarius diceret capitulū vel maior ps hoc fecit. potius videt iudex cē testis. q̄ sensu corporeo nō potest notariⁱ cōprehendere q̄ illi p̄ntes faciunt totū capitulū vel maiorē p̄tem. q̄ forte aliqui sunt excōicati vel nō sūt in sacris. vel sunt absentes a loco vnde debēt vocari. ⁊ ideo vt appareat an fuerit totum capitulū vel maior ps debēt exp̄mi noia eorum qui interfuerūt. Sed aduerte q̄ nūq̄ possum̄ p̄cipere casum in q̄ notariⁱ nō habeat in hoc negocio deponere iudicio intellectus. nā si diceret titius ⁊ petrⁱ canonici fecerūt hoc. ⁊c. nō sequit q̄ capitm fecerit. oportet ergo q̄ submittat illos facere totuz vel maiorē partem capituli. ⁊ i hoc deponit iudicio intellectus. ⁊ cum aliter nō possit explicare capitulum nisi iudicio intellectus. p̄sumēdū ē q̄ notarius diligenter exercuerit officium suū. vnde Fred. de senis cōsilio. ccvij. dicit q̄ si in instrumēto dicit talis abbas cū talibus sex monachis facientibus totum capitulum sic. ⁊ sic fecerūt q̄ prima fronte p̄sumendum est ibi interfuisse totum capitulū etiam si probetur q̄ per annū ante erant ibi plures monachi. ⁊ p̄o hoc facit. c. sequens. vbi p̄sumitur p̄ prelato q̄ habuerit p̄sensum capituli. asserenti ergo p̄riuz incumbit onus p̄bandi. vnde cōcluderē q̄ exceptis casibus a iure exp̄essis nō est necesse exp̄imē nomina singulorū. licet sit vtile. ⁊ ad istuz tex. dic q̄ hoc nō p̄cipit vt nō exp̄imant nomina p̄ntium. ē vt nō exp̄imant nomina absentiū. ⁊ bene facit illud c. fi. de p̄cu. ⁊ vide qō no. Spe. i ti. de sindico. §. j.

¶ In glo. fi. ibi de crimine falsi tenet. intellige hāc glo. ⁊ tex. sm ea que leg. ⁊ no. maxime per Bart. in l. siquis obreptserit. ff. de fal. nam si notarius nō fuit conscius falsi sed scripsit sm q̄ partes dicebāt. tūc instrumentū nō est falsū. neq̄ partes accusari possunt de falso. sed de obreptione. puniūt tamē pena falsi vt ibi. nam substantia instrumēti fundatur sup̄ ipo notario. facit. c. cū ioannes palle. ¶ In ea. glo. ibi nō oportet testē scire. hoc intellige nisi in instrumēto dicat q̄ in p̄ntia testiū. ⁊c. Et an ⁊ quando testis faciat sibi p̄iudiciū vel aduocatⁱ. vide qō dixi in. c. ex lris. de transac.

QInoscitur. Si ecclesia collegiata habet p̄sentationē p̄sentabit prelatus de p̄sensu capituli vel maioris ptis nisi de cōsuetudine vel p̄uilegio cō petat soli prelato. Et prima ps factū narrat. secūda pars respondet ibi. respondem⁹. ¶ Nota ibi in p̄uincia tua. archiep̄m habere iurisdictionē in cōcernentibus facta p̄uincie. hoc tamē ex toto nō p̄batur hic. sed vide qō dixi in. c. iij. ē. de insti. ¶ Nota ibi aut p̄ litteras. q̄ habēs ius p̄sentandi potest p̄sentare clericū per litteras. nam ⁊ per eas cōstituit p̄curatoz. vt in cle. j. de procura. clericus tamē p̄sentandus oz ee p̄sens. q̄ nō dicit p̄sentari nisi exhibeat se sensibus corporis illius cui fit p̄sentatio. de quo vide bonā glo. in cle. dudū. de sepul. sup̄ verbo p̄ntare. qō puto verū nisi p̄sentandus sit notus. nā quēadmodū b̄ficium potest cōferri absenti. vt in. c. accedēs. de p̄eben. ⁊ in. c. si tibi absenti. co. ti. li. vj. ita ⁊ p̄sentari p̄t ex quo superior habet illiⁱ p̄sone q̄litates notas. ⁊ hoc no. q̄ sepe accidit. ¶ Nota q̄ in p̄sentationibⁱ p̄tinētibⁱ ad collegium debet p̄latus habere p̄sensū capituli. ⁊ per hūc tex. dicit glo. ⁊ cōiter scribētes. in. c. fi. de regu. li. vj. q̄ creatio monachox̄ de iure cōi p̄tinet simul ad abbatē ⁊ p̄uentum. licet ex consuetudine possit cōpetere abbati soli vt ibi. ē ego nō video quomodo hoc p̄bar̄ p istū tex. nam solū hic dicit q̄ si p̄sentatio spectat ad collegiū solus p̄latus non p̄sentat ita q̄ p̄supponitur p̄sentationē p̄tinuisse ad collegium sed q̄ creatio monachorū spectat ad collegium nō memini legisse. imo in cōtrariū videtur tex. sing. in materia. in. c. nulla. xxviij. q. ij. vbi dicit q̄ ea q̄ pertinent ad cultū diuinum vel ad vtilitates monasterij disponunt per abbatez. ⁊ subijcit ibi tex. q̄ tota potestas monasterij est penes abbatē. facit qō no. Inno. in. c. porrectū. de regula. bñ facit. c. licet. j. eti. vbi religiosus volens exire de monasterio cā arctioris regule petit licentiā a solo p̄lato. ⁊ facit. c. si religiosus. de elec. li. vj. ¶ Nota ibi vel maioris vel saniorⁱs ptis. bonū tex. p̄bantē q̄ in p̄tinentibⁱ ad p̄latū ⁊ collegiū oportet q̄ prelatus in explicatiōe actus habeat saltem maiorē vel saniorem p̄tē collegij ¶ Ultimo no. q̄ prelatⁱ etiam regularis p̄t p̄scribere cōtra capitulum suū vt ipse exerceāt p̄tinētia ad collegiū. sic ⁊ capitulū q̄q̄ p̄scribit p̄tra p̄latū vt in. c. irrefragibili. §. excessus. de offi. ordi. ¶ In glo. j. in. fi. intellige quando contradictio fit ab extraneis. ⁊ littere habent sigillum autenticum. nam tunc standum est litteris sigillatis. vt in. c. tertio loco. de p̄bat. ⁊ in cle. j. de procura. si autem conuētus cōtradiceret. non video q̄ littere solius prelati faciant fidem. vt dicam. j. in glo. iij. ¶ In glo. ij. in fi. nota bene hanc glo. q̄ in pertinentibus ad prelatum ⁊ collegium sufficit tacitus consensus collegij ex quo non agat̄ de alienatione perpetua. ⁊ ponderā glo. nam sufficit sola scientia conuentus sine contradictione. ⁊ licet Jo. an. hic dicat capitulum posse contradicere infra sex menses a tempore scientie p ea q̄ fuerūt no. in. d. c. ij. ē. e. tamē dic illud procedere quando a principio capitulum reclamauit vl̄ i grauit. sec⁹ si a p̄ncipio sciuit ⁊ nō p̄dixit. nā videt̄ p̄sensisse. vt ibi dare. p̄bat. ⁊ b̄ fac ad multa.

In glo.iij.nota singulariter hanc glo.que videtur intelligere hũc tex.q in dubio i gestis seu gerẽdis a prelato interueniat ꝓsensus capituli licet possit ꝓbari ẽrium.tex.tamẽ aperte hoc nõ dicit.nam põt intelligi q in spectantib⁹ ad collegiũ debet prelatus ꝓcedere cũ consensu collegij.ꝛ tunc nõ colligeret dictã glo.§ multi tenuerũt hãc glo.ꝛ tenuit Frede.ꝓsilio.ccvij.ꝛ Lõpost.i.c.cũ dilectus.de cõsue.vbi dicit q si ptes nõ referũt questionẽ an consensus capituli interuenerit ꝓsumit interuenisse.ꝛ allegat hũc tex.secus dicit si referũt questionẽ.Et aduerte qꝛ ista est difficilima questio.nã est quere re an solẽnitas extrinseca ꝓsumat.nam consensus capituli est quid extrinsecũ ad prelatum.ꝛ iura vident velle q solennitas extrinseca nõ ꝓsumatur. vt in.l.quicunq;.§.fi.ff.de publi.vbi dicit tex.q in ꝓtractu minoris nõ ꝓsumit tutoris auctas itercessisse nisi ꝓbet.ad idẽ tex.ꝛ Bar.in.l.sciendũ.ff.de ẋbo.obli.Jnno.ꝛ Egi.quos videt sequi Jo.an. dicũt q aut fit cõtradictio ante iuestiturã.ꝛ abbas habet ꝓbare ꝓsensũ capituli.aut post inuestiturã ꝛ ꝓsumit ꝓsensus nisi ꝓbet ẽriũ.ꝛ idẽ dicunt qñ oꝓnit ꝓtra procuratorez constitutũ ab abbate q nõ interuenit ꝓsensus ꝙuentus.nam ante sniam dicunt q onus probandi incũbit procuratori.sec⁹ post sniam.ꝛ in hoc multũ instant.Do.an.distinguit latius Aut enim ꝑm eũ in instrumẽto dicit q cõuentus cõsenserit.ꝛ tunc statur instrumento nisi ꝓbet ꝓtrariũ.vt in.l.j.ꝛ qõ ibi no.C.ꝺ fide istru. ꝛ iure aste fiscalis.li.x.Bonus tex.in.c.tertio loco de ꝓba.Si vero in instrumẽto solũ fit mentio de ꝑlato ꝛ si nõ negat cõsensus capituli ꝑsumit.vt dicẽ Lõpost.Si vero negat aut sum⁹ in actib⁹ in ꝙbus sufficit tacitus cõsensus.ꝛ ꝑsumit ar.hic.Si vero requirit expressus.ꝛ tunc dicit q in actibus in ꝙb⁹ ẽ dare quasi possessionẽ ꝑsumendũ est ꝑ possessore si stat tanꝯ reus.adducit in ar.c.cũ venisset.de insti.tũ si stat tanꝯ actor nõ ꝑsumit ꝑ cõsensu nisi possessio sit antiqua.facit qõ no.in.c.illud.de presump.Jn alijs vero actib⁹ dicit q nõ ꝑsumit ꝑ cõsensu nisi forte factũ sit antiquũ.iuxta no.in.c.ino tuit.de eo qui fur.ordi.rece.ꝑ Jnno.§ certe hec dicta sunt ꝺbscura ꝛ nõ credo vsꝯquaq; vera.nã vide tex.in cõtrariũ.in.c.j.§.e.vbi requirit subscriptio vt clare ꝓbetur ꝓsensus.vt dicit glo.in.c.ij.e. ti.ad idẽ tex.no.in.c.j.de re.eccle.nõ alie.li.vj.vbi in alienatione facta ꝑ prelatũ ꝛ capitulũ nõ ꝑsumit q tractatus interceserit.fortius ꝙ nõ debet presumi expressus cõsensus.Jtẽ nõ facit ꝺriam an cõtradicat a ꝙuentu vel ab extraneo.vnde breuiter dicerẽ q aut ꝙuentus ꝺdicit allegãdo q nunꝯ ꝓsenserit.ꝛ tũc in dubio puto q on⁹ ꝓbandi incũbit ꝑla to.vt senserũt doc.antiqui hic dũmodo cõtradicat debito tpe.iuxta ea que dixi in.c.ij.§.e.ꝛ ridiculũ eẽt dicere ẽrium.nã semꝑ ꝑlat⁹ diceret capitulũ cõ sensisse.ꝛ difficilimũ esset ꝓbare contrariuꝫ.ar. c.qñ contra.de ꝓba.ꝛ vj.q.ij.si tñ.ꝛ.c.placuit Si vero cõtradicatur ab extraneo.ꝛ tunc si ante ex ecutionẽ actus credo q onus probandi incumbit abbati etiam si sit actus in quo sufficit tacitus consensus.quia nõ debet abbas vagari cum iactura illius cuius interest.nam actus de se esset nullus si nõ interuenisset consensus.ergo is cuius interest potest instare vt doceatur de ꝓsensu.ar.in.c.cãm. de iudi.ꝛ eius qõ no.glo.in.c.j.de ele.li.vj.facit.l. ꝓtor edixit.ff.de iniurijs.§ si nõ oꝓnit ꝑsumit cõsensus tacitus.ꝛ sic põt intelligi iste tex.cum gl. sed vbi requirit ꝓsensus expressus nũꝯ ego presumerem ꝑ ꝓsensu.qꝛ est solennitas extrinseca q nũꝯ ꝓsumit.vt i iurib⁹ ꝑall.als iura frustra reqsiuissent scriptura in quibusdã casib⁹.vt in.t.j.§.c.cuz si.ꝛ per hoc obuiatur multis fraudibus que i hoc possent euenire.

¶Quam apostolica.c Tenet donatio quã de solius diocesani ꝓsensu facit laic⁹ ecclie de decimis quas ab alia ecclia habet in feuduz ab antiquo.i.ante lateranẽse cõciliũ.Due sũt partes principales.primo cõsultatio.secundo responsio. ibi.taliter respondem⁹.¶Prima subdiuidit.naz primo ponit ptis cõpromissum.secũdo vnius partis allegationẽ.ibi.dicti monachi.tertio allegationez alterius ptis.ibi a ẽrio.quarto consultationem arbitrozũ.ibi.quia.Secũda pars principalis subdiuiditur.nam primo respondet cõsultationi.secundo soluit ꝛ corroborat cõtraria ibi.auctozitate.tertio responsionem corroborat.ibi.nam.quarto solutionem limitat.ibi.hoc autẽ.¶Nota primo.ibi cõpromisissent.tẽ.q sup decimis.ꝛ sic sup iure spirituali potest fieri cõpromissum in arbitros nõ tamen laicos sed in clericos.ad hoc.c.contingit.ꝛ.c. per tuas.de arbi.transactio tamẽ interuenire non potest.sed compositio amicabilis sic.vt in.c.ij.de transactio.¶Nota secũdo ibi.male detenta.iũcto fi.c.q licet decima fuerit laicis cõcessa in feudũ.nihilominus dicit ab eis male detineri.Et est rõ.nã decime debent clericis ꝓpter officium diuinum vt in.c.tua.j.de deci.sed cum laici diuina nõ exerceant male ꝛ sine causa detinent ab eis.possident tamen sine peccato postꝯ habuerũt titulũ ab eccle sia.sed cõcessio facta fuit ꝓpter necessitatem eo tẽ poze quo ecclesia oꝓprimebat ab infidelibus.de q vide no.in.c.ꝙuis.de deci.¶Nota tertio ibi auctozitate ihieronymi.q auctozitas sanctoz potest allegari in decisionibus causarum.nam ihieronymus non fuit papa.ꝛ sic nõ habuit potestatem legis cõdende.ꝛ nihilominus ei⁹ auctozitas hic allegabat nec a papa spernit.sed ad debitum intellectũ ꝓfertur.Et sume ꝓ regula q vbi deficit auctozitas canonum licite recurrim⁹ ad auctozitates sanctozũ. vide bonũ tex.ꝛ glo.xx.di.in.c.j.ꝛ.c.fi.vide Jnn. in.c.ne innitari.de cõstit.¶No.i verbo a ꝓtrario quattuoꝛ requisita ad hoc vt teneat alienatio rei ecclesie.¶Primo dz interuenire tractat⁹ inter ꝑlatuz ꝛ capl'm.Secõ debz interuenire ꝓsensus nedũ ꝑlati § etiã capli.Tertio q fiat ꝑ vtilitate ecclie.Quarto reqrit subscriptio.ꝛ hꝰ vltimũ nõ ponit hꝰ § in.c.se. ꝛ in.c.j.§.e.¶No.q nõ ẽ seruãda tãta solẽnitas i reuocatiõe seu acqsitione quẽadmodũ in ipa alienatione.facit ad qõnem quã tangã in.c.sequenti.

Nota hic regulã q ecclesiastica possessa a laicis titulo legitimo pñt conferri alteri ecclesie q̃ ei ad quaz ptinent interueniente cõsensu soli epi. ¶ Mo. ibi indirecte. dak intelligi q arg. a cõtrario sensu ẽ validum i iure. vnde papa hic arguit inducẽdo sensũ cõtrariũ. z pondera illud verbũ indirecte. Ex quo potes colligere q sensus ꝫrius ẽ subaudit⁹ z interptatus nõ aũt expressus. Facit ad qõnem q si statuto cauek vt statuta loci debeãt intelligi plane absq; subauditione z extraneo intellectu. qõ tunc vacat. ar. a ꝫrio sensu. de quo videq̃ no. Bal. in. l. cõuẽticulã. C. de epi. z cle. z Bar. in. l. omnes populi. ff de iusti. z iur. vbi formar questionẽ. Nunquid i statuto habeat locũ argumẽtũ a ꝫrio sensu. Et dicitur q nõ si expressus resultat intellect⁹ cõtra ius cõe. qz statutũ nõ corrigit ius cõmune nisi in casu exp̃sso. ¶ Bal. i. d. l. cõuenticulã videk sentire cõtra. vñ dic fuisse disputatũ z determinatũ p Ly. q si statuto cauek q femina succedat patri masculis nõ extãtib⁹ q extantibus masculis a cõtrario excludit femina a successione. z idẽ dicit tenuisse Dy. q. l. cum inter. §. inter socerũ. ff. de pac. do. z reputo in mã illã. l. valde notabilẽ in eo q probat q etiã in cõtractibus habeat locũ argumentũ a ꝫrio. nam ꝓtrarius sensus venit ex tacita mẽte disponẽtium. z id qõ tacite agit haberi debet p expresso quo ad iurl effectum. l. cũ quid. ff. si cer. peta. facit. c. ex pte. j. de spon. qõ ẽ bene no. Et de hoc argumẽto a ꝓtrario sensu an z quãdo ꝓcedat vide no. p Jo. an. z alios in. c. publicato. s. de elec. z in iurib⁹. s. allegatis. z vide. c. a nobis. de sen. excõ. de isto cõtrario sensu bonum tex. in. c. j. de eta. z quali. li. vj. in glo. ij. z in. c. signi ficasti. de fo. compe. in glo. ¶ Ultimo arguo p istũ tex. q etiã in alienatione rei ecclesie inferiozis q̃q̃ collegiate debet interuenire ꝓsensus capituli eccle sie cathedralis. Et ẽ ad hoc iste tex. optim⁹. naz hic nõ agebak de alienatione rei ecclesie cathedralis sed sancti Stephani que erat collegiata inferioz. et nihilomin⁹ allegabak illud. c. leonis. xij. q. ij. sine exceptione vbi requirit ꝓsensus capituli. nec papa hic dicit q illa auctozitas nõ habet locũ in alienatione rei ecclesie inferiozis. § dicit ꝓcedere qñ aliena tur res que possidek ab ecclesia. z sic expresse approbat vt ille canõ habeat locũ i ecclesijs iferiozib⁹ § tu restringe vt dixi in. c. j. s. co. ¶ Oppo. cõtra tex. videtur eni q cum iste laicus haberet has decimas i feudũ qõ nõ potuit eas transferre sine ꝓsensu ecclesie sancti Stephani ad quã ptinebãt. qz nõ licet vasallo alienare feudũ irrequisito domino alꝫ cadit a iure feudi. vt in. c. impialem. in li. feudo. de ꝓhi. feu. alie. z legit̃ z no. in. c. que in ecclesiaz. de ꝓsti. Docto. vario modo rñdent z iudicio meo nõ bene satisfit tex. Ego puto tex. posse intelligi duob⁹ modis. ¶ Primo q laicus vasallus donabat alteri ecclesie etiam in feudũ. vnde nõ desinebat ipse eẽ vasallus ecclesie sancti Stephani. sed prelatus ecclie donatarie efficiebak suus vasallus. z hoc nõ est prohibitum a iure. qz nõ est proprie alienatio. nõ eni cõditionẽ domini facit deteriozem cum acquirat sibi nouum vasallum licet imediatum. vt no. in. d. c. q in ecclesiarũ. z videk expressum in li. feudoz. in ti. de capitulis coradi. c. j. Sed tunc ob. cõtrariũ qua re hic requirebak consensus epi. dico q est speciale in istis spiritualibus. nam vt citius redeant ad ecclesiam fuit statutũ vt nõ possint isti laici vasalli decimas in alios tranferre maxime laicos. vt in. c. ꝓ hibemus. j. de deci. Secũdo põt intelligi q vasall⁹ iste laicus desinebat eẽ vasallus ex translatione in aliena ecclesia. z hoc fuit admissum fauore ecclesie vniuersalis vt facili⁹ ista sp̃ualia arr̃perent a manibus laicoꝝ. nam meli⁹ ẽ z honesti⁹ q alia ecclesia possideat q̃ q stet in manib⁹ laicoz. p̃sertim cũ oẽs ecclesie sint vna ecclesia z membra ecclesie vniuersalis. xxiij. q. j. loquit. z. c. pudenda. z. j. q. vj. nouatianus. z in. c. j. de sum. trí. in. §. vna vero est. ¶ Ultimo hic querit de quibus decimis hz locuz vel loquitur iste tex. cum loquit in fine generaliter nam videk ob. c. q̃ris. j. de deci. vbi dicit q decime nõ possunt laicis concedi etiam in feudum. So. intellige tex. cõmuniter de decimis cõcessis ante illũ cõciliũ lateran̄. nam olim vt ecclesia haberet auxilium a christianis dispẽsatiue ꝓcessit vt laicis possint decime infeudari. § postmodũ illud fuit reuocatuz vt deinceps nõ cõcederek. ꝓcesse tñ remanserũt penes vasallos. vnde etiam hodie laici sine peccato possident decimas quas habuerũt ab antiquo ante illud cõcilium § fuit habitũ illud cõciliuz ꝓhibituñ. vt hic refert Jo. an. in concilio. lxix. de q tamẽ recurrendũ ad chronicã martinianã. z fcit factum tempore Alexãdri tertij qui vt ipse refert fuit senensis. ¶ Sed pulcherrimũ dubium z quotidianũ quid si nõ potest probari q decime fuerunt concesse ante illud cõciliũ. puta qz probationes nõ extant propter longinquitatez tẽpor. sed laic⁹ possedit tanto tempore qõ de initio non est memoria. nunquid ecclesia possit vendicare istas decimas. z videk q sic. qz habẽt intentionem fundataz de iure cõmuni. j. de deci. per totũ. ergo nisi ꝓbet titulus exaduerso debet obtinere. in. c. ad decimas. de resti. spol. li. vj. z in. c. cum ecclesia. de cã ꝓpos. z ppie. Nec ob. prescriptio qz laicus nõ põt prescribere decimas cum eas possidere nõ possit. vt in. c. causam de prescrip. z hanc opi. post multa tenuit ℔ Hosti. z Jo. mo. z Archi. i. c. ij. de deci. li. vj. Jo. an. tenet cõtrariã opi. duobus tamẽ concurrentibus. ꝓmo q iste laicus possederit decimas tanto tpe tãq̃ vasallus. z q sit fama q eas habuerit ante cõcilium. z cum hac opi. transeũt hic vt plurimũ doc. sequẽ. et satis est opi. equa. qz alꝫ propter difficultatẽ ꝓbandi sepe laicus ꝓuarek iure suo. Mo. tamẽ bñ q simplex detentio, etiaz per tempus de cuius initio nõ existit memoria nõ habet vim tituli quo ad laicos de quo vide plene per Jo. an. in simili questiõe. in c. iij. de preben. li. vj. ¶ In glo. in. ℣. cleri. nota ex glo. q appellatione cleri intelligit qñq̃ capitulũ dũ taxat ecclie cathedralis sic in isti appellatione ecclesie. vt in. c. cum clerici. de ℣bo. sig. ¶ Nota secũdo ex glo. q in alienatione rei inferiozis epus p̃stat regulariter auctozitatẽ non aũt alienat ipse. qõ ego intelligo nisi eps ꝓ necessitate ecclie vellet rẽ ecclie

inferioris alienare. vt ꝓbat in.c.j. de reb⁹ eccl. non alie. li. vj. ⁊ facit iste tex. in ar. cũ allegat auctoritas leonis in ista alienatione rei inferioris. ¶ In gl. in ℞. ꝓsensu ibi requisisti. sed vt dicit Jo. an. ibi etiam ꝓbatur ꝑium. ⁊ ideo hoc discernendũ ē ex circumstantijs. Et no. ex isto tex. q in materia indifferēti appellatione epi intelligim⁹ de solo epo. Ex quo potest argui q si ptās doctorandi ex priuilegio datur epo nõ intelligitur q habeat consensum vel cõsiliũ capituli. quod no.

¶ Ulla nuper. Non põt eps sine cõsensu capituli concedere ecclesias alijs ecclesijs etiaz si habeat iuspatronatus in ecclesijs cõcessis. Cõis diuisio. secũda ibi. alteri⁹ ¶ Mo. ꝓmo ibi epo vel electo. q electus in epm ⁊ cõfirmatus nõ potest dici eps. qz solum assumit nomẽ epi in ꝓsecratione. vt. s. de auc. ⁊ vsu. pal. in. c. nisi. ⁊ in. c. q sicut. de elec. ¶ Et no. q electus ⁊ ꝓfirmatus appellat electus. nã hic loquitur tex. de cõfirmato. qz solũ elect⁹ nõ potest disponere de rebus ecclie etiã de ꝓsensu capituli. vt in. c. nosti. de elec. ⁊ in. c. auaricie. eo. ti. li. vj. Et idez dic hodie in istis ꝓuisis per papã. nam prouisio pape habet vim electionis ⁊ prouisionis. ad hoc qõ no. in. c. cum olim. de cã poss. ⁊ ꝓprie. Ex quo no. q ꝓuisus per papã in epatu debet ante ꝓsecrationẽ vocari electus. nũquid autẽ possit dici ꝑsona. vide tex. glo. in de. j. de bapti. ¶ Nota secũdo ibi assumatur de ipa. q archidiacon⁹ debet eligi ꝑ capitulo ecclie cathedralis. sed Hosti. ⁊ bene intelligit tex. de consuetudine als posset eligi vndecũq. ad hoc qõ no. in. c. cum inter canonicos. de elec. Et nota bñ hũc tex. fm istũ intellectuz q põt induci consuetudo q archidiaconus eligat solũ de capitulo ecclie cathedralis. facit in simili. c. abbate. j. de ℞bo. sig. ⁊ c. cũ dilectus de cõsue. vel forte vt dicit Host. hic erat cõsuetudo vt archidiaconus deberet esse canonic⁹. ⁊ vide latius hic q Hosti. ¶ Nota ibi cenobijs q monasterũ põt apellari cenobiũ. ⁊ dicit a cenon grece qd ē latine cõe. qz religiosi ibi cõiter viuũt. vñ ꝛz ethymologiã vocabuli ꝑt dici cenobiũ ois loc⁹ i q cõit plꝛes viuũt sic etiã apellat cõuent⁹. qz ibidẽ cõueniũt vt ℞. c. j. xv. di. ¶ Mo. ibi tractatu. q i alienatione rei eccliastice nõ requirunt tres tract⁹ vt pleri q̃ obseruant. sed sufficit vnic⁹ solẽnis ⁊ diligẽs. qd hic tenẽt cõmuniter doc. ⁊ vide tex. cũ glo. in. c. j. ꝺ rebus ecclie. nõ alie. li. vj. ⁊ de hoc tractatu ⁊ ei⁹ forma vide in specu. de loca. §. sequit. ℞. ⁊ scias. ¶ Nota q ecclesia dicit alienari cum cõcedit alteri ecclesie in ꝑpetuum. nam quasi capite diminuit cũ non gaudeat ꝓpio rectore sed alteri subijcit. ⁊ in hac alienatione seu concessione requirunt solẽnitates requisite in alienatione cuiusq rei ecclesiastice. Mo. ibi perpetuas. q concessio ecclesie ad tempus nõ pertinet ad alienationem. ⁊ videt hic tex. a contrario q cõcessionem temporalem de rebus ecclie potest solus eps facere. ⁊ docto. hic expresse tenent q donationẽ fructuũ temporalẽ potest eps facere sine cõsensu capituli. Non ob. xij. q. j. c. eps. qz ibi fraudabant ecclesiã. Nec ob. c. ea noscit. s. e. qz ibi loquitur in concessione rerũ spiritualium vbi exigitur maior examinatio. ita dicũt cõiter doct. ꝺ. qd dictum nõ est indistincte verum. nã videt contra. c nouit. ⁊ c. quãto. s. eo. vbi eps sine cõsensu capituli cõcedit ecclesiam ad tempus. ⁊ ideo dic q iste tex. ꝓbat solũ q concessionẽ temporalẽ de ecclesia põt facere solus prelatus maxime de ecclia minori. vt dixi in. c. nouit. vnde si cõfert ecclesiam in titulum. nõ est necesse seruare solennitatem requisitaz i alienatione, secus si eam cõcedit alteri ecclesie in ꝑpetuum. ⁊ hoc solum probat iste tex. sed circa cõcessionem fructuum dic melius vt dixi in. c. ij. s. eo. ad. c ea noscitur qd videt contra. c. nouit. dic q loquit quãdo ꝓsentatio seu collatio pertinet ad collegiuz tunc eni nõ potest solus prelatus cõcedere eccliam etiã in titulũ sine cõsensu collegij. sed. c. nouit. loqꝛtur in collatione beneficiorum que de iure ptinent ad epm. ¶ In glo. in verbo tractatu ibi dicat q sibi videtur. nota glo. iuncto tex. ꝓo significato hui⁹ verbi tractatus. nõ enim requirit deliberatum consensum sed quandã discussionem ⁊ indaginem circa rem disponendã in futurũ. vnde tex. ponit tractatũ ⁊ consensum vt diuersa. nam primo fit discussio vtrũ magis expediat alienare vnam rẽ ꝙz alteram vel vtrum possit subueniri ecclesie sine alienatione ⁊ post tractatum peruenit ad ipsam alienationem in qua prestatur cõsensus. qd no. ꝓ statutis puniẽtibus facientes tractatũ super aliqua re. dicuntur eni tractasse licet delictũ nõ pfecerint. ¶ In ea. gl. ibi ⁊ de imobilibus. no. glo. vsq ad fi. q bona imobilia ⁊ mobilia preciosa que seruari possunt eqparantur quo ad solennitatem adhibendam ad eorũ alienationem. ⁊ vide glo. in. c. j. de rebus ecc. nõ alie. li. vj. ⁊ in. c. is cui. de elec. li. vj. ¶ Sz extra gl. querit quid si alienatio fiat in casu nõ licito ꝓcedit tamẽ tractatus ⁊ cõsensus capituli ⁊ seruat solẽnitas. dicit Hosti. q alienatio ē irrita. ꝓo hoc tex. ibi irrita erit. ℞. vnde nõ est opus petere restitutionẽ in integrũ. qz subuenitur ecclesie ipso iure. sec⁹ dicit vbi alienatio tenet. naz tunc si ecclesia ledit op⁹ est petere restitutionẽ in integrum. vt in. c. j. de in integ. resti. Quidaz alij voluerũt vt alienatio semper teneat dũmodo seruet solennitas. de qua hic ⁊ in. d. c. sine exceptione. xij. q. ij. quasi velit vt ℞bus irrita referat ad solennitatez omissam. Sz tu tene q ad hoc vt teneat alienatio rei ecclesie necessario requirunt duo. Primo vt seruet solẽnitas de qua hic ⁊ in. d. c. sine exceptione. nec ē opus seruare solennitatem introductã a iure ciuili. de qua in auc. hoc ius porrectũ. C. de sac. sanc. eccle. canonizata. ꝛ. q. iij. hoc ius porrectũ. qz vt notanter dicũt Jnn. ⁊ glo. in. c. j. de rebus eccle. nõ alie. li. vj. nõ potuit ius ciuile adijcere solennitatem ad ius canonicum ideo cõcludit ibi q nõ est necessarium decretuz iudicis. sufficit ergo solẽnitas requisita a canonibus de q̃ hic. ⁊ i. d. c. sine exceptione. ⁊ si hec solennitas nõ obseruatur. corruit ipso facto alienatio. vt ē hic tex. ⁊ in. d. c. j. ⁊ in. d. c. sine exceptione. Secũdo requiritur vt fiat in casu licito als nõ tenet. tex. est bonus in. d. cle. j. de rebus eccle. nõ alie. facit tex. i. d.

c.j.ꝛ in.c.que in ecclesiarum.de consti. inducendo ꝓut ibi dixi.habes glo.ordinariã.i.c.j.de in integ. resti.licet glo. Jo. senserit cõtrariũ.in.d.c.sine exceptione.ꝛ in sũma.sed Lal. tenet primũ in.d.c.j.ꝛ se quunk cõiter ibi doc.ꝛ ꝓbat in iurib⁹ ꝑallegi. Qui aũt sint casus licite in quib⁹ põt fieri alienatio.vide bonã glo.xij.q.ij.in summa. Si autẽ alienatio fit i casu licito puta ꝑ debito ecclesie ꝛ seruat̃ solẽnitas qz precessit tractatus si ecclesia enormiter ledit i cõtractu põt petere in integꝝ restitutionẽ. vt in c.ad nostrã.j.de re.eccle.nõ aliẽ.ꝛ in.c.j.§.ij.de in integ. resti.li.vj. Ultimo scias q̃ ꝫ cadit no.q.vtrũ solus prelatus possit repudiare legatũ factũ ecclesie maxime de rebus imobilib⁹.ꝛ videt̃ q nõ.qz incõtinẽti etiã ecclesie ignorant fuit acquisitũ dñium rei legate.l.cum pater.§.surdo.ff.de le.ij.l.a titio.ff. de fur.q̃ prelatus nõ põt alienare.qz alienaret rẽ que sitã ecclesie.ꝛ de hoc videt̃ casus multũ no.in simili in.l.magis.§.fundus.ff.de rebus eoꝝ. vbi dicit tex.q pupillus nõ põt repudiare fundũ sibi legatũ cũ nõ possit alienare rem suã.videt̃ q̃ q ex repudiatione sequat̃ alienatio.ꝫ hoc nõ obstante ꝓtulit Fred.ꝓsilio.ix.mouet̃ principaliter. qz dominiũ nõ est vere acquisitũ ecclesie ante acceptationẽ legati.vñ repudiando potꝫ nõ acq̃rit q̃ alienat ꝫ in nõ acquirendo nõ requirit̃ solẽnitas. pro hoc facit.c.s̃.pri.vbi solẽnitas requirit̃ cũ alienat̃ res que possidet̃ ab ecclesia.ꝛ non ẽ par eadẽ q̃ rõ nõ lucra capere ꝛ quesita ꝑdere.l. si sponsus.in.§. si maritus.ff.de dona.inter vi.ꝛ vxo. Sz ad.§. fundus qui multũ vrget specifice nõ rñdet. ꝫ tenendo cõclusionẽ suaz que satis põt sustentari põt dici q loquit̃ in pupillo q̃ nõ habuit administrationẽ rerũ suaꝝ.secus in ꝑlato.vnde quẽadmodũ tutor tenetur si potuit acquirere pupillo ꝛ non acq̃siuit.l. quicqd.C.arbi.tute.ita ꝛ ꝑlatus.vt ẽ bo. tex. cum gl.xij.q.iij.in.c.ij.ꝛ ꝑ hoc allego primo glo.xvj.q vj.in.§.fi.que dicit q in acq̃rendis ꝑlat⁹ põt facere ꝓditionẽ ecclesie deteriorẽ.idẽ dicit Inno.in.c.ij. de dona.ad idẽ.c.qñ.de deci.vbi solus prelat⁹ donat decimas novaliũ que oriunt̃ infra diocesim suam ex quo nõ sũt acquisite certe eccle. sed vt dixi si ꝑlatus sine cã repudiauit põt cõpelli vt satisfaciat ecclesie de suo.posset tñ in cõtrariũ adduci.l. q̃ actionẽ habet.ff.de re.iu.vbi dicit tex.q habẽs actionem ad rem videt̃ habere ipsam rem. ergo sic̃ prelat⁹ nõ põt alienare sol⁹ rẽ. ita nec ipaz actionẽ.sed põt rñderi q.c.ꝓcedẽs. fateor tñ q casus dubi⁹ est.

Episcopalis ẽps parochiales ecclesias,vel obuẽtiões ipsaꝝ etiã de ꝓsensu patroni sine consensu capituli sui monasterio cõferre non põt.Lõgꝫ diuisio.secũda ibi.ad qđ. ¶ Nota primo q diuisio parochiarũ fuit facta aũcte Dionysij pape. vnde primo parochie nõ erãt distincte.sed sacerdotes simꝫ regebãt populũ.ꝛ de hac diuisione vide tex.xiij.q j.c j.ꝛ ita in primitiua ecclesia erat in cẽtib⁹.de q̃ vide qđ no.in.c.cum cãm.de ꝓba.ꝛ ꝑ Inno.in.c. cõstitut⁹.de appel.ꝛ vide tex.ix.di.c.j. ¶ Ho.secundo ꝛ tene menti tex.q ecclesia parochialis fundat i tentionẽ suã de iure cõi sup oĩbus obuentionibus spũalibus ꝓtingentib⁹ infra parochiã suã. vt patꝫ ibi singlariũ parochialiũ ꝓuentus.ꝛc. Ex quo infert ꝑm Host.ꝛ bñ q oẽs decime ꝛ oblationes que fiunt de parochia cedãt ecclesie parochiali. Ex quo infero ego q si capella eẽt infra parochiã alicuius ecclesie.oblationes ibi facte no cedũt capelle ꝫ ecclesie parochiali.adduco tex.ꝑ locũ a speciali.in.c.ad audientiã.el.j.j.de eccle.edi. Infert etiã do. An.q si fit oblatio imagini depicte in muro alicui⁹ parochie q tales oblationes cedũt ecclesie parochiali.ꝛ ita no.j.sup rubrica de parochi.ꝛ ita sepe in facto interrogatus rñdi.ꝛ vt dixi bene facit tex. in.d.c.ad audientiã.ꝛ qđ ibi dicam.nã si oblationes facte capelle seu altari cedũt ecclesie parochiali ꝛ nõ ꝓbytero capelle fortius oblationes facte imagini que ẽ depicta in muro ꝓuato.nam laicus nõ est capax horꝝ iuriũ spũalium.nec fiunt domui ꝓuate. ꝫ ob reuerentiã dei ad cultũ diuinũ. Administrationez aũt horꝝ spũaliũ habet ꝓsbr parochie infra parochiam suã.vt hic ꝛ in.d.c.ad audientiam. qđ bene no.qz quotidie de facto accidit. Et per ꝫ etiaz dici potest q si celebranti infra ecclesiam alterius fiunt oblationes.q tales oblationes cedũt rectori ecclie ꝛ nõ celebranti.ꝑ hoc facit.c. requisisti.j. de testa. vbi relictũ factũ ep̃o ab extraneo videt̃ factũ cõtẽplationeecclesie.ita oblationes facte celebranti videnẽ facte intuitu ecclie.nã oblationes faciũt parochiam ꝓpter onera sacramẽtoruz.de cõse.di.j.ois christianus cũ glo.ꝛ vide qđ no.j. de parochi.sup rubrica. ¶ Nota vlterius ꝛ tene menti istum text. q ep̃s cũ cõsensu capituli sui põt imponere pensionẽ eccleſie abundanti soluendã ad sustentandã vitam religiosorum.ꝛ sic habes q nõ soliũ papa ꝫ etiã ep̃s põt imponere pensionẽ ecclesie.ꝛ intellige qñ detracta pensione ecclesia põt congrue viuere. alꝫ aũt nõ habet discooperire vnum altare vt aliud cooperiat̃.vt in.c.cũ causam.de ꝓben.ꝛ vide qđ dixi in.c.extirpande.in fi.eo.ti. vbi bon⁹ tex. ¶ In gl. in verbo cõstitutione in fi.cõclusio & glo.ẽ. Iz multum videat̃ dubitasse q quinquagesimã seu centesimã potest ep̃s ꝓferre absq̃ cõsensu capituli sui.ꝛ intellige in casu.c.apostolice.j.de donat.nã si vult monasteriũ cõstruere de nouo vel ecclesiã secularẽ facere religiosam.ꝓmittit̃ ei a iure vt possit ꝑ dote donare quinquagesimã partẽ suoꝝ reddituuz. Si vero ecclesiã ante cõstructã vult magnificare ꝑ suis sepulturis.tũc põt donare centesimã portionez ꝛ hec ifa facit ꝑ opi.glo.nã exceptio dz eẽ de regula.vt no.sup rubrica de reg.iur.li.vj.vnde cuz papa faciat hic regulam vt ep̃s nõ possit quinquagesimam donare de rebus ecclesie sine voluntate capituli sui.ꝛ excipiat donationẽ istius quinquagesime vel centesime.ergo hec donatio potest fieri sine consensu ipius capituli.ꝛ hanc opi.tenuit Goff.h. ꝛ in summa eo.§.fi.ne quis decipiat̃ aũcte iuris. xxiij.q.iij.qui peccat. Et abbas ꝓ cõcordia opi. ꝛ iuruz de quibus in gl.distinguit q aut ep̃s vult de nouo construere ecclesiam vel eam reformare monasticis regulis.ꝛ debz habere ꝓsensũ capituli.

p hoc videtur tex. xvij. q. ij. i. c. si eps. aut ecclīaz iaz cõstructã p se vult dotare t tũc pt sine ꝓsensu capli. t ita loquitur hic t in. c. bone rei. nam hoc casu eps est obligatus ex quo ecclesiam cõstruxit. vt in. c. q sicut. j. de ecclē. edifi. t intellige quãdo eps construxit prius cum cõsensu capituli. qr tũc obligatio ē orta respectu vtriusqz. hec opi. placet Jo. an. t cõmuniter doctõ. se. Et rõ huius distinctionis est. qr in hoc vltimo casu alienatio est necessaria. ideo nõ est necesse seruare aliam solẽnitatem. sed in primo casu alienatio est voluntaria cum non sit ad huc orta aliqua obligatio. ¶ Et ex hoc collige q vbi eminet alienatio ex necessitate iuris non est seruanda solennitas. secus vbi est volũtaria licet emineat propter necessitatem hominuz. nam hic loquit tex. de alienatione propt necessitatẽ religiosorum. sed qr est voluntaria quo ad epm requirit ꝓsensus capituli. ¶ Sed dubitatur extra glo. nunquid eps possit donare illam centesimã vel quinquagesimaz de rebus ecclesie inferioris. t maxime qñ vult magnificare ecclesiam pro sepulturis suis. tenet h Jnno. q nõ. qr iura loquũtur de redditibus epi. vt in. c. bone. t. i. d. c. apostolice. ꝑe. cõsuluit cõtrarium in auinione. vt refert abbas in qõne facti. Sed dicit Egidi9 q hoc videtur sibi extraneũ. iste tex. optime facit p opi. ꝑe. nam hic querebatur de alienatione rei inferioris ecclesie. t papa excipit casum donationis quinquagesime. ergo illam potest facere sine cõsensu capituli sui. sed qr iura de hac materia loquẽtia semper faciunt mentionẽ de redditib9 epi nõ extendentur iura illa per hanc generalitatez. t exceptio hic posita intelligit generaliter vt illaz donationem de redditibus suis possit facere sine consensu sui capituli. tc.

¶ Si membra. Ad cõcilia prouincialia vocari debẽt t admitti cathedraliũ ecclesiarũ capitula. ꝓma ps ponit querelam. secũda ꝓuidet. ibi. visuz. ¶ Nota primo q clerici inferiores necessario nõ vocantur ad cõciliũ prouinciale. nam hic statuit speciale in capitulis ecclesiaz cathedralium qnimo Jnno. multũ vacillat in. c. graue. de prebẽ. nunquid de necessitate ista capitula sint vocanda ad cõcilium ꝓuinciale. sed ego tenui q sic. t allegaui hunc tex. qui optime probat. vt patet q verbum debeant qõ regularit est necessitatiuuz. vt dicit gl. no. in dc. attendentes. de sta. reg. sed pondera bene istum tex. qui non ponderatur in hoc ab aliquo q ista capitula solum admittant ad tractatũ. nõ dicit ad iudicandũ vel ad õcidendum. vnde puto q soli epi in hoc cõcilio sint iudices. imo dubitat de suffraganeis vt sint potius assessores t archiepus solus iudex. de quo dic vt no. Jnno. in. c. graue. t ibi dixi. Et nõ sine ministerio tex. dicit hic q debẽt inuitari. nam si necessariõ cõcurrerent ad disponẽdum nõ solum inuitarentur sed compellerent ad veniendũ sicut cõpellunt epi. vt probat in. c. si eps t. c. placuit. xviij. di. Et nota istam cõsiderationez qr multũ valet ad perscrutandũ nũquid clerici existentes in concilio generali admittantur solum ad tractatum an admittantur ad decidendũ. t debeant compelli ad veniendum. ¶ Nota ibi procuratores eorum. q capitula possunt comparere in concilio per procuratores. t hoc ideo. qr de facili non possunt per se comparere. alij vero qui necessario debent interesse t nõ detinent aliquo impedimento debent comparere ꝓsonaliter t nõ p ꝓcuratores nisi in casu necessitatis. vt probat in. d. c. si eps. t. c placuit. Et sic no. q ex causa potest quis cõparere in cõcilio p procuratorem. t probat in. c. ad apostolice. de re iudi. lib. vj. Et qui debeant interesse in isto concilio prouinciali. t qui in sinodo epali. vid per Jnno. in. d. c. graue. ¶ Nota vltimo ibi maxime q etiam in negocijs nõ contingentibus capitula debent admitti ad tractatũ concilij. t nota semp glo. fi. hic. qr ponit tres casus in quibus laicus admittitur ad cõcilia generalia. ꝓmus casus si specialiter inuitentur. t sic intellige glo. c. hadrianus. t nota bene q ex hoc poteris soluere ꝓtrariuz multorum iuriũ. in quibus legit laicũ fuisse admissum ad cõciliũ. vt intelligatur q specialiter fuerint inuitati nõ de necessitate. Secũd9 casus si tractat causa fidei. Tertius si tractat de cã matrimoniali. qr mrimoniũ tangit eos. Et ex hoc vltimo casu posses elicere regulã generalem. q vbicũqz in cõcilio tractarent negocia tangentia ipos laicos poterũt laici interesse concilio. Sed aduerte qr Jo. an. multum restringit hoc dictum. dicit enim q in istis casibus exceptis laici admittunt vt audiant nõ vt iudicent vel doceant. arg. lxij. di. docendus. Item tenet q i istis casibus nõ sit necesse vocare laicos cum possint statuta cõcilij eis intimari in predicationibus. t dic q qñ tractantur negocia ecclesie vel correctiones dericoruz debent laici excludi. argu. in. c. massana. ō elec. t in extrauagan. Bonifacij. viij. non debet. que verba semper no. in practica. Et inquantũ dicit Jo. an. q debent admitti vt audiãt. credo q admittantur vt consulant. t vt materiam tractent maxime qñ sunt periti. hoc videt probari. xxxj. q. vj. i c. ad sedẽ. vbi papa vocauit iuristas laicos t canonistas ad defensionem iurium suy illo puncto non tm vt audirent. sed vt cõsulerẽt. ad idẽ tex. pulcher in. c. ad apostolice. de re iudi. li. vj. vbi papa pollicebatur se vocaturum ad ꝓcilium reges t pncipes seculares t ecclesiasticas ꝓsonas vt cum consilio cõcilij disponeret. vocat g laicos vt ꝓsulant. nec pnũc vlterius me extendo dicẽt plenius in disputatione.

¶ De his q̃ fiunt a maiore pte capituli. ¶ Rubrica.

¶ Continuatur ad precedẽtia hoc ordine. Supra visum est de his que fiunt a prelato t capitulo sed quia quedam pertinent ad capitulum tm in quib9 peragendis sepe discordant t dubitari potest qd iuris merito subijcitur hec rubrica. Et nota ex hac continuatione diuersitatem titulorum q appellatione capituli non proprie comprehendit prelatus. de quo vide qõ plenius dixi in. c. post electionẽ. de concess. preben. merito sequit nigrum.

Quam in cunctis ordinatio maioris ptis capituli p ꝺictionē ⁊ appellationē minoris ptis nil rōnabile opponentis impediri nō debet. h. d. vel darius sic. In vniuersitatibus ecclesiasticis ꝑualet regularit qꝫ fit a maiori parte nisi minor pars rōnabiliter ꝺicat. Et primo ponit factuz reꝓhensibile. scō ꝙuidet p statutū. ibi. quo circa. ¶ No. primo ibi. pluriꝫ ⁊ saniorib⁹. q̄ verba itez in tex. repetunt q̄ duo requirunt ad hōc vt valeat gestū in capitulo. Primo q̄ maior ps decreuerit. Scō q̄ illa maior ps sit sanior. s. respectu cōsilij ⁊ materie subiecte. de quo vi. qꝫ no. in. c. eccleſie. el. ij. ſ. de elec. ¶ No. ibi. fratribus. q̄ canonici ⁊ oēs collegiati ꝓsit dici fratres. ⁊ olim oēs christiani appellabant fratres. qz ꝓpter lauacrū regenerationis. s. baptismatis oēs habēt vnū patrem. s. deum. sunt ergo fratres in christo. xj. q. iij. ad mensam. ⁊ vsq; ad tēpus cōcilij niceni oēs christiani appellabant fratres vel discipuli. ab illo cōcilio citra dicti sunt christiani. Vt ē tex. cū glo. in. c. ij. xxij. di. ⁊ le. ⁊ no. in actibus apostolorum. Tertio no. ibi. nō taz de rōne q̄ de ꝓpria voluntate. ꝛc. significatū horū vboz cōmitto h tue ꝓprie voluntati. denotant eni ꝓpriam voluntatē absolutā ⁊ liberā nō regulatā rōne. iō nō posset peti reductio ad arbitriū boni viri. Et facit p statuto scholarium quo cauet q̄ rector in examine nō teneat aliquid soluere collegio nisi ꝓut ꝓcesserit de sua ꝓpria voluntate. facit tex. in. l. fideicōmissa. §. q̄q̄. ꝺ leg. iij. ⁊ qꝫ no. Bar. in extrauagā. ad reprimēdā. ¶ Nota ibi obiectū fuerit ⁊ ostensū. q̄ ad impediē dā ordinationē maioris ptis nō sufficit aliqꝺ rōnabile opponere. h oportet q̄ obiectū ostendat ⁊ probetur. Et ex hoc no. a ꝺrio q̄ nō semp valet ordinatio maioris ptis. nam vnus solus posset rōne motus impedire ordinationē totius vniuersitatis et appellare potest si opus ē. ⁊ p superiorē illam ordinationē retractari facere. ad hoc. xxxj. di. in. c. nicena. ¶ Nota ibi appellatione remota q̄ sola appellatio interposita in vniuersitate p minorē ptē nō impedit ordinationē maioris ptis. valet tū appellatio in effectu si est rōnabilis. qz ꝓbata rōne appellandi cassabit dispositū p maiorē ptē. ¶ Nota ibi ecclesie sue cōsu. c. ⁊ c. q̄ canonici seu vniuersitas pūt ex cā tollere ꝓsuetudinē ecclesie etiam iuratā. ⁊ in hoc tene menti istū tex. ⁊ vide glo. no. in. c. in his. xj. di. ⁊ idē dicit Jo. an. hic in statuto vt iuramentuz q̄ singulares firmāt statuta collegij vrgeat dūtaxat remanentibus statutis sed eis sublatis p vniuersitatem tollit iuramentū quasi iuramētū liget singlos singulariter ꝟuenientes. secus aūt si ꝟueniusset collegialiter tollendo statuta. ⁊ hoc verbuz no. ⁊ vide qꝫ plene dixi in. c. dilecto. ſ. de ꝓben. vide tū in h glo. valde no. in. c. cū nō deceat. de elec. li. vj. q̄ dic q̄ si superior tollit statutū vniuersitatis iuratū nō faciendo mentionē de iuramēto tenent nihilomin⁹ illi de vniuersitate ad obseruantiā iuramenti ex q̄ iuramētū ē tale qꝫ pōt seruari sine pctō vputa cōcernēs cōmodū singulorz. ⁊ h iō. qz in dubio nō ē ꝓsumendū superiorē voluisse tollere iuramentū ⁊ est vnū dictū satis mirabile vt statuto sublato remaneat iuramentū ei accessoriū. sed vide motiua ꝑdicta in glo. ¶ Vlterius no. ex eo verbo fm eōem intellectū q̄ nō valet cōsuetudo capituli etiam iurata disponens vt oēs de capitulo debeant ꝓcordare. ⁊ q̄ aliter nō valeat actus. nā talis ꝓsuetudo est ꝺ vtilitates ecclesiaz cū hoies sint faciles ad discordiam. viij. q. j. nec nouū. vnde sepe impediret vtilitas ecclesie si dispositū a maiori ꝑte nō haberet effectum. Et ex hoc infero q̄ in vniuersitatib⁹ ecclesiasticis nō valet statutū nec cōsuetudo vt due ptes ad minus debeāt ꝓcordare h semp ꝑualere debet dispositum a maiori ꝑte dūmodo illa ps sit sanior. p hoc fac. c. licet in fi. ſ. de elec. ⁊ vide tex. ⁊ glo. in. c. si cui. c. ti. li. vj. ¶ No. ibi. h potius piuria censent. vnā regulam in mā iuramēti q̄ oīne iuramentū tendēs contra vtilitatem ecclesie nō ligat h poti⁹ censet piuriū ⁊ facit p his rectoribus ⁹ secularib⁹ qui iurant seruare statuta ciuitatis in quib⁹ sunt aliqua ꝺ vtilitatē ecclesiasticam. ⁊ vide bo. tex. in. c. j. de iureiurā. li. vj. Et facit iste tex. q̄ iuramentū ꝓlati tendēs in dānū ecclesie nō ligat etiā si p aliū posset ꝓsuli ecclesie de quo vide qꝫ dixi in. c. cū venissent. de insti. ⁊ fac. c. quenit. de iureiur. ¶ No. in fi. lre q̄ temē iurans peccat mortaliter ⁊ debet inde agere pniam. de qua penitētia vide tex. cum glo. xxij. q. iij. in. c. q̄ facta ⁊ vide de effectu huius iuramēti temerarij. qꝫ no. glo. in. c. florentinū. lxxxvj. di. ¶ In glo. in verbo rōnabiliter ibi. sed maior ꝑs est illa. ⁊ videt glo. velle q̄ sanior pars sit maior. qꝫ est cōtra istū text. qui requirit maiorem ⁊ saniorem partē. vt in. c. qz ꝓpter. de elec. dic ergo q̄ licet minor pars possit ex rōne impedire decretum maioris partis. nō tamē potest aliquid disponere nomīe totius vniuersitatis nisi maior pars ecclie priuata ꝓpter delictuz suum. qz tūc ptās totius vniuersitatis residet in nō delinquentib⁹. vt in. c. bonc. ⁊ in. c. cū nobis. eo. ti. cum ſi. ⁊ c. gratū. de postu. ꝓla. ¶ In glo. in verbo ostensum. ibi. coram superiore. no. bene glo. q̄ minor ps cōtradicēs nō tenet ꝓbare cora maiori parte rōnem sue ꝓtradictionis qꝫ expresse volūt doc. tum qz maior pars nō est iudex. tum qz est suspecta minori pti cōtradicenti. adeat ergo superior ipius corporis seu vniuersitatis. vel eligant arbitri. ar. secūdo requiris. de appella. Et cadit hic questio hic tacta per doc. Munquid ꝓtradicēs teneat appellare. vel nūquid nolēs ꝓsentire gestis p maiorē ptez teneat ꝺicere. Jnno. multa dicit ⁊ in effectu ponit regulā q̄ nō tenet quis appellare h satis est ꝺicere siue tractet de iudicio suo siue tertij vel ipius vniuersitatis. nā cū vniuersitas ꝓcedit extraiudicialit nō transeunt hmōi gesta in rem iudicatā. vnde potest quis ex ꝺictione sola ꝓsequi coram superiore vt gestū minus rōnabiliter p maiorē partem retractetur. ar. c. concertationi. de appel. li. vj. Adūtendū tamē q̄ si quis nō vult ꝓsentire debet exp̄sse cōtradicere. alꝫ incidit pena ⁊ peccato. sicut exp̄sse ꝓsentientes fm Jnno. qꝫ est singulariter no. Et h

tñ habes q etiã in male gestis tacens in vniuersita habeat ꝓ cõsentiente cũ ex officio suo teneat ꝓsule re. ad hoc. l. de etate. ℌ. qui tacuit. ff. de interro. ac. ⁊ vide qđ dixi in. c. ij. ℌ. ti. prox. i. sup vlti. g. põt tñ mino⁹ ps appellare si vult ⁊ appellatio opabit multos effectus. de quibus plene dixi in. c. bone. ℌ. de ap. ⁊ inter ceteros opabitur q inferio⁹ a iudice ad quẽ est appellatũ nõ poterit de illo negocio cognoscere. ar. in. c. vt nostrũ. de app. Excipit Inno. vnũ casum in quo teneat nolens ꝓsentire appellare. s. qñ eligit p vniuersitatẽ ad officiũ publicũ aucte ⁊ vtilitate alis habeat ꝓ ꝓsentiente si est suppositꝰ illi vniũ statuti. vt in. l. notatiões. ⁊ in. l. hi qui. C. de ap. ⁊ vide rõnem diuersitatis plene per Ly. in. d. l. hi qui.

¶ In glo. in. ỽ. ꝓstitutũ. no. ex hac glo. iuncto tex. q caplm põt sine ꝑlato facere statutuz. intellige vt saluet glo. qñ per statutũ nõ mutat stat⁹ ecclie ℌ cõcernit dũtaxat facta ipsi⁹ capituli. alis nõ valet statutũ sine cõsensu prelati. vide tex. ⁊ ibi plene p Inno. in. c. cũ cõsuetudinis. de cõsue. ⁊ vide bo. glo. i c. ij. de ỽ. sig. li. vj. ⁊ dic q etiã vniuersitas inferior nõ potest facere statutuz in arduis sine ꝓsensu epi ꝓpter cõiunctionẽ que ẽ inter epm ⁊ ecclesiã inferiorem. ita no. voluit Inno. in. c. requisisti in fi. de testa. ⁊ in. c. cum accessissent. de cõsti. ¶ No. secundo q in editione statuti fiendi p vniuersitatẽ omnes ỽ vniuersitate debẽt eẽ ꝑsentes. ita per aliquos solet allegari ista glo. ⁊ mordet ꝓ hunc intellectũ a plerisq. qz iure nõ probat ista specialitas cũ absentes nõ sint vocandi. vt no. glo. in. c. ij. de testi. lib. vj. q ponit tres casus speciales in quib⁹ abñtes sunt vocandi. Sed no. q ista glo. nõ loquit ita generaliter sicut solet allegari. ℌ restringit se qñ statutũ ꝓcernit ꝓiudicium absentium. ⁊ in ỽ bene no. gl. q in ꝓiudiciũ abñtiũ nõ pñt ꝑsentes aliquid statuere iz due partes sint presentes. ad hoc. c. cũ omis. de consti. potest tñ saluari primus generalis intellectus. gl. qñ statutũ cõcernit negocia multũ ardua. nã quẽadmodũ vocant in illis tribus casibus exceptis ꝓpter grauitatẽ preiudicij. ita dicendũ in omnibus casibus cõmilib⁹ ⁊ grauioꝛib⁹. nã cũ illi tres excepti casus nõ sint odiosi ℌ fauorabiles debẽt extẽdi ex idẽtitate rõnis. pro hoc vide tex. no. in. c. cuz dilecta. de ꝓbr. vti. vbi casus exceptus a regula extenditur ad aliũ casum habentẽ idẽtitatez rõnis. ⁊ idẽ voluit glo. no. iuris ciuilis. in. l. j. C. de cõdi. inde. ⁊ hoc semp est no. ꝓ extensione illius glo. c. ij. vt facias regulã nota. q in casibus multũ arduis debẽt vocari absentes. qđ sentit Inn. in. c. ij. de no. ope. nũc. ⁊ do. An. hic. Sed nota illũ tex. ⁊ illam gl. qui nõ solet ad hoc allegari. ¶ Tertio no. ex hac gl. q regulariter in negocijs vniuersitatis ad minus debent eẽ presentes due ptes. Circa qđ instãt ỽ doct. nam aliqui antiqui requirũt solũ maiorẽ ptem. per istũ tex. ⁊ p. l. qđ maio⁹. ff. ad municipa. sed Jo. an. inheret glo. ⁊ dicit q nõ vocãdi nõ ꝓputant in numero duaꝝ partiũ. de quo vide glo. in cle. qđ circa de elec. dic clarius ⁊ latius q ad validitatez actꝰ ad minus due ptes vocandoꝝ debent eẽ ꝑsentes. ita intelligi debet. l. nulli. ⁊ l. plane. ff. qđ cuiusq vniũ. no. ⁊ ex illis duabus partibus oportet necessario maiorẽ ptẽ ꝓsentire. ita intellige istum tex. ⁊ d. l. qđ maio⁹. Ex quo no. nõ eẽ necesse ad validitatẽ actꝰ q maio⁹ pars omniũ de vniuersitate ꝓsentiãt. sed sufficit maio⁹ ps horũ qui sunt in vniuersitate dũmodo pñtes ꝓstituant duas ptes. nam due partes repñtant totam vniuersitatem. vt in dictis iuribus ⁊ in. l. iij. C. de decre. ab ordi. fa. Dico tñ q si aliqs de vniuersitate fuerit cõemptꝰ põt ꝓsequẽdo contemptũ facere actũ retractari. qz plus obest cõtemptus vnius q ꝯdictio multoꝝ. in. c. q sicut. ⁊ c. bone. de elec. ⁊ vide circa hoc qđ dixi plene in. c. cum nobis. ⁊ in. c. in causis. de elec. ¶ In glo. fi. ibi restringenda sunt. ad ỽ vide tex. in. c. j. de iureiur. li. vj. Et in fine glo. no. q temere iurantes sũt puri. ℌ dic q improprie sunt puri. vñ ꝓpter hoc nõ puant beneficijs. ⁊ vide de his vbi supra remissi.

Q Uesiuit. Canonicus nõ interdicit ecclesiam ℌ hoc facere debet eps cum capitulo. h. d. ⁊ scõa ps ibi fraternitati. ¶ Nota primo ibi ex canonicis etiaz minimis. q canonicoꝝ quidã dicunt minimi. ⁊ p cõsequẽs quidã maiores seu maximi. ⁊ pñt dici minimi respectu defectus scie. vel respectu dignitatis. vl respectu ordinis seu tpis receptionis. ⁊ hoc facit p nota. in. c. eccliã. el. ij. ℌ. de ele. nam licet oñs sint canonici. tñ ex ꝓdictis vox vnius ẽ potentior ⁊ põderosior. vt in. c. dudum. el. j. de elec. ¶ No. secundo q ꝑticulares canonici ⁊ etiã totũ capitulum nõ pñt sine epo subijcere eccliam interdicto. nec etiaz inducere cessationẽ a diuinis nisi aliud habeat consuetudo respectu capituli. vt in. c. si canonici. ỽ of. ordi. li. vj. ⁊ in. c. irrefragibili. in. ℌ. excessus. ℌ. e. ti. nam capitulũ ex eo q nõ habet iurisditionẽ i singulares canonicos licite potest illam ꝓscribere. vt i. d. ℌ. excessus. ⁊ vide no. dictũ Inno. in. c. j. de ma. ⁊ obedi. vbi dicit q licet antiquior canonicus habeat cõgregare capitulũ. tñ nõ põt mulctare nõ venientes. licet reddat eos cõtumaces respectu voci dã de. qđ no. tota ergo iurisditio est in epo. explicatur tñ cũ capitulo qñq habito cõsilio qñq cõsensu. iuxta ea que dixi in. c. nouit. ℌ. ti. pri. Idẽ dicim⁹ in cardinalibus vt iurisditio sit penes papam. sed cardinales dicunt assistere pape ⁊ coadiutores i officio. nec ardua explicat papa sine cardinalibus. ꝓ quo vide tex. in. c. ꝓ venerabilẽ. qui fi. sint le. ⁊ in. c. fundamenta. de elec. li. vj. vide Jo. mo. in. c. sup. eo. ỽ here. li. vj. ⁊ qđ no. Archi. post Lau. xxv. q. j. sũt q dam. vbi ponit mirabile dictũ q papa nõ põt condere legẽ vniuersalem sine cardinalibus sup statu orbis. sed vide qđ plene dixi in iuribus prealle.
Nota ibi cũ pctã suos auctores. ⁊c. nã quotidie allegatur ⁊ in effectu ponit regulã q ꝓ delicto vnius nõ debet regulariter alius puniri. de quo tamẽ vide glo. no. j. q. iiij. in summa. ⁊. xxiiij. q. iij. in sũma ¶ Ultimo no. aliã regulam in fi. lre. q delictũ non ẽ seuerius iudicandũ q ꝓ quo exposcat criminis ꝙlitas. dic q nec etiam remissius. xxiiij. q. j. nõ afferamus ⁊ bo. tex. in. l. resciendũ. ff. de penis. ¶ Ulteri⁹ potest notari q supior nõ dz pati vt gestum a non suo

iudice obseruek ꝙ subditos suos. ad hoc qꝫ legi. et no. maxime ꝙ Inno. in. c. olim. el. iij. de resti. spol. ¶ In glo. j. ibi. id est tue iurisditioni subiectã. glo. hãc expositionem forte facit metu ꝓtrarij. qꝛ ecclesia nõ dicit esse in dominio alicuius quẽadmoduꝫ cetere res sacre vel religiose. l. intantũ. ff. de rerum diui. ꝛ. s. de ꝓben. c. ratio. ꝛ istud ꝓnomẽ tuum denotat dominiũ. viij. di. quo iure. ꝛ in. l. quintus. ff de au. ꝛ ar. le. voluit ergo glo. qꝫ ecclia nõ dicit esse ꝑlati licet sit subiecta iurisditioni ꝑlati. sed dic qꝫ licꝫ expositio glo. ꝓcedat capiendo stricte illud ꝓnomen tuũ. ñ large põt prelatus dicere ecclesiam eẽ suã rõne iuris qõ habet in ea. vt ẽ tex. i. c. si tibi absenti. de preben. li. vj. facit. l. q̃ tabernas. ff. de ꝓtra hen. emp. facit qõ no. Inno. in. c. examinata. ꝟ iudi. no. tñ glo. ꝙ primo modo loquẽdi. tñ sustinet libellus ꝛ quelibet scriptura in qua prelatus asserit ecclesiam eẽ suam. ¶ In ea. glo. ibi habet ius eꝑale. vult ergo glo. qꝫ canonicus põt qñqꝫ hñe ius eꝑale in ecclia ꝙ nõ declarat seipsã. ¶ Phi. intelligit quãdo canonicꝰ habet ecclias parochialẽ annexã prebẽde tunc eni cum habeat parochianos subditos potest ex cã ecclesiam subijcere interdicto. nã hoc ptinet ad curã. alle. c. dudũ. cl. ij. de elec. ꝛ ita cum hoc dicto transeunt doc. ꝙ nõ credo qꝫ ꝓprie capiendo interdictũ ꝓsbyter parochialis possit subijcere ecclesias interdicto. qꝛ hoc est iurisditionis. ꝛ licet rector ecclesie habeat iurisditionẽ in foro pnie nõ tñ in foro cõtentioso ꝙ forte gl. vult sequi opi. quorundã qui tenuerũt in. c. si sacerdos. ꝟ of. ordi. qꝫ rector parochie põt excõicare parochianos. ꝛ sic pari rõne interdicere ecclesiam. Ego nõ puto aliqõ istoꝝ dictorũ verũ. ꝛ vide qõ dixi in. d. c. si sacerdos. ꝛ plene i repetitione. c. si quis ꝟ clericus. de fo. cõpe. credo tñ qꝫ ex cã põt cessare a diuinis. puta si parochianꝰ nõ vellet sibi soluere decimas seu oblationes alias debitas. vide qõ no. ꝟ ꝑse. di. j. ois christianus. ꝛ i. c. ex pte. de resti. spo. Scõo põt glo. intelligi qꝫ canonicꝰ põt hñe ius eꝑale. s. rõne ꝓscriptiõis. dicit tñ Inn. qꝫ licet cõsuetudo vel ꝓscriptio possit dare canonico iurisditionẽ. ꝛ ꝙ cõsequẽs ptãtem interdicendi ecclesiam. vt in. c. cũ ꝓtingat. de fo. cõpe. nõ tñ põt sine iurisditione dare ptãtem canonico interdicẽdi ecclesiam. qꝛ cum sine iurisditione nõ habeat subditos irrationabile eẽt qꝫ posset ecclesiam subijcere interdicto qõ no. qꝛ idẽ est dicendũ in ptãte excõicandi vt sine iurisditione nõ possit ꝓscribi ptãs excõicandi vel sine aliqua ꝓrogatiua i alios. ꝙ habẽs dignitatem vel ꝓrogatiuã in aliquos vt ẽ capitulũ archidiaconus vel ꝓpositus bñ põt ꝓscribere ptãtem excõicãdi. vt no. i. d. c. cũ oli. ꝛ i. c. cũ ꝓtingat. ꝛ vide Jo. an. i. c. auaricie. ꝟ ele. li. vj. i nouella. ꝛ i fi. gl. aduerte. qꝛ glo. videk sibi cõtradicere. nã in prima parte sentit qꝫ ꝑ delicto vnius possit ecclesia subijci interdicto. sed in secũda pte sentit cõtrarium nisi delinquẽs sit dñs terre. Et credo qꝫ glo. voluit hic cõtra dicere opi. Lau. qui tenuit primã ptem. ꝛ q̃q̃ doc. transeant. tñ iste tex. potest adduci pro ꝛ cõtra. naꝫ quatenus littera improbat interdictum positum sine cõsensu epi ꝛ capituli, videtur approbare qꝫ si interuenisset ꝓsensus istoꝝ interdictum tenuisset licet pro delicto vnius tñ. Sed in. ꝟ. ij ꝛ siquis. sentit contrarium dñ dicit peccata debere tenere suos auctores puto qꝫ ꝑ graui delicto de quo nõ potest leuiter haberi satisfactio põt ecclesia subijci interdicto vt superior inducat ad iusticiã faciendã. ad hoc. c. ex parte. el. j. de ꝛbo. sig. ꝛ. c. dilectus. de appel. ꝛ. c. si canonici. prealle. honestius tamẽ eẽt potꝰ cessare a diuinis q̃ ponere interdictũ. sed pro leui causa. vel qñ potest haberi alia via satisfactio ꝓcedat vltimum dictum glo. ¶ In glo. in. ꝟ. delinquens. ibi. in pena spũali. hoc nõ est indistincte verũ ꝙ proceditur quo ad penam eternã. de qua intelligit illa auctoritas cuãgelica. Filius nõ portabit iniqtatem patris. ꝛc. ꝛ idem in excõicatione. nam nõ ferk nisi ꝓpter ꝑtumaciã ꝓpriam. qꝛ excõicatio sepat a deo. vnde nisi quis separet se a deo ꝓpter ꝓpriũ peccatũ nõ potest separi ab alio etiã a papa. vt i. c. cũ eterni. de re iudi. li. vj. ꝛ in. c. a nobis. ꝟ sen. ex. sed in interdicto licet sit pena spũalis qñqꝫ punitur vnus pro alio. vt in. c. nõ est. de spon. Et est rõ. qꝛ illa pena nõ afficit animã ꝙ tñ priuat corpus. de q̃ vide glo. quã superius alleg. ¶ Hic etiam docto. q̃runt. Munquid eps teneatur seruare interdictum latum ab habente alis ptãtem. Et in effectu dicit qꝫ sic. si ẽ spãle. i. respectu certe ecclie. ꝓ tex. i. c. dilectus. de appel. ꝛ vide hoc latius ꝑ Jo. an. in generali. secus ꝓpter. c. qꝫ nõnullis. de priuile. vbi ponit speciale priuilegiũ eꝑ respectu interdicti generalis. ꝛ de generali interdicto intelligit Jo. an. in. c. fi. de sen. ex. li. vj. qõ no. ꝛ sic plenius vt ibi no.

EXore seden. Cõis ordinatio ecclesie ꝓ dictionez ꝛ apellationẽ eius cuius nõ interest impediri nõ debet. h. d. quo ad ti. ¶ In prima pte ponit factum. in secũda decisio. ibi. qꝛ vero. ¶ No. primo ibi. pater eius dẽ. qꝫ pater põt ꝓ filio impetrare lras ad bñficiũ etiã sine mãdato. ꝛ idẽ dic in quolibet extraneo vt in glo. no. c. ad aures. ꝛ. c. nõnulli. de rescrip. sic dicimꝰ qꝫ pater habẽs ius patronatꝰ i ecclesia potest ꝑsentare filiũ alis idoneum. vt dicit glo. no. que cõiter tenet. ꝛ ibi per Inno. in. c. qꝛ clerici. de iurepa. ¶ Secundo no. ibi. spatiũ mensis qꝫ ex mãdato pape põt tps ad eligendũ prefixum artari ꝛ ptãs restringi ad electionẽ vnius tñ. vñ põt papa qõ nõ valet efficere cõsuetudo. nã nõ põt induci ꝑsuetudo vt electores eligant certũ. qꝛ tollitur libertas eligendi. vt in. c. cũ terra. de elec. ꝛ tñ mandatũ pape valet nec minus dicit electio. ¶ Tertio no. ꝓ cõsuetudine que seruat in inuestitura bñficij põt eni fieri ꝑ missionẽ anuli. ꝛ forte ob ꝟ emanauit cõsuetudo vt in doctoratu detur anulus nouello doctori in signũ. s. inuestiture scie. ꝛ solet allegari i sermonibꝰ. ꝟ tamẽ nõ fuit datus anulus ꝙ missus forte eni erat tunc ꝓsuetudo vt mitteret ꝑ inuestiẽdo. ¶ Quarto nota ibi reuerentiã exhibuit. ꝛ tenementi semper istum tex. qꝛ est valde singularis qꝫ ꝑtendens habere ius i aliqua dignitate vel officio exhibet reuerentiã intruso tanq̃ legitime cõstituto in illa dignitate vel officio videt tacite renunciare

iuri suo. ꝛ iō cauti ꝓcuratores in libello ꝛ alijs scripturis nunq̄ dicunt illū esse prelatū ꝙ asserit se ꝑlatum. ¶ Ultimo nota q̄ non valet eius appellatio cuius nō interest. ꝓcor. c. cum inter. de elec. ꝛ. ij. q. vj. nō solent. ¶ In glo. sup verbo ꝛ si mandatū ibi nō efficiatur possessor. dic q̄ hic nō interuenit inuestitura vt patet in littera. Et an q̄s sine actu corpali acquirat possessio. ibi dixi. ꝛ in. c. aucte. de insti. ꝛ q̄ Jo. an. in. c. transmissam. de elec. Et in fi. glo. adūte. q̄ hic est fortior casus q̄ in. c. dilectus. q̄ papa dedit hic executorē. vnde de materia dic vt in. c. si soli. ꝛ. c. si capitulo. de concess. preben. li. vj. ꝛ ꝑsupposito q̄ prepositura fuisset affecta pro isto beneficio. nihilominus renunciauit ipse iuri suo exhibēdo reuerentiā aduersario tanq̄ ꝑposito. ¶ In gl. penul. ibi herēnius. §. vlti. glo. p̄ p̄fijs allegat illaz l. ꝛ. c. dilecto. de preben. que parum faciūt. nam in l. herēnius. solum dicit q̄ perceptio salarij nō facit quē decurionē sed electio legitima. sed dic q̄ reuerentia exhibita intruso nō facit illū ꝑlatum. sed pōderat quo ad excludendū istū bñficiatū. c. dilecto. etiā nō ob. q̄ nō poterat expresse ibi eps ꝓsentire vt duo haberēt vnā prebendā ita nec tacite. ¶ In ea. glo. ibi. licet expresse nō valeret. no. mirabilem glo. q̄ pōt quis tacite renūciare bñficio suo sine licētia superioris. nō aūt expresse. sed hoc dictū saluq̄ reuerentia glo. nō est verū. q̄ regularit̄ plus operat ꝓsensus expressus q̄ tacit⁹ cū ille sit fortior. vt in regula. is qui tacet. li. vj. ꝛ no. in. c. dilecti. de fo. compe. ꝛ ꝓ hoc q̄ notāt doc. in. c. de multa. de preben. vbi dicūt q̄ licet tacite inducat renūciatio p̄mi bñficij ꝑ acceptationē secūdi. tñ superior primi pōt reuocare illū ad primū beneficiū. q̄ nō potuit sine cōsensu suo dimittere bñficiū. Ad istū tex. dicūt q̄dam q̄ loquit̄ de iure ad rem cui pōt renunciari sine cōsensu superioris. hec solutio ē vera in se. ꝛ probat̄ in cle. gfe. de rescrip. § nō est bona ad istū tex. q̄ tex. hic dicit q̄ etiā si fuisset inuestit⁹. ꝛ sic habuisset ius in re. tñ illi iuri renūciauit exhibendo illi reuerentiaz ꝛ iō potest solui cōtrariū aliter q̄ quēadmodū sufficit tacitus ꝓsensus renūciantis vt hic. q̄ est no. ita sufficit tacitus ꝓsensus superioris i acceptādo renūciationē. vnde ex quo superior nō cōtradixit videtur tacite acceptasse. ꝛ sic pōt intelligi iste tex. ꝛ in h̄ ponit dictū no. iste tex. ꝛ limitat illud. c. admonet. ꝛ i. c. q̄ in dubijs. de renun. ¶ Sed cōtra tex. op. nam per electionem ꝛ cōfirmationē ad epatum nō vacauit ꝑpositura. vt in. c. cum in cunctis. de elec. ergo alio respectu non valuit electio. So. dicit Hosti. q̄ forte ille electus renūciauit ꝑpositure tñ. Nunq̄d aūt sufficiat eius ꝓsensus sine renūciatōe. dicit q̄ si ꝓsentit collatori valet. q̄ videt tacite renunciare. ꝛ sic pōt intelligi fm eum. c. beneficium. de regula. li. vj. sed si ꝓsentit solū electoribus nō valet electio. q̄ nō potest renūciare bñficio in manib⁹ electoꝝ dum taxat. sed requirit ꝓsensus superioris qui habet ꝓfirmare vt in. d. c. admonet. Ego dicerē quo ad casū huius. c. sufficere q̄ fiat in manibus electoꝝ. q̄ i fauorem electi dūtaxat ē introductū vt nō vacēt bñficia sua ante cōsecrationem. vt in. c. cum in cunctis de elect. huic autem fauori potest renunciari. arg. in. c. ad apostolicam. de regula.

Ex parte. Prelatus cum maiori ꝑte capituli ꝓtradicēte minori statuere potest q̄ ad necessariā repationē fabrice quilibet canonicus ꝓferre teneat. h. d. cōis diuisio. secūda ibi statuimus. ¶ Nota primo ibi tractatū q̄ ad eē tractatus necessario nō ꝯcurrit ꝓsensus deliberat⁹. ꝛ facit pro his que dixi in. c. tua. §. ti. j. hic enī eps ꝛ canonici habuerūt tractatū de hac re nō tñ aliquid deliberauerūt. ¶ Secundo no. q̄ ad opus pium pōt eps cū maiori ꝑte capituli obligare certā partē reddituū canonicoruz. licet pars minor ꝓtradicat. Et facit iste tex. in ar. vt eps ꝛ maior ꝑs capituli possint statuere vt quisq̄ debeat ꝓferre ad subuentionē scholaris pauperis docilis existentis in studio. facit etiā in ar. c. sup specula. j. de magi. ¶ Tertio nota ibi maioris ꝛ saniorisꝫ. q̄ nō sufficit ad validitatem statuti q̄ ꝑus habeat secū aliquos ex canonicis. sed debet ad min⁹ secuz habere maiorē partem ꝛ saniorem. ¶ Nota quarto tex. valde no. ꝛ quasi singularem in mā sua q̄ super redditib⁹ ꝓtinentib⁹ ad canonicos vt ad singulos valet statutū a maiori ꝑte. ¶ Cōtra hoc op. de l. per fundū. ff. de serui. ru. predio. Itē de regula i re cōi. de regu. iu. li. vj. vbi patet q̄ in re etiā cōmuni pluribus vt singulis vnus solus potest impedire dispositionē maioris ꝑtis circa ipsam rem. nā vt dicit̄ in. l. q̄ fundū. si tu ꝛ ego habem⁹ fundū cōem nō potes cōstituere alicui seruitutem in fundo nisi ego cōsentiam. nec sufficit maior ꝑs si plures essemus dñi. fortius ergo in casu huj⁹. c. nō debuit sufficere maior pars cū redditus canonicoruz essent separati ꝛ quilibet singulariter cognosceret fructus suos. Sol. metu cōtrarij vt arbitror dixit Vincen. q̄ hoc ꝓcessit ex approbatione pape. alis ꝓcederet cōtrariū. sed fm hanc opi. Vincē. de nihilo seruiret hodie hec decre. vnde frustra fuisset posita in h̄ volumine cōtra id q̄ habet. q̄. in pemio. In h̄ Inn. dat aliā sol. valde no. dicens ꝓtrariū procedere q̄n redditus ꝓtinerent ad singulos iure ꝓꝓrio. sed hic ꝓtinebāt iure ecclesie. nam reddit⁹ canonici sūt ecclesie. licet deputent̄ singulariter ꝑ eoruz sustentatione. Et ex hoc dicto habes plura no. Primo q̄ regula cōis qua cauet̄ q̄ dispositū a minori ꝑte vniuersitatis debet ꝑualere habet locū nō solū quādo maior ꝑs disponit de bonis collegij. vt in. c. j. §. e. ti. sed etiā cū disponit de bonis spectantib⁹ ad singulos iure tñ collegij. iste tñ tex. loquit̄ cū decretū fit ꝑ opere pio ꝛ necessario. vnde crederē q̄ si h̄ vltimo casu vellet maior ꝑs disponere cessante necessitate vel vtilitate collegij seu pia ꝛ necessaria causa q̄ maior ꝑs nō posset disponere in ꝓiudiciū minoris ꝑtis. ꝑ q̄ vide gl. no. in. c. cū oēs. de cōsti. in gl. j. in fi. ꝛ q̄ nō. Jo. an. in regula. q̄ oēs tangit. li. vj. in mercu. vñ dicerē q̄ maior ꝑs collegij nō posset facere grām alicui ꝓdicente minori parte de redditibus qui ꝓueniunt ad singulos iure collegij. et optime facit iste tex. dum fundat se super cā pia et necessaria. q̄ bene no. q̄ multi transeūt simplicit

cū regula generali qō maior ps facit. sed illa regula vt predixi habet locū in casu predicto. ¶ Secundo no. ex dictis Inno. q maior ps vniuersitatis nō pōt obligare bona spectantia ad minorem partem etiā p opere pio t necessario ex quo bona illa pertinent ad illos iure proprio t nō iure collegij. Ratio manifesta ē. qz maior ps collegij nō habet iurisditionē in minorem ptem. t iō nō potest p statutū suuz obligare psonas minoris ptis vel eorum patrimonium. vide Inno. qui hoc apertius voluit in. c. ex pte. s. de psue. t glo. iuris ciuilis. in. l. ij. C. quē sit lon. psue. Aliud est qñ maior ps disponit super bonis collegij qz cum maior ps censeatur tota vniuersitas vt. s. videt disposuisse de reb' ppriis cuz bōa collegij sint ppria ipius corpis ficti t nō singulorū de collegio. xij. q. ij. q manumittit. dicendū tamen q vbi obligata eēt vniuersitas t nō habet vñ satisfaciat de bonis cōib' q tūc possit singulis imponere collectā. t ad hoc pūt cogi p superiorē vt habeātvñ soluāt. sic intellige gl. i. l. j. ff. q cuiuscz vniuer. no. Et de modo imponendi collectā singulis vtrū debet imponi fm quātitatē patrimonij an pro capite i. vt quiscz equaliter pribuat non habito respectu ad vires patrimonij. vide qō no. Inn. in. c. graue. de sen. ex. latius per Bar. in. l. iiij. §. actor. ff. de re iudi. Do. an. referendo pus palle. dictū Inno. dic q maior ps potuit hic disponere inuita minori pte qz ad vsum destinatū disponebat seu deputabat illas portiones singulorz reddituū. nam cum bona canonicorū sint destinata ad fabricam ecclesie i defectū nō fuit necesse vt cōcurreret consensus singulorum. p hoc facit tex. i. l. sabinus. ff. cōi diui. t qō no. glo. in. c. cum oēs. de cōsti. Aduerte qz hoc dictum nimis restringit hūc tex. nā seqret q ad aliuz vsum piuz nō procederet dispositio maioris partis sup iurib' seu redditib' spectantibus ad singulos iure collegij. Itē cōtra hoc dictuz facit qz debuisset sufficere dispositio solius epi. Itē cōtraria loquūt iure cōi sed nos hic loquimur in redditibus singularibus. t intelligerem istū tex. q canonici vltra cō moditatem eorum nō possunt cōferre ad fabricaz nisi parce viuendo. nam si aliquid supest vltra eorz cōmoditatē credo q solus epūs possit eos cōpellere ad deputandū superflua ad fabricā necessariam. p. c. de his. t qō ibi no. de eccl. edi. t p doc. in. c. j. e. ti. t vide Jo. an. in. c. si propter tua debita. de resch. li. vj. t tex. xvj. q. j. si monachus. qz in obligatione iuris nō ē necesse habere cōsensum obligantis. qz in necessitatibus nemo liberalis existit. vt in. l. i re legata. ff. de adimen. lega.

¶ Vt ecclastica bñficia sine diminutiōe pferāt. Rubrica

¶ Supra visum est de collationibus beneficiorum fiendis. tam a prelato cum consensu capituli qz ab ipso capitulo trīn. verūtamē quia beneficia ipsa debent conferri sine diminutione merito subijcitur ista rubrica.

L

¶ Circa nostrum. Rubrum suffic pro summario. vel sūma sic fm abbatē Occulta collatio bñficij licet sit suspecta valet dūmodo alias legitie facta probet. h. d. t ē casus not. nō tñ facit ad ti. nec oēs indistincte hoc tenent fm maior ps cōcludit cū hoc sūmario. vt. j. dicet. Diuidit in quattuor ptes. Primo assignat papa cāz sue respōsionis. secūdo ibi. cum enij processus pape excusatio t ad obiecta rñsio. tertio arcbiepi inconuincibilis reprehensio. ibi. oibus. quarto caute t necessarie istructionis quisio. ibi. credimus. Et pone casuz in terminis. vt in glo. j. ¶ No. primo ex pncipio q iudicium hois dz ad sui iusticiā esse cōforme iudicio diuino. vnde etiā papa nō pt disponē id qō de' non disponeret. t p hoc vide tex. in. c. a nobis. ij. j. ō sen. excō. ¶ Scōo no. regulā q sine accusatore qs non debet dānari. vndē Jo. xviij. c. Mulier qs te accusat. tē. ¶ Tertio nota q depositiones testiū nō valent si tela iudicij nō processit. ¶ Nota quarto q actore nō probante reus nō appellitur aliquid pbare. t sic facit q etiā iurare nō teneat. ¶ Nota quinto in eo q papa se excusat q ignominia iudicis ē nō seruare debitū ordinē processus iudicialis. Et facit hec lra in ar. q iudex nō possit eē testis corā iudice ad quē si dubitat de rectitudine processus. qz semp deponeret pro ordine obseruato vt euitaret verecundiam suam. ¶ Nota sexto i. ō. porro. q collatio bñficij occulta est suspecta. Ex quo dare infert q non est nulla als frustra hic papa mandasset pbari q modo canonico. tē. qz cū testes faterent q collatio eēt occulta potuisset papa immediate pferre alteri si collatio nō tenuisset propter clādestinationē. ¶ No. septimo q vbi collatio est facta palaz psumit p idoneitate psone t asserenti prium incūbit onus pbā di. ¶ Nota octauo bo. tex. q lapso tempore pfixo ad cōferendū bñficiū pōtis ad quē fit deuolutio i mediate cōferre. nec tenet requirere primū collatorē t cōputat temp' a die vacationis bñficij. ¶ Nota nono ibi cām t occasionē dfiam inter hec duo. aliud ē causa aliud occasio. Et aduerte qz occasio aliqū capit in malā partē. s. p excusatione frīuola. vt pbat in. c. solite. de maio. t obe. qñqz capit i bonā ptem vt hic. t credo q capiat hic p cā impulsiua t cā capiat p cā finali qz papa nō allegasset ptra se. ¶ Nota decimo ibi. nō tñ ex plenitudie ptātis. tē. q plenitudo ptātis pape est supra debitū officij papalis. t videt in hoc ista lra mirabilis fm pōt intelligi de debito officio. s. legib' humanis ordinato. et dicit debitū qz iustū t honestū est pncipi seruare legē suā. vt. l. dīgna vox. C. de legi. t. c. iustū. ix. di. fm ex plenitudie ptātis nō teneat illas leges fuare qz princeps est solut' legib' suis t etiā pdecessor. t in c. innotuit. de elec. t. c. significasti. co. ti. t. c. pposuit. de pces. pben. t. l. pnceps. ff. de legi. Et no. papā hre plenitudinē ptātis. si plenitudinē q nullus supra eū. ad h. c. licet. in fi. s. de elec. t vide qō dixi in c. pposuit palle. t. c. significasti. ¶ No. xj. ex. ō. oib' q rīdens pria ē suspectus de falsitate. ¶ No. xij.

q̄ plat⁹ peccat cōferēdo bñficia ex affectione carnali. s. rōne ꝓsanguinitat̄ vel amicitie. ¶ No. xiij. regulā p̄ncipalē hui⁹ tex. q cōferens bñficiū nō dz sibi retinere reddit⁹ nec aliquā portionē ex redditibus. t si facit pactū de h̄ cū eo cui bñficiū ꝓfert committit simoniā. ¶ No. xiij. ibi p causa iusta t necessaria. tex. no. t quotidie alt. q eps pōt pro causa iusta t necessaria statuere vt reddit⁹ bñficij vacantis deputent ad certum t laudabilem vsuz ita q statutum p̄iudicabit ad tps nouiter instituendo. p h̄ facit. c. pe. j. de ẏbo. sig. t. c. si propter tua debita. de rescrip. li. vj. an aūt possit retinere fructus p debitis suis dicam cū glo. si. ¶ In glo. sup. ẏ. sine accusatōe. no. ex gl. regulā t plures casus exceptos t vide quasi cōsimilē gl. in decre. ij. q. j. de manifesta. alios ponit spe. in ti. de inquisitione. §. q̄ aūt. in p̄in. t de materia p Bar. in. l. ij. §. si publico. ff. de adul. vbi satis eleganter tractat an t quādo iudex possit procedere ex officio sine accusatore. ego dixi plene tam respectu iuris ciuilis q̄ respectu iuris canonici. in. c. qualiter t q̄. el. ij. j. de accu. vbi vide oīno q plenissime scripsi in ista mā. ¶ In gl. sup. ẏ. actore nō ꝓbante. in fi. no. gl. t maxime no. primum casum exceptū qui probat hic in littera q rōne p̄sumptionis iminentis ꝓtra reum transfunditur in eum onus probandi. nam in casu nostro erat p̄sumptio contra archiepm ex malitis orta. vt dicit in littera. ideo habuit necesse ꝓbare q cancellaria contulisset persone idonee modo canonico t tempore competenti. cessante vero p̄sumptione impugnanti collationē incūbit onus ꝓbandi. t vide glo. cōsimilem in. c. actor. alle. in glo. Et dic regulam istā procedere etiā si re⁹ vltro subijt onus probandi. nam si actor nō probat debet absolui etiam si ipse deficiat in ꝓbando. q nō pdit p̄uilegiū rei licet assumpserit in se onus ꝓbandi. nō enī pōt ferri sententia pro actore qui nihil probauit. vt i. l. circa. ff. de proba. Et si diceres quid pdest reo probare intentionē suam ex quo venit absoluend⁹ actore nō probante. Rñdeo q prodest vt pro reo pronunciet vtide nō solum absoluet sed etiā ꝓnunciabitur dominium ptinere ad eum vbi agebat realit t sic de si. Item vt clarius ostendat innocentiā suā t no. hanc limitationē ad illam regulam. ¶ In gl. in. ẏ. occulte. ibi. tñ si ille. t. no. glo. t tenebis eam menti q licet electio clādestine facta sit nulla. vt i. c. quia propter. de elec. secus tamē est in collatione. Archi. tamē in. c. si nobi absenti. de preben. li. vj. videtur tenere cōtrarium. s. q collatio sit nulla. t dic Inno. hoc tenere hic. sed vt dicit Jo. an. hic t bñ h̄ non dicit Inno. sed solum dicit q si occulta collatō nō potest esse sine magna negligentia. puta debet sibi auferri beneficium quasi sentiat q propter negligentiam ipsius in non gerendo se pro rectore t nō officiando eccliam posset p̄uiari. sed nec istud dictum placet docto. hic quia iure nō probatur. iō talis pena nō est imponenda. facit de pe. di. j. pene t quod no. glo. in. c. fi. j. de iure pat. facit. c. ex parte. s̄. de cleri. nō resi. vbi ex nō residentia nō p̄uatur quis nisi p̄cedat admonitio. t credo q hic sit casus pro vtroq; dicto. nam in. ẏ. pro. dicitur q ista collatio seu donatio occulta nō carebit suspitione t sic nō erat nulla. nam cuz testes archiepi dixissent q eps voluit collationem esse secretam si clam destinitas sufficisset ad nullitatem actus papa immediate pronūciasset collationem nullā nec oportuisset ꝓcedere ad vlteriora vt fecit ¶ Item si sufficisset ad cassationē ipsius cassasset imediate. ex quo testes deposuerūt de clādestinitate sed ex eo q papa mandat vt probet archieps q tempore cōperenti cōstulit. t. videtur velle sustinere collationez als frustra admitterent probationes quaz nullus sequeret effectus. vt in. c. cum cōtingat. de offi. delega. t credo q inquātum glo. facit differentiā inter collationē t electionem q ꝓcedat dictū glo. in electione in qua est seruanda forma. c. q propter. nō autez in alijs q cū publicatio sit de forma illius. c. nō dicem⁹ aliam collationē corruere vbi nō subest defectus forme. Illud enī. c. q propt̄ trīi procedit in ecclesijs cathedralib⁹ t regularibus collegiatis nō aūt in alijs vnde sufficiunt in illis simplices cōsensus canonicoz. nec debem⁹ iducere penā nullitatis ex quo nō est ius expressum nec extendere cōstitutionem penalē. nam penalis est illa cōstitutio inquantum inducit penam retractationis. iuxt no. per glo. in. c. decet. de imu. eccle. li. vj. t plenius dixi an t quādo retractatio actus sit pena. i. c. cognoscentes. de cōsti. ¶ In glo. super. ẏ. carnalitat̄. ibi simoniam cōmittere. nota glo. q cōferens beneficium spirituale cōsanguineo vl amico als nō ꝓcessurus cessante ꝓsanguinitate vel amicitia cōmittit simoniā. tu dic vt plenius no. in. c. tuam. de ets. t q̄lita. j. q. j. si quis nec. t. c. sunt nōnulli. ¶ In glo. super. ẏ. cōstituat. in fi. no. super hanc glo. q epūs cū capitulo suo pōt statuendo retinere ad tempus fructus beneficiorū vacantiū in sua dioces̄ p exoneratione suorum debitoz t intellige de debit̄ cōtractis noīe eccles̄ie. nam si cōtraxisset priuato nomine nō tenetur eccl̄ia. vt in. c. j. de solu. t opi. hui⁹ glo. tenet etiam Inno. qui multum late prosequit hic istū articulū ponendo latā ptātem epoz circa beneficia subiecta. nam ex causa illa vnit t diuidit. vt in. c. sicut vnire. de excess. prela. t. c. ad audiētiā. de eccl. edifi. t. c. vacante. s̄. de pben. Iē suppremit dignitatem. vt no. in. c. cum accessissent. de constitrem vnius eccles̄ie donat alteri. vt in. c. j. de rebus eccle. nō alie. li. vj. no. in. c. constitutus. j. de religi. domi. sic poterit fructus beneficij vacantis seruare ex causa pro vtilitate ipsius eccles̄ie vel p vsib⁹ suis ex quo indiget. t videt Inno. velle q hanc alienationē t similē pōt eps facere etiam si beneficiū sit de iure patronatus laicorum. arg. x. q. j. nouerint. et c. regenda. fatet tñ q de honestate debet in alienatione requirere consensum patronoz. patroni tamē poterūt ex causa cōtradicere. vt. xvj. q. vij. filijs vl nepotib⁹. Et no. hoc vltimū dictū q in alienatione eccl̄ie pfonate de honestate t nō de necitate req̄rit ꝓsensus patronoz. t sal placet p. d. c. nouerint si q pfon⁹ pt ꝓdicē vbi sine iusta cā fieret alienatio vt in. d. c. filijs. vtile est ad litigia euitanda hꝰ con-

sensum ipsorum patronor. Sed quo ad principale dictum glo. & Inno. aduerte. qz videtur obstare multū .cle. ij. de reb⁹ eccl. nō alie. vbi dicit ep̄m nō posse vnire mense sue vel capituli aliquā ecclesiam licet possit vnire singularib⁹ prebendis. vt in. c. ex posuisti. de p̄ben. Nō qz vniendo mēse sue vel capitulo auctorizaret in facto ꝓprio qō nō licet. vt in. l. j. & l. pupillus. ff. de aucto. tuto. & licet Jo. an. apte nō firmet hanc opi. ꝫriam. tamē videtur magis in istam ptem inclinare & clarius hanc opi. ꝓtrariam sentit in. c. si propter tua debita. de rescrip. li⁹. vj. Nec ob. si dicat cle. prealle. loqui in perpetua concessione. hic vero ad tps qz duplex est cā ꝓhibitionis vna perpetue alienationis altera ne auctorizet in facto ꝓprio. vnde in cōcessione temporali licz cesset prima cā nō cessat secūda. sufficit ergo alteram causam subesse. vt insti. de nup. §. affinitatis. & si diceremus cōtrariū posset eps facere fraudem qz renouaret cōcessionē in fine quinquēnij & sic indirecte faceret eā perpetuā. & satis mihi placet ꝫ dictuz ꝓtrarium. sed difficile est rēspōdere ad istum tex. pōt tñ itelligi qñ eps ꝓstituit hoc nō ꝓ vtilitate sue mense vel capituli sed ꝓ vtilitate ecclesie cathedralis puta si fabrica ecclesie cathedralis nō suffic nec canonici cū epo sūt potentes ad restaurationez fabrice poterit tunc cōstituere cū capitulo vt fructus beneficiorū vacantiū cedant fabrice ad certuz tempus. & hoc voluit Jo. an. in. d. c. si propter. & bñ facit dictū. c. j. de reb⁹ eccl. nō alie. li. vj. Cōtra ꝫ tñ facit iste tex. vbi eps̄ reseruauit vsib⁹ suis sed pōt dici qꝫ papa in. ꝫ. si vero. nō refert se ad factū illi⁹ epi sed dat regulam generalē an & qñ possit eps retinere fructus ecclie vacantis. & dicit qꝫ p iusta & necessaria causa hoc potest sed nō est iusta vt retineat ꝓ vtilitate ꝓpria ne auctorizet in facto suo. Nec ob. c penul. de. ꝫ. sig. qō glo. alle. ꝓ se. nam ibi eps impetrauit hoc priuilegium a papa ergo ꝓ se nō poterat qz frustra precib⁹ impetratur. ꝛc. C. ō thesau. l. j. li. x. & no. in. c. j. §. de rescrip. & licet causa in se sit iusta tñ obstat qō dixi ne auctorizet in facto ꝓpo sed multū me mouet in ꝓtrarium. d. l. pupillus. §. pe. vbi dicit mltū singularit tutorē posse emere rē pupilli ipo auctore dūmodo hoc faciat palā vel interponere tertiā personam ad emendū & ipse pstare auctoritatem & vtrūq; modū approbat ibi Bar. qō videt ꝫ dictā cle. fi. & dicta Jo. an. ꝫ posset dici qꝫ illa cle. ꝓcedit in collatione seu donatione gratuita. nam ibi est semper suspitio sed in contractu nō gratuito vt venditio que palā explicat cessat suspitio cōtra tutorem. & ꝓ hoc facit. l. j. & d. l. pupillus in prin. vbi pz qꝫ pupillus nō potest ōbligari tutori ipso auctore. qz vt dixi factū ē gratuitum. Et ex illa l. potes capere bonā limitationē ad dictaz cle. ij. vt prelatus possit emere nomine ꝓprio rem ecclesie inferioris & auctorizare in facto ꝓprio.

¶ De rebus ecclesie alienandis vel non. ¶ ꝓrica.

¶ Continuatur ad precedētia hoc ordine. Supra visum ē de rebus spūalibus clericorū. s. de preben dis & beneficijs merito restat videre de rebus tpalibus eorundē quas qz interdū clerici alienāt & dubitari pōt nunquid teneat alienatio merito subijcitur hec rubrica. de rebus eccl. non alie. vel sic. Supra visum est de collatione p̄bendarū & beneficior sed quia prebendari & beneficiati interdū alienant bona prebendarum & beneficiorum & ideo subijcit hec rubrica.

In licet. Breue est & per alia ꝫba potest sic summari. nō potest prelat⁹ res vnius ecclesie alteri dare nec inuicem res illas cōmutare sine ambo rū ꝓsensu. h. d. ¶ Nota primo qꝫ licet eps habeat plenā ptātem in ecclesijs sibi subiectis. x. q. j. p totū. nō tñ potest ꝓ libito rem ecclesie sibi subiecte alienare etiā donando alteri ecclie subiecte & hoc in dubio sine causa. Quid aūt si cā subsit dicam cum glo. j. ¶ Nota ibi. vel abbatē. qꝫ abbas potest interponere auctoritatē alienationi rei ecclesie sibi subiecte. & intellige qñ abbas hz in illa ecclesia ius epale vt qz ecclesia ē sibi pleno iure subiecta. naz tunc oia iura epalia que sūt iurisditionis potest vt eps exercere. vide glo. no. in cle. j. e. ti. & ꝓ Inno. in. c. ij. de transac. & quod dixi in. c. significasti. de fo. compe. als autē nō potest prelatus inferi or epo auctorizare in facto alienationis. est enim hius epale. xij. q. ij. placuit. & c. abbatib⁹. xvij. q. iij. in venditionibus. & sic collige qꝫ ista iura episcopalia sunt quesibilia per inferiorem prelatū. ꝓ hoc. c. j. de capel. mo. li. vj. & c. cum olim. & c. auditis. de ꝓscrip. ¶ Ultimo no. qꝫ ecclie nō possunt res suas adinuicē cōmutare sine licentia supioris nec superior sine licētia ipsaz ecclesiaz. Et arguit Elincē. canonicos nō posse cōmutare domos sibi assignatas vt canonicis sine licentia supioris. de quo tñ dic vt latius dicā in. c. quesitum. de rerū ꝑmu. ¶ In glo. j. ibi ex cā tñ posset. no. bene gl. & cōiter tenet ꝫ prima opi. Unde dicūt Inno. & Hosti. qꝫ si iusta est cā vt qz eps edificauit nouā ecclesiam pōt dare iura matricis ecclie illi ecclie nouiter edificate quaten⁹ assignet sibi certā ptem parochie ipsi⁹ de quo in. c. ad audientiā. alle. in glo. & vide tex. expressum in. d. c. j. e. ti. li. vj. vbi eps cū capitulo decimas vni⁹ ecclie cōtulit archidiaconatui indigenti & illa donatio fuit reuocata nō ex defectu ptātis sed qz nō precessit tractatus nec fuit datus defensor ecclesie cuz vacaret. nec cōstabat de necessaria cā. si ꝫ subsit cā & seruatur solennitas debita. de qua. xij. q. ij. sine exceptione. & in. d. c. j. tenebit donatio. & vide qō not. Inn. §. c. ꝓri. & gl. i. c. ꝓstitut⁹. de reli. do. & nimirū nā ecclie ꝓticulares sūt mēbra vni⁹ ecclie vt⁹. xxiij q. j. loq̄t. vñ debēt adinuicē sibi subuenire sic mēbra vni⁹ corpis. nā & si laici indigētib⁹ tenēt clerici subuenire de bonis ecclie q̄ten⁹ illi⁹ facultates suppetāt. xvj. q. j. c. si. lxxxvij. di. c. j. & vide tex. no. i. c. videtes. xij. q. j. fort⁹ tenet sbuenire ecclijs idigentib⁹. & itellige qñ aliqd supest vltra nccia qz ꝑmo sbueniēdū ministri ꝓprijs & necessarijs vsibus ipsi⁹ ecclesie. vt in. c. pastoralis. §. de his que fiūt a prela. & c. de his. de eccle. edifi.

Q Tli res. Principes seculares res ecclesie donare nō pñt ⁊ q̄ ab eis recipiunt excōicanť ⁊ pdūt oia que ab ecclesia alīs legitime obtinebāt. h. d. fm vnū intellectum qui satis placet: ¶ Mo. primo q̄ pncipes seculares nō bñt iurisditionē nec prātem in rebus tpalibus eccleslax. ⁊ sic lz habeant iurisditionē in rebus tpalibus possessis a laicis. vt. l. bene a zenone. C. ō quadri. prescrip. ⁊. c. quo iure. viij. di. in rebus tñ ecclīasticis censetur priuata psona. ad hoc. x. q. j. c. nouerint. ⁊. xvj. q. j. c. similiter. hoc intellige verū nisi cēnt bona feudalia q̄ bñt originē a laico. nam tunc laicus ⁊ impator debēt recognosci in superiorē rōne feudi. vtin. c. verū. s. de fo. ppe. sic intelligetur ⁊ Inno. in. c. solite. de maio. ⁊ obe. vbi dicit q̄ in tpalib⁹ debēt clerici impatori obedire. ¶ Secundo no. ibi. egentiū subam iuncto pn. q̄ bona ecclesiax sunt deputata pncipaliť p indigentib⁹ nō solū clericis ꝫ etiā laicis. xij. q. j. videres. tñ clerici debēt pncipaliter ministrare. alle. c. pastoralis. de his q̄ fiunt a prela. ¶ Nota tertio ibi. rapiūt. q̄ inuadens rem alterius ⁊ titulo apte inualido ōr illā rem rapere. qz p nō dato habeť qđ ab illo dať q̄ de iure dare ñ pt. c. q̄ aūt. de iurepa. ⁊. c. daibertū. j. q. vij. ⁊ vīd qđ no. xij. q. ij. c. nō liceat pape. ¶ Mo. quarto. ibi irrita habeanť que obtinēt. fm intellectū qui videť placere multis doc. q̄ oia habita ab his q̄ obtinent res ecclesie a pncipib⁹ secularib⁹ licet alīs titulo legitimo debēt redire ad ecclesiam cū in pnā eorū cassēt hic talis titulus. fm vero aliū intellectū q̄ placet Inno. debet intelligi tex. ō his que obtinentur nūc ab ipsis pncipib⁹. sed prima lec. ē nota. ⁊ fač finis. c. ⁊. c. ij. de fo. cōpe. ¶ Ultimo nota q̄ ledens vnā eccliam videť ledere oñs. qz oēs eccle particulares sūt mēbra ecclie vniuersalis. vnde sicut dicimus in simili q̄ qui aurē hominis tetigit totum tetigisse videť. de pe. di. j. vulgaris. ita ⁊ tangens vnā ecclesiā pticularem que ē mēbrū ecclie vniuersalis videť ledere eccliam vniuersalez iō p̄uať talis cōione ecclie vniuersalis. ¶ In glo. sup. x̄. irrita. in fi. no. glo. ⁊ idē no. glo. in. c. quecūq; xij. q. ij. Et aduerte qz illa. l. bñ a zenone. pōt adduci in p̄rium duobus modis. nam primo ibi disponiť q̄ si imperator donauit rē alteri⁹ donatio ē firma nec agi pt p̄ donatariū ꝫ p̄ fiscū ad estimationē. Itē si nō agit p̄ fiscū infra quadriennīū nō pōt ampli⁹ agi ⁊ sic inducit p̄scriptio quadriennalis in reb⁹ immobilib⁹ ⁊ sic ē casus multū specialis in p̄rogatiuā imperatoris ⁊ sic videť q̄ si imperator donauit rem ecclie vl alīcs rex qui habet iura imperatoris q̄ teneat talis donatio lz pōt agi p̄ fiscū ad estimationē. ꝫ glo. dicit ⁊ bñ q̄ illa lex ñ p̄cedit fm canones. ⁊ dicꝫ canones. i. in p̄iudiciū canonū ecclīasticax qđ satis placet. qz imperator nō potuit legē condere i p̄iudiciū ecclesiax ⁊ rerum sibi nō subiectarum. vt in. c. que in ecclīarū. de cōsti. ⁊ in. c. ad apostolice. j. de deci. Sed aduerte. quia inter laicos illa lex p̄cedit quādo imperator donauit ignoranter rem alterius secus si scienter. nam tunc non valeret donatio cum tūc imperator nō possit sine causa aliquē priuare suo iure vt i cle. pastoral. ō re iudi. no. i. l. fi. C. si p̄ ius vl vti pub. ⁊. l. p̄cib⁹. C. ō p̄ci. iper. offerē. Itē spāle ē i pn pe vt si hz rem cōmunē cū priuato possit tūc de illa in totum disponere ⁊ satisfacere priuato de estimatione. ergo secus vbi nō dať illa cōitas. ⁊ sic dic̄ gl. no. in. l. ij. C. de cōi re. alie. ⁊ in. l. j. C. de alie. re. fisca. cū pri. li. x. ⁊ nō. illas glo. p intellectu illi⁹. l. bñ a zenone. vide tñ no. priuilegiū pncipis in reb⁹ ecclesie. in. c. j. j. de rerū. pmu. vbi dicetur.

C Onsensus. Rector ecclesie qui dat ecclesie rem duple estimationis seruos ecclie manumittere potest. ipe tamē manumissus ⁊ eius posteri erūt sub patrocinio ecclie. h. d. ⁊ licet sic cōiter sumetur nō tñ placet id qđ dicit de estimatione. vt. j. dicam. cum glo. primo ponit dictū cū quadā determinatione ibi. ita. ¶ Mo. primo ibi totius capituli iuncta suprascriptione q̄ cōciliū generale potest appellare capitulū. ⁊ sic no. q̄ quelibet vniuersitas potest dici capitulū. ⁊ de intellectu multiplici huius x̄bi capitulum. vide p doc. in. c. capitulum. de rescrip. ¶ Nota secūdo ibi diffiniuit. q̄ cōcilium generale pōt diffinire ⁊ cōstitutionē edere. ex quo infero q̄ cōstitutio edita in cōcilio generali necessario nō cōcipiť in persona pape ꝫ potius in persona cōcilij. ⁊ vide tex. concor. in. c. j. j. de spon. ⁊ multa alia iura possunt ad hoc allega. sed dico iudicio meo in. d. c. j. de spon. An ⁊ qñ p̄stitutio edita in cōcilio debeat edi sub noie pape an vero sub noie tot⁹ concilij. et ex his iuribus arguo q̄ cōciliū generale habeat iurisditionē ⁊ nō solus papa. nā si cōcilium nō haberet iurisditionē nō posset diffinire nec statuere. l. fi. ff. de iurisdi. om. iudi. ⁊. c. ij. de cōsti. li. vj. ¶ Nota tertio q̄ prelatus acquirens bona ecclesie pōt liberius disponere de rebus ipius ecclie q̄ alius plat⁹ qui nihil acquisiuit. h enī dať facultas manumittē di aliquos ex seruis ecclesie. Est tñ in hoc duplex intellectus. nam Inno. intellexit de acquisitis p plātos intuitu tñ ecclesie. Hosti. ⁊ quidā alij intellexerunt de acquisitis intuitu psonex ex industria sua ⁊ est maxima dīa inter istos intellect⁹. nā si acquisiuit intuitu ecclie nō poterit disponere seu manumittere fm intellectū Hosti. sec⁹ fm intellectū Inn. mihi placet q̄ si fuit industriosus in acq̄rēdo licz ex bonis ecclie acquisiuerit nihilomin⁹ in premiū habebit p̄uilegiū hui⁹. c. ꝫ intellectus Host. videť magis p̄gruē canoni antiq̄. xij. q. ij. eps qui mācipiū. ¶ Mo. quarto q̄ libert⁹ ecclie ⁊ oñs sui posteri tenenť fuire ecclie nō tñ tāq̄ sui. Et no. ibi vtilitates iniūctas q̄ plati eccliax pñt exigere a subditi i tpalib⁹ seruitia ꝫ sueta p̄stari dñis tpalib⁹. ¶ In glo. j. in fi. ibi bene meritos. posset ex hoc ⁊. c. si q̄s. alle. i gl. not. q̄ plat⁹ licite remunerat de bonis ecclie eis qui exhibuerūt se obsequiales ecclie. ad qđ. c. cum redēptor. ⁊. c. quicūq; xij. q. ij. Et in fi. glo. no. glo. q̄ in hac manumissione requirit p̄sensus superioris. qđ p̄cedit fm Inno. ⁊ Hosti. tam in manumissiōe de qua tex. loquit q̄ de illa de qua gl. ſ. de suis bñ meritis. Ex quo inferť q̄ rem etiā mobilē non pōt plātus alienare sine consensu superioris. ⁊ dic q̄ re-

quiritur solennitas requisita i rebus immobilib⁹. qō intellige. vt no. glo. in. c. tua. de his que fiunt a prela. in. x̄. tractatum. ¶ In glo. ij. ibi eps q̄ mancipium. ℔ aduerte licet doct. simpliciter trāseant cū glo. naz illud. c. loquik qñ prelatus vult manumittere nō retento patrimonio apud ecclesiā. nā tunc qz ecclesia perdit dominiū serui z iuspatronat⁹ in liberto ideo fuit statutum vt ecclesie darek res duple estimationis. sed tex. noster loquitur qñ manumissus cū sobole sua debet eē in patrocinio ecclesie z sic nō videk q hoc casu debeat dari res duple estimationis. Sufficere eni debēt q tantū det. facit. c. sequēs a p̄rio. z qō no. in. c. j. j. de re. pmu. ¶ In gl. pe. in fi. z no. p̄clusionem glo. que ponit vnā specialitatē in posteritate seu sobole libertoz ecclie. z viō plenius per glo. in. c. liberti. z in. c. de libertis. xij. q. ij. aliā specialitatem collige super gl. se. ¶ In gl. fi. in fi. vult ergo hec glo. libertū non teneri ecclesie ad prestandū opas obsequiales ecclesie nisi fuerit retente tpe manumissionis. ℔ p̄cedit i liberto laicorum. Et de multiplici ope libertorum. vide qō no. in. l. si nō sortem. §. libertus. ff. de p̄ci. inde. sed in libertis ecclesie videk spāle vt debeant p̄stare opas iuxta possibilitatē. de quo vide tex. cum glo. in. c. libertus. xij. q. ij. posset z addi tertiū spāle. nā facilē redigunt ad seruitutem liberti ecclesie ēs p̄uate p sone. vt colligitur ex iuribus superius allegatis z in decretis vbi vide.

Episcopi. Si prelatus nil de suo dans ecclesie seruum ecclesie manumittit nō tenet manumissio. h. d. primo ponit p̄hibitio. secūdo ratio. tertio reuocatio. scōa ibi. imperiū. tertia ibi. tales. ¶ No. primo ibi nihil ex p̄prio. tē. q eps licite possidet p̄priū. nec tenek illud p̄ferre ecclesie si nō vult. ad idē c. s. p̄oxi. z. c. eps qui mancipiū. xij. q. ij. ¶ Scōo nota q successor in dignitate potest reuocare male alienata p̄decessorem. Et nota ibi absq; alia opposītione q cōtra prelatum reuocantē male alienata nō potest aliquid opponi z sic videk q nō obstat exceptio defect⁹ dominij z sufficit p̄bare illā rem fuisse in bonis ecclesie z male alienatā p prelatum z in practica eēt pulchrum dictū valde. nā difficilimuz ē p̄bare dōnium. vt in. c. sepe. de resti. spo. z vide tex. pulchrum in. l. iubemus. la. ij. C. de sa. san. ec. qui vult q nullum penitus ius acquirak ei q vltra modos a iure ap̄probatos recipit rē ecclesie. ¶ No. tertio ibi. ad ius ecclesie reuocabit. q indebite alienatum licet dominiū nō transfuerit nihilominus dicit reuocari ad ius ecclesie. Et sic facit ad qōnem quā ponit hic Inno. papa cōmisit cuidā delegato vt ea q repiret alienata de bonis tak ecclie deberet in ius z p̄prietatē ecclie reuocare nunq̄d talis delegatus haberet iurisditionē sup rebus inuasis z in alijs male detentis z in quibus possessio tm̄ transiuit in alios. Et videk p̄imo q nō qz nō dicit quid alienatum nisi quādo transiuit dominium. l. j. C. ō fun. do. z in. l. alienationis verbo. de verbo. signi. Contrariū finaliter cōcludit hic Inno. z doc. cōmuniter. nam duplex ius habemus in re nostra videlicet ius p̄prietatis z possessionis. vnde licet non sit facta alienatio q̄ ad p̄prietatē est tamen alienata possessio. Itē largo modo res dicit alienata cuz recedit a libera facultate domini. iuxta illud psal. Alienati sunt peccatores. Itē verbuz alienatio nō semp stat stricto modo vt p̄z in. c. nullk. j. eo. Et rescripta debent latissime interpretari. l. solemus. ff. de iudi. z. c. cum ecclesia. de cā pos. z p̄pāe. ita dicit hic Inno. Et nota perpetuo hoc vltimū dictum qz videk extraneum q rescripta ad lites sint latissime interp̄tanda cū p̄iudicentk iurisditionis ordinarie. et videk j. c. sedes. de rescrip. z. c. ad hoc. eo. ti. z iura allegata p Inno. nō loquūtur de rescrip. ℔ dicunt solum q in iudicio seu in libello est fienda largissima interpretatio. qz omnia veniunt in iudiciū. Sz si vis saluare hoc dictū Inno. posset dici q vbi agitur de vi cōpḥensiua rescripti p̄cedet dictū suū. qz rescriptum est modici p̄iudicij cum p̄cedatur tm̄ ex ercitium actionis p̄petentis coram delegato z hoc nisi cōmittak aliqua fraus. z hoc casu loqk. c. sedes. ℔ si agik de vi extensiua tūc sec⁹. nā dz strictissime interpretari. vt in. c. fi. z. c. rodulphus. de rescrip.

In Tulli. Res ecclesie alienari nō debent h. d. primo ponit alienatiōis p̄hibitio. secūdo quid sit alienatio. tertio pene impositio. secūda ibi. alienatis. tertia ibi. vnde. ¶ Nota p̄imo regulam negatiuā in alienatōe rei ecclesiastice. regularit ℊ bona ecclesie nō p̄sit alienari. falsit in quibusdā casibus de quibus vide gl. xij q. ij. in summa. ¶ No. scōo q seruus rusticus p̄putatur inter bona imobilia. Et dicit rusticus ille qui ē deputatus p̄edio. naz videk inherere p̄edio qō cū sit res immobilis cōicat naturam suaz seruo deputato ad eius culturam. p̄o hoc qō no. in auc. c. ti. §. ij. z in. l. iij. ff. de diuer. z temp. p̄scrip. ¶ No. ibi spāles hypothece q̄ platus nō potest specialiter obligare rem vnā eccl'ie. i genere vo potest obligare etiā sine licentia epi. vt hic a p̄trario z tenēt doc. qō no. Ex hoc potes dicere q platus p̄trahēdo potest generaliter p̄ obseruantia p̄tractus obligare bona ecclesie sine licētia epi. z i hoc teneamenti istuz tex. a p̄trario. ¶ No. q verbū alienationis in materia eccl'iastica capik largissime. vnde cōpḥendit ō ctum per quē transfertur vtile dōnium tm̄. Et nota q perpetua emphiteosis ē regulariter p̄hibita in rebus ecclesie. z dicit p̄petua etiā si fit ad. xxx. ānos de quo vide bo. tex. x. q. ij. hoc ius. x̄. perpetua. et in auc. p̄petua. C. de sa. san. ec. z vide p spe. i ti. ō loca. §. nūc aliq̄. ¶ In gl. j. in fi. ℔ gl. excipit a regula posita i tex. casū vtilitatis ecclie dūmō seruek forma auc. ℔ ius p̄rectū. canonizata. xij. q. ij. ℔ ius. Aduerte ad duo. Primo in ēgtū gl. excipit vnū casū dū taxat meli⁹ tm̄ excipet q̄ttuor qz q̄ttuor sūt casus p̄ncipales ad q̄s oēs alij sūt reducibiles i q̄b⁹ res ecclie licite alienāt. Prim⁹ ē nccitas vt si debita vrgēt ecclesiā nec pōt de fructib⁹ satisfacere. Scōs casus vtilitatis. nā pōt aliēare rē vt habeat aliā meliorē. vt i c. vt sup. §. j. j. c. z i. d. auc. ℔ ius. z ibi p̄bāt isti duo casus. Tertiꝰ ē pietatis cā p̄o redimēdis captiuis. de quo dic vt le. z no. xij. q. ij. aurum. z. c. sanctorū

t.c. sicut. Quartus casus est incõmoditatis causa. vt qz res alienanda est magis dãnosa ecclesie q̃ vtilis. facit. xij.q.ij. terrulas. t plene de materia p gl. ea. cã t qõne in summa. ¶ Ad secundũ inquantuz glo. dicit obseruandum foꝛe solennitatez auc̃. hoc ius poꝛrectũ. dicit Goff. q̃ difficile est seruare illaz solennitatẽ ſm ꝓsuetudinem introductaz. t ſm aliquos refert Inno. satis esse seruare ꝓsuetudinem illius ecclesie de cuius rei alienatiõe agit. hoc tñ nõ placet Hosti. nam dicit eẽ cõtra. c.j.j.e.ti.li.vj. Jo. an. dicit se credere q̃ cõsuetudo nõ possit adimere solennitatem. c. sine exceptione. xij.q.ij. ꝓ hoc dictum. c. cum causam. de re iudi. t.c.j. de consue. ſ bene potest adimere solennitatem introductã per auc̃. hoc ius poꝛrectum. t in hoc posset ꝓcedere ꝓma opi. Item dicit q̃ consuetudo potest augere solennitatem introductam. per. d.c. sine exceptiõe adducit no. in. c. qõ super his. de consang. t affini. t cum hac opi. Jo. an. transeunt cõmuniter ꝟ scribentes. Et notã istum tex. q̃ cõsuetudo non valet ꝛ solennitatem. c. sine exceptione. t qz loquitur indistincte potest inferri q̃ subscriptio coꝝ qui sunt de collegio non potest tolli per cõsuetudinez. quia ponitur in dicto. c. sine exceptione. Idem dñ dicit de solennitate auc̃. hoc ius. dic melius q̃ nõ est necessaria cõsuetudo ad illã tollendã qz ius ciuile nõ potuit introducere solennitatem in alienatiõe rei ecclesiastice. quia ꝓuisum est per ius canonicum ita vult Inno. in. c.j.j. eo. ti. li. vj. t Jo. an. requik ibi innouella. Jdeo cõcludo q̃ si ꝓsuetudo ꝓtraria c. sine exceptione. sit grauosa ecclesie non tenet. vt in. c.j. de cõsue. t in. d.c. cum causam. sufficit ergo solennitatem illam obseruare. dz ergo p̃cedere tractatus. Itẽ debet interuenire auctoꝛitas supioꝛis ꝓsensus capituli t subscriptio clericoꝝ. t vide qõ latius dixi in. c.j. de his que fiunt a ꝓlak. nec requiritur decretuz iudicis sed sufficit cause cognitio sed si non interueniret cause cognitio non teneret alienatio. naz ad hoc requiritur tractatus. ita no. dicit Inno. in. c. vnico. ſ. ti. ꝓximo. in fi. t vide Frede. cõsilio. ccxxxvij. nõ tamẽ de necessitate req̃ritur vt ꝓmittak cause cognitio vtrum expediat magis alienare vnã rẽ q̃ aliã. ita no. dicit ipse ꝓsil. ccxliij. satis enim ẽ q̃ subest causa alienandi t q̃ super legitimitate cause p̃cessit cognitio. t sic seruata forma. c. sine exceptione. vel alia solennitate inducta p cõsuetudinem modo ꝓdicto. Et cõcludo q̃ nisi alienatio fiat seruata illa forma t in casu a iure p̃cesso ẽ nulla. de defectu forme ẽ clarũ. nã illa semper inducit nullitatẽ actus qz forma dat eẽ rei. probatur in. c. tua. de his que fiunt a p̃la. t. d.c. sine exceptione. de defectu casus liciti ꝓbatur hic. nam ꝓhibetur alienatõ rei ecclesie a iure q̃ alienatio ẽ nulla si nõ fit in casu cõcesso. l. nõ dubiũ. C. de legi. t in regula ea que cõtra ius. de re. iur. li. vj. Item ꝓbatur exꝓsse in cle.j.e.ti. t in. c. que in ecclesiarũ. de cõsti. t vide qõ plene dixi in. c.j. de in integ. resti. li. vj. vbi bo. glo. t Lal. hoc tenet. licet aliud senserit glo. xij.q.ij. in summa. t. c. sine exceptione. ibi enĩ volunt tenere alienationẽ seruata forma licet non fiat in casu licito sed ꝓximũ dictũ verius. ¶ In glo. ij. ibi. que seruando seruari non possint. no. glo. q̃ solus ꝓlatus alienat bona mobilia que ꝓmode seruari nõ possunt. vt sunt vestes que quotidie magi veteraſcunt. itez fructus t similia. Ea vero q̃ ꝓmo de seruari possunt nõ alienank sine solennitate. nã res immobilis t mobilis t ꝓciosa equipantur quo ad difficultatẽ alienationis. l. lex que. C. de admi. tu. glo. in. c. tua. de his que fiunt a ꝓlea. ¶ Sed est dubiũ de actione. Munquid in alienatione seu iurium cessione debent seruari solennitates. Et ẽ q̃rere. Munquid cõputentur inter ĩmobilia vel mobilia. Et potest sic cõcludi q̃ ſm ꝓpꝛium significatũ vocabuli actio seu noia debitoꝝ non sunt mobilia nec ĩmobilia sed faciunt tertiã ſpeciẽ de per se. naz mobilium t ĩmobiliũ appellatio cadit in his que certo loco cõcludunk. nam ĩmobile dicik illud qõ ſi potest a loco moueri. mobile vero qõ ſm naturam suã aptũ ẽ moueri. vt le. t no. in. l. mouentiũ. ff. de ꝟbo. sig. Actiones ergo cum sint quid incoꝛporale nõ cõcludunk certo loco. t sic nõ possunt dici mobilia vel ĩmobilia. ideo iurisconsultus ponit actionẽ seu noia debitoꝝ vt tertiã speciẽ. ꝓbak in. l. a diuo pio. ſ. in venditione. ff. ꝺ re iudi. t iõ in testamẽtis appellatione bonoꝝ mobiliũ vel immobiliũ nõ veniunt nomina debitoꝝ qz debemus capere verba ꝓpꝛie. l. q̃ herede. ff. de cõdi. t demõ. vnde consuluit Oldra. q̃ si ꝓnceps reliquit bona sua mobilia distribuenda in pios vsus nunq̃ veniunt pene adhuc nõ exacte. tamẽ vbi opoꝛtet necessario vt actiones trahank ad bona mobilia vel ĩmobilia. vt puta qz dispositio volẽs cõꝓhendere totuz patrimonium illius hois fecit mẽtionẽ dũtaxat de mobilibus t ĩmobilibꝰ. hoc enĩ casu ista tertia species assumit naturã alterius extremoꝝ. t est seruanda opi. gl. in auc̃. c. ti. ſ. j. q̃ dicit q̃ si actiões dantur ad res mobiles cõputank inter mobilia. si ad res ĩmobiles computantur inter ĩmobilia. t hoc in effectu vult Bar. in. l. pater pupillus. ff. de admi. tuto. Et ex his potest inferri. Munquid ꝓlatus solus posſit cedere actionẽ cõpetentẽ ecclesie seu illã vendere. Quid autẽ in seruitutibus seu aliꝭ iuribꝰ icoꝝ poꝛalibus q̃ nõ possunt ꝓpꝛie dici mobilia vel immobilia sicut dixi ĩ actionibꝰ. vide gl. ĩ. c. ij. e. ti. li. vj. que dicit q̃ cõputank inter ĩmobilia. t ꝓ ꝟ fac tex. in cle. exiui de paradiso. ſ. cũq̃ annui reddit. de ꝟbo. sig. que dicit q̃ annui reddit cõputank inter ĩmobilia. ſ tu distingue. put. ſ. dixi in actiõe. nã puto q̃ vbi nccio nõ ꝓhendũk sub appellatiõe mobiliũ vel immobiliũ q̃ nõ veniunt appellatione mobiliũ vel immobilium sed vbi oporter q̃ includank vt qz de toto ꝑimonio disponik tũc seruа qõ ꝓximo dictũ ẽ. De pecunia etiã dubitak. Munqd cõputeẽ ink ea q̃ seruãdo seruari pñt. Et dicẽdũ q̃ non. qz pecunia retenta nil opak. c. eijcies. lxxxviij. di. t no. in. l.j. ſ. fuit quesitũ. ff. ad trebel. fac̃ tex. in. l. cũ plres. i. fi. ff. de admi. tu. nã solus tutoꝛ põt imo debet collocare pecuniã pupilli. s. emẽdo vl mercãdo qõ nõ posset si putarek ink ea q̃ seruando seruari pñt. vt. d. l. lex que tutoꝛes ¶ Ex quo infero solum

prelatum posse disponere de pecunia ecclesie sicut de fructibus. vt in cle. j. c. ti. & ibi no. ¶ In glo. sup verbo hypotheca. in fi. gl. in decretis. lxxx. di. c. j. dixit q̃ nõ est differentia nisi in noie inter pignus & hypothecam. & ita dicit tex. in. l. res. §. ink pignus ff. de pigno. glo. tamẽ ibi variat. & vide glo. plene i §. inter pignus. allegl. in glo. ¶ In glo. penul. ibi largissime accipik. no. glo. pro statutis & alijs dispositionibus facientibus mentionẽ de alienatione. nam in materia odiosa capiemus stricte & sic soluz venit cõtractus p quẽ transferk dominiũ. Sz in materia largã & fauorabili capiemus largissime prout hic capik. & idẽ videtur dicendum in testamẽto & pacto. de quo tamẽ dic vt le. & no. in. l. fi. C. de re. alie. nõ alie. Et vtrũ prohibitus alienare alienuz possit locare ad magnũ tẽpus. Dic q̃ nõ. vt est tex. cũ gl. in cle. j. eo. ti. & dic vt ibi. ¶ In glo. fi. ibi. iubemus no. glo. nam sentit q̃ papa hic cõminatur penã illius. l. nam ibi impator recipientem res ecclesie non debito modo multipliciter punit & priuat precio et imponit penã etiã notarijs scribentibus instrumẽtum & multis alijs psonis. & placet Hosti. vt intelligatur de illa. l. nec placet sibi vt tex. intelligatur õ aliquo canone. & dispositõ illius. l. que erat localis fuit progata p imperatorem successorez ad omnes ecclesias & alia loca pia. vt in auc. eo. ti. §. q̃ vo leonis. & habek auc. illa canonizata. x. q. ij. & ius porrectũ. Et no. semp hoc dictũ q̃ in solennitate obseruanda in alienatione rei equipank ecclie & alia loca pia. nam vt dicit Hosti. papa voluit approbare illas pstitutiones & leges. p hoc dicto vide in simili qõ no. Jo. an. in. c. ij. de in inte. resti. li. vj. vbi dicit q̃ quẽadmodũ ecclia restituik i integrũ rõne lesionis ita & alia loca pia ita dicam⁹ in casu nostro. nã a iure ista reperiunk equipata. hoc pbatur in. c. requisisti. §. secus autẽ. de testa. facit. c. de zenodochijs. j de reli. domi. cum. c. se. & tene hoc semp menti. dic tamẽ Jo. an. q̃ nõ eẽt peccatũ tenere q̃ tex. iste etiã intelligak de. c. monemus. alle. in glo. dicit tamẽ q̃ pmũ dictũ ẽ solẽni⁹ q̃ ꝑm nullã vtilitatẽ importat.

QUis. Alienatio de rebus ecclesie sic facta nõ tenet & alienatores nisi rem restituant excõicank & quilibet clericus põt ꝓtradicere & rem cũ fructibus repetere. h. d. & est tex. no. & quotidie allegak. secũda ibi q̃ ſ. tertia ibi. sed etiam. ¶ No. primo q̃ nõ solum alienatores ꝫ etiam subscribentes se indebite alienationi rei ecclesiastice grauiter peccãt. & vide bo. tex. in. l. iubem⁹. la. ij. C. de sac. sanc. eccl. ¶ Scõo no. vnũ modũ coercendi emptorẽ seu donatorem rei ecclesiastice in casu a iure nõ cõcesso. nam potest ꝑpelli p excõicationẽ seu anathema ad restitutiõez & anathema est excõicatio cũ solẽnitate. de qua. xj. q. iij. debent. De significato seu etymologia huius verbi. dic vt no. in. c. cum nõ ab hoie. ſ. de iudi. Tertio nota q̃ excõmunicatio percutit animã. & vide tex. cum gl. in. c. audi deniq̃. xj. q. iij. nam excõmunicatus dicitur tradi sathane. q̃ per eam habz diabolus maiorem potestatem sup excõmunicato & dicit Jnno. hic q̃ nõ solum excõicatio priuat communione hominũ & sacramento q̃ sed etiam p eam deus separat animã a gratia & custodia sua. & nota istum tex. p limitatione glo. xxiij. q. j. qõcunq̃. q̃ dicit q̃ excõmunicatio paruz vel nihil operak quo ad ecclesiam triũphantem. & vide per Hosti. i. c. ita quorũdam. de iude. vbi dixi limitando multiplicit illam glo. ¶ Quarto no. ibi. alienatoz. q̃ prelatus male alienãs rem ecclie potest illã repetere ¶ Quinto nota ibi. q̃uis ab initio. cõ. q̃ alienatio rei ecclesiastice ẽ ipso iure nulla. & cũ tex. nõ facit mentionẽ de defectu forme potest argui q̃ si alienatio fiti cãu nõ ꝓcesso est ipso iure nulla. & hoc pbat quasi apertissime iste tex. nam hic obseruabak forma iuramẽti. ar. eius qõ dicitur de subscriptione. & sic facit iste tex. pro his que dixi in. c. ꝓcedenti. ¶ Sexto nota q̃ cõtractus nullus potest de nouo annullari. & referk hec alienatio seu cassatio ad factũ vt cassek q̃tenus de facto processit & sic potest saluari libellus a ſrietate si prelatus in libello dixit cõtractũ nullum & petijt illũ cassari. facit. c. accedens. el. j. ſ. vt lit. nõ cõtest. cum glo. sua. ¶ Vltimo nota casum in quo clericus agit p ecclesia sine mandato. ſ. repetendo bona male alienata. Et nota q̃ recipiens indebite nõ facit fructus suos sed tenek eos restituere. ad ſ d. l. iubemus. vbi dicik q̃ nil potest repetere vñ per dit omnẽ meliorationem quã ibi fecit. & vide in. d. auc. hoc iuſ porrectum. & vide. xij. q. ij. non liceat. ¶ In glo. super verbo subscripsit. no. glo. & vide qõ lc. & no. in. c. inter dilectos. de fide instru. & c. ex litteris. de transac. ¶ In gl. sup. v. iratus in fi. no. glo. p intellectu aliorum iurium & scripturarum in quibus sepe dicik q̃ deus accendik furore vel penitentiam agit vel quid simile. & vide bo. glo. in. c. in cõmutabilis. hic alle. que disputat & ponit veritatẽ an deus muret opinionem suam & vide illam glo. ¶ In glo. super verbo alienator. in fi. dic meli⁹ q̃ iuramentum tendens ꝓtra vtilitatem ecclesiasticã nullo modo ligat iurantem. nã potius ẽ periurium q̃ iuramentũ etiã si per alium possit indẽnitati ecclesie cõsuli vt est tex. apertus in. c. j. ſ. de his que fiunt a maio. pte ca. & c. quenit. de iureiuran. naz iuramentum nõ vinculat iurantẽ ad iniquitatem. vt in. c. quanto. de iureiuran. imo qõ plus ẽ nõ ligat administratorẽ ecclie quo minus nõ posset petere restitutionẽ in integrũ. de quo vide bo. glo. in. c. j. de in integ. resti. li. vj. & ad. c. cũ venissent. de q̃ glo. opti. dic vt ibi latius dicã. nã iuramẽtũ ꝓiudicat q̃tenus ꝓcernebat honorẽ & preiudiciũ ꝓlati. ¶ In glo. in vbo ecclesiasticis. ibi & parochianis. no. gl. & intelligit Lau. & cõiter doc. sequũk vt ꝓcedat etiã in parochianis laicis. nõ eni accusant hoc casu clericũ seu ꝓlatũ⁹ reperũt male alienata. & ſ sati mihi placet. nã interest parochianoz ne ecclesia deducatur ad inopiã. nã tenenk in defectũ ecclie ad refectionẽ ipsius de ꝓpio patrimonio. vt no. c. j. & c. de his. j. de ec. edifi. & in fi. gl. Phi. quẽ sequũk cõiter doc. tenet quãlibet psonã ecclãsticã admittendam nã iste tex. loquik generalik q̃ placet vt pz ibi i tex. q̃buscũq̃ ecclesiasticis psonis. & vt i. c. cũ ſ liceat. xij. q. ij. nõ tamẽ agent isti extranei inuitis clericis

eccleſie qō intelligo ſi ipſi volūt agere. nā eis negligentibus admitterent extranei. verſat enī in hac alienatione illicita ius publicū. j. di. ius publicum. ⁊ vide qō no. Inno. in. c. cū olim. de teſti. vbi dē ¶ In glo. ſi. ibi alter liberat. hoc intellige verū reſpectu intereſſe. ⁊ ſic loquūt iura allegl. in glo. non antē reſpectu pene alīs delictū alterius remaneret impunitū qō nō debet eē. vt in. c. monem⁹. xij. q. ij ſi ergo eccleſia recuperauit rem ab emptore pōt nihilominus agere ꝓ prelatū male alienantē nō ad iteresſe ꝑ vt puniat de delicto ſuo. ⁊ eſt pena depoſitionis. vt. d. c. monem⁹. que pena nō euitat per ſatiſfactionē eccleſie. de quo plene vide p glo. in. c. q ſicut. de elec. in ſi. ¶ In ea. gl. ibi cū ꝓueniat ex delicto. no. glo. ⁊ ſentit a ꝓrio q ſi emptor vl' poſſeſſor eccleſie eēt in bona fide q tūc poſſit petere ceſſionē actionis qō expreſſius tenēt docto. hic. q etiā dicūt q ꝛ eccl'a nō teneat cedere in terminis gl. tū dicūt ſi ceſſerit valet ceſſio. ¶ In ea. glō. ibi replicabit. q rem eccl'e repetat. quaſi velit dicere gl. q prelatus agit in repetitione noīe eccl'e que nō tenet de euictione. Et habes hic caſum in q audit qs allegans turpitudinē ſuā agendo noīe alterius. de quo dic vt dixi in. d. c. cum ſup. de cōceſ. preben. ⁊ vide hē p Cal. ¶ In ea. glo. ibi ⁊ ſi nihil habet prelat⁹. aduerte. nā videt hē glo. velle q emptor recupet precium a prelato male alienāte. in hoc varie ſūt opi. de quibus hic p doc. ⁊ in. c. ad audientiā. j. eo. ⁊ p doct. legiſtas. in. l. iubemus. ⁊ plene in auc. qui res. C. de ſa. ſanc. eccl'. ⁊ maxie p Ly. ⁊ Bal. ibi. ⁊ p Jo. de lig. in cle. j. eo. ti. ſatis placet q ſi emptor fuit in mala fide nō agat ad preciū etiā ꝓ prelatum. p tex. in. l. iubemus. ꝑalle. nā ibi in penā perdit precium ⁊ oēm vtilitatē ⁊ applicat eccleſie niſi pſpexit ſibi in cōtractu de euictione. qz tūc agit ꝓ male alienantem. l. ſi fundum. C. de euic. no. glo. in dicto. c. ad audientiam. j. eo. ⁊ l. quē admodū. C. de agri. ⁊ cenſi. li. xj in ſimili qōne. Si vero fuit in bona fide repetit precium a male alienante nō autē ab eccl'a ſed in defectum. puta quia prelatus nō eſt ſoluēdo agit cōtra eccleſiam quatenꝰ eſt effecta locupletior ex illo precio. ar. c. j. j. de depoſito. qō ſenſerūt Ly. ⁊ Bal. in auc. prealle. ⁊ hanc opi. ſenſit Jo. an. in. d. c. ad audientiam. vt diſtinguamus inter emptorē bone fidei ⁊ malefidei. ⁊ glo. in. c. vulterane. xij. q. ij.

A Baures. Terra eccleſie nō fertilis dari poteſt i emphiteoſim ei cuius ſtudio reducit ad culturaz h. d. Et ponit caſū litteralem Jo. an. in eo qui conſiſus de prelato nulla interueniente ſcriptura recipit ſiluā ab eccleſia reducendā ad culturā ⁊ q ea reducta cōcederet ſibi in emphiteoſim postmodū ꝓlatus dubitauit ex quo res nūc erat culta an poſſit dari in emphiteoſim. Et reſpondet vt in littera. Nota primo vnū caſum in quo res eccleſie licite cōcedunt in emphiteoſim. ſ. q̄ ſūt ſteriles. Quid autem ſi eſſent ꝓcioſe ⁊ culte. dic vt plene notat p ſpe. in ti. de loca. §. nunc aliqua. ℞. vij. per Jo. an. ⁊ archidya. in. c. ij. j. eo. ti. li. vj. dixi plene in. c. in pſentia. de probatio. ¶ Secundo nota prelatus obligat naturaliter ex ſimplici conſenſu. de quo in. c. qui cunq; ſuffragio. xij. q. ij. ¶ Ultimo nota q contractus de rebus eccleſie nō eſt validus ſaltem in effectu ſi potuiſſet habere ab alijs maiorē vtilitatē. debet enim prelatus cōtrahere cum illo cum quo maiorem vtilitatem habere poteſt. ¶ In gl. ſi. in ſi. nota glo. ⁊ vide bonū tex. ⁊ ibi nota. in. c. cum dilecti de emp. ⁊ vendi. ¶ Sed extra glo. queritur. Numquid iſte terre potuiſſent dare alij in emphiteoſim dic q nō niſi in caſu alīs cōceſſo ⁊ ſeruata ſolennitate iuris quia nō ſunt amplius ſilue ſed terre arabiles ſed extirpatibus ⁊ ſuis heredib⁹ pōt concedi propter ꝓmiſſionē eis factaz ⁊ labores ⁊ ſumptus quibus fraudari nō debent.

v Tſuper. Qui iurauit non alienare ea que ſunt de menſa ea de quibus dubitat an ſint de mēſa alienari non debēt. h. d. vel ſic. Jurās nō alienare bona eccleſie nō pōt alienare ea que ſunt de menſa vl' ea de quibus dubitatur an ſint de menſa. h. d. vſq; ad. §. poſſeſſiones. ⁊ elle §. hē dicit. Poſſeſſiones eccleſie minus valēs p vtilioribus de ꝓſenſu capituli poteſt epiſcopus permutare vel alienare. h. d. Duo ſunt dicta. ſecundū in. §. poſſeſſiones. ¶ Nota primo ar. ex tex. q quedam bona eccleſie dicuntur de menſa quedam vero nō. que autem ſūt illa dicam. j. latius. ¶ Secūdo nota vnū caſum licitū i quo res eccleſie poſſunt alienari. ſ. pro alijs vtilioribus. Et no. q tex. dicit alienandi ſeu cōmutandi ⁊ē. nam ex hac littera infero q ſi prelatus nō reperit bonū cambium pōt rem vendere ⁊ precium cōuertere in rē vtiliorē. nō g ē neceſſe vt quidaz arbitrantur vt fiat cambium ſeu permutatio ꝑ directe poteſt fieri venditio. nā preciū ſuccedit loco rei debet tamē postmodū ꝓuerti in res vtiliores. ¶ Tertio nota ibi. cōſilio ⁊ aſſenſu. q in alienatiōe rei eccl'e cathedralis nō ſufficit ꝓſilium capituli ꝑ requiritur etiā ꝓſenſus. vide qō plene dixi in. d. c. j. §. de his q̄ fiunt a ꝓla. ¶ In glo. j. in ſi. no. glo. q ſup decimis futuris nō admittit ꝓpoſitō ꝑ ſup preteritis ſic. Quid aūt ſi obligat⁹ ad decimas ꝓteritas nō habeat vñ ſatiſfaciat niſi vendat totū patrimoniū nunqd teneat vendere ⁊ in egeſtate viuere. vide glo. xvj. q. vij. q̄cunq; q̄ concludit q ſic. ꝑ eccl'a dz ſibi miſereri. ⁊ vide p dicta glo. tex. in. c. oēs. ea. cā ⁊. q. ⁊ ad materiā vide qō le. ⁊ no. in. c. ex multiplici. ⁊ in. c. cum hoīes. j. de decimis. ¶ In gl. in. ℞. facti ibi. imediate ſubeſt. hodie ſeruatur de conſuetudine q quilibet ꝓlatus promotus per papam ſeu ei⁹ mandato cōſecratus iurat ſibi nō alienare eo incōſulto. de q̄ iuramento ⁊ eius effectu no. in. c. ſi. de eccl'. edifi. et dicam aliquid. j. ¶ In glo. ſup ℞bo intelligantur. queritur quātū tempus requirit ad hoc vt bona dicant de mēſa. glo. nō requirit quātitatē temporis ad hē vt bona dicant de mēſa. ⁊ nō inſtādo in ℞bis glo. colligendo dicta Inno. ac latius ⁊ clarius proſequendo dic ſic cum queritur que bona dicunt ō mēſa eccl'e vel ꝓlati. quedā enī ſūt bona in quibus eccl'a hz ſolū directū dñiuz. vtile ℞o ptinet ad aliū. exꝑplū in feudalib⁹ ac emphiteoticis. ⁊ iſta nō dicūt

de mensa cū vtilitas ꝓtineat ad alium. de quo vide bo. glo. in cle. j. de excess. prela. sup verbo ad mensā que optime explicat qñ etiā eccl̄a dicat de mēsa ꝓlati t tenebis illam gl. menti. Sed aduertenduz q ista bona qnqz redeunt ad eccl̄iam pleno iure. puta qz finitū est tempus cōcessionis vl̄ propter defectū heredū vasalli vel emphiteote vl̄ ꝓpter delictum eoz. vt in. c. potuit. de loca. t in. c. ij. j. ō feudis. Et dubitat nūc vtrū applicent mense vt sic nō possint iterū cōcedi quēadmodū nec alia bona mense. Et dicendū est q si prelatus applicauit ea mense et hoc cōstat t tunc nō possint ampliꝰ cōcedi nisi in casibus iure expressis. In dubio vero debemus ꝓsiderare quāto tēpore prelatus tenuit illa bona ad manus suas. t in hoc casu posset saluari consideratio glo. t sume no. dictū Archi. in. c. j. xxxij. q. viij. vbi dicit q si prelatus tenuit p annū videt applicasse illa bona mense ex quo nō ꝓstat de cōtrario per coiecturas. ar. illius. c. als autē si nō habuit animum applicandi mense potest ꝓcedere de nouo alteri nō obstante iuramēto de nō alienādo qz iuramentuz nō extendit ad bona que nō sūt de mēsa. pro hoc tex. in. c. ij. de feu. t hic. vbi cōsiderat an ista bona essent de mensa vel nō que prelatus habuit ad manus suas. t tacite innuit. q si nō essent de mensa iuramentū de nō alienando nō obligaret. Et ē ratio ſm Jnno. qz ab initio videt ordinatum vt illa bōa cōcederent in fendū vel emphiteosim vnde nil noui facit nūc prelatus iterum ꝓcedendo. t per ꝺ eleganter sentit Fred. cōsilio. clxxiij. q in hac secūda ꝓcessione nō requirit ꝓsensus supioris qō est valō no. t facit. c. potuit. ꝑalle. vbi solus ꝓlatus pōt parcere emphiteote ipsū nō expellendo ꝓpter pensiōnē nō solutā eodem mō pōt cōcedere alteri. Ego crederē q vbi prima cā cōcessionis duraret de presenti habeant locū p̄dicta sed vbi cessaret illa ꝑma cā ꝓcessionis tūc putarem q coipso q redeūt ad ecclesiam efficiunt de mensa t assumūt sibi naturam t qualitatē aliaz rerum ecclesie. Exemplū res iculta fuit tradita in emphiteosim hoc respectu vt reduceret ad culturam als eccl̄ia nō ꝓcessisset tractu tpis. illa res optie culta reuersa ē ad eccl̄iaz ex aliq̄ causaz allegataz nō video q iterū licite possit cōcedi sine solennitate debita t sine causa. naz cessat cā prime cōcessionis t militat nūc ar. a rōne cessante. vt in. c. cum cessante. de appel. t cessat rō Jnno. sed vbi cā pseueraret procederet primū dictū. Exēplū ecclesia habebat castrū qō forte ꝓpter custodiaz t alia ē magis damnosū q̄z vtile deliberauit semel cū solennitate debita dare i feudū si tractu temporis redeat ad ecclesiam potest ecclesia iteruz aliꝰ de nouo cōcedere sine solēnitate nō obstante iuramēto de nō alienando qz ista non est noua alienatio ſ quedam executio ordinationis antique. facit. c. cōsuluit. j. de iudeis. t. c. recolentes. de sta. regu. Et nota hanc limitationē que nō solet a doctoribꝰ tradi sed mihi videt verissima t rōnabilis. Quedā vero sunt bona quoz ꝓprietas t vtilitas ptinēt ad ecclesiam t longissimis tpibus fuerunt in bonis ecclesie. t ista in dubio dicunt de mēsa qz deseruiunt necessitatibus mense t vtilitatibꝰ eccl̄ie t alioz indigentū. xij. q. j. videntes. t ad ista bona indubie extendit iuramētū de nō alienando. Quedā sunt bona homūter acquisita eccl̄ie puta ex donatione. t de istis dubitat an sint de mensa. Jnn. sentit q sic. t mihi satis placet. Ex quo eni sunt data eccl̄ie ad vtilitatē ipsius ergo debēt dici de mensa nec appareret ratio quare alia bona t nō ista dicāntur de mēsa sed potius dicendū cōtrariū ne vna t eadez res diuerso iure censeat. de pec. c. cum in dioces. t fac. c. recolentes. xij. q. ij. Et sic habes dare que bōa dicant de mensa t ad que bona extendit iuramentū de nō alienādo. In glo. sup vbo siue nō. no. gl. q indubio possessiones q̄ deseruiūt vtilitatibus ecclesie t reperiunt in manibꝰ ꝓlati prima fronte presumunt de mensa. q̄ ꝝrium dicenti incūbit onꝰ probandi sed intellige istā glo. ſm p̄dicta t ſm prealle. dictū Archi. In glo. in vbo assensu in fi. vide qō dixi in. c. ij. de his que fiūt a pret. vbi doc. sentiunt q licet in istis rebus modicis nō requirat cōsensus capituli expressus dz tū interuenire saltē tacitus. t sic limita istam glo. Sz opo. ꝯ glo. t ꝯ tex. nam ex quo iurauit iste archiēps nō alienare non videt q etiā vtilitatis causa possit alienationē aliquā facere. iuxta no. in. c. fi. de eccle. edifi. t in. c. ij. j. de sen. excō. So. Jnno. intelligit q de speciali cōcessiōe vl̄ gratia iste archiēps alienauit. t p hoc tex. in fi. ibi. cōcedimus facultatē. Goff. vero exponit tex. cōcedimus. i cōcessum eē ostendim⁹. ſlle. xiij. di. nerui testiculoz. t sic sentit cōtrarium intellectū. Ego dicerē q aut res ē modica seu modice vtilitatis. t tūc nō includit sub iuramēto de nō alienādo qz nō est verisimile q supior voluerit istū illaqueare in istis modicis cū ista modica sunt excepta ab oīni solēnitate iuris dispositionis. vt in. c. terrulas. xij. q. ij. iuramentū ergo simpliciter prestitū debet intelligi ſm materiā subiectam. ad hoc qō no. Jnno. in. c. p tuas. de arbi. Item iuramentū est stricti iuris ideo dz restringi. ar. c. pe. de iureiur. t hoc nōbis sempnā reperio Fred. idem sensisse ꝓsilio suo. cciij. Mā hodie prelati cōmuniter iurāt nō alienare incōsulto papa. t sic dz intelligi iste tex. vt non obstante iuramēto poterit iste hāc aliēationē facere. et sic ꝓcedit expositō Gof. Aut res ē ſi modica t tūc distingue formā iurādi. Aut iurauit ſi alienare simplr aut ſi aliēare icōsulto papa. aut ſi aliēare sine lnia supioris. Si vero iurauit simplicit t tūc puto q i casu vtilitatis ecclesie poterit alienare. nam video q in cāu necessitatis ecclesie hoc iuramentū nō astringit. vt in. c. fi. de eccle. edifi. ergo nec in casu vtilitatis. qz necessitas t vtilitas equipantur a iure. vt no. xij. q ij. in summa. & no. Jnno. in. c. cum oēs. de constit. Refertur ergo illud iuramentū ad alienationē illicitam vt sic metu iuramenti prelatus abstineat facilius ab alienatione illicita. t ꝓ hoc facit qō p̄dixi. nam regulariter a iure ꝓhibet alienatio. vt in. c. siquis. t in. c. nulli. s. eo. t iuramentū est stricti iuris dz ergo intelligi ſm iuris dispositionē vt non alienet. s. illicite. put iura disponūt. t sic secūdo mō intelligerē tex. istum intelligendo q possessiones iste

erant minus vtiles cõparatione aliarum. Si vero fuerit iuratum fm secũdã formam. tunc tene opi. Inno. q de gratia fuit hoc isti cõcessum. nam non potest fieri alienatio etiã licita incõsulto papa. hoc eni important illa verba vt tolligit in. c. vlti. j. de eccl. edifi. Item necesse est vt verba intelligant de alienatione als licita. nam incõsulto papa nõ faceret illicitam. t ita volũt cõiter doc. in. d. c. fi. Si vo fuerit iuratũ fm tertiam formam. s. nõ alienare sine licentia. tc. idez dicendũ vt. s. proxime dixi. nã nõ potest intelligi de alienatione illicita qz illa non sit etiam cum licẽtia superioris. Et õ significato huius verbi licentia est vt debeat peti primo etiam in casu licito quasi superior reseruet in se cognitionez vtrũ casus sit licit⁹. pro hoc tex. in fi. in. c. licet de regula. t hoc bene no. qz nõ declarat per alios. t sic intellige fm hanc distinctionẽ ea que dixi in. c. j. s. de his que fiunt a prelatis. t no. per doc. in. d. c. fi. j. õ eccl. edifi. ¶ Sed querit de questione nota. Munquid prelatus possit cõsanguineo suo cõcedere rez ecclesie in emphiteosim vel secũ cõtrahere alienationem rei ecclesiastice. tex. videt no. in auc. quibuscunq modis. C. de sac. sanc. eccle. vbi dicit q quibuscũq modis alienatio rei ecclesiastice facta permittat nõ tamẽ licet iconomo vel ei⁹ psanguineis rem ecclesie accipere. Et faciunt ibi legiste festũ de illo tex. adducẽtes q vbi administratori pmittitur alienatio nõ põt illam facere in personam consanguinei. qz est suspitio lesionis propter cõsanguinitatem. t est illa auc. canonizata. x. q. ij. h vsus pstatio. in. v. quibuscũq modis. tñ doct. ibi t maxime Bal. t Bar. dicũt q rem solitam concedi in emphiteosim seu in feudum potest prelatus cõcedere suo psanguineo. qz cessat hoc casu psumptio fraudis t lesionis cum aperta sit via huius alienationis nisi fm Bal. vellet concedere cõsanguineo potentissimo. sentit etiam Bar. post Ja. q modicã rẽ põt cõsanguineo cõcedere. t sic transeunt legiste cõmuniter ibi. Sed reperio Frede. de senis cõsilio preall. vbi videt sentire cõtrarium. Formatenĩ istam questionẽ. Munquid prelatus qui iurauit nõ alienare sine licentia superioris possit psanguineo suo cõcedere in emphiteosim rem valoris vnius florẽi cũ dimidio t reddit⁹ quinq solidorum. nam expediebat propter vicinitatẽ cõsanguineo habere illaz petiolam terre. Et determinat finaliter q sic. qz nõ obstat iuramentũ in istis minimis. vt. s. dixi. nec etiã obstat psanguinitas. qz rõne fraudis fuit inducta illa prohibitio sed hic psupponit omnẽ fraudẽ cessare. Item auc. illa quibuscunq modis. loquit i alio casu fm cum. t nõ dicit in quo. vnde nõ placet hec responsio. qz tex. ibi dicit quibuscũq modis. tc. dat aliam so. qz solennitas auc. nõ vsq; quaq; seruatur in alienatione rei ecclesiastice. vt no. in. c. j. e. ti. li. vj. Et nota hoc dictum. facit ad id qõ dixi in. c. nulli. s. eo. Item cessante fraude melius est cõtrahere cũ psanguineis q; cum extraneis. naz prius debem⁹ subuenire psanguineis q; extraneis. lxxxvj. di. nõ satis. facit qõ no. glo. xxxj. di. c. oino. t. c. j. s. de cohabi. cleri. Sed contra hoc facit qz nõ est illa solennitas sed prohibitio certaz personaruz propter lesionem ecclesie euitandam. sed hoc nõ obstãte puto dictũ legistarum nõ procedere in prelato ecclie nam reperio tex. valde singularem. xij. q. ij. in. c. si quis qualibet. iuncto. s. põce. vbi dicit q rector cuiuscunq ecclesie potest vnam rez de ecclesia auferre dũmodo de suo tantundẽ ecclesie conferat. t sic habet priuilegiũ vt res ecclesie possit alienare sine vtilitate ecclesie. satis est eni q ecclesia nõ deterioratur. simile priuilegium habet princeps vt in. c. j. j. de rerum pmu. fm vnũ intellectũ. t videt tex. in d. c. si quis innuere q etiam in fauorem psanguinearum potest prelatus hoc facere vt etiam sentit ibi Archi. t facit qõ no. archi. x. q. ij. precarie. vbi dic q sicut extraneis ita consanguineis põt prelatus beneficia ecclesiastica cõcedere. facit qõ dixi in. c. dilecto. s. de preben. Et ad auc. quibuscũq modis. dico q loquit in iconomo qui nõ habet priuilegiũ sicut prelatus nec tantũ iuris in bonis ecclie. iux no ta. per glo. v. q. iij. c. fi. Item iconomus ẽ magis suspectus q; prelatus qz prelatus est propri⁹ spõsus ecclie nõ sic iconom⁹. Et per hoc pcluderẽ q prelatus potest cõtrahere cuz consanguineis de rebus ecclesie sicut cũ extraneis licet iconomus no possit nisi vt predixi. Et no. etiã ista qz nõ declarãt p doc.

a AUdientiam. Canonic⁹ prediuz ecclesie perpetuo locare nõ potest. h. d. Lõis diuisio. secũda ibi. ideoq; ¶ Nota primo q canonicus nõ potest in ppetuũ locare prediũ prebende sue. Iste eni tex. intelligi potest in pdijs assignatis canonicis p prebendis. nam prebende sunt ecclie t ex eã bona ecclie fuerũt diuise in pbendas. vide tex. xij. q. j. s. fi. t. c. sequẽti. ánimo dicendum est q vltra tempus vite sue nõ põt canonicus locare pbendam suã. vnde si locauit ad certũ tẽpus t moritur ante locationẽ finitam expirat locatio nisi iterueniat auctoritas superioris. vt dixi in. c. fi. ne prelati vices suas. t probat in fili ibi. l. si dom⁹. ff. loca. vbi locatio facta p vsufructuariũ expirat eo mortuo.

¶ Scõo no. bo. ar. q locatio i perpetuũ largo modo dicit alienatio. vnde phibitus alienare nõ põt in ppetuum locare. p hoc glo. in cle. j. eo. ti. licet aliud dixerit Accur. in. l. codicill. s. instituto. ff. de le. ij. iste tex. multũ bene probat h arguendo ex situatione rubrice. nam si ista locatio in ppetuum nõ cẽseret alienatio nõ poneret hoc. c. sub isto ti. sed i ti. de locato. ita in simili arguit glo. in. c. si sup gratia de offi. dele. li. vj. t in. c. bone. de confirma. vti. t. c. tibi qui. de rescrip. li. vj. t nota hunc modum arguendi. Item facit. c. nulli. s. eo. vbi perpetua emphiteosis largo modo dicit alienatio. ergo t ppetua locatio. argu. insti. locati. s. adeo. nam ex cõtractu locationis ad maximũ tempus transfert dñium. vtile sicut in cõtractu emphiteotico. nota in. c. propter. j. de loca. ¶ Item nota cpm posse revocare res ecclesie male alienatas etiã precio nõ oblato. Et nota q concessio facta in perpetuum vel ad maximuz tempus sine solennitate debita nõ debent seruari etiam in vita prelati male alienantis ne saltẽ de fcõ

preiudicetur eccleſie. facit. c. puenit. ſ. de arbi. vbi bo. tex. ¶ In glo. ſi. nota hanc gl. ⁊ idē ſentit Inn. ⁊ Jo. in. c. vulterane. xvj. q. ij. licet aliud ſenſerit in .§. qui vero. alle. in glo. ſed Jo. an. ſequit iſtaz glo. tu vide qō latius dixi i. c. ſi quis. ſ. e. ⁊ ibi dedi plures remiſſiones. Et nota cautelam ex glo. vt ptrahens cum prelato ſemper ſtipuletur de euictiōe vt ſaltem re euicta habeat regreſſum cōtra prelatum Et in ſi. glo. dic q in illo. §. ſi. non erat oīno emptor malefidei poſſeſſor. ⁊ dic plenꝰ vt ibi legi. ⁊ nota.

Poſſeſſiones. Breue ē nec pōt breuius summa ri. ¶ No. primo regulā q poſſeſſiones ſpectantes ad mensā prelati vel capituli prelatꝰ aliena re nō poteſt. intellige niſi in caſibꝰ a iure expreſſis. de quibus dixi in. c. nulli. ſ. eo. Et nota a cōtrario q poſſeſſiones que nō ſunt de menſa poſſūt p prelatum alienari. qō intellige vt dixi in. c. vt ſuper. ſ. eo. ¶ Sed queritur nunquid epūs poſſit donare vt vendere rem menſe ſue capitulo ſuo ⁊ quid econtra. Et videt primo q nō qz aūt epūs aut capitulum auctorizaret in facto proprio. cōtra cle. ij. eo. ti. Hoſti. ⁊ Jo. an. poſt eū ponūt queſtionē in. c. nouit. ſ de his que fiunt a prela. ⁊ cōcludit ibi Hoſti. q ſic. qz nō eſt propie alienatio cum nō exeat dominiū ecclēſie. ar. in. l. voluntas. C. de fideicom. ⁊ cox q̄le. ⁊ no. in. c. cum apoſtolica. ſ. de his que fiunt a pla. glo. in. d. cle. ij. recitat opi. ⁊ aperte non probat ſed Fred. approbat cōſilio. cvj. ⁊ Jo. an. in regula q̄ tacet. li. vj. in mercu. dicit tamē ibi Jo. an. q ab eccleſia inferiori nō poſſet epūs emere qz ibi haberet auctorizare. xij. q. ij. placuit. ⁊ c. abbatib⁹. ⁊ in facto ꝓprio auctorizare nō poteſt. vt in. d. cle. ij. ¶ Sed ego dubito an hoc dictū ſit verum. p. l. pupillus. §. pe. ff. de aucto. tuto. vbi dicit q tutor poteſt palaz emere a pupillo qz ceſſat omnis ſuſpitio. ⁊ ſi qs vellet cē magis cautus poſſet facere vt epūs priꝰ generaliter interponat decretum ꝓnunciando rem ipſius eccīe poſſe alienari ⁊ dare licentiā alienādi. poſtea vero poterit ipſe palam ſicut quilibet aliꝰ emere. in hoc tamē eſt cogitandū. ¶ In gl. ſ. ibi tertiarum. i. tertiam ptez de rebꝰ parochialis eccīe olim debitam epō. hodie vero epūs nō capit iſtam tertiā de quo dic vt habet. x. q. iij. c. ſ. ⁊. ij. ⁊ dicā plene q generaliter epūs poſſit petere ab eccīis inferioribꝰ vt in. c. requiſiſti. ſ. de teſta. ¶ In gl. ij. in fi. ⁊ inducitur iſte tex. cū glo. ad qōnem. Nunquid ſi mādat ꝓuideri clerico ſeculari de beneficio eccīaſtico poſſit ſibi ꝓuideri de beneficio ſolito gubernari per regulares. dicendū eſt q nō qz mādatū pape debet intelligi ſalua cōſuetudine eccīe quā indubio papa nō videt velle violare. vt in. c. ſi. de conſue. li. vj. et in. c. cum in eccīa. de preben. eo. li. Et vide ad iſtā qōnem. c. cū de beneficio. eo. ti. ⁊ li. Itē inducebāt docto. hic tex. ad qōnem. Nunquid ſupior ad quē eſt devoluta poteſtas ꝓuidendi propt negligentiā prelati regularis poſſit eccleſijs regularibus ꝓuidere de ſecularibus. Et hodie hec queſtio eſt deciſa in cle. qz regulares. de ſup. negli. prela. vbi decidit q nō. Et eſt ille tex. no. q ſuccedēs in locum negligentis debeat prouidere illis perſonis q̄bus tenebatur prouidere ipſe negligens. ⁊ hoc pōt allegari generaliter vt poteſtas nō ſit maior penes eū qui ſucceſſit q̄ penes primū qui neglexit. ⁊ facit ad multa. ⁊c.

a **D** noſtram. Legit duobꝰ modis fm lec. breuio rem. h. d. in ſumma. Reſtituit eccleſia contra alienationē per quā enormiter fuit leſa. h. d. Primo ponit petino. ſcdo cauſe cōmiſſio. ibi. q̄ circa. ¶ Nota primo fm lec. Quā primiſi q eccīa in petitione reſtitutionis in integrū ſup rebus eccleſiaſticis poteſt habere recurſum ad iudicē eccleſiaſticuz etiam cōtra laicū. ⁊ ſic eſt iſte caſus in quo actor nō ſequitur forum rei imo trahit reum ad forū ſuum. ⁊ vide Inno. in. c. cum ſit generale. d fo. compe. vbi ſingulariter vult q in qualibet petitione reſtit. i integrū poteſt eccleſia habere recurſum ad iudicem eccleſiaſticū. ⁊ idem dicit vbicunq eccīa iuuat aliq̄ priuilegio. ⁊ maxime hoc procedit ea attenta rōne. qz pſuponitur quedam deceptio ſaltē re ipſa. vnō largo modo pōt dici quoddā ſacrilegiū qō pertinet ad forum eccleſie. vt. d. c. cum ſit generale. ⁊ facit ad materiam. c. ſ. ſ. de in integ. reſti. vbi bene etiā probatur ⁊ tene menti hoc dictum in practica. ¶ Secundo no. q propter vrgens debitum cui nō valet eccleſia de fructibꝰ ſatisfacere poteſt fieri alienatio eccleſiaſtice rei. Et nota q etiam in feudum occaſione debit poſſunt cōcedi res eccleſie. hodie ꝑo oēs prelati cōmuniter iurant nō infeudare de nouo romano pontifice inconſulto. c. ij. j. de feu. ¶ Tertio no. q data reſtitutione in integrū nō debet laicus qui cōtraxit cū eccleſia fraudari de ſumptibus ⁊ laboribus quos fecit in re in qua cōcedit reſtitutio ꝓ rōne ſumptus ⁊ laborum poſſunt dimitti fructus quos alius tenet reſtituere. vt. l. q ſi minor. §. reſtitutio. ff. de mino. ⁊ p illū tex. dicendū eſſet q ſi iſte laicus nō expoſuit labores puta in extirpando teras incultas vel nō feciſſet ſumptꝰ ꝓ fructibus colligendis tunc debuiſſet oēs fructus cū re reſtituere. nam alꝰ nō eēt reſtitutio in integrūm qz perderet fructus medio tempore perceptos. vt in. d. §. reſtitutio. ⁊ de hoc. j. aliqua dicā cū gl. fiꝰ ¶ In gl. ſ. in fi. ⁊ hoc vltimū probat in. c. j. ⁊. ij. de in integrū reſtitu. li. vj. ⁊ in cle. vnica. c. ti. Et no. ex gl. q duo dicunt multi. qō facit ꝓ ſtatuto. vide tex. in. c. chriſtianū. xxxiij. di. vbi colligit q licet duo dicantur multi nō tamē plures. Hoſti. dicit ſe habere noticiam huius facti. de quo in tex. nam lapſum erat nedum quadrienniū ſed decennium a tempore contractus. ⁊ dicit q eccleſia fuit hic audita iure cōmuni ⁊ nō reſtitutionis beneficio qz contractꝰ erat nullus ex defectu ſolennitatis qz nō interuenerat conſenſus dioceſani. hec lec. ſatis eſt vera in ſe. ⁊ vide glo. in cle. j. eo. ti. que vult prelatum etiam eccleſie collegiate nō poſſe etiam locare ad tempus nō modicum ſine conſenſu ſuperioris. ⁊ facit quia. c. nulli. ſ. eo. dicit eſſe alienationem vbi tranſfertur vtile dominium ſed prelatus inferior non poteſt alienare ſine cōſenſu ſupioris. xvij. q. iij. i vēditiōibꝰ

xij.q.ij.abbatib⁹.sed nō congruit hec lec.huic tex. vbi papa fundat se super enormi dispendio. nam si cōtractus nō tenuisset mandasset pure illaz villā restituendā monasterio. Item fm lec.hosti. quasi de nihilo seruiret iste tex. vnde potes tenere aliam lec.qbic fuit petitū beneficium restitutionis. tē.et sic q als contractus valebat. Nec obstat si dicatur q quadriennū esset elapsum q etiā hoc p̄supposito ex certis causis etiam audiē ecclesia post illud tempus.puta propter grauissimum p̄iudicium vel qñ vixit ille prelatus qui male alienauit vel quid simile.de hoc est tex.no.iucta glo.in.d.c.j.de in integ. resti.li.vj.t tene menti illū tex.cum glo. Ho.tamē ex lec.hosti.q quādo ecclesia petit vnam rem sibi restitui rōne nullitatis cōtractus potest habere recursum etiam vltra laicum ad iudicē ecclesiasticū.

¶ In glo.super verbo enorme.ibi.ex quo consensus capituli.tē.melius diceret ex quo solennitates debite interuenerūt t alienatio fuit facta in casu licito.nam his duobus cōcurrentibus tenet contractus licet ecclesia sit lesa.t nota hanc glo.q aperte sentit q ad validitatē alienatōis nō sufficit q solennitas fuerit seruata sed oportet q in casu licito fuerit facta.t vide qō plene dixi in.c.nulli. §. eo. ¶ In gl.fi.ibi.item quia bona fide p̄cipit. melior est rō p̄cedens scz q p̄o laboribꝫ t sumptibꝫ quos passus est habuit iste fructus.nam ista ratio glo.nō procedit.nam restitutio in integrū reducit omnia in statum p̄istinum nec habet respectus ad bonā fidem vt patet in.d.§.restitutio.t in hac materia sic concluderem.aut p̄tractus tenuit aut nō. primo casu rescisso cōtractu per restitutionē in integrū etiam fructus debēt restitui sed satiffaciendum est cōtrahenti de sumptibus t laboribꝫ quos ptulit.vñ credo q ecclesia potuisset hic petere oēs fructꝰ t satisfacere isti de sumptibus t laboribꝫ.sed papa vt quidam dicūt fecit istā p̄uisionē.de qua in tex. ex officio suo vt euitaret magnus circūitus.hoc etiā sentit glo.in sequēti qōne vbi dicit q iste laicus potuisset petere mercedem laboris si voluisset restituere fructus.finge enim q laicus iste expenderit mille t nō recepit ex fructibus nisi centū iniquū eēt dicere q fructibus debeat eē cōtentus.nam sicut ecclesia restituit in statum p̄istinū ita t secum p̄hentes.Et no.q habet respectus etiā ad laborē p̄priuz. puta qz erat rusticus t p̄sonaliter extirpauit terras. Secundo casu vbi cōtractus nō tenuit aut p̄trahens errauit in iure t tūc dico q tenet restituere oēs fructus qz error iuris nō excusat etiam in perceptione fructuū qñ ius aperte resistit.vt.l. iubemus. la.ij. C.de sac.sanc.eccle.l.quēadmodū. C.de agri.t cēsi.li.xj.no.Bart.in.l.sed t si.§.scire.ff.de peti. here.secus vbi possideret iure non resistente nec assistente.nam tunc error iuris excusat quo ad restitutionē fructuū.d.§.scire.t hoc casu intellige Dy.in regula possessor.de regu.iu.li.vj. si autē errabat in facto quia credebat solennitates interuenisse tunc lucratur fructus ex bona fide. t hoc casu procedit glo.qō tamē intellige fm materiam quā dixi in.c. grauis.de resti.spoli.

¶ Cum laicis. Aliēatōes de feudis vel alijs rebꝰ ecclesie nō tenēt etiā si per cōstitutionē laicorū approbent.h.d.vel aliter t sic. Alienatio rei ecclesiastice facta sine legitimo ecclīasticaz p̄sonarū assensu nō tz licet approbet p cōstitutionē laicoz.h.d.Cōmunis diuisio.scda ibi volētes.Primo no. ibi. refrigescere charitatem. q statuta emanantia contra libertatē ecclīasticā seu cōtra iura ecclie procedunt ex remissione charitatis.nam si haberēt charitatē ad ecclīam talia statuta nō cōderent t hodie isti tales sunt excōicati ipso facto. de quo vide qō legi.i c.nouerit.t.c.grauē.de sen.ex.t in auē.cassa.C.ō sac.sanc.eccl. ¶ Secūdo no.q statuta cōtra p̄iuilegia tributa ecclesie p p̄incipes ecclīasticos vl seculares dicunt eē cōtra libertatē ecclesiasticam. de q̄ in dictis iuribus. ¶ Tertio no.q constitutio edita sup iurisditione aliena potius dicit destitutio quia nō statuit sed destituit.t facit p̄ima fronte ꝯ opi. Bar.in.l.cunctos populos.C.ō sum.tri. vbi vult q statutum laicorū generaliter loquēs debet seruari etiā quo ad clericos ex quo nō est cōtra libertatē ecclesiasticam.nam tex.iste facit in oppositum qz statutum cōmensurat a iurisditione statuētis sed circa clericos nulla iurisditio tribuit laicis ergo illorū statutū nō porrigit ad clericos.t melius pbat i.c.ecclesia sancte marie.de consti.fm casum quē posuit ibi glo.fm quē ē casus ad litteram contra Bar.

Quarto nota q laici nō possunt disponere etiā super rebus tpalibus ecclīarum.sicut ergo persone clericorum sūt exempte a iurisditione laicorū ita et eoz bona. ¶ Quinto no.ibi t etiā de mortuarijs q laici nō possunt statuere sup mortuarijs .qz ista sunt annexa iuri spūali t sic nec sup spūalibus mere nec super annexis laici disponere p̄nt.nam ō annexis idem est iudiciū.vt in.c.translato. de consti. t.c.quanto.de iudi.t de mortuarijs ponūt exemplū doc.qñ laici statuūt ne vltra certā quantitatez offerat.vel vt nō valeant felicta sine solennitate legali.ꝯ.c.cū eēs.t.c.relatū.de testa.Et facit notanē hec littera ad qōnez.Vtrūd valeant statuta laicorū vt vltra certos cereos nō deferanē cū funere vl q filij dūtaxat debeāt vestiri de nigro.t q certus t determinatus numerus clericorū dūtaxat intersit exequijs t quid simile.Et videt p̄imo q nō p istū tex.dum generaliter prohibet statuta laicorum super mortuarijs.nam ista videnē annexa iuri spūali.In cōtrarium facit qz pompe exequiaz sunt potius cōsolationes viuoz q̄ suffragia mortuoz nec ecclīa approbat.vt in.c.anime defunctorum. t i.c. q̄ p̄posterum.xiij.q.ij.dicerem q circa cōcernētia cultū diuinū t refrigerium anime defuncti nō valeant statuta laicoz.qz illa p̄prie sunt annexa iuri spūali.t ita generaliter intelligo istū tex. sed circa p̄cernētia pōpas mūdanas valeāt statuta.t credo specifice q valeat statutū illud de pānis nigris passim nō vtendis.qz de mortuis nō ē multum dolendum fm fidem x̄pianam.tum propter spem future vite.tum vt viui acquiescant dispositioni diuine vt dicit tex.in.d.c.q̄ p̄posterū. ¶ In gl.ij.in fi.dic

q illud .c. nō facit in cōtrariuz. nā solū prohibet laicos disponere de rebus ecclesie. sed priuilegia ipis rebus dotalibus bñ possunt ꝓferri puta quo ad tē poralia. pone exemplū in .c. auditū. ō prescript. Et tractant hic doc. Nunquid feudū laici possit donari ecclesie. Et cōclusio est q sic dūmodo feudum habeat tale onus annexum qō honeste possit explicari per ecclesiam als secus. de hoc latius tractabit in .c. in presentia. de proba. r dic vt ibi.

¶ De precarijs. ¶ Rubrica.

¶ Supra visum est de cōtractibus per quos transfertur dominium restabat merito videre de cōtractibus per quos transfertur vtilitas rei dumtaxat vel sic. Quia precarie sunt quedam species alienationis. ideo post ti. precedentē subijcitur hic ti.

Precarie. breuiꝰ summari.

¶ Nota primo q de rebus ecclesiasticis possunt fieri ꝑcarie r sic ad ꝑces quorundā ꝑsit ꝓcedi res ecclesie. ¶ Secūdo no. q ꝑcarie in femi nino genere differt a ꝑcario neutri generis. naz ꝑcarium neutri generis nō cōcedit ad tempꝰ determinatū nec etiā pactū obligat cōcedentē quo minꝰ ad libitū renouari possit. vt in .c. fi. j. e. r. l. cū precario. ff. e. sed ꝑcaria feminini generis cōcedit ad certum tempus fm q ptes ꝓueniunt. nec potest ante tēpus ꝓuentum renouari. vt hic r clarius in .c. fi. j e. r iste cōtractus ꝑcarie est incognitus iure ciuili. nā ius ciuile solū facit mētionē de ꝑcario r nō de ꝑcaria. Et pōt multis modis ꝑcaria ꝓstitui. vt statim dicetur cū glo. ¶ Tertio no. ibi. antiquā ꝓsuetudinem q renouatio ꝑcarie seu ꝑcariaz potius proceditex cōsuetudine loci q̄ iuris dispositione. nā fm ius nō ē necesse renouare. vt videt tex. r. q. ij. precarie. vnde intelligit hic Abbas vt renouatio fiat vbi ꝫ hz ꝓsuetudo. Hosti. intelligit tex. de generali consuetudine orbis approbata p canonē quasi velit dicere q hodie p totum orbē dz fieri ista renouatio. ista tñ lra videt se restringere ad ꝓsuetudinē et sic ad locū vbi ꝓsuetudo viget. Et nota q cōtractꝰ censetur initus fm ꝓsuetudinē loci. qō melius ꝓbat in l. q si nolit. §. quia assidua. ff. ō edil. edi. vnde notāter dicit. Bar. in l. nemo ē qui nesciat. ff. de duobꝰ reis. q si in studio ē ꝓsuetudo q doctor possit ex cā legere p substitutū. licet hoc nō fuerit deductū i cōtractu nihilominus potuit substituere qz qō habet cōsuetudo videt apositum in ꝓtractu qō no. qz facit ad multa. ¶ In glo. j. in fi. hec glo. primo ꝓsequit quid sit precarium in neutro genere. r ꝓsequit māz eius. vt le. r no. in .c. vlti. j. eo. Secūdo ꝓsequit qd sit ꝑcaria in feminino genere. r ponit ꝑcarie seu ꝑcariaz tres species. nam qlibz capit ꝑ cōtractu inito ad preces aliquoz vsq ad quinquēniū. ꝫ tamē nō videt simplr bene dictū. nā nō est de sua vt fiat ad q̄nquēniū. nā pōt i ꝑpetuū vl ad vitā accipiēti vl ad aliud tps magnū vl modicū fieri ꝫ renouatio fit ō q̄nquēnio i quiquēniū vt clare innuit iste tex. dū dicit renouēt. nam si nō fierent nisi vsq ad q̄nquēniū esset opus noua cōcessione r nō renouatione. fit autē renouatio ne longitudine tēporis per eat memoria cōtractus. xij. q. ij. longinquitate. dic ergo clarius q̄ dicat glo. q ꝑcaria seu ꝑcarie in plurali numero nō differunt. vt nō. glo. fi. in .c. fi. j. e. r sentiunt cōiter hic doc. ꝑter Hosti. sed primū verius. nec differūt ꝑcarie multū ab alijs cōtractibꝰ iure ciuili inuentis. ob hoc forte ius ciuile non fecit mentionē de cōtractu istoz qlibz enim ꝑcaria nō fit oino gratis sed ad certū tempus fm qō inter ptes extitit cōuentum r dat aliquid annuatim. r ponit exemplū Abbas qñ laicus super solo ecclesie facit aliqō edificium lignoz vel aliquod simile. r in recō pensationē ꝫ soluit ecclesie decimā ānuatim r iste cōtractus est similis emphiteotico sed differt tñ in tē poze renouationis. Item fit vel dicit ꝑcaria qñ mouetur ecclesia principaliter ad preces alterius ꝫ vt dixi alio respectu. r quo ad substātiā eius pōt dici cōtractus emphiteoticus ex quo fit in perpetuum vl ad magnū tempus. qlibz fit ꝑcaria vt habet. r. q. ij ꝑcarie. r est tex. ille no. cuiꝰ natura ē vt dans ꝓprietatem certā ecclie possit capere ab ecclia triplū vtendo tpe vite sue. r si vult vti in vita re quā tradit ecclesie tunc capit ab ecclia solum duplum r tunc ꝑcaria est quedā ꝑstatio vsufructꝰ in recōpensationez ꝓprietatis que dat eccliē. qlibz r tertio de rebus ecclesie fit ꝑcaria oino gratis vt qñ dat laico vel clerico benemerito aliqua possessio ecclie vtendo in vita sua. vt in .c. clerici. xvj. q. iij. r in .c. possessiones. ea. causa. q. j. r tunc est donatio vsufructꝰ r differt ab vsufructu in tpe renouationis. Item dicit precaria qz donat ad preces dumtaxat alterius. vt colligit ex etymologia vocabuli. r sic vt vides parum differt iste contractus in substantia ab alijs supradictis. r vide ad hoc bonā glo. in .d. c. ꝑcaria ¶ In glo. fi. in fi. r huic cōtrario stat Hosti. r cōiter doct. nam hec renouatio est introducta i fauorē ecclesie ne longinquitate tēporis accipiens vel eius heres dicat rem eē propriam r nō ecclesie. vnde sicut nō petēs inuestiturā a nouo dño cadit a iure suo ita r iste qui nō petit renouationē elapso q̄nquēnio. vt in .c. longinquitate. r qō ibi no. allega. in glo.

De precarijs. Reuocat successoꝛem ꝑcariā per predecessoꝛem irrationabiliter factā. h. d. ꝓximo ꝓmittit factum. secūdo prouidet. ibi. ꝓcipimus

¶ Primo nota q cōtractus irrōnabiliter factꝰ per ꝓlatū nō obligat successoꝛem q̄mo successoꝛ pōt r dz ꝓuenire. ¶ Secō no. ar. p r ꝫ an rector ecclesie possit ꝫctū in tū noie ecclie vallare pene apositiōe Et videt iste tex. magis innuere q sic dūmō ꝫctus fuerit rōnabilis. r p ꝫ facit tex. in .c. dilecti. in fi. ē. de arbi. qō est no. p administratoꝛibꝰ vel ambasiatoꝛibꝰ datis simplr ad pacē cōponendā vt licet non habeāt expssum mādatū ad penā imponendā nihilominus poterūt apponere penam r obligare cōstituentē p obseruantia eius qō gerunt. p quo bñ facit tex. in l. bñ a zenone. C. de quadri. ꝓscript. r i l. si procuratoꝛ. ff. ō iure fis. nā i iure ñ dat specifica

potestas prelato apponendi penā i cōtractu nihilominus eā apponere potest ꝛ obligare se ꝛ successores suos qō bene no. ꝛ adde qō dixi i. c. nulli. s. ti. proxi. vbi dixi q rector ecclesie pōt sine consensu superioris generaliter obligare bona ecclesie pro observantia alicuius cōtractus. nā ibi solū ꝓhibetur specialis hypotheca. ¶ In glo. ij. no. primo ex hac glo. iuncto tex. q vbi cōtractus nō tenet tollit appositio pene. hoc restringe qñ cōtractus ē contra ius alis aūt si ꝓter ius tenet appositio licet cōtractus sit nullus. ad qō. c. dilecti. ꝛ. c. ꝓ tuas. de arbi. de quo vide plenius p glo. in regula accessoriū li. vj. ꝛ per Accurs. in. l. pacta. que contra. C. de pact. in fi. et vide bonū. text. cum glo. in. c. significantibus. s. ō offi. dele. ¶ Secūdo no. ex glo. q pene adiectio facta in cōtractu per prelatū tenet ꝛ obligat ecclesiaz ꝛ successorem si cōtractus est rōnabilis. ¶ Sed cōtra hoc opo. glo. de. l. si procurator vbi tex. no. dicit q si ꝓcurator cesaris vendidit rem fiscalē ꝛ pro euictione ꝓmisit duplū vel triplum nō tenet impator re euicta nisi ad simplū. ꝛ sic videt q pena apposita p administratorē ecclesie que equipatur fisco ñ debet obligare ecclesiā. Sed cōit so. vt no. hic in. d. l. q illud ꝓcedit in pena apposita ꝓter naturā contractus. secus enim qñ ꝓ obseruantia ꝓtractus pena promittit. pro hoc. d. l. bene a zenone. que facit mentionē de obligatione euictiōis vel alia. Et no. vnū notabile dictū Bar. qui per illū tex. arguit q ꝑlatus ecclesie nō pōt habere fidez de ꝑcio rei venditē. nam ibi in fisco ponitur singularē priuilegiuz vt res eius nō efficiā emptoris nisi soluto ꝑcio. et glo. ex hoc ibi arguit q nō pōt ꝓcurator habere fidem de ꝑcio. idem ergo dicendū de ecclesia q̄ equipatur fisco. iuxta no. i. c. j. ō i inte. resti. ꝛ. c. fi. de iudi. secus in confessione vt si prelatus confitetur habuisse precium per tex. in. l. ij. C. de quadri. ꝓscrip. ꝛ hoc no. pro prelatis ecclesiarum.

PRecarium. Breue est sed potest sic summari. Concessio precarij extinguit voluntate cōcedentis aut ei succedentis. ꝑcarie autē cōcessio nō. secunda ps ibi. porro. ¶ Nota primo q de natura ꝑcarij ē vt duret ad voluntatē cōcedentis. nec valet pactuz in cōtrarium appositum p tex. ibi. nā iuito dño .ꝛc. ꝓm vnū intellectū. ꝛ clarius habet in. l. cum precario. ff. eo. Ex quo sumit ar. q pactū appositū cōtra naturam ꝑctus nō valet. p hoc arguit glo. no. in. c. ij. de cōsue. li. vj. q ꝓsuetudo ꝙ naturā cōtract⁹ nō valet sicut nec pactū. iō nō pōt induci ꝓsuetudo vt appellet de vicario epi ad epm qz censet eadem persona ꝛ de natura appellationis est vt fiat de minori ad maiorem. ij. q. vj. anteriorē. qō. no. hoc tamē alibi limitat singulariter nisi propter pactū apposituz possit transire in naturam alteri⁹ ꝓtractus. i. l. vbi ita donat. ff. de dona. cau. mor. nam de nā donationis cā mortis est vt possit reuocari. vt no. in. c. fi. de dona. Si autē apponit pactuz vt nō possit reuocari transit in donationē inter viuos. vt i. d. l. vbi. ¶ Nota q per mortem illius cui fuit cōcessum ꝑcarium extinguitur ipso facta ꝑcariuz. Ex quo infertur q cōcessio precarij simplicit facta censet ꝓsonalis ideo extinguit cū persona ꝛ nō trāsit in heredez vt in regula priuilegiū ꝓsonale. de regu. iu. lib. vj. ¶ Nota q licet precarium reuocet ad libitū concedentis nō tamē reuocat p mortē ipius. Ex quo nota biliter collige q vbi actus validitas dependet a voluntate alterius nō reuocat per ipius mortē. nā presumit quis durare in eadem voluntate in qua decedit. c. maiores. de bap. Ex quo infero q ly prior claustralis possit reuocari de monasterio ad libitum abbatis. vt in. c. cum ad monasteriū. de sta. regu. nō tamē reuocat p mortē ipius abbatis. p hoc c. j. in fi. ne sede vacan. s. e. ꝛ qō ibi dixi. sec⁹ vbi dā cōcessisset vsqz ad būplacitū suū. nam tunc p mortē reuocatur ipso facto. nam beneplacitū expirat per mortē. tex. est no. in. c. si gratiose. de rescrip. lib. vj. hanc tamē materiā prosequere vt no. Bar. in. l. cē testimis. ff. de ꝟbo. ob. ꝛ p ibi no. declarat multū intellectus. c. si gratiose. ¶ Nota regulā generalem q nō licet rem alienam inuito dño possidere. ꝛ per illud verbū possidere no. q habens rem ꝑcario dicitur possidere sed intellige vt in glo. ¶ Nota vltio apertam dfiam inter ꝑcariū neutri generis ꝛ precariam in femínino genere. nā precaria nō potest reuocari ad libitū cōcedentis. nam est quidā ꝓtractus vel donatio vsufructus vel remuneratio proprietatis collate vel quasi emphiteoticus cōtract⁹. put diuerse sunt species ꝑcarie. put dixi in. c. j. s. e vnde ꝓtractus a principio sunt volūtarij ex postfacto sunt necessitatis vt hic. ꝛ in. c. se. ꝛ. l. sicut. C. de actio. ꝛ obli. ¶ Sed opo. contra tex. in eo q dic q si cōcedens ꝑcarium alienauit rem cōcessam potest emptor reuocare cōcessionē quia nō licz inuito domino rē possidē. innuit ergo tex. q emptor sit effectus dominus re existente penes eū qui rogauit. s contra hoc facit q ex sola venditione nō transfert dominiū sed requirit traditio legitima. l. traditionibus. C. de pac. no. in regula. qui prior est tempore. de regu. iu. li. vj. ergo emptor nō est effectus dominus. ꝛ sic ratio tex. nō procedit. Sol. Jo. an. p⁹ host. q forte vēditor ꝓstituit se possidē noīe emptoris. nam per titulum constituti transfert dominiū l. quedam mulier. ff. de rei ven. ꝛ bo. tex. in. l. certe ff. de preca. facit. l. qō meo. ff. de acqui. pos. vel forte fuit translata possessio altero de modis qui notātur in. c. ij. de consue. ¶ Nota bene ex prima So. q constituēs se possidere nomine alterius trāffert possessionē in illium nō solū qñ per se possidebat s etiam cum possidet per alium. puta per colonū vel per eum qui rogauit vt haberet precarium. ¶ In glo. ibi. nō reuocatur intempestiue. glo. nō ponit specialem differentiam inter precarium ꝛ cōmodatum. vnde dic vt plene per Ly. in. l. ij. C. de cōmo. per Bar. in. l. in cōmodato. §. sicut. ff. cōmo. ꝛ Jo. an. j. e. c. se. ꝛ breuiter dic q in cōmodato vsus debz ee certus ꝛ tempus saltem tacite. vnō nō ē ꝓmodatum vbi alterū istorum deficit sed precariuz. si ꝙ rogasti vt prestarē tibi librum vt faceres transcribi illud ē ꝓmodatū qz habes vsū certū ꝛ tps tacite appositū. nā intelligit inquātū pōt ꝓmode trāscribi. ar.

in.l.interdum.ꝛ.l.continuus.de ⁊bo. obli. Et ex hoc potes instruⁱ in actione vel libello formando an in reuocatione debes te fūdare sup cōmodato an super precario.ꝛ an cōcedens potest ad libitum reuocare, nam cōmodatuz nō reuocatur ante vsū cōpletum, vt in.c.sequeñ.ꝛ in isto tex. sed precariū sic.ꝛ ideo est necesse cognoscere an precariuz sit vt cōmodatum.sed difficile est iudicio meo videre rationem diuersitatis quare precarium reuocaᵏ ad libitum cōcedentis ꝛ nō cōmodatum. Bar. in illa l.in cōmodato.ꝛ senserunt aliqui doc. hic dicit q̄ qz precarium nō fit ad certum vsum si nō posset reuocari ad libitū ꝓprietas esset inutilis penes dominū.sed cōmodatum fit ad certū vsum ꝛ ad certum tempus.post ergo vsum cōpletum pōt domiⁿ reuocare ꝛ redit vtilitas ad ꝓprietatem.sed hec ratio iudicio meo potest cauillari.nam precariū q̄cq̄ cōceditur ad certū tempus.vt in.l.in rebus.in fi.ff eo.ꝛ nihilominus potest domiⁿ reuocare ante tempus cōuentum vt hic ꝑm vnā lec.ꝛ in.d.l.cum precario.ecce ergo q̄ in hoc casu cessat rō Bar.ꝛ alioꝝ qz ꝓprietas nō est inutilis apud dominū cū possit reuocari post tēpus cōuentum. Itē facit in ꝑrium qđ no. Bar.in.l.si penam.ff.de ⁊bo.obli.vbi dicit q̄ mutuū factū sine temporis ꝓfinitione nō potest inconuenti reuocari.ar.c.se.sed debet expectari ꝑ aliqđ interuallū arbitrio iudicis moderandum.sic pōt dici in ꝑcario.nam licet sit cōcessum sine certo vsu vel certo tpe nihilominⁿ potest differri ꝓcessio beneficij ad certū tempⁿ iudicis arbitrio moderandum.nō ergo videtur q̄ ratio Bar.ꝛ alioꝝ necessario cōcludat rōnem diuersitatis inter precarium ꝛ cōmodatū.ꝛ male video rōnem vrgentē. sed pōt superficialiter dici q̄ de natura ꝓmodati est vt fiat ad certū vsum.vnde videᵏ q̄ nimiū fraudeᵏ is q̄ accepit cōmodatū si ante vsum cōpletū possit reuocari qz sic beneficiū posset retorqueri in maximū preiudiciuz. Pone exemplū cōmodasti equū vt irem ad sanctū Jacobū.feci multa ꝑparamēta que sunt mihi inutilia reuocato cōmodato sed secus i precario qz regulariter nō datur ad certum vsum vel si datᵏ nō est certum tempus apositum tacitū vel exꝑssuz qz alⁱs eēt cōmodatum.vnde hoc casu nō tractatur de tacito preiudicio tuo ideo videᵏ hec liberalitas dependere a mera facultate cōcedentis.nā si nō cōceditur ad certum vsum nō irrogat preiudicium si ad certum vsum ꝛ tempus nō est apositū saltez tacite tūc ꝓcludit rō Bar.nā si nō posset reuocari ꝓprietas eēt inutilis penes me.Et pōt dici attingendo aliā solutionē clariorē q̄ cōmodatum ꝓprie fit ad certū ꝛ prefinitū vsum.ꝛ omnis vsus certⁿ ꝛ prefinitus habet in se tacite tempus annexum.vt puta cōcessi tibi librum vt corrigeres vnā glo.ꝛ propter hoc vt arbitror iura canonica ꝛ ciuilia tractantia ō cōmodato nō fecerūt mentionem de tempore. vt i c.se.ꝛ.l.ij.C.cōmo.sed solūmodo dicunt q̄ aſi vsū cōpleⁿz nō potest reuocari. ideo dico q̄ superflue Jo.an.Bar.ꝛ Ly.volentes adderg ad glo.dicunt q̄ nō solū vsus.sed tempus tacitum vel exꝑessum distinguūt cōmodatū a precario.sed vt dixi hec additio nō est necessaria.ꝛ ideo glo.in.l.in cōmodato .§.sicut.ff.cōmo.non sine ministerio dixit q̄ cōmodatū nō ē sine prefinitione certi vsus.ꝛ sic loquitur de vsu prefinito ꝛ certo qui semp habet annexū tēpus tacite.eodē modo sine supletione potest intelligi gl.c.se. que dicit q̄ cōmodatū ē alicuius rei ad aliquē specialē vsum.ꝛc.quasi dicat nō sufficere q̄ vsus sit generalis ꝛ indefinitⁿ.puta concedo tibi librū vt studeas.nō enī hec cōcessio habet vsum prefinitū ꝛ specialē qz posses vti toto tempore vite tue Et hec ē ratio qz cōmodatū nō potest reuocari ante vsum suū ꝛpletū qz semp deciperet ex beneficio qui cōmodatū recipit.pone cōcessi tibi librū ad trāscribendū postq̄ feciſti transcribi medietatem volo reuocare certe si admittit reuocatio beneficiuz erit dāno sum tibi qz frustra fecisses illā impensam cuz medietas libri sit tibi inutilis ꝛ forte nō posses alio tempore habere eundē scriptorē.ꝛ idē dic in si. Sz in ꝑcario hec rō nō militat qz nō fit ad certū vsum ꝓfinitū qđ alⁱs eēt cōmodatū.iō etiā licet dño reuocare rem suā ad placitū qz nō decipit te in aliquo. Et si diceres q̄ precariū cōcedit ad certum tempⁿ pōt reuocari ante tēpus. Rñdeo ꝑsupponendo q̄ ꝑcarium possit ad tempus cōcedi vt aptissime probat tex.in.d.l.in rebus.in fi.ff.co.§ nō obstante tēporis adiectione pōt dñs reuocare ea rōne quam reddit iurisꝯsultus.in.d.l.cum ꝑcario.tex.tamen videᵏ hic q̄ nō licet inuito dño rez alienā possidere nec cōuentio in cōtrarium est honesta ideo reiciᵏ nam in re sua quilibet ē legitimus moderatorⁱ ꝛ arbiter.c.de his.j.de sepul.l.ij. re mandata. C. mā. nec potest quis prefigere legem a qua nō licet recedere.l.si quis in ꝓin.ff.de leg.iij.nec potest ille cōqueri de violatione beneficij.qz ex quo precarium nō fuit factū ad certum vsum nō est honestum vt si ne causa me inuito possideas rem meam.putarem tamē q̄ si cōcedens velit sine causa reuocare precarium illud cū maximo dāno alterius obstaret sibi exceptio doli.qz nō potest negari quin ꝑcarium sit beneficiū Est enī beniuola actio.ꝛc.vñ nō dz dolose versari in beneficio ꝓcesso.sicut dicimus in co q̄ inuitauit viatorem ꝛ ipm detinuit ꝑ postmodū pernituit.nam potest agi cōtra eū actione de dolo.qz cū dāno alterius penituit de beneficio .vt not. Jo. an.s.in proemio.ꝛ sic potest saluari opi.Bar.i.d. l.si penam.ꝛ aplicari ad terminos nostros. Nec ob.iura generaliter dicentia precariuz posse reuocari ad libitum cōcedentis.qz debēt intelligi sane ꝛ sine captione alterius cū aliquo temporis intuallo.ar.in.l.qđ dicimus.ꝛ in.l.ratum. ff.de solu.

In glo.pe.in fi.no.aliam differentiam inter cōmodatum ꝛ precariū.nam in precario venit solum dolus ꝛ lata culpa que equiparaᵏ dolo sed non venit leuis ac leuissima culpa. secus in cōmodato qđ fit gratia recipientis tm.nam ibi venit leuissima culpa.vt in.c.se. Ratio diuersitatis redditur in.l.quilitum.§.illud.ff.eo.ꝛ in.l.cōtractus.de reg.iu.naz precarium semper pendet a mera liberalitate quia dominus potest reuocare qñcunq̄ sed cōmodatū nō potest reuocari ante vsum cōpletum ideo magi

grauatur cõmodatarius ad custodiã q̃ ille qui rogauit vt possideret precario.

De cõmodato Rubrica.

Supra visum ẽ de cõtractu qui fit gratia recipiẽtis tñ̃ merito subijcitur rubrica de cõtractu sibi simili. nam cõmuniter cõmodatũ fit gratia recipientis tñ̃ licet q̃nq̃ fiat gratia cõcedentis vel vtriusq̃ vt dicetur cum glo. j. aliter potest cõtinuari sed nõ curo q̃ nõ est vtile.

Cum gratia. Potest sic sumari Cõmodatarius gratia sui tenet etiam de leuissima culpa nõ de casu nisi i tribus casibus hic positis. hoc primo. Cõmodatũ ante vsum cõpletum nõ reuocat. hoc secundo. Et habet duo dicta. secundũ ibi. contra. Primũ subdiuidit. nam primo ponit vnũ dictum. secundo aliud a quo tres casus excipit. ibi licet. Secũdum subdiuidit. nam primo dictũ. secũdo ponit rõnem ibi cũ nõ decipi. t est. c. Gregj. Nota ex principio q̃ grata q̃nq̃ recipit seu sumit pro cõtẽplatione seu intuitu. t ira sumit in isto tex. dum dicit cum gratia sui. tc. i. cõtemplatione sui. Q̃nq̃ gratia sumit pro cõcessione alicui⁹ beneficij seu iuris ad obtinendũ beneficium. c. gratia. de rescrip. li. vj. in cle. gratie. eo. ti. Q̃nq̃ sumitur p dono spũssancti. j. q. j. gratia. t ꝫ theologos duplex ẽ gratia. s. gratia gratisdata. t gratia gratũ faciens. Gratia gratisdata est illa que procedit ex mera gratitudie. i. liberalitate dei que preparat homĩ ad faciendum ea per que pueñit ad gratiam gratum facientẽ. vnde sermo scientie t sermo sapientie sunt gratie gratisdate. Charitas vero est gratia gratũ facies q̃ p eam facimus ea que sunt deo accepta t sic faciunt nos deo gratos. de quo i scõo sententiaꝝ. di. iij. sic intellige glo. in cle. j. de magis. Nota secũdo ibi de leuissima. tc. q̃ dictio etiam de natura sua implicat. nam hic includit latam t leuem culpam. ad idẽ. c. cũ oẽs. de consti. Mo. tertio vnã regulam in materia cõtractuũ. nam vbi cõtractus fit gratia vnius tñ̃ venit culpa etiã leuissima. vnde nõ est speciale q̃d hic dicit in cõmodato. l. contractus. ff. de regu. iu. t q̃d ibi notatur. fallit in precario. vt dixi in. c. precedenti. Nota aliam regulam q̃ casus fortuitus regulariꝫ nõ imputat sed res perit domino etiam in cõtractu qui fit gratia alterius tantũ. Nota tres casus in quib⁹ casus fortuitus imputatur cõmodatario. Primus si culpa precessit. vt puta cõmodauit tibi equũ vt ires ad certum locum t tu iuisti ad alium locũ t incidisti in latrones certe imputatur tibi t nõ domino vt hic t in. l. si vt certo. ff. eo. Secundus casus vbi pactum intercessit vt cõmodatari⁹ teneatur de casu. Et ex hoc nota generaliter q̃ valet pactũ apositus cõtra accidentalia contractus t q̃ pactum in b̃ vincit legem. vt in. l. j. §. si cõueniat. ff. depos. t i regula contractus ex cõuentione. li. vj. secus vbi pactũ eẽt cõtra substantialia contractus. vt dixi in. c. pcedenti. t ad materiam vide q̃d no. in. l. pacta cõuenta. ff. de contrahen. emp. Tertius casus quãdo p̃cessit mora. vt puta nõ restituisti cõmodatũ tempore debito perdidisti postea per casum fortuitum certe imputet tibi. Nota ibi post vsum cõpletum q̃ cõmodatum fit ad certũ t determinatũ vsum nec fit hic mentio de tempore. facit ad id q̃d dixi in. c. precedenti. Nota ibi beneficio q̃ cõmodatũ est bñficium. cõfert ergo tibi beneficiũ qui rem suã tibi cõmodat. nam beneficium ẽ quedam actio benuola gãudiũ tribuens capienti. vt i. c. j. ex qui. cau. feu. amit. in li. feudoꝝ. t sic capit hic beneficium largo modo. Vltimo nota illud generale q̃ bñficia nõ sunt retorquẽda in dispendiũ. Sed primo hic q̃ritur quid si cõmodatari⁹ nõ potuit sine culpa sua re cõmodata vti infra tempus tacite prefixum nunquid inuito domino possit vti alio tempore. Et videt q̃ sic. q̃ casus fortuitus nõ debz sibi imputari vt hic. cõtrarium tenet Bar. in. l. in cõmodato. §. sicut. ff. eo. nam dominꝰ certat de damno vitãdo ne careat re sua tantõ tpe. Cõmodatarius vero de lucro captando debet sibi casus potius imputari q̃ domino. ad hoc. l. si vno. §. item cum quis. ff. locati Nec ob. iste tex. q̃ loquitur de casu perimente rez cõmodatã. nam res regulariter perijt dño. Sed cõtra hoc opo. de. c. significante. j. de pignori. vbi patet q̃ debitor remisit mutuũ per diligentẽ nunciũ t tamẽ casus fortuitus imputat mittenti vt debitori. q̃ tenetur de alia pecunia satisfacere. Solo cõtrarium loquit i mutuo nos vero loquimur i cõmodato. t eadem est ratio decidendi in vtroq̃. nã pecunia remissa creditori nõ efficitur eius ante traditionẽ sed remanet i dominio debitoris. iõ casus imputatur domino. perit eni res debitori t nõ creditori. nam debitor est obligatus in genere t genꝰ perire nõ potest. l. incendium. C. si cer. peta. t in. l. in ratione. ad. l. fal. res vero cõmodata remanet i dominio cõmodantis ideo perit domino t nõ cõmodatario. vt hic t in. l. argentũ. ff. eo. Jn gl. j. ibi. ad aliquẽ specialem vsum. Jo. an. suplet ad certum tempus tacitũ vel expressum. t idem Ly. in. l. ij. C. eo. t Bar. in. l. in cõmodato. §. sicut. ff. eo. sed dic melius vt dixi in. c. precedẽti. nam vsus specialis semper habet tempus annexum t nõ sine ministerio. glo. in diffinitione nõ fecit mentionẽ de tempore ad substantiã cõmodati. Jn ea. glo. ibi. precarium eni cõcedit sine p̃finitione. tc. no. hanc particulam glo. nam per illam dictionẽ q̃nq̃ infero q̃ nõ est de substantia precarij vt fiat sine p̃finitione certi vsus. potest ergo cõcedi ad certum vsum sed tunc quomõdo discernetur a cõmodato. dic q̃ per verbum precario. puta quia dixi cõmodo tibi libz transcribendum precario. nam vbi nõ aparet de mente non est a verbis recedendum. l. nõ aliter. ff. de lega. iij. t in. c. fi. de vb. sig. sensit Ly. Iz nõ aperte. in. l. ij. C. eo. Probo darius. vbicũq̃ apponitur pactum contra naturam contract⁹ tunc si est possibile facit translatiue illum contractum in aliam spẽm. vt in. l. vbi ita donatur. ff. de dona. cau. moz. t dixi in. c. precedenti. sed illa adiectio q̃ precario pcedit

est contra naturam cõmodati. ergo facit transire ī precarium qz non repugnat precario vt dixi q̄ fiat ad certum vsum. Hec obstat si fuit dictuz cõmodo qz verbũ cõmodo potest referri ad precarium. naz ad cõmodum recipientis cõstituit precarium. nec est curandum de verbis expressis in cõtractu ꝫ potius recurrendũ ad substantialia materie subiecte vt est tex. in. l. si vno. ff. loca. ꝛ in fi. glo. An autẽ pupillus obligẽ ex cõmodato ita vt cõtra eum possit vtiliter agi. dic q̄ sic quatenus est effect' locupletior. de quo dic vt legit ꝛ no. in. l. sed mihi. ff. eo. ꝛ sp tene mentẽ istam glo. quã no. ¶ In gl. ij. ibi. ꝑstat dolum ꝛ laram culpam. imo ꝛ leuem ex quo ꝑ cus sit gratia vtriusq̄. vt no. glo. in. §. interdum. alle. in glo. p. l. in rebus. eo. ti. hoc etiã tenet glo. insti. q̄ bus modis re cõtra. obliga. §. item is cui. Dic ergo q̄ in cõmodato regulariter ꝛ in alio contractu q̄ fit gratia recipientis tm̃ tenet recipiens de dolo lata leui ꝛ leuissima vt hic. In contractu vero q̄ fit gratia vtriusq̄ nõ qz recipit tantũ beneficium nõ tenetur de leuissima. Si vero fit gratia cõmodantis tm̃ tunc solum tenet de dolo ꝛ lata culpa que equiparatur dolo. qz non est sibi beneficium. ideo nõ astringitur tm̃ ad custodiã. ꝛ idẽ est ī deposito. vt in. l. q̄ nerua. ꝛ l. j. ff. depositi. ꝛ no. j. ti. prox. c. ij. ¶ Sed pro intellectu terminorum queritur quid sit culpa in genere. ꝛ quot sunt species culpe. ꝛ quid sit quelibet culpa de per se. Jo. an. aliquid hic posuit. sed longe plenius ꝛ subtilius posuit Bar. ī. d. l. quod nerua. vbi videre poteris ad plenum de materia. Sed breuiter pro intellectu glo. dicendum q̄ culpa in genere est deuiatio ab eo q̄ bonum est ꝛ p hominũ diligentiã preuideri poterat. ꝛ hoc vltimum additur ad differentiam casus fortuiti qui nõ potest preuideri. vt in. c. Joannes. de homi. Ad secũdũ glo. cõmuniter ponunt tres species culpe. vt lata leuis ꝛ leuissima. Bar. vero facit quartaz q̄ꝫ. dicit eni q̄ est culpa latissima latior lata leuis ꝛ leuissima, ꝛ culpam latissimã appellat dolũ verum. latior ez dolũ presumptũ. nã is q̄ ẽ ī dolo ẽ ī culpa quod dicit notandũ ꝑ his qui promittũt seruare aliquẽ indẽnem de culpa alicui' famuli. si eni famulus cõmisit furtum ꝛ recessit tenetur promissor qz licet dolose cõmisit furtum nihilominus ex culpa ꝓcessit. facit. c. sacro. de sen. excom. dum dicit cum non sit leuis culpa. ꝛẽ. ꝛ loquitur etiaz q̄ñ iudex dolose excõmunicauit aliquẽ sine monitione. ¶ Vlemo ad tertiuz scz que sint species culpe de per se. Quo ad primũ. s. culpam latissimã dicit q̄ diffinit vt dolus verus. Est enim dolus machinatio seu circũuẽtio ad decipiendũ seu fallendum aliũ manifeste adhibita. ita diffinit iurisconsultus. ī. l. j. ff. de dolo. Vl de glo. in regula sciẽti. li. vj. Culpa latior est fallax circũuentio ad decipiendũ aliquẽ ꝓsumptiue adhibita. ꝛ licet dolus nõ possit probari nisi ꝑ iecturas vt habet in gl. c. ij. de renund. li. vj. ꝛ in. l. dolum. C. ō dolo. tm̃ q̄ñ sig̃ sũt manifesta dicim' dolũ vez. q̄ñ nõ patẽt dicim' dolũ ꝓsumptũ. Lata vero culpa mulpliciter diffinit. ꝫ Bar. diffinit q̄ est deuiatio incircũspecta ab ea diligẽtia quã habẽt cõmuniter homines illius cõditiõis ꝛ pfessionis. vnde dicimus vulgariter q̄ ignorare illud q̄ cõiter homines sciũt est lata culpa. ad. l. l. lata culpa. ff. de v. signi. Et dicit in diffinitione predicta incircũspecta vt differat a dolo. quia si seriose deuiaret ab illa diligentia eẽt in dolo. sed hic ponit deuiatio incircũspecta. i. incõsiderata qz non considerauit id qõ cõmuniter homines sue professionis ꝛ cõditionis cõsiderassent. puta cõmodaui tibi librũ quẽ tu incõsiderate dimisisti ī banco ante domũ ꝛ ide fuit subtractus. nam certe fuisti in lata culpa qz cõiter homines tue cõditionis nõ fecissent. Leuis vero culpa est deuiatio incircũspecta ab ea diligentia quaz habent homines diligentes. nõ dico cõiter sed diligentes vt differat a lata culpa. Leuissima culpa est deuiatio incircũspecta ab ea diligentia quã habẽt cõmuniter diligentiozes ꝛ diligentissimi homines vnde si diligentissim' sciuisset precauere ꝛ tu nõ ꝑcauisti es in culpa leuissima. ꝛ hec sufficiunt ꝑ intellectu terminorũ. Judex ergo circũspicies habebit arbitrari ex circũstantijs ꝛ cõiecturis in qua culpa tu fuisti ꝛ qñ diligens vel diligentissimus sciuisset ꝑcauere. ꝛ in eo q̄ glo. dicit cõmodatum. qñq̄ fieri gratia cõmodantis tm̃. pone exemplũ ī eo qui spõse sue cõmodauit aliqua ornamenta vt ob honorẽ suũ veniret ornatior ad aliqd̄ festum. Inquantum dicit de cõmodato qō fit gratia vtriusq̄ pone exẽplum quãdo inuitasti amicũ cõmunẽ ꝛ ob honorẽ tuum ꝛ moũ cõmodaui tibi vasa argentea vl' quid simile. ꝛ distinctio glo. in cõmodato procedit regulariter in alijs cõtractibus. Vt le. ꝛ no. in. l. cõtract' ꝑalle. In ea. glo. ibi casus vero fortuitus ꝛ specialius potest casus fortuitus diffiniri sic. Est inopinate rei euentus cui ꝑuideri non potest. vbi ergo diligentissimus ꝑuidisset nõ est casus fortuitus. vt ī. d. c. Joannes. pone exemplũ domus minabat ruinam domũ cozruit ꝛ interfecit equuz tibi cõmodatum. certe nõ potest dici casus fortuitus. qz diligentissimus reparasset domum vel ibi nõ habitasset. si autẽ dom' nõ minabatur ruinam sed impetu tempestatis valide cozruit nõ est tibi imputandus. Et ista faciunt ad questionẽ. Nunquid furtũ cõputet inter casus fortuitos. glo. iuris ciuilis reperiuntur cõtrarie. ꝫ cõmuniter tenet q̄ aut ꝑ violentiam fuit res tibi subtracta ꝛ est casus fortuitus. intellige in bono sensu quãdo non fuisti in aliqua culpa. puta qz nõ transibas per loca periculosa. arg. in. l. nõ ẽ verisimile. ff. qō me. cau. Si autẽ cõmittit furtum clãdestine ꝛ tunc si ab ea ꝑsona a qua etiam diligẽtissimus nõ ꝑcauisset. puta ab vxore vel filio ꝛ ẽ casus fortuitus secus autez si ab ea persona a qua diligentissim' ꝑcauisset puta a famulo. ad hoc qō le. ꝛ no. in. l. que fortuitis. C. de pigno. acti. ¶ In ea. glo. ibi per nõ idoneam personam. aduerte qz ad cõsiderandũ idoneitatẽ ꝑsone cum qua mittit seu remittitur cõmodatũ debemus cõsiderare qualitatem rei destinate ꝛ tempus ꝛ loca ꝛ cõsimiles circũstantias. Jtẽ cõsiderare debes vtrum famulus sit destinatus a cõmodãte an vero electus a cõmodatario. ꝛ de his ꝛ similibus. per Bar. in. l. cum qui.

ff.eo.ꝛ no.in.c.significante.de pigno. ¶ In eadē glo.ibi.enumerentur specialiter. no. bene gl. vult enim q̄ etiam in cõtractib⁹ nõ teneatur quis ex generali pacto sed oportet q̄ casus fortuiti specialiter enumerentur de quo sunt opi.vt no.in.§. q̄situm. alle.in glo.ꝛ hic per Jo.an.nam alij tenent ꝫrium dicentes q̄.§.quesitum. loquitur in iudicio. puta quādo aliquis promisit se sistere in iudicio sub certa pena ꝛ voluit q̄ casus fortuitus sibi imputet. vnde secus dicunt in cõtractibus q̄ in eis iura loquunt indistincte vt hic.ꝛ.l.j.§.si cõueniat.ff. depositi. cõmuniter tenetur tertia opi. quā tenet ibi Accur. et sequit Jo.an. hic q̄ aut null⁹ casus fuit expressus ꝛ nõ valet generalis obligatio eadem rõne qua in iudicijs. ne quis sub inuolucro verborũ renuncia ret ei iuri cui non esset in specie renunciaturus. argu.in.c.fi.de offi.vica.li.vj.ꝛ satis mihi placet hoc quia ille tex.nõ fundat se in iudicio sed iuris cõsult⁹ fuit interrogatus de facto in illo casu tunc contingenti. Item in iudicijs quasi contrahitur.l.iij.ff.ō peculio. Si vero aliqui casus fortuiti specialiter fuerunt enumerati ꝛ secuta fuit clausula generalis. puta ꝛ de omnibus alijs. ꝛc. tunc tenet etiam i nõ expressis. optime facit.c.qui ad agendū.de procu. li.vj. vbi patet q̄ casus requirentes speciale māda tum veniunt expressis aliquibus ꝛ secuta clausula generali. Bar.in.d.§.quesitū. videtur velle q̄ sub illa clausula generali veniunt casus cõsimiles expressis non autem maiores qō satis placet. qr in odiosis clausula generalis nõ comprehendit maiora expressis. vt est tex.in cle. non potest. de procu. secus in non odiosis. vt in constitutione procuratoris in qua expressis aliquibus requirētibus speciale māmandatum ꝛ subiecta clausula generali veniunt maiores casus expressis. vt no. Inno.in.c. sedes de rescrip. nisi esset casus odiosus ꝛ penalis ipsi domio qō declara ꝑm tex.ꝛ glo.in.d.cle. nõ potest. Numquid autē renunciatio generalis firmet iuramēto vel saltem iuramētum sit obligatorium. Jo.an.dicit q̄ nō. qr renunciatio generalis nō valet ex defectu cõsensus. qr nō videtur q̄ ille sensit de casibus nō expressis sed iuramētum nō obligat vltra cõsensum. facit.c.penꝰ.ꝛ.c.quintauallis.ꝛ.c.veniens.ō iureiur.ꝛ est bonū dictum ꝛ not. Sed ego credo q̄ saltem in foro penitentiali obligabit saltez ꝑm consensum suū. ar. eorum que no.in.c.tua.de spon. ¶ In eadem glo. ibi eodē modo peritura. no. bene glo. quā sequit hic cõiter doc.ꝛ facit ꝓ ea ratio quā ponit glo.ij.j.ti. proximo.c. bona fides. quia forte nõ perijsset apud dominū. qr distraxisset ante casum fortuitum vnde imputatur tibi si fuisti in mora.ꝛ in fi.glo. qualiter autem estimabit istud interesse si valor rei est variatus in tempore. vide qō no. Jo.an. hic ꝛ plenius per Bar.in.l. sed mihi.§. in hac actione.ff.eo. ¶ In glo.in.ꝛ. post vsum ibi ignorans tamē excusatur. ꝛc. secus dicunt doct. in locato. tenetur enim locator ad interesse etiā si ignoranter locauit vas vitiosum.in.l. sed ꝛ he.§.j.ff.locati.ꝛ idē in venditione. vnde si vendidisti vas vitiosum intellige vitio occulto teneris ad interesse nō solum respectu precij sed etiaz respectu dāni inde secuti. vt est tex.in.l. tenetur.§. si vas.ff.dē actio.empti. licet tex. videatur in cõtrarium in.l.iulianus.ff.eo. sed dic prout no.in.d.l. tenet. ¶ Ultimo potest hic queri. Munquid sit dare aliū casum in quo quis teneatur de casu fortuitu. Jo.an. hic ponit. vide latius glo.ꝛ Bar.i.l. si vt certo.§. nūc videndum.ff.eo. Et multum valet ista questio hodie ꝓ istis qui locant equos. nā quidam voluerūt q̄ si res concꝰditur estimata transit etiam casus fortuitus in cõmodatarium. Si vero est talis contractus in quo nō veniebat nisi leuis culpa vt in locato tunc estimatio facit vt teneatur conductor de leuissima culpa. pro quo facit tex.in.d.§. nunc videdum. pro hoc facit tex.in.l.cū duob⁹.§. damna.ff. pro socio.ꝛ hanc opi. quo ad propositum nostruz tenet Bar. post gl.in dicto.§. nunc videndū. Jo. an. hic distinguit q̄ in contractibus de quorum natura est vt transeat eorum dominiū seu vt estimatio operetur venditionem ꝛ tunc transit periculuz casus fortuiti. pro hoc tex.in.l. quotiens. C. de iure do.ꝛ bonus tex.in.l.plerūq̄.ff.eo. exempluz in fundo estimato dato in dotē. In contractibus vero in quibus eorum natura estimatio nō facit venditionem vt in cõmodato ꝛ locato non facit estimatio recipientez magis teneri q̄ exposcat natura cõtractus sed operabitur tunc estimatio vt sciatur verum precium rei in casu quo res perderetur. vl̄ deteriorarek. ꝛ plus placet hec opi. mihi q̄ Bar. ꝛ Accur. multum me vrget ad hanc sententiam id qō dixi in glo. precedenti. nam pactum generale nō obligat ad casus fortuitos licet expresse dixerit q̄ volebat teneri de casibus fortuitis qr non videk cogitasse omnes casus. qr cum sub inuolucro ꝛ generalitate verborum quis decipiak. fortius ergo quando estimatio rei fuit simpliciter facta. satis est enim q̄ estimatio potuit operari effectum predictum scz releuandi dominū ab onere probandi verum precium. Secūdo moueor q̄ regulaz generalē contra eum fit interpretatio qui potuit legem apertius dicere. vt in regula. contra eum de regu.iu.li.vj.ꝛ in l. quicquid astringende. de ꝟbo.obli. solum restat respondere ad tex.§. nunc videndum. qui loquit in cõmodato ad quē non respondit Jo.an. ꝑ ego dico q̄ loquit quando recipiens expresse promisit se prestaturum estimationem. ꝛ ita aperte loquit ille §. in fine. secus autem quando estimatio fuit simpliciter facta. idem dicas quando recipiens promisit alternatiuz rē vel estimationē. per.d.l.plerūq̄. ff. de iure do.ꝛ hec nota in practica.

¶ De deposito. ¶ Rubrica.

¶ Supra visum est de contractu qui fit gratia recipientis merito nūc subijcitur de ꝓtractu qui fit gratia cõcedentis. vel sic. Supra visum est de cõmodato ꝛ nunc subijcitur de deposito.

§ Gauis. Ex deposito facto apud clericuz eccle-
sie nõ obligatur eccleſia niſi i eius
vtilitatem ſit verſum. Primo deci
ſa narratio. Secũdo eccleſie abſo-
lutio. Tertio deponẽtis inſtructio
Quarto iudicis preceptũ. Quinto depoſitionis p
ſuaſio. ſecũda ibi. cum igit. tertia ibi. quo circa. q̃r-
ta ibi. nam. quinta ibi. ſi autem. ¶ Nota primo q̃
vtens depoſito cõtra voluntatẽ deponẽtis ſeu de-
poſitũ denegãs cõmittit furtum & cõdẽnatus effici
tur infamis. primũ probat hic. ſecũdũ ꝓbatur i. l.
qui depoſitũ. C. eo. nam idem eſt in pignore q̃ eo
vtens cõtra voluntatẽ domini cõmittit furtum. &
ad hoc pauci & minus bene aduertũt. l. ſi pigno-
re. ff. de fur. & ſi ex voluntate domini pacto p̃cedẽ-
te tempore mutui eo vtit nõ cõmittit furtum ꝙ vſu
ram ſi cõmoditas quã percipit ex vſu pignoris eſt
eſtimabilis. j. de vſuris. c. j. & c. cũ cõtra. de pigno.
vide per Lal. in c. nauigant. j. de vſuris. vbi inter
cetera ponit queſtionẽ no. Nũquid doctor ex mu-
tuo qõ facit ſcholari cõmittit vſuram ſi cõtemplati-
one mutui intrat ſecum alꝫ nõ intraturus. & cõclu
dit q̃ ſic ſi ex tali introitu aliquã vtilitatẽ eſtimabilẽ
p̃cipit doctor. puta q̃ propter augmentionẽ fame
augmentat ſibi ſalarium vel lucra aliunde p̃cipit.
& idẽ dico in cõſimilib⁹ queſtionib⁹. ſic intellige gl.
iuris ciuilis. in. l. ij. ff. de calũ. & in. l. j. ff. de of. p̃fe.
vbis. ¶ Nota ſecũdo q̃ depoſitũ licite fieri poteſt
apud eccleſiam. & no. bene hunc tex. habes eni hic
caſum ſatis no. q̃ eccleſia tenet ex depoſito apõ cã
facto. ¶ Tertio no. q̃ ex cõtractu inito cũ particu-
lari de eccleſia puta canonico vel capellano non te
net eccleſia niſi quatenus verſũ ẽ in vtilitatẽ ipius
Et in hoc vltimo no. iſtũ tex. a cõtrario q̃ ex facto p
ticulari ꝑſone poteſt cõueniri eccleſia quatenus vti
litas ipſius cõcernit eccleſiã. ¶ No. ibi. loculos ha
bens q̃ qñq̃ cõtinens ponit ꝓ ꝓtento. & iõ ſenſus
ſic eſt q̃ ille qui expectabat depoſitũ erat ſoluendo
nam dicit loculos a quo loco apto ad cuſtodiendũ
pecuniã. & ſimilẽ tex. habes. xij. q. j. habebat. ¶ No
ta q̃ vbi libellus neceſſario nõ cõcludit ꝯ reum de-
bet incõtinenti p iudicẽ reiici. ad hoc qõ no. Inn.
in. c. j. de offi. vica. & xj. q. j. chriſtianus. ¶ No. vl-
terius q̃ in cauſa ciuili habente delictũ annexũ po
teſt etiã clericus carcerari & etiã torture ſubiici & in
vinculis alligari. dicit tamẽ hic abbas q̃ ꝑ iſte erat
infamat⁹. ꝓ hoc tex. ibi vt audiuim⁹. vnde dicit q̃
nũq̃ reperiit q̃ clericus ſit torquẽdus niſi infama-
tus. & ẽ no. & ſingulare verbũ. ſed ego dubito nun
quid ſit verũ. nam iſte tex. hoc nõ probat. nam licz
papa audierit nõ ſequit q̃ propter hoc ſit infamis
vnde puto q̃ quẽadmodũ cõtra laicũ ſufficit vnus
bonus teſtis ad torturam. vt eſt glo. no. in. l. iij. C.
ad. l. iul. maie. ita & cõtra clericum. nec eſt verum q̃
infamia ſemper ſufficiat ad torturã ſed debet diſti-
gui. vt no. Bar. in. l. de minore. ff. de
queſtio. vnde plus oꝑatur qñq̃ ꝯnus teſtis de ve-
ritate q̃ fama. facit quod dixi in. c. veniens. de te-
ſti. el. j. Et regulariter an & quãdo clericus torque-
ri poteſt. dic vt no. in regula cum in cõtemplatiõe.
de regu. iu. Item nota q̃ clericus carcerari põt nõ
ſolum cum agitur de crimine criminaliter. vt in. c.
ſi clericus. de ſen. excom. li. vj. ſed cum de crimine
ciuiliter. Et facit ad queſtionẽ. Quidam cleric⁹ geſ
ſit adminiſtrationem cuiuſdã laici & male reddit ra
tionẽ nunquid poteſt carcerari donec ſatiſfecerit.
Et videtur primo q̃ ſic. argu. hic & in. c. j. j. ne cleri-
ci vel mona. Contrarium tenet hic hoſti. dicit eni
q̃ nõ auderet hoc facere ſine expreſſa licẽtia pape q̃
in caſu noſtro interuenit quaſi velit dicere q̃ etiaz
in caſu huius. c. nõ potuiſſet iſte clericus carcerari
niſi interueniſſet auctoritas pape. Ego nõ ſto huic
dicto ſimpliciter ſed dicerem aut recuſat ſatiſfacere
vel dubitat de fuga & poteſt detineri. q̃ priuilegiũ
tributum clerico per canonem ſiq̃s ſuadente. xvij
q. iiij. ſolum oꝑatur propter temerariã manuũ in-
iectionem in clericũ. vt patet ex tenore ipſius non
autẽ quãdo fit per iudicez ex iuſta cauſa. & vide cir-
ca hoc que dixi in. c. cũ non ab homie de iudi. Aut
eſt impotẽs ad ſatiſfaciendũ & non debet carcerari
nec excõmunicari nec ad cedendum bonis cõpelli
ar. c. odardus. de ſolu. & vide que dicam ibi. & c. ij.
de pigno. & cum hac diſtinctiõe intellige dictũ Jo.
an. in. d. c. ſi clericus. ¶ Vltimo cõtra iſtũ tex. i fi.
facit tex. in. l. in ſũma. ff. de condi. inde. & qõ no. in
c. ſup eo. dẽ tranſac. nam ex quo liquebat eccleſiaz
nõ teneri ad reſtitutionẽ depoſiti nõ debuit valere
tranſactio tanq̃ ſuper re cauilloſa. nam tranſactio
debet fieri de re dubia & lite incerta. vt i prealle. iu-
ribus. no. Inno. in hoc multũ inſtat & inter cetera
ponit duas ſolu. Prima q̃ cõpoſitio ſumebat ꝑ vi
gorem ex ſpeciali permiſſione pape alꝫ nõ poſſet
prelatus renunciare exceptioni cõpetenti eccleſie.
nec trãſigere euidenter in dãnũ eccl̃ie. ad hoc. l. p̃-
ſes. C. de tranſac. & l. cõtra iuris regulas. ff. de pa
ctis. & nota bene hoc dictũ ex quo puto inferendũ
platũ nõ poſſe cedere liti & cauſe ex quo non ſubeſt
cã euidens. nec etiã puto ſufficere cãm euidentẽ ni
ſi interueniat ſolennitas debita ſi actio cõpetebat
ad rem immobilẽ. iuxta ea que dixi in. c. nulli. ꝺ re
bus eccle. nõ alie. Secũda ſolutio q̃ eps dicebat ec
cleſiam ꝓſenſiſſe depoſito vel pecuniã ꝓuerſam in
vtilitatem ipſius licet de preſenti nõ cõſtaret. vnde
propter dubiũ litis euentus tolerat hic cõpoſitio.
& vtraq̃ ſolutio bona. ¶ In glo. j. in fi. inducit iſte
tex. cum glo. ad queſtionẽ. Nunquid cõtrahẽs cũ
eccleſia teneat probare pecuniam verſam in vtili-
tatem ipſius ad hoc vt efficaciter poſſit actionẽ ex-
ercere cõtra eccl̃iam. & primo dicit Inno. q̃ ſpecia-
le eſt in ꝓtractibus q̃ fiũt gratia cõcedentis tm̃. vt i
depoſito. tẽ. Itẽ ſpeciale ẽ i cã mutui. vt aũt. c. hoc
ius porrectũ alle. in glo. alꝫ nõ eſt neceſſe probare
verſum. poſtmodũ dicit q̃ ſolũmodo ẽ ſpãle in cã
mutui. in alijs vero ꝯtib⁹ initis cum eccleſia ꝺ nõ
eſt neceſſe. q̃ nõ reperitur iure cautũ niſi i mutuo
ſi ergo venderem eccleſie vel emo ab eccl̃ia vl̃ꝑmo
datum cõcedo potero agere cõtra eccl̃iam licet nõ
ꝓbem verſum in vtilitatẽ ipſius. & ẽ no. dictũ & q̃ti
die allegl. Ratio ſpecialitatis in mutuo ẽ q̃ prelati

sūt ꝓmpti ad recipiendū mutuū ⁊ feneratores ꝓm ptores ad mutuandū. vñ si indifferent teneret ecclesia tūc defacili bona ecclie alienarent. fuit ꝑ merito his casib⁹ obuiandū. nā ⁊ idē videt dispositus in ciuitate. in l. ciuitas. ff. fxcer. pe. ⁊ videt ꝺ Jnno. ſm vnā opi. elegantissime ꝺ dictū restringere. dicit ꝑ q etiā in mutuo nō est necesse ꝓbare versus nisi qñ ꝓ satiffactione oportet puenire ad distracti onē rerū immobiliū qñ si secus si posset satisfacere ō fructibus. ꝓ hoc adduxit tex. ꝛ. q. ij. in. c. hoc ius ꝓrectū. in. x. is creditor vbi apponit dictio ꝺ qua si versū ꝺz ꝓbari ꝙ creditorem in illo casu vbi oportet distrahere bona imobilia ꝓ satiffactione vl mobilia ꝓciosa. ⁊ vt dixi ē dictū singulare ⁊ in corpore vñ sumit illa auē. canonizata per Gratianū nō est illa dictio hic saltē in oibus libris. vl cōiter. ⁊ pōt al legari vna rō ꝓ hoc dicto Jnno. nam prelatus ha bet liberā administrationē fructuū. vt in. c. cuz no bis. de cle. ⁊ in. c. is cui. eo. ti. li. vj. vñ quēadmodū pōt fruct⁹ distrahere de nouo ꝓhendo. ita ꝺz posse ipos distrahere ꝓ ꝓtractib⁹ initis. Jtē in fructibus agit de ꝓiudicio ipius qz ex eis viuere debet. hanc tñ mām in qua varie sūt opi. inter canonistas ⁊ le gistas late expediā in. c. q ꝗbusdam. de fideiuſ. vbi melius cadit. ⁊ ad istū tex. dic q iō erat necē ꝓbare ꝟsum. qz pecunia nō fuit cōmēdata ecclie ꝑticula ri. sec⁹ ꝑ a ꝓrio sensu si fuisset cōmēdata ecclie. ⁊ de hoc aliquid. j. dicā. ¶ In gl. ij. no. finē glo. q depositū dicit factū apud eccliam qñ fit in pñtia ꝓlati et capituli. nā ꝓlatus ⁊ capitulum repñtant eccliaz. in c. requisisti. de testa. iunctro. c. scire. vij. q. j. sed Jo. an. distinguit. an depositū sit factū apud sacristam deputatum ad custodiā vasorum eccle an apō de putatum ad custodiam depositorū. nam in quibus dam ecclesijs deputat vnus specialiter ad custodi am depositorū quemadmodū est videre in notabi li hospitali sancte Marie huius ciuitatis senensis. nam multi transeuntes ⁊ pegrini multa etiaz ꝓcio sa deponūt ⁊ fidelissime etiam post multū temp⁹ fit restitutio. quasi ex hac distinctione sentit Jo. an. q si depositū fit apud custodez vasorū nō dicit factū eccle sed oportet q interueniat ꝑsentia prelati ⁊ ca pituli vt in glo. sed in alio casu nō requirit eoz pre sentia satis ē q a principio illū deputauit ad depo sita recipienda. ⁊ nota bene qz sentit Jo. an. ⁊ etiaz glo. eccliam obligari ex tali cōtracto inito gratia de ponentis tñ. sed Jnno. dicit q cum fiat in ꝑsentia ꝓlati ⁊ capituli nō tenet etiā eccla nisi aliqō lucrum ecclesia inde sustineat. allegat. l. licet. i. §. si filius. ff. de peculio. ⁊ nihil vltra dicit. ⁊ miror q docto. non pōderāt ꝺ dictū qō mihi videt satis notandū. naz qñ eccla recipit aliqō lucz pōt dici ꝟctus init⁹ gratia vtriusq merito eccla obligari ꝺz sicut ⁊ in alijs ꝟctibus. §. qñ fit gra deponenti tñ tūc nō occurrit mihi rō quare eccla ꝺz teneri saltē cū sit puenīēdū ad distractionē rerū imobiliū vel mobiliū preciosa rū ex cōtractu ꝓlati ⁊ capituli nō initi ad vtilitatem ecclesie ꝟ. c. sine exceptione. xij. q. ij. ⁊ rōnem. l. pre ses. C. de transac. Ad istum tex. potest responderi q nō ecclesia. sed canonici hic cōpellebant ⁊ pote rant compelli ex redditib⁹ eorū. ar. in fine littere. Et regulariter an ⁊ quādo ex delicto ꝓlati ⁊ capitu li teneatur ecclesia. dico plenissime in. c. j. de dolo ⁊ contu. Et nota hoc. qz doc. simpliciter transeūt cuz ꝓma conclusione.

Bona fides. ¶Primo dicit ad qd tenetur depositarius. Secūdo quō repetat depositū. secūdū dictū ibi sane. nō potest aliter summari propt̄ multitudinē dictorū. ¶No. primo q si depositari⁹ dicit perdidisse res depositas reb⁹ suis saltis existentibus ꝓsumit in dolo. ⁊ idē videtur dicendū si ꝓbat ꝓditionem depositi. oportet ꝑ q ꝓbet casuz fortuitū vel ꝓ alias ꝓsumptiones vl ꝓiecturas excludat dolū ꝓsumptū. Exemplū iminente incēdio depositarius nō valēs seruare res suas ⁊ depositas ꝓelegit saluare res suas q̄ crāt ꝓciosiores. nā non teneт res depositas viliores ꝓferre suis ꝓciosioꝛib⁹ maxime cū teneat magis se diligere q̄ alium. xvij q. v. c. si nō lz. ⁊. c. nō satis. lxxxvj. di. hoc enī casu vel simili nō ꝓsumit dolus. ¶Dz dubiuz ē quid si res depositē erant ꝓciosiores ⁊ nō valens subuenire vtriq̄ ꝓelegit suas viliores. dicūt quidā q ꝓsumitur dolus qō ego credere nō possū. nam vt ꝓdixi ꝓmo qs tenet subuenire sibi ⁊ demū proximo vnde sicut dicimus respectu peccati q nō tenet qs incurrere peccatū etiā veniale vt proximus euiter mai⁹ peccatū mortale. qz nō tenet aiam suā impendere ꝓmodis alienis. vt plene disputat gl. xiij. di. in summa seu in. c. q ait loth. ita nō tenet pati interitum rei sue vt saluet res ꝓciosiores proximi. in h tñ puto nō posse dari certam doctrinam. ex varijs nāq̄ cōiecturis iudex ꝑsumit dolum abesse vel adesse. Quid enim si saluauit res vilissimas ⁊ dimisit res depositas valde ꝓciosas. ex qualitate ergo personarum ⁊ rerum iudex ꝑsumet dolū qui non pōt nisi ex cōiecturis ꝓbari. l. dolum. C. de dolo. ⁊ i. c. ij. de renūci. li. vj. ¶Nota scō in verbo de culpa. q culpa regulariter nō imputat depositario. nam cū fiat depositū gratia deponētis tñ nō ꝺz depositarius accurate artari ad custodiā rei. solū enim tenet de dolo. Jtē de lata culpa que est dolus ꝑsumptus. vt in. l. q nerua. ff. eo. ⁊ in. l. magna negligētia. ff. de ꝟbo. sig. vbi bo. tex. Fallit in quibusdā casibus. ¶Primo cū depositarius obtulit se deposito tunc tenetur de culpa leui ⁊ leuissima cum videat depositū factū gratia depositarij. ad hoc. l. si quis ff. si cer. pe. licet quidā voluerūt ꝺ casu venire etiaz casū fortuitū vt sentit gl. i. l. j. §. sepe. ff. eo. ꝓ ꝓdictā l. si qs. § cōiter tenet oppositū. vt sentit ꝺ gl. ij. ⁊ latius Bar. in. d. l. qō nerua. Scōs casus cū depositarius aliqd recepit ꝓ custodia. hoc tñ casu cōiter tetur vt veniat leuis ⁊ nō leuissima culpa. qz ꝓtract⁹ iste fit gra vtriusq̄. ad hoc. l. ꝟct⁹. ⁊ ibi no. ff. de re. iu. ⁊ facit qō dixi in cōmodato. in. c. j. §. ti. proximo venit ergo culpa in depositō sīc i cōmodato. ¶No. in ꝟbo pacto. q casus fortuitus nō imputat depositario nisi ꝓcesserit mora i restituēdo depositū vel culpa vl pactū. ⁊ sic no. q ꝑ pactū qs renūciat accidentalibus cōtractus. ¶No. ex secūda ꝑte q ꝟct⁹

dependens a voluntate vnius dumtaxat pōt dissolui qñcunq; vnde nō imitatur depositum naturam aliorum cōtractuū qui a principio regulariter voluntarij sunt ex postfacto necessitatis. c. potuit. de loca. l. sicut. C. de ac. ⁊ obli. ¶ No. secūdo regulam ⁊ casuz exceptū. nam regulariē admittit cōpensatio. fallit in deposito. ⁊ fuit hoc priuilegiū inductum ne in fraudē allegarek cōpensatio causa differendi restitutionē depositi. ⁊ sic cōtractus depositi qui multū innitit bone fidei redūdaret in pfidiam ¶ In glo. j. ibi. qz nō minorē diligentiā. cauteē hic loquitur glo. fm doc. ⁊ bene. nō enī dicit q tantam diligentiā debet adhibere in depositis quantaz in suis sed nō minorē. nam qñq; tenek adhibere maiorem diligentiā in depositis. vnde si i rebus suis est diligens vel diligentissim⁹ tūc sufficit q tantam diligentiam adhibeat in deposit. si vero in re sua est minus diligens debet habere maiorem diligentiam in depositis. nam in rebus pprijs negligētia est culpanda. in alienis vero est arcenda ⁊ punienda. l. si cōstante. §. si maritus. ff. so. ma. ⁊ distingue istam glo. dum dicit q plumptio istā de qua in pncipio sufficit ad cōdēnationē. fm ea que dixi in primo no. ¶ Sed hic quero de questione necessaria ad intellectū materie si depositarius vel cōmodatarius allegat rem pdidisse vtrū teneak hoc pbare ⁊ qualiter pbet cū quādoq; interitus rei accidit clā destine. de hac qōne q Ly. in. l. si creditor. C. ō pig. ac. plenius q Bar. in. l. si quis ex argentarijs in. §. nam. ⁊. ff. de eden. ⁊ pclusio ē q aut nō pōt pbare rem pueniſſe ad istū ⁊ tunc statur dicto suo saltem cum iuramento. ad hoc. l. pror. ff. co. aut pbak rez peruenisse ad istū ⁊ tunc aut tenebak exhibere rem ex officio iudicis ⁊ stak iuramēto suo q illam rē nō possidet. l. fi. C. de fide instru. qō tamen limita fm glo. no. in. l. nō ignorabit. C. ad exhiben. Si vero tenebak exhibere iure actiōis. vt in cōmodato depositō ⁊ similibus ⁊ tunc tenek dicens pdidisse hoc probare alʒ cōdēnabiē. vt in. d. l. si creditor. ⁊ vide bonū tex. cū glo. insti. qui. mo. re cōtra. obli. in fine Qualiter aūt pbabik. cōclude q quidā sunt casus apertissimi vt incendiū. vis hostium. tempestas ⁊ tunc tenek aperte probare. vt in iuribus prealleg. ¶ Quidam sunt casus occulti vt latrocinium de nocte cōmissum vel dissrobatio in cāpis ⁊ tūc sufficē pbare per cōiecturas habito respectu ad qualitatē psone ⁊ tpis ⁊ similium vtputa inuenit quis ostiuz stationis sue apertū ⁊ fractū vbi erant res depositē vel intrauit locum periculosuz equester redit pedester ⁊ dicit q latrones se fuisse dissrobatū ⁊ sic dicendum in si. p hoc bo. tex. in. l. nō omnes. §. a barbaris. ff. de re mili. Quid aūt si probek amissio rei sed ex aduerso allegak dolus vel culpa cui incūbit onus probandi. Conclusio est Bar. q quidā sunt casus qui de facili nō accidunt sine culpa vt incendium in domo propria vel furtum. in istis est neēe probare casum fortuitum qz prima fronte plumik contra allegantē. Quidam sunt casus qui vt plurimū accidunt sine culpa. vt vis ostium in istis presumitur culpa adesse ⁊ ideo alleganti incumbit onus pbandi. ¶ In glo. fi. ibi infra duos menses. Alij vero dixerunt hoc eē arbitrarium cū iura nō aperte pfigant terminū. ⁊ ille. §. qui cōpensationē alle. in glo. loquik in fisco. Ly. in. l. fi. C. eo. sic distinguit q aut cōstat de debito actoris p cōfessionem rei volentis cōpensare aut per pbationē ipius actoris. Primo casu dz admitti exceptio cōpensationis licz ita de facili nō posset liquidari debitū cōpensandū nam cum actor releuetur in vno. s. propter cōfessionem rei patienter ferat si grauak in alio. d. l. fi. ⁊ l. eum qui. ff. de iureiuran. ¶ Secūdo casu qñ constat p probationes actoris aut debitū pōt liquidari incōtinenti ⁊ admittitur exceptio cōpensationis aut nō potest in cōtinenti ⁊ tunc si cōpensatio petitur in ea re in qua nō ꝓpetit actio vt qz ē debitū naturale tm. ⁊ tunc admittik ne res pereat. nā multa sunt specialia quādo timek de interitu rei. vt in. l. j. ff. de ferijs. ⁊ in. c. fi. eo. ti. Si vero compent actio p illo debito nō admittik exceptio cōpensationis ex quo incōtinenti liquere nō pōt. sed Bar. in. d. §. q compensationē. dat regulā q infra illud temp⁹ debet liquidari debitū cōpensandū qō dak cōdemnato p executione sententie. ⁊ sic intelligit illum tex. nā duo menses dank cōpensandi ꝫ fisū ad liqdandum debitū suū. qz infra duos menses debet sententia mandari executioni de quo dicendum. vt in l. in fraudk. ff. de iure fisci. In rebus vero priuatorum in actione psonali dabunk quattuor menses ad liquidandū debitū qz quadrimestre tps dak regulariter condemnato in actione personali. vt i. c. qō ad cōsultationē. de re iudi. ⁊ in. l. ij. ⁊. ij. ff. e. nā ille qui cōpensat dicitur soluere. l. amplius. ff. rem ra. ha. ⁊ ē hec opi. satis exquisita. sed crederē eam limitandā fm primū mēbrum distinctionis Ly. nā si cōstat p solā cōfessionē rei tūc nō datur temp⁹ ad soluendū nisi decē dierū. vt no. in. l. si debitor. ff. ō iudi. ⁊ in. c. dudū. el. ij. de elec. durū esset dicere q infra decē dies deberet reus probare debitum suum ¶ Et no. ex hoc ⁊ ex tex. q exceptio cōpensatiōis ē pponenda ab homine. nō ergo fit cōpensatio ipso iure nisi quo ad euitandaz penā debētis soluere vel cursū usurarū. vt ē tex. no. iuncta glo. in. l. si cōstat. C. c. ⁊ p hoc soluik ibi no. q. p doc. pone q emphiteota nō soluit canonē per biennū dns dic̄ euz cecidisse a iure suo. ille allegat q dns tenebak sibi i tanta vel maiori quātitate. querik nunqd incidat i penam. ⁊ dicik q nō. qō no. ¶ In ea. glo. ibi in pecunia ⁊ pondere. dic clarius q cōpensatio admitti tur in oībus saltē que in suo genere recipiunt functionē. i. q vna res ex toto pōt fungi vice alterius⁹ et ista cōiter ꝓsistunt in pondere ⁊ numero ⁊ mēsura In his verō q in se nō recipiunt functionē cessat cōpensatio. exemplū si tu teneris mihi in qnāginta ⁊ ego tibi in equo nō admittik cōpensatio quia satis pl⁹ potest eē interesse ⁊ affectio quā habeo ad equū q̄z illa quā habeo ad pecuniam. secus autē est quādo nullū possum ptendere interesse. vtputa tu mutuasti mihi pecuniā ⁊ ego tibi vel quid sile. est autē cōpensatio debiti ⁊ crediti inter se cōtributio. ¶ An aūt in cōmodato habeat locū exceptio cōpensatio-

nis. ꝛ videtur ꝙ non p. l. ꝓtextu. C. cõmo. sed ꝓtriũ cõiter ibi tenet. ꝑ quo iste tex. q̃ ponit spãlitatẽ in deposito ergo secus ꝛ in cõmodato qz exceptio firmat regulã i alijs. xxxij. q. vij. dñs. ꝛ vide ibi bonam distinctionẽ per Ly. verũ admittatur indirecta cõpensatio vbi nõ habet locum directa. vtputa si res tua ꝓuenit ad me possum illam retinere ꝓ debito meo donec mihi satisfeceris. ꝛ vide ibi plene ꝛ in. l. si nõ sortẽ in. §. si centũ. ff. de condi. inde. ¶ In fi. glo. intellige hoc procedere in penis ꝓcernentibus vtilitatẽ partium. secus si cõcerneret vtilitatẽ publicã vel fisci. qz quodlibet delictũ ẽ puniẽdum. l. ij. §. si publico. ff. de adulte. ꝛ per Inno. in c. penulti. ꝛ vlti. eo. ti. ¶ Abbas.

¶ De emptione ꝛ venditione. ¶ Rubrica.

¶ Supra visũ ẽ dẽ ꝑsonis ꝑ qbꝰ rẽ ꝓmoditas vl̃ simplex custodia in aliũ transferẽ restat merito videre de alijs ꝑsonis i quibꝰ transferẽ dñium ꝛ etiã possessio si venditor erat dñs vl̃ vsucapiendi ꝓdito si alicui erat dñs iõ subijcit ꝓpria de emptiõe ꝛ vẽditõe ꝛ vñ habuerũt ortũ isti ꝑsonus emptiõis ꝛ venditionis no. tex. in. l. j. de ꝓtraben. emp. ꝛc.

Placuit. Cogit eps ne cariꝰ vendat transeuntibus q̃s in mercato venderet. Ho primo ꝙ clerici maxime curati debẽt esse hospitales. i. elemosynarij ꝛ recipere pegrinos transeuntes i tellige iuxta facultatem beneficij. naz primo debẽt prouidere sibi ꝛ necessitatibus eccl̃ie. c. pastoralis. de his que fi. a prela. ꝛ. c. j. ꝛ. c. de his. de eccle. edifi. ¶ Nota secũdo ꝙ nõ debet quis vendere carnes plus q̃s valeant. ꝛ facit hoc in ar. ꝙ eccl̃ia si vult vẽdere rem suam ꝛ reperit aliquid plus q̃s valeat cõmuniter nõ debet illud vltra recipe. ꝛ hoc tenet gl. no. x. q. ij. hoc ius. ꝛ sequitur hosti. hic. sed Lau. cõtra. sed primũ dictum mihi placet vbi ex ignorãtia quis vult prestare vltra debitũ valorem. naz ecclesia nõ debet adhibere fraudem in ꝓtractu. vt in c. per tuas. de dona. secus videt si sciens verũ pretium offert aliquid vltra. nam tũc nulla est deceptio. ar. regule sciẽti. de re. iur. li. vj. ꝛ sic reducas ad cõcordiã has opi. ꝓtrarias. vide Lal. in. c. nauiganti. de vsur. vbi dicit peccare ꝑsonẽ qui alium decipit in ꝑcio licet citra dimidiã iusti ꝑcij. huic forte dicit canon difficile eẽ inter ementẽ ꝛ vendentẽ nõ intervenire peccatũ. de pe. di. v. q̃litas. lxxxviij. di. eijciens. ꝛ hec no. ¶ Nõ. tertio ꝙ tantuz valet res quãtum cõiter vendi põt. de quo in. l. ꝑcia rex. ff. ad l. fal. ꝛ. s̃. de testi. c. cum causam el. ij. ¶ Itẽ nota ꝛ tene menti ꝙ exponẽs victualia venalia cõpellit vendere ꝓ iusto ꝑcio. facit. l. j. C. de epi. audi. ꝛ. ff. de offi. ꝑfec. vr. l. j. §. cura carnis. ¶ Itẽ no. casum no. ꝛ generalem in quo eps habet iurisditionem in laicos videlicet vbi versatur causa pietatis. nam causa pia est vt pegrini ꝛ transeuntes humaniter tractentur. ¶ Sed opo. contra hoc ꝛ contra tex. ꝛ videt ꝙ nec eps nec iudex secularis possit quẽ compellere ad vendendum rem suam nec ad ꝑponendum pretium rei vt in. l. inuitum. ꝛ in. l. dudũ de cõtraben. emp. imo nec iudeis infligi potest hoc onus. vt. l. nemo extorqueri. C. de iudeis. Sol. varie circa hoc hic scribunt docto. ꝛ i. d. l. j. C. de epi. audi. ꝛ per Bar. in. l. annonam. ff. de extraor. cri. Sz ponendo veriorẽ opi. ꝛ cõmuniorẽ distingue sic ꝙ aut quis exposuit rem suã venalẽ aut non. ꝓmo casu in his que sunt necessaria ad vitam hominis potest superior statuere iustũ pretium. naz interest superioris ꝓuidere necessitatibꝰ subiectorũz ꝛ rei publice ꝛ in istis debet intelligi iste tex. ꝛ iura similia. Ex quo infert Bar. in. d. l. j. ꝙ cum vita hominis nõ possit duci sine vestimẽtis ꝛ sine hospitio qõ eriam in domibus aptis ad locandũ ꝛ in pannis possit statui certũ pretium. ꝛ ita iam dudũ actum fuit padue in domibꝰ cõducendis ꝑ scholares. nã quelibet domꝰ apta fuit descripta i certo loco ꝛ estimata pensio annalis. in alijs vero que nõ sũt necessaria ad vitam hominis habent locũ contraria vt nõ cõpellantur vẽdere certo pretio sed quisq̃z i re sua sit moderator ꝛ arbiter. vt in. l. re mandata. C. mã. ꝛ in. d. c. dudum. facit. c. de his. de sepul. ¶ Secũdo casu principali. s. cũ quis rẽ suaz nõ exponit venalem aut nulla subest necessitas ꝛ nõ cõpellit q̃s vendere. vt in. d. l. inuitum. aut subest necessitas ꝛ possunt exuberantes compelli ad vendendum iusto pretio ea que sunt necessaria ad vitaz hominis ꝛ sic seruatur tempe charitatie. probatur rõne. nam tempore necessitatis omnia victualia debent eẽ cõmunia. vnde excusat quis a furto si necessitate maxima iminente capit alienũ. vt le. ꝛ no. in. c. si quis propter necessitatẽ de furtis. de ꝑse. di. v. discipulos. ꝛ vide tex. no. cũ glo in. c. sicut. xlvij. di. vbi cõcludit ꝙ licet indigentibꝰ nõ cõpetat actio cõtra diuites. ad victualia cõicanda possunt tamẽ implorare officiũ superioꝛ vt eos cõpellant. nam cũ peccet nõ largiendo fortiꝰ peccat vendere nolendo ꝛ b diligenter no. ¶ In glo. j. ns. glo. iuncto tex. in ea alle. ꝙ põt quis ꝓpelli ꝙ excõicationẽ vt sit hospitalis i. charitatiuus ꝛ elemosynariꝰ ꝛ ad recipiendũ pegrinos in domo. Inno. videt sentire ꝓtrariuz nisi peccatum sit notoziũm. ꝛ multum lente in b trãseunt doc. Ego distinguerem ꝙ aut loquit in clerico beneficiato aut in laico. ꝓmo casu potest compelli ꝛ fieri cõpulsio vt iuxta facultates sit charitatiuus ꝛ taliter nõ faciens peccat qz ad opus pietatis sunt principaliter instituta beneficia. xij. q. j. videntes. ꝛ xvj. q. j. c. fi. ꝛ in. c. de monachis. de ꝓben. ¶ Secũdo cãu cum queritur de laicis dico ꝙ vbi ẽ maxima necessitas ex parte ꝓximi laicus peccat sibi nõ subueniendo ꝛ sic posset cõpelli ad subuentionem per excõicationez. lxxxvj. di. pasce. lxxxiij. di. in. c. j. ꝛ. ij. ꝛ hoc casu elemosyna est in precepto. d. c. sicut. ꝛ no. in. c. inter opa. de spon. alꝰ autẽ vbi nõ vrget talꝭ necessitas cessat ꝓpulsio. ꝛ elemosyna est de genere bonorũ. ꝛc. nõ autẽ in precepto vt in iuribus alle. s̃. ¶ In glo. ij. in fi. vel ꝑm hosti. loq̃tur iste tex. ꝑm antiqua tpa ꝑm' ꝙ omnes cause laicorũ poterant deferri ad ecclesiã. c. ꝙ venerabilem.

qui fi. sint le. ⁊ no. in. c. nouit. de iudi. sed Hosti. tenet q̄ etiā hodie epūs habet in hoc iurisditionez nec valet ꝓsuetudo in cōtrarium tanq̄z impediens cor rectionē peccati ⁊ dicit abbas magistrū suū consuluisse in facto q̄ istū tex. q̄ epūs poterat punire illos qui cōmiscent farinā fabaz cere venali vel aliquaz aliā indebitam mixturā. ⁊ hoc credo verissimū. nō solum rōne hui⁹. c. sed q̄ de quolibet crimine notorio vbi deprehendit negligentia iudicis secularis iudex ecclesiasticus habet iurisditionē in laicos. et maxime q̄ in tali crimine notorio cōprehendit negligentia iudicis secularis. vt i. d. c. nouit. de iudi. ⁊ qō ibi dixi. ⁊ plus dico vltra doc. hic q̄ nedum respectu transeuntiū ⁊ peregrinoz habet epūs iurisdi tionē in casu huius. c. ꝫ etiā respectu habitantium in loco. nam versat in hoc cā pia vt paupes nō vexentur nec cōpellant emere necessaria vltra debitum. ⁊ hoc videt approbari etiam per ius ciuile vt est tex. ſm vnā lec. quā sequit ibi Bal. in. l. j. C. de epi. audi. qō no. quare cōcludo q̄ epūs poterit com pescere istos qui exponūt venália victualia vt non vendāt vltra iustū p̄ciū ⁊ fraudatores ꝓpellere.

V Tmensure. Fraudans mēsuras ⁊ pōdera. xxx diebus in pane ⁊ aqua penitere debet.

Nota primo penitentiā imponendā in foro anime fraudanti pondera ⁊ iustas mensuras. ⁊ ē iste vn⁹ de. xlvj. canonibus penitentialib⁹. nam. xlvj. vel q̄ tuor sunt canones imponentes certam penam in foro anime quos vide collectos per Hosti. in summa. in ti. de peni. nō tamē sacerdos tenet p̄cise penitentiam canonis imponere sed pōt eam ex causa mutare ⁊ diminuere. naz omnes penitentie hodie sunt arbitrarie. vt in. c. deus qui. de peni. ⁊ remiss. ⁊ in. c. mensuram. de peni. di. j. sed nō debet sacerdos de facili recedere a penitentia per canonē determinata. vt no. in iurib⁹ ꝑalle. ⁊ sic limita ⁊ restrige dictū Jo. an. hic qui videt velle q̄ hodie isti canones de nihilo seruiant qō non est verum. vt hic doc. dicunt. vide glo. in. c. sunt plures. de peni. di. iij. ¶ Jn glo. ij. in fi. no. glo. q̄ pro eodem peccato quis punitur dupliciter vt in foro anime et iudiciali. penitentia ergo in foro anime imposita nō impedit penitentiam imponendā i foro iudiciali nec econtra. Et nota bene q̄ facit ad ea que dixi in. c. ō his. de accu. pro hoc facit diuersus finis. nam in foro anime imponit penitētia q̄ lesit deum. in foro iudiciali imponit pena. quia lesit rempublicam videtur tamē q̄ si sufficienter fuerit punitus i iudicō nō debet amplius puniri in foro anime. per tex. in. c. ꝙuis. xxiij. q. v. vbi dicit q̄ si sufficiēter fuerit ꝙs punitus per iudicem puta decapitatus nō puniet amplius pro illo delicto. sed vide ad materiaz que dixi in. c. de his. ſ. alle. ¶ Nota q̄ fraudās pondera vel mensuras punit pena. l. cornet. de fal. ⁊ pena illius legis est bonoz publicatio cū deportatione. l. j. ff. de fal. Sed aduerte q̄ tex. in. l. penl. ff. e. nō imponit tantam penam fraudanti mensuras ⁊ pondera. ⁊ dic q̄ potest puniri in duplum. Jtem relegari in insulam ⁊ aliam penam videt ponere i. l. annonam. ff. de extraor. cri. nam iuris lator ibi aliam videtur imponere fraudanti mensuras ⁊ aliaz fraudanti pondera. sed nō video bonaz rōnem diuersitatis sed credo posse dici q̄ cum iura varie hec crimina puniunt potest iudex imponere quā penā vult de expressis in iure. ar. in. l. quotiēs. ff. de ac. ⁊ obli. ⁊ in. c. quoniam in fi. vt lite nō cōte. pōt etiā ex cā illam penam mitigare etiam si sit pena statuti municipalis. l. quid ergo. ſ. pena grauior. ff. de his qui no. infa. ⁊ ibi per Bar. qō no.

C Tm dilecti. Lum res venditi minus dimidia iusti precij in arbitrio emptoris est vtrum rē restituat recupato precio vel iustum p̄cium suppleat. vel aliter ⁊ sic. Tenet venditio licet venditor sit deceptus vltra dimidiā iusti precij. potest tñ venditor agere vt restituat res vel iustū p̄cium suppleat. ⁊ si alterum p̄cise petit succūbit. h. d. Primo ponit factū. scōo diffinit. scōa ibi. qz vero. ¶ Nota primo cōtractū venditionis rei eccle nō eē ipso iure nullum ex deceptione etiā magna vel enormi interueniente p̄cio vt hic aperte probat. ¶ Secūdo nota vnū remediū cōpetens vnicuiq̄ nedum ecclesie ꝫ priuato cōtractus rescissiuum. l. qñ quis decipit in precio vltra dimidiā iusti precij. qō procedit taz ex parte emptoris q̄z venditoris. Jn emptore pone ex emplum valebat res decem ⁊ emit vltra. xx. Jn venditore exemplū cū res valeret decem vendidit pro quattuor. nam iustuz precium fūt decem. dimidia pars est quinq̄ ⁊ iste reperitur decept⁹ vltra dimidiam. qz vendidit pro quattuor. Si vero deceptio nō eēt vltra dimidiam pura qz vendidit p quinq̄ rem valentem decem nō cōperit remediū rescindē di cōtractū qz vsq̄ ad dimidiā iura tolerant deceptionē. l. in cause. ff. de mino. l. ij. C. de rescin. vēdi. ¶ Nota tertio q̄ ineptitudo libelli pōt opponi etiā post sententiam ⁊ in ℞ videt iste tex. not. qō intelligo qñ talis est ineptitudo libelli que nō concludit ius agendi nec super eo sententia recte firmari pōt secus aūt qñ libellus eēt ineptus ex nimia generalitate. ad hoc qō le. ⁊ no. in. c. abbate sane. de re iudi. li. vj. ¶ No. q̄ in cā appellationis vl iudicio nullitatis superior iudex nō reformat sententiam inferioris sed simpliciter eam pronunciat nullam cōstito de nullitate. hic enim papa aditus per viam appellationis vel nullitatis simpliciter pnūciauit sententiam nullam nec reformauit illam dādo emptori arbitrium suplendi iustum preciū vel rem restituere. quod videtur esse contra ea que dixi in. c. cū Joannes. de fide instru. ⁊ per Bar. in. l. si expressim ff. de appel. sed dic istum tex. procedere quando processus ex totō est nullus sicut hic erat propter ineptitudinem libelli dum petebatur alterum precise ex duobus alternatiue obligatis. secus vbi processus valuisset ⁊ sententia fuisset tñ nulla vel iniusta qō bñ no. Ex quo infero q̄ si isti actores petijssent rez restitui vel iustū p̄ciū suppleri ⁊ iudex cōdēnasset p̄cise ad restitutionem rei superior in iudicio appellationis vel nullitatis reformasset sententiam dando emptori facultatē put patebat in libello. ¶ Jn gl.

j. in fi. sed quare papa nō pronunciauit cōtractum nullū ex defectu ꝓsensus capituli. So. nō fuit ad hoc actum. nec fuit hoc probatū sed simplicit in libello allegatū. ꝛ per hoc declaratur glo. que est in verbo reddenda. ¶ In glo. in vbo. questionē in fi. ℔ queritur quid poterant petere canonici de nouo. So. poterant petere restitutionē in integrum prętextu enormis lesionis. vt in. c. ad nostrā. de reb' eccl. nō alienā. ꝛ puto q licet cōperat remediū de iure ꝓmuni qū interuenit deceptio vltra dimidiā iusti precij nichilominus poterit ecclesia vel minor petere restitutionē in integrum. Nec ob. si dicat q vbi competit ordinarium remediū cessat extraordinarium l. in cause. ff. de mino. qr illud procedit nisi pinguis succurrat p remediū extraordinarium. iuxta no. i c. ex parte. ℔. de rescrip. ꝛ in. c. j. de in integ. resti. li. vj. in hoc aūt casu pinguis subuenit p remediuz restitutionis qr rescinderet simpliciter cōtract'. Itez satis est probare enormē lesionē absq eo q ꝓbare tur deceptio vltra dimidiā iusti precij. Itē possunt canonici agere de dolo si dolus interuenit. Itē allegare nullitatem ex defectu forme. hos ℔ ꝛ similes modos agendi recitat iste tex. in fi. ¶ In glo. fi. in fi. ibi. nō valet cōtractus. no. bñ glo. in eo q ponit dñam inter cōtractum bone fidei ꝛ stricti iuris. vt si dolus dedit causā cōtractui bōe fidei fit ipso iure cōtractus nullus. secus si dedit cām cōtractui stricti iuris. ꝛ qui dicant ꝓtractus bonefidei ꝛ stricti iuris ꝛc re sic dicantur cum in quolibet cōtractu req ratur bona fides. vide vbo. glo. in. c. cū venerabilis de excep. Sed ꝓpe. de bellapertica tenet cōtrarium reprobando glo. iuris ciuilis que tenet idē qđ ista in. l. ij. C. de rescin. vendi. ꝛ in. l. elegant. ff. de dolo dicit enī q dolus nūq annullat cōtractū ipso facto siue sit bone fidei siue stricti iuris. mouet inter cetera qr ex quo cōtractus habet substātialia sua puta ꝓsensum ꝓtrahentiū ꝛ preciuz debet tenere. l. dolum. C. de inuti. stipu. ꝛ l. si quis cū aliter. ff. de vꝰ. obli. nec est vez dicere q dolus hoc casu impediat cōsensum qr si hoc eēt verū nō valeret ꝓtractus etiam stricti iuris. cuius cōtrariū est expressum in iuribus prealle. nam dolus nō interuenit hic in contractu sed in cā contract' qr ꝓtendit vendere lz fuerit deceptus in causa propt quā fuit induct' ad vēdendū. ad idem allegat. l. metus. ℔. volenti. ff. qđ me. cau. vbi tenet cōtractus initus p metū licet veniat rescindendus p actionē qđ metus cā. vt le. et no. in. c. abbas. qđ met' causa. Itē hec differentia fm eum iure nō probat. ꝛ cū hac opi. pe. transiuit Jo. an. hic. Sed Bar. in. d. l. eleganter sustinet gl. ꝛ mouet multis motiuis. iter cetera adducit q dolus dans causam cōtractui manumissionis reddit illū cōtractū ipo iure nullū. vt in illa. l. elegant. si ergo cōtractum ita fauorabilē annullat multofort' cōtractuz minus fauorabilē. Nō ob. d. l. metū. qr ibi nō fuit quis ita deceptus in cōtractu nec in causa cōtractus sed volens euitare metū. rem vēdidit nam coacta voluntas volūtas ē. xv. q. j. merito. ℔ in casu nostro dolus exclusit cōsensum in causa cōtractus. qr agebat iste vendere ex illa causa q erat falsa. Et si diceres quare nō sic annullat cōtractuz stricti iuris. Rñdetur qr ꝓtractus stricti iuris iudicat stricte. cōtractus vero bone fidei iudicat fm maximā equitatē. ꝛ multa veniunt de quib' exp̄sse nō fuit actū. vt no. in. d. c. cū venerabilis. ꝛ hanc opinionē tenet. Sed excipe casum quādo dolus interuenit i spūalibus. nam talis dolus nō annullat actū nec potest excipi qđ fuit induct' ad bonū. qr nō pōt ꝓprie dici dolus. exemplū dolo te induxi ad intrandū religionē tenet ingressus. ad hoc qđ le. ꝛ no. in. c. cū dilectus qđ metus cā. Item vide no. glo. ff. de ritu nup. l. a diuo. que vult etiā hanc regulā fallere in matrimonio vt si dolo te induxi ad matrimoniū cōtrahendū qđ pōt esse rōne ꝑdicta fauore spiritualiū. Itē cape aliā limitationē licet cōtract' rōe doli sit nullus. tū deceptus potest si vult stare illi cōtractui ne dolus ꝓsit dolōso. nā nullitas causat in fauorem dolum passi ꝛ nō inferēris qr iura subueniunt deceptis ꝛ nō decipientib'. c. cū vniuersoruz de rex ꝓmu. qđ intelligit nisi cōtractus sit a lege ꝓhibitus. vt in. d. l. a diuo. vbi glo. no. ¶ Sed opp. contra tex. extra glo. ꝛ videtur q ista sententia debuit tenere per. l. miles. ℔. decem. de re iudi. vbi patet q cōtra dominū serui qui dānum intulit possuz agere ꝛ precise petere restitutionē dāni. ꝛ sic potest dominus simplicit cōdēnari sed domin' habet potestatem resarciendi dānum vel dandi seruū ꝓ noxa. i. ꝓ damno. ita dicem' i proposito licet simpliciter petatur restitutio rei vendite debet nihilomin' tenere libellus ꝛ sententia inde lata sed actor habet facultatem supplendi iustuz preciū. si vult ergo ista sententia nō debuit pronunciari nulla. So. cōtrariū procederet ꝛ cōcluderet si teneremus opi. quorundā qui tenuerūt rem restitui soluz eē in obligatione ꝛ supletione iusti precij in facultate. sed contrarium est vez vt satis colligit hic. ꝛ in. d. l. ij. vtrū q eni est in obligatione alternatiue tamē iō nō potuit alterū ex alternatiuis precise peti nec ad alterz fiet cōdēnatio qđ esset petere plus cā. vt in. c. vno. de plus peti. sed in. d. l. miles. resartio dampni erat solū in obligatione. traditio vbo serui ꝓ noxa erat facultate ideo potuit alteruz precise petere. ꝛ hanc opinionē tenet Jo. an. hic. ꝛ cōmuniter docto. nostri. ¶ Ex quo infertur no. dictum. q etiam re vendita perempta potest agi vt supleatur iustum preciū qđ non esset si supletio precij esset in facultate ꝛ nō in obligatione. pro hoc facit qr quādo duo alternatiue sunt in obligatione vno perempto remanet aliud in obligatiōe. l. plerūq. ff. de iure do. ꝛ l. stichū. ff. de vbo. ob. Et ex hoc posset seq vnuz satis absurdum q si res vendita adhuc existēs penes venditorem periret casu cum pereat emptori ꝛ non venditori iuxta ea que habentur i. l. necessarie. ff. de peri. ꝛ cōmo. rei ven. q potest agi ad supplementum iusti precij ex quo vtrūq est in obligatione alternatiue. qđ bene no.

Peruenit. Si vir habeat alia bona vnde vxor possit sibi cōsulere ꝛ ꝓsentiente vxore rem propt nuptias donatā vxori vendiderit emptorē q spatio. xxx.

annoꝝ rem possedit nō pōt vxor inquietare super ea maxime si precium fuit cōuersum in cōem vsuꝫ viri ꝛ vxoris.h.d.fm intellectū quē infra tenebo. ꝛ ē casus nōbilis limitās ius ciuile. sed fm Jo.an. nō oportet adjcere maxime sed omnia illa tria necessario requirunt.cōis diuisio.scōa.ibi.qꝛ igitur.

¶ Nota primo qꝛ res donata vxori a viro propter nuptias nō potest alienari per maritū etiā consentiente vxore.vt i auc. siue a me.C.ad vellei.nisi duobus interuenientib⁹. Primo qꝛ vxor cōsentiat p⁹ biennū sc.ūda vice. Jtē qꝛ tantū sit in viri facultatibus vt indēnitati vxoris possit consuli ꝛ requirit vt facultas sit in bonis mariti nō soluꝫ tpe ꝓtract⁹. vt quidā dixerūt sed etiā tpe quo vxor agit seu agere potest. vt no.in.d.auc. siue a me.ꝛ hic cōmunit per doct.alꝫ nō esset sufficienter cōsultū vxori.ꝛ h fuit dubitandi rō.qꝛ nō interuenit secūdus cōsensus hic post biennū ꝛ ideo est difficile videre rōes decidendi in contrariū de qua dicet cum gl. ¶ No. secūdo ibi.in ti.iusto.q⁹ in ꝓscriptiōe.xxx.annoꝝ. allegat titulus.ꝛ dicit Bof.hoc nō ē necessarium de iure ciuili.vt.C.de ꝓscrip.xxx.vel.xl. annoꝝ quasi ꝓ totum.sed qꝛ causa erat hic in foro ecclīasti co.iō hic fuit allegat⁹ titulus.hec rō nō est indistincte vera.qꝛ etiam de iure canonico nō requirit titulus nisi qñ ꝓscriptio est cōtra ius. vt in. c.j. de prescrip.li.vj.quo casu puto idē ē de iure ciuili. nam possessio cōtra ius presumit ē inusta ꝛ possessor ꝓsumit in mala fide.l.quēadmodū.C.de agri.ꝛ censi.li.xj.ꝛ sic nō habet locū ꝓscriptio.x.annoꝝ.nec ē aliqua differentia in prescriptione inter ius canonicum ꝛ ciuile nisi in prescriptiōe cū mala fide que nō currit fm ius canonicū ꝛ in hoc stat iuri canonico.c.fi.de ꝓscrip. ¶ In glo.hec glo.facit forte contra tex.videt qꝛ ea que allegant in tex.p parte emptricis nō habēt excludere vxorē.nō enī obstat prima allegatio qꝛ vxor ꝓsenserit alienationi .qꝛ talis ꝓsensus nō prodest.vt gl̄ st tex.in auc. siue a me. C. ad velleia.ꝛ apertius in corpe.vnde sumit in auc. vt imo.ante nup.dona.colla.v.nisi post biennium a tpe primi ꝓsensus iterum mulier ꝓsentiat.ꝛ sit tātum in bonis viri vnde possit vxori cōsuli loco illi⁹ rei alienate sed hic nō apparet scām ꝓsensum interuenisse.Secūda allegatio nō prodest videlicꝫ qꝛ fluxerat tps.xxx.annoꝝ.qꝛ cōstante matrimonio nō currit ꝓscriptio i rebus dotalibus cū mulier agere nō possit nisi post solutū matrimoniū vel postq̄ incipit vir male vti rebus suis.l.in rebus. C.de iure do. Tertia allegatio q⁹ in cōmunes vsus fuerit preciū ꝓuersum nō cōcludit saltē ꝓ ea ꝓte que fuit versa in vtilitatē mariti cū etiā nō sufficiant iste allegationes separate nō debēt sufficere simul vnite. qꝛ ex separatis ꝛ diuersis specieb⁹ nō cōcludit sic dicimus in simili q⁹ pbationes minus potētes que sūt diuerse speciei nō ꝓiungunt ad faciendū vnam pbationē plenam .vt no.in.c.fi.de iureiur. ꝛ dixi in c.cum causam.de proba.ꝛ per Bar.in.l.admonēdi.ff.de iureiur.hinc dicimus q⁹ duo iperfecta nō faciunt vnum perfectū.xxij.di.quozundaꝫ. Glo. ponit duas sol̄.ꝛ per cōsequens duas lec.ad tex.

Prima qꝛ vxor nō debebat hic lucrari dotationeꝫ propter nuptias sed erat locus dispositioni iuris cōmunis vt soluto matrimonio donatio rediret ad heredes mariti sicut ꝛ dos ad heredes vxoris. c.j.ꝛ.ij.de dote post diuōr.resti.ꝛ sic non intererat mulieris nūc agere ꝓ re donata propter nuptias. hec so.nō hz scrupulum sed nō cōuenit littere. frustra enī allegarent rōnes hic posite. Sz abbas cui placet hec lec.no.ex tex.iudicē posse moueri ad decidendū ex rōne nō allegata per partē quasi velit dicere qꝛ papa nō fuit motus p̄ncipaliter propt alle gationē de qua in tex.sed propt rōnem quaꝫ dixi. Nota hoc dictum ꝛ licet sit verum in se nō tñ iudicio meo cōgruit littere in eo q⁹ papa in decidendo habuit respectū ad cōtenta in tex.vt ptz ibi .si vera sunt que ꝓmisimus.Secūda so.gl.ē q⁹ vxor ex speciali pacto debeat lucrari donationē ꝛ p̄deratur cursus tanti tpis r.ō ad prescriptionē cōplendaꝫ ꝑ ad presumendū cōsensū mulieris scōo interuenisse post biennium ex mora tanti tpis.ꝛ hoc dictū q⁹ cōmuniter nō solet reprobari ē valde singulare ꝛ miro modo limitat palle.auc.siue a me.ꝛ facit generaliter vt ex cursu magni tpis p̄sumat solennitas extrinseca.ꝛ in hoc ē semp menti tenenda hec glo.

¶ Sed circa hanc solutionē multum dubito vltra alios.cū ex̄i cōstante matrimonio nō possit agere mulier vt.s.dixi ꝛ.j.lati⁹.ꝛ sic contradictio sua nō ꝓdest ergo patientia nō operat tacitū ꝓsensum.nā eius est nolle cuius est velle.sed vxor cōstante matrimonio nō pōt ꝓtradicere qꝛ nō pōt agere ꝑ tacēdo nō videtur acquiescere.Hosti.hic nititꝫ probare q⁹ quelibet rō hic alle.de p se sufficiat sed ꝓcedit cū suppletione ꝛ diuinatione ꝛ extorsione littere. iō dicta sua cōiter in hoc nō recipiunt.Jo.an.forte habendo respectū ad tex.palle.ibi.si vera sunt.tē.dicit posse dici q⁹ iste tex.ponit casum spālem cōcurrētibus oibus istis tribus de quib⁹ in tex.silē qō no. fm eum.s.de offi.dele.c.consultationib⁹ ꝛ sic auc. siue a me.reciperet hanc nouā limitationē istis tribus cōcurrentib⁹. Sed certe hoc dictū non placet. qꝛ papa nō intendit hic inducere ius nouū qō ptz ex eo qꝛ rūdit ad cōsultationē.vt no.in glo.c. ꝓsultationi.de temp.ordi.ꝛ in.c.ex tua.de fi. ꝓby. nec inter laicos ad diminutionē iuris mulieris papa ō facili induxisset ius nouū.Dñs An.hic dicit q⁹ cursus tanti tpis potest hic ponderari dupliciter. Primo ad presumendū scām ꝓsensum vt dicit glo.Secūdo ad complendū prescriptionē.licet enim ꝓscriptio fm eum nō currat in rebus dotalibus cōstante matrimonio.secus in rebus donatis propt nuptias qꝛ illarum rerum etiā cōstante matrimonio vxor est dña.ꝛ si hoc dictum eēt verum reputarez valde singulare sed nō credo q⁹ procedat. ¶ Sz cōtra hanc rōnem facit primo qꝛ prescriptio saltem ō iure canonico fm q⁹ hic tractabat ista causa nō currit cum mala fide.c.fi.de prescrip. sed ista emptrix sciebat istā domū esse donatam vxori propter nuptias.qō patet ex eo quia allegabat mulierem consensisse.ergo nō poterat prescriptio ꝓcedere cum eēt cōtra ius cuꝫ nō interuenisset secūdus ꝓsensus

mulieris. ꝛ qui cõtra iura mercat̃ bonã fidem non ꝓsumit̃ habere vt in regula qui cõtra. li. vj. ¶ Itez cõtra dictũ dñi An. reperio glo. no. ad litteram in auc̃. vt immobilia ante nup. dona. cõtracte colla. v. i ver. in rem. que apte vult ꝙ etiã sup rebus donatis ꝓpter nuptias nõ agit mulier nisi soluto matrimonio. vel a tempore quo maritus incipit vergere ad inopiam licut dicimus in rebus dotalib⁹. Et ꝙ̃ꝙ illa glo. aperto iure nõ ꝓbat̃ ego tamẽ ꝓbo ꝓ rationẽ. donatio q̃ fit vxori a viro nõ operat̃ vt vxor ea re sibi donata debeat vti frui quẽadmodũ maritus vtit̃ re dotali. nã ex cõtrario marit⁹ nõ habet priuilegiũ in fructib⁹ rei dotalis lucrandis propt̃ onera matrimonij qz vxor haberet tantundem de bonis mariti cũ fiat cõiter donatio tanta quãtitate quanta est dos. ita dicit glo. singu. in auc̃. de nõ eligen. scõo nub. in. ℞. ꝓcepit. quã semp no. qz credo ꝙ nõ sit tex. qui hoc dicat. operat̃ ergo illa donatio principaliter vt cautius sit cõsultũ vxori sup rebus dotalibus. nam licet oĩa bona mariti sũt tacite obligata vxori ꝓ dote ista tñ sic donata speciali⁹ ꝛ stricti⁹. vnde in alienatione alterius rei mariti suffic̃ vnicus ꝓsensus mulieris. l. etiã. C. ad vellei. sed in istis rebus donatis requirit̃ secũdus cõsensus mulieris post biennũ. vt in. d. auc̃. siue a me. cũ ꝙ constante matrimonio vxor nõ possit vti ꝛ frui rebus sic donatis ergo nec ꝓ illis agere põt sicut nec pro rebus dotalib⁹. cũ ergo iudicent̃ ĩ ꝫ a pari res donate propt̃ nuptias ꝛ res dotales. debem⁹ dicere ꝓscriptionẽ nõ currere constante matrimonio pariter in vtrisq; qz ẽ apte cõtra dictũ do. An. ꝛ põdera qz glo. ista hic sentit dum dicit ꝓscriptionem nõ ꝓdesse cõstante matrimonio. Ex quib⁹ omnib⁹ videt̃ ꝙ intellectus hui⁹. c. sit difficilimus propt̃ iura cõtraria. sed ꝓnunc possumus dicere ꝙ ꝓsumat̃ tacitus cõsensus ex cursu tanti tp̃is nõ solũ cõstante matrimonio sed eo dissoluto qz tamẽ in veritate ex toto nõ ꝓcedit. qz littera apte dicit ꝙ illud tẽpus xxx. annoz fluxerat cõstante matrimonio. sed prima lec. glo. posset teneri absq; scrupulo. ꝛ cogita qz secũda lec. glo. nõ potest ex alio sustineri. nam tex. in auc̃. vt immobilia ꝑalle. requirit scõm ꝓsensum post biennũ vt mulier interiz potuerit mature cogitare. ꝛ sic cautioz venire ad secũdũ ꝓsensũ. que q̃dem ratio oĩno cessat muliere tacente. Itẽ vbi agit̃ de re onerosa tacẽs nõ habet̃ ꝓ cõsentiente imo ꝓ cõtradicente. l. filiuffa. §. inuitus. ff. de ꝓcur. ꝛ no. ꝙ Inno. in. c. in genesi. de elec. per glo. in regula is qui tacet. li. vj.

A Dnostram. Fictus emptor q̃ verus est creditor cogitur restituere rem in veritate pignorata sed ficte venditam si satisfactũ est sibi de sorte fructibus cõputatis: ita cõiter sũmatur. sed hec sũmatio est de indubio ideo summo iurta litterã notabilius sic. Si in venditione apponit̃ pactũ de recuperanda re post certũ tempus modico constituto precio ꝓsumitur pignus ꝛ non venditio. ꝛ est casus singularis. ¶Prima pars narrat factum. scõa dat iudicẽ. ibi. quia igit̃. ¶ Nota primo ibi ne per canonem iuncto. ſi. ibi per penã in lateranẽsi concilio. ꝛtẽ. ꝙ cõstitutio penalis habet locũ nõ solum cõtra directe venientẽ cõtra iuris dispositionẽ ſ etiaz cõtra ficte ꝛ indirecte venientẽ. vnde pena statuta cõtra vsurarios ꝓcedit cõtra fictos emptores q̃ in veritate sũt vsurarij. facit. l. nõ dubium. C. de leg. ꝛ regula. ff. de regu. iu. li. vj. vbi dicit̃ ꝙ is cõmittit in legẽ qui verba legis amplectens cõtra legis nititur voluntatẽ. Et ex hoc ꝛ multis alijs cõsului pridie in notabili articulo ꝛ nouo an testamentũ istoruñ qui vendunt rem carius ꝓpter solutionẽ pẽcij dilatã sit ipso iure nullũ ꝓ dispositionẽ. c. quãꝙ. de vsur. li. vj. ꝓsuponẽdo ꝙ hoc sit publicũ ꝛ indubitatum vtputa qz easdẽ merces pẽcio incõtinenti soluto vendit ꝓ certo pẽcio. sed cũ vendit ad credẽtiã easdã merces vendit ꝓ maioꝛi precio. ꝛ ꝓsului ꝙ testamentũ eẽt nullũ qz tales sunt vsurarij. vt ẽ tex. in. c. nauiganti. de vsuris. ꝛ publici sũt ex quo hoc publice exercent vt patet in libzis eoꝛũdẽ quod bñ no. ¶ Nota secũdo ar. optimũ ꝙ pactũ de retrovẽdendo cũ modicitate pcij faciũt ꝓsumi cõtractuz feneraticiũ. iste tñ tex. ex toto hoc ñ ꝓbat. ſ optime facit in argu. ĩ. tñ dicã latius an hoc sit verum. ¶ Nota ꝙ instrumẽtũ nõ iud. cat̃ ab eo qõ est scriptum. sed ab eo qõ est actũ inter ptes. nã plus valet qõ in veritate agit̃ ꝙ̃ qõ simulate scribit̃. C. plꝰ valere qõ agit̃ ꝓ totũ. ꝛ. ĩ. qui ſi. sint legi. per tuas. ꝛ vide de hoc cõtractu ſſlato. glo. ſing. i. l. iij. C. plꝰ valere qõ agit̃. que dicit ꝙ nõ firmat̃ iuramẽto nec obligat iurantẽ ad obseruationẽ qz simulate videt̃ oppositum. ¶ Ultimo no. ꝙ heres debitoris põt allegare cõtractũ factũ ꝓ defunctũ eẽ feneraticiũ ꝛ ꝓbare ꝓ ꝓsumptiones licet defunctus tacuerit in vita. Et nota ꝙ dicit̃ patere id de quo ꝓstat ꝓ ꝓsumptiones. ꝓ hoc bonus tex. in. l. licet. ff. de le. j. vbi dicit ꝙ potest dici cuidens. ꝛ facit ad statuta. ¶ In gl. in verbo patet ibi ꝓsumit̃. nota ex hac gl. iũcto tex. ꝙ vsurarius cõuincit̃ ꝓ solas ꝓsumptiones vrgentes. ꝛ vide ad idẽ bonũ tex. in. c. cũ in diocesi. ĩ. de vsuris. sed ex glo. hac ꝛ se. nõ colligit̃ clare ex q̃bus papa colligit hic ꝓsumptionẽ contra illũ ꝓtractũ in forma emptiõis scriptũ. ꝛ doct. hic sparsim ꝛ vario modo loquũtur. ꝛ aliquid ponit̃ i. c. illo vos. ĩ. de pigno. Et qz materia quotidiana ẽ expediã intellectũ huius. c. ꝛ. c. illo vos ꝛ q̃dã alioꝛ iuriũ enumerando quinq; casus. ¶ Primus casus est cũ vẽditio fit iusto pẽcio ꝛ solum apponit̃ pactuz de retro vendendo quo casu dic contractũ nõ ꝓsumi vsurarium nec pignoraticiũ ꝛ emptor lucrat̃ fructus do nec retro vendat̃ nec cõputabit in restitutione fructus in sortẽ. vt ẽ tex. in. l. ij. C. de pac. iter empti. ꝛ vendi. ꝛ ꝙ procedat illa lex de iure canonico aperte vult ista glo. ꝛ clarius Archi. xiij. q. ij. in. c. plericq; ꝛ facit iste tex. qui nõ solũ põderat pactũ de retro vendendo ſ ꝙ nõ licebat recupare quãdocũq; Item hic interuenerat modicitas pręcij. vt. ĩ. clarius dicam. illud ergo solũ nõ sufficit ad ꝓsumendũ cõtractũ feneraticiũ. sed si cõtrahentes aliud egerint tenent̃ de eis satisfacere. ¶ Secundus casus magis dubitabilis est quãdo interuenit pactuz de

retro vendendo ꝑ modico precio nunquid ex istis duobus debet ꝓsumi cõtractus feneraticius ⁊ iste casus est magis dubitabilis. Dy. post Ja. de are. i l. iij. C. plus valere qđ agitur. tenet q nõ etiam si cõcurrat tertiũ q emptor sit vsurarius. ⁊ nititur respondere ad istud. c. ⁊. c. illo vos. sed responsũ nõ placet Jo. au. in. d. c. illo vos. nec aliter declarat. ꝙ ista glo. iuncta glo. se. videt velle q hec duo sufficiant. ⁊ apertius tenet glo. quã semp no. in. c. cõquestus. de vsuris. ⁊ Archid. in. d. c. plerigz. sentit do. An. in. d. c. illo vos. ꝯ tñ expresse non probat iure. qz in hoc. c. fuit presumptio magis vigens qz fuit apositũ pactũ de retro vendẽdo a septennio vsq; ad nouennĩ ⁊ sic nõ licebat recuperare rez venditam quãdocũq; ꝙ volebat interim lucrari fructus causa vsure. dictũ tamẽ in se videt verũ. Et no. qz ex modicitate p̃cij ꝓsumit qualitas cõtractus. vt est glo. no. in. l. j. ff. de supficieb⁹. ⁊ per Bar. i. l. cotem. §. qui maximos. de publica. ⁊ facit tex. in. l. cũ hi. §. modus. ff. de trãsac. nõ nemo ꝓsumit iactare suum. c. super ꝯ. de renũn. ⁊ in. l. cum de indebito. ff. de proba. puta tamẽ q nõ sufficiat quelibet iniusticia precij. sed debet esse preciũ valde tenue respectu valoris rei duplici respectu. ¶Primo qz ptrahentes solent se decipere in precio. Secũdo qz res minus valet propter illud onus retrovendendi in vẽditione apositum. arg. in. l. fundi partem. ff. de contrahen. emp. ⁊ maxime ꝯ procederet si emptor esset vsurarius. Et no. hunc casũ qz quotidie accidit ⁊ habes notabiles auctoritates. ¶Tertius casus est qñ fit pactũ de retro vendendo certo termino elapso ꝑ modico p̃cio ⁊ talis cõtractus p̃sumit feneraticius ⁊ iste ẽ ꝓpr⁹ casus huius. c. nam presumptio ẽ q interiz voluerit emptor lucrari fruct⁹. ¶Quartus casus quãdo fuit apositũ pactum de retro vendendo in carioꝛi p̃cio ⁊ q fructus cõputarentur in sortem ⁊ ille cõtractus presumit feneraticius ⁊ iste est ꝓprius casus. c. illo vos. ⁊ ozik ꝯ presumptio ex pacto apposito cõtra naturã contract⁹. nam si erat vera venditio debebat emptor lucrari fruct⁹. illud enĩ pactũ cõgruit magis nature ℨctus pignoraticij. ⁊ illud qđ voluit vltra primũ p̃ciũ p̃sumit exortũ causa vsure. ¶Quintus ⁊ vltim⁹ casus est quãdo quis petebat mutuũ offerendo rez suarum hypothecã ⁊ alter dicit nolo mutuare ꝙ emere ⁊ sic secutus fuit cõtractus emptõis. q̃ cãu dicit Hosti. q ex hoc solo nostri vsurarij moderui cõuincũtur. sed videt velle Hosti. ex illis verbis q oportet q emptor sit vsurarius alꝫ aũt ego nõ video vt illa prima requisitio per se sufficiat. nam sepe qs vellet recipere mutuũ ⁊ nõ reperit mutuantẽ sed facilius reperit emptorem rei quã vult obligare. sed posset procedere illud dictũ quãdo venditio fuit secuta ꝑ illa pecunia quã petebat mutuo. nã tũc modicitas precij cum presumpta voluntate que colligit ex prima requisitione presumit q cõtract⁹ sit de pignoraticius quod in dubio ꝓcederet; quãdo cum hoc fuit apositum pactũ de retro vendẽdo. ⁊ per ꝯ habes multa iura declarata ⁊ responsionẽ ad contraria formata in sequenti glo. naz sola modicitas precij nõ est sufficiens ar. doli. sed oportet q cõcurrãt alie presumptiones de quibus. s.

C Um causa. Summa vt in. c. cuz dilecti. s. eo. ⁊ est ps c. cũ causam. s. de testi. ¶Nota primo casum in quo ꝓcedit libellus incertus ⁊ alternatiꝰ nã sufficit in libello ꝓponere q res valebat longe plus ⁊ q venditor fuit decept⁹ vltra dimidiã iusti p̃cij. nec ẽ opus aliter determinare deceptionẽ ⁊ satis ẽ cõdudere alternatiue vt peto rem restitui vel iustũ preciũ supleri. ⁊ hoc ꝯ qz incertitudo nõ reddit rem dubiaz sed habeꝫ ꝓ certo in isto casu alꝫ aũt regulariter nõ procedit libellus alternatiꝰ. vt no. in. c. cõstitutus de in integ. resti. ⁊ de libello formando in hac materia ⁊ de modo probandi certũ valorem rei. vide per Bar. i. l. ij. ff. de rescin. vend. ⁊ qđ no. in. c. cum causam. palle. ¶Secũdo no. q sufficit quãtũcũq; modica deceptio vltra dimidiaz iusti preciꝫ ad hoc vt ꝓtractus veniat emendãdus Quare autẽ requirat deceptio vltra dimidiã. dic q ex eo qz vbi vitium ẽ potenti⁹ cẽ rõ fauens cõtractui actus denotatur a potẽtioꝛi. ar. in. l. querit. ff. de sta. ho. vnde cõtractus iste videtur vitiosus ex tante deceptione sed vbi rõ fauẽs cõtractui est potentioꝛ qz preciũ ẽ maius cẽ deceptio vl saltẽ equales tunc cõtractus sustinet ¶Sed op. ꝓtra tex. nã quisq; presumit scire valorem sue rei. l. si quis. C. de cõtrahen. emp. ergo vendendo ꝓ minoꝛi precio videt voluisse donare id qđ erat plus. ar. i. l. campanus. ff. de ope. li. ⁊ in. c. fi. j. de solu. ergo talis cõtractus nõ debet rescindi p̃textu deceptionis per tex. l. cũ donationis. ff. de cõtrahen. empt. vbi dicit q si donationis causa quis vendidit ꝑ modico p̃cio nõ audit volens venire ꝓtra volũtatẽ. Sꝯ. cõcludit vt colligit. ⁊ no. in. d. l. ij. ⁊. l. si quis cũ alii. ff. de ꝛho. obli. per Bar. Aut ꝯ qs sciebat valorẽ rei ⁊ vendidit ꝑ minoꝛi p̃cio ⁊ nõ audit volens cõtravenire. Aut ignorabat vel sum⁹ in dubio ⁊ audit eoipso q est deceptus vltra dimidiã. Nec ob. q ius presumat eum scire qz illa p̃sumptio q quis nõ p̃sumitur tacere suũ. ⁊ q in dubio nõ cit p̃sumẽda donatio cõfundit illã primã p̃sumptionem ⁊ presumitur q ignoranter fecit. nam fortioꝛ p̃sumptio elidit minus fortem. vt in. c. litteras. de p̃sumpt. ⁊ licz iste venditor fuit in culpa ignorando p̃ciuz rei sue emptor tamẽ ita enormiter eũ decipiendo p̃sumit in dolo fuisse vl saltẽ interuenit dolus re ipsa ⁊ dolus ex proposito ⁊ re ipsa in ꝯ equiparant. vt in. d. l. si quis cum aliter. dolus aũt ꝓponderat culpe. ff. ad legẽ aq. l. item si obstetrix. §. si venditor dixisset in cõtractu se donare qđ plus valebat tũc videtur q nõ posset cõtrauenire. p. d. l. cum donatiõis. qđ tamẽ nõ placet Bar. in. d. l. ij. ⁊. l. si quis cum alii. arbitrat tamẽ q illa verba generalia debẽt restringi ad modicã quãtitatẽ. per. l. hec adiectio. ff. de. ꝛ. obli. nisi fiat mentio q dõnabat qđ plus valebat sue in parua sue in magna quantitate. ⁊c. qđ satis placet. ⁊ ex hoc sume cautelam in vẽditione facienda. vt venditor adiũciat illa verba in fine cõtractus scz dono qđ est plus sue sit magnũ sue paruum.

Secundo. opo. ꝛ videt sufficere mior deceptio ultra dimidiã iusti precij. arg. in. l. si libertus. ff. de ope. lib. nam si arbitror qui est cõpositor inter partes ledit nimiũ aliam partẽ potest peti reductio ad arbitriũ boni viri. vt in. c. veniens. ꝛ i. c. quintaual lis. de iureiur. ꝛ in. l. si societatem. §. arbitror. ff. p socio. Sꝛ. lex illa loquit i deceptione quã quis passus est per imprudentiaz alterius. sed hic qñ p imprudentiam suam. iõ minus est isti subueniendus sed Bar. sub dubio forte i. d. §. arbitror. dicit q si procurator habebat generale mandatũ ad vendẽdus ꝛ fuit deceptus in septima parte totius audietur dominus volens cõtrauenire si procurator nõ est soluendo. ꝛ esset singulare dictũ si ꝓtineret in se veritatem. Sed dubito an sit verũ. nam procurator repꝛesentat personã domini imputandũ est domino si talem negligentẽ elegit. ꝛ ꝓ ẽ bo. tex. i. l. cum mandato. in fi. ff. de minor. nam ibi est specialle in minori vt audiat per beneficium restitutionis in integrũ propt negligentiã ꝓcuratoris si ꝓcurator nõ est soluendo ergo secus in maiori. aliud aũt est in arbitratore. nam ille eligit tanq̃ bon⁹ vir. iõ si facit cõtrarium potest peti reductio ad arbitriuz boni viri. ꝛ vide aliam singularẽ limitationẽ Bar. in. l. j. C. de pꝛedijs curia. li. x. vbi dicit q si in ꝓtractu interuenit decretum iudicis nõ audit pars ꝓtextu lesionis quasi decretũ iudicis excludat oẽm ꝓsumptionẽ fraudis. Sed nõ puto hoc verũ. quia licet sit ꝓsumptio q nõ interuenit deceptio. non tñ est sufficiens ad repellendũ probationẽ in cõtrarium. nã videmus in minore qui vendit cum decreto iudicis ꝛ auctoritate tutoris q audit petens beneficiũ restitutionis. vt in. l. j. ꝛ ij. ꝛ. l. magis puto. §. pe. ff. de re. eoꝝ. ad idem. c. j. de rebus eccle. nõ alienan. li. vj. ¶ In glo. j. tene opi. glo. nam fm aliam opi. nõ eẽt reperire casum deceptionis in venditore. nam si res valet decem oportet q daret ꝓ nihilo vel ꝓ minus qõ nõ esset possibile. nã emptio esset sine precio instituto. eo. §. precium. ¶ In glo. fi. ibi. secus est in transactione. ꝛ ẽ tenent Elin. Tan. ꝛ Jo. ꝛ aliqui legiste in. l. lucius. l. ad trebel. sed gl. ẽ ꝛ Bar. in. l. ij. pall. ꝛ i. l. siqs cũ aliter tenent ꝓriũ dicunt tamen q in considerãda deceptione vltra dimidiã iusti precij nõ debemus ꝓsiderare vez valorem rei pente sicut fit in alijs cõtractibus ꝫ dubiũ euentum litl. ita rident ad. l. lutius. Bar. tñ in. d. l. ij. secutus fuit hanc opi. glo. dicens q in actu liberatorio vt ẽ trãsactio. nõ habet locũ remediuz huic. ꝛ. l. ij. ar. in. l. si inter. ff. de pac. Itẽ q nõ dicit lesus is qui remittit cõtractum incertũ in cõditionis euentũ. nam forte iste succubuisset. sꝛ mihi plꝰ placet prima opi. nam satis ẽ hunc eẽ deceptũ vltra dimidiã habito respectu ad dubiũ euentũ litis. Itez is qui est ita enormiter deceptꝰ nõ videt habuisse animũ deliberandi. ar. in. l. tres fratres. ff. de pac. Itẽ ex pte rei cõuenti nõ ꝓcederet opi. Bar. q reꝰ deceptus nõ liberat actorẽ ꝫ ab eo liberat. ¶ Sz est dubiũ an habeat locũ dispositio huius. c. i alijs cõtractibus. Jo. an. in. c. cum dilecti. §. eo. facit soluz ibi mentionẽ de permutatione ꝛ de locatione. ꝛ dicit q idẽ est in eis q nõ multũ distant a venditione sed Bal. ꝛ Bar. in. l. ij. tenent generaliter idem eẽ in omnibus alijs cõtractibus bone fidei. nã ꝝbum venditio largo modo sumendo cõphendit omnez cõtractum per quẽ transfertur dominiũ. l. statu liber. ff. de sta. liber. idem dicit esse in contractu emphiteotico. ꝛ vide ibi qd in cõtractibus stricti iuris. ¶ In ea. glo. ibi agatur cõditione ex eo ꝓtractu. ꝛ hac opi. secũdã sequit glo. in. d. l. ij. C. de rescin. vẽditio. ꝛ sequũt Bal. ꝛ Bar. tamẽ tenẽdo primam opi. q agat officio iudicis nõ procedit dictũ glo. vt debeat agi infra quadriennĩ. q illud tempus cõpetit dũtaxat cũ petitur restitutio in integruz. ꝛ sic ꝓ officio extraordinario. sed secus est qñ implorat officiũ loco actionis. nam cũ habeant viam paratã a iure cõmuni durat tanto tẽpore sicut actio personalis in cuius loco succedit ꝛ sic durabit q. xxx. annos. ad hoc. l. sicut. C. de ꝓscrip. xxx. annoꝝ. fac qõ no. in. c. ij. de offi. iudi. siue ergo cõpetat officiũ iudicis siue cõditio ex lege siue actio ex eo contractu poterit agere deceptus vsq̃ ad. xxx. annos. Et nota bene referendo glo. ad tex. q licet regulariter ꝓtra ecclĩam nõ currit prescriptio nisi. xl. annoꝝ. vt in. c de quarta. de prescrip. tñ in istis actionibus personalibus nõ dat tantũ tempus ꝫ finiũt vitam fm dispositionẽ iuris ciuilis a quo cum limitatione illa inuenta sunt. ꝛ idem dicit de alijs actionibus quarum alique daudunt semestri vel anno vel biẽnio vt in actione quãto minoris ꝛ in ridibitoria ꝛ i actione de dolo ꝛ in actionibus ꝓtorijs ꝛ si. ꝛ ẽ nota ꝓ limitatione fere totius ti. de ꝓscrip. ¶ In ea. gl. ibi sed quid dices. nota hanc ꝓticulam vsq̃ ad fi. q ꝙtidie est in practica. ꝛ vult glo. in effectu q in minori iuramentũ de nõ cõtraueniendo operat solũ respectu beneficij etatis. q nõ poterit petere restitutionem in integrũ sed nõ excludit minorẽ a beneficio istius. c. qõ cõpetit cuilibet maiori. q iuramẽtũ solum repꝛsentat eum maiorem. ꝛ hanc opi. ꝛ Hosti. in. c. cum cõtingat. de iũreiur. Sed Pet. de bel. partica. vt no. in. d. l. ij. tenuit minorem excludi ab omni beneficio. q ex quo ꝓfuse ꝛ generali sermõe iurauit fecit sibi ꝓiudiciũ respectu cuiuslibet benefi cij. nam qui totũ dicit nihil excludit. xix. di. si roma nor. Jo. an. hic refert seriose cõsiliũ Dy. qui de facto cõsuluit miorẽ nõ excludi etiã a beneficio etatis nisi ꝓius fuerit certiorat⁹ de bñficio sibi a iure cõpeti. mouetur iter cetera. quia iuri qõ ignorat nemo renũciare pꝛesumit. ad hoc. l. legitima. ff. de peti. here. ꝛ minor pꝛesumit ignorare ius. l. cũ de indebito. ff. de ꝓba. no. j. q. iij. §. nõduz. Idẽ dicit q videmus in muliere renunciante beneficio velleiani. nam nisi fuerit certiorata nõ ꝓiudicat sibi renũciatio vt est glo. no. in. l. fi. §. pe. ff. ad vellei. Concludit ergo tam in muliere q̃ in minore q iuramẽtum nõ operat exclusionẽ bñficij eoꝝ. sed ꝓinde est ac si cõtraxissent sine iuramẽto. ꝛ cum hac opi. Dy. transit hic Jo. an. ꝛ reperio Fre. ꝓsil. cclxxxxix. idẽ ꝓsuluisse. ꝛ plus dicit q etiã si in instrumẽto dicatur q minor fuit certiorat⁹ a notario nõ per hoc instrumentũ facit fidẽ de certiorazione q̃ credit notario

¶ I

in his que gesta sunt coꝝ eo sed nō facta a se. vt in l. omnibus. C. de testi. qđ dictuꝫ valde no. vide tñ qđ no. Inno. in. c. qm̃. de ꝓba. naꝫ ꝓctica cōis ē in cōtrariū. qz semp notarius attestaꝫ de certiozatione facta a se. hanc opi. ꝓmissam sentit Ly. in. d. l ij. §. iij. sed Bar. in. d. l. ij. ꝛ clarius in. l. sciendum. ff. de ẏbo. obli. tenet cōtrariū vt non requiraꝫ aliq̃ certiozatio qz saltē scit in genere ius sibi competere ꝓtraueniendi alꝫ nō iurasset. ꝛ dicit se ita ꝓsuluisse ꝛ q multi canoniste tunc idē senserunt. ꝛ vide Archi. in. c. ij. de pac. li. vj. vbi ille; tenet. ꝛ facit ille ter. qui nullā mentionē facit ō certiozatōe. ad idē auc. sacra pubeꝝ. C. si aduer. ven. idē videt sentire collecta in. c. j. de pact. Dñs An. dicit q in dubio ꝓsumenda est certiozatio qz nō est verisile aliquē venire ad actū iuramenti sine certiozatione § vbi cōstaret eā nō interceſſisse tenet illā opinionem Ly. qz ignozans nō ꝓsentit. ꝛ p hac opi. facit dictū Jo. an. i c. vno. de cōmo. mihi plus placet opi. Ꝑria. nam vt dicit Archi. iura in nulla ptē requirunt hanc certiorationē. ꝛ satis est q in genere voluit se abdicare omnē facultatē ꝓtraueniendi. Itē iuramentum ē de iure diuino ꝛ innitiť iuri naturali cui⁹ ignozantia neminē excusat. xxxviij. di. si ea. ꝛ. l. ij. C. de ius yo. si tñ minoꝝ eēt enormiť lesus posset petere absolutionē iuramenti. ar. opti. i. c. cū cōtingat. de iureiur. ꝛ in. c. ij. de pac. li. vj. ꝛ idē refert do. An. i d. c. cū cōtingat se cōsuluisse. Itē ꝑm eū si interuenirent verba magl specifice vt qz dixit minoꝝ se velle donare qđ plus valet etiā in quantitate magna. qz in minozi ꝓsumiť deceptio. ar. in. l. si quis cum sciret. ff. ꝓ emp. ꝛ idem crederē dicendū in maioze vt possit petere absolutionē a iuramento rōne enoꝝ missime lesionis. intelligendo q nō donauerit qđ plus valebat qz nō ꝓsumiť cōsensisse in tanta decꝑtione. Itē iuramentū videt illicituꝫ ex parte recipientis cū interuenerit ex parte sua dolus ex ꝓposito vel re ipsa quo casu cōpetit absoluto a iuramēto. iuxta no. in. c. j. ꝛ. c. debitores. ō iureiu. ꝛ ħ no. quia quotidiana. ꝛc. ¶ Abbas.

¶ Jvenditori. Euicta re tenetť venditoꝝ de euictione nisi in casibus hic expressis. vl aliter ꝛ sic ponit tres casus in quibus re euicta nō tenetť venditoꝝ emptori de euictione ꝛ c̄ Gregl. ¶ Nota ꝑmo post institutū iudiciū q denūciatio necessario nō est facienda venditori in primordio iudicij sed satis est q fiat p⁹ institutū iudiciū ꝛ sic post litē conte. de hoc. j. latius dicam cū glo. ¶ Mo. scōo qđ ꝺz emptoꝝ denunciare venditori. nō enī sufficit simplicit sibi intimare litē inceptā ꝛ cū § vt veniat ad defendendū eū. ¶ Mo. tertio q iura ciuilia loquētia de euictione seruanť in foꝛo eccleſiastico. ꝛ sic videt q si eccl̄ia emerit ꝛ nō denūciauerit venditori non ħz regressū de euictione. ¶ Ultimo no. regulā ħ positā cū tribus casib⁹ exceptī. Regula ē vt emptoꝝ habeat regressū de euictione ꝛ venditoꝛē qz tenebať venditoꝝ rē tradere cū effectu. l. ex empto. ff. de ac. emp. Rō primę exceptiōis ē qz vēditoꝝ scuisset melius rē venditā defendere cū magis sit certus ꝛ istructus de iure suo. vnde ꝓsumiť q emptoꝝ perdidit cām nō ꝓpť malū ius § ꝓpť ignozantiā iuris cō petentis venditori. nā emptoꝝ pōt vti iure vēditoris. l. emptoꝝ. C. de euic. Rō scōe exceptionis ē. qz data cōtumacia emptoris ſnia videť lata ꝛ eū non ꝓpter defectū iuris § ꝓpť negligentiā suaꝫ ꝛ delictum ideo imputari sibi ꝺz nō venditori. Rō tertie exceptionis est qz iniuria facta emptori reputať q dā casus foꝛtuitus q nō imputať vēditori imo stati post factā emptionē res vēdita perit emptori. l. necessario. ff. de peri. ꝛ cōmo. rei vendi. ¶ Sed dubium ē quid si ſnia fuit lata q iniuriā iudicis sine culpa emptoris. Doc. instant § dic q idē. ad hoc. l. si q imꝓudentiā. ff. de euic. nā vt ibi patet imꝓudētia seu erroꝛ iudicis nocet emptori. ergo ꝛ iniuria sine culpa ipius emptoris. ꝛ hoc tenet Bar. in. l. exceptionē. ff. de fideiuſ. secus dicit in ſnia lata ꝓtra fideiussoꝛē ꝓ iniuriam iudicis sine culpa fideiussoris. Ratio diuersitatis. qz in causa euictionis res pertinet ꝓncipaliter ad emptoꝛē. vt in. d. l. necessario. merito omne periculū imputať sibi emptori. sed in alio casu negocium pertinet ꝓncipaliter ad dñm ꝛ non ad fideiussoꝛē ideo iniuria illata sine culpa fideiussoris imputať dño ꝛ nō fideiussori secus si culpa sua qđ no. ¶ Sed dubiuꝫ est quid si emptoꝝ expellatur de facto ita q nō in iudiciū sed extra iudicium perdit rem nunquid habet regressum de euictione. Ꝛ ꝺic q nō. vt est ter. in. l. fi. C. de euic. ¶ Sz hodie dubitať ꝓpť verba que apponit notarius q venditoꝝ se obligat ad defendendū de iure ꝛ de facto. ꝛ credo q idem vt intelligať de facto. s. si lis moueť de facto ꝛ nō de iure. nō autē debet intelligi de violentia extraiudiciali qz illa nō venit ꝑm naturam cōtractus. de quo dic vt no. in. d. l. fi. et per Bar. in. l. stipulatio ista. ff. de ẏbo. obli. ¶ Sed est dubiū notabile. nūquid clericus venditoꝝ teneať defendere rem venditā laico in foꝛo seculari. ꝛ vi⁹ glo. no. in. c. clericum nullus. xj. q. j. que bene ꝛintellecta tenet q sic. ꝓbať rōne. iudiciū est institutū cōtra emptoꝛē tāq̃ possessoꝛē. § vēditoꝝ venit solū ad assistendū emptori ꝛ defendendū eum. vt in. l. j. C vbi in rē actio. vti iudiciū institutū cōtra emptoꝛez nō transferť in venditoꝛē. vt. l. vēditoꝝ. ff. de iudi. nō ꝛ dicit hoc casu clericus cōueniri coꝛam seculari qz solū ꝓstat auctoꝛitatē ꝛ defensionem ipi emptori. ꝛ hoc voluit glo. in. d. c. clericū. secus dic vbi laicus possessoꝝ nolle clerici nolit clericū in iudicio. qz tunc clericus declinat iudiciū seculare ꝛ aduocat eū ad foꝛū suū. qz hoc casu ē ver⁹ re⁹ dñs ꝛ iudiciū ē instituendū cōtra eū. ad ħ qđ le. ꝛ no. in. c. qm̃ in. §. q si sup rebus vt lite. nō cōte. ꝛ vide spe. in ti. de scōo decreto. in. §. restat. ẏ. qđ si dñs est clericus. ¶ In glo. j. ibi. debet ei denūciare. § dubiū est nūquid teneť denūciare venditori scienti litem moꝝ cē. ꝛ glo. in. l. emptoꝝ. C. de euic. dixit tutū eē vt fiat. sed spe. eo. ti. in fi. dicit hoc eē necessarium. Jo. an. aperte nō eligit sed repetit dicta Ðy. in regula eum qui. li. vj. vbi vide. sed tu tene notabilē theoꝛicam. Bar in. d. l. denūciasse. ff. de adul. vbi dicit q qñq̃ denunciatio requiritur ad simplicem scientiā

habẽdã. ꝛ tunc nõ oportet ꝙ fiat scienti. ꝛ habet locum regula eũ qui certus. ꝛ l. j. ff. de ac. emp. qñq; fit denunciatio ad aliquid faciendum ꝛ tũc nõ sufficit sola scientia. vt. d. l. denũciasse. Jn ꝓpõsito autẽ cũ denunciatio ista fiat nõ solum ad simplicẽ sciam sed vt venditor veniat ad defendendũ emptorẽ necessario requirit denũciatio. nã forte emptor confisus de suâ prudentia nõ curat vocare venditorem nec tenet venditor ire. ꝛ hec no. ꝓ aliꝫ iurib⁹ q̃ req̃runt denunciationẽ. ꝛ tene menti istã theoricã que ẽ quotidiana. ¶ Extrã glo. queritur nunquid donator teneat de euictione si res fuit euicta a donatario. de quo vide qõ le. ꝛ no. in. l. ij. C. de euic. ꝛ i l. aristo. ff. de dona. Et conclusio Ly. ꝛ aliox est hec ꝙ aut donator solenni ꝓmissione ꝓmisit de euictione ꝛ tenet. tex. ẽ in. d. l. ij. aut non ꝓmisit ꝛ tũc aut donatio incepit a promissione vt quia primo ꝓmisit ꝛ postea donauit. Aut incepit a traditione. i. ꝙ simul donauit ꝛ promisit. Primo casu olim non tenebatur nisi promissio fuisset solẽnis puta stipulatione interueniente. sed hodie secus p. l. si quis argentũ. ff. de dona. Secũdo casu. s. cũ incepit donatio a traditione. aut vult agere ad particulare interesse puta ad sumptus factos occasione illi⁹ donationis. Et distingue vtrũ donator fuerit in dolo vel nõ. nam primo casu tenet. secũdo nõ. vt in. d. l. aristo. ad totale vero interesse rei donatę agere non potest. vt. d. l. ij. ¶ Vltimo hic queritur nũq̃d venditor tenet facere expensas oẽs in lite mota cõtra emptorem. ꝛ nunq̃d possit ex postfacto emptor repetere expensas a venditore. ꝛ q̃d si nõ succubuit ꝙ obtinuit. ỏ hac qõne le. ꝛ no. i. l. j. C. de euic. ꝛ in. l. vẽditores. ff. de ꝟbo. obli. ꝛ vtrobiq; per Bar. plene qui nõ obstante decisione glosax concluſit oĩs expensas fiendas ꝙ venditorem. ꝛ ꝙ põt emptor si eas fecit repetere post factũ siue obtinuerit in cã siue succubuerit. q̃ sñia mihi placet cũ tenet vẽditor defendere emptorem. si ꝙ nõ defendit tenet ob rez nõ defensam. l. cum querit. ff. iudi. sol. ꝛ hoc intelligẽ qñ emptor denunciauit venditori vt eum defẽdat alꝫ impugnat. nam hoc casu nõ agit de euictiõe etiam respectu rei principalis vt ỏ. fortius nec respectu sumptuum. ¶ Abbas.

¶ De locato ꝛ conducto. ¶ Rica.

¶ Continuat ad põcedentia hoc ordine. Supra visum est. ꝛ. ꝙ locatio hz magnã silitudinẽ ꝛ vicinitatẽ cũ venditione adeo ꝙ in quibusdã casibus ꝓbabiliter dubitat an sit locatio vel emptio. vt. l. j. ff eo. merito post rubricã põcedentẽ subijcit ista. ꝛ modum dare discernẽdi ꝛ̃ctũ locationis a venditione vide per Bar. in. l. coremꝰ. ꝙ. qui maximos. de publica. ꝛ in. l. cum in plures. ff. locati.

¶ Exrescripto.

Excõmunicati sũt magistri ꝛ scholares Bononiẽ. q̃ ante tempus cõductionis ꝓducũt hospitia aliox magrox vel scholariũ sine eox cõsensu. Et primo ponitur decisa relatio legati. scõo cõstitutio quã cõfirmat. ibi. cõstitutionẽ. tertio publicari mandat. ibi. statuentes. ¶ Nota primo ex isto tex. ꝙ legat⁹ põt iusta causa ꝛ ꝓ bono pacis edere statuta infra limites sue legationis preter iuris cõis dispositionem qõ quidẽ statutũ etiã durat post legationẽ finitam ad ỏ. c. fi. de offi. lega. vbi bo. tex. ¶ Nota secundo ibi firmatũ. ꝛ. ꝙ successor qñq; cõfirmat cõstitutiones ꝛ gesta ꝓdecessoris. nõ est tñ ꝓprie ꝓfirmatio. vt dicit Hosti. ꝛ bene q; ꝓfirmare ẽ superioris. ꝙ par i parem nõ habet imperiũ. vt in. c. innouuit. de elec. nã ẽ potꝰ q̃dã ratificatio ꝛ innouatio. ¶ Et ex hoc ꝛ ex tex. collige ar. ꝙ successor põt reuocare statutũ ꝓdecessoris alꝫ frustra põderarek ista confirmatio ꝛ ꝓ hoc rõ quã dixi q; par in parem. ꝛ̃. ¶ Nota. ibi magistrox. ꝛ̃. ꝙ appellatione mgrox veniunt oẽs doctores cuiuscunq; qualitatis. ꝛ ẽ cõis vsus loquẽdi vltramontanox. ac romani pontifices quẽlibet doctorẽ in suis lꝛis appellãt magistrũ. vide tñ gl. ij. in de. de magi. q̃ dicit ꝙ apud italiaz obtinuit vsus vt promoti in iure appellent doctores. i aliꝫ vero facultatibus vocant magistri. oẽs tñ qui ꝓsunt exercitio alicuius discipline possunt ꝛm etymologiaz vocabuli appellari magistri. vt in. l. ꝙbus precipua ff. de ꝟbo. sig. dicit etiã a magistrando sicut doctor a docẽdo. vide tex. ꝟ. in pemio huius cõpilationis vbi papa oẽs appellat doctores. forte habuit respectũ ad cõem vsũ Bononiẽsium. quibus scribit. ꝛ faciunt ỏ ad statuta facientia mentionẽ de magistris vel doctoribus vt nõ veniãt scholares. ¶ Et no. ex eisdẽ verbis ꝙ appellatiõe scholariũ nõ veniũt magistri. in larga tñ significatione aliud est dicenduz. nã põt dici scholares iquãtũ frequẽtãt scholas ꝛ vacãt exercitio scholastico. ꝛ de hac vide ꝙ modernos ꝟ. in pemio. ¶ No. ibi. vel inquilini. ꝙ vbi ꝓstitutio penalis edit in fauorẽ vni⁹ nõ incidit ꝛ̃ faciens in penã si ille de cuius fauore agit ꝓsensit. ꝛ fac tex. iste in ar. illi⁹. q. ꝙ si eps ꝓcipit sub excõicatiõe debitori vt soluat creditori infra certũ tempus vt nõ incidat in excõicationẽ debitor si nõ soluat creditore prorogante terminũ. de q̃ vide qõ no. in. c. pterea. ei ij. de appella. ¶ No. in verbo statuẽtes. bonũ arg. ꝙ scholares ꝓsumũt ignrare ꝓstitutiones legatoruz ꝛ eox cũ nõ habeãt ibi domiciliũ ꝛ principaliter vacent studio. ¶ Jn glo. ij. i fi. Host. tenuit opi. Lau. dicit tñ de meretrice ꝙ inuoluit in excõicationez si cõicat scholari hoc crimie dãnato iurta. c. si cõcubine. j. de sen. ex. ꝛ intellige qñ cõicant nõ habitãdo secũ dũtaxat. sed in delicto isto puta ꝓducendo hospitiũ alterius scholaris ꝓ eo. ꝙ Jo. ꝛ Goff. sequũt opi. ꝛ̃riam quã ponit ꝛ sequit Ber. ꝛ hec opi. videtur verior qz cũ constitutio cõtineat penã ipso iure ꝟba nõ debẽt extendi ꝛ̃ ꝓpriũ significatũ vocabuli imo potiꝰ restringi ꝛ maxime qz est cõtra cõez vsuz loquẽdi vt scriptores ꝛ aliꝫ veniant appellatõe scholariũ. ad ỏ. c. statutũ. ꝛ. c. si cõpromissarii⁹. de ele. li. vj. ꝛ facit qõ dicam in sequẽti. q. ¶ No. tamẽ gl. in alio ꝙ existẽtes i studio cũ scholaribus gaudẽt eodẽ priuilegio ꝛ sic videt ꝙ beneficiũ concessuz scholaribus extendatur ad morantes in studio cuz eis

qz largo sumpto vocabulo possūt dici scholares. ō quo vide qō no. in auc. habita. C. ne fi. p pa. ¶ Sz hic querit Jo. an. nunquid dispositio huius. text. habeat locū in alijs studijs. recitat Jnno. t Hosti. t alios fuisse varios. Hosti. tenuit q sic ex quo papa hanc cōstitutionē localē approbauit t confirmauit. nam omnia nostra facim⁹. t̄c. vt in. c. si apostolice. de p̄ben. li. vj. t maxime hodie cum sit redacta ad ius cōe. ar. c. fi. de clādesti. despon. Sed Jnn. t alij tenuerūt ꝓtrariū qō placet Jo. an. nam licz materia hui⁹ cōstitutionis sit fauorabilis. vt cuitentur scandala t pax seruet inter studentes tñ inquantū imponit penā est odiosa t sic restringenda. ponderā hanc rōnem Jo. an. nam sentit aperte q cōstitutio que emanauit p̄cipaliter in fauorē si cōtinet penaz debet restringi. cui⁹ cōtrariū ipse tenet apte in. c. sciant. t in. c. fi. de elec. li. vj. t p illis glo. facit tex. t cōis theorica ibi legistarū. in. l. qui exceptiōz ff. de cōdi. inde. vbi no. q si cōstitutio partim est fauorabilis t ptim odiosa debet attendi t iudicari ꝑz p̄n cipalē intentionē disponentis vt ꝙ intēdebat p̄bere fauorem sit fauorabilis. si odium sit odiosa. ꝙ pōt dici q quatenus cōtinet fauorez debet extēdi. quatenus continet odiū debz restringi. t fuit opi. Bar. in diuersis locis vbi tractat hanc mām. ¶ Jn glo. in ver. sub excōicatiōne. ibi. late sentētie. glo. forte habuit respectū ad verba cōstitutionis legati vbi autē simpliciter apponerenk illa verba p̄cipimus sub excōmunicatione ꝓtrafaciētes nō sūt ipo facto excōicati ꝙ veniunt excōicandi. est eni quedaz cōminatio nisi aliud appareat ex cōiecturis. t ita cōcludit glo. no. que cōiter tenek in. c. vnico. de sagit. t in. c. sicut. el. ij. de simo. t in. c. ij. de ma. cōtracto ꝓtra interdi. eccle. ¶ Jn ea. glo. ibi. sed quare. no. glo. vsqz ad fi. ex qua primo collige q vniuersitas scholariū dicik ecclīastica vel secularis ꝑm qualitatem maioris ptis suppositoz. nam si scholares pro maiori parte sūt clerici iudicāt ecclīastica t sūt sub iurisditōe iudic ecclīastici. si p maiori ptesūt laici ꝭsūt iurisditōi iudic laici. ar. c. qō i dubijs. j. ō ꝑse. ec. vt alta. t ꝭ idē voluit Bar. i. l. fi. ff. ō colle. illi. t pōdera gl. relatam ad tex. qz videk velle q singuli iudicenk ꝑm dispositionē ipius corpis vniuersitatis. nā ista ꝓstitutio ꝓcernit singulos t nō vniuersitatem t tñ vult glo. q oēs t singuli etiā laici ꝓprehendūk ex quo p maiori pte sunt clerici qō est dictū singulare si est verū. ¶ Scōo ex glo. collige q pena apposita in vno ex corrclatiuis nō extendik ad reliquū. nam locator t conductor sunt corrclatiua t tñ vult glo. q pena apposita ꝓductorib⁹ nō extendik ad locatores. ꝙ quidā tenuerūt oppositū p hanc rōnem. nam Bar. voluit in duplici loco ꝛriuz. vt in. l. fi. ff. de accep. t in. l. vltima. C. de indic. vidui. Sed contra illud dictū Bar. t p ista glo. vide aliaz glo. nouncto tex. in cle. vnica. de cōsangui. t affi. vbi apponit penam ꝓhenti mōimoniū cū moniali. t eadē pena replicāt in ipa moniali quasi pena apposita in masculo nō extendak ad ipsā feminā ꝓtrahentem. t vide ibi glo. in verbo cōtrahentes. ꝙ conclude. q aut nō est eadē rō in altero ex corrclatiuis t nō debet pena extendi. vt patet ex no. in. c. sup eo. ō vsu. nā pena apponik danti ad vsurā que non intelligik repetita in accipiente qz nō est eadē rō vt ibi no. sic voluit Bar. in. d. l. vltima. de indi. vidui. lz simpliciter fuit locutus in. l. fi. de accepti. vnde ad casum nostrum dicerē q nō est eadē rō in locatore que est in cōductore qz scholares inter se debēt humanī⁹ se habere t certant ipi de lucro captando t qñqz cōducunt ante tempus hospitiū i alteri⁹ odiū. sed locator certat de dāno vitando qz vult locare rem suam in tpe legitimo nec facik in odium nec ita astrictus sicut scholares inter se. sic intelligo opi. illoz qui voluerūt dicere istā decre. extēdi ad locatores ꝓpter theoricā Bart. Aut est eadē rō vtputa vt frumētū nō extrahak de ciuitate ponik pena vendenti frumētū forēsi. nunquid pena intelligāk in emptore repetita. t est dubiū satis ꝓbabile. sed crederem q extendak dispositio statuti sed nō pena. sicut in simili dixit singulariter Jo. an. in. c. dispēdia de rescrip. li. vj. vbi dicit q ex idētitate rōnis debet extēdi cōstitutio ꝙ nō pena cōstitutionis t sic ꝓtrafaciens inuoluik peccato ꝙ nō pena cōstitutiōis. et facit de pe. di. j. pene. vbi tex. dicit q pena nō debz excedere casum ꝓpriū. dixit tñ Hosti. q locatores incidunt in excōicationē ex alio respectu q cōicāt criminoso in crimine dānato. vt in. d. c. si cōcubine. ꝙ hoc dictū Hosti. nō vsqquaqz ē verū. nam cōicans in ipo actu p quē qs incurrit in excōicationē nō inuoluik in excōicatione qz adhuc alius nō est excōicatus sed oportet q actus ꝓius pficiatur t tūc cōmunicans illi in crimine dānato inuoluik eadē excōmunicatione. t sic debet intelligi. c. si cōcubine. ita cōmuniter tenek in. c. contingit. de sen. excō. et p Jo. an. in regula cui licet. de re. iu. li. vj. i mercu. vide gl. in. d. de. j. in. ō. moniales. sed posset saluari dictū Hosti. qñ locator peruenit ad actū locationis qz excōicatio hic infligik p solo ꝓtractu de conducendo vt patet ibi hospitē cōuenire. qz exponik i. cū ipo tractare de cōducendo. ¶ Jn glo. fi. in fi. de ꝭ vide qō dixi in. c. ij. de cōsti. t pōt teneri qō. ꝑ. dixi in quodā notabili respectu ipoz scholariū. ¶ Sz op. t videk q hec cōstitutio sit multū dānosa vt debeat qs expectare ꝓductā finitā cū forte conductor nō reperiet hospitiū nec locator ad locandum. Jo. an. ꝓpter hāc absurditatē dicit tex. debere intelligi de tpe cōductionis fiende. nō autē ꝓductionis iam facte hīs respectū ad statuta quoz̄dā locoz̄ qb⁹ cauetur vt in certo tpe puta q duos menses ante fi nē ꝓductiōis dom⁹ locek t inqlin⁹ dz pādere aium suū. ꝙ ꝭ mihi nō placz qz ꝓstitutio generalis nō dz restrigi ꝓpter ꝓstitutionē municipalē q ē tpalis. Jtē frustra exigeret ꝭ ꝓsensus inqlini. Nec ob. absurditas qz locator pōt alteri ꝑz scholari locare. Jtē potest habere cōsensū inquilini sed credo q sup ꝭ. c. emanauit illud statutum qō est Bonosi. de conducendis domibus in certo tempore. t̄c.

¶ Estra. Persone ecclīastice locare possunt puentus decimaruz his cū quibus cōditio ecclesie fit melioz statuto dioc̄sani ꝓrio nō obstante. t eadem rōne de alijs

rebus ecclesie. Primo ponit decisio et monachorum querela. Secundo ibidem cum determinatione ibi. diocesanorum. ¶ Nota primo ex tex. iuncta glo. prima. q eps non potest facere statutum in preiudicium iuris inferiorum ecclesiarum. qd bene no. qd intellige cā maxia nō vrgente. ad hoc qd no. in. c. constitutus. de relig. domi. et in. c. j. de reb' eccle. nō alie. li. vj. ¶ No. secūdo q res pcedit ad firmā cū cōcedit ad annuum censum seu locatur et est vulgare anglicorū. ¶ No. q fructus decimarū possunt locari seu concedi ad annuū censum etiā laicis. ¶ Nota ibi libere. q bēficiatus potest locare redditus ecclesie sue sine licētia superioris. credo q p illud verbū libere q nō valeat statutū epi in cōtrarium. nā de significatione hui' verbi libere est vt nō exigat pensus alteri'. vt no. i c. de multa de pben. et in. c. licet eps. e. ti. li. vj. et itelligē de locatione facta ad nō magnū temp'. puta p nouem annis. ad q vide tex. cū glo. in cle. j. de reb' ecce. nō alie. ¶ Nota vltimo ar. q phibita alienatione videt phibita locatio ad maximū tēpus. sed Accur. aliud sentit in. l. codicill. §. instituto. ff. de lega. ij. sed vide bo. glo. in. d. cle. j. ¶ Sed ꝯ hoc op. et cōtra tex. nam eps habet ptātem cōdendi statuta in dioceſi sua. vt in. c. ij. de cōsti. li. vj. plene no. per Jo. an. in. c. fi. de offi. archi. ergo istud statutum debet valere. Glo. j. tacite sentit ptrarium sed clarius Inno. soluendo dicit q in spectantib' ad iurisditionē suam potest eps facere statutum qr nemini fit iniuriā. sed quatenus vult tangere iura aliorum i eorum preiudiciū nō potest. et ita notabiliter loquit iste tex. sed oportet q illi de quorū preiudicio agit consentiant vel saltem sint pentes. dicit Jo. an. q ex his verbis Inn. sentit taciturnitatē habēdam p cōsensu. qd tū nō videt procedere i re onerosa. vt no. Inno. in. c. i genesi. de ele. et sic sentit Jo. an. q in casu istius. c. taciturnitas istorum inferiorū nō debet haberi p cōsensu. Sed saluando Inno. dico q ex quo isti vocant vt psentiant vel ꝯdicant et tacent habēt p cōsentientib'. iuxta no. dictū Inno. in. c. j. de his q fiūt a ma. par. ca. et facit. l. de etate. §. qui tacuit. ff. de interro. ac. et. c. si post pstitum de confes. li. vj. et vide Inno. in. d. c. fi. de offi. leg. vbi in legato dicit idem qd in epo. hic. et sequit Fre. consilio. xvj.

Propter pter sterilitatē grauē conductor sine culpa sua cōtingentē remittit pensio p rata nisi possit cū vbertate pcedentis vel sequētis tēporis compensari. hoc primo vsq; ad §. verum. vbi ponūtur quattuor casus in quibus inquilinus pōt ante tempus cōductionis finite licite expelli. et duo sunt dicta que patent in tex. ¶ No. primo q sterilitas ptingens sine culpa coloni inducit in ptractu locatiōis remissionē pensionis p rata. secus in ptractu vēditionis. nam venditiōe pfecta periculū rei vēdite pertinet solū ad emptorē. nec est fienda aliqua remissio etiā si nūq; possessio fuisset tradita emptori ex quo nō defecit p venditorē quo min' eā fuisset apprehēsus. vt. l. necessario. ff. de peri. et com. rei ven. Item aliud in contractu emphiteoticario. qr fm cōem sententiam nō fit ibi remissio propter sterilitatem. vt no. j. c. proxi. vbi dicam. ¶ Nota secundo q vbertas precedentis vel subsequentis anni compensat cum sterilitate vt sic nulla remissio fiat. et videt tex. innuere q cum vbertate interpollati anni nō sit fiēda compensatio qd tenuerunt quidā. sed cōmunit oppositum tenetur. satis eni est q durante cōductione ante vel postea contingat vbertas. qz eadem ē rō in vtroq; et pro hoc. l. si vno. ff. eo. ti. ¶ No. tertio ar. ex tex. q pensio est soluenda in contractu locationis in fine temporis. hoc colligitur multū caute ex tex. in eo q dicit de remissione fienda propter sterilitatem. nam sterilitas patet in fine anni. et tex. loquit de remissione et nō restitutione. vnde si pensio fuisset in principio soluta dixisset tex. q ē fienda restitutio pro rata. de quo. j. latius dicam. ¶ Quarto colligitur aliud ar. q ppter vbertatē fructuū nō tenet colonus soluere maiorem pensionē seu mercedē. nam si teneret augmētare nō fieret cōpensatio cuz sterilitate precedenti § maior solutio iure vbertatis. et de hoc etiā. j. dicam. ¶ No. in. §. verum. q inquilinus dicitur cōductor rei vrbane. colon' vero rei rustice. ¶ Item no. q ex cā necessaria superuenienti potest dñs licentiare inquilinū ante temp' cōductionis finite. ¶ Et nota duo exempla huius necessitatis. Primo qñ domus indiget refectione. Scdo qñ ipse dñs vult in ea habitare ex necessitate supuenienti. et intelligit qñ sue necessitati aliter prouideri nō potest. vt no. in. l. eden. C. e. Item probat iste tex. in verbo si necessitas. nam nō diceret dñs necessitatus si aliter cōmode posset sibi prouideri. nā necessitas nō subijcitur legi. vt in. c. quāto. de consue. ¶ Et ex hoc no. singulariter ptractū dissolui. pter necessitatem seu causam supuenientem altero etiam inuito. qd est contra regulam traditam in. l. sic. C. de acti. et obli. vbi dicitur q contract' q a pncipio est voluntarius ex postfacto est necessitatis.

¶ Quid autē ecōtra nunquid possit inquilin' ex causa dimittere domum inuito domino. Jo. an. q sic. ad hoc. l. j. ff. de migrando. et vide glo. que b tenet in. l. si in lege. ff. loca. ¶ Sed est dubium nūqd propter pestē supuenientem possit inquilin' dimittere domū conductam. et certe sic. facit iste tex. naz si propter necessitatē superuenientē potest dominus expellere inquilinum. ita et inquilinus domuz dimittere. nam magna necessitas videt timor mortis. ad hoc. l. de etate. ff. ad trebel. vbi voluit Bar. q est licita cā nō cōparendi in iudicio et per consequens se absentandi. et optime facit tex. in. l. habitatores. ff. eo. in practica tamē vix potest obtineri tamē qd dixi est satis rōnabile. ¶ No. ibi. nō imminebat. q necessitas excusat qñ non imminebat tpe locationis. et facit iste tex. q ꝯhens cum homine pax diuite vel qui labit in facultatibus seu male vtitur substantia sua nō pōt postmodum facere capi euz tanq; suspectum de fuga cū cōditio illius esset sibi satis nota tempore cōtractus. ad hoc. l. ait ptor. §. si debitorē. et qd ibi le. et no. ff. de his q in frau. cre. et l. creditor. ff. de priui. credi. ¶ No. vltimo q ex nō solutione pensionis nō pōt inquilinus expelli nisi

destiterit a solutione p bienniū. ꝛ qō videt tex. i. d. l. edem. vbi a ꝛrio colligit q si nō soluit pensionem pōt expelli. Sed cōclude aut locatio fuit facta ad lōgum tempus aut ad modicū. Primo casu aut constituta fuit vna pensio p toto tēpore et potest expelli si nō soluit in tpe cōuento quia si nō seruat legez ꝛctus nō est seruāda fides. ar. i. l. iulian⁹. §. offerri ff. ō ac. emp. t ven. t pcedit hoc casu tex. i. d. l. edē. aut pensio est cōstituta singulis annis t habet locū iste tex. qō pcedit etiā si fuit actū inter cōtrahentes vt nō possit expelli durante tpe. naz debet intelligi eo soluente pensionem. vt est tex. in. l. quero. §. inq locatoꝛē. ff. eo. Ex quo collige q i b casu nō ē differentia iter ius ciuile t ius canonicū. nā fm vtrūq; ius reqritur bienniū secus in contractu emphiteutico vt dicit in. c. se. Secūdo mēbro principali quā do locatio fuit facta ad modicū temp⁹ nō est necesse expectare bienniū sed si nō soluit pēsionē tpe debito pōt expelli etiā ppria auctoꝛitate dñi. ar. in. d. l. edem. Et nō diuersitatis ē inter hunc casum t precedentē. q hoc casu non habet inquilinus ius imo nec possessionē. vnde si expellit noīe nō petit sibi aliqō interdictū ꝓpria dñm. ad hoc. l. colonus. ff. de vi t vi ar. sed in precedēti casu colonus possidet t habet pinguius ius. ad b. l. ij. ff. si ager vect. ideo nō pōt sic repente expelli sed expectatur p bienniū. potest tamē dñs agere actione locati ad recipienduz pensionē tēpore debito. ¶ In glo. j. ibi vt fructus etiā seminis. hec opinio est magis rigida. vnde cōmuniter nō tenet vt necessario exigatur tanta sterilitas vt fructus seminis nō potuerit recolligi. t iudicio meo aperte cōfunditur per istum tex. nam hoc casu nō fieret remissio pensionis p rata § in totum ex quo nihil recolligit. nam verbuz p rata denotat particulare dānum t nō cōsumptionē in totū. ¶ Secūda opi. extra glo. ē vt stetur opi. vulgari qī dicit magna sterilitas. ar. in. l. cū delationis §. asinam. ff. de fun. instruc. t ex his que no. in. c. ex litteris. de spon. t satis potest hec opi. sustentari ex quo lex nō determinat. ¶ Tertia opi. q si vltra dimidiā iusti precij est lesus cōductoꝛ fit remissio p rata. hanc opi. tenuit Ly. in. l. licet. C. eo. t expssius ibi Bar. nā cū sit contractus bone fidei bona fides nō patit cōductoꝛē debere sine culpa sustinere tantū damnū. sed Bar. in. l. si merces. in. §. vis maioꝛ posuit aliā opi. dicēs tūc eē magnā sterilitatem ob quā est facienda remissio qī deductis sumptib⁹ nihil percipit colonus. mouet hac ꝓsideratione. conductoꝛ videtur tacite emere fructus futuros sub q̄ dam cōditione si nascent sed emptoꝛ fructuū futuroꝛū nō tenet ad preciū si fructus nō nascunt. l. si debitoꝛ. ff. de ꝛben. emp. g nec iste cōductoꝛ. nec dicitur fruct⁹ nisi qō supest dedu ctis expensis. l. fructus. ff. so. ma. § certe hec opi. mihi nō placz. t apte videt ꝓfundi p istum tex. dī dicit q p rata dāni est fienda remissio. sed si preter sumptus nihil colligit nō potest haberi cōsideratio ad ratam damni. Itē si equipararetur venditioni t videatur facta locatio sub certa conditione nihil deberet solui si nihil recolligit. ar. in. d. l. si debitoꝛ. cuius cōtrarium innuit iste tex. dī dicit p rata. t iō alia opi. Bar. est melioꝛ quā posuit in. d. l. licet. t Jo. an. videtur fouere illā opi. dī ponit exemplū in eo qui p tribus sextarijs terre erat solidus recolligere. xv. t soluebat domino tres aureos. si colligit tñ decē soluat duos aureos. sed si anno sequēti recolligit triginta fit cōpensatio. t hoc mihi placet vt magnū incōmodū dicat qī vix recolligit tertiā partem soliti.

Jn ea. glo. ibi. t nō de partiario. t ē rō. q colonus partiari⁹ qui dicit mediari⁹ est quasi socius lucri. vñ lucra t dāna sunt eis cōia. t ita apte dicit tex. in §. vis maioꝛ. Vnde scias q qīcz colonus colit pciendo certā quotā puta tertiā partē vel medietatem t iste ppie nō dicitur ꝛductoꝛ sed potius accedit ad māteriā societatis. vnde iura loquēcia de societate dissoluenda habēt locū in isto. ita no. Bar. in. d. §. vis maioꝛ. qō ē bñ notādū. vt p mortē alterius dissoluat hec societas nec transit in heredē. l. iij. t in. l. nemo pōt. ff. ꝓ socio. Qīcz colon⁹ colit certa merced e cōstituta in pecunia. t iste ꝓpe dicit cōductoꝛ. t cōtrahit vera locatio. l. si merces. ff. c. t habet locū iste. tex. Qīcz colit mercede ꝓstituta nō in pecunia sed in alia specie puta p modio frumenti t ppie nō cōtrahit h locatio § est quidaz cōtractus innominatus. vnde nō est locatio ppie nisi interueniat pecunia numerata sed ē quasi locatio. ita no. voluit glo. in. l. si olei. C. eo. t videtur tex. in. l. j. §. si qs. ff. depositi. t apte tenuit Bar. in. d. §. vis maioꝛ. sed quo ad casū nostrū iudicabit vt locatio ꝓpter vicinitatē t similitudinē. t h no. voluit glo. ista dī dicit dando certos coꝛbes qō bene no.

¶ Et ex hoc infero ad aliud dictū no. q in materia stricta appellationē locatiōis nō veniat iste ꝓtract⁹. q debemus verba ppria capere. l. iij. §. hec verba ff. de nego. gest. t in. c. in nra. de iniur. ¶ Jn glo. in. ꝛ. quer se in fi. h pcedit fm Jo. an. t bñ qī quer se versat dānum dādo vt si tenet porcos in solario vel aliter dānificet domū. nā tunc ageret ad dānū § remissio fit p residuo tpis. sed si quer se se haberet in domo sine dāno puta tenendo pstibulum vel lu dī vel exercendo vsurā tunc pōt repelli nō remissa sibi pensione p rata q dñs nō debet sentire h dānum ex culpa inquilini als nō q nō potest expellere ante tēp⁹. ar. h. t qō dixi. ē. t no. i spe. c. ti. §. postq ꝛ. sed nunqd. ¶ Jn glo. in ver. canonē. ibi. vel etiaz minus. hoc nō procedit q si cōductio ē facta ad nō longū tempus pōt expelli nō expectato bienio. vt. ē. dixi. t longū tēpus dicit. x. annoꝝ t non minus. vt no. in cle. j. de reb⁹ eccl. nō alie. t in. l. de quibus. ff. de legi. ¶ Sed queriť quo tpe est solue da pensio p rē locata. cōiter dicit hic. t in. l. edem. ꝑalle. vbi bo. glo. q aut fuit cōuentū de tpe t stādū est cōuentioni. aut nihil fuit dictū t cōsiderať mos t ꝓsuetudo loci seu lex municipal. ar. i. l. ij. C. de iure emphi. si ꝛo nō apparet de ꝓsuetudine fit solutio in fine anni. ar. hic. t in. l. in stipulationibus. ff. de reg. iur. ¶ Sed dubiū est quid in alio ꝓtractu vbi quis obligauit se ad certū quid faciendum p certa

mercede nunquid solutio mercedis sit differenda in fine ex quo nihil aperte fuit cõuentũ. de quo hic per Inno. ⁊ clarius p glo. ⁊ Bart. i. d. l. edem. ⁊ cõclude q inspicienda est cã quare donat merces. nã si donat p sumptib⁹ debet fieri solutio in principio qz videt hoc tacite actũ. si autẽ solut p laboze seu p remuneratione debet ꝓsiderari qualitas psone. nam si obligauit se p mille edificare palatium vel cãpanile vel quid sile. tunc verisile est q senserit vt successiue habeat certã partem pecunie si nõ possz aliter cõmode sustentare se. vbi autẽ cessaret h̃ consideratio vel similis ẽ fienda solutio in fi. ar. in. d. l. semper in stipulationib⁹. ⁊ vide ad materiã quod no. Bar. in. l. j. ff. de varijs ⁊ extraor. cogni. Sed quero nunquid debeat augmentari pen⁹o propt vbertatẽ sicut fit remissio ⁊ diminutio propter sterilitatẽ. cõclude ex no. hic. ⁊ in. d. §. vis maioz. q aut vbertas cõtingit qz fructus multũ valẽt vltra solitum ⁊ nõ debet fieri augmẽtatio nec diminutio p̃ter vtilitatẽ precij qz cõtractus recipit substantiam suã ⁊ conditio tacita est purificata collectis fructib⁹ Aut vbertas contingit propter industriam coloni ⁊ nõ debet augmentari ne sua diligentia sibi sit dãnosa. ar. in. l. fi. C. de alluuionib⁹. Aut cõtingit propter bonitatem rei. ⁊ etiã nõ fit augmentatio qz dominus locauit bonitatẽ rei meliozi p̃cio q̃ potuit. Aut cõtingit casu fortuito. puta locaui molendinũ ex quo cõductor solebat p̃cipere quinquaginta. nũc aũt ex alia molendina sunt ruinata vel quid simile recipit centũ hoc casu fienda est augmentatio pensionis pro rata. nam sicut propt casum fortuitum cõtingentẽ fit remissio vt hic ita debet fieri augmentatio propter vbertatẽ cõtingentẽ casu fortuito. qz cõtrariozũ eadem ẽ dispositio. xxxij. di. hospitiolũ l. j. ff. de his qui sunt sui vel alic. iuris.

Potuit. Emphiteota ecclesie meliozationes suas vendere nõ põt nisi seruatis his de quibus hic. ⁊ si contra fecerit vel canonẽ p biennũ nõ soluerit nec mozaz postea celeriter purgauerit iuste põt expelli. Et primo ponit req̃sita vt ius emphiteoticũ possit vẽdi. Secũdo ꝓfaciẽtes punit. ibi. emphiteota. Tertio soluit obstaculum. ibi. nõ obstante. ¶ Nota primo multa requisita ad hoc vt emphiteota possit vẽdere ius sibi cõpetens ⁊ meliorationes suas. Nã primo requiritur dñs emphiteote si velit emere. Secũdo vt denũcier precium sibi ab alijs oblatũ. Tertio q illud sit verum p̃cium nõ aũt fictũ ⁊ simulatũ vt in. l. fi. C. eo. Quarto q si non dixit se velle emere expectet p spatium duoz mensiũ. Quinto q vẽdat psonis nõ phibitis. Sexto q nõ vendat rẽ ipsã § dominiũ vtile sibi cõpetens ⁊ meliorationes q̃s fecit in illa re. Septimo requirit vt prius non ceciderit a iure suo puta differendo solutionẽ vltra biennium. Et ex his dictis ⁊ ex tex. no. ar. q sine consensu domini põt emphiteota ius suũ exponere venale. nam si priusq̃ requirat dñm non posset exponere venale nõ valeret sibi denunciare preciuz qõ ab alijs offertur. ¶ Nota q si datur alicui termin⁹ ad declarandum voluntatem suam si ante elapsuz terminũ expresse declarat cessat p̃fixio termini. ad hoc. c. ab eo. de appella. li. vj. ⁊ hoc quia cessat ratio prefixionis termini. ex quo infertur q cessante causa termini cessat ipse terminus. ad hoc. l. fi. ff. ad. l. fal. ¶ Item nota q ius emphiteoticuz prohibetur vendi quibusdam psonis nõ tamen iure est expssũ que sunt ille persone sed attendit ius municipale. vel pactum appositum in ipso contractu vt innuit tex. in. l. fi. prealleg. ⁊ dic vt. j. dicetur cum glo. Item nota q vbi dies imponitur ad aliquid faciẽdũ nõ est opuz interpellatione ad mozã cõtrahendam sed lapsus termini constituit illuz in mozam qz dies statuta interpellat pro homine. concordat. l. magnam. C. de contraben. ⁊ cõmittẽ. stipula. ⁊ ad hoc allegatur quotidie iste text. ¶ Nota q moza potest purgari etiam in dispositione penali. § posset dicit q h̃ pena nõ cõmittit ipso facto sed relinq̃tur voluntati domini vtrũ velit ex hoc repellere emphiteotam. nõ autẽ ex nõ solutõe dissoluit emphiteosis ipso facto vt patet ibi iuste potuisset expelli qõ sentit h̃ Inno. vbi autẽ quis incideret in penaz ipso facto nõ posset regulariter sibi cõsulere etiam celeriter. pro hoc vide bo. tex. in. c. licet. de suplen. negli. prela. vbi patet q si habens collationẽ beneficij non confert infra semestre nõ potest postea cõferre etiam si incõtinenti vellet prouidere qz ius ẽ alteri quesituz. ⁊ de hac materia an ⁊ qñ moza possit purgari. vide qõ no. in regula moza. de reg. iu. in. vj. plene per legistas. in. l. insulam. ff. ō verbo. obli. ¶ In glo. j. in fi. no. primo ex glo. q decretal debet tractare materiam competẽtẽ rubzo als nõ esset congrue situata. ¶ Secundo nota ex gl. q in contractu emphiteotico debet aliquid dari in principio. dicunt tamẽ cõmuniter docto. hoc non esse necessarium. ad hoc qõ habetur in auẽ. de alie. emphi. circa principium. ⁊ per Ly. ⁊ alios in. l. j. C. de iure emphi. ¶ Extra glo. assignant multe alie differentie inter contractum istum ⁊ contractũ locationis seu emptionis ⁊ venditionis. quas vide i spe. eo. ti. §. nunc aliqua. post principium. ⁊ ibi tractat vnde habuit originem ille contractus ⁊ naturam illius ⁊ ponit ibi spe. vltra centum ⁊ sexaginta questiones ō materia huius cõtractus. ⁊ inter ceteras differentias dicũt aliqui q in isto cõtractu requirit scriptura. per. l. j. C. ō iure emphi. qõ sentit ibi. gl. et expresse hic Jo. an. sed Bar. ibi dicit hoc nõ esse necessarium qz cõsuetudo habet oppositum. h̃ etiã sequit hic dominus An. ⁊ vide casus in quib⁹ requritur scriptura in glo. no. in. c. j. de censi. li. vj. Et ẽ proprie emphiteosis ꝓtractus per quẽ transfertur dominiũ in emphiteotã retento dominio directo apud ipsum dominũ ⁊ aliquid soluit singulis annis ipsi dño. l. j. ff. si ager vecti. ⁊ ẽ emphiteosis nomẽ grecũ ⁊ latine idẽ ẽ qõ ꝓmeliozatio. ⁊ sic dicit q emphiteota recipit rẽ meliozãdã. hinc ꝛ in tex. euz vendere posse meliorationes suas ⁊ ius emphiteoticum sibi ꝓpetens. ¶ In glo. in verbo alijs vendẽ i fi. no. gl. nam. Uin. ⁊ quidã tenuerũt ꝛ priuz. § Ly. in. d. l. fi. ⁊ Jo. an. hic sequunt hanc vltimam opi.

glo. ꝛ mouetur Jo. an. hac ratione. nam venditor habet solū ad p̄uz affectionē. vnde satis est sibi q̄ precium cōsequat a domino. ꝛ ideo cum nullū int esse possit pretendere. ar. in. l. nūmis. ff. de in litem iuran. voluit ius vt potius vēdat dño q̄z extraneo sed in donatione donator habuit respectū ad personam. nam forte vult donare vni p̄opter merita sua vel vt illum sibi obliget. que ratio cessat in dño q̄ nō habet illā affectionem. sed Bar. i. d. l. fi. tenuit cōtrariū. dicit enim q̄ licet emphiteota fisci seu reipublice possit donare nō tamē emphiteota p̄uati q̄ fiscus potest ius suū petere a quācūq̄ persona. ꝛ sic loquitur. l. prealle. in glo. sed p̄uata persona nō posset petere pensionē a donatario cū non cōtraxerit cum eo sed habet necesse agere rei vendicatione. Aduerte quia tenendo hanc opi. Bar. posset dici q̄ emphiteota ecclesie posset alij donare q̄ ecclesia cōparatur fisco i p̄uilegijs suis. iuxta no. in. c. ⁊. de in integ. resti. ꝛ in. l. fi. C. de sac. sanc. eccl. sed posset attentari generaliter q̄ opi. huius gl. sit verior saltem quādo fit cum consensu domini seu cum donatur saluo iure dñi. nam res transit cum onere suo. ad hoc. l. vectigal. ff. de pigno. ꝛ. c. ex litteris. j. de pigno. ꝛ vide de materia per spe. in. d. §. nunc aliqua. ver. cvij. vbi refert opi. q̄ emphiteota ecclesie nō pōt alteri donare q̄ non potest alienare rem ecclesie sine solēnitate. sed hec opi. reprobatur hic per Jo. an. q̄ nō alienat hoc casu ius ecclesie sed ius cōpetens emphiteote. Et adduco p̄o p̄ima cōclusione hanc rōnem vbicunq̄ p̄hibet vēditio facta cōmemoratione p̄cij nō intelligit ꝺ alia specie alienationis. vt p̄bat in. l. fi. C. de p̄ed̄is curia. li. x. sed in tex. isto. ꝛ in. l. fi. eo. ti. fit cōmemoratio p̄cij ergo debet intelligi de venditione stricte sūpta. ꝛ per hoc infert q̄ possit alteri legare vel cum alia re permutare. ¶ Jn glo. in verbo ꝓhibent in fi. nota glo. q̄ ecclesia censet ꝓhibita ab emptōe rei emphiteoticarie p̄uati quasi sit lōge potentior q̄z sit p̄uata persona. vnde deteriorare cōditio dñi si fieret alienatio in ecclesiam. ꝛ dicūt quidā q̄ si res emphiteoticaria p̄uati donat vel legat ecclesie solum debet inde recipere p̄cium ꝛ nō tenere cū p̄eiudicio dñi. ꝛ p̄o hac rōne dicit Hosti. q̄ ecclia deberet excipere personas seculares a consecutione sue emphiteosis. sicut p̄sone seculares excipiunt ecclesiam. tñ in hoc nō perseuerat. sed cōclude q̄ ille p̄sone censentur p̄hibite ex quibus cōditio domini possit deteriorari vt q̄ sunt lōge potentiores illo cum quo ecclesia cōtraxit vel pauperiores longe ꝛ sic etiā femina censet ꝓhibita. ꝛ vide qō habetur C. locati. l. curiales. ꝛ. l. milites. ꝛ in. x. colla. ꝺ feu. alie. vbi vide. ¶ Jn glo. in verbo bienniuz. nō. bñ glo. quia hec clausula rato manente pacto frequētatur hodie in multis cōtractibus ꝛ solum operat respectu seruantis cōtractū. nō enim potest se fundare ex cōtractu qui venit cōtra illū. ar. i regula ex eo de reg. iur. li. vj. ꝛ idem q̄ ista glo. tenent Ly. ꝛ glo. in. d. l. ij. ꝛ cōiter sequūtur doc. ꝛ sic intellige no. in c. dilecti. de arbi. ¶ Jn glo. in ver. celeri in fi. Jnn. dicit q̄ celeriter dicitur satisfacere si exactus in iudicio vel extra soluit sine p̄fixione termini ꝛ multo celerius si nullā expectat interpellationez sed sponte soluit. Hosti. cōsuluit vt nō expectet requisitio. ꝛ mihi multū placet opi. huius glo. nam alia verba posita in tex. ibi sibi cōsulere studuisset denotāt vt sine aliqua req̄sitione ipemet sibi celeriter cōsulat. ꝛ iō bonus iudex arbitrabit̄ q̄n dicit celeriter sibi p̄uidisse post bienniū. dicit enim modicū temp⁹ vt dicitur in glo. ꝛ vide in. l. si ita quis. §. si tractura. ff. de ꝛbo. obli. vbi tex. dicit statim. ꝛ ibi dicit q̄ cōiter iudicis arbitrio relinquit. ꝛ q̄z ille ē optimus tex. in materia. ¶ Jn gl. in verbo potuisset. ibi sine auctoritate iudicis. iunge hic finem glo. vbi dicit q̄ ꝛz dominus possit ꝓp̄ria auctē expellere emphiteotam eo casu quo nō soluit p bienniū. nō tñ hoc pōt si vēdidit eo irrequisito tunc etiā debz adiri iudex. ꝛ p̄o hoc facit q̄z ex sola venditione nō videt emphiteota incidere in penā §̄ secuta traditione fm quosdaz. ꝛ iō cū nō posset rem tradere nō posset expelli ꝓp̄ria auctē dñi ꝛ si in aliū transtulit non debet expellere extraneū auctē ꝓp̄ria. ar. in. l. i singulis. ff. de reg. iur. ꝛ in. l. colonus. ff. de vi ꝛ vi ar. ꝛ ita loquit Accur. sicut ista gl. in. d. l. fi. sed Ly. post Accur. ibi dicit hoc verū ē in emphiteota. sed in colono posset admitti. q̄z colonus nō habet ius in re merito pōt expelli ꝓp̄ria auctē si nō soluit debito tpe. vt in. c. p̄cedenti. sed emphiteota habet ius in re. vt in. l. j. ff si ager vecti. ꝛ hic ideo nō debet ꝓp̄ria auctoritate expelli. facit qō in filij no. in. l. creditores. C. q̄z pig. hec opi. tutior est maxime p̄opter scandala que inde sequi possent. nunquid hoc casu emphiteota p̄dit meliorationes suas. dicas q̄ sic. ꝛ. q. ij. hoc ius. ver. qui rem. ꝛ in. l. ij. C. e. ¶ Jn ea. glo. ibi ꝛ si vna cerdos. nota gl. singulariter in eo q̄ innuit q̄ respectu locationis seu alienationis vel alteri⁹ cōtractus tantam potestatem habet rector capelle solus quantam habet p̄elatus ecclesie collegiate cū collegio. ꝛz quo ad principalē. q. huius glo. conclude latius capiendo no. hic ꝛ in. d. l. fi. q̄ aut dñs p̄imo expulit ꝛ postea petit pensionē p̄teriti tp̄is. ꝛ pōt q̄z tenet emphiteota soluere ꝓ p̄terito tpe. vt in. d. ꝺ. qui rem. Aut p̄ius recipit pensionez ꝛ postea vult expellere ꝛ tunc si recipit pensionē p̄o tempore p⁹ morā cōtractā nō potest expellere q̄z videt renunciasse iuri suo p actū cōtrarium. ar. in. c. sollicitudinem de ap. Aut recipit pensionem ꝓ p̄terito tpe et si cū p̄testatione vt saluū sit ius suum in expellēdo ꝛ potest expellere q̄z nulla contrarietas hic resultat cū possit vtrūq̄ hoc facere vt etiam dixi. Aut non fuit p̄otestatus sed simpliciter recipit pensionē p̄teriti temp̄is. ꝛ hic sunt opi. quidaz tenuerunt q̄ non possit expellere quasi voluerit dominus pati illum moram suam purgare vt dicit ista glo. ꝛ idez tenet Ly. in. d. l. ij. Alij contra. q̄z nō est act⁹ iste contrarius intentioni sue. ꝛ hanc opi. credo veriorem de subtilitate iuris quia in dubio nō p̄sumit q̄s velle renunciare iuri suo. vt in. c. super hoc. de renun. ꝛ. l. cum de indebito. ff. de ꝓba. ex quo ergo receptio pensionis necessario nō infert dñm voluisse ap̄probare emphiteotā nō debemus p̄sumere ꝺ

in preiudicium dñi. sic in simili dicit glo. si trado tibi pecuniam dicendo tolle nō presumit simpliciter donatio sed potius mutuū vel depositum nisi aliud suaserit qualitas persone. vt dicit glo. singula. in. l. cum quid. ff. si cer. peta. ita in proposito nō debet p̄sumi q̄ dom⁹ voluerit approbare emphiteotam sed potius capere pecuniam sibi debitā. t fac̄ qō in simili habet in. c. cum. ab. de consti. t quod no. glo. insti. si quadru. pau. feci. di. in. fi. t Inn. in c. fi. de collu. dete. t respectu ecclesie nō videt gl. verum dicere. q̄ nō videt⁹ in h̄ differentia inter ecclesiam t priuatum. vnde solus prelatus in h̄ pōt preiudicare ecclesie. q̄ nō tractam⁹ hic de alienando sed de nō acquirendo. naz vt supra dixi emphiteota nō cadit ipso facto a iure suo sed potest repelli. vnde si prelatus recipit pensionez pro futuro tēpore nō dicitur alienare sed ecclesie non acquirere t in nō acquirendo solus prelatus potest conditionem ecclesie facere deteriorem. vtile bo. glo. xv. q. j. §. vltimo. sentit Inno. in. c. ij. de dona. t in. c. q̄m de deci. ¶ In eadē glo. ibi clade vel casmate perierit. tē. nota glo. vsq̄ ad finez. clades propie ē pestis vel interemptio per gladium. sed hic ponit p quadam interemptione. casmate vero ponit p terremotu seu fractione. Ex ista glo. habes duas conclusiones. ¶ Nota primā q̄ propter damnum rei emphiteoticarie nō liberatur emphiteota a pensione nec a parte pensionis nisi tota res perierit. arg. in. l. j. C. eo. hec opi. est cōmunior licet aliqui teneruntp primā partem glo. Et est rō q̄ emphiteota solvit pensionē in recognitionē dominij directi q̄ō remansit penes dñm ideo q̄diu durat substantia sp subest causa soluendi pensionem l̄z Bar. in. d. l. j. dicit se h̄ intelligere q̄n emphiteota potuit tantum recolligere q̄ potest soluere pensionem. sed hoc dictum nullo iure p̄bat nec puto verum. nam fm h̄ nō eēt differentia inter emphiteotā t colonuz. t vide in spe. in. d. §. nunc aliqua. ẋ. cxvij. ¶ Secunda cōclusio est q̄ propter sterilitatē p̄tingentem in fructibus quātūcunq̄ maxima nō fit remissio emphiteote propter dānum licet aliud sit in colono. vt in c. s̄. proxi. sed emphiteota soluit in recognitionem dominij. vt. s̄. dixi. Et rō diuersitatis q̄ colon⁹ videt cōduxisse sub quadā tacita cōditione fructuuz futurorum t ideo deficientibus fructibus fit remissio pro rata. vt latius dixi. s̄. c. pr. sed emphiteota soluit in recognitionē dñij vt. s̄. dixi. t propt̄ h̄ emphiteota solet longe minus soluere q̄ colon⁹. x. q. ij. hocius. vnde ad vtrancz conclusionē solent dari versus. Si res perit tota liberabit emphiteota. Sz si p parte nulla liberatur arte. Et faciunt h̄ ad qōnem notabilem t quotidianam. fundus dat⁹ in emphiteosim nō potest coli ppter guerram nūqd teneat emphiteota soluere hoc tpe pensionē. cōis opi. legistaz in. d. l. j. ē q̄ nō q̄ ius equiparat fūdū inundatum esse vel captum ab hostibus. vt in. l. cū domus. ff. de bo. auc. iudi. possi. sed fundus inundatus est deperdit⁹. l. iij. ff. de acqui. pos. ergo t captus ab hostibus. Cōtrariū i. q. facti consuluit dom⁹ meus Cardinalis padue. t idem postea collegium totū paduanū principaliter motū. p. l. j. i fi. C. eo. requirit eni vt substātia ipius rei penitus ledat q̄ō nō ptingit quādo nō pōt coli propt̄ timorē hostiū. nā reperiet eo tpe emptorē t sic recognitionem dominij debet soluere canonē maxie cū guerra sit temporalis. t hanc opi. puto veriorē nisi fundus eēt ex toto capt⁹ ab hostib⁹ nec eēt spes de recuperatiōe t hoc casu arbitror posse ꝓcedere opi. cōtrariam. t hoc nota. ¶ Abbas

¶ De rerum permutatione ¶ Rubrica.

¶ Supra visū ē de emptione t venditione. Item de quodam cōtracta emptioni vicino vt de locato merito subijcit alium cōtractū emptioni ꝓmum vt est ꝑmutatio. t hoc est nomē ꝑmutatiōis multū generale. nam cōuenit omnibus rebus que int̄ hominū manus versant t propter hoc nō habet nomen speciale sed remansit in suo genere quia plura sunt negocia seu res q̄ vocabula. l. natura. ff. ō prescript. verbis.

¶ Princeps. Princeps potest rē ecclesie immobilē p̄ ꝑmutationem acquirere data re meliori vl̄ equali t in hoc q̄ dicit equali est casus notabilis. Primo questio. Secūdo solutio. ibi liceat. ¶ Nota primo vnū casum not. fm cōmunē intellectū in quo fit ꝑmutatio cū ecclia cessante necessitate vl̄ vtilitate ipius. satis eni est q̄ ecclesia nō deteriorat. t hoc ē inductū in fauorē ꝓncipis. t intelligūt doc. de principe imperatore qui ecclesiam muniuit multis ꝓuilegijs iō non fuit magnū hanc cōpensationē ei retribuere. vide gl. i cle. vnica. ō baptis. que tractat q̄s ꝓprie dicat ꝓnceps ¶ Mo. scōo q̄ impator nō pōt disponere de rebus ecclie etiā tpalibus. vnde ꝑmutationē ꝓtrahere nō pōt sine volūtate ecclesie. ¶ In glo. in ẋbo rōnabilis. ibi. vtilitas eccl̄ax. vult ꝯ glo. q̄ sine vtilitate ecclesie nō debet fieri hec ꝑmutatio. sed doc. cōmuniter ꝯ imo videt glo. cōtra tex. q̄ nō requirit vtilitatem ecclie sed fundat sup fauore ꝓncipis t solus requirit equalitatē rei cū qua fit ꝑmutatio rei. Et ad tex. qui requirit rōnabilitatē cāe rñdetur q̄ potest intelligi de causa ex q̄ mouetur ꝓnceps ad permutandum puta q̄ ecclesia habet p̄dium ꝓpe palatiū principis q̄ō est sibi necessarium ad palatiū ampliandū vel quid sile. t plus dicunt hic doc. q̄ si plat⁹ nō vult ꝓsentire huic ꝑmutationi pōt cōpelli p superiorem. ar. c. nullus. de iurepa. Aduerte q̄ simile priuilegiū habet quilibet rector cuuslibet ecclie q̄ō pōt ꝑmutare data cū ecclesia equalitate ipsius rei. vt ē casus no. xij. q. ij. in. c. si quis qualibet. cuz §. ꝓcedenti. regulariter autē ꝓcedit dictū glo. In glo. fi. in fi. vel pragmatica sanctio ponitur hic pro quadam annotatione seu significatione quā facit princeps super permutatione t requiritur hoc nō ad substantiam permutationis sed potius ad excusationē ecclesie si diceretur sibi q̄ distraxit rē ecclesiasticam. ¶ Abbas.

¶ Et cõmutationes.

Breue est ꝛ potest sic summari quo ad mentem. Permutatio rerũ ecclesiasticarũ facta in casu nõ ꝓcesso seu nõ seruata solennitate iuris est reuocanda per successorẽ. ¶ No. ibi incõsulte facte. q permutatõ facta cõsulte nõ potest reuocari ꝑ successorẽ. idez in quolibet alio ꝓtractu inito sup reb⁹ eccĺie. vt. c. ij. s̃ de ꝓcca. Et dicit ꝑmutatio facta incõsulte que nõ fuit facta in casu licito. ꝛ qui sunt casus liciti. no. xij q. ij. in sũma. ꝛ habuistis duos casus. s̃. c. ꝓxi. idẽ si nõ seruat solennitas iuris. xij. q. i. ꝑsine exceptione. ꝛ in. c. j. de rebus eccl. nõ alie. li. vj.

¶ Mancipia.

Breue est ꝛ tolle prin. c. ꝑ summario. qõ autẽ sequit hic ꝛ i. c. se. ẽ eius expositio. ꝛ dic sic. Mancipia ecclesie nõ debẽt ꝑmutari nisi ad libertatẽ vel nisi sint fugitiua. h. d. cuz sequẽti. ¶ Nota ꝓmo q licitũ est ecclesie possidere seruos. nã text. ille intelligit de mãcipijs xp̃ianis nõ aũt saracenis ꝑm Vin. Et forte fuit motus Vin. ea rõne de qua in fine littere. tex. tñ iste loquit indistincte. ad idem xij. q. ij. cum redemptor. ꝛ. c. ecclesiasticis. ¶ Nota scõo q seruus ecclesie dicit homo ecclĺasticus. ꝛ vide. xij. q. ij. ecclesiarũ seruos. ¶ Itẽ nota q deputatus seruitio ecclesie nõ dicit deputat⁹ ad humanos vsus sed diuinos. ¶ Vltimo nota vnũ casum in quo ꝑmittit alienatio seruorũ ecclie. qñ. s. alienãtur vt cõsequant libertatẽ. de quo dic vt in. c. eꝑm qui mancipiũ. xij. q. ij. ꝛ vt dixi in. c. iij. de re. eccle. nõ alie. In glo. final. in fi. ꝛ dic in principe. s. in papa. nam de eo loquit. c. ecclesiasticis alle. in glo. ꝛ vltima so. cõuer tenet ex qua habes ꝓtũ citra papaz nõ posse donare seruũ ecclie etiã ex cã remunerationis alicuius seruitij licet secus sit in alijs mobilibus. c. cererũ. de dona. Inno. dicit hoc. c. loqui de honestate ꝛ nõ de necessitate qõ non videt procedere ꝑ. c. sequẽs. vbi dicit hoc eẽ iniustum ꝛ impium ergo nõ solũ est ꝟ honestuz sed necessarium.

¶ Iniustum.

Breue est ꝛ summatum fuit. s̃. c. proxi. Nota ꝓmo q collatũ ecclesie dicit consecratũ deo ꝛ sancti eius. Et nota q in dubio donatũ ecclesie ꝓsumit donatuz ꝑ remedio aie. ꝛ omnis donatio facta ecclie dicit cã pia ꝑsumptiue. ad hoc c. requisisti. de testa. ¶ No. ibi tantũmodo ꝑmitti. ꝓtra opi. Inno. de qua in. c. p̃cedenti. nam ecclesia nõ ꝑmittit seruos ecclesiaz distrahi nisi sint fugitiui. ¶ Nota ibi distrahi. q nõ solũ ꝑmutari ꝟ etiam vendi nõ debẽt nisi eripiant in libertatẽ. vt in. c. p̃cedenti. ¶ Nota q elemosyna vnius qñq occasionaliter est peccatũ alteri⁹. ꝛ hoc verificat quotidie in diripientib⁹ bona ecclesiastica. nam largitores illarũ rex fecerunt illã elemosynã sed subtrahẽtes cõmittunt peccatum. ¶ Nota ibi. ꝛ ẽ absurdũ q valet ar. ab absurdo lz auctras non allegat. c. ex ore. ꝟ priuile. ¶ Vltimo no. in fi. q honorabilius est esse sub ecclesia ꝛ ei seruire ꝙ̃ subesse tpali dño. quia i ꝓmo casu seruit deo cui seruire regnare ẽ. fac. liij. di. multos. ¶ In glo. j. ibi dum est in fuga. ꝛ. ꝛ rõ quã ponit glo. in. c. fugitiui. xij. q. ij. nã fuga est quedã species libertatis. l. q si nolit. ff. de edil. edi. ꝛ in. l. quid si fugitiuus e. ti. ꝛ iõ sub cõditione pot vendi si fuerit reuersus. dicit tñ Hosti. q forte speciale in seruo ecclesie vt nõ obstãte q sit in fuga potest vendi. arg. hic. ꝛ in. d. c. fugitiui. prima tñ opi. plus placet ne per verba generalia recedam⁹ a terminis iuris. ¶ Et nota glo. in eo q dicit q si venditur seru⁹ fugitiu⁹ dz patefieri vitiũ emptori ne postea fiat redibitio. Et ꝑ intellectu terminorũ ꝛ glo. scias q si vendit animal seu alia res patiens defectũ latentẽ cõpetunt emptori due actiones. vna q̃ appellatur redibitoria de qua in gl. ꝛ ista cõpetit qñ emptor nõ fuisset empturus si sciuisset illud vitiuz vel defectum ꝛ per hanc actioncz ex toto recedit a contractu. vnde fit redibitio quasi redditio qz res ꝛ precium reducunt in priorem statũ. l. redibere. ff. de edil. edic. ad idẽ. l. si heres. ff. de excep. rei iudi. Alia actio appellat quãto minoris. ꝛ ista competit emptori empturo lz sciuisset vitiũ sed datur vt fiat restituno partis precij quãtominus fuisset emptu rus si vitiũ sciuisset. ꝛ ista actio cõpetit infra annuz vtilẽ. alia actio cõpetit infra semestre. l. ij. C. ō edil. ac. ꝛ dicuntur iste actiones edilitie qz fuerunt edite ab edilib⁹. i. ab illis officialibus romanis qui erãt sup rebus edilibus ꝛ statuerũt ne res morbose vẽderent ꝛ finaliter ediderũt illas duas actiões. Sz quero de. q. no. pone q venditor emptori equi dixit q vendebat equũ cũ suis superfluis ꝛ magnis ꝛ suis vitijs nec volebat de aliquo teneri facta venditione. infra modicũ temꝑus reperitur q equus dolebat in spatula quem dolorem nõ ostẽdebat tẽpore venditionis quia erat calefactus an teneatur ꝛ videtur q nõ ex quo pactũ fuit appositum vt non teneretur de aliquo vitio. ar. c. j. de cõmo. Cõtrarium sentit spe. ꝛ darius Jo. an. sentit ibi i addi. i tit. de empt. ꝛ vendi. §. nunc videndum. ℣. quid si venditor per tex. no. in. l. tenet. in fi. ꝛ. l. quero. ff. ō ac. empti. Et ẽ rõ qz venditor videtur fuisse i dolo nõ exprimendo illud vitium in speciali. nam in generali sermone nõ ꝓsumitur quis velle renunciare ei iuri cui in specie nõ renunciasset. ar. in. l. sed et si quis. §. quesitum. ff. si quis cautio. ꝛ in regula i generali. de reg. iur. li. vj. ꝛ no. in. c. vnico. de cõmo. Similis questio ponitur per Jo. an. in eodẽ. §. ℣. quid si venditor. vbi dicit q etiã si venditor expresse sit vitium latens tamẽ expressit alia vitia q̃ equ⁹ nõ patiebat vel subiũgit clausulã generalẽ puta equ⁹ dolebat in spatula qñ non erat calefactus puta dixi vendo tibi equũ ꝑ calcitroso ꝛ dolente in spatula ꝛ patiente omne vitium nihilominus cõcludit q ꝟ dicte actiones ꝓpetunt ꝓtra venditorẽ qz ꝓsumptio ẽ q maliciose ꝟ diceret imiscendo cũ alijs erroribus quos equ⁹ nõ patiebat tũc tpis. vñ emptor verisimiliter potuit ꝓsiderare q non dolebat in spatula quẽadmodũ ꝛ alia vitia expressa nõ patiebat. ad ꝟ iura ꝛ rõnes. s̃. allega. dz ꝙ venditor patefacere vitium specialitatis ita q nõ trãseat sub inuolucro verboꝝ qõ no. qz practicat quotidie. ꝛ vide aliã. q. Jo. an. e. ti. §. sciendũ. ℣. ꝟ no. vbi dicit post alios q si

equus vendit' morit infra triduum t repit hfe cor marcidū q̄ p̄sumendū est illū morbum habuisse tē pore venditionis. t h̄ p̄sumit propt brcuitatē t̄poris. ar. in. l. si venditori. ff. de priuile. credi. vide gl. in simili in. c. si qua femina. l. vi. t in. c. ij. de cle. per cussor. t. l. j. C. de emen. ser. quidā tamē cōtra. q̄ in teritu speciei debet liberari venditor ꝫ non p̄cedit q̄ emptor debebat restituere equū dato vitio ideo si perit i manibus suis liberat interitu speciei. ar. in. l. q̄ te. ff. si cer. pe. t p̄t petere p̄ciuz quēadmo dum potuisset detecto morbo ante mortez. ¶ No. ex hoc q̄ actio redibitoria cōpetit etiā post interitū rei in manibus emptoris ex quo moritur ex primo morbo latenti vere vel p̄sumptiue. t idem no. Ly. in. l. j. C. de edil. ac. q̄n morbus nascit post emptio nem in brcui tpe vt ꝓpter brcuitatē tpis p̄sumat morbus antiqu'. vnde secus ēt vbi morbus esset nouus. l. iij. C. e. ti. Et generaliter cum querit q̄li ter sit agendū cū res vendita reperit morbosa seu vitiosa. distingue post Ly. in. d. l. j. Aut eni morb' erat notus tam emptori q̄z venditori t non cōpetit aliq̄d remediū q̄ sciēti nō fit iniuria neq̄ dolus. l. j. §. si intelligatur. ff. de edil. edi. t in. l. paciſci. ff. de pac. t in regula scienti. li. vj. Aut vterq̄ ignorauit t cōpetit actio q̄to minoris p̄cij nō aūt ad totū dā num. vt in. d. l. tenet. vel etiam redibitoria si nullo modo emisset patefacto vitio. d. l. si is. Aūt sciebat aliter tñ t si emptor sibi ē imputandū rōne p̄dicta. si venditor tenet ad omne interesse q̄d indepassus ē emptor nō solum ad p̄cū. vt in. l. iulianus i p̄n. ff. de ac. emp. nisi interuenisset pactū q̄ nō teneret d. l. paciſci. q̄d intellige ꝫm p̄dictas limitationes.

¶ Ultimo scias q̄ vitiū dicit patens q̄n q̄libz aspi ciens potuisset ꝓpendere. sed dubiū est quid si em ptor fuit minus diligens t nō bñ. p̄spexit dicit no. Ly. q̄ nihilomin' tenet venditor. q̄z licet emptor sit in quadā negligentia tñ venditor fuit in dolo q̄ nō dixit t dolus ponderat culpe. l. item si obstetrix. ff. ad. l. aquil'.

Quesitum. Prebende pacto p̄cedente p̄mutari non p̄sit eps tñ potest de loco ad locuz p̄mutare per sonas. Primo questio. secūdo solutio. ibi. generali ter. t ibi duo dicta. Scdo ibi. si autē. ¶ Nota primo regulam q̄ beneficia eccliastica que possident in ti tulum nō p̄sit p̄mutari ex sola auctoritate ip̄oz pos sidentiū etiā si sint p̄bēde simplices. ¶ Scdo no. q̄ simonia committit nedū in pure spūalibus sed i an nexis. facit. c. preterea. de transact. ¶ Tertio nota vnū casum reseruatū soli ep̄o. s. interponendi au ctoritatem p̄mutationi bñficioz. nulli q̄ inferiori citra ep̄m hoc cōpetit q̄d voluit hic Hostiē. t cōiter sequētes. t idē glo. in cle. vnica. eo. ti. t probat hic in tex. in eo q̄ generaliter ꝓhibet bñficioz p̄mutatio t soli ep̄o dat facultas p̄mutandi p̄sonas de beneficio ad bñficium. idē tñ intelligas de inferiori p̄lato habente ius ep̄ale in beneficijs p̄mutādis. nā talis exercet oīa iura ep̄alia que sunt iurisdictionis vt no. glo. in. c. j. de reb' eccl. nō alie. Inno. in. c. q̄ de transac. dixi in. c. significasti. de foro compe.

Ultimo nota ibi. minus sunt vtiles. q̄ p̄mutatio sit aliquando ex maiori vtilitate. vnde licet quilibz be neficiatus sit vtilis beneficio suo. tñ si est vtilior in alio potest ex hoc fieri p̄mutatio. t clarius ꝓbatur in fine dum dicit vtilius exercere. tē. nam p̄derā dum est verbum vtilius. nam cum sit cōparatiū p̄e supponit suū positiuum. s. q̄ vtiliter prius se exerce bat licet vtilius speret se exerciturū fore. ad hoc. l. vbi autē. ff. de ꝛbo. obl'. ¶ Et hec adducunt ad. q. nunqd p̄mutatio bñficiozum sit p̄missa ex expedi ētia p̄sonarū dūtaxat an ꝛo ex sola necessitate ec clesie. tex. iste potest adduci pro t cōtra. Primo in eo q̄ p̄mittit ex cā necessaria. Scdo in fine i eo q̄ p̄ derat maiorē vtilitatē. ꝫ cōiter concluditur q̄ cā ne cessaria vel vtilitas ip̄ius ecclesie ē cā sufficiens. vt hic. t no. in. c. nisi cum p̄dē. de renū. t. vij. q. j. scias. t. c. eps. de loco. expedientia aūt p̄sonaz etiā sufficit sed cōiter cōsiderat i minoribus bñficijs lz in maioribus etiā ob hanc cām sepe fiat. vt in. c. ad supplicationē. de renū. t. lxxiiij. di. quorūdā. pone exemplū. rector vnius beneficij nō potest multum ꝓficere ibi q̄z aer alius loci nō est sibi sanus vel nō tute viuit ꝓpter inimicitias priuatas. certe licite p̄mutat cū alio qui vtiliter in hoc beneficio residere potest. vt in iuribus p̄calle. ¶ Sed querit nunqd eps p̄t p̄mutare etiā beneficiato iuito. Jo. an. po nit hic vnū solū verbum in quo sentit q̄ nō. nā sup ꝛbo p̄sonas supplet volentes. tñ nihil allegat. Sed contra eum facit iste tex. in quantū dat ep̄o faculta tem transferendi p̄sonas de loco ad locum t nullā mentionē facit de p̄sensu p̄tiū. ad idem notabile di ctū Inn. in. c. nisi. de renū. vbi dicit q̄ si scandaluz imminet eccleſie ꝓpter p̄secutionē p̄lati potest talis p̄latus licite priuari p̄ superiorē lz ip̄e non sit in culpa huiꝰ p̄secutionis t scandali. sed propt bonū publicū toleranda ē talis priuatio dato tñ illi bono cam bio. t transit ibi Jo. an. cum illo dicto. t vide lati' de hoc per Frede. in tractatu p̄mutatiōis. q. xxv. t ibi cōcludit hoc posse fieri ex cā necessaria q̄d satis placet si aliter nō p̄t ecclesie cōsuli saltē p̄ dationē coadiutoris. t facit q̄d no. doc. in. c. fi. de postula. p̄ la. si tñ posset ꝓuideri p̄ dationē coadiutoris nō pu to q̄ inuitus possit transferri. sicut dicim' de infir mo qui nō priuat lz sit impotēs ad administrandū ꝫ dat sibi coadiutor. s. de cle. egro. p̄to. ¶ Sed du biū ē q̄d si collatio bñficioz p̄mutandoz spectat ad aliū q̄z ad ep̄m. So. dicit Jo. an. q̄ tūc ep̄us p̄muta bit cū p̄sensu illoz vñ auctoritas p̄mutationi adhi bēda p̄tinet ad ep̄m ꝫ habētes eligere vl cōferre de bēt cōsentire. nam cū in p̄mutatiōe interueniat re nunciatio iuris ea q̄ habent t notant i. c. vnico. j. e. ti. li. vj. t in. c. si propter. de rescrip. eo. li. ꝫ oportet nctio q̄ p̄sentiāt illi q̄ habēt eligere vl cōferre. vi de glo. in. d. cle. vnica. Quid aūt si nolunt p̄sentire t p̄mutatio ē necessaria ecclie. vide Frc. in dcō tractatu. q. xxiij. vbi cōcludit q̄ poterūt inutiles p̄uari t p̄ nouā electionē seu collationē ꝓuidebit de di gnis velint nolint eligentes vl habētes p̄ferre bñfi cia. ¶ Sed quero nūqd ipsi beneficiati possint tra ctare inter se de p̄mutatione fienda. Hosti. cū quo

transit hic Jo. an. videt sentire q nō. dicit tamē q
pmutatio debet cōpleri seu pcedere ex auctē epi ꝙ
dat remediū habenti cām pmutandi vt conferat se
ad epm t narret casum pmutationis supplicādo vt
dignet sibi puidere i aliquo loco. posset etiā pm eū
dicē meū bñficiū ꝓpeteret bñ tali psone t suū mihi
nō autē debet de hoc tractare cū alio bñficiato. Et
aduerte qz hec opi. ē multū periculosa. nam pauci
sunt quin prius adinuicē nō habeant tractatū. t p
opi. Hosti. vide glo. ordinariā. in. c. cum vniuersō-
rū. j. eo. sed cōtrarium sentit ibi Jo. an. post Goff.
t clarius in. c. vnico. j. eti. li. vj. t Glo. in. d. cle. vni
ca. e. ti. t facit ibi tex. i ꝟbo volentib⁹. t i. d. c. vnico
t hec opi. videt verior vt possint habere tractatuz
nō autē cōcludere pmutationem sed se supponere
dispositioni superioris. t vide hic Inno. qui sentit q
prebende eiusdē ecclie t eiusdē qualitatis possūt
pmutari sine auctoritate superioris qō nō videt pla-
cere Hosti. nec Jo. de lig. j. eo. c. fi. nam licet p̄ben-
da cōsistat in spiritualitate qz inheret canonie non
debet pmutari sine licētia superioris. t hec opi. videt
verior per istū tex. qui generaliter prohibet pmuta
tionem prebendarum.

¶ D questiones. Eccleste iu-
re proprietatis possunt adinuicez pmutari t possessio-
nes earum etiam pmutari possūt t p minus valen
tibus preciū supleri. cōis diuisio. Scōa ibi respon
detur. ¶ Nota primo q nō solum possunt pmuta-
ri beneficia que possident in titulū. vt in. c. p̄eden
ti sed etiā ea que habent iure ppzietatis. vt hic t in
c. cū venerabilis. de excep. t dic hic Host. t ē cōmu
ne dictū doc. q qualecūq; t quātūcūq; ius habeat
quis in ecclesia potest illud cuz alio iure pmutare.
nam eadē debet eē ratio de toto ad partem que est
de parte ad totum. vt i. c. pastoralis. §. idem cuz to
tum. de offi. dele. l. que de tota. ff. de rei. vendi. qō
no. Et ex hoc potes sumere vnā cōclusionem gene
ralē q beneficia t iura q̄ habent i eis qualiacunq;
sint possint cum auctoritate superioris permutari.
¶ Nota vlterius q nedum vnū preditū ecclesie cuz
alio pōt pmutari sed etiā omnes possessiones eccle
sie simul t semel. Tertio nota q pmutatio ecclarū
q̄ fit iure ppzietatis nō fundat in psonis rectorum
seu vicariorū illarum ecclesiarum sed in psonis illo
rū qui habent illas ecclesias sibi subiectas qz ius
eorū pmutat t nō ius vicariorū. ¶ Itē no. q eccle-
sia pinguior nō potest pmutari cū ecclesia tenui vt
minus pingui interueniēte pecunia simpliciter ex
alia pte. qz videt pecunia data p reddit⁹ spūali
bus vel p re spūali optinenda. §. eo casu dz seruari
cautela quā tradit iste tex. vt pecunia supleat non
ppter reddit⁹ spūales §. propter ampliores red-
ditus tēporales alterius ecclesie. ¶ Ultimo no. q
tales ꝓtract⁹ nō debēt adinuicē cōmisceri. qō pōt i
telligi dupliciter. Primo q cōtract⁹ sint separati quo
ad animū t quo ad verba vt per se pmutent ecclie
sine possessionib⁹ t p se possessiōes sine ecclesijs ad
dita certa quātitate pecunie vt veniat ad equalita-
tē pmutationis. t iste intellectus ē turior. Secūd⁹
intellectus q cōtract⁹ sint separati q̄ ad animuz vt
pecunia det nō in cōpensationē rerū spūalium sed
tpalium. Et ex his infert ad vtilē questionē nunqd
dicatur pmutatio qñ ex vna pte interuenit spēs ex
alia interuenit species cū certa quātitate pecunie.
nā videt primo q nō sit pmutatio §. potius emptio
ex quo interuenit preciū cōsistens in quātitate. l. j.
ff. eo. t in. l. j. de ꝓtraben. emp. In ꝑriuz facit quia
ex vtraq; pte interuenit spēs. ergo ē pmutatio. vt i
d. l. j. ff. de rerū pmu. t in. l. j. ff. de cōtraben. emp.
t iste tex. ē multū no. in materia. t facit vt dicat per
mutatio. tū qz tex. exp̄sse appellat istaz pmutationē
lz ex alia pte interuenit spēs cū quantitate. tum qz
istud. c. est positū sub ꝟbica de rerū pmu. ergo ma-
gis ptic̄pat de pmutatione q̄ de emptione. similez
modū argumentandi ponit gl. in. c. potuit. s. ti. p-
primo. Varij in hac questione varia dixerūt. §. con-
cludendo dic primo inspiciendū animū ꝓtrahenti
um. si enim p̄ncipaliter intendūt pmutare erit per-
mutatio lz pecunia accessorie accedat vt queniatur
ad rei equalitatē. t ita iste tex. dz intelligi. facit. l. sp
in stipulationibus. de re. iur. t hāc opi. tenuit Jo.
an. hic t Bar. in. l. aristo. ff. de dona. vbi ad h allē-
gat istū tex. Si autē nō apparet de animo cōtrahen
tium recurre ad cōiecturas. si eni preciū maius sit
q̄ res data p̄sumendū est q sit emptio. si aūt res sit
maioris p̄cij q̄ sit pecunia erit pmutatio. ar. c. qō
in dubijs. de cōsc. eccle. vel altaris. facit regula in-
spicimus in obscuris. li. vj. Facit ad. q. papa cōmi-
sit cuidam abbati vt possit vendere de possessioni-
bus mōasterij vsq; ad certā quantitatē pecunie. ab
bas vendit recepta certa pecunia t certa petia ter-
re dicebatur q nihil egerat qz ista erat permutatio
ex quo recepit certā petiā terre t ipse nō habuit po
testatē pmutandi sed vendendi. Cōtrariū ē dicēdū
p supradicta qz interuentio speciei q̄ accessorie ve-
nit nō alterat naturam venditionis sicut interuen-
tio pecunie nō alterat naturam accessorie pmutati
onis. facit etiā p statutis q̄ exigunt gabellam p cō
tractu emptionis. ¶ In glo. ij. ibi auctoritas supe-
rioris aduerte. qz alio respectu interuenit auctoritas
superioris qñ pmutant bñficia possessa iure ppzieta-
tis q̄ qñ sunt possessa alia via. l. in titulum. naz in
primo casu auctoritas exigit propter alienationez
iuris ecclesie que interuenit in pmutatione. naz re
gulariter iura ecclesie nō alienantur sine auctorita
te superioris. vt in. c. nulli. de rebus eccle. nō alie.
t in. c. sine exceptione. xij. q. ij. In secūdo casu iter-
uenit auctoritas. qz bñficiū nō potest obtineri sine
titulo. regula prima de reg. iu. li. vj. Itē vt purget
oñe vitiū simonie qō p̄sumi posset. c. quesitum.
s. eo. t. c. nūl. de p̄ben. dico tū q in primo casu pos
sunt ptes pacisci de permutatione ecclarū t requi
ritur consensus superioris dūtaxat in expletiōe act⁹
t iō iste tex. nō facit mentionem de ꝑsensu epi. sicut
in. c. p̄cedenti. sed dūtaxat de voluntate volentiuz
permutare. Ex quo colligit differentia inter casuz
huius. c. t p̄cedentis qō no. ¶ In glo. fi. ibi. acces-
sorie ad villas. no. bñ glo. q iura spūalia habita in
aliqua vniuersitate tempozali vt in villa transeunt

accessorie cū ipsa vniuersitate tpali. ꝛ sic videt ꝙ si vendo villam transfero ius spūale qđ habeo in villa. Sed cōtrariū tenuit Inno. in. c. ex litteris, de iure patro. vbi dixit ꝙ licet ius patronatus trēseat cū vniuersitate tpali qz nō est purū spūale sed participat de tēporalitate. vt no. glo. in. c. plementis. xvj. q. vij. ius tamē mere spūale vt ecclesia vel ius decimandi nō transit cū villa. etiaz si diceret dono tibi villam ꝛ oia iura que habeo i ea. qz he generalitates debent referri ad cōsimilia. Et qz spiritualia tanꝫ digniora nō accedūt tpalib⁹ sed ecōtra Host. ℔ distiguit ꝙ aut alienatio fit i psonā ecclīasticā ꝛ p cedit ista glo. aut i secularē ꝛ pcedit opi. Inn. ℔ ista distictio nō satisfacit motiuis supi⁹ allegatis. Si ꝛo spūalia nō transeunt qz tanꝫ digniora nō accedūt temporalibus. Eadem rō est quādo alienatio fit in personam ecclesiasticam. sed dic de hoc vt plenius dicetur in. d. c. ex litteris.

Cum olim. Būficia sua pdunt q̄ ea ꝑpria permutant auctoritate. In prima parte narrat ꝓcessū In secūda diffinit. ibi. cum igit. ¶ Nota ꝓmo ꝙ dignitates diuerse speciei seu qualitatis pūt adinuicem pmutari dū tū pmutatio expleat ex dispositione superioris. Et cape in hac materia hanc cōclusionem ꝙ oēs dignitates atꝙ beneficia minora possunt adinuicē pmutari dū tū superioris interueniat cōsensus. ar. hic ꝛ in. c. quesitū. ℈. e. ꝛ in cle. vnica. eo. ti. ꝛ in. c. j. j. eo. li. vj. ꝛ i. c. scias. ꝛ. c. epōs. de loco vij. q. ℈vū epi pūt pmutare epatū ℔ reqrit ꝓsensus pape qz sine ꝓsensu pape non pōt epus aliꝙ modo dimittre epatū. c. inter tēporalia. de transla. ꝓla. et in. c. licet. de regu. abbates vero ꝛ alij prelati inferiores pmutant cū auctoritate superioris imediate. Idem dicendū in religiosis habentib⁹ būficia manualia nam anteꝫ priuent habēt ius in beneficijs ꝛ possunt eē perpetui si nō remouent. iuxta no. in cle. ꝛ sl principalis. de rescriptis. ꝛ hanc cōclusionē tenet Frede. in tractatu pmutationis. Sed dubitatur de beneficijs cōmendatis nūquid possint ad inuicem pmutari ꝛ maxime verū dubiū qñ cōmēda est tēporalis. vt in casu. c. nemo. de elec. li. vj. Fre. in dicto tractatu cōcludit ꝙ sic. qz cōmendatarij habent titulū canonicum in beneficijs cōmendatis. vt no. glo. in. d. c. nemo. ¶ Sed dubito an hoc dictū sit verum qz solū habētes ius in beneficijs possunt pmutare. vñ. c. j. ꝛ cle. vnica. eo. ti. dicunt clericos posse beneficia sua pmutare. ꝛ nota illud ꝛbuz sua. cōmēdatarij aūt nō possunt dicere illa būficia esse sua. facit. l. vnica. ff. de rerū pmu. que dicat permutationē nō cōtrahi si ex vna pte datur res aliena questio ē satis dubia ℔ cōcluderē qđ interuenīente auctoritate illius qui cōmendauit poterit fieri pmutatio. secꝰ puto cū aucte alteri⁹. ¶ Itē dubitat de expectantib⁹ auctoritate aplica nunquid possūt iura sua adinuicē pmutare. cōclude ꝙ nō qz gratie sunt personales ꝛ nō excedunt casum expressū ꝛ p cōsequens nec personam cui concedit. vt in. c. cui de nō. de ꝓben. li. vj. Itē faciunt dicta iura q̄ pmutunt būficia pmutari ℔ isti expectantes nō dicūt habere adhuc būficia. licet habeant ius ad būficia cōsequēda. ¶ Ultimo hic quero quare fuerūt isti pruati būficijs eoꝝ. ex dictis Jo. an. pōt intelligi duplex intellectus. Primus ꝙ iō qz tractarūt de pmutatione ipoꝝ beneficiorū ꝛ sic tex. ibi dū dicit cōmutassent posset exponi. i. de cōmutando tractassent. Vel fm eū potest scdo intelligi ꝓprie ꝙ cōmutauerūt illa beneficia sicut cōmutassent illas res ꝓphanas sine aucte alicuius superioris. iste scōs intellect⁹ doc. est clarissimus. ꝛ ratio decidēdi ꝛ priuandi fuit ambitio ꝛ vocatio que interuenit in pmutatione nam vter ingessit se spōte beneficio alterius sed nō videt indistincte verus iste intellectus vt aliqui sint ita supini ꝛ ignorantes ꝙ credant posse pmutare dignitates ꝛ būficia ꝓpria auctoritate. ꝛ maxime facit. qz si ℔ fuisset vex nō poterat eē nō notorium. ar. c. quanto. de transla. ꝓla. vñ posset intelligi iste tex. ꝙ isti inter se tractarūt ꝛ pduserūt ꝑctuz pmutationis certis pactis ap̄positis vt fieri solet ꝛ postmodū ꝓtulerūt se ad superiorē ℔ nō ꝓfuit auctoritas superioris ꝓpter vitiū ꝓcedēs. nā pactio in talib⁹ inducit simoniā ꝛ maxime vitiū ambitionis. vt i. d. c. quesitum. ꝛ in ℔ dat tert⁹ intellect⁹ no. ꝛ sing. ꝙ quo intellectu facit ista lra dum iste. b. ꝓponeret ꝓpositurā sine cōditione qualibet resignasse ꝛ ꝙ p⁹ resignationē illius mgri fuerat assecutus archidiaconatū sed fuit cōuict⁹ de cōtrario ꝙ imo ꝓstauerat ꝓsensum pmutationi. ꝛ pōdera verbū ꝓsensū quasi dicat ꝙ ꝓmo ꝓclusit pmutationē cū illo magistro ꝛ postmoduz resignasset sed illa resignatio fuit facta cum pactione ꝓcedenti ꝛ sic simoniaca ꝛ cum ℔ limita primā lec. nō tū sufficit solus tractat⁹ vt dixi in. d. c. quesitū. sed si vltra tractatum peruenerūt ad ꝓsensū tūc habet locū qđ hic dicit. ꝛ hec lect. videt magis verisimilis. In glo. fi. ibi. aliqne sunt in pnunciando nō tū necessario. nam in ciuili nō est necesse ferre sniam ꝛ ꝓssit ferri qz ꝓfessus i iure ꝓ condēnato habet. l. j. C. de cōfes. ꝛ vide qđ no. in. c. fi. eo. ti. sed in cā criminali requirit snia. l. si cōfessus. ff. de custo. reoꝝ. de quo tū dic vt no. in iurib⁹ pre allegt. ¶ In fi. glo. vel dic ꝙ vera rō ꝓhibitiōis est hec beneficia ecclesiastica nō possunt haberi sine canonica institutione. vt in regula ꝑma. de re. iur. li. vj. q̄ in pmutatiōe aucte ꝓpria facta nō interuenit. Itē notat quedā ambitio ꝛ ingestio qz vnus ingerit se in beneficio alterius. ℌ. c. fi. de insti. ꝛ de elec. c. qualiter. ꝛ. c. ꝓ vestras de iurepa. ¶ Mo. vltimo glo. in eo ꝙ dicit ꝙ clerici equiparant usurarijs. vide glo. in. c. pñti. de offi. ordi. li. vj. ꝛ plene p Jo. de lig. i cle. gfe. de resch. ꝛ p Archi. i. c. statutū. e. ti. li. vj. ꝛ plene dixi in repetitione. c. cū ecs. de testa.

Cum vniuersorum. Dic Jo. an. ꝙ gratiaz continet. ꝛ potest sūmari fm eum. in ea pte que cōtinet ius ℔ modo. Clerici ꝓ se sua beneficia nō pmutant. vl dic latius ꝛ sic. Si permutatio būficiorū ꝓpleta ex vna pte ꝛ ꝓ alteraz stat quo minus impleat restituit pars ad suū būficium ꝛ fm hoc continet ius. In prima parte pape narratio. In secunda gratiosa prouisio. ibi. cum igit.

¶ Nota ibi tractare cepissent. ar. p̄z̄o ⁊ cōtra. nunquid tractatus ꝓmutationis bñficiozū possit fieri iter ipsos beneficiatos anteq̄ adeāt superiozē ⁊ primo facit lra q̄ nō. nā papa voluit istis dare veniaz que venia p̄supponit culpam. vt in. c. nerui. xiij. di. Jn cōtrariū faciunt q̄ papa hic nō dānat tractatū sed dicit q̄ nō possunt p̄ se ꝓmutare ergo tacite innuit q̄ tractare possunt. tractatus enī nō concludit deliberatū ꝓsensum. c. tua. de his que fi. a p̄la. et melius in. c. fi. de his que fi. a ma. pte ca. ⁊ hoc vltimū videt verius. ⁊ nota hāc lram sic intellectam. et vide q̄ me dixi in. c. quesitū. s̄. e. ¶ Et no. aliud ar. ex littera q̄ clerici dicunt ꝓmutare q̄si inter se deliberant de ꝓmutando licet postea vadant ad superiozē. nam hic p̄benda fuit resignata ⁊ postea collata cōsanguineo. ꝓmutant enī quātū in eis est ⁊ ib̄ fuit data venia isti clerico. ¶ Ultimo no. indulgēdū simplicitati rusticozū ⁊ q̄ decipientib⁹ nō ē subueniendū sed deceptis sic. ¶ Opo. s̄ lram. ex quo enī illa p̄benda vacabat licite fuit collata cōsanguineo illius. ergo postea nō licuit illā sibi auferri. vt i regula factū legitime. ō reg. iu. li. xj. So. dic̄ Jnn. ⁊ alij post eum q̄ hec renūciatio nō tenuit q̄z simoniace facta. s. vt cōferat cōsanguineo alterius. nec etiā tenuit collatio. vl̄ q̄z simoniaca. ar. j. eo. c. fi. ⁊. j q. j. ordinationes. vel q̄z superioz si erat insciꝰ illius pacti nō intendebat isti ius cōferre. Jtē in odiū deceptozis ne reportaret cōmodū de suo dolo papa voluit istū ad p̄bendā suā restitui. ¶ Nota ex p̄dictis ⁊ tene menti q̄ renūciatio facta simoniace nō tenet. ⁊ dicit simoniaca q̄si fit p̄ncipaliter ea intentione ⁊ pacto vt cōferat cōsanguineo suo vl̄ cōsanguineo paciscentis secū. vide tex. cū glo. in. c. ex parte. el. j. s̄. de offi. dele. ⁊ in. d. c. ordinationes.

¶ Nota q̄ collatio simoniace facta ē nulla ⁊ sic p̄t impetrari bñficiū tanq̄ vacās. ¶ Jn glo. j. no. gl. q̄z nescio alibi q̄ tractatus ꝓmutandi ē p̄hibitus inter beneficiatos. Bof. tenet cōtrariū ⁊ hoc puto verū p̄ ea que supra dixi. ⁊ iste tex. potius ē in Jrium q̄z papa nō dānat hic tractatū ꝑ cōsensū deliberatū in ꝓmutando. ¶ Jn glo. ij. no. gl. iuncto tex. q̄ potest fieri ꝓmutatio bñficiozū ex sola expedientia et vtilitate ꝓsonarū. nam. c. ad cōnes. s̄. eo. q̄ videt ꝺ ꝓbare nō loquit in beneficijs possessis in titulus sed iure ꝓprietatis. hoc aūt. c. loquit in titulis bñficiozū. ⁊ vide q̄ dixi in. d. c. quesitū. ¶ Jn gl. i verbo simplicitati in fi. ⁊ sic vult hec gl. q̄ hoc. c. in hac restōne ꝓtineat gratiā cū destricto iur̄ debuisset iste priuari. vt in. d. c. p̄cedenti. ⁊ idē Jnno. ⁊ Jo. an. ⁊ huic gr̄e cām dedit ne alius reportaret cōmodū de sua malicia. ⁊ q̄z simplicitate ductus renunciauit. q̄ dā volunt dicere q̄ debeat intelligi q̄ contineat ius q̄z ꝓmutatio nō p̄t dici ex parte vnius tm̄. hic aūt alter nō resignauit ⁊ ꝓmutatio fuit incōpleta. ⁊ sic sumus extra casum. c. p̄cedentis. sed in cōtrariū facit delictū simonie ⁊ ambitionis q̄ ille ꝓmisit in resignādo bñficiū suū vt cōferat cōsanguineo alteri⁹ Jtē ꝓsensus p̄stitus in ꝓmutatione fienda ꝓduct⁹ ad actū resignationis ⁊ ob ꝺ papa dixit venā simplicitati reddendā. nā si legitime oīa fuissent acta ō iure potuisset iste redire ad suū bñficiū ex q̄ ali⁹ volebat renūciare. ⁊ vide q̄ nō. Fred. consili. xlj. vbi formaꝫ q̄nem de eo qui resignauit in manib⁹ superiozis ex cā ꝓmutationis fienda cū tertio. q̄ quidez tertius noluit postea resignare vel morte p̄uent⁹ ē ⁊ cōcludit hūc restituendū de iure ad bñficiū suum nō tm̄ redibit sine noua p̄uisiōe q̄ bñficiū vere vacauit ex hac resignatione. vt no. in. c. fi. ꝓpt. de rescrip. li. vj. ⁊ in. c. vnico. j. eo. ti. li. vj. ꝓtineret ḡ ius si nullū p̄cessisset pactū in paciscendo ⁊ resignādo.

Exhibita. Spirituale cū tempora li permutari nō potest. Jn prima facti narratio. Jn scōa diffinitionis cōmissio. ibi quo circa. ¶ Nota p̄mo ex tex. nostro plura. Et primo ibi tunc in vngaria cōmorantem. p̄ litteris apostolicis q̄ impetrant a residentibus in studio. ⁊ decre. c. nōnulli. de rescrip. p̄cessit ista vt p̄z q̄z ista fuit Gregozij noni auctozis huius cōpilationis. ⁊ illa fuit p̄decessozis. sic colligit Jo. an. hic. sed nō declarat se ad quā vtilitatē hoc colligit. sed dic q̄ Jo. an. voluit hic singulariꝫ q̄ vbi cōmissio fit p papā alicui expresso noīe sue dignitatis faciendo mentionē q̄ residet in alio loco tunc p̄t cōmissarius cognoscere in loco residentie quemad modū cōtingit hic in eo qui cognouit in vngaria. secus vbi nō fieret mentio de residentia q̄z tunc cōmissio videtur facta in loco dignitatis exp̄sse. nec extra illam diocesim posset cognoscere de illa causa. vt in. c. statutū. §. in nullo. de rescrip. li. vj. pone exemplū cp̄us grossetanus residet senis ēmittit sibi causa nō facta mentione de residentia nō potest cognoscere extra diocesim grossetanen⁹. q̄z i dubio nō videt deputatus ex̄ locū sue diocesis vl̄ sue dignitatis. secus si fecit mentionē de sua residentia. ⁊ no. perpetuo q̄z nescio alibi. ¶ Nota secūdo q̄ arbitriū videt quidā ꝓtractus vt in auc̄. vt diffe. iudi. vnde quē admodū nō potest p̄ viā ꝓtract⁹ dari tempozale p̄ spūali ita nec p̄ viam arbitrij. vt hic. vnde papa appellat hic ꝓmutationē licet hoc processisset ex dispositione arbitroz. ¶ Ultimo no. q̄ arbitrium cōtinens in se vitium simonie ipso iure ē nullus ⁊ pondera q̄ oīe q̄d p̄cedit ex eo vel ob id est irritum. ⁊ dictio ex eo denotat cām p̄opinquā imediatā. dictio vero ob id denotat cāz mediatā ⁊ remotam. q̄d no. p̄z̄o statutis. ⁊ vide in. l. liberozū. ff. de vbo. sig. ⁊ ibi p̄ Bar. ¶ Jn glo. fi. in fi. no. glo. ⁊ rō decidendi est q̄ ius decimandi est spūale ideo non recipit estimationē ⁊ per cōsequēs nō p̄t cōmutari cū tempozali. Jtē deus reseruauit sibi decimas i signū vlis dominij. c. tuam. de deci. nō potest ergo laicus vel alius se eximere ab hac recognitione. dixit tm̄ Bar. vbi supra. in dñicali. q. xlix. q̄ ad tempus puta decēniū valeret istud pactū. etiā si res tradita ecclesie calmate periret. sed tu dic q̄ tolerat pactuz q̄z videt initum potius sup fructib⁹ q̄z sup iure decimandi. nam videm⁹ q̄ p̄ fructib⁹ p̄teritis p̄t dari aliq̄d tempozale. c. vt sup. de rebus eccle. nō ali. hinc est etiā q̄ locari possunt. c. vestra. de loca. quia fructus sunt q̄d tēpozale. ꝺ q̄si fit pactū in ꝑpetuuz tunc videt initum super iure decimādi. q̄d ē spūale

ideo fieri nō potest vt hic. ⁊ in. c. oēs decime. xvj. q vij. Et facit qđ dixi si res data p decimis perit casmate. ad. q. quidā nō multū abundans alicui loco pio certū fundū dedit cū pacto vt alerek a loco pio toto tēpore vite sue. demuz fundus perit casmate nunquid debeat habere alimenta. ⁊ dic q sic qz p̄prietas transiuit in locū piū ⁊ sic damnū cessit sibi ⁊ nō alteri. ⁊ expresse hoc concludit Ly. in. l. ij. C de iure emphi.

De feudis. Rubrica.

Supra visum est de quibusdā cōtractibus quibus rerum dominia transferunt. sed qz per infeudationē transferr vtile in vasallum directo remanente apud dominū ⁊ sic est species cuiusdā alienationis. iccirco post rubricas precedētes subijcitur ista. ⁊c. Abbas.

In̄ Nsinuatione. Si dom̄a vasallo recipit feudum in pignus abstinendo ab eius seruitio non tenetur cōputare fructus in sortem. hoc dicit ſm cōmunē intellectū. ⁊ ē casus singularis qui alibi nō legit. Primo dictum scđo limitatio. ibi. ita videlicet. Nota primo q pignus pōt cōsistere in re p̄pria eius cui⁹ dominiū vtile ad aliū ptinet ⁊ p̄stituer ius pignoris respectu illius vtilis dominij qđ nō ē p̄prium ipsi⁹ dñi ſ vasalli. Nota secūdo q ecclesia potest cōtrahere pignus seu inire cōtractū pignoris cōſtando ei⁹ pecuniam qđ quidam asserunt si hoc redūdat in vtilitatē ecclesie quasi cessante vtilitate nō debet hunc ꝫctū inire. ar. xij. q. ij. sine exceptiōe. qđ nō admitto vbi debitū ꝫhit̄ p̄pter necessitatē debitoris. qz fort⁹ ecclesia quā laici tenet subuenire indigentib⁹ ar. xij. q. ij. in. c. sicut dīno. ⁊. xvj. q. j. in. c. si. ⁊ i euāgelio. Mutuū dantes nil inde sperantes. ⁊ in. c. cōsuluit. j. de vsur. Tertio nota ibi. tibi ⁊ ecclesie tue q vasallus ecclesie cathedralis tenet ad fidelitatez ⁊ ad seruitū nō solū ecclesie sed ipsi prelato. facit. c cū tibi. de ẋbo. signi. Et no. q ecclesia pōt dici p̄lata ⁊ hoc rōne iuris qđ habet in ea vt patet ibi ecclesie tue. ad idē. c. si tibi absenti. de p̄ben. li. vj. nō est ergo p̄latus simplex p̄curator ⁊ vide bonā glo. v. q. ij. c. si. Ultimo nota ibi a seruitio q vasallus debet dño seruitium rōne feudi. ⁊ quale sit istō seruitiū. Dic primo inspiciendū qđ fuit cōuentū in cōcessione feudi. secūdo recurre ad bonū tex. xxij. q. v. in. c. de forma cū ibi nō. An aūt possit vasall⁹ renunciare feudo ⁊ se liberare ab hoc seruitio. cōclude q nō inuito domino. ar. optimū in. l. impator. i. §. j. de lega. ij. ⁊ in. l. sicut. C. de acti. ⁊ obli. facit. c. de p̄cariis. §. de p̄ca. nam isti p̄tractus fiunt gratia vtriusq; iō nō possunt dissolui nisi vtriusq; interueniente p̄sensu. ⁊ ita al⁹ fuit de facto determinatum idē dic in ꝫctu emphiteotico seu libellario p̄simili rōne. In glo. ij. ibi. vt res illa citius pueniat ad ecclīam sentit glo. p hec verba q speciale inducitur p istū tex. in fauorē ecclie ⁊ sic nō p̄cederet in laico recipiente feudū in pignus a vasallo. hanc lec. senserunt alij extra glo. vt ponit hic abbas dicentes q in odiū feudorū que cōstituunt gratis ex rebus ecclesie seu cū modico seruitio fuit hoc inductū vt sic citius ipsa bona feudalia redirent ad ecclīam. sed hec lec. nō ē bona nec tuta qz si feudū fuit legitime p̄cessum nō debet cōmitti p̄rauitas vsuraruz vt ecclesia citius recuperet illa bona. nā p vita alteri⁹ nō ē vsura cōmittenda. vt in. c. sup eo. de vsuris. ergo multo minus p recupandis bonis legitime p̄cessis Alij intelligūt ⁊ est scđa lect. i rusticis qui p̄solūt possessiones ecclie impenso tanto seruitio q fructus i nullo vel paruz excedunt. ſ hec lec. diuinat ⁊ maxime. qz tex. iste facit mentionē de seruitio nec distinguit quale sit. Tertia lec. q p̄cedit qñ hoc fuit p̄uētum inter eos a principio que etiā nō ē bona qz nō valet cōuentio vt vsura soluat i. c. debitores. de iureiur. Quarta lec. ſm Phi. q in fauorē ecclie fuit ℔ introductū. qđ non placet duplici rōne. Primo qz tex. dicit declaram⁹ ⁊ sic nō ponit ius nouū. Item qz fortius ecclesia abstinere debet a p̄tractu vsurarum q̄ alij maxime p̄pter bonū exemplū. Quinta lec. ponit Hosti. intelligendo generalit q ℔ p̄cedit ex natura feudi nā cum dominiū directe remansit penes dīnm si vtile reuert ad eum ex voluntate vasalli pignorantis p̄solidat ipsum dominiū vtile cū ipa p̄prietate. vnde nō dicit p̄cipere fructus ex aliena re sed ex p̄pria. nam vasallus interim liberatur ab obligatiōe qua dño tenet. dissoluit ſ interi seu suspendit obligatio inter eos cōtracta. Et rō ℔ facit vt idē sit in laico. ⁊ hec lec. ē cōmunior. naz alie aut diuinant aut impropriant tex. sic etiaz diuinat alia lec. quā senserūt quidā. p. c. j. de vsuris in fi. dicentes q loquit in feudo iniuste detento. sed vt dixi ex lra hoc colligi nō potest licet lec. in se sit vera q illud. c. j. In fi. glo. hoc intellige dño p̄tradicente nā ſm Hosti. si dñs recipit interim seruitium tacite videt renūciare huic iuri nisi p̄testet. ar. l. ij. C. de iure do. impe. ⁊ in. c. cum. ad. de consti.

Ex parte. Ponit tres casus in qb⁹ nō obstante iuramento de nō infeudando potest eps antiquū feudum ad ecclīam reuersū nouo vasallo cōcedere. ⁊ ē casus notabilis interp̄tans iuramētū de nō alienā do. cōis diuisio. scđa ibi in primo. Nota primo q p mortem vasalli feudū reuertit ad dominū. qđ intellige qñ feudū fuit p̄sonale vel qñ fuit cōcessum sibi ⁊ filijs ⁊ mortit nō relictis filijs masculis. nā femina nisi expresse sit dictū nō succedit in feudū. vt. x. colt. de suc. feu. c. j. Mo. scđo ⁊ tene mēti q iuramētū p̄stitū a p̄lato de nō alienando romano pontifice i. cōsulto referr dūtaxat ad res q sunt de mensa ecclesie. i. ad eas res quas dominiū directū ⁊ vtile ē penes ecclīam. nō aūt ad bona feudataria vel emphiteoticaria. nā si ista bona reuertunt ad ecclīam pōt p̄lat⁹ de nouo alicui p̄cedere nō obstāte iuramento de nō alienando qz nō videt noua alienatio ex q a p̄ncipio fuit sanctū vt illa bona darent in emphiteosim vel feudū ⁊ tota die allegat iste tex. viō qđ dixi in. c. vt sup. de reb⁹ eccle. nō alie. ⁊ hoc iuramētū

cõiter hodie ꝑstant epi t abbates romano põtifici. t vide qõ no.in.c.fi.de ecclē.edi. ¶ Nota tertio q vasallo alienante feudū redit feuduz ipso facto ad dñm.cadit ergo vasallus ipso facto a iure suo vnō nō requirit alia sñia,ꝑ hoc tex. ibi dum permittit eꝑo alteri illud feudū cōcedere sine noua priuatiōe qō clari⁹ sentiūt doc.b. Itē nota q priuato vasallo ꝓpter delictū suū nō inhabilitat filiū vel ꝓsanguineum suū ad illud feudū cōsequendū.t facit iste tex. optime in ar.q delictū patris nocet filio in feudo q vendo.vnde hic est opus in filio noua cōcessiōe.ꝑ de hoc.j.latius dicam. ¶ Nota vltimo casum in q licet ꝓcedere iura sua potētiori.nā ecclia nō valens q se recuperare feudū a manib⁹ potentū pōt concedere alteri potētiori vt ipse recupet t ipse habeat in feudū.Et inducit hoc ad.q.nunqd de reb⁹ nō feudalibus sic inuasis ab aliquo vt ꝑ plātū recuperari nō possint ecclia possit ꝓcedere in feudum maxime si iurauit nō alienare. Jo.an.cōsuluit q nō,nam si diceret oꝓsitū defacili possz cōmitti fraus qz prelatus volens ꝓsanguineo vel amico rem in feudū ꝓcedere pmitteret rem illaz inuadi ab aliquo potēti vt sic postea occasione sumpta possit infeudare vt illā recuperet t fraudibus via aperienda nō est. c.quāto.de diuor.ꝓcedit ergo questio.iij. hui⁹.c.i rebus feudalib⁹ tñ. ¶ In glo.j.in fi.nota glo.i eo q dicit feudū posse dari in dotē in vita feudatarij. t vide circa hoc no.in.c.que in ecclīarum.de ꝓsti. t inquātū glo.dicit generaliter feudū alienari non posse.dicit Hosti.hoc verū in feudo temporali sec⁹ in feudo ꝑpetuo.qz illud pōt alienari t ꝑ mortuario ecclesie donari.c.fi.de re.eccl.nō alie. vide q eū in sūma.de imu.eccl.§.inquātū.x.ꝑ nec. t no. hoc dictū.qz nō reperio ab aliquo hoc reꝓbatū. ¶ In glo.ij.ibi pdit feudū.dicit Jo.an. t bñ q solū pdit illā ptē quā alienat licet alienauerit maiorē partem feudi.x.colla.de phi.feu.alie.§. imperialē. t in ti. de vasal.qui cōtra ꝓsti.loca.c.j.t no.gl.inquantuz dicit q nō pōt vasallus feudū pignori dare. facit ꝑ hoc.qz res q̄ ꝓhibet alienari nō pōt regulariter pignorari.l.fi.C.de reb⁹ alie.nō alie. plene q Bar.i l.in quoz.ff.de pigno.qz ꝑ ꝓstitutionē pignori de facili ꝓuenit ad distractionē rei.l.ij. C.de iure do. impe.iō ꝓhibita alienatiōe ꝓhibet pignus sic ꝓhibito mrimonio ꝓhibent sponsalia q̄ ꝓuenitur ad mrimoniū.l.oratio.ff.de spon. ¶ In glo.i vbo ꝓsortē ibi iure accrescendi pōdera gl.vult q gl.q in iure feudali habeat locū ius accrescēdi vt si feuduz parit ꝓcedit duob⁹ si ius extinguit aliq̄ casu in ꝓsonā vni⁹ nō reuertat ad dñm ꝑ accresçat alteri socio eadē rōe. si ꝑ cēt verū idē dicerem⁹ in iure emphiteotico.ꝑ hoc cōiter nō tenet nisi fuisset expssym in ꝓcessione feudi.vt in.d.x.colla.c.j.x.quid etiam.t vide q Bar.ff.de vbo.obli.in.l.si mihi. vbi generaliter tractat an t qñ in ꝛctib⁹ habeat locū ius accrescendi.t regula cē q nō hz locū vt ibi t in spe. de loca.§.nūc aliqua.x.nono.t ad istū tex. dico q potius facit in oꝓsitū.nā hic nō quereba vtrū dñs deberet inuestire ꝓsortē ꝑ vtz posset qz delictū vnius videba nocere reliq̄.ꝑ ꝛriuz hic decidit.vñ pō dera q in solutione hui⁹.q.tex.nō facit mentionez de ꝓsorte ꝑ solū dicit q pōt inuestire filiū vel ꝓsanguineū alienātis. ¶ In glo.fi.in fi.de hac.q.nunqd ob delictū patris fili⁹ pdat feudū si tale fuit delictū ꝓpter qō pater pdider feudū.dicit Hoff. standū cōsuetudinibus locoz t cōstitutionib⁹ feudoꝝ. Dy.in regula nō dz.de reg.iu.li.vj. dicit q aut feudū paternū primo habet originē in ꝑsonā patris t filius priuatur iure feudi.aut est a genere vlteriori t tunc secus.t cum hac opi. transit hic Jo.an. t do.An. vide plene q Bal.in.l.eū.ff.de interdic. t rele.t in.l.iurisiurandi.§.si liberi.ff.de oper.lib. vbi in effectu sic distinguit.q aut pater cōmisit delictū ꝓpt qō directe venit priuandus feudo vt qz alienauit feudum vel cōmisit delictū ꝓtra tenorem iuramenti t tūc nocet filio etiā si processit a genere vlteriori.ar.in.l.j.ff.si quis aliū testa.phi.t in.l.cū nō naturalis.ff.de bo.,pscrip.vbi pz q delictū vni⁹ nocet oibus ꝓximioribus qui sūt inferioris grad⁹ vnde si qs interfecit cōsanguineū cui debet succedere ab intestato fiscus occupat hereditatē.nec veniunt alij cōsanguinei qui sunt inferiores i gradu vt in.d.l.cū nō.t qō ibi no.Si aūt nō ē tale delictū ꝓpter qō dominus directe priuet feudo sed pro quādā ꝓsecutiam puta qz est damnatus ob aliqō malefitiū ita q bona veniūt publicanda.t tūc ꝓcedit distinctio Dy.nā si feudū ē paternū nocet filio. secus si ē a genere vlteriori.t ꝑ hoc optime facit tex. in.d.l.cū nō.ff.de interdic.t rele.t no.qz eadē questio pōt formari in iurepatronat⁹ nunqd pūblicatis omnibus bonis pdāt filij iuspatronatus qō descendit a suis antiquioribus.vide glo.no.xvj.q.vj. filijs vel nepotibus.que tractat.nūquid iudex secularis possit priuare laicū iurepatronat⁹ ecclesie t nunquid veniat cū vniuersali publicatione ꝓbonorū.vide etiā bonā glo.in.c.satis puersum.lvj.di.q dicit q licet pater cōmiserit crimē lese maiestatis ex quo filij efficiūt infames.l.qsquis.C.ad.l.iul.ma. t.vj.q.j.si quis cū militib⁹.filij tñ clerici nō incidūt in infamiā.t ꝑ cōsequēs nō debēt pdere bona.qō no. ¶ Ultimo hic quero de questione quotidiana pone vasallus alienauit feudū irrequisito dño sed apponit clausulā salvo iure dñi nunqd sit locus huic t.vt nihilomin⁹ perdat feudū. ō hoc ꝑ Bal. x.col. que sit cā bñficij amit.c.j.vbi cōcludit q sic qz factū subsequēs ē cōtrariū ꝓtestationi.c.ea te.de iureiuran.t qō ibi no.secus dicit si adiecisset hec verba q aliter vel alio modo alienare non intendit qō not. operant ergo hec verba q domino ꝓtradicente nō videatur facta alienatio.Et ex omnib⁹ ꝓdictis i gl. infert ad qñem nunquid liber feudoꝝ sit approbatus.quā qōnem multū late ꝓsequitur hic Jo.an.t ꝓcedit questio in cōstitutionibus nō editis ab imperatore.nā ibi sunt q̄dā ꝓstitutiōes de quibus dare patet q emanarunt ab imperatoribus.t q non sit approbatus patet.qz nō legitur q imperator illas cōstitutiones ediderit vel q mandauerit in volumie interseri sicut dicim⁹ de libro decreti.vt no.in.c.ij. de rescrip.In contrarium facit qz ille cōstitutiōes allegant per gl. vtriusq iuris.leguntur in studijs

solennissimis. ꝛ continēt in se rationē. ꝛ lex ē q̄cq̄d i ratiōe consistit. j. di. ꝓsuetudo. ꝛ nihil allegat Jo. an. sed prolixe allegat pro ꝛ contra. tenerem hanc partem vltimam per no. per Bart. in l. j. ff. si. cer. pet. vbi tractat an libri Galieni ꝛ Ypocratis sint approbati. ꝛ ꝯcludit q̄ sic ex quo legunt cōmuniter in studijs ꝛ ab olim eor̄ dicta fuerūt recepta. sic dicam in constitutionibus feudorum.

¶ De pignoribus ꝛ alijs cautionibus ¶ Rubrica.

¶ Supra visum est de quibusdā speciebus alienationis videndū restat de obligationib⁹ realibus iō subijcitur rubrica de pignorib⁹. aduerte q̄ rubrica dicit in plurali ꝛ alijs cautionibus q̄ multiplex est cautio vltra pignoraticiā. quedā simplex vt nuda promissio. quedā iuratoria vt promissio cum iuramento. quedā fideiussoria ꝛ de his ꝛ similib⁹ i. c. ꝓ tuas. de dote post diuor. resti. ꝛ c. fi. j. co. appellatione tñ cautionis in dubio intelligimus de nuda ꝛ simplici. l. sancimus. C. de ꝟbo. signi.

In Tellus. ¶ Res ecclesie pignorari non debent nisi ex necessitate ꝛ rōnabili causa. h. d vel sic. Vasa ecclesie ꝛ alia deputata ad cultū diuinum q̄si ex iustissima necessitate pignorari nō debēt h. d. ¶ Nota primo ibi ꝑbr q̄ appellatiōe ꝓbri veniunt q̄ cq̄ clerici inferioris ordinis. c. ij. de cohabi. cleri. nam hec ꝓhibitio nō soluz ꝓcernit sacerdotes ꝫ oēs clericos habentes administrationē ecclie. Nota secūdo q̄ vasa sacra ecclie possunt pignorari ex maxima necessitate nedum ergo ꝓflata vēdi possunt. vt. x. q. ij. hoc ius. sed etiā integra pignorari etiā laico. vt ꝓbat a ꝛrio sensu. ¶ In glo. j. ibi. nō benedicunt libri. hoc verū excepto missali q̄ bñdicitur vt patet in pontificali. ¶ In fi. glo. videt glo. velle q̄ nō sit differentia inter res de quibus i tex. ꝛ alias res ecclesie. sed potest dici q̄ differentia ē in hoc q̄ sine stricta necessitate nō debent iste res pignorari cū sint deputate ad cultū diuinū sed alie res possunt obligari ꝛ vendi ex sola vtilitate. vt. xij. q. ij. sine exceptione. vide tex. optimū in. c. nulli. ò re. ecc. nō alie. vbi colligit a cōtrario q̄ bona ecclesie possunt generaliter obligari ꝓ obseruātia alicuius cōtractus etiā sine licētia epi. ꝛ credo q̄ in generali obligatione bonor̄ nō veniūt ista de quib⁹ in tex. ar. optimū. in. l. j. C. que res pigno. obli. pos. vbi patet q̄ in generali obligatione bonorū nō veniūt ea que specialiter quis nō fuisset obligatur⁹. specialē ꝟo obligationē de rebus ecclie nō ꝓtest ꝑbyter facere sine solennitate requisita in alienatiōe vt ibi ꝓbatur q̄ō no. Ex quo infero q̄ etiā rem mobilem ꝑciosam nō potest sacerdos pignorare seu ꝑlatus sine solennitate requisita in alienatione vt ibi ꝓbatur q̄ō no. ꝛ pro hoc facit. q̄ res ꝓhibita alienari nō pōt pignorari q̄ de facili ꝓuenit ad distractionē debitore differente solutionē. vt in. l. ij. ꝫ cum rem. ff que res pigno. obli. pos. ꝛ per Bar. in. l. in quoruz ff. de pigno. ¶ In glo. ij. ibi si parochiani illi⁹ ecclesie caperent ¶ No. gl q̄. ꝓ redimēdis parochianis captis ab infidelibus pōt ecclia vendere bona sua etiā sacra. ꝛ intelligo q̄n alio modo nō possunt redimi. Quid aūt si detinent in carceribus auctoritate iudicis nec valent soluere ꝓdēnationē nunq̄d habeat locū dictū glo. vide q̄ō no. glo. in. c. sicut oino alle. in glo. ꝛ in. c. aurum. ea. cā ꝛ. q. ꝛ cū eadem restrictione intelligas sequēs dictū glo. vt ꝓ alendis pauperib⁹ possunt distrahi ꝛ alienari res ecclie q̄n aliter sustentari nō possunt ita q̄ fame perirēt nisi ecclesia eis subueniret tali modo sicut ꝛpe ꝓtingit tpe guerre. si vero nō est tanta necessitas nō tenet ecclesia nec hospitale subuenire vltra ea facere pñt de redditibus ꝓprijs. vnde tot sunt recipiendi i hospitali quot viuere possunt ex redditibus. vt legit ꝛ no. in cle. q̄ contingit. de reli. domi. facit. xij. q. j. in. c. videntes. ¶ In fi. gl. sentit gl. q̄ de iure ciuili ista nō possunt pignorari. secus de iure canonico q̄ō nō placet hosti. q̄ etiā de iure ciuili possunt vendi ex necessitate vrgenti dicta auc. hoc ius. vel solue formalius q̄ nō possunt ista pignorari vt ius pignorū cōstituat in eis sicut in rebus ꝓphanis. ꝛ sic ꝓcedunt iura ciuilia sed vt detineant donec satisfiat de debito possunt pignorari. ꝛ ita loquit iste tex. ꝛ sic no. intelligit glo. in. d. auc. hoc ius. ꝛ. q. ij. istum tex.

Lator. ¶ Breue et pōt ꝓ alia verba sic summari. Liber homo nō potest pignorari. vel sic. Liber hō ꝓ debito detineri nō debet etiā si nō habet vñ satisfaciat. ¶ No. primo q̄ in libero homine nō pōt cōstitui ius pignoris ꝛ si quis de facto reciperet hominē in pign⁹ perdit debitū ꝛ alimentor̄ quātitatem tenetur soluere ac etiā relegat in auc. vt nulli iudi. in. ꝫ. q̄. ¶ No. secundo a ꝛrio sensu q̄ si debitor habet i facultatib⁹ vnde possit soluere nō debet incarcerari sed debet iudex executionē facere in bonis suis. ꝓ hoc nā videmus q̄ ꝓ debito nō extendit manus. ¶ primo ad bona imobilia sed primo ad mobilia. secūdo ad immobilia. tertia ad noīa debitor̄. vt. l. a diuo pio. ff de re iudi. ergo multo fortius nō debēt prius extēdi manus ad capturā ꝑsone. ꝓ hoc tex. bo. cū glo. i l. ij. ꝫ. tutores. ff. de suspe. tuto. ꝛ ibi per Bar. licet statuta municipalia in multis locis aliter ꝓuideāt ꝛ maxime versat dubiū nunquid debitor possit se obligare ad carceres renūciando bñficio cessionis. de quo vide per spe. in ti. de renunc. ꝛ ꝯclu. ꝫ. j. ꝟ. ite est beneficiū. vbi tenet q̄ nō licet. alij cōtra. ꝫ primam ptē sequit Bar. in. l. alia. ꝫ. elegāt. ff. so. mat. nā hoc pactū videt ꝫ bonos mores ꝛ inducere quā dā seruitutē. Ex quo posset inferri q̄ etiaz iuramētū nō obligaret ꝺ casu. ar. in regula nō est obligatoriū. li. vj. licet in casu iuramenti Frede. ꝛtrariuz tenuit cōsilio. lviij. motus ꝓ illa iura generalia de iureiur. c. cū contingat. ꝛ. c. debitores. ꝛ. c. ij. de pact. li. vj. nisi paupertas eēt euidens tpe ꝓtractus ꝝ eū. ꝫ ꝓma ps videt verior ꝛ equior. de q̄ tñ dicēduz vt no. in. d. c. cū ꝓtingat. ꝛ tenet spe. i dicto loco scri ꝓtorem suspectū de fuga qui obligauit se ad scribē dū certū libruū posse capi ꝛ in cōpedib⁹ seu carcere

reludi ꝛ sic cogaꝫ iste ꝓficere qꝫ ꝓmisit. ꝛ intellige qꝫ hoc procedit etiã si nõ renũciasset beneficio cessionis quasi videaꝫ electa industria ꝑsone vt nõ succedat obligatio ad interesse. idẽ tenet Ly. in .l.j. C. q̃ bo. cedere po. ꝛ glo. iuris ciuilis dicit hoc tenendũ in fauorẽ publice vtilitatis. in. l. stipulatio. §. sin autem. ff. de no. ope. nunci. ℔ Bar. aliud sensit in. d. l stipulatio. vt succedat obligatio ad interesse ꝓ iura generalia que volunt qꝫ in obligationib⁹ facti succedat obligatio ad interesse qꝛ est quedã spẽs seruitutis qꝫ homo liber ꝑcise cõpellaꝫ ad factum. l. siqs ab alio. ff. de re iudi. ꝛ in. l. stipulatiões nõ diuidũtur. ff. de vbo. obli. ꝛ ibi plenissime no. an ꝛ qñ q̃s posset precise cõpelli ad factũ. ꝛ dicit Ly. i. d. l. i. mirandũ fuit qꝫ primus scriptor nõ cancellauit illam glo. que erat cõtra scriptores. ¶ In glo. j. ibi. l. vltima. vbi dicit qꝫ si captus ab hostib⁹ redimit cogitur ꝓ quinquẽniũ seruire aut preciũ soluere ꝛ interim tamẽ ꝓ pignore detinet ꝛ interim relegari potest. vt in. l. senatus. §. vltimo glle. in glo. ꝛ est casus no. in quo liber homo relegaꝫ. ¶ In ff. glo. cũ hac restrictione glo. intellige tex. vt nõ detineaꝫ homo liber ꝓ debito sed cedit bonis. Et generaliꝫ cum q̃ritur an homo liber capi possit ꝛ carcerari. aliquos casus ponit hic Jo. an. sed tu distingue post Bar. in. l. cum eo. ff. ad. l. iul. pe. aliquibus additꝫ qꝫ aut queritur nunquid possit capi a priuato aut auctoritate iudicis. primo casu regulariter capi nõ potest l. nõ est singulis. ff. de rc. iur. fallit si suus debitor fugeret ꝛ nõ haberet in illo loco vnde posset sibi satisfacere. vt in. l. ait prętor. §. si debitorẽ. ff. de his q̃ in frau. credi. ꝛ ibi etiã no. ꝛ voluit Jo. an. ℔ et an idẽ ꝓcedat in clerico debitore vt sic possit capi sine metu excõicationis. dic vt dixi in. c. cũ nõ ab homine. de iudi. scõo fallit in crimine. nã deꝑhensum in crimine possum capere nõ vt detineã nisi ꝓ spatium a lege ꝑfinitũ sed vt ducã ad iudicẽ. de quo i. l. nullus. C. de iude. ꝛ in. l. vnica. C. de rap. vir. ꝛ in. l. si quis in seruitute. ff. de fur. aliqui tamẽ restringũt ad crimina in quibus venit imponẽda pena corporalis qõ est satis equũ. ¶ Secũdo membro principali dic qꝫ ꝓ crimie potest iudex regulariter facere quẽ capi etiã si sit clericus. in. c. vt fama. de sen. ex. ꝛ in. c. si clericꝰ. eo. ti. li. vj. no. in. l. plericꝫ. ff. de inius vo. ℙro debito vero dic qꝫ aut ẽ debitũ fiscale ꝛ potest facere aliquẽ capi. vt. d. l. cũ eo. nõ tamen vt detineaꝫ in carcere nisi ꝓseueret in cõtumacia. l. nemo. C. de exacti. tribu. li. x. ℙro debito vero priuato subdistingue aut quis ꝓmisit se sistere in iudicio ꝛ ita fuit a ꝓncipio ℔ postea ꝺ̃ sisti ꝛ ꝑt capi. l. ꝓsentaneũ ꝛ qõ ibi no. C. quõ ꝛ qñ iudex. dico in. c. put. ꝺ̃. do. ꝛ cõtu. aut nunꝯ cõparuit in iudicio ꝛ tunc iudex nõ cogit cũ capere sed si vult ꝑt ꝛ debet eum citare realiter nõ vt retrudat eũ in carcerẽ sed vt cõpareat coꝝ eo nõ tamẽ debet eum extrahere ꝓ vim de domo qꝛ i causa ciuili nõ ꝺz q̃s de domo capi qꝛ domus ꝓpria ꝺz vnicuiqꝫ eẽ tutissimũ refugiũ. vt in. d. l. plericꝫ. ꝛ l. nemo. ff. de regu. iu. Cõclude. q̃ qꝫ regulariter ꝓ debito ciuili nõ debet quis capi et carcerari nisi priꝰ cõdẽnet ꝛ noluerit cedere bonis vt in. l. j. C. qui bo. ce. pos. ꝛ puto qꝫ licet q̃s sit condẽnatus ꝓ debito nõ debet iudex eũ incõtinẽti inuinculare sed primo executionẽ in bonis facere. vt in. d. l. a diuo pio. Fallit qñ est suspectus de fuga. Et dubitaꝫ vtrũ bõa sua ãnt sufficiẽtia. vt le. ꝛ no. i d. §. tutores. fallit etiã qñ nõdũ venit dies solutionis ꝛ debitor ẽ suspectus de fuga tũc põt carcerari vt faciat tutũ creditorez puta ꝑstando fideiussores vel pignora. qõ voluit hic Jo. an. ꝛ facit tex. in. l. si fideiussor. ff. q̃ satisda. co. ꝛ in. l. in bonefidei. ff. de iudi. ꝛ intellige qñ suspitio fuge accidit post ꝯctum debitũ. secus si erat tpe contractus. nam tunc de se conqueratur. vt no. per Bar. in. d. §. si debitorem ꝛ dixi in. c. propter. ꝺ̃. de locato.

Ex presentium. Si rector ecclesie ꝓ facto ꝓpio rem ecclesie obligauit cogitur eius heres rem redimere ꝛ ecclesie restituere. ℙrimo factum. secũdo dat iudices. ibi. vnde. ¶ No. ꝓmo qꝫ clericus secularis licite tenet ecclesiam ꝛ ꝑmonium ꝛ in ꝑmoniũ succedit eius filius intelligę legitimꝰ de q̃ o' in. c. j. de succes. ab intesta. ¶ No. secundo rectorem ecclie nõ posse pignorare bona ecclie ꝓ vtilitate ꝓpria. ¶ Nota tertio qꝫ heredes clerici cõpellunt reddere ecclesiam olim defuncti indẽnem. ꝛ sic tenetur hęres ꝓ mala administratione rectoris vide glo. nota. xvj. q. iij. placuit. el. ij. que dicit qꝫ si rector o'd negligentiã suã passus ẽ rem ecclie ꝑscribi tenet de ꝓpio ꝑmonio satisfacere ecclie qõ singulariter no. nam ꝓ istum tex. dico qꝫ heres suꝰ põt cõpelli ad satisfaciendũ. idẽ ꝺ̃ vbi potuit aliquid acquirere ecclesie ꝛ neglexit. vide tex. bo. cũ gl. xij. q. iij. c. j. ad instar tutoris qui in hoc tenet. vt. l. q̃c quid. C. arbi. tutele. ¶ Sed cõtra predicta ꝛ cõtra tex. opo. nã sacerdos de redditibus ecclie debet viuere. c. cum ꝑ̃m. aplm. de ꝓben. ꝛ Jnno. in. c. ep̃s de ꝓben. vbi dicit qꝫ beneficiatus hñs patrimoniuꝫ nõ tenet viuere de ꝑmonio ℔ põt cũ bona cõscia viuere de bonis eccłie. Et idẽ Jo. de lig. i cle. gratie. de rescrip. cũ ergo sacerdos gra illius ꝓpignorauerit hec bona ꝓ sua necessitate nõ debet compelli heres ad redimendũ ℔ successor i bñficio. Sol. Jo. an. metu huius ꝯrij vt arbitror dicit tex. istũ intelligendũ qñ debitũ ꝓtraxit nõ ꝓ sua sustentatiõe ℔ ꝓ necessitate patrimonij sui ꝓseruãdi. puta qꝫ domus sua ꝓpria minabaꝫ ruinã vel vinea sua erat inculta. ꝛ cũ hoc dicto transeũt cõiter doc. Et ex ℔ potes notare singulariter qꝫ si bñficiat⁹ tpe infirmitatis sue ꝓtraxit multa debita ꝓ sua necessitate corpali tenet successor in beneficio illa debita soluere. ꝛ sic extendo. c. j. de solu. vbi dicit tex. qꝫ successor in beneficio tenet debita ꝑdecessoris soluere ꝓ necessitate ecclesie ꝯcta. idẽ dic ꝓ supradicta si ꝓ necessitate ꝓprie ꝓsone. ¶ Scõo no. ex hoc dicto seu ex tex. sic intellecto qꝫ res ecclie ꝑñt pignorari vel obligari ꝓ sustentatione rectoris. Sed aduerte qꝛ Jo. an. sentit vnũ ampliando dictũ suũ ad tex. qꝫ bñficiat⁹ habeat ꝑmonialia tñ debita ꝯcta ꝓ sua sustentatione incũbũt ecclie ꝛ nõ heredi qõ dubito an sit verũ. ꝛ ió dico sic. aut ecclesia erat impotens ad sustẽtanduꝫ

rectorem aut potēs. Primo casu si impotētia fuit a principio tēpore quo acceptauit eccliam dico in dubio q debita incūbunt sibi ꝛ heredi ꝛ nō eccleſie qz ei qō ſibi imputet quare acceptauit eccliam minus potenti. nam hoc caſu tenet viuere ex induſtria ꝛ ſic foꝛi⁹ ex pꝛimonio. nō autē vendere bōa eccleſie vel pignoꝛare ſeu obligare. teꝛ. eſt no. cum glo. xxj. q. j. c. j. facit. c. clericus victū. xcj. di. ſi vero eccleſia ex poſtfacto facta eſt impotens adhuc dicerem idē vt nō debeant bona eccleſie vendi vel pignoꝛari ꝓ ſuſtentatione ſacerdotis ſed debet agere ſacerdos cōtra paꝛochianos vt pꝛeſtent ſibi neceſſaria ex quo eis ſeruit in diuinis. ꝛ eſt cauſa licita ſubtrahendi paꝛochianis diuina. vide bo. glo. de ꝓſecra. di. j. c. ois chriſtian⁹. Secūdo caſu qñ eccliā potens ꝛ tūc fateoꝛ q ſi ſacerdos nō habet ad pꝛeſens vnde ſe ſuſtentet ꝛ ꝓtrahat debita ſub ſpe ſoluendi de fructibus pcipiendis ꝑ moꝛte ꝓuent⁹ nō pōt hoc facere tunc ſatis equū eſt vt ſucceſſoꝛ teneatur. ꝛ hoc caſu pcedit dictū Jo. an. ꝛ hec no. quia nō ſunt diſcuſſa q alios. ¶ In glo. j. in fi. ex gl. colligge tres ſolutiones ꝛ quelibet bona ſed vltima notabilioꝛ ꝛ poteſt pꝛocedere in quolibet ꝓuato ſi res ſua eo ignoꝛante pignoꝛaret. nā pōt vendicare rē ſuā a creditoꝛe etiā nō ſoluto debito qz ſine ipſius pſenſu ius pignoꝛis nō potuit cōſtituiꝛi aliena re C. ſi alie. res. pig. da. ſit quaſi ꝓ totuz. ff. de pigno. ac. quaſi ꝙ totū. ꝛ vide glo. de pſump. c. nōnē. ꝛ qō ibi diꝛj. Sed extra glo. dank due ſol. Et ꝓmo dixit Gof. q talis creditoꝛ ignoꝛabat has res eē eccleſie allegat. l. ꝛ liberi. ff. de ꝓben. emp. cum duabus ſequentib⁹. ꝛ ꝓpter hoc videt velle q ignoꝛantia creditoꝛis faciat vt ius pignoꝛis ꝓſtituat in aliena rei ꝓiudicium dñi qō nō eſt verum. vt in iuribus pꝛealle. ꝛ in. l. in ciuilem. C. de furtis. nam ibi pz q dominus pōt vendicare rem ſuā venditā a fure ꝓcio nō oblato. nec obſtat. l. ꝛ liberi. qz ibi ponderatur ignoꝛantia ad effectū agendi de euictione contra vendentē rem ſacrā ſeu alienā nō vt habeat ius retentiōis ꝓtra dominū. Scōo ſoluit Jnno. q res fuerunt pignoꝛate noie eccleſie ꝛ ſeruata ſolennitate debita ſed nō cōſtabat pecuniā ꝓuerſam in vtilitatem dñi. Et ex hoc videt velle Jnno. q creditoꝛ habeat hoc caſu ius retentionis donec ſibi fuerit ſatiſfactū. licet nō habeat actionē ꝓtra eccliam. Sed cōtra hoc facit qz tenendo opi. vt ſit neceſſe ꝓbare verſum iuxta ea que dicā in. c. q quibuſdā. j. ti. pꝛoxtimo. ſicut nō cōpetit actio ꝛ eccleſiaz ita nec ius retinendi rem eccleſie. de hoc pleniſſime dicā in. d. c. q quibuſdā. tene ergo ſolutiones glo. que ſunt tutioꝛes. ¶ In glo. fi. no. duo ex hac glo. Primo q ꝑlatus eccleſie compatur curatoꝛi. alibi dicit q pꝛocuratoꝛi. vt. j. de dona. c. ij. ſed dic q ꝓprie nō comparatur curatoꝛi nec ꝓcuratoꝛi qz habet lōge pinguius ius in rebus eccliē ꝙ ꝓcuratoꝛ in rebus domini vel curatoꝛ in rebus pupilli. Jtem curatio vt ꝓcuratio eſt onus ꝙ ꝓlatura ē honoꝛ ꝛ dignitas de quo vide glo. no. v. q. iij. in. c. fi. ſed ꝓcedit dicta equipatio quo ad impotentiā diſtrahendi bona eccleſie. ¶ Secūdo no. extra glo. q heres ꝑlati tenet ex facto ꝑlati ſicut heres curatoꝛis qui tenet ex dolo ꝛ lata culpa curatoꝛis, ex leui vero nō tenet. vt i l. fi. C. de fideiuſ. ꝛ here. cura. ꝛ ꝯ voluit etiā Jnno, ꝯ. ipe tamē ꝑlatus tenet facilius, de quo vide glo, ꝯ. de offi. archi. in. c. ea que. in. x°. reatu.

¶ Ilovos. Si vſurarius emit rem eo pacto q poſt tempus reſtituat venditoꝛi recipiendo aliqd vltra ſortē fructibus tamē in ea cōputatis iudicat ꝓtractus feneraticius. cōmunis diuiſſo. ſcōa ibi reſpōdemus. ¶ Nota primo ibi. ſcientie donū. q ſciētia ē donū dei. Idem verbū teꝛ. in. c. qualiter ꝛ quando. de elec. vide pulchꝝ teꝛ. Jhiero. xvj. q. j. reuertimini. ¶ Nota ſecūdo q reſolutio ꝓtractus poteſt cōferri in voluntatē emptoꝛis. licet ergo ſubſtātialia cōtractus nō poſſint ab initio cōferri in voluntatē alterius cōtrahentiū. vt in. l. hec venditio. ff. de cōtraben. emp. reſolutio tamē poteſt cōferri i peꝛſonam emptoꝛis. vt hic ꝛ in. l. q ſi nolit. in fi. ff. de edi. edic. ꝛ in pſonam venditoꝛis. vt in. c. ad noſtrā de emp. ꝛ vendi. ꝛ in. l. ij. C. de pac. ꝓuen. int emp. ¶ Nota tertio q venditio que venit reſoluenda in euentū ꝓditionis adiecte poteſt dici pura. eſt enim pura de pꝛeſenti ad differentiā venditionis conditionalis. ¶ No. quarto q in cognoſcēdo ſpeciē alicuius cōtractus magis debent attendi pacta apoſita in eo ꝙ nuda verba ipius cōtractus. vnde licet verba innuerent ꝓtractū eē venditionis ꝛ emptionis tamē ꝓpter pacta apoſita ꝓuenientia magis pignoꝛi iudicatur ꝛctus pignoꝛatici⁹ qō no. ad idē teꝛ. in. l. ſi vnus. ff. locati. ¶ Nota quinto q facultas allegandi ꝓtractū ſimulatū tranſit i heredē licet defunctus tacuerit tpe vite ſue. ad idē. c. ad noſtrā. de emp. ꝛ vendi. ¶ No. ſexto pſumendū ꝛ aliquē ex eo q facere cōſueuit ꝛ q facilius pſumit cōtractum ſimulatū cōtra vſurariū ꝙ cōtra alium, Jtē q ex cōiecturis ꝛ nudis pſumptionib⁹ iudicat ꝛ vſurariū. vide teꝛ. cū glo. in. c. cū in dioceſi. ꝯ vſuris. ¶ Sed hic quero de notabili. q. multum quoti diana. quidā vſurarius emit quādam rem, put dicebatur in inſtrumēto ꝛ imediate illā locauit vēditoꝛi ita q venditoꝛ remāſit in poſſeſſione rei venditē ꝓſtituta certa penſione ipſi emptoꝛi, nunquid ex hoc debeat pſumi cōtractus vſurarius, Ja. ꝯ are. diſputauit ꝛ nō ſoluit qz queſtio pēdebat de facto. dñs Pe. de ancha. tenebat ꝛctū eſſe vſurariū. p. l. ſicut. §. ſupuacuū. ff. qui. mo. pig. vel hipo. ſol. ſz aduerte latius nā ſiue talis ꝛctus fiat ab vſurario, ſiue nō pſumit ſimulat⁹ in ꝓiudiciū tertij creditoꝛis ex quo venditoꝛ remāſit in poſſeſſione rei venditē ꝙ ille q vēdidit nō pōt ex illo ſolo dicere ꝛctū ſimulatū, vt le. ꝛ no. in. d. §. ſupuacuū. Jtem vt dicit ibi Bar. ſi ꝓbaret ſolutio pēſionis nō iudicaret ſimulatus etiā in fauoꝛē tertij. ꝙ in caſu nſo vbi ꝓcurrūt illa duo q emptoꝛ erat vſuraꝛi⁹ ꝛ q vēditoꝛ ſub velamine locationis remanſit in poſſeſſione rei vēditē ſatis ē pſumendū ꝛctū eē feneraticiū. vſi illa penſio videt cōſtituta ꝓ mercede pecunie. nā de facili pſumendū ē ꝛ vſurarios q ineunt tales ꝛctus ficticios ꝛ ſimulatos maxime ſi interueniſſet iuramētū.

nam vt dicunt hic doctores iuramentū receptū ab vsurario facit magnā p̄sumptionē cōtra eum. arg. c. sup hoc. de renū. ℔ vbi emptor nō est vsurari⁹ distingue vt. ℔. dixi. ⁊ hoc no. ¶ In glo. in ꝟbo fructus percepti aduerte q̄ ista glo. hic expresse dicit q̄ emptor in casu huius. c. faciebat fructꝰ suos. nec tenebat restituere si ꝓtractus nō fuisset simulatus. vnde illud pactū de cōputando fructus in sortem erat cōtra naturā cōtractus emptionis. ℔ gl. penul. tenet cōtrariū dicēs q̄ ex natura ꝓtractus emptor tenet restituere fructus in cā resolutionis ℨctus. Jo. an. p̄ cōcordia dicit q̄ q̄cū apponit pactum de resoluenda venditiōe si alius emptor attulerit meliorē cōditionē ⁊ tūc existente conditione tenet emptor restituere fructus etiā medio tpe p̄ceptos ⁊ h̄ casu debet intelligi glo. penul. q̄cū apponit pactū de resoluenda venditione si vēditio displicebit vēditori ⁊ tunc emptor nō tenet restituere fructꝰ medio tēpore p̄ceptos ⁊ hoc casu loquit glo. ⁊ iura allegata in glo. Rō diuersitatis ℨm eū q̄ primo casu cōditio fuit apposita in fauorē venditoris nec erat in optione sua soluere cōtractū. sed in secūdo casu est q̄ sibi imputet q̄ prius nō displicuit. Sz aduerte q̄ licet hec dicta sint vera in se nō tamē cōueniūt ad tex. nostrū. ⁊ meo iudicio nec glo. nec doctores p̄derarūt tex. hic enī venditio non veniebat resoluenda ad placitū venditoris imo emptoris. ⁊ sic sumus extra iura allegata in gl. nā facio magnā vim in fructibus restituendis vtrū facultas resoluendi ꝓtractū cōferat in voluntatē venditoris an emptoris. nam in primo casu fructus nō subiacēt restitutioni sed eos lucrat emptor p̄ rōnem p̄dictā. ⁊ de h̄ē casus apertus. in. d. l. ij. Sed secūdo casu dico q̄ fructus veniunt restituendi p. l. q̄ si nolit. in fi. con iuncta. l. cū aūt. ℔. penul. ff. de edil. edic. ⁊ tamen ea dē rō est in emptore. est enī quid sibi imputet quare prius nō dixit emptionē sibi displicere. Et per h̄ infero cōtra cōmune dictū doc. q̄ pactuz hic appositū de fructibꝰ cōputandis in sortē nō fuit ℨ naturā ꝓtractus emptionis imo ℔z eius naturā. ℔ papa cōiunxit illā p̄sumptionē vt deberet vltra p̄ciuz aliqd solui cū illo pacto de fructibus cōputandis in sortē vnde pactū de cōputandis fructibꝰ de p̄ se nō sufficeret ad p̄sumendū ꝓtractū eē feneraticiū lz aliud senserit do. An. licet forte aliud posset dici i casu dicte. l. ij. q̄ ibi ex natura cōtractus fructus efficiunt emptoris. Et q̄ℨ aliqui velint addere tertiuz. s. q̄ emptor erat vsurarius exponendo dictionē p̄serti pro tñ. cōiter tñ tenet oppositū. q̄ de natura huiꝰ dictionis p̄sertim est vt exponatur pro maxime. vt in. c qñ. vt lit. nō p̄test. sed difficile ē iudicare cōtractum esse feneraticiuz ex eo solo q̄ aliquid debebat p̄stare vltra p̄cium.

EX litteris. Mulier agit pro dote cōtra quēlibet detinē tē bona mariti. h. d. In prima cōsultatio. In secūda respōsio. ibi. mandatuus. ¶ Nota p̄mo q̄ propt maleficiū mariti nō debz vxor capi nec dote priuari etiā vt satisfiat leso p̄ marituz. ad hoc. C. ne vxor p̄ marito. quasi p̄ totū. Fallit in casu. l. scire. C. qui. mo. pig. tacite ꝓtrahit. videlicet in vxore p̄mipilarij. nam etiā dos mulieris pōt capi ex quo maritus deliquit in officio illo p̄mipilat⁹. ¶ Nota secōdo q̄ hypoteca cōpetens in bonis alicuius trāsit cū translatiōe bonoꝝ in tertiū etiā si illa bona vendant ex iudicis mandato. ¶ Nota tertio practicā formandi libellum p̄ dote ex parte mulieris cum agit p̄ sua dote ℨ possidentē bona mariti sibi p̄ dote tacite obligata. nam potest formare libellū alternatiuū videlicet petendo illa bona sibi tradi tanq̄ obligata vel q̄ possessor debeat sibi satisfacere pro dote ⁊ credo q̄ sufficiat petere primuz tñ ex q̄ agit hypotecaria actione. sed secūdū nō est in obligatione ℔ in facultate possessoris q̄ quilibet tertius possessor cōuentus ab eo qui habet hypotecariam pōt illū excludere offerendo sibi debitū suum. l. qui pignori. ff. quib⁹ mo. pig. vel hypo. sol. vnde ad exuberantē cautelam voluit iste in libello deducere illam partē alternatiue que erat i facultate. Et ex h̄ ⁊ ex tex. infero q̄ quādo vnū est in obligatione aliud in facultate soluendi nō vitiat libellus si ambo deducunt alternatiue i libello vt videt hic tex. bo. iudicio meo. ¶ Nota quarto ibi ex officio. q̄ℨ certa actio cōpetat actori q̄ue clare colligit ex narratis in libello nihilominus nō vitiat libellus si in cōclusione petit ex iudicis officio sibi subueniri ⁊ debet tunc intelligi de officio iudicis mercēnario. i. actioni debite deseruienti. ¶ No. quto vlterius q̄ ℨstante matrimonio pōt mulier agere ad restitutionem dotis ex quo vir incipit male vti substātia sua. ⁊ dicitur male vti ⁊ male versari ex quo exulat a pria propter maleficium p̄priū ⁊ maxime cū q̄uenit ad distractionē bonoꝝ. facit. c. per vestras. de dote post diuor. resti. ⁊ videt tex. no. in. l. vbi. C. de iure do. q̄ nō solum dotem sed etiā donationem propt nuptias posit petere licet sint opi. ⁊ multū facit ille tex. iuncta glo. sup verbo ad sustentationē. nam videtur q̄ bona dotalia ⁊ donatio propt nuptias debeant p̄cipue deseruire oneribus matrimonij. de q̄ remitto ad no. in. l. si cōstante. ff. so. ma. ⁊ in. d. c. p vestras. ¶ Nota ibi tacite obligata. q̄ oia bona mariti tacite obligant vxori legis beneficio p̄ dote restituenda. an autē idē sit quo ad donationē propt nuptias vel quo ad bona parafernalia dicam infra cum glo. ¶ Vltimo nota mirabilē modū sentētiandi in actione hypotecaria. nā cōdemnatur hic tertius possessor ad restitutionem debiti quatenus possidet de bonis debitoris principalis qō videt iure sustentari nō posse. q̄ vt supra dixi rem restitui est tñ in obligatione ergo nō poterat cōdemnari ad restitutionē dotis sed solū ad restitutionē bonoꝝ obligatoꝝ. ℔ pōt dici q̄ papa hic habuit respectū ad libellū mulieris cōtinentē id qō erat in obligatione ⁊ in facultate ⁊ ꝺz intelligi sīa large. s. vt satisfaciat de dote dimittendo bona vel soluēdo debitū. Ex quo no. q̄ verba sīe debēt multū late intelligi vt ipa sīa saluet sicut dicim⁹ in libello. vt lc. ⁊ no. in. c. cōstitutus. de reli. domi. facit. c. abbate. de ℨ. signi. ⁊ in. l. cōtinuus. de ꝟbo. obli. ⁊ l. si quis intē tione. ff. de iudi. ¶ In glo. iij. in fi. hec glo. i effectu

attingit duo. ¶Primo nunquid mulier p̄ferat in dote cōsequēda creditorib⁹ mariti anterioribus in obligatiōe. secūdo nūquid idē sit quo ad donationē propter nuptias sibi factā a marito respectu primi cōcludit q̄ p̄ferr̄ prioribus habentib⁹ actionē psonalem vel hypothecā tacitā. i. beneficio legis inductam. anteriorib⁹ aūt habentib⁹ expressam nō p̄fertur. ꝛ hec fuit opi. Bul. quā etiā sequit Accur. in. l. assiduis. C. qui po. in pig. ha. ꝛ Dy. in. §. actionuz insti. de acti. ꝛ Inno. hic. Cōtrariā opi. tenet Bar. vt no. in. d. l. assiduis quā sequūt Ja. de are. ¶Pet. Buil. de suza. ꝛ Ly. Bar. aūt dicit q̄ cōsuetudo est p opi. glo. ꝛ malū eēt sententiare cōtrarium. ar. in l. minime. ff. de legi. ꝛ licet multa allegent̄ p ꝛ contra. tamē cōtra opi. huius glo. multū facit dicta. l. assiduis. que loquit indistincte p̄ferende mulieres omnibus creditorib⁹ anteriorib⁹ habentib⁹ hypotecam ergo debet intelligi generaliter siue habeāt expressam siue tacitā. q̄ qui totum dicit nihil excludit. xix. di. si romanoꝝ. Itē est aliud multum forte ar. si vinco vincentē te ergo debeo vincere te. in. c. auctoritate. de ꝓcess. preben. li. vj. ꝛ facit. c. dilectus de offi. lega. ß is q̄ mutuauit p refectōe rei p̄ferr̄ anterioribus habentib⁹ expressam. vt. l. interdū. ff. qui po. i pig. ha. ꝛ iste vincit̄ a muliere q̄ mulier p̄fert sibi. vt i auc. signatā sup dicta. l. assiduis. ℊ mulier debet vincere ꝛ p̄ferri oibus creditoribus habentibus expressam hypotecam. ¶Pro cōtraria opi. quam fauet ista glo. facit equipatio fisci ꝛ mulieris vt dicit in ea. secūdo q̄ lex nō defert vni beneficium cū diminutione iuris alteri⁹. l. ij. §. si quis a principe. ff. ne quid in loco publico. ꝛ bo. tex. in. c. ex tenore. de fo. compe. vbi dicit q̄ licet viduis simus in iustitia debitores nō tamen alijs facere debemus iniustitiā. sed intelligēdo. l. illā assiduis. generaliter diminuerēt ius habentiū hypotecā anteriorē expressā ꝛ si diceres idē esse in tacita rūdetur q̄ tacita inducitur a lege vnde potuit lex restringēdo priuilegiū suū preferre priuilegium mulieris. secus in expressa que habeāt facto ipius cōtrahentiū. ꝛ q̄quid sit passus satis dubius est ꝛ doctores variāt sniaz ꝛ multum facit iudicio meo. tex. in. d. l. vbi. dum specifice facit mentionē de posterioribus creditoribus ß seruarem in practica primo illā opi. p qua est loci cōsuetudo. vt. l. si de interp̄tatione. ff. de legi. ꝛ in. c. cū dilectus. de cōsue. naz cōsuetudo interp̄tat̄ legem dubiā sed cessante ꝓsuetudine fauerē mulieribus. q̄ in facto dubio potior est cā dotis. vt i. c. fi. de re iudi. ꝛ no. in. c. ex litteris. de pba. Quo ad scōm. s. respectu donatiōis cōcludo post Inno. hic q̄ aut mulier debet lucrari donationē propt̄ nuptias ꝛ eo respectu agit pro donatione ꝛ tunc licet bona mariti sunt tacite sibi hypotecata p illa donatiōe. vt ē tex. in. d. l. vbi palle. nō tamē habet uxor priuilegiuz vt p̄feratur anterioribus creditoribus. q̄ ß nō est iure cautū nec donatio ꝓpter nuptias ē ita fauorabilis sic dos q̄ dos ē q̄si p̄monium mulieris. l. ij. ff. ō mino. ꝛ si remaneret indotata fieret p̄iudiciū reipublice per ea q̄ le. ꝛ no. in. l. j. ff. so. ma. q̄ rō cessat in donatione. Aut mulier agit ad donationē nō vt eam lucret̄ ß tanq̄ sibi specialit̄ obligatā p dote ꝛ tūc hz p̄uilegiū dotis q̄ ß casu agit potiꝰ p dote q̄ p donatiōe. ¶In gl. pe. ibi ꝛ p̄fernalia ꝛ dic p̄fernalia. i. bōa q̄ mulier hz p̄ter dotē. ꝛ dicit a para qō ē iuxta ꝛ ferna qō est dos quasi iuxta dotē. nā sepe mulier hz aliqua bona vltra dotē. ꝛ in his glo. querit vtr bona mariti sint obligata vxori. ꝛ reperit̄ hec glo. varia. nā aliqui libri habēt q̄ nō. aliq̄ sic ꝛ vtraq̄ littera potest eē vera p distinctionē. Aut enī maritꝰ hz administrationē illoruz bonoꝝ ꝛ sunt tacite obligata. vt. l. fi. hic alle. Aut vxor retinet illa bona penes se ꝛ cessat illa obligatio. ¶Secūdo p̄incipaliter nota ex glo. q̄ bona prelati sunt tacite obligata ecclesie p mala administratione ꝛ sic potest agere ecclesia cōtra tertiū possessorem sicut agit ß mulier p dote. ꝛ nō tradas obliuioni hanc glo. nam licet nō habeamus tex. exp̄ssum tamē militat. ar. a paritate rōnis. nam ecclia ecpar̄at minori. vt in. c. j. de in integ. resti. ergo sicut bona tutoris tacite sunt obligata pupillo vt in iuribus p̄allegatis in glo. ꝛ in. l. fi. C. de legi. tutela. ita ꝛ bona p̄lati ecclesie. Itez videm⁹ in fisco q̄ bona cōductoꝝ vectigaliū sunt tacite obligata fisco. l. semp. §. diuus. de iure imu. ergo ꝛ bona prelati qui quasi ꝛtrahit cū ecclia acceptando prelaturam. vt in. c. nisi. de renū. sed inquantū glo. dicit q̄ ob istum respectum bona clericoꝝ gaudēt eodē priuilegio cū bonis ecclie nō bene dic. q̄ sequeret̄ q̄ bona eoꝝ qui nō habent beneficia non gauderent illo priuilegio qō est falsum. cū iura loquant indistincte. c. si clericus laicū. de fo. compe. Nec est verum indistincte q̄ bona clericoꝝ gaudeant in omnibus priuilegio ecclīarum imo vt als dixi fienda est regula in oppositū q̄ solū in illis casib⁹ gaudent priuilegio ecclīarū qui sunt in iure exp̄ssi. vide ad ß bonam glo. xvj. q. iij. c. j. ꝛ in. c. q̄q̄. de censi. li. vj.

Cōtra. Si creditor vel is qui ab eo causam habet tot fructus p̄cepit ex pignore q̄ satisfactū ē sorti debet pignus restitui debitori. ¶Primo ponitur factū. scōo diffinitio. ibi nos. ¶Nota ibi. quondā pater tuꝰ. p cōmuni vsu loquēdi q̄n denominat̄ pater alicui⁹ qui iam defunct⁹ ē ꝛ fit questio quid si in instrumēto dicit̄ titi⁹ filiꝰ sempronū ꝛ semproni⁹ ē mortuꝰ nūquid valet instrumentū cū non sit apposita dictio quōdā vel silis q̄ habet tollere illā qualitatē de p̄senti ꝛ ponere in preterito. spe. in ti. de instru. edi. §. restat ad fi. tenet instrumentū non vitiari. ꝛ idē Jo. an. hic qō no. facit qō no. Inn. in c. fraternitatis. de here. ¶Quid aūt si pater viuit ꝛ apponit dictio quōdā. dic q̄ etiā nō vitiat̄ instrumentū. q̄ hec dictio ꝛ dictio oli designāt etiā tēpus p̄ns ꝛ tps futuꝝ. vt no. in. c. cū olim. de offi. dele. ꝛ dic vt ibi. ¶No. scōo q̄ creditor pōt rē sibi pignoratā alteri pignorare. vt habet̄ clari⁹. C. si pignꝰ pignori datū sit p totū. idē est in herede creditoris vt hic. ¶Tertio nota q̄ resoluto iure auctoris resolui t ipso facto ius successoris. ꝓcordat. l. vectigal. ff. ō pigno. ꝛ colligit̄ ß ex tex. q̄ si fructꝰ p̄cepti a p̄mo creditore extinguūt debitū p̄cipale vna cū fructi

bus perceptis a secūdo tenet secūdus restituere rē pignoratam licet suū integrū debitum non pcepit satis ē q debitū pncipale sit sublatum nō tamē pōt primus creditor in maiori quantitate pignus obligare cū sibi obligatū fuerit. ¶ Nota q creditor licite vendit fructus quos pcipit a re pignorata ꝫ precium accedit in solutionē sortis. ꝛ no. q hoc cāu fit cōpensatio ipo iure. ¶ Ultimo no. hic tex. optimū q debitor potest agere cōtra creditorē pro pignore licet secū nō contraxit. ¶ Sz cōtra hoc fortiter oppo. nā actio psonalis que oriꝛ ex mutuo nō transit cōtra singularem successorē cū ergo debitor nō cōtrahit cū secūdo nō videt q possit agere cōtra eum sed potius contra primū ꝛ primus contra scōm. vt videt tex. in. l. petēti. ff. de pigno. act. ꝛ credo q ob hoc doc. hic variant in cōiecturando actionē intētatam contra istum creditorem. nā aliqui dicunt q agit rei vendicatione q cōpetit domino ptra quēlibet possessorē. sz certe hoc nō colligiꝛ ex littera nec apparet q se probauerit dominū q est necessarium agenti rei vendicatione. Alij dicūt q fuit actū iudicis officio. vt sentit Hosti. potest adduci bon⁹ tex. l. l. ij. C. si pign⁹ pignori datū sit. Alij q egit pignoraticia actione ꝫ nō placet Inno. q actio psonalis nō transit in tertiū sed ego aliter dicerem. dico enī q vbi interuenit pignus oriꝛ duplex actio. nā potest creditor agere hypotecaria que est actio realis Itē agere psonali pro hoc. l. creditor qui nō idoneum pignus. ff. si cer. pet. ita dico ex parte debitoris nam pignoraticia actio licet sit psonalis. nihilominus ē scripta in rem ideo pignoraticia saltez vtilis potest cōpetere cōtra creditorem. ar. eoꝛ que not. in. c. ex pte. b. de foro cōpe. sic nos dicim⁹ in secundo creditore qui agit vtili cōtra primū debitorem cū quo nō ptraxit. vt. l. j. C. si pign⁹ pignori datus sit. Cōclude ergo q aut dat vtilis pignoraticia aut officium iudicis. ¶ Sed ē questio notabilis in materia vtrū secūdus creditor possit pignorare pign⁹ tertio ꝛ sic in infinitum. vide spe. eo. ti. §. j. ℣. ꝫ cum pignus. vbi dicit q nō pōt pignorare vltra tertiaz vicem vt infinitas euitet. ar. c. cuz in multis. de rescrip. li. vj. nota bene hoc dictū q singulariter limitat totū titulum. C. si pignus pignori datū sit. Est ꝛ aliud dubiū quid si pignorauī tibi rē ꝛ tu pignorasti petro ꝛ petrus pignorauit vel vendidit alteri qui forte absentauit se cum re qō remediū dabitur primo debitori ad cōsequēduz pignus ex quo res nō potest haberi ꝛ ille qui vendidit non est pfis. vide spe. in dicto loco. ℣. sed querit. vbi not. dicit q pōt agi cōtra primū sed prim⁹ liberat cedēdo actionē ptra secūdū. q cū legitime pignorauit rem alteri liberatur ex quo ipse desinit sine dolo possidere ꝛ idē dic in secūdo respectu tertij. qō bene nō.

In glo. j. in fi. no. gl. singularem maxime p limitatione eoꝛ que notāt in. c. grauis. de resti. spo. vult eni hec glo. ꝛ bene q creditor tenetur ad fructꝰ nō solū ās pcepit ō re pignorata ꝫ etiā eos q potuerūt pcipi ꝛ ex negligentia sua nō fuerūt percepti. Hosti. in sūma eo. ti. §. quādo efficaciter. ℣. ꝫ nunquid videt sentire oppositū vt solū teneatur ad pceptos. ꝛ licet Jo. an. simpliciter transeat hic tamē in. c. j. ꝛ ij. j. de vsuris. tenet cū ista glo. ꝛ p eo est casus in. l. ij. C. de pig. ac. ¶ Et ad materiā glo. adde conformē questionē quā ponit spe. eo. ti. §. j. ℣. quid si obligasti mihi. vbi dicit pignorasti domū quā ego inhabitaui an tenear ad pēsiones quas tu pcepisses an ad eas quas ego soluissem si fuissem cōductor⁹ ꝛ inclinat in partē vt solū tenear ad illas quas ego pstitissem p. l. in summa. §. in frumento. ff. de cōdi. inde. sed sua distinctio mihi ex toto non placet p dictū huius gl. ꝛ per dictā. l. ij. vnde distingue. q aut simpliciter domus fuit pignorata ꝛ tunc tenet ad pensionē que cōiter potuisset pcipi a quocūq; alio aut fuit actū vt inhabitaret domū ꝛ tunc forte pcederet dictum spe. qō tñ in ℔ casu ē satis durū p predicta. nec obstat ille. §. in frumento. qꝛ loquit quādo indebite per errorē habitatio fuit tradita. nam tunc nō obligat recipiēs nisi inquātū effectus ē locupletior vt ibi notabiliter pbat qō nota pro simlibus questionibus. sed i casu nostro loquitur in cōtractu qui fit gratia vtriusq; in quo tenet creditor prestare diligentiam in fructib⁹ seu redditibus recolligendis in rebus pignoraticijs ꝛ ℔ no. qꝛ facit ad multa. ¶ In glo. fi. intellige finez glo. quando res cōmodata effecta ē deterior ex culpa cōmodatarij secus si sine culpa sua. qꝛ videt dīs cōsensisse ex quo ad certum vsū cōmodauit. l. si mihi. alle. in glo. idē dicēdū in re locata ꝛ fortius. sed i re pignorata aliud dicendū. q nō potest sine culpa mea ex vsu effici deterior. nā cōmittō furtum vtendo re pignorata. l. si pignori. ff. de fur. nisi verisimiliter credere dominū pmissuꝝ. vt no. in. c. dudum. de elec. ꝛ insti. de obli. que ex delic. nascun. in. §. placuit.

¶ Ignificante. Si is qui sub pacto legis pmisso rie pignorauit rem suā ꝛ iurauit nō contra uenire iuste impeditus infra diē statutum nō redimit post diem redimere poterit. Et primo ponitur querela. scōo datio iudicum. ibi. cum igiꝛ. Et pro intellectu scias q pactū legis cōmissorie fuit inuentū ad dissoluendū cōtractum emptionis ꝛ venditiōis apone exemplū prout dicit in gl. ij. ¶ No. primo q iudex ecclesiasticus pōt adiri inter laicos quo ad hoc vt fructus seu redditus rei pignorate restituātur vel in sortem cōputentur. idem vt interptetur iuramentum an ligauerit iurantem vel ne. Ratio primi est qꝛ nolle restituere fructus vel redditꝰ est vsura. vt in. c. j. ꝛ. ij. j. de vsuris. ꝛ rōne vsure ecclesiasticus est iudex cōpetens de vsuris per totum. Ratio secundi est clara. per. c. venerabilē. de elec. ꝛ. c. nouit. de iudi. nam iudex secularis nō potest interpretari iuramentū dubium. vt in iuribus ꝑalle. licet possit cōpellere ad obseruantiā liciti iuramēti. c. licet. de iureiuran. li. vj. vbi bo. tex. ¶ Nota scōo q impossibilitas vel iustus impedimentū impedit cōmissionē pene ꝛ transgressionem iuramenti. nō ergo incidit in periurium qui iuramentum nō obseruat quādo nō potest. qō bene nota pro istis qui

iurant aliquid facere vel soluere ꝛ ex necessitate ad implere nō possunt. nā deus nō vult quē obligari ad impossibile. Ratio rōnis est qz nō est peccatum nisi sit voluntarium. xv. q. j. in prin. sed vbi impossibilitas cessat ibi cessat voluntas. Et facit hec littera ꝛ p̄dicta in ar. optimū q si iudex precepit sub pena excōicationis subdito vt aliquid faciat si ex necessitate adimplere nō potest vt nō incidat in excōmunicationem. nam in dubio non est presumendū q iudex voluerit illum obligare ad impossibile. quidam tamē dicūt aliud in excōmunicatione. vi3 Inno. in. c. p. ꝛ. g. de offi. dele. ꝛ glo. in. c. ij. s. de testi. cogen. ꝛ ibi tetigi. ¶ Nota tertio vnā bonam regulam ex tex. q iuramentū prestitū in casu a lege p hibito obligat iurantē si p̄hibitio legis emanauit i odiū alicui9 ꝛ in fauorez iurantis. Ratio qz potest iuramentū obseruari sine peccato iurantis. istud enī iuramentū de quo hic obligat iurantē vt satis colligitur ex tex. ꝛ expresse tenet Inno. sed nō credo q firmet cōtractum. qz papa hic simpliciter dānat pactuz de p se ꝛ iuramentū interp̄tat de per se sed de materia remitto ad plene no. in. c. cum contingat. de iureiuran. ꝛ per Bar. in. l. siquis pro eo ff. de fideius. ¶ Item nota q detentio in carcerib9 excusat captū a pene cōmissione i eo q nō adimpleuit qō facere tenebat. ¶ Vltimo nota q pēsiones domus pignorate debēt cōputari in sortem ꝛ cum tex. hic nō aperiat intelligo indistuncte siue creditor inhabitauerit domum siue alius. circa qō vide qō dixi in. c. p̄cedenti. ¶ In glo. in. v. cōmissorie in fi. hic sunt duo videnda p̄o declaratione tex. ꝛ glo. Primo an ꝛ quādo pactum legis cōmissorie reprobetur in pignoribus. secūdo quare admittit in cōtractu emptionis ꝛ reprobat in cōtractu pignoris. ¶ Quo ad primū distingue post Bar. in. l. cuius. ff. de solu. ꝛ habetur p Ly. in. l. fi. C. de pac. pigno. ꝛ aliquid per Jo. an. hic. aut enim fit pactum vt sorte nō soluta infra certū tempus res pignorata vendatur seu vendita sit iusto precio ꝛ valet pactuz. qz nō decipit hic debitor in precio sed bonus vir. s. iudex arbitrabitur iustuz preciū. ad l. l. fi. C. de iure do. impe. Aut fuit dictum vt res pignorata eēt vēdita vel data in solutione p debito ꝛ aut incōtinēti fuit apositum hoc pactum vel ex interuallo si in continenti nō valet pactum cū creditore vt hic ꝛ p totum ti. C. de pac. pigno. sed cum fideiussore vl ex tranco valet pactū. l. fi. ff. de cōtraben. emp. Si vero interuenit pactū ex interuallo valet quo ad retētionē nō quo ad actionē. l. ij. C. de pact. pigno. fm vnam lec. que cōiter tenetur qz non videtur necessitate ductus hoc pactū facere. Aut fuit dictū vt nō soluto precio res esset empta vel q daretur in solutum sed nō fuit adiectū p̄o debito ꝛ valet ꝛ debet intelligi vt habeatur iusto p̄cio. vt est ar. in. l. si i fraudem. ff. eo. ꝛ idem ē vbicunq; mutarent verba. debemus enī habere respectū potius ad effectū. naz hic interuenit pactum nō vt res eēt empta vl data in solutum sed vt nō molestaret creditorem sup re pignorata ꝛ tamē nō valuit. qz in effectu idem continebat qō venditio ꝛ hoc quo ad primuz. Quo ad secūdum quare reprobat in pignoribꝰ due rationes cōmuniter reddunt. Primo qz obligatio pignoris solet fieri p minori longe quantitate q̄z res valeat. vnde si valeret illud pactū multum deciperetur debitor qui cupiditate habendi mutuū desacili iniret omne pactū. vnde voluit lex in hoc p̄spicere vtilitatibus subiectoꝝ que ratio cessat in cōtractu emptionis. nam cōmuniter res venditur p iusto precio. nam si contractus dissoluitur nō decipiuntur ꝓtrahentes. Alia ratio est naz si valeret hoc pactuz creditor vix aut nūq̄z mutuaret sine isto pacto qō profecto cōtinet i se crimē vsurarū. quia mutuans nō debet ponere spem in lucro cōsequendo c. cōsuluit. j. de vsur. sed in tali pacto creditor haberet spem cōsequendi illud lucrū qz haberet rem ex ipso termino p iniusto precio. ꝛ ē hec bona ꝛ efficax ratio ꝛ versat in predictis odium creditorū salus animarū ꝛ fauor subiectorum que omnia cessant i cōtractu emptionis. ꝛ per hec est clarus intellect9 huius. c. qō no. ¶ In glo. in verbo certū. no. glo. iuncta tex. q malicia nuncij nō nocet domino mittenti sed in contrarium facit iste tex. alio respectu. nam pecunia apportata p nuncium perijt mittenti nam tenetur de nouo soluere debitū. vt in fi. c. Sz in cōtrarium facit. l. argentū. ff. cōmo. vbi dicit q si argentū mihi cōmodatum remisi per nunciuz q̄ reputatur fidelis perit domino ꝛ nō remittēti. Solut. quādoq; species debita remittit per nunciuz q̄ reputabat fidelis qñq; quātitas. Primo casu periculuz pertinet ad dominū ꝛ nō ad remittentē qz casus fortuitus imputat domino ex quo culpa nō p̄cessit. vt in. c. vnico. de cōmo. Secūdo casu ptinet periculū ad mittentem. ratio. qz eoipso q mutuat mihi pecuniam dominiū trāsit in me. l. ij. ff. si certe. vñ si pdat anteq̄z pueniat ad man9 creditori perit ipi debitori q̄ adhuc est dñs ꝛ ita loquit iste tex. vñ potest facere regulā q periculū interit9 rei ptinet semp ad dñm ideo si creditor misisset certū nunciū ad recipiendū pecuniā mutuatā periculuz ptinet ad ipsum creditorem ꝛ essem9 extra casū hui9 capituli qz incōtinenti q tradidi nuncio tuo ad b̄ destinato dñium pecunie ptinet ad te. ar. in. l. qō mihi donatū. ff. de dona. ꝛ de isto nūcio. vide gl. in. c. p̄sbyteri. xcv. di. plenius per Bart. in. l. eum q̄. ff. cōmo. ꝛ b̄ fuit de mēte doc. b. § infidelitas nuncij excusat hic mittentem ratione iuramenti vt non incideret in piurij vel penā. Et in fine glo. dic q in cōtrarijs fuit q9 in culpa in mittendo nūciū nō ideoneū. sed iste tex. loquit quando nuncius cōmuniter reputabatur ydoneus. ¶ Sed extra glo. querit nunquid debitor teneatur ire ad domū creditoris p debito soluēdo an ecōtra creditor ad domū debitoris. Inno. p̄ istū tex. arguit q debitor tenet ire vl mittē ad domū creditoris. nā hic ponderat q detent9 debitor nō potuit infra terminū satisfacere ꝛ q misit nūciū ad creditorem. sed tu vide latius gl. ꝛ Bar. i. l. ité. ff. de cōsti. pecu. Et distingue post eum. aut solutio debet fieri respectu alicui9 rei p aliqua re aut fi Primo casu si creditor ꝛ debitor sūt eiusdez fori debet idem debitor ire ad domuz creditoris § si sunt

diuersi fori nō tenetur ire ad domum creditoris ꝫ satis ē q dicat in domo sua paratus sum satisfacere si quis esset qui reciperet. ꝛ hoc notabiliter volu it tex. cum glo. in dicta. l. item. ¶ Ex hoc infert q si emphiteota nō est de foro domini nō tenet ꝓ cano ne soluendo perquirere dominuz secus vbi essent eiusdez fori. sic intellige. c. potuit. de loca. argu. l. ij C. de iure emphi. Et nota q est optima glo. ad illa iura que dicūt simpliciter penā cōmitti ex nō solutione. Si vero solutio est fienda nō respectu alicuius rei ꝛ tunc si respicit cōmodum ꝓsone debet adire ipm creditorem. l. q aūt. ff. de ope. liber. si vero respicit cōmodū bursale. aut volo mihi ex solutiōe aliquid acquirere ꝛ tunc debeo ire ad domū creditoris. bonus tex. in. l. cum quidā. de cōdi. inser. C. si enī alicui relinquit libertas. si soluerit heredi cētum tenetur ire si vult cōsequi libertatē ad domuz heredis. aut volo vitare mozam vel penaz ꝛ distin gue vt supra in primo mēbro. aut sunt eiusdē fori. aut volo purgare mozam cōmissam ꝛ debeo adire ipsum creditorem. pro hoc. l. penulti. ff. de condit. iude. ꝛ dicta. l. cum quidā. Et aduerte q in casib⁹ in quibus dixi q tenet adire domū alterius intelligas q debet querere creditorez apud vicinos ꝛ notos ꝛ in locis in quibus est solitus cōuersari nō autem tenet querere ꝓ loca clādestina. ij. q. vj. biduū q̄ voluit Bar. in. d. l. item illa.

Q Uum constet. ꝓtinet ad secūdam partē rubrice ꝛ hoc dicit. Usufructuarius cauet q fruetur rebus imobilibus salua ipsarū substantia ꝛ pecuniam ꝛ estimationē mobiliū que cōsumuntur vsu finito vsufructu restituat. ꝓmo questio. Secundo mandatū. ibi. mandamus. Secūda ps continet duo dicta. secundū ibi pecuniā. ¶ Nota primo q in bonis alicui⁹ pōt vnus succedere in proprietate ꝛ alius in vsufructu. ¶ Nota secūdo q vsufructus finitur morte vsufructuarij ꝛ tenetur vsufructuari⁹ restituere illa bona in morte proprietario. Ex hoc infert ad q̄onem nunquid per ingressum religionis extinguitur vsufructus cum fingatur ingrediens mortu⁹ ciuilit. xvj. q. j. placuit. el. ij. quidam tenuerūt q sic sed cōmuniter tenet oppositum vt monasteriū habeat vsufructum in vita ingredientis. de quo vide glo. xix. q. vltima. si qua mulier de quo per doc. in. c. in presentia de proba. facit q̄ no. in. l. deo nobis. C. de epi. ꝛ cle. ꝛ auc. ingressi. C. de sac. sanc. eccle. ꝛ dicta auc. si qua. eo. ti. ¶ Nota tertio qualē cautionē tenet prestare vsufructuarius. ꝛ dic pleni⁹ ꝫ tex. vt colligit ibi ex. l. j. ff. quēadmodū vsufructua. ca. ꝛ vt colligit hic ex glo. in verbo imobilibus. debet enī cauere duplicit. ꝓmo q vtetur rebus que vsu nō cōsumunt arbitrio boni viri salua rerum substantia id est sicut quilibz bonus vir vtit ꝛ fruit re propria. Secūdo q finito vsufructu debet restituere ꝓprietario id q̄ supest in rebus vero que vsu cōsumunt debet pstare cautionem de eis exhibendis in eadem qualitate. vel si vult cōsumere q prestabit estimationē illorū bonorum. Et aduerte q iudicio meo auctor fuit ꝫ diminutus de quo multuz miror in ꝑsona Gregorij noni qui fuit subtilissimus legista. naz solum complectitur bona immobilia que vsu nō consumunt ꝛ bona mobilia que vsu consumunt. nihil autez dicit de bonis mobilib⁹ que vsu nō cōsumuntur sed minuuntur vt vegetes serui ꝛ similia que ex vsu veterascunt ꝛ minuuntur. nō autem ipso facto consumunt quemadmodum cōsumit pecunia vinū frumentū oleum ꝛ similia. Frede. de senis dubitauit de ista tertia specie bonorum. ꝛ vt refert consilio. xlvj. consuluit dominū Joh. palliacensem ciuez senensem sed ex resp̄sione sua vix potest colligi certū responsū de quo nō minus miror. Ego dicerez saluo meliori iudicio de ꝫ quasi eē casū in. d. l. j. ff. vsufru. quēadmodū caueat si recte ponderet littera in principio. nam ibi dicitur q vsufructuarius dz cauere de vtendo ꝛ fruendo. tē. ꝛ de restituēdo q̄ supererit finito vsufructu. ꝛ subijcitur in tex. q illa stipulatio habebit locum tam in reb⁹ mobilib⁹ ꝫ soli. i. imobilibus vnde cōiungēdo verbū mobilibus cū q̄litate cū cautionis precedētis q promittit restituere q̄ supererit finito vsufructu satis colligitur q idem iudicium est de rebus imobilib⁹ ꝛ ō mobilibus que vsu nō ꝓsumunt ꝫ minuunt. vnde iste tex. in fine facit specialē mentionez de pecunia q vsu illa cōsumit. ꝛ p hoc facit. l. j. ff. de vsufruc. ea ꝛ ex q̄ vsu cōsu. vbi iste due qualitates bonorū ponunt vt diuersa scz bona que vsu cōsumuntur. ꝛ bona q̄ vsu minuunt. vnde iura q volunt vt estimatio prestetur loquunt in rebus que vsu ꝓsumūtur vt hic. ꝛ in. l. si tibi oleū. ff. de vsufrū. ea. re. que vsu ꝓsu. ꝫ nō debent extendi ad bona que vsu nō ꝓsumunt. nam eēt magnū preiudicium ipsi vsufructuario. Ad idem adduco bonū simile. nam si commodant res que vsu minuunt damnū pertinet ad dominū ꝛ nō ad cōmodatariū. vt. l. cum qui. ff. cōmo. Fortius hoc dicendū in vsufructuario qui naturaliter possidet vt damnū inde ꝓtingens sine culpa sua cedat ꝓprietario ꝛ nō sibi. ꝛ hoc bene nota. ¶ In gl. in verbo idoneam in fi. ꝫ contra hoc facit. nam falcidia continet fauorem heredis. ꝛ tñ potest remitti a testatore. vt i auc. ꝫ cū testator. C. ad. l. falci. Ly. tractans hunc articulum p⁹ Bet. in. l. j. alle. in glo. ꝛ dicit q cautio prestanda i rebus q̄ vsu cōsumunt remitti pōt a testatore. ꝫ prestanda in reb⁹ imobilibus seu que vsu nō cōsumunt nō potest remitti a testatore. ꝛ in istis rebus intellige istam gl. Rō diuersitatis est. q in rebus que vsu nō consumuntur si valeret remissio cautionis daretur mā delinquendi. q nō curaret vti vt bonus vir sed in alijs cessat ista ratio cū teneatur solū restituere meram estimationē. ꝛ sic cōtinet merum fauorez testatoris ꝛ ꝓprietarij. ꝛ ē distinctio satis equa. ¶ In gl. in verbo fruat. nota bene hanc gl. q clerici in fructibus beneficiorū cōparantur vsurarijs ꝛ nō vsufructuarijs. nā vsufructuari⁹ potest ad libitū disponere de fructibus. ꝛ potest ō eis donare testari ꝛ similia facere. ꝫ vsurarius habet solū id quod probabili ratione cōsumitur. ad idē quod ista glo. tenet gl. in. c. cum olim. de rerū permu. ꝛ in. c. fi. ō pecu. de.

t.c.qz nos.de testa.t.c.res.xlij.q.j. Glo.tamē in.c duo sunt genera.eadem cau.t.q. dicit q clerici sūt domini fructuū.sed intellige q sunt domini in bene administrando t dispensando.nam etiam probabiliter donare possunt etiā si sunt prelati regulares.vt est tex.in.c.ceterū.de dona.sed nō debent dissipare vel improbabiliter dispensare.Glo.tamē quā allegat totus mundus distinxit ,put habet in c.presenti.de offi.ordi.li.vj.dic vt ibi.Sed ego plenissime dixi in repeti.c.cum esses.de testa.vbi tetigi hunc articulūm t multos alios ad materiam.et aliqui tangunt in .c.peruenit.j .ti.proxi. ¶ In gl. in verbo imobilibus.ibi cū certum est proprietatē redire.tē.pone exemplū. Legatus ē pure vsufructus.proprietas autē ad certum diem hoc casu nō est prestanda cautio.vt in.§.plane.alle.in glo.l. In glo.in verbo pecunias.in fi.suple t non minima. nam maxima capitis diminutio est cum perdit ds ciuitatē t libertatem. Media cū perdit quis ciuitatem t nō libertatem.puta qz ē deportatus. Minima est cum mutat statum.qz transit in potestatem alterius.nō tamē perdit nec ciuitatem.nec libertatem.de quo dicendū.vt insti.de capi.di. ¶ In gl. fi.glo.ista nō firmat pedē.sed solū recitat opi.contrarias.t opi.primā tenuit ꝑe.secūdā vero tenuit Accur.in.l.vsufructus.C.de vsufru. Alij dicūt q debet vsufructus sequestrari.arg.in.l.litib⁹.C.de agri.t censi.li.xj. Hosti.dicit q prima opinio est cōmunior ſz secūda iustior.t posset teneri media via fm eū vt admittatur cautio iuratoria ſ si nō vtēf si cut bonus vir abdicabit ab eo vsufructus. Bar.i dicta.l.vsufructus.dic q aut vsufructuari⁹ē suspectus t nō sufficit iuratoria.aut nō est suspect⁹ t admittit.t hec distinctio mihi placet.habet eni maximā equitatē.arg.in.l.si fideiussor.ff.si quis cautio t in.c.q vestras.j.de do.post diuor.resti.vbi bon⁹ tex.in simili.t in auc.generaliter. C.de epi.t cleri.

¶ Sed extra glo.quero de questione quotidiana. pone q vsufructuarius nō cauit a principio ſ recipit fructus.nūquid fecit illos suos an teneat illos restituere tanq̄ indebite perceptos.glo. iuris ciuilis reperiunt cōtrarie.nam in.l.si cuius.ff. de vsufruct.tenet q nō facit fructus suos.Sed in.l.vxori ff.de vsufruc.lega.tenet cōtrarium.docto.in. d.l. vsufructus.t hic cōiter distinguūt q aut bona fide recipit fructus.puta qz non fuit exacta cautio. nec malicioſe distulit prestare.t tunc habet locum glo. in.l.vxori. Aut exactus nō prestitit cautionē vl fuit in mala fide.qz malicioſe nō prestitit cautionē cū sciret se obligatū.t procedit gl.i.l.si cuius. p ꝟ facl.ſ t si.§.scire.ff.de petitiōe hereditat. vbi errās i iure facit fructus suos.Et hec distinctio ē satis eē.

¶ De fideiussoribus. ¶ Rubrica.

¶ Supra visum est de reb⁹ que p debitis pignori obligant.restat videre de fideiussorib⁹ q̄ p alienis debitis intercedūt.Et ē aduertendū q hic solū ponit in rubrica de fideiussoribus.ſ in.ff.t. C.t auc. ponit etiam de mandatoribus. mandator autem interuenit a principio.fideiussor potest accedere ante factū t post.vt hic t in dicta auc. Itā scias q fideiussor potest accedere obligationi.siue sit naturalis tm̄.siue sit ciuilis tm̄.siue ciuilis t naturalis .vt.ff. eo.l.j. An autē in causa criminali possit interuenire fideiussor.dic q sic vbi crimen nō est magnū.ita q nō venit imponenda pena corporalis. alꝫ secus Sic intellige.c.si clericos.de senten.excom.li. vj.t tex.in.l.diuus.iuncta.l.si quis.ff.de custo.t exhi. reorū.t vide bonū tex.in.c.cum homo.xxiij.q.v. vbi tractatur quid si reus fuit fideiussoribus traditus.postea fugam cepit.nunquid fideiussores debeant decapitari presupposito q reus conuict⁹ veniret decapitādus.t de hac materia dic vt no. Ly. in.l.ad cōmentariensem. C.de custo.t exhi.reorū t Bar.in dicta.l.si quis reum.Et cōclusio est q nō quia non potest quis ex contractu ad capitalez penam se obligare.qz nemo est dominus mēbrorum suorum.xxiij.q.v.in.c.si non licet.t in.l.liber hō. ff.ad.l.aquil.Sed distinguitur vtrum fideiussores fuerūt in dolo.t tunc pena erit arbitraria.si extra dolum puniētur pena pecuniaria ad quā obligauerunt se.t si nō fuit expressa quātitas iudex arbitrabitur.de materia dic vt in locis preallegatis.

Clericus. Breue est t non potest breuiꝰ sūmari. ꝓ intellectu huiꝰ.c. ꝓmo opponitur ℨ ꝓmā partem de. c.se. t.c.cōstitutus.vbi clericus obligatur ex fideiussione. Dat glo. duas solutiones. Prima q tex. iste prohibet frequētiam dūtaxat. vnde dictio in.ponit hic augmentatiue seu frequētatiue.t est sensus inseruiens.id ē valde seruiens.simile in.l.gallus.§.ille casus indifficilis.ff. de libe.t postu. nam ibi ponitur indifficilis.i. valde difficilis. Quādoq̄ dictio instat priuatiue.vt i c.ad nostraz. de consue.t hoc nota pro significato huius dictionis quādo cōponit cum alia dictione Secunda solutio est q clericus nō debet fideiubere.si tamen cōtrarium fecerit obligatur vt in cōtrarijs.t hec solutio est bona in se.dicit tamen Hosti. q solū tenetur de patrimonio vel de redditib⁹ būficij sui quos facit suos q̄si in ꝓiudiciū ecclesie non valet fideiussio.de quo latius dicā in.c.sequē. Tertio soluūt alij q nō dz fideiubere ꝓ laico.ſz pro clerico sic vt in cōtrarijs.hoc dictū mihi nō placet indistincte.bene credē q vbi laicus magna nēcitate ducit pōt licite clericꝰ fideiubere pro eo quia ē magnū pietatis opus subuenire ,primo indigēti.t ꝫ maxie ptinet ad clericos q magis sunt obligati ad subueniendū indigentibus.xvj.q.j.c.quoniā quicquid.t.xlij.q.j.c.videtes. Itē vide t tene mēti notabile dictum Inno.in.c.vnico.de obliga.ad rati. t sequit Archidi.in.c.puenit.lxxxvj.di.vbi dicit q iura dicētia clericum nō debere suscipere aliquam ꝑcurationē vl aduocationem vl silia puta fideiussionē debet intelligi qñ clericus generaliter vult hoc officiū assumere.secus si vnū negociuz vult exercere.ita dicendū in ꝓposito nō arbitrarer peccatum ſ potius meritū si clericꝰ quādoq̄ fideiuberet pro

laico indigenti ꝙ nō debet se indifferenter imiscere huiusmodi fideiussionibus sicut forte faciebāt quidam qui dederunt causā huic cōstitutioni. Itez scias q licet clericus sit idoneꝰ fideiussor in contractu nō tamē est idoneus de iudicio sisti. q debet esse fideiussor eiusdem fori cuius est principalis vt renūciare foro suo. vt in.l.j.ff. si quis in ius voca. quod clericus facere nō potest. c. significasti. de fo. competen. ideo dicit Bart. in.l.ij.ff. eo. ti. q obligatus ad dandū fideiussorem de iudicio sisti non releuat dando clericū rōne p̄dicta. ¶ Quarto principaliter alij intelligunt hūc tex. quādo clericus alteriꝰ ecclesie collegiate vult fideiubere vltra sūmam cōmuni prudentia cōstitutam. prout habet in. c. q quibusdam. j. eo. t quelibet lectura potest saluari cum distinctionibus precedentibus. ¶ Secūdo principaliter quero vnde debet abijci clericus cōtrafaciendo. cuz tex. hic simpliciter dicat abijciatur. tres dātur intellectus. Primus q debet abijci clericꝰ ab ecclesia. Secūdus q a clero. t hoc precedente trina monitione ꝑm Hosti. ¶ Tertius q debet abijci t repelli a fideiussione. id est q non debet recipi in fideiussorem. Ex hoc vltimo itellectu arbitror posse colligi hanc practicam. q si obligatus ex contractu ad dandum fideiussorem vel ex statuto ꝓducat clericum. possit aduersarius licite recusare t nō recipere clericum in fideiussorem. qō no.

Peruenit. Compellitur clericus seruare fideiussorē indēnē per assignationē reddituū suorum. t si intelligeretur tex. de redditibꝰ beneficiorū vt est communis docto. intellectus. esset hic casus notabilis t valde singularis. probās q ex redditibus beneficiorū pōt satisfieri creditoribꝰ clericorū. de q. j. dicā latiꝰ. In prima impetrantis ꝙquestio. In secunda cause cōmissio. ibi. ne igitur. ¶ No. primo clericuz licite fideiubere ꝓ clerico. nam hic papa dicit q ille fideiussor debebat ex hoc cōsequi premium nō dānum. Ergo actū meritorium exercet fideiussor etiā si est clericus. ꝙ in laicis dic vt dixi in. c. ꝓcedenti. Secūdo nota q fideiussor qui soluit ꝓ debitore principali potest agere cōtra principalem sine cessione actionū sibi da a creditore vt sibi satisfaciat ꝙ pecūia soluta t de omnibus dānis t interesse que rōne fideiussionis pertulit. Tertio no. q primo agenduz est cōtra debitorē vt satisfaciat de bonis suis. non autē debet incōtinēti detrudi in carceribus. t maxime hoc ꝓcedit in clerico. qui vt vides hic nō ĩcarceratur ꝓ debito etiam si nō potest satisfacere incōtinenti. sed sui redditus assignatur creditori detinendos q eum vsq; ad satisfactionē. ¶ Et no. ex ꝙ vltimo t ex tex. bonā practicā ꝓcedendi cōtra clericos debitores vt redditus assignent creditori. vīs ad p̄dicta qō dixi in. c. ij. de pigno. ¶ Vltimo nota q qñ principaliter nō agit ad puniendū delictū priuij nō debet clericus ꝓ eo deponi vel priuari beneficio. ꝙ pena extraordinaria affici. vt suspendendo ab officio vel beneficio vel quid sīlz. secus dic vbi principaliter ageret de transgressione iuramenti. q tūc dz clericꝰ priuctus priuari bñficio. c. querelam. de iureiur. t vide qō ibi dixi. ¶ In glo. j. in fi. ꝓ declaratione glo. t materie scias q tria sūt beneficia seu priuilegia fideiussoris. Primum est beneficium diuisionis. q si plures fideiusserunt non in solidū diuiditur debitū inter eos si omnes sunt presentes t soluendo. t hoc postulant ante lit. cōtesta. vt. ff. de fideiuss. inter fideiussores. t in.l. si dubitat. t istō est beneficiū diui hadriani. de quo glo. facit mentionem. t habetur in effectu. insti. eo. ꝙ. sed si plures Secūdū beneficium ē q presente debitore principali t indiscusso nō cōuenitur fideiussor. vt i auc. presente. allega. in glo. t vide glo. in corpore. vnō sumitur in auc. de fideiuss. que vult q etiam si fideiussor in fideiubendo cōstituit se principalem pagatorem seu debitorem. prout hodie plerīq; faciunt succedit nihilominus beneficiuz illius auc. nisi illi beneficio renunciauit. Tertium beneficium est cedendarum actionū. potest enim petere a creditore vt cedat sibi actiōes suas. t aliꝰ denegabit sibi solutionē debiti vt.l. modestinꝰ. ff. de solu. t i.l. fideiussoribꝰ. ff. ō fideiuss. Et generaliter cū q̄rit ō ordie ꝓueniendi debitorem principalem vel fideiussorem est distinguendū. q aut ambo sūt p̄sentes. aut absentes. aut vnus presens t alter absens. Primo casu debitor est primo cōueniēdus. nisi fideiussor renūciauerit beneficio illius auc. vel nisi sit nō soluēdo. t si notorie cōstat de impotentia debitoris nō ē necesse vt prius discutiatur. sed potest iudiciū inchoari in personam fideiussoris. Idez si debitor nō posset cōueniri. vt no. in. d. auc. presente. Secūdo casu qñ ambo sunt absentes. tūc si fideiussor est vicinior potest cōueniri. q reputatur p̄sens respectu remotioris. vt no. in dicta auc. si autē fideiussor est remotior vel distant equali distantia. dicendum ē vt supra dixi quādo ambo sunt p̄sentes. In tertio casu si est absens fideiussor non est dubiū q a debitore presenti primo inchoandū est. si vero econtra potest inchoari a fideiussore. vt in dicta auc. p̄sente Sed dubiū est quādo quis in hoc dicatur p̄sens. t glo. in. d. auc. de fideiusso. ponit multa significata huius verbi p̄sens. Sed quo ad ꝓpositum dicit q si est in eodē territorio dicitur eē presens. ꝙ Bar. in l. duobus. ff. de duobꝰ reis. intelligit de territorio eiusdē ciuitatis nō prouincie. vñ si multe ciuitates eēnt sub eodē p̄side. vt prius erant satis est q debitor nō est in territorio eiusdē ciuitatis. quia non tenet creditor ita remote sequi debitorē. ¶ In gl. ij. ibi. lex auferk. vbi libertus cui patronus legatū fecerat post mortē patroni eū. s. patronū detulit q fuerat negociator illicite mercis. t ꝓ illā delationē cōsequit libertatē. a fisco tamen ex alio capite priuat legato tanq; indignus. t est casus q pro eodem facto quis cōsequitur premium t damnū. de hoc dicendum. vt no. ibi in glo. vltima. naz alio respectu ē indignꝰ. t alio respectu meret p̄miū. nā respectu patroni ē indignus legato. respectu fisci ꝓsequit p̄miū. sed tex. debet intelligi eodē respectu. In glo. in vbo seruet indēnem. in fi. glo. aperte nō concludit quid iuris in hac qōne. Soff. dicit q licet is qui iurauit possit petere absolutionē. tamen nō tenet

qz licet fideiussor teneatur excipere. vt ī iuribus allega. in glo. nō tenetur agere. vide latius Jo. an. ī regula dānum. de regu. iur. in. vj. in mercu. Excipio aliquos casus indubitabiles. si enim fideiussor obligauit se simpliciter ad debitū imputandū est sibi si soluit vsuras. qz de illis nō fideiussit. l. centum caput. ff. ō ea qō certo loco. nisi soluisset vsuras vt interesse. de quo tamē dicendū ē. vt est no. i. c. pxi. t in dicta. l. centum. Secundus casus quādo iuravit soluere etiam vsuras tunc ꝓmuniter tenetur q̄ possit repetere. qz nō tenetur agere vt dixi. nec poterat excipere vigore iuramenti. Tertius casus dubitabilis est quādo ꝓmisit ꝓ debito t ꝓ vsuris sine iuramento. t hoc casu dicendū q̄ si nō est sibi imputandū quare soluit habet regressum cōtra ꝓncipalem als secus. de quo dicendū vt latius habet in dicta regula. ¶ Jn glo. in ꝟbo de redditib⁹. ibi. stipendia. hoc verum in defectum aliarum rerum vt dicit in illa. l. stipendia. t facit q̄ in causam iudicati nō possunt subtrahi stipendia seu salaria armigerorū t doctoꝝ si habēt als vnde satisfaciāt. t idē vult glo. hic ī stipendijs clericorū. Et no. gl. q̄ clericus nō potest obligare redditus futuros sui beneficij. qō intelligo nisi cōtraheret ꝓ vtilitate ecclesie. arg. c. nulli. t qō ibi dixi de rebus eccle. nō alienā. t videtur hic glo. intelligere tex. de redditibus beneficiorum. qō clarius tenet Host. dicit etiam q̄ clericus tenetur satisfacere suis creditorib⁹ de fructibus beneficij quos facit suos. secus in fructibus q̄ veniunt cōuertendi in vtilitatē ecclesie. t quotidie hoc dictū allegatur t practicatur cū quo transit etiam Jo. an. hic t cōmuniter scribentes. t tenet spe. in titu. de senten. excom. in. §. sequitur. ō. sed quid si debitor. dicit tamē hoc procedere in defectū bonorum patrimonialiū. Idem collecta. in. c. odoardus. de solutionib⁹. dicēs se vidisse in curia seruari q̄ clericus fuit admissus cedēs fructibus beneficij sui vt satisfieret creditoribus suis. t idem do. An. in. c. olim. ij. de resti. spolia. vbi dicat eē casum. ¶ Sz Archidi. i. c. statutū. de rescrip. li. vj. tenet cōtrariū dicēs q̄ nunq̄ ō redditib⁹ bñficij ē satisfaciēdū creditorib⁹ clerici. Ego latius dixi in. c. cuz esses. de testamē. in repetitione. Et pertranseundo breuit dicerem q̄ aut clericus cōtraxit debitum ꝓ sua sustentatione. t procedit cōmunis opi. docto. ar. eorum que dixi in. c. ex presentiū. §. titu. proxi. Nam ecclesia in effectu tenet ad ea debita vt ibi dixi. t ita intelligo dictum. c. olim. qō in veritate sic loquitur licet do. An. intellexerit generaliter. Nam ibi ille epūs fuerat spoliatus episcopatu suo. vnde ꝓ sustentatione persone cōtraxit illa debita. de quo ibi Aut cōtraxit ꝓ patrimonio suo cōseruando. vel forte fideiubendo seu aliter q̄q̄ ꝓ sustentatiōe sua vel vtilitate ecclesie. t credo firmiter q̄ de rigore iuris inspecto statu beneficiorū t deputatione nō debet aliquo modo de redditibus bñficij satisfieri creditoribus. qm̄ de redditibus id solum ē clericoꝝ qō probabili rōne cōsumunt. vt dixi in. c. fi. §. titu. proxi. t ibi dedi multas concordantias. ergo non debēt apprehendi fructus cum sunt cōuertendi in causam piā ꝓ vtilitate clerici. Sed cōmunis opinualuit. qz hodie clerici appropriant sibi oīa redditus t disponūt ad libitum. vnde visum fuit curie t alijs iudicibus qō melius eēt vt darent suis creditoribus q̄q̄ vt disperdant in aliam cām. sed vt dixi si facerent vt deberent. nō deberent extendi manus ad redditus beneficioꝝ. vide tex. i ar. optimū in. d. c. videntes. xij. q. j. t in. c. vltimo. cū pcedēti. ea. cau. t questio. Et ad istū tex. dic q̄ debet intelligi de redditibus ꝓprijs patrimonialibus. vt exponit glo. in similibus terminis. i. c. de multa. de preben. in verbo de suis ꝓuentibus. vel fuit specialis ꝓuisio pape per rōnem ꝑdictam. ¶ Jn gl. fi. ibi. fm canones. dic idem fm leges quo ad casum hui⁹. c. Nam veniunt isti cōtra ꝓmissionē iuratam. ergo periuri sunt t infames nō soluz infamia canonica sed ciuili. l. si quis maior. C. de transac. vide qō plene dixi in. c. testimoniū. de testi. ¶ Jn eadez gl. ibi contra fidem ꝓmissam. t ꝓ. glo. ex qua est inferēdum q̄ si clericus potest beneficio priuari. qz venit cōtra iuramentū. vt in. c. querelam. de iureiu. ita si veniret ꝫ fidē prestitā. sed hoc dictū nō probat hic in tex. qz loquitur copulatiue t nō alternatiue. de materia. vide qō plene dixi in. c. ad aures. qō met⁹ causa. ¶ Jn fi. glo. Jnno. ponit hic notabile dictū licet aperte iure nō probet. Dicit enī q̄ si probatur crimē cōtra aliquē eo assumente defensionē potest puniri per iudicē licet ad ꝫ nō agereť. secus si non assumpsit defensionem. vt est videre in teste. ad ꝫ c. ij. de ordi. cogni. Sed hoc dictū Jnno. originalit videtur fuisse glosatoris. iij. q. v. in. c. cōstituimus. Et de hoc an t qū crimen incidenter probat sit puniendū. dic vt plene dixi in. c. ij. de ordi. cogni. t satis potest iste tex. ꝓcedere in papa. qui nō artat ad sequendum formam iuris.

Constitutus. Per districtionē ecclesiasticā compellitur debitor a fideiussione absoluere si deiussorem qui a creditoribus molestat. Cōmunis diuisio. secūda ibi. ideoq̄. ¶ Nota ꝓmo q̄ fideiussor potest anteq̄ soluat agere contra reuz principalem vt eum liberet a fideiussiōe si venit tempus solutionis faciende t ipse molestatur a creditoribus nam vbicunq̄ reus diu differt solutionez potest fideiussor instare vt liberet. ō quo plenius habetur in. c. fi. j. co. Et ex hoc t ex tex. colligo q̄ fideiussor contractus nō liberatur tempore. sed oportet istare vt liberetur. licet secus sit in fideiussore de iudicio sisti. probatur in. l. penul. C. eo. t facit. l. cū apō ff. iudi. sol. ¶ Nota secundo q̄ non valet consuetudo vt ꝓmittatur iuramentuz calumnie. ¶ No. tertio q̄ vbi testes sunt extra prouinciam non debent artari ad veniendū personaliter. sed iudex cāe ꝺz scribere iudici testū vt eos examinet. t attestatōes clausas remittat. t rescribēdo quāta sit fides adhibēda testib⁹. Et nota bene ꝫ vltimū. qz non legitur ita clare alibi. sed faciunt dicta Jnno. in. c. quoniam. de probati. vbi dicit q̄ si examinator testiū per

pendit eos vacillare. vel cum trepidatione loqui. vel aliter habet eos suspectos vtile ē vt hoc scribat in actis. sed quādo examinator non habet ipsū iudicare. sed alius prout hic erat. debet examinator oīno hoc scribere. ꝛ vide per Inno. in. d. c. quoniā vtrum ex interuallo possit iudex scribere i actis vacillationē testiuz. ¶ Vltimo potest adduci iste tex. in argumentū multum notabile q̄ iudex delegat⁹ pape deputatus in certo loco potest ex causa delegare certum articuluz cause extra locū in quo fuit deputatus. quod videtur prima fronte contra. c. statutum in ·§· in nullo. de rescrip. li. vj. vbi dicitur q̄ delegatus pape nō potest nec per se nec per aliū extra locum in quo est deputatus cognoscere. sed potest dici q̄ primum dictū procedit quādo cōmissio extra locum ē quasi necessaria. sicut cōtingebat hic. q̄ testes erant multū distantes. ꝛ est notabilis limitatio ad dictum ·§· in nullo. Si quis tamē vellet hoc negare. posset dicere q̄ hic cātuariensis episcopus nō cōstituit delegatus. sed cū esset ordinarius contra suū cancellarium excitatur potius iurisditio sua. c. licet. ꝛ. c. penul. de offi. ordina. Nam hic papa nō mandat vt cognoscat vice pape. ꝫ simpliciter vt exequatur iusticiam. nec dat formā contra ius cōmune. primuz tamē dictū est valde equū ꝛ forte verum. ¶ In glo. secūda ibi. fideiusserit in omnem causaz. vult dicere q̄ aut fideiussor simpliciter obligauit se pro debito ꝛ nō tenetur si debitū nō est augmentatum ex mora rei principalis. nisi fideiussisset in omni causa. s. ex debito principali p̄ueniente. ꝛ de hac materia plene nota. in. l. centuz capue. ff. de eo q̄ certo loco. ꝛ in. l. quero. ff. de loca. ꝛ in. l. mora. ff. de ẏbo. obliga. Et inquātum gl. in fine dicit aliud ee ꝫm canones. nō itelligit reprobare distinctionem supra factam. sed restringit se ad vsuras que ꝫm canones nō debentur. ꝛ iō fideiussor nō obligatur. sed ō hoc dic vt. s. dixi. c. pri. Et si vsure peterent a creditore vt interesse tūc p̄sit peti etiam ꝫm canones. vt no. in. c. conquestus. de vsuris. vbi plenius dixi. ¶ In glo. in verbo legi. dic hodie de isto iuramēto calūnie vt habet in. c. j. de iura. calum. li. vj. ꝛ in. c. cetex. e. ti. ¶ In glo. in verbo satisdationē ibi vel forte. ꝟ fuit additio a tēpore Inno. ꝛ cōiter doc. approbant. ꝛ ꝫm hunc itellectum ponit iste tex. casum singularem q̄ non ē alibi. q̄ si p̄sumptio ē cōtra negantē. ita q̄ sit opus habere testes multū distantes. debet negans cōpelli ad eundū per se vel q̄ aliū ad videndū iurare testes aduersariꝫ sui. vt sic tedio affectus desinat a negatione illicita. ꝛ hodie quidē aliter ꝫm quosdā p. c. statutū in fi. de rescrip. li. vj. vbi gl. dicit q̄ hodie p̄uidetur vt fiat depositio pecunie p̄ expensis testiū Sed ego dico q̄ ista remedia sunt diuersa. naz vbi ē p̄sumptio cōtra negātē habet locū remediū huiꝰ c. Sed si ē p̄sumptio ꝺ volētē p̄ducere testes de lōginquis p̄tꝰ q̄ ꝟ facit cā vexandi testes vel differendi negocium. habet locū tūc remediū illius. c. Et est tertiū remedium q̄ si iudex verisimilit̄ p̄sumpsit partes maliciose opponere dilatoriam vel peremptoriam nō admittat exceptionez. nec curet de appellatione. ꝛ de hoc remedio vide notabile dictū Inno. in. c. post electionē. prope finē. de cōces. preben. ꝛ per Jo. an. in. c. super eo. de appella. el. j. In glo. in verbo transmittentes. in fi. nota hāc gl. que relata ad tex. notabiliter sentit q̄ in cā crimina li nō debet fieri cōmissio receptionis testium etiam si testes sint extra p̄uinciā. Ex quo infert q̄ in causa criminali testes debēt remitti ad iudicē cāe etiaz si sint extra p̄uinciam. ꝛ sic debet limitari. l. siquando. C. de testi. que dicit q̄ extra p̄uinciā propriam testes vocandi nō sunt. ꝛ vide aliā glo. que idez sentit in. c. testes. iij. q. ix. Contrariū tenet Jo. an. post Jo. monachum. in. c. romana ·§· cōtrahentes. ō foro cōpe. li. vj. sed vide qō plene dico in. c. cū causaz de testi. ꝛ primū dictū mihi placet. ¶ Extra gl. quero. reus erat obligatus ad soluendū debituz infra certum tempus dato fideiussore. demū creditor p longauit terminū debitori. nunquid fideiussor remaneat obligatus ꝛ videtur q̄ nō per. l. idē querit ·§· qui impleto. ff. loca. vbi tex. dicit q̄ si locaui domū ad annū dato fideiussore. si cōduco postmodū tacite ad aliud tempus fideiussor nō est obligatus nisi de nouo p̄mittat. Hosti. ꝛ cōmuniter doc. ꝟ distinguūt q̄ aut fideiussor obligauit se ad temp⁹. puta ad annum ꝛ nō tenetur post tempus. qñz obligatio fit pura. sed solutio differt ad certum temp⁹ ꝛ tunc remanet fideiussor obligatus etiam in termino prorogato eo ignorante. Ratio naz nulla facta prorogatione tēporis tenetur fideiussor post tēp⁹ sicut ꝛ reus principalis. ar. c. cum dilecti. de dolo ꝛ contuma. ꝛ in. l. celsus. ff. de arbitris. hoc satis mihi placet. ꝛc.

Quod quibusdam. Si sine licentia prelati ꝛ maioris partis capituli religiosus fideiusserit vel mutuū acceperit nō tenet ecclesia ꝛ ipse recipiens punitur nisi mutuū sit versum in vtilitatem ecclesie. Primo ponit dictū. scōo exceptio. ibi. nisi. tertio pena. ibi. ꝛ si Mo. ꝑmo q̄ statutū cōcernēs aliās religiosos ñ extēdit ipo fcō ad alios religiosos. ꝫ oportet vt extēsio fiat per superiorem. vide tex. cum glo. no. in. c. cōstitutionē. de regula. li. vj. ꝛ ibi etiam glo. Scōo no. q̄ religiosus nō potest fideiubere sine licentia sui p̄lati. Ex q̄ infero q̄ licet religiosus sit in studio cū licētia sui p̄lati. nō tamen potest pro alio fideiubere. ꝛ si cōtrafecerit nō obligatur ecclesia. Et credo etiā q̄ peculium sibi concessuz causa studij nō obligatur q̄ hec fideiussio fit extra causam propter quā concessum est peculium. sicut dicimus in seruo fideiubente extra causaz peculij. vt. i. l. iij. ff. de peculio. ꝛ vide qō no. doc. in. c. ij. ne clerici vel mona. li. vj. secus si recapet mutuū causa studij. q̄ tūc obligaret mōasterium de quo dicendū vt no. in. d. c. ij. ꝛ per Archi. ꝛ Jo. an. ibi. ¶ Tertio nota q̄ ex cōtractu inito cuz particulari de ecclesia nō obligatur ecclesia. nisi q̄tenus pecunia eēt versa in vtilitatē ecclesie. Et ex ꝟ no. ꝛ ex tex. q̄ ex actu gesto cum particulari nō habente mandatū ab ecclia tenetur ecclia inquantuz versum est in vtilitatē eius. ꝛ de hoc infra latius.

Sed cõtra predicta op. & videt q ecclia nũq obligetur ex q recipiẽs mutuũ nõ habebat mandatũ ab ecclia. ad hoc. c. j. de procu. & c. j. ō depos. Sol. glo. hic & doc. vario modo loquũtur in hoc passu. & generaliter psequũt. nunquid mutuans ecclesie vel particulari de ecclesia teneat in repetitione pecunie probare pecuniã mutuatã fuisse versã in vtilitatẽ ecclie. ꝫ q vario modo loquũt docto. ió non insistam in eorũ verbis. sed ponam vnã distinctionem quã nouissime cõcepi. Aut enĩ propter restitutionem mutui ꝑtet distrahere bona ĩmobilia vel mobilia ꝑciosa ecclie. & est necesse probare versionem etiã si pecunia fuisset mutuata prelato & capitulo. & probo per auẽ. hoc ius porrectum. x. q. ij. intelligendo prout intellexit Inno. & bene in. c. j. supra de depos. vbi dixi. & probat hoc ratione. naz si directe nõ possunt prelatus & capituluz alienare talia bona sine euidẽti necessitate vt vtilitate. xij. q. ij c. sine exceptione. sic nec indirecte recipiendo mutuum occasione cuius oporteat puenire ad distractionẽ bonorum. ar. in regula cum quid vna via. de regu. iur. li. vj. ad idem qõ no. Bar. in simili in l. in quorum. ff. de pigno. vbi dicit q si res ꝓhibet alienari. phibet pignorari. quia per pignorationẽ peruenitur ad distractionẽ. c. nulli. de rebus eccl. nõ alie. l. fi. C. de rebus alie. nõ alie. ad idem regula cum quid vna via. de regu. iu. li. vj. & sic restrige dicta Bart. in l. ciuitas. ff. si cer. peta. vbi sentit q si mutuum est factũ presente prelato & capitulo. nõ est necesse probare versum sicut si fieret mutuum ciuitati presente cõsilio ꝑ populi. sed dico q nõ ẽ bonum simile. qz cõsilium populi habet liberã facultatem distrahendi bona ciuitatis. sed nõ sic prelat⁹ & capitulũ. c. sine exceptione prealle. & hoc casu credo q sit necesse vere probare versum. nec sufficit ꝑ bare q ecclesia tũc tẽporis indigebat prout quidaz volunt. vt notant aliqui in auẽ. hoc ius porrectum C. de sacro san. eccl. & Guil. de cu. vt refert Jo. an. hic. nam iura in hoc exigunt veram versionẽ & nõ ꝑsumptiuam. vt in. d. auẽ. hoc ius. Aut põt satisfieri de redditib⁹ ecclesie absq distractione rerum. & tunc si mutuũ est factũ prelato & capitulo nõ est necesse probare versionem. de hoc est casus hic si bene ponderatur. nã si nõ exigitur probatio versionis quãdo mutuũ fuit receptum cũ consensu prelati & capituli. ergo fortius nõ exigit quãdo mutuum ẽ factũ ecclie ꝑsentibus ꝑlato & capitulo. & hoc casu põt procedere dictũ Bar. in. l. ciuitas ꝓalleg. qõ est rationabile. nam prelatus & capitulũ habẽt liberã administrationẽ fructuum. ergo ex fructib⁹ satisfaciendũ est creditori. licet versum nõ probet. hoc idẽ videt probare argumẽtatiue tex. in. c. j. de depos. vbi versum exigit quãdo cõtractus fuit initus cũ particulari. nõ cũ tota ecclesia. ad idẽ cõmunis theorica docto. que habet q delictũ prelati & capituli nocet ecclie. vt no. sh. c. ij. de ordi. cogni. & in regula delictum. de regu. iur. li. vj. & in. l. iubemus nullam nauẽ. C. de sac. san. eccl. Aut mutuum fuit receptum a solo prelato. & est maius dubium. ꝫ crederem q in vita prelati non sit necesse creditori ꝓbare versionem. ar. hic. nam hic solũ exigit quando particularis de ecclesia recipit mutuũ sine licentia abbatis. In abbate ergo nõ est necesse probare versionem. ꝓ hoc quia prelatus habet liberã administrationẽ fructuum & omnia administrat excepta alienatione ĩmobilium. c. is cui. de elec. li. vj. & in. c. cum nobis. in fi. de elec. facit qõ no. Ihosti. i. c. veniens. de transac. nec ob. d. l. ciuitas. qz loquit i administratore ciuitatis qui nõ habet tantam potestatẽ in rebus ciuitatis sicut ꝑlatus i rebus ecclesie. ad hoc qõ no. glo. v. q. iij. in. c. fi. & xij. q. j. in. c. duo sunt genera. sed post mortẽ ꝑlati puto ecclias nõ teneri nisi ꝓbet versum. qz nõ potuit vltra tẽp⁹ vite sue ecclam obligare nisi ex necessitate vel vtilitate ecclesie. ad qõ probandũ est necesse ꝓbare versionẽ. ad hoc facit no. in. c. fi. ne ꝑlati vices suas. & c. ex presentiũ. de pigno. & ꝑ Ihosti. in. d. c. veniens. & facit qõ no. in. c. j. de solu. & pro hac opi. vid Inno. j. ti. pri. c. j. vbi hoc apte sentit. nam dicit ibi successorem nõ teneri ad debita cõtracta ꝑ ꝑdecessorem nisi probent illa versa etiã in vtilitatẽ ecclie Ihosti. tenet ibi hoc nõ eẽ necessarium. qz lra ibi exigit solũ q pro necessitate ecclie fuerũt ꝓtracta. & satis est ꝓbare q tunc iminebat ecclie necessitas recipiẽdi mutuũ. & ꝓfecto ille tex. multũ facit pro hac opinione que mihi videt equior. nam vt dic Guil. de cu. durũ est q mutuans prelato volẽti ire ad curiam ꝓ necessitate eccle debeat eẽ sollicitus q pecunia expendat ꝓ necessitate ecclesie. vt si mutuat ꝓ agris colendis debet ire vel mittere testes ad villã ad videndũ versionẽ. & hec opi. sat placet in prelato. & facit iste tex. per locũ a speciali dũ solum exigit ꝓbationẽ versionis in particulari de ecclesia. & illa auẽ. hoc ius porrectũ. potest intelligi vt supra dixi quãdo ꝓuenitur ad distractionẽ rerum. & ad. d. l. ciuitas. supra fuit responsuz. nec habem⁹ alia iura q exigant ꝓbationẽ versionis. Q̃q mutuũ fuit factũ particulari de ecclesia. puta monacho vel canonico. & tũc si intra sũmã taxatã ab ecclesia nõ est necesse ꝓbare versionẽ. qz mutuũ videt factũ eccle vt hic ꝓbat. Si vero nulla sũma ẽ taxata in ecclia vel fuit receptũ vltra summã. tũc ẽ necesse probare versionẽ ad hoc vt teneatur ab ecclia. vt est tex. ℞.

Sed aduerte qz quidã exigũt vt hoc casu duret versum tempore actionis. Sed q̃ mutuũ fuit receptum ꝑcedentibus casibus nõ requirit vtilitas ꝑpetua sed sufficit temporalis. & hoc videntur velle Inno. & Ihosti. ꝫ itelligerẽ dictuz eorũ quãdo non expediebat ecclesie facere illum sumptũ tẽporalem Si autẽ ecclia tenebat de suo facere illum sumptũ nihilominus quãtũcũq nõ duret versio in dubio credo ecclam teneri. qz ecclesia dicit facta locupletior. sicut in simili dicit in pupillo. ff. de solu. l. i pupillo. pone exemplũ. particularis de ecclia recepit mutuũ qõ puertit in necessaria alimenta mistrorũ ecclie. nam licet nõ duret hec vtilitas. nihilomin⁹ ecclia ẽ locupletior. qz si nõ habuisset pecuniã mutuatã expendisset de suo. Itẽ vltra alios limito istũ tex. qz tenet ecclia ꝓbata versione quãdo vtile est ecclie illã versionẽ fuisse factam ita q verisimiliter

fecisset de proprio. als secus. ¶Pone exemplu. particularis recipit mutuū ꝛ fecit fieri nobile edificiu in loco nō expedienti ita ꝙ graue esset ecclesie ꝛ dānosum illum sumptū fecisse vel approbare. nam ꝫ casu credo ecclesiā nō teneri p id qđ in simili habek in. l. in fundo. ff. de rei vendi. nam nō potest dici ꝙ pecunia sit versa in vtilitatē ecclesie si non expediebat ecclesie in illū vsum ꝓuertere. Item ꝙ eandē. l. puto ꝙ ecclesia tenek solum restituere quātū est meliorata. licet plus fuerit expensum. ꝛ si in plus fuerit meliorata ꝯ expensum solū tenek ad expensum satis probāk in sili in. d. l. in fundo. ¶Nō qz ecclesia hoc casu nō tenek ex cōtractu ex quo nō dedit mandatum. sed actione de in rem verso. ꝯ solū tenek ad id in quo ē meliorata. ꝛ hec ꝓcedunt vbi ꝑticularis nō habebat aliquā administrationez saltē peculij. als aūt tenek ipse superior inquātū patitur peculium seu administratio inferioris. ita notanter dicit Jnno. in. c. cum olim. el. ij. de priuile. ¶ In contractibus factis per monachū sine licētia abbatis potest dici peculiū i monachoꝰ qcqđ detinet abbate sciente ꝛ patiente sicut dicimꝰ in seruo. vt in. l. quā tuberonis. ff. de pecu. Et nota bñ hoc dictū vt religiosi nō dicank ex hoc habere ꝓpriū. nec peccēt si aliqua detinent abbate sciente ꝛ nō ꝯdicente. vñ sola patientia sufficit vt dicatur peculiū sibi cōstitutum ꝛ no. Jnno. ibi ad aliud. nam ex multis que ibi ponit aperte sentit idē iudicandū de religiosis respectu acquirendi vel obligandi ecclias. qđ in seruis respectu dominoꝝ suoꝝ. qđ etiā approbat Bar. in l. si cōis seruus. ff. de stipu. seruo. ita ꝙ totus ille titulus de stipulatione seruoꝝ pōt applicari ad religiosos. ꝛ idē sentit Jnno. hic in fi. qui dicit idē forte posse dici de clerico scz particulari qđ notabis. Et qz tex. iste facit mentionem de sūma taxata de cōi prouidentia. quero quid intendat hic iste tex. So. potest intelligi dupliciter. Primo in habentibꝰ aliquā administrationē in monasterio. Secūdo i particularibꝰ nullā administrationē habentibꝰ ꝛ habetur respectus ad cōsuetudinē quozūdā religiosozū qui prefigunt certam summā infra quā isti possunt mutuū recipere p vtilitate eccle vl pro necessitate propria quādo ꝓficiscunk extra monasteriū. ꝛ ꝫ habes istā materiā satis clarā. vnde glo. Jnno. nō ꝓsequoz. qz nō facit multū ad titulum. ¶ Jn glo. si deiubeat. nota bñ hanc gl. que notabiliter limitat c. j. §. eo. vt clericus possit ꝛ teneak fideiubere p laico in casu necessitatis. ꝛ est ratio apertissima. qz i tali casu tenetur clericus p̄ ceteris elemosynam facere. xvj. q. j. qñ. multoforcius fideiubere. ꝫ tamen nō intelligas in simplici monacho. qz nō pōt sine licentia superioris hoc facere obligando monasteriū. nā se obligare nō potest cum nihil habeat. elemosynam th cōpetentem facere pōt si remotus esset a superiore. vide glo. in cle. ij. de vi. ꝛ hone. cleri. ¶ Et etiam no. secūdo ꝙ clerici licite fideiubent inter se. qđ dixi in. c. ij. §. eo. ¶ Jn glo. in verbo in vtilitatē ibi sed agek actione de in rem verso. puto etiam ꝙ pōt agi actiōe negocioꝝ gestoꝝ si mutuans habuerit respectū ad ecclesiam ꝛ nō ad personā subiectaz cui mutuū cōcessit. ar. optimū in. l. si pupilli. ff. de neg. ge. Et si dicres actionē istā nō cōpetere. qz cōtra voluntatē ecclesie videk mutuū factū si vltra formam cōstitutā aliquid fuit receptū. hoc cōtrarium fecit vacillare Jnn. per. l. fi. C. de neg. gest. vbi tex. notabiliter dicit cessare illā actionē qñ qs gessit negocium alteriꝰ eo inuito. vnde dicit Jnno. ꝙ ꝫ agitur actione ꝺ in rē verso. ꝛ iō oportet ꝙ duret ꝺ̄ suz qz als nō cōpetit illa actio. sed certe hoc dictū nō est verū. qz si ꝑsupponerem⁹ ꝙ ecclesia ꝓtradicente fuisset factū istud mutuū cessaret actiō de in rem ꝺ̄so. qz nō debes te ingerere negocijs meis me inuito. l. si pro te. ff. manda. ꝛ qđ no. Bar. in. d. l. fi. Unde dico aliter ꝙ ecclesia statuendo certā sūmā nō videtur cōtradicere vltra summā si illud cōuertik i vtilitatē ecclesie ꝛ appareat de versione qz in dubio non videk quis velle ꝓhibere ꝓpriam vtilitatē vt no. i regula qui tacet. de reg. iur. li. vj. Itē dico ꝙ posset agi actione negociozū gestozuz intelligendo vt supra dixi. Et nota vltimo fi. huius glo. ex qua habes iuncto tex. ꝙ nō semper tenetur creditor ecclesie ꝓbare versionem.

Cum pro quo. Ponit tres casus in quibus fideiussor cōtra debitorem agit anteq̄ soluat vt a fideiussione liberek. hoc dicit ꝛ ē Grego. Nota primo ꝙ fideiussor receptus in cōtractu non liberatur licet debitor diu distulerit solutionē debiti. vel licet creditor nō cōuenerit debitorē. sed oportet instare coram iudice vt absoluatur. Et hoc cōiter tenetur. licet quidā contra ꝑ. l. penul. C. eo. ꝫ illa lex cōiter intelligik in fideiussore de iudicio sisti qui liberatur tpe. vt ibi dicik. Secūdo no. ꝙ fideiussor nō tenek prius soluere ꝯ̄ agere ꝓtra debitorē vt liberek. ¶ Tertio nota aliqđ innouandū ꝓtra eū qui sua bona dissipare ceperit. ꝛ vide qđ dixi in. c. ij. de pigno. ¶ Sed hic quero. pone ꝙ fideiussor denunciauit creditori vt ageret ꝓtra debitorez quia forte dissipabat bona sua ꝛ aliter teneri nolebat. nunqđ teneak creditor ad instantiā fideiussoris agere ꝓtra debitorem. doc. hic cōiter tenēt ꝙ nō. per. l. si fideiussor. ff. eo. ꝛ videk ibi expressum nisi fideiussor eēt acceptus in eo ꝙ nō posset exigi a debitore principali. nam tunc tenek agere ad denūciationem fideiussoris. ar. in. l. si fideiussores. ff. eo. Et hoc etiaz tenent legiste in. d. l. si fideiussor. Sed aduerte qz hodie hoc dictū doc. hic nō videtur ꝓcedere. qz cum p auc. eo. ti. fideiussor nō possit cōueniri nisi in eo qđ exigi nō potest a debitore principali. cadē est ratio in fideiussore accepto simpliciter quod olim erat in fideiussore accepto. in eo qđ a reo exigi non posset nisi fideiussor renunciasset beneficio autēticе. eo casu tene dicta docto. qđ no. ꝛ ratio differentie nota. in. d. l. fideiussor. ꝛ sunt quotidiana oia ista. ¶ Jn glo. j. ibi. ab initio cōuenit arguit etiā Ulin. ex tex. ꝙ si fideiussor vellet ire ad studiū vel ex aliqua causa ad longinquas partes ꝓficisci posset agere vt liberetur a fideiussore. ar. in. l. aut longa. ff. de ꝓcu. ꝛ vide in spe. in ti. de iudi. §. iij. ꝺ̄. sed quid si fideiussor. vbi tractat quid si inimicitia interuenit. nūqđ

possit fideiussor agere vt liberet. In fi. gl. no. gl. t idē tenet gl. in. l. lutius. ff. manda. t cū hoc dicto videtur transire Jo. an. nā alij aliter exponūt istaz dictionē diu. t maxime hosti. qui dicit diu cessare qū venit dies solutionis faciende t fideiussor molestatur a creditore. vt in. c. cōstitut⁹. ē. eo. Sed tu tene vt hoc sit arbitrariū t arbitrabiḱ iudex ex tēporis cursu t psonaz affectu. t ex alijs q̄ inter contrahentes acta sunt. nā magis teneor p amico intrinseco q̄z p alio nō ita cōiuncto. t ita de similibus.

De solutionibus. Rubrica.

Supra visum ē de obligationib⁹ q̄ tollunḱ ex solutionibus. nā solutiōe ei⁹ qō debeḱ ois tollit obligatio. insti. q. mo. tol. obli. in p̄n. merito post rubricam p̄cedentē subijcit ista de solutionibus. t̄c.

Hoc. Successor in beneficio teneḱ soluere debita p̄decessoris p necessitate ecclesie ꝛcta. h. d. Ho. primo similitudinē inter heredē t successorē i beneficio. t ē similitudo i quibusdā. nō autē in oibus. nā quēadmodū heres succedit i vniuersum ius defuncti. l. hereditas. de pet. here. ita t platus succedit in vniuersum ius ecclie. t sic ecclia dicit quid vniuersū. de quo vide glo. in. c. cū ad sedem. de resti. spo. Jtē cōpantur quo ad sustinēdū onera cōtracta p p̄decessores. sed i mulis differūt. qz heres causat ius a p̄fūcto. successor i bñficio ius cōsequit nō a defuncto. sed a supiore a quo habuit institutionē. Jtē heres teneḱ soluere oia debita defuncti qualitercūq̄z cōtracta. vt no. in. c. j. de testa. sed successor in bñficio nō teneḱ nisi illa q̄ sunt contracta p necessitate ecclie. Et no. ex hoc t ex tex. q i debito ꝓtracto p platū obligaḱ ecclia etiā post mortem cōtrahentis. dūmodo ꝓbeḱ q ꝓ necessitate ecclesie debitum fuit contractum. t pondera bene tex. qz nō exigit ꝓbationē versionis in vtilitatē ecclesie. ꝫ solum requirit q p necessitate ecclie debitū fuit ꝛctū. sufficit ḡ ꝫm hosti. ꝓbare casum nc̄itaḱ lz aliud senserit hic Jnn. q̄ exigit vt ꝓbetur versio. Sz dicit⁹ hosti. plus mihi placet p ea q̄ dixi i. c. qō quibusdā. ē. ti. pri. t tene menti hunc tex. semp sic intellectū. t extende p ea q̄ dixi in. d. c. ex p̄sentium ē. de pigno. nā si plat⁹ ꝛrit debita p sua sustētatōe teneḱ successor. qz p necessitate ecclie videḱ ꝛrisse cū ecclia teneḱ illū alimētare. vt ibi dixi. t no. j. c. c. pri. Et ita pluries in facto rñdi in istis. maxime in rectorib⁹ ecclie. q̄ in infirmitate sua m̄ta debita cōtrahunt. ex qua decedūt. nā successor teneḱ soluere Jn glo. j. hoc ī dicit glo. qz hodie filij p̄t abstinere ab hereditate paterna. nec in ꝫ teneḱ adire p̄torem. ꝫ sufficit q̄ se nō imisceat hereditati paterne. vt. l. impuberibus. t. l. ei qui. ff. de jacquir. heredi. Sz ē qō quotidiana. nūq̄d in dubio p̄sumaḱ filius heres vt sic intentio creditoris sit fundata ꝫ filium nisi ꝓbet q̄ abstinuerit ab hereditate paterna. tex. iste facit q̄ sic. nā innuit filiū simplr teneri. t̄c. Sz ꝫ rium cōiter teneḱ. vt no. p gl. t Bar. i. l. necessarijs ff. de acq. here. t dicendū lat⁹ vt ibi no. Jn gl. ij. ibi oīa si ū fecerit nuentariū. nūq̄d hoc ꝓcedat i foro aie vt heres nō cōficiens inuētar. ū teneaḱ vltra vires hereditarias. dic q̄ nō vt in. c. quāq̄. de vsu. li. vj. nam ius ciuile illud inducēs fundauit se sup p̄sumptione q̄ heres bona hereditaria occultauerit. q̄ p̄sumptio cessat in foro aie. cū de oīb⁹ credaḱ cōfitenti. c. significasti. de homici. Jtē dubitaḱ de filio herede. nūquid in foro iudiciali si nō fecit inuētariū an teneaḱ de legitima sua satisfacere creditoribus. vide glo. in auē. ꝫ cū testator. C. ad. l. fal. t i auē. hoc ampli⁹. C. de fideicōmis. t in vtroq̄z loco glo. tenet q̄ nō. Jtē ē qō notabilis in eccl̄ia an teneatur vltra vires hereditarias si nō cōfecit inuentarium. glo. in. c. j. de testa. sentit q̄ sic. Bal. ꝫ. in. l. fi. C. de iure. deliber. t exꝑssius Bar. in. l. j. C. de sacro sanc. eccl. nā fiscus nō teneḱ. vt no. in. d. l. fi. ergo nec eccl̄ia. hereditas enī delata eccl̄ie intelligiḱ ō lata inquātū nō ē onerosa. ne indirecte alienentur bona eccl̄ie. faē qō le. t no. i auē. sic. C. ō sa. san. ec.

Aliquorundam. Si platus obligat ecclesiam p alienis debitis ē suspensus ipso facto ab administratione spūaliū t tēporaliuz t ecclesia nō teneḱ. Tria facit. primo p̄hibet. secūdo decernit. tertio penā imponit. secūda ibi. decernētes tertia ibi. si quis. Nota primo q̄ ecclesia dicit cōmissa plato. t ex illo verbo generali cōmissa. t̄c. arguunt doc. dispositionē hui⁹. c. locū hꝫe siue eccl̄ia sit cōmissa alicui plato. siue sit cōmēdata. siuē sit cōcessa alicui in administrationē. nā oībus istis modis ecclesia dicit ꝓmissa. idē dicūt in eo qui se intrusit in ecclesia. qz nō debet eē meliozis cōditionis q̄ ille qui obtinuit ecclesiā legitimo modo. vt in. c. eiuz qui. de p̄eben. li. vi. Secūdo nota q̄ pena hui⁹ c. hz locū in eo qui grauat ecclesiā p alienis debitis Ex quo inferḱ q̄ siue p̄latus fideiubeat p alio siue recipiat mutuū. siue alienā obligationem in se. semp incurrat penā huius. c. idē si recipit mutuuz p facto suo obligando eccl̄iam nisi receperit p sua sustentatione ꝫm doc. nam tunc nō obligat p alienis debitis. sed p̄ꝛijs ipius ecclesie. Nota ꝫ vltimū. qz sepe ecclesiarū rectores in hanc penā incidunt. Nota tertio ibi sigilla. ar. q̄ sigillum ꝓbat p̄curationem ꝫm Tin. nam hic videtur q̄ cum sigillo possit ecclesia obligari. Sed hosti. tenet ꝓtrarium. sed oportet q̄ aliḱ ꝓbetur p̄curatio. t istud verius nisi sigillum deputatum sit ad p̄curationem constituendam. facit qō le. t no. in. c. significauit. de apella. Et loquitur iste tex. forte de sigillo ipresso in charta non scripta cum datur facultas alteri scribendi quicquid vult. vel cum datur simplr sigillum. vt cum eo sigilletur debitū soluendū nomine eccl̄ie. hoc tamē nō transit sine vitio falsitatis ꝫm hosti. Jtem nota casum in quo actus ē nullus t pena cōmittiḱ. facit ad materiam quaz tetigi in. c. fi. de postu. pla. nunquid actus gestus contra legem penalem sit nullus. Ultimo nota q̄ q̄nq̄z in penaz infligiḱ suspensio ipso facto sine temporis p̄finitione. sed tractat hic Jnno. nnnq̄d inferior

a papa possit tollere istã suspensionẽ. ꝛ tenet ꝙ sic. ex quo papa nõ reseruauit sibi absolutionẽ. sic dicimus in excõmunicatione a canone lata. vt i. c. nuper. de sen. excõ. ꝛ cum hac opinione transeũt docto. tu vide glo. in. c. cupientes. §. ceterũ. de elec. li. vj. que tenet cõtrariũ. aliã vide in cle. j. de hereti. q̃ aliter dixit. distinguẽdo vtrũ suspensio sit lata ad tempus. ꝛ tunc inferior nõ possit an simplr ꝛ tunc possit. Ego in. c. tam litteris. de testi. distinguo aut suspensio est lata propter cõtumaciã ꝛ habet locũ dispositio cõcepta in excõmunicatione. qz eadẽ est rõ i vtraq; ar. i. c. ex litteris de cõsti. ꝛ q̃ nõ. Inn. in. c. j. de excess. prela. Aut propter delictũ vt ꝟ erat ꝛ tunc nõ puto ꝙ inferior a papa possit illaz tollere nisi in casibus in quibus possit dispensare. ratio qz pena simpliciter apposita ꝓpter delictum intelligit perpetua. vt in. l. seruus. C. de pe. no. Inno. in. d. c. ex litteris. Sed inferior nõ potest tollere penam impositã per superiorem. ij. q. iij. §. notandus. nisi vt dixi velut dispensare in casibus sibi concessis. Et rõ diuersitatis inter excõicationẽ ꝛ aliã penam potest sumi ex notatis in. d. c. cupientes. ¶ In gl. j. ibi. de proba. qñ contra. ꝛ ibi plene tractat an et quãdo lre ꝓlatoꝝ faciant fidem. ꝟ respectu istius. c. dic ꝙ ꝓlatus hic scribebat sup facto ꝓprio. iõ fides adhibeatur in preiudiciũ suũ. ꝟ ex alio nõ tenet ecclesia. qz prelatus nõ põt capitulũ obligare cessante necessitate vel vtilitate ecclesie. vt. §. c. pri. ¶ In glo. fi. ibi. ipso iure. nota glo. pro intellectu istoꝝ verboꝝ nouerit se suspensum seu excõicatũ. ꝛc. ꝙ illa verba pena infligit ipso facto ꝓ hoc qz sunt verba presentis ergo nõ requirit sñia. de quo vide glo. in regula in penis. de reg. iur. li. vj. ¶ Sed dubitatur nunquid suspensus in casu huius. c. incurrat irregularitatẽ celebrando. Hosti. tenuit ꝙ sic. ꝙ c. j. ꝟ re iudi. li. vj. ꝓtrariũ tenuit hic Jo. an. qz nõ ẽ suspensus ab officio. i. ab ordie. sed ab administratione ecclesie tam in spũalibus q̃ in temporalibus ꝛ hoc videtur verius. maxime qz in penis ꝺz fieri stricta interpretatio. facit. c. is qui. de sen. excõ. li. vj. ¶ Et in fi. glo. Jo. an. hic querit. nunquid ꝓlatus mutuans pecuniaz ecclesie incidat in istam penam. ꝛ formar questionẽ. cum ecclesia habet pecuniã superfluã. ꝛ tenet ꝙ nõ. qz cum ecclesia teneat facere elemosynam indigentibus. xvj. q. j. quoniam ita ꝛ pecuniã mutuare. ꝛ nota singulariter ꝟ dictũ qz facit pro his que dixi in. c. ij. de fideius. nõ ꝧ põt redargui prelatus si mutuat indigentibus pecuniam ecclesie. ꝟ intellige vt dixi qñ ecclia abundat.

O Boardus. Debitor qui nõ ẽ soluendo excõicatus quia nõ soluit absoluit cum cautõe de soluendo cum ad pinguiorẽ fortunaz peruenerit. vel notabilius ꝛ sic. Si clericus nõ habeat vñ satisfaciat suis creditoribus non debet excõicari. nec aliter molestari. prestabit tamẽ cautionẽ saltem in ratoriam de soluendo cum venerit ad pinguioremꝫ fortunam. Et ẽ casus singularis iudicio meo cum nullam faciat iste tex. mentionẽ de cessione bonoꝝ licet glo. ꝛ doct. aliter sentiant. Et diuidit in duas ptes. Nam primo ponit querelã impetrantis. Secũdo dat iudices. ibi. mandam⁹. ¶ Nota ꝑmo ꝙ ꝑ debito ciuili potest clericus excõicari si contumaciꝫ resistit ꝓcepto iudicis de satisfaciendo. ¶ Secũdo no. ar. opti. ꝙ ꝑ debito clericus nõ debet carcerari ꝛ vide Jo. an. in. c. si clericus. de sen. excõ. li. vi. in nouella. qui hoc sentit. ꝛ facit qõ. j. dicam. ¶ Nota tertio ꝙ impotentia soluendi reddit effectum obligationis inanem ꝛ frustratoriũ de presenti. sed nõ tollit substantiã solutionis. sed differt solutio in tẽpus potentie. ¶ Nota quarto ibi relaxetis. ꝛ ibi sine difficultate. ꝙ a sententia excõmunicationis iniusta nõ fit absolutio. sz relaxatio sine alia difficultate. Unde nõ tenent soluere expensas. ꝛ satis ẽ ꝙ iudex supior relaxet. ad hoc. c. sacro. de sen. excõ. vide Jo. an. in. c. veniens. de testi. ¶ Opo. cõtra tex. videtur enim ꝙ data impotentia soluendi debeat fieri cõmutatio in penam corporalẽ. c. finẽ. de do. ꝛ cõtu. ꝛ in. l. fi. ff. de iius vo. ꝛ. xxij. q. vj. si res So. dicit Jo. an. ꝙ quãdoq; quis cõuenitur ad interesse ꝛ nõ fit cõmutatio in penã corporalem. siue agatur ex contractu. siue ex quasi delicto. ꝟ differt donec debitor puenerit ad pinguiorẽ fortunaz. vt hic. ꝛ in. c. olim. el. ij. de testi. spo. ꝛ in. l. nam is. ff. de dolo. Aut cõuenit quis ad interesse ꝛ ad penaz ꝛ tunc si pena est applicanda parti vt in furto. non debet fieri cõmutatio quatenus est pena nisi auctore cõsentiente. ar. xij. q. ij. fraternitas. Si vero pena venit applicanda fisco ꝛ agit ad vindictã. tũc habet locũ cõtrarium vt etiã inuito accusatore possit fieri cõmutatio pene pecuniarie in penã corporalẽ ꝛ vide qõ no. Hosti. in. c. fi. de rescrip. ¶ In glo. j. ibi. cui eps. istud est nimis generale. nam ex hoc sequeretur ꝙ alij quibus episcopus nõ ꝑmittit vices suas nõ dicerentur officiales. qõ est falsum. qz q̃sq; habens officium potest dici officialis. ꝛ dicitur ab officio officis. qõ idem est qõ noceo noces. vt in. c. nihil. de elec. Sed hic ponit per cõtrarium. qz officialis nõ nocet. imo prodest exercendo iusticiaz. sed criminosis videtur ꝙ noceat. vt in. c. nõ est crudelis. xxiij. q. v. Itẽ nota glo. cõtra istũ text. nam iste erat officialis archidiaconi. ꝛ de iure speciali habz archidiaconus ibi iurisditionem. nã de iure cõmuni archidiacon⁹ nõ potest excõicare. c. ad ꝟ. ꝺ offi. archi. ꝟ exq̃ quis hz iurisditionẽ ecclastica põt excõicare. c. cũ ab eccli ax prelatis. de offi. ordi. ꝛ. c. j. de sen. excõ. li. vj. ¶ In glo. ij. ibi. audiri nõ debet. alia littera ẽ sine negatiua nõ. ꝛ tunc resultat ꝫrius intellectus ꝛ variatur glo. qz tex. l. quã alle. reperit varius. sed cõmuniter tenet vt nõ possit cedere bonis anteq̃ eõdemnet vel cõfiteatur debitũ. ꝛ est ratio. qz periculosum ẽt creditori si admitteretur cessio per prius. nam forte tempore quo debitor pueniret ad pinguiorem fortunam non possit creditor probare debitum propter mortem vel absentiam testium. ꝛ ideo debz primo liquidari debitũ. ꝛ post modum cedat bonis si vult. ꝛ ex hoc argue ꝙ exceptio impotentie nõ differt processuz iudicis nec cõdemnationem. sed dũtaxat exactionem. quod plenius dixi. in. d. c. olim. ꝛ sentit glo. hic ꝙ iste clericꝰ

cessit vel cedere volebat bonis. ꝛ glo. vltima ꝟ clarius sentit. ꝛ etiam doct. hic. ꝛ prodest hec cessio vt nō detineatur in carceribꝰ. vt i. l. j. C. qui bonis cedere possunt. sed per istā cessionē omnia bona possunt sibi auferri. ita vt dubitet nunquid panni dorso sibi auferant. ꝛ cōmuniter tenetur q non. qz nō auferunt damnatis ad vltimū supplicium. l. diuus. ff. de custo. reorū. sed in clerico hoc nullo iure probatur. imo potius probatur oppositum. nam si iste cessisset bonis nō fuisset excōmunicatus. Item hoc narrasset papa ad magis grauandū processus iudicis. Item si papa intēdisset hoc q iste deberet cedere. quēadmodum mandauit vt prius reciperet cautio ita mandasset vt prius admitteret cessio bonorum. c. ad audientiā. de deci. Item facit tex. c. peruenit. ℈. de fideiusso. nam ibi clericus nō cessit bonis. sed solum redditus fuerūt assignati creditoribus detinendi vsq; ad satisfactionē debitorum. ad idem tex. c. olim. ℈alle. vbi expectatus fuit ille eps donec posset soluere. nullū ergo ius est qō clericis imponat necessitatem bonis cedendi. imo potiꝰ iura preallegata vident probare oppositus. vide gl. no. i. c. studeat. l. di. que dicit a clerico debitore nō eē omnia extorquēda. sed debet relinqui vnde viuere possit. qō nota perpetuo. nam videmꝰ q miles seculi non cogitur cedere bonis. nec cōuenitur nisi inquantum facere possit deducto eo vt egeat. l miles. ff. de re iudi. vnde idem ꝛ fortius dicendus est in milite dei. qō voluit glo. in. d. l. miles. et ibi Bar. Nam videmus etiam q multe psone sunt priuilegiate ne cōueniant vltra q̄ facere possunt. vt maritus socrus patronus ꝛ similes. l. sunt qui cuz duabus se. ff. de re iudi. fortius hoc dicendū est in clerico. vide tex. xxiij. q. viij. in. c. reprehensibile. ꝛ in c. christianis. xj. q. j. ¶ In glo. que est in verbo nō valentē. que est tertia in fi. Nota fi. glo. in eo q discutit. nunquid excōicatio lata cōtra notorie nō valentē soluere teneat. vel sit nulla. ꝛ potest generalit induci ad cōnem. nunquid notoria iniusticia reddat excōmunicationē nullam. ꝛ arguit glo. p ꝛ contra. ꝛ tandē videtur velle q tutius sit tenere eā validam ꝛ iustam. Do. an. videtur velle q si notorie cōstaret debitorem eē nō soluendo q excōicatio sit nulla. alꝫ secus. ꝛ sic sentit q notoria iniusticia reddat eā nullā. sed aduerte. qz in alijs sentētijs ab excōicatione ꝟ posset admitti. vt est notabile dictum Inno. in. c. fraternitatis. de fri. ꝛ ma. facit tex. in. c inter cetera. de re iudi. ꝛ vide qō ibi dixi. sed i excōmunicatione ē magis dubiū. ꝛ videt archi. tenere in. c. venerabilibus. de sen. excō. li. vj. q semp excōmunicatio teneat exquo error nō ē expressus in snia ad ꝟ. c. p tuas. de sen. excō. vbi tex. ponit exemplū nullitatis qñ ē expssus error in snia. vel qñ fuit lata pꝰ appellationē. ad idē qō le. ꝛ no. in. c. romana. ℈. i vniuersitatē. de sen. excō. li. vj. vbi dicit q tutius ē tenere q liget licet sit iniusta. ℈ de rigore ꝛ subtilitate iuris aliā ptē putarē veriorē. nā vbi notorietas. ibi nulla est psumptio p snia. vñ nō apparet rō q̄re eccl'ia velit aliquē iniuste ligare cū apud deū ligatꝰ nō sit. vt in. c. j. de re iudi. li. vj. ¶ In gl. fi. ibi ꝛ ita patet. hec glo. manifeste sentit q iste odoardus cessit bonis. ꝛ q pfuit cessio vt euitaret carceres. ℈ certe vt supra dixi. hic colligit totum oppositū. qz nec carceratus fuit licet debitū fateret. nec cessit bonis nec cedere potuit erat. ꝛ iō dic glo. pcedere in psonis nō priuilegiatis. tene tñ menti glo. qz doc. communiter aperte nō reprobant. imo Frede. consilio clxxxviij. videt hoc sentire. vbi tractat nunquid exceptio excōicationis impediat cessionem bonorum. ꝛ loquit de clerico. ꝛ cōcludit q non. qz p cessionē liberat ab excōicatione. sed do. Pe. de ancha. tenebat qō supra dixi clericū nō artari ad cedendum. ꝛ hoc intelligo verū vt clericus cōueniat inquantuz facere potest ꝛ nō vltra qū cōuenit ex cōtractu. secꝰ si ex maleficio vel q̄si. nā tunc nō habebit rōne egeat. vt no. sentit ista glo. ꝛ apertius vide in. c. olim. el. ij. de resti. spo. ¶ In eadē gl. ibi. de redditibus ecclesie. no. gl. qz aperte declarat animū suū pro intellectu. c. quenit. vt intelligat ō redditibus beneficiorum sed tu dic vt ibi dixi. ꝛ ad istum tex. pōt dici q non facit pro nec contra. qz nō apparet q iste clericus esset beneficiatus.

I Squi. Conquerens se indebite solui. uisse hoc pbare debet nisi in casu hic posito. Primo dictū. secūdo exceptio. ibi. nisi. ¶ Nota primo q soluēs alicui pecuniam p̄sumit ex causa debita soluisse. qz nemo presumit iactare suū. vt in. l. cum de indebito. ff. de pba. ꝛ in. c. sup hoc. de renun. vnde licet a principio quis nō presumat obligatus sed asserenti debitus incūbit onus probandi. vt in. c. actor qō asseuerat. vj. q. vlti. ꝛ in. l. j. C. de pba. tamē post solutionem factā presumit p debito q rōnem p̄dictā. Ego limitarem hoc dictum ꝛ tex. quādo solutio pecunie fuit facta aliqua causa p̄tensa. sed vbi simpliciter fuisset facta solutio. tunc p̄sumeretur potius mutuum vl depositum. nisi qualitas personarum aliud suadeat. vt est notabilis glo. in. l. cū quid. ff. si cer. pe. puta si simpliciter dixi tolle hanc pecuniam. ¶ Nota q contra mendacem est de facili p̄sumendū. nā cōuictus hic de mēdatio qz negauit sibi solutionē factam. tenet postea probare pecuniā debitā. si allegat eam debitam. ¶ Et ex hoc ꝛ ex tex. nota q reꝰ cōuictus in vna exceptione potest transire ad alias etiam cōtrariam. nam primo iste negauit solutionez sibi factā. ꝛ cōuictus de solutione potest allegare q debite recepit pecuniam. ℈ tenet probare debitus. Et facit ad. q. quotidianā. quidā accusatur ō homicidio negat in principio. demū cōuictus allegat ad sui defensionem occidisse. dubitat nunquid debeat admitti ad probandum cum sit cōuictus de mendacio. ꝛ facit iste tex. q sic inducendo vt supra. Item facit regula nullꝰ pluribꝰ. ō reg. iu. li. vj. ꝛ vide hāc qōnem ibi pleniꝰ in mercu. ¶ In gl. j. ꝟ glo. ptinet mām satis difficilē ꝛ legalē. ꝛ ē q̄si tracta ex visceribus gl. iuris ciuilis. vt. l. cum quis. C. de iur. ꝛ fa. igno. ꝛ ibi q doc. plene discutit hec mā. Et vt clare intelligas ē sciendū q quoddā ē debitū naturale tñ. qōdā ciuile tñ. quoddā ciuile ꝛ naturale. ℈ qō nulla cōpetit exceptio. qōdā ē naturale ꝛ ciuile ℈ quod

cõpetit exceptio. qñq; tñ hec exceptio ẽ tẽporalis. qñq; ppetua. qñq; dubitat an sit tpalis vel ppetua Itẽ quedã ẽ ppetua fauorabilis. quedam odiosa. Itẽ quedã exceptio ẽ inducta ad rigorẽ iuris quandum. ꝛ sub istis terminis sic in vnũ redactis cõcludit tota materia huius glo. Debitũ naturale tñ est illud q̃ de iure gentiũ inducit sine aliqua ꝓbatiõe iuris positiui. vt est tex. in. l. cum amplius. in. §. is natura. ff. de reg. iur. ꝛ in. l. stichum. §. naturalis. ff. de solu. ꝛ hec obligatio naturalis ẽ dupler. q̃dã que oritur ex cõsensu vt in obligatione orta ex pacto nudo. ꝛ hoc intellige de iure ciuili ꝑm q̃ nõ dat actio ex nudo pacto. ꝑ cõpetit exceptio rõne naturalis obligationis. vt in. l. iurisgentiũ. §. sed cũ nulla. ff. de pact. sed de iure canonico dic vt no. in. c. j. de pactis. ꝛ ponũt alij aliud exemplũ. videlicet i eo qõ relinquit in testamento minus solenni. nam ibi est ꝓsensus defuncti. ꝑ nõ est approbatus per ius ciuile sine solennitate debita. alij tñ negant hoc exẽplum. ꝑ cõiter tenent primũ ꝛ dicendũ vt no. in. d. l. cum quis. Secũdo principaliter obligatio naturalis oritur sine expresso cõsensu ex quibusdã meris motibus nature ꝑm quã quis obligatur naturalit ad benefaciendũ benefacienti. vt i. c. cũ in officijs. de testa. ꝛ in. l. ꝑ ꝛ ſi. §. cõsuluit. ff. de peti. here. Debitum ciuile tñ ẽ illud qõ inducit ex dispositiõe iuris ciuilis tñ sine aliqua obligatione naturali. exẽplum ponit in debito per cyrographũ facto spe future numerationis. nã post bienniũ nõ põt opponi exceptio nõ numerate pecunie. l. in cõtractib⁹. C. d nõ nume. pecu. Sed post bienniũ obligat debitor ciuiliter. sed nõ naturaliter. qz nunq̃ pure ꝓsensit. sed spe future numerationis que nõ fuit secuta. q̃dam tamen negauerũt hoc exemplũ dicentes q̃ p⁹ bienniũ est orta obligatio naturalis. qz potest exigi pecunia. sed cõmuniter tenet exemplũ q̃ licz presumat obligatio naturalis ex ꝓsumpta numeratione. tñ in veritate obligatio naturalis nunq̃ affuit. nã qõ est certũ nature ẽ certũ legi. vt i. l. si pater. ff. de solut. Debitũ naturale ꝛ ciuile ẽ vbi ꝛcurrit consensus in obligando. ꝛ approbatur obligatio a iure positiuo. nã rõne illius approbationis dicit debitũ eẽ ciuile. nam olim anteq̃ cẽt ius positiuũ nõ erat nisi debitũ naturale. ꝛ reddebat ius manu regia. l. ij. ff. de ori. iur. postea supuenit ius ciuile ꝛ quosdã ꝓtractus approbauit. quibusdã vero cõtractib⁹ resistit. quibusdã assistit. vnde actus naturalis approbatus a iure ciuili habet hodie effectuz vt i iudicio mandet executioni. ꝛ si nulla exceptio cõpetit tunc nõ ẽ dubitandũ de tali debito. Qñq; ꝛ quarto debitũ causat naturali ꝛ ciuili mõ ꝑm qõ ꝓdixi. sed aliqua exceptio cõpetit qñq; tẽporalis. exemplũ ꝓmisi tibi aliquid solenniter ad certũ diem ante aduentum dici cõpetit exceptio cõtra hoc debitum. Quã doq; exceptio est perpetua. exemplũ in velleiano. Nam mulier habet priuilegiũ vt efficacit nõ tenetur ex intercessiõe pro alienis debitis. si de facto fideiussit obligatur naturalit ꝛ ciuiliter. sed ppetuo ꝓpetit exceptio ex beneficio sibi indulto. ꝛ hec exceptio est fauorabilis. qz in fauorem mulierum principalit inducta. Quedã est exceptio ppetua ꝛ odiosa. exemplũ in macedoniano. nã ex mutuo obligatur filius familias naturaliter ꝛ ciuiliter. ꝑ ex dispositione legis habet perpetuã exceptionẽ ꝫ creditorẽ. ꝛ hec exceptio fuit inducta in odiũ creditorum. nõ aũt principalit i fauorẽ familiarũ familias. Quedam ẽ exceptio inducta ad iuris rigorẽ seruandũ vt illa q̃ orit ex sñia iniusta p⁹ transitũ i rez iudicatã nã si mihi eras obligat⁹ i cẽtũ ꝛ iudex iuste declarauit te mihi obligatũ nõ potest non tollit p hoc obligatio. qz iudex declarat ꝛ nõ disponit. vt in. l. ex diuerso. ff. de rei ven. plene le. ꝛ no. in. l. iulian⁹. ff. de conditi. indebi. dixi in. c. proposuit. ꝛ in. c. cum nostris. de concessi. preben. sed tñ cõpetit exceptio ex sñia. ꝛ pedit ꝑ exẽplũ in eo casu q̃ sñia nõ tollit aliquã obligationem. vtputa qz est declaratoria. nam qñq; sñia tollit obligationẽ vtputa quãdo ẽ priuatiua seu dispositiua. nam iudex ex cã qñq; liberat quẽ ab obligatione alteri⁹. ad ꝑ. xv. q. vj. in. c. nos sanctorũ. ꝛ plene no. in. d. l. cum quis. ꝛ in hoc cãu istud exemplũ nõ caderet in hac pte. sed pot⁹ sub specie indebiti naturalis ꝛ ciuilis vel ciuilis tñ ꝑm q̃ sñia operat. Qñq; ꝛ vltimo dubitat an exceptio sit perpetua an tẽporalis. exemplum cum ꝓmisi tibi dare decẽ cum impator venerit in italiã. nã si nũq̃ venerit exceptio ppetuo cõpetit cõtra te. si veniret vsq; ad annũ exceptio eẽt tpalis. de pñti q̃ dubitatur an exceptio sit ppetua an temporalis. ¶ His terminis nũc breuiter declaratis venio ad principale propositũ gl. an ꝛ qñ indebite solutũ possit repeti. ꝛ sequẽdo ordinẽ glo. distingue q̃ aut fuit debitũ naturale tñ sed ciuiliter indebitum ꝛ tũc glo. distinguit q̃ aut error iuris fuit facta solutio ꝛ nõ cõpetit repetitio. aut error facti ꝛ potest repeti. exemplum heres volẽs retinere falcidiã soluit legata integra credens se teneri. certe nõ põt repetere. quia errauit in iure. Si autẽ credebat hereditatẽ eẽ sufficiẽtem tunc repetit qz errauit i facto. vnde error iuris non excusat vbi debitum naturale processit secus in errore facti. vt in. l. error. C. ad. l. fal. ꝛ intellige quãdo error facti fuit probabilis. nam ꝛprobabilis nõ excusat vt in. c. ad apostolice. j. de cleri. excom. mini. ꝛ in. c. ij. de consti. li. vj. Et ex his põt colligi vna cõclusio q̃ error facti ꝓbabilis excusat etiam vbi processit debitũ naturale tñ. secus in errore iuris. vltimã tñ partẽ cõclusionis dic procedere in maiori ꝛ in personis nõ priuilegiatis. naz minor ꝛ mulier miles ꝛ similes persone que excusantur ab ignorantia iuris soluẽdo per errorẽ possũt repetere. ar. in. d. l. cũ de indebito. ꝛ licet aliqui cõtra. quia subest debitũ naturale. primum tamẽ cõmuniter tenetur ex quo predicte psone cõiter excusant ab ignorantia iuris. ꝛ predicta procedũt i naturali obligatione stricte sumpta vt in illa que orit ex pacto. simplici sed in obligatione naturali magis lata vt ẽ illa qua naturaliter inducimur ad bñfacẽdum benefacienti est dubium nunquid cõpetit repetitio. nam glo. notabilis in. l. ex hoc iure. ff. d iusti. ꝛ iure. videtur velle q̃ regulariter cõpetat repetitio sed quãdoq; secus. ꝓ. l. si nõ sortem. §. libert⁹.

ff. de condi. inde. vbi libertus ꝑstans operas suas indebitas nō repetit. qz naturalit obligat ad operas obsequiales. sed dic de hoc plene per Bar. in l. si testamento. ff. de fideiusso. vbi in effectu cōcludit q vbi talis obligatio naturalis ē redacta ad necessitatē prestationis p ius ciuile tunc nō competit repetitio. t hoc casu loquit. d. §. libertus. aut non subest talis necessitas t si soluit tantūdē nō pōt repeti. vt in. d. l. si testamēto. §. j. si vero aliud soluit tūc potest fieri repetitiō. qz nullo iure cauet q hoc casu nō possit repeti. t sic procedit glo. in dicta. l. ex hoc iure. quod no. Quandoqz t secūdo soluit indebitum naturaliter sed ciuiliter debitū. t tunc ſm gl. potest repeti. t dic quacunqz ignorantia fuit facta solut o siue per errorem facti siue iuris. qz ego certo de damno vitando t tu ō lucro captando. ꝑ hoc. d. l. si nō sortem. §. indebitum ¶ Quinqz t tertio soluitur indebitū vtroqz iure qz nō erā obligatus nec naturaliter nec ciuiliter. t tūc potest repeti quacunqz ignorantia soluerim. secus si scienter soluissem quia tunc videor donasse. vt j. l. cuius p errorē ff. de regu. iur. fallit in solutione vsurarum. nam illas possum repetere. vt in. c. debitores. de iureiur. t. j. de vsuris. quasi per totum. Quinqz t quarto soluitur indebitum p exceptionē vt qz bene ē i se debitum sed exceptio cōpetit vt supra dict. t tunc si exceptio ē tēporalis ñ potest repeti regulariter. si vero ē perpetua t fauorabilis potest repetiꝰ in iurib⁹ allegatis in glo. si vero est odiosa dicit glo. q nō potest repeti siue ignorantia iuris siue facti. sed ō hoc dic melius vt le. t no. in. l. fi. ff. ad mace. nam si probabili errore fuisset facta solutio cōpetit repetitio. Quinqz t vltimo exceptio est inducta ad iuris rigorem seruandū. t tunc dicit glo. q si scienter qs soluit nō repetit quasi dicat secus si ignoranter. t ex hoc videtur glo. velle q si iniuste absolut⁹ p sententiam soluit verū debitū nō potest repetere si sciens soluerit secus si ignoranter. sed hoc dicerē indistincte nō eē bene dictuz. nam eo casu quo sentētia nō tollit obligationē naturalē nō cōpetit repetitio etiam si solutio est facta per ignorantiā iuris vt supra dixi in primo mēbro. Itē nō est verū q sn̄ia semper tollat obligationē etiā ciuilē. nam qnqz tollit vtranqz obligationem vt quando est dispositiua. t tunc idem dicenduz q eo casu quo soluitur indebitum vtroqz iure. quandoqz tollit obligationem ciuilez tantuz. t tunc idem dicendū q quādo soluit indebitum ciuiliter tantū. t idē in similib⁹. t quādo sententia operet hos effectus. dic vt no. i. d. c. ꝓposuit. t. c. cū nostris. t. l. iulianus. ff. de cōdi. inde. t in l. cum quis. preallegata. ¶ Sz vltra ꝑdicta quero primo quid si debitor fecit apodissam seu cyrographum de pecunia mutuata quā in veritate nō accepit sed spe future numerationis simpliciter fuit cōfessus se recepisse. nec infra biennium proposuit exceptionē nō numerate pecunie. nunquid pᵒ lapsū biennij habeat iste debitor aliqō remediuz. t videtur q non. p. d. l. in contractibus. vbi dicit q si debitor tacuit p biennium nō habet remedium q̄ minus soluat. Hosti. hic multa scripsit sed in effectu vult q quatuor remedia cōpetunt a principio debitori. ¶ Primū est exceptio nō numerate pecunie. t hoc durat p biennium a tempore confessionis et transfert onus probandi in creditorem q pecunia fuit numerata. t est exceptō magni effect⁹. t fuit inducta quia debitor anxietate cōsequēdi mutuū de facili scribit ad petitionē creditoris se recepisse qō i veritate nō receperat. ¶ Secundū remediū est exceptio doli. t hoc nō tollit tempore. qz semp dolose petit creditor ex quo pecunia nō est numerata. ar. in. l. ij. ff. de doli excep. sed onus probandi q nō fuit numerata incumbit ipsi debitori. quia confessio facit fidem cōtra eum. per. c. per tuas. de ꝓbat. t p l. generaliter. C. de nō nu. pecu. t hoc tenent cōmuniter legiste. in. l. si ex cautione. C. eo. ti. ¶ Tertiuz remediū est exceptō in factū. t idem dicendū qō in p̄cedēti. Quartū remediū ē ꝑditō ob cāz qz obligauit se ob cāz t cā si fuit secuta. t hec exceptio cū sit personalis. durat. xxx. annis. l. sicut. ff. de p̄scrip. xxx. annoꝝ. licet oporteat q debitor ꝓbet pecuniā nō solutam. vnde tm̄ in primo remedio releuatur debitor ab onere probandi. ¶ Sed est notabile dubiuz quid in ecclesia t clericis respectu eoꝝ patrimonij nunquid post biennium priuek exceptione nō numerate pecunie. Hosti. instat multū t tandē cōcludit q nō. qz. l. in cōtractib⁹ inducēs prescriptionez biennalē nō potuit p̄iudicare ecclesijs nec ꝑsonis ecclesiasticis que gaudēt eodē priuilegio cum ecclesia. t primo inducit in ar. l. fi. C. in quibus cau. in inte. resti. nō est ne. in fi. vbi patet q prescriptio tēporalis nō currit pupillo fortius nec ecclesie. Item quia cōtra ecclesiam nō sufficit ꝓbare mutuū etiaz vere factum nisi probetur versum i vtilitatem ipsi⁹ vt in. c. q quibusdaz. de fideiuſ. Et tradit i h Hosti. tres regulas notabiles. Pria lex imperialis fauēs ecclesijs t clericis ipso facto approbata ē p ecclesiaz nisi expresse reprobet. ar. x. di. c. si i adiutoriū. Secunda regula ē lex imperialis damnosa clericis vl ecclesijs nō valet in p̄iudicium ipsorum nisi exp̄sse approbetur per ecclesiam. Tertia regula statuta laicoꝝ inferiorum impatore siue faceant siue dānuz inferant ecclesie nō valent in p̄iudicium vel fauorem ecclesie nisi expresse approbentur per ecclesiaz per. c. ecclesia sancte marie. de consti. t cū his dicit Hosti. transit hic Jo. an. sed moderniores q̄ ad primum dictū sentiunt oppositum t meli⁹ iudicio meo nam lex in contractibus affert priuilegiū debitoribus. vnde ante illam. l. incumbebat debitori onus probandi nō esse numerataz pecuniā. ecclesia ergo vel clerici si volūt vti illo priuilegio legali debēt recipere cū moderationibus suis vt infra biennium nō vltra. vnde illa lex nō est damnosa sed fauorabilis nec inducit prescriptionem cōtra bona ecclesiastica. imo dedit remedium tpe limitato. nec obstat qō dicit de versione. qz nō indistincte ē necesse probare versum. iuxta ea que dixi in. d. c. q quibusdā Conclude ergo q tam ecclesia q̄ clerici nō ꝑnt post biennium proponere exceptionē nō numerate pecunie stantibus regulis disponentibus super probatione nisi in statu suo. t hoc no.

De donationibus. Rubrica.

Supra visum est de ꝓtractib⁹ nō gratuitis restabat videre de ꝑ̄ctibus gratuitis. merito auctor subijcit rubricā ō donationib⁹. Et querit hic Jo. an. q̄d sit donatio. Et primo dicit q̄ ē quedā liberalitas q̄ nullo iure cogente cōcedit. vel ꝑm Hosti. ē rei licite nullo iure cogente mera libertate facta collatio. declara. Dicit rei licite q̄ in re illicita ꝛ inhoneſta nō ꝑbitur donatio ſicut necvenditio. vt in. l. q̄ ſepe. §. venenū. ff. de ꝓhē. emp. ꝛ nota hoc. Ex quo potes colligere q̄ ſi ꝓmitto tibi donare rem illicitā nō poſſum ꝓpelli ad donandū. Dicit in diffinitione nullo iure cogente. ꝛc. q̄ ſi p̄ceſſit obligatio ciuilis tm̄ nō impedit donationis effectū q̄ illa nō ē ſufficiēs ad agendū nec retinendū. vnde ſi dono tibi illā rē ad quā ſum obligat⁹ ciuiliter tm̄ nō impedit donationis effectus. ſecus dicit Jo. an. in obligatiōe naturali que cauſat ex nudo pacto. ſecus in illa generali obligatione vt benefacienti bñfaciamus q̄ illa nō impedit donationis effectū. ꝛ idē tenetur p gl. no. in. l. donari. ff. de reg. iur. ꝛ in. l. ſed ꝛ ſi. §. cōſuluit. ff. de peti. here. ꝛ hec multū proſūt ad inſinuationē faciendam. Jtē ꝓſunt in eo q̄ ꝓhibet donare. nā ſi p̄ceſſit obligatio naturalis ꝓma nō dicit donatio ſecus in ſecūda. ꝛ ita videt Bar. tranſire in. l. j. ff. de dona. Sed tu adūte q̄ idem Bar. in ꝓemio ff. oꝛ. dic notabile verbū iudicio meo. q̄ donatio que fit cā remunerationis non eſt vera donatio. ꝛ hoc mihi plus placet. nā eſt pot⁹ quedā ꝓmutatio ſeu cōpenſatio ſeruitij recepti. hoc ꝓbo p. l. j. poſt ꝓin. ff. ō dona. vbi dicit q̄ illa ē ꝓpria donatio ad quā donator mouet nulla alia p̄cedente cauſa niſi vt exerceat magnificentiā ꝛ liberalitatē quādam ꝛ bene no. §. ille qui eſt obligat⁹ ad antidora nō donat ſolū vt exerceat liberalitatē §. pot⁹ vt ſoluat debitū nature ꝛ vt remuneret eū qui ſibi ſeruiuit. ꝓ hoc bon⁹ tex. in. l. aquilius. ff. de donat. vbi dicit q̄ ſi quis donat magiſtro ſuo illa nō ē vera donatio q̄ potius voluit remunerare officiū ꝛ obſequiū magiſtri. ad idē. l. ſi pater. ff. eo. ti. Et ex dictis pōt inferri q̄ inter coniuges ꝓhibet vera donatio q̄ſ. nulla p̄ceſſit inter eos obligatio naturalis. §. ſi p̄ceſſit obligatio videt tenere donatio. q̄ vt dixi illa nō eſt vera donatio. ꝛ hec faciunt ad multa.

Prudentis. Poteſt intelligi duobus modis. Et ꝑm primū intellectū. h. d. Liberalis i donando eſtimat ſe debē q̄ō donat. vel ſic ꝑm aliū intellectū. Promittens aliquid donare illud tanq̄ debitū adimplere teneꝫ. Nō. primo q̄ liberalis poteſt dici nobilis q̄ exercet actū nobilitatis. nā nobiliū ē ꝓpriū donare. ad hoc q̄ō not. i c. grande. de ſup. ne. prela. li. vj. vñ pōt tex. intelligi in nobilibus genere aut moribus aut aīo. vide no. dictū Ly. in. l. quidendū. C. de poſtu. vbi dicit q̄ nobilis moribus eſt preferendus nobili genere tm̄. q̄ ille nobilitatē exḡrit a ſe. ali⁹ vero pollet nobilitate ſuoꝝ. ſed ſi quis eēt nobilis moribus et genere tunc ē ꝓferendus ei q̄ nobilis ē moribus tm̄. q̄ duplex decus fulget in eo ꝛ ꝓpriū ꝛ ſuoꝝ. ꝛ ꝑ dicto Ly. vide bo. tex. in. c. nunq̄. de vitijs erubeſcamus. lvj. di. Nō. ſecūdo q̄ liberalitas i donādo cōmendat. dicit quedā beatitudo in donatore. vñ xp̄s. Beatius eſt dare q̄ accipere. vt in. c. cum marthe. de cele. miſ. §. intellige vt merā liberalitatē quis exerceat ꝛ nō prodigalitatē. vñ vt ait Tullius habenda eſt cura reiſamiliaris quā quidez dilabi ciuē flagitioſum ē. §. ita tm̄ vtq̄ liberalitate ꝛ auaricia abſit ſuſpitio. ꝛ vide q̄ō no. i. c. ex pte. de cōſue. vbi habet quid ſit auarus ꝛ quid prodig⁹. Nō. tertio ibi in beneficijs q̄ donatio ſeu ſeruitiū dicit beneficium. Eſt eni beneficiū benivola actio gaudium tribuens capienti vt in libro feudoꝝ. quib⁹ modis feu. amit. c. j. Sed quero de intellectu huius c. So. Hosti. ponit exemplū i his qui faciūt elemoſynā paupibus vel in impatore donādo eccle vbi nulla debet eē menſura. vt in auc. de non alie. i. §. minus. ſed iſta exempla ſunt nimis ſtricta. §. capiēdo mentē ſcribentiū dico q̄ iſte tex. poſſit intelligi i quolibet donatore. Et duplex poteſt eē intellect⁹. Primus in eo qui iā donauit ꝛ tradidit q̄ tanq̄ liberalis dz creſcere in beneficijs ſuis quēadmodū chriſtus multiplicat in nos bñficia. ita dz facere q̄libet nobilis moribus vel genere. nō eni dz cē ꝓtentus in vno bñficio tm̄ §. multiplicare ſua bñficia maxime in benevolis ꝛ ſubiectis. ꝛ tunc tex. ibi q̄ō ſpōte tribuit ſtat ꝓprie. Et tex. ibi creuerit. intellige. ſ. beneficia multiplicando. Scḋo pōt intelligi in eo q̄ ꝓmiſit donare ꝛ pna duct⁹ nō vult adimplere. Et tūc tex. ibi q̄ō ſponte tribuit. expone. i. tribuē ꝓmiſit. ꝛ tex. ibi creuerit. expone p bonā volūtatē. qz dz eſſe hylaris in adimplendo ꝛ eſtimare ſe debitorez ex quo promiſit. ꝛ ꝑm primū intellectū dz quis eſtimare ſe debitorez in donādo. quaſi donatio ſit debita ex nobilitate. glo. ſunt faciles §. tene eas mēti.

Fraternitatem Nō valet donatio quā facit prelatus incōſulto capitulo ꝛ in dānum eccle. Tres ſūt ptes. In prima ponit exordiū. i. ſecūda narratio. ibi. accepim⁹. in tertia cōcluſio. ibi. vnde. Nō. ꝓmo ibi. cū eps. vt quilibet prelatus ꝛc. q̄ nō ſolum eps dicit prelatus. ſed plerīq̄ alij citra cum. vt in. c. j. de eta. ꝛ qua. ꝛ quis ꝓprie dicit prelatus. dixi in. c. ij. de iudi. ꝛ facit ibi tex. cū glo. ꝛ i. c. cum ab eccliarum ꝓlatis. de offi. ordi. Nō. q̄ nullus prelatus dicit dñs eccleſiaſticarum reruꝫ §. potius ꝓcurator ꝛ adminiſtrator ꝛ ad hoc quotidie allegat iſte tex. dic tamen q̄ ꝓprie prelatus nō eſt procurator. nam prelatus dicitur habere dignitatem ꝛ poteſt latius exponere de reb⁹ eccleſie q̄ꝫ p curator. de quo vide bonā glo. v. q. iij. in. c. ſi. ꝛ xij q. j. duo ſunt genera. ꝛ in. c. preſenti. ō offi. ordi. li. vj. §. dicit ꝓcurator in eo q̄ hz ꝓcurare vtilitatē eccleſie. nō aūt diſponit ad libitū vt domin⁹. Nō. q̄ ſucceſſor poteſt ꝛ debet reuocare male alienata p̄deceſſorem. de quo in. c. ſi quis p̄byterorū. de rebus eccle. nō alie. In glo. in vbo nō debet. ibi. in omittendo. ꝛ pone exemplū in ꝓlato qui patit

ꝓscriptionē currere cōtra eccliam. sed dic q̄ ꝑpie nō currit ꝓscriptio ex facto ꝓlati sed ex iuris dispositione licet cōcurrat negligentia ꝓlati. ⁊ vide glo. singularem in. c. placuit. alle. in gl. que vult q̄ cōtra ꝓlatū patientē ꝓscriptionem in reb⁹ eccle sie potest agi ad interesse inquātū ecclesia ē damnificata ex negligentia sua. ⁊ dic ō ista materia vt plene dixi in. c. j. de do. ⁊ cōtu. vbi plene tractaui an ⁊ quando factū ꝓlati noceat ecclesie. ¶ Jn fi. gl. pō dera bene glo. nam aperte sentit ꝓlatus non posse etiaz modica donare. nisi cōcurrat cōsuetudo. ⁊ ita videtur intelligere. c. j. primuz. dic latius vt ibi dicam. aliud tamē videtur sentire gl. sequēs in ꝓin. ⁊ facit iste tex. a cōtrario sensu. nam hic ponderat q̄ donationes erāt graues. a ꝓtrario ergo nō graues tolerāt. nec fit hic mentio de cōsuetudine. ¶ Jn glo. in verbo graues. in fi. glo. aperte nō elegit q̄d iuris quo ad ꝓpositum. sed conclude q̄ si constat qua donatione graueꝝ ecclia vtputa q⁹ multe facte sint sepatim tunc reuocabitur solum illa ꝑ quaz ecclesia grauatur. idem dic vbi fuisset vna donatio ⁊ separabilis respectu rerū vt solū reuocet id qō ē vltra legitimū modum. vt in. l. sancimus. C. de do na. ⁊ in. c. si quis de seruis. xij. q. ij. Si vero nō potest cōmode fieri sepatio. puta q⁹ donauit aliquam rem indiuisibilem. ⁊ tunc reuocatio fit in totū. ⁊ sic potest intelligi iste tex. ⁊ facit qō in simili dixi. in. c. dilect⁹. el. j. de ꝓben. ¶ Jn glo. in verbō incōsultis in fi. Jo. an. post Gof. dicit q̄ si capitulū cōsensit tenet donatio ꝙ cōcedit restitutio in integrū. vt i. c. j. de in inte. resti. aut nō cōsensit capitulū. ⁊ tūc donatio est ipso iure nulla. hec distinctio non videtur vsq̄quaq̄ vera. q⁹ ad hoc vt teneat alienatio de rebus ecclesie duo necessaria requirūt. Primo q̄ seruetur solennitas debita. de qua in dicto. c. sine exceptione. xij. q. ij. secūdo vt fiat in casu licito. vt in cle. ij. de rebus eccle. nō alie. no. glo. in. d. c. j. de in inte. resti. ⁊ sequit ibi Jo. an. si ergo ista donatio fuit facta in casu illicito ē ipo iure nulla quātūcunq̄ capitulū ꝓsenserit. secus dic si fuerit facta in casu licito puta si ꝓlatus causa pietatis donauit rez ecclesie cum ꝓsensu capituli. nā tūc si donatio est grauosa multū ecclesie reuocabit per in inte. resti. Secus vbi casus nō erat licit⁹ puta q⁹ donauit diuiti seu in casu a iure non concesso. ⁊ casus concessos a iure. vide. xij. q. ij. in glo. summe.

¶ Ceterum. Prelatus modicā rez ecclesie donare pōt vbi ℔ habet cōsuetudo. ita cōiter summat ꝙ summatio ℔ multū restringit ſam. vñ inherendo litterē pōt sic summari. Jn cōsiderando an valeat donatio facta ꝑ ꝓlatū debet attendi quātitas rei donate ⁊ loci cōsuetudo. h. d. ¶ Ho. primo q⁹ ꝓlat⁹ etiā regularis pōt aliqua donare de rebus ecclesie ⁊ hoc rōne administrationis libere quā hz in reb⁹ ecclesie. nam quēadmodū tutoz nō habet ꝓprietatem in rebus pupilli ⁊ tamē aliqua donare potest iuxta illud qō habet in. l. cum plures. ff. de admi. tuto. ita ⁊ ꝓlat⁹. ad idem pulchrum tex. in. l. filius ff. de dona. vbi dicit q̄ si filius hz liberam administrationē peculij potest aliqua donare attēta tñ q̄litate filij. ita pōt dici in ꝓlato. habet eni liberam administrationē in rebus ecclesie vt in. c. cū nobis de ele. in fi. ⁊ in. c. is cui. eo. ti. li. vj. ⁊ faciunt hec vt cessante cōsuetudine possit aliqua donare de quibus dic vt statim dicet cū glo. ¶ Jn gl. fi. no. ex gl. duos intellectus ad istū tex. Primus vt intelligat in erogatione facienda in paupes. ⁊ ponunt exēplum doc. in cōsuetudine quorūdā locorū ſm quā ꝓlatus dat puelle pauperi maritande. xx. vl. xxx vl nobili ꝓpauperi. ⁊ iste intellectus hz ſ. ver⁹ i se nō tñ videt ꝓuenire lſe. q⁹ nō eēt tūc necessaria cōsuetudo q⁹ elemosynā oz facere ꝓlatus. de reb⁹ eccle. xvj. q. j. c. qm. ideo dat secundus intellect⁹ vt intelligatur de vera donatione quā facit ꝓlatus alicui nō pauperi puta amico vel cōsanguineo tūc etiam valet donatio si cōcurrit cōsuetudo. ⁊ intelligūt docto. in reb⁹ fi mobilib⁹ neq̄ mobilib⁹ ꝓciosis. vnō in his nō valet cōsuetudo tanq̄ damnosa ecclie vt in tex. Sed dubiū est nūquid rem modicā possit ꝓlatus dare sine ꝓsuetudine. do. An. hic dicit q̄ aut vult aliqua donare ⁊ pōt de redditib⁹ ꝗs facit suos etiā sine cōsensu capituli. ⁊ ꝓ hoc qō no. in. c. pñti. de offi. ordi. li. vj. aut vult donare aliā rē mobilem ecclie ⁊ tunc si est minima nō requirit ꝓsuetudo neq̄ ꝓsēsus capli. si vo ñ ē mīma oz q⁹ ꝓcurrat ꝓsuetudo ⁊ si enormit ledit ecclia nō valet ꝓsuetudo. ⁊ ex his videt sentire q̄ cōsuetudo requirit vbi res non est minima. sed ꝑrium sentit glo. in. c. ꝓcedenti vbi dixi ꝓ ⁊ contra allegari possunt. c. ad hec. ⁊. c. relatum. ij. de testa. Sed sati ego credere q̄ cessante cōsuetudine nihil donare possit absq̄ cā rationabili. ꝙ cum causa rōnabili sic. puta q⁹ recipit seruitium ab illo ⁊ vult eum remunerare vel quid sile. ⁊ sic loquunt iura supius allegata. facit. d. c. relatum. vbi etiā ponderat cōsuetudo. nec ob. qō. ꝙ. dixi. de tutoze in. c. precedenti. q⁹ tutoz donat quantū expedit pupillo ⁊ nō aliter. ita ⁊ ꝓlatus si expediret ecclesie. nā ⁊ vt ecclesia habeat amicos ꝑ sua defensione licite possunt aliqua leuia fieri. ar. in. d. l. si plures. ff. de admini. tuto. ⁊ an ꝓlatus facit reddit⁹ suos. dic vt dixi seu remisi in. c. fi. de pigno.

¶ Consultationibus Ecclesia nō vacans in beneficiū cōcedi non potest ꝙ in ꝓprietatē sic. de auctoritate tñ epi ⁊ sine ꝓiudicō ꝓlati. ¶ Nota primo q⁹ bñficium nō vacās nō pōt ꝓcedi singulari ꝑsone ꝙ alteri ecclie sic sine tñ ꝓiudicio rectoris. ⁊ hodie ē tex. in cle. ij. de reb⁹ eccle. nō alie. vbi dicit q⁹ vnus ꝓlatus potest vnā eccliam etiā nō vacantē alteri vnire rectoze nō vocato. naz illi nō fit in sua vita ꝓiudiciū. Sed quero de rōe diuersitat. ꝗre ecclesie pōt fieri ꝓcessio ⁊ nō singulari ꝑsone. docto. reddunt rōnem. q⁹ singularis ꝑsona desideraret morte ꝓximi in cuius locuz speraret se successuz. vt in. c. ij. de cōcef. preben. que rō i collegio cessat. q⁹ cū collegiū nō hz aiam non pōt desiderare morte ꝓximi. nec singuli ō collegio ō sideraut. q⁹ qō ē collegij nō est singuloz. xij. q. ij. q̄ manumittit. vel redde aliā rōnem meliozem. Cōcessio

que fit singulari psone fit in titulum .q qdē titulus cū sit penes rectorem viuentē nō potest transferri in alium qz sicut duo non possunt habere vnā vxorem carnalem .ita nec spūalem. vnde cōmitteretur quoddā adulteriū. vij. q. j. sicut. ꝛ in. c. cū nō ignores. de preben. sed quādo cōcessio fit alteri ecclesie seu collegio tunc fit iure proprietatis. vnde nō trāsferk titulus q̄ est penes viuentē ꝫ ius ꝓprietatis qō ē penes concedentē vel aliud ius in ecclesia sepatū a titulo prelati viuentis. qz vterqz nō potest cōiūgi ꝛ inquantum tex. dicit q̄ si alius possidet ecclesiam nō potest alteri cōferri. intellige quando aliꝰ possidet cum titulo saltim colorato ſm ea que dixi in. c. cum nostris. de cōcess. preben. secus vbi cōcessio eēt euidenter iniusta. nam tunc nō impedit collationē singulari psone fiendā. vt le. ꝛ no. in. c. lz eps. de p̄ben. li. vj. ¶ In gl. in verbo. eius auctoritate. vult ergo glo. q̄ sine auctoritate epi patronꝰ potest donare loco religioso iuspatronatus sed nō ecclesiaz in qua habet ius patronatus. ꝛ bene loquit. quod tenēt doc. in. c. j. de iurepatro. li. vj. ꝛ vide qō dicaz in. c. illud. allegatū in glo. ꝛ intellige qō eps potest donare loco religioso si ipse habet collationē beneficij. secus autē si ecclesia pertineret ad alium platum. qz tunc requirit eius assensus ſm doct. quod no. ex quo etiam habes q̄ sicut directe cōcedendo illā ecclesiā alteri in ꝓprietatē nō potest eps preiudicare inferiori prelato habenti collationez ita nec indirecte. ꝛ potest induci hoc dictū ad questionem pone q̄ ecclesia de iure speciali ptinet ad collatiōez plati inferioris nunquid eps possit illam alteri ecclesie vnire. ꝛ videk primo q̄ sic. qz vnio nō ꝑcernit titulū ꝫ ꝓprietatē. vnde licet ius cōferēdi nō pertineat ad epm pertinet tamē ius disponendi de proprietate ꝛ rebus beneficij. qō nō firmo sed remitto ad no. in. c. sicut vnire. de excess. p̄ben. vbi ponit ꝓ modernos. q. notabilis ꝛ quotidiana an eps possit vnire eccliam sibi subiectam cuius collatio per suā negligentiam deuoluta est ad papaz. ꝛ cōmuniter tenent ibi moderni q̄ sic. qz alio iure est deuoluta ꝛ alio iure vnit. nam deuolutio cōcernit titulū sed vnio concernit proprietatem. ꝛ est notabile dictuz ꝛ facit id qō dixi. s. sed remitto ad plenius notata i dicto. c. sicut. ¶ Abbas.

Per tuas. Non ob. iuramēto ō nō p latus integrare pōt feudū si apparet vasallum in mensura deceptū. h. d. cōmunis diuisio. secūdo ibi. nos igit. ¶ Nota primo q̄ iminente periculo corporali licite pōt prelatus se occultare deserendo ecclesiam ꝛ clerū. nō ergo tenek se exponere morti seu alteri periculo corporali. naz si iste eps in hoc deliquisset nō fuissent illi nobiles qui eum occultauerūt remunerati. Et p̄dicta intelligo ꝓcedere quādo solum queritur psona plati. si aūt querit tota ecclesia nunqz plat⁹ licite posset deserere eaz seipm occultando. vide plene ꝓ Inno. in. c. nisi cuz pridem. de renū. ¶ Nota vnā licitā causam aliena di seu infeudandi bona ecclie. s. ꝓpt remunerationem seruitiorum impensoꝝ neduz ecclie sed plato ipsius ecclesie qō intelligo q̄n cōtemplatione ecclesie. ꝛ facit iste tex. multū singulariter pro his q̄ dixi in. c. ex p̄sentium. de pigno. ꝛ in. c. j. de solu. s. q̄ debita cōtracta ꝓ sustentatione prelati sunt soluenda ꝓ successorē in bñficio qz videnk ꝛcta ꝓpter necessitatē seu vtilitatē ecclesie. nam vides hic q̄ propter seruitia impensa psone prelati ad ipius cōseruatonē alienank de nouo bona imobilia ipsiꝰ ecclie fortius soluenda sunt debita maxime de redditibus ecclie cōuersa i sustentationē ꝓdicti ecclesie. que limita vt dixi in. d. c. ex p̄sentium. ¶ Nota q̄ iurans nō infeudare de nouo incōsulto romano pontifice nō pōt feudū cōcedere etiā subsistente cā legitima nam hic ꝓius epus infeudauit de mandato pape licet subesset legitima causa infeudandi. ō quo teneti gi in. c. vt sup. de re. ec. nō alie. ¶ No. q̄ phibit⁹ aliquid cōcedere vel fabricare nō videk prohibit⁹ cōcessum dudū reintegrare vel reficere opus iā constructum qō ruinam minak. ad hoc. c. cōsuluit. j. ō iude. ¶ Nota ꝛ tene menti q̄ deceptus in quantitate rei ꝛ etiā citra dimidiā rei debitaz pōt agere iure cōmuni ad suplementū. secus si deceptio vltra dimidiā iusti precij interueniret in aliquo cōtractu qz tūc iure cōmuni nō dak remediū. vt in. c. cuz dilecti. ꝛ. c. pe. de emp. ꝛ ven. ꝛ in. l. ij. C. de rescin. vē di. ꝛ potest cē nō diuersitatis. qz deceptio in quantitate rei nō est ita ꝓpendibilis sicut deceptio in valore. vnde dolus re ipsa vel ex ꝓposito adhibitus in primo casu magis operak q̄z in secūdo. ꝛ de hoc aliquid cū glo. ¶ Nota q̄ ecclesia nō debet in suis actibus fraudem adhibere. ꝛ ad hoc quotidie allegatur hoc. c. nō tamē arbitreris q̄ ꝑsone priuate licite possunt fraudem adhibere qz bona fides exigitur in omni cōtractu. vt in. l. bona fides. C. de act. ꝛ obliga. ecclesia tamē debet permaxime i suis actibus puritatē adhibere. facit qō in simili habetur i cle. cū illusio. de renun. ꝛ per hunc tex. dicit gl. notabilis. x. q. ij. hoc tus. q̄ ecclesia nō debet recipere precium oblatum vltra iustum valorē rei vendite. ¶ In gl. j. in fi. ꝛ vide bo. tex. cum glo. xij. q. ij. qui cunqz suffragio. ꝛ facit iste tex. q̄ concessio remuneratiua nō videatur pura donatio. ꝛ q̄ prohibitus donare nō videtur ꝓhibit⁹ seruitio remunerando aliquā rem donare. nam res ecclesie phibēt donari seu infeudari. vt in. c. ij. de feu. ꝛ. c. nulli. de reb⁹ eccle. nō alie. ꝛ tamen hic infeudank ꝓpter seruitia ecclesie impensa. facit ad ea que dixi. s. eo. sup rubrica. ¶ In glo. in verbo inuenerūt. nota glo. ꝛ ex dictis doc. hic sunt aduertendi quattuor casus. ¶Prim⁹ qñ termin⁹ fuit ꝓfixus admensurādū ꝛ ad denunciandū sibi. ꝛ inquātū lesio seu deceptio contigisset. ꝛ tūc infra terminū oportet q̄ fiat mensuratio ꝛ denūciatio. vñ pⁿ terminū nō audiet deceptꝰ vt in. l. q̄ fundū. alle. in gl. Scōs casus qñ fuit ꝓmissus termin⁹ solū ad mēsurandū ꝛ tunc satis ē q̄ in termino res mēsuret. ad lz vt possit agi pⁿ ꝛminuz qz satisfactū fuit in termino. Tertius casus qñ fuit actū vt res mēsuret ꝫ nō fuit adiecta certa dies. et tūc expectank. lx. dies. ar. opti. in. l. q̄ si nolit. §. pe. ff. de edi. edic. Quartus casus qñ nihil fuit dictuz

de mensuratione. ꝛ tunc ꝑ̄t decept⁹ agere vsq; ad xxx. annos. q; tanto tempore durant actiones ꝑsonales. l. sicut. C. de ꝑscrip. xxx. anno. ꝛ dicit Hosti. q; de iure canonico poterit semp agi ꝓpter malam fidem decip̄entis. vt in. c. si. de prescript. Et no. singulariter hoc dictū q; in actionib⁹ ꝑsonalib⁹ nō curit ꝑscriptio cū mala fide debitorū ꝫ dictū Bar. in l. sequit. §. si viam. ff. de vsuca. ꝛ vide motiua pro ꝛ ꝫ per ea que dixi in. d. c. fi. ꝛ intellige hoc dictum Hosti. q̄n interuenisset deceptio ex ꝓposito. secus si re ipsa. q; tūc nō est in aliqua mala fide. ꝛ in hoc casu nō parificant deceptio ex ꝓposito ꝛ re ipsa licet in multis casibus secus sit. ꝛ sic ꝓcedit text. in. d. l. si q̄s cū alter. ff. de ꝟbo. obli. ꝛ hec sūt notabilia nō solū in terminis. c. § in quibusdā reb⁹ seu cōtractibus in quibus alter cōtrahentiū decipit in quantitate rei. Et circa predicta pōt applicari. q. notabilis pone q; vendidi tibi fundum exp̄ssis cōfinib⁹ ꝛ declaratis mensuris terre. vt puta dixi q; erat duoꝝ modioꝝ. nunc̄d si reperitur in maiori quātitate illō q̄ō est plus cedat venditori vel emptori. ꝛ in hac. q. ꝑsuluit Oldra. ꝛ habet ꝑsilio. xxxij. ꝛ inter cetera dixit in cōclusione q; q̄n loquens vtit terminis denotantibus certū numerū seu certam mensurā. et tunc nō venit id q̄ō ē plus sicut ecōtra deceptus in numero vel mensura agit ad supplementū vt hic. Q̄q; vtit quis terminis denotantib⁹ speciem seu certū corp⁹ licet adijciat certū numerū vel mensuram. o tunc id q̄ō ē plus cedit emptori q; mensura vel numerus hoc casu videt adiectus cā demōstrationis ꝛ falsa demōstratio non vitiat. vt. l. falsa demonstratio. ff. de condi. ꝛ demon. exemplū vendo tibi talē fundū sic cōfinatū q̄ est triū modioꝝ. exemplū primi casus pōt colligi in isto text. vt si dixi vendo tibi terrā quattuor modiorū in talibus cōfinib⁹ ꝛc. ꝛ hec no. ¶ In glo. in verbo possessionē. nota. glo. quia quotidie allegat iuncto text. sed vt dicunt doc. ꝛ bñ iste text. potius probat ꝫrium. nam soluz ꝓbat q; non erāt isti nobiles in possessione ꝛre duorū modioꝝ q̄ deficiebāt in possessione. g̃ terre aliorū duoꝝ modioꝝ de qua fuerūt inuestiti cōsistebāt in possessione. ꝛ sic potiꝰ ꝓbat q; ꝑ inuestituā transfert possessio. sed intellige q̄n inuestitura fit in p̄sentia rei de qua inuestit. q; tunc habet instar traditionis. l. q̄ō meo. ff. de acq̄. pos. sec⁹ si in absentia rei. ꝛ de hoc dic vt plene no. in. c. ij. de ꝓsue. ꝛ. c. transmissa. de elec. aliquid tetigi in. c. aucte. de insti.

C Cum dilecti. In donationibus pleniſſima fit interp̄tatio ꝛ ob hoc fit clausula onerosa p⁹ multas donationes apposita proximam dōnationem tm̄ respicit. h. d. ꝛ est casus singularis ꝫm istum intellectum. sed ꝫm alium intellectū summa sic. Clausula onerosa p⁹ duas vl plures donationes posita primā tm̄ respicit nō supplorem q̄ hz suā clausulam h. d. ꝛ ē hec lec. etiā nota. § nō tm̄ sicut prima. nec ē speciale in donatione. § idez ē in qualibet clausula apposita in fine cuiuscūq; dispositiōis. vt infra clarius videbit. In prima ponit iudicū decisa consultatio. In scōa pape rūsio, ibi mandamus. ¶ No. primo ibi cū ex tenore instrumēti euident. ꝛc. q; pbatio facta p instrumētū dicit euidēs. ꝛ sic vbi requirit pbatio euidēs nō requirūt necessario testes ꝫ sufficit instrumētū. ꝓ quo facit qō no. Inn. ꝛ Host. in. c. ij. de ꝓbac. vti. ꝛ in. c. ex insinuatione. de apel. ꝛ vide text. no. in. l. licet. de lega. j. vbi pz q; pbatio etiā cōiecturalis dicit euidens. ꝛ si bñ ponderatur iste text. ꝫ idē pbat. nā in instrumēto isto nō diceb̄atur apte. put papa ꝫ decidit. § ex ꝓiecturis papa dicit ꝫ euident apparere ex serie instrumenti q̄ō bene no. nō solū ergo instrumētū apte loquēs induc̄ euidentē pbationē § etiā ex cōiecturis ꝛ ex tenore instrumenti colligit mens disponentis. ¶ No. scōo ex hoc et ex text. ibi mens ꝛ intentio q; in dispositionibus dubijs etiā in donatione debem⁹ ꝓmo recurrere ad ꝓiecturandam mentē disponentis. non ergo fauore donationis debem⁹ ampliare materiaz ꝓtra mentē donationis. facit. l. semp i stipulationibus. ff. de reg. iu. ꝛ regula in obscuris. li. vj. ¶ No. tertio q; laicus in donatiōe quā facit ecclesie potest apponere pactum de soluendo certam pensionem heredibus. vel q; res donata incidat in cōmissuz si pacta nō obseruent. facit q̄ō leg. ꝛ no. in. c. verum. de condi. appo. ¶ Nota quarto text. in fi. qui quotidie allegat q; in cōtractib⁹ nō sit stricta interpretatio § plena. nō tm̄ plenior. nec plenissima. i vltimis vero volūtatibus fit plenior ꝛ nō plenissima. in donationibus vel bñficio fit nō solū plena ꝛ plenior § plenissima. Ex quo nota q; legatū nō per oia sortitur naturā donatiōis licet lex ciuilis dicat q; legatū ē quedā donatio a testatore facta. nam vt vides ꝫ nō fit ita largissima interp̄tatio in legato sicut i donatione pure facta q̄ō bñ no. ꝛ est ratio diuersitatis ꝫm docto. inter omnes istos tres casus. nā contractus inducit obligationē ex vtraq; pte. vt i. l. labeo. ij. ff. de ꝟbo. signi. ideo debet seruari equalitas vnde nō debet fieri stricta interp̄tatio in fauorē vnius ꝛ in odiū alteri⁹. nec nimis larga § plena. Secū do casu. s. in legato res disponit in fauorem legatarij tm̄. vñ ē quasi q̄ddā bñficium iō fit interp̄tatio largior ę̃ in ꝓtractu. donatio vero exercet ꝑ q̄dam liberalitate ꝛ munificentia. vt. l. j. ff. de dona. iō p̄sumendū est q; sicut fuit largus in donādo ita itellexit verba sua largissime. nā potuit iste restringere dispositionē si voluisset. § testator q̄ꝫ impedit⁹ cogitatione mortis nō valet oia subtiliter librare. ¶ Et vltimo scias q; ꝫm no. dictū Inn. id quod dicit in beneficijs est fienda pleniſſima interpretatio dz intelligi q̄n alteri nō fit enorme ꝓiudiciū. § agit solū de ꝓiudicio cōcedentis. vñ in ꝓiudicium tertij nō hz locū illa pleniſſima interp̄tatio. ꝛ p ꝫ adduco text. in. l. ij. §. si quis a ꝓncipe. ff. ne q̄d i loco pu. ꝛ in. c. cū dilectus. de consue. Item do aliā limitationē vt ꝓcedat in beneficijs nō deuiātib⁹ a iure cōi. nā ois recessus a iure cōi ē odiosus. iō dicim⁹ q; dispensationes sūt stricti iuris. vt in. c. q; dilectio. de consan. ꝛ affi. ꝛ in. c. j. ꝛ. ij. de fil. presby. li. vj. ꝛ vbo. glo. in. c. ordinarij. de offi. ordi. lib. vj. ꝛ ad materiam vide quod dixi in. c. olim. de verbo. signi. ¶ In gl. in verbo ad superiorē, ibi vna pure ꝛ sine

aliqua cõditione. ꝛ ex his verbis colligit ꝓim⁹ intellectus ꝑm quẽ ꝓimo loco ſummaui vt intelligamus ꝙ donationes ſupiores erant pure facte ſine aliquo onere ꝛ determinatõne ſed vltima donatio in fine inſtrumenti poſita habebat onus penſiõis ꝛ ſuã certã determinationẽ annexam. vnde clauſula onerosa in fine poſita. in dubio referꝝ ad vltimã donationẽ dũtaxat que habebat determinationez ꝛ onus annexum. ꝙ non eſt veriſimile ꝙ donator voluerit onerare ꝓiores donationes ita libere factas. ꝛ ꝑm hunc intellectũ quẽ ſequit Jnno. pone ſic caſum. Donator vſus ẽ his verbis. dono monaſterio fundũ titianũ. itez fundũ ſempronianũ ꝛ volo ꝙ ex eo ſoluat monaſteriũ quinq; mihi ꝛ heredi meo ꝛ ꝙ poſſim ibi habere vſumvenandi. vel forte dixit ꝙ ſi nõ ſolueret quinq; ſolidos cõpeteret ſibi facultas reducendi locum in foreſtã. ꝛ de hac vltia clauſula onerosa erat dubiũ ſed decidit modo prẽdicto per regulam ſupiorẽ. Et ex his etiam habes no. limitationẽ ad iura que volunt ꝙ clauſula in fi. poſita etiam onerosa reſpicit oĩa precedentia etiã ſi ſint diuerſa negocia. vt patet in. c. inquiſitioni. ẽ app. illud enĩ nõ procedit in pluribꝰ donationibus in eodẽ inſtrumẽto factis. Aduertendum tñ ꝙ hec littera loquit ꝙñ vltima donatio habebat onus annexum ꝛ quãdã determinationẽ incertam. naz hec reddit cõiecturam ꝙ clauſula onerosa referat ſolũ ad vltimã donationẽ onerataz. Si vero oẽs donationes eẽnt pure facte nõ video tunc rõnem quare magis clauſula debeat referri ad ꝓcedentẽ ꝙ ad ſuperiores. ꝛ ſic limitarem hũc intellectũ glo. ꝛ ſũmarium primo dictũ. facit qđ in ſilĩ no. Bar. in. l. talis ſcriptura. ff. de leg. j. ꝛ qđ dixi in. c. ſcõo requirl de ap. Secũdus intellectꝰ colligit ex dictis hoſti. qui intellexit tex. ꝙ in prima donatione fuit dictuz vt illa eẽt libera ꝛ imunis a vexatione ſeculari. vñ nõ eſt veriſimile ꝙ clauſula onerosa in fine poſita deberet referri ad illã donationẽ quia quodãmodo donator fuiſſet ſibi cõtrarius qđ nõ eſt veriſimile. ar. in. l. nõ ad ea. ff. de condi. ꝛ demõ. ꝛ iſte intellectus ẽ veriſſimus. ꝛ ſentit ſpe. in ti. de inſtru. edi. §. nunc aũt. ℣. item accipe. Et potes ex hoc intellectu ſumere vnã cõcluſionẽ ꝙ vbi plura negocia inſerunt in eadem diſpoſitione quoꝝ aliqua habent ſuas determinatas clauſulas. tunc clauſula i fi. poſita nõ referꝝ ad negocia iam qualificata. ꝛ ꝓ hoc quod no. in. d. l. talis ſcriptura. ꝛ hec no.

Paſtoralis. Si eps i eccleſia quã de ꝓſensu capituli pio loco cõceſſit pcipiebat certos ꝓuentꝰ illos donaſſe videtur oẽs alij ꝓuentus ꝓter cathedraticũ cedũt pio loco. ꝛ ſi eps cõceſſit de ꝓſensu patroni intelligit pfonus donaſſe iuspatronatus. h. d. Jn prima cõſultatio. in ſecũda rñſio. ibi nos ¶ Nota ꝓmo ꝛ tene menti ꝙ verbũ cõcedo ex ſuo ꝓpio ſignificato nõ inducit translationẽ dominij rei conceſſe. nã vides hic ꝙ eps dicendo ꝓcedim⁹ vobis talem eccliaz nõ videꝝ ꝓceſſiſſe oĩe ius qđ hz in ea. Sz ius qđã ſingulare vtputa penſionẽ vel qđ ſile ꝛ facit. c. fi. de preca. ſed vbi nõ poteſt opari translationẽ iure ſingulari tũc opaꝝ oĩmodã iure cõcedẽtis translationẽ. ¶ No. ſecũdo ꝙ ꝓſentiendo quis donationi alicuiꝰ rei. videꝝ cõcedere ius qđ habet in re ſicut patronus conſentiendo donationi epiſcopi videtur concedere iuſpatronatus quod habet in eccleſia patronata. facit quod nota. in. l. gayus. ff. de pigno. actio. ſecus videreꝝ vbi ſimpliciter taceret. ꝙ. l. ſicut. ff. qui. mo. pig. vel hypo. ſol. ꝛ qđ no. in. c. nõne. de ꝓſump. ¶ Nota tertio ꝙ eps qñ qz percipit in eccleſia inferiori certã portionem fructuũ. ꝛ ẽ de iure ſingulari. nam de iure cõmuni nullã portionẽ ſibi vendicat. vt. x. q. iij. c. j. ꝛ. c. ij. ꝛ c. cõquerente. de offi. ordi. ¶ Vltimo no. epm nõ poſſe ius quod habet in eccleſia inferiori transferre etiam in locum pium ſine conſenſu capituli etiam ſi illud ius ꝓſiſtat in pceptione tpaliũ. ꝛ ẽ rõ qz ẽ q dam alienatio iuriũ eccleſie quã nõ facit epus ſine cõſenſu capituli. vt in. c. ſine exceptiõe. xij. q. ij. An aũt valeat ꝓſuetudo in ꝓrium. doc. hic ꝙ nõ. ꝛ ꝓ ẽ vide tex. cũ gl. in cle. ſi vna. de reb⁹ eccl. nõ alie. ꝛ vide qđ dixi in. c. nulli. de rebus eccl. nõ alie. ſecꝰ eſt i collatione eccliе iure tituli. nã ibi põt ꝓſcribi aſſenſus ſeu cõſiliũ capituli. vt in. c. ea noſcit. de his que fiunt a prelatis. ꝛ rõ diuerſitatis. qz in hoc caſu nõ fit alienatio iuriũ eccliе ẽ cõceſſio tẽporalis ꝛ neceſſaria. Sz in̅ caſu priori ꝓtingit alienatio. qđ no.

Jn glo. j. ibi qđ ſuũ eſt intelligit cõceſſiſſe. hoc dictũ videtur cõtra tex. qz eps cõcedendo eccliam ſimpliciter nõ cõcedit qđ ſuum ẽ. ẽ tñ ius ſingulare ſi qđ obtinet in eccleſia. ꝛ quare hoc dicã cũ glo. pe. ꝛ in quãtũ glo. oponit de. l. meuius. in. §. vltimo. dic ꝙ legando rem alienã videt in dubio legaſſe eſtimanõnẽ. qz nullũ ius hz in re legata ad qđ poſſet referri legatũ. ẽ ſi haberet aliqđ ius in re tũc illud ſoluz videt legare. l. ſeruí electione. ff. de lega. j. ita ẽ bi patrono qz cõſentiendo videt ius ſuũ cõcedere. vt no. in fi. glo. ¶ Jn gl. ij. ibi qđ ſi dormierit. ad ẽ. c. ꝛ ſequẽtia iura rñde ꝙ indefinita nõ ſemp eq̃pollet vniuerſali. ꝛ plene no. in. c. vt circa de elec. li. vj. ꝛ q̃ re ẽ nõ eq̃pollet vñ dicã ſtatim in gl. ſe. ¶ Jn gl. in ẽbo põter cathedraticũ ibi quãtũcũq; generalit. ꝛc. ¶ No. ex gl. iuncto tex. ꝙ eps nõ põt ex toto eccleſiam a ſe eximere ꝛ alteri ſubijcere ẽ ad min⁹ ſemp retinet iura enumerata in gl. vñ qz iuriſditionẽ nõ põt a ſe abdicare retinet in cõſequẽtiã cathedraticũ. qz illud ſoluit in ſignũ ſubiectiõis ꝛ honorez cathedre. ꝛ iõ appellat cathedraticũ. naz q̃libet eccliа tenet dare epo duos aureos ãnuati qđ tñ i q̃buſdã locis nõ ẽ in vſu. ꝛ de hac mã dic vt plene dicã i. c. cũ venerabil. de cẽſi. ꝛ i fi. gl. Glo. nõ apte ſoluit ꝓriuz qđ poſſz fẽmari ꝓ tex. q̃re ꝓcedẽdo eccliaz ſimplr nõ videt ꝓceſſiſſe oĩa iura eccliе. credo ꝙ ẽ fuit rõ decidẽdi. nã ẽbũ ꝓcedo vt. ſ. dixi non iportat ex ſe oĩmodã trãſlationem dñij. iõ referꝝ i dubio ad ius ſingl̃are qđ eps hz i eccliа ne ꝓceſſio ex pte epi fieret fruſtratoria. ẽ qñ eps nullũ ius ſingl̃are ibi obtinz tẽ eaꝺ rõe ne ꝓceſſio ſit fruſtratoria vł ꝓceſſiſſe oẽs reddit⁹ eccliе i vſus ꝓprios mõachoꝝ qz ñ aparet rõ q̃re magꝭ debeat ꝓcedere certa iura q̃ oĩa. cum oĩa ſunt eiuſdẽ cõditionis ꝛ q̃litatis. arg. in. c. cum

in tua dioces. j. de decimis. ꝛ vide Inno. hic. q̃ nititur limitare tex. multis modis. ꝛ inter cetera dicit q̃ si hec concessio fuisset facta archidiacono vel archipresbytero fuisset facta illa interpretatio. s. vt cēt subiecta eis tanꝫ archipsbro vel archidiacono. et sic ſm iura quę obtinēt in alijs eccleſijs ꝑ religiosi nō habēt iura in alijs eccleſijs iō cōcessio eis simpliciter facta intelligit respectu reddituū eccleſie vt sic illos cōuertāt in ꝓprios vsus reseruata portiōe ꝓ vicario ꝛ ministris eccleſie iuxta ea que dixi in. c. ō monachis. de prēben. nam ſm Inno. donatio debet interpretari ſm qualitates personarū donantium ꝛ earum que donationē recipiūt. qō no. ꝛ facit qō no. in simili in. c. fi. de offi. archi.

¶ Inter dilectos. Possūt hospitalarij in ꝑiudiciū suū se ꝛ domū suam alteri religioſe domui subijcere ꝛ donare. h. d. ſm intellectū gl. sed extra glo. legit alio modo intēligendo q̃ istud erat hospitale ꝓiuatum. de quo. j. plenius. Et q̃tuor sunt ptes. In prima actoꝛ petitio. in secunda ꝓcuratoris ꝛ eoꝝ responsio. in tertia ibi attendentes cause diffinitio. in quarta ibi. itaq; ꝓtestatio et ipius ratio. ¶ Nota primo quem posse intentare diuerso tēpore possessoriū ex diuersis causis. Itez q̃ sentētia bis lata in possessorio etiā dissimili nō ꝑiudicat in petitorio. ¶ Nota secūdo q̃ ꝑ ꝓcuratores potest fieri summissio alicuius loci ac etiaꝫ summissio recipi. ¶ Nota tertio q̃ alienatio rei litigioſe valet in ꝓiudicium alienantis. vnde nō potest alienatoꝛ allegare nullitatem in sui fauoꝛē q̃ ꝓponeret fraudē ꝛ turpitudinē ꝓpriam. ¶ No. quarto q̃ si in instrumento dicit q̃ oēs de vniuersitate fecerunt certū quid ꝑsumit q̃ oēs interfuerūt licet ꝑ partem aduersam hoc negēt qō no. nā notarius nō potest necessario in instrumēto cōprehendere q̃ oēs de vniuersitate fuerūt ꝑsentes sed ꝓma fronte credit huic relationi. ꝛ asserenti cōtrariū incūbit onus probandi. ꝛ facit ad ea que dixi in. c. quanto de his que fi. a ꝓla. ¶ Nota quinto tex. aptum q̃ nō audit allegās turpitudinē ꝓpriā etiā excipiēdo. de quo. j. latius. ¶ No. sexto q̃ vbi simplr petitur res que ē solita hre ptinētias pōt adiudicari in sententia cū pertinētijs. nam in libello nulla fuit facta mentio de ptinētijs. ¶ No. septimo q̃ in accessorijs ꝛ ptinētijs ſnia potest cē generalis. ¶ Op. cōtra tex. nam videt q̃ ista exceptio q̃ a pauciorib⁹ de capitulo fuerit facta donatio cēt admittenda. q̃ cōcludit donationē fuisse nullā. ad hoc. c. tertio loco. de proba. So. dicit Inno. q̃ hoc nō fuit ꝓbatū lz obiectū. naz potuisset hoc caplm sancti Allucij allegare nullitatem donationis vel ex defectu solennitatis vel ex defectu cōsensus capitularis. sed nō potuit capitulū allegare ꝓiuriū vel excōmunicationez eoꝝ q̃ interfuerūt in capitulo. q̃ tūc allegatur turpitudo ꝓpria nec ꝓtēptū alioꝝ. vñ lz ꝓtēpti potuissent ꝓsequi ꝓtēptū. vt in. c. q̃ sicut de elec. ꝛ allegare ꝓiuriū ꝛ excōicationē alioꝝ. ipi tū q̃ interfuerūt capitulo nō poterāt hoc allegare qō no. nā ex ꝑdictis habes quas exceptiōes potuisset ꝓponere vniuersitas vl singulares ad inferendū nullitatez actus.

¶ In glo. in. vbo turpitudinē in fi. gl. in effectu tacite ponit regulā ꝛ exꝑsse excipit tres casus. Regla ē q̃ allegās turpitudinē suā nō audit ꝑ fallit ꝓmo vbi vertit piculū aie. Et no. hūc casuz generalē q̃ ꝓphēdit sub se multos casus. Scō fallit fauoꝛe ecclesie. hūc etiā no. ꝑ in ꝓriū fac iste tex. Sol. ñ allegabāt isti hospitalarij turpitudinez fauoꝛe ecclie ꝑ fauoꝛe psonaꝝ ne subijcerent hospitali sancti sepulchri. Terti⁹ casus fauoꝛe libertatis. ꝑ in ꝓrium facit l. iubem⁹. C. de liberali cā. vbi ꝑiudicat cōfessio ꝛ libertatē. ꝛ ad. l. ꝑ alle. dic vt no. in. d. l. iubem⁹. ꝛ q̃ glo. in. c. fi. de ꝓfes. nam ꝓfessio ibi nō emanauit in iudicio liberalis cāe ꝑ in iudicio ad aliud instituto iō audit ibi ꝛ ꝓfessionē ꝓpriā. vñ no. dixit Bar. i. l. si ꝓfessus. ff. de custo. reo. q̃ ꝓfessio incident facta ñ ꝑiudicat ꝓfitenti ꝑ oportet q̃ ds ꝓfiteat principalit ꝓpter illud. ꝛ sic dz limitari dictū Inn. in. c. q̃liter ꝛ q̃ñ. el. ij. de accu. Extra gl. dicit Gof. q̃ excipiendo ds audit allegās turpitudinē ꝓpriā. ꝑ b̄ ē ꝛ istum tex. vt dicit Jo. an. ꝛ bñ. posset tū saluari ſm eū q̃ñ exceptio vel turpitudo cēt talis q̃ ex toto elideret ius actoꝛi nil allegat. cēt notabile ꝛ singulare dctñ si cēt vex. ꝛ posset adiuuari hac rōne. nā vbi exceptio elidit ius agendi nō dz iudex audire actoꝛē ex q̃ notorie fouet iniusticiā. ad b̄ qō no. Inn. i. c. j. de offi. vica. ꝑ difficile ē sustinere q̃liter iudex dz audire illū allegantē turpitudinē suā nisi dicam⁹ illud ꝓcedere i notoriis qō no. de mā vide qō plene dixi de cōces. ꝓben. c. cū sup. ¶ In gl. in vbo adiudicare ibi. sibi poterat fieri ꝑiudiciū ¶ Ex his verbis colligit vn⁹ intellect⁹ ad tex. q̃ in ꝑiudiciū ꝓpriū possit subdit⁹ se subijcere alteri ꝑ nō i ꝑiudiciū ꝓlati ꝛ sic valuit illa summissio i ꝑiudiciū dūtaxat istoꝝ hospitalariozū. ꝛ istū intellectū tenuit Gof. ꝑi ꝓriū insurgūt Inn. ꝛ Hosti. dicentes q̃ si ille intellectus cēt verus papa nō adiudicasset hospitale cū pertinentijs suis. ꝑ abstulisset hospitalarijs facultatē ꝓ dicendi quantū in eis ē. vñ intelligūt q̃ istud hospitale nō erat sacrū nec religiosū ꝑ quatū tanꝫ aucte epi nō institutū iō sine licētia epi isti potuerūt illud subijcere alteri. ¶ Sz ꝓ b̄ op. de isto tex. vbi dicit q̃ erat hospitale sancti allucij ꝛ sic ibi erat eccl'a. Itez ibi erat rector ꝛ frēs. Itē patroni hospital. nō ent appellant dñi q̃ oia innuūt locū fuisse religioſuz et nō ꝓriuatū. Sed ipi rñdent ad ꝓmū q̃ non erat ibi eccl'a q̃ obtinet dignitatē ecclie ꝑ oratoriū deputatū oratoni ꝛ celebratiōi missaꝝ sicut fere ē in oib⁹ pallatijs magnatū. vl tenēdo q̃ cēt eccl'a ꝓsecrata dicūt q̃ hospitale denoiabat ab eccl'a rōe vicinitatis nō q̃ cēt ei accessoriū vl ecōtra. Ad scām ꝓriū rñdēt q̃ nō erat ibi rector ꝛ frēs tanꝫ collegiū. vel si erat collegiū erat licitū q̃ deputatū hospitalitati iō sine aucte superioris poterāt ibi collegialiter cē. vñ fortē erant ibi instituti aucte patroni ꝛ obligauerunt se ad perpetuo seruiendū hospitali. Ad tertiū ꝓriū dicūt q̃ dicebant patroni largo mō ex eo q̃ hospitale erat deputandū ad spūalē vsū. Ex oib⁹ ꝑdictis potes multa singularia notare. Primo q̃ oratoriū positum in hospitali non est signuz necessario

cõcludens q hospitale sit religiosũ. nec sufficit probare q ibi aliqñ celebrent misse. nã vt ꝓdixi i domibus magnax personax qñq celebrant misse in eorum oratorijs nõ tñ ex hoc cõcludit q ille locus sit sacer vel religiosus. z nõ ꝓbat hoc eẽ qõ ob hꝫ ꝓtingit abesse. vt in. c. ij. de transla. ꝓla. dic tñ q si possz ꝓbari q publice celebrent ibi misse. z q oẽs indifferenter admittebant hꝫ signũ ẽ vt locus sit publicus Itẽ si haberet cãpanã leuatã in altũ vt puta in campanili vel simile. qz ista nõ solent eẽ in locis priuati z pro hoc qõ no. Archi. in. c. nemo. de cõse. di. j. et qõ no. in. c. patentibus. de priui. z qõ ibi dixi vide Frede. cõsilio. cvj. ¶ Scõo no. ex predicti q denominatio hospitalis ab aliquo sancto nõ ꝓcludit necessario locũ etiã religiosũ vel sacrũ. ¶ Tertio no. z tene menti q tenẽtes hospitalitatẽ in aliquo hospitali priuato pñt iura collegij exercere. nam exercent actum licitũ z pium rõne cuiꝰ pñt cõuenire et collegiũ licite cõstituere z sibi eligere rectorẽ sindicum z alia iura collegij habere. facit qõ no. Bar. i l. j. z fi. ff. de colle. illi. z per Inno. in. c. dilecta. ō ex ces. prela. z in vtroqz loco plene videas de his collegijs inferiorib⁹. ¶ Quarto no. q põt quis se obligare ad seruiendũ ꝑpetuo hospitali etiã priuato qõ videt prima fronte ꝯ no. in. l. cũ antiquitas. C de vsufru. z in. l. titia. §. titio. ff. de condi. z demon. vbi cõcludit q nõ põt ds ꝑpetuo suas opas locare cũ sit species cuiusdã seruitutꝭ z põt hoc admitti fauore spũalitatis. nã seruire deo nõ est seruitꝰ. ꝫ ma prima libertas. ¶ Et no. q domini hospitalis priuati possunt dici patroni rõne spũalitatis ad quã deputat hospitale. ¶ Ultimo no. q multa signa ō q̃ bus supra etiã simul iuncta nõ cõcludũt hospitale eẽ religiosũ vel sacruz. nõ ergo eps ꝓbando predicta fundaret ꝓbationez suã q locꝰ eẽt sibi subiectꝰ. z hec no. qz sepe orit qõ inter epm z patronũ hospitalis sup subiectione ipius. z ꝓpter antiquitatẽ hospitalis nõ põt ꝓbari an interuenerit in cõstructione auctoritas epi. z sic an sit priuatũ vl religiosuz. sed do. An. dicit q lectura gl. plꝰ placet sibi q̃ lectura Inno. z Hosti. qz si istud hospitale fuisset ꝑuatũ frustra papa reseruasset hic ius epi ꝫ lectura cozuz põt satis sustineri. nã nõ cõstabat hoc vtrũ eẽt ꝑuatũ vel religiosũ. nec de hoc disputabat. vñ papa ne ex generalitate sñe quis putaret ꝑiudiciũ generatũ epo etiã si hospitale ꝓbaret religiosũ. tõ ad cautelam ꝓtestatus fuit in sententia de iure epi. z hũc puto verũ intellectũ. si eni cõstitisset hospitale eẽ religiosũ credo q a ꝓncipio papa repulisset petitiõez actorum. qz nõ video q inferiores possint quoquomodo subijcere locũ religiosũ alteri sine licẽtia epi vt in. c. sicut vnire. alle. in gl. ¶ Itẽ scias q vbi hospitale est priuatũ z institutuz auctoritate defuncti eps habet ibi ptãtem videndi z inquirendi an cuncta fin voluntatẽ defuncti ꝓcedãt. etiã si defunctꝰ hoc voluisset. ad hoc alle. auc. de eccl̃ia. titul. in. §. si quis edificationẽ. cũ se. z hoc respectu forte isti appellant patroni z nõ domini qz non edificauerunt ipi z hꝫ respectu potuit etiã ius epi reseruari. Et nũ qd hospitale ꝑuatũ possit visitari q epm. vide Fre. consilio. clvj. alꝫ. cvj. z nũquid possit exigere a tali hospitali iura epalia. vide cõsilio. ccxxv.

¶ Apostolice. Donatio quiquagesime vel centesimã cõferre etiã cessante lesiõe ecclesie sine auctoritate superioris. Primo cõsultatio. In secũda rñsio. ibi inquisitioni. Et ibi primo repetit ius antiquũ. secũdo illud declarans soluit ꝓpositã qõnem. ibi hoc. ¶ Nota primo ibi parochia sua. q dioceseos epi dicit eius parochia. ad idem. c. j. ĩ. de rapto. z ad hꝫ solz multũ allegari iste tex. hoc probo ab etymologia vocabuli. nam parochia grece idez ẽ q partitio latine. vnde tota diocesis sibi deputata ẽ partita z diuisa a diocesi deputata alteri epo. z ꝓpter hoc iste eccl̃ie inferiores dicunt parochiales. qz habent curã partitã z diuisam z certis cõfinibus limitatã. z ex hoc dicimus q quilibet de diocesi est parochianus epi. vñ eps ꝓcurrit in cura cuz quolibet pbro parochiali. vide ad hoc bo. tex. cũ glo. in c. ij. de peni. z remiss. li. vj. facit. c. iij. de offi. archiꝑ. z qõ ibi no. Et ꝓ hanc rõnem eps cõsequit canonicã portionem de relictis factis eccl̃esijs sibi subiecit de quo in. c. requisisti. de testa. ¶ Secũdo no. ibi. siquis epoꝝ. q istud est ꝑuilegiũ epoz z nõ inferiorũ plato⁹. nam iura antiqua z noua solũ facũt de epis mentionẽ vt hic. z. xij. q. ij. bone rei. z. c. si eps. Ex quo credo inferendum q prelatus inferioz epo nõ habet hoc priuilegium ¶ Nota tertio ibi sua q hoc priuilegiũ restringitur quãdo in sua diocesi vult hanc donationẽ facere secus si extra diocesim vellet monasterium cõstruere vel ecclesiam cõstructam magnificare. putat tñ do. An. q eccl̃ie exempte infra suam diocesim potest hanc donationẽ facere qõ satis mihi placet. qz ecclesia exempta est i diocesi licet non sit de diocesi. vt i. c. penul. de offi. ordi. z est valde vtile qz sepe epi nolunt magnificare eccl̃iam mendicantiũ que est exempta a iurisditione epoꝝ. ¶ Nota ibi p suis sepulturis. tẽ. z tene menti q eps potest sibi eligere sepulturaz extra ecclesiam cathedralem. nam hic datur facultas sibi magnificandi illam eccl̃iam inferiorem pro suis sepulchris. qz ibi eligit sepeliri. Et ex hꝫ infero q quilibet clericus licet sit rector ecclesie possit sibi eligere sepulturam. facit simile in vxore que eligit sepulturam. quia per mortem dissoluitur vinculum matrimonij carnalis z spiritualis. vt in. c. de vxore. de sepulturis. Item in religiosis tantũmodo reperitur prohibitum. nam debent sepeliri in propꝛijs eozũ monasterijs si hoc cõmode fieri potest. vt in. c. fi. ō sepultu. li. vj. ¶ Itez nota ibi competens subsidiũ q eps nõ põt donare cẽtesimã vel quiquagesimaz nisi ecclesie donatarie cõferat cõpetens subsidium id ẽ q ex ea portione dongta cõpetenter sustentari possit. ¶ Item nota ibi. siue plures successiue. bo. tex. q vbi donatio prohibetur vsqz ad certã quantitatem non possunt fieri plures donationes successiue vsqz ad illam quãtitatẽ quasi hoc videatur in fraudẽ legis actũ. z facit ad materiã. l. sancim⁹.

C.eo.nam donatio ꝓhibetur sine insinuatione vl tra quingentos aureos.pone q̄ successiue ds facit eidem plures donationes ⁊ simul coaceruate exce dunt quingentos aureos nunquid excessus vale bit sine insinuatione.⁊ certe dicendū ē q̄ nō.⁊ opti me ꝓbaꝫ hic.⁊ vide spe.e.ti.in ꝑn.vbi ꝫ idez sen tit.vide tñ in illi bonā limitationē quā Bar. ponit in.l.vbi fideiussor.ff.de solu. ¶ Nota ibi ad epalez mensaz vel cathedralem q̄ hāc donationē pōt eps facē nō solū de bōis expectātib⁹ ad mēsā suā ꝫ etiā ad ipaz eccl̄iam cathedralem.⁊ itellige q̄n bōa sūt diuisa inter episcopū ⁊ capitulum tūc donat de mē sa.q̄ bona epatus tūc ꝑtinent ad mensam. sed vbi bona sunt communia inter ep̄m ⁊ capitulum tunc omnia dicuntur bona ecclesie ⁊ ꝫ illis potest hanc liberalitatē exercere. ¶ Nota i verbo.nam ⁊ si.tē. q̄ donatio quinquagesime vel centesime nō ꝓsu mitur ꝓxima frōte valde dānosa ꝑ ecclesie. eps ergo vsq̄ ad totam illā quotam habet intentionē funda tam de iure cōi.vnde asserenti ꝑiuz incūbit onus ꝓbandi. ¶ Nota ibi magl pōt ex ostēsione. tē.q̄ q̄ dam sunt q̄ magis ꝑcipiunt ex ostēsione facti q̄z ex ꝓfessione verboꝝ sicut multa sūt q̄ magis ꝑcipiunt intellectu q̄z elocutione.vt in.l.ratū.de solu. ¶ No. ex si.lfe q̄ vltra centesimā vel quinquagesimā non potest eps quātūcūq̄ abūdans aliq̄d donare sine auctozitate supiozis.sed ē dubiū ds dicaꝫ superioz isto casu. Inno.dicit q̄ solus papa. Hosti. dic̄ q̄ iu rantes in manibus pape nō disponūt sine ipius li centia.sed iurantes in manib⁹ archiepi pñt vltra disponere cū ipi⁹ auctozitate.q̄ sicut iuramentum pstitū pape obligat.ita iuramentū pstitū archiepo ⁊ hoc cōiter tenet.ꝫ hodie oēs ꝓlati iurāt i manib⁹ pape de nō alienando. ¶ In glo.j.in fi.vel dic p⁹ Hosti.q̄ de tribus querebaꝫ.Primo nunquid cen tesima vel quinquagesima possūt donari per ep̄m scdo quid si donatiōes fuissent facte successiue.ter tio nunquid eps abundās possit donare vltra q̄n quagesimā vel centesimā ⁊ quelibet istaꝝ qōnū de cidit in littera. ¶ Et no. bene ex hac positione ca sus ⁊ ex littera q̄ graue damnū pōt quis pati in bo nis licet nō cōtingat i tota substātia vl̄ maiozi par te.nam hic in centesima vel i quinquagesima par te potest cōtingere graue dānū eccl̄ie cathedrali.fa cit ꝓ his q̄ dicā in.c.se.⁊ ꝫ tenebis mēti ꝓpter statuta ad limitationē.c.frequēs.de resti.spo.lib. vj. ¶ In glo.iij.ibi.reuocaꝫ p successoꝝ.⁊ de hoc ponit glo.qōnem.nūquid consensus capituli de bet interuenire.dic vt dixi in.c.pastozalis.de his q̄ fiūt a ꝓla.⁊ ꝓclusio ē q̄ a ꝓncipio nō potest de no uo cōstruere monasteriū.nec eccl̄iam secularē con structā monasticis iformare regulis sine ꝓsensu ca pituli.⁊ ita intelligaꝫ.c.si eps.xij.q.ij.ꝫ postq̄z hec sūt acta cū ꝓsensu capituli.pōt solus hanc donatio nē facere qñ tñ ē necessaria.⁊ ita intelliganꝫ alia iura.Et in fi.gl.ex hac scda ꝑte habes duas opi.Pri ma fuit Hugl.scda Jo.⁊ scda cōiter tenet ꝑ docto. vt nō solū de redditib⁹ ꝫ etiā de possessionib⁹ pos sit eps hanc donationē facere ḡnimo expediētius est ecclesie donare de possessionibus q̄z perpetuo donare ḡnquagesimā ꝑtē redditu.⁊ ꝫ opi. multi pliciter ꝓbaꝫ in tex.si bene ponderaꝫ. Goff. dic̄ q̄ de mente iuris est vt ecclesia cathedralis retineat apud se directū dominiū rerū donataꝝ. sed vt dic̄ Jo.an.⁊ bene nō apparet vñ Goff.hoc collegerit q̄ si sentiat q̄ ex toto pōt hec donatio fieri qđ videt verū. ¶ Sed quero extra glo.nunqd eps in testa mento possit hanc donationē facere. doc. tenet q̄ nō sed inter viuos.ꝑ hoc tex.ibi largiri.facit de te sta.c.ad hec.⁊ c.quia.non reddūr aliam rōnem di uersitatis.sed ego reddo istam. nam testamentuz ponrigitur ad tēpus quo nō est futurus ꝓlatus. quia morte cōfirmaꝫ vt in.c.cum marthe.de cele. miss.ergo cū tunc nō possit disponere nec nunc in testamēto.ar.in.l.cū qui.ff.de iurisdi.om.iud. Jtē ⁊ secūdo testamentū fit de rebus ꝑprijs nō de alie nis.⁊ adhuc ex magna gratia cōcedit vt ds possit testari de rebus ꝑprijs propter primā rōnem q̄z re fert ad temp⁹ quo nō est futurus dñs vt dicit glo. no.in.l.illa institutio.ff.de here.insti.vnde nō de bet hoc trahi ad res in quibus habet administrati onē tm̄.⁊ ex prima ratione dicit glo.no.viij.q.j.in c.ex his.q̄ papa nō potest sibi in vita eligere succes sorē. Et ex his dic generaliter q̄ licet possit ꝓlat⁹ aliqua donare in vita de reb⁹ eccl̄ie.iuxta no.in.c. cetez.ꝫ.eo.nō tamē in testamento vt in dictis iuri bus. ¶ In glo.in verbo poterit.no.bene glo.iun cto tex.nam extendit dispositionē.l.sancimus.C. de dona.⁊ c.si quos ꝫ seruis.xij.q.ij.vt donatio quelibet facta vltra modū cōcessum nō reuocetur in totū.sed dūtaxat vsq̄ ad debitū modū. nā etiaz si in dispositiōe simpliciter diceretur q̄ donatio vl tra debitū modum facta debeat reuocari,put ꝫ di cebatur,debet eni intelligi fm alia iura.⁊ hec glo. cōmuniter tenet.licet Phil.aliud sentiat dicendo q̄ vbi plures sunt donationes debet de qualibet subtrahi certa ꝑs.ar.in.l.si tota.C.ꝫ inoffi.dona. q̄z vltima donatio simpliciter nō grauat. Sz in cōtrarium est q̄ donatio prima sine grauamine fuit sortita suū effectum.ergo nō debet reuocari ꝓpter secūdam ⁊ vltimā.q̄z qđ legitime factum est.tē.vt regula.factum legitime.de regu.iur.li.vj.Sed vbi plures donationes eēnt simul facte seu nō apparet de anterioritate tunc pōt ꝓcedere dictum Phil.

Jn glo.in vbo ꝑscriptionē in fi.nota bene hāc gl. q̄ etiā titulus putatiuus ⁊ colozatus nō prodest ad ꝑscriptionē cōplendam vbi ius resistit lz ꝑscribens erret in iure.Et ꝓ hoc bonus tex.in.c.ducū de de cimis.hoc intellige vbi ius ē clarū.secus autē vbi ꝓbabiliter pōt dubitari de intellectu iuris.nā tūc valet ꝑscriptio lz errēt in vero intellectu.vt ē text. valde no.in.c.cū dilectus.de cōsue.qđ ē semp mēti tenendū. ¶ Scdo no.ex glo.q̄ error facti nō im pedit ꝑscriptionē.lz ius resistat.⁊ ꝓ hoc vide bo. glo.in.c.de quarta.de ꝑscrip.q̄ vult q̄ titulus ha bitus a solo prelato cām dat ꝑscribendi si recipiēs credat capitulū ꝓcessisse.q̄z tūc errat i facto ⁊ nō i iu re.⁊ sic limita fm hui⁹ gl.dū dicit aliud eē i alijs alie nationib⁹.⁊ vide qđ dixi i.c.ij.ꝫ.de his q̄ fi.a ꝓla. Extra gl.querit qualiter reuocabit donatio facta

cum graui lesione eccle. dicit Jo. an. q̄ p̄ bñficium restitutionis in integrū. ꝛ ex hoc sentit q̄ donatio tenet mero iure. do. An. dicit hoc p̄cedere inquantū donatio fuit facta vsq̄ ad centesimā vl̄ quinquagesimam. sed si vltra tunc fiet ipso facto reuocatio. q̄ donatio nō tenuit. ꝛ in hoc bene dicit. ꝑ etiaz puto q̄ in primo casu nō semp donatio teneat. naz si notoziū eēt q̄ donatio quinquagesime vel centesime fieret cū graui damno ecclesie non tenet ipso iure. q̄ ius resistit donationi vt hic in prin. ꝛ in. c. bone rei. xij. q. ij. p̄cedit ergo dictū Jo. an. quādo ex erroze ꝓbabili processit donatio cuz graui lesione ecclesie. q̄ tunc est facta in casu licito. vbi enī ecclesia errauit probabiliter donatio debz reuocari per restitutionem in integrum.

Propter donatio pōt p̄ donatozē nō per heredem eius qui tacuit ob ingratitudinē donatarij reuocari in casibus hic expressis. ¶Primo ponit dictum q̄ exemplificando specificat. ibi. q̄ si. scō moderat. ibi. q̄ tamē. ¶ Nota primo q̄ ingratitudo est maximū vitiū. nam ita ꝑponderat vt donatio semel p̄fecta reuocet. ꝛ diffinit ꝛ describit beatus Bernardus ingratitudinē ꝛ dicit q̄ ē ventus vrēs ꝛ siccās fontē misericordie ꝛ rorez pietatis ꝛ fructū gratie. Et p̄uenit ꝺ peccatū vt plurimū ex supbia q̄ plerīq̄ putāt oia seruitia sibi debita. ꝑ cōsidera q̄ licet multis modis cōmittat ingratitudo. nam vt dicit Seneca ingratus qui nō reddit. ingratus qui dissimulat. ingratissimus omniū qui obliuiscit. ꝛ Cicero. Immemozē beneficij oēs oderūt. tamen indistincte ex predictis nō reuocat donatio. Sz ex tex. habes quattuoz casus in quibus fit reuocatio. ¶Primus cum donatarius violentas manus iniecit in donationē. Secūdus cum atroces iniurias ei iferre p̄sumpsit. ꝛ intellige de iniuria verbali al's superfluet iste casus propter casum p̄cedentē ꝛ sequentem. vel si donatozem fugauerit seu captū tenuerit ar. in. c. nup. de sen. excō. Tertius casus cuz graue damnū rebus donatozis intulit. Et qō dicit graue damnū. dixerūt quidā q̄ consistit in tota substātia vel in maiozi parte. ꝑ Jo. an. dicit hoc cē arbitrarium. nam potest cē graue damnū citra maiozē ptez substantie vt probatur in. c. precedenti. ꝛ ibi dixi. erit hoc ergo arbitrarium. ꝛ ad. c. frequēs. ō resti. spo. li. vj. dicendū q̄ loquit in casu suo. s. vt spoliatus possit repellere spoliatozem suū. nam nō dicit denudatus seu inermis ex particulari dāno ꝑ graue damnum bene pōt pati circa maiozem partem substantie. Quartus casus q̄n inferrz p̄sumpsit vite periculum licet effectus nō sit secutus. puta q̄ p̄parauit venenū vt donatozē p̄deret. vel aliter sibi p̄parauit insidias. vnde pondera istum casum. nō enī requirit q̄ effectus sit secut⁹. simile i. c. p humani. de homi. li. vj. Quintus casus extra tex. ē si nō fuit adimpletus modus in donatione adiectus. et habet iste casus in. l. fi. C. de reuo. dona. sed credo q̄ papa hic nō intseruit. q̄n reuocatio illa principaliter nō ꝓtingit. ppter ingratitudinē ꝑ propt modū nō seruatū. ꝛ auctoz hic nō intendit. p̄sequ casus i q̄bus generalit reuocat donatio ꝑ casus dūtaxat in gratitudinis. Addit tñ sextus vel quitus respectu ifē. ꝑ arbitroz q̄ papa nō interseruit. q̄ de illo dubitauit videlicet si donatarius neglexit alere donatorem inopem. nā in hac glo. iuris ciuilis reperit cōtraria. nam i. d. l. fi. dicit q̄ hec causa ē sufficiēs ad reuocandū donationē. sed in. l. in cōdemnatione. ff. de re. iur. sentit donatariū nō teneri ad alenduz donatozē. q̄ hoc iure nō probat. sed Ly. in. d. l. fi. dicit q̄ aut donatio cōsistit in magna re seu quantitate. ꝛ habet locū glo. in. d. l. fi. sec⁹ si in parua re. ꝛ ē distinctio satis equa. nam ille qui donat magna pōt equipari patri. ꝑ filius tenet alere patrē inopē l. si qs. ff. de liberis agnoscen. ergo magnā ingratitudinē cōmittit non subueniendo illi in necessitate sua. ꝛ nota bene hoc. quia sepe accidit in istis mulieribus. ꝛ maxie senib⁹ q̄ donāt fere oia bona ꝛ demum negligūt alimētari a donatario. nā vt predixi poterit donatio reuocari. ¶ Scō p̄incipaliter tene istū tex. mēti. q̄ rigoz iuris script⁹ p̄fert eq̄tati non scripte. nā hec donatio reuocat de rigoze iuris. vt in tex. ꝛ iste rigoz p̄ualet eq̄tati. de q̄ in. l. placuit. C de iudi. ꝛ in. c. fi. de transac. ¶ Nota ibi donatozis p̄sona. q̄ heres donatozis nō reuocat donationez factā a defuncto. ppter ingratitudinē ꝓmissā i p̄sonā ipius heredis. ꝛ ē rō. q̄ donatio fit ex mera liberalitate donatozis ꝛ cōtēplatione donatarij nō heredis. ideo cōsideratur ingratitudo respectu donatozis nō respectu heredis. ꝛ idē ē in reuocatione q̄ fit seu fieri intentat p⁹ mozē donatozis ob ingratitudinē cōmissam in ipius p̄sonā. nā merita ꝛ demerita sūt p̄sonalia. iō nō trāseūt ad heredē. ¶ In gl. j. in fi. hec glo. excedit terminos littere. nam lra solum p̄sequit reuocationē donationis q̄ fit propter ingratitudinē donatarij. ꝛ hos casus habuistis supra collectos. ꝑ donatio q̄cūq̄ reuocat ex p̄sumpta voluntate donatozis cessante oñi ingratitudie. vt ppter natiuitatem filiozū supuenientē q̄cūq̄ reuocat. q̄ ē inofficiosa respectu filiozū existētiū tpe donationis. vt q̄ effundit patrimoniū suū donando nihil vl̄ parū relinquēdo liberis. Et i hac secunda specie donationis varie sunt opiniones. q̄ iura ciuilia vno modo loquūt. ꝛ multas opi. antiquoruz infert ꝺ Jo. an. mihi placet distinctio Bar. i. l. titia. ¶. impator. de le. ij. vbi sic distinguit. q̄ q̄cūq̄ querimus de reuocatione fienda ex p̄sumpta volūtate donatozis. q̄cūq̄ p̄ remediū q̄rele inofficiosi. Primo casu aut ē facta in p̄sonā liberti vel extranei. et reuocat etiā in totū ipo iure q̄si donator hoc tacite intellexerit. vt. l. si vnq̄. cū gl. sua. C. ō reuo. dōa. licet glo. hic aliter intellexerit. Aut donatio fuit facta in p̄sonā vni⁹ ex liberis. ꝛ tūc nō reuocat in totum ppter natiuitatē filioz. ꝑ vsq̄ ad debitū bonoz subsidiū. i. vsq̄ ad legitimā q̄ debet filijs iure nature. ꝛ ita intelligat. l. si totas. C. de inoffi. donat. Et ex hoc infero q̄ donatio facta monasterio nō reuocat in totū de stricto iure ppter natiuitatē filioz. q̄ monasteriū habet loco filij. Item q̄ donatio est facta in fauorem aie que nō debet cē minus chara q̄ filius. vt in auc. si qua mulier. C. de sac. sanc. ecc.

canonizata.xix.q.ij.si qua mulier. ⁊ intellige text. no.cū gl.in.c.ij.xvij.q.vlt.⁊ hoc sentit gl.ꝫ dū dic̄ q; ibi donatio fuit reuocata in toto iure poli. id est iure celi.ſ.ex quadā equitate naturali ⁊ nō iure fori.i.ſm humanas leges.⁊ hoc idē sentit Bar.in.d. §.impator.in quadam qōne.⁊ facit qō ipse no.in l.j.C.de ſac.ſanc.eccl. Secūdo casu dicendū q; aut donatio fuit facta vni ex liberis.⁊ nō reuocaꝫ per alios liberos nisi vsq; ad debitū bonorum subsidium.etiam si donatio fuerit inofficiosa re ⁊ cōsilio. de quo vide text.in.l.si liq̄eat.C.de inoffi.donat. Aut fuit donatio facta alteri ⁊ tunc si liberi suis fuit aliquid relictū nō reuocabiꝫ nisi vsq; ad debitum iure nature.ad hoc.l.oīmodo.C.de inoffi.testa. si vero nihil reliquit ⁊ donatio est inofficiosa re ⁊ cōsilio reuocabiꝫ in totū.ar.l.si libertus.ff.de ōperis libe. si autē fuit inofficiosa re tantū ⁊ nō cōsilio. tūc nō reuocatur nisi vsq; ad debitum iure nature. ꝓ ꝫ l.ij.⁊.iij.C.de inoffi.dona.⁊ hec sufficiūt ꝓ intellectu glo. Et intellige qō dixi de donatione facta filio quādo donatio tenuit.vt puta q; fuit facta emancipato vel filiosa.ꝓpter merita in quo nō insisto. sed dicendum vt no.in auc̄.ex causa.C. de liberis ꝓteritis.⁊ in auc̄.ex testamēto.C.de colla. Jn gl.i verbo reuocatur.in fi.dic melius q; donatio reuocaꝫ quādoq; ob ingratitudinē donatarij ⁊ agiꝫ condi tione.ex.l.fi.C.de reuo.dona.vel conditione huius.c.non autez ageꝫ rei vendicatione.q; vt clare colligiꝫ ex tex.donatio nō reuocaꝫ ipso facto ꝓpt ingratitudinē.vt patet ibi de rigore iuris.⁊c. Jtē si donatio eēt reuocata ipso facto heres donatoris posset illa bona reuocare.⁊ tūc posset agi ꝓtra heredē donatarij.ar.in.l.cōmissa.ff.de publi.⁊ in.c. ij.de ꝓscrip.li.vj.aut donatio reuocaꝫ ex dispositione.l.si vnq;.palle.⁊ tunc cū reuocatio fiat ipso iure ex ꝓsumpta mente donatoris ageret rei vendicatione.no.Bar.in.d.§.impator.quandoq; reuocatur per querelam inofficiosi.⁊ tūc opus est ꝓmittere querelā.vt no.in.d.§.impator.⁊ q; Bar.in.l.j C.de inoffi.dona.⁊ sic est ista glo.limitanda ⁊ itelligenda Jn gl.fi.ibi vel successores donatarij.vult dicere q; sicut hoc est personale ex parte donatoris q; facultas reuocandi nō transit ad ipius heredez ita ⁊ psonale ex pte donatarij.q; nō potest agi contra ipius heredē.⁊ hoc vltimū non colligiꝫ ex tex.ꝫ habetur in.l.fi.C.de reuo.dona.tamē ille tex. solū videt ꝓbare in heredē donatoris vt nō agat contra donatariū vel eius heredē.sed apte nō decidit vtrū ipe donator possit agere cōtra heredē donatarij. Sed Jo.an.sentit hic q; possit si ignorauit ingratitudinē cōmissam in vita donatarij.vl si sciuit ⁊ nō habuit tempus cōpetēs ad agendū. arg.in.c. cū in veteri.de elec.⁊ in.c.fi.de dila.⁊ ꝫ ibi sati placet.ar.huius lre que pōderat qñ donator tacuit. ꝫ nō dicit tacuisse si ignorauit vel nō habuit tempus cōpetens ad agendū.⁊ p hanc rōnem videtur idez dicendū in herede donatoris vt possit agere cōtra donatariū.sicut in simili dicit glo.no.in.l.fideicommissū.C.de fideicōmiſ.q; si legatarius iniuriā intulit testatori si testator ignorauit in vita poterit ex ꝫ agere heres.⁊ facit qō no.glo.in.l. sororem. C.de his quibus vt indignis.⁊ ex illis glo.videtur inferendum q; si donatarius carnaliter cognouit vxorem donatoris in vita sua ipso ignorante in vita q; heres suus poterit agere ad reuocanduz donationem.q; nō dicit tacuisse ex quo ignorauit i quo tamē posset instari.q; reuocatio donationis est ꝓsecutio iniurie.quod nō videtur transire in heredez l.j.⁊ quod ibi no.ff.de delic.ꝓpriua.ꝓmū tamē videtur verius.ar.huius littere. Jn eadē gl.ibi ꝓpter felloniam ꝓpris.⁊c.vt dicit Jo.an.⁊ bene potius glo.debuisset colligere ar.p cōtrariū.ſ.q; heres domini nō potest agere cōtra vasallū ob delictum cōmissum contra defunctum.sicut non agit heres donatoris ob ingratitudinē cōmissam cōtra defūctum.⁊ in hoc casu Jo.an.distinguit.vt.ſ. dixi.q; si dominus sciuit ⁊ tacuit non potest agere eius heres.als secus.Sed quo ad ar.glo.vtrū possit agere cōtra filium.dic vt no.Bal.de ꝓhibi.feu.alie.c. imperialem.§.vltimo.vbi dicit q; eo casu q; vasallꝰ ꝓuatur ipso iure.puta q; ipse alienauit licet dns nō reuocauerit feudū ad se.heres tñ poterit. si aūt ipso iure nō perdit feudum nō agiꝫ contra filiū ob delictū patris.⁊ hoc casu procedat ar.glo.⁊ facit.l. cōmissa.ff.de publi.cum ibi no.⁊.d.c.ij.de ꝓscrip. li.vj. Sed hic queritur nunq̄d collator beneficij possit reuocare collationē ob ingratitudinē cōmissam in ipsius personā.⁊ videt q; sic.naz collatio beneficij dicitur donatio.vt in.c.fi.de offi. vica.li. vj. cū silibus.q; poterit reuocari ob ingratitudinē cōmissam cōtra collatorem. Jo.an.⁊ cōmuniter docto.tenēt cōtrariū.quoniam collatio bñficij nō ē ꝓ prie donatio.naz tenetur collator ex necessitate officij conferre.sed liberalitas solum consistit in cui dando.iuxta no.in.c.relatum.de preben.vnde nō notatur de tanta ingratitudine seu vitio iste q; recipit beneficium spūale.sicut ille qui recipit donum ex mera liberalitate donatoris.⁊ fac qō no.Bart. in.l.absenti.ff.de dona.nec ob.hoc.c.fi. de postu. vbi clericꝰ ꝓuaꝫ beneficio aduocando cōtra ecclesiam in qua habet beneficium.q; ibi loquiꝫ text.de ingratitudine cōtra eccliam cōmissa ⁊ non ꝓtra collatorem. Jtē ibi ꝓuatur beneficio nō autē reuocatur collatio. Et nota bñ ꝑdicta Primo q; iura stricte loquētia de donatione nō habēt locū in collatione bñficioꝝ. Scōo colligerē q; reuocatio dōationis ob ingratitudinē habet locū dūtaxat in donatione ꝓprie sumpta.⁊ iō posset nō imerito attentari q; donatio facta ꝓpt merita p̄cedentia nō reuocet ꝓpter ingratitudinē.q; illa nō est vera donatio ꝫ quedā remuneratio.iuxta ea que dixi.ſ. sup ꝓxicā.⁊ de hoc.tex.est in.l. si pater.§.j.ff. de dona. quē ad ꝫ allegat glo.in.l.fi.C.de reuo.dona. licet posset colligi cōtrariū p opi.quorundā. quā in dicta rubrica recitaui.ꝫ primū arbitror veriꝰ. Vltimo q̄ro de notabili qōne.quidam baro edificauit monasteriū ⁊ dotauit.demū abbas ⁊ mōachi ꝓmiserūt ingratitudinē ꝺ illū baronē in casibꝰ hic exꝑssis.nūq̄d reuocabiꝫ ista donatio. Spe.ponit q̄stionē.eo.ti.§.j.ꝟ.q̄ si baro. Et refert duas opiniones

primo q̃ sic. ꝛ q̃ ob hoc monasteriū destruek. sicut in illū videmus q̃ aliq̃n ciuitas submittit aratro p̃pter delictū ciuium. iuxta plene no. per Bar. in. l. aut facta. ff. de pe. ꝛ dixi in. c. dilectus. j. de simo. Itē ciuitas p̃iuat dignitate epatus ꝓpter delictus ciuiū. vt in. c. ita nos. xxv. q. ij. Itē theorica cōis gl. est q̃ delictū p̃lati ꝛ capituli nocet eccleſie. vt no. in c. ij. de ordi. cog. ꝛ in regula delictū. de re. iur. li. vj. facit. l. iubemus nullam nauem. C. de sac. sanc. ec. Alia opi. ẽ q̃ monasterium nō destruek sed repellẽ tur p̃sone ꝛ alij instituenk. ꝛ hec opi. est verior et equior ꝛ sic potius puniank p̃sone q̃z eccleſia. ar. c. romana in fi. de sen. ex. li. vj. ꝛ cū hac opi. trāsit ibi Spe. hanc questionem possumus adducere generaliter ad donationem factaz eccleſie nunquid ob ingratitudinē p̃lati ꝛ capituli veniat reuocanda sed in hoc amplius nō insisto. q̃ dependet ab alia questione multū p̃olixa nunquid delictū p̃lati ꝛ capituli nocet eccleſie. dicendū est vt plene dixi in. c j. de do. ꝛ cōtu. ꝛ in. d. c. dilectus. de simo.

De peculio clericorum. Rubrica.

Supra visum ẽ de donationibus sz q̃ dubitari poterat nunquid clerici possunt donationes facere de eoꝝ peculio merito supposuit hanc rubricam Et scias q̃ peculiū capik multis modis. ꝛ q̃ ad ꝓpositum dicatur patrimoniū ipsoꝝ clericorum. vnde sepe capik peculiuz ꝑ patrimonio alicuius. ꝛ dicik peculiū a pecunia. ꝛ est nomē diminutiuū q̃si parua pecunia. ꝛ pecunia dicik a pecudib⁹ vel pecoribus ꝛ iō q̃cquid antiqui habebant cōsistebat in pecudibus. j. q. iij. in. c. totū. ꝛ credo q̃ istud vocabulū diminutiuū fuit attributū clericis. q̃ vt plurimū nō habent ampla patrimonia. q̃q̃z peculiū sumik stricius. ꝛ ꝓprie dicik pecunia quā habet existens in potestate alterius. vt filiusfamilias vel seruus. Et scias q̃ reperik in quadruplici specie. nam ẽ peculium castrense quasi castrense. p̃fecticiū ꝛ aduenticium Castrēse ẽ q̃d filiusfa. acquirit in castris. i. i bello. ꝛ de illo potest disponere tanq̃z paterfamilias. Quasi castrense est q̃d acq̃rit filius in aduocatione. nā aduocati q̃si militant. l. aduocati. C. ō aduo. di. iu. ꝛ idē ẽ in omni officio publico. ꝛ istud iudicak vt castrēse peculiū. Profecticiū ẽ q̃d filio obuēit ex bonis p̃fis. sic dictū. q̃ p̃ficiscik ex bonis paternis. ꝛ istud nō acquirik filio. Aduenticiū est q̃d aduenit filio aliunde puta ex donatione vel ex successione vl ex industria sua. vel ex prospera fortuna. ꝛ proprietas huius peculij acquirik filio. vsufructus acquiritur patri in vita. ꝛ de his vide in spe. i ti. de dona. §. j. ō. quid si de peculio. ꝛ sequẽtibus. ꝛ ibi habes vtrū in dubio filius p̃sumak acquisiuisse ex bonis paternis an ex industria. vide no. gl. in. l. cū oporteat. C. de bonis que libe. In clerico vero aduertẽdum. nam videntur solū differre a laicis i peculio aduenticio. ꝛ intellige ō clericis filiisfamilias. nā p̃ clericatū nō eximik a potestate paterna in tēporalibus. licet glo. aliud senserit ꝛ minus bene in. c. idecoꝝ. de eta. ꝛ quali. sed Inno. tenet ibi p̃mū. ꝛ doc. cōiter. ꝛ p̃batur in. c. p̃ venerabilem. qui fil. sint leg. vbi est speciale in ep̃o. ꝛ p̃obak in auc. cōstituno. q̃ de dignitatibus liberat a paterna potestate. vbi solum sit mentio de ep̃atu. facit in ar. c. si annū. de iudi. li. vj. vbi dicik q̃ i spūalib⁹ filius nō est sub potestate patris. secus ergo in tēporalibus. vnde dicẽdū est de specieb⁹ istius peculij in clerico sicut i laico. sed in aduenticijs secus est. nam illud q̃d est castrense vel quasi castrense in laico ẽ aduenticiuz in clerico. q̃ acquirik sibi peculiū aduenticiū etiā quo ad vsufructū. vt est tex. no. in auc. p̃sbyteros. C. de epi. ꝛ de. no. Hosti. ꝛ cōiter doc. in. c. q̃. j. ti. p̃. q̃d bene notabis. Itē peculium castrense vel quasi potest dici in clerico q̃d p̃uenit ex beneficio spūali. ꝛ b̃ eēt ver ex tenēdo opi. q̃ clericus faciat fructus suos iuxta no. in. c. p̃senti. de offi. ordi. li. vj. sed tenēdo ꝓtrariā opi. q̃ mihi plus placet pōt appellari peculium p̃fecticiū. ꝛ iudicari debet vt p̃fecticiū.

Questigandum.

Quesituz a rectore eccliē tpe p̃motionis nihil habente p̃sumik de bonis eccliē quesitum. Nota p̃mo q̃ paupertas nō impedit nec excusat quo minꝰ clericus possit promoueri ad b̃ficiuz licet aliudꝰ sit in tutore. vt insti. de excu. tuto. i fine. vide glo. xij. q. iij. in. c. j. Itē nota q̃ quicq̃d acq̃rit clericus beneficiatus nil patrimonij habens p̃sumitur acquisiuisse ex beneficio. sic̃ in vxore que p̃sumik acq̃siuisse aliquid ex bonis mariti. l. etiam. C. de dona. inter vi. ꝛ vxo. No. ibi eē debet. tex. q̃si expressum q̃ res acquisita ex pecunia eccliē per talē administrationē efficik eccleſie. licet clericꝰ emerit nom̃e p̃prio. nā si emisset hoc nom̃e eccliē nō oporteret inuestigare vtrū habuit proprium vel ne. loquitur ergo quādo fraudulenter emerit nom̃e p̃prio. ꝛ sic tex. iste ponit casum specialē in eccliā. nā regula riter cōtra. q̃ res empta ex pecunia mea nō ẽ mea vt videbis latius. j. in. c. inquirendum. licet Hosti. dicat ibi q̃ in eccleſia nō est tex. expōssus. § vt dixi b̃ videk tex. ꝛ ad idē. c. j. j. ti. p̃. In glo. fi. i fi. no. glo. in eo q̃ vult q̃ iste tex. nō inducat p̃sumptionē iuris ꝛ de iure. vt nō admittat p̃bationē in ꝓrium vsi poterit p̃bari q̃ heredē clerici q̃z non habuerit patrimoniū lucratus fuit ex artificio. puta q̃ erat doctor vel bonꝰ scriptor vel q̃d sile. nā ista acq̃sita ex industria p̃sone nō acq̃runk eccliē. vt in. c. quia nos. de testa. ꝛ vide de hoc q̃d latiꝰ dicek in. c. iij. j. eo. Sed cōtra b̃ ꝛ tex. opo. de. l. si defunctꝰ. C. arbitriū tutele. vbi habek q̃ curator seu tutor p̃sumik acquisiuisse nō ex bonis pupilli seu minoris § ex p̃pria industria seu p̃speritate fortune. ꝛ idem dicendū i clerico. So. tutor vel curator ẽ tempalis ꝛ tenek reddere rōnez administrationis. nec habet ita liberā administrationē sicut clericꝰ. Itē tutor vl curator licite negociak q̃ oia cessant i clerico. nā clericꝰ nō dz negociari. j. ne cle. vel mona. p̃ totū. vñ si p̃sumeremꝰ negociationē p̃sumeremꝰ delictuz. q̃d nō est fiendū. Eadē rō ẽ in vxore. nā si nō p̃sumeremus q̃ ex bonis mariti acq̃siuerit p̃sumeretur q̃

turpiter aliunde quesierit. vñ quẽadmodũ oia bona sunt mariti carnalis. l. dote ancillã. C. de rei vẽdi. ita bona ecclesie sunt ecclesie ipi⁹. iõ sp̃ p̃sumim⁹ p dño. tñ vt dixi iste p̃sumptiones admittunt ꝓbationes in ☞rium. Quid si vxor habeat multa bona extra dotẽ. t maritus erat inops. certe potuit querere ex fructibus bonor suor sicut dicimus de clerico habẽte patrimoniũ vel artificiũ. ¶ Scõo opp. ☞ tex. in eo q loquit de ꝓmoto ad ordinẽ. nam cõstitutus in ordine nõ hz administrationẽ ecclesie. ergo nõ debet p̃sumi q acquisiuerit ex bonis ecclesie. So. doc. exponũt tex. t dñ ibi ordinẽ. i. bñficiũ vel titulũ vel in administrationẽ vt colligitur ex sequentibus. nã occasione ordinis hz bñficiũ. sec⁹ dicunt si bñficiũ ẽ simplex. q tũc non eẽt p̃sumptio p ecclesia. allegant. c. requisisti. in fi. de testa. Sed ad uerte q hoc dictũ nõ videt fundatũ rõne. nã quẽadmodũ rõne administrationis ecclesie p̃sumitur q rector ecclie acquisiuerit ex bonis ecclie. ita rõne administrationis bonor bñficij p̃sumi dz q acq̃siuerit ex bonis bñficij. nã eadẽ rõ ibi ẽ in vtrisq. t. c requisisti. nihil facit. loquit enim nõ in emptis seu acquisitis p clericũ. sed in relicto sibi facto vtrũ presumat relictũ factũ intuitu ecclie an intuitu persone. q si habet bñficiũ simplex in eccla p̃sumit q intuitu p̃sone. nisi velis saluare dictũ Jo. an. t doc. tenẽdo glo. in. c. presenti. de offi. ordi. li. vi. que dicit q simplex bñficiatus facit oẽs fructus suos in vita t in morte. sed illa opi. nõ probatur iure. vt plene dico in repetitione. c. cũ esses. de testa. idem dic in vicario quod in rectore. aut est perpetuus aut tẽporalis. t tunc distingue per supradicta.

Presbiter. De emptis p prelatum de bonis ecclie debz instrumentũ cõfici noie ecclie. alꝰ dz plat⁹ ab administratione remoueri. h. d. ¶ No. ꝓmo ibi p̃sbyter. q p̃sbyter dicit tenere diocesim. t si vis itelligere de p̃sbro ꝓprie expone diocesim. i. parochiã q diocesis ꝓprie ẽ in gubernatione epi. in. c. si eps de offi. ordi. li. vi. ꝙ potest exponi p̃sbyter. id ẽ eps. t tunc verbũ diocesis stat ꝓprie. t tũc colligitur q eps põt vocari p̃sbyter. nec debz ex hoc dedignari qñ est nomẽ dignitatis. nã p̃sbyter grece latine idẽ est qõ senior nõ ꝓpter etatem decrepitã sic dicitur ꝙ propter reuerentiã dignitatis. t ẽ text. in. c. clericos. xxj. di. vnde olim in primitiua eccla epi t sacerdotes parit appellabãt presbyteri q animo petr⁹ apls licet papa eẽt pluries scribebat se presbyterũ. xciij. di. legim⁹. xcv. di. olim. t pluries reperies in iure q presbr appellatur eps. ¶ Nota secũdo q ex pecunia illius presumit res empta cuius noie instrumentũ emptionis ꝑfectũ est. vnde vt appareat rẽ eẽ emptã ex pecunia ecclesie mandat vt instrm fiat noie ecclesie. ¶ Itẽ no. q plat⁹ nõ ẽ dñs fructuum bñficij sui. nã si efficeret dñs posset acquirere sibi ex redditib⁹ fm libitũ. cui⁹ ☞riũ hic decidit. t l. c. inquirendũ. j. eo. de quo plenius dicet in. c. fi. j. ro. ¶ No. q quẽadmodũ p̃latus alienans iam acquisita per ecclesiam debet ab administratione priuari. vt i. c. monem⁹. xij. q. ij. ita t si fraudat ecclias in acq̃rẽdis. vt q acq̃sita ex redditib⁹ ecclie appropriat sibi vel alteri. Et ꝫ cadit qõ quã formãt doct. i l. q̃cquid. C. arbi. tute. quidã volebãt relinq̃re ecclesie certũ q̃d. p̃latus induxit testatorẽ vt relinqueret sibi potius q̃ ecclie. nunq̃d p̃latus teneat ecclesie ad interesse. t quidã dixerũt q sic. q illã. l. q̃cquid. Ly. ibi formando qõnem i turor distinguit. q aut blando sermone induxit testatorẽ ad relinquẽduz sibi t nõ tenet. ar. in. l. fi. si quis aliquẽ testari phibuerit. vbi patet q nõ cõmittit delictũ is qui blandis ꝟbis inducit testatorẽ ad sibi relinquẽduz. aut dolo seu fraude. t tunc tenet ecclie ad interesse. Nota hanc decisionem. q in contrarium posset induci tex. cũ glo. xij. q. iiij. quicunq. nam si prelatus potuit acquirere ecclesie t neglexit seu potꝰ voluit sibi q̃rere tenet ecclie ad interesse. ita dicit ibi glo. quã no. ar. d. l. q̃cquid. ꝙ distinctio Ly. videt multũ eq̃. vt cessante dolo nõ teneat cũ psonã suã quis teneat p̃ferre cũctis. ar. c. petitio. de iureiurã. t de pe. di. ij. §. hec que de charitate.

Quintus. Quesita p eẽm post cõsecrationẽ suã sũt ecclie relinquenda. h. d. Jdez dic in alio prelato post promotionẽ suã. nam tex. iste põt intelligi de epõ. t tunc ꝟbũ ꝓsecrationis stat ꝓprie. t verbum p̃sbyter debet exponi. i. eps p ea que dixi in. c. pcedenti. scõo põt intelligi in q̃libet rectore ecclie. t tũc verbũ p̃sbyter stat ꝓprie. t verbũ ꝓsecratiõis debz exponi. i. ordinationis seu ꝓmotionis. q proprie eps ꝓsecratur t presbr ordinat vt in. c. j. de sacravnctione. t qõ ibi no. ¶ No. ibi relinquat. q prelatus nõ põt in vltima voluntate relinquere bona acq̃sita intuitu ecclesie. ad hoc. c. qr. t. c. relatum. de testa. j. ¶ Sed hic q̃rit ō notabili qõne t quotidiana mortuo prelato sepe orit questio inter successorem beneficij t heredẽ prelati defuncti sup bonis acq̃sitis p prelatũ. t vt pcedat questio dz intelligi qñ nõ aparet noie ecclesie bona fuisse acq̃sita. ꝙ simplicit p̃latus emit noie ꝓprio vtrũ sit in dubio iudicãdũ p herede an p ecclesia. In hac qõne multe fuerũt opi. nam Gof. tenuit q possessor defendendus est in possessione. t sic agenti incũberet onus ꝓbandi per tex. xij. q. v. c. j. alij distinxerunt an prelat⁹ fecit inuentariũ vel ne. In primo casu vltra cõprehensa in inuentario p̃sumat p herede. ar. in. l. fi. C. de iu re liber. Secũdo casu p̃sumit p ecclesia. q prelat⁹ fuit in culpa in nõ cõficiendo inuentariũ t vtendo promiscue rebus ꝓprijs t ecclesie. ar. xij. q. j. sint manifeste. Alij aliter. Jo. an. fac hic tria membra. aut cõstat p̃latũ aliquid habuisse tpe sue ꝓmotõis. aut cõstat q nihil habebat. aut dubitat. Primo casu dicit p̃sumendũ p possessore. t iõ si heres ẽ in possessione illorũ bonor ecclie incũbit onus ꝓbandi q ō redditibus ecclie fuerint acquisita. t pcedit ꝫ casu opi. Gof. Secũdo casu cũ nihil habuerit tpe ꝓmotionis p̃sumendũ ẽ p ecclesia vt in. c. j. §. eo. posset tñ ꝯz eũ heres ꝓbare q ex artificio vl aliũde intuitu p̃sone illa bona acquisiuerit sibi tñ incũbit onus p bandi quasi ecclesia habeat intentionẽ fundatã ex p̃sumptione iuris cõis. Tertio casu cũ dubitat dic

idē vt ꝓsumat ꝑ eccl̃a. poterit tamē ꝓbare heres ꝓlatū ill̃a vel alia bona habuisse tpe ꝓmotiōis .t cū hac distinctione transeunt cōiter doc.t videt in facto cōsuluisse do.car. vt refert in.c.cū in officijs.j. ti.j. vbi vide de hac mā ꝙ Inn. ego latius hunc articulū examino in repetitione.c.cū esses.j.tit.pri. t in dubio credo ꝙ hec distinctio Jo.an. nō sit vsq; quaq; vera. nā cōtra primū mēbrū videt text.no. cū glo. expressa.xij.q.iij.c.j. vbi dicit ꝙ si prelatus aliqua acquisiuit ꝓsumitur pariter acquisiuisse ex bonis patrimonialib⁹ t eccl̃ie. vnde debet fieri diuisio inter eccl̃iam t heredē ffm quātitatē ꝓmonij t taxationē bñficij. nā sola possessio heredis vel eccl̃ie nō habet inficere hanc ꝓsumptionē iuris. t idē sentit Inno. in.d.c.cū in officijs. Itē cōsidera ꝙ illud primū membrū nō pōt alia rōne ꝓcedere. quid enī si ꝓmoniū erat ita tenue vt nullo modo ex fructibus ill̃a bona potuissent acquiri. idē dic in eccl̃esia. quid enī si bñficiū fuit ita tenue vt vix sufficeret ad alendū rectorē. t ꝓmoniū erat ita āpluz sic etiā scōm mēbrū indistincte nō procedit. nā pōe ꝙ ꝓlatus non habebat ꝓmonialia. erat tñ doctor excellens t ex doctrina multū lucrabat. nā ḡre hoc casu debeam⁹ potius ꝓsumere ꝙ eccl̃ia ḡ̃ qñ habebat patrimoniū. nō aparet rō cū sepe longe maior sit industria ḡ̃ sit facultas patrimonij ad ꝓbandū ꝙ bona fuerūt acquisita industria ꝓsone. ꝑ sufficeret probare ꝙ prelat⁹ multa lucrabat ex industria ꝓsone. t tunc idē sit ꝓsumendū sicut in casu qñ habebat patrimoniū. nā similiū eadē dz cē rō. in.c.cū dilecta. de cōfir. vti. vel inuti. t in.l. nō possūt. ff. ō legi. Tertiū membrū etiā nō ꝓcedit simplr ꝑ aliter eēt subdistinguē dū. vñ cōplectēdo totā mām distinguo sic. ꝙ aut cōstat ꝓlatū habuisse ꝓmoniū aut si cōstat aut dubitat. Et hoc vltimo casu subdistinguo ꝙ aut dubitat vtrū habuit bona ex quib⁹ potuerit acquirere illa de quibus ē contentio. aut nō habuerat illa bona tpe siue ꝓmotionis de quib⁹ ē ꝓtentio Primo membro ꝓncipali si cōstat ex quibus emit illa bona. tūc nō ē questio. qz illius erūt ex cui⁹ reditibus acquisita fuerūt. vt in.c. inquirendū. t qō ibi no. j. eo. aut dubitat qz ꝓmiscue vtebat ꝓmonio t reb⁹ eccl̃ie. t tūc si patrimoniū erat sufficiens ad acquisitionē illoz bonoz. eccl̃ia vero nō. nec in totū nec in ptem. t tūc ꝓsumit ꝑ herede. qz cessat b casu ꝓsumptio. c.j. ē. t tex. xij.q.iij.c.j. aut econtra qz eccl̃esia solū erat sufficiēs. patrimoniū vero tenue seu industria ꝓsone. t tunc presumendū ꝑ eccl̃ia. vt in.c.j. ē. co. Si vero vterq; erat sufficiens ad acquirendū in totū vel in ptē. tūc fiet diuisio int eccl̃iam t heredē ffm quātitatē patrimonij t rerum eccl̃esie. t pone in terminis ex eccl̃esia habebat tricēta t ex patrimonio ducēta. debet pr⁹ detrahi qō ꝓlatus verisimiliter expendit in personā suā. t noie eccl̃esie nec debēt deduci expense nimis delicate. et fingas ꝙ huiusmodi sumpt⁹ ascendant ad centum aureos. ꝓsumptio insurgit ꝙ tunc de bonis eccl̃ie expendit in acquisitione bonoz ꝓ ducentos aureos t ex patrimonio etiā ducētos ex quo tñ ꝓcipiebat fiet ergo equalis diuisio inter eccl̃iam t heredem. t si min⁹ ꝓcepisset de patrimonio thinorē partē ꝓcipiet ex acquisitis. ita videtur velle text. i. d. c. j. xij. q. iij. t expressius ibi glo. t sentit Inno. in. d. c. cuz in officijs. t est satis rōnabile vt ex quo non cōficiebat rōnez de redditibus eccl̃ie. sed ꝓmiscue vtebatur cū patrimonio vt fiat ꝓsumptio nō captiosa alicui. t hoc intelligo etiā si ꝓlat⁹ emerit ꝓnoie ꝓprio qz nō est sibi credendū ex quo facultates eccl̃ie exuberant. t nō aparet in quē vsum fuerint cōuerse. t idem ꝙ ꝺoia dicendū quādo nō habet ꝓmonium sed habet industriā equiualentem eadez rōne. sed si nō habēt patrimoniū nec industriā ꝓsumit ꝑ eccl̃esia. t vide Ly. in auc. licentia. C. de epi. t cle. vbi idem sentit in administrationib⁹ secularij rerum. nam dicit ꝙ si administrator erat ꝓpetu⁹ t nihil habebat ꝓsumit acquisiuisse ex administratione. si vero talis. t reddebat rōnem. tunc ꝓsumit acquisiuisse ex industria. ar. l. si defunctus. C. arbi. tute. qō nota ꝙ istis dispensatoribus domioz. Ultimo membro si dubitat vtrū bona fuerūt acquisita vel an habuerit tpe ꝓmotionis. dico sic. si dubitat an aliqd habuerit. ꝓcedit opi. Jo. an. Sz si dubtatur vtr̃ ill̃a bona de quib⁹ ē questio acquisiuerit añ ꝓmotionē aut post. tunc defendā possessorem i possessione sua siue heredes vl ecclia. t sic singulariter loquitur text. cum glo. si bene intelligatur in. d. c. j. xij. q. iij. t hoc nota.

¶ Aquirendum Empta per prelatuz ex emoluimentis ecclesie efficiunt ecclie licet prelat⁹ emerit noie alieno. ff. d. ¶ No. primo ꝙ rector ecclie nec reddit⁹ nec oblationes nec data ꝑtextu voti facit sua. sed cedūt vtilitatib⁹ ecclie. ¶ Nota ꝙ licet sit ꝓsumptio ꝓma fronte ꝙ res sit empta ex pecunia illius cui⁹ noie instrumētū est factū. tñ hec ꝓsumptio admittit ꝓbationē in cōtrarium. ad idē. C. si quis alteri vel sibi quasi ꝑ totuz. ¶ No. in subtractione reddituū eccl̃ie non cōmittit simplex furtū sed etiā sacrilegiū. ad hoc. c. qui oblationes. xiij. q. ij. ¶ Nota ꝙ prelatus cōmittit sacrilegiuz et grauissimū crimē acquirendo ꝓsanguineis vl sibi de reddit⁹ eccl̃ie. nō tñ ꝙ hoc intelligas prelatum nō posse cōpetens subsidiū de rebus eccl̃esie cōferre suis. imo potius tenet suis t amicis ḡ̃ alienis. vt in. c. nō satis. lxxxvj. di. t. c. j. de coha. cle. t mu. ꝑ nō dz eis tñ tradere vt faciat eos diuites. sed vt sb ueniat vt alijs indigētib⁹. xij. q. ij. monem⁹. ¶ In glo. ij. in fi. nota tres casus i quibus res empta ex pecunia alteri⁹ efficit illius cuius erat pecunia. vt in milite minoze t eccl̃ia. licet hosti. dicat ꝙ in eccl̃esia iura nō probāt. Sed antiqua interpretatio magistrozum hoc habet que minime est mutanda. l. minime. ff. de leg. tamen hoc satis ꝓbari potest. in t. j. ē. co. t in. c. j. ē. ti. proximo. t cōmuniter hocte netur etiam per glo. iuris ciuilis. vt in iurib⁹ alle. in glo. dnīmo credere hoc ꝓcedere in ꝗlibet clerico quia priuilegiū tributū militi seculari extendit ad militem dei. vt no. glo. t Bart. in. l. miles. ff. de re iudi. dixi in. c. j. de cle. egro. t vide ad mām qō no. Ly. in. l. si ꝓponis. t. l. mat. C. de rei ven.

Iquis. Meliorationes facte per ꝓlatū in rebus ecclie sunt sue in vita etiā si dimittat beneficiū. sed de his testari nō pōt.h.d.ſm vnū intellectū satis notabilē.licet varij intellectus possūt colligi vt patet ex infra dicendis. ¶ Nota ꝓmo q clericus seu rector ecclesie pōt vineaz plantare in terris ecclie.nō tenetur ergo ꝓcise vti rebus ecclie in statu suo. sed pōt meliorando mutare formā z qualitatē rei. ¶ Nota scōo q si ꝓlatus ex industria ꝓsone sue facit rem ecclie meliorem nō pōt repetere qō impendit ex industria sua sed cedit ecclie.credo tñ q si ꝓlatus ex suis patrimonialib⁹ impēdit ecclie aliquid nō sua ꝓtemplatione ſ ecclie poterit ipse aut su⁹ heres repetere id qō impendit de suo.ad hoc vide tex. no. cū gl.xij.q.iiij.i.c.ij ¶ No.vltimo q ꝓ seruitijs impensis ecclie pōt eps alicui cōcedere ad vitā possessionē ipsius ecclie.facit ad id qđ dixi in.c.per tuas de dona. ¶ In glo.j.in fi.ex hac glo.colligūt duo intellectus ad tex.z est tertius intellectus notabilior quē ponit hic Inno.vt intelligat quando rector ecclesie in terra inculta sua industria z laborib⁹ siue expensis plantauit vineā seu reduxit ad culturam cā sustentationis sue.vt licet priuet postmodū bñficio suo etiā rōne delicti.hec tamē terra sibi relinq̄tur vsq̄ ad vitā suam.quidam tamē cōtra vt refert ipe Inn.ſ tene primū.q̄ satis ē humanū z rationi cōsonū.ar.in.c.ad aures.de rebus eccl̄e. nō alie. ¶ In glo.ij.ibi nō pōt clericus.no.glo.singulariter maxime iuncto principio q quilibet clericus qualitercūq̄ sit beneficiat⁹ il pōt facere fructus suos vt de ipsis posset testari.sed sibi vti licet eis ad vsuz q̄tidianū.sed aduerte q̄ gl.multū inualuit apō oēs que ē in.c.pñti.de offi.ordi.li. vj. distinguēs inter clericū habentē administrationē z nō habentē z inter clericū simpliciter bñficiatū vt est canonic⁹ q̄ nō dicit habere administrationē ecclie.primo casu voluit q clericus cōparet vsufructuario in vita vt sic possit donare de rebus ecclie moderate tñ.tex.ē in c.ceterū.de dona⁹.in infirmitate ꝙo cōpatur vsufructuario.q̄ nō pōt aliquid donare nisi intuitu elemosyne.vt in.c.q̄.z in.c.relatū.el.ij.j.n.pri. Non habens ꝙo administrationez cōpatur vsufructuario in vita z in morte etiā ita vt de istis redditib⁹ testari possit.z dicit q hec opi.fuit Hosti.z Bof.z sic trā sit ibi Jo.an.in glo.sua.ſ illa gl.nūq̄ mihi placuit nec probat aliquo iure.nā solū fundat p.c.requisisti. in fi.j.ti.j.qō.c.si bene ponderat.pori⁹ facit cōtra. nam ibi solū dicit q si aliquid relinquit nō habenti administrationē ſ simplicit bñficiato ꝓsumitur relictū intuitu ꝓsone z nō ecclie.z sic acquirit ꝓsone et nō ecclie.z nihil dixit de vere acquisitis intuitu ecclesie.sed pot⁹ ꝓbat cōtrariū.nā cū fundet se super ꝓsumptione.ergo si cōstaret q intuitu beneficij sui fuisset sibi relictū cederet beneficio z nō ꝓsone. z sic nō posset disponere ad libitū. idē ergo dicendū in redditib⁹ prouenientibus ex beneficio. z ꝓ ℔ allego tex.expressum in.§.fi.cū.c.sequenti.xij.q.j. vbi tex.loquit in canonicis.z sic nō habentib⁹ administrationē.z dicit q ꝓbende cū ꝓcedant ex rebus ecclesie nō dant canonicis simpliciter vt faciant quicquid velint ex redditib⁹.ſ vt primo necessaria percipiant ꝓ se.z si quid supest debent expendere i vtilitates ecclie.nam quēadmodū in alijs bonis ecclesie disponit ꝙ habentē administrationē.ita z i istis cū sint res ecclie z sunt diuise ꝙ prebendas vt commodius ꝓciperent necessaria.ad idē vide glo.xij.q j.c.res.que dicit q si clericⁱ emit etiā equū de redditibus ecclie est ecclie z nō ꝓprius.vide etiā text. Hiero.xlviij.di.in princi.vbi dicit.tibi ☉ sacerdos de altari vizere ꝓmissum est nō luxuriari. z ponit Archi.ibi vnā opi.satis periculosam quā sequitur Jo.de lig.in cle.gratia.de rescrip.dicēs.q si beneficiatus expendit de redditib⁹ ecclie voluptuose tenetur ad restitutionē qō no.habent ergo clerici liberā administrationē z dispensationē fructuū bñficij in bene dispensando.vide latius qō dico in repetitione.d.c.cum esses.vbi etiam vltra alios prosequor questionem quotidianā nūquid papa possit dare clerico potestatem testandi de rebus acquisitis intuitu beneficij.

De testamentis z vltimis volūtatibus. ℞ica.

¶ Cōtinuat hec rubrica duobus modis ad precedentia.z primo sic.Supra visum est de dispositione inter viuos restabat videre de vltimis voluntatibus.vel secūdo sic.Supra visum ē de peculio clericoz.sed q̄ dubitari pōt nūquid de oñi peculio valeant clerici condere testamētū.ideo subijcitur hec rubrica. ¶ Sed cōtra rubricā obpo.de superfluitate. nā sufficiebat dicere de testamētis cū testamētū cōphendat in se vltimā voluntatem.est enī mentis testatio.insti.e.in ꝓn.sic etiā sufficiebat dicere de vltimis volūtatibus.q̄ vltima voluntas cōprehendit testamentū.So.Jo.an.dicit q hoc fecit auctor ad maiorē declarationē nostrā.Sed tu dic dari⁹ q testamentū in se ꝓprie sumptū nō comphendat in se oēm vltimā volūtatē.q̄ testamētū ē nostre volūtatis iusta snia de eo q̄ q̄s post mortē suam fieri vult cū heredis institutione.vt habet in.l.j. iūcta gl.ff. e.vnde sine heredis institutione nō est testm̄. vi insti.de leg.in.§.ante heredis.z ꝓ ꝓñs nō cōphendit testamentū codicillū.q̄ in codicillo nō potest dari hereditas.C.de codici.in.l.si idem.nec cōphendit in se donationē cā mortis que est q̄si vltima voluntas.vñ cū auctor eēt tractaturus nō solum de testamentis sed etiā de alijs voluntatibus vltimis merito subijcit sc̄dam ptem rubrice.z q̄z̄ vltima voluntas generaliter sumpta cōphendit testamētū.tamē q̄ nō ois vltima voluntas ē testm̄ vt supra dixi meritō.ad maiorē declarationē posuit hic rubricā duplicatā. ¶ Pro declaratione huius rubrice z vt prime lectioni honor adsit.quero q̄s pōt facere testm̄. So.edictū de testamētis ē phibitoriū.oēs enī possunt testari qui nō sunt specifice phibiti.vt not.gl. z Bar.in.l.si queramus.ff.e.z spe.in ti.de instru. edi.in.§.cōpendiose.vbi plene inuenies de mā.tū puto q hec facultas testandi sit hoib⁹ q̄si grose concessa.q̄ testator disponit in id tps quo nō ē futur⁹

dñs. nã testm̃ morte cõfirmat. vt in. c. cũ marthe. ō cele. mis. sed pº mortẽ q̃s desinit cẽ dñs. vñ dispositio licet fiat tpe habili quo ẽ dñs. tñ effectº pferr in tps inhabile qõ de mero iure nõ deberet licere. l. q sponse. C. de dona. an. nup. hinc dixit gl. no. q pa pa nõ põt in vita sibi eligere successorẽ qz effectº cõferr in tempº quo nõ ẽ futurus papa. viij. q. j. §. his oibus. ꝛ ad p̃dicta vide glo. no. q̃ hoc sentit in. l. illa institutio. ff. de here. instit. ¶ Qui aũt phibeant testari. gl. in. d. l. si queramº. enumerat. xiij. psonas. ℔ enumerabo plures. Dicꝫ primo q̃ phibet furiosus seu mente captº. vt in. c. fi. j. ti. pxi. nisi habeat dilucida interualla. l. furiosum. C. q̃ te. fa. possunt. Scõ phibet mutº ꝛ surdus a natiuitate. secus si ex accidenti ꝛ scribere sciat. de quo dicendũ. vt. l. di screti. C. e. Tertio si nõ valet articulate loqui ita q nõ põt exprimere nomẽ heredis nec scribere. vt. l. iubemº. C. e. Quarto impubes. vnde nisi masculº sit in quartodecimo ꝛ femina in duodecimo testari nõ põt. vt. l. qua etate. ff. e. ¶ Quito filiusfamilias nisi de castrensi vel q̃si. vt in. c. licet. de sepul. lib. vj. ꝛ l. pe. C. qui testa. fa. po. Sexto pdigus cui bona sunt interdicta a iudice. l. is cui. ff. e. ℔ testm̃ priº factũ valet vt ibi. Septimo dãnatº ad mortẽ naturalem vel ciuilem puta qz deportatº. vñ cõiter tenet q tales nõ pñt testari etiã si fugiant a manibº iudicũ. vt in. l. eius. ꝛ qõ ibi no. ff. eo. ꝛ in. l. qui vltimo supplicio. ꝛ ibi q Bar. ff. de penis. si autẽ q̃s est dãnatus ad penã inferiorẽ tũc nõ efficit intestabilis. puta si fuit dãnatº ad amputãdas manº vl vt oculi eruanr. qz hoc nõ repit iure cautũ. de quo q Bar. in. l. qui manº. ff. e. ꝛ spe. in p̃alle. ℣. quid de exoculatis. Dubitat etiã de dãnato ad ꝓpetuũ carcerem ꝛ in laico cõis snia est q ẽ intestabilis. vt no. in. l. ij. ff. de pu. iudi. sed in clerico audiui varie fuisse consulsũ. nã quidã cõsuluerũt q nõ possit testari. quia illa pena equipat pene morti seu deportatiõis. vt no. Inn. i. c. qualit ꝛ qñ. de accu. ꝓsulẽtes ℣o opposito moti sunt. qz ius canonicũ nõ imponit ꝓpetuuz carcerẽ in penã ℔ ad pniam. vt in. c. nouimº. de. ℣. sig. ꝛ in. c. pe. de here. ꝛ. c. ℭuis. ō penis li. vj. ℭ nõ dz hec pena inhabilitatis testãdi pdire ex penitentia. ꝛ hec opi. mitior. ℔ alia videt verior. qz negari nõ põt q̃n ibi sit quasi mortuº. Octauo phibet publicus vsurarius nisi p̃stet cautionem fm formam c. ℭ. de vsu. li. vj. Nono phibet excõicatus fm opi. quorũdã quã sequit glo. i. c. decernim. ō sen. ex. li. vj. Sed Jo. an. in nouella latius reassumens mãm tenet ℨrium. ꝛ idẽ Inno. in. c. cũ volũtate. j. de sen. ex. sequit Bart. in. d. l. si queramº. ꝛ hec est hodie cõis opi. nã ꝓprie excõicatus nõ equipat deportato. vt dixi in. c. pastoralis. de appella. ꝛ hoc teneas. Decimo phibet seruº. xiij. q. ij. illud. l. filius. ff. de testa. Undecimo phibet religiosus quilibet q̃ pfitet tria substãtialia regle. j. eo. c. j. xij. q. ij. nõ dicatis. secus dic de religiosis largo mõ sumpti qui ista tria nõ cõfitent. de quo vide bo. tex. cũ glo. xij. q. vlti. c. fi. in fi. vñ etiã heremita testari põt. qz põt habere ꝓprium. vide tex. cũ gl. xix. q. iij. §. econtra. ꝛ xvj. q. j. q̃ vere. q Inno. in. c. cũ monasteriũ. ō elec. Duodecimo hereticus. rõ qz hereticº nihil ℨ cum bona sua possũt apprehendi. c. cũ fm leges. de her. li. vj. vnde etiã si post mortẽ põt detegi quez fuisse hereticũ in vita. tũc oia bona possunt apprehendi. in. c. ij. de prescrip. ti. vj. ¶ Tertiodecimo phibet dubius de statu suo. ꝛ dicit dubius qñ dubitat an sit in eo statu quo testari possit. l. de statu. ff. eo. Quartodecimo phibet obsides. ꝛ intellige de obsidibº ꝓ captiuis q̃li romani vl ecõtra. puta si apõ infideles ẽnt obsides christiani vel ecõtra. secº in his obsidibus q̃ quotidie trãdũt de vna ciuitate alteri. iuxta ea q̃ le. ꝛ no. in. l. obsides. ff. e. ¶ Quintodecimo phibet dãnatº ob crimẽ famosum qui ob iniuriã alterius cõfecit libellũ famosũ. ꝛ de eo fuit dãnatus. nã talis efficit etiã infamis. vt in p̃alle. l. is cui. in. §. q̃i ob carmẽ. vnde dubitat an infamis ex alia cã possit cõdere testamẽtuz. ꝛ cõiter tenet q sic nisi reperiat specifice phibitus. qõ phat in. l. j. C. de nup. no. Bar. in. d. §. qui ob carmẽ. Sedecimo reus criminis lese maiestatis. l. quisqs. C. ad. l iul. maie. vj. q. j. i. §. verũ. ℣. si qs. Decimoseptimo is qui est apud hostes captiuº. vt. d. l. eiº. Decimo octauo carens vtroq lumine. hodie tñ põt testari dũmodo seruet qõ habet in. l. iubemº. p̃alle. ꝛ in. l. hac cõsultissima. C. eo. vt articulate ꝛ clare in ꝑsentia testiũ exprimat nomẽ heredis. si qui ℣o alij casus sunt phibiti sunt reducibiles ad p̃dictos. Sz nũc queriꝫ de materia magis notabili ꝛ canonistis valde necessaria. vtrum prohibiti testari a iure possint disponere ad pias causas. Et scias primõ q oẽ relictũ p aia dicit ad pias causas. ar. in. c. reqsisti. j. e. ꝛ no. glo. ꝛ Bar. i. l. si qs titio. ff. de le. ij. ꝛ Bal. in. l. j. de sacro san. ec. vbi cõcludit q relictũ factum ꝓsanguineo pauperi dicit ad pias causas. secus si ꝓsanguineo diuiti licet dicat q ꝓ anima sua. facit qõ no. Bal. in. d. l. j. Ex quo infert q relictũ factũ religioso ꝓsanguineo si amore dei fit dicit ad pias causas. vt no. in. c. j. j. eo. li. vj. ꝛ Bal. in. d. l. j. Ex q̃ infert q nõ detrahit falcidia. sicut nec de alijs legatis ad pias causas. vt no. in. c. j. j. eo. lib. vj. ꝛ in auc. si mulier. C. ad. l. fal. dic ergo ad p̃ncipale q furiosus nõ potest disponere etiã ad pias causas. qz non habet intellectũ. pbatur in. c. fi. j. ti. pxi. De surdo vl muto seu nõ valẽte articulate loqui. dic q ad pias causas pñt disponere dũmodo saltẽ nutu. i. signo possunt exprimere volũtatẽ. nam cuz tales possint cõtrahere matrimoniuz. vt in. c. cum apud. ō spõ. infertur q habent intellectũ naturalem. sed in istis dispositionibus ad pias causas sufficit sola facultas iurisgentium seu naturalis. nec curamº de solennitate iuris ciuilis. ar. c. relatum. el. pmo. j. eo. vnde Bal. in. l. j. C. de sac. san. ec. ponendo qõnez in aduocato qui ꝓpt infirmitatẽ nõ poterat loq nec scribere. sed religioso quodã sibi dicente vt pro uideret de aia sua. ꝛ q si bona sua volebat dimittere pauperibus aperiret librũ. si sanus mente aperuit librum valet dispositio. ponit Bal. regulam q ad pias causas valet testamentum nutu factũ. ꝛ p hoc vide bo. glo. in. c. cum tibi. j. eo. vbi dicã latius De impubere cõmunit tenet q nõ põt disponere

ad pias causas. quia nō videtur adhuc habere iudiciū integrū. vnde etiam miles nō potest ante pubertatē testari. vt in. l. fi. C. de testa. mili. ꝛ ꝫ tenent Bar. ꝛ Bal. in. d. l. j. In filiofami. cōclude q in castrensi vel quasi potest testari vt vult. sed in aduenticijs quorum habet proprietatem est dubiū. nam si vsufructus acquiritur patri omnes tenent q testari ad pias causas nō pōt inuito patre. vt in. d. l. pe. C. qui testa. facere nō pos. sed dubiū est quādo vsufructus ē penes filiū. voluit Bar. i. d. l. j. q possit testari ad pias causas etiā inuito patre. qz ois solennitas iuris ciuilis remissa est in legatis ad pias causas. vt in. d. l. j. §. pcurator. ꝛ pbatur. j. eo. relatum. Sed Bal. tenet ibi contrarium. alle. bo. text. in. c. licet. de sepul. li. vj. vbi dicitur q filiusfa. nō potest disponere inuito patre etiā p anima nisi de castrensi vel quasi. ꝛ hec opi. videtur verior per illuz text. ne expolietur pater cui bona filij debentur propter fauorē pie cause. De prodigo tenet ibi Bart. q nō pōt testari etiā ad pias causas. qz pr interdictū nō hz administrationē bonoꝝ suoꝝ. ꝛ facit qō no. Fre. in cōsilijs suis ꝓpe fi. Itē qz ꝓdigꝰ compatur pupillo seu furioso. l. is cui bonis. ff. de. ẋ. obl. De vsurario tenet ibi Bar. q ex quo ē publicꝰ ꝛ ex quo nō dedit cautionē non pōt aliquid disponere p anima. qz nec eccl̄ia debet recipe oblatiōes talis. in. c. quia. j. de vsu. ꝛ idē dicit in quolibet decedēte ꝑ peccato mortali. qz cū sit extra vnitatē eccl̄ie ñ pōt dici relictū p aīa. nā eccl̄ia p talibꝰ ñ orat. xxiij. q. v placuit. xxij. q. ij. non estimemꝰ. Ex quo etiā infert q relicta per istos nō gaudent ꝓuilegio tributo relicto ad pias causas. Bal. in hoc vltimo tenet ibi ꝫ rium dicēs q priuilegiū istud non solū ē tributū fauore relinquentis ꝫ fauore illius cui est relictum. ꝛ ista fuit causa finalis istoꝝ priuilegiorum. Dicerez q vsurarius publicꝰ nō pōt aliquid relinquere. qz nō valet testamentū nec codicillus. vt in. d. c. ij. sed in alijs existentibꝰ in peccato. vt in excōicatis ꝛ silibus subdistingue q aut volūt facere oblationē eccl̄esie. ꝛ debent regulariter admitti nisi ꝑ specialiter ꝓhibeant vt excōmunicatus. vsurarius ꝛ similes vide gl. in. c. oblatiōes. xc. di. Idē dico ꝛ fortiꝰ si volūt intuitu elemosyne aliquid dare eccl̄esie vel pauperibus. dico q possint ꝛ eccl̄ie pñt recipe. nō tamē se debēt obligare ad orandū pro eis. nec valet rō Bar. dū dicit q nō videt relictum pro anima ex q relinquens erat extra vnitatē eccl̄esie. qz quātūcunq peccatoꝝ pōt ꝛ debet ꝛ ei cōsulendū est vt bona opera exerceat. elemosynas faciat. ꝛ silia. qz ꝫ bōa que fiunt in peccato mortali licet nō valent ad vitā eternam ꝓsequēdā. valent tamē ad multa alia puta ad minus supplicij subeundū. ꝛ vt deus illustret corda illoꝝ. vt habetur de pe. di. iij. in fi. vide bonā glo. in. c. q quidam. j. de peni. ꝛ remiss. ꝛ i. c. ex trās missa. de decimis. ꝛ xiiij. q. v. in summa. conclude ergo q talia relicta possunt dici ad pias causas nō solum ratione illius cui relinquitur sed etiam ratione relinquentis. ꝛ sic infero q talia relicta gaudēt priuilegio relictoꝝ ad pias causas ex quo alꝰ ꝺ iure testari possunt. De damnato ad mortez naturalem vel ciuilem nunquid possit disponere ad pias causas ex quo bona sua nō sunt publicata. communiter tenet q nō. quia iura dant illa bona venientibus ab intestato. vt in quē. bona damnatoꝝ. C. de bonis ꝓscrip. vnde esset disponere de alieno quinimo testamentū prius factum rumpit secuta damnatione. legiste hoc volunt. in. d. l. j. ꝛ Jo. an. in. c. q̄q̄. de vsuris. lib. vj. vbi latius vide. De excōmunicato dic vt. s. dixi. nā sicut potest facere elemosynam. vt in. c. cum voluntate. de sen. excō. ita ꝛ in testamēto relinquere potest ad pias causas licet aliud dixerit Bar. de seruo. religioso. heretico. reo lese maiestatis. ꝛ silibus. dic q nō possūt disponere etiam ad pias causas. qz nō habent bona. j. q j. nō est putanda. De dubio de statu suo sūt opi. inter doc. naz Bar. tenet q possit disponere ad pias causas. Bal. cōtrariū. in. d. l. j. qz non reperitur iure concessum. sed plus placet opi. Bar. fauore pie cause. quia miles est in hoc priuilegiatus. vt i. l. ex militari. §. si miles. ff. de test. mili. fortius pia causa debet esse priuilegiata. De eo qui est apud hostes. credo q nō posset disponere qz seruus ē. Per ꝓdicta habes hanc materiā vtilē declaratam quam tu canonista semper nota ꝛ tene menti.

Quoniam. Epūs de reb⁹ patrimonialibus testari pōt. de reb⁹ vero eccl̄esie seu intuitu eccl̄ie quesitis testari nō valet. Primo ponit factum. Secūdo decisio. ibi. hoztamur. Nota primo q ꝓmouendus in epm̄ potest habere propriū ꝛ illud retinere post adeptum epatum. Ex quo infertur apertissime q clericꝰ licite potest habere beneficium ꝛ bona patrimonialia licet aliud fuerit tempore primitiue eccl̄esie. § ipemet Augustinus illum statū relaxauit in secularibꝰ clericis. qz nūq̄ fuit hoc preceptum ab eccl̄esia. licz ex fauore quodā ꝓuersi ad fidem abijcerent omnia ꝑ pria bona. de quo vide qō habek. xij. q. j. in sūma. ꝛ in. c. certe. Mo. secūdo ar. q habens filios pōt ꝓmoueri in epm̄. nam iste habuit nurum. ꝛ sic vxorem filij. ꝛ per cōsequēs ꝑsumit habuisse filiū. quia nō cōstat q eēt mortuus. § hoc clarius pbat. xij. q ij. eps qui filios. ꝛ eadem cā. q. j. sint manifesta. ſz nunquid hoc liceat de iure cōi latius dicam infra. Nota tertio q clericus etiā ꝑlatus nō tenet instituere eccl̄iam suā etiam in testamēto. § pōt cui vult bona dimittere. cōcordat. d. c. eps qui filios. qd autē si moriꝰ sine testamēto. dicam in. c. j. ĩ. ti. proxi. Mo. quarto q acquisita p̄latū de facultatibus eccl̄esie sunt ipius eccl̄ie qō dic ꝓcedere siue emeret noiē ꝓprio siue fraudulenter noie alieno. xij. q. v. in. c. fitū. ꝛ in. c. inquirendū. s. ti. proxi. Et no. bar. q eccl̄ia hz fundatā intentionē de iure cōi super oibus bonis possessis a ꝑlato defuncto. vñ oia ꝓsumunt eē eccl̄ie nisi ꝓbent ex aduerso illa eē patrimonialia. Et videtur iste text. ꝓbare q etiā cōtra heredē possessoꝛe eccl̄ia habeat intentionē fundatam. vt colligit ibi quicquid ipsū habuisse patuerit Sed vide text. cum gl. no. que videtur ꝓbare ꝫ riū

xij.q.v.c.j. vbi innuit q si heres clerici est in possessione. z si dubitat vtrū illa bona habuerit ante prelaturā onus probandi incumbit ecclie. z illā gl. puto verū dicere. z satis tex. ille videtur ꝓbare. ꝓ hoc facit. c.j. ſ. ti. proxi. vbi dicit esse inuestigandū. zc. Et pro hoc facit tex. iste in verbo quicquid. fm quē puto intelligenda verba precedentia. z de materia vide qō latius dixi in. c. inquirendum. ſ. ti. proxi. z in repetitione. c. cum esses. j. eo. z sentit no. Bof. hic intelligendo de bonis de quib⁹ dubitat an ꝓlatus habuerit ante prelaturā. de acquisitis vero in prelatura. dixi in. c. inquirendum. ꝑalle. nota. per Inno. in. c. cum in officijs. j. e. ¶ Sed opo. cōtra ꝓdicta z videtur q habens filios nō possit ꝓmoueri in epm nec ad aliā prelaturam. vt in .c. cathinensis. lxj. di. z in. c. de syracusane. xxviij. di. So. dicit Inno. q de iure cōmuni nō potest ꝓmoueri vt in contrarijs sed ex dispensatione vbi ꝓbat longā cōtinentiā precessisse poterit ꝓmoueri. ar. i. c. priusq; xxviij. di. fatetur tamē q antiquitus quādo eccliē nō erant ita opulente promouebant habentes filios. sic intelligit. ſ. necesse. xlvij. di. Hosti. tenet q de iure cōmuni sine dispensatione potest promoueri allegat apostolū. Oportet epm esse vnius vxoris virum. vt habetur. xxvj. di. in prin. si ergo habuit vxorem presumit habuisse filios. Item beat⁹ ꝑetr⁹ habuit filiaz. s. petronellam. z fertur q Clemēs papa quartus etiam habuit duas filias tempore promotionis. z sic transeunt ꝓmuniter doc. nostri. sed tu vide glo. in. d. c. de syracusane. que ponit tertiā opi. distinguentē inter filios suspectos z bone conditionis vt primo casu nō possit ꝓmoueri. z idē in nepotibus. Secūdo casu sic ego credo q opi. Inn. sit verior. z probat apte iudicio meo in. d. c. de syracusane vbi tex. distinguit inter bonos z malos sed in defectū poterit talis ꝓmoueri. nam ius considerauit amorem paternū qui vincit oēm affectū. vt i l. fi. C. de cura. furio. vnde alibi dicit glo. q epi sūt ceci erga nepotes. j. q. iij. quenit. Idem de iure ciuili. hoc est apertissimū. vt habet in auc. quō oporteat epi. in. ſ. j. vbi cauet nō solum de filijs sed etiaz de nepotibus. z intelligo de nepotibus ꝓprie sumptis. nam ꝓprie nepos dicit filius filij vel filie. l. iurisc̄onsultus in. ſ. nepos. ff. de gradib⁹. naz tales nepotes quis amat vt filios vt dicit tex. in. l. liberorū. in fi. ff. de vbo. sig. Nec obstat dictū apostoli. quia ap̄s nō precepit ꝫ disponit ꝓpter euitandam bigamiam vt ꝓmouendus habuerit vnicā z virginem. vnde permisit talē promoueri. ꝫ ecclia potuit postmodū ꝓuidere ne substantia ecclesiaꝝ p tales dissipetur. z idem dic de iure antiquo. nā nō debet reꝑ hensibile reputari si fm varietatē temporꝫ statura varient humana. vt in. c. nō debet. de cōsan. z affi.

¶ In gl. ij. in fi. no. primo ex glo. q heres ꝓ ea parte ꝓ qua instituit⁹ ē tenet ꝓbare alienationē quā fecit defunctus de bonis suis dū viueret. z rō ē i ꝓm pti. nam omnes heredes tenentur de euictiōe. et quilibet de pte sua. z regula iuris habet q quē de euictione tenet actio eundem agentē repellit exceptio. vt in. l. exceptionis. C. de euic. z in. c. si qs presbyterorum. de rebus ecc̄l. nō alie. Et vide glo. in. c. eps qui filios. xij. q. ij. Eadem questio fit in filio cuius pater alienauit bona ꝓpria filij. de qua questione per glo. in. l. fi. ſ. in cōputatione. C. de iure deliberandi. ¶ Et in ff. glo. nota singulariter istā gl. q nescio hoc alibi ita expressum. licet glo. aliquatenus tetigerit. in. d. c. eps qui filios. vult hec glo. q etiā ecclesia instituta heres teneat ad onera vltra vires hereditarias si nō cōfecerit inuentariū sicut dicimus in priuatis psonis. z cū hac glo. videntur transire doc. limitant tñ z Jo. an. principaliter q ecclesia lesa poterit petere restitutionē in integrum sicut z minor nisi lesio cōtigisset ex euentu. ad hoc l. verū in. ſ. si locupleti. ff. de mino. Sed Bar. in. l. j. C. de sa. sanct. ecc̄l. tenet eccliam nō obligari vltra vires hereditarias. mouet ꝓ autē. sicut. C. de sacro san. ecc̄l. vbi ꝓhibet quis donare eccliis rem damnosam. Item Bal. in. d. l. fi. mouetur q fiscus habet hoc priuilegium. l. j. ff. de iure fisci. ergo z ecclesia que equiparatur fisco. vt no. in. c. j. de ī integ. resti. z hanc opi. teneas. nam in dubijs faciendū est pie cause. l. sunt persone. ff. de religio. z sumpt. fune. Ex predictis infero q si ecclie factum ē relictum cū onere excedente lucruz poterit ecclia ex postfacto relictū repudiare. ar. in. d. auc. sicut. qō bene no.

¶ In glo. penul. ibi. renūciauit ꝓprijs. vult dicere q iste eps erat religiosus. iō quicquid acquisiuit cedit epatui. z ly hoc nō placeat Hosti. dicēs q exquo habebat administrationē pōt libere de bis bonis disponere. Jo. an. tñ tenet cū glo. z melius. q quicqd religiosus ꝓmotus ad prelaturam acquirit acquiritur prelature. vt est tex. in. c. vnico. xviij. q. j. z. c. cū olim. de priuil. habet tñ administrationē illoz bonoz ex quo est prelatus. dz tñ vti nō vt ꝓprijs. sed vt rebus ecclesie fm eū z bñ. z nota ly vti mū. z licet iste intellectus sit verus in se. nō tñ cōuenit littere vbi ꝓponit istū cōdidisse testamentuz de rebus ꝓprijs. ergo nō erat religiosus. quare tene lec. que sequit in glo. vt intelligat tex. de bonis quesitis cōtemplatiōe ecclie z nō persone. z ex hac lec. no. q etiā eps acquirit sibi qcqd adipiscit intuitu persone sicut dicim⁹ in simplicibus clericis. in. c. q. j. eo. Et dico hoc notandū. q iura apte hec non dicūt de epo. sed poti⁹ vident innuere opp. vt le. et no. in auc. licentiam. C. de epi. z cle. xij. q. v. c. j. z. c. firmum. sed tene primum dictum.

Q Etia ingredientibus. Abbatissa testari nō potest etiam si nunq; induisset habitū monachalē. Primo ponit qōnem Scdo soluit ibi necessariū. ¶ Nota primo q moniales tenent deferre habitum monachalē. nec valet cōsuetudo in oppositū. Sed aduerte q vt plurimū moniales portant vestes nigras z velū cōsecrationis seu pfessionis. an autē per hoc. c. illa earum talis cōsuetudo sit sublata. z prima fronte videt q sic ꝫ in ꝫriū facit. q iste tex. loquit de vestib⁹ oio diuisionis religioni. nā incedebat ista sic incedebant ꝑsone illi⁹ loci respectu coloris z forme. nō aut loq̄t quando certi⁹ habit⁹ nō ē oio ꝓformis secularib⁹ vestib⁹

t de qualitate vestis ẽ tex. cũ gl. no. in cle. ne i agro de statu. regu. in verbo cõsuetudo. vbi dicit q̃ possunt portare pãnũ fm ꝓsuetudinẽ loci. ¶ No. scõo q̃ ad esse abbatisse necessario nõ ꝓcurrit habit⁹ monachalis. qz ꝓfessio t nõ habitus facit religiosum. vt in. c. porrectũ. de regularibus. ¶ Itẽ no. q̃ licet abbatissa habeat administrationẽ bonorum nõ tñ põt cõdere testamẽtum de rebus pr̃imonialib⁹. ꝑ oino acquirunt monasterio. ¶ Sed opo. p̃ tex. in eo q̃ ponderat q̃ p plures annos ista steterit in mõasterio. nã vnus annus sufficit. vt in. c. ex pte. t in. c. statutũ. j. de regu. So. hosti. suplet maxime. dicit enim q̃ ex quo quis ingredit religionẽ t stat ibi p annũ tacite pfitet. vt in prꝛallegatis iurib⁹. postea dicit q̃ si quis ingredit religionẽ vbi nõ seruat regula. licet p plures annos ibi steterit nõ dbũgat si nõ ẽ pfessus. potest tñ compelli ad exeundũ vel ad pfitendũ. ar. c. vt clerici. j. de regul. ¶ Primum dictuz nõ videt indistincte verum sed solet limitari t solz intelligi quãdo habit⁹ monachoz nõ est distinctus ab habitu pfessozũ. de quo dicendũ. vt habet in. c. j. de regu. li. vj. t in cle. fi. eo. ti. Scõz vero dictum hosti. generaliter intellectũ nõ puto verũ eẽ. qz ex quo quis generaliter ingredit religionẽ assumendo habitũ indistinctũ si portat illũ p annũ tacite pfitetur licet ibi nõ seruet regula. qz tex. loquit indistincte. in. d. cle. fi. Itẽ facit iste tex. nã hic non apparet q̃ ista abbatissa fuit exp̃sse pfessa. t p hoc facit alius intellectus quẽ ponit h̃ Jo. an. dicẽs q̃ ex q̃ nouitia assumit in abbatissam tacite pfitet. qz ingerit se actibus pfessoz. ad hoc. c. vidua. de regu. qõ tñ dicit nõ pcedere p viã electionis. qz electio eẽt nulla. vt in. c. nullus. de elec. li. vj. sed posset procedere fm eũ p viam postulatiõis vel collationis. Et nota singulariter istud dictũ. ex hoc põt arguere q̃ ius nouũ qõ habet in. d. c. nullus. disponẽs nõ valere electionẽ factã ad platurã regularẽ de nõ expresse pfesso nõ vendicat sibi locũ in puisione que fit per viã collatiõis vel postulatiõis. t sic tenet collatio abbatie facta nõ expresse pfesso. qz illud ius penale loquẽs de electione nõ dz extendi ad puisionẽ vl postulationẽ. qõ no. ¶ In gl. j. ibi de rebus suis. intellige cũ heredis institutiõe. qz vbi nõ ẽ institutio heredis nõ ẽ testamẽtũ ꝑ codicillus vt dixi sup ꝛrica. Et aduerte qz satis ẽ q̃ heres instituat in certa re. vt in. l. j. §. si ex fundo. ff. de here. insti. t vigore illi⁹ institutionis in certa re nõ dato alio coherede obtinet hereditatẽ in totũ. qz nõ põt qs decedere pro pte intestatus t p pte testatus. ¶ Sed ẽ dubiũ vtile nunquid in foro aie habeat locũ. d. l. j. §. si ex fũdo. t de hac qõne vide p Fre. cõsi. cxxvj. vbi refert se cõsuluisse q̃ sic. t q̃ multi alij doc. in sacra pagia idẽ ꝓsuluerũt. mouent isti pncipaliter. qz ius hũanũ nõ p̃rium iuri diuino dz seruari etiã in foro aie qõ etiã tenet Jo. cal. post. b. Thomã sup prooemio h⁹ cõpilationis. t Jo. an. in. c. ij. de vsuris. li. vj. vñ cũ fm iura distinguant dominia t acq̃rant. t iste ẽ vnus modus acq̃sitionis. nec nutrit aliqõ peccatũ dz etiã seruari in foro ꝓscie. qõ dicũt verũ nisi dolose fuisset inductus testator ad instituendũ in re certa. vt qz fuisset sibi psuasuz institutũ nõ posse habere regressum ad alia bona. hoc tñ limita fm gl. no. in. c. fraternitas. xij. q. ij. que dicit q̃ in foro aie nõ tenet fur restituere rẽ cũ pena dupli. ꝑ satis ẽ satisfacere de delicto. ¶ In glo. in ꝟbo ordinata. ibi vl ꝓsecrata. in hoc gl. nõ bene dicit qz abbatissa non ꝓsecrat sed benedicit. t est simplex benedictio. sec⁹ in benedictione abbatis qz illa est ptim ordinaria t ptim simplex. nã recipit ptãtem ꝓferendi minores ordines qõ nõ est de abbatissa. de quo vide bo. gl. in cle. attendentes. de statu, regula.

In Os quidem. Prõpter negligentiã heredis eps exequit piã voluntatem defuncti. vel sic. Si infra annũ a die monitiõis nõ fit executio testamenti p debentem exequi deuoluit executio ad epm. ¶Primo ponit narratio. In secũda puisio. ibi quãobrem. ¶Primo moneri mandat. scõo supleri. ibi. q̃ si. tertio reddit rõnem. ibi. sic enim. ¶ Nota ꝓmo q̃ qs põt relinquere in testõ vt monasteriũ cõstruat. ac etiã legare bona monasterio construendo secus dic in donatione. nam donatio facta loco cõstruendo nõ valet. vt in. c. abbate sane. de re iu. li. vj. rõnem diuersitatis ponit Bar. i. l. seruos ad custodiam. ff. de ali. t cib. a. le. nam donatio requirit personam. hinc est q̃ absñti nihil acquirit. ff. de dona. l. absenti. t in. c. si tibi absñti. de prꝛeben. li. vj. ꝑ legatum põt fieri absñti q̃nimo incerte psone dũmodo ex euentu possit certificari. l. quidã. ff. de rebus du. l. cũ pater. ff. de leg. ij. ¶ No. scõo q̃ annꝰ pfixus ad executionẽ testamẽti currit a die monitionis t non mortis testatoris. ꝑ hodie cõiter epi habent statuta vt tempus currat a die mortis qõ qualiter sit intelligendũ. j. subjciã. ¶ Itẽ nota q̃ si testator mandat ecclam cõstrui t nõ dicit p quem heres tenetur exequi. secus videtur in relictis pauperibus vel p redẽptione captiuoz. nam si testator specifice nõ ꝓuidit de executore. debet epus tanq̃ pat paupez exequi. t hec vident pbari in auẽ. de eccl. ti. §. si quis edificationẽ. iuncto. §. si quis p redemptione. t in. l. nulli. C. ꝺ epi. t cle. ¶ Nota q̃ vbi relictũ in testamẽto nõ cõcernit vtilitatem certe persone seu nõ est qui possit petere in iudicio põt iudex ex officio cõpellere debentẽ exequi sicut hic fuit pcessum ex officio. t dic q̃ etiã iudex secularis potest officiũ suũ impendere vt legata pia mandent executioni. ad hoc tex. no. in. d. §. si quis edificationez Et ex hoc etiã infero q̃ licet fratres minores nõ pñt in iudicio petere eis relicta. qz p nulla re tẽporali debẽt eẽ in iudicio. vt in cle. exiui. de ꝟbo. signi. tñ iudex ecclesiastic⁹ seu secularis poterit ex officio cõpellere debentẽ exequi ad soluendũ. hic ẽ q̃ i multis locis cõstituitur sindicus in ciuitate ad petẽduz hec relicta eis facta. de quo plene dicendũ. vt habetur in tractatu Bar. minoꝛicarũ. ¶ No. ibi nõ põt q̃ si relictũ a defuncto nõ põt deputari ad vsuz piũ destinatũ p testatorẽ nõ efficitur relictũ caducũ sed debet cõmutari in aliam piam cãm sicut h̃ fit cõmutatio de loco ad locũ. t per hoc. l. legatũ. de vsufru. lega. t ibi p Bar. t Jo. de lig. i cle. qz contingit. de

rcli.domi.⁊ in tractatu minoricar. ⁊ per hoc dico q̄ si pecunia relicta a testatore nō sufficeret ad monasteriū construendū dz ꝓuerti in aliū pium vsum Sed vnū semp no. q̄ ista cōuersio nō pōt fieri p̄ solum heredē nec p̄ solū ep̄m ꝫ p̄ ep̄m ⁊ eū qui hz exequi qō ꝓbat tex. ibi ordinari tecū. vt legi. ⁊ no. i. d. l. legatū ⁊ in alijs iuribus ꝓxi. allegatis. ¶ No. ibi sine diminutione qualibet. ⁊c. q̄ relicta ecclesie cōstruende debēt tradi sine aliqua diminutione. p hoc cōsuluerūt Bar. ⁊ Fran. de alba. q̄ etiā fruct⁹ medij tēp⁹ debēt assignari. p hoc facit pulcher tex. in. l. si ita relictū. §. pegasus. ff. de lega. ij. vbi dicitur q̄ si relinquit p̄diū i certū diē puta post .x. annos. vel cū legatarius erit pubes q̄ debeat p̄dium cū fructibus medij tp̄is si dies fuerit apposita fauore legatarij. sed in casu nostro cuz relinquit monasterio cōstruendo dies apponit nō fauore heredis sed fauore monasterij. q̄ si monasteriū fuisset constructū tēpore testamenti reliquisset de p̄sūt ⁊ nō in diem qō no. ¶ No. q̄ ep̄us supplet negligentiā executoris testamenti. qō an ꝓcedat in oībus relictis etiā ad nō pias causas. multi tenēt q̄ sic. q̄ ois voluntas testatoris largo modo dicit pia cū non possit aliquid amplius velle. l. j. C. de sac. san. eccl. de quo dicā latius in. c. tua. ⁊ in. c. si heredes. j. e. ¶ In glo. iij. in verbo infra annū ibi quis edificationem aduerte. q̄ iste. §. potius ꝓbat ꝫrium. nam dicit q̄ si testator mandauit oratoriū cōstrui dz heres h̄ facere infra quinq̄ annos. ꝫ si mandauit hospitale cōstruendū tunc dat annus. tex. aūt noster nō loq̄tur de hospitali sed de monasterio qō requirit plixius tempus q̄ simplex oratoriū. Sed hosti. dixit standuz huic. c. indistincte vt det tm̄ annus. ¶ Ex quo no. q̄ hodie ille. §. nō ꝓcedit respectu oratorij pōt tm̄ satis eque dici q̄ negligentia heredis potest dupliciter cōp̄hendi. ꝫ Primo respectu opis inchoandi ⁊ hoc casu indistincte sufficit annus. Sc̄o respectu opis cōplendi ⁊ hoc casu dz cōsiderari qualitas opis. nam si opus nō pōt p̄fici infra annū non pōt dici heredē fuisse negligentē ꝫ assignabit tēp⁹ conueniens. ⁊ hāc ꝓsiderationē puto habuisse ius ciuile diuersū tp̄s statuendo inter hospitale ⁊ oratoriū Aduerte ad aliud. nā glo. dicit hic simplr voluntatem testatoris executioni mandandā infra annum qō vere indistincte nō ꝓcedit licet doc. simplr transeunt. Dic ergo latius q̄ testator puidit sibi de tpe ⁊ serua tunc ip̄ius voluntatem. ¶ Vnū tm̄ no. q̄ si testator mandat aliq̄d fieri infra certū tp̄s ꝓputandū a die mortis dz intelligi ⁊ supleri a die scie ⁊ adite hereditatis. h̄ ꝓbat tex. in. l. statu liberos. §. sīs heredi. ff. de sta. lib. facit tex. iunta gl. in. l. si. §. si autē dubi⁹. C. de iure delib. Si vero testator nō ꝓuidit de tpe tunc in relictis ad nō pias causas datur annus ⁊ currit a tpe monitionis fiende p̄ iudicē vt le. ⁊ no. in auc. hoc amplius. C. de fidecom. Si vō sunt relicta ad pias causas. tunc debent solui infra sex menses. ⁊ currit tempus a die insinuationis testamenti vt clare vult tex. in. §. si aūt legatū i auc. ō eccl. ti. nec contrariatur iste tex. qui loquit i monasterio cōstruendo q̄ nō potest construi infra modi cū tempus. secus si aliquid reliquerēt monasterio constructo. ⁊ sic limita hunc tex. Item predicta ꝓcedunt respectu solutionis fiende. sed respectu executionis deuoluende ad ep̄m. puto q̄ si ꝓcedat duplex monitio post negligentiam debentis exequi nō requiritur aliud tempus nec expectatur annus vt videtur innuere iste tex. in auc. predicta. in. §. si autē qui hoc facere. ⁊ sic intelligerē no. p̄ Bar. i. d. auc. hoc amplius. Vbi vero ꝓcedit monitio vnica expectatur annus. sed hodie vt dixi ep̄i per statuta disponunt vt ann⁹ a die mortis currat monendo generaliter quoscūq̄. Sed illud statutum primo limitarem fm predicta vt tempus currat a die mortis ⁊ adite hereditat ⁊ scie. sc̄o limita vt no. Bar. in. d. l. cum quidā. ff. de lega. ij. vbi formal hanc. q. Quidā reliquit centū paupib⁹ declarandis p̄ sempronij lapso anno declaratione nō facta ep̄s vigore statuti vult paupes eligere querit nunq̄d possit. ⁊ decidit q̄ nō. q̄ statutū loquitur de executiōe. ꝫ habēs declarare nō est executor. sicut dicim⁹ dfiaz esse inter iudicē q̄ declarat ⁊ executorē qui exequit sniam. l. executorem. C. de exe. rei iudi. ⁊ vide latiꝰ ibi per eum. ¶ In gl. penul. in fi. dic clarius attingendo materiā q̄ duo dubia possunt elici. ꝫ Primuz ē si testator simpliciter mandat eccl̄iam cōstrui non expresso certo loco. Secūdo q̄ incertitudo orit p⁹ mortē testatoris q̄ nō pōt cōstrui in loco p̄ defūctū destinato. ⁊ in vtroq̄ dubio sentiūt hic cōiter doc. relictū nō vitiari. ⁊ videt hoc ꝓbari in tex. nostro. nam quēadmodū nō vitiat incertitudo ex p̄stfacto orta eadē rōne nec a principio. ⁊ pro hoc allego bo. tex. in auc. de eccl. ti. §. si quis in noie. vbi dicit q̄ si testator reliquit monasterio sancte Marie ⁊ tale monasteriū non est in illo territorio nō vitiat relictum sed debetur eccl̄ie cathedrali illius loci. de q̄ j. c. pri. vbi glo. Ad idē induco bo. tex. in. l. que cōditio. in fi. ff. de condi. ⁊ demon. vbi dicit q̄ si testator mandauit aliquid fieri in foro ⁊ nō specificauit intelligitur de foro illius municipij vbi habitat ⁊ si querat in quo loco edificabitur. dico q̄ de cōsensu ep̄i ⁊ executoris testamēti eligēt locus sicut obseruat q̄n incertitudo orit ex postfacto vt hic. ⁊ fac qō ꝑ. dixi. Si vero relictū ad pias causas seu certe persone nō possit deputari ad vsum destinatū nunq̄d efficiat caducū. distingue post Bar. in. l. pater. §. tusculanus. ff. de lega. iij. aut enī relictum cōcernit piā cām simpliciter ⁊ nō personā ⁊ tūc debet deputari ad aliū vsum cū ꝓsensu ep̄i ⁊ heredis. vt in. l. legatū. ⁊ qō ibi no. ff. de vsufr. lega. ⁊ no. in. d. cle. q̄ cōtingit. aut relictū factū est persone. ⁊ tūc si cōtemplatione aīe quia fuisset alij persone relicturus. et tunc deficiente illa persona debet relictū ad pium vsum cōuerti vt voluntas defuncti in effectu adipleatur. d. l. legatū. si vero relictū fuit factū cōtemplatione persone vel collegij non habito respectu ad piam causam ⁊ tunc deficiente persona vel collegio expirat legatum ⁊ remanet apud grauatuz. vt d. §. tusculanus. si autem dubitatur an testator habuit respectum ad personam an ad piam causam debemus p̄sumere religionis fauore ⁊ aīe q̄ ad pia

causam ꝓsperit. ar. l. sūt persone. s'. alle. Et ex his pōt decidi questio. quidā simplicit reliquit ḋnquaginta certe puelle puta titie maritande moziē ista titia anteq̄ ꝓsequatur relictuz dubitatur an expiret relictum. an vero sit ꝙuertendū ad aliam puellam maritandā. ꝛ potest dici q̄ ex varijs coniecturis iudex arbitrabitur an testator habuerit respectuz ad aiam aut ad fauorem illius puelle. pone q̄ diu sibi seruiuerat. nam tūc ꝓsumptio erit q̄ volebat eaz remunerare. ꝛ sic de similibus.

Adicante. Debeꝯ legatū cuius nudis verbis a testōre relictum sit. ¶Primo narrat factum. Secundo prouidet. ibi. in quibus. ¶Nota primo q̄ relictum sine solennitate factū valet ꝛ tenet maxie ad pias causas. ꝛ dico seriose maxime. q̄ idē est in relictis ad nō pias causas intelligendo q̄ legatū fuit factū nudis verbis. i. nō interueniente testamēto nec aliqua scriptura. satis est enī legatū posse ꝓbari p testes. de quo tū plenius dicendū ē. vt le. ꝛ no. in. l. j. C. de fideicō. ¶Nota q̄ faciens certa legata in dubio videt voluisse decedere intestat⁹ qđ colligitur ex eo q̄ si voluisset testari non valuissent relicta saltem ad nō pias causas sine heredis institutione quia testamentū ex toto est nullum vbi nō ponitur heredis institutio. insti. de lega. in. §. ante heredis. sed vbi eligit quis decedere intestatus valēt relicta ꝛ in dubio videt voluisse decedere intestat⁹ ꝛ hoc ꝓbat iste tex. facit qđ legit ꝛ notat in. l. iij. ff de iure codicillorū. ꝛ ex his habes clare intellectuz huius. c. An autē ex defectu testamenti. q̄ hereditas nō adit ex testamēto vl̄ q̄ nō fuit facta heredis institutio vitient legata ad pias causas. no. in. l. j. C. de sac. sanc. eccl̄. ꝛ in. l. eam quā. C. de fideicom. ꝛ est vna opi. q̄ nō vitient quia predicta sunt de solennitate iuris ciuilis. de quo dicēdū vt plene no. in iuribus prealle. ¶In glo. ij. ibi dabit pauperi hoc apte dicit tex. in. §. si quis in noie. alleg. in glo. vbi etiā subditur q̄ si illud monasteriū nō est in ciuitate. sed in territorio illi dabit. si autē nō reperit in territorio tale monasteriū dabitur ecclesie cathedrali testatoris. ꝛ bene no. illū tex. quem allegaui i c. precedenti. ad probandū q̄ incertitudo respectu legatarij nō vitiat legatum ad pias causas. sed dictum glo. ꝛ illius tex. debet ꝓfecto limitari q̄n ex cōiecturis nō pōt apparere de quo monasterio senserit testator. pone enī q̄ parochian⁹ eccl̄e sancti Petri reliquit simpliciter eccl̄ie sancti Petri. ꝛ. sunt in ciuitate alie eccl̄ie sub eodē vocabulo. nā certe i hoc dubio nō dabit pauperi ꝑ pot⁹ eccl̄e parochiali testatoris. q̄ in dubio videt de illa sensisse. arg. in. l. nulli. C. de epi. ꝛ cle. Sed est dubiū retentis terminis glo. q̄d si monasteria sūt eccl̄ia. dicūt alicq̄ q̄ vitiatur legatū. alicq̄ q̄ dabit ꝓmo petenti. Tertia opi. ꝛ cōis est q̄ dabit epō vt ea dispensat vel gratificet alteri. ar. in. c. q̄n. de decimis. ꝛ in. c. j. de parochijs ꝛ intellige vt. s. dixi. q̄n ꝓiecture nō sunt magis vrgentes ꝓ vno q̄ ꝓ alio. ꝛ idem spe. in ti. de instru. edi. §. nūc vero aliqua. ẋ. quid si aliqui. Si ẋo simpliciter reliquit ecclesie. vt puta dicendo relinq̄. ꝛ. ecclesie vt plerūq̄ faciunt rustici. ꝛ dic q̄ dabūt ecclesie parochiali ipius testatoris. ar. in. l. que conditio in fi. ff. de cōdi. ꝛ demon. ꝛ in. c. j. de sepult. ¶In eadē glo. ibi statur. sentit hic glo. q̄ optio legati debet eē heredis sed de hoc sunt multe varietates. de quo est gl. no. in. l. legato generaliter. ff. de leg. j. q̄ in effectu hoc intendit q̄ qñq̄ relinquit⁹ genus generalissimū vt substantia seu res. qñq̄ relinquitur genus subalternū ꝙuta animal. ꝛ his casib⁹ nō valet relictum. q̄ dando muscā vel aliā rem vilē liberare tur heres. Qñq̄ relinquit aliquid qđ est de genere inferiori. vt puta hō vel equus vel bos aliter nō determinando ꝛ tūc si res relicta est i patrimonio testatoris optio datur legatario. de quo ē tex. in. l. legato. ꝑalle. q̄ ex quo legatari⁹ hz optionez actionis. q̄ potest agere ꝓsonali vel reali hz p cōsequēs optionē rei. Si aūt nō est in patrimonio testōris ꝛ tūc optio dabit heredi. q̄ res aliena nō pōt optari nec hoc casu cōpetit optio actori q̄ res aliena vendicari nō pōt. ꝛ hec ꝓcedunt q̄n testator reliquit incertū de incertis. vt q̄ dixit relinquo tibi equū vel seruum. Si vero reliquit incertū de certis puta dicendo relinquo vnū ex seruis meis tunc optio dat heredi qui habet in hoc declarare voluntatem defuncti. videtur enī defunctus sensisse de certo. ꝛ de hoc plenius dicendū. vt no. i. d. l. legato. Et aduerte q̄ est dubium nūquid eo casu quo legatario datur optio vtrum possit eligere meliorē seruum vel meliorem scutellam vt in terminis glo. ꝛ sentit glo. q̄ in animalibus debet eligere mediocre. In alijs vero datur id qđ est minimū. ar. in. l. nūmis. ff. de lega. iij. ꝛ in. l. apud iulianū. de le. j. Vnū tū singulariter no. q̄ in legatis ad pias causas generalit factis debetur meli⁹ fauore pie cause. ꝓ hoc tex. no. ꝛ ibi per Bar. in. l. titia. §. seya. ff. de au. ꝛ argen. lega. ex quo decidit ibi Bar. q̄ si testator legat ecclie calicem intelligitur de argento. ꝛ si planetā intelligitur de sirico. ꝛ sic de similibus. ¶In eadē gl. ibi item pone. ꝛc. videtur gl. in hac qōne velle q̄ expēsis heredis seruus legatus ē querendus. sed dic latius distinguendo quattuor tempora. ꝙut dicit gl. no. in. l. cū seruis. alle. in glo. ¶Primū tempus est testamentum. Scōm tps est post testamētū ꝛ añ mortem. Tertium post testamentū ꝛ post mortē testatoris ante aditam hereditatem. Quartū tempus est post aditam hereditatem. Si ẋo seruus erat in fuga primo tempore. s. testamenti tūc ꝓcedit dictum glo. q̄ expensis heredis ē querendus. intelligē tū q̄n eēt longe abñs secus si eēt in ꝓpinquo. nā tunc debetur vbi ē sicut dicimus in alia re legata. naz si est longe abiens debet adduci expensis heredis. Si vero est in propinquo debetur vbi est. vt in. l. cum res. ff. de leg. j. ꝛ hoc fit ex ꝓsumpta mēte testatoris. nam si seruus longe vagaretur ꝛ eēt querendus expensis legatarij posset contingere q̄ nullum cōmodum consequeretur legatarius. ꝛ ideo p̄ sumendum q̄ aliud senserit testator. Si vero seru⁹ ccpit fugam secūdo tempore. s. post testamētū tūc dz queri opa heredis ꝛ sumptib⁹ legatarij. q̄ testator non aggrauauit heredem in sumptib⁹ cū non

cogitauit de fuga sed heres debet impendere operam qz tenet tradere. si vero arripuerit fugaz. tertio tpe aut fuit ex culpa heredis t tunc tenet ad estimationē. aut sine culpa t nō tenet ad aliud § soluz pstabit cautionē de eo tradendo si puenerit ad manus suas. t idē dicendū in quarto tpe eadē rōne t posset eē ratio diuersitatis inter istos duos casus t priores. nam in istis testator nunq̄ cogitauit grauare heredē in aliquo cū ceperit fugaz post ipsius mortē. vnde quēadmodū liberat heres iteritu specie relicte. vt in. l. qō te. ff. si cer. pe. ita ex fuga serui sine sui culpa supueniente § in prioribus casib⁹ testator viuebat. t nihilominus voluit valere relictū

Filius noster Nō debetur legatuz cū testator rez nō suā § ecclesie alteri ecclie legauit h. d. simpliciter inherendo lre. habet enī multos intellectus vt. j. patebit. Primo ponit ꝓquestio. scdo ꝓuisio ibi. t quidam. Nota primo casum singularē fm vnū intellectū q legatū rei aliene ad pias causas factū nō valet etiā vt debeat estimatio. § fm aliū intellectū nō ꝓcederet de quo infra. Nota secūdo q licite relinquit aliquid ecclesie' gra sepulture. an aūt posset apponi cōditio ne fiat certum officiū. dic vt no. Inno. in. c. penul. vt prela. vi. suas. t ibi dixi. Nota tertio q ius ciuile appellatur lex seculi. qz principaliter nō intendit ad finē beatitudinis eterne § vt homines quiete viuant in hoc seculo. lex vero canonica t theologica appellāt lex dei quia tractant de deo cum semp tendūt ꝓcidere peccata t dirigere hoies in deū. p hoc. c. qualiter t qñ. el. ij. de accu. t. c. j. de iura. calū. t ibi dixi aliqd. Nota fm vnū intellectū tex. mirabilem limitantem cōem theoricā tex. t doc. dicentiū q vbi ius ciuile expresse nō reprobat ab eccl'ia nec cōtinet peccatū in se debet obseruari in foro aie. vt in. c. j. t qō ibi no. de no. ope. nun. Iste tñ tex. videt ꝓbare oppositū. nam lex ciuilis disponens legatū rei aliene sciēter factū valere nō reprobat exp̄sse aliqua lege canonica nec cōtinet in se peccatū cū ꝓcedat ex presumpta mente testatoris tñ dicit hic q iste eps non debebat seruare illā legē ciuilē. t p̄t eē rō. quia illa lex fouet quodāmodo lucrū odiosuz heredi. necvidetur fundata super equitate naturali. ex quo pōt tradi hec limitatio ad theoricā antedictā q vbicunq̄ ius ciuile fouet lucrū. primo odiosum vel rigorē quendā q tunc nō sit seruāda talis lex in foro canonico licet expresse nō reprobet. p quo facit. c. dilecti. de iudi. t in. c. j. de do. t cōtu. qō singulariter no. In glo. j. in fi. vel forte fm hosti. intererat ipsi⁹ qz petebat preciū. In glo. ij. in fi. dic lati⁹ q aut quis legat rem alienam in quo habet aliqō ius. t i dubio videt legare solum ius qō habet in re et sic nō debetur estimatio totius rei. vt in. l. serui electione. ff. de lega. j. t idem si putabat q aliqō ius in ea re haberet quod tamen extinguebatur morte. vt est tex. in. l. vxor patrui. fm vnū intellectū. C. de lega. t per hoc posset attētari q si testator legauit rez alienam sibi pignoratam videtur legasse ius pignoris quod habet in re. t sic glo. j. non posuit bonum exemplum. aut legat rem sibi t alteri cōmunē t tūc videtur legare partem suam tñ licet dixerit rē meam. vt in. d. l. serui electione. facit. l. si dom⁹. in. fi. ff de lega. j. que lex melius probat primū membrum hoc verum nisi testator dixisset lego totam rem vel sīlia verba. qz tunc estimatio totius debetur. vt i. l. iulianus. in prin. ff. de lega. iij. no. Bart. in. l. cum alienam. C. de lega. aut legat rem oīmodo alienam t tunc aut est heredis t oīo debet nec sufficit dare estimationē qz testator potest legare rem heredis sicut ppriam. vt est tex. no. in. l. vnus ex familia. §. si rem. ff. de lega. ij. aut legat rem alterius q̄ heredis t aut sciēter vl' debetur illa res vl' estimatio. vt j. d. l. cum alienam. dūmodo sit talis res cuius cōmercium possit haberi alis inutile ē legatuz puta si legat res sacra vel principis. l. apud iulianū. in fi. ff. de lega. j. Si legatur ignoranter aut extraneo t non valet legatū. vt in. d. l. cū alienam. aut ꝓiuncte pſone cui alis fuisset relicturus etiā si sciuisset alienaz t debetur estimatio. vt. d. l. cū alienaz. Et ex hoc oritur dubitatio fm aliū intellectū. nunquid legatum factum ecclesie dicatur factū cōiūcte persone vt sic debeatur estimatio si ignoranter fuit factuz tenendo aliū intellectum a predicto de quo infra dicet. Predicta procedūt quādo quis errat generaliter § quādo errat ex causa specifica. puta qz credebat rem eē suam ex emptione facta a pupillo que tamē emptō nō valebat t tunc in totum vitiat legatū etiā factuz coniunctē pſone. vt no. in. d. l. cū alienā. an aūt hec sint obseruanda in foro canonico dicā lati⁹ cū glo. fi. In glo. fi. in fi. p intellectu huius gl. t. c. oppono contra tex. videtur enī q ex quo legatum rei aliene fuerit factum scienter debuerit dari saltem estimatio. vt in iuribus prealle. So. ex hac gl. fi. possūt colligi due lec. Prima vt aliud sit de benignitate canonica. t opi. hec fuit Tancre. Secūda lec. ē Ber. vt estimatio debeatur ecclesie fm ius ciuile t sic nulla erit differentia in hoc inter ius canonicū t ciuile nec obstat iste tex. qz nō prohibet estimationē peti ab herede. sed vt res aliena nō teneat inuito domino ꝓcedit etiam de iure ciuili. sed certe hec lec. non congruit tex. in verbo t quid. vbi fit mentio de estimatione debita fm legem ciuilē. t postmodū subiicitur ℣. sed quia. qui venit aduersatiue ad precedētia t sic denotat diuersitatē respectu estimatiōis inter ius canonicū t ciuile. Tertiā lec. ponit Inno. ℣ t glo. in. c. si epūs. xij. q. v. dicentes hunc tex. ꝓcedere qñ legatur res ecclie. tale enī legatū cuicunq̄ factum est inutile etiā respectu estimationis petende t mouet Inno. qz res ecclie' cū magna difficultate alienant. vñ quēadmodū nō valet legatū rei cesaris propter difficultatē alienationis. l. apud iulianuz in fi. ff. de le. j. ita t legatum rei ecclesiastice. naz bona ecclie sunt deputata publico vsui. xij. q. j. vidētes. t in. c. rō. de ꝓben. § legatū taliū rez ē inutile. d l. apud iulianū. Tertio mouet. quia de re ecclīastica nō est cōmertiū inter laicos. xij. q. ij. nō liceat pape. § legatum ē inutile quia quādocunq̄ legat res cuius cōmertiū nō habetur inutile ē legatum. d. l. apud iulianū. cum. l. se. ex quibus sentit Inn. qz si

res aliena nō ecclesiastica legatur ecclesie debetur estimatio iuxta distinctionē p̄dictā. ad istum tex. respondit q̄ dz intelligi lege dei. tē. i. q̄ res eccl'ie nō sunt censende sicut res seculi. Et hanc lecturā videtur sequi do. An. ℔ certe Jtem extorquet hic hanc lecturam. quē loquit̄ de legib⁹ seculi ⁊ dei. nō autē de rerum qualitate. Jtē ℔m hanc lecturam nō esset differentia inter ius canonicū ⁊ ciuile quam tamē iste tex. aperte denotat. vnde Hosti. nō sequit̄ hāc lecturam ⁊ bene q̄z in se etiā nō puto eam verā. q̄z i multis possunt alienari bona ecclesiastica. xij. q. ij. in sūma. nō sic res cesaris. pcederet tñ dictū suū in re sacra. Quartā lec. sentit Hosti. intelligendo q̄ si heres nimiū lederet ex p̄statione estimationis licet ō iure ciuili debeatur estimatio tñ ecclesia non debet extorquere cum tanto grauissimo dāno heredis. ⁊ hunc rigorē iuris ciuilis voluit iste tex. mitigare ℔z eum sed certe hec lectura nō q̄uenit text. vbi nulla fit mentio de grauitate p̄iudicij ℔ solū de estimatione soluenda. Quintā lec. sentit Bal. in. l. j. C. de sacrosan. eccl. dicēs q̄ si res aliena legat̄ ignorant̄ cōiuncte p̄sone debet estimatio vt. ℌ. dixi. ℔ q̄z ecclesia censet p̄iūcta p̄sona cū sit mater omniū fideliū. xij. q. ij. qui abstulerit. de iure ciuili etiā debet estimatio ecclesie licet legatū ignorant̄ sit factū ℔ ius canonicū voluit acceptare hoc legatū ignorant̄ factū vt hic ℔m eum. Sz certe hec lec. diuinat nec ē vera i se vt puto. nā nulla hic fit mentio de ignorātia. Jtem iura ciuilia loquunt̄ de p̄iunctis p̄sonis. debet ḡ intelligi de cōiunctiōe sanguinis ⁊ nō de p̄iunctione spūali. vt no. in. c. nōnulli. de rescrip. patet i. c. j. de p̄cur. Jtē iste tex. p̄suponit q̄ in dubio debeat estimatio de iure ciuili qō nullibi p̄obat̄. Sextam lec. ponit hic domin⁹ me⁹ do. car. flor. vt procedat tex. q̄n̄ res vnius ecclesie legatur alteri ecclesie. naz ne oriatur discordia inter ecclesias inutile est legatū. Sz hanc lecturā nō puto ēe verā. tum q̄z in principio littere nō ponderat̄ q̄ res ēēt ecclesie. tuz quia nullū p̄iudiciū irrogat̄ ecclesie p̄prietarie cum estimatio debeat̄ ab herede q̄re in iudicio multuz dubitarē que opinio cēt sequēda. nam fere oēs sentiunt vt nulla vel modica sit differentia in hoc inter ius canonicū ⁊ ius ciuile vt patet ex predictis ℔ in scholis audacter tenerē primā opi. quā sentit gl. in principio ⁊ eam publice tenui in repetitiōe. c. cum esses. j. eo. nam quecūz dispositio intelligenda ē ℔m rōnem inserta. j. de ℣bo. sig. intelligentia. ⁊. c. ℘terea. sed rō hui⁹ littere aperte respectu estimationis videt notare diuersitatē inter ius ciuile ⁊ ius canonicum. ⁊ apte vult q̄ in hac materia nō sit p̄cedēdū lege seculi ℔ lege dei. ℔ i lege theologica vl canōica ℔ ñ ē decretū vt possit peti estimatio. ḡ. ⁊ tē. Et puto q̄ dispositio huius. c. astrigat oēs q̄s astringit ius canonicū. ar. c. si duobus. de apel. rō hui⁹ decisionis pōt elici ex p̄dictis. q̄z lucrū istud videret inustū cū extorq̄at̄ ab herede iuito etiā apte nō ꝓstito de volūtate defūcti. fac i sili. c. ex pte. i fi. de cēsi. ⁊ p ℔ habes ℔ lōge clari⁹ q̄s p alios declaratā mām.

Heredes. Heredi nō implenti iussa testatoris ab epō interdicitur res a testatore relicta. h. d. inherēdo littere. naz vario modo pōt intelligi vt infra p̄tebit. Primo ponit excessus. Scō prouisio. ibi. ab epō. Tertio rō. ibi vt vota. ¶ Nota primo q̄ ad heredes p̄tinet exequi iussa per defunctū. si igitur heres nō est negligens nō debet eps se impedire de executione testamenti. facit. c. nos quidem. ℌ. eo. ⁊ qō habetur in auc. de heredi. ⁊ falci. ℌ. si quis autē nō implens. de hoc aliquid infra ¶ Nota secundo q̄ p adimplenda voluntate defuncti pōt ℌ heredē negligentē omnis res hereditaria interdici cū fructib⁹ ⁊ emolumentis. ¶ Nota tertio q̄ act̄ iudicē ecclesiasticū p̄tinet vt vota defunctoz executioni mādentur. dico tñ q̄ hoc est mixti fori. q̄z etiā iudex secularis potest officiū suum impiri etiā in legat̄ ad pias causas. vt in auc. de eccle. ti. ℌ. si qs autē edificationē. ⁊ in auc. hoc amplius. C. de fideicō. p hoc arbitroz ēē locum p̄uentioni inter hos iudices. qō no. facit qō dixi in. c. cū sit generale. de foro. cōpe. ¶ In glo. j. ibi infra annū. videt hec gl. velle q̄ ante lapsū anni eps nō p̄test̄ p̄cedere ad interdictionē bonoz quasi heres habeat annū ad executiōez testamenti vt innuere videt tex. in auc. hoc amplius C. de fideicō. ḡ ḡ doc. transeunt simpliciter cū hac glo. tamē iura multa vident in oppositum. nā tex. in. l. cū res. ff. de lega. j. dicit q̄ si res legata ē in p̄timonio testōris debet sine mora p̄stari a l's heres cōdemnatur ad p̄stationē cum omni fructu ⁊ interesse. ad idem tex. in. l. si domus. ℌ. in pecunia. e. ti. vbi dicit̄ q̄ pecunia legata debet solui infra breue tempus. ⁊ dicit ibi glo. q̄ infra decē dies a precepto iudic vel saltē erit arbitrariū p̄siderata qualitate ⁊ quātitate p̄timonij. ⁊ si pecunia legata nō ē i p̄timonio testōris debet sine mora p̄stari a l's heres cōdemnatur ad p̄stationē cum omni fructu ⁊ interesse. ad idem tex. in. l. si domus. ℌ. in pecunia. e. ti. vbi dicit̄ q̄ pecunia legata debet solui infra breue tempus. ⁊ dicit ibi glo. q̄ infra decē dies a precepto iudic vel saltē erit arbitrariū p̄siderata qualitate ⁊ quātitate p̄timonij. ⁊ si pecunia legata nō ē i p̄timonio testatoris ex q̄ tñ hereditas ē soluēdo tenetur heres vndecūq̄z repire pecuniā ⁊ eā soluere legatarijs. vt ē tex. in. l. si pecuniā. ff. de le. ij. ḡ non est verū dicere q̄ heres habet annū. vnde ḡ. p concordantia multoz iuriū nouissime sic dixi ⁊ distinxi p̄sequēdo p̄cipaliter tria. Primo quantum tempus det̄ q̄ ad executionē testamēti. Secūdo infra quantū tempus executio deuoluit̄ ad epm heredē negligentē. Tertio vtrū in relictis etiā ad nō pias causas fiat hec deuolutio ad epm. ⁊ p hec declarabunt oēs gl. hui⁹. c. ¶ Ad p̄mū dic q̄ si res legata ē in p̄timonio testatoris dz solui sine mora. nā dominiū adita ilico hereditate transit in legatariū l. si liber hō. ff. de le. j. ⁊ qō ibi no. ⁊ in. d. l. cum res. idē dicendū in pecunia legata. vt. ℌ. dixi. pōt ḡ heres ꝓpelli ad soluēdū legata anni lapsu nō expectato. ⁊ ℔ casu iudicio meo recte pōt itelligi iste tex. nā hic nulla fit mentio ō anno nec q̄ heres p̄uatus sit hereditate. ℔ solū vult hic q̄ si heres nō impleuerit tēpore debito epus dz interdicere seu sequestrare omnem rem hereditariā vt sic indirecte satisfiat voluntati defuncti ⁊ maxie ad pias causas. idz puto in relictis ad nō pias causas. q̄z iste tex. generaliter loquit̄ ⁊ ℔ ē multū nōbilis. de ℔ infra lan⁹. Si autē heredes negligūt soluē legata ad pias causas ifra sex menses a tpe insinuatiōis testamenti cogūt̄ postea soluere cū oi emolumēto ide habito ⁊ itereſſe.

¶ L

ꝛ hoc in penā negligentie. vt in auc. de eccle. ti. i. §. si autē legatum. Nam qñq; epi sunt negligentes in interdicendo bona vel forte legata sūt occulta. vnde si heres differt soluere vltra sex mēses incurrit illam penam nō tamen sequitur quin possit ꝓuis cōpelli ad soluendū. vt. s. dixi. Et si heres negat ꝫ legata ad pias causas ꝛ perseuerat i negatiōe vsq; ad sniam cōdemnatur maiori pena videlicet vt soluat duplum. iste ē tex. no. i. §. item mixta. instit. de actionibus. ꝛ aliquid per Bar. i. d. auc. hoc amplius. si vero heres a tēpore monitiōis sibi facte per iudicē differt soluere vltra annū quecūq; relicta afficitur grauiori pena qꝛ ꝓuatur tota hereditate ꝛ perueniet ad substitutos. itē coheredib⁹ fideicommissarijs ꝑm qꝛ habeꝫ in. d. auc. hoc amplius. ꝛ de hoc anno ista glo. voluit facere mentionem. Sz vt dixi iste annus nō dat ꝓ executione testamēti sed prefigitur ad incurrendā illā penam grauiorez sed vt. s. dictū est poterit iudex ante lapsum anni alijs remedijs cōpellere heredē ad executionē testamēti. ꝛ sic possum⁹ intelligere istū text. vt ponit remediū sepatū a remedio. auc. hoc amplius. ꝛ hoc quo ad ꝓmū. ¶ Ad secūdum dic qꝛ aut defunct⁹ ꝓuidit sibi de executore testamētario ꝛ ad illū pertinet executio testamēti ꝛ nō ad epm etiā in legatis ad pias causas. c. tua. j. e. ꝛ in auc. de eccl. ti. §. si qs autē ꝓ redemptione. dubiū tñ ē in relictis ꝓ male ablatis. vt qꝛ testator faciens sibi ꝓsciam ō illicito lucro reliquit centū ꝓ male ablatis. an distributio ptineat ad epm an ad executorez testamentariū. de quo ꝫ Jo. an. in. c. ij. j. e. ti. li. vj. in nouella. dixi in. c. cū sit. de iude. vbi ꝫ Ihosti. aut testator specifice nō reliquit executorem in testamento ꝛ tūc in legatis ꝓ redemptione captiuoꝝ ꝛ ꝓ elemosyna pauperꝝ epūs succedit. vt in. d. §. si qs aūt ꝓ redēptione. ꝛ i. l. nulli. C. de epi. ꝛ cleri. in alijs vero succedit heres. vt ꝫ ꝛ. s. c. nos quidē. ꝛ i. c. tua. j. e. ℔ si is qui dz exequi admonitus tpe debito semel ꝛ scō ꝓ epm negligit exequi deuolutio fit ad epm in legatis ad pias causas. vt ē casus in. §. si qs aūt hoc facere. in auc. ō ec. ti. Si xo fuit monitus semel expectat anni lapsus. ar. in. c. nos quidē. s. eo. ꝛ in. d. auc. hoc ampli⁹. et ibi sentit Bar. ¶ Venio ad tertiū nunqd predicta habent locū in legat ad nō pias causas vt ad epm fiat deuolutio modo predicto. gl. hic tenet qꝛ sic vt patet ibi ꝛ hoc ꝑcipue. cc. Idē Jnno. ꝛ Ihosti. s. e. c. nos. sed glo. tenet ꝛriū in. c. tua. j. e. Jo. an. lati⁹ examinat. j. e. Joannes. ꝛ tādē distinguit qꝛ si epūs vult ꝓcedere ex officio ꝓ modū executionis ꝓcedit ista glo. vt etiā in relictis ad non pias causas se impediat. aut vult ꝓcedere ad instantiā legatarij ꝛ sic libello oblato ꝛ nō impediet se ō huiusmodi relicti do. Pe. de ancha. tenet ꝫ ꝛ glo. vt etiā ex officio nō possit epūs se impedire de nō relicti ad pias causas. mouet ꝓncipaliter qꝛ non debet iudex impendere officiū suū nō imploratum ad vtilitatem ꝓuatam nisi essent persone miserabiles. allegat no. in. c. bone. de postu. ꝓela. sed dic qꝛ expressius tenet Jnn. in. c. ad nostram. el. ij. de iureiur. est tex. in. l. iiij. in §. hoc autem iudiciū. ff. ō damno infec. ꝛ ibi Bar. ergo epūs ad vtilitatē legatarij nō debet se impedire ex officio. mouetur ꝛ fortius. iura ciuilia disponunt hoc casu ad quē spectat executio. nam deuoluit hereditas ad alios cum onere exequēdi voluntatem defuncti ꝛ ꝓpiuit ꝓ hoc cautionē prestari vt in. d. auc. hoc amplius. licet ꝙ epūs possit se impedire de legatis ad pias causas elapso anno non tñ de alijs. ꝛ videtur ꝓma fronte subtilis consideratio. Sed in cōtrarium adduco istū tex. vbi dicit generaliter si heres iussa testōris. cc. Jtē interest iudicis ecclīastici vt vota defunctoꝝ ꝓ oīa obseruent vt in. c. vltima voluntas. xiij. q. ij. ꝛ ē rō qꝛ iudex ecclesiasticus subuenire debet oibus oppressis ꝛ miserabilib⁹ ꝓsonis destitutis oīni auxilio. vt in. c. sup quibusdā. de xbo. sig. lxxxvij. di. q̄ si per totuz. sed defunct⁹ ē miserabilis ꝓsona cū sit destitut⁹ oīni auxilio. nec habet aliud velle vt in. l. j. C. de sa. san. ec. merito imptitur iudex ecclesiasticus officiū suū nō imploratū ꝛ ꝓ hec tolle fundit⁹ motiuū dñi ꝑetri. nam iudex ecclesiasticus nō habet respectum ad legatariū ℔ ad voluntatē defuncti vt eius voluntas adimpleatur. ꝛ hoc voluit iste tex in fi. tñ saluando certo casu vtrāq; opinionē dicerē qꝛ aut epūs vult se impedire anteq; heres sit ꝓuat⁹ hereditate. s. añ lapsum anni ꝛ pōt hoc ꝑdicta rōne. ꝛ hoc cāu cessat ar. petri qꝛ hereditas nondū deuenit ad alium. aut vult se impedire postq; heres incidit in penā ꝓuationis ꝛ tunc si heres de facto possidet hereditatez qꝛ nemo eā petit ꝛ pōt epūs se ipedire. qꝛ cessat ꝓdicta rō ꝛ habeat locū iste tex. ꝑm alium itellectū. Aut hereditas deuenit ad alios ꝛ nō impedit se de executione nisi respectu ꝓpulsionis fiende. qꝛ ꝓpellit heredem nouū ad exequendū. ꝛ sic pōt cōcordari auc. hoc amplius. cū isto. c. ꝛ cū alijs iurib⁹ superi⁹ allegatis. ꝛ per hoc habes hanc mām declaratā vltra alios. ¶ Jn glo. fi. in fi. tene intellectū quem supra dedi qꝛ magis applaudet vt nō intelligat tex. in ꝓuatione sed in interdictione seu sequestratione bonoꝝ. vt. s. dixi. Sed no. perpetuo vltimā opinionē positā in glo. q̄ limitat illā auc. hoc ampli⁹ vt filij⁹ instituti heres nō adimplēs volūtatē defuncti in relictis ad nō pias causas solum ꝓuetur successiōe defuncti ꝛ nō debito iure nature. ℔ si relicta sint ad pias causas ꝓuetur etiā illo iure nature. ꝛ licz gl. in fi. hic nō videat illā opi. vsq; quaq; firmare eam tñ sequit Ihosti. ar. hui⁹. c. ꝛ auc. de eccl. ti. §. siquis aūt. fatet tñ qꝛ si filiū peniteret eccl̄ia poterit facere sibi aliquā elemosynā. ego dubito an ꝫ dictū sit verū. qꝛ iura loquūt in relictis in testamēto ℔ portio debita filio debet etiā extra oīne testamentū q̄si debitū nature. vnde iura voluerūt excludere solū heredem a cōmodo habito ꝓ defunctū qꝛ ex quo noluit onus nō debet habere cōmodū seu emolumētum que rō cessat in debito iure nature. qꝛ illa portio debetur sine aliquo onere. l. qm̄ nouella. C. de inoffi. testa. ꝛ l. qm̄ in ꝓpriis. eo. ti. Jtem negare non possumus quin res sit dubia ꝛ in dubio potiorem ptem sequi debemus. l. si fuerit in fi. ff. de reb⁹ dubijs. ꝛ in regula odia. de reg. iur. li. vj.

c Cum in officijs. De bonis per ecclesiã acquisitis clerici testari non pñt. Primo excessus. scõo pmisio. ibi. hoc ergo. ¶ Nota pmo principium multũ allegabile ex quo collige q̃ beneficijs impendendis debet haberi respectus psonarũ. vnde etiã in elemosyna impẽdenda tenetur quis ponꝰ subuenire suis q̃z extraneis. vt in. c. nõ satis. lxxxvj. di. hinc notant dicit Tulliꝰ pmo li. officiozũ. Optimę societas pmictioq̃ honoris seruabit si vt q̃sq̃ pinnctꝰ erit in eũ benignitas pluriz cõferat. ¶ Nota q̃ clerici licite viuũt ex redditibꝰ ecclie. sed ꝟ quero gnãliter de quibꝰ bonis pñt clerici facere testamẽtũ Inno. hic instat. ꝟ dicit latiꝰ q̃ quedã sunt bona acquisita intuitu psone puta ex successione cognatoz̃ seu donatione amicozũ seu ex industria clericoz̃ t ꝟ his bõis licite pñt testari. vt in. c. quia. ĩ. eo. Ex quo collige q̃ clericꝰ etiaz habens eccliam sibi t nõ ecclesie lucrat ex industria sua t ĩ hoc differt a pluge carnali. nã piunx carnalis opat ad vtilitatẽ mariti. l. sicut. de ope. lib. dixi latius in. c. lras. de resti. spol. ꝟ clericus opat sibi. vt patet in. d. c. quia. t ꝟ aptissime voluit ꝟ Inno. qõ no. ꝑe. tñ vt refert Ly. in auc. licẽtia. C. ꝺ epi. t cleri. dixit ꝟ pcedere in clericis inferioribꝰ. Episcopus aũt ꝓm eũ lucrat ecclie ex industria psone. ar. illiꝰ auc. sed mihi placet primũ dictũ in distincte ĩ clericis secularibꝰ cuiuscũq̃ gradus q̃ eadẽ rõ videtur in epõ q̃ in alijs. qõ apte sentit glo. in. c. ĩ. ꝟ. e. vbi dixi. Quedã sũt bona acquisita intuitu ecclesiastica vl de facultatibꝰ ecclie t ꝟ pstat t ꝺ his clerici ñ pñt testari. vt ꝟ t in. d. c. ĩ. t ĩ. c. fitũ. xij. q. v. nec aliꝰ de ipsis bonis in alios disponere regulariꝫ vt ptz hic in fi. ibi siue intestati decesserint ꝛc. Fallit etiaz in quibusdã casibꝰ. Primo si rector seu plat⁹ ecclie tãtudẽ cõtulerit de suo ecclie quãtũ vult relinquere de ecclesie facultatibꝰ. t de hoc sũt duo pulcherrimi tex. primꝰ. xij. q. ij. siquis q̃libet. Scõs ea. cã t. q. v. in. c. si epus. Scõo fallit ꝓm quosdã si ꝟ habet cõsuetudo. ita simpliciter trãseũt ꝟ doc. Exq̃ ẽ singulariter notãdũ q̃ valet cõsuetudo q̃ clericus possit testari de bonis p eccliam acquisitis qõ ego nõ admitto indistincte ꝟ restringo ad bona mobilia t modica. sicut etiã valet cõsuetudo vt modica possit donare. vt. c. ceterũ. de dona. ita dicẽdũ est respectu facultatis testãdi. nã si ꝯsuetudo haberet de magnis rebꝰ illa esset onerosa ecclie. t p̃sequẽs nõ valet in. c. ĩ. de ꝯsue. respectu aũt bonoruz imobiliũ puto non sufficere cõsuetudinez. q̃ non pñt illa alienari sine solẽnitate. de qua. xij. q. ij. sine exceptione. nec cõsuetudo illã solẽnitatez remouere põt tanq̃z irrõnabilis. vt cõiter tenẽt doc. in. c. nulli. de re. ec. non alie. valet tamen cõsuetudo vt canonicus possit testari de redditibꝰ pcipiẽdis ãno sequẽti post mortem q̃ potius piudicat canonico successori q̃z ecclesie. de quo vide plene p Jo. an. ĩ regula nemo. de reg. iur. li. vj. in merc. Tertio fallit in donatione intuitu elemosyne quã clericꝰ facere põt cõstitutus in infirmitate. vt in. c. sequenti t in. c. relatũ. el. ij. ĩ. eo. dicit tamẽ Vincẽ. ĩ. c. pri. vnũ notabile verbũ q̃ ꝯsuetudo nõ excusat clericũ qui omnia bona mobilia acquisita intuitu ecclesie dimittit in morte cõsanguineis eozũ ꝟ põt limitari hoc dictũ p ea que. ꝟ. dixi. Quarto fallit q̃n clericꝰ vult remunerare seruitia accepta tam a consanguineis q̃z ab extraneis põt tñ aliqua ex mobilibus ecclesie in alios cõferre. vt in. d. c. relatũ. ¶ Circa prędicta põt dubitari de clericis nõ habentibꝰ administrationẽ ꝟ simpliciter bñficiatis vt sũt canonici nũ quid de fructibus pceptis vsq̃z ad tẽpus mortis possint testari. glo. in. c. pñti. de offi. ordi. in. vj. pꝰ Hosti. t Bern. tenuit q̃ sic. t sic eẽt hoc. c. limitandum cũ alijs sibilibus. Alij cõtra. t cõtraria opi. semp mihi placuit p ea q̃ dixi. ꝟ. in. c. fi. de pecul. clericozum t latius in. c. cũ esset. in repe. ĩ. eo. hãc opi. cõtrariã tenuit Archi. in. c. statutũ. ꝺ rescrip. li. vj. t Jo. de lig. in cle. gratie. eo. ti. Sed alia opi. multũ inualuit de cõsuetudine. pondera tamẽ rõnem huiꝰ. c. q̃ facit p ptraria opi. quã tenco t videt probari aptissime piũcto. c. relatũ el. ij. ĩ. e. vbi dicit. Itẽ dubitat ꝺ alijs bõis q̃ sũt tertie specici. vtputa qz nõ sũt acquisita proprie intuitu persone nec eccle sed ratione dignitatis clericalis. vtputa lucratus est clericus multa in missis dicẽdis t hoc pcedit maxime quãdo quis reliquit centũ pbytero p missis dicendis. petrus voluit vt infert Ly. in. d. auc. licentiaz. q̃ de his testari pñt. cũ qua opi. videtur cõcordare Hosti. in. c. qz. ĩ. eo. vbi dicit q̃ si clericus rõne officij seu seruitij aliquid lucratus ẽ. puta qz fuit capellanus principis. de hoc potest testari quasi intuitu psone ꝟ fuit acqsitũ. Et ex his infero ad. q. de qua pridie fui interrogatꝰ nunqd de relictis p missis dicendis debeaꝫ canonica portio epõ. Et circa oia cõcluderẽ attendendas fore plecturas vtrum. s. relinquẽs vel donãs habeat respectũ ad psonã vl ecclesiã. nã forte relinquẽs centũ suo parochiali presbytero p missis dicẽdis nõ reliquisset sibi si nõ fuisset ꝓpriꝰ sacerdos parochialis. secus videt vbi nulla qualitas suggerit eccliam fuisse pterplatã ꝟ psonã dũtaxat. ar. in. c. requisti. ĩ. eo. t hec diligenter no. tractat tñ ꝟ Inn. qd dicendũ in dubio. an bona q̃sita p clericũ dicãt q̃sita ex facultatibꝰ ecclie an ex p̃ijs. t nõ insisto. qz dixi plene in. c. inq̃renduz de pecul. clericoz̃. t in repetitione. d. c. cũ esses.

a Hec moderatã elemosynã ꝺ bonis p eccliam acqsitis clerici facere possunt etiã in egritudine cõstituti. distinguit secundũ membrum. ibi. viuentes. ¶ Nota primo ibi moderate. q̃ clericus intuitu elemosyne non potest donationem immoderate facere. nã in rebus preciosis mobilibus requiritur solẽnitas de qua in. c. sine exceptione. xij. q. ij. alꝫ non valet alienatio. de quo vide bonam glo. in. c. tua. de his que fiunt a prelatis. ¶ Nota q̃ quandoq̃z aliud licet inter viuos qõ non licet in voluntate vltima. s. in testamento. nam clericus vt hic vides potest aliquid donare intuitu elemosyne de rebus ecclesie. nõ tamẽ potest quicq̃z de his disponere in testamẽto. t sic põt q̃s facere p se qõ relinq̃re nõ põt p aliũ faciendũ post mortẽ. sic dicit in epo qui põt dũ vi-

uit dare cētesimā vel quinquagesimā ecclie q eū cōstructe vel ꝓstruende. nō tū pōt relinquere vt post mortē donet vt in.c.qz iohannes.xvj.q.v.no.doc. in.c.apostolice.de donationib⁹.ꝛ pōt cē diuersitatis rō.nam testamentū morte cōfirmat.vt in.c.cuz marthe.de cele.mis.effectus ergo cōferr̄ in temp⁹ quo nō ē futurus ꝑlatus.iō nō pōt ō aliquo disponere ex facultatib⁹ ecclie in testamēto.ad hoc.l.eū ff.de iurisd.om.iudi.sed qū vult disponere dum viuit nō ꝓhibet qz hoc facit tāq̄ administrator ecclesie.ꝛ ex hoc nota ꝓcticam quā debet seruare clericus si de rebus ecclie vult aliqua intuitu elemosyne vel ꝓ remuneratione seruitij erogare vt actualiter donet dū viuit nō aūt relinquat ꝓferendū post mortē. Jn glo.fi.in fi.de hoc dic vt no.in regula cū quid.de reg.iur.li.vj.nam hic fit ꝓhibitio attento modo nō aūt attento effectu.nā ꝓhibet testamentū nō q̄ cleric⁹ n̄ possit disponere ituitu elemosyne de rebus ecclie.sed ꝓpter rōnem quam.s. dixi que cessat in erogatiōne seu donatione que fit inter viuos.ꝛ aduerte q nō decipiat te tex.iste.naz ꝓmittendo erogationē in egritudine nō videt ꝓhibere erogationē tpe sanitatis.nā tūc nō erat dubiū.qz bona ecclie subiacēt elemosynis.xvj.q.j.i.c. fi.sed tpe egritudinis dubitabat ne egrotatōsieret in fraudē.ar.in.c.ij.de renū.li.vj.qō no.

q Elia nos. De bonis ꝓprijs vel acquisitis intuitu persone clerici testari possunt de acquisitis intuitu ecclesie non. Jn prima ponit decisa questio. Jn secūda distinguēs rn̄sio.ibi.cōsultationi. ¶ No.primo q clerici retinent iura sanguinis vñ succedunt pentibus ꝛ alijs agnatis quēadmodū laici.idē dic in religiosis.vt i.l.deo nob. C.ō epi.ꝛ cle.et.xviij. q.j.c.vno.hec est tū differentia inter clericos seculares ꝛ religiosos.qz clerici seculares acquirūt sibi vt hic.religiosi ꝯo monasterio.vt in dictis iuribus ¶ Nota.ibi de artificio.q licite clericus exercet ali qō artificiū etiā si hz ecclīam.intellige tū de artificio ꝓuenienti dignitati clerici nō ignominioso.de quo vide qō le.ꝛ no.in.c.j.de cele.mis. Et ex hoc potest inferri q clericus doctor licite pōt assumendo lecturam inde lucrari.ꝛ pondera tex.ibi.non habito respectu ad eccliam.nam videt illa regula qualificare oia p̄cedentia vt de acquisitis de artificio cleric⁹ testet nisi intuitu ecclesie illa ꝓueniant.facit qō dixi in.c.cū in officijs.s.c. ¶ No.ibi.libere disponere. ar.opti.q testiñ clerici nō infirmat ex preteritione filioꝝ vel parentū quanq̄ debita portio debeat eis ꝑm q iura disponūt hoc importat istud verbū libere.ꝛ ꝓ hoc qz miles seculi hz istud ꝓuilegiuz vt ex ꝓteritione ꝑsonarū nō rumpat testamētū. fortius hoc hñe debet miles dei. ad hoc glo. in.l. miles.ff. de re iudi.aperte sentit Bar.in auē.si qua mulier C.de sac.san.eccle.licet ibi loquat de ingrediente religionē.rō tū sua cōcernit etiā clericos seculares ꝛ sic potest intelligi auē.p̄sbros.C.ō epi.ꝛ de.vide ꝓre.de senis.lv.cōsilio.ꝛ hoc dūgent no. ¶ Nota optimū ar.q clerici etiā in ptāte parentū constituti cū iste tex.nō distinguat p̄sit licite disponere ꝛ testari de oībus aduenticijs.vñ vsufruct⁹ illoꝝ bonoꝝ nō acq̄rit̄ pentib⁹.ꝛ sic illud peculiū qō est castrēse vel quasi in filijsfamilias laicis pōt dici in clerid aduentic iū.vel melⁱ id qō reputat aduenticiū laid ē castrense vel quasi in clericis.ō tenet Jnn.ō ꝛ est casus rotūdus in.d.auē.p̄sbros.ꝛ loquitur ille text. in omnibus clericis cuiuscunq̄ ordinis.ꝛ facit iste tex.loquēs generaliter de clericis.

c Elm esses. Valet testamētum qō parochianus facit coram p̄sbro parochiali ꝛ duobus testibus.nec valet ꝓria cōsuetudo.h.d.inherendo verbis lē.nā multipliciter pōt intelligi vt infra patebit. Primo narrat factū.Scō puidet.ibi.qz vero. ¶ No.primo q cōsuetudo potest sup eodē cōcurrere cū iure cōi seu iure diuino. ¶ No. q ꝓsuetudo disponens id qō ius corroborat illud ius vt sic videatur maioꝛ auctoritatis.vnde papa hic ponderat q illa spālis cōsuetudo q̄ habuit illud qō ius ciuile erat ꝓtraria iuri diuino ꝛ canonico ꝛ vniuersali cōsuetudini ecclesie.ꝛ faciūt hec ad materiā cōtentā.i.c.j.de cōsti. li.vj.nunquid sublata lege nō facta mentione ō cō suetudine ꝓcurrente cū lege videat sublata ipa cōsuetudo. ¶ Nota secūdo q ꝓsuetudo ꝓria iuri diuino ꝛ humano nō valet.qō intellige vt.j.dicam. ¶ No.tertio q rōne peccati papa pōt tollere spālē loci cōsuetudinē.nā hac rōne tollit etiā legē cesareā vt in.c.fi.de ꝑscrip.vide bo.gl.in regula possessoꝛ. de reg.iur.li.vj. ¶ No.ibi coꝝ ꝓsbro suo.q iure nostro nō ē necesse vt testes subscribant se in testamento vel q sint rogati vel q oēs sint masculi. naz papa videt in hoc se fundare sup iure diuino ꝛ statutis sanctoꝝ patrū ꝑm que nō repitur diuersitas in hoc inter masculū ꝛ femināvel q testes debēt ee rogati licet ius ciuile aliter disponat.vt in.l. qui testamento.ff.e.ꝛ ō apertissime p istū tex.sentit Bal. in.l.j.C.de sac.san.ec.in fine qō dictū est bñ notan dū.nā cauillādo pōt rn̄deri ad istū tex.q nō intēdit tollere ius ciuile nisi respectu numeri testiū .i alijs vero debet ius ciuile remanere illesum .ꝛ sic vt audio q̄dā ꝓsuluerūt.ꝛ facit qō no. Jo.an.j.c.,ꝓri.in ꝓriū tū fac qz papa loquit in dispōne generaliter ꝛ nō videt curasse de dispōne iuris ciuil circa ꝓfectiō nē testamētoꝝ.ꝛ de ō aliq̄d.j.ꝛ i.c.se. ¶ Quero p intellectu.c.nūq̄d hodie valeat testiñ vbiq̄ locoꝝ sine pñtia septē aut q̄nq̄ testiū qō ē q̄rere nunquid ius ciuile sit hodie sublatū p istū tex.nā ō iure ciuili in testō req̄runt septē testes nisi fiat i rure.nā tūc sufficiūt q̄nq̄.vt.l.hac ꝓsultissima.ꝛ i.l. si vn⁹ ꝓiuncta.l.fi.C.e. Jn codicillis ꝯo q̄nq̄ req̄runt. vt.l.fi. C.de codē.cū sūb⁹. So.q̄ttuoꝝ sūt in ō opi. ex qb⁹ q̄ttuoꝝ eliciunt lec.ad istū tex. Prima lec. ē. q i relictis ad pias causas ꝓcedit dūtaxat iste tex.in alijs ꝯo obtinet dispō iuris ciuilis.ꝛ hāc opi. seq̄t gl. ō et gl.ij.q.iiij.§.j. Sed certe ō nō ꝓgruit lē qz nō fundat se sup fauoꝛe ad pias causas ꝑ q lex deuiat a iure diuino ꝛ sanctoꝝ patrū statuti ꝛ a generali ꝓsuetudine ecclie.que quidē rō militat i oñi dispōne. Jtē falsū dicit gl.q istud.c.ꝛ sequēs loquāt de eodē facto ꝛ eodē loco. nam vt hic patet i supꝛascriptione

istud loquit in dioceſi hoſtienſi. ⁊ ſequẽs. c. in ciuitate velletrenſi. Itẽ in hoc. c. ſit mentio de preſbro parochiali. in ſequẽti vero qđ loquit in relictis ad pias cauſas nullã facit mentionẽ de ꝑſbytero parochiali ſed ſolũ requirunt duos teſtes. Secũda lectura eſt vt hodie ꝑ iſtũ tex. ſit de/ogatũ iuri ciuili etiã quo ad fox ſeculare. ⁊ hãc opi. tenuit Alan⁹. Uin. Gof. ⁊ Hoſti. ⁊ do. An. ⁊ vide gl. ij. q. iij. §. j. ⁊ hãc lecturã quã tenui in repetitione huius. c. latius reaſſumã infra. Tertia lectura q̃ i terris ō tpali iuriſditione eccleſie ſeruandũ eſt iſtud. c. ſed in terris. imperij ſeruabit lex ciuilis. ⁊ hanc lecturam tacite ſentit Jo. an. dicens q̃ in relict ad pias cauſas ſufficiunt duo teſtes in oñi foro. ꝑ. c. ſequẽs. in alijs vero lex ciuilis ſeruabit in terris imperij. in terris vero eccleſie ⁊ i foro canonico ſeruabit hoc. c. ⁊ ita dicit de cõſuetudine obſeruari. ſed hec lect. nimis reſtringit iſtũ tex. nam rõ huius. c. cõcernit etiã forum ciuile cũ ius ciuile nõ poſſit ſtatuere ꝓtra ius diuinũ. vnde nõ dicit ꝺs cõdere legẽ ꝫ errare. xxv. q. j. ſunt quidã. cũ enĩ papa hic declaret irrationabilitatẽ illius legis ⁊ cõſuetudinis manifeſte patet q̃ illa lex tanq̃ irrationabilis nõ debet ſeruari etiã in foro ciuili. qz lex debet eẽ rõnabilis alꝫ nõ meretur nomen legis. iij. di. erit autẽ lex. no. Bar. in. l. oñs populi. ff. de iuſti. ⁊ iur. Quarta lectura vt ꝫ c. ſeruet in foro canonico lex ꝛria in ciuili. ⁊ tacite hanc lec. ſentit Jnno. j. c. primo in quadã additione. ſed hec lectura tollit vt precedens ⁊ ꝑ hec ꝺclaratur hec glo. q̃ poſuit oĉs ꝓdictas lectu. ¶ Sed reſtat nunc examinare q̃ iſtaꝝ ſit verioꝛ. mihi ſemper placuit ſecund⁹ intellectũs q̃ aptiſſime videt ꝓbari per iſtũ tex. ⁊ probat rõne. nam humana lex cõtra diuinã eſt ipſo iure nulla. vt in. d. c. ſunt quidã. rõ qz inferioꝛ nõ potuit tollere legẽ ſupioꝛis. in de. ne romani. de elec. nec dicit lex ciuilis in hoc adiuuare ſeu diſtinguere ius diuinũ ꝫ poti⁹ ꝓfundere ⁊ ex numero teſtiũ ius alienũ tollere. nã cum ius diuinum ſolũ requirat duos teſtes in oñi re. vt voluit Jo. ⁊ Uin. in. c. licet vniuerſis. ſ. de teſtib⁹. videt valde abſurdũ q̃ ius ciuile requirat ſeptẽ teſtes in teſtamento. nam ſanguinẽ elicit q̃ nimis emungit iij. di. dentiq̃. ⁊ in. c. niſi. de renun. Itẽ hec lex ciuilis eſt cõtra ſanctoꝝ patrũ ſtatuta. vt in tex. q̃ etiam papa nõ põt tollere. vt in. c. ſi ea deſtruerẽ. xxv. q. ij. ⁊ in. c. ꝓtra. ⁊ in. c. q̃ ad ꝓpetuã. ea. cã. ⁊. q. j. Itez ẽ ꝺ generalẽ cõſuetudinẽ eccliẽ que obligat ſicut ⁊ ꝓceptũ. xj. di. in his. de pe. di. v. in ſũma. vnde cuz papa hz defendere ius diuinũ vſq; ad animã ⁊ ſanguinẽ. i. vſq; ad oñs conat⁹. d. c. ſunt q̃dam. potuit ⁊ debuit ius ciuile iuri diuino ꝺrium tollere maxime qz ex defectu tantoꝝ teſtiũ q̃ſq; occupat ſubſtantia alioꝝ ꝺ oñi voluntatẽ. ¶ Sz q̃rõ nunquid ſufficiũt duo teſtes de iure canonico. docto. cõiter ſentiunt q̃ in relictis ad non pias cauſas req̃ritur pñtia ſacerdotis cũ duob⁹ teſtib⁹. vñ dicit Spe. in ti. de inſtru. edi. §. ꝓpendioſe. ẋ. Item q̃ per ius canonicũ. q̃ ſi interuenit alter ꝓbyter ſeu alius teſtis loco ꝓbyteri ⁊ tunc eẽnt tres non valeret teſtm̃. qz tex. iſte loquit de ꝓpꝛio ſacerdote de q̃ nõ ẽ tãta ꝓſumptio falſitatꝫ ſicut ꝺ extraneũ. dicit tñ q̃ ſi loco ꝓbyteri interuenirent duo teſtes valeret teſtm̃ qz duo teſtes ſũt maioꝛis auctoꝛitatis q̃ ꝓbyter ſol⁹. vt ꝓz in. c. lz ex quadã. ⁊ in. c. a nobis. de teſti. Sed do. An. deuians ab hoc generali dicto dicit ſe putare ꝓbyteri ꝓſentiã nõ foꝛe neceſſariã ad validitatẽ teſtamẽti ⁊ q̃ ſufficiũt duo teſtes in relictis ad nõ pias cauſas. mouet ꝓ rõnem hui⁹ tex. Hec ob. tex. in eo q̃ facit mentionẽ de preſbytero. qz narrat accidentia facti ſm cũ. rõ eni qua mouet papa ꝓ ius diuinũ tm̃ ꝛcludit de duob⁹ teſtib⁹. Sed certe hec opi. mihi nunq̃ placuit. nã videt extoꝛquere iſtuz tex. nec ob. rõ ſꝛe qz illa rõ venit ad exaggerandũz ⁊ grauãdũ diſpones iuris ciuilis. nõ aũt ad reddẽ dũ rõem ſtatuti poſtea editi. papa eni ꝑmo repꝛobauit illũ rigozẽ iuris ciuilis. quaſi dicat q̃ cuz ius diuinũ requirat duos teſtes ſeu ſit ꝓtentũ duobus teſtib⁹ nimis videt acerbũ q̃ ius ciuile req̃rat ſeptẽ ꝫ volens papa ꝓſulere falſitati rõne cuius fuit motuz ius ciuile ſtatuit vt vltra duos teſtes interueniat preſbr parochialis. nã ſm opi. do. An. ſequeret q̃ nũq̃ eẽnt requirendi ꝓlures duob⁹ teſtib⁹ qđ ẽ ꝓtra. c. licet vniuſis. ꝓall. vbi dicit q̃ quedã ſũt cauſe q̃ plures q̃ duos exigũt teſtes ⁊ ſic ex cã põt ius humanũ adiuuando ⁊ diſtinguendo ius diuinuz exigere vltra duos teſtes in q̃buſdã caſib⁹ nõ tñ ꝺz requirere magnũ ⁊ diffuſuz numeꝝ ſicut exigebat ius ciuile. ⁊ ꝑ ꝫ tollit ꝺrium q̃ potuiſſet formari cõtra ꝓcedentẽ lecturã. nã ſi papa deuiat a iure diuino addendo ꝓſentiã ꝓbyteri ⁊ nõ dicit tollere ꝫ adiuuare ⁊ diſtinguere ius diuinũ qđ põt. vt in. c. ⁊ ſi queſtiones in ſi. de ſimo. no. Jnn. in. c. q̃ in eccliaꝝ de cõſti. ⁊ legiſte in. l. ſi. C. ſi ꝺ ius vl'vtilitatẽ publicam. q̃ eodẽ modo debuit poſſe impator. Sz reſpõdet vt ꝓdixi q̃ impator intãtũ deuiando non videbat diſtinguere ꝫ poti⁹ ꝓfundere ꝫ papa proceſſit magis mite. ſi'e videm⁹ in ꝓſcriptiõe. nã ꝓpter bonã cãm ius ciuile adinuenit ꝓſcriptionẽ etiã cũ mala fide. ſed ius canonicũ aꝓbauit cũ bona fide ꝓſcriptionẽ qz nõ erat aperte cõtra ius diuinũ ſed diſtinguebat. repꝛobauit aũt ꝓſcriptionẽ cuz mala fide qz erat ꝓtra ius diuinũ. ſic fecit hic papa. aꝓbauit motiuũ iuris ciuilis. q̃uidendo falſitati ꝑ preſentiã ꝓbꝛi ꝫ repꝛobauit inq̃ſtũ exigebat nimiaz teſtiũ multitudinẽ. Itẽ cũ iſtud ius deuiet a iure ciuili debem⁹ reſtringere ⁊ obſeruare in terminis in q̃bus loq̃t. ⁊ ſic nõ ꝺz omitti pñtia ꝓbꝛi vel ſuo loco duoꝝ teſtiũ pñtia. nec ꝓcedit rõ do. An. dũ dicit q̃ narrant accidentia facti. nã ꝫ videt falſum. nã in narratõe nihil ꝺz de ꝓſbro ꝫ ſolũ in ſtatuto ſeu pui ſione poſtea edita. Et ex oĩbus ꝛcludo q̃ in relictis ad pias cauſez valet q̃libz vltima volũtas in pñtia duoꝝ teſtiũ etiã ſine ꝓſbro ⁊ iſte ẽ ꝓpꝛi⁹ caſus. c. ſe. Jn alijs ẋo relict req̃rit ꝓſbr vl'duo loco ſui cũ alijs duob⁹ teſtib⁹. ⁊ placet mihi ꝑcedẽs opi. vt nccio nõ req̃rat q̃ iſti teſtes ſint rogati vl'oĩs maſculi. qz papa ſolũ initit diſpoſitioni iurl diuini ⁊ ſanctoꝝ patrũ. ⁊ ꝫ ſufficiũt ꝑ tranſcurſu lectionis. Jn gl. ſi. in ſi. no. glo. ⁊ de hoc vide bo. glo. in. c. vnico. de ſagit. vbi dixi. ⁊ ibi. c. ſalonitane. allegato in glo.

¶Solennis repetitio q dominū Nicolaum edita.

C Um esses. hoc capitulū legit variis modis. vt. s. patebit. sed inherendo lre. h. d. Valet testamētum qđ parochianus facit coꝝ ꝓsbro suo ⁊ coraꝫ duobus testib⁹ nec valet ꝫria cōsuetudo. cōis diuisio. scđa ibi. qz vero. ¶Nota primo q ad validitatē testamenti de iure ciuili requirit numer⁹ septem vel quinq testiū. ⁊ dicit septē respectu testamenti. quinq aūt respectu codicillox vel respectu testamēti qđ fit in iure. C. eo. l. vlti. ¶Nota secūdo q in testamento testes debent eē subscripti qđ ꝓcedit i testamento in scriptis alis nō. C. e. l. hac ꝓsultissima. An aut i alijs causis testes debeāt eē subscripti an sufficiat q sint inscripti. no. in. c. ij. de fide instru. ⁊ in. c. post cessionē. ⁊. c. qm̄ cōtra. de ꝓba. ¶No. tertio q pōt cōcurrere cōsuetudo cū iure positiuo. simile in. c. sopite. j. de censi. idē ē in priuilegio. vt i c. cū dilectus. s. de cōsue. ⁊ in. c. veniens. de ꝑscri. Quid autē opetur tūc ꝓsuetudo plene no. in. c. j. j. de cōsti. li. vj. ¶Nota quarto ꝓsuetudinē introductam ꝓtra legē diuinam vel vniuersalē statū ecclie nō valere. viij. di. que ꝫ. ⁊. c. mala ꝓsuetudo. ⁊. s. đ cōsue. c. fi. ¶No. quinto ꝓsuetudinē exigentē supflu as ꝓbatōes eē reprobandā. ꝓ hoc. c. ij. s. eo. de ꝓba. secus si induceret q minus sufficienti ꝓbationi adhiberet fides. vt in. c. cū dilectus. s. de fide instru. potest eē rō. qz cū de⁹ siue natura nihil fecerit frustra talis cōsuetudo exigens supfluas ꝓbatōes ē irrōnabilis. Et iō nō est seruanda. vt in. c. consuetudinis. xj. di. Si vero inducit q minus sufficienti adhibeatur fides tūc cōcordat cū iure naturali fm q quilibet ꝑsumit bonus. vt in. c. fi. de ꝑsump. ⁊. c. vno. de scruti. ⁊ iō rōnabile ē q vni credat. qz xp̄s ait in euāgelio. Sit sermo vester ē ē nō nō qđ amplius ē a malo ē. vt in. c. significasti. s. de elec. ⁊ est tex. xxij. q. j. in summa. ¶No. sexto papā posse cōsuetudinē loci ꝓticularis tollere etiā si disponat id qđ ius ciuile disponit q nedū cōsuetudinē sed etiaꝫ leges impatoris tollere potest. vt hic. ⁊ de prescrip. c. fi. ⁊ in. c. cū cōtingit. de iureiur. ⁊. c. licet. eo. ti. li. vj. ⁊ hoc qm̄ imminet peccatū. Mā ois alia rōne peccati est pape subiecta. vt i. c. nouit. s. đ iudi. ⁊. xcvj. di. si imperator. ⁊ in hoc leges nō dedignāt sacros canones imitari. vt in. c. clerici. de iudi. ⁊ in. c. fi. de secun. nup. In alijs vero casib⁹ vbi nō iminet peccatū vbi papa nō habet tpalem iurisditionē nō pōt legem tollere q ad forum ciuile cum potestates distincte sint. xcvj. di. cum ad verū. x. di. qm̄. vbi de hoc. ⁊ qui fi. sint le. causam. ⁊ hoc tenet glo. in regula possessor. de regu. iur. li. vj. ¶Nota septimo q ad validitatē testamenti nō sufficit ꝑsentia duoꝝ vel triū testiū nisi fuerit adhibita ꝑsentia presbri parochialis. Et pōdera text. ibi ꝑsbytero suo. nā ex b infero qđ nō est huic. c. satisfactū si testm̄ fiat coraꝫ q̄libet pbro nisi ille presbr sit ꝓpr⁹ sacerdos parochialis. ⁊ rō qz magis fides adhibet indigenis notis q̄ extraneis ignotis. in aut. de testi. §. si vero ignoti. colla. vj. ⁊. s. de elec. postq̄. Et qđ not. in. c. q rendū. ⁊. c. si qui sunt. ij. q. vij. ille le. ⁊ no. in. c. quā q̄. de vsu. li. vj. in glo. in verbo parochia. Itē ꝓpr⁹ sacerdos parochialis dicit etiā pat spūalis oim suox parochianox ex q ipos recipit ad pniam. vt i c. oēs. xxx. q. j. nō ergo ita defacili cōmittet falsitas coꝝ pre spūali sicut cū extraneo sacerdote. Itē q̄tenus istud. c. tēpat rigorē iuris ciuilis est stricte intelligēdū. ar. c. statutū. đ ele. li. vj. ⁊ regula odia. de re. iu. eo. li. Itē a legib⁹ nō est recedendū nisi q̄tenus reperitur in canonib⁹ ꝫrium. vt in. c. j. de no. opere. nun. ⁊. x. di. si in aditoriū. ⁊ đ hoc etiā infra aliqđ tangam. ¶No. vnū casū in q plus valet testimonium sacerdotis q̄ alterius. ⁊ de hoc in. c. in nra. s. đ testi. ⁊. iiij. q. iij. si testes. ¶No. nono ⁊ vltimo q i pugnans testm̄ ptextu defectus solennitati omisse in numero septem testium peccat mortaliter. nam hoc prohibetur sub interminatione anathematis ⁊ excōicatio nunq̄ ferit nisi ꝓ mortali crimine. vt in c. nemo. ⁊. c. nullus. xj. q. iij. ¶Ex predictis notabilib⁹ veniā ad apparatū cū quo expediā materiā istā. Et primo opo. q iste tex. nō ꝓcedat q̄tenus generaliter loquit dicens. q sufficit q testamentum fiat coraꝫ presbytero parochiali ⁊ duobus testib⁹. naz requiruntur septē. vt in. l. fi. C. de fideicō. ⁊ si vn⁹ defuerit corruit totum testamētū. vt. C. e. l. si vnus ⁊. l. fi. So. mētu ꝫrij istud. c. vt premisi. legit varijs modis in hac glo. ⁊ prima lectura ponit b in ꝓncipio. glo. j. ⁊ eam repetit. j. in. c. sequēti. videlicet q istud. c. loquit de relictis ad pias causas quēadmodum loquit ⁊. c. sequēs. nam gl. vult q ista duo. c. loquant de eodem facto eiusdē loci. istud dictū gl. nō est verū vt patet ex tenore vtriuscz. c. Itē loquitur de diuersis locis. qz hoc. c. loquitur de ciuitate Hostien. c. aūt sequēs de Velletren. ⁊ Host. ⁊ Velletren. sūt ciuitates diuerse. Itē qz diuersa est decisio vtriuscz decre. vt de se patet. Itē ob. huic lecture. qz tex. nō restringit se ad legata ad pias causas Et rō que reddit in littera ibi. in ore duoꝝ. ⁊c. hz locum nedum in legatis ad pias causas ꝫ etiam in quolibet testamento. iō forte glo. transit ad secūdā lecturā. ibi. quid. Est aūt secunda lectura vt q b. c. generaliter derogat legib⁹. Et licet hanc nō teneat glo. q hanc rōnem. s. qz nō est verisimile q dns papa voluerit vnico verbo legib⁹ derogare. ar. C. de inoffi. testa. l. si qs. ⁊ de elec. ecclia vestra. nec forte fm glo. papa posset etiā si vellet tollere leges q̄tuz ad eos qui sunt de sua iurisditione tpali. ar. de ap. si duobus. ⁊. c. nouit. s. de iudi. tm̄ hanc lecturaz tenent Ala. Gof. Lau. ⁊ Host. b. ⁊ Brixien. ij. q. iij. in summa. ibi tm̄ glo. tenet ꝫrium cōcors cū lectura p cedenti. quā etiā tenet Gof. in summa huius ti. c. đ numero testiū. q hac tm̄ lectura inducit Host. legez diuinam. de qua b. ⁊ hanc lecturaz quā q presenti omitto intendo tenere. ⁊. j. pleni⁹ assumā. Sed qz visū fuit gl. vt. s. dixi q hec lectura nimis repugnaret legib⁹ iō transit ad aliā lec. ibi nihil dicas. ⁊ hec tertia lectura vult b q b. c. ꝓcedit tm̄ in terris đ tēperiali iurisditiōe ecclie. ⁊ p hac lectura facit q ciuitas Velletren. đ qua in. c. se. ⁊ ciuitas Hostien. đ q̄ b sunt de tpali iurisditione ecclie. ⁊ hanc lecturam

videt hic tenere Jo. an. et expssius do. Jo. de san. et p hac lectura facit vt euitet iurij correctio. de ele. cum ex eo. li. vj. et lz hec lectura videat cohrata tñ si audacia cõcedatur salua reuerentia tantor patruz videt q nõ sit vera. nã cũ hic dicat q hic requirunt septem testes et sit contra legẽ diuinã pz q etiam in foro ciuili dz obseruari qz si lex humana est contraria legi diuine seruanda est lex diuina in foro etiaz seculari vt in. c. que cõtra mores. viij. di. et. xj. q. iij. qui resistit. et in. c. iulianus. et finaliter omissa ista lec. glo. transit ad quartã lecturaz ibi alibi q ẽ vult q in foro seculari stetur legibus. i ecclesiastico stetur huic. c. et hanc lecturã videt sentire Jnno. j. eo. pr. sed hec lectura tollit eadẽ cã qua tollit. s. prima in c. pri. Do. An. de butrio videt tenere secũdã lectu ram. de qua pmisi. s. q istud. c. debeat seruari tã in foro ciuili q in canonico. qz loquit i materia pecca cati qz peccatũ mortale est nõ exequi voluntatẽ rõnabilẽ defuncti. xiij. q. ij. vltima voluntas. vñ lex i hoc nõ valet tanq irrõnabilis et peccati nutritiua. vt in. c. fi. de pscrip. et si opponat q lex nõ nutrit peccatũ qz psumit subesse falsitatẽ. vt. l. fi. C. ỏ fideicõ. rñdet ipe q hec psumptio tollit pbata volũtate testatorz p duos idoneos testes oñi suspitione carẽtes. vt hic bene probat. et. ij. q. iiij. §. j. Giti⁹ tñ putat ipe q in terris imperij debeat adiri iudex ecclasticus p viã denũciationis euãgelice vt cõpellat heredẽ desistere a peccato et sic seruare vltimã volũtatẽ defuncti, pbatam p duos idoneos testes. s. de iudi. nouit. et facit qđ ibi no. Jnn. ego aũt disputationis gra credo indistincte q istud. c. seruari dz etiaz in foro seculari credo tñ non sufficere, put vult do. An. q sufficiat q vltima voluntas, pbet p duos testes vt pleni⁹. j. dicã et q debeat seruari in vtroq foro, pbatur. nam leges requirentes septẽ testes i testamentis sunt tam ꝺ ius diuinũ q ꝺ generalez ecclesie cõsuetudinẽ. vt aperte dicit iste tex. quor qđlibet hz impedire leges in ꝺrium pdendas. nam regula iuris diuini hz q in ore duor vel triũ dz stare oñe verbũ vt hic. et in. c. licet vniuersis. s. de testi. et ij. q. iiij. in. §. j. et Jo. viij. c. et sic dicendo oñe nihil excludit. xix. di. si romanor. de maio. et obe. solite. et ex quo nõ distinxit nec nos distinguere debem⁹. xxxij. q. vij. qui dormierit. qđ quidẽ ius diuinũ est mozale. nam instruit qualiter hoies viuere debẽt vt. ij. q. iiij. i. §. j. nam pceptũ est q quis nõ debet tenere alienum quod ẽ pceptũ mozale. Sz qz posset dubitari qñ pstet qđ ẽ alienũ dat alia regula. q in ore duor vel triũ. rẽ. Jtẽ christus exhortabatur iudeos q deberẽt credere in eũ qz de hoc pstabat per duos testes. et sic nõ pot negari q istud ꝺceptuz sit mozale. qđ quidẽ nõ recipit mutationẽ vt in. c. fi. ỏ pslue. et plene. v. di. in. §. his ita in tex. et in glo. Jtez pnceps etiã papa si cõdit leges cõtra ea q dixit dñs nõ dicit cõdere leges ß potius conuincit errare vt pz in. c. sunt quidã. xxv. q. j. g tales leges non sunt seruande. nã constitutiones ecclasticas siue seculares si naturali iuri ꝺrie, pbant penit⁹ sunt excludẽ de vt dicit tex. in. §. fi. ix. di. et qui legib⁹ impatoris q ꝺtra dei voluntatẽ ferunt obtẽperare non vult acquirit premiũ grande. vt in. c. j. ea. di. et i. c. iulianus. et in. c. si dñs. et. c. q resistit. xj. q. iij. Jtẽ vt prẽdixi iste leges sunt cõtra sanctor patruz statuta vt pz hic in tex. ꝺ que etiã romanus põtifex pcedere legem nõ pot. vt in. c. ꝺ statuta patrũ. xxv. q. j. et in c. si ea destruerem. xxv. q. ij. Jtẽ sunt cõtra generalem ecclesie psuetudinẽ et sic ꝺtra gnãle statutuz ecclesie ꝺ quã etiã papa venire nõ pot. in. c. et si illa. j. q. vij. et no. glo. in. c. p principalẽ. ix. q. iij. et in. c. litteras. ỏ resti. spo. et generalis psuetudo ecclesie ita obligat sic et pceptũ. vt i. c. in his. et in. c. ecclasticaz xj. di. et no. glo. de pe. di. v. in summa. vnde quẽad modũ transgressio pcepti inducit peccatũ. vt in. c. qđ pcipiẽ. xiij. q. j. et in. c. ij. de maio. et obe. Jtẽ trãsgressio generalis psuetudinis. vt in palle. c. in his. xj. di. et pstitutio q sine peccato mortali seruari non pot nõ tenet. vt in. c. fi. de prescri. Nam lex debz eẽ rõnabilis et iusta. vt in. c. erit aũt lex. iij. di. nã quãdo ex pcepto pncipis verissimiter psumit peccatũ futurũ tunc tali pcepto parẽdũ nõ est. vt no. Jnn. in. c. inquisitioni. de sen. ex. et p b. c. lras. de resti. spo. in fi. ß istud facile resultat ex legib⁹ requirentibus septẽ testes in testamentis cõdendis. g talib⁹ legibus nõ est parendũ. nã sepe cõtingit q testator ꝑpter temporis breuitatẽ instituit extraneuz heredem coram quattuor aut quinq testib⁹. et qz ista vltima voluntas p istos testes pbari nõ pot veniũt succedentes ab intestato qui tenebũt hmõi hereditatẽ cũ peccato nec excusabit eos auctoritas legũ. qz vt notanter dicit Jnno. in. c. qz plericq. de imu. eccle. q licet pnceps ex iusta cã possit statuere ꝺtra ius naturale. vtputa q dominia transferant de vno i aliũ tñ si in casu de quo agit cessat illa cã constitutio seruanda nõ est in foro aie nec cõtentioso. sic in ꝓposito licet leges b statuerunt ꝑpter fraudes euitandas tamẽ si ibi in rei veritate cessaret fraus venientes ab intestato tuti nõ eẽnt nec in foro aie nec ciuili. naz vt ipse ibi dicit cõstitutiones q veniũt cõtra salutẽ aie seruande nõ fiit. leges enim in his sacros canones imitari nõ dedignant. vt in. c. clerici de iudi. nec auctoritas legũ hz aliquem excusare a peccato ß necessaria est specialis canonis cõcessio. vt dixit gl. singularis in. c. inter hec. xxxij. q. ij. et p b. c. cũ ꝺtingat. et qđ ibi no. de iureur. et. c. cũ quis. ỏ pac. li. vj. et in. c. fi. de prescript. et p has rõnes dico q iudices seculares possent cõpelli ad obseruantiã isti⁹ decre. ar. in. c. lz. de iureiu. li. vj. Sz ꝺ pdicta fortit ꝓpo. qz si eẽnt vera indistincte sequeretur q valeret testm factũ coram duob⁹ testib⁹ lz non fuerit adhibita pñtia pbyteri parochialis qđ ẽ ꝺtra hũc tex. in fi. q requirit q ad b vt testm nõ possit ipugnri qđ sit factũ coram pbytero parochiali et duob⁹ vel tribus alijs testib⁹. So. ꝑpter istud ꝺrium do. An. fuit hic in singulari opi. fatendo ꝺrium. nã dicit ipe rõ ꝑncipalis super q papa fundat se ẽ. qz in ore duor vel triũ testiũ rẽ. Et sic debem⁹ attendere ad rõnez sup q fundat se papa. Nec ob. fm eũ. illud qđ de p sentia parochiani ꝺz qz in b narrat accidentiã facti Nec ob. si diceret, put sentit spe. i ti. de instru. edi. in. §. ꝓpendiose. in. v. itẽ p ius canonicũ. q iste tex.

ē correctoꝛi⁹ iuris ciuilis ꝛ iō nō debz aliquo modo etiā ꝑ maioꝛitatem rōnis recedi a verbis ipsius qꝛ dicit ipse hoc nō eē verum q̄ sit correctoꝛius ummo mens ist̄ius tex. declarare irrōnabilitatem iuris ciuilis semp fuisse. ꝛ sic ipe cōcludit q̄ ad vtilitatez testamenti sufficiūt duo testes. ꝛ sic illa decre. nō ē de nouo correctoꝛia sed declaratoꝛia fm eū. ꝛ sic cōcludit q̄ quo ad validitatē testamēti sufficiunt duo testes etiā sine p̄sbꝛo parochiali. Spe. in p̄alle. ti. ō instru. edi. §. cōpendiose. ver. itē per ius canonicum dicat q̄ quātū ad legata ad pias causas valet testamentū factū coꝛam duobus testib⁹ tm̄. vt. j. c. pꝛi. sed in alijs relictis nō ad pias causas dicit q̄ requirit p̄sbꝛ cū duob⁹ testibus vt hic. que opi. videt cōiter placere doc. hic ꝛ Archi. in §. j. ij. q. iiij. quia data p̄sentia p̄sbꝛi ꝛ duoꝝ bonoꝝ testiuz tollit suspitio falsitatis. nam nō est verisimile q̄ p̄sente p̄sbytero cōmittat falsum. ar. l. nō est verisile. ff. qō met⁹ cā. j. ō. simo. nemo. ꝛ c. fi. de postu. ꝛ c. deniq̄ xiij. q. v. ꝛ itm̄ spe. adhēt huic opi. q̄ si adesset tres testes sine p̄sbꝛo parochiali dicit testamētū non valere. fatet tm̄ ipe q̄ si loco p̄sbꝛi parochialis interesset duo testes q̄ valet testamentū. qꝛ dictū duoꝝ testium semp habet maioꝛem fidem q̄ dictum vniꝰ quantūcunq̄ auctoꝛizabilis p̄sone. §. de testi. c. cū a nobis. ꝛ c. licet. ꝛ hanc opi. ego sequoꝛ quicquid dicat do. An. nam a legib⁹ nō est recedendū nisi q̄ tenus in canonib⁹ repitur cōtrariū. vt in. c. j. ō no. ope. nun. ꝛ x. di. per totū. ergo cū non reperiat recessum foꝛe a legib⁹ in testamētis cōdendis vbi p̄sbyter parochialis interest cū duob⁹ testib⁹ ḡ standum p̄cise ist̄i tex. Nec pꝛocedit qō dicit do. An. q̄ in eo qō hic dicit de p̄sbꝛo parochali narratur accidentia facti qꝛ illud est diuinare. ꝛ tex. videtur exp̄sse velle cōtrariū cum in cōsultatione nulla fuit facta mentio de p̄sbytero parochiali ꝛ p̄ subauditiones ꝛ supletiones nō debem⁹ inducere correctionē iuris. vt no. in. c. cupientes. in §. q̄ si per. xx. de elec. li. vj. in glo. Nec cōstat q̄ ipse dicit q̄ rō principalis sup qua se fundat papa ē. q̄ in oꝛe duoꝝ vel trium. ꝛc. qꝛ respondeo q̄ illa auctoꝛitas nō fuit inducta ad cōfirmationē eius qō papa postea statuit in fi. de p̄sbytero parochiali sed potius ad exaggerandū ꝛ aggrauandū rigoꝛē iuris ciuilis. quasi voluerit hic papa dicere q̄ cuz regula iuris diuini habeat. q̄ in oꝛe duoꝝ. ꝛc. valde absurdum videt q̄ ius ciuile requirat. vij. testes. nam intantum deuiando a iure diuino videtur tollere nō moderare ip̄m ius diuinū. nā sanguinē elicit q̄ nimis emūgit vt. c. nisi cū pridē. de renū. ꝛ. iiij. di. deniq̄ ꝛ reprobato rigoꝛe iuris ciuilis papa volēs ꝓuidere falsitati statuit q̄ testamēta debeāt fieri coꝛā p̄sbꝛo parochiali ꝛ duob⁹ vel alijs trib⁹ testibus. ꝛ sic ista rō sup qua fundat se papa in fine nō ob. ꝛ istū putoverū foꝛe intellectū illius decre. ꝛ ꝑ hoc facit. c. se. vbi papa loquēdo de relictis ad pias causas vt in eis aliquid speciale statueret nullam mentionē fecit ō p̄sbꝛo parochiali. vnde si voluisset h̄ subijcere bñ sciuisset. ar. c. ad audientiā. de deci. Item qꝛ si velle mus illā regulam. in oꝛe duoꝝ. ꝛc. ita rudit intelligere ꝓut iacet sequeret q̄ nunq̄ requirerent plures q̄ duo testes qō falsum ē etiā de iure canonico. vt aperte dicit tex. in. c. lz vniuersis. §. de testi. vbi dic q̄ quedā sūt cause que requirūt plures q̄ duos testes. ꝛ ꝑ hoc. ij. q. iij. c. p̄sul. ℔ hoc tenēdo obstāt p̄dicta. qꝛ papa in fine nō poterat statuere ꝓ iure diuinū ꝛ statuta patrū ꝛ cōtra statutū generale eccl̄ie vt supra plene dixi. Ad istud rñdeo q̄ ista regla iuris diuini loquit generaliter. ꝛ idē dico de vniuersali ꝓsuetudine eccl̄esie. vñ ius positiuū supueniēs habet limitare ꝛ distinguere vt alie regule iuris diuini melius obseruent. vt no. in. c. q̄ in eccl̄esiaruz §. de cōsti. ꝛ in. c. fi. de ꝓsue. ꝛ ꝑbat in. c. ꝛ si qōnes. in. fi. j. de simo. ꝛ de cōuer. ꝓiu. ex publico. nam regula iuris diuini hz q̄ quis nō dz detinere aliena ꝛ q̄ peccatū puniat ℔ ꝓpter falsitatē q̄ posset ꝓmitti in testamētis si tm̄ adhiberent duo testes sepe ꝛ sepius cōmitteret in istā regulā iuris diuini iō papa vt illa regula meli⁹ seruaret ꝛ vt peccatū facili⁹ euitaret restringit illā regulā. in oꝛe duoꝝ. ꝛc. vt si habeat locū in testamētis. nec ꝓpter hoc dicitur venire ꝓtra ius diuinū cū hoc statuerit ad cōseruationē iuris diuini. vt. §. nec multū deuiat a regula ꝓut deuiat ius ciuile requirendo. vij. testes. ꝛ ꝑ hō do optimū ℔ simile in prescriptione. nā regula iuris naturalis habet neminē locupletari debere cū aliena iactura. vt in regula locupletari. de reg. iu. li. vj ꝛ tm̄ quis ꝑ prescriptionē locupletat cū aliena iactura. nec ꝓpter hoc ꝑscriptio dicit eē cōtra ius naturale. vt subtilit no. Jo. an. in regula possessoꝛ. de regu. iur. in mercu. qꝛ licet videat q̄ ꝑscriptio fit contra illā naturalē equitatē ō qua. §. tm̄ qꝛ est inducta tm̄ vt seruent alie regule iuris naturalis q̄ habent q̄ negligentia puniat ꝛ q̄ finis litib⁹ imponat non dicit eē cōtra ius naturale. ℔ dicit ius naturale potius cū fuerit inducta ad cōseruationē iuris naturalis. vnde vna ꝛ eadē res nō dz parere cōtrarios effectus. vt in. c. maioꝛes. de baptis. Sed tunc ob. q̄ si predicta sunt vera ius ciuile req̄rēs. vij. testes. nō debeat reprobari cū veniat ad cōseruationē alterius iuris respectu iuris diuini. vt. §. dixi. ex eo q̄ ius ciuile intantū deuiando nō videbat limitare ℔ potius ipsam legē diuinā tollere vt. §. dixi q̄ non facit ius canonicū. Itē etiā nō euitat ꝓpter h̄ imo potius peccatū cōmittit. qꝛ vt. §. dixi sepe venientes ab intestato ꝓpter minus solenne testamētum detinerēt hereditatē cū peccato ꝛ sic veniremus cōtra oēs regulas iuris diuini. nam nō dz ita defacili p̄sumi falsitas vbi ad minus sunt quattuoꝛ testes cū papa qui supioꝛem nō habet posset ꝓuinci duobus testibus. vt no. glo. in. c. p̄sul. ij. q. iij. nec ob. si diceret q̄ etiā de iure canonico ē dare casum vbi requirunt. lxxij. testes. vt qñ agitur cōtra epm cardinalē. vt habet in p̄all. c. p̄sul. qꝛ dico q̄ ille tex. intelligit qñ testes nō sūt oñi exceptione maioꝛes. secus aūt si eēnt laudabilis vite qꝛ tunc sufficerent duo testes. vt dicit Gratianus. in. c. fi. ea. cā ꝛ. q.

Et ꝑ p̄dictis facit qō in ſſti habem⁹ in p̄scriptione. nā ius ciuile adinuenit p̄scriptionē tam cum bona fide q̄ cū mala fide. vt pz. xxv. q. iij. in §. potest. vi

imponeret finis litibus ⁊ vt negligentia puniret. ius aũt canonicũ supueniẽs approbauit ꝓscriptionẽ quatenus erit sine peccato ⁊ reprobauit rigorez iuris ciuilis qz reprobauit ꝓscriptionẽ cum mala fide. vt in. c. ij. de prescrip. Sic facit hic papa. nam reprobauit rigorẽ iuris ciuilis quatenus exigebat septẽ testes ⁊ approbauit causam motuam iuris ciuilis. ⁊ ob hanc causam motuam obseruandã statuit q in testamẽtis vltra duos testes interesset ꝑsbr parochialis. ⁊ p hoc etiã facit in simili. nam regula iuris diuini licet habeat. nõ occides. tñ. ius tñ ciuile certo casu dedit marito potestatẽ vxorem i adulterio repertã occidendi. ⁊ sic illa regula iuris diuini restringebat. ius vero canonicũ superueniens illũ rigorem iuris ciuilis abstulit. vt in. c. inter hec. ⁊. c. admonere. xxxiij. q. ij. Sed volẽs ꝓuidere maritis statuit q vxores peccantes haberẽt mariti potesta tẽ ligandi ⁊ eas moderate ꝯrigendi. vt. vij. q. j. sicut. xxxiij. q. ij. placuit. ita i ꝓposito papa improbauit rigorẽ iuris ciuilis quatenus in testamẽtis exigebat septẽ testes ⁊ prouidit falsitati statuendo q adhiberetur ꝑsona presbri parochialis. Et ex istis duas cõclusiones elicio. Prima cõclusio q testamentũ corã duobus testib⁹ ⁊ presbro parochiali seu corã quattuor testib⁹ sine ꝑsona presbri etiam nõ ad pias causas initum nedũ in foro canonico ſ etiam in foro ciuili roboris obtinet firmitatẽ. Ex q̃ infert ꝯrelariũ q iura ciuilia septem vel quinq; testes in testamentis de necessitate exigentia hodie locũ sibi minime vendicant. Secũda cõclusio q licz valeat testamentũ corã duob⁹ testib⁹ ad pias causas conditũ. In alijs tamẽ si defuit parochialis ꝑsbyteri presentia licet duo vel tres testes adhibiti fuerunt nedum in foro ciuili sed etiã canonico impugnari põt. Ex quo infertur ꝯrelarium q ad validitatẽ testamenti nõ sufficit q adhibeantur duo testes cũ vno presbytero nisi iste presbr sit ꝓprius sacerdos parochialis. Venio ad qõnes ⁊ primo quero nunqd si legat res aliena sciens possit de iure canonico peti illius rei estimatio. ⁊ primo videt q nõ p. c. filius. ſ. co. So. in hoc varie sunt opi. ⁊ varijs modis illud. c. intelligit. nam glo. ſi. ibi posuit duas lecturas ad illum tex. Et prima lectura ẽ q illud c. intelligit de benignitate canonica vt sic nõ possit peti estimatio licet de iure ciuili secus sit. Do. An. hic illam lecturã impugnat asserens illam nõ elici ex tex. qz nõ facit mentionẽ de rigore vel de equitate sed salua pace do. An. dico q illa lectura optime colligit ex tex. illo vt aparet ꝓ ista verba. sed quia lege dei viuis nõ aũt lege seculi. tẽ. ⁊ sic voluit imitari equitatem cõtra rigorem iuris ciuilis. ⁊ causã quare infra in reassumptione istius lec. plenius dicam. Secũda lectura est q possit peti estimatio ꝑm q de iure ciuili cauetur. Ad illuz tex. ꝛñdetur q ibi solum ꝓhibetur ne aliena res debeatur nõ autẽ q nõ possit peti estimatio. sed ista lectura nõ procedit qz ꝑm hoc nulla esset differentia iter ius ciuile ⁊ ius canonicũ. tñ tex. ibi voluit denotare diuersitatẽ inter ista duo iura. Et hanc videt tenere Ihosti. dicit tamẽ q si heres nimis grauaret totum preciuz soluendo etiam non debet illud cum intollerabili suo grauamine extorqueri qõ faceret ō iure ciuili. ⁊ solum hunc legis rigorem intendit hic temperare papa. ad hoc de censi. licet. ⁊. c. ex parte. xvij. q. iiij. c. ſi. de reg. iur. locupletari. li. vj. ⁊ dicit sic intelligendum qõ no. in sũma. eo. ti. ver. ad quid heres. ſ illa lectura nõ videtur ꝓcedere vt ex infra dicendis aparebit. nec ob. quod dicit Ihosti. q hic papa voluit temperare rigorem iuris ciuilis per qõ heres nimiũ grauatur. qz hoc est diuinare ad istum tex. ⁊ diuinare nõ debem⁹. vt eccl. benefi. c. j. Jtez p subauditionẽ ⁊ suppletionẽ nõ debemus inducere iuris correctionẽ. vt no. in. c. cupientes. in. §. q si per xx. de elec. li. vj. in glo. Tertiaz lecturam posuit ibi Jnno. ⁊ Jo. glo. in. c. si eps. xij. q. v. dicentes q illõ c. ꝓcedit qñ legat res ecclie nam tunc nõ valet legatum quo ad rem nec quo ad estimationẽ. ⁊ ẽ ratio qz cum difficultate alienatur. x. q. ij. hoc ius. ⁊. xij. q. ij. sine exceptione. sicut dicit i ꝓdijs cesaris. vt. l. apud iulianũ. §. fi. ff. de leg. j. vnde si hoc ꝓuilegiũ habet res cesaris multo fortius res ecclie in qua alienatione magna facultas ẽ vt supra dixi. Jtez legari nõ possunt ea que cõibus vsib⁹ deputata sũt. vt ꝓalle. l. apud iulianũ. in. §. nõ solũ. ſ res ecclesie sunt hmõi. vt in. c. ratio nulla ꝓmittit. ſ. de ꝓbẽ. ⁊ in. c. videntes. xij. q. j. ergo. tẽ. Jtẽ qz rerũ eccl'e nõ est cõmerciũ inter laicos. xij. q. ij. non liceat. Et ad illum tex. ibi lege dei viuis. tẽ. ꝛñdet satis retorquendo vt dicam⁹ q res ecclesie nõ sũt censende sicut alie res seculi. hanc lec. impugnat Ihosti. dicẽs q etiã vbi legat res ecclesie valet legatuz quo ad ſ q debeatur estimatio duz tñ illa res sit in cõmercio nostro ⁊ puto q ꝓ ista vltima verba voluerit excludere rem sacrã. qz si res sacra legaret non deberet eius estimatio cũ nullo modo sit i cõmercio nostro vt in regula. semel deo dedicatũ. de regu. iur. li. vj. ⁊ insti. de inut. stipu. §. j. idem etiã dicit ⁊ tenet do. An. dicens q licet sit difficilis alienatio rei ecclesiastice nõ tñ adeo q reputet impossibilis qõ requirit lex dicens legatũ nõ valere de talibus sicut si legat res cesaris. tũc enim nõ debet nec legatũ nec estimatio. qz de talibus nõ est cõmerciũ nisi iussu ꝓncipis ⁊ sic est tanta difficultas q reputat impossibilis. nã qõ per principem tñ põt explicari dicit impossibile. vt no. gl. ff. de ꝟbo. ob. ꝓnu⁹. §. cũ quis. ⁊ Dy. i. d. regula. semel deo. li. vj. nõ aũt sic est in rebus ecclesie qz possunt alienari sine cõsensu principis imminente vtilitate. vt. xij. q. ij. sine exceptiõe. ⁊ sic nõ cõsistit alienatio in ꝑte vnius tñ. Jtẽ dico q etiã si verũ eẽt dictũ Jnn. q si legat res ecclesie non debet estimatiõ sicut dicit in predijs cesaris nõ tamẽ eẽt satisfactũ illi tex. nã ꝑm Jnno. nulla eẽt dꝛia inter ius canonicũ ⁊ ius ciuile. qz idẽ de iure ciuili et tamẽ tex. vt. ſ. dixi voluit denotare diuersitatem. Do. An. simpliciter inheret opi. Jo. ⁊ Jnn. dicens q inter ius ciuile ⁊ ius canonicũ nulla est dꝛia in ſ casu. ⁊ ad istum tex. qui videtur velle facere dꝛiam ꝛñdet q fuit allegatio ꝑtis. illud dictũ iudicio meo nõ procedit. nam ibi papa loquit ẽpo dicendo. qz lege dei viuis. tẽ. ⁊ sic nõ sũt verba partis. Jtem q

ista verba vt pz ex dictione qz papa voluit reddere rõnem sue diffinitionis. z iõ hoc nõ placet. Itez qz diuinat z diuinare nõ debem⁹. vt in. c. vt nostrum vt eccle. benefi. Quartam lecturam posuit idẽ do. An. dicens q illud. c. pcedit qñ res ecclesie vni⁹ legatur alteri ecclesie qz tũc nõ debeꝫ legatum etiam quo ad estimationẽ. z est rõ qz ecclesia non debet se imiscere lucris odiosis. xvij. q. iij. in. c. quicunqz. z pro hoc inducit lfaz que loquit ẽpo. ibi lege dei viuis. s. tu episcope. sed hec lec. nõ procedit quaten⁹ restringit⁹ stum tex. qñ legaꝫ res vnius ecclesie alteri ecclesie. nam in hoc narrat factũ prout accidit vt patet in littera. z rõ super qua se fundat papa habz locum ne dũ in ecclia sed etiã in quibuscunqz subiectis ecclesiastice iurisditioni. vt. j. dicam. Quintaz lec. posuit Bal. in quadã sua repetitione. vt ipe ponit in. l. j. C. de sac. sanc. eccl. quã sequũtur aliq̃ moderni vt dicaꝫ q illud. c. pcedit qñ ecclesie fuit legatum rei aliene ignoranter. nã tunc de iure ciuili debetur estimatio sicut qñ legatur ꝓiuncte psone etiã ignoranꝫ qz valet vt. C. ỏ leg. cũ aliena. nã ecclia ỏz eẽ ꝓiũcta pson. a. z p b̃ faĉ. c. si qs irascaꝫ. xij. q. ij. z. c q̃ abstulerit. xij. q. ij. vbi dixit tex. q ecclia ẽ maꝫ nostra sed de benignitate canonica nõ debeꝫ ibi. z sic pcedit tex. volens denotare istã diuersitatez inter ista duo iura. z licet ista lec. videaꝫ colorata tñ tollitur duabus rõnibus efficacibus. Et prima sit illa. qz. l. cũ aliena. C. de lega. intelligiꝫ de cõiunctis ratione sanguinis nõ aũt de ecclesia licet largo modo dicaꝫ ꝓiuncta pson. vt sentit glo. in ꝓalle. c. filius. z expressius no. ibi. do. An. no. q doc. in. c. nõnulli. de rescript. vbi sentiũt q iura ꝓmittentia aliq̃d conjunctis intelligunꝫ de cõiunctis rõe sanguinis nõ autẽ de cõiunctione accidentali z ficta. z tñ tex. in ꝓalle. c. filius. habuit p indubitato q de iure ciuili in illo casu deberet estimatio. Secũda rõ efficaciorest qz illa rõ que inducit vel mouet legem ad statuendum q si legatur res aliena cõiuncte pson etiaz ignoranter eadẽ ratio est quãdo legaꝫ ignoranter alijs legatis q deberet estimatio ea rõ mouet legẽ ad statuendũ generaliter q si legaꝫ scienter cuicunqz debetur estimatio. nã rõ decisionis in vtroqz casu est presumpta voluntas testatoris ꝑ q̃ rõne non debetur legatum ecclie nec eius estimatio debetur qñ ignoranter eadẽ rõne qñ legatum sit sciens. naz vbi est eadẽ rõ idem ius debet eẽ. vt in. c. trãslato. de cõsti. z. c. cum dilecta. de cõfir. vti. vel inuti. cum simulibus. quapropter ego indistincte adhereo prime lecture quã premisi. quã sentit glo. ibi licet non clare. vt dicam⁹ q illud. c. pcedit de equitate canonica. z q debeat seruari in foro ecclesiastico. nam fm rõnem expressam ẽ quilibet tex. intelligend⁹ vt in. c. intelligentia. z. c. ꝓterea. de ẏbo. sig. z facit qđ tꝛo. Dy. in regula fi. de reg. iur. li. vj. Sed ista rõ q̃ ibi exprimitur habet locũ in quocũqz subiecto ecclesiastice iurisditioni. g. zẽ. nam ibi dicit q iõ non debet estimatio peti. qz lege dei debebat viuẽ ille eps nõ autẽ lege seculi. z itellige lege dei. i. lege diuina z canonica. nam lex canonica dicit lex dei. vt in. c. qualiter z qñ. ij. de accusa. z in. c. nimis. de iureiu. fm quas leges debẽt viuere oẽs subiecti ecclesiastice iurisditioni vt in. c. si duob⁹. de appella. z. c. j. z qua si per totũ. iij. di. z hanc diuersitatẽ inter ius canonicũ z ius ciuile aperta voluit iste tex. duz dicit q leges seculi habent vt heres ad soluendũ cogatur si eius auctor rem legauerit alienam. ꝑ qz lege dei viuis nõ aũt lege seculi. zẽ. z sic apte voluit facere differentiã quo ad soluẽdã estimationẽ legati. z q aliud sit de iure canonico aliud de iure ciuili tenet Actur. ã. l. cũ alienã. C. ỏ legã. z põt eẽ rõ. nã q debeaꝫ legatũ vel estimatio hoc pcedit ex tacita voluntate testatoris nõ autẽ ex expꝛssa. vñ si eccliapermitteret q posset peti legatũ vel eius estimatio ab herede i uito saltem quo ad vulgi opinionẽ videret inbiare lucris odiosis z tpalibus a quib⁹ abstinendũ ẽ. vt in. c. fi. xvij. q. iij. vbi dicit Augu. Qui vult exhere dato filio heredem facere eccliaz aliã q̃rat q̃ Aug⁹ imo deo ppitio neminẽ inueniet. z p b̃ optimus tex. in. c. ex parte de censi. in fi. vbi propter istã rationẽ si eccle ad diuersas mensuras solui solet liberatur soluẽs ad minorem qz a iure ecclĩastico benignius sunt exigenda ne tanq̃ exactores videãtur lucris tpalibus inbiare. z licet rõ necessario concludens reddi nõ posset sufficit tñ ita scriptũ eẽ. vj. q. iij. scriptũ. Et sistis oibus talẽ elicio cõclusionẽ. Legatũ rei alicuius ignoranter siue scienter factũ de iure canonico nõ debeꝫ nec eius estimatio. Secũdo ꝓncipaliter quero nũquid clericus possit testari de rebus tam ppꝛijs q̃ de fructib⁹ sui beneficij. Sol. de bonis ppꝛijs nõ ẽ dubiũ qz testari põt. vt in. c. j de testa. z. xij. q. v. c. j. z. c. si eps. z q̃si p totũ de fructib⁹ aũt sui beneficij sũt opiniones. nam aliq̃ glo. videntur velle q clerici cõparenꝫ vsurarijs. alique q cõpentur vsufructuarijs. glo. in. c. duo sunt. xij. q. j. dicit q clerici sũt dñi fructuũ collectoꝝ. z subijcit q licet ꝓprietas fructuũ ipoꝝ sit tñ in morte nõ pñt eã alicui largiri rõne testamenti sed intuitu elemosyne sic. vt in. c. qz nos. s̃. eo. ti. z. c. ad hec. sic̃ he res quilibet z sic dñs rerum quasi p fideicõmissum restituere tenetur. alij tñ nihil põt alienare. ff. ad trebel. deducta. §. vltimo. z. l. quidã. §. siquis. z gl. vulgaris in. c. ꝑsenti. de offi. ordi. li. vj. distinguit inter clericum habentẽ administrationẽ z nõ habentem dicens q clericus administrationẽ hñs q̃diu viuit z sanus est potest donare moderate tñ. vt i. c. cetex. de dona. cõpat eũ vsufructuario. qz eius ius morte finiꝫ sicut vsufructuarij. vt in. c. fi. de pecu. clericoꝝ. z. s̃. de dona. cõsultationib⁹. z. s̃. de pig. c. vlt. potest ergo dũ viuit volũtatẽ suã facere dum modo donet moderate. cũ aũt incipit infirmari cõparaꝫ vsuario z ita nihil hz nisi vsum. elemosynaz tñ facere potest ꝑ testari nõ. vt in. c. cũ in officijs. et c. ad hec. cũ silibus. s̃. e. ti. Si vero clericus sit non hñs administrationẽ ꝑ psonaliẽ z simpliciter beneficiatus z in vita z in morte cõpatur vsufructuario. quãtũ ad faciendũ fructus suos z de ipis potest testari fm illam. z refert istam opi. tenere Hostien. et Bar. z q generalis cõsuetudo eam approbat z dicit q ista opinio satis probatur in. c. requisisti. in. §. illud. j. eo. ti. z pro hac parte optime facit tex. qđ ibi

no. glo. in. c. fi. de pigno. ⁊ in. c. vnico. de de. nō residen. li. vj. vbi videtur probari q̄ canonicus facit fructus suos. Jn cōtrariū facit qđ no. glo. in. c. fi. de pig. ⁊ in. c. quia nos. s̄. eo. ti. ⁊ in. c. si quis sane. de pecu. clericoꝝ. ⁊ in. c. cum olim. de rerum ꝑmu. in quibus locis indistincte dicit q̄ clericus est tātuz vsuarius nō autē vsufructuarius. qz debent eē cōtenti victu ⁊ vestitu. nec de bonis ecclie valent condere testamentū. ad idē facit qđ no. Jo. in. c. res ecclesie. xij. q. j. vbi dicit q̄ de bonis ecclie illud solum ē clericoꝝ qđ ꝓbabili rōne cōsumunt. vnde infert q̄ si clericus emit equū de bonis ecclesie q̄ ille nō ē suus sed ecclesie. idem videtur tenere Jnno. in. c. cum in officiis. s̄. eo. vbi dicit q̄ varias ⁊ delicatas expensas debet iudex deducere sup bonis clerici. solas autē expensas approbabit iudex de bonis ecclesie que facte sūt in elemosynam pauperū vel i redemptionē captiuoꝝ vel in hospitali vel alias pias causas. xij. q. ij. aurum hz. ⁊. c. glozia epi. cuz si. ⁊ no. in. c. indecoꝝ. de eta. ⁊ quali. vnde dicit Jhiero. vt habet. xliij. di. in prin. Sacerdos de altari viuere nō luxuriari querat. vnde dicit ibi glo. q̄ clericus tm̄ necessaria habere dz ab ecclesia ⁊ illa necessitas artat ad victum ⁊ vestitum. vt in. c. episcopus. xij. q. j. vnde dicit q̄ ibi archidia. quē sequitur Jo. de lig. in cle. gratie. de rescrip. q̄ si clericus vltra debitū aliquid expendit de bonis ecclie q̄ tenetur ad restitutionē. ⁊ ꝓ predictis optime fac̄ tex. in. c. epi. xij. q. j. vbi dicit q̄ quicqđ de ꝓuisione fuerit siue de agris siue fructibus siue de oblationibus q̄ omnia debent ꝓseruari ecclesie. ⁊ q̄ si eꝑus aliter ꝑsumpserit poterit deponi. simile habet in. c. episcopus. x. q. ij. vnde dici ꝓsueuit q̄ acquisita de bonis ecclesie pōt ecclia vendicare. xij. q. iiij. sacerdos. ⁊. q. vlti. fixū. ar. ea. cau. q. ij. apostolicos. i fi. vbi de hoc. et patet in eo qđ legit ⁊ no. s̄. de pecu. cle. inquirendū. ⁊ ꝓ predictis facit. c. clericus. ⁊. c. duo sunt genera. xij. q. j. ⁊. c. qz tua in fi. ⁊ in hanc partē inclinat archidia. in. c. statutū. in. §. assessoꝛē. de rescrip. li. vj. ⁊ Jo. de lig. in cle. gratie. e. ti. ⁊ hāc partem ego amplector. tum ꝓpter superius alleg. tum ꝓpter statim alleganda. vnde est tex. in. c. j. xij. q. iij. vbi indistincte de quolibet clerico dicit q̄ quecūqz acquisierit de bonis ecclesie debet cōferre ecclesie alꝫ punitur. vt ibi no. nam si facerent fructus suos non video quare de illis fructibus non possunt sibi emere predia. ⁊ ꝓ ꝫ tex. in. §. fi. cū. c. se. xij. q. j. vbi expresse habet de clerico nō habente administrationē. ⁊ dicit ibi q̄ prebenda assignatur canonico vt ipe sibi ex illa necessaria percipiat ⁊ si q̄ suis necessitatibus supsunt in cōmunes vsus ecclesie expendat. similis tex. habet in. §. his ita respondetur. xiij. q. j. vbi dicit aperte q̄ canonicus vtitur rebus ecclesie non tanq̄ suis ꝫ tanq̄ ad dispensandum sibi creditis qz ipe in rebus ecclesie est procurator. ⁊ ꝓ hac parte bon⁹ tex. in. c. videntes. xij. q. j. vbi dicit q̄ ideo bona sūt reseruata ecclie nec vēdūtur ꝓut olim fiebat vt ex sumptib⁹ eoꝝ tribuerent necessaria egentib⁹ ⁊ cōmunē vitam ducentibus. ⁊ sic apparet q̄ idistincte siue clericus habeat administrationem siue nō. nō debet res ecclie vendere ꝫ ex sumptibus earum cōmunem vitam cum fidelibus ducere. ⁊ ꝓ predictis optime facit. c. fi. ō his que fiunt a maio. par. ca. vbi patet q̄ maioꝛ ꝑs canonicoꝝ minoꝛi parte inuita possit statuere q̄ q̄libet canonicus teneatur certam portionem suoꝝ redditū ad opus fabrice cōferre qđ non esset si canonici facerent fructus suos cum tunc nō valeret qđ faceret maioꝛ pars imo potioꝛ eēt conditio prohibentis vt in regula in re cōmuni. de regu. iur. li. vj. ⁊ qđ no. in. c. cū omnes. de consti. non potest ergo ꝓcipere nisi tm̄ necessaria ⁊ sic nō poterit de fructibus sui bñficij testari. nec obstat. si dicatur imo habet vltra necessaria. nam potest facere de bonis ecclesie elemosynam. vt in. c. relatum. ij. ⁊. c. ad hec s̄. eo. ⁊ etiam moderate donare si hoc ꝫ habet consuetudo. vt in. c. ceterū. s̄. de dona. nam respōdeo q̄ illud facit tanq̄ administratoꝛ ecclesie ad quē spectat dispensatio. sed testari videt nomine suo quia de rebus alienis quis testari nō potest. vt no. glo. in. c. quia nos. s̄. eo. Jtem qz testamentū cōfirmat morte. vt in. c. cum marthe. de celebra. missa. ⁊ illo tempoꝛe ecclesia est soluta a lege istius clerici sicut vxoꝛ a lege viri. vt in. c. fi. de secun. nupti. ¶ Ad inducta ꝓ parte ꝓria respondeo. ⁊ primo ad gl. in c. presenti. de offi. ordi. li. vj. q̄ non est vera nec probatur aliquo iure. nam. c. requisisti. qđ allegat potius facit cōtra. nam ibi dicitur q̄ si aliquid relinq̄t nō habenti administrationem q̄ istud presumitur relictum intuitu persone non intuitu ecclesie. et sic vult ꝓut ibi dicunt doc. q̄ si per presumptiones ꝓbabiles vel ꝙbationes constaret q̄ illud fuit relictuz intuitu ecclie q̄ iste clericus nō facit relictū suū ⁊ sic probat iste tex. q̄ nulla est dꝛia inter clericū habentem administrationem ⁊ nō habentez nisi quo ad presumptionem. vnde cessante presumptione ambulant pari passu ergo male illa glo. allegauit illud. c. cum potius probat ꝯpo. Ad. c. vnicū de cleri. non residen. li. vj. respondeo q̄ clericus recipiēdo fructus sui beneficij dicit illos facere suos quo ad hoc vt sibi prouideat prio ⁊ de supfluis dispenset in vsus pios. vt in prealleg. §. vlti. ⁊. c. fi. xij. q. j. nō autē vt de ipsis possit testari vl̄ ꝓ libro volūtati facere. vt est bonus tex. in. c. si quos. de seruis. xij. q. ij. vbi reuocat donatio facta de fructib⁹. ⁊ ꝓ hoc c. iudicatū. lxxxix. di. vbi dicitur q̄ epatus est patrimonium episcopi ⁊ debet intelligi ꝯtū ad dispensationem vt in iuribus prealle. ⁊ sic debent intelligi omnia iura que videntur velle q̄ clerici sunt domini fructuum. s. quo ad dispensationem. nam clerici sunt dispensatoꝛes ⁊ habēt potestatē bñ dispensandi res ecclesie. vt in. c. precipimus. xij. q. j. ⁊ ꝓ hoc. c. non satis. lxxxvj. di. nō ob. ꝓdictis. xij. q. ij. si quis qualibet. ⁊. q. v. si eps. vbi dicit q̄ epus pōt rem ecclesie relinquere in testamento suo quia illa iura procedunt in eis dicit q̄ si eps videt tantūdem de suo ꝓprio cōferre ecclesie. Et ꝓ ꝓdictis q̄ nulla in hoc sit differentia inter habentem administrationē ⁊ nō habentem induco etiam text. qui recte i tellectus iudicio meo singulariter probat i triplici

loco. videlicet. c. relatum. el. ij. j. eo. iuncto. c. cū in officijs. s̄. eo. nam illud. c. relatum. venit declarati ue. ad. c. cum in officijs. vt ibi pz. ꝛ ibi dicit ꝙ acq̄si ta p ecclesiam debēt remanere penes ipam eccliaz siue clerici decesserint testati siue intestati. ꝛ illud. c debet intelligi tam in habente administrationē q̄z in nō habente. vt pz in preallega. c. relatū. ibi noie ecclesie. ꝛc. ꝛ sic expresse patet ex illo tex. ꝙ clericus nō habens administrationē nō pōt i testamēto disponere de talibus bonis cuius ꝓtrariū tenuit gl. in prealle. c. presenti. Et si velles instare ꝛ male dicendo ꝙ debet intelligi de acquisitis p eccliam. i. ō relictis ipi eccliе dico ꝙ ista restrictio stare non pōt p tex. prealle. c. relatū. ibi. post acquirentis obituz ꝛc. que verba clare declarant testiñ ꝓcedere etiā in acquisitis p clericū. s. ex redditib⁹ ipsi⁹ eccliе seu beneficij vt probat tex. in. x. cetex. ꝛ ad hoc nō video aliquā bonam responsionē. Scō facit principalit ille tex. in. x. licet. vbi dicit ꝙ tiñ potest vigore ꝓsue tudinis donare aliqua intuitu elemosyne ꝛ sic aperte innuit ꝙ testari nō pōt nec etiā de omnib⁹ disponere donando. nec. ob. q̄ dicit Jo. an. x. illuz intelligendū in clerico habente administrationez. quia hoc ē diuinare. Jtē aperte est cōtra illū tex. qui totus venit ad declarandū. c. cū in officijs. ꝛ illud intelligi debet tam in clerico habente administratio nē q̄z in nō habente administrationē. vt pbatur in p̄allega. c. relatum. in ver. noie eccliе. Jtez venit cō tinuatiue ad illum ver. nomine. vbi simpliciter dicebatur ꝙ bona per ecclesiaz acquisita debēt remanere penes ipam eccliam. i. collegium siue successorem. ꝛ in ver. licet. dicit ꝙ ex cōsuetudine p̄t aliq̄ donare intuitu elemosyne. ꝛ sic dz intelligi indistincte prout loquit ver. nomine. Tertio principaliter facit ille tex. in ver. ceterū. vbi dicit ꝙ talia bona debent diuidi inter ecclesias plures in quibus habebat beneficia ꝛ ꝓprie venit cōtinuatiue ad ver. nomine ꝛ declaratiue. ad. c. cum in officijs. vbi fiebat mentio de habente ecclesiam vnā dūtaxat. ꝛ ibi declarat quid iuris in habente beneficia i diuersis ecclesijs. ꝛ dicit ꝙ debēt diuidi. ꝛc. ꝛ sic apte loquitur in clericis nō habentib⁹ administrationē. Nec ob. dictū Jo. an. ꝛ gl. i p̄alle. c. presenti intelligēdo illū ver. in decedente sine testamento. ꝙz illud ē diuinare. Jtē ex quo venit declaratiue ad. c. cuz i officijs debet intelligi indistincte sicut loquit iste tex. Et ex predictis cōclude ꝙ clericus beneficiatus etiaz si creat administratione ꝛz de reb⁹ ꝓprijs testari possit ex suo beneficio perceptis testiñ condere nequit

¶ Tertio principaliter quero nunc̄d ea q̄ acquisiuit clericus postq̄z fuit ꝓmotus ad būficia efficiant̄ sua ita ꝙ de ipis testari possit. So. Jo. an. in. c. iij. s̄ de pecu. cleri. distinguit. aut cōstat eū habuisse pro priū tpe ꝓmotionis aut cōstat non habuisse aut dubitatur. primo casu ꝓbet agens cōtra possidentem facit. c. j. s̄. eo. ꝛ. c. si. j. de pecu. cleri. Secundo casu q̄ñ constat nihil habuisse tempore promotiōis presumit̄ ꝓ eccliа dicto. c. j. Tertio casu. s. q̄ñ dubitat etiam presumitur pro ecclesia maxime si prelat⁹ nō fecit inuentariū tpe promotionis. ꝛ hanc opi. Jo. an. sequit̄ do. An. in. c. cum in officijs. s̄. eo. vbi dicit sic se cōsuluisse per prealleg. c. j. de pecu. cleri. ꝛ xij. q. v. c. j. mihi videt ꝙ primū membruz istius distinctionis nō possit ꝓcedere. nec tertium ita indistincte, put ipse ponit. Et primo dū dicit ꝙ si cōstat clericū aliquid habuisse tempore promotiōis q̄z p ipso p̄sumitur. dico ꝙ hoc ē contra casum. c. j. xij. q iij. ꝛ ibi optima glo. nam ibi legitur ꝛ nota. ꝙ si clericus habēs patrimoniū ꝛ beneficium aliqua acq̄rit in dubio p̄sumit̄ ꝙ fuerint acquisita tā de bonis clerici q̄z de bonis beneficij. vnde in dubio debent diuidi ꝓm quantitatē patrimonij ꝛ rerū ecclesie. Nam si clericus ex fructibus sui patrimonij ꝓcipiebat centum. ex fructibus autem sui beneficij ꝓcipiebat ducenta subtractis sibi necessarijs nūc in dubio de bonis per euz acquisitis ecclesia habebat duas ptes ꝛ heres clerici tm̄ vnam ptem. ꝛ h̄ videt sentire Jnno. in p̄alle. c. cum in officijs. s̄. eo. ꝛ Ja. de raf. in auc̄. licentiam. C. de epi. ꝛ cle. ꝛ sic pz ꝙ primū membrum supra positum nō ꝓcedit indistincte quatenus valebat ꝙ p̄sumeret̄ ꝓ clerico si cōstabat ꝙ tēpore sue promotionis habebat aliqua bōa Ad. c. j. de pecu. cleri. qō inducit ꝓ se Jo. an. respō deo ꝙ ibi inquirit̄ si clericus nihil habebat tempore sue promotionis ad effectū vt ecclesia oia possit vendicare. non autem vt possit vendicare partem. quia vt. s̄. dixi partem omnino habere debet etiaz si clericus aliq̄d ñ habebat. vt in prealle. c. j. xij. q. iij. Jtem iste tex. nō facit nisi superficialiter a contrario. ꝛ arg. a contrario standum non est vbi reperitur cōtrarium in iure cautum. vt in. c. a nobis. j. ō sen. excom. Ad. c. j. xij. q. v. qō allegat do. An. pro se dico ꝙ potius facit contra. nam ibi mandatur si constiterit ꝙ iste episcopus acquisiuit ista bona in episcopatu q̄ oia taliter acquisita cedant ecclesie. sed si dubiū ēet an ista bona habuerit ante suā ꝓmotionem vel postea acquisiuerit tūc singulariť ꝓbat ibi ꝙ successor clerici defendet̄ in possessione q̄uscq̄z ꝓbabitur ꝙ fuerint acq̄sita post suā ꝓmotionē. ꝛ ꝓ hec prime dicta dico ꝙ tertiū membruz distinctionis Jo. an. s̄. positum nō oino procedat quaten⁹ vult ꝙ si dubitatur an clericus habuerit aliq̄ bona tpe sue ꝓmotionis ꝙ p̄sumit̄ pro eccliа qz dz distingui ꝓm predicta. ꝙ aut dubitatur an illa bona de q̄bus est cōtentio acquisiuerit clericus p⁹ suā ꝓmotionem vel antea habebat ꝛ tūc nō p̄sumit̄ ꝓ ecclesia s̄ possessor defendet̄ in possessione quouscq̄z probatum ꝛ ostensum fuerit per ecclesiam ꝙ ista bona fuerint acquisita post. vt in preallega. c. j. xij. q. v. vbi optime ꝓbatum est. ꝛ ibi etiam gl. tenet hoc. Aut certum est ꝙ ista bona fuerunt acq̄sita post. Sz dubitatur an clericus habuerit aliqua bona ex quib⁹ potuisset postea acquirere ista ꝛ tunc potest procedere dictum Jo. an. ꝙ p̄sumit̄ pro ecclesia q̄uscq̄z constabit ꝙ clericus habebat aliqua bona. Ex quo certum est de iure ecclesie. vt in. c. j. xij. q. iij. ꝛ i prealleg. c. j. de pecu. cleri. vnde cōprehendēdo oīa membra plenius distinguo. ꝙ aut certum ē ꝙ clericus habebat patrimonium tempore sue ꝓmotiōis aut certum ē ꝙ nō habebat aut dubitabatur ꝛ hoc

vltimo casu subdistinguo. q aut dubitat an habuerit aliqua bona ex quibus posuerit acquirere ista bona deest cõtentio vl postea acquisiuerit. quo ad primũ membrum distinctionis. l. qñ certũ est q clericus habebat patrimonium t tunc aut potest constare ex quibus redditibus acquisiuerit illa bona. t bona erant illius ex cuius redditibus fuerũt acquisita. xij. q. iij. c. quicunq. t. s. de pecul. cleri. inquirendum. t. xij. q. j. sint manifeste. aut dubitat t tunc cum sacerdos fuerit in culpa ita permixtim vtendo rebus ecclesie t pprijs. vt in. c. sint manifeste. xij. q. j. illa bona presumunt acquisita tã ex redditibus proprijs q̃ ex redditib⁹ ecclesie. t ideo debent diuidi inter ecclesiam t heredem clerici. h̃ posunt intelligi quando facultas patrimonij t beneficij bonorum illam acq̃sitionẽ patiebatur. iuxta nota. per Jnno. in. c. cum in officijs. s. eo. titu. t facit quod in simili no. glo. in. l. cum oportet. C. de bo. que li. t specu. in ti. de accusa. §. j. ñ. quid si de pecu lio. t sequit in ista questione an filius presumatur acquisiuisse de bonis patris an ex industria. Secũ do casu distinctiõis. l. qũ certũ ẽ q nihil habebat t tũc si habebat aliq̃ artificiũ vel doctrinã ex q̃b⁹ potuisset acquirere. t idem dicẽdũ q̃ supra proximo casu. ad hoc. c. relatũ. j. eodẽ. aut nõ s habebat artificium aliquod t tunc presumitur pro ecclesia. vt in c. j. s. de pecu. cleri. t. xij. q. iij. c. j. aut dubitat an aliquid habebat t tunc aut dubitat vtrum habuerit aliqua bona ex quibus potuisset ista bona acq̃rere. t presumit p ecclia vt supra. aut dubitatur an acquisiuerit ista bona de quib⁹ ẽ cõtentio an suam promotionẽ vel post. t dico q ille qui est in possessione defendet in ea quousq̃ probetur contrarium. vt. s. dixi. t de hoc optime probatur in prealle. c. j. xij. q. v. ¶ Sed contra predicta opo. t videt q nũ q̃ presumendum ẽ pro ecclesia etiam si clericus nihil habebat tempore sue promotiõis. sicut dicim⁹ in tutore qui presumitur acquisiuisse bona ex propria industria nõ autẽ ex bonis pupilli. vt. C. arbi. tu. l. si defunctus. t q̃ no. in. c. sint manifeste. xij. q j. Solue prout no. aliqui doc. s. de pecu. cleri. c. j. t Jo. de lig. in cle. gratie. de rescrip. q aliud in tutore aliud in prelato. t est ratio q tutor est temporal' plat⁹ aũt perpetu⁹. Jtẽ iste tutor nõ vtit sic rebus pupilli sicut prelatus qui habet liberaz administrationẽ in bonis ecclesie. vt in. c. cum nobis. s. ex ele. t no. glo. in. c. fi. v. q. iij. vbi de hoc. Vl aliter t melius tutori licitum est negociari. t ideo potuit eẽ q ista bona acquisiuerit ex sua negociatione t si p̃sumeremus q acq̃siuit illa bona ex bonis pupilli tũc presumeremus in eo crimen furti q nõ ẽ fiendum vt in. c. fi. de presump. t de scruti. c. vno. clerico aũt nõ licet aliquo modo negociari i. c. fi. ne cle. vl mona. t plene. xiij. q. iij. in summa. t ideo p̃sumẽdus est q ista bona fuerint acquisita ex redditib⁹ beneficij al's autẽ in eo presumeret peccatũ negociatiõis t sic eadem est ratio quare secus p̃sumit in tutore q̃ in clerico. s. ne presumat crimen. Quid autez in acquisitis nõ rõne beneficij nec oino rõne persone ℞ rõne dignitatis clericatus. vt quia p missis dicendis fuerunt sibi legata centum. vel fuit capellanus alicui⁹ domini t ex hoc multa acquisiuit an de istis poterit testari. Jnn. in. c. q nos. s. eo. sentit q nõ t idem de istis q̃ de acquisitis cõsideratione eccle t hoc sentit in eo q ponit quandam glosellam suã super verbo consideratione. tẽ. Sed hosti. istam eandem glo. Jnno. ponit super verbo amicorum ex quo resultat cõtrarius intellectus ibi Jo. an. trã sit recitando Jaco. butri. in. l. sacrosan. C. de epi. t cleri. t pe. in auẽ. licentiam. C. e. sentiũ q de istis testari poterit. q̃ mihi placet. q hoc donatur sibi vt sit suum t non cõtemplatione ecclie cuz nullam habeat. t sic optime facit. c. requisisti. j. eodẽ. in fi. Jtem hoc videtur sibi datũ in recõpensationẽ dãnorum que sustinuit trahendo ibi moram. nam interim ex aliquo artificio potuisset tantundem acq̃rere. ad hoc q̃ no. Jnno. in. c. quoniam. nẽ prela. vi. suas. Et ex istis tales elicio cõclusiones. Bona per clericum beneficiatum t patrimonium habentem acquisita in dubiõ questa presumunt tam de redditibus pprijs q̃ ecclie. t ideo de illis omnib⁹ testari nõ potest. Alia si dubitatur an bona clerico decedente dimissa fuerint acquisita anteq̃ ad bñficium promoueret vel post heres clerici in eor⁹ possessione defendet quousq̃ de iure ecclesie cõstiterit. ¶ Quarto principaliter quero nunquid clericus possit suis creditoribus de fructibus sui beneficij satisfacere. So. hosti. in. c. peruenit. s. de fide iusso. dicit q aut loquimur de redditibus quos clerici faciunt suos vt in beneficijs simplicibus t tunc de illis clericus satisfacere potest al's autẽ nõ. sic dicit fore intelligendũ istum tex. t pro h̃ dicto hosti. facit gl. in. c. duo sũt genera. xij. q. j. que dicit q clerici sunt domini fructuũ perceptoz̃. t q̃ no. glo. in. c. presenti. de offi. or. li. vj. Do. An. ibidẽ. s. in. c. peruenit. prealle. videt velle q nõ solũ is qui habz simpliciter beneficium sed etiam prelatus tenetur pro debito contracto pro se t nõ intuitu ecclesie satisfacere de redditibus beneficij. t hoc per pallegl. c. peruenit. nec eni per hoc ẽm eum preindicat ecclesie quia per se viuendo poterit satisfacere etiam si sit prelatus regularis habens reddit⁹ distinctos habet enim liberam administrationez in eis de rescriptis. c. edoceri. Jtem alia opi. sapit iniquitatem vel quia fraudarent creditores si mutuarent vl clerici non inuenirent qui sibi crederent t sic eẽnt q̃si iudei inter christianos cum tamẽ probant omnes q̃ sepe opus est ab illis mutuari. hanc opi. videt tenere do. An. in. c. olim. ij. de resti. spo. vbi dicit fore casum de hoc. nam ibi spectant creditores q̃libz ille eor⁹ debitor restitutus fuerit suo episcopatui vt possit eisdem satisfacere. spe. in ti. de sen. excom. §. sequitur. ñ. quid si debitor. dicit q aut clericus nõ habet alia bona vnde possit soluere debitum t tũc possunt assignari redditus ecclesie sue. aut hz alia bona t tunc secus. Collectari⁹ in. c. Odoardus. de solu. dicit q vidit in curia seruari q clericus nihil habens de patrimonio ad mittit cedens fructibus beneficij deducto eo q sufficit pro administratione diuinorũ t de fructibus soluit creditoribus. pro h̃

allegat dictū.c.peruenit.de fideiusso. Archidia.i.c statutum.in.§.assessorem.de rescrip.li. vj. tenet in distincte q̄ siue clericus habeat administrationem siue nō q̄ non potest de fructibus sui beneficij satis facere suis creditoribus cū ipsi habeant solū vsū vt plene dixi.s.in.ij.q.7 ex ꝓtraria opi.sequit̄ iniquū qō ecclesia siue pauperes damnificarētur ex facto illorū clericorum cōtra id quod habetur de excep. cum venerabilis. nam alteri per alteruz iniqua cōditio afferri nō debet. nam fructus qui supsunt de rics sūt esuriētiū. vt i.c.sicut hi.xlvij.di. Ad.c.peruenit.de fideiusso.alle.in contrariū respondet ipe duobus modis. ¶Primo q̄ illud contingit ibi ex auctoritate sine speciali mandato pape. vel aliter 7 verius q̄ licet ibi papa mandet satisfieri de redditib⁹ illorum clericoruz nō tamē ex hoc colligit̄ q̄ illi reditus q̄uenerint de bonis ecclesie 7 sic non ob. ista decreta. Alibi autē in hac materia videt distinguēdum. q̄ aut clericus cōtraxit debita ꝓ sua sustentatione vt se aleret 7 tunc dico q̄ nedum in eius vita sed etiam post mortez de fructibus sui beneficij debet satisfieri creditorib⁹. vt no. Jo.an.in.c.ex ꝑsentium.s.de pigno. cuius dictū cōmuniter ibi sequūtur doc. 7 ꝓ hoc est casus in.c.olim.ij.s.de restitutione spolia. quod.c.sic intelligo. nam ibi iste episcopus fuerat spoliatus suo episcopatu 7 sic non habebat vnde viueret 7 sic apparet q̄ illa debita cōtraxerat ibi ꝓ sua sustentatione. 7 per hoc sit responsum ad istum tex. quem dicebat do. An. in cōtrarium. aut nō ꝓ sua sustentatione sed ꝓ alia sua necessitate vt ꝓ repandis suis domibus ꝓprijs vel ꝓ alio cōsimili casu 7 tunc dico indistincte q̄ de fructibus beneficij satisfieri nō debet etiaz parce viuendo. nam clerici habent solum vsum. vt supra dixi ergo si debita nō sūt cōtracta ꝓ suo vsu ecclesia nō tenetur. 7 ꝓ hoc bonus text. in.c.j. de solutio. vbi patet q̄ tunc tm̄ tenet successor soluere debita ꝑdecessoris quando ꝓ necessitate ecclesie sunt cōtracta. ad idem facit prealleg. c. ex presentium. s. de pigno. vbi patet q̄ non ecclesia sed heres clerici tenetur ad hoc. nō ob. ratio quā allegat do. An. dum dicit q̄ ex quo habet administrationē in rebus ecclesie potest de istis rebus 7 redditibus satisfacere qz respondeo qz licet habeat administrationem debet tamē dispensare ad eum vsum ad quē fuerunt instituti. 7 si cōtrarium facit talis dispensatio reuocatur. vt in.c.si quos. de seruis. xij. q.ij. et c. monemus. 7 c. diaconi. xij. q.j. Ad.c. peruenit. respondeo vt respondet Archidia. in secūda sua solutione videlicet q̄ illud.c. non intelligitur de redditibus beneficij sed de redditibus ꝓprijs. 7 ꝓ hac opi. optime facit glo. in.c. de multa. s. de preben. q̄ est super verbo de suis prouentibus. 7 qō habetur in.c.statutum.in.§.assessorem. de rescript. li. vj. 7 ꝓ hac opi. facit quia mandat papa ꝑ in ꝓallega. c. peruenit. illos clericos suspendi a beneficio 7 officio si constiterit eos religionem fidei 7 iuramentum violasse. nam pendente suspensione fructus accrescūt ecclesie. vt no. glo. in.c. clericus victum. xcj. di. 7 in cle. j. de vita 7 hone. cle. vnde ex cōtraria opi. sequitur q̄ ecclesia teneret soluere debita ꝓtracta ꝓ facto prelati. qō est contra. c. j. de solutio. c. ex presentium. supra de pigno. ¶Nec ob. si diceretur q̄ ex quo clericus potest modica bonare 7 elemosynaz de rebus ecclesie facere. ergo potest sua debita soluere. vt in.c.ad hoc. 7 in.c. relatum. ij. s. eo. 7. c. ij. de donatio. a cōtrario. qz dico q̄ illud facit tanq̄z administrator ecclesie dispensando bona in pias causas. ꝙ sua debita solueret nō tanq̄z administrator ꝙ potius tanq̄z dispensator. ¶Pro hoc qō no. glo. in.c. fi. xij. q j. vbi dicit q̄ clericus nō bene administrando habetur loco predonis. ff. ꝙ emptore qui funduz. §. sed tutor. Nec obstat si diceret q̄ ad minus debet satisfacere de fructibus de quibus viuebat. qz respondeo q̄ hoc fieri nō potest. nam clericus habet priuilegium ne conueniatur nisi inquantum facere pōt sicut habet miles armate militie. ff. ō re iudi. miles Item qz nō debet cogi mendicare in obprobrium clericoruz si als asset suspensus a beneficio propter crimē tamen deberet inde habere moderatam sustentationem vt no. glo. in.c. cū wintoniens. s. de elec. 7 in.c. studeat. l. di. Ex quibus concludo q̄ clericus etiam si sit simpliciter 7 personaliter beneficiatus suis creditoribus ō fructibus sui beneficij satisfacere nequit nisi debita ꝓ sua sustentatione cōtracta fuissent 7 pro predicta conclusione alle. text. vltra predicta in.c.peruenit. de arbi. vbi videtur casus. Ex quo infertur q̄ beneficiatus fructus nō facit suos ꝙ tm̄ in eis ius obtinet canonice dispensandi. 7 pro hoc vltimo. xij. q.j. expedit. 7. c. ꝑcipimus 7. c. episcopus. 7. xij. q.j. §. fi. xiij. q.j. in §. his ita.

¶Quinto principaliter quero. nūquid papa possit clerico potestatem indulgere vt de bonis intuitu ecclesie acquisitis possit libere testari. ¶Pro solutione istius questionis est alia questio discutienda. videlicet apud quem sit dominium rerum ecclesiasticarum. glo. in.c. expedit. xij. q.j. ponit tres opiniones. ¶Prima q̄ dominiū sit penes eccliam ¶Secunda q̄ sit penes deum. vt. xij. q.ij. qui christi. 7. c qui abstulerit. Tertia habet q̄ dominiū ē apud clericos sicut dominiū rerum vniuersitatis ē apud ciues. institu. de rerū diui. in §. vniuersitatis. gl. in c. causa. j. de ẏbo. sig. tenet q̄ illa bona ecclesiarum sunt dei licet omnia sint eius. ista tamē speciali⁹ habentur. j. q. iij. saluator. 7. xxiij. q. viij. conuenior. 7 ꝓ hoc de deci. tua. Jnno. in.c.cum sup. de causa pos. 7 proprie. ponit duas opiniones. ¶Prima ē q̄ nō prelatus ꝙ christus dominiū 7 possessionē rerum ecclesie hz vnde quecunq̄ hoies ecclesijs offerunt dicunt oblata deo. xij. q.ij. nulli liceat. 7. c. q̄ abstulerit. 7. xij. q.j. res. 7. c. videntes ¶Secunda opinio est q̄ ecclesia. i. cōgregatio fideliū habz possessionem 7 proprietatem. vnde dicit Jnno. q̄ si aliquando inueniant hec bona deo oblata eē episcoporū vel prelatorum vel capitulorū debet intelligi q̄ sunt eoz quo ad gubernationem. dicuntur etiā esse pauperū quo ad sustentationez. vt. xvj. q.j. in c. quoniam. vbi de hoc 7 subijcit idē Jnno. q̄ h bona propter vtilitatē cōmunē diuisa sunt in ecclesijs diuersorum locorum auctoritate summoꝝ pontifi-

cum ꝛ epis̄copis ꝛ alijs pelatis concessa extitit administratio eorum. xij. q. j. videntes. ꝛ. c. hcipim⁹. Ego puto q̄ inter istas opiniones illa sit pstantior que habet q̄ dominiū rerum ecclesie sit penes deū ꝛ pro hoc est rex. optimus. in. c. cum ex eo. de elec. li. vj. ibi de christi patrimonio sublimati. ꝛc. ℔ etiā no. ibi gl. que est in verbo christi. facit. c. qui christi ꝛ. c. qui abstulerit. xij. q. ij. Item vt supra dixi homines offerentes ecclesie habēt respectū ad deum vt in pallegl. c. nulli liceat. xij. q. ij. ꝛ in. c. res ecclie. xij. q. j. ibi dño oblatis. ꝛc. ꝛ de rerum pmuta. in. c. mancipia. ꝛ. c. iniustum. ¶ Hoc pmisso venio ad solutionē premisse questionis. ꝛ hic doctores non tangunt q̄ meminerim. tamē puto q̄ papa sine cā hanc ptātem dare nō potest ꝛ hec bona sunt dei. et qō nostrum est sine facto nostro a nobis eucli nō potest. vt in. c. ab eo. de elec. li. vj. nam qui dimittit debita dei sine causa profecto deuz offendit. vt dic̄ tex. in. c. si is qui. xxiij. q. iiij. ꝛ licet papa sit vicari⁹ christi tamē debet legitime administrare ꝛ potius ꝑseruare q̄z bona dei dissipare. nam ex officio suscepto non licentiam peccandi sed necessitatē bene viuendi assecutus est. vt in ·§· j. xl. di. Item hec sunt bona ecclesie cōseruata vt ex fructibus ipsoruz subueniatur egentib⁹. vt in. c. videtes. x[illegible]. q. j. ꝛ nulla ratio permittit vt qō pro cōmuni vtilitate datū esse dinoscitur vsibus cuiusq̄ applicetur. vt. s̄. ne ꝓbē. in. c. ratio. Item qui subtrahit bona ecclesie dicit homicida quia videtur necare illos pauperes qui fuissent ex huiusmodi bonis sustentati. vt in. c. qui christi. ꝛ. c. qui abstulerit. xij. q. ij. ergo papa hoc facere nō potest. cū vt. s̄. dixi licet a deo receperit potestatem ꝛ dignitatem pōtificatus nō tamen potestatem peccandi. vt dicit tex. in. c. j. xl. di. nam vicarius nō habet maiorē potestatē ꝛ dignitatē pontificatus q̄z ipse deus. sed deus peccare non potest. vt de peni. di. ij. ·§· fi. ergo nec vicarius debet ℔ posse. ꝛ pro hoc opti. tex. in. c. nō liceat pape. xij. q. ij. vbi expresse cauet de papa q̄ ei non licet oia bona ecclesie alienare ergo nec potestatem testandi dare cum ex hoc sequatur alienatio. ꝛ licet clericus simpliciter de bonis ecclesie testari nō possit si tamē tātundem de suo proprio ecclesie cōtulerit quantum vult alienare hoc bene licebit. vt in. c. si episcopus. xij. q. v. ꝛ. q. ij. in. c. si quis qualibet. ꝛ hoc intellige verum qñ ante alienationē rei ecclesiastice contulit ecclesie tantum de suo ꝓprio secus autē si post. nā tunc videt dare in fraudem ne incurrat penam depositionis. de qua i. c. nouimus. xij. q. ij. ꝛ talis restauratio damni ꝛ compēsatio sibi nō proderit ad euadendum depositionez. vt no. in. c. q̄ sicut. s̄. ō elec. ꝛ hoc sentit glo. in prealle. c. si quis qualibet. ꝛ cōtra hanc opi. facit q̄ res ecclesiastica alienari nō potest nisi cā pietatis necessitatis cōmoditatis vel vtilitatis. sed in isto casu non subest aliqua istaruz causarum. ergo. ꝛc. Sol. potest dici q̄ illud est priuilegiū clericoz seu rectorū ecclesie vt sine melioratione ecclesie possit fieri permutatio sicut obseruat in principe volente cum ecclesia pmutare. vt in. c. j. s̄. de rerū. pmuta. ꝛ hoc sentit Gratianus. in ·§· itē si rectores. xij. q. ij. Et ex istis cōcludo q̄ clerico beneficiato de rebus intuitu ecclesie acquisitis vt testamentum condere possit etiam papa sine cā idulgere nō potest. Item q̄ licet clericus de bonis sue ecclesie sine recōpensatione testari nequeat si tamen tantūdem de ꝓprij patrimonij facultate ecclesie cō tulerit testari licebit. ¶ Quero nunquid ep̄us possit compellere indistincte executores vltimarū voluntatū ad exequendū officium eius intuitu ꝛ per eos susceptū. So. glo. reperiunt cōtrarie. nam gl. in. c. si heredes. s̄. eo. videtur velle q̄ sic sine sint deputati ad pias causas siue nō. ꝛ idem videtur tenere Inno. in. c. nos quidem. s̄. eo. ·§· glo. in. c. tua. e. ti. expresse tenet cōtrarium. s. q̄ ep̄s nō pōt se intromittere de executionibus ad nō pias causas. ꝛ fac̄ illud. c. a cōtrario. Hosti. in. c. Joannes. j. eo. tenet q̄ indistincte possit ꝛ hoc per illū tex. vbi cōpellit executores etiam ad nō pias causas. ꝛ pro hoc q̄ ꝗlibet vltima voluntas dicit pia. vt. xij. q. ij. vltia voluntas. Jo. an. in prealle. c. Joannes. circa hoc distinguit q̄ aut agitur iudicialiter officio ꝛ indistincte potest se intromittere. aut actione intentata p legatarios. ꝛ tunc actor debet sequi forum rei. ꝛ p hac distinctōe Jo. an. facit q̄ꝗ cōpellit ex suo officio nō agitur principaliter de vtilitate priuata sed in vim cōsequentie. sed qñ agitur intentata actione principaliter agit ad cōmodū priuatū ergo cā nō est pia. et pro hoc qō no. Inno. in. c. ad nostram. ij. s̄. de iureiuran. Ego puto opi. glo. ꝛ Hosti. veriorem indistincte videlicet q̄ ep̄s pōt se intromittere siue ꝓcedat ex officio siue actione intentata per legatarios nam executio cuiuslibet voluntatis spectat ad ep̄m vt pz in ꝓalle. c. Joannes. ꝛ. c. indicāte. s̄. e. ꝛ nota in. c. silucster. xj. q. j. ꝛ in. c. ep̄s. lxxxviij. di. ꝛ fac̄ ꝓallega. c. vltima voluntas. xiij. q. ij. ergo rōne pie cause potest adiri per laicum ꝛ contra laicos sic̄ obseruatur in alijs causis spectantibus ad forū ecclesie. vt in. c. super quibusdā. j. de ver. sig. ꝛ. lxxxvij. di. in. c. j. ꝛ ij. nam si defendere orphanos ꝛ viduas ꝛ alias miserabiles ꝑsonas spectat ad ecclesiam vt in ꝓalle. c. sup quibusdā. ꝛ in ꝓalle. c. j. ꝛ. ij. multofortius defensio ꝛ executio defunctorum qui penitus sunt destituti defensoribus. ꝛ pro hoc videt tex. i. c. desolati. als incipit defensionis. lxxxvij. di. vbi dicit tex. q̄ ꝓprie defensionis auxilio desolati spectant ad forum ecclesie. nec obstat rō superi⁹ allegata videlicet quando agitur actione intentata q̄ principaliter agitur ad cōmodum actionē intentantis. nam negari nō potest qui ex hoc implicatur defuncti voluntas. Item sufficit q̄ cā spectat ad eccliam vt. s̄. dixi. nam modis omnibus vltima voluntas ē seruanda. vt. xiij. q. ij. vltima volūtas. nō q̄ habere debem⁹ respectū ad modū agendi ꝫ sufficit q̄ agat vt vltima volūtas adipleat. p ℔. xxiij. q. v. ꝑdest. Ex ꝑdictis cōcludo q̄ ep̄s vltimaꝝ volūtatū executores ex officio suo seu actiōe p legatarios intentata cōpellere potest vt susceptū ab eis officiū debite exequat etiā si nō ad pias causas deputati extiterit. Ex q̄ infert q̄ executio vltime voluntatis

etiã ad nõ pias causas ad eẽm lapso ãno deuoluit
¶ Quero nũquid annus prefixus executori ad exequendũ testamẽtũ currat etiam executore impedito. Sol. videtur primo q nõ. qr non valenti agere nõ currit tempus. vt in. c. qr diuersitatẽ. de concess. preben. & in regula imputari. de re iu. in. vj. cõtrarium tenet spe. in ti. de instru. edi. §. nunc aliqua. & quid si executor impotentia. & inducit. l. nulli. & l. si quis ad declinandam. C. de epi. & cle. que hoc non probant. dictum tamen videtur verũ. & pro hoc qr omne tempus est cõtinuum nisi aliud appareat. ff. de vsuca. l. nunq̃. §. in vsucapionib⁹. no. glo. ff. de diuersis & tempo. prescrip. l. j. in fi. & in rubrica. & p hoc qõ no. Jo. an. in. c. super eo. de appella. executor tamẽ qui impeditus nõ exequitur nõ priuatur legato licet als priuaretur quando volũtarie. i. cõtumaciter non exequeretur. vt i auc. ô here. et fal. §. si quis autem nõ implẽs. & pro hoc induco tex. cum glo. singulari. in. c. statutum. de preben. li. vj. vbi nota. q quãdo tempus statuitur nõ in odium negligentis sed in fauorem alicuius q tempus currit etiã ignãti & si negligẽti. vñ cũ ann⁹ pfix⁹ executori ñ sit pfix⁹ nõ i sui odiũ ꝑ poti⁹ i fauorẽ defuncti vt colligit in. c. nos quidẽ. in fi. s. eo. debet currere etiam executore nõ negligente & pro hoc qr nõ agitur de suo magno preiudicio. nec refert per quẽ fiat executio. & per hoc respondet ad contrarium duz dicitur q nõ valenti agere. ꝛc. nã debet intelligi quãdo tempus est statutũ in odium negligentis & quãdo agit de magno suo ꝓiudicio. Sed predictis nõ obstantib⁹ credo q primũ dictũ sit verius. s. q istô tempus non currat impedito. & primo per regulaz generalem q nõ valenti agere. ꝛc. vnde dic̃ hosti. in. c. quoniam. de iurepatro. q ista regula semper vendicat sibi locum nisi in casu in quo lesio repiat sed in isto casu nulla reperit lesio imo potius inuenitur contrarium. vt. j. dicam. ergo. ꝛc. & q in isto casu tempus non currat impedito probat in ꝓalle. c. nos quidem. i triplici loco. nam primo papa ibi mandat admonitionẽ fieri qõ nõ fieret si tempus curreret etiam impedito. nam admonitio fit vt appareat de negligentia. vt in. c. j. de suppleu. negli. prela. & xij. q. ij. indigne. Scõo in. x. q si. vbi mandat papa tunc executionẽ fieri per eẽm cum executor adimplere neglexerit. & quis non dicitur negligere quãdo legitime ẽ impedit⁹. vt aperte probat in. c. qr diuersitatem. de cõcess. preben. Tertio probatur ibidem in ver. sic enim. vbi dicit text. q volũtas dilatata debet episcopali studio adimpleri. & sic requiritur q executor distulerit executionem ad ꝺ q talis potestas deuoluatur ad eẽm. sed iste qui ẽ impeditus nõ dicit differre. vt no. glo. in. c. quã sit de elec. li. vj. & probat in. c. ij. iuncto. c. qr diuersitatem. de cõcess. preben. nõ ob. qõ dicit q oñe temp⁹ ẽ cõtinuũ nisi aliud appareat. nam hic ẽ expressum vt. s. probaui q tempus nõ currat impedito. Non ob. qõ dicit q quãdo tempus statuit in fauorez alicuius q currit impedito. nam illud procedit quando simpliciter statuitur in fauorem secus si in fauorem vnius & in odium alteri⁹. qr tunc nõ currit impedito. vt in ꝓallega. c. quia diuersitatem. & sicẽ ꝺ. nam istud tempus anni statuit nõ solum in fauorẽ defuncti sed etiam in odium executoris negligẽtis vt patet hic dum mandat illuz primo admoneri. & si adimplere neglexerit q eẽs exequatur. & ꝺ idem comperi postea tenere Frede. consil. cxxiij. & allegat hosti. s. eo. nos. & ex istis concluditur q ann⁹ executori ad exequendum testamentũ a iure prefixus minime currit executore legitie impedito. Deo gratias. Finis repetitionis. c. cum esses.

Relatum. Valet vltima voluntas ad pias causas coꝝ duobus testibus & est singularis casus. Primo ponitur factũ reprehensibile quod secũdo corrigi mandat. ibi. mandamus. & mandatum. tertio probat. ibi. quoniam. ¶ Nota ex tex. iuncta subscriptione q relictum factũ ecclesie potest peti coram iudice seculari & qõ iudex secularis debet talem casum determinare fm canones & non fm leges. & lz tex. iste loquatur in terris ecclesie tamẽ idem dicendum in terris imperij. per ea que no. in. c. ecclia. de consti. & in. c. quod clericis. de foro compe. & ibi plene de materia. ¶ No. ibi aliqua causa talis. q in relictis ad pias causas nõ est seruanda solennitas iuris ciuilis. an aũt hoc sit verũ indistincte Bar. in. l. j. C. de sac sanct. eccle. dicit q sic & dicit hoc procedere ô iure ciuili per illum tex. qui dat liberam facultatez relinquendi ecclesijs & sic pia voluntas est libera a solennitatib⁹ iuris ciuilis. ꝺ certe iste tex. videt contra opi. Bar. nam ꝓsupponit q de iure ciuili requirebant quinq̃ vel septẽ testes. hinc est q papa mãdat talem causam tractari fm decretorum statuta. & nõ fm leges ergo leges requirunt septẽ vel quinq̃ testes. aut aliã solennitatẽ sicut in relictis ad nõ pias causas. & contra Bar. tenuit ibi Bal. fatetur tamen Bal. q de iure canonico dictum est verum per istum tex. vnde concludit non requiri i istis relictis ad pias causas q testes sint rogati vl q oñs sint masculi nec alia solennitas iuris ciuilis qõ bene no. nam doc. nostri videntur multũ stricte intelligere istũ tex. dicentes istum tex. solum prouidere respectu numeri testium nõ respectu alterius solẽnitatis requisite a iure ciuili. vnde dicitur q Fran. de aretio consuluit testes esse rogatos. quia non debemus recedere a iure ciuili nisi quatenus reperitur contrariuz cautũ de iure canonico. Sed ego quidẽ sequẽdo primã opi. cõcludo q iste tex. sans probat primũ dictũ. nã licet ꝓpositio fuerit facta ô numero testiũ tamẽ papa tradidit postea generalẽ doctrinã vt hec cã nõ tractet fm leges ꝺ fm decretoz statuta. & ita hodie cõiter seruat & ꝺ procedit vt dixi de iure canonico & nõ de iure ciuili. Mã ius ciuile solũ voluit ꝓuidere vt christian⁹ habeat liberã facultatẽ donandi eccle. qr tunc tempore cõstantini christiani nõ audebãt se publice ꝯgregare nec ecclesijs relinq̃re. vnde satis ẽ q illud priuilegiũ ꝯstãtini opet pmũ nõ aũt voluit tollere solẽnitatẽ iuris ciuilis. sed de iure canonico ẽ bene ꝺ seruandũ in oñi foro. ¶ Sed q̃ro qd in donatione facta ecclijs nunquid requiratur insinuatio vltra qningentos

aureos. i. vt fiat coram iudice ꝛ scribatur in acti publicis ſm q videtur requirere ius ciuile. vt in. l. sancimus. C. de dona. doc. aperte nō tanguit. ꝛ Bar in. d. l. sancimus. ꝛ in. l. penul. eo. ti. vbi tractat materia nihil dicit. sed videtur potius transire cū glo. vt requiratur insinuatio. Sed reperi q i extraneo loco ponit opi. suaz dicendo q in donatione facta ad piam causam nō requiritur insinuatio. ꝛ b posuit in. l. illud. C. de sac. san. eccle. motus per. l. penult. prealle. quasi velit dicere q sicut in redemptione captiuoz̄ est sublata solennitas insinuationis per illum tex. ita ꝛ eadem rōne dicendū in qualibz pia causa qō satis mihi placet. sed cessante lege ego idē cōcluderez p istū tex. ꝛ sic sepe de facto fui interrogatus. ꝛ respondi q eadē est rō in donatione inter viuos que est in vltima voluntate. vnde quēad modū papa fuit hic motus per illā auctoritatez. in ore duoruz. ꝛc. Ita dicendū in donatione inter viuos. nam cōcurrit fauor religionis. ꝛ ratio. c. ꝛ vbi eadē est ratio debet esse eadem iuris dispositio maxime in cōcernentibus animam. vt in. c. cum dilecta. de cōfir. vti. vel inutili. ꝛ hoc semper no. ¶ Et ex his infero ad aliam questionem quotidianam ꝛ notabilem. statuto in multis locis cauetur vt femina non possit testari vel se obligare sine presentia duoz̄ agnatoz̄ queritur nūquid possit testari vel bona sua ecclie donare seu ad piam causam sine hac solennitate. ꝛ videtur q sic per istum text. q huiusmodi relicta vel donata pro anima nō debent determinari ſm leges ciuiles sed ſm canones sed statutum est pars iuris ciuilis. l. omnes populi. ff. de iusti. ꝛ iur. Item nō valet statutum laicoz̄ impediens quodāmodo liberam facultatē donandi pro anima. vt no. in. l. j. C. de sac. sanc. eccle. fac quod no. Jo. an. in. c. fi. de immu. eccle. lib. vj. vbi dicit q non obstante statuto quo cauetur vt bona mobilia nō possint alienari in forenses vel nō subiectos iurisditioni statuentium poterit quis donare talia bona ecclesie. quia statutuz inferiorum nō potest tollere priuilegium indultum ecclesijs p principalem. hāc opi. reperio apertissime fauere Bal. in. l. generali. C. de sac. sanc. eccle. ꝛ idem Bal. in auc. cassa. ponit aliam notabilem questionem. statuto cauetur q nisi testamentum insinuet infra sex menses per heredem sit ipso iure nullum clerico fuit institutus heres ꝛ nō insinuari fecit testamentuz queritur nunquid testamentum sit nullum. ꝛ concludit q non. mouetur quia statutum nō astringit clericū. fortius hoc dicendū quando ecclesia esset instituta. ꝛ per predicta possunt decidi infinite questiones ꝛ maxime illa quotidiana nunquid legata ad pias causas non adita hereditate debeantur et maxime si heres repudiat vel renunciat hereditati. Et dicendum q sic quia hec legata nō subiacent solennitati iuris ciuilis vt dixi. sed q legata nō debeantur hereditate nō adita ex testamēto est solennitas iuris ciuilis. ꝛ idem dic in multis similibus. ¶ Vltimo aduerte q licet tex. iste loquatur de relictis factis ecclesie idem tamen est obseruandū ſm Jnno. in oibus relictis ad pias causas. ꝛ dicuntur relicta ad pias causas oia que relinquūtur p aīa. ꝛ sentit glo. no. ꝛ clarius ibi Bar. in. l. si quis titio. ff de lega. ij. facit. c. requisisti. j. eo. Et ex dictis Jnn. collige q relicta ad pias causas gaudent eodez priuilegio cū relicto facto ecclie. ratio potest eē idemtitas dispositionis seu rationis. nam ecclia priuilegiatur propter animam ꝛ contemplatione dei. fac quod no. Jo. an. in. c. j. de in integ. resti. lib. vj. vbi singulariter voluit q sicut ecclesie possūt petere restitutionem in integrū ita ꝛ alia pia loca. ¶ Jn gl. ij. ibi ad ecclesiasticū iudicē. no. gl. singulariter ex qua collige q in relictis ad pias causas pōt etiā heres adire iudicem ecclīasticum siue heres sit secularis siue ecclesiasticus colligit ex tex. q papa hanc causam qualificat ꝛ decernit eam tractandā nō ſm leges ꝑ ſm decretoz̄ statuta. ꝙ est ecclīastica quia papa alīs nō potuisset se impedire tollendo dispositionē legalem dic tū q est mixti fori. nam est in optione actoris quē iudicē velit adire secularem scz an ecclesiasticum. ꝛ de seculari probat hic. nam coraz eo hec causa tractabatur.

¶ Relatum est. De proprijs pōt testari clericus in acquisitis per eccliam etiaz si sint mobilia succedit ecclesia. i. cōmunis congregatio vel successor pōt tamē aliqua seruitoribus vel pauperib⁹ elargiri. Si autē defunct⁹ habeat plures ecclesias seu beneficia fiet eque diuisio inter illa. ꝛ quincz sūt partes. secūda ibi in noīe. tertia ibi licet. quarta ibi. ceterū. quinta ibi. quia vero. ꝛ venit hoc. c. ad declarationē. c. cum in officijs. s̄. eo. ¶ Nota primo ex isto tex. iuncto. c. cū in officijs. s̄. e. q appellatōe bonoz̄ nō solū veniūt bona mobilia ꝑ etiā immobilia ꝛ oia alia cuiuscunq; qualitatis sint vnde comprehendunt actiones seu nomina debitoz̄. nā bona dicunt. quia beant hoc est beatos faciūt in b seculo. vel q prosunt. ꝛ hec habentur in. l. bonoz̄ a populo. ff. de vbo. sig. vñ puto q ob hanc causam papa rīdet hic generaliūs q̄ fuit quesitū. nā querebatur an appellatione bonoz̄ venirent tm̄ immobilia an etiā mobilia. ꝛ papa rīdet q veniūt bona quelibet quasi dicat non solum mobilia ꝛ immobilia ꝑ etiā alia puta iura incorporalia q̄ proprie non dicūt mobilia vel imobilia ꝑ faciunt tertiā speciem de q̄ plene dixi in. c. nulli. de reb⁹ eccl. nō ali. ¶ Mo. scō ibi post acq̄rentis obitū. q bona dicunt acquisita p eccliam lz rector ecclesie acquisiuerit ex q̄ tam intuitu ecclesie successit acquisitio. ꝛ iō si cleric⁹ de redditibus ecclesie emat equū vel predium b possunt dici acquisita p eccliam vnde sunt ecclie ꝛ non clerici. vide bo. gl. xij. q. j. c. res. ꝛ tex. in. c. fixū. ea. cā. ꝛ q. ¶ Mo. in vbo nomine. q appellatione ecclesie nō venit semp corp⁹ inanimatum ipius ecclesie ꝑ q̄cz capitulū ecclie q̄cz successor. ꝛ de varijs significationibus. vide bo. glo. in. c. querelā. j. ne p̄lati vices suas. ¶ Mo. ꝛ tene mēti sp q nō ē alibi q acq̄sita p canonicū intuitu ecclie seu p̄bende nō cedūt successori in p̄benda ꝑ capitulo ipius ecclie. vbi autē beneficiatus nō est de cōgregatione ꝑ hz beneficium oino separatum. puta q est rector ecclie pa-

rochialis vel prepositus vel archidiaconus nō be neficiatus a capitulo. tunc bona acquisita intuitu beneficij cedunt successori nō capitulo. rōnē diuersitatis nemo ponit qō viderim. sed ego puto hanc diuersitatis rationem esse. canonico datur preben da ex bonis cōmunibus capituli principaliter vt in de sumat necessaria nō autem datur vt sit administrator ecclesie. ideo si aliqua remanent vltra prebē dam debent cedere capitulo cuius bona sunt pbē darum. nam satis est q successor habeat corpus p̄ bende. quia vt dixi datur sibi vt inde viuat ⁊ capitulum administrabit bona acquisita sicut alia bōa cōia. Sed in alio beneficiato per se extra cōgregationem datur beneficium tanq̄ administratori ip̄i ecclesie. vnde quēadmodū hz administrare oia bona ecclesie ita ⁊ hec quesita intuitu ecclie. ¶ Nota ibi canonicam distributionē ⁊ curam. ⁊c. quid debeat facere capl̄m de bonis relictis p canonicū defunctū. nam debet canonice distribuere vel si vult retinere in bonis cōib⁹ debet habere curā sicut de alijs bonis. Ex hoc vident inferre doct. q ista bōa nō debent diuidi inter canonicos. ego dicerem q si vellent diuidere fm q canones p̄mittūt poterūt vt patet ex illis verbis canonicā distributionē. ¶ Nota ibi cū dei timore dispensent q bona acq̄sita p predecessorem nō cedūt lucro successoris vt inde possit ad libitū administrationē habere. sed cuz dei timore debet dispensare sicut dispensat alia bona ecclie ¶ Nota in .x. licet. q clericus etiā in egritudine de qua postmodū decessit potest aliqua mobilia ecclesie cōferre religiosis locis ⁊ pauperib⁹. Item his q sibi seruiunt siue cōsanguinei siue extranei fm seruitij meritū. Ex quibus verbis inferr̄ q in pauperibus ⁊ locis religiosis sufficit ad erogationē faciendam sola charitas. sed in alijs qui nō sunt paupes vel nō sunt loca religiosa req̄ritur q p̄cesserit aliq̄ seruitiū. Ex quo scdo infero q cōsanguineo diuiti qui nō seruiuit ecclie vel p̄lato nō p̄t p̄latus aliq̄d cōferre etiā de mobilib⁹ ecclesie. ⁊ pondera verbuz ibi aliqua qō denotat quādā moderationē. nō enī debet oia mobilia ecclie dispensare in egritudine. ¶ Jtē nota ex hoc ⁊ ex tex. q seruitiū impensū p̄lato videl impensū ecclie adeo q de bonis ecclie p̄t fieri remuneratio. facit. c. q tuas. ⁊ qō ibi dixi ō dona. ¶ Nō. in x̄bo ceterū. tex. aptū q habēs b̄ficiū licite exercet aliq̄ artificiū vel doctrinā i docendo alios ⁊ lucrū inde ꝓueniens cedit sibi ⁊ nō ecclesie. Et ex hoc ⁊ ex tex. colligit̄ q clericus p̄t eē artifex et licite sumere officiū docendi alios. ⁊ intellige de artificio ꝓgruenti clericatus ordini. vide bonā gl. i. c. canonū. xiij. q. iij. q̄ dicit q emat cozāū ⁊ faciat sotulares. ¶ Nō. in x̄bo q. x̄o. q si clericꝰ q̄ aliqua q̄ sluit habeat plura b̄ficia debēt illa bona p estimationē ꝓgruam diuidi inter illa. ⁊ p̄t itelligi iste. x̄. multipliciter. ¶ Primo in bonis ꝓp̄rijs clericorum q̄ decesserūt sine testamēto ⁊ ꝓsanguineis. nā tūc bona veniunt ad eccliaz vel ad ecclesias si plēs habuit .xij. q. v. c. fi. Sed iste intellect⁹ licet sit verus i se nō tñ placz quo ad istū tex. nam venit aduersatiue ad precedentia ⁊ declaratiue. ad. c. cum in officijs. supra eodem. sed illud. c. cum in officijs. et etiam p̄cedentia hic in tex. vt p̄z in verbo ceteruz. loquūtur siue clericus decesserit testatus siue intestat⁹. et sic inferendū q iste. x̄. p̄cedit etiā in clericis decedē tibus testatis. hosti. videt intelligere q p̄cedit i bonis ecclie ꝑ loquit̄ in habentibus administrationē vel qñ decesserūt sine testamēto. ⁊ sic videt etiaz transire Jo. an. ⁊ b̄ faciūt vt sustentēt opinionem posita p gl. in. c. p̄nti. de offi. ordi. li. vj. vbi dicit q si clericus nō hz administrationē puta qz est canonicus licite testat de fructib⁹ q̄sitis rōne p̄bende. sec⁹ si hz administrationē. d. c. cū in officijs. ⁊ sic etiā restringunt illū tex. ꝑ certe restrictio nō est bona. qz si iste tex. bene ponderet apte cōfundit opi. illius gl. ¶ Primo facit iste tex. in p̄n. in eo q venit declarative ad. c. cū in officijs. ⁊ qō illud. c. habeat locū etiā in beneficiatis in cōgregatione vt p̄z hic in. x̄. nomine. ⁊ illud. c. loquit̄ siue decedat testatus ip̄e clericus siue intestatus ꝑ bona quesita seu reddit⁹ recepti ex p̄benda si supsunt cedunt cōgregationi nō obstante testamento canonici cum bona p̄bēde sūt ecclesie vt dixi. ⁊ p̄bat̄. xij. q. j. in. §. fi. cum. c. se. Secūdo facit iste tex. in. x̄. licet. nā loquēs de omnib⁹ clericis vt p̄z ex verbo precedenti dicit q paupib⁹ seu seruitorib⁹ suis p̄t aliqua donare ꝑ nō p̄t ō his testari. Tertio facit. x̄. cetex. qui p̄mittit dispensationē in acquisitis intuitu p̄sone. secus ergo in acq̄sitis intuitu p̄bende. ¶ Ultimo hanc sniam aptissime approbat tex. in. x̄. qz x̄o. palle. qui loquit̄ de clericis habentibus beneficia in ecclijs ⁊ vult q bona illa diuidant̄ inter illas ecclesias fm ꝓgruam estimationem. vt puta aliquis erat canonicus bononiensis et parmensis. et ex canonicatu Bononiensi habuit centū ⁊ ex parmen⁹. ducentos. bononia habz vnā partem bonoruz ⁊ parma habet duas partes qz in dubio p̄sumuntur quesita ex facultanb⁹ huiusmodi beneficiorum. ⁊ dic q loquit̄ iste. x̄. qñ clericus decedit ab intestato vt volunt hosti. ⁊ Jo. an. ⁊ est aperte cōtra istum tex. vt. s. dixi. Jtē nulla rō p̄t persuadere hanc diuersitatem inter canonicū ⁊ alium habentem administrationem puta curatū nam cuz curatus habeat maiores labores q̄ canonicus. ergo debet magis priuilegiari i bonis ecclie argu. hic ibi iuxta seruitij meritum. ⁊c. Jtem bona p̄bendarum sunt ecclesie quāq̄ sunt diuisa p p̄bendas. vnde per hanc diuisionem non perdunt bona naturam suam quia bona ecclesie cedūt p̄jsvsibus non autem vt canonicus possit testari ad libitum. ⁊ pro hoc vide tex. apertum in. d. §. fi. cum c. sequen. dico latius in repetione. c. cum esses. s. eo. ⁊ vide omnino in. c. nouum genus. de deci.

In glo. in verbo tantū vnus. ibi dicas q nō. ⁊ vide hodie tex. clarum in. c. sepe. de elec. li. vj. ⁊ cle. statutum. eo. ti. vbi reuocantur priuilegia ⁊ consuetudines ⁊ statuta in contrarium. Et in fi. glo. intelligo glo. nō solum quādo sunt bona cōmunia indiuisa inter archidiaconum ⁊ capitulum sed etiam quando sūt diuisa ꝑ omnia bona ecclesie sūt capituli. puta qz capitulū de bonis cōmunib⁹ assignauit cuiq̄ etiam archidiacono certam p̄bendam. nā etiam

tunc puto q bona acquisita p archidiaconū cedāt capitulo sicut dicimus in canonicis. naz iste tex. loquitur qñ p̄bende eēnt diuise ptz qz si nō eēnt diuise nō eēt dare successorē in p̄benda. vt i. c. dilecto de p̄ben. z tñ iste text. p̄supponit q canonicus habeat successorē. nam licet bona sint diuisa p p̄bendas nihilominus sunt capituli fm doc. qō no. Si autez bona archidiaconatus eēnt separata a bonis capituli puta qz fuerūt archidiaconatui donata. vt digni tas dotata aliunde z tūc venit ad successorē qō etiam vult hic Inno. dicens q hoc casu eps habebit custodiā bonorū archidiaconatus vacantis. Ex q̄ tacite sentit q vbi archidiaconus eēt beneficiat⁹ in capitulo capitulū habebit custodiā bonorū vacantiū sicut aliorū bonorū capituli qō no. Ex quo infero vnū notabile dictū q custodiā bonor⁹ p̄bende vacantis habet capitulū z nō eps. pbo p predictaz rōnem qz oia sunt bona capituli licet diuisa p p̄bendas z ita in dubio p̄sumendū ē. ar. in. d. §. fi. ¶ In glo. fi. ibi a qua plus p̄cipit. intellige fm doct. in dubio qñ nō cōstat intuitu cuius bñficij illa bona q̄siuit. nam si cōstaret quecz eccla habebit bona que sita intuitu suo. § in dubio qñ nō cōstat quō q̄siuit habet locū iste tex. vt ei pl⁹ debeā a qua maiores redditus percipiebat. qz verisimile ē q de redditibus cuiuslibet acquisierit. idez potest dici qñ habebat patrimoniū vt habeatur rō redditus patrimonij z p rata datur portio heredib⁹. vt vult notabiliter glo. xti. q. iiij. c. j. Sequēs autē cōsideratio glo. nō p̄cederet vbi clericus nō teneb̄at ad residentiam. Item quia debemus habere respectū ad locū vñ p̄cesserūt pecunie acquisite. ¶ Vltimo hic queritur extra glo. quid si clericus aliqua acq̄siuit ex illicita aduocatione vel negociatione inhonesta seu ex lu do. dicit Hostiē. primo secandos esse clamores si qui aparent. credo q vult dicere si aparent repetentes est primo eis indulgendum als autem fieret distributio per eōs inter pauperes. arg. in. l. nulli. C. de epi. z cle. z melius facit. xiij. q. v. q̄ habetis. z qō no. Inno. in. c. qz plericz. de imu. eccle. Sed dubito vtrū hec cōsideratio sit indistincte vera. nam puto eā indistincte veram vbi illicite q̄sitū subiaceret restitutioni qz tunc in defectū debentiū recipere succedūt pauper⁹ vt in. c. cum tu. de vsur. sed vbi bona nō subiacēt restitutioni licet illicite acquisierit cū possint aliter penitere de peccato sine restitutione nō video quare clericus debeat impediri vt de his bonis nō faciat ad voluntatē suā. vide ad predicta bo. gl. in. c. ex transmissa. j. de deci. z. liij. q. v. in summa. z. j. q. j. nō est putanda.

Cum tibi. Vario modo legit. sed c rem. h. d. Tenet tamētū si quis extremā voluntatem suaz alterius dispositioni cōmittit. Et dicit testatus ad pias causas. Primo decisa consultatio. scōo responsio. ibi in secūda. ¶ Nota primo q iste tex. est multum allegabilis z frequentat⁹ tam per canonistas q̄z per legistas. z est breuis decisio. sed aliquantulum obscura. ideo nota bene ipsum z tenē menti quia quotidianus. ¶ Pro intellectu c. z gl. opo. dupliciter cōtra tex. videtur enim q cō mittendo vltimam voluntatem alterⁱ dispositioni nō dicitur quis decedere testatus. Primo qz nō tenet testamentū si testator non exprimit nomē heredis ore ppio aut per scripturā suā. l. iubemus. z in. l. hac cōsultissima. C. eo. hic aūt nō fuit exp̄ssū nomen heredis per testatorem. g. z̄c. ¶ Secundo opo. ad idem. dispositio heredis nō potest p̄ferri in alterius voluntatem nō enim possum instituere illum heredem quē alius voluerit. talis enim volūtas dicitur captatoria. j. adulatoria fm glo. § meli⁹ dicit deceptoria qz plerūcz decipiuntur hi quos testator instituere credebat. Item vt dicit glo. no. in. l. illa. de heredi. insti. cum effectus testamenti cōferatur post mortem z sic in tempus quo testator nō est futurus dominus satis est vt sibi p̄mittat vt possit heredē instituere quē vult nō aūt debet extendere hanc p̄missionē z cōferre in voluntatē alterius. sed hic iste cōmisit dispositioni alterius dispositionem hereditatis g nō debet valere testamentū qō ē cōtra istū tex. in fi. So. hec sūt fortissima cōtraria ad tex. propter que istud. c. vario modo legit. glo. nostra locuta est ita generaliter vt ex ea vix potest elici quid intelligit. nam dicit in effectu q de benignitate canonica valet testamentū nutu factuz. sic videtur soluere p̄mū cōtrariū. z videt intelligere do. An. glo. q in casu nostro iste fecit testamentum nutu. qz alius interrogauit vtrū vellet instituere talem heredē z ip̄e annuit q sic. z tūc tex. debet exponi alterius dispositioni. i. interrogationi. z fm istū intellectū eēt casus notabilis q ō benignitate canonica valet testamentū nutu factū. Sed vere iste intellectus nō videt q sit cōsentaneus littere que dic q cōmisit dispositioni nō interrogationi. nā ille q interrogat nō disponit nec testator annuendo dicitur cōmittere dispositioni alterⁱ sed potiⁱ respōdere ad interrogationē alterius. sed omissis aliis diuinationibus puto q glo. habuerit hūc intellectuz q qualitercunqz apareat de mente testatoris valeat testamentuz. vnde vtendo verbis generalib⁹ videtur q̄dāmodo nutu heredem instituere. z forte ob hoc glo. facit mentionē de nutu. z p hoc tollitur p̄mū ꝛriū. b etiā videt placere Hosti. qui dicit nō referre quid ex equipollentib⁹ x̄bis fiat. vt in. c. lz ex quadā. de testib⁹. sicut etiam sufficit si testator dicat hereditatē meē dñs esto valet testm̄. l. his x̄bis. ff. de here. insti. ita dz valere si vtit alijs x̄bis generalib⁹ puta oia bona mea cōmitto dispositioni tue z p b tollit scōm ꝛriū. nō eni cōmisit testator dispositioni alterⁱ vt aliū heredē institueret vel eligeret. § hoc potius p̄tulit in dispositionē ip̄i⁹ heredis qō valet vt in iurib⁹ alle. in glo. z hec lectura satis videtur colorata z benigna. Alij aliter legūt. § Inn. inter cetera ponit vnā lec. quā postea magis delarauit in quadā additione que cōiter tenet per canonistas z legistas vt p̄ferens dicta x̄ba generalia videat velle decedē testat⁹ ad pias causas z q ille cui⁹ dispositioni p̄mittit sit heres noie. z p b facit illō x̄bū dispositioni tue. videt enim elegisse vt bona distribuant. z de b per Bar. in. l. j. C. de sac. sanc. eccle.

qui sequēdo hunc intellectū dixit hic fore casum q̄ voluntas captatoria ad pias causas valet. vnde dicit q̄ si testator dixit cōmitto bona mea arbitrio titij vel dispositioni titij valet q̄ agit t ille tenetur distribuere bona ad pias causas t nō pphanas. naz in prophanis nulla est regula voluntatē limitans sed in relictis ad pias causas ē regula iuris humani t gentium t etiā diuini. s. vt debeam⁹ p̄ omnib⁹ religionē deo t peccata elemosynis redimere. xiij. q. ij. anime defunctoz. de pe. di. j. medicina. vñ relinquendo pie cause bona in voluntate alterius nō p̄t ille aliud velle suadente rōne naturali t regula de qua. s. dixi. sed in alijs relictis posset aliud velle t sic volūtas eēt incerta t captatoria. t de hoc dicendū plenius vt no. ibi p̄ eum. t Bal. in. l. illa isti tutio. ff. de here. insti. an autē t q̄n legatū possit cōferri in voluntatē alteri⁹ plenius q̄z hic no. in. l. j. ff de lega. ij. Vnū tamē nolo omittere qđ ponit Jo. an. in addi. spe. eo. ti. ver. quid si. vbi dicit q̄ licz valeat legatū nutu factū nō tamē testamentū t sic videtur tenere cōtra istā glo. in p̄in. dicit etiā p⁹ Albertū papien. q̄ si quis ad interrogationē alterius puta dicentis vis tu talē heredē instituere t ille respōdit q̄ sic ñ valet testamentū licet gl. teneat ꝓtrarium in. d. l. iubemus. mouetur ipse quia testator debet exp̄imere nomen heredis. t in infirmitate q̄s defacili respondet ad omnia. t sic do. An. tenet q̄ de benignitate canonica p̄t p̄cedere dictum gl. sed de rigore potest p̄cedere cōtrarium. sed vide Bal. in. l. j. C. de sac. sanc. eccl. vbi allegat istam gl. singu. cōcludens q̄ ad pias causas valet testamētū nutu factum qđ placet in hmōi relictis per ea que dixi in. c. relatum. el. j. s. eo. sed in alijs posset dubitari tamē dici posset q̄ si constat de voluntate sua p̄ signa vrgentia q̄ valet testamentuz de benignitate canonica. ar. h̄ t in. c. cū apud. de spon. de alijs lecturis nō curo q̄z cōmuniter nō tenentur.

Officij. De relictis ecclie petit eps p̄. item suam licet aliquid fuerit sibi a testatore relictū nisi eo modo t nō in fraudem fuerit relictū a testatore qđ maneret ea p̄te cōtentus t legatū agnouerit. cōis diuisio. secunda ibi. consultationi. ¶ No. primo q̄ de relicto fcō ecclesijs vl monasterio debet epō canonica portio t hec portio diuersificat fm diuersas cōsuetudines locoz. vnde respectu quote attendenda ē cōsuetudo loci. vt in. c. certificari. de sepul. vtrū aūt consuetudo possit in totū tollere dicam in. c. se. ¶ No. ibi p̄priam portionē. ar. q̄ eps debet habere certam portionē ex bonis testatoris sed contrarium puto verum. nō enim est iure cautum q̄ diocesanus teneatur aliquid relinquere epō loci. nam iura dant portionem epō ex relictis factis eccl̄ie. vt in. c. se. et. x. q. j. c. de his. t. c. antiquos. vnde intelligerē istuz tex. dum dicit p̄priam. s. respectu aliozū relictoruz alijs ecclesijs factorum. Item si testator nihil reliq̄t ecclesie nullam portionem potest epūs petere t sic errant testatores qui credentes ad hoc teneri legāt indistincte episcopo aliquid p̄o sua canonica portione. ¶ Nota q̄ legatum episcopo simpliciter fcm nō diminuit portionem sibi debitam ex relictis factis ecclesijs. ¶ Sed contra hoc t contra tex. opo. vbicūq; debitoz reliquerit aliquid suo creditori videtur in dubio relinquere animo cōpensandi cuz debito. l. si cum dotem. §. si pater. ff. so. ma. vbi dicitur q̄ si pater tenebatur dare dotem filie t aliquid relinquit filie in testamento nō potest filia petere legatum integruz t dotē. q̄ videtur legasse aio compensandi cū dote debita. sed in casu nostro canonica portio debetur epō ex dispositione iuris vt i iuribus superius allegatis. q̄ testator legando aliq̄d simpliciter epō videtur legasse animo cōpensandi cū portione canonica. Sol. Bar. i. d. §. si pat. t moderni doc. hic distinguūt. q̄ q̄nq; relictū fit per debitorem necessariū q̄z ex necessitate iuris tenet ad debitū. q̄nq; fit p̄ debitorem voluntariū q̄z ex volūtate sua quis se ad debitum obligauit. Primo casu in dubio videtur legatum factum aio cōpensandi vt in. d. §. si pater. Secūdo casu nō videt factū animo cōpensandi nisi sit expressum. vt p̄bat in. l. vnica. §. sciendū. C. de rei vxo. acti. vbi habet q̄ si maritus qui tenetur restituere vxori dotē post mortez aliquid simpliciter legauit vxori poterit vxor vtrū q̄z petere sed per hoc nō soluitur cōtrarium supra formatum. nam ista portio debetur epō necessario ex dispositione iuris ergo in dubio relictū sibi fcm debet censeri q̄ animo compensandi cuius cōtrarium innuit iste tex. So. dicit Bar. in. d. §. si pat. q̄ h voluntarie iste testator incidit in hoc debitum quia voluntarie reliquit ecclie. hec so. mihi nō placet. q̄z licet voluntarie reliquisset tamē immediate ex dispositione iuris debetur necessario ipsi epō sua portio vnde solue t aliter q̄ testator nō est debitor epi nec necessarius nec volūtarius q̄z portio dat epō nō a testatore sed ab ecclesijs quibus factū est relictū. vt in. c. se. vnde si testator aliq̄d reliquit simplicit episcopo nō poterit dici q̄ reliquerit aio cōpensandi cū debito cū ipse nō sit debitor episcopi. oportet ergo vt apponat modū in legato si vult cōpensationē fieri. s. vt eps sit cōtentus illa portione. t hoc notabiliter voluit ille tex. t per hoc potest dari optima limitatio ad supradictā distinctionē Bar. predicta p̄cedunt in relicto facto epō t ecclesie inferiori. ¶ Sed insurgit dubiū notabilius t fortius nūquid dispositio huius tex. locū habet i relicto facto p̄ parochianum ecclesie parochiali qui alibi elegit sepulturam vt possit p̄sbyter prochial cape relictū sibi a testatore factū. t de relictis factis ecclie sepulture petere canonicā portionē. Et videtur primo q̄ sic. ar. hui⁹ tex. t. c. se. Item iura simpliciter mandant vt de oibus obuentionib⁹ eccliaz sepulture occasiōe funeris debeat quarta ecclia parochiali. de sepul. quasi p̄ totū. t in de. dudū. eo. ti. t marie facit ibi tex. in verbo integre. incōtrariū facit hec ratio multuz vr gens. ecclie parochiali debet quarta ab ecclesia sepulture aut in recōpensationē onerum que subijt administrando sacramēta parochiano suo. aut in satisfactionē iniurie q̄z relicta p̄pria ecclia elegit alibi sepulturā. vt in. c. j. t. ij. de sepul. sed vtroq; casu satis p̄uisum ē si ipse testator reliq̄t p̄priā portiōez

parochiali ecclesie. Item iura mandant vt eligens alibi sepulturā debeat relinq̄re ecclie sue tertiā ptez sui iudicij. vt in.c.j.t.ij. ꝑall. ℔ si reliquit cērtā portionē illi eccle prochiali videl satiffecisse iuri ḡ si ꝑt ab eccla sepulture aliud peti nisi vt supleat vsq; ad quartā. nā vt. ℔. dixi debitor necessari⁹ videl relinquere creditori aio cōpensandi. d. ℔. si pater. hāc. q bñ examinat Fre. cōsi. ij. Et ibi refert Jo. an. in. d cle. dudū. in glo. in. ỽ. integre. tenere vt indistincte debeat quarta ab ecclesia sepulture. ipe tñ Fre. dic̄ q sibi magis placeret opi. cōtraria nisi obuiaret sibi auctoritas Jo. an. t ad illā cle. rñdet q debet intelligi cū sit ius nouū ꝫm dispositionē iuriū antiq; videlicet qñ nihil est relictū ecclie parochiali a testatore t ibi vide lati⁹. Mihi placet hec opi. t adduco tex. ꝑ alios nō adductū in. c. de his. ỽ sepul. la ꝓrio sensu vbi ponderat q ecclesie parochiali fuerat relictū a testatore. Jtē iudicio meo nō videt hec qō multū dubitabilis. qz iura nō simplicit faciūt testatorē debitorē ℔ dicūt q debet relinquere quartā ꝑtem sui iudicij ecclie parochiali. si ḡ reliquit frustra querim⁹ vtrū relinquit aio cōpensandi cū satiffecerit iuri in ꝑprijs terminis. t sic sum⁹ extra no. i. d. ℔. si pat. Mō ob. iura q̄ dicūt q ab eccla sepulture debet quarta qz illa debet i subsidiū qñ. s. testator nō seruauit dispōem iuris solū difficile ē respondere ad dictā cle. dudū. ad quā rñdeo multiplr. ꝓrio q loquit in subsidiū qñ testator nō seruauit dispositionē iuris. Sc̄o pōt intelligi q ꝓcedit in fratribus mīnorib⁹ t ꝑdicatorib⁹. nā cū habeant multa ꝓuilegia in ꝓciudiciū ecclarū parochialiū qz audiūt cōfessiones ꝑdicāt habēt sepulturā que oīa sunt de iure parochiali voluit papa in recōpensationē vt de oibus eis obuenientib⁹ occasione funeris debeat quarta integra ecclie parochiali. ¶ Jtē t tertio si bene ponderet illa glo. nō sentit ibi Jo. an. q relictū factū a testatore nō veniat in recōpensationē. ℔ solū vult q si aliq̄d obuenit ecclesie parochiali ex funere ꝓi⁹ delato ad ipam ecclam q non veniat in recōpensationē t sic testator ex se nil reliquit ecclie parochiali. merito de relicti ecclie sepulture dz habere quartā integrā. Hec ob. iste text. qz loquit in eō q̄ reputat extrane⁹ q̄ ad testatorē cuz nihil teneat sibi relinquere ℔ quartā quā consequit ab ecclesia legataria ℔ ecclia parochialis nō reputatur extranea imo ē creditrix ex dispositione iuris. qz ius vult q testator relinquat ecclesie parochiali t sic videt reliquisse aio satisfaciēdi iuri. ¶ Quero qz tex. dicit q ex relicto facto monasteriis vel ecclesijs debet eō canonica portio nunq̄d hoc ꝓcedit respectu oīm ecclesiaꝝ etiā si sint exempte a iurisdictione epi. Jnno. t cōiter doc. tenēt q solū debetur ab ecclesijs eō subiectis. exempte ỽo debēt soluere quartā pape ꝫm ꝑe. cū quo transeunt hic cōmuniter doc. ꝑ hoc qz papa censet ordinari⁹ et eōs exemptoꝝ. vt no. xciij. di. nullā. t in. c. auctoritate. de ꝓbē. li. vj. quidā tñ voluerūt tenere q ab oib⁹ ecclesijs diocesis; etiā exemptis debeat ista quarta. qz iura loquunt generalit. ℔ primū dictū ē cōmuni⁹ t verius. nā hec quarta debet eō ꝓpter cōionē q̄ē inter eꝑm t eccliam sibi subiectā. vt in. c. se. in. ỽ. secus. ℔ hec cōio cessat inter eꝑm t eccliam exemptā. Jtē potest deberi rōne oneris qō sustinet eps circa curā eccliarum sibi subiectarū que rō cessat etiā in exemptis. Potest deberi t tertio in recognitionez supioris. sicut in simili dicit Jnno. in ꝓcuratiōe in c. j. de cēnsi. li. vj. t hec etiā rō cessat in exempti. t videt ℔ cōfirmare q cle. dudū. ꝑalle. q̄ loquēs de fratribus qui sunt exempti excludit oēs ꝑlatos a petitione cuiuscūq; portionis nisi solū respectu quarte que debet ecclie parochiali. Hinc dicit ibi glo. no. sup verbo quartā. q si testator nō sepelit apud fratres nō tenent fratres soluere quartā ỽ relicto eis facto qō no. ¶ Sz dubitat quid de relictis facti hospitalibus. So. si hospitalia sūt religiosa auctoritate. s. epi ꝓstructa tūc in dubio debet quarta. ꝓbat j. in. c. se. in. ỽ. secus. qō ꝓcedit ꝫm Jo. an. etiā si relictū sit factū paupibus certi hospitalis q videt habuisse respectū ad locū t nō ad ꝑsonas paupes. secus vbi relictū eēt factū paupib⁹ sine determinatione alicuius loci qz tunc nil debet epo. vt not. glo. quā tene mēti in. c. ij. j. de sepul. ꝓ hoc qz illud nullo iure cauet imo poti⁹ innuit oꝑositū in. l. nulli. t l. si quis ad declinandā. C. de epi. t cle. t ỽ b ꝑ Jo. an. in. c. dudum. de cōuer. ꝓiu. Si vero hospitalia nō sunt religiosa ē magnū dubiū. nā cū questio eēt de facto Bal. t duo alij doc. cōsuluerūt vt nō debeatur quarta quasi ista a locis pijs debet vt. j. c. se. ỽ. secus. sed hec loca nō dicunt pia qz priuata ꝑsona non potest facere locum pium aut religiosum ℔ oportet vt interueniat auctoritas episcopi. de ꝓse. di. j. nemo. t. c. ad hec. de reli. domi. sed do. ꝑe. de pusio frater Bal. t quidā Lar. de tuderto qui fecit tractatum de huiusmodi quarta tenuerunt oꝑositū t induxerūt in oꝑositum dictum spe. in ti. de instru. edi. ℔. nunc aliqua. ver. scias. vbi dicit q loca pia sunt hospitalia monasteria t alia loca in quib⁹ debiles t infirmi requiescunt t habitant. Jtem locus auctoritate episcopi nō edificatus non debet gaudere maiori priuilegio q̄ locus oio religiosus. t per hoc dicebat ꝑdictus do. ꝑe. q ex relicto facto alicui fraternitati debetur quarta eō qz fraternitas est collegiū a iure aꝓbatū. allegat Archi. in c. si quis. xlij. di. ego alle. Bar. in. l. fi. ff. de colleg. illici. s. q iste fraternitates faciūt collegiū licitum. Sed vtrum debeatur quarta non starem simpliciter opi. istoꝝ sed distinguerem. q aut hospitale fuerit edificatū auctoritate testatoris iam defuncti t tunc episcopus habebit quartam. adduco tex. in auc. de eccle. ti. in. ℔. si quis edificationem. vbi dicitur q episcopus debet habere curam de tali hospitali non enim potest amplius deduci ad prophanum. t sic rationes prealleg. quare debetur ista q̄rta vendicāt sibi locum in isto casu. sed vbi ille q̄ edificauit adhuc viueret forte secus eēt dicendū quia dominus seu patronus loci pōt de illo hospitali disponere ad libitum. vt no. Jnn. i. c. inter dilectos. de dona. vnde ille locus tanq̄ oino priuatus non videt capax relicti. vnde potius relictū videtur factū paupibus q̄ loco. Jtem episcopus non visitat

huiusmodi loca. vide Fred. cōsil. ccxxv. vbi dicit q ab hospitalibus nō religiosis eps non pōt exigere iura episcopalia qō bene notabis. De relicto autē facto fraternitati potius crederem q nō debeatur quarta qz nō videt facta loco cū nō sit capax ꝧ potius ipis de fraternitate vt disponāt in piam causaz ꝛ cessant in eis rōnes superius allegate.

REquisisti. Relictū ergo cōtemplatione psone nō diuidit cū ecclesia cathedrali. secus si cōtemplatiōe ecclesie siue nihil relinquatur ecclesie siue aliqd siue cōiunctim siue sepatim. si autem soli ecclesie ē factum relictum eps habebit portionem canonicā. p sumit aūt relictū cōtemplatione ecclesie factū quādo fit ab extraneo habenti administrationē. secꝰ si fiat ab administrationē nō habenti. cū ecclesijs ꝛo inferioribus eps nō diuidit sibi relictū qz nō ē sibi tanta cōio cū ecclesijs inferioribus sicut cū ecclesia cathedrali. h. d. vsq; ad finē. Diuidit. nā ꝑmo questio. secūdo generalis solutio. ibi. ꝛ quidem. tertio specialis. ibi considerandū. ꝛ ibi distinguit quattuor membza que patent in tex. ¶ Primo not. q relictū factū ecclesijs seu alijs pijs locis vel habenti administrationē ecclesie psumit in dubio factū intuitu aie. ꝛ sic dicit relictū factū ad pias causas. nā regulariter oē relictū fcm̄ p aīa dicit ad pias causas. vt no. gl. ꝛ Bar. in. l. si quis titio. ff. de lega. ij. ꝛ vide qō dixi in. c. relatū. el. j. s. e. ¶ Scōo no. q ō relicto facto ergo debet ecclia cathedralis habere canonicam portionē sicut ecōtra licet hoc de facto non seruet qz epi fere oia iura capitulozum ꝑscripserūt An aūt ex toto valeat ista ꝑscriptio. j. subijciam. Nota tertio vnā ꝑeminentiā nō modicā quā habet ecclesia cathedralis ꝑ alijs inferiozib⁹. nā ecclie inferiozes cōicant ergo relicta eis facta. sed ergus relictū sibi nō cōicat eis sed ecclesie cathedrali. ꝛ ratio diuersitatis ponit in lra qz maioz est cōio inter epm ꝛ ecclesiā cathedralē cū cōstituant vnū corpus. vt in c. nouit. ꝛ. c. quāto. de his que fiūt a prela. q̄ fit inter epm ꝛ ecclias inferiozes. ¶ No. quarto illud generale q testator in suo testamēto non pōt disponere ꝺ ius publicū. cōcor. c. tua. j. eo. ꝛ. l. nemo pōt. ff. ō lega. j. ¶ No. quinto ibi dimittit aut donat q donatio facta ꝑlato inter viuos ab extraneo videt facta cōtēplatione ecclie nisi ex cōiecturis ꝑsumat cōtrariū. ¶ Nota in ꝛbo si ꝛo reliquat. q vbi dispositio pōt eē realis ꝛ psonalis vt qz potuit habere respectū ad dignitatē ꝛ nō ad psonā debem⁹ i dubio recurrere ad cōiecturas nō autē considerare an sit expressum nomē ꝓpriū an apellatiuum seu dignitas. nā vides hic q si relictū fit ergo a ꝓsanguineo ꝑsumit intuitu psone licet sit expressum nomē dignitatis qō semp no. nā ad illā distinctionē de expssione nois ꝓpriꝫ vel apellatiui dz solū recurri qñ dispositio p oia pariter ē ꝓportionabilis psone vt dignitati. vbi aūt sūt ꝓiecture magis vrgētes q fuerit cōtēplata psona dispō erit psonalis ꝧ dignitas erit realis. ꝟ ꝑbat clarissime ꝟ. nā relictū factuz ab extraneo ꝑsumit factū intuitu ecclie ꝧ a ꝓpinquo ꝑsumitur factū intuitu psone. nec distinguit tex. vtruz sit expressū nomē appellatiuū vel ꝓpriū imo sp loquit in noie dignitatis. ꝛ ꝟ etiā voluit Jo. an. in regula ꝑuilegiū. de reg. iur. li. vj. in mercu. plenissime teneti in. c. qñ abbas. de offi. deleg. ꝛ ibi de hoc. ꝛ p ꝟ qō dicit in glo. in. v. nō ē. ¶ No. in ver. secus. q ō relictis factis nō solū ecclesijs ꝧ etiā monasterijs et alijs pijs locis puta hospitalib⁹ debet ergo canonica portio. ꝛ in ꝟ istū tex. no. qz nō recordor de alio ita dare. ꝛ intellige vt dixi. s. c. ꝓri. ¶ No. q inter epm ꝛ ecclesiā inferiorē ꝛ quelibet alia loca pia est cōio licet nō tanta sicut inter epm ꝛ ecclesiam cathedralem. ꝛ dicit Inno. q ꝓpter hanc cōmunionem nō ꝑsit ecclie inferiozes facere statutū sine ꝓsensu epi. c. cū cōsuetudinis. de cōsue. ¶ Et no. singulariter ꝟ qz ille tex. loquit de ecclesia cathedrali ꝧ Inno. ꝟ ꝛ bñ extendit ad ecclias inferiozes. ꝛ intellige de statutis cōcernentibus statuz ecclie. de quo vide plene Inno. in. d. c. cū ꝓsuetudinis. ꝛ bonā glo. in. c. cōstitutionē. de ꝛbo. sig. li. vj. Itē dicit Inno. ꝟ in locationibus vt nō possint ecclie inferiozes locare bona ecclesie sine cōsensu epi. ꝛ hoc intellige qñ locatio fieret ad magnū tps. secus si ad modicū puta si ad. ix. vel ad. x. annos. ꝑ hoc vide tex. cū glo. i. c. querelā. ne prela. vices suas. ꝛ meliozem tex. i de. ꝛ de rebus eccl'ie nō alie. Itē ob hanc cōionem nō ꝑsit ecclesie inferiozes quelibet ardua negocia sine cōsensu epi explicare. ar. s. de iudi. in. c. cām. ꝛ xvij. q. iij. in ꝓenditionib⁹. ꝛ in. c. j. de ꝓcu. que dicta bene notabis. ꝛ adduco ho. tex. x. q. j. c. regenda. ꝛ. c. nouerint. Itē no. ex hoc. v. q cōio inter epm ꝛ ecclesiam ē cā cōionis seu diuisionis relicti. de q̄ dicatius vt dixi in. c. ꝓcedenti. ¶ Nota ibi cui ē spūali cōiugio. q eps dicit ꝺhere matrimoniū spūale cū ecclia sua cathedrali dūtaxat ꝛ nō cū alijs inferiozibus. ¶ No. in ꝧ illud. q relictū factū ei qui nō pōt ꝓprium possidere vt religioso acquirit ecclie ꝛ nō ꝑsone cui factum est. l. deo nobis. C. de epi. ꝛ cle. ꝛ xvij. q. j. c. vnico. ¶ Itē no. q relictū factū non habenti ꝑlationē vel administrationez ecclie lz als sit bñficiat⁹ ꝑsumit factū intuitu ꝑsone ꝛ non intuitu ecclesie vbi est beneficiatus. pone exemplū in canonicis. nam canonicus non hz administrationē nec ꝑlationē ecclesie. vnde in dubio relinquēdo canonico nō videtur testator habuisse respectū ad ecclesiā. q nō est verisile q reliquisset intuitu ecclie ei q nō hz administrationē ecclie. ꝟ vez nisi ex cōiecturis ꝓbaret ꝺhriū. vt in lra. Et ex ꝟ ego induco istuz tex. de directo ꝺ gl. in. c. ꝑnti. de offi. ordi. li. vj. quā videt ꝟ seq̄ do. An. in eo q illa gl. dicit q bñficiat⁹ habēs administrationē pōt testari de fructib⁹ ꝓcepti occasione sui bñficij. secꝰ dicit si hz administrationē ꝛ mouet ꝓncipaliter p istū. ꝧ. ꝧ certe vt dixi iste tex. ꝓbat oppositū. nā solū vult facere dīam int habentē administrationē ꝛ nō habētē respectu ꝓiecturandi mētē testatoris. ꝧ vbi pōt apparere q testator habuit respectū ad ecclam relictū acqrit ecclie. nec ē dīa inter habētē ꝛ nō habētē administrationē ꝧ de fructib⁹ bñficij certū ē q obuenerūt intuitu ecclie ꝛ ꝺ bonis ecclie. ꝧ nō ē fienda dīa inter ꝓdictos. vñ ecclesia poterit petere ꝑ mortē suā vt clare ꝓbat ista lra

in .x. nisi probatio in ꝓrium appareret. Quis autē dicat hꝫ plationē seu administrationē, dicūt doc. q verbū platio sumit̄ large vt cōphendat etiam habētes eccliam curatā. ar. in .c. cum ab eccliaꝝ. de offi. ord. vbū aūt administratio verificat in eo qui hz aliquā dignitatē seu ministeriū in eccla sepatz a ꝯgregatione. vl p̄m abbatē ꝺz qs habere plationez qū hz administrationē ꝑpetuā. dicit habere administrastrationē qū hz talem puta ē vicarius talis alicuius eccle seu cōmendatari⁹ ⁊ vtraq; expositō ē bona. Stricto vero modo quis dicit prelatus dixi in .c. ij. de iudi. ¶ Jn glo. j. in fi. hec gl. ⁊ sequēs glo. nituntur adducere iura antiqua in q̄bus cauet de tertia vel quarta debita episcopo. Sed tu ꝓcꝺo dando multa iura que varie in hac mā vident loq scias q olim de oībus redditibus nedū de mortuarijs eccliaꝝ inferioꝝ debebat tertia ps ep̄o loci. vt habet in .c. ꝓstitutū. xvj. q. j. ⁊ fuit illud inductū ꝓpter inopiā episcopatuū. Cū ꝺo postea facultates ep̄atuū inceperunt excrescere fuit statutū vt medietates omniū oblationū fiendaꝝ in ecclesijs inferioribus deberent ep̄o. vt i. c. antiqs. x. q. j. postmodū fuit statutū de tertia pte dūtaxat. c. de his. ea. ca. ⁊ q. Sed cū ep̄atus postmodū bñ dotarent fuit ꝓstitutū vt ꝑter cathedraticū. i. duos soūdos forte aureos nihil deberet ep̄o ab ecclesijs inferiorib⁹ ita q de iure ois ecclia ꝺz soluere ep̄o annuati cathedraticū sic appellatū qz dat in honorez cathedre ep̄alis hec habent. x. q. iij. c. j. ⁊. ij. fuit tñ statutū q si ep̄us vellet subire onus fabrice ecclie inferiorꝭ posset capere tertiā ptē omniū reddituū. vt in .c. vno. ea. cā ⁊. q. nec istud hodie reperit̄ imutatū nisi ex ꝓsuetudine. intelligo tñ q illa tertia ps debebat si relique due ptes sufficiebant p̄sbro. nā primo p̄sbr ecclie ꝺz ali ⁊ de eo qꝺ supest ꝺz ecclia repari. vt ē tex. no. in .c. de his. de ecclesijs edificandis. ⁊ vide qꝺ ibi no. ⁊ in .c. j. eo. ti. postremo fuit statutū vt de omnibus mortuarijs ⁊ decimis ep̄o loci deberet quarta q̄ē hodie debita ⁊ ꝓputat̄ inter iura ep̄alia. vt ē casus in .c. cōquerente. de offi. ordi. ¶ Cū nūc est exq̄rēdū quid hodie debeat ep̄o ⁊ nūqd de oībus obuenientibus ecclesijs inferiorib⁹ siue in morte alicui⁹ siue in vita. Do. An. videt̄ velle q de oībus relictis ⁊ donatis tam in morte q̄z in vita ac oblatiōib⁹ debeat ista q̄rta ep̄o. pfunctorie tñ loquit̄ nec videtur multa iura antiqua nec alioꝝ dicta ruminasse. nā primo dico q de redditib⁹ eccliaꝝ nihil debetur ep̄o ꝑter cathedraticū ꝑ tex. exp̄ssum. in .c. j. ⁊. ij. x. q. iij. idez dico de oblationib⁹ fiendis in aliq̄ ecclia vt ē tex. no. j. de sta. reg. c. j. vbi dare ponit̄ de religiosis. facit. c. nimis. cl. j. j. de excess. prela. Jtem p̄bat̄ in .c. cōquerente. s. alleg. vbi enumerant̄ iura ep̄alia ⁊ nulla fit mentio de oblationib⁹. vñ dico q de iure antiquo debebat sibi ps oblationū qꝺ hodie reuocatū ē p illud .c. j. x. q. iij. ⁊ alia. s. alleg. sed quarta mortuarioꝝ. i. eoꝝ q̄ veniūt rōne funer̄ seu relictoꝝ in morte ⁊ quarta decimaꝝ debet ep̄o. vt hic ⁊ in .d. c. ꝙquerente. ꝫ dubitatio remanet in donatī inter viuos. pone q aliquis san⁹ corpe ⁊ mēte donauit aliqd ecclie nūquid q̄rta ps debeat ep̄o. ⁊ videt ꝓmo q sic p istū tex. in .x. nec est. ibi dimittit aut donat. Jtē eadē rō videt in donatis int̄ viuos sicut i vltima volūtate ꝫ ꝺcludo ꝺrium iudicio meo Et ꝓmo adduco .d. c. j. x. q. iij. vbi dicit q ex quacū qz oblatione facta ecclie inferiori nihil ꝺz ep̄s vēdicare. noie aūt oblatiōis venit q̄cquid donat ecclie etiā in rebus imobilib⁹. vt p̄bat̄. xij. q. j. videtes. c. cū inter. de xbo. sig. Scꝺo p̄bo p. c. conquerēte. s. alle. vbi int̄ iura ep̄alia nulla fit mentio de dona. inter viuos. Tertio p̄bo p no. in .c. j. de sta. reg. ⁊ ibi glo. exp̄sse tenet quā no. Quarto adduco in ar. c. de his. j. de sepul. hoc idē sentit hosti. in sūma. de sepul. §. qꝺ si dono. facit glo. ⁊ archi. in .d. c. de his. Jtē facit tex. in .c. p̄cedenti. vbi solū ꝺz de relictis in testō. Jtē iste tex. in p̄n. ibi q̄ testatoꝝ p aīa sua. ꝛc. Nec ob. iste tex. in .d. x. nec ē. qz nō loquit̄ in quarta debenda ab ecclia inferiori ꝫ recitat tenorē. c. pōtifices. xij. q. iij. vbi solū disponit̄ ō relicto vl donato ep̄o. ⁊ ꝺz q fuerit donatū in dubio cōtēplatione ecclie. ⁊ sic sumus extra casum de q̄ querim⁹. Et si diceres quare aliud in donatione int̄ viuos. dico q iura noluerūt tñ aggrauare ecclias inferiores. nā cū sustentent ex oblationib⁹ fideliū durū ēet q ep̄s haberet quartā ptē oīm ꝫ nō tñ p̄iudiciū fit in relictis in vltima voluntate ⁊ sic als in facto ꝓsului lati⁹ hunc articulū ꝓsequēdo. ¶ Sed ē qō no. ⁊ q̄tidiana nunqd ista quarta mortuarioꝝ seu relicto rū possit tolli cōsuetudine. Vin. ⁊ Jo. sentiūt q sic ⁊ idē Jnno. ꝫ hosti. refert Jnn. mutasse sniam cuz questio de facto acciderit inter quēdā ep̄m ⁊ quandam eccliam inferiorē. ⁊ dicit ipse Jnno. fuisse iter locutū q nō ob. cōsuetudine deberet q̄rta. alij dixerunt q portio pōt diminui ꝫ nō in totū tolli. hosti. videt magis inclinare in ptē vt valeat ꝓsuetudo. ⁊ clari⁹ hꝫ tenet in sūma in ti. de sepul. in §. an licite. x. quid si ꝓsuetudo. Idē tenet do. me⁹ do. Lar. hic hanc sniaz puto verissimā ⁊ allego glo. ꝛꝺ. sp̄ menti tenendā. i. c. j. de sta. reg. ⁊ iudicio meo credo q hꝫ ꝑbetur in .c. de quarta. de p̄script. ¶ Sed dubitari pōt qd si nō appareat de cōsuetudine quota portio debeat. dicit Jnn. q pōt peti quarta qz iura vident in hoc ꝓuenire ego dico q circūscripta oīm cōsuetudine quarta ps debet ep̄o ⁊ sic in dubio procedit libellus sup quarta pte. tex. ē in .c. ꝙquerente. p̄call. ¶ Jn glo. in .x. p̄sumit̄ ibi si magna vl lōga fuit dilectio. ꝛc. Mo. gl. q cōtra p̄sumptionē iur̄ videtur admitti ꝑbatio etiā p ꝓiecturas dūmodo cōiecture sint vehementiores illis sup quibus ius fūdauit p̄sumptionē. nā vna p̄sumptio tollit ꝑ aliam vehementiorē. vt no. in .c. lras. de p̄sumpt. Jdez dicunt doc. q̄ ex qualitate rei pōt p̄sumi q p̄sona fuit cōtemplata ⁊ nō dignitas vt qz aliquis reliqt vel donauit ep̄o falconē vel canem venaticū in quibus delectabat. ⁊ idem dic in silibus. ¶ Jn gl. in .x. secus. ibi. ⁊ cū aliqd ꝺat ecclie. ꝛc. ex ista ꝓticula vsq; ad finē collige tertiā solutionē que est verior precedentib⁹ quā sic declara. q̄ relictū fit ecclie q̄ius ap ponat dictio tax. tiua tñ nihilomin⁹ intuitu ecclie fit relictū nō aūt intuitu p̄sone alicui⁹. cū aūt bona acquirunt̄ ecclesie non potest ep̄s excludi quia cēt

S

eũ excludere ab administratione ꝛ alimẽtis que sibi debent iure publico quod quidẽ ius ꝓuata dispositio testatoris imutare nõ põt. Ex quo infero ꝙ testator qui disposuit bñficiũ fundandũ ꝑ mortẽ suã nõ põt statuere vt confirmatio seu subiectio spectet ad aliũ ꝙ ad eccl̃m qz nõ põt mutare generalẽ cõstitutionẽ canonũ. de quo vide bonũ tex. cum ibi no. in. c. cũ dilectus. de ꝓsue. ℔ qũ relinquit eccl̃o tm̃ videt cõtemplata ꝑsona ꝛ non dignitas. nec aliquid cõmittit cõtra ius. qz nullo iure cauet vt ō relicto facto ꝑsone epi debeat portio ecclie imo ꝑ innuit ꝯrium. vt hic patet in relicto facto a propinquo. ꝛ hanc solutionẽ sentit etiam Inno. alij aliter soluũt sed predicta sufficiunt. ¶ In glo. in ẏbo nec est sibi sub ꝓprio noie. no. singulariter hanc particulam glo. vult ꝙ relictũ factũ ab extraneo habenti administrationẽ ecclesie noie ꝓprio ꝑsumit relictũ intuitu ecclesie ꝛ bñ ꝓbat hoc dictũ. l. annua alleg. in glo. ſm vnũ intellectũ ꝛ licet do. me⁹ do. Lar. intelligat dictũ procedere qñ fuit expressũ etiã nomẽ appellatiuũ. ſ. dicẽdo relinq hoc ꝑt. eccl̃o pusiensi ego idẽ tñ dico eẽ si nomẽ ꝓprium dũtaxat fuit expressum. ꝛ hoc voluit ista glo. ꝛ ꝓbo p istum tex. inducendo sic relictũ factũ a ꝓpinquo expresso noie dignitatis tm̃ ꝑsumit relictũ cõtemplatione ꝑsone ꝓpter cõiecturã ꝓpinquitatis. ita ꝛ fortⁱ⁹ debem⁹ dicere ꝙ si relictum sit ab extraneo noie ꝓprio expsso tm̃ ꝙ ꝑsumatur relictũ intuitu ecclesie qz non est verisile ꝙ ab extraneo fiat relictũ habenti administrationẽ ꝓtẽplatione ꝑsone qz nemo ꝑsumit iactare suum. l. cum de indebito. ff. de ꝓba. c. sup hoc. ō renun. facit qđ no. gl. no. in. l. cũ quid. ff. si cer. pe. ꝛ vide ad idẽ glo. no. in. c. ij. j. eo. tit. li. vj. vbi dicit ꝙ si quis reliquerit executorẽ testamẽti amicũ suũ sub noie dignitatis mortuo isto executore officium nõ transeat in successorẽ in dignitate. Et no. ex illa glo. ꝛ ex ista ꝙ id qđ disponit rõe affectionis ꝓpinquitatis vendicat sibi locum in amico. ¶ In eadẽ glo. ibi secⁿ⁹ si aliquid dek. aduerte qz glo. ℔ inepte loquit iudicio meo licet habeat bonũ sensum. nam primo formauit qõnem qđ in relicto facto ab extraneo ꝛ nũc dicit secus si aliqđ dek ẽpo inter viuos in tuitu amicitie. ꝛẽ. nam videt tacite velle ꝙ aliud sit in donato inter viuos ꝙ in relicto in vltima voluntate qđ falsũ est quo ad casum nostrũ. nã si extraneⁿ⁹ testator habuisset lõgã ꝛ magnã amicitiaz cum prelato relictũ ꝑsumit factũ intuitu ꝑsone vt voluit gl. ſ. in verbo ꝑsumunt. ¶ In glo. ibi. sancim⁹. gl. nõ soluit. ℔ dic ꝙ illud. c. loquit in dubio. naz donatio seu relictũ factũ ꝓ platũ ab extraneo ꝑsumit intuitu ecclie. ℔ verum nisi alie cõiecture sint in ꝯriuz vt ℔ apparet rõne ꝓpinqtatis. Et in fi. gl. vult ℔ gl. ꝙ aliud sit relinquere canonicis ecclie ꝙ ipi ecclesie. in ꝯriũ facit. l. ciuib⁹ alle. in gl. vbi ōz ꝙ relictũ factuz ciuib⁹ videt factũ ciuitati ꝛ i hoc varia scribunt ℔. ꝛ in. d. l. ciuib⁹. ꝛ vide glo. in. c. pontifices. xij. q. iij põt dici ꝙ aut relictũ factũ ẽ canonicis maxie aliqbus ꝛ ꝑsertim exꝑssis noibus ꝓprijs. ꝛ tũc relictuz nõ acquirit eccl̃ie. ꝛ hoc forte voluit glo. in. d. c. põtifices dũ ponit exẽplum qñ testator dicit relinq canonicis istis. ꝛ facit ℔ tex. i. §. illud. qñqz relictũ est factũ simplr canonicis eccl̃ie ꝛ tunc respectu acqsitionis forẽ ẽ dfia inter hoc relictũ ꝛ relictũ factuz ecclesie qz soli canonici ꝯ repsentãt totã eccliaz cum sint ibi habẽtes dignitatẽ capellã ꝛ silr ℔ solum acquirit ipis canonicis. ar. opti. in. c. ꝙ exemptiones. de ꝓuil. li. vj. vbi aliud ẽ eximere eccliaz ꝙ eximere canonicos. ℔ respectu ãrte debite ẽpo nõ puto differentiã. nec ob. l. ciuib⁹. qz ciuitas respectu acqsitionis solũmõ repsentat ꝙ ciues nõ sic eccl̃ia ꝙ canonicos tm̃. ¶ Extra gl. ãro supra vsũ ẽ quã portionẽ debet hr̃e eps de relictis factis ecclesie inferiori ¶ Nunc quero quã portionẽ dz hr̃e de relictis factis ecclie cathedrali ꝛ qđ ecõtra. Inno. dicit ꝙ ãrtam. Hosti. dicit ꝙ dimidiã. Elincẽ. dicit ꝙ relictuz dz diuidi inter epm̃ ꝛ eccl̃iam sicut alia bona eccl̃ie ꝛ ℔ mihi placet. nã quicqđ puenit eccl̃ie cathedrali ſm iura debet diuidi i quattuor ptes quaꝝ vna debetur epo ꝙ se ꝛ ꝙ familia sua. scđa clericis seruiẽtibus. vt canonicis ꝛ aliꝑs. tertia pauperib⁹. quarta fabrice. xij. q. ij. c. quattuor. ꝛ. c. concesso. ꝛ forte ob hoc dicit tex. in ꝓncipio ꝙ epus dz habere tertiaz vel quartã ſm diuersas ꝓsuetudines. ita ꝙ iste tex. in ꝓncipio videt de directo ꝯ Hosti. nã hic papa disponẽs ꝓncipaliter sup relictis factis eccl̃ie cathedrali vel epo dicit ꝙ regulariter debet tertia vel quarta ſm ꝓsuetudinẽ. ꝛ in hoc ꝓcordat cũ iuribus antiquis. qz vt dixi de bonis eccl̃ie epus habet solum quartam partem.

Rainutius. In bonis patris matris ꝛ auie habet ds debitã iure nature in q̃ grauari neqt ꝛ filiⁿ⁹ rogatus de restituenda hereditate sub ꝓditione detrahit debitũ iure nature ꝛ trebellianicã in q̃ cõputant fructus ꝑ litis ꝓte. ꝓcepti. Primo factuz. scđo auditoris dati ꝙ papã ꝓnũciatio. ibi. cũ aũt. tertio ꝓnũciationis ꝙ papã ꝓfirmatio. ibi. nos igit. ꝓma ꝛ scđa ps subdiuidi põt ℔ ptes patẽt in tex. ¶ No. ꝓmo ex ꝓncipio ꝙ filiⁿ⁹ qñqz denoiat a mr̃e sicut iste qui vocabat rainuti⁹ de clera. ꝯrium tñ dz eẽ de iure. dz eni filiⁿ⁹ denoiari a ꝑre ꝛ nõ a mr̃e. c. raynald⁹ j. eo. ꝛ ℔ qz secq̃t familiã ꝛ agnationẽ ꝑris ꝛ ñ mr̃is. c. ij. de ꝓuerb. infideliũ. ꝛ insti. de legi. agna. tute. §. j. ℔ istõ de q̃ ℔ põt ꝓtingere ẽz Jo. an. aut ꝓpter fastũ supbie qz mal erat nobilis vel qz forte dudũ de cesserat ꝑ ꝛ sic denoiat⁹ fuit a mr̃e alⁱs nõ ¶ Et ex ℔ ꝛ ex tex. no. ꝙ in dispositiõe filij fit qñqz mentio de ꝑre vel de mr̃e nõ ꝙ dispositio vel eiⁿ⁹ effect⁹ ꝓferat in ꝑrem vel in mr̃ez ℔ cã demonstratiõis. Et iõ placet Bar. ſnia in. l. cũ aliqs. C. de iure delibe. vbi dicit ꝙ si legatũ fit filio martini nõ videt relictũ contẽplatione ꝑris ℔ ponⁿ⁹ fit mentio de ꝑre cã demõstrationis. ꝛ maxie qñ exprimeret nomẽ ꝓprium filij. nec ob. d. l. cũ aliqs. qz loquit in ſeruo ꝛ sic fuit expssa q̃litas q̃ si cẽt vera relictũ de iure acqrit dño ꝛ sic legando seruo alicuiⁿ⁹ videt relictũ ꝓtẽplatõe domini ℔ secⁿ⁹ in filio qz qualitas filiatiõis nõ facit relictũ acqri ꝑri qz posset eẽ emancipat⁹ ꝛ maxie hodie cũ filiofa. acquirat ꝓprietas in aduẽticijs. ℔ si fieret mentio de ꝑre ꝛ de patria potestate tũc idẽ in filio

qđ dixi in seruo fm Bar. ibi. ꝟ ego adhuc hodie dubitarē ꝓpter rōnē ꝓmissam. qꝫlitas ꝓprie patrie ptātis necessario nō inferꝛ vt relictuꝫ acquiratꝛ pri nisi soluꝫ q̄ ad vsufructū. ¶ Mo. ibi reliqt certa bona sua q verbū relinq̄ adiectū vniuersitati bonoꝝ inducit institutionē pz hic. nā non dicit q instituit adiectaꝫ heredem in bonis suis ꝟ q reliqt sibi certa bona sua qđ debet intelligi iure institutiōis alꝫ nō eēt testm̄. quia sine herede cessat testamamentum. vt instit. de lega. §. ante heredis. Aduerte qz plus videt ꝓbare singularit iste tex. q ꝟbū reliquo relatū ad ꝑsonā q̄ de iure cōi dz instituī opat instituti onē t nō simplex legatū. ꝓbat qz iste reliqt altheroche domū. tē. nec dixit iure institutiōis t nihilominus valuit testm̄ qđ nō valuisset si nō fuisset filia instituta heres saltē in reliq̄ re. vt in auē. vt cū de appellatione cogñscit. in. §. aliud q̄ꝫ capꝫ. t q̄ꝫ Bar. sentiat opositū in. l. cogi. in. §. t generaliter. ff. ad trebel. tm̄ Bal. sequit primū dictū de q̄ in. l. q̄tiens. C. de heredi. instit. t satis ꝓbat ꝟ nō supplēdo, put glo. videt supplere t maxime ꝟ ē admittendū propter equitatē qz iuris imperiti nesciunt dicere reliquo iure institutionis t verba intelligenda sūt fm qualitates ꝑsonaꝝ inter q̄s ꝓferunt. c. magne. j. ō voto. facē. c. §. primū. vbi ponderat an relictū fiat a cōsanguineo an ab extraneo. ¶ Mō. ibi domū t quēdā hortū. q legata domo nō venit hortus nisi exprimat ꝟ intellige qñ hortus nō coheret domui alꝫ secus. vide gl. cū ꝓcor. ibi alle. xij. q. ij. in. c. fi.

¶ Itē nota q substitutō facta in ꝑsonas duoꝝ qui sunt disparis gradus videt facta eq̄liter videlicet vt q̄sq̄ admittat ꝓ pte dimidia. nā ꝟ altherocha t filiꝰ erāt disparis gradꝰ respectu testatoris t nihilominus vident substituti eq̄lit. t plus ꝓbat iste tex. q substitutio facta in ꝑsonā pris t filij nō videt facta ordine successiuo vt priꝰ habeat pat t postea filius ꝟ equaliter t eodē tpe admittant ad effectū substitutionis. de mā plene ꝙ Bar. in. l. gallus. §. t qđ si tm̄. ff. de libe. t postu. nam ꝟ altherocha t filiꝰ q̄ fuerūt simplr substituti piter t eodē tpe petebāt bona ex cā fideicōmissi. ¶ Mo. vlteriꝰ q substitutio cōpendiosa facta ꝙ verbū cōe vt ꝙ verbū succedat trahit ad fideicōmiss. si institutꝰ mozit pꝰ pubertatem etiā si nō sit apposita dictio q̄cūq̄. nā hic fuit facta simplr substitutio vt si adiecta decederet absq̄ liberis altherocha t soboles sibi succederēt nec expirauit substitutio ista ꝙ aduentū pubertatis qđ bene no. qz cōiter solet apponi illa dictio q̄cūq̄. t hoc ō clara vt. j. latiꝰ dicā ¶ Mo. in ꝟbo mortuo. ar. opti. t q̄si exprssū q tutores pñt cōstituere dotē pupille. t ꝙ ꝟ hodie vide bo. tex. in. l. tam dementis. C. de epi. audi. vbi dz q si pat ē demens vel furiosus pñt ipius tutores vel curatores ꝓstituere dotē filiabus ipius dementis. Et intellige q ista adiecta tpe q̄ fuerat tradita nuptui erat viri potēs ita q malicia supplebat etatē alꝫ nō valuisset mīmoniū. vt in. c. continebat. de despon. impu. ꝟ adhuc nō ꝓfecerat. xij. annos. qđ pz ex eo qz erat sub tutoris ptāte. nā officiū tutoris extinguit ꝙ aduentū pubertatis de quo in. l. j. t. ij. C. qñ tuto. vel cura. eē desinat. Ex q̄ infero qviri potentia t malicia supplet defectū annoꝝ q̄ ad ꝛhendū mīmoniū ꝟ nō q̄ ad hoc vt eximat a tutoris ptāte ꝟ oportet q femina ꝓpleuerit. xij. annū masculus. xiiij. idē dicimꝰ q̄ ad facultatē testandi. put le. t no. in. l. qua etate. ff. eo. ti. ¶ Mo. q iudiciū pōt fundari in ꝑsonā tutoris noīe pupillorū. nā solus tutor fuit cōdēnatꝰ ꝟ pōt etiā fundari in ꝑsonā pupilloꝝ cum auctre tutoris. de q̄ in. l. j. ff. de admi. tu. ¶ Mo. q ab eadē snia pōt vtraq̄ ps appellare. qñq̄ tm̄ interdicit vni pti appellatio si altera ps appellauit. vt in. l. oēm honorē. C. qñ ꝑ. nō ē ne. ꝟ ponit casū spālem respectu expensaꝝ tm̄ ꝟ regulariter si snia ptinet plēs articulos q̄libet ps pōt appellare. de quo vide qđ legi. t no. in. c. significauerūt de exceptionib⁹. ¶ Mo. in ꝟbo cū aūt q iudex appellationis pōt nō solū ꝓnunciare male vel bene appellatū ꝟ etiā de nouo cōdēnare si iudex a q̄ omisit cōdēnationē iuridicā. Ex q̄ inferꝛ q si actor appellauit a snia absolutoria iudex appellationis non solū ꝓnunciabit male iudicatū t bñ appellatū ꝟ etiā cōdēnabit reum actori si de iure venit cōdēnandꝰ t ꝙ hoc tex. opti. in. c. cām. de re iudi. t in. l. cū apō ff. iudi. sol. t ibi ꝙ Bar. t cū hoc tpamento debēt intelligi notata ꝙ eū. in. l. eos. C. de appell. t sic limita tex. ij. q. vj. in fi. imo plus eleganter ꝓbat iste tex. s. q iudex appellatiōis pōt reformare snīam vbi ppēdit eā de iure reformandā etiā si nō allegef ꝙ partē hoc elicit ex tex. ꝟ modo. nā de quarta debita iure nature adiecte filie testatoris nulla fuit facta mētio ꝙ tutorē ꝟ solū dicebat de tota hereditate deducendā quartā trebellianicā t tertiaꝫ clere t addelasse ꝟ iudex appellationis ꝑpendens q etiaꝫ quarta iure nature sibi debita erat etiā deducēda supleuit defectū ptis t ꝓnunciauit eā deducēdā t retinendam qđ ē valde notabile. t exꝑsse ꝟ sentit Inno. ꝟ in fi. aparatus sui dicēs q ista ē supletio iuris t non facti. nec pures ꝟ speciale in iudice appellatiōis. nam fortiꝰ hoc ꝓcedit in quolibet iudice. ¶ Et ex p̄dicti infero ad vnū generale q ꝟbicunq̄ aliqđ ius ex deductis in iudiciū cōpetit pti. lz ps ignoret pōt t dz iudex ex offō supplere qz illud ē sibi notū t notoriū vt iudici. facit qđ legi. t no. in. l. j. C. vt que desunt aduoca. t in. c. bone. el. j. de postu. ꝑla. bñ facit. c. cū. dilectus. de consue. ¶ Nota q in legitima q̄ debet filio nō pōt aliqđ grauamē a patre apponi. Itē no. q cōsuetudo potest diminuere portionem debitā filio ex bonis paternis t maternis. t dic abbas alibi nō ita bene ꝓbat. Sed certe vt etiā sentit Jo. an. tex. iste ꝟ apte nō ꝓbat ꝟ solū, ꝓbat vt ꝓsuetudo possit inducere de qb⁹ reb⁹ sit detrahenda legitia filij ita q portio nō detrahat vel diminuat in qualitate. forte enī habebat ꝓsuetudo vt tota legitia detraheret solū de bonis imobilib⁹ t nō de mobilib⁹ Et ꝟ facit ꝙ statutis q̄tidianis in qb⁹ caueꝫ vt filia dotata nō succedat cū fratribus nūqđ valeat ꝟ statutū cū diminuat portionem sibi debitā. t posset q̄ri generalit nūquid statutum vel cōsuetudo possit tollere hanc legitimā debitā filio. Ricardus malūbre disputauit vt refert Ly. in. l. sancim⁹. C. ō nup. t finaliter cōcludit q potest diminui nō aūt in totū

tolli qz eēt cōtra equitatem naturalē. Itē quia hec portio succedit in locū alimentoꝝ que de iure naturali debenť filijs ab ipis parentibus .j. di. ius naturale. facit. l. cuz rō. ff. de bonis. dāna. sed ly. ibi reprobat ꝛ sequiť Bar. ꝛ sentit Dy. in regula indultum. de reg. iur. li. vj. ꝛ vide per Bar. in. l. titio centū. §. si. ff. de ꝓdi. ꝛ demon. moueńť isti ꝓncipaliter qz ista portio ē de iure ciuili ꝙ pōt tolli p ius ciuile. statutū aūt est ps iuris ciuilis. l. oēs populi. ff. ō iusti. ꝛ iure. ꝛ. j. di. ius ciuile. Itē nō est verꝝ simpliciť qꝙ ista portio succedat loco alimentoꝝ que debenť iure naturali. qz si hoc eēt verū sequereť qꝙ mať nō tenereť aliquid dimittere filio ꝛ fortius nec auia cū pať teneať alere filios. l. si quis a liberis. ff. de libe. agno. Itē pater tenet maritare filias ꝛ nō mater vt no. in. l. fi. in fi. C. de do. ꝓmis. Itē pone qꝙ filiꝰ sit īdustriosus ita qꝙ pōt sibi querere alimēta ꝙ casu pater nō tenet alere filiū. d. l. si ꝙs a liberis. ꝙ sequeretur qꝙ pať vel mať nō tenerenť aliqd dimittere filio. qz cessať cā alimentoꝝ. ꝛ sic cōcludūt isti qꝙ de rigore iuris cōsuetudo vel statutū pōt in totū tollere istaz legitimā ꝛ sic fortius valebit statutū in terminis ꝓalle. vt dote cōtenta. cē. ꝙ dñi de rota decis. xviij. attingūt hanc qōnem ꝛ referūt ꝓrias opiniones. sed Collectoꝝ decisionū cōcludit statutū vl ꝓsuetudinē valere dūmodo nō multū absoꝛbeat debitum iure nature. ꝛ sic videť quasi sentire cū Ricardo. ꝛ hāc opi. videť hic sequi do. An. licet multū succincte attingat istā questionē. Ego credere qꝙ vbi filius non haberet alꝫ vñ viueret nō valeret statutū in totum absoꝛbens. moueoꝛ. nam de iure ciuili spurio nihil debeť. vt in auē. ex cōplexu. C. de incest. nup. ꝛ tñ ius canonicū sequēdo eqtatē naturalē disponit vt spurio debeanť alimēta. c. cū haberet. j. de eo ꝙ duxit in matrimoniū. cē. ꝙ fortiꝰ hoc idē dicendū in legitimis vt si ius ciuile vult excludere possit ius canonicū illū rigorē tollē ꝛ tpare. nā i istis stādū ē iuri canōico. vt no. i. d. c. cū hꝫ ſybi filiꝰ hꝫ alꝫ vñ viueret ꝓcederet opi. ꝓria vt valeat cōsuetudo vl statutū etiā in totū absoꝛbens legitimā qz cessať eqtas naturalis. de qua. §. ꝛ militat alia ꝛn quā licituz dz eē patri sic cuilibet ē licitū disponere de reꝓpria ad libitū qz in re sua quilibet ē licitꝰ moderatoꝛ ꝛ arbiter. insti. de reꝝ diui. in. §. ꝙ traditionē. ꝛ i. c. de his de sepul. qō no. ¶ In gl. j. ibi. valuit ꝙnquaginta quattuoꝛ. ꝫ dicit glo. cā exēpli. nā idē fuisset iudicatū si plus vel minꝰ valuisset. Et vt deť mā nescientibus diuidendi alias hereditates diuidamus istaz Raynutij ꝛ ꝓsupposito qꝙ dicit glo. qꝙ hec hereditas valuisset quinquaginta quattuoꝛ. primo debet deduci tertia matris. l. clere. ꝙ sibi debebať iure spāli qz supuixit marito suo patri Raynutij ꝛ hec tertia cōsistit in. xviij. ꝛ sic remāserūt. xxxvj. ex quibꝰ etiā venit deducēda tertia adelasse vxoris Raynutij. qz supuixit marito suo ꝛ hoc iure spāli. vt. §. dixi. ꝛ hec tertia ē. xij. ꝛ sic remanserūt in hereditate Raynutij. xxiiij. dūtaxat expediamꝰ ꝓmo illas duas tertias. ex tertia clere debenť iure ñature altheroche tria. nam ambabus neptibus ō iure cōi ꝓ legitima debeť tertia ꝫ ex. xviij. que fuerūt clere tertia ē sex. ꝛ sic tria debeť altheroche iure nature. quindecim vero tā iure nature ꝙꝫ rōne donationis ptinent ad adiectā. Ex tertia adelasse debenť duo altheroche qm̄ tertia sua ꝓsistebat in. xij. Tertia vero ps ꝙ debeť neptibꝰ iure nature erūt ꝙttuoꝛ ꝛ sic duo ꝓ sua pte tangebant altherocham. ꝛ. ō iure nature ꝛ ꝓpter venditionē residui tangebant alia pte ꝛ sic ex his duabus tertijs ꝙnqꝫ solum debenť altheroche xxv. heredibus adiecte ꝛ in illis ꝙnqꝫ fuit reformata snia primi iudicis ꝙ male ꝓnunciauit illas duas tertias integraliter deducēdas. ¶ Huc descendamꝰ ad hereditatē Raynutij ꝙ vt dixi cōsistebat in vigintiquattuoꝛ ex quibꝰ dz primo detrahi tertia debita filiabus iure nature in qua nō potuerūt grauari ꝛ sic octo quoꝝ ꝙttuoꝛ debenť altheroche ī ꝙbus dz ꝓputare relictū sibi factū reliꝙ ꝙttuoꝛ ptinēt ad adiectā remanserunt sedecim in quibꝰ adiecta fuit instituta heres ꝛ rogata vt restitueret soꝛori si decederet sine liberis ꝛ aduenięte casu restitutionis detrahit quartā trebellianicā ꝙ est ꝙttuoꝛ. ꝛ sic. xij. venunt restituēda ex cā fideicōmissi. habebit ꝙ altheroca ista. xij. iure institutionis ꝛ quattuoꝛ iure nature. ꝛ sic. xvj. ꝛ. v. ex illis duabꝰ tertijs ꝛ sic. xxj. ad adiecta vero habebit. xxv. ex illis duabꝰ tertijs ꝛ ꝙttuoꝛ de iure ñature ꝛ sic. xxix. alia ꝙttuoꝛ ꝓ trebell. ꝛ sic trigintatria. Sed. xxviij. ꝛ xxj. ꝓstituūt. liij. ꝛ sic habes totā hereditatē Raynutij ꝛ isto modo capiūt iuuenes modū diuidēdi alias hereditates defunctoꝝ. ¶ In gl. in vbo relinquēs ibi sūt ille due auē. vna incipit nouissima. alia ꝑm ꝙsdā incipit nō liceat. hec tñ nō ē in illo ti. de inoffi. testa. ideo glo. errauit sed ē. C. de liberis ꝓteritis. Et in fi. glo. nō intelligas qꝙ institutꝰ in re certa habeať ꝓ oīa loco legatarij ꝫ quo ad ꝙdā habeť loco legatarij ꝛ ꝙ ad quedā loco heredis. de ꝙ dicē dū vt in. l. ꝙtiēs. alle. ī gl. ꝛ inter ceteros effectus opať vnū notabilē effectū institutio in re certa qz coheredē vniuersali nolente adire hereditatē iste institutꝰ in re certa habebit hereditatē in totū qz nō pōt testatoꝛ ꝓ pte decedere testatus ꝛ ꝓ pte intestatꝰ. l. j. §. si ex fundo. ff. ō heredi. insti. quā vtilitatē nō ꝓsequereť iste si foret purꝰ legatariꝰ imo ꝓderet legatū ex ꝙ ex testamēto nō adit hereditas. C. si omissa cā testa. ꝙsi ꝓ totum. ¶ In gl. iij. ibi fuerit cōpendiosa. h gl. videť velle i isto ꝓncipio qꝙ hec substitutio fuerit cōpendiosa. ꝫ infra quasi in medio dicit qꝙ fuit fideicōmissaria ꝛ ꝫ qz adiecta que fuit heres ꝓmo loco instituta detraxit quartā trebellianicā in restitutōe ꝙ solū detrahitur ex substitutione fideicōmissaria vt ꝓz insti. de fideicōmissa. heredi. ꝓ totū. ¶ Sz vt intelligas mäz ꝛ habeas intellectū huiꝰ. c. ꝛ. c. si pater. e. ti. li. vj. scias qꝙ substitutio ē scōa vel vlterioꝛ institutio. nā institutio fit de eo ꝙ in ꝓmo gradu ē institutꝰ heres. substitutio fit de eo ꝙ ē substitutus. i. loco scōo institutꝰ vel tertio vel vlterioꝛi. nā testatoꝛ pōt facē plēs gradus in testō. oportet enī ꝓmo nccio qꝙ instituat heredē sine ꝙ nō ē testū in. §. ante heredis. insti. ō lega. si vo vult ꝓcedere ad vlterioꝛa pōt. Sz qsiqꝫ vult sibi ꝓuidere in casu in ꝙ heres nō vellet adire vel alio mō sibi ꝓuidere ꝛ ob ꝫ facit substitutionez

ꝛ hec substitutio ē duplex. quedā directa ꝛ quedaz indirecta seu obliqua. directa ē illa p quā substitutus capit hereditatē sine facto alteri⁹ ex dispōne testatoris. ita q nō oportet recurrere ad p̄mū hēdez sed adeundo hereditatē efficit dñs. l. cuz heredes. ff. de acq̄r. pos. exēplum instituo titium heredē ꝛ si nō erit heres sempronius sit heres ꝟ casu nihil detrahit p primū heredē. ꝛ idē dic in q̄libz directa ſbstitutione. nā ex ea nō detrahit aliq̄ quarta p̄mū heredē. vt in. d. c. si pater. vbi veniūt oia bona ad paupes directe substitutos sine deductione alicuius quarte. Indirecta seu obliqua est illa p quā hereditas capit p man⁹ p̄mi heredis. vñ ōr indirecta q̄ imediate nō succedit testatori ſ capit de manu alteri⁹ ꝛ ex hmōi hereditate capit heres p̄mo institutus quartā ptē toti⁹ q̄ appellat trebellianica ex nomine actoris q̄ induxit illā. exēplū hui⁹ fideicōmissarie. pone vt in glo. capit aūt ista q̄rta ꝓpter onera q̄ subijt p̄im⁹ heres. vñ ne frustra sit heres pui dit ille trebellian⁹ vt in restitutiōe possit deducere quartā ptē totius ꝛ appellat ista fideicōmissaria. q̄ cōmittebat olim in totū fidei p̄mi heredis. nō enim cogebat restituere ſ hodie cogit. l. pe. C. ad trebel. ꝛ insti. de fideicōmiſ. heredi. in p̄n. hec eadē appellatur obliqua p rōnem p̄dictā q̄ p obliquuz succedit p̄mo testatori ꝛ nō directe. appellat etiā p̄caria vt ꝟ in gl. q̄ sit verbis p̄carijs. i. rogatorijs. exemplum instituo te hēdē ꝛ rogo vt p⁹ morte tuā restituas hereditatē meā sempronio vel in euētu alteri⁹ ꝓditionis vel pure vl̄ ad certū diē sicut ē placitū ipi testatori. Substitutio directa diuidit in q̄nq̄. nā quedā ē vulgaris. quedaz pupillaris. alia exēplaris. alia breuiloqua seu reciproca quā omisit ꝟ glo. alia est ꝓpendiosa. p̄ma. s. vulgaris ē duplex. q̄dā expſſa ꝛ quedā tacita. ꝛ pone exēplū vt in gl. ꝛ lan⁹ habetur in. l. iā ꝟ iure. ff. de vulg. ꝛ pupilla. substi. ꝛ appellat vulgaris multis respectib⁹ ſ p̄ncipaliꝫ q̄ oībus pz nā quilibz pōt substituere illo mō. Itez q̄ fit p v̄ba scita ꝛ vsitata. ꝟ aūt vulgaris expirat adita hereditate p primū heredē. vt in. l. p⁹ aditā. alle. in gl. scōa ē pupillari q̄ fit dūtaxat pupillo. masculis vsq̄ ad xiiij. ꝛ feminis vsq̄ ad. xij. nā iura p̄uiderūt vt pat possit testari p filio ꝓpio vsq̄ ad aduentū pubertatis nō vltra cū possit tūc fili⁹ testari iure ꝓpio. ꝛ i hac req̄runt plura ꝛ int̄ cetera requirit q̄ p̄f faciat sibi etiā testm̄ ꝛ q̄ fili⁹ sit sub p̄tate ipi⁹ ꝛ q̄ illū instituat heredē hinc ē q̄ tale testm̄ nō ē ꝓpie filij ſ potius paternū vl̄ ps paterni. vt in. d. c. si pat. e. ti. li. vj. ꝛ exemplū hui⁹ substōnis pupillaris pone vt in gl. ꝛ in. l. j. de vulg. ꝛ pupilla. hinc ē q̄ pf testādo p filio excludit mfem. vbi fili⁹ ex se testando nō possz excludere eā q̄ min⁹ sibi dimittat legitimā. vt in. d. c. si pf. ꝛ hec substō expirat p aduentū pubertatis q̄ vt dixi maiori nō pōt directe substitui cū possit sibi facere testm̄. vt in. l. i pupillari. ff. de vul. ꝛ pupilla. Tertia ē exēplaris q̄ fit furioso seu mētecapto ꝛ ōr exēplaris q̄ fuit inducta ad instar seu ad exemplū pupillaris. nā ea eq̄tate q̄ fuit motū ius ad p̄ceden dū pfi vt possit testari p impubere nō valēte sibi facere testm̄ eadē eq̄tate fuit motū idē ius ad cōcedē dū pfi vt possit testari p filio mētecapto vl̄ furioso q̄ nō valet sibi facere testm̄. vt. l. humanitatis. C. ō impube. ꝛ alijs substi. plene no. in. l. ex facto. ff. de vul. ꝛ pupil. vbi etiā no. nūquid eadē rōne pōt pat testari p surdo ꝛ muto ꝛ p̄digo in casib⁹ in quibus sibi nō valēt facere testm̄. ꝛ sunt varie opi. ꝛ cōiter tenet q̄ sic q̄ mihi placet. nā ius singulare equum extendit p idētitatē rōnis. ad ꝟ. c. cū dilecta. de cōfir. vti. vl̄ inuti. Quarta ē reciproca seu breuiloq̄ q̄ fit his verbis. filios meos ipuberes mihi heredes instituo ꝛ eos adinuicē substituo. ꝛ habet ꝟ in. d. l iam ꝟ iure. ꝛ ōr breuiloqua q̄ sub breuitate v̄borū ꝓtinet. iiij. substitutiones. duas in ꝓsonas cuiuscūq̄ filioꝝ. s. pupillarē ꝛ vulgarē. nā intelligit q̄ si alter nō erit heres alius succedat. vel si alter decedat infra tps pupillaris reliqu⁹ erit heres ꝛ ita econtra in ꝓsonā alterius vocat reciproca q̄ repetit de vna ꝓsona in aliā. vt. s. dixi. Quinta ꝛ vltima ē cōpendiosa ꝛ in ista est difficultas ꝛ cōsistit intellect⁹ hui⁹ c. ꝛ. c. si pater. ꝛ multoꝝ iuriū ciuiliū. Et p intellectu p̄mitto q̄ quedā sunt verba mere directa ꝛ ciuilia. vt verbū sit heres vel verbuz instituo. nā iste de iure dicunt mere directa ꝛ ciuilia q̄ important ex se vt hereditas nō capiat a manu alterius sed ab ipo testatore imediate. Quedā sunt v̄ba indirecta siue obliqua. vt illa rogo volo mando vt restituas hereditatē tali. nā hereditas nō capit directe a manu testatoris sed a primo herede. Quedā sunt v̄ba communia que p̄nt trahi ex ꝓprio significato ad substitutionē directā ꝛ indirectā. vt ē verbū substituo vl̄ verbū moriat tali. Exemplū instituo te heredem ꝛ volo q̄ si iste heres me⁹ decedat sine liberis moriatur sempronio. nā hoc v̄bum p̄t intelligi directe ꝛ indirecte vt moriat sempronio. i. q̄ semproni⁹ sit heres meus vl̄ vt moriat sempronio. i. ad vtilitatē sempronij in effectu vt capiat hereditatē de manu p̄mi heredis. idē ē de v̄bo succedat vt hic. idez de verbo accipiat. vt no. Bar. in. l. cēturio. ff. ō vulg. ꝛ pupilla. His p̄missis aduertendum ē q̄ q̄nq̄ cōpendiosa substitutō fit a milite testante in re militari. q̄nq̄ fit a pagano. i. nō milite. Primo casu cōmuniter glo. vtriusq̄ iuris distinxerūt vt si fit p verba directa filio ipuberi si decedat fili⁹ infra pubertatē valet iure directo q̄ ad bona p̄fis ꝛ bōa filij ꝛ sic ſbstitutus capiat totā hereditatē sine deductione alicuius quarte. Si vero decedat post pubertatē valet iure directo in bonis patris p̄uilegio militari. sed in bonis filij nō procedit substitutio directa. q̄ in rebus filij nō potest pater etiam miles substituere seu facere testm̄ post pubertatem. iste est tex. i. d. l. centurio. ꝛ procedunt hec ſm opi. gl. vt no. in. d. l. p̄cibus. C. de impube. ꝛ alijs substit. ꝛ in dicta l. centurio. quādo mat filij substituti nō ē in medio Si autē mater viueret voluerunt glo. q̄ post aduētum pubertatis obliquetur substitutio q̄ ad ipa bona paterna. ꝛ ꝟ per. l. p̄cibus. ſm vnū intellectum. sed Bar. in. d. l. centurio. sentit q̄. d. l. precibus p̄cedit q̄n substitutio ē facta p verba cōia vt sic. l. centurio ex toto remaneat salua ꝛ loquatur q̄n fit substitutio p verba directa. ſ Jo. an. nō tñ attingendo

specisse hunc casum sentit in .d.c.si pater i nouella q.l.precibus.loquit in substitutione p verba directa.vnde in glo.sua in.d.c.si pater.sequit in ꝫ theoricam glo.iuris ciuilis prealle.t qz non est ppria materia nostra t raro fit testamentū iure militari. qz isti nostri milites nō gaudent illo priuilegio cuz nō pugnent pro republica .ff. vt in.l.j.C.de iur.t fac.igno.t ibi no.remitto ad .d.l. centurio. Quęz hec substitutio cōpendiosa fit a non milite t est casus noster t si fit impuberi p verba directa .exēplū instituo heredem filium meū impuberem t qcunqz decesserit sine liberis filius meus sempronio sit heres.t hoc casu cōmuniter voluerūt glo. iuris ciuilis.t gl.in.d.c.si pater.t gl. hic in verbo vel substitutiōis.q si impubes morit infra tempus pupillare valet iure directo vnde substitutus capiet totam hereditatem sine deductiōe quarte.ad ꝫ.d.l. cēturio.t.c. si pater.si vero moritur post tempus pubertatis expirat in totum. p.l.in pupillari .t.l. verbis ciuilibus.ff.de vul.t pupilla.sed Jo.an.aliter sentit in.d.c.si pater.vt.j.subijciam. Quęz fit ꝫ substitutio per verba cōia.exemplum instituo filiū meū impuberē heredem t qcūqz decesserit substituo sempronium.t hoc casu glo.iuris ciuilis reperiuntur cōtrarie.nam in.l.precibus.t i.l. centurio prealle.voluit vt hec substitutio valeat semper vt fideicōmissaria t hoc sentit glo.nostra.mouent glo. iuris ciuilis.qz ex quo istud verbum substituo pōt trahi ad directam t indirectā substitutionē.ꝛ si traheretur ad directam extinguit p aduentum pubertatis vt.s.dixi.si vero ad indirectā valet semper vt fideicōmissaria.ergo in dubio debem⁹ capere illum intellectum ꝛm quē semp valeat.Et ex hoc itellectu infert q si ista adiecta decessisset infra temp⁹ pubertatis potuisset eodē modo detrahere quartā trebellianicam sicut detraxit nunc post aduentū pubertatis. nā verbū succedat positū hic nō est obliquuz ꝫ cōe t hanc theoricā secuta ē cōiter gl.in.d.c.si pf. Sed alia glo.iuris ciuilis tenuit aliā opi.magi subtilem videlicet q hec substitutio cōpendiosa facta p verbum cōe valeat iure directo infra temp⁹ pubertatis sed post aduentū pubertatis obliquatur t valet iure fideicōmissi hoc voluit glo.no. insti. de pupil.substitu.in glo.magna in fi. Et ex hoc infertur ad intellectuz huius.c.q si adiecta decessisset infra tps pubertatis non potuisset detrahi trebellianica qz valuisset iure directo.Quęz t tertio fit hec substitutio cōpendiosa per verba indirecta seu obliqua t tunc in dubio semp valet vt fideicōmissaria.exēplum instituo heredē filium meū impuberem t qcunqz decesserit volo q restituat hereditatem sempronio t hoc casu semp in restitutione detraheret quarta trebellianica ex q̄ hereditas capit de manu sua.vt in.l.coheredi.ꝫ.cū filie.ff.ō vul.t pupil. nouissime supueniens. Jo.an.in.d.c.si pf.in nouella.tenuit late materiā examinando q cōpendiosa facta impuberi per verba cōia valet directo iure si impubes moritur infra tempus pubertatis. Si vero moreretur post pubertatem valet iure fideicommissi t sic detrahitur quarta.hoc probat ipe iungē do.c.si pater.cum isto.naz ibi substitutio fuit facta per verbum moriatur t valuit iure directo infra tē pus pubertatis vt ibi patet.hic autē fuit facta substitutio per verbū succedat qō nō est minus cōmune ꝫ verbum moriat t valet hoc iure fideicōmissi post aduentum pubertatis.cum ergo hec duo verba moriatur t succedat quasi idē importent t hoc valet iure fideicommissi. t i.d.c.si pater. iure directo satis probatur opi.sua.t ex hoc videt sentire q si adiecta decessisset hic infra tempus pubertatis valuisset substitutio iure directo t sic non fuisset detracta quarta trebellianica.qō etiā videtur placere Bar.i.d.l.centurio.Et ex hoc infero q substitutio hic facta nō fuit fideicōmissaria vt dixit glo. in medio.sed potius cōpendiosa vt dixit glo.in p̄n. que recipit intellectū ꝛm tempus mortis instituti. qz vt dixi si decessisset infra tempus pubertatis valuisset iure directo.post pubertatē aūt iure fideicōmissi.t hoc qz semper debemus interp̄tari dispositionem vt valeat meliori modo q̄ pōt.c.abbate. de verbo. sig.t in.l.quotiens.de x̄bo.obli. Ex his ergo inferendum ē q si in casu.c.si pater.decessisset ille post pubertatem valuisset illa substitutio iure fideicommissi t nō iure directo.ex his habes darum intellectum huius.c.t.c.si pater. Plus dixit Jo.an.in.d c.si pat.q substitutio compendiosa facta impuberi etiam per verba directa obliquat post aduentum pubertatis.nō autē extinguit ꝓut est cōis opi.legistarum.hoc dicit probari in .d.l. precibus. nam ꝫ ibi mulier ad pompā narrauerit q marit⁹ testator fuerit miles tñ nō fuit testatus iure militari.qō p̄z qz bis ibi ponderatur q filius erat in p̄tate p̄fis qō nō fuisset necessariū si fuisset testatus iure militari. Jtē ibi in fi. obliquat substitutio post aduentū pubertatis qō nō p̄cedit in testō militis.vt in.d .l.centurio ¶ Item t tertio illa lex ponitur in ti.cōi.nam si procederet iuri militari fuisset posita in tit. de testa.mili.hanc ꝛiam suadet p̄sumpta voluntas testatoris.Bar.in hoc sentit cōtrarium in .d.l.cēturio.dicens q vbi substitutio fit per verba directa ciuilia nunqz obliquat p aduentū pubertat. facit.d l.verbis ciuilibus.t.d.l.centurio.hanc opi.Bart. sequitur hic do.An.t profecto videtur verior de subtilitate iuris.sed de equitate multuz placz opi. Jo.an propter voluntatē testatoris q̄ in substitutione retulit se ad oīne tp̄s.t predicta p̄cedunt nisi substitutio sit geminata.puta qz testator dixit instituo filiū meū impuberē t si decesserit infra tempus pubertatis vel postea qcunqz talis sit heres. hoc casu cōis videt opi.vt infra tēpus pubertat va leat iure directo post pubertatē iure fideicōmissi.t de mā plenissime p Bar.in.d.l.cēturio. ¶ In gl. in verbo ē defuncta.ibi instituit eū. vel intellige q marit⁹ lucrabat bōa vxoris p̄mortue iure lōgobardo vt habet in lōbarda.tit.de successionibus .i.l.fi. t ē lombarda liber in q̄ p̄tinent leges q̄s fecerūt lō gobardi q̄ longo tpe regnauerunt in ytalia. ¶ In glo.in x̄bo vsucapio.ibi.actio p̄sonalis.dic q ex testamento p̄petūt plures actiōes vt p̄sonalis hypothecaria t rei vendicatio.t distinguendū est vt plene

no.in.l.j.C.cõia de lega. ¶ Jn gl.in verbo itegraliter.ibi.in morte facta fuit.idem dic ſi in vita.ſed glo.ponderat tps mortis vt facili⁹ ꝓſumat fraus. ¶ Nota ex glo.iuncto tex.q̃ lz teſtm̃ inofficioſum in q̃.ſ.fili⁹ fuit ꝑterit⁹ reuocat in totũ ꝙ querelaz in officioſi.l.filio ꝑterito.ff.de iniuſto rup.z irri.teſtõ donatio tñ inofficioſa nõ reuocat in totũ ſ ſolũ reſpectu legitime q̃ debet iure nature. ¶ Scõo no.q̃ venditio facta de oĩbus bonis in fraudẽ liberoruz reuocat q̃ ad legitimã debitã liberis.non aũt in totũ ſ ꝫ intelige qñ venditio fuit vera lz in fraudẽ filiorũ.ſi autẽ fuiſſet ſimulata tunc reuocaret in totũ.z de materia vide ꝙ Bart.in.l.hereditatẽ.ff.de bo.aucto.iudi.poſ. ¶ Jn glo.in verbo q̃rtã partẽ in ſi.collige ex glo.q̃ quarta que debetur iure inſtitutionis cũ hereditas eſt exhauſta legatis ẽ magis ꝓuilegiata q̃ꝫ quarta trebellianica z q̃rta trebellianica ẽ magis ꝓriuilegiata q̃ꝫ legitima q̃ debet filio nam vt vides ex glo.in quarta que debet iure inſtitutionis non computant niſi ea que obueniũt heredi iure inſtitutionis nõ aũt legata vel alio titulo pueniẽtia.ſed in quarta trebellianica cõputãtur nõ ſolum ea que pertinẽt iure inſtitutõis heredis ſ oĩa q̃ puenerũt ex teſtõ puta iure legati vl dõatõis alia ꝛo ꝓueniẽtia extra teſtm̃ nõ ꝓputãt i hac q̃rta i legitima ꝛo q̃ debetur filio ſi ſolũ ꝓputãt ea q̃ peruenerũt ex teſtõ q̃cunq; ttulo ſ etiã vñcũq; ſint ꝑfecta vt in iuribus allegatis in glo.z pleniſſime expedit materia in.l.in q̃rta.ff.ad.l.fal. ¶ Auertendũ nũ circa ꝫ vltimũ.aut enĩ pat̃ donauit in vita alicui filio ob cãm puta dõtis vel donatiõis ꝓpter nuptias.z illud cõputat in legitima ſua.vt in auc.ex teſtõ.C.de colla.aut fuit facta donatõ ſimplr z tũc ſi tenuit q̃ fuit facta filio emancipato vel filio in poteſtate tanq̃ bñmerito.z tunc iſtud nõ cõputat in quarta q̃ valet hec donatio ac ſi eẽt facta extraneo de q̃ tñ plene dicendũ ẽ.vt no.i.d.auc.ex teſtõ.aut donatio nõ tenuit in vita z tũc cõputat in legitima etiã ſi cõfirmaret morte.de quo dic vt plene.legi.z no.in.l.filiũ quẽ habentem.C.fami.herd.q̃ aũt ſit rõ diuerſitatis inter iſtas q̃rtas cõiter reddit ꝫ legitima filij ꝓprie nõ ꝓuenit ex volũtate ꝑris ſed ex diſpoſitione iuris.nam velit nolit pat̃ oportet q̃ filius habeat legitimã ſuã tõ in iſta tanq̃ debita ꝓputant oĩa bona q̃ ſibi ꝑfecta; ſunt a ꝑre linitando vt ſ.Quarta vero trebellianica debet ꝓpter grauamẽ volũtarie iniunctũ heredi a teſtatore iõ ſolũ cõputant ea que ſibi obueniũt ex teſtõ z ẽ minus ꝓriuilegiata iſta q̃ꝫ alia q̃ debet iure inſtitutiõis.vt.ſ. dixi.q̃ minus grauamẽ ſubijt heres iſto caſu q̃ꝫ i alio.nã reſtituta hereditate oẽs actiones hereditarie actiue z paſſiue in eum cui fit reſtitutio tranſferunt.l.j.ff.ad trebel.z in.l.pe.C.e.ti.alio vero cãu inſtitut⁹ remanet heres z ſubijt oĩa onera hereditaria.iõ hec q̃rta ẽ magis ꝓuilegiata. ¶ Jn gl.i verbo a tpe litis in ſi.no.glo.z dic vt plene no.in.l.in fideicõmiſſaria.ff.ad trebel.z.d.l.in q̃rta. Jtez dic ad tex.fm doc.ꝫ nõ cõputant fruct⁹ ꝓcepti ab adiecta filia teſtatoris ſ ꝓcepti a tutore z pupillo z marito adiecit p⁹ morte ipi⁹ z p⁹ litẽ ꝓteſtatã. ¶ Jn gl. in verbo legitima.no.hãc glo.ad quã q̃tidie fit remiſſio z in effectu ponit tres opi.in.q. ſatis nõbili an ſi fili⁹ rogat⁹ reſtituere hereditatẽ poſſit detrahere legitimã iure nãe debitã z quartã trebellianicam.z prima opi.eſt q̃ poſſit z eam corroborat argumentis vſq; ad.x.ſ do.Ja.abinde ponit ſcõam opi.ꝛiam.vt ſolũ vnã deductionẽ facere poſſit lz poſſit petere reliquã ſeu deducere q̃tenus plus eſt in ea q̃ꝫ in deductiõe pri⁹ facta z durat vſq; ad.x. alij vero voluerũt abinde vſq; ad ſi.ponit tertiam opi.diſtinguentẽ interrogationẽ pure factã z eã q̃ fit ſub ꝓditione vel ad certũ diẽ vt ꝑmo caſu procedat ſcõa opi.in ſcõo caſu ꝓcedit ꝑma.z ꝫ opi.tertia fuit Azo.gloſatoris iuris ciuilis in.l.q̃ꝫ. C.ad.l.fal.tene hanc opi.tertiã reſpectu rogationis facte ſub ꝓditione nõ aũt qñ fit ad certũ diẽ.q̃ ex q̃ dies reſtitutionis fiende ẽ certa pinde ẽ ac ſi pure fuiſſet facta.ſ alia gl.in.l.papinian⁹.§.meminiſſe.ff.ꝺ in offi.teſta.ſequit hanc tertiam opi.ad lr̃az z idẽ ibi Bar.z Bal.in.l.filium quẽ habentẽ.palle.z doct. moderniores hic z ſic pluries fuit cõſultũ ꝙ Bar.z Bal.z plres alios moderniores. z ſatis põt hodie teneri hec opi.vt ſic iura ciuilia q̃ vident diſcordare a diſpoſitione huius.c.z.c.raynaldus.i aliquo ſuſtentent z rõ diuerſitat⁹ inter vnũ caſũ z reliquũ ẽ q̃ in reſtõne pure fienda z de pñti cõcurrũt eodẽ tpe due deductiões q̃s iuris ciuilis regula oio fieri ꝓhibet.vt in.l.in rõne.§.qõ vulgo.ff.ad.l.fal. z in l.iubemus.C.ad trebel.z in.d.l.filiũ quẽ habentẽ. cũ ſi.ſed in alio caſu qñ reſtõ venit fienda ſub cõditione vel ad certũ diẽ iſte deductiones fiũt diuerſo tpe.z vt dixi ſtandũ eſt huic opi.vt in aliquo ſaluet regula iuris ciuilis.naz illa regula circũſpecta z cõſiderata diſpoſitione canonica maxime.c. raynaldus.j.eo.idẽ dicendũ eẽt in vtroq; caſu.nã fortiuſ grauat filius qñ incõtinẽti hz reſtituere hereditatẽ q̃ꝫ qñ ſub ꝓditione vel ad certũ diẽ cũ hoc vltimo caſu ꝓcipiat interim fruct⁹ quos non ꝓputat in q̃rta. vt in.d.l.iubem⁹. Jtem vbi duo diuerſa iura accidũt eidem pſone cẽſenda ẽ illa pſona iure duoz ſic ſuſtinet vices duoz.vt in.l.ſi cõſul.ff.de adopt.z i c.cũ olim.z ibi dixi de re iudi.ſ in ꝓſulẽdo nõ eſſet recedẽdũ ab illa opi. Vnũ tñ nõbis q̃ rta trebel. nõ detrahit ꝙ heredẽ inſtitutũ in re certa ſ ꝙ heredẽ vniuerſalẽ.ita ꝓſuluit Bal.ꝙ.l.j.ad.l.fal.z itelli ge heredẽ vniuerſalẽ nõ ſolũ illũ q̃ iſolidũ ẽ inſtitu⁹ hẽs ſ etiã q̃ in certa quota hereditatis ſic̃ videmus in falcidia q̃ detrahi põt ꝙ heredẽ inſtitutũ in dimidia vt ꝓbat in.c.raynaldus.in ſi.j.e. ¶ Jtẽ nõbis hanc gl.circa remediũ in eo q̃ dicit q̃ fili⁹ inſtitutus a ꝑre cepit etiã legitimã ſuã iure inſtitutiõis z non vt debitũ.nã facit ꝫ ad qõnem nunq̃d fili⁹ inſtitut⁹ heres a ꝑre poſſit repudiare hereditatẽ paternam retenta ſibi legitima.z dicendũ q̃ nõ.q̃ cũ in legitima fuerit etiã inſtitut⁹ nõ põt ꝙ ꝓte repudiare z ꝙ ꝓte acceptare.z hanc opi.notanter tenet Bart.i.l. gerit.ff.de acquir.here.z Bal.in.l. vnica. C.qñ ſi petẽt ꝓtes.z eadẽm rõne idẽ dicendũ eſt in ꝑre decedente ab inteſtato q̃ nõ põt ꝙ ꝓte aq̃ſcere hereditatem paternã z ꝙ parte abſtinere.ar.in.l.j.§.ſi ex

fundo.ff.de here.instit.t hoc no. ¶ Ultimo no.hāc glo.in eo q dicit q lz legitima sit debita filio non tñ adeo ē debita vt cōpetat filio actio cōtra pfem. t intelligē glo.in vita pfis qz ita loquit.nā filius nō potest in vita patris petere legitimā q̄nūmo plus dixit Bal.in auc. si qua.C.de sac.san.eccl. q pfe ingrediente religionē nō pōt filius petere legitimā a monasterio in vita ipsius.qō videt prima fronte ptra casum.c.cū scimus.j.de regu.vbi hoc vide.

¶ Ita nobis. Eps cōpellit fideicōmissarios seu executores testi ad exequendas pias cās seu voluntates defunctorū etiā si testator hoc interdixisset cōis diuisio.scōa ibi.cum igit. ¶ Nota primo q religiosi t clerici seculares ac laici pñt deputari executores testamentorū.t in religiosis dic vt habet i.c. ij.j.e.ti.li.vj.excipe tñ fratres minores quibus ꝑ officiū est interdictū.vt in cle.exiui.de ẏbo.signi.t dic vt ibi.nunquid aūt possunt isti mixtim deputari executores. Jo.an.in.c.ioannes.j.e.dicit q sic t ibi plenius de hoc.an aūt femina possit esse executrix.vide p Jo.an.in.d.c.ij.j.eo.tit.li.vj.t alīs fuit cōsultū q nō.ꝛrium sentit Bal.qz nō cōparet mulier tanq̄ procuratrix ꝑ intentat actiones noīe pprio de q̄ p eū in.l.id qō pupillis.t in.l.si quis ad declinandam.C.de epi.t cle. ¶ No.scōo q legata ad pias causas distribuunt p eū quē testator deputauit.ꝑ in restitutione male ablatoz ē dubium. nā q̄dam volunt q indifferenter teneat epūs illa distribuere.de quo in.c.cū sit.j.de iude.t in.d.c.ij.t vi de qō dixi in.c.si heredes.ꝑ.e.ti. ¶ Nota ibi alijs vsibus.q executores nō pñt cōmutare vsū destinatum p testatorē.nūquid aūt cū consensu epi pñt cōmutare in meliorē vsum.pulchra est questio. de q̄ vide p Jo.de lig.in cle.qz cōtingit.de religio.do.t placet mihi opi.q non.ex quo potest deputari ad vsū destinatū.nam iura solū excipiūt principis aut ciuitatē.vt.d.cle.qz cōtingit.t facit.l.legatū. ff.de vsufru.lega.cū ibi no.t vide qō dixi in.c.nos.ꝑ.e. ¶ Ulterius no.q volūtas defuncti oīno est adimplenda nisi sit irrōnabilis t ꝓpter irrōnabilitatem nō valet interdictio testatoris vt epūs nō impediat se ꝛ executores.nam quēadmodū ipse testator male agendo nō pōt se subtrahere a foro epi ita nō potest subtrahere suos executores i officio male agētes. ¶ Sed circa predicta quero q̄d si testator mandauit vt epūs nō impediret se de executiōe. diceres tu.hic videt tex.p decisione qōnis ꝑ certe si ponderabis tex.nō decidit qōnem ꝓpositā solū eni pbat q epūs pōt cōpellere executores nō obstante ꝓhibitione testatoris.non aūt dicit q possit realiter exeq assumendo officiū executoris ꝛ voluntatē testatoris t in hoc putarez q aut testator puidit sibi ō alio executore i casu negligētie primi t nō succedit epūs in executiōe.ar.in.l.nulli.t in.l.si qs ad declinādā C.de epi.t cle.aut testator solū ꝓhibuit epm ne deberet exequi nec puidit sibi de alio executore t tūc puto q saltē in relictis ad pias causas epūs succedit nō obstante ꝓhibitione testatoris.ad ꝟ bon⁹ text. in auc.de eccle.ti.in.ꝟ.si quis aūt p redēptione.cū duobus se. ¶ Ultimo querit de quotidiana qōne testatoz mādauit centū distribui p male ablatis.de mū post testatoris mortē male ablata repta nō ascēdunt ad tātā summā q̄d fiet ō residuo an debeat cedere lucro heredis quēadmodū qñ deficit aliud legatū.vt in.l.si qs titio.ff.de lega.ij.t videt ꝓmo q debeat cedere heredi.qz exꝑsso cauſe limitat legatū.vt in.l.si.ff.de aur.t ar.le.Ja.de are.in quodā tractatu executorū vt refert t sequit Bal.in.d.l.si qs ad declinandā.distinguit q aut testator ꝓhibuit in aliū casum dictā quātitatē expendi t cedit here di.aut simplr disponit t ꝛ distribui inꝛ pauperes ar.in.d.l.legatū.q̄si velit q sicut legatū in piū vsū puertit in aliū vsū si nō pōt deputari ad vsuꝛ destinatum.vt in.d.auc.de eccle.ti.in.ꝟ.si qs in nomie dixi i.c.nos.ꝑ.e.ita t istud legatū relictum p male ablatis.t hoc puto verissimū qz ex q̄ testator exꝑsit certā quantitatē credendū ē illā deberi lz nō appareant debentes recipe. Jdē ē obseruanduꝛ in p missione seu cautione quā hodie pstāt vsurarij manifesti.nam solent t debent ꝓmittere quātitatē restituere verisimr extortam.vnde si non apparent debentes recipe totā quātitatē ꝛ residuū distribui inter paupes.vt le.t no.in.c.q̄q̄.de vsu.li.vj. ¶ In glo.j.ibi.q̄ ad hunc casum restringit pōdera t no. glo.q̄ apte sentit epm nō posse se impedire de relictis ad non pias causas.t p hac opi.facit iste tex.q̄ solū facit mentionē de pijs volūtatib⁹.sed gl.tenet cōtrariū in.c.si heredes.ꝑ.e.idē hostiē.t Jnno.t ad hunc tex.rūdet hosti.q ois voluntas testatoris dicitur pia.tu vide qō latius dixi in.d.c.si heredes

¶ Rinaldus. Filius rogatus restituere hereditatez detrahit tertiā iure nature t quartā trebellianicā in quibus pōt legata relinquere heredes istituere t penā imponere.ꝟ dicit vsq ad fi. ¶ Primi paliter diuidit in tres ptes. In ꝓma facti narratio In secūda auctoris ꝓnunciatio. Tertio snie cōfirmatio.scōa ibi.dilect⁹.tertia ibi nos. ¶ Prima t scōa pñt subdiuidi in plres ptes q̄ satis patēt in text. ¶ Et p intellectu lre querit de mō diuidendi hanc hereditatē raynaldi ꝑ ꝓmittendū.put glo.sentit in ẏbo residuo q hec hereditas cōputatis bonis paternis q̄ subiacebāt restitutioni valebat.lxiij.t sup q̄busdam bonis valentib⁹.xxxij.fuit factū cōpromissuꝛ inter raynaldū t patruos.t in his.xxxij.habebat raynaldus occasione tertie t quarte medietatē. nā primo detrahēdo trebellianicā ex.xxxij.hz octo.t ex.xxiij.remanentib⁹ detrahēdo tertiā iure nature.s.octo hz in totū.xvj.alia ẏo.xvj.veniūt restituenda patruis ex testō peponis.ex istis.xvj.legauit medietatē auunculis t sic octo.tenetur q̄ patruus qui fuit institutus heres pro dimidia dare quattuor auunculis rōne legati t filij ipius qui fuerunt instituti p alia dimidia tenent dare alia quattuor patruus aūt qz nō paruit voluntati testatoris tenet restituere ratione pene quattuor sibi relicta. Jtē alia quattuor legata auunculis ex quibus pōt detrahere vnum ratione falcidie qz hereditas erat exhausta legatis filij patrui si adibunt hereditatem tenēt

ſoluere quattuor auunculis legatarijs ¶ Alij vero quattuor retinebunt ſibi cū fuerint inſtituti hēdes nec reperiunt veniſſe cōtra voluntatē teſtatoris. habebūt ergo auūculi. viij. ex legato ꝓpzio ꝛ quattuor occaſione pene. ꝛ ſic. xij. dēpto vno rōne falcidie ꝛ ſic in effectu habebūt. xj. patruꝰ hz vnuz occaſiōe falcidie ꝛ ſic ſūt. xij. iiij. habebunt patrui filij. ꝛ ſic xvj. ꝛ alia. xvj. ſunt reſtituenda patruis ex teſtō ponis. ꝛ ſic habes diuiſā medietatem totius. ¶ Deniamus ad alia. xxxij. in quibus habebit raynaldꝰ xvj. occaſione tertie ꝛ quarte reliqua vero. xvj. veniunt reſtituenda patruis ex cā fideicōmiſſ. illa vō xvj. que ꝓtinebāt raynaldo fuerūt relicta patruo ꝛ filijs ꝛ ſic patruꝰ hz octo ꝛ oēs filij alia octo. patruꝰ qz venit cōtra volūtatez teſtatoris tenet reſtituere ſua octo auunculis. filij vero patrui habebunt alia octo qz nō venerūt cōtra volūtatē teſtatoris ꝛ ſic cōiungendo patruꝰ habebit. xxxij. ex cā reſtitutiōis ꝛ vnū ex. l. falcidia ꝛ ſic trigintatria. auūculi vō habuerunt ꝓius. xj. ꝛ nūc viij. ꝛ ſic. xix. filij patrui habuerunt ꝓius quattuor ꝛ nunc octo. ꝛ ſic. xij. ſed ꝛ xij. ꝛ. xix. cōſtituūt. xxxj. ꝛ. xxxj. ꝛ. xxxiij. cōſtituunt lxiij. in quibus cōſiſtit tota hereditas raynaldi cōputatis bonis paternis ꝛ ſic habebis intellectū diuidendi. ¶ No. primo ex ꝓncipio iuncto. ꝟ. dilectꝰ qꝫ pater inſtituendo filiū heredē pōt ēi grauare de reſtituendo ad certū diem vel ſub cōditiōe oia bōa paterna. in his aūt q̄ debent filio ex legitima ſibi ꝺbita vel ex trebellianica nō poteſt eum grauare ſup reſtōne. pōt ꝫ filiꝰ diſponere de parte ſua ꝓut vult nō obſtante volūtate ꝑterna ¶ Ex quibꝰ infero qꝫ legitima debita filio iure nature nō ſuccedit oſō in cauſa alimentorū qz cum alimenta deficiant ꝑ mortē filij ſequeret qꝫ pater poſſet de illa legitima diſponere poſt mortē filij cuius ꝛrium hic ꝓbatur. ꝛ hoc facit ad ea que dixi in. c. raynutius. s̄. eo. ¶ Scō infert qꝫ licet pater poſſit teſtari ꝑ filio impubere. vt in. c. ſi pater. eo. ti. li. vj. ꝑ filio vero pubere teſtari nō pōt. nec de ſuis rebus aliter diſponere. ¶ Se cūdo no. qꝫ duo ex tribus arbitris nō poſſunt ferre laudū tertio mortuo vel abſente niſi hꝫ habeat ex forma cōꝓmiſſi. Jnn. tñ hoc ſingulariter limitat niſi abſens dixiſſet iudicium ſuum ꝛ audiuiſſet alios. nā tunc duo etiā tertio abſente poſſūt ferre ſententiā. qz ceſſat rō. l. utē ſi vnus. ff. de arbi. quoniaz ex quo non potuit duos trahere ad ſniam ſuā fruſtra deſideratur eius preſentia. ſed hoc dictū Jnn. reꝓbatur per Bar. in. l. duo ex tribus. ff. de re iudi. mouet quia nō ſolū ſubeſt cauſa predicta immo etiam defectus poteſtatis qz duo ſine tertio nō habent ptātem ꝓnunciandi ꝛ hoc mihꝫ placet. ꝛ vide qꝫ hodie habet in. c. ij. de arbi. li. vj. ¶ Nota tertio qꝫ ꝺs poteſt legare partem ſuā quā habet in aliqua re. licet non exꝓmat quod ius vl quale habeat in illa re. ꝓ hoc facit quia legando quis ſimpliciter rem ſuam videtur ſolum legare ius qđ habet in ea re. vt in. l. ſi domus. ff. de lega. j. ¶ No. quarto ibi legauit. qꝫ verbum lego adiectum vniuerſitati bonorum inducit heredis inſtitutionez. ꝛ ſic ſi dico lego tibi omnia mea videor velle te inſtituere heredem meum quod optime ꝓbatur hic preſuppo nendo qꝫ iſta fuerunt verba teſtatoris. de quo per Bal. in. l. inter omnes. C. famil. herci. ꝛ de hoc aliquid dicam cum glo. ¶ Nota quinto qꝫ teſtator poteſt id quod adimit vni occaſione pene alteri legare ſicut hic legauit auunculis quicquid abſtulit ab heredibus. ¶ Nota ſexto qꝫ vbi libellus continet plures articulos ſententia poteſt eſſe ꝓ parte cōdemnatoria ꝛ ꝓ parte abſolutoria. ¶ Jtem nota qꝫ hoc caſu pōt quis aꝑobare ſententiaz reſpectu articuli facientis ꝓ ſe ꝛ reſpectu alterius facienti contra appellare. ꝛ ſic nota bonam practicam appellandi vt quis aꝑobet ſententiam quatenus facit ꝓ ſe ꝛ quatenus contra ſe ab ea appeller. nam tot videntur ſententie quot ſunt articuli. l. etiam. ff. ō minori. ¶ Nota ſeptimo in verbo dilectus ibi i rebus predictis. qꝫ filius habet in ſingulis bonis paternis ius legitime ſue. ꝛ ſic facit in argu. qꝫ legitima filij poſſit detrahi de rebus ſingulis paternis. ꝛ idē ꝑbari videtur i trebellianica. qō an indiſticte ſit verum. dicam. j. ſuper glo. in verbo portiones. ¶ Jtem nota ibi non obſtante. qꝫ arbitrium vl laudum non poteſt impedire alienationem rei quem admodū nec pactū ꝓtū. de quo vide qō plene no. per Bar. in. l. ſi quis ita ꝓmiſit. in. §. ea lege. ff. de verbo. obli. ꝛ ibi bonus tex. ꝛ videtur ꝓbare hec littera a contrario ſenſu qꝫ ꝓhibitus alienare rē niſi in certas ꝑſonas nō pōt ꝑpune illā alienare etiaz i vltima voluntate. colligit hic notabile qz hic pōderatur qꝫ laudum arbitrorum non potuit impedire alienationem ergo a contrario vbi valeret diſpoſitio ꝓhibitionis fuiſſet extenſa hec ꝓhibitio etiam ad vltimā voluntatem. de quo vide latiꝰ ꝛ pulchrius per Bar. in. d. §. ea lege. ¶ Jtem nota qꝫ licet legatarius poſſit agere ꝓ legato conſequēdo contra heredem qui adiuit hereditatem cōtra euz tamē qui nō adiuit agere nō poteſt. Et ex hoc et ex tex. infert qꝫ ſi duo ſint inſtituti heredes quoꝝ vnꝰ adiuit alter non legatarius poteſt petere legata ab eo qui adiuit ꝑ parte cum cōtingente ꝛ non tenet expectare vt oēs adeant. ¶ Jtem nota qꝫ iudex appellationis nō tenet ſimpliciter ꝓnunciare male iudicatū ꝛ bene appellatum vel econtra ſed poteſt etiam condemnare ſi iudex a quo omiſit debitā cōdēnationem. ꝛ generaliter dic qꝫ cū ſuccedit in locum primi iudicis pōt ꝛ ꝺz oia facere q̄ primꝰ iudex poterat ꝛ debebat. ꝛ vide de hoc qō latius dixi. s̄. e. c. raynutius. ꝛ in. c. cum ioannes. ō fide inſtru. Jtez nota qꝫ pena adiecta a teſtatore nō cōcernit niſi bona q̄ obuenierūt ex teſtō ipius. vñ nō extendit ad bona q̄ ſubiacēt reſtitutioni ex teſtō alterius. ¶ No. qꝫ inſtitutio facta de patre ꝛ filijs non videtur facta vt ſuccedant ordine ſucceſſiuo ſed admittunt cōliter ꝛ pat cōſequit medietatē. filij vero oēs ſil conſequūtur aliā medietatem. nō intelligas eo reſpectu qz filij ꝑ qz ꝓiūcti ſub noīe collectiuo iō habentur loco vnius. de quo vide qō legit ꝛ no. in. l. ſi. C. ō impube. ꝛ alijs ſubſti. ꝛ ob hꝫ i tex. ponderat qꝫ patruus poſſidebat iſta bona ꝑ medietate. ¶ No. i verbo ſaluo qꝫ cum hereditas eſt exhauſta ſeu extenuata

propter legata põt heres detrahere falcidiã ꝛ sic ꝙr tam partẽ etiã si hereditas sit exhausta occasiõe pene inflicte per testatorem ꝛ in hoc ẽ iste tex. satis notabilis. aliqui tñ ℨ. sed tex. multũ facit ꝑ primo dicto vt. j. dicetur latius. ¶ Itẽ nota ꝙ heres nõ cõficiens inuentarium nõ põt detrahere falcidiã. rõ. qz nõ ꝓsumitur ꝙ hereditas sit exhausta legatis ℔ ꝙ potius heres vsurpauerit bona ꝛ oritur ꝑsumptio ꝙ noluit cõficere inuentariuz. de ꝙ vide quod no. Bar. in. l. in rõne. §. qõ vulgo. ff. ad. l. fal. ꝛ qõ legit ꝛ no. in auc. de here. ꝛ falci. ꝛ õz inuentarium scriptura cõtinẽs oia inuenta seu repta in ꝓmptio defuncti. ꝛ alio vocabulo dicit reptoriũ. vt. l. tutor. qui reptoriũ. ff. de admi. tu. ¶ Itẽ no. ex hoc ꝛ ex tex. ꝙ iura canonica approbant cõfectionẽ inuentarij quo ad excludendũ heredẽ a beneficio falcidie. nunqd aũt approbẽt ad hoc vt heres teneat creditoribus hereditarijs vltra vires hereditarias sicut dispositum est de iure ciuili. vt in. d. auc. ℨ heredi. ꝛ fal. dic ꝙ sic quo ad foz cõtentiosũ qz ius ciuile est fundatũ sup ꝑsumptione nec repit ꝓbatũ de iure canonico imo nec mã videt approbata hic. ℔ quo ad fozũ penitentiale nõ tenet vltra vires hereditarias vt no. Jo. an. in. c. ij. de vsuris. li. vj. ꝛ plenius per Fre. ꝓsit. xxj. Ex hoc colligo ꝙ nõ semp ius ciuile ẽ obseruandũ in fozo penitentiali ꝛ est rõ in casu nostro qz ius ciuile in hoc fundatur super ꝑsumptiõe ꝛ nõ sup veritate ℔ in fozo penitentiali attendimus veritatem ꝛ de omnib⁹ creditꝫ confitenti cum soluz agitur de ꝓiudicio alie sue. vt in. c. significasti. de homici. ex quo ꝙ in pnĩa dic heres ꝙ nil vsurpauit cessat ꝑsumptio iuris ciuilis que fundatur sup vsurpatione. nam veritate manifesta cedit opi. veritati vt in. c. veritate. viij. di. Et ex his habes vnaz notabilem regulã ꝙ vbicũqz ius humanũ ẽ fundatũ su ꝑsumptione nõ est obseruanduz in fozo aie si veritas ẽ ℨ ꝑsumptionẽ. ꝑ hoc. c. tuc. j. de spon. ꝛ. c. literas. in fi. ℨ. de resti. spo. ꝛ in. c. a nobis. ij. de sen. excõ. vide Bal. in. l. j. C. de sacro san. eccl. ꝛ qõ no. Lal. ℨ. in ꝓemio hui⁹ cõpilationis vbi lati⁹ hãc materiã attingit. ¶ Itẽ no. ꝙ licet ab herede extoꝛqãt rõne pene iniuncte in testõ totũ patrimoniuz hereditatis nõ tñ desinit esse heres. vnde retinet ius ꝛ nomen heredis imo qõ plus ẽ detrahit falcidiam tanqz heres ſm vnã opi. de qua. j. ℔ clare colligit ℔ nã raynaldus voluit ꝙ si heredes sui venirent ℨ legatũ factũ auunculis ꝓderent oia bona ꝛ patruus rõne cõtrauentionis fuit hic cõdemnatus ad restitutionẽ oim bonoꝛ ꝛ nihilomin⁹ remansit heres a deo ꝙ remansit sibi bñficiũ legis falcidie. ꝛ facit i simili tex. no. in. l. ex facto. §. vltimo. ff. de vulg. ꝛ pupilla. vbi dicit ꝙ si hereditas auferat alicui tanqz indigno nihilominus remanet in eo ius ꝛ nomẽ heredis ꝛ põt eẽ rõ qz ex ꝙ quis fuit semel heres non põt facto hois desinere eẽ heres. ꝑ ℔ bonus tex. in ar. in. l. ꝛ si sine. §. sed qõ papinianus. ff. de minoꝛ. ¶ Ultimo not. ibi ℨ volũtatẽ testatoris. ꝛẽ. ꝙ falcidia detrahit etiã hodie ℨ tacitã vℓũtatẽ testatoris. ꝛ sic auc. ℔ cũ testatoꝛ. C. ad. l. fal. ꝙ uidet vt testatoꝛ possit hodie ꝓhibere detrahi falcidiã hz locũ in ꝓhibitõe exꝓssa nõ aũt tacita. ℔ ꝓbat apertissime ℔ iũcta illa auc. nã illa auc. ꝓcessit dispositionẽ h⁹. c. ꝛ iste tex. dicit ꝙ ℨ volũtatẽ testatoris falcidia est iducta. vnde oz intelligi de tacita voluntate. ꝑ ℔ qz hic nõ fuit exꝓssa volũtas testatoris in ꝓhibitione falcidie ℔ tacita qz mandauit ꝙ oia bona ꝙ possent obuenire heredib⁹ deuoluerent ad auũculos. ꝛ sic tacite ꝓhibuit falcidiã ℔ de hac tacita ꝓhibitione hic nõ curat. ꝛ hanc opi. tenuerũt quidã in. d. auc. sed cum testatoꝛ. ℔ hic videt casus inducendo vt. ℨ. induxi. ¶ Ultimo induco istũ tex. ad notabile dictuz ꝙ pena apposita ex ℨuentione cõmittit ex sola ℨuẽtione facti q̃ꝙ ℨuentio nõ habuerit iuris effectuz nã vides ℔ ꝙ ℨuentio patrui non habuit impedire legatũ factũ auũculo ꝛ nihilominus pena apposita ex ℨuentione habuit locũ. ꝛ facit ℔ ꝓ pena apposita in cõpromissis cõtra ꝛ aduersus ℨuenientes vt cõmittatur pena licet ℨuentio nõ habuerit aliquẽ effectum. Siliter cõmittit pena ex ℨuentiõe iuris seu de iure facta. vt in. l. nuda. C. de ꝓtra. ꝛ cõmitt. sti. de verbo firmũ ꝛ verbo ratũ est glo. not. in. l. id qõ paupibus. C. de epi. ꝛ cle. ꝛ ꝑ illã gl. dicit ibi Bart. ꝙ si quis ꝓmisit sub pena aliquid habere ratũ non ꝓmittit pena si quis ℨuenit de facto sec⁹ si ꝓmittit habere firmũ. qz verbũ ratũ refert ad ius. verbuz firmũ refert ad factũ qõ ẽ diligenter notandum. Quero qz hic reseruat beneficiũ legis falcidie nunquid facidia sit detrahenda de legatis ad pias causas. So. tex. est hodie apertus ꝙ nõ in auc. sisꝛ. C. ad. l. falcidiã. Sed dubiũ remanet in trebellianica nunquid illa detrahatur si restitutio hereditatis ẽ fienda ad pias causas. ꝛ videt tex. a cõtrario sensu in. c. si pater. j. eo. ti. li. vj. ꝙ sic. nam ibi dicit ꝙ non habebat ibi locũ deductio legitime ꝛ trebellianice. qz substitutio facta de paupibus fuit directa nõ aute fideicõmissaria. ergo secus si fuisset fideicõmissaria. ꝛ hanc opi. tenuit Jo. an. in glo. sua. mouet etiam qz falcidia detrahit a singulis rebus qñ heredi tas est exhausta. vnde licet heres nõ detrahat falcidiam de legatis ad pias causas detrahit tñ ℨ alijs ꝛ sic frustra nõ erit heres. sed trebellianica detrahitur ex toto coꝛpoze hereditatis qñ tota hereditas venit alis instituenda. vnde si heres non posset detrahẽ trebellianicã tũc frustra eẽt heres. Itẽ auc. sisꝛ. solũ fac mẽtionẽ de falcidia ꝛ nõ ℨ trebellianica. Sz cõis opi. doc. vtriusqz iurꝫ ẽ i oppositũ vt nec falcidia nec trebellianica habeat locũ i istis legatis ad pias causas. hanc opi. tz spe. i ti. de instru. edi. i. §. cõpẽdioso. ℨ. ℔ cũ deductio. Ly. i. d. auc. ℔ cuz testatoꝛ. Bar. i. l. marcell⁹. ff. ad trebel. ꝛ Bal. i. l. id qõ paupib⁹. pall. moderniozes doc. iurꝫ canonici. ℨ. ꝛ vide i ℨ ꝓsiliũ dñi Raphaelis ℨ gl. Jo. an. pall. motiuũ ꝓncipale ẽ qz falcidia cõtinet in se trebellianicã nam trebellianica largo modo dicit falcidia. Item tex. aptus videt in auc. de eccl. ti. in. ℨ. si aũt heres ꝛ in. l. si quis ad declinandã in fi. C. de epi. ꝛ cle. vbi fit mentio de legato particulari ꝛ de hereditate restituẽda ꝛ ꝓhibetur ois falcidia. Item hodie sunt exequata legata ꝛ fideicõmissa. in. l. ij. C. cõia de legatis. vnde falcidia sicut cessat in legatis. ita et in

fideicõmissis. ꝛ ob ꝑdicta ꝛ alias rões voluit Bar. in. d. l. marcellus. q̃ quẽ admodum testatoꝛ põt hodie ꝓhibere falcidiam. vt in. d. auẽ. sed cum testatoꝛ ita ꝛ trebellianicam. ꝛ hanc opi. tenet saltem ratione religionis. arg. in. l. sunt ꝑsone. ff. de reli. ꝛ sumpti. funerũ. Non ob. predictis dictũ. c. si pater q̃ solum ꝓbat a ꝓrario sensu. Sed tale arg. cessat vbi repit cõtrarium in iure vt i. c. a nobis. ij. ỏ sen. excõ. Item põt ꝓcedere ibi ar. a cõtrario respectu legitime nõ autẽ respectu trebellianice. Nõ ob. motuum Jo. an. q̃ frustrã erit heres si nõ detraxerit trebellianicã q̃ imo nõ frustra q̃ habebit meritum a deo exercendo pium actum tam respectu defũcti q̃ respectu ecclesie seu pauperũ quibus fienda est restitutio. facit in fiñ qõ no. Bar. in. d. auẽ. sed cuꝫ testatoꝛ. ¶ In glo. j. ibi in hac cõditionẽ. hoc ideo sic dicit glo. q̃ substitutio fideicõmissaria fuit hic ỹ cõditione ꝛ nõ sub modo. ꝛ differentia est maxima inter cõditionem ꝛ modũ. nã cõditio suspẽdit actũ in euentũ cõditionis ita q̃ interim nõ põt peti sed modus nõ suspendit dispositionẽ ỹ qualificat. vñ id qõ debeꝯ sub mõ põt peti de pñti ꝑstita cautione de modo obseruando. ỹ ꝓbat in. l. qui heredẽ iuncta. l. quibꝰ diebus. in. §. termini. ff. de condit. ꝛ demon. ꝛ vide qõ no. in. c. verũ. de cõdi. apo. vñ substitutio de q̃ ỹ fuit cõditionalis videlicet si absq̃ filijs masculis moꝛeꝛeꝯ ꝛ sic interim nihil poterat peti. ¶ In glo. in ẋbo neutra pars in fi. no. glo. iuncto tex. nam videtur limitare. §. ea lege. seu extẽdere ꝛ dicta Bar. ibi. nã ibi no. ꝛ ie. q̃ ꝓhibitio alicuius cõcernens certũ gẽnus ꝑsonaꝝ extendit etiaꝫ ad vltimã voluntatẽ. hic autẽ tex. iuncta glo. ꝓbat idem dicendum cũ ꝓhibitio est generalis respectu omniũ personarum ꝙbusdam ꝑsonis specialit cõcessis. Jnno. ỹ prosequit multa mẽbra. Nã quã doq̃ ꝓhibitio alienationis fit i ꝓtractu q̃libet a lege q̃libet a iudice q̃libet ab arbitro q̃libet a testatoꝛe. ꝛ in oibus istis ꝑsequit succincte tñ vtrum teneat alienatio in cõtrariũ facta ꝛ respectu contractus dicit q̃ tenet alienatio sed transferenti dominiũ cõpetit cõditio cõtra eũ q̃ in alium transtulit. vt i. l. ea lege. C. de condi. ob cãm. ꝛ ibi glo. tenet q̃ cõsequit estimationẽ rei de q̃ tñ dicendũ vt ibi pleniꝰ no. Fallit fm Jnno. in libertate. nã si tibi vendo vl̃ dono seruum cũ hoc vt nõ manumittas nõ valet manumissio vt in. l. ea quidem. C. si mancipiũ ita fue. alie. ꝛ ẽ rõ q̃ libertas semel donata reuocari nõ põt. multas alias rões reddit glo. in. d. l. ea lege. Sz Bar. addit aliam solennẽ limitationeꝫ in. d. §. ea lege. dicens q̃ vbicunq̃ retinet sibi quis aliq̃ ius in re et ꝓhibet alienationẽ nõ tenet alienatio in cõtrariuꝫ facta. ar. in. l. fi. C. de iure emphi. ꝛ in. c. potuit. de loca. Sed melius facit. l. creditoꝛ. in fi. ff. de distra. pigno. vbi videtur singulariter ꝓbari q̃ res pignorata nõ potest alienari si hoc fuit ꝙuentum int̃ contrahentes. ꝛ per hoc Bar. dat vnã theoꝛicam in. d. §. ea lege. vt ad impediendũ alienationeꝫ obligeꝯ illa res translata. ꝛ de hoc articulo vide bonã glo. ꝛ latam ꝛ doc. in. d. l. ea lege. ꝛ in. l. fi. C. de reꝰ alie. nõ alie. ꝛ i. d. §. ea lege. ꝙ Bart. Si vero ꝓhibitio fit a lege tũc tenet Jnno. q̃ nõ valet alienatio q̃ gestum cõtra legẽ nõ valet. vt in regula q̃ cõtra ius. ỏ reg. iur. in. vj. ꝛ in. l. nõ dubiũ. C. de legibꝰ. ỹ limitat Bar. in. d. §. ea lege. q̃ lex aliquã solennitateꝫ requirit ante alienationẽ vel simpliciter ꝓhibet. secus si aliquid sit obseruandũ post alienationẽ. vt i l. vniuersa. C. de ꝓcꝯ. impe. offe. ꝛ qõ ibi no. ex ꝙbus cõcludit q̃ alienatio rei ecclesie facta cõtra ius ẽ ipso iure nulla. ꝛ. q. ij. ỹ ius. idẽ intelligo vbicũq̃ ꝓnceps ꝓhiberet alienationẽ q̃ ꝓ codẽ ẽ habẽduꝫ q̃ lex viua ꝓhibeat vel moꝛtua. ꝛ ỹ voluit Jnn. in c. fi. de accu. in fi. Si vero ꝓhibitio fit a iudice tenet Jnno. q̃ nõ impedit alienatio sicut dicim⁹ in arbitro vt hic. sed hoc dictũ põt ꝓcedere q̃ iudex sine causa ꝓhibet alꝫ nõ. vt in. l. is cui bonis. ff. de testa. ꝛ. l. is cui bonis. ff. de ẋbo. obli. Si vero ꝓhibitio fit a testatoꝛe ꝛ tunc dicit Jnno. q̃ si ẽ expꝛessa ꝑsona rõne cuius fit ꝓhibitio nõ valet alienatio. vt in. l. si filius. §. diuus. ff. de lega. j. assignat rationẽ diuersitatis inter ꝓcꝯptum testatoꝛis ꝛ ꝓceptũ alterius. nã sicut testatoꝛ ex nuda voluntate trãsfert dominiũ in alium. vt patet in. l. cũ pater. in. §. surdo. ff. de lega. ij. ita potest impedire alienationem. Itẽ q̃ voluntas testatoꝛis habeꝯ ꝓ lege. ỹ ỹ questio indiget lõge maioꝛi discussione. nã multi doct. iuris ciuilis voluerunt q̃ ꝓhibitio testatoꝛis etiam sine expꝛessione alterius ꝑsone ex quo fit cũ cã impedit alienationẽ. ꝛ videꝯ de hoc casus iuncta glo. in l. ij. C. de vsuca. ꝓ empto. Itẽ eẽt discutienduꝫ nũquid ꝓhibitio testatoꝛis extendit ad vltimaꝫ volũtatem. Item vtrũ includatur alienatio necessaria. ꝛ de oibus his vide qõ no. in. d. §. diuus. ꝛ in. l. pater. §. fundum. de lega. ij. ꝛ ꝙ Bar. in. d. l. ea lege. ꝑdicta ꝓcedunt q̃n ꝓhibitio fit dño. Si autem fit administratoꝛi puta ꝓlato vl̃ rectoꝛi ecclesie tenet Jnno. q̃ impedit alienatio. q̃ nõ habet ita pingue ius sicut dñs. ꝛ ideo si ꝓlatus ẽ ꝓhibitꝰ alienare a supioꝛe nõ tenet alienatio. ad hoc. c. veritatis. ỏ dolo ꝛ contu. qõ no. ¶ In gl. in ẋbo legitime. ibi cuꝫ nescit substitutio. hoc nõ ẽ verũ indistincte sed dic vt no. in. c. in ꝓsentia. de ꝓba. ꝛ in. l. ex facto. allegat. in glo. ¶ In ea. glo. ibi sine liberis. vult tertio g̃l⁹. q̃ appellatione liberoꝝ veniũt bastardi. sed tu dic plenius vt no. in cle. ij. de baptis. ꝑ glo. ꝛ doct. ¶ In glo. in verbo vni ex patruis. ibi ꝛ totum debet ei ꝓstari. aduerte coniungendo finem glo. q̃ hic debuisset inseri aut queriꝯ de tertia ꝛ ꝗrta ipiꝰ raynaldi ꝛ frustra fit indagatio an alij patrui essẽt moꝛtui quia in tertia ꝛ quarta potuisset raynaldus extraneum instituere ỹ respectu bonoꝝ patruoꝝ que veniebant restituenda patruis ex testõ ꝓponis sit illa indagatio. nam nõ poterat raynaldꝰ illa bona restituere vni ỹ omnibꝰ patruis fm volũtatẽ ꝓponis. Et ob hoc dixit hic glo. q̃ alij patrui erãt moꝛtui ante raynalduꝫ ꝛ sic expirauit fideicõmissũ nam fideicõmissarius decedens ante diem fideicõmissi cedẽtis nihil trãsmittit i suos heredes. vt in. l. vnica. C. de cadu. tol. no. Bar. ꝛ gl. in. l. j. C. ỏ his qui ante aper. tabu. Cui aũt accresceat ꝑs defuncti. dicit hic glo. q̃ alteri fideicõmissario ꝛ sic creuit hic

patruo supstiti. sed dictū glo. intellige in terminis c. qñ. s. fideicōmissarij sunt cōiuncti re ⁊ verbis vt ḃ erant. si autē fuissent disiuncti. vtputa volo q restituas medietatem tali patruo tuo ⁊ aliam medietatem alteri patruo tuo. tunc portio deficienti s non accrescit alteri sed heredi. de quo in. dicta. l. vnica. ⁊ in. l. re cōiuncti. ff. delega. ij. ¶ Jn glo. in verbo legauit. ibi impropꝛie. no. singulariter istā gl. iūcto tex. q verba testamenti sunt impropꝛianda ad hoc vt testm̄ teneat. nam si verbū lego staret ꝓpꝛie quo ad patruū ⁊ filios testm̄ nō valuisset. ⁊ idem dixi de verbo relinquo in. c. raynutius. s̄. e. ⁊ colligit hoc notabile intelligendo q ista fuerūt verba testatoꝛ nam forte testatoꝛ aliter dixit ꝑ papa hic hoc retulit in substātia nō ponēdo ꝓpꝛia verba testatoꝛis sed pꝛimū notabilius sic. ⁊ ꝝba libelli ip̄ropꝛiant vt cōcludant intentionē libellanti. vide bo. tex. iūcta gl. in. c. ꝓstituꝛ. de reli. do. vbi cēsus ꝑ emphiteosi ponit. Et in fi. glo. ⁊ iō cautū ē in quolibet testō apponere istam clausulā codicillarē nō tñ intelligas q ꝓpter hanc clausulā sustentet testm̄ ꝑ si nō valet testamentū ex defectu alicuⁱ solennitatis valebit vt codicillus ⁊ sic p̄stabunt legata ab intestato q̄ alⁱs non valuisset. ⁊ inquātū gl. dicit si nō valet iure testamēti pleniozꝛ ē clausula si nō valet nec valebit. cē. et sic cōprehendit vtrūq; tēpus. ⁊ de hoc in spe. de instru. edi. ¶. compendiose. ꝛ. item vide si est ibi clausula. ⁊ se. ¶ An autē sine ista clausula debeant legata ad pias causas si repitur testm̄ non valere remitto ad no. in. l. j. C. de sacro. sanc. eccl̄. ⁊ in. l. eaz quā. C. de fideicōmiss. ⁊ puto q debeant qꝛ ad validitatē istoꝛū legatoꝛum sufficit solennitas iurisgētium. vt dixi plene in. c. ij. ⁊ in. c. cuz esses. ⁊ in. c. relatum. s̄. eo. ¶ Jn glo. in verbo adȝciens. in. fi. intellige glo. cum tex. q valet pene apositio quatenꝰ sufficit patrimoniū testatoꝛis. ad hoc iste tex. nam tastatoꝛ nō habet iurisditionē in heredē vel legatarium ⁊ sic nō potest ꝓpꝛie apponere penam ꝑ potⁱ dicit adunere bona eis donata noie pene. i. in penam cōtrafacientis. nā pena dicit eē id qō diminuit patrimoniū alicuius. vt no. Jo. an. i. c. fi. de elec. li. vj. ⁊ arbitroꝛ q etiā i foro cōscientie habebit locū ista pena. qꝛ naturaliter obligat onerat a testatoꝛe obseruare ipius voluntatē. vt in. c. cum in officijs. s̄. eo. licet alie pene iuris necessarie non sint obseruande in foro cōscientie. vt ē gl. singularis ꝑm vnū intellectū. in. c. fraternitas. xij. q. ij. ⁊ c̄ c̄ nō memini legisse rōnem illius dicti puto tamen hanc rōem forte quia pena apponitur a iudice vt satisfiat reipublice de re scandalizata ex delicto quo rō cessat i foro anime cum ibi imponatur principaliter pena i satisfactionem delicti nam principaliter ibi intenditur ad satisfactionem rei. ⁊ vide Jnn. in. c. sicut dignum. de homici. vbi singulariter dicit q c̄ c̄ i foro contentioso teneatur quis ex leuissima culpa in actione legis acquilie. s. rōe damni. vt in. l. lege aq lia. ff. ad. l. acquil̄. tamen in foro anime non tenetur ad emendam damni nisi quis fuerit in dolo vl̄ saltem in lata culpa. ratio diuersitatis est qꝛ foꝛus contentiosus intendit ad conseruationem pꝛimo nū. sed foꝛus penitentialis intendit saluti anime ⁊ vt plurimum respicit animum delinquentis. facit c. deus qui. de peni. ⁊ remiss. ¶ Jn gl. in verbo adeunte. in fine. hoc est verum regulariter sed fallit in multis casibus qui notantur per doct. in. l. eā quā. allegl. in glo. ¶ Jn glo. in verbo petendo. ibi. rei vendicatio. ⁊ hoc plene no. in. l. j. C. cōia de leg. nā procedit glo. quando legatum est factum in aliqua specie puta certus fundus vel seruus. secus si i genere. qꝛ tunc nō datur rei vendicatio sed hypotecaria vel actio ex testamento. de quo tamen dicendū vt plenius no. in. d. l. j. ¶ Jn glo. in verbo contra ipsum. ibi. que pendent extrinsecus. vult dicere q si quid debetur sub conditione que extrinsecus id est extra iudiciuz venit purificanda nō ꝑt peti ante conditionis euentum. ⁊ sic loquit. l. non quemadmodum. ff. de iudi. Sed si id quod debetur nomine pene seu sub conditione venit certificandum in ipso litis ingressu tunc potest peti in libello sub cōditione vt hic. ⁊ idem per alia verba sentit hic Jnn. ⁊ c̄ c̄ de rigoze iuris possit instari tamen pꝛopt facilioꝛem exitum litium talis libellus solet admitti sicut in simili admittitur libellus alternatiuus dicorem ad me spectare iure dominij vel quasi. vt no. in dicto. c. ij. de libel. oblati. ⁊ in. c. abbate sane. de re iudi. lib. vj. ⁊ q de iure possit procedere. fac̄ text. in. c. olim. de censibus. ⁊ in. l. eum qui. ff. de his q̄ vt indig. Sed si vis tollere contrarietates huius tex. posses dicere vt quidam dixerunt q heredes hic iam contrauenerunt quia voluerunt extra iudicium soluere legatum ⁊ sic erat purificatum legatum conditionale. hoc tamen ex toto non satiffacit littere que continet petitionem conditionalem. ⁊ ō hac materia vide per Bar. in. l. stipulationes non diuiduntur. ad fi. ff. de verbo. obli. ⁊ per spe. in ti. de solut. ¶. sequitur. versi. quid si libellus. ⁊ in ti. de libel. concept. ¶. iam nunc. ver. sed nunquid taliter aliquid per Ly. in. l. j. C. de fideicommiss. ⁊ nota bene hanc glo. singulariter iuncto tex. ¶ Jn gl. i verbo quacunq; occasione. in fi. vult ergo glo. q dominium legati vel fideicōmissi particularis directa via post aditam hereditatem transit in legatarium vel fideicommissarium. secus in fideicommisso vniuersali. quia ibi opus est restitutione re vel saltem verbo. ad hoc. l. sancimus. C. ad trebel. fallit in casibus qui ibi leguntur ⁊ notantur. ¶ Sed contra hoc opo. Jnno. de. l. fi. C. cōia de lega. vbi fideicōmissarius agit rei vendi. contra illos in quos ꝑmꝰ heres bona transtulit. Sol. dupler. ꝓma q fuit ibi restituta hereditas in genere. vel est speciale in rebus alienatis. sed pꝛima solutio videtur verior. quia dominium fideicommissi vniuersalis nō transit sine restitutione. facit. l. marcellus. ¶. res que. ff. ad trebe. vbi tenet alienatio rei ⁊ hoc communiter tenetur. ⁊ satis pꝛobatur in. d. l. sancimus. ⁊ dicit legatum quando verba dispositionis conferūtur in legatarium. fideicommissum vero dicitur quando quis capit de manu alterius. puta relinquo tibi fundum ⁊ volo vt illum restituas sempꝛonio. nā respectu tui est legatum sed respectu sempꝛonij est

fideicõmissũ sic appellatũ qz fidei tue cõmittit vt restituas sempronio ꝑ hodie fideicõmissa z legata sũt exequata. vt in.l.j.z.ij.C.cõia de lega. z ff. ō lega. j.l.j.z ōz fideicõmissum pticulare qñ nō hereditas ꝑ certa bona pticularia veniũt restituēda. ¶ In gl. in verbo cõtestata.no.bñ glo.z vide materiã i spe. de libel.cõceptione.§.nunc videndum.vbi spe.refert Clementē papã auditoribus ꝓcepisse q in appellatione ab interlocutoria nō admitterent libellũ z sic cõtestationē litis.z videt sentire secus in appellatione a diffinitiua. Jō.an.sentit hic totũ oꝓpositũ vt in appellatione ab interlocutoria sit lis cõtestãda qz est nouus articulus.secus in appellatiõe a diffinitiua qz idē est articulus cũ primo.ad hoc.c.nō solum.de appella.li.vj.sed tene primũ dictũ qō etiam vident sentire do.de ro.decis.xiij.nã si iudex appellationis ab interlocutoria ꝓnũciat bene appellatuz succedit loco primi iudicis. vt in.c. vt debitus. de appella.nec aliud petit cozã eo nisi qō petit cozã primo.si ergo cõtestatio fuit facta cozã primo non est necesse vt fiat cozã secũdo.nec dum discutit an ipa appellatio sit admittenda debet fieri cõtestatio litis qz nihil petit a parte sed agit de iniquitate ꝓmi iudicis.vt dicit tex.in.c.interposita.in.§.sane.de appel.cautũ tñ est vt pte pñte fiat cũ ea cõtestatio.ꝑ in appellatione a diffinitiua ꝓncipaliter queritur retractatio ſnie ad incõmodũ ptis iō fienda est noua cõtestatio sicut nouꝰ ē articulus vt hic.ꝑ ſ.ps ē contumax ꝓt procedi sine ꝓtestatione.vt in.c.ꝙ tuas alle.in glo.qz in effectu agit sup petitꝰ.in ꝓma instãtia.z vide qō dixi in.d.c.ꝙ tuas. ¶ In gl. in verbo portiones.ibi qz de singulis rebus debet fieri deductio.no.bene glo.q filius ꝓt de qualibet re paterna deducere suã legitimã ꝑ rata nisi aliud dispo suerit testatoz vel officiũ iudicis. Jnno.dicit q ō tota hereditate sũt iste portiones detrahende ꝑ anteq̃ iudex interponat officiũ habent insolidũ in singulis rebus.q.d.q ante deductionē habet ius in singulis rebus insolidũ ꝑ iudex tpe deductiõis poterit arbitrari vt de certa re fiat deductio. z hoc in effectu sentit hosti.nō enim eet audiendus heres si ex singulis rebus vellet soluere legitimã qz particularis solutio multa incõmoda habet.vt in.l.plane.ff.fami.herd. Alij aliter vt no.in.l.filiũ quẽ habentẽ.alle.in glo.ꝑ Bar.satis eque distinguit in.l. in quartam.ff.ad.l.fal.aut enim filius z heres conueniunt z eozum volũtas obseruanda est.l. pen. ff.de leg.j.aut discordãt qz filius vult detrahere ex vna re herede cõtradicẽte vel ecõtra .z tunc aut q̃ritur in quibus rebus habeat hoc ius legitime vel trebellianice.aut querit ex qua re tpe deductiõis sunt detrahende. Primo casu dicẽdũ q ꝫ ius cõsistit in singulis rebus insoliduz in.l.plautius.z i.l. lineã.ff.ad.l.fal.z ꝓbat ꝫ. Scõo casu aut testatoz disposuit ex qua re sit fienda deductio ſz seruanda ē voluntas testatozis.vt voluit ꝫ gl.ad idẽ.l.id autẽ.ff.ad.l.fal.ꝓbat rõne.nã a principio poterit pater certã rem relinquere loco legitime.vt in.l.qñ i prioribus.z in.l.oino.C.de inoffi.testa. aut testatoz nihil disposuit z tũc si filius recipit fructꝰ cõputat sibi in tertiã vel quartã trebellianicã.vt in.l.qō de bonis.§.fructus.ad.l.fal.Et aduerte qz Bart. post hec videt sentire q filius cõputat fructꝰ in legitima cuiꝰ cõtrariũ ipse tenet in.l.marcellus.in.§.q dam liberis.ff.ad trebel.z sentit in.l. sancimus.in.§.repletionē.C.de inoffi.testa.z q lex antiqua sit hodie cozrecta in filijs.sed pōt procedere primũ dictum in trebellianica extra casuz.l.iubemus.C.ad trebel.aut nō ꝓcipit fructus z si vendidit aliquã rẽ ante restitutionē hereditatis illa cõputat in legitima.vt videt tex.in.d.l.marcellus.in.§.res. voluit Azo in ſumma.C.ad trebel.z Oldr.ꝓſl.cxlvj.multi tñ tenuerũt oꝓpositũ in.d.l.filiũ quem habentẽ. qz ex hac opi.sequitur q filius rogatus restituẽ hereditatẽ posset ad libitũ ex quacũq̃ re detrahere legitimã illam rem alienãdo.vñ multi tenuerũt q illa alienatio nō valuit. Ad.§.res pōt rñderi q ꝓputatur i legitima herede nō cõtradicente z sic in odium ipsius filij.z quicquid sit cõsiliũ ē vt si filius intendit aliqua alienare q vocet fideicõmissariuz ad diuisionē z tunc secure poterit alienare ꝓtem suaz si ꝫo nihil alienauit z tunc aut habebat aliquã rem in peculio iudicio testatozis z potest illã rem sibi cõputare in legitimã qz ex quo testatoz illũ dilexit in vita respectu illius rei ꝑsumendũ est q idem voluit post mortẽ.z iste est casus notabilis ſm vnũ intellectũ.in.d.l.filium quẽ habentez. Aut testatoz nihil cõcessit in vita z tunc si res sunt indiuisibiles fiat ō tractio ex vna re. si sunt diuisibiles tunc poterit fieri ex vna vel ex pluribus ſm q iudici videbit equũ vt in.l.potest .ſm vnum intellectuz.ff.de lega.j.facit.l.ad officiũ.C.cõi diuidun.z insti.de offi. iudi. post principiũ.z ſm hanc distinctionē limita hanc glo.z tex.z idem dicitur respectu repletionis legitime vt si pater reliquit filio certam rem nō ascẽdẽtem ad legitimã suaz repletio fiet iudicis officio nō de singulis rebus ꝑ ſm q iudici equuz videbit ꝫ ius repletionis cõsistat in singulis rebus sicut dixi in tota legitima.vt in.d.l.sancimus.z ponit Old. cõsilio.cj. ¶ In glo.in verbo bñficio in fi. Jnn.sentit hic q de omnibus pōt patruus detrahere falcidiam nō obstante.l.cum pater alle. in gl. qz ſm eũ qñq̃ aliq̃d adimit ex ꝓdẽnatione iudicis vel ex dispositione legis noie pene.z tũc falcidia cessat. vt i auẽ.de heredi.z falci.in.§.si quis autẽ nō implens Qñq̃ aliq̃d adimit heredi ex dispositione testatoris tunc de illo potest detrahi falcidia vt hic. naz testatoz alij tribuendo qō ademit heredi fec legatum z hec opi.multũ mihi placet.qz si bñ ponderet litteram testatoz nō mandauit simpliciter vt heredes nō ꝺicerent legato facto auunculis ꝑ cõditionaliter ſcz q si cõtradicerent oia bona sua legabat auũculis.heres ergo cõtradicẽdo nō venit cõtra voluntatẽ testatozis si soluit sponte omnia bona auunculis imo impleret volũtatẽ testatozis z sic ne frustra sit heres pōt detrahere falcidiaz de oibꝰ.nec videt mihi ꝓsideratione gl.quoꝫ mō posse ꝓcedere. naz iste patruus respectu ptis sue habebat.xvj.ſm cõputationē prius factã ex hereditate Rainaldi quorum quattuoz tenebat soluere auunculis occasiõe

legati ꝑticularis ⁊ sic remanebunt sibi. xij. habebat ꝫ tres ꝑtes ꝑtis sue hereditatis ⁊ sic nō erat hereditas exhausta legatis. nō ob. q illa. xij. soluit occasione pene q ꝛ si ex ista pena nō detrahit falcidia ꝓpter culpā suā nec detrahi dz ex legato ꝑticulari q ꝛ non legatum particulare sed culpa sua exhausit hereditatē. aut ergo debet detrahere ad omnibus aut ex nullo cum eadem sit ratio in vtrisq; ⁊ licet quidaz voluerunt tenere tertiam sententiam vt hic cesset omnino falcidia ꝓpter rōes dictas. Ad istū text. respondebant q hic non detrahitur falcidia sed reseruatur ius si qō erat in detractione facidie. mihi tamen non placet quia si nō fuisset falcidie locꝰ iste cardinalis qui ita specifice sententiauit reddēs rationem sue sententie in qualibet ꝑte non reseruasset ius detrahendi falcidiam maxime in eo q reseruauit sub conditione scz si infra tempus legitimum testatoris voluntati parueri t. Item ponderat q iste confecit inuentarium. vnde tene opi. Inno. que ē valde notabilis ⁊ satis probatur per istum tex. poterit ergo iste patruus ſm cōputationem predictam detrahere quartam ⁊ non solum vnam. ſ supra dixi de vno ꝓpter opinionem glo. ⁊ vt cōcordaremus cum cōputatione qnā facit glo. que incipit auunculum.

Iohannes Executor testamentarius qui suscepit illō officium exequi compellitur. Primo questio. Secundo solutio. ibi. post. ¶ Nota primo ex principio q vbi in dispositione est fienda mentio clerici ⁊ laici premitti debent in ordine clerici tanq̄ dignio ꝛes. xcvj. di. in. c. duo. facit. c. significauit. ō rescp. ⁊ qō no. gl. in. c. quozundā. de elec. li. vj. ¶ No. secundo q clericus ⁊ laicus possunt simul deputari ad certum officiū exequendū qō intelligit Jo. an. procedere quādo vocantur tanq̄ diuersa capita. secus autē si vocarenᵏ vt collegiuz quasi velit dicere q ad collegium seu vniuersitatem faciendaz nō admittunᵏ homines disparis ꝓfessionis. vt i. c. cuz causam. s̄. de electi. ⁊. xvj. q. vij. c. noua. sed quando cōiunguntur vt singulares nō nocet disparitas ꝓfessionis. ꝓ hoc. c. q tuas de arbi. ⁊ in. c. vbi piculum. de elec. li. vj. ⁊ nota hanc regulam ſ puto eam limitandam qū varia sunt studia respectu ꝓfessionis. Si autē idem oīno est studium nō impedit diuersitas professionis eos insimul collegialiter congregari. exemplum i vniuersitate scholarium vbi sunt religiosi clerici seculares ⁊ laici oēs facientes vniuersitatē vnā. vt no. Bar. in. l. fi. ff. de colle. illi. ⁊ Inno. in. c. cū ab ecclesia. x. de offi. q di. ¶ Nota tertio q ad pias voluntates exequendas pōt testator deputare quos vult. quid autē si neminē deputauit. dic vt dixi in. c. si heredes. s̄. eo. ti. ¶ No. q ꝛ to ibi. creditoribus. iuncto verbo ꝓ diocesanum q episcopus impedit se de relictis etiam ad non pias causas. de quo vide quod latiꝰ dixi in. c. si heredes supra eo. ¶ Nota ibi. per diocesanum. q ad diocesanum pertinet compellere executoꝛes testamentarios. dicit tamen Jo. an. idem in eo qui habet iurisditionem in loco quasi diocesanus ponatur hic ad denotandum eum qui habet iurisditionez in loco. Et ideo si alius citrā episcopum haberet ibi iurisdictionem episcopalem vt sūt multi abbates. de priuil. abbates. li. vj. poterunt isti hanc compulsionem facere. tenebis menti hoc dictum q officium tributū diocesano potest exequi seu exerceri per eum q̄ habet iurisditionem episcopalem. vel quasi in eodem loco quāq̄ non habeat iurisditionem in tota diocesi. ⁊ pro hoc facit glo. no. in cle. j. de rebus eccle. nō alienan. que vult q inferiozes habentes iurisditionem episcopalem possunt exercere omnia que spectant ad iurisditionem episcopalem. quod latiꝰ dico in. c. significasti. de foro compe. vides in oppositum glo. in cle. j. de vita ⁊ honesta. cleri. ⁊ gl. no. in cle. j. de iurepatro. in verbo diocesanus. que vult q appellatiōe diocesanozum veniūt solum episcopi non autem inferiozes habentes iurisditionem in loco. sed concoꝛ. vt glo. ille procedant quādo in materia noua ⁊ stricta fit mentio de diocesanis ita q verisimiliter videatur ponderatum officium episcopi. secus autem vbi materia esset larga ⁊ fauorabilis ita q potius videatur pōderata iurisditio q̄ officium episcopale. Hinc dicit Jo. an. hic q capitulum sede vacante succedit in hac potestate compelendi executoꝛes q̄q̄ videatur dubitare nunquid si officium exequendi sit deuolutum ad episcopuz possit capitulum exequi illud. nam aliud est cōpellere aliud exequi. sicut in simili capituluz potest cōfirmare electiones sed non potest beneficia conferre. vt in. c. cum olim. de maio. ⁊ obedien. iuncto. c. j. ne sede vacan. li. vj. Sed ego putarem q etiaz capitulum possit exequi quia hoc non est iurisditiōis episcopalis. sed potius oneris q̄ honoꝛis ⁊ est officium necessarium ꝓ hoc quod no. glo. in cle. j. de hereti. ⁊ cessat ratio que est in prohibitione collationis beneficiozum. nam illa prohibetur. q ꝛ est quedam honoꝛificentia ⁊ computatur inter fructus vt no. glo. in. d. c. cum olim. sed executio est oneris dū taxat ⁊ nulla cōmoditas debet remanere apud capitulum vel episcopum exequentem. vt in. l. nulli. C. de epi. ⁊ cleri. ⁊ in. c. nos. s̄. eo. ti. ¶ In glo. i verbo pijs. ibi minus legitima. hoc intellige vt dixi in c. relatum. s̄. eo. ¶ In glo. ij. ibi. nihil posset legare. nota bene glo. pro intellectu. c. quia. ⁊. c. ad hoc s̄. eo. vt de rebus ecclesie non solum testari prohibetur clericus sed etiaz legare. nam eadez est ratio in legato que est in testamēto quia effectꝰ vtriusq; confertur ad tempus quo post mortem clericꝰ non est amplius rector ecclesie sed donare aliqua pōt ituitu elemosyne vt in dictis iuribus. ¶ In glo. super verbo mandatum. no. glo. iuncto tex. quia licz executio vltime volūtatis sit res fauorabilis ⁊ pia. vt in. l. j. C. de sacro san. eccl. ⁊ in. c. tua. s̄. eo. ti. nō tñ cōpellitur quis acceptare officium executionis sibi delatū in testamēto. ⁊ videt hoc etiam procedere in relictis ad pias causas qō est valde notandu ⁊ videt hoc ꝓbare tex. ibi. post mandatū susceptuz ⁊ idem sentit Ibi Jo. an. dicens q videtur quis suscipere mandatum aut expresse acceptādo aut tacite. puta exequēdo aliquid de spectātibus ad illud

officiū. secus aūt dicit si erat p̄sens quando officiū sibi conferebatur ⁊ tacuit. p̄o hoc. l. filiusfami. §. in uitus. ff. de p̄ocura. dicerem q̄ etiam per interiozē actum executionis dicitur officium acceptare puta si scienter recepit litteras in quibus sibi officiuz cōferebatur. argu. in de. j. de p̄ocu. vel si ipe scripsit q̄ testator ad illud officium eum deputauit. ad hoc bo. tex. in. l. vxori. §. j. ff. ad. l. falci. facit. l. ex sententia. ff. de testa. tu. ⁊ notabis hoc vltimum. quia potest adduci ad multa. Item respectu legatozum ad pias causas videtur q̄ episcopus possit compelle re etiam citra acceptationem ⁊ si non vt executorez testamentarium saltem vt delegatum ⁊ cōmissariū nam cū episcopus hoc casu habeat exequi poterit officium hoc isti delegare ⁊ ad suscipiendum compellere sicut in qualibet alia delegatiōe. C. qui p̄o sua iurisditione. l. j. c. pastoralis. s̄. de offi. delega.

¶ Sed quero extra gl. nunquid isti executozes testamentarij possunt agere cōtra heredes vt eis tribuatur vnde possint exequi voluntatem defuncti. Inno. Abbas ⁊ cōmuniter omnes doct. hic distinguūt q̄ in relictis ad pias causas possunt agere cōtra heredes. vt in. l. nulli. ⁊ in. l. si qnis ad declinandam. C. de epi. ⁊ cleri. in alijs vero subdistinguūt. q̄ aut sūt executozes meri aut sunt participes. Primo casu executoz non agit contra heredem ꝙ si heres sponte eis tribuit exequuntur voluntatem defuncti sed agere nō possunt. vt i. l. lutius. §. meuia. ff. ad. trebel. nisi testator aliud exp̄sserit. Si vo sunt participes puta q̄ testator voluit aliquā partem remanere penes executozes tūc poterūt agere. vt in l. si quis titio. ff. de lega. ij. ꝙ cōtra hoc opponitur ō isto tex. vbi executozes compelluntur exequi. dicit Inno. q̄ omnia ista erant distribuēda ad pias causas. Hosti. dicit q̄ hoc est diuinare. Item iste tex. resistit dum facit mentionem de creditozibus. ⁊ ideo dicit q̄ fm ius canonicum possunt executozes agere contra heredes vel quoscūq; vt exequantur voluntatem defuncti. ⁊ sic transeunt hic doc. cōmuniter. Ego cōcordando dico q̄ nec de iure ciuili nec ō iure canonico merus executoz habet actionē cōtra heredem. vt in. d. §. meuia. sed potest executoz officium iudicis implozare contra heredes vel alios ō tinentes bona defuncti. ar. in. l. hereditas. ff. de petione hereditā. ⁊ in. l. quintus. i si. ff. de annu. leg. ⁊ hoc voluit Dy. in. d. §. meuia. ⁊ Bar. in. d. l. si q̄s titio. ⁊ in isto casu potest procedere dictum Hosti. ⁊ intelligitur iste tex. poterit ergo diocesanus compellere executozem vt impleret officium iudicis cōtra heredem. Itē potest intelligi iste tex. vt compellatur exequi quando bona sunt in manū executoris vel heres est paratus sibi dare vnde exequat. ⁊ sic i nullo iste tex. cōtradicit iuri ciuili iudicio meo Itē in eo q̄ doc. distinguūt vtrum executoz participet de lucro vel nō dic melius q̄ vbi verba dispositionis cōferuntur in eum tacite vel expresse nō dicitur purus executoz sed legatarius. ideo p̄t agere contra heredem. exempluz dicit testator. relinquo titio centum ⁊ volo q̄ illa restituat seyo. nam lz nullam cōmoditatem habeat ex quo tamen verba legati in eum conferunt poterit tanq̄ legatari⁹ agere cōtra heredem ⁊ est vtile quia si deficeret fideicōmissum ex persona fideicōmissarij accresceret isti legatario ⁊ nō heredi. vt in. d. l. si quis titio. idem dixi vbi tacite dispositio confertur in ipsum. vt quia est particeps illius relicti. his enim casibus nō dicitur purus executoz vnde habet actionem cōtra heredem. d. l. si quis titio. Nunquid aūt possit executoz vendere bona hereditaria p̄o executione vltime volūtatis. distingue inf executozē vniuersalem ⁊ particularem. nam executoz vniuersalis potest. exemplū quādo oia sunt distribuenda in paupes christi. dicta. l. nulli. Particularis nō p̄t nisi testatoz sibi cōcesserit. vt in. alio. ff. de ali. ⁊ cibaria. lega. et hodie cōmuniter in testamento dat libera ⁊ plena licētia executozib⁹ vendendi de bonis hereditarijs p̄o executione testamenti. ⁊ quid importent illa verba. no. Bar. in. d. l. alio. ¶ Vltimo oppo. cōtra tex. ⁊ videtur q̄ clericus non possit esse executoz testamentarius. quia non debet se immiscere negocijs ⁊ administrationibus secularibus. xj. q. j. te q̄dem. ⁊ in. c. j. ne cleri. vel mona. Solu. testator erat hic clericus vnde ratione persone negocium non potest dici seculare fm doc. Item ⁊ secundo hec relicta erant facta ad pias causas vnde rōne pie cause potest dici negocium ecclīasticum. Tertio dixerunt alij cum quibus transeunt hic cōmuniter doctozes q̄ religiosi ⁊ clerici possunt eē executozes testamenti etiam ad non pias causas ratione pie voluntatis defunctozum dummodo non subtrahantur a diuinis officijs. ⁊ hodie in religiosis dic vt in c. religiosus. eo. ti. li. vj. de fratribus minozibus ē tex. in de. exiui. de ver. sig. ⁊ hec vltima opi. cōmuniter hodie hic obseruatur.

¶ Ebis. Ponit quedaz legata de q̄b⁹ nō soluit canonica portio nisi fiant in fraudē. Primo ponit dictum in q̄ interserit exceptionez. ibi. dummodo. ¶ Nota primo ⁊ tene menti regulā que tacite colligitur ex isto tex. nam regulariter de omnibus relictis factis ecclesijs soluitur episcopo canonica portio ⁊ ecclesie parochiali fm ea que dixi in. c. officij. s̄. eo. ꝛz fallit in casibus hic exceptis. nam exceptio quozundam casuum firmat regulam in opposito. xxxij. q. vij. c. si dominus. ⁊ in. c. ij. de coniugio lepro. ¶ Nota secundo casus in quibus nō soluitur canonica portio de relictis factis ecclesijs. Primus casus quando aliquid sit relictum in oznamentis. id est calicibus cappis vel alijs vestibus ecclesiasticis. Secundus casus quādo fuit relictum p̄o eis. id est p̄o ipsis oznamentis habendis vel recuperandis vel reficiendis ¶ Tertius casus in relicto facto p̄ fabrica ecclie. Et nota q̄ fabrica ⁊ oznamēta ecclesie ponūtur hic vt diuersa. Ex q̄ potes colligere notabile dictū q̄ reddit⁹ deputati ad fabricam non sunt conuertendi ad oznamenta ecclesie. nā fabrica capit̄ p̄ sculptura vel reparatione edificij. de conse. di. j. de fabrica. ¶ Ex quo etiam potest inferri q̄ episcopus nō releuatur ab onere fulciendi ecclesiam etiam de oznamētis p̄opter reddit⁹ fabrice. Quartus casus

quando relinquit pro luminaribus puta p cereis lampadib⁹ ⁊ similibus. Quintus casus p anniuersarijs. id est pro cõmemoratione animaꝝ. anniuersariũ dicit eadem die sepultionis vl defunctionis singulis annis qua ille qui legauit fuit sepultus vel defunctus. Sextus casus pro relicto facto p septima vigesima vel trigesima. ⁊ vult dicere referẽdo se ad varias cõsuetudines locoꝝ in quibus aliqui seruant facere officiuꝫ pro defuncto id est septima die post sepulturam vl vigesima seu trigesima seu alia die q si relinquitur aliquid p huiusmodi officijs dicendis nõ debetur quarta. ⁊ vide de his dicebus. in. c. quia alij. xiij. q. ij. Ultimus casus quando relictum est factum ad perpetuum cultum diuinum. vt puta quando testatoꝛ reliquit certũ quid. vt q̃libet die celebraret in certo altari ⁊ pro capella dotanda vel similibus cõcernentib⁹ perpetuũ cultum diuinũ. ¶ Nota. ibi vel reliquis pijs locis. q nõ solũ ecclesie sunt priuilegiate in predictis casib⁹ sed etiam pia loca gaudent eisdẽ priuilegijs. facit. l. fi. C. de sac. san. eccl. ⁊ qõ no. Jo. an. in. c. j. ⁊ ij. de in integ. resti. li. vj. vbi notãter vult q pia loca possũt petere restitutionẽ in integrũ sicut eccle. Secũduꝫ dictum est q regulariter pia loca tenent ad canonicam portionem. ⁊ que dicunt pia loca. dic q illa in quibus exercet officiũ pietatis. vt no. Jo. an. s. ti. pri. c. fi. ⁊ spe. in ti. de instru. edi. §. nunc vero aliq̃ ꝛ. et scias. vide qõ dixi in. c. officijs. s. eo. ¶ Ultio nota q epi ⁊ parochialis ecclesia possunt de eodeꝫ relicto capere canonicas portiones ⁊ sic possũt concurrere epus ⁊ parochialis ecclesia. Et aduerte q hosti. voluit hic q de quolibet relicto facto p dioce sanum quibuscunq; ecclesijs epi habeat canonicã portionẽ. ecclesia vero parochialis habet suã portionẽ ex relicto facto dũtaxat p parochianũ suũ. Sz contrarium quo ad primum sensit hic Jo. an. ⁊ remittit ad no. in. d. c. officij. sed tu dic latiꝰ ⁊ clariꝰ q epus habet suam canonicã portionẽ ex relictis facti dũtaxat ecclesijs ⁊ alijs pijs locis sibi subiectis per quẽcunq; fuerint relicta. nam hec portio epo debetur nõ ab homine dioces. § ab ecclesia cui factum ẽ relictũ. vt in. c. requisisti. s. eo. ⁊ dixi in. d. c. officij. Ecclesie vero parochiali debet portio ex relicto facto ecclesie sepulture per suũ parochianũ. vt in. c. j ⁊ ij. j. de sepul. potest ergo contingere q de vno relicto detrahant due portiones. puta si parochianꝰ vnius ecclesie elegit alibi sepulturã eidẽ aliqd legãdo. nam ecclesia sepulture debet dare canonicam portionem epo propter onꝰ epale. Item canonicã ecclesie parochiali in satisfactionez iniurie seu laboris quẽ subijt ecclesia parochialis in personam defuncti. qñq; potest cõtingere q vna solũ portio debeatur. vt puta qñ parochianus alicuius est sepultus in ecclesia exempta. nam tunc portio solum debetur ecclesie parochiali. vt dixi in. d. c. officij. qñq; nulla portio detrahit vt si parochianꝰ eccle exempte eligit ibi sepulturam. ⁊ idez dicendũ in similibus casibus. ¶ Ultimo scias q de relictis priuilegiatis de quibus hic soluũt fratres minores ⁊ p̃dicatoreꝫ quartam ecclesie parochiali. vt in cle. duduz. de sepul. ⁊ hodie illa de. est prorogata ad fratres sancti augustini ⁊ carmelitas. ⁊ fuit istud inductum in recõpensationem damnoꝝ que sustinent ecclesie parochiales propter priuilegia concessa dictis fratribus in eo q possunt audire cõfessiones. Itẽ predicare ⁊ recipere parochianos alienos ad sepulturam. An autẽ eccla parochialis debeat dare epo portionẽ de portione quã habuit ab ecclesia sepulture siue ex relictis priuilegiatis siue non. vide per Frede. consi. vj. ⁊ ibi concludit q sic. qõ satis placz per. c. cõquerente. de offi. ordi. vbi dicit q de oib⁹ funeralibus debetur epo quarta. Utrũ legatuz factum ecclesie de certa re quolibet anno debeat perpetuo ⁊ in eternum. vl duret per aliqd tempus determinatum. istam questionem formaꝝ Bar. in. l. annna. ff. ꝺ annu. lega. ⁊ dicit q per tempus determinatum. s. per centum annos. per. l. vsufructum ff. de vsufru. sed ſpe. ⁊ Guil. tenuerũt ꝛriuz. exemplum. lego fratribus quolibet anno prandium.

¶ De successionibus ab intestato. ¶ Rubrica

¶ Supra visum est de successionibus ex testamento. verum qz sepe homines decedũt ab intestato. ⁊ dubitat de successione. ideo post rubricam p̃cedentem subijcit ista. Et scias q intestatus dicit q̃ nullũ vel nõ iure fecit testamentũ. vt in. l. fi. C. fami. her. ⁊ proprie dicit intestatus qui poterat facere testamentum. vnde non valens testari nõ dicitur ꝓprie intestatus. § fm cõmunẽ vsum loquendi qui nõ testatur dicitur intestatus. vt de predictis est pulcher tex. in. l. j. ff. de suis ⁊ legi. ⁊ ibi per doc. ⁊ facit ꝺ ad statuta disponentia de successione intestatoruz an habeant locum etiam in his qui testari non poterant. vt impubes. furiosus ⁊ sines. ⁊ ꝺ his in predicta. l. j.

Sed hoc. Clericus bona p pria dare põt cui vult. sed si decedat intestatus ⁊ nõ habet cõsanguineos succedit ecclesia. hoc dicit iuncta glo. secũ da ps ibi. si autẽ. ¶ Nota primo bo. ar. ex tex. q q̃cquid acquirit epus intuitu psone sibi acquirit ⁊ nõ eccle. vnde de his põt disponere ad libituz facit ad ea que dixi in. c. j. §. ti. pri. vnde hec littera videtur parificare epm ⁊ clericos inferiores. ¶ Nota scõo ar. op. ex tex. q qualiscũq; sit clericꝰ ⁊ quale cunq; habeat bñficiũ nõ disponit ad libitũ de redditibus bñficij. nam vt hic patet hoc pmittit eis respectu bonoꝝ acquisitoꝛũ intuitu persone. secꝰ § si acquisiuerint intuitu beneficij. Et vt dixi pondera qz littera loquit nõ solum de epis ⁊ presbyteris. § etiã de inferioribus clericis. qz cõmuniter habent beneficia simplicia. ⁊ facit ad ea que dixi in. c. relatum. ij. ⁊ in. c. requisisti. s. ti. pri. ¶ Nota tertio ibi q̃s hic pfecerint. q testamentum nõ valet nisi sit pfectũ. vnde si quis incipit facere testamentũ ⁊ nõ perfecit non valet qõ inceptũ ẽ. ita colligit dic do. An. nihil aliud inducẽs. Sed tu aduerte latius. naz primo iste tex. parũ facit. qz supra loquit de donatõe

tamē attingendo substantiā ipius dicti. videt primo q̄ de hoc sit tex. in. l. si is. ff. de testa. vbi ptz q̄ nihil valet scriptura nisi sit pfecta. t hoc indubitatū i dispositione nō fauorabili. Sed dubitat quid i fauorabili. puta inter liberos t ad pias causas. t ē not. questio. nam sepe ptingit q̄ testator incipit facē testamentū t ante pfectionē supuenit furor vl mors nunquid valeat qō inceptum ē. puta q̄ iā legauerat aliqua ecclesijs vel aliter disposuerat inter liberos. Bar. in. d. l. si is. nō attingendo spāliter dispositionē pie cause dixit nō valere. sed i. l. fideicōmissa. §. quotiens. ff. de lega. iij. videt velle q̄ valeat int liberos. videt tñ dubitare. sed in. l. fi. C. famil. her. t in. l. hac cōsultissima. §. ex ipfecto. C. de testa. apte tenuit ꝟrium dicēs q̄ licet valeat testm̄ impfectum rōne solennitatis inter liberos. vt in. d. §. ex imperfecto. t in. d. l. fi. nō tamē valet si est impfectū rōne voluntatis. nā ex quo volūtas nō fuit cōpleta ē impfecta. sed in. l. in testō. ff. de fideicō. liber. tenet apte q̄ ad pias causas valet hec volūtas licet non perfecta. t sic dicit se dixisse in quadā qōne facti. Audiui quendā doc. satis egregiuz tenere ꝟrium. nō tñ allegabat hec dicta Bar. ꝑ mouebat ex eo q̄ dispō inter liberos dz esse magis fauorabilis q̄ ad piam causaz sed iter liberos nō valet. vt i. d. l. fi. ꝯ nec ad piam causam. hoc dictū nō hz bonū fundamētum primo q̄ nō est illud absonū q̄ inter liberos nō valeat. imo Bar. sentit oppositū. in. d. l. fideicōmissa. nec. d. l. fi. hoc probat. Iz ē dictū doct. sed tex. ibi potius facit in oppositū dū dicit q̄ quibuscūq; verbis appareat de volūtate pris inter liberos illa ē seruāda. Itē nō ē verū simplr q̄ dispositio inter liberos sit magis fauorabilis q̄ ad pias causas. imo Bar. apte tenet cōtrariū. in. l. j. C. de sac. san. eccl. qō no. Mihi satis placet vt valeat ad pias causas ex quo legatū vel dispositio erat pfecta. vtputa q̄ trāsiuit ad alia legata. nā nō pōt negari q̄n hic fuit ꝓsensus naturalis. t presumendū ē fauore aie q̄ aliter non disposuisset. facit qō dixi in. c. relatū. el. j. §. tit. pri. forte idē potest dici inter liberos. vt in. d. l. fi. t hec no. q̄ quotidiana. ¶ In glo. in. ℣. sanctificent. ibi tanq̄ sancta deputent hoc nō est exponere. q̄ cuz ista essent bona tpalia nō poterant tanq̄ sancta deputari. Do. An. in quodā notabili sentit q̄ bona ecclesie largo mō dicūt sancta. sed credo q̄ littera dz exponi sanctificent. i. ad vsum sanctoꝝ vel sacrorū deputent. sic in sili exponit gl. in. c. nulli. xij. q. ij. t hec expositio est ꝓpria t clara. ¶ In gl. fi. in fi. tene gl. t fm eā sūmaui tex. t intellige in ecclia cui seruit clericus tpe mortis. t ita apte vult ista lra ibi cui seruit. Ex quo infertur q̄ si clericꝰ habuit priꝰ aliō bñficiū bona sua si diuidunt. sed oia cedūt bñficio cui ad psens clericus ē astrictus. Ex his infert q̄ ℣bū altare positū in lra exponit p ecclia. ad ℞. j. q. iij. altare. ꝓt etiā intelligi fm doc. de altari ꝓprie. nam in quibusdā locis sunt multi clerici nō habentes nisi hmōi altaria in beneficiū. vñ tales decedētes sine cōsanguineis transferūt sua bona ab intestato in h altaria. qō bñ no. Ex hoc etiam habes q̄ id qō accedit altari posito in aliqua ecclia nō accedit ipi ecclesie. ꝑ ipi altari. ex q̄ altare hz bona distincta ab ecclesia. qō intelligo qñ ꝓprie obuenit cōtēplatiōe altaris. secus si cōtēplatiōe ecclie. puta si fiunt oblationes i illo altari. nā sūt oblationes de iure parochiali. iō nō cedūt altari. sed ecclie. ad h bo. tex. in. c. ad audientiā. de ec. edi. inducendo p locuz a speciali. t vide qō dixi in. c. pastoralis. de his q̄ fiūt a prela. Et ex his habes intellectū iuriū q̄ simplr dicūt bōa clerici intestati debere cedere ecclie si nō hz consanguineos. dz eni intelligi de ecclia late sumpta. vt ꝓprehendat oñe bñficiū etiā sine cura. t fac. c. relatum. el. ij. §. ti. pri. Quid aūt si clericus non habet ecclesiā t decedit ab intestato. credo q̄ bona debēt deuenire ad epm. t ipe disponet fm deū. p hoc qō no. Inno. in. c. insinuante. qui cle. vel vouen. t ali quid dico in. c. in presentia. de proba. facit qō no. Frede. cōsil. xxv. t hoc notabis.

¶ Iuncto. Si pbyter intestatus decedat ō patrimonio suo fiunt quattuor portiones ꝓut hic habet. t nō tenet h hodie fm gl. t sic vult q̄ hodie istud. c. sit correctū. sed huic lec. ob. qō habet. §. in pemio resectis supfluis. tē. iō fm aliū intellectū singularē sum mat aliter t sic. Si olim seruus pbyter factus intestatus decedat. eius bona diuidunt fm formā hic cōtentam. Et primo ponit excessus relatio. secūdo eius ꝓhibitio. ibi interdicimus. tertio peculij diuisio ibi peculiū. quarto pene inflictio. ibi. t si quis. ¶ Nota ibi partes sibi vendicēt. tē. q̄ dñs vendicat sibi partē de substantia sui serui. sed contra hoc facit insti. p quas pso. nobis acq̄rit in. §. Itē nobis vbi dicit q̄ q̄cquid acquirit seruꝰ. acquirit dño. ergo nō partē. ꝑ totū vendicat sibi dñs. So. intellige tex. fm Hosti. in seruis manumissis. t sic in libertī de quoꝝ substantia patronus vendicat sibi partez t nō totū. vt insti. de suc. liber. §. sed nostra. Et ex hoc infert ad intellectū huius. c. vt intelligat de pbyteris qui prius fuerunt serui. ad quoꝝ substantiā patroni volebant venire sicut ad substantiā aliorū libertorū. qō hic interdicit. t de hoc. j. cū glo. ¶ Nota secūdo q̄ factus liber respectu diuinoruz est liber censendus quo ad oia tpalia. t videt nota biliter ꝓbare iste tex. q̄ dñs qui ꝓsentit vt seruꝰ promoueret ad sacros ordines nullū ius retineat i seruo. vnde pdit ius succedendi sibi delatū a iure ciuili. t vide qō no. in. c. nullus. t in. c. de famul. ō ser. nō or. ¶ No. tertio ibi ꝑter diuinū officiū. q̄ seruꝰ ꝓmotꝰ de ꝓsensu dñi tenet impēdere dño diuinuz officiū. qō videt procedere si dñs retinuit apud se has opas spāles. de q̄ dicendū vt plene no. in. d. c. nullus. ¶ No. vltimo ex fine lre vnū mirabile dictū qō videt ꝓbare iste tex. videlicet q̄ si vni ex heredibꝰ aufert sua portio tanq̄ ab indigno nō applicat fisco seculari licet heres sit secularis ꝑ potius fisco ecclie habito respectu ad qualitatē relinquētis q̄ fuit clericꝰ. t h facit ad multa. nisi dicamꝰ hunc tex. ponere speciālē ꝓuisionē. Itē ex h t ex tex. collige aliud no. dictū q̄ id qō venit applicandū fisco ō bonis clericoꝝ nō venit applicandū fisco pape. sed potiꝰ epo loci vt dispenset diligent ad vsū ecclie. et

sic facit etiã tex. p his que dixi in. c. precedenti. q si
clericꝰ decedat sine ꝓsanguineis ꝛ sine bñficio inte-
status bona debẽt deuenire ad manꝰ epi vt i vsum
ecclie. s. vniuersalis diligent' distribuat. non vt sibi
appropriet. ¶ In gl. j. ibi semp ẽ p ecclia ꝑsumẽdũ
no. gl. ꝭ de hac mã vide qđ latius dixi in. c. inqren-
dũ. de pecu. cle. ꝛ p Inno. ꝛ p Jo. an. in. c. cũ i' offi-
cijs. ẽ. ti. prĩ. ¶ In ea. gl. ibi nõ credo bñ hodie hꝫ
locũ. ꝛc. vult ꝯ gl. q bñ. c. hodie nõ ꝓcedat. q̃ lect. nõ
ẽ tuta nec bona q ea q̃. ẽ. dixi. vñ tene lec. ꝓcedentez
q̃ fuit Lau. quã cõiter sequũꝫ doc. vt intelligak iste
tex. in ꝑbyteris q̃ ex seruitute ꝓmoti sunt ad sacer
dotiũ dominis ꝓsentientibus. ꝛ p hac lec. facit tex.
ibi ꝑbros suos. ꝛ ibi sicut de ꝓprijs seruis. ꝛ melꝰ
ibi sicuti liberti facti sunt. ꝛc. ꝛ in istis ꝓcedit dispo-
stio huiꝰ. c. ꝛ merito aliud statuiꝫ in substãtia istoꝝ
ꝯ alioꝝ clericoꝝ. nã ex q̃ intuitu diuinoꝝ ꝓsecuti
sunt libertatẽ facilius debet eoꝝ substantia in opa
pia distribui. ꝛ intelligo cũ isti decedãt ab intestato
vt cõueniat rubro. nec per alia iura generaliter lo-
quentia de bonis clericoꝝ. bñ. c. dz corrigi. ꝭ ponꝰ
illa p istud limitari. qz generi derogak p spẽm. vt in
regula generi. de reg. iu. li. vj. Jtẽ qz correctio iuri
um ẽ cõtrãda. vt in. c. cũ expediat. de elec. li. vj.

Cum dilectus. Rector ecclie .dicit' intestatꝰ
si nullũ fecit testamentũ. vl' fecit ꝭ furiosus
ꝛ tali succedat ecclia si nõ hz ꝓsanguineos. secꝰ aũt
si apparet illũ fuisse monachũ vel sana mente testa-
tum. sic sũmat Jo. an. ꝛ cõiter sequẽ. ꝭ hec sũmario
de nihilo ꝓuidet. nec ꝓtinet in se aliquã difficultatẽ
ideo attingẽdo duos notabiles ꝛ singulares intel-
lectus huiꝰ. c. sũmo ꝑm quẽlibet intellectũ ꝛ primo
sic. Valet testũ ad pias causas ꝓditũ q ꝛba enun-
ciatiua etiã ꝓpter aliud plata ꝯ̃ ꝯ̃ successio seu te-
statio veniat ad exclusionẽ alteriꝰ ecclie. vel alit ꝑm
aliũ intellectũ. Per vnũ testẽ de veritate ꝛ per ꝓfes-
sionẽ etiã incident factã ꝓbat oblatio etiã q̃ ad effe
ctũ ꝓsequendi bona oblata. Diuidit hoc. c. in ꝗtuoꝛ
ptes. In ꝑma pte ponit factũ decisũ. In secũda
motiuũ pape ad sniam. In tertia allegatio epi diffi
cultatis. In ꝗrta diffinitiue cõmissio. Scõa ibi suffi
cienter. tertia ibi. qz ꝛbo. quarta ibi nos. ¶ No. pri-
mo iuncta glo. j. q qs põt se ꝛ sua dedicare mona-
sterio absq eo q efficiak monachus. ꝛ talis põt di-
ci oblatus. ꝛ ẽ q̃si seruꝰ monasterij. vide ad hoc qđ
no. in. c. vt lex. xxvij. q. j. facit de. j. de deci. in fi. Nũ
quid aũt in hac dedicatione veniant bona futura.
ꝑdicta gl. sentit q sic. ꝛ ibi vide p Archi. secꝰ dic si ta
lis dedicatio fieret ecclie seculari. nã obtinet vires
ꝑm qualitatẽ ecclie cui fit. ꝛ bñ faciũt ꝓ dicto Bart. i
l. fi. C. de pac. vbi voluit singulariꝫ q absq eo q qs
dedicet se põt oĩa bona sua pñtia ꝛ futura dare ec-
clesie. nã si põt dare se ꝛ sua vt hic. fortiꝰ oĩa bona sĩ
ne se. ꝛ facit q ipe no. in auẽ. ingressi. C. de sa. sanc.
eccl. ꝛ hec no. ¶ Scõo no. q abbas põt agere nõie
monasterij sui absq mãdato capituli sui. de q̃. in. c
edocceri. ẽ. de rescp. ¶ No. tertio ibi i extremis agẽs
q actus dependẽs a mera volũtate põt exerceri a la
borante in extremis. satis est q sit sanꝰ mẽte a qua
dependet validitas actꝰ. Et ex bñ ꝛ tex. no. q tã cõ-
tractus ꝯ̃ ꝓfessio pñt fieri in extremis etiã i vltima
voluntate. ad bñ. c. ꝯ̃ ꝯ̃. de vsur. li. vj. ꝛ i. l. heredes
palã. in fi. ff. de testa. Jtẽ no. q vnꝰ testis nõ ꝓbat
oblationẽ sen ꝓfessionẽ alicuiꝰ. vñ sicut i ꝓphanis
ita in spũalibꝰ vnꝰ testis nõ sufficit ad ꝓbationẽ. ad
bñ. c. licet vniuersis. de testi. ¶ No. ibi. pñtia abbatis
q ꝓfessio ꝺz fieri in pñtia ptis etiã sĩ ps accidentalit
ẽ ibi repta. ꝯ̃ ꝯ̃ expẽsse ipe nõ acceptauerit ꝓfessiõez
p se. ꝛ in bñ tene mẽti istũ tex. Jtẽ facit iste tex. opti. i
ar. q cõfessio etiã declaratoꝛia actꝰ ꝑteriti requirit
pñtiã ptis ad sui validitatẽ lz fiat extra iudiciũ. facẽ
ad ea que no. in. c. fi. de ꝓfes. ꝛ in. l. certũ. ¶. si qs ab
sente. ff. c. ꝛ in. l. generalit. C. de nõ nu. pe. ¶ No.
ibi vehemẽter adminiculãtes. tex. opt. ꝑm vnum i-
tellectũ vt vnꝰ testis de veritate plene ꝓbat cũ cõ-
fessione extra iudiciũ facta sup existẽtia actꝰ lz con-
fessio sit incident facta. ꝛ p bñ dicẽdũ q si p vnũ testẽ
ꝓbo q tibi mutuaui. ꝛ. p alios ꝓbo q fuisti ꝓfessus
mutuũ licet incident iste due semiplene ꝓbationes
debent cõiungi. ꝛ plene ꝓbant mutuum ꝯ̃ ꝯ̃ actoꝛ
fundauerit se sup mutuo ꝛ nõ sup cõfessione. ¶ No
ta q verba enunciatiua plata ꝓpter aliud inducũt
dispositionẽ in vltima voluntate. ex quo indirecte
ex verbis põt elici mens testari volẽtis. ꝛ bñ colligit
ꝑm aliũ intellectũ. hoc tñ declara. vt. j. dicã. Jtẽ no.
q furiosus seu mente alienatꝰ nõ põt testari etiam
ad pias causas. ꝛ bñ qz nõ hz iudicium intellectꝰ a q̃
dependet validitas testamẽti. Jtẽ no. q etiã in ex-
tremis ꝓsumit qs sane mẽtis. vñ asserenti ꝓriũ in-
cũbit onus ꝓbandi. nam vt hic vides eps hz ꝓba-
re q archipresbyter nõ erat mentis cõpos qñ illa
protulit in extremis. facit. c. raynutius. ẽ. ti. prĩ. vbi
testatoꝛ erat in extremis cõstitutꝰ. Jtẽ no. q in cau
sa cõuentionis ꝛ recõuẽtionis possunt ꝓduci duo
libelli ꝓrij. de quo q Inno. in. c. cũ cõtingat. de offi.
dele. ꝛ facit. licet. de ꝓba. ¶ No. ibi noie parochi
alis ecclie. q eps põt in iudicio cõtendere tã peten-
do ꝯ̃ defendendo noie ecclie inferioris sibi subie-
cte. ꝛ ad bñ quotidie allegak iste tex. ꝛ clarius tz hoc
Inno. hic dicẽs q nõ solũ põt eps vacante ecclesia
inferioꝛi vt hic vacabat. ꝭ etiã si ecclia haberet suũ
rectoꝛẽ. nã eps ẽ ꝑlatus oĩm eccliaꝝ dioceꝭ ꝛ ꝓcoꝛ-
dinatoꝛ in cunctis. ꝛ. q. j. in. c. regẽda. ꝛ in. c. noue
rint. xvj. q. vij. oĉs basilice. nec mirũ. nam ꝛ ꝓlati
inferioꝛes agunt p ecclijs sibi subiectis. vt in. c. j. ẽ
rescp. i cle. ꝛ in. c. ex transmissa. de ꝑscrip. Quis aũ
tẽ sit ꝓferendꝰ si cõcurrat ꝑlatus supioꝛ ꝛ imediatꝰ
plene tetigi post doc. in. c. cum deputati. de iudi.
¶ Vltimo no. ibi monasteriũ cõdẽnek. ꝛc. q lz ꝑlatꝰ
sit in iudicio noie ecclie sue. tñ verba snie dispositi-
ua pñt ꝓferri in eccliam. Ex quo inferri põt q lz sin
dicus fuerit i iudicio põt cõdẽnari vniuersitas seu
ecclia ꝛ nõ sindicꝰ. ad. bñ. c. licet. de ꝓba. qđ ꝓcedit
etiã de iure ciuili. iuxta no. p Bar. i. l. stipulatio. ¶.
si stipuloꝛ. ff. de ꝛbo. obli. ¶ Opo. ꝫ tex. videk eni
ꝓrietatem ꝛ absurditatẽ in multis cõtinere. primo
qz ex quo iste archipbr̃ dilucida voce fuerit confes
sus in pñtia abbatis q se ꝛ sua obtulerat monaste-
rio. hec sola ꝓfessio actꝰ ꝑteriti declaratoria debuit

sufficere ad pbandū eū ee oblatū. cū standū sit confessioni alicuius ꝯ se. xiij. q. ij. ista ꝑn. t iij. c. p tuas. de pbat. t de ꝓfes. p totū. ergo male dicit lfa q isti testes sufficient nō pbāt intentionē abbatis. Itē videt tex. ꝯrius in. x. sufficient. vbi ꝺr q sufficient fuit pbatū. nā de significato huius verbi sufficient ē vt nihil aliud requirat. vt no. gl. in. c. statutū. ō resc. li. vj. in ꝑn. Itē p verba indirecta etiā enunciatiua actus ꝓteritū inducit testiū. vt in. l. ex hac scriptura ff. de dona. vbi dicit q si quis dixit talē rem donaui sempronio. ex ꝟbis pbat q voluit donare sempronio. vnde capit ille vt legatarius. Cū g archipbyter hic dicit q se t sua cōtulerat monasteria in ꝑsentia testiū hec ꝟba debēt sufficere ad eliciendā volūtatē ipius q indirecte voluerit monasteriū heredē facere. cuius ꝯrium innuit iste tex. cū dicit q illi testes sufficienter nō pbant. So. ꝓpter ꝟba t multa alia ꝯria q̄ fieri ad istā lfam glo. hic multū inuoluūt intellectū huius. c. t difficiliores sūt gl. t magis ꝯrie ꝛ tex. Et hec difficultas ozik qz varij intellect⁹ fit ex lfa elici. t glo. q̄ꝛ fundat se sup vno t q̄ꝛ super alio. ꝫ nō instando sup verbis glo. vt clare habeas mām huius. c. scias q duo sūt ꝑncipales intellect⁹ hui⁹. c. Primus q abbas fundauit se sup illa cōfessione tāꝛ super vltima volūtate quasi per illa ꝟba nō posset testari voluerit indirecte monasteriū facere heredē. t ex hoc capite obtinuit abbas. Hunc intellectū sentit apte glo. iij. t fuit additio tpe Inno. facta. nā Inno. sentit primo hanc lecturā t ad tex. dū dicit q vehemēter testes adminiculabant. rādz q huic ꝑsumptioni stat. q̄si velit tex. q illa cōfessio apte nō pbabat volūtatē vltimā seu testamēti facti onē. sed vehement ꝑsumebat. cui ꝑsumptioni tāꝛ violente stat. nisi pbet ꝛtrariū. t ideo onus pbādi q mente alienata dixit illa verba incūbit ep̄o. hanc etiā lec. sequūtur hic Jo. an. t Hosti. Sed ꝯ hāc lec. fortiter opo. verba enūciatiua plata ꝓpter aliud nō inducūt dispositionē. vt ē tex. in. c. si papa. ō priuile. li. vj. nā lz papa in rescripto delegatorio incidenter asserat aliquē ee exemptū p hec ꝟba enunciatiua nō pbat exemptio. qz illa ꝟba nō sunt prolata ꝑncipaliter sup exemptōe. ad idē. l. nō nudis. t. l. nō ꝑplis. C. de pba. vbi ꝓz q verba q̄ enūciant ad aliū fin̄ dicunt nuda. ita q nō pbant enūciatū sed hic ista verba fuerunt plata ꝓpter aliud. qz archipresbr fuit requisit⁹ vtrum vellet facere testiū. t ipe vt satisfaceret requisitioni dixit q nō poterat testari. qz donauerat se t sua mōasterio. t sic hec verba fuerunt indirecte plata nō aio cōdendi testiū. ꝫ aio satisfaciendi requisitioni. Nec ob. lex ex hac scriptura. qz ibi verba enūciatiua fuerūt prolata ꝑncipaliter ꝓpter se t nō ꝓpter aliud. qz ibi testator dixit sponte sciant heredes mei q vestes meas donaui libertis meis. iō nō imerito inducūt legatuz. qō nō fuit in casu nr̄o. Sed saluādo ꝑmissū intellectuz pōt dici q hec verba enūciatiua etiā ꝓpter aliud plata inducūt dispositionem in dispositis ad pias causas. sed in alijs relictis hec verba nō sufficerent vt in cōtrarijs supra formatis. t sic restringas glo. iij. t dictū Inno. hanc lec. ad istū text. repio Bar. sensisse aperte in. l. j. C. de sac. sanc. eccl. vbi formar qōnem. nunquid p verba enūciatiua incidenter plata inducat dispositio ad piā cām. t cōcludit ꝑmo q sic p istū tex. Secūdo qz in testamento miliū sufficiunt hec verba. g̃ fort⁹ ad piam causam. vt in. l. ex his verbis. C. de testa. mili. Tertio qz ex his ꝟbis satis apparet ꝓsensus de iuregētiū. alꝫ eni in milite nō inducerēt dispositionē. sed in dispositiōe ad pias causas sufficit solennitas iurisgentiū. vt no. in. d. l. j. t in. c. relatū. el. j. ꝫ. ti. ꝓri. Et hunc intellectū puto verissimū in se. t eū notabis. sed nō cōuenit lfe. Primo qz vt ꝓz in ꝑn. c. abbas. fundat se super oblatione. t sic sup acta inter viuos. g nō poterat obtinere etiā plene pbando dispositionē i vltima volūtate. qz snia nō cōformis petitioni ē nulla vt in. l. fi. C. de fideicō. liber. t in. c. lz heli. de simo. t in. c. qualit t q̄ñ. el. ij. de accu. Itē in dubio snia recipit interptationē vt cōueniat petitioni. qz talia sunt subiecta ꝙa ꝑdicata. vt le. t no. in. c. inter dilectos. de fide instru. g interptandū est q abbas lz obtinuit nō vigoze vltime volūtatis que nō conuenit petitioni. sed vigoze oblationis sup qua fundabat libellus. Scōo ob. huic intellectui in alio text. iste in eo q dicit q illi testes nō sufficient pbant intentionē abbatis. sed tanē vehement adminiculātes assertionē ipi⁹ plurimū adiuuabāt. que verba clare innuūt q abbas nō obtinuit ex capite vltime volūtatis. nec erat ꝑsumptio violēta. qz illa q̄ non sufficit ad snīam nō ꝺr adminiculare vel coadiuuare. ꝫ pot⁹ fundare t pbare. nā de significato hui⁹ verbi adminiculare ē vt p se plene nō probet. ꝫ adiuuet ad pbationē cōplendā. Itē assertio abbatis erat ex oblatione. t hic papa dicit q isti testes adiuuabant assertionē suā. t sic inducunt ad pbandū oblationē t si testi fractionē. t iō tenēd⁹ ē scōs itellect⁹ vt dicam⁹ q abbas lz obtinuit vigoze obligationis quā pbauit p vnū testē ꝺ visu t p ꝓfessiōez ipi⁹ oblatiōis i extremis factā. nā testi vn⁹ ꝺponēs ꝺ ꝟitate actus t duo deponētes sup ipius act⁹ ꝓfessione iungunt ad faciendū plenā pbationē. vt no. in. c. cū cām. de proba. no. Bar. in. l. admonēdi. de iureiurā. Et si diceres q ꝓfessio p se sola debuisset sufficere vt p totū ti. de ꝓfes. repio qꝺ idē Bart. sensit ꝫm intellectū ad istū tex. in. d. l. admonendi. in. xv. colū. dicēs p istū tex. pbari q p vnū testē de veritate t p ꝓfessionē factā in abūtia ptis pbat veritas actus. t sic sensit q abbas hoc obtinuit vigoze oblationis t nō vigoze vltime volūtatis. Et ꝙꝛ dictum suū sit notabile t menti cōmendandū. s. q cōfessio facta in abūtiā ptis inducat semiplenā probationē tiū nō pbat q illū tex. Unde nō videt Bar. ponderasse istā lfam q̄ apte dicit q in pñtia ptis archipbr cōfessus fuit se fuisse oblatū. t. t iō dic q ista ꝓfessio per se nō plene probabat. qz fuit incident facta. scz ad interrogationē alterius querētis si vellet testari. t iō iste tex. hic dicit q isti testes non sufficient probabāt. s. oblationē. sed multū adiuuabāt intentionem abbatis fundantis se sup oblatione. vnde fac ꝫ ista cōfessio semiplenā pbationē. vt no. i. c. fi. de iureiur. facit. c. sup eo. de testi. t due semiplene

tendentes ad eūdē effectum iungunt ad faciendū plenā. vt no. in. d. c. fi. ꝛ in. d. l. admonēdi. Nec ob. tex. dū dicit q̄ sufficient erat ꝓbatū. q̄ verū ē q̄ testes sufficient ꝓbabant illā cōfessionē. ꝑ illa ꝓfessio tanc̄ incident facta nō ꝓbabat plene oblationē. ꝛ sic dz tex. reduci ad cōcordiā. Et ex hoc ꝛ ex tex. nō sing. q̄ cōfessio facta ꝓpt̄ aliud etiā in p̄sentia partis plene nō ꝓbabat. qđ tenebis sp̄ menti. Sz hu ic intellectui vehemēter ob. hec ſba que in triplici lo co videtur velle q̄ illa verba inducebāt vltimā voluntatē expresse. vt patet ibi velut vltimā exp̄imēs voluntatē. ꝛ ibi cū vltimā volūtatē exp̄ssit. ꝛ ibi que sup vltima voluntate. ꝛ sic nō inducebant illa v̄ba vt cōfessio. ꝛ hec multū faciūt p̄ p̄mo intellectu. sed tenendo secūdū quē sentit hic glo. in. v̄. vn⁹ solus. ꝛ Inno. in. v̄. ꝓbationes. ꝛ sequit̄ do. An. Possumus dicere q̄ hic fit mentio de vltima volūtate. nō q̄ p eā fuerit inducta testamenti factio. ꝑ capit̄ pro fi nali assertione ip̄ius archipresb̄i. nā requirunt in hac vltima volūtate. s. q̄ se ꝛ sua donasset monaste rio. vnde cū nunc̄ post exp̄resserit p̄riū standū est huic finali assertioni cū dicto illius testis. ꝛ sic opor tet aliquātulū impropriare illa verba vt vitent̄ ma iores absurditates. Nec hoc ē nouū cuz sepe idem verbū relatū ad diuersa significat diuersa vt viten tur alie absurditates. vt est pulcher tex. i. c. cum di lectus. de cōsue. facit. c. ab excōicato. cuz ibi no. de rescrip. ꝛ p hoc habeb̄ clarissime intellectus hui⁹. c. ꝛ ad hos duos intellectus sunt referēde p̄rietates que eliciunt̄ ex gl. ¶ Sed circa p̄dicta querit̄ de. q. q̄tidiana. Quidā in egritudine positus cōdit testa mentū in quo cōfessus ē se abstulisse multa bōa cu iusdā ecclesie. ꝛ mandauit certā quātitatē in recom pensatione restitui. demū cōualuit ꝛ negligit restituere. querit̄ nunqd possit cōpelli cū nō possit ꝓba ri nisi per ꝓfessionē suā in testō factā. Pe. in. l. gene raliter. C. de nō nu. pec. tenuit q̄ sic. q̄n in vltima voluntate pōt q̄s cōfiteri ꝛ alios p̄ctus facere. vt in d. l. heredes palam. ꝛ i. d. c. q̄q̄. ꝛ hec sūt irrevocabilia. vt. s. de confes. p to. ꝛ in. l. sicut. C. de a tio. ꝛ ob. sed Bar. in. l. cū quis. in. ¶. codicillis. ff. de leg. iij. post quosdā doc. tenet oppositū. nā vt ibi ptz tal cōfessio nō ꝓbat nisi sit iurata. Itē iura dicūt q̄ talis cōfessio inducit fideicōmissū vel legatū. vt. l. luti us. de leg. ij. ꝛ C. de fal. cau. adiec. legato p totum. Itē si p̄rium diceretur posset pat̄ indirecte p̄uare fi lium legitima sua. q̄ nō haberet nisi p̄fiteri se debi torē plurimorū. qđ facere nō pōt. vt no. spe. in ti. de cōfes. in. ¶. nunc videndū. v̄. sequit̄. Jō cōclude p⁹ eū ampliando terminos. q. cū querit̄ generaliter. nūquid verba enunciatiua emissa in vltima volūtate ꝓbent seu inducāt dispōem. Aut eni verba enunci atiua p̄ferunt̄ ꝓpter aliud. aut p̄ncipaliter ꝓpt̄ se. Primo casu talia verba plene nō ꝓbant nec etiā in ducūt vt pz in isto tex. ꝛ iurib⁹. s. alle. Secūdo casu aut fuit adiectū iuramentū ꝛ ꝓbāt vt i auc̄. q̄ obtinet. C. de ꝓba. ꝛ in corpore. vñ sumit̄. ꝛ in auc̄. de iureiur. a mor. p̄sti. ꝛ hoc p̄cedit nō solū q̄n testator exp̄sse iurat. sed etiā q̄n dicit se iurasse. ꝛ videt̄ velle tex. in. d. auc̄. Aut cessat iuramentū. ꝛ tūc si ps fuit p̄s vel notari⁹ vel ordinarius recepit ꝓfessionē ꝑ parte ꝛ tunc ꝓbat ar. hic in eo. q̄ pōderat partis p̄tia ꝛ ꝓbab̄t meli⁹ in. c. q̄q̄. palle. Aut nemo re cepit hanc cōfessionē. ꝛ tūc talia verba nō ꝓbant actū enūciatū. sed inducūt legatū seu heredis insti tutionē ꝑm qualitatē verbor̄. vt in. d. ¶. codicillis. ꝛ alijs iuribus supius alle. Et ex his infert̄ ad decci sionē. q. ꝓposite. vt nō possit ille postq̄ cōualuit cō pelli ex quo nō fecit ille iuramētū. nec aliquis h̄is ptātem recepit cōfessionē. Et idem dic in eo. q̄ con fitetur in testō se vsurarium⁹ ꝛ mandat certā quanti tatē restitui. nam alio nō interueniēte cōpelli fi pōt ad restitutionē. ꝛ idē dicendū in silibus q̄stionib⁹. ¶ Jn glo. in. v̄. cōpetere in fi. no. glo. b̄ñ ꝛ ꝓbatur satis i b̄. c. iūcto. c. iudicas. iij. q. ix. furor. ꝑ sel acce dens p̄sumit̄ adesse nisi probet̄ p̄rium ¶ Quid de alijs infirmitatibus. vide qđ dixi in. c. cuz inf̄ cano nicos de elec. ꝛ ibi p doc. Qualiter aūt ꝓbet̄ furor seu mentis alienatio. dic q̄ v̄bo ꝛ facto. p hoc. c. le gimus. xciij. di. vbi dicit fatu⁹ fatua loquit̄. ad idez l. quidā. cū sua glo. ff. de cōdi. insti. ꝛ vide glo. in. c. cōsaldus. xvij. q. j. Quid autē si vna ps ꝓbat furo rem ꝛ reliqua sanā mentē que ꝓbatio ꝑualet. vide qđ no. i. c. sup b̄. de renūciatio. ꝛ in. l. nec codicillos C. de codicil. ¶ Jn gl. in v̄. sup impetitione. no. be ne glo. q̄ nō ē st in eo qđ limitat. ꝛ vide. c. cū qui. de ꝓben. li. vj. ꝛ. c. j. de do. ꝛ cōtu. ¶ Jn glo. fi. ibi. nisi p vnū testē. ꝑ tūc oppo. nā videt̄ q̄ ex quo abbas ha buit vnū testē debuit sibi deferri iuramētū in sup plementū ꝓbationis. vt in. c. fi. de iureiur. Sol. di cunt Sof. ꝛ Jo. an. q̄ rerū quantitas dissuasit iura mentū deferri volūt dicere q̄ vbi agitur de magno p̄iudicio seu de re magni valoris nō defertur iura mentū in suplementuz ꝓbationis. alij aliter. ꝑ hoc placet. ad hoc qđ le. ꝛ no. in. d. c. fi. Et no. ex hac so. q̄ etiā prelato super iure eccl̄ie nō deferet̄ iuramētū in defectum ꝓbationis. cū qđ ē multū p̄iudicialis. Et in fi. gl. no. gl. q̄ licet eccl̄ia cōparet̄ matri. nō tū tenet̄ sacerdos aliquid de bonis ꝓpr̄ijs relinque re eccl̄esie. pro hoc. c. j. s. eo.

¶ De sepulturis. ¶ Rubrica.

¶ Supra visum ē de successionibus ex testamen to ꝛ ab intestato que capiunt effectū post mortem. vt in. c. cū marthe. de cele. miss. vnde cū fuerit visuz de bonis defunctor̄ merito restabat videre de se pulturis ip̄orum. nam oēs morimur. ꝛ sicut aq̄ di labimur sup terrā. ij. regū. xiij. c. ꝛ in. c. in eccl̄iasti co. xiij. q. ij. iō. ꝛc. Sed q̄ro post Jo. an. qđ ē sepul tura. dicit q̄ locus cōcauus q̄ in eccl̄iastico cimite rio corpus catholici recl̄escit. Primū. s. q̄ sit loc⁹ cō cauus. ꝓbat̄ in. c. penul. j. eo. ibi. effodi. ꝛc ¶ Scdo q̄ sit in eccl̄iastico cimiterio ꝓbat̄ in. c. auz. xij. q. ij Et ibi ꝓbat̄ etiā q̄ defunctor̄ corpa ibi requiescūt. nā rōne p̄secrationis loci nō possūt ita corpa vexa ri a spiritibus imundis quēadmodū in alijs locis hec eni fuit rō p̄ncipalis quare factū fuit vt catholi ci sepelianꝫ in cimiterijs eccl̄iar̄. ꝛ vide bo. tex. cuz glo. in. c. cū grauia. xiij. q. ij. Tertiū. s. q̄ corpus ca

tholici. ꝛc. phak in. c. sacris. j. e. cū ibi no. nā is qui nō est catholicus nō debet sepeliri i ecclīastico cimiterio. ⁊ si de facto fuit sepultus dz exhumari ⁊ pijci de quo in. d. c. sacris. ¶ Et ex his decidūt due alie qōnes. Prima est quib⁹ cōcedenda ē sepultura. et vt dixi regulariter oibus catholicis. nisi specifice reperiant̄ phibiti. ad h dictū. c. in ecclīastico. ⁊ in. c. q̄ sta. ea. cā ⁊. q. Et generalit dici pōt q decedēs i peccato mortali nō debet sepeliri in cimiterio ecclesie. vt no. glo. in. c. ij. ⁊ in. c. cū ad monasteriuz. de sta. regu. facit tex. cū glo. lxxviij. di. in. c. fi. ⁊. xiij. q. ij. p obeuntibus. ¶ Secūda qō in quo loco debēt sepeliri catholici. ⁊ vt pz ex p̄dictis dicēdū est q in ecclesiaꝝ cimiteriis. An aūt intra ecclīam possit aliqs sepeliri vide bo. tex. cū glo. xiij. q. ij. in. c. nullus. Tertio querit vtrū cū luctu ⁊ planctu fūt mortui sepeliendi. dicēdū q nō. sed cū psalmis ⁊ psallentium vocabus. vt in. c. qui diuina. ⁊ in. c. quā p̄posterum. xiij. q. ij. tamē si ex officio charitatis vel pietatis vel causa humanitatis emittunt lachryme nō ē a iure reprobatū. nā de plerisq̄ sanctis legit q lachrymas effuderūt in exequijs charoꝝ amicoꝝ. de quo vide tex. xiij. q. iij. in. §. hoc aūt. cū. c. se. sic legimus q oēs filij isrl planxerūt moysen ⁊ iacob. vt in. c. qz alij. ea. cau. ⁊. q. § nō ē mīm lugēdū nevideant̄ homes deficere in credulitate alteri⁹ vite. nā ē signū desperationis. vt in. d. c. q diuina. ⁊ in. d. c. vbicunq̄. ⁊ sic habes cōtinuationē rubrice expeditam.

In Dei instituta.

Decedēs intestatus sepelit in sepulchro maiorū. vel vbi eligit sepultura. prochialis tñ ecclia habebit canonicā portionē eius qō reliquit ecclie sepulture. h. d. fm veriorē intellectū. Et tria sunt dicta. secundū ibi. nulli. tertiū ibi. sed qz. ¶ Mo. p̄mo vnā regulā ex p̄n. c. q decedēs intestat⁹ seu nō electa sepultura debet sepeliri in sepulchro maioꝝ suoꝝ ad idē. c. is qui. e. ti. li. vj. ⁊ hoc fuit inductū exēplo patriarchaꝝ. Nam abraam isaac ⁊ iacob etiā in remotis existentes voluerūt sepeliri i sepulchro maiorū suoꝝ. Quid aūt si nō hz sepulchrū. puta qz de nouo transtulit domiciliū ad aliā ciuitatē. dic q sepeliendus ē in ecclia parochiali. vt in. c. in nostra. ⁊ in. c. ex parte. j. e. ⁊ in. d. c. is qui. ¶ Secūdo no. ibi maioꝝ. q maioꝝ nostroꝝ actio dz eē nra instructio cōcor. c. significasti. de elec. ¶ Mo. in. x. nulli. aliaz regulā affirmatiuā. q quisq̄ de nouo pōt sibi eligere sepulturā ⁊ p̄termittere sepulchrū maioꝝ suoruz ad instar xp̄i. nā si voluisset sepultus fuisset i sepulchro maiorū suoꝝ. tñ elegit sepeliri in sepulchro nouo ioseph. Et pōdera. x. elegit positum in tex. stat eni p̄missiue ⁊ nō dispositiue. nā xp̄s nō disposuit vt ibi sepeliret. § p̄mittēdo videt elegisse. nā nihil fieri pōt sine p̄missione diuina. oia eni que fiunt facit ipe deus aut recto iudicio. aut ista fieri permittit. dicit tex. in. c. nimiꝝ. xxvj. q. v. ¶ Mo. quarto ibi aliena ⁊ ibi p̄priā. q q̄s pōt hre p̄priā sepulturā. ⁊ itelligе p̄priā respectu vsus. nā dominiū nō pōt q̄s habere. qz res sacre ⁊ religiose nō sunt in dominio alicui⁹. vt in. l. in tantū. §. sacre. ff. de re. diui. fac. c. ratio. s. de p̄ben. Et vtrū quis pōt hre hoc ius in cimiterio ecclie vt eo inuito nullus ali⁹ sepeliat. facit iste tex. q sic dū distinguit p̄priā ab aliena. § dicam latius in. c. pe. j. e. nā habent laici h ius vtēdi pon⁹ ex tolerantia ecclie q̄z de iure scripto sicut dicimus in iure patronatus. vt in. c. q̄m. de iu. pa. Itē ex illo vbo alienā. nota q q̄s pōt eligere alienā sepulturā. hoc intellige p̄sentire patrono vel ratū habente vt probat exemplū qō sequit in lra. nā ioseph p̄sensit vt xp̄s sepeliret in sepulchro suo. ¶ Sed aduerte qz in casu nro qō ē magis dubia. qz illud sepulchrū erat iuris p̄uati. § sepulchrū existēs in cimiterio ecclesie est iuris publici. ⁊ publica nō pōt p̄uat⁹ sibi ap̄propriare. vt in. d. c. rō. ⁊ iō est qō pulchra. nūqd rector ecclie possit inuito patrono sepulchrū alium ibi inferre. de quo dic vt dicā in. d. c. pe. ¶ Mo. i. x. sed qz. q sacerdos iuste recipit mercedē diuinaruz operū. dz tñ recipe rōne laboris ⁊ nō diuinorum. vt no. j. de simo. c. nō satis. ⁊ quasi p totū. ¶ Mo. hic fm abb. q vita laicoꝝ ē clericis passio. § mors est p̄solatio. ⁊ dic q vita laicoꝝ cēsetur passio ipsis clericis p̄pter labores quos sustinēt in exhibitiōe sacramētoꝝ ⁊ alioꝝ diuinoꝝ. nā hūt p̄dicare ⁊ orare p eis. vñ de his scribitur. peccata p̄pli mei comedent. ꝛc. i. delebūt orādo. de pe. di. j. quē penitet. et. j. q. j. dictū. ⁊ in. c. ipi sacerdotes. Mors eni ōr solatiū respectu p̄ceptōis tpalium. nā ⁊ pri loco solatij restituit dos filie p̄mortue. nā acerbuz esset p̄dere filiā ⁊ ip̄ius substantiaz. vt i. l. mater. ff. ō iur. do. vel pōt intelligi q legatū factū ecclie sepulture est illi solatiū. vñ ecclia parochialis exquo habuit possionem in vita. dz habere p̄tem illius p̄solationis. s. legati. nam bñficiū est beniuola actio gaudium tribuēs capiēti. vt in. c. j. qui. mo. feu. amit. in li. feudoꝝ. ¶ Et ex h et ex tex. habes q̄re ecclesia parochialis hz hāc portiōem ab ecclia sepulture. ⁊ hz tex. simplr dicat ō ecclesia vbi p̄sueuit celesti pabulo refici. intelligere tñ debes ō ecclesia in q̄ p̄sueuit iste defunct⁹ audire diuina ⁊ recipe ecclīastica sacramēta. vt est text. in. c. ij. de sepult. li. vj. Et iō dubitat q̄d si in vna ecclia audiuit diuina ⁊ in alia accepit ecclīastica sacra. et intellige q̄n iuridice h fecit dic q inter istas ecclias debet fieri diuisio isti⁹ portiōis p rōnes huius lre. ar. illius. c. ij. de q̄ p Inn. in. c. de his. j. e. ¶ In gl. j. in fi. sed hic glo. nō apit intellectū vbi sepeliendi sunt forenses ⁊ pegrini. § hanc. q. glo. sensit in. c. in nra. j. eo. ti. in. x. ⁊ nisi. et ibi tenēt q debēt sepeliri apō ecclīam maiorē. Idez tenet Inn. hic p hac opi. facit. c. vbicūq̄ tēpoꝝ. xiij. q. ij. ⁊. c. officiū. de of. archip. nā ecclia cathedralis administrat talib⁹ sacra. Archi. in. c. j. j. e. ti. li. vj. late p̄sequit ⁊ cōcludit q debēt sepeliri apud ecclesiā prochialē vbi decedūt. p. c. j. xvj. q. j. ⁊. xiij. q. j. c. j. Nec ob. fm eū. c. officiū. qz loquit de administratione sacroꝝ ⁊ nō de sepultura. do. me⁹ do. Lar. tz h p̄mā opi. mouet. qz transeūtes ⁊ pegrini non p̄sit dici de prochia alicui⁹. vñ ecclia cathedral q̄ p totaz diocesim hz ptātē dz istos ad sepulturam recipere. Do. An. lat⁹ distinguēdo dicit q aut iste q mozit ē

religiosus ⁊ dz sepeliri i monasterio sui ordinis .vt in.c.j.pal̃e.xvj.q.j.hoc dictū forte non est verū.qz illud.c.loquit qñ religiosus declinauit ad certum monasteriū ⁊ ibi mortuꝰ ē.si aut̃ moriat ex̃ monasteriū nō video rōnem diuersitatis inter eū ⁊ dericū secularem ⁊ laicū.q̃cq̃ ipse dicat q dericꝰ secularis pegrinꝰ dz sepelire apud ecclīam cathedralem. nā religiosi ⁊ dericī seculares ex q̃ in loco nō habēt ꝓpias ecclīas censent iure laicoꝝ q̃ ad sacra recipienda.vñ sicut in laicis dz ita ⁊ in istis puto dicēduz ꝑ hoc.c.⁊ hoc attendendū.de ꝓse.di.j. vbi dicit q oēs dericī existētes infra parochiā certam debent ibi cōuenire ad audiendū diuina vna cū laicī parochialibꝰ.⁊ olim cū monachi nō erēt dericī oia sacra recipiebant ab ecclīa parochiali ⁊ ibi faciebāt oblationes.xvj.q.j.in.c.alia.⁊ sic intelligo dictum .c.j. xvj.q.j.i suo casu.⁊ ꝑ b.c.fi.j.eo.ti.li.vj.vbi tex.in nuit q si religiosus decedit extra monasterium nō pōt cōgrue ad monasteriū suum deferri pōt sibi eligere sepulturā sicut laicꝰ. Jn laicis aūt dicit ipse q aut traxerūt moꝝ in parochia.vel venerūt aio ibi trahendi moꝝ ad aliqō tēpus vt sunt scholares.⁊ tūc sepeliendi sunt in ecclīa parochiali in qua decedunt.qz illa dicit eoꝝ ecclīa parochialis.⁊ hoc placet ꝑ no.in.c.ois vtriusq̃ sex.de pe.⁊ re.⁊ in cle.j. de priuile.⁊ ibi ꝑ glo. Aut nō traxerūt ibi moꝝ nec venerūt eo aio.vtputa qz sūt transeūtes.⁊ tenet q in ecclesia cathedrali sunt sepeliendi.dicit tñ q si receperunt sacra a ꝓsbytero parochiali vident tacite ibi eligisse sepulturā. Jhoc dictū cum reuerentia nō fuit bene ponderatū.nā si poterāt recipe sacra a ꝓsbytero parochiali censenda ē illa ecclesia prochial' transeuntiū.⁊ sic erit idē dicendū in iure funerādi. cū oia ista desint iure parochiali.Sal' dubitari potest de ista.q.iudicio meo.qz iura vario mō loquūt sed occurrit mihi tex.opti.in.c.j.de cele.miss.vbi videt velle q sacerdos parochialis pōt administrare sacra peregrinis ⁊ transeuntibꝰ ꝑ suā parochiaz in casu necessitatis. Jtē eadē rō dz ēe in pte q̃ ad ptem que ē in toto quo ad totū.vt in.c. pastoralis.in .§. Jtē cū totū.de offi.deleg.⁊ in.l. que de tota. ff.de rei.vendi.quēadmodū.q̃ rōne totiꝰ dioc̃esis vult epūs sibi vendicare ptātem in istū peregrinū. codē modo dz sacerdos prochial' posse respectu sue prochie.nā epūs nō habet ptātem in pegrinuz sicut nec ꝓsbyter parochialis.vt in.d.c.ois. Ex quo q̃ iste b nō habet supiorem.debet in diuinis recognoscere ecclīaz parochialē vbi decedit.nā ad hoc habuit cimiteriū distinctū ⁊ parochiam distinctā.xiij. q.j.c. j.optime facit etiā.c.pastoralis.de ꝓhib̃ q̃ fi.a prela. vbi pz q ecclesia parochialis fūdat intentionē suaz sup oibus obuentionibꝰ spūalibꝰ ꝓuenientibꝰ infra parochiā.⁊ ad.c.vbicūq̃.rñdeo vt ibi no.gl. ¶ Jn gl.i.x̄.patriarchaz i fi.sed hic cadit nōbil'.q. pone q pater ⁊ auus alicuiꝰ sūt sepulti apud fratres predicatores.maiores vero vt abauus tritauus ⁊ supiores sunt sepulti in ecclesia parochiali. iste nunc decessit nō electa sepultura.qz forte impubes vel sine testamēto decessit.querit vbi dz sepeliri.p ecclesia parochiali facit iste tex.dum dicit q i sepulchro maioꝝ.nā maioꝝ apellatio stricte ⁊ ꝓprie sumpta cōprehendit supiores trin vltra tritauū.vt in.l.iuris cōsultus §.parentes.ff. de gradi. ⁊ in.l. queq̃ .§. parentes.ff.de in ius.vo.⁊ vtrobiq̃ no. Jtem pro ecclesia parochiali sunt duo iura vel duo vincula. scz ius parochiale.⁊ sepulture maioꝝ. Cōtrariū determinat Oldra.cōsi.xxv.adducit plura.⁊ inter cetera mouet his rōnibꝰ.sicut domicilium ē inter viuos.ita ius sepulture est inter mortuos.Sed quis cōsequit originē seu domicilium patris ⁊ aui ⁊ nō superiorū.vt no.in.l.assumptiō.ff.ad munici.⁊ in.c. fi.j.de paro.ergo idē dicendum in iure sepulture. Jtē ⁊ secūdo vnio sepulture ꝓcedit ex quadā charitate ⁊ muta dilectione q̃ fuit inter viuos. vt colligit.xiij.q.j.c.j.⁊ se.sed maior est charitas seu dilectio inter filiū ⁊ patrē ⁊ auū q̃ inter euz ⁊ supiores. cū illi sint remotiores in gradu.ergo potiꝰ debet sepeliri in sepulchro patris ⁊ aui q̃ aliorū maiorum Sed cōtra hanc determinationē repio gl.quasi ex ꝓessam in.c.is qui.e.ti.lib.vj.q̃ dicit q si in vna ecclesia est sepultꝰ pater ⁊ in alia reliqui maiores. sepeliendus ē iste in sepulchro maioꝝ. Et q̃cq̃ rationes Oldra.multū vrgeāt.tñ tex.in.c.ij.⁊.iij.eo.ti. li.vj.multū facit pro opi.glo.dum ponderat sepulchrū maioꝝ ab antiquo.⁊ bis exprimit illud verbū ab antiquo.⁊ Jo.an.ibi in nouella q̃rit q̃d si pater auus ⁊ abauus sunt sepulti i diuersis ecclesijs.vbi debet sepeliri.⁊ dicit de ꝓsuetudine seruari vt sepeliat in sepulchro patris.quidā tñ dixerunt q̃ ūno i ecclesia parochiali.qz deficit hoc casu sepulchrū maiorum.ad hoc.c.in nra.j.e. Mihi aūt placet multū vt sepeliat q̃s in sepulchro paterno.nisi serioſe elegit sibi sepulturā.nā ita disposuerūt isti pr̃iarche. quorum actio ē nostra instructio. ¶ Si aūt pat' fuisset alibi sepultus p̃ter ꝓpositū suū.puta qz nō potuit sepeliri in sepulchro maioꝝ propt̃ impossibilitatē facti vel iuris.tūc ꝓcedit alia opinio.Et ad illa iura que ponderāt sepulchrum maiorum ab antiquo. rñdeō q̃ fit illa ponderatio quo ad excludendā ecclesiam parochialem.nō respectu sepulchri paterni.nam sepultura paterna pre omnibus ponderatur.vt no.j.c.c.fraternitatem. ¶ Jn glo.in.x̄.iudicij in fi.no.bene glo.q̃ q̄tidie allegat'.vult enim q canonica portio debeatur ecclie parochiali soluz ō relicto facto ecclie sepulture. Jhosti.tenet ꝓtrarium vt de oibus relictis q̃buscūq̃ ecclesijs factis ⁊ in q̃cunq̃ re siue mobili siue imobili debeat portio ecclesie prochiali.mouet ꝑ istū tex.q loq̃t ibi gnāliter iudicij sui.⁊ expōit ipe iudicij sui.i.relicti ꝑ alia sua facti ⁊ cū eo cōcurrunt ꝑe.⁊ Egi.sed cū hac gl. ꝙcurrit Jnno.in.c.ꝓi.abbas hic ⁊ glo.in.c.cum super ⁊ in.c.certificari.j.e.⁊ Jo.an.in glo .sua in cle. dudum.eo.ti.in.x̄.quartam.vbi dicit fratres mendicantes nō teneri ad quarta si testatoꝝ ñ fuit sepultꝰ apud eos.⁊ hec opi.videt cōmuniorꝝ ⁊ veriorꝝ. nam si iste fuisset sepultus in ecclia parochiali alie ecclie legatarie nihil soluerent vt hic.ergo ex electione sepulture nō debēt iste ecclie p̃grauari ex q̃ apud eas testatoꝝ nō fuit sepultꝰ. satis enī ē q concurrit cum ecclesia sepulture.⁊ hoc videt de mēte huiꝰ littere.

t vide p archi. in c. ij. e. ti. lib. vj. ¶ Extra glo. q̃rit nunquid hec portio debeat ecclie parochiali de relictis iure institutionis. quidã voluerũt q̃nõ. ꝑ solũ de legatis p. c. requisisti. s̃. de testa. Jo. an. tenet ꝫ cõtrariũ p tex. istũ q̃ generaliter dicit tertiã ptez sui indicij. t̃. ad idẽ. c. lequẽs. t meli⁹. c. cũ sup. j. eo. t in. d. cle. dudũ. t hoc teneas. intellige tñ nisi sit donatum inter viuos. q̃ de hmõi non debeat q̃rta. vt vult hic glo. t Hosti. t glo. in. c. j. de sta. re. dixi plene in. c. requisisti. de testa. alie glo. sunt faciles.

Relatum. Qui cõuertit ad monasteriũ medietatẽ bonoꝝ que p aĩa sua disposuit teneat relinq̃re ecclie parochiali. h. d. cõis diuisio. ¶ Nota ꝓmo ibi siue in morte siue in vita q̃ ds põt ad monasteriũ cõuerti nedũ in vita ꝫ etiã in morte. t si volum⁹ intelligere put intelligit glo. ij. q̃ in vita dicit quantum ad casum hui⁹. c. qñ hoc facit in egritudine in q̃ decessit eẽt tex. hic. p istis qui disponũt vt post mortez suã induant certo habitu religionis t sepeliantur in illa religione. nõ tñ puto q̃ isti p hoc sint religiosi. nã monachat⁹ dissoluit morte. vt no. i. c. fi. j. e. li. vj. iõ nõ põt ds esse monach⁹ post mortẽ. Est enim ꝓprie monachat⁹ qõdã votũ p qõ nõ imprimit character aie. p deest ergo assumptio talis habitus post mortẽ quo ad deuotionẽ quãdã. ¶ No. secũdo ibi oim rerũ. t̃. q̃ de oĩbus bonis cuiuscunq̃ q̃litatis sint relictis ecclesie sepulture debeat portio ecclie parochiali. t sic nõ solũ de candelis t funeralib⁹. ꝫ de omnib⁹ obuenientibus ecclie sepulture. p aĩa defũcti. ad hoc. d. cle. dudum. t qõ ibi no. glo. ¶ Nota tertio ibi. decreuerit disponere. nam p hec ꝛba generalia inferk ad id qõ dixi in. c. p̃cedenti. vt quocũq̃ ttulo aliquid reliquak ecclie sepulture debetur portio ecclie parochiali. nã verbũ disponere ẽ multum latũ. ¶ Ultimo no. q̃ ista portio nõ debeat epõ sed ecclie parochiali. qõ clar⁹ ꝓbat. j. eo. c. i nfa. et c. ij. e. ti. li. vj. Sed cõtra hoc facit. c. officij. t. c. requisisti. s̃. de testa. in quib⁹ hec portio debeat epõ. So. quidã dixerũt in hoc standũ ꝓsuetudini. sed cõmuniter tenet q̃ hec portio debeat ecclie parochiali. sz epꝰ habebit portionẽ suã ab vtraq̃ ecclia. si iste ecclesie nõ sunt exempte. t sic ꝓcedũt ꝺria. Si ꝛo altera ecclia eẽt in aliena dioceſi. tũc qlibet epꝰ habebit portionẽ suã ab ecclia sibi subiecta. Et ex hoc dicto no. bñ q̃ epõ debeat portio etiã de portione quã capit ecclesia parochialis ab ecclia sepulture. t idez tenuit p⁹ Fre. in. c. fi. s̃. de testa. p b. c. cõquerente. s̃. de of. ordi. vbi dicit quartã deberi epõ de oĩbus funeralibus. i. ꝓuenientib⁹ occasione funeris. Et no. ex primo loco dictis q̃ valet ꝓsuetudo q̃ portio debita ecclie parochiali debeat epõ. t nimiꝝ. nam sicut ecclia parochialis põt ꝓscribere quartam contra epm. vt in. c. de quarta. de ꝓscrip. ita epꝰ ꝓtra ecclĩam parochialem. ¶ Sed querit de alia pulchra qõne. nunquid ecclie parochiali debeat quarta de oblatis p alijs sacramẽtis. Jnno. tenet hic q̃ sic. q̃ eadem rõ est. dign⁹ eni est oparius mercede. t̃. vt no. s̃. c. proxi. ¶ Et ex hoc no. sin. q̃ oblatiões que fiunt occasione sacramentorũ pceptorũ in alia ecclesia cedunt illi ecclie. sed quarta debet ecclie prochiali. Sed dubito an hoc dictum sit verum. qñ nullo iure probat t intellige quando sacramẽta licite sũt pcepta in alia ecclesia. puta propter necessitatez. vt iuit ad aliam ecclesiam maiorem vel ad fratres mẽdicantes qui sunt priuilegiati respectu sacramenti penitentie. nã ista iura solum loquunt de relictis factis in morte t nõ de oblatis inter viuos. t facit. c. de his. j. eo. primũ tñ dictum vident cõiter approbare doc. simpliciter illud referentes. ¶ In glo. ij. in fi. no. glo. p intellectu istius. c. t. c. de his. j. c. vt dicamus q̃ de bonis ingredientis religionẽ in sanitate nihil debeak ecclesie parochiali. sed si itrauit in egritudine in qua decessit debet portio. t ita itelligak iste tex. q̃uis Jnno. hic t in. c. de his multuz variauerit. dicendo inter cetera q̃ si ingredik religionẽ t sit ibi pfessus. tunc debet portio ecclie prochiali de bonis suis q̃ acquirunt monasterio. Rõ q̃ tunc mori fingit. xvj. q. j. quia. t. xvj. q. j. placuit t si aliquid relinqueret monasterio p aĩa t aliquid donaret p sua sustentatione. tunc nõ deberet portio nisi de relicto p aĩa. Opi. tñ glo. cõiter approbatur t videt pbari in. d. c. de his. qõ mihi placet. nã iura loquũtur de relictis occasione sepulture. Itẽ de morte naturali. sed intrans religionẽ naturaliter nõ moritur. imo retinet cognationẽ t succedit parentibus. vt in. l. deo nobis. C. de epi. t cleri. t si mutaret iste domiciliũ nõ teneat dare aliquid ecclie parochiali. ergo nec ingrediendo monasteriũ. cũ soluz habeat domiciliũ in monasterio. vt not. Jnn. in. c. ex ore. de priuil. dixi in. c. dilectus. de rescrip. ¶ In glo. iij. ibi reliquerit paupib⁹. t̃. no. bñ gl. q̃ de relicto facto paupibus nõ debeat portio. t respectu ecclesie parochialis nõ est dubiũ tenendo opi. quã tenui in. c. p̃cedenti. videlicet q̃ ecclesie parochiali debetur portio solum de relicto facto ecclie sepulture ꝫ tunc puto hanc glo. procedere etiã in portione q̃ debeat epõ. nam sibi debet solum de relicto facto ecclesie t pijs locis. vt in. c. requisisti. de testa. g̃ nõ ō relicto psonali maxime facto paupibus. p hoc. c. requisisti. in fi. p̃alle. sed Jo. an. in. c. dudũ. de cõuer. cõiu. limitat hanc glo. nisi relictum fuerit factũ pauperibus certi loci. q̃ relictuz videt tunc factũ intuitu loci. p hoc. l. annua in fi ff. de annu. lega. t in. d. c. requisisti. tunc eni per oĩa ꝓcedendũ ac si relictuz fuisset factũ pio loco. t vide ad p̃dicta. l. nulli. t. l. si quis ad declinandã. C. de epi. t cle. vbi habetur q̃ etiã si epꝰ exequit relictũ factum paupib⁹. nihil tñ sibi debet retinere. rõnem põt colligere ex his que dixi in. c. officij. s̃. de testa.

Paternitatem hoc. c. hodie recipit determinationẽ seu ꝑm alios correctionẽ per. c. ij. eo. ti. li. vj. vbi habet q̃ ds põt relinquẽdo sepulturã suã antiquã eligere sepulturã i loco minus religioso. sed saluando istũ tex. quãtũ fieri põt sũmo sic vbi ds sepulchꝛo maiorũ relicto eligit sepulchꝛ in loco minus religioso dolo inducẽ⁹ seu ex cõemptu seu nõ dimissa ecclie sue canonica portione expẽsse vel tacite nõ tenet electio. Et sunt tres partes.

Jn ꝓma ponit ius. Jn secūda narrat factū. Jn tertia cōcludit. secūda ibi. vnde. tertia ibi. quo circa. Nota q in eccl̄ijs ꝛ monasterijs in quib⁹ sunt isti tute ꝑsone religiose potest quis eligere sepulturaz ꝛ qō plus est videt illa loca habere cimiteria ab antiquo. sed ego nō memini vnq̄ aliquā cōstitutiōez legisse in qua caueat q monasteria habeant de iure cimiteriū nisi ꝑ suis. vt in. c. j. xvj. q. j. Jtē Jnn. i. c. j. s. e. tz qō iure cōmuni ille dūtaxat ecclesie habent cimiteriū ꝛ ius funerandi que habent populū. ꝛ idē no. gl. in cle. dudū. de sepul. ꝛ Archi. in. c. j eo. ti. li. vj. ꝛ videt ꝓbari iudicio meo. in. c. j. xiij. q j. vnde intelligo istū tex. aut in monasterijs habentib⁹ populū. aut i habētib⁹ ex priuilegio sic hūt hodie cōiter fratres mendicantes. vt in. d. cle. duduz ꝛ q̄s possit dare priuilegiū. hoc dicā. j. e. certificari. ¶ Nota secūdo ibi aliozūq̄ parentū. q. d. parētuz q̄ verificaī in cōsanguineis collateralib⁹. ꝛ in b credo q alludat vulgari alicui⁹ loci in quo ꝑsanguinei vulgariter apellant parentes. s ꝓprie parentes sunt ascendētes. vt in. l. iuriscōsultus. s. parentes. ff. de gradib⁹. ¶ No. tertio q fidelis nō pōt eligere sepulturā in loco ꝑuato. vnde talis volūtas ē spernenda. ꝛ in hoc no. istū tex. ¶ Ultimo no. q corp⁹ defuncti pōt largo modo vendicari ab eccl̄ia vbi ō iure debebat sepeliri ꝛ restituendū ē corp⁹ cū oīb⁹ oblationib⁹ ibi factis. vt hic in fi. ꝛ in. c. in nra. j. e. ti. ¶ Jn gl. in. d. frequētia. ibi. q frequētes. rē. ꝛ ꝑ hoc vide tex. cū gl. i. c. cū grauia. xiij. q. ij. ꝛ ob hoc cautū ē vt quis eligat sepulturaz in loco vbi frequētius celebrant diuina officia. ex his enī locus dicit magis religiosus. Jtē fiunt ibi frequētius oratōes ꝓ ibidem defunctis. Et ob hoc gl. in. d. frequentiꝰ formal. q. nūquid valeat tñ generalis ofo que fit ꝓ omnibus defunctis sicut illa q̄ fit specialit ꝓ aliquibus defunctis. Et glo. videt dubitare ꝛ magis declinare in ptem vt equalr suffragia ꝓsint. sed honor videtur deferri illis ꝓ quib⁹ specialit orat. Jo. an. hic dicit q aut cōsideram⁹ effectū suffragioꝝ respectu charitatis. ꝛ tūc ita ꝓsunt generaliter suffragia facta sicut specialiter qz charitas non diminuit imo sparsa ampliat. ꝛ intellige dictū suū de charitate existēte in oratore seu alia suffragia faciente. ꝑ respectu defunctoꝝ ꝓ quib⁹ fiunt illi magis ꝓsunt q̄ est in maiori charitate. cū magis delectet ex bonis opibus ꝛ suffragijs ꝓ proximū factis. Aut considerant suffragia facta respectu satisfactiōis. ꝛ tūc magis ꝓsunt his ꝓ q̄bus specialit fiunt q̄z si generalit. Nō qz hūt efficaciā finitā. ꝛ ex diuina iusticia distribuunt in illos ꝓ quib⁹ fiunt. q̄ tanto min⁹ opantur quāto ꝓ plurib⁹ fiunt. ar. in. c. cum. M. de cōsti. ꝛ hanc sniam videt seq̄ beat⁹ Tho. quarto sniarum. di. xl. q. ij. arti. ij. ꝛ Cal. b. dicit. tñ beat⁹ Tho. notabile verbū. s. credendū ē q si illi ꝓ quib⁹ fiūt nō indigent q ꝓsunt alijs. ꝛ vide glo. no. in cle. sic. xxiij. q. iij. q̄ vult q si ofo ē facta ꝓ alio ꝛ illi sū ꝓdest salē ꝓdest faciēti. ꝛ iduc ibi psalmista. Ofo mea in sinu meo cōuertet. ꝛ ad. c. nō mediocrit. de cōse. di. v. responde vt ibi no. ¶ Jn glo. in. d. nō noua. in fi. hodie dicendū vt habet in. c. ij. e. ti. li. vj. vbi approbat scōa opi. hic posita in glo. vt licitū sit eligere sepulturam etiā in loco minus religioso. Sed si volum⁹ istū tex. saluare vt nō sit correctus. possem⁹ dicere q in loco minus religioso seu in eccl̄ia nō habente cimiteriū nō licet eligere sepulturā. qz est ꝯ instituti onē sanctoꝝ patrū. cū corpora fideliū debēt requiescere in cimiterijs eccl̄iaꝝ. xij. q. ij. c. aurū. ꝛ. xiij. q. j. c. j. Jtē pōt ꝓcedere iste tex. qñ dolo fuit inductus vel ex cōtemptu eligit sepulturā in loco minus religioso. c. j. eo. ti. li. vj. vel quādo nō soluitur portio ecclesie parochiali.

Dehis. Siquis in egritudine de qua decedit se ꝛ sua offert monasterio eccl̄ia parochialis hz inde canonicaz portionē. secꝰ si in sanitate. Scōa ibi. si vo. ¶ Nota primo quē pōsse ingredi religionē tpe egritudinis infirmitas q̄ corpis nō vitiat religionis ingressum cū ipi⁹ validitas dependeat a sanitate mētis ꝛ non corporis. ad idē. c. porrectū. de regu. ¶ No. b ar. sing. a ꝯrio sensu q si parochian⁹ electa alibi sepultura tacite vel expresse aliquid reliquit eccl̄ie prochiali tenet talis eccl̄ia illud relictū cōputare in sortem ꝛ in canonicā portionē sicut dicun⁹ i filio q̄ computat sibi in legitimā q̄quid a pfe relictuz est. vt in. l. o modo. ꝛ in. l. sancim⁹. C. de inoffi. testa. als frustra pōderaret hic q nihil fuerat relictū eccl̄ie parochiali lz aliud sit in cōpo. c. officij. de testa. Nec ob. si diceres his cōiūgi epm ꝛ eccl̄iam parochialē. qñ ō epo dictū fuit incident. vñ nihil de eo hic rñdet. de quo tñ dic vt plene dixi in. d. c. officij. ¶ No. tertio tex. quasi rotundū q de obuentis seu relictis alicui eccl̄iē in vita nō debet canonica portio. ꝛ si ponderabis finē hui⁹ lre. inferet q etiaz epo nil debet. ꝛ ꝑ hoc videt tex. in. c. j. de testa. regu. ꝛ darius ibi sentit glo. ꝛ in. c. nimis. el. j. j. de excess. pla. dixi plene i. c. req̄sisti. de testa. ꝛ dic vt ibi. ¶ Sz ārō nūquid iste tex. ꝓcedit indistincte siue q̄s intret monasteriū in vita vt fiat monach⁹ siue vt ibi viuat cuz alijs citra pfessionē. Jnn. vult restringere lrām vt intelligat in secūdo casu ꝛ nō in ꝓmo. qz corpo q ꝓfitet censetur mortu⁹. ꝛ sic dz dari canonica portio. Sz cōiter tenet oppo. vt dixi in. c. ij. s. e. nā ꝓprie loquit tex. de his qui efficiunt religiosi vt innuit lra ibi se trāstulerūt ꝛ ibi transtulerūt. q̄ verba iportāt plenā translationē. xxj. q. ij. si quis iā translatus. ꝛ dic plenius vt dixi in. d. c. ij. Querit h Jnno. q̄d si quis i capella audiuit diuina. ꝛ i plebe accepit ecclastica sacra cui debet canonica portio. cōcludit q fiet diuisio inter capellā ꝛ plebē. qō satis placet p. c. ij. eo. ti. li. vj. vbi in ꝓceptione huius portionis ponderant duo scz q in illa eccl̄ia audiuerit diuina ꝛ ꝓceperit eccl̄iastica sacramēta. Jtē facit tex. in. c. j. s. eo. vbi pōderatur labor seu passio in administratione diuinoꝝ Cū ergo ambe eccl̄ie habuerunt in vita ipi⁹ passionē ꝛ laborē. pariter debēt sentire bñficiū. vt sic sint socij cōsolationū. rē. vt in. d. c. j. ¶ Sz dubiū quotidianū eēt quid si in plebe nō recepit nisi sacrm baptismatis. reliqua vero ꝓcepit in capella prochiali. vbi etiam audiuit diuina. put cōmuniē cōtingit in istis plebib⁹ habētibus sub se capellas. credo q su-

perior dz inter eas arbitrari cõdignas portiones. ẽm quãtitatem laborꝝ. debet tamẽ multũ haberi respectus ad sacrm baptismatis cum sit ianua omnium sacramentorum. c. j. ꝛ fi. de pẽnit. nõ bap. facit l. sero. ff. de annu. lega. ¶ In gl. j. ibi. bona sua cõsũmare. hoc intellige verũ nisi faceret in fraudẽ filiorum. quo casu reuocaret venditio ꝛ donatio vsqꝫ ad portionẽ debitã sibi. vt dixi in. c. raynuti⁹. ꝛ. c. raynaldus. alle. in gl. Itẽ poterit iudex refrenare ꝓdigalitatẽ ipius interdicendo administrationem bonorꝝ. l. is cui bonis. ff. de. ẋbo. obli. interest enim reipublice ne ds male suas res admistret. instit. q̃ sunt sui vel ali. iur. §. sed hodie. ꝛ in. l. j. ꝛ. ij. ff. eo.

¶ In glo. ij. ibi dicũt ꝑrium. dic vt no. Inno. ꝛ hec opi. est hodie approbata in. c. ij. eo. ti. li. vj. ꝛ ẽ ratio nã hec canonica portio dat principaliter ecclie prochiali ꝓpter onera que subit circa suũ parochianũ in vita sua vt apte colligit ex. c. j. §. e. ¶ Extra gl. q̃ ritur vtrũ eps debeat habere de bonis huius ingredientis religionẽ aliquã portionẽ. cuz de eo fuit facta questio ꝛ rnsio omissa. So. dicit Inn. q si mõasteriũ nõ est exemptũ habebit suã canonicã portionẽ. ꝛ intellige in primo casu huius. c. scz qñ ingressus ẽ factus in egritudine de qua decedit. ꝛ ex istis bonis detrahent due ꝗrte. vna epalis. alia parochialis. ꝛ diuerso iure debent. nã epalis debet propter onus epale ꝛ cõionem q̃ ẽ inter epum ꝛ ecclias sibi subiectas. c. requisisti. de testa. prochialis ẋo debetur ꝓpter sepulturã ibi electã propter onus q̃ sustinuit in vita. c. j. §. e. ¶ Quis aũt primo detrahet eps vel curatus. ꝛ vtrum secũda detractio sit fienda de toto. i. habito respectu ad totum. an habito respectu ad residuũ. dicã. j. e. certificari. ¶ Sz quero de questione quotidiana. nunqd eps seu ecclia prochialis possit portionẽ suã petere ab herede vel fideicõmissario qui fuit grauatus aliquid dare ecclie sepulture So. Inno. hic multũ instat. ꝛ ex dictis ipis pñt in effectu elici due solutiões. Nam primo voluit q eps vel ecclia parochialis possit agere cõ heredes etiaz actione ex testamẽto sicut põt agere ecclia cui factũ ẽ legatũ. nã oẽs ecclie sũt vna ecclia. xxiij. q. j. in. c. loquitur. vnde relictum factũ ecclie sepulture videtur etiã factũ ecclie parochiali respectu portõis sue Scõo dicit Inno. melius videri q solũ ecclesia cui factũ est relictum põt agere cõtra heredẽ actiõe ex testamẽto. §cõ ecclesiam legatariã aget postmodum eps seu ecclesia parochialis. ꝛ si ecclia legataria est negligens põt agere ecclia parochialis vt cedatur sibi actio ꝓ portione sua. vel vt mittat in possessionẽ nominũ debitorꝝ. Hosti. dicit q inspecta equitate canonica ds cuius interest põt agere cõ eum qui habet facultatẽ restituendi. ar. in. l. si ꝛ me ꝛ titium ff. si cer. pe. vbi õr q si res mea seu mihi debita peruenit ad te sine facto meo possum agere vt illã mihi restituas. ita dicendũ in epo vel in ecclia prochiali vt possint agere cõtra heredẽ. ¶ Ego admitterem hoc dictũ in ecclia parochiali. nam ex iuris dispositione videt diminuta portio sepulture ꝓ portionẽ debitã ecclie parochiali. pro hoc. c. j. §. eo. duz impsonaliter dicit tertiã partem sui iudicij dari cẽsemus. ꝛẽ. vnde sicut falcidia ipo iure resecat seu diminuit legata. l. linea margaritaruz. ff. ad. l. fal. ita hec portio parochialis diminuit ipo iure relictũ factum ecclie sepulture. hodie habes glo. no. in cle. dudum in. §. vez. in ver. largiri. eo. ti. que dixit fuisse declaratũ q ecclia parochialis possit interdicere heredi seu fideicõmissario vt portionẽ sibi debitam nõ soluat ecclesie sepulture. Sed de epo dubito. qñ eps suã portionẽ directo recipit ab ecclesia legataria. nã sibi nõ tenebat defunct⁹ aliqd relinq̃re. sed ecclesia legataria rõne cõionis ꝓdicte cõicat sibi legatũ. vt in. d. c. reqsisti. tutũ tñ erit obseruare opi. Hosti. §. nõ credo ꝓcedere de stricto iure.

c **Ex parte.** Qui sepeliunt parochianũ alienũ quem sepelire nõ debẽt cogunt restituere corpus ꝛ que rõne ipius obuenerũt. h. d. cũ. c. se. In ꝓma querela. In secũda iudicis datio. ibi. mandam⁹. ¶ No. primo remediũ ꝓditũ ꝫ iniuste sepelientes defũctũ. nã põt agi p eccliam vbi debebat sepeliri tã ad restitutionẽ corporis q̃ corꝝ q̃ obuenerũt occasione funeris. ¶ Secũdo no. ibi parochianũ. q ius funerã di est de iure parochiali. hz ergo ecclia parochialis fundatã intentionẽ suã sup funere sui parochiani. asserenti ergo q alibi debeat sepeliri incũbit onus ꝓbandi. ¶ No. ibi. corpus restituat q ꝓ cadauere põt agi possessorio. qõ melius probat. j. c. pxi. vbi latius dicã. ¶ In glo. in. ẋ. post appellationẽ in fi. sed cõtra ꝓclusionẽ glo. op. de eo qõ habet in decisa in c. q̃ fronte. de ap. vbi impedit sepultura alicui⁹ nisi prius satisfaciat creditoribus p heredem. Sol. aliqui dicũt q illud ꝓcedebat de ꝓsuetudine anglicorꝝ ꝛ nõ de iure cõi. Alij distinguũt inter obligatiõem ex ẽctu ꝛ ex maleficio. Primo cãu ex ẽctu nõ interdicat sepultura. scõo sic. Tertij sic distinguũt vtruz fuit cõdẽnatus defunct⁹ in vita de rapina vsura vl furto vl alio crimine notorio. ꝛ tũc põt interdici sepultura. alꝫ sec⁹. Jo. an. dicit q illa ps tanq̃ iniqta tẽ cõunẽs merito fuit ibi decisa ꝛ sublata q̃si sentiat q hodie nõ debeat sepultura interdici. ꝛ alit nõ declarat. Ego dicerẽ q aut decessit manifeste in peccato mortali. ꝛ tunc ex toto sibi est interdicenda sepultura ecclĩastica. vt dixi. §. sup rubrica. ꝛ ẽ glo. in c. ij. ꝛ. c. cũ ad monasteriũ. de sta. regu. Aut iste fuit cõfessus ꝛ recepit pniaz ꝛ dz sepeliri in cimiterio ecclesiastico. lz exẽsse nõ mãdauerit de delicto satisfieri vel ẽctibus. nam videt tacite ꝓfitendo iniunxisse heredib⁹ vt satisfaciant. vt ꝓbatur in. c. in lris. j. de rap. ꝛ facit. c. fi. j. eo. qõ no.

c **Cum liberum.** Summatũ est ẽ. s. c. pxi. ꝛ diu de vt ibi. ¶ Nota primo q ecclesia vbi ẽ electa sepultura põt agere vt restituat corp⁹ defuncti sepeliendi i loco p eũ electo. ¶ No. q oblationes facte iniuste in vna ecclia pñt repeti p eccliam i q̃ verisĩr fuissent facte. Ex quo infero ad vnuz quotidianũ q si quis indebite in parochia aliena audiuit diuina vel ꝓcepit ecclĩastica sacra p curatũ. ꝓpriũ põt agi ad restitutionẽ illaꝝ oblationũ. ꝛ debent restitui cũ integritate vt in lra. ꝛ sic nihil debz remanere

apud eccl̃am vbi indebite fuerant diuina administrata. ¶ Nota ibi vt ossa. tē. ar. q nō solum pōt repeti corpus defuncti ō pñri sepultū. ꝑ etiā p tpa ita vt sola ossa supesse videant. ¶ Ultimo no. ibi restituant q p corpe seu cadauere violent sublato pōt agi possessorio. Sz hic cadit qō notabilis. nunquid ꝓbata violentia cū possessione dz ilico restitui corpus sicut obseruat in possessorijs cōpetentibus ad res ꝓphanas. Jnn. dicit q ly possit agi possessorio. nō tñ pōt restitui corp⁹ nisi pr⁹ ꝓbet plene ius ꝓprietatis. i. iusticia ex q̄ ille debet sepeliri in ecclesia actoris. nam ex ꝑrio pōt sequi absurdum. q si facta restitutione alia eccl̃a postmodū obtinet in ꝓprietate iterū eēt restituendū corpus cuz cā ꝓprietatis absorbeat cāz possessionis. vt in. c. cū dilect⁹. ō cau. pos. t ꝓprie. t corpa defunctor̄ nō sūt taliter tractā da. l. nec corpora. ff. de reli. t sum. fu. Hosti. dic q licet dictū Jnno. sit equū iure tñ nō ꝓbat. de rigore dicendū eēt oppositū. ne in vano iste videat egisse possessorio. Do. pe. de ancha. dicit q etiā de eq̄tate nō videt hoc dictū ꝓcedere. nā interdicta p rebus sacris t religiosis hñt causā mixtā. l. cām ꝓprietatl annexā. l. ij. §. quedā. ff. de interdic. ꝭ agens p corpore seu cadauere videt agere q̄si p re religiosa. ꝭ oportet necessario ꝓbare cām ꝓprietatis anteq̄z fiat restitutio. Aduerte q ex alio capite clariori ꝭ dictū posset defendi. nā pōt agere nudo possessorio. nā nego q corpus defuncti sit q̄d religiosuz. ꝭ dico q quēadmodū p hoīe nō pōt agi nudo possessorio q hō liber possideri nō pōt etiā si teneat vinculat⁹ l. cū heredes. in fi. ff. de acq. pos. ita nō pōt hꝫ possessio cadaueris cū ius piter resistat possessioni vtriusq̄z sine cā. ar. in. d. l. cū heredes. iuncto tex. i auc. vt defuncti seu fune. defuncto. in pn. Tolēs ꝭ agere possessorio in predictis dz ꝓbare iustū titulū possidendi cū ius cōe resistat nude possessioni. ad hoc c. ad decimas. de resti. spo. li. vj. t hec rō fundamētalis est illi⁹. §. quedā. nam loca religiosa t sacra nō pñt sine causa approbata a iure possideri. Jtaq̄z primo cōclude q necessario eccl̃a agens p cadauere violēter subtracto tenet ꝓbare titulū possessionis. ꝭ dico q satis ē ꝓbare in possessorio titulū aparenter iustū. nec admitti debēt exceptiones cōcernētes intrinsecū defectū tituli. sed debēt reseruari in causa ꝓprietatis. hoc ꝓbo apte. p. c. ex pte. t. c. ex transmissa. t. c. litteras. de resti. spo. in quib⁹ pz q ad restitutionē cōiugis t sic libere ꝑsone pōt agi possessorio. dz tñ ꝓbari titulus ꝓiugij. ꝭ non admittit exceptō ꝑsanguinitatis vel alia silis. Et p illō. c. lras i fero ꝑ illud dictum Jnno. quatenus dicit q plene debet discuti cā ꝓprietatis anteq̄z fiat restitutio corporis. nā cū fiat restitutio mulieris vbi subest maior piculū ꝓbato titulo aparenter iusto. fortⁱ dz fieri restitutio cadaueris vbi nullū subest piculuz. Per ꝭ infero etiā ad notabilē intellectū illi⁹. §. quedam. in. l. ij. de interdic. vt talia interdicta habeant cām ꝓprietatis annexam. nō vt plene discutiat cā ꝓprietatis sicut si ageret petitorio. ꝭ vt ꝓbet titul⁹ possidendi aparenter iust⁹. p ꝭ. c. in lris. de resti. spo. t cle. vnica. de cau. pos. t ꝓprie. vbi p beneficio. t sic p re sacra agit possessorio. nec discutit plene ꝓprietatis cā. t hec notabis quia faciūt ad multa. ¶ In gl. j. ibi magis religiosa. dic vt dixi in. c. fraternitatem. ꝑ. c. ¶ In fi. gl. dicit Hosti. q ꝑsupposito q ista fuit parochialis eccl̃a nihilomin⁹ ꝓdidisset ius isti⁹ portionis ꝓpter violentiā illatā. vt. c. eum q. de ꝓben. li. vj. et. l. si quis in tātam. C. vnde vi. Nec obstat si dicat delictū prelati. tē. xvj. q. vj. c. si epūs. q illud ꝓcedit cū agit de re graui vl de re imobili. vl cū solus plat⁹ deliq̄rit. sec⁹ si tota eccl̃a cōmisit violentiā. nota ꝭ dictū. nā p hoc vult Hosti. q pena. l. si quis in tātā. habeat locū in reb⁹ eccl̃ie etiā imobilibus cū tota eccl̃a deliquerit. ꝭ quo ad res mobiles vel modici preiudicij sentit q sufficit violentia solius prelati. de hoc remitto ad ea que plene dixi in. c. j. de dō. t contu. ¶ Sed q̄ro de. q. no. pone q parochian⁹ alicui⁹ curati elegit sepulturā apō frēs ꝓdicatores q̄ volunt venire ꝓcessionaliter cū crucibus t alijs ꝓsuetis ad ꝺferēdū fun⁹ ad eoz eccl̃iam ꝓsbyter parochialis ꝓbibet dicēdo q nō debēt processionaliter intrare parochiā suā. q̄ro quid iuris. Oldra. cōsil. cclix. cōsuluit q nō obstāte ꝓhibitiōe curati pñt frēs intrare parochiā ꝓcessionalit⁹. mouet inter cetera. q cōcesso fine vident concessa oia ad finē ordinata. c. prudētiā. t. c. ꝓterea. de offi. dele. t. l. ad. l. legatū. t. l. ad rē mobilē. ff. de ꝓcur. ꝭ iura cōcedūt fratrib⁹ liberā sepulturā. cle. duduz. eo. ti. ergo vident ꝓcessa oia p q̄ venit ad sepulturaz p hoc etiā facit. nā i ꝯtibus videt tacite actū vt seruet loci ꝓsuetudo. l. q si nolit. §. q assidua. ff. ō edi. edi. no. Bar. in. d. l. nemo. ff. de duo. re. ꝭ idem dicendum in priuilegio vt concessa sepultura videat tacite cōcessum vt seruet solēnitas solita in expletione sepulture. Jtē cui cōcedit haustus aque videt cōcessum iter cundi ad fontē. l. ij. §. fi. ff. de ser. rust. ꝓdi. Jtē si fuerit cōcessū hozreū ad qō habet transitus p domum videt etiā cōcessus transit⁹. l. olympico. ff. de ser. vrba. ꝓdio. Jtē videmus q propter finē cōcessum licitū ē ingredi domū alteri⁹ etiā inuito dño t frangere pauimenta. vt in purgādo cloacam. ff. de cloa. l. j. §. q ait ꝑtor. vide multa similia. j di. c. ij. p glo. t cum sit cōcessa libera sepultura. nisi aliud habeat consuetudo non tenentur pr⁹ funus portare ad ecclesiam curati quia non esset libera sepultura si impediretur etiam ad tempus. nam de significato huius verbi libera est vt nō requiratur consensus alicuius. vt no. in. c. de multa. de ꝓben. t in. c. licet episcopus. eo. ti. lib. vj. facit. l. procurator cui libera. ff. de procur. per Bar. in. l. alia. ff. ō ali. t ciba. lega. t nota hoc vltimuz. naz aliud videtur prima fronte sentire glo. in. d. cle. dudum. §. verum. in. v̄. integre. s. q funus debet primo deferri ad ecclesiam parochialem sed serua illam glo. vbi esset consuetudo als secus. t hoc sentit Jo. an. in. c certificari. j. eo. ¶ In glo. ij. ibi conditione ex canone isto. dicunt docto. q si ecclesia in qua eligit sepulturam repetit corpus. tunc aget cōditione hui⁹. c. si vero ecclesia parochialis repetit agit conditōe. c. precē. t hoc si parochianus non eligit alibi sepulturam. si vero eligit sed minus debite aget ꝓditiōe. c.

fraternitatē. ꝫ. e. ⁊ ita transeunt doct. ħ. sed ħ dicta nō videnť vera. nā anteq̄ emanaret ħ. cōsti clerici sepulture electe egerūt ad repetitionē corp̄is ⁊ p̄o pterea eos exaudiuit nō addēdo statutuz de nouo ꝫ potius mandādo executionē iurīs antiqui. nā ad querelā vnius nō fit ius de nouo. c. ij. de cōsti. ⁊ in au. t. vt facte noue cōstitutōes. ⁊ in auē. vt i medio li. ⁊ idē dico q̄ ad casū. c. precedentis. ⁊. c. fraternitatē. tñ si ħ ponderet nō edit in eis ius nouū. ⁊ sic ſ ob. l. vnica. ff. de cōdi. ex lege. qz loquit q̄ obligatio inducit de nouo. dz enim agi iudicis officio ex q̄ specifice deficit certa actio. nam ante hec iura nō habebamus ius specificū sup hoc sed' mentē iurīs ex q̄ disponebat ius q̄ ds libere sibi eligeret sepulturaz tacite videtur p̄hibere vt contra volūtatez suam nulla fiat nouitas.

DE vxore. Mulier nupta libē pōt sibi eligere sepulturā. ħ p̄mo. Pater filios impuberes vbi voluerit pōt sepeliri facere si ħ hz p̄suetudo. ⁊ sūt duo dicta. scōm ē ibi. vtrū. ¶ Mo. p̄mo vnū casū in q̄ maritus ⁊ vxor nō iudicanť ad imparia ꝫ sūt eiusdem p̄ditiōis vt in electione sepulture. idē ē q̄ ad carnis debitū. c. gaudem⁹. de diuor. ⁊ ō materia dic vt ibi no. ¶ Mo. scōo q̄ paria sunt aliq̄d disponi tpe habili vel tpe inhabili dūmodo effectus conferať ad tēpus habile. vt in. l. q̄ sponse. C. de do. añ nup. ⁊ in. l. in tēpus. ff. de ritu nup. insti. idē dic ecōtrā. sic nō licet disponere tēpore inhabili. ita nec tpe habili si effectus cōferť ad tp̄s inhabile. vt in. d. l. q̄ sponse. limita tñ hoc. put. j. dicam. ¶ Mo. in. §. vtrū q̄ non ē facile iudicandū vbi ius nō repiť exp̄ssum. nā papa qui pōt iura interp̄tari noluit hunc casū decidere interp̄tationē faciendo vel p̄ silia. p̄cedēdo. Ex q̄ infero q̄ nō oīs casus pōt decidi p̄ iura ibi posita. p̄ hoc vide tex. no. in. ꝑhe. cle. in. §. qm̄. ¶ Mo. vnuz effectū seu virtutē cōsuetudinis. nā succedit loco iuris vbi deficit ius. j. di. p̄suetudo. ⁊ dic q̄ p̄suetudo hz tres effect⁹. nā imitať ius qz succedit loco iuris vbi ius deficit. d. c. cōsuetudo. Itē hz effectū interp̄tatiuū qz interp̄tať ius dubiū. vñ ōr q̄ cōsuetudo ē optima legū interp̄es. in. c. cū dilectus. de p̄sue. ⁊ in. l. si de interp̄tatione. ff. de legi. Tertius effect⁹ ē abrogatiu⁹ seu derogatiu⁹. nā derogat legi. vicit enī legē vbi ē rōnabilis. vt in. c. fi. de consue. ⁊ vide de his tribus effectib⁹ gl. insti. de iu. na. in. §. ex nō scripto. ¶ Sed circa p̄mā ptē. c. q̄ro q̄d de religioso vel seruo nunq̄d possunt sibi eligere sepulturaz Ihosti. tenuit hic q̄ sic p̄ rōem hui⁹ tex. qz effect⁹ conferť in tp̄s in quo religiosus absoluiť a lege superioris ⁊ seruus a lege dñi. ꝫ in religioso hodie determinať p̄rium. vt in. c. fi. j. c. li. vj. sed doc. nō soluūt ar. qđ formať p̄ istū tex. ꝫz opi. Ihost. ꝫ dic limitādo istā regulā q̄ q̄lib⁹ ius aliquid p̄hibet attēto effectu ⁊ tūc nō ē dīa vtr̄ fiat tpe habili aut tpe inhabili ex quo effectus p̄ferť ad tp̄s habile. q̄lib⁹ ius p̄hibet aliq̄d nō solū attento effectu ꝫ etiam attēto initio ⁊ tūc nō sufficit q̄ p̄ferť ad tp̄s habile ⁊ iste ē casus in. l. si mino⁹. ff. de ser. expor. vbi mino⁹. xx. annis nō pōt manumittere seruū. insti. q̄. ex cau. ma. nō po. ·§· eadē. l. q̄rebať nūq̄d id mino⁹ viginti annis posſit tradere seruū manumittēdū p⁹. xx. annū. ⁊ dicit ibi q̄ nō. qz lex in p̄hibitione habuit respectū ad incommodum q̄ mino⁹ nō hz firmū cōsiliū. ita dicendū in p̄posito licet religiosus absoluať a iugo superioris post mortē tñ in vita nō hz volūtatē. vñ nō pōt eaz declarare ⁊ sic p̄hibeť sibi electio sepulture nō solū attēto effectu ꝫ etiā initio. ⁊ sic ex isto. c. ⁊ ex illo habes limitationē ad p̄dictā regulā quā bñ no. ¶ Sz q̄ro q̄d in abbate nūquid possit sibi eligere sepulturā. videť q̄ nō p̄ illud. c. fi. vbi generaliť dr̄ q̄ religiosi nō p̄sit sibi eligere sepulturā. ꝫ certū ē q̄ appellatione religiosor̄ cōp̄hendiť abbas. facit. c. fi. ⁊ qđ ibi no. de simo. ⁊ in. c. ecclia sancte marie de p̄sti. sed in cōtrariū facit rō ibi⁹ illi⁹. c. fi. vbi dr̄ cū velle ⁊ nolle si habeant. ⁊c. q̄ verba nō adaptāť ad p̄sonā abbatis cū ipse habeat monachos in ptāte ⁊ ip̄e nō sit in potestate alteri⁹ nisi quēadmodū alij clerici sunt i potestate superioris. vide glo. in. c. de p̄scitum. xvj. q. j. ⁊ cōstitutio recipit intellectū ⁊ restrictionē ad limites cause exp̄sse. l. cū pat. §. dulcissimis. ff. de le. ij. ⁊ vide bo. glo. in. c. fi. de testa. li. vj. ⁊ forte ob ħ Jo. an. dixit in nouella no. verbū satis bzeue q̄ illud. c. fi. p̄ illā rōnem intelligiť de claustrali. q̄si dicat ō religioso q̄ est sub ptāte alteri⁹. ad idē adduco bonū tex. xiij. q. j. c. sozor. vbi dr̄ q̄ sozor dñi Wlfidici fuit sepulta in eo sepulchro qđ beat⁹ benedict⁹ sibi parauit vt sic eēnt corp̄a p̄iuncta post mortē sicut fuit inter eos vnio aior̄ in vita. nā sozor fuit sancta quā appellam⁹ sanctā scholasticā. ⁊ idē posset dici eadez rōne de alio p̄lato religioso. eēt tñ ħ latius cogitandū. nā nō repio hanc. q. p̄ aliquē specifice tactā sed in seruo placet mihi opi. Ihosti. vt possit sibi eligere sepulturā. nā in istis spūalibus nō cōsiderať dūica ptās. c. j. de p̄iu. seruo. ¶ Sed quero q̄d si vxor decessit nō electa sepultura. glo. sentit q̄ debet sepeliri in sepulchro mariti p̄ iura alle. i ea. ꝫ hodie ē tex. clarus in. c. is qui. in. §. mulier. j. e. li. vj. vbi pl⁹ decidit. s. q̄ si mulier habuit plures maritos successiue ⁊ decessit nō electa sepultura dz sepeliri in sepulchro vltimi mariti cuius retinet domicilū ⁊ honorez. ⁊ dicit ibi Jo. an. notabile verbū qđ hic p̄cedit etiā si postq̄ fuit vidua reuersa ē ad domū patris. nō enī ħ priuilegia p̄ferunť loco sed p̄sone. nec in sepultura debet haberi respectus ad locum habitationis. ¶ Sed hic cadit pulcherrima. q. pone q̄ vxor p̄decessit nunquid debet sepeliri in sepulchro maiorum suor̄ an in sepulchro maior̄ mariti. nā si dicerem⁹ q̄ in sepulchro maior̄ mariti posset seq̄ absurdum. quia cuz maritus posset sibi alibi eligere sepulturaz repiretur ista mulier sepulta inter alienos in quibus forte nō vellet iacere cuz quisq̄ cupiat post mortē iacere iter suos sicut fecerūt sancti patriarche. xiij. q. j. c. j. ⁊ sequēs decisio est mihi multum dubia. vnde eget declaratione et posset dici vt dicit hic papa. in. §. vtrum. vt steťur consuetudini qua cessante satis putarem eque posse dici q̄ si maritus p̄parauit sibi sepulchrum q̄ vxor in eo ē sepelienda. ad hoc. d. c. sozor. ⁊ qz animi destinatione videť marit⁹ ibi sepult⁹. idē vbi marit⁹

nō habet propriū sepulchrū. ꝙ dicit q intendit sepeliri in sepulchro maiox suox. ꝙ vbi maritus cēt absens ita q volūtatē suā nō possit declarare videt se pelienda in sepulchro maiox ipius mulieris. ¶ Circa hoc cadit alia pulchra questio. qd si vxor p̄decedens eligit sibi sepulturaz nunquid marit⁹ postea decedens nō electa sepultura debeat sepeliri in sepulchro vxoris vel maiox suorū. Rō dubitandi p̄t elici ex. d. ꝙ. mulier. rōnes ibi exp̄sse cessant in marito ꝙ p̄riū ego putarē. nam propt vnionē q fuit iter eos in vita ius disposuit vt vxor deberet sepeliri i sepulchro mariti ergo idē ecōtra. multū tamē facit me dubitare. c. vnaqueqz. xiij. q. ij. vbi dicit q mulier dz sequi maritū nihil dixit ecōtra. t patriarche simpliciter mandarūt se sepeliri in sepulchro maiorum suox. Itē indecēs est q vir sequat dispositionē mulieris. sicut in simili dicit iurisc̄ōsultus in. l. si ita scriptū. ff. de lega. ij. t forte hec ps verior cogitādum tñ est. nā nō memini alibi legisse. ¶ Circa secūdā partē dicendū ē. put habet in. c. licet. j. e. lib. vj. vbi dicit q cessante ꝓsuetudine nō potest pater eligere sepulturā filijs impuberibus ꝙ debent sepeliri in sepulchro maiox vel in ecclia parochiali. t sic alternatiue loquit ibi tex. t dicit ibi glo. q est alternatiua ordinis. s. vt sepeliat prius in sepulchro maiox si supest. als in ecclia parochiali. t hoc mihi pl⁹ placet ne fiat interp̄tatio in p̄iudiciū ecclie sepulture. t hoc facit ad illā. q. de vxore p̄decedente.

C Um super. Breue est t nō solet rat aliquid vltra iura cōia sūma sic. Si parochianus ecclesie cathedralis alibi sepelit de ip̄i⁹ funeralibus seu relictis ecclie sepulture debet ārta capitulo ecclie cathedralis t in b̄ est casus singl̄. ¶ Nota primo iuncta supascriptiōe q iura loquētia generaliter de ecclijs in fauorē earū includunt etiam eccliam cathedralē. t hoc colligit exponēdo hic tex. statuimus. i. statutū eē ostendimus. nam ō mente iuris antiqui hic erat in. c. j. ō. e. sec⁹ dic vbi nō tractat de fauore sed de odio. ar. in. c. q̄uis. de p̄ben. li. vj. t dic vt ibi. ¶ Nota secūdo q cathedralis eccla q̄q habet parochiā distinctā in q̄ dz hē iura parochialia sicut eccla parochialis inferior. nā hoc. c. loquit de eccla cathedrali. vt colligit ex supascriptione vbi scribit capitulo fauentino nō exp̄sso no ie ecclie t iō intelligit de eccla p̄incipaliori iuxta theoricā glo. in. c. j. de offi. lega. li. vj. ¶ Nota tertio q vbi eccla cathedralis hz parochiaz iura parochialia ptinēt ad capl̄m t nō ad ep̄m. vt colligitur ex tex. iuncta supascriptiōe. ¶ No. ibi alibi. ꝛc q vbicūq sepelit parochian⁹ ārta debet eccle parochiali nō aūt ecclie in cui⁹ parochia decessit. ¶ Nota ibi eligere. q hec portio debet ex electione sepulture. Quid aūt si q̄s eligit sepulturam in certa ecclesia t eidē legauit multa. nunquid debeat portio ecclie parochiali si casu nō potuit ibi sepeliri ꝙ alibi fuit sepultus. q̄ est no. t Fre. p̄k. t. cōcludit q nō q̄ als sequeret q ex duab⁹ ecclijs haberet portionē. t p̄m b̄ limitari debēt oia iura q̄ loquunt de relicto facto ecclie sepulture vt intelligat si de facto ibi fuerit sepult⁹. ego admitterē hāc distinctionē respectu funeraliū ꝙ respectu relicti dubito q casus contingens nō dz obesse ecclie parochiali. Itē certū est q occasione sepulture relictū fuit factū. q ipo facto ārta fuit debita ecclie parochiali. c. j. ō. e. ō q ē latⁱ⁹ cogitandū. ¶ No. ibi relinquat. p intellectu. c. j. ō. e. vbi dicit dari censem⁹. ꝛc. videt enim sufficere vt portio relinquat absq eo q̄ donec ante electionē sepulture. dixit tñ hic Host. q hec portio p̄ochialis dz nctio relinqui añ electionē sepulture als non tz electio p̄m eū. ar. hic t in. c. j. ō. e. ꝙ Jo. an. dicit electionē sepulture valere etiā si non relinquatur. satis enī est q eccla hz regressū p̄ ecclesiā legatariā. t hec opinio cōiter obseruat. t p ea facit. c. fi. ō. de testa. nā p̄m opi. Host. nūq̄z ecclesie sepulture tenerent dare ārtā cuz deberet relinq a testatore t tñ cōiter iura innuūt oppositū. Cōcludo ḡ q eligens alibi sepulturā dz relinquere portionē solitā sue ecclie parochiali ꝙ si non facit tz electio ꝙ regressus dat p̄ ecclesiā legatariā. t intellige vt dixi in. c. de his. ō. eo. ¶ Sz ārō q portio canonica mandat b̄ relinq capitulo. nunq̄d eps habebit aliquā portionem. Jo. an. q sic. dicit enī q ex relicto facto ecclie sepulture detrahent due ārte. vna q̄ debet capitulo rōne iuris parochialis t capl̄m illā diuidet cū epo. c. requisisti. de testa. t quartā portionē habebit eps. dic vt ibi dixi. sc̄da ārtā detrahet eps ab ecclia sepulture p. d. c. req̄sisti. t. c. q̄rēte. de of. or. q̄q tñ quilibz eps detrahet vnā portionē. vtputa si ecclia sepultura t alia ecclia parochialis sūt in diuersis diocesib⁹ nā eps ecclie parochialis habebit portionē ab ista ecclia t eps sepulture ab illa ecclia. t facit q̄ dicam j. c. pri. ¶ Sz ārō de alia q̄one no. pone q prochianus ecclie inferioris eligit sepulturā apud ecclesiaz cathedralem nūq̄d hec eccla inferior possit petere canonicā portionē ab ecclesia cathedrali. t videt q nō. q tota diocesis ē parochia epi. c. aplice. de dona. hinc est q quilibet de diocesi pōt habere recursum p sacris ad p̄priū sacerdotē t ad ep̄m p̄prium qui cōcurrit cū quolibz curato i sua diocesi de quo vide glo. no. in. c. ij. de pe. t re. li. vj. ꝓtrariz puto verū. q hec portio dat rōne laboris vt sit socia cōsolatiōis. vt in. c. ō. eo. Itē ly q̄s possit recurrere ad ep̄m nō tñ ad capl̄m ad q̄ videt spectare parochia ecclie cathedralis. Itē iura in b̄ loquūt indistincte t hāc opi. sentit Jo. an. p⁹ Host. in. c. req̄sisti. de testa. t b̄ no. ¶ In glo. j. ibi. iure legati. vult gl. sec⁹ eē si iure institutionis vel alio iure. ꝙ tu tene p̄rium primo p istū tex. qui dicit de testamento. ꝛc. t p de. dudū. de sepul. t vide q̄ dixi p⁹ Jo. an. in. c. j. ō. e Itē ē no. tex. i. c. de his. ō. e. vbi si infirmitate q̄s intrauit monasterium t ibi decessit debet ārta t tamē certū ē q monasteriū capit tanq̄z heres. t iō dic q q̄ cūq titulo eccla sepulture habuerit p aīa ip̄ius defuncti. debet ārta ex q̄ bona obtinuerunt tpe infirmitat⁹. t vide bo. tex. in. d. de. dudum. ¶ In fi. glo. no. glo. q ecclesie parochiali solū debet ārta de relicto facto ecclie sepulture t nō alijs ecclesijs. t idē no. glo. in. c. sequeñ. t in. c. j. ō. e. t dic latius vt dixi in dicto. c. j.

Certificari. In quātitate canonicc. que debeāt ecclesie parochiali stāt loci cōsuetudini. Cōis diuisio. secūda ibi. cū aūt. ¶ Mo. ꝓmo q nō ois ecclesia hz ius sepulture. nā vt hic vides sepe ex priuilegio cōcedit sepultura. ⁊ de hoc. j. latius dicā. ¶ Mo. secūdo q tam iura cōia q̄z priuilegia generalit loquēdo debent interp̄tationē sumere a loci ꝓsuetudine facit. l. cū declarationis. in. §. asinā. ff. de fun. instru. ⁊ l. qō labeo. ff. de supel. le. ⁊ c. ex lris. de spon. ⁊ vide Inno. in. c. olim. de ꝓb. sig. vbi vult q qualiscunq̄z sit dispositio semp dz intelligi ꝑm loci cōsuetudinē etiā cōtra ꝓpriū significatū verborū. ⁊ idē Bar. in. l. oēs ꝓpli. ff. de iu. ⁊ iur. ⁊ vide glo. in. c. nōnulli de resc̄p. ¶ Nota ibi beatus Hiero. q dicta scōz pōt adduci ad decisionē causar. facit. c. cū aplica. de his que fi. a pla. ⁊ c. ne innitaris. ⁊. de cōsti. cum silibus ¶ Cui aūt sit magis standū an dicto vnius sancti an dispositioni sūmoꝝ pontificū. vide tex. cū glo. xx. di. in sūma. ⁊ in. c. j. ⁊ vide p Inn. in. d. c. ne innitaris. ¶ Nota illud vulgare dictū Hiero. quelibet ꝓuincia. ⁊c. nā sepe aliqd ē honestū in vna ꝓuincia ⁊ inhonestū apud aliā. ⁊ loquit Hiero. in observatiōe ieiuniorū. vt in. c. vtinā. lxxvj. di. nā peregrinus debet in ieiunijs ⁊ in alijs obseruantijs se cōformare ꝓsuetudini loci. c. illa. xij. dī. facit. c. que ꝑ mores. viij. di. ¶ In glo. fi. in fi. vbi dicit q si ex tribus arbitris vnus cōdēnat in. v. alius in. x. tertius in. xv. tenet snīa illius qui cōdēnauit in. v. q̄ minorē sūma oēs ꝓueniunt ⁊ silīez tex. habes in. c. j. de arbi. li. vj. ⁊ glo. clarē ꝓcedit vbi cōsuetudo est restricta. j. quartam ⁊ dimidiā. qz de his tribꝰ portionibus. s. dimidia tertia quarta facit mētionē tex. iste. Ex quo collige q nō apparente cōsuetudine potest p̄cise peti quarta ps. ¶ Sed dubiū est nūquid valeat cōsuetudo vltra dimidiā vtputa vt debeant due ptes ecclie parochiali vel nūquid valeat vltra quartā vt debeat minus q̄z quarta. Hosti. remittit ad sūmā eo. ti. §. an illicitū. sub. §. vetus. ppe fi. vbi cōcludit ꝓsuetudinē valere dūmodo sit prescripta ⁊ loquit in portione debita epō sed p hanc remissionē sentit q idē sit in portione debita ecclie prochiali. ⁊ cū hac opinione transit Jo. an. hic. ⁊ iō dic de p̄scripta. qz infra dimidiā ⁊ quartā valet ꝓsuetudo licet non sit p̄scripta. sufficit enī tp̄s. x. annorū § qñ debet eē p̄scripta requiritur tempꝰ qō requirit i p̄scriptione. ⁊ sic tp̄s. xl. an. ꝑ eccliam. Ad primuz vide glo. no. in. c. fi. de cōsue. li. vj. que dicit vbi ꝓsuetudo est p̄ter ius sufficit tp̄s. x. an. sed vbi cōtra req̄ritur tp̄s. xl. annoꝝ. vt in. d. c. fi. de cōsue. vnde infra dimidiam ⁊ quartam ꝓsuetudo nō est ꝑ ius § p̄ter. iō nō requirit q sit prescripta § qñ est vltra dimidiam vel citra quartam ꝓsuetudo ē ꝑ ius qz nullo iure caueāt vt debeat minus quarta vel vltra dimidiam. An aūt valeat ꝓsuetudo vt nihil prorsus debeatur. varie fuerūt opi. § videt velle Hosti. ⁊ Jo. an. post eū. vt valeat dūmodo sit p̄scripta cū titulo. Dz ꝑ b dictū op. nā ad esse ꝓsuetudinis nō requirit titulus cū nullo iure hoc caueat imo potiꝰ caueāt op positū cū ꝓsuetudo sit quoddā ius moꝝ introductū ⁊ sic ius inductū ex tacito cōsensu populi. vt. j. di. ꝓsuetudo. ⁊ in. l. de quibꝰ. ff. ō legi. ⁊ in. §. ex nō scripto. insti. de iu. na. vnde quēadmodū nō requirit titulus in lege ꝓdēda ita nec in ꝓsuetudine cum nō sit dīa inter legē ⁊ ꝓsuetudinē nisi sicut inter tacitū ⁊ expressum. vt in. d. l. de quibꝰ. qō tñ q̄ ad ius canonicū restringe. vt dixi in. c. fi. de ꝓsue. sed soluendo dic q dictū istoꝝ doc. dz intelligi in ꝓsuetudine impropꝛie dicta q̄ ꝓpꝛie loquēdo ē p̄scripta. ⁊ sic intelligas gl. in. c. nō ē. de cōsue. li. vj. ⁊ vide ibi notabiliter p Jo. an. in nouel. vnde sic in p̄scriptione ꝑ ius requirit titulus. vt in. c. j. de p̄script. li. vj. ita in hac cōsuetudine impropꝛie dicta. vt ꝓbat in d. c. nō est. iuncta gl. ¶ Et ex his infero ꝑ id qō tacite sentiunt Hosti. ⁊ Jo. an. duz videt velle facere dīam vtrū p̄scribat portio minoꝝ quarta an i totū id ē vt nihil debeat. nā dico q vtroq̄z casu requirit p̄scriptio cū titulo cū sit cōtra ius. vt. s. dixi. ⁊ b verum qñ inducitur ꝓsuetudo ꝑ eum cui debet portio de iure cōi. nam tunc nō est ꝓpꝛie cōsuetudo § p̄scriptio. ideo debet hꝰ comites p̄scriptiōis sed si inducet cōtra alū tunc potest induci vt cōsuetudo ⁊ sic sine titulo. qz ad esse ꝓsuetudinis non requirit titulus vt. s. dixi. ⁊ p his vide Jo. an. in. d. c. nō ē. ⁊ in. c. fi. de ꝓsuetudine. ꝑm p̄dicta intellige glo. i. c. j. de sta. regu. ¶ Et ex p̄dictis oibus cōclude q hec portio debita epō vel ecclie parochiali pōt ⁊ p parte ⁊ in totū p̄scribi ⁊ sufficit tp̄s sine titulo de cuius initio nō est memoria qz illa hz vim tituli. vt in. d. c. j. de p̄scrip. in. vj. ⁊ sic prīdie cōsului in. q. facti. ⁊ vidē que dixi in. c. requisisti. de testa. ⁊ videt tex. in. c. de quarta. de prescrip. ¶ Quero in eo q hic fit mētio de ꝑuilegio libere sepulture q̄s possit tale ꝑuilegiū cōcedere. ⁊ ꝓmo scias q de iure cōi solū ecclie habētes populū habēt ius sepeliendi. ius enī funerādi ē de iure parochiali quēadmodum ⁊ sacroꝝ exhibitio. vt ꝓbat in de. duū. §. verū. e. ti. xiij. q. j. c. j. voluit Inn. in. c. j. §. e. ⁊ Jo. an. ⁊ Archi. in. c. j. e. ti. li. vj. qō intellige ꝑm Jo. an. ⁊ bene si talibus ecclesijs fuit deputatū cimiteriū p epm. de cuius latitudine dic vt habet in. c. sicut antiquit. xvij. q. iij. relique vero ecclie nō habentes q̄līn habent ex ꝑuilegio ⁊ nō de iure cōi. ¶ Quis aūt possit dare tale priuilegiū. videt primo q solus papa. ar. in. d. de. duū. nā ipe cōcessit tale priuilegiū p̄dicatoꝛib⁹ ⁊ mnoꝛibus postea ꝓgauit ad frēs sancti augustini ⁊ carmelitas vt ibi no. Itē hoc tēdit in ꝑiudiciū prochialiū ecclīaꝝ. § solus papa dz hoc posse q̄ de iure vnius pōt dare alteri. ad hoc. c. ij. de excess. prela. Jo. an. hic multū instat. § finaliter ꝓcludit vt etiam epūs possit b priuilegiū ꝓcedere. ꝓ hoc. c. bōe. xij. q. ij. ⁊ s. de dona. c. aplice. vbi patz epm neduz posse magnificare monasteriū p sepultur suis § etiā dare cētesimā redditū ecclie sue. Itē facit b lra. nā in antiqua dicebat ꝑuilegijs nostris. ⁊ demū fuit remotū illud verbū ufis ad denotandū q etiam epi pōt b ꝑuilegiū impetri. ⁊ hec snīa mihi verissima videtur adduco. c. sic vnire. de excess. pla. vbi dz q epūs pōt vnire ⁊ diuidere ecclias seu prochias inferiozes. ad idē bo. tex. j. de ec. edi. c. ad audiētiā vbi q̄si vt b expssū. dicit tñ Jo. an. q si vult ꝓcedere cimiteriū

de nouo infra parochiam alteri⁹ dz ꝑ facere ex iusta cā t de cōsensu capituli. adducit no. in. c. cōstitutus. de reli. do. Ego facio hanc rōnem eps nō pōt ardua explicare sine cōsensu capituli. iuxta ea q̄ dixi in. c. nouit. de his q̄ fi. a ꝓla. nec pōt ius vnius ecclesie dare alteri sine cā. c. j. de re. ec. nō alie. li. vj. j. de excess. ꝓla. c. ij. vbi bo. tex. Ex predictis remanet clara t ꝓbata predicta decisio vt epi t supiores possint. t idē dic de inferioribus ꝓlatis habentib⁹ in loco ius epale. ad ꝑ qō no. in de. j. de re. ec. nō alie. t qō dixi in. c. significasti. de fo. cōpe. ¶ Sed q̄ro q̄d si in priuilegio libere sepulture nō apponat ꝑ clausula salua iusticia. tē. Jo. an. instat. tandē dicit idē eē ac si fuisset apposita q̄ nō est verisile q̄ princeps voluerit cōcedere priuilegiū cuz graui ꝓiudicio ecclesie parochialis. ar. in. l. ij. §. si q̄s a ꝓncipe. ff. ne quid in lo. pu. t in. c. sup eo. de offi. dele. vñ priuilegiū solū videt ꝓcedere vt habeant isti sepulturā sic illi quib⁹ cōpetit de iure cōi. ꝓ ꝑ ego adduco tex. no. t q̄si expressum in illi in. l. si q̄. C. de inof. test. vbi dz q̄ si alicui inhabili ꝓnceps cōcedit liberā facultatē testandi nō intelligit cōcedere vt sine solennitatibus alis debitis possit cōdere testm̄ sed videt eū restituisse ad ius cōe. nā satis est q̄ priuilegiū ali q̄d cōcedat ex quo tractat de ꝓiudicio tertij. i. iuris derogatione. ita dicendū in ꝓposito § ad maiorez cautelam t cā dubitationis tollende solet inseri illa cla t sic nō ob. si opponeret de. c. si papa. de priuil. li. vj. vbi dz q̄ verba debent aliq̄d operari. nā opant in eo q̄ tollunt dubitationē. ad ꝑ. l. q̄ mutuā. ff. mā da. t in. l. q̄ dubitationes. ff. de re. iur. ¶ Ultimo hic q̄ro pluries dictū fuit in ꝑ titulo q̄ duc quarte epalis. s. t parochialis sepe veniūt detrahēde de legato facto alicui eccle. exꝓssū in legato facto alicui ecclesie sepulture q̄ē subiecta epo loci, nam eps dz hꝫe suā quartā iure epali ꝓ ea q̄ dixi in. c. reqsisti. s. de testa. eccla vo parochialis dz etiā hꝫe suā q̄rtaz iure parochiali. vt in. c. j. s. e. cū multis si. Querit q̄s nūc primo detrahet quartā. nā portio prius detrahentis videt pinguior. finge q̄ eccle fuerunt relicta. lxxx. si eps ꝑmo detrahit habebit. xx. que sūt quarta totius. ꝑsb̄z parochialis solū habebit. xv. q̄ sūt quarta residui. s. lx. si vo ecōtra ꝑmo detrahat sacerdos ipe habebit. xx. t epus. xv. q̄s ꝑ dz portioz eē. Jo. an. hic multū instat post Hosti. in sum. ꝑ tādem videt cōcludere q̄ idē sit effectus in vtroq̄ casu. nam si eps primo detrahit hz. xx. si sacerdos primo detrahit eps habebit. xv. ꝓ sua portione. t. v. ꝓ ecclesia parochiali q̄ dz hꝫe quartā illoz. xx. vt i c. requisisti. de testa. t sic in oēz euentū habebit. xx. Jo. pe. de ancha. dicit q̄ ꝑmo maxim⁹ ē effect⁹. q̄ si eps detrahit primo habebit. xx. t ex. xv. debitis ecclie parochiali habebit quartā t sic habebit tres t vltra. Si aūt detrahit secūdo loco nō habebit nisi xx. ꝑ attende q̄ non videt habuisse mentē Jo. an. nā puto q̄ Jo. an. voluit q̄ in oēm euentum nō dz eps habere nisi quartā ton⁹. vñ dico q̄ si eps ꝑmo detraxit nō pōt amplius detrahere de quarta ecclesie parochialis. q̄ iā detraxit de toto aceruo. q̄rta enī q̄ debet ecclie parochiali dz ꝑmo deduci tanq̄ es alienū. vt in. c. j. s. e. ad hoc. c. s. pri. vbi dicitur q̄ debet de testō. vñ si eps ꝑmo detraxit cū habuit etiā quartā de quātitate debita ecclie parochiali nō pōt amplius detrahere sicut i sili dicimus i decimis. vt no. j. de deci. in. c. tua. Jo. pe. de pusio in q̄dam tractatu ō q̄rta tenuit q̄ iste due q̄rte dēt integralit deduci de toto. exēplū si fuerint relicta. lxxx. epus habebit. xx. t eccla parochialis alia. xx. ꝑ certe hec opi. nullo iure ꝓbat. imo ꝓbat oppositum ex ꝑbis q̄ dixi in. c. raynaldus. t. c. raynutius. de testa. vñ dicerē q̄ eccla parochialis ꝫ ꝑmo detrahere. moueor primo q̄ hec q̄rta ē integralit solucēda sibi de obuentionibus ecclie sepulture. vt in de. dudum. ꝑalle. Item hec quarta debetur ab ipo testatore ꝑ i subsidium ab ecclesia legataria. vt in. c. ꝓcedenti. et in. c. j. s. e. t si hec quarta ipo iure nō diminuit ipm relictum factū ecclie sepulture. vt dixi in. c. de his. s. eo. vñ nō pōt eps dicere q̄. lxxx. fuerūt relicta illi ecclesie q̄ ius resecat illud legatū sic in effectu nō vident relicte nisi tres ptes. q̄ eps nō pōt petere q̄rtam bis de quātitate debita ecclie parochiali q̄ō faceret si primo detraheret de toto t postea detraheret de parte. nec hoc exquirere est sine ministerio. licet Jo. an. t Hosti. aliter dixerunt ꝑ non cogitauerunt oēs casus qui pūt accidere. finge enī q̄ eccla sepulture t ecclia parochialis sunt in diuersis diocesibus eps nō habet quartā nisi de relicto ecclesie sibi subiecte alius eps habet aliam quartam. vt colligitur in. d. c. requisisti. de testa. t apte voluit Jo. an. s. c. ꝓxi. t etiam sentit hoc casu si epus sepulture primo detraheret de toto habebit. xx. presbyt parochialis qui habuit. xv. debet dare quartā epo suo qui nullum cōmodū habuit de primo relicto. si autem ponis q̄ presbz parochialis ꝑmo ōtrahat habebit. xx. t eps nō habebit nisi. xv. q̄ non debet habere quartam de illis. xx. cum ecclesia parochialis non sit sibi subiecta. ergo quandoq̄ est magna dꝫia vtrū ꝑmo eps detrahat vel curatus. t hec no.

Nostra. priuilegiati sup iure funerādi sepelire pūt eos qui apud eos eligunt sepulturam soluendo tamē canonicam portionem ecclesie parochiali. si vero alios sepeliūt tenentur restituere dequid occasione funeris receperunt. Diuidit i tres partes principales. primo actoris petitio. scōa ibi. econtra reorum defensio. tertia. ibi. talem cāe diffinitio. ¶ Nota primo ex isto tex. q̄ priuilegiatus super iure sepeliendi non pōt recipe excōmunicatos seu interdictos ad sepulturam. priuilegiuz ergo libere sepulture refertur solum ad eos qui possūt sepulturam eligere. ¶ Mo. secūdo t tene menti q̄ exceptio aliquorum casuū nō firmat regulam i alijs qui alio iure includunt sub regula. hoc colligit ꝑ. nā priuilegiū sepulture fuit cōcessū istis hospitalarijs t solū fuerunt excepti excōicati t interdicti nec ꝓ hoc potuerunt sepeliri impuberes q̄ alio iure nō pūt isti eligere sepulturā. facit qō le. t not. in. l. j. de ꝓdi. indē. Itē nō q̄ priuilegiū reducēs aliquē ad ius alicui copetēs de iure cōi recipit limitatiōes traditas alis de iure cōi. facit. l. si q̄. C. de inoffi. testa.

No. ibi de cui⁹ prochia. rc̃. t tene mẽti q̃ ꝓuilegiati sup̃ sepultura pñt corpa defunctoꝝ vbi iacẽt capere t sic nõ tenent recipe de manib⁹ curati vel de ecclesia ipius. t optime facit iste tex. ꝑ his que dixi in. d. c. cũ libeꝝ. s̃. e. ¶ No. ibi de oblationib⁹. rc̃. tex. no. q̃ quarta portio debeꝫ ecclie parochiali nõ solũ de relictis ꝫ etiã de oblationib⁹ t alijs que portant cũ funere vt cereis t filiꝫbus. t vide qõ le. t not. in cle. dudũ. in. ¶. vex. c. ti. vbi format gl. q. q̃d i candelis que dant ad manũ. t cõcludit q̃ debeꝫ quarta per illũ tex. ꝫ ego adduco etiã istũ tex. nã negari nõ põt quin sint oblate vel portate cũ funere. ꝑ h̃. j. de. x̃. sig. c. cũ inter. Et hoc bñ no. nã qõ ibi dicit in fratribus videꝫ habere locũ quãtũ ad hoc in qualibet ecclesia sepulture etiã si sit simplr̃ ꝓuilegiata vt h̃. naz pondera q̃ priuilegiũ nõ fecit mentionẽ de his oblationib⁹ t tñ papa interpretatur etiaz de his deberi. Itẽ no. q̃ etiã de equis t armis t q̃buscunq̃ bonis debeꝫ quarta. nã hic fuit cõcessũ ꝓuilegiũ vt de equis t armis istis hospitalarijs relictis in fauoreꝫ terre sancte nõ solueret q̃rta ergo de iure cõi deberet solui. ¶ No. ibi eoꝝ oblati. t tene mẽti quia ne scio alibi ita expressum q̃ oblati t cõuersi sepeliunt apud eccliam vbi sunt oblati. nec debet solui portiõ ecclie parochiali qõ ego intelligo in plene oblatis t ꝓuersis vt q̃ tradiderunt se t sua alꝫ secus. ad hoc qõ le. t no. in cle. j. in fi. de deci. t in. c. vt priuilegia j. de priuil. Itẽ intellige fm limitationẽ. c. s̃e his. s̃ eo. Itẽ no. ibi in campis q̃ interfectus in bello põt sepeliri in ecclia. qõ intelligo qñ bellum erat licituz nec decessit in peccato mortali. vide tñ qõ no. in. c. ois de pe. t re. t facit qõ no. j. c. pxi. ¶ Ultimo no. ibi sepulture gr̃a. q̃ quarta solũ debeꝫ de relictis ituitu sepulture t indubie ex q̃ qs eligit sepulturã i aliqua ecclia videꝫ relinquere ꝑ aia t ꝑ sepultura facit. l. nẽseni⁹. t qõ ibi no. ff. de excu. tu. t putareꝫ q̃ si alibi testator postmodũ elegerit sepulturaz qõ tacite videꝫ ademisse legatũ q̃ ademptionẽ oneris sequit ademptio honoris seu relicti. ꝑ hoc bo. tex. in. l. alũne. in. ¶. scia. ff. de admen. lega. t in. l. filio. ¶. matri. eo. ti. vbi bo. tex. sec⁹ dicerẽ vbi testator q̃ fecit legatũ ecclie sepulture nõ potuit ibi sepeliri sine culpa ecclie. puta q̃ fuit interfectus i bello t corpus nõ põt repiri vel silũ impedimento ꝓtingenti. nã tũc arbitroꝝ q̃ relictum debeaꝫ ecclie sepulture. ar. op. in. l. que sub cõditione. ¶. quotiens. cum. x̃. se. ff. de ꝓdi. insti. t i. l. j. t qõ ibi no. C. õ insti. t substi. t sentit hic Jnno. q̃ etiã no. sentit id qõ dixi. in. c cũ sup. s̃. e. vt de illo relicto debeaꝫ portio ecclie parochiali. de q̃ dic vt latius dixi in. d. c. cũ sup. fac̃ etiam optime ista lr̃a q̃ de relicto facto alteri ecclie nõ debeaꝫ quarta dũ ponderat q̃ sepulture gr̃a. rc̃. t sic facit optime ad ea q̃ dixi in. c. j. s̃. e. ¶ Jn glo. j. ibi habent ꝓlm. aduerte q̃ gl. nõ loquit apte ꝫ melius dixisset q̃ monachi pñt hr̃e ꝓlm seu prochiam qõ intellige si eis deputeꝫ ꝑ supioꝝ. nã de iure cõi nõ habẽt. xvj. q. j. c. j. t eo casu q̃ habẽt nũqd pñt ꝑ se ministrare sacr̃a. dicã in. c. j. de ca. mo. ¶ Jn gl. in. x̃. annos. de hoc dicendũ hodie vt habeꝫ i. c. lz. j. eo. li. vj. t dixi in. c. de yroze. s̃. e. ¶ Jn glo. in. x̃. decetero. in fi. no. gl. cũ tex. ad quã q̃ridic fit remissio dũ querit nũqd iudex põt sententiare sup futuro. t dic latius q̃z gl. q̃ qñq̃ obligatio nõdũ est orta õ pñti respectu futuri⁹ tpis t iudex si põt se itromittere. rõ q̃ deficit actori actio. iste ẽ tex. i. l. j. ff. õ vsuris. vbi oꝝ iudicẽ nõ posse cõdẽnare ad vsuras futuri tpis. rõ q̃ respectu vsurarũ futuraꝝ nulla obligatio ẽ orta de pñti cũ possit debitor ad libr̃ satisfacere creditori. qñq̃ obligatio ẽ orta de pñti etiaz rõne futuri tpis t tũc iudex põt ꝓspicere in futurũ ita h̃. nã ꝑ hoc parochial⁹ hz hoc ius vt nemo possit sepelire pochianũ suũ qõ q̃dẽ ius hz tractũ etiã ad futurũ. idẽ in seruitutib⁹ t in annuis ꝓstationibus nam habẽt tractũ futurũ merito iudex etiã ꝓspicit in futuꝝ. t vide qõ no. Jnn. in. c. auditis. de ꝓcur. t ꝑ glo. iuncto tex. in. c. romana. ¶. caueant. de sen. ex. li. vj. ¶ Jn glo. in. x̃. vbi apud eos. ibi cũ quis. hec glo. vsq̃ ad fi. põt expediri ꝑ oppo. naz videꝫ q̃ isti parochiani potuerunt licite sepeliri apud illos hospitalarios cũ sunt religiosi. nam canon cõsulit seu disponit vt sepeliaꝫ q̃s apud eccliam maiorẽ si fieri potest vel apud loca religiosa t in defectũ apõ eccliam parochialẽ vt ẽ tex. ꝓma fronte mirabilis. i. c. vbicũq̃ tẽpoꝝ. xiij. q. ij. Habetu ꝛrij gl. ponit tres intellect⁹ ad illũ tex. ¶ Primus q̃ cõsulit ordinem seruandũ in electione sepulture nõ aũt disponit quãdo q̃s decedit sepultura nõ electa. t iste bon⁹ intellectus ad iliũ tex. ꝑ quẽ vitant multe absurditates. Scõs intellectus vt loquaꝫ de pegrinis. t in h̃ no. glo. ꝫ dic vt latu⁹ dixi in. c. j. s̃. eo. Tertius intellect⁹ non multũ ꝓuenit illi hr̃e. dic q̃ foznalit soluendo ꝛriũ q̃ iste tex. ꝓcedit qñ parochiani non elegerũt sepulturã nec habuerũt sepulchrũ maioꝝ vnde debebãt sepeliri in ecclia prochiali. t sic intelligas istum tex. ꝑ h̃. c. is qui. t. c. licet. j. e. ti. li. vj. ¶ Jn gl. in. x̃ nisi dolo. ibi cũ dilecti. dic q̃ ibi fuit bon⁹ dol⁹ ipso prie tunc appellaꝫ dolus. nam si q̃s inuitaꝫ ad seruiendũ deo licet x̃bis allectiuis seu blandis nõ poteſt dici dolose induct⁹ q̃z dolus ẽ machinatio fraudis tẽdẽs ad deceptionẽ alteri⁹. l. j. ff. de dolo. viõ gl. in regula scienti. de re. iur. li. vj. ꝫ hic loq̃mur de dolo malo qñ ꝓpter auiditatẽ tpalium clerici induc̃t prochianũ alteri⁹ ad eligendũ apud eos sepulturã. vnde tex. iste in. x̃. talẽ põt dupl̃r intelligi. primo qñ dolus interuenit in electiõe sepulture t tũc isti dolosi nullũ ꝓmodũ debẽt hr̃e vt h̃ũcta gl. viõ tex. hodie latiozẽ in. c. j. j. eo. li. vj. sile habes i. c. cõstituit. xx. q. iij. vbi ponit casus singu. q̃ si religiosi auiditate pr̃imonij alicui⁹ iducãt eũ ad religionẽ lz teneat ingressus ꝓuaꝫ tñ religiosi pr̃imonio illius scõo põt intelligi qñ dol⁹ fuit cõmissus in q̃litate relicti vt q̃ volebat testator relinq̃re simplr̃ ꝫ rector ecclie sepulture dolo se iduxit cũ vt reliq̃ret i cã priuilegiata vt ecclia parochialis ꝓuaret sua legitima h̃ eni ꝓperto nõ min⁹ debeꝫ q̃rta. vt i. c. fi. s̃. õ test. ¶ Extra gl. ꝓmo oppo. j. tex. de. c. fi. s̃. de testa. vbi oꝝ q̃ de relict̃ ꝑ anniuersario vl̃ ꝑ septia vl̃. xxx. nõ debeꝫ q̃rta cui⁹ ꝛriũ h̃ innuit dũ oꝝ q̃ de oblatiõib⁹ debeꝫ q̃rta. So. duplex fm docto. prima q̃ iste tex. loquaꝫ de oblationibus que fiunt in prima missa.

Secūda so. q de relictis p anniuersario. rr. nō debeł quarta sed de oblationib⁹ ibi factis sic. sed dic̄ hosti. q istud nō seruał de cōsuetudine. r no. hoc dictū qz satis placet. ¶ Scōo op. cōtra istū tex. videł cni q hec snia pape i plurib⁹ fuerit ineptissima primo qz nō cōuenit petitioni priozis. vt pz ex pn. iuncto. ℣. talem. scōo r foztius papa in snia cōdemnat hospitalarios certo casu nisi ꝓbauerint q ille. T. elegerat sepulturā apud eos r sic tulit snīam super re dubia. ꝓtra. c. graue. xj. q. iij. Itē admittit pbationē post snīaz citra apellationē. ꝓtra. c. cū dilectus. de fid. instru. r ꝫ quasi totū titulum. C. sen. re scin. nō pos. Itē fuit snia cōditionalis ꝫ id qđ habetur. ij. q. vj. biduū. Itē in fi. huius lre ferł snia sine certa quātitate ꝫ totū titulum. C. de sen. q̄ sine cer. quā. r. ij. q. vj. §. diffinitiua. So. hosti. formaꝫ quedam ex his cōtrarijs r adeo sibi visa ē so. difficilis vt dixerit soluat qui pōt. sed postmoduz tradit duas so. Primo q de iure hec snia nō potuerit fieri ꝫ ꝓcesserit ex plenitudine ptātis pape. Et nota hanc so. q snia ꝓncipis valet quantūcūqz nō ꝓueniat regulis iuris positiui. ad hoc qđ no. in. c. vnico. de li. cōte. nam sola voluntas sua habeł ꝓ lege. vt in. §. ꝫ qđ ꝓncipi. insti. de iu. natu. Scōa so. q tex. iste ponat snīaz a. ℣. talē. vsqz ad. ℣. nihilominus. abinde vsqz ad finē instruit iudicē inferiorē qualiter debeat se habere. r sic illa verba nō cōtinent snīam ꝫ cōmissionē cū instructione. Huic solutioni in effectu videł inherere do. An. dicēs q ex quo in curia liqt de aliquibus articulis dūtaxat pōt sup illis ꝓnunciari r sup illis in quib⁹ actoz habet intentionē fundatam r reus dicit se habere ꝓbationē in ptib⁹ debet fieri cōmissio. r vt dixi in idem reincidit in effectu cū precedēti. Do. Pe. ō ancha. dat so. tertiā ꝓ sus sepataz dicēs q hoc ꝓcessit ex natura actionis nam in generali r vniuersali actione ꝓcedit sententia generalis r postmodū sup rebus ptic̄larib⁹ recipiunt ꝓbationes qe executionis. allega. no. per Inno. in. c. cōquerente. de of. oz. r in. c. inter quartuoz. de ma. r obe. sed petitio ħ fuit talis vel quasi. nam egit priōr negatoria actione r incidenter petit bona q̄ obuenerunt ex funere parochianoz snoz̄ r sic potuit ħ eē generalis snia r etiā potuerūt recipi ꝓbationes post snīam ħ solutio licet ꝓma fronte videał exquisita tñ iudicio meo i multis peccat. primo in eo q eqparat iudiciū vniuersale r generale vt ꝓsecutō r etiā snīa possint eē generales. qđ aptissime ē cōtra theoricā Bar. in. l. j. ff. de eden. r etiam spe. r plene dico in. c. ij. de libel. obla. vbi plenissime tracto materiā istaz actionū. mōis opi. videł vt in vniuersali iudicio sufficiat ꝓsecutio generał. r etiā in snīa. l. iiij. ff. de peti. here. sed in generali licet libellus possit eē generalis ꝓsecutio tñ r snie debent eē spāles. vt in. l. licet. C. de iudi. r rōnem diuersitatis vide in locis supra remissis. ħ aūt petino fuit generał r nō vniuersalis. qz si petebał ħ aliqđ vniuersum sed quid cōtinēs plura capitula. vtputa ea que obuenerunt ex oblationib⁹ r poztatis cū funere r iure legati. r ħ aptissime voluit Inno. i. c. certificari. s. co. r sic ꝓsecutio debebat ħ eē spālis r etiā sententia. Itē in alio apte peccat ista tertia solutio. nam hic nō solū recipiunt testes sup reb⁹ ꝑticularibus ꝫ etiam sup facto ꝓncipali qz fuit hospitalarijs iniunctū vt soluerēt vniuersa q̄ obuenerāt occasione funeris nisi ꝓbarent q ille elegisset sepulturā apud eos. r sic nō soluit cōtrariū. qz in petitione etiam vniuersali snia pure ferł declaratoria sed hic sub cōditione nisi ꝓbauerit. rr. Jō soluēdo formali⁹ oia ꝓtraria dicerē sic. q hic fuit actū negatoria inquantū priōr negabat hospitalarijs fore licitū sepelire parochianos suos r petebat eos phiberi ne in futurū hoc attētarent. ħ colligit ex ꝓma pte snie. r ita credendū est q libellus fuerat cōcept⁹. nā verba libelli hic fuerūt decisa causa breuitatis. Itē agebat priōr cōfessoria inquātū legitime potuisset hospitalarij recipere suos parochianos ad sepulturā. r in hoc dicebat sibi ius cōpetere deducendi quartā r sic petebat declarari r accessorie petebat bona que obuenerant occasiōe sepulture parochianoz suoz̄. hoc colligit clare ex scōa pte snie. nam papa ꝓmo ꝓhibuit ne hospitalarij decetero. rr. secundo declarauit q inquātū parochiani eligerent ibi sepulturā q ius deducendi quartā competeret isti priori r sup hactenus percepti que obueniebāt accessorie ad actionē ꝓpositā papa tulit snīam generalem ꝓdēnando ad restituendū vniuersa. rr. vt in fi. lre. naz in accessorijs libellus r sententia possūt eē gnerales. vt in. c. cū ad sedem. de resti. spol. r. c. inter dilectos. s. de dona. no. Inno. in. c. tanta de excess. prela. r in. c. ij. de libel. obla. r Bar. in. l. j. ff. ꝓ eden. r in. l. ex diuerso. §. vbi aūt. ff. de rei vē. r post snīam potuerūt ista accessoria declarari p testes. Nec ob. q hic recipiant ꝓbatiōes sup ꝓncipali post snīam. vt in. ℣. eisdem. qñ puto hoc posse fieri ex causa qñ. s. actoz hz intentionē fundatā a iure r cā agitał in remotis partibus r reus dicit se habere ꝓbationes in partibus. nam tunc nō poterit iudex cōdēnare reum nisi ꝓbauerit intentionē suā vt hic factū fuit. ꝓ hoc adduco bonū sīle i. l. generaliter. §. his. C. de iureiu. vbi colligitur q iudex pōt cōdēnare ptē absentē nisi iurauerit. nec ob. q snia sit cōditionalis qz ex causa potest omitti. Item si ferał tenet licet nō debuerit ferri sub conditione vt in. d. §. biduū. r ꝓ hoc remanēt soluta oia ꝫria. r habes clare intellectū huius. c. r q iste tex. cōtineat ex toto snīam ꝓtra opi. hosti. iuduco tex. in. ℣. talē vbi dicit talem sup his duximus snīam. rr. vñ ponderа. ℣. super his. r. ℣. snīam. q̄ innuūt q sup ombus deductis in libello papa tulit snīam. Item nō est hic aliqđ verbum qđ sapiat cōmissionem cause. imo sunt oia verba dispositiua. ¶ Quero nunc de subtili r notabili qōne. dicit hic r in multis iuribus q quarta debeł ecclesie parochiali r q decedēs nō electa sepultura dz sepeliri apud eccliam parochialem si nō hz sepulchrū maioz. querit q̄ dicit ecclia parochialis. hosti. posuit hic vnū verbū satis generale dicēs illam esse eccliam parochialem ex cui⁹ parochia mortuoz corpora assumunt. Et q̄ ꝫ scribētes transiuerūt simplr recitando hosti. tñ nō dicit verum generaliter intelligendo. nam ē ꝫ. c. is q. j.

eo.li.vj.vbi dicit q si aliquis ciuis transtulit se ad villam cā recreationis vt ruralia exerceat.t ibi moriat nō debet ibi sepeliri ꝫ oz deferri ad suā eccliam parochialē que ē i ciuitate si cōmode fieri pōt. ecce ergo q assumit corpus de parochia eccle ruralis. nec p hoc dicit illa parochialis illius defuncti. Nec ob.tex.dū dicit de cuius parochia qz habuit respectum ad verum parochianū qz verba sūt intelligēda cū effectu.vt in.c.relatū.de cle.nō resi.nec quis dicit eē in loco q̄ ad iurīs effectū si ibi nō est māsur? vt est pulcher tex.i.l.generali.§.vrozi.ff. de vsufr. le. Frede.de senis in.q.facti habitis allegationib? cuiusdā doctozis late visus ē discutere hunc articulū.vt habeat cōsil.ccxlvj.t ibi post multa cōcludit q ille dicit parochian? alicui? qui habitat in prochia ita q ibi est translatus licet ibi nō habeat domiciliū seu animū habitandi ppetuo qz iura in h iure prochiali nō ponderāt domiciliū ꝫ habitationē.vt in.c q̄sti.xvj.q.j.vnde glo.in cle.j.de pui.t Inno.in.c. ois.de pe.t re.voluerūt q ille dicat curat? seu eccle sia curata.i.parochialis scholariū t mercēnariozū vbi habitant q̄cq̄ habeant animū tpe debito redeundi ad patriā vel forte eligendi domū in alia prochia anno sequēti.t p hoc dicit vnuz mirabile q si scholaris ciuis cupiēs eē in societate scholariū forē siū transfert se ad aliā parochiam retēto domicilio priozi illa ecclia vbi habitat ē sua parochialis t nō vbi hz domiciliū.idē videt velle de infantib? qui sepe deferunt ad aliā prochiā.Sed ego nō puto sententiā suā eē veram.t pno adduco in opositū.d.c is qui.nā nō video dīam vtrū qs se transferat ad villā vt ruralia exerceat vel vt transferat se ad aliaz parochiam vt exerceat pfessionē scholasticaz.nam vtroq̄ casu occurrit habitatio in parochia aliena retento priozi domicilio.nec in.c.is qui.ponderatur tps habitationis ꝫ solū q si habeat animū ppetuo morandi in villa. Itē Jo.an.ibi in nouella ad lfaz sentit opositū dicēs q si qs de dioceſi propt hostilitatē defert se ad ciuitatē t ibi habitat aio redeundi finita guerra si ibi decedat nō ista eccliа vbi decessit t habitabat ꝫ ecclia ville vbi habeat domicilium habebit quartā de funeralib?.idē videtur sentire do. An. in quadā.q.dicens q si ciues florentini tpe pestis transferūt se bononiā t ibi habitāt t tandez ibi decedūt.ecclia q̄ ē ibi florentie habebit quartā.qz illa ē parochialis ex q̄ habebāt animū redeūdi finita mortalitate.t ibi dicit q de facto fuit cōsultū bononie. Itē repio Pau.in cle.dudū.de sepulc.q dicē q si qs decessit in aliena parochia vbi morā traxerat saltē p annū oz fieri diuisio quarte inter pmam eccliam parochialē t istā in qua decessit.vt sic habeat aliqō lucrū cū saltē per annū administrauerit isti sacra.ar.in.d.c.questi. Itē cōtra dictū Frēd.adduco tex.in.c.ij.t.iij.j.eo.li.vj.vbi quo ad iura parochialia semp ponderat locus domicilij.t sic nō est vez qđ dicit q nō curam? de domicilio sed de habitatione q̄ ad iura parochialia. Ūñ p clara decisiōe ego cōsidero in materia quattuoz casus. Prim? qñ ex toto transtulit domiciliū ad alienā parochiam t tunc indubie scōa ecclia ē parochialis.vt in.c.si.et qđ ibi no.de paro. Secundus casus qñ retento priozi domicilio qs cōstituit nouū domiciliū i aliena parochia t pariter se collocat i vtroq̄ t tūc vtra q̄ ecclesia ē parochialis istius sicut vtrobiq̄ hz domiciliū cū habitatione.de hoc ē casus in.c.ij.j.eo. ti.li.vj.vnde pondera bñ qz ibi tex.req̄rit habitationē i secūda parochia cū domicilio cū dicit si vtrobiq̄ habeat domiciliū t pariter se collocat i vtroq̄. Tertius casus qñ retento priozi domicilio quis decedit in aliena prochia tanq̄ pegrinus.ita q nō habet habitationē ibidē.t talis nō dicit prochian? illius ecclesie vbi decessit.ar.in.d.c.is qui.t voluit glo.in isto.c.p hoc.l.heres abñs.ff.de iudi.t.c.roma.in.§.Jhentes.de fo.cōpe.li.vj. Quartus casus qñ retento priozi domicilio trāsfert se ad aliē parochiā constituendo ibi habitationē ad tps t sic nō cōstituendo ibi domiciliū qđ nō cōstituit nisi cū alio habitandi ibi perpetuo.vt i.l.si qs instruct?. ff.ad muni.t iste casus est dubius t supra vidistis p t cōtra multa. Ego dicerē q sola habitatio nō facit ppzie quē esse prochianū isti? eccle. vñ ex q̄ habet animū redeundi ad domū suā illa ecclia domicilij est propzie parochialis istius vt in.c.ij.t.iij.p alle.sed ppter neccessitatē poterit iste in loco habitationis vel vbi est pegrinus recipe sacm ita q hec ecclesia habitationis nō sit ppzie parochialis istius. sed in defectū ppter neccessitatē succedit loco parochialis q̄ ad administrationē sacoz.ar.in.d.c is qui.t sic puto intelligendū glo.in.d.de.dudum t Inno.in.d.c.ois.t sic loquit si bñ ponderet.naz dicit in fi.illius cōnis tutius eē vt scholares t pegrini habeant licentiaz a ppzio sacerdote vt alibi possint cape ecclīastica sacra.t no.dū dicit a ppzio pbzo quasi ipe pzesbz habitationis nō sit propzius t sic pōt intelligi.c.j.de cele.miss.t.c.officiū.de off. archi.t hoc cōuenit etiā actib? illibus.nā propt lōgeuā distantiā multa pmittunt q̄ alis sunt prohibita.vt in.l.heres abñs.ff.de iudi.t vide bo.glo.i.c tū ex lris.de in inte.resti.super.x.distantia. Ex q̄ infero q si de loco habitationis potest cōmode ire ad ecclesiam domicilij pro sacramentis nō debz hic capere sed in ecclia domicilij.vt in.d.c.is qui.t h no. qz aperiunt intellectum multoz iurīū.

Ex parte. Casualiter mortu? pzius non debet ecclīastica sepultura.h.d.cōis diuisio.scōa ps ibi.q̄ circa. Nota pmo q stupzū cōmittit cū virgine.t de hoc t de alijs qualitatib? vide p tex.xxxvj.q.j.i.§.j. No.scōo ibi.sponte a ꝛrio sensu q nō psumit qs se pcipitare vel manu ppzia pimere ppter virginitatē cōseruandā seu ob aliā honestā cām qđ clarius voluit Gof.h nihil allegās.ꝫ ego alle.tex. Aug. xxiij.q.v.si nō licet.t ibi vide Archi.in.c.nō ē.ea. cā t.q.vbi cōcludit q non debet qs seipm occidere ne alius peccet in corpus suū vl propter molestias vel propter passiones huius seculi vitandas seu vt pennē vitā citi? cōsequat.omnia enī hec phibuit de? sub illo generali pcepto nō occides. eodē mō dic de falso testimonio ferendo. nā sicut peccat qs falsum testimoniū ferendo ꝛ proximū ita t ꝛ seipsum

q̄ qđ infero q̄ isti qui timore tormentoꝝ falsa ꝓfitẽt crimina ꝯ se grauit peccant ita q̄ puto q̄ si mortem patiunt ob illã ꝓfessionẽ quã saltẽ in extremo nõ reuocant decedũt in peccato mortali. ꝛ sic sũt dãnati p illũ tex. no. ꝛ eius rõnem. Idẽ ecõtra dico peccãt hi qui in iudicio cõstituti veritatẽ negãt q̄nimo existens in manib⁹ iudicis peccat in fugiendo carcerẽ etiã vt euitet penã legitime inferendã. ꝛ hoc vltimũ no. Bar. in. l. relegati. ff. de penis. p dicto p̄cedenti vide qđ dico in. c. nõne. de p̄sump. ¶ No. vlteri⁹ ꝛ tene menti q̄ decedẽs sine cõfessione exteriori in extremo vite facta dꝫ sepeliri in cimiterio ecclie ex q̄ cõfessionẽ nõ cõtempsit ꝑ morte ꝓuentus ẽ. nõ ẽ eni credendũ q̄ decesserit in peccato mortali. de q̄libet eni p̄sumendũ ẽ bonũ nisi cõtempsisset p annũ cõfessionẽ iuxta formã. c. ois. de pe. ꝛ re. ꝛ h̄ procedũt etiã si mors fuerit casualis vt hic. ꝛ sic nota q̄ q̄s est sepeliend⁹ in cimiterio sine aliquo sacro qđ tene menti. ¶ In glo. fi. ibi vel p̄ suis sceleribus interficiant. intellige hoc dictũ glo. in casu q̄ decedũt sine pnia. ꝛ sic loquit illud. c. placuit in fi. nã suspẽsus uel decapitat⁹ seu alia pena afflictus p̄ scelere dũmodo ip̄m penituerit pōt sepeliri in cimiterio ecclie cũ solennitate misse ꝛ alioꝝ officioꝝ nec sacra ecclesie sunt tali denegãda. vt ẽ tex. in. c. fi. xiij. q. ij. ꝛ in de. j. de pe. ꝛ re. nam ꝛ illa pena si sufficiẽs est p delicto p̄dest vt in alia vita nõ puniat de eodẽ delicto. qz scriptũ ẽ. Nõ iudicabit deus bis in idipsum vt in. d. c. fi. ꝛ clarius. xxiij. q. v. c. quid ergo. Scias tñ q̄ isti q̄ in furcis suspendũt nõ sũt deponẽdi sine licentia p̄ncipis q̄ in hoc dꝫ se facilẽ reddere. vt i. l. j. ꝛ ij. ff. de cada. ¶ In eadẽ gl. ibi tutores filijs suis nota hũc casũ ꝛ silem tex. habes. xxj. q. iij. c. cipria-nus. Nunquid aũt ep̄s monachus vel cleric⁹ secularis p̄sit ee tutores legitimi. vide tex. cũ glo. no. in c. ꝓuenit. lxxxvj. di. que cõcludit q̄ p̄sit esse legitimi licet acceptare nõ teneant inulti. xvj. q. j. generalr ¶ In ea. gl. ibi in mortali decessisse. nota hunc casũ generalẽ. nã cõphendit sub se multos casus specialeꝫ. vt iudeũ paganũ hereticũ excõmunicatum interdictũ ꝛ publicũ vsurarium. de quibus vide in cle. j. eo. ti. ꝛ in. c. eccla. de conse. di. j.

¶ Aris. Si ossa excõicatoꝝ sũt sepulta in ecclastico cimiterio ꝛ dicerni p̄sit debẽt exhumari ꝛ p̄ici alꝫ sec⁹. diuidit nã p̄mittit exordiũ ad ꝓbationẽ dicendoꝝ scõo soluendo distinguit ibi. vnde. ꝛ scõm membꝝ distinctionis ibi q̄ sic. ¶ Nota primo regulã positã in p̄n. c. q̄ cui nõ cõicam⁹ viuenti nõ debem⁹ cõmunicare mortuo. ꝛ põdera illa ꝛba non cõicemus defunctis q̄ quedã cõio cẽ pōt cũ defunctis. Ex q̄ infero q̄ cõicans excõicato post mortẽ incurrit excõicationẽ minorẽ ac si cõicasset in vita. de q̄ vide glo. sing. in. c. ad h̄. de priui. Iꝫ Hosti. ibi aliud tenuerit ꝑ primũ pl⁹ placet. ꝛ vide q̄ lati⁹ ibi dico ¶ No. scõo ibi p̄cisi. aliã regulã q̄ null⁹ p̄cisus ab eccla dꝫ sepeliri in cimiterio eccle. Et dꝫ p̄cisus si ẽ excõicat⁹ suspensus vel interdictus. ad h̄. c. is cui. de sen. ex. li. vj. ꝛ cle. eos. de sepul. ¶ Nota tertio ibi vel alio casu q̄ violẽtia est casus fortuitus. ad hoc. l. j. C. commoda. ꝓbat h̄ p illã dictionẽ alio. nã dictio alⁱ facit positionẽ eiusdẽ qualitatis cũ precedentib⁹. vt no. in. c. sedes. s̄. de rescrip. ¶ No. ibi ꝛ procul. q̄ excõmunicati debent p̄cul ab eccla sepeliri seu p̄oiici. ꝛ sic collige ar. q̄ isti quib⁹ interdicitur eccliastica sepultura nõ debẽt sepeliri ꝓpe cimiteriũ ꝑ p̄cul ꝛ in tanta distantia fm doc. q̄ voces clericoꝝ cantãtiuꝫ nõ possint ibi audiri. ar. in. c. qđ in te. de pe. ꝛ re. ¶ Nota q̄ cũ nõ potest puniri malus q̄n bon⁹ etiã puniat potius debet toleraꝛi malus q̄ bon⁹ puniri. ad hoc. xxiij. q. iij. in. c. q̄ magnũ. ꝛ facit ad vulgatã. q. de duob⁹ fratrib⁹ habẽtib⁹ domũ cõmunẽ ꝓ indiuiso ita q̄ delinquẽti cõpetit ps superior innocenti vo ps inferior. ex delicto venit dom⁹ delinquẽtis destruenda nõ pōt destrui q̄n destruat ps alterius innocentis. facit iste tex. q̄ non dꝫ destrui. In cõtrariũ facit. c. ꝑ ecõtrario de pe. di. ij. vbi propter delictũ sodomitaꝝ cõbuste fuerũt aliq̄ ciuitates vicine. ꝛ vide de hoc glo. ibi ꝛ plene p̄ Bar. i l. hactenus. de aqua plu. ar. ꝛ p̄ Ly. in. l. ꝛ si seueriores. C. de his qui no. infa. ¶ Ultimo no. q̄ sepultura p̄ciosa seu ecclesiastica non p̄dest impio imo dic q̄ nocet qz puniet a deo propter delictum presumptionis. ad qđ vide bo. tex. xxiij. q. ij. in. c. quib⁹ cuꝫ sequenti. ¶ In gl. ij. ibi. imo forte. dic imo sine forte. vt no. Io. ꝛ Bof. in. c. ij. de sacra. nõ ite. ꝛ doct. hic. ¶ In glo. in .v. cũ excõicatoꝝ in fi. dic hoc discernendũ fm varietatem casuũ. est cni via brocardica ꝛ nõ potest dari certa regula. ꝛ vide qđ not. in c. significasti in. vsi. q̄ si discernu. j. de homi. ¶ Extra glo. q̄ro nũq̄d leprosus debeat cũ alijs in cimiterio sepeliri. Abbas hic inducit istũ tex. in p̄in. q̄ nõ. nã sibi nõ cõicamus in vita nec etiam in morte. cõtrariũ tenuit ꝑe. de ancha. motus qz cã. phibitionis q̄ fuit in vita cessat in morte. nã nõ ẽ timẽduꝫ q̄ inficiat aliorũ mortuorũ corpa ꝑ ego non recederem a p̄iori dicto q̄n est timor in actu sepulture. Itẽ fetor inficit aerẽ ꝛ p hoc adduco bo. text. in ar. in. c. cũ dicat. j. de ecde. edi. vbi p̄mittit leprosis habere ecclesias cũ cimiterio ꝛ vt gaudeãt p̄prio sacerdote. si eni possent sepeliri cũ alijs nõ p̄mitterent eis cimiteriũ cũ iniuria ecclesie parochial. ¶ Quero vltimo. sepe ꝓtigit q̄ fratres ꝛ alij exempti sepeliunt de facto vsurarios excõicatos ꝛ interdictos. nũq̄d eps loci possit obseruare qđ hic dicit. s. intra re ecclesias seu cimiteriũ exemptoꝝ istoꝝ. ꝛ de fcõ facere corpa istoꝝ exhumari ꝛ p̄cul p̄oiici. Ego credo q̄ possit in casib⁹ de quib⁹ in pall. de. eos. vt in excõicatis publice in vsurarijs manifestis ꝛ nominatiꝫ interdictis. ꝛ hoc qz tex. ibi in fi. tollit omne priuilegiũ quo ad illos casus. in reliquis vo nõ credo episcopum posse hanc auctoritatem exercere in loco exempto qz perinde ẽ ac si nõ essent in dioces sua posset tñ dare remediũ vt impediat sepulturaꝫ anteq̄ corpus ducatur ad locũ exemptum. naz cũ delinquatur in territorio suo potest obuiare ꝛ illos in loco p̄uato facere sepeliri. vide ad p̄dicta qđ no. in. c. patentib⁹. j. de priuil. ꝛ h̄ maxime p̄cedit in istis religiosis q̄ h̄nt priuilegiũ vt etiã rõne delicti p̄missi extra locũ exẽptũ ñ possint puniri p ordiariũ loca.

Bolende. Terra cimiteriata p sepultura fodiēda vē di nō debet. primo ꝓmittit abusum quē secūdo tolli mandat. ibi. mandamus. ¶ Nota. primo regulā q̄ rōne terre in qua fit sepultura nō debent clerici q̄cq̄ exigere etiā ꝓtextu cōsuetudinis. ¶ Nota secūdo ibi diocesanos. q̄ ad diocesanum ptinet prauas tollere loci ꝯsuetudines ⁊ inhibē clericis ne q̄cq̄ exigant hac de causa. Nunquid exemptis possit hic ꝯcipere videt ꝓmo q̄ sic q̄ exempti sunt in diocesi. vt in. c. pe. de of. or. ꝛ̄ium puto verū. nā licet sint in diocesi nō tñ sunt de diocesi. nec p hec verba generalia ꝓsumendū est q̄ papa voluerit dare iurisditionē circa exemptos. ¶ In gl. j. ibi sacer factus ē. dic q̄ imo nō ē factus sacer etiā ꝑm leges ꝑ tñ religiosus. ꝑ aduerte q̄ gl. ponit tres species loci. nā quidā est locus oīno priuat⁹ vt q̄ nō ē deputat⁹ ad vsū publicū seu ad diuina. ⁊ talis loc⁹ pōt licite vendi etiā vt ibi fiat cimiterīū vel ecclesia. xij. q. ij. aurū. Scō ē dare locū religiosum nō aūt sacrū vt si corpus alicui⁹ fuerit ibi sepultū de volūtate dñi. l. ij. C. de re. ⁊ sump. fune. ⁊ talis loc⁹ vēdi nō pōt ꝑm gl. ⁊ hoc ē indubitatū de iure ciuili q̄ imediate quaten⁹ corpus tāgit illū locū desinit esse in dominio alicuius. l. q̄cq̄. ff. de aqua plu. ar. sed Inno. dicit hoc ꝓcedere de iure ciuili ⁊ nō de iure canonico. vnde putat q̄ locus si efficiat religiosus nisi aucte pontificis deputet ad talē vsū. ꝓ hoc. c. ad hec. de reli. do. vbi ꝓz q̄ hospitale nō efficit religiosum si solū fuit edificatū aucte priuata. nō enim videt laicū posse ꝓstruere locū religiosū. ⁊ h̄ opi. fuit originaliter glosatoris decreti. xiij. q. ij. in. c. ecclesiastico. ⁊ no. illā glo. nā ex hoc inferet q̄ talis locus pōt vendi sed credo saluando istā glo. ⁊ dispōnem iuris ciuilis q̄ licet stricto modo loc⁹ nō fiat religiosus quo ad h̄ vt ille locus gaudeat priuilegio loci religiosi ⁊ publici tñ largo mō efficit religiosus. nā deputat⁹ ē ad vsuz piū sicut dicim⁹ q̄ laici valde honesti possunt appellari religiosi q̄si relegati ad cultū diuinū. vt in. c. ecclia. de cōsti. Tertio mō locus pōt dici religiosus ⁊ sacer vt ē loc⁹ cimiteriat⁹. i. deputatus ꝑ cimiterio ecclie. ⁊ iste indubie non pōt vēdi. q̄ nō ē i bonis alicui⁹ vt i. c. rō. s. ō pbē. l. intā tum. §. sacer. ff. de re. diui. ⁊ q̄cq̄ glo. ⁊ doc. h̄ cōmuniter appellāt cimiteriū sacrū. puto q̄ stricte nō pōt dici sacrū q̄ ecclia cōsecrat. cimiteriū soluz b̄ dicit vt in. c. nemo. de cōse. di. j. sensit Jo. an. in. c. certificari. s. eo. hic dicim⁹ q̄ cimiteriū ē min⁹ dignū q̄cq̄ ecclia. c. j. de cōse. eccl. vel alta. lib. vj. sed largo mō pōt appellari loc⁹ sacer ꝓpter benedictionē que ibi impendit per epm nō tñ fit ibi consecratio seu vnctio cū oleo sacrato sicut fit in ecclesia vel altari.

Sed querit nunc an in cimiterio vel ecclia possit laicus habere sepulturam vel ius sepeliendi. Dic Hosti. ⁊ Bof. q̄ nō respectu proprietatis q̄ vt dixi loca sacra ⁊ religiosa nō possūt esse in dñio alicuius sed quo ad vsū pōt habere vt ibi ipe ⁊ sui sepeliant nec eis inuitis pōt extrane⁹ ibi sepeliri. l. ij. §. si vsufructū. ff. de re. ⁊ sump. fu. dicit tñ. Ulin. q̄ propter necessitatem poterit ibi extrane⁹ sepeliri. nā ob hanc cām possunt vendi calices ⁊ alia sacra donata eccle sie a laicis. d. c. aux. ⁊. x. q. ij. hoc ius porrectum. ⁊ idem videt dicendū ꝑm Host. in sedilibus seu banchis que laici in multis locis vendicāt sibi in ecclijs quicquid tñ dicatur inuito epo non possunt laici sibi tale ius acquirere in ecclia ꝑm eū sed tolerantur solū in istis ex gratia sicut i iurepa. c. ij. de iurepa. ¶ Nūquid enī vas lapideū seu ligneū aptū ad recipiendū corpus defuncti possit licite vendi. dic p⁹ Inno. q̄ si est deputatū ad hunc vsū auctoritate pōtificis nō pōt vendi q̄ est religiosum. ar. d. c. ad h. ecclia tamen ex necessitate poterit alteri ecclie vendere sicut vēdit alia vasa sacra. d. auc. hoc ius porrectum. si autē nō deputat⁹ auctoritate pōtificis potest licite vendi sicut supra dixi de loco puato. ¶ In ea. glo. ibi dicit sepultura officiū nota hanc pticulā glo. vsq̄ ad fi. ⁊ cōiungendo glo. se. cuz hac pticula ꝑ intendit q̄ clerici illius ecclie vbi sepulture officiū est exercēdum nō possunt licite aliquid petere etiā p officio sepulture si tñ cōsuetudo hz vt aliq̄d det ꝓpter laici cōpelli ad obseruandū laudabilē ꝓsuetudinē. c. ad aplicā. de simo. ⁊ no. bene hoc dictuz. Alijo clerici licite inde accipiunt pciū ꝑm glo. ⁊ idē dic in alijs sacris. dixit tñ Hosti. q̄ isti extranei nō possunt recipe ex pacto alꝫ eēt simonia. c. nō satis. ⁊. c. cum in ecclie. de simo. ¶ Sed aduerte q̄ ꝑm ꝑ nulla eēt dria inter clericos extrancos ⁊ ꝓprios. nā ⁊ clerici ecclesie licite recipiunt si eis donet. d. c. ad apostolicā. ⁊. c. ⁊ si qōnes. ⁊. c. tua. ō simo. sed possum⁹ dicere q̄ clerici extranei nō debēt cōuenire vt p officio diuino det eis pciū. ⁊ sic ꝓcedit dictū Hosti. sed poterunt ꝓuenire vt habeant aliq̄d p labore ⁊ in recōpensatione dānoz que sustinent trahendo ibi mozā. p hoc q̄ nō. Inno. in. c. pe. ne pla. vi. su. ⁊ vide bo. glo. in. c. suam. de simo. ⁊. xxj. q. ij. c. fi. et vide q̄ dixi in. c. significatū. de ꝓben. ⁊ hoc mō potest intelligi ⁊ saluari dictū hui⁹ gl. ¶ Quo aūt ad scōm dictū vbi ē cōsuetudo vt aliquid det. dic Hosti. faciendam vim in verbis. nam si clerici dicūt petimus hoc. p sepultura succūbūt etiā si allegant cōsuetudinem. d. c. non satis. sed debent dicere ꝓsuetudo est vt p mortuo aliquid det ecclesie seu clerici quasi velit dicere q̄ nō debet clericus se fundare vt aliquid detur p officio sed vt detur rōne laudabilis ꝓsuetudinis. ⁊ hoc modo nō dicit capi imediate p officio. ⁊ idē puto dicendū q̄si est cōsuetudo vt aliquid detur ecclie p loco sepulture debēt tamē pri⁹ ista officia impendi ⁊ postmodū debet fieri cōpulsio ad obseruandā cōsuetudinem. de quo dicēduz vt no. in. d. c. ad apostolicam. ⁊ p cōcordantia illi⁹ c. qō reputatur singulare i materia. allego bo. ter. in. l. priuilegia. in fi. C. de sac. sanc. ec. vbi dicitur q̄ ea q̄ ab antiquo solita sūt ecclīs ⁊ ministris tribui nō debēt aliq̄ modo imutari. ⁊ p illum text. dicit ibi Bar. q̄ si ciuitas ē solita certū q̄d dare ecclie nō pt illud p statutū imutare. qō sing. no. ex q̄ pōt inferri q̄ senenses nō pñt tollere p statutū q̄ min⁹ oblatio solita in assumptiōe beate marie tollat. de quo viō qō dixi in. d. c. ad aplicam. ⁊ ad materiā huius gl. vide bo. glo. xiij. q. ü. §. item queritur. ⁊ in sum.

Prochiáno. Excõicatus qui p suũ presbz̃m fuit absolutus in mozte in cimiterio sepeliri debet ꝛ ad satisfaciendu3 cogunt heredes. scõa ps ibi sed eius. ¶ Nota ibi parochiano iuncta supza scriptione. q̃ quilibet de diocesi põt dici parochianus epi licet habeat aliũ pbz̃m imediatũ. vt ptz hic ibi p suũ presbz̃m. vnde habebat iste pbz̃m ppriu3 s. parochianũ ꝛ nihilomin⁹ dicit parochianus epi c. aplice. de dona. vide bo. gl. in. c. ij. de penit. ꝛ re. li. vj. ¶ Nota scõo ꝛ tene menti laicũ posse excõmunicari p manifestis excessib⁹ q̃ illa crimina non sint ecclesiastica vt pz in homicidio ꝛ silib⁹ ꝛ credo pcessum sustinendũ rõne notozietatis. deprehendit eni apte negligentia iudicis secularis ex quo generaliter põt argui q̃ de delicto notozio laici põt eps se impedire nõ solũ vt cõpellat eum ad pniam sed etiã ad satisfaciendũ de delicto. facit qđ no. Inn. in c. nouit. de iudi. ꝛ qđ ibi dixi. ꝛ nota q̃ nõ solet ad hoc allegari iste tex. ¶ No. tertio q̃ presbz̃ põt absolucre in articulo mozt̃is a snia excõicationis tam hominis q̃ iuris etiaz si absolutio sit reseruata pape. facit. c. siquis suadente. xvij. q. iij. ¶ No. aliud dictũ satis notandũ q̃ excõicatus p manifesta offẽsa absoluit in mozt̃is articulo absq̃ eo q̃ ꝓius satisfaciat. vnde satis est ab illo recipe cautionẽ ꝛ singulariter limitat. c. ex pte. el. j. de ẽbo. sig. vbi dicit q̃ excõicatus p manifesta offensa non dz absolui nisi ꝓius satisfaciat. illud eni ẽ verũ nisi in mozt̃is articulo fiat absolutio. vt b. idẽ puto vbi satisfactio exigit lõgum tractatũ. c. q̃oni. de apel. ꝛ ibi pleni⁹ dixi ꝛ p predictis facit. xxvj. q. vij. c. qui recedit. vbi dicit q̃ talib⁹ nõ est penitentia iniungenda ꝛ innotescenda. Itẽ nota q̃ etiã in mozt̃is articulo non debet quis absolui ab excõicatione nisi iuxta formaz ecclie. ꝛ de hac forma habes in. c. ex tenoze. ꝛ. c. cuz desideres. de sen. ex. ¶ Nota ibi ecclie suffragia. q̃ defunctis ꝓsunt multa suffragia ꝛ in numero sunt quattuoz. de quib⁹ in. c. aĩe defuncto ꝛ. xiij. q. ij.

Vltimo no. q̃ heres etiã laicus põt cõpelli p iudicẽ ecclĩasticum ad satisfaciendũ p defuncto. Et facit ꝺ ad. q. quotidianã. quidã laic⁹ in ꝓtractu pstitit iramentũ eo mozt̃uo cõuenit heres laicus rõne illius contractus iurati coz̃ã iudice ecclĩastico. opponit q̃ ecclĩastic⁹ nõ sit cõpetens iudex laici. quero qđ iuris. Abbas tenet q̃ põt cõueniri. nã sicut defunct⁹ poterat cõueniri coz̃am ecclĩastico rõne iuramenti c. fi. de fo. cõpe. li. vj. ita ꝛ heres. arg. in. l. heres absens. ff. de iudi. ꝛ dicit sic fuisse alĩs determinatum hoc nõ placet Jo. an. q̃ defunct⁹ poterat cõueniri ex ppzio iuramẽto. ꝛ ita tex. in. d. c. fi. ponderat dũ dicit a se pstito. tẽ. sed iuramentũ non egredit pso nã iurantis. ẽ eni personale ex pte iurantis. vt i. c. veritatis. de iureiur. ꝛ hoc dictũ Jo. an. tenet communiter p modernos. sed ego saluãdo vtrunq̃ dictum distinguerem q̃ actione ex eo ꝛctu non potcrit agi coz̃am iudice ecclesiastico: ꝛ sic procedit opi. Jo. an. sed officium iudicis poterit implozari vt heres cõpellatur satisfacere aĩe defuncti. ar. hic ꝛ i. c. a nobis. in fi. cl. ij. de sen. excom. ꝛ sic procedit opi. abbatis. ꝛ vide qđ dico in. c. cum sit generale. ꝺ fo. compe. ¶ In glo. fi. in fi. no. istam glo. que ꝓdie allegatur iũcto tex. p dria inter ius canonicũ ꝛ ius ciuile vt de iure canonico indistincte heres teneat ex delicto defuncti licet secus de iure ciuili. ꝛ hanc opi. tenuerit cõit gl. iur⁹ canonici. vt i. c. i lris ꝺ rap. ꝛ ibi bo. tex. ꝛ. xxiiij. q. ij. c. sane. ꝛ. xij. q. ij. l. c. epi q̃ filios. ꝛ in. c. q̃q̃. de usuris. li. vj. ꝛ gl. in. c. in lris. ꝺ rap. ꝛ glo. j. q. iij. §. item peccato. xxj. q. vj. epũm. lxxxvj. di. bene quidẽ. de usuris tua. de pig. c. iij. ꝛ vide oino glo. xxiiij. q. ij. in fi. ꝛ hec tenet Fre. cõsil. xxj. ꝛ do. An. cõsuluit ꝛ refert in. c. q̃ clericis. de fo. cõpe. Inno. hic dicit hoc per istũ tex. non ꝓbari q̃ hic nõ cõueniũt heredes imediate ex delicto defuncti sed ex cautione quã pstitit defunct⁹ in absolutione ꝓprio sacerdoti qui ad hoc habet publicum officiu3. ꝛ ex hac cautione possunt agere oĩes quoz̃ interest. ar. in. l. nõ quasi. ff. rẽ pu. sal. foze. allego meliorẽ tex. de iure canonico. in. d. c. q̃q̃. ꝛ p suppositio q̃ cautionẽ pbz̃ non exegisset tñ tacite videtur prestita ex quo penituit ꝛ petit absolutionez a sacerdote. nã nõ poterat aliter penitere nisi mandaret satisfactionẽ fieri ꝛ põt agi officio iudicis. ar. in. l. his verbis. ff. de adop. ꝛ no. semp hoc dictum Inno. ex quo habes q̃ sacerdos gerit officiu3 publicũ in actu ꝓfessionis ita vt ex cautione seu ꝓmissione p eũ recepta pũt oĩes agere quoz̃ interest sic si ꝓmissio fuisset recepta per ordinariũ loci seu notariu3. Ex quo inferas q̃ illud. c. q̃q̃. nõ potuit specialitatem in crimine vsurario quaten⁹ admittit p sbxterũ parochialẽ ad recipiendũ illã stipulationẽ hosti. dicit q̃ hic nõ solũ lis habet̃ ꝓ cõte. imo quasi ex snia cõuenit heres ex q̃ sacerdos iniunxit vt satisfaceret. dicit etiã q̃ si quis fuerit ꝓfessus sacerdoti ꝛ decessit lite nõ cõte. potest agi contra heredẽ ex delicto defuncti ex quasi cõtractu. nã videt̃ q̃si contraxisse cũ sacerdote nomine illozum quoz̃ interest qđ etiam sentit spe. in ti. de inter. actio. §. ij. v. qđ si his. dicit tñ hosti. quicquid dicat de iure canonico põt agi ex delicto defuncti ꝫ heredẽ licet secus ꝺ iure ciuili. ꝛ sic sentit q̃ ex delicto ꝺfuncti possit qs fundare intentionẽ suã cõtra heredẽ de iure canonico. ꝛ hanc dr̃iam inter ius canonicu3 ꝛ ius ciuile sentit Fre. cõsil. xxj. ꝛ Bar. in. l. j. ff. de ꝓtua. deli. vbi ꝓsequitur qđ iuris tam de iure ciuili q̃ de iure canonico ꝛ respectu iuris ciuilis distinguit vtrũ pena sit inflicta a lege ꝛ tenet̃ heres. ad hoc. l. cõmissa. ff. de publi. Ex quo infertur q̃ si post mortẽ apparet quẽ hereticum fuisse vel reũ criminis lesemaiestatis bona oĩa possũt extirpari ab heredibus. q̃ pena fuit cõmissa in vita. vide bo. tex. in. c. ij. de rescrip. li. vj. Aut pena delicti venit imponẽda p iudicem. ꝛ tunc aut delictũ fuit cõmissum circa ꝓtractũ vel extra. ꝓmo casu si delictũ purgat̃ actione descẽdente ex eo cõtractu. vt puta q̃ potest agi ex cõtractu. exemplũ in dolo cõmisso in deposito seu cõmodato ꝛ tunc heres tenet̃ ex delicto defuncti q̃ non fundatur intentio imediate ex delicto sed ex cõtractu q̃ agit̃ actione cõmodati seu depositi ꝛ non ex dolo. vt in. l. ex depositi. ꝛ i. l. ex ꝫcubus. ff. de act.

t ob.t bo.tex.est in.l.si heres. ff.depos. Si vo delictū nō purgat ex actione descēdentē ex cōtractu. t tunc delictū nō transit in heredē nisi vt.j.dicetur exemplum dolus dedit causam cōtractui t sic ptractus nō tenuit.iuxta no.in.c.cum dilecti. de emp. t ven.hoc casu nō potest agi ex cōtractu cōtra dolosum cū ptractus sit nullus.t sic oporteret imediate agere ex dolo.iō nō pōt agi ptra heredē qz crimina morte extinguūt.xxiij.di.quorūdā. t vide bo. tex.cū glo.in.ti.de ppe.t temp.act.§.aliqñ. ¶ Secūdo casu quādo delictū fuit commissum extra cōtractum aut lis fuit cōte.cum defuncto t tenet heres.vt in.l.vnica.C.ne ex delic.defun. t pōt eē rō qz p ptestationē fuit initus quasi ptractus cum defuncto.nam in iudicio quasi ptrahimus.l.iij.ff.de pecu.si vero lis nō fuit ptestata t tunc si aliqd puenit ad heredē ex illo delicto tenetur heres ad id qđ ad eū peruenit t nō vltra. Si autem nihil peruenit nō tenet vt in.d.l.vnica. fallit in cōditione furtiua l.si p fure.ff.de cōdi.furti.quo ad ius canonicum dicit Bar.q quedam sūt actōes penales ex vtraq parte.vtputa qz peto id qđ tibi non adest nec mihi adest.exemplum si pro delicto pena pecuniaria venit aplicanda parti nō tam ex pte rei q̄ ex pte actoris est pena.t hoc casu nullo iure ꝓbat Bar. delictū transit in heredē qm̄ actio ē penalis ex pte rei § rei psecutoria ex parte actoris.vtputa qz ago p satisfactione dāni mei.t hoc casu dicit q est diuersitas inter ius canonicū t ius ciuile.qz de iure ciuili nō agitur uisi in casib⁹ p̄dictis sed de iure canonico sic.vt hic. Sed aduerte.nā primū dictū Bart. quatenus vult q actio ex vtraq pte penalis nō transeat in heredem etiā de iure canonico videt posse optime iuuari per glo.no.in.c.fraternitas.xij.q. ij. vbi dz qđ in foro cōscientie nō iniungit vt qs soluat penā delicti.cū ergo de iure canonico agat contra heredes solū rōne peccati.ergo non dz ptra heredē agi nisi p satisfactione interesse seu dammi ppij.t b̄ visuz ē mihi sensisse glo.in.d.c.sane.xxiij.q.ij.sed ꝫ hoc dictū allego tex.hic.nam hic agebat vt satisfacerēt heredes de homicidio t incestu.t vt dic̄ b̄ Jo.an. nō pōt satisfieri de homicidio nisi qz aut interfect⁹ fuit seruus.aut agebatur ad penā cōsuetudinariā. nam i aliqbus locis p delicto soluit pena aplicanda leso seu heredibus suis.c.ij.j.de penis.t.c. ij.j de deli.pue. Idē dicendū est de incestu. naz corp⁹ liberū nō recipit estimationē.§ hic agebat etiam vt satisfaceret de delicto rōne pene.sed saluādo vtrūq dictū distinguerē q aut qs fuit excōicatus quia nō satisfaciebat de delicto.t absolut⁹ maxime cum cautione.t tūc pcedit dictū hui⁹.c.qz nō pure agit in foro penitētiali nec agit mere ex delicto § ex contractu vel quasi,put.s̄.dixi.aut simplr qs decessit sine excōicatione t absolutione sequēti.t tūc forte posset pcedere dictum Bar.intelligēdo q tūc agatur ex delicto.§ si renerem⁹ opi.q agat tūc ex quasi contractu ꝓpter absolutionē p̄stitam nō video q dictum Bart. posset tolerari § ipe habuit respectum ad cōem opinionē canonistaz vt agat ex delicto.sed ego semp tenui q nulla in hoc sit dīa inter ius canonicum t ius ciuile.nā istud.c.t.c.in litter⁹ de rap.t.c.a nobis.alle.ponderant quē fuisse contritū in morte.t sic videt tacite mandasse satisfactionē heredib⁹.vbi enī ista cessarent vt qz decessit sine cōfessione nō video q possit agi cōtra heredē ex delicto defuncti nisi quatenus pōt agi de iure ciuili.t p hoc allego glo.no.que apte b̄ sentit in.d.c. a nobis.in.v̄.heredes q̄z.que dicit q cū penituerit t cōtritus fuerit defunctus quantuz in se fuit satisfecit iō heredes cōpellendi sunt satisfacere p ipo. Et sic dicit debere intelligi.c.fi.de sepul.t.c.in litteris. ō rap.tacite idem sentit Jo.an.in addi. spe.in ti. de app.§.in quibus.in addi.mag.t b̄ no. ¶ Sed nunquid heres teneat vltra vires hereditarias si non fecit inuentariū ex delicto defuncti. Do. An. dic̄ b̄ q nō.idē tenet Frede.cōsil.xxj.etiā in foro cōtētioso mouet qz ex equitate iuductū ē p ius canonicuz vt teneat heres ex delicto defuncti ex eadē equitate nō debet teneri etiam vltra vires hereditarias. glo.tamē videtur velle ptrarium in.d.c.in litteris credere tñ q opi. Frede. sit vera si agit ex delicto. secus si agit ex cōtractu.ar. eoz q̄ dixi i p̄cedēti.q.

¶ De parochijs t alienis parochianis. ¶ Rubrica

¶ Supra visum ē de quodā iure parochiali qđ cōstitit in funerando § qz poterat dubitari generalit de alijs iuribus parochialib⁹.iō post rubricā precedentē subijcit ista rubrica ō paro. ¶ Quero quid sit parochia t vnde dicatur.So.post Jo.an.ē loc⁹ in quo degit qlīs alicui ecclesie deputatus certis limitibus cōstitutus.t ōz parochia q̄si partitio cure nam cura populi ptita fuit inter ecclias prochiales nam rector talis ecclesie dicit populū regere.c.j.de capel.mo.t vide Archi.in.c.licet canon.de elec.li. vj.Et scias q parochie fuerūt diuise post aduentū xp̄i.xiij.q.j.in.c.j. epatus vero t puincie fuerunt diuisi loge ante aduentū xp̄i.vnde vbi p̄stabant illi p̄ncipes infideliū seu eoz sacerdotes fuit statutū p aplos q primates archiep̄i t ep̄i cōstituerētur de quibus dic vt plene habetur.lxxx.di.c.j.t.c. ij. lxxxxix.di.c.j. ¶ Scdo p̄ncipalit q̄ro in q̄ consistat ius parochiale.dic q in plurib⁹.primo vt prochiani dieb⁹ festiuis audiant missā in parochia.vt i.c.ij.j. eo.t dic vt ibi.Scdo vt sacra pcipiant in hac ecclia parochiali seu a presbro parochie.t vt parochian⁹ ibi sepeliat.c.ois.de pe.t re.t de. dudū.in.§.verū de sepul. Itē in p̄stratione decimaz psonalū. xvj.q j.c.questi. Itē in oblationib⁹ fiendis. de cōse. di.j. ois christianū s. Et.v̄.oblatio capit largo mō p̄m Jo.an.t bñ vt cōp̄hendat q̄cqd infra limites parochie pueniat.bo.tex.in.c.pastoralis.s̄. de his q̄ fi. a prela.t p hoc arguit do. An.b̄ q oblatōes q̄ fiūt imagini depicte in muro infra limites alicui⁹ parochie cedūt presbro parochiali qđ etiā tenui in.d. c. pastoralis.t bñ facit ille tex.t qđ ibi no. Hostiē.ad idem.c.qm̄.de dec̄i.Iz als legerim in addi.spe.Jo. an.allegantē p epo t presbro parochiali t non soluētem.sed mihi placet premissa opi.t facit.c.cū inter.de v̄bo.sig. ¶ Ultimo quero nūqd prochiani

pñt cõpelli ad oblationes faciendas. primo videt q̃ sic. per. d. c. omnis christian⁹. t. c. alia. t. c. statuimus. xvj. q. j. In cõtrariũ allegat illud Matth. v. vbi dicit. Si offers mun⁹ tuũ altari. tc̃. t sic nõ loquit impatiue. t ad idẽ qõ habet Exo. xxv. c. cum dicit. Ab eo qui vltrone⁹ offert recipie. tc̃. quasi dicat q̃ a spontaneo t nõ a coacto recipienda ẽ oblatio. ℣ro so. vide qõ no. glo. i. d. c. ois. t. d. c. statuimus. t. x. q. j. c. sanctor. t videt glo. variasse. nam qñq̃ simpliciter tenuit parochianos ad hoc cõpellendos. t qñq̃ hoc tenuit cũ limitatione. s. q̃ si presbyter curatus indiget. ℔ beatus Tho. latius attingit sc̃a sc̃e. q. lxxxvj. arti. j. t ibi in effectu quo ad ꝓpositum nostrũ cõcludit q̃ regulariť iste oblationes que fiunt ad vsum sacerdotis seu ꝓ diuino cultu nõ sunt in p̃cepto nisi in quattuor casib⁹. Prim⁹ si rõne census debet fieri puta q̃ aliquid tenet ab ecclesia rõne cui⁹ soluit oblatio noie census. Scõs casus si quis est obligat⁹ ex testamẽto vel inter vivos. c. quanto. j. de cẽsi. Tertius casus si sacerdos indiget. nam ex quo impedit spũalia debet cogi tẽporalia. ad hoc. c. si eps. de offi. ordi. lib. vi. t qõ no. in. c. j. t in. c. de his. de ec. edi. non tñ sacerdos ob hoc debet subtrahere spũalia ℔ superior debet eos cõpellere ad has oblationes iurĩ remedijs. Quartus casus qñ hoc habet cõsuetudo. nam in multis locis parochiani semp offerũt diebus festiuis. naz in aliquibus locis solẽt facere oblationes cũ candelis in festo alicuius sancti. ex quo enim inoleuit cõsuetudo possunt ad hoc ꝓpelli qõ bene no. fac̃ tex. in. c. ad aplicam. de simo. t. l. priuilegia. in fi. C. de sacro sanc. eccle. t qõ ibi no. Bart. facit qõ dixi. s. ti. proxi. c. pe. Et vnũ inter cetera scias q̃ iste oblationes ita sũt de iure parochiali q̃ si fiãt in capellis seu altaribus fundatis infra parochiaz debent rectori parochie. ar. in. d. c. pastoralis. facit. c. ex trãsmissa. de prescrip. t. c. ad audientiam. el. ij. de eccl. edi. per locum a speciali.

Episcopus. Inter epũm substitutũ epõ hereticõ t ipm epm hereticũ reuersum t ex dispensatione receptũ diuidit epatus modo hic expresso. t habet qñq̃ dicta ad idẽ tendẽtia que patent in tex. ¶ No. primo bonũ ar. ex tex. q̃ si is cui⁹ bona fuerũt ob delictuz suum publicata restituunť nõ recuperat bona legitime ei alium translata. qz restitutio nõ debet retro trahi cum preiudicio illius cui bona fuerũt collata. ar. in. c. q̃uis. de rescrip. li. vj. ỏ quo tñ remitto ad plene no. in. l. fi. C. de sen. pas. dixi in. c. qz diligentia. s. ỏ elec. iste tñ tex. põt etiam adduci ad ℣riam sniam. nã cũ epatus eẽt insolidũ ipius substituti nihilominus reuersus t restitut⁹ recuperat ptem. ℔ dic hoc cõtingere ex noua ꝓuisione principis ¶ Ex quo infero q̃ pnceps qui donauit bona publicata alicui põt in restitutione certam ptem bonorum illi subtrahere t restituto tribuere qõ no ¶ Et ex hoc et ex tex. nota bene q̃ propter bonũ publicũ põt papa p̃uare epm sine culpa sua. nam vides hic q̃ p̃uauerit substitutũ quo ad ptẽ. t eadem rõne potuisset in totum. t sic intelligẽ glo. no. in. c. per principalẽ. ix. q iij. plenissime dixi in disputatione que incipit sem pronius. ¶ Item no. ex hoc t ex tex. q̃ ex cã possũt duo cõstitui epi in eadẽ diocesi t potest fieri ad tẽpus diuisio locoz vt hic. ¶ Item no. q̃ etiam insolidũ possũt duo epi ꝓstitui ex causa sic Aug⁹ accessit Valerio incolumi. ita vt qlibet eoz insolidũ exerceret iura epatus in diocesi. vt habes tex. no. in. c. nõ autẽ. vij. q. j. nõ aũt hoc cẽt fiendu⁹ sine magna cã ne in eadẽ diocesi videant duo capita quasi mõstr⁹ vt dicitur in. c. inter cetera. t. c. qñ. de offi. ordi. nã expresse hoc ꝓhibetur in. d. c. qñ. t de patriarcha gradensi q̃ trahit mozã venetijs. vide qõ no. gl. i. c ij. lxxx. di. nũquid aũt ex cã possit hoc fieri in romanis pontificibus vt sic eẽnt duo. dic q̃ nõ imo hereticum ẽ sentire vt papa⁹ possit cõsistere apud duos. quia iuxta verbum dominicũ. vnicũ debet esse ouile t vnus pastor. de quo vide glo. in. d. c. nõ autẽ. quã tenemenți. t hodie habet in extrauaganti Bonifacij. viij. que incipit vnam sanctam. ¶ No. q̃ eps maiorĩ tpis diuidit t minoz eligit. t itelligũt doct. de maiori nõ respectu etatis ℔ respectu maioris tpis quo fuit in epatu t hoc qz presumit melius habere noticiã locoz t iurĩ ipius epatus. Et ex ℔ colligit Hosti. q̃ si inter fratres ẽ fienda diuisio nõ dz diuidere maior etate ℔ is qui maiori tpe habuit bonoz administrationẽ. Idẽ dicit inter scholares socios vt ille diuidat q̃ maiori tẽpore fuit in studio Ego tñ nõ puto q̃ frater teneat hãc diuisionẽ facere t si velit. nã potest fratres ad diuisionẽ vocare ꝓ iudiciũ fami. her. vel cõi diuidũ. t iudex ex officio suo tenet diuidere ꝑm q̃ sibi videt equũ cõsiderata rerũ qualitate. vt habet insti. de offi. iudi. ℞ si p totum. t in. l. ad officium. C. cõi diui. sed forte iudex posset hoc onus diuidendi inũgere ei qui hz maiorem noticiam rei. sicut fecit hic pcilium. ¶ In glo. j. in fi. vult ℔ glo. q̃ hodie nõ fieret hec dispẽsatio t q̃ hec decretalis nõ cõtineat ius. dic circa primum q̃ glo. vult diuinare. nam credo q̃ hodie defacili etiam dispensaret cum epo hereticõ qui vellet redire ad suam fidem cũ plebe que fuit eũ secuta. Item inquãtũ dicit q̃ nõ cõtinet ius. dicũt Hosti. t Abb. q̃ quo ad quid cõtinet dispẽsationẽ videlicet vt hereticus recipiatur in pristinã dignitatẽ. nã ꝓ lapsum in heresim priuatus ẽ ipo iure omnib⁹ bonis nec ꝓ reuersionẽ recupat. vt i. c. vergẽtis. de here. t. j. q. vij. cõuenjẽtib⁹. ℔ ex dispẽsatione fuit iste recept⁹. ℔ quo ad diuisionẽ fiendã cõtinet ius inter reũsum t substitutũ si in receptione nõ fuit facta specialis ꝓuisio. t dicit Jo. an. q̃ raro practicabit iste tex. qz ecclesia solet ꝓuidere substituto de alia dignitate. ℔ dic q̃ põt practicari vbi dignitas nõ habet ꝑ manibus. Et scias q̃ duo sũt ꝓncipales intellect⁹ hui⁹ c. Prim⁹ est q̃ bona oia diuidant ℔ loca reuersa debẽt cõsistere apud reuersũ. illa vero que ex toto remanserunt in fide debẽt consistere penes substitutũ. loca vero in quibus sunt permixti heretici t catholici debent diuidi vt dicitur in tex. t ꝑm hunc intellectum nõ exigitur q̃ ambe partes sint equales.

vt voluit glo. sed partes denotãt hic partialitatem que erat in loco. qz vt dixi aliqui fuerunt reũsi aliq̃ semper pmanserunt in fide. Et nota q̃ quãdo vn⁹ locus est diuidẽdus in quo sunt ambe ptes stãt in dicio plurimoz vt in tex. Ex quo habes notare q̃ quãdo ptes diuise cõiungunt ad faciendũ certum quid stãt iudicio maioris ptis totius corporis non aũt requirit maior ps cuiuslibet partis qõ facit ad multa. Ad idem bo. tex. in. c. scriptum. de elec. licet tex. videat in oppositum. in. c. pastoralis. de rescp. sed dic q̃ ibi nõ cõiungũtur ambe partes vt faciãt vnum corpus. sicut cõiũgunt hic. z in. d. c. scriptũ.

¶ Ex quo infero ad vnum dictum quotidianum q̃ si scholares iuriste z artiste cõueniunt simul ad aliq̃d expediẽdum sufficit iudiciũ maioris partis cum enim nõ autem requiritur maior ps iuristarum z maior ps artistarum. z loquor in eo loco vbi artiste faciũt vniuersitatem de per se habẽtes etiam per se rectorem vt bononie padue papie. nam hic hoc nõ contineret dubium cum semper faciunt vnum corpus z habent vnum caput. ¶ Secũda lect. q̃ omnia loca veniunt hic diuidẽda ita q̃ vnus eps habebit citra flumen z alius vltra. z sic de similibus. sed pma lectura videtur magis placere docto. z videtur melius cõuenire littere.

¶ Vt dominicis. Presbi parochiales dominicis dieb⁹ z festiuis parochianos alienos ad missam admittere nõ debẽt si ex ptemptu ad eorum ecclesiam accedũt. ¶ Mo. pmo ar. fm Jo. an. q̃ in diebus dominicis z festiuis tenet parochian⁹ audire missam in ppria parochia. z ibidem oblationem facere hic tamẽ nihil dicit de oblatione sed intellige put dixi. s. super rubrica. Et ex hoc z ex tex. infert q̃ diebus priuatis potest quis audire missã in aliena parochia. c. si quis. extra de conse. di. j.

¶ Sed ego quero nunqd indistincte parochianus peccet nõ audiendo missam diebus festiuis i ecclesia sua. de quo fui sepe interrogatus. So. aut h̃ facit ex cõtemptu ppij presbi sine causa legitima et peccat qz venit cõtra pceptum superioris z iuris. c. ij. de maio. z obe. z i. c. qui resistit. xj. q. iij. z ipe sacerdos qui admittit parochianũ alienum supra dicto casu. cõmittit quodãmodo furtũ vel rapinaz. ar. c. dudũ. el. ij. de elec. z puto q̃ tenet restituere omnes oblationes pceptas ab eo. ar. c. cũ liber. z in. c. cuz nostra. s. ti. proxi. si tñ ex cã legitima cõtineret propium sacerdotẽ. puta qz est notorius fornicator vl precisus ab ecclesia tũc nõ peccaret qz hoc casu non ẽ proprie cõtempt⁹ ꝯ iuris auctoritate. facit ar. c. pter. z. c. nullus. xxxij. di. z in. c. vestra. de coha. cle. z mul. z dic vt ibi dixi. z vide tex. cum glo. in. c. cuz nõ liceat. de pscrip. Aut deserit ppriũ presbm sine cõtẽptu z tũc nõ peccat. pro quo iste tex. qui ponderat cõtẽptum. sed dicunt h̃ doc. q̃ presumit cõtemptus si nõ habet licẽtiam a ppio sacerdote vel nõ hz cãm legitimã satẽ qñ propria ecclesia est vicina. sed hodie videm⁹ cõiter populũ cõfluere ad ecclesias fratrum mendicantiuz derelicto propio pbro z credo si faciant bono zelo non peccant. vtputa qz deuotius z frequentius ibi celebratur. Itẽ qz audiunt ibi predicationẽ z ĩmediate ante vel post audiunt missam. nõ autẽ in hoc potest notari contẽpt⁹ z hoc procedit quo ad auditũ diuinorum. sed sacramẽta nullo modo pñt recipi ab extraneo maxime a fratribus mendicantibus sine licentia speciali sacerdotis proprij. vt in. c. omnis. de peni. z remis. z vide hodie tex. in cle. j. de priuile. vbi excõmunicãtur religiosi ipo facto qui sacra cõferũt sine licentia speciali sacerdotis ppij. intellige pter sacramẽtuz penitẽtie. nam illud est mendicantib⁹ indultum ex priuilegio. vt in cle. dudum. palle. honestũ est tñ et ꝯ necessarium vt in pcipuis festiuitatibus vt in pasca natiuitate z similibus audiant diuina in ppria parochia. Item q̃ ex leui causa nõ debent deseri p prie parochie illis diebus. vide bo. tex. in. d. c. sicꝫ extra. puto etiã q̃ ad ecclesiam cathedralẽ potest licite populus cõuenire. qz eps est curator omnium de diocesi. vnde nõ possunt dici alieni parochiani. c. si. s. ti. proxi. z ibi dixi. z facit gl. no. in. c. ij. ò pe. z re. li. vj. ¶ Vltimo hic querit an sacerdos possit in expulsione alieni parochiani manũ impune inijcere. dicit Jnno. q̃ primo debet illũ verbis expellere qz tutius est verbis cõtendere ꝯ manu pugnare. sed si ad verba nõ vellet exire tunc per se z p parochianos potest manum inijcere. nec incurrit excõmunicationẽ ipe z sibi obtẽperantes etiam si expellendus sit clericus. qz turbat diuinum officium p hoc bo. tex. in. c. veniẽs. de sen. excom. ¶ Et no. qz ex hoc sentiunt docto. q̃ clerici possunt eẽ parochiani ecclesie inferioris. vnde dico q̃ oĩs habitãtes in parochia. ex quo nõ habẽt curam per se sũt sub cura presbi parochialis z debent cõuenire cũ reliquis parochianis laicis ibidẽ ad diuina. vt satis colligitur in. c. z hoc attendẽdum. de cõse. di. j. Et scias q̃ christiani incurrũt peccatuz mortale nisi audiant missam integrã dieb⁹ dñicis z festiuis. arg. h̃ z clarius probat in. c. missas. z. c. qui dies solẽnes. z. c. z hoc attẽdẽdum. de cõse. di. j. vide qõ dixi. i. c. j. de vita z hone. cleri.

¶ In Nullus episcopus. Eps parochianũ alterius sine ipius licẽtia ordinare nõ potest nec eum aliter iudicare. h. d. ¶ Mo. pmo q̃ qui nõ põt in aliquẽ iurisditionẽ volũtariã exercere fortius nec cõtentiosam. ita arguit hic papa. nã si eps nõ põt ordinare alienũ parochianum cuz ordo sit voluntarie iurisditionis fort⁹ nec iudicare ¶ Mo. scõo q̃ nedũ cleric⁹ ꝯ nec etiã laic⁹ põt ordinari ab alieno epõ. qõ ꝓcedit etiam respectu pme tõsure ĝnimo eps incurrit penã cõferendo etiam laico alieno prima tonsuram. vt habet i. c. fi. de tem. or. li. vj. ¶ Itẽ no. arg. q̃ laici nõ possunt in spũalibus prorogare iurisditionem alieni iudicis. nam cũ hic fit mentio de iudicio nõ potest procedere i laico nisi quo ad spũalia. de quo tamẽ vide glo. no. i c. quãto. de iudi. g. c. de causis. de offi. dele. hoc tñ indistincte nõ firmo pro pẽsenti. ¶ Jn glo. j. ibi domicilium transtulit. z hodie videt tex. eẽ in. c. iij. ò temp. or. li. vj. vbi pz q̃ eps originis. item domicilij

vel beneficij pōt promouere ad ordines. ¶ Et pone rabis bene illū tex. in eo q requirit domicilium t nō solū habitationē. Ex quo infero q scholari nō pōt promoueri ad ordines in loco studij sine licentia sui epi. nam licet in loco studij habeat habitationem nō tamē domicilium. l. ij. C. de incol. li. x ¶ Et ex hoc nota q in iuribus diocesanis spectam⁹ domicilium t nō habitationem. t facit ad ea que dixi in. c. in nra. de sepulturis. vnde quo ad sacra necessaria eps studij erit iudex cōpetens sed nō q ad voluntaria. q hoc etiam dicerem epm studij nō posse cōmutare votū scholaris extranei. ¶ In glo. ij. ibi secus est de inferioribꝰ. vel intellige fm Jo. an. ter. quo ad iudiciū depositionis ab ordine. nam q non pōt ordinare nō potest ab ordie deijcere. xv. q. vij. c. fi. dictum tñ gl. videt magis de mente littere. q ter. loquitur indistincte de omni iudicio.

Super eo. Fines parochiaruz de quibus constat vel finibus coherentia pscribi nō possunt. cōis diu illio. scda ibi. respōdemus. ¶ No. primo regulaz q limites puinciaz t parochialiū eccliaz seu limitibus coherentia prescribi nō possunt. t idē in limitibus epatus vt in glo. t cū tex. iste loquat generaliter intelligā pcedere in oñi pscriptione siue sit cuz titulo siue sine titulo siue p tātū tps de cuius initio nō ē memoria. nā in definita equipollet vñ. c. vt circa. t qō ibi no. de ele. li. vj. ¶ No. scdo ibi legitima pbatione. q vbi nō constat legitime de finibꝰ valet pscriptio. Qualiter aūt pbent fines. dic vt legit et no. in. c. cū cām. de pba. t vide glo. singu. c. cū olim j. de censi. q vult q pñt pbari per verba enūciatiua plata in aliquo instrumēto etiā cōfecto ad aliū finē t ibi Jnno. facit qō no. glo. in. l. optimā. C. de contrahē. t cōmit. sti. t ē rō. q in istis factis antiqs nō pōt defacili haberi pbatio necessario concludens iō admittit hec psumptiua pbatio. facit. l. si arbit. de pba. t qō le. in. d. c. cū cāz. ¶ In gl. j. ibi. principaliter no. glo. t ē sensus q nō oia coherentia limitibus sūt inpscriptibilia ß tñ ea que coherent principalit. exemplū ppe limites ē prediū amplissimū certe nō intelligitur q totum predium sit impscriptibile ß tñ illa ps que pncipaliter coheret pfinibꝰ vñ vt dicit Jo. an. nō potest i hoc dari certa doctrina vel regula sed boni iudicis arbitrio ē pcedēdū. nam sūt multa que magis depbendunt ostēsione q̄ aliqua elocutione. c. a plice. de dona. facit. l. ratū ff. de solu. ¶ In glo. ij. ibi. sed verius videt. t hec opi. cōmunit tenet. ¶ Sed quero extra glo. p declaratione tex. quid sit limes. So. ē longitudo seu latitudo spatiū a spatio distinguēs. t qlibz in limite nihil potest cōsistere vt qñ ē valde strictus. nam qlibz solet aponi vnicus lapis pro limite. ß in epatibus t puicijs si fiūt ita stricte ß assignē qlibz flumen qlibz mons p limite. Et tunc vertitur aliud dubium cuius ē proprietas istius limitis. nā potest cōtingere q flumen sit desiccatum vel q in mōte construat ecclesia vel alia domus. vnde dubitatur ad cuius iurisditionem ista pertineant. doct. hic ponunt tres opi. Prima q pertineat ad vtrūq pro indiuiso. secūda opi. q nō sit in dominio alicuius sicut res sacre religiose. insti. de re. diui. §. null⁹. tertia opi. melior q p lengitudine t latitudine epatuz limes cē set ipo facto diuisus licet actu p hominem diuisus non fuerit. pro hoc bo. tex. i. §. insulam. insti. de re. di. vbi dicitur q si insula nascitur in flumine distingūte agros pūnet ad proprietatē vtriusq domini put accedit ad dictos agros. t si magis accedit alteri est illius domini tñ. puta vltra medietatem. si aūt res est indiuisibilis vt ecclesia tunc vterq epoz habebit ibi iurisditionez p indiuiso t pariter habebunt cōmoda. t hanc opi. teneas lz alij aliter. p lz vide bo. glo. in. c. quicunq. t. c. licet. xvj. q. iij. facit l. arboz. C. cōi diui. vbi patet q arboz que nascit in cōfinibus est vtriusq dñi. ¶ Sed quero nunquid ea que sunt infra limites limitibꝰ nō coherētia possunt pscribi. docto. q sic t satis pbat iste tex. p locū a speciali. nam vno phibito reliquū cōcessum ē vi dē in. c. nōne. de pscript. sed respectu iuriū epaliū seu parochialiū est dubiū. nūquid vnus eps possit pscribere eius epale in aliquibꝰ ecclesijs sitis in diocesi alterius. t Jnno. videt variare sed tene q cum titulo possūt prescribi vel per tantuz tempus de cuius initio nō est memoria. ar. in. c. j. de prescrip. li. vj. t hoc aperte sentit glo. in. c. licet. palle. Et fac p epo fesulano. qui habet in ciuitate florentina vnaz ecclīam sibi subiectam cū toto populo illius parochie. ad hec. c. cum olim. t. c. auditis. de prescript. vbi abbas pscribit cōtra epm omnia iura epalia in certis ecclesijs. t per hoc dico q remanentibꝰ limitibus potest prescribi etiam certa pars dioces. qō etiam sentit Jo. an. in. c. si eps. de offi. ordi. li. vj. lz Hosti. dubitauerit. in. c. cum cōtingat. de fo. cōpe. t ibi plenius hunc articuluz examino. ¶ Ultimo quero nūquid limites dignitatū secularium possunt prescribi vt sunt ducat⁹ comitat⁹ t sillia. Host. q nō alle. in ar. l. agros. C. de fun. li. li. x. t qō habet i. l. in nomine domini. circa medium. C. de offi. prefe. preto. aphrice. t in li. feu. de prohi. feu. alie. c. imperialem. §. preterea. licet dñi t pncipes seculares male obseruēt. nam quotidie occupāt aliozuz territoria cum graui preiudicio animarū suarum.

Significauit. Si parochianus seu diocesan⁹ domicilium transfert prim⁹ platus in eo iura epalia seu diocesana sibi nō vendicat decime tamē pdiales illi⁹ parochie sibi debent nisi alteri debeātur ex cōsuetudine. h. d. q ad intellectuz. t scda ps ibi. fraternitati. ¶ No. pmo t tene menti q laicus potest transferre domicilij de vno epatu in alium nō habita licētia epi prioris domicilij. t q̄q Hosti. dicat decens ē vt laicus petat licentiā ab epo pozi per no. in. c. fraternitati. de cle. non resi. tñ hic fuit nulla petita licētia. nec de nō petitione isti notātur t vide qō dixi in. d. c. fraternitati. ¶ Secūdo no. q ius incolatus seu domicilij tollitur epo eoipo q q̄s se transfert ad alium locum. nam domicilium pōt quis ex libera voluntate mutare t absoluit se a nexibus prioris domini vt hic patet aperte. nam si ß procedit in spiritualibus vt hic. fortius in tempo-

rabus. ꝛ quo ad temporalia est tex. i. l. domicilij ꝛ in. l. incola. la. ij. ff. ad mu. ¶ Nota tertio q prelatus qui nō administrat spiritualia nō potest exigere temporalia. ꝛ ex hoc colligetur. q cōtra prelatum nō administrantem seu exercentem officium per se vel per alium si petit decimas vel alia temporalia potest opponi q nō exercet spiritualia. qr temporalia sunt debita ob causam ꝛ sic cā nō secuta nō debent C. de cōdi. ob causam. per totum. A cōtrario nota q prelatus administrans spiritualia cum bona cōscientia exigit temporalia. ꝛ facit vt parochiani possint cōpelli ad eligendū proprium presbm si alis non habeat vnde viuat. facit qđ dixi. s. super rubrica.

¶ Nota q ex cōstitutiōe domicilij habet eps iurisditionem epalem in cōstituentem. vnde sicut dns temporalis habet iurisditionē in incōlam. vt in. l. incolam. ad mu. ita dominus spiritualis. vt hic. et in. c. iij. de temp. or. li. vj. ¶ Ultimo no. iuncta gl. si. q decime personales debentur in loco domicilij sed prediales in loco vbi sunt predia nisi ꝓsuetudo aliud habeat ꝛ videtur prima fronte velle iste text. q cōsuetudo valeat vt decime nō debeant. sed doc. cōmuniter hic tenent oppositum. ꝛ intelligunt tex. quādo cōsuetudo habeat vt p̄diales debeant loco domicilij sed q ex toto nō debeantur nō valet consuetudo. dicam latius in. c. in aliquibus. j. ti. pri.

¶ In glo. j. ibi. vnde sunt oriundi. glo. videt per hoc intelligere q isti habitatores erunt oriundi de diocesibus illorum prelatorum qui nūc vēdicabāt iurisditionē in eos. ꝛ sentit q si ciuis transfert alio domicilium nō remanet subiectus p̄or domicilio quo ad onera sed remanet ciuis quo ad honores. ꝛ iudicio meo glo. nō bene loquit si ita intellexit q̄ ad vtrūq; dictum. primo qr tex. hic non dicit q isti essent oriundi de regno Hierosolymitano. ꝑ q ibi elegerunt mansionē. ꝛ sic solum erāt subiecti illis p̄latis rōne domicilij quo translato i nullo remanēt subiecti qr cessat oīno causa subiectionis. vt in. d. l. domicilium. ꝛ in. l. incola. ꝛ hic. sed subiectus rōne originis licet transferat domicilium alibi nō per hoc eximitur a iurisditione naturalis domini nec quo ad temporalia nec quo ad spiritualia. De spiritualibus videtur tex. in. d. c. iij. de temp. or. lib. vj. vbi dicit q eps rōne originis pōt promoueri ad ordines. idem dico si repiatur in loco originis quo ad ius cōueniendi. nam poterit ibi conueniri vt not. Bar. in. l. assumptio. ff. ad muni. nam ciuilitatē ratione originis nō potest quis sola volūtate a se abdicare. qr naturalia sunt imutabilia vt dicit text. in d. l. assumptio. ꝛ in. l. origine. C. de mu. ꝛ hono. li. x. Itē remanet subiectus quo ad onera personalia vñ si extrahat ad aliqđ officiū teneat illud subire ꝛ alibi habiter. nam incola est astrict⁹ munerib⁹ seu oneribus loci domicilij ꝛ loci originis. vt in. d. l. incola. ꝛ no. Bar. in. d. l. assumptio. ¶ Nūqđ autez clericus vel monach⁹ desinat eē ciuis. dicendū q nō. ꝛ de clerico seculari nō dubitatur. ꝓut. d. c. iij. vbi pōderat loc⁹ originis. de monacho idē dicēdū nā retinet iura cognatiōis. vt in. l. deo nobis. C. de epi. ꝛ cle. ꝛ expresse tenet Bar. i. l. j. ff. ad muni. nā p monachatū mutat statū in melius. qr melior ē vita cōtemplatiua ꝙ activa. in auc. de monach. i p̄n. sed per meliorem statum supuenientem nō perdit ciuilitas. l. senatores. ff. de sena. efficitur tamē ciuis illius loci vbi monachatur. Et idem in alijs abbatibus ꝛ p̄positis ecclesiarum. nam efficiuntur ciues vbi habēt dignitates. vt no. Bar. in. d. l. j. rō qr capitulū cū sit corpus fictum efficit ciuis illius ciuitatis vbi nascitur ꝛ p̄latus seu monachus sūt de illo corpore. Itē per adoptionē ḋs efficit ciuis ciuitatis adoptantis. vt in. l. ciues. C. ō incol. li. x. ꝙ fortius monachus qui transit in p̄tatem abbatis ꝛ monasterij. Et aduerte qđ dixi de loco originis hz etiam locū in origine paterna. nam filius cōsequit ciuilitatem ex origine patris licet ꝛ ipe alibi natus sit. vt in. d. l. assumptio. §. filius. nisi sit bastard⁹ seu vulgo quesitus. qr tales sequūtur matrē ꝛ nō patrem vt in. d. l. j. in fi. ꝛ in. l. cum nuptie. ff. de sta. ho. ꝛ in c. fi. de ser. nō or. vbi per glo. ꝛ doc. ¶ Ultimo q̄ro infra quātū temp⁹ dicit cōtrahere domiciliū rōne habitationis qđ est querere nūquid eoipso q isti de quibus in tex. cōtulerunt se ad habitandū in anconēsi ciuitate ꝓtraxerūt ibi domiciliū vt sic ep̄us vel dominus temporalis imediate habeant iurisditionem in istos habitatores. dicit hosti. q requirit tēpus. x. annorū ꝑm leges vt in. l. ij. C. de incol. li. x. sed dicit de facto hoc nō seruari. vnde temp⁹ videt arbitrarium. subdit nōbile verbuz q ex quo aliqs vendit omnia que habet in certo loco ꝛ transfert se cum bonis que habere potuit ad aliuz locum ꝛ ibi emit possessiones videt ilico primum domicilium deseruisse ꝛ scōm cōstituisse qđ bene no. facit dictū Bar. in. d. l. assumptio. §. filius vbi dicit q eoipso q quis omnia bona sua aufert de loco domicilij videt habere animū deferēdi illud domicilium. ꝛ idē sentit Inno. in. c. ex transmissa. de renū. ꝛ ꝙꝙ hosti. dicat q. d. l. ij. de facto nō seruatur dicerē q illa lex nō resistit predictis. nam loquitur in scholarib⁹ nā dicit q nō habēt domiciliū in loco studij nisi transierint moram ibi p decēnium. ꝛ sic loquit eo casu q̄ ex cōiectura aptissima apparet q quis non intendit ꝓstituere domiciliū. nā ad cōstitutionē domicilij requirit anim⁹ ibi habitandi ꝑpetuo. l. si ḋs instruct⁹ ad muni. anim⁹ aūt ex cōiecturis deprehendit. c. ij. de renū. li. vj. l. dolū. C. de dolo. vnde ꝑm q ꝓiecture vrgēt requirit maī⁹ vel mīn⁹ tp̄s. in scholarib⁹ aūt requirit tm̄ tp̄s qr veniūt cā studēdi ꝛ nō ꝓstituēdi domiciliū q̄ rō cessat in eo q̄ ex toto deseruit p̄mum domiciliū. ꝛ cū oīb⁹ reb⁹ trāsfert se ad aliū locū. naz si emit ibi possessiōes imediate p̄sumit q vult cōstituere ibi domiciliū ꝑ vbi nō emit possessiones ꝑ stat sic i suspēso dicā tp̄s arbitrariū vt ꝑm quātitatē tēporis ꝛ ꝑm q̄litatē hois iudex p̄sumat aliuz suū. ꝛ p hoc dico q si imediate iste declararet aliuz suū q vult hīe ibi domiciliū q sine expectatōe alterius tpis habebit domiciliū ibi. p hoc bo. tex. i. d. l. si ḋs instruct⁹ ꝛ optime facit ista littera vbi non ponderatur temous. x. annozum. sed q deserto domicilio primo p̄ invasionem infidelium contulerunt se ad habitandum in anconensi ciuitate.

De decimis primitijs ⁊ oblationibus Rubrica.

Quia decime ⁊ primitie ⁊ oblationes sunt de iure parochiali ideo post rubricam precedentē meritо subijcitur ista. ⁊ circa hanc rubricam multuꝫ instat Jo. an. post Jnno. nūquid decime debeantur siue ecclesie ⁊ clerici sint pauperes siue diuites. ⁊ videtur q̄ si sint diuites nō debeant p̄ id qō habetur Nume. xviij. c. vbi in effectu dicit q̄ clerici non debēt habere portionē in terra promissionis nec aliquid inter filios israel possidere sed decimaꝫ solutione debeāt esse cōtenti cum ergo hodie eccl̄ie sint diuites. ⁊ per cōsequēs nō videtur q̄ clerici possūt petere decimas. q̄ ex quo excedūt terminos p̄prios merito excedentur a terminis nō suis. vt in. c. detestanda. de cōcess. p̄ben. li. vj. ⁊. l. fi. C. de edi. diui. hadri. tol. Jtem in loco p̄alle. vident contineri duo p̄cepta quoꝫ vnū ē affirmatiuū relatū ad laicos de solutione decimarum. aliud est negatiuum qō referr̄ ad clericos vt inter laicos ipi clerici nihil possideāt. si ergo volūt clerici vt laici obseruēt eoꝫ preceptum debēt ⁊ ipi seruare suum. naz frustra legis auxilium inuocat. ⁊c. c. q̄ frustra. ō vsuris. maxime q̄ preceptū clericis factum tanḡ negatiuum obligat semp ⁊ ad oīne tempus. sed his nō obstantibus cōtrarium cōcludit Jnno. ⁊ post eū Jo. an. ⁊ cōmuniter oīs doct. sequētes p̄ncipaliter mouentur per id qō habet Exo. xxij. c. vbi sit preceptū laicis simplicit̄ per h̄ verba. Decimas ⁊ primitias nō tardabis offerre. vnde cum sit preceptum prohibitoꝛium nec cōditionatū obligat semp ⁊ ad semper. id est oīni tpe. ad idem qō habetur Leuit. xxvij. c. Deutero. xiij. ⁊. ij. Paralypo. xxij. ⁊ Numeri. iiij. c in quib⁹ locis generaliter mandat omnib⁹ laici vt defrugibus ⁊ de cunctis soluant decimas nec pretextu decimarū ecclesie debēt laici sibi subtrahere eis debita. xiiij. q. v. c. j Nec ob. cōtraria q̄ clerici nō debēt possidere p̄priū. s. vendicādo sibi ptes in terra promissionis sicut ⁊ laici ℔ si eis offertur a laicis nō est a lege prohibitum imo cōcessum q̄ possint illa possidere. p̄o hoc qō habetur Leuit. xxij. ⁊ xxvij. c. vbi dicit q̄ quicquid fuerit cōsecratuꝫ deo ad ius pertinet sacerdotum sed quicquid habent hodie ecclesie adepte sunt ex oblationib⁹ laicoꝝ ergo ea que sunt eis debita ex p̄cepto diuino nō debēt eis subtrahi ex istis oblationibus volūtarijs Jtem decime nō sunt solum ecclesiarum ⁊ clericoꝝ sed etiam pauperū. nam dicunt tributa egētiū animarū. Jtem pertinēt etiam ad fabricam ecclesiarū xvj. q. j. c. fi. ⁊ in. c. tua. j. eo. ergo p̄pter diuitias clericoꝝ nō debēt pauperes ⁊ ecclesiaꝝ fabrica defraudari. ⁊ mirat Jnno. de quibusdam nouis predicatoribus asserentibus oppositum cū nullus sanctoꝝ ⁊ doctoꝝ ecclesie dixit oppositum. ⁊ aduerte vltra eum. nam reperio q̄ omnes doct. ecclesie cōueniunt in hanc sentētiam vt etiā hodie decime debeant. de Hieronymo habes pulchrum tex. in. c. reuertimini. xvj. q. j. de Augu. habes ea. cā. ⁊ q. iij. c. decime. ⁊. xvj. q. vij. in. c. maiores. vbi dicit Augusti. inter cetera q̄ olim maiores nostri copijs omniū abundabāt. quia decimas soluebāt sed hodie quia cessat solutio superuenit iudiciuꝫ fisci ⁊ tollit fiscus qō nō accipit christus. habes ō Ambrosio c. quicunq;. ea. cā ⁊. q. de Gregorio in. c. quadragesima. de consec. di. v. in fi. ⁊ de concilio generali habes i. c. maiores. el. ij. xvj. q. vij. ⁊ hodie omnes religiosi predicatores proferentes aliqua verba que possunt subtrahere auditores a solutiōe decimaꝝ sunt ipo facto excōmunicati. vt in cle. cupientes. ō penis. ⁊ iniungitur eis q̄ in confessionibus debeāt facere cōscientiam ipsis penitentibus de solutione decimarum ⁊ si ex ꝓposito omittūt incurrunt grauem penam de qua ibi. ⁊ vide ad premissa glo. plenam. ⁊ no. in. c. j. j. eo. ti. lib. vj. ⁊ tenet hic Jnno. q̄ nō solum decime prediales sed etiā personales sūt in p̄cepto ō iure diuino. allegā. id quod habetur Deutero. xij. c. ⁊ Numeri. iiij. c. de hoc tamen dic vt latius dicam in. c. in aliquib⁹. j. eo.

Decimam. Exprimit ꝗttuoꝛ genera decimarum que ex veteri lege debebāt ⁊ diuiditur. quoniam primo agit de quotitate decimarum exp̄mēs quattuoꝛ genera ipsarum. secūdo de quotitate primitiarum. ibi. at vero. Nota primo ex tex. ibi decimam partem q̄ nō satisfacit p̄cepto legis soluens minoꝛem partem decimarum nō enim soluit decimam qui minoꝛem partem soluit. nam dicimus q̄ nō seruat quadragesimaꝫ qui omnibus diebus quadragesime nō ieiunat. vt in c. quadragesima. de consec. di. v. ⁊ vide bo. text. ambrosij. in. c. quicunq;. xvj. q. vij. ⁊ ibi habes gl. no. q̄ si bona laici exhauriantur in totum si tenetur soluere omnes decimas preteriti temporis nunquid ecclesia debet recipere cum tanto discrimine laici. Nota secūdo ibi omnium frugum. q̄ nō solum de fructibus terre seu frumento ⁊ vino debent solui decime. sed etiaz de omni redditu ꝓueniente ex terra. nam verbū frugum est valde latū cōprehendens in se omnē redditum ex terra prouenientem vt in. l. frugū. de verbo. sig. Nota tertio q̄ olim in veri lege laici soluebant tria genera decimarū. primo soluebāt leuitici tribui. id est clericis. nā ad clericatum solum promouebātur illi de tribu leui. sed hodie tempoꝛe gratie quiscz potest promoueri ad clericatum etiam si primo fuit iudeus. vt in. c. cā te s̄. de rescrip. ⁊ hodie hec decima stat in roboꝛe suo vt patet. j. per totum titulum. nam xp̄s noluit soluere legem antiquā sed adimplere. vt habetur in euāgelio. Scōm genus decimarum recondebatur p tpe visitatiōis tēpli salomonis quas comedebāt inuitando etiā sacerdotes ⁊ leuitas. hodie aūt iste decime nō sic recōdunt̄ ℔ loco illarū succesſerūt oblatiōes quas laici hodie faciūt clericis. Tertium genus recōdebat̄ p̄ pauperib⁹ quoꝫ loco succedunt hodie elemosyne. Nota q̄ clerici inferioꝛes soluebāt decimas decimaꝫ suis superioꝛibus. hodie vero in loco illaꝫ succedit quarta. nam de iure communi dz eps habere quartā decimaꝫ. vt i. c. ō q̄rta de p̄scrip. ⁊ in. c. cōquerente. de offi. oꝛ. dicā plene

in.c.cū cōtingat.j.eo. ¶ Nota ibi in vestibulo templi.q cōuiuia fiebant olim in vestibulo templi.i.in porticu vel in edificio templo cōtiguo.t apellabat vestibulum.qz ibi vestiebant egredientes seu ingredientes in templum ſm eoz cōsuetudinē.in tēplo autē nō debet quis cōuiuari ſm doc.t bene ar.i.c.j.de imuni.eccle.qz ecclesia est domus orationis t nō cōuiuij.vt in.c.decet.j.eo.ti.li.vj.nisi necessitas aliud vrgeat.vt in.c.ij.de custo.eucha.t ex ꝟ et ex tex.collige t tene menti q dispositio loquēs de templo seu domo nō extendit ad porticum domus vt templi.naz vt vides aliquid pmittit fieri in porticu nō autē in templo.Et facit ad.q.statutuz grauiter punit pcutientem alium in domo sua nunquid habeat locum si percussit in porticu dom⁹.t predicta faciunt q nō.de quo vide que le.t no.in.l. lex cornelia.in.§.domū.ff.de iniur.t in.l.qui domū.ff.ꝺ adul.satis tamē dicerem pōderandā mentē statuti an rō verificet in porticu vel non. ¶ Nota in.ꝺ.at vero.tex.no.q obligatio generaliter pcepta valet t tenet.t quantitas venit soluenda ex arbitrio debentis soluere intelligendo de arbitrio boni viri. ar.opti.hic.nam deus in genere mandauit soluere primitias nō exprimendo quātitatem t tamē dicitur q primitie sunt soluende arbitrio offerentiuz si ergo lex mandat aliquid solui generaliter nō exprimendo certam quātitatez intelligitur q solutio sit fienda arbitrio debentiū soluere.t ſm hāc interptationem magistroz nō debet solui minimū qꝺ ē valde notandum.Et hoc adduco ad.q.nūqd hec habebāt locum in stipulatione cōcepta inter homines.vtputa promisi tibi dare frumentum nūquid tenear.tex.de iure ciuili videt q nō in.l. triticum. t i.l.si insulā.ff.de.ꝺ.ob.In cōtrarium facit iste tex. t i.c.quanto.j.de censi.t pōt dici q ex equitate canonica valet obligatio t solutio est fienda de arbitrio boni viri habito respectu ad cām promissionis t ad qualitates personarum t tēporū.hoc videtur singulariter sensisse Archi.in.c.sunt nōnulli.j.q.j. qꝺ semper tenebis menti. ¶ Nota ibi arbitrio magistroz q doc.t magistri possunt interptari legem dubiam t eozum interptatio est seruanda si aperte nō cōuincit de erroze.pro hoc facit qꝺ habetur i.l. vna.C.de profes.qui in vr.cōstan.li.x. vide tamē bo.glo.s.de postu.pla.c.j.in.ꝺ.interptatus.t.xj. q.j.in.§.ex his. ¶ Ultimo no.ibi.sacerdotū auaritiā.q vbi agit de solutione tpaliū fienda clericis sp est in dubio fienda interptatio cōtra clericos t hoc ne notent auaritia in exactione rerū tēporaliū.optime facit tex.in.ꝺ.c.quāto.de censi.t de auaritia clericoruz vide pulchrū tex.i.ꝺ.c.diaconi.lxxxxiij. di.vbi dicit q ex quo in ecclesijs sicut in romana imperio creuit auaritia lex fugit de sacerdotio t visio de pphā. ¶ In glo.fi.ibi tanqz debite.no.bñ glo. vult enī q primitie sint in pcepto sicut t decime. Innoc.idem sensit sed dicit q quātitas est soluēda arbitrio offerentis ſm cōsuetudinē loci.bñ facit.ꝺ.c. quāto.hosti.dicit ꝺ verū.dūmodo soluat infra q-drageſimā.t.lx.ptē,put habet i lra.ſ dictū Inno. videt veri⁹ qz quātitas ꝺ expssa nō habet i.l.ſ fuit interptatio magistroz cui pualere ꝺz cōis psuetudo qz cōsuetudo ē optima legū interpres.vt in.l.ſi de interptatione.ff.de legi.t.c.cū dilectus de consue.Quidā alij antiqui dixerūt q primitie soluunt nō ex necessitate ſ ex volūtate offerentiū.t valet ꝺ pcertatio opinionū ad excusandū a peccato nō soluētes.ar.no.in.c.j.de postu.pla.li.vj.de iure tamē mihi plus placet pcedens opi.primo p dictū Hiero. in.c.reuertimini.xvj.q.j.scōo per istū tex.dum dicit q quātitas fuit determinata,ppter sacerdotuz auaritiam ne ampli⁹ a plo exigant.nā verbuz exigere ē necessitatis.nam exigere ē ab inuito extorquere. ar.i.l.fideicōmissa.§.si rem.ff.de le.iij. Itez hec rō ſe eēt frustratoria si cōsisterent in mera voluntate nā tunc sacerdotes nō potuissent exigere ſ quantitas vt dixi est volūtaria.ita tū vt dolus absit ne minimū offerat vt satis innuit hec littera.

Nouum genus. Nō pōt congrue sūmari propter varietatē lecturarum sed ex infra dicendis apparebit clarius intellectus.c. ¶ Nota primo ex pn.pro modo t vsu loquēdi seu respōdēdi cum aliquid extraneum exigit a clericis vt a laicis.nam potest dici nouum gen⁹ exactiōis t dic nouum.i.extraneū.Et ex hoc t ex tex.infero q a clericis nō pōt aliquid exigi qꝺ in canonib⁹ nō caueat. nā noue exactiōes hic ꝓhibent. ¶ Scōo no.q valet ar.de clericis antiqui testamenti ad clericos hodiernos.qꝺ intellige vbi ē eadem rō als secus.vt lxxxij.di.quasi per totum.t in.c.translato.t qꝺ ibi no.s.de pstitu. ¶ Nota tertio t tene mēti q clerici suscipientes sacra tāqz laici ab alijs clericis tenentur illis rīdere i iurib⁹ parochialib⁹.Ex quo infero q clerici auchētes dina i alijs ecclesijs tāqz prochiani illaz ecclesiaz tenētur facere oblatiōes i casibus in quibus laici offerre debēt.t facit cōtra quādā opi. vulgarem que ꝺz q clerici nō debēt offerre.ſ hec opi.est falsa nisi intelligas qñ sūt in pprijs ecclesijs ita q sibijpis administrēt sacra sicut loquit pncipiuz .c.secus qñ audiūt ialia eccla tāqz parochiani vt.s dixi.t p ꝺ vide tex.no.cū gl.in.c.alia.xvj.q.j. vbi pz q monachi anteqz eēnt clerici tenebāt offerre ecclesie parochiali vbi audiebāt diuina t pcipiebant sacra.t plus ꝓbat singularit ille tex.q vbi bona sūt cōia religiosis seu clericis fiet oblatio t alia iura parochialia exoluent de bonis ecclesie.naz monachi nō bñt,pprijū.xij.q.j.nō dicas.t tñ offerebāt t decimas persoluebāt qꝺ nō pōt intelligi nisi ex bonis monasterij.Per ꝺ etiā infero q si monach⁹ ē in statu de licēti⁹ supiozis pōt t ꝺz offerre sicut t alij laici.nā t gruētē elemosynā facē pōt de sibi cōcessis a supioze.qz verisile ē q supioz ꝺ tacite concessit.p ꝺ vide bo.gl.in.ꝺ.c.nō dicatis.t in de.ij.de vi.et ho.de. ¶ Op.s. tex.ꝺ.c.questi.xvj.q.j.vbi tex.videt innuere q epūs t abbas nō soluūt decimas t ea dē rōne idē videt dicendū in alijs clericis cui⁹ s. oppositū innuit ista lra i fi.So.ex glo.ꝺ positis pnt elici quatuor intellect⁹ ad tex.Prim⁹ ē vt de dote ecclesie ñ teneantur clerici soluere decimas vt in contrario.Et ita debet intelligi pn.c.sed de alijs bonis siue ꝺ pa

¶ L

trimonialib⁹ iporũ clericoꝝ decime sunt soluende siue sunt in parochia aliena siue in ꝓpria. ꝛ sic itelligit finis. c. ꝛ no. hoc dictũ maxime in eo ꝙ si rector ecclesie seu canonici habẽt p̃dia pximonialia etiam infra limites ꝓprie parochie tenẽt inde soluere decimã etiã ꝓprie ecclie. ꝛ de hoc. j. ¶ Scõs intellect⁹ vt clerici nõ teneant parib⁹ decimã soluere vt i p̃n. c. sed supiozi sic. vt in fi. c. ꝛ. s̃. c. proxi. ¶ Tertia lec. vt principiũ intelligat in clericis nõ recipientib⁹ diuina ab alijs vtputa qz administrãt sibijp̃is sacra i uicẽ. secus si recipiant ab alijs tanq̃ parochiani illius ecclie. ꝛ iste due vltime lecture colligunt ex gl. ij. prima aũt colligit ex glo. j. Quarta lect. ponit in vltia gl. vt p̃n. itelligat i nõ ꝓiugati finis i ꝓiugati ꝙ tãq̃ laici soluũt decimas. ¶ Nunc aũt examinem⁹ quãlibet lec. de per se. nam circa primã Jnno. ℔ instat obscure aliquãtulũ loquẽdo ℔ reducẽdo ad claritatẽ facit duo mẽbra. aut loquimur in decimis ꝑsonalib⁹ aut p̃dialib⁹. primo casu subdistinguit. ꝙ aut clerici ex ꝑsona acquirũt ecclijs vel eccliа aliter acquirit ꝛ tũc nõ tenet ecclesia de hmõi lucri soluere decimã. qõ bñ nota. ꝓ hoc p̃ncipiũ hui⁹. c. Ex ꝙ inferr ꝙ monasteriũ nõ tenet soluere decimas ꝑsonales ex sibi acquisitis ex personis monachoꝝ. Si ℣ clerici acquirũt sibijp̃is puta ex lectura vel alit honeste tũc tenent soluere decimas. ꝛ ita intellexit finẽ. c. ꝛ dic ℔ etiã ꝓcedere si clerici administrẽt sibi ipis sacramenta. qz collatio sacroꝝ fit eis noie ecclesie ꝛ postmodũ poterũt diuidere inter se. Hosti. dicit honesti⁹ has decimas soluẽdas supiozi. Jo. an. sup glo. p̃mo videt velle ꝙ clericus seu rector ecclesie tenet soluere decimas p̃diales de p̃dio patrimoniali sito infra parochiam suã. secus videt velle in ꝑsonalib⁹. qz rector nõ põt cẽ obligar⁹ sibijp̃i. l. tutor. ff. ad velleia. vnde cõfundit obligatio sicut cuz creditor succedit debitori. l. strichũ. §. aditio. ff. ꝺ solu. sed vident moderniozes melius sentire iudicio meo dicentes ꝙ etiã ꝑsonales debet rector ecclesie soluere ipi ecclesie qz soluit tãq̃ priuata ꝑsona sibi ipi tanq̃ rectori sicut tutor tanq̃ debitor pupilli soluit sibijp̃i tanq̃ tutori. l. q̃tiens. ff. de admi. tu. vbi bo. tex. ꝛ hic satis sentit Jnno. ꝛ ꝓ hoc adduco bo. tex. in. c. ꝙ venerabilẽ. qui fi. sint le. vbi text. dicit ꝙ rex francie legitimauit filios nõ tanq̃ pat ℔ sic rex. ad idem in sñ. l. si ꝙsul. ff. de adop. vbi cõsul tanq̃ priuata ꝑsona manumittit seruũ ꝓpriũ apõ seipm tanq̃ magistratũ. facit qõ le. ꝛ no. in. c. cuz inter canonicos. s̃. de elec. Redeo ad verba Jnno. si loq̃t in p̃dialibus dicit ꝙ clerici tenent soluere decimas sicut alij laici nisi reperiant ex priuilegio exempti. ad ℔. c. a nobis. ꝛ. c. suggestũ. ꝛ. c. j. proximo. ꝛ ꝓ ℔ tacite videt Jnno. reprobare primã lec. glo. dũ sentit ꝙ indistincte tenent clerici ad decimas p̃diales clarius ℔ sentit in alia qõne dũ querit nunq̃d canonici teneant de p̃dendis seu ipax fructib⁹ soluẽ decimas. ꝛ diligenter considerando mentem Jnno. videtur velle ꝙ decimas prediales̃ tenentur soluere si sunt in aliena parochia sed de fructibus tanq̃ de lucro dicit ꝙ non tenentur soluere etiam si audiunt diuina i aliena ecclesia. mouetur qz proprietas est ecclesie. vnde nõ possunt testari de fructib⁹ prebendaꝝ. vt in. c. ad hec. ꝛ in. c. qz ꝺ testa. ꝛ no. bene hoc vltimũ dictum. Jo. an. dicit i personalib⁹ standum consuetudini tam in clericis q̃ i laicis. vt no. j. eo. in aliquibus. ℔ in p̃dialib⁹ dicit ꝙ si p̃benda seu fructus obuenerũt canonicis ex aceruo priusdecimato nõ tenent canonici soluere decimã p̃dialem qz iam pars eoꝝ fuit decimata. ꝛ idem in alio domino sed si canonici habuerunt fructus ex aceruo nõ decimato tunc tenent soluere. An autem canonici possunt testari de fructib⁹ seu faciunt fructꝰ suos remittit ad notata. in. c. presenti. de offi. ordi. li. vj. ꝛ sic no. ꝙ Jo. intelligit illam gl. in. c. presenti. de offi. ordi. loqui in canonicis. Idem aptius vult Jo. an. in. c. relatũ. el. ij. s̃. de testa. in. ℣. morienti. ꝛ idem ibi Host. quoꝝ est illa glo. ꝛ sic magis credẽdum est eis q̃ alijs somniantib⁹. ꝛ idem sentit Jo. an. in regula nemo potest. de re. iur. li. vj. i mercu. nam illa glo. loquitur de beneficiato nõ habẽte ad ministrationem qualis est canonicus. vt est glo. ꝺ di. in. c. pontifices. xij. q. iij. dum fundat se super. c requisisti. in fi. de testa. Itẽ Jo. an. apertissime vult in. c. querelam. ne pla. vi. su. vbi hoc aperte tenet. ꝛ idem sentit ibi Jnno. duz dicit ꝙ si rector ecclesie locauit predium ecclesie tenetur successor stare locationi. secus si canonicus locauit prediũ ecclesie. qz nõ potest obligare prebendam vltra tempus vite sue sine ꝟoluntate superiozis sicut dicimus in vsu fructuario. vt est tex. in. l. si quis domum. ff. ꝺ loca. ꝛ sic limitat Jnno. in. c. ex litteris. de ꝓba. vbi dicit ꝙ canonicus habet administrationẽ prebende sic alius rector ecclesie. naz debet intelligi quo ad hoc vt possit agere ꝛ cõuenir̃i ꝓ p̃benda ℔ nõ quo ad ℔ vt possit eam obligare vltra tempus vite sue vt voluit idem Jnno. in. c. querelam. ꝛ omnes docto. sequẽtes. vnde canonicus dicit simplicit ꝛ personaliter beneficiatus pro tanto qz nõ habet curam animarum tanq̃ canonicus. ideo dicit simplicit personaliter. qz prebenda dat persone sue sicut vsufructus vsufructuario seu vsus vsuario quorum ius est personale ꝛ extinguit morte. vt insti. de vsufru. §. finitur. ꝛ. d. l. si quis domũ. vnde canonicus nõ hz successorem ꝓprie in onere ꝛ honore sicut habet alius rector ecclesie. vnde si canonic⁹ fuit contẽpt⁹ in electione nõ potest successor agere de cõtemptu. quia capitulum succedit in iurib⁹ suis. de hoc ẽ gl. no. in. c. ꝙ sicut. in. ℣. cõsentire. in fi. s̃. de elec. ꝛ vide ibi latius ꝛ subtilius per Jnn. ꝙ idem concludit restat ꝙ solũ habeat successorem respectu corporis prebende. sic intellige dictum. c. relatum. vnde prebenda datur canonico nõ vt sit quasi tutor vel procurator. sed vt inde viuat. ideo apellat beneficiuz personale. sed ecclesia confertur alicui vt sit tutor ꝛ administrator ecclesie vt in. c. fraternitatẽ. s̃. de donatio. ꝛ hec sunt notanda que licet multum non faciunt ad propositum. c. tamen declaratur glo. in dicto. c. presenti. in qua multi errant. ¶ Unde veniendo ad principale propositum dum quer̃itur. nunquid clerici teneantur soluere decimas. ¶ Ego dicerẽ sic. ꝙ aut querit de p̃dialibus aut de perso-

nalibus. ꝓmo casu puto indistincte q̃ sic ex q̃ ꝑdia sunt in aliena parochia etiam si sunt assignata i dotem ecclesie. ꝓ hoc ꝓmo allego glo. ordi. in. c. j. j. de censi. vbi latius discutiendo mãm tenuit q̃ etiam de predijs dotalib⁹ ecclie soluenda sit decima. ⁊ idẽ ibi Hosti. ꝓbo rõne q̃q̃ a ꝓncipio a lege diuina decime fuissent date clericis tñ postmodũ ecclia vniuersalis in nouo testamẽto volẽdo distinguere iura ecclia⁹ statuit vt decime prediales eẽnt illius ecclie in cuius parochia ꝑdia sita sunt. vt pleni⁹ dicetur in. c. cũ cõtingat. j. eo. vñ cum oia ꝑdia habuerint hoc onus annexum licet tradant⁹ a laicis nouis ecclijs debẽt transire cũ onere suo. vt in. c. ex literis. de pigno. nã ecclia nõ est edificanda de nouo cũ ꝓiudicio alterius ecclie etiã respectu decimaru⁹ vt est tex. ad litterã in. c. ecclie. ⁊. c. quicũq⁹. xvj. q. j. ad idẽ. c. nup. j. eo. vbi ꝓz q̃ ꝑdia collata ꝓ monasterijs nouit⁹ fundandis remanẽt onerata solutõe decima⁹ sicut ꝓmo erant ⁊ nullo iure cauet⁹ oppositum. Nec. ob. c. quesit. alle. in glo. q̃ põt intelligi q̃ reducat⁹ ad ꝑdicta. s. vt eps ⁊ abbas faciãt deferri decimas ad ecclesias suas. s. illis quibus debentur ad ꝑdicta facit bo. tex. in. c. si quis laicus. xvj. q. j.

Dico tñ q̃ si ecclia ex necessitate de nouo edificaret⁹ infra parochiam alterius. puta q̃ antiqua ecclesia habet parochiã valde amplã ita q̃ ꝓplus nõ põt de facili cõuenire ad illam ecclam. tunc põt eps statuere q̃ ecclia nouiter edificata habeat certã ꝓchiã ex illa antiqua cũ oibus obuentionib⁹ spiritualib⁹ ⁊ de hoc est tex. no. in. c. ad audientiam. j. de eccle. edi. ⁊ ob istã rõnem hodie videm⁹ q̃ in ecclia parochiali cuiuslibet plebanat⁹ sunt capelle habẽtes certam parochiam. vnde antiquit⁹ sola plebs erat curata. vnde ꝓpt hoc hodie est no. dubiũ vtrũ decime debeant⁹ plebi an capellis ex quo ꝓueniũt ex ꝑdijs sitis in parochia capellarum. ⁊ de hoc latius dicam in. c. cũ ꝓtingat. j. eo. sed si predia sunt sita ifra parochiam ꝓpriam nõ puto q̃ canonici teneantur soluere decimas. qõ sentit Inno. vt. s. dixi. ⁊ sic potest intelligi ꝓn. hui⁹. c. Aut loquimur de ꝓsonalib⁹ ⁊ tũc aut de acquisitis sibijꝑpis aut acquisitis ecclie ꝓmo casu si clerici ꝓcipiunt dima i aliena parochia. vel in ꝓpria semp tenent⁹ decimas soluere q̃ lucrãtur tanq̃ laici ergo debẽt honorare deum ex lucro persone. ⁊ sic potest intelligi finis. c. ⁊ intellige si ꝫ habet cõsuetudo. sc̃o cãu in acquisitis ecclie dicerem q̃ si viuentes cõiter in ecclia recipiant sacra ab alia ecclia sicut olim faciebant monachi tunc tenentur soluere decimam. vt in. d. c. alia. iuncta glo. j. ⁊ sic põt intelligi ille tex. in fi. aut nõ recipiunt⁹ communiter ab alia ecclesia ⁊ tunc nõ tenent⁹ de acquisitis ecclie soluere decimã ꝓsonalẽ alteri ecclie. ⁊ sic loquitur ꝓn. c. nam nõ repitur in lege q̃ ecclia tenetur decimã personalẽ soluere alteri ecclie. Nũq̃d autẽ canonic⁹ audiẽs alibi diuina teneatur soluere decimã ex ꝓbenda sua tanq̃ ex lucro. Do. an. videtur hic sentire q̃ sic. ⁊ idẽ do. ꝓpe. sed credo q̃ habuerũt respectũ ad glo. illius. c. presenti. q̃ ex quo lucrantur fructus debent tãq̃ ex lucro soluere decimam personalem. ꝫ tenendo opi. quã semper tenui ⁊ quã tenet Inno. hic q̃ canonici nõ faciãt fructus suos credo q̃ nõ tenẽtur ad solutionẽ decime quia ꝓbenda datur sibi vt inde viuat ⁊ supfluũ conuertat in vsus pios vt est tex. xij. q. j. in. §. fi. cum. c. se. non enim debet sibi subtrahere necessaria vt soluat decimam. maxime q̃ oia sunt bona ecclie. hodie tamẽ stãdũ est ꝓsuetudini siue querat⁹ an canonici faciant fructus suos. vt no. in. d. regula nemo potest. siue querat⁹ an decime personales sint soluende. vt no. in. d. c. in aliquib⁹. Et ex his infertur ad declarationẽ illarum lecturarum. naz̃ supiores nõ tenent⁹ ecclie soluere decimas nisi ꝓut in iure ẽ statutũ. vt in. c. cõquerente. de offi. ordi. sic intelige etiã tertiã lecturã. nam debes distinguere vt ꝓz ex predictis. Quarta lec. est verissima respectu clericoru cõiugatoru. nam ipsi nõ gaudent priuilegio ecclesiastico nisi in duobus de quibus in. c. j. de cle. cõiug. li. vj. Et querit hic Hosti. nunq̃d papa possit exigere decimas a clericis ⁊ ecclesijs ⁊ dicẽ q̃ sic. q̃ ipse habet curã omniũ. ix. q. iij. cuncta per mundũ. ⁊ in extrauaganti Bonifacij vnã sanctam dicit tñ q̃ de consuetudine papa nõ exigit. ⁊ hoc q̃ ꝑm diuersas necessitates ꝓponit decimã triennalez vel aliam. vt no. in cle. ij. de deci. sed ego puto q̃ ex potestate ordinaria hoc non possit. nam in iure ordinatum est quibus debentur decime sed ex potestate absoluta hoc est concedendum. facit qõ no. in c. a nobis. j. eo. ⁊ quod no. Jo. an. in. c. inter cetera de offi. ordi.

Ex multiplici. Cõpositio sup decimis nõ tollit⁹ per priuilegiũ sequens si de illa mentionẽ nõ facit. ꝓmo ponit⁹ querela. sc̃o iudicũ datio ibi. vnde. Ro. ꝓmo ex tex. isto q̃ inter clericos noie suaz̃ ecclia⁹ põt interuenire cõpositio sup decimis in futurũ soluendis etiã citra supiozis auctoritatem ꝫ tunc cõpositio nõ excedit vitam trãsigentiũ. vt in. c. veniens. de transac. qd autẽ cum laico. dic vt no. in. c. ij. de transac. ⁊ dicã in. c. cum hoies. j. eo. Ro. sc̃ũdo ibi de bladis ⁊ vniuersis leguminibus. q̃ appellatione bladi nõ veniũt legumina ꝫ in ꝟrium facit qõ no. in. l. triticum. ff. de ꝟbo. obli. ⁊ ꝓ gl. ⁊ Bar. in. l. j. ff. de aq̃ plu. ar. nã appellatione bladi seu tritici venit oñe id qõ i terra seu agro ꝓterit⁹. ⁊ sic videt⁹ q̃ veniant nedũ legumia ꝫ etiã semen lini. vñ bladũ seu triticũ ẽ nomẽ multuz̃ generale. appellone ꝟõ frumẽti venit oẽ id qõ hz̃ aristaz̃ vt i. l. frugẽ. §. frumẽtũ. ff. de ꝟb. sig. ꝫ ꝓpter cõem vsũ loquẽdi debem⁹ itelligẽ de eo frumento qõ cõ ꝓcios⁹ alijs bladis. vt no. i. d. l. j. Et credo q̃ ppt vsũ loquẽdi ꝫ fuit fcã spẽalis mẽtio de leguminib⁹. ⁊ ꝫ faciũt ad statuta. Ro. tertio q̃ ꝓsona ecclia stica ꝓt sine pcõ nõ ꝓsoluẽ decimã integrã rõne quentiois inite cũ rectore cui debent⁹. ⁊ videt⁹ mihi ꝫ dictũ sat⁹ duz̃ cũ decie ñ solũ soluãt⁹ in subsidiũ ꝓsbri ꝫ etiã in elemosynã paupez̃. ad ꝫ. c. tua. j. e. nisi dicas q̃ eo dẽ mõ alia ecclia poterit hñe paupez̃ curãt⁹ ñ refert ꝓ quã ecclam pauꝑib⁹ puideat⁹. Itẽ no. q̃ ꝓuilegium nũq̃ referr⁹ ad spẽalẽ dispõem initã inter partes nisi de ea fiat spẽalis mẽtio. ⁊ in ꝫ tene mẽti istũ tex.

ad idē.c.veniēs.de ꝓscrip. ¶ Ultimo no. iūcta gl. papam posse derogare dispositioni ꝛ pacto inito iter ptes.ꝓtra hoc opo.nām ex cōuentione oriꝝ obligatio que ē de iure naturali.ergo nō pōt tolli etiam per ꝓncipem vt in cle.pastoralis.de re iud.p Jnno.in.c.q̄ in ecclias.de cōsti.Solutio aut cōuētio fit inter ꝑsonas ecclīasticas sup iurib⁹ ecclesiarū ꝛ tunc pōt papa tali cōuentioni derogare q: ipe hz in clericis plenitudinē ꝓtātis ꝛ sua ꝓtās in oībus intelligiꝝ excepta.ad hoc bo.ter.in.c.veniētes de iureiur.ꝛ vide bo.glo.in.c.cōstitut⁹.s̄.de rescrip.ꝛ ō hoc videꝝ bo.ter.in cle.dudū.in.§.nos.de sepul.§ si cōuentio fieret sup iure ꝓuato.puto q papa vel ipator nō possit sine cā illā cōuentionē destruere. p id qō legi.ꝛ no.in ꝑrūjs.s̄.signatis.ꝛ facit qō not. Jnno.in.c.inquisitioni.j.de sen.ex. ¶ Jn glo.j.in fi.no.gl.q cōpositio simplr fcā extēdiꝝ etiā ad ꝓdia acq̄renda.ꝛ dic hic Bof.p hāc rōez gl.q si ꝓuileg⁹ fuisset impetratū sup ꝓdijs acq̄rendis pariꝝ non valuisset.secus si cōpositio nō cōcerneret ꝓdia acq̄renda. ¶ Jn glo.q̄.in fi.no.bñ glo.q licet nō valeat renūciatio sup iure futuro pactū tñ valet.ꝛ ꝓmū apte ꝓbaꝝ in.l.si ita sit scriptū.§. si sub cōditiōe.ff. de lega.ij.vbi dicit legato facto sub conditione vel etiā ad diē certā nō pōt q̄s renūciare q: ante tēpus ad nos nō ptinet ꝛ p hoc.nā renūciatio ē quedam abdicatio § quis nō pōt a se abdicare qō nō habet nā ꝓuatio ꝓsupponit habitū.c.ad dissoluēduz.de despon. impu. Scōm dictū ꝓbaꝝ hic ꝛ darius i.l. j.C.de pac.vbi dicit q fideicōmisso cōditionali pōt q̄s p pactū renūciare.ꝛ hoc iō q: pactū obligat paciscentē ad nō petendū cū ius cōpetierit.§ glo.multū no.in.l.j.ff.de cura.bonis.dando limitat ꝓmuz dictū nisi renūciatio fiat in ꝓsentia iudicis.ꝛ illā gl. sequit Bar.in.d.l.j.C.de pac. Aliā limitationem posuit Ja.de are.ꝛ placet Bar.in.d.l.j.q: renūciatio iuris futuri nō valet si fit absente ꝑte. secus si ꝑte ꝑsīte q̄si tūc habeat pactū interclusum lz Bal.aliud videaꝝ ibi sentire § cōiter ad cautelaz solet in instrumentis interponi q renūciauit p pactū. ꝛc.ꝛ b est bene vtile inserere vt opi.vitent .renūciatio tñ pure ꝛ simplr facta nō extendiꝝ ad ius qō pōt in futurū cōpetere nisi hoc caueaꝝ in renūciatione.ꝛ de hoc dicendū pleni⁹.vt no.Bar.in.d.l.j.ꝛ in.l.q̄ rome.§.duo fratres.in.vj.q.ff.de ꝟbo. obli.ꝛ adde ad ꝓdicta bo.ter.cū ibi no.in.c.cū inḱ.p.de renūc.

Omissum. ¶ Monachi tenētur soluere decimas prediales de ꝓdijs nouiter cultis de quibus decime ꝓius soluebanꝯ.h.d.ꝓximo ponit querela.scō iudicis dano.ibi eaꝓpter. ¶ Nota ꝓmo q mutatio q̄litatis loci nō hz alterare obligationē solutionis decimaꝝ.Ex q̄ infero q licet de nouo i aliqua platea aliq̄d plantet ꝛ seminet tenetur dñs ad decimā eoꝝ que ibi colliguntꝯ sicut ꝓi⁹ solueꝝ decima fm ꝓiozē statū.Et ex hoc ꝛ ex ter.infero q dñs pōt alterare cōditionē terre sue sine cō tradictiōe ecclie cui debet decima satis est q soluaꝝ decima de ibidē colligendis. ¶ Nota scō q de pascuis soluit decima. Jtē de domib⁹.ꝛ dic ō pascuis id est de ꝓcio quo pascua seu pastura vendita est dic de domib⁹.i. de pensione domoꝝ. Sed q̄runt docto.hic q̄d si pascua gratis cōcediꝝ.dicūt ꝛ bene q nihilominus debeꝝ decima q: videnꝯ cōcessa cuz onere suo.nā sicut dñs non pōt vendere fructus sine onere decimaꝝ vt in.c.pastoralis.j.e.ita nec donare cū eadē ē rō vtriusq̄. ¶ Ultimo querit de.q. no.pone q aliquis cōbussit segetes vel incidit vineas nunquid ecclia possit agere cōtra talem ꝓ parte decime sibi cōtingentis.Jnn.ꝓmo.tenet q sic.arg. in.l.si seruus seruū.§.si oliua.ff.ad.l.aqui.vbi ꝓz q si aliquis colligit illicite oliuas nō maturas teneꝝ dño ad damnū resarciendū actione.l.aq̄. refert q̄s dam tenere cōtrarium.Jo.an.tenet ꝓmam ꝑtē nō obstante q fructus potuissent grandine vel alia tē pestate ꝑire satis est q potuissent nō perire.ar. in.l cū res in fi.ff.de leg.j.q̄ dicit q habebiꝝ respect⁹ ad id qō solet ibi ꝓcipi.Do.pe.videꝝ de hoc dubitare nā ista qō pendet ab alia videlicet vtruz decima sit ecclie.an vero sit sibi debita.ꝛ qua actione petatur decima.ꝛ q̄uis in hoc sūt multe opi.tñ gl.in.c.tua j.eo.ꝛ in.c.moderamine.xvj.q.j.videꝝ residere q petaꝝ cōditione ex canone ꝛ nō rei vendi.§ ꝓditio ē ꝑsonalis.insti.de actio.in.§. sic itaq;.ergo idem dicendum in hac qōne sicut dicitur cū res mihi debita perimitur.de qua questione plene per Bart. in.l.stichus certo die.ff.de verbo.obli.vbi inter cetera dicit q aut occiditur in iniuriam creditoris et liberatur debitor.quia culpa creditoris reaperit. vt in.l.si merces.§.culpe.ff.loca.aut in iniuriā debitoris.ꝛ tunc debitor nō liberatur.vt i.d.§. culpe aut sine iniuria vtriusq̄ ꝛ tunc liberatur debitor ꝛ habet actionē cōtra perimentē.Sed est dubiū nunquid illam actionem tenetur cedere suo creditori. ꝛ videꝝ velle q sic si debituz erat ex causa onerosa. secus si ex causa lucratiua.ꝛ sic videtur dicendum in ꝓposito vt ecclia nō possit agere ꝓtra illū destructorem nisi cessat sibi actione mō ꝓdicto ꝛ q agatur cōditione ex canone.cōfirmat ffre.cōsil.lxxiij.§ in fauorem ecclie q possit agere sine cessione actionis indistincte allego ter. in.c.tua.j.e. vbi ō: q de⁹ asseruit decimas ꝛ primitias eē suas.ergo sunt in dominio ecclesie.nā ꝓnomē suū denotat dominium. vt no.in.c.j.de postu.ꝓla.ꝛ habetur in.l.quintus. ff.de au.ꝛ ar.le.ad idē.d.c.moderamine.vbi dicit q ecclesia potest vendicare decimas.sed rei vendicatio datur domino.vt in.l.in rem.ff.de rei ven.ꝛ no.in.c.examinata.supra de iudi. Jtem si decime non essent ecclesie sed solum sibi debita non video quare non teneret venditio omnium fructuum facta per dominum predij cuz ipse remaneat obligatus personaliter.ꝛ tamen contrarium dicitur in.c. pastoralis.j.eo.ergo ecclesia habet decimam partem pro indiuiso etiaz ante fructus collectos.et fm b saluaꝝ dictū Jnn.ꝛ Jo.an.nā ecclia tāq̄ dña decimaꝝ ꝑt agere ꝯ illū destructorē sic dñs.vt in.d.§. si oliua.ꝛ b videꝝ pl⁹ ꝙuenire canonice equitati vt euitet circuit⁹.Et itelligeꝝ fz Jo.an.q̄ sine iusta cā ille ō̄struxit segetes seu vineas.sec⁹ si ex cā iusta puta i bello iusto.ꝛ no.sin.b dictum. q: non memini

legisse alibi q̃ si in bello iusto quis destruit vineas seu segetes seu alia loca culta nõ grauat cõscia sua etiam respectu decime q̃ debebatur ecclesie. q̃ tũc temporis nõ põt fieri cõgrua ꝛ tuta sepatio.

Peruenit. Per excõicationẽ ꝓpelli tur quis ad soluendas decimas de molendinis ꝛ alijs hic ꝓtentis ꝛ.c.le.h.d.cũ.se. ¶ Nota ꝑmo q̃ ꝓlati peccãt nõ cõpellẽdo ꝛ monẽdo subditos vt decimas soluãt. nã faciunt cõtra mandatũ supioris. hic enĩ nõ solũ iungit laicis vt soluãt decimas ꝫ etiã mandat ꝓlatis vt subditos moneant ꝛ cõpellãt q̃ ẽ dñ notanduz nam veniens cõtra preceptũ supioris peccat mortaliter. in.c.ij.ỏ maio. ꝛ obe. ꝛ est rõ rõnis q̃ ꝓlati debent obuiare peccatis subditorũ ꝛ nõ negligere bona ecclesiaꝝ ꝛ paupeꝝ. vnde dicit gl. no. in. c. ea que. de offi. archi. q̃ negligentia ꝓlati ẽ ꝑcm̃ mortale. ꝛ idẽ dicit alia glo. no. in dissimulatione. scz q̃ dissimulatio ꝓlati ẽ peccatũ mortale. vt no. in. c. clericis. de imu. eccl'i. vj. ꝛ videt inferendũ q̃ etiã sine isto ꝓcepto peccant ꝓlati in nõ cõpellendo subditos ad solutionẽ decimaꝝ. ¶ No. secũdo q̃ potest q̃s ꝛ debet si opus est ꝑ excõicationẽ cõpelli ad solutionẽ decimaꝝ. ꝛ dic opus cẽ si nõ vult acq̃escere monitioni. ¶ No. vltimo ex isto tex. ꝛ.c.se. q̃ non solũ de blado ꝛ vino ẽ decima soluẽda ꝫ de multis alijs hic cõtentis. ꝛ generalit dic q̃ de oñi redditu ac omni lucro ꝓsonali decima est soluenda. vt not. hic Goſ. ꝛ vide bo. glo. in. c. cũ hoies. j. eo. dicit tñ hosti. q̃ libẽt videret q̃ saltez de blado ꝛ de vino integralit decima soluerẽt. an aũt valeat consuetudo in ꝑriuz dicã. j. eo. in. c. in aliquib⁹. ꝛ i. c. ad apostolice. ¶ Sed hic quero nũq̃d debẽtes soluere decimã peccẽt si differunt soluere q̃ ab eis nõ petitur Dñs meus Lar. arguit ꝛ tenet ꝑ istũ tex. q̃ nõ quia tex. hic innuit monitionẽ requiri. vnde nõ soluentes ante monitionẽ vident tenere cum licẽtia sacerdotis. cõtrariũ sentit hic do. pe. dicẽs monitionem requiri ad hoc vt ꝓueniat ad excõicationẽ que sine monitione nõ est inferenda. vt in. c. sacro. j. ỏ sen. ex. sed sine monitione debẽs soluere cõstituit i mora q̃ dies interpellat ꝓ hoie. in. c. potuit. de loca. ꝫ per hoc nõ ꝓbat q̃ decime sunt soluẽde sine monitione. vel q̃ certa dies sit ꝓfixa ad solutionẽ decimaꝝ. ꝛ ideo latius attingendo hũc articulum dico ꝓius examinandũ. gñ decime sũt soluende. nã iura vident varie loqui. tex. j. eo. cuz hoies. videt velle q̃ statim. ꝫ in. c. reuertimini. xvj. q. j. videt innui q̃ in fine anni de quo ꝓ Jo. an. latius in addit. spe. eo. ti. sup scdo libello. ꝛ ibi in effectu videt ꝓdudere q̃ decime ꝓsonales nõ debeant ad lapsũ anni nã ꝑticularis solutio multa habet incõmoda. l. plane. ff. fami. her. ꝛ sic põt intelligi. d. c. reuertimini. ꝑdiales vero debẽt solui antecz frumentũ separet a paleis. nã palea ẽ in fructu. l. adeo. ff. de acq. re. do. ij. q. j. multi. nisi cõsuetudo habeat oppositum. vt cõmuniť se hz hodiernis tpibus. nã portat frumentũ seu bladũ postcz ẽ sepatũ a paleis ꝛ dz deferri vsqz ad domum ecclesie expensis villici seu oñi. ꝛ ẽ tex. iuncta glo. no. in. d. c. reuertimini. tenẽt doc. in. c. ex pte. ij. j. eo. ꝛ Jo. an. in addi. ꝑdicta. vbi videas. Quid de lana ꝛ lacte ꝛ fetib⁹ pecudũ. ¶ Ex ꝑdictis videtur inferendũ ad q̃onem ꝓpositã q̃ monitio nõ sit necessaria ad cõstituendũ in mora debẽtem soluere. ꝓ hoc adduco q̃ habet Exo. xxij. vbi dicitur. Decimas ꝛ primitias nõ tardabis offerre. vnde pondero. x̃. offerre q̃ de sui significato non exposcit exactionẽ sed spontaneã oblationem iducit. vt no. in auẽ. offerat. C. de lit. contest. ꝛ vide gl. in dc. sepe. de x̃bo. sig. ad idem tex. in. d. c. cum homines. ergo cõcluditur q̃ sine alia monitione peccant nõ soluentes. ꝛ vide bo. glo. in. c. j. j. eo. ti. lib. vj. ad istum tex. respondeo aliter. nam licet papa ꝫ mandet ꝓlatis vt moneant subditos non tñ sequit q̃ citra monitionẽ nõ peccent ꝓ alia iura superius allegata. nã prelatus debz monere subditos vt honeste viuant. tñ nõ sequit q̃ citra monitionẽ inhoneste viuentes nõ peccent.

Nuncios. Summatũ est cũ ꝓceden n ꝛ declara vt dixi in precedenti. c. ¶ No. ex tex. q̃ etiã de apib⁹ est soluenda decima. ꝛ dic de apib⁹. i. de fructu apium vt de cera ꝛ melle. ¶ Secũdo no. ibi. oñi fructu. q̃ de oi fructu ẽ soluenda decima. ¶ Vltimo no. ibi. ecclĩastica districtione. q̃ nõ solũ per excõicationez ꝫ etiam ꝑ districtionẽ ecclĩasticam laici cõpelluntur ad solutionem decimarum. nam licet districtio ꝛ cẽsura q̃ñz sumant vt synonyma ꝛ idem importãtia impꝛopꝛie tamen appellatione censure ecclesiastice veniunt ea q̃ habentur in. c. querenti. de x̃bo. sig. ꝛ ꝓpꝛie censura concernit animam ꝛ sic est pena spiritualis. districtio x̃o potest sumi ꝑ pena tpali. vt dico in. c. querenti.

Cum homines. Decima fructuũ stati cũ collecti sũt solui debet nõ deductis expensis. primo ponit factũ reprehensibile. secõ corrigi mandat. ibi mandam⁹. ¶ No. primo ibi nouẽ ptibus sibi retentis. q̃ decima ꝑs fructuum debet ecclesie habito respectu ad totum. non ergo habet ĥ casu locum diuisio legalis vt totum diuidat in. xij. partes. sed debetur decima totius. Et facit hec littera ad. q. pone arbiter seu iudex adiudicauit mihi duas partes fundi. vtruz intelligatur adiudicasse duas partes ex tribus an ex. xij. partibus. Bar. i l. interdum. §. j. ff. de here. insti. dicit q̃ de. xij. quia solennis diuisio fit in. xij. partes. vt in. d. §. j. ꝛ hoc est verum nisi statutum vel consuetudo repugnet ꝛ ideo dat cautelam vt petens duas partes totius dicat peto duas ptes ex trib⁹ vl tot⁹. sed certe contra sententiam Bar. videt tex. hic cõiuncta lege diuina. nam lex diuina simplicit reseruauit decimam partem frugum. ꝛ tamen intelligitur reseruasse de cimã totius nõ aũt decimam ex. xij. ptibus. ꝛ ita hz hodie cõis vsus loquẽdi vt faciendo mentionẽ de ãrta vel quinta ꝑte intelligať de parte totius. ꝫ dicũ Bar. posset ſaluari in dispõne vltie volũtat. q̃ cũ hereditas diuidať a iure in. xij. ptes. vt i. §. hereditas. insti. de here. insti. ita i dubio videt testoꝛ sensisse, sed secus putarem in alijs dispositionib⁹.

¶ Nota scdo ibi. statim. vnã regulã q decima prędialis ẽ soluenda stati fructib⁹ collectis. ⁊ sic videt q nõ requirat monitio ad cõstituendũ debitorẽ in mora cũ tempus sit hic appositũ in lege. ⁊ dic vt latius dixi in. c. puenit. ℈. eo. ¶ Ultimo no. q sup decimis preteritis cõpelluntur laici satisfactionẽ impẽdere. ⁊ hinc sumpta occasione querũt doc. nũquid sup decimis possit interuenire cõpositio. ⁊ concludunt q inter clericos põt fieri etiã sine auctoritate supiorꝭ. vt in. c. ex multiplici. ℈. eo. ⁊ in. c. sc. ⁊ in. c suggestũ. intellige tñ q hec cõpositio erit psonalis ⁊ nõ realis. vnde nõ excedet vitã cõponentiuꝫ ex q̃ nõ intercessit auctoritas supiorꝭ. c. veniens. ó trãsact. dixi in. d. c. ex multiplici. cũ laicis vero põt componi sine aucte supiorꝭ sup decimis pteritis. vt in. c. vt sup. de re. cc. nõ alie. ⁊ no. in. c. fi. de re. pmu. ℈ sup decimis futuris nõ põt cõponi sine supior⁹ auctoritate. de quo dic vt plene no. i. c. .ij. ℈. ó transac. ⁊ in. d. c. fi. ⁊ ẽ diuersitatis rõ. nam laici nõ pñt decimas possidere nec pscribere. vt in. c. cãꝫ. de pscrip. ⁊ cũ periculo animaꝝ suaꝝ detinẽt. vt in. c. phibem⁹. ℈. e. Item nõ refert que ecclia habeat ex quo remanent penes eccliam. vt in. c. cũ aplica. de his q̃ fi. a pla. ⁊ oẽs ecclie pticulares sunt mẽbra ecclie vlis. vna enĩ ẽ ecclia vniuersalis. xxiij. q. j. loquit. ⁊ i habentib⁹ simbolũ. i. idẽtitatẽ ⁊ silitudinez facilior est transitus. vt in. d. c. cũ aplica. ⁊ in. l. re cõiuncti. ff. de leg. iij. ⁊ p hoc soluo ℣rium quõ sup decimis admittit cõpositio sine iudicis aucte cum sint alimẽta egentiũ. ⁊ sup alimentis nõ transigit sine iudicꝭ auctoritate. vt in. l. cũ hi. ff. de transac. dico enĩ q per hanc cõpositionẽ inter psonas eccliasticas nõ remittit cã alimentoꝝ cũ decime debeant propter alimoniã clericoꝝ ⁊ paupeꝝ q̃ rõ remanet apud quãcũqꝫ eccliam decima remaneat. xvj. q. j. c. qñ dcđ

¶ Quero de vili. q. pone q quis nõ recolligat pl⁹ nisi tantũ quãtũ sibi sufficit ⁊ familie sue nunqd teneatur soluere decimã. primo videt q nõ. qz ds nõ debet sibi subtrahere nccia vt det ecclie vl pauplb⁹ vt in. c. nõ mediocriter. de pse. di. v. facit. c. nõ satis lxxxvj. di. ⁊ qđ no. glo. in ℈ alia. xvj. q. j. ⁊ hãc opi. tenuit melẽdus doc. antiquus vt recitat Inn. in. c. licet. ℈. de censi. ⁊ Jo. an. hic. ℈ ℣rtam opi. tenuit ibi Clinc. ⁊ videt sequi Jo. an. hic mouet qz ppter inopiã nõ est iniusticia cõmittẽda. vt i. c. habebat. xij q. j. Itẽ decime nõ dant ecclie ex mera voluntate. ℈ sunt ipius ecclie ex reseruatione diuina vt i. c. tua. ℈. e. vnde possunt vendicari fm vnã opi. vt no. i. d. c. tua. ⁊ dixi. ℈. e. cõmissũ. vel saltẽ decima soluit vt debitũ. vt in. c. parochianos. ℈. e. ℈ in solutione debiti nõ habet respectus ad inopiã debitoris nisi p⁹ cessionẽ vt dixi in. c. ij. ℈. de pig. Ego puto q iste teneatur soluere. ℈ ecclia tenet sibi remittere tantum q̃ possit viuere cũ ecclia de suo teneat sibi puidere p hoc qđ no. in sũ glo. in. c. quicũqꝫ. xvj. q. vij. vbi dic q si quis tanto tpe nõ soluit decimas q si vellet integre satisfacere oporteret vendere oia bona sua q licet teneat ipe ⁊ facere. ecclia tñ dz sibi remittere vñ possit viuere. credo etiã vbi esset tanta inopia q fame piret si decimã solueret q nõ teneat ad solutionem qz in tali necessitate oia sunt cõmunia. vnde licite sine vitio furti põt subtrahere de bonis alterius. vt no. in. c. sicut. xlvij. di. ⁊ in. c. si quis p necessitatẽ de furti. Et ex hoc posset solui questio de paupere nũquid teneat soluere decimã de sibi donati. cum illa sunt sibi lucrum. ⁊ de omni lucro licite acq̃sito teneatur quis soluere decimam. vt in. c. ex trãsmissa. ℈. eo. ℈ distingue vt supra. hodie tñ decime psonales nõ sũt in cõsuetudine. ¶ Ultimo hic queritur de. q. quotidiana. pone q aliquis multo tempe prediũ possidẽs ex quo nõ soluit decimã illud vendit. nunqd ecclia possit petere decimã ptoris a nouo possessore an soluz ab antiquo. Jo. an. videtur hic velle q sit in optione ecclesie quez velit cõuenire. nã cũ decima sit onus reale ⁊ censeat tributũ. vt in. c. tua. ℈. eo. transit in nouũ possessorem sicut dicimus in tributo qđ debetur principi. vt. l. impatores. ff. de publi. vbi tex. not. hanc opi. tenet Frede. cõsil. lxxxiij. quidã tñ tenuerũt oppositũ. vt ibi refert dicentes eccliam debere agere ℈ antiquũ possessorem ⁊ nõ cõtra nouum. qz ecclie debet decima fructuũ. ⁊ sic pcipiẽs fructus ẽ obligatus. non aũt prediũ. ⁊ hanc opi. ℣riã secuti sũt aliqui moderniores. ℈ mihi placet pcedens opi. Jo. an. ⁊ Fre. p d. c. tua iunca. l. impatores. Itẽ facit. c. in aliquib⁹ ℈. eo. vbi dicit q domini platorũ cõpellũt illis locare prędia a quibus ecclia sine cõtradictiõe decimas cõsequi possit. ad idẽ. c. de terris. ℈. eo. ⁊. c. si ds laicus. xvj. q. j. ¶ In glo. pe. ibi ℣citius ⁊ cõpetenti⁹ no. gl. p his que dixi in. c. quenit. ℈. eo. q nõ requiritur monitio ad constituendum debitorẽ in mora sed de fructibus collectis tenetur rusticus soluere decimam ℣citius potest. Et no. ex fi. glo. q vltima mora cõsideratur cum queritur ad quem ptineat interitus rei.

Dilecti filij. Priuilegiati sup decimis nõ soluendis de his prędijs que ab alijs cõducũt decimam soluere tenentur. cõis diuisio. scda ibi. vnde. ¶ Nota primo q priuilegiũ simplr cõcessum nõ debet ita late interptari vt alij infligat enorme piudiciũ. Ex q̃ infero q ̃tenus puilegiũ tangit ius tertij dz stricte intelligi. vt no. Inno. in. c. cũ dilecti. de donat. ⁊ est tex. hic aptus. nã fuerat ꝺ simplr ꝺcessũ priuilegiũ sup decimis nõ soluendis. ⁊ tñ restringit ℈ propriã significationẽ ꝺboꝝ. vt non cõphendat prędia ꝺducta et ꝺ vt tertio nõ inferat graue piudiciũ. qđ no. ¶ Scdo no. iuncta glo. j. q religiosi pñt conducere p̃dia. qđ intellige qñ ppria nõ sufficiũt alꝭ sec⁹ vt i. c. puenit. lxxxvj. di. ⁊ tene mẽti illũ tex. ¶ No. tertio q vbi ptingit enormis lesio puilegium nõ reducit ad modificationẽ ℈ in totũ reuocat fm Clin. Sz aduerte. nã ꝺ dictũ nõ colligit ꝺ. qz priuilegiuꝫ remanet ꝺ firmũ i p̃dijs ppzijs. tũ qz ꝺ nõ fit reuocatio etiã in pte. ℈ papa declarat q intentõis sue nõ fuit vt puilegiũ extẽderet ad p̃dia cõducticia. dictũ tñ vez ẽ in se ⁊ melio⁹ pbat. ℈. c. pri. vbi dicit. ¶ Ultimo no. ex fi. q inter ecclesias valet compositio vt non soluat decima integre. sed aliqua quota puta vigesima vel quindecima.

Suggestum. Reuocat priuilegium si ex postfacto incipit enormiter nociuū eē. cōis diuisio. secūda ibi discretioni. ¶ Nota primo q monachi iuste possunt decimas exigere etiam a monachis alterius monasterij. qđ intellige qñ isti qui exigunt habent certā parochiam. nā tūc de iure cōi possūt decimas petere omniū que colligunt infra prochiaz. t in ꝫ nō ē dfia iter religiosos t clericos seculares nā si religiosi habēt iurā aiarū possunt iura parochialia exigere. xvj. q. j. c. sunt nōnulli. t. c. doctos t. c. moderamine. als de iure cōmuni religiosi non possunt decimas expetere. ¶ Secūdo nota q priuilegium simplicit a principe cōcessum debet ita interpretari vt enorme ꝓiudiciū tertio nō inferat. t ē in hoc iste tex. satis no. l. q̄tiens. t qđ ibi no. C. de ꝓci. impe. t. l. ex facto. ff. de vul. t pupil. ¶ Tertio no. vnū casum in quo ꝓuilegiū in principio validū ex postfacto reuocat qñ. s. enormiter incipit ledere ius tertij. ¶ Sed circa hoc cadit dubitatio nūquid ipo iure p hanc cām reuocet priuilegiū. Quidaz Guil. de petra late disputauit t cōcludit q si est corpore iuris inclusum reuocat ipo facto. secus si extrauagat. sed ego nō video sufficientē rōnem diuersitatis. t in cōtrarium facit. d. l. ex facto. vbi priuilegiū ꝓcessum patri vt possit testari p filio muto vel als inhabili reuocat ipo facto cessante cā priuilegij. t vid bo. glo. in. regula decet. de reg. iur. li. vj. que dicit ꝓncipis ē estimationē an t qñ priuilegium dicat enormiter ledere. vnde in hoc passu cōcluderem q aut cōstat de causa reuocatoria priuilegij t tūc etiā iudex inferior potest sup hoc discernere. ar. in. d. l. ex facto. Aut dubitat. t tunc solius principis cōcedentis est estimatio. t sic ꝓcedit rō iuriscōsulti posita in. d. l. ex facto. Ad predicta vide qđ le. t no. i. c. cum venissent. de iudi. t no. semp istum tex. qz pōt adduci ad decisionē pluriū qōnum. Et maxime tene menti tex. ad hoc vt priuilegiuz qđ incipit enormiter ledere nō reducit ad debitā moderationem. sed reuocatur in totum. t ē rō. qz nō apparet quare magis debet cōsistere in vna pte q̄ in alia. ar. eoruz que le. t no. in. l. j. §. trebatius. ff. de aqua quoti. t esti. facit. c. detestanda. de cōcess. preben. li. vj. ¶ Ultimo scias q hec littera potest adduci ad. q. formatam p legistas in. d. l. ex facto. nā quidā habens filios naturales tm̄ facit eos p principē legitimari tractu tēporis duxit vxorē ex qua habuit duos filios legitimos. dubitat nūquid filij legitimati debēt pariter succedere cuz alijs filijs legitime natis. t videbatur dicendū q nō. qz cessante cā priuilegij cessat ipsū priuilegiuz. xvj. q. j. generaliter. t hanc opi. tenuit ibi Dy. § ꝑriam opi. tenuit Ray. de foz. quē sequit Bar. p regulā. factū legitime. li. vj. t per hoc pōt limitatio no. elici ad istū tex. q priuilegiū quod habuit ꝓfectionē suā nec cōtinet actū successiuū nō reuocat. licet postea cesset cā priuilegij. secus in priuilegio habente cām successiuā. vt hic. t in. d. l. generalit. ¶ Jn gl. j. in fi. ex ista glo. habes q̄nq casus in quib⁹ ex postfacto ꝓdit ꝓuilegiū. doct. adducūt alios casus. Et sextus casus sit q sniaz latā ꝑ ꝓuilegiū a qua nō fuit appellatū. vt in. c. cū inter. de re iudi. Septim⁹ casus p ꝓuilegiū secūdū faciēs specialem mentionē de ꝓmo. vt in. d. c. veniēs. de ꝓscript. qđ intelligo nisi priuilegiū transierit in cōtractū vel q̄si. seu fuit ꝓcessum nō subdito. nā tale priuilegiuz nō pōt reuocari p cōcedentē. vt notanter ponit Jn no. in. c. nouit. de iudi. facit qđ no. Bar. in. l. pe. ff. de decre. ab oz. fa. Octauus casus p renūciationez tacitā vel exp̄ssam. vt in. c. p illoz. de ꝓben. An aūt clerici pñt renūciare ꝓuilegijs vl ꝓsuetudinibus fauorabilib⁹ eoz ecclijs vide notant p Jnno. in. c. accedentib⁹. de ꝓuilegijs. Non⁹ casus si scōm priuilegiū est speciale ꝓmū generale. qđ tū intellige ꝓm ea que dixi in. c. cū ordinē. de rescrip. Decim⁹ casus si apponit in rescripto clausula nō obstante tali priuilegio. ar. in. c. nō nulli. de rescrip. Undecim⁹ casus rōne pacti. vt in. c. cū olim. de ꝓscrip. t l. c. j. t fi. de pac. li. vj. ad māz vide no. i. c. cū accessissēt. de ꝓsti.

Ex parte. Cistertienses templarij t hospitalarij decimaz prediorz suorū que ꝓpꝛijs manib⁹ aut sumptibus excolunt soluere nō tenent. alijz religiosi nō soluūt decimas de hortis t nutrimētis a laliuz nec de nouali⁹ q̄ ꝓpꝛijs manib⁹ aut sumptib⁹ excolūt cōis diuisio. scda ibi. sane. ¶ Primo no. q mōachi diuersoz monasteriorz pñt vti diuerso habitu. vñ nō tenēt se cōformare in vno habitu. nā q̄daz deferunt habitū nigrū. quidā albū. alij coloris alteri⁹. ß in eodē monasterio nō dz esse diuersitas. vt l. de. j. de elec. Scdo no. priuilegiū qđ hñt cōiter religiosi sup solutōe decimarz. Ex q̄ etiā infero q de dote monasterij seu ecclie decime sūt soluēde. nā cum ex priuilegio cōcedit libertas in certis casib⁹ nec reperit ille casus excep⁹. g de iure cōi tenent ad soluti onē decimarz. de q̄ dic vt plene dixi i. c. nouū gen⁹. s. eo. Jtē no. ibi laboz suoruz q duo req̄runt ad ꝫ vt isti monachi gaudeāt ꝓuilegio. ꝓmo q ꝑdia sint ꝓpꝛia. nā sec⁹ si cōducticia. vt clari⁹ pbat. s. c. pri. secūdo vt ipi colāt ipa ꝑdia ꝓpꝛijs sumptib⁹ vel manibus. ¶ Sz p intellectu toti⁹. c. primo querit qñ dicunt colere ꝓpꝛijs sumptib⁹. So. dic qñ soluūt certū ꝑciū p illoz cultura. vñ si tradunt illa ꝑdia colonis partiarijs vel censualib⁹. i. soluētib⁹ certuz censum nō hz locū priuilegiū istud. p ꝫ tex. j. c. pri. et vide bo. gl. in cle. j. j. eo. ti. Ex q̄ no. q colon⁹ partiari⁹ nō dz ꝓpꝛie colere agrū sūptib⁹ dñi. qz ps partiarij coloni submittit fortune t dei misericordie. vñ si nihil colligeret ex agro verū est dicere dñm nihil soluisse p cultura. secus si in oēm euentū colon⁹ debet habere certas mensuras vini vel frumēti. naz tunc ille nō dicit partiarius. sed sumptib⁹ dñi colere agrū. partiari⁹ aūt ꝓpꝛie ē soci⁹ vt notanter dic Bar. in. l. si merces. ff. loca. dixi plene i. c. propter. s. de loca. ¶ Secūdo hic querit nūquid de oibus hortis religiosi sunt imunes a solutione decimarū dic q nō. ß de his quos colūt ad ꝓpꝛiū vsum. nam als posset machinari fraus reducēdo ꝑdia ad hortos. t sic priuilegiū rōne lesionis reuocaret. ar. i. c. suggestū. s. eo. t ita tenent doc. in. c. ij. j. de ec. edi. Ex quo infert q priuilegium ꝓcessum fratribus mi

¶ L

noribus vt possint habere hortos dz intelligi ō hor tis ad ppriū vsū dūtaxat. nē aūt vt de oleribus seu herbis possint aliquid vendere. Sed ē dubiū not. nunquid coloni istoz exemptoz teneant solue de cimas. z facit hec qō ad multa. de qua vide gl. no. z tene eā menti in de. j. e. ti. que distinguēdo dicit q aut priuilegiū fuit ꝓcessum terre. i. vt talia ꝑdia nō subiaceant oneri decimaz. z tūc coloni nō tenētur soluere decimā. qz fructus capiunt ex terra priuilegiata. aut priuilegiū fuit cōcessum psonis. z tūc coloni tenent soluere. qz priuilegiū psonale sequitur psonā. Ex q̄ infero q in casu istius. c. coloni istoruz religioz tenent soluere decimas de pte eoz cuz hic eximant psone nō ꝑdia. z facit ista qō ad qōnez posita p Bar. i. l. licitatio. §. mercatores. ff. de pub. vbi querit. eccl̄ia romana hz salinas in romādiola quas p certo tpe vendidit cuidā priuato. queritur nūquid ille priuatus teneat soluere pedagiū. z vi debat q nō. qz emebat ab eccl̄esia ꝓuilegiata. ꝛriū determinat Dy. per illū tex. dicēs q q̄ priuilegiuz ē reale tūc transit in emptorem. si vero est personale nō transit. tñ Bar. dicit hanc determinationem verā in munerib⁹ ordinarijs. sed i extraordinarijs dicit q ꝓductor gaudet priuilegio. p. l. j. C. de ꝓuil. do. Aug. li. xj. z dicit ea munera extraordinaria q̄ nō reperiunt imposita a lege vel senatusc̄osulto vl̄ lege p̄ncipis. vt pbari videt. l. j. C. de vaca. mune. li. xj. hoc dictū Bar. nō puto vez indistincte. nā illa lex ponit priuilegiū vt clare pz ex rubrica. z in cōtrariū facit tex. in. c. dilectus. iij. §. de preben. vbi patet q si eccl̄ia habet ius p̄ntandi ex donatiōe laicoz pōt aggrauari tanq̄ quilibet patronus eccl̄iasticus. nec habet respect⁹ q puenerit illō ius ex donatione laicoz. ad idē qō le. z no. in. c. j. de iur. pa. li. vj. vnde placet mihi p̄cedens distinctio vt distinguam⁹ inter priuilegia realia z psonalia. ¶ In gl. ij. in fi. no. gl. qz est magistra in sua mā circa solutiō nē decimaz fiendā a religiosis. z hanc glo. posuit i effectu In no. s̄. c. pri. de decimis aūt secularib⁹ plene dixi. s̄. co. c. ij. z adde qō hodie habet in de. j. j. eo. Sed ꝺ dubitat q̄d intendit lra dū dicit q de nutrimētis aialiū religiosi nō tenent soluere decimas So. in. c. ij. de cc. edi. z glo. in. d. cle. j. exponūt. id ē de animalib⁹ q̄ religiosi nutriunt. sec⁹ si dant alijs tenēda z nutrienda. ꝺ dictū intelligo nisi darēt aliis nutrienda eoz sumptibus sicut ꝺ dz de possessione. nā ipi vident nutrire si coz expensis nutriūtur als eni vana fuisset fraus q̄ narrat i. d. cle. j. in pn.

¶ Licet de. Priuilegiuz sup decimis laborum nō extendit ad terras que alijs tradunt excolende. ¶ Nota q priuilegiū ꝓcernēs p̄iudiciū tertij est stricte interpretandū. vñ nō dz aliq̄ mō exercere casū ppr̄ium. facit. l. ij. §. sicꝫ a p̄ncipe. ff. ne q̄d in lo. pu. no. In no. i. c. cū dilecti. de dona. nā vides ꝺ q priuilegiū ꝓcessū sup ꝑdijs q̄ colunt ppr̄ijs manib⁹ vel sūptibus nō extendit ad ꝑdia q̄ colunt p̄ mediarios seu colonos cēsuales. nā licet largo mō dñs dicat colere ppr̄ijs sumptib⁹ cū tribuat medietatē fructuuz ipi colono p cultura. tñ stricte nō dz dñs facere sūptus hoc casu p cultura. qz oia sunt supposita forma ne z dei iudicio. z sicꝫ vides inquantū restringit priuilegiū alteri nociuū. Ex q̄ etiā collige q in materia ꝓuilegij qui p aliū facit nō dz facere p se. q̄d autē in delictis. dic vt plene no. in. c. mulieres. j. de sen. ex com. z in. c. si q̄s suadente. xvij. q. iij. vide p Bar. in. l. nō solū. z in. l. ꝺ si vni⁹. ff. de iniu. z in. l. ꝺ ꝛba ff. de adul. z facit ad istū tex. gl. no. in de. j. de vi. et ho. cle. q̄ dicit q pena imposita ꝛ exercētes aliquā negociationē psonalit̄ non extendit ad eū qui exercet per alium. secus si nō esset adiectum verbū personaliter. z declara hunc tex. put fuit no. s̄. c. pri.

¶ Audientiam. Priuilegium ō decimis laborū etiā ea q̄ nō sunt noualia cōprehendit. ꝓmo ponit prauā interp̄tationē quā secundo reprobat. ibi. mandam⁹. istud. c. emanauit ad declarationē. c. ex pte. s̄. eo. ¶ Nota primo z tenementi q licet priuilegium alteri nociuū sit stricte interp̄tandū. vt dixi. s̄. c. proxi. nō tamē adeo vt recedamus a ppr̄ia significatione verboz. z idez dic in statutis. Ītū tñ scias q si verbū positum in dispositione odiosa habet plura significata. puta latum z latissimum debemus illud intelligere in significato strictiori. vt ꝓbatur in. c. cū in cunctis. de ele. iū cto. c. si cōpromissarius. e. ti. i. vj. no. Jo. an. in rc. odia. de re. iu. li. vj. in mercu. sed in dispositione fauorabili capit in latiori significato. vt in. c. olim. z i c. cum tibi. j. de ꝛbo. sig. ad hoc regula iuris ◆dia restringi z fauores cōuenit ampliari. vt in. d. regula od'a. vide plene de his p canonistas. in. d. c. oli. z p legistas. i. l. fi. ff. ō ꝓsti. p̄n. Scōo no. q diū sit as vocabuloz inducit diuersitatē rez. ad hoc. c. oino. xxxj. di. z raro cōtingit q duo vocabula p oia idez importēt. qz als ars induceret superfluitatē. pro hoc pulcher tex. cū ibi no. in. l. si idem. C. de codicil. Et notabis istū tex. qz quotidie solet allegari ꝛ quertētes intellectum iurium z improp̄riantes vocabula legū. nā sine necessitate ꝺ fieri nō dz. nā si princeps alit̄ intellexisset bñ sciuisset ponere vocabulū accōmodatius. z ponit Jo. de lig. ꝺ quedā verba circa interp̄tationē iuriū. dicit eni q aut apparet de mēte z eis standū est. dic etiā ꝛ ppr̄iū significatū ꝛboruz vt in. l. cū pater. §. dulcissimis. ff. de lega. ij. vbi verba restringunt ppter rōnem exp̄ssam. rō ē. qz ꝛba deseruiunt intentioni z nō ecōtra. vt in. c. scōo req̄ris. de app. habēt eni se ꝛba z intentio seu rō p̄out corpus z aia. nā sicut aia dñat corpi. ita rō legis dominat verbis. ad idē. l. nō dubiū. z qō ibi no. C. ō legi. z regula si. de reg. iur. li. vj. Aut non cōstat de mēte. z tūc si ꝛba sunt clara nō ē ab eis recedendū vt in. l. ille aut ille. §. cū in verbis. ff. de lega. iij. z in l. nō aliter. e. ti. z in. c. ꝓterea. z. c. fi. j. de verbo. sig. hoc ego intelligo q̄n rō nō ē exp̄ssa in. l. nec pōt conijecturari rō naturalis legis. nam vt singularit̄ inqt Ly. z alij post eum in. d. l. nō dubium. vbi rō nō est exp̄ressa debemus cōiecturare p similia rōnem naturalem que mouere potuit legislatorem. nam sine rōne nō fuit motus cum sine rōne nō sit lex. iij. di. erit autē lex. z. j. di. consuetudo. z ꝓ illam rōnem

cõiecturatam possum⁹ extendere ꝛ restringere legem etiam odiosã. hoc ẽ valde notandum. facit qõ no. Dy. in. d. regula ſi. ꝛ optime in. l. ſcire. §. ſufficit ff. de excu. tu. vbi ponderat naturalis iuſticia. ſed vbi nõ poteſt hec rõ naturalis cõiecturari. tũc procedit dictum Jo. de lig. vt recurrat ad verba ſi ſunt clara. ſi aũt ſũt dubia tunc fienda eſt interptatio p alias leges ſi fieri poteſt. qz iura debẽt iurib⁹ cõcordari. vt in. c. cum expediat. de elec. ti. vj. ſi vero per alia iura nõ poteſt apparere intellectus. tunc recurrendum ẽ ad cõſuetudinem ciuitatis. vt in. l. mime ꝛ. l. ſi de interpretatione. ff. de legi. ꝛ in. c. cum dilectus. de cõſue. ſi autem nõ apparet de cõſuetudine loci recurrendum eſt ad ſimilia. vt in. l. nõ poſſunt ff. de legi. ꝛ in. c. cum dilecta. ſ. de pſũr. vti. vl inuti. Jn defectũ vero omniũ recurrendũ ẽ ad principez qz eius eſt interptari cuius ẽ cõdere. c. inter alia. de ſen. ex. ꝛ in. l. humanũ. C. de legi ¶ Et ex his multipliciter intelligit illud generale q eius ẽ interptari ꝛc. nam debet intelligi qñ per ſupradicta vl ſimilia nõ põt haberi certitudo legis. ꝛ ſic intelligerẽ. l. vnicam. C. de pfeſ. qui in vr. cõſtan. li. xij. vbi dat doctoribus ptãs interptandi. ꝛ idẽ ẽ in iudicibus iurta nota. p Jnno. in. c. cum ſpeciali. de ap. ¶ Et ex his infert ad deciſionẽ hui⁹. c. nam cum ẽnt hic clara nec cõſtaret de intẽtione cõtraria nõ erat a verbis priuilegij recedendũ. ꝛ ad materiã extenſionis vide qõ no. Bar. in. l. ſi pſtante. ff. ſo. ma. in vij. q. ꝛ in auc. quas actiones. C. de ſac. ſanc. ec. ꝛ p Jo. an. in regula odia. ꝛ in regula p poſſeſſore. lib. vj. in mercu. glo. ſũt faciles videas p te.

¶ Qloniam a. Decime noualiũ debent eccleſie in cui⁹ parochia ſurgunt. ſi vero nõ ſũt i certa parochia debent diocesano q põt ſibi retinere vel alteri eccleſie cõcedere. h. d. primo conſultatio. ſcõ reſponſio. ibi rñdemus. in qua diſtinguit. ſcõm mẽbrum pſequit ibi alioquin. ¶ Mo. primo q reddit⁹ ſpũales nouiter ꝓuenientes infra parochiam alicuius eccle debent eccleſie parochiali ꝛ nõ epõ. ꝛ optime facit tex. iſte q oblatiões facte imagini ſeu picture alicuius ſancti exñtis ſeu depicte eẽ eccleſiaz infra parochiam tñ debeant eccle parochiali ꝛ nõ epõ. nam vt vides iſte decime noualiũ nouiter fuerunt orte. nec vnq̃ ex illis terris aliqua fuerit ſolutio facta eccleſie parochiali. attamẽ qz oriunt infra parochiam debent eccle parochiali. ꝛ optime facit tex. in. c. paſtoralis. ſ. de his que ſi. a prela. vbi lra latius loquit. illud aũt certũ eſt q dño dom⁹ vbi ẽ pictura vel imago ille oblationes nõ debent. quia priuata pſona nõ põt habere oblatiões nec vſufructum alicuius rei religioſe. certũ eſt aũt imaginem vel picturã alicui⁹ ſancti eẽ religioſam. p hoc vide gio. ſing. que hoc ſentit in. l. ſtatue. ff. de vſufru.

Scõo no. q reddit⁹ ſpũales ꝓuenientes infra dioceſim epi ſpectant de iure cõmuni ad epm ſi nõ oriunt infra parochiam alicui⁹ eccle. Ex quo infert q decima omniũ nemoꝝ ꝛ alioꝝ locoꝝ que nõ ſunt infra certam parochiam ſpectãt ad epum loci. Per hoc etiã infert q vbi parochie nõ ẽnt limitate decima p̃dialis indiſtincte debet epõ. qz tota dioceſis eſt ſibi parochia. vt in. c. parochiano. ſ. de ſepult. ꝛ in. c. aplice. de dona. ¶ Tertio no. q decima p̃dialis de iure cõi nõ debet epõ ꝑ illi eccle in cui⁹ parochia ſunt p̃dia. ꝑ quarta decimarũ debet epõ vt hic ꝛ in. c. cõquerente. de offi. or. valet tñ pſcriptio contra epm reſpectu quarte. vt in. c. de quarta. ſ. de pſcrip. ¶ Ultimo hic quero nũquid epꝰ poſſit ſine conſenſu capituli decimã iſtoꝝ noualiuꝫ in caſu quo ſibi debet alteri eccle cõcedere. Guil. naſo q non. qñ epꝰ nõ põt alienare ius eccle ſeu bona ſine cõſenſu capituli. vt in. c. paſtoralis. de dona. ꝛ in. c. j. ſ. de his que ſi. a pla. cũ ſi. ſed Jo. de deo tenuit oppoſitũ. ꝛ hanc ptem vident ſequi cõiter doct. duplici rõne. primo ꝓpter lram iſtam q̃ videt hanc facultatẽ donandi ꝓcedere epõ. ſcõo qz epꝰ ꝓprie ꝑ cãu nõ alienat ꝑ nõ acquirit. no. ſin. hãc rõnem q epus põt in nõ acquirendo ſolus diudicare eccle. ꝛ p ꝑ vide tex. cũ glo. xvj. q. vj. §. ſi p Jnno. in. c. ij. ſ. de dona. ꝛ facit ꝑ dictũ ad aliã. q. not. nũqd ſolus prelatus poſſit repudiare hereditatẽ ſeu legatum delatum eccleſie. de quo vide plene qõ dixi. ſ. de his q̃ ſi. a prela. c. j. ¶ Sz quero quõ ꝓcedit iſte tex. dum dicit alioqn. ꝛc. quid includat ſub illa dictione alioqn. So. cũ veniat aduerſatiue ad ꝓcedentia includit ex proprio ſignificato cõtrariũ intellectũ. vñ cuz ſupra dixiſſet decimas deberi eccleſie parochiali ſi ſint infra parochiam a cõtrario ſi nõ ſunt infra certam parochiam debent epõ. Sed aduerte quia diuerſimode pũt eẽ nõ in parochia. primo ſi prochie non ſunt limitate. vt. ſ. dixi. ſcõo ſi iſta noualia ſurgũt extra limites eccliarũ parochialiuꝫ. puta in nemoꝛib⁹ remotis. vnde dicit hic Sof. q ſi certum foret hec noualia includi in aliqua parochia ex duabus vicinis ꝑ ignoraꝝ infra quã iſtarũ tunc decime nõ debent epõ. ſed debent diuidi inter iſtas duas parochias. ar. c. ij. de ſepul. li. vj. quod ſatis placet facit inſti. de re. diui. §. inſulam.

¶ Parochianos. Decie poſſunt exigi. h. d. Nota q decime nõ ſoluũtur ex merã liberalitatẽ dominoꝝ prediorum ſed tanq̃ debite pũt exigi. Et no. d. exigi. nã denotat q ab inuito poſſunt extorqueri. Nã illud ꝺr ꝓprie exigi. vt in. l. fideicommiſſa. §. ſi rem. ff. de le. iij. ꝛ forte dubiuꝫ fuit. qz oblationes in multis iurib⁹ eqparant decimis. vt. j. e. q̃uis cõiter ſoluunt ex mera liberalitate offerentium. de quo dic vt plenius dixi. ſ. e. ſup rubrica. vñ videbat idem dicendũ in decimis ꝑ cõtrariũ ꝺ ſtatuitur. rõ qz decime fuerũt inſtitute ab ipo deo qui ꝓcepit eas debere ſolui. vt in. c. tua. j. e. dixi plene ſup rubrica iſtius tituli. ꝛ an hodie peccẽt nõ ſoluẽtes. ꝛ ſic excuſent cõſuetudine cõtraria dicaz plene in. c. ad aplice. j. eo. ¶ Secũdo no. ibi quaſi debitũ iũcta gl. ij. q dictio q̃ſi ẽ q̃q̃ exꝑſſiua veritatis denotãs ſilitudinẽ ꝛ nõ impfectionez. q̃q̃ diminuit ſignificatum illi⁹ cui addit. ꝛ hec ẽ ꝓpria ipi⁹ ſignificato. de quo vide bo. gl. in. l. i pſonã. §. j. ff. de pac. ꝛ in. l. falſa. ff. de cõdi. ꝛ demon. vbi vero inſurgit abſurditas impropriat ꝺ dictio. ꝛ iducit ſilitudiem

vel ē exp̄ssiua veritatis. ꝛ ad hoc no. istum tex. cum glo. ¶ In glo. ij. in fi. vel fm hosti. dicūt decime q̄ si debite. qz ecclia nō cōtraxit cū colono. ideo nō tenetur colonus ex ꝯctu ꝫ ex quasi cōtractu. ꝛ sentire videt hosti. q. ꝓpie illud dicit debitum qđ nobis debet ex cōtractu. secus si ex q̄si ꝯctu vel ex maleficio. sed dic q ex lato significato quisq; pōt appellari creditor q ex aliqua actione petere pōt. vt i. l. si cui. ꝛ in. l. creditores. ff. de. v. sig. Et de hac materia vide plenius p Bar. in. l. j. ff. si cer. pet. vbi plene tractat q̄s ꝓpie dicat creditor. sed vt supra dixi. ego credo q idco dixit quasi debitū vt excluderet opi. illorum qui dixerūt decimas deberi ex libera voluntate. vnde credo q decime dicantur debite largo modo. Nā stricte decime sunt in bonis ecclie. ꝛ fm vnam opi. ecclia pōt eas vendicare. vt no. i. c. tua. j. eo. ꝛ ibi glo. optima. De hoc dixi in. c. cōmissum. s. eo. ꝛ in. c. cum homines.

Hec. Decima laico iure hereditario cōcedi nō pōt. primo recitat factū qđ secūdo reuocari mandat. ibi. q̄n. ¶ Nota primo abbates q̄sq; habere decimas qđ pōt cōtingere cū in loco habent ius ep̄ale. vt forte certā parochiam. vel ex priuilegio romani pontificis. de quo in. c. suggestū. s. eo. ¶ Nota secundo ibi sanctuariū dei. ꝛc. q. spūalia nō pūt cōcedi laicis iure hereditario possidenda. Ex quo infert laicus de iure non posse possidere sepulcrū in terra cimiteriata seu infra ecclesiam cōsecratā. de quo dic vt dixi in. c. pe. s. de sepul. ¶ Alia vero sepulcra q̄ sunt religiosa tm̄ de iure ciuili laici possidere possunt. l. familiaria. cū. l. se. ff. de reli. ꝛ sump. fu. Item ex eo dē verbo no. q decima dicit dei sanctuariū. ꝛ sic est ius mere spūale. vnde laic⁹ h̄ ius possidere nō pōt vt in. c. cām. de prescrip. ¶ Sed querit hic quid de ep̄o nūquid possit decimam laico cōcedere. Dic q nullus citra papā pōt ius decimandi vel etiam fructus decimarum ad magnū temp⁹ laico cōcedere. vt. j. e. c. q̄uis. ꝛ qđ ibi no. ꝛ rō. qz nullus citra papā pōt laicū capacē reddere iuris spūalis. ad hoc. c. ij. de iudi. ꝛ qđ ibi no. facit quod no. gl. xxxij. di. ꝫ verū. ¶ Querit secūdo nunquid indistincte phibitū sit decimā cōcedi laico. doc. dicūt q in feudum seu emphiteosim cōcedi nō pōt vt hic. nec etiā pōt laico locari. vel aliquis cōtractus sup ea iniri p quē videat facta alienatio. ar. c. nulli. s. de re. eccle. nō ali. facit. l. fi. ff. si ager vecti. ꝫ ad tēpus modicū pōt cōcedi etiā p certa pensione. vt in. c. vsa. s. de loca. In effectu volūt dicere doc. q nō pōt iniri cōtract⁹ p quē transferat dn̄ium directuz vel vtile. qz videt tūc facta quedā alienatio. ad h̄ tex. cū glo. in cle. j. s. re. ec. nō ali. ꝫ p cōcessionē ad modicū tēpus nō trāsfert directū vel vtile dominiū. intelligo h̄ q̄n ꝓcedit fructus decimarz. nā ius decimādi cū sit spūale etiā ad modicū tp̄s laico cōcedi nō pōt. vt no. gl. j. c. q̄uis. facit. c. ij. s. de iudi. gl. tm̄ multū sing. in. d. c. q̄uis. dicit q ex cā possūt fructus cōcedi laico in tempus vite sue. ꝛ de hoc vide qđ no. in. d. c. q̄uis. ꝛ facit pro dicto illius glo. iste tex. dum ponderatur q iure hereditario.

De terris. Judei cogunt prediales decimas soluere aut predia dimittere. h. d. ꝛ nō diuidit. ¶ Mo. ar. q iudei pūt h̄re rerum dn̄ia inter christianos. ꝛ taz de iudeis q̄ ꝺ alijs infidelib⁹. vide pulchre p Inn. in. c. qđ sup his. j. de voto. ¶ Secūdo no. q onus decimarz ē annexū ipis predijs. vnde licet transferāt in eos qui ad decimas nō tenent debēt nihilominus decimas inde soluere. ¶ Ex quo pōt colligi ar. ho. q ecclie ꝛ clerici tenent etiam hodie soluere tributū imperatori de possessionib⁹ eorū. nā tributū ē annexum ipis possessionib⁹. ita q ipse possessiones principalit ad hoc sūt obligate. vt est tex. nōtata glo. in. l. imperatores. ff. de publi. ¶ Ibi text. ponit aliud singulare dictū. s. q possessor tenet ad tributū etiā p temporib⁹ p̄teritis in quib⁹ possessio fuit penes aliū. ꝛ sic licet ecclia ꝛ clerici sūt exempti a dominio imperatoris. tñ possessiones coz q̄ ab olim fuerūt onerate debēt transire cū onere suo. qđ tū hic non firmo sed remitto ad plene no. in. c. si tributū. xj. q. j. ꝛ in. c. tributū. ꝛ in. c. fm canonū auctē. xxiij. q. viij aliquid forte dicā in. c. nō minus. j. de immu. eccl. ¶ Itē no. q obligat⁹ rōne oneris realis pōt se exoluere ex debito relinquēdo ipam rem oneratā. naz vt hic vides iude⁹ p̄cise nō cōpellit ad solutionē decimarz sed alternatiue vt aut decimā soluat aut predia dimittat. ꝛ hoc ideo vt dixi. qz hoc est onus mere reale licet in cōsequētiā obligat psona. ¶ Sed h̄ quero de. q. q̄ olim fuit in facto. puincia Anglie fuit tota saracenorū demū ꝓquisita christianis remanserūt in quibusdā locis aliq saraceni subiecti tamē christianis possidentes quedā p̄dia de quib⁹ nō est memoria q decime fuissent ecclie solute. querit nūquid tales saraceni pūt cōpelli ad solutionem decimarū ex hmōi p̄dijs. videt primo q nō. p. c. quanto j. de vsuris. a cōtrario vbi ōr iudeos cōpellendos fore ad soluendas decimas de his domib⁹ ꝛ possessionib⁹ de quib⁹ ecclesia cōsueuerat p̄cipe decimas añq; venirēt ad iudeos. sec⁹ ꝗ de his p̄dijs a quib⁹ ecclia nō ꝓsueuit decimā p̄cipere. Cōtrariū cōsuluit Old. cōsi. xcv. motus principaliter qz decima p laicos p̄scribi nequit. vt in. c. cām. de p̄scrip. Item qz deus vniuersalit reseruauit sibi decimas omnium rez. vt in. c. tua. j. eo. ꝛ adducit alias rōes. ꝫ ego cō firmando suā sniam credo firmit q oēs infideles si de facto pūt cōpelli debēt vrgeri ad solutionē decimarz q̄n christ⁹ ꝓstituit tm̄ vnū ouile ꝛ vnū pastorem. vt in euangelio ita q nemo de iure potest separi ab isto ouili. i. vll ecclia. Itē de⁹ sibi reseruauit decimas tot⁹ orbis. ꝛ lz solū p̄cepisset eas dari leuitis tñ ex q̄ hodie sacerdotiū ſtrāslatū ē i christianos oportet etiā vt legi fiat translatio. vt in. c. translato. s. de ꝓstit. ꝛ sic infideles rōe bonorz cū sint onerata decimis vt. s. dixi tenent soluere decimas. imo pl⁹ dicerē q si hodie loc⁹ infideliū rediret ad fidē q ipi infideles posset de iure ꝓpelli ad solutionē decimarum etiā p̄teritarz. ar. in. l. imperatores. p̄alle. ꝛ facit in simili. l. cōperit. C. de prescrip. xxx. vel. xl. an. q̄uis eccla deberet cum eis misericorditer agere. iuxta id qđ dicit glo. no. in sūl in. c. q̄cūq; xvj. q. vij.

¶ In glo.j.in fi.no.fi. vult enim iudeos nõ teneri ad decimas personales que soluũntur ex lucris p sone.docto.hic dicunt q̃ cuis nõ teneantur solue re has decimas. astringũtur tamẽ ad satisfactiõez eius qõ eccleſia fuisset perceptura ab alio christiano qui habitasset in eius parochia.p.c.quãto. prealle.t qõ ibi no. Ego ad hoc allego glo.aptam in.c tua.j.eo.in.ỹ.p̃textu nequitie. vbi dicit q̃ iudeus p̃stat p̃sonales decimas.q̃ũq̃ sed non omnes.vt in.d.c.quãto.t ideo dicit nõ omnes.q̃ tãtũmodo obligak rõe satisfactionis damni t interesse q̃ sustinet eccl̃a ex eo q̃ iudeus habitat in domo christiani.t credere posse attẽtari q̃ tenendo p̃sonales decimas foze de iure diuino etiã ad eas integre p̃soluendas dicerẽ iudeos posse cõpelli.q̃m iudei non p̃nt se eximere a p̃cepto diuino.nec ob.q̃ nõ audiant diuina.q̃ hoc ẽ eis imputãdũ.non eni deficit p eccl̃iam.nã habẽs obligationẽ sub certo mõ satis videk adimpleuisse modũ si p eo nõ deficit sed p aduersario.vt in.l.iure ciuili.ff.de re.iur.t in regula imputari.de re.iur.li.vj. Sike in christiano non catholico.nã licet nõ curet audire diuina nõ p̃ hoc seqk q̃ nõ teneak soluere decimas p̃sonales.nec infideles debẽt eẽ melioris conditionis q̃ christiani. nec ex eoz improbitate debẽt cõmodũ cõsequi.ar.in.l itaq̃ fullo.ff.de fur.t.c.eũ qui.de preben.in.vj.ß tenendo q̃ p̃sonales decime sunt soluende de iure positiuo tm̃.posset p̃cedere limitatio doct. q̃ nihil ad nos de his qui foris sunt.vt in.c.gaudem⁹.j.ỹ diuoz.t ad.c.quanto.vide q̃ ar.a ꝓrio sensu non valet q̃m surgit absurditas.vt ibi not.t in.c. publicato.de elec.t cũ hoc tpamento põt intelligi glo.in c.decime.xvj.q.j.que ẽ ꝓria que pure dixit infideles t iudeos teneri ad decimas personales.

Q Uamuis. hoc dicit. Decime oblationes vel eccl̃ie laid cõcedi nõ possunt t p̃latus cõtrafaciens ẽ puniendus.primo ponit factũ reprehensibile.scõo penã ibi statuimus. ¶ Nota primo ex tex. q̃ magl delinquit qui delinquẽdi auctem vsurpat.q̃ videtur pinaciter defendere pctm̃.ad hoc.c.inter dilectos.j.de excess.p̃la.facit.c.cũ quidã de iureiu.cũ sua mã. ¶ No.scõo q̃ nullus p̃latoz̃ põt laico decimã cõcedere vel oblationes.ista eni sũt iuris spiritualis cuius laicus non est capax.vt in.c.massana.t sacrosancta.s̃.de elect.vide tex.in.c.hanc cõsuetudinẽ.x.q.ij.Et ex hoc t ex tex. infero ep̃m nõ posse cõcedere dño domus vbi ẽ pictura alicuius sancti vt de illis oblationib⁹ disponat ad libitũ. No.ibi laico in seculo remanenti.ar.a cõtrario sensu q̃ laico non exñti in seculo põt eccl̃ia seu decima vel oblatio cõcedi.vtputa si est laicus puersus t religiosus.t hoc admittũt doc.si cõcedik eccl̃ia ruralis ad sustentationẽ ipsius.vel põt intelligi fm eos in istis fratribus hierosolymitanis quibus concedunk eccl̃ie t decime q̃ũs cõcessio fiat potius ordini eozum q̃ personis.debet tn̄ per fratres suos clericos vel alios eccl̃as regere t gubernare. Et nota istud dictũ p̃ istis fratribus sancti Joannis q̃ sunt laici.tamẽ nõ dicuntur esse in seculo sed quasi religiosi vt iuste teneant eccl̃esias t percipiant decimas.debẽt tamẽ eccl̃esias regere per clericos t nõ per semetipos.ad hoc.c.ij.t qõ ibi no.ỹ eta.t q̃li. Item ex dictis doc.no.q̃ laicus cõuersus ẽ capax iuris spũalis.de quo vide bo.glo.in.c.ex eo.ỹ ele. li.vj.t per Inno.t alios doct.in.c.ij. de instit.t dic vt ibi no. ¶ In glo.ij.in fi.no.bene hanc glo.q̃ q̃ti die solet allegari.t maxime no.eam inquantuz dicẽ q̃ fructus decimaz̃ p̃nt cõcedi ex causa laico in tempus vite sue.t ex eo q̃ alleg.c.ij.de loca.videk velle fructus decimaz̃ posse laico locari seu vendi i tempus vite sue.de quo satis posset dubitari p̃ma frõte.q̃ cõcessio que fit ad tempus vite hominis põt apellari largo modo ꝑpetua.vt est tex.iuncta glo. x.q.ij.perpetua facit.l.j.ff.p socio.ß cõcessio tanti temporis nõ potest fieri de decimis cum transferaz̃ vtile dominiũ.facit qõ dixi post doc.s̃.eo.ad hec.ß nõ reperio hanc glo.per aliquez mozderi posset eã saluando dici q̃ propter dubium temporis cũ posset decedere laicus infra modicũ tempus nõ videatur cõcessio perpetua sz potius temporalis. hoc tamen verũ est q̃ sine auctozitate superioris nõ poterit ad tantũ tempus cõcedi.de.j.de re.eccle.nõ alit.t vide qõ no.in.c.veniens.de transac. ¶ In gl.fi. in fi.alij exponũt suspendak.i.excõicetur.t hoc fm Jo.an.si p̃latus intendebat cõferre laico ius spirituale. Ego credo posse dici q̃ de rigore possit iste deponi t excõicari donec emendauerit vt p̃ma pena sit perpetua.secũda temporalis.t sic illa dictio donec potest referri ad excõicationem. hoc probo per simile.xvj.q.ij.monem⁹.vbi patet q̃ p̃latus alienans indebite rem eccl̃esie oz deponi t excõmunicari donec eccl̃esiam reddiderit indemnẽ. facit.c.si q̃s p̃lebozũ.t qõ ibi no.s̃.de re.ec.nõ alie.t ỹ videk sonare verbũ suspendak positũ in tex.t ita credo dicendum eẽ in casu p̃senti.

C Um sint. Stak cõsuetudini an colonus soluat decimã eccl̃esie in cuius parochia sita sunt p̃dicta lan eccl̃esie vbi audit diuina t pcipit eccl̃esiastica sacramenta.h.d.primo ponit cõsultatio.scõo resp̃sio. ibi.sane. ¶ Nota p̃mo q̃ auctozitates sanctoz patrũ valent multũ etiã in decisionibus causaz̃ q̃uis nõ fuerint romani põtifices.facit ad hoc.c.cũ apostolica.de his que fi.a p̃la.cũ si.t vide qõ le.t no. xx.di.in sum.t in.c.j. ¶ Secũdo no.q̃ vbi dak opinionũ cõflictus difficile est ꝑferre sniam.t in ỹ cãu recurrendũ ẽ ad ꝓsuetudinẽ loci.nam consuetudo interpretak legem dubiã.vt in.c. cum dilectus. de cõsuetu.l.minime.t.l.si de interpretatione.ff.de legi.hoc verum q̃n opi.hincinde sunt ꝓbabiles. alias aũt potest quis sequi opi.singularem contẽnendo cõem.vt no.dicit Jo.an.in.c.j.de cõsti.vbi sin.dic q̃ si cõis opi.ẽ euidenter falsa.vel potest cõuinci ratione ꝓbabili põt iudex eã contẽnere.p hoc adduco tex.no.in.l.j.C.de vete.iur.enu.vbi dicit q̃ ex multitudine q̃ctoz̃ nõ oportet nos iudicare.q̃ sepe snia vnius etiam deterioris potest plures t meliozes in aliqua parte superare. ¶ Nota in verbo t attẽdẽdũ q̃ in re dubia recurrendũ est ad rõnes

naturales. Nã deficiente iure scripto debemus recurrere ad rõnem naturalẽ. vt ẽ tex. cũ gl. i. c. consuetudo. j. di. z i. l. scire. §. sufficit. ff. de excu. tu. no. Jo. an. in. c. pastoralis. de fi. instru. facit. c. scõo requiris. in fi. s. de apel. ¶ Op. cõtra tex. videt enim q hec qõ nõ fuerit difficilis, put papa asserit. nã in pluribus iurib⁹ sancitũ est vt decime prediales debeant ecclie vbi sunt põdia, psonales vero ecclie vbi quis pcipit diuina. vt in. c. fi. s. de paro. xvj. q. j. c. q̃ sti. z. c. si quis laicus. So, ppter hec ỹria glo. ij. dic q facile erat soluere hanc qõnem ꝓpositã. sed certe glo. loquit cõtra tex. cum tex. dicat q nõ erat facile dare rñsum. ideo dicit Jo. an. q glo. z sequaces nõ viderũt dubiũ qõnis. nã cõtentio oziebat sup parte coloni. nã si iudicat ꝓ ecclia põdiali fraudat ecclesia parochialis que dz habere decimã eoz q̃ lucrat suus parochianus vt in. d. c. questi. z ibi tex. ppie loquit in colono. nam pars coloni accedit sibi rõne oparũ z nõ rõne terre cũ nõ sit sua. Si vero iudicatur, p ecclesia parochiali sequit diminutio iuris ecclesie predialis. nam iure disponẽte debet hre decimã omniũ frugũ que colligunt infra suã prochiaz vt in. c. tua. j. e. z. c. fi. de paroch. vnde propter colonũ alienũ nõ debet ecclesia ꝑuari suo iure. ar. in. l. qõ nostrũ est. ff. de re. iur. Et ppter has difficultates z sitcs papa nõ imerito dixit hic nõ cẽ facile dare certũ rñsum sed recurrendũ ad cõsuetudinem. Jpe vo Jo. an. cessante ꝓsuetudie dic q ꝓmo debet decia eccle põdiali prochiali vbi sũt põdia sine ỏducti one sũptuũ vt i. c. tua. ij. j. e. ỏ residuo tãq̃ ỏ lucro debet decia ecclie prochiali detractis pri⁹ expensis q̃ detrahunt regulariter in decimis psonalib⁹. vt i. c. pastoralis. j. co. adducit sile. nam si quis donat aduocato oĉs fructus alicui⁹ agri pri⁹ soluet ille decimã ecclie predialí. z de residuo tanq̃ ỏ lucro puro soluet decimã ecclie parochiali. Ad idẽ qõ no. hosti. in. c. a nobis. j. co. vbi dicit. q si rusticus ex aceruo nõ decimato donet mihi. ix. corbes frumẽti debeo prius soluere ecclesie põdiali decimam. z de resi duo ecclesie parochiali. Postmodũ idẽ Jo. an. recitat Jnno. z hosti. in. c. tua. j. e. tenuisse cõtrarium scz respectu prime decisionis. distinguit enĩ ibi vtr colonus colat prediũ in aliena parochia tanq̃ partiarius ita q si nihil nascit nihil ẽ pceptur⁹. aut colit nũmis seu ꝓ certis mensuris frugũ pcipiẽdis oio siue nascant ibi fructus siue nõ. vt in primo cãu colonus soluat vnã decimã tm̃. s. ecclie põdiali. qz portio sua cũ submittat fortune z dei misericordie potius ẽ in fructu q̃ in lucro. nã absurduz videt q is ad quẽ ex debito pueniũt fructus teneat duas decimas soluere. ß in scõo casu cũ colonus nõ ẽ ptiarius decima debet ecclie parochiali. nam ꝓ hoc non defraudat eccliã põdialis cũ cõsequat prius integrã decimã. qz colono ỉ casu soluit vel i nũmis vl i fructib⁹ pri⁹ decimatis. z dicit Jo. an. q licet sua opi. videat cõsona iuri z eqtati. tñ qz de facto nõ cõseruat satis põt teneri fm eũ opi. Jnno. z hosti. quã videtur aperte sequi hic do. An. habẽs p absurdo q colon⁹ teneat soluere decimas duas. idẽ dicit Pet. cũ limitatione. nã dicit q si cã lucri quis cõducit alie na predia debet prius soluere decimã predialẽ z de mũ de residuo detractis expensis debet soluere decimã ꝑsonalẽ. ar. c. pastoralis. j. co. ¶ Mihi videt q opi. Jo. an. nullo modo sit cõsona iuri vel eqtati primo qz de iure diuino solũ percipit vna decima ex frugib⁹ terre. vt dixi. s. super rubrica. Jtem iste tex. nõ facit difficultatem nisi respectu alteri⁹ ecclie nam dubium dũtaxat erat an põdiali an parochiali debeat. z difficultas oriebat ex variis opinionib⁹ sanctoz patrum ß nulla reꝑitur auctoritas q̃ ỉ casu sentiat colonũ debere soluere duas decimas. z aliqui patres senserũt ꝓ ecclia parochiali aliqui ꝓ predíali. vt in iuribus hic allegatis in glo. ¶ Jtẽ inspecto iure diuino q decima soluebat tribui leuitice si erat aliqua difficultas. nam satis fuisset colonũ soluere illis leuitis. sed difficultas fuit orta ex dispositione iuris humani quo fuit sancitũ vt põdiales deberent ecclie põdiali. psonales parochiali. que q̃dez dispositio nõ debet magis onerare istuz colonũ q̃ sit obligatus ex dispositione diuina. iõ ꝓ fundamẽto cõclude q is ad quẽ fructus vel certa ps ꝓuenit ex debito solũ artat ad vnicã decimaz. sed restat videre ppter dispositionẽ iuris positiui cui debeat z in hoc sequor opi. glo. istius z Jnno. z hosti. vt debeat ecclesie prediali. moueor qz vbi certa res pticipat de diuersis naturis seu qualitatib⁹ attribuẽda est illi ad quã magis accedit sicut dicim⁹ in hermaphrodito. l. queritur. ff. de sta. ho. z. iiij. q. iij. hermaphrodita. ad idẽ qõ no. glo. in. l. j. ff. ỏ supficie. z Bar. in. l. cotẽ ferro. §. quis maximos. ff. de pub. sed in casu nostro ỉ decima multo magis accedit ad predialẽ q̃ ad psonalẽ, pbo aptissime per. c. ad decimas. de resti. spo. li. vj. vbi dicit q de iure cõi nemo potest capere decimã in parochia alterius ecclesie sed integra decima spectat ad illã ecclesiaz. secũdo z fortius in oneribus realib⁹ nõ inspicim⁹ cultoẽ ß possessoẽ z locũ vbi sũt site res. vt i. l. forma ff. ỏ cẽsi. z i. l. ipatores. ff. ỏ publi. z i. c. ỏ tris. s. e. q̃ psona coloni nõ hz imutare on⁹ reale. Nec ob. si dicat q ecclesia parochialis fraudabit in operibus istius. qz dico nullã cẽ fraudẽ. nam colon⁹ tenetur soluere deo z ecclesie loco dei. vnde satis est q soluitur ecclesie de qua iura magis senserũt. nec multũ refert q̃ ecclia habeat cũ oĉs censeant vna ecclia vlis. xxiij. q. j. c. loquit. z hanc opi. tenerẽ etiaz in eo qui causa lucri cõducit põdia aliena. nam cũ oĩs fruct⁹ pertineant ex debito ad eũ z submisit se fortune z misericordie dei satis ẽ q soluat decimaz ex omnibus frugib⁹ ad eũ pucnientibus. nã quisq̃ semínat cã lucri, alꝫ sequeret q vlis fundi q̃ proprijs manibus illũ colit teneret soluere duas decimas. qõ est ỹ mentẽ iuris diuini z humani. ¶ In gl. iij. ibi sit pscripta. z aduerte. nã licz doc. simplr transeant. tñ glo. nõ ẽ vera quo ad casum istius. c. licet sit vera fm intellectũ suum. nam glo. precedẽs habuit ꝓ cõstanti q ista decima de iure cõi eẽt debita ecclesie põdiali. z tõ ꝓsuetudo ỹria tãq̃ ỹ ius cõe debẽt ẽ pscripta. s. tpe. xl. annoz. vt in. c. fi. de cõsue. ß ỉ fundamentum glo. ẽ falsum vt patet ex predictis. qz nullo iure ille casus reperitur decisus. vt dicitur

in tex. ad idem. c. ad aplice. ī. e. iō ꝓsuetudo in hoc casu disponens nō ē ꝫ ꝑter ius. quare suffic̄ tempus. x. annoꝝ. vt dicit glo. no. in. c. fi. de cōsue. li. vj & no. Jo. an. in sūm in. c. certificari. s̄. de sepul. in varietate portionis debite eꝑo vl ecclie parochiali. ꝓ hoc dictū. c. ad aplice. in fi. vbi solū requirit cōsuetudo diu obtenta & nō prescripta. nam tempus. x. an. est diuturnū. vt in. l. de quibus. & qō ibi no. ff. ō legi. & in. l. j. & ij. C. de serui. & aqua. & C. de ꝑscri. lon. tem. in ru. & nigrō. ¶ In gl. fi. nota tria ex ista glo. ¶ Primo q iura eꝑalia vel parochialia possunt cum titulo prescribi per alienum eꝑm seu presbm licet sint hec iura infra limites. & vide circa hoc qō latius dixi in. c. fi. s̄. de paro. ¶ Secūdo no. q sicut limes eꝑatuum seu parochiarum non potest ꝑscribi ita nec iura adherentia limiti ne ex hoc oriat confusio limitum. & hoc tenebis menti. ¶ Tertio no. glo. ꝓ significato huius. ꝟ. difficile. nā qlibz importat difficultatē qlibz impossibilitatem. sed ex ꝓprio significato videtur importare difficultatez sicut dictio vix. vt probatur in. c. ij. de cog. spi. li. vj. & vide tex. cū gl. sup. ꝟ. vix. i. c. ij. de cogna. spi. li. vj. & vi qō le. & no. in. c. principatus. j. q. j. in glo.

Prohibemus. Non pōt laicꝰ transferre decimā in aliū laicū etiam si cū titulo illaz possideat. h. d. cū glo. primo ponit ꝓhibitio. scō pena. ibi. si quis. ¶ Nota primo q laici dicunt decimas detinere cū periculo suaꝝ animaꝝ. & si tex. intelligitur de possessoribus seu detinentibꝰ sine titulo. tunc clarum est q peccant mortaliter qz occupāt bona ecclesie. si aūt intelligitur de detinentibus in feudum ab antiquo iuxta no. in. c. q̄uis. s̄. eo. tunc dic q detinent cū periculo nō tamen cū aperto peccato. sed periculum videt imminere. qz timendū ē ne deus prouocet cū ex necessitate illa cōcessio fuit eis facta ad idem. c. cū aplica. s̄. de his que fi. a prela. vbi laici dicunt male detinere licet recipiant in feudum. ¶ Secūdo no. ibi. aliquo modo q ois translatiōis modus ē laicis inhibitꝰ. vnde nō possunt dare nec vendere nec ꝑmutare nec infeudare nec sīles contractus decimarū translationis facere. ¶ In glo. ij ibi satis videt no. glo. vult enī q laicus habēs decimā in feudū ab antiquo possit illā infeudare alteri laico de auctē eꝑi. sed cōtrarium cōiter sentiunt hic doc. & verius. primo ꝓ istū tex. qui indistincte hanc translationē ꝓhibet. secūdo facit. c. q̄uis. s̄. e. & c. fi. j. e. & videt aperte ꝓbari i. c. cū aplica. s̄. de his q̄ fi. a prela. nā ibi speciale ponit vt de auctē eꝑi possit cōcedere alteri ecclesie. qz nō multū refert que ecclesia habeat dūmodo extirpet a laico. que rō oino cessat cū vult cōcedere alteri laico. nam hoc posset tendere in magnum ꝓiudiciū ecclie cui debetur. nam per mortem istius sine filijs deuolueretur ad ecclesiam. vt in. c. ij. de feu. sed per concessionem alteri laico factam qui forte habet filios impediretur huiusmodi deuolutio.

Hapostolice. Decime personales debent ecclesie parochiali. ꝑdiales ꝑdiali nisi aliō habeat ꝓsuetudo. sic sūmant doc. cōmuniter. ꝫ hec sūmatio nō cōgruit tex. in. ꝟ. sup qui ponit casum. c. cum sint homines. s̄. eo. & ideo sic summo. Decima personalis debet ecclie vbi quis percipit sacra licet alibi lucrū cōtigerit. in prediali vero statur cōsuetudini si in aliena parochia colonꝰ predium coluit. h. d. cōis diuisio. scōa ps ibi noueris. ¶ Nota primo q in libera volūtate laicoꝝ est transferre se ō vna parochia in aliā vel de vno eꝑatu in aliū. & per translationē eximūt se a iuribus spūalibus in quibus prioꝛi ecclesie erant obligati. cōcordat. c. fi. s̄. de paroch. & dic vt ibi dixi. ¶ Secūdo no. regulaz q decime personales debent ecclie vbi quis pcipit ecclesiastica sacramēta. supple & audit diuina. qz ex hoc duplici respectu soluunt decime psonales. ꝓ hoc. c. ij. de sepul. li. vj. & quod dixi in. d. c. fi. & videtur velle iste tex. illud qō dictū est procedere etiam si alibi cōtigit lucrū qō clarius tenet Jnno. in. c. ij. s̄. eo. ¶ Ultimo no. q si quis excolit prediū in aliena parochia nō est aperte iure deciſuz cui prochie decima debeatur. & iō recurrendū est ad cōsuetudinem. de quo plenius dictum fuit. in. c. cū sint. s̄. e. ¶ Et ex hō & ex tex. no. q in solutione decimarū attendenda ē cōsuetudo. qō limitant docto. respectu ecclesiaz. nam valet cōsuetudo vni adimens & alteri cōferens. qz nō est magna vis que ecclia habeat. sed quo ad retentionem ipsoꝝ laicoꝝ nō valet cōsuetudo ꝑm doc. hic. quod an sit verum indistincte dicam in. c. in aliquibus. j. eo. vbi melius materia cadit. ¶ Sed quero circa litteram quid si non apparet de cōsuetudine. dicit Jnno. q prediales debentur ecclesie baptismali. psonales vero capellis. xvj. q. j. decimas. sed certe hoc dictum nō attingit dubium decretalis. quia tex. hic formaz questionem in eo qui extra suam ecclesiam coluit agrum. vndeꝰ omnia est dicendum in casu istius. c. vt dictum fuit in. c. cum sint. s̄. eo. ¶ Nota tamen dictū Jnno. in alio quatenus vult decimas prediales pertinē ad ecclesiam baptismalem. & sic ad plebem. nō autem ad capellas fundatas circa plebem. sed tu dic latiꝰ vt dicam in. c. cum cōtingat. j. eo. nam hoc dictum Jnno. simpliciter nō tenetur si ponimus capellas habere parochias distinctas. & predia fore sita ifra parochias capellarum. ¶ In glo. ij. ibi equum est vt diuidatur. no. gl. & facit. c. cuz quis. ij. responso. de sepul. li. vj. Et in fi. glo. no. & aduerte q clare nō percipio quid glo. velit cum dicit q si aliqui iacent in vna parochia & habēt larem in alia debet fieri diuisio personalium decimarum & oblationū. nam si glo. intelligit de his qui iacent in vna ecclesia. puta tanq̄ artifices & mercatores. tū percipiūt diuina in ecclesia domicilij. tunc glo. nō bene dicit. immo videtur casus cōtra. in. c. questi. xvj. q. j. sed si glo. intelligit q isti iacēt in aliena parochia ꝑcipientes etiam diuina. tūc gl. posset saluari. intelligēdo tū q licite deserant ꝓpriam eccliam. puta qz habent duo domicilia. & vtroq̄ pariē se collocant. & pariter ibi audiunt diuina. tūc equū est illam diuisionem fieri ar. in. d. c. cum quis. als aūt decime personales & oblationes debent fieri ecclesie parochiali. vt in. d. c. questi. & hic.

Ex parte. De oñi fructu prediꝯ solꝫ uende sunt decime. ꝓma ps ponit querelã. scõa dat iudicẽ. ibi mandamus. ¶ Nota primo q appellatiõe agricultoris cõphendit etiã hortulanꝰ. Itẽ no. q licet ex vino vl ex frumẽto semel in anno decima soluaꝫ. nõ tamẽ p hoc imponit forma vt de oibus que percipiũtur ex eodẽ agro semel decima soluaꝫ in anno sed quotiens fructus in anno ꝓcipiunꝫ totiens decima est soluenda. ꝛ si diuersa semina sparguntꝫ in eodem agro ex fructibus omnium soluenda est decima. ¶ Ultimo no. ibi. absq; diminutiõe. q decima mãdaꝫ hic solui absq; diminutione p censurã ecclãsticam. Ex quo infert q nõ solũ est mortale peccatum nõ soluere ꝑ etiã cũ diminutiõe soluere ꝑm Jo. an. ꝛ facit tex. in. c. j. prohi. in fi. ꝛ hoc verum ẽ vbi petũtur. Nunquid aũt ꝓcedat hoc hodie cũ sacerdotes nõ petãt integrã decimã nec etiã de omnibꝰ fructibus eã petũt. Dic vt dicã in. c. in aliquibus. j. eo. ¶ Sed quero nunquid rusticꝰ teneaꝫ deferre decimã vsq; ad ecclãz. an vero rector teneatur suis expensis colligere. Doc. hic tenẽt cõiter rusticũ artari ad deferẽdũ expensis suis. p. c. reuertimini. xvj. q. j. vbi innuit q de iure diuino decime sũt deferẽde in horreum ecclesie sue. ad idẽ tex. xvj. q. vij. c. j. ꝛ vtrobiq; hoc tenet glo. qõ no. ¶ Secũdo queritur nũquid rector ecclie possit facere interdici colono ne fructus colligat seu ex fundo remittat eo vel eiꝰ nũcio nõ pñte. Spec. eo. ti. ad fi. tenet q sic. ꝛ idem Guil. naso. dicẽs sic se cõsuluisse. ꝛ cõit sequũt doc. mouet primo arg. l. ij. C. qñ ꝛ q. quar. ps. de. li. x. dũ dicit ibi tex. sub cõspectu curialiũ. ꝛc. ad idem. l. si suspecta. ff. de inoffi. testa. vbi dicit q legatarius põt assistere heredi in iudicio litiganti sup validitate testamẽti p interesse ipius legatarij. Item cuz ecclesia habet ius in fructibus. vt in. c. tua. j. eo. ꝛ fructus pendentes sunt ps fundi. vt in. l. fructus pendentes. ff. de rei vendi. videt q ecclesia habeat ius p cõsequẽtiã in fundo. ꝛ quicquid sit respectu fundi. tñ respectu fructuuz satis ꝓbabiliter põt teneri q etiã anteq; sint collecti ptineãt ad ecclesiam. loq̃r de decima pte fructuũ p indiuiso. p hoc bo. tex. in c. tua. j. eo. vbi dr q deus asseruit decimas eẽ suas ꝑ hoc ꝓnomẽ suũ notat dñium. vnde cõpetit rei vẽdicatio. vt in. l. quintus. ff. de au. ꝛ ar. le. ꝛ i. c. quo iure. viij. di. vide etiaz bo. tex. in. c. decime. xvj. q. j vbi dicit q nõ soluẽs decimã detinet alienum. ꝛ ex his verbis gl. ibi colligit qõ. s. dixi. ꝛ vide aliã bo. glo. in. c. moderamine. ea. cau. ꝛ. q. ꝛ p Jo. an. i ad dict. spe. loco prealle. vbi sequit dictũ Spe. prealle. nisi cõsuetudo sit in opositũ. fatet tñ nõ valere cõsuetudinẽ que dat causam surripiendi alienũ. c. ex parte. s. de consuetudine.

Non est. Decime ꝑdiales soluende sunt expensis nõ deductis. h. d. primo ponit exordium. scõo narratio ibi reuera. tertio cõclusio. ibi. volũm. ¶ Primo no. ex isto tex. in prin. iuncto. c. cũ non sit. j. c. q in fructibꝰ ꝓuentibꝰ ex terra longe magis opatur dei misericordia ꝙ hominis industria. nã semẽ mortificatur ꝛ dei dispositiõe reuiuiscit plurimũ fructuz afferendo. ꝛ ꝓ respectu segetes ꝓpriꝰ dici fructus naturales potius ꝙ industriales. ꝛ hoc videt verissimũ habito respectu ad materiã nostraz. s. respectu solutionis decimaꝝ. sed alia cõsideratiõe tales fructus dicũt industriales. s. quo ad hoc vt bonefidei possessor faciat fructus suos. vt ẽ gl. in. c. grauis. ꝓ resti. spo. ꝛ in. l. ex diuerso. ff. de rei vendic. nã propter culturã maximã ius voluit istos fructus dari bonefidei possessori. ꝑ in casu nostro habet respectꝰ ad dispositionẽ diuinã ex cuiꝰ misericordia fructꝰ ꝓueniunt. ¶ Secũdo no. ibi de omnibꝰ bonis. q nõ solũ de enumeratis hic in tex. est decima soluenda. sed generaliter de oibus bonis que fidelis hõ acquirit. vt in. c. prohi. an aũt hoc ꝓcedat in bonis immobilibꝰ vt si donaꝫ tibi domus vel legaꝫ. ꝛ q̃d de mobilibꝰ aliquid hic tractauit Inno. vide plenius p glo. xvj. q. j. decime. ꝛ in. c. tua. ij. j. e. vbi dicã. ¶ Nota ibi. de militia. q etiã de militia soluenda ẽ decima. ꝛ dic de militia. i. de stipendio qõ daꝫ militibus seu istis stipendiarijs. qz hoc ẽ lucrũ ꝓsonale. de quo decima soluit. vt in. c. se. ꝛ in. c. decime ꝓdicto. qõ intelligũt doc. qñ iuste quis militat. ã si velit dicere q isti stipendiarij in bello iniusto exñtes illicite recipiũt stipendiũ. iõ ecclesia nõ dz recipere decimã taliũ. ꝛ generaliter an de illicite acquisitis sit soluenda decima. dicit. j. c. prohi. ¶ Nota ibi. ꝏ venatione. q de feris in venatione captis soluenda ẽ decima. ꝛ eadẽ rõne idẽ dicendũ in aucupatiõne et piscatione. ¶ Sed querunt hic doc. ꝛ principaliter Inno. vtrũ decima taliũ sit censenda ꝓdialis aut ꝓsonalis. qõ est querere vtrũ debeatur ecclesie parochiali vbi quis audit diuina an eccle i cuius parochia ista fuerũt capta. p ecclia ꝓdiali facit. quia hec animalia beneficio terre nutriunt. vnde sicut decidit in animalibꝰ domesticis vt ibi debeaꝫ decia vbi pascunt. vt no. glo. ꝭ. eo. ad aplice. eadẽ rõne idẽ videtur dicendũ in istis alijs animalibus feris In cõtrariũ p ecclesia parochiali facit. qñ ista capiuntur opera ꝛ industria hois. ꝙ. ꝛc. vt. d. c. ad apostolice. Inno. ponit hic duas opi. prima cui videt ipe inherere vt distinguam. vtrũ hec sunt inclusa i certo loco. vtputa aues in colũbario. pisces in stagno. animalia in aliq̃ foresta. aut vero sunt in libertate ppria nõ circũcluſa aliquo loco. primo casu decima est censenda ꝓdialis. scõo ꝓsonalis. ꝛ idẽ videtur sentire idẽ Inn. i. c. cõmissũ. ꝭ. eo. alia opi. quã refert ẽ qõ indistincte talis decima sit censenda personalis. qz ex industria hois fuerunt capta ꝛ certo loco recluſa. Hosti. dicit q põt dici talis decima mixta aliter nõ declarat. Do. An. dicit q si Hosti. intellexit q de valore ante reclusionẽ decima sit ꝓsonalis. sed de valore post reclusionẽ decima sit ꝓdialis videtur optime dixisse. ꝛ credo q hoc sentit Hosti. dum decidit aliã questionẽ quasi in huiusmodi terris. ꝛ hec opinio media satis mihi placet.

Ex transmissa. De redditibus molẽdini ad vẽtum soluende sunt decime. h. d. primo ponit decisam q̃relã. secũdo dat iudicẽ ibi. qz vbi pre-

mittit generalē rōnem ex qua infert cōclusionē. ibi mandamus. Et potuit eē rō dubitandi in isto tex. qz venti nō nascunt in loco. nec vident moueri ex dei beneficio. iō videbat q decima ex tali molendino ad ventū nō eēt soluenda. sed cōtrariū decidit qz t mare t venti obediunt deo. Matth. viij. Itez qz terra est in qua ē tale molendinū cōstructuz sub iacet oneri decimarū. vnde sicut ecclesia ex tali terra pciperet fructus si coleret ita debet consequi de redditibus edificij ibi cōstructi. p hoc. c. cōmissum s. eo. ¶ Nota primo regulā q nō solū de frugibus terre ē decima soluēda. vt in. c. j. s. eo. s etiā de oībus que licite ḡs pōt acquirere. t supple fz Jo. an. t de facto acquirit hanc supletionem forte fecit. qz nō sufficit quē potuisse acquirere nisi de facto acqsi uerit. Ex quo infert q non pōt quis cōpelli ad acq rendū vt decimā soluat. sicut dicit in sili q nō dicit fraudare creditores qui potuit s noluit acqrere. l. qui aūt. ff. de his que in frau. cre. nā deus solū mādauit decimas solui de acquisitis t nō de acquirēdis. t per hoc pōt solui ptrariū qō pōt formari de tutore t plato qui tenent pupillo t ecclesie si potuerūt acquirere t nō acquisiuerūt. vt no. xij. q. iij. c. ij. l. quicquid. C. arbi. tutele. nā rōne officij suscepti illi tenent acquirere. s hic non tenent acquirere ecclesie s tm̄ soluere eccl'ie si acquisiuerint. ¶ In glo. in. x. licite acquisitis in fi. no. bene istā gl'a nā quotidie ad eā fit remissio cū querim⁹ nūquid de illicite acquisitis sit soluenda decima vel elemosyna possit fieri. t vt habeas glo. clārius dic diuidendo q primo allegat. p t cōtra vsq ad. x. quidā. t ibi. p solutione ponit duas opi. scda ibi. alij. t huic scde inheret cuius mens ē q si turpitudo impedit translatiōnē dominij vel saltē prestat cām repetendi nō dz in de decima solui nec elemosyna fieri. exemplū in fure. nā dñium nō transfert in eū. Item in vsurario. nā licet in eū transferat dñium. tñ cōpetit repetitio c. debitores. de iureiur. Si vero dñium transfert t repetitio nō cōpetit. tunc inde potest fieri elemosyna t decima solui. exemplū in meretrice t histrione. sed respectu decime glo. videt velle q licet isti teneant soluere. eccl'ia tñ nō tenet recipere ne videat approbare improbitatē illoz. ¶ Et si dicas ex hoc insurgeret plixitas. dicit Jnno. q de cōsensu dioceseni seu rectoris poterūt isti ex decima debita facere elemosynā. t hoc Jnno. dicit verū q si isti pseuerāt in peccato. s si egerūt pniaz nō debet ecclesia respuere. qz nō debet in eis inspici qō fuit. l. di. ferrū. Et hāc scdaz opi. videt cōit seq doc. h t originaliter h gl. fuit Jo. quā vide. xiij. q. vj. in sum. t in. c. decime. xvj. q. j. s do. car. dicebat q in secreto eccl'ia poterit recipere decimas a talibus. qz cessat hoc casu scandalū. qō tñ mihi nō placet. qz simpliciter dictum est. nō recipias mercedem prostibuli. Item isti confortarentur in eorum iniquitatibus. t ecclesia notaretur de eius cupiditate. ¶ Quid autem in oblationibus. nunquid autem oblationes iacentium in crimine sunt in ecclesia recipiende presupposito q fiant de propria substantia ipoz offerentium. vide glo. no. in. c. oblationes. xc. di. que concludit i partem affirmatiuā nisi in casibus a iure prohibitis. quos ibi enumerat. sed Jnno. ponit h vnū dictuz satis notabile. q si crimen est notoriū nō debz ecclesia oblationes talium recipere. ar. in. c. miroz. xvij q. iij. Itē vide ad materiaz hui⁹ gl. bo. gl. in. c. nō est putanda. j. q. j. vbi queritur quid si de pecunia simoniaca vel vsuraria quis cōstruxit ecclesiam vl acquisiuit iuspatronatus vel emit possessionē t pcepit fructus. dic vt ibi. t vide qō no. Jo. an. in. c. ꝑꝑ. de vsuris. li. vj. Item an sit peccatum dare histrioni vel meretrici seu citharistis. vide bo. tex. cū glo. in. c. donare. t. c. qui venatoribus. lxxxvj. di. ¶ Predicta omnia procedunt cū queritur de decima proueniente ex lucro personali. nam in decima p̄dialī nō est ponderanda qualitas possessoris quia possessio est onerata. t sic eccl'ia a quocunq possessore licite recipit decimam p̄dialem. vt voluit h gl. in fi. t idē Jnno. facit. c. de terris. s. eo.

Nobis tua. Locator vel cōductor possessionū tenentur ad decimas nisi se immunes ostendant. primo decisum exordium. scdo rō generalis ibi. cum. tertio solutio. ibi fraternitati. quarto exceptio. ibi. nisi. ¶ Primo no. regulā q quilibet tenet soluere decimā nisi specialiter sit exemptus. ¶ Ex q infero q eccl'esia habet intentionē fundatā de iure cōtra quēlibet. p hoc facit qz deus neminē excepit a solutione decimaz. vt habetur Deutero. xviij. t Exo. xxj. ¶ Secūdo no. ar. apertuz q ab onere decimarum potest quis eximi. quis autem possit hoc priuilegium dare. dicam cū glo. ij. ¶ Ultimo no. q conducens predia aliena cōpellitur soluere decimas de fructibus. nec astringit ad aliam solutiōez nec distinguit vtrum hoc faciat causa lucri. Ex quo infero ad id qō dixi in. c. cuz sint. s. eo. q cōductor alieni predij nō tenet nisi ad vnam decimam p̄dialem. t qō hic dicitur de locatore itelligo qñ locator recipit certam quotam fructuum. puta tertiā partem si autē recipit certas mensuras vel certos nūmos. dic vt dicetur in. c. tua. ij. j. eo. ¶ In gl. in. x. exemptus. no. sing. glo. nam quotidie solet allegari iuncto tex. dum generaliter querit nunquid papa possit dispensare circa ius diuinū. t videur hic glo. in scda solutione pmanere vt in totuz papa nō possit tollere ius decimaz. s quibusdaz plonis remittere potest. nam per hoc vltimū nō tollit ius diuinum. sed tunc tolleret si vniuersaliter remitteretur precepturn. t de hoc vide glo. in. s. si ergo. xvj. q. j. Ala. hosti. Jo. an. videntur sequi conclusionem huius glo. dicunt enim q quibusdam personis pōt remitti sed in totum nō nisi ex cā t ad tps. t not. hoc vltimū. Nō ob. si dicat q alia p̄cepta moralia decalogi sunt irremissibilia. vj. di. his ita. v. di. in princi. nec istud p̄ceptū decimaz cū sit morale. dz posse remitti. Nā vt dicit hosti. aliud in isto p̄cepto ꝑ in alijs. versat enī in alijs honor dei irremissibilis vel vtilitas publica hūana indispensabil'. vt é videre i illo p̄cepto. Nō habebis deos alienos. Itē i alio honora pfez tuū t matrē tuā. t in silibus in quib⁹ nec in totū nec in parte dispensari potest. sed in precepto

decimaꝝ ē duplex cōsideratio. ¶Prima quatenꝰ ver
satur honoꝛ dei. nā decimas sibi retinuit in signuꝫ
vniuersalis dominij. vt in. c. tua. ij. j. e. ⁊ hac consi
deratione nō potest decima vniuersalit remitti. qꝛ
nō pōt papa facere vt honoꝛ nō exhibeat ipsi crea
toꝛi maxime qñ ipse sibi reseruauit. Secūda consi
deratio ē in vtilitate que ꝓuenit ex solutione deci
marū. nam cōcernit cōmodū eccliarum ⁊ clericoꝝ
ideo papa tanꝯ generalis administratoꝛ ⁊ vicariꝰ
dei pōt hanc cōmoditatē in aliquibus remittere et
dispensare. Do. An. dicitꝯ ecclie bene potest ipen
di hoc priuilegiuꝫ. ad hoc. c. ex parte. ⁊. c. suggestū
s. eo. ⁊ hoc ē clarissimū. nam in hoc nō venimꝰ con
tra preceptum dei sed cōtra cōstitutionem eccleſie
que distribuit decimas inter ꝑticulares ecclias sed
si queritur in laicis. dicit ꝙ nec decimas preteritas
neꝯ futuras etiā vni remittere potest sine cā. sicut
est videre in iuramento. qō quia est de iure diuino
nō pōt ꝑ papā sine cā remitti. vt no. in. c. quanto. ō
iureiur. ⁊ Inno. in. c. cū inter. de renun. Hec opi.
do. An. posset saluari quo ad deū. nam nō credo il
lū esse tutū qui decimas sine causa tenet ex remissi
one pape vel beneficia iniuste obtinet. ꝓ hoc gl. no
ta. in. c. nō est. j. de voto. ⁊ qō dixi in. c. de multa. de
ꝓben. nam licet papa habeat plenitudinē potestatꝭ
debet tū facere sicut diligens paterfamilias dispen
sando cuilibet prout opus est. facit. c. j. xvj. q. vij. ¶
quo ad ecclesiam militantē tene indistincte opi. gl.
⁊ alioꝝ docto. per ea que notāt in. l. fi. C. si ꝓtra ius
vel vti. pub. ⁊ in. c. que in eccliaꝝ. de consti. ⁊ in. d.
c. nō est. ⁊ hoc idistincte ꝓnto vexꝝ vbi decie de facto
soluuntur. nam tunc si papa vellet in totum remit
tere nō solum tolleret reuerentiam deo debitam. ¶
etiam alteraret vniuersalem statum eccleſie qō pa
pa nō potest facere. vt no. in. c. litteras. ⁊ ibi dixi de
resti. spo. sed vbi de facto nō soluūt nūquid papa
possit dispensare vt nō soluentes euitent peccatuꝫ
certe potest dici ꝙ sic. nō tamē in totum preceptum
tollendo. sed ex hac causa nō soluētes tolerādo vt
peccatū nō incurrant. qō satis sentit ꝟ Inno. ⁊ ali
quid dicam in dicto. c. in aliquibus. ⁊c.

¶ Ita. Imperialis cōcessio sub quacunꝯ
forma a solutione decimaꝝ eximere nō potest. hoc primo. Decime noualiuꝫ
nō pertinent ad laicū qui decimas habet in feudū
duo sunt dicta. scōm ibi. nec occasione. ¶ No. pri
mo ꝙ iura que dicūt laicis non cōpetere ius dispo
nendi de spūalibus ꝓcedūt etiā in impatoꝛe. vnde
hic in prin. generaliter dicitur de laicis ⁊ postmoꝫ
infert ad impatoꝛem. licet ergo impatoꝛes ⁊ reges
vnganꝁ. vt in. c. vno. de sa. vnc. nihilominus nō cō
sequunꝁ ptātē disponēdi de iuribꝰ ecclīasticis. nec
recipiūt oꝛdinē ecclīasticū ꝟ in laicoꝝ numero con
tinenꝁ. qō no. ¶ Scō o no. ex ꝓdictis ⁊ ex tex. ꝙ legi
timatꝰ a principe seculari nō pōt ꝓmoueri ad oꝛdi
nes ⁊ etiaꝫ nec ad alia spūalia ceꝛsetur habilitatus
ꝑ ꝟ vide bo. glo. in. d. c. j. ⁊. cj. di. c. vnico. ⁊ qō no.
i. c. ꝓ venerabilē. q fi. sint le. An aūt infamis restitu
tus pristine fame ꝙ principē secularē censeꝁ restitu
tus q ad spūalia. vide bo. glo. in. d. c. j. ⁊ qō no. i. d
c. ꝓ venerabilē. ¶ Tertio no. ibi. diuina cōstitutōe
ꝙ decime debenꝁ ex cōstitutiōe diuina principaliꝫ
⁊ nō humana. Ex q infert do. An. ꝙ peccant theo
logi asserentres decimas hodie nō deberi cuꝫ sūmi
pōtifices cōiter in ꝓstitutionibꝰ suis asserunt oppoſi
tū. q si velit dicere ⁊ dū ꝙ in interꝑtatiōe legis dine
seu in decisionibꝰ dubioꝝ potiꝰ debemꝰ stare diffi
nitionibꝰ sūmoꝝ pōtificū ꝙ dictis thelogoꝝ etiam
si sint sancti. ad hoc vide bo. tex. cū gl. xx. di. c. j. nā
ptās cōdendi ⁊ interꝑtandi data ē non sanctis ꝟ sū
mis pontificibꝰ. vt in. c. per venerabilem. q fi. sint
le. ⁊ hodie asserentes ꝯ in suis ꝓdicationibꝰ incurre
runt penā. de qua in cle. cupientes. de penis. ⁊ vīō
qō le. ⁊ no. in. c. j. j. e. ti. li. vj. Unū tñ semp tenebis
menti circa supradicta ꝙ vbi dictū alicuiꝰ sancti iu
uatur aucte iuris diuini potius ei ꝙ cōstitutioni sū
mi pontificis standū est. vt dicit glo. sing. in. c. j. xx.
di. tamē hoc determinare potius spectat ad eccliaꝫ
vniuersalē. i. ad cōciliū generale ꝙ ad priuatā per
sonam. ꝑ hoc. xxxvj. q. ij. c. iij. iuncto. c. placuit.
¶ Nota in. §. nec occasione. ꝙ priuilegium odio
sum dꝫ strictissime intelligi vt sic non cōphendat ea
que alꝫ venirent in dispositione fauoꝛabili. naꝫ in
cōcessione decimaꝝ facta laico nō veniunt decime
noualium secus in cōcessione facta clericis. vt in. c.
ex parte. s. eo. facit notabiliꝫ iste tex. ꝙ in cōcessiōe
aliquoꝝ iuriū simpliciter facta nō veniūt iura que
postmodū oriunꝁ de nouo licet sint similia iam oꝛ
tis. ¶ Cōtra hāc tex. op. de. l. fi. ff. ad muni. vbi ipe
ratoꝛ disponit circa iuramentū qō ē cōtra prin. hu
ius tex. So. dicit Jo. an. ꝙ oēs leges indulgentes
circa talia ptātem imperatoꝛi vl alteri laico sunt coꝛ
recte etiā ex mēte iuris ciuilis. vt colligiꝫ in auc. vt
clerici apud ꝓprios epos. §. si vo ecclīasticū. ꝑ hoc
facit. c. si duo. ⁊. c. si impatoꝛ. xcvj. di. per hoc potest
inferre ad statuta q quotidie fiunt per ciuitates di
sponentia circa iuramentū. sunt enī in hoc ipso iu
re nulla. Itē. d. l. fi. exꝑsse nō disponit circa iuramē
tū sed potiꝰ indulget vt periurꝰ assumaꝫ ad hono
rem. ¶ Secūdo opo. cōtra tex. ibi quātūcunꝯ ge
neraliter qui videꝫ innuere ꝙ generalis cōcessio sit
foꝛtioꝝ ꝙ specialis. qō videꝫ cōtra. c. qui ad agēduꝫ
de ꝓcur. li. vj. ⁊. l. sed ⁊ si quis. §. questum. ff. si qs
cau. So. dicit Hosti. ꝙ vbi in concedente concurrit
potestas libere disponendi de illa re foꝛtioꝝ est spe
cialis concessio ꝙ generalis vt in contrarijs. ⁊ hoc
ideo quia luculentius colligitur volūtas disponē
tis sed vbi potestas defuit in agente tunc foꝛtioꝝ ē
concessio generalis. exemplum in iurepatronatus
quod non potest vendi per se tamen transit cū vni
uersitate. c. ex litteris. ⁊. c. cum seculum. de iurepa.
Item patet in fundo dotali. l. j. ff. de fundo dota.
vnde videbatur ꝙ licet imperatoꝛ non possit in spē
quem eximere de decimis tamen generalis con
cessio videbatur admittenda. sed contrarium hic
deciditur quia nec in specie nec in genere potest lai
cus disponere de rebus eccleſie vt hic quod nota.
nam aperte facit hec littera sic intellecta. cōtra op.
Bart. in. l. cunctos populos. C. de sum. trini. vbi
dicit ꝙ constitutio laicoꝝ specifice disponens de

clericis ad eos nō porrigit ex defectu ptātis. secus si generaliter disponit qz tunc clerici pñt recipere p se. vtputa dicit statutū q instīa guarātigiata habeant executionē patā. de quo p do. An. in. c. q in ecclesiarum. de cōsti. nam ꝫ vides q generalitas dispositionis nō suplet defectū ptātis qui ē in agēte z melius ꝺ Bar. est tex. in. c. ecclia scē marie. s. de cōsti. ¶ In glo. j. ibi. cū scisma. faciunt no. istuz casum z adducebat hanc gl. do. An. tpe suo cōtra illos cōtēdentes de papatu qui faciebāt scisma in ecclia dei nec poterāt corrigi per eccliam. ¶ Ex q̄ sentit vnū qđ mihi satis placet q si hodie aliqui cōtenderent de papatu z facerent scisma in ecclia dei nec possent corrigi per eccliam qz quilibet ē potes. nec vellent cōgregare pcilium q eo casu dñi tēporales pñt in eos manū mittere z eis inuitis facere duellū sopiri z determinari q eccliaz. nam dñi tēporales ad hoc pncipaliter receperūt ptātem vt ecclesiā dei iuuarent. p hoc vide pulchruz tex. xxiij. q. v. c. principes. Itē bñ facit tex. in. c. vbi piculum. ō ele. li. vj. vbi in creatione sūmi pōtificis dñi tēporales habēt ptātem in debētes eligere vt includant i conclaui. z̄. vt ibi ꝺ. fortis ergo habēt ptātē vbi eccliā ex cupiditate p plures lacerat nec p eccliam pōt cōpetens remediū adhiberi. z ad mām istius glo. vide bo. glo. xj. q. j. i sūma q̄ colligit casus in qb⁹ clericus pōt cōuenīri corā laico z laicus coram clerico.

¶ Ita nobis. Sine deductione sequentis z sumptuum debent dñs z colonus decimam soluere z nō cui voluerint ecclesie vel paupibus sed ecclesie cui debēt nec ab hoc excusant ꝓpter maliciaz clericoz. Diuidit. primo ponit tres machinatiōes. scō ad eas respondet. ibi. verū. tertio cōcludit ibi. qñ. Primo no. ex isto tex. iuncto. x. verū. q nō a fortuna sed a deo cuncta bona pueniūt vt etiā habet. j. q. j. cū paul⁹ z Jacobi. primo. generalr dic q oia que fiunt aut recto iudicio deus facit aut ita fieri sinit. vt dicit tex. in. c. nec mirū. xxvj. q. v. qđ ē dicere oia fieri ex voluntate dei aut dispositiua aut permissiua. ¶ Secūdo nota ibi. tributa sunt q decima que debetur ecclesie cōparat tributo. nam ꝓpie tributuz est quod datur dño tēporali in signū recognitionis vniuersalis dominij. z est dīa inter tributuz z vectigal z pedagiū z de multis similib⁹. vide bonā glo. in. l. j. ff. de publi. z in. l. iiij. C. de cōpensa. z in hoc tene mentu istū tex. qui ad hoc quotidie allegat z inquantū iste tex. dicit q sunt tributa gentiū animarū. dic. i. animalib⁹ gentibus diuina gratia ita exponit glo. xvj. q. j. c. decime. ¶ Nota z tene mēti q dñs tradens fundū rustico excolendū pro certa quota fructuū debet illā quotam cōuentaz habere nō deductis sumptib⁹ factis per rusticuz p agricultura agri nec etiam deducto semine. z sic habes hic aperte rusticum teneri ad semē dq̄ proprio nisi pactū speciale in cōtrarium intercesserit. vt hic. ꝓbat z darius hic tenet Inno. ¶ Nota rōnez q̄re deus reseruauit sibi decimas z quare precepit eas clericis exhibendas. nam ob aliam causam soluit deo. z ob aliam datur clericis. deo enī exhibet i signum vniuersalis dominij. s. vt deus cognoscatur dominus omniū q̄ sunt in terra z etiam ipius terre. ¶ Clericis vero mandauit illas solui p suo cultu. i. p diuino officio qō in ecclesijs ad laudē dei impendūt. ¶ Ex hoc z ex tex. no. q decime non debent principaliter paupibus sed ipis clericis. debēt tñ qō superfluum ē dare pauperibus. xvj. q. j. c. si. ¶ Nota. ibi suas eē decimas. z̄. q decima ē in dominio ecclie z nō tñ debita. nam id qō est debitū nō ꝓpie pōt appellare suū sed nostrū. vt est tex. no. iuncta glo. i l. quintus mutius. la. ū. §. argento. ff. de au. z arg. le. de hoc aliquid. j. ¶ No. ibi de cunctis oīno prouentibus. vnā regulā q de cunctis puentib⁹ solue da ē decima. ¶ No. ibi. rōne culture. q colonus recipit partē rōne culture z dñs rōne terre. z sic videt q integra cultura spectat ad colonū z q dñs nō tenet ponere nisi terrā. vnde cōtrahit q̄dam societas inter dominū z colonū partiarium. vnde sicut contrahitur societas qñ vnus ponit pecuniā alius opaz vt. l. si non fuerint. ff. pro socio. z. l. j. C. e. z ibi glo. no. ad materiā ita dñs ponit terram z colonus operam. ad hoc tex. no. z ibi per Bar. i. l. si merces. §. vis maior. ff. loca. z vide qō dixi in. c. ꝓpter de locato. ¶ Nota ibi cū nulli sit licitum. z̄. q̄z detinens decimam vel pro arbitrio seu dispōēs dicitur de alieno disponere. Ex quo inferō q decima nō ē in dominio dñi pdij. sed ecclie. simili verbo vtit tex. i c. j. xvj. q. vij. z cōiunge hoc verbū cū illo verbo suas. de quo supra. ¶ Vltimo nota q laici possūt cōpelli ad appellatione remota ad soluendum decimas pdiales z personales. ¶ In gl. j. ibi. sed impropie dicunt tributa. aduerte qz glo. p falsa fundamēta dicit impropie decimam dici tributum. Primum fundamentū glo. ē qz in tributo nō admittitur appellatio sed in decima sic. sed ꝫ videt cōtra istū tex. in fi. vbi dicit q appellatione remota laici sunt compellendi ad solutionē decimaz. vnde vt dicūt doc. super tex. aut laicus solum allegat prescriptionem vel cōsuetudinem z nō admittitur appellatio qz nō valet consuetudo contra ius diuinum morale cuz ipsius transgressio inducat peccatum. c. fi. de psue. dicam latius. j. e. in aliquibus. z sic procedit iste tex. in fi. Aut allegat exemptionē pape aut cōpositiōez legitimā. z tūc admitteret appellatio qz vere tūc graueret. Et sic pōt saluari dictū glo. z idē dicēduz in solutiōe tributi. vñ in ꝫ nō differūt. sed cōueniunt. ¶ Scōm fundamētū gl. ē qz in decimis admittit prescriptio ꝺ in tributo nō. qđ est falsū. nā iura q̄ allegat loquūtur in ecclesijs. nam inter ecclias valet prescriptio qz ex cōstitutione humana facta est diuisio decime inter ecclias particulares. sed de iure diuino debet simplr clericis z ecclijs. vnde nō multum refert que ecclia habeat ex quo nō exijt de vniuersali dñio ecclie. Nā vnica ē ecclia vniuersalis. xxiij. q. j. loquit. z. c. pudenda. ꝺ laici debētes soluere non possunt prescribere. vt in. c. cām. de prescrip. Et idē in tributo dicēdum. nam extat opi. q rex francie z alij multi prescripserūt ꝺ imperiū z sic ipsi capiūt tributa ex prescriptione q̄ debebant imperatori. de q̄ an sit vex de iure remitto ad no. j. c. q venerabilē. q̄ si.

sint le. & l. infamē. ff. de publi. iudi. p Bart. in. l. j. ff. de aq̄ plu. ar. Cōueniūt etiā decima & tributū in multis alijs. Mā quēadmodū possessio ē obligata p tributo. vt in. l. impatores. ff. de publi. ita videt q̄ sit obligata p decima. facit. c. pastoralis. j. e. Itē ꝓueniunt in cōpensatione. nam sicut in tributo nō admittit cōpensatio. l. iiij. C. de cōpensa. ita nec in decimis qđ tenēt hic doc. & facit. xvj. q. vij. c. decias qđ est no. verbū. facit. c. frequēs de resti. spol. i. vs

¶ In ea glo. ibi sed qua actione no. glo. vsq̄ ad fi. que ponit tres opi. cū querit qua actione petātur decime. ¶ Prima opi. q̄ p actionē cōfessoriā. de cuius natura vide qđ no. in. c. examinata. de iudi. & in. c cū eccl̄ia sutrina. de cā pos. & ppria. Est enī actio realis cōpetens p iurib⁹ incorporalib⁹ & dat domio sicut rei vendicatio ē actio realis cōpetens p reb⁹ corporalibus & datur soli dño. l. si in rem. i prin. ff. de rei ven. Secūda opinio q̄ dat reivendicatio. & h̄ potest saluari quatenus dirigitur non ad ius decimandi qđ est incorporale sed ad ipsos fructus qui sunt quid corporale. Tertia opi. q̄ cōpetat cōditio ex canone & hec cōditio ē multum sepata & diuerse nature a precedentibus. nam omnis cōditio ē personalis. nam datur ꝑ personaz vt faciat seu soluat id ad qđ tenetur. sed p̄cedentes actiōes sūt reales. vt ꝓbat insti. de actio. §. sic itaq̄. & de materia huj⁹ glo. vide glosā pleniorem. in. c. moderamine. xvj. q. j. & multi docto. antiqui secuti sunt hanc opinionem. & nouissime Frede. de senis. consil. lxxiij. & vi de qđ dixi in. c. cōmissum. s. eo. Hosti. dicit q̄ de iure canonico nō est multū curandū de his subtilitatibus q̄ nō est necesse exprimere nomē actiōis. vt i c. dilecti. de iudi. Sed dic q̄ nec etiā de iure ciuili ē necesse exprimere nomē actionis. vt no. in. l. edita. C. de eden. no. gl. in. c. quo iure. viij. di. sed necesse ē cognoscere que actio cōpetat q̄ aliter vix bñ posset formari libellus & sntia ferri. q̄ aliter fit condēnatio in vna actione q̄z in alia. Sed cōcordādo opi. supra positas dixit hic Hosti. q̄ si agit inter duas ecclesias de ꝓprietate iuris decimādi tūc agit ꝓfessoria actiōe qm̄ agit de iure incorporali. si autē agat ꝓtra debentē soluere tūc agit reivendicatione si decima ē sepata vel saltem fruct⁹ sūt collecti. si vo fructus nō sūt sepati a fundo agit ꝓditione ex lege diuina declarata a canone hoc qm̄ agit ecclesia cui debet ex lege canonica. Si aūt ei debet ex ꝓsuetudine. tūc aget ꝓditione ex lege cōsuetudinaria aꝓbata p legē canonicā. & no. hoc vltimū dictū ¶ Ego vltra ea que tetigi in. c. cōmissū. s. eo. dico decisionē isti⁹ q. dependere ex alia videlicet vtrū decima sit in dominio eccl̄ie an vo tm̄ sibi debita. & puto illā partez veriozē. s. vt sit j dñio eccl̄e. p q̄ fac̄ iste tex. i. x. suas & i. x. aliēa. & qđ habet Leui. c. vl. & tex. i. c. decime xvj. q. j. & c. pastoralis. j. eo. vbi ꝓz q̄ fruct⁹ nō p̄nt vendi sine onere decimaz. nā si decima eēt tm̄ debita & nō eēt eccl̄ie teneret venditio oim fructuum & aptius h̄ sentiūt doct. ibi vbi inter cetera ponunt vnū mirabile dictū q̄ si de pecunia nō decimata q̄s emit prediū sicut decima pecunie erat eccl̄ie ita dicūt in decima p̄dij. ar. c. pe. de pecu. cle. faciūt no. i d. c. cōmissū. hoc ꝓmisso arbitroz eccl̄iam agē posse reivendicatione ꝓ detentorem fructuū & etiā actione ꝑsonali. s. ꝓditione ex lege diuina seu canonica ꝓ eū q̄ debebat soluē. Mā lex diuina nō solum decimam tribuit eccl̄ie & clericis sed etiam mandat laicis vt illis eam traderēt vt patet ex his que dixi. s. sup rubrica. cū ergo laici sint obligati ad soluendū decimas possunt cōueniri actione ꝑsonali cōditiōe ex lege. l. vna. ff. de cōdi. ex lege. nam grauat⁹ p testatorē pōt cōueniri actione ꝑsonali & etiaz reali nō tamen eodem tempoze. vt in. l. j. C. cōia deleg. & est tex. cum glo. no. insti. de lega. §. nostra. foztius poterunt cōueniri isti qui grauantur ex lege diuina. & aduertendū q̄ hec cōditio indubie cōpetit respectu possessionis. vt no. in. d. §. nostra. sed etiā ꝑt attentari vt posset agi hac cōditione ad dādū. s. respectu dominij q̄ eccl̄esia acq̄siuit dñium solū ex priuilegio. vnde potest agere vt iure cōi ex donatiōe laicorum efficiat dña. facit qđ no. Bart. in. d. l. j. & sic erit in optione eccl̄esie an velit agere reivendicatione ꝓtra detentorem fructuū an cōditione ꝓtra eum qui debebat soluere. Si aūt volum⁹ tenere q̄ decima nō sit in dominio eccl̄esie sed debita tm̄. tunc eccl̄esia vniuersalis poterit agere cōditione ex lege diuina sed eccl̄esia particularis aget cōditione ex canone q̄ canon tribuit eccl̄esie particulari. ius autē diuinum eccl̄esie vniuersali. & sic possumus reducere ad concordiam dictū Host. & glo. ¶ In glo. in. x. & dominus in fi. intentio huius gl. ē q̄ si domin⁹ recipit aliquotam partē. puta medietatē fructuū tunc tenetur soluere decimā ꝑ parte sua si primo totus acerv⁹ nō sit decimat⁹. sec⁹ si pmo fuit soluta integra decima. si vero domin⁹ non recipit quotam certā ꝑ certas mensuras. puta q̄ locauit p̄dium p. x. coribus frumenti tunc tenet semp soluere decimam etiam si colonus seu ꝓductor soluerit integrā decimam. sed tu dic clarius colligendo no. hic & in. c. cū nō sit. j. eo. & in. c. cū sint hoies. s. e. Aut enī queritur de dño aut de colono. pmo casu aut dñs ꝓpter societatē cū colono. puta vt quisq̄ haberet medietatez fructuū & tunc p̄cedit iste tex. nam cū quilibet percipiat ptem fructuū quilibet tenet ꝑ pte sua ad soluti onē decimaz. aut dominus ꝓduxit colonū nūmis vel promisit sibi certas mensuras siue nascant fructus siue non & tunc dominus tenetur pri⁹ integrā decimam soluere eccl̄esie. quia omnes fructus pertinent ad eum nec potest habere rationem eorum que debet tradere colono. vt in. c. non est. s. eo. & c. cum non sit. j. eo. Aut dominus locauit p̄dium colono pro certis mensuris seu pro certa pecunia. ita q̄ omnes fructus spectant ad conductorē & dominus non tenetur ex hac pensione aliquam decimam soluere licet glo. dixerit oppositum. pmum tenuit Inn. in. c. cum non sit. j. e. & videtur seq̄ Bar. in. l. interdū. §. q̄otiēs. ff. de publi. vbi arguit q̄ si domin⁹ locat p̄dium. p. c. gabella venit soluēda ex redditib⁹ totū onus solutionis incūbit ꝓductori & nō dño. naz videt dñs propter on⁹ gabelle seu decime locauisse ꝑ minoz pensione. & hoc mihi satis placet. q̄ hoc est onus fructuū. j. e. c. pastoralis

vnde transferendo oēs fructus in ꝓductorē videt transtulisse cū onere suo. nec ē verū dicere q̄ dominus nō soluit decimā de pensione q̄ imo soluit cū ꝑ minori pensione ꝑdiū locauerit rōne oneris annexi. Aut certa portio fructuū dat dño nō rōne locationis sed soluit sibi rōne tributi seu rōne cēsus. & tūc dñs tenetur de hac portione soluere decimas ecclie parochiali q̄ hanc cōsequit rōne ꝓsone sue. aut portio dat dño rōne aduocationis seu alterius seruitij. & idē q̄d. s. nā quātūcūq; prediū totus fuit decimatū lucrū tū istius nō est decimatū. ad hoc. c ex transmissa. s. e. Idem dic si gratis dat alicui aliqua portio fructuū licet Inno. aliter senserit. ꝙ primū dictū cōiter tenet. ar. i. d. c. ex transmissa. & hꝫ ꝓcedunt quo ad dñm. Secūdo casu principali. s. i colono. dic aut colonus ē partiarius & debet soluere ptem suā ecclie ꝑdiali. vt hic & in. c. cuz sint homines. s. e. vbi latius tetigi. Aut colit nūmis seu ꝑ certis mensuris. & tūc debet soluere decimā ex lucro seu ecclesie parochiali deductis tū sumptib⁹. vt in. c. que sit. xvj. q. j. aut ipe cōduxit totū prediuz & tenet soluere integrā decimā ex lucro ecclesie ꝑdiali. vt i. c. pastoralis. in. ꝟ. fruct⁹. j. e. ¶ In glo. in. ꝟ. ꝓtextu. ibi decime vande sunt illi. idē Sof. Phi. & Vin. sed Hosti. tenet ꝫrium ne talis nutriat in peccato suo. ar. xxxij. q. ij. in. c. nō oēs. nō tū debet dñs lucrifacere hanc decimā sed debet eam cōuertere in vtilitatē ecclie de cōsensu diocesani. ar. in. c. cum sit. j. ꝟ iudeis ¶ Nec ob. motiuū glo. nā si iudex nō audiūt diuina hoc nō procedit ex defectu ecclesie vel sacerdotis. ideo eoz in deuotio nō debet obesse ecclesie. & idē dicit Hosti. in clerico notorio fornicatore. & cū hac opi. transit Jo. an. sed do. Pet. videt approbare primā opi. q̄ per exceptionē criminis nō debet q̄s repelli ab administratiōe sua sed debet agi per viā inquisitionis vel denūciationis. vt in. c. ꝓstitutus. de appel. Certe decisio hui⁹. q. depēdet ab alia vtrū simoniacus & notorius fornicator sint suspensi ipo facto aut suspendēdi ꝑ sniam. nam primo casu ꝓcedit opi. Hosti. q̄ nō debeo soluere ei qui est suspēsus ab officio & administratiōe ecclie. fac q̄d le. & no. in. c. veritatī. de do. & cōtu. & c. nullus. & c. preter. xxxij. di. sed si teneam⁹ aliā opi. gl. q̄ nō sūt suspēsi ipo facto. & tūc ꝓcedit opi. gl. & do. Pe. q̄ exceptio nō ē mod⁹ ꝓuandi quē administratiōe sua. & an sint suspēsi isti vl suspēdēdi. dic vt plene dixi in c. vestra. de coha. cle. & mulie. & in. c. fi. eo. ti.

Ex parte. Priuilegiuz sup decimis nō soluēdis ecclīastice ꝑsone cōcessū noualia cōprehendit. h. d. fm intellectū q̄ mihi placet. primo decisa ꝓsultatio. secōo respōsio. ibi. cū tibi. ¶ Ho. & tene mēti rōnem isti⁹ littere. nā facit ad multas. q. q̄ cui ꝓcedit q̄d magis ē videt cōcessū q̄d min⁹ ē. Ex q̄ infero q̄ si cōcedit illegitimo vt possit ꝓmoueri ad sacerdotiū videt concessū vt possit ꝓmoueri ad minores ordines sed de hꝫ nō ē multū dubitandū q̄ sacerdotiū nō pōt haberi sine minorib⁹ ordinib⁹. & cui cōcedit vnū videtur ꝓcessa oia ꝑ q̄ ꝓuenit ad illud. c. prudētiā. de of. dele. & in. l. ad rem mobilē. & l. legatū. ff. de procu.

Sed potes arguere q̄ si vni cōcedit vt possit ꝓmoueri ad dignitatē maiorē videt ꝓcessū vt possit promoueri ad minorē. secus dic in ꝓhibitione. nam si vni prohibet maior dignitas nō videt ꝓhibita minor. ꝟ si ē ꝓhibita minor videt ꝓhibita maior. vt est no. tex. ff. de interdic. & relega. l. relegatorū. in. ꝟ. solet. & facit q̄d no. Jo. an. in. c. j. de sen. ex. li. vj. & j. q v. c. pūtiū. & c. cū illoz. de sen. ex. ¶ Secundo nota tex. mirabilē q̄ priuilegiū alteri nociuū extenditur a maioritate rōnis ꝫ no. in. c. dilecti. s. eo. & ꝙ Inno. i. c. dilecti. de dona. ꝟ pōt dici q̄ hꝫ nō fit extēsio ꝟ potius ꝓhibet restrictio vltra ꝓpriū significatū ꝟboz nā cōcedendo decimas alicui⁹ ville ꝟba nō magis ꝑportāt decimas pūtes q̄z noualiuz. ¶ Et ex hꝫ & ex tex. no. q̄ priuilegiū ꝫ ius cōe & alteri nociuū dz intelligi fm q̄ ꝟba sonāt & importare pūt ex ꝓprio significato ꝟborū sed fortⁱ ob. c. tua. el. j. s. e. vbi videtur casus in oppositū. So. ibi concessio fuit facta laico q̄ est multū odiosa. iō restringenda q̄tū fieri pōt. ꝟ hic fuit facta clerico rōne ecclie. ¶ Ex q̄ no. q̄ idē priuilegiū aliter interptat fauore vni⁹ q̄z alterius. Sz ꝫ ꝓdicta & ꝫ tex. op. videt eni q̄ illud priuilegiū fuit frustratoriū. nā si parochie iste fuerunt abbatis vt dz hic in tex. decime ptinebāt ad eū de iure cōi. vt in. c. cū cōtingat. j. e. & in. c. ex transmissa. s. ō prescrip. & frustra ꝑibus implorat q̄d iure cōi ꝓceditur. vt in. l. j. C. de thesau. li. x. no. i. c. j. de rescꝑt. So. dicit Jo. an. q̄ forte abbas habebat solum ius patronatus in istis parochijs & sic decime non spectabāt ad eū. Secūdo pōt intelligi si parochie pertinebant ad eū q̄d fuerat prescriptum cōtra eum. vel tertio vbi dicit parochiarū forte dicebat parochianorum vt q̄ impetrauit decimas terraz suoz parochianoz. nā de iure cōi debebant ecclie vbi ꝑdiaerant sita. vel quarto impetrauit vt perciperet decimam cum integralitate. s. nō soluta quarta epo q̄ sibi debetur de iure cōmuni. vt in. c. conquerente. de offi. ord. & sic quattuor modis potest itelligi iste tex. & euitare cōtrarium. sed do. Pet. restringendo hanc litteram dicit decisionem procedere quando cōcessio fuit facta ei cui als de iure cōmuni decime debebantur sed per prescriptionem vel priuilegiū eas perdiderat. nam tunc q̄ res redit ad naturam suam fit larga interpretatio. & sic vult q̄ si ista cōcessio fieret ei cui als de iure cōmuni decime nō deberentur nō venirent decime noualium sed certe hꝫ ē nimia restrictio & solum ꝓcederet fm lec. scōaz. sed fm alias tres lectu. hec restrictio non procedit nec tex. videtur hanc restrictionem pati. qm̄ papa non fundat se super illa rōne. sed q̄ ex quo fuit isti ꝓcessum q̄d maius est. & c. vnde tene hunc tex. indistincte vbicūq; cōcessio fuit facta ꝑsone ecclesiastice nomine ecclesie & sic sūmaui. & videt ꝑ hoc tex. iudicio meo. in. c. ad audientiam. s. e. vbi cisterciensib⁹ simpliciter fuerat cōcessum priuilegiū laboz suoz & cō prehēdunt etiā decime noualiū. Itē nō apparet rō diuersitatis inter decimas pūtes & noualiuz. vū ex proprio significato ꝟborum cōprehenduntur oīs decime. facit. c. q̄ circa. j. de priuile.

p Hostiensis. Negociator de lucro decimã soluit deducti expensis quas facit de pecunia decimata. Expense ꝺo que fiũt ꝑ habẽdis fructib⁹ nõ deducũ tur ⁊ de fructib⁹ soluit decima nõ deductis expensis factis ꝑ re restauranda. due sũt ptes. ꝓmo ꝓsultatio. scõo rñsio. ibi. ad qõ. ⁊ hec subdiuidit. qz primo tractat de expensis negociatiõis. scõo de expẽsis q̃ fiũt ꝑ fructib⁹ habẽdis. tertio de his que fiũt ꝑ re restauranda. scõa ibi expensis. tertia ibi. nec.

¶ Nota primo q̃ non solum de fructu qui germinat debet solui decima non deductis expensis sed etiam de fructu qui non germinat qui proprie appellatur redditus. nam molendinum proprie non ꝓducit fructꝰ ꝫ quosdã redditꝰ ⁊ nihilominus decima debet de puentib⁹ nõ deductis sumptib⁹ factis ꝑ his redditibus habẽdis. ¶ Scõo no. q̃ ꝛ sit res empta cã mercimonij tñ si anteq̃ vendat fructꝰ seu redditus aliquis ꝓcipit debet solui decima expẽsa prius facta. aut ꝑ re habenda aut ꝑ fructib⁹ nõ deducta. rõ qz onus decimaꝝ est annexũ ipi rei adeo q̃ transit in quẽlibet possessorem. ¶ Nota tertio q̃ negociatio potest cõsistere etiã circa bona imobilia an aũt sit licita hec negociatio cũ. s. emit res integra vt integra vendat ꝑ maiori ꝓcio. vide bo. tex. in. c. eũciens. lxxxviij. di. ¶ Nota ibi. cũ ipe venduntur q̃ de decima ex negociatione debet solui cum venditur merces. ⁊ hoc securius ſm Jnn. tñ obseruat ſm eum q̃ in fine anni fit solutio propter exiguitatem rerũ. ar. in. l. plane. ff. fa. her. ⁊ in. c. reuertimini. xvj. q. j. ⁊ vide qõ dixi in. c. cũ sint homines. s. c Jtem nota q̃ fructus agri nõ possunt alienari sine onere decimarũ. ideo transit ad quẽcunq̃ possessorem cũ illa obligatiõe. ꝑ hoc. l. impatores. ff. de publi. vbi videt casus in fili. q. nã possessor tenet ꝓ tributis ꝓteritis qz possessio ẽ obligata ꝓncipaliter ⁊ nõ ꝑsona. ꝗ idem in decima q̃ est tributuz dei. vt i c. tua. s. eo. allegant ⁊ alia iura in ar. iste tñ tex. apte hoc nõ ꝓbat qz loquit de fructib⁹ ⁊ nõ de ipsa re tñ primũ dictũ ẽ cõmunius. ⁊ ꝓbat in. d. l. impatores. iuncto. d. c. tua. idẽ tenuit Jo. an. in. d. c. cũ homines. s. eo. vbi plus dixit q̃ est in optione rectoꝝ ecclie vtrũ velit agere cõ nouũ possessorem vel cõ antiquũ q̃ ꝓcepit fructꝰ. ⁊ idẽ videt velle Fred. consil. lxxiij. ⁊ vide ꝙ Archi. xvj. q. j. c. si quis laic⁹. ¶ Secũdo queritꝝ qz in tex. hic ꝺr q̃ si de pecunia decimata merces est empta q̃ in venditione ꝺr priꝰ detrahi expensa ⁊ de residuo tanq̃ de lucro decima ẽ soluenda. queritur quid si pecunia nõ fuit decimata. So. dicũt doc. q̃ eo casu de toto ꝓcio soluẽda ẽ decima. ⁊ dic pecuniã nõ fuisse decimatã qñ fuit i causa decimationis. pone q̃ aduocat⁹ de patrimonio lucratus ẽ. x. ex quib⁹ emit vnã domũ. ꝫ eam postmodũ vendidit debet decima de toto ꝓcio ex q̃ pecunia ex qua fuit empta nõ fuit decimata. si autem soluisset decimam ⁊ de nouem emisset domũ quaz postea vendiderat ꝓ. xx. soluet decimaz de lucro tñ puta de vndecim. si autem quis retinet sibi rez quã emit de pecunia decimata ecclia habet decimã partez illius domus qz ꝑ decima parte fuit empta de pecunia ecclie ſm Jnno. ⁊ alios qõ bene no. nã ex hoc clare infert q̃ decima non solũ est debita ecclesie sed est in dominio ipius ecclie. Et no. bene q̃ nõ solũ res efficit ecclie qñ emit tota ex pecunia ecclesie. vt in. c. j. de pecul. cle. ſed etiam qñ emit ꝓ parte ex pecunia ecclesie. naz ꝓ ea parte ꝓ qua pecunia erat ecclesie res efficit ecclie. ⁊ idẽ põt dici in pecunia militis vel minoris. sunt enĩ in hoc iste pſone priuilegiate. vt in. l. si vt proponis. C. de rei vendi. ⁊ in. l. iij. C. arbi. tute. no. glo. in. c. inquirendum. s. de pecu. cle. Et valet hoc ad id qõ quotidie accidit. nam clerici sepe emũt imobilia ptim ex pecunia ecclesie. partim ex ꝓpria pecunia. efficiuntur enĩ illa bona clerici ⁊ ecclie ſm quãtitatẽ pecunie exposite. ꝑ hoc. xij. q. iij. c. j. vbi bo. tex. cũ glo. ¶ In glo. in. x. deducẽdas. in fi. hanc scõam rõnem sequit hosti. ꝓma enĩ multũ sibi nõ placet qz in oib⁹ opat dei misericordia. addit ipe ⁊ aliã rõnem. s. ne clerici videant improbi exactores ⁊ ne ditent cũ graui iactura alioꝝ. qr. in. l. nã natura. ff. de cõdi. inde. vel dic q̃ rõ naturalis inter negociationes ⁊ reliquos fructꝰ põt eẽ ista. nã in negociatione solum est soluenda decima de lucro. vt in. c. ex transmissa. s. c. ⁊ ꝓprie ⁊ naturaliter nõ dicit lucrũ nisi qõ superest deductis expensis. nã si emo rem ꝑ. x. ⁊ vendidi ꝑ. xx. nemo diceret me lucrari. xx. sed solum. x. iõ cẽs expense facte ex pecunia decimata prius debent deduci ⁊ de residuo tanq̃ de vero lucro decima est soluenda sed fructus seu redditus q̃ puenit ex aliqua re naturaliter oẽs dicũt fructus seu redditus rei. etiã nõ deductis expensis. nã fructus nõ pueniũt ex pecunia exposita sed ex ipa re. vnde vulgariter dicit tantꝰ ẽ fructus huiꝰ rei nec habet rõ ad expensas. Jtez si dominus terre tradit alteri fũdum ꝓ certa portione fructuum nõ põt colonus dicere q̃ vult prius deducere expensas qz ꝑ eis ꝫ reliquos fructꝰ. ita ⁊ fortius dicendũ est in decima que debet deo. nã deus est vlis dominus terre. vt in. c. tua. s. e. ⁊ reseruauit sibi decimã i recognitionẽ vniuersalis dñij. iõ pari rõne ⁊ fortiori ꝺr solui nõ deductis expensis qz ꝑ eis remanẽt penes dñz reliq̃ nouẽ ptes. ⁊ de ꝫ aliq̃d dicã cũ gl. in. x. credimus. vbi rñdebit q̃ appellatiõe fructuũ solũ venit qõ supẽ deducti expenſ. ¶ In glo. in. x. q̃si de lucro. ibi alij dicũt ⁊ melꝰ. Cõcludit ꝗ gl. q̃ filius inditicte ñ tenet soluẽ decimã de hereditate pſna ꝫ i ext neo herede ⁊ legatario seu donatario ponit opi. vt det tñ inherẽ vt etiã isti ñ teneãt de bois imobilib⁹ ⁊ adducẽ tres rõnes de qb⁹ i ea. ⁊ hãc opi. gl. tenuerũt Ala. Tin. ⁊ Jo. ⁊ vide gl. plenioꝝẽ. xvj. q. j. c. ꝺcime. Host. dicẽ q̃ ꝫ opi. ẽ eqor ⁊ benignior. ꝫ ꝓria ẽ iustior qz de oi lucro ꝺr q̃s soluẽ decimã vt in. c. extrãsmissa. ⁊ i. c. nõ ẽ. s. e. ⁊ nitit rñdere ad rõnes gl. ꝫ opi. gl. quã hodie ꝺ ꝑsuetudie. ⁊ eã vt seq̃ Jnn. i d. c. nõ ẽ q̃nimo Jnn. refert ibi opi. q̃rundã dicentiũ q̃ de his q̃ ñ pueniũt ex humo ⁊re vl ex mãu vl industria bois nõ debet decia. ⁊ forte ſm eũ isti nõ

male dicunt licet Host. nō placeat ꝙ iura supi⁹ alle. Sed in hoc nō ē facile ꝓcipitare sñiam ꝑ vicꝫ stādū eē cōsuetudini q̄ est optima legū interpres. c. cū dilectus. de consue. ⁊ in fi. glo. idem cōcludit glo. i. v. c. decime. An autem hodie excuset cōsuetudo non soluentes decimas personales. dicam. j. eo. c. in aliquibus. ¶ In glo. in. x̄. credimus ibi speciale ē in decimis. sed cōtra glo. videt tex. s̄. eo. in. c. tua. vbi dicit idē eē in dominio alicui⁹ predij. vt si tradit fūdum colono ꝑ aliquotā ꝑte fructuuz debet quota cōuenta nō deductis sumptib⁹. ⁊ sic nō intelligitur speciale in decima. Inno. aliter respōdet ad. l. fructus. ⁊ alia iura que dicūt fructū esse quod super ē expensis deductis. dicit enim ꝙ illa est interꝓtatio ciuilis ⁊ nō naturalis. qz naturaliter quicquid percipitur ex re est in fructu seu redditu. ⁊ sic naturaliter debemus capere hoc. x̄. in solutione decime. et sic vulgariter appellat fruct⁹ quicquid ex re ꝓcipit nō deductis expensis quod est verbum menti cōmendandū Hosti. ponit aliud verbum notabile dicens ꝙ vbi verbum fructus refert ad aliquotā partem nō deducunt expense. nam decima redditur deo ⁊ nouē ptes remanēt apud dñz. ⁊ ita loquitur hic tex. ⁊ i. d. c. tua. sed vbi quis obligat restituere omnes fructus tunc habēt locū ꝓtra⁹ leges vt prius deducantur expense ne quis locupletur cum iactura alterius qui fecit expensas. ar. in. l. nam natura. ff. de ꝓdi. inde. ⁊ no. hoc x̄bū bñ. Bar. latius distinguit in. l. fructus. all. in gl. dicit enim ꝙ qñq̄ hoc verbū ꝓfert a lege ⁊ tūc intelligit deductis sūptibus. vt in. d. l. fructus. cū silibus. fallit i decima vt hic. qñq̄ hoc verbū ꝓfert ab hoie ⁊ tunc si refertur ad fructus iā stantes ⁊ tunc nō intelligit deductis expensis. vt in. l. si pendentes fruct⁹. ff. de vsufruc. aut refert ad fructus colligendos in futurum ⁊ tunc intelligitur deductis expensis. vt in. l. fundi trebatiani. ff. de vsufru. le. vbi dicit ꝙ si testato⁹ legauit ꝙuentum alicui⁹ fundi alicui quoad viueret nō tenet heres reficere seu colere funduz. ⁊ ꝓdicta ꝓcederent fm eū qñ verbū fructus refert ad oīs fruct⁹ indeterminate. sed si refertur determiate puta ad. x. corbes grani tūc intelligit nō deductis expensis. vt. l. venditor. ff. de cōtraben. emp. Ex ꝓdictis no. primo ꝙ speciale est in decima fm Bar. qđ tñ ē falsū. vt. s̄. dixi. Itē in materia decimarū x̄bū fuit prolatum ab ipso deo ⁊ equiparat verbo prolato a dño ꝓticulari. vt in. d. c. tua. iō dic vt. s̄. dixi. ꝙ nō est spēale. qz verbum fructus hic nō refertur ad omnes fructus sed ad decimā tñ. vñ siue a lege siue ab hoie ꝓferat hoc x̄bū cū hac determinatiōe nūq̄ intelligit deductis expensis. Itē ex dicto Inno. supra recitato pōt colligi vnū notabile ꝙ si iter ꝓtrahentes fit mentio de fructib⁹ dz intelligi nō deductis expensis qz ꝓhētes maxie rustici capiūt verba naturalit ⁊ fm ꝙ vulgarit ꝓferunt. vt in. l. libro rū. §. q̄ tñ cassi⁹. ff. de le. iij. cū silibus. inspiciēda cēt tñ mēs ꝓhentiū q̄ ex multis circūstantijs pōt elici. nam in conuentionibus spectatur magis mens q̄ verba ipsoꝝ cōtrahentium. vt dicit tex. in. l. i cōuentionibus. ff. de x̄bo. signi.

¶ Cum contingat. Qui ꝓscribit decias i aliena parochia si ibi insurgūt noualia ipsorū decimas non habebit. primo qō. scōo rōsio. ibi. vnde. ¶ Primo no. ex isto tex. iuncta gl. prima ꝙ id dz ptinere ad aliquē ab antiquo qō ptinet ad eū ex ꝓscriptione. ⁊ idē no. in. c. pri. qō valet ad statuta disponētia sup iurib⁹ ptinentib⁹ ad aliquem ab antiquo. Et no. etiā de. x̄. ptinere. cōprehendit eni in se qō ptinet ex prescriptione ⁊ valet ad verba libelli cū quis dicit rem petitaz ad se ptinere. sed eni est ꝓbare dominiū ex ꝓscriptione cōpetēs. facit qō le. ⁊ no. in. c. cuz eccl̄ia. de cā pos. ⁊ ꝓprie. ⁊ quod no. Bar. l. ad ꝓbationē. C. locati. vbi dicit quē ꝓbare dominiū si ꝓbat se ꝓcepisse fruct⁹ tanto tēpore ꝙ sufficit ad ꝓscriptionē ¶ Scōo no. ꝙ vna eccl̄ia pōt ꝓscribere decimas ptinētes ad aliam eccl̄iaz licet ergo laici decimas ꝓscribere nō possint qz illas nequeunt possidere. vt in. c. cām. s̄. de ꝓscrip. clerici tñ noie eccl̄iaz ꝓscribūt. tum qz sunt capaces possessionis. tum qz hec ꝓscriptio nō est cōtra ius diuinū qz nō refert que eccl̄ia habeat. vt in. c. cū aplica. de his que fi. a. ꝓcla. ¶ Tertio nota ꝙ vna eccl̄ia potest ꝓscribere certa iura prochialia infra limites alterius eccl̄ie. ⁊ videtur ꝓbare hec ifa ꝙ etiam prescribi possunt coherentia limitib⁹. nā si ꝓscripserat decimas totius parochie. ꝑ ⁊ decimas coherentes limitibus. ⁊ per hoc posset impugnari vel verius limitari glo. in. c. cū sint hoies. s̄. eo. que dixit ꝙ decime adherentes limitibus non possunt ꝓscribi ne ꝙ ꝓsequētia insurgat limitū cōfusio. nā soluendo pōt intelligi qñ solū ꝓscriberentur decime adherentes limiti. secus si pariter prescribūtur oīs decime parochie qz tūc nō ita insurgit ꝓfusio limitū qō est no. als opōrteret dici glo. illā nō recte loqui. ¶ Vltio no. ꝙ ꝓscriptio certoꝝ iurū de ꝓxi non extēdit ad futura oīno cōsilia iurib⁹ ꝓxib⁹ ꝓscripti. nā decime noualiū sunt eiusdez iuris cui⁹ sunt antiq̄. ⁊ tñ ad ꝓscriptionē antiquaz non sequit ꝓscriptio futurarū ⁊ pōt eē decisionis rō. nā cuz verba ꝓtract⁹ referant ad tēpus ipius ꝓctus nō ad futuz. vt ē tex. not. l. rutila polla. ff. de ꝓhen. emp. multoforī⁹ ꝓscriptio nō dz extēdi ad iura futura. nā in ꝓctibus fit plene interꝓtatio. vt in. c. cum dilecti. de dona. ⁊ in ꝓscriptione debet fieri stricta cū veniat ad detractionē iurī alteri⁹. ꝑ si nō fit extentio in ꝓctib⁹ sozti⁹ nec in ꝓscriptione. ⁊ hāc rōnem sentit tacite Inno. i c. tua ⁊. s̄. eo. ⁊ de hoc aliq̄d in. c. se. ¶ In gl. j. not. semp istā glo. ad ꝓbandū dñium alicuius rei ꝙ prescriptionē. ⁊ facit ad libellandū. vt ē in notabili primo. ¶ In gl. ꝯ. in fi. no. gl. ad quam fit quotidie remissio cū ōrit ad quē de iure cōi ptinet decimaz ꝙ ceptio. ⁊ ē iste articul⁹ ꝓncipalis i hac mā. ⁊ ꝓclusio hui⁹ gl. ē. q̄ decime integre ptineāt ad eccl̄iam prochialē baptismalē. nō autem ad eām nisi i casib⁹ in gl. excepti. ⁊ dz eccl̄ia baptismal eccl̄ia matrix q̄ als dz plebs vbi baptizāt oēs infra plebanatū venientes ad fidē. ⁊ hāc opi. gl. tz Inn. in. c. ad aplice. s̄. e idē sentit ꝑ Host. Jo. an. remisit ad glo. i. c. statuimus. ⁊. c. q̄cūq̄. xvj. q. j. vbi plene sed postmodu

videſ remiſſionel nō ſufficere. hanc materiā latius reaſſumpſit in addi. ſpe. eo. ti. in. iij. colū. Et vt clare habeas hanc mām excludam⁹ pri⁹ caſus indubitabiles. nam aut querit de decima ꝓſonali aut p̄dicali. ꝓſonalis aūt ſpectat ad eccliam parochialez vbi quis audit diuina z ꝓcipit eccleſiaſtica ſacra. vt in. c. ad aplice. ſ. e. z. c. fi. ſ. de paro. z. xvj. q. j. c. queſti. iuncta glo. z in hoc oēs ꝓueniūt. Remanet tñ vnū dubiū. nā qñq; quis ꝓcepit cetera ſacra in prochia ſua p̄ ſacrm baptiſmi ꝓcepit in eccliā mfice. z ſic nō p̄t dici q; oia ſacra recepit in eccliā parochiali. vnō videt quibuſdā. vt no. Jo. an. in addi. p̄dicta q; cū baptiſmus ſit ianua oim ſacroz̄. in. c. fi. de preſb. nō bap. z ſit nobilius alijs ſacris. videt q; rōne huius ſacri dz eccliā baptiſmalis hſe partē decimarū ꝓſonalium qō videt rōni ſatis cōſonū. facit qō no. Jnno. in. c. de his. de ſepul. z tex. cū ibi no. in. c. ij. e. ti. li. vj. z qō no. in. c. nouū gen⁹. ſ. e. in b tñ ē ſtādū cōſuetudini. ¶ Scō casu principali cum q̄rit de decima p̄dialj. dic q; aut decima ē infra prochiā eccl̄i. nā in aliquib⁹ locis hz certam parochiaz diſtinctam. z tūc hec decima ꝓtinet ad eccliā vt. j. eo. c. dudū ſm intellectū hui⁹ glo. Aut hec decima nō eſt infra alicuius parochiā. vtputa q; p̄dia ſunt multū diſtantia z nō inclusa infra parochiam alicui⁹. z tunc decime etiā ꝓtinēt ad eccl̄m. in. c. qñ. ſ. e. idem dico vbi parochie nō eēnt diſticte. nā tūc eccl̄s dz ꝓcipere oēs decimas ſicut olim faciebat añ diſtinctionē parochiaz. nō tñ debet rē ſibi retinere ſed diſpenſare inter clericos ſm eoz̄ merita. vt ē tex. no. xvj. q. vij. c. j. aut decima eſt infra parochiam eccl̄ie baptiſmalis z tūc de iure ad eā ꝓtinet. xvj. q. j. ſtatuim⁹. tamē q̄rta decimaz̄ ꝓtinet ad eccl̄m licet gl. aliud ſenſerit hic z minus bene. nā tex. ē aptus. in. c. cōquerente de of. oz. vbi inter cetera iura eccl̄alia numerat q̄rtā decimaz̄. z facit qō le. z no. in. c. j. ſ. e. hec tñ quarta p̄t p̄ſcribi. vt in. c. de quarta. ſ. de p̄ſcri. Aut decima eſt infra parochiam capelle que ē in plebanatu z in hoc etiā dubiū remanet vtrū decima ꝓtineat ad capellam an ad plebē. z in hoc exclude quartuo⁹ caſus. Prim⁹ qñ cōſuetudo ſup hoc diſponit ē enī optima legū interpres. c. cū dilect⁹ de conſuetu. Scōs caſus qñ eccl̄s cū conſenſu capituli cōſtituit prochiam capelle z ſpecifice ſibi deputauit decimas illius parochie. ad hoc. c. ad audientiā. j. de eccl̄. edi. Tertius caſus qñ cōſtat plebē nō eē antiquioꝛē capella. nā illo caſu expreſſe capella hz integra iura prochie ſue. in his tribus caſibus acquieſcit q; oia Jo. an. in addi. ſpe. p̄dicta. Sed remanet quartus caſus valde dubitabilis qñ. ſ. nō appareat de conſenſu nec appareat q̄ eccliā ſit antiquior z reperit capellaz hſe parochiā diſtinctam ab eccl̄ia baptiſmali. z i b tenet ibi firmit Jo. an. decimā iſtoz̄ p̄dioz̄ ſitoꝛum infra parochiam capelle ꝓtinere ad eccliam plebis motiuū ſuū ꝓncipale elicit ex. c. eccl̄ie. z. c. quicūq;. xvj. q. j. vbi dz q; eccliā nō dz de nouo fundari cum p̄iudicio antiquaz̄ eccliaz̄ z ſp̄aliter ſit ibi mentio de decimis. vnde cū cōiter eccliā plebis ſit antiqoꝛ z territoꝛiū parochie huius capelle eēt antiquius de parochia plebis nō debet hec eccliā antiqua p̄ uari decimis p̄dialib⁹ ꝓpter ꝓſtructionē capelle. ſatis eſt enī ſi habeo oblationes z decimas ꝓſonales que debent intuitu diuinoz̄. ſed Jo. cal. tenuit hic oppoſitū cōcludens q; ex quo capella habet prochiam diſtinctam debet habere decimas p̄diales ꝓuenientes infra parochiā ſuā. nā decime ſunt de iure parochiali. vt in. c. fi. de parochijs. ergo ex q̄ repit habere prochiam dz habere z decimas. hāc opi. tenet Archi. xvij. q. j. i ſūma tenet Pau. zenze. z Lau. in cle. j. eo. ti. ſequuntur m⁹derniozes cōiter hic. z hanc opi. ego ſequoꝛ. q; iura dicūt cōiter decimas ꝓtinere ad eccliam parochialem. pro hoc iſte tex. cū c. ſequenti. z. c. ad decimas. de reſti. ſpol. li. vj. z. d. c. ad audientiā. fatendū eſt tamen q; ſine iuſta z neceſſaria cā nō poteſt eccl̄s capelle deputare certā parochiam cum ꝓiudicio eccleſie antique. z ſic dīt intelligi iura que allegat Jo. an. ſed ex quo reperitur de p̄ſenti capellam habere parochiaz diſtinctaz p̄ſumendū eſt q; ex iuſta z neceſſaria cā parochia ſibi fuerit deputata. nec ob. iura que dicūt decimam ꝓtinere ad baptiſmalē eccliam. nam debent intelligi de decima que ꝓuenit infra parochiam ipſi⁹ eccleſie baptiſmalis. vel intelligunt ſm ſtatū antiquū antequā capelle ibi edificarent. vel qñ capelle non habent parochiaz diſtinctā. in p̄dictis oībus ſalua ſit cōſuetudo. z hec no. ¶ Jn glo. in. x. noualium. no. hanc glo. q̄ clarius ponit b intellectū ad. c. ex p̄te. ſ. eo. quā ibi fecit. z hanc glo. ſequūtur cōmuniter doc. hic. nā vt dicit Jnno. ſ. eo. tua. el. j. p̄ſcriptio adeo ē ſtricti iuris vt licet q; p̄ſcripſerit decimas oīuz̄ predioꝛ alicuius parochie vno excepto ad illud p̄ſcriptio nō extendit. z facit qō no. j. c. pr. naz p̄ſcriptio nō ꝓcedit ſine poſſeſſione vt in regula ſine poſſeſſione de re. iur. in. vj. ergo non p̄t dici q; decime noualiuz̄ ſint p̄ſcripte ex quo nihil receptū eſt noie decime ex illis terris anteq; reducerent ad culturā. Et in fine glo. habet hodie iſte tex. in. c. j. ō p̄ſcriptio. li. vj. ¶ Jn glo. fi. in fi. dicit Jo. an. q; certo caſu p̄t p̄ſcriptio allegari. finge enim q; ab illis terris incultis hec eccl̄ia q̄ p̄ſcripſit decimas ſ antiq; aliq̄d ꝓcipit noie decime. nam ex hoc efficiunt decimales illius eccl̄ie z ſi reducunt ad culturam p̄t hec eccleſia petere decimā. ar. j. eo. c. ſe.

Cum in tua. Decima omniū fructuum p̄dij debet ei qui decimas ibi p̄ſcripſit ſed ad aliud p̄dium p̄ſcriptio nō extenditur. cōis diuiſſio. ſcda ibi reſpōdemus. ¶ Nota primo iuncta gl. ij. q; monaſteria poſſunt p̄ſcribere decimas infra parochiam alterius eccleſie. z intellige cum titulo vel per tātuz tempus de cuius initio nō eēt memoria. vt in. c. j. ō preſcrip. li. vj. z facit. c. j. proxi. ¶ Secūdo nota q; percipiens decimas ex certo p̄dio per temp⁹ qō ſufficit ad p̄ſcriptionē videtur ibi p̄ſcribere ius decimādi in genere reſpectu. ſ. cuiuſcq; fruct⁹ inde percipiendi licet per tempus p̄ſcriptionis ꝓcepit ibi decimam de fructibus certis dūtaxat. vt notanter probatur hic. ¶ Ex quo ſingulariter infertur q; exercens vnum actum iuriſdictionalem in ꝓnam alicuius animo querendi iuriſdictionē vſr videtur

querere possessionē vniuersalē iurisditionis. qđ videtur cōtra no. p Bar. in. l. j. §. si quis. ff. de iti. actuq; prī. sed primū dictū sentit Inno. in. c. dilectus de capel. mo. vbi hoc latius prosequit. ¶ Tertio nota ex fi. lfe q; prescribēs decimas oim. pdioꝝ parochie excepto vno pscriptio nō extendit ad aliud pdium. t hoc qr tm pscribit ẽ ꝫtū possidet. vt in regula sine possessione de re. iur. li. vj. t bo. tex. in. l. denicq. cū. l. se. ff. ex qui. cau. ma. ¶ Sed quero de ratione dubitandi t decidendi i isto tex. Sol. duplex intellectus elici pōt ex ista. Prim⁹ q; p. xl. annos fructū tantū fuit seminatū in certo predio cui⁹ decima fuit soluta nō ecclie pdiali sed monasterio. de mū fuit ibi seminatū miliū vel aliud bladū dubitabatur cui deberet decima. nā ꝺ monasterium faciebat qr nūq; percepit nisi decimā frumenti t prescriptio nō ꝺz extendi de specie ad speciē. sic videbat q; decima milij debebat ecclie pdiali. ad quā decia ptinet de iure cōi. ꝑ in cōtrariū fuit decisum. rō qr p cipiendo decimā tanto tpe ex certo pdio monasterium pscripsit ius decimādi. nō enī ꝺz haberi respectus ad frumentū sed ad decimā in genere q̄ fuit p cepta ibidē ab antiquo. t hanc lec. sensit hic Jo. an. t est in se verissima. t ꝓm hunc intellectū colligit ꝺ qđ. s. dixi. ꝺ Bar. videt enī q; si in aliquo loco qs exercuit actus iurisditiōales occurrētes. s. aio vtēdi iurisditione vniuersali q; post prescriptionez cōpletā poterit iurisditione vti in alijs casib⁹ occurrentibus. finge enī q; homicidiū nō fuit ibi cōmissū p. xl. annos. sed alia scelera que iste tenq; superior puniuit si post pscriptionē cōtingat homicidiū. dico ar. huius lfe q; illud poterit iste punire q̄ prefato modo pscripsit ibi iurisditionē ¶ Scōa lec. que magis videt cōuenire lfe ẽ q; p. xl. annos ex pdio illo fuerūt collecti varij fructus t de certis fuit soluta decima monasterio. de quibusdā ꝺ nulli fuit soluta. nūc agebat ad solutionē t dubitabat cui deberetur ꝓ monasterio faciebat qr pceperat decimam de certis fructib⁹. ꝓ eccl̄ia parochiali faciebat qr pscriptio nō ꝓcedit sine vsu sed monasterium nūq; pceperit decimā ex illis fructibus. ergo ius decime remansit apud eccl̄iam prochialē ꝑ ꝺrium decidit rōne predicta. qr ex quo monasteriū dūtaxat percepit ibi decimā certoꝝ fructuū pdiū est effectū decimale ipsi monasterio respectu omniū fructuū. qr vna t eadē res nō ꝺz diuerso iure censeri. t ꝓ hoc intellectu quē tacite senserūt doc. facit tex. ibi annuatim pceptis. t intellige hunc tex. q̄n decima aliquorum fructuū nulli fuit soluta. vt. s. dixi. nam si fuisset soluta ecclesie pdiali tūc decima deberet ex illis fructibus ecclesie pdiali t reliquoꝝ fructuū ipi monasterio. ¶ Ex quo habes notare q; vnū pdiū potest cē partim decimale vni ecclie t partiz alteri qđ placet Host. t Jo. an. licet Inno. videat discrepare. sed huic ob. littera que dicit q; vna t eadem res. t̄. So. ex diuersis rōnibus eadem res pōt diuerso iure censeri. secus ex eadē rōne. Et ex hoc intellectu inferē q; si aliquis ꝓlatus citra ẽm exercuit actum iurisditionē in loco eꝺ exercente reliquos actus ista prescriptio certi actus nō debet extendi ad reliquos actus exercitos per ẽm. ¶ Ultimo pōt adduci iste tex. in fi. q; sicut ꝓscriptō nō extendit de predio ad predium. ita nec ꝓscriptio actus iurisditionalis de persona ad personā. de quo ꝓ Inno. in. c. dilectus. ¶ In gl. fi. in fi. de hoc p gl. in. c. cognouimus. xij. q. ij. que dixit q; casus illius legis que ꝺ allegat est specialis. t dic q; ibi solū dicit q; seruꝰ do talis potest habere peculiū ex re mariti t ex re vxoris t in re mariti acquiret marito. in re vxoris acquiret ipi vxori. t sic idē peculiū diuerso iure censet. ꝑ dic q; illud ꝓtingit diuersa rōne t ita posset contingere in casu nostro. t ita dixi superius.

Dubium. Laici ecclesias vl decimas donare nō pñt etiā si sunt reges nec ex eoꝝ titulo ꝓstat cā ꝓscribendi. primo ponit facti t ꝓcessus narratio. scōo ibi. nos igitur. ipius diffinitio. prima subdiuidit i tres. primo ponit actoris petitionē t auditoris dationem. scōo reoꝝ defensionē. iudicis interlocutionez. t defensionis fortificationē. tertio ipius defensiōis impugnationē. scōa ibi prior. tertia ibi ceterū. ¶ Primo no. ex isto tex. q; cōtra impedientes debitores meos mihi soluere possum agere quēadmodū eps ꝺ egit cōtra hospitalarios qui impediebāt decimam solui eꝺo a rusticis eoꝝ. t de hoc latius dicaz cū glo. fi. ¶ Secūdo no. q; hospitalarij hierosolymitani possūt possidere decimas t ecclias t eas prescribere dūmodo habeant titulū ꝓscribēdi. Ex quo infert q; hospitalarij nō sunt mere laici sicut dicimus de cōuersis alicui⁹ monasterij. de quo dixi in. c. q̄uis. s. eo. t qđ no. glo. in. c. ex eo. de elec. lib. vj.
Tertio nota q; eccl̄esie possūt ꝓscribi iure ꝓprietatis dūmodo habeat titulus ꝓscribendi ꝑ sine titulo nō possūt ꝓscribi. vt in regula. j. de re. iu. li. vj. t vi de qđ no. glo. no. in. c. ꝓtingit. de do. t ꝓtu. t quod ibi dixi. ¶ Quarto no. q; laici etiā reges nō possūt aliquid donare de iure eccl̄iastico nec possunt possidere ius spūale ¶ Ex quo infert q; reges sunt puri laici ita q; p coronationē t vnctionē nullū ordinem eccl̄iasticum recipiunt. Itē no. q; donatio iuris spiritualis facta laico intantū est nulla q; nec etiaz sufficientē titulū prescribendi tribuit qđ no. t̄. rō. qr recipiens talē titulū credēs illū valere errat i iure. sed error iuris nō prodest in vsucapiōe. vt in. l. nūq̄. ff. de vsuca. Et ex hoc t ex tex. not. q; errās in iure licet habeat bonā fidem non ꝓscribit. ꝓ hoc facit tex. cū glo. in. c. aplice. s. de donat. ¶ No. q; recipiens aliquid eccl̄iasticū de manu laici incurrit crimē sacrilegij. nam talis titulus nō excusat qr ꝓ non dato habet qđ ab illo dat qui de iure donare nō pōt de iu. pa. c. qđ aūt. t in. c. daibertū. j. q. vij. Itē no. q; cōfirmatio facta per papā in forma cōi nullū prei udicium infert tertio qđ no. nā vt plurimū religiosi habēt multas siles cōfirmationes in quib⁹ numerant oia p eos possessa. nā p talē cōfirmationē non releuant ab onere ꝓbandi illa bona ad eos ptinere de iure. nam illa sunt verba narratiua que recipiunt tacitā cōditionē. s. si ita ẽ q; hec bona ptineāt ad vos. t̄. Itē solet apponi clausula sicut iuste possidet. t̄. t ꝓ hoc facit qđ no. Jo. an. in. c. dudū. j.

de priuile. ꝛ in. c. inter dilectos. de fi. instru. ꝛ de ꝟ hoc aliquid. ſ. ¶ Ultimo no. q̄ iudex in ſnia poteſt pſpicere in futurū ſi natura actionis hoc patit. ſic l. egi. ꝛ l. harū. ff. ſi ſer. vendi. ꝛ vide qđ dixi in. c. in noſtra. s̄. de ſepul. ¶ In glo. ij. in fi. dic de hac materia vt plene dixi in. c. cū cōtingat. s̄. eo. nā text. iſte eſt reducendus ad aliquē de caſibus in quib⁹ perceptio decimarū de iure cōmuni ptinet ad epm. de quibus dixi in. d. c. cū cōtingat. ¶ In glo. iij. in fi. de hoc an ꝛ quādo in preſcriptione rei eccleſtice requiritur titulus. dic vt habetur hodie in. c. ſ. de preſcrip. li. vj. vbi text. notabiliter dicit q̄ vbicunq; ius vel preſumptio reſiſtit pſcribenti requirit titulus prima fronte iuſtus vel tm̄ temporis de cuius initio nō eſt memoria. ꝛ hoc iō q̄ propter iuris reſiſtētiā pſumit mala fides. vt in regula qui cōtra iura. li. vj. que preſumptio tollit per titulum prima frōte iuſtū. vnde in caſu noſtro cū hoſpitalarij preſcribant cōtra ius debebāt pbare titulū prima fronte iuſtū ſed nō profuit titulus p eos allegat⁹ quia erat euidenter iniuſtus. ¶ In glo. in. ꝟ. cōfeſſionez ibi ex certa ſcia cōfirmaſſet. intelligit ergo glo. iſtū text. in cōfirmatione facta in forma cōi. ꝛ qualiter diſcernatur an ſit facta ex certa ſcia vel in forma cōi. dixi in. c. ſ. ꝛ ij. ꝛ. c. antepe. de pfir. vti. vel inuti. ¶ Sed cōtra iſtum intellectum facit q̄ papa narrando donationē factā a rege videt ex certa ſcia confirmaſſe cū bene ſciret donationē regis nō valuiſſe. vt not. i dicto. c. antepe. So. dicit Jnn. q̄ forte in cōfirmatione nulla mentio fiebat de donatione regis. fortaſſe iſti hoſpitalarij narrarunt ſe ex iuſtis cauſis poſſidere illas eccleſias ꝛ decimas petentes earū cōfirmationem ꝛ papa cōfirmauit ſicut iuſte poſſidebant vel pſuppoſito q̄ de donatiōe regis fieret mētio debebat intelligi ſm eū. de donatione in caſu licito facta. puta ſi rex habuiſſet decimas in feudum ab antiquo vel iuſpatronatus in illis eccl̄ijs. ꝛ no. bene iſta verba. videt enī q̄ in dubio debeam⁹ ſemper preſumere donationē cōfirmatā fuiſſe factā in caſu al's habili ꝛ ad illū caſū habilē referenda ſit cōfirmatio ꝛ eſt rōabile. nā cōfirmatio ex ꝓprio ſignificato denotat firmitatē actus cōfirmati. q̄ dicitur a con qđ eſt ſimul. ꝛ firmo quaſi ſimul firmo cū primo donatore. ergo debet intelligi de donatione facta in caſu habili ſi fieri poteſt vt ſic cōfirmatio intelligatur in ſuo ſignificato ꝛ nō tranſeat in ſpeciē donationis. nā aliud ē donare ꝛ aliud ē cōfirmare. vt in. c. inter dilectos. de fi. inſtru. q̄ tenebis menti.

¶ Sed quero iuxta p̄dicta nūquid talis cōfirmatō facta in forma cōi ſaltē tribuat iuſtū titulū pſcribendi in caſu quo titulus ē neceſſari⁹ ad pſcriptionem iſte text. in. ꝟ. ceterum a cōtrario facit q̄ ſic. dū dicit q̄ nō effluerat tm̄ tempus. ꝛc. Jnn. tacite ſenſit oppoſitū. ꝛ ad text. ſuplet maxime. tm̄ hoc apte nō dic. ſed Hoſti. tenet cōtrariū. nā ſm eū ſi cōceſſio ſolius epi inualida tribuit iuſtā cām pſcribēdi. vt in. c. cura. ꝛ qđ ibi no. de iu. pa. fortius hoc habet inducere cōfirmatio pape. ꝛ dicit abbas hoc multū notandū p religioſis habentib⁹ multas ſilles cōfirmationes. ſ. Pe. tenet ꝛrium vt talis cōfirmatio nō ſufficiat ad pſcribendū. Ego cōcordādo dicerem q̄ aut apparebat de validitate tituli cōfirmati. ꝛ tūc confirmatio nō tribuit titulū pſcribendi. rō manifeſta eſt q̄ errat in iure. nā ſi donatio prima aperte ē nulla putarē cōfirmationē nō valere. q̄ errat in iure ſed error iuris impedit pſcriptionem vt s̄. dixi. Et ex his puto q̄ in caſu huius. c. confirmatio nō pſtabat titulum pſcribendi. ꝛ forte propter ꝟ papa in fine dixit q̄ nullū preiudiciū p illā cōfirmationez irrogabat iuri epali. nec ob. ꝟ. ceterū. q̄ ponit verba narratiua ptis. ꝛ ponderat ibi ad maiorē aggrauationem ptis q̄ tm̄ tēpus nōdū effluxerat. ꝛc. ¶ Si aūt non apparet titulus cōfirmatus vt ſepe contingit. puta q̄ monaſterū nō habet niſi hanc cōfirmationē pape. ꝛ ſatis verifimiliter pōt pſumere q̄ p̄ceſſit titulus habilis. ꝛ hoc caſu puto confirmationē prestare cām pſcribendi. q̄ hic ē error facti ꝛ nō iuris. ꝛ ſic debēt diſtingui opi. cōtrarie palle. nec eſt verus ſimpliciter dictū Hoſti. q̄ cōceſſio ſolius epi tribuat cām pſcribendi ſed debet intelligi qñ errabat in facto. vt q̄ pars putabat capitm̄ conſenſiſſe qđ tm̄ nō conſenſerat vbi aūt erraret in iure. vt puta q̄ ps crederet ſolaz cōfeſſionē epi ſufficere talis cōceſſio nō pſtaret titulum pſcribendi. vt eſt glo. no. in. c. ij. de his que fi. a pla. ꝛ no. in. c. de quarta. de pſcrip. nec credo Hoſtien. ſenſiſſe ꝛriū. idem puto vbi pbabiliter poteſt dubitari de validitate prioris tituli. nā tunc nō ſolum ex cōfirmatione ſed ex titulo inutili pōt cauſari pſcriptio. ar. in. l. regula. ff. de iuris ꝛ fac. igno. ꝛ videt text. ne. in. c. cū dilect⁹. de cōſuc. ꝛ ꝟ nō. q̄ puto veriſſima. ¶ In glo. in ff. no. ſin. glo. quā quoti die ſoleo allegare. cuius ē ſenſus q̄ libellus ſeu petitio hz ſe vt ſubiectū. ſnia vero vt p̄dicatum. nā ſententia dz eē cōformis libello. vt in. c. licet heli. de ſymo. ꝛ fatuus reputat iudex qui pnunciat ſup non petitis. l. ſi. C. de fideicō. liber ¶ Et ex glo. ꝛ ex text. no. q̄ vbi nō apparet de petitione q̄ acta propt antiquitatē ſūt p̄dita debem⁹ ex verbis ſententie pſumere qualitatē petitionis. idē vbi verba libelli ſūt dubia. ¶ Scdo no. modū ꝛ practicam ſententiādi ſup interdicto vti poſſidetis. Jnno. vltra iſtos duos intellect⁹ glo. ponit alios duos intellect⁹. ſ. q̄ ꝟ fuit actū cōfeſſoria. ſed certe iſte intellectus non applaudet life. nā cōfeſſoria ē actio realis. vnde hz ſe i incorporalibus ſicut rei vendicatio in corporalib⁹. vt inſti. ꝺ actio. §. j. vñ papa ꝟ pnunciaſſet ius decimādi ptinere ad epm qđ nō fecit ꝟ ſimplr̄ pohibuit. vt hoſpitalarij vlteri⁹ nō impedirēt epm. Ali⁹ intellect⁹ Jnno. ē q̄ fuit ꝟ actū actiōe de dolo nō ad decimas pſequēdas ꝟ ad intereſſe qđ paſſus ē epūs ex dolo iſtoꝝ hoſpitalariorꝝ. ar. in. l. cū qs. ff. de dolo. vbi text. no. dicit q̄ ſi qs pſuaſit doloſe colono meo vt de poſſeſſione abiret poſſū agere ꝛ ipm actione de dolo ad intereſſe. ſic ꝟ potuit agere epūs ex pſuaſione doloſa quā ipis ruſticis hoſpitalarij fecerūt. ꝛ iſte intellect⁹ ē ver⁹ in ſe ꝟ nullo modo ꝛgruit petitioni ſeu ſnie. iō tene lcc. gl. q̄ ꝟ fuit actū interdicto vti poſſidetis ꝛ iſtos moleſtatores. ¶ Sz ex gl. op. videt enī ꝟ papā fuiſſe diminutū q̄ ſup eccl̄ijs petitis nihil pnūciauit ꝛ iura ſupi⁹ all'. So. dicit doc.

q illa ps ſnie fuit ꝺ deciſa qꝛ nõ faciebat ad titꝫlum ſimilis deciſio in .c. veniens. de preſcrip.

¶ Aliquibus hoc dicit. Domini ꝓdiozuꝫ cogi poſſunt vt predia colenda dent talib⁹ a quib⁹ ſine ꝯdictione eccl̃ia poſſit decimas cõſeq. h. d. vſq; ad .§. ille. qui nõ ſũmaꝝ propter breuitatẽ prima ps ponit exceſſũ quẽ ſcõo cozrigi mãdat. ibi. volentes. ¶ Primo no. ex iſto tex. arg. q mixtura chriſtianoꝝ habẽtiũ ỽ rios ritos non videꝫ a iure reꝓbata. t. ỽ. ritus denotat mozes in ſpũalibus nã in quibuſdã locis vt in inſula cretenſi t in inſula cypri ſunt greci ꝑmixti cũ chriſtianis. Itẽ reperiuntur in aliquib⁹ locis armeni t indi qui cenſentur chriſtiani ſed habẽt varios ritus t diuerſos a nob ꝯ qõ tũ facit qꝛ cũ ſint heretici t ꝓſequẽs excõicati ſunt vitandi t puniendi. j. de here. ad abolendã. t. c. excõicam⁹. poteſt dici ꝑut dicat glo. no. xx. di. c j. q papa eos tolerat in ritibus eoꝝ. ¶ Scõo no. q rõe oneris adiecti in cõtractu res videꝫ minus valere. nã onus videꝫ ps ꝑcij. vt dicit tex. no. in. l. fundi partẽ. ff. de cõtra. emp. Et ꝙ hoc infero q ſi quis vendit prediũ cũ onere retro vẽdendi t ſi poſtmodũ allegaꝫ quitas ꝑcij ad inferendũ cõtractũ ficticium t vſurariũ nõ debet eſtimari verꝰ valoꝛ rei ſ ꝺz haberi reſpect⁹ ad onus impoſitũ. nã tanto minus valet ꝓdiũ t ita pluries in facto reſpondi. qõ no. qꝛ multi errant. t vide qõ dixi in. c. ad noſtram de empt. t vendi. ſic limito glo. in. c. ꝯquestus. j. de vſuris. ¶ Tertio no. q rõne decime videꝫ eccleſia habere qõdã ius in fundo. vñ põt cõpellere dominũ vt fundũ det talibus excolendũ vt in littera. ¶ No. ibi. cũ integritate. q non ſufficit aliqd dare noie decime ꝑut tenuit mgr̃ ſniarũ. vt refert gl. in c. j. eo. ti. li. vj. ſ oportet q ſoluaꝫ cum integritate t nõ ſoluẽs integre videꝫ peccare mortaliꝫ. qõ colligiꝫ ex eo qꝛ põt ad hoc cõpelli per excõicationem t excõicatio nõ ferꝫ niſi ꝓ mortali. vt in. c. nullus. et c. nemo. xj. q. iij. ¶ Nota. in .§. ille. q decime hodie ſunt ſoluende neceſſario ex lege dina. apertiſſime vult ergo iſte tex. q illa lex diuina edita in veteri teſtamento circa ſolutionẽ decimaꝝ neceſſario ſit hodie ſeruanda in nouo teſtamẽto. qõ eſt apte contra illos theologos qui tenuerũt t tenẽt q hodie decima in nouo teſtamẽto ſit in libertate ipſius cõſtituta vt ſic nõ teneaꝫ quis ſoluere ſi nõ velit. de q̃ dic vt ſtatim latius dicã cũ glo. ſi. In glo. j. ibi. non nocet eccleſie vult dicere q ſi tranſferẽs fundum i alium t paciſcaꝫ vt ipe teneaꝫ ad decimam t nõ poſſeſſoꝛ hoc pactũ non ꝓiudicat eccleſie quo minus poſſit petere a poſſeſſoꝛe. rõ qꝛ hoc eſt onus reale t ſic ipa res ſequiꝫ poſſeſſoꝛẽ. valet tũ pactũ in ꝓiudiciũ paciſcentiũ qꝛ ſi poſſeſſoꝛ ſoluit teneꝫ ille qui ſe obligauit ad cõſeruandũ illũ indẽnem. t ſic loquitur .§. pactũ. alꝫ. in glo. ꝓ ꝯrio. ¶ Sed op. ꝯ tex. naz ſi ꝺ ẽ vex nõ refert a quib⁹ ꝓdia colenda traderẽtur nã a iudeis t ſaracenis eccl̃ia exoꝛquet decimas ꝓdiales. vt in. c. de terris. t qõ ibi dixi. ſ. eo. no. Jo. an. in addi. ſpe. ſup rubꝛica de iudeis. ergo multo fortius poterat eccl̃ia petere ab iſtis chriſtianis licz ſm eoꝝ ritus decimã nõ ſoluerẽt. So. fatendũ ẽ cõtrariũ. ſed qꝛ nõ poterãt iſti de facili cõpeſci q eccleſiam. qꝛ nõ curabãt de excõicatione. iõ ad hoc ꝑiudiciũ facti euitandi emanauit prouiſio. de qua hic. ¶ In glo. ſi. in ſi. no. benẽ iſtã glo. ad quã quotidie fit remiſſio. cõcludit enĩ q decime hodie ſunt in ꝑcepto etiã ex diſpoſitione legis diuine. t q non valet cõtraria cõſuetudo etiaz ſi diminuit quotã decime niſi talis cõſuetudo eẽt a papa aꝓbata. t ad iſtũ tex. in ſi. qui ponderat cõſuetudinẽ loci rñdet q loquiꝫ in caſu. c. cũ ſint hoies. t. c. ad aplice. ſ. e. ſ. vt valeat cõſuetudo vtrũ decima debeaꝫ eccl̃ie paro chiali vel ꝓdiali nõ aũt valet vt nullo modo debeaꝫ vel vt decima integre nõ ſoluaꝫ. t idẽ Jnno. hic q loquiꝫ in hoc clarius ꝙ glo. Alij t ſcõo intelligunt tex. in cõſuetudine aꝓbata a papa. t in hoc no. iſtũ tex. ſm hanc lec. q valet cõſuetudo aꝓbata a papa minuẽs quotã decime puta vt ſoluaꝫ duodecima vel. xx. pars ꝑut viget in multis locis. t ꝺ habeo ꝓ indubitato ſi apparet de aꝓbatione pape. ꝙ ea que dixi in. c. a nobis. ſ. eo. ¶ Sz dubito nunquid ſufficit taciturnitas ipius. nam q nõ ſufficiat multũ faciũt iura antiqua q̃ habẽt in decre. t iſta q̃ habẽt in ꝺ volumine. Itẽ iura noua in. vj. t nouiſſima in de. in quib⁹ papa ſemp mandat integrã decimã ſolui. t ſic videꝫ q taciturnitas pape hodierna nõ ſit diſpenſatio ſ habet locũ illud multa ꝙ patientiã tolerant. tẽ. vt in. c. cũ iam dudũ. in fi. de prebẽ. ſed ꝓ ꝯria ꝓte que videꝫ benignioꝛ t equioꝛ. ſaltẽ vt tot hoies nõ dãnent põt dici q cũ papa expreſſe nõ reꝓbet talẽ cõſuetudinẽ locoꝝ iura ſua habẽt locũ in loc vbi ꝓ maioꝛi ꝓte decime integre ſoluunt. facit. c. j. de cõſti. li. vj. Alij fuerunt in opi. q littera iſta ꝓcederet ſm cõſuetudinẽ theotonicoꝝ q̃ ꝓo decimis ſoluũt certas menſuras ſiue coloni aliquid recolligãt ſiue nõ. t rõne incertitudinis cũ eccl̃ia põt ſe habere ad dãnũ vel lucrũ talis conſuetudo eſt toleranda. t nota bñ hãc opinionem q̃ fuit Vlin. t nõ reperio ꝙ aliquẽ reꝓbatã. facit enĩ ꝙ cõſuetudine q̃ eſt venetijs vbi in vita nõ ſoluuntur decime perſonales ſed in morte ſoluiꝫ decima de omnib⁹ mercãtijs localib⁹ t alijs mobilib⁹. naz põt ſe habere eccl̃ia ad lucruz t ad dãnum. qꝛ ſi ille repitur ditatus in morte eccl̃ie ſentit lucꝝ ſi depauperatus ſentit damnũ. Hoſti. intellexit iſtum .§. in prin. in decimis ꝓdialibus qꝛ ille debenꝫ lege dina t cum integritate. ſcõam partem intellexit in perſonalib⁹ dicẽs q perſonales nõ ſũt in ꝓcepto niſi ꝓ ut cõſuetudo ſe habet. hoc vexꝝ niſi in loco nõ eẽnt prediales vel modice t ſacerdos indigẽt. naz tũc parochianus poteſt compelli ad ſoluendũ decimã perſonalem. iuxta illud pſaꝫ. Sumite pſalmũ t date tympanum. tẽ. i. ſumite ſpiritualia t date tẽporalia miniſtris eccl̃iarum. ſed Jnno. ſ. eo. ſuper rubꝛica hanc opi. dãnat. dicit enim q dicentes decias perſonales nõ eſſe de iure diuino ſunt quaſi heretici t miratur de nquis theologis ꝓtrarium aſſerentibus. nam ſi de his que ꝓducit humus terre debet deus honozari fortius in his que ꝓducit opa t induſtria hominis tanꝙ dignioꝛ. ꝓ hoc alle. qõ

habet ꝓ Gen. c. iiij. alias. x. ⁊ Deutero. xij. vbi videt lra ꝫ velle. hanc opi. videt approbare Jo. an. q̄ dicit q̄ hec littera nō intēdit q̄ ꝓsuetudinē diminuere decimas debitas a iure diuino sed potiꝰ aggrauare solutionē decimarū vt sit sensus littere q̄ decime prediales ⁊ personales que debent lege diuina necessario sunt soluende. ⁊ nō solū ille sed etiā que debētur loci cōsuetudine approbata. ꝫ certe iste intellectꝰ iudicio meo multū ē littere amicus. hanc opi. post multa sequit̄ do. An. in. c. parochianos. s. eo. vbi dicit q̄ multos theologos cōsuluit sup hoc tā in cōfessione q̄z extra ⁊ q̄ nūq̄z reperit vnū q̄ sibi faceret cōsciam super solutione decimaꝝ. sed ipe hoc damnat ⁊ dicit tales nō procul ab heresi fore cū omnes doc. ecclesie qui fuerunt sancti ⁊ doctissimi viri Augu. Hiero. Ambro. tenuerūt cōtrariū vt habetur. xvj. q. j. reuertimini. ⁊ c. decime. ea. cā. q. vij. c. quicunq̄z. ⁊ c. maiores. de cōse. di. v. quadragesima. ⁊ dicit se credere eos quasi dānatos qui volunt credere istis asserentibꝰ opositū. Sed vide opi. Host. s. eo. in. c. a nobis. que mihi pro salute cōi multuꝫ placeret si est vera. dicit enī ibi q̄ in locis in quibus decime etiā prediales nō soluunt si nō vendicātur ⁊ nō soluunt nō peccant nō soluentes. videt enim papa cū eis dispensare saltez quo ad preteritas decimas. ⁊ pro hac opi. facit. c. nō est. s. eo. dum mandat non soluentes excōmunicari si neglexerūt. gl. tamē in. c. j. j. e. in. vj. videt hoc reprobare q̄z ecclesia quotidie clamat vt decime soluant. ⁊ ius dinuꝫ dicit. Decimas ⁊ primitias non tardabis offerre. Leuit. xij. c. vide glo. no. in. d. c. quicūq̄z. xvj. q. vij. que dicit q̄ etiam psonales sunt de iure diuino ⁊ q̄ licet in quātitati cathedratici currat prescriptio. vt i c. olim. de censi. nō tamē currit in quantitate decie vide bo. ter. etiā cum glo. xxiij. q. v. c. dicat. vide ad materiā pulchre p Archi. xvj. q. j. in. c. decime. ⁊ in d. c. maiores. ⁊ in. d. c. q̄cunq̄z. vbi ponit opi. beati Tho. ⁊ quoꝝdā theologoꝝ. ⁊ videt velle q̄ preceptum decime nō sit ex toto morale sed partim cerimoniale. ⁊ dic vt ibi latius ꝓsequit̄. beatꝰ enī Tho. fuit i opi. q̄ vbi de cōsuetudine nō soluunt nō peccāt nō soluētes nisi propter obstinationem animi vt si haberēt animū obstinatū ad nō soluendū etiam si ꝑceperet eccl̄a tunc tales peccarēt mortaliter. ⁊ hec opinio multū mihi placet ne tanta multitudo pereat. tenendū tamē ē q̄ de iure diuino decime debentur cū integritate. nam licet motiua theologoꝝ mꝫtum stringant tñ in dubijs debem⁹ stare interpretationi ecclesie ⁊ sūmi pontificis. vt ꝓbat̄ in. c. ꝑ venerabilē. q̄ fi. sint le. ⁊ adde hic ea que dixi. s. e. sup rubrica. ⁊ qō no. Host. in. d. c. a nobis.

C Tm non. hoc dicit. Prius soluē de sūt decime q̄z census seu tributa. ⁊ si prius illa soluūt postea decimari debēt. h. d. Diuidit. ꝓmo premissa rone ponit excessus. scdo alia rō ⁊ excessus. phibitio ibi. cū aūt. tertio alia rō. ibi. qm̄. ¶ Mo. ex pn. lre q̄ fructꝰ segetum ⁊ arboꝝ censent potius naturales q̄z industriales. nam totū attribuit diuine potentie ⁊ misericordie cū semē mortificet in terra nec illud semen colligitur. Itē arbores recipiunt incremētū ex terra de dispositione diuina. ⁊ hoc precedit quo ad solutionē decime. nam alia cōsideratione. s. vt posses sor bone fidei faciat fructus suos fructꝰ segetū cēsetur potius industrialis q̄z naturalis. ⁊ hoc propter nimiam curam que adhibet in cultura. vt no. glo. in. c. grauis. de re. spo. ⁊ in. l. ex diuerso. ff. ō rei vē di. ⁊ sic solue Jrium qō fieri pōt de no. in pall. iuribus vt respectu dei censeant fructꝰ naturales ꝫ respectu hois censeant industriales. ¶ Scdo no. illa ꝝba apli q̄ habent ꝑma ad Cor. iij. q̄ neq̄z qui plātat est aliquid. ⁊c. q̄ verba possūt intelligi ad lram. vt iacent. Itē mystice videlicet q̄ neq̄z qui plātat. s. ꝑdicando est aliquid. neq̄z qui rigat. s. baptizando sed qui incrementum dat. s. effundendo gram spiritualē vt est de⁹. ¶ Tertio no. q̄ ibi cōcurrūt due cause quaꝝ altera est potētior illa preponēda ē minus potenti. nam tributū soluitur in signum specialis dominij decima in signū generalis. ⁊ sic cum hec causa sit potentior debet hec solutio decime ꝑcedere solutionē tributi. ¶ Mo. q̄ tributum ꝓueniens ex aceruo non decimato debet decimari illi ecclesie ex cuius parochia fructꝰ ꝓueniūt. hoc intelligo vt plene dixi in. c. tua. s. e. vbi recitaui dicta Jnoc. hic. ¶ Ultimo no. q̄ agricultor tenet̄ soluere decimā ecclesie anteq̄z soluat dño tributū vel censū ⁊ ex hoc inferebat dñs Host. q̄ si ecclesia petit decimā a colono nō pōt colonus euitādo hoc onus allegare dominū cū notoriū sit decimā deberi ecclie. ⁊ sic vult q̄ etiā inuito dño pōt decima extorqueri a colono q̄nimo plus sentit q̄ eccl̄a non petente possit cōlonus cū soluit dño partē suā retinere integraꝝ decimā suam penes se vt eā soluat ecclie q̄ in pari causa potior est cōditio possidentis. hec dicta mihi simpliciter placēt. Sz distinguo sic cuz queritur an colonus an dominꝰ debeat soluere decimā. q̄ aut super hoc ē cōsuetudo vt q̄ rusticus cōsueuit decimā integrā soluere ⁊ tunc seruanda est cōsuetudo ad hoc alle. ter. optimū in solutione tributoꝝ. i. l. iubus. C. de agri. ⁊ censi. li. xj. ⁊ glo. ibi extēdit illū ter. ad materiā nostrā. Aut non apparet de ꝓsuetudine. q̄ eccl̄a q̄cq̄z recipit a manibꝰ rustici. q̄cq̄z a manibus dñi. ⁊ tūc oēs fructus spectāt ad dñm licz dñs teneat dare certas mensuras seu certos numos colono. ⁊ tunc puto q̄ nō rusticus sed ipe dominus habet soluere decimam. pro hoc ter. in. c. cū homines. s. eo. vbi videt probari nec puto q̄ colonus possit hoc casu soluere decimam domino inuito. q̄ interest domini vt sit presens ne fraudet ipse vel ecclesia. ⁊ sic nō obstat q̄ notorium sit decimam deberi ecclesie. aut ecōtra fructus omnes ptinent ad colonum. puta q̄ conduxit predium ⁊ debet colono certā pensionē ⁊ tūc ipe colonus soluet decimā ar. hic nam omnes fructus ꝫ pertinebant ad colonum sed ipse tenebat dare tributū vel censum dño vel vteq̄z dominus ⁊ colonus recipit certā quotā tunc vteq̄z soluet ꝓ pro parte sua. ad hoc. c. tua. s. e. sensit glo. in. c. in aliquib⁹. s. eo. ⁊ sic distinguo ⁊ intellige glo. j. ꝫ que loquitur aliquantulū intricate. ¶ In glo. j. in fi. dic q̄ aut queritur quis teneatur

ex debito soluere decimā colonus aut domin⁹ vel vterq; ⁊ istū articulū plene expediui in .d.c. tua. et dic vt ibi. aut querit vtruz alter eoz possit soluere decimā totā alio inuito ⁊ abstite. ⁊ hunc articulū. s. expediui. ⁊ sic articulus iste ē ꝓsus sepatus a mā illius. c. tua. ¶ Extra glo. Jo. an. adducit istuz tex. ad qōnem. quidā seminauit pozros in parochia sci andree demū illos plantauit infra parochiā ecclie sancti Joannis q̄rit cui ecclie istaz sit soluēda decima fac tex. iste ꝓ secūda ecclia q; nec; q̄ plantat nec; qui rigat est aliquid ꝫ qui incremētū dat. ꝫ incrementū processit in parochia scōa ⁊ non in prima. ḡ scōe ecclie dz fieri solutio huius decime. inj ꝓtrariū facit qō habet Deutero. xiiij. ⁊ ¶Parali. xxxj. vbi habet q; de oib⁹ q̄ ꝓducit hum⁹ decima ē soluēda. itē ē initiū expectandū. vt in. c. dudū. de elec. hec ē pulchra questio ⁊ difficilis ⁊ eā plene videas i mercu. ꝙ Jo. an. in regula q̄ prioz est tpe. li. vj.

In Uper Listerciēses templarij hospitalarij de fructib⁹ possessionū quas acquisiuerūt post cōciliū generale de quo hic decimas soluere tenent si de illis possessionibus prius soluebant decime. Due sūt ptes. ꝑmo statutū cistercienſiū. scōo cōfirmatio ⁊ ꝓuisio pape ibi ne occasione. ¶ Primo no. tex. quasi aptū q; etiam de predijs dotalibus ecclie dz solui decima illis ecclijs quibus prius soluebat siue talia ꝓdia pia deuotione fideliū sint oblata siue empta ꝓ monasteriis fundandis. nā si hoc ꝓcedit i monasterijs cisterciensium q̄ erant priuilegiata sup decimis forti⁹ ꝓcedit in monasterijs alioz religiosoz vel in ecclijs secularibus. ⁊ ē iste tex. cōtra glo. in. c. nouū gen⁹. s. eo. ⁊ facit ꝓ glo. in. c. j. de censi. q̄ tenuit q. s. dixi ⁊ ad hoc tene menti istū tex. q; nescio alibi eque bonū in hac materia ⁊ ideo solet ad hoc allegari. ⁊ de materia vide qō plene dixi in. c. nouū gen⁹. s. eo. ¶ Scōo no. q; pōt quis se obligare ad nō emēduz possessiones ⁊ ꝓ ꝓsequēs ad nō vendenduz. sed in cōtrariū facit tex. l. pe. ff. ō pac. vbi dicit tale pactū nō valere. ⁊ ad istū tex. rñdet hic abbas q; papa ꝫ statutū ꝫ nō ꝓfirmauit. Sed certe nō ē bona respōsio q; nō solū ꝙ ꝓfirmauit. sed potiꝰ ademit. Itē isti fecerūt statutū ad cōmemorationē pape. ⁊ sic sumpsit auctozitatē ex facto eoz. vnde dicēdū q; collegium tanq; corpus fictū. vt in. c. quāto. de his que fiunt a ꝓcla. ⁊ in. l. mozuo. ff. de fideiuſ. nō pōt sibi ipsi hanc legez ꝓfigere sed singularibus ꝓsonis de ipo collegio bene pōt hanc legē iponere. sicut videmus cōiter q; plerūq; ciuitas statuit vt nō liceat singulis alienare possessiōes in nō suppositos. ⁊ sic loquit iste tex. ¶ Tertio no. q; priuilegia oiuz religiosoz de decimis nō soluendis collata ante tempus huius cōcilij sunt reuocata hodie quo ad possessiones acquisitas post hoc cōciliū ⁊ sic priuilegiū de q̄ in. c. ex parte. el. j. s. eo. hodie euanuit quo ad possessiones acquisitas post hoc cōciliū. ¶ Itē no. ibi extendi volum⁹. q; vbi duo sūt ꝓpiter priuilegiati reuocatio priuilegij quo ad vnū nō extendit quo ad aliū nisi princeps exꝓsse extendat. sic dicim⁹ in alia dispositione odiosa vt est tex. iuncta gl. no. in. c. cōstitutionē de regu. li. vj. Et facit iste tex. multū no. ad questionē legistaz nota. in. l. fi. C. de sa. san. ecclis. nam ibi in certis casib⁹ priuilegiū ꝓscriptiōis. c. annoz fuit collatū pariter ciuitatib⁹ ⁊ eccleſijs. demū per ius autēticoz fuit reuocatum quo ad ecclias ⁊ statutū vt sola ecclesia romana gaudeat priuilegio c. annoz. alie vero solū. lx. annoz. queritur tūc an idem sit dicendū in ciuitatibus. nam si priuilegiuz fuit reuocatum quo ad ecclias que erant magis fauorabiles. ergo ad quo ciuitates. In cōtrariū facit hec littera inducta modo ꝓdicto. ¶ Opp. ptra tex. de cōtrarietate. nam aliter disponit in prin. alibi in ꝫ. ne occasione. So. prin. c. ponit statutuz ipsoz cisterciensiū qui ꝓcesserūt colorate in reuocatione ꝓuilegij eoz. nā cū eēnt priuilegiati sup decimis terrarū quas excolebant ꝓprijs manib⁹ vel sumptibus. vt in. d. c. ex parte. ipsi statuerunt vt possessiones de cetero acquirende traderent alijs excolende. vt sic remaneret integrū priuilegiū eoz ⁊ eccljs ꝓdialib⁹ succurrerent. papa vero in. ꝫ. ne occasione volens prouidere latius statuit vt siue ꝓprijs manibus excolant siue alijs tradant excolenda debeant soluere decimā de possessionibus acquirendis post hoc cōciliū. ⁊ fuit factū hoc cōciliū. ꝑm Jo. an. anno dñi. M. cc. xv. xvij. anno pontificat⁹ Jnno. ⁊ per hoc pōt instrui de possessionib⁹ acquisitū post hoc cōcilium. Jtem credo q; isti cistercienſes gaudeant saltem priuilegio cōi religiosoz vt de noualibus que excolunt ꝓprijs manib⁹ vel sumptib⁹ nō soluant decimam vt dicit in. d. c. ex parte. q; soluz hic reuocatur priuilegium laborū suoz ⁊ nō noualiū. ar. in. d. c. ad audientiā. s. eo. ¶ In glo. ij. ibi. anteq; edificent ecclie. videtur ergo glo. velle q; priuilegiū perdatur solū anteq; ecclie edificarentur. ⁊ ita Host. videt intellexisse glo. quā reꝓbat sed vt dicit Jo. an. nō est credendū q; glo. habuit hunc intellectum sed potest sic saluari. nā ꝓ monasterijs de nouo fundandis emit possessio ꝓ fundo ipsoz monasterioz. ⁊ talis possessio est onerata decimis anteq; monasteriū fundetur sed post fundationez monasterij frustra querim⁹ de decima cuz nihil ibi recolligat. sed de reliquis possessionib⁹ q̄ acquirūtur ꝓ dote monasterij soluit decima tā ante cōstructionē monasterij q; post vt hec littera satis innuit. ¶ In gl. iij. ibi. possideri nō possūt. aduerte q; gl. loquitur multū ꝓprie. nam si religiosi nō possunt decimas possidere nō valerent eas ꝓscribere. cui⁹ cōtrarium ꝓbat in. c. cū in tua. ⁊ c. dudū. s. eo. ꝫ glo. habuit bonū intellectū. debet enī intelligi q; religiosi de iure nō habent ius decimandi tamē in veritate nulla in hoc sit differentia inter religiosos et clericos seculares. q; si religiosi habēt parochiam ꝓpiūt decimā sicut clerici seculares. vt in. c. suggestum. ⁊ qō ibi dixi. s. eo. ⁊ idē est in clericis secularibus. nā si nō habēt parochiam nō possunt hꝫ ius decimandi. nam decime sunt hodie de iure parochiali. vt in. c. fi. q̄. de para. vnde cōcludendo questionē glo. licet Host. ⁊ Jo. an. multū se inuoluant dico breuiter q; tam religiosi q; clerici volētes prescribere decimas aut actiue aut passiue debent hꝫ

titulum. qz ex quo ius cõe eis resistit cum nõ habẽt parochiam nõ possunt sine titulo prescribere vt p batur in. c. j. de prescrip. li. vj. z adde glo. in. c. in aliquibus. s. eo. in fi.

¶ Interdicimus Breue est z ideo non sit matur. ¶ Nota q laicus non põt pignorare decimas nec clericis vt hic nec laicis. vt in. c. phibemus. s. eo. z iõ iste tex. solũ fecit mentionẽ de clericis. qz in. d. c. phibem⁹ satis fuit cautum in laicis ¶ Scõ no. q dispositio cõcernẽs vniuersos extenditur ad singulos. z in hoc tene menti istũ tex. z vide qõ no. in. c. numis. el. j. j. de excess. pla ¶ In glo. j. in fi. cõclusio glo. ẽ q tex. iste ꝓcedit tã in decimis a laico de facto possessis q̃z i decimis sibi concessis in feudũ ab antiquo. z rõ ꝓhitionis ẽ vt decime citius perueniant ad eccliam ad quã expectãt. ¶ Sz dubiũ est nũquid laicus habẽs decimas in feudum possit eas ipignorari alteri clerico de cõsensu dioce sani. Hosti. tenet q sic. nam si põt sibi donare cũ cõsensu epi. vt in. c. cũ aplica. de his que fi. a pla. ergo fortius pignorare. cõtrariũ cõcludit Jo. an. mouetur qz ista lra loquitur indistincte. Itẽ qz decime citius queniẽt ad eccliam cui debenť si nõ põt alteri pignori dare. sed do. Pe. aprobat dictũ Hosti. qõ etiã mihi plus placet qz cui cõcedit maior videt z cõcessũ minus. vt in. c. ex pte. s. eo. ¶ Itẽ hoc concernit fauorem ecclie vniuersalis vt citius decime eripiant de manib⁹ laicoꝝ. z ex hac rõne emanauit. d. c. cum aplica que cũ habet locũ pariter in pignoratione debet habere locũ ipius dispositio. vt in. c. cũ dilecta. de cõsir. vti. vel inuti. sed si decime detinentur a laico. sine titulo non sufficit etiã cõsensus epi. vt dixit hic Host. z bene. tũ qz nemo potest rem alienam pignorare. tũ qz eccliа videt aprobare ipsius malam detentionẽ.

¶ De regularib⁹ z trãseuntib⁹ ad religionẽ. ꝛrica.

¶ Supra visum ẽ de clericis seculariбus z de reb⁹ eoꝝ merito restat videre de regularib⁹ z reb⁹ eoꝝ vel sic. Quia viroꝝ ecclesiasticoꝝ duo sunt genera. quoddã est gen⁹ clericoꝝ secularium. qõdam religiosoꝝ. vnde viso de primo genere. merito subijcit ō secũdo. Vñ autẽ dicat regularis. dicit Jo. an. q a regula que tñ dupliciter capit vt no. in rubrica. de re. iu. li. vj. § quãtũ ad ꝓpositũ dicit a rectitudine viuendi. z dic q ille ꝓprie dicunť habere regulaz q̃ ꝓfitenť tria substãtialia cuiuslibet religionis aprobate videlicet pauptatẽ castitatẽ z obedientiã. vt in c. cũ ad monasteriũ. ō sta. re. Alij vero licet aliqua ꝓmittãt nõ dicũť ꝓprie habere regulã sed potius quẽdã modũ viuẽdi licet ille modus sit aprobat⁹ a papa. de quo vide gl. no. in. cle. j. de reli. do. z i cle. cũ ex eo. de sen. ex. Ex quo inferri potest ad. q. quotidianã q dispositio odiosa concepta erga regulares nõ cõprehendit illos qui nõ ꝓmiserunt illa tria substãtialia. z sic isti fratres sancti Francisci de tertio ordine vel isti iesuite vel iste mulieres mãtellate nõ dicuntur ꝓprie regulares vnde nõ cõphendũť in dispositione odiosa. secus in dispositione fauorabili qz largo modo videnť sub regula rõne promissionis facte superiori eorum. z hoc. not. ¶ Scõ principaliter querit qui dicanť religiosi. Sol. dicit Jo. an. q q̃z verba capiunť in latissima significatione z tũc ois christian⁹ dicit religiosus. vñ i pluribus locis dicit religio christiana. vt in. c. gaudem⁹ j. de diuor. z in. c. p humani. de homici. li. vj. Quã doqz hoc. ꝟ. capitur late z tũc cõprehendit omnẽ hominẽ honeste viuentẽ. non autem quẽlibet christianũ vt in. c. ecclesia. s. de consti. z in. c. fi. s. de re. ecc. nõ alie. vbi dicit q laici quãtũcũqz religiosi. ꝛc. Vñ qz capitur minus late z cõprehendit clericos seculares. j. q. iij. c. saluator. Quãdoqz capit stricte z solũ cõprehendunť illi qui p professionẽ subiecerunt se abbatis imperio. z dic q inquantũ q̃s magis deo exibet religionẽ tanto magis potest dici religiosus vnde si bene cõprehendis quanto quis est alienus a cultu diuino tanto magis deuiat ꝺ hoc nomine nam noia debent esse cõtia rebus. insti. de donat. in. §. est. z aliud in. c. cum fm. de preben ¶ Sed non ponit Jo. an. qualiter debeat hoc verbũ accipi i iure vel in statutis. vnde als in hac ciuitate accidit de facto. hec. q. Statuto huius ciuitatis caueť q religiosi nõ possũt sumi ad officia cõmunitatis. demum q̃dam qui erat rector hospitalis de misericordia portans vestem certi coloris cum cruce in pectore fuit extractus de priorib⁹ qui p prius ante assumptiõez illius regimiꝝis fuit noiatus z inbursulat⁹ dubitatur nunquid ad illud officiũ potuisset assumi. z hec questio visa fuerat satis difficilis dño Pe. qui tunc legebat in hac ciuitate sed tamẽ visus ẽ respõdisse q existendo in illo habitu non poterat assumi ad illud officium. qz verba statuti debẽt aliquid opari. vnde si intelligeret statutũ de religiosis stricte sumptis nihil opabať cum satis sit in iure cautuz q nec religiosi nec clerici possunt habere officia secularia j. ne cle. vl'mo. quasi per totũ. z sic statutũ debebat intelligi de religiosis largo modo sumptis tamẽ ille dimisit habitũ z exercuit officiũ qz ñ erat ita astrictus quin potuisset dimittere habitũ ¶ Ego dubito an hec decisio sit vera. nam statutũ inhabilitãs ad officia ẽt stricti iuris. ergo debet intelligi in stricta significatione. ar. in. c. cum dilectus. de cõsuet. z in c. an nostra. de iniur. § certum ẽ q i stricta significatione illi dicunť religiosi q̃ ꝓmiserũt tria substantialia. vt. s. dixi. z vide duas glo. no. vltra predictaz in cle. j. de deci. in glo. j. z. ij. vbi clare Jo. an. in gl. suis cõcludit q in materia odiosa hoc verbũ ꝺz capi multũ stricte nisi adũciať aliqõ verbũ generale. puta si diceret quicũqz religiosi. nã tũc cõprehẽderenť hospitalarij fm illã glo. z intellige de hospitalarijs hierosolymitanis qui largo mõ sũt religiose persone cum nõ possunt ꝓtrahere matrimoniuz et ꝓmittũt obedientiã supiori nec possunt retrocedere ab isto statu. vnde istis vel ordini eoꝝ cõferunť eccleſie z decime. ꝟ. dixi in. c. quis. s. de deci. § isti rectores hospitaliuz vtentes matrimonio z deferẽtes certũ habitũ nõ sunt religiosi nec largo mõ nec stricto. vnde Lau. z Jo. de lig. in cle. ij. de preben.

dicũt q̃ isti nõ gaudent ꝓuilegio clericali nec in persona nec in rebus patrimonialib⁹ eor̃. ⁊ vide qõ dixi de hoc in. c. ij. de fo. compe. ⁊ vide Bar. in. l. j. ff. de pe. q̃ dicit apte qõ illi qui dicunt fratres gaudẽtes nõ sunt religiosi licet gaudeant priuilegio q̃ ad forum. ⁊ sic nõ video q̃ tales hospitalarij vel alij religiosi impropꝛie dicti cõprehendant̃ i statuti odiosis. nec ob. motiuũ dñi ꝑe. de peru. ne puisio sit inutilis. ⁊c. qꝛ dico q̃ licet statutũ loquat̃ in materia iuris cõmunis nõ debent verba ampliari vt statutuꝫ aliquid opetur sed satis est q̃ inducit aliud remedium ꝓter ius cõmune. vt no. sentit Bar. in. l. j. ff. ad l. fal. nisi ius cõmune loqueret impropꝛie. nã si tunc statutum loquat̃ impropꝛie sicut ius cõmune dꝫ tunc statutũ ꝓpꝛie intelligi vt aliq̃d addat ad ius cõmune. vt no. elici videt̃ ex dictis Bart. in. l. iiij. §. ꝓtor ait. ff. de dam. infec. ⁊ h̃ no. qꝛ faciũt ad multa.

Nullus. Breue est ⁊ põt sic ꝓ alia verba summari Non põt quis ad religionẽ admitti nisi volẽs ⁊ in etate idoneus.

Nota ꝓmo ibi spõtanea. q̃ ad validitatẽ ꝓfessionis etiã requirit̃ voluntas spontanea. ⁊ sic nõ sufficit voluntas nisi habeat qualitatẽ q̃ sit spontanea. Ex qũo infero q̃ ꝓfessio facta ꝓ metũ ẽ ipso iure nulla. nec ẽ opus q̃ rescindatur ꝓ actionẽ qõ me. cã. nã vbicũq; requirit̃ in actũ spõtaneus seu liber cõsensus nõ valet actꝰ si interuenit metus. ꝓ hoc vide glo. xo. xxxiij. q. v. in. c. notificasti. facit. c. cũ locũ. ⁊ qõ ibi no. de spon. ⁊ rõ est. qꝛ licet coacta volũtas sit volũtas in. q. merito. xv. q. j. ⁊ in. l. si mulier. ff. qõ me. cã. nõ tñ ẽ volũtas spontanea. ⁊ vide ad hoc bo. gl. in. c. abbas. §. qõ me. cã. facit qõ no. in sili glo. in. c. vt circa. de ele. li. vj. que dicit q̃ si ad actũ requirit̃ iuramẽtum cum tactura scripture nõ ẽ satisfactũ dispositioni si ꝓstat iuramentũ sine tactura licet i veritate sit iuramentũ sine tactura. ¶ In glo. j. ibi. ad ꝓfitenduꝫ glo. satis caute locuta est. intelligit eni rex. q̃ nõ debet quis tonderi ante etatẽ legitimã scz vt fiat monachus ꝓ professionẽ. nam cessante ꝓfessione põt quis intrare monasteriũ ⁊ assumere habitũ etiã in infantili etate. vt in. c. j. ꝓxi. vbi plenius dicet̃ de hoc. ¶ Item no. ex glo. q̃ post septẽnium põt q̃s assumere ordinẽ. ⁊ dic latius q̃ minores põt q̃s assumere statim in principio pueritie post cõpletã infantilem etatẽ que cõpletur in septẽnio. vt in. c. de his. alle. in glo. ⁊ vide bo. gl. in. cle. generalem. de reta. ⁊ quali. ⁊ est fi. ⁊ ibi habes tex. de etate requisita ad ordines sacros. vide tamẽ text. no. in. c. si. de temp. or. li. vj. qui videtur velle q̃ etiaꝫ infanti põt cõferri tonsura si vult transire ad monasteriuꝫ alꝫs autẽ secus. ¶ Qui autẽ dicunt idonei ad beneficium respectu etatis dixi plene in. c. sup inordinata. §. de preben. ⁊ dic vt ibi. Respectu vero monachatus ad hoc vt teneat ꝓfessio requiritur i masculo etas. xiij. annoꝝ. vt in. c. significatũ. j. eo. ti. lib. vj. in femina vero sufficit tempus. xij. annorum. vt in. c. cum virum. j. eo. ⁊ xx. q. ij. in. c. puella. rõ diuersitatis est. qꝛ citius pubescit femia q̃ masculus. vñ etas apta ad matrimoniuꝫ carnale censet̃ apta ad istud matrimoniũ spirituale. ¶ In glo. ij. in fi. ꝛtelige in masculo vt. §. dixi. Sed quero si cõtẽto suetate inter monasteriũ ⁊ istũ ingressuꝫ quis habet ꝓbare an monasterium allegans legitimã etatẽ an ingressus qui hoc negat. dicit Jo. an. q̃ regulariter ille habet ꝓbare etatẽ maiorem vel minorẽ q̃ fundat se super ea. ꝓ hoc glo. no. lxxviij. di. ꝓesbyteri. ⁊ rõ est quia quis nõ ꝓsumit̃ maior vel minor cũ etas nõ stat firma sed momento currat. de quo plenius no. in. c. in ꝓsentia. de ꝓba. ⁊ p Bart. i l. de etate. ff. de mino. ⁊ ideo si ingressus vult exire religionẽ allegando se minorẽ debet hoc ꝓbare. vterq; tamẽ poterit admitti ad ꝓbandũ intentionem suam. ar. in. c. sup hoc. de renun.

I Jquis autem. Impubes monasteriũ ingressus post annũ a parentib⁹ reuocari nõ potest. hoc dic ꝓmo. Pubes q̃ vim ingressus pꝰ annũ exire vel a parentibus reuocari nõ potest. h. d. secũdo. Lõis diuisio scda ibi. si vero. ¶ Nota primo q̃ ante etatẽ legitimã põt quis cũ consensu parentum intrare monasterium accipiendo habituꝫ ⁊ tonsurã nõ intelligas tamẽ q̃ per hoc obligẽt̃ perpetuo ipi monasterio. nam requirit̃ etas ad hoc legitima. vt in. c. ꝓcedenti. Mo. scdo q̃ parentes põt reuocare filium ingressum religionẽ ante puberta tem ⁊ sic impubes nõ potest inuitis parentib⁹ intrare monasteriũ. rõ naturalis potest eẽ ista. nã per ingressum factũ ante etatem nõ desinit eẽ in paterna potestate iõ cum ingressus nõ teneat vt efficacit̃ obligẽt̃ monasterio põt parentes illum reuocare. naꝫ tenetur ex diuino ꝓcepto parentib⁹ obedire sed post pubertatẽ potest intrare etiã inuitis parẽtib⁹ vt in. c. j. ⁊ ij. xx. q. ij. ⁊ rõ est. qꝛ per ꝓfessionẽ soluitur paterna potestas. vt no. glo. in. d. c. j. quã tenebis menti. ⁊ idẽ no. glo. iuris ciuilis in. l. si ex causa. §. papinianus. ff. de mino. idem Bar. in. l. pat. ff. de adul. ⁊ in auẽ. idẽq; C. de bo. que lib. ⁊ est rõ qꝛ quo ad mũdũ fingit̃ mortuus. xvj. q. j. placuit. idẽ dic si pater intraret monasteriũ. nam incontinenti soluitur patria potestas. qꝛ cum pater transeat i potestatẽ abbatis. nõ põt habere filiũ in ꝓtẽ. vt in. l. si arrogator. ff. de adoptiuis. bñ facit. c. cũ sim⁹. j. e ⁊ no. i auẽ. igressi ⁊ i auẽ. siq̃ mulier. C. ỏ ss. san. ec. ¶ Et nota in. x. ad principẽ. iuncta glo. q̃ papa põt appellari princeps. nam principatũ tenet maxime i spiritualibus. facit. c. j. §. de ma. ⁊ obe. ¶ Mo. i. §. si vero. q̃ intrans monasteriũ ꝓ vim habet annum ad reclamandũ. In cõtrariũ facit text. §. in. c. j. qõ me. cau. ⁊ qõ le. ⁊ not. in. c. ad id. de spon. nã vt ibi no. si quis nõ reclamauerit ex̃cito potest videt̃ consentire. So. tex. iste põt intelligi in pubere minore tamen. xxv. annis. nam licet habeat etatem legitimam ad professionem non tamẽ habet eam discretionẽ quã maiores. xxv. annis habẽt. vt. ff. ỏ mino. per to. ideo tex. iste voluit sibi dare annũ ad reclamãdum qõ est dictũ singulare ⁊ potest singu. induci ad matrimoniũ carnale ⁊ ad consimiles act⁹ licet alij velint intelligere ipropriando lram q̃ si ciuis

habuit oportunitatem debuit citius reclamare. qđ nõ placet. qz tunc frustra fieret mentio de anno. Quero ꝑ declaratione littere ꝛ materie. qz text. facit hic mentionẽ de cõsensu parentũ in religionis ingressu nũquid parentes possint offerre filium monasterio. So. Inno. egregie tractat ꝛ in effectu videtur concludere q ꝙ sic. ꝛ intelligo de filio ipubere. nam vsq; ad pubertatẽ libera est potestas parentibus offerre filium monasterio. ꝛ videtur ꝑbari. ij. q. j. c. in primis. ꝛ ea causa. q. ij. c. j. Sed dubium ẽ quid si pater ꝛ mater nõ cõcordãt. vt qz pater vult offerre matre inuita vel ecõtra. dicit Inno. q ꝓfertur is qui cõtradicit qz in re cõmuni potior est cõditio ꝓhibentis. vt in regula. in re cõi. de re. iu. li. vj. ꝛ in. l. sabinus. ff. cõi diui. Quidã tamẽ dixerũt vt ipe refert q pater ẽ ꝓferendus cum habeat filiuz in potestate ꝛ nõ mater. vt insti. de pa. po. ꝛ in. c. j. j. de cõuer. infi. ipse tamen Inno. ꝓseuerat in ꝑmo dicto assignando vnã rõnem singularẽ que non ẽ obliuioni tradenda. dicit enim q in istis spũalibus magis est seruanda rõ naturalis q̃ ciuilis. nam patria ptãs est de iure ciuili. naturaliter eni filius obligatus ẽ obedire matri sicut patri. vnde deꝰ sine distinctione ꝓcepit patrem ꝛ matrẽ honorari. ¶ Ex q etiã infert q sola mater ꝓfe nõ cõtradicente põt offerre filiũ monasterio. ꝓ hoc videt tex. in. c. q̃cunq; xx. q. j. ꝛ hec dicta Inno. cõiter approbant hic ꝑ docto. ꝛ per Frede. cõsil. cclxxvij. sed ego repio gl. tenentẽ cõtrarium. xx. q. j. in. c. ij. que dicit matrez nõ posse offerre filium monasterio cum nõ habeat eum in potestate. ꝛ illam glo. sequit ibi Archi. ꝛ ad c. quicunq;. rñdet q factũ narrat ꝛ non ponit ius. ꝙ dictũ Inno. vt dixi cõiter approbatur. ꝛ ideo gl. videtur dubitasse in. c. j. xx. q. ij. vbi dicit matrez posse saltem quãdo pater non supereſt. satis placet fauore religionis tenere dictum Inno. ¶ Sed dubitatur quid si auus habet patrẽ ꝛ nepotem in ptãte nunquid pater possit offerre filium monasterio inuito auo. vel nunquid pater possit reuocare eũ ingressum inuito auo. Inn. tenet q sic. ꝑ ꝑmissam rõnem. qz in istis spũalibus potius ẽ attendenda rõ naturalis sed naturaliter filius est magis astrictus patri q̃ auo. ꝛ hoc dictũ Inno. cõmuniter approbat. Sed satis põt dubitari. nam cum auus hꝫ beat nepotẽ in ptãte nec per istum actum factũ ante pubertatẽ a ptãte aui eripitur nõ video qũo põt pater in preiudiciũ aui istam oblationẽ facere cum nõ possit filius vouere in preiudiciũ paterne potestatis. vt plene dicetur in. c. scripture. j. de voto. Queritur de tutoribus. nunquid possint offerre pupillũ monasterio. Inno. q sic. nam possũt eũ reuocare ab ingressu. vt in. c. ij. xx. q. j. sed Frede. cõsilio ꝑalle. incidenꝫ sentit cõtrarium. dicit eni q licet reperiat q tutores ꝑsit reuocare non tamẽ reperit q possunt offerre. mihi tamẽ placet dictũ Inno. ꝑ illud. c. ij. nam ibi dicitur q si pupillus ẽ ingressus monasterium ꝛ tutores simulando cõsenserint infra annũ nõ possunt reuocare. ecce ergo q taciturnitas annualis habet ꝑ oblatione expssa. nã cessãte illa taciturnitate pupillus potuisset exire qcũq; sed propter taciturnitatẽ tutoris que habet pro oblatione non potest exire pupillus vsq; ad pubertatem. ꝛ sic inducendo illũ tex. probat opi. Inno. licz do. ꝑ. Pe. teneat cõtrariũ. qz tutoris potestas non videtur extendi ad hunc casũ maxime cũ in ꝓsequentiam persone sequatur alienatio bonoꝝ. sed hoc dictum mihi nõ obstat quia abdicatio bonoum non fit nisi per professionem que non potest fieri nisi post etatem perfectam. ꝛ sic post tutelã extinctam. ¶ Sed dubito satis de vno circa ꝓdicta nunquid parentes ꝛ idẽ in tutoribus possunt offerre filium impuberẽ inuitũ. nam reperio tex. narratiue tñ loquẽtẽ q pater obtulit filiũ inuitũ. vt in. c. patris. xx. q. iij. facit. c. monachum. ꝛ. c. quicunq;. xx. q. j. pro hoc facit. qz ꝙ talẽ actũ iste nõ obligat irreuocabilit monasterio ꝙ tñ donec peruenerit ad etatem ꝓfectaz Inno. tamẽ sentit q si inuitus fuit oblatus põt exire qcunq;. ar. c. ij. xx. q. j. qõ satis placet. Et ꝙ hoc dicerem q inuitũ filiũ nõ põt offerre nec monasterium dz recipere. qz volũtariuz militẽ diligit deus. xv. q. j. in. c. nec est. ꝛ hoc idẽ videt sentire gl. xx. q. j. in summa. ꝛ ad cõfirmationẽ facio tale motiuum oblatio parentũ ꝺ impubere habet se ad ꝓfessionẽ sicut sponsalia ad matrimoniũ. ar. ea. cã. ꝛ. q. in q̃t tuoꝝ ꝑmis. c. ex sponsalibus cõtractis ꝙ parẽtes filij nõ obligant nisi tacite vel expresse cõsenserint. puta qz sunt ꝑsentes ꝛ nõ cõtradicunt. vt in. c. j. de despon. impu. li. vj. ergo idẽ dicendũ in hac oblatione. ¶ Sed quero quid operat parentum oblatio Sol. ex dictis Inno. ꝛ aliorũ cõclude sic q talis oblatio operat vt impubes oblat⁹ nõ possit exire monasteriũ ante aduentũ pubertatis. ꝑ hoc. xx. q. ij. c puella. idem est vt. s. dixi. qñ parentes expresse nõ obtulerũt sed tacite dissimulauerũt ꝑ annũ ꝛ diem ar. in. d. c. puella. si autẽ impubes fuisset ingressus sine tali oblatione parentum tunc põt exire qcunq; ante ꝓfessionẽ expressam vel tacitam. vt no. j. c. significatum. hꝫ tamẽ professio nõ potest fieri ãs pubertatem. vt in. c. j. j. eo. li. vj.

Clerici. Clericus secularis vtens habitu ꝛ nomine monachali cogitur vt fiat monachus vel ab hꝫ desistat. h. d. ¶ Nota bo. ar. q nouitius q̃ diu portauit habitum ꝓbationis potest compelli vt ꝓfitea tur vel vt exeat monasterium ꝛ dimittat habitum. ¶ Nota secũdo ar. cõtra fictos ꝛ eos q̃ portant habitum cuiusdam sanctitatis vt appareãt sanctiores q̃q̃ nõ sint. debet eni vnusq;q̃ se conformare moribus illorum inter quos viuit als ꝑsumit superstitiosus. de quo vide bo. tex. xlj. di. c. j. ¶ Nota q non monachi nõ ꝑsunt vti habitu monachali. ¶ In glo. j. ibi ex causa honesta. no. glo. ꝛ vide ad materiã bo. tex. cum glo. in. c. qõ interrogasti. xxvij. di. vbi inter cetera glo. ponit vnã. q. in eo qui fecit se monachũ vt esset abbas. nam certe licet nõ sequat intentum suum nihilominus remanebit monach⁹ qz ex cã inhonesta silabat monachatum. ꝛ ex verbis glo. colligitur vnus intellectus ad istum tex. vt intelligat quãdo ex causa honesta quis assumpsit habitum ꝛ de hoc constat. puta propter timorem mortis. tunc

enim cessante causa nō cōpellitur durare in monasterio sed dimittere habitum vel profiteri. ⁊ q̄uis iste intellectus sit verus in se nō tamē cōgruit litterę quia non se fundat super honestate imo magis sup fictione iprobata. Hosti intellexit tex. ⁊ melius de his qui portant habitū extra monasterium ⁊ cōgregationem monachorū. nam isti quātūcunq; deferant habitū nō obligant religioni. ⁊ pro hoc allego tex. iuncta glo. in cle. eos. j. eo. ti. sed possunt tales cōpelli ad dimittendum habitū vel ad intrāduz religionē ⁊ ita ꝓcedit ista littera. nam ſm Inn. erāt quidā canonici seculares qui vt apparerent sanctiores inter collegas suos vtebant habitu monachorum qō voluit iste tex. emendare. ¶ Ut quarto potest intelligi de his qui protestabant expresse. q; per delationem habitus nō intendebāt profiteri. ⁊ no. hunc intellectum ꝑ intellectu iurium dicentium q; per delationē habit⁹ annalē inducit tacita professio. hoc enī procedit nisi p̄cedat protestatio in ꝓtrarium. idem voluerunt hic Jo. an. ⁊ Hosti. ⁊ vō gl. que h̄ approbat in. d. cle. eos. ⁊ est bona cautela cū quis nō intendit ita cito profiteri. ¶ Ultimo pōt intelligi ſm Hosti. de his qui ingrediunt monasterium vbi nō seruat regula antiquitus instituta etiaz quo ad habitum. nam ingredientes profitētur nō regulam antiquitus institutam sed illaz que seruatur de presenti. tales enim ſm eum religiōsi nō sūt sed reformato monasterio cōpelluntur pfiteri aut exire. ⁊ no. hui⁹ casus positionē. ⁊ vide qō dicā. in. c. sup eo. j. eo. ti. ⁊ per hoc habes declaratā glo.

VIdua. Nouitia que sponte se ingerit actibus ꝓfessaz q; hoc censetur professa. ⁊ est casus multum no. ⁊ declara vt. j. dicetur. primo soluitur dubiū. secundo solutionē ampliat. ibi. licet. ¶ Nota ꝑmo q; vidua potest intrare monasteriū vt sit monialis nō tamē cōsecrabitur vt alie virgines. vt in. d. c. deuo. xx. q. j. ¶ Que est autē ratio diuersitatis inter eā ⁊ viduam monialem in eo q; is qui habuit vxorē ⁊ etiā concubinam post solutū matrimoniū potest promoueri in eā ⁊ consecrari. vt i. c. fraternitatī. xxxiij. di. vidua autem ingressa monasteriū nō consecrat vide bonā glo. in. c. acutius. xxvj. di. que ponit rationem diuersitatis. vide etiā ad mām bo. glo. i. c. vidue. xxvij. q. j. ¶ Nota q; nō semp in dependentibus a conscientia ⁊ ab aīo alicuius statur iuramēto illius. in cōtrarium tamē facit. c. si vero. el. ij. j. ō senten. excom. ⁊ c. significasti. j. de homi. sed dic q; vbi certa ꝑsumptio extrinseca cōiecturat animum nō statur iuramento in cōtrariū i preiudiciū alterius. ⁊ ita loquitur hic quod tene menti ¶ In contrario vero non erat ingens ꝑsumptio animi declaratiua. vnde cuz animus probari nō potest statur iuramento illius de cuius facto agitur. ⁊ vide ad hoc bo. glo. in cle. j. de pe. in. ỽ. cōmode. ¶ In. glo. ij. i fi. de multiplici velo qō imponit mulieribus intrātibus religionem. vide bo. glo. xx. q. j. in. §. velamē ⁊ inquantum glo. hic dicit q; vidua potest sibimet imponere velum cōuersionis intelligo cōsentientibus illis qui possunt eaz incorporare religioni. ad hoc quod no. in. c. porrectum. j. eo. ti. ⁊ dicit velaz cōuersionis qō imponitur conuersis seu professis. vnde cum in prin. littera facit mentionem de velo conuersionis. postea subdit q; inter velatas ista vidua obtulit se. ⁊ sic videtur intelligere de velo professionis. id est qō datur ingredientibus religionē tempore professionis. ¶ In glo. in. ỽ. oblationem ibi forte velate offerunt. ex his verbis glo. colligit intellectus ad tex. q; ista vidua censet esse professa per illam oblationem quā fecit cū alijs velatis quoniā illa oblatio ex consuetudine loci competebat professis dūtaxat. ⁊ sic ingerendo se actui professarum videtur tacite profiteri. ⁊ pro hoc intellectu glo. adducit simile in ea que sponte recipit habitum pfessarum. q; h̄ enim presumit q; voluit pfiteri. vt in. c. ad nostram. j. eo. Jo. an. sequendo hunc intellectū latius exordiendo dicit q; vbicūq; nouitius se ingerit actibus pfessoruz censetur professus si pseuerauit triduo. ar. in. d. c. ad nostram. qō dicit procedere siue ille actus pertineāt ad professos de iure cōmuni siue ex statuto vel consuetudine vt hic. ¶ Ex quo infertur q; si nouitius vna cum alijs professis interfuit electioni vel alijs actibus capitularibus censetur professus quia nouitij non debent interesse capitulo cum professis. vt in. c. ex eo. in fi. de electio. li. vj. secus dicit si non nouitius immisceret se actibus professorum. pone enī q; clericus secularis vel laicus de facto vna cū professis exercet actū solum professis conuenientē. certe per hoc non iudicabitur professus qz cessant ille coniecture sed in nouitio qui scienter ac sponte ingessit se huiusmodi actibus. aliud est dicendū propter primaz p̄sumtionem qz intrauit monasterium vt ꝓbaret regulā ⁊ sic potest concordari varia opi. quā ponit h̄ Inn. Concludo ergo q; ad hoc vt q; exercitium huiusmodi actuum quis dicat profiteri requiruntur plura. Primo q; sit nouitius. id est q; intrauit monasteriū animo vt efficeret religiosus. ¶ Scōo q; sciat illuz actum pertinere ad professos tm̄. nam data ignorātia cessat presumptio. ¶ Tertio requirit q; se sponte ingesserit sec⁹ si per metum. vt in. c. j. qō me. cā. Quarto q; perseuerauerit postmodū triduo in eo proposito. ⁊ hoc videtur requirere Jo. an. argu. c. ad nostram. j. eo. vbi dicit q; assumptio habitus professorum inducit pfessionē cum perseuerantia triduī. ergo eadem rō est in casu nostro. sed do. Ant. dicit q; in casu huius. c. non requirit perseuerātia tridui. vnde in eo fit nulla mentio. sed procedit tex. quādo duo cōcurrunt videlicet assumptio habitus pfessorum ⁊ exercitium habitus conuenientis professis. vnde h̄ duo simul iūcta sufficiūt per se absq; perseuerātia tridui. sed dictū Jo. an. ꝓcederet vbi concurreret alterum tm̄. ⁊ iste intellectus multum mihi placet. tum qz cōgruit litterę. tum qz ingressio nō debet minus operari suscepto prius habitu q; perseuerantia triduī. Itē qz duo vincula sunt fortiora q; vnū. l. fi. C. de adop. ⁊ in. c. j. de treu. ⁊ pa. et ſm hūc intellectū dz tex. intelligi de velo qō dat professis. ⁊ ex his habes declaratum intellectum hui⁹ c. qō no. ⁊ vide quod dixi in. c. ij. de testa.

IOannes. Monachus temere ad aliud monasteriū tran sire vel peculiū habere nō pōt. prima decisa ꝓsultatio. scōa rñsio ibi. pñti. que duo facit. ꝑmo phibet. scōo si cōtrafiat cozrigi ꝓcipit. ibi. sed si.

¶ Nota primo q etiā in rebus honestis in se qñq temere agiť vnde licet monachꝰ possit intrare monasteriū aliud artius. si tñ temere facit. qz nō bono zelo hoc sibi interdicit. ¶ Nota scōo q monachus obligatur monasterio vbi ab initio intrauit nec potest ad libituz deserere monasterium ꝛ aliud intrare. ¶ Nota tertio q abbas pōt repetere monachū suū etiam si sit in alio monasterio. ꝛ clarius ꝓbať. xx. q. iiij. in. c. monachū. ꝛ. xviij. q. ij. c. abbates.

¶ Quarto no. ibi. cōpetenti coertione. q abbas habet coertionez in monachos suos ꝛ q coertio monachozum primo loco spectat ad abbatē. vnde nō mandať hic vt iste eꝑs qui fecit cōsultationē puniret istos temere transeuntes sed vt reddāť suis abbatibus ꝛ ab eis coerceanť. ad hoc vide qō leg. no. in. c. quanto. de offi. ozdi. plenissime dixi in. c. siqs cōtra clericū. de fo. compe. in repeť. ¶ Ultimo nota q solus abbas habet cozrigere monachos suos nec teneť requirere cōsiliū sen cōsensū capituli. Cōtra hoc opo. de. c. reꝑhensibilis. de apella. vbi fit mentio de. c. in cozrectiōe monachi. sed dicit Jo. an. q ibi nō capiť capituluz ꝓ collegio ꝙ ꝓ loco vbi fit cozrectio regule vel intelligiť ō capitulo generali nō aūt de cōuētuali. Nec ob. si dicať q eꝑs qui ē maioz ꝓlatus nō cozrigit clericos suos sine cōsensu capituli. vt in. c. nouit. ꝛ. c. quāto. j. de his que fi. a ꝓla. ꝛ. xv. q. vij. c. eꝑs nulliꝰ. nam ꝑm cum ꝺ ꝓcedit ex dispositione regule q̄ est aꝓbata ꝙ papā sicut videmus q eꝑs ex ꝓsuetudine pōt solus cozrigere clericos. vt in. c. iij. de ꝓsue. li. vj. qō ꝙ pōt eꝑs ex cōsuetudine pōt abbas virtute regule. naz ex tenoze regule tota ꝓtās monasteriꝝ est penes abbatē ꝛ vide bo. ter. in. c. nullā. xviij. q. ij. sed ego recolo me legisse opi. Hosti. quā recitat Jo. an. hic. nec repugnat. c. j. de censi. li. vj. i nouella q̄ habet q si abbas ē nimis seuerus in cozrigendo tunc oz adhiberi capl'm. ꝛ ad hoc allegabat ter. in. d. c. reꝑhensibilis. ꝛ no. hunc intellectū alio tñ iure nō ꝓbatur.

¶ Sed quero qz hic reꝓbať peculiū i monacho. qō dicitur peculiū quo ad hoc. So. dicit Jo. an. q illud dicit peculiū in monacho qō habet ignorante supioze suo vel habet animū qō ad libitū seu iussuz supiozis nō restitueret qō latius no. in. c. cū ad monasteriū. j. de sta. reg. ꝛ nota hoc. qz multi decipiūtur. nā nō dicit religiosus habere ꝓꝓriū si habz administrationē alicuiꝰ peculij ꝑmittente supioze. naz ꝛ seruus nō habet ꝓꝓriū. xij. q. ij. illud. ꝛ tamē pōt habere peculiū nō solū dño exꝑresse cōcedēte ꝙ sciēte ꝛ nō cōtradicente. vt in. l. q̄ tuberonis. ff. de pecul. ꝛ ad idem. c. insinuante. j. qui cle. vel vouē. vbi no. Inno. abbatem posse cōcedere monacho vt habeat vsufructum certarum rerum in suas necessitates cōuertendum. ꝛ per Bar. in auē. ingressi. C. de sac. sanc. eccle. nam talis potest equiparari abbati qui licet non habeat ꝓꝓriū. liij. di. in. c. abbati tamen habet administrationem bonozum spectantiū ad monasteriū. ꝛ ita iste ex permissione abbatis potest habere administrationē certarum rerū spectantium ad monasterium. Et vide no. q. quā formať Jo. an. in regula nō est obligatoziū. de re. iur. li. vj. in mercu. vbi cōcludit valere statutum monasteriꝝ vt ꝑ indumēti ꝛ alijs necessarijs recipiat q̄sq monachoz. ꝛ. de quo dictatius vt ibi ꝙ eum. Scire debes q Jo. an. cōmentauit hanc decretalez ꝛ oēs que incipiunt Jo. ꝛ multa ponit que nō cadūt hic. querit enī quid si monachus eligiť in papā inuito abbate suo. remittit se ad no. i. c. quā sit. xviij. q. iij. sed si in papam eligitur vꝛozatus dicit q papa debet reddere debitum vꝛozi nec per hoc vitiatur electio. de quo vide glo. in. c. si papa. xl. di. ¶ Ultimo opo. cum Jo. an. ꝛ videť q trāsire possit monachꝰ de monasterio i monasteriū qz istud nō est apostatare. vt in. c. ex parte. de temp. oz. nec debet ꝓhberi cum tam in secūdo q̄ in primo tria substantialia obseruenť. de quibus in. c. cum ad monasterium. de sta. regu. in fi. ergo nō refert si hic vel ibi mozeť nec refert quid de eāpollētibus fiat. vt in. c. in his de. ꝟ. sig. Sol. licet nō dicatur verus apostata quo ad penas. vt in. c. ij. ne cle. vl. mo. li. vj. tamē large apostata est vt ibi no. licet religiones diuerse sint licet conueniant quo ad substantialia regule religiones permixte. cc. lxxxviij. di. c. j. nec ob. q in prima ꝛ in secūda seruat regulam quia licet nō sit ꝓcuratoz in substantialiꝰ regule tamē quo ad obediētiam sic quia tenetur abbati. vt i. c. sicut. de iureiur. ꝛ ꝑ hoc patet q nec ad aliam eiusdem ozdinis trāsire potest. conuersus autem est obligatus ꝓfessionem genere. j. eo. c. consultationi. ꝛ. c. non solum. ꝛ. c. cōstitutus. li. vj. ¶ Opo. de eo qō hic dicit q monachus non potest habere peculium. cc. istam etiam opi. vide hic per eum quomodo intelligatur quia spiritualia sine temporalibus diu eē non pōt j. q. iij. si quis obiecerit. ꝛ vide hic per eum qō peculium prohibetur in clerico.

¶ Alia in insulis. Uario modo intelligiť ꝙ habito respectu ad mentem littere sic pōt summari. Ubi est dura cōgregatio vel religio requiriť in profitente plena pubertas. s. tps. xviij. annozū. ꝛ ē ter. singu. primo poniť rō. secundo prohibitio ibi prohibemus. ¶ Nota primo q in omni insula videtur dura cōgregatio religiosozum. nam teneť. iste nō distinguit inter insulas sed generaliť loquitur ideo generaliter est intelligendꝰ. xix. di. si romanozum. ꝛ dicitur insula quilibet locus mari circundatus. an hoc sit ver indistincte. j. diceť. ¶ Scōo no. q appellatione pueroꝝ veniūt illi q̄ sūt miozes xviij. annis. dic tñ q ꝓꝓrie dicūtur pueri vsq̄ ad xiiij. annum. nam abinde incipit adolescentia ꝛ appellanť adolescētes vsq̄ ad. xxv. annum. ꝛ vide ad materiam bo. gl. in ꝓemio. vj. li. que distinguit oēs etates hois. ꝛ ad istum ter. pōt rñderi duplicter. primo q improꝓrie poniť verbuz pueri. ꝛ alludit vocabulo ārundā locozum. vel dic q loquiť de plena pubertate. nā plena pubertas durat vsq̄ ad

vxiij.annū.vt in.l.mella.ff.ō ali.ꝛ ciba.le.vbi.tex. no.fauoze alimentoꝝ disponit q̄ si alicui reliquūt alimenta vsq̄ ad pubertatē intelligit de plena pubertate idem statuit in adoptione.dz enī adoptās maioꝛ cē adoptato.xviij.annus.ꝛ sic excedere adoptatum in plena pubertate.vt insti.de adop.§.minoꝛē.Sed op.cōtra tex.nā in multis insulis nō est durioꝛ cōgregatio q̄ in alijs locis.ꝛ pone exemplū in ciuitate venetiaꝝ.Go.dicit Jo.an.q̄ quantū potuit inuestigare nūq̄ ꝛperit q̄ istud.c.seruaret in aliqua insula.vnde dicūt plerīq̄ arguendo a rōne littere q̄ si in insula nō est durioꝛ cōgregatio q̄ alibi nō habet locū dispositio huius.c.ꝛ si in alijs locis ab insulis eēt durioꝛ cōgregatio tūc dz locū dispositio huius tex.vnde Pe.dixit hic q̄ cū apud minoꝛes ꝛ predicatoꝛes sit dura cōgregatio dz obseruari qđ hic dicit qđ mihi satis placet.nam quelibet dispositio debet ampliari ꝛ restringi ad limites rōis expresse etiam si verba nō patiant.vt in.l.adigere §.quāuis.ff.de iure pa.ꝛ in.l.cuz pater.§.dulcissimis.de lega.ij.ꝛ in.l.pater.§.fundum.ff.de lega. ij.facit.c.cum dilecta.de confir.vti.vel inuti.ꝛ bonus tex.i regula fi.de reg.iur.li.vj.ꝛ qđ no.Bart. in.l.item queritur.§.qui impleto.ff.loca.vnde cuz iste tex.fundat se super dura congregatione q̄ erat in insulis.ergo vbi est dura cōgregatio ibi dz habere locum dispositio huius tex.qz papa nō intendit prouidere locis sed personis.ꝛ forte tex.lōquit q̄n vnicus locus solitarius est mari circūdatus ꝛ territorio angustatus.nō aūt credo hic papam intellexisse de insulis maioꝛibus vt de insula anglie sicilie cypꝛi ꝛ aphrice que sunt ita ample vt nulla prorsus sit differentia inter alias ꝓuincias ꝛ hmōi insulas imo sunt iocundioꝛes in fructibus ꝛ fertilitate terre.ꝛ hunc tex.seruant hodie cartusienses.ꝛ credo si memini q̄ nō recipiunt ad professionez ante.xx. annū. ¶ Quero nunquid professio facta cōtra pꝛhibitionē huius.c.sit nulla.Host.videt dicere q̄ sic dicit enī notandū ex tex.pape potentiaz.nā potest impedire ꝓfessionis obligationē.ꝛ sic simplicit trā seunt ceteri doc.ego tamē puto q̄ si papa exꝓimeret in cōstitutione q̄ professio aliter facta eēt nulla q̄ tunc standū esset verbis statuti.qz papa ꝓ bono publico ꝛ vt euitent̄ pericula animaꝝ potest impedire oblationem professionis.sicut videm⁹ in simili q̄ in multis casibus impedit obligationē mr̄imonialē.ꝛ vt no.in.c.super eo.de cogna.spi.ꝛ qđ no. in.c.vnico.de voto.li.vj.sed cum hic exꝓesse non annullet professionē sed simpliciter pꝛhibet ꝓfessionē recipi credo q̄ nō impedit virtus ꝓfessionis q̄n hic prouisio principaliter cōcernit fauoꝛem ipoꝝz ꝓfitentium qui possunt renūciare fauoꝛi eoꝝ.pro hoc vide bo.tex.ꝛ quasi expressum in.c.ad aplicā. j.eo.vbi patet q̄ nō solum papa sed etiaz regula ꝓhibet professionem fieri ante annū pꝛhibitionis. ꝛ tamē professio in cōtrariū facta tenet.licet abbates recipientes talem ꝓfessionē sint puniendi.Jtē cum hec obligatio queratur deo per ministeriū abbatis nō impeditur ex simplici pꝛhibitione constitutionis humane.Lape instantiam in pꝛhibitiōe matrimonij carnalis.nā ex simplici ꝓhibitione nō impeditur vinculum matrimonij.licet cōtrahētes veniant puniendi ex transgressione pꝛcepti cum pꝛhibitio nō habet perpetuā pꝛhibitionis causā sed tempoꝛalem.vt pꝛobat.j.de ma.cōtra.ꝑ.inter ec.per totū.ꝛ vide ad predicta bo.glo.in.c.tua.de spon.duo.ꝛ per hoc patet rēspōsio ad.l.nō dubiū C.de legi.ꝛ ad regulā que cōtra ius.de reg.iur.li. vj.vl saltē talis professio obligabit religioni i genere.vt in simili obseruat̄ in.c.nō solum.ꝛ.c.cōstituti onem.j.eo.ti.li.vj.sed primum dictuz plus placet. qz in mendicantibus cōstituit speciale in.d.c.non solum.ꝛ in odiū cōtrauenientiū statuit ibi papa q̄ receptus ad professionem cōtra illā puisionē tātuz obligatur religioni in genere.si ergo non sic pꝛouisset fuisset obligatus in specie.

In Onest. Si cisterciensis sine licentia sui abbatis ad aliud monasteriū transit ad pꝛopriū monasteriū regredi cogit̄.primo exꝛordiū.secūdo mādatū ibi vniuersitati.tertio aliud mandatū.ibi.ꝛ si hi qui. ¶ Nota ꝑmo ibi vniuersitati iuncta suprascriptione.q̄ oēs ꝑlati alicuius ꝓuincie ꝓstituunt vniuersitatē.ꝛ fac hoc ꝓ nationib⁹ que cōgregant̄ in cōcilio generali vt quelibet natio dicat̄ cōstituere vniuersitatez.qđ als dixi q̄ ad instar vniuersitatis valebat quicquid maioꝛ ps nationis faciebat.nā si cōsiderant̄ vt singuli nō sufficeret maioꝛ ps vt no.in.c.cū omnes.ō cōstit.sed postmodū nationes oēs sil cōiūcte constituunt vniuersitatē vniuersalē vel generalē toti⁹ ecclesie sicut in sili no.Bar.in.l.fi.ff.de colle.illi.hic videmus q̄ ꝑlati pꝛouincie cōgregant.ꝛ cōstituūt cōciliū ꝓuinciale.vt in.c.sicut.j.de accu.ꝛ vide qđ no.Jnno.in.c.graue.de preben. ¶ Nota secūdo ibi monachos vl cōuersos.q̄ cōuersi differūt a monachis q̄q̄ cōuersi ꝓfiteant̄ regulam.differūt etiā ab oblatis.vnde ꝓprie oblatus dicit̄ qui dedicat se ꝛ sua monasterio habitu nō mutato.cōuersi dicuntur qui obtulerunt se ꝛ sua mutādo habitū sunt tamē seculares qz nō ꝓmouent̄ ad ordies.monachi dicūt illi qui ꝛ habitū mutant ꝛ ad ordines ꝓmouent̄ tñ olim monachi nō erant clerici.vt in.l.generaliter.C.de epi.ꝛ cler.canonizata.xvj.q.j.c.generaliter.ꝛ vide ad p̄dicta qđ no.Jo.de lig.in de.j.ō deci. ¶ Jtē no.q̄ monachi ꝛ ꝓuersi sūt astricti monasterio vbi ꝓfessionē fecerūt ita q̄ sine licētia abbatis illius monasteriꝝ nō ꝓsit ad alia monasteria vel ecclias cōuolare.ꝛ vide glo.sin.xxviij.q.j.vt lex cōtinētie que dicit q̄ isti cōuersi ꝛ oblati astringuntur monasterio magl q̄q̄ monachi.vñ etiā cā artioꝛis vite nō ꝑ transire ad alia monasteria q̄q̄ petāt licētiā a suo supioꝛe qz efficiunt̄ q̄si serui monasteriꝝ. qđ sin.no.ꝛ dic vt ibi no. ¶ Ultimo no.q̄ ꝑlati ad instantiā abbatū tenēt̄ cōpellere monachos vt redeant ad ꝓria monasteria.ꝑsit ꝙ in ꝑ abbates iplorare auxiliū ꝑlatoꝝ.vnde vbicūq̄ monach⁹ vagāt potest per suū abbatē vendicari.xviij.q.ij.in.c.abbates. ¶ Sed quero ꝓ declaratione lr̄e qualit̄ sit itelligendū q̄ monachi nō debeāt recipi per ep̄atus ꝛc.Sol.Jnnoc.intellexit multum stricte vt etiam

ad hospitiū ñ recipiāt sine licentia suoꝝ supioꝝ qđ nō placet hosti. nec ceteri doctoribꝫ ꝑ istā lkam in fi. ibi celeriter. ꝛc. q̄ videt solū phibere diuturnā moram. dic ergo q littera debet intelligi q nō debēt recipi ad profession̄em in alijs monasterijs vt diu ibi morent nec etiā q ecclias seculares. naz religiosus nullū beneficiū acceptare pōt sine licentia sui superioris nec sufficit in hoc cōsensus epi. lviij. di. c. j. ⁊ ij. imo glo. mirabilis alibi tenuit q nec papatui potest ꝓsentire qz vice dei habet abbatē sup caput suū ⁊ sic nō hz velle vl nolle sed eius voluntas dependet a supioze. vt in. c. si religiosus. ⁊. c. quozundā. ō ele. li. vj. ⁊ vide glo. ꝑalle. in. c. q̄ste. xviij. q. ij. vide etiā glo. in. c. cū pastoral. ij. q. vij. q̄ ponit casum ſpēalez vt epūs possit inuito abbate aliquē monachū recipe in cubiculariū qđ an sit verū dic vt ibi no. ¶ In gl. j. ibi. nō repitur ordo artioz. vult ergo glo. q ordo cisterciensiū sit artioz alijs religionibꝫ. qđ nō placz hosti. nā ordo cartusiēsiū ē strictioz ⁊ idē dicī ī plerisq̄ alijs quos discrete tacere voluit. ℣hi. dicit etiaz q ordo minoꝝ ē artioz. Et in fi. glo. no. bene hanc glo. in eo q vult religiosū posse transire ad equalez religionē habita licentia ipsius abbatis dūmodo iusta causa subsit. ⁊ idem tenet glo. in. c. cum singula. de preben. lib. vj. sed Inno. in. c. fi. de renunc. dicit requirendam dispensationem episcopi. et fm euz dispensatio episcopi sufficit si velit quis transire ad equalē siue ad laxioꝛem iusta de cā ⁊ no. hoc vltimū. ⁊ idē tenet in. c. significatum. j. e. ⁊ facit ibi tex. in ar. idē firmat in. c. dilectus. s̄. de temp. or. et vide in hoc qđ no. Jo. an. in. d. c. cū singula. in nouella. Et cōcludendo māi pōt sic distingui. q aut religiosus vult transire ad religionē strictioꝛē ⁊ sufficit tūc petere licentiā sui abbatis. de quo dic vt plenius le. ⁊ no. in. c. licet. j. eo. aut vult transire ad religionē equalē. ⁊ sunt opi. si sine causa puto q non possit etiā cū licentia sui epi. ꝑ si ex cā placet mihi dicū huius glo. ar. huius tex. ⁊ in. c. statuim⁹. xix. q. vltima. cauti⁹ cēt tū habere dispensationē epi. aut vult transire ad laxioꝛē ⁊ si sine cā sol⁹ papa dispensat fm glo. d. c. cum singula. sed puto q q̄ ad deum nō sufficeret licētia pape causa cessante. ar. eius qđ no. gl. in. c. nō est. j. ō voto. si vō subest causa tenet Inno. vt. s̄. dictū ē epm posse dispensare. que opi. satis placet. ar. c. nō mediocriter. de cōse. di. v. vbi hiero. dicit no. illos peccare qui necessaria corpori ꝓpter abstinentiaz detrahunt. ⁊ dicit tales offerre rapinā in holocaustū q̄ aut somni penuria aut egestate nimia aut ciboꝝ penuria corpus macerāt pl⁹ debito. ⁊ sic vbi religiosus ꝓpter debilitatē vel corporis cōplexionē nō pōt pati austeritatē illius religionis ad quā se primo cōtulit licite dispensat⁹ per epm vt possit intrare religionē laxioꝛē. facit. c. non cogant. xlj. di. q̄ste. do. An. hic dicat q si cā non exigit celeritatē recurrendū ē ad papā sed cā vrgente poterit epūs dispensare. sed primū vt dixi plus placet. Alie gl. sunt faciles.

a Dnostram. Minoꝝ. xiij. annis per professionem religioni nō obligatur. idem in maiore qui sine probatione suscepit habitū pfessoꝝ quē dimisit infra tridu. vel sic. ℣Professio facta añ. xiij annum⁹ nō obligat. post. xiij. vero si sit per susceptionem habitus pfessoꝝ etiā nō obligat nisi detur perseuerantia tridui. prima pars narrat factuz. secunda dat iudicē. ibi quo circa. ¶ No. primo q masculus nō pōt se obligare religioni ante. xiij. annū cōpletum. nā quēadmodū ante pubertatez nō pōt cōtrahere matrimoniū carnale. vt in. c. puberes. de despon. impu. ita nec obligare se ad istud quasi matrimonium spirituale. et est vnus casus in q̄ nō valet votum emissum ante pubertatē. de alijs votis dicet i. c. scripture. j. de voto. ¶ No. secūdo q seductus ad intrandū religionē nō potest ad inualidandū ingressum allegare seductionem. ⁊ hoc iō qz illa seductio est bona cū inuitetur quis ad meliorem vitam. vt in. c. cum dilecti. qđ metus cā. facit. c. dudum. ⁊ qđ ibi no. j. de cōuer. cōiuga. ⁊ tenet hic hosti. nō esse reprobatū q religiosi seducant seu inducant alios ad religionē. puto tamē q non debet ita fieri seductio blādis verbis vt postea sequat⁹ salutis dispendiū. facit tex. in. c. nō solū. eo. ti. lib. vj. vnde beatus Benedict⁹ ꝑcepit omnia dura regle ꝑdicenda. ¶ No. ex tex. ibi. ab impetitiōe. ꝛc. q religiosi pūt potere illos qui apud eos fecerūt pfessionē licet modico tpe in religione ꝑmanserint. ꝑ l. xviij. q. ij. in. c. abbates. ¶ Ultimo no. q pfessio q̄ fit tacite ꝑ susceptionē habit⁹ pfessoꝝ nō obligat immediate religioni ꝑ requirit pseuerantia tridui. Sz circa ꝑ q̄ro nūqđ i oī voto requirat pseuerātia tridui. Inno. videt velle q speciale sit in voto pfessionis. tum qz ibi requirit p̄cedēs pbatio. tuz qz agitur de maioꝛi piculo. tamē subtiliter aduerte qz nulla videt differentia in hoc inter votuz religiōis ⁊ alia vota. nā tex. iste nō loquit de voto ꝟbali ꝑ de eo qđ tacite fit ꝑ susceptionē habit⁹ pfessoꝝ. vñ qz pōt dubitari q̄ aio fiat talis habitus susceptio. iō iura voluerunt p̄figere terminū triū dierū ꝑ in pfessione ꝟbali nulla requirit perseuerantia tridui q̄ē admodū nec in alijs votis. vt pbat in. c. cōstitutionē. in. §. j. j. e. ti. li. vj. facit. l. ij. ff. ō polli. ¶ Et scias q pfessio tacita q̄ñq̄ inducit ꝑ delationē habit⁹ in distincti. dūmodo portet ꝑ annū ꝑ talis pfessio tacita obligat illi religioni in specie. vt in cle. cos. eo. ti. q̄ñq̄ fit profession̄is tacita per susceptionē habit⁹ professoꝝ que inducitur quattuoꝛ cōcurrentibꝫ. primo debet cē habitus distinctus ab habitu nouitiorum. scō q sciens q̄s receperit illū habituz. tertio q sponte. quarto q pseueret triduo. ⁊ talis pfessio nō obligat illi religioni in specie ꝑ in genere qz pōt transire aū aliam religionē etiā laxioꝛē. vt probat in. d. §. j. ⁊ facit tex. j. c. pri. ⁊ doc. excipiunt hic duos casus in quibus nō requirit perseuerantia tridui. ℣Primo si in infirmitate q̄s recipit habitū pfessoꝝ. nā tūc videtur deliberate suscepisse habitū. allegat. c. sic. el. ij. j. eo. Scōs casus q̄ñ primo vouit q̄s intrare religionē ⁊ demū intrat recipiēdo incōtinēti habitū pfessoꝝ. nā videt ō liberate fecisse. Sz ego dubito ō vtroq̄ cāu ꝑ illō. c. pstōem. vbi ponit ius nouum circa istā tacitā pfessionē. ⁊ ad ō vt obliget

reqrunt illa qttuor de qb⁹. s. z poti⁹ putarez reqri perseuerantiā tridui in infirmitate qz tpe sanitatis cū turbet propter molestiā morbi. ar. bo. in. l. cū antiquitas. C. de testa. ¶ In glo. ij. in fi. no. pclusionē glo. z idē no. glo. in. x. cū in cunctis. s. de elect. vbi no. de hoc z vide archi. in. c. si annū. de iudi. li. vj. vbi dicit q regulariter annus debet eē cōplet⁹ nisi aliud iure caueat. In dubio tñ vbi dubitat qd ius senserit satis pōt teneri opi. hui⁹ glo. z vide ad hoc bo. glo. in cle. generalē. de eta. z qua. ¶ In glo. fi. in fi. hodie hoc ē declaratū in. d. c. cōstitutionē i. §. fi. vnde nō pōt eē speciale in pueris ꝫ generalit obtinet vbi sine pbatione quis suscepit habitū pfessorum nisi detur perseuerantia tridui. nō obligat religioni etiā i genere. hec tñ vident limitanda ꝫm ea que dicent in. c. postulasti. j. eo.

Iper eo. Qui recipit habitū professoꝝ vbi distincti sunt habitus cōpellit ibi vel alibi eē religiosus sed si recipit habitū nouitioꝝ pōt ad seculū redire. Cōis diuisio. scōa ibi. rñdemus. que distinguit int pfessos z nouitios. ¶ No. primo q religiosus nō pōt psequi bñficiū i ecclia seculari ¶ No. scōo q habitus nouitiorū nō obligat ingressū. quātocūq tēpore steterit in religione. ad ꝟ cle. cos. z qō ibi no. eo. ti. ¶ No. tertio q pfessio q̄ inducit p susceptionē habitus professoꝝ nō obligat illi religioni i specie sed pōt transire ad aliā religionē laxiorem. z ita intelligē hunc tex. z latius pbat in. c. cōstitutiones j. eo. li. vj. si enī pfessio tāsset hic exp̄sse nō licuisset intrare religionē laxiorem dispensatiue. put dixi i c. nō est. s. eo. ¶ Oppo. cōtra tex. z videt q religiosus possit assumi in prelatū ecclie secularis. vt in. d. c. qō dei. j. de sta. re. z in. c. j. xviij. q. j. Sol. dicunt doc. q cōtraria pcedūt dispensatiue sed de iure cōmuni nō est licitū vt hic. z de hoc dic meli⁹ vt dicet in. d. c. qō dei. z ad istū tex. potest dici q loquit ꝟ beneficijs simplicib⁹ obtinendis in ecclesijs secularibus. nam talia beneficia nō pōt religiosus habere etiā dispensatine. ad hoc solet allegari iste tex. z vide glo. in. c. quorūdā. lxxiij. di. q̄ dicit monachum nō posse habere canonicatū in ecclia seculari iz possit ibi eē eps. vt in. d. c. vno. sed propt bonū cure illud admittit q̄ causa cessat in beneficijs simplicib⁹. vt no. in. d. c. qō dei. ¶ Scōo querit qr tex. hic dicit q isti cistercienses nolūt seruare austeritatē religionis. z tē. pone q aliquis intrauit religionem vbi nō seruabat regula antiquit⁹ instituta. demū reformat monasteriū. nūquid is qui fuit ingressus dissolutionis tpe possit cōpelli ad obseruantiā regule reformate. qō subtilis est z quotidiana. Inno. ponit hic duas opi. ꝑma vt distinguat inter discretū z indiscretū vt discret⁹ cōpellat quia potuit hoc cogitare euenire posse. ar. in. l. si qs domuz. ff. loca. ꝫ indiscretus puta puer vel mulier no cōpellit ibi eē ꝫ poterit intrare religionē laxiorem ꝫm q erat illa quā intrauit tpe ingressus. ar. ꝟ. scōa opi. q̄ videt placere Inno. ē vt cōpellatur ibi eē nō distinguendo inter discretum z indiscretum. mouet enīz talirōne. aut enī a principio intrauit dei indistinctu et nō debet posse allegare q nō vult obseruare regulam reformatā. aut dicit se intrasse nō bono animo sed vt viueret ꝫm regulā vigentē ibi z nō oz audiri tanq̄ allegās turpitudinē suā. arg. in. c. inter dilectos. de fi. instru. fatet tñ q si est ita delicatus q nō potest seruare regulā reformatā q̄ pmittit intrare regulā laxiorem. ar. hic z in. c. significatū. j. eo. z de hac materia vide p hosti. in sūma in ti. de voto. in §. vtrū. z §. p quē. in. x. qō si. vbi cōcludit q si ingrediens erat iurisperitus cōpellit ibi eē qr p̄sumit scisse qualitatem regule antiquit⁹ institute. Aut nō erat iurisperitus z tunc si fuit sibi regula lecta ante pfessionē vl̄ postea z ipse noluit se obligare nisi ad obseruandā regulā q̄ ibi vigebat z non cōpellit ibi eē sed poterit intrare laxiorē religionē. aut nihil respondit vel fuit pfessus regulā simpliciter z tūc obligat ad obseruantiā regule reformate nisi vt dixi eēt impotēs ad illius obseruantiā. hec oīa videtur sane procedere q̄ ad eccliam militantē que nō iudicat de occultis sed respectu dei z sic in foro penitentie puto aīaduertendū intentionē isti⁹ ingressi. naz votum oīno debet eē voluntariū. in. c. licet. j. ō voto. z. xxxij. q. j. integritas. iō si qs nō habuit animū se obligādi nisi respectu regule que ibi obseruabat nō puto q apud deū iste sit obligatus. maxime qz tria tm̄ sunt substātialia regule seu pfessionis. vt in. c. cū ad monasteriū. j. de sta. re. reliqua sunt accidentalia z ordinata ad finē illoꝝ triū. vt no. in. c. iohannes. s. eo. vnde si p tantū tps de cuius initio nō ē memoria aliqua accidentalia regule nō fuerūt in isto monasterio seruata satis potuit ingrediens cogitare q ex aliqua cā illud puenerit cum ista accidētalia possunt abesse z adesse stante religione in illis tribus substātialib⁹. vnde saltē anteq̄ regula reformetur per supiorem illi qui fuerūt ingressi tempore quo remissius ibi viuebat nō vident peccare. et ita cōsuluit domin⁹ me⁹ do. Lar. vt dicā in. c. cum ad monasteriū. palle. facit ad predicta. c. tua. j. de spon. ¶ Vltimo quero circa predicta nūqd maior pars conuentus possit reformare regulaz antiquitus institutā inuita minore pte. Inn. dic q̄ sic. imo plus sentit sez q maior pars possit facere statutum artando singulos ad strictiorem regulaz q̄ fuerat antiquitus instituta. licet enim ꝫm euz possit maior pars mutare religionem inuita minore pte. vt no. in. c. pe. s. qō me. cā. nō tamen stante religione potest indicere vitam austeriorem. z de hoc secundo videtur multum dubitare do. Pet. q hec austeritas nouiter indicta cōcernit illos ō religione vt singulos z non vt vniuersos. z sic non videtur q strictior modus viuendi potest indici per maiorē partem inuita minore parte. sed tu vide glo. in regula quod omnes. de regu. iur. li. vj. que formal questionem in papa. nunquid papa potest indicere strictiorem vitam religionis q̄ eorum regula exigat. z concludit q sic cum non possunt religiosi resistere exq̄ semel eorū volūtatē transtulerūt in superiorē. z hoc videtur pbari. in. c. vnico. de sta. re. li. vj. vbi monialib⁹ fuit indictū vt nō possint aliquo cāu exire clausurā monasterij qō nō erat ō regla. z idē

posset hodie papa facere in monachis licet videat durũ. vt no. Jo. an. in. c. ioannes. s. e. ℔ vide glo. i ꝯrariũ in. c. gesta. lxxiij. di. puto opi. Inno. satis ꝓcedere ꝛ plus existimo ꝙ solus abbas hoc possit per id qđ habeť in regula. nã quãtũcũq; durũ ꝓcipiat ꝑ abbatẽ nõ valet monach⁹ resistere dũmodo id sit licitũ ꝛ implebile. ¶ In glo. fi. in fi. no. gl. ꝛ vide qđ no. in. c. legẽ. liij. di. Do. An. dicit in hoc standũ cõsuetudini monachoꝝ ꝛ mandato regule sed ego quãtũ potui ꝓpere ex tenore regule nõ ẽ de substantia vt quis ꝓbet regulã in habitu regulari sed in habitu ꝓꝓrio. vnde solũ post ꝓfessionẽ mandat ingressũ indui habitũ regularem. ¶ Consuetudo ârũdã religiosoꝝ habet oppositũ q̃ sati videtur laudabilis ꝛ obseruanda vbi viget talis ¶ consuetudo

¶ Fine. Si canonic⁹ regularis fit monachus aut strictioris religionis ꝛ manet monachus aut laxioris ꝛ redire cõpellit. vel ad idẽ sic. ¶ Canonic⁹ regularis põt effici monachus si religio ad quã transit est strictior sua als secus. ꝛ est tex. no. Diuidit. nã primo narrat factũ. qđ secũdo distinguẽdo diffinit. ibi. id tue. ¶ Nota primo ex tex. ibi refugiant iũcto. ℣. pmittas ꝙ religiosus fugiens a monasterio ꝛ transiens ad aliũ cã artioris vite nõ cõpellit redire ad primũ monasteriũ. ꝛ sic facit i. ar. sin. iste tex. ꝙ licet a principio debeat peti licentia ꝓpꝛij prelati si tñ nõ petit ex hoc solũ non reuocat ingressus scõi monasterij ꝛ nescio alibi ita expressum. tñ glo. no. in. c. mandam⁹. xix. q. iij. dixit ꝙ hoc. c. in hoc cõtinet dispensationẽ. ꝛ pro hoc verbũ pmittas. sed de materia dic vt lati⁹ dicã i c. lz. j. c. ¶ No. ꝙ canonic⁹ regularis nõ põt indistincte effici monach⁹. oportet enim ꝙ cõcurrãt duo vt tenear ingressus. primo ꝙ nõ faciat cã leuitatis. secũdo ꝙ monasteriũ ad qđ transit sit artioris religionis. ¶ Sz ℞ ꝓdicta ꝛ ℞ tex. op. nam videt ꝙ semp debeat tenere ingressus scõi monasterij cũ canonici regulares inseruiant regule laxiori. vt dicit tex. c. qđ dei. de sta. reg. So. dicit Inno. ꝙ ad validitatẽ ingressus nõ debem⁹ ꝯsiderare regulã antiquit⁹ institutã ℔ modũ viuendi de pñti. vnde si monasteriuz scõm habet regulã strictiorẽ ab antiquo q̃ tñ de presenti in multis nõ seruat nõ ẽ licitũ transire ℔ vno monasterio qđ hz regulã laxiorẽ bñ ibi seruatã ad scõm monasteriũ vbi regula nõ seruat. ꝛ ꝑ hoc facit tex. hic dñ dicit existit. tẽ. oportet enim ꝙ monasterium scõm existat de pñti in maiori obseruantia qđ ẽ verbũ valde notabile ꝛ multi in hoc decipiunť aduertentes solũ ad regulã vtriusq; monasterij antiquitus institutã ꝛ nõ ad modũ viuendi de pñti consistentẽ. ꝛ ꝑ hoc facit rõ naturalis. nã transitus est pmissus vt quis ducat vitã strictionẽ qz ꝑsumit tũc motus spiritu dei. vt in. c. licet. j. e. ꝛ. xx. q. iij. in. c. j. si ergo in scõo monasterio nõ ducit vita strictior ℞ in primo licet regula sit strictior nõ videt transitus licitus qz videt iste moueri cã dissolutiõis ꝛ nõ maioris religiõis. ꝛ ex his habes primũ intellectũ ad istũ tex. ¶ Scõm intellectũ sensit Guil. ꝙ licet regula canonicoꝝ sit laxior ℞ regula monachoruz tñ possibile ẽ ꝙ ꝑ cõstitutiones ipoꝝ eoꝝ vita sit stricti oꝝ. sicut est videre ꝑm eũ in fratrib⁹ ꝓdicatoꝝ qui licet habeãt regulã Augustini laxiorẽ regula benedicti tñ ꝑ cõstitutiões suas intantũ se artarũt vt eorũ vita sit strictioꝝ vita monachoꝝ. vñ putat ꝙ trãseuntes ꝓdicatores ad monasteriũ monachoꝝ non euitant apostasiam. Nec ob. si dicat ꝙ cõstitutiões ꝑñt tolli ꝑ ꝑriam ipsorum ꝓstitutionẽ. vt in regula j. de re. iur. ℔ regula tolli nõ põt ꝑ cõstitutionẽ. vt i. c. sicut. j. e. Nam ꝑm Jo. an. sayz est ꝙ nõ ꝑñt tolli ad hoc qđ le. ꝛ no. in de. j. de sup. neg. ꝓla. dic etiaz clarius ꝙ licet possũt tolli tñ satis est ꝙ de pñti i primo monasterio viuitur strictius. nam ꝓpter strictiorem vitã dũtaxat iura pmittũt transitũ. que ratio cessat qñ in primo monasterio viuit strictius virtute regule ꝛ cõstitutionũ. Et predicta faciũt ad questionem quotidianam. nũquid religiosus migrãs ad scõm monasteriũ vbi remissius viuit habitum eiusdẽ monasterij recipiẽs ꝓpꝛio relicto incidat in apostasiã ita vt sit excõmunicat⁹. ꝛ per cõsequens celebrando efficiat irregularis. Ex verbis supra ꝑmissis videtur dicendũ ꝙ sic. dum dicit predicatores nõ euadere apostasiam. sed cõtrariũ sentit Jo. an. in. c. ioannes. s. e. vbi dicit ꝙ non incurrit apostasiã maiorẽ que est indispensabilis iuxta ea q̃ habent in. c. fi. de aposta. nec excõicatiõis vigorẽ. c. ij ne de. vel mo. li. vj. sed bene incurrũt minorẽ apostasiam. qz certũ est eũ retrocedere a maiori statu ꝛ priori. Et ex hoc potes colligere nota. intellectũ ad d. c. ij. vt dimittẽs primũ habitũ incurrit in ꝯtentiã canonis. secus si recipit habitũ alteri⁹ religiõis licet laxioris. qđ etiã sentit Jo. an. ibi in nouella. nã tex. ibi loquit qñ quis hoc facit cã vagationis que cessat in isto qui intrauit aliã religionẽ. ꝛ ꝓ hoc videtur tex. bo. iuncta glo. in. c. ex pte. de temp. or. et ꝓdicta bene no. ¶ Sed quero ꝓ declaratiõe ꝓdictorum. pone ꝙ religiosus existens in monasterio vbi tamẽ seruatur regula vult intrare aliam religionẽ laxiorem vbi nõ seruat regula. ita ꝙ habito respectu ad pñtem viuendi modũ scõm monasteriuz qđ est religionis laxioris ducit vitã strictiorẽ nũqd hoc sit licitũ. Ex dictis Inno. supius recitatis videtur inferendũ ꝙ sic. ꝛ hanc opi. tenent theologi ꝑm Jo. an. hanc opi. admittit ipe Jo. an. si nõ est spes reformationis primi monasterij vel si saltem in eadem ꝓuincia nõ est aliqđ monasteriũ eiusdẽ religionis vbi seruat regula. nam hoc casu nõ admittit transit⁹ ad laxiorẽ religionẽ cũ possit intrare i monasteriũ ꝓꝓrie religionis. qđ satis placet ꝛ vide ad mãm beatũ Tho. in scõa scõe. q. vlti. ar. viij. ¶ Ultimo scias ꝙ Jo. an. tractat hic satis plene qõnez theologoꝝ que religio dicatur melior ꝛ strictior. ℔ tandẽ cõcludit ꝙ de his subtilitatib⁹ nõ habent curare canoniste quo ad materiã nostrã. qz iura pmittunt transitum non respectu maioris religionis seu melioris sed causa artioris vite. vnde ꝓsupposito ꝙ secunda religio sit melior ꝛ fructuosior respectu finis tamen si non viuitur ibi strictius non videtur licitus transitus. ꝑ hoc. c. licet prealle. ꝛ. c. virgines xx. q. iij. quod bene nota.

Significatum. Minor. xiiij. annis profitē do non obligat religioni nisi factus maior ratum habuerit. In prima ponit cōsultatio. in secunda responsio. ibi. mandam⁹. ¶ No. primo iuncta glo. j. q. impubes intrans monasteriū sine oblatione parentū pōt exire qcūcq; ante pfessionem factam. sed si fuit oblatus a parentib⁹ nō potest exire ante euentū pubertatis. ⁊ tene menti ad hoc istum tex. cum glo. ⁊ vide q̄ latius dixi in. c. ij. §. eo. ti. ¶ Nota secūdo q votū religionis emissuz ante aduē tum pubertatis nō obligat vouentē. ⁊ ex hoc collige ptātem quā habet ecclesia circa ea que sūt de iure diuino. nam votum est de iure diuino cuz sit dictum in lege. Elouete ⁊ reddite. xx. vt in. c. licet. j. de voto ⁊ tñ ecclesia p cōstitutiōes suas impedit vires voti ⁊ limitat etates. nā licet ecclesia nō possit tollere ius diuinū. xxv. q. j. sunt quidā. pōt tñ illud iterp̄tari seu distinguere sicut etiā facit in matrimonio ad hoc. c. j. de vo. li. vj. ⁊ p Inno. in. c. que in ecclesiarum. de consti. ⁊ per legistas. in. l. fi. C. si p̄tra ius vel vti. pub. ¶ Nota tertio ibi. xiiij. annū cōpleuerit. xx. q ad validitatē professionis requirit q. xiiij annus sit cōplet⁹. Et p hanc ifam reprobatur opi. Hug. qui tenuit doli capacē posse profiteri vt sicut malicia suplet etatē in matrimonio carnali. vt i. c. de illis. de despon. impu. ita dz suplere in pfessiōe sed cōtrariū est verū vt vides. ad idē in. c. ad nram §. eo. nā de maiori p̄iudicio seu obligatiōe agitur i pfessione q̄z in matrimonio. hic videm⁹ q vbi ē dura cōgregatio requiritur plena pubertas. i. temp⁹ xviij. annoz. vt in. c. qz i isulis. §. eo. de materia vide glo. in. c. postulasti. j. eo. ⁊ xx. q. j. in sūma. ⁊ fac. c. j. j. eo. ti. li. vj. Jn glo. in. ꝟ. ratam habuit ibi etiā tacite. hodie hec opi. ē dānata. p. c. j. eo. ti. li. vj. vbi dicit q ad hoc vt pfessio facta in minori etate obliget aduenīente pubertate requirit q expresse illaz pfessionē ratificet vel saltē perseueret p totum. xv. annū vbi habitus sūt idistincti ⁊ dic plenius vt ibi habetur. ¶ Jn glo. fi. in fi. Inno. intelligit tex. qñ in minori etate q̄s fecit pfessionem. nam tunc de facili secū dispensat vt possit intrare religionē laxiorem. nec p hoc dispensat p̄tra votū qz votuz principaliter p̄cernit illa tria substātialia regule que requiruntur in qualibet religione. Sed idē Inno. i. c. dilectus. de temp. oz. p illū tex. dixit etiā q cū maiore possit eps dispensare vt intret religionem laxiorem ⁊ intellige causa subsistente. ⁊ sic quatenus iste tex. p̄mittit ingressum vel trānsitū ad religionem laxiorem debet intelligi dispensazzue q̄ dispensatō sit ex causa leuiori cum minori. xxv. annis. q̄z cum maiori. ⁊ hoc idem tenuit hic abbas ⁊ sequitur Jo. an. quod no. ⁊ vide Hosti. in. c. nō est. §. eo. vbi tenuit per istū tex. q etiam abbas potest dispensare vt monachus intret religionem laxiorem ex cā. sed de hoc dic vt plenius ibi dixi. vel intellige istū tex. fm docto. in casu. c. constitutionem. j. eo. ti. li. vj. videlicet cū pfessio fuit tacite facta p̄ susceptionē habitus pfessoz̄. nā illa obligat religioni in genere ⁊ nō in specie vt ibi. ⁊ iste intellectus ē clarior.

Cum virum. Si filia minor. xij. annis a pentibus monasterio tradita maior facta sponte veletur ad seculū redire nō potest. vel aliter ⁊ sic. Si i pubes etiā inuitus a parentib⁹ monasterio tradit⁹ factus maior spōte recipit habitū pfessorum ad seculum amplius redire nō potest. ¶ Jn prima ponit cōsultatio. in scda respōsio. ibi. cōsultationi. tertio soluit cōtrariū ibi. nec obloquit. ¶ Nota primo ex tex. de significato huius dictionis infra. qñq; coniungit certo tempori. nam denotat impfectionem. vnde is dicit infra annos discretionis cōstitut⁹ qui adhuc nō est adeptus annos discretionis vt qz adhuc est impubes. Ex hoc ⁊ ex tex. no. q discretio solet puenire in pubertate ⁊ nō ante. hoc tñ assumendū est fm subiectā materiā. de q̄ vide bo. glo. xxvij q. j. in. c. j. ¶ Nota secūdo q paterna deuotio multū operat circa pfessionis actū vel obseruātiam religionis. de quo dic vt plenius dixi. in. c. ij. §. eo. ti. ⁊ c. p̄xi. ¶ Nota tertio ibi euidenter p̄traxisset. q tacens habetur p̄ cōsentiente etiam vbi agitur ō obligatiōe persone. qō intellige quādo interuenit aliquis actus positiuus vt hic in impositione veli. simile in de. j. de procura. ¶ Et ex hoc ⁊ ex tex. no. q ad inducendā professionē tacitam ex susceptiōe habitus professoz̄ nō requirit q expresse petat habitus. sed satis est q accipiat sine cōtraditione. qō no. ¶ Nota ibi q̄z nō nisi in etate tex. satis notabilē q illud qō cōsueuit fieri in certa etate seu tēpore si apparet factum ⁊ nō constat de tēpore vel etate p̄sumitur factū in etate vel tēpore cōsueto. sicut dicimus in simili q si quis obligatur ad aliqō faciēdum ⁊ illud apparet factum p̄sumit factū ab eo q̄ ad hoc erat obligat⁹. p hoc bonus tex. ⁊ ibi p doct. in. l. ij. C. de ali. pu. prestan. ¶ Et per hoc infero ad vnū notabilissimū dictum q si constat de professione alicuius ⁊ nō de etate p̄sumit pfessio facta in etate legitima. ita q alleganti defectum etatis incūbit onus pbandi. Cōtrariū tamē videt tenere Jo. an. i. c. fraternitati. de testi. vbi posuit illud dictum ⁊ dicit q etas inest professioni. vnde volens probare professionē hz necesse pbare etatē si negaret. §. contra eum videtur tex. hic. nam negabat ꝟ etas. Item optime facit. c. in presentia. de probat. ⁊ dic vt latius ibi dico. ⁊ vide quod dixi in. c. j. §. eodem. ¶ Item nota. q ar. a contrario sensu licite formaz cum princeps hic tali argumento respondeat. p̄o hoc. c. cum apostolica. de his que fiunt a prelatis. ⁊ c. qualis. xxv. di. plene no. in. c. publicato. §. de ele. ⁊ per Bart. in. l. omnes populi. ff. de iusti. ⁊ iure. ¶ Item nota tex. t. prima fronte mirabilem q imperium parentum impedit validitatem professionis in puella. ⁊ de hoc aliquid infra dicetur.

¶ Ultimo no. ex fi. littere a ꝟrio ar. optimū q ante aduentū pubertat cogit filiꝰ sequi iudiciū paternū circa religionis ingressū. ꝛ videt tex. multū facere cōtra ea que dixi in. c. ij. ꝑ. c. ꝛ facit. c. pñs. xx. q. iij. licet loquatur narratiue. ¶ Jn glo. j. in fi. nō intelgas glo. q minoꝛ. xxv. annis possit petere restituti onē in integrū aduersus ingressū monasteriꝫ sed i alijs in quibus minoꝛ enoꝛmiter lesus repitur etiā circa beneficialia. de quo vide glo. ꝛ doc. i. c. ex parte. de resti. spo. nā respectu ꝓfessionis nō potest dici minoꝛ decceptus vel lesus cum seruiat ei cui seruire ē regnare. ꝛ hoc no. glo. xxvij. q. j. in. c. j. ꝛ vide glo. no. in. c. pe. qō me. cā. ꝛ tenēt hic cōiter docto. ¶ Jn glo. in. ỽ. paterna deuotio facta. nota. gl. ꝛ satis ꝓbat. j. eo. cum simus. ꝛ. xx. q. iij. c. pñs. vel ꝑm hosti. pōt tex. intelligi disiūctiue vt paterna deuotio sufficiat quo ad hoc vt filius ipubes non possit exire monasteriū añ aduentuꝫ pubertatis. vt. s̄. c. pr. Jtē si filius nō ꝓtradixit tacite videt ꝓsentire ꝛ sic nō pōt ampliꝰ mutare volūtatē. sed dic q ꝓprie in istis casibus sola paterna deuotio nō facit monachum. qz primo casu nō efficit monachꝰ cū non habeat etatē habilē. in secūdo interuenit tacita profes sio filij. ¶ Jn glo. in. ỽ. recipiūt ibi nisi malicia. referas ỽ ad matrimoniū carnale. nō aūt ad ꝓfessionē qz in illa requirit etas completa nec malicia supplet etatē vt dixi. s̄. c. proximo. ꝛ no. j. eo. postulasti. ¶ Jn glo. fi. ibi bñ possunt deserere. vult ḡ glo. iuncta textui q si puella maioꝛ etate imperio parētum coacta intrauit religionē pōt retrocedere ꝛ sic videt q solū imperiū parentis inualidat ingressuꝫ religionis. ꝫ cōtra hoc facit qō no. Jnno. in. c. cām. de offi. dele. ꝛ Bar. in. l. j. in. ꝫ. que onerande. ff. q. rū rei actio nō da. vbi dicit q solū imperiuꝫ mariti vel epi vel patronoꝛ nō habet impedire validitatē actus nisi ꝓcesserint mine vel verbera. Do. An. hic distinguit q quedā sūt q requirūt liberā volūtatez vt ē ꝓfessio. ꝛ tunc solū imperiū parentū habet vitiare actū cū tollat libertatē ꝓsensus. ꝛ ita loquit tex. quedā sunt q requirūt solū cōsensū nō aūt illā ai libertatē. de qua. s̄. ꝛ tunc solū imperiū parentū nō inualidat actū qz imperiū nō tollit cōsensū. qz coacta volūtas volūtas ē. xv. q. j. in. c. merito. ꝛ sic procedat ꝓtrariū. hec distinctio licet prima fronte videtur aplaudere nō tñ puto eā verā. ꝛ allego in ꝟriū c. vnicū. de despon. impu. li. vj. vbi tex. dicit q si parentes cōtrahūt matrimoniū ꝑ filijs ꝑsentibꝰ ꝛ nō cōtradicentibꝰ obligant filij ꝛ tñ matrimoniū reqrit liberū cōsensū. vt patet in. c. cū locū. j. de spon. si ḡ sola taciturnitas filij habet ꝑ cōsensu. cum pater cōtrahit fortiꝰ solū imperiū nō habet tollere liberā volūtalē cōsensus. ꝑ hoc facit iste tex. in fi. dū dicit q maioꝛ nō cogit sequi parentū volūtatē. ad idem vide bo. tex. in. c. insinuante. j. qui cle. vl vo. vbi dicit q modica coactio nō impedit validitatē ꝓfessionis. ꝛ facit. c. j. s̄. qō me. cā. intelligo ḡ illud. c. puelle a cōtrario sensu qñ ꝓcesserunt mine vel verbera seu pater erat terribilis ita q puella timebat contradicere in pñtia patris. ꝛ ꝑ hoc. d. ꝫ. que onerāde vbi dicit q cā cognita ꝺz rescindi qō factū ē a liberto ob reuerētiā patroni nō ergo indistincte annullatur actus. ꝛ ꝓ hoc facit verbū illiꝰ. c. dum dicit coacti imperio. iudex ḡ ex circūstantijs ꝛ qualitate parentū ꝛ verboꝝ habebit arbitrari vtrū imperiū habeat excusare puellam. ¶ Jn ea glo. ibi ꝓfessionē fecit. intelligit ḡ glo. q ista puella fecit ꝓfessionē sed intellige tacitā ꝑ susceptionē veli qō solet dari ꝓfitentibꝰ vt satis colligit ex littera. Ex quo infert ad no. dictū q ꝓfessio que obligat religioni i genere impedit ꝛ dirimit matrimoniū postea ꝓtractum nā susceptio habitus ꝓfessoꝝ obligat religioni i genere vt in. c. cōstitutionē. j. eo. ti. li. vj. ꝛ tñ hic dirimitur matrimoniū postea cōtractū. qō est no. ꝛ tenet Jo. an. in. d. c. cōstitutionē. facit ad intellectum c. vnici. de vo. li. vj.

¶ Porrectum. Monachuz facit ꝓfessio nō habitꝰ tñ vel sic. Valet ꝓfessio facta sine susceptione habitus religionis. Cōis diuisio. scda ibi inquisitioni. ¶ Nota primo q infirmitas corporis nō impedit professionē. rō qz validas ꝓfessionis dependet ab animo. secus i infirmitate animi. vnde furiosus seu mentecaptus nō obligat religionī. vt. j. e. sicut ꝛ. xvij. q. j. in. c. cōsaldus. ¶ Nota scdo q valet ꝓfessio facta nō in scriptis. vnde satis ē q ꝓstet ỽ aio ꝑfiteri volētis. ¶ No. tertio q ꝑ hec ỽba trado me tibi in monachū ꝛ in fratrē inducit ꝓfessio. ¶ No. quarto q ꝓfessio est illa que facit monachū ꝛ nō habitus. ꝛ ad hoc allegat quotidie ista lra. ex quo infertur q habitꝰ nō ē de substātialibꝰ monachatꝰ sed accidentalibꝰ. ¶ Nota quanto ibi recipit ab abbate. q ad hoc vt valeat ꝓfessio oportet q recipiat ab habente ptātem incoꝛporandi istū religioni. Et nota ex eodē. ỽ. ar. optimū q receptio monachoꝝ spectat ad abbatē vnde nulla mentio fit hic de conuentu. licet glo. in. c. fi. j. eo. li. vj. dicat q de iure cōi receptio spectat sil ad abbatem ꝛ capitulū. sed consuetudo potest dare hanc ptātem alteri tñ. sed ỽ b dic vt latius dicam. j. eo. ad aplicaz. ¶ Ultimo nota q semel ꝓfessus licet nunq intrauerit monasteriū nec habituz sumpserit pōt cōpelli vt monastice viuat. Et ex hoc ꝛ ex tex. nota q ad validitatē ꝓfessionis nō requirit q fiat in monasterio sed vbicunq fieri pōt q latius sentit glo. ¶ Jn glo. j. in fi. hec glo. vult in effectu q habitus dūtaxat nō facit monachū sed tacita ꝓfessio q resultat qñq ex habitus susceptione seu delatione facit monachū. ꝛ ita debent intelligi iura que fundant sup habitus susceptione seu delatione. hinc ē q si quis portaret multo tpe habitū religionis extra monasteriū nō censetur professus. vt in. c. vt clerici. s̄. eo. No. glo. i cle. eos. eo. ti. ꝛ hoc ideo. qz hoc casu cessat presumptio tacite ꝓfessionis. nā si vellet ꝑfiteri intraret monasterium. ꝛ ꝑ hoc bo. tex. in. c. vnico. de voto. li. vj. vbi solū fit mentio de ꝓfessione tacita et expressa. ¶ Scdo principaliꝫ vult glo. q ꝓfessio vbicunq facta obligat dūmodo recipiat ab habente potestatē Et circa hoc instat Jnno. primo nunqd ad validitatem ꝓfessionis requirat vt aliquis recipiat ꝓfessionē vel votū. ꝛ primo videt q nō. nā potest quis

emittere votū cōtinētie ad aliud votum absq; eo q; ab aliquo recipiat. vt probat in. c. ex pte. j. de censi. & in. l. ij. ff. de polli. & in. c. qō deo. xxxiij. q. v. Inn. cōtrariū cōcludit. mouet qz p; pfessionez quis obligat ad obedientiā. vt in. c. cū ad monasteriū. j. de statu. reg. ergo op; ē vt sit pri; q; hanc obligatiōem recipiat. nam sicut inter baptizantē & baptizatuz & instituentē & institutū debet eē distinctio psonaruz qz quis nō potest baptizare semetipsū nec sibiipsi pferre beneficium. vt in. c. debitū. de biga. & in. c. fi. de insti. ita inter pfessum & recipientē professionez debet eē distinctio psonaz ita nō pōt qs seipsū incorporare religioni. ergo oportet q; prius aprobetur & per habentē ptātem incorporet religioni. vt in. c. ad aplicā. j. eo. vbi patet q; monachi nō tenēt quēlibet recipere ad pfessionē. & hoc voluit glo. hic in effectu. cōclusio ergo sit ista q; ad validitatē pfessionis requirit vt sit qui possit & velit pfessionē recipere & eā de facto recipiat. nō ob. ptraria. nā fatendū est q; alia vota nō exigunt psonā recipientez. & ḃ iō qz dependet a voluntate sola vouentis. nā solūmō vouens obligat deo sed in voto pfessionis speciale ē. qz nō solū obligat deo sed monasterio. Item monasteriū obligatur sibi ad alendū eū & pstituit vnū corpus seu vnū collegiū cū alijs. ad ḃ. c. fi. j. e. vnde orit in pfessione quedaz reciproca obligatio que nō pōt fieri sine cōsensu vtriusq; sicut dicimus in alijs ptractib; qui nō possunt pfistere ex psensu vnius tm̄. l. in oibus. ff. de acti. & ob. & in. l. sicut. C. eo. ti. ¶ Hunc quero q̄. s̄. visum est q; ad validitatē pfessionis requirit vt interueniat psona q̄ pſaz recipiat nunquid quelibet psona sit sufficiens ad ḃ glo. videt hic variare. nam primo dixit q; pfessio fit in manu abbatis seu alicuius monachi & sic tacite i nuit monachū posse recipere pfessionē alicui; absq; abbate. & postmodū sentit ptrarium dū dicit dū modo recipiat pfessionez ab abbate & fratrib; & sic videt innuere q; nedum monachus imo nec solus abbas absq; cōuentu pōt recipere aliquē ad pfessionē. Inno. dicit q; ad hoc vt valeat pfessio oportet q; recipiat ab illo qui hz ptātem incorporādi istū religioni vtputa ab abbate sed nō discutit vtrum solus abbas possit. sed ego dicā. in. c. ad aplicam. j. e cōcludo sic q; debet recipi ab eo qui pōt istum incorporare religioni & sic nō sufficit receptio soli; monachi nisi hoc faciat de cōsensu & mandato illi; qui potest eū incorporare religiōi. & sic intellige oia iura que q̄nq; faciunt mentionē de p̄sbytero in receptione pfessionis. vt in. c. cōsuluit. j. qui de. vl̄ vo. ¶ Sed dubitat de eo nūquid possit aliquē recipe ad pfessionē. Inno. tenet q; sic adeo q; ille erit ver; religiosus licet nō intret monasteriū nec pfiteatur certā religionē sed poterit stare i domo puata sub obedientia epi & ab eo pfitet sibi certa regula seu modus viuendi. allegat p̄dictū. c. qō deo. & xxvij. q. ij. c. fi. secus dicit in alijs plaris inferioriḃ;. nam istis nō est tributū a iure vt possint aliquē recipere in religiosum sed solū iura faciūt mentionē de eo vt in iuriḃ; prealle. fatetur tamē q; faciens pfessionē in manū alterius vel qui se obligat ad intrandū religionē nō tñ adhuc votū est solennizatū sed simplex. & cum his dictis cōiter transeūt hic doc. & do. Ant. sensit q; si pfessio recipit ab eo votum est solennizatū adeo q; impediat & dirimat mr̄imonium post p̄hendū. per. c. vnicū. de vo. li. vj. qō mihi satis placet. sed nō video q; iste sit verus religiosus licet aliud sentiat Inno. vñ putarē q; oīne votū dicitur simplex respectu dirimēdi matrimoniū post cōtractum nisi pfessio fiat in aliqua de religionib; aprobatis. vt i. d. c. vnico. nec video q; illa possit fieri nisi ab abbate & fratribus recipiat. nā solus eps non potest quē incorporare alicui religioni inuitis fratribus. qz regula aprobata per eccliam p̄tradicit. vnde putarē q; in materia stricta apellatiōe religiosorum nō veniūt isti qui pfessi sunt in manib; epi tm̄. ¶ In glo. fi. in fi. no. bene hāc glo. nā ponit duos intellectus ad tex. & vterq; no. ¶ Primus ē q; iste reddendo se in monachū & in fratrē in manib; abbatis fecit pfessionē saltē tacitā licet nō exp̄sserit formam cōsuetā. ¶ Et ex hoc intellectu nota q; regula monachorū ponēs certam formaz circa pfessionis actū nō videt ponere formā substantificā. vñ valet pfessio q; quecūq; verba facta nō obseruata forma regulari qō tenebis menti. cū enī obligatio diriga tur in deum defectus forme nō debet vitiare actuz sicut dicimus in excōicatione. vt no. in. c. sacro. de sen. ex. ¶ Scōs intellectus glo. ē q; iste nō fecit professionē p illa verba & dūtaxat emisit votū de intrādo religionē. & talis licet ō presenti nō sit monach; pōt tñ cōpelli vt intret religionē. & no. etiā hunc intellectum. & p hoc videt etiā tex. in. c. ex pte el. ij. j. ti. proxi. & vide Inno. in. c. pe. j. de voto. vbi no. dicit q; vouēs intrare religionē pōt cōpelli etiā si interim factus est epūs. qō no. vide etiam de materia p Inno. in. c. ex parte. j. de censi. sic & ad alia vota exequenda pōt quis cōpelli. vt in. d. c. ex parte. & j. ō voto p totum. & in. l. ij. ff. de polli. primo tamē intellectus videtur magis cōgruē huic littere.

Cum simus. Si pater se cum bonis suis & filio ipubere obtulit mōasterio filius factus maior exire pōt religionē & legitimā a monasterio petere Cōis diuisio. scda ibi discretioni. ¶ Nota primo patrē posse nedū filium ipuberē offerre monasterio & etiā omnia bona ptinentia ad eū & ad filium & ex tali oblatione cogit filius impubes pfistere in monasterio vsq; ad pubertatē postea vero nō cōpellitur & hoc facit ad declarationē. c. cum viz. s̄. eo ¶ Nota. scdo ex hoc & ex tex. q; deuotio paterna nō pōt filiū ipuberē mōnachū facere inuitū & reluctantem. ad idē. xx. q. ij. in. c. j. ¶ Nota vltimo q; pfe intrante religionē pōt petere filius legitimā suam & videt in hoc tex. iste multū sing. Sed p declaratione dictorū & tex. quero iste miles obtulit filiuz ipuberē se & oia bona sua monasterio in cui; dominio erat legitima filij. Jo. an. dicit q; penes monasteriū sub conditione si fili; fact; impubes duret in monasterio. nota bene qz ex his verbis sentit q; si filius fact; pubes exit monasteriū pōt petere legitimā suam licet pater adhuc viuat i monasterio. & idē videt sentire

glo.ſi.ꝛ ſic tranſeunt cõiter docto.noſtri hic. Addit do.ꝑe.q ſi filius ipubes remanſit in ſeculo legitima filij debebat ſepari a bonis patris ꝛ dari tutori bus ipius ipuberis.nã paterna ptãs ſoluit ſi pat intrat monaſteriũ qz cũ tranſeat in ptãtem abbatis nõ poteſt aliũ habere in ptãtem ſuam.ar.in.l.ſi adoptauero.ff.de preca.ꝛ in.l.arrogato.ff.de adop. le.ꝛ no.xxxij.q.iij.c.vnico.no.Bar.in.l.pfi.ff.de adul.ꝛ ſic habent iſti doc.noſtri,ꝑ indubitato filiuz poſſe petere legitimã pfe intrante in monaſteriuz Sed tu aduerte latius.nã in ꝓriuz videt tex.i auc. ſi qua mulier.C.de ſa.ſanc.eccl.canonizata.xix.q. vlti.ſi qua mulier. vbi videt dicere q ſi pat habens liberos intrauit monaſteriũ teſtamẽto nõ condito poteſt poſtea inter liberos ſuos bona diuidere cõnumerando monaſteriũ in numero filiozũ.ꝛ ſi prius deceſſerit q̃ diſpoſuerit liberi capiũt legitimam iure nature reliquis bonis pmanentib⁹ apud monaſteriũ.ꝛ ſic apte infert tex.q filius debet capere ex libera diſpoſitione paterna vel expectare mortẽ naturalẽ patris.ad idẽ facit qz legitima non debet filio niſi poſt mortẽ naturalẽ patris.l.j.§.ſi ipuberi ff.de collo.bo.ꝛ per hoc Bar.in.d.auc.ſi qua mulier.tenet ꝓrium dicẽs.q viuente patre licet in monaſterio nõ põt filius petere legitimã.q̃nimo plus ſentit in auc.idem.C.de bo.que liber. vbi dicit q cũ hoc caſu ſoluat patria ptãs ex facto pfis remanet medietas vſufructus bonoꝝ aduenticioꝝ ipi⁹ filij penes monaſteriũ qz regulare eſt q vbi patria ptãs ſoluit ex facto patris remanet medietas vſufructus bonoꝝ aduẽticioꝝ apud patrẽ.vt in.l.cuz oportet.in.§.cũ aũt.C.de bo.que libe. Sed Bal. attingendo pmũ articulũ in.d.auc. ſiqua mulier. dicit q de iure ciuili ꝓcedit dictũ Bar.ſ̃ de equitate canonica poteſt filius petere legitimã p iſtũ text. qõ,dicit nõ eſſe alibi ſed certe iſte tex.nõ aperit et libenter viderẽ integrã.forte enĩ pateret an pf iſtius hoc tpe viueret.nã ſi viciſſet optime ꝓbaret hic ſ̃ ſi fuiſſet mortu⁹ nihil ꝓbaret. ſed ꝑ primo intellectu facit pn.c.vbi recitat nomẽ patris ꝛ nõ dicit quondam.qõ x̃bum ſolet cõiter apponi qñ fit mentio de mortuo.vt in.c.cũ cõtra.ſ̃.de pig. Jn cõtrariũ facẽ finis littere.ibi.ex ſucceſſione.nam.x̃.ſucceſſio adaptat ꝓprie ad defunctũ.ꝛ ſic videt q pater erat ꝟ defunctus. Jtẽ nõ debem⁹ deuiare a diſpoſitiõe illius auc.ꝛ regularũ iuris ciuilis in incõmodũ monaſterij cũ ſepe fiat impropriatio vt faueat monaſterio.vt in.c.in pſentia.de proba.ꝛ in auc. niſi rogati.C.ad trebel. Jtẽ tenẽdo illã opi. Bal.oporteret reprobare ſeu tollere aliam opi. Bãl.in.d.auc. idẽ.nã ſi pater reputaret mortu⁹ reſpectu legitime que ẽ in bonis ſuis fortius deberet reputari mortu⁹ reſpectu bonoꝝ aduenticioꝝ quorũ dominiũ ẽ apud filiũ.vnde ſatis dubito de deciſione huius.q lſa tñ ꝑma fronte videt innuere patrẽ tũc fuiſſe viuum.ꝛ ſatis equũ ẽ ꝟ tenere in fauorẽ filij ne habeat expoſtulare alimẽta a monaſterio ſ̃ cõtrariuz dictũ videt verius de ſubtilitate iuris p ſupradicta.ꝛ qz iſte tex.nõ ponit ius de nouo cũ rñdeat ad ꝙſultationẽ.vt no.glo.in.c.ꝙſultationi.de temp. or.ꝛ i c.ex tua.de ſi.pfby,ergo non debem⁹ recedere a diſpoſitione iuris ciuilis in damnũ monaſterij cũ non habem⁹ ius canonicũ expreſſum in cõtrariũ videnda tamẽ ſoret integra huius decre.

Jtaque tenor. Furioſus pſitẽ do non obligat niſi factus ſane mentis ratũ habuerit.primo deciſa ꝙſultatio.ſcõdo rñſio.ibi.mandam⁹. ¶ No.primo ꝛ tene menti q licet in pen⁹none alicui⁹ cõtineat quedã ꝓrietas ſeu repugnãtia tñ ex quo concluſio petitionis nõ ẽ ꝓria nõ eſt petẽs repellendus. ozit tñ ꝟ eum quedã ſiniſtra ſuſpitio.nam vt hic vides ꝓpoſitũ fuit pape q iſte ſacerdos erat extra ſe ꝛ q deſperabat de pſenti vita ꝛ querebat nunq̃d eſſet obligatus monaſterio ex ſuſceptione habit⁹.papa prius mouet ꝓrietatẽ ꝛ nihilominus poſtea rñdet ad ꝙſultationẽ ꝛ limitat ea que habent in.c.ſollicitudinẽ.de apel.ꝛ in.l.vbi repugnãtia.de reg.iur. ¶ Nota ſecũdo q furioſus non poteſt aliquo caſu ſe obligare etiã deo cũ nihil ſentiat.ꝛ ſic no.q etiaz benefaciendo nõ preſumit q furioſus ſane ſit mentis ¶ Ex quo infero q licet furioſus faciat teſtamẽtũ tanq̃ quilibet mentis cõpos nõ p hoc valebit teſtamẽtũ.idẽ videret ſi daret oĩa ſua bona ꝑ anima facit.c.ſi.de ſucceſ.ab inteſt.vbi'tex ¶ Ultimo colligitur q pfeſſio facta tpe alienationis mẽtis põt rata haberi ſana mente redeunte. ¶ Sed circa ꝟ queri nunq̃d ſufficiat tacita ratihabitio.Hoſtiꝰ.ꝟ quidem videt ſequi doc.tenet q ſic dicit enĩ q ſi fact⁹ mentis cõpos certificatus de pfeſſione facta in furore nõ ꝓradicit ſed pſeuerat in monaſterio videt ꝙſentire.ſed hanc opi.ego nõ puto veram p.c.j.j.eo.li. vj.vbi pz q pfeſſio facta in minori etate nõ ratificatur tacite ſupueniente maiori etate niſi ꝑ annũ portet habitũ indiſtinctũ.ergo fortius idẽ ẽ in pfeſſione facta a furioſo q̃ nihil intellexit de his que egit. ꝑ hoc facit iſte tex.in ſi.qui requirit reſpectu obligationis q ſpontanea volũtate pfeſſionẽ fecerit redeunte ſana mẽte. ¶ Jn gl.iij.in ſi.ſolue ꝟ ꝓtrariuz vt dixi in.c.ſi.de ſucceſ.ab inteſt.ꝛ ibi de ꝟ per glo.

Ad apoſtolicam. Profeſſio nec fieri nec recipi debet infra tẽpus ꝓbatiõis ſ̃ facta ꝛ recepta tenet.ꝛ ẽ caſus no.ꝛ quotidie allegat. Jn prima pte ponit duplex cõſultatio deciſa. in ſecũda rñſio.ibi.qõnibus.ꝑmo rñdet ad primã.ſecũdo ad ſecũdã.ibi.phibendũ. ¶ No.ꝑmo q licet cõſtitutio dirigat verba phibitoria in pſonã tñ ſi conſtitutio cõcernit principaliter fauorẽ phibiti tenet actus geſt⁹ in ꝓriũ ſaltez quaten⁹ obligatio querit deo.ꝛ hũc tex.adduxi in quadã diſputatiõe ꝟ opi. Bar.in.l.ſi qs p co.ff.de fideiuſ.vbi dicit q ſi minor phibet ꝟ here ſine certa ſolennitate nõ valet ꝟctus poſtpoſita ſolẽnitate etiã ſi interuenit iuramẽtũ.mouet qz peccat tranſgrediendo phibitionẽ ſuperioris.ꝛ ſic nulla ꝑz oziri obligatio.nã in ꝓrium apte facit iſta lſa mãxie iuncto.c.ꝙſaldus.xvij.q.j. hic enĩ ꝛ ibi dr q inſtitutio regule ꝛ Gregorij pape interdicit monachũ fieri añ ꝓbatiõis annũ ꝛ tñ ꝓfeſſio ꝟ hãc phibitionẽ facta tenet.nã iurando iuri

suo renūciat sicut hic obligando se deo qō tene mē ti. ꝛ facit qō. j. dicam. ¶ Scō no. duplicem cām q̄ re fuit instituꝯ annꝰ ꝓbatiōis. nā in fauorē ꝙuersi seu fragilitatis hūane vt prꝰ experiat vires suas ꝛ asperitates monasterij ne incōsulte se inuinculet. nam iuxta pbm. Celox cōsiliū sequit penitentia. Itē in fauorem monasterij vt monasteriū expiatur mores illius ꝛ hoc bene no ¶ Ex quo infert q licite monasteriū pōt nō admittere aliquē ad monachatū si mores illius nō placēt ꝛ sic nō tenent monasteria quēlibet admittere. nā sepe experimēto reptuꝫ ē aliquē discolū quietē totꝰ monasterij ꝛ ꝓgregationis pturbare. nā morbida sola pecus totū corrūpit ouile. in. c. fi. j. de sta. re. ꝛ p hoc ratio naturalis nam si ex postfacto ꝓpter demerita pōt reijci fortꝰ ante factū nō admitti. ¶ Nota tertio ibi abbate p se vel p aliū nōie abbatis. q ad hoc vt obliget ds religioni oportet q ꝓfessio recipiat p abbatē vel per aliū nōie abbatis. ꝛ facit hec lra in ar. q creatio monachoꝝ spectat ad solū abbatē de quo dicā. j. latꝰ. ¶ Nota ibi quoslibet q nō possūt ꝓlati regulares quēlibet admittere ad ꝓfessionē ante annū ꝓbationis. ꝛ no. ꝛ. quoslibet. ꝛ. ꝛ. possint aliquos. ꝑ subsistente cā impune recipe ꝓfit. ad hoc. c. ex publico. j. de cōuer. ꝓiu. In mendicantibꝰ fratribꝰ sequere qō hodie habet in. c. nō solū. ꝛ. c. cōstitutionē. j. e. ti. li. vj. vbi caueꝝ q recept ad ꝓfessionē ante annū nō obligat eoꝝ religioni in specie ꝙ genere tm̄ ita q̄ pōt intrare quācūq religionē voluerit. secus est in religiosis nō mendicantibꝰ. vt hic ꝛ in. d. c. cōstitutionē in. §. j. ¶ Nota vltimo casū in q̄ ds pōt renunciare ei qō ignorat ex quo hz animū obligandi se in oēm euentū. nam ante lapsū anni ds ignorat asperitates regule ꝛ vires suas circa potētiam tm̄ valet renunciatio. qō valet ad multa silia. ¶ In gl. j. ibi arbitrariū. no. glo. q vbi ad eūdē actū explicandū iura ꝓfigunt diuersa tpa videt arbitrariꝰ qō tēpus sit obseruandū. ꝛ facit qō no. in. c. fraternitatē xxxiij. di. ¶ Et in fi. glo. Hug. distinguebat q aut cōditio ꝛ vita cōuersi sūt no. ꝛ tūc expectat p annuꝫ aut cōditio ē nota ꝛ vita ignota ꝛ expectat p biennium. aut cōditio ꝛ vita sūt ignota ꝛ expectat p triennū. ꝛ sic reducit ad ꝓcor. iura alle. in gl. ꝛ vide tex. cū glo. in. c. legē. liij. di. ꝛ placet Hosti. q hec iura si sūt hodie correcta q cū non appareant aliqua lege correcta nō dz induci correctio p glo. capitaneā. fatetur tm̄ q hodie cōiter seruat qō dr hic in fi. vt solū expectet p annū ꝛ si hoc habet ꝓsuetudo seruanda est. iiij. di. §. leges. ꝛ in. l. minime. ff. ō legi. mihi autē multū placet ꝓmū dictū gl. vt hoc sit arbitrariuꝫ ꝛ informabit iudex arbitriū suū ex his q̄ dixi pꝰ Hugo. ¶ Sed circa predicta quero. pone aliqs notuꝫ stetit in monasterio p sex menses demū exiuit ꝛ facto aliquo interuallo iterū redijt ꝛ stetit per alios sex menses. q̄rit nūqd dicat expōsse cōpleuisse annū ꝛ sic possit licite recipi ad ꝓfessionē. ꝛ hec questio hz vtilitatē respectu religiosoꝝ mēdicātiū. naz ꝓfessus apud eos añ ꝓbatiōis annū nō obligatur religioni eoꝝ ꝙ religioni in genere. vt in. c. nō solū. cū se. j. eo. ti. li. vj. ꝛ sic ozit dubiū nunqd talit prꝺfessus pꝰ annū sit obligatꝰ eoꝝ religioni. So. Bar. bixi. disputauit ꝛ tenuit ꝫ sufficere ꝛ ita recitat ꝛ sequit glo. in regula eū qui certus. de re. iu. li. vj. nā videt satisfactū iuri ex q̄ stetit in monasterio p ānū licet nō cōtinuū. ꝛ hanc opi. sequit Spe. in ti. de statu regu. in. §. j. ꝛ. xxxviij. ꝛ vide ꝓPau. ꝛ Jo. de lig. i dc. eos. eo. ti. Jo. de lig. tenet ꝝiam sniam qm̄ intermissū tempꝰ minuit asperitatē regule. nā certuꝫ est grauius eē ducere abstinētiā per annū cōtinuū q̄ ꝑ annū interpollatū q̄ nō ꝓfecte exptus ē iste regulā. Itē iura que faciūt mentionē de certo tēpore debēt intelligi de tpe cōtinuo q regulariter oē tēpus dz eē cōtinuū. vt no. gl. in rubrica. de diuer. ꝛ temp. ꝛ hanc opi. ego puto veriorem. ꝛ eā apte tenet Bar. in. l. interdū. §. quotiens. ff. de publi. per illū tex. qui dicit q seruꝰ dicit nouitiꝰ q̄ nō stetit i vr be p annū cōtinuū. facit. l. vna. C. de ꝓfes. q̄ in vr. cōstā. li. xij. facit etiā qō le. ꝛ no. in. l. vbi fideiussor. ff. de solu. vbi fortiat qō no. pone statuto caueri q bānit ꝑ. c. libris supra possit impune offendi. nūqd bannit ꝑ q̄nquaginta libris respectu vniꝰ debiti. ꝛ ꝑ alijs quinquaginta respectu alteriꝰ debiti possit impune offendi. ꝛ cōcludit ibi q nō. qz ex q̄ sunt diuersa nō debēt cōiungi ad faciendū vnum totuꝫ ꝛ sic ē ibi casus i q̄ q̄nq̄gita ꝛ q̄nq̄gita ñ faciūt. c. ita videt dicēdū in materia nra. nā ꝓpt intermissionē tpis diuersificant mores ꝛ opa hominū. vt in. l. si nō sortē. in. §. libertꝰ. ff. de cōdi. inde. ꝛ ꝫ bñ nota bis. qz faciūt ad decisionē multaꝝ qōnum ¶ In gl. in. ꝛ. ꝙ etiā monasterij. in fi. no. bene gl. iuncta tex. q vbi ē aliq̄d introductū in fauorē duoꝝ nō potest alter alio inuito illi iuri renūciare. Et scias q q̄nq̄ priuilegiū seu bñficiū cōcedit vniuersitati ꝛ tūc nō pōt singularis de vniuersitate renūciare etiā respectu fauoris sui. ꝛ ita loquit. c. si diligenti. de fo. cōpe. q̄nq̄ cōcedit pluribꝰ ꝓticularibꝰ vel vniuersitati sed principaliter in fauorē ꝓticulariū. ꝛ tūc quilibet ꝓticularis pōt renūciare fauori suo. ita loquit c. dilecti. de fo. cōpe. ¶ Sz ꝝ hoc ꝛ ꝝ tex. opp. nā ex q̄ ius ꝛ regula ꝓhibēt ꝓfessionē ante elapsū annuꝫ q̄ ꝓfessio in ꝝiū facta nō valet. qz gestū ꝝ legem est nullū. vt. ꝛ. di. c. vides. ꝛ in regula que ꝝ ius. de re. iur. li. vj. ꝛ in. l. nō dubiū. C. de legi. Sol. dicit Jo. an. ꝝium ꝓcedere nisi legi spēali actus sustineret vult q̄ dicē q ꝓfessio eēt ꝫ ipo iure nulla nisi p istuꝫ tex. hoc sustineret. ꝛ ita cōiter hic transeunt docto. ꝑ certe hec solutio ñ ē bōa ad istū tex. qz tex. ꝫ ñ ꝓcedit dispositiue sustinēdo ꝓfessionē ꝑ loquit declaratiue pz ex eo q rñdet ad cōsultationē. vt no. in. c. cōsultationi. de temp. or. Itē papa declarat ꝓfessionē tenere ex rōne antiq̄. q̄ etiā añq̄ emanaret ꝫ. c ꝓfessio tenebat. Jō soluo ꝝiuꝫ alit ꝛ ꝓmo sic. vbi legis ꝓhibitio nō hz ꝙpetuā cām ꝓhibitionis actus in ꝝiū gestꝰ nō annullat. vt no. in. d. c. vides. ꝛ in c. tua. de spon. duo. ꝓhibitio aūt de q̄ ꝫ ē tēporalis ſ. vt infra annū. tē. ¶ Scō soluo ꝛ aliter q vbi ꝓhibitio legis cōcernit ꝓncipaliter fauorē alterius tal ꝓhibitio hz vim exhortatiōis. vñ tex. hic dic ꝓfessionē tenere qz poterāt isti renūciare fauori eoꝝ. ꝛ no. bñ hāc solutionē ꝑ qua facit. iij. di. i. §. hec ꝛ si

legib⁹. Et p hoc posset attentari q si statuto ꝓhiberet mulier ꝫhere sine cõsensu duoꝝ agnatoꝝ q valet ℞ctus in ℞rium gestus. ex quo lex vel statutum specifice nõ annullat actũ. facit. l. si qs in cõscribendo. C. de pac. ¶ Tertia solutio põt dari q vbi prohibitio fit simpliciter in fauorem ꝓhibiti nõ ipedit obligatio que querit deo principaliter ꝫ tm̃ obligatio q̃ querit hoi. qz in dubio nõ videt lex de ꝫ cogitasse. t p hoc. c. debitores. de iureur. t facit qđ. s. dixi in nota. t notabis quãlibet istaꝝ solutionũ ad sustinendũ actũ ℞ legem. ¶ Jn gl. fi. in fi. ℍost. dic q hodie imponit pena. c. nõ solũ. eo. ti. li. vj. qđ nõ placet doc. qz illud. c. loquit in casu suo. l. ℞ mendicãtes. iõ in nõ mẽdicantib⁹ serua qđ dicit ꝫ glo. vt pena sit arbitraria. ¶ Sz vltra gl. q̃ro de qõne q̃tidiana nũquid solus abbas sine capl'o suo possit recipere aliquẽ in monachũ t sic incorporare eũ monasterio. So. tex. hic videt q sic duz dicit abbatẽ p se vel p aliũ. sed Jo. an. videt sentire q abbas debz pri⁹ ꝓsulere fratres. nã facit hic vnã apost illã quaz dicẽs q ꝫ abbas faciet cõsultis fratrib⁹. t transeũt cõiter doc. cũ illa apostilla Jo. an. ꝫ ℞riuz sentit ipe Jo. an. i gl. sua. i. c. fi. j. e. ti. li. vj. vbi tenet glo. q de iure cõi creatio monachoꝝ spectat simul ad abbatẽ t cõuentũ nisi ꝓsuetudo aliud habeat. allegat. c. ea noscãt. de his q̃ fi. a ꝑla. qđ nõ multũ facit qz loquit in ꝑtatione q̃ spectat ad collegiũ. ꝫ illã opi. tenuerũt ibi Archi. t Jo. mo. allegant iura q̃ ꝫ nõ ꝓbãt. t ℞ eos facit iste tex. t. c. porrectũ. s. e. t. c. nullam. xviij. q. ij. vbi tex. no. dicit q dispositio tota monasterij cõsistit penes abbatez nec ex regula potuit ꝫ apte cõcipere. vñ dicerẽ primo spectandũ eẽ cõsuetudinẽ vt dicit tex. in. d. c. fi. li. vj. vbi ꝓsuetudo cessaret. credo q abbas dz hoc facere cũ ꝓsilio capituli p id qđ habet in regula vbi dr q ꝑcipua dz abbas explicare cũ cõsilio capituli ꝫ negari nõ põt creatio nẽ monachoꝝ eẽ q̃d ꝑcipuũ i mõasterio sicut collatio canonicatuũ t bñficioꝝ in ecclia seculari in quo casu vocant abbtes. vt in. c. cũ in ecclijs. de prebẽ. li. vj. Ex quo infert q de iure cõi nõ valet monachi receptio p abbatẽ facta sine cõsilio cõuentus. nam vbi req̃rit a iure cõsiliũ nisi adhibeat act⁹ ẽ nullus vt ẽ tex. no. iũcta glo. in. c. nouit. de his q̃ fi. a ꝑla. fateor tñ q abbas nõ tenet seq̃ ꝓsiliũ eoꝝ ꝫ satis est req̃rere t expectare rñsum. tũ qz hoc vult regula. tũ qz hoc ẽ de iure cõi. nã vbicũq; qs tenet req̃rere cõsiliũ alicui⁹ nõ tenet illud seq̃. vt in. c. cũ in veteri de elec. t vide qđ ibi plene dixi. t p Bar. in. l. j. ℣. si plures. ff. de exerci. t in. c. cũ olim. de arbi. p hoc infert q vacante monasterio nõ põt capl'us aliquem recipe in monachũ put in sillũ dr in collatione beneficioꝝ spectãte ad epm̃. vt in. c. vnico. ne se. va. li. vj iuncto. c. fi.

Jaut nobis. Qui ꝓfessionem fecit licet in claustro nũq; permanserit sed in seculo et suis bonis vsus fuerit ad obseruantiã regularẽ cõpelli tur. ℍ. d. primo cõsultatio. scdo rñsio. ¶ Mo. ꝑmo ibi nimia egritudine. q mor⁹ quãtũcũq; validus nõ impedit obligationẽ ꝓfessionis. Idẽ dic in matrimonio carnali. nã quãtũcũq; quis teneat egritudine semp põt mr̃imonium ℞here. de quo vide. q. quã ponit Jo. an. in regula sine culpa. de reg. iur. li. vj. in mercu. ¶ Nota secundo q nõ est de suba vt quis ꝓfiteat in monasterio. vñ in lecto t in domo ꝓpria põt qs effici religiosus. vt hic t in. c. porrectum. s. e. ¶ Mo. tertio religiosũ nõ posse ꝓscribere ℞ bonũ obedictie qz semp ẽ in mala fide. facit l. j. C. de ser. fu. t. c. fi. j. eo. ¶ Sed quero an sol⁹ habitus hic sufficeret ad cõstituendũ aliquẽ religiosũ So. littera ista videt aliquãtulũ diuersa. nam i consultatione fit solũ mentio de susceptione habitus ꝫ in rñsione papa videt requirere ꝓfessionẽ. sed dic q si habit⁹ fuerit ꝓfessorũ tũc sufficit sine ꝓfessione vt in. c. ad nostram. s. eo. si fuerit nouitioꝝ vl'dist⁹ tunc requirit ꝓfessio. t qz forte pape nõ constitit de qualitate habitus iõ rñdet requirendo ꝓfessionẽ sed intellige tacitã vel expressam. t sic intellige dicta doct. hic. ¶ Jn glo. j. in fi. no. fi. glo. bñ. qz timor mortis aie nõ excusat nec dat cãm retractãdi actũ. sec⁹ in timore mortis corporis. rõ diuersitatis ẽ qz timor mortis aie nõnũq; incutit a deo vt quis ducat ad cõuersionẽ t sic talis timor est appetẽdus xxvj. q. j. in. c. reuertimini. sed timor mortis corpor̃l fit ab hoste t talis timor ẽ fugiend⁹ tanq; violentus t iniustus. Et cũ queritur nũquid timor mortis ex cuset. sic distingue post doc. aut ẽ timor mortis naturalis aut accidentalis. primo casu nõ excusat. exemplũ in grauiter infirmo vt hic. scdo casu subdistinguo. aut ẽ mors accidentalis casualis aut ẽ violenta. exemplũ primi casus in timẽte piculũ naufragij vel incẽdij vel hostiũ. t iste timor nõ impedit actum neq; inualidat ꝓfessionẽ p rõnem supradictã. nã deus aliq̃n incutit talẽ timorẽ vt hõ cõuertatur Jn secũda casu pone exemplũ in eo qui timet mortem violentã sibi iminentẽ ab iniquo hominc. naz si propter talẽ timorẽ qs ingredit religionẽ non tenet ingressus ex quo fecit vt euaderet mortẽ violẽtã. nã deus respicit cor t vult volũtariũ militem. et ita loquit. c. j. qđ me. cã. t predicta potes adducere generaliter ad validitatẽ vel inualiditatẽ cuiuslibz voti. ¶ Jn glo. iij. in fi. de hoc vide qđ pleni⁹ no. in c. vnico. de langui. p Jnno. in. c. cũ olim. el. ij. ℍ. ꝓ priuil. p Archi. xviij. q. ij. abbates. t per Ilin. hic qui tenet ℞ hanc glo. dicẽs q negligentia abbatis non debet obesse monasterio. vnde monasterium potuerit bona illius vendicare qđ sat̃ placet. t dic vt plenius no. in locis ꝑalle. ¶ Jn glo. in. ℣. tanto tẽpore. no. ex gl. qđ dixi in tertio nõbili. s. q ℞ obedictiã nõ currit ꝓscriptio qz tanto sunt grauiora.

Licet Potest religiosus zelo sanctior̃ vite ad religionẽ transire strictiorẽ petita prius licẽtia ꝑlati sui lz nõ obtenta etiã si ꝑmũ monasteriũ sit priuilegiatũ q de illo ad aliud etiã arti⁹ transire nõ possit. ℍ. d. vsq; ad fi. t ẽ casus no. t q̃tidie allegat. Diuidit ꝓncipaliter in duas ptes. Jn ꝑm̃ exordiũ ex q̃ scdo factum diffinit. ibi. cũ g. ꝑma facit dnq;. nã ꝑmo ponit formam priuilegij. scdo ipius interptationem t interptationis cãm. ibi. qz tñ. tertio illam fortificat. ibi. cũ etiã.

ꝝrto illã reasumendo specificat. ibi. quo circa. ḋnto specificatiõnẽ determinat ibi. illa. ¶ Mo. primo q̃ vbi priuilegiũ iuri diuino seu inspirationi diuine i aliquo posset ꝓiudicare est strictissime intelligendũ vnde nõ debem⁹ interꝓtari etiã vt aliquid opetur si nõ põt illõ opari sine derogatione iuris diui seu libertatis spũs qõ est valde no. nam istud priuilegiũ de quo hic parũ q̃ nihil opatur sed qz solet pl⁹ timeri. tẽ. j. de here. aduersus. ¶ Nota scõo interꝓtationem ad auctem apli vt quisq̃ dz eẽ cõtent⁹ ea vocatione qua vocat⁹ ẽ dz intelligi nisi instinctu spũs sancti ad sanctiozẽ vitã inducatur. ¶ Mo. tertio aliam auctem apli q̃ vbi spũs dei est ibi libertas. ⁊ q̃ lex nõ est imposita iusto. Sed aduerte. nõ eni intelligas iustũ nõ eẽ suõ supioꝛi suo. nam quilibet quãtũcũq̃ sanct⁹ recognoscit in hoc seculo supiozẽ licz supiozis ptãs sit ligata respectu iusti. est ergo iust⁹ liber a lege peccati nõ aũt liber a ptãte supiozis. ita notant determinat glo. in cle. ad nostrã. de hereti. vbi latius vide ⁊ tenebis menti illã gl. ⁊ vide Inn. in. c. pastozalis. post prin. de offi. ordi. ¶ Mo. ꝝrto duo requri ad hõ vt religiosus licite possit trãsire ad aliã religionẽ. ꝓmo vt scõa religio sit strictioꝛ. secundo vt nõ transeat ex temeritate aut ex leuitate ꝫ zelo sanctiozis vite. nõ ergo licet in odiuz ꝓmi prelati transire ad religionẽ alteri⁹ strictiozẽ. tertio extrinsecus requirit vt petat licentiã transeundi a ꝓlato suo. ¶ Mo. quinto dupliciter eẽ legẽ. quedã vero dz priuata altera publica. lex priuata dicit spẽalis ispiratione diuina. ⁊ dicit priuata. qz non cuilibet accidit. lex vero publica est ius cõe qõ oibus pz. lex aũt priuata tanq̃ dignioꝛ ꝓferẽ cõi. õ quo vide pulchꝛ tex. in. c. due sunt. xix. q. ij. ¶ Mo. sexto q̃ vbi dubitatur an secũda religio sit strictioꝛ vel an ex temeritate fiat transitus nõ stat verbo volẽtis trãsire nec ꝓlati denegantis sed supiozis iudiciũ ẽ requirẽdũ ⁊ dicit Inno. illũ hoc casu eẽ supiozem ad quem appellaretur si iste religiosus grauaretur. qõ not. nõ eni ꝑm eũ debet ꝓprius ꝓlatus eẽ iudex in cã sua. Et no. bene ex hoc dicto q̃ vbi ozit cõtentio int religiosũ ⁊ supiozem suũ nõ dz eẽ supioꝛ iudex i cã sua. sed debet adiri supioꝛ imediat⁹. ⁊ no. q̃ dicit cã prelati lz eã cõtingat rõne supiozitatis. facit ad hõ glo. no. i. c. statutũ. in ꝓn. de rescrip. li. vj. que dicit q̃ lz al's iudex possit inter ptes cognoscere an sua sit iurisditio tñ si iudex ptinaciter defendit suã iurisditionẽ videt suspectus vt nõ possit recognoscere an habeat iurisditionẽ. ⁊ põt adduci singu. iste tex. ad q. nunquid iudex ꝓcedens ex officio possit cognoscere an sit sua iurisditio ꝑte negante. de q̃ remitto ad no. in. c. supl'kis. de rescrip ¶ Mo. septimo ibi regula inuiolabiliter obseruata. q̃ q̃cq̃ est regula q̃ nullã patit exceptionẽ ⁊ videt ꝯ no. ꝑ glo. super rubrica. de re. iur. li. vj. que dicit nullã eẽ regulã q̃ nõ patiat exceptionẽ. ¶ Mo. octauo q̃ eps non potest deserere epatũ vt transeat ad religionẽ nec sufficit sibi petẽ licẽtiã trãseũdi. vñ nec ipe petẽ nec supioꝛ cõcedere dz ex q̃ põt suis subditis ꝓdesse. rõ qz vita actiua ẽ fructuosioꝛ vita cõtemplatiua. vnde doctrina laboꝛ ⁊ sollicitudo epi ꝓferunt silentio ꝓtemplationi ⁊ quieti religiosoꝝ. hinc ẽ q̃ religiosus potest ꝓmoueri in epm. ⁊ sic cessare a silentio ⁊ cõtemplatione ꝓpter bonũ publicuz. vt in. c. qõ dei. j. de sta. regu. ⁊ xviij. q. j. c. vnico. ꝫ eps non põt monachari. nã plus est illuminare q̃ lucere. vita tñ ꝓtemplatiua ẽ tutioꝛ. dz quo vide tex. in. c. nisi cũ pridẽ. de renũ. ¶ Nota. ix. ibi vitã duceret artioꝛẽ. q̃ trãsitus ꝓmittit vt qs ducat vitã artioꝛẽ. non ꝫ sufficit q̃ secũda religio habeat strictioꝛez regulã nisi actu ducat ibi vita strictioꝛ. ⁊ in hõ multi decipiunt. ⁊ vide qõ latius dixi in. c. sane. ℈. c. ti. ¶ Vltimo no. q̃ charitas ẽ fons ꝓpriꝰ cui nõ cõicat alien⁹. ⁊ hec auctoꝛitas solet multis modis exponi ꝫ ad ꝓpositum põt dupliciter intelligi. primo q̃ si dubitat q̃ cõscia iste transeat relinquendũ ẽ cõscientie sue qz ex quo extrinseca sunt bona ꝑsumẽd⁹ est bon⁹ anim⁹. iuxt illud euãgelij. Ex fructib⁹ eoꝝ cognoscetis eos. j. õ re. iur. in. c. estote. nam charitas nõ põt p extrinsecas ꝓbationes liquidari qz est fons ꝓpriꝰ cui alienus nõ cõicat. i. extrane⁹ in eo nõ habitat. ¶ Scõo dz intelligi q̃ nõ dz iste cõpelli ad redeundũ qz magis tenet ꝯs ꝓdesse sibi q̃ saluti alteri⁹. est eni charitas fons ꝓpriꝰ cui nõ cõicat alien⁹. ¶ In glo. i õ. licentia. ibi de elec. cũ in veteri. illud. c. facit in cõtrariũ. qz habẽs requirere cõsiliũ tenet debito tempoze expectare responsũ. hic aũt dicit q̃ sufficit petere licentiã. Sed solue. nã hic nõ dicit cõtrariũ ꝑm doc. ⁊ bñ. debebit eni iste post licẽtiã petitaz debito tpe expectare rñsum. ¶ Sed quero extra glo. quid si ꝓlatus deneget vel nõ rñdeat vel allegat causã denegationis iniustã. So. dicit Inno. q̃ in casibus istis ⁊ similib⁹ põt subdit⁹ incõtinẽti transire nõ expectato alio tpe ex quo ꝓstat de ꝓterua denegatõe ꝓlati sed si ꝓlatus allegaret aliquã iustã causã vel verisimilem denegandi licentiã nõ dz subdit⁹ trãsire. sed instare apud supiozẽ vt decernat an ꝓlatus habeat iustã cãm denegandi. ¶ In ea. glo. ibi cõsueuit dici q̃ nõ. no. glo. vult eni q̃ licet subdit⁹ teneat petere licentiã si tñ nõ petijt reuocandus nõ ẽ exq̃ iusta cã motus transiuit. ⁊ hanc opi. tenet' Gof. ℈. e sane. ⁊ facit multũ bene ille tex. ꝓ hac opi. idẽ tenuerunt hic ꝓpe. ⁊ Abbas. ꝫ ꝑriam opi. tenẽt glo. i. c. intelleximus. de eta. ⁊ qua. ⁊ glo. in. c. mandamus xix. q. iij. Et ad. c. sane. rñdet q̃ loquit dispẽsatiue vt ibi dixi. hanc opi. sequit hic ꝓhosti. Jo. an. ⁊ moderniozes ꝓter Jo. cal. qui distinxit an monasteriũ ad qõ quis transiuit sit priuilegiatũ. put hic dz in prin. an nõ. primo casu dz reuocari vt priuilegium aliqd opet. scõo casu ꝓcedit opi. ꝑrie. ꝫ hõ opi. si placet dño Gas. et⁹ filio nec mihi qz hõ ꝓuilegiũ non oparet hunc effectũ vt pz ex lra. Sz ꝓ opi. ꝓtraria vt iste sit reuocãdus adduco rõnem lre dñi dicit petendã eẽ licentiã ne bonũ obedientie contẽnere videat. si ꝫ ex nõ postulata licẽtia ꝑsumit cõtemnere bonũ obedientie. ꝫ nõ põt dici q̃ instinctu spũssancti transiuerit sed pot⁹ ꝑsumit cã leuitatis. nã obedientia in relig. oso est vnũ de ꝓncipalib⁹ regule. eo ꝫ cõtẽpto nõ est aliquid boni ꝓsumendũ. et ꝓ hanc lram ⁊ ipius rõnez cõfundit opi. ꝓpe. ⁊ Abb. hic. qui dixerũt hãc licentiam petendam ex debito

honestatis ⁊ nõ ex necessitate. ⁊ mouerũt se ex illis auctoritatibus vbi spũs dei ẽ. Conclude ergo istuz reuocandũ ad primũ monasteriũ. Et ex predicti et ex tex. no. q vbi in aliquo casu requirit licentia nõ sufficit eã petere ex postfacto sed debet peti a prinçi pio qõ no. ¶ Et in fi. glo. dicũt tñ doc. q si ex transi tu istius grauiter lederet vel infamaret primũ mo nasteriũ dz restitui primo monasterio. p hoc text. iste ibi in iacturam. ⁊c. nam si ecclia petit restitutio nẽ cũ grauiter ledit in tẽporaliꝫ. vt i. c. j. de i inte. resti. fortius debet restitui cũ ledit in spũalibus et in alienatione psone. Ego dubito an hoc dictuz sit verũ p rõnem littere in fi. qz charitas est fons ꝓpri us. ⁊c. nõ cui propter lesionẽ monasteriꝫ debet im pedire ꝓpositũ diuinit⁹ inspiratũ. nota tñ in practi ca dictũ doc. qz multũ stringit istã litteram. ¶ Extra glo. queritur quid de abbate vel alio prelato exem pto nũqd possint trãsire ad aliã religionẽ strictiorẽ ꝓlatur] dimissis petita licẽtia ⁊ nõ obtẽta. Host. fuit i opi. q sic. s. vt oporteat habere licẽtiã sicut dicitur in episcopo ⁊ hoc propter vinculũ ꝓlature. tu vide hanc qõnem pleni⁹ examinatã in mercu. in regula cum nõ stat. li. vj. vbi Jo. an. cõcludit q si isti ꝓlati inferiores habẽt superiorẽ citra papaz sufficit petere licentiã licet nõ obtineat. Nam hec lra ponit speciale de epõ. q secus in ꝓlatis inferioꝛib⁹. ar. in. c. nõne. de ꝓsump. ⁊ hec rõ placet. ꝓ hoc. xvj. q. vltima cõgregatio. sed si sunt imediate subiecti pape non possũt transire papa denegante. eo vero nõ respõdente valet transitus in eoꝛũ preiudiciuz. papa tñ potest illos reuocare. ⁊ rõnes vide ibi. ⁊ videtur ex predictis papam posse impedire ingressum religio nis. facit qõ habet in. c. vnico. de voto. li. vj. ¶ Ulterius queritꝛ quid in seculari clerico nunqd põt in trare religionẽ nõ petita licẽtia ab epõ. Jnn. tenet q sic. ꝑ si ecclia grauit ledere eẽt reuocãdus. ar. i. c admonet. de renũ. ⁊. vj. q. j. c. siq vero. ¶ Extra gl. queritꝛ pone petita licẽtia ⁊ nõ obtenta subdit⁹ trãsiuit ⁊ pfessus est in secũdo monasterio ꝑm⁹ abbas ꝓtendit transitũ iniustũ ⁊ vult eũ reuocare. dubita tur de duob⁹. ꝓmo qua actione aget iste abbas. se cundo apud quẽ debet iste cõsistere lite pendente. ¶ Circa primũ dicit Jnno. hic q poterit agere rei vendicatiõe. ⁊ no. hoc dictũ q abbas põt vendicare monachũ suũ licet rei vendicatio nõ cõpetat nisi dño. vt in. l. in rem. ff. de rei ven. sed dic q ista ẽ larga rei vendicatio ⁊ ꝓpetit pro homine libero supo sito alterius potestati adiecta tñ cã. vnde sicut pat vendicat filium adiecta causa de iure romano ita ꝓ latus vendicat subditum adiecta causa de iure ca nonico. ita leg. ⁊ no. in. l. j. §. per hanc. ff. ꝺ rei ven. Nunquid autẽ maritus possit vendicare vxorem adiecta causa de iure diuino canonico vl ciuili. ple ne dico in. c. illud de presump. ¶ Item ⁊ scõ pote rit agere iste supioꝛ cõditione ex canone. xix. q. iij. statuimus. Itẽ ⁊ tertio põt implorare officiũ iudi cis. ¶ Quo ad scõam. q. dicit Jnnꝺ. q consistit pe nes scõm monasteriũ cũ sit i possessione istius. ar. in. c. ex litteris. de probati. ff. de lib. cã. l. ordinata. cum si. quia etiam in primo retinet possessionẽ ⁊ si declarabitur istũ injuste migrasse reducetur ad pri mum monasterium sub competenti coertione. alꝭ autẽ pseuerabit in secũdo monasterio punito supe rioꝛe de sua proterua denegatione.

Q Veniens. Coniuges religionẽ pro fitendo adinuicẽ dimitte re pñt aliter si se abiurãt ⁊ nõ ꝓtinẽt illicitũ est iuramentũ. prima ps ponit petitionẽ mulieris. secũda, puidet ⁊ iudicem dat. ibi nos ergo. ¶ No. primo ex isto tex. q affinitas cõtrahit etiã ex illicito coitu potens impedire ⁊ dirimere matrimoniũ post cõtractũ cũ affine. ad hoc. c. discretionez. j. de eo q cog. cõsan. hoc impedimẽtũ allegabat vir iste dicẽ do q prius cognouit amitã vxoris sue. nam si hoc fuisset verũ fuisset cõtracta affinitas inter istum vi rũ ⁊ oñs cõsanguineos mulieris cognite. vt in. c. qõ super his. de cõsang. ⁊ affi. sed hoc nõ fuit ꝓbatum in iudicio nec extra. ¶ Scõo no. q põt qs se fa cere includi in arto loco ad pagendã penitentiam. facit. c. qui vere. xxj. q. j. ⁊ facit p his mulieribꝫ que faciunt se includi rome in ecclia sancti petri in artis simo loco. ⁊ in hoc tene menti istum tex. ⁊c. ¶ No. vltimo q maritus ⁊ vxor nõ possunt cũ iuramento etiã sine cã honesta dimittere se abinuicem. ꝓ hoc bo. tex. in. c. tua. s̃. de iureiuran. vbi latꝭ diceꝫ cuz glo. ¶ Item no. ⁊ tene semp menti tex. q etiaz vbi fuit volũtaria sepatio mariti ⁊ vxoris põt nihilomi nus hoc nõ obstante alter cõiugũ repetere etiã pe tendo restitutionẽ que dz fieri nõ admissis exceptio nib⁹ cõcernentib⁹ ꝓprietatẽ monasteriꝫ. ⁊ habes casum in quo ille q nõ fuit spoliatus põt petere re stitutionẽ. Sed diceres tu qua actione iste aget. di cit Jnno. q poterit iplorare officium iudicis vel in tentare cõditionẽ huius decre. plus etiam dicit q si alter cõiugũ vellet redire ⁊ nõ admittit põt petere restitutionẽ. ar. in. c. lras. de resti. spo. ⁊ dic hãc esse rõnem. maritus ⁊ vxor nõ pñt dissoluere matrimo nium etiã quo ad thoꝝ sine legitima cã. vnde coipo q alter vult redire ⁊ nõ admittitur intelligitur spo liari. qz qsq retinet quasi possessionẽ matrimonia lem etiã in absentia. ⁊ idẽ qõ Jnn. hic sensit simpli citer glo. in. d. c. litteras. ¶ In gl. in. ỽ. illicitũ ibi p pter cõtinentiam. Nota semper istã glo. q maritus ⁊ vxor etiã nõ intrando religionẽ possunt stando i hoc seculo viuere ⁊ separi quo ad thoꝝ dũmodo ꝫ faciãt ꝓpter ꝓtinẽtiã obseruãdam. secus si ex ira vl ex indignatiõe ꝫ faciãt sic isti fecerũt. vide ad mate riã glo. in. c. nosse. xxx. q. j. ⁊ dicã post Jnno. i. c. du dum. de cõuer. cõiuga. Host. tñ limitat hoc primũ dictũ qñ cõiuges nõ sunt suspecti de incõtinentia. puta qz iuuenes. nam tũc nõ possunt se separe pre textu cõtinentie nisi ambo intrent religionẽ. ar. c. cũ sis. ⁊. c. vxoratus. j. ti. pri. quod satis placet. Et in glo. in fi. nota hanc caudã glo. q tñ nõ cõtinuat ad ꝑcedentia. ⁊ facit vt nullũ iuramẽtũ possit liga re eum qui soluit vsuras quo min⁹ peccatuz vsura rarũ denũciet eccle. idem sentit glo. in. c. ad nfam el. ij. de iureiuran. plenius dico in. c. j. eo. tit. ¶ In glo. in. ỽ. prefatam. in fi. hec glo. videtur difficilis iuuenib⁹. ꝑ p declaratione op. de. c. significasti. de

diuor. vbi maritus nō artat ad recipiendū vxorē. sed hic mulier cōmisit adulteriū qz illicite transiuit ad secūda vota. & marit⁹ nō debebat cōpelli ad recipiendū eam. So. cōtrariū ꝓcedit qñ alter tantum fuit adulteratus & hic vterq; fuit adulteratus. ⁊ sic vnus nō potest obijcere cōtra alium. c. penul. ⁊ vl. de adulte. vnde hic habebat locū illud tritū ꝓuerbium. Nil tu mihi nec ego tibi. nil catelina cetego. nā catelina ⁊ cetegus fuerūt ambo ciues romani ⁊ socij cuiusdā cōiurationis. nā ambo cōspirauerūt cōtra vrbē vt habet plene in Salustio catelinari. ⁊ in inuectina ciceronis cōtra catelinā. quasi dicat glo. qꝫ sicut isti nō poterāt adinnicē sibi iproperare delictū cōspirationis ita nec isti cōiuges delictū adulterij ¶ In glo. fi. in ff. Jo. an. dixit glo. ꝓcedere si ista vxor astrinxisset se voto sed latꝰ Jnn. discutit hūc articulū ⁊ multū variat. ⁊ ꝓmo videt velle qꝫ inuita cōiuge nō pōt iste marit⁹ intrare religionē. ⁊ sic dz intelligi qñ vxor nō ꝯdicit. postea Jnn. videt transire ad aliā opi. dicēs qꝫ ea inuita pōt religionē intrare qz ex quo mulier iurauit non debet audiri cōtra iuramentū suū ex ꝑsona sua. ar. in. c. si vo. de iureiuran. sed hic fuit audita in fauorē mariti vt marit⁹ eriperet a peccato adulterij in quo iacebat. ℔ opi. mihi nō placet. qz iuramentū illud fuit illicitū quia nō possunt se marit⁹ ⁊ vxor abiurare ex cā inhonesta. vt est tex. clar⁹ in. d. c. tua. de iureiur. Jō sic cōcludo qꝫ aut ista mulier faciendo se includi ad penitētiam agendā emisit votū ꝑpetue cōtinētie saltem ex ꝓposito ⁊ tūc ꝓcedit dictū glō. nā quo ad se valuit votū. vt in. c. quidā. j. ti. ꝓxi. ⁊ sic nō pōt resistere marito volenti intrare religionē. aut nullum votū emisit ⁊ ꝓcedit ꝓxima opi. Jnno. vt ea inuita nō possit maritus intrare religionem qz illa separatio nō valuit. vt in. d. c. tua.

C Onsulti. Qui ad monasteriū conuertit sumēdo habitum nouitij potest infra tēpus ꝓbationis redire ad seculū nisi appareat eū vitam voluisse mutare oino. Cōis diuisio. scda ibi. licet. in quo distinguit duo mēbra. scōm ibi aut si. ¶ Primo no. ex isto tex. ibi nouitij. qꝫ ē dare habitū distinctū nouitiorū ab habitu ꝓfessor. in quibusdā tamē locis habit⁹ ē indistinctus qz idē dat nouitijs ⁊ ꝓfessis. ī quibusdā vero habit⁹ est indistinctissim⁹. qz nō soluz ꝓfessi et nouitij eo vtunt sed etiā ducētes cōem vitā cuz eis vt ē tex. in. c. j. eo. ti. li. vj. ⁊ vide bo. glo. in de. eos. eo. ti. ¶ Secūdo no. ex hoc ⁊ ex tex. qꝫ licet in regula sancti benedicti expresse nō caueat de habitu nouitij tñ pōt assignari certus habit⁹ ꝓ nouitijs ex cōsuetudine vel statuto religionis imō in iure dubitatur vtrum quis debet expiri religionem in habitu seculari. vt no. in. c. sup eo. s. eo. vbi dixi. ¶ No. tex. satis notabilē qꝫ habitus nouitiorū seu ipius assumptio cum ꝓposito mutandi vitam ⁊ relinquendi seculum obligat quē religioni saltē ī genere. vnde nō potest amplius redire ad seculū. An aūt iste sit verus monachus vt nō teneat matrimoniū postea cōtractum ⁊ est difficilis questio. ⁊ not. Jnno. sentit qꝫ matrimoniū nō teneat ⁊ per cōsequens qꝫ iste sit verus religiosus. mouet qz illud ꝓpositum mutandi vitam cū sit quoddā votum solennizatuz per susceptionem illius habitus. ⁊ clarius ℔ tenēt Hosti. ⁊ Sof. Dicūt enī Hosti. ⁊ Vin. qꝫ si iste habuisset vxorem incognitam potuisset ilico vxor alteri nubere quasi per hoc ꝓpositū solennizatum cuz susceptione illius habitus fuerit dissolutum ipsum matrimoniū nō cōsūmatū ac si vere religionē fuisset ꝓfessus. ⁊ dicit Jo. an. hoc satis ꝓbari exp̄sse in. c. beneficiū. j. eo. ti. li. vj. vbi tex. dicit beneficiuz illius qui suscepit habitū nouitiorū posse alteri conferri si aparet euidenter eum voluisse absolute vitam mutare. simile dicit Jnno. in eo qui renūciauit seculo recipiendo habitū religionis vel si renunciauit ꝓprijs vel emisit votum cōtinētie. secus si vouisset nō comedere carnes vel facere aliquā abstinentiam. nam hoc casu per susceptionē habit⁹ nouitiorum nō solennizaret votuz. ⁊ sic sensit in effectu qꝫ votū alterius ex tribus substantialib⁹ regule solennizatur per susceptionē habitus nouitiorum vt sic amplius redire nō possit ad seculum. ⁊ cū hac opi. transit hic Jo. an. ⁊ fere oēs scribentes ꝓter do. Car. qui tenet istos nō eē veros religiosos q̄ꝫ nō possūt redire ad seculū. ⁊ per cōsequēs mr̄imoniū teneret cōtractū per istos mouetur qꝫ susceptionem huius habitus nō fit ꝓfessio tacita vel exp̄ssa. ergo votū nō est solennizatum quo ad dirimendū matrimoniū postea cōtractum. vt in. c. j. de vo. li. ⁊ ita refert se cōsuluisse in facto. nō ob. c. non soluz eo. ti. li. vj. vbi est tex. multū stringens in materia. qz equiparat ꝓfessum tacite vel expresse ⁊ istuz qui ꝓposuit vitam absolute mutare. qz ille tex. solū eq̄parat quo ad hoc vt neuter possit redire ad seculū vnde fatendū est istū de quo querit non posse sine periculo anime redire ad seculū sed debet intrare religionē saltem laxiorem. vt hic in fi. tamen ꝓ hoc nō sequitur quin matrimoniuz ꝯctum teneat licet penitentia sit sibi imponēda de trangressione voti tollitur enī ꝓmum votuz tanq̄ simplex ꝓ mr̄imonium sequēs tanq̄ ꝓ fortius vinculū. vt in. d. c. j. ⁊ facit in simili. c. penult. j. eo. li. vj. hec opi. mihi satis placet. ⁊ adduco vnā rōnez ad quā nō video respōsum. votū nō solennizat. vt. s. dixi quo ad dirimē dū matrimoniū post cōtractū. nisi ꝓ professionem exp̄ssam vel tacitā factā alicui de religionib⁹ aꝓbatis. vt in. d. c. j. de voto. sed certum est qꝫ iste qui suscepit habitum nouitiorū nō fecit hāc ꝓfessionez ergo nō est votū solennizatū. minor ꝓbat qz ꝓfessio nō pōt fieri sine cōsensu monasterij ⁊ conuersi. vt in. d. ad apostolicam. s. eo. nam oportet vt interueniat cōsensus illius qui potest istum incorporare religioni. vt dixi in. c. porrectū. s. e. sed monasteriū dādo habitū nouitiorū non intendit istū recipere ad ꝓfessionem imo vult experiri mores prius. ergo nō potest dici istum fecisse professionez ex illo ꝓposito cū ista ꝓfessio sit quidā quasi cōtractus ⁊ inde oriat reciꝓca obligatio nō pōt cōsistere ex pte vni⁹ tm̄. l. i oibus. la. ij. ff. ō act. ⁊ obli. ⁊. l. labeo ij. ff. de. ꝟ. sig. optime facit. c. si tibi absenti. de p̄bē. li. vj. hinc no. tex. in. c. nō solū. pall. ponit istū casū

de quo querit̃ lepatum ab eo in quo ḋs fecit ꝓfessi
onē expressam vel tacitā. Ex hoc etiam infert̃ q̄ iste
nō sit verus religiosus ex q̄ ꝓfessio sua tacite vel ex
presse nō fuit recepta a supiore vt in. d. c. ad aplicā.
s. eo. a cōtrario sensu. Cōclude ergo q̄ iste de quo
querit̃ t ꝓsimiles nō sūt veri religiosi sed peccant mor
talit̃ stādo in ꝫ seculo t nō intrando religionē ex q̄
ꝓpositū habuerūt mutandi ꝓpetuo vitam. rō q̄ ex
tali ꝓposito videt̃ deo vouisse t sic venit contra vo
tū stando in seculo nō tamē obligat̃ ad intrandum
eandē religionē sed potest intrare laxiorem. vt hic
notāter probat̃. hec ꝓcedūt cuz quis suscepit habi-
tum nouitiorū. ¶ Sed dubitat̃ quid de eo qui re-
cepit habitū ꝓfessorū infra annū ꝓbationis. dubi-
um ē notabile t causat̃ ex. c. nō solū. t. c. cōstitutio-
nē. j. eo. li. vj. vbi dicit̃ q̄ talis obligat̃ religioni in
genere t nō in specie. t sic videt̃ q̄ cū nō sit interim
monachus alicuius mōasterij ꝫ debet compelli ad
intrandū aliquā religionē si interim cōtrahat tenet
matrimoniū. Sed cōtrariū tenet Jo. an. in. c. cōsti-
tutionē. t. c. vnico. de voto. li. vj. t spe. in ti. de sta.
reg. ℣. xliij. mouet̃ Jo. an. t bene q̄ iste fecit ꝓfessi-
onē tacitā in certa religione. vnde licet ex certa cau
sa nō obligeḋ alicui religioni in specie tū ꝓfessus fu
it in ea religione aꝓbata. t ex hac rōne pōt infer
ri ad id qō. s. dixi cōtra Jo. an. hic t Jnno. q̄ cum
iste qui suscepit habitū nouitij nō fecerat ꝓfessionē
ergo nō pōt dici religiosus nec debet impedire ma
trimoniū sequēs. t hec nota q̄ sunt quotidiana.
¶ In glo. iij. ibi videt̃ habere locū. vult ergo glo.
q̄ hoc. c. hodie cozrigat̃ p. c. statuimus. qō nō proce
dit. nō enī cozrigit̃ sed declarat̃. vel dic q̄ illud. c. p
cedit quo ad eccliam q̄ eccl̃ia nō cōpellit ipsuz nisi
euidenter appareat q̄ voluerit vitaz mutare ꝫ quo
ad istum ingressū nō ē necesse q̄ appareant ħ signa
nam ipe sibi cōsci⁹ esse debet vtrū ꝓposuerit muta-
re vitā vel nō. t sic ꝓprie loquit̃ iste tex. ¶ In gl. in
℣. secularit̃. in fi. vult glo. q̄ iste pōt se conformare
alijs secularibus ex quo nō ꝓposuit vitā mutare ꝫ
debet viuere dissolute. Ex quo inferunt doc. q̄ ve-
stes seculares poterit deferre. naz regula sancti be
nedicti disponit vt in eo habitu quo intrauerūt re-
deant. vt in. c. sup eo. s. eo. dicit tū Jo. an. q̄ si ꝑmo
vestes erant nimis lasciue honestum eēt vt illas de
ponerēt in signū antique religionis. ar. i. l. seruos.
C. de quest. ego puto hec oia ꝓcedere ex honesta-
te t nō ex debito. q̄ in nullo obligat̃ iste vltra alios
seculares sed exhortatiue fuit dictū vt non viuat se
culariter. ¶ In glo. in. ℣. remeare. ibi. q̄ tū sub cō
ditione. tē. no. glo. nā sentit q̄ vbi intrasset cū ꝓpo-
sito mutandi vitā nō valeret mr̃imoniuz postea
cōtractū. t sic sentit illā opi. Jnno. t sequaciū. de q̄
s. t dic latius vt. s. dictuz ē. ¶ In glo. fi. in fi. t hoc
vult opi. pbat̃ hodie. j. e. c. statuim⁹. t in. c. nō solū
j. e. li. vj. ibi recipiēs nouitiorū habitum libere pōt
infra annū ad seculū redire nisi appareāt signa evi-
dent̃ q̄ voluisset absolute mutare seculum. puta q̄
ipemet fuit ꝓfessus vl nūc ꝓfiteḋ. vt dic̃ Jnno. t ho
sti. j. e. c. statuim⁹. vl dimisit bñficiū suū vel fecit te-
stamentū vel q̄d sile. vt no. in. d. c. nō solū li. vj.

¶ Postulasti. Qui infra annū ꝓba-
tionis nō facta ꝓfessio
ne redit ad seculuz licite pōt ad ordines et
bñficia ꝓmoueri. h. d. Cōis diuisio. Scda ibi nos.
¶ Nota primo q̄ recedēs de religione infra annū
ꝓbatiōis nō inhabilitat̃ ad ordines t bñficia secula
ria ꝫ illa pōt licite possidere sicut quilibet ali⁹ cleric⁹
secularis. ¶ Sed quero q̄d si iste ꝓposuit absolu
te mutare vitā nunq̄d possit ꝓmoueri ad beneficia
secularia. ¶ In hoc dubio distinguerē. q̄ aut illo tē
pore voti vel ꝓpositi erat maior. xiiij. annis. t tunc
nō potest habere i seculo bñficiū siue beneficia imo
ē cōpellendus intrare religionem. vt. j. c. ꝓi. in fi.
aut erat minor t tūc libere pōt ꝓmoueri. q̄ aīi pu-
bertatē nō obligat̃ quis ad votū religionis. vt i. c.
ad nostrā. s. eo. t clari⁹ in. c. j. j. eo. li. vj. vbi dicit̃ q̄
etiā si expresse fecerit ꝓfessionē non obligat̃ nisi ma
ior fact⁹ ratā habeat illā ꝓfessionez expsse vel tacite
p delationē habit⁹ infra annū continuū. ¶ In gl.
ibi t iura. intellige de Jnn. iij. huius decretalis au
ctore q̄ in hac qōne rñdet hos pueros nō ministra
rē posse rite in illis eccl̃sijs si malicia supplebat eta-
tē. q̄ intrando religionē simplicit̃ sine ꝓtestatōe vi
detur absolute vitā voluisse mutare. Sz hec verba
fuerūt sublata in cōpilatione huius voluminis. q̄
p ea fouebāt̃ due false opi. Prima opi. Hug. q̄ vo
luit q̄ malicia supleret etatem quo ad ingressuz re
ligionis. cuius ꝓrium tenēt cōiter doc. t videtur
bari in. c. ad nostrā. s. e. vbi requirit̃ q̄ ann⁹. xiij.
sit cōplet⁹. ad idē. c. j. j. e. ti. li. vj. ¶ Hec ob. q̄ dicit ꝫ
matrimonio carnali q̄ nō tm̃ ḋs obligat̃ in illo sic̃
in ingressu religionis. p hoc. c. q̄ in insulis. s. eo.
vbi ꝓpter durā obseruantiā req̄rit̃ etas. xviij. an
norū. t sic ingressus religiōis nō ꝓcedit pari passu
cū ℣ctu matrimonij. nō ob. q̄ doli capax se pōt ob
ligare diabolo. nā diabolus nō querit deliberatio
nē hoīs ꝫ casum. nā semp parat insidias ad hoies
callide decipiendū. vt dicit tex. j. c. visis. xxvj. q. ij. ꝫ
deus qui nemini insidiat̃ querit deliberationem.
vult enī militē volūtariū. vt in. c. nō ē. xv. q. j. vnde
apls. Que nō cepit deliberet. q̄ ingressa ē perseue
ret. vt habet̃ transumptiue. xxvij. q. j. c. nuptiaz. t
de hoc arti. vide qō no. xx. q. j. in sūma. t. c. cum vi
rum. s. eo. t gl. bo. in de. eos. e. ti. t i ħ tene semper
menti istā gl. Scda opi. falsa que fouebāt̃ p illa ver
ba Jnno. ē q̄ ex illis inferebat̃ ꝓtestationē fore ne
cessariā in assumptione habit⁹ nouitioz q̄ falsum
ē. vt in. c. statuim⁹. j. eo. t in. c. nō solū. e. ti. li. vj.

¶ Ex parte. Qui vltra annuz portat
habitū monachalē i mo-
nasterio vbi sūt habitus distincti censetur
ꝓfessus. h. d. Cōis diuisio. scda ibi. ideoq̄. ¶ No.
primo q̄ monasteria subsūt epō loci de iure cōi. ad ħ
c. abbates. xviij. q. ij. t. c. monasteria. ¶ No. scdo ex
ħ t ex tex. epm posse ꝓpellere religiosos ad profi-
tēdū expsse t ad carētiā ꝓprij t alias obseruantias
regulares. ¶ Ultimo no. q̄ habit⁹ monachalis hz
votū annexū. nā sine expssa ꝓfessione ḋs censet re
ligiosus ex delatione habit⁹. qō intellige vt. j. subij
ciam. ¶ In glo. fi. in fi. dic clari⁹ cum querit̃ an ex

assumptione ꝛ delatiõe habit⁹ ꝗs debeat censeri p fessus. est enī triplex habit⁹. qui dā distinctus. vt qꝛ alio habitu vtunt nouitij. alio pfessi. alius indistinctus. vt qꝛ professi ꝛ nouitij vtunt eodē habitu. ꝗdam enī ē indistinctissim⁹. vt qꝛ nō solū nouitij ꝛ pfessi sed etiā ducētes cōem vitam cum eis deferunt eūdem habitum. ꝛ potes ponere exemplum i istis fratribus sancti Antonij vel i alijs qui solum deferūt crucem in pectore. ¶ Primo casu cuꝫ habitus est distinctus subdistingue. nam quedam est distinctio latēs. vt quia habitus pfessoꝝ solū bñdicitur quedā est distinctio patēs vt i colore scissura seu forma. primo casu deferēs illū habitum in religione p annū ipso facto censet⁹ professus si erat maior .xviij. annis vt est tex. in cle. cos. eo. ti. ꝛ sicē casus in quo delatio habit⁹ nouitioꝝ obligat quē religioni infra annū. secūdo casu cū distinctio est patēs mō predicto nō obligat religioni quātocūꝫ tpe talē habitū ꝗs defert. ar. in cle. cos. ꝛ in hoc casu intellige dictū Inn. ꝛ Abba. qui dicunt hic etiā ꝙ si quis p. xx. annos defert talē habitū nō censet pfessus. ꝛ dic abbas se vidisse sup ꝟ lras absolutorias pape. Scōo casu principali cū habitus est indistinct⁹ pcedit ꝑncipaliter hec littera vt deferēs p annū censeatur pfessus nec pcedit ptestatio in ꝯrium. vt in. c. j. e. ti. li. vj. Idem dic in tertio casu cuꝫ habitus est indistinctissimus dūmodo fuerit assumpt⁹ a maiore. xviij. annis nō ꝯ a minore nō obligatur qꝛ pōt ꝓsumere illum habitū poꝛtare sicut alij qui nō sunt religiosi sed ducūt vitā cū religiosis. probat in. c. j. e. ti. li. vj ꝛ dic plenius vt ibi no. ꝛ in. d. cle. cos. e. ti. Ubi vero habitus pfessoꝝ ē distinct⁹ tūc p ipius delatiōez p triduū scienter factā censetur quis professus sed obligatur religioni in genere si talē habitū assumpsit infra annū probationis. vt i. c. pstōem. §. j. e. ti. li. vj.

¶ Statuimus. Infra pbatiōis annum libere ꝗs redit ad seculū nisi pfessionē fecerit tacite vel expresse vel appareat eū vitā mutare voluisse. h. d. primo. scōo dicit ꝙ ad hoc vt dinoscant nouitij a professis debet habit⁹ pfessoꝝ benedici in locis vbi habitus nō ē distinct⁹. duo sunt dicta. scōm ibi nihilominus. Scōz subdiuidit. ꝑmo statuit. scōo excipit ibi nisi. tertio rñsionē subdit. ibi. ꝙ cum. ¶ Mo. primo regulā ꝛ ꝗttuoꝝ casus exceptos. Regla enī ē ꝙ nouitius pōt libere redire ad seculū infra annū pbationis. ꝛ pōdera. ꝟ. libere. ¶ Ex quo inferꝛ ꝙ de necessitate nō teneaꝛ petere licētiā ab aliquo. nam de significato hui⁹. ꝟ. libere ē vt nō requiraꝛ alicuius licētia. vt no. in. c. licet epūs. de prebē. li. vj. ꝛ in c. de multa. eo. ti. ad hoc tene menti istū tex. qui nō solet ad hoc allegari. ergo nō pōt d. nouiti⁹ fugitiuus si recessit a monasterio sine licētia abbatis dūmodo nihil abstulerit a monasterio. ¶ Casus excepti sūt quattuoꝝ. ¶ Prim⁹ si pfessionē fecerit infra annū. hunc tamē casum distingue ꝓut habet⁹ in. c. cōstitutionē. §. j. ꝛ. c. nō solū. eo. ti. li. vj. ¶ Secūs est si infra annū suscepit habitū pfessoꝝ. vt in. d. c. cōstitutionem. ¶ Tertius casus ē si euident apparuit eū absolute voluisse vitā mutare. ꝛ intellige hūc casum ꝓut plene dixi. §. e. in. c. cōsulti. ¶ Quart⁹ casus colligit⁹ a ꝯrio sensu vt post annū non possit redire ad seculū. iste casus procedit intelligēdo quādo habitus nouitij nō erat patenter distinct⁹ ab habitu professi. nā si erat patent⁹ distinct⁹ potest redire ad seculū etiā post annū. vt dixi. §. c. ꝑxi. Itez nota valere cōsuetudinē vt habitus nouitij nō distinguatur ab habitu pfessoꝝ. ¶ Ex quo colligi pōt ꝙ iuste pōt nouitio dari habit⁹ religionis. ¶ Ultimo no. ꝙ vbi nō ē distinctio habit⁹ debēt benedici vestes que dant⁹ pfessis nō autē ille que dantur nouitijs. ¶ In glo. j. ibi. infra annū. dic latius de isto habitu an ꝛ qñ obliget. vt. §. dixi in. c. ꝓcedenti. ¶ Et in fi. glo. tene hanc opi. vlti. que ē hodie approbata p c. beneficiū. j. eo. li. vj. ꝛ satis glo. ponit diuersitatez inter matrimoniū carnale ꝛ spūale. nam in carnali nō pōt ꝗs seruire p aliū merito statuit⁹ terminꝰ breuioꝝ. vt in. c. ex publico. j. ti. ꝓxi. sed in spūali pōt ꝗs seruire p substitutos iō nō debet auferri bñficiū anni indultū a iure. Sed querit hic Hosti. quid de alijs bonis. pone ꝙ aliqua donauit vel legauit assingressum. nunquid illa bona recipiet si infra ānū egrediat⁹. rñdet ꝙ si fecit ptestationē ꝙ intendebat ꝓbare regulam recupat illa bona qꝛ videt⁹ donasse cā mortis. ꝛ sic cā nō subsecuta recuperat bona. ar. in. l. mortis causa. ff. de dona. cau. moꝛ. facit. l. nonois. ff. si cer. peta. Si vero nō fecit ptestationē non ē querendū de recupatiõe. qꝛ ꝓsumit⁹ ꝙ absolute voluit vitā mutare. ex quo ꝑius disposuit ō bois. ꝛ hec nota. ¶ In glo. in. ꝟ. euident ibi dicat vel faciat. no. glo. ꝛ idē vult hic Inno. dicēs ꝙ si iste fuit cōfessus vl nūc ꝓsitet⁹ ꝙ assumpsit vel assumere vellet habitū nouitioꝝ alio mutandi vitā sufficit ꝟ. idē dicit si fecit pri⁹ testm̄ vel donatiões. vt. §. dixi. vel resignauit bñficiū suum vel quid simile.

¶ In Religiosi. Religiosi fugitiui. annuatim sūt requirendi ꝛ cogendi vt ad monasteriū reuertātur. h. d. diuidit. ꝑmo ponit ꝓstōis cā. secūdo constitutio submittit. ibi. statuim⁹. que duo facit. ꝑmo prouidet circa electos ꝛ fugitiuos. secūdo circa inobedientes. ibi si ꝟo. ¶ Mo. ꝑmo ꝙ religiosi faciūt capitula generalia seu prouincialia. qō itellige fm id qō habet⁹ i. c. i singulis. j. de sta. reg. ꝛ in tali cāu cōstituūt aliq̄ ꝓsides. de qb⁹ loquit⁹ ista lra. Mo. scōo ꝙ huiusmōi ꝓsidentes hūt ptātē excōicandi. ¶ Mo. tertio ꝙ abbas generalis siue prior generalis habz ptātē excōicandi tā abbates ꝗ̄ inferiores toti⁹ ordinis. ꝛ intelligit⁹ lra fm ꝓsuetudinē seu statuta ārundā religiosoꝝ ꝙ ab oli vniuerūt se faciendo vnū caput sup totā religionē. vt ē videt in cisterciensibus ꝛ cartusiēsib⁹. ꝟ ō iure cōi qōlibz monasteriū hz regimē de p se nec abbas subijcit alteri abbati sed epō loci. xviij. q. ij. abbates. ꝛ. c. mōasteria. Itē no. vnū hodie puisū p hanc cōstitutionē ꝯ vt supra regulā religiosoꝝ. nam i certo casu fugitiui ꝛ electi non debent recipi amplius i eisdē monasterijs. pone exēplū in ordine sancti bñdicti. nā ter fugiēs nō ē amplius recipiēdus. ꝟ iste tex. puidet ne habeat occasionē vagandi ꝙ recipiatur i ꝓprio monasterio. nō tñ ꝙ viuat cum alijs sed stabit in arto loco vt in

ergastulo seu in arta camera. ¶ Ultimo no. q abbas pōt excōicare monachū ⁊ qō plus ē potest facere denūciare excōicatum ab eccliaꝝ prelatis si ē fugitiuus ⁊ remanet extra monasteriū ¶ Sed quia h̄ fit mentio de fugitiuis ⁊ eiectis quis dicat fugitiu⁹ So. dic h̄ fm Jo.an. fugitiuū esse qui morat extra monasteriū ⁊ celat se suo abbati. p hoc.l. qd sit fugitiu⁹. ff. de edi.edic. ⁊ dic vltra eū q eoipō q religiosus recedit a monasterio ⁊ nō est sub obedientia p̄lati est apostata. no. Jnno. in. c. fi. de renū. Quid aūt si intrat aliud monasteriū. dic vt no. in. c. expte de temp. or. ⁊. c. ioannes. s̄. e. Eiectus vero dicitur qui a suo superiore fuit eiect⁹ a monasterio culpa sua forte exigente. ¶ Scō querit quid si fugitiu⁹ vel eiectus aliquid acq̄rit extra monasteriū. Dic respectu fugitiui q aut nō mutat statū ⁊ tūc acq̄rit monasterio. vnde abbas pōt eū vendicare cū omnib⁹ acquisitis sicut seruus acquirit dño. vt ē casus in. d. c. abbates. vide Jnno. in. c. cū olim. j. de priuile. facit. l. j. ⁊. l. possideri. ff. de acqui. pos. Aut mutat statū. ⁊ hoc pōt dupliciter cōtingere. aut p̄mouet ad ecclesiā secularē aut intrat aliud monasteriū. p̄mo casu ea que acquirit intuitu ecclie cedūt ecclie. vt i. c. cū in officijs. de testa. ⁊ in. c. relatum. eo. ti. Aut acquirit intuitu p̄sone ⁊ acquirit monasterio. quia remansit monachus sui monasterij ex q̄ nō fuit legitime p̄motus ad eccliam secularem. sec⁹ dic si fuisset legitime p̄mot⁹. nā tūc nullā habet cōionem cuz monasterio. xvj. q. j. c. ne pro cuiuslibet. sed acq̄rit ipi ecclie seculari ad quā legitime fuit p̄mot⁹. xvij q. j. c. j. Aut dubitat vtrū acquisiuit intuitu p̄sone. aut ecclie ⁊ tunc recurrendū ē ad cōiecturas vtruz habuerit a pinquo aut ab extraneo. vt in. c. requisisti. de testa. Si vero intrauit aliud monasteriū. et tūc aut min⁹ legitime ⁊ reuocat cū oibus acquisitis. vt in. c. ioannes. s̄. e. aut trāsiuit legitime ⁊ ea que acquirit ante ingressū secūdi monasterij cedūt primo monasterio q ante ingressū secūdi remānsit monachus primi monasterij. ar. xxj. q. ij. si q̄s iam. qō p̄cedit fm doc. etiā si habuisset licētiā intrandi aliō monasteriū. qō no. sed post ingressū secūdi acquiritur scō monasterio. ar. in. d. c. si quis iam. ⁊. d. c. ſ Circa eiectos vero dic vt no. in. c. j. j. de langui. ⁊ i. d. c. abbates. xvij. q. ij. vide qō dixi in. c. sicut nob. s̄. eo. ¶ Sed quero circa p̄dicta. q̄ tex. loquit de p̄sidentib⁹ patrib⁹ abbatib⁹ ⁊ superiorib⁹ quid de inferiorib⁹ vl de his qui nō habēt patres abbates vt cōmuniter reperit in ordine sancti benedicti. Sol. iste tex. nō aperit intellectuz nec doc. sed pōt dici q si isti cōgregāt capl'm sui ordinis tūc p̄sidentes h̄ habebūt facere q̄ hec lra nō solum dat ptātem abbatibus generalib⁹ sed etiā p̄sidentib⁹ capitulo ꝑ vbi nō facerent capl'm nunquid quilibet abbas sui monasterij possit facere cōtenta h̄. dic q pōt ⁊ dz reuocare fugitiuos. vt in. d. c. abbates. ⁊ credo eum peccare nisi reuocet q̄uis regula hec nō patiatur. q̄ mēs hui⁹ cōstitutiōis vendicat sibi locū in quolibet monasterio. sed iō h̄ papa facit mentionē de generali abbate. q̄ abbas spēalis non curabat q̄ reuocare monachos fugitiuos ⁊ eiectos. Jtem abbas specialis nō potest cōpellere monachos alteri⁹ monasterij ad recipiendū istos q̄ nō possūt collocari sine scādalo proprij monasterij. ꝑ hoc fac abbas generalis auctoritate dñi pape. ⁊ sic tanq̄ delegat⁹ ipius vt p̄z in tex. ibi auctoritate nostra. p̄ significato istorū verboꝝ vide text. cū gl. in. c. j. de cle. egro. li. vj. ⁊ in. c. cū aliquibus. de rescrip. eo. li. ⁊ ponderа. q̄ hec verba fuerūt adiecta solū in eo casu q̄ nō poterāt isti recipi fm prouisionē regule. vnde fuit opus q̄ auctoritas pape intercederet. reliqua vero puto q̄ iure iporum p̄nt superiores h̄ facere per iura superius allegata ⁊ sic tēpera dicta doct. hic. ¶ In glo. fi. in fi. vel distingue latius fm hosti. q̄ aut iste obtulit bona monasterio sufficientia ⁊ tunc ex illis bonis sustentabit. ar. in. c. de lapsis. alle. in gl. aut nulla obtulit aut nō sufficientia ⁊ tunc si vtrūq̄ monasteriū ē sufficiēs tenet̄ p̄imū propter memoriaz p̄istine fraternitatis. ar. in. l. seruos. C. de questi. aut secūdū tm̄ est sufficiens ⁊ illud tenet̄. ar. i. c. pasce. lxxxvj. di. aut neutrū est sufficiēs ⁊ tenet̄ prouidere eps qui habet p̄uidere omnib⁹ indigentibus nō valētib⁹ sibi q̄rere victū. lxxxij. di. i. ꝑ. j. ⁊. c. ij.

¶ De conuersione coniugatorū. ¶ Rica

¶ Supra visum est de regularibus in genere sed q̄ cōiugati q̄nq̄ intrāt monasteriū ⁊ dubitari posset de eoꝝ ingressu iō ad clariorem doctrinam auctor posuit specialē rubricā. ō materia habet. xxxiij q. v. ⁊. xxvij. q. ij. c. sunt qui. cum. ix. c. se. ⁊ cōuenit j. de rap. c. penultimo.

¶ Preterea. Si vir de vxoris licentia p̄fitet vxor ipsa suspecta nec cōtinētiam vouet nec religionē ingredit eps vxori virū restituet. h. d. iuxta litteram. nā habet varios intellect⁹. vt j. videbim⁹. Cōis diuisio. scōa ibi dicim⁹. ¶ Nota p̄mo q̄ p̄fessio sit sacerdotib⁹ ⁊ monachis p̄nitibus dic tm̄ meli⁹ q̄ h̄ recitat factū vl solennitas facti. sed de iure ad sūbam p̄fessionis h̄ nō ē necessariū. sed satis est q̄ recipiat p̄fessio ab habēte ptātem incorporandi religioni. vt i. c. ad aplicam. s̄. ti. p̄. ⁊ no. in. c. porrectū. e. ti. ¶ No. scō ibi. ig̃rante epō. arg. q̄ p̄iūr nō dz intrare religionē ig̃rante epō. rō q̄ cū ex h̄ p̄tingat mōnij q̄ ad thoꝝ sepatio nō dz hoc fieri cū sit sacm in ecclia dei sine licētia epi q̄ in hoc ē vicari⁹ xp̄i. xxxiij. q. v. c. mulier. si tm̄ hoc fiat sine licētia epi q̄ in h̄ ē vicari⁹ dei tenet ingressus. vt dare p̄bat̄ in fi. littere. ⁊ tenēt doc. sequit̄ etiā Fre. ꝑ. xxxvj. ⁊ vide gl. no. xxvij. q. ij. c. si vir ⁊ vxor. ¶ Nota q̄ sola mulier licētia non sufficit vt marit⁹ intret religionē. ꝑ oportet vt ipa vouea p̄tinētiā vel etiaz intret religionē. ⁊ dic vt. j. lati⁹ dicā. ¶ Jn gl. fi. ibi ꝑ tene primū. vult ꝑ gl. q̄ sola vxoris licētia nō sufficiat vt tenea p̄fessio mariti. ego putarē q̄ vbi vxor fuisset certificata seu fuisset iuris conscia. quia tunc dando licētiā tacite videt vouere p̄tinētiaz ⁊ sic nō reuocaret ingressus mariti. rō q̄ q̄ vult vnū videt velle omne id p q̄ō peruenit̄ ad illud. c. prudentiā.

de offi.dele.t.l.ad rem.mobilẽ.t.l.ad legatũ. ff.ō ꝓcur.facit.c.vidua.s.ti.ꝓi.ꝫ ingressus matri nō pōt irreuocabiliter fieri nisi vxor voueat cōtinẽtiaz c.cũ sis.j.e.ꝫ dando licẽtiã marito ingrediendi videl vouere ꝓtinẽtiã.t ad hoc allego glo.in.c. seriatim.xxxij.di.t.c.qui vxorẽ.xxxij.q.v.t multũ bñ facit tex.ille.facit etiã in arg.c.veniẽs.j.e. ꝓcedit ꝫ iste tex.vbi vxor erat istius iuris inscia.t pōt argui ꝑ istũ tex.q in hoc casu excusat mulierẽ ignorantia iuris. Et vt plene habeaꝯ materia istius.c.que satis ẽ intricata distingue capiendo ꝟba Jo.an.t Lal.i c.ex pte.j.e.cũ generaliter querit an t qñ cõiuges vel eoꝝ alter possunt intrare religionẽ vel ꝓmouere ad ordines vel aliter vouere.t dic aut enī matrimoniũ nō est ꝓsũmatũ aut sic.primo casu aut alter ꝓiugũ vult intrare religionẽ ꝓfitendo t pōt etiã inuita vxore.vt ꝓbaꝯ in.c.verũ.t.c.ex publico.j.eo. aut vult vouere cōtinentiã seu intrare monasteriũ t nō ꝓfiteri t nō pōt intrare inuita ꝓiuge.vt.d.c ex publico.t.c.vna sola. xxxij.q.v.aut vult ad sacros ordines ꝓmoueri t cōiter tenet q nō potest inuita cōiuge.vnde in hoc casu magis defert religioni ꝙ ordini qz ꝑ ingressum religiōis soluit matrimoniũ nō cōsũmatũ.nō aũt sic ꝑ susceptionẽ sacri ordinis.qz nō ē a iure aꝓbatũ.no.glo.j.de voto c.j.li.vj.vide qō habeꝯ in extraua.Jo.xxij.que incipit antiqua.Si vō matrimoniũ ē cōsũmatũ t tũc aũt vōlut vouere cōtinẽtiaz statu nō mutato t possunt.t talia matrimonia dicunt sanctiora qz melius ꝓsit vacare ofonib⁹ t ceremplationib⁹ diuinis cessando a carnali coniunctione.vt in.c.qō deo pari. xxxij.q.v.facit qō no.in.c.charissim⁹.j.eo. Aut alter tm̃ vult vouere t potest in sui ꝓiudiciũ. nō autẽ in ꝓiudiciũ ꝓiugis.vñ nō pōt exigere debitũ sed tenet reddere.facit.c.quidã.j.eo.t si alter consensit alteri nō obligat cōsentiẽs ſm Jnn.hic quo minus possit exigere nisi etiã ipe voueret.nam si ambo voluerint nō tenent amplius alter alteri reddere debitũ.vt in.d.c.qō deo pari.no.in.c.charissim⁹.j.eo. Aut volũt mutare statuz t hoc pōt ꝓtingere multipliciter.aut marit⁹ vult eē eps t tunc requiritur q vxor intret monasteriũ etiã si nō sit suspecta de incōtinentia.vt in.c.sane.j.e.t est casus special. Aut vult ad ordines ꝓmoueri t si vxor ē suspecta dz intrare religionẽ.alꝫ aũt si nō ē suspecta sufficit q voueat cōtinentiã remanẽdo in seculo.vt in.c. coniugatus.j.e. Aut vult itrare monasteriũ t si alter cōmisit adulteriũ pōt etiã eo inuito qz cōmittẽdo adulteriũ pdit ius qō habebat in altero q ad mutuaz seruitutẽ.c.agathosa.xxvij.q.ij.t hoc in adulterio carnali. Quid aũt in adulterio spũali vt si alter incidat in heresim.dic vt no.in.c.fi.j.e.t in.c.ij.ō diuo. Aut alter nō cōmisit adulteriũ.t tũc aut intrat altero ignorante aut sciente t cōtradicente. aut eo dissimulante.aut eo ꝓsentiente ꝑ metũ aut ꝑ doluz Itē aut cōsentit simplr aut votũ cōtinẽtie emittendo.ꝓmo casu qñ intrauit altero ignorante dic q potest reuocari ad petionẽ istius ignorantis. vt in.c. placet.j.eo.Si vero eo sciente t cōtradicẽte idem ē dicendũ.vt in.c.quidam.j.eo.idem si alter sciuit t dissimulauit.vt no.in.c.cōsuluit.j.eo.si tamẽ i vita nō reuocauit nō potest post mortem remanenti in seculo ꝓfessus exire monasterium.vt in .d.c. consuluit.ſm Lal.t idem dicit Lal.in casibus precedẽtibus t sequentib⁹ in quibus pōt fieri reuocatio. si enī nō reuocaꝫ in vita cōiugis nō pōt ingressus p⁹ illius mortẽ exire monasteriũ quasi cesset cã que inualidabat illius ingressũ.t hoc tene. licet Jnno.in c.quidã.j.eo.multũ variauit. Aut alter cōsensit in uitus t fit reuocatio ad ipius petitionẽ.vt in.c. accedens.j.e.xxxij.q.v.in.c.notificasti.idem si ꝓsensit per dolum.vt in.c.veniẽs.j.eo.Si vero consensit spōte in alterius ingressũ nō tñ emittẽdo votum cōtinentie tũc sunt opi.nã quidã vt Abb.hic t Jnno.in.d.c.quidã.volunt q si remanẽs in seculo est iuuenis.dz ad petitionẽ ipius ingressus reuocari. Lal.tenet q solũ ex iudicis officio qō mihi pl⁹ placz nã ꝑstando cōsensũ renũciauit iuri qō habebat in altero.nō ergo habebit ampli⁹ actionẽ.ꝑ hoc videbo.glo.in.c.vxoraꝫ.t in.c.se.j.eo.ꝫ iudex ex officio suo ne cōmittaꝫ adulteriũ ꝑ remanẽtẽ in hoc seculo educet illũ de monasterio.t credo q hoc casu ille sit verus religiosus ex quo vxor cōsensit. vnde post mortem vxoris debet cōpelli ad redeundũ ad monasteriũ.ar.in.c.ex pte.j.eo.t qō ibi no. ꝑ Lal. etiam crederem q si dans licentiam sit cōscius iuris qō tunc nō fit illa reductio.qz vt.s.dixi dando licẽtiam tacite videtur vouere vt no.in turibus ꝑalle. Aut cōsensit ingressui alterius vouendo cōtinentiam t si est senex potest licite fieri.vnde remanebit i seculo t alter perseuerabit in religione.vt in. c.cuz sis.t in.c.vxoratus.t in.c.ad apostolicã.j.eo.Aut remanens in seculo est iuuenis t suspectus de incōtinentia t nō debet superior pati alium ingredi nisi alter ingrediaꝫ.vt in iuribz ꝓxi.alle.sed si de facto ingrediatur tenet ingressio ſm oīs. qz ꝓfessio cōiugis nō est de substãtia ꝓfessionis alteri⁹.vt no.in.c.significauit.s.eo.tenet Frede.cōsil.xxxvj. ꝫ remanẽs in seculo ex q est suspect⁹.t vouit cōpellit ingredi monasteriũ.vt in.c.significauit. ꝑalle.ꝫ in hoc sũt opi.nũquid teneaꝫ ꝓfiteri.nã Jnno.ibi t hoc tenet q nō cogit ꝓfiteri.ꝫ debet recludi in monasterio vt arceaꝫ a vagationib⁹ qz vltra ꝓpriũ cōsensũ nō cōpellit qs ꝓfiteri.xxxij.q.j.c.integritas. Hosti.tenuit contrarium i dicto.c.significauit. mouetur quia nō est licita cōmunio in monasterio ꝓfessorum cum non ꝓfessis.argu.in.c.vt clerici.s titu.ꝓxi.Item quia vouendo tacite obligatur religioni ex quo nō poterat stare in seculo sine suspitione incontinentie.argu.in dicto.c. significauit. Jo.cal.dicit satis eque distingui posse.quia aut alter vouit intrare religionem t compellitur ꝓfiteri.vt in.d.c.agathosa.Aut simpliciter vouit continentiam dando licentiam marito de intrando monasterium.t si erat iuris cōscia compellit ꝓfiteri. xxxij.q.v.c.q vxorẽ.Aut fuit iuris inscia t sit talis quẽ excusat iuris ignorantia.puta miles mior mulier vel agricultor t tunc non compellitur ꝓfiteri.ꝫ eē in monasterio.ar.l.cũ ō indebito.ff.ō ꝓba. aut nō erat talis t cōpellit ꝓfiteri.ar.in.d.c.q vxorem.

Jd qđ dixi in muliere quidã nõ admittunt qz muli er nõ excusatur ab ignorantia iuris vltra masculos nisi in casibus a iure expressis. text. ẽ satis no. i. l. fi. C. de iu. ⁊ fac. igno. mihi tñ plus placet opi. Cal. ar gu. hui⁹. c. ⁊ eoꝛ que. s. dixi. nã video q mulier dã do solũmodo licẽtiã nõ cõpellit cõtinere vt hic. secus in masculo. vt in. d. c. qui vxoꝛez. nam ille tex. nõ dicit q marit⁹ ibi vouisset cõtinẽtiã ꝑ q solũ permisit vxoꝛẽ intrare monasteriũ. ⁊ p hoc ipe etiã cõpellit intrare ex q ipe ẽ iuuenis ⁊ suspectus de incõ tinẽtia. ⁊ p hoc habes plene materiam hui⁹ ti.

¶ Verum. Ante matrimoniũ consũma tum põt alter cõiugum etiaz altero inuito religionem ingredi sed remanens in seculo põt ad secũda vota transire. primo ponit dictũ. scõo ipi⁹ rõnem. ibi. qz. ¶ No. primo casum notabilẽ in q sepat matrimoniũ cõtractũ p verba de ꝓsenti. s. p religionis ingressum ⁊ b si carnalis copula nõ ẽ cõsummata. An idem sit si alter vult promoueri ad ordines sacros olim dubitabat vt disputat glo. in. c. j. j. de voto. li. vj. ꝑ hodie habe mus extraua. Jo. xxij. que incipit antiqua. q̃ declarat hoc spẽale in religionis ingressu. sec⁹ in susceptione sacri ordinis qz nõ hoc repit iure cautũ nec p aliquẽ sanctoꝛũ fuisse attentatũ. ⁊ si ꝺ facto alter or dinaret cꝫuis reciperet characterez ordinis tñ ꝓpelitur instãte cõiuge matrimoniũ cõsummare. vt ibi habet. ⁊ sic ẽ casus in q sacerdos põt hre vxoꝛẽ. ha bes eni q matrimoniũ ñ impedit susceptionẽ characteris. ⁊ facit qđ dicã p⁹ Jnno. in. c. placet. j. eo. ¶ No. scõo q copula carnalis ꝓfirmat matrimoni um ⁊ illud reddit fortẽ⁹. nã vt hic pz cõsũmatũ non rumpit p ingressũ religionis. sec⁹ si nõ est cõsũmatũ. ⁊ vide p diuersitate glo. no. i. c. quapꝛopt. xxvij q. ij. ⁊ qđ lati⁹ dicã. j. e. c. ex publico. vbi latius tractabit materia hui⁹. c. ¶ Jtẽ no. q sanctoꝛ exẽplis licite iudicare possum⁹. de his ⁊ alioꝛ exẽplis. vide bo. tex. in. c. de quibus. xx. di. ¶ Ultimo nota. q ante cõsũmationẽ mrimonij maritus ⁊ vxoꝛ nõ di cunt vna caro. ¶ Sz op. ℨ tex. de. c. sufficiat. xxvij q. ij. ⁊ de. c. fi. j. de spon. duo. vbi pz solũ cõsensum sufficere ad ℨctum mrimonij. vñ copula nõ est de eẽntia matrimonij. p hoc. c. j. ꝺ voto. li. vj. ⁊ qđ ibi no. So. fatent doc. q copula nõ ẽ de eẽntia matrimonij. vt lati⁹ dicã in. c. ex publico. j. co. tñ ꝓiũctio carnalis adddit aliqua ad ipm mrimonium. ꝑmo opat respectu bigami. qz nõ efficit bigam⁹ nisi ꝓsũ mauerit mrimoniũ. de q̃ dic vt in. c. debitũ. s. de bi ga. Jtẽ addit q̃ ad significatũ. nam aliud significat matrim oniũ cõsummatũ ⁊ aliud nõ cõsũmatũ. vt i c. debitũ. valle. ⁊ vide bo. glo. in. d. c. quapꝛopter. ¶ Tertio opat effectũ. de quo hic q p⁹ ꝓsũmatiõez nõ pñt dissolui p ingressũ religionis. cũ sint effecti vna caro. ⁊ ẽ rõ. qz hoc matrimoniũ ꝓsũmatũ signi ficat vnitatẽ q̃ ẽ inter xpm ⁊ ecclam p assumptiõez carnis. vñ sicut de⁹ ñ dimisit qđ semel assumpsit ita ⁊ istud sacrm illud significãs ꝺz eẽ indissolubile als nõ eẽt verꝫ sacrm. ¶ Quarto opat q̃ ad susceptionẽ sobolis. ad b. l. liberoꝛ in fi. ff. de ꝟb. sig. ⁊ in. c. nuptiarũ. xxvij. q. j. ¶ Quinto multi alijs modis firmat p copulã. vt no. in. c. tua. de spon. duo. Et ex pdictis habes notare q appellatione mrimonij qñqz intelligim⁹ de ꝓsũmato qñqz de nõ ꝓsũmato ꝰm subiectã mãm ⁊ valet multũ ad statuta faciẽtia mẽtionẽ de mrimonio. dicã aliqđ i. d. c. ex publico ¶ In glo. fi. in fi. in hac mã reperiunt tres opi. q̃z due ponunt in glo. tertia extra glo. q p ingressum dũtaxat nõ soluit mrimoniũ ꝑ remũ cũ remanens in seculo cõtraxit cũ alio. ¶ Ultimã opi. glo. vt dissoluat ipo facto p ingressũ cõiter tenẽt doct. ⁊ mihi satis placet p rõnem hui⁹ tex. in fi. Jtẽ qz matrimoniũ nõ cõsũmatũ designat vnitatẽ que cõsistit i spiritu inter deũ ⁊ fidelẽ aiam. vñ sicut dissoluit p peccatũ hois hec vnio ita mrimoniũ facili⁹ dissoluitur q̃z qñ est cõsũmatũ. vñ ex quo alter intrat religiõez neqz intendit cõsũmare satis videt hoc vinculũ dissolutũ. ⁊ ad mãm vide glo. in. c. desponsatã. xxvij. q. ij. ⁊ in. c. pastoralis. vij. q. j. ⁊ in. c. ij. xxxij. q. vij. ¶ Extra glo. querit qđ si sponsus cognouit sponsam violenter. nũquid possit spõsa intrare religionẽ inuito spõso. dubiũ facit qz effecti sunt vna caro licet violenter. cessat ꝯ rõ huius lre. Jn b sũt varie opi. quas vide plene p Jo. an. in mercu. li. vj. in regula ea q̃ ꝓtra. de re. iu. ⁊ ibi videt opi. Bar. bzir. q tenuit talẽ spõsam vi cognitã ingredi posse religionẽ inuito spõso ne delinquẽs sit meliozis cõditionis q̃z sapiens. ar. c. eum q. de ꝑben. li. vj. Jtẽ quia nõ videt cõicasse corp⁹ suũ ex quo iuita fuit cognita. facit. xxxij. q. v. §. j. cũ. c. se.

¶ Quidam. Qui inuita vxoꝛe ꝓfessionẽ fecit ⁊ ei postea restituitur nõ cõpellit mortua vxoꝛe monasteriuz repetere matrimoniũ tñ cõtrahere nõ debet. Cõis diuisio. scda ibi qõni. ¶ No. ꝑmo ex tex. q int maritũ ⁊ vxoꝛẽ cõtrahit reciꝓroca. i. repetita obligationã marit⁹ obligat vxoꝛi ⁊ vxoꝛ marito ita q neuter habet plenã sui coꝛporis ptãtem. cõcoꝛ. c. nõ debet de consang. ⁊ affi. ¶ Ex hoc infero q vxoꝛ põt vendicare maritũ adiecta cã de iure diuino cum habeat eum in sua potestate quo ad quid. sicut dicimus in patre qui potest vendicare filium. l. j. §. per hanc ff. de rei ven. qđ latius dico in. c. illud. de ꝑsump. Jtẽ ex hoc ⁊ ex tex. infert vxoꝛẽ nõ eẽ simpliciter in ptãte mariti. ad hoc. l. si vxoꝛẽ. C. de condi. inser. ⁊ ibi bo. gl. i pl⁹ tñ obligat vxoꝛ marito q̃z ecõtra. nã respectu seruitioꝝ ꝺz q̃si famla mariti. vt dicit text. xxxij. q. v. ℞ imago. ⁊ c. mulierẽ. ¶ No. dictũ satis mirabile i mã voti qđ colligi põt ex isto text. q vbi votũ ipedit aliq̃ facto intrinseco nõ obligat vouẽs ad implẽdũ etiã ipedimẽto cessante. ⁊ fac iste text. ad qõnez. nũquid filiuffa. teneat exequi votũ p⁹ q̃z fuit liberat⁹ a patria ptãte si ẽ tale qđ nõ potuit sine ꝓsensu patris emitti. ⁊ fac iste tex. q nõ ℨriuz tenet Jnn. in. c. scripture. de voto. ⁊ ibi dicẽt. Jtẽ no. q etiã i mã voti ꝓcedit illa iurꝭ regla si ñ valet qđ ago vt ago valeat vt valẽ possit. de q̃ i. c. j. ꝺ despõ. ipu. li. vj. nã vt b videt marit⁹ nõ obligauit se simplicit ad ptinẽtiã in seculo seruandã ꝑ ad religiõis igressũ q̃ tñ ñ valuit ⁊ nihilomin⁹ remãsit obligatus respectu cõtinentie seruãde qz cõtinentia icludit sub

ingressu religionis.vt in.c.cũ ad monasterium.j. de sta.re. ¶Ultimo no.alterũ cõiugũ etiã altero inuito posse emittere votũ ꝓtinentie hoc tñ sibi ꝓiu dicat ꝛ nõ cõiugi. ¶In glo.j.in fi. Inno.dicit q̃ in illis.c.vxor habuit ratũ factũ mariti post ingressuꝫ dic latius q̃.c.ex parte loquit quãdo vxor dedit licentiã marito intrandi religionẽ quo casu tenuit ingressus.vt dixi in.c.j.s.eo.vide glo.j. eo.c. vxoratus.ĩõ post mortẽ cõiugis tenet redire ad monasterium.in.c.cõsuluit.vxor nõ cõtradixit sed dissimulauit nec maritũ reuocauit.merito post mortẽ vxoris nõ potest maritus redire ad seculũ. sed in casu nostro vxor cõtradixit ꝛ maritũ reuocauit. ꝛ sic soluta fuit obligatio si qua erat ex parte sua cum monasterio.per hec infert glo.sequentẽ nõ bñ dicere in eo q̃ dicit istũ peccare si nõ perfecit votũ ꝓ mortem vxoris.nam votũ fuit nullũ respectu ingressus monasterij cũ tunc nõ haberet cõsensum habilem ad se obligandum requiritur q̃ cõsensus de nouo facit qõ no.in sñi in.c.proposuit.de cõiu.seruo.
In glo.fi.ibi.tenet matrimonium. ꝛ hec opi. mihi plus placet.q̃q̃ do.An.dicit tutꝰ eẽ tenere q̃ matrimoniũ nõ teneat.qz licet hoc votũ dicat simpliciter ex quo fuit determinatũ ad certã religionem approbatã videt solẽnizatum.ꝛ sic videt posse limitari ſm cũ.c.vnicũ.de voto.li.vj.vt intelligat de voto oĩno simplici nõ determinato ad aliquã religionem certam.sed vt dixi hoc mihi nõ placet.quia.c. vnicũ requirit vt votũ solennizet ꝑ pfessionez tacitam vel exꝑssam ꝛ sic requirit q̃ iste vouens sit effectus religiosus.nam paria sũt nõ pfiteri vel inuali de profiteri.ar.in.c.ij.de transl.prela.sed in cãu nostro votũ istius mariti respectu pfessionis fuit nullum nec fuit effectus religiosus als papa mandasset post mortẽ vxoris eũ debere cõpelli ad repetendũ monasterium ꝑut facit.j.eo.c.ex parte.

C Um sis Vxoratus religionem intrare nõ põt nisi etiã vxor ingrediat vel nisi suspecta nõ sit ꝛ cõtinentiaz ꝓmittat.Cõis diuisio scõa ibi.inde ẽ.vbi ex genere p̃missio infert spẽm.ꝛ ẽ vnuz.c.de p̃cipaliorib⁹ ti. ¶Nota ex p̃n.littere q̃ in iurisperito nõ est ꝓbabilis ignorantia.facit.l.ij.ff.de ori.iur. ¶Secũdo no.regulã ꝛ vnũ casuz exceptũ a regula. ꝛ regula ẽ q̃ alter cõiugũ nõ potest intrare religionem altero remanente in seculo. Casus exceptus ẽ si remanens in seculo ẽ senex ꝛ nõ suspectꝰ ꝛ cõtinentiam ꝓmittat ꝑpetuam.ꝛ quotidie allegat ad predicta iste tex.Quid aũt si de facto maritꝰ intrat religionẽ vxore suspecta remanente ꝛ cõtinentiã ꝓmittẽte.dic q̃ ꝑ hoc nõ vitiat ingressus mariti sed vxor q̃ vouit cõtinentiam seruare cõpellit intrare monasterium.vt in.c.significauit.j.eo.ꝛ dic vt plene dixi in.c.j.s.e. ¶Ultimo no.ibi ꝓmittas.q̃ eps loci potest cõiugi prohibere ingressum religiõis nõ seruato eo qõd hic cauet. ¶Op.cõtra tex. de.c. agathosa.xxvij.q.ij.vbi maritus intrauit religionẽ vxore remanente in seculo licet eẽt iuuenis ꝛ suspecta nec etiam promiserat cõtinentiam.Sot.dicit Inno.q̃ regula istus.c.fallit in casu illius.c.s.q̃ vxor commisit adulteriũ.nam tũc cum maritus sit solutus a seruitute vxoris põt libere ingredi religionem nec potest vxor cõtrahere matrimoniũ nisi post mortẽ naturalẽ mariti.ꝑ hoc.xxxij.q.vij.in.c. licite. iuncto.c.isto.nam vt ꝓz in.d.c.licite.ꝑ adulteriũ cõiugis nõ soluitur matrimoniũ quo ad vinculum nec soluit ꝑ ingressum religionis ex quo matrimonium fuit cõsũmatũ.vt hic.ꝛ ex hoc Sot.no. casum in quo mors ciuilis nõ equipatur morti naturali.naz per mortẽ naturalẽ dissoluit matrimoniũ.vt i.d.c. licite.ꝛ.c.pe.ꝛ fi.j.de secũdis nup.ꝛ ꝑ ingressum religionis nõ soluit q̃uis ingredies dicatur mori ciuiliter.xvj.q.j.placuit. ¶Circa hunc articulũ Jo. an.ponit hic quattuor opi. ¶Prima q̃ mors ciuilis nũq̃ equipatur naturali nisi in casibus exꝑssis. hanc opi.originaliter posuit glo.in.d.c. placuit.et recitat ꝛ sequit glo.in.d.c.susceptũ.de rescri.li.vj. tenet Jo.mo.in.c.fi.ꝛ.c.si eꝑus.de sup. negli.pla. li.vj.vbi dicit q̃ mors dicit de duobus.scz de naturali.ꝛ de ciuili.sed de primo ꝑ prius iõ in dubio debet intelligi de naturali.ꝛ ꝑ hoc facit.qz verba debẽt intelligi in potiori significato.insti.de iu. natu. §.sed q̃tiens.nã appellatione vrbis intelligit de roma.ꝛ appellatione apli de paulo.ita videt q̃ appellatione mortis intelligat ỏ naturali.ꝛ i hãc opi.videt inclinare Hosti.Sot.ꝛ Jo.an. Scõa opi.fuit Dy. in.l.ex ea pte.§. in insulã.ff.de.ỽ.ob.vbi dicit q̃ si mors ciuilis habet ex toto eundẽ effectũ quẽ mors naturalis tũc appellatõe mortis intelligim⁹ etiã de ciuili.secꝰ si nõ oĩno hz eũdẽ effectũ.ꝑ primo videt tex.q̃ quotidie allegat in.l.deo nobis. C.de epi.ꝛ cle.vbi pactũ de lucranda dote factũ in casu mortis purificatur in morte ciuili ꝑ ingressum religionis. ꝑ secũdo videt casus in.l.cũ pater.ff.de le.ij. in.§. hereditatis.vbi obligatus ad restituendũ certa bona in casu mortis nõ tenet restituere pꝰ deportationẽ §. debet expectari mors naturalis. Tertia opi. fuit ꝓpe.dicentis q̃ si mors naturalis nõ põt aliq̃d afferre vltra ciuilẽ tũc eq̃parant naturalis ꝛ ciuilis secꝰ si posset aliquid afferre. Quarta opi. fuit distinguẽs an ỽba ꝓferant ab hoie vel a lege. ꝓmo casu intelligat de morte naturali.scõo casu verificentur ỽba etiã in ciuili ¶Do.An.ponit q̃ntã. aut eni ſm cũ ꝓferunt verba in mã stricta ꝛ tunc appellatione mortis intelligim⁹ de naturali.aut de larga mã.ꝛ si ỽba ꝓferunt ab hoie intelligendũ ẽ de naturali. si a lege distinguendũ ẽ.vt.s.ſm Dy.§ ꝛ scõm mẽbꝝ facit tex.in.d.l.deo nobis.de epi.ꝛ cle.nã verba ibi fuerũt ꝓlata a paciscẽtib⁹ ꝛ tñ verificant in morte ciuili.facit tex.in.l.si vxorẽ.C.de do.int vir.ꝛ vxo.ꝛ certe iura vario mõ loquũt in hac mã ꝛ difficile est ꝓsiderare vtrũ mors ciuilis habeat ex toto cundez effectũ. mihi tñ placet illa opi.Dy.iũcta cũ opi.pe. vt dicam⁹ q̃ vbi mors ciuilis opat eundẽ effectum quẽ mors natural nec mors naturalis seqñs aliq̃d ẽ allatura ad mortẽ ciuilẽ.q̃ tũc appellatione mortis intelligat ẽt ỏ morte ciuili.ꝓmũ tñ mẽbꝝ do.An.põt capi ꝓiũgẽdo eũ cũ scõo qz si verba ꝓferũt ab hoie ꝛ mã ẽ stricta ꝛ tũc intelligat de morte naturali.ꝑ hũ tex.cũ gl.in.c.susceptũ de rescrip.li.vj.

C Oniugatus. Coniugat⁹ nō ē ordinand⁹ ad sacros ordines nisi vxor cōtinētiā promittat. ꝓmo ponit dictū. scdo excepto ibi. nisi. ¶ No. ꝓmo ibi absolut⁹ q sic ꝓiux nō pōt religionē intrare reḥ reluctante. vt in. c. quidā. s. eo. ita nec ad ordines ꝓmoueri ḥnimo nullū votū pōt emittere maritus in ꝓiudiciū iuris maritalis vxore non ꝓsentiēte. ad hoc. c. manifestū. r. c. vna sola. xxxiij. q. v. ¶ In gl. j. in fi. r hodie ꝓ opi. glo. videt tex. in. c. fi. de tem. or. li. vj. vbi pena imponit ordinanti seu cōferenti cōiugato primā tonsurā. ḥnimo videt tex. velle cōiugatū nō ee ꝓmouēdū ad minores nisi qñ vult ꝓmoueri ad sacros. An autē a cōiugato qui ꝓmouetur ad minores dz eps exigere ꝓmissionē cōtinentie. gl. in. c. eps bñdictionē. lxxvij. di. tenet q sic. secus dicit in nō cōiugato. nota. illam gl. q a promouendo ad minores non exigitur votum continentie secus in non cōiugato. r credo hanc ee rōnē diuersitatis. nā ꝓmot⁹ ad minores hz a iure licētiam cōtrahendi matrimoniū si nō vellet stare in clericatu. vt in. c. qz. xxviij. di. r. s. de clc. cōiu. p totū. r iō nō debet ordinator istū priuare bñficio iuris poterit tñ exigere vt caste viuat qz etiā laicus ad ḥ tenetur. xxxij. q. iij. c. nemo. r. c. meretrices. sed in coniugato aliud est. nā nō debet ordinari ad minores nisi etiam intendat ꝓmoueri ad sacros. vnde ne cōtingat eū postmodū ante susceptionē sacroz se immiscere vxori debet exigi votū cōtinentie. r ad istū tex. qui solū ꝓhibet in sacris ordinib⁹ dic q capiuntur hic sacri ordines largo modo. nam quilibet ordō dicit sacer cū sit sacrū signaculū r charact' impmat. r ad hoc tene menti glo. no. xxxij. di. in sūma ¶ In glo. fi. in fi. habes in effectu ex glo duas opi. circa intellectū huius. c. ꝓma opi. ē q sicut distinguit in volente ingredi religionē an vxor sit suspecta. rē. vt. s. c. pxi. ita sit distinguendum in volente ꝓmoueri ad ordines. Scda opi. vt sit diuersitas inter istos vt in volente ingredi religionē seruet. c. s pxi. sed in volente ꝓmoueri seruet hoc. c. indistincte vt vxor quātūcūq; iuuenis nō teneat religionē ingredi ḥ cōtinentiā dūtaxat ꝓmittere. r hanc opi. tenuit Jo. an. xxviij. di. c. quia sunt. r sequitur hic Pe. per illud. c. videtur etiam Abb. placere qui in hoc assignat rōnem diuersitatis inter ꝓdictos. naz ordinatus tenet in necessarijs puideri vxori. xxxj. di. c. oino. ad quod nō tenet religionē ingrediens Itē promot⁹ tenet corrigere vxorem. de iureiur. c. quēadmodū. in fi. r melius facit. xxxiij. q. ij. c. placuit. r sic nō tantū periculū est in vxore ordinati si remanet in seculo. sed Tan. r Hosti. tenēt primam opi. quā videt glo. tenere. s. q si vxor ordinati ē iuuenis est necesse vt intret religionē. mouetur quia marito intrante religionem ad hoc tenet fort⁹ cuz facit se ordinari. quia magis est suspectus ordinat⁹ ḥ professus. quia ille facilius potest ad vxorem accedere r forsan nō habebit impulsum de fi. presby. c. litteras. de coha. cleri. r mu. c. j. r. c. clericos. Jo. an. dicit satis eque posse distingui an mulier sit iuuenis r suspecta aut iuuenis r non suspecta. primo casu dicatur id quod in vxore ꝓfitentis. in secundo casu procedit scda opi. predicta que nō videt placere do. An. qz ex quo mulier est iuuenis nō est sine suspitione cōtinentie cū mulier sit semp volubilis. r in hoc mihi plus placet. tene ergo primā opi. gl. que videtur etiā placere Cal. j. e. c. ex pte. r ita dixi in distinctione. s. c. pxi. ¶ Sed vltra doct. quero nunquid cōiugat⁹ ordinatus in forma huius. c possit habitare cū vxore. tex. videtur velle q sic i. c. volumus. lxxxj. di. In cōtrariū videt tex. in. c. eps benedictionē palle. sed cōmuniter ibi no. q aut sūt suspecti de incontinētia r tūc nō poterunt insimul habitare. aut nō sunt suspecti r satis est sequestrare cubiculū. nam apli duxerūt secum vxores vt ministrarent eis. xxxj. di. c. oino. Munquid autē possit promotus de redditibus beneficij vxori r filijs prouidere dico q si nō habet aliūde q licite potest ex illis subsidia impendere. vt no. i. d. c. oino. imo potius illis ḥ extraneis. ar. in. c. non satis. lxxxvj. di. nam potius tenetur puidere cōsanguineis pauperibus ḥ extraneis. r bene facit. c. j. de coha. cle. r muli. vbi matri potest clericus impendere alimēta. r credo premissa rōne idez dicenduz de filijs illegitimis clericorum. quia licet peccauerint eos procreando tamē ex quo procreati sunt licite ipendūt eis alimenta de bonis ecclie cum teneant prouidere pauperibus. p hoc facit equitas. c. cum haberet de eo qui du. in matri. predicta fallūt in episcopo. vt in. c. pxi. dicam.

A Ne. Uxoratus in epm ꝓmoueri nō pōt nisi vxor religionē pfiteat. Cōis diuisio. scda ibi fraternitati. ¶ Nota q non solū is qui habuit vxorem potest promoueri in epm. sed is q actualit ē vxorat⁹ dūmodo vxor illius voueat cōtinētiam r religionē intret. r vide tex. in. c. fraternitatis. xxxiij. di. qui plus videtur velle q etiā si post mortē vxoris admisit cōcubinaz potest post longā cōtinentiā promoueri in epm. an autē sit hoc de iure cōi an ex dispositione tengi. s. de testa. c. j. dicas etiam q de facili laicus nō eet assumendus in epm. vnde sine magna causa hoc nō debet fieri. nam preiudicium nō modicum r scādalum irrogatur toti clero. r vide ad hoc bo. tex. in. c q̄d proderit. lxj. di. ¶ In gl. fi. in fi. r ḥ opi. q sit spe ciale in vxore epi tenet glo. in. c. qz sunt. xxviij. di. r Inno. in. c. tū sis. s. eo. r est cōis opi. doc. r reddit hic Hosti. specialitatis rōnem. nā si vxor remanet i seculo sepe mulieribus associata visitaret epm r instaret in impetratione gr̄arum maxime p ditatiōe parentū merito aliud in eo ḥ in vxore ꝓmouendi ad sacros ordines inferiores. ¶ Sed querit quid in vxore cardinalis nūquid sit necesse q religionez ingrediat. dicit Jo. an. q si cardinalis est eps in dubio pcedit huius. c. dispositio. aut nō ē eps r tunc ipse papa puideat qui solus cardinales creat honestū tñ eet vt intraret monasteriū. r sic dicit factuz fuisse tpibus suis. idem dicendum in vxore pape. facit gō no. in. c. si quis pecunia. lxxix. di.

Ex publico. Sponsa de presenti nō cognita que dicit se velle religionē ingredi cōpellit infra certū tempus profiteri vel adherere marito. h. d. ꝓma

pars narrat factũ. scõa ibi ceteruz. mulieri petenti dat iudicẽ. tertio soluit obstaculũ. ibi sane. ¶ Nota primo ex isto tex. q etiã spõsa cõpellit matrimoniũ cõsũmare. ⁊ sic apte facit ista lra q prim⁹ coitus int cõiuges nõ sit gratuitus. nam vt hic vides ista fuit excõicata. qz nolebat sponso adherere. ⁊ vide ad b̃ bo. glo. in. c. cõiuges. xxvij. q. ij. habet tũ exceptionẽ si vult intrare religionẽ vt hic. ¶ Mo. scõo vnuz modũ cõpellendi cõiugẽ ad mutuã cohabitationẽ põt eni cõpelli p excõicationẽ. nun quid autem põt vi adduci ad domũ mariti ⁊ põise cõpelli. plene dico in. c. lras. de resti. spo. vbi cõcludo q sic. ¶ Tertio no. ex hoc ⁊ ex tex. iudicẽ ecclĩasticũ posse cõpellere cõiugem ad exhibendũ alteri cõiugalẽ effectũ. Nunquid etiã iudex secularis potest hoc facere. dic q sic ex quo cõstat de matrimonio. ⁊ vide qõ no. in c. nõ est. de spon. ⁊ dico in. c. illud. de psump. ¶ Nota q si sponsa nõ est cognita potest indisticte intrare religionẽ licet pcesserit discordia cum sponso. et videtur hic tex. in hoc no. vt nõ possit cõtra eũ obij ci seu excipi qõ facit leuitatis seu temeritatis causa sec⁹ videt dicendũ in religioso volente intrare monasteriũ aliud. ad hoc qõ no. in. c. licet. s̃. ti. prox. ¶ Jtẽ no. tex. satis no. q matrimonium dz copula cõfirmari ⁊ q sine ea matrimoniũ nõ dicit firmum. Jtẽ nota aliud satis no. q appellatione viri ⁊ vxoris intelligit qz his qui matrimoniũ cõsũmauerũt nõ uerõ his qui solũ cõtraxerunt p verba de psenti. facit. c. genuit. xxvij. q. ij. Et facit iste tex. multũ singul. ad qõnem de qua in hac ciuitate cõsului, statuto huius ciuitatis cauet q vxore decedente ille filijs maritus lucret dimidiã partẽ dotis. contingit iuuenẽ cõtraxisse matrimoniũ p verba de presenti cũ quadã puella que decessit mrimonio nõ cõsummato. queritur vtrũ sponsus debeat lucrari dimidiã dotis. multi dixerũt q sic fundando se q matrimoniũ dicit ⁊ cõiuges appellant interueniente consensu de presenti. nã cõsensus facit mrimoniũ. xxvij. q ij. c. sufficiat. ⁊ d. c. cõiuges. cũ si. ibi posit. Jtẽ non pũt tales dici sponsi cuz resistat etymologia vocabuli. dicunt eni sponsi quasi pmissi a spondeo es. vt no. sup rubrica. de sponsa. ß ea que cõtraxit per verba de presenti nõ põt dici pmissa. ⁊ p ꝑs nõ cõgrue appellat sponsa ⁊ multa possũt adhanc ptem adduci. Sz in ꝯrium facit sing. iste tex. nã appellatione matrimonij ⁊ cõiugum intelligit de matrimonio consummato ⁊ de his qui mtrimonium consũmauerunt ⁊ tale matrimonium dicit plus firmuz, ergo in hac mã odiosa vbi sponsa sine cã perdit dimidiã dotis debem⁹ intelligere verba in potiori significato. ar. in. §. ß quoticẽs. insti. de iu. na. gen. et ciuili. Jtẽ ex cõi vsu loquẽdi nisi sponsa sit cognita nõ amittit nomẽ sponse. p hoc tex. hic a viro despõsata. ⁊c. multũ faciebat ad hãc sniam. qz vbi in lege nõ exprimit causa debem⁹ cõsecturare cãm naturalem legis ⁊ ad eius limites restringere ⁊ ampliare dispositionẽ legis iuxta theoricam doc. in. l. nõ dubium. C. de legi. ß cã deferendi tale lucz marito nõ potuit eẽ alia q̃z ꝑpter nimiũ sumptũ quẽ fecit iducendo vxorẽ ad domũ q̃ cã cessat in sponsa nõdum deducta ad domũ viri ⁊ p cõsequens debet cessare dispositio statuti. nam si lucrum cõtingeret propt effectũ cõiugalẽ statutum dedisset cõsimile lucrum vxori p morte mariti. vel si lucrũ eẽt par vel vtriqz cõe bene crederem q cõphenderenk tunc sub ẽbis statuti sponsus ⁊ sponsa p verba de psenti. ⁊ sic intelligerẽ. l. deo nobis. C. de epi. ⁊ cle. vbi videt casus de ista qõne q̃q̃ Bal. ibi nimis late intelligẽs illã legẽ dicit illã pcedere in terminis qõnis ꝓpositẽ. sed cõtrariũ ipemet Bal. sentit in. l. nõ sine. C. õ bo. que li. ⁊ latissime hũc articulũ examino in dicto cõsilio. vnũ tũ semp no. q in materia larga appellatione mariti ⁊ vxoris veniũt etiam sponsi p verba de futuro. vt sing. probatur in. d. l. non sine. ¶ Jn glo. j. in fi. ß cõtra hoc facit qõ no. Jnn. in. c. porrectum. s̃. ti. prox. vbi dicit quẽ posse profiteri religionẽ ⁊ stare in domo quondã sua maxime pfitendo in manibus epi. ⁊ facit. c. insinuante. j. qui cle. vel vo. vbi bo. tex. So. dicũt docto. speciale eẽ in casu huius. c. forte ꝓpter psumptionẽ que est ꝓtra ipaz desponsatã. debet ergo religionẽ ingredi qõ no. Jtẽ puto q hodie nõ licet sine causa religioso profiteri ⁊ stare extra cõgregationẽ in domo ꝓpria maxime ex pacto. ad hoc. c. monachũ. xx. q. iij. ß olim pmittebat hoc ꝑpter raritatem monasteriorum ex cã tũ posset hoc cõcedi vt est casus in. d. c. insinuante. vbi Jnno. ⁊ Bar. in auc. ingressi. C. õ sa. sanct. ecc̃l. ⁊ sic pcedit dictũ Jnno. in. d. c. porrectum. Jn gl. ij. in fi. no. gl. ⁊ dicũt doc. ⁊ bene q si ista non posset prestare cautionẽ nisi iuratoriaz q ille iudex dz eẽ cõtent⁹. tex. est in. c. p tuas. j. de do. p⁹ diuor. resti. ⁊ in auc. generalit. C. de epi. ⁊ cle. ⁊ regula ad ipossibile. de re. iu. li. vj. ¶ Sz ꝓ b̃ ⁊ ꝓ tex. op. nã ex q ista fuerat excõicata p manifesta ꝓtumacia nõ debebat absolui cũ cautione ß satisfactiõe pmissa. c. ex parte. in fi. de ẽb. sig. meli⁹ in. c. venerabili. de sen. ex. li. vj. vbi tex. ꝑprie loquit in cõtumacia. So. dicũt b̃ cõiter doc. q originalit fuit dictum abbati qõ spẽale ẽ b̃. qz implemẽtũ seu purgatio contumacie cõcernit spũalia. nã debebat intrare religionẽ quã ingredi cũ excõicatione nõ ẽ honestuz licet pfessio valeret vt ẽ tex. no. in. c. cũ illorum. de sen. ex. ⁊ no. istũ tex. ad hoc ⁊ originaliter hoc fuit dictũ Jnno. i c. p illoruz. de pben. vbi bo. tex. ¶ Ex quibus cape hãc regulã q excõicat⁹ qũ non exercet aliqõ spũale põt absolui ante satisfactionẽ ne cõtingat rem spiritualẽ attẽtari in excõicatione. Jtẽ vbi ẽ cõtumacia purgat p exercitiũ actus spũalis vt hic. ⁊ b̃ ꝓcedit etiã si act⁹ nõ ãnullaret p exhibitiam excõicatiõis vt p bat b̃ iũcto. c. cũ illoz. ⁊ b̃ multũ no. ¶ Jn gl. iij. ibi arbitrio iudicis. no. bene glo. q licet papa hic prefigat tps duoz mẽsiũ nõ tñ p hoc statuit vt illud tempus eẽt regulare spõse volenti intrare religionẽ. et b̃ satis placet. nã cum regularit deb ann⁹ ad experiendã austeritatẽ regule. vt in. c. ad aplicam. s̃. titu. prox. iste terminus dz minui ⁊ abbreuiari fm facti circũstãtias. nã b̃ erat psumptio ꝓ spõsaz q potius in odiũ spõsi q̃z zelo religiõis diceret se velle mutare vitã. Jtẽ forte iuuenis erat multũ feruẽs ad matrimonium contrahendum ⁊ nolebat expectare lapsum anni. vñ possent cõtingere tales circumstãtie q iudex dz terminũ duoz mensiuz abbreuiare vel

prolongare sed de facili nō debet recedere a termino hic statuto. facit optime in ar. qō le. t no. in. c. q ad cōsultationē. de re. iu. t in. l. iij. t. iiij. ff. e. ti. t. c. psonas. t. c. cum sit romana. ō apel. Et dicunt hic doc. vnū verbū satis rōni cōsonū q si sponsus probet cōsensū sponse de intrando religionē dabitur terminus anni cū cessat cā restringendi terminū regularē. Et aduerte qz iste termin⁹ non dat solū ad intrandū monasteriū sed etiā ad pfitendū. vt apte sentit hic glo. quā no. t cōiter tenent hic doc. vnde tex. debet intelligi de ingressu religionis cū effectu alis nō eet sufficient quisū sponso cū nō possit transire ad secūdas nuptias nisi sponsa pfitente. qz añ pfessionē nō dissoluit mrimoniū. vt no. i. c. s. pri. t in fi. glo. no. gl. t p ea facit. c. si tibi absenti. de preben. li. vj. t. l. mancipioz. ff. de opti. le. ¶ In gl. fi. in fi. no. sing. hanc gl. que quotidie allegat ad multa t nō recolo eam eē alibi. t primo no. q matrimoniū quo ad sui essentiā necessario nō requirit cōmixtionē carnalē. est ergo verū matrimoniū ante copulā. hoc pbat in. c. fi. de spon. duo. t in. c. j. de voto. li. vj. vbi dicit q matrimoniū fuit institutū a deo in statu innocētie t sic institutionis tpe nō fuit consūmatū. t vide ad hoc qō no. in. d. c. vno. t verba institutionis vide in. c. fraternitatis. xxxv. q. x. ¶ Secūdo no. ex glo. duplex significatū matrimonij. aliud eni significat ante psummationē carnalē aliud post. t de significato patet qz p copulā carnalē dicit cōfirmari. dic eni q intercedēte copula significat rē indiuisibilē. s. vnitatē cōsistentē inter deū t ecclīaz p assumptionē carnis humane in vtero virginis. vt in. c. debitū. de biga. t ob hoc dicit ap̄s mrimoniū eē magnū sacrm in ecclīa dei. t dic sacrm. i. rei sacre signū. j. q. j. c. multi. vnde sicut signatū ē inseparabile ita t ipsum mrimoniū significans. que rō nō cōtingit ante cōsūmationē. nam licet sit vex matrimoniū quo ad sui essentiā nō tamē significat rez indiuisibilē sed diuisibilē. qz denotat vnitatē q̄ consistit in spiritu inter deū t fidelē aiam que quidem vnitas sepe dissoluit intercedente peccato. t hec ē rō quare nō ē ita firmū ante copulā carnalē. nā matrimoniū quatenus ē res t nō sacrm posset dissolui sicut ceteri cōtractus. l. si vnus. §. pactus. ff. de pac. sed quaten⁹ ē sacrm regulat a natura t significato ipius rei significate. t sic intelligas pncipium glo. t videas glo. magis clarā in. c. q̄propter. xxvij q. ij. ¶ Itē no. ex glo. q matrimoniū si cōsūmatuz sortit naturam suā ex cōstitutione ecclīe. t iō circa illud late pz pape ptās cū papa sit supza ius positiuum. vt in. c. pposuit. de cōcess. preben. hoc tamen reprobat Host. t nō imerito. dicit eni q essentia matrimonij t cōsūmatio p copulā habēt se tanq̄ esse t opari. ergo a quo dependet eē t opatio. sed si eē habet ex cōstitutione ecclīe ergo t opationē. sed ħ vltimū est falsū etiā fm glo. q̄ t primū. vnde dicit Host. t bene q cū matrimoniū fuerit creatū ante omnez cōstitutionē ecclīe nō pōt habere eē ab ecclīa sz ab ipo deo qui illud induxit in statu innocentie. vt. s. dixi. sed sola ratificatio pcedit ex cōstitutione ecclīe nam matrimoniū dicit ratū tñ est indiuisibile. vt ē tex. in. c. quanto. j. de diuoz. t illa ratificatio fundatur sup facto baptismi. vt in. d. c. quāto. t hoc pōt papa dispensare. vnde videm⁹ q circa matrimoniū infideliū ecclesia statuit vt certo casu dissoluat vt in. d. c. quanto. Cōcludit q ipe q circa cōsummatum papa nō dispensat inter fideles. qz cū cōsūmatio cōsistat in facto nō pōt haberi p nō facto. xxxij. q. v. c. si paulus. l. in bello. §. fame. ff. ō cap. t postli. re. sed in nō cōsūmato papa pōt dispensare. Vnde dicit mirabile verbū q ex psensu vtriusq̄ spōsi pōt papa ex ptāte absoluta dissoluere tale matrimoniū nulla alia cā exīte ħ ex potestate ordiaria pōt ex cā dissoluere tale matrimoniū vt hic. t idem fm eū dicendū in silī casu. Et nota illa verba de ptāte ordiaria t absoluta. Spe. tū hic recitat q dū quidā pncepſ peteret ab Inno. papa vt dissolueret matrimoniū nō cōsūmatū q eum ptractū papa rñdit se nō posse pncipe allegante hanc glo. rñdit papa maledict⁹ qui te docuit. dicit se tñ ignorare an papa dispensauit nec refert quare maledixit docentē sed forte ex eo qz sine cā maxima nō deberet papa ħ facere. cuz his dictis Host. transeunt cōiter doc. ħ. ¶ Sed tu circa matrimoniū cōsūmatū vide ar. ad ptes multum vigentiz posita p Jo. an. in regula actus legitimi. de reg. iu. li. vj. vbi recitat se disputasse qōnez. nunquid papa possit dispensare cū vnico filio regi religioso vt cōtrahat matrimoniū ad tēs. s. donec suscipiat filium t postea redeat ad monasteriū. t ħ questio ē magis difficilis q̄ pcedens. qz hec dispensatio versat circa tria. primo vt religiosus ptrahat matrimoniū. scō vt mrimoniū cōtrahat ad temp⁹ qō est ꝑ vnū ex tribus bonis matrimonij. xxvij. q. ij. c. oīe. t in. c. fi. de condi. ap. tertio q matrimonium pctum t cōsūmatū dissoluit. t qz qō fuit visa si bi in alto pelago versare t difficilis cōtentus argumentis ad vtrāq̄ partē solutionē qōnis pteriuit tñ ego satis putarez q nullo casu possit papa dissolure matrimoniū cōsummatum inter fideles ita q eligerē ptē negatiuā qz cū ppetuitas fuit in matrimonio de iure diuino papa nō pōt tollere ea que sunt iuris diuini. vnde potius diceret errare q̄ legem cōdere. vt dicit tex. in. c. sunt quidā. xxv. q. j. p hoc bo. tex. in. c. ex pte. scō. j. eo. vbi papa dicit etiā circa matrimoniū nō psummatū qō nisi reperiret interpretatio ecclesie posset dici illud indissolubile. et per illū tex. dicerem q nisi in casu expresso. s. per ingressum religionis nō possit illud matrimoniū dissoluere t idē credo q statuisset ecclīa nisi fuisset iducta exemplo sanctoz. vt innuit tex. in. d. c. ij. s. eo. t. j. c. c. ex pte. t ad pbandū sufficiat illud q matrimonium ē de iure diuino etiā ante psummationem.

V Xoratus. Summa. vt. s. c. c. cum sis. t diuidit pncipalit in duas ptes. primo phibet p hospitalarios sancti ioannis vxoratū recipi sine vxoris licentia. scō phibet per ipos recipi mulieres. scō ibi null⁹ prima ps subdiuidit seu distinguit qualitatē vxoris licentiā dantis. ¶ Nota primo iuncta supascripti one q cōiugat⁹ sicut nō potest intrare monasteriū monachoz vxore nō pmittente continentiam vel

monasteriũ nõ ingrediẽte ita ꝛ nec ad istos hierosolymitanos hospitalarios ꝛansire põt. sũt eni isti fratres religiosi ꝛ tenenꝯ ad cõtinẽtiam vt expresse patet hic. ¶ Scõo no. paria eẽ vxorem transire ad secũda vota vel incõtinẽter viuere eo casu q̃ transitus ad secũda vota nõ est licit⁹. Et facit iste tex. ad q̃stionẽ. nũquid vxor relicta q̃ assumpsit turelã filij ꝑ dat tutelã si incõtinent viuat sicut pdit ꝑ transitum ad secũdas nuptias. ꝛ dic ꝙ sic. de quo est glo. no. quã sequit Bar. in auc. vt matri ꝛ auie. C. qñ mutu. of. fungi põt. qõ bñ no. ꝛ per hoc facit tex. i. l. si. eo. ti. vbi requirit ꝙ pudice viuat. Per hoc põt inferri ꝙ eas penas q̃s patit mulier ꝑ transituz ad secundas nuptias infra annũ luct⁹ pati debeat si incõtinenter viuat qrõ nuptiaꝝ ꝓhibitiua infra tale tempus fortius vendicat sibi locũ i incõtinentia ne ꝛ i plus se habeat luxuria q̃ castitas. ꝛ ꝑ hoc facẽ qõ notabiliter no. ꝑ glo. ꝛ Bar. in. l. fideicõmissum C. de fideicõ. vbi no. ꝙ si mulier relicta incõtinẽter viuat pdit legatum sibi factũ a marito ꝛ auferꝝ sibi tanq̃ ab indigna ꝛ ex ꝓsumpta volũtate testõris reuocaꝝ legatũ qõ maxime ꝓcedit si vixit incõtinẽter tpe vite mariti marito ignorante. vt no. in. l. sororẽ C. de his qui. vt indig. ꝛ hec no. ¶ Mo. ibi ꝓpetuo morꝛeꝝ. ar. ꝑ ꝛ cõtra. nũquid vxor cõiugati volenti intrare religionẽ teneaꝝ ꝓfiteri si ẽ suspecta de icõtinẽtia vel solũ eẽ in monasterio vt arceaꝝ a vagati [illegible] pte negatiua videlicet ꝙ nõ teneaꝝ profiteri facit hec lra que soluz ꝓcipit vt ꝙ remoueat a cõuersatione seculariũ. sed in cõtrariũ facit tex. dũ dicit ꝙ debet intrare vt ibi deo seruiat. ꝛ haꝛ optez puto veriorez. adduco tex. xxvij. q. ij. c. agathosa. vbi tex. vtiꝝ verbo cõuertaꝝ. ad idẽ tex. c. cum sis. s̃ eo. ꝛ. c. ij. vbi dicit ꝙ nõ dz vna ꝑs transire ad deuz ꝛ altera remanere in seculo. Satis eni remanet i seculo si nõ ꝓfiteꝝ. nam si intraret vt arceaꝝ a libidine monasteriũ eẽt sibi cercer non autẽ intraret vt deo seruiat cui⁹ ꝓriũ dicit ꝟ hec lra ꝛ hoc ẽ verũ a principio anteq̃ marit⁹ ingrediaꝝ. qd aũt debeat obseruari post ingressũ. dic vt dixi in. c. j. s̃. e. ¶ Mo. i. §. nullus. ꝙ mulier nõ debet tonsurari etiã cã religionis. ꝛ no. bñ hunc tex. nõ eni loquit de tonsura superiori que appellaꝝ clerica. sed inferiori qñ fit abscisio capilloꝝ vsq̃ ad aures. de remanẽte in seculo ẽ tex. clarus in. c. si qua mulier. xxx. di. vbi expresse phibeꝝ. debẽt eni portare crines seu comã in signũ subiectionis. Sed dubiũ ẽ ꝟ ingrediente religiõez nã videm⁹ ꝙ moniales cõiter tonsurantꝯ. ꝛ de hoc nõ reperit tex. sed vide glo. in de. attẽdẽtes. ꝟ sta. re. que nititꝝ saluare hodiernã ꝓsuetudinẽ. sed iste tex. facit multũ in cõtrariũ. sed saluãdo illã glo. põt tex. iste intelligi qñ mulier nolebat tonsurari remanẽdo in seculo putãs religioni cõuenire. ꝑ hoc facẽ ꝙ loquit hic de fratrib⁹ sancti ioannis ꝛ nõ monialibus. ¶ Ultimo no. ꝙ fratres sancti ioannis nunq̃ ꝓfit accipe aliquã mulierẽ ad cohabitandũ secuz etiã si illa vellet cõuerti. ꝙ in eodẽ monasterio non debẽt collocari masculi ꝛ femine. nam monasteria duplicia sũt hodie ꝓhibita. xvij. q. ij. c. diffinimus ¶ In ea. gl. in fi. no. sin. glo. que aperit intellectuz fere toti⁹ ti. ꝛ adde gl. fi. que ẽ in. c. ꝓ. que tẽdit ad idem. Et ex hac glo. no. ꝓmo ꝙ ad substãtiam ꝓfessionis alteri⁹ cõiugũ necessario nõ requirit ꝙ alter cõiunx voueat cõtinẽtiam vel ꝙ intret religionem si est suspect⁹ de incõtinẽtia ꝟ ista requirunt de iustitia ꝛ sic a principio. ofia tñ est vtrũ vxor vouerit vel simplicit dederit licẽtiã. nã primo casu nõ reuocatur maritus de monasterio etiã si vxor incõtinẽter viuat sed cõpellit vxor intrare monasteriũ. vt i c. significauit. j. eo. sed in casu scõo vir reuocaꝝ de monasterio ex officio iudicis. vt in. c. j. s̃. e. ti. Mo. secũdo glo. ꝙ vxor q̃ dedit licentiã intrandi religionem marito nõ põt amplius reuocare ingressum. sed ꝟ poterit facere supior ex officio. ex quo habes intellectũ ad. c. j. s̃. e. multi tñ tenuerũt cõtrarium. sed tene istam gl. vt dixi. in. c. j. s̃. e. ¶ Tertio nota ex glo. ꝙ licentia eꝑi nõ est de substantia ꝓfessionis cõiugis. ꝛ sic limita ꝛ restringe dictum Hosti. ꝛ Jo. an. hic. dicũt eni ꝙ de licẽtia eꝑi hoc fieri dz ex quo sequit sepatio matrimonij quo ad thorũ. ar. in. c. j de cõsang. ꝛ affi. sed tu vide meliorez tex. cum glo. xxvij. q. ij. si vir ꝛ vxor. ¶ Dic ergo ꝙ aut de honestate requirit vt tenuit ꝛre. cõsil. xxxvj. aut de iustitia vt sentiũt hic doc. sed ne cessario nõ exigitur ad validitatẽ ꝓfessionis vt satis sentit hic glo. ꝛ videtur tex. aptus in. c. j. s̃. eo. inducendo ꝓut ibi dixi. ¶ Ultimo no. casum ex glo. in quo verus religiosus habitat cũ vxore ꝛ teneꝝ sibi reddere debitum. qõ prima fronte videꝝ impossibile cũ continẽtia sit de substantia religionis. vt in. c. cũ ad monasteriuz j. de sta. reg. ꝟ hoc iõ fit qz transit⁹ a principio oino nõ fuit licitus. simile no. glo. multũ singulariꝝ i papa. vt si habẽs vxorẽ de facto fuit ꝓmot⁹ teneꝝ vxore instante aut relinquere papatuz aut ei reddere debitũ. vt no. in. c. si quis pecuniã. lxxxix. di. ¶ In glo. in. x̃. familiam. in fi. dic ꝙ illud intelligiꝝ qñ remanens in seculo est suspectus.

Ex parte. Prꝛofessus religionez de cõsensu vxoris in seculo remanentis licet vxori fuerit restitutus ea mortua ad monasteriũ redire cõpelliꝝ. ita cõmuniꝝ summaꝝ. tex. tñ iste nihil dicit de restitutiõe. ꝛ ideo aliter sũmarẽ ꝛ sic. Cõiugat⁹ faciẽs ꝓfessionẽ vxore cõsentiẽte licet nũq̃ intrauit monasteriũ si mortua cõiuge cũ alia cõtrahat nõ valet matrimonium ꝛ monasteriũ intrare cõpelliꝝ. ꝓma ꝑs ponit querelam. secũda dat iudicẽ. ibi. qz vero. ¶ Mo. ꝓmo ex isto tex. cõiugatũ posse se obligare religioni etiam tpe infirmitatis ꝛ in domo sua existẽs. ꝑ hoc. c. porrectũ. s̃. de rẽg. ¶ Mo. scõo hic tex. aptũ nõ cauillãdo lram. ꝙ de substãtia religionis necessario nõ requirit vt alter cõiunx voueat cõtinentiã vel ꝙ interueniat licẽtia eꝑi. ꝛ sic ꝙ istũ tex. apte ꝓbaꝝ gl. c. ꝓcedentis. ad idẽ. c. j. prꝛoxi. si eni monachat⁹ hic non tenuisset valuisset matrimoniũ postmodũ ꝟctũ cuz secũda muliere qz matrimoniũ rũpit votũ simplex ꝛ tñ annullaꝝ ꝑ ꝓfessionẽ precedentẽ. vt in. c. j. ꝟ voto. li. vj. ¶ Nota ibi de iure. cẽ. ꝙ de iure nõ sufficit licentia vxoris vt maritus ingrediaꝝ religionẽ sed debet obseruari forma. c. cum sis. s̃. eo. ꝛ. c. ad

applicam. j. eo. si tamē hoc ius nō obseruat nō tamē p hoc annullat pfessio sed seruatur qō no. s. c. prō primo. ꝛ materiā huius. c. plene tractaui. s. e. in. c. j. in distinctione. ¶ In gl. j. ibi si scit ius cōe vel ei dicatur. no. istā opi. que hic intendit q si vxor scit ius scz hanc materiā cōcernēs vel fuerit certiorata. s. q ingressus mariti nō pōt de iure fieri nisi vxor voueat vel intret religionē dando licentiam marito intrandi religionē videt tacite vouere ꝛ se obligare ad ingressum eo casu q nō posset esse in seculo sine suspitione. ꝛ hāc opi. sentit tacite glo. in. c. seriatim xxxij. di. ꝛ. c. si cui⁹ vxorem. xxxiij. di. ꝛ licet doct. ō hoc hic nihil dicunt tñ mihi hoc placet p ea q̄ dixi i c. j. s. e. ß in casu nostro vxor nō fuit certiorata nec sciebat hoc ius. p hoc. c. veniens. s. e. ꝛ ō intellectu huius. c. dic vt in glo. se. ¶ In gl. ij. ibi nō tenebit aduerte. nā hug. olim poterat pbabiter dicere q decreta. quidā. ꝛ decre. j. s. ꝛ j. eo. placet. non tenebant tpe quo iste decret. extrauagabāt. nā poterat pbabiliter dubitare an essent decre. sicut hodie dubitamus de multis extrauagantib⁹ antiquis ß hodie ex quo iste decre. sunt posite in cōpilatione hac nō est de eis dubitandū. nec hug. sic dixisset si eas vidisset hic incorporatas. ꝛ iō tene distinctionez sequētis glo. vt dicam⁹ q ex sola licentia vxoris non debet de iure maritus ad religionē pficisci. vt in. c. cū sis. s. eo. Sed si de facto facit oppositū pfessio tenet. sicut dicimus q vouēs cōtinentiā nō dz de iure cōtrahere matrimoniū si tñ cōtrahat tenet. vt in c. j. de voto. li. vj. ꝛ hoc. c. addit ad. c. j. s. e. nā ibi nō dicit vtrū mortua vxore dante licentiam cōpellat marit⁹ eē in monasterio qō addit h. ꝛ p intellectu vide qō dixi in. c. j. s. e. in distinctiōe. ꝛ in. c. s. pri.

C Onsuluit. Legit principaliter tribus modis ꝛ ſm primū intellectū. h. d. Si cōiuges profitentur religionē altero mortuo alter ad seculū redire non pōt. ꝛ iste intellectus elicit ex tex. itelligēdo q vxor etiā intrauit religionē. legit ꝛ secūdo q solus maritus intrauit ꝛ hoc intendit. ¶ Professus religionem de cōsensu vxoris in seculo remanentis ea mortua ad seculū redire nō potest. sic cōiter sūmāt doc. sed iste tex. nō patit aliquē istox intellectuū. ꝛ iō sūmo aliter ꝛ tertio ſm intellectum veriorē ꝛ singularē in materia ꝛ sic. ¶ Professus religionē vxore sciente et dissimulante ea mortua ad seculū redire non pōt. Cōis diuisio. scōa ibi. ꝓsultationi. ¶ Nō. primo ex tex. ſm vnū intellectū q si cōiugatus intrās religionē nō habita vxoris licētia nō reuocat in vita muliēris. nō pōt post ei⁹ mortē redire ad seculū. ꝛ iste est verus intellectus. c. vt j. lati⁹ patebit. Ex quo infero q ad substātiā pfessionis necessario nō ocurrūt ea que habent in. c. cum sis. s. eo. ¶ In glo. j. in si. ex ista glo. colligunt duo intellect⁹ ad tex. ambo diuinātes. ¶ Prim⁹ qñ vxor dedit huic licentiā ꝛ si erat iuuenis. pmisit intrare religionē. sed certe hoc non colligit ex lra. ꝛ h ꝓsupposito qō dicit glo. vana fuisset cōsultatio. Scōs intellectus qñ ex prima pmissione marit⁹ nō fuit obligat⁹ religioni ex quo nō habuit vxoris cōsensū sed obligat ex ratificatōe quaz fecit post mortē vxoris. ꝛ iste intellectus est indubius ꝛ nullo mō colligit ex tex. Innoc. hic dicit q intrans religionē inuita vxore vel ignorāte ex q̄ non fuit reuocatus statim mortua vxore obligat ex p posito suo mutandi vitā. nam ꝓpositū solemnizat p habitus susceptionē. vt in. c. cōsulti. s. ti. pri. nec in h requirit scia mortis vxoris. postea refert q̄sdā tenere ꝛ melius ſm eū q si maritus intrauit inuita vxore nō obligat post mortē vxoris nisi sciens mortem de nouo cōsentiat quasi ignorādo mortē ꝓsumat durare in primo cōsensu q nō fuit habilis ad pfessionē sicut dicim⁹ in matrimonio carnali. nam si habens vxorem cū alia ꝓtrahat mortua vxore eo ignorante nō cōfirmat primū matrimoniū qz ꝓsumit pdurare in primo. vt no. in. c. j. j. de eo q duxit in ma. Jo. an. dicit q prima opi. Inno. posset pcedere quādo vxor nō fuit inuita vel coacte nō ꝓsensit. scōa opi. pcedit qñ vxor ꝛdicit. ß Petrus posuit h aliū intellectū. qz tex. iste loquit qñ vxore sciēte dissimulante maritus intrauit monasteriū. si enī non reuocauit in vita nō pōt marit⁹ post mortem exire monasteriū. ꝛ iste est verus intellect⁹. c. quē videt sequi Jo. an. ꝛ Cal. s. c. pri. dixi in. c. j. s. eo. in distinctione. ꝛ ibi tetigi post Cal. sed potest dici q siue vxor dissimulauerit siue ignorauerit siue ꝛdixerit ex quo de facto nō fuit reuocatus in vita vxoris nō pōt post mortē eius exire monasteriū. sed incōtinenti post mortē vxoris fuit validata prima professio. qz intrans religionē semp videt intrasse cā seruiendi deo ꝛ mutandi vitā. vñ in cōtinenti qñ fuit sublatum obstaculū post mortē vxoris remanet pfessio sua valida q̄ quo ad ipm semp tenuit. secus in matrimonio carnali qz ꝓtrahens cū secunda habet semp animū deprauatū ꝛ nō intendit matrimonialiter cōsentire sed potius scōam vxorem decipere. vñ iste cōsensus est illegitim⁹ nec ꝓprie dicit cōsensus. sed dissensus. aliud est in ingrediente religionē. qz vt s. dixi semp hz animū mutandi vitā. ꝛ p hoc habes intellectū ad istū text. ꝛ ad. c. quidam. s. eo. ꝛ ad. c. placet. j. eo.

C Arissimus. Cōiunx que cōtinētiam vouit tenetur reddere debitū cōiugi licet ad tps voto cōsenserit. h. d. secūda ibi fraternitati. ¶ Nō. primo ex isto tex. vxorē nō posse emittere votū cōtinentie sine cōsensu mariti. ꝛ dic q requirit cōsensus quaten⁹ marito sit ꝓiudiciū alis aūt q̄libet cōiugū in suū ꝓiudiciū pōt vouere ꝓtinētiā. vt in. c. se. ꝛ. c. quidā. s. eo. ¶ Nota scōo q iudex eccliastic⁹ adit ꝛ laicuz nolētē exhibere ꝓiugi affectū maritalē. ¶ In gl. j. ibi si simplicit licentiā dedisset. vult ꝑ gl. q si marit⁹ dat simplr licentiā vxori emittendi votū cōtinentie q nō possit ampli⁹ exigere debitū. ꝛ sentit sec⁹ fore si ad temp⁹. tex. tñ nō aperit vtr marit⁹ peteret debitū durante tpe ad qō cōsenserat vel p⁹ lapsū tpis nec doc. h tangūt. Ad lati⁹ exordiēdo mām aduertendū q aut vxor emittit votū alicui⁹ abstinētie puta ieiunādi. ꝛ h votū nō obligat marito inuito. ḡnimo si marit⁹ cōsensisset pōt nihilomin⁹ reuocare ꝛ licet ipe peccet reuocando ex quo licētiam prebuit

vxor tñ potuit nõ resistere. nec peccat desistendo qz tenet in hoc lege diuina z humana obedire marito vt ẽ tex. no. in. c. manifestũ. z. c. voluit. xxxij. q. v. ita q facias regulã q nullũ votũ abstinentie potest emittere vxor sine cõsensu mariti z q maritus põt reuocare licet pri⁹ cõsenserit nõ aũt sic ecõtra quia vxor ẽ magis subiecta marito. z de hoc dic plenius vt ibi no. Aut vxor emisit votũ cõtinẽtie z tũc valz in sui piudiciũ ſ vt nõ exigat debitũ. qz non exigere nullũ piudicium irrogat marito. vt pbat. i. c. se. si aũt simplr vouit z marit⁹ cõsensit aut ad temp⁹. z potest indubie lapso tpe debitũ exigere. z isto modo intelligendo indubie pcedit hec lra. Aut queritur nũqd pendẽte tpe possit marit⁹ exigere debitũ z sic reuocare votũ cui cõsensit z est magis dubiuz nam gl. in. d. c. manifestuz. videt velle aliud esse in voto cõtinentie aliud in voto abstinentie z haberet hoc equitatẽ. tñ puto cõtrariũ qz votũ cõtinentie ẽ votũ abstinentie. vt in. c. si tu abstines. xxvij. q. ij. ¶ Cũ ergo iura diuina z humana dant marito plenã facultatẽ in voto abstinẽtie. ꝯ videt q votũ cõtinẽtie possit reuocare. in cõtrariũ tñ facit qz in alijs votis maritus cõsentiendo nõ videt tacite vouere. ꝯ in voto cõtinentie sic qz cõsensus ei⁹ non exigit nisi vt ipse nõ exigat. tñ p pmo dicto facit iste text. qui videt ista ponere vt diuersa. s. vouere z voto vxoris cõsentire. Itẽ qz lra ista non dicit tps illud fuisse lapsum peccat tñ marit⁹ veniendo ꝓtra id qõ sek psensit vxor tñ non põt resistere vt. s. dixi. z sic scõo mõ potest intelligi iste tex. z eisdẽ rõnibus dicẽdum est qñ vxor vouit cõtinẽtiã imppetuũ licet glo videat vacillare in. c. nosse. xxx. q. j. pdicta pcedũt vbi maritus nõ vouit sed voto vxoris ꝓsensit ¶ Quid aut ẽ si maritus pariter vouisset. dic q aut ad tempus z lapso tẽpore nõ obligat. ar. hic in. x. perpetuum. Aut simplicit z tũc vterqz tenet seruare cõtinẽtiaz. nec vxor tenet obedire marito volenti cõtra votuz venire. vt est casus in. c. qõ deo pari. xxxij. q. v. Quid aũt si alter nõ seruat cõtinentiã nũquid reliquus possit aliũ repetere z ab eo debitum exigere tex. videt velle q nõ. in. d. c. qõ deo. sed glo. no. in d. c. nosse. dicit q licet alter nõ possit aliũ impetere ex quo ambo emiserũt votũ. iudex tñ ecclesiasticus ex officio suo dz eos cõpellere ad mutuã cohabitationẽ. ar. in. c. ex litteris. j. de diuor. sed certe illud c. hoc ñ probat. loquit enim qñ sine voto mrimoniũ fuit sepatũ ppter alterius adulteriũ. z dicit q altero adulterante parit dz mrimoniũ reintegrari. qz adulteriũ cũ adulterio ẽ cõpensandũ. sed nos loqmur qñ obligatio ẽ qsita deo. vnde licet alt peccet nõ debet reliqu⁹ assumere peccandi cauz. z hãc opi. tacite sentit Inno. in. c. dudũ. j. e. vbi ad ppositum ponit dictũ notabile q si isti cõiuges post mutuum votũ cõtinẽtie se carnalit cõmisceant ꝓles inde genita nõ est legitima. qz nõ ſm legẽ sũt cõiuncti. non eni est amplius mrimoniũ quo ad exercitiũ carnis z idẽ no. glo. in. c. ministri. lxxxvj. di. idem dic z fortius si vxor vouit continẽtiam marito intrante religionẽ vel pmoto ad sacros ordines. nam si de nouo cõiungant soboles nõ ẽ legitima. z hec no. et q hec declarat glo. sequẽs q verbũ maxime exponit p tm. posset tñ exponi ppie referendo illud ꝟbuz ad votũ tẽporale. vt sit sensus q maritus põt petere debitum maxime si nõ vouit cõtinentiã. nã idez si vouisset ex quo tempus erat lapsum.

¶ Placet. Si alter cõiugũ altero ignorãte religionẽ pfitet z propter hꝰ de monasterio educit illo mortuo ad mõasteriũ redire nõ cogit. Cõis diuisio. scõo ibi sup q. ¶ Nota pmo q vxor põt libere emittere votũ continẽtie in sui piudiciũ licet secus sit in voto abstinẽtie. vt dixi. s. c. pri. z in hac dcta posset saluari glo. in. c. manifestũ. xxxij. q. v. ¶ No. scõo q cõiugat⁹ intrans monasteriũ ignorãte cõiuge nõ hz liberaz facultatẽ exeundi monasteriũ vt clare inuit tex. ibi redijsse ad seculũ. Ex quo infero q mortua cõiuge anteqz reuocet nõ põt ampli⁹ ad seculũ redire. z sic optime facit tex. in ar. eoz que dixi in. c. cõsuluit. s eo. ¶ Nota tertio q votũ emissum tpe inhabili nõ obligat tpe habili. rõ qz paria sũt nullũ z min⁹ efficax. vt in. c. ij. de transla. pla. ¶ No. a ꝟrio littere q actus pueniẽs ad eũ casũ a quo non potuit efficax hre pncipiũ annullat. p hoc tex. in. l. plurib⁹. §. j. ff de verbo. ob. sed in ꝟrium facit tex. in regula factũ legitime. li. vj. z de hꝰ Brocardo dicit ibi no. p Dy. z pleni⁹ p Bar. in. d. l. plurib⁹. ¶ Sed quero quid si maritus reuersus nõ repetisset vxorẽ. dic Hosti. q cõpellendus ẽ aut vxorẽ repetere aut monasteriũ intrare. z hoc si erat iuuenis. si aũt senex debuisset emittere votũ cõtinẽtie. ar. s. eo. c. cũ sis. z. j. c. prox. ¶ Vel põt dici ſm eũ q satis ẽ ratificare post factũ ingressũ cõiugis z caste viuere sed añ factum pcedũt iura supius alle. z hꝰ mihi placet q ad vtrũq casum siue sit iuuenis siue sit senex. z no. hanc limitationẽ ad iura pdicta. ¶ Ultimo querit quid si inuita vel ignorante vxore marit⁹ fecit se pmoueri ad sacros ordines. nũquid post mortẽ vxoris cõtinere teneat. Gof. in. c. quidã. s. eo. sentit q nõ. sed Hosti. z Jo. an. tenẽt cõtrariũ z veri⁹ qnimo dicũt q si ille post mortẽ vxoris cõtraheret mrimonium nõ teneret. nec ob. iste tex. qz loquit in eo q fecit professionẽ ignorãte vxore. sec⁹ si fuit pmot⁹ ad sacros rõ diuersitatis ſm Inno. ẽ qz mrimoniũ de iure diuino nõ impedit susceptionẽ sacroz ordinũ. ꝯ tm ex pstitutiõe eccle. vt ptz in eccla orientali vbi clerici hñt vxores. xxxj. di. c. nicena. le. z no. in. c. cũ olim. de cle. cõiuga. z sic naturalit mrimoniũ non resistit pmotioni ad sacros ordines ꝯ mrimoniũ naturaliter ipedit ingressũ religionis. qz de substãtia religionis ẽ caste viuere. ergo vsus matrimonij z ingressus religionis sũt incõpatibilia z iõ merito impeditur ingressus religionis p existẽtiã mrimonij. Aliã rõnem adducit Jo. an. nam p susceptionẽ ordinis imprimit z remanet character. vnde post mortem vxoris remanet iste verus clericus. sed per ingressum religiõis nõ imprimit nec remanet character rõ rõis est qz ordo ẽ sacrm nõ sic pfessio. z no. bene hanc rõnem. z hodie cõtra istos ꝓiugatos q faciũt se promoueri ad sacros ordines emanauit extrauagã. Jo. xxij. que incipit antiqua. satis bñ faciens

ad hanc decisionē qō no. ¶ In glo. in .x. quantuz in fi.no.bñ glo.q eadē sñia pōt p parte tenere ꝛ p parte nō.puta qz in parte hz vitium nullitatis annexum.sed hosti.in.c.raynuti⁹.s̄.de testa. dicit q p pte nō pōt tenere ꝫ si appellaꝫ pōt p pte cōfirmari ꝛ p parte infirmari ꝛ moderari etiā circa vnū capitulū vel annexuz.vt in.d.c.raynutius. Nec ob.p̄m eum q officium iudicis appellationis sit cōfirmare vel infirmare.ij.q.vj.in fi.qz illud veruz quatenus venit cōfirmanda vel infirmanda.sed mihi pl⁹ placet ista glo.nā tot videnꝫ sñie quot sūt capla diuersa.ar.in.l.etiā.ff.de mino.no.gl.in.c.ij.de or.cog. in.x.eadē sñia.nullū ꝫ p̄rium si p pte tenet ꝛ p pte nō vbi capitula sūt diuersa.ꝛ p hoc facit quod no. Inn.in.c.fraternitatis.j.de here.ꝛ vide ad b̄ bo. glo.in.c.ea que.de regu.iu.li.vj.ꝛ in.c.ex litteris. allega.in glo.

a **D apostolicam.** Summa vt.s̄.eo.c cū sis.ꝛ ē ps.c.ad aplicā.s̄.ti.p̄xi.p̄mo ponit dictū.scō exceptio.ibi nisi. ¶ Nota p̄mo ibi ꝫ ꝛ vitā debet mutare.q vbi ambo ꝓiuges sūt iuuenes seu de incōtinētia suspecti nō pōt alter ingredi religionē nisi etiā alter ingrediaꝫ.nec sufficit eē in monasterio nisi pariter vitā mutēt.p hoc.c.qz agathosa.xxvij.q.ij.ꝛ hoc verū a p̄ncipio.s.anteq̄ permittaꝫ ingressus vni⁹.post factū vero dic vt dixi.s̄ c.j. ¶ Sed quero b̄ solū considerat respectu remanentis suspitio incōtinētie.q̄d si vxor remanēs est antiqua ꝛ sit sine suspitione incōtinētie.ē tñ suspecta de alijs moꝛib⁹ si nō erat sub cura mariti.puta qz fiat incātatrix malefica vsuraria vl q̄d sile. nūq̄d hoc casu marit⁹ possit ingredi religionē vxore vouente cōtinētiā. Jo.an.tenet q nō.qz eadē rō videtur in alijs malis moꝛib⁹ sicut in suspitione incontinētie.ex q̄ eni nō expedit alterius saluti vt alter ingrediaꝫ religionē nō ē hoc p̄mittendū.fateꝫ tñ q si ꝓtrafiat tenet ingressus qz p̄ncipaliter hic ꝓsiderat fides matrimonij que ē vnū de trib⁹ bonis mr̄imonij.xxvij.q.ij.c.ome.ꝛ.c.fi.de cōdit.ap .ꝛ hec opi. satis mihi placet.Sed dubiū est nunq̄d si turpit vxuat post ingressū alteri⁹ debeat cōpelli intrare monasteriū sicut cōpelliꝫ incōtinent viuēs.j.e.c.significauit.de quo satis dubito.nā videꝫ q debeat cōpelli ad b̄ viuendū nō aūt vt intret monasteriū ex quo p̄ncipaliter nō peccat ꝫ matrimonium.

e **Ex parte.** Per religionis p̄fessiōez nō p ꝓpositū castitati seruande in seculo dissoluunꝫ sponsalia de p̄senti.Lōis diuisio.scōa ibi.nos aūt.q̄ tria facit.primo ꝫ solutionē allegat.secundo soluet. ibi.nos tñ. tertio solutionē determinat.ibi.porro ¶ Mo.p̄mo q velū religiōis daꝫ mulieri⁹cū certi solēnitatib⁹ que tñ nō sunt de suba.p hoc.c.vidua.s̄.de regu. ¶ Mo.scō mr̄imoniū posse ꝫhi inter abūtes p nūciū.ꝛ p hoc qz ois ꝫctus qui pficit ex cōsensu pōt p nunciū fieri.l.p̄sensu.ff.ō act.ꝛ obꝛ hodie vide q̄ habeꝫ in.c.fi.de p̄cu.li.vj ¶ Nota.tertio in .x.nos aūt.ar.valde optimū q mr̄imoniū ꝓtractū p verba de p̄ti etiā carnali copula nōdū cōsūmatū nō pōt dissolui nisi in casib⁹ a iure exp̄ssis.vñ pōdera tex. in.x.nullo casu.iuncto.x.volētes.ꝛc.ꝛ satis bñ facit iste tex.in ar.papā nō posse dissoluere tale mr̄imoniū nisi ex cā in iure exp̄ssa vl oīno sibi simili. ¶ Nota ibi falsa sit cā.tex.p̄ma fronte mirabilē.q actus nō vitiaꝫ ex cā falsa p̄tensa dūmodo ille actus alio iure potuerit explicari.ita arguit hic papa.q̄ tñ nō videꝫ oīno p̄cedere imo in ꝑtū videꝫ tex.i.c ex pte astenꝫ.ꝛ q̄ ibi dixi.de cōcek.p̄ben.ꝛ.l.his q̄ putabat.ꝛ.l.si is ad quē.ff.de acq.here.ꝛō dic vt latius dicam.j. ¶ Ultimo no.sponsā ō p̄ti posse cōpelli ad cōsūmationē matrimonij nisi velit intrare religionē nec sufficit q cū certo habitu velit in domo p̄p̄ia seruare votū cōtinētie. ¶ Ex hoc infero ad.q.nunq̄d matrimoniū nō cōsūmatuz dissoluaꝫ si sponsa velit effici mātellata.ꝛ videꝫ p̄mo q sic. qz iste mulieres mātellate habēt certā regulā a papa approbatā.ꝑtū tñ puto verū p istū tex. nam hic nō sufficiebat recipe velū ꝛ obseruare cōtinentiam ꝫ oportet q ꝙs se astrigat ad certā religionez approbatā.vbi.l.p̄mittunꝫ tria subalia religionis.p hoc q̄ hodie habeꝫ in extrauag.antiqua.Jo.xxij.vbi dicit hic dari⁹.nā iste mātellate nō sūt stricto mō religiose cū nō voueāt tria substantialia.nec p̄p̄ie dicunꝫ habere regulā ꝫ quēdā modū viuendi. sicut i silū dicit glo.no.in cle.j.de reli.domi.ꝛ in cle.cū ex eo.de sen.ex cō.ꝛ latius dixi in rubrica. de regula. ¶ In glo.j.in fi.dic latius q in iure non apparet sit velū istud viduitatis sed forte tex.alludit ꝫsuetudini illius loci ꝛ iō papa distinguit in fi.c.ꝫ de iure dicendū q aut istud erat velū solitū dari pfessis. ꝛ tūc ista ímediate fuit pfessa data pscuerātia triuz dicꝛ.vt in.c.cōstitutionem.§.j.de regula.li.vj.aut erat velū solitū dari volētib⁹ seruare cōtinentiā in domo p̄p̄ia ꝛ tūc p hoc nō dicit religiosa vñ cōpellitur ad cōsūmationē matrimonij.vt in fi.c. dicit p rōnem quā supra p̄misi.nā vouēs cōtinētiā pōt assumere certū habitū honestū.vt in.c.q̄ deo pari. xxxij.q.v.ꝛ de multiplici velo vide bo. gl.xx.q.j. .§.velamē. ¶ In glo.in.x.ratū in fi.ꝛ de ista materia dic lati⁹.vt no.in.c.quāto.alle.in glo. Et q̄rit b̄ hosti.nunq̄d eccl̄ia possit hodie ꝓstituere vt altero fideliū labente in heresim possit alter cōiugū transire ad alia vota.ꝛ ꝓcludit q sic.qz sicut statuit ink infideles inter ꝙs ē verū matrimoniū in.c.de infidelibus.de ꝓsang.ꝛ affi.codē mō videꝫ q possit statuere inter fideles.nā ratificatio matrimonij q̄ ē ink fideles causaꝫ ex sacro baptismi.vt in.d.c. quāto.et b̄ ex eccl̄ie dispositōe.pōt ꝫ alit eccl̄ia statuere.ꝫ de hoc ego dubito.nā eccl̄ia ad illam diuersitatem statuendā potuit moueri ex ꝓbabili cā.nā infideles ñ cognoscūt matrimoniū eē sacrm cū eis desit significatū merito nō videꝫ matrimoniū ita firmū ꝛ ratū sicut in fidelib⁹.cū ꝫ fideles capiūt matrimoniū cōsūmatū p sacramēto inseparabili nō videꝫ q eccl̄esia possit statuere sup separatione.p hoc iste tex.inducēdo.vt.s̄.dixi.ꝛ q̄ dixi in.c.ex publico.s̄.e. vbi habetur de vario significato matrimonij. ¶ In glo.i .x.falsa.in fi.Opo.ꝫ tex.ꝛ videꝫ q ex q̄ falsa causa ista mulier fuit inducta ad ingressū religionis non

valuit ingressus. ar. in. c. ex pte astensis. de cõcess. pben. nã vbicũq; qs põt gerere actũ vno iure si explicat alio iure incõpetenti nõ valet actus. rõ q; ibi deest intentio' z in pendẽtib⁹ a volũtate magis considerat opi. q; veritas. vt in. d. c. ex pte. z in. l. is qui putabat. palle. So. glo. ista videt tacite dare duas solutiones. prima q; in spũalib⁹ falsa causa nõ vitiat sicut nec dolus. ℔ ꝟrium pbatur in. d. c. ex parte scõa so. q; hec causa falsa nõ fuit hic expressa ℔ mente retenta. z hoc sentit glo. dũ allegat. l. si repetẽdi. C. de condi. ob cãm. que sic loquit. z hec so. sat⁹ cẽt bona sed nõ pbat ex tex. iõ dic clarius q; ingredien do religionẽ ista moueri potuit ex duplici causa. ꝓma z ꝓncipal' vt seruiret deo. alia vt ꝓpter lepꝛaz alterius credẽs matrimoniũ solutũ que erat falsa. z ista causa erat secũdaria z poti⁹ impulsiua q; finalis. vnde licet ℔ cessẽt causa impulsiua seu secundaria nõ tñ cessat causa finalis z primaria iõ ex falsitate illius cãe secũdarie nõ impedit ingressus religionis. p hoc qõ in simili no. Inno. in. c. in ꝑsentia. ℔ renũ. nõ ob. c. magne. j. de voto. alle. in glo. p contrario. q; ibi nõ cessat votũ ex cessatione cãe secũdarie sed prestatur materia facili⁹ dispensandi nec est verũ qõ dicit hic glo. dispensationẽ non vitiari ex falsa cã. vñ dic melius vt no. in. c. q; alle. in gl. ¶ In glo. sup. ℣. castitatis. ibi talis religio nõ soluit sponsalia. z ꝓtra hũc arti. multũ instant Inno. z Hosti. maxime in soluẽdo ꝟrium. c. fi. j. quicle. vel vo. sed tu dic breuiter q; ad ℔ vt dissoluat matrimonium. oꝑtet ꝙ ꝓfiteat tacite vel expresse aliquã de religionibus approbatis. vt. s. dixi. z habet⁹ clare in. d. extraua. antiqua. qualit aũt fit ꝓfessio collige ex his q; dixi in. c. cõsulti. z i. c. vidua. z in. c. ex pte. s. ℔ reg. ¶ In ea glo. ibi põt habere propriũ. no. glo. q; heremita nõ renũciat ꝓprio z sic nõ põt appellari religiosus. nã nullã in veritate regulã habẽt. sũt enim sicut locuste sine rege. vt dicit gl. in. c. qui vere. xvj. q. j. imo dubitat vtrũ gaudeant ꝓuilegio eccliastico. de quo vide p Jo. de lig. in cle. ij. de ꝑben. dico plenius in. c. ij. de fo. compe. ¶ Vltimo no. glo. in fi. q; spõsalia de ꝓsenti nõ soluũt supueniente lepꝛa. Querit hic Hosti. quid si lepꝛosus matrimonio nõ cõsũmato intrat domũ lepꝛosoꝝ. nũquid dissoluit tale matrimoniũ. dubiũ fecit. c. ij. j. de ec. edi. z cui⁹ Hosti. hic multũ instet. Jo. an. dicit z verius secure tenendũ q; nõ dissoluat nisi ibi eẽt religio approbata. z hoc satis pbat in extraua. antiqua.

C Onstitutus. Maritus factus monachus a coniuge adulterata reuocari non põt. ꝓma ps narrat factũ. scõa dat iudicẽ ibi. ideoq;. ¶ Mo. primo q; adulteriũ cõmissũ etiã in figura matrimonij priuat adulterũ iure cõiugali qõ habebat in coniuge etiã si alter cõiunx quodãmõ fuerit cã isti⁹ transitus ad alia vota z in ℔ vltimo ẽ iste tex. satis no. Scõo no. q; cleric⁹ in minoꝛib⁹ ꝓtrahendo mrimoniũ nõ efficit inhabilis ad ordines maiores immo mortua vxore põt redire ad clericatũ. ¶ Tertio nota casum in quo ꝓfessio valet facta p cõiugatũ sine consensu vxoris si vxor cõmisit adulteriũ z videtur ꝓbare ℔ littera q; p adulteriũ notoziũ sine alia sentẽtia priuat adultera iure seruitutis qõ habebat in marito z sic ꝓpria auctoꝛitate põt adultera deseri a marito. de quo vide bo. glo. in. c. fi. de adulte. z qõ ibi dixi. ¶ In glo. j. ibi. publice fuit adulterata. nota glo. iuncto tex. q; sicut põt marit⁹ intrare religionẽ ex quo vxoꝛ cõmisit publice adulteriũ. vt hic z i. c. agathosa. xxvij. q. ij. ita põt se facere ꝓmoueri ad sacros ordines. z videt mihi q; hic sit tex. contra dictum Inno. j. c. ꝓri. vbi dicit q; licet marit⁹ adultere possit ea inuita intrare religionẽ nõ tamẽ põt ea inuita ꝓmoueri ad sacros ordines. z reddit rõnez diuersitatis q; adultera põt cõtrahere mrimoniuz post mortẽ ingredictis religionẽ ℔ vxoꝛ ordinati ñ põt cõtrahere matrimoniũ post mortẽ ordinati. vt in. c. q; sũt. xxviij. di. z. xxxij. di. c. seriatim. vñ cum cõpelleret ad cõtinẽtiam seruandã post mortẽ mariti nõ põt hoc fieri sine suo cõsensu. ℔ certe ℔ rõ mihi nõ placet. q; iura alle. p Inno. loquũt qñ marit⁹ fuit ꝓmot⁹ de cõsensu vxoꝛis vouẽtis cõtinentiaz. nã illud votũ solennizat p susceptionẽ ordinis mariti q; cũ sint vna caro maritus cõicat actiones spirituales vxoꝛi. vt ẽ videre in marito ℑhente compaternitatẽ. nã ex tali actu etiã vxoꝛ efficit cõmat. xxx q. iij. c. si qs ex vno ꝓiugio. z no. i. c. martiꝛ⁹. de cõgna. spi. z hec eadẽ dispositio ẽ in vxoꝛe ingrediente religionẽ. nã ex quo vouit nõ põt ampli⁹ ꝓtrahere matrimoniũ etiã post mortẽ mariti. vt no. doct. ℔. eo. c. cuz sis. sed vbi vxoꝛ adulterata non ꝓsensit ꝓmotioni vel ingressui religionis bñ põt cõtrahere post mortẽ mariti q; nõ põt dici votũ solennizatum ex quo nullũ emisit. Et in fi. glo. z de hoc vide bo. tex. z glo. in. c. si cui⁹. ℔ alle. z intellige vt ibi no. qñ marit⁹ cognouit vxoꝛẽ postq; sciuit eã adultera tam. nã perinde ẽ ac si eẽt marit⁹ coꝛrupte z sic ꝓpter defectũ sacramẽti nõ põt ampli⁹ ꝓmoueri ad sacros ordines. ¶ In glo. fi. in fi. no. ex hac gl. iuncto tex. q; adulteriũ mulieris iunctũ cũ ingressu religionis mariti nõ soluit matrimoniũ q; ad vinculũ. vnde licet adultera pdat ius respectu seruitij qõ habebat in marito nõ tñ soluit cõiugiũ quo ad viculum. ¶ Sed dubitatur in quo cõscientia remoꝛdebat istũ ex quo mulier cõmiserat adulteriũ. erat eni liber a seruitute illius. dicit Hos. q; mouebatur ex eo q; vxoꝛe supstite fecerat se ꝓmoueri ad sacros ordines sine illi⁹ cõsensu. ℔ certe ℔ rõ nõ est efficax. q; vt. s. dixi ex quo vxoꝛ publice cõmisit adulteriũ pdidit seruitutẽ quã habebat in marito z sic libere poterat se facere ꝓmoueri. scõa so. q; exceptio competẽs marito poterat elidi p replicationẽ adulterij cõmissi per eũdẽ maritũ q; z ipe fuerat adulterat⁹ occulte tñ. z hec so. poterat eẽ bona q; adulteria cõmissa p cõiuges mutua cõpensatiõe tollunt. vt i. c. pe. z vlt. j. de adul. ¶ Sz aduerte q; si ℔ erat verus nõ debuisset intrare religionẽ sed potius repetere mulierem. z iõ dat tertia sol. q; frustra timebat hic cõscientiam. vel dic q; hoc fecerit vt ageret in monasterio maiorẽ pniam q; fuit causa q; vxoꝛ adultera transiuit ad scõa vota. ¶ Quid autẽ in marito qui effectus est papa vxoꝛe ignoꝛante nunquid possit

repeti p vxorem sicut repetit is qui intrauit religionē vel fecit se promoueri. Doc. dicunt q sic t ē glo. no. in. c. si quis pecunia. lxxix. di. que etiam tractat quis erit iudex cōtra papam in hoc arti. t no. ex illa gl. q cōiugatus nō ē habilis ad papatū etiā vxore ignorante t nō cōsentiente.

Veniens. Summa vt. s. in. c. precedenti. vel aliter et sic.

Vxor nō pōt repetere maritū de cui⁹ licentia religionē intrauit si post ingressū nō cōtinuit licet ad cōsentiendū seu ad dationē licentie dolo fuit inducta. primo narrat factū. scdo dat iudicē. ibi. quo circa. ¶ Nota primo ibi finito pbationis tpe. q cōiugat⁹ intrans religionē de cōsensu vxoris habet legitimū pbationis tps. non ergo tenet pfiteri in tēpore breuiori. secus si inuita sponsa de psenti traret. vt in. c. ex publico. s. eo. ¶ No. scdo q consensus mulieris p dolū extortus nō validat pfessionē mariti vt hic satis colligit a cōtrario sē. t ad hoc tenet menti istū tex. qui ad hoc inducit p doc. s. e. c. ex parte. t dixi in. c. j. s. eo. Et ex hoc t ex tex. no. q dolus in spūalib⁹ nō semp ē licitus. excusat eni q̄ quis inducit ad meliorē vitā. q. tūc ppie nō ē dolus. vt in. c. cū dilecti. qō me. cā. secus si adducit ad denunciandū ius ppriū seu vt subeat pmptū periculū adulterandi. ¶ Itē no. ibi presbyteros exorauit. ar. satis bonū q mulier quo ad materiā hui⁹ ti. excusat ab ignorantia iuris. si ergo mulier ē certificata cōcedendo licentiā marito oportet ingredi religionē. ex datione ergo licentie absq; alio voto cōtinētie potest cōpelli ad ingrediendū religionē. et ad hoc induxit istū tex. in. c. j. s. eo. ¶ Ultimo no. q ingressus cōiugis a principio inualidus validatur ipo facto q vxor pdit seruitutē in marito. Ex quo infert q vxore mortua maritus prius nō reuocatus monasteriū exire nō pōt. ¶ In glo. iij. ibi. tenet cōtractus. sed aduerte q. ar. potius in cōtrariū colligitur ex isto tex. nam hic papa exp̄sse dicit marituz nō modicū deliquisse i eo q captiose t dolose induxit istā mulierē ad cōsentiendū. t in fi. tex. innuit q si mulier ista cōtinuisset potuisset marituz repetere nō obstante cōsensu suo q. ille cōsensus nō erat validus ex quo dolose fuit extortus. nō eni est verū qō subijcit in glo. q si ista cōtinuisset fuisset audita ex quo nō emiserat votū cōtinētie nec pmiserat intrare religionē cū esset iuuenis. nam totū cōtrariū glo. sensit in. c. vxoratus. s. eo. vbi cōcludit q ex sola licentia mulieris sibi p̄iudicat licet ex officio epi possit ingressus reuocari. dic ergo q ex alio capite ista mulier fuisset audita si cōtinuisset. s. q. sponte nō cōsensit sed dolo fuit inducta. ¶ In glo. pe. ibi monasteriū eo inuito. no. bene hāc glo. facit eni ad multas. q. vt si dicamus q si religiosus cōuenitur ex eo q egerit ante ingressum pōt nihilominus monasteriū suscipere defensionez t illo inuito ꝓponere oēs exceptiones sibi cōpetētes t sic non tm̄ bona ingressi transeunt in monasteriū sed oē ius reale t psonale sibi cōperens. Scdo facit ista glo. iūcto tex. q si religiosus cōuenit ex gestis ante ingressuz possit iudiciū fundari in psonā illius religiosi qō i dubio p̄cedit q̄ negatur validitas ingressus. qd autē in alijs casib⁹ plene no. p legistas in auē. cā q̄ fit cum monacho. C. de epis. t cle. t puto q potent duplex practica obseruari. primo vt sit in iudicio ō cōsensu superioris. secūdo vt monasteriū suscipiat defensionē. t hoc mihi plus placet. qō videt placere do. Bal. in auē. cā p̄calle. ¶ In ea. gl. ibi credo q bene potest. hec pticula videt cōtrariari his que p̄mittunt in glo. nam si p adulteriū vxoris ingressus remansit validus. ergo monasteriū poterat resistere si iste vult exire t accipere mulierē. nisi velis saluare glo. vt quidā dicūt vt p̄cedat q̄ marit⁹ erit a p̄fessionem. sed certe tunc q̄stio gl. esset inutilis. nec oporteret pōderare q mulier fuit decepta quia ante pfessionē nō obligat monasterio. vt in. c. sup eo. s. de regula. ¶ In ea. gl. ibi. sed quid si vir fornicet. no. hanc pticulā glo. vsq; ad fi. nā limitat multum iura dicentia adulteria cōiugis mutua cōpensatione tolli vt p̄cedant illa iura q̄ vterq; remāsit in seculo. secus si is qui fuerit cōtinēs intrauit religionē tūc enim nō fiet cōpensatio cū adulterio subsequenti. rō q. iste mutauit statum t nō est amplius iuris. facit. l. si ex cā. §. papinianus. ff. de minor. q̄nimo sensit Guil. q si marit⁹ cōmisisset scdo adulteriū t postmodū intrasset religionē nō cōpensat adulteriū cōmissū ante ingressū q. iste mutauit statum et est effectus nouus homo quod dictuz non videtur verum. quia non potuit mutare statum cum p̄iudicio mulieris cū ante ingressum fuerit vxori ius acquisitū replicandi de adulterio mariti cōtra exceptionē adulterij. pprij. t b̄ satis sentirevi det hosti. hic qui formatur hāc. q. satis vtilē. pone q maritus qui cōmiserat adulteriū in seculo trāsiuit ad religionē repetit a muliere ipe excipit de adulterio illius mulieris ipe replicat q t ipe cōmisit ante adulterium. queritur nunqd possit exire inuito mōasterio si cōstet replicationē mulieri. t dicit q sic. vñ hoc casu stat cōfessioni mariti licet veniat in p̄iudicium p̄fessionis. de quo dicit casuz esse in. c. pe. de rap. secus dicit vbi agit ō matrimonio carnali. tūc eni nō staret cōfessioni cōiugis ꝑ mr̄imoniuz. vt p bat in. c. sup eo. de eo qui cog. cōsan. t cū hoc dicto trāseūt cōiter b̄ doc. sed aduerte q. hoc indistincte tenere eēt apte dicere ꝑ casum. c. vidua. s. ti. proxi. vbi tex. apte dicit q ex quo cōstat de p̄fessiōe alicuius tacita vel exp̄ssa nō stat cōfessioni ipius in ꝓriū etiā cū iuramēto. p hoc facit q. cōfessio tēdit in p̄iudiciū monasteriū. g plene nō p̄bat q. licet valeat cōfessio ꝑ p̄sitentē nō tū cōtra tertiū. vt. xiiij. q. ij. in p̄in. t in. c. j. de cōfes. ¶ Itē rō. c. s. e. hz locū in casu nostro. nā de facili posset iste ingressus colludere cū vxore ꝛia in p̄iudiciū p̄fessiōis facte. iō intelligo illud. c. pe. all. p hosti. q̄ iste ingressus stat p ingressu t ꝑ matrimoniū de consensu supioris. tunc enim nō est verisimile q falsum confiteatur contra se. ideo talis cōfessio sibi p̄iudicat t per ꝓsequēs monasterio q permisit eum agitare illam causam. t idem est in matrimonio carnali. nam valet cōfessio in p̄iudicium matrimoniū quādo est facta ab eo qui stat p̄ matrimonio. vt in. c. attestationes.

t ibi per hosti. j. de despon. impu.

HEccedens. Uxor maritũ pfessus repetere põt nõ obstãte licẽtia pfitendi ab ea metu extorta. pmo partis narratio. scõ iudicis datio. ibi. quo circa. ¶ No. primo ex isto tex. q sicut ad mrimoniũ contrahendũ requirit oino cõsensus liber. vt in. c. cuz locum. j. de sponsa. ita t in sepatione matrimonij q ad thoz. vnde vides hec datio licẽtie fuit nulla metu intercedente. t p hoc. c. notificasti. xxxiij. q. v ¶ No. secũdo ar. q uxor iuuenis marito intrante religionẽ nõ tenet intrare monasterium faciendo pfessionẽ sed satis ẽ q intret vt possit ibi vitam honestã ducere. hoc tñ nõ credo de iure verũ. p. c. ad aplicam. s. eo. t per. c. qz agathosa. xxvij. q. ij. t ad istũ tex. dic q hic narrat factũ t nõ pbnit ius. Sed quero nũquid iste maritus potuit licite relinquere habitũ t ppria auctoritate exire monasteriuz. Jo. an. dicit q nõ ꝑ q peccauit pm eũ qz quo ad se t sui iudiciũ potuit monasteriũ intrare. uxor tñ potuit cũ inuitũ de monasterio abducere. t hoc vltimum tenet hic Inno. ꝑ primũ dictũ Jo. an. nõ videt vsq quaq verũ. t ptrarium apte sentit Inno. in. c. quidam. s. e. pbat rõnẽ. nõ enĩ potest maritus uxore inuita emittere votum cõtinẽtie. vt in. c. vna sola. xxxiij. q. v. Itẽ marit⁹ iste multũ peccauit uxorẽ deserendo aut dando sibi cãm adulterandi. vt in. c. si tu abstines. xxvij. q. ij. ergo vt nõ pseueraret i peccato t vt mulier nõ incidat in adulteriũ licite potuisset propria auctoritate exire. vnde hic i nullo no. marit⁹ iste qui habitũ reliqt. In glo. ij. ibi q sic p primũ t vltimũ no. bene istã gl. qz facit ad multa t colligе ex ea q p extrema colligit mediũ. t facit hoc ad pbandũ prescriptionẽ vt pbata possessione i pn. t in fi. ꝑsumit q quis medio tpe possiderit. tenet gl. xxj. q. iiij. c. volum⁹. t plenius de hoc p Bar. in. l. celsus. ff. de vsuca. ¶ Scõ no. gl. iuncto tex. q agẽs certũ quid p metũ nõ ꝑsumit ex taciturnitate sequẽtis tpis cõsentire t purgare metuz. qõ intellige nisi interueniat aliquis act⁹ positiu⁹ primi actus approbatiuus. l. ij. C. qõ me. cã. t pulchre p Inn. in. c. super hoc. de renũ. Et in fi. glo. doc. vident hic velle pfessionẽ istius viri nõ valuisse. qz cũ uxor est iuuenis debuisset intrare religionẽ vel saltem emittere votũ cõtinẽtie quoz neutrũ hic interuenit. cum ergo expressa t libera licentia nõ valuisset fortius nec coacta. Sed aduerte qz hoc ar. ẽ cõtra not. in. c. j. t c. uxoratus. s. e. nã libera licẽtia valuisset i ꝓiudiciũ mulieris qũtũcunq nõ vouisset. no. i iur⁹ ꝓalle. vnde mulier met hic repetebat virũ. t sic fuit ꝟ audita nõ ex eo qz nõ vouit sed ex eo q p metũ cõsensit. t iste est verus intellectus huius. c.

SIgnificauit. Uxor pfessi quedit viro licentiam pfitendi nõ cõpellit ingredi religiõez si cõtinẽs est t nõ suspecta. primo ponit mulieris q relam. secũdo dat iudicem. ibi. quo circa. ¶ Nota primo ar. q ꝓlatus inferior epõ nõ põt ppio iure impartiri auctoritatẽ i dissolutione matrimonij etiam causa religionis. t hoc tenet Inno. expresse. et facit ꝟ littera in ar. in eo q decanus ꝟ fecit tanq gerens vices epi. p hoc bo. tex. i. c. si vir t uxor. xxvij. q. ij. ¶ Scõ no. in. ꝟ. quo circa. tex. valde not. in materia q si marit⁹ intrauit religionẽ uxore cõsentiente t cõtinẽtiam vouẽte cõpelli potest uxor ad intrandũ religionẽ licet viuat cõtinent exquo ẽ talis etatis de qua suspitio incõtinentie haberi põt licet a ꝓncipio nunq ꝓsenserit ingressui religionis. ita sing. pbatur ꝟ a ꝓrio littere. secus dic vbi nõ vouisset. nam t tũc haberet locum. c. j. s. eo. t qõ not. gl. in. c. uxoratus. eo. ti. ¶ In gl. j. ibi q satis bene potest dici. t per hoc videt glo. recedere a dictis precedentibus. hosti. distinguit q aut uxor solennit vouit aut simpliciter aut nullũ votũ emisit. primo casu cõpellit intrare religionẽ t profiteri. in secũdo t tertio nõ cõpellit sed maritus poterit sibi restitui. ꝑ aduerte qz licet Jo. an. hic simpliciter recitet hosti. t transeat tñ aliud sentit in. c. ex pte. s. eo. vbi indistinctione posuit vez intellectũ ad istũ tex. quẽ hic etiã ponit Uin. dicẽs q si mulier dedit tñ licentiaz t nõ vouit tũc ex officio iudicis restituit sibi marit⁹ ex quo iuuenis est. t ita loquit. c. j. s. eo. sed si ꝓcessit ad votũ cõtinẽtie nõ debet sibi fieri restitutio sed debet cõpelli ad intrandũ religionẽ. vt de directo ẽ hic casus a cõtrario littere. t ꝟ etiã voluit Cal. in d. c. ex pte. t dixi in. c. j. s. eo. in distinctiõe. t ꝟ pbo rõnẽ. nã ex quo mulier vouit cõtinẽtiã quãtũcunq sit iuuenis tenet votũ obseruare cũ votũ ex postfacto sit necessitatis t obliget quẽcunq post pubertatem. nõ ergo debet sibi restitui maritus cũ nõ esset aliud ẽ ipos i promptũ periculũ detrudere. t vtrũ isto casu teneat illa mulier pfiteri an solũmodo ee i monasterio. dixi in. c. j. s. eo. t dic vt ibi. t satis põt in hoc casu dici q nõ cõpellit pfiteri ex q erat mulier t nõ certificata. nec mirũ q cõpellit ad id qõ non pmisit qz ꝟ venit accessorie ad pmissionẽ prius factam. Itẽ nõ cõpellit intrare vt stet ibi in carcere ꝑ potius vt honeste viuat t turpitudinis suspitionẽ euitet. ar. in. c. de benedicto. xxxij. q. j.

SIudemus. Adultera quã maritus recõciliare ñ vult ad agendũ penitẽtiam in aliquo claustro collocat. h. d. Cõis diuisio. scõa ibi mulieres. ¶ Nota primo q propter adulteriũ mulieris licite sepatur matrimoniũ quo ad thoz remanet tñ ipm matrimoniũ quo ad vinculũ. xxxij. q. vij. c. licite. ¶ Secũdo no. q sepato matrimonio ppter adulterium carnale nõ tenet cõiunx qui nõ deliquit peccantẽ sibi reconciliare etiã post penitentiam pactã. ¶ Tertio nota q maritus licet ad sui instantiã fuerit sepatum mrimoniũ q ad thoz. põt tñ nihilominus uxorẽ sibi inuitã reuocare seu recõciliare t si ẽ cõuersa. i. emẽdata marit⁹ meret in recõciliando. ¶ Ultimo no. officiũ iudicis ecclastici circa adulteras a maritis relictas implorandum vt eas collocet in claustro cũ mulierib⁹ religiosis. ¶ In glo. j. ibi secuta snia. no gl. q ppter adulteriũ etiã notoziũ nõ dz marit⁹ ppria auctẽ relinqre uxorẽ sed dz expectare sniam ecclie. t iz doc. ꝟ transeant tñ glo. apte sentit cõtrariũ vbi lat⁹ hoc disputat in. c. fi. de

adul. videlicet q̄ data notorietate delicti necessario nō expectat snia eccle. t eandē sniam tenet Inno. i c. inquisitioni. j. de sen. ex. t vide qđ latius dixi in d. c. fi. t placet mihi opi. 3ria. s. vt snia nō requirat q̄ habet hanc facultatē a deo. xxxij. q. j. c. dixit. fac tex. cū glo. in. c. q̄ agathosa. xxvij. q. ij. t. c. significasti. j. de diuor. ¶ In glo. in. x. cū religiosis. in fi. h glo. videt velle q̄ tex. iste loquat sm dispositiōez iuris ciuilis vt fiat ista collocatio i mōasterio qñ fuit actū criminalit̄ ꝓtra mulierē. secus si fuit actū ciuiliter. Et ex hoc intellectu no. vnū ad qđ nō solet allegari iste tex. q̄ corā iudice ecclīastico pōt laic⁹ accusari de adulterio etiā criminalit̄ t q̄ iudex ecclīasticus potest saltē respectu mulieris imponere penam legalē detrudendo mulierē in monasterio. cōtrariū tenet Inno. in. c. tue. de pcu. vbi dicit q̄ licz ecclesia possit adiri sup adulterio qñ agit̄ ciuiliter ad sepationē thori. sec⁹ tñ si criminaliter agit̄ ad penā legitimā inferendā. t ꝓ illa opi. facit ille tex. et canon in. c. rex dz. xxiij. q. v. sentiūt ꝑt. t Abb. h. t Jo. an. in. c. fi. de fo. cōpe. li. vj. vbi dic̄ no. q̄ adulteriū ē de foro ecclīastico dūtaxat cū agit̄ ad sepationē thori. in 3riū tñ adduco. c. j. de offi. ordi. t. c. ō bñdicto. xxxij. q. j. Itē cū matrimoniū sit sacramentū peccans 3 illud cōmittit sacrilegiū. vt etiā innuit tex. iuris ciuilis in. l. q̄uis. C. de adul. sed in crimine sacrilegij potest adiri tā secularis q̄ ecclīasticus. vt in. c. cū sit generale. de fo. cōpe. vbi lat⁹ hanc. q. examino. hec tamē lec. glo. nō est cōis. vnde doct. ꝑt. t Abb. transeūt ad aliū intellectū dicentes q̄ p istū tex. nō imponit aliqua pena mulieri s puidet hic vt mulier collocet in claustro vt honeste ibi viuat. vnde dicunt q̄ inuita mulier nō pōt collocari i claustro in casu hui⁹. c. s qñ ageret criminalit̄ corā iudice seculari tūc inuita detrudet. vt in auc. s hodie. C. de adul. vnde ponderāt hoc vbū collocare. nō enī dicit detrudere. Ihosti. posuit aliū intellectū dicēs hic statui nouā penā vltra dispositionē iuris ciuilis. nam sm ius ciuile mulier nō pōt pfiteri ifrā bienniū. s sm istum tex. si marit⁹ monitus nō vult mulierē recipere pōt incōtinenti collocari in monasterio. t pfiteri poterit nec licebit marito illā de monasterio educere. iste intellect⁹ mihi nō placet. tum q̄ ē piudicialis marito. tum q̄ quodāmō corrigeret dispositionē iuris ciuilis. vñ puto q̄ iste tex. nō puideat in cāu illius auc. s hodie. nā ibi imponit pena detrusionis instituta accusatione criminali 3 mulierē. hic aūt nō apparet de accusatōe criminali Itē hic fit collocatio ad penitētiā pagendā t nō pncipaliter ad penā. quare dico q̄ qualitercūq̄ fuerit actū 3 mulierē adulteram ex quo ē mulier relicta a marito ꝓpter adulteriū pcedit dispositio hui⁹ tex. vt iudex ecclīasticus. t̄c. ne ista incōtinenter viuat i seculo. t sic vt pcidat materia delinquendi dz eam collocare in aliquo monasterio nō tñ ꝓpter pniaz s vt honeste viuat. p hoc adduco tex. no. q̄ hoc probat in. c. de benedicto. xxxij. q. j. in fi. t credo q̄ hoc casu nō habet locū illa pena iuris ciuilis respectu bonorū. nā debes scire q̄ aut 3 mulierē fuit actuz per maritū ciuiliter. t tunc sepat matrimoniuz quo ad thorū t lucrat marit⁹ dotē. vt le. t no. in. c. plerūq̄ j. de do. post di. resti. t. C. de repudijs. l. cōsensu. et sic monasterio nihil pōt aplicari. vñ non sine ministerio iste tex. nō fecit mētionē de bonis. s si ageret ꝓtra mulierē criminalit̄ vltra detrusionē due ptes suaz dotiū aplicant liberis si quos hz tertia pars monasterio. si vero nō hz liberos sed parētes due ptes aplicant monasterio t tertia ps parentibus nō existentib⁹ vero parētib⁹ oia aplicant monasterio. vt in iuribus alle. in glo. t sic vtilius ē marito vxorē accusare ciuiliter q̄z criminaliter. vt in auc. h per glo. alle. hec distinctio plus placet q̄z quorūdā opi. no. in. d. auc. que hz q̄ hodie maritus nihil lucretur quasi iura antiqua sint hodie correcta p illā auc. sed nō placet. ar. in. c. j. s. vt lite nō cōte. vbi patet q̄ vxor etiā lucrat donationē ꝓpter nuptias ex adulterio mariti. fac. d. c. plerūq̄. ō do. p⁹ di. resti.

Dubium. Si cōiuges se adinuicē absolverūt cōtinentiā ꝓmittendo t vterq̄ vel alter corr religionē ꝓfitet alter alterū repetere nō pōt. h. d. In ꝓmo posit̄ facti t processus narratio. in scđa diffinitio. ibi itaq̄. prima sbdiuidit̄. ꝓmo ponit̄ datio auditorū. scđo actoris petitio. ibi coram quo. tertio ibi ad qđ rei rūsio. quarto ibi verū. actoris replicatio. quinto ibi. sed ad ista rei triplicatio ¶ No. ꝓmo ex isto tex. iuncta suprascriptione in qua loquit̄ moniali q̄ libellus pōt nōcipi cōtra monialē vbi ingressus monasterij reuocat̄ in dubiū t qđ plus ē snia absolutoria cōcipit̄ in ꝑsona monialis vt colligit̄ ex fine littere. si aūt ageret in bonis ita q̄ cōdēnatio vel absolutio ect realis tūc dicit Jo. an. q̄ siue ꝓfessus cōdēnaret alteri siue alter ꝓfesso snia cōcipienda ē in ꝑsonā monasterij. q̄ si diceret q̄ religiosus cū nihil ꝓprij habeat nō pōt snia absolutoria vel cōdēnatoria concipi in personam ꝓfessi. qđ bene no. t vide qđ no. in. c. parochianos. de sen. ex. plene de materia p glo. t Bal. in auc. cā que fit cū monacho. C. de epi. t cle. t aliquid tetigi. s. eo. c. veniēs. ¶ No. scđo q̄ maritus t vxor pūt ꝓpter deū cā cōtinentie obseruande absoluere se ab inuicē a mutua seruitute remanente tñ vinculo mātimoniali qđ i dubio ꝓcedit si vterq̄ intrat religionē. alīs aūt dic vt dixi i c. veniens. s. de regula. t aliqđ. j. ¶ Itē no. text. q̄ quilibet sacerdos pōt dici officialis publicus ecclie vniuersalis ita q̄ noie ipius ecclesie pōt recipe ꝓfessionē spūalem. de hoc. j. lat⁹. ¶ Item not. q̄ ad subam ꝓfessiōis ꝓiugis nccio. nō requirit̄ licentia epi vt hic clare ꝓbat. t vide qđ dixi in. c. j. s. e. ¶ Itē no. ibi pauperuz hospitalis obsequio. t̄c. q̄ paria sūt q̄ quis deputet se obsequio talis hospitalis vel obsequio pauper talis hospitalis. nā semp oblatio videt facta hospitali t non ꝑsonis. Et inducit Jo. an. istū tex. ad. q. quotidianā vt nō sit dōta an legent pauperib⁹ talis hospitalis vel hospitali. tale enim legatū semp videt factū tali hospitali. t non ꝑsonis. Ex q̄ infert q̄ quarta debet epō sec⁹ si sine noiatiōe loci legaret aliquid paupib⁹. tūc enī epūs nihil capit vt le. t no. in. c. ij. de sepul. vbi dixi. t. c. requisisti. ō testa. t tene menti ō dictū Jo. an. ¶ Itē no. casum

q̃ pdito instrumẽto põt idez notarius ex originali aliud cõficere nec vitiaꝫ instrm si in alia pſona locꝫ cẽ facit originale vel instrm pditũ. satis eni ẽ q̃ ſba nõ mutet. Et ex hꝫ t ex tex. no. q̃ instrm sup eodẽ facto cõfectũ nõ vitiaꝫ licet diuersimode loquatur dũ modo in ſba cõueniant. qõ no. ¶ Itẽ no. ex predictis t ex tex. q̃ instrm põt loqui in ꝓma t in tertia pſona. ad hoc. c. qõ aũt. de iu. pa. t ꝺr loqui in prima qñ notariꝰ refert verba ad cõtrahentẽ ita q̃ cõtrahẽs videt ibi loqui. in tertia vero loquit quãdo ipe notariꝰ loquit attestãdo q̃ contrahentes sic dixerũt. ¶ Itẽ no. ibi eo aũt tpe tex. satis bo. q̃ licz inter cõtrahentes multa verba hincinde pceſſerint tñ si tpe instrumẽti illa verba p̃ oia nõ fuerũt replicata illud videt fuiſſe actũ qõ reperit ſcriptũ. ꝓ hꝫ bo. tex. in. l. cum plures. §. locator hõrei. ff. loca. t qõ no. in. c. cũ. AD. de cõſti. hꝫ ego intelligo verũ ni si aduerſa ps velit ꝓbare q̃ aliter fuit cõtractum q̃ ſcriptũ. vt est tex. in. c. cũ ioannes. de fide instru.

In glo. ſ. ibi etiã si nõ tenuiſſet votũ. hec glo. nimis generaliter loquit. nã videt prima fronte velle q̃ etiã ſine voto põt cõiunx renunciare omni iuri qõ hz in cõiuge qõ tñ ẽ falſũ. vt ꝓbat in. c. tua. de iure iuran. t. c. veniẽs. §. de regu. vbi dixi. t sentit hꝫ Jnno. qui dicit q̃ ſine cauſa cõtinẽtie nõ poſſũt maritꝰ t vxor ſe abſoluere. de q̃ vide qõ latiꝰ dixi in. c. veniens de reg. ¶ In gl. ij. in fi. dictũ huiꝰ gl. pceditſi in illo hoſpitali fuiſſet religio aꝓbata t feciſſet iſte pfeſſionẽ tacite vel expreſſe. p hoc. c. ſ. de vo. li. vj. ¶ In gl. in. ỽ. caloze. ibi ſunt q̃ opes. gl. formal cõtrariũ t nõ inducit nec ſoluit. dic ergo q̃ illud. c ponit pulchrã deciſionẽ t menti cõmendandã. dic eni q̃ donatio facta eccl̃ie tumultuario mentis affectu valet nec ꝓtextu mentis turbate põt reuocari. t idẽ dicendũ in voto facto iracũdie caloze. vt dixi glo. nõ ſoluit §. videt velle q̃ votũ factuz tali tẽpore nõ obliget. t no. ſp iſtã glo. ꝓpter ipius aucto. t vide ſing. glo. in ſiki in. c. ex lris. de diuor. que dic q̃ cõfeſſio facta caloze iracũdie nõ ꝓiudicat niſi detur pſeuerantia. § Jo. an. videt hꝫ tenere ꝯ iſtã glo. dic eni q̃ ingreſſus religionis t elemoſyna cũ in ſe ipis bona ſint nõ egẽt aliq̃ deliberatiõe. vñ ſine deliberatione illa agẽs obligaꝫ. vtputa si audiuit vel vidit miraculũ vel terremotuz vel aliqd ſiſle t timoze ductꝰ fecit elemoſynã vel intrauit monaſteriuz. facẽ. ſicut. ſ. eo. t ſic fm eũ põt intelligi. c. ſunt q̃ opes. hꝫ aũt gl. poſſet ꝓcedere qñ est tanta mentis turbatio q̃ ſapit quãdã mentis alienationẽ ex multo furoze. t ſic loquit. d. c. ſicut. puto etiã q̃ vbi turbatõ nõ est tanta ex q̃ tñ fuit tantꝰ iracũdie calor q̃ ſedato caloze nõ feciſſet votũ non obliget apud deũ. q̃ Deus vult oĩno volũtariũ militẽ. vt in. c. nõ ẽ. xv. q. j. facit in ſiki qõ no. de iuramẽto in. c. ſicut. de iure iurã. tñ q̃ difficile ẽ talẽ caloze ꝓbare ſeruaretur in practica opi. Jo. an. t p hac opi. Jo. an. cõtra glo. iſtã facit iſte tex. vbi papa nõ mandauit inquiri de iſto caloze iracundie allegato § ſpreta allegatiõe tulit ſnia ꝯ allegantẽ. ¶ In glo. in. ỽ. aliqñ. no. bene iſtã gl. iũcto tex. t idẽ no. in. c. cũ dilecti. qõ me. cã. t limita ꝓut dixi in. c. veniẽs. §. eo. Jnno. dicit talẽ dolũ nõ vitiare ingreſſũ mõnaſterij § bene nocet q̃ ad tpalia iſtius ingreſſi q̃ illa debent heredi t non monaſterio q̃ dolũ adhibuit. vt in. c. cõſtituit. xx. q. iij. Aduerte q̃ Jnno. lõquit nimis generaliter. nã nõ est ſemp verũ q̃ monaſteriũ pdat bona ingreſſi ſi adhibuit bonũ dolũ. nã ſicut bonus dolus iudicatur quo ad ingreſſũ ita quo ad bona § monaſteriũ p̃uiaꝫ bonis qñ iduxit aliquẽ doloſe ad ingrediendũ nõ ꝓpter deũ § ꝓpt̃ bona tpalia igreſſi ita ꝓprie loquit. d. c. conſtituit. quo caſu ingreſſus nõ vitiaꝫ § bonis monaſteriũ p̃uiaꝫ. t limitarẽ qñ totũ monaſteriũ fuit in culpa ſecus ſi ꝑticularis pſona q̃ delictũ ſingulare nõ debz monaſterio obeſſe vt in. c. cũ venerabilis. ỽ excep. t. xvj. q. vi. c. ſi epm ¶ Extra glo. op. videt eni q̃ iſte ſacerdos de quo i lra nõ potuit recipere iſtaz ꝓmiſſionem ad cõiugis vtilitatez. quia nemo poteſt alteri ſtipulari. l. ſtipulatio iſta. §. alteri. ff. de ỽbo. obli. Sol. dicit Jnno. q̃ ſacerdos iſte tanq̃ officialis vniuerſalis eccleſie recepit iſtã obligationẽ que fiebat ꝓpter deũ q̃ſi ſi nõ cõtemplatione dei aliqui remitterent ſibi mutuũ debitũ nõ poſſet ſacerdos obligationẽ recipere quia ſua nõ intereſſet. vnde hic recepit obligationẽ noĩe eccl̃ie vniuerſalis cuius ĩterest habere plures contemplationes. t no. hoc dictũ t potes colligere ex predictis regulã no. q̃ in cõcernentib⁹ animã quilibet ſacerdos poteſt dici officialis publicus eccleſie vniuerſalis t p factũ ſuum acquirit illis q̃rum ſpecialiter intereſt. hoc dictum crederem verũ in his que ſpecifice ſpectãt ad officium ſacerdotis. p hoc vide qõ no. Jnno. in. c. vlt. de ſepul. t qõ ibi dixi. vnde dicit Hoſti. q̃ ille recipit noĩe eccl̃ie. id est nomine epi. q̃ eps est in eccl̃ia t econtra. vij. q. j. c. ſcire. vnde habebat mandatũ ab epo vel fecit noĩe epiſcopi credẽs epm ratũ habiturum. ar. c. lugdunẽſis. ix. q. ij. t ꝓ hoc adduco bo. text. in. c. q̃q̃. de vſuris. li. vj. vbi ſing. ꝓbat q̃ de iure canonico nõ põt q̃s alteri ſtipulari etiã si ſit ſacerdos. ibi eni in facto anime requiritur ꝓprius ſacerdos curatus. ergo nõ quilibet ſacerdos hoc poteſt ſed q̃ſq̃ in ſpectantibus ad officium ſuum. t dicit Jnn. vnũ aliud dictum no. q̃ tabelliones poſſunt alteri ſtipulari in iudicio t vbi iudex procedit ex officio de mãdato tamẽ iudicis t ex iuſta cauſa. vt. l. ij. ff. rẽ pu. ſal. fo. dicit etiam q̃ omnes magiſtratus poſſũt aliis querere. ff. de mag. conuen. l. penult. t ſic videt ſentire Jnno. q̃ in conuentionalibus ſtipulationibus non poſſit notarius alteri ſtipulari. ſed cõtrarium ſentit glo. in. §. ſiquis alij. inſtitu. de inuti. ſtipula. vbi enumerat notarium inter perſonas valentes alteri ſtipulari. t illam opinionem ſequitur Dy. in dicta. l. ij. t idem ibi Bar. vbi plenius proſequitur hanc materiam. facit quod not. in auc. vt in ma. de. t hec. opi. hodie est cõmunis. p hoc. d. l. ij. t quod ibi no.

Mulier que. Breue ẽ t p alia verba põt ſic ſũmari. ꝓ ſniam diuoꝛtij q̃ ad thoꝛ latã ob foꝛnicatio nẽ ſpũalẽ mariti põt vxor libere religionẽ intrare. t nõ diuidit. ¶ Nota primo q̃ quẽadmodũ ꝓpter

fornicationē carnalē potest matrimoniuz separari quo ad thorū. vt in. c. plerūq; j. de do. post diuor. resti. c. ex litteris. cū sūl. ita propt fornicationē spūalem. fornicat enī is qui fidem deserit z ad infideles se cōfert. cōcor. xxviij. q. j. c. idolatria. z. c. nō solum Ex quo infert q illud verbū xpi. Nō licet dimittere vxorem. excepta cā fornicationis. vt in. c. deīnfidelibus. de p̄sangui. z affi. vendicat sibi locū nedū in fornicatione carnali ꝙ etiā in spūali. qđ tamē limita per id qđ le. z no. in. c. quāto. j. de diuor. An autez hoc casu maritus pdat donationē ppter nuptias. z mulier dotē sicut pderēt si laberent in carnalem fornicationē. dic q sic eadē rōne. p hoc. l. consensu C. de repu. z sentiūt hic doc. qđ no. ¶ Scđo no. casum in quo pōt vxor marito inuito z iuuene intrare religionem. qñ. s. vxor ē absoluta a cōsortio mariti ob eius delictum. Ex quo infero q sepato mr̄imonio ppter adulteriū carnale pōt is qui non peccauit intrare religionē altero iuito z iuuene. p hoc text. xxvij. q. ij. i. c. agathosa. z. c. veniēs. s. eo. alia vtilia nō possunt colligi tex. ¶ In glo. ij. ibi qñ nō fuit sepata. qđ intellige quādo maritus ē cōuersus re integra sed si vxor ante eius reuersionē intrasz monasteriū nō pōt educi a marito reuerso licz sniā sepationis nō p̄cesserit. nā idē videm⁹ in fornicatione carnali. vt p̄bat i. c. agathosa. z. s. e. c. constitutus. z. c. veniēs. obstabat ergo viro repetēti vxorē exceptio fornicatiōis spūalis. Et in fi. glo. hec vltia rō verior z placet magis doc. cōiter. nam p̄cedens rō nō est vniuersalis. nō enī p̄cedit in bigamo neq; in muliere. z ex p̄dictis in glo. habes aliquos casus in quib⁹ fornicatio carnalis z spūalis differunt. et plures alios vide hic q doc. ¶ Sed vltra glo. quero de vtili. q. pone q vxor sepata post fornicationē spūalē cōmisit postea adulteriū nūquid marito reuerso z inuito possit intrare religionē. an vero debeat cōpensare adulteriū carnale cū spūali sicut fit cōpensatio qñ vterq; lapsus ē in fornicatiōe carnali. vt. j. de adul. c. pe. z vl. doct. sunt varij in hac sententia. z videt primo q nō fiat cōpensatio quia diuersaz speciez nō admittit cōpensatio. l. si cōuenerit. ff. de pig. ac. no. in. c. ij. s. de depo. ¶ Item vxor sepata nō dicit maculare thorū mariti. in ꝯrariuz facit q vtraq; fornicatio est sufficiens ad sepatiōez mr̄imonij. ergo adinuicē admittit compensatio. z hāc opi. tenuit Host. in. c. illa. j. de diuor. Hosti. hic distinguit. q aut accusat q̄s de spūali fornicatione z ipe excipit de carnali z nō est audiendus. qz si cōuincit de spūali nō tenet mulier secū habitare nisi vellet redire ad fidē. aut ecōtra accusat de carnali excipit de spūali z prius de exceptione cognoscendū est tāq; de p̄iudiciali cū nō possit hereticꝰ accusare vxorē de carnali vel de alio delicto. p hoc. c. exceptionē. de excep. z. c. a nobis. eo. ti. si tamē ille vellz redire ad fidem z constaret de fornicatiōe vtriusq; spūali. s. z carnali tūc fiet cōpēsatio z ꝑ opi. sat ē eq

De cōuersione infidelium. ꝛica.

¶ Supra visū fuit de cōuersione cōiugatorum ad religionē nūc subijcit de eoz̄ conuersione ad fidē. habet de mā. xxviij. q. i. z. ij. z. xxxij. q. viij. c. vno.

Laudabilem. Sarracenus q machinatione christiane mulieris ipius maritū occidit si cū ea matrimoniū ꝯxit sepat licet per eaz sit reuersus ad fidē. secus si sine machinatione illū occiderit. h. d. vel sūma generali⁹. Nō pōt q̄s illā hre in vxorē cuius maritū occidit machinatione ipius mulieris. secꝰ si sine machinatiōe. et ē pulcher z quotidian⁹ casus. diuidit. nā due sunt ptes p̄ncipales. scđa ibi. ad hoc. z quelibz subdiuidit in cōsultationē z rñsionē vt per se ptz. ¶ Nota ibi in captiuitate. q saracenus licite tenet a christianis in seruū. ē enī licitū bellū ꝯ saracenos. z sic oēs capti in bello efficiunt serui. ff. de cap. q̄si per totū vide plene q Inno. in. c. sicut. de iureiur. vbi generaliter dicit q oēs capti in bello iusto etiā si sint fideles efficiunt serui. h tñ dic de iure p̄cedere ꝙ hodie ex p̄suetudine vtit christiani non efficiunt serui. ita no. dicit Bar. in. l. hostes. ff. de capti. z postli. re. z ita pluries obseruatū ē temporib⁹ nostris. ¶ Scđo no. q licet matrimoniū nō possit cōsistere iter eos qui sunt diuerse fidei. xxviij. q. j. c. caue. tñ disparitas fidei a p̄ncipio nō habet impedire mr̄imoniū inter vnitos ex postfacto in eadē fide nisi aliud impedimētū subsit. ¶ Tertio no. qđ dixi in ſmario. vt nō restringas dispōnem huius. c. ad saracenos nā eadē ē rō z fortior inter fideles q cū istud impedimentū ꝓueniat ex delicto atroci maius ē delictū inter fideles q̄ si infidelis occidit fidelē. sed dubitat magis de saracenis seu infidelib⁹ propter lucrum inde ꝓueniēs cū eēnt reuersi postmodū ad fidē sed nihilomin⁹ etiā in eis disponit ꝯrium. ¶ Itez no. magnā ptātem quā habet ecclesia. pōt enī rōne delicti inducere nouū impedimētū habile ad impediendū z dirimēdū matrimoniū post cōtractū. sic in. c. fi. j. de eo. qui dux. in ma. ¶ Quarto no. q quis nō debet cōmittere delictū ppter bonū spūale qđ i de sequit. p hoc vide bo. gl. tex. cū glo. in. c. qđ ait. xxiij. di. z in. c. nō magno. j. ne cle. vel mo. ¶ Mo. i. §. ad hoc. quē posse ducere in vxorē illā cui⁹ maritū interfecit sine dolo z fraude ipius mulier. ¶ In glo. j. ibi. idē ē. hec glo. vsq; ad fi. ponit casum sepatū a terminis hre in quo rōne delicti inducit aliud impedimentū matrimoniale. z dic clari⁹ vt habet in. c. fi. j. de eo qui dux. in ma. ¶ Sed hic queritur p declaratiōe littere nūquid sufficiat ista machinatio de qua in lra si occisor nō cognouit illā mulierē durāte p̄mo mr̄imonio. Hosti. instat. z tādē concludit q sic. hic enī nihil dicit de adulterio. sed soluz de machinatione. z p h facit ꝑm eū. nā si interficio vxorē meā cā habēdi aliā vxorē ego pecco in lege coniugij. merito nō debeo hre aliqđ auxiliū a lege z sic nō possū ampli⁹ ꝯhere matrimoniū. vt in. c. j. de diuor. z. c. interfectores. xxxij. q. ij. Jo. an. h distinguit z melius q aut interfecit i morte machinatio vnius. puta qz marit⁹ interfecit vxorem vt duceret bertā in vxorem z tūc requritur adulteriū p̄cedēs

ad impediendũ ⁊ dirimendũ matrimoniũ ꝓtractum cũ berta. ⁊ sic videt loqui tex. in. c. is qui viuẽte. xxxj. q. j. aut intercessit in mozte machinatio vtriusq; ⁊ tũc nõ requirit adulteriũ vt in ista lra. Si autẽ nõ intercessit paꝰ adulteriũ licet impediat matrimoniũ. vt in. d. c. interfectozes nõ tamẽ ꝓbat iure q; cõtractũ dirimat. ꝓ hoc qõ no. hostiẽ. in. c. ij. de cogna. spi. ¶ In glo. iij. ibi. pugnantes pro patria no. glo. ⁊ licet glo. accumulet fidẽ ⁊ patriã nõ tamẽ est necesse vt sit ꝗl cõcurrãt. nã licite ꝙs pugnat ꝓ patria. xxiij. q. viij. in. c. si nulla. ⁊ hoc casu potest insurgere filius cõtra parentẽ. ⁊ sic quis magis obligatur patrie q; parentibꝰ. ⁊ facit ad statutũ quo cauetur q; bannitus possit impune occidi nunqd filius possit occidere patrem bannitũ. ⁊ dic q; sic. qz bãnitus est hostis ciuitatis ⁊ hostẽ ciuitatis etiã patrez posset occidere impune. l. minime. ff. dẽ reli. ⁊ sumptu. ⁊ ibi Bar. ⁊ per eundẽ in. l. amissiõe. ff. de capi. di. ¶ In glo. fi. in fi. no. glo. ex qua habes casuz in quo cessat ratihabitio. ⁊ idẽ tenuit Jo. in. c. is qui viuente. xxxj. q. j. ⁊ idẽ Hin. ⁊ host. hic. ⁊ tamẽ postea hosti. distinguit vtrũ noie mulieris fuerit maritus interfectus vel ne. vt primo casu sufficiat ratihabitio scõo nõ. ar. in. c. cum quis. de sen. excom. li. vj. Jo. an. dicit hanc distinctionẽ nõ ꝓcedere cũ hic requirat machinatio ⁊ nihil aliud dicit. vult dicere q; vbi in actu requiritur machinatio scienter nõ sufficit ratihabitio cũ nõ possit machinatio iteruenire post factũ. sed dic clarius ponẽdo verã rõez decisionis glo. ratihabitio retrotrahit ex fictiõe iuris. sed ad hoc vt fictio ꝓcedat requirit q; duo extrema sint habilia ad illũ actũ ꝓpetrandum. s. tempꝰ in quo actus fuit gestus ⁊ tps ratihabitionis. si enim alterũ istoꝝ deficit nõ ꝓcedit ratihabitio qz fictio nõ causat sup impossibili. de quo plene ꝙ Bar. in. l si is qui ꝓ emptoze. ff. de vsuca. exemplũ. quidã interfecit noie infantis hoiem. demuz infans maioz factꝰ habz ratũ. certe hec ratihabitio nõ trahitur retro. qz impossibile erat illũ infantẽ tũc tẽporis mandare delictum. nõ ergo potest trahi retro cũ nõ debeat plus posse fictio q; veritas. ⁊ istud appellat extremũ. ad qõ pone exemplũ in extremo a quo si fit cõtractus habebam terminũ ad certum ꝗd agẽdũ amicꝰ meus noie meo egit illud ego post terminuz habui ratum. nunqd hoc sufficiat. certe dicendum q; nõ. qz cũ post terminũ nõ potuissem vere facere. ergo nec ficte. ꝓ hoc est pulcher tex. in. l. bonoꝝ. ff. rem ra. ha. vide bo. glo. in. c. q; sit. de elec. li. vj. ad ꝓposituz ergo cũ post mortẽ mariti nõ possit vxor machinari in ipius mortẽ. ergo deficit hoc extremuz a quo. ⁊ sic nõ ꝓcedit ratihabitio qz quãdo deficit alterũ extremoꝝ nõ habet locum ratihabitio.

Ex litteris. Si vxore in iudaismo relicta iudeus ad fidẽ cõuertit cõmunis ꝓles assignat eidẽ. h. d. vel quo ad intellectũ maxime iuxta gl. dic. Si alter infideliũ cõiugũ venit ad fidẽ altero remanente in infidelitatis erroze cõis ꝓoleq; assignat conuerso. h. d. ⁊ est casus no. primo cõsultatio. scõo respõsio ibi. cũ aũtẽ. tẽ. Cõsultatio vero duo facit. ꝓmo ponit viri petitionẽ. secũdo defensionẽ mulieris. ibi. ad qõ. rñsio vero pape quadruplicem ꝓmittit causam. ¶ Nota primo plura onera que subit mater i creatione ⁊ in nutritiõe filij. ⁊ propt hec onera materna cõmixtio mariti ⁊ vxoris assumpsit denomiationẽ a matre. vnde appellatur matrimoniũ quasi matris munium. i. officium. qz magis versat officium maternũ q; paternũ. qõ tene menti ¶ Et ex hoc ⁊ ex tex. infero q; vocabula debent esse cõsequẽtia rebus. cõcoꝝ. c. cum fm aplm de ꝓben. insti. ò dona. §. est ⁊ aliud. als aũt tale vocabulũ dicit abusiuum. vt est tex. cũ glo. insti. de actio. §. sic itaq;. ⁊ dicitur abusio qñ ꝙs abutit re cõtra suã naturã ¶ Et ex hoc ⁊ ex tex. collige q; vbi certũ quid ꝓticipat de natura duoꝝ attribuit ei de cuius natura magis ꝓticipat. l. queritur. ff. de sta. ho. ⁊ iij. q. iij. c. hermaphrodita. ¶ Nota secũdo q; pater habet filiũ in potestate ⁊ nõ mater. ⁊ i quibꝰ cõsistit patria potestas vide plene ꝙ glo. insti. de pa. po. ⁊ inter ceteros effectus habet vnũ mirabile q; pater põt vendere filium suũ ꝓpter necessitatẽ famis. C. de pa. qui fi. distra. l. ij. ¶ Nota glo. in. c. ij. de pig. Item ꝗcqd acquirit filius acquirit patri quo ad vsufructũ ꝓter q; in castrensi vel quasi. de quo dic vt plene no. in. l. cum oportet. ⁊ in auẽ. excipitur. ⁊ auẽ. idemq;. C. de bo. que li. ⁊ insti. per quas perso. no. acqui. ꝓ totũ. ¶ Nota q; licet matrimonium denominetur a matre tamẽ filius sequit familiã patris. vnde debet denoiari a patre ⁊ nõ a matre ⁊ sequit ciuitatez ex ꝑsona patris ⁊ nõ matris. l. j. ⁊ l. assumptio. ff. ad muni. ¶ Item no. q; etiã iudeus habet filiũ in potestate. ⁊ ẽ rõ qz iudei ꝓtrahunt iustas nuptias. j. de diuoꝝ. c. gaudemus. ⁊ sunt sub romano impio. ⁊ sic gaudent legibꝰ imperialibus. ꝓ hoc. l. iudei. ⁊ qõ ibi no. C. de iude. nã ille est in potestate patris quẽ ex iustis nuptijs ꝓcreamus. secus dic in filio nõ legitimo nã ille nõ est in ptãte patris. insti. de nup. in fi. ¶ Itẽ no. q; puer seu infans post triennium debet ali apud patrẽ. vsq; ad trienniũ mater tenet lactare filiũ. C. de pa. po. l. nec filium. ꝺ intelligo nisi mater sit talis quã nõ deceat lactare filium. vt not. Azo. in sũ. de pa. po. sequit Bar. in tractatu de alimentis. ⁊ ꝺ casu debet lactari expensis patris. ꝺ si pat ẽ indigẽs ⁊ mater locuples tenet mater alere filios etiã maiozes. l. j. §. mulier. ff. ò li. agno. ⁊ i auẽ. si pf. C. de diuoꝝ. Et scias q; intãtũ alimẽta sũt filio debita a patre q; pf põt cõpelli p iudicẽ ad alimẽtã dũ filios. d. l. nec filiũ. ⁊ dic ibi glo. no. q; si pf denegat filio iniuste alimẽta pdit patriã ptãtẽ qõ bñ no. vñ alibi dic lex q; necare ẽ filijs alimẽta denegare. l. necare. ff. de li. agno. ⁊ dic ibi no. gl. q; si filiꝰ moreretur ꝓpt defectũ alimẽtoꝝ põt puniri pf ac si filiuz ꝓpꝛijs manibꝰ necasset. qõ no. Et itellige q; pf tenet alere filiũ ⁊ ecõtra filiꝰ patrẽ nisi filiꝰ posset sibi ãrere victũ ex industria. ⁊ ꝺ vel q; sit talis ꝑsona quã nõ deceret opari als nõ tenet laborare cũ dedecore suo. l. si ꝙs a liberi. ⁊ qõ ibi no. ff. de li. agno. ⁊ vide glo. in. c. cuz haberet. de eo q; dux. in ma. ¶ In glo. j. ibi ob nequitiam patris. no. istũ casum ⁊ dic q; ob hanc causaz potest filius cõpellere patrẽ vt eũ

emācipet. de q̄ dic vt lati⁹ habetur in. l. fi. ff. si a pa. q̄s fu. ma. ⁊ no. insti. qui. mo. ius pa. po. sol. in fine ¶ In ea glo. ibi. de iure quiritū. dic quiritum. id ē romanoꝝ. qr dicūtur quirites a q̄ris qđ est hasta. nā hastati incedebāt q̄ inuenerūt patriā ptātem. et dicunt quo ad istū effectū romani oēs qui sūt sub romano imperio. alij vero nō recognoscentes romanū imperiū nō habēt filios in ptāte. vnde dubitatur de venetis ⁊ quibusdam alijs. de quo vide p glo. insti. de pa. po. ¶ In ea. gl. ibi cōditionē patris vel matris. no. gl. q nō est spēale i patre qđ dicit in tex. ꝫ idē est in matre cōuersa ad fidē. ⁊ idē p bat tex. no. in. c. iudei. xxviij. q. j. habes ergo casuz sing. in quo mat pōt petere cōem sobolem ⁊ inuito patre pōt pducere ad baptismū. ⁊ dic q p baptismū soluit ius patrie ptātis. vt est tex. iūcta gl. no. i. c. iu deoꝝ. ea. cā. ⁊. q. ⁊ rō pōt eē qr nō est cōueniēs q iu deus habeat filiū christianū in sua potestate cū etiā seruū christianū habere nō possit. j. de iude. c. fi. Et ob p̄dicta dicit hic hosti. q papa poterat hic se facilius expedire statuendo q si alter infideliū venerit ad fidē si t pater vel mater cōis soboles assignanda ē cōuersio nisi sit doli capax qr illi relinquūt ꝓprie libertati. ℔ vltimū dictū ego intelligo rōne baptismi recipiendi. nā si pater venit ad fidē filiū maiorē habēs dico q pater pōt petere filiū maiorez qr p ba ptismū non dz pdere patriā ptātez quā habebat in filiū cū debeat tūc eē meliozis conditionis q̄z pri⁹. p hoc. c. iudei. ij. j. de iude. vbi pz q oia bona sunt relinquēda iudeo cōuerso ad fidē intelligo nisi p vsurariā prauitatē illa bona quesita fuissent. vt ē glo. no. iuncto tex. de cōse. di. iiij. c. iudei. ¶ In gl. i. ℣. saluti ibi diuortio facto. ⁊ dicit Inno. ⁊ cōiter doc. illā auc. si pater ꝓcedere qualitercūq fiat diuortiū siue de iure siue de facto qđ no. bñ. Ex hoc inferk q si ꝓpter adulteriū mariti mīmoniū sepak quo ad thoꝝ filij debēt ali a patre siue apud matrē expensꝫ patris. idē si pater de facto relinqueret vxorem.

¶ De voto ⁊ voti redemptione. ℞ica.

¶ Visū est supra de quodā voto i specie qđ. s. emittitur per ingressum religionis vel p susceptionē fidei. nūc subijcit de voto in genere ⁊ ipi⁹ voti redēptiōe. de mā habek. xxvij. q. j. p totū. ⁊. xxxij. q. j. c. fi. repetik in. vj. ⁊ in cle. de fide instru. c. qđ sup.

De peregrinatiōis

Eps ex cā mutare pōt votū pegrinationis i aliud qđ sit deo magis acceptū vel sūma generali⁹ sic. Vota possunt elemosynis redimi vel in aliud cōmutari intercedēte supioris auctoritate ⁊ iusta cā redimēdi vel mutā di. h. d. secūda ps. ibi rūdemus. ¶ Ho. primo q a voto quis pōt dupliciter liberari. primo p redēptionē. vt si vult facere elemosynā seu edificare hospitale sumptuosū vel maritare domicellas vel qđ sile ⁊ hoc intendit lfa dū dicit affluentia diuitiarū. ⁊c. Scdo p cōmutationē in aliud. vt si vouit ire ad sepulchrū ⁊ petit vt fiat ꝓmutatio vt bis teneatur ire romā. vel quid sile. Et ex hoc ⁊ ex tex. no. q precise nō tenek qs perficere votū illud vl aliud sed potest ex toto liberari largiendo certum quid in piaz cām de hoc. j. ¶ Secūdo no. q in cōmutatione voti vel eius redemptione nō potest dari certa regula ꝫ totū dependet ex arbitrio supioris q ex diuersis isormabit motū animi sui. ¶ Itē nota q recōpensatio que fit p voto debet eē melioꝝ ⁊ deo magis accepta Ego putarē hoc dictū procedere quādo sola voluntas redimēdi vel mutandi subest vel sile. sed si causa est in vouente. puta qr ē debilis ad pegrinandū tūc satis ē q fiat cōmutatio in sile cām licet illa nō sit deo magis accepta. p. c. qđ sup his. ⁊. c. magne. j eo. facit qđ le. ⁊ no. in. c. j. de re. pmu. ⁊ sic vltra alios limitarē istum tex. ¶ Item reperio dictum no. beati Tho. qđ recitat Archi. in. c. qui bona agunt. xvij. q. j. vbi dicit q omne impedimētū supueniens qđ habuisset a principio impedire votū si ozik post factū habet auferre obligationem voti. qđ ē dictuz satis sing. sed multū ob. c. qđ sup his. j. e. vbi impedimentū supueniens facit mutationē in aliam causam. ⁊ licet illud sit magis tutū tñ de subtilitate credo primū dictū satis posse pcedere dūmodo nulla culpa reperiak in vouēte. nam si p me nō remanet quo min⁹ votū pficiā subsistente bona volūtate de deo reputari aḡ si votū pfecissem. p hoc. c. dixit. de peni. di. j. ⁊ quōd no. in. c. j. de eo qui mittik i pos. facit in simili quod no. in. l. qđ te. ff. si cer. peta. ⁊ in l. si nō sozig. §. libertus. ff. de cōdi. inde. ⁊ in. l. si vsu fructus mihi. de vsufru. lega. Et ad. c. qđ sup his. potest responderi q procedit qñ impedimentū nō est oino voti impeditiuū sed difficultatiuum. aliud enim est qđ factum reddat impossibile. aliud quod difficile. facit. l. continuus. ff. de ℣bo. obli. Cōmuniter tamē obseruak. c. qđ super his. alle. ⁊ fac iste tex. dum dicit an ex infirmitate. Sed p declaratione predictoꝝ ⁊ materie querik nunquid sine causa possit votū redimi vel cōmutari. ¶ Sol. dic q ista vota que a principio fuerunt voluntaria possunt redimi ⁊ cōmutari causa existente in vouente dūmodo cōmutek vel p redemptione detur aliquid magis vtile ⁊ deo magis acceptū. hoc not. voluit Inno. super rubrica. de obser. ieiu. Idez sequitur Archidia. in. c. presbyter. lxxxij. di. ego probo p. c. de multa. prope fi. j. eo. dum tex. alternatiue loquitur dicens si necessitas exigat vl vtilitas persuadet sufficit ergo alterum illorum ¶ Et ex illo tex. infero ad limitationem quā supra dedi ad istuz tex. vt tūc cōmutatio debeat esse vtilioꝝ quādo necessitas non suggerit cōmutationem voti. naz patet ex illo tex. q sufficit necessitas vel vtilitas. ꝫ in casu necessitati nō requirit melior vtilitas qđ no. ⁊ vñ surgit ℔ cōmutatio voti cū sit de iure diuino. dic vt colligik ex c. magne. j. eo. hec ꝓcedūt in votis volūtarijs. ieiunia aūt necessaria q̄ sūt indicta ab eccl̄ia nō possunt cōmutari nec redimi sine cā existēte in ipo obligato vt no. Inno. sup rubrica in loco ꝓalle ¶ De ieiunijs ℣o indictis p sacerdotē in penitētia. dic q ipi⁹ arbitrio pōt cōmutari sed sine arbitrio ipsius secus, sic intellige glo. no. in. d. presbyter. lxxxij. di.

¶ In glo. j. ibi cōmutatio pene. aduerte. naz iura alleg. in glo. loquunt de cōmutatiōe pnie ⁊ non pene. ⁊ pniam cōmutare pōt ille qui pniam iniunxit. vel superior. vt le. ⁊ no. in. d. c. pbyter. ⁊ de cōmutatione pene dic vt no. p Jnno. ⁊ alios. in. c. j. de consti. ⁊ ē bo. tex. cū glo. in. l. qd ḡ. §. pena grauior. ff. de his qui no. infa. vbi Bar. ponit no. dictū. q ex cā etiā penā statuā pōt iudex cōmutare vel diminuere. vt. ij. q. iij. §. notandū. ¶ In ea. gl. ibi. ⁊ ē arg. q epi. ⁊c. signa gl. ⁊ iō gl. dicit ar. qz in tex. nō fit mētio de epo § de pbendente. Jnno. dicit q epi ⁊ superiores pñt dispensare in voto nō aūt plati inferiores. ꝓbat iste tex. iuncta suprascriptiōe. ⁊ no. sing. h dictū p q facit q ipemet no. in. c. ij. de eo. q. fur. oz. rece. vbi ponit vnā sing. regulā dicēs. nullū platū citra epm posse dispensare in aliquo casu nisi in casibus in iure expssis. quā regulā sequūt doc. in. c. fi. de postu. pla. ⁊ ego adduco tex. in cle. ij. de priuile. vbi no. ꝓbat q plat⁹ citra epm nō pōt absoluere a snīa excōicatiōis a canone ꝓmulgata nisi vt dixi in casib⁹ iure exprssis. Hosti. hic dicit q iste tex. nō ꝓbat dictū Jnno. § pot⁹ ꝛ. qz licet loquat de epo nō dicit hoc pendere ab arbitrio suo § ab ei⁹ q pbendet. ⁊c. fatet tū q dictū in se ē verū ⁊ seruat de cōsuetudine ⁊ minime sūt mutāda. ⁊c. l. minime. ff. de legi. pōt dici q vbicūq inferior plat⁹ haberet ō iure speciali ius epale in psonis q tunc possit dispensare in voto sicut eps qz talis pōt exercere iura epalia. p h glo. nō. in cle. j. de re. ec. nō alie. ⁊ p Jano. in. c. statuim⁹. de ma. ⁊ obe. dico lati⁹ in. c. significasti. ō fo. cōpe. ⁊ tūc ista lra stabit ꝓprie vt quilibet epūs. s. habēs iurisditionē epalem possit dispēsare in voto nā vt ex fine littere colligit in hac cōmutatiōe req̄rit dispensatio sed prelatus inferior nō dispensat p hoc dico sacerdotē vota non posse cōmutare nisi modo p̄dicto. s. cū ipe iniunxit ieiuniū. ⁊c. ¶ In gl. fi. ibi. § in voto cōtinentie secus no. gl. nā loquit nō solū in religioso § in quolibet vouēte cōtinentiam. Hosti. h ⁊ cōiter canoniste tenēt oppositū dicētes q ex magna cā pōt papa dispēsare circa votū cōtinētie etiā cū religioso. ponit exemplum si rex infidelis vult redire ad fidē cuz toto suo regno si pōt hre in uxorē monialē filiā alterius regis. nā istud est deo magis acceptū q̄ cōtinētia vni⁹ hois maxime quia mrimoniū est de iure diuino ⁊ cū uxore ē castitas. xxxj. di. nicena. ⁊ in. c. j. de vo. li. vj. ⁊ idē tenēt doc. in. c. cū ad monasteriū. de sta. regu. beat⁹ Tho. fuit in opi. gl. lz prius tenuisset cōtra. Jo. an. nouissime disputauit sequēdo opi. canonistaz ꝛ opi. theologoz. vt plene ꝓsequit sup regula set deo dedicatum. de re. iur. li. vj. in mercu. Et inq̄rit glo. dicit q castitas sola ē. ⁊c. nō intelligas q alie vtutes hoc nō pñt facere. vñ oz intelligi q castitas sola potēs ē deo alias pñtare. s. sine alijs vtutib⁹ nō tñ intelligas q alie vtutes absint § nō exigit vt occurrāt eq̄ pncipaliter sed saltē oz habere accessorie. qz non pōt q̄s hre vnā virtutē sine alijs lz pcāt hre opus vtutis vt no. gl. no. in. c. nisi cū pridez. in. v. virtutū. s. de renū. Et ex p̄dictis habes vnū casū in q̄ solus papa dispēsat. ⁊ lz h doc. tenēat tū ō iure apte h nō ꝓbat § ego adduco. c. maiores. de bap. vbi oz q maiores cāe sūt referende ad papā. ali⁹ ē casus i voto vltramarino emisso p subsidio terre sancte. tex. ē no. iūcta glo. in. c. ex multa. j. eo.

¶ Venientes. Cōmutat papa votuz vltramarinū i his maxime qui in puerili etate vouerūt. ⁊ duo facit. primo ponit formā voti. scō ei⁹ absolutionē et mutationē. ibi nos. ¶ Primo no. ex tex. iūcta glo. j. q votū emissū in puerili etate efficaciter obligat licet pstet facilitatē obtinēdi cōmutationē ⁊ sic minor etas nō impedit obligationē deo q̄rendaz. ⁊ oz puer post. vij. annū. vt oz in proe. vj. ⁊ sic post doli capacitatē q̄s obligat ex voto. ⁊ ad h tenebis sempermenti istū tex. qz nescio alibi ita clarum. vide tū ad mām qō no. Jnno. in. c. scripture. j. eo. ¶ Secūdo no. q votū emissū in puerili etate videt pot⁹ procedere ex quadā facilitate animi q̄z discretionis arbitrio. Et ex h ⁊ ex tex. pōt sumi ar. optimū q votuz emissū ex animi facilitate obligat vouētē licet facilitas pstet cām dispensandi ⁊ cōmutandi. ¶ Ultimo no. casum in quo papa absoluit laicū ab obligatione questa alteri laico. nā iste dederat fidē alicui laico vt eēnt socij fideles in itinere. ¶ Sed ꝛ hoc opp. obligatio ē de iure gētiū ⁊ sic nō pōt p pncipē tolli. vt in cle. pastoralis. de re. iudi. no. Jnno. in. c. que in eccliaz. de cōsti. legiste in. l. fi. C. si contra ius vel vti. publi. maxime q papā respectu laicoz. ad h vide sing. dictū Jnn. in. c. inquisitioni. de sen. excō. vbi dicit q si papa vult laico auferre libros suos vt sile nō teneat laic⁹ sibi obedire cū sibi nō sit subiect⁹ in tēporalib⁹. So. ꝛrium videt difficile. ex dicti docto. pūt colligi due so. pma q papa h fecit ex plenitudine ptātis. hec so. nō valet qz non hz ptātem absolutā circa ista que sūt iuris naturalis seu gētium sine cā nec etiā imperator respectu laici vt no. ā iurib⁹ supra alle. sc̄da solu. que videt magl placere Jnn. hic vt sit hoc speciale cuz obligatio venit accessorie ad actū spūalē nec laic⁹ pōt ptendere cōmodū burale. nam ista nō erat ꝓprie societas cū societas contrahat ad lucrū. l. coiri. cū se. ff. p socio. vñ pot⁹ isti dicebant comites q̄z socij. ad h qō no. glo. in. cle. ij de penis. ⁊ no. hanc so. qz satis rōnabilis est. ⁊ habes casū in q̄ papa absoluit quē ab obligatiōe questa laico. Ego darē aliā so. q iō papa potuit hic absoluere qz solū obligatio erat ꝛcta ex fidei pstatione § papa pōt absoluere a iuramēto cā interueniente vt no. in. c. quanto. de iureiur. h aūt suberat cā qz minor etas. Itē qz illā fidē pstiterat ob cām sui itineris q̄ deficiēte facili⁹ pōt obtineri absolutio a pstatione fidei. ⁊ h solutio mihi videt verior ⁊ procedit magis sine scrupulo. ¶ In gl. i. v. facilitatē in fi. ō h vide qō dixi i. c. dudū. ō cōuer. ꝓiu. ⁊ qō dicā. j. c. se.

¶ Literaturam. hoc. c. ptinet no. ⁊ sing. decisionē. ⁊ pōt sic sūmari. Simplr ꝓponens religionē ingredi lz nō ingrediat nō ē reus voti vt generali⁹ pōt sic sūmari. Ex sola cōceptiōe boni explicādi nō obligat quis ad bonum conceptum exequendū. primo cōsultatio. secundo rūsio ibi tibi.

¶ Tho. primo ar. opti. ex tex. q terror mortis naturalis nō impedit obligationē voti dūmodo vouēs deliberate se obliget ad votū. de quo vide qō dixi i c. sicut. de regu. ¶ Secūdo no. q ex solo pposito ideliberato intrandi religionē nō obligat ḡs ad ingressū. ꝫ qō gl. multū instat. nā videt tex. in oppositū in. c. qui bona agunt. xvij. q. j. So. ex dictis gl. Inno. t hosti. pōt elici ꝟ cōclusio q si nō firmit ḡs pposuit seu deliberauit religionē ingredi vl certū ḡd pficere nō obligat ex sola cōceptōe animi. Si aut̄ deliberauit tunc tenet ad executionē voti etiaz si verba nō exp̄ssit eccl̄ia tū nō cōpellit ad voti executionē si de eo nō cōstat. nā si ex prima deliberatione seu agitatione aī ḡs obligaret ad religionem pauci eēnt studētes q̄ nō essent religiōi obligati ꝫm hosti. cū cōiter talia aio ꝓcipiāt. hinc dicit ꝟ Abb. q votū initiat ꝓfirmat t cōsūmat. initiat cū ppositum in aio seminat ex tali pposito nō obligat nec ꝙ ad deū nec quo ad eccliaz. t sic pōt itelligi iste tex. ꝓfirmat cū deliberatio figit̄ t firmat sup pposito t tūc obligatio oriť ꝙ ad deū. ad ꝟ dictū. c. qui bona agūt. ꝑ eccl̄ia nō cōpellit ex quo sibi nō ꝓstat. consūmat aūt cū verba enūciant t tūc efficacit̄ obligat ꝙ ad deū t ꝙ ad eccl̄iam. vt in. c. licet. j. eo. t sic cōiter sentiūt doc. nr̄i q ppositū deliberatū t firmatū obligat quē ad executionē boni ꝓcepti t deliberati. ꝑ beat⁹ Tho. sc̄a sc̄e. q. lxxxviij. arti. j. dicit inter cetera tria necessaria ad obligationē voti. ꝑmo deliberatio. sc̄o ppositū. tertio ꝓmissio. nō ēni obligatur ḡs ꝫm cū ex sola deliberatione vl ex solo pposito nisi subsequat̄ ꝓmissio ꝙ quidē ꝓmissio ꝟ hoi fieri non possit nisi p verba vel alia signa exteriora tū deo fieri pōt solo corde. ipe eni respicit cor t nō verba. p ꝟ. xiij. q. v. in. c. si quid inueniśti. q̄nq; tū ꝫm cū ꝙueniūt alia duo vt exp̄ssio verboz ꝙ ꝟ nō sit necessaria quo ad obligationē ē tū vtilis vt saltē ꝓpter hoiuz verecūdiā nō desistat a ꝓmissione sua. sc̄o interuenit q̄nq; hoiuz testimoniū. ꝟ tam̄ duo nō sūt de suba. vt. s. dixi. t ḡuis Jo. an. t doc. simplicit recitēt ꝟ dicta beati Tho. tū mihi videt q hec destruāt mr̄tas theozicas canonistaz. vl saltē oportet illas restringere. nā hosti. ꝟ t in. c. cōsulti. s. de reg. dixit q si ḡs ppositō mutandi vitā suscepit habitū religionis efficaciter ē obligatus ꝙ ad deū ꝓpter ppositū mutādi vitā. nā ꝓtrariū pōt inferri ex his dictis beati Tho. q nō sufficiat solū ppositum etiā p̄cedēte deliberatiōe nisi sequat̄ ꝓmissio saltez corde facta. ꝟ dicta multū mihi placēt. nā nō sequitur pposui firmiter in aio aliquid dare deo vel hoi q ob ꝟ sim obligat⁹ ad dānū ex ꝙ illā rem nō ꝓmisi deo vel hoi. nā votū causat̄ ex quadā pollicitatiōe i. vni⁹ ꝓmissiōe. vt in. l. ij. ff. de polli. t ꝟ dicta beati Tho. sequit̄ Archi. i. c. q bona. pal̄. Oportet ḡ iura restringere que firmāt decisionē sup pposito vt intelligant̄ de pposito cū ꝓmissione. Et no. q sola ꝓmissio nō valet nisi p̄cedat deliberatio cū pposito etiā respectu religionis licet contrariū senserit Jo. an. in. c. dudum. de cōuer. cōiu. ¶ In glo. j. ibi nec firmiter ꝑponendo. licet glo. videat velle vt firmū ppositū sufficiat qō est cōtra p̄dicta. tū. j. in fi. videt intelligere de pposito cū animo obligandi se deo t ꝫm hoc staret firma sentētia beati Tho. t fac̄ multum p eo iste tex. qui simpliciter dicit istū animo pposuisse q religionē eēt intraturus t nihilominus nō obligat. ḡ iura facientia mentionē de proposito intelligunt̄ de pposito cū animo se obligandi ita q fuerit p̄cessum ad ꝓmissionē saltē corde. ¶ In glo. fi. ibi oritur actio. hosti. dicit t bene ꝟ ar. hic nō colligi q nullum pactum hic interuenit. t de materia dic vt in. c. j. s. de pac.

Cripture. Per ingressum religionis soluit̄ votuz religioni nō cōsonū vel aliter. Omne votū mutabile est in votum religionis. t ē no. decisio intelligendo q hoc fiat sine auct̄e supioris. ¶ Pro declaratione tex. quero de positiōe c̄asus. So. dic ḡdam vouerat visitare sepulchrū sanctū demuz intrauit religionē voto nō cōpleto dubitabat an iste eēt verus reus fracti voti. t rñdet q nō p rōnem q̄ habet in littera. Sed dubitat nūquid hec cōmutatio possit fieri sine auctoritate supioris. Jnn. dicit se credere q sic licet tuti⁹ sit vt habeat̄ dispensatio. t sic trāseunt cōiter doc. ¶ Sed ꝫ hoc facit tex. in. c. j. s. eo. vbi dicit q etiā in meli⁹ votū cōmutari non dz sine arbitrio p̄sidentis. Itē obligat⁹ hoi nō liberat̄ licz velit soluere rem meliorē. nō eni cōtingit liberatio nisi solutiōe eius qō debet. ff. si cer. pe. l. ij. t instit. ḡ. mo. tol. ob. in p̄n. So. cōtrarium videt difficile ꝑ credo posse dici q aut aliquis vult cōmutare tpale obsequiū in aliud tpale vel in aliqd aliud ppetuuz nō intrando religionē t nō pōt sine auct̄e supioris p̄dicta. Aut vult ingredi religionē t tunc necessario nō req̄rit supioris auct̄as. rō q̄ p ingressuz religionis obligat nedū operā suā ꝑ etiā dedicat seipm vñ nō ē verisile. q de⁹ velit exigere obsequiū tpale ab eo ḡ se sibi reddidit in seruuz imo prima obligatio videt confusa in posteriori. facit qō no. in cle. si dūm. de reli. t vene. san. t in. l. grece. ff. de fideius. tutius tū ē supioris auct̄em hr̄e. ¶ Ultimo scias q Jnn. posuit ꝟ gl. satis vtilē t quotidianaz t versat̄ p̄ncipaliter circa irritationē voti. t ponit duos casus p̄ncipales in quib⁹ votū irritat̄ seu eius obligatio impedit. Prim⁹ casus generalis qñ deficit cōditio general vel sp̄alis apposita in voto. Generalis cōditio ē multiplex vt si deo placuerit si potero. ꝛc. ḡ quidē ꝓditiones generales intelligunt̄ etiā si non exp̄imant̄ vt in. c. t si rp̄s. de iureiur. t. c. beatus. xxij. q. ij. t ꝟ dictū no. q optime facit p his ḡ dixi i c. j. s. e. vt supueniēte totali impedimēto voti non sit necessaria ipius cōmutatio sed tollit̄ ipius obligatio ex defectu generalis ꝓditiōis sed sp̄ales conditiones sūt multe. vt si filius me⁹ liberabit̄ vl si ab hac infirmitate cōualuero. ꝛc. si enim deficit conditio nō obligat̄ ḡs ad executionē voti. pro hoc tex. a ꝓtrario. xxij. q. ij. c. j. t ex hoc no. q votū pōt emitti cū cōditione t q ex defectu ꝓditiōis tollit̄ oīs obligatio voti. An aūt cōpleta cōditione ḡs possit cōpelli ad executionē voti. Jnn. q sic ꝟ dubitat vt̄z in exemplo p̄misso si fili⁹ me⁹ liberabitur. ꝛc. possit ḡs cōpelli adimpleta conditione adimplere votuz

t videt primo q nõ fm Inno. qz tale votũ nõ videtur licitũ ℔ simoniacũ qz vult emere sanitatẽ a deo vel ab aliquo sancto p dationẽ rerũ tpaliũ. j. q. j. qui studet. debet eni simplicit deo offerre cordis cõtritionẽ t postea rogare p sanitate seu alia psperitate. Alij aũt dixerũt hoc votũ cẽ licitũ qz cum deo nõ cõmittit simonia qz oia sunt dei. vt in. c. tua. de deci. t sic nõ dat ppriũ p cõsequẽda sanitate. Jtez qz symonia nõ cõmittit sine expsso pacto t cuz deo nullũ pactuz interuenit sed solũmodo iste pollicet aliquid se daturũ. nec sufficit mentalis simonia. qz vix reperit aliqd facies bonũ qui nõ ducat pposito cõsequẽdi remunerationẽ a deo. nã t ipe deus pmittit remunerationẽ p elemosynis t alijs bois tpalib⁹ Matth. xxv. t p hoc qõ habet Geñ. xxviij. c. t hec opi. videt placere Hosti. p qua adducit in ar. xxviij. q. j. §. ex his t se. p hoc ego etiaz adduco c. medicinã. de pe. di. j. vbi dicit. Peccatũ tuuz elemosynis redime. ad idẽ. c. aie defunctorũ. xiij. q. ij Jtẽ dedicare aliquid deo etiã sub cõditione ẽ quid spũale. sed spũale põt cõmutari cũ spũali sine vitio simonie. vt in. c. ad qõnes. de re. pmuta. t vide ad primũ bo. tex. iuncta glo. in. ℣. denariũ. in. c. psbyter. lxxxij. di. facit. d. c. vnicũ. xxxij. q. vlti. vbi dicit q sine cõditione vouent sine cõditiõe solui debent licite ergo votũ emittit cũ ꝓditione. t hoc maxime tenendũ est vt tota christianitas vt ita dixerim. que versat in huiusmodi votis nõ afficiat labe simonie t hoc quo ad primũ casũ irritatiõis voti. Secundo irritat votũ principaliter ex defectu ptãtis. t ℔ multipliciter põt cõtingere vt in seruo monacho clerico filiosa. marito t vxore. Et primo circa seruũ dubitat nunqd obligẽt ex voto. cõclusio Inn. ẽ q per votũ p qõ parat ꝓiudiciũ dñice ptãtis nõ obligat seru⁹. ar. in. c. relatũ. de sen. ex. t in. c. si seru⁹ scientẽ. liiij. di. secus dicit in alio voto. puta si vouit oratiõnẽ dicere vel quid sile. Jn monacho dic idez eadẽ rõne. nõ eni põt emittere votũ abstinẽtie vl peregrinationis sine licẽtia sui supioris. vt. xx. q. iiij. c ij. sed aliud votũ p qõ alij nõ scandalizant nec dat sibi vagandi materia emittere põt. puta vt dicere psalteriũ vel sile. nam plus põt mereri fm Inno. t bene. Et si quis fecit votũ ante ingressum religiõis nõ põt illud post ingressũ exeq. vt no. i. c. monachis xx. q. iiij. qõ intelligo in voto religionẽ nõ cõsono. nã si prius vouisset dicere psalteriuz vel qd simile. nõ puto hoc tolli p ingressũ religionis t sic limitarẽ istũ tex. nam quẽadmodũ post ingressuz voto posũt se obligare ad hoc ita t votũ emissu mãs ingressum ex quo est cõpassibile cũ religione nõ tollit per ingressum. p hoc. c. j. §. eo. t. c. cõmissum. de spon. Dubitat in filiosa. seu i ipubere. Cõclusio est q ipubes obligat si est doli capax. vt in. c. ij. §. eo. fallit in ingressu religionis qz in illo requirit tps. xiij. annorũ in masculo. t xij. in femina. vt in. c. ad nostrã §. de regula. t. xx. q. ij. c. j. t. ij. filiussa. autez maior obligatur ad votuz qõ exequi potest sine ꝓiudicio patrie potestatis sed cum preiudicio huius ptãtis nisi pater consenserit nõ obligatur. pro hoc tex. est in. l. ij. ff. de polli. dicit tamẽ Inno. limitando illaz l. q soluta patria potestate tenetur filiꝰ adimplere votum. de quo dubito per. c. quidam. t. c. placet. ꝓ cõuer. coniug. nam vt ibi patet si maritus intrauit religionem cõtradicẽte vel ignorãte vxore. t ad petitionem vxoris reuocatur nõ tenet mortua vxore ingredi religionẽ qz emisit votum tẽpore inhabili. ergo idem dicendũ in filiosa. exquo executionẽ voti nõ contulit ad tempus habile. facit qõ in silũ no. in. l. si nõ sortem. §. libertus. ff. de cõdi. inde. t hanc partẽ puto veriorẽ licet opi. Inno. sit tutior. Dubitat insuper in vxore t marito. dicit Inno. vxorem nõ obligari ex voto abstinẽtie vl pegrinationis nisi maritus cõsentiat. vt in. c. voluit. t i. c. manifestũ xxxiij. q. v. vbi videt tex. Jtẽ dicit in marito vt non possit se obligare ad votũ abstinentie seu pegrinationis sine licẽtia vxoris. qz maritus t vxor non iudicant ad imparia. vt in. c. gaudemus. j. de diuor. nõ puto hoc dictum vltimũ absolute verum. nam cum maritus sit caput t nõ vxor. vt in. c. cũ caput. ea. cã. t. q. t iura supius alle. videlicet. c. voluit. t. c manifestum. loquũtur in vxore t fundant se super subiectione in qua est mulier respectu mariti. t iõ glo. no. in. d. c. manifestum dixit aliud i marito nisi maritus vellet emittere tale votũ p qõ ꝓiudicaret iuri vxoris. nec ob. q maritꝰ t vxor nõ iudicant ad imparia. qz illud vez quo ad debitũ carnale exigendũ sed quo ad alia vxor est quasi famula viri vt dicit tex. in. c. hec imago. t. c. mulierem. xxxiij. q. v

Ex quibus infero q maritꝰ sine licẽtia vxoris potest emittere aliqõ votum abstinẽtie dũmodo vt dixi nõ ꝓiudicetur mulieri sed vxor nõ põt emittere sine licentia viri. Et qõ plus est si maritus cõsentit potest postea reuocare. t licet male faciat vxor tamen nõ potest cõtradicere. vt est tex. in. d. c. manifestum. t. d. c. voluit. t si vterqz vl alter eorum emisit votum ante cõtractũ matrimonij nõ potest alter exequi cum ꝓiudicio alterius. vt no. in. d. iurib⁹ potest tñ vxor illud vouere sine ꝓsensu mariti q dare potest sine cõsensu suo. vt no. in. d. c. manifestuz t de voto cõtinẽtie dic vt dixi in. c. charissimus. de conuer. cõiug. Jn clerico seculari dicit Inno. q nõ potest emittere votũ peregrinationis sine ꝓsensu epi sui. sed votum continentie seu religionis sic. ad hoc. c. due sunt. xviij. q. ij De epo dicit q nec votum peregrinationis nec religionis põt emittere sine licentia supioris. vt in. d. c. licet. de reg. fallit in voto vltramarino. vt in. c. magne. j. eo. Idez dicit in abbate vt sine cõsensu epi hec vota non possit emittere vel sui supioris. xviij. q. ij. c. abbates. t ℔ nota tanq̃ quotidiana.

In Est. Executio voti vltramarini auctoritate pape põt ex causa differri. h. d. Tria facit. ꝓmo ꝓmittit exordiũ. secũdo submittit narrationẽ. tertio cõclusionẽ. sed ibi sane. tertia ibi. ideoqz. Mo. primo q nedũ voti cõmutatio vel redemptio sine superiori arbitrio facienda nõ est. vt in. c. j. §. eo. ℔ nec etiam ipius voti dilatio. nõ ergo potest quis executionẽ voti propria auctẽ differre. Secũdo no. ex hoc t ex tex. q differẽs executionez voti potest dici voti

trangressor. Itē no. ibi cōsiliū ⁊ auxiliū. q licite pre lati impendūt cōsiliū ⁊ auxiliū ois tēporalib⁹ pro cōseruatione reipu. maxime instante regni turbati one. ⁊ ex hoc pōt argui q plat⁹ pōt eē de consilio regis. facit qō le. ⁊ no. j. de rap. c. in archiepatu. fac quod habetur. xcvj. di. in. c. duo sunt. ¶ Jn glo. j. ibi. nō dispensat sed declarat. hec so. videt apte cō tra tex. in. c. j. s. e. vbi votuz redimit ⁊ cōmutat ex dispensatione supioris. vnde dic q nō solū pōt de clarare supior vtrū votū stringat sic facit in iuramē to. vt in. c. venerabilē. de elec. sed etiā pōt dispensa re cōmutādo vel admittēdo redēptionē voti. vt in c. magne. j. e. ⁊ in. c. j. s. e. sicut in iuramēto. nā quā doq declarat qnq absoluit ab eo. xv. q. vj. c. nos sanctorū. ⁊ c. aucte. no. in. c. quāto. de iureiur. ⁊ ad ꝓrium glo. dicit formaliter q licet votum sit de iure diuino tñ dispensatio ⁊ redēptio seu cōmutatio nō fit sine causa. nā ex tacita mēte iuris diuini hoc fieri pōt vt dare colligit ex. d. c. magne. ¶ Itez papa ⁊ ep̄s tenēt locū dei. vt i. c. mulier. xxxiij. q. v. ⁊ fiet dispensatio auctoritate diuina ⁊ nō hūana. p ꝫ fac qō dicā in glo. se. ¶ Jn ea. glo. ibi subintelligitur si cōmode. tē. signa hāc ptículā glo. ⁊ tene eā menti q in voto intelligit cōditio generalis si cōmode fieri poterit. ⁊ idē dixi in. c. j. s. e. ℔ inquantū gl. dicit cō mode nō placet. q⁹ puto q impedimētū difficultad voti nō auferat obligationē sed reddit facilitatē di spensandi. p hoc. c. j. s. e. vbi ponderat cā infirmi tatis. ¶ Jn glo. ij. ibi. nō ē securus quo ad deum. no. glo. sing. nā quotidie ad hoc solet allegari. ⁊ ꝫ dictū potes extendere vbicunq papa dispēsat cō tra ius diuinū sine cā vt ille cum quo dispensat nō sit tutus quo ad deuz. rō q⁹ papa tenet defendere ius diuinū vsq ad animā ⁊ sanguinem. xxv. q. i. c. sunt quidā. ⁊ idē dicendū in absolutione a iuramē to eadē rōne. vnde nō valet absolutio a iuramento sine cā. vt sing. no. Jnno. in. c. cū inter. de renun. ⁊ glo. in. c. quāto. de iureiur. ⁊ hanc gl. sequūt cōiter doc. hic. ⁊ vide p Jnno. in. c. cū ad monasteriuz. de sta. regu. ⁊ p Archi. in. c. florentinum. lxxxv. di. Quid aūt de his qui sunt de iure positiuo nunqd dispensatus p papā sine cā peccet. Do. Pe. dicit se credere q nō. ⁊ iō cōcludit q si papa dispensat cum aliquo sine cā sup pluralitate bñficiorum dispensat⁹ licite retinet. nihil allegat. tu vide Jnno. in. d. c. cuz ad monasteriū. vbi ꝫ apte firmat. sed illud dictum nunq approbaui. ꝓtrariū sentit Jo. an. post beatū Tho. s. de pben. in. c. de multa. ⁊ maxime non pce dit illud dictū in dispensatione sup pluralitate bñfi ciorū cū oia bona ecclīarū sunt dei. vt in. c. cū ex eo de elec. li. vj. ⁊ substātia dei ordiata ad certos vsus vt pauperū ⁊ sīlium nō dz cōuerti ad vtilitatē ꝑuatam sine cā. vt in. c. rō. s. de pben. Itē ius positiuū ē fundatū sup rōne. j. di. c. ꝓsuetudo. ℊ papa cū dz eē bon⁹ paterfa. nō dz relaxare ius sine rōnabili cā nec debet apud eū eē psonaz acceptio. Fatendū tñ est q si facit tenet dispensatio quo ad nos. ⁊ de hoc aliquid in. d. c. de multa. ⁊ pleni⁹ in repetitiōe. §. q vero. in. c. extirpande. co. ti. vide per Jo. an. i. c. du dum. ij. de elec. Et predicta inducit do. An. contra religiosos impetrantes dispensationem a papa vt possint transire ad laxiorē regulā. nam si nō subest cā nō ē ille tūtus quo ad deū. Idē dicit si religiosus ꝑficit eccīe seculari curate cā legitima nō subsistēte puta q⁹ nō est aptus ad officiū predicandi vel exer citiū cure. nam ꝓpter hoc bonū publicū emanauit illud ius dispensatiuū vt religiosus possit prefici ec clesie seculari. vt in. c. q dei. j. de sta. re. ⁊ p his allego glo. no. in. c. monachi vagātes. xvj. q. j. que dic q si religiosus ꝑficit ecclie seculari nō vt ꝑsit sed vt ꝑsit peccat moztaliter cū veniat contra votū. ¶ Jn gl. fi. ibi cōtra vtilitatez priuatā. sentit ergo gl. q in regno vngarie versabat vtilitas ꝑuata ⁊ in ciuita te hierosolymitana vtilitas publica. qō intellige si iste emisit votū p subsidio terre sancte sed si p sua deuotione tunc colligeret. ar. ℣. q in executiōe sui voti versaretur vtilitas priuata ⁊ in succursum re gni vtilitas publica.

LIcet. Ecclesia cōpellit heredē laicum per excōicationē ⁊ bonoruz sub tractionē ad executionez voti vltramarini ad qō se obligauit p defuncto. h. d. quo ad litterā. primo ponit exordiū. scdo ibi accepim⁹ narrat fcm tertio ibi mandam⁹. cōcludit. quarto cōminat. ibi ne si onus. ¶ Primo no. ex isto tex. i pn. q nō tenet quis votū aliqō emittere ℔ post emissū tenet neces sario adimplere. regulat ergo votū a natura cōtra ctus q a principio fuit volūtatis ex postfacto neces sitatis. l. sicut. C. de ac. ⁊ ob. ¶ Secūdo nō. q pater potest aliquis iniungere filio sub interminatōe ma ledictionis paterne. pōt ergo pater ex cā maledice re filiū quēadmodū benedicere. ⁊ magn⁹ effect⁹ vi sus ē plerūq ex maledictione vel benedictione pa terna maxime in filijs patriarcharū. vt legit i libro Geñ. ¶ Tertio no. q eccīa pōt cōpellere laicuz ad executionē voti. vnde sicut maxime rōne iuramen ti laicus ē de foro eccīe. vt in. c. fi. de fo. cōpe. li. vj. ita ⁊ rōne voti. ¶ Itē no. q rōne peccati papa pōt priuare laicū dignitate seculari ⁊ iure succedēdi in ea. Itē no. q heres nō adimplēs volūtatē defuncti etiā circa executionē voti pdit oīe emolumentum successionis. nō solū ergo priuat heres si nō soluit legata ⁊ fideicōmissa. vt in auc. ꝫ amplius. C. de fi deicōmis. sed etiaz si nō adimplet onera extrinseca sibi a defuncto iniuncta qō no. ⁊ hoc procederet eti am si defunctus decessit sine testō. nam hic nulla fit mentio de testamenti factione. ¶ Itē no. ibi ordi nem geniture. tex. valde no. q in regnis ⁊ dignita tibus secularibus succedit per filios ordine geni ture. vt sic primogenit⁹ debeat pmo succedere ⁊ eo defuncto sine sobole secūdus. ⁊ sic deinceps. Et ex ꝫ et ex tex. collige aliud dictū no. q in regno succe dit nō p electionē. ꝓtrariū no. gl. in. c. moyses. viij. q. j. vbi per illum tex. dicit reges prefici endos per electionē quēadmodum obseruat in imperio. vt i c. venerabilem. de elec. sed dic q cōsuetudine illud primū inoleuit vt filij regum succedant ⁊ cesset elec tio. ⁊ p hoc vide bō. glo. vij. q. j. c. deniq ⁊ fac ho die qō habetur in li. feudoruz. de feu. nō ali. c. im perialē. §. ꝓterea. ¶ No. ibi si dic⁹ rex sine ple. tē.

rex.apertū ⁊ no.q̄ in regno ꝓueniēte ex genere vlteriori nepos ꝑferr̄ fratri patruā vides hic q̄ rex vngarie decessit relictis trib⁹ filijs.ꝑmogenitus successit in regno ⁊ post mortē ei⁹ nō ſucceſſit ſecundogenit⁹.⁊ aduerte q̄ hoc ē clar⁹ qñ ꝑmogenit⁹ i vita ſua adept⁹ ē regnū. ¶ Sz dubiū ē quid ſi ante adeptionē regni viuente ꝑre deceſſit ꝑmogenitus relicto ex eo filio.nūquid ꝑmogenit⁹ debet ſuccedere auo ſuo in regno an vero ſcōgenit⁹. In hac q̄one plene cōſuluit Old.⁊ ponit cōſil.cclxiij.⁊ tandē cōcludit hunc filiū ꝑmogeniti ꝑferendū patruo ⁊ nutritur ꝓbare iure diuino naturali ⁊ ſcripto. nā de iure diuino ꝓmogenit⁹ regulariter ſuccedit i regno Itē ius ꝑmogeniture pōt alienari ſicut cōpertū ē in ꝑſona eſau qui vendidit fratri ſuo iacob iura ꝓmogeniture.& hoc ius eſt tranſmiſſibile ad heredē ⁊ p⁹ñs cū filius hz ius ꝑmogeniture.& ipe ⁊ nō ſecūdogenitus debet ſuccedere. De iure naturali ꝓbat.q⁹ pater ⁊ filius cenſenť eadē ꝑſona.xxxv.q.iij.§.hac aūcte.l.fi.C.de impu.⁊ ali.ſubſti. repūtať & pater in filio.ꝑ hoc.l.liber⁹.in fi.ff.de ver. ſigni. vbi pater ꝑp etuať in filio.de iure poſitiuo ꝓbat q⁹ in ſucceſſione rerū ꝑuatať ꝑſes filij ꝑmortui tenēt locū patris ita q̄ ſuccedūt in hereditate vna cū patruis ꝑſtirpē ⁊ nō ꝑ capita. vt no. in auc. de here. ab inteſt.§.j.⁊ inſti.c.ti.§.filius. Et no.bñ predicta maxie i eo qō dixi q̄ ius ꝑmogeniture tranſmittit i poſteriores etiā viuente ꝑre ⁊ de iure diuino conſiſtebat in multis ius primogeniture. ⁊ vide triplex ius poſitū ꝑ glo.in.c.q̄ periculoſum.vij.q.j. ad quā glo.addit Jo.an.quartū effectū.nam in fine habebat bñdictionē paternā. Itē duplicē partē in hereditate.inſup benedicebat ſuis fratribus.⁊ vide qō habeť Geñ.xxvij.c.que ſoleo recēſere in benedictione cōuentuū.⁊ adde qō.§.dixi.q̄ nepos dz ꝑferri patruo.ſequiť Jo.an.in addi.ſpe.ſup rubrica ō feu.⁊ Bal.in.l.cū antiquiorib⁹. C.de iure deli. In glo.iij.no.b̄ ar.gl.⁊ vide glo.lxxxij.di.in.c.preſbyter.⁊ meliorē in.c.pnia.de peni. di.iij. ⁊ magis dubitať in extraneo.nā in filio nō ē tantū dubiū q⁹ nō minus pater miſereť in filio q̄ in ſeipo. l.iſti q̄dē.ff.qō me.cā.⁊ dic vt no.in pall.iurib⁹. ¶ In gl. ſi.in fi.ex glo.habes tres ſolutiones.& tene mēti vltimā q⁹ notabiliorē ē ⁊ quotidie allegať ⁊ cā tz Jnno. hic ⁊ cōiter doc.⁊ licet glo.loquať de regno idem ē in comitatibus ⁊ in alijs dignitatib⁹ ſecularib⁹. vt ꝓbať hic.nā ille ſecudogenitus erat dux ⁊ ꝓtuať ducatu abſq̄ eo q̄ ſibi relinquať legitima. ⁊ no.ex mēte glo.q̄ licet in rebus ꝓuatis fiat diuiſio equaliter inter filios.vt in auc.in ſucceſſione. C.de legi. here.tñ in dignitatib⁹ ꝑmogenitus ꝑferr̄ alijs.⁊ ſic poterit cōtingere caſus q̄ alij filij etiā ſine eorū cā ꝓtuabunť legitima.vt ſi pater nihil habebat ꝓter dignitatē ſecularē.⁊ hoc fuit inductū ꝓpter bonū publicū ne diminueret dignitas. Itē ſi plures ſuccederent inſolidū reſpub.ledereť.vnde ſm ꝑm. Multitudo principatuū nocet.vnde ordine natu re vnus dz eē princeps.vij.q⁹.j.in apib⁹. ¶ Munqd autē alij filij debēt mendicare. dicit Jo.an.q̄ nō ſ̄ eis aſſignādum tantū per primogenitū attenta facultate de dignitate principat⁹ vnde poſſint ꝓgrue ſuſtentari ita tñ q̄ tñ remaneat ꝑmogenito vñ poſſit honorifice regere principatū qō bñ no.nō enim debemus recedere a iure cōi niſi quatenus ſtringit rō recedendi.l.ꝑcipimus.C.de aūp.ſeruata ḡ integritate principatus ſubueniendū eſt alijs filijs.ita no.dicit Jo.an.in regula ſine culpa.de re.iur.li.vj in mercu.qñ hereditas ex cōſuetudine debeť ꝑmogenito.nam debet ſubuenire ſuis fratrib⁹ iuxta facultatē hereditatis alś cōſuetudo cēt irrōnabilis.⁊ ꝑ illa cōſuetudine q̄ viget inter nobiles facit dictuz beati Bernardi q̄ cōſultus a quodā comite ſup diuiſione hereditatis paterne belliſſime reſpondit. q⁹ ſi ſunt nobiles melior eſt quandoq̄ aliorum filiorum diſperſio q̄ hereditatis diuiſio. ſi ſunt laboratores faciant vt velint.ſi mercatores tutior eſt diuiſio q̄ vnio ne infortuniū vnius alteri imputetur ⁊ facit primū ꝑ his que dixi de ſucceſſione in dignitate vt ꝑmogenit⁹ alios excludat.⁊c. ¶ Quero cōſuetudo ē q⁹ maior natu ſuccedat inter alios comites.⁊ cōtingat q̄ aliquis comes ante adeptā dignitatē habuit vnū filiū poſtea ea acq̄ſita habuit aliuz qs illoz erit in dignitate prior.⁊ videť q⁹ maior natu.ꝑ.l.emācipatū.ff.de ſena.⁊.ff.de pe.l.mozis.§. parētes.ff.de decu.l.ij.§.filius.ar.ꝯ.C.de decu.l. vlti.§.j.⁊ ibi no.⁊.l.neminē.⁊.l.poſt.⁊.l.ſi quis decurio.hoc dicit Ly.in.d.l.emancipatum. vt refert Cau.de cozneto.⁊ b̄ no.Jo.an.in regula ſine culpa.de re.iu.li.vj.in mercu. ¶ Op.extra glo.videtur eni q̄ ex quo iſte rex morte ꝓuentus nō poterat votū ꝑficere nō tenebať ꝑ aliū exequi q⁹ in voto intelligiť illa cōditio generalis ſi potero.vt no.gl.ſuper.c.pri.⁊ Jnno.in.c.ſcripture.ꝯ.eo.⁊ dixi in.c. j.ꝯ.eo.So. Jnno.inſtat tandē ponit no.ſolutionē q̄ qñq̄ qs vouit viſitare terrā ſanctā ob deuotiōez qñq̄ ꝑ ſubſidio terre eiuſdē impendēdo. ꝓmo caſu nō teneť qs votū exequi ꝑ aliū ſupueniēte ipedimento. ſcōo caſu teneť q⁹ ex quo vouit ꝑ ſubſidio dz impendere meliori mō quo pōt.⁊ no.b̄ ſingulare.nā facit ad limitationē quā dedi.in.c.j.ꝯ. eo. vt votū emiſſū ꝑ deuotione nō obliget vouēte ſuperueniente impedimēto oīno impeditiuo. ¶ Itē nota hic q̄ vbi qs ſe obligat ad certū qd qō pōt facere p aliū expediri ſi nō pōt ꝑ ſe teneť ꝑ aliuz.⁊ clarius ꝓbať hoc.j.e.c.qō ſup his.nā videm⁹ idem in alijs obligationib⁹ facti quaꝝ executio tranſmittitur ad heredes.l.vetez.C.de ꝓtra.⁊ cōmit. ſtipu.⁊. C.vt actio.ab here.ꝑ totum.Hoſti.tñ limitat ꝑmū dictū qñ impedimētum non erat tpe emiſſionis voti.alś autē ne votū deluſoriū videať tenetur votum redimere qō ego nō puto vez qñ vouēs fuiſſet certus de impedimēto perpetuo alś debet intelligi cū primum cōmode poterit.ar.in.l.nepos ꝓculo.ff.de verbo.ſig. Itē pone aliam limitationē vt ex impedimento ſupueniente tollať obligatio voti qñ ꝓius nō fuit in mora in executione.alś autē puto votuz cōmutandū vel redimendū.ar.i.l.ij.ff.ſi quis cau. ⁊.c.fi.j.de iniur.⁊ dam.da. ¶ Ex his inferť ad ſolutionem alterius qōnis.quid ſi filius non ſe obligaſſet ad executionem voti nunquid teneť ad exe-

cutionem voti pateret. Inno. dicit q sic, sed tunc posset compelli per priuationem hereditatis. non autē per coactionē personalez. t sic nō posset excōmunicari nisi se obligasset ꝑm eum. Do. An. putat q ex quo sponte adiuit hereditatem potest cōpelli per excōmunicationē qō mihi satis placet. nā adeundo quasi cōtraxit. ad hoc qō le. t no. in l. more ff. de acqui. here. ꝓ hoc tex. in. c. si heredes. ō. de testa. t qō ibi no. Et ex predictis potest instrui an t qñ heres possit cōpelli t quib⁹ remedijs ad executionem voti defuncti coerceatur.

¶ In Agne. Cōmutat papa votū vltrama rinū in vigilias oratiōes t ieiunia tunc maxime cū cessat causa que induxit ad vouendū ita etiā q expēse fiende in eundo t morando t redeundo integraliter mittant in terre sancte subsidiū. h. d. Diuidit ꝑncipaliter in tres ꝑtes. primo ponit facti narratio. scōo allegat ꝓ et cōtra. ibi. t quid. tertio diffinitio. ibi cum igitur.

Primo no. ex isto tex. in ꝑn. maxime iuncta glo. q epūs nō pōt dispensare in voto ꝑpetuo. nam nō debz quis auctorizare in facto suo. vt in de. ij. de re. ec. nō alie. t. l. j. ff. de auct. tu. ¶ Scōo no. ibi crucē dominicā. tē. q delatio crucis qñq̄z ē signū pegrinationis licite. ergo pegrinatur⁹ ad sepulchrū dñicum assumit crucē dñicam. qñq̄z ē signū ordinis. vt ptz in istis fratrib⁹ sancti ioānis. vt in. c. cū ad sedē. de resti. spo. qñq̄z ē signū dignitatis. vt in. c. archiepīs t patriarchis qui faciūt ante se portare crucē. vt in c. antiqua. de priuile. ¶ Tertio no. q in quolibz negocio sūt tria regulariter attēdenda. quid licet. qd deceat t qd expediat. t no. q verbū licere refert ad equitatē. Equitas vero ē iusticia dulcore misericor die tēperata ꝑm beatū Cypzianū. verbū vero decz referē ad honestatē. verbū expedit ad vtilitatem. t ista sūt diuersa inter se. nā multa licent q̄ nō decent nō eni decet filiā cōtrahere matrimoniū sine cōsensu patris. vt in. c. j. de despon. impu. nec etiā expedit cū mulieres sepe laborent ꝓ ꝓpria cōmoda. l. si pater. C. de spon. t tñ licet. vt in. c. sufficiat. xxvij. q ij. ¶ Nota ibi vouete. q verba impatiui mōi qñq̄z importāt cōsilium qñq̄z necessitatē. debent ergo intelligi ꝑm materiā subiectā etiā i eadē orōne. naz vt hic vides tex. no. in quadā oratione fuit dictū. Eo uete t reddite t tñ primū refert ad cōsiliū. secūduz ad imperiū. debēt ergo intelligi ꝑm subiectā māz. de quo vide tex. exꝑssum. in de. exiui. de. v. sig. Et no. q cōsiliū diuinū ē vt qs obliget se ad vota. naz magis mereť apud deū. nā illa sunt deo acceptiora q̄ cū licet nobis nō impendere gra tū dilectionis t deuotionis ipendū⁹. xxxiij. q. v. c. tūc saluabitur. xxviij. q. j. iam nunc. ¶ Et quis magis mereat ex ꝑpetratiōe boni opis eiusdē an religiosus q̄ se obligauit ex voto an secularis qui facit sponte. vide gl. no. in de. si dñm. de reli. t vene. sanc. vbi cōcludit q religiosus. ¶ Itē no. q ꝓlatus delinquēs magis aggrauatur ex suo peccato q̄z persona priuata propter malum exemplū qō prebet subditis. xj. q. iij. c ꝑcipue. t nota illam auctoritatē. Nō fit a ꝓlat. tē. ¶ Nota in. ver. verū. q senectus est quidā defectꝰ habēs in se labores t dolores. nam inquit Terētiꝰ Et ipa senectus morbꝰ ē. t facit ad cōnez. Nunqd statutū ꝓuisionēs in causa infirmitatis habet locuz in causa senectutis. ¶ Nota ibi sine cuius assensu tex. no. q sine cōsensu capituli epūs nō pōt emittere votū pegrinationis qō tenet Inno. cū hoc sit negociū magnū. ad hoc qō no. in. c. ꝑto. de his q̄ fi. a ꝓla. ¶ Itē no. epm nō posse emittere votū longe pegrinationis sine licentia pape. secus autē vbi pegrinatio nō ē longa. qō tenet hic Inno. p text. ibi tādiu. Et ex hoc t ex tex. no. q epūs nō pōt sine cā se absentare ab eccīa sua. t dicit Hosti. alibi nō ita bene ꝓbari. Sed ego adduco meliorē tex. in. c. epūs. de cōse. di. iij. vbi text. dicit q cessante infirmitate si debet epūs saltē dieb⁹ dñicis abesse ab eccīa sua. et nota istum tex. iūcta glo. sua q epūs tenet dieb⁹ dominicis t solēnib⁹ interesse officijs eccīe sue. ¶ Nota in. x. cū igit. arg. ex quo sumit auctoritas cōmutandi votū. t dicit Inno. q non oportebat ire p argumēta cū sit expressū Leuit. c. vlt. vbi pz q quedā vota cōmutabant in veteri lege. Itē Numeri. xxx. c. vbi vota ratificant t reuocant ab his in quoz potestate sunt ipi vouentes. ¶ Nota ibi finite. nō curandū de maledictis aliquoz dūmodo nō recedamus a tramite veritatis. vnde quidā phs. Conscia didici maledicta cōtēnere. t alibi scribit. Cōscientia mens recti fame mendacia ridet. sed hec t silia itelligo qñ quis nō pōt obuiare maledictis. alꝰ autez crudelis est qui negligit famā suā licet cōfidat ō bona cōscientia. q̄ sunt duo nobis necessaria cōsciētia quo ad nos t fama quo ad ꝓximos. vt dic tex. no. xij. q. j. Nolo. t alibi dicitur q deteriores sunt qui fame nostre detrahūt. q̄z qui substātiā dirūpunt. vj q. j. deteriores. t ꝓ maledictis cōtēnendis vide bo tex. xj. q. iij. c. inter ꝟba laudantiū. ¶ Vltimo no. q cessante cā voti nō cessat votū. ō qō facit q regulariter ad destructionē cāe sequit destructio causati. vt in. c. cū cessante. ō appel. So. intelligo istū tex. qñ cessat cā impulsiua t nō finalis. nam causa finalꝭ voti est placere deo. sz cā impulsiua fuit q volebat ire ad illū comitē. sile in. c. ex pte. ij. de cōuer. cōiu. t ad hoc no. t tene menti illū tex. aduerte tñ q licet ad cessationē cause impulsiue nō cesset effectꝰ tñ ꝑstatur facilior causa dispensandi vt hic optime probatur. ¶ Opo. cōtra tex. nā videť sibi cōtrari⁹. nā primo clare innuit istū epm nō fuisse obligatum ex voto q illud emisit sine cōsensu ecclie sue t sine licētia generali vel speciali ipius pape. t tñ papa postea cū illo dispēsat ac si foret obligat⁹. naz relaxatio ꝑsupponit vinculū. vt in. c. ad dissoluēdū de despō. impu. t in. l. nec. ff. de ꝟb. ob. So. Hosti. multum instat t varie loquit ex cui⁹ dicto elicio tres solutiones. Prima q spēale sit in voto vltramarino. nā sic sponsus carnalis t religiosus emittūt hoc votum. vt in. c. ex multa. t. c. fi. j. eo. ita t epūs qui ē sponsus spūalis t religiosissimus. vt. d. c. ex multa. t ex hac solutione dicendū q allegationes pape ꝓcedūt generaliter in alijs vōtis. Sed in votis vltramarinis nō est necessaria dispensatio. Alia so. q generaliter epūs nō potest emittere votum ex q̄ diu ē affuturus

ab ecclia sua sine licentia pape tamē votum valet i ꝓiudiciū ipius vouentis. simile in .c. qō i dubijs. ō renū. ⁊ .c. cū tpe. de arbi. Tertia ro. q cū sit generale passagiū ad predicandū mandatū q papā possūt epi vouere qz oibus clericis videt tūc data licentia pape. vt in .d. c. fi. alꝫ requirit licētia pape. ⁊ in hac vltima solutione videt residere hosti. sed ꝛrium facit iste tex. nam hic nō erat generale passagiū cū papa allegaret ꝫ votū ipius. vñ satis pōt dici q de stricto iure tale votū nō obligat plātū sed ad cautelam ne alij scādalizent debet fieri commutatio ⁊ sic valebit in sui ꝓiudiciū. vt patebit in secūda solutione.

¶ Sz vltra alios quero quare votū cuz sit de iure diuino pōt in meli⁹ cōmutari cessante cā in vouēte auctē epi. vt in .c. j. ē. e. ⁊ ieiunia indicta ab ecclesia nō pīt cōmutari etā in melius q illum epm cessante cā. vt no. Inn. sup rubrica. de obser. ieiu. cū ius diuinū longe magis obliget q̄ ius positiuū. vt i. c. fi. de cōsue. xxv. q. j. c. sunt quidā. Sol. credo posse sic rīderi vota emittunt pure in seruitiū ⁊ placētiā dei. vnde si cōmutant in meli⁹ nō soluit obligatio voti imo auget. nā ꝓmutatio debet fieri ad id qō ē deo magis acceptum. vt in .d. c. j. ⁊ sic ex voluntate diuina hec vota cōmutant ⁊ redimūt. ⁊ generalit ex voluntate creditoris potest vnuz ꝓro alio solui. insti. qui. mo. tol. obli. in ꝓin. ⁊ p hoc tex. hic in .ꝝ. cū igit. ⁊ qō habet Leuit. c. vlti. sed ieiunia indicta ab ecclesia fiunt nō solū ad carnē macerandam sed ob ꝙquotiōnē certi tēporis. vnde sūt qualificata i tē pore ⁊ ob reuerentiā sanctorū vt recūdam⁹ decimā totius anni sicut in quadragesima iō nō sufficit aliud soluere qz p solutionē alterius nō satisfit cause institutionis ieiuniorū. Item nō licet inferiori venire sine cā cōtra cōstitutionē superioris. vt in cle. ne romani. de elec. iō nō licet epo cōmutare sine causa ieiunia iniuncta ab ecclesia. ¶ Querit Jo. an. ō tribus questionib⁹. primo an oīa liceant. scō an oīa deceant. tertio an oīa expediant. Quo ad primum dic q sic si nō fiat cōtra fidē. xl. di. c. si papa. nec alꝫ peccet. ⁊ hoc in mortalib⁹ peccatis lege diuina. sec⁹ de mortalib⁹ lege canonica vel humana cū ipe non liget suis cōstitutionib⁹. pz in eo qō no. i. c. q tuas. ij. de simo. de accu. c. ad petitionē. ⁊ i. c. licet. Quo ad secūdū si est iusta cā qō sibi decet ⁊ ecōtra. Quo ad tertiū si ordine iudiciario agit semp expedit facere iusticiā nec illā querti. vt. c. in causis. ō re iudi. lz q̄nq̄ p cām differt. de renū. c. nisi .§. p graui.

Quod super. Impedito ad tempus exequi votuz q tū vltramarinū cōcedit dilatio. ꝑpetuo vero impedito indicitur redēptio i eo q magis expediat terre sancte. h. d. Lōis diuisio. scōa ibi nos aūt tria facit. ꝓmo ponit generalē doctrinā. scōo duplicem distinctionē. ꝓma ibi vñ credim⁹. scōa ibi. rursus. tertio soluit cōsultationē indecisā. ibi de mulieribꝫ. ¶ Primo no. ex isto tex. q ad votum exequēdum quis precise cōpellitur cessante rōnabili causa ⁊ sic habes casum in quo obligatus ad factū precise cōpellitur nec sufficit prestare interesse. ⁊ hoc iō. qz hoc votū obligat de iure diuino. vt in .c. licet. §. eo. ⁊ regulariter an obligatus ad factū sit ꝑcise cōpellendus. dic vt le. ⁊ no. in l. stipulatiōes nō diuidunt. ff. de ꝛbo. obli. ⁊ l. si qs ab alio. ff. de re iudi. ¶ Secūdo no. ibi sine distinctione. q mandatū ꝓncipis sine distinctione factū admittit excusationem ꝓbabilis cause. facit. c. si qñ. §. de rescrip. ⁊ .c. ex pte de offi. dele. ¶ Tertio no. ⁊ tene menti q viuentes ex ꝓpꝛio artificio pīt dici inopes. naz excipit ab eo qō dixerat de opib⁹ ⁊ exceptio debet esse a regula. vt no. sup rubrica. de re. iu. li. vj. ¶ Jtē no. q incōsideranda facultate alicui⁹ debem⁹ inspicere vtrum habeat aliquā artē. ⁊ facit ad materiā illoꝝ qui ꝓmuniunt inquātū facere pīnt. ¶ Jtē no. q impedimentum etiā ꝑpetuū nō tollit obligationem voti si fuit emissū p subsidio terre sancte. secus dic si fuit emissum p deuotione vt dixi in .c. licet. §. eo. ¶ Jtē no. q nō valēs agere penitentiā sibi iniunctā a sacerdote nō liberat ab obligatione sed ꝛz fieri cōmutatio seu redemptio. ¶ Jtē no. q licite sacerdos inūgit in penitētia pegrinationē etiā diuturnā p remedio peccatoꝝ. ¶ Nota q vxores nō tenent sequi maritos votū peregrinatiōis exequētes. ¶ Ultimo nota q mulieres licite emittūt vota pegrinationis etiam p subsidio terre sancte. ¶ Sed qz tex. videt hic approbare pugnā christianorū cōtra saracenos potest ꝓbabiliter dubitari nūquid ꝓncipib⁹ xpianis sit licitū mouere bellū cōtra infideles ⁊ eis auferre dīnium ⁊ principatus ⁊ alia bona. Jnno. multū exquisite tractat hic istā materiā. ⁊ primo cōcludit q infideles licite tenēt dīnia ⁊ principatus ⁊ alia bona. qz deus subiecit ozbē rōnabili creature nec int homines distinxit. postea supuenit ius gentū ⁊ habuit locum illud. Mōcūq̄ calcauerit pes tuus tuum erit. ita q licite infideles acquisiuerūt dīnia iō molestari sine causa nō debent a christianis. fatet tamē q si infideles sunt infesti christianis vel aliter delinquūt cōtra legē nature q papa poterit ꝫ eos indicere bellū ⁊ eos priuare hmōi bonis. Hosti. dicit q si infideles nō cognoscūt dīnium eccle licite possūt bonis spoliari per id qō habet Eccl. x. Transferet a gente in gentē regnum. ⁊ in euangel. Matth. vl. c. Data est mihi oīs ptās in celo ⁊ in terra quā q̄dez ptātem transtulit xps in vicariū suū. sed si recognoscunt dīnium ecclie nec sunt infesti xpianis debent tolerari ꝓpi. Jnno. facit. c. dispar. xxiij. q. viij. sz ꝓpi. Hosti. vide tex. cum glo. in .c. si de reb⁹. xxiij q. viij. heretici. tamē ex cōstitutionib⁹ sanctorū patrū possunt licite omnibus bonis spoliari. qz magis delinquūt ipsi qui fidem semel agnouerūt q̄z infideles. vt in .c. vergentis. de here. Fallūt predicta in puincia hierosolymitana. qz cū sit cōsecrata i sanguine christi nō debet eē in dīnio infideliuz maxime cū multi impatores illā acquisiuerūt dīnio xpianorū. ¶ Secūdo principaliter querit Jnno. si delinquūt infideles p quem debent puniri ⁊ concludit q ꝑ papam qz est generalis vicarius in terris ⁊ ipse deus fecit vnum ouile ⁊ vnū pastorem. vt habet in euangelio. ⁊ sic infideles velint nolint sunt de illo ouili. ⁊ dicit Jnno. q cum infideles nō habeant aliaz legez licitam ꝓter legem nature si delinquunt in illam

puniunt per papam ad instar dei q̄ puniuit p se sodomitas. vt habet Gen. xix. c. t. ij. q. j. deus omnipotens. Judei vero si delinquūt cōtra legē cōz in moralibus puniunt p ecclīam. t aduerte qz Inno. totam iurisditionē infideliū videtur attribuere pape qō nō procedit indistincte. nam sunt sub romano imperio. vt patet. C. de iude. t. C. de paga. p totum. ad idē. c. postulasti. j. de iude. ¶ Itē impator saltem quo ad exercitium habet iurisditionē super vniuersū orbem t ē dñs mundi. l. de p̄cario. ff. ad l. rhodiā. de iac. t. l. bene a zenone. C. de quadri. p̄scrip. facit qō ipse Inno. no. in. c. licet ex suscepto. de fo. cōpe. vbi dicit q si impator nō est negligens sed subditi sunt sibi rebelles nō succedit papa in iurisditione sed debet iuuare impatorem ad domandum rebelles. ar. in. c. cum ad verū. xcvj. di. vnde cōcordādo dicta Inno. t iura. s. alle. distinguo q quedā sunt crimina ecclīastica t in istis papa exercet iurisditionē in infideles sicut exercet cōtra fideles. vnde si iudei vel alij infideles delin querēt contra matrimoniū papa seu ecclīa posset in eos aīaduertere. vt in. c. nouit. de iudi. In criminibus vero nō ecclesiasticis impator exercebit iurisditionē. In mixtis vero locus erit q̄uentioni. ad hoc qō plene dico in. c. cum sit generale. de fo. cōpe. vñ in peccato cōtra naturā dico q vterq; p̄t eē iudex. qz h̄ peccatū principaliter cōcernit dei reuerentiam qui est conditor vniuersalis creature. nam ob hanc causā ecclīa impedit se cōtra laicos de crimine vsurarum etiā infideles. vt i. c. post miserabilē. t. c. fi. j. de vsu. ¶ Ultimo hic querit nūquid sit licitū xp̄ianis expellere iudeos t alios infideles ō regnis suis t eis auferre bona. Inno. dicit q nō ex quo nō sunt infesti christianis nec aliter delinquūt cōtra legē nature vel legem licitam. sed Oldra. plene disputat consilio. xcj. t ibi cōcludit q priuatis christianis h̄ non licet. ad hoc. C. de iudeis. l. nullus. t. c. sicut. j. ō iude. p̄ncipibus vero licet si iminet piculū fidei alīs secus. nā debem⁹ tolerare infideles t eos lucrifacere deo nec debem⁹ eos cōpellere ad fidē suscipiendaz vt in. c. qui sincera. t. c. de iudeis. xlv. di. t. c. ad fidem. xxiij. q. v. t vide ad materiā qō no. Oldr. cōsilio. lxvij. vbi tractat an licituz sit xp̄ianis vti auxilio infideliū in bello iusto. t tandē cōcludit q sic. nā machabei qui fuerūt viri sancti iniuerūt ligam cuz romanis qui tūc erant gentiles vt mutuo se adiuuarent. vt habet Machab. j. Itē in bello iusto iustū ē parare insidias t simulare. vt in. c. vtile. xij. q. ij. t. c. domin⁹. xxiij. q. ij. ergo fortiō est licitum vti auxilio infideliū. nam t fideles in bello licite adiuuāt dñm infidelem. vt in. c. iulianus. t. c. si dñs. xj. q. iij ¶ In glo. in. ver. recōpensato in fi. Jo. an. dicit q etiā secūdus intellectus p̄t sustineri dūmodo ista cōpensatio fiat cum discretione t credo q vterq; intellectus potest sustineri. nam credo q possit cōpensari labor cuz ieiunijs t pecunia. vt i. c. j. s. e. t in. c. medicinā. de pe. di. j. ¶ Sed hic querit nūquid indistincte nō valētes pugnare vel inopes possūt votū redimere. Hosti. dicit tex. p̄cedere in istis q̄ non sunt vtiles nisi ad pugnandum. si vero sint vtiles ad alia onera supportanda vtputa ad fossas adimplendas. tc. nō curabit de inopia vel de impotētia pugnāt. nā p̄dicatōres t minores ibi mendicant. tamē sunt apti ad p̄dicandū ita in similib⁹ dicēdū. ¶ In glo. in ver. potens in fi. no. glo. q̄ hoc itēdit q regulariter pnia iniuncta p sacerdotē p̄t ex causa cōmutari p eundē vel p maiorē suuz. p hoc vide tex. cū glo. in. c. p̄sbyter. lxxxij. di. sed speciale est in pnia iniuncta ad itinerandū ad terrā sanctam. naz cōmutatio huiⁿ pnie reseruat soli pape. ar. hic iuncto. c. sc. Jo. an. dicit t meliⁿ q aut pnia fuit iniūcta p subsidio terre sancte. t solus papa cōmutat aut nō p subsidio sed p⁹ laboze itinerandi t tunc aut ille emisit votū t solus papa dispensat. aut solū assumpsit signa pegrinatiōis t potest inferior dispēsare t hoc placet. Hā istud. c. t sequēs i reseruatiōe huius p̄tātis solū cōsiderāt subsidiū terre sancte.

Exmulta. Votū vltramarinū certis casibus redimi t cōmutari p̄t nō tñ p aliū q̄ p papā vel cū ip⁹ speciali mandato. h̄ primo. Inhabiles ad eundū seu inhabiles ad pugnandū si sunt strēnui consilio vel milites bellatores possūt secū ducere votum vltramarinū nō redimūt. hoc scō. Uxores nō possunt sequi viros vltra mare nisi t ipse vouerint. hoc tertio. Viri sine cōsensu vxorū emittere possūt votuz vltramarinū. h̄ quarto. Clerici tanq̄ inhabiles ad pugnandū redimūt votū vltramarinū nisi in certis casibus. hoc q̄nto. quinq; sunt dicta vt p̄z ex precedentib⁹. scō ibi. scō. a. tertiū ibi. qō aūt. quartū ibi in tanta. quinta ibi. de clericis. ¶ Primo ex isto tex. no. vtrū casū reseruatū soli pape. ipse eni solus, commutat votū vltramarinū. qō intellige qñ fuit emissum p subsidio terre sancte. ita singulariter dicit h̄ glo. t bene quā semp no. p hoc facit qz tex. c. precedentis solū fundat se sup subsidio terre sancte. ¶ Ex q̄ infero duo. p̄mo q si q̄s vouisz visitare sepulchr̄ p deuotione vel ire ad sanctū iacobū p̄t cōmutari onē voti obtinere ab ep̄o loci. Scō infert q in cāu huius. c. qñ votū fuit emissum in subsidiū tre sancte legatus etiā de latere dispēsare nō p̄t cū requiratur spēalis delagatio vt p̄z in tex. ¶ Scō no. q eps potest dici religiosus. t vide qō dixi. s. de reg. in rubrica. ¶ Tertio no. q nō reprobatur in religiosis si sint idiote t iuris ignari. t sic videtur q in eis sit probabilis iuris ignorātia. nam sicut excusant rustici qz habēt intendē agriculture. vt. l. cū de idebito. ff. de proba. no. j. q. iiij. §. notādum. t. xxxviij di. in summa. ita t isti debent excusari cum vacare debeant diuinis officijs t p̄templationib⁹. de quo vide qō no. in. c. qñ. j. de simo. ¶ Nota in. §. scō ibi a superiore. q cōclusio dispositionis capit intellectum ab his que dicunt in prefatione. pro h̄ bo. tex. in. l. fi. ff. de here. instit. t in. l. cum pater. §. dulcissimis. de lega. ij. nam verba dubia capiunt intellectum a precedentibus t sequentibus. l. si seruus plurium. t. l. qui filiabus. de lega. j. consideranda ē ergo prefatio seu exordiū cuiuscūq; dispositōnis ¶ No. q pollens cōsilio non dicitur inhabil ad pugnādū h̄ corpe pugnare nō posset. hinc ē q̄ incurrit

irregularitas ex solo cõsilio adhibito in homicidio vt in.c.siquis viduã.l.di.plene no in.c.sic dignũ. j.de homici. hinc Tullius in li.officiorũ. Parũ pro dessent arma foris nisi cõsiliũ esset domi. vnde aduocati dicunt militare.l.aduocati. C.de aduo.diuer.iudi. ¶ Mo.in.§.qõ autẽ.q mulier que astrinxit se voto cum marito tenet eum sequi als secus. ¶ Nota in.§.in tanta.casũ specialissimũ in q̃ maritus emittit votum pegrinationis sine cõsensu vxoris.nã regulariter nullũ votũ potest emittere maritus cũ piudicio vxoris.vt no.in.c.noluit.t.c.manifestum.xxxiij.q.v.dixi plenº in.c.scripture.s.eo. t ex hoc arguit hosti.religiosum claustralez posse emittere votũ p subsidio terre sancte etiã sine ꝓsensu sui abbatis si als est vtilis terre sancte. de q̃ plene dicam in.c.fi.j.eo. ¶ Nota i.§.dẽ clericis. q clericatus officiũ reddit clericos inhabiles ad pugnã dũ etiã cõtra saracenos. ¶ Itez nota ibi necessitas vel vtilitas.q votum põt cõmutari sine necessitate dũmodo sit vtilitas in cõmutatione.t hunc text. soleo allegare in.c.j.s.eo.q in cõmutatione voti necessario nõ requirit q causa sit in vouente. sat enim ẽ q cõmutatio fiat in id qõ ẽ magis vtile t deo magis acceptũ.fallit in eo qui nouit p subsidio terre sancte t potest actualiter impartiri auxiliũ. ¶ Ultimo querit hic de vxoribº nũquid possunt emittere votũ p subsidio terre sancte sine cõsensu maritoꝝ. videt q ꝯ qz mariti hoc pñt sine ꝓsensu vxorũ. vt i §.in tanta.nam vir t vxor nõ iudicãt ad imparia. c.gaudemus.de diuor.hosti.concludit q votum valet sine consensu mariti sed non debet mulier exequi sine licentia ipius mariti si est iuuenis t suspecta de incõtinẽtia.ar.in.c.cũ sis.de cõuer.cõiuga. sed si est mulier senex t potens ad ducenduz bellatores tũc cõpellit exequi votũ.arg.hic t in.c. precedenti in fi.t hoc satis placet. ¶ In glo.iij.no.bene istã glo.ex qua habes duo notabilia dicta. primuz q regularis i omni voto põt eps dispsare arguẽdo hic per locũ a speciali de quo vide qõ dixi in.c.j.s. eo. ¶ Nota secũdo q nõ omne votum vltramarinũ est reseruatũ pape.sed illud qõ fuit emissum p subsidio terre sancte. ¶ In glo.in.v.religiosi dic de iij vt plenius dixi sup rubrica de regu. ¶ In gl.i ver. inhabiles.ibi sũt lachrymẽ.tẽ.sed contra hoc est.c. dilecto.de sen.ex.li.vj.vbi clerici possũt pugnare armis materialibus t spũalibº.Docto.soluunt dupliciter.primo q rõne clericatus nõ sũt habiles sed rõne iurisditionis siquã habẽt reddunt habiles vt in cõtrario.vel secũdo possunt clerici pugnare per alios armis materialibº t spũalibº.vt in contrario nõ p se vt hic.Tu de materia dic vt p̃missime dixi in.c.clerici arma.s.de vi.t ho.cle. ¶ In gl.fi.in fi. de hoc dic vt dixi.s.in.c.proxi.super glo.t regulariter dicendum q pnia põt ex cã cõmutari. nõ obstãte hoc.c.in fi.solũ eni hoc intendit q cause hic narrate que concernunt inhabilitatem ad pugnandum nõ sunt sufficientes ad cõmutandũ pegrinationez iniunctam in penitentia.qz in hoc nõ cõsiderat habilitas pugnandi sed potentia itinerandi. vt. s.c. proxi. non ergo tollit iste text. quin ex alijs causis possit cõmutari penitentia.

Pertuas. Qui vouit religionez ingredi si voto nõ cõpleto fiat eps renũciare debet t votũ implere.sic coiter sũmatur.sed potest alijs modis intelligi t sũmari vt.j.patebit.Cõis diuisio.scõa ibi nos. ¶ Nota primo q valet votum de intrando certã religionẽ t qõ citra pfessionẽ votũ potest dici solenne. et dicit forte solenne ꝓpter instrumentuz t plati presentiã sed quo ad dirimendũ matrimoniũ post contractũ nõ dicit solenne nisi p professionẽ. vt in.c.j. eo.ti.li.vj. ¶ Scõo no.q nõ implẽs votũ infra terminũ prefixũ dicit voti transgressor respectu tẽporis qz nõ adimpleuit tpe promisso.pro hoc.c.nõ est.s.eo. ¶ Tertio no.q votũ restrictũ ad certũ diẽ obligat ad duo. pmo vt adimpleat die pfixo.scõo vt pure impleat.vnde etiaz pº lapsum diei remanet obligatio.sile in.l.celsus.ff.õ arbi.similiter in.c.cum dilecti.de do.t cõtu. ¶ Itẽ no.fm vnũ intellectum vnã notabilẽ differentiam inter matrimoniũ carnale t spũale.nam p mrimoniũ carnale tollit votũ prius emissũ matrimonio si cõsonũ.vt in.d.c.j.secus in matrimonio spũali vt hic.nam inter epm t eccliam ꝓtrahitur mrimoniũ spũale.vt in.c.ij.de transla.prela.t tamen per hoc matrimoniũ nõ est sublatum votuz religionis preecdens.t sic videtur fortº eẽ matrimoniũ carnale. ¶ Sed cõtra hoc t cõtra lram o ꝓpo.nam votũ simplex.i.nõ solennizatum p pfessionẽ tollitur p fortius vinculum supueniens.vt i.c.qui post.de regu. li.vj.vbi patet q si vouẽs intrare certam religionẽ intrat aliam laxiorẽ tollit primum votum.ergo idẽ dicendũ per adeptionem epatus cũ magis mereatur eps q̃ simplex religiosus.vt in.c.licet.de regu. t.c.veniens.de renun. Itẽ existens in monasterio iam pfessus fauore populi t epatus potest extrahi de monasterio t epatui pficí.xviij.q.i.c.j.ergo fortius potest ille eligi anteq̃ intrauerit monasteriuz nec dz dici voti transgressor ex quo i melius transmutat.vt in.c.scripture.s.eo.t.c. puenit.de iureiuran.So.cõtraria sũt difficilia t vario mõ soluuntur per doc.quidã enim inherentes cõtrarijs dicũt q iste habebat cõsciam erroneam qz putabat se teneri ex primo voto quã cõsciam non poterat deponere nisi resignaret epatui.vnde non ex debito sed vt sue erronee cõscie satisfaceret papa ꝑbuit cõsiliũ de resignatione.facit.c.p tuas.t quod ibi no.j. de simo. ¶ Secũda solutio q iõ papa hic consuluit.qz iste poterat pfiteri t postmoduz in epm ꝓmoueri. ar.in.c.cõgressum.j.de spon.t assumẽdo habitum adijciebat ad gradũ pfessionis.nam plura licent ꝑlato seculari que nõ licẽt regulari.vnde ex quo voto se astrinxerat ad vitã regularem debebat pficere votũ t postmodũ pficí epatui.t hec solutio eẽt satis bona si p certo demũ iste fuisset eligendus sed forte iterũ nõ fuisset electus.vt ꝑsupponit text.in fi.t sic nõ est verũ istũ vtrũq potuisse adimplere.nam prima fronte iste dimittit epatum vt transeat ad regulare vitã qõ est cõtra iura superiº alle. ¶ Tertio soluit hosti.q iste nõ fuit legitime promotus qz erat

in peccato mortali propter voti transgressionem. t sic sua electio nō tenuerat. vt in. c. cum in cūctis. de elec. secus si ante emissionem voti fuisset electus. et ex hac vltima solutione ēet inferendū q p superueniētiā ēpatus tollitur votum religionis p̄cedens si vouens erat ante terminuz adimplendi votum.

¶ Sed cōtra hanc so. facit qz nō qōlibet peccatum mortale impedit electionē nec deūcit postmodum pmotū. vt ē tex. cum glo. in. c. sicut. de iureiur. fac qō no. glo. in. c. florentinū. lxxxv. di. Item pro trāsgressione voti potuerat ista imponi penitētia. sicut obseruat in simili. i. c. qui post palle. t. d. c. j. de voto. li. vj. vnde putarē q si vouēs consensit electioni p̄cipaliter propter deū t vt magis mereat q tunc nō teneat resignare ēpatui sed de trangressione prius facta imponet penitētia sed si cōsensit vt posset nō vt magis mereat t tūc tenetur resignare ēpatui t sic posset intelligi iste tex. nam solū papa h̄ aduertit ad cōsciam istius. facit qō no. glo. in. c. monachi vagantes. xvj. q. j. facit tex. in. c. ij. ō transla. prela. vbi dicit q matrimoniū spūale est fortius t dignius carnali. t per hoc possūt solui alie qōnes hic tacte p doct. ¶ Et nota vltimo ex tex. q resignans ēpatuz vt adimpleat votuz religionis qō emiserat poterit iterū assumi ad eundē ēpatum licet ex cōscia criminis ēpatum relinqueret. qō multū limitat. c. super eo de elec. rō qz per implemētū voti tollit omnis p̄cedēs transgressio. ¶ In glo. fi. ibi. ad inferiores. glo. vult facere dr̄iam inter ēpatum t dignitates seculares inferiores vt p̄mo casu religiosus possit promoueri. scō nō. t aduerte qz aut querit de promotione ad ēpatum t nō est dubiū. vt in. c. j. xviij. q. j. t in. c. quozūdam. t in. c. si religiosus. de elec. lib. vj. aut querit nunquid possit promoueri ad ecclesiaz curatam nō collegiatā t cōiter tenet q sic. vt in. c. qō dei. j. ti. proxi. vbi plene dicam. aut ecclesia curata est collegiata clericozū secularīū t tūc est dubiuz nūquid religiosus potest assumi in prelatum illius ecclesie ne hoies disparis pfessionis cōgregent in eodē collegio. t de hoc casu dubitauit ista glo. de q̄ vide glo. no. t satis plenā in. c. j. de elec. aliquid dicetur in. d. c. qō dei timorē. ¶ In glo. fi. no. fi. glo. hic iuncto tex. q obtinēdo dignitatē nō potest effici religiosus. rō qz in ingressu oia renūciat ita q p priam volūtatē a se abdicat t subijcit se voto abbatis. vt in. d. c. si religiosus. t sic dignitas t professio nō sūt cōpassibilia sed si post professionem eligit absoluit ab obedientia abbatis. t nullā amplius habet cōionem cū primo monasterio. vt in. c. ne p cuiuslibet. xvj. q. j. t in. d. c. j.

Postulastis. Prelatus etiaz professus pōt votuz vltramarinum emittere t in suos vsus vicesimam p̄uentuū ecclie cōuertere. diuidit primo consultatio. scō rūsio. ibi. discretioni. t pro casu p̄mittit qō habet in glo. j. ¶ Nota primo q prelat⁹ regularis potest emittere votuz p succursu terre sancte etiā sine licentia superioris qō videt singulare dictū nec alibi legi. Ex quo infert q religiosus pōt sine crimine maxime ad tempus deserere monasteriū t insistere publice vtilitati ecclesie vniuersalis. p quo vide pulchrum tex. in. c. nos autē. xvj. q. j. vbi dicit q ocium monachale nō est p̄ferendū vtilitatibus ecclīasticis. p quo. c. licet de regu. vbi patet q sollicitudo labor t doctrina p̄ferunt silentio contemplationi t quieti. ¶ Secūdo no. q certa ps reddituū ecclesie pōt legitime deputari p vtilitatibus ecclie vniuersalis. nam oēs ecclie sunt vnū corpus vt in. c. pudēda. t. c. loquit. xxiij. q. j. debēt q̄ membra cōferre ad cōseruationē totius corporis. fac. c. videtes. xij. q. j. ¶ Nota ibi verbo t exemplo. arg. optimū q religiosus nō debet acceptare dignitatē extra monasteriū si nō est ad illā vtilis. p quo vide bo. glo. in. c. monachi vagantes. xvj. q. j. ¶ Sed q̄ro nūquid qō dicit hic in prelatis regularib⁹ habeat locū in religiosis simplicib⁹ vt possint emittere h votū sine licentia abbatis. hosti. sentit q nō qz nō reperit iste casus in quo monachus possit emittere votū sine licētia abbatis. ar. xij. q. j. c. nolo. t. c. nō dicatis. t. xx. q. iij. in. c. monachis. nisi forte essent multū instructi in officio p̄dicandi. vt in. c. ex multa. s. c. t sic videtur hosti. dubitare. sed ego primo in prelatis restringerē istuz tex. in casu qñ fit passagium generale ex dispositione romani pontificis. nā tunc videt data licentia p̄latis eundi p succursu terre sancte. sed hoc cessante nō puto q p̄latus maxime regularis possit se ad hoc obligare sine licentia superioris qz eps hoc facere nequit. vt in. c. magne. s. eo. t qō ibi dixi. In religiosis vero simplicibus puto nō licere sine licētia supioris qz nullā volūtatem habēt. t sic nō possūt se obligare ex voto. nam t in papā nō potest religiosus promoueri sine licentia abbatis. no. gl. in. c. quā sit. xviij. q. ij. t sic habes hic casum q nō eodē vinculo astringitur abbas suo supiori sicut monach⁹ abbati. vide bo. gl. ad hoc in. c. de p̄sentiū. xvj. q. j. t fz hoc tēpera no. in. c. scripture. s. eo. p Inno. ¶ In glo. ij. in fi. glo. nō soluit cōtrariū. Tlin. dicit q vbi priuata vtilitas ex toto cōfundit t publica parū iuuat nō debem⁹ p̄ferre publicam vtilitatem priuate. t no. hanc solutionē. facit ad materiā. l. j. ff. so. ma. Scō soluit Sof. t hosti. q vtilitas publica est p̄ferenda p̄uate qñ priuata includit sub publica alīs secus. t hāc so. ponit glo. in. c. licet. de regu. t hoc intelligerē quādo priuata p̄sona haberet electionē sed supior dz p̄ferre publicā licet priuata nō includat sub publica vt in. c. bone. de po. p̄c. t. l. j. solu. ma.

De statu monachoz t canonicoz regulariū. Rubrica

¶ Supra visū ē de cōuersione p̄iugatoz. itē de voto. ℔ qz uersi ad religionē vl vouētes ingredi efficiunt vt plurimū monachi vel canonici regulares ideo post rubricas precedentes subijcitur ista.

Theodosius. Monasteria sūt exempta a lege diocesana non a lege iurisdictionis. sic cōiter sūmatur ℔ qz hec vocabula sūt potius magistralia q̄z iurl. vt. j. dicā. ió speciali⁹

sic sūma. Diocesanus nō dz molestare monasteria pterq̄ p causa correctionis. nec eis oblata sibi vendicare. t ponit duas phibitiones t tertiā rationez subūcit. scda ibi. aut. tertia ibi. cū. ¶ No. pmo q̄ ō iure cōi monasteria sunt sub cura epōrū. p b. xviij q. ij. c. abbates. t. c. cū venerabilis. de re. do. monachus tñ magis astringit abbati q̄z epō loci. vt not. glo. in. c. qui resistit. xj. q. iij. vnde olim qōlibet monasteriū recognoscebat plātū per se sed hodie multe sunt religiones adinuicez collecte habētes pfez abbatē. vt pz in cartusien sib⁹. t cistercien sib⁹. t hoc pcedit ex dispositiōe t priuilegio speciali. ¶ Scdo no. hanc regulā hic positā q̄ pter correctionez non pōt epūs aliq̄ grauamē imponere mōasterijs. sūt enim monasteria exempta a cōibus obsequijs nisi specialiter aliqua lege obligēt. ad hoc vide pulchr̄ tex. in. c. q̄z sit. in fi. xviij. q. ij. t de hoc aliq̄d in gl. j. ¶ Tertio no. q̄ oblationes q̄ fiūt in locis religiosis nō debēt cedere epō nec eccl̄ie curate sed ipsis loc religiosis. ad idē. c. nimis. de excess. pla. t hoc videt pcedere ex priuilegio religionis. nam de iure cōi cū oblationes sint de iure parochiali vt dixi sup rubrica. de paro. si fiunt capelle habētes populuz debēt cedere ad vtilitatē eccl̄ie parochiali in cuius parochia est ista eccl̄ia. vt in. c. ex transmissa. ō. pscrip. t p locū a speciali. in. c. ad audientiā. de eccle. edi. ¶ In gl. j. ibi. habēt populū. no. glo. ꝫ Inno. limitat q̄ in illis monasteriū subijcit epō quo ad legem diocesanā que cōcernūt populū vtputa iura epalia de quib⁹ in. c. cōquerente. de offi. ordi. ꝫ in nō concernentib⁹ populū monasteriū remanet exemptuz a lege diocesana licet habeat plim q̄ satis placet. q̄z in istis cessat rō pl̄i. ar. xvj. q. j. c. generalit. ¶ Sz dubitat q̄ ptineāt ad legē diocesanā t que ad legez iurisditionis. de hoc vide glo. r. q. j. i summa. t pleniozē in. c. dilectus. de offi. dz. t melius ibi p doc. t dicit hic Inno. no. verbū ad q̄ sp allegat q̄ lex diocesana t lex iurisditiōis sunt vocabula magistrorū t nō iuris. quasi dicat q̄ magistri t doc. fuerūt primi inuentozes istorū vocabulorū licet iura eis postmodū fuerūt vsa. q̄ pz ex eo q̄ iura specialiter nō ponūt que spectāt ad vtrāq̄ legē. vñ hodie oportz dicere ea eē de lege diocesana a quib⁹ monasteria reperiunt exempta. ex quo iura dicūt monasteria eē exempta a lege diocesana ꝫ veritate ispecta vna est lex. s. diocesana que cōprehendit oēm iurisditionē epi t sic iurisditio cōprehendit sub lege diocesana. vt in. c. auditis. de prescrip. t ad legē diocesanā ptinet cōtributio eccl̄iarū singularium p cōibus negocijs. puta fm Inno. si epūs vult ire ad cōciliū vel ad papā uel ad regē p cōi vtilitate tot⁹ diocesis. et no. hoc dictū q̄ epūs volēs ire ad cōciliū potest petē ab eccl̄esijs subiectis vt cōferāt expensas cū ibi promoueatur cōis vtilitas oīuz. ex hoc eni sentit Inn. q̄ monasteria ad hec onera teneant. q̄ not. t ad b facit optime. d. c. q̄z sit. tñ fm eū emittere aliquē ad legationē p cōi vtilitate spectat ad. l. diocesanam. t sic videt velle Inno. epm nō posse emittere monachum ad aliquā legationē. ō tñ sentit gl. in. c. q̄daz t. c. nos aūt. xvj. q. j. ꝫ de clericis secularib⁹ vide gl. in. c. qui resistit. xj. q. iij. t. c. frater. vij. q. j. t satis pōt distingui q̄ si monasteriū hz populū tūc in cōcernētibus facta populi poterit monach⁹ destinari als secus. Itē tangit Inno. quid in charitatiuo subsidio nūquid monasteria teneant epō ad charitatiuū subsidiū sicut eccl̄ia secularis. t primo videt velle q̄ nō q̄si b sit de lege diocesana sed cōtra b videtur sentire postmodū in fi. sue glo. Sed Jo. an. t Archi. transeūt cū primo suo dicto in. c. j. de preben. li. vj. Pau. approbat scōm in cle. j. de excess. prela. t casus est dubitabilis t quotidian⁹. vt. d. c. q̄z sit t iste tex. multū facit p primo dicto vt nō teneat. ad materiā vide q̄ dicet in. c. cū apls. j. de censi. ¶ In glo. fi. ibi in morte. t p diuersitatis rōne instat hic multū Inno. sed tu vide q̄ plene dixi in. c. requisisti. de testa. vbi cōclusi q̄ hodie etiā eccl̄ie seculares nō tenent dare ptē epō acq̄sitorū inter viuos. Et in fi. glo. no. istā glo. sin. quā nescio alibi q̄ valet. psuetudo vt de relictis eccl̄esie nihil debeat epō. t hz gl. nihil alleget tñ in pscriptione tex. ē in. c. de quarta. de prescrip. t hoc sentit Jo. an. hic. sed cū pscriptio sit cōtra ius dz eē fulcita titulo vl tāto tpe de cuius initio nō est memoria. vt in. c. j. de pscrip. li. vj. ita i istis duob⁹ casib⁹ pōt ista quarta in totū tolli sed in cōsuetudine dubitat magis cū illa nō requirat titulum ad sui essentiā nisi assumat naturā prescriptionis. vt ē glo. sing. in. c. ij. de cōsue. li. vj. t ibi p Jo. an. t de hoc vide q̄ dixi in. d. c. requisisti. de testa. t hec dicta sufficiant quo ad predicta.

Monachi. Habet plura dicta tō cōmuniter nō sūmat hz cōprehendēdo substātiā pōt sic sūmari. Monachi nō debēt poni singuli p parochias. b pmo. Si p monachatu aliquid det receptus a sacris ordinibus prohibet t recipiēs ab officio suspendit. hoc scdo. Monachus habēs peculiū sine licētia abbatis ab altaris cōione remouet. t sic decedens sepultura t fratrū cōione puat. b tertio. Si pecunia cōfert p habendo aliq̄ officiū in monasterio dās et recipiens deponunt. b q̄rto. In priorat⁹ cōuentualib⁹ p electionē instituti nō sūt remouendi sine cā rōnabili. t de cā rōnabili tria ponit exempla. t b dic vsq̄ ad finē. t vt pz p supradicta q̄nq̄ sūt dicta. scōm ibi. si q̄s. tertiū ibi. q̄ vero. q̄rtū ibi. priorat⁹ q̄ntū ibi. ponēs. ¶ No. pmo q̄ ius monachat⁹ ē q̄d spūale q̄ pt̄z ex eo q̄ simonia cōmittit si p eo iure obtinēdo aliq̄d tpale dat. t idē in monialib⁹. de q̄ dic vt lati⁹ le. t no. in. c. q̄m. t. c. venic̄s. t. c. dilect⁹. j. de simo. Et ex b infert q̄ monachatus nō est simplex votū. put no. a plerisq̄ in cle. t si principalis. de rescrip. Mā p receptionē canonicam acquiritur ius spūale in collegio. ¶ Nota scdo q̄ monach⁹ nō dz pstitui sine socio sui ordinis in eccl̄ia prochiali. ꝫ b intellige q̄n eccl̄esia prochialis ē subiecta monasterio ita q̄ illa nō desinit eē obedientialis mōasterij. secus dic si religiosus pmouet tāq̄z quilibz clericus secularis ad eccl̄iam parochialem. Nam tūc cum desinit eē monachus monasterij nec vllā habet amplius cōionem cū primo monasterio. vt i. c. ne p cuiuslibet. xvj. q. j. nō tenetur abbas sibi dare

socium. Sic notant dicit glo. quã tenebis menti in cle. ne i agro. §. ad h. i. ver. ad claustrũ. e. ti. latiꝰ. j. e. c. qõ dei. ¶ No. tertio q nullus religiosus cuiusc̃ cũq; ordis pt hꝺe peculiũ ꝛcapiꝝ h peculiũ ꝓpꝓrio seu ꝓprietate. simile in. l. cogi. ff. ad trebel. ꝛ intelige de religiosis stricte sumptis. s. qui pfitentur illa tria substãtialia regule paupertatẽ obediẽtiã ꝛ castitatem. j. e. c. cum ad monasteriũ. nam isti dicunt ꝓprie ꝛ stricte religiosi vt dixi. §. de regu. sup rubrica. ¶ Itẽ no. q regulariter religiosi possunt ex licentia abbatis habere peculiũ seu administrationẽ peculij. qõ intellige ꝓ vtilitate monasterij vl alẽdo seipsum. vt in. c. insinuãte. j. qui cle. vel vo. vbi bonus tex. secus aũt si vellet habere vt disponeret ad libitũ. q tunc abbas nõ posset sibi hoc cõcedere ꝙnimo nec papa. vt videbis in. d. c. cũ ad monasteriũ. in fi. Itẽ no. in ver. abbas aũt. q ꝓpter negligentiã abbas põt deponi. ad idem vide bonũ tex. xvij. q. ij. c. si quis abbas. ¶ No. in ver. priozatus penã religiosozũ cõferentiũ priozat⁹ seu alia officia interuentione pecunie. nã dantes ꝛ recipientes debent deponi. ¶ Nota in. ver. priozes. q ecclesia regularis que gubernaꝝ officio priozis licet sit alteri subiecta debet tñ habere electionẽ sui priozis. Itez no. q ꝓlati regulares cõiter sũt perpetui ex quo eligunt ꝓ electionẽ suoꝝ capitulozũ. qõlibet g̃ collegium siue regulare siue seculare habet electionez sui prelati. vt hic ꝛ in. c. j. §. de elec. ꝛ. c. cõgregatio. xvj. q. fi. ¶ Itẽ nota tres causas habiles ad depositionẽ prelati regularis. prima si prelatus est dilapidator bonozũ monasterij. Scõa si incõtinẽter viuit. ꝛ põdera q sola incõtinẽtia absq; alia qualitate delicti ẽ sufficiens ad depositionẽ ꝓlati regularꝫ. Quid autẽ in prelato seculari. dic vt le. ꝛ no. in. c. a multis. ó eta. ꝛ quali. ꝛ. c. ex pte ade. §. de testi. dico plene i. c. at si clerici. de iudi. Tertia cũ instat necessitas maioris officij. Et ex hoc nota q ꝓlatus intuitu maioris officij regulariter põt transferri inuitꝰ. ꝛ regulariter an ꝛ qñ possit ꝓlatus inuitus transferri. no. in. c. fi. §. de postu. prela. ꝛ. c. q̃sitũ. de re. pmu. ¶ In glo. i ver. parochialis in fi. ꝛ de hoc dic latius vt dicaz. j. co. qõ dei. ꝛ vide glo. j. in cle. j. de elec. ¶ In glo. in ver. administratione. ibi. de viduis. gl. non soluit hoc cõtrariũ. sed hosti. dicit q nõ loquiꝫ de profes̃sis sed de quibusdã non habentib⁹ regulã approbatam. vt sũt beguine. ꝛ sil̃es. de quib⁹ in. c. indẽnitatibus in fi. de elec. li. vj. ꝛ in cle. attẽdentes. de sta. regu. vel dic q possunt hꝺe vsufructũ rerũ ex pmissione superioris. vt le. ꝛ no. in. c. insinuante prealleg. Et in fi. glo. hoc. c. dubũ. solet allegari ꝓ ꝛ cõtra in hac mã. sed in veritate nihil probat. vt ibi no. Joan. q nõ constat q hospitale de quo ibi haberet regulã religiosoꝝ. ꝛ de hac qõne aliqua tangunt hic doc. Sed plenissime vide in. c. fi. de cõdi. ap. vbi dicetur ꝛ per legistas in auẽ. ingressi. C. de sacro sanc. eccl. vbi ponit Bar. notabile dictũ inter cetera q si quis pfitetur ea cõditione vt possit retinere bona sua debet intelligi quo ad vsufructũ vt sic res intelligãtur fm subiectã materiã. ad hoc bo. tex. in simili in. l. si vno. ff. loca. ¶ Sed vltra doc. hic queritur de notabili qõne. pone q religioso aliquid relinq̃t a cõsanguineo vel amico cũ hoc vt nihil acquiratur monasterio. nũquid valeat relictũ. ꝛ videꝫ q nõ. q cõtinet in se repugnantiã. nam si relinquaꝝ religioso ergo necessario monasterio. xvij. q. j. c. vnico. nã si quid relinquiꝫ seruo ĩmediate ius acquiriꝫ domino ita q ꝓ mom̃etum ius nõ cõsistit in ꝓsona serui. vt in. l. placet. ff. de acqui. hered. religiosus autẽ ẽ magis astrictꝰ monasterio q̃z seruus domino. vñ seruitus spũalis dicit strictioz. liij. di. in. c. multos ꝛ vide in sũ ꝓ Inno. ꝛ alios in. c. in pũtia. de ꝓba. ergo tale relictũ nõ ꝺz valere saltem quo ad sui forma. ar. in. c. sollicitudinẽ. de appel. ꝛ in regula vbi repugnãtia. ff. de re. iur. ꝛ hanc. q. habui de facto. ꝛ reperi Bar. specifice eã tangentẽ in auẽ. excipit. C. de bo. que li. vbi cõcludit q vt relictũ valeat debẽt illa verba itelligi vt nihil acquiraꝝ monasterio scz respectu vtilitatis nõ aũt respectu iuris. ꝛ ẽ sensus vt monasteriũ pmittat cõiuentib⁹ oculis illuz habere administrationẽ relicti sicut ꝛ seruus dicit habere ꝓprũ. vt in. l. iij. ff. de manumis. ꝛ facit qõ le. ꝛ no. in. l. lutius. §. tres heredes. ff. ad trebel. h dictũ vt salua sit Bar. auctoritas intelligerẽ qñ religiosus haberet administrationẽ illius relicti i casu licito puta vt dispensaret ad pios vsus qõ est licitum etiã religioso vt in. c. ij. de testa. li. vj. vel vt cõuertat ad vsũ vestimentozũ vel libroꝝ. indirecte tñ tñ his vltimis casibus aliqua vtilitas acquiriꝫ monasterio q̃z releuaꝝ ab his onerib⁹. nõ autẽ ꝺz intelligi vt ad libitũ religiosus illa bona administret tã q̃z ꝓpria q̃z etiã papa hoc facere nõ posset. vt in. d. c. cũ ad monasteriũ. ¶ Sed dubiũ ẽ vltra Bar. q̃d si abbas nollet cõsentire vt iste habeat administrationẽ. credo q relictũ nõ valeat ex defectu cõditionis. ꝛ sic remanebit penes grauatũ. l. vnica. C. de cadu. tollen. ¶ In glo. pe. ibi qui ꝓ electionẽ canonicã nõ creat. Ego intelligo istũ text. in collegio regulari qõ gubernaꝝ officio priozis qui ẽ ibi loco abbatis. nam talis dicit prioz cõuẽctualis ꝛ hꝫ dignitatẽ. vt in. c. nisi. de ꝓben. vñ quẽadmodũ abbas nõ est remouibilis sine cã ita nec prioz. vt in. c. nullam xvij. q. ij. Sed si in monasterio vbi est abbas eligitur claustralis prioz ꝓ capitulũ abbate cõsentiente nõ puto hunc tex. in tali locum vendicare q̃z cum ille sit monachus abbatis nõ põt inuito abbate tenere aliqõ officium in monasterio. vt in. d. c. cũ ad monasteriũ. i. §. nec alicui. cũ se. ꝙnimo nec abbas põt in suo monasterio in ꝑpetuũ cõstituere aliquẽ officialẽ q̃z est cõtra ius. vt in. d. §. nec alicui. hꝫ possit nõ remoueri. vt dicã in. d. c. cũ ad monasterium ꝛ hoc tacite sentit Frede. cõsil. cxxix. vbi ponit verbum notabile dicẽs q hꝫ abbas ꝛ cõuentꝰ cõicãt alicui priozatũ vel aliquã administrationẽ põt nihilominꝰ solꝰ abbas illũ remouere. q ipossibile ẽ q sit monachꝰ monasterij. ꝛ q inuito abbate possit tenere aliquã administrationẽ. vt in. d. c. nullaz. ꝛ. d. §. nec alicui. Ad quẽ aũt ꝑtineat institutio seu ꝓfirmatio electionis priozis. doc. simpliciter dicũt q ad epm̃ ꝰ dic tu latius q aut monasteriũ est ĩmediate subiectũ epo ꝛ tũc cõfirmatio illius ꝓlati quocunq; noie

censeat spectat ad epm. vide tex. cū glo. i. c. ij. xviij. q. ij. ⁊ si tunc isti de collegio negligūt eligere vel eligūt indignū ptās deuoluit ad epm. vt ij. d. c. ij. ⁊ c. ne p defectu. ē. de elec. Aut monasteriū est subiectū alteri monasterio. ⁊ tūc ptās spectat ad abbatē maioris monasterij. vt hic in. §. priozatus quoq;. ⁊ d. §. nec alicui. ¶ Sed quero quid si ad epm solum spectat collatio archidiaconatus qō eē potest. vt in d. c. j. lx. di. nūquid poterit eps remouere archidiaconū ad libitū sicut remouet abbas priozē quē ipe solus deputat in alio monasterio. doc. hic q non. ⁊ bene. qz bñficia secularia sūt ppetua. vnde sine cā istituti nō debēt remoueri. lvj. di. c. satis puersū. imo cā debet eē grauis. vt est tex. no. xvj. q. vij. c. inuentum. sed religiosi nō habēt ita latū ius i beneficijs eoz. vt in. c. p tuas. j. de simo. Sed ego reddo aliaz rōnem meliozem. Mā ⁊ regulares sūt ppetui quando sunt principales prelati. vt hic in. §. priozes. tūc aūt sūt remouibiles qñ nō desinūt eē monachi priozis monasterij sed existūt sub obedientia priozis abbatis. vnde cum isti nō habeant velle neq; nolle nō possunt resistere reuocationi abbatis. ⁊ de hīs pprie loquūt iura ꝛria. An aūt peccet abbas reuocando sine causa. vide p Jo. an. in. c. cū singula. de pben. lib. vj. in nouella. ⁊ d. c. insinuante.

Rr Ecolentes. Admonet cistercienses vt seruent regulam sm primeuā institutionē. h. d. primo. et secūdo dicit q domus religiosa aggregata cisterciensib⁹ eoz mozes seruare tenet. h. d. secundo diuiditur in quattuoz. primo cisterciensiū ozdo sm antiqua tempoza multiplr cōmendat. scōo modernis tpibus cōsideratis reprehendit. tertio vt cisterciēses suis terminis sint contenti monent. quarto q domus eis aggregata debeat se mozib⁹ istis cōformare instruunt. scōa ibi. dolentes. tertia ibi. ideo. q̄rta ibi ceterum. ¶ Nota primo multa interdicta ozdini cisterciensi ⁊ inter cetera nota q nō possunt illi de illo ozdine possidere villas. ⁊ dic villas. id ē loca cū iurisditione. vnde nō pūt habere castra vl loca filia. agros aut̄ seu reliquas possessiones puatas retinere possūt nec possūt obtinere ecclias nec altaria. ⁊ in hoc differūt a monachis nigris. ad hoc. c. auditis. de pscrip. ⁊ c. dilectus. de offi. ozdi. ¶ Secūdo no. in. x. si eni q priuilegiū certo ozdini tributū propter artitudinē vite ipius pdit si non seruat regula instituta antiquitus. facit qō in simili dicit de clericis negociantib⁹ vt nō gaudeāt priuilegio i bonis pfimonialib⁹. de quo dic vt in. c. fi. de vi. et hone. cle. facit. xvj. q. j. c. generaliter. ¶ Itē no. in x. ceterū. q dom⁹ religiosa pōt se ex toto transferre ad religionē artiozē alterius ozdinis. sed hoc intellige auctozitate superiozis interueniente puta epi vt in. c. sicut. de excess. prela. vide qō no. in. c. cuz dilectus. qō me. cau. ¶ Itē no. quē posse acquirē dominiū illius rei quā tenere nō pōt. Mā vt hic vides cisterciēses acquisierunt hec bona cis interdicta et mādat eis vt illa cōmutēt cū alijs eis nō interdictis Ex quo infertur q si legatur alicui collegio res quā ipsi tenere nō possunt nō vitiatur legatum ⁊ possūt illam capere vt cōmutēt cū alia re vel illam vendāt ex quo rōne delicti nō sunt incapaces. p hoc. l. apō iulianū in fi. cum. l. se. ff. de le. j. ⁊ vide bo. glo. in. c. j. de excess. prela. li. vj. ¶ Ultimo no. ex isto tex. arm Anch. q intrans hodie monasteriū habet tantā pticipationem bonoz quātā ille qui intrauit longo tempoze. facit tex. in. x. qz dignū est. qō potest satis admitti in ecclesijs regularib⁹ qz iter religiosos nō debet notari diuersitas. j. e. c. fi. ⁊ no. hoc dictū. secus credo in secularib⁹ ecclesijs qz aliter in vestib⁹ oz honozari cōstitut⁹ in dignitate vel maioz institutione q̄z minoz. vt sentit Jnno. in. c. cū oēs. de consti. vbi vide. dicit eni Anch. ⁊ post eum Jo. an. p predictum ar. q si collegiū dissolueret bona diuiderentur equaliter inter illos collegiatos. xviij. q. ij. in. c. in nullo. ⁊ si collegio remanēte aliquis inde exiret solū repetit ea q̄ secū portauit. vt in. c. qō a te. ō de. cōiuga. ⁊ sic cōiter transeūt hic doc. sed certe hec dicta simplicit intellecta sūt falsa. Mā cum regulares nō possint possidere bona in pticulari nō pūt consequi partē collegij eo dissoluto maxime qz talia bona nō tribuunt ad vtilitatē singulozū. iō distingue latius assumēdo aliqua dicta Bar. in. l. fi. ff. de colleg. illi. dic ergo generaliter cū queritur quid fiendū est de bonis collegij dissoluto collegio. Nam q̄daz sunt collegia que nō possūt bona possidere in particulari vt religiosoz ⁊ in illis bona remanēt apud superiozem collegij q̄ disponet de illis bonis tanq̄z de vacantib⁹. ar. in. l. j. ff. de cura. bo. dan. ⁊ sic alias seruatum fuit in dissolutione collegij templariozū. nō ob. c. in nullo. allegatum per docto. qz dico q loquit. s. cū collegia sunt duplicia. in quo scz erāt masculi ⁊ femine dissoluunt ita vt deinceps masculi faciunt collegiū per se longe a collegio feminarū. nā hoc casu cū collegia remancant integra ⁊ possunt bona possidere. bona que erant cōmunia diuidunt inter ista duo collegia. ⁊ iste est pprie casus illi⁹ c. sec⁹ qñ collegiū ppter psonas ex toto dissolueret qz nulla psona est capax. Itē facit rō quā subijciaz in sequenti membro. quedā sunt collegia q̄ pūt possidere bona etiā i pticulari vt clericoz seculariuz ⁊ dissoluto collegio poterit q̄sq; hīe qō ptulit. ar. i. l. j. ff. de colle. illi. ⁊ d. c. qō a te. Sed bona collegij remanebūt apud superiozē ex q̄ illa bona erant tributa collegio ppter officiū diuinū. nā sublato laboze tollit ⁊ pmiū. l. seio. ff. de annu. le ¶ Qñq; hec collegia hūt bona ppter vtilitatē publicā. vt ē hospitale deputatum ad vsum pietatis. ⁊ tūc idem dicendū qō s. s. q bona nō diuidunt inter collegiatos. qñq; h collegia habēt bona ad vsum singulozum. vt quia q̄sq; cōtulit p victu cōi ⁊ tūc collegio dissoluto bōa diuidunt inter collegiatos. l. iij. ff. de colle. illi. Idē si collegiū habet bona ppter onera incūbentia ipsi collegio. vt in. d. l. iij. Nam ex quo bona nō fuerūt collegio deputata ppt publicā vtilitatē ⁊ pncipalit ppter vtilitatē singuloz vel ipius corpis debēt bona inter eos diuidi. de hoc vide quod not. Jnno. in. c. dilecta. de excess. prela. ⁊ sic limita sm p̄dicta p̄mum dictū doc. Quo ad scōm nūquid religiosus recedēs de monasterio debeat habere qō contulit

dic vt dixi plenissime ij. d. c. qđ. a te. ¶ In glo. i. ℣. altaria. in fi. vel fm doc. intelligit de alijs redditib⁹ ex altari puenientibus. ⁊ istud plus placet. Nam i quibusdam ecclesijs sunt altaria dotata ita q̄ sunt beneficia simplicia. hec enim interdicunt cistercien sibus. ¶ In glo. in. ℣. iusticiarias. in fi. vel expone fm doc. i. pecunias ex iusticijs seu ex cōdēnatione puenientes. de offi. ordi. dilectus. sed monachi si gri possunt habere si habēt iurisditionē tēporalez. in. d. dilectus. ¶ In gl. in. ℣. cōmutantis. in fi. qđ autē si nō possunt cōmutare vel nō reperiunt emptorem. dicit Inno. q̄ debēt ex eis facere elemosynam vel ea abijcere ex quo nō possūt illa tenere fm regulam. Et ex hoc infero q̄ si fratrib⁹ minoribus relinquat res imobilis ⁊ nō possunt inuenire emptorem vel eā cōmutare q̄ tenent eam dare pro deo vl a se aliter abijcere.

¶ Super. Regularis canonic⁹ qui non resignauit ppriū in morte nō debet in cimiterio sepeliri ⁊ si ō facto sepultus fuit inde debet exhumari si sine scandalo fieri potest. cōis diuisio scōa ibi. inquisitioni quā prozo gat. ibi. hoc aūt. ¶ Nota q̄ canonici regulares nō debēt habere bona in particulari. Naz p̄fitent tria substantialia regule sicut monachi. ¶ Nota ar. q̄ vsurarius sepultus i cimiterio debet inde exhumari si sine scandalo fieri pōt alꝫ secus. Ex hoc nota q̄ rōne scandali euitandi relinquit corpus in cimiterio ꝓtra iuris dispositionē. ⁊ aduerte q̄ licet littera hic loquat qñ regularis fuit monit⁹ i articulo mortis. Idē tū dicit si monitio nō p̄cessisset qz reperitur decessisse in peccato mortali ꝓpter qđ debet p̄uari ecclīastica sepultura. vt ē tex. s. eo. c. ij. ⁊ qñ regularis dicat hꝫe ppriū. dicā. j. eo. cū ad monasteriū.

¶ Quod dei. Canonicus regularis potest p̄fici ecclie ꝓchiali etiā seculari ꝑ debet habere sociū secum sui ordinis si cōmode fieri pōt. Diuidit i tres ptes. primo exordiū. secūdo facti narratio ⁊ supplicatio. tertio supplicationis admissio cū duplici motiuo. scōa ibi sane. tertia ibi. licet. ¶ Mo. primo q̄ ex opib⁹ q̄s cognoscitur an timeat deū. nā p extrinseca cognoscunt intrinseca. ar. in cle. exiui. de. ℣. sig. ¶ Scōo no. q̄ licet clericus resignat plebanatū vt intret religionē. ad hoc. xix. q. ij. c. due sunt. sec⁹ in cōo vt in c. licet. de reg. ¶ Tertio no. q̄ parochiani possūt istare vt habeant certū p̄sbyterū eis gratuz. eodem mō possūt instare fm Gof. ad eius depositionem si male viuit. qz cōz interest ne sub malo pastore periculū icurrāt. ar. viij. q. j. c. audacē. Hosti. ℔ limitat qñ ius patronat⁹ spectat ad populū alꝫ nō debz se impedire de electione rectoris. vt in. c. ossi⁹. ⁊ in. c. massana. de elec. ℔ dictū puto verū qñ instat iure ordinario vt sic necessitet eōs admittere q̄ eos p̄fitatū sed q̄ viā supplicatiōis p̄fit instare vt habeāt eis begnū ⁊ gratū. ar. lxj. di. c. j. ⁊ sic intelligo istū tex. Itē no. ibi florentino cōo. q̄ si religiosus vni⁹ diocesis petit promoueri ad aliā diocesim dispensatio fit q̄ cōm loci vbi petit promoueri. ¶ Itē nota q̄ licet duo equiparent in multis tū in exorbitantibus dispositio in vno nō extendit ad reliquū ita videtur no. pbare hec littera. ⁊ facit q̄ i odiosis appellatiōe monach⁹ rū nō cōprehendit canonicos regulares In p̄rū m facit. c. ij. s. de postu. ⁊ dictū Hosti. hic q̄ dicit q̄ monachi ⁊ canonici regulares in omnibus eq̄parantur p̄ter q̄z in casib⁹ exceptis. sed ℔ lꝫa multū sibi p̄dicit in istis exorbitantib⁹. vide qđ dixi i. d. c. ij. ¶ Itē no. q̄ officiū p̄sbi parochialis ē p̄dicare. nā cū ipi habeāt curā plū tenent eos instruere i predicationib⁹. ℔ idē pbat in cle. dudū. de sepul. ⁊ tene hanc regulā q̄ qui nō hz plm nō pōt predicare de iure cōi. vū fratres mendicātes ℔ hñt ex priuilegio dicta cle. dudū. ¶ Itē nota ex hoc ⁊ ex tex. q̄ p̄dicatio dicit officiū. ⁊ sic videt q̄ cui interdicit officium in genere nō pōt predicare. facit qđ no. p gl. in cle. j. j. de reg. Itē no. q̄ regulares possūt promoueri ad ecclias curatas seculares p̄ncipaliter ꝓpter officium p̄dicationis. ⁊ sic ꝓpter bonū cure. Ex quo infero q̄ si religiosus nō ē aptus ad ista nō posset licite promoueri. p hoc qđ no. gl. in. c. monachi vagantes. xvj. q. j. ⁊ tengi in. c. nō ē. s. de votis. ¶ In gl. j in fi glo. ista nō aperit vtrū iste cēt religiosus p illā pulsionē ō dic vt dicet cū glo. magna. ¶ In gl. ij. ibi qnantū in se fuerit. no. glo. singulariꝫ qz nescio alibi. vult em ex p̄mo itellectu q̄ p̄ma renūciatio beneficij facta sine cōsensu superioris valet tm̄ in p̄iudicium renūciantis. vt nō possit amplius ministrare sine nouo cōsensu superioris ⁊ pluries fui secutus ista glo. de qua etiā magnū festuz faciebāt do. An. postea reperi eaz nō esse verā ⁊ habes fere omnes docto. in cōtrariuz. vt Jo. an. in. c. quāto de translat. p̄lat. Hosti. in. c. ex ore. de his que fi. a ma. pte ca. ⁊ quasi cōem sniam. in. c. qđ in dubijs. alle. i gl. allego quasi p casu sili. l. legatus. ff. de offi. p̄si. vbi pz q̄ officiū publicū nō potest quis a se abdicare ex priuata renunciatione. facit. c. si diligenti. de fo. compe. Nam in cura exercenda nō versat vtilitas sacerdotis sed publica. ad ℔. c. dudū. ij. de ele. ⁊ videtur bo. tex. in. c. nisi. de renū. in. §. veruz. ibi nō debes deserere sponsam tuaz. ⁊c. tenet ergo renūciatio in preiudiciū renūciantis q̄ ad ad hoc vt superior possit eum priuare ob delictū suū vel hꝫe eā ratā. qđ latius dixi in. d. c. qđ i dubijs. ¶ In gl. in. ℣. regimē. ibi lꝫa sequēs ꝓtrarium innuit hic. vi dē glo. sentire q̄ tā monachus q̄z canonic⁹ secularis de iure cōi suadente necessitate vel vtilitate p̄fit promoueri ad ecclias curatas seculares ꝑ debēt socium sui ordinis hꝫe. oppositū multi tenuerūt. s. q̄ ex dispensatione tm̄ promouet. ⁊ facit ℔ littera in c̄tuz p viā supplicationis fuit puisuz. Sed vt habeas dicta oium ⁊ maxime Cal. sic distingue. q̄ aut q̄ritur nūquid regulares possint promoueri ad dignitatez ep̄alem aut ad ecclias inferiorē. primo casu fm oēs promoueri p̄t. tex. ē in. c. j. xviij. q. j. ⁊ in cle. j. de elec. pz apti⁹ in. c. si religiosus. ⁊. c. quozūdā. de ele. li. vj Nā ibi eligunt p canonicos in eōs. si eni nō eēnt habiles de iure non eligerent. sed postularentur. vt in. c. fi. de postu. p̄la. vñ etiā abbas nō obstāte vitio culo dignitati p̄t eligi i ep̄m. vt i. c. si abbatē. ō elec. li. vj. ⁊ ℔ concedit ꝓpter excellētiā ep̄alis dignitatꝫ

Nam ep̄s apellatur religiosus. vt in. c. ex multa. ℣. de voti. Scō cāu aut ecclia est collegiata aut nō primo casu aut querit de promōtione ad canonicatum vel ad aliud beneficiū simplex ipi⁹ ecclesie collegiate ꝛ promoueri nō potest. vt in. c. super eo. ℣. de regu. adeo q̄ ꝑm Lal. etiā ep̄s dispensare nō potest vt religiosus sit canonicus in ecclesia seculari. nam cessat hoc casu priuilegium cure rōne cuius p̄mittit promotio ad ecclesiam secularem. vt hic. hoc intellige nisi ecclia cathedralis eēt regularis. nā tunc monachus vnius monasterij pōt p̄moueri vt sit canonicus in ecclesia cathedrali. ꝛ largo modo monachi in tali ecclesia possūt apellari canonici. ꝛ sic dz intelligi. c. quorūdaz. cū gl. lxxiiij. di. ꝛ. c. ij. lviij di. vbi etiā bona glo. Aut queritur nunquid possit p̄moueri ad ipsam dignitatē ecclesie collegiate. puta vt sit p̄positus. ꝛ in hoc sunt varie opi. Hosti. hic tenet q̄ nō potest fieri nisi dispensatiue p̄opt̄ cure necessitatē. alij tenuerūt cōtra. q̄ sicut pōt p̄moueri in ep̄m in ecclia seculari ita ꝛ in p̄posituz ecclesie collegiate. Jo. cal. p eandē rōnem post multa tenet q̄ sine dispensatione nō p̄mouet qz hoies disparis p̄fessionis nō debent i eodem collegio associari. vt in. c. noua. xvj. q. vij. ꝛ in de. j. de elec. putat tamen q̄ poterit postulari ꝛ ep̄s poterit dispensare. sed tu vide glo. in. d. cle. j. ꝛ satis potest teneri opi. contraria. cum nō reperiatur hoc iura prohibitū. nam eadem est rō in ep̄o cū ep̄us cum suis canonicis faciat vnum corp̄us. vt in. c. nouit. ꝛ. c. quāto. ꝛc his que fi. a prela. vnde rō cure ꝛ p̄dicationis militat hoc casu. vt hic in tex. ꝛ ad cle. j. dicendū q̄ ibi loquitur vt nō aggregent in eōdē monasterio quia nō monach⁹ vnius monasterij nō potest eligi in abbatē alterius habitus vel religionis. c. in noua. loquit quādo in eodem collegio aggregant equalit̄ sed hic nos loq̄mur quādo eligit in prelatuz cū tunc subsit priuilegium cure vel p̄dicationis. ¶ Secūdo casu cū queritur de ecclia nō collegiata aut nō est curata ꝛ religiosus illā obtinere nō potest. qz cessat rō cure. aut est curata. ꝛ sunt opi. vtruz requirat dispensatio. ꝛ cōmuniter tenet q̄ de iure cōi possit p̄moueri. hoc tenēt hic etiā Hosti. Jo. an. ꝛ Lal. qui dicūt nō esse necessariū vt ep̄s in p̄motione vtat verbis dispensationis. hanc opi. tenet Frede. cōsil. cxxxj. Sed vide late p dd. de ro. deci. cclviij. vbi maiez ps videtur deuiare ab hac snia. vnde tenēt q̄ religiosus non possit p̄tari p patronū ad ecclesiam parochialem. ℣ vt dixi cōis opi. est in oppositū. ꝛ videt tex. cum gl. in hac snia i. c. parochiali. xvj. q. j. Itē adduco istū tex. in ar. qz dicit hic q̄ monachi possunt p̄moueri ꝛc. vnde pondera verbū possūt. illud enī qō pōt p dispensationē dicit fieri nō posse. no. Inn. in. c. pastoralis. de cā pos. ꝛ ppric. facit. c. faciat hō. xxij. q. ij. Sed dubiū ē an sine socio p̄fit p̄moueri. ꝛ in hac questione sūt varie opi. quidā dicūt q̄ monachi nō debēt sine socio p̄moueri ℣ regulares canonici sic nisi cōmode sociū suū habere possint. Alij dicunt q̄ idē in vtriscz vt data cōmoditate teneant hāe socium. Jo. an. hic ꝛ clarius in. c. fi. de capel. mona. videt velle q̄ si religiosus p̄moueret nō tenet habere sociū. qz cuz absoluat a monasterio ꝛ nullā cōioez cū eo amplius habeat. nō tenet abbas sibi dare socium ℣ si p̄mouet vt obedientiarij monasterij. puta ad ecclesiam subiectā monasterio ad quā cōsueuit monachus p̄moueri ꝛ ad libitū reuocari. ꝛ tūc habēt locū iura q̄ loquūt de socio. ꝛ hoc ꝓfirmat Jo. an. in glo. sua in cle. ne in agro. ℣. ad hec. ℣. ad claustrū. eo. ti. quā opi. pluries fui secut⁹. ℣ sibi multuz apte resistit iste tex. nā hic agebat de p̄motione perpetua ꝛ papa allegat in cōtrariū illud cōciliū latera nēse. ℣. eo. c. ij. vbi disponit vt monachi singuli nō p̄moueant. ꝛc. si enī loqueret illa p̄uisio in obediē tiarijs hec allegatio nō faceret ad ꝓpositum ꝛ frustra papa allegaret postmodū canones antiquos. Itē motiuū Jo. an. potest saluari vt abbas nō teneatur dare sociū ℣ tū nō tollit prohibitio iuris vt aliter monachi nō p̄moueant. Si ergo ep̄s vult eum p̄mouere p̄uideat sibi de socio. Unde in hac materia dicerē q̄ si p̄mouet in claustralē offi modo dz habere sociū si est monach⁹ ꝛ si reddit⁹ ecclesie non sufficiant p duob⁹ debet ecclia vniri. vel serua qō dicit in. d. ℣. ad hec. Si vero ecclie nō sūt monasterio sub modo predicto subiecte. ꝛ tūc de iure antiq̄ poterat solus monachus p̄moueri. vt in. c. i paro chia. xvj. q. j. cū similibus. Sed de iure nouo nō debet singulariter p̄moueri. vt in. d. c. ij. ℣. e. ꝛ pro hāc facit ista littera dū dicit q̄ quascūcz parochiales. ꝛc vnde pōdera verbū quascuncz. exceptio ergo Jo. an. nō probat iure cū includat sub hac dictiōe vniuersali. Sed in canonico regulari satis pōt dici q̄ potest hāe sociū si cōmode pōt. ꝛ in hoc erit dīa inter canonicū regularem ꝛ monachū quā aperte in hac materia videt facere iste tex. Et in fi. glo. habes ex ista glo. duos intellectus ad tex. Primus vt intelligat de nō p̄fesso ꝛ tūc oportet intelligere q̄ iste dispēsatiue fuit p̄mot⁹ in plebanū vt qz papa dispensauit in illo voto ꝓpter magis bonū. ꝛ no. singulariter hunc intellectū qz nescio alibi q̄ cuz vouēte intrare religionē papa pōt dispensare in voto nō cōpleto vt acceptet ecclīam curatā p̄opter magis bonū. qz hoc pōt sibi p̄desse ꝛ alijs sed in monasterio tm̄ sibi. ꝛ sic ex gl. argue q̄ magis meret p̄sbyter parochialis recte exercendo officiuz suū q̄z simplex religiosus. ¶ Sed cōtra hoc insurgit forte dubiū. nā si hō ē verū quare p̄mittit cuilibet plato citra ep̄m dimittere p̄laturā ꝛ intrare religionē. vt. ℣. dixi in. c. licet. de regu. So. sustinēdo p̄mū dictū potest dici q̄ illud p̄mittit qz vita monastica est tutior q̄z vita q̄ fit in seculo qz illa est periculosior. vñ forte videt non posse in seculo p̄ficere ꝛ charitas est fons ppri⁹. ꝛc. vt in. d. c. ℣ in fi. Scōs intellectus q̄ iste erat profes⁹. ꝛ placet hō Lau. Mā forte fecit postea p̄fessionē ꝛ mihi plus placet p̄mus intellect⁹. Mā papa arguit de isto sicut de canonico regulari. Itez ad q̄d daret sibi socium regularem cum ille remaneret sine canonico cōtra mentē huius. c. Unde potest intelligi q̄ iste facit p̄fessionē tacitā nō faciēdo mētionē de sua conuersione ꝛ renūciando bñficio videt eū ex toto renūciare ꝛ voluisse vitā mutare. vñ hāe p religioso dz nō fecerit solēnē p̄fessionē nec muta

uerit habitum qđ sequit tacite hic hosti. ꝛ facit. c. statuimus. de regu. Sed tūc ob. iste tex. in alio. nā si erat canonicus sufficiebat dispositio soli⁹ epi. nec oportebat hoc impetrari a papa. Item papa vtitur hic verbis gratiosis. ꝛ sic videt ꝙ de iure non pote rat promoueri. sed tenēdo aliū intellectum pōt dici ꝙ ista plebs erat collegiata. vnde erant opi. vtrum possent promoueri. vt. s. dixi. vel hic dubitabatur ꝙ regulares nō possent pmoueri hodie p. c. ij. s. e. Sed illud. c. nō ob. qz nō phibet simpliciter sed vt nō pmouean̄t singuli. ꝛ propter has dubitatiōes petebat̄ ista pmotio gratiose. cē. ¶ Vltimo querit nunquid religiosus possit pmoueri ad ecclesiam secularem in casibus pmissis sine sui abbatis licen tia. dicendum ꝙ nō. vt habet in. c. si religiosus. de elec. li. vj. ꝛ. lxiij. di. c. j. ꝛ. c. ij. imo nec i papā. vt no. glo. in. c. cꝫ sit. xviij. q. ij. Si aūt abbas nō vult con sentire ꝛ si vtilitas seu necessitas suggerit tunc pōt cōpelli ad cōsentiendū fm doc. propt bonū publi cum. facit. c. nullus. de iurepa. Itē supior pōt dare hanc licentiam. Et facit hoc ad aliam qōnē quotidi anam. statuto cauet vt minor. xxv. annis nō possit se maritare sine cōsensu duorū agnatox vt viget in hac ciuitate puella elegit sibi sponsū cōdignū. si ag nati sine causa legitima nolūt cōsentire certe ꝙ pre dicta possūt cōpelli p superiorem ad cōsentiendum vel superior ipse dabit licentiam cōtrahendi. ꝛ hoc aperte in istis terminis tenet Bar. in. l. si cum dotē ff. so. mo. Sentit in. l. cum nō solū. C. de bo. que li. ꝛ vide ad materiam per Bal. in. l. i copulandis. C. de nup. qđ bene not.

C Elm ad monasteriū.

Nō potest cōgrue sūmari propt multitudi nem dictorū sed cape diuisionē pro summa. Diui ditur enim principaliter in ḋnq ptes. In pma tra ctat de vestibus monachorū. scda ibi. phibemus. de abdicatione ppietatis. tertia ibi in oratorio de silentio. quarta ibi in refectorio de cibis. in quinta de officijs. ibi. tales. ꝛ primo ibi tractat de officijs in genere. secūdo de claustrali priore. ibi. prior. ter tio de abbate. ibi. abbas. ꝛ cōfirmatur hec decre. in cle. ne in agro. eo. ti. Nota primo ibi ppietatez ali quā ꝙ appellatione ppietatis venit qñq plenū do miniū ꝛ nō solū nuda ppietas sic appellatiōe pos sessionis qñq intelligit de pleno dominio. vt in. c. quoniā frequēter. §. ꝙ si. vt li. nō cōtest. Nā hic pro hibetur religiosis nō solū ppietas nuda sed ipsuz dñium plenū. nā nec possessionē nec vsufructū pos sunt habere. qđ intellige vt. j. subjciā. ꝛ facit cle. ex iui. §. cupientes. x. verū. de. ver. sig. ꝛ. xij. q. j. c. no lo. ꝛ. c. nō dicatis. ¶ No. in. x. vnde. ar. ꝛ quasi ex pressum. ꝙ si aliquid legat religioso nō debet illud capere sine licentia superioris. ꝛ ꝙ tale donatū seu relictū acquiritur monasterio. ¶ Nota ibi fm anti quā cōsuetudinē. ar. ꝙ in accidentalib⁹ regule licet multa sint statuta p regulam seu posita cōsuetudo tñ antiqua attendenda est. nam sicut antiqua con suetudo imutat iuris dispositionē fortius pōt imu tare dispositionē regule regula remanente in suis substātialibus. ita tamē ꝙ cōsuetudo nō multū de uiet ab honestate. p hoc verbū illud qđ sequit lau dabiliter obseruetur. cē. ꝛ facit tex. cuz glo. in cle. ne in agro. in vbo cōsueuit. eo. ti. ꝛ qđ. j. dicam. No. in. x. in refectorio ꝙ monachis licet saltez ex li centia abbatis habere vsū carnium. qđ an sit verū indistincte infra subjciam. ꝛ quid in monacho fcō epo. vide bo. glo. cum tex. xvj. q. j. c. iij. ¶ Nota in §. porro ꝙ religiosi licite vtunt medicinis ꝛ licite adhibent medicos. ꝛ nota de minutiōe sanguinis ꝛ dic Jo. an. post Tin. ꝙ qui minuit sanguinē. xiij februarij nō potest illo anno decedere ex fabrili dis temperantia. ꝛ hoc dicit ab angelo fuisse reuelatuz ꝛ hoc obseruabat Jo. an. fm do. An. ꝫ nō indigēti nō est facile cōsulendū qz minuit vita fm traditiōez peritorum. ¶ No. in. §. nec alicui. regulam genera lem ꝙ in monasterio pter abbatē nullū officiuz est perpetuū. ꝛ nota ꝙ papa hoc phibet. Ex quo infer tur ꝙ abbas nō potest vni prioratum cōcedere ad vitā quo minus posset illū reuocare. ꝛ de hoc aliqđ infra. ¶ No. ibi. oñs in omnib⁹. ꝙ omnes de mo nasterio etiam si sunt officiales tenentur in omni bus obedire abbati seu obtempare. ꝛ intellige i oi bus scz licitis. nam in illicitis nō tenenť etiam obe dire pape. vt in. c. qui resistit. ꝛ in. c. si dominus. xj q. iij. ¶ Nota in. x. nec estimet. duo que sunt ō sub stantialibus regule monachalis. vt abdicatio pro prietatis ꝛ custodia castitatis. adde ꝛ tertiuz, scilicz obedientiam. vt no. in. c. ex parte. s. de regu. ꝛ i. c. cum in ecclesijs. de maio. ꝛ obe. Vnde religiosus qui nō subest obedientie abbatis dicitur apostata. vide Jano. in. c. fi. s. de renun. ¶ Nunc quero p declaratione littere circa primam partē quādo di citur monachus habere proprium. Jo. an. dicit ꝛ cō muniter docto. post eum. ꝙ cum nō habet admini strationē ꝛ aliquid tenet illud celando abbati. vnō si habet administrationē puta priorarum vel est in studio cū licētia superioris licite aliquid detinet. vn deñō dicit habere ppriū cū detinet sciente ꝛ patiē te superiore. nec aliquid expendit cōtra volūtatem superioris ꝛ id qđ detinet paratus est dimittere ad li bitum superioris. Nam idem videtur in seruo qui li cet habeat peculium seu ipius administrationē ex pmissione domini nō p hoc dicit habere pprietatē seu dñium. p hoc. l. cꝫ tuberonis. ff. de pecul. ꝛ his ꝛ similibus licite detinet religiosus nōie monaste riū. imo in quibusdam locis fm Jo. an. sciente ꝛ pa tiente curia romana certum quid taxat̄ p indumē tis monachox ꝛ singulis assignatur cōuertendum in predictam cām. Sic etiam in quibusdā monaste rijs monialiū obseruat̄ vt moniales habeant solū victum de monasterio ꝛ vestimenta sibi faciunt ex lucro manuum suarum. vnde religiosi capellā ha bentes habent certam prouisionem pro eorum ne cessarijs. ꝛ vide ad pdicta qōnē quā disputauit Jo. an. i regula nō ē obligatoriū. ō re. iu. li. vi. i mer. cō sulūt tñ doc. ꝙ sine magꝫ cā abbas ꝺ ñ faciat. qz pōt eē occasio mali. nam pdicta nō sūt de iure approba ta. Nā surrogatum sortitur naturā illius in cui⁹ lo cum surrogatū est. vt i. c. ecclia. vt li. pen. iste ergo

pecunie succedūt loco necessariorū. ¶ Secūdo pncipaliter quero in .§. ne alicui. hic dicit q habēs officium in monasterio pōt remoueri. quero igit hic p quem. docto. hic videt sentire q p abbatē soluz facit. c. monachi. s. eo. tenet Frede. consil. cclij. vbi querit de tali qōne abbas t cōuentus fecerunt statutū vt isti officiales seu priores non possent remoueri nisi p abbatē t cōuentū cui statuto nō auctorizauit eps. querit nūquid abbas successor teneatur ad obseruantiā istius statuti. t cōcludit ibi q non. qz nō potuerūt abbas t conuentus statuere in pre iudiciū successoris. arg. xvij. q. iij. c. in venditiōib⁹ t. xij. q. ij. c. abbatib⁹. facit qz par in parem non habet imperiū. vt in. c. innotuit. de elec. l. ille a quo. §. tempestiuū. ff. ad trebel. Nam cū abbas non possit pfigere legē a qua sibi nō licet recedere fortius nec successori fm eum. t no. bene pdicta. ¶ Ex quibus no. pmo q abbas t cōuentus nō possūt facere statutum per qō ligetur successor nisi eps vel alius superior auctorizauerit. ¶ Secūdo no. q abbas non ligatur ex sua statuto licet cū conuentu illud fecerit quominus poterit cōtrauenire. nam monachi nō possunt resistere sibi cum habeant obedire t eorum velle dependeat a volūtate abbatis. vt in .c. si religiosus. de elec. li. vj. t in. c. ij. de testa. eo. lib. t vide qō no. Jo. an. in. d. regula nō est obligatoriuz. vbi sentit etiā q si abbas iurauit seruare statutū nihilominus tenet reuocatio licet incidat in periurū. Et ex his insero ad id qō. s. dixi. q si abbas cōcedat priori obedientiario seu mandatario vt ad vitā teneat priozatū seu administrationē sibi cōcessam, pōt nihilomin⁹ reuocare qz nō potest abbas sibi imponere legem. vt. s. dixi. nec venire cōtra dispositionez huius. §. Item difficultaret obedientia ex cōtrario p hoc. l. interpositas. C. de transac. vbi pz q dominus ex pacto nō obligat seruo. t sic abbas non potest obligari monacho t sic als in qōne facti nūdi. ¶ Tertio t vltimo quero in. §. q si puaricatio. Nūquid abbas renūciās abbatie remaneat monach⁹ monasterij. t videt pmo q sic p istū tex. naz abbas depositus remanet ibi monachus fm Hosti. quod colligit ex isto tex. dum dicit depositū castiganduz fm regulam. ergo idē in renūciante ne delinquens sit meliozis cōditionis q renūcians ¶ Itē si dicere mus opositū iste remaneret monachus sine mōasterio t cū nō habeat ppzium cōpellere mendicare in obprobrium cleri. contra. c. diaconi. xcij. di. Itē esset acephalus. i. sine capite. ptra. c. nulla. xciij di. hanc qōnem disputauit Guido mutinen. vt refert hic Jo. an. t cōcludit post multa istū non remanere monachū illius monasterij q sub obedientia epi loci. mouetur principaliter qz ius monachatus t ius abbatie sūt diuersa. nam monasteriū obligat abbati vt patri. monacho vero vt filio. cū g iste fuit pmotus in abbatem renūciauit iuri t obligationi monachatus. qō quidē ius nō potest de nouo reuiuiscere alio nō interueniente. pe cōse. di. iij. que ris. Item ex contrario sequeret absurduz. pone q in monasterio est statutus numerus monachorū. puta duodenarius. Si enī iste abbas ibi remaneret monachus t eligeret abbas alteri⁹ monasterij numerus augeret qō ē absurdū t cōtra statutum Itē idē posset cōtingere renunciante scōo t tertio. nec ob. qō dicit ō mendicitate vel q cēt acephalus qz remanet iste sub disciplina epi loci t episcop⁹ sibi puidebit. ar. lxxxij. di. c. j. t sic videret p has rōes inferendū cōtra opi. Hosti. q abbas depositus nō remaneat monachus in illo monasterio. t Jo. an. transit hic cum illa opi. Guido. t vide latius de hac materia p Frede. cōsi. xix. vbi ampliat terminos q stionis querēdo qd si monach⁹ mōasterij exempti pmouet i abbatē alterius monasterij exempti demū renūciat queritur nunquid remanet monachus in primo monasterio vel in secūdo. t si remaneat i secūdo qualē locū t vocem habebit iste in choro et capitulo. t post multa cōcludit q nō remanet mōachus nec in primo nec in secūdo sed sub obediētia epi licet fuerit abbas t monach⁹ monasterij exempti qz illa exemptio cōpetebat rōe monasterij t nō psone. t videtur tacite rndere ad istuz tex. videlicet q deposit⁹ remanet in monasterio vbi deponitur nō vt ibi sit monachus sed vt penitēs. nam t clerici seculares depositi includunt in monasterijs nō tamē p hoc habēt epi ius monachatus. vt in. c. tue. j. de pe. t psupposito q remaneret monachus secūdi monasterij talis renūcians dicit q debet habere primū locū t primam vocem post abbatem substitutum in reuerentiam prime dignitatis. p hoc bene facit in arg. l. fi. ff. de decu. t. l. seruos. C. de questio. t hoc notabis. Sz do. An. videt velle q remaneat monachus isti⁹ monasterij vltimi vbi deponitur seu renūciat. qz licet ius monachatus possit eē sine iure abbatie nō tñ ecōtra. qz nō potest esse abbas qn sit monachus. facit. c. fi. j. de simo. t. c. nullus. de elec. li. vj. vnde renūciatio respectu abbatie nō debet extēdi cōtra voluntatem renūciantis ad ius monachatus. nec ob. illud absurdum presumptū qz potest prouideri p superiorē vt eligat abbas de eo dez monasterio vel q iste transferat ad aliud mouasteriū. t hec opi. tanq equissima mihi placet licet cōis opi. sit in oppositū. t hanc opi. cōem videt sentire Jo. de lig. in. d. cle. ne in agro. vbi ponit h dicta Frede. ¶ In glo. ij. in fi. credo q hodie nō hz locū hec expulsio a monasterio sed sit procedendum put habetur in. d. c. fi. de reg. Nā illud. c. fuit posterius cuz sit Gregorij. ix. t puidit circa electos t fugitiuos vt saltē in casu quo licita est expulsio deputentur tales in ergastulo infra septa monasterij ne det occasio vagandi. t dic vt ibi ¶ In gl. in. d. Hieronimo ibi in peccato mortali decessit. no. rōnē hui⁹ glo. ex qua potes sumere regulā generalē q decedens in peccato mortali caret ecclīastica sepultura t idē no. gl. in. c. ij. s. e. t vide qō latius no. in. c. expte. de sepul. ¶ In ea. ibi de penitente. no. ex h intellectu ad illud. c. qcūq. q si qs decedit ex facinoroso actu si tñ i vltio vite seu i pūcto mortl oñdit pritiōnē nō debet puari sepultura. facit. c. a nobis. de sen. excō. t pōt hoc adduci p illis qui seipos mortaliter vulnerāt. nā si eos penitet i pūcto mortl si puabunt sepultura. facit. c. pōderet. l. di. t nō itelligas

fm doc. q tota pecunia inuenta apud religiosū debeat cū eo sepeliri ꝙ aliquā ptem apponere in signū perditionis seu ad terrozē aliozum. ¶ In gl. i verbo indulgentiam. ibi. quantū ad esum carniū. no. glo. t idem tenet Inno. t ob hoc cōsulit abbas q si monach⁹ vadat ad studiū obtineat ab abbate suo specialē licentiam quo ad esum carniū. alꝫ non liceret. pro hoc tex. ibi nec extra refectoriuz hoc licek sine licentia superioris. hosti. dicit q hoc dictū glo. nō ꝓbak. qz iste. ẋ. c̄ꝯ. nihil dicit de carnib⁹ ꝙ ḃ pōt intelligi de alijs cibis delicatis. sed primū dictum est magis cōmune. tamē nō video in hoc magnā vim qz tex. in. ẋ. c̄ꝯ. nō dat istā potestatem abbati indistincte sed dicit ꝓut necessitas postulauerit. tē. naz ex causa necessitatis pura qz delicat⁹ seu infirm⁹ ita q nō potest eē cōtentus cōmunib⁹ cibis. t hoc clare permittit etiam regula. naz. ẋ. c̄ꝯ. debet ꝓprie intelligi in esu carniū cū veniat aduersatiue ad precedentia t sic debet aduersari in iure et in facto. ad idē finis. c. qui solum videk auferre abbati ptātem dispensandi cū monacho quo ad substātialia regule. in accidentalib⁹ ergo videk sibi ꝑmittere. ꝓ hoc allego bo. tex. cum glo. no. xx. q. iiij. c. fi. vbi patz q in asperitate regule potest abbas generalik dispensare. ꝙ intellige vt dixi i dispēsatiōe q̄ fit ex cā ꝓbabili alꝫ nō dicik dispensatio sed dissipatio. ꝓ hoc quod no. glo. j. q. vij. in. §. nisi rigor. t vide singulare dictū Inno. hic. qō tene menti. dicit enī q ꝙbicūq; inferior ꝑlato citra papā cōcedik ptās dispensandi intelligik ex cā hoc facere. qz hoc importat verbuz dispensatio alꝫ aūt cā nō existente nō valet dispēsatō fm eū vel ē retractāda qō bñ notabis. ¶ Sed queritur de qōne quotidiana. quid in monasterijs de quib⁹ nō est memoria an fuerit ibi licitus esus carniū nec aparet de aliqua licētia supioris. nunquid licite sine peccato possint carnib⁹ vti. Do. Lar. dicit se cōsuluisse q impune possūt vti donec monasterium aliter reformek. qz ex quo isti nō fuerūt actores nec aparet ex qua cā hoc fuerit introductū pōt presumi q ex aliqua cā legitima. ar. in. c. j. de prescrip. li. vj. t idē pōt dici de accidentalib⁹ regule superioz tū ex officio debet sup his intendere. t vide circa ḃ qō dixi in. c. deus qui. de vi. t ho. cle. t. c. sup eo. de regu. t ad materiā p̄dictā vide spe. in ti. de lega. §. sunt quoq; in materia dispensationum. vbi ponit xxx. casus in quib⁹ abbas dispensat. t vide singulare dictū Inno. in. c. ij. de eo qui fur. oz. sus. vbi dic̄ q regulariter inferior epō nō dispensat contra ius nisi in casibus a iure expressis. qō cōfirmāt doct. in c. fi. de post. ꝑla. ¶ In gl. in. xbo negligēs ibi si est magna. no. bene glo. q ꝓ qualibet negligentia nō dz remoueri ꝑlatus etiā regularis. ꝓ hoc allgl. tex. quasi expressū. in. c. fi. j. eo. in. ẋ. quid si abbas. t vide qō no. j. q. j. quicūd. ¶ In glo. fi. in fi. Inno. hic absolute concludit q ex magna causa papa pōt dispensare ꝓtra votū religionis. t fere oms canoniste sequūtur hāc opinionē. Exemplū magne cause Si aliquis rex infidelis vellet redire ad fidem cum toto suo regno si posset ducere monialē filiaz forte alicuius regis in vxorē. nam credendū est hoc esse deo charius q̄ cōtinētia vni⁹ hois cū ꝓ ꝓseruatiōe rōalis creature corꝑis sui exposuit morti. necē vexistum cuiquo dispensak peccare imo magis merek obtēperando ex causa vicario iesu christi t seipm offerendo in holocaustū. nam ipm matrimonium est de iure diuino. t in vsu matrimonij ē castitas. vt dicit tex. no. in. c. nicena. xxxj. di. Itez religio assumpsit substātiā suā ex auctozitate romani pōtificis. ille ergo qui cōcessit pōt dispensare. sed beatus Thomas in hoc variauit sed in vltimo tenet ꝑiū. Sed Jo. an. in mercu. hoc nō obstāte cōcludit cum premissa opi. glo. t vide plen⁹ hūc articulū ꝓ eum in regula semel deo. de re iu. li. vj. t satis mihi placet hec opi. canonistaꝝ. naz monachatus est qōdā votū tacitū vel expressum t nihil aliud habet de iure diuino sed votum potest in melius cōmutari scz in id qō est deo magis acceptū. vt in. c. magne. t in c. j. ē. de voto. Sed certū est iuxta verbū euangelij nō eē maiozē charitatē q̄ ꝙ homo ponat corꝑ suum ꝓ amicis t ꝓximis suis. cessante vero cā tenet hic Inno. papā nō posse dispensare cōtra substantialia regule. dicit tamē notabile verbū q si dispensak sine cā nō valet dispensatio circa ꝓprium obtinendū. sed si deuentū fuit ad cōtractū matrimonij tenet matrimoniū ꝓpter bonā fidē cōtrahentis cū illa ꝓfessa ne decipiak ex licētia principis. ar. in. l. j. ff. de his qui veni. eta. sed ꝓfessus non pōt exigere debitū sed tenek reddere exactus. t nō hoc dictuz qz facit ad multa. cotra p̄dicta multū facit iste tex. dū dicit papam nō posse in hoc dare licentiā. Inn. respondet q verbū licentiā intelligik quādo ḃ facit sine causa ex sola volūtate. nota bene istud dictum ꝓ intellectu huius verbi licētiam vt nō referak ad arbitriū boni viri. t licet doc. nostri transeant cum hoc dicto tñ Bar. aperte tenet oꝑositū in. l. alio. ff de ali. t ci. le. t in extrauagan. ad reprimēdam. vbi dicit q cum verbū licētia veniat a verbo licet debet intelligi nō de nuda volūtate sed rōne regulata. ꝓ hoc ego allego tex. in. c. magne. ē. de voto. vbi verbū licere referk ad quādā equitatē. equitas autē ē iusticia dulcore misericordie tempata vt ibi dixi. et ad istū tex. tenēdo opi. Inno. pōt rūderi q ex facili cā nō pōt dare licentiā. Itē loquik qñ simplr vult dare licentiā nō cōmutādo in aliud bonū deo magis acceptū. t hec rñsio mihi satis placet. Ho. q cōmutare nō ē dispēsare nec licentiā dare q̄ est bona rñsio qñ dicik papa nō pōt licentiam dare.

IN singulis. Primo statuit de cōcilijs regulariuz quincialibus celebrandi singulis triēnijs. secūdo ibi. dhibito moderak numez euectionum t ꝑsonaꝝ veniētiū. tertio ibi. aduocēt. disponit ō instructionib⁹ t p̄sidentib⁹ capitulo. quarto de tpe q̄ duret capl'm t qd ibi fiet. ibi hmōi. qnto qd obſuek qō ibi fiet. ibi t qō. sexto de capl'o sequēti ibi. puisio septimo de cōi vita ducenda ibi. t qui. octauo ō visitatozibus eligendis t temporum officio. ibi ordinetur. nono extendit ad canonicos regulares. ibi. hocip̄m. decimo puidet super discordia visitatozū. ibi si vero. vndecimo ibi. pozro. hortak dioce-

sanos ad monasteriorũ reformationẽ.duodecimo precipit proteruos ꝛ similes compesci ab offensis monasteriorũ.ibi hoc.ꝛ hec diuisio sufficit ꝑ sũmario. ¶ Nota primo ꝙ cõcilium regulariũ tam monachorũ ꝙz canonicorũ debet celebrari de triennio in triennĩ.ꝛ sic debet eẽ interualluz triennij intervnũ capitulũ ꝛ reliquũ.ergo nõ sufficit ſm Jo.an. ꝙ vnũ fiat in fine triennij.reliquũ in principio alterius triennij qz ex hoc differet capitulum in sex annos. ¶ Scõo no.ibi.sex euectiones.tẽ.ꝙ inter duas equitaturas põt duci famul⁹ pedester.nã vt hic vides põt quiſꝙ iſtorũ ducere sex euectiões.i.equitaturas ꝛ octo ꝓsonas.in equitaturis vero computatur equ⁹ ipius abbatis sed i numero octo personarũ nõ cõputaꝝ persona sua ſm Jo.an. qz text.dicit ꝙ quiſꝙ põt abducere octo ꝓsonas ꝛ sic erũt nouem persone ꝛ octo eqtature.ꝛ hoc põderare valet ad materiã.c.cũ apls.j.de censi.ꝛ facit ꝙ si ꝑmittit alicui ducere certas eqtaturas videt ꝑmissũ vt ducat vnum famulũ pedestrem inter duos eqtantes qõ no.ꝓ ambasiatoribus ꝛ similib⁹ personis.
Nota ibi ꝛ ꝙ statutũ.ꝙ prelati vnius ꝓuincie simꝫ ob legitimaz cãm cõuenientes faciunt vnã vniuersitatem licet quilibet in ecclesia sua facit collegiũ cũ suo capitulo.idem dicendũ in concilio generali cui ꝓest papa vt omnes prelati orbis faciant tũc vnã vniuersitatem.Ex quo infertur ꝙ standũ sit maiori parti nõ ob.contradictione minoris partis.facit lxv.di.ꝛ.j.ꝛ.c.ij.ꝛ.xvj.di.ꝙ totũ ¶ Ex hoc etiã infero.ꝙ sicut prelati vniuꝫ ꝓuincie faciũt vnã vniuersitatem ita in cõcilio generali prelati cuiuslibꝫ nationis faciũt de per se vnã vniuersitatẽ. sed postea simul adunati faciũt vnũ collegium dũtaxat. sicut est videre bononie vbi vniuersitas legistaꝝ ẽ diuisa ab vniuersitate artistaꝝ.ꝛ tñ in cõibus negocijs simul cõuenientes faciũt vnã vniuersitatẽ.ꝛ hoc casu quis potest eẽ de duob⁹ collegijs quãdo vnũ includit sub alio tanꝙz pars sub toto.quod sentit Bar.in.l.fi.ff.de coll.illi. ¶ Jtẽ nota ꝙ cert⁹ ordo religiosoꝝ potest facere statuta ligãtia singulos de illo ordine.ꝛ sic nõ solũ religiosi artant ad viuẽduz ſm regulã ꝫ etiã ſm statuta totius ordinis. ¶ No.ibi.vice nostra.ꝙ iſti visitatores habẽt potestatem a sede aplica.ꝛ sic videt ꝙ possint visitare etiam exemptos.de quo.j. ¶ Jtem no.ꝙ capitulũ ꝓuinciale vel visitatores ibi electi nõ habẽt ptãtẽ deponendi aliquẽ abbatẽ. ¶ No.in.§. ad hoc ꝙ rõne offense cõmisse ꝛ ecclias vel ꝓsonas ecclasticas seu res ipaꝝ põt epi exercere iurisditionẽ in laicos.ꝛ idem dicendũ in ꝓsidentib⁹ ipi capitulo sed epi faciũt iure ꝓprio.ꝓsidentes vero auctoritate pape ſm doc.ꝛ bñ.ꝛ ex hoc no.ꝙ oia monasteria habẽt indirecte cõseruatores ꝑpetuos.de materia conseruatoꝝ habet in.c.j.ꝛ fi.de offi.leg.li.vj. ¶ Jn gl.in.x.i istis quattuor ibi sed potius ordini.no.glo.ꝛ ꝓ ea facit qz iſti ꝓsidentes recipiũt ptãtem ab hac lege.sed iurisditio que daꝝ a lege ẽ ordinaria.vt no.in.c.cum ab ecclesiarũ.de offi.ordi.per Jnno.ꝛ hãc opi.gl. sequit Gof.ꝛ sentit Jnno.ꝙ iſti visitatores habẽt ordinariam.aliud sentit Hosti.sed reducẽdo ad cõ cordiã põt dici ꝙ isti ꝓsidentes habẽt ordinariã sed visitatores.in.c.electi.habẽt delegatam a sede apostolica.ꝓ hoc text.ibi vice nostra.tẽ.Naz per h verba daꝝ delegata.vt no.glo.in.c.j.de cleri.egro.li.vj.ꝛ in.c.cũ aliquibus.de rescrip.co.li.cõ iſti habẽt hãc iurisditionẽ a lege.qz õ iure cõmuni quodlibet monasteriũ habet caput ꝙ se ꝛ omnia subijciuntur epõ quo ad legẽ iurisditionis.xvij.q.ij.c.abbates ꝛ.c.monasteria.licet hodie õ iure spẽali multa monasteria sint adinuicẽ collegiata ꝛ exempta habentia patrẽ abbatez loco epi. ¶ Jtem ꝑaduerte qz hic sentit glo.ꝙ maioꝝ ꝑs istorũ ꝓsidentium suffic ad validitatẽ act⁹.sed abbas quẽ videt sequi Jo.an. licet Hosti.cõtra tenet oppositum.dicit eni ex hac litera patere ꝙ vnius cõtradictio impedit oẽs que mihi satis placet.ꝛ ꝓ h text.in.x.ꝛ ꝙ statutũ.ibi illis quattuor approbantibus.tẽ.ꝛ melius ꝑbat lra in.x.si vero.ibi qui cõcordes fuerũt.tẽ.nam id dicit cõcorditer fieri qõ fit nemine discrepãte.vt sentit hic Jo.an.sed allego glo.no.in cle.ne romani.de ele.ꝛ in.c.cupientes.de elec.li.vj.qõ no.ꝛ potest esse rõ qz isti quattuor sũt loco vnius.ꝛ hãc potestatem habẽt ex dispositiõe quodãmodo extraordinaria. vnde voluit papa ꝙ oẽs essent cõcordes.ꝛ hoc potes tenere semꝫ menti ꝓ ꝓsidentib⁹ loco pape in cõcilio generali vt oporteat oẽs cõsentire in actu gerẽdo.als cõtradictio vnius inficit totum.sec⁹ dic in cõtradictiõe minoris partis tot⁹ capituli seu cõcilij.quia ibi standũ est dispositione plurimoruz.ꝛ sic potest intelligi.c.j.lxv.di. ¶ Jn glo.in.x. in appellatiõe in fi. Nota ꝛ signa glo.ꝙ oẽs ꝓsidẽtes alicui cõcilio seu capitulo põt vt suspecti recusari ex cã legitima.an aũt totũ cõciliũ possit recusari ꝑsertim propter ꝓsidentes suspectos.dic vt no.in.c.j.de iudi. ¶ Jn glo.in.x.vice nostra.ibi.sed videt verius.Et hãc opi.tene q̃ satis ꝑbaꝝ in text.in.x.pozo ibi ipi ꝓponerẽt.hoc ꝓcedit ſm doc.nisi epus prius incepisset visitare.dicit tñ Hosti.honestũ foze ꝙ eps cedat istis cum venirẽt de longinquis partib⁹ ꝛ nõ possent differre visitationẽ sine grauamine ꝛ ipse eps potest declinare ad aliũ locum. Jtẽ dic ꝙ isti visitatores alia cõsideratione sunt ꝓponendi.s. qz sũt in hoc delegati pape.ꝓ hoc.c.ij.de offi.lega. ¶ Extra glo.quero vtrũ oẽs religiosi ꝓuincie debẽt cõuenire ad hoc cõciliũ.dicũt docto.ꝙ si lra intelligit vt oẽs abbates cõueniãt nõ seruaꝝ hoc de cõsuetudine.Sed dic ꝙ de mẽte lre videt ꝙ q̃libet religio facit ꝑ se ꝓciliũ ꝓuinciale sicut seruaꝝ hodie de facto.nã cartusienses faciũt ꝑ se ꝛ cistercienses ꝑ se.ꝛ ita isti mẽdicãtes.qõ satis ꝑbat ista lra dũ dicit ꝙ i nouitate ista debẽt isti religiosi vocare duos abbates cisterciẽses.ꝛ sic videt ꝙ cessante nouitate nõ vocabũt aliquẽ de alio ordine.ꝛ hodie istõ.c.ſuaꝝ i istis abbatib⁹ habẽtib⁹ vnũ caput vt sũt cistercienses ꝛ siles ¶ Scõo op.cõtra istũ text.in.x.ordinẽt. vbi ꝑz ꝙ visitatores si possũt deponere aliquez de ꝓlatura.ꝛ sic ob.c.dilect⁹.de rescꝑ.ꝛ i.c.cũ J.ꝛ A. de re.iu.dicit Jnno.ꝙ visitatores generales si pñt deponere ꝓlatũ vt hic.ꝫ speciales sic vt in ꝓtrarijs. vel dic melius ꝙ aut daꝝ quis simpliciter visitator

t nō potest deponere. vt hic t in .c. se. Aut deputat visitator t iudex ad corrigendū t tūc poterit deponere vt in cōtrarijs. t .d. c. dilectus. t de officio istorū visitatorū dic vt pleni⁹ habet in .c. seq. vbi retrabit. t h de ista materia sufficiāt.

¶ Eque. Facit quinq⁹. primo tractat de correctiōe monachorum secūdo de correctione abbatū. tertio visitatorū. quarto de secularibus in monasterijs beneficiatis. quinto cōstitutionē extendit ad moniales. scōa ibi si vero. tertia ibi, sequētes. quarta ibi preci pimus. quinta ibi. hec aūt. hoc sufficit p sūmario.

¶ Nota primo officiū istorū visitatorū qui eligunt in cōcilio puinciali. nam in monasterijs nō exemptis nō possunt deponere abbatē nec suspendere ꝫ in exemptis pōt suspēdere t coadiutorē seu administratorē dare. sed depositionē debent reseruare pape. vt dare ꝓbat in .x. q si abbas. iuncto .x. hec eadē. Et ex hoc t ex tex. no. eōm nō posse exercere aliquid in monasterijs exemptis. ¶ Secūdo nota q correctio monachorū spectat principaliter ad abbatem ꝓpriū. nō aūt ad eōs nisi in defectū abbatis vt in .c. quanto. t qō ibi no. ē. de offi. ordi. dixi plenissime de ptāte abbatū in monacho in .c. si qs contra clericū in repetitiō e mea. ē. de fo. compe. Tertiō no. q monachi corrigunt nedū ꝑm regulā eorū sed etiā ꝑm canones. Et in hoc tene menti istū tex. Canones ergo simpliciter loquētes extendunt etiaz ad religiosos. ¶ No. ibi nō ꝑm normā ꝓsuetudinis. tē. q pena inducta a regula vel a iure cōi nō potest alterari per cōsuetudinē. sed hoc vex qñ cōsuetudo ē nimis ꝓsua. vtputa ꝑm doctōs imponit leuē penā vel nimis acerbam. nā in quibusdaz monasterijs incōtinēti monachi capiunt t carceri mancipant ita q dat eis materia fugiendi t mala cōmittēdi. talē ergo cōsuetudinē voluit reprobare iste tex. ex quo colligit a cōtrario q cōsuetudo non ꝓsua potest alterare penā regule t iuris cōmunis facit qō no. in .c. cū cōtingat. de fo. compe. t melius in .c. inquisitionis. j. de accu. t i. l. qd ergo. ¶. pena grauior. ff. de his qui no. infa. ¶ Nota in .x. si vo. cū .x. sequēti. q ex sola negligētia abbas nō venit deponēdus ꝫ aliter puniend⁹. qō videt contra .c. si qs abbas. xviij. q. ij. t .c. cū ad monasteriū. ¶. qō si preuaricator. ē. eo. So. intellige cōtrariuz ꝑm doc. in negligentia magna. qō etiā voluit glo. in .d. c. cū ad monasteriū. qō bene notabis. Nam idē t fortiꝰ est dicendū in prelatis secularib⁹ vt nō deponant ex qualibet negligentia. t hoc voluit iste tex. dū dicit q si nimis negligēs fuit abbas reptus detur sibi coadiutor vsq; ad capitulū puinciale. quasi in illo capitulo debeat discerni vtrū illa negligentia sit de positione digna. ¶ Itē nota ibi absq; iudiciorum strepitu q prelati regulares possunt deponi absq; iudiciorū strepitu. nō ergo ē necesse q seruet in eis vsq; quaq; ordo iudiciarius. ad hoc. c. q tuas. j. de simo. t .c. qualiter t qñ. ij. j. de accu. in. ¶. debet. in fi.

¶ Et ex hoc t ex tex. nota q ꝓlati etiā regulares nō sunt sine cā amouēdi a prelatura. ¶ No. in. ¶. sequētes q visitatores t ꝓsidentes renouant in quolibz capitulo. t q de negligentijs t delictis cōmissis in officijs debēt inquirere. Ex quo no. q delinquens in aliquo officio potest post depositū officiū inquiri t puniri de male gestis. t vide bo. tex. in .l. magistratus. ff. de admini. rc. ad ciui. ptinen. t ibi tex. dic q magistratus ciuitatis tenent de dolo t lata negligentia. Itē tenent impendere accuratā diligētiaz.

¶ Nota in. ¶. ꝓcipim⁹. q clerici seculares non pōt bñficiari in monasterio saltē vt faciant vnū collegium cū monachis. t de hoc lati⁹ infra. ¶ Itē nota t tene mēti q clerici seculares p abbatē t monachos beneficiati etiā i monasterio nō pōt deponi per abbatē sed per eōm in monasterio nō exempto. t fac .c. j. de capel. mo. li. vj. ¶ Ex quo singulariter nota q licet institutio spectat ad inferiorē ꝓlatuz de iure speciali. destitutio tū nō ptinet ad eundē sed ad episcopū loci. sic limita qō no. in. c. cū ex iniuncto i fi. de hereticis. ꝓbat rōne. naz institutio t destitutio sunt separata. de vno ergo iure nō ē ad reliquū inferendū. de quo plenius dixi in dicta repetitione dicti .c. si quis cōtra clericū. ¶ Ultimo no. q dispositū in monachis t abbatib⁹ extendit ad abbatissas t moniales quo ad eis ꝓportionabilia tm̄. sed sec⁹ dic ecōtra. nā qō disponit in abbatissis t monialibus nō habet locū in masculis. de quo vide bo. gl. in cle. attendentes. co. ti. facit. l. si ita. ff. de le. ij. Et no. fi. tex. in materia extensionis. nā si statutum habet clausulam extendentem statutum ad aliud genus personarum debet intelligi in ꝓportionabilibus. nā nō oia hic expressa pōt ꝓcedere in monialibus. q nō possunt deputari visitatores nec debēt exire monasteriū ꝓ capitulis ꝙgregandis. q regulariter moniales nūq; debēt exire monasteriū. vt i .c. j. eo. ti. li. vi. t dic vt ibi vbi repies glo. no. Nūqd monialis possit intrare aliud monasteriū artius sicut monachus. t cōcludit q sic. t vide bo. tex. cum glo. xx. q. iiij. c. monachis. ¶ Opo. cōtra text. i. .x. si aūt. vbi dicit q abbate deposito ꝑ eōm debet monasterio vacanti deputari idone⁹ administrator. nā videt q capitulū debeat succedere i administratione. vt no. Inno. in .c. j. vt eccl. bñ. Sol. dicit Jo. an. q illud dictū potest intelligi in capitulis cathedraliū. secus in regularibus vt hic. vel ꝑm eū istud ꝓcedit abbate deposito ꝓpter culpam suā. nā tunc ē ꝓsumptiō cōtra capitulū. vt no. Inno. in .c. cū dilecti. de accu. secus vbi aliter vacaret monasteriū.

¶ Nota singulariter hanc solutionē. t sic videt tēperandū dictū Archi. in .c. ij. de testa. li. vj. vbi simpliciter dicit q monasterio vacāte dat administrator. t allego p hoc Inno. in .c. cum dilectus. de cōsuetu. vbi specifice loquēs de monasterijs dicit capitulū succedere vacante monasterio i administratione. Ad idē adduco tex. in cle. ne in agro. co. ti. t .c. si. de regul. li. vj. Et tenet Lau. t post eum Jo. de lig. in dicta cle. ne in agro. vbi dicit conuentū succedere in administratione. t sic satis potest teneri ꝓcedens distinctio Jo. an. vt regulariter succedat capitulū in tēporalib⁹ t spūalib⁹ nisi in casu ꝓmisso Et aduerte q iste tex. solū loquit de administratore deputando ad curam tēporalium. t hoc non

ponderauit Jo.an. & doc. sequentes. videt ergo q respectu spūaliū nihil hic innouet. Ex quo ego infero q capitulū succedat loco abbatis in spūali iurisdictiōe exercēda sicut succedit capitulū ecclesie cathedralis ipi epō. vt in. c. is qui. & in. c. cuz olim. de maio. & obe. & vide qō no. in. d. cle. ne in agro. ¶ Sz quero p quē deputabit iste administrator. Hostiē. dicit q p epm. & ita videt sentire Archi. in. d. c. ij. p hoc ego adduco istū tex. in. x. hec eadē. vbi i exemptis videt q ipi visitatores psidētes deputabūt administratorē idoneū abbate suspēso. quasi in precedentib⁹ vbi tractat de abbatib⁹ nō exemptis administrator detur p epm. nō ergo capitulū ipius monasterij habebit hūc deputare. ꝫ intelligo in deposito vel suspenso abbate. vt. ꝫ. dixi. ¶ Quero in. §. pcipimus. nūquid indistincte clerici seculares prohibent beneficiari in monasterijs. Host. videt indistincte sentire q nō. sed tūc solū habet locuz ista lra fm eū qñ recipiunt vt fratres vt sic sint de cōgregatione monachoz habētes vocē in capitulo & locuz in choro. nam hec mixtura hominū disparis pfessionis est a iure prohibita. c. noua. xvj. q. vij. & i cle. j. de elec. Secus dicit si presbr seculares pbendāt ab abbate in monasterio vt ibidē deseruiāt nō existendo de cōgregatiōne eoz. sicut in sīlī laicus non pōt pbendari in ecclesia vt sit canonicus. vt in. c. ij de instit. tñ pōt pbendari vt habeat prebēdā tanq̄ quoddā stipendiū. vt no. gl. in. c. cum. AD. de pst. & sic cū eo vadet transire Jo. an. Sed certe hoc videtur cōtra tex. istū vbi indistincte phibent clerici seculares beneficiari in monasterijs. vñ respectu recipiendoz hec lra phibz indistincte sed respectu receptorū ante hanc cōstitutionē phibet vt nō habeant vocē in capitulo. nam si voluisset idē sentire in recipiendis phibuisset cū illa limitatiōe quā fecit i receptis. vnde puto q clerici seculares nō possunt intitulari in monasterijs. & sic nō poterit deputari altari in monasterio vt instituat in eo clericus secularis. qō bñ no. Hateoz tñ q poterit eis deputari aliqō stipendiū nō in titulū p seruiēdo i monasterio & si qua iura reperiunt in cōtrarium. vt. xvj. q. j. iusta. pcedūt fm antiqua tpa qñ monachi nō erāt clerici. vñ puto q in monasterijs pñt ppetuo intitulari nō tñ vt sint de cōsortio. & sic intelligo. c. dilecta. ō excess. prela. ¶ In glo. in. x. pſonaz ibi nec aliquis censet ammodo nobilis vel potens ¶ Mo. singulariter hanc glo. q in religiosis debet seruari equalitas respectu penaz idē respectu bonoz monasterij vt dixi in. c. recolentes. ꝫ. eo. nec ob. c. cū ad monasteriū. qō gl. allegat p cōtrario. pcedit eni in delicatis & male cōplexionatis. qz aliter puidet istis q̄ bene se habentib⁹. nec ista mutant p ingressū religionis. secus in potētia vel nobilitate. ¶ In glo. in. x iudicioz. ibi nō ē amplius querendum de talibus. vult ꝫ glo. q eps teneat stare pcessui istoz visitatorū. & fm illū punire istos plātos. qō nō placet communit doc. hic. cum isti visitatores tāq̄ vt plurimū iuris ignari & idiote. vt i. c. ex multa. ꝫ. de voto. potuissent i multū ē excedere fines. vnde processus exhibendus superiori. ar. in. l. ea quidem. C. ō accu. & superioz debet dare copiā. Isti inquisito & audire si qua vult obijcere qō bene notabis. Sed p b̄ ego adduco tex. in. l. diuus. ff. de custo. & exhi. re. & ibi Bar. p illum tex. quasi in istis terminis b̄ concludit. Et faciunt hec ad questionē cum iudex ecclesiasticus tradit clericū vel laicū iudici seculari p euz puniendū. nunqd iudex secularis teneat stare processui iudicis ecclesiastici. & dicendum per ꝑdicta q nō. qō etiā voluit Inno. in. c. j. de offi. ordi. & Bar. in. d. l. diuus. Sed in vno errauit ibi Bar. qz dicit hoc etiā pcedere in crimine heresis vt iudex secularis nō teneat stare processui inquisitoris. sed ō nouo posset inquirere. Mā hoc ē cōtra tex. in. c. vt inq sitionis. §. phibem⁹. ō here. li. vj. vbi dicit q crimē heresis est adeo mere ecclīasticuz vt iudex secularis nullo modo possit de eo cognoscere. sed sola nuda executio ad eum pertinet qō bene nota.

De religiosis domibus. Rubrica.

¶ Supra visum ē de statu religioſoz & quib⁹ subijciātur. nunc de eorū domib⁹ & ecclīs & quib⁹ sunt subiecte est videndū. ideo. tē. de materia habetur xj. q. j. p totum. xvj. q. vij. oēs basilice. cū sequenti. xviij. q. ij. quidam. cum sequenti.

In hanc autem. Si dubitatur i cuius diocesi sit basilica pſecranda ille eps cōsecrabit qui prius i illo loco episcopalia exercebat. h. d. continet vnū cōstructum in quo approbat vnū modū cognoscendi ad quē epm pertinet pſecratio ecclesie. & aliū modū improbat ibi. nō em̄

¶ Nota primo q alio nō apparente ius baptizādi ptinet ad ecclīam cathedralē. ¶ Secūdo nota ar. q eps quolibet anno debet tenere chrisma vt sic chrismen seu cōfirmen omnes volētes recipere b̄ sacramentū. & ē hoc ordinis epalis. vt in. c. quanto. de cōsue. ¶ Tertio no. iuncta glo. j. q anteq̄ ecclīa cōsecret apellat basilica. sed post cōsecrationē appellat ecclīa. & ecclīa ē nomē grecū. & latine idem est qō ꝓuocatio. qz homes ibi vocant ad diuina audiēda basilica vero dicit quasi habitatio regū & impatoz a Basilio principe. sepe tñ iura vtunt pmiscue his vocabulis. & vide qō lati⁹ dixi. j. de cōse. eccl. vel alta. sup rubrica. ¶ Itē nota & tene menti q alio nō apparente is qui possidet pſumit dñs. ita arguit de directo ista lra de quo in. c. cū ad sedē. de resti. spo. ¶ Item nota q ad validitatē iurium etiā sacramētaliū sufficit possessio cōferentis. qō intellige quando als cōferens habebat ptātem cōferendi. als sec⁹ p. c. quāto. ꝫ. de cōsue. facit qō no. Jo. an. i. c. auaricie. de elec. li. vj. & ar. c. vno. de voto. lib. vj. ¶ Ex q̄ infero q licet certus locus nō sit de proprietate episcopi. ex quo tamē episcopus bona fide ē possessor. tenent sacramēta ab eo collata quo ad omnē effectum & sic ampliari possunt ea que habent in. c. q̄relam. de elec. & in. c. consultationib⁹. de iurepa.

¶ Ultimo tene menti dictum satis notandum q p exercitium vnius iuris seu articuli cōprehensi sub

vniuerso inferk ad possessionē iuris vniuersalis. nam vt vides hic, pbando exercitium istoz duozū iuriū vel sacramentozū inferk ad possessionē omnium iuriū epalium. ꝛ ex hoc videtur inferendum ꝙ possessio vnius articuli extendik ad possessionē vniuersalem totius iurisditionis. qđ videk cōtra. c. audiuis. ꝛ. c. cuz olim. de prescrip. vbi patet ꝙ exercēs certa iura epalia solum prescribit in illis que exercuit. Ad idē glo. ꝛ Bar. in. l. j. §. siquis. ff. de iti. actuꝫ priua. vbi dicit ꝙ ptendens habere iurisditionē in loco tantū obtinet quantū pbat se exercuisse ꝛ nō amplius. ideo infert ꝙ si inferior a principe dicit se habere ptātem exigendi vectigalia ex prescriptione solū obtinet in illis rebus in quibꝰ pbat se exegisse. ꝛ optime facit. c. cū cōtingat. §. de deci. Cuius cōtrarium hic innuik. ¶ Sol. ex dictis Inn. potest colligi notabilis limitatio ad oia predicta. dicit enī hunc tex. pcedere qñ iste locus de quo erat cōtētio erat in dioceſi istius epi. vel saltem non cōstabat ꝙ erat in dioceſi alterius quasi notabiliter sentiat ꝙ vbi ius cōe nō fundat intentionē alterius ꝙ exercitium certi articuli probak possessio vniuersalis iurisditionis. secus aūt vbi locus pertinet ad alium. qz tunc possessio nō extendik ad articulos non possessos vt in cōtrarijs. hoc tū vltimum limita vt no. Inn. in. c. cū dilectus. de capel. mona. Et hec faciunt ad qōnem quotidianā. Quidā laicus longissimo tpe fuit in possessione pñtandi rectorē in certa ecclesia taliꝫ patronus nō pōt pbare verū patronatum. nunqđ ꝙ exercitiū ipius iuris cōpetētis patrono pbetur quasi possessio totius iurispatronatus vt sic ex prescriptione istius actus intelligatur pscriptum totū iuspatronatus. Archi. in. c. j. de iurepatro. li. vj. tenet ꝙ nō. vnde dicit difficilimū eē pbare patronatū antiquū. qz per illius actꝰ pñtandi exercitiū solum pbak possessio iuris pñtandi.

¶ Sed cōtrarium ꝛ rectius sentit Jo. an. in regula qđ alicui. de re. iu. li. vj. in mercu. ex quo nō cōstat ꝙ iuspatronatus ptinet ad aliū pſumendū est qđ ꝙ tinet ad istū qui exercuit vnū ius cōpetēs patronatuī. vt in isto tex. singulariter pbari videk qđ bene notabis. Itē faciūt ꝓdicta ad aliā questionē. pone ꝙ epus exercuit vnū ius episcopale dūtaxat in aliquo hospitali nō cōstat ꝙ hospitale sit religiosū nū quid per exercitiū illius iuris possit epus ibidē exercere omnia iura episcopalia. ꝛ prima fronte videk dicendū ꝙ sic. ar. huiꝰ tex. Sed cōtrariū consuluit Frede. cōsil. ccxxv. qz de possessione vnius articuli nō ē inferendū ad alios articulos. vt in. d. c. cū contingat cū similibus. Nō obstat iste tex. qz locus iste necessario debebat eē subiectꝰ alicui epo. ideo pſumptio ē ꝙ eo qui exercuit ibi aliqua iura. ꝓ nō sic ē in hospitali. qz hospitale nō religiosū nō tenetur epo ad iura epalia. c. ad hec. j. eo. iō sumꝰ extra terminos huius. c. ꝛ sic dicamus tantū fuisse pscriptū quantū probak fuisse possessū. ꝛ facit hoc ad mltas questiones. Et no. ꝙ vbi hospitale nō aparet religiosum nō sufficit epo ad probandam subiectionē probare exercitiū alteriꝰ iuris epalis. ¶ In glo. in x̄. locis. ibi. hec duo sacramēta. videk glo. exigere ad verificationē lre ad exercitiū istoz duozū sacramentozū. Idem sentit gl. ij. sed tu tene qđ supra dixi post Inno. vt sufficiat exercitium vnius iuris ex quo nō cōstat de iure alterius. quid autez si nemo epozum ibi exercuit iurisditionē aliquā. dicit Hosti. ꝙ si epi cōtendentes sūt sb eodē archiepiscopo ipe hoc diffiniet. vt in. c. sane. de fo. compe. ꝛ indubie poterit cōferre cui voluerit vel sibi retinere. ar. c. quoniā de deci. ꝛ nota bñ istud dictū. ꝛ potest eē rō qz p archiepiscopo cōstat cū sit in prouincia sua sed de iure epozum ignorak. ¶ Nota etiā ꝙ sup locis ꝓuincie nō cōstitutis infra certam dioceſim archiepus fundat intentionem suam. qđ est bene notandum. qz iure hoc clare nō probak. Si autez epi sunt diuersarū ꝓuinciarum tunc dicit Hosti. ꝙ vel sorte dirimet questio. ar. l. sed eum ambo. ff. de iudi. ꝛ. xxvj. q. ij. c. sors. vel recurrek ad papaz. ꝓ ego nō video rōnem huius mēbri. nā si solus est in prouincia archiepiscopi. ꝛ nō cōstat ꝙ infra certā dioceſim alicuius epi nō debet eē locus sorti in ꝓiudiciū archiepiscopi vel primū mēbrū ipius ē falsum.

C Olia monasteriū. Nihil iuris dependit epo in cuius dioceſi sita est ecclia quam papa vnit ecclesie alterius dioceſis. ꝛ ē casus quotidianus ꝛ notabilis. primo ponit vnionē ꝛ eius cāz scō ibi ipm aūt vnā determinationē cuius subdit generalē determinationem. ibi. nam. ¶ Nota primo vnā legitimā cām vniendi vnū monasterū alteri scz cū est desolatū seu destitutū. forte enī perdiderat temporalia vel destituta religiosis. ꝛ hāc vnionē ex causa posset facere epus loci. vt in. c. sicut vnire. j. de excel. pla. ¶ Secūdo no. ꝙ appellatione rū nō veniūt actiones donans ergo res suas non videk donasse actiōes sibi cōpetentes. de quo vide qđ legi. ꝛ no. in. l. mouentiuz. ff. de vbo. sig. ꝛ. l. bonozū. eo. ti. ꝛ qđ dixi in. c. nulli. §. de re. eccl. nō alie. ¶ Tertio no. ar. ꝓ ꝛ cōtra ꝙ vnita ecclesia videk vnita omnia iura cōpetētia ipi ecclesie. ꝛ hoc procedit etiā si nō exprimak sicut in patrefamil. trāseunte in ptātem alterius p arrogationē. nam trāseūt oia iura que adherebāt pſone fue taliꝫ accessoria. l. si adoptauero. ff. de preca. facit qđ legi. ꝛ not. xix. q. vlti. si qua mulier. ¶ Item nota ꝙ epus fundat intentionē suam de iure cōi sup omnibus ecclesijs ꝛ pijs locis etiā religiosis sitis in dioceſi sua etiam si ille ecclesie sint vnite ecclesijs alterius dioceſis. ¶ Et facit iste tex. ad questionē quā ponit Bar. in. l. si conuenerit. ff. de pigno. acti. si aliquod castrū vel comitatus accedat alicui regno vtrū debeat regi ſm statuta ꝓpria ipsius castri vel comitat aut ſm statuta regni. Itē facit ad aliā questionē quotidianā si epus ex causa imponit aliquā collectaz ecclesijs nū quid ista ecclesia tantū collectabitur in dioceſi vbi ē sita. vel in dioceſi ecclesie cui est vnita. de qua vide per Archidi. ꝛ Jo. an. in. c. j. de immu. eccl. li. vj. ¶ Ultimo nota ꝙ princeps in dubio nō videtur velle piudicare iuribꝰ singulorum. facit. c. super eo. ō off. dele. ꝛ. l. ij. §. si quis a principe. ff. ne quid in lo. publi. Quid aūt si imineat alienatio rei ecclesie vnite

quis eporum habebit interponere auctoritatez. vi de Inn. in. c. pastoralis. de p̃ben. ℞ Archi. in. c. i vē ditionib⁹. xvij. q. iij. ℞ p Bar. in. l. cunctos p̃los. C. de sum. tri. Itē vt̃ patronus ecclesie p̃cipalis efficiat patronus vnite. vide p spe. in ti. de iurepa. in fi. ¶ Ultimo hic querit vtrū in isto monasterio vnito erit amplius abbas. doct. vident velle q̃ sic. dicūt enī q̃ ex quo vnit monasterium vt monasterium dz cōseruari in statu suo. ℞ sic debet hr̃e p̃gregationē monachorū ℞ abbatem solitū. qz nō alterā tur iura ecclesie p vnionē. argu. hic. secus dicunt si monasteriū vniretur vt capella. qz tunc ex quo mutat naturam suam assumit iura capelle. ℞ sic debet cōseruari vt capella qō no. ℞ idem videt quādo papa concedit vnam ecclīam loco religioso ad vsus p prios. debet enim eā cōseruare in statu suo. ℞ reddi tus superexcrescentes dūtaxat recipere. de quo per Inno. in. d. c. pastoralis. de priuile. ℞ in. c. in lateranen. de p̃ben. Hec dicta vera intelligo qū facultates ecclie vnite sup̃etūt ad p̃seruandū eam in prio ri statu. Nam si ecclesia ē depaupata ita q̃ non pōt tenere collegium monachorū vel solitum statū. tūc sufficit q̃ ecclesia cui facta est vnio faciat illi deseruire p clericū secularē. arg. optimū in cle. ne in agro. §. ad hec. de sta. reg. facit. c. inter quattuor. ī. e.

D Exenodochijs. Breue ē. vel p alia verba pōt sic sūmari. Ep̃o subsūt oia loca pia ℞ ad eius sollicitudinē debēt ordinari ad vsum destinatū. ¶ Nota primo q̃ hospitale q̃cūq; appellatur xenodochiū. ℞ de varijs vocabulis hospitaliū. vide tex. xxiij. q. viij. sancitū. ℞ i. l. omnia. C. de epi. ℞ cle. Secūdo nota arg. opti. q̃ ad ep̃m p̃tinet alio nō apparente ponere rectorē in his hospitalib⁹. ℞ si hospitale haberet patronū. facit hec lr̃a in argu. optimū. q̃ ad ep̃m p̃tinet cōfirmatio vt innuit lr̃a ibi. ordinent qō latius dixi in quadā disputatiōe que incipit sempronio⁹. ¶ Tertio nota ibi ad casdē vtilitates. tē. q̃ hec hospitalia pertinēt ad ep̃m nō vt disponat de redditib⁹ ad libitū sed vt ordinet ad vsū destinatū. vnde nō potest ep̃s peruertere vsum destinatū rei religiose. ar. in cle. qz cōtingit. de reli. domi. nunquid autē iste tex. vendicet sibi locū indifferenter in omnib⁹ hospitalib⁹. credo q̃ nō. sed i his que sunt edificata auctoritate ep̃oz tanq̃ religiosa vt in. c. p̃ri. Sed si nō sūt religiosa. puta qz edificata sine auctoritate epi nō habet ep̃s de his se impedire sed patronus hospitalis ad libitū disponit. vt in. c. inter dilectos. ℞ ibi p Inno. de dona. qō puto verū nisi patron⁹ eēt mortu⁹ qz tūc ad curam epi p tinet vt volūtas pia defuncti mandet executioni. vt videt tex. in auē. de ec. ti. §. si quis aūt p redēptione cum se. vn de licet talis locus nō teneatur ep̃o in ep̃alibus respondere. tamē ep̃s debet habere cura ipius ex quo locus est pius. ℞ facit qō dicā ī. c. p̃ri. Utrum autē religiosi ℞ laici vel clerici seculares possunt eē rectores hospitaliū. vide glo. ℞ ibi p doct. in. d. cle. qz cōtingit. ℞ p̃clusio ē q̃ religiosi nō possūt deputari nisi habeant ecclīam curatā. vel nisi hospitale eēt subiectū monasterio. ℞ monach⁹ deputaret per abbatē tanq̃ obedientiarius. ℞ hoc vltimū sensit Frede. cōsilio. clv. clerici vero seculares possūt eē rectores. sed nō possūt habere in titulum vt in cle. p litteras. de p̃bendis. laici etiā possunt eē dūmodo nō sint suspecti. ℞ vide hodie ad determinationē ℞ declarationē huius text. qō habet in. d. cle. qz cōtingit. vbi habetur de cōfectione inuētarij ℞ de rōne reddenda.

A Bhec et infra. Loc⁹ auctoritate epi ad vsum hospitalitatis deputatus est religiosus. ℞ ad mundanos vsus redire nō dz. primo de cisa cōsultatio. secūdo responsio ibi inquisitioni. ¶ Nota primo ex isto tex. q̃ hospitale nō efficit religiosum nisi fuerit edificatum vel deputatū ad hospitalitatē auctoritate epi. Ex quo infert q̃ priuata persona nō pōt facere locū priuatū eē religiosum. Et inducit iste tex. cōtra dispositionē iuris ciuilis. vt licet cadauer sepeliat in certo loco. nō tamen ille efficiat religiosus. licet ius ciuile disponat cōtrariū de quo vide qō dixi in. c. pe. de sepul. ¶ Itē no. ar. a cōtrario sensu. q̃ hospitale edificatū seu deputatū sine auctoritate epi potest redire ad humanos vsus qō intellige eo viuēte qui edificauit hospitale. nam licet cuiq; fm Inno. ℞ bene i domo sua erigere hospitale. ar. in. c. vnicuiq;. de cōse. di. j. ℞ melius i. c. j. de emp. ℞ vendi. ℞ inde tractu temporis tollere lectos ℞ reducere ad statū pristinū. p hoc. c. inter dilectos. ℞ qō ibi p Inno. no. §. de dona. secus puto vbi decessit is qui hospitale ordinauit. p auē. de ec. ti. §. si quis edificationē. ¶ Itez no. q̃ vestes ℞ alia vtensilia ecclesie deputata ad religionis cultū non debent ampli⁹ ad vsus humanos deputari. ¶ Ex q̃ infero q̃ male faciunt illi qui de vestibus sacris seu religiosis vetustate iā cōsumptis faciūt fieri vestes aptas p dominab⁹ seu bursas seu quid sim le. ℞ vide ad predicta tex. in. c. ad nuptiarū. de cōse. di. j. vbi dicit q̃ vestes ecclesie nō debent cōmodari ad ornatū nuptiarū nec ad aliū vsum mundanū. quia vident pollui. ℞ sic postmodū eē indigna ad cultuz religionis. ℞ ex illo tex. colligit ibi glo. no. q̃ de veste alicuius domine vel alterius nō debet fieri casula vel aliud vestimentū eccliasticū licet cōtrariū obseruetur ℞ male. ¶ Ultimo hic querit nunquid liceat priuato edificare hospitale sine auctoritate pōtificis. quidā q̃ sic dūmodo nō habeat oratorium. Hosti. sentit q̃ etiā cum oratorio potest cōstrui sed nō debet ibi celebrari sine auctoritate pōtificis. ar. in. c. vnicuiq;. de p̃se. di. j. ℞ b veri⁹. ℞ allego tex. ep̃ssum fm ynā lec. in. d. c. inter dilectos. de dona.

I Nter quattuor. Locus religiosus debet reformari de religiosis dūtaxat non secularibus nisi in religiosoz defectu. h. d. Distiguit duo membra. scōm p̃sequitur. ibi sed si. ¶ Mo. primo ex tex. vnam regulam ℞ casum exceptū ab ea. Regula est q̃ nullus citra papaz potest alterare statum eccle religiose. vt si consueuit regi p regulares regatur nūc p seculares. ambulandū est enim in ecclesia dei de virtute in virtutē. vt sic poti⁹ sit aset̃sus

ēz descensus. vt in. c. licet. de transla. prela. z in. c. legimus. xciij. di. ¶ Casus exceptus est cū regulares nō reperiunt. tūc eni potest reduci ad statum secularium. oportet tñ prius seruare certos gradus cū ista littera indistincte dicat ēz diu p regulares. zc. vt prius reformetur locus religiosus de regularibus eiusdē monasterij. secundo in defectū de regularibus aliorū religiosorum monasteriorū eiusdē ordinis. tertio deueniendum ē ad regulares alteri⁹ ordinis. postremo in defectū omnium regulariū poterunt institui clerici seculares. z hoc casu serua exceptionē hic positam in tex. fm Jo. an. qō satis probatur vt. s. dixi per illud verbum regulares. z per idem verbū dicendū tex. locū habere in omnib⁹ regularibus eiusdē ordinis. ¶ In glo. ibi vt hic dicit aduerte. nam cōiungendo istā particulā glo. cum principio ipsius in quo fecit mentionē ō ēpo aperte sentit glo. q ēps in defectum regularium pōt ponere ibi seculares. z sic nō est necesse q adeat papa z sic tenet glo. in. c. ēps. xij. q. ij. sentit etiā hic Jo. an. z vide qō no. in sūl in. c. ad audientiā. alt. in gl.

Constitutus. Ecclesia sita i dioccesi epali tenet sibi in episcopalib⁹ rñdere nisi apareant remissa legitime z potest ēps remittendo epalia censum sibi retinere. h. d. primo facti seu cause narratio. scdo ipi⁹ diffinio. ibi. cum autē. Prima subdiuidit i tres ptes. In prima actoris petitio. scda reorū defensio ibi. verū. tertia actoz replicatio. ibi ceterum. ¶ Nota primo q ēpo petente iura epalia i ecclesijs sue dioceseos etiā possessis p religiosos. sufficit pbare illas ecclesias sitas in sua dioceseos quo pbato obtinet nisi aliud pbet ō iure speciali. nō possūt ergo religiosi tenere ecclesias seculares ḡn ēpo respondeāt de epalib⁹. z idē est in omnib⁹ capellis religiosorum. licet ipsa monasteria a pluribus sint exempta. vt probat hic z in. c. se. z in. c. cōquerente. s. de offi. ordi. ¶ Secūdo no. q iura epalia possūt vniuersaliter peti. nec est necesse ea in libello exprimere. sed satis est dicere. peto iura epalia. zc. z hoc ideo. qz hec actio est vniuersalis vt plene no. p Innoc. in. d. c. cōquerente. dico plenius in. d. c. ij. de libel. obla. ¶ Tertio nota q simonia intercedens i aliquo cōtractu vitiat ipm cōtractum ipso iure. Itē nota q nō oia suppressa in impetratione gratie habent reddere grām surrepticiā. Nam in cōfirmatione gratie hic obtenta nō fuit facta mentio de obseruatione pensionis nec p hoc vitiatur cōfirmatio qō bene no. qz illa sūt necessario exprimēda que expressa haberēt aut difficultare ꝓcessionē gratie aut ex toto impedire. z hoc arbitrabit⁹ bon⁹ iudex. vt i c. sup litteris. z in. c. postulasti. s. de prescrip. ¶ Nota ibi nec insolitū nec nouū p̄sumendū esse pro his que diu agitata sunt in ecclesia dei patiente z tolerante superiore. vnde alibi dicit tex. iuris ciuilis non ēt facile recedendū ab eo qō diu equū visum est. l. fi. de consti. prin. ¶ Itē no. ar. optimū q licet procurator intercedat post litē cōtestatā. tamē sntia cōdēnatoria vel absolutoria pōt ferri i ipi⁹ psonā nā hic ēps p se litē ē cōtestatus. vt patet in prin. Et nota h p glo. z postmodū interuenit iconom⁹. z nihilominus fert sntia in psonam iconomi. de quo multum dubitant. legiste in. l. nihil. C. de procur. z dic vt ibi z vidē qō le. z no. in. c. j. eo. ti. li. vj. z per Bar. in. l. j. C. de senten. z interlo. om. iudi. ¶ Nota ibi iuxta ratam. zc. q cum vna pensio cōstituitur p plurib⁹ rebus tacite videt distributa in singulas res vt sic quelibet res teneatur p rata ad pensionē cōstitutā qō bene notabis. Idem in simili seruat cū plures cōdemnant vna sentētia ad certā quantitatē. videtur eni in dubio cōdēnari p parte z non insolidū. l. vnica. C. si plures vna sen. fue. cōdem. Idem ē cuz plures simpliciter pmittunt vnam certā quātitatē vt in. l. reos. §. cuz in tabulis. ff. de duo. re. Ex quo iferur ad questionē. plures scholares ꝓduxerunt hospitium. pmiserūt locatori certam pensionē. nū quid tenent in solidū ad pensionē an vero p parte z dic q p parte. ar. huius. c. z in iurib⁹. s. alle. tenet Ly. in. l. si diuersa. C. loca. ¶ In glo. in. v. a quocū q ibi. qō nō est verū. vult ergo glo. z bene ēpm nō posse in totū eximere eccl̄iam a iurisditiōe sua. Idē tenet hic Inno. z Hosti. z ad istum text. respondet Inno. dupliciter. Primo q hic interuenit cōfirmatio pape. z idē sentit glo. in verbo cōfirmauit. Vel secūdo ēps fecit pori⁹ vicariuz i istis iurib⁹ episcopalibus illum abbatē quasi velit Inno. q episcopus potest eximere eccl̄iam a se cōcedendo eā alteri faciendo illum vicarium suū in illis iuribus. vt sic exerceat noie ipi⁹. qō no. z de hoc vide qō in simili no. z in. c. cum satis. de offi. archidi. z i. c. in lateranēsi s. de preben. hec tamē so. nō cōgruit littere. ideo te ne prima so. z de materia plenissime no. in. c. cū venerabilis. j. de censi. vbi generaliter tractat que iura possit ēps remittere in ecclesia sibi subiecta. ¶ In ea. glo. ibi cū ēpi. Nota istā glo. vsqz ad fi. naz quotidie allegat quādo quērit vtz prelati inferiores a papa possint cōcedere vni ecclesie aliqō ius in p̄iudicium alterius. z videt hic glo. cōcludere q priuilegium potest ēps cōcedere vni ecclesie sine preiudicio alterius ecclesie. z idē tenet glo. xxv. q. ij. i sūma. z cōmuniter tenet. facit qō no. Jo. an. in. c. certificari. de sepul. vbi tenet ēpm posse cōcedere puile giū libere sepulture. ad idē vide bonū tex. in. cum dilectus. de cōsue. sed in preiudiciū alterius eccl̄ie dicit glo. hoc nō posse nisi subsit causa rationabilis Hosti. z Goff. dicunt etiā requiri cōsensum capituli per no. in. c. quāto. z. c. nouit. de his que fi. a prela. his enim interuenientibus hoc poterit vt clare probatur in de. ij. de re. eccle. nō alie. z in. c. j. eo. ti. li. vj. sed gl. no. in. c. ecclesie. xvj. q. j. videt requirere tertiū. vt ecclesie nō inferat enorme p̄iudiciū qz nō debet vni cōsulere cum enormi p̄iudicio alterius. z videtur sequi do. Anto. hic qō satis placet. argu. in. c. cum causam. s. de preben. z de dona. in c. apostolice. cōclude ergo q trib⁹ interuenientib⁹ potest episcopus vni ecclesie cōsulere cum preiudicio alterius ecclesie. scz q subsit causa rationabilis. Item q interueniat cōsensus capituli. tertio q non inferat enorme preiudiciū. ¶ Sed dubitat de principe seculari. dic vt nota. per Inno. in. c. q i eccl̄ia

de consti. per legistas. in. l. fi. C. si cõtra ius vel vti. publi. De ecclĩastico vero vt papa. glo. hic videtur velle papã posse etiam sine causa iusvnius ecclesie alteri cõferre. Idẽ sensit specu. qui prosequit materiam plene vt videre potes in ti. de legato. §. nunc ostendendũ. ñ. lvij. t melius in. ñ. lxxxix. t. §. nunc breuiter. ante fi. sup rubrica de dispen. t sentit Jo. an. in. d. ñ. lvij. in addi. sed vide glo. xxj. di. in. c. j. que dicit papã hoc nõ debere facere. nõ tamẽ dicit q nõ posset. clarius loquit glo. x. di. c. lex. vide Archidi. in. c. nõ decet. xij. di. vbi post beatũ Bernardũ dicit papã nõ eẽ dñm rerũ ecclesiasticarũ. nec habere illarũ possessionẽ nomine pprio. sed sũt ipius vt administratoris pncipalis. vnde notabiliter cõcludit post beatũ Thomã papam incurrere vitiũ simonie si pro iuribus spũalib⁹ recipit ab ecclĩa aliquid temporale qđ nõ esset si dominiũ esset suum. Do. Anto. dicit q aut querim⁹ de patrimonialib⁹ ipsorũ clericorũ. t nõ põt papa disponere de eis ad libitũ. sicut nec princeps secularis de bonis subiectorũ qđ no. singulariter. qz nõ recordor alibi legisse. nam. Inno. in. c. inquisitioni. de sen. ex. t bene. dicit papã nõ posse tollere aliquid de patrimonialibus laicorũ. Sed de patrimonialib⁹ clericorũ credo q seriose subticuit. vnde satis placet q in his casib⁹ possit papa in quib⁹ potest impator in bonis subditorũ. qz ita clericis cõpetit dominiũ de iure naturali sicut t laicis. licet i eis magis posset dubitari. Aut queritur de reb⁹ ecclĩasticis. t dic q de iuribus potest papa disponere. put vult etiã remouendo vnum sine causa de beneficio suo. alle. c. ij. de pben. ij. vj. vbi dicit papã habere plenã potestatẽ in istis beneficialib⁹ t p eo posset allegari glo. no. in. c. p principalẽ. ix. q. iij. que dicit papã posse deponere vnum epm sed nõ oñs. hoc dictũ do. Anto. simplicit nõ admitterẽ vt papa sine causa possit pruare aliqs beneficijs eorũ maxime epatu t alijs dignitatibus cũ sit dubiũ vtrũ eps inuit⁹ transferri possit neduz ex toto pruari. vt no. in. c. fi. de postu. prela. t per Jo. an. in regula qđ alicui gratiose. de reg. iu. li. vj in mercu. vnde in cõcilio cõstãtiensi nouissime celebrato fuit pstitutũ. q nec episcopus nec abbas possint transferri inuiti sine causa rõnabili t hãc materiam plenissime examinaui in quadã disputatione que incipit eps. t dicendũ vt ibi. Aut queritur de alijs rebus ecclesie. t tunc tenet do. Anto. q etiam cũ graui piudicio t sine causa possit papa alteri ecclie de illis cõcedere licet facere nõ deberet. p eo tñ est psumendũ q cũ causa fiat puto q vni ecclie possit dare cũ piudicio alterius sine causa ꝫ nõ sine peccato. qz cũ papa debet eẽ sicut diligens paterfami. nõ debet apud eũ esse acceptio psonarũ. nã sibi data est ptãs pascẽdi oues. t si iuste administrãdi. ỗ quo vide in sũ qđ dixi post beatũ Tho. in. c. ỗ multa. s̃. de preben. t vide singulare dictũ Archidi. qđ nũq̃ tradas obliuioni. in. c. nõ liceat pape. xij. q. ij vbi post Hug. cõcludit papaz peccare mortaliter si bona ecclesie alienat in casu nõ licito. puta dãdo cõsanguineis illa vt pre alijs eos diuites faciat. Nota istud vltimum, nã ideo hoc dixi. qz licitum ẽ etiã prelato inferiori aliqua dare cõsanguineis p sustẽtatione. vt in. c. monemus. xij. q. ij. t in. c. nõ satis. lxxxvj. di. t in. c. j. de coha. cleri. t mulie. t predicta notabis. facit. c. ceterũ. de rescrip. ¶ In glo. in. ñ. recompẽsationẽ in fi. Nota vltimã solu. glo. t etiaz precedentẽ. vnde hic dicũt doct. q ex paruitate pẽsionis nõ possum⁹ psumere epm fuisse inductũ ad spiritualia cõcedenda p modico tẽporali. p hoc facit. c. t si questiones. j. de simo. ¶ Alij extra glo. intelligunt q remissio spiritualiũ fuit separata a cõcessione temporaliũ t a retentione pensionis. qđ tamẽ nõ ꝯgruit littere. Alij intelligũt q grati exemit istas ecclĩas t gratis fuit sibi oblata ista pensio. pro hoc facit q papa de seipso dicit in. ñ. nos quoq̃. certe licet illa sit bona practica tamẽ nõ reprobat papa qn eps possit sibi reseruare certũ censuz cum tex. apte dicat aliquid sibi reseruet alij aliter. Sed tene istas duas solutiones gl. vna est q in signũ pcepte libertatis vel pterite subiectionis nõ autẽ in recõpensationẽ spiritualiũ possit eps retinere sibi certum censum. qđ tamẽ mihi placet dũmodo sibi nõ reseruet magnã quantitatẽ. qz tunc videt facere in recõpensationẽ spiritualiũ. ar. in. d. c. t si qõnes. sed a solutio quãdo eps recipiebat ab ecclĩa exempta etiã tẽporalia licite sibi reseruat ptem illorũ temporaliuz qz nihil de nouo cõsequit. imo remisit totũ retenta parte. t sic nõ potest dici simonia. ¶ In gl. in. ñ. iuxta ratam in fi. ex hac gl. multũ notabili multa possũt colligi. primo id qđ tacite sentit post pn. q etiaz ecclĩa nõ soluẽs pensionẽ infra bienniũ vel triennium cadit a iure suo ita q res emphiteotica cadit in cõmissũ quẽadmodũ dicim⁹ in pruato nõ soluẽte vt in. c. potuit. de loca. t hoc dictũ tenet hic Inn. t Hosti. sed glo. Jo. sentit cõtrarium. in. l. placet canonizata. xvj. q. j. t in. c. si tributũ. xj. q. j. t Hos. de immu. eccle. post prin. t Hosti. in sũma. eo. §. iij. seq̃tur etiam hic Jo. an. satis late. t inter cetera adducit hoc motiuũ. bona ecclesie nõ possunt alienari sine solennitate. de qua. xij. q. ij. sine exceptiõe ergo per nõ solutionẽ plati nõ põt induci alienatio hui⁹ vtilis dominij cõpetentis ecclesie. sed Bal. in. d. l. placet. tenet primũ dictũ. t ad illã. l. que solet induci incõtrariũ respondet q ibi loquit de translatiõe rei fiende in penã. vt si nõ soluit tributũ imperatori. sed in casu nostro translatio fit ex natura contractus t res reuertit ad dominũ suũ. t sic presupposito q etiã fundus ecclesie nõ incideret in cõmissum ex nõ solutione tributi debiti impatori. tamẽ aliud dicendum in casu nostro. t hanc opi. ẽ secut⁹ ꝑe. ỗ ancha. que opi. satis mihi placet. nã videm⁹ q per prescriptionẽ etiã eccl̃a pdit dominiũ rei sue nõ interueniente aliqua solennitate. sed sufficit dispositio iuris vna cum negligentia ecclesie. Idem ergo dicendum in casu nostro. facit. c. j. de prescrip. Itẽ etiam iura canonica in hoc casu loquũtur indistincte. ergo referenda sunt etiã ad ipsas ecclĩas cũ pncipaliter disponant de ecclesijs t rebus ecclĩasticis. Credo tamẽ q prelatus negligẽs soluere potest cõueniri per ecclĩam vt cõseruet eam indemnẽ a dãno incurso ex pditione vtilis dominij. pro hoc glo.

no. in ſimili. xvj. q. iij. placuit. ij. ¶ Secūdo no. ſin gulariter ex glo. plures differentias notabiles inter cōtractum cenſualē t emphiteoticariū. nam in cōtractu cenſuali tranſfertur dominiū in recipientem tam vtile q̄z directum. ita q̄ nihil iuris ſuper re illa remanet penes cōcedentē. Sed in cōtractu emphiteoticario tm̄ tranſit dominiū vtile in emphiteota tam directo remanente apud dūm t licet glo. nō al leget tex. ē de hoc vltimo in. l. j. ff. ſi ager vecti. vel emphi. pe. nam cenſum ſoluimus de re noſtra. vt patet in cenſu debito imperatori. penſionē vero ſolmus de re aliena. t hanc differentiā no. ſequuntur cōmuniter docto. t approbat Bar. i. l. j. ff. de pub. t no. ex hoc proprium vocabulum vtriuſq̄ rei. Si ergo ſit cōtractus cenſualis proprie debet dici vt ſoluat cenſum nō penſionē. t in cōtractu emphiteoticario vocatur ꝓprie penſio t nō cenſus q̄uis generaliter vtamur promiſcue his vocabulis. nec ob iſtā improprietionē vitiaret cōtractus vel libellus vt h notabiliter probatur iuncta gl. ¶ Alia differentia notabilis q̄ in cōtractu emphiteotico res incidit in cōmiſſum ſi nō ſoluit penſio infra bienniū ſeu triennium. vt in. d. c. potuit. Sed in cōtractu cenſuario ex nō ſolutione res nō perdit. ſed poteſt cōpelli cenſuarius ad ſolutionē vt hic cum glo. Et pōt eſſe rō diuerſitatis in cōtractu emphiteotico res nō deſinit eē domini vt ſupra dictum eſt. t videtur cōceſſa quaſi ſub cōditione ſi penſionē ſoluerit. argu. in. l. quero. §. inter locatorem. ff. loca. Sed in contractu cenſuario tranſfert dominiū in totum ita q̄ recipiens ſolum obligat ad cenſum ſoluendū. t ideo ſis cautus vt in cōceſſione que fit de rebus eccleſie nō facias ſcribi q̄ ad cenſum fit cōceſſio ſ in emphiteoſim. ¶ Tertia differentia. quia ſpiritualia nō poſſunt cōcedi in emphiteoſim cuz quodāmodo viderentur vendi ſed ad cenſum poſſūt concedi. qz cenſus retinetur nō in recōpenſationem iuris cōceſſi ſed potius in memoriā libertatis conceſſe ſeu in ſignum p̄terite ſubiectionis. Et q̄ hic interuenit contractus cenſualis t nō emphiteoticarius colligitur ex eo. quia eps tranſtulit in monaſterium q̄cquid iuris habebat in illis eccleſijs qō nō fit in cōtractu emphiteotico. vt ſupra dixi. Et ex hoc t ex tex. no. aliud ſingulariter q̄ vbi in cōtractu ponunt verba que poſſunt trahi ad varias ſpecies cōtractuū non debemus cōtractū interpretari ſm vocabula apoſita ſed potius ſm naturā ipius cōtractus. naz per verba iſte cōtract⁹ poterat dici emphiteoticus ſ ex natura illius colligit oppoſitū ex quo fuit tranſlatū vniuerſū ius. Et hoc idē poſt multa cōcludit Bar. in. l. cotem ferro. §. qui maximos. ff. de publi. t gl. no. in. l. j. ff. de ſuperficie. optie facit tex. in. l. ſi vno ff. loca. ¶ Item no. ex hac glo. iuncto tex. q̄ licz verba improprie ponātur in exceptiōe. nō per hoc vitiatur exceptio ex quo generaliter verba capiendo cōcludūt intētum excipientis. Et idē eadē ratione dicēdum ē in libellante. facit qō le. t no. i. l. ſolem⁹. t. l. ſi quis intētione. ff. de iudi. t i. c. littere. de dila. t in. c. cum eccleſia. de cā poſſeſ. t ꝓprie. ¶ Vltimo no. q̄ in petione iuris epalis veniūt ea qne competūt epo tam de iure ſpeciali q̄z ō iure cōi. ita nōbiliter voluit gl. i ſi. Item gl. in. c. cōqrente. de offi. or. vbi dicit q̄ ſolū cōprehendunt iure expreſſa. Jo. an. cōcordando videt diſtinguere q̄ quedaz ſuccedunt de iure ſpeciali in locū iuriū debitorum de iure cōmuni. t illa cōprehendunt tanq̄z ſurrogata in loco illorū t ſic loquitur tex. iſte. Q̄ q̄z nō ſunt ſurrogata ſed veniunt accumulatiue. t illa non cōprehendunt. t ſic ꝓcedit glo. cōtraria. qō bene nōbis. qz ad multa facit. Et ex his ſoluit contrariū quare papa cōdēnauit in penſione nō petita. nam ſatis fuit petita petendo iura epalia. Alia ſo. docto. ē q̄ papa hic fuit amicabilis cōpoſitor inter iſtos. iō potuit cōdēnare in re nō petita. ¶ No. bñ iſtā ſolutiōez p ptāte arbitratorz. Sed Bar. in. l. aquiliana. ff. ō tranſac. hoc nota. limitat qñ vult cōdēnare in re q̄ ē in arbitramentū deducta. ſecus autē ſi in re prorſus ſeparata qō notabis. facit. c. cum dilectus. de arbit. Alia ſo. q̄ in ſpūalibus nō curamus de hac ſubtilitate. ſatis enī eſt de veritate cōſtare qō etiam no. ¶ Vltimo ſm Hoſti. potes intelligere q̄ expreſſe i libello fuit petita hec penſio licet hic nō dicat t quelibet ſolutio bona.

CUm venerabilis. Epus petens eccliam quo ad tpalia t ſpūalia obtinet in ſpūalibus eoipo q̄ pbat cē in ſua dioceſi ſi nō appareat excepta. ſed i tēporalibus ſuccūbit niſi aliter doceat de iure ſuo. t in hoc vltimo ē caſus nōbilis. ſūt due ptes. prima factum narrat. ſcda diffinit. ibi qz igit. Et vtraq̄z ſubdiuidit vt p ſe patet. ¶ Nota ex principio iuncto tex. ibi vendicare. tē. q̄ iura ſpiritualia pūt vendicare p eū cui debent. t ſic eps poteſt eccliam ſibi ſubiectā vendicare rōne iuriū que habet in ea. t intellige de rei vendicatione vtili ſm Inno. Nam directa rei vendicatio nō pōt cōpete re. qz ſolū illa cōpetit ei qui eſt dominus de iure gētium vel ciuili. vt in. l. in rem. ff. de rei ven. ſed bōa ſpiritualia t eccleſiaſtica nō ſunt ꝓprie in dominio alicuius. vt in. §. nullius. inſti. de re. diui. t in. c. rō ſ. de preben. ¶ Et ex hoc t ex tex. no. q̄ poſſum vendicare rem incorporalē rōne iuris qō habeo in ea. Idē no. in. c. examinata. ſ. de iudi. t circa hūc articulū vide latius hic p Inno. ¶ Secūdo no. q̄ licet de iure cōmuni eccleſia ſita i dioceſi ſpectet ad epm in ſpiritualibus. nō tamē in tēporalib⁹ ſcz vt ō rebus tēporalibus ſeu prouentibus eccleſie poſſit diſponere ad libitum ſeſi in vſus ſuos cōuertere niſi aliter probetur hoc ius ſibi cōpetere de iure ſpeciali p hoc. c. de multa. ſ. de preben. vbi eps punit ſi eccleſiā nō cōſert infra debitum tempus. Item etiaz in ſpūalibus nō fundat intentionē ſuā quo ad poſſeſſionem. vt eſt tex. no. in. c. olim. el tertio. de reſti. ſpol. ſecus quo ad ꝓprietatē vt hic. Itē nota. ibi q̄ p auctentica ſcripta. q̄ valet ſententia incerta dummodo poſſit certificari p relationē ad aliud. t hanc materiam ſatis expediui. in. c. cū venerabilis. ſ. de excep. ¶ Nota q̄ ꝓcedit iſte libellus. peto eccleſiaz cum ſuis pertinentijs t poſſeſſionib⁹. licz ptinentie t poſſeſſiones aliter nō declarent. t hoc ideo. quia

satis ē libellum esse certum in principali. licet sit incertus in accessorijs. vt notanter dicit Inno. in. c. tanta. j. de excess. prela. de q̄ mā plene dixi. s. i. c. ij. §. de libel. obla. & q̄d veniat appellatione ptinētia & tractatur in. c. cum ad sedem. de resti. spo. ¶ Nota vltimo q̄ instrumētus reddit suspectum ex rasura seu ex suplineali scriptura in loco suspecto facta. de quo infra cum glo. ¶ In glo. j. ibi auditis. & ibi plene p Inno. de hac materia. & in. c. inter quattuor. de maio. & obe. & facit hic Inno inter cetera differē tiam vtrū ecclesia petita habeat ppetuum plātum. an temporalem. vt primo casu cōueniat ipse plāt⁹ & nō is qui possidet subiectionē. secūdo casu conueniatur ipse qui habet illam subiectā. sed dic pleniusꝰ vt in locis prealle. ¶ In glo. in verbo locauisse i fi. vult ergo glo. q̄ etiam si illud instrumentū locationis fuisset nō suspectum nō suffecisset ad cōcludendum opi. eōi. Sed certe tex. in fi. videt aperte inuere cōtrarium cū fundat se super suspitiōe dūtaxat. Abbas dicit q̄ cōtra extraneū instrumentū locationis nō probat dominiū seu possessionē. vt in cōtrarijs allegatis in glo. sed cōtra cōductorē sic. sed certe hoc dictū nō est verum. quoniā hic agebat rei vēdicatione. vt patet in. x. vendicare que intentatur cōtra cōductorem sicut cōtra quēlibēt extraneū. et sic nulla specialitas pōt dici in cōductore. vt no. in d. c. inter dilectos. in fi. vbi bona glo. Itē licet cōductor quādoq̄ agit actione locati vel cōditione. l. siqs cōditionis. ff. loca. nō possit refricare quēstionē dominij. de quo tamē dicendū vt plene no. Bar. i. d. l. si quis conditionis. vt dixi in. d. c. inter dilectos. nō tamē probat per hoc dominiū vel possessio. q̄ nō probat hoc eē quod ab hoc cōtingit abesse. vt in c. ij. de transla. prela. & in. l. necq̄ natales. C. de proba. sed locatio pōt fieri etiam q̄ cuz qui nō possidet vt puta q̄ cōductorē. vt j. l. nemo prohibet. C. loca. ergo q̄ locationē nō probatur possessio. vnde dicerem saluando istū tex. a cōtrario sensu q̄ episcop⁹ nitebat̄ ꝓbare se locauisse tāto tpe q̄ sufficiebat ad ꝓscriptionē quo casu satis probat̄ dominiū prob̄ando locationē. quia detinēs ꝓsumitur possidere. vt no. Inno. in. c. cum olim. de priuileg. ideo ponderatur in tex. q̄ episcopus locauit abbati & duabus personis post ipm. & no. istud dictum. quia sat⁹ probatur per istū tex. sic intellectum. & in effectu voluit Bar. in. d. l. ad probationē. q̄ bene no. pro limitatione iurium simpliciter dicentiū per locationē nō probari dominiū neq̄ possessionem. ¶ In glo. fi. ibi & in loco suspecto. Nota hoc dictū gl. quia quotidie accidit vt rasura reddat suspectum instrumētū si est facta i loco suspecto licet videat reposita eadem manu. nam hoc nō sufficit cuz reperiant multi scientes adulterari seu dissimulare scripturas aliorum. in. auē. de fide instru. post prin. & ideo assume hanc cautelam notabilem q̄ vbicunq̄ notarius erraꝝit in scriptura ita vt oporteat radere aliquid & iterū reponere vel facere aliquā lineam in margine debet notarius ad euitandū suspitionē in fi. instrumenti cōtinuando se facere mentionē qualiter ipe rasit tale verbū. vel q̄ fecit talem lineā i margine. & voluit no. Archi. in §. his ita. xxxv. q. ix. videtur ꝓbari in. l. in fraudez. ff. de testa. mili. & ibi hoc tenet Bar. ad idem. l. j. & ij. & l. cācellauerat. ff. de his que in testa. delen. & ibi p doct. & ita hab⁹ hodie cōmunis stilus notariorum quādo rasura ē in loco suspecto. hec tamē nō sunt necessaria vbi ex p̄cedentibus vel sequētibus potest elici veritas eoꝝ que cācellata sunt vt & notanter dicit gl. q̄ & nō.

C Cum dilectus. Monasterium subiectū ē epō in cuius diocesi situ est nisi ꝓbet exemptū. h. d. quo ad titulū. primo instruit delegat⁹ qualiter sup sententijs ꝓnūciet. in secūda & tertia qualit̄ pronūciare debeat sup subiectione. secūda ibi. q. tertia ibi. similit̄. ¶ Nota primo q̄ sentētie cēsure late p⁹ appellationē etiā extraiudicialē ipso iure sunt nulle ad idē. c. cū dilectus. de appel. Et ex hoc no. bonam practicā cū subdit⁹ timet iniuste excōicari a supiore extraiudicialiter appellet a grauamine verisimilit̄ futuro. ¶ Nota secūdo q̄ excōmunicatio lata p̄tra exemptū ē ipso iure nulla licet nulla appellatio p̄cesserit q̄ exemptū. q̄ exemptionē ergo ñ solū exceptio parat̄ exēpto imo ipso facto eripit̄ a iurisditiōe supiorꝭ. facit. c. q̄ frater. xvj. q. j. Itē no. arg. optimū q̄ quasi possessio iurisditiōis iniuste habita nō causat actū validū. & ex hoc soluitur ar. q̄d formari potest ꝑ istā ſfam. nā ex quo eps erat in possessione subiectionis ex ꝓmissione abbatis debuit teneri sētentia excōicationis. ar. in. c. querelā. de ele. & c. cō sultationib⁹. j. de iu. pa. vbi tenet electio seu p̄sentatio facta ab eo qui ē in quasi possessione iuris eligendi vel ꝓsitandi licet postmodū cōperiat̄ cū non habere illius iuris ꝓprietatē. Mā pōt primo rñderi vt. s. dixi. q̄ ꝙriū ꝓcedit qñ possessio est iusta. secus si illicite & mala fide quesita ſm Jo. an. q̄d & nō. & p hoc facit q̄ sicut possessor male fidei in rebus corporalibus nō facit fructꝰ suos. vt in. c. grauis. & q̄d ibi no. de resti. spo. ita dicem⁹ in possessore iurisditionis vt valide actū iurisditionis explicare nō valeat. ¶ Circa hoc tñ multū instat & Inn. Et primo ponit opi. cōtrariā dicēdo q̄ nūq̄ valet actus explicitus a possessore iurisditionis ex q̄ caret ꝓprietate illius iuris. p hoc iste tex. ſz aliū intellectū. nec ob. ꝙria q̄ loquunt in ꝓsitatione & electione que sunt fructus iuris ꝓsitandi seu eligendi. sed iudicare nō ē fructus sed potiꝰ honor & labor. l. munex. §. iudicandi. ff. de mu. & ho. nec ob. ſm eū. l. barbarius ff. de offi. ꝓcto. & l. fi. C. ō sen. quia illa iura loquūtur qñ interuenit auctoritas superioris licet ignorauerit inhabilitatē ꝓpo siti in officio. sed tandem ipe Inno. refert alios tenere & melius ſm eū q̄ sententia valet ex quo ferēs erat bona fide i possessiōe & & cōiter tenet̄ q̄d & nō. An aūt idē sit in excōicatione vt sufficiat sola possessio sine ꝓprietate iuris vide Jo. an. in. c. auaricie. de elec. li. vj. Et ad istum tex. rñde vt. s. vel vt hic no. glo. ij. q̄ iste abbas nō potuit sine cōsensu fratrū transferre possessionē in eōm in ꝓiudiciū libertatis monasterio cōpetentis. Et no. & q̄ sola obediētia ꝓlati exempti non sufficit ad transferendū possessionē subiectionis in eōm §

requiritur tot⁹ cõuentus hoc etiã sequũt doct. sed ego tenerẽ hoc dictũ in ꝓiudiciũ monasteriũ dũtaxat sed nõ in ꝓiudicium pape. nã nõ abbas t ꝓuentus sed papa possidet subiectionem in monasterio t hec subiectio cũ sit res incorporalis nõ põt acquiri p aliũ sine cõsensu illius qui eũ possidet. vt in. l. ij C. de ser. t aqua. vbi patet q possessio incorporaliũ nõ põt queri sine scia t patiẽtia possessoris. nõ. Jn no. in. c. bone. ij. de postu. prela. t in. c. ꝙquerẽte. de offi. ordi. t Bar. in. l. j. ff. de aqua plu. ar. facẽ qõ no. idẽ Jnno. in. c. olim. de resti. spo. cl. iij. t i. c. ij. de in inte. resti. vbi dicit q si subditi alicui⁹ volũt etiã expresse mihi ꝑstare obedientiã nõ debeo eam capere qz nõ possunt illi in me transferre ius in eis p aliũ possessum. facit ad predicta. c. cum dilectus. j. ti. pri. ¶ Jn glo. in ẏbo ratihabitione ibi vel dic q nõ est differentia. t h opi. verior vtetiã not. in. c. cõtingit. de trãsac. dic ergo q illa clausula t ꝑmittit habere ratũ. zc. nõ apponit ad ampliandũ ꝫ ad cõfirmandũ vel declarandũ verba ꝓcedẽtia. t h tenet spe. in. ti. de procur. §. j. in. ẏ. i premissis. Quid autẽ si apponat illa clausula q ꝓcurator possit agere totũ id qõ dñs agere posset ꝓsonaliter. dic q videt data prãs agendi ea que requirũt spẽale mãdatum. t sic ampliat ꝓcuratoriũ p hãc clausulã. vt notat Archi. in. c. j. de rescrip. li. vj. t Bar. in. l. ꝓcuratoz cui libera. ff. de ꝓcu. licet aliud senserit Jo. an. in. c. fi. de dila. sed tene primũ vt lati⁹ dixi in. d. c. fi. t notabis istã glo. cuz glo. d. c. cõtingit. ¶ Jn gl. in ẏ. tueri. ibi. §. eligere. dic q aut querit de pluribus actionib⁹ aut plurib⁹ exceptiõib⁹. ꝓmo casu nunqd eligendo vnã renũciet quis relique ꝛrie. dic vt plene no. Jnno. in. c. fi. de collu. deregen. t p gl. insti. si quadru. pau. feci. dica. vbi glo. satis longa. t facẽ qõ le. t no. in. c. vt quis duas. de elec. li. vj. Secũdo casu regulariter de vna exceptione põt ad alteraz etiã cõtrariũ transire qz reus vti non phibet pluribus exceptionib⁹ vt in regula nullus plurib⁹. ô regu. iur. li. vj. t qõ ibi no. l. nemo. ff. de excep. nisi aliud dicat in penã mendacij. t sic loquit auc. ꝛ q ꝓ pria. C. de nõ nu. pecu. nã ibi negauit scripturã eẽ ꝓpriã t succubuit. An aũt has exceptiones ꝛrias possit simul ꝓponere dicẽdũ q non si pure proponunt. secus videt si disiunctiue puta ꝓpono talez exceptionẽ. t si hec nõ ꝑfuerit ꝓpono talẽ. t hec est bona practica ad cuadendũ qõnem in glo. positaz facit qõ habet in. c. iputari. de fi. istru. si tñ ñ vult simul ꝓponere audit etiã post terminũ ad ꝓponẽdũ ꝛrium ẽm hanc glo. valde no. quã doc. non improbant t tenebis eam menti vt rõne cõtrarietatis excusẽt si simul nõ proposuit.

In Enimia habet plura dicta ꝫ principaliter põt sic sũmari. Nouã religionẽ nõ licet cõstituere sine auctoritate romani pontificis nec in diuersis monasteriis põt qs eẽ abbas vl monach⁹. Diuidit. ꝓmo nouã religionẽ ꝓhibet in ꝓsonis t loc. scõo pluralitatẽ locoz monachis t abbatib⁹ ibi illud. ¶ No. ꝓmo vnã regulã q nulli ẽ licitũ inuenire nouã religionẽ nec edificare nouã domũ religiosam nisi velit accipe vnã de regulis approbatis. lz ergo de iure ciuili videant approbata collegia cõcernẽtia piam vsũ t cultũ diuinũ. l. j. ff. ô colle. illi. tñ respectu religionis hodie ẽ standũ huic decre. vt eni euitet confusio in eccl̃ia dei hec noua inuentio reprobat. nã videm⁹ q propter nouas cõstitutiones vel inuentiones tot sunt varietates inter monachos sancti benedicti vt vix inuicẽ se recognoscãt. ¶ Sed ãro nũ quid eps possit dare licẽtiã ꝛ dispositionẽ hui⁹ tex. dic q nõ qz generaliter h oib⁹ ꝓhibet t ista ẽ cõstitutio cõcilij generalis ꝛ quã eps dispẽsare neqt. vt in. c. cũ dilecti. ꝛ. de ele. vñ sicut nõ licet alicui citra papã sanctũ de nouo canonizare. vt in. c. j. t. ij. de reli. t ve. san. ita nec nouã religionez inuenire. hodie ẽ quedã extrauagans. Jo. xxij. q̃ incipit. sancta mater eccl̃ia. q̃ videt ipo facto excõicare istos q̃ adinueniũt nouã religionẽ assumẽdo. s. certũ habitũ t cõgregdãdo se sil̃ t recipiẽdo de nouo ad eoz cõ gregationẽ intrare volẽtes t facientes sibi p̃sidẽtẽ inter se. Jtẽ excõicat plato dãtes eis facultatẽ seruandi talẽ ritũ. Et aduerte q multi credũt excusari qz licita agũt cõfidẽtes de ꝓpria cõscia ꝫ certe decipiunt qz inuẽtio religionis nõ phibet q in se mala sit sed propt cõfusiones q̃ generãt in eccl̃ia dei. Jtẽ qz nõ approbata tali religione p supiozem instituti ibidẽ vt plurimũ idiote in plurib⁹ errãt. vñ etiã ꝓpter mala q̃ pñt inde accidere emanauit phibitio. simile in iuramento. nõ eni phibet qz in se sit malũ ꝫ ꝓpter malũ piurij qõ ex incauta iuratione sepe ꝓuenit. vt ti. c. t si christus. de iureiur. ¶ Oppo. contra. §. istũ. t videt q in diuersis monasteriis qs potest p̃sidere vt abbas t locũ vt monach⁹ obtinere. vt in. c. j. de priuile. li. vj. vbi dz q si monach⁹ maioris monasterij cõstituit ꝓior in priozatu eidez monasterio subiecto nõ desinit eẽ monachus maioris monasterij ꝫ in vtroq locum obtinet. ad idẽ. c. cuz singula. de preben. li. vj. So. contrarium procedit quãdo plura monasteria sũt vnita vel cõnexa. istõ c. loquit q̃n monasteria sunt separata penitus. t facit. c. cõstitut⁹. t qõ ibi no. de elec. ¶ Sed circa hoc queritur nunquid priozilli⁹ monasterij subiecti ex quo nõ desinit eẽ monach⁹ maioris monasterij dz vocari ad electionẽ ꝓlati in maiozi monasterio. Jn no. t cõiter doc. post eũ dicũt q si priozat⁹ hz electionẽ ꝓprij ꝓlati ꝓ se vel saltẽ bõa diuisa a bonis monasterij maioris. nõ ẽ tũc vocãd⁹. alꝫ sec⁹. qõ not. i h tñ standũ ẽ cõsuetudini ẽm Jnno. Et cui acqrat iste prior an priozatui vel monasterio maiozi. vide p Frede. cõsil. xxxiiij. vbi tenet q priozatui ex q̃ hz diuisam administrationẽ a monasterio qõ no. t vide ibi latius.

¶ De capellis monachoz t alioz religiosoz. ꝛica

¶ Supra visũ ẽ ô religiosis. Jtẽ de domib⁹ religiosoz in genere. nũc aũt subijcit in specie de domib⁹ religiosis seu capellis monachozũ. zc.

In Ecclesijs. Ad curam mõasterio subiectã nõ monachi ꝫ seclares clerici ꝑficiunt t epis subsũt. h. d. primo dictum. secũdo ampliat ibi. ita

Nota primo nō eē a iure improbatū vt monasteria habeāt certā parochiā cum cura animaꝝ. Secūdo nota q vbi monachi sunt in cōgregatiōe non ē pficiendus cure aliquis monachoꝝ sed clericꝰ secularis ꝛ videt hoc satis mirabile vt rōne cure exercende possit monachus eripi a monasterio ꝛ ecclie seculari pfici. vt in. c. ij. de sta. reg. ꝛ tū i monasterio habente populū monachꝰ curā populi exercere nō posset vt hic. Et que sit diuersitatis rō nullus tex. exprimit. iō variaꝝ intellectus huiꝰ. c. ꝛ dicēduz vt j. dicam cum glo. Itē nota q licet parochia spectet ad monasteriū nō tamē habet abbas liberā institutionē capellani sed de cōsilio ipius ꝛ cōuentus pficiendus est capellanus per epm. qō an sit veruz j. subiiciam. Itē nota ibi solius epi arbitrio. ꝛc. q habens gerere actū de cōsilio alicuiꝰ nō tenetur sequi illius cōsilium. vt in. c. dilecti. de arbi. ꝛ in. c. cum in veteri. de elec. vnde per inquisitionē cōsiliꝫ nō minus dicīt pendere actus a solo arbitrio ipiꝰ. Vltimo nota casum in quo clericus secularis licite instituīt in ecclesia regulari rōne. s. cure exercē. de monasterio cōpetenti non tñ faciet vnū collegiū cū regularibꝰ sed erit psonaliter beneficiatꝰ. arg. in c. fi. s. de sta. regu. alia vtilia nō possūt colligi. In glo. j. ibi de statu monachoꝝ sentit hic glo. tex. istū pcedere in casu. c. ij. de sta. regu. qō pfecto verum nō existit. qz tex. iste loquīt in alio casu videlicet in ecclesijs parochialibꝰ extra monasteriū nec indistincte pbentī ibi pfici. sed singulariter dūtaxat. iste tamē tex. ppzie loquīt in monasterio habēte parochiam distinctā. vt. s. dixi. vt patet in pn. huius. c. ideo potest fortiter opponi cōtra istū tex. naz si in ecclesijs secularibus pōt monachus pfici cure saltem habēdo sociū sui ordinis. vt in. d. c. ij. ꝛ. c. qō dei. fortius debet posse assumi ꝛ curā exercere in ppzio monasterio cū ibidem cōcurrat fauoꝝ ecclie ꝛ cura aiarum. ꝛ habeat nedum socium sed socios. Item magis obligaī monasterio suo q̄ ecclie seculari. q fortius ē censendus idoneus ad curam explicādā imminentem in ppzio monasterio q̄ ecclie foris site. So. cōtrariū ē difficile ꝛ difficultas maxime ex eo oritur qz nō habemꝰ in tex. rōnez decidendi sed ex sequentibus verbis glo. pñt elici duo itellectꝰ. ꝑzimus vt ꝓcedat littera in monacho nō instituto per epm quasi sentiat q si monachꝰ eligerē a populo parochie ꝛ instituerē p epm hoc licite posset attentari. Et nota hūc intellectū qz multū restringit istuz tex. in eo. q dicit de electione pū nō eē hic necessarium nisi patronatꝰ ecclie ptineret ad populū. vt no. in. c. querelā. de elec. ꝛ. c. massana. e. ti. Scōs intellectus q. c. ꝓcedit vbi ē monachoꝝ congregatio q̄si dicat q licet monachꝰ possit pfici cure ecclie prochialis secularis nō tñ vt in ppzio mōasterio vt ꝫ Que aūt pōt eē diuersitatis rō. Do. An. incidēter tangit ne notet diuersitas inter istos de cōgregatione. ꝛ ne monachꝰ habeat cām vagandi p prochiā ꝫ vltimū nō procedit qz eadē fortioz ē rō cū pficiī ecclie seculari. Sed tenendo primā rōnem videt inferendū ꝓtra ꝓcedentē lec. vt non sufficiat aliquem monachoꝝ pfici p epm ne notet diuersitas inter eos Sz ego nō possū ꝓcipere q ꝫ facilis rō sit sufficiēs ad impediendū priuilegiū tributuz cure. nā maioz videt indecētia vt monachus eximaī a mōasterio. ꝛ habitet inter seculares q̄ q existēs in monasterio exerceat curā noīe collegij. nam ꝛ in ecclijs secularibus ꝛ collegiatis videmꝰ q vnꝰ vel duo exercēt curā noīe collegij nec p ꝫ notaī diuersitas. qz is facit cuius noīe fit. vt in. c. cum qs. de sen. ex. li. vj. ꝛ i. c. cū venissent. de insti. ad pdicta vide Inn. i. c. cū nō ignores. s. ō preben. iō puto ꝫ. c. loqui p̄m iura antiqua ꝛ ꝓsiderato mero statu religioꝝ. nā regulariter mōachꝰ nō dz pfici cure etiā ecclie seculari ꝫ propter necessitatē fuit institutū q monachꝰ possit pfici. vt dixi in. d. c. qō dei. si ergo repiunī clerici seculares idonei nō debēt ipi monachi pfici. ꝛ ita ppzie dz intelligi iste tex. ꝫ in defectū secullariuz satis pōt sustētari primꝰ intellectꝰ glo. vt possit vnus eligi ex monachis qui instituī p epm. nā cura aiaꝝ nō est collata ipi collegio monachoꝝ cū sint ibi nō vt exerceant curā ꝫ vt regulariter viuāt. vñ cura ē potius ecclie ipoꝝ iō institutio dz fieri p eum ꝫ de consilio istoꝝ monachoꝝ. ꝛ rō phibitionis ē ulla ne habeāt mām vagandi ꝛ visitandi domꝰ mulieꝝ ꝓ cōfessionibꝰ ꝛ alijs. Et ex pdicti infero ad aliā qōnez nūquid monachi habeāt pñtare capellanū. aliq doct. sentiūt q sic. vñ intelligūt tex. q monachi pñtabūt ꝛ eps instituet ꝫ certe hec lec. ē aliena a mente ꝛ verbis littere. ꝛ iō dicerē q aut cura ptinet ad ecclīaz q̄ ē iurepatronatꝰ monachoꝝ. ꝛ tūc hz locuz q isti dicunt q ex patronatu cōpetit ius pñtandi. vt in. c. vnico. de iurepa. aut cura cōpetit ecclie eoꝝ qz monasteriū habet parochiā ꝛ tūc inhererē verbis huius lre vt eps habeat ibi institutionē capelle reqsito monachoꝝ cōsilio sufficit tñ requiri nec tenet sequi. Et ex his infero ad aliā qōnē nūqd i oibꝰ ecclijs mōachoꝝ hēat locū dispōhꝰ. c. ꝛ i ꝫ sūt varie opi. Quidam dixerunt vt refert Inno. q ꝓcedit in oibus ecclesijs pleno iure monasterio nō subiectis. xvj. q. ij. sane. ꝛ qō ibi no. in sūma. Alij q idē sit pleno iure dūmodo populus nō sit exemptus. Alij ꝛ tertio qñ mōasteriū ñ hz pfonatū ecclie. ipe vō Inno. firmat hāc regulā q vbicūq eps habet instituere quo ad curā populi semp depositio ptinebat ad eū sed p hoc nō apparet qñ institutio quo ad curam ptinet ad epm. dic ergo q vbicūq popul' prochie nō ē exempt' semp institutio q̄ ad curam ptinet ad epm nec institutus pōt p aliū remoueri. vt i. c. vno eo. ti. li. vj. ꝛ vide qō ibi le. ꝛ no. ꝛ vide qō dixi ō diuerso iure cōpetēti monasterijs in ecclijs secularibus. in. c. de monachis. s. de pben. Vltimo q̄rit nūquid valeat ꝓsuetudo ꝫ dispositionez hui. c. vt sic monachi possint p se exercere curā. Doc. exp̄sse nō tāgūt ꝫ ꝫmplicit dicit Jo. an. ꝫ. c. male seruari ō ꝓsuetudine sed credo consuetudinē valere. de quo videtur tex. a contrario in cle. ne in agro. §. ceterum. de sta. regu. licet glo. ibi aliter sentiat sed debet itelligi de iure cōmuni. hanc opi. reperio sentire Lau. ꝛ etiam Jo. de lig. in. d. §. ceterum. ꝛ tenuit Jo. an. in. d. c. statutum. de elec. li. vj. in nouella.

¶ E

Dlectus. Si ecclesia nō cathedralis vēdicat sibi ius i alia ecclesia obtinebit solum quo ad ea que prōbabit sibi deberi pscriptione vel alio legitimo mō. h.d. fm cōem ꝛ verū intellectū. Et tria facit. primo ponit petitionē actoris. scōo defensionē rei. tertio pape diffinitionē. scōa ibi ad ħ. tertia ibi. nos. Nota primo a iure nō eē improbatū vt ecclia inferior puta parochialis acqrat subiectionē in aliquib⁹ iurib⁹ epalib⁹ in ecclijs sitis infra plebanatū. facit. c. auditis. ꝛ. c. cū oli. s. de pscrip. pōt ꝑ licite ecclia inferior ħ iura petere si pscriptione vel alio legitimo mō acquisiuit. ¶ Mo. secūdo ibi. ꝛ silibus. q nō vitiatur libellus p apositionē huius clausule generalis. pūt ꝑ in libello exprmi aliqua iura pticularia cōprhensa sub aliq genere ꝛ annecti illa clausula generalis. cōprhendit etiā ħ clausula oīa accessoria ꝛ similia exprssis. de q vide lati⁹ p Inno. in. c. fi. de offi. archidi. ¶ Tertio nota q respectu subiectiōis pōt agi possessorio. si ꝑ subdit⁹ me⁹ subtrahit mihi obedientiam de facto possum agere possessorio vt reducat ad pristinā quasi possessionē iurisditionis. ꝛ sic sup iurib⁹ incorpalib⁹ pt agi possessorio. de q plene no. in. c. grelā. de elec. cōcordat. c. cū ecclia. de cā pos. et pprie. ¶ Mo. ibi de iure cōi. q ecclia sita infra prochiā alteri⁹ est illi de iure cōi subiecta ꝑ illud ius cōe hic allegatū nullibi videt exprssum. vñ hic fuit allegatio ptis cōtinēs falsitatē fm oēs doc. merito ista ecclia solū obtinuit vt in his in quibus pbauit sibi deberi. ꝛ de ħ dico lati⁹ cū glo. ¶ Itē no. ꝛ tene mēti q vbi in ecclia solus presbr ablq collegio est institut⁹ cōfessio soli⁹ presbri cōtentiose facta preiudicat ipi ecclesie. qd bñ notabis. secus videt vbi ecclia hz collegiū qr tūc requirit confessio tot⁹ collegij. de q vide qd le. ꝛ no. in. c. psentiū. de testi. li. vj. ꝛ in. c. ō cōstātinopolitana. xxij. di. ¶ Itē nota ꝛ tene mēti q cōfessio facta in vno iudicio facit fidē in alio inter easdē ptes. nā hic allegabat confessio facta corā celesti no. ꝛ de ħ aliqd infra. ¶ Mo. q missi ad vocādū aliquē ad cōgregationē vel aliquē aliū actū pūt postmodū testificari sup vocatione ab eis facta vt pz ibi vocasse. ¶ Itē no. q nō vitiat testimoniū alicui⁹ si prius in pūtia ptis dixit q erat dicturus in iudicio imo est cautela vt inducat ad prius dicendū ne habeat mām variandi fm notabiliē theoricā Bar. i. l. eos. ff. de fal. ¶ Itē no. qualit ꝑbat subiectio respectu veniendi ad certā congregationē vt si ꝑbat talem pluries vocatū venisse. ꝛc. nō eni videtur sufficere vnica vocatio qr solet qlibz obedire ex mera liberalitate. ꝑ ħ qd no. Inn. i. c. bone. ij. de postu. pla. et p legistas in. l. j. ff. de iti. actuq priua. ¶ Itē no. q licet monasteriū mutet statū de regularib⁹ ad seculares nō p ħ mutat subiectionē. nā remanet ecclia subiecta illi cui primo subijciebat licet in alijs mutet morē. ar. in. c. recolētes. de statu. regu. ꝛ ħ tenet ħ Inn. ꝛ cōiter doc. qd bñ no ¶ Ex ħ eni infert q si aliqd monasteriū exemptū ex defectu monachorū reducit ad statū secularē q ecclia remanebit exempta sic prius. ¶ Mo. ibi generalit seruet consuetudo q cōsuetudo generalis alicui⁹ loci extēdit ad ecclesiā particularē habētē illā qualitatē q regularit est in alijs ecclijs illius loci. ¶ Ultimo no. q etiaz in istis spūalib⁹ fingit formam i psonā iconomi tā ex pte actoris q ex pte rei. de q dic vt no. i. d. c. grelā ¶ In gl. j. ibi catheciśmi. ꝛ oz catheciśm⁹ a catheciżo catheciżas. qd idē ē q instruo instruis. vt ē gl. i. c. p catheciśmū. de cogna. spi. li. vj. ꝛ iste catheciśm⁹ seruabatur olim in adultis baptizandis ꝛ deberet seruari hodie si adulti infideles venirēt ad fidem. nā debēt instrui p. xx. dies in fide ante baptismū. ꝛ iste actus instructiōis apellat catheciśm⁹ seu scrutiniuz. ꝛ oz scrutiniū a scrutādo qr scrutant vota istoz. ꝛ hodie fit in fantib⁹ anteq intrēt ecclias. vñ iste prim⁹ act⁹ vocat catheciśm⁹ nec cōtrahit cognatio spūalis p illū actū. de q vide bo. tex. i. d. c. p catheciśmū ¶ In gl. in. x. in capellis in fi. dic clarius q ecclia scē Lecilie ptendebat hāc subiectionē q presbr sancti Laurentij tenebat venire ad capitulū cōgregandū i dicta ecclesia ꝛ recipe statuta ꝛ debitā correctionem. ¶ In gl. in. x. de inre cōi in fi. aduerte nā quaten⁹ gl. p isto iure allegato in tex. adducit. c. cōstitut⁹. ō reli. do. videt velle q ista allegatio sit vera. ꝛ sic q ō iure cōi ecclia matrix. i. plebanat⁹ vel alia parochialis fundet intētionē suā sup subiectione ecclie site infra parochiā. Sed doc. cōiter impugnāt istā gl. nā c. cōstitut⁹ loquit de epo ꝛ non de ecclia inferiori. ideo dicit Inno. se ignorare vbi sit istud ius allegatum in tex. mo contrarium videtur exprssum in c. fi. de offi. archidia. vbi archidiaconus succubuit quatenus petebat subiectionez in monasterio suo infra parochiam archidiaconatus. vnde cōcludit hic Inno. ꝛ cōmuniter docto. post eum q ecclesia inferior citra cathedralem nō potest de iure cōmuni petere aliquā subiectionem in alijs ecclesijs inferioribus licet sint site infra parochiā suam. qr licet de iure cōmuni parochiani debeant recipere sacramēta ab ista ecclesia principali. vt. s. ō paro. quasi p totum. tū pbyteri istaz ecclіaz inferioz nō tenentur hec sacra recipe ab illa ecclesia sed pot⁹ ab epo. ar. in. c. officiū de offi. archi. Et nota singulariter hoc dictū. nā ex hoc inferet singulariter q pbyteri capellaz que sūt infra plebenatū alicui⁹ ecclie nō tenent cōfiteri plebano nec alia sacra ab eo recipe ꝑ subijciūt epo ꝛ ab eo seu ab archipresbro illi⁹ loci debent hec sacra recipe. qd bñ notabis. Nec ob. c. is q. s. ō ma. ꝛ obe. vbi ecclia inferior matrix vēdicat sibi ius instituēdi i ecclijs inferiorib⁹ ꝛ alia subiectionē. qr loquit i titulo cardinaliū. habēt eni tituli cardialiuz maiorē progatiuā ꝛ ē vna opi. q ē ꝗ si cōis q cardinales habēt ius epale in titulis suis. ꝛ sic infra totā prochiā titulā vt no. i. c. is q. ꝛ i. c. j. de maio. ꝛ obe. li. vj. ꝛ forte iste tex. loquit de tali titulo iō allegabat ius cōe. Do. An. dicit q ecclia plebis de iure cōi fūdat intētionē suā in capellis sup istis duob⁹. s. scrutinio ꝛ baptismate. ꝛ iō in istis duob⁹ obtinuit ecclesia ista. Sz ꝫ hūc intellectū facit qr ħ allegata fuit cōfessio pbyteri ad phandū subiectionē i istis duob⁹ ꝑ de iure cōi nō vendicat sibi hanc subiectionē. naz bñ fateor q ex q capelle nō habēt fontē dūt prochiani capellaz ire ad plebē p scrutinio ꝛ baptismo. ꝑ

q̄ presbr̄i capellaꝝ teneank ire qñ fons bñdicit vel ad instructionē baptizandoꝝ nō ꝓbak iure. iō con clude q̄ eccl̄ia ista tm̄ obtinebit quantū ꝓbabit sibi deberi de iure spāli vt dixi i sūmario. ꝛ fac̄ iste text. vbi succubuit in oīb⁹ nisi in istis duob⁹ ꝓbauit p confessionē. ꝛ ad hoc quotidie allegak iste tex. ꝛ ē singularis in hac mā. ¶ Jn glo. in. x. ꝓfessus. ibi ꝓcurator erat. dic q̄ potius colligit q̄ erat rector illi⁹ eccle sie vt pz̄ibi presbr eiusdē eccl̄ie ꝛ tanq̄ rector vocabit ad caplm̄ sancte Cecilie. ꝛ no. finē gl. q̄ variata i stātia iudicis remanet cōfessio. ꝛ licet doc. hic instēt aliquātulū inuoluēdo mām tene tm̄ pure q̄ cōfessio facta in vno iudicio valet in alio inter easdē personas. nā instātia pempta nō perit ꝓfessio. no. Jnn. in. c. cām. de testi. ꝛ Bar. in. l. cum lite. ff. iudi. sol. Jtē cōfessio ad sui ēentiā nō exigit validitatē ꝓcessus. vnde posito q̄ ꝓcessus sit nullus nihilominus remanet cōfessio. vt ꝓbak in. c. fi. de resti. spol. ꝛ ibi aperte hoc tenet Jnn. ꝛ facit cle. ꝓstitutionē. x. elec. ꝛ vide aliud notabile dictū Jnno. in. c. qualr̄ ꝛ qñ. ij. de accu. vbi tenet q̄ valet cōfessio facta in iudicio sine alia tela iudicij. Jdē Bar. in. l. si cōfessus. ff. de custo. ꝛ exhi. re. vbi vide. hinc notabilit dicit Jnn. in. c. ij. de or. cog. q̄ confessio facta in sūmario iudicio valet in plenario. q̄ no. ¶ Jn glo. in. x. vocatum in fi. dic q̄. c. cū olim. ꝓcedit cū non interuenit actus p̄sitiuus. nā solū illi ibi obseruauerūt sniaz excōicatiōis ꝑ hic fuit ꝓcessū ad actū exteriorē. q̄ vocatus iuit ad capitulū. vñ clarius patet de intentione p̄ actū positiuū q̄ p̄ actū negatiuū. ¶ Glo. in x. titulo. in fi. no. glo. singularit ꝛ declarādo eā dic q̄ monachi nō subsūt eccl̄esie parochiali rectōlari q̄ ad iurisdictionē fori cōtentiosi. vt patet in. c. fi. x. of. archi. ꝛ hic in isto tex. ¶ Sed dubitak nunq̄d quo ad sacramēta recipienda ꝛ sic quo ad iurisdictionez fori penitentialis debeant subesse quēadmodum subsūt oēs in parochia habitantes. ꝛ dic q̄ oli suberāt qñ monachi nō erāt clerici. ꝛ sic intelligi debēt iura in glo. allegata. ꝑ hodie monachi cōiter sūt clerici ꝛ habēt a iure vt inuicē administrent sibi sacramēta. xvj. q. j. c. j. ¶ Sed posset dubitari de monialibus. nūquid subsunt presbr̄o parochie q̄ ad spūalia. ꝛ satis posset teneri q̄ sic sicut olim erat in mōachis. ꝛ idē puto dicēdū in omnib⁹ religiosis q̄ non sūt p̄sbyteri. nā presbr̄ parochialis fundat suā intētionē super omnib⁹ habitātib⁹ in parochia. xiij. q. j. c. j. ꝛ. c. pastoralis. de his que fi. a p̄la. cōiter tamē seruak q̄ eps puidet eis de p̄sbytero. ¶ Jn gl. i. x. generek in fi. nota istā glo. singularit ꝛ bñ. facit tex. i c. cū dilecta. ꝑ. q̄ vero. de cōfir. vti. ꝛ q̄ lē. ꝛ no. i. c. ad audiētiā. de prescrip. ꝛ ibi gl. no. in. x. principaliter. ꝛ in. c. nolum⁹. xvj. q. iiij. vide sīle p Bar. in. l. si publicanus. ꝑ. j. ff. de publica. ꝛ videk b mirabile vt p̄scribak exemptio ꝫ eccl̄iaz subiectā q̄ sbiectiōez suiꝑi⁹ nō possidet ꝑ supior. ꝑ b̄ pringit q̄ exemptio ꝓcedit in ꝑiculegiū exempti. vñ quaten⁹ ē fauorabile ipi subiecto p̄scribi spatio ꝛpetēti sicut alia iura ipi⁹ subiecti ꝛ ꝓbat iste tex. satis bñ saltē in ar. nam vides b q̄ cōfessio rectoris eccl̄ie exempte p̄iudicat ipi eccl̄ie ꝑ nō pape subiectionē possidenti. q̄ nota bis. Ex q̄ infero q̄ cōfessio subiecti non p̄iudicat superiori in p̄iudiciū subiectionis. ¶ Jn gl. fi. vult ꝫ gl. q̄ exercēs aliq̄ iura ep̄alia solū possidet ꝛ prescribit ea q̄ exercet ꝛ nō alia. ꝛ bñ facit tex. in. c. auditis ꝛ. c. cū olim. de p̄scrip. ꝛ generalit idē voluit Bar. in. l. j. ꝑ. si qs. ff. de iti. actuq̄ p̄riua. vbi dicit q̄ exercitiū in vno articulo nō extendit ad alios articulos nec ob. c. j. s̄. de reli. domi. q̄ ibi nemo erat in possessione aliox iuriū iō nō extēdit ibi possessio. q̄ō notādū ꝑ b̄ eps ē in possessiōe aliox iuriū. ꝑ an b̄ sit vex indistincte. vide b̄ pulchra no. p Jnn. q̄ multū instat. nūq̄d p vnū actū iurisditionalez qs p̄scribat vniuersalē iurisditionē in loco vel i p̄sona. Jtē tractat q̄liter q̄rak. q̄ss possessio vniuersalis iurisditionis i loco. ꝛ vide qō ipe no. in. c. in lris. de resti. spo. ꝛ in. c. q̄rente. de offi. or. ꝛ. c. bōe. ij. de postu. p̄la.

Ex parte tua. Jn p̄ioratib⁹ monachoꝝ non possūt singuli monachi cōmorari etiam si sup hoc habeāt rescriptū apostolicū nisi in illo fiat mentio de lateranensi cōcilio. h. d. ꝑmo cōsultatio. scdo rūsio ibi cuz aūt. ¶ Mo. primo ex b̄ tex. q̄ etiā i defectū facultatū ñ p̄nt monachi singularit. instituī ꝛ cōmorari i p̄ioratib⁹ eoꝝ ꝛ sic nō solū ꝓhibitio ꝓcedit in eccl̄ijs prochialib⁹. vt in. c. qō dei. ꝛ in. c. ij. de sta. regu. ꝑ etiā in p̄ioratib⁹. Quid aūt tūc fiendū qñ facultates deficiūt. dic vt in cle. ne in agro. ꝑ. ad b̄. de sta. reg. ¶ Nota ibi obuiet lateransi ꝓcilio q̄ ōz q̄d esse iuri cōtrariū nō solū qñ de directo ꝛ ꝫ verba illi obuiat ꝑ etiā fm̄ mentē. nā dictū. c. ij. de q̄ ista lra facit mētionē nō loquit specifice de p̄ioratibus ꝑ de eccl̄ijs parochialib⁹. ꝑ tm̄ b̄ lra dicit q̄ si illud fit in p̄ioratib⁹ ꝫriak illi cōcilio. ꝛ b̄ pōt notabiliter adduci ad illā mām cū sn̄ia sit lata ꝫ ius scp̄tū vt nō solū dicak lata ꝫ ius qñ exp̄sse ē ꝫ x̄ba iuris ꝑ etiā ꝫ mētē. q̄ō ē bñ no. de q̄ tm̄ vide q̄ sētit Jnno. i. c. ꝓ. ꝛ. B. de offi. dele. ꝛ i. c. cū spāli. de appel. ¶ Secūdo no. q̄ rescriptū emanās ꝫ ius p̄sumit aut falsū aut p occupationē nimiā emanasse nisi i rescpto fiat mētio de iure ꝫrio. Et ex b̄ ꝛ ex tex. singlr nota q̄ oñe ius hz clausulā derogatoriā ad rescpta ꝫria vt ad validitatē ipoꝝ sit nec̄e facere mētionē x̄. iure ꝫrio saltē i genere. de hac mā vide q̄ō no. in. c. non nulli. s̄. de rescp. ꝛ. c. j. de ꝓsti. li. vj. i gl. ꝛ p Jo. an. i. c. j. de excess. p̄la. li. vj. in nouella. ¶ Jn gl. fi. no. glo. q̄ papa dispēsat ꝫ pciliū. ꝛ vide gl. in. c. vbi piculū. de ele. li. vj. q̄ pl⁹ vult. s. q̄ papa sol⁹ possit reuocare ꝓstōem cōcilij. q̄ō an sit vex indistincte. tetigi in. c. si gnificasti. ꝛ i. c. lz. s̄. x. ele. ꝛ dic vt ibi. dicūt tm̄ doc. b̄ q̄ lz possit ñ dz velle. nā dictū. c. ij. emanauit ꝓpt̄ piculū peccāti carnal⁹ cupiscētie q̄ ō iminet ducētib⁹ vitā solitariā inē hoies secli vt pz ex tenore illi⁹. c. ij.

Audientiam. Ordinari⁹ cōpellit abbatē vt monachos a p̄ioratib⁹ reuocet ad claustrū vel eis socios adiungat. primo ponit trāsgressionē pcilij quā scdo mādat corrigi. ibi. ideoq̄ ¶ Nota primo q̄ correctio monachoꝝ primo loco spectat ad abbatē. nō aūt cōcurrit eps cū abbate vt sic sit loc⁹ puentioni. nā vt b̄ vides papa mādat ar-

chiepo nō vt ipe cōpellat monachos ꝫ abbates vt p eos monachi reuocēt ꝫ i defectū abbatis poterit eps suppere. vt in. c. quāto. de off. ordi. sec⁹ ēi alijs plātis secularib⁹ habētib⁹ subditos. nā cū illis concurrit eps in iurisditione exercēda ita vt sit loc⁹ preuentioni. vt no. maxime p Inn. in. c. cū ab eccliaꝝ. t. c. pastoralis. de offi. ordi. ¶ Itē no. q optio dat abbati reuocandi singularit instituto ad claustrū aut eis associandi alios monachos. t sic pōt abbas alterare statū priozatus sibi subiecti vt statū regulare possit reducere ad statū t vitā secularīū. qō intelligo qū reddit⁹ priozat⁹ nō sufficiūt p pluribus alis aūt nō pōt abbas priozatus solitos gubernari p regulares cōmittere clerici secularib⁹ animo nec monachis alteri⁹ monasterij. de q dic vt habet i. c. cū singula. de preben. li. vj. ¶ Sed cōtra tex. opo. nā etiā clericus secularis dz in eccliā habere clericū vt in. c. vt dignū. ꝫ. de vi. t hone. cle. t in. c. ppositus. ꝫ. de fil. presby. q nō sufficiens ꝫ puideat. Sol. dicit Hosti. q si priozatus nō ē curat⁹ tūc cessat predicta rō. si aūt ē curat⁹ tūc pōt dici q clericus secularis cuz habeat patrimoniū poterit de suo ipendere ad sustentationē clerici. qō non potest facere religiosus cū nihil habeat. dicit tñ q si cū auxilio psanguineorū religiosus poterit tenere sociū cessabit cōpulsio de qua hic. ¶ Itē dic q clericus secularis nō tenetur habere sociū sed clericū seruitorē. vt in. d. c. vt dignū t tales redditus sufficerēt rectori t clerico seruitori qui nō supeterent p duob⁹ socijs. ita no. glo. i cle. ne in agro. ꝫ. ad hec. de sta. regu. t dic de istis priozatib⁹ vt ibi habet. ¶ Sed op. aliter cōtra litteram monachus assumptus ad regimē alterius ecclesie eximit a potestate sui abbatis. ita vt nullā cōmunionē habeat ampli⁹ cū priori monasterio. vt in. c. ne p cuiuslibet. xvj. q. j. ergo nō tenet abbas dare sociū extraneo. So. dicit Jo. an. q istud. c. loquit in monachis claustralib⁹. i. in his qui nō desinūt esse monachi priozis monasterij. vt qz deputāt ad priozatus subiectos monasterio. Si autē perpetuo ad eccliam nō subiectā monasteria promouerent non tenet abbas sibi dare sociū. t sic limita. c. ij. de sta. regula. t hoc idē confirmat Jo. an. in glo. sua in dicto. ꝫ. ad hec. sed tu vide qō dixi in. c. qō dei. ꝫ. de sta. regu. t dic vt ibi.

¶ De iure patronatus. ¶ Rubrica.

¶ Supra visuz ē de pben. t dignitatib⁹. Itē de religiosis domibus. Itē de capellis monachoz̄. sed quia ad istas fit institutio nonnūq̄ per pntationem patroni. t sic posset dubitari de iure patronat⁹ t ō modo psentandi t similib⁹ merito post rubricas precedentes subijcit ista. Et scias q patronus dz multipliciter in iure. nam dicit patron⁹ aduocat⁹ respectu cause quā promouendā assumit patrocinio suo. l rem nō nouā. ꝫ. patroni. C. ō iudi. xv. q. ij. c. ij. Itē dicitur patronus dns respectu serui. vt patet in toto titulo. ff. de iurepatro. t de istis patronis seu patronatibus nō tractat hic. tertio dz patron⁹ qui cōstruxit vel dotauit seu fundauit eccliam. t dicit patronus. qz sicut pater ducit filiū de nō esse ad ē ita patronus eccliaz deducit ad esse. t de isto patronatu tractat hic. ¶ Quid autē sit iuspatronat⁹ vt sic habeat substantia rei de qua tractaturi sumus. dic post Jo. an. q est ius honorificū onerosū t vtile alicui cōpetēs in ecclia pro eo q diocesani cōsensu ecclesiam cōstruxit fundauit vel dotauit ipe vel is a q causā habuit. t declara hoc modo. Est enī ius honorificū qz patron⁹ habet honorē pntandi rectorē. nō enī potest eps vel alius plat⁹ instituere rectorez in beneficio sine pntatione patroni. vt in. c. decernimus. xvj. q. vij. t. j. quasi per totū. Itē ē honorificū qz dz pre alijs honorari in ecclesia patronata. vt. j. e. nobis. Itē dicit ius onerosū qz patronus tenet defendere eccliam ne bona indebite dilapidēt xvj. q. vij. filijs. Dicit ius vtile qz cōsequit vtilitatē ex patronatu qz si deueniret ad inopiā tenet ecclia ex redditib⁹ vltra necessaria remanentib⁹ alere patronū pinguⁿ q̄ alios pauperes. vt in. c. quicūq̄. ea. cā. t. q. t de his aliquid no. j. eo. nobis. Dixi in diffinitione q cōpetit ex eo q cōstruxit. tē. nam de bes scire q iuspatronat⁹ acquirit altero de tribus modis. aut qz cōstruxit eccliam vt in. c. monasterium xvj. q. vij. aut qz eam dotauit. vt in. d. c. filijs. aut qz illā fundauit. i. assignauit fundū vbi ecclia deberet cōstrui. vt in. d. c. nobis. t. c. abbatē. xvij. q. ij. possūt ꝫ tres patroni cōcurrere in eadē eccia. vtqz vnus dedit dotē alter fecit eam cōstrui alius dedit fundū vbi cōstrueret. Dic etiā q in dotē cōferenda pnt plures cōcurrere. nā si simul dant oēs dotē sūt patroni etiā si vn⁹ cōferat minus q̄ alius vt voluit Inno. t habes in glo. lxij. di. in sūma. t sic limita glo. d. c. quicūq̄. que dicit q si qs modicū contulit p dote nō efficit patron⁹ quā singularit no. ꝫ eā intellige qū vn⁹ sol⁹ dedit dotē. sec⁹ si plēs dederūt dotē sufficientē. nā iura indistincte dicūt q ex dotatiōe qs efficit patron⁹ nec distinguūt si sit vnus vl plēs dotātes. Idē psilū rōne dicēdū in plurib⁹ constituētib⁹ vl dotātib⁹ vl fūdātib⁹. Dixi postremo vl is a q̄ cām habuit. nā satis ē q pronat⁹ fuerit a pncipio acq̄sit⁹ altero ex modis p̄dictis. nā transmittitur ad heredes. vl alio mō de q. j. in pcessu ti. t ad p̄dicta vide gl. no. t plenā. xvj. q. vij. i. c. pie mentis.

¶ Perlatum. Si ppt discordiā pfonoz̄ ecclesia caret administratōe cessat in eccliā a diuinis tollunt reliqe t ostia claudūt si aliq̄ sine scādalo ecclie puideri nō pōt. h. d. cū seqnti. t duo facit pciliū. pmo phibet eccliam inter pfonos diui di. scdo ponit qd facere dz eps cū pfoni nō ordinat eccliaz. scda ibi. t sic. ¶ No. pmo ibi inē hēdes patroni q iuspatronat⁹ trāsit in heredes patroni. t nota q tex. indistincte loquit ō heredib⁹ patroni exquo potest inferri ad multas qōnes. ¶ Primo nūquid iuspatronatus transeat solū ad heredes sanguinis sicut iuspatronat⁹ libertoz̄um an ad heredes extraneos. Inno. ꝫ. sup rubrica dicit q transit ad quoscunq̄ heredes. t hic cōmunit tenet. p hoc gl. j. naz si transit cū vniuersitate in extraneū. vt in. c. ex lit-

teris.ꝛ.c.cum seculum.j.eo.fortius transit cum hereditate in heredes institutos a patrono. ¶ Et ex hꝫ inferꝛ q si pater instituit filium vel filiā in re certa. ꝛ extraneum vniuersalē heredē iuspatronat⁹ non transibit in filiū vel filiam sed in heredē vniuersalē Si aūt sunt plures heredes oēs simul efficiuntur patroni.vt hic ꝛ in de.fi.eo.ti.vbi vide.An autem in diuisione hereditatis possit iudex vni adiudicare iuspatronat⁹.dic vt no.Jo.an.j.e.querimoniā. vbi dicꝛ. ¶ Scdo pōt dubitari nūquid transit in feminas an tm̄ in masculos.dic q pariter in oēs. qz iura nō distinguūt inter masculuz ꝛ feminā.pro hoc facit.c.fi.de concess.preben.sentit glo.in.c.quoniā inuestituraꝝ.xvj.q.vij.ꝛ doct.in.d.cle.fi.ꝛ vide qđ dixi in.d.c.fi.Quid autē si cōpetit infanti nunquid pupillus possit p̄sentare vel tutoꝛ.vide Frede. cōsil.lxxxvij.ꝛ Archi.xvj.q.vij. decernim⁹.ꝛ per Jo.an.in.c.cū ex eo.de ele.li.vj. Itē dubitabatur olim an heredes succederent in iurepatronat⁹ per stirpes an per capita ꝛ hodie est declaratū q p stirpes.vt in.d.cle.fi.iō si plures succedūt vni ex duobus patronis ecclesie omnes habent loco vnius. Itē queritur qualiter debet intelligi text.dum prohibet diuisionē inter heredes.Doct.ponūt triplicem intellectum.quidā intelligūt q nō possunt patroni cōuenire vt vnus habeat patronatuz in vna parte eccl̄e ꝛ alius in alia qz hoc ē ius indiuisibile. Alij intelligūt de redditib⁹ ꝛ possessionib⁹ ecclesie. qz nō possūt patroni inter se diuidere illos nec aliquid ab eccl̄a exigere.xvj.q.j.in.c.nouerint. Alij intelligūt de ipso iurepatronat⁹.nā cū sit incoꝛporale nō pōt diuidi vt dicit in glo.ꝛ quelibet expositio ē bona ꝛ vera in se.possūt tm̄ patroni cōuenire vt alternatis vicibus p̄sentent.vt i.d.cle.fi.ꝛ si habēt plures p̄fonatus p̄sit cōuenire vt vn⁹ p̄sitet in vna ecclesia ꝛ alius in reliqua.vt sic quēadmodū p̄mittit diuisio in tpe ita ꝛ rōne locoꝝ. talis enī diuisio nō p̄hibet p istū text. ¶ In glo.ibi.si ex diuersis inequalibus.nē.no.bene glo.ꝛ eā tene mēti q iuspatronatus ē apud quēlibet heredē insolidum etiam si sunt heredes p inequalib⁹ ptib⁹.nē.no.bñ glo.ꝛ tene eā menti qm̄ hec opi.cōiter tenet p docto. licet dixerit Jnno.q pinguioꝝ vocē habz habēs maiorem ptē in hereditate.sed tene glo.qz cuz istud ius sit indiuisibile nō possum⁹ dicere vnū habere duas ptes in hoc iure sicut habet in hereditate. ¶ Quid aūt si vn⁹ instituat in re certa alius in vniuerso supra tetigi.ꝛ vide Jo.an.in.c.cū seculum.j.eo.vbi dicam. ¶ In glo.fi.ibi hodie seruari nō dz.sentit q glo.q hodie hꝫ.c.sit coꝛrectū nisi sine scādalo.nē.sz certe hꝫ.c.hodie manet firmū.nā puidet qñ alit ecclesie puideri nō pōt. Pone q p̄foni sūt ita potentes q eos nō pōt suplere coꝛ ōfectū tūc adhibebit remediū de q hꝫ ꝛ.c.se.ꝛ vide de intellectu hoꝛuz.c. glo.satis notabilē.i.c.si plures.xvj.q.vij.ꝛ distingue. Aut enī ē ꝓtentio inter p̄fonum ꝛ epm.ꝛ poit eps iconomū in ecclesia donec fuerit sopita cōtentio.vt in.c.cū vos.de of.ordi. Aut ē cōtentio inter p̄fonos sup iurepatronat⁹.ꝛ dz epus expectare lapsum tpis p̄fixi ad p̄sitandū post qđ si nō p̄sentabit eps instituet rectoꝛē.vt in.c.qñ.j.eo.ꝛ hꝫ si pōt sine scādalo.alias aūt seruabit qđ hic dicit ꝛ.c.sc.

Quecunq; Sūmatū ē.s.c.primo. Et nota primo ibi si alter.q vltimū remediū debet eē dispositio huius.c.ꝛ p̄cedentis.p hoc vide qđ dixi.s.c.pxi. ¶ Itē nota q licet reliquie tollant de ecclesia nō p̄ pter hꝫ execrat eccl̄ia.ꝛ intellige ō reliquijs que sūt in ecclesia in capsa vel i archa.sec⁹ aūt de reliquijs que sunt sub tabula altaris.nā ex motione illaꝝ execratur altare.vt in.c.j.de cōse.eccle.vel alta. ¶ Nota tertio q nō possūt p̄foni velle vt plures instituāt i eadē ecclesia qz eccl̄ia dz eē vni⁹ rectoris.vt i.c.cū nō ignores.s.de preben. ¶ Nota ibi eligūt.q patroni dicunt largo modo eligere presbm nō tamē stricte est electio qz per p̄sitationē nō transferꝛ ius in p̄sitatum in ecclesia.in.c.qđ aūt.j.c.ſ q electiōez sic.vide bo.glo.in.c.quanto.lxiij.di. vij.ppzie presentatio ꝛ nō electo spectat ad patronū ſ p tāto patroni dicunt eligere q ad p̄sitationē oportet q vnū eligant.Et sic nota q largo mō dicit patron⁹ eligē. nō q vitiabit libellus si dicat q patroni elegerunt. de q vide qđ le.ꝛ no.in.c.nobis.j.e. ¶ No.q p̄foni tenēt eligere idoneū nūquid eligētes nō idoneuz sint p̄uati.dic vt in.c.cū vos.de offi.oꝝ. ¶ In gl. ibi tūc posset seruari.ꝛ vide glo.in.c.si plures hꝫ allegato ꝛ qđ plenius dixi.s.c.proxi.

Quoniam in quibus. Si patroni in p̄sitando discordāt p̄ferꝛ preferat⁹ a maiori pte si ē idone⁹ ꝛ si hꝫ sine scādalo fieri si pōt vl p̄foni infra tēp⁹ debitū nō p̄sitāt eps ordinabit eccl̄iam.h.d.p̄mo ponit abusū p̄fonoꝝ.scdo cōstitutionē.ibi p̄sti. ¶ Primo no.ibi sustinuit.q p̄foni cōsequūt iuspatronatus ex gra ꝛ p̄missione quadā ꝛ tolerātia eccl̄ie.nā de iure cōi ex sola fūdatiōe nō posset p̄fonus acq̄rere iuspatronatus cum illud sit annexū spūalib⁹.in.c.quāto.de iudi. Et p hꝫ inferꝛ q papa possit prouidere de eccl̄ia p̄fonata laicoꝝ sine p̄sitatiōe p̄fonoꝝ lz sec⁹ sit in alijs p̄latis citra papā.vt in.c.cū dilect⁹.j.eo.ꝛ vide bo.glo.in de.ij.de p̄ben.ꝛ p Archi.xvj.q.vij.filijs.ꝛ i.c.hortamur.lxxj.di. ¶ No.scdo q in p̄sitationis actu ne cessario nō requirit p̄sensus oluz p̄fonoꝝ ſ valz p̄sentatio facta p maiorē ptē. ¶ No.i.x.si aūt.q rōe scādali inhabilitat quis ad bñficiū obtinebdū. naz p̄sitatus p maiorē ptem hic nō admittit rōe scādali ad idē qđ in simili habet in.c.cū teneamur. de preben.nunqd aūt ius questū in re perdat rōne scandali vt sic p̄latus remoueri possit si sine scandalo p̄ nō pōt p̄latura tenere.vide Jnno.i.c.nisi cum pridē.de renū. ¶ Ultimo ex text.not.duos casus i q̄bus eps instituit rectorē sine p̄sitatiōe p̄foni. Primus qñ sine scādalo p patronū p̄sitatus institui nō potest.Secūdus qñ cōtentio sup p̄fonatu nō decidit infra tempus p̄fonis ad p̄sitanduz p̄fixū. Et hꝫ vltimo habes casū nōbilē in q nō valēti agere currit tps.Et hꝫ adducunt ad.q. Pone q int electores cōtēdit de ptāte eligendi ꝛ nō decidit qđ infra tps p̄fixū ad eligendū querit nūquid potestas libere

ordinandi ecclam devoluat ad superiorē. hosti. t Jo. an. hic tenēt. q nō qr nō est qd imputet habenūb⁹ ius eligēdi cū p eos nō deficiat qn eligant sed p litē sibi motā. vñ cū cōtrariū non sit statutū nisi sup pñtatione nō debem⁹ h̄ ius extēdere ad cōtētionē sup electione. p hoc videt tex. i. c. ij. de in inte. rest. vbi longo tpe fuit certatū sup iure eligēdi nec ptās fuit ad superiorē devoluta. t facit qđ le. t no. i. c. fin. de elec. Et ex hoc habes vnā differentiam inter ius eligendi t ius pñtandi. Et pōt eē rō diuersitatis. naz pñtatio innitit gre. vt. s. dixi. electio vō iuri cōmuni. vt in. c. j. s. de elc. Jtē pinguius ius habent electores q̄z pñtatores. vt colligit ex glo. in. c. quanto lxiij. di. iuncto. c. qđ aūt. j. e. Jtē tractat de modico piudicio patronor si pendente lite alius instituat p eūm sed electorib⁹ fieret magnū preiudiciū cum forte haberēt supiorē quē nō vellēt vel quē non expediret habere merito aliud statuitur cū contendi tur de iure presentādi t aliud de iure eligendi. quiimo plus sentit hic Jo. an. q si cōtenderet non sup iure p̄sentandi sed sup idoneitate p̄sentati nō haberet locū finis huius. c. Jdē vbi eēt cōtentio int eūm t patronū. p hoc. c. cū vos. de offi. ordi. facit gl. xvj q. vij. c. si plures. t hoc notabis. Et hec possunt adduci in ar. notabile q patrono impedito currit tēpus. t vide ad matriā qđ dicā in. c. cū propter. j. e.

¶ In glo. j. ibi q acquirat ius pronatus. no. bene gl. t eā sequūt cōit doct. t maxime ponderat eo qđ dic cōsensū epi requirendū. p quo facit hostiē. qđ habet in auc. vt nullus fabri. ozā. do. col. v. naz quēadmodū a principio nō licet eccliam cōstruere sine cōsensu epi. vt in. c. nemo. de cōse. di. j. ita nec ex postfacto iterū reedificare vt acquirat iuspatronatus. t sic habes q ex noua cōstitutione q̄s acquirit iuspatronatus. ¶ Et hec faciūt ad aliā. q. quotidianā. Pone q eccla sit sine dote nūquid ex noua dotatione acqrit quis iuspatronat⁹. Glo. in. c. pie mentis. xvj. q. vij. sentit q nō qr res sacra nō capit seruitutē sed iuspatronat⁹ ē quedā seruitus ipsius ecclie. Jnno. s. e. super rubrica t Jo. an. in. c. j. eo. ti. li. vj. eos cōiungēdo cōcludūt q si non pōt haberi recursus cōtra eū qui primo eccliam cōstruxit vt cōsecrari fecit acquirit nouus patron⁹ dūmodo ō cōsensu epi hoc fiat. Jtē debet requiri prim⁹ patronus. p hoc qđ le. t no. in. c. cū sicut. j. de cōsecra. ec. vel alta. t hoc est bñ notandū. nā quotidie accidit i capellis fundatis in istis ecclesijs cōuentualib⁹. nā fauore ecclesie hec ꝓstitutio dotis nō retrotrahit et videt dotata ante ꝓsecrationē sicut in simili caueri matrimonio. vt in. c. tanta. j. qui fi. sint legi. ¶ Et adueꝛte qr nō sufficit q aliquid det ecclie ad acquirēdum iuspatronat⁹ s̄ oportet q det rōne dotis. alis donās videt potius benefactor t non acqreret ius patronatus. nā iura indulgēt patronatū nō benefactori sed dotanti. d. c. filijs. t iō si cautus volēs ecclesiam de nouo dotare vt expresse dicat q pro dote illa bona largit. ¶ Et in fi. gl. vult ergo gl. q primus desinat eē patron⁹. t p hac opi. bene fac text. in. l. qui tñ. ff. qui. mo. vsufru. amit. vbi dicitur q si nauis reficiat p ptes nō perdit vsufruct⁹. sec⁹ si ex toto dissoluat t de nouo reficiat. t per hoc pōt respōderi ad iura ꝛria alle. in glo. t hāc opi. sequitur Cal. Egō intelligo hoc ꝓcedere qñ quis erat patronus ex sola cōstructione s̄ si dedisset dotē vt fundū puto indubie q nō desinat eē patronus. t sic erūt ambo patroni. prim⁹ rōne fundi seu dotis. secūd⁹ rōne noue cōstructiōis. p hoc qđ dixi sup rubrica. t p predictis satis bñ facit. ꝯ. affinitatē. insti. ō nup. vbi patet q si due cause cōcurrunt ad quēlibet effectum t quelibet causa p se sufficiat nō sufficit ad extinguendū effectū defect⁹ alterius cause tñ. ¶ In gl. in. ō. qui maiorib⁹ in fi. nota bñ glo. nam idez potest dici in electis. t vide ad hoc glo. in. c. ij. ō of. custo. t bonū tex. cū glo. in. c. monasterium. xvj. q. vij. t in. c. licet. viij. q. j. Nunquid aūt saluēt cōsciaz qui eligūt idoneū cū potuerūt eligere idoneiorem vide qđ dixi in. c. cōstitut⁹. de appel. t qđ no. in. d. c. licet. ¶ Quero extra glo. de notabili t quotidiana q. hic dicit q valet p̄sentatio facta plurib⁹ nūquid sit necesse vt cōueniat maior ps habitu respectu ad oēs patronos an sufficiat maior ps habita cōparatione ad minorē ptez. exemplū quattuor sūt patroni duo p̄sentāt vnū tertiꝰ aliū quartꝰ alium presentatus a duob⁹ nō habet maiorē ptem omniū s̄ habet maiorē p̄em habitu respectu ad alios p̄sentatores. Jo. an. dicit q aut p̄sentatio fit ab istis vt a collegio t tunc requirit maior ps respectū totiꝰ collegij. t p hoc videt tex. in. c. eccliā. s. de ele. Aut isti p̄sentant tanq̄z singulares vt cōmuniter faciunt laici qui de patrimonio habēt iuspatronat⁹. t tūc sufficit maior pars respectu aliarū partium. t sic intelligit istū tex. t nota singulariter hoc dictū quia facit ad multa. vbi enī habēt plures explicare aliquē actum debes semp aduertere vtrū habeant hāc potestatē vt collegiū an vt singuli. vt primo casu reqrat maior pars totius collegij. sc̄o casu sufficit maior pars respectu aliarū partiū. ¶ Et per h̄ als dixi cessante iure speciali nō valet electio rectoris facta p scholares nisi interueniat maior pars totius vniuersitatis nec sufficit maior ps cōpatiōe minoris ptis t iō si in vniuersitate sūt centū t quinq̄ginta eligūt vnū. t. xxx. eligūt alterū t alij aliū nulla electio valz qr nō repit facta a maiori pte totius vniuersitatis nā scholares eligūt vt collegiū t nō vt singuli. ar. i. c. cū p cā. s. de p̄cu. p Jnno. in. c. cū ab eccliarū. de offi. ordi. t p Bar. in. l. fi. ff. de colle. illi. Et ex h̄ dicit alia qđ nō minus no. nūqd patroni debeant simul conuenire in p̄sentationis actu an q̄sz possit p se p̄sentare vl aliq̄ eoz alijs nō vocatis. Jo. an. ex p̄dictis infert q si isti h̄nt p̄sentare vt collegiū debēt oēs vocari als nō vocati possēt agē de cōtēptu. in. c. qđ sic. t. c. bone. de ele. s̄ si p̄sentant vt singuli hoc nō est ncēc. t nota h̄ dictū qđ etiā videt seq̄ Fred. cōsilio. xxv. als. xcvij. t p̄t adduci. l. p fūdū. ff. ō fui. rusti. p̄ di. Ego dubito an verū sit istud dictū p notabilem theoricā Bar. in. l. oēs p̄ū. ff. de iusti. t iur. vbi dic q siue a collegio ꝓsensus sit explicādus siue a pluribus siue a singulis dūmō i actu maior ps p̄iudicet minori parti semp debent isti esse simil per. l. iuris gētium in fi. t als incipit suum heredē. ff. de pac. t pl⁹

hoc mihi placet.nã ex ꝓrio dicto maior pars patronorum posset negligere minorẽ partẽ que si fuisset pñs potuisset adducere minorẽ ptẽ ad aliã pñtationẽ.¶ facit qđ le.¶ no.in.c.ij.de arbi.li.vj.

Qbeterea. Excõicant patroni laici q̃ clericos instituũt ¶ destituunt in ecclesijs etiã patronatis vel bona ipsaꝝ aliter administrant ¶ clerici qui institutionez laicorũ recipiũt cõmunione priuãt.duo sunt dicta scõm ibi.clericus.¶ Nota primo q̃ ex iure patronatus patronus laicus nõ cõsequit̃ ius instituẽdi vel destituendi vel bona ecclesie administrandi.ꝫ solum ius pñtandi.vt in.c.ꝓcedenti.¶.c.vnico.j.c.li.vj.¶ hoc ꝓcedit etiam si patronus sit clericus.vide bo.tex.xvj.q.v.c.j.vbi dicit̃ q̃ si epꝰ construxerit eccliam in diocesi aliena solum presentationem habet,ꝓsecratio vero ¶ institutio ¶ totꝰ ecclesie dispositio ptinet ad epm loci.nec põt patronus sup̃ aliter statuere qz nõ põt imutare iuris dispositionẽ ꝓ̃ hoc tex.no.in.c.cum dilectus.de cõsue.facit qđ no.Jnno.in.c.qñ ne prelati vices suas.facit.x.q.j.c.nouerint.vbi pz q̃ sup bonis ecclesie nullaz potestatem habet patronus.facit qđ dixi sup rubrica ¶ Nota q̃ clericus recipiens a laico eccliam nõ est ipso facto excõmunicatus vel suspensus maiori suspensione sed peccat mortaliter ¶ debet cõmuniõe priuari.Ex q̃ infero q̃ si ipetraret b̃ bñficiũ a papa nõ expresso q̃ prius habuerit a laico nõ valet impetratio.q̃ si pꝰpa sciuisset nõ ita de facili sibi concessisset cum deberet ꝓpter delictũ suũ cõmunione priuari vt hic.ꝓ hoc.c.postulasti.s.ꝺ rescript.¶ quod ibi no.Hosti.bene facit.c.q̃squis.¶ qđ ibi nõ.s.de elect̃. ¶ Jn glo.fi.ibi.hoc dicere videnꝫ.¶ de intellectu istoꝝ.c.vide qđ no.in.ꝺ.c.quisquis ¶ Jn gl.ij.¶ super ea ¶ potest dici q̃ iste sit suspensus suspẽsione minori vt ibi nõ autẽ maiori que inducit irregularitatem in celebrante.facit̃ qđ legit̃ ¶ no.in.c.fi.de cle.excom.mini.

Qlod autem. Si patronꝰ laicꝰ successiue presentat duos ¶ scõs instituit̃ ab episcopo valet institutio.h.ꝺ.primo patronus non põt clerico vel alteri ecclesie cõferre eccliaz patronatã vel alteri donare.scõm dictũ ibi.decetero ¶ No.primo ex tex.q̃ pñsentatus ꝑ patronũ nõ cõsequitur ius in ecclesia ex pñsentatione.Est enim pñsentatio quoddã inchoamẽtum seu ꝓambulũ ad obtinendã institutionez epi.vt patet ibi.inchoatũ.ẽ.¶ in hoc notabis istuz tex.¶ Secũdo nota q̃ patronus potest variare ante institutionẽ epi.vnde primo pñtato potest pñsentare scõm.¶ intelligẽ q̃ põt variare accumulando.nõ autẽ prorsus recedẽdo a primo vt no.Jo.an.in regula in re cõmuni.de reg.iu.li.vj.in mercu.facit c.cũ aũt.¶ qđ ibi dicam.j.co. ¶ Nota tertio q̃ epꝰ potest instituere scõo pñtatũ ¶ nõ primũ.¶ ad ꝺ.c.cum autẽ. ¶ No.in.ꝺ.decetero.¶ tene menti q̃ instrumẽtũ potest loq̃ ꝑ verba ꝓteriti tpis licz actꝰ interueniat de pñti sic vt nõ refert vtrũ loquatur ī prima aut in scõa ꝑsona.vt in.c.dudũ.s.de puer.cõiu.Ñũq̃d aũt actꝰ ꝓsumat̃ gestꝰ tpe cõfecti instrq̃ loquit̃ ꝑ ꝓba ꝓteriti tpis.ꝺic q̃ sic si actꝰ tunc potuit interuenire.ꝑ hoc qđ no.Jnno.in.c.qñ.s.de ꝓba.¶ glo.i.l.j.C.de fi.instru.¶ iure aste.fis.li.x.¶ Bar.in auc̃.si qs in aliq̃.C.de eden.¶ ī l.sciẽdum.ff.de ꝛ̃.ob ¶ Et ꝑ hoc decidit̃ qđ dicit̃ in actis cause q̃ talis testis iuratꝰ sic deposuit nũq̃d pñsumat̃ iuratus tũc tpis.¶ dicẽdũ q̃ sic.de q̃ ꝑ Bar.in.l.theopõpus.ff.de dote ple.¶ facit qđ dixi in.c.ij.de testi.

¶ Ultimo no.finẽ.c.q̃ donatõ facta a nõ dño ẽ nulla qz nemo dat qđ nõ habet.vt in iurib⁹ alle.ī gl.fi. ¶ Op.cõtra tex.de.c.cũ berthold⁹.de re iudi.vbi ex sola pñsentatione pñtatus cõsequit̃ ius ¶ põt agere ꝺ̃ instituũ ꝑ epm.So.si patronꝰ remanet in eodem ꝓposito põt pñtatus suã pñtationẽ prosequi ¶ agere vt sortiant̃ effectũ ¶ sic ꝓsequit̃ ius ꝓsequẽdi.¶ ita loquit̃ ꝺ̃rium sed ꝑ hoc nõ cõsequit̃ ius ad beneficiũ.Aut patronꝰ transit ad scõaz pñtationez ¶ eps instituit scõm ¶ nõ põt primo pñtatꝰ agere ꝺ̃ scõm.Et aduerte qz lz tex.hic dicat potiorẽ fore cõditionẽ possidentis nõ tñ ꝑ lz credas q̃ possessio sit necessaria.nã ex sola institutiõe instrutꝰ consequit̃ ius plenũ in beneficio.vt ꝓbat̃ in.c.si tibi abñti.de ꝓben.li.vj.ita q̃ post institutionem nõ valet institutio alteri facta etiam cũ traditione possessiõis.vt in c.si tibi abñti.¶ qđ ibi no.licet aliud sit in rebꝰ prophanis.l.quotiẽs.C.de rei vendi. ¶ Jn gl.j.ibi.ꝫ epꝰ punit̃.hoc intellige vt dicã in.c.pastoralis.j.e.¶ c.cum aũt. ¶ Et in fi.glo.videt̃ glo.sentire q̃ ex sola institutione secũdi nõ trãsit plenũ ius ꝫ ex possessionis adeptiõe.ꝫ ꝺ̃rium ẽ verũ in istis spũalibꝰ vt ꝺ̃.dixi in.ꝺ.c.si tibi abñti.vñ hic narrat̃ factũ respectu possessiõis ¶ nõ ponit̃ iuris ministerium. ¶ Jn gl.ij.ī fi.vult ꝫ gl.q̃ donãdo eccliam de ꝓsensu epi trãsferat iuspatronatꝰ qđ satis placet ¶ tenet Cal.j.e.illud.ꝫ qđ dicẽdũ qñ epi ꝓsensus nõ intercessit vt in terminis lꝛe.Uin.¶ Phi.fuerũt in ꝓtraria opi.Uin.dixit q̃ transit iuspatronatus.qz intendebat trãsferre omne ius qđ habebat in eccliã.Phi.ꝺ̃ qz ī tẽdebat cõferre eccliam ¶ non iuspatronatꝰ.¶ sic ꝺz hꝛe locũ illa regula si nõ valet qđ ago.vel qđ voluit potuit.ẽ.vt in.c.cũ sup.in fi.de offi.de leg.h opi. Phi.plus mihi placet ꝑ istũ tex.qui videt̃ innuere illã cõcessionẽ fuisse nullã.¶ clariꝰ ꝑbat̃.j.co.illud. vbi dicã.¶ tenet ibi Cal. ¶ Et ex hoc no.q̃ si habẽs ius in re intendat donare ipaz rem totalit̃ ¶ nõ solũ ius qđ hz in re nõ valet cõcessio etiã respectu sui iuris.ar.i.l.si is q̃ putabat.ff.de acq̃.here.¶ i.l.nec ignoraꝫ.C.de dona.sec⁹ qñ intẽdebat donare ipaz rẽ ¶ oẽ ius qđ eẽt i re.¶ sic põt intelligi.l.si domꝰ.§.fi.ff.de lega.j.vbi legãdo rem videt̃ testatoꝛ legare oẽ ius qđ habebat ī re. ¶ Jn gl.fi.ibi.cura.de intellectu huius.c.ꝺic vt ibi latiꝰ ꝺicã.¶ ea q̃ sequunt in glo.nõ faciũt multũ ad ꝓpositũ.c.qz h in secũda pte nõ loquimur de pñtatiõe facta ꝑ possessoꝛẽ sed de ecclie ꝓcessione in ꝓprietatẽ.vñ cũ patronꝰ non habeat ꝓprietatẽ ecclie non põt illã in aliũ transferre.qz nemo dat qđ non habet.vt in.l.traditio.ff.ꝺ ac.re.do. ¶ An aũt de cõsuetudine possit hꝛe laicꝰ ius cõferendi eccliam.ꝺic vt plene no.Jo.an.in.c.ij.de ꝓben.li.vj.¶ cõclusio est q̃ nõ.

¶ Alia clerici. Cōparans vel emēs iuspatronat⁹ eo spoliari debet. vel aliter. Qui emit iuspatronatus vt possit pñtare filiū vel nepotē seu quem vult eo priuari debet. ⁊ vtraq; lect. pōt sustentari. primo ponit excessus. secūdo pena ibi. eosdē. ¶ No. primo iuncta glo. j. q; iuspatronatus appellat q̄q; ad uocatia. vnde patronus potest appellari aduocat⁹ ecclesie. ⁊ hec denoiatio surgit ab eo iure q; tenet ecclīam defendere. vnde ꝺ ius oneros̄ transit i patronū. vt dixi. s̄. eo. in rubrica. ⁊ q; hic loquat de patrono pz in lra dū dicit q; emebāt vt possēt pñsentare filios ad ecclias. ¶ Secūdo no. ibi spoliando q; emēs iuspatronatus debet eo spoliari sed cōtra ꝺ facit. nā spoliatio sonat in vitiū ⁊ in actū violētus vt. s̄. de resti. spo. per totū. ꝺ iura nō debēt pmittere violentiam ne inde iniuriar̄ actio nascat. ⁊c. vt i c. qualiter. el. j. j̄. de accu. ⁊ l. meminerint. C. vñ vi. So. metu huius cōtrarij doc. intelligūt lram dupliciter. primo exponēdo illud verbū spoliando. i. priuando q; priuatio sonat in actū iudicialē ⁊ licitum secus in verbo spoliatio. q̄ no. scōo intelligūt proprie vt ex quo isti agūt actum a iure interdictū sicut de facto pcesserūt ita de facto potuerunt spoliari p eām q; nō est necesse q; res deducat in iudiciū qua si velint q; rōne notorietatis nō sit opus iudiciū intentare. ⁊ pm hoc no. q; in actib⁹ notorie iniustis p cedit iudex extraiudicialiter. facit. c. qm̄. s̄. de fi. pres byte. ⁊ nota hic ad silēs questiōes. si ergo notorie quis teneret ecclīam iniuste nō est necesse q; eps eū vocet in iudicio sed potest eū spoliare de facto. sic ꝺ facto se intrusit. ¶ In gl. in. x̄. cōparāt ibi sed cum vniuersitate. vult ergo glo. q; in casu hui⁹. c. nō puniret emptor si emisset vniuersitatē tēporaliū i qua eēt iuspatronatus. ⁊ idē sentit Hosti. ⁊ clarius Jo. cal. nā pm eū cū tex. pmittat verbum cōparant alia verba generalia sequētia vl quocūq; modo. ⁊c. debent intelligi pm qualitatē verbor̄ precedentiū. scz qn iniuste acquirūt. ar. in. c. sedes. de rescrip. ⁊ l. l. §. cui dulcia. ff. de vino oleo ⁊ tri. le. sed hoc dictū placet extra terminos huius. c. sed q̄ ad text. puto cōtrariū. nā ex q̄ isti emebāt vt principaliter presentarent filios vel amicos cōmittebāt simoniam mentalē ⁊ sic vt isti compescerētur ab hac insolertia tex. apponit hic penā spoliationis seu priuationis. ⁊ p hoc illud verbū quocūq; modo q̄ ē valde vniuersale. ¶ In glo. sup verbo filij vel nepotes. ibi satis credo. nota bñ glo. q; quotidie allegat. Inn. tamē tenet cōtrariū hic sed doc. cōiter sequūtur gl. ⁊ idē sentit Inno. in. c. cōsuluit. j. eo. ⁊ spe. eo. ti. ad finez nō ob. c. cōsuluit. q; loquit q̄n filius se intruderet i ecclesia patronata. secus si obtineret ad pñsentationez patris p institutionē epi. Et ex hac gl. infero q; eps pōt cōferre bñficiū filio als legitimo vel nepoti dūmodo sit dignus. p hoc facit. l. si cōsul. ff. de adop. ⁊ c. nō satis. lxxxvj. di. ⁊ c. oīe. xxxj. di. sentit Archi. in. c. epūs. x. q. ij. vide q̄ le. ⁊ no. in. c. graue. s̄. de pben. ¶ In glo. fi. ibi erat patrona suijpsius Inno. dicit q; ecclesia remanebit libera. ⁊ hoc tene. ꝺ tū etiā fuit de mēte glo. nā ppie loquendo ecclesia nō pōt eē patrona suijpius. vnde his qui pmo habebat instituere habebit liberā collationem sicut si bñficiū nō eēt pfectū. ⁊ de hoc vide bo. gl. in. c. j. j̄. eo. li. vj. ⁊ ad istā pticulā debet referri cauda glo. in. x̄. ar. s̄. ⁊ licet variet tū q̄ō ꝑdixi tene. nec obstat finale motiuū gl. nā si patronat⁹ remaneret penes venditorē. tex. mandasset declarari emptionē nullam q̄ō nō facit sed mandat emptorē spoliari. Jtez pena apposita in vno ex correlatiuis videt apposita in altera cōcurrente eadē rōne vt est cōis theorica legistar̄ in. l. fi. ff. de accep. ⁊ in. l. vlti. C. de indicta vidui. Circa hoc tū vide q̄ō dixi in. c. j. s̄. de loca. ꝺ pcedunt q̄n extraneus emit iuspatronat⁹. ¶ Sz q̄ritur quid si ipsamet ecclia pfonata emit iuspatronatus. Glo. videtur velle q; nō remanebit libera. si tū s̄ctus nō teneat remanere apud vēditorē. Alij tenēt s̄ q; delictū psone nō debet nocere ecclie. Jo. an. cōcordādo dicit q; aut solus plat⁹ emit ⁊ habz locū s̄ria opi. pcedēs. aut plat⁹ cū collegio ⁊ pcedat opi. glo. q; delictū prelati ⁊ capituli nocet ecclie. vt in. c. ij. de or. cog. ⁊ in regula delictū. de re. iur. lib. vj. sed Jo. Cal. videt sequi indistincte pcedētē opi. vt ecclesia remaneat libera q; iste venditor dz spoliari ppter delictū suū. ⁊ licet do. An. sequat Jo. an. mihi tū placet opi. Cal. vt saltē iudex ex officio suo cōsulat ecclie. nā indignū est vt patron⁹ habeat amplius ius patronat⁹ qui pīsumpsit id vendere. vnde ecclia remanebit libera nō rōne sui cōtract⁹ sed q; venditor debet spoliari. ⁊c.

¶ Exlitteris. Ius patronatus consistēs in aliqua vniuersitate tpalium transit cuz ipsa vniuersitate etiam si vniuersitas transeat tm̄ quo ad vtile dominiū nisi iuspatronat⁹ specifice fuerit exceptū. ⁊ ē notabilis casus ⁊ q̄tidie allegat. diuidit i duas. primo ponit querela epi. secūdo dat sibi iudices ⁊ instruunt quō debeant diffinire ibi mādam⁹. Primo no. q; licet cōtract⁹ nō gratuit⁹ prohibeat sup iurepatronatus. vt. s̄. c. precedenti. ⁊ clarius. j. eo. c. de iure tū si cōtractus nō gratuit⁹ interuenit i aliqua vniuersitate tēporaliū iuspatronatus existēs in vniuersitate transit ex illo titulo nō gratuito. q; contractus videt initus sup rebus tpalib⁹ ⁊ nō sup iurepatronatus sed accessorie transit iuspatronat⁹. Et ex hoc nota q; iuspatronat⁹ pōt eē accessoriū reb⁹ tpalibus facit. l. in modicis. ⁊ q̄ ibi no. ff. de cōtraben. em. ⁊ l. si mercedem. §. si cum fundū. ff. de ac. em. ⁊ sic nota q; magis dignū potest accedere minus digno. ¶ Nota vlterius q; existēs in possessione iurispatronatus licet nō habeat proprietatē illius iuris valide pñtat ita q; pñtat⁹ p eū ⁊ institut⁹ p superiorē nō dz postmodū remoueri iz appareat i futur̄ pñtatorez nō habuisse ius pñtandi. ⁊ ē rō q; pñtatio censetur q̄dā fruct⁹ iuris pñtandi. vt no. j. e. c. p sultatiōib⁹. ꝺ fruct⁹ ptinēt ad possessorē nec tenet restituere si illū bona fide cōsūpsit. vt no. in. c. grauis. s̄. de resti. spo. ⁊ hec ē ppria rō secūdi casus. c. ⁊ idē dic eadez rōne in electorib⁹. vt pbat in. c. querelā. de elec. Tertio no. vnā practicā recoḡscēdi vez pronum si obtinet s̄ possessorē. nā institutus ad pīsentationez

possessoris dz rñdere patrono ō tpalib⁹. aliā practicam videbis. j. e. c. cōsultationib⁹. Itē no. q̄ bñficiatus tenet patrono rñdere de tpalib⁹. t intellige ō patrono ecclīastico nō seculari. vt le. t no. in. c. cum t plantare. j. de priuile. t ibi p Inno. t in. c. in lateranensi. de p̄ben. Quō aūt fit ista recognitio seu responsio de tpalib⁹. certe nō intelligas q̄ debeat dare tpalia patrono ꝫ dz sibi reddere rōnē administrationis tpaliū nō tñ valde stricte. puta dicēdo q̄d expendat quotidie p victualib⁹ ꝫ in genere. de q̄ vīō p Inno. in. d. c. cū t plantare. Et ex hoc no. q̄ pinguius ius habet patronus ecclīasticus q̄ş secularis Itē patron⁹ ecclīastic⁹ hz sex menses ad p̄sentandū t secularis quattuor. vt in. c. j. eo. ti. li. vj. t de alijs differentijs dic vt no. in. c. cū propter j. eo. t in iurib⁹ superius allegatis. ¶ Ultimo no. q̄ si p̄sentatio facta ptinet ad monasteriū valet p̄sentatio p̄ solam abbatissam. Jn ꝛrium tñ facit. c. ea noscit. s. de his que fi. a prela. t dic vt ibi dixi. ¶ Et nota ex hoc t ex tex. mulierē eē capacē iuris p̄sentandi. t vide qō dixi s. eo. t in. c. j. t fi. de cōcel. p̄ben. ¶ Jn gl. j. in fi. aduerte q̄ glo. nō reddit specifice rōnem diuersitatis quare iuspatronat⁹ transit cū villa locata t nō cū villa pignorata. videt tñ glo. velle q̄ hic fuit initus talis cōtract⁹ p quē transiuit vtile dñiū videlicz ville vtputa q̄ locatio fuit facta ad magnū tēpus iuxta no. p Inno. in. c. ppter. s. de loca. t sic cū cōductor habeat hic respectu vtilis dominij transit etiā iuspatronat⁹ sicut transiret si ex toto venderet villa sed in creditorē non transit dominiū aliqō rei pignorate iō nō transit iuspatronatus sed aliud sē sit hic glo. t aliud Hosti. t Bof. ꝫ non clare iudicio meo. iō dic q̄ in creditorē non transit q̄ creditor tenet restituere oēs fructus quos p̄cepit ex re pignorata. vt in. c. cū cōtra. de pigno. t in. c. j. j. de vsuris ꝫ si creditor p̄sentaret t p̄sentatus instituere nō posset postea repetere illū fructū t sic creditor lucraretur illū fructū ex mutuo ꝛ naturā pignoris cū mutuū debeat eē gratuitū. in. c. cōsuluit. de vsuris. ꝫ i contractu locatiōis ad magnū tps cū trāseat possessio t ois vtilitas rei locate. transit iuspatronat⁹ tanq̄ accessoriū. nā ille qui ē in possessione hz p̄sentare. vt in. c. cōsultationib⁹. j. e. nec tenet restituere cōmoditatē quā p̄cipit ex re locata. idē t fortⁿ quādo trā sit dñium vtile t directum vel vtile tm. ad hoc. c. cū seculū. j. e. t. d. l. in modicis. t. d. l. si mercedez. per hoc dico dispositionē huius. c. nō p̄cedere si locatio fuisset facta ad modicū tempus. q̄ tūc nō trāsiret dominū vtile nec possessio sed detentatio q̄ colonus ad modicū tempus possidet dño t nō sibi. l. male agit. C. de prescrip. xxx. vel. xl. an. vñ p̄sentatio reperiret facta ab eo qui nō est in possessione p̄sentandi nisi diceres q̄ colon⁹ possidet naturalit sibi licet ciuilit dño vñ rōne illi⁹ naturalis videt posse p̄sentare. vt sic iste p̄cipiat istū fructū sicut p̄cipit ceteros fructus ville t maxime q̄ iste tex. loquit indistincte. ¶ Jn gl. fi. in fi. gl. in effectu ponit duas opi. p̄ma q̄ exīs in possessione iurispatronat⁹ p̄t p̄sentare nō obstāte q̄ sibi sit mota ꝛtrouersia sup ipō iure ex q̄ nō reuocat in dubiū de ipa possessione. t hanc opi. videt seq. Jo. iij. q. vj. ꝫ quippe. t cōiter doctsentiūt ꝫ illa rōne q̄ p̄sentatio ē quidā fruct⁹ iuris presentandi. vñ sicut possessor in re prophana colligit fruct⁹ lite p̄dēte ita t in ꝫ iure. ¶ Scōa opi. quaz gl. sequit ē q̄ non possit p̄sentare ex q̄ lis ē sibi mota vel si admittit p̄sentatio non debet sequi institutio p supiorē. ꝫ dz expectari exitⁿ cāe. Sed tu dic latⁿ colligendo aliqua dicta do. An. t declarādo hanc materiā ampliando terminos gl. q̄ aut q̄s ē in possessione sine aliq̄ cōtrouersia. t tūc p̄t p̄sentare t institutus ad p̄sentationē suā nō dz postea remoueri lz appareat possessorē nō habuisse ius ꝓprietatis. ad ꝫ videt tex. in. c. cōsultationib⁹. j. e. t in. d. c. querelā. Rō naturalis est. q̄ possessor nō tenet restituē fructus quos ꝓbabili rōne ꝓsumpsit. nec ē effectus locupletior. vt dixi in. d. c. grauis. ita ē in casu nostro Nā per p̄sentationē possessor nō est effect⁹ locupletior. ideo p̄sentatus t institut⁹ ad ei⁹ p̄sentationē non debet remoueri ꝫ debet deinceps cognoscere verū pr̄onū. t hoc mō intellige istū tex. in scōo casu. naz debes intelligere q̄ iste miles erat in possessione. et q̄ p̄sentauit añ motā cōtrouersiā. t p̄sentatus fuit institut⁹. t hoc intellige q̄n p̄sentatus erat possessor bone fidei. secus si male fidei. q̄ sicut possessor male fidei nō facit fructus suos etiā quos cōsumpsit. vt in. d. c. grauis. ita nec iste potuit valide p̄sentare. ꝫ ē notabile dictū Inno. in. c. ij. de in inte. resti. t in. c. litteris de resti. spo. t p hoc notabile dictū limita p̄dictū. c. q̄relā. t. d. c. cōsultationib⁹. Aut p̄sentans erat i possessione bone fidei. sed fuit sibi mota controuersia ante p̄sentationē. t tūc aut lis ē mota sup possessiōe q̄ negat ipm possidere t nō debet admitti p̄sentatio q̄ sup hoc dependet questio. t sic debes intelligere p̄dictū. c. ij. de in inte. resti. expresse vult glo. ibi t i d. c. ꝫ quippe. Q̄ñq̄ mouet cōtrouersia nō sup possessione. sed sup ꝓprietate iuris. vt q̄ ali⁹ dicit ipm eē patronū licet reus sit in possessione. t iste casus dubitabilis. de quo ꝓprie loquit glo. t dic q̄ presentare potest sicut t alios fruct⁹ colligere. ꝫ p̄sentatio si dz admitti p supiorē ita vt instituat p̄sentatū. sed potest admittere simplr t differre institutionē in euētū cāe. Ratio ē ista. possessor tenet restituere oēs fruct⁹ quos p̄cipit post li. cōtest. vt dixi in. d. c. grauis. ꝫ si institueret p̄sentat⁹ lite p̄dēte t succūberet p̄sentator in ꝓprietate nō posset restituere illū fructū q̄ legitime institut⁹ remoueri nō dz. t iō ꝓpter impossibilitatē restituendi dz differri institutio. Simile siq̄s dilapidat fruct⁹ post li. ꝛte. nec ē soluēdo. nā fruct⁹ sequestrāt vt dixi in. c. fi. s. de sequest. pos. t fruc. ꝫ in reb⁹ ꝓphanis p̄t possessor p̄cipe fructus t vti libere possessione sua lite p̄dēte. q̄ p̄t eosdē restituere vel estimationē. Et ex his habes declarā istū tex. in scōo cāu. vñ nō colligas ꝫ arg. a ꝛrio sensu. q̄ p̄sentatio nō dz admitti p ꝛtrouersiā. sed q̄ institutio nō dz fieri t facta nō tenet. t p hoc habes satis declaratā istā mām. ¶ Extra gl. p declarationē p̄dictoꝝ t materie q̄rit q̄ iuspatronat⁹ ꝺz transire cū vniuersitate. So. ex dicto Inn. p̄t colligi q̄ non sufficit q̄ inhereat cuicūq̄ rei. sed oportet rē eē talē q̄ absq̄ alia exp̄ssione ptineat i se iura vniūsitatis.

vt ẽ villa ⁊ castrũ q̃ habẽt in se iurisditionẽ honoꝛẽ ⁊ districtũ. ⁊ intellige hoc habere iurisditionez ⁊ districtũ ex ꝓsuetudine seu ex statuto hoiuz. sec⁹ de iure cõi. vt ipemet Jnno. no. in. c. cũ ad sedẽ. de rest. spo. Et ꝓ ħ inferꝛ ad. q. q̃d si habẽs alios fundos i villa. dicat vendo tibi oia iura q̃ habeo in villa. nũquid transeat iuspatronat⁹. ⁊ dicit Jnno. q nõ. qz hic nõ subest aliq̃ vniuersitas. vñ pinde ẽ ac si diceret vendo tibi talẽ ⁊ talẽ fundũ. Quid autẽ si dicat vendo tibi oia bona mea. Jnno. ⁊ Jo. an. sentiunt iuspatronat⁹ nõ trãsire qz ista nõ cõtinẽt vniuersitatẽ in se. licet alij cõtra. Sz ꝓ hac opi. ꝟia adduco bo. tex. in. l. bonoꝝ. la. ij. ff. de verb. sig. vbi dicitur q bonoꝝ appellatio ꝓtinet vniuersitatẽ sic hẽditas ¶ Nũq̃d aũt vendita hereditate transit iuspatronat⁹ cõiter tenẽt q sic. qz hereditas in se ẽ q̃d vniuersuz vt in. d. l. bonoꝝ. ⁊ in. l. hereditas. ff. de peti. here. Quid aũt si vendat palatiũ in q̃ ẽ iuspatronatus. nec habeꝛ adit⁹ nisi ꝑ palatiũ. quidam tenuerũt iuspatronat⁹ transire. ar. in. l. si mercedẽ. §. si cum fundum. ff. de ac. emp. vbi hoc sentiunt glo. ⁊ Bar. loquũt tñ in fundo in q̃ ẽ iuspatronat⁹. ꝑ Jnn. ⁊ Jo. an. tenẽt ħ oppositũ. qz palatiũ nõ ẽ quid vniuersũ ꝑ res ꝑticularis. Nec obstãt dicte leges. qz ꝓcedunt in sepulchro qõ ẽ inutile dño si nõ posset ad illõ hẽre aditũ. ꝑ iuspatronat⁹ põt possideri ⁊ exercitari absq̃ eo q ds vadat ad ecclesiã. ⁊ hoc plus placet.

Illud ꝓter eum. Si laicus clerico vel religioso loco cõcedit eccliam sine ꝓsensu epi nõ obstante tali cõcessione que nõ valet ad ipam eccliam cũ vacauerit poterit pñtare. ⁊ eam alteri eccle de cõsensu epi poterit cõcedere. h. d. cũ c. suggestũ. ⁊. c. cũ laici. j. e. habet duo dicta. scõm ibi licet. ¶ No. ꝓmo q ex acquisitiõe iurispatronatus nõ habet laic⁹ ptãtem cõcedendi eccliam q̃ ad ꝓprietatẽ vt hic. nec q̃ ad titulũ. vt. j. e. cuz laici. sed solũ cõsequiꝛ ptãtem pñtandi clericũ epo per eum instituendũ. vt. j. e. c. fi. ¶ Scõo no. hic tex. aptũ q ex cõcessione eccle facta ꝑ patronũ nõ videꝛ cõcedi iuspatronat⁹. nã si transiuisset hic iuspatronat⁹ nõ potuisset patronus postmodũ pñtare clericũ cuius ꝟium hic dicit. Jtẽ no. epm nõ posse bñficiũ pfonatum alicui cõferre sine presentatione patroni etiam ecclesiastici. ⁊ q̃ institutio facta sine pñtatiõe patroni ẽ ỏ rigoze iuris irritanda. Et no. bñ ħ verba nã tõ dicit de rigoze. qz de equitate nõ eẽt retractãda cũ ius patroni pendeat ex gratia. vt dixi. §. eo. qñ. hic tñ rigoz ꝓferꝛ equitati pfono instante. vt in c. decernim⁹. xvj. q. vij. ⁊ ꝑ illũ text. põtoici q̃ institutio sit ipo iure irrita. qõ etiã sentit Jo. an. in. c. ij. de offi. vica. li. vj. ⁊ tunc expone verbũ irritanda. i. irrita nũcianda. vel ẽ irritanda q̃ ad factũ sicut ỏ facto ꝓcessit. Sz op. ꝓ ꝓmã ptẽ. c. videꝛ eni q cũ ꝓsensu epi nõ possit laicus ꝓcedere eccliam cui⁹ ꝟius ħ innuiꝛ cũ laic⁹ nõ possit eam possidere. vt in. c. cãm de prescrip. ⁊ ꝑ nõ dato habeꝛ. tẽ. vt in. c. cũ autez. §. e. So. doc. intelligũt tex. in ecclijs q̃ de facto detinenꝛ a laicis potẽtib⁹. vñ vt eripiant a manib⁹ eoꝝ iura cõcedũt q intercueniẽte auctẽ epi valeat concessio facta loco religioso vel alteri eccle. silr i decisiõe decimaꝝ. vt le. ⁊ no. in. c. cũ aplica. de his q̃ fi. a ꝑla. ⁊ intellige q̃ñ laic⁹ cõcedit in ꝓprietatẽ. nã in titulũ nullo mõ cõcedere põt. nec iura ħ ꝑmittunt q̃nimo laic⁹ cõferens excõicaꝛ saltẽ minozi excõicatiõe. vt i c. si ds deinceps. xvj. q. vij. ¶ Jn glo. j. in fi. sentit ħ glo. q ꝓfonus põt cõcedere iuspatronat⁹ sine ꝓsensu epi. ꝑ ꝟiũ sentit glo. pe. ⁊ fi. ⁊ vide gl. in. c. nemini. xvj. q. vij. Doc. ponũt hic varias opi. ꝑ cõcludẽdo distingue q aut patron⁹ cõcedit eccliaz alicui loco religioso in ꝓprietatẽ. ⁊ hoc cõstat. Aut concedit iuspatronat⁹ ⁊ cõstat. Aut ꝓcedit simplr ecclesiam ⁊ nõ cõstat quid intendebat cõcedere. vtq ecclesiaz vel iuspatronat⁹. ¶ Primo casu ꝓcessio sine auctẽ epi ẽ nulla. vt hic ⁊ in. d. c. qõ aũt. vñ etiã iuspatronat⁹ nõ transferꝛ. ¶ Rõ qz illud ius nõ intendit cõcedere ⁊ donatio sumit vires ab intentione donatozis. vt in. l. nec ignoras. C. de dona. q̃ nõ valet cõcessio ecclesie. qz nõ poterat eã cõcedere. nec concessio iuris patronat⁹. qz nõ intẽdebat illud cõcedere. vñ hz locũ illa regula qõ noluit potuit ⁊ qõ voluit adimplere nequiuit. vt in. c. cũ sup. de offi. dele. ⁊ in. l. multũ interest. C. siqs alte. vel sibi. ⁊ in ħ casu ꝓprie põt intelligi iste tex. ⁊. c. qõ aũt. §. e. Secũdo casu ꝓncipali cũ cõcedit iuspatronat⁹. aut concedit generalr cõcedendo vniuersitatẽ aliquã. ⁊ tũc transit in quẽcũq etiã sine auctozitate epi. vt. §. eo. ex lr̃is. ⁊. j. e. cũ seculũ. nõ tñ oz exprimere iuspatronat⁹. vnde si diceret vendo tibi talẽ villã cũ iurepatronat⁹ i ea existẽte nõ valeꝛ venditio respectu iurispatronat⁹. et de hoc vltimo vide lati⁹ ꝑ Jo. an. i. c. j. eo. ti. lib. vj. Aut vult cõcedere iuspatronat⁹ ꝑ se. aut in vltima volũtate puta legãdo. ⁊ si hoc facit cũ cõsensu epi i dubio tenet. ꝑ nũquid valeat sine cõsensu epi. dicaz post Jo. an. j. e. c. cũ seculũ. Aut vult concedere inter viuos. ⁊ tũc aut eccle aut loco religioso. ⁊ valet cõcessio etiã sine auctozitate epi. tex. videꝛ ħ in. x. licz nã ille. x. venit aduersatiue ad ꝓcedentia. Jtez tex. hic dicit q hz liberã facultatẽ cõcedendi loco religioso. nõ eni eẽt libera facultas si necessario deberet hẽre cõsensũ epi. vt no. in. c. de multa. §. de preben. ⁊ in. c. licet eps. e. ti. li. vj. ⁊ hãc opi. cõiter tenẽt doc. ⁊ facit. c. vnicũ. a ꝟio sensu. eo. ti. li. vj. Aut vult cõcedere laico vel clerico recipiẽti noie ꝓprio. ⁊ non valet ꝓcessio sine ꝓsensu epi. ar hic ⁊ in. d. c. j. a ꝟio sensu. ⁊ hãc opi. tenet ħ Hosti. ⁊ Jo. an. sequiꝛ Archi. in. d. j. ⁊. xvj. q. vij. pie mentis. lz Jnn. ⁊ quidaz alij senserũt ꝟiũ. s. q laico etiaz posset ꝓcedere sine ꝓsensu epi. ꝑ prima opi. cõioz ⁊ verioz. ¶ Rõ diuersitatis ẽ duplex. prima q laici magis cõsueuerũt aggrauare eccl̃as q̃s clerici. ar. ij. q. vij. laicos. ⁊. c. laici. Scõa rõ qz si clerici excedũt terminos suos facilius pñt cõpesci p eccl̃az q̃s laici. ar. lxxxix. di. indicatũ. ⁊ hãc opi. tene. ¶ Ad q̃d aũt requiriꝛ epi cõsensus. dic vt videat an expediat eccle mutare pfonũ nã si vellet ꝓcedere potẽtiozi seu tyrãno eps nõ consentiat. Jtẽ aduerte an interueniat fraus. nã timẽdũ ẽ an sit ficta venditio. ⁊ hoc quo ad scõm mẽbrũ ¶ Uenio ad tertiũ q̃ñ simplr ꝓcedit ecclesiã ⁊ non apparet q̃d vellet cõcedere. Jn quo distingue q aut cõcedit cũ ꝓsensu epi ⁊ transferꝛ iuspatronat⁹ ⁊ oẽ aliud ius qõ hz in ea. ar. c. pastoralis. de dona. ꝑ ħ

c.qō autē.s.e.t qō ibi no.in glo. Aut ꝓcessit sine cō sensu epi t nō valet cōcessio in aliq̄.qz peccat in forma t hoc casu pōt intelligi iste tex.nā hic nō distinguit aniꝰ donatoris.t pz q̄ in nullo valuit cōcessio ecclesie facta p laicos.t p hoc habes declaratos t supletos casus glo.t materiā huiꝰ.c.t.c.qō aūt. t vide qō ibi dixi. ¶ In glo.ij.in fi.de hoc brocardo.dic vt no.in regula nō prestat.de reg.iur.li.vj. t p gl.in.c.auditis.hic alle. ¶ In glo.iij. in fi. vult ergo glo.q̄ loco religioso pōt cōcedi ecclesia nō vacans cū auctoritate epi.Sz ꝫ hoc facit iste tex.nā cō cessio fuit facta religiose domui.t tñ dicit q̄ non valuit cōcessio de re nō vacāte.vñ dicerē q̄ aut ꝙs intēdit donare ecclīam nō vacātē loco religioso vt valeat vt ex nūc in ꝓiudiciū rectoris.t nō valet donatio t ita intelligat iste tex.Aut intēdit cōcedere sine ꝓiudicio rectoris t valet.t sic intelligo glo.t p ꝫ tex. in.c.cōsultationiḇ.de dona.t de.fi.de reḇ ec.nō alie. ¶ Vltimo extra glo.opo.ō.c.ij.de sup.neg. ꝓla.vbi valet institutio epi sine ꝓsentatione ꝓfoni. cuiꝰ ꝫriū innuit ista lfa in fi.So.regularit nō valet vt hic.t in.d.c.decernimꝰ.Fallit ꝑm hosti.si patronus fuit negligēs in pñtando.vt in.d.c.ij. t dic q̄ data negligentia patroni ptās deuoluit ad eū qui habebat instituē etiā si eps nō sit.vt ē gl.multū no. in de.j.de sup.neg.ꝓla.Secūdo fallit q̄ patronus pñtauit indignū.vt in.d.c.ij.t p hoc sentit hosti.q̄ patronꝰ ꝓsentando indignuz ꝓiuat ea vice ptāte ꝓsentandi.Qō an sit verū indistincte plenꝫ dixi.i.c. cū vos.de offi.or.t dic vt ibi.Tertio fallit ꝑm eum si cōcessio fit p papā vel ꝓ legatū de latere.vt in.c.dilectus.j.eo.Sed tu dic melius q̄ aut ē iuspatronatus ecclesie.t ꝓcedit dictū hosti.vt legatꝰ possit cōcedere sine pñtatione ecclīe.t ita loquit.c.dilectus. Aut ē patronꝰ laicuꝫ t nullus citra papā pōt ecclesiam cōferre sine ꝓsentatiōe patroni.t iste est ꝓprie casus in.d.c.cū dilectꝰ.j.eo.vbi de hoc vide bo.gl. in.c.p litteras.de ꝓben.in cle.

Q Uerimoniam. Instituti i ecclesijs ꝓfonatis p nouos patronos mutari nō possunt nec vicissitudines ecclesiaꝝ p eos fieri. Duo sunt dicta.scōm ibi. vicissitudines. ¶ Nota q̄ licet patronus habeat ius ꝓsentādi in ecclesia.vt.s.e. q̄si per totū.tñ legitime institutꝰ ad ꝓsentationē antiq̄ ꝓfoni nō debēt remoueri ad instātiam noui patroni.t iste est ꝓprie intellectꝰ.c.Et hec faciunt ad.q. pone plures heredes fuisse institutos p defunctū reperitur iuspatronatus in hereditate.nūquid possit illō adiudicari alteri ex heredibꝰ.Jo.an.post Hof.tenet q̄ nō.ar.huiꝰ.c.qō ꝓhibet mutatiōnē ordinationis ecclīe ꝑm humanā cōditionē.licz enī noīa debitoꝝ inuenta in hereditate possint adiudicari vni ex heredibus licet diuidi nō possint.vt in.l.ea que C.fami.her.t in.l.ij.t.iij.ff.co.tñ iuspatronatꝰ nō pōt diuidi inter heredes.nec adiudicari vni ex heredibꝰ ꝫ oēs heredes patroni erūt in solidum.Do. ꝓpe.mirat de hoc dicto Jo.an.cum iste tex.nō ꝓhibeat translationē de vno in aliū.vñ tenet ipe q̄ licite pōt adiudicari vni ex heredibꝰ.tñ qz ius patronatꝰ transit cū vniūsitate.vt in.c.ex lr̄is.s.eo.tñ qz vtiliꝰ ē ecclesie vnū habere patronū q̄ plures.qz solet negligi qō cōmuniṫ possidet.C.qñ t quibꝰ q̄rta ps debet.l.ij.li.x.sed mihi plus placet opinio ꝓcedens tali rōne.Aut enī hereditas equaliṫ diuidiṫ inter institutos.t nō apparet rō quare magis debz adiudicari vni ex heredibꝰ q̄ alteri.vnde cū sit ius indiuisibile cōsistit penes oēs in solidū.vt no.gl.s. eo.c.j.Aut cui adiudicaṫ fuit data minor ps hereditaṫ t nō valet illa adiudicatio.qz videṫ adiudicatum iuspatronatꝰ in cōpensationē bonoꝝ.t sic quo dāmodo cōmutet cū re tpali t recipet estimationez cōtra.c.ō iure.j.e. Et tene mēti hanc questionē qz quotidie pōt accidere.t p hoc alꝫ dixi q̄ patronus nihil habens in bonis nō poterit cedere iuspatronatꝰ creditoriḇ.qz nō recipit estimationez vt dixi. nec potest interuenire titulus nō gratuitꝰ.vt in.c. qz clerici.s.eo.t i.c.ꝑterea.de transac. Sed quero quid intendat lfa p verbū vicissitudines.Solꝫ tres sunt intellectus.Quidā exponūt vicissitudines.i. mutationes seu grauamina.Alij vt Jnno.q̄ intendit ꝓhibere q̄ patroni nō possūt conuenire adinuicē vt vnus sit patronꝰ vno anno.aliꝰ alio.vt sic habeant quādā vicissitudinē.Sed hoc dictū limita qñ vellent ex toto ius diuidere.nam respectu exercitij bene possunt hāc cōuētionē facere vt vnus ꝓsentet vna vice.aliꝰ alia.vt ē tex.i cle.fi.e.ti.Sile in tutoribus qui respectu administrationis possūt diuisionē adinuicē facere.sed nō possunt diuisionē adinuicē facere quo ad ius tutele.vt.l.inter tutores. ff.de admi.tuto.Tertij vt hosti.intelligunt q̄ ꝓhibeṫ hec cōmutatio iurispatronatus.vtputa si duo patroni haberēt ꝓplura iurapatronatus. non pñt illa ꝓmutare sine auctoritate epi.t no.hunc intellectum.qz facit ad ea que dixi in.c.ꝑcedenti.ꝓ hoc videtur glo.in.c.nemini.xvj.q.vij.t quilibet intellectus est bonus in se. ¶ In glo.j.in fi.hec glo.nō respōdet specifice ad.c.decernimus.vbi mutaṫ rector ad instātiā patroni.ideo dic q̄ illud loquit q̄n epus spreto patrono instituit rectorē in ecclīa. hic loquimur quādo sacerdos fuit legitime institutꝰ qui mutari nō debet ex mutatione patroni. ¶ Sed quero que fuit rō dubitandi.So.potuit esse duplex. ꝑma qz resoluto iure auctoris resoluit ius successoris vt in.l.lex vectigalis.ff.de pigno.ꝫ ꝓfonꝰ antiquꝰ fuit auctor iuris huiꝰ sacerdotis.videbaṫ q̄ resoluto iure illius esset resolutum ius istius. ¶ Secunda ratio successoꝝ nō tenetur stare cōtractui inito p ꝓdecessorē.nam emptor domꝰ nō teneṫ stare locationi facte p venditorē cū sit successor singularis.vt i.l. emptorē.C.loca.vbi videbaṫ q̄ nouꝰ patronꝰ nō tenebaṫ stare pñtationi facte p ꝓdecessorē.ꝫ ꝫriū hic decidit.Rō qz rector institutꝰ in ecclesia nō hz ius a ꝓfono ꝓncipaliṫ.ꝫ a supiore instituente.vt i.c.qō aūt.s.e. Jtē institutꝰ hz ius in ecclīa.vt i.c.si tibi absenti.de ꝓben.li.vj.ió nō pōt remoueri p successorē facit qō no.in.d.l.emptorem.

C Um laici. Summatū ē.s.e.illud. vt summa sic. ꝑfonus ecclesiā clerico ꝓferre nō pōt.t si contulerit

pōt hoc nō obstāte ad illā psentare rectorē. Primo dictū. secūdo rō. ibi nō enī. ¶ Primo no. caluz in q̄ quis pōt pōt venire ꝫ ppriū factū. ꝛ in hoc multuz instat glo. ꝛ Jo. an. ponit plures casus. sed tu vide plene p Lal. in. c. si q̄s presbr̄oꝛ. de re. eccl. nō alie. dixi in. c. cū sup. de cōcess. pben. p Bar. in. l. pᵒ mor tē. ff. de adop. ꝛ in. l. q̄ ea mēte. ff. de fur. p Ly. in. l. si q̄s nō dicā rape. C. de epi. ꝛ cle. vbi tractat an sit locᵒ pnīe in delictis. ꝛ aliq̄d tetigi. i. c. j. de eo q̄ mit. in pos. ¶ Scō no. patronū nō posse ordinare eccle siam. vñ nō pōt eā alicui cōferre in titulū. ꝛ dic hoc pcedere etiā si sit pfonus ecclesiasticᵒ. vt in. c. fi. j. e. ꝛ in. c. j. xvj. q. vj. ¶ Sed hic quero. nūq̄d iudex se cularis possit ppter delictū priuare pfonū laicum iurepatronatᵘ. vide gl. no. xvj. q. vij. c. filijs. Jn cō trariū vide glo. in cle. pastoralis. in. ỽ. subiecte. de re iudi. satis putarē q̄ p se nō possit eū priuare cum iuspatronatᵘ teneat ab ecclesia ꝛ nō a principe secu lari. ꝫ cū vniuersitate bonoꝝ poterit. ꝛ iō si pat cōmisit crimē lese maiestatis. ꝛ sic oīa bona cōfiscanť. dico q̄ transit iuspatronatus in fiscū ꝛ nō ad filios. ꝛ sic intellige glo. no. in. d. c. filijs. facit q̄ dixi. s. c. c. ex lr̄is. Et hec faciūt ad aliā. q. not. pone q̄ cōmit tens crimē lese maiestatis hz filiū clericū bñficiatū. nūquid filius pdat bñficiū. ꝛ videť ꝑmo q̄ sic quia filij huiᵒ criminosi efficiunť infames. vj. q. j. c. verū ỽ. si q̄s cū militibᵘ. ꝛ in. l. q̄s q̄s. C. ad. l. iul. maie. sed infamis nō pōt tenere bñficiū. vt in regula infamibus. de regu. iu. li. vj. ꝛ in. c. inter dilectos. ỽ excess. pla. ꝫ ꝑriā sniam tene. q̄ cū filiᵘ sit clericᵘ nō efficit infamis. q̄ lex secularis nō potuit illū inficē cū nō sit legi subditᵘ. vt i. c. q̄ clericis. ꝛ q̄ ibi no. de fo. cōpe. ꝛ ad ꝫ vide gl. no. in. c. satis. puerſū. lvj. di.

C Tra pastorali. Religiosi ven dicare vel reti nere nō pnt ecclias sibi ꝓcessas a laicis sine dioceſani cōsensu. nisi legitime pscripserint vel po stea dioceſanᵘ cōsenserit. Et tria facit. primo ponit dictū. scō exceptionē. ibi. nisi. tertio rōnē ipsius. ibi cū enim. ¶ Mo. ꝑmo laicū posse ex dioceſani cō sensu cōferre eccliam q̄ ad ppietatē loco religioso ꝛ intellige istū tex. put dixi. s. e. illud. vt intelligať dispensatiue q̄n laici istas ecclesias ỽ facto tenebāt ꝛ erāt ita potētes vt ab eoꝝ manibᵘ eripi nō posset alꝫ aūt laicᵘ cōferre vel donare eccliam nō pōt quā tūcūq̄ interuenerit consensus epi. q̄ nemo dat q̄ nō habet. s. c. q̄ aūt. ¶ Mo. secūdo q̄ ecclesia pōt pscribi p ecclesiā. intellige iure ppietatis vt eccliaz habeat ad ppios vsus vel ranc̄ subiectā vel vnitā ꝛ in hoc tene mēti istū tex. ꝛ vide q̄ dixi in. c. vt sup de re. ec. nō ali. ꝛ q̄ no. gl. in cle. j. de excess. pla. secᵘ dicūt doc. respectu tituli. nā prescribere q̄s eccliam nō pōt vt eā habeat tanc̄ plat⁹ seu rector. i regula j. de re. iu. i. vj. ꝛ in. c. ex frequētibᵘ. ỽ insti. q̄ limi ta put glo. sing. in. c. cōtingit. de do. ꝛ ptu. ꝛ ibi di xi. Jtē no. casū in q̄ titulus minᵘ legitimᵘ dat causā pscribēdi. ꝛ de ꝫ lati. j. Jtē no. ibi. postea cōsenſuz tē. q̄ vbi in actu req̄rit alicuiᵘ cōsensus sufficit vt in teruenat ex postfacto. ꝛ no. q̄ non pōt interuenire cōsensus etiā pᵒ actū nullū. q̄ videť ꝫ not. p Jnn. in. c. cū cōsuetudinis. de cōsue. ꝫ dic q̄ actᵘ valebit vt extūc nō vt exnūc. facit q̄ no. gl. in regula ratū ꝛ in regula rati. ꝛ regula nō firmat. de re. iur. li. vj. ¶ Jn glo. ij. in fi. ex hac gl. habes tres solutiones ad ꝫriū fozmatū in principio. Prima q̄ rōne scāda li tolerat hec pscriptio. ꝛ hāc solutionē sentit Guil. naso dicēs q̄ in hoc ista decre. cōtinet gr̄am. ꝫ hec so. nō placet. q̄ intellectᵘ iuriū nō sunt trahendi ad gr̄am. vt no. in. c. ex pte. de testi. Jtē hic nō ē aliq̄ verbū sapiens gr̄am. imo tex. in verbo legitima in nuit opositū. nā pscriptio nō pōt dici legitima nisi habeat oēs qualitates req̄sitas a lege. Scōa solutō q̄ ex cursu tpis tacite interuenit cōsensus epi. ꝫ solutio ꝑma frōte ē notabilis. Sz ob. q̄ in actu odio so nō psumiť ꝓsensus ex taciturnitate. vt no. in re gula qui tacet. de reg. iu. li. vj. facit. c. cū iam dudū. de preben. nisi velis saluare. dicēdo q̄ ex cursu tan ti tpis psumiť q̄ ꝓsēsus inꝛuenerit. p q̄ gl. no. i. c. q̄ uenit. de emp. ꝛ ven. Tertia solutio ꝛ notabilioꝝ q̄ illi qui receperunt a laicis nō potuerunt pscribere sed successoꝛes q̄ pbabiliter potuerūt ignorare q̄li tatē facti potuerūt pscribere q̄ pot⁹ successoꝛes er rant in facto c̄ in iure. ꝛ nota singulariť hāc solutionē ꝛ habes glo. siliem in. c. de q̄rta. de pscrip. ꝛ in. c. in primis. ii. q. j. ꝛ in. c. si sacerdotes. xvj. q. iij. Et no. q̄ vitiū plati pdecessoꝛis nō nocet successoꝛi in pscriptione lz ꝫriū sit in herede. q̄ mala fides defū cti nocet heredi vniuersali. vt in. l. cū heres. ff. ỽ diuer. ꝛ tēp. pscrip. ꝛ l. vitia. C. ỽ acq. pos. Et ē diuersitatis rō. q̄ heres censeť vna pſona cuz defuncto. vt in auc. de iureiur. a moriēte pstito. §. j. ꝫ successoꝛ in dignitate nō ē eadē pſona cū pdecessoꝛe. Rō rationis ē q̄ heres oīa ius causat a defuncto. ꝫ succeſſoꝛ in dignitate causat a supioꝛe q̄ pmouit cuz et nō a defuncto. ad ꝫ q̄ no. Jnno. in. c. eā te. de rescrip. ꝛ do. de ro. deci. cxxiiij. ꝛ hanc differētiaz sequitur Dy. in regula possessoꝛ. ỽ re. iu. li. vj. Quar ta solutio ex ra gl. ponit p Jnno. q̄ isti clerici vel re ligiosi errabāt in facto ꝛ nō in iure. q̄ credebāt con sensū epi interuenisse. vt q̄ hoc audiuerūt a fidedig nis. vel fuerūt eis ostēse lr̄e false. nā errоꝛ pbabiť in titulo pstat cām pscribendi. vt in. l. q̄ vulgo. ff. p emptoꝛe. ꝛ plene p Bar. in. l. celsus. ff. de vsuca. Et no. bñ tu canonista hanc solutionē. q̄ in prescri ptione vbi requiriť titulus sufficit q̄ quis credat ti tulū spālem interuenisse. pbabili credulitate ducť vt q̄ audiuit a fidedignis vel ē fama vicinie. ꝛ pro hac so. vide q̄ dixi in. c. ij. de his que fi. a prela. Quinta so. dať p Gof. ꝛ Tin. dicētes q̄ ꝫ nō cadit ppria pscriptio. ꝫ ppter odiū epi negligētis causať istis clericis exceptio. Et no. singulariť hāc so. nā in nuit q̄ vbi pscriptio causať ex sola negligentia non petētis tūc curꝛit pscriptio etiā cum mala fide cum pareť exceptio ꝫ nō petētem. ꝛ sic facit q̄ ꝫ creditorem nō petentē debitū currat pscriptio etiā cū mala fide. q̄ ex sola negligētia creditoꝛis sine facto de bitoꝛis currit pscriptio. ꝛ hoc sensit Jnn. in. c. quia plerīq̄. de ẏmu. eccl. ꝛ Archidi. xvj. q. iij. §. potest. ꝛ Bar. in. l. sequiť. §. si viam. de vsuca. in. l. fi. ff. quē ad. ser. amit. ꝫ ipemet Bar. sensit opositū. in. l. oēs

populi.ff.de iusti.t iur.t Jo.an.in.c.ij. de except. li.vj. Et hāc ptē ꝓriam cōmuniter tenēt moderniores in.c.fi.de prescript.t ibi dixi.t tango in.c. qō clerici.ō fo.cōpe. Alij aliter soluūt sed diuinat.iō tene vltimā so.gl.vel aliā Jnno. ¶ Jn glo.pe.in fi.ō hoc dic vt in regula nō firmat.de re.iur.li.vj. Et vt supra dixi cōcessio ista ex subsequēti cōsensu valet vt extūc nō aūt trahit retro vt valeat vt extunc. Jn glo.fi.in fi.dic q id qō ds nō hz in actu nec i potentia nō pōt in alū transferre. sed id qō hz i potentia licet nō habeat in actu pōt transferre. exemplū in electorib⁹ qui nō habēt dignitatē epalē.t tamen transferūt in electum.t in cardinalibus in papam

¶ Jvero. Si patroni ecclesie vacantis infra tēpus a iure concessum nō pūtant eps ordinabit ecclīam. ꝓmo qō.scō solutio.ibi sane.tertō limitatio.ibi ita. ¶ Nota primo q eps qui hz instituere nō dz expectare patronos cōtendentes sup iurepatronat⁹ nisi vsq; ad tēpus patronis prefixū ad presentādū t sic vsq; ad quattuor menses si sunt laici.t vsq; ad sex si sunt clerici.vt in.c.vnico.j.eo.li.vj.ad idez.c. qm̄.s.eo.t in.c.eā te.j.e. ¶ No.ibi progat.q eps nō dz incōtinenti ꝓferre ecclesiā si alij cōtendūt super iurepatronatus.t intellige qn̄ cōstet ecclesiā eē patronatā si ignorat cui cōpetat.tūc enī debet spectare vsq; ad tēpus ꝑdictū.ꝑ si nō cōstaret ecclīam eē patronatā ñ teneret eps differre institutionē ad solam assertionē cōtendentiū de isto iure.ar.xvj.q.iiij in.c.volumus. ¶ Jtē no.casum in quo eps hz instituē i ecclīa patronata sine pūtatione. ¶ Ultimo nota casum in quo fit ꝓsentatio post institutionem nō aūt intelligas q hic ꝓsentatio ius de nouo transferat in institutū.ꝑ fit vt ver⁹ patron⁹ adipiscat possessionē pūtandi post victoriā in lite.vel vt iste presbyter institut⁹ nō vexet de facto q verū patronus Quid aūt si iste qui obtinuit in lite nō vult ꝓsentare institutū q epm.dicūt doc.q non nocet instituto qz iā habuit plenū ius ex institutione epi auēte iuris.nam ista ꝓsentatio fit ad cautelaz.vt.s.dixi. Et nota ex hoc vnū modū recognoscēdi patronuz qui pronunciatur patronus post institutionē legitime factam per epm.

¶ Cum seculum. Si iuspatronatus ecclie deueniat ad exemptos q hoc in nullo dz ledi ius epale. ꝓmo exordiū decisum.scō ꝓhibitio.ibi. ꝓhibemus. ¶ Nota primo q iuspatronat⁹ existēs in aliquo feudo transit cū venditione feudi qō itelligit Jnno.qñ villa vel castrū fuit datū in feudū.secūs si res pticularis.vt vnū prediū quasi tunc feudū nō sit qd vniuersuz.ꝑ potius res pticularis.qō no. ¶ Ex hoc etiā inferē q licet iuspatronat⁹ cōpetat in ecclesia ꝓstructa in fundo tuo.nō tñ cū alienatōe fundi transit iuspatronat⁹.licet ego dubitē qñ fundus ē dat⁹ in feudū.qz cū habeat dñs fundi iurisditionē.vt in.c.ceterū.de iudi.t.c. ex transmissa t.c.vex.de fo.cōpe.t sic feudū absq; alia expressione multa cōtineat.videē q transeat iuspatronatus doc.tñ cōiter sentiūt oppositū. ¶ No.secūdo q fratres hospitalarij pūt acquirere iuspatronat⁹ etiaz in ecclīs parochialib⁹. ¶ Ultimo no.q exemptus hñs iuspatronat⁹ in nullo pōt diminuere ius epi. ꝓ hoc bo.tex.xvj.q.vj.c.j. ¶ Jn gl.j.i fi.no. ex gl. plures modos in quib⁹ iuspatronat⁹ transferē.eos dē modos ponit Jnn.s.e.sup rubrica.t vide glo. xvj.q.vij.in.c.pie mētis. Et q̄ten⁹ gl.dicit de successione dubitat.nūqd trāseat iuspatronat⁹ ad heredes extraneos an ad suos.So.qdā dixerūt q quē admodū iuspatronat⁹ libertoꝝ trāsit solū ad filios etiā si nō sunt heredes.C.de lati.liber.tol.l.j.§.sō cōditionc.t in.l.filij.ff.de iurepa.t ita patronatus cōpetens in ecclīa.t de hoc vide glo.xvj.q.j.c.cōstitutū.t ea.cā.q.vij.in.c.cōsiderandū.t in.c. si plures Cōtrariū tenet Jnno.s.e.sup rubrica.t Jo.an.hic t sentit gl.in.c.filijs.xvj.q.vij.t facit ista glo. q̄ simpliciter dicit q transferē successiōe nō distinguēs iter filios t alios. Jtē si solū filij succederēt nō posset patronus trāsferre in aliā psonā etiā cū vniuersitate.nec posset donare.cui⁹ ꝓriū hic apparet.t in.c.illud.s.e.t iō dic q iuspatronat⁹ transferē in quoscunq; heredes.hoc idē sentit Fre.cōsi.cvj.vbi dicit q si filia dotata nō succedit patri.qz renūciauit hereditati nō succedit in iure patronat⁹ cū filijs masculis.nā collige duo.ꝓmo q vbi filia est heres sicut masculus succedit in iurepatronat⁹ sicut t masculus qō plenius dixi i.c.fi.de cōcef.ꝓben.t sentit Jo.an.in.c.nobis.j.eo.vbi dicit q femina ex dotatione efficit patrona sicut masculꝰ. ¶ Scō habes notare q iuspatronatus regulat ab hereditate etiam inter filios.t sic filius q nō ē heres nō succedit in iurepatronat⁹,hoc etiā sentit Jo.an.j.c.pr. vbi dicit q vbi est cōsuctudo vt in anglia q solū ꝓmogenitus succedit.alij filij nō succedūt in iurepatronat⁹. ¶ Sed ex eodē verbo q̄rit.nunqd possit transferri iuspatronatus titulo legati. Dic hic Jo.an.q quē admodū iuspatronat⁹ pōt donari.ita t legari.qz legatū ē quedā donatio a testatore facta.vt insti.ō lega.in pn.t iō sufficit q si ecclie legat nō est necesse i teruenire cōsensū epi sicut in donatione int̄ viuos. vt dixi.s.eo.illud. Si aūt legat laico vel clerico nomine ꝓprio dz interuenire ꝓsensus epi sicut in donatione.dicit tñ hoc spāle fauore vltime voluntatis. vt cōsensus epi possit interuenire ex postfacto. sed ꝓsiliū ē vt habeat ꝓsensus vel ante mortē testatoris ꝑ Fre.cōsi.ccxvij.fuit in singulari opi.q possit trāsferri titulo legati sine cōsensu epi.mouet qz iura in distincte dicūt q transferē successiōe. nec distinguūt inter legatū t hereditatē. nam is qui hz ex legato hz ex successione. Adducit etiam alias rōnes.t alij doc.moderniores cōiter dicūt oppositū.t maxime Cal.q dicit q ante cōsensū epi iuspatronat⁹ cōsistit apud heredē.qz ex ordinatione laici iuspatronat⁹ nō pōt in aliū transferre.qō mihi pl⁹ placet.qz iura loquūt cōiter de filijs vel heredib⁹.nō aūt de legatarijs.vt in.c.filijs.xvj.q.vij.t in.c.j.s.e.

¶ Ex insinuatione. Sine consensu ꝓni nō pōt quis ecclīaz occupare ꝓmo narrat fcīs secūdo dat iudices.ibi mādam⁹. ¶ No.ꝓmo ibi li-

beralit. q vbi iuspatronat⁹ donat debet cē ꝓcessio liberalis. vt sic nullū inueniat p̄ciū. nullūq; donū als cōmitteret simonia. ar. in. c. p̄terea. de transac. ¶ No. secūdo q obtinentes eccl̄ias patronatā sine p̄sentatione pfoni dicūt occupatores t detētores. t sic facit hec lra optime in arg. q institutio epi̅ nulla absq; p̄sentatione patroni. t tetigi. s. e. c. illud. No. vltimo q patron⁹ largo mō dr ordinare eccl̄iā. t hoc respectu p̄sentatiōis quā facit de rectore. In glo. j. in fi. no. glo. singularit qr nescio alibi. naz intelligit tex. q ambo isti fratres erant patroni. t q alter cōsensit reliquo nesciente vt ipe solus cēt pfonus. nec fuit necessari⁹ cōsensus epi. qr nō ē ꝓprie donatio ꝙ pot⁹ ꝓprij iuris relaxatio. cū quilibz patronus habeat ius in solidū. Et ex hoc limitat cōis theorica doct. in. c. illud. s. eo. vt tūc sit necesse hre cōsensum epi cū iuspatronat⁹ dat extraneo. secus si ꝓferr cōpatrono. ¶ In cōtrariuz tū facit fm Jo. an. qr remittere ē idē qd dare. vt in. c. veniēs. de testi. Si q cōpatron⁹ remittit ius suū. q illud donat. t p̄sequēs dz interuenire cōsensus epi. Dictū glo. approbat do. An. t pfecto illud videt equi⁹. ꝙ aliud dictū veri⁹. Nā ꝓsensus epi desiderat ne quid falsitatis vel fraudis cōtingat in donatione. nam sepe ē ficta emptio t simulata donatio. vt dixi. s. e. c. illō q rō etiā militat in cōpatronis. Itē ex alio hec lect. glo. nō videtur ꝓcedere. qr tex. dicit q frater habebat ius patronat⁹. nō aūt iste cui fuit facta ꝓcessio. t sic solus donator erat patron⁹. qd potuit contingere fm Jo. an. qr forte isti erant fratres vterini tm. t iuspatronatus fuit p̄dis alteri⁹. vl̄ cōtingit fm cōsuetudinē anglie q quā succedit p̄mogenit⁹ i hereditate. t sic p ꝓpriis in iurepatronat⁹. qd bñ no. t tūc ad istū tex. pōt rñderi fm Hosti. q donatio fuit facta clerico recipienti noie eccl̄ie t sic nō exigebatur ꝓsensus epi. ¶ Sed querit nunqd possit donatarius p̄sentare donatorē. Cōclude post Jo. an. q si est vere donatarius qr ex toto fuit cōcessū iuspfonat⁹ t tūc potuit p̄sentare donatorē. qr p̄sentat noie ꝓprio. Aut nō ē vere donatari⁹ ꝙ patronus cōcessit p ista vice ius p̄sentandi. t tūc nō pōt illū p̄sentare. qr is facit cuius noie sit. vt in. l. j. ff. de vi t vi ar. t i. c. cū quis de sen. excom. li. vj. Et hoc dictum nota p ampliatione. c. p vestras. j. eo.

Consuluit. Nō pōt patronus eccl̄iā sibi retinere vel eā alteri cōcedere. ꝓmo ponit rō. secūdo dispositio. ibi. nō decet. ¶ Nota primo q licet pfonus sit clericus vel eius filius nō pōt ꝓpria auctoritate eccl̄iam sibi retinere vel filio cōcedere. t ꝙ qr ex vi iurispatronatus cōsequit patron⁹ solū p̄sentationē quātūcūq; sit cleric⁹. vt in. c. fi. j. e. ¶ In glo. ij. no. gl. t idē tenet gl. s. eo. qr clerici. t Inno. ꝙ dz aliud dixerit in. d. c. qr clerici. t idē spe. eo. ti. ad fi. Sz ꝓ glo. op. nā certū ē q patron⁹ nō pōt p̄sentare scipm vt in. c. p vras. j. eo. q nec filiū cū pater t filius censeāt eadē ps̄ona. xxxv. q. iij. §. hac auctē. t. l. fi. C. de im pub. t ali. substi. Itē q quid acquirit filius acq̄rit pri saltē hodie q ad vsufructū. insti. p quas ps̄onas nobis acq̄rit. t in. l. cū oportet. t. l. fi. C. de bo. q libe. qr pater p̄sentando filiū videt in effectu p̄sentare seipz. So. pat t filius vident una ps̄ona iuris fictione. ꝙ i veritate sunt diuerse. t in istis spūalib⁹ est pot⁹ attendenda veritas q̄ fictio fm Gof. t idē in hoc vltimo vult Archi. in. c. vnico. de voto. li. vj. Non obsecūdū motiuū. qr in spūalib⁹ filius nō acquirit pri. imo nō curat de patria ptāte. in. c. si annū. de iudi. li. vj. Cōclude q q dūmodo filius sit idone⁹ licite pōt p patrē p̄sentari. ¶ In glo. fi. no. hāc vltimā cōnem gl. t cōiter tenet p doc. t p spe. e. ti. in fi. t facit ꝙ gl. ad cōnē. ꝓces sunt deputati in aliquo officio t hūt quidere de certis officialib⁹. nūquid p̄sit vnū eligere ex se. t videt q sic. ar. hic t i. d. c. cū i iure. t bene facit. l. vbi absunt. ff. de tuto. t cura. da. ab his. vbi dicit q in casu q decuriones p̄sit dare tutores. potērūt vnū ex se deputare. nā idē videm⁹ i electorib⁹ q p̄sit ꝓlatū eligere ex seipis. vt in. c. ne p defectu. t i. c. qr ꝓpter. de elec. t. xvj. q. vlt. i. c. cōgregatio.

De iure. Iuspatronatus p se vendi si pōt. h. d. ¶ No. primo q lz iuspatronatus transeat cū vniuersitate vēdita. vt in. c. cū seculū. s. eo. tū p se vēdi nō pōt. Rō diuersitatis ē. qr ꝓmo casu p̄ciū cōstituit p rem pali. t iuspatronatus transit accessorie. nō aūt p eo constituit p̄ciū. t si aliud agerent ꝓhentes nō transiret ius pfonatus. vt no. Jo. an. in. c. vnico. j. eo. li. vj. ꝙ q p se specifice vendit surgit duplex inconueniēs nā estimat res inestimabilis. Itē cōmittit simonia qr sicut simoniz cōmittit in mere spūali. ita in canone. vt pbat in. c. q̄situ. de re. ꝙmuta. t in. c. ꝓterea. de transac. ¶ Itē ex hoc t ex tex. no. q mixtuz ex diuersis naturis assumit sibi naturā potētiozi t digniozi. nā iuspatronatus ē ptim spūale. t ptim temporale. vt no. in. c. pientis. xvj. q. vij. t tū ꝓhibetur venditio ac si ex toto cēt spūale. ¶ Ultimo no. q simonia impedit ipso iure ꝓcessū. ¶ In gl. fi. in fi. ꝙ vltra glo. querit q̄s habebit p̄ciū. nō eni videt conueniens vt emptor recupet ex q̄ fuit in mala fide et emit ꝓ interdicta capitulor. ar. in. l. si fundū. C. de euic. t in. c. de hoc. de simo. t in. l. quēadmodū. C. de agri. t cēsi. li. xj. Nec videt cōueniēs vt remaneat apud venditorē. qr nō dz locupletari ex iactura emptoris. vt in regula locupletari. in. vj. Unde Ulin. dicit tenēdū qd no. in. c. si q̄s in arrio. xvij. q. iij. t in. d. c. de hoc. t in auc. de san. epi. i. §. sed nemo. t videt q debeat applicari eccl̄ie cui facta fuit iniuria. vñ isti p̄ncipes seculares q capiūt p̄ciuz pro promotione clericor seculariuz tenent restituere illi eccl̄ie cui iniuria irrogata ē. vt no. i gl. in. d. c. de hoc

In tillus. Patronus non pōt sine epi vel pape cōsensu etiā loco religioso ꝓferre eccl̄ias decimas vl̄ aliud spirituale. hz duo dicta. scōm ibi. si q̄s. ¶ No. primo regulā q nullū spūale pōt laic⁹ ꝓferre alicui etiam eccl̄ie sine summi pōtificis ꝓsensu. t ex ꝙ videret q etiā reliquias nō possit ꝓcedere eccl̄ie ad libitū nā reliquie nō p̄sit ee laicor cū nō cadūt in dñio alicuius. j. de reliq. t vene. sanc. c. ij. t. l. intantum. ff. de re. diui. ¶ Secūdo no. a ꝓrio q cuz ꝓsensu epi pōt laic⁹ ꝓferre decias eccl̄ie t alia spūalia monasteriis

t alijs ecclesijs. ꝫ tu intellige ꝓut dixi in. c. illud. ꝫ. e nã respectu decimaꝝ ẽ dicendũ. vt in. c. cũ aplica. de his que fi. a prela. vt intelligaꝫ de decimis quas laici tenẽt in feudũ ab antiquo de ecclesijs ẽ intelligendũ si laici sũt potẽtes t nõ possunt aliter eripi a manibus coꝝ. t idẽ ẽ intelligenduz de alio spũali. alꝫ nõ pñt laici se impedire de istis spũalibꝰ etiã in fauorẽ ecclieꝝ. vt in. c. ecclia. de cõsti. t. xcvj. di. bñ quidẽ. ¶ Mo. q vbi desideraꝫ cõsensus vniꝰ in fauorem alteriꝰ si nõ vult ꝓsentire sine cã legitima po test haberi recursus ad supiorẽ vt supior ipse det licen tiã vel cõsensũ. vel q cõpellat illũ ad cõsentiẽdũ t optime facit hec littera ad statutũ qõ viget i multis locis q nullus ꝓtrabat mrimoniũ cum pupilla seu cũ minore. xxv. annis sine cõsensu duoꝝ agna torũ ipius puelle. Si eni agnati requisiti sine causa denegãt pstare cõsensũ põt adiri supior. vel vt ipse det licentiã cã cognita. vel q ipe cõpellat cognatos ad ꝓsentiendũ. t sic alꝫ cõsului. t videtur de mente Bar. in. l. si cũ dotẽ. ff. so. ma. t in. l. si. C. ꝺ bo. que libe. t optime facit iste tex. ¶ Sed q̃ro nũquid epõ nolente ꝓsentire sine cã possit adiri archieps. videt ꝑmo q nõ. qz tex. facit mentionẽ dũtaxat de papa. t sic videt casus pape reseruatꝰ. sile in. c. aduersus de imu. eccl. ¶ In cõtrariũ facit. archieps ẽ ordiarius epi. vt in. c. pastoralis. de of. ordi. ꝫ põt eũ cõpellere. facit. c. ex litteris. ꝫ. e. In hoc sũt varie opi. nã hosti. tenuit q nõ possit. t alij aliter. Jo. an. cõcordãdo dicit q archieps põt adiri vt ꝓpellat epm ad cõsentiendũ. nõ aũt ipe poterit dare licentiam in defectũ epi. sed datio licẽtie ptinebit ad ꝑlaz papam. Jo. cal. tenet indistincte archiepm posse adiri vt etiã det licẽtiam in defectũ epi. vt in. c. cũ simus. ix. q. iij. Et hec qõ dependet ab illa. nũnquid archi eps succedit generaliter in iurisditiõe epi eo negligente vel iurisditionem vel officiũ suũ exercere no lente. de qua qõne plene no. i. d. c. pastoralis. t. ix. q. iij. in sũma. dixi plene in repetitione. c. siqs ꝓtra clericũ. de fo. cõpe. Et placet mihi opi. vt nõ succedat data qualibet negligentia. sed tñ in casibꝰ iure expressis. vnde licet regularit possit cõpellere epm ad officiũ suũ debite exercendũ. nõ tñ ipe succedit in exercitio. t ad. c. cũ scimus. dic q loquit in casu suo qñ eps negligit cõstituere cõuentũ. t no. dictũ Jo. an. qz põt adduci ad qõnem ꝓdictam.

Significasti. Legit varijs modis t fm vnum intellectũ. h. d. Si eps in ecclesia alterius diocesis ẽ patronus pñtatus ab eo dz admitti si ẽ idoneus. Sed fm aliã lec. nõ refert an sit patronꝰ i alia vel in ꝓpria diocesi. Tertio põt fm aliã lec. intelligi q nõ patronatꝰ. sed mera pñtatio fuit concessa epõ ¶ Mo. ꝑmo q vna ecclia etiã si est cathedralis põt habere ius pñtandi in alia ecclia. p ꝺ. c. fi. j. e. Mo. ſcõo q epõ põt cõcedi ius patronatus t in dubio videt sibi cõcessũ ꝓtemplatione ecclie. nũqd ecclia possit eẽ patrona suijpi. vide gl. ſto. in. c. vnico. e. ti. li. vj. ¶ In gl. ij. ibi i quoꝝ prochia. ꝛc. dic latius q intelligi põt iste tex. multipliciter. ꝑmo q eps acqsiuit ius patronatus in aliena diocesi qõ põt. vt in. c. j. xvj. q. vj. Et hoc casu est dubiũ. nũquid possit ꝓsentare quoscũq clericos quos vult dũmodo sint idonei. Hugo dicit q sic. t hec videbaꝝ rõ dubitandi. qz clerici peregrini nõ debẽt instrui sine aprobatione eoꝝ locoꝝ. t absq litteris cõmẽdaticijs suoꝝ ꝓlatoꝝ. vt in. c. fi. de cle. pegri. t. lxxj. di. c. hortamur. Sed cõtrariũ hic decidit. ꝫ hoc ꝑ uilegiũ eoꝝ fm vnum intellectũ. Sed Jo. dicit q hodie de cõsuetudine quilibet patronus põt ꝓsentare quẽcũq clericũ quẽ vult licet sit extraneus dũmodo alꝫ sit notus t idoneus. ꝫ de iure ꝓcedit primũ dictũ. facit qõ le. t no. in. c. ad decorẽ. de insti. t. c. cum deputati. de iudi. Secũdus intellectus q eps acquisiuit iuspatronatꝰ in sua dioceſi. t institutio illarũ ecclarum ptinebat de iure speciali ad ꝓlatum inferiorem. t tũc indubie potest eps ꝓsentare clericũ vndecũq originẽ duxerit. qz ipse eum aprobabat ꝓsentando t aprobare põt in sua dioceſi. ar. in. d. c. fi. de cle. pegri. Si aũt institutio pertineret ad epm t de nouo acquisiuit iuspatronatus sunt opi. qualit eps habeat ꝓuidere ecclam. Bof. dicit q ipe pñtabit sibijpi tanq patronꝰ t tanq epi scopꝰ instituet. ar. in. l. si cõsul. ff. de adop. Host. dicit q ꝓsentatio cõfundit cũ institutione vñ epus ꝓuidebit p viã collationis. sicut facit in alijs beneficijs nõ pronatis. t hec opi. placet Jo. an. si eps est solus patronus. sed si habet cõpatronos procedit opi. Bof. t hoc satis põt sustineri. t vide i simili qõ plenius no. in. c. ne ꝑ defectũ. de ele. t in. c. vt circa eo. ti. li. vj. t in. c. cũ inter canonicos. eo. ti. ¶ Ultimo potest intelligi tex. vt loquat qñ ptãs pñtandi ꝑ ꝓma vice fuit cõcessa epõ. t forte dubitabaꝝ an valeret cõcessio ꝓpter ea que habenẽ in. c. fi. de concess. ꝓben. t distingue vt ibi.

Consultationibus Institutus ad ꝓsentationẽ eius qui tũc ius pronatꝰ ecclesie possidebat remoueri nõ debz. licet illud ius ab ea postmodũ euincaꝫ. secus si non possidebat. ꝫ tñ credebaꝫ eẽ patronꝰ. Scõa ps. ibi si vo. ¶ Mo. ꝑmo q ad validitatẽ ꝓsentatiõis sufficit q pñtãs sit in possessione iuris pñtandi. t idẽ est quo ad validitatẽ electiõis. vt in. c. querelã. ꝫ. de ele. t rõnẽ. j. ſbij ciam. ¶ Nota secũdo q solus error cõis absq possessione nõ est sufficiẽs vt actus gestꝰ a nõ possessore valeat. lz ꝫ qs reputet pronꝰ. ex q tñ nõ ẽ nech possessionẽ nõ valet pñtatio. t sic debet limitari qõ dz q error cõis facit ius. vt. l. barbariꝰ. ff. de offi. ꝑto. t. iij. q. vij. tria. in. §. verum ¶ Itẽ no. q instituꝰ ad pñtandũ illiꝰ q ẽ vere patronꝰ. lz non sit in possessione pñtandi nõ dz remoueri ex quo aliꝰ nõ est i possessione. t hoc colligit hic in fi. a contrario. t tenet Jnno. in. c. cum ana. de elec. Ex q̃ inferꝫ q fructus fundi ptinẽt ad dũm lz nõ sit in possessione ex quo nullus aliꝰ est in possessione. ¶ Ultimo no. ex fi. lre q pñtatio facta ab eo qui nõ est in possessione nec pronus licet sequaꝫ institutio nõ ꝑ hoc videtur facta a possessore. t sic actus retro nõ trahit vñ lz acqrat possessionẽ in futurũ. vt no. Jnno. in. c. ij de in inte. resti. tñ prima ꝓsentatio nõ videt facta

a possessore. qđ ẽ bñ nõ. nã si fungerek possessione tpe pñtationis nõ remouerek institut⁹ ad pñtationẽ ipius cui⁹ ꝓrium hic in fi. dicik. Et p declaratiõe c. t materie ꝑmo quero de rõne dubitandi t decidendi in tex. nostro. So. rõ dubitandi fuit. qz presentatio ptinet ad patronũ. vt. s. eo. p totuz. t. xvj. q. vij. decernim⁹. t. c. filijs. Ex q̃ ergo ẽ cõpertũ illũ pñtatorem nõ fuisse patronũ videbak q̃ institutus eẽt remouend⁹ t ali⁹ ponend⁹ ad presentationem veri patroni. p hoc tex. s. eo. ex insinuatiõe. vbi tenẽs eccliam sine pñtatione pfoni ỏz occupatoz t tentoz. Sz rõ decidendi in ꝓrium ẽ. qz pñtare est q̃ dã fructus iuris patronat⁹. vnde quẽadmodũ fructus rei materialis ptinet ad possessorez bone fidei t nõ ad dominũ. vt insti. de re. diui. §. sicꝫ a nõ domino. t no. in. c. grauis. de resti. spol. ita t iste fructus iuris pñtandi ptinet ad possessorẽ t nõ ad dominũ. § ex quo qs cõsumpsit fructũ nõ tenek illum restituere. ita p pñtationẽ t institutionẽ iste fructus videk ꝓsumptus quare institut⁹ remoueri nõ debz Et si diceres possessor nõ facit fruct⁹ naturales suos. vt in. l. fructus. ff. de vsur. Rñdek ẽm Inno. q̃ pñtare nõ est fructus naturalis. sed industrialis qz in pñtando requirik hois industria cũ habeat ꝑsentare idoneũ t infra tempus legitimũ. Itẽ ꝑsupposito q̃ eẽt fructus naturalis ex q̃ bona fide est ꝓsumptus t possessor nõ ẽ effectus locupletior nõ tenek ad restitutionẽ vt plene dixi. i. d. c. grauis. t ex his apparet rõ decidendi in secũda pte. c. nã si pñtãs nõ erat in possessione nõ potuit istũ fructuz facere esse suũ. vnde quẽadmodũ occupãs possessionẽ alteri⁹ tenek restituere oẽs fructus. vt in. c. nõ licet. xij. q. ij. t in. d. c. grauis. t in. l. si nauis. ff. de rei ven. ita t isti fructus pñtationis subiacẽt restitutioni qđ fit p remotionẽ instituti. Et ex his inferk ad decisiõez alterius qõnis. qđ si possessor erat male fidei. Sol. glo. hic pe. t clarius Inno. hic. t in. c. ij. de in integ. resti. tenẽt q̃ institut⁹ ẽ remouend⁹. rõ ptz ex predictis. nã quẽadmodũ possessor male fidei nõ fac fructus suos. vt in. d. c. grauis. ita nec iste qui mala fide est in possessione pñtandi. Q̃ autẽ qs dicakẽ i possessione bona fide vel mala. Inno. instat. Sed generaliter dic q̃ habẽs cõsciam rei aliene dicik in mala fide. in bona vero ỏz eẽ qui possidet cogitatione dñi. puta qz putat se eẽ dominũ vel patronũ. vt ꝓbak in. c. si virgo. xxxiij. q. j. t no. illũ tex. hec procedũt qñ cõstat de aio. Sed dubitak quid in dubio dicit hic Inno. q̃ si auctẽ iudicis fuit missus in possessionẽ ꝑsumik in bona fide dũmodo iudex iuris ordine seruato hoc fecerit al's secus. p hoc qđ le. t no. in. l. iuste possidet. ff. de acqui. pos. t in. l. fi. C. si p vim vel alio modo t i. c. cõquerente. de resti. spo. t in. c. cũ cãm. de offi. dele. t qđ in eis not. t no. bñ B dictũ q̃ auctas iudicis nõ excusat si nõ seruat iuris ordinẽ. t q̃ restituere tenek oẽs fruct⁹ ac si propria auctoritate occupasset. Si autẽ iudex legitime interposuit auctẽ tũ iste erat in mala fide. videk primo q̃ gesta p istũ possessorẽ ppt iudiciariã auctem teneant. ar. in. l. barbari⁹. ff. de offi. ꝓto. t i. d. §. verũ. t facit qđ de ꝑlato no. in. c. nihil. de elec. t in. l. j. ff. qđ falso tutore. Cõtrariũ vero ꝓcludit Inn. dicit

enĩ q̃ aliud in pfono. aliud in ꝑlato. nã pfonus nõ hz auctem ex publico. nec nitik auctẽ publica § priuata. Prelatus aũt hz auctẽ ex publico t iuri publico innitik. iõ tenẽt gesta p eũ collata. sec⁹ aũt in pfono qđ bñ notabis. Sile dicim⁹ in gestis p excõicatũ vt teneant gesta ab excõicato tolerato que feẽ ratione publici officij. sed in his q̃ facit ex iure priuato nõ ẽ dkia inter occultũ t notoriũ. vt no. dic Inn. in. c. cũ dilectus. de cõsue. t Jo. an. in. c. j. de resc̃p. li. vj. Itẽ adde ad ꝑdicta qđ no. Inno. in. d. c. ij. de in integ. resti. t do. de rota deci. cclxij. vbi volũt q̃ possidens resistente iure ꝑsumik in mala fide. p hoc l. quẽadmodũ. de agri. t censi. li. xj. t in regula qui cõtra iura. de re. iur. li. vj. nisi longo tpe possederit vel possessionẽ ꝓbabilib⁹ cõiecturis acq̃siuerit. Et nota singulariter has duas exceptiões. originalit sunt Inno. in. d. c. ij. facit. c. cũ eccl̃a sutrina. t qđ ibi dixi de cã pos. Aut possidet iure ñ resistẽte. t tũc in dubio presumik in bona fide. de quo tũ vide qđ latius dixi in. c. si diligenti. de ꝑscrip. t no. i. c. fi. e. ti. ¶ Ultimo querik pone q̃ ver⁹ pfonus pñtauit vnũ existẽs in possessione pñtauit aliũ. qs istoz sit potior. dic q̃ aut possessor erat in bona fide t potior ẽ ꝑsentatus ab eo. ar. hic t tenet Inno. in. d. c. ij t in. c. cumana. de elec. qđ ego intelligerẽ q̃ñ fuit p cessum ad institutionẽ t anteq̃ cõstaret de iure proprietatis. secus aũt si prius cõstiterit de ꝓprietate. qz ꝓprietas absorbet cãm possessionis. vt in. c. cum dilectus. de ẽu. pos. t ꝓprie. Si vero possessor erat in mala fide. t tunc tenet pñtatio facta p verũ pfonũ. t ita no. Inno. in. d. c. cumana. t sic solet allegari. Sz ꝓriũ t veri⁹ tenet idẽ Inno. in. c. in litteris. de resti. spo. nã patron⁹ nõ potuit pñtare cũ nõ eẽt in possessione. nec lz ꝓpria auctẽ spoliare inuasorẽ vt i. d. c. i lris. nulla g̃ pñtatio valebit nisi possessorl qz erat i mala fide. neq̃ dñi. qz nõ erat i possessiõe t adde qđ dixi. s. e. i. c. ex lris ¶ In gl. ibi. ỽritate vbi ỏz q̃ ỽritate mãifesta cedit opio ỽritati. So. dic q̃ ibi nõ ꝓcurrebat sola opinio. § etiã possessio t ꝑsentatio. Capit ergo efficaciã suã de possessione rõne supradicta. t iõ sufficit opinio cũ possessione.

Eggestum. Summa vt. s. c. illud. Vel aliter t sic. Valet secũda cõcessio ecclie facta alteri ecclesie p eꝫm t pfonũ nõ obstãte priori facta p soluz pfonũ. Cõis diuisio. secũda ibi. licet. rẽ. ¶ No. primo t tene mẽti q̃ etiã in cõcessionib⁹ eccl̃ax q̃ fiunt iure ꝓprietatis valet prima cõcessio t nõ secũda. lz vigoze secũde fuerit possessio tradita. nã vt vides B in secũda cõcessione fuit translata possessio. vt pz ibi cõcesse t assignate. Prima ỏo fuit facta sine traditione possessionis. t tñ prima ꝑualet dũmõ habuerit alias debitas solẽnitates. Cõcessiones g̃ iuriuz spualiũ assumũt vim t effectũ nõ ex traditione possessionis. § ex titulo habili. Idẽ est qñ ecclia ꝓferk i titulũ. vt le. t no. in. c. si tibi absenti. de preben. lib. vj. sec⁹ aũt ẽ in ꝓcessione rei ꝓphane. qz illa ꝑualet p quã ad traditionẽ rei quentũ ẽ. vt. l. q̃tiẽs. C. de rei ven. vide ad ꝑdicta Inn. in. c. inẽ cetera. de ꝑbẽ. ¶ No. secõ ibi reqrendus t spectãdus q̃ eccl̃a patronata nõ põt subijci vel mense alteri⁹ eccl̃ie dona

ri q epūm sine ꝓsensu pfoni. nec sufficit petē ꝓsiliū. ꝫ oportet hꝫ ꝓsensū. ad idē bostex. in. c. monasteri um. xvj. q. vij. ¶ Itē no. q cōcurrentib⁹ plurib⁹ titulis in eadē re pferendus ē validior ꝓiozitate tēꝑis nō obstāte. ꝛ p ꝫ dicit ꝫ glo. no. quā semp tenebis menti. q secūde lfe nō facientes mentionem de ꝓiozib⁹ sunt inualide si prime sūt nulle. vel pūt p exceptionē elidi. ꝛ habes aliā gl. in. c. ex tenoze. ō rescrip. ꝛ aliā in. c. cū nostris. de cōcef. pben. ¶ Vltimo no. pfonū nō posse eccliam patronatā ꝓferre seu subȝcere alteri eccle sine epi ꝓsensu. Et nota q ꝓsensus epi pōt hic interuenire ex postfacto ꝫ act⁹ fuerit a ꝓncipio nullus. sic̄ in. c. cura. s. e. ꝛ dic vt ibi dixi. ¶ Sed quero ꝑ declaratione lfe q̄d intendat dū dicit q eccle iste fuerūt cōcessean pbendam cū ꝓbenda nō cōstituak in eccl̄is ꝫ ex reb⁹ tpalib⁹ vt no. in. c. maiozib⁹. s. de pben. ꝛ in. c. cū. Ad. ō cō sti. So. vario mō hoc verbū exponiť. Inno. intelli git q fuerūt cōcesse in pbendā. i. ad ꝓpꝛios vsus vt sic isti canonici possent reddit⁹ ꝙuertere in vsus ꝓꝛios. ꝛ tūc dic in pbenda. i. loco pbendaꝝ. Ihost. ex ponit. i. ad pbendas faciendas. vt sic de redditib⁹ istaꝝ eccl̄iaꝝ possint cōstitui pbende. ar. in. c. expo suisti. s. de pben. vel forte fuerunt donate mēse capituli. ꝛ quelibet expositio ē bona ꝛ pōt ꝓcticari cū eccl̄ia collegiata ē tenuis in redditib⁹. vt sic pos sint cōcede alique capelle ipis canonicis vel mense eoꝝ loco pbendaꝝ. vt in. d. c. exposuisti. Nunquid aūt epūs sine cōsensu pfoni possit ex redditib⁹ cōsti tuere pbendas. Inn. dicit q nō. q sic pfonus ꝓuaret iure patronat⁹. Ihosti. dicit q ꝑ hoc non ꝓuaret patronus. q posset pfon⁹ pūtare ad illas pbēdas fatek tū Ihosti. q eccl̄ia nō pōt erigi i collegiatā sine cōsensu pfoni. q sic pfonus ꝑderet ius ꝓsentādi vt in. c. nobis. j. eo. fatenť tū cōiter doc. q iura epi scopalia poterit epūs cōcedere alteri eccle sine ꝓsen su patroni. q̄d no. ꝛ puto q bona illi⁹ eccl̄ie nō pūt ꝙuerti in pbendas vt deseruiant necessitatib⁹ alteri us eccl̄ie sine cōsensu pfoni. licet ꝑ hūc actū pfon⁹ nō amitteret iuspatronat⁹. q interest pfoni ne bo na eccl̄ie alienenť. vt in. c. filijs. xvj. q. vij. Lrederez tū q vnā pbendā ꝑ clerico posset epūs ibi instituere nō obstāte ꝓseusu pfoni q nullū ꝓiudiciū ꝑ hoc fit patrono. ar. in. c. cōquerente. de cleri. nō resi. ꝛ oz dinatio eccl̄ie spectat ad epm. nō aūt ad pfonū. vt in. c. nouerint. x. q. j. vide ad p̄dicta q̄d no. Inn. in c. cū ꝛ plātare. j. de ꝓiui. ꝛ in. c. in lateranēsi. ō pre ben. ¶ In glo. fi. in fi. vbi ōz q magis peccat trans grediens iuramentū interpositū ꝑ creatorē q̄m is q̄ transgredik iuramētū factū ꝑ creaturā. licet in hoc vltimo casu ꝓcurrāt duo peccata. vt in. c. ꝛ si xps. ō iureiu. Sol. Ihosti. q in equiualentib⁹ singularit ꝛ diuisim pferť numer⁹. ꝛ sic ꝓcedūt iūra ꝓmo all. in gl. ꝫ vbi ē eadē auctas i singulť pferť q̄nq; mioz nu mer⁹. Rō ē exq̄ rōnes sūt potētiozes. vl clari⁹ dic q data paritate i ceteri recurram⁹ ad numeꝝ vl ad ra tiones efficaciozes ꝫ sint pausiozes numero. vt i. c. innotuit. s. de elec. ꝛ sic vna rō fortiozvincit plures non ita fortes.

Relatum. Ab officio ꝛ beneficio re mouek q monitus nō di mittit eccl̄iam sine cōsensu epi sibi ꝓcessā. h. d. ꝓio laici spoliantes eccl̄iam excōicank. Et sūt due ptes. scōa ibi. ad ꝫ. ¶ Nota ꝓmo q obtinētes bñficia nō canonice nō debēt gaudere ꝓrogatiua pastozis seu rectozis. nec in effectu. nec in noie. q nō debēt vo cari rectozes. ꝛ ꝑ ꝫ q nomē ꝺz cē ꝓsequēs rei. vt i c. cū scōm. de pben. ꝛ in. §. ē ꝛ aliud. instit. de donat. ¶ No. secūdo penā eoꝝ q̄ ꝓsequūť bñficia a laicis. nō eni sūt suspensi nec excōicati. ꝫ debent depoui si nō resignauerint. ꝛ vide q̄d dixi. s. e. ꝓterea. ¶ No ta tertio q sacrileg⁹ pōt ꝑ epm excōicari nisi emēdet ꝛ sic rōne sacrilegij laic⁹ efficit de fozo eccl̄iastico. vt in. c. cū sit. de fo. cōpe. Itē nota q sacrileg⁹ seu spoli ans eccl̄iam nō est ipo iure excōicatus sed excōican dus. vt in. c. cōquest⁹. de fo. cōpe. nisi cū spoliatiōe cōcurrat fractio ipius eccl̄ie. vt in. c. cōquesti. ō sen. excom. ¶ Vltimo no. q per hec verba ꝓcipio sub pena excōicatiōis seu anathemat nō ferť ipo facto excōicatio. in transgredientē. ꝫ pot⁹ ē que dā monitio de excōicando nō obedientē. nā vt hic vides ꝓ uenientes tali ꝓcepto mādak excōicari. ꝛ sic nō incidit in excōicationē ipo facto. ꝛ ꝫ tene ꝫ gl. fi. nō firmet pedes. ꝫ vide bo. gl. in. c. sic̄. de simo. ꝛ i. c. vnico. ō sagit. ꝛ in. c. ij. de ma. ꝓhib. ꝓtrac. ꝓ ink. ec. ꝛ in. c. salonita ne. lxiij. di. ꝛ sic̄ q iura videank tenere ꝓtū. itellige q i eis fuit lata excōicatio. ꝫ p alia ꝝba recitak i eis. vt in. c. j. de loca. ꝛ q̄ ibi no. ꝛ ꝫ ē declarata glo. fi. Jn gl. pe. in fi. ꝛ generalit vtq; cleric⁹ possit reccōue niri coram iudice seculari. dic vt plene no. in. c. at si clerici. de iudi.

Jam te. Si q̄ pfonak infra sex mē ses nō terminak a tpe vacati onis libere pōt epūs sine pūtatione ibidem institue re rectorē ꝛ intellige de pfonis eccl̄iasticis ꝫm verū intellectū. nā in laicis sufficiūt quattuoz mēses. vt. j dicā. No. ꝓmo ibi. postq̄ vacauerit. q istud tps se mestre currit nō a tpe mote litis ꝓut q̄dā ꝛ male in telligere voluerūt. ꝫ a tpe vacatiōis. ¶ No. scōo ca sū in q̄ epūs instituit rectorē sine pūtatiōe. ꝛ intellige tex. ꝓut dixi in. c. si xo. s. e. ¶ Jn gl. hec glo. nitiť re ducere ad ꝓcordiā multa iura in hac mā disponen tia. ꝫ vide gl. clariorē. xvj. q. vij. si pl̄es. ꝛ in effectu ista gl. ꝑpe mediū ponit duas solutiones ad ꝓrium ꝫ nulla tenek ꝑ doc. ꝫ cōiter dicim⁹ q in pfonis eccl̄e spectak lapsus sex mensiū a tpe vacatiōis. ꝛ sic loqť hec decre. Jn pfonis xo secularib⁹ spectank q̄ttuoz mēses. ꝛ sic intelligak. c. q̄m. s. e. ꝛ. c. cū ꝓpt. j. e. Rō diuersitat. q pfon⁹ eccl̄iastic⁹ hz sex mēses ad pūtandū. laic⁹ hz q̄ttuoz mēses. vt i. c. vnico. e. ti. li. vj. vñ q̄sq; spectak infra tps sibi pūxū ad pūtandū. ꝛ sic paꝝ curak depēdētia litī. q. ꝓpter ꝓtionē patronoꝝ nō ꝺz deferri eccl̄ie ordinatio. Si aūt laic⁹ ꝛ cleric⁹ ꝓtēdūt sup ipo pfonatu. tunc ꝺz spectari ꝑ mēses sex. q magl dignū trahit ad se min⁹ dignū. vt in. c. q̄ in dubijs. de ꝓse. ec. vel al. ꝛ ꝫ tenet Jo. an. ꝫ Ihosti. alik. Et q̄ dixi de pfono eccl̄iastico. in tellige q̄n eccl̄iastica ꝓsona hz pfonatū noie eccl̄esie nā si hꝫ rōne pmonij idē ꝑ oia dic in clerico q̄ i laico. ar. in. c. cum dilectus. j. eo. ꝛ vide bo. glo. in cle. fi. eo. ti. in verbo plures. in fine.

Deterea. Patronus iuspfonat⁹ p pria auctozitate alienare
p nõ potest nec ab ecclia aliqd tẽpozale exige
re nisi tẽpoze fundationis a diocesano illud fuerit
sibi reseruatũ. Primo ponit duplex factũ reprhensi
bile. secũdo ꝯ scõm statuit ⁊ penam imponit. tertio
ꝯ primũ decernit. secũda ibi. psenti. tertia ibi ꝯct⁹.
¶ Nota primo ex principio iuncto si. q pfon⁹ non
pot donare iuspatronat⁹ sine psensu epi. ⁊ intellige
dũ vult donare laico vel clerico rõne pximonij. se-
cus si vult donare ecclie. vt in. c. illud. s. eo. ¶ No.
scõo regulã ⁊ tene mẽti q patronus nõ pot exigere
aliqõ seruitiũ ab ecclia patronata. nec aliqd tpale.
nec aliud grauamẽ inferre nisi repiat illud iure cau
tũ. vel fuerit reseruatũ p epm tpe fundatiõis eccle.
Et p hũc tex. all. principalit cõsului q pl⁹ hñs ius-
patronat⁹ nõ poterat exigere a presbytero certos
cercos i recognitionẽ iuspatronat⁹ ex quo illud nõ
fuit sibi reseruatũ tempore fundatiõis. ¶ No. tertio
ex hoc ⁊ ex tex. q patronus nõ pot ꝓpria auctozita
te reseruare aliqõ seruitiũ sibi vel tpale in ecclia. sed
ꝺ debet facere epus ad petitionẽ patroni qõ no. et
p hoc allego bo. tex. in. c. cum dilectus. de cõsue. et
vide Inno. i. c. qm̃. j. ne pla. vi. su. Et p hoc infero
q si patronus in testamẽto mandauit ecclam con-
strui ⁊ reseruauit aliquã pensionẽ annuatim filijs
exoluendã q nisi epus illud reseruet pfono p statu-
tũ suũ. nõ poterũt filij erigere illã pensionẽ. fac qõ
le. ⁊ no. in. c. significatũ. de pben. Et ex ꝓdictis ⁊ ex
tex. no. nõ improbatũ a iure vt pceptio alicuius tẽ-
pozalitatis reseruet patrono tpe fundationis au-
ctozitate epi. ⁊ tene mẽti istũ tex. i ꝺ iuncta gl. ¶ Mo
ta vltimo ibi ⁊ moderatos. q grauamẽ impositũ p
epm debet esse moderatum. iõ sentiunt doct. ⁊ bñ
q si epus pensionẽ statuit patrono que ẽ immodera
respectu aliozũ reddituũ ecclie. vel ex postfacto in-
capit multũ grauari q poterit reduci ad debitã mo
derationẽ. facit. c. j. de cõsue. qõ no. ¶ Sed hic du
bitat nũquid patron⁹ possit vendere istos fructus
vel reddit⁹ tpales quos pcipit ab ecclia. ⁊ idẽ possz
queri de aduocato. Inno. videt velle q si redditus
sunt incerti nõ possũt illos vendere. ⁊ sic pot intelli
gi hec lra ꝑm eũ. nã etiã sequeret absurdum. q pfo
nus nõ posset exigere istos redditus ex q̃ vendidit
emptoz nõ posset. q nõ hz ius exigendi. Sz hoc nõ
placet Hosti. q qlcz pot vendere rẽ incertã. ⁊ vide
tur tũc vendita spes habẽdi sicut cũ vendit iactus
retis vel part⁹ ancille vel fruct⁹ futuri. vt in. l. si ia-
ctũ. ff. de ac. emp. ⁊ ven. ⁊ l. nec emptio. ff. de ꝓtrahen. emp. iõ cõcludit Hosti. q istos redd⁹ tpales
pot patronus vel aduocat⁹ vendere. Nec ob. q emp
toz nõ posset exigere. q imo poterit cũ iura vendi
toris transferunt in emptorẽ. dicit etiã Hosti. q cũ
ista iura nõ pñt eẽ sine iurepatronat⁹ vendit istis
redditib⁹ transibit accessorie iuspatronat⁹. ⁊ videt
mirabile q minus dignũ accessoriũ trahit ad se ma
ius dignũ ⁊ ꝑncipale. adducit in ar. c. ex lris. s. eo.
Sed certe illud ar. nõ ẽ bonũ. q ibi iuspatronatus
accedit vniuersitati. ⁊ rõne accessionis ẽ minus di-
gnum. Sed in casu nostro iuspatronatus est quid
principale ⁊ dignius omni respectu. ⁊ sic nõ debet
transire translato accessorio. ⁊ ideo moderniozes
tenẽt contrarium ⁊ melius. nã fundamentum Ho
sti. ex alio est falsum. q videt ꝑsupponere q ius exi
gendi redditus nõ potest transferri titulo remanẽ-
te apud venditozem. nã videm⁹ q rector eccleſie lo
cat ⁊ vendit reddit⁹ totiꝰ ecclie titulo tñ remanẽte
penes eũ. vt in. c. si. ne pla. vi. su. ptz etiã in vsufru
ctuario qui pot vendere cõmoditatẽ vsufruct⁹ iu-
re remanente penes se. ⁊ in. l. necessario. ¶. si. ff. de
peri. ⁊ cõmo. rei ven. Potest ꝙ patronus vel aduo
catus vendere reddit⁹ tpales etiam incertos iure
patronatus remanẽte penes se. ⁊ intellige de red-
ditibus impositis tpe fundationis. nã ipm ius ali-
mentandi qõ hz patron⁹ ex dispositione iuris vel
honoz qui debetur psone licet sint ista tpalia. si
tñ pñt vendi. q inherent psone ipius patroni quia
nõ pñt ali vel honozari p aliũ. ar. in. c. si. de offi. de-
leg. Sunt enim hec iura ita annexa iuripatronatus.
vt nõ possint ab eo abdicari.

Qm autem. Laicus patronus
c vno psentato pot
aliũ psentare. secus in patrono clerico. Vt
specialius sic. In pluribus successiue presentatis a
patrono laico epo datur ratificatio. sed in presenta
tis a persona ecclesiastica potioz est primo presenta
tus. Et secũda ps ibi. verum. ⁊ est de principaliozi-
bus tituli. ¶ Nota primo q licet patronus laicus
possit variare. cũ presentat secundũ accumulatiue.
nõ aũt potest ex toto recedere a primo. ⁊ hoc pbat
ar. huius. c. nam si posset ex toto recedere a prioꝛi.
nõ daret facultas epo instituendi quẽ vellet cuius
ꝯrium hic cauetur. ⁊ ideo inter plures psentatos a
patrono laico epus debet eligere idoneiozem. ¶ Et
firmat hoc Jo. an. hic ⁊ in regula in re cõi. de regu.
iur. in mer. ¶ No. secũdo q presentatio qñq; perti
net ad laicum. qñq; ad collegium. qñq; ad psonam
ecclesiasticam. facit. c. ea noscitur. de his q̃ fi. a pla.
¶ Nota tertio q patronus ecclesiastic⁹ nõ pot va-
riare. vnde dicit Inno. q psentatio ipi⁹ habet vim
electionis. q quẽadmo duz electozes variare neq̃-
unt. vt in. c. publicato. de elec. ita neq; patronus. ⁊
⁊ intellige de patrono ecclesiastico cui cõpetit psen-
tatio iure ecclie. secus si iure patrimonij. q tũc idẽ
p oia in eo quod in laico. ar. j. eo. cũ dilectus. ⁊ vi-
de bo. glo. quã tenebis menti. in cle. ij. j. eo. ti. ¶ In
glo. j. in fi. dic melius vt. s. dixi in pmo no. q ex to-
to recedere nõ potest a prioꝛi. ¶ In glo. ij. ibi cum
dubitat qs potioz sit. ¶ No. glo. q locus est grati fi
cationi cum cetera sint paria. al⁹ potioz ẽ pferẽd⁹.
Et ex hoc decidit questio. pone q erãt duo patro-
ni. vnus clericus alter laic⁹ qui pmo pñtarũt vnuz
deinde laicus variando pñtauit aliũ. nunqd habe
at locũ dispositio huius tex. vt epus possit innestire
secũdũ. dic q nõ. q prim⁹ ẽ potioz cũ fuerit pñtat⁹
ab vtroq;. secũdus vero tñ a patrono laico. Item
licet patronus possit ꝓsentare in ꝓiudicium pñtati
nõ tñ pot in ꝓiudicium cõpatroni. de quo vide lati
us p Jo. an. in dicta regula. de re cõmuni. Itẽ du
bitat qd si secũdo pñtat⁹ ẽ idoneioꝛ pmo vl ecõtra

nunquid eps habeat optionē. Jo.an. videt sentire q sic. dicit enī q hic nō pōderaī excessus idoneitatis. sed satis est q vterq; ē idoneꝰ. ℣ ego putarem oppositum. p.c. si forte. lxiij. di. vbi dicit q vbi vota sunt paria pferendus ē q maiozib⁹ iuuat meritis. t videt tex. ꝫ. eo. qm̄. t iste tex. satis facit p hac opi. dū ponderat q secūdus erat eq; idoneꝰ. sec⁹ ergo si erat magis idoneus. t p hoc putarē q si magis idoneus postergaret pōt appellare. qz ℔ cōmittit iudicio epi tanq; bono viro. nā verbū iudiciū sapit discretionē t arbitriū boni viri. p hoc vide quod le. t no. in. c. ij. de corpo. viti. t in. l. fideicōmissa. §. q̄q̄. de leg. iij. ¶ Jn gl. pe. in. fi. glo. dicit hosti. q iō est qz cetus clericoz tanq; spūalis ē dignior t spūalia debēt eē firmioza. vt in. c. ij. de transla. ꝓla. facit de. cū illusio de renū. t illud psalmiste. Que pcedūt ō labijs meis nō faciā irrita. xxvj. di. psalmista. t hic dixit beatus Bernardus q verbuz sacerdotis aut sacrū aut sacrilegū. qđ no. ¶ Vltra gl. quero de q̄stione quotidiana. pone q patroni variant in pari numero. vtputa qz vn⁹ pūtat vnū t alter aliū. nunquid eps habeat optionē instituendi quē vult. Jo. an. adducit istā lram in ar. q sic. quidā tenuerūt oppositū. Sed ego teneo primū dictū t allego gl. no. xvj. q. vij. si plures. t Jnno. in. c. j. §. t. in fi. facit. c. venerabilē. de elec. iūcta glo. in. ℣. fauere. t hanc opi. tenēt. Gas. de cal. t dūs me⁹ dūs Lar. hic. q̄nimo de iuris rigoze posset attētari q eps pōt etiam instituere extraneum ex q̄ patron⁹ nō cōcōrdat. ar. c. qm̄. §. e. ℣ primū dictū est equi⁹ maxime p dictum c. venerabilē. qđ bñ facit. ¶ Vltimo querit. nūq̄d eps instituendo secūdū sit puniēdus aliquā pena. qz postergauit primū. Jnn. videt variare t Jo. an. post eū. Sed dic q aut sprevit instituere pmuz sine cā. t tūc habet locum pena. c. pastoralis. j. eo. aut nō sprevit instituere. sed distulit vt hret cām examinādi t añ institutionē patronus pūtauit aliū t nō oz puniri aliqua pena. qz vsus ē aucte legi. qz non peccat q legi aucte actū gerit. xxiij. q. iiij. q̄ peccat tē

In Obis. Ex cōstitutiōe ecclie facta de cōsensu epi acquirit iuspatronatus. ℔ primo. Patron⁹ nō eligit platum in cōuentuali ecclia ℣ i capella sic. ℔ secūdo. Patrono debet pcessionis honoz t alimenta ab ecclesia si vergat ad inopiā. Et vt ex his pz tria sunt dicta. secūdū ibi ceterū. tertiū ibi. p fundatione. t iste tex. ē de principaliozib⁹. ¶ Mo. primo ibi. sicꝫ q q̄cunq; cōstruit ecclām acq̄rit iuspatronat⁹ dūmodo ℔ faciat cū cōsensu diocesani. secus si sine ipius cōsensu. nā nemo debet edificare ecclām vel capellā vel altare sine cōsensu epi. vt in. c. nemo. de conse. di. j. t in. c. aucte. de priuile. li. vj. vnde ex sua improbitate nō oz priuilegiū cōsequi. Et p hoc verbū sicꝫ i ferē ad q̄nem. nūquid mulier infidelis hereticꝰ iudeus vel excōicatus acquirat iuspatronatus ex cōstructione ecclie. De muliere tenet Jo. an. q sic. qz masculinū cōcipit femininū. vno. in. c. generali. ō elec. li. vj. t in. c. sicꝫ suadēte. xvij. q. iiij. iuncto. c. mulieres. de sen. ex. adduco. c. fi. de cōcess. pbē. t vide bo. glo. in. c. qm̄ inuestituras. xvj. q. vij. t alias cōcoz. q̄s dixi in. c. cū seculū. §. e. t in. d. c. fi. De iudeo t infideli dicēdū ē q nō acquirūt. p hoc tex. cū glo. in. c. frigēti⁹. t in. c. pie mētis. xvj. q. vij. De hereticō idē dicēdū. tū qz hereticus nihil hz cū oia ipo iure sint cōfiscata. vt in. c. cū sm leges. de hereti. li. vj. tū qz ꝓsupposito q acquisiuisset ius illud cēt confiscatū sm Jo. an. t facit qđ no. ij. q. vij. maximi. et no. ℔ dictū q ius pfonat⁹ transit cū cōfiscatiōe bonoꝝ. vide qđ dixi in. c. cum laici. §. eo. t glo. xvj. q. vij. filijs. De excōicato cōcludit Jo. an. q nō oz admitti cū admissus acquirat iuspatronat⁹ ℣ nō exercitiū. facit qđ no. in sīū. in. c. veritatis. de do. t ptu. t. c. decernim⁹. de sen. ex. li. vj. in nouella. ¶ Nota secūdo q in capella pfonus hz pēsentare rectorem. t dic in capella. i. in qualibet ecclia nō collegiata etiam si sit parochialis qz iura nō excludūt patronuz a pūtatione rectoris nisi in ecclesia collegiata. Jtez ex hoc t ex tex. no. q ālibet ecclia collegiata potest dici cōuentualis lz de cōsuetudine ℔ verbū referat ad ecclias religioso. sed de iure t ex vocabuli etymologia hoc verbū ꝓportiōabile ē oib⁹ collegiatis nā dicit cōuentualis a ꝓueniendo qz ibi ꝓueniunt sic collegiata a colligendo. qz ibi colliguntē. facit qđ habet in. c. j. xv. di. ¶ Mo. ibi a pfonis eligit q patronus largo mō oz eligere. nā pmo in se eligit vnū ex plurib⁹ t postmodū illū pūtat epo. nō tñ ē ꝓprie electio de q̄ iura tractāt. qđ pz qz p electionē acq̄rit ius electo. vt in. c. cū inter canonicos. de elect. vide gl. no. in. c. quāto. lxiij. di. q̄ dicit q p electionē acq̄rit ius ꝓlature t p cōfirmationē acq̄rit exercitiuz. t illā gl. sp no. quā vident seq doc. in. c. transmissā. ō elec. ℣ p pūtationē vel electionē quā facit pfon⁹ nō acquirit tale ius pūtato. arg. in. c. qđ autē. §. eo. Nota q vbi pūtat pfonus superiozē nō simplr oz cōfirmare ℣ pon⁹ instituere pūtatū. nā ꝓprie dr̄ia ē iter institutionē t cōfirmationē. cōfirmatio fit de electo. a collegio. t dicit superiozē cōfirmare quasi sit firmare. qz p electionē iā fuit translatū ius sed p institutionē tranffert plenū ius. vñ instituere ē ius in beneficio in aliū transferre. de q̄ in. c. aucte. §. de instit. t facit qđ le. t no. in. c. cū in illis de pben. li. vj. t i. c. j. t. ij. de insti. e. li. ¶ Mo. ibi loci epo. q de iure cōi in ecclesijs pfonati institō ptinet ad epm. nō ℣ pōt pfon⁹ istud ius institutiōis trāsferre i aliū platū qz nō pōt imutare dispōnez canonū i ꝓiudiciū epi. vt i. c. req̄sisti. §. de testa. t nēo pt facē q̄n iura locuz hēant in sua dispōne. vt i. c. tua. de testa. t i. l. nēo. ff. de le. j. Ex ℔ infero q sicꝫ in vltia volūtate mādauit capellā pstrui t disposuit q institutio ptinēt ad certū platū inferiozē epo nō valet illa dispō. vñ illa ptcula habebit p nō adiecta. ℣ si vult illud obtinē oz supplicare epo vt ℔ statuat qđ pt. p ℔ tex. no. in gl. i. c. cū dilectus. de ꝓsue. facit qđ hic no. in gl. in. ℣. nisi ꝓpe mediū. ¶ Mo. tria iura q̄ psequit pfon⁹ ex iure pfonat⁹. ꝓmū ē qz pūtat rectorē. scōz ē honor. pcessiōis tertiū qz si deuenit ad inopiā pscdt alimēta. Sz qz pmū ē clarū q̄ro circa scām qđ ē pcessionis honor. vario mō exponit. qđā intelligūt q cū pfon⁹ venit ad ecclāz oz plat⁹ cū clericis obuiā sibi facere pcessionaliter saltē vsq; ad ambitū ecclie. qđ intelligūt poc-

qñ ꝑsona ẽ talis cui hoc ꝓueniat puta rex vl magn⁹ ꝓnceps. ꝛ b̄ seruak venetijs in ecclia sancti Marci in q̄ dux hz iuspkonat⁹ ꝛ primiceri⁹ cū alijs canonicis exeunt sibi obuiā. Itē debek honor qz p̄ certis laicis ẽ honorandus in cessionib⁹ vel alijs. Vel ponik ꝑ pñtatiõe qz is quẽ pñtare vult ꝛ ipe sik ꝓcedũt ad epm ꝑ institutiõe habẽda. ita not. glo. in. c. pie mentis. xvj. q. vlk. ꝛ vtrũq; dictũ põt sustẽtari.

¶ Circa tertiũ ius querik nũqd indistincte vrgens ad inopiã dz alimẽtari ab ecclia. dic q nõ ꝑ qñ supest ecclie detractis expẽsis necessarijs. nã ꝓmo subueniendũ ẽ seruitorib⁹ ꝛ cultui diuino ac reparationi ipius ecclie. ꝛ de his q̄ supsunt subueniendũ est patrono sic̄ in silũ seruak in liberto q̄ hz alere pkonuz egentẽ. vt in. l. siqs a liberis. in. ꝯ. alimentis. ff. de li be. ag. ꝛ ad b̄ allego tex. cũ bo. gl. in. c. quicũq; xvj q. vij. Sz diceres tu q̄le priuilegiũ ẽ illud. nã ecclia de supfluis tenek subuenire oĩb⁹ paupib⁹. vt in. c. qñ. xvj. q. j. So. abũdanti⁹ ꝛ mel⁹ ꝓuidebik patrono q̄z alijs paupib⁹. Itē paupes nõ habẽt actionẽ cõtra eccl̃iam. vt no. i. c. sicut hi. xlvij. di. ꝛ. c. exigũt j. q. vij. ꝑ patronus hz actionẽ ꝑ hec iura canonica. Et circa primũ ius põt dubitari qd si ecclia ẽ collegiata nũqd saltẽ patron⁹ pabebit pñtare ad pbendas. ꝛ sentit Jo. an. q sic. qõ satis placet. ar. c. fi. de ꝓcef. pben. ꝛ. c. dilect⁹. de pben. Itē iura solũ excludũt pkonũ ab electione plati in quentuali ecclia. secus q̄ in pñtatione canonicoz qõ no. ꝛ idem sentit Hosti. s̄. e. suggestũ. Et vltra hec tria iura cõsequik patron⁹ quartũ. s. ius defendendi. vñ dz defendere eccl̃iam. ꝛ põt denũciare pr̄ebr̄m si est dilapidator vel alꝰ inhonestus. vt in. c. Alijs. palle. gl. j. sanct fuit. s̄. declarata. iõ. ꝛc. ¶ In glo. in. v. i quentuali Ex hac glo. notabili potes capere doctrinã certã qualiter cognoscak an ecclia sit collegiata ꝛ sepe ꝓtigit hec disceptatio inter epm ꝛ clericos ecclie. nã epus vult libere cõferre bñficiũ. clerici vero bñficiati i ecclesia dicũt q hñt eligere cũ ecclia sit collegiata ꝺ iure cõi electio ptinet ad collegiũ. vt in. c. j. de ele. qualiter ꝯ cognoscik. Jnno. ꝺ tractat in. c. postulasti. j. e. ꝛ Hosti. ꝛ Jo. an. ꝺ ꝛ cõclusio sit ista. nã primo est recurrendũ ad ordinẽ seu institutionẽ ecclie. ꝛ si fuerit institutũ vt ibi cẽnt plures collegiati tũc ecclia habebit iura collegij si fuit institutũ vt ibi eẽt rector solus vel cũ clerico tũc nõ habebit ius collegij. Et sic põt intelligi. c. vt q̄sq; s̄. de vi. ꝛ ho. cle. Itē ecclesie cathedrales ꝛ regulares de iure cõi sũt collegiate. vt in. c. ne ꝑ defectu. s̄. de ele. ꝛ. s̄. de sta. reg. c. ij Si vero nõ apparet de ordine seu institutione vidẽ dũ ẽ vtrũ ecclia habeat priuilegiũ sup iure collegij si vero nõ cõstat defendek ecclia i possessiõe sua. nã si ẽ in possessione collegij habebik ꝑ collegio nisi ꝯriũ pbek. alꝰ si nõ ẽ in possessione tractabik tanq̄ bñficiũ simplex. Quõ aũt cogñscek q sit in possessione collegij. dic q exercet iura ptinẽtia ad solũ collegiũ vtputa qz ꝓsueuerũt clerici facere sindicũ ꝛ per eũ iurare. l. j. ff. qõ cuiusq; vniũ. ꝛ in. c. impatorũ. ꝛ in. c. in ptractandis. de iura. calũ. vel habuit sigillũ cõe. ar. in. c. significante. de appel. Itē ꝓsueuerũt eligere plat̃ũ. vt in. c. j. s̄. de ele. ꝛ idẽ in silibus. ꝛ vide aliqua ꝑ Fre. cõsi. lix. his cessantib⁹ nõ sufficit q in ecclia sint ꝓles clerici bñficiati vt ꝑ b̄ dicak q faciunt collegiũ qz pñt eẽ singulares vt ẽ bo. tex. in. c. dilecta. de excel. pla. ¶ In gl. in v̄bo nisi. no. hãc gl. q nullus citra papã põt concedere laico pkono vt eligat platũ vnacũ clericis in ecclia cõuentuali. ꝛ ꝑ ego allego. c. ij. de iudi. vbi dicit q epꝰ nõ dz disponere spũalia iudicio laicoꝝ. Itē allego. c. massana. s̄. de elec. vbi ꝓz q nõ valet ꝓsuetudo vt laici ꝛ clerici sik eligant. nec obstat. c. ꝑ tuas. s̄. de arbi. vbi clericus ꝛ laicus pñt eẽ arbitri in cã spũali qz act⁹ arbitrandi nõ ẽ spũalis ꝑ act⁹ eligendi sic. vel potes vltra gl. intelligere tex, vt sentit Jnn. q ex cõsuetudine vel statuto epi põt pkonus interponere ptes suas in electionis tractatu. ꝛ sic q̄uik tex. nõ autẽ vt ipe eligat. vñ vox sua nõ pstabit suffragiũ electioni ꝛ vide qõ no. idẽ Jnno. in. c. qõ sicut. de elec. ¶ In glo. in. v̄bo in capella. no. istã glo. qz quotidie allegak ꝛ in effectu vult q inuito pkono nõ põt effici ecclesia collegiata. ꝛ si de facto fiat subdistinguit q si patronus nõ cõsensit habebit pñtationẽ plati intelligẽ ꝓsupposita illa opi. q iuridice fieri possit. si autẽ ꝓsensit tũc pdit ius pñtandi sed retinet alia iura patronatus. Sed opi. hui⁹ glo. q nõ põt fieri inuito patrono tenẽt Hosti. s̄. eo. suggestũ. ꝛ videnk seq cõiter doc. ꝺ pter. do. An. qui satis bñ distinguit q aut subest necessitas. ꝛ tũc põt ꝺ fieri inuito pkono alꝰ pcedãt ꝓma opi. qõ satis placet cũ iuspatronatus habeat patron⁹ ex gra. vt in. c. qñ. s̄. eo. iõ nõ dz sua ꝯdictio impedire q̄ mꝰ subueniak necessitatibus eccl̃ie. facit. c. nullus. s̄. e. ¶ Ultimo ꝺ querik quid si patron⁹ nõ vult pstare assensũ electo ꝑ canonicos. dicunt cõmuniꝝ doc. ꝛ bñ q si sine cã ꝓradik nõ obstat cõtradictio ex quo electio alꝰ est legitime facta. ꝛ facit. c. sacrosancta. in fi. s̄. de elec. ꝛc.

Per nostras. Patron⁹ ecclie vacantis q̄z sit clericus ad eã se pñtãre non põt. ꝓsultatio ꝛ respõsio. scõa ibi cũ igik. ¶ Mo. primo regulã q nullus dz se ingerere eccl̃astice plationi. ꝛ facit ꝺ lra ad qõnem nũqd licite qs põt petere epatũ vel aliã plationẽ. de q̄ vide ꝑ Archi. in. c. q epatũ. viij. q. j. ꝛ in c. scripture. ea. cã ꝛ. q. põt argui ibi ex tex. qõ si mouek ex feruore charitatis vt alijs pſit nõ peccat petendo. secꝰ si vt pſit ꝛ sic rõne ambitiõis. de q̄ vide latius ꝑ eũdẽ. ar. j. q. j. ordinatiões. ꝛ bo. gl. i. c. tuã de eta. ꝛ qua. q̄ videk in ꝺ ponere veritatẽ. Sz q̄re nunqd iste tex. habeat locũ in bñficio simplici. videtur q nõ. nã papa in rñsione fũdat se sup plationẽ. ꝓrium tenet hic Jo. an. qz eadẽ rõ ẽ in alijs beneficijs simplicib⁹. ¶ Sz ꝯ suũ dictũ ego op. nõ enim est ambitiosũ pauperẽ clericũ emittere pces vt sibi ꝓuideat de bñficio. vt in. c. cuz fm aplm. s̄. de pben. ꝛ i. c. tuaz. s̄. de eta. ꝛ q̄li. no. gl. in. c. fi. de ꝓcef. pbẽ. li. vj. ꝛ in. d. c. tuã. So. credo posse dici q pces emittere põt exq̄ dign⁹ ẽ ꝛ indigẽs licet scipm pñtare nõ põt. qz videk hoc exposcẽ ex debito. Itē facẽ iudicium de persona sua ꝛ auctorizare in seipso que oĩa prohibita sunt. argu. in cle. ij. de re. ec. nõ ali. ꝛ in c. qualiter. s̄. de elec. ꝛ in. c. fi. de insti. ¶ Sed quero

qđ si cp̃s ꝓfert spõte ꝛ motu ꝓꝓio bñficiũ pfonat⁹ ipsi patrono. nũquid valeat collatio. videt pmo q nõ. qz institutio facta sine p̃sentatione pfoni ē irritanda vel irritat. vt in. c. illud. s̃. co. ꝛ in. c. decernimus. xvj. q. vij. Cõtrariũ tenent h̃ doc. nec ob. ꝓ̃ium qz patron⁹ acceptãdo collationẽ videt cõsentire. nec hoc casu videt se ingerere qz nõ hz originez a se ꝑ a supiore. Itẽ p̃sentatio qñcq̃ interuenit ex p⁹ facto. vt in. c. si vero. s̃. e. Item valet sepe institutio epi sine p̃sentatione. vt in. c. iij. ꝛ. c. eã te. s̃. e. cũ sillbus. ꝛ h̃ notabis. Puto etiã posse attẽtari q patronus nõ p̃sentãdo se sed p̃ces emittẽdo possit assistere cp̃o vt sibi ꝓuideat de illo bñficio dũmõ nõ sit curatũ. vt sic euitet p̃lationis ambitio ꝛ sit indigens. ꝛ h̃ p ea q̃. s̃. dixi. ¶ Jn glo. j. in fi. dic ad illud. c. cũ in iure qõ ibi ille non eligit se ꝑ coelegit qz pmo fuit electus ab alijs. ꝛ postea ipe cõsensit ꝛ ẽ casus valõ notabilis. q vbi ꝓcedit ad electionẽ palã si qs vidz se vocari a fratrib⁹ põt cõsentire electioni suc ꝛ aliũ nõ eligere ꝛ vox sua cõputabit in numero. sec⁹ vbi ꝓcederet clã seu p viam scrutinij clãdestini. qz tunc vox sua nõ cõputaret qz cũ ipe ignoret vota aliorũ. si diceret eligo me tanq̃ ambitiosus eẽt repellẽdus ꝛ sic intellige. c. cumana. de ele. ꝛ qõ ibi no. ꝛ in gl. se. ¶ Jn glo. fi. ibi nõ videt cõputanda. h̃ intellige vt plene no. in. d. c. cum in iure. de elect. ꝛ. s̃. succante tetigi. ꝛẽ.

Cum propter. Si qꝭ iuris pa-tronat⁹ nõ diffinitur infra q̃tuor mẽses cp̃s ordiabit eccl̃iam sine ꝓiudicio eorũdẽ. ponit dictũ ꝛ ꝓtestationẽ subdit ibi. itaq̃. ¶ Nota ꝓmo casũ ꝓma fronte mirabilẽ in quo nõ valenti p̃sentare currit tp̃s. nã rõne litis pendentie nõ põt patron⁹ aliquẽ p̃sentare ꝛ nihilomin⁹ sibi tẽpus currit q si nõ p̃sentat. j. q̃tuor menses cp̃s libere ordinabit eccl̃iaz. ꝛ intellige put restringendo dixi in. c. qñ. s̃. e. ꝛ facit iste text. ad. q. quotidianã nũquid pfono ignoranti ꝛ impedito vel solũ ignorãti currat tp̃s. Do. pe. dic posse argui p istũ tex. q sic. nã litigãs impedit p̃sentare. vt in. c. ex litter. l. s̃. co. ꝛ in. c. ij. de i. inte. resti. ꝛ nihilomin⁹ sibi currit tp̃s facit qz istud tẽpus videt p̃sentũ patrono potius in fauorẽ ecclie q̃ in sui odiũ q̃ tẽpus currit ignoranti. ꝑ hoc glo. no. in. c. statutum. de p̃ben. li. vj. facit. l. genero. ff. de his q̃ no. infa. Itez qz agit de modico ꝓiudicio pfoni tũ in ceteris recognoscit in patronũ p institutũ ab epo. vt h̃ in fi. Cõtrariã sniam sp tenui. ꝛ ita postmodũ reperi tenere Fre. cõsi. cxxiij. ꝛ aperte sentit Jo. an. in. c. ij. s̃. de sup. neg. prela. nã regulariter tp̃s p̃fixũ ad eligẽdũ vel cõferendũ nõ currit ignoranti. vt in. c. quia diuersitatẽ. de cõcess. p̃bẽ. i fi. nec dz qs puniri sine culpa sua. nec ob. iste tex. qz hic nõ cõstabat qs esset patron⁹ merito cp̃s ordinat eccl̃iam sine pfono ꝑ ex q̃ epo ꝓstat de pfono nõ dz illã ordinare sine illius p̃sentatione. xvj. q. vij. decernim⁹. facit. c. si vero. s̃. e vbi euincẽs iuspatronat⁹ repñat institutũ. fortⁱ ꝑ re integra dz iste pfon⁹ q̃ nõ fuit negligẽs requiri vt p̃sitet. ꝛ nõ ē vex q nõ agat de ꝓiudicio qz expedit pfono hñe clericũ sibi gratũ. Itẽ ē honor in plẽ tãdo. vt in. c. nobis. s̃. e. q̃ nõ dz ꝓiuari sine culpa sua. nec ē vex q tp̃s sit h̃ statutũ nõ in odiũ ꝑ in fauorẽ eccl̃ie. nã si h̃ eẽt verũ nõ eẽt diũsitas iter pfonũ laicũ ꝛ clericũ in tpe p̃sentationis. ꝛ tñ vn⁹ hz q̃tuor mẽses alⁱ sex. facit theorica Bar. in. l. genero. palle. vbi dat regulã q ad incõmodũ alicui⁹ nõ põt allegari ignorãtia secus si ad cõmoduz. ꝑ h̃ qõ no. in. d. c. statutũ. de p̃ben. li. vj. ¶ Jn gl. ij. ibi. s̃. co. eã te. ꝛ dic vt ibi dixi. nã tex. iste põt intelligi i patrono laico q̃ hz q̃tuor mẽses solũ ad p̃sentãdũ. iõ litl decisio non spectat vltra q̃tuor mẽses. ꝑ qz pfon⁹ eccl̃iastic⁹ hz sex mẽses. iõ spectat exit⁹ litl vsq̃ ad lapsum sex mẽsiũ. ꝛ sic loquit. c. eã te. Et ex his habes vnã dñiaz inter pfonũ eccl̃iasticũ ꝛ laicũ. Scõa dñia ē qz pfonus laic⁹ põt variare ꝛ p̃sitare scõm. vt i. c. cũ aũt. ꝛ qõ ibi dixi. s̃. c. sec⁹ in pfono eccl̃iastico vt ibi. Tertia dñia respectu subiectiõis qz magis ē subiectus patron⁹ eccl̃iastic⁹ q̃ laic⁹. nã legat⁹ confert bñficiũ nõ vocato patrono eccl̃iastico. qõ facere nõ põt si patron⁹ ē secularis. vt no. in. c. s̃. pri. Quarta dñia ē in pena incurrẽda si p̃sitat indign⁹. nã fm q̃sdã patron⁹ eccl̃iastic⁹ p̃sitando indignũ ꝓuiatur coipo ꝑ ꝓma vice ptãte p̃sitandi. vt in. c. ij. ō sup. neg. p̃la. sec⁹ in pfono laico fm q̃sdã. ꝑ hosti. dicit idẽ in laico. ꝑ h̃ tex. in auc̃. de san. epi. §. siqs ozatorij domũ. ꝛ in auc̃. de eccl. titu. in. §. siqs ꝑ redẽptione. tu vide qõ plene no. in. c. cũ vos. de offi. ordi. ꝛ ibi satis plene dixi. Quinta dñia ē in rõne reddẽda qz patrono laico nõ reddit rõ de tpalib⁹ sec⁹ in patrono eccl̃iastico. vt in. c. cũ ꝛ plãtare. de ꝓiuile. Sexta dñia ē i ordinatiõe tituli. ꝛ de hac dic vt dicã j. eo. postulasti. Septima in donatõe q iuspatronatus põt donari pson̄e eccl̃iastice sine consensu epi ꝑ nõ seculari. vt in. c. illud. s̃. e. Octaua dñia in vltia custodia eccl̃ie vacãtl nã patron⁹ eccl̃iastic⁹ hz custodiã eccl̃ie vacãtl ꝛ nõ secularis. vt in. c. bone. de appel. ꝛ ibi dixi. Vltima dñia põt colligi ex dictl Jnn. in. d. c. cũ ꝛ plantare. qz i onerib⁹ dz eccl̃ia pfonata patronũ adiuuare. vide ad p̃dicta p hosti. in summa in. §. in quib⁹ differũt. Si aũt cõcurrũt sil patronus eccl̃iastic⁹ ꝛ secularis. tũc dic q censent iure ecclesiastici. ꝛ sic mai⁹ dignũ attrahit ad se minus dignũ. de q̃ vide bo. gl. i. c. j. c. ti. li. vj. p Fre. psil. lxiij.

Cum dilectus. Legat⁹ de late-re eccl̃iaz cui⁹ alia eccl̃ia ē pfona sua sue collatiõi reseruare põt. lz nõ vacet ꝛ ꝓferre cũ vacat. h̃ ꝓmo. Ex duobus p̃sitatis a patrono laico põt supior instituere scõm. ꝛ sic quo ad intellectũ iste tex. hz duo dicta diuersa lz q̃ ad lꝭaz ambo cõmisceant. diuidit. nã pri mo ponit petitio. scõo diffinitio. ibi. nos igit. ¶ Nota ꝓmo q legat⁹ de latẽ põt reseruare bñficiuz ꝓmo vacaturꝫ collatiõi sue ꝓferẽdũ ꝑ se certe pson̄e. ꝛ sic habes bonũ casũ q lz legat⁹ nõ possit ꝓferre ius ad rẽ nec ꝓmittere bñficium vacaturꝫ põt tñ reseruare beneficiũ ꝑ certa pson̄a nõ tñ ius aliqđ acquirit illi pson̄e. vt. j. dicã. Et de hac reseruatiõe legati dic vt in. c. deliberatiõe. ꝛ. c. p̃ti. de offi. leg. li. vj. ¶ Nota scõo duas dñias int patronũ eccl̃iasticũ ꝛ secularẽ. nã patronus eccl̃iastic⁹ subest iurisditiõi legati.

vñ nō pōt legatus cōferre bñficiū pfonatū ⁊ reseruare collationi sue patrono ecclesiastico inuito ⁊ irrequisito secus in patrono seculari. ⁊ ad hoc quidie allegat ista ifa. ⁊ de hoc aliqd. j. Scōa dria ē i variatione. qz secularis pōt variare. ⁊ no. bñ. qz pmittitur variatio etiā clerico si est patron⁹ rōe pfimonij sui. qz pñtat vt laic⁹ ⁊ nō vt cleric⁹ qō nō. ita bñ alibi p. bat. Itē no. ar. op. q i pfimonialib⁹ cleric⁹ censet vt laic⁹ ⁊ sic vī q sic laic⁹ ñ pōt puari pfimonio suo etiā p ipatronē sine cā. vt no. Inn. i. c. q in ecclīa. de const. ⁊ legiste. in. l. fi. C. si cōtra ius vl'uti. pub. ita nec clericus pfimonio suo p papā. facit qō dixi in. c. cōstitut⁹. de reli. do. Itē no. q valet ar. a sufficienti ptium enumeratiōe. de q ar. vide bo. tex. in. c. venerabilē. s. de elec. Itē no. q possidēs iniuste bñficiū cōpellit restituere cū fructib⁹ medio tpe pcepti. qō intellige si erat possessor male fidei sec⁹ si bone fidei. vt no. dñi de rota. dec. xxiij. ¶ Ultimo no. practicam pnunciandi in bñficialib⁹ in fauorē petenti beneficiū. nā pōt eccl'ia sibi adiudicari pacifice possidendā. ⁊ sic videt hꝰ locū vtilis rei vendicatio. facit qō no. Inno. in. c. cū venerabilis. s. de reli. domi. ¶ In gl. ij. ibi quādā cōmutationē. ⁊ ex hac gl. iuncto tex. no. q si pmittat bñficiū iuris pfonat⁹ dz patron⁹ psentare sicut hꝰ fecit Archi. p hꝰ qō no. glo. in cle. j. de re. pmu. vbi dr q pōt supior expedire de cōsensu patronor sine alia psentatiōe. vt not. Fre. in tractatu de re. pmu. ¶ In gl. in. v. decreuerat. ibi finit legatio. ⁊ hoc dictū ē hodie approbatū. in. d. c. psenti. de offi. leg. li. vj. ¶ In eadē glo. ibi dictū pape intellige q hꝰ facit de spāli mādato suo. alꝰ nō pt legat⁹ reseruare beneficiū collationi pape de q vide in spe. eo. ti. §. nūc tractem⁹. in ver. ꝑ etiā. ¶ In gl. pe. ibi nō dedit sed reseruat. Et dria ē intē ista. nam p collationē beneficij vacaturi acqrit ius isti puiso ⁊ sic de facili desideraret mortē primi in cui⁹ locu se crederet successurū. vt in. c. ij. de cōces. preben. ꝑ p istā reseruationē nō acquirit ius ei p quo reseruauit. qz nihil cū eo actū fuit. ⁊ iō vt dicit hoſt. ⁊ bene posset legat⁹ mutare ꝓpositū ⁊ alteri ꝓferre. ⁊ sic nō dat ita votū captāde mortis hꝰ vltimo casu. honestius tū cēt ⁊ tuti⁹ vt reseruatio fieret generaliter nulla psona exp̄ssa. ¶ In ea. gl. ibi reseruare electiones hoc nō pcedit. vī de hac pticula dic vt hodie habet in. c. pñti. ⁊ in. c. deliberatiōe palle. ¶ Et in fi. gl. no. bñ glo. nā cōiter tenet p doc. lz spe. tenuerit otpo. ti. ij. §. nūc tractem⁹. v. ꝑ nūqd. ꝑ tu tene pmū qō satis pbat p istū tex. nā si potuisset reseruare beneficiū pfonat⁹ laicor nō oportebat distiguere inter laicū ⁊ clericū. put hꝰ facit papa. ⁊ idē Archidi. in. c hortamur. lxj. di. ⁊ p eundē. in. c. ij. de pben. li. vj. ⁊ habes gl. no. in cle. p lras. de pben. q qrit qd i papa ⁊ certe p apa pōt cū laic⁹ habeat hꝰ a papa. ar. in. c. iij. s. e. ti. ꝑ vbi papa facit mentionē de pfonatu laici nō valet collatio tanq surrepticia qz papa nō pſueuit ꝓferre talia bñficia saltē dn faciat mētionē vt no. in. d. cle. p lras. hic tractat aliqua Inn. ⁊ hostien. que sunt hodie decisa. in. c. psenti. ⁊ in. c. de liberatione. de offi. lega. li. vj. ⁊ vide qz ibi materia huius. c. ibi expeditur.

¶ Postoralis. Si laicus patron⁹ duos successiue p̄sentet. p valet institutio de secūdo nō ob. appellatōe prius facta p patronū eps tū q malicioſe primū repulit eidē in cōpetenti bñficio. quidere cōpellit. ⁊ i hoc vltimo ē casus singularis. in pma ponit cōsultatio. in scōa rñsio ibi nos. ⁊ vtraq ps subdiuidit vt patet in tex. ¶ Nota pmo q patron⁹ post psentationē primi potest variare ⁊ secūdū p̄sentare nō solū imediate ⁊ reintegra. ꝑ etiā interposita appellatione p primū. Et ex hoc ⁊ ex tex. nota q primo psentatus nō potest appellare vt alius nō p̄senteturꝰ ⁊ instituatur. ¶ Itē ex hoc no. regulā q id qō attētari potest aī appellationē potest attentari etiā appellatione interposita si alia iuris regula nō ob. nā vides hic q variatio patroni laici admittitur p⁹ appellationem interpositā per primū quemadmodū admitteretur ante oēm appellationē. bene facit qō in simili habetur in. l. postq. ff. vt legatorū noie caueatur. ¶ Item no. ar. ⁊ quasi expressum q si pfonus ecclesiastic⁹ psentat secūdū nō valet institutio ipius. habet ergo illa psentatio quasi vim electionis. vt in ea patronus ecclīasticus cogatur persistere. de quo dixi in. c. cū aūt. s. e. ti. ¶ In gl. j. ibi q appellatio tenet ab initio. no. gl. iuncto text. ex q habes vnū remediū p debentem instituere si sine cā legitima nō vult admittere psentatū. pōt enim p̄sentat⁹ appellare ab hꝰ grauamine. Do ⁊ aliud remediū extra gl. vt p viā querele iste pñtatus adeat superiorem debentis instituere ⁊ petat vt cōpellat illum ad instituendum eum. pro hoc qō le. ⁊ no. in. c. ex pte asten. de cōces. preben. ⁊ in. c. cum bertoldus. de re iudi. Quid aūt si habēs instituere nō instituit infra sex menses nunqd potestas devoluit ad superiorem sicut seruat in eo qui habet conferre dic q nō. qz nullibi statuitur tempus ad institutionē faciendam. vnde tps ē arbitrariū vt dixi p⁹ do. de ro. in. c. ij. de cōces. prebē. Oportet ergo q p̄sentatus attentet vnū ex duob⁹ remedijs predictis. hꝰ tū appellatio quā interponit pmo p̄sentatus valet. vt dicit glo. ante p̄sentationē scōi. ꝑ post p̄sentationē tollit qz nō fuit appellatū p patronū nec potuisset appellare ne aliū pñtaret. qz cēt p ius qō cōcedit patrono laico ptātem variandi ⁊ accumulādi qō not. ¶ In gl. in. v. malicioſe in fi. Jo. an. ⁊ hoſt. in hoc articulo sic distinguūt q aut pñtat⁹ notorie erat dign⁹. vt qz sciebat bñ cātare ⁊ legē ⁊ erat bone fame ⁊ psumit malicia p eps eū respuētē. ar. in. c. vnico de scrutinio. aut pñtat⁹ euidēt erat idign⁹ ⁊ nō p̄sumit malicia. ar. i. c. euidētia. de accu. aut sum⁹ in dubio. ⁊ tūc si eps eū nō examinauit ⁊ spreuit eū instituere p̄sumit malicia vt dic̄ ista gl. in fi. ar. bo. i. c. eor. xj. q. iij. aut p̄misit examiationē ꝑ nullā iterlocutoriā. ptulit. ⁊ idē aut iterlocut⁹ ē q si erat idone⁹ ⁊ ille si appellauit ⁊ sibi si ē iputandū. qz videt acqe uisse iterlocutorie ⁊ sic transiuit i rem iudicatā. ar. in. c. cū dilecti. s. de ele. hꝰ vltimū nō placet qñ omissio appellatiōis hz solū impedire regressū sup p̄cipali. nō aūt p̄ iudicē q male iudicauit qz ad illō agitur nūc ⁊ ad aliud pmo. nā agit nūc nō vt instituat

in ꝑmo beneficio ꝙ vt eꝑs puniat ꝺ malicia sua ꝛ sic nō obstat res ꝓius iudicata. ꝓ hoc vide Inno. ꝛ Jo. an. in. c. sacro. de sen. excō. vbi apte tenēt q̄ suc cūbens in cā ꝛ nō appellās pōt postmodum habere regressū ꝓtra iudicē qui male iudicauit. ꝛ facit qꝺ no. insti. de obli. que ex q̄si deli. i ꝓin. ꝛ ꝙ gl. ꝛ doc. in. c. pastoralis. in. §. q̄ vero. de offi. dele. ꝛ hec bñ notabis. ꝛ satis facit iste tex. in ar. in ver. verūtamē vbi generaliter cōstituit vt eꝑs q̄ malicioſe rēnuit puniat. ꝛc. vt in lra. ¶ Sed quero nūq̄d ista pena habeat locū sine eꝑs ꝓmouit ꝓmū ante ꝓsentationē scōi vel postmodū. So. sunt opi. vt recitat ꝺ Jo. an. quiꝺā intelligūt q̄ hec pena habeat locū q̄n eꝑs ante ꝓsentationē scōi noluit admittere ꝓmū. secꝰ si fecerit hoc post ꝓsentationē scōi. q̄ tunc vsus est iure suo. vt in. c. cū autē. §. eo. Alij ꝺicūt q̄ si ꝓmus ē idoneior ħz locū pena. secꝰ si secūdus est idoneior vel saltē eque idoneꝰ. Tertij ꝺicūt ꝛ videt approbare ipe Jo. an. q̄ pena locū habet si eꝑs malicioſe ꝓmū nō admisit q̄ sic lra loquit. Do. An. videt velle q̄ si ꝓmus erat idoneior vel saltē eq̄ idoneus cōmittit pena secꝰ vbi scōs nō fuisset idoneior. nō placet mihi scōm mēbrū. ſ. q̄ si ꝓimꝰ ꝛ secūdus sint eq̄ idonei cōmittat pena si nō instituit ꝓmus. mouet oꝝ. q̄. c. cum aūt. §. e. relinquit hoc iudicio epi vt̄ instituat ꝓmū vel secūdū. si ꝙ eꝑus vtit facultate a iure sibi cōcessa penā nō meret. xxiij. q. iiij. qui peccat. Itē indirecte ꝓuaret ꝑonus facultate ꝑsentandi. ſcōo q̄ si eꝑs incurreret penā nisi instituret ꝓmo eque idoneū nūc̄ institueret scōꝫ animo sentit Jo. an. in. c. cū aūt. §. eo. q̄ exq̄ scōs est idoneus licet ꝓimꝰ sit idoneꝰ nō cōmittit pena si instituit secūdus. de quo tñ ꝺic vt ibi ꝺixi. Cōcludēdo ꝙ ꝺic q̄ aut eꝑs sine causa rōnabili aū ꝑsentationē secundi noluit admittere ꝓmū ꝛ ħz locum pena. aut nō ꝺixit ante ꝑsentationē secūꝺi se nolle admittere ꝙ fortē q̄ volebat eū examinare ꝛ interim fuit ꝑsentatus scōs si ex cōiecturis pōt cōstare de malicia epi instituentis scōm habet locuꝫ pena. in ꝺubio vero aut scōs ē idoneior ꝛ nō ꝑsumit malicia. aut ꝓimus ē idoneior ꝛ credo q̄ sit ꝑsumēda malicia. arg. in. c. si forte. lxiij. ꝺi. aut vterq̄ ē eque idoneꝰ. ꝛ placet Do. An. vt. §. ꝺixi vt cōmittat pena q̄ ꝺata paritate in meritis ꝓimꝰ videt potior. ar. in. c. si a sede. de preben. li. vj. sed mihi plus placet ꝝrium q̄ ꝺata ꝑsentatione rōne secūꝺi nullus ē potior cū patronꝰ possit accumulare auctoritate iuris. sed in. c. si a sede. ꝑ alle. ꝓimꝰ erat potior in iure. vt ibi colligit.

Postulasti. Si ad pītationē rectoris ad titulū ecclesie aliqs fuerit ordinat⁹ ꝑonus q̄ nō cōsensit ad ipsā cū vacabit poterit pītare. h. ꝺ. vel sic. Nullū ꝓiudiciū generat ꝑono q̄ nō ꝓsensit ꝑsentationi fcē ꝙ rectorē de ordinādo ad titulū ecclie sue. ꝓmo consultatio. ſcōo rñsio. ibi. ad qꝺ breuiter. ¶ No. ꝓmo ar. ꝛ quasi expressū q̄ rector ecclie pōt ꝑsentare ad titulū ecclie sue aliqs ordinādos. ꝛ vigore huiꝰ ꝓsentatiōis debēt isti ordinādi cū fuerint ordinati cōsecq̄ alimenta ab illa ecclesia. ꝙ q̄ tex. ꝺo. in. c. tuas. el. iij. ꝺe simo. ꝛ. c. cōquerēte. ꝺe cle. nō resi. qꝺ intelligo vt ibi ꝺixi. Hec ꝓcedūt etiā si ecclia sit iuris ꝑonatus. ſ ꝑono q̄ nō cōsenserit ꝙ ħ nullū ꝓiudiciū generat vt in tex. ¶ Nota scōo q̄ plures possūt eē ordinati ad titulū vnius ecclie nō tñ oēs erūt rectores ecclie. ſ solūmodo hūt ius alimētoꝝ ꝺonec eis fuerit alr ꝓuisum. ¶ In gl. j. ibi eo inuito possent intitulari. cōpetētius aꝺaptaret qꝺ sequit in gl. in ꝺ. vel posset vsq̄ ad fi. ꝛ iste ꝺue qōnes q̄ ħ sequuntur fuissent ponēꝺe i fi. gl. ꝛ sic gl. eēt clariꝰ ꝛ mēs totius gl. ē inuestigare q̄le ꝓiuꝺiciū generat ꝑono si cōsensit intitulationi ꝛ quiꝺ si nō cōsensit. Et i effectu facit tria mēbra. q̄ aut ꝑonus erat absens ꝛ nullo modo ꝓsensit. aut expresse cōsensit aut erat ꝑsens ꝛ tacuit. In ꝓmo mēbro q̄n nō cōsensit ꝛ erat absens. glo. ponit tres opi. ¶ Prima q̄ ꝓiuꝺiciū non generat patrono q̄ minꝰ possit ꝑsentare rectorē quēcūq̄ cū ecclia vacauerit. ſ isti intitulati ad pītatōꝫ rectoris remanebūt i ecclia vt ibi alimentēt. Scōa opi. ē q̄ post mortē sacerꝺoti q̄ eos pītauit poterit patronus illos remouere ꝺe ecclia ꝛ sic ꝺꝫ intelligi lra ꝺū ꝺicit nullū ꝓiuꝺiciū generari ꝑono. ꝛ ħ fuit opi. Jo. qui fuit morꝰ q̄ ad patronū ꝓtinet pītatō rectoris ꝛ clericoꝝ ſm eū. Tertia opi. ē ꝺistinguēs q̄ aut ecclia ē collegiata ꝛ patronꝰ nullū ħz ibi ꝑsentare nec ꝓtatū nec clericos. aut nō ē collegiata ꝛ ꝓcedat opi. Jo. ꝑall. Quo ad secūꝺū ꝛ tertiū mēbrū glo. est satis clara. ꝛ iō ꝺic vt in ea. ¶ Sed cōphendēꝺo hic sparse tacta ꝙ glo. ꝛ doc. ꝺistingue q̄ aut querit ꝺe ꝑsentatione ordinandi ad titulū ecclesie. aut ꝺe presentatione vel institutione vt sit clericus in ecclesia. ꝛ sic habeat ibi perpetuum beneficium. ꝓmo casu ꝺico q̄ rector solus habet ptātem ꝑsentandi ordinādos vūmodo tēporalia ecclesie ad aliam ecclesiā nō ptineāt. hoc ꝓbat satis bñ ista littera ibi ꝙ intitulationē hmōi. ꝛc. vbi papa videt approbare istā ꝑsentationē rectoris tñ sine ꝓiuꝺicio iuris patroni. Ad idē. ꝺ. c. ꝙ tuas. ꝛ. c. ꝙquerente. ꝛ isti sic ordinati habebūt in ecclia alimēta nō tñ erūt canonici in ecclia vt quiꝺā ꝺixerūt ꝛ male. q̄ illa presentatio solū fit ad effectū vt habeat vnde viuere. vt satis innuit in tex. in. ꝺ. c. ꝙ tuas. Eꝑs tñ nō deberet admittere nisi reꝺꝺit ecclie sufficerent rectori et ordinanti vel intitulanti. alꝫ ſm Hosti. ꝛ bene nō euadet eꝑs penā. c. accepimus. ꝺe eta. ꝛ quali. ¶ Sꝫ ē ꝺubiū nūquiꝺ post mortē rectoris q̄ pītauit isti remaneant in ecclia. nā sūt opi. vt ꝓꝫ ex predictis. Cō corꝺando ꝺicerē q̄ aut ecclia nō ē patronata et ꝺebet ibi remanere ex quo rector ꝛ eꝑs cōsenserūt. ſ si facultates nō sufficerēt nisi ꝙ rectore successor q̄ nō peccauit nō ꝺebet puniri iō remouebunt illi intitulati. ħ ꝓbō ꝙ. ꝺ. c. cōquerente. iunctis his q̄ ibi ꝺixi ꝛ ꝙ Hosti. in. ꝺ. c. ꝙ tuas. aut ecclia ē iuris patronat⁹ ꝛ ꝓcedit opi. Jo. an. vt ad petitionē ꝑoni isti remoueant q̄ sine ipi⁹ consensu nō potuit titulus ꝓpetuus cōstitui in ecclia. ar. in. c. ꝓncipali. lxiij. ꝺi. ꝛ eoꝝq̄ no. in. c. ad ħ. ꝺe offi. vic. ꝛ sic pūt reduci ad cōcorꝺiā opi. glo. nā ꝑono imminet ꝓiuꝺiciū. nam si veniret ad inopiā nō ita posset alimētari abūꝺāter si etiā intitulati sūt alimētandi ab ecclia. Scōo casu ꝓncipali cū querit ꝺe pītatiōe ad inferioꝛa bñficia

ecclie. aut eccl'ia ẽ collegiata ⁊ gl. hic dic̃ q̃ nullũ habet pf'onus p̃sentare. ⁊ sic nec prelatum nec canonicum. ⁊ notabis hanc gl. singularit' quã videt approbare Jo.an. cũ distinctiõe. q̃ aut pf'on⁹ nõ reseruauit sibi ius p̃tandi ad canonicat⁹. ⁊ pcedit opi. gl. aut reseruauit sibi ℔ ius p̃tandi ⁊ poterit p̃tare ar. in. c. fi. de cõcess. preben. Sed aduerte q̃ ipemet Jo.an. simpl'r in. c. nobis. s̃. e. tenuit q̃ licet patronus nõ possit p̃tare p̃latũ ad p̃bendas. tñ poterit p̃sentare. ⁊ hanc opi. ego arbitror veriorẽ. q̃. c. nobis. solũ aufert in eccl'ia collegiata ptãtem eligendi p̃latum ⁊ sic videt p̃mittere p̃sentationẽ ad p̃bẽdas Jtẽ iura simplicit' dant pf'ono ptãtẽz p̃sentandi ad beneficia q̃ eũ dotata. facit. c. dilectus. el. ij. s̃. de p̃ben. aut eccl'ia nõ ẽ collegiata ⁊ patronus in dubio habet p̃tationẽ rectoris ⁊ alior̃ clericorũ. vt in. c. principali p̃alle. q̃ intellige vt dixi q̃n instituend⁹ dz eẽ perpetu⁹. secus si rector vult sibi eligere vnuz clericũ vt sibi ministret in diuinis nõ dando sibi beneficiũ i eccl'ia. istum enĩ põt rector sibi eligere ad libitũ. ar. in. c. vt q̃sq̃ clericus. de vi. ⁊ ho. cle. ⁊ ℔ oia ꝓcedũt vbi patron⁹ nõ cõsensit intitulationi. si aũt pf'onus cõsenserit opi. assignant extra gl. s̃ cõior et verior est q̃ cessante cõsuetudine patron⁹ nõ tenet̃ p̃sentare de necessitate aliquẽ ex illis intitulatis. sed de honestate sec⁹. vel vbi cẽt cõsuetudo. ⁊ sic põt intelligi ar. hic s̃ũptum in fine a cõtrario sensu. vel dico posse dici q̃ illa exceptio nisi de pf'ono. ⁊c. nõ refert̃ ad ꝓme dicta. s̃ ad id q̃. s̃. dixerat nullũ piu diciũ generari pf'ono vt sit sensus q̃ si patron⁹ consensit fac̃ sibi p̃iudiciũ vt nõ possit ãpli⁹ illos remouere. Jtẽ in alimẽtis q̃ primo erũt illi intitulati alimentandi. nec moueat te q̃ clausula debeat referri ad ꝓmiora ⁊ nõ ad magis remota. nã istud fit q̃n ex relatione ad ꝓxima surgit absurditas. vt in cle. ne in agro. ⁊ in. §. ceterũ. iuncta glo. de sta. regula. ẽ enĩ absurdũ dicere q̃ patron⁹ n̄ teneat̃ p̃sentare i titulatũ q̃ sic q̃ intitulationem indirecte daret̃ ius ad vacaturꝫ beneficiũ q̃ eẽ nõ debet. ⁊ vide ad materiã q̃ no. Pau. in cle. ij. eo. ti.

¶ Transmisse. Patronus etiã clericus eccl'iam vacãtez cõferre nõ põt ⁊ si cõtulit põt nihilominus ad illã p̃tare. cõis diuisio. sc̃a ibi. consultationi. ¶ Nota primo q̃ cõcessio seu collatio facta per patronũ etiã clericũ nõ habet vim p̃tationis. nam si haberet effectũ p̃sentatiõis nõ potuisset caplin aliũ postea p̃tare. q̃ patron⁹ eccl'iastic⁹ nõ põt variare vt in. c. cũ aũt. s̃. e. ¶ No. sc̃o quẽ posse venire cõtra factũ ꝓpriũm si iurib⁹ nõ subsistit. de quo tamẽ dic vt plene dixi in. c. cũ sup. de cõcess. p̃ben. ⁊ p̃ Cal. i. c. sicḥs p̃byterorꝫ. ℔ re. eccl'. nõ ali. ¶ No. q̃ patronus ex vi iuri spatronat⁹ nõ cõsequit̃ ptãtem eccl'iã cõcedendi neq̃ ꝓpriũ rectorẽ eligendi s̃ p̃tãdi instituendũ eꝑ loci. ¶ Et nota ex tex. ꝓpria vocabula quib⁹ debem⁹ vti in hac materia. nã ꝓprie patronus nõ eligit s̃ p̃tat ⁊ eꝑs ꝓprie nõ p̃firmat sed instituit. ¶ Jtẽ no. q̃ pf'onus hz p̃tare ex q̃ infert Jo.an. q̃ patron⁹ nõ releuat̃ si infra tempus sibi a iure cõcessum solũ eligit p̃sentandũ. nã dz realiter p̃sentare q̃ temp⁹ ẽ p̃fixũ nõ ad nudã electionẽ s̃ ad p̃sentationẽ eꝑ faciendã. ꝑ hoc. c. vnico. j. e. ti. li. vj. Interuenit tñ quedã electio ipropꝛie dicta q̃ patron⁹ primo in mente elegit. vel etiã simplici verbo vt electũ p̃sentet eꝑ. nõ enĩ posset p̃sentare nisi primo eligeret. s̃ tñ vt dixi nõ est ꝓprie electio de q̃ iura canonica disponũt. vñ q̃ cum nõ transfert̃ ius spũale in electũ sed ẽ quoddã initiũ ad institutionẽ obtinendã. vt in. c. q̃ autẽ. s̃. eo. facit q̃ no. Jnn. in. c. q̃ sicut. de elec. ⁊ sic impropꝛie intellige iura que dicunt patronũ posse eligere. ⁊ ꝑ hũc tex. doc. dant practicã in p̃sentationis actu. nõ enĩ dz dicere pf'onus p̃sento vobis clericum cui eccl'iam concessi seu cõtuli sed dz dicere hũc clericũ elegi vobis p̃sentandũ. ⁊ sic p̃sento eũ ⁊ peto eum ꝑ vos instituꝫ. ¶ Oppo. cõtra tex. in eo q̃ dicit q̃ capitulũ ꝑmo cõcess̄ sit eccl'iam vni ⁊ postmodũ p̃tauit aliũ. ex q̃ enim lapsũ erat tẽpus p̃fixũ ad p̃sentandum nõ poterat amplius p̃sentare. vt in. c. ij. ℔ sup. neg. prela. So. dicit Jo.an. q̃ caplin fecit p̃sentationẽ infra semestre cõputandũ a tpe vacationis ⁊ noticie. ar. in. c. ij. de cõcess. p̃ben. Et no. singularit' hoc verbum. expresse enĩ sentit q̃ pf'ono n̄ currit tps ad p̃sentandũ nisi a tpe noticie. idẽ ipse sentit in. d. c. ij. q̃ lati⁹ dixi in. c. cum ꝓpter. s̃. eo. ¶ Sed hic cadit notabilis q̃. pone q̃ patron⁹ fuit negligẽs infra tps ⁊ sic devoluta ẽ ptãs ad eꝑm. quero igit̃ quãtũ temp⁹ habebit eꝑs ad cõferendũ ⁊ q̃n incipit sibi currere tps an a die devolutionis an a die noticie. Et de hac q̃stione vide plene ꝑ dños de ro. dec. ccxxij. ⁊ cõclude q̃ eꝑs habet sex mẽses a die devolutiõis ⁊ noticie quẽadmodũ habet in alijs bñficijs spectantib⁹ ad collationẽ suã. ⁊ ℔ semestre nõ currit nec primo nec sc̃o seu vlteriori collatori nisi a tpe noticie. vt i c. licet. de sup. neg. ꝑla. vbi ꝑ Jnno. ⁊ in. c. q̃ diuersitatẽ. in fi. de cõcess. p̃ben. ¶ Oportet tñ vt ignorãtia eꝑi nõ sit nimis supina q̃ illã nõ excusat. vt in. c. vt animarꝫ. de cõsti. li. vj. ⁊ circa hoc latius vide q̃ dixi in. c. ij. de cõcess. preben. ¶ In glo. ij. ibi nõ debz imponi nisi exꝑimat̃. no. glo. singulariter q̃ pena priuationis ptãtis eligendi vel p̃sentandi nõ debz imponi nisi a iure exꝑmat̃. Jtẽ nota q̃ pena que a lege ipso iure imponitur nõ debet extendi per idẽtitatem rõnis. ꝑ hoc facit de pe. di. j. in. §. pena. ⁊ vide q̃ plene no. Jo.an. in regula odia. ⁊ in regula in penis in mercu. fatet̃ tñ hic Jo.an. q̃ isti capitulares punient̃ pena extraordinaria. facit. c. de causis. de offi. dele. ¶ Ultimo extra gl. q̃ro de q̃stione vtili quã omisi in. c. cũ dilectus. s̃. eo. vbi meli⁹ cadebat. pone q̃ p̃sentatio simul ptineat ad patronum clericũ ⁊ laicũ. nũquid legat⁹ de latere possit tale beneficiũ cõferre. nã si habet̃ respect⁹ ad clericũ ℔ põt si ad laicũ minime. vt in. d. c. cũ dilectus. vñ surgit dubietas rõne mixture cũ ista ꝓpõnẽtia sint diuerse nature. vnde dubitat̃ de cõpositõ seu mixto cui⁹ nature debeat censeri. de hoc vide ꝑ Ere. cõsil. lxiij vbi post multa cõcludit legatũ nõ posse. q̃ nõ debz priuari patron⁹ laicus ꝓpt̃ mixturã clerici. facit ad hoc. c. sacris. de sepul. ⁊. l. si cõem. ff. quẽadmodum serui. admit. fatet̃ tñ q̃ legat⁹ poterit vti iure

clerici ꝛ cõferre eccliam cum ꝓsensu solius laici. qõ nota. ꝛ ibi vide latius.

De censib⁹ ꝛ exactionib⁹ ꝛ ꝓcurationib⁹. Rica.

Cõtinuat ad pcedentia sic. Visum ẽ de vno onere eccliaꝝ vt est iuspatronat⁹ restabat merito videre de alijs onerib⁹ iõ subijcit rubrica de censib⁹ et exactionib⁹ ꝛ procurationibus. ꝛ de materia habetur. x. q. ij. ꝛ. iiij. per totum.

Sancitum. Vario mõ intelligit iõ vario mõ sũmari põt. ꝑ inherẽdo lre cõiter sic põt summari. Eccle fundande dz ꝓ dote tribui mansus liber⁹ quolibet seruitio tpali ad ecclesiasticum tũ teneꝯ. sed si aliqd cõferꝯ eccle vltra mansum teneꝯ ecclesie ex eo soluere onera cõsueta ꝛ tria sunt dicta. scõm ibi. ꝛ ꝓsbyteri. tertiũ ibi. ꝛ si. Mo. primo q ꝓfonus nõ põt sibi retinere aliqõ seruitiũ in dote necessaria eccle. ꝛ sic intellige illud verbũ mansus. de quo. j. lati⁹. Ex quo inferꝯ q si patronus dat solũ dotẽ necessariã nõ põt sibi retinere aliquã pensionẽ vel aliqõ seruitiuz. nec puto auctoritatẽ epi ꝓdesse cũ sit cõtra ius. ar. i. c. vides. x. di. ꝓter hoc infero ad intellectũ. c. ꝓterea. ꝑ. titu. pri. vt patronus statuto epi possit aliqõ tẽpozale reseruare qñ. s. illud põt impendi extra dotẽ necessariã. ꝛ appello istã necessariam sine qua eccla i statu debito cõmode sustentari nõ põt. ar. in. c. j. de isti. Mo. secũdo q clerici⁹ nõ dz aliqõ seruitiũ impartiri ꝓ decimis ꝓceptis. ꝓ hoc vide bo. tex. in. c. decimas. xvj. q. vij. vbi dz q eps non debet pati vt decime aliq̃ munere redimant a laicis. Et ꝓ istum tex. ꝛ illũ infero q si clericus obligauit se parochianis ad dandũ certũ quid ꝓ decimis non valet obligatio ꝛ sic als in facto rñdi cũ de hoc esset questio. Mo. tertio ibi de areis vel de hortis. ꝛc. q appellatione dom⁹ non venit area vel hort⁹ lz sint iuxta domũ. nã ꝑ ponunt ista vt diuersa. facit. c. j. ꝑ. de decimis. ꝛ qõ ibi dixi. vide qõ no. in. c. fi. xij. q. ij. ꝛ dic vt ibi no. ꝛ tetigi in. c. raynutius. de testa. Mota ibi ꝓter ecclasticã. q de dote ecclie pstat seruitiũ ecclasticũ. ꝛ ex hoc inferꝯ ad qõnem glo. vtrum debeat solui decima ex dote ecclie. ꝛ tandẽ gl. ꝓcludit q sic si prius illa predia erãt tributaria ꝛ singulariꝯ no. istã glo. nec vnq̃z tradas obliuioni ꝛ eã allega ꝝ gl. ꝝiã. in. c. nouũ gen⁹. de decimis. Sz Hosti. ꝛ cõmuniter doc. sequũꝯ istã gl. qz cũ in iure nõ repiat q eccla antiqua debeat priuari decimis ꝓpter constructionẽ noue ecclie nõ debem⁹ interpretatione magistroz generalẽ iuris dispositionẽ alterare. qñ imo in iure caueꝯ ꝛ innuit oppositũ. xvj. q. j. c. ecclesie. ꝛ. c. quicũq̃z. dixi lati⁹ in. d. c. nouũ gen⁹. In glo. j. in. ꝑ. mansus. in fi. alij dicũt q ẽ tanta quantitas terre ex qua põt viuere rustic⁹ cũ familia sua. quasi innuat tex. q nõ min⁹ dz hre eccla pro dote q̃z sufficere possit rustico cũ sua familia. Alij intelligunt q mansus apellat ꝓdiũ ex quo pcipit vinuz ꝛ panis ad eukaristiaz ꝓficiẽdã. ꝛ ita videt exponẽ gl. i. c. ꝝm canonicã. xxiij. q. viij. ꝛ ꝑ dixi vt fugeret ꝝrium qõ formari posset cũ ẽni xps soluit tributuz vt in. c. tributũ. xxiij. q. viij. ꝛ i. c. si tributũ. ꝛ in. c. magnũ. xj. q. j. fortius eccla teneꝯ soluere tributuz de predio etiã dotali cũ omne ꝓdiũ sit tributarium impatori. vt in⁹. d. c. magnũ. ꝛ in. l. impatores. ff. de publicanis. Alij vt Inno. ꝑ ꝛ refert glo. in. d. c. ꝝm canonicã. capiũt mansũ ꝓ dote ecclie vt sit sensus q id qõ daꝯ ecclie ꝓ dote dz eẽ exemptũ ab oñi seruitio tpali. Alij aliter capiũt ꝑ cõiter intelligit modo ꝓdicto vt capiaꝯ ꝓ dote. Sz tũc ego ꝙro nunquid eccla sit exempta ab oñi seruitio tpali ex dote sibi collata. Ex dictis Inno. Hosti. ꝛ Jo. an. põt colligi hec distinctio. q aut bona collata ecclie ꝓ dote erãt tributaria ipi patrono ꝛ simpliꝯ cõferẽdo ea ecclie ꝓ dote videꝯ remisisse illa onera ex q̃ ius ita disponit vt hic. aut exꝑsse retinet sibi illa onera. vl de nouo imponit ꝛ nõ valet impositio vel retentio. qz est ꝝ ius vt hic. ꝛ facit. l. nõ dubiũ. C. de legi. ꝛ qõ no. in. c. significatũ. de ꝓben. qõ ego intelligerẽ modo ꝓdicto qñ retinet sibi seruitiũ circa dotẽ necessariã. vñ tex. hic facit mentionẽ solũ de manso. ꝛ iõ si ꝓferret amplissimã dotẽ videꝯ q de ꝓsensu epi possit sibi aliquid reseruari. vt in. c. ꝓterea. ꝛ qõ ibi dixi. ꝑ. ti. pri. aut hec ꝓdia erãt tributaria alij⁹ q̃z patrono ꝛ tunc pfonus cõtulit de ꝓsensu dñoz ꝛ videnꝯ domini remisisse ius qõ habẽt. ar. in. l. gaius. ff. de pigno. ac. qõ ego intelligerẽ in dote necessaria ꝓout ꝑ. dixi. als aũt videreꝯ dñs ꝓsensisse vt transeat cũ onere suo. ar. opti. in. l. sicut. ff. qui. mo. pig. vl hypo. sol. vbi ptz q si creditoz hñs rem obligatã ꝓsensit vt vendaꝯ nõ ꝓ hoc videꝯ remittere ius suũ. facit. c. ex lris. de pig. aut dñi ꝝdixerũt ꝛ nõ valet quod agiꝯ. ar. in. c. potuit. de loca. ꝛ no. hoc dictũ. nã ꝓr hoc extendiꝯ. c. potuit. ad prediũ tributarium. Si autẽ dñs ignozauit credo distinguendũ put distinguit glo. in. d. c. ꝝm. canonicam. quã videas ꝛ tenementi. Vnũ tñ scias q fundus vbi edificaꝯ ecclesia dz oino eẽ liber. ꝛ idẽ in cimiterio idẽ in agro vnõ pcipiunꝯ panis ꝛ vinũ ꝓ eukaristia cõficienda. vt ẽ tex. cũ glo. in. d. c. ꝝm canonicam. nec patron⁹ posset sibi retinere ibi aliqõ tributũ. ꝛ sic intellige Inno. in. c. vex. de fo. cõpe. Sed doc. ꝑ nõ attingunt quid de tributo debito impatori. nã patron⁹ vl alius nõ põt alienare ꝓdiũ sine onere tributi. vt in. d. l. impatores. tex. videꝯ in. l. placet. C. de sa. san. ec. canonizata. xvj. q. j. q ecclia teneaꝯ. ꝛ idẽ sentit glo. ꝛ Archi. in. d. c. ꝝm canonicã. ꝑ gl. in. d. l. placet. ꝛ in l. de his. C. de epi. ꝛ de. tenet q illa iura sint hodie correcta ꝓ auc. itẽ nulla cõitas. eo. ti. qõ non placet Bar. in. d. l. placet. dicit eni q auc. loquiꝯ i oneribus extraordinarijs. nõ aũt in tributo. ꝛ certe ꝑ vltima opi. videꝯ verior de subtilitate iuris. qz cũ oĩa ꝓdia eẽnt obligata impatori ad tributũ soluẽdũ. vt in. d l. impatores. ꝛ qõ ibi no. transluerũt in eccliam cuz onere eoz. ꝛ me multũ adducit ad hãc sniam dispositio veteris testamẽti. nam deꝰ noluit vt clerici haberẽt ptẽ in terra promissionis sed solum eẽnt contenti decimis ꝛ primitijs. vnde quicquid postmodum habuit ecclesia non ex debito sed ex gratuita

deuotione fidelium secutū est. vt no. j. de decimis. sup rubrica. fideles ergo subiecti donādo illa bona ecclie nō potuerūt hoc facere cū preiudicio impatoris. t hanc sniam multi canones prima fronte vidētur approbare. vt. xxiij. q. viij. quenior. t. d. c. tributum t. c. magnū. preal. t ad istū tex. potest dici q debet tradi mansus absq vllo seruitio. s. nouiter imponendo vel imposito. sed patronus potest ab illo prediū liberare vt quia ē tributarium alteri q̄ impatori. In glo. in. v. preter ecclasticuz in fi. sed quero qđ seruitiū appellatur ecclasticū. dicunt doct. q charitatiuū subsidium de quo. j. e. cū aplis. idez dic in alijs iuribus epalibus. vt in cathedratico t similibus. vt in. c. cōquerente. de offi. ordi. vel si on⁹ antiquitus fuerat impositū. pura q epm in fundatiōe cum cōsensu patroni. per. c. pterea. pall. sed ego restringerē hoc vltimū. put. s. dixi. ¶ In glo. in. v. seniorib⁹. ibi. i. dominis. sensus glo. iuncto fine lre est q si vltra dotē necessariā aliquid donat ecclesie tenetur ecclia psoluere dñis tēporalibus debita seruitia. hoc intelligūt doc. t bene de onerib⁹ annexis t perpetuis. vt qz forte prediū habet onus faciendi certū quid vel soluēdi. idē si predium eēt feudale. nā rōne feudi ecclia subijcit laico. vt i. c. solite. t qđ ibi no. s. ō maio. t obe. secus dic de alijs oneribus nō annexis. qz ecclesia ab alijs est exempta etiaz de iure ciuili. vt in. d. l. placet. t. d. aut. itē nulla cōmunitas. t plene de his no. in. c. nō minus. j. de imu. ecce. t dic vt ibi. t optime facit text. in. c. fi. de vi. et t bone. cle. vbi patet q etiā clerici de ptimonio suo nō tenent soluere gabellas t alia onera ad q̄ tenentur laici. secus dic vt dixi in onerē rei annexo t perpetuo. t vide qđ dixi i. d. c. fi.

OMnis. Solutio tributi arguit subiectionem t nō diuiditur

Nota primo q oīs anima recognoscit superiorē seu de iure recognoscere debet. t intellige de aia subdita peccato. nā xp̄s habuit animā nō tamē fuit subiectus alicui peccato cū ipse eēt pnceps terre. iuxta illud psalmiste. Omnia subiecisti sb pedibus eius. rē. t vide ad hoc glo. c. magnū. xj. q. j. nec obstat q xp̄s soluit tributū. de quo mlti laici faciunt magnū festū. qz illud nō soluit ex debito s vt gereret morē cōsuetudini patrie ne alios scādalizaret. ita dicit tex. no. quē semper tenemus in. c. iaz nūc. xxviij. q. j. t gl. in. d. c. magnū. Item no. q nemo in hoc seculo potest eē azephalus qui recognoscat aliquē in superiorē saltē papam. ncordat. c. nulla. xciij. di. Hinc singulariter dicit Innoc. in. c. bone. el. ij. de postu. pla. q cōtra suprēmā ptātem pape nemo potest prescribere qz sic nec cōtra deuz ita nec cōtra vicariū cū papa teneat locū veri dei t interris. vt in. c. ij. de transla. prela. Itē no. q solutio tributi que fit superiori nō improbatur a lege etiaz canonica imo quemadmodū percipit. xp̄s etiā approbauit dum soluit t dum dixit. Reddite cesari q̄ sunt cesaris. rē. ¶ Ultimo no. tex. mirabilem q solutio census est probatio subiectionis. cōtra quod aperte facit. c. recepimus. j. de priuileg. vbi recepti sub ptectione pape soluerūt censum nō in signum imediate subiectionis. sed receptionis in ptectiōe. Solu. dicit Inno. q est probatio subiectionis, quo ad aliquid nō aūt plene probat subiectio sed inducitur q̄ q̄z probatio q̄ q̄z p̄sumptio fm subiectam materiā. ad idem qđ plene nō probet. vide qđ le. et no. in. c. fi. de cau. pos. t proprie. t qđ ibi dixi. Et p hoc dico Bal. male dixisse in. l. solent. ff. de offi. p con. vbi dixit. q si probat vnā eccliam soluisse. per xl. annos censum alteri ecclesie p hoc probat ecclesiā istam fore illi subiectam. t ipemet Bal. sensit alibi cōtrariū. vt plene dixi in. d. c. fi. facit etiā apte. c. cōstitutus. s. de re. do. vbi cēsus soluit in signuz precepte libertatis. cū ergo solutio census possit eē eq uoca ad multa simplex, pbatio alterū precise nō pbat. ar. in. c. in presentia. de proba.

CIentes. Nō p̄ōt eps nouū censū imponere monasterio. h. d. ¶ No. iuncta glo. j. q appellatione pbyteri q̄ q̄z cōprehendit eps. nam quilibet eps est presbyter nec aliter potest esse eps. vt in. c. ex litteris. de excess. prela. ¶nimo t beatus Petr⁹ scripsit se p̄sbyterum. vt in. c. legim⁹. xciij. di. t olim non erat diuersitas in nomine inter epos t presbros. oēs eni appellabantur presbyteri. vt in. c. olim. xcv. di. Nota secūdo dr. q monasteria exempta eē debent ab oibus oneribus t prestationib⁹. pro hoc. x. q. j. in. c. j. t. q. iij. c. inter cetera. ¶ In gl. ij. in fi. vult ergo glo. q vbi sūt opi. inter doc. debemus seq̄ mediam opi. Sed q̄ dic hoc p̄cedere nisi alia opinio sit probabilior. nam vt no. Jo. an. in. c. j. de cōsti. etiā contra cōmunē opi. debem⁹ iudicare si p̄ōt cōuinci de falsitate. t scias q Bbrocardū p quo glo. multa allegat nō p̄ōt q regulas declarari. qz discurrit p multas materias. vnde videt dicendum t decidenduz fm subiectam materiam.

Licet. Cecus non tenetur ad munera personalia. vel sic. Cecus t pauper ad collectas nō tenent. h. d. notabilia nō possunt colligi. iō in glo. videbim⁹ intellectū. c. ¶ In glo. ij. in fi. vel forte iste cecus erat de tēporali iurisditione ecclesie iō habuit recursum ad papaz vt in. c. si duobus. s. de appellat. t not. ex alijs sol. glo. q si miserabiles p̄sone aggrauant in collectis possunt implorare auxiliuz ab ecclia. facit. c. significasti cantibus. de offi. deleg. t qđ ibi no. ¶ In glo. si. in fi. cōcludit glo. duo. primo q a munerib⁹ p̄sonalib⁹ excusant ceci t alij morbo laborātes. secūdo q istō priuilegiū cōcessum patri nō transit ad filios. Circa primū dic clarius q quedaz sunt munera p̄sonalia que imponunt personis. quedam realia. i. q̄ imponūtur rebus. a personalib⁹ excusāt isti ceci vtroq lumine t alij morbo laborantes. vt i. l. ij. C. qui morbo excusēnt se. li. x. secundo casu. aut sūt munera ordinaria. et non excusant nisi principes velint eis misereri. C. de vaca. mu. t de mu. patrimo. q̄ si per totum. aut sunt extraordinaria t ad illa non tenent. l. vnica. C. de sup indicto. facit. c. iudicatum. lxxxix. di. Que autē sunt munera ordinaria dic q sunt illa que imponunt a principe vel a lege. de quo plene per Bar. in. l. hi qui. ff. de iure imu. ¶ Quo

ad secūdū nūquid priuilegium cōcessum patri trā-sit in filios. dic post Ly. in. l. ij. C. de epi. t cle. q quā doq; priuilegiū cōcedit rōne dignitatis ignote. qñq; respectu officij seu pfessionis. qñq; respectu ne-cessitatis. primo casu transit in filios. vt in. l. femie. ff. de senatorib⁹. nā si pater nobilitat rōne dignita-tis hoc priuilegiū transfert in filios. de quo dicen-dū. vt plene in. l. j. C. de digni. li. xij. Secundo casu transit in filios legitimos patre viuente. Tertio ca su nō transit. vt hic in glo.

Peruenit. Nō debet cēsus cui⁹ cau-sa ignorat vel ad idē sic. Petens censum dz rōnem exprimere. iste est bonus tex. t habet subtilem materiam. t nō pūt colligi notabilia. q; sensus est dubius sicut videm⁹ in glo. ¶ In gl. ij. in fi. hec glo. in effectu concludit q seruitia. i. seruitutes census t similia possūt acq̄ri spatio. xl. an. sine alio titulo dūmodo ius cōmune nō resistat. dicit enim q in petitione debz exprmi cā quā sufficit pbare ex solo cursu tanti tpis. t hec ma teria difficilima ē t apposuit hic aliquid Jo. an. ex tactis p Ly. in. l. si certis annis. C. de pac. Bar. ple ne examinat. in. l. cū de in rē verso. ff. de vsuris. et vide p Hosti. eo. ti. in. §. quis census. Et cōcludēdo hic aliqua p intellectu tex. t glo. dic q qñq; constat censum deberi licet cā nō sit exprssa. qñq; non con stat vtrū debeat. primo casu census pōt peti. t idē in tellige de alijs seruitijs. ꝟ probat in. c. quāto. j. eo. vbi testator mādauit sine exprssione cause vt pcura tio vna daret singulis annis fratrib⁹. t idē vbi cō staret statuto vel priuilegio indulto q habentez po testatē. sufficit enī cōcessio t haberi pōt p cē. t ꝟ vo lui t Jnno. hic. vnde in tex. nostro nō constabat q iste cēsus aliquo iure deberet. ¶ Secūdo casu cum nō cōstat q debeat ꝟ solūmodo pbatur pstatio an-nua facta longo tpe. t tunc aut agit possessorio aut petitorio. primo casu dicit Jnno. hic q nō dz locum iste tex. quia quilibet ē defendendus in possessione sua ex quo nō vi nec clam nec pcario in possessione ē. ar. in. c. querelā. de clec. vbi bo. tex. t in. c. cum ec clesia sutrina. de cā pos. t ppie. t no. in. c. fi. eo. ti. pōt ḡ is qui solitus erat recipe censum vel aliud ser uitium si subtrahat de nouo agere possessorio. vt sic restituat ad primeuā possessionē t in ea defenda tur donec decidat cō sup ppietate. ¶ Et ex ꝟ dicto sentit Jnno. q sup pstationib⁹ annuis pōt agi pos-sessorio. ꝟ tu in ꝟ lati⁹ distingue. put no. i. d. l. si certis annis. t i. d. c. querelā. t hic. q aut ē pstatio me re psonalis t nō pōt agi possessorio qz cū non sit da re petitorium. ar. hic ita nec possessoriū. nā petitori um t possessoriū sunt correlatiua. vnde si deest pe-titorium ergo t possessoriū. l. j. ff. de acqui. pos. nā nō possum possidere psonā liberā ideo frustra age retur possessorio q̄q̄ do. An. in. d. c. querelā dicat q in istis prestationib⁹ annuis ē reperire quēdam statū ad quē pōt facere quis se restitui. ar. eorum q̄ no. ij. q. ij. in. c. nullus. t p glo. in. c. cuz inter. de ex-cept. cōmuniter legiste tenēt oppositum indistincte. vt no. in. d. l. si certis annis. t per Bar. in. l. fi. ff. q̄-rum bo. t hec opi. videtur verior de subtilitate iurī

Aut census est realis. vt puta quia soluit rōne cer-te rei t tūc pōt agi possessorio quz nō possideatur ꝟ casu persona. t iste est proprie tex. in. d. c. querelaz. vbi census petebatur ab eccliā t rōne ipius. t sic li-mita dictum Jnno. hic. Si vero agitur petitorio t tunc cōsidera tres casus principales prout voluit Bar. t bene in. d. l. cum de in rem verso. q qñq; in petitione quis fundat se super solo cursu tempor. l. vt q; prorsus ignorat causam legitimā cōstitutiōis ipius census. aut fundat se sup causa legitima quā tamē solum probat presumptiue per cursū magni tēporis. qñq; t tertio allegat titulum min⁹ legitimū quē dicit cōferri t validari ex cursu temporis. pri-mo casu aut allegat prestatio tanti tēporis de cui⁹ initio nō est memoria t obtinet actor hoc pbando q; presumptio est ex cursu tanti tēporis q ex causa legitima census fuerit impos⁹. vnde propter diu-turnitatem t quasi impossibilitatez excusat iste ab exprssione cause cum in talibus nō sit memoria et cursus tanti tpis habet vim tituli. vt in. c. j. de pre-scrip. li. vj. t in. l. hoc iure. §. ductus aque. ff. de aq̄ quotidi. facit. c. sup quibusdam. j. de vbo. sig. sufficit ergo isto casu dicere peto talem censum ex iusta causa ab initio impositum. t hanc opi. tenet ꝟ Jo. an. t Bar. in. d. l. cum de in rem verso. t glo. j. q. j. nullus. t in. c. seruitiuz. xvij. q. ij. t hoc casu nō ha bebit locū iste tex. t tenebis menti hoc dictuz quia quotidianū. nam multa monasteria ab antiquo re ceperūt censum ab ecclesijs t causam prorsus igno rant. possunt enī defendi modo predicto. Aut alle-gat minus tēpus t tunc aut agit ō obligando quē aut deliberatione. primo casu nō prodest cursus so lius tēporis. t sic potest intelligi iste text. t. l. credi-tor. C. de pac. secūdo casu aut ius cōmune resistit li berationi t nō inducit liberatio ex solutione nō fa cta. vt in. l. competit. C. de prescrip. xxx. an. vbi pz q ex non solutione tributi non inducitur liberatio aut ius cōmune nō resistit t tunc inducit liberatio fm naturam actionū. nā quedam actiones tollunt spatio. xxx. an. quedam. xl. an. vt in. l. sicut. C. de p scrip. xxx. an. t in. c. de quarta. co. ti. t hoc circa pri mū membrū qñ. s. titulus nō allegatur. ¶ Secūdo casu principali quādo allegat titulus t nō pbatur nisi presumptiue de cursu tēporis. Exempluz dicit actor peto talem censum qui fuit impositus in fun-datione ecclie vel per romanum pontificem vel de-betur ex cōpositione. t ad hoc probanduz induco tempus longum in quo reus semp soluit. vnde du bitatur nūquid titulus allegat⁹ probet sic presum ptiue. nam si vere probaret nō esset qō. t hoc casu sunt opi. vt no. in. l. cū de in rem verso. Sed ponē-do cōmuniorem opi. cōclude q aut ius cōmune re sistit t nō sufficit allegare titulum nisi probet. p ꝟ dictū. c. j. de prescript. lib. vj. t. d. l. cōpetit. Aut ius cōe nō resistit t tūc cōtra agentē vel soluentē presu mit titulus allegat⁹ si soluit spatio. x. an. vt probat in. d. l. cum de in rē verso. vbi dicit q si quis soluit vsuras per decēnium t nūc desistit soluere satis ē actori allegare pmissionē p solennē stipulationem fuisse factā t pbare p cursum. x. annoz. nā contra

aliquid facientē tanto tēpore defacili presumit cauēat tamē ille qui allegat ne faciat cōtra conscientiam. Aut agit de presumēda cā cōtra patientem. vt puta in acquirenda seruitute alicuius rei ⁊ tunc ex quo agit de modico ꝓiudicio ꝓsumit illa causa allegata. ad hoc qđ in simili no. in. l. pe. C. cōi diui. vbi text. iuncta glo. dicit q si duo fratres qui habeant bona cōiter possederint illa bona p decenniū tāq̄ diuisa ꝓsumit diuisio. licet nō probet ex cursu tāti tēporis. Si vero agit de magno ꝓiudicio. puta de ꝓscribenda ꝓprietate non sufficit cursus magni temporis sed requirit prescriptio legitima. ¶ Et de hoc ⁊ de tertio membro qđ nō facit ad intellectum c. dic vt plene no. in. d. c. cū de in rem verso. nam ꝑdicta sufficiunt ad intellectum. c. ⁊ vide ad mām qđ no. in spe. in ti. de loca. §. nunc aliq̄. ver. lxij. ⁊. iij.

C Um apostolus. Determinat cōciliū numerū equorū quos secum ducere ꝓsit ꝑlati visitantes ⁊ ꝓhibet eis tūc vti venationibus vt sumptuosas epulas querere. ℔ primo vsq̄ ad. x. ꝓhibem⁹. ibi in effectu dicit q ꝑlati nō debent grauare subditos tallijs ⁊ exactionib⁹. ꝓmittit tamen ex iusta cā petere ab eis moderatū auxiliū hoc vsq̄ ad §. sane. sed inde vsq̄ ad finē dicit q numer⁹ cārum statutus in principio. c. nō debet trahi ad augendū numerū alis solitū. ⁊ diuisio ptz ꝑ predicta. ¶ Nota primo q ꝓsumptio ē cōtra predicantes ex munere vt potius querant que sua sūt q̄ que iesu christi. si tamen vere indigeret iuste pōt necessaria petere q nō magnū est si ab eo metiant temporalia qui seminauit spū alia. ad hoc. c. si eps. de of. or. li. vj. ⁊ in. c. inter cetera. eo. ti. facit. c. cū voluntate. j. de sen. excō. ¶ Nota secūdo cōtra scholares qui repente cōsumūt id qđ sufficit ad victū longi tēporis. sic eni redditus sūt expendendi vt semp aliqd in fine supsit iuxta cōsilium iurisconsultus. in. l. ius alimentorū. ff. vbi pupillus educari debet. ¶ Itez nota ḋnq̄z species prelatorum qui possūt subditos visitare. ⁊ qđ dicit de archidiaconis ⁊ decanis hz respectum ad cōsuetudinem quorūdam locorum in quibus archi. visitant aut iure proprio aut vice epi ⁊ potes dicere q quisq̄ prelatus habēs iurisditionē pōt visitare. ꝑ hoc. c. in singulis. s. de sta. mo. ¶ Et no. ex tex. ar. optimū. q archiepi ⁊ epi sūt magis honorandi q̄z cardinales ⁊ intellige de cardinalibus nō epis. nam maior numerus equoꝝ ꝓmittit archiepo ⁊ epo q̄z cardinalibus. ⁊ hinc ē q alibi disputat nunquid eps sit maior cardinali. de quo vide bo. tex. cum glo. in. c. q̄z. ij. q. vij. ⁊ per hosti. i c. ecclesia el. ij. s. de elec. ¶ Nota in §. ꝓhibemus. regulā generalē q nullus ꝑlat⁹ citra papā pōt imponere collectā subditis. ¶ Secūdo no. casum exceptū a regula q vbi subest cā rōnabilis ⁊ manifesta potest eps petere a subditis moderatū auxiliuz qđ hodie in vulgari vocat charitatiuū auxiliū. Et nota q nō sufficit causam ee rōnabilem nisi sit manifesta. Et collige ex hoc ⁊ ex tex. q charitatiuū subsidium nō solum semel sed pluries ab eodem epo pōt exigi dūmodo subsit causa rōnabilis ⁊ manifesta. qđ clare probat littera ibi aliquotiens. ⁊c. ¶ Itē nota q epi ⁊ alij prelati potius debēt de suo donare subditis q̄z ab eis recipe. quia parētes debēt thesaurizare filijs ⁊ nō econuerso. ¶ Ultimo nota ex fine littere q cōstitutio edita ad moderationē non debet ita intelligi vt inducat grauamen ⁊ excedat cursum solitū. facit. c. si. j. de ꝛbo. sig. ⁊. c. ⁊ si necesse. de do. post diuor. resti. ¶ In glo. in. x. contenti. ibi tenet forte sꝑia. dicit Inno. q licet hec opi. sit tutior tamē verius videt sꝑiaz nō tenere. datur tamē ꝑ abbatē cōsilium vt interponat prius appellatio. sed saluando opi. pōt sic distinguere. aut enim eps excōmunicat subditum. qz nō vult eū recipere vltra numerū euectionū hic contentum ⁊ nō tenet excōmunicatio tanq̄ lata contra ius expresso iuris erroze. vt in. c. ꝓ tuas. de sen. excom. ⁊ in hoc casu pōt saluari. c. cum ad quorundā. alle. in gl. vt sic cōtineat ius sed nō indulgentiā. aut error non fuit expressus in sꝑia. vt puta qz excōicauit subditū qz nolebat eum ꝓcurare ⁊ tunc aut notoriū ē excōicationem ferri qz noluit recipere vltra numerū hic statutū. ⁊ credo etiā excōicationē nō tenere cum sit notorie iniusta. ad hoc tex. cum glo. in cle. pastoralis. in §. pisana. de re iudi. ⁊ qđ no. Inno. in. c. fraternitatis. j. de frigi. ⁊ male. ⁊ in. c. ij. de dila. nisi aliud dicamus in sꝑia excōicationis. nam voluerūt qui dā dicere vt Archi. in. c. venerabilib⁹. de sen. ex. li. vj. q excōicatio semp tenet quātūcunq̄z iniusta. nisi error sit expressus in sꝑia. sed primū dictum mihi plus placet. ar. eoꝝ que no. in. c. romana. in §. vniuersitatem. de sen. excō. li. vj. ⁊ vide qđ dixi in. c. inter cetera. s. de re. iudi. Aut nō est notoriū ⁊ tūc tenet sententia licet iniusta. ⁊ sic procedat opi. gl. ¶ In glo. in x. rationabilis in fi. no. glo. ⁊ dicūt doc. q superior erit hoc casu archieps si subditi agunt cōtra epm. Si vero eps agit cōtra subditos tūc eligūtur arbitri. vt in. c. si clericus. xj. q. j. ¶ Sed circa h ārgitur nūquid subditi possunt cōpelli existēte cā rationabili ad hoc charitatiuū subsidium exhibendum videt primo q nō qz tex. dicit cum charitate hoc ee petendū. docto. cōiter tenēt oppositū. nam ꝓmo debet charitatiue postulari. ⁊ sic debet intelligi tex. sed si charitas nō proficit exhibenda est ptās. arg. xlv. di. c. ⁊ qui emendat. ⁊ ꝑ hoc facit. qz in prin. §. ꝓhibemus. prohibet imponi collectas ⁊ exactiōes postmodū ex causa rōnabili sustinet. Quis autem erit superior in hac coactione subditoꝝ. dicunt alii qui vt refert Inno. q archieps ⁊ alij q papa. alij q ipemet eps qui hoc petit qđ videt plus placere Inno. dūmodo cā sit rōnabilis euidenter ne subditi nimiū grauent. si aūt subditi referrent questionē. puta qz dicerent se nimium pregrauari vel causaz dicant nimis eē irrationabilem tūc debēt adiri superiores vel arbiter modo predicto. ⁊ plures causas legitimas petendas hoc charitatiuū subsidiuz. vide per Inno. in. c. j. de sta. reg. vide glo. c. vnio. x. q. iij. que dicit non esse iustam cām si eps vult ire ad papā vel ad principem. sed ꝓrariuz innuit Inno. in. d. c. j. satis dicerez q si accedit ꝑ cōmuni vtilitate seu ꝑ necessitate ecclesie sue potest. quia tunc

posset petere moderatū auxiliū. ⁊ intelligo qñ non potest per se. ⁊ ꝺ videnᵏ sonare illa verba moderatum auxilium ⁊ verbum ꝓ necessitatiꝫ. ¶ Nūqd autē possit prescribi cōtra charitatiuū subsidiuꝫ. tenet do. An. q nō qr cōtra charitatē nō potest ꝓscribi. Item qr petere subsidium ē in facultate supior. sed in his que sunt facultatis nō currit prescriptio. vt dixi in. c. ex parte. de cōces. preben. no. per Ly. in l. ij. C. que sit longa cōsue. ¶ In glo. in. ꝟ. exactiones. in fi. pondera istam glo. nam sentit duas opi. in questiōe que potest accidere quotidie. nunqd ꝓlati inferiores epis possint petere ex causa rōnabili hoc charitatiuū subsidiū vt faciunt epi. ⁊ videtur glo. in secūda opi. tenere q sic. ⁊ idem tenuit Goff. ⁊ Phi. sed Pe. Abbas ⁊ Hosti. sentiūt oppositū. vnde dicit Hosti. q archidiaconus nullas collectas facere potest nisi in hoc sit priuilegiatus vel habeat cōsuetudo. tu circa hoc vide qō no. Inno. in. c. cuꝫ ⁊ plantare. de priui. ⁊ Fred. cōsil. ccxviij. ¶ Extra glo. quero quot diebus pōt epūs morari tpe visitationis apud eandē eccliaꝫ. tex. in. c. placuit. x. q. j. dicit q duobus diebus. in prima die debet bñe cler. i secūda populū. ℔ tex. i. c. inᵗ cetera. x. q. iij. dic q ꝓ vnū diē. ⁊ i cōcor. illoꝝ. c. sūt opi. Aliq dicūt q illud c. placuit sit correctū ꝑ illud. c. inter cetera. Alij q in die aduentꝰ hꝫ clerum ⁊ in sequēti die mane predicabit ac populū ⁊ recedet ⁊ sic stabit i effectu respectu grauaminis ꝓ vnū diem. Alij dicū q visitatio incipit a cena ⁊ finiᵗ in prandio sequētis diei ita q potest dici q stetit ꝓ duos dies qr attingit ptes duoꝝ dierū ꝓ vnū diē naturalē. illud aūt verū est. vt not. Inno. in. c. j. eo. ti. li. vj. ⁊ Jo. an. hic q si causa rationabilis exposcit pōt ibi diuti⁹ morā trahere. qr si ex cā rōnabili pōt redire ad locū visitatū. vt in. d. c. j. forti⁹ poterit ibi morā trahere ⁊ cōtinuari. Et qd debeat facere prelatus tēpore visitatiōis. vide bo. tex. in. d. c. placuit. ⁊ per spe. eo. ti. ⁊ in ti. de inquis. ℔ nūc tractemus. ꝟ. licet.

PRohibemus. Nouus census ecclesijs poni si potest nec ānquᵃ augeri. ꝓmo ponit duplicem prohibitionē quā iustificat. scōo ponit decretū ibi. si quis vero. Et nota q iste tex. ē de ꝓncipaliorib⁹. ¶ Nota primo q nullus prelatus citra papā siue sit secularis siue regularis pōt imponere nouū censum vel antiquū augere in eccliā sibi subiecta. ⁊ hoc intellige qñ prelatᵘ vult imponere ad vtilitatē suā. nō enim debet auctorizare in facto ꝓprio. vt in cle. j. de re. eccle. nō alie. sed ad vtilitatē alteriᵘ eccle sie subsistente causa rōnabili hoc poterit. vt no. Jn no. hic. ⁊ facit a cōtrario. c. preterea. ℊ. c. cum clerici ⁊. c. significasti. j. eo. ⁊ intelligo de ꝑlato qui habet epalem iurisditionē in loco. arg. in iurib⁹. ℭ. allegl. ¶ Nota secūdo q habēs ecclesiam subiectam non potest retinere sibi ptem ꝓuentuū. ⁊ de epis dic vt in. c. vt nostrum. in. fi. vt eccle. beneficia. De abbatibus ⁊ alijs prelatis inferioribus. vide bo. tex. i cle. qr regulares. in. ℔. j. de sup. regli. prela. vbi concludit q qualiscunq sit locus subiectus abbati dūmodo nō sit de mensa ipsius. nō potest partem redditum sibi retinere. ¶ Ultimo no. ꝓ illa regula qō tibi nō vis fieri alij nō facias. ⁊ ꝓ illa oīa quecunq vultis q faciant vobis homines facite illis. vt. j. di. humanum genus. ¶ In glo. in ver. nec veteres. i fi. vult hic glo. q census potest augeri auctis facultatibus ecclesie censuate. sed glo. sequens hoc limitat vt ꝓcedat respectu pñtationis vel ꝓcurationis nō autē respectu census ⁊ tene menti illā glo. ℔ nō reddit rōnem nec doct. bene explicant. sed dic q cēsus ideo nō augeᵗ quia aut soluit superiori. ⁊ est signum subiectionis nō autē refert an soluaᵗ multū an parum. nā semp denotaᵗ subiectio. ꝓ hoc. c. ois anima. ℔. eo. facit. c. cōstitutus. ꝺ reli. domi. aut soluitur priuato ⁊ nō est proprie census nec debet augeri auctis facultatibꝰ. rō quia in cōtractu censuali transit dominiū ex toto i recipientē. vt dicit gl. no. in prealle. c. cōstitutus. ⁊ per Bar. in. l. j. ff. de publicanis. vnde augenᵗ facultates istius nō illiᵘ cui debeᵗ census. merito nō debet augeri census. secᵒ est in pensione qr illam qs soluit rōe fructuū quos quis ꝓcipit de alieno. nā proprie cōductor soluit pēsionē. vnde quēadmodū si cōductor partē magnū damnū sine culpa sua cōsequiᵗ diminutionē pensionis ita si ex vbertate fructuū casu fortuito consequitur magnū cōmodū debet augmentare pensionez qr contrariorum eadem est ratio. ⁊ hoc tenet glo. ⁊ Bar. post eum in. l. si merces. in. ℔. vis maior. ff. loca. ⁊ vide qō dixi in. c. ꝓpter. de loca. ⁊ aliquid no. j. eo. quāto. Et ex hac rōne inferᵗ q si ecclia fuit donata monasterio ad vsus ꝓprios. ⁊ monasteriū reseruata sibi pensione cōcessit eam alteri debet aucti facultatibus augeri pensio qr illa fuit imposita rōe fructuū quēadmodū diminuereᵗ facultatibꝰ diminutis. ⁊ idē in ꝓcuratione debita. vt i. c. quāto. j. e.

PReterea. Prelatus seu rector ecclesie nō pōt presertim post mortē eccliam suam ꝓpria auctorizate constituere censualem. ponit casum generalē rōnē subdens. ibi. nō enim. ¶ Nota primo q nemo pōt auctorizate propria eccliaꝫ alteri ecclie constituere censualem. ⁊ est ratio. nam nō potest quis alienare res ecclesie sine iuris solennitate. xij. q. ij. sine exceptione. fortius nō potest imponere censum cum sit quedam alienatio corporis sue ecclesie ⁊ quedam seruitus imposita. ¶ Nota ibi si pontificis aut alterius. ⁊ē. q auctorizate pontificis vel alteriᵘ prelati habentis ecclesiam pleno iure subiectam pōt de nouo imponi census qō intellige ex cā rōnabili. vt dixi. ℔. c. primo. ¶ Ultimo nota ibi pīsertim post decessum. q simplex sacerdos nō pōt etiā in vita sua cōstituere eccliam censualem. ⁊ hoc denotat verbū illud pīsertim exponēdo ꝓ maxime. alij vero exponūt pro tūn dicētes q in vita sua potest prelatus obligare se ad soluendum censuꝫ. ℔ dicendū q licet possit se obligare psonaliter nō tamē obligare eccliam. ⁊ sic intellige istū tex. nam ista est ꝓprie expositio huiᵘ verbi presertim. vt exponaᵗ ꝓ maxime. vt no. in. c. auditis. de elec. nam ex cōtrario posset ecclesia ledi de facto qr posset adduci ad cōsuetudinez. facit quod no. in. c. quenit. ℔. de arbi.

Ecclesijs. Breue est vel q alia ꝝba ſumma ſic. Epi ecclesie de manu laici per se erepte nō potest ob ꝟ censum imponere ⁊ vt intelligas rō dubitandi fuit qz sicut tēpore fundationis vel percepte libertatis potest epi certū censum sibi constituere. vt in. c. cō stitutus. ſ. de reli. domi. ⁊ in. c. preterea. el. ij. de iu repatro. ita videbat q si capiebat eccliam de manibus laici cum eam quasi de nouo adduceret ad li bertatem q in recōpensationē beneficij potest ipo nere nouū censum sed cōtrariū decidit qz epi ad hoc tenebat ex officio suo ⁊ in necessitatib⁹ nemo li beralis existit. vt in. l. rē legatā. ff. de adimen. lega. Et ex hac rōne nota q facientibus aliquid laudabi le ex officio suo nō est necessario premiū impendē dum. ⁊ facit ad qōnem ꝓmittit certum premiuz ca pienti certum exbannitum. nunqd debeat familie potestatis capienti exbannitū. ⁊ videt q nō. qz ad hoc tenebat ex officio. facit. l. cōgruit. ff. de off. ꝓsi. ⁊. c. j. de offi. ordi. Qualiter autē eripiebant ecclie iste de manib⁹ laici potest tripliciter intelligi. ꝓmo q de facto laici tenebant ⁊ vsufructuabāt sibi istas ecclias vel respectu iurispatronat⁹. q fuit libere p laicū cōcessū epo ad ipius instātiā. vel forte census debebat pfono laico a q suo ingenio epi liberauit ecclias ⁊ nō est vis qs intellectus preferat.

Nouamus. Noua pedagia sine cōsensu pn cipis imponēs cōione priuat. primo ponitur ꝓhibitio. secūdo pena. ibi. si quis. ¶ No. ꝓmo vnū casuz reseruatū regib⁹ ⁊ principib⁹. nā ad eos dūtaxat spectat imponere noua pedagia. inferiores ergo dñi tēporales peccāt imponēdo hec peda gia de nouo. ¶ Itē nota ibi donec satisfaciat. q ex tortū occasione pedagij illicite imposita subiacet re stitutioni. Ex quo infert q tales dñi nō possunt de tali pedagio elemosynā facere. iuxta no. i. c. ex trāsmissa. ſ. de decimis. ⁊. xiij. q. v. i ſūma. ¶ Ultimo nota casum vnum in quo eccla exercet iurisditiōez in laicos. s. qui imponūt noua pedagia citra auctoritatē iuris. nā ex quo eccla excōicat laicos trans gredientes. ergo habet in eos iurisditionē. qz excō municatio nō debet ferri nisi cōtra subditū vel fortiorē rōne delicti. ad hoc qd dixi in. c. qd clerici de fo. cōpe. ¶ Sz quero quid dicat pedagiū. Sol. dicit Jo. an. q est quedam prestatio q fit a transeun tibus pro rebus que vehunt vel portant ⁊ quādo qz soluit ꝓ pson. ⁊ alio vocabulo vocat in iure ci uili vectigal. qz soluit pro his que vehunt. i. portā tur. vnde pedagiū ⁊ vectigal idem important. de q aliquid no. in. l. j. ff. de publicanis. Item habet tri butum ⁊ census. ⁊ si soluit principi nō ē differentia inter tributū ⁊ censum. vt no. in. d. l. j. ꝑ priuato qñ qz soluit census ꝓ re censuali. de quo dixi in. c. con stitutus. de reli. domi. ⁊ tamē tributū differt a cen su. An autē clerici debeant soluere pedagia seu vectigalia etiam licite statuta per dominos tēporales dic q non. qz pedagium est onus personale. ⁊ pson a clerici nullo modo est subiecta laico. ⁊ hodie dic vt in. c. q̄q̄z. de censi. li. vj. ⁊ in cle. ꝓsenti. eo. ti. Et ex hoc infertur ad qōnem nūquid clericus possit li bere fundare pedagiū seu vectigal. dic q nedū cleri cus sed etiam oēs extranei licite defraudant seu non soluunt. ex quo nō est legitime impositum. qz nō cadit ꝓprie hoc casu fraus sed potius quis cui tat grauamē sed ipsi ciues qui cōmuni cōsensu sibi imposuerūt nō licite fraudant qz in eorū ꝓiudicium nō bene potuerūt hoc statuere. ⁊ hec sūt de mente Bar. in. l. vectigalia. ff. de publica. ¶ Ultimo opp. cōtra tex. in eo qō innuit q de ꝓsensu regum ⁊ ꝓnci pum licite imponunt pedagia. nā videt q sol⁹ im pator possit ista imponere. vt in. d. l. vectigalia. ⁊. C de vecti. ⁊ cōmiss. quasi per totum. ad idez. c. super quibusdā. j. de ꝝbo. sig. vbi tex. excipit impatores ⁊ reges ⁊ respectu regum exponit ibi Hosti. regem scz romanoꝝ. nā post electionē ⁊ ante cozonationē nō appellat impator sed rex romanoꝝ. Sol. docto. nō tangunt hoc cōtrariuz. sed potest tex. intelligi dupliciter. ꝓmo vt intelligat sm q intelligit. d. c. su per quibusdā. scdo pōt intelligi de regib⁹ ⁊ princi pibus qui prescripserūt hoc ius imponendi peda gia vel alia iura principis. nam cōiter hodie reges inferiores ꝓscripserūt in eoruz regnis hec iura im peratoris quo casu possūt hoc exercere vt impera tor vt in simili no. Inn. in. c. cum. p. de si. instru. ⁊ Bar. in. l. infamē. ff. de publi. iudi. ⁊ sic videm⁹ ho die in aliquibus cōitatibus italie que vident hoc ꝓ scripsisse. in quo tñ Bar. videt cōtrarius vt ipemet no. in. l. j. ff. de aqua plu. arcen. ⁊ in. d. l. vectigalia. ⁊ in. d. l. infamē. Et scias q cū prescribit ꝑ ꝓncipem requiritur tempus de cuius initio nō est memoria vt in. ꝟ. c. sup quibusdā. ꝑ ꝓ inferiorem qui haberet ꝟ ius nō requirit tñ tps vt no. in. d. l. vniuersa.

Qui clerici. Qui p collusionem cōstituit eccliam cē ſualē illa priuabitur. primo excessus. scdo pena ibi ꝓcipimus. ¶ Nota primo penam eorum qui cōstituunt censualem ecclesiam citra auctoritatem epi nā debet illa priuari. sed cōsidera q tex. iste loquitur quādo p collusionem imponebāt census publicū. puta vt filij vel nepotes ꝓtarent postmodum ad illam eccliam. quid autē si cessat collusio. dic vt dicit in. c. graue. j. eo. ¶ Oppo. videt enim q isti clerici debuissent deponi qz cōmiserūt simoni am. nā soluebāt censum vt filij vel nepotes ꝓsequerent eccias. ⁊ sic dabāt tpale p spūali cōsequendo. ad ꝟ. c. cū clerici. ſ. de pac. ⁊ qd ibi no. in gl. fi. So. doc. fatent ꝓ riuz q de rigore iuris tales clerici ꝓt deponi ⁊ etiā religiosi deberēt priuari iure pfonat⁹ ex q taliter eo abutunt. facit qd no. in. c. q clerici. ſ. de iurepa. qd ꝛo. ¶ In glo. j. in fi. Hosti. dicit ⁊ bñ q tex. iste nō est restringendus ad collusionem que fit in iudicio. pat glo. videt intelligere ꝑ potest intel ligi generalit qualitercūq fiat collusio siue in iudi cio siue extra. vñ verbum collusio capitur hic late. ¶ In glo. ij. in fi. no. gl. q ex iusta cā pōt epi imponere nouū censum eccie. ad hoc. c. cōstitutus. ſ. de reli. do. ⁊ in. c. cū venerabilis. j. eo. ⁊ idē no. in. c. si gnificauit. j. e. ꝑ sic. ꝛe iusta cā non pōt tñ vbi interue nit auctoritas epi nō presumit collusio. ar. in. c. nisi

de preben. ꝛ sic potest intelligi iste tex. dum ponderat q hic nō interuenit auctoritas epi.

QQue. Si collectores grauāt ecclesias priuari debent officio. primo excessus. scōo pena. ibi q si. ¶ In gl. j. dic q etiā pōt intelligi tex. generaliter in omnibus collectorib⁹. si enī excedūt debitū finē debēt officio puari. facit. c. indicatū. lxxxix. di. ¶ Sed q̄ro quid intendit lfa duꝫ dicit id qō videmini habere auferetur. ꝛ. Hoc. exponūt tripliciter primo vt intelligat de indulgentia peccatorꝫ qꝛ nō merebunt ex q̄ grauant. scōo potest intelligi de officio archidiaconat⁹ tertio de officio collectorie. ꝛ p̄m hunc vltimum intellectum summaui.

IGnificauit. Qui recipit iura sū impositio ecclesie p̄soluendo cōpellit iurantē absoluere. primo ponit casum pplexū. scōo distinguē do. puidet scōm mēbrum. ibi si vero. ¶ Mo. primo ex tex. q sola auctoritas epi nō sufficit vt eccl̄a efficiat censualis. nā q̄ē admodū eps nō valet alienare bona eccl̄ie sine causa. xij. q. ij. sine exceptiōe. ita ꝛ fortius nec censum imponere cū sit quedā alienatio iuris eccl̄esie. ꝛ de hoc. j. cum gl. j. ¶ Nota scōo ibi nisi prius cōstaret q in censu etiā antiquo nō p̄sumit auctas epi nisi p̄bet sicut dicimus i cōtractu minoriꝫ vt nō p̄sumat auctas tutoris nisi expresse p̄bet. vt in. l. quecunq; ff. de publi. rō ē. qꝛ solennitas extrinseca nunq; p̄sumitur nisi probetur. vt no. in. c. innotuit. de eo qui fur. ord. p̄cce. per Inn. ꝛ per Bart. in. l. sciendum. ff. de v̄bo. oblig. ¶ Ter no no. q sacerdos nō pōt etiā in vita sua cōstituere eccl̄iam censualē. nā est quedā alienatio. vt. s. dixi. ¶ In glo. ibi iusta tñ de cā. no. glo. ꝛ p̄m eā restringerē tex. in fi. nam tex. videt velle i fi. vt auctas epi nō sufficiat ad censū nouiter cōstituendū. nam intelligo q̄si sine cā alīs secus. vt. s. de reli. do. c. cōstitut⁹. ꝛ. c. cū venerabilis. j. e. Et ex hoc collige duo q̄ req̄runt in impositione census. p̄mo auctas epi. scōo q subsit cā iusta. tertio p̄m Hosti. q capitulū p̄sentiat. ar. in. c. tua. ꝛ. c. pastoralis. de his que fiūt a pla. quarto q si eccl̄ia cui census imponit est collegiata cōsentiat huic impositioni. ar. c. j. s. de re. eccle. nō nō alie. ꝛ de rex p̄mu. c. j. puto tamē q vbi causa ē vrgens ꝛ eccl̄ia inferior nō velit consentire poterit eps hoc facere cum consensu capituli. ar. in clc. fi. ō re. ec. nō alie. ꝛ in. c j. eo. tu. li. vj. ¶ In glo. ij. in fi. Gof. ꝛ Lau. vident distinguere q aut certum ē censum deberi ꝛ seruandū est iuramentū. aut certū est nō deberi ꝛ parendū ē p̄cepto epi in dubio oꝫ obedire. Sed aduerte qꝛ p hoc nō soluit p̄rū formatū in glo. nā isti monachi erāt in possessione huius cēsus qꝛ p̄decessor huius rectoris soluerat ꝛ lite pēdēte nō debet quis priuari possessione sua. Ex dictis doc. pōt multipliciter so. colligi. p̄mo q soluto rectoris sine cōsensu epi nō potuit transferre possessionē in istos monachos qꝛ sine auctoritate epi census imponi nō potest. ꝛ hoc p̄mo tenuit Inno. postea dicit q possessio fuit eis quesita. vt in. c. dilect⁹. de cap. mo. ꝑ erat clādestina respectu epi. vñ potuit eps postq̄ sciuit solutionem interdicere. tertio pōt solui q ꝺ possessio erat cōtra ius. vnde spoliat⁹ tali possessione nō consequit restitutionē nisi p̄bet q ex p̄babili causa acquisiuit possessionem. vt i. c. ad decimas de resti. spo. li. vj. Et nota ex p̄dictis et ex tex. p istis onerib⁹ que p̄byteri exoluūt. q̄q; contra ius vt nō obstante illa possessiōe facti possit eps interdicere sacerdoti vt illa onera amplius nō soluat. ¶ In glo. fi. dic vt. s. dixi q tēpore fundatiōis potest census imponi. vt in. c. preterea. de iurepa. Itē de nouo vbi subest causa. vt no. in fi. glo. quaꝫ no. Item potest acquiri p̄scriptione. vt in. c. eleutherius. xvij. q. ij. sed cū hec p̄scriptō sit contra ius oportet q p̄scribens habeat titulum ꝛ bonā fidem. vel q tanto tēpore possederit de cuius initio nō sit memoria. vt in. c. j. de p̄scrip. li. vj. ꝛ dicit hic Hosti. q sola auctas epi sufficit ad parandū titulū p̄scribendi. ar. hic qō ego limitarē quādo p̄scribens erraret in facto qꝛ putauit cōsensum capituli interuenisse. secus si errabat in iure credens solū cōsensum epi sufficere qꝛ error iuris impedit p̄scriptionez vt in. c. dudū. de decimis. ꝛ in. l. nūq;. ff. de vsuca. facit qō no. in. c. ij. de his que fi. a p̄la. ꝛ i. c. de q̄rta. de p̄scrip. Sed querit hic Host. quid si census ab initio positus fuit ꝑ p̄scriptione legitima sublatus nūquid valeat impositio nouiter facta ꝛ tenet q sic. tum quia cōtra censum nō p̄scribit. vt in. l. cōparit. C. de p̄scrip. xxx. vel. xl. an. tū quia aliud est de nouo oīno imponere aliud recensere antiquū. ar. in. c. cōsuluit. j. de iudeis. hoc dictū tñ nō placet nā. l. cōparit loquit de censu debito p̄ncipi i signuz subiectionis qui nō pōt p̄scribi sicut nec subiectō secus in censu debito inferiori puta patrono vel alteri eccl̄esie. nō enī video quare contra censū istum nō possit p̄scribi. ex quo ergo census est legitime sublatus de nouo nō potest eps de nouo imponere sine causa legitima.

OPite. Archieps visitans p̄uinciā etiam a mōasterijs p̄uincie p̄curari debet. p̄mo narrat factū. secundo diffinit. ibi tamē. ¶ Nota primo q monasteria licz sint exempta a lege diocesana. vt i. c. dilectus. ꝛ qō ibi no. de offi. ord. tenentur nihilominus ad p̄curationē p̄standā rōne visitatiōis. Ex quo infert q illa theorica est falsa que habet q ea que cōsistūt in dando sunt de lege diocesana. nā p̄curatio cōsistit in dando. nec tñ ab ea monasteria sūt exempta de quo vide qō dixi in. c. j. de sta. regu. ¶ Mo. scōo q abbas pōt eē procurator aliorū monasteriorum. an autē possit hoc officiū exercere p̄ alijs. videtur q nō. ar. in. c. ij. s. de postu. p̄la. ꝛ i clc. religiosus. de p̄cu. Hosti. tñ simplr tenet q cū habeat administrationē pōt eē p̄curator. vñ nō repellit sic simplex religiosus. qō verbū no. ꝛ vide bo. gl. q̄ facit ad multa. xvj. q. j. de p̄sentium. Itē in simplici religioso dicit Hosti. q pōt eē p̄curator epi. alle. xvj. q. j. c. si vere. qō verbū etiā no. qꝛ p iura apte nō p̄bat. ꝑ facit qō le. ꝛ no. ij. q. vij. cum pastoris. Item nota q ius cōe iuuat ex cōi vsu patrie. ꝛ sic cōsuetudo pōt concurrere cū iure cōi. ꝛ facit ad qōnem tactā p glo. i. c.

j. de cõsti. in. vj. ¶ Ultimo no. q archiep̃s põt visitare nedũ suã diocesim̃ ꝫ etiã totã prouinciaz. t nedũ ecclesias seculares sed etiã religiosas t monasteria t ab eis exigere pcurationẽ rõne visitationis. t de modo visitandi p archiep̃m dic vt hodie habes bonũ tex. in. c. j. eo. ti. li. vj. An autẽ archiep̃s seu ep̃s possit visitare hospitalia qualiacunq; sint. vide per Fre. cõsilio. xlvj. t cõclude tres casus. Primus qñ certũ est hospitalia eẽ religiosa. vtputa auctoritate ep̃i fũdata Et h̃ idubie visitãt p ep̃m t archiep̃m. vt i. d. c. j. §. j. t ibi gl. sup. v. pia loca. secũd9 casus quãdo nõ cõstat q sint fundata auctoritate ep̃i ꝫ habẽt signa religionis t publicitatis. vt qz habẽt cãpanile cũ cãpana. t ibi publice celebratur quotidie quia ꝑsumptio est q sint religiosi. vt no. Archid. de ꝓse. di. j. nemo. dixi in. c. patentib9. de priuile. Tertius casus est magis dubitabilis qñ cõstat q fũt hospitalia priuata. t sentit Fre. q poterit adhuc visitare ex q̃ sunt deputata ad vsus pios. loquit̃ de hospitali infectorũ vel leprosorũ. t facit. c. ij. j. de eccl. edi. sed ego in hoc casu distinguerẽ q aut viuit ille qui hospitale erexit. t nõ poterit ep̃s eo inuito illud visitare quẽadmodũ t domũ ꝓpriaz alicui9 priuati. aut ille decessit t voluit hospitale remanere in suo statu t tunc superior põt illud visitare. ar. op. i auc. de eccl. titu. §. si quis edificationem. t facit qđ dixi in. c. inter dilectos. de dona.

§ Bauis. Patroni etiã clerici nouũ cẽsum ecclie imponere nõ possunt nec veterẽ augere. t si super hoc iuramenta vel cautiones exegerũt cogunt absoluere. prima ps narrat factũ. secũda. quidet ibi discretiõi. ¶ Nota primo q licet ad petitionẽ patroni possit tpe fundationis census vel pensio cõstitui. vt in. c. preterea. de iurepa. t. j. c. priori. post tñ fundatiõez hoc fieri nõ posset vt hic. ¶ Nota scõo q iuramẽtũ nõ ligat ꝓsbm in ꝓiudiciũ iuris ecclesie. ¶ Ultimo no. q rector cõstituens eccliam censualẽ ꝓpria auctoritate ẽ canonice puniendus. q̃ aũt dicat pẽa in hac canonica. dic vt in glo. fi. In gl. in v̄bo absolui ibi duo. no. gl. p intellectu illius. c. tua. s̃. de iureiur. t dic vt ibi plene dico. Et in fi. gl. vel dic q iste absoluit quo ad vulgi opi. vel absoluit a peccato. qz temere iurauit. ¶ In glo. fi. ibi de elec. nihil. t vi de meliorem glo. in. c. generali. de elect. li. vj. Et in fi. glo. Hosti. dicit q pena i hoc casu erit arbitraria. ex quo certa nõ est in iure expressa. nec ob. c. cũ clerici. s̃. e. qz vbi p collusionẽ fuit census impositꝰ seu institutus. Jtẽ ibi interuenit simonia hic non. nec ob. c. querelã. de iureiu. qz ibi loquit̃ de transgressione liciti iuramẽti. istud autẽ iuramẽtũ erat illicitum. Jo. an. dicit q etiã in hoc. c. pactũ poterit esse simonia. cũ vult dicere q si iste ꝓmisisset censum vt ꝓsentaret ad beneficiũ cõmisisset simoniã. t sic ꝓuaretur ecclesia. secus dic vbi post institutionẽ ex sua simplicitate ꝓmisisset soluere censum. si autez hoc fecisset scienter credo q deberet priuari eccliã quia hec est pena alienantis indebite bona ecclesie vl ob ligantis ecclesiam pro alienis debitis. de quo in. c. qđ sicut in fi. s̃. de elec. t in. c. ij. de sol.

¶ Quanto. Qui tenet̃ ꝓcurare fratres alicuius domus obligatur ad ꝓcurandũ omnes licet illoꝝ numerus nunc creuerit ꝫ si ex hoc grauaret̃ nimiuz p iudicis officium sibi ꝓuidebit̃. h. d. fm magis cõem lec. primo recitat factũ. scõo indulget t indulgẽtiã moderatur. ibi. indulgendũ. ¶ Nota primo q ad voluntatẽ fundatoris eccl̃ie nõ solum imponi põt census seu pensio ꝓsoluẽda ipi patrono ꝫ etiã tertio seu alteri eccl̃ie qđ idem est. Et ex hoc t ex text. colligo q cõtingere põt vnã eccl̃iam obligari ad soluendum censum vel pensionẽ alteri eccl̃ie licet illi non sit subiecta. t soleo allegare istum tex. ad ꝓbandũ q solutio census seu pensionis necessario nõ probat subiectionẽ qz nõ probat hoc̃ cẽ qđ ab hoc cõtingit abesse. vt in. c. ij. de transla. prela. ℞ in. l. neq; natales. C. de proba. t vide qđ dixi in. c. ij. s̃. e. ¶ Secundo no. ar. q licite testator grauat heredẽ vel legatariũ ad exhibendũ vnã ꝓcurationẽ singulis annis aliquibus fratrib9. t hoc multũ est in vsu. ozik̃ eni ex hoc obligatio vt hic patet. ¶ Jtẽ no. ar. q obligat9 ad ꝓcurandũ dñm tenet̃ etiã ꝓcurare seruitores. nã in impositione huius oner̃ nulla fcã fuit mẽtio de seruitorib9 t tñ expresse ex littera colligit̃ q etiaz seruitores ꝓcurari debebãt. p t cõtra facit tex. no. in. c. licet. de priuile. li. vj. t vide Oldra. cõsi. xj. Jtẽ nota q obligatio cõcepta sub noie collectiuo vl appellatiuo recipit augmẽtũ vl diminutionẽ fm q diminuit̃ vel crescit cõprehensũ sub illo noie collectiuo. vñ si tenet̃ ꝓcurare fratres alicui9 loci obligor ad ꝓcurandũ fm eoꝝ numerũ siue crescat siue diminuat̃. Jtẽ no. ar. ex fi. littere q vbi ꝑson9 iponit̃ habito respectu ad redditus diminuit̃ t auget̃ fm facultates reddituũ. de quo dic vt i. c. ꝓpter. s̃. de loca. t in l. si merces. §. vis maior. ff. e. ¶ In glo. ij. ibi. seruanda ẽ hmõi liberalitas. vult dicere q liberalitas habet̃ p causa. qđ clarius dicit Jnno. t facit. c. j. s̃. de dona. t hanc so. tenet licet Gof. dixerit q isti erãt in possessione ꝓcurationis isti9. iõ nõ tenebãt allegare cãm. que solutio nõ placet Hosti. naz licet ꝓpria auctoritate nõ debeant spoliari tamẽ nõ apparente cã ex q̃ hec solutio est p̃ ius possunt soluentes repetere qđ soluerũt nisi ostendat̃ cã legitima. nec ob. q possessor nõ cogit̃ ostẽdere titulũ possessionis. ij. q. v. in ꝑn. qz illud ꝓcedit nisi possessio sit p̃ ius. vt ꝓbat̃ in. c. cũ eccl̃ia sutrina. de cã pos. t ꝓprie. vbi electores succubuerũt cũ agerent ꝫ ꝓprietate iuris eligendi ex q̃ nihil osiderũt vltra possessionẽ. t notabis bñ hoc dictũ. ꝫ i casu nostro erat cã s. mera liberalitas pfoni ad cui9 instãtiã ep̃s imposuit h̃ onus tꝝ fundatiõis. t addelea q̃ dixi in. c. p̃uenit. s̃. e. ¶ In gl. in. v. indulgem9. ibi quotcũq; eẽnt. no. gl. vult eni q ex q̃ obligatio fuit simplr cõcepta sub noie collectiuo nõ variat̃ lz crescat vel diminuat̃ numer9 cõprehensoꝝ sub noie collectiuo. vñ papa hic ꝓuidit ex indulgentia t ex officio suo. Hosti. tz p̃rium. dicit eni q de iure fuit ista restrictõ qz nõ ẽ verisile q ꝙs velit se grauare in infinitum. t idẽ Bar. brix. in. q. venerabili. sed Jnno. Jo. an. t cõiter doc. sequẽtes tenent primũ intellectuu. ꝓ

quo multū facit tex. in fi. vbi dicit q̄ si augerent facultates istius monasterij onerati debēt oēs ꝓcurari ꝑm numerū ampliatū qō nō fieret ſpma obligatio intelligeret restricta ad numerū tūc existentem. Inno. tamē multū notabiliter videt restringere tstam prouisionē vt fieri debeat qñ ex mera liberalitate processit obligatio. secus si aliquo dato vel retento fuisset inducta. nam subueniendū ē donatori vt nō teneat cum magno grauamine suo. vnō nō potest conueniri vltra q̄z facere possit deducto eo ne egat. vt in. l. inter oēs. ff. de re iudi. que ratio cessat in obligatione causata ex facto nō lucratiuo quod satis mihi placet. qz nō debet iudex cōsulere vni cū graui preiudicio alterius. vt no. in. l. iij. §. ſ autem iudiciū. ff. de dam. infec. ¶ Faciunt hec ad questionē quotidianam quidā dedit furnū seu molendinum in emphiteosim hoc adiecto vt haberet & deberet recipiens gratis coquere vel molere ꝓ isto donante & familia sua demū excreuit multū familia istius vltra solitū querit nunquid teneat coquere vel molere ꝓ omnibus an ꝑm numerū antiquū. Fre. Pe. & Abbas dicunt de iure q̄ sic ꝑ ex officio iudicis poterit sibi prouideri ꝓut hic factū fuit. Sed aduerte qz hoc vltimū est cōtra illam notabilē limitationē Inno. qui voluit hunc tex. solum ꝓcedere respectu restrictionis qñ obligatio ꝓcessit ex mera liberalitate nō autē quādo aliquo dato vel retento vt in terminis nostris. Et pōt etiā adduci ad id qō quotidie obseruat. nam paterfamilias sepe cōstituit certū precium vt quis teneat coquere ꝓ tota familia sua nunquid aucta familia teneat pariter sicut prius. Ex predictis potes colligere solutionē. nā ex quo recipiens pōt se habere ad lucrum ſ. de minorata familia ita debet sentire damnum aucta familia cum contrariorū eadem est disciplina. ¶ In glo. fi. hic nō attingit ꝓprie materiā nostram. qz vt supra dixi hec moderatio ꝓcessit ex indulgentia sed de iure tenebat ꝓcurare oēs fratres quotcunq̄ essent siue diminutis facultatibus siue auctī & de materia dic vt plene nota in. c. propt. de loca. & in. c. cum. Ad. de consti.

QVm instantia. Oēs eccleſie nisi que ab hō ꝓ priuilegiū aplicum sint exempte ꝓcurare tenentur legatos sedis apostolice seu etiam eiꝰ nūcios. nec in hoc ꝓscriptione iuuant. h. d. vsq̄ ad §. sane. abinde vsq̄ ad finem tractat de modo ꝓcurationis istorum legatorū & nunciorū. due sunt ptes ꝓncipales. scōa ibi sane. ¶ Nota primo ex isto tex. q̄ tam legati q̄z nūcij sedis aplice licite petūt ꝓcurationē & procedit tex. nedum in legatis & nūcijs destinatis ad certū locum vbi ꝓcuratio queritꝫ etiaz in transeuntibus. vt in. c. ego enī. §. de iureiuran. ¶ Secūdo no. ibi si longissimo tpe q̄ cōtra ꝓcurationē debitam nō currit prescriptio etiā longissimi temporis. & multū facit iste tex. cōtra vnā opi. Jo. de ligna. in. c. accedentes. de prescrip. vbi dixit q̄ licet nō valeret prescriptio cōtra eꝑm seu legatos valet tamen cōtra residuū clericorum vt reliquus clerus subeat totum onus procurationis. nam illo casu nō prescribitur procuratio sed potius contra aliquos clericos vt ipsi soli hoc onus explicent. & ē dictum satis notabile in se. sed vt dixi hec littera multum facit in oppositum dum dicit q̄ nulla persona debet esse excusata ab onere ꝓcurationis. & vide qō latius dixi in. d. c. accedentes. ¶ Tertio nota casuz in quo aliquid est quesibile per priuilegiū. & non ꝓ prescriptionē. & sic priuilegiū & prescriptio nō semp procedunt a pari. vnde prescriptio nō reddit laicū capacem iuris spūalis sed priuilegiū apostolicū sic de quo per Jo. an. in. c. ij. de ꝓben. li. vj. i nouella. ¶ Item nota in §. sane. q̄ legatus nō tenet recipere procurationē per omnes ministros totius cleri sed potest nūc ab vno prelato nunc ab alio procurationē exigere. grauatꝰ tamē vltra facultates i vna ꝓcuratione habet regressum contra alios vt sic ab alijs restauret. Item nota vnam regulaz in materia ꝓcurationis. debet enī sic prestari vt nulla ecclesia nullusq̄ prelatus vltra facultates ꝓprias ꝓgrauet & de hoc in glo. ¶ Vltimo qz tex. hic excipit casum in quo cōcedit priuilegiū apostolicuz querit de. q. quotidiana papa cōcessit priuilegium cuidam monasterio monialiū vt nō teneret ad ꝓcurationē legatorum etiā si in litteris eorūdē dicatur vt tā non exempti q̄z exempti teneant ad hoc onus nisi ō isto indulto cōcesso monasterio fiat mētio de verbo ad verbum. demū papa cōcessit legato vt possit exigere ꝓcurationē a quibuscunq̄ ꝓsonis etiā exemptis q̄uis talia sint priuilegiata q̄ de eis sit fienda mentio de verbo ad verbū que voluit in illis litteris habere pro expressis. queritꝫ nūquid per has litteras legatorū sit derogatum illi priuilegio. questio videtur satis dubia. vnde Frede. consilio. ccxxv. tenuit primū priuilegiū nō ee sublatum per secūdas litteras. qz de priuilegio debet fieri mentio ad hoc vt illi deroget. vt in. c. veniens. de ꝑscrip. & plene not. xxv. q. ij. in summa. & in. c. j. §. de rescrip. nec sufficit mentio generalis sed requirit specifica. vt in. c. ij. de do. & cōtu. Item si diceremus oppositum primū priuilegiū eet inutile cū papa semp cōcedat plenissimas litteras legatis & nūcijs. Sed postea idez Frede. mutauit sniam. vt ptz cōsilio. xlvj. tenendo cōtrariuz. nā per verba generalia plenissima reuocāt oia ꝓuilegia statuta & ꝓsuetudies. vt ē bo. tex. i de. dudū. ꝓpe fi. de sepul. Item si diceremꝰ ꝑiū indirecte diminueret ptās pape. nā cū ꝓuilegia ꝓsistāt i fcō & papa nō habeat oiuz memoriā ipossibile foret q̄ de oibꝰ habētibꝰ ꝓuilegia faceret mētionē ō ꝛbo ad ꝛbū. nā satis ē q̄ apparet de intētione sua volente reuocare talia ꝓuilegia. Cōclude ḡ q̄ tam in hac mā q̄z in alia debemꝰ sp ꝓsiderare clausulas ꝓmi & scōi ꝓuilegij & ꝑm eoz vim iudicādū vl ꝑ ꝓuilegio vl ꝑ reuocatione. Et faciunt h̄ ad materiā testamētorū cū ꝓmo testator apposuerit clausulā certā i ꝓmo testamēto. & i scōo fec generalē mētionē ō ꝓdicta clausula. de q̄ vide qō no. Dy. i regula qō sec. de re. iur. li. vj. & ꝓ legistas i. l. si qs i ꝓn. ff. de le. iij. ¶ In gl. ij in fi. ita nec impator. vt in. l. cōpit. C. de ꝑscrip. xxx. anno. quinimo dicit Jo. an. se non credere q̄ papa posset aliquē ꝓuilegiare ne teneat venire ad eu

vel vt per eū nō possit excōicari. & ego hoc habeo p indubitato q̄ cum papa teneat locū dei in terris. vt in. c. ij. de transla. prela. nō debet posse aliquem eximere a sua potestate cum per hoc eximeret a potestate dei. vnde cōtra sūmā prātem pape nō valet ꝓscriptio. vt no. Inno. in. c. bone. ij. de postu. ꝓla. sed respectu imperatoris dubitaꝫ de quo dicendū vt no. in. c. p venerabilem. j. q̄ fi. sint legi. ¶ Et no. ex hoc tex. dū littera dicit nō credim⁹. & c. q̄ cōtra priuī legiū indultū sup exemptione a ꝓcuratione est pre sumptio de falsitate vel q̄ emanauerit inaduertent de curia romana. vnde posset expectari scōa iussio facit qđ no. ꝛ. de testi. cām el. j. ¶ In glo. in verbo indebite ibi a paupere nō debet exigere. ¶ Nota gl. q̄ clerici paupes nō debēt grauari in ꝓcuratiōe exhibenda. & idē no. glo. in. c. ꝓcuratiōes. j. e. ¶ In ea. glo. ibi nō cogaꝫ. vbi dicit q̄ delicate persone nō cogunt vti cibis grossis nec peccant vtēdo delicatis. & per hoc ꝛrium voluit glo. q̄ legati & nūcijs fiat ꝓcuratio ſm qualitatē personaꝝ. & p hoc recedit ab his que sūt. ꝛ. dicta in glo. ¶ In glo. fi. in fi. dic q̄ hec cōtraria nō vrgent cōtra tex. loquunt eni in falcidia detrahenda ex quolibet legato. vnde nō potest peti nisi quarta ps cum illa sit tm̄ debita. sed in casu huius. c. oēs tenent ad ꝓcurationē & quelibet eccl̄ia de per se. iō a qualibet potest seorsuz exigere ꝓcurationē. & si in aliquo ꝓgrauatur debe ab alijs restaurari. vt in littera.

Ex parte. Si ad vnicā mensurā solui solet qđ debeꝫ ex voto ad illā in posteruz solui debebit. si vero ad diuersas liberabiꝫ soluēs etiā ad minorē. & vt intelligas incipias sic casum. quidā vouerūt dare ecclesijs certos sextarios frumēti in illo loco reperiūtur plures sextarij minores & maiores dubitaꝫ an ſm minorē vel maiorē vota eēnt exoluenda. & rſndetur vt in lſa. ¶ Nota primo q̄ votū efficaciť obligat vouentē. licet ab aliquo votū nō fuerit receptuz. & est rō q̄ votū fit deo qui vbiq̄ ꝓsens est. & semp intelligiť recipere votū. Et ex ꝫ habes q̄ ex simplici pollicitatione facta eccl̄ie quis pōt cōpelli ad executiōez p hoc vide bo. tex. cū glo. xij. q. j. c. scimus. Exq̄ infero q̄ vouētes dare cereū vel imaginē vel certum qđ eccl̄ie possent cōpelli ad ꝓstationē eccl̄ie licet eccl̄esia vel clerici eccl̄ie nō fuerint ꝓfites tēpore voti. qđ no. & hoc satis probat littera ibi. cogēdi. & c. & ibi exigenda. nā exigere ē ab inuito extorquere. vt in l. fideicōmissa. §. si rem. ff. de leg. iij. ¶ Ex hoc etiaz notabiliter infert Inno. q̄ qui vouit intrare certaz religionē potest cōpelli per clericos illius eccl̄ie ad intrandū. & si vouit in genere intrare religionē pōt cōpelli vt intret vnā de approbatis. naz licet vota a ꝓncipio sint gratuita ex postfacto tñ sūt necēria. vt i c. licet. ꝛ. de voto. idē no. in. c. porrectuz. ꝛ. de reg. ¶ Nota q̄ vbi cōstat de substātia obligationis incertitudo respectu quātitatis nō vitiat. facit. l. nūmis. ff. de leg. iij. & in. l. si seruus plurium. de leg. j. Tertia nota q̄ ꝫba dubia etiā plata in voto recipiunt interpretationē a cōmuni vsu patrie. cōcor. qđ legiť in. c. ex litteris. de sponsa. & in. d. l. si seruꝰ plurium. ¶ Ultimo no. casum mirabilē in quo interpretatio fit in voto vt minus obliget vouentē. vnde cōtra hoc videť tex. in. l. ntia. §. sempronio. & se. ff. de aur. & ar. leg. vbi tex. no. dicit q̄ legatū factuz eccl̄ie recipit latissimā interpretationē. vnde si quis legauit eccl̄esie calicem nō debet intelligi de ereo sed potiꝰ de argento & ē ille tex. notabilis. q̄ vouendo dare eccl̄esie certas mensuras debet intelligi de maioribus mensuris & nō de minoribꝰ vt sic faueaꝫ religioni. So. cōtrarium videtur difficile & nō tactuz hic per docto. sed potest dici q̄ cōtrariū procedit in legato vbi interpretatio fit potius cōtra heredē q̄ cōtra ipm̄ donatorē. nam presumptio est q̄ testator intellexit de meliori fauore pie cause. sed hic loquitur de interpretatione fienda ꝓtra ipm̄ vouentē qui negabat se intellexisse de maiori. Item hec interpretatio fit ita stricte ꝓpter rōnez de qua in fi. lſe ne clerici videanť exactores improbi & inhiare rebꝰ temporalibꝰ. Et p hanc rōnem dubitarē si ex voto deberēť calix vel alia res deputata ad cultū diuinum nā isto casu cessaret ista rō lſe super q̄ eēt cogitādū. ¶ Secūdo oppo. fortiter cōtra tex. de. l. triticū. & de l. qui insulā. ff. de ꝛbo. obli. vbi dicit q̄ si ꝓmitto tibi triticum nulla ozť obligatio ex quo non apparet de certo genere tritici vel certa quātitate. nā dādo modicū essem liberatꝰ quēadmodū ꝛ in legatis q̄ nō valet legatum si legaꝫ animal in genere q̄ dando muscā quis liberareť. vt no. in. l. legato generaliter. ff. de le. j. ergo idē dicendum in casu huius. c. So. dicit Goff. q̄ in casu nostro fuit intellectum de certa mensura. nā isti vouerūt dare puta vnū sextariū frumēti ꝫ nō apparebat de q̄ sextario fuisset intellectū. vñ dando modicū nō contigisset liberatio q̄ saltē valebat obligatio ſm sextariuz minorē & ex ꝫ sentit Bof. q̄ incertitudo nō vitiat obligationez in ſtis spūalibꝰ & ecclīasticis sīc in ꝓphanis. ꝫ vide Archidi. j. q. j. i. c. sūt nōnulli. vbi dic nōbilit q̄ ex eqta te canonica nō vitiaꝫ talis obligatio. ꝫ ꝛ fieri reductio ad arbitriū bōi viri. nā si fauor dotis ꝫ induc vt nō vitieť obligatio ex nimia generalitate. vt nōbilit ꝓbaꝫ in. l. cū p⁹. §. gener. ff. ꝺ iure do. vbi ꝛ q̄ si dotē ꝓmisi i genē nō vitiaꝫ obligatio ꝫ determinabiť ex facultates & dignitates ꝓsonaꝝ ita eqtas canonica ꝛ inducē vt obligatio nō corruat ex incertitudie ex q̄ ꝓstat de aio volēti se obligare. vñ p arbitriū superioris ꝓsideraū circūstātijs fiet certa declaratio & determinatio. & hāc opi. seqť do. An. & facit de ea magnū festū. & certe dictū ē sati nō. & equū & sp mēti cōmēdādū vt dicam⁹ q̄ de benignitate canonica exq̄ ꝓstat de aio volēti obligari incertitudo seu nimia generalitas si vitiat obligationē ꝫ fiet determiatio arbitrio bōi viri ꝓsideraū circūstātijs ꝓsonaꝝ & materie subiecte qđ spōnōbis. nec erit spāle illud in voto ꝫ sp habebit locū in foro canonico. argu. c. dilecti. ꝛ. de iudi. ¶ In gl. in ꝛbo. in ꝑmo casu ibi qđ maior ps facit. & c. no. glo. sentit eni q̄ verba dubia recipiunt interpretationē ſm intellectū maioris ptis ciuitatis. nō obstante q̄ minor ꝓs aliť sentiat. & facꝫ ꝫ dcm̄ ad multa maxime ad materiā. l. labeo. ff. de supel. lega. sed glo. sequēs videť prima fronte recedere ab

isto dicto in eo' q dicit nō curāduz siue plures siue pauciores soluerint ad certā mensurā. satis ē enim q nō apparet de certa mensura antecessorū. Hosti. exigit cōsuetudinē duplo maioris ptis. arg. c. scriptū. de elec. sed ille tex. cōtinet casū spēalem fm Jo. an. t bene. vnde videt ipa inherere pme opi. vt stetur cōsuetudini maioris ptis. qđ satis placet. ar. c. j de his que fiunt a ma. pte. t saluando glo. a cōtrarietate posset dici q prima opi. glo. pcedit qñ apparet de cōsuetudine maioris ptis totius ciuitatis. secūda opi. pcedat qñ ples soluerūt tam ad vnā mensurā q̄z ad aliam. Alli nō cōstituūt maiorē ptez totiꝰ ciuitatis. tunc enī nō est curandū an sint plures an pauciores. ꝑ seruandū ē qđ dicit in tex. in secundo mēbro. t hoc iudicio meo voluit tex. ibi an ad varias t diuersas. tē. nā nō pōt induci cōsuetudo ex facto minoris ptis ciuitatis. vt no. i. l. ij. C. q̄ sit lō. pfue.

C Cum olim. Ecclesie tenenť epō i cuius dioceſi sunt respondere de pcurationibꝰ quartarū decimarū t alijs epalibus. h. d. quo ad titulum. diuiditur. primo diffinit. secūdo soluit vnū obstaculū ibi. licet. tertio aliud ibi absonum. Et qz tex. est aliquātulum intricatus propter nimiaz discussionē facti sic pono casum. Epūs augustanensis impetebat quendā abbatē rōne duarū ecclesiarū possessarū ab eodē abbāte petendo illaz rōne pcurationē t alia iura epalia. abbas vero t cōuentus opponebant illas ecclesias nō eē in dioceſi illius epi. Item pducebat quoddā instrumentū in quo cōtinebať q epūs illas ecclesias vel forte aliqua iura in eis pcesserat abbati t cōtra quedā instrumēta cōpositionū pducta p epm obijciebat ille abbas q p metū regium ille cōpositiones emanauerāt vel forte dicebat instrumēta eē falsa. papa vero diffiniuit vt habeť in littera. t est. c. satis difficile. ¶ Nota primo q si cōtra epm petentem epalia in aliqua ecclesia negať ecclesiam illā eē in dioceſi sua ipi epō incumbit onus pbādi q sit in dioceſi sua. ¶ Secūdo no. q ex quo ecclesia respondet epō de epalibꝰ prima fronte videť q sit i sua dioc. ita arguit hec littera fundando se sup instrumētis cōpositionū. t no. bene istū modū pbandi eccliam eē in dioc. t facit bene. c. j. ē. de reli. do. t ista videnť puertibilia. ecclesia ē in dioceſi. q tenetur de epalibus t conuerso. ¶ Tertio nota q decima integra nō ē de iure epi ꝑ q̄rta decimaz. vñ decima ptinet ad ecclias prochialē. vt in. c. cū pting at de decimis. ꝑ ecclia prochialis dz soluere quartam decime epō. vt hic t in. c. de q̄rta. de pscripť. t in. c. pquerente de offi. ordi. ¶ Item no. q cū eccliе possidenť vt pprietas ab aliqua plātura nō cōueniunť ipse eccliе sup epalibꝰ ꝑ plātꝰ supioz q eas possidet. nā vt hic vides abbas fuit cōuentꝰ t cōdēnatꝰ nō ecclias inferioz t nō ipi eccliе. de q dic vt not. t tē. i c. auditis. de pscrip. t. c. inter q̄ttuoz. dz ma. t obe. Item nota q factum prelati nocet ecclesie in iudicio. t in hoc est iste tex. multū notabilis. ¶ Item nota q impugnās instrumentū pdit etiā priuilegiū t commodū ipius instrumenti. t in hoc tene mēti istum tex. t. j. videbis latius. ¶ No. in. ꝟ. absonū. q pro ducēs instm videť pfiteri eia ptenta in instro. vnō siqua sūt p eū pōt alia ps in fauorē suū adducere. Item nota in fi. q cōcedēs ius in aliqua re pſumitur eē dns illius rei saltē ptra ipm cui fit cōcessio. sic arguit hic papa p abbatem. nā ex q epūs concessit istas ecclias abbati. q̄ pſumendū q erāt subiecte epi epō. Ultio no. ibi patebat expſse q pbatio q̄ fit p instrumentū dz patens. vñ Inno. in. c. ex insinuatiōe de apel. t in. c. ij. de cōstr. vti. dixit eē notoriū id qđ cōstat p instrumentū qđ facit ad multa. ¶ Item aliud notabile pbat ista littera ex eisdez verbis. s. q instrumentū dicť clare t expresse pbare nō solū id qđ directe cōtinet in instro ꝑ etiā id qđ indirecte. nā papa hic dicit q p instra cōcessionis ecclesie ius epiſcopale patebat expresse t tamen instrumēta nō fuerunt directe cōfecta super iure epali sed indirecte colligebatur ex cōcessione ius epale. t facit hoc fm do. An. multum notabiliter pro instrumentis guarentigie vt mandenť executioni nō soluz in his super quibus fuit directe cōfectū sed etiaz in his que indirecte probanť in instrumēto. ¶ Opo. contra tex. t cōtra predicta. naz ex q epūs approbauit instrumēta cōpositionū p se. ergo debuit recipe cōtra se. vt in fi. littere ne vna eadē res diuerso iure censeať cōtra. c. cū in tua. s. de decimis. t. xij. q. ij. in. c. cognouimus. So. Inno. in hoc multuz subtiliter instat. ¶ Et ex dictis suis possunt elici due opi. Prima q si instrumentū cōtinet vnū articulum licet q̄lificatum si producens recipit p se teneť recipere etiam quatenus cōtinet fauorem eius qui impugnauit instrumentū ex quo ille nō obtinuit impugnationem. pone exemplū. producis instrumentuz in q̄ ptineť q ego pmisi tibi soluere mille venetijs hinc ad annum. ego dixi instrumentū esse falsum perseueraui vsq̄z ad diffinitiuā sentētiam sed non probaui certe nō fiet cōdemnatio pure sed cum illis qualitatibus que sunt in instrumēto scz vt soluatur venetijs hinc ad annum qz vnicū est factum. vnde fauor impugnantis nō est diuisibilis a fauore producentis. t pro hoc facit. l. etiam. ff. de mino. t. l. petē de. C. de tem. in integ. resti. t hoc casu nō habet locum iste tex. Aut instrumētū cōtinet plura capitula quedam. s. in fauorē pducentis. t aliqua in fauorē impugnantis. t tunc iudicabitur tm pro pducente t nō quatenus facit pro impugnāte. qz impugnās videtur renunciasse beneficio suo ibidem cōtento. t in b casu. pcedit iste tex. Finge enī q scba ꝓpositō fcā inť epm t abbatē habebat vt iura epalia integre soluereť epō ꝑ postmodū ex illis iurib⁹ debebāt fieri aliq̄ deductiōes forte debebat detrahi tertia ps assignanda abbati. vñ fauor abbatis erat sepabilis a capitulo faciēte p epō. vnde abbas nō consequiť aliqđ cōmodū ex quo impugnauit instrumētū sed solū iudicabiť p epō vt hic factū fuit. dic tm Innoc. se putare q in foro pscie epus dz assignare abbati q̄cq̄d assignādū erat fm formā ꝓpositōis ex q̄ ipse vere sciť instm eē legitimū. Sz b ego dubito vtz b restrictio pcedat quia tex. hic excludit abbatem ex tacita renunciatione. t maxime hoc pcederet in priuata persona que potest suo iuri libere renūciare.

¶ L.

vt in.l.postq̃ liti.C.de pac.⁊ in.c. dudum.in.fi.ij. de elec.nō ergo tenet̄ p̄ducens facere sibi p̄sciaz. ⁊ in p̄cedenti opi.p̄seuerat Jnno.hic licet ponat aliam que hz q̄ siue instrumentū cōtineat vnū capl̄m siue plura semp iudicabit̄ etiā p impugnāte si producens approbat p se ⁊ nō iuuat alia p̄batiōe. secꝰ si iuuatur alia p̄batione.⁊ sic intelligunt quidam tex. istū sed nō procedit hec secūda opi. qz etiā epūs fundauit se sup instrumentis compositionū.vt ptz in littera ⁊ p̄fuerūt ipsi episcopo ⁊ nō abbati impugnanti. ¶ Sed cōtra hoc ⁊ cōtra tex.fortiter opo. factum prelati nō debet nocere eccl̄ie.vt in.c. cū venerabilis.de excep.cū simi.ergo impugnatio solꝰ abbatis nō debet obesse monasterio.dicit do.An. q̄ abbas erat in iudicio cum cōsensu capituli.vnde sicut cōfessio prelati ⁊ capituli nocet eccl̄esie.vt in.c. ij.iuncta glo.de testi.li.vj.ita ⁊ hec tacita cōfessio q̄ insurgit ex impugnatione ministri.⁊ licet h̄ dictuz videat̄ subtile nō tamē p̄cedit.p̄mo qz non apparet de cōsensu cōuentus. Jtem littera hic se nō fundat super cōfessione tacita sed sup tacita renūciatione. Aliā lec.reperio sensisse glo.no.in regula delictum de re.iur.li.vj.vbi dicit q̄ in iudicialibꝰ delictuz solius prelati nocet eccl̄ie.ad hoc allegat istuz tex.qō semper tenebis menti. Sed ego dubito an sit illud dictū verū.qz nō probat̄ per istum tex.cum hic papa nō se fundet sup delicto sed sup tacita renunciatione. Jtē delictum p̄curatoris nō nocet dño etiaz in iudicio.vt plene no.in.c.j.vt lite nō cōte.fortius nec delictū prelati debet nocere eccl̄ie. vnde posset dici q̄ ista impugnatio nō cadit in delictū cuz iuste crederet p̄mouere iura eccl̄ie.sed accedit mandato ipius p̄curatoris.vnde cum prelatus habeat potestatē p̄mouendi iura eccl̄esie factū ipsius in cōiūctis mandato eccl̄ie nocet.alia nō prosequor nūc ꝙ ista sufficiant. ¶ Jn glo.ij.signa glo.istam vsq̄ ad finem.⁊ ē valde notabilis.Ex qua habes q̄ perverba enūciatiua prolata ppter aliud possūt p̄bari cōfines.⁊ intellige glo.in casu in q̄ loquit̄. nā cōfines p̄bant̄ ex leui p̄batione.vt in.c.cū causam.de probat.ideo sufficit hec leuis p̄batio q̄ resultat per verba enūciatiua.⁊ idē qō glo.tenet etiā Jnno.hic. et vide qō no.glo.ij.in.c.series.de testi.⁊ i.l.optimā. C.de p̄traben.⁊ cōmit.stip.sed vbi agit̄ de magno p̄iudicio talia verba enunciatiua prolata ad alium finē plene nō probāt.vt in.c.si papa.de p̄riui.li.vj. dixi plene in.c.fi.de succes.ab intest. ¶ Jn glo.i.v. quarta in fi.de hac mā vide qō dixi in.c. requisisti. de testa.⁊ dic q̄ iura allegata i gl.loquūt̄ de media vel tertia olim redditū eccl̄ie inferioris quā habebat epūs ppter tenuitatē epatus.ꝙ iste tex. loquit̄ o quarta decimaz q̄ etiā hodie de iure cōi debet epō ab eccl̄esijs inferioribus.⁊ idē in q̄rta funeraliū.vt habet̄ in.c.querēte.de offi.or. nisi obstet p̄scpto vt i.c.de q̄rta.de p̄scp.⁊ no.gl.i.c.j.de sta.regu.

O Lim causam. Soluendi sūt cēsus ad antiquaz monetā in qua instituti fuerint nisi sit in alteri⁹ monete solutione p̄scriptū.⁊ ē casus notabil⁊ multū allegabilis.p̄mo narrat factuz. scō decidit exp̄mēdo motiua ibi.cū igit̄ ¶ No.p̄mo q̄ p synodatico p̄sit deberi sex denarij fortē argentei vel aurei.⁊ ē synodaticū qōdam ius epāle qō ppie vocat cathedraticū.⁊ oz cathedraticū qz soluit̄ in honorē cathedre epālis.apellat̄ synodaticū iō. qz antiquitus soluebat̄ in synodo.nā epūs annuatim p̄gregabat synodū clericoz diocē.⁊ quilibet clericꝰ noie eccl̄esie sue portabat cathedraticū.⁊ de iure cōi nō oz excedere duos aureos p qualibet eccl̄ia.de q̄ plene vide.x.q.iij.in sūma.⁊ in.c.j.Et ex isto tex.⁊ ex illo no.q̄ valet cōsuetudo sup diminutione vel augmētatione istius cathedratici. Jtē sup mō ⁊ tēpore soluēdi.nā vt hic vides soluebant̄ tres papienſ. bis in anno vt valuisset p̄scriptio et soluerent̄ sex lucēses q̄ minꝰ valebāt.⁊ de h̄ vide bo.gl.xvj.q.vij in.c.quicunq̄.⁊ qō dicā.j.c.p̄x. ¶ Scō no. q̄ cōfessio aduocati nocet p̄ti etiā nō reuocāti.qō intelligē ꝙm doc.qñ sit noie p̄tis.de q̄ vide qō no.in. c.cū cām.s.de appel.⁊ C.de erro.aduocato.l.j.⁊ fi.

Nota ibi p papiensem solutionē.tē.⁊ tene menti q̄ in actione personali p̄cedit iste libellus peto talem cōpelli ad solutionē talis quantitatis mihi debite. qō est ꝯ Bar.in.l.nimis ppere.C.de exe.rei iudi. vbi dicit q̄ debet petere eū cōdēnari ⁊ postea cōpelli ad solutionē.ꝙ vt vides ꝯriū est vez.nā licet theorica Bar.sit magis tuta tū libellus nō vitiat̄ qz tacite petit̄ cōdēnatio .naz qui vult cōsequens videt velle ⁊ antecedens.vt no.in.c.cum. Ad. de consti. ⁊ in.l.ad rem mobilem.⁊ l.ad legatum.ff. de p̄cu. ¶ Jtem nota q̄ debitum cōtractum in quantitate debet solui ꝙm monetā que erat tēpore cōtracti debiti.vel si nō reperitur soluēda est ipius estimatio. ⁊ hoc p̄cedit ex quacunq̄ dispositione contractuz sit debitum.vnde Oldra.cōsuluit q̄ si testator legauit puta centū florenos demum supuixit ⁊ mutata est iterū moneta q̄ soluendū est legatū ad estimationem monete que erat tēpore testamēti.qz ita testator sensit.p hoc bo.tex.in.l.vxorem.§.testamento. ff.de leg.iij.⁊ bene facit iste tex.⁊ idē dicēdū ꝙm eū in cōdēnatione iudicis ⁊ in similibus dispositiōnibus.qō tene menti. ¶ Vltimo no.q̄ vbi aliq̄d dari vel tradi ē in obligatione satis est illud petere et si nō potest haberi iudex pōt condemnare ad illud qō est in obligatione tradendū vl ad ipsius estimationē licet estimatio nō fuerit petita in libello qō ē valde notandū.nā in petitione ep̄i nulla fuit facta mentio de estimatione ꝙ solum papa fecit in snia.⁊ q̄uis aliqui hic dicant q̄ petita hic fuit estimatio lz nō dicatur.h̄ tamē est diuinare.primū tamē dictū est verū de iure.de quo plene ⁊ subtiliter per Bar. in.l.stipulatiōes nō diuidunt̄.in fi.ff. de vbo. ob. ¶ Jn glo.pe.ibi q̄ scriptū eēt.ex hac glo. potes notare multa.p̄mo q̄ in quātitate cathedratici currit p̄scriptio.⁊ idē p istū tex.tenuit glo.no.xvj.q.vij. c.q̄cunq̄.scō q̄ in debito annuo incipit currere p̄scriptio a tpe cessationis p̄me ita q̄ nō est necesse vt ꝯ quālibet p̄stationē annuā de nouo inchoet̄ p̄scriptio.⁊ an h̄ p̄cedat ⁊ in annuis legatis q̄ in ceteris debiti annuis.vide no.p gl.⁊ Bar.i.l.cū notissimi .§.illud.cū.§.se.C.ō p̄scrip.xxx.an. No.tertio q̄ ꝯ

ecclesiam seu cõtra iura epalia non admittit̃ prescriptio nisi.xl.an. nõ solũ cũ agitur de pscribẽda substantia debiti sed de diminutione ipsa debiti vlmo do soluendi. Hosti. tamen tenuit q in casu capituli nõ poterat currere prescriptio ppter malã fidẽ. qz sicut census nõ tollit̃ prescriptione ita nec diminui potest ꝫ cõiter tenẽt opositus. vt est etiã glo. in. d. c. q cunq. ¶ In gl. fi. i fi. de hac materia vide p Jo. de lig. post Paulũ in cle. ij. de decimis. p doc. in. c. quãto. ſ. de iureiurã. t per Bart. in. l. paulus. als creditoz. ff. de sol.

C Um venerabilis. Epus remittens ecclesie seruitia que sibi debebat t statuens q aliud seruitium nõ imponet, pcurationez nõ intelligit̃ remisisse pma ps decise narrat factum scda ptis allegationẽ. tertia diffinitionis motiuuz. quarto diffinit. scda ibi. cognouim⁹. tertia ibi quia quarta ibi decernim⁹. ¶ No. primo epm posse dimittere ecclie inferiozi seruitia que sibi ab ea debẽt t intelligo q hoc faciat ex causa t ex cõsensu capituli. qz als nõ põt eps alienare iura ecclesie sue. vt in c. pastoralis. de dona. xij. q. ij. sine exceptione. t vi de tex. cum glo. xij. q. iij. c. fi. ¶ Nota secũdo q ex causa potest eps imponere ecclie inferiozi censum seu pensionẽ sic soluendaz. facit. c. pstitut⁹. de reli. domi. ¶ Tertio no. q in generali remissione nõ intelligit̃ remissa visitatio nec ea que accedũt visitationi. vt ꝫ procuratio. ¶ In glo. ij. in fi. de hac materia no. p glo. t Hosti. in. c. pastoralis. de dona. t latius p Jo. an. Et cõiungendo dicta eoz dic q epus quãtũcunq generaliter eximat eccliaz a se semper saltem retinet octo a quibus nõ potest ecclesiam eximere. vt est coertio. xvj. q. ij. visis. visitatio t procuratio rõne visitationis vt hic. Itẽ cathedraticum vt in. c. pastoralis. prealle. Archi. tamẽ in. c. j. de pben. li. vj. dixit q licet in verbis generalibus nõ videatur remissum cathedraticũ specialiter tamẽ potest eps remittere. sed gl. tenet cõtrarium in. c. quicunq. xvj. q. vij. t idẽ videtur sequi Jo. an. hic et hoc cõmuniter tenẽt. Quinto nõ potest remittere reuerentiaz que sibi debẽt ab ecclesia inferiozi. Sexto charitatiuũ subsidium. vt in. c. cũ apls. ſ. e. Septimo institutionẽ auctorizabilẽ quo ad curaz populi. ar. in. c. cum satis. ſ. de offi. archi t in. c. ij. de cap. mo. li. vj. Octauo ea que sunt ordinis epalis. nõ cui potest eps eximere subditũ vt ſi teneatur recipere ab eo que sunt ordinis epalis. Alia iura ab istis citra põt eps remittere ecclesie inferiozi. qõ intelligo ex cã t de cõsensu capituli. vt. ſ. dixi. ¶ In tribus tñ casib⁹ eccliã põt̃ẽ plene exemptã a iurisdictione epi. Primus si eps cõsensit t papa cõfirmauit ex certa scia sic loquit̃. c. cõstitut⁹. alle. in gl. Secũdus si snia fuit lata ꝫ epm supplena exemptione t nõ fuit apellatũ. vt in. c. cum inter. ſ. de re iudi. Tertius casus rõne pscriptionis. vñ põt qs ꝫ epm pscribere iura epalia in eccliã epõ subiecta. vt in. c. auditis. t. c. cũ oli. de pscrip. Potes addere q̃rtum casum indubitabilẽ qñ papa plene eximit p se. vt i c. j. de priuil. li. vj. dicit tñ Jo. an. q licet eps nõ possit a se in totũ eximere eccliaz, tñ per modũ cuiusdã vicarie ppetue potest cõcedere inferiozi prelato etiam recipienti noie sue dignitatis oia iura predicta ꝓter tria vt cathedraticũ reuerentiã t charitatiuũ subsidiũ sed in alijs quincq potest ex cã t de cõsensu capituli cõstituere aliquẽ vicariũ suũ i ppetuũ noie dignitatis sue. vt illa exerceat tanq̃ vicari⁹ epi per hoc tñ iura hec nõ erũt abdicata ex toto ab epo qz saltẽ illo negligente poterit eps exercere. arg. in c. irrefragibili. in. ſ. excessus. de offi. ordi. t hec notabis. ad predicta vide qõ no. Inno. in. c. in lateranensi. de preben. t p doc. in. c. cũ satis. de offi. archi. t. c. cum t plantare. de priuil. An aũt cõtra institutionẽ auctorizabilẽ currat prescriptio. vide qõ not. in. d. c. cũ satis. t Jo. an. satis sentit hic q sic. p hoc c. cũ olim. t. c. auditis. de prescrip. t qõ no. Jo. an. in. c. si eps. de offi. ordi. li. vj. t ita als in facto cõsului t vide qõ dico in. c. cũ contingat. de fo. compe. ¶ In glo. ſi. cõclude q de iure ordinario semel tñ in anno potest t debet eps visitare suam diocesim t qualiter debeat se habere tam circa clerum ꝫ circa populũ. vide casũ bonũ. x. q. j. placuit. t in. c. j. j. eo. li. vj. ex cã tamẽ potest iterare visitationẽ. vt i. d. c. j. t sic vno mõ põt intelligi tex. iste. vel hic forte h̃ fuit impositũ a fundatione istius ecclie vt bis in anno eã eps visitaret t pcurationẽ reciperet. t hec vltima solutio melius congruit littere t de modo procurandi aliquid dicẽt. j. c. pcurationes.

S Uper eo. Ecclie de nouo cõuerse in pcurationib⁹ t alijs seruabũt cõsuetudinẽ vicinaz. primo ponit̃ cõsultatio. scdo rñsio ipius. scda ibi tibi. ¶ No. q in mõ pcurandi t alijs obsequijs pstandis attendit̃ cõsuetudo vicinaz ecclarum. hoc intellige qñ nõ apparet de ppria psuetudine loci. nã cõsuetudo cuiuscq loci pferẽt cõsuetudini alioz locoz. vt i. c. ulla. xij. di. t in. c. de trina. de cõse. di. iij. t p hoc ẽ expedita gl. t intelligo hoc quãdo cõsuetudo non est multũ onerosa. qz negligentia vnius loci nõ debet obesse alteri loco qui nõ neglexit. ita no. dicit Inn. in. c. fi. de offi. ordi. t de excu. tuto. l. nõ tñ. Itez intellige ꝓterꝫ in sacramentis ecclie. vt in articulis fidei. nã in illis debem⁹ sequi t tenere qõ tenet romana eccliã. vt in. c. abolende. j. de here. t de hoc vide glo. in. c. j. de sum. tri. li. vj. in. v. docuit. t ad mãm vide qõ no. in. c. cum olim. de consuetudine.

Additio. Quero quõ ista ciuitas erat de nouo puersa. dicit Host. q ipaz occupauerãt saraceni postea rex castelle recupauit. t sic erat restituta iure postliminij. ff. de cap. t postli. re. l. postliminiũ. t sic no. ipe q vbi postmodũ aliq̃ ciuitas vel terra reducat redigẽda ẽ fm psuetudines vicinaz. t sic ad aliũ locũ psuetudo exigit rõne vicinitatis. vt. ſ. dixi. qõ nota.

P Rocurationes. Prelati tũc sũt procurãdi cum personaliter visitant. t debent tunc seruare cõciliũ lateranen. t predicationi correctioni t reformationi vacare. legati t nũcij apostolici, p his diebus tñ quib⁹ moram trahũt, pcurari debẽt

ꝛ cõtra hanc ꝓstitutionẽ exactũ restituit duplicatũ h.d.primo ꝓhibet.scõo docet ibi. pozro. tertio punit.ibi qui aũt. ¶ Nota primo ibi quibuslibz alijs q nõ solũ epi vel supiozes possunt visitare ꝫ etiam alij prelati inferiozes.qõ intellige qñ habẽt ecclias subiectas de iure speciali.nã de iure cõi ecclie sunt sbiecto epo dũtaxat.xvj.q.vij.oẽs basilice ꝛ.x.q.j. regenda.ꝛ in.c.cũ venerabilis.de reli.domi. ¶ Secundo no.q legati pape pñt visitare ꝛ exigere pcurationẽ rõne visitatiõis.ꝓ hoc.c.ij.de offi.lega.li. vj.ꝛ de ptãte legatoz vide qõ plene dixi in.c.fi.ꝫ.õ cõfir.vti.vel inuti. ¶ Tertio no.q quelibet ecclesia ꝑ se sufficiens tenet pcurationẽ impendere supiori visitanti.ꝫ si ecclia ꝑ se nõ sufficit debẽt plures in vnũ ꝓiungi.ꝛ scias q cessante cã nõ debet superioz vltra vnũ diẽ trahere mozã i eadẽ eccla.vt in.c.inꝫ cetera.x.q.iij.ꝛ vide qõ dixi in.c.cũ instantia.ꝫ.co ¶ Itẽ no.q si epus nõ visitat non põt aliquid exigere rõne pcurationis. ¶ Sed q̃ro nũquid visitans possit exigere expensas q̃s fecit in eundo ad locuz vel emendã equoz mortuozũ vel vecturas equoz. Itẽ vestes ꝛ similia. Inn.hic dixit q sic.ꝛ hoc vltra numerũ pcurationũ que impendũt in victualib⁹. sed hoc dictũ Inno.dz intelligi in legatis ꝛ nũcijs apostolicis qui veniũt ꝓpter vtilitatem loci.ꝫ epi ꝛ alij nõ possunt illa exigere ꝫ pcurationez dũtaxat. vt no.Inn.in.c.j.j.e.li.vj.ꝛ ꝑdicta ibi declarat gl. sic intellige glo.in.c.ij.e.ti.li.vj.ꝛ ibi ꝑ Jo. an.i no uella. ¶ Quare aũt epus põt exigere pcurationem rõne visitationis cũ ꝓpter hec onera habeat reddi tus epatus.dicit Inno.in.d.c.j.q habet in signuz subiectionis dic etiã vt facilius inducat ad visitatiõnẽ sicut videm⁹ in canonicis qlibus quotidie dãtur distributiones ꝓpter interessentiã diuinozuz licet teneant ad diuina officia.vt i.c.j.ꝛ qõ ibi not. de cle.nõ resi.li.vj.ꝛ hec no. ¶ Quid autẽ si legat⁹ nõ visitat nũquid debeat sibi pcuratio.doct.q sic. nã legatis ꝛ nũcijs dat pcuratio nõ principalit rõne visitationis.sed quia subeũt onera alioz.vt in.c.ij de offi.lega.li.vj.ꝓ hoc.c.cum instãtia.ꝫ.e.ꝛ.c.ego eni.de iureiur. ¶ In glo.j.in fi.quarta ẽ ꝑm doct. rõne ꝓuilegij.ar.c.accedentibus.de excel.prela. ¶ In glo.ij.ibi inter cetera.ꝛ melius ꝑbat i.c.si epus de offi ordi.li.vj.ꝛ tunc pcuratio nõ dat epo ꝫ ipsi visitanti noie epi.an autẽ possit exigere vl recipere pecuniã ꝓ procuratione.dic vt habet in.c.ij.ꝛ.iij. j.eo.li.vj. ¶ In glo.fi.ibi in enxenijs.vult ergo gl. q si prelatus grauat eccliam in pcuratiõe vltra debitũ q habeat locũ pena dupli vt hic.sed si grauat recipiendo enxenia seu munera tenet in quadruplum.ꝛ sic intelligit.c.quouiã.xvij.di.sed doc. cõiter dicũt idem in enxenijs qõ in pcuratiõe.ꝛ videt ꝑbari in.d.c.j.eo.ti.li.vj.vbi dicit q ꝑlat⁹ visitans nõ debet recipere munera ꝫ si recipit nõ põt absolui a peccato nisi restituat duplũ.ꝛ dic latius vt ibi le.ꝛ no.Ad.c.qñ rñdet q loqt in casu qñ archiepus aufert aliqd epo veniẽti ad cõciliũ ꝓuinciale.Et ad c.q plerique.vbi aliud simplũ dat paupibus.dic vt ibi no. ¶ Extra gl.q̃ro qd si ecclia visitata allegat i potẽtiã.So.dicit Ihost.q aut notorie ꝓstat de potẽtia ꝛ epus cõpellat rectorẽ ad pcurãdũ.ad b.c.j.pr. aut notorie ꝓstat de ipotẽtia ꝛ nõ ꝓpellet rectorem q si ecclia totaliter ẽ impotens tenet ꝑlat⁹ eaz suis expensis visitare.qõ no.ꝓ b.c.cũ instãtia.ꝛ.c.cum apls.ꝫ.e.ꝛ ibidẽ.hoc etiã no.in gl.in dubio poterit epus exigere iuramẽtũ de impotentia.ar.in.c.fi. de iureiur.vel excõicare sub cõditione. puta excõmunico te nisi pcuraueris me ꝑm facultatẽ tuã.ꝛ nota istum vltimum modum.

¶ Venerabili. Eccla etiã ciuitatẽ.tenet pcurare epm visitantẽ q̃ꝫ ipm nũq̃ pcurauerit. ꝓmo ponit querelã epi.scõo iudicũ instructionẽ.scõa ibi discretioni. ¶ Nota ꝓmo ex isto tex.q epus põt ꝛ dz visitare nedũ ecclias diocesis ꝫ etiã ciuitatis ꝛ pcurationẽ ab ecclesijs visitatis exigere põt. ¶ Scõo qstante iure visitandi ius pcurandi ẽ imꝑscriptibile vnde q̃ꝫ istud monasteriũ nũq̃ pcurauerit epm tũ cõpulsus fuit ad pcurationẽ exhibendã. ¶ No. q appellatione ville qñq̃ ꝓprehendit ciuitas nõ tũ ex ꝓꝓrio significato vocabuli ꝫ poti⁹ ex allusione. nã in quibusdã locis.vt apud gallicos ciuitas vocatur villa ꝓprie tũ aliud est villa aliud ciuitas. Tilla eni recte dicit vnitas quarundã domoz sine muri quasi vallis vallata.de quo plene.ꝓ Jo. an.in.c.si ciuitas.de sen.excõ.li.vj. ¶ In gl.j.in fi.vel dic ꝑm doc.ꝛ bene q iõ isti hoc allegabãt qz ex q monasterium erat in ciuitate poterat expleta visitatione epus redire ad domũ ꝓpriam.ꝛ sic videbat q nõ ẽt procurandus.nã ꝛ als qñ iudex ꝓficiscit extra domiciliũ cõputat ea que expendisset domi. vt nota.in.c. cum ab omni.de vita ꝛ hone.cleri.Sed rõ deciden di in cõtrariũ fuit qz in pcuratione nõ cõsiderat interesse.ꝫ dic q dat rõne officij.vel dic q dat i signũ subiectõis.vt dixi.ꝫ.c.ꝓi.hec aũt rõ vendicat sibi locũ tam in ecclesijs diocesis q̃ꝫ ciuitatis. Et ex his ꝛ ex tex.cõclude q etiã ab ecclesijs ciuitatis q̃s epus visitat põt pcurationẽ exigere b tene menti. ¶ In glo.fi.ibi.sumptib⁹.no.glo.ꝛ cõsimilem glo.habes supra eo.cum instantia.no.docto.ꝫ.c.ꝓxiuo.et c.cum apostolus.supra eo. ¶ Ultimo scias q Inno.posuit hic glo.aliquantulũ intricatã.ꝛ ꝓprie expeditur hodie in.c.cum persone.de priuile.li.vj ꝛ quia materia est quotidiana ꝛ glo.Inno.aliquãtulum confusa.vt.ꝫ.dixi.ideo subijciam conclusionem per quã facilime intelligitur Innoc. ¶ Queritenim hic de hac questione quidam epus admonuit quendam abbatem vt pareret se ad visitationez ꝛ ad procurationem. Abbas respondit monasteriuz eẽ exemptum ꝛ offerebat se incõtinenti probaturũ coram ipo epo vel alio iudice cõpetenti ꝛ videꝫ epm paratũ ad fulminandũ sniaz censure appellauit ad papam iusta causa expressa epus nõ obstante appellatione tulit excõmunicationem cõtra eum querit vtrũ dicta excõicatio teneat ꝛ presupposita nullitate vtrũ epus sit puniendus. Et in hoc distingue tres casus.aut eni epus erat in possessione visitandi ꝛ b cõstabat aut cõstabat q nõ erat in possessione. aut dubitabat.ꝓmo casu tenet excõicatio qz cũ ẽt in possessiõe nõ tenebat i ꝓiudiciũ sui inrl admittẽ

appellationē. nec etiā pbationē recipe qz eps procedebat vt ps p pseruatione sui iuris. non grātē vt iudex. z sic oblatio pbationis nō habet iustificare appellationē. vt habeķ in. c. interposita. de appel. z. c. cū inter canonicos. de elect. vnde isto casu nō tenetur eps assumere cause cognitionē debet tamē monere ptem. Hosti. dicit q ex quo cōtumacia ē manifesta nō teneķ citare ptem § primū dictū est tutius. ar. eo. que no. in. c. cum sit romana. in fi. de appel.

¶ Secūdo casu dic q sententia nō tenuit p̄suppositā exemptione. vt in. c. cū dilect⁹. z qō ibi not. de reli. domi. nō tū venit eps puniendus si monasteriū erat in dioceſi sua qz potuit duci pbabili errore. sic cus si monasteriū nō erat in dioceſi. ar. c. sacro. de sen. excom. ¶ Tertio casu pendet ex futuro cuētu an teneat snia. nam si cōstiterit epm nō esse i possessione z monasteriū exemptū nō tenebit snia alias secus. z p p̄dicta cōsuluit Inno. vt semp eps ꝓcedat extraiudicialiter vt ps ad cōseruationē iuriū suoꝝ qz nō teneķ tūc admittere pbationez vel appellationē sed pōt se defendere gladio materiali z spūali. vt in. c. dilecto. de sen. excom. li. vj. z idem dicit in alijs iurib⁹ epo cōpetentib⁹ vel circa possessionis corporalis cōseruationē. dicit enī q si subditus qui allegat exemptionē ostendit priuilegiū suum poterit eps videre nō vt iudicet § vt informet se. qz non debet eē iudex in facto suo cū cōmoduz veniat sibi applicandū. facit qō dixi in. c. ad audientiā. de appel. z in. c. sup litteris. de rescrip. z per hoc videtur q in casu dicti. c. cum p̄sone. eps procedit nō vt iudex licet glo. aliud ibi sentiat. nā ꝯuis eps posset eē iudex in cā ecclie nō tū vbi cōmodū venit sibi applicādum. ar. no. in. l. de iure. ff. ad municip. z in cle. ij. de re. eccle. nō alie.

C Um nuper. Qui iure metropolitico vīlegationis visitat puinciā in puinciales qui sibi p curationes denegāt pōt ferre snīam. primo qu erelam decisam. secūdo mādatū ibi mādam⁹. tertio cōminaķ ibi alioquin. ¶ Nota primo q qñcz pōt ds locum visitare duplici iure vt erat iste archieps. nā poterat visitare puinciā iure metropolitico. vt. s. e. sopite. Itez iure legationis qz erat legatus pape z sic videķ q si eodē anno bis visitasset puinciā diuerso iure bis habuisset pcurationē. ¶ Secundo nota ex hoc z ex tex. q legatus pape pōt visitare totam puinciā z ab oībus ecclesijs exigere pcurationē rōne visitationis. ¶ Tertio nota q supior licite fert snīam censure cōtra denegātes indebite pcurationē. ¶ Sed quero q̄ tempore debeķ pcuratio. Vlin. videķ velle q in fine anni recollectis fructibus qz tunc debet supior visitare. Do. An. putat q sit i optione epi. vnde qñcūcz visitauerit poterit exigere pcurationē. z hoc plus mihi placet p hunc text. ibi cōtigerit visitare. xē. z. c. pcurationes. s. e. § dictum Vlin. potest assumi pro cōsilio. ¶ In gl. ij. ibi cum eps negligens ē. imo z si nō est negligens pōt archieps visitare prouinciam seruādo tamen formam que habetur in. c. j. z ſi. eo. ti. in vj.

C Um canonicis. Ad ātiquā monetā vel si nō est in vsu ad eius estimationē soluende sunt pensiones antique. primo recitat factū. secundo pudet ibi. damus. ¶ Nota primo q ecclia cathedralis appellatur ecclesia maior. qñcz appellatur matrix. de quo in cle. j. de sen. excom. z in. c. venerabili. in fi. j. de vbo. sig. ¶ Itē nota q satisfaciēdum est debito fm monetā currentē tpe contracti debiti z si illa nō ē in vsu debet solui estimatio. Ex quo infertur q ex quo pecunia nō est in vsu nō pōt solui debitū licz eēt in vsu tēpore debiti cōtracti. ō quo vide per Hosti. in. c. quāto. de iureiurā. z per Bar. in. l. paulus. ff. de solu. z ad declarationez vide qō dixi in. c. olim. s. eo. ¶ In gl. j. ibi videtur q duo sufficiant. dic q in casu illi⁹. c. nō refert an duobus vel pluribus annis fuerit soluto facta. quia ꝺ nō cōtendebaķ de substātia debiti imo debitū p̄supponebaķ sed petebaķ fm monetā nouiter currētem antiqua meliorem. fatendū est tamē q potuisset p̄scribi vt in moneta noua fieret solutio. iuxta tamē ea que dixi in. d. c. olim.

A Uctoritate. Propter priuatum oratoriuz pcuratio rōne visitationis nō debeķ. nō diuiditur. Nota primo q oratoria priuata nō sūt sub potestate epi saltē quo ad ius visitandi z pcurationē exigēdi. Et ex hoc z ex tex. nota q loca publica z religiosa sunt visitanda dūtaxat. ad hoc. c. j. j. eo. li. vj. vbi bo. tex. nam ibi dicit q loca pia eps potest visitare Et ex illo tex. iūcto isto inferķ q appellatione pij loci nō venit oratoriū priuatū. ¶ Itē no. ibi celebrant interdū. q actus celebrationis necessario nō cōcludit locū eē publicū qō no. nam facit p istis hospitalibus in quib⁹ interdum celebraķ vt ex hoc solo nō cōcludaķ hospitale eē religiosum. qz nō probat hoc eē qō ab hoc ꝓtingit abesse. vt. c. ij. de transla. plaķ. qō intelligo nisi actus celebrandi sit public⁹ z oīs indifferenter admittaķ. vt no. Archi. de cōse. di. j. nemo. dixi in. c. patentib⁹. de priui. ¶ Sed quero qualiter cognoscik oratoriū ab ecclesia. dic fm doc. q ecclesia ē illa q̄ principaliter deputaķ ad celebrationē z ad orandū ac etiā cōsecraķ p epm z ꝓstituitur sibi dos pro ministris z cultu diuino. vt in. d. c. nemo. oratoriū vero nō cōsecraķ nec cōstituiķ sibi dos nec principaliter fit vt ibi celebretur sed vt ibi oreķ. vnde sine licentia epi nō est in istis oratorijs priuatis celebrandū. vt in. c. vnicuicz. cū. c. se. de cōse. di. j. nec possunt habere campanā publicam. vt i. d. c. patentibus. dicit tamen Innocē. q si is qui habet oratoriū priuatuz nō honeste illud tractat potest eps illud facere destrui. ar. in. c. oīs basilice. de cō se. di. j. qō nota. Et ex his inferķ ad aliam qōnem. nūquid ista oratoria gaudēt īmunitate ecclesiastica z cōmunis cōclusio est q non cum sint loca priuata nā hodie pōt eē oratoriū qō cras erit camera ad volūtatem dñi. sic dicimus de hospitali priuato. vt no. Inno. in. c. inter dilectos. s. de dona. z intellige qñ oratoriū nō ē ꝓstructū auctre pontificis. nā si intercessisset eius auctas eēt publicū z religiosū z nō

posset amplius deputari ad humanos vsus. ar. in c. ad hec. ꝯ. de reli. do. ¶ Vlterius quero quis debet habere curam eoꝝ qui habitant in hmõi oratorijs religiosoꝝ. dicit hosti. q̃ de pfessis nõ ẽ dubiũ qz habebit abbas vel is cui ipe iniungit. Sed de familia seculari vt rusticis bubulcis ꝛ sílib⁹ ẽ dubiũ. Et dicit hosti. q̃ timet ne eoꝝ aie periclitent cũ non cõfiteant ꝓprio sacerdoti nec alteri de ipi⁹ licẽtia. ꝑ q̃cq̃ illis monachis qui nullã ptãtẽ in eis habent. ¶ Nota hoc dictũ q̃ rustici ꝛ famuli religiosoꝝ licꝫ habitent in eoꝝ grangijs seu monasterijs non valent eis cõfiteri ꝑ debẽt cõfiteri presbro parochiali. ꝛ ꝑ hoc facit bo. tex. iuncta glo. in cle. qz cõtingit in fi. de reli. domi. vbi dr q̃ de iure hospitale non põt administrare sacramẽta paupib⁹ ibi degentib⁹ sed debẽt recurrere ad parochianũ sacerdotẽ. subijcit tñ ibi tex. q̃ in hoc ẽ attendenda loci cõsuetudo qõ bene notabis. ¶ Per hoc põt inferri q̃ monasterium põt ꝓscribere ꝯ parochianũ vt suis seruitorib⁹ possit cõferre sacramẽta. ¶ In glo. in fi. dicit tñ Inn. q̃ si in oratorio institueret sacerdos ꝑpetuo q̃ tunc eps posset oratoriũ visitare. nam tũc cessat rõ gl. refert tñ alios tenere ꝯ. ꝛ forte melí⁹. qz si loc⁹ ẽ priuatus nõ ẽ capax intitulationis ꝑpetue. ꝑ posset saluari dictũ Inn. q̃ oratoriũ fuisset ꝓstructũ auctoritate epi qz tũc publice posset ibi celebrari ꝛ sacerdos deputari. Et credo q̃ licet eps nõ possit visitare huiusmodi oratoria vt hic tamẽ posset ad illa accedere vt videat quõ se habeant. ꝛ si ꝓter formã iuris constructa sint ꝛ an honeste illud tractetur. de quo dixi. ꝯ. fm Inno.

¶ De consecratione ecclesie vel altaris. ꝛbrica.

¶ Cõtinuari põt dupliciter. primo ad p̃cedentẽ rubricã. scõ ad sequẽtẽ. primo sic. Supra visũ ẽ ꝺ cẽsibus ꝑ q̃ in cõsecratione ecclie solẽt dari imunitates ꝛ census imponi. iõ post rubricã p̃cedẽtẽ subijcit istã. scõ sic. tractaturus auctor de celebratione missaꝝ. ꝛ q̃m misse nõ debent celebrari nisi in locis cõsecratis. iõ ꝓmisit hanc rubricam. Et ex hac continuatione insurgit qõ. nunqd in locis nõ cõsecratis possit celebrari cũ altari viatico. Inno. in. c. j. ẽo. sentit q̃ sic. dicit eni locũ eẽ cõsecratũ ex quo ibi ẽ altare viaticũ cõsecratũ ꝑ epm. ꝛ sic nõ ob. c. missa rũ. de cõse. di. j. sed aduerte q̃ archi. post aliq̃s antiquos tenet cõtrariũ. in. d. c. missaꝝ. dicẽs q̃ vbi in ecclijs cõsecratis non potest celebrari etiã cũ altari viatico nisi cõcurrat licẽtia epi. In locis aũt nõ consecratis ꝛ sine altari viatico nõ sufficit licentia epi. ꝛ hanc opi. credo veriorẽ. ꝑ hoc adduco tex. in. c. fi. de priui. li. vj. vbi de gra est cõcessuꝫ epis vt possint celebrare vel facere corã se celebrari in itinere super altari viatico. si eni hoc liceret ꝺ iure cõi ꝓut Inn. sentit frustra cõcederet priuilegiũ. l. j. C. ꝺ fi. ĩstru. li. x. ad idem. c. vnicuiq̃. ꝛ. c. si q̃s extra. de cõse. di. j. vbi dicit q̃ in oratorijs priuatis nõ debꝫ celebrari sine licẽtia sui epi. ¶ Itẽ scias ꝑ intellectu rubrice ꝛ materie q̃ ecclia anteq̃ cõsecret non apellat ꝓprie ecclia sed basilica. post ꝓsecrationẽ assumit nomen ecclesie sicut electus in epm qui post cõsecrationeꝫ assumit nomẽ epi. vide ad vtrũq̃ bo. gl. cũ tex. quẽ tenebis menti. de reli. domi. c. j. ꝛ dicit ecclia grece latine idẽ est q̃ cõuocatio qz vocat oẽs publice. Tẽ ptũ ꝺo iudeoꝝ apellabat olim ꝛ hodie synagoga que idẽ est q̃ cõgregatio. qz populus ibi congregabat. Sed apostoli ecclias nostrã nũq̃ voluerũt appellare synagogã lꝫ sic possit vocari vt pꝫ ex etymologia vocabuli ꝑ hoc potuerunt facere ad ꝺriam synagoge iudeoꝝ vel qz magis cõuenit hoibus rõne vtẽtib⁹ hoc nomẽ ecclia q̃ synagoga qz alia etiaz irrationalia cõgregantur ꝑ solũ hoies vocant. vnꝺ hoc verbũ cõuocatio ẽ magis aptũ hoibus q̃ ꝓgregatio. ꝛ hanc rõnem reddit papias. Basilica vero dicit quasi regũ habitaculũ a basilico qꝺ idẽ ẽ q̃ imperator seu rex ꝺm eũꝺ. nam ante cõsecrationẽ nõ vocant ibi hoies ad diuina merito adhuc non põt apellari ecclesia. Et facit ad statutũ. nam si punire tur delictũ cõmissũ in ecclia nõ vendicaret sibi locũ in delicto cõmisso in basilica. tñ sepe vnũ ponit pro reliquo sed impꝛopꝛie vt clare videt ex predictis. Itẽ scias q̃ dedicatio seu cõsecratio cuiuscũq̃ oratorij est solẽniter annuatim celebranda. vt ꝓbatur in. c. solẽnitates. j. ꝛ. ij. de cõse. di. j. ꝛ clarius de cõse. di. ij. c. j. vnde oritur dubitatio nunquid tũc sit cessandũ ab opere seruili ꝛ a foro iudiciali. Spe. ti. de ferijs in ꝓin. sentit q̃ sic. nã licet. c. fi. ꝯ. ꝺ ferijs. nõ facit mentionẽ nisi de dedicatiõe basilice michaelis que est in penultima die septẽbris. cũ ij. c. j. ꝑalle. facit mentionẽ de dedicatione cuiuscũq̃ oratorij. Jo. an. ibi in addi. spe. ꝺicit dictuꝫ spe. ꝓcedere quꝺ ad celebrationẽ fiendã solenniter in ipis ecclesijs ꝑ clerũ. nõ aũt quo ad forũ iudiciale nisi tñ i dedicatione Michaelis vt ꝓdixi. hec rñsio Jo. an. satis potest sustineri quo ad. c. solennitates sed respectu. c. j. ꝓcalle. iudicio meo sustineri non potest nam illud. c. loquit de ferijs celebrandis etiaz per laicos. vt colligitur ibi maxime i fine. c. fateor tñ q̃ cõsuetudo est in contrarium. ꝛ tñ quo ad officium celebrantur huiusmodi ferie cõsecrationis.

¶ Hec. Amoto altari vel lapide cõtinente sigillum recõsecrabit altare nõ autem ecclia. ꝛ hꝫ duo dicta. scõm ibi. ꝑpt hoc. ¶ Nota primo duos casus in quibus altare iam cõsecratum execratur. ¶ Prim⁹ q̃ mẽsa seu tabula superior mota ẽ Secũdus q̃ lapis qui est loco sigilli ẽ cõfract⁹ seu diminutus. ꝛ hoc declara vt infra latius ꝛ clarius dicã. ¶ Secũdo no. q̃ ad execrationẽ altaris nõ sequitur necessario execratio ecclie. ꝛ idem ecõtra nã possibile est q̃ ipa ecclia sit execrata nõ tñ altaria q̃ sunt in ecclia. vt dicã in. c. ꝓposuisti. j. e. ¶ Tertio nota q̃ res inanimata semel cõsecrata q̃cq̃ iterum consecrat. vt ꝓꝫ q̃ ex aliquo incidenti execratur. qꝺ q̃cq̃ cõtingit dicam plene in. ꝺ. c. ꝓposuisti. secus videt in re animata semel cõsecrata. nam nũq̃ execrat nec denuo cõsecrat. ꝯ. de sacra. nõ ite. quasi ꝑ totũ. Ex quo infero q̃ fortior est cõsecratio que adhibet rei animate q̃ rei inanimate. ꝛ põt esse rõ

diuersitatis. nã consecratio in re animata producit effectum suũ circa animã. vt in. c. j. de sacra vnctiõe vnde etiã post mortem anima nõ relinquit effectuz cõsecrationis. nam semel baptizatus vel ordinatus nũq̃ desinit eẽ etiam post mortẽ baptizatus vel ordinatus. vt no. xxx. q. vij. c. j. sed i re inanimata cõsecratio cõsistit in istis exterioribus. vt in muri seu in istis altaribus lapideis que ex violatione consecrationis execrant. ¶ Sed hic quero q̃s dicitur lapis cõtin̄s sigillum. So. cũ cõsecrat altare fit vnũ foramẽ paruũ vel in supiori pte in ipsa mensa lapidea altaris vel ante altare vel in altare dextro altaris t post cõsecrationẽ claudit paruo lapide q̃drato vel rotundo. t ille lapis paruꝰ vocat sigillũ q̃ est ad instar sigilli. nam sicut sigillũ denotat t signat illum sigillantem. ita ipse lapis denotat locũ eẽ cõsecratũ. Et in ipo foramine apponunt reliquie. Item nomẽ epi cõsecrantis. Item nomẽ sancti in cuiꝰ honorem cõsecratur. vnde dubitatur vtrũ deficientibus reliquijs posset apponi corpus christi. t Jo. in c. placuit. de cõse. di. j. tenuit q̃ sic. Hug. dixit nõ eẽ de substãtia consecrationis vt reliquie ponant. ea. di. nullus. Hosti. in summa. e. §. iij. refert se cõsuluisse Jnno. papã sup illo dicto Jo. an. licite põt apponi corpus christi. p reliquijs seu loco reliquiarum. Et dicit Jnno. rñdisse de assistentiũ cõsilio q̃ non ß nõ reddit rõnem. ß Jo. an. dicit q̃ põt eẽ q̃ corpus christi est abus anime. de cõse. di. ij. panis. nec debet cõseruari nisi causa infirmorum vel alia de causa necessaria. vt in. c. vnico. de custo. eucha. t vti debemus reb̃ ad vsũ destinatũ. in. c. iij. de appel. t hoc opi. multũ mihi placet. Ferk tamẽ q̃ leo papa deficientib̃ reliquijs dedit partem corporalis t eucharistie in cõsecratione cuiusdã ecclesie. ¶ Jn glo. j. ibi de loco ad locũ mouek. aduerte q̃ hec glo. videk sibi ꝓtraria prima fronte. nam hic dicit q̃ tabula consecrata potest moueri de loco ad locũ sine execrationc. Cõtrariũ sentit. j. dum dicit q̃ si mensa altaris fuit mota vel aliquis de lapidib̃ tangens mensam ipam execratũ ẽ altare t debet iterum consecrari. Dñs An. videk intelligere q̃ qñ cõsecrato cõsistit i ter mensam supiorẽ t ipam cõsecrationẽ altaris in feriozis ita q̃ cõsecratio claudit totã mensam altari tunc ꝓcedit ꝑm dictũ glo. q̃ si mouek mensa violak cõsecratio que erat sub mensa. vbi vero cõsecratio cõsistit in foramine facto sup mensa altaris tunc ex quo nõ mouek illud signũ licet moueak tota mẽsa nõ est altare execratũ q̃ remanet cõsecratio inuiolata. t sic ꝓcedit ꝑma pars glo. Sed aduerte quia Jnno. sentit ꝓtrariũ super rubrica. nam vult q̃ etiã si cõsecratio ꝓsistat in dextero latere altaris. nihilominus si mouek mensa altaris execratũ est ipsuz altare. Et credo q̃ hoc dictũ ẽ verius intelligendo de altari stabili. sed in altari portabili seu viatico possit ꝓcedere dictũ do. An. Unde scias q̃ q̃dam est altare portabile q̃ portak de loco ad locum t ẽ paruus lapis cõtinẽs in se foramẽ cũ cõsecratione t signo supposito t istud nõ execrak nisi moueak illud sigillum cõtinens cõsecrationẽ. Altare vero stabile est q̃ est firmũ in loco. t illud execratur multis modis. primo vbicunq̃ violatur locus cõsecrationis. puta q̃ cecidit aliquis de lapidib̃ tangentib̃ ipaz cõsecrationem vel motũ est sigillum ipm vel si tota mensa est mota licet ibi nõ sit foramẽ cõsecrationis rõ q̃ quãdo altare est firmũ nõ cõsecratur soluz tabula sed totuz altare. vnde si patik enormẽ lesionẽ amittit formã suã t ꝺz execratũ iõ ꝺz de nouo cõsecrari. Et in si. gl. non intelligas si lapis de nouo adik altari q̃ efficiak sacer. q̃. c. q̃ in dubijs. j. e. procedit in liquoribꝰ t in his que cõmixtione cõfundũtur vt ibi clarius dicã. secus in alijs rebus.

Et. Diebus etiã nõ festiuis pñt ecclie cõsecrari. ¶ Nota primo ibi i diocesi. tua q̃ extra diocesim nõ licet eẽpos consecrare ecclesiã sicut nec iudicare alienos subditos t si ꝺ facto presumpserit sine licentia ꝓpꝛij epi licet teneat cõsecratio. ipe tñ eps veniet puniendus. vij. q. j. c. si eps. ¶ Secũdo no. q̃ ad cõsecrationẽ ecclie nõ ẽ prefixa certa dies. t rõ dubitandi fuit vt dicitur in glo. q̃ alie cõsecratiões vt epoꝝ virginũ t clericorũ fiũt certis diebus festiuis. Sed rõ decidendi ꝑm doc. fuit q̃ debet eẽ ꝺfia inter consecrationẽ inanimate rei t animate. nã altera dignior. item firmior nã illa nõ iterak vt dixi i. c. ꝓcedenti sicut ista que fit in re inanimata iõ nõ est opus seruare tantã solẽnitatẽ. Et scias incidenter q̃ fit questio quare mortalis nõ cõsecrak si fuerit semel corrupta t tamen ẽlectus in epm cõsecratur licet habuerit vxorẽ vel concubinã vltra vxorẽ. de quo vide bo. gl. in. c. acuti̊. xxvj. di. t in. c. vidue. xxvij. q. j. t ꝺic vt ibi.

Q Uod in dubijs. habz duo dicta t primo idẽ dicit q̃. c. j. s̃. eo. scõm dictuz ibi nec negamus. t illud breue. t põt sic sũmari ad mentez Oleũ nõ cõsecratũ põt cõmisceri oleo consecrato t totũ sit cõsecratũ. ¶ Nota primo q̃ totũ altare execratur si tabula supior mota fuit. t no. q̃ loquik in distincte. nõ eni refert se ad casum qñ cõsecratio cõsistit sub tabula ß indistincte loquik. iõ facit ꝓ his q̃ dixi in. c. j. s̃. eo. q̃ ex quo altare amittit formam suã licet locus cõsecrationis remaneat inuiolatꝰ totum altare execrabik. t ꝑ hoc qõ sequik in lra dũ dicit idẽ eẽ si enormiter sit fracta mẽsa altaris. ¶ No. scõo i si. q̃ cõpositũ ex diuersis assumit naturã simplicis dignioris. t hoc tene menti. nã quotidie ista lra allegak q̃ magis dignũ trahit ad se minꝰ dignũ ad idẽ. c. vnicũ. eo. ti. in. vj. ¶ Jn glo. si. ibi secus si vinũ apponak sanguini. nã si post transubstãtiatio nẽ factã per sacerdotẽ in altari apponeret vinuz in calice remanet vinũ nec assumit naturã sanguinis christi. vt in. c. cũ marthe. j. ti. pri. ß glo. nõ soluit cõtrariũ. Doc. soluũt tripliciter. primo q̃ oleũ consecratũ nõ desinit eẽ oleũ. stat ergo i sua natura iõ cõmixtione cũ alio oleo fit cõfusio. ß vinũ ꝑ ꝓsecratio nẽ desinit eẽ vinũ t efficit sanguis xꝑi. iõ cuz fuerit vinũ alterius nature non fit cõmixtio. Et credo q̃ possit dari alia rõ fortior. nã ꝑ cõsecrationẽ nõ est ibi pur̃ corꝑ xꝑi q̃ nõ ẽ sanguis sine corpe. vt no. in. d. c. cũ marthe. vñ quẽadmodũ i hostia ẽ veruz corpus xꝑi cũ sanguine ita in calice ẽ ver̃ corꝑ xꝑi

ff

cū sanguine ꝛ ibi videbis quare sunt ista duo sacramenta ꝛ nō vnū tñ merito vinū postea impositus vel alius liquor nō transit in sanguinē qz nō est ibi purus liquor sanguinis. ꝛ hec rō iudicio meo fortius stringit ꝙ rō doc. scōa rō qz sicut sanguis est incōmutabilis ita est incōmixtibilis. tertia q hoc ꝓcedit virtute ſcramēti ꝑ alia ꝓcedēs videt mihi verior. ¶ In ea. glo. ibi minus dignū. dic q vniuersitas seculariū que venit principaliter est dignior iure patronatus qđ venit accessorie. nam id qđ venit accessorie licet in se simpliciter sit dignius rōne tñ accessionis ē minus dignū ꝛ transit cuz principali. vt ꝓbat insti. de re. diui. §. si quis. ꝛ vide qđ dicaz in. c. ex litteris. de iure pa. nam ꝓcedūt ista qñ vnū pōt venire accessorie ad reliquū. sz eccla que ē mere spūalis nō transiret cum vniuersitate seculari. vt no. Jnno. in. d c. ex litteris. Et in fi. glo. nō intelligas q vinū nō sacrū efficit sacrū. qz vt dixi in. c. j. s̄ eo. iste tex. procedit in liquoribꝰ ꝛ in his que mixtione cōfunduntˇ. sed in alijs que mixtione nō cōfunduntur vnū nō transit in naturā alterius. ꝛ sic ar. glo. nō colligit ex tex.

Proposuisti. Recōciliatur eccle sia que ꝓpter homicidia ꝛ vulnera hominū ibidē perpetrata est polluta. primo consultatio. scōo responsio ibi fraternitati. ¶ Nota primo q homicidiū cōmissuz i eccla ipaz eccliaz polluit adeo vt ñ recōciliationē nō possint ibidē diuina celebrari. ad idē. c. fi. j. eo. ꝛ cum iste tex. simpliciter facit mētionē de homicidio nec in hoc requirit sanguinis effusionē sufficit homicidiū etiā sine effusione sanguinis. puta qz fuit ibidē laqueo suspensus vel strangulatꝰ vel qđ sīle. qđ clarius tenet glo. c. ti. c. vnico. li. vj. ꝛ limita hūc tex. ꝙ ibi no. nam debet intelligi de homicidio violento seu iniurioso secus in casuali. ꝛ quid in eo qui se defendendo alium occidit in ecclesia vel si ibi interficiat aliquis sanctus homo. hec ꝛ similia vide ꝙ bo. glo. in. d. c. vnico. ¶ Secūdo nota q ꝓpt̄ vulnera extra homicidiū ecclia polluit ꝛ idē i cimiterio vt in. d. c. vnico. Et aduerte qz vulnera nō fiūt sine sanguinis effusione. vnde alia iura faciunt mentionē de effusione sanguinis. i. c. fi. j. eo. ꝛ i. d. c. vnico Ex quo infero ad duo notanda. primo q ꝓpt̄ extractionē modici sanguinis nō polluit ecclia qđ denotat hoc verbū effusio. nam illud verbū abundātiam significat. ꝙ hoc vide bo. tex. cum glo. ibi in. c. cum illoz. in. §. q si claustrales. in. x. nisi. j. de sen. excom. ꝛ vide glo. ibi no. in. x. sanguinis effusione Ex hoc notabis ad statuta que qñq requirunt sanguinis effusionē. secūdo infero q ex alia iniuria corporali extra sanguinis effusionē nō polluit ecclesia vt ne crimꝰ indigeat reparatōe. i. recōciliatōe sz in aliquibus locis sit cōsuetudo nō improbāda vt fiat recōciliatio saltē ad terrorē alioz. ꝙ hoc qđ no. Jo. an. in. c. aqua. j. eo. ¶ Ultimo no. q ecclesia qñq polluit ꝛ tūc nō indiget recōsecratione ꝑ recōciliatione quādoq; execratur ꝛ indiget recōsecratione nec sufficit recōciliatio ꝛ qui sunt isti casus videbis. j. cum glo. ꝛ dicūt docto. q per aquā designat populus. q vinū aque mixtū designatur vnio deitatis ꝛ humanitatis. per cinerē memoria passionis. ideo cuz istis tribus fit recōciliatio ſm formam contentā in pontificali. ¶ Sed cōtra predicta opp. de. c. vestra. de coha. cle. ꝛ mu. nam ecclia cū sit sancta nō debet posse pollui cū peccare nō possit. So. cōtrarium est verū q ecclesia in se nō polluit ex delicto hominum sed ad terrorē fit illa recōciliatio vt homines videntes q ex facto atroci sancta quasi polluant̄ ita vt indigeant recōciliatione inducank ad cogitādū quātum sit elaborandū ꝙ expiatione ꝓprij peccati. Ex hoc infert q vbi ista fierēt occulte nō est opus recōciliatione qz cessat causa inductiua qđ bene notabis ꝛ vide glo. no. in. d. c. vno. ¶ In gl. in fi. Ex hac gl. collige tres casus in quibus ecclia recōsecrat ꝛ tres in quibꝰ altare. ꝛ duos in quibꝰ ecclesia recōciliat. Primus casus qñ dubitat an ecclesia fuerit ꝓsecrata. sed est dubiū quādo dicit dubitari. Jnno. s̄. eo. sup rubrica quē sequūk docto. cōiter hic dicit q dicitur dubitari si nō apparet scriptura in libro ecclesie vel colūna vel tabula marmorea in quibꝰ solet scribi tēpus cōsecrationis vel nō apparet testis saltem vnus deponēs de visu vel ſm quosdā de auditu. nā hoc casu cū nō tractat de preiudicio alterius sufficiunt tales ꝓbationes qđ bñ notabis. nam potest facere regulā q scriptura in loco marmoreo facta vel vnicus tēstis faciat fidē vbi nō agit de ꝓiudicio alterius. ꝛ dd hec semp allegat dictū Jnnōc. ꝛ facit de cōse. di. iij. puulos. xxiij. q. ij. sane. ꝛ xxij. q. v. hoc videt. Secūdus casus ē si parietes ecclesie sūt cōbusti. ꝛ est rō qz cōsecratio ecclie cōsistit in exteriori ꝑte. fit eni delinitio seu vnctio cū crucibꝰ in ipsis parietibus ecclesie ab interiori ꝑte in superficie muri. vñde violat ipsa cōsecratio ex cōbustione parietuz licet parietes nō corruank. de cōse. di. j. ecclesijs. Tertiꝰ casus si parietes corruerit ita q oportet eas de nouo ipos reficere. ꝛ hoc ꝙ rōnem ꝓdictā. ꝑ glo. hic limitat qñ simul ꝛ semel parietes corruerunt et reficiunk. secus dicit ipsa si hodie corruerit vna certa pars ꝛ reficiatur. cras alia ꝑs ꝛ etiam reficit ꝛ sic successiue. nā eadez videtur ecclesia sicut dicimꝰ in naui. nā si successiue reficiatur etiam tota eadē nauis dicit. vt in. l. q in rerū. ff. de leg. j. ꝛ idē dicit populus licet aliqui moriank ꝛ aliqui nascank. vt in. l. ꝓponebat. ff. de iudi. ꝛ de hoc vide gl. que hoc disputat in. c. de fabrica. de cōse. di. j. ꝛ istā opi. videntur sequi docto. hic maxime hosti. Jnno. sentit super rubrica sed ibi refert contrariū teneri a quibusdam vt indigeat recōsecratione ꝛ hanc partē puto veriorem. nam in istis spūalibꝰ cōsideramus veritatē ꝛ nō fictionē. vt no. Archi. in. c. j. de voto. li. vj sed in veritate nō est illa ecclia. ex quo ex toto ō nouo licet successiue est refecta. nam negari nō potest quin cōsecratio que cōsistebat in antiquis parietibus sit sublata. ꝛ iura cōtraria loquūtur de fictiōe nec ob. si dicat q ex quo fuit refecta ꝓius miꝰ ꝑs traxit maiꝰ ꝑs minorē ꝑtem ad naturam suā. arg. in. c. s̄. ꝓxi. in fi. ꝛ sic de alijs partibus. nā dico q hoc nō procedit in istis que mixtione cōfunduntˇ. vt dixi in. c. j. s̄. eo. ¶ Primus casus i quibꝰ altare

recõsecratur ẽ cũ dubitak an fuerit cõsecratũ. ꝛ declara ꝑut. s. dixi in ecclesia. ¶ Secũdus casus qñ mensa altaris est mota. ¶ Tertiꝰ qñ enormiter fracta. ad hoc. j. e. c. ligneis. ꝛ declara vt dixi i. c. j. s. e. ¶ Primꝰ casus in q̃ eccl̃a polluit ꝛ indiget reconciliatione ẽ ꝑ sanguinis effusionẽ. ¶ Scõs ꝑ effusionẽ seminis. ꝑõt addi tertius ꝑm ꝑcedentẽ opi. gl. qñ successiue ecclesia fuit repata. nã debet recõciliari ꝑm opi. glo. licet nõ sit polluta sed adde duos casus quos habes in. c. cõsuluisti. j. eo. ¶ Sed dubitatur nũqd̃ execrata eccl̃a debeat etiã recõsecrari altare ꝛ quid in pollutione. Cõcludũt doct. hic q̃ possibile est q̃ ecclesia indigeat recõsecratione ꝛ nõ altare. ꝛ idẽ econtra. secus si est in pollutione. ratõ diuersitatis. nã cõsecratio eccl̃ie cõsistit in parietibꝰ ꝛ est separata a ꝓsecratione altariũ. vnde ꝑõt violari cõsecratio eccl̃ie. puta qꝛ parietes sũt combusti vel corruerũt cõsecratione altariũ remanẽte intacta et ita ecõtra. nam altaria ꝑsit destrui parietibꝰ eccl̃esie remanentibꝰ illesis ꝙ pollutio ꝓcernit totũ corpus ecclesie. nã ex homicidio cõmisso in ecclesia totũ corpus cũ sit vnitũ ꝛ indiuiduũ polluit̃ ió etiã in altaribus nõ ꝑõt celebrari ante recõciliationẽ cum sint in corpore ecclesie. ¶ Et tractak ꝟ questio quotidiana cuius expensis debeat venire ep̃s ad eccl̃iaz recõciliandã. Vlin. in. c. cõquerente. de offi. ordi. dicit q̃ ep̃s debet hoc facere expensis suis qꝛ ꝓpter hec ꝛ similia habet redditus. nec ob. c. cũ sit romana. j. de simo. qꝛ loquit̃ in ꝓsecratione. ꝛ placet ista opi. ar. c. j. de censi. li. vj. ꝙ alij vt refert hic Jo. an. distinxerũt q̃ aut scit̃ quis violauit ꝛ est soluẽdo ꝛ tũc expensis illius debet recõciliare. ar. in. c. fi. de iniur. ꝛ in. l. j. ff. de eo q̃ quẽ fa. erit. aut nescit̃ vel nõ est soluendo ꝛ tũc recurrendũ est ad cõsuetudinẽ ꝛ statutum eccl̃ie quibus deficientibꝰ rector ꝛ parochiani debẽt ꝓcurare ep̃m. ar. in. d. c. cũ sit. in defectũ omniũ debet ep̃s facere expensis suis. ar. x. q. iij. cauẽ dũ. ꝛ hec opi. videt̃ placere Jo. de lig. in cle. j. de cele. missa. ꝛ illa eadẽ mihi satis placet. ꝛ hec ꝺ isto. c. sufficiant.

Cum sis. Plura altaria simul in eadem ecclesia cõsecrari ꝑsit. ꝛ idẽ in pluribus ep̃is. h. d. Et fuit rõ dubitandi. nam vni ꝑsone nõ possunt plures sacri ordines eadẽ die cõferri. vt in. c. ſras. de temp. or. Jtez vnica missa in die per ep̃m dici ꝑõt. vt in. c. cõsuluisti. j. ti. ꝑri. ꝛ iste cõsecratiões nõ fiũt sine missa. de q̃ tũ dic vt habes glo. no. in. c. q̃ sicut. de elec. vbi disputak an celebratio misse sit de substãtia cõsecrationis. vnde videbak q̃ plura altaria in eadẽ ecclesia simul ꝓsecrari nõ possent. ꝛ idẽ in ep̃is. ꝙ ꝛrarium hic decidit̃. nã nihil obstat quo mĩus in eadẽ missa ꝛ in eodẽ loco possint plures epi ꝓsecrari vel plura altaria. ¶ Et no. tex. ibi vna ecclesia. ex hoc enĩ verbo potes inferre q̃ si altaria sint in diuersis eccl̃ijs nõ ꝑsit simul cõsecrari. qꝛ requirit̃ ꝟ certa forma q̃ nõ ꝑõt seruari in altaribꝰ nõ ꝓsentibꝰ. ꝛ licet ꝟ cõsecratio epoz̃ ꝛ altariũ paritcr̃ tñ differũt in die cõsecrationis. qꝛ altaria ꝑsit ꝓsecrari quolibet die sicut ecclesia. vt in. c. ij. s. e. ꝙ epi nõ nisi die dominico vt in. c. j. ꝛ. c. qõ die. lxxv. di. ¶ Quid autẽ de benedictionibus abbatũ. vide bo. glo. in cle. attẽdẽtes. de sta. regu. in. v. benedicti. ꝛ per Hosti. in. c. cũ contingat. de eta. ꝛ quali. ꝛ nõ ẽ hoc iure expꝛesſuz sed ꝑ argumẽta. cõmunit̃ eni videmus q̃ in dieꝰ dominicis sicut obseruak in cõsecratione epoz̃. naz si minozes ordines nõ possunt conferri quolibet die ꝓpter reuerentiã. vt in. c. j. de temp. or. fortiꝰ bñdictio abbatis q̃ dat ptãtem ipi abbati conferendi minozes ordines. ꝛ sic minozes ordines dependẽt ab ista bñdictiõe. q̃ oz impẽdi cũ maiori solẽnitate. ꝛc.

Igneis. Corruente tecto parietibus illesis ꝛ mẽsa altari nõ enormiter fracta nec altare nec ecclesia cõsecrak. h. d. secũda ibi inquisitioni. ¶ Nota ꝓmo ex tex. iuncta glo. q̃ ꝓsecratio ecclie cõsistit nõ in tecto sed in parietibus ió corruente tecto remanẽtibꝰ parietibꝰ nõ fiet recõsecratio. ¶ Nota scõo q̃ altare nõ execrak si patit̃ modicã fracturã. secꝰ si enormẽ. Et aduerte qꝛ tex. nõ distinguit vtrũ fractura sit in loco cõsecrationis. ꝛ ió intelligo indistincte q̃ vbicunq̃ cõtingit enormis fractura mense altaris execratũ est altare. ꝛ hoc qꝛ videt̃ ꝑdere formã suã. ꝛ facit ad ea que dixi in. c. j. s. eo. Et ꝑ istũ tex. infert abbas ad q̃nem quotidianã. nũquid altare viaticuz sit execratũ si lapis remoueak a ligno. nã sepe altare viaticũ fit ex lapide paruo inserto ligno. ꝛ cõcludit q̃ nõ. ꝛ credo q̃ vult arguere a silẽ. naz sicut corruente tecto eccl̃ie remanentibꝰ parietibꝰ nõ fit cõsecratio ita sublata illa tabula seu ligno cui inherebat lapis nõ debet fieri recõsecratio. Jo. an. hoc fatetur si sepulchrũ est in ipso lapide. secus aũt si in ligno eẽt sepulchrũ siue formẽ ꝛ ibi eẽt cõsecraito ꝛ lapis eẽt loco sigilli ꝛ hoc ẽ indubitatũ. nã tũc violatur cõsecratio. Sed ego dubito etiaz in ꝓiozi casu ponẽdo q̃ altare recipiat formã suã ex ligno ꝛ lapide. puta qꝛ lapis ẽ ita paruꝰ q̃ per se non sufficeret ad formã altaris viatici. nã licet ꝓsecratio sit in ipso lapide tñ sublato ligno verũ ẽ dicere q̃ ipsuz altare patit̃ enormẽ fracturã. ꝛ sic perdit formã suã. ad ꝟ adduco istũ tex. in secũda ꝑte. nam hoc casu quãdo lignũ vel tabula ẽ de forma altaris consecratio fuit facta in toto altari. licet formen sit in certa ꝑte fractũ. ꝛ hoc credo verius. ¶ In glo. in fi. banc gl. declara ꝑut dixi in. c. ꝓposuisti. s. eo.

Consuluisti. Breue est vꝟ potest ecclesia vel cimiteriũ si excõicatus in ea sepelitur. ¶ No. q̃ cimiteriũ eccl̃ie polluit̃ quẽadmodũ ꝛ ipa ecclesia. ꝛ an cimiterio polluto polluak ecclesia. vide tex. c. in vno. eo. ti. li. vj. ¶ Scõo no. q̃ excõicatus nõ ẽ in cimiterio sepeliendus. ꝛ nunqd̃ sepeliẽtes eũ incurrãt sniam excõicatiõis. vide tex. in cle. eos. de sepul. ꝛ vide bo. glo. in. c. ad hec. j. de ꝑiui. q̃ tractat nũquid cõicans excõicato mortuo incurrat excõicationẽ minozẽ sicut incurrisset cõicando viuo. ꝛ tenet ibi glo. notabiliter q̃ sic licet Hosti. teneat ibi ꝛriũ ꝙ dic plene vt ibi dixi. ¶ Sed quero q̃d si excõicatus sepelirek in eccl̃ia. So. sentit ꝟ Jo. an. q̃ eccl̃ia oz recõciliari ꝛ parietes etiã sũt radẽdi

t corpora excõicatoꝝ sũt reijcienda. de ꝓse. di. j. ecclesia. t idẽ si pagani sepelirent. Sz h dictũ nõ placet quatenus dicit q parietes sunt radendi. nã per hoc violaret ꝓsecratio ecclie. t sic eẽt recõsecranda t nõ recõcilianda. nec ob. c. ecclia. allegatũ per Jo. an. qz loquit in ecclesia nõdum ꝓsecrata. tũc enĩ est verũ qõ ꝑdixi. secus aũt si ecclia ẽ ꝓsecrata rõne prędicta. Et habes ex tex. vnũ casũ addendũ ad no. ir. c. ꝓposuisti. s. eo. vbi ecclesia recõciliat. Aliũ casuz ponit hic Jo. an. s. qñ ecclia seu cimiteriũ fuisset cõsecratũ p notozie excõicatũ. nã si sepultura corpoꝝ excõicati polluit istũ locũ fozti⁹ qñ ipa cõsecratio fit p manus notozij excõicati. t videt hic facere regulam q oia que ꝓsistũt in exteriozib⁹ bñdictionibus t cõsecrationib⁹ nõ debẽt exercitari p fideles si gesta sũt p notozũ excõicatũ ante recõciliationẽ. secus dicit in corpe xpi t in alijs sacramentis. nã illa sunt verissima i se nec indigẽt recõciliatõe licet excõicat⁹ cõfecerit fac. j. q. j. in. c. multe. t adde istum alium casũ ad no. in. d. c. ꝓposuisti. vide qõ no. in. d. c. ij. de sacra. nõ ite. Jtẽ vide etiã tex. cuz glo. xiij. q. ij. c cũ grauia. t in. c. nullus. vbi habes quare corpora fideliũ sepeliunt in sacro. t habes ibi bonũ ꝓsilium vbi debet eligi sepultura. tẽ.

C Cum sicut. Qui fecit ecclesiã cõsecrari tenet eam dotare t tene menti hunc casũ. In prima facti narratio. In secũda exhoztatio. ibi cũ nõ sit. ¶ No. primo ex tex. iuncta glo. q fundãs ecclĩam vel faciens eã ꝓsecrari obligat ad dotẽ cõpetentẽ illi dandam quẽadmodũ pat carnalis obligat ad dotẽ cõpetentem filie dandã. l. fi. de dotis ꝓmiss. ita t qui fecit ecclesiã ꝓstrui vel ꝓsecrari. qz quodãmodo censet pater cũ deduxerit ecclesiã de nõ esse ad esse. ¶ Secũdo no. q in hoc casu ecclĩasticus iudex habet iurisdictionẽ in laicũ. ¶ In glo. ibi vel si omissũ sit i fundatione. dic ꝑ q ante fundationẽ dz dos constitui. vt in. c. nemo. de cõse. di. j. t si fuit omissũ in fundatione nõ debet cõsecrari nisi dos assignet vt hic. t si fuit omissũ põt cõpelli fundator seu faciens eã cõsecrari ex quasi cõtractu. t lz glo. hic in fine dicat q prius sit pueniendus ꝓsecrator nõ bñ dicit. nam vt ꝓbat hic actio ẽ prius dirigenda ꝯ facientẽ ꝓsecrari. nec ob. motiuũ gl. imo facit pon⁹ pro. qz si epus ordinat ad pñtationẽ alicui⁹ prius cõpellit pñtator ꝯ ordinatorẽ. vt in. c. cũ sm. de ꝓben. h in defectum fundatoris seu faciẽtis ꝓsecrari agẽdũ ẽ cõtra epm cõsecratorẽ q dotabit vel ex bonis ecclie sue si sine enozmi lesione h fieri poterit. arg. in. c. aplice. s. de dona. vel de patrimonio suo. sicut in silr xo. in. c. ō multa. s. de ꝓben. Et nota q hec obligatio transit i heredẽ. vt in glo. t in iurib⁹ allegat⁹ in ea. Et no. qz sepe accidit maxime in ꝓstructoꝝib⁹ capellarum.

¶ In ea. glo. ibi recipe hospites. tẽ. dicit host. q si tanta deberet eẽ dos pauci reperirent q vellent ecclesiã cõstituere. vnde sufficit sm eũ q assignet vn⁹ mansus p dote. t quid sit mãsus. vide bo. tex. in. c. j. s. de censi. t ibi in glo. t dicit q cũ ista obligatio puenerit ex mera liberalitate nõ debet multũ seuere agi cõtra ipm edificatorẽ. nec ẽ opus q dos detur a principio p hospitalitate tenenda vel p iurib⁹ episcopalib⁹ soluẽdis. nã ecclia impotens nõ tenet ad ista imo nec tenet ꝓcurare epm visitantẽ. xvj. q. iij. ic. cauẽdũ. sed si ecclesia puenerit ad pinguiorẽ fortunã tunc poterit exercere hospitalitatẽ t alia facere de quibus in glo. Et no. bene hoc dictũ host. t adde opi. Tin. qui dicit in assignatiõe dotis attendendum virũ ecclia sit parochialis. nam tũc habẽda est rõ decimaz t oblationum t aliaz obuentionũ spũalium. ¶ Põt enĩ ex oibus prędictis inferri q dos debet eẽ tanta vt ꝑbyter viuere possit saltẽ cũ vno ministro respectu habito ad obuentiones spirituales. t si ecclesia est collegiata debet dotari sm quãtitatẽ t numerũ collegiatoruz t qualitatẽ collegij. t vide qõ no. xxj. q. j. in. c. j. t vide bo. gl. ad prędicta. in. d. c. nemo. de conse. di. j.

H Aqua. Ecclesia polluta p sacerdotem simplicẽ recõciliari nõ põt etiaz si aqua fuerit p epm benedicta. tria fac. ponit dictũ. dãnat cõsuetudinẽ cdusam reddẽs t subdit ꝑteriti tolerantiã. scda ibi. nõ obstãte. tertia ibi. q aut. ¶ Nota primo bonã regulã in mã delegationis q ea que sũt ordinis epalis nõ possunt cõmitti nõ epo. multa enĩ sunt que nõ possunt fieri nisi p epos tanꝯ dependẽtia ab ordine epali vt ꝓsecratõ virginũ ordinatio clericoruz. ꝓsecratio ecclĩarum t similia. de quibus vide tex. lxviij. di. c. ꝙuis. ea vero que sunt iurisditionis demandari pñt etiaz non epis. Ex quo infert q ptãs excõicandi põt cõmitti etiã nõ epis. t idẽ de oibus que eps ꝓsequit in sola cõfirmatione. de quib⁹ in. c. transmissam. de elec. t ad ꝑdicta⁹ vide gl. singularẽ quã tenebis menti. i. c. puenit. xcv. di. que dicit q nihil habet eps quod sit meri imperij qõ nõ sit delegabile h distingue prout habet hic in tex. nã ea que sũt ordinis nõ debẽt cõmitti nisi habenti illũ ordinẽ. Ex quo infert ibi glo. notabiliter q etiã papa nõ posset dare ptãtem non sacerdoti cõficiendi corpus xpi. qz in dispositiõe diuina illud est distributũ ordini sacerdotali. vt in. c. j. §. vna. s. de sum. tri. Et ex hoc posset facere aliam regulã q ea q̃ sunt alicuius ordinis nõ pñt delegari alicui nõ habẽti illũ ordinẽ. t sic nõ est spãle i epo Et ex hoc t ex tex. notabis q epatus ẽ ordo t ñ simplex dignitas licet theologi tenẽt ꝯrium. de quo vide bo. glo. in. pemio. vj. ¶ Ultimo no. t tene mẽti q cõstitutio iuris antiqui declaratoria extendit ad ꝑterita licet reperiat ꝓsuetudinẽ in oppositũ ex quo declarat irrationabilitatẽ ꝓsuetudinis. t sic gesta p̃ tertu cõsuetudinis irrõnabilis nõ tenẽt. vñ papa h ex misericordia tolerauit act⁹ ꝓcedentes. t de h vide qõ dixi in. c. si. de cõsti. t vide tex. cũ gl. in cle. ij. de re. eccle. nõ alie. § vide bo. glo. in. c. cũ venerabilis. s. de cõsue. q̃ videt velle q gesta ꝑtertu ꝓsuetudinis q̃ reputabat irrõnabilis sunt toleranda saltẽ ex misericordia vt hic. t hoc tene menti. ¶ In gl. j. ibi ꝓtra iuris naturã põt dupliciter gl. intelligi. primo q ꝓsuetudo irrõnabilis ẽ cõtra iuris naturam nã de iuris natura ẽ q ds exerceat ordinẽ quez nõ recipit. nam potestas ministrãdi seu exercendi ea q̃ sunt ordinis nõ depẽdet ex nuda volũtate supiorꝝ.

sed cõsistit in certa forma tradita q ecclaz. t ista est rõ decidendi in tex. nã ea que sunt iurisdictionis cõsistũt in nudo exercitio seu voluãtate iõ pñt delegari cuicũq. secus in his que sũt ordinis. ¶ Jn gl. fi. in fi. t ex hoc t ex tex. collige papaz posse cõmittere simplici sacerdoti ptãtem recõciliandi eccliam. t vide qõ plene no. in. c. quãto. de pstue. t idẽ dicerẽ de oibus que sunt iuris epalis ex dispositõe hũana qz in illis papa habet plenitudinẽ ptãtis. in. c. proposuit. de pcef. preben. sed ea que i dispositõe dina sunt tributa certo ordini nõ pñt cõmitti illũ ordinẽ nõ habẽti etiã p papã. vt vult glo. sing. in. d. c. peruenit. t no. istam regulaz. ẽ.

Ecclesia. Ecclesia etiã nõ consecrata si polluit reconciliãda ẽ. h. bz duo dicta. scẽm ibi ẽ tamẽ. ¶ Nota q basilica largo modo põt vocari ecclesia vt hic. t vide qõ dixi. s. super rubrica ¶ Et ex hoc t ex tex. infero q in materia fauorabili t priuilegiata appellatione ecclie venit basilica seu ecclesia nõ consecrata. nã ex quo est deputata ad diuinũ cultum t ptinus ẽ cõsecranda habeẽ p cõsecrata in fauorez ipsius. sicut in sũ dicit q de primo militandus habetur p milite. l. pe. ff. de test. mili. ¶ Secũdo nota ibi suspendant. t tene mẽti q in ecclia nõdũ consecrata licite celebrant diuina. nam hic mandat vt p tinus reconciliet ne officiũ diuinũ in ea suspendat. dic tñ q in ea debet celebrari cũ altari viatico qz in locis nõ cõsecratis celebrari nõ põt. de cõse. di. j. missarũ. dicti sup rubrica. ¶ Et aduerte q hic nõ fit mentio de licentia epi videt ergo q ex quo locus a primordio ẽ deputat9 ad diuinas laudes nõ exigatur alia licentia. ¶ Jtẽ no. q post pollutionẽ ecclie cõtingentẽ ex sanguinis vl seminis effusione organa clericoz in ea suspendunt. Ex quo infero q nedũ missa sed nullũ officiuz debet ibi celebrari añ reconciliationẽ. An aũt de facto ibi celebrantes incurrant irregularitatẽ. Hosti. sentiebat q sic. qz ecclia videt interdicta. ar. hic. ꝟ ꝟriũ est hodie determinatũ. habeẽ in. c. is qui. de sen. excom. li. vj. nõ est ꝟ ecclesia interdicta si organa clericorum sũt suspensa ¶ Ultimo hic queriẽ nũquid pollutio nocturna cõtingens in ipa ecclesia polluat eaz vt indigeat reconciliatione. Jo. an. dicit q cõsuetudo satis rõnabilis habet q nõ licet pollutio qũcq cõtingat cuz peccato t an t quando pueniat hoc sine peccato. vide tex. cũ glo. notabili. vj. di. testamentũ. Sed ego dico q alio respectu ecclia isto casu nõ est reconciliãda. qz talis pollutio cõtingit occulte. t ea q occulte fiũt nõ indigẽt reconciliatione per ea que dixi in. c. ppo suisti. s. eo. t declara hũc tex. per ea que dixi in. d. c. proposuisti. vt est glo. no. in. c. vno. j. eo. li. vj. Jn glo. j. in fi. nota finẽ glo. t p iura ibi allegata. Clemens papa mãdauit denunciari excõicatos effractores cuiusdã ecclesie nõdũ cõsecrate vbi tamẽ celebrant diuina. t nota q ppzie sacrilegiũ non cõmittit ibi qz nõ ledit res sacra sed propt deputationẽ gaudet eo priuilegio quo sacra. ¶ Jn glo. ij. in fi. Hosti. videt sequi primã opi. sed Jo. an. t cõiter doc. trãseunt cũ opi. glo. t illa videt verior p rationes glo. Jtẽ si exigeretur pñtia epi posset imediate cõsecrari t tamẽ tex. dicit ꝟritius fieri põt. Jtez in expectando epm possunt diu diuina suspendi pramentẽ tex. t. c. pe. de imu. eccle. qz licet iste locꝰ non cõsecratus gaudet eodẽ priuilegio cũ cõsecrato nõ tamẽ sequit q in reconciliationis actu debeat seruari eadẽ forma. nã cũ magis delinquat in loco consecrato expedit vt maioz fiat demõstratio in actu reconciliationis. ar. in. c. cum illorum. de sen. ex. t in. c cum bone. de eta. t qualitate.

¶ De celebratione missarum t sacramento eucharistie t diuinis officijs.

¶ Supra visum est de consecratione ecclesie t altaris. sed quia in ecclia psecrata misse celebrant t alia diuina officia dicunt iõ subiungit hec rubrica

Presbyter. Cõiter non sũmatur propter multitudinẽ dictoz ꝟ sm vnum intellectũ potest sic sũmari. Presbyt tenet horas debite dicere horas canonicas pmittit tñ sibi ex causa dicere eas vsq ad vesperas inclusiue. h. d. Primo pcipit officiũ dici horis debitis t ex causa pmittit anticipationẽ. secũdo specificat causã quare pmittit sibi anticipare. ibi deinde. tertio concludit ibi. ergo. ¶ Nota primo ibi mane. iũcto. ꝟ. ibi expleto. q matutinũ debet ẽ explerũ mane t sic ante ortuz solis. vnde dicit Hosti. q licet mane expleri debeat tamẽ debet media nocte inchoari. p hoc qõ sequit i tex. media nocte. ẽ. Ex quo infero q matutinũ ẽ de vigilijs nocturnis nõ diurnis. t sic illa auctoritas septies in die. pcedit in die naturali cõtinens. xxiij. horas. t qõ postea tex. dicit de nocturnis vigilijs. ẽ. voluit specialiter diuidere ipas horas inter diẽ artificialẽ t nocteẽ. nõ aũt volunt denotare q essent vigilie nocturne preter septem horas numeratas in tex. t sic intelligo istũ tex. t q ipe sic voluerit pz qz matutinũ hic cõnumerat in septenario numero qui psolui debet quolibet die t tñ matutinũ dicitur ꝟ nocte licet expleat de mane. ¶ Sed de vno dubito si matutinũ incipiẽ media nocte nõ videt q expleat mane qz nõ ponit tantũ tempus ad dicendũ matutinũ nisi seruaret psuetudo ꝓrũdã religiosoz q media nocte incipiũt matutinũ t dicũt vsq ad laudes t p9 ea incipiũt laudes modicũ añ diluculũ t explent de mane ita vt tũc sit hora pme t tũc optime fuat qõ dicit in tex. sed tũc nõ septies sed octies psoluũt laudes. t facit qõ no. Archi. in. c. presbyter. xcj. di. vbi tacite innuit q octo sunt hore canonice separando illã auctoritatẽ media nocte. ẽ. a septẽ horis alijs de quibus in illa alia auctoritate septies in die. ẽ. ꝟ tñ iudicio meo apte iure nõ pbat. vt. s. dixi. Contra ꝟ tamẽ facit qz matutinũ est in prima hora dici naturalis t tñ hic cõputat sub illo numero septenario qui expletur in die naturali. Ex quo necessario infert q illa auctoritas media. ẽ. cõprehendit i illa septies in die sed vt dixi hic distinguit inter diẽ artificialẽ t nocteẽ. ¶ No. ibi. pensuz seruitutis. q sic

vasallus tenet domino soluere tributū t seruitium sic clericus tenet soluere hanc seruitutē deo. s. i dicendis horis canonicis. t expone pensū. i. quātitatem vel debitum. t idē verbū ponit. iiij. di. denicq. ¶ Tertio nota q officiū diuinū appellat hora t etiam vigilia. t dicit hora ab ore oras. apellantur vigilie qr in eis dicēdis debēt clerici vigilare t nō dormire. ¶ Quarto no. ibi infirmis visitatis. q sacerdos parochialis nō debet exire ciuitatē ḡn pri⁹ visitet oēs parochianos infirmos ne quis sine cōfessione seu eucharistia decedat. facit de offi. archipre sby. in. c. iij. ¶ Nota ibi opus rurale. q hoc op⁹ nō est clericis et presbris interdictū. ¶ Itē no. ibi ieunijs q presbyter parochialis tenet seruare ieuniū vsq ad horā tertiā in qua pōt missa celebrari ꝑm q̄litatem dici. Et ex hoc verbo infero q sacerdos parochialis nō debet cā celebrationis recipe vinū purificatū nisi habeat aliū sacerdotē qui sit paratus dicere missā supueniente necessitate. nā iste tex. loquitur de sacerdote qui prius celebrauerat vt denotat illa dictio vt iterū necessitatib⁹. tē. t tñ dicit q debz ee ieiun⁹ vsq ad horam statutā t iterū ex necessitate celebrare posset. ille aūt qui recepit vinū purificatū nō dicit ieiun⁹ nec pōt ex necessitate iterum celebrare vt innuit iste tex. t clarius legit t not. in. c. ex parte. t. c. cōsuluisti. j. eo. ti. ¶ Nota ibi pegrinorū t hospi. pulchrū dictuz q sacerdos parochialis licite ministrat sacra pegrinis t hospitib⁹ cōfluentib⁹ ad parochiam suā. ergo inferri pōt q pegrini t hospites nō tenent ire ad eccliam cathedralē ꝑ necessitate supueniente vident ee de illa parochia ad quā se cōtulerunt. t facit hoc ad qōnem quotidianaz q̄ tractat in. c. j. de sepul. ¶ Mozitur peregrinus in parochia alicuius vtrū debeat ibi sepeliri vel in ecclesia cathedrali si nō eligit sepulturā vel si eligit extra parochiam suā vtrū debeat quarta ecclesie cathedrali an parochiali. iste tex. facit ꝑ ecclia parochiali latius examinat hec questio in. d. c. j. ¶ Mo. ibi septies in die. tē. q de iure diuino clericus tenet ad septē horas canonicas sed nō sunt de iure diuino. iste hore determinate. vnde officiū seu determinatio t distinctio officij est de iure positiuo ꝑ septies in die laudare ē ō iure diuino. Ex quo infero q papa licite pōt dispensare circa mutationē officij sed nō credo vt possit dispensare vt clericus nō teneat dicere aliqō officium licet Lau. t Jo. de lig. aliter senserint in cle. ij. eo. ti. vbi arguūt q sicut papa ibi dat ptātem certo casu mutandi officium ita possit dispensare vt nō teneat quis dicere officium arguendo de parte ad totū. Sed illud dictū mihi nō placet qr alia ratio est in toto alia in parte. q. de iure diuino ē ipm officiū generaliter sumptū cōtra qō papa sine rōne nō dispensat. secus in distinctiōe t mutatiōe officij qr illud vt dixi ē de iure humano. ꝑ ḡ qō le. t no. in. c. pposuit. de cōcef. preben. ¶ In gl. j. in fi. no. bene glo. t refert hosti. q papa cardinales t alij pōtifices ꝑ pte maiori hoc obseruant dicē do de mane officiū vsq ad sextā t nonā inclusiue ꝓpter occupationes supuenientes postea. naz prima hora dici ē aptior t deuotior. ideo melius est p̄ uenire horam q̄ preueniri. ad hoc tex. cum glo. in l. ḡ. ff. de ꝟb. sig. t q hoc posset fieri habes no. text. hic qui ex̄ ex causa ꝓmittit vt possit clericus de mane etiā vesperas dicere. Sed aduerte qr tex. prima fronte videt sibi ꝓtrarius. nā primo ꝓmittit vt possit quis de mane dicere officiū vsq ad vesperas inclusiue tñ postea videt velle cōtrariū dum dicit ita vt horis cōpetentib⁹. tē. sed ego intelligo q clerici⁹ in priuato pōt seruare cōsiliū hic traditū sed i ecclesia sua in qua solēt diuina officia publice dici debēt hore canonice celebrari cōpetentibus horis aut a se aut a suis scholaribus. s. clerid. t habuit iste tex. respectū ad cōsuetudinē quorūdā vltramontanoz qui habēt in ecclesia multos clericos scholares qui adiuuant eos in officijs dicendis. t refert Jo. an. hic miraculū de quodā sancto heremita quē deficientibus alimentis angelus pascebat t tpe vuarum portabat sibi q̄q vuas bonas q̄q marcidas q̄q agrestes. interrogatusq angelus ab heremita q̄ sit tanta diuersitatis causa. respōdit angelus q bonas portabat tpe quo dicebat officium horis cōpetentibus. agrestes vero q̄ anticipabat horam dicendi officiū. marcidas q̄ differebat vltra debitaz horam t hoc ideo qr heremita nō occupabat alijs exterioribus. sed vbi ex causa legitima seu necessaria timet occupationē pōt licite seruari qō ꝟ dicit. ¶ In glo. ij. in fi. sed glo. non declarat que sit hora cōpetens ad dicendū officiū. dicūt hic doc. illam ee cōpetentē in qua credit populum accessuz ad diuina. qō no. si aut̄ ē verisiliter credit q populus nō veniat. dixerūt quidā q clerici possunt dicere ad voluz sed nō placet hoc doc. sed dicūt q cōpetēs est cū hora officij respondet hore dici vt sic dicat matutinū in nocte prima in diluculo t sic de alijs horis. Et dicit Jo. an. hic q istaz septē horarū tres sunt nocturne. t q̄ttuor diurne. nā matutinū ꝑma t ꝓpletoriuz sūt hore nocturne. iō tex. dicit i pl̄ali de nocturnis vigilijs. tē. i multis tñ locis cōpletoriū dicit immediate p⁹ vesperas. t hoc fuit inductū forte vt populus possit cōmode officijs interesse. t no. q quelibet hora designat aliquid de officio quo de cruce. ¶ In gl. in. ꝟ. succurrere in fi. dicit hosti. q generalis ꝓsuetudo habet q in diebus cōmunib⁹ possit missa dici vsq ad sextaz. in vigilijs vsq ad nonaz. in quattuor tpibus vsq ad vesperas. facit qō no. in. c. solet. de cōse. di. j. t in. c. nō licet. xliij. di. ¶ In glo. fi. in fi. aduerte qr glo. dicit etiā alios clericos nō presbyteros teneri ad dicendū officiū sed nō aperit vtruz oēs teneant in quocūq ordine sunt cōstituti t q̄d si nō sunt beneficiati iō aduerte. nā primo ponā duos casus in quibus oēs cōueniunt. Primus est q̄n dericus ē beneficiatus. nam ꝑm oēs iste tenet dicere officiū. xcij. di. c. fi. nā propter officiū dat beneficium. c. fi. de rescrip. li. vj. t qui altari seruit de altari debet viuere ita cōtra qui viuit de altari seruire dz altari. in. c. cū ꝑm aplm. ō ꝑben. Scōs casus q̄n dericus est in sacris. nā cōmuniter tenet q licet nullū habeat beneficium tamen rōne ordinis tenet ad officium. vnde verbum presbyter capitur hic large facit. c. ij. de coha. cle. t mul. vnde in ordinatiōe ad

monetur clericus q̄ si fuit piger i cundo ad eccl̄iam sit deinde sollicitus. si fuit somnolētus sit vigilās. Sed dubito in alijs duobus casibus. Primus nūquid clericus in minoribus releuet ab officio dicēdo si est absens ab eccl̄ia in qua ē beneficiatus ex p̄ babili causa t deseruit eccl̄esie p̄ vicarium. nā p̄e. t Abb. dicūt hic q̄ sic. t hanc dām assignāt inter clericū in minoribus t cōstitutū in sacris. allegant. c. quenit. de appel. facit. c. cū ex eo. de elec. li. vj. ſz illa iura hoc nō probant iudicio meo. nā loquunt quo ad officiandū eccl̄iam. nam ex iusta causa quis accusat nō tamē releuat quin dicat officiū in priuato t p̄ hoc iste tex. nam sacerdos hic dixit officium in priuato t per clericos scholares dicit in eccl̄esia sed dicūt q̄ hoc. c. loquit in p̄sbytero qui tenet rōne sacri ordinis t posset adiuuari eor dictū hac ratione clerici in minoribus vident teneri ad officiuz rōne beneficij sed beneficio est satisfactuz ex q̄ deseruit p̄ vicariū. hanc opi. refert ꝟ Jo. an. t nō reuocat nec expresse approbat. t idē facit Jo. de lig. in cle. j. eo. ti. sed ipe Jo. an. in fi. istius. c. dicit vnū dictuz p̄ qđ tacite videt recedere a dicto p̄e. t Abb. dicit enim libenter vidisse q̄ eccl̄esia statutum fecisset vt clerici saltem in minoribus bñficiati nō curati excusarent occasione studij ab officio dicēdo deseruiēdo eccl̄esie p̄ vicariū t dicēdo officiū beate marie virginis. t aperte videt sentire q̄ cessante statuto eccl̄esie clericus in minoribus beneficiatus nō excusat licz deseruiat p̄ vicariū t ipe dicat horas beate marie virginis etiā si sit absens ex causa p̄babili vt studiorū t credo q̄ hec opi. sit vtriorz t utior. nā assumpt⁹ est in sortem dñi t tenet de iure diuino septies in die laudare deū. nec pōderat ppheta q̄ dicat in eccl̄ia vel alibi. nā licet nō possit in eccl̄esia dicere nō debz excusari quo minus laudet deū i priuato maxime cū viuat de patrimonio christi. ¶ Et est dubiū nūquid officiū beate marie virginis sit in p̄cepto doc. hic nihil dicunt sed Jo. de lig. ponit in. d. cle. j. t dicit q̄ licet hoc iure nō p̄bet tū hoc cōis consuetudo habet vt cōputet inter horas canonicas. t hoc credo ee verissimū. nam ordo antiqu⁹ est ab eccl̄ia traditus vt etiā publice dicat in eccl̄ia certis temporibus qō nō eēt si nō eēt in p̄cepto. nā multa ex radice antiquoz patrū sunt in p̄cepto que nō reperiunt scripta. xj. di. eccl̄astica. t i. c. cū marthe. j. e.

¶ Secūdus casus in quo dubito ē nunquid clerici in minorib⁹ nō beneficiati teneant ad officium. Jnno. hic generaliter loquēdo dicit q̄ oēs clerici tenentur dicere vel audire officiū. t si sunt beneficiati tenent dicere in illa eccl̄ia vbi habēt beneficium. xcij. di. c. fi. Expresse tū nō attingunt doc. hunc casum ꝟ potius sentiunt q̄ nō dicēdo dē cōstitutis in sacris t de bñficiatis i minoribus. t ita habet generalis cōsuetudo que vt credo nō dicentes excusat. ar. in. c. cū dilectus. de cōsue. Sed de mēte iuris diuini t humani credo q̄ sit oppositū. nā eoipso q̄ qs p̄mouet ad ordines assumit in sortē dñi t trāsfert se in deū t in eccl̄iam. vnde eximit a ptāte seculari in. c. cū nō ab homine. de iudi. optime facit. xij. q. j. cū portio. cū. c. p̄cedenti. nam t qlīz clericus dzvi uere de patrimonio christi vel saltē eps tenet p̄uidere. ſ. de p̄ben. c. ij. t. c. eps. ℣. c. fin aplm. Sed ꝟ cadit scōa qō. nunquid clericus nō dicēs officium sine cā rōnabili tenet restituere fructus quos interī p̄cepit ab eccl̄ia. Jo. cal. formal hic istā qōnem. t cōcludit q̄ sic. mouet q̄ propt nō residentiā clericus priuat beneficio t fructibus beneficij. in. c. pe. ſ. de de. nō resi. sed nō dicēs officiū effectualiter nō resi dē. Jtē q̄ beneficiū dat p̄pter officium. vt in. d. c. fi. t fortificando hoc vbicūq; aliquid dat ob causaz cā nō secuta illud pōt repeti. vt. ff. de cōdi. ob cām. quasi p̄ totū ꝟ beneficiū datur p̄pter officiū dicēdū ergo officio nō dicto fructus beneficij repeti p̄sit. ꝟ hec opi. est nimis rigida nec eam sequit do. Lar. dicens q̄ iure nō probat sed tū nō rūdet specifice ad cōtrariū. sed tenēdo opi. ꝓtrariā possum⁹ dicere q̄ beneficiū nō datur simpliciter p̄pter officiū ꝟ etiam vt clericus assumpt⁹ in sortē dñi viuat de patrimonio christi t nō mendicet. xcij. di. diaconi. t i. c. ij. de p̄ben. Jtē facit. c. si quis i clero. vij. q. j. vbi clerico imponit alia pnia. Jtē propter nō residentiaz clericus priuat beneficio nō tū reperim⁹ q̄ artetur ad restitutionē fructuū. vnde in. c. ex pte. ō de. nō resi. ille nō residet p̄ decēniū t tū non fuit cōpulsus ad restitutionē fructuū. Jtē occasione tituli quē ſp habet donec priuet p̄ciperet fructus t si non seruierit eccl̄esie dicendo officiū tū seruit eccl̄esie vnū saltē in ordine clericatus. ꝓtraria tū opi. in foro aie esset tutior. Jtē ꝟ ponit per Jnno. qō clericus diu dimisit officiū t cōfitet nūquid audiens cōfessionē dz ei imponere pniam q̄ redicat oia officia aut mutare possit pniam. Jnno. dicit hic q̄ pōt mutare si vult t cōmuniter sequit̄ur doc. q̄ pōt indicere etiaz illā pniam. vide hic per eum t pōt defendi hoc etiam ō stricto iure ciuili q̄ in obligationibus facti succedit obligatio ad interesse. l. si quis ab alio in fi. ff. de re iudi. t. l. stipu. nō diuidū. in. ꝟ. celsus. de ver. obli. q̄ opera vnius diei sunt diuisa ab alijs. l. si vsufructus in bienniū de vsufru. lega. l. si non sortē. ¶. si libertus. de cōdi. inde. Aliā qōnem videlicet quid ō infirmo vel aliter impedito. vide hic etiā p̄ Jnnoc. vtrū excusēt ab officio dicendo p̄pter infirmitatem. t distinguit q̄ aut est infirmitas q̄ noceret multum sibi p̄pter officiū dicendū t tunc excusat sec⁹ si nō multum noceret. puta in febre quartana anti quata vel febricula.

¶ Q Uidam. Propter missam spēalem missa de feria dimittenda nō est. h. d. primo excessus. scōo prouisio. ¶ Mo. primo q̄ euāgeliū in principio erat verbuz nō est de necessitate dicēdū in qualibet missa. nam si hoc eēt verū nō notarent isti laici qui in singulis missis volebāt audire illud euāgeliū nō tū per hoc putes malū ee in qualibet missa illud audire maxime cū hodie hoc habeat cōis cōsuetudo. ꝟ damnat hec suspitio q̄ credebāt isti sicut dicūt q̄dā vetule q̄ nō poterūt isti sine pnia decedere audiendo illud euāgeliū vl q̄d sīle. ¶ Mo. secundo q̄ propter missas peculiares nō debēt in eccl̄ia dimitti misse q̄ occurrūt aut de feria aut de festo p̄prio. t intelligūt hoc

doc. qñ in eccl̃ia nõ ẽ nisi vn⁹ sacerdos. ℟ eni essent plures bñ posset vnus dicere missam occurrentẽ ꝛ alius ob deuotionẽ dicere missam peculiarem. ꝓ hoc videtur tex. in. c. ꝛ hoc attendendus. de conse. di. j. ¶ Nota ibi nõ ꝓ alia deuotione q̃ missa peculiaris nõ debet audiri nisi principaliter ob reuerentiam dei ꝛ sanctorũ nõ aũt ob aliã deuotionẽ. puta vt habeant meliores segetes. Quid autẽ de sacerdote qui missam celebrat vt deus ꝓdat aliquez. dic q̃ cõficit. sed hoc cõperto debet deponi qz abutitur tanto sacr̃o. vide glo. j. q. j. c. dictũ. q̃ ad hoc allegat bo. tex. ¶ Nota vltimo in fi. q̃ ꝺ̃ celebrando rogat ꝓ viuis ꝛ defunctis. ꝛ ideo dicit tex. in fi. ꝓ salute viuorũ atq; mortuorũ. ꝛ ob hoc cõiter in plurali dicunt̃ misse ꝛ raro in singulari dicit̃ missa. Ex q̃ etiam collige q̃ misse ꝓsunt viuis ꝛ defunctis. xxij. q. ij. aie defunctoꝝ. ¶ Nota q̃ misse peculiares dicuntur quasi spãles siue appropriate qz sicut peculium appropriat̃ alicui ita tales misse peculiares appropriant̃ ei qõ est quasi peculiũ. ¶ In glo. j. ibi. i. spẽales. vl̃ exponе peculiares. i. q̃ si sibi appropant.

C Onsuluisti. Breue est vel sic. Sufficit sacerdoti semel in die celebrare. Et duos casus excipit. s. necessitatẽ ꝛ festũ natiuitatis. ¶ Mo. primo q̃ sacerdos increpari non potest si quolibet die celebrat. Aug⁹. tñ tales nõ laudat nec vituperat. vt in c. quotidie. de cõse. di. ij. nã difficile est q̃ quis quolibet die sit ita dispositus vt missam digne valeat celebrare. nõ tñ valet statutũ artans eũ ad quotidie celebrandũ. vt ẽ bo. tex̃. i. c. significatũ. s. de ꝑben. ꝛ dic vt ibi dixi. qõ est notandũ ꝓ institutionib⁹ bñficiorũ. nã patron⁹ q̃cq; facit appoñi vel institui vt ꝓmot⁹ ad illud bñficiũ teneat̃ quolibet die celebrare. ꝛ vide latius qõ dixi in. d. c. significatũ ¶ In gl. fi. ibi siue vtilitatis. non intelligas q̃ ꝓ lucro ꝓprio debeat sacerdos celebrare iterũ sed istud verbũ vtilitas est referendũ ad ꝑsonã tertij vt sequit̃ in glo. tõ dicẽs missam ꝓncipaliter propter intentionẽ lucri tẽporalis cõmittit simoniã mentalẽ. vñ tenetur agere pniam licet nõ teneat̃ reddere lucrũ ex̃q̃ non interuenit pactũ expressum. ꝛ idẽ in canonicis qui vadũt ad officiũ principaliter ꝓpter distributiões quotidianas. de q̃ vide bo. gl. in. c. vno. de cle. non resi. li. vj. in fi. facit tex. c. fi. in fi. j. de simo. ¶ In ea. gl. ibi aliqua magna ꝑsona. puta eps ꝝm doc. quez nõ decet absq; missa celebranda vel audienda diez ꝓtransire. vt in. c. fi. de ꝓui. li. vj. ꝛ idẽ dic de aliquo magno viro. ar. in. c. j. s. c. Et inquãtũ gl. in fi. videtur velle q̃ ds̃ põt celebrare vnã missaz de die ꝛ aliã ꝓ defunctis videt̃ hoc ꝯ tex. nã solum excipit duos casus vt. s. dixi. ꝛ vide tex̃. in. c. sufficit. de cõse. di. j. q̃ ꝓmittit aliã missã ꝓ defunctis celebrare existente necessitate. vt puta qz deficit presbyter qui debeat aliã missã celebrare ꝛ in eccl̃ia ꝓsueuerũt due misse celebrari. ꝓ hoc. c. cũ creatura. j. eo. ꝛ idẽ dicũt doc. qñ parochianus infirmaret̃ qui vellet cõicari. nam si eucharistia nõ cẽt ꝓseruata i ꝓxima missa licite sacerdos dicit aliã dũmodo hoc faciat nõ recepto vino purificationis qõ no. nam in hoc multi errant. ex hoc enim verbo sumi potest vna regula q̃ etiam ꝓ cã necessitati nõ ly sacerdoti iterũ celebrare si ꝓ⁹ recepit vinã purificationis. Et aduerte q̃ hoc etiaz habet locũ in festo natiuitatis dñi. nam si sacerdos accepit vinũ purificationis nõ põt dicere secundaz missam vel tertiam. ꝛ hoc expresse volunt doc. in. c. ex parte. j. eo. vbi dicit Host. q̃ vidit i hoc magnos viros errare.

C Onsilium. In missa commemorationis licet dicatur ꝓpria ꝑfatio nõ tñ dicit̃ hymn⁹ angelicus nec symbolũ. Et in hoc errãt multi sacerdotes q̃ cõmuniter in missa cõmemorationis marie beate marie virginis dicũt gloria. cõis diuisio. scõa ibi inquisitioni. ¶ Nota primo q̃ licite missa dicit̃ in cõmemoratione alicuius sancti extra festuz ꝓprium ꝝ intellige vt dictũ fuit in. c. quidã. s. eo. sed hoc maxie obseruat̃ in eccl̃esijs cõuentualib⁹ seu collegiati in quibus debẽt quotidie dici due misse. vt in. c. cum creatura. j. eo. ¶ Nota secũdo q̃ ꝓpria ꝑfatio dicit̃ in missa cõmemorationis ꝛ sũt tñ decẽ ꝑfationes institute ꝓ eccl̃iaz. nouẽ habenk in. c. inuenim⁹. de cõse. di. j. decimã habes in. c. sanctorũ. lxx. di. vñ si reperiunk alie extra illas sunt delende. qz ab eccl̃esia nõ sunt inuente nec approbate. ¶ In gl. fi. in fi. vel dic ꝝm Host. q̃ iste hymn⁹ ponit̃ in laudes matutini de domino nostro in quibus de cõmendabili deuotione dicit̃ Te deũ laudamus.

C Ex parte. Breue est ꝛ ꝝm Host. de terminank quattuoꝝ questiones. nã primo q̃rebat an sacerdos post sacr̃a sumpta ꝑfundere debeat manus. sc̃o cum q̃ liquore. tertio vtrũ illã ꝑfusionez debeat sacerdos sumere. quarto an ꝓ⁹ illã sumptã debeat seu possit iterũ celebrare ꝛ in effectu rñdet hic papa ad oñs q̃ones. nã dz man⁹ primo ꝑfundere cũ vino ꝛ vinũ ꝑfusionis sumere nisi sit celebraturus aliã missam. ꝛ post ꝑfusionẽ sumptã nõ põt aliã celebrare. ꝛ intellige vt dixi in. c. cõsuluisti. s. eo. nã ly ꝓcedit tam in festo natiuitatis dñi q̃ alia necessitate ꝛ ex ly declaratur iste tex. ¶ Et primo no. q̃ ꝑfusio post sumpta sacr̃a dz fieri cũ vino ꝛ ly facit ad q̃onem nunq̃d nõ bibens vinũ possit ꝓmoueri ad sacerdotiũ. ꝛ ꝓclusio est q̃ nõ. ꝛ vide glo. ij. q. vij. ipi apli. ꝛ credo q̃ ñ sufficeret q̃ ille polliceret̃ se sumpturũ sacr̃m qz ex̃q̃ solet naturaliꝫ abhorrere vinũ posset emittere seu euomere sacr̃m sumptũ. ar. in. c. si quis ꝓ negligentiam. cũ. c. se. de ꝓse. di. j. ¶ Nota q̃ ꝓ assumptiõez vini quis desinit eẽ ieiunus. ꝛ hoc intelligo in reuerentiam tanti sacramẽti. naz ieiuniũ abstinẽtie nõ rumpit̃ per pot̃ ante vel post cibũ sumptũ vel per assumptionẽ medicine. vt no. Inn. j. de obser. ieiu. sup rubrica. ¶ In gl. fi. ibi euacuat. ꝝ clari⁹ ly habetur. j. c. ꝑ. §. q̃ siuisti. ¶ In ea. gl. ibi ꝝ magis affirmatiue. no. ex ly iuncto tex. q̃ aduerbiũ forte nõ sponit̃ dubitatiue ꝝ q̃cq; affirmatiue. vel dic clari⁹ ꝝm Host. q̃ illa dictio forte nõ referet̃ ad ꝟbũ impediret̃ ꝝ ad ꝟbũ reciperet̃ ꝛ ẽ sensus q̃ si forte acciperet vinũ ꝑfusionis forte ꝓ obliuionẽ vel qz non credebat se celebraturꝫ denuo impediret̃. ¶ In ea. gl.

ibi. añ cibus digestus sit. No. glo. q quis dicit ieiunus post digestū cibū iō necessario non requirit dormitio, pōt ꝙ sacerdos celebrare de mane iz nocte p̄cedenti post cenā non dormiuerit dūmodo digestio sit p̄fecta. vt no. in. c. si cōstiterit. j. de accusa. vbi per doc. vide bo. tex. cū glo. de cōse. di. j. sacra. Et aduerte quēadmodū ob reuerentiā sacramenti sacerdos dz eē ieiun⁹ qñ sacramētū sumit ita p⁹ sūptum sacramentū dz stare ieiun⁹ cadē rōne ne cib⁹ naturalis fm opi. quorundā admisceat sacris. t iō dicit tex. multū notabilit in. c. trib⁹. de cōse. di. ij. q si qs sumpsit corp⁹ christi de mane dz differre cibus materialē vsq ad sextā. t si sumpserit in tertijs debet differri vsq ad vesperas iz nō obseruet t male. nā opinio videt magis cōis ꝙ corp⁹ xp̄i t sanguis tā diu durant ꝙ vīu durant accidētia panis t vini t sic oportet differre per tantū tempus quo verisimiliter illa accidentia t p cōsequēs corp⁹ christi nō sit amplius in corpore recipientis. fuit tamē opi. q̄rundā q immediate quo p̄mit dentibus desinit ibi eē corp⁹ xp̄i q̄ tñ opi. nō tenet. facit. c. si qs p ebrietatem. de cōse. di. j. Et in fi. glo. no. q de substantia sacramenti nō est vt sacerdos sit ieiunus sed ad decētiam t reuerentiā sacramenti. nam t xp̄s instituit hoc sacm nō ieiun⁹ ꝙ p⁹ cenā. t vide rōnē quare in. c. liquido. de cōse. di. ij. vñ sacerdos ꝫfaciendo pōt p̄uari ꝫficio. vt i. c. si p̄stiterit p̄ius allegato.

Cum marthe. Siqua v̄ba sūt in canone misse que ab euāgelistis dicta nō fuerūt credere debemus q a xp̄o apl̄i t ab aplis eorū successores acceperūt. h. d. vsq ad ·§· quesiuisti. t ille ·§· h. d. In sacramēto altaris aqua cum vino transubstantiatur in sanguinē. h. d. scō vsq ad ·§· tertiū t ille ·§· vsq ad finē hoc intendit. Oratio q dicit in secreto in festo sancti leonis i. mutata est qr vbi dicebāt annue nobis domine vt aie famuli tui leonis h̄ p̄sit oblatio. hodie dicit vt intercessione beati leonis hec nobis p̄sit oblatio. t hec mutatio p̄tingit quia sancti nostris orationib⁹ nō indigent sed nos suis t tres sunt p̄tes sicut tria sunt dicta que patent p. §. ¶ No. primo ibi in canone misse. q nō q̄quid dicitur in secreto misse dicit canon ꝙ tñ illa verba quibus transubstātiatio fit. hinc dicit hosti. quidā simplices sacerdotes apellāt canonē q̄q̄d dicit i secreto. Et scias q sunt pauca v̄ba in quib⁹ fit transubstantiatio in corpus t sanguinem xp̄i. t statim illis verbis platis t nō ante ē ibi corp⁹ xp̄i nec sanguis. ea vero que p̄cedunt in missa t sequūtur non sunt de substantia cōsecrationis sed sacerdos orat p populo t refert gratias deo t similia. de quo vide bo nū tex. de cōse. di. ij. panis. ¶ No. scō q si alik reperiatur scriptum in exemplato cū in originali contineatur p̄sumitur exemplar falsum nisi probet q additio fuit facta per habētē potestatē ita arguebatur hic. nam dicta euangelistaruz sunt quasi originalia eorum que christus dixit t fecit. vnde videbatur q libri aliquādo aliud cōtinentes essent falsi. sed tolerant ex rōnibus hic positis in tex. facit ad h̄ c. quoniā contra. de proba. ¶ Nota tertio q euangeliste supplent se ad inuicē. facit p̄o testibus vt si vnus plus dicat ꝙ alter nō reddant falsi qr potuit vnus plus p̄cipere ꝙ alter sed potius minus dicēs debet supleri p alios. qō sentit Inno. in. c. qualit t quādo. de accu. el. ij. dūmodo nō sint in aperta contrarietate. vt in. c. licet. de p̄ba. ¶ No. quarto t tene menti illud dictum. beatius est magis dare. ꝛc. t declara vt dixi. c. j. de dona. ¶ Nota quinto ibi. sane. modū soluendi qōnem scz dando instantiam nam papa p̄bando q nō oia gesta ꝛ verba xp̄i fuerunt scripta p euangelistas dat instantiam vnā de verbis aliam de factis. t sic no. q sufficit dare vnā instantiam. ¶ Itē nota q testamētū nō est firmum in vita testatoris nā potest ad libitū mutari sed sola morte cōfirmat ad hoc allegat iste tex. ¶ No. q in sacramēto altaris ē figura sacramenti mysteriuz et veritas. t tria sunt ibi p̄incipalit. s. forma panis et vini. veritas sanguinis t carnis. virtus vnitatis et charitatis. t p̄sequere vt in littera habet. t vide sīle in circulo posito ad tabernā. naz circulus designat duo t nō est signatū. nā designat tabernā. Item q ibi vendatur vinū t q ibi sit vinū venale. vinū vero ē tñ signatū t nō signū qr designat p circulum t tabernā. ita in corpe xp̄i. nā spēs panis t vini ē tñ sacm. nā designat duo. s. veritatē carnis t sanguinis xp̄i t vnitatē int̄ xp̄m t eccliam. scōm. s. veritas carnis t sanguinis designat t designat. nā designat p̄spēm panis t vini t designat vnitatē que ē inter xp̄m t eccliam. t sic ē sacm vnū. s. vnitatis t res alterius. s. speciei panis t vini. tertium. s. vnitas designat t nil designat. nā designat p spēm panis t vini sanguis t corpus xp̄i t sic ē res gemini sacramēti. ¶ Nota in fi. huius p̄incipij p̄sumendū p̄o his quibus ecclesia vsa est ab antiquo q que ab aplis t alijs sanctis viris fuerint instituta videos debent eē in tanta reuerentia sicut ea q̄ scripta sunt. vide bo. tex. in. c. ecclesiasticarum. xj. di. ¶ Nota in ·§· quesiuisti. q ex tribus opinio. que erant inter scholasticos de aqua posita i calice a p̄probatur hic illa q aq̄ non remaneat aqua nec p̄incipaliter transubstantiatur in sanguinem sed cum vino transeat in sanguinem. Et solet iste tex. allegari ad p̄bandum differentiam esse an aliqua copulentur per copulam. t an per copulam cum. nam copula t facit copulatum venire p̄incipaliter non accessorie. sed copula cum facit venire copulatum accessorie. t ideo tex. notabilis in. l. si cui fundum. ff. de fun. instru. t insti. de lega. dicit q si testator legauit fundū cum instrumento t postea vendidit fundum non valebat legatum de instrumento quia veniebat accessorie ad fundum. vnde sublato fundo tollitur tacite instrumentum. secus si legasset fundum t instrumentuz quia tunc vendito fundo remanet legatū in instrumento. quia sunt duo legata p̄incipalia. vnō vno adempto remanet reliquū iz primo casu erat vnuz legatū. Et inducit Jo. an. h̄ ad qōnem. papa mandat vt p̄uideat tutio de dignitate cū canonicatu t p̄bēda vacat canonicatus sine dignitate nunqd debeat sibi ꝫferri. t videt q nō p supradicta qr dictio cū facit canonicatū venire accessorie ad dignitatē ꝙ

Jrisi tñe tenet. nã sciendũ vt volũt canonistę cõiter
z legiste q̃ qñq̃ dictio cũ ponit int̃ ea de q̃z natura
est vt vnũ possit accedere ad aliud. z hoc casu pro
cedit illa differentia quã dixi inter cũ et z. qñq̃ po-
nit inter ea de quoz natura est vt vnũ non accedat
ad reliquũ z tunc nõ est differentia an ꝓiungant p̃
dictionẽ cũ an p̃ dictionẽ z. nam veniũt ambo eque
principaliter. exemplũ lego titio. ꝛ. cũ sempronio.
idẽ ẽ ac si dixisset lego titio z sempronio qz vnus ho
mo nõ accedit alteri. z sic intelligit̃ tex. in. l. titie. in
·§· nihil. vbi per Bar. ff. de lega. j. z in. l. illi cũ illo.
ff. de vsufru. leg. Ad ꝓpositũ ergo cũ canonic⁹ nõ
accedit ad dignitatẽ ex natura sed per sc̃m stat nõ est
dñia an mandet̃ puideri de dignitate cũ canonica-
tu vel de dignitate z canonicatu. z vide tex. in. c. se-
pe. de prebẽ. li. vj. z hec notabis. ¶ Mo. q̃ vinũ ad
mixtũ sanguini post cõsecrationẽ nõ transit in san-
guinẽ nec madidat. i. balneat sanguinẽ. z est rõ. qz
vt cõiter dicunt hic doc. z est cõis opi. theologorũ.
sanguis nõ est in calice p̃ effusionem sed p̃ glorificā
tionem corporis. vñ in calice ẽ integrũ corpus x̃pi
sicut in eucharistia. nã cũ x̃ps sit ibi viuus nec ẽ cor
pus hois viui sine aĩa z sanguine. neq̃ est sanguis
hois viui sine corpore z aĩa. vñ quẽadmodũ si pro
iiceres aquã sup hoiem nõ balneat sanguis vena-
rũ. ita vinũ z aqua apositũ post cõsecrationẽ non
madidat sanguinẽ christi. Sed dicceres tu exq̃ hoc
stia est totũ corpus x̃pi z in calice est integrũ corpus
x̃pi quare ecclesia vtit̃ supflue altero sacramẽto. Re
spondet̃ q̃ propter tria. ¶Primo ad rep̃sentandum
christi passionẽ de cuius corpore exiuit sanguis. iõ
vinum transubstantiat̃ in sanguiñ principaliter. vñ
ex vi sacramẽti sanguis p̃ncipaliter est in calice sed
ex cõcomitantia necessario ẽ ibi corpus cũ aĩa. i eu-
charistia vero ex vi sacramẽti ẽ ibi corpus p̃ncipali
liter sed ex mera cõcomitãtia ẽ ibi sanguis cuz aĩa.
¶ Secũdo fit qz magis conuenit huiusmodi sacro
vt corpus det̃ in cibũ z sanguis in potũ. ¶ Tertio
ꝓpter effectũ. naz corpus p̃ncipaliter dat̃ ꝓ salute
corporis. z sanguis ꝓ salute aĩe. de quo vide latius
p̃ beatũ Thomã in tertia pte sũme in. q. lxxv. arti. ij
Et intellige p̃dicta qñ apponit̃ ita modica quãtitas
liquoris alterius q̃ assumit sapoꝛẽ accidentiũ q̃ sũt
in calice. nam si apponeret̃ vinuz vel aqua vel alius
liquor in tanta quãtitate qz absoꝛberet accidentia
prioris vini desinit ibi eẽ sanguis christi qz sanguis
nõ durat nisi durantibus accidentibus prioris vi-
ni. z hoc voluit in summa Jo. an. sed latius hic pro
sequit̃ hoc z videt̃ quasi opi. theologoꝛ. facit qõ di
xi in. c. p̃cedenti. Et ex his potes sumere rõnẽ qua
re cõmunicantib⁹ dat̃ tñ eucharistia z nõ sanguis
qz recipiendo eucharistiaz recipit corpus z sangui-
nem. nec est necesse vt itez recipiat sanguinẽ. qz vt
dixi cũ sanguine est integruz corpus sed sacerdos
vtit̃ his duob⁹ sacris ad rep̃sentandũ passionẽ x̃pi
vt dixi. dicũt tñ doc. s. c. pxi. z sentiũt hic q̃ nõ ma-
lũ eẽt si cõicans etiã sumeret de sanguine. z dicit̃ q̃
isti cartusienses apponunt modicũ de vino in calice
post cõsecrationẽ vt sufficiat oibus fratribus qui de
bent cõicare. ¶ intellige vt dixi vt ponat̃ in tam mo
dica quãtitate q̃ absoꝛbeat ab accidentib⁹ prioris
vini alis deseneret ibi eẽ sanguis. vt. s. dixi. ¶ Mo.
ibi cedit natura miraculo. q̃ illud ꝓprie est miracu-
lum qđ cõtingit cõtra naturam. nam si naturaliter
posset illud cõtingere nõ esset miraculum. ¶q̃t sint
necessaria ad esse miraculi. vide bo. gl. in. c. j. de re-
li. z vene. sanctorũ. li. vj. z istud de quo in tex. ẽ ma-
ius miraculũ q̃z sit in corpore christi nec potest dari
aliqua similitudo q̃ mutet̃ subiectuz remanentib⁹
prioribus accidentib⁹. Sũt etiã multa alia miracu-
la in corpore christi. de quo hic p̃ Jo. an. z licet non
possit reddi rõ similitudinis tñ nobis deseruiunt.
nam sicut cibus z potus cõuertunt̃ mediante natu
ra in carnem humanã ita panis transubstantiatur
in carnẽ seu in corpus christi. nam si primũ opatur
natura foꝛtius sc̃m potest opari ipse deus qui est
supra naturam z ita de similib⁹. ¶ Mo. in ·§· tertio
q̃ omnes sancti sunt p̃fecte beati z q̃ oia succedunt
eis ad votum. ¶ Nota q̃ oratio non debet eẽ indi
screta z si aliqñ indiscretũ reperiat̃ inter mores an-
tiquos debet illud mutari sicut cõtingit in illa ora-
tione beati leonis. ¶ Nota fm vnã lec. que hic non
reꝛobat̃ q̃ gloria sanctorũ põt augmẽtari vsq̃ ad
diẽ iudicij. ¶ Nota q̃ suffragia facta p̃ sanctis pro
sunt quo ad tria. primo vt magis glorificent̃ a fide-
libus in terris. secũdo vt apud deum augmentet̃
gloria fm illam opi. p̃dictam. tertio vt sint actiones
gratiarum. ¶ Nota vltimo quattuoꝛ species defũ
ctorum. quidam sunt valde boni vt illi qui decesse-
runt sine aliquo peccato mortali z veniali. Alij sũt
valde mali vt hi qui decesserũt cum multis peccatis
mortalibus. Alij sunt mediocriter boni vt hi q̃ de-
cesserunt cũ peccato veniali sine mortalibus. nam
debent hec peccata prius purgari in purgatorio.
xxv. di. qualis. Alij dicunt̃ mediocriter mali. z de
hiis est dubium. nam quidã dicunt q̃ nõ est species
distincta p̃ se. z qõ idez sunt mediocriter boni z me-
diocriter mali. Unde Aug. ponit tres species tñ.
vt in. c. tps. xiij. q. ij. §· multi theologi tenẽt q̃ sũt q̃t
tuoꝛ species. z ita tenet papa hic z gl. in. d. c. tẽpus
xiij. q. ij. z sunt opi. plurime de quibus hic in gl. si.
¶ Jn gl. in ver. in veritate. hec glo. vt vides ponit
tres opi. in corpe x̃pi. z licet eccl̃ia apte nõ reꝛobat
aliquã istarũ tñ cõiter tenet̃ z cõueniũt catholici in
primam z secundam opinionẽ. intelligendo ꝓmaz
q̃ panis fit corpus christi per transubstantiationez
q̃ panis efficitur corpus. quia panis nũq̃ fuit nec
est nec erit corpus christi. sed intellige q̃ resoluatur
illa materia vel annihiletur vel q̃ contingat p̃ tran-
substantiationẽ. Et beatus Thomas vbi supra ab-
hoꝛret istam tertiam opinionẽ positã in gl. que ha-
bet q̃ substãtia panis z vini remaneat. nam hoc est
cõtra reuerentiam tanti sacramenti. Jtẽ ꝓtingeret
q̃ nos veneraremur panẽ quẽ sacerdos sumẽdo de
sineret eẽ ieiunus cum simul comederet panem et
corpus christi. contra. c. ex parte. s. e. z. c. ¶ Tertio
z magis subtiliter id qđ pr⁹ nõ erat in loco nõ põt
eẽ in loco nisi altero de duob⁹ modis. aut p̃ motuz
localem qz mouet̃ de loco ad locũ. aut p̃ modũ con
uersionis seu transubstantiationis sicut ignis non

potest eē in domo nisi aut ibi portet aut ibi fiat. sed corpus xpi nō est ibi p motū localem qr sequeret q descenderet de celo r veniret ad eucharistiam. r ex hoc sequeret q nō posset eē eodē momento in multis locis. qr nō posset per motū localez eē in varijs locis r tamē p totū mundū eadē hora corpus christi cōficitur. ergo oportet dicere q sit ibi p modum transubstātiationis seu cōuersionis. r sic oportz necessario dicere q materia panis r vini deficiat. r q ibi sit corpus xpi dūtaxat. r nota bene hanc rōnem r istud est vnū aliud miraculū q idē corpus christi sit in diuersis locis. sile i cāpana que cum habet sonum auditur in varijs locis. ¶ In glo. fi. que ē in ver. inuestiget in fi. no. hanc glo. que quotidie allegat r silez glo. habes etiā in decretis. xiij. q. ij. tps. r in effectu hec glo, r illa cōcludunt q mediocriter boni sunt spēs distincte a mediocriter malis. vnde fm glo. mediocriter mali dicunt dānati qui decesserunt in quibusdā peccatis leuib⁹. mediocriter boni sunt existentes in purgatorio q decesserunt i venialibus. Et inquātum iste ter. dicit q pro mediocriter malis suffragia viuorū sunt ppitiationes. intelligūt glo. p dicte q p hec suffragia viuorū mitigatur pena nō autē in totum tollit. vñ scōm suffragiū tollit tantā penam quātā abstulit primū nō in quātitate sed in portione. r pone exemplū fingendo q pena defuncti ascendit ad. xx. primū suffragiū fuit tante potentie q abstulit decimā partem pene. r sic duo scōm suffragiū aufert decimā partem residui nō totius pene. r sic aufert decimā partem ex. xviij. r hoc dixerūt glo. vt euitarent ꝓtrariū ne p multa suffragia possit quis liberari ab inferno vbi nulla ē redemptio. Alij extra glo. voluerūt q suffragia non prosunt dānatis in inferno q ad hoc vt tollat quantitas pene ꝫ vt leuius portet pena sicut si famelicum portantem trabem reficeres. nā pondus non alleuiat in quātitate ꝫ leuius portat. Alij aliter dixerūt sed Jo. cal. hic. r Archi. in. d. c. tēp⁹. r Aug⁹. r mgr sniarum li. iij. di. xlvij. vbi ipsi referūt teneri cōtrarium asserentes q dānati in inferno nō prosunt aliq suffragia qr ex quo decesserunt extra charitatē nō possunt eē participes bonorū ecclesie. r p hoc facit glo. ter. xxv. di. §. als ea demū. vbi dicit q dānatus p peccato mortali flamine ppetuo cruciabit. r idē de pe. di. ij. c. fi. Jtē. c. p obeuntib⁹. xiij. q. ij. indistincte dicit q p decedentib⁹ in pctō mortali nō ē orandū nec distinguit inter grauia r leuia. Jtē motiuū glo. nō videt rōnabile. cū eni scōz suffragiū sit eiusdem qualitatis r quātitatis vt primū nō apparet rō quare nō debeat tollere tantā penam etiā in quantitate quantā abstulit primū. ar. huius dicti generalis par in parem nō habet imperiū. in. c. innotuit. de elec. r sic dānatus posset liberari ab inferno per multiplicationē suffragiorū qđ est falsum. Jtē presupposita opi. glo. q scōm suffragiū tolleret tantam penā in ꝓportione posset seq q ita alleuiaret pena p multa suffragia multiplicata q quasi nō sentiret. qđ etiā sonat in absurdū cū dānati in inferno debeant cruciari ppetuo igne. iō tenēt cōiter doc. q mediocriter malidicūt illi q decesserūt cū multi venialibus r sic sūt in purgatorio. mediocriter boni q decesserūt cū paucis venialib⁹. vñ suffragia p mediocriter malis sūt ppitiationes. s. qr de⁹ ppitiat eis ad mitigationē pene. nā in purgatorio ē magna pena Et dicit Aug⁹. q est maior q̄libet pena quā hō posset pati in hoc seculo. vt ē tex. in. c. q̄lis. xxv. di. Sz p mediocriter bonis suffragia sūt expiationes qr cum decesserūt cū paucl venialib⁹ ex tota pena expiat r purgat ex suffragijs ecclie. r vide Archi. in. d. c. tēpus. cui nullo modo placz q idē sint mediocrit boni r mediocriter mali. qr sequeret absurdū q idē sit bonus r malus cōtra. c. si eni. de pe. di. ij. Habes ꝫ ex p̄dictis ad qđ ꝓsunt suffragia vbi nulla ē redemptio defunctis. r colligendo nūc in sūma cōclude q p valde bonis q̄ sūt in paradiso pūt hīe tres effect⁹ prim⁹ vt sint gratiarū actiones qr ecclia refert gras deo de merito collato illi defuncto. scōs vt magis ille sanctus glorificet in terris. terti⁹ vt augmentet gloria apud deū tenendo illā opi. q glia bonor possit augmētari vsq ad diē iudicij. r q ad istos tres effectus possum⁹ orare p sanctis. ¶ Pro valde malis suffragia sūt cōsolatiōes viuor dūtaxat. ¶ Pro mediocriter bonis sūt expiatōes qr ex toto liberāt a pena purgatorij. p mediocriter malis sūt ppitiationes qr pena purgatorij mitigat nō tamē ex toto auferetur sicut in primo casu rōne p̄dicta. ¶ Sz extra gl. q̄ro ad māz. c. cū hic dicat q i calice debeat poni de vino r de aq̄. Quid si sacerdos p obliuionē omisit aquā vel econtra omisit vinū r misit aquā. Jnno. h r cōiter doct. dicūt q si fuit apositū solū vinū secutis verbis transubstantiationis r ibi ē verū sacrm. sed nō perfectū. s. quo ad significatuz qr aq̄ significat ꝓpm r sic erit ibi xps sine ecclia nec hz significare virtutē vnitatis r charitatis ꝫ sacrm erit verū. qr p̄ncipaliter fit ad repsentandū passionē xpi ex cui⁹ latere exiuit sanguis r aq̄. vñ sat ē q ibi sit sanguis xpi r ex concomitantia necessario erit ibi integruz corpus xpi. vt. s. dixi. ꝫ si fuerit posita aq̄ sine vino sentiūt doc. q ibi nō sit verū sacrm. r pōt eē rō qr si ē ibi aliquid qđ repugnet xpo. vnde esset ibi ecclesia sine christo. vnde consulunt q si sacerdos deprehendat errorem statim antecz sumat illā aquā debz ponere vinum r iterum dicere verba canonis. r vide latius de hoc hic per Jo. an.

O Homine. Grauius peccat q̄ simulat cōficere r nō cōficit q̄z ille qui cōficit in mortali. primo ponit questio. scōo sol. ibi cū ergo. ¶ Nota primo q eoz que dicunt in missa quedā sunt de solennitate seu de circūstantijs. quedā sūt de substātia cōsecrationis. illa eni sunt solū ō substātia consecrationis q̄ dicunt i secreto r tpe quo eleuat eucharistia r calix. q̄ verba habent. s. eo. cuz marthe. alia vero nō sunt de substātia nec p illa fit ꝓsecratio ꝫ sacerdos orat p populo. de quo vide bo. ter. de ꝓse. di. ij. c. panis. sic videm⁹ in iudicio. nā quedam sunt ō substantia. quedam de solennitate. vt no. ij. q. j. i sūma r p Bar. in. l. platā. C. de sen. ¶ No. scōo q vbi p̄termittunt illa verba canonis quib⁹ fit transubstātiatio remanēt in altari panis r vinū dūtaxat.

Itē nota q̄ existens in peccato mortali ⁊ celebrans nō dicit offendere populum ꝫ solū deum. Ex quo infertur q̄ existens in peccato mortali vere conficit corpus xp̄i licet ip̄e grauiter peccat. ad hoc .j.q.j.c. multi. non tñ ita ꝓdest populo malus sacerdos sic̄ bonus q̄ licet vterq; vere cōficiat tñ citius exaudit bonus p̄sbyter dū orat ꝓ populo q̄ malus. vt in c. ipsi sacerdotes. j.q.j. ⁊. iij.q.vij.c. in grauibus.

¶ Nota plus delinquere illū qui ꝑmittit plura peccata q̄ illū qui cōmittit pauciora. ꝫ hoc intellige nisi pauciora sint grauiora. vt in. c. mouet. xxij. q.j.

In glo. in verbo verū. ibi alio autē respectu. ⁊c. aduerte glo. hic intrat aliū articulū quis magl peccet, an delinquēs occulte an publice ⁊ non bene explicat. ⁊ vide de hoc glo. xxxij. q.iij. c. nemo. ⁊. lxxxj. di. clericus solus. ⁊ p̄ But. in. l. ij. C. de ſum. trini. ⁊ distingue sic post eū q̄ aut querit de cā delicti aut de effectu. si de causa q̄ est dolus seu animus delinquētis tunc aut cōstat de dolo ⁊ nō ē differentia inter clam ⁊ palam. nam ex quātitate cōtemptus deꝰ punit peccatū. vt no. in. c. cū quidā. de iureiur. ⁊ in. c. hō christianus. xl. di. aut dubitat de aio delinquētis. ⁊ tunc in his q̄ sunt de genere ꝓhibitoꝝ semp̄ p̄sumitur dolus. vt in. c. j. de p̄sump. ⁊ in. l. j. C. ō sic. In his vero q̄ sunt de genere ꝑmissoꝝ in specie tamē sunt ꝓhibita vt cōtrahere mātimoniū ⁊ tunc aut quis deliquit palā ⁊ p̄sumit errare ⁊ nō ꝓtemnere. aut occulte ⁊ p̄sumit dolus. l. ſi. ff. de ritu nup. ⁊. l. pupillus. de admi. tuto. ¶ Secūdo casu cū querit de effectu delicti magis delinquit qui peccat publice ꝓpter malū exemplū q̄ p̄stat ꝓtimo. ⁊ sic loquit c. ꝑcipue. xj. q. iij. Vel dic p alia v̄ba cōcludendo p̄missa q̄ respectu illati magis peccat delinquēs palam sed respectu inferētis ꝓsideratꝫ animus. Et ex istis soluit questio quidā ꝓfessus quādā religionē exiuit ordinē ⁊ duxit vxorē. inquisitor heretice prauitatis volebat cōtra eū ꝓcedere vt suspectū de hereſi querit nūquid possit. Ex predictis dicit But. q̄ aut ille cōtraxit palam ⁊ p̄sumit errare in fide. et sic potest ꝓcedere ꝓtra eū. aut clādestine ⁊ nō p̄sumit errare. ⁊ sic nō poterit inquisitor ꝓcedere contra eū q̄ō no. q̄ facit ad multa. ¶ In glo. ſi. ibi vel notorius fornicator. no. glo. vult enim q̄ notorius fornicator sit suspensus quo ad se ⁊ alios ⁊ sic q̄ alij peccent eū audiendo. Tu vero vide q̄ō dixi i. c. vestra. de coha. cle. ⁊ mulie. Sentit etiā ista glo. q̄ alit notorius criminosus nō ē suspensus quo ad alios

¶ Et in ſi. glo. no. singulariter hanc vltimā q̄onez. ⁊ ex ea collige q̄ sacerdos non debet celebrare si sciat se in peccato esse nisi ꝓius cōfiteat. nec sufficit sola ꝓtritio vel ꝓpositū ꝓfitendi ex quo ō ꝑsona p̄t cōfiteri q̄ō multi sacerdotes male obseruant. ⁊ p̄ hoc dicit do. An. falsam ee opi. eoꝝ qui dicūt sufficere ꝓtritionē cū ꝓposito ꝓfitendi semel in anno. Tu vero circa hunc articulum vide q̄ō plene dixi in. c. ois vtriusq; sexus. j. de pe. ⁊ re. ⁊ volens tenere illam opi. posset rñdere ad istū tex. q̄ loquit de eo q̄ nō ē cōtritꝰ de peccato ꝫ p̄seuerabat in eo ⁊ cuius credere illā opi. verā in nō debente celebrare per ea que ibi dixi tū in sacerdote tutū ē tenere illā opi. quam sentit ibi glo. ⁊ vide glo. in. c. nihil. vij. q.j. ꝺnīmo. i sacerdote dubitat nunq̄d possit celebrare post confessionē ⁊c. expleta p̄nia sibi iniuncta. ⁊ deuotius ē vt ꝓius expleat nō tamē necessarium est dūmodo nō sit in mora ipam explendi. de quo vide bo. gl. in c. de his. l. di. ⁊ per Inno. in. d. c. omnis.

¶ Nquadam ibi ꝓbat opi. que habet q̄ in sacramento altaris aqua ꝓuertat i phlegma ⁊ ꝓbat xp̄m fuisse verū deū ⁊ verū hominē ⁊ q̄ de ip̄ius latere exiuit vera aqua. ꝓmo ponit̄ questio. secūdo solutio. ibi nos. ⁊ ibi ꝓmo refert duos errores. secūdo illos improbat. tertio ibi p hoc respondet p̄ncipali q̄oni ꝓbans q̄ de latere christi exiuit vera aqua. quarto ibi. cū autē. dicit quare de latere xp̄i exiuit sanguis ⁊ aqua. ¶ Nota ꝓmo q̄ xp̄s fuit verus deus ⁊ verus homo. habuit ergo duas naturas in vno corpore diuinā. s. ⁊ humanā. ꝓcor. c. cū christus. j. de here. ¶ Secūdo no. q̄ ad eē hominis exigunt̄ p̄ncipalit̄ duo. s. corpus ⁊ anima. altero ergo deficiente nō est homo ⁊ sic cadauer relictum ab aia nō p̄t apellari homo nec aia sine cadauere. ¶ Itē nota q̄ christus ē veritas. ⁊ forte ꝫ Jo. an. ob hoc noluit christus respondere pilato interroganti quid est veritas nolens se forte iactare.

¶ Itē nota ibi sed phlegma. nō eē recedēdū a verbis vbi aliter de mente nō cōstat. vt in. c. ſi. j. de verbo. sig. ¶ Nota q̄ humores sunt similes elementi. ⁊ dic q̄ habent cōformitatē in hoc. nam terra ē frigida ⁊ sicca. aqua est frigida ⁊ humida. ignis calidus ⁊ siccus. aer calidus ⁊ humidus. melācolia habet naturā ꝓmi elementi. s. terre. phlegma hz naturā aq̄. cholera hz naturā ignis. sanguis hz naturaz aeris. ⁊ de hoc habes glo. iuris ciuilis in ꝓoemio. inſti. licet glo. ſi. hoc videatur ignorasse.

¶ Olentes Precipit p̄latis ⁊ clericis in virtute obedientie vt nocturnū officiū ⁊ diurnū studiose celebrent ⁊ deuote. duo facit. ꝓmo ponit clericoꝝ duplicē excessū. scō. ꝓhibet ibi. ℔ igit. ꝑma subdiuidit̄ in duas. put duo sūt excessus. scōa ibi sūt ⁊ alij.

¶ No. ꝫ illicitas ⁊ supfluas cōmessationes ⁊ cōfabulatiōes ⁊ maxime serotinas cuz nil ꝑciosiꝰ sit tpe ⁊ nil vilius a multis reputat. ¶ Itē no. q̄ officiū ē celebrandū studiose ⁊ deuote. ⁊ dic studiose q̄ ad officiū ori. q̄ ñ syncopādo v̄ aliq̄d omittēdo dicēdū ē Syncopa ē eni figura q̄ de medio tollit. vt no. in. c. forꝰ. j. de ẏ. sig. deuote vō refert ad officiū cordis. xxiij. di. c. psalmista. tractat ℔ Inno. q̄ si clerici vel laici intessentes diuinis officijs nō itelligāt ea q̄ ibi dicūt nihilominꝰ merent̄ dūmodo habeant cor deuotū ad deū ⁊ intendūt officijs quātum in eis est. Scō q̄rit nūq̄d peccēt clerici cogitādo sup aliq̄ bono spūali v̄ tpali dū dicūt offm. ⁊ dic q̄ si necitas cogitādi nō capit dilatiōez excusāt a pcō. als icurrūt pcm nō tñ mortale. q̄ fm Boetiū cor hominis vagum est ⁊ mobilius omni mobili. vñ nullus est ita fortis q̄n patiatur varias cogitatiōes. ¶ Querit ℔ etiā Inno. quid si clericus ex aliqua legitima cā nō occurrit in principio vel in fine officij nunq̄d tenea

tur illud reassumere dicit q nō nisi maximā partez omiserit quasi supleatur defectus p alios. tautum tamē eēt in silentio reassumere. ¶ Vltimo queritꝝ nunquid cōfabulantes in diuinis officijs vel non dicētes officiū studiose ꝛ deuote peccēt mortaliter. Jo.an.ponit tres opi. ¶prima q sic.pro hoc tex.ibi penitus inhibemus districte p̄cipientes.ꝛc.veniūt ꝑ cōtra preceptū istius.c.ꝛ p cōsequēs incurrūt peccatū mortale.xxiij.q.j.qō p̄cipit.ꝛ in.c.ij. de ma.ꝛ obe. ¶ Scōa opi.q nō peccāt mortaliter sed venialiter qz dicere est in p̄cepto alia vero suadent.ꝛ pro hoc facit tex.dum dicit quātum eis de⁹ dederit.ꝛc. Tertia opi.q ex indeuotione obligant ad penam sed nō ad culpam.nam hic tex. p̄cipit sub pena suspensionis.i.q cōfabulantes ꝛ indeuote celebrantes debent suspendi ab officio.satis crēderē quātitatem reatus considerandū ex qualitate ꝛ quātitate cōtemptus ꝛ negligentie.

¶ Fine. Eucharistia debet munde seruari ꝛ in eius eleuatione ꝛ delatione populus debet se inclinare.ꝛ cū deferꝛ ad infirmū debet ferri in decenti habitu ꝛ cū lumine transgressores vero grauiter sūt puniendi. secūda ibi sacerdos. tertia ibi. quā. quarto ibi. prelati.

Nota primo q ex incuria ꝛ negligentia sacerdotuꝫ in diuinis deus sepe puocat ꝛ exardescit cōtra homines.xxc.vj.q.j.ex merito plebis. ¶ Secūdo nota q in ecclijs parochialib⁹ semp eucharistia debet seruari in aliquo mūdo ꝛ singulari ꝛ signato loco. ꝛ dic singulari.i.vbi nihil aliud sit.ꝛ dic signato qz debet seruari sub fidelibus clauib⁹ ne isti incantatores ꝛ malefici subtrahere possent illud vt inf.c.j.ō custo.eucha.ꝛ cōseruat corpus xp̄i in ecclia vt possit infirmis succurri. ¶ Tertio no.ibi doceat plebē q officiū sacerdotis parochialis est predicare ꝛ populū docere.vnde p̄dicatio ē officiū cure.vt no.gl. in cle.j.de regula.vnde fratres isti mēdicātes non de iure sed ex priuilegio predicāt.vt in cle.dudum. de sepul. ¶ Nota q corpus xp̄i debet deferri ad infirmū p sacerdotē in decenti habitu.vtputa suppellitio vel etiā in capa rotunda cum stola.facit.c. clerici.de vita ꝛ hone.cleri. ¶ Nota ibi ferat ꝛ deferat q sacerdos deferens eucharistiā ad infirmū nō debet redire sine eucharistia.vnde debet ire munitus pluribus eucharistijs ita vt semp redeat cū eucharistia.ꝛ si propter multitudinē infirmoꝝ oporteret oēs eucharistias distribuere nō debet redire cū lumine nec in apparatu ne popul⁹ ex ignorantia adoret tabernaculū. ¶ Nota quare corp⁹ xp̄i cleuat ꝛ deferꝛ cū lumine.sit eni nō ad fugandū tenebras ꝑ ad designandū q ipe est candor lucis eterne. Quero quid est dicere eucharistia ꝛ vnde dr. So.eucharistia sumit p hostia cōsecrata.ꝛ dr ab eu qō est bonū ꝛ charis qō est gratia.quasi bona gra.ꝛ dz scribi sine.h.qz heu cū h est interiectio dolētis. de quo vide tex.j.q.j.multi. ¶ Vlterius queritꝝ nunquid fugiēs ad corpus xp̄i gaudeat imunitate q̄ gaudet fugiēs ad ecclīaz.de qua.j.de imu.eccl.per totum. Tin.ꝛ Bof. dicebāt q nō assumētes rōnem gl.xxij. q.ij.c.fi.vbi dicit gl.q assumēs corpus xp̄i nō gaudet imunitate ecclīastica qz ē cibus aie ꝛ nō corpis. videm⁹ eni q dānati ad mortē assumūt corpus xp̄i ꝛ tñ ꝓpter hoc nō eripiunt a manib⁹ officialiū.sed illa glo.loquit de assumēte ꝛ nō de fugiente ad corpus xp̄i.quare dicit hosti.tutius ꝛ deuotius ē dicere q fugiens ad corpus xp̄i gaudeat imunitate. Mouet principaliter qz corpus christi est longe dignius q̄ sit ecclia materialis. Jtē qz ipa ecclia habz hoc p priuilegiū ꝓpter ipm xp̄m.fortius ꝑ ipm corpus dz hac imunitate gaudē. Jtē si ex statuto dñi tē porālis gaudēt hoc priuilegio.insti.de his qui sunt sui vel alie.iu.§.hoc tpe.facit.l.pñti.C.de his q̄ ad eccle.cōfu.fortius debat hoc habere verū corp⁹ xp̄i cū longe grauius sit offendere ꝓpetuā q̄ tē porālez maiestatē.j.de here.vergentis.nec ob.q est cibus aie.qz etiā pdest corpi.nec ob.gl.prealle.qz alia est rō in sumente alia in fugiente.nā sumēs reperitur captiuus.ideo captiu⁹ dimittit sed fugiens est in libertate.iō debet ob reuerentiā corporis xp̄i in libertate cōseruari ꝛ nota hanc cōclusionē. Ex cuius decisione pōt notari q priuilegiū extendit ad casum nō expressum qñ ex mente priuilegiantis pōt ille casus cōprehendi.facit qō no.glo.de milite celesti.in l.miles.ff.de re iudi.nā priuilegia cōcessa militib⁹ secularibus cōgruentia clericis extendim⁹ ad clericos.vt ibi ꝛ dixi in.c.j.de cleri.egro. ¶ In gl.j.i fi. vide plures alias rōnes cōformes hic q Jo. an. in hoc tñ nō est vis dūmodo deuote oret.ꝛ q̄sq debet orare ꝑm statum suum in quo est.

¶ Cum creatura. In cōuentualibus ecclesijs cōuentualiter celebrande sūt misse de festo vel feria ꝛ p defunctoꝝ anniuersario.vel clari⁹ sic. In ecclesijs collegiatis debent celebrare due misse collegialiter vna p defunctis alia ꝑm occurrentiaz diei vt p festo si festū occurrit vel p feria si feria.primo ponit mandatū.secūdo p̄mittit casum generalē.ibi mādam⁹. ¶ Nota primo q creatura non pōt sufficiēter regratiari creatori suo. hinc disputatur apud p̄bos an fili⁹ possit recōpensare p̄ri beneficia ab eo recepta.recepit eni fili⁹ a p̄re eē doctrinā ꝛ alimēta.vltima duo bñficia pōt fili⁹ p̄ri recōpensare ꝑ eē sibi dare nō pōt illū tñ pōt in eē suū conseruare. Jtē allegat iste tex.q recipiēs ab aliq̄ bñficium est illi naturaliter obligat⁹.ad hoc tex.in.l.ꝑ ꝛ si.§.consuluit.ff.de pet.here.ꝛ.s̄. de testa.c. cū in officijs. vbi bo.tex. ¶ Jtē nota ibi mandamus.q clerici ecclesie collegiate peccāt si dicēdo solēniter duas missas i die cū i ālibet missa orandū ē etiā p defunctis vt i.c.pe.de p̄se.di.j. ¶ Jtē no.q missa defunctoꝝ p̄ferꝛ misse de feria.nā missa defunctoꝝ nō omittit propter festum sed missa de feria sic vt hic.

¶ Te referente. In die cene domini epūs in sua ecclesia tñ missam celebrare dz ꝛ chrisma consicere.ponit mandatū cuius p̄mittit causam generalem.ibi fraternitati.ꝛ pone casum vt in glo.fi.

¶ Nota q ex maioritate dignitatis nō licet plures missas i die celebrare.ꝛ sic siue sit epūs siue archiepūs siue patriarcha non decet nisi vnam missam in die

celebrare. ¶ Itē no. q archiepꝰ tenet residere ī ecclesia sua ⁊ ibidē diebus ordinatis psonaliter celebrare. ad hoc. c. peruenit. vij. q. j. ⁊ alibi dicit tex. q cessante causa legitima nō debet cēpus in die dñico abesse ab ecclesia sua. de cōse. di. iij. c. eps. ¶ Opp. cōtra tex. nam ex cā vt puta ꝓpter pegrinos superuenientes licitū est sacerdoti etiā simplici plures in die missas celebrare. vt no. in. c. cōsuluisti. s. co. ergo fortius hic debebat licere isti epō. So. dicit hosti. q hic erāt multi alij sacerdotes qui poterant satisfacere peregrinis. ⁊ istud fit ī reuerentiā chrismatis vt solū illo die eps celebret vnā missam licet hoc iure nō ꝓbet. tñ seruando hoc dictū hosti. dicit q sic̄ haberet duos epatus ita vicinos vt in vtraq ecclesia posset celebrare ⁊ chrisma cōficere debet alternatis annis ibidem hoc officiū exercere ⁊ nō duas missas celebrare.

PErniciosus. In sacrificio altaris plus de vino cꝫ de aqua ponendū ē. primo ponit abusū quē secūdo reprobat. tertio fieri ꝓhibet. scōa ibi. cū tertia ibi. ideo. ¶ Nota primo q in sacrificijs ⁊ sacramentis debet attendi generalis ecclesie ꝓsuetudo cꝫuis in iure specifice nō caueat. multa enim obseruant ab ecclia generali de quib⁹ nō reperit aliqua scriptura. ⁊ credendū est q ab ipso xpō vel ab aplis vel sanctis patrib⁹ illa obseruātia emanauit. ⁊ vide bo. tex. in. c. ecclīasticarū. xj. di. ¶ Secundo nota q in facto cōcernēte totam ꝓuinciam vt ī mala cōsuetudine habet archiepus iurisditionem etiaz in subditos suffraganeoꝝ suoz̄. vnde potest eos cōpellere ad desistendū a prava ꝓsuetudine. pro hac vide Jnno. in. c. ex frequētib⁹. de insti. ⁊ bo. glo. ix. q. iij. in summa. ⁊ tenet hic Jo. an. ⁊ satis bene facit iste tex. ⁊. c. ex frequētibus. qō tene menti. ꝓpōt etiā ꝓbari alia rōne. nā ꝓsuetudo nō potest eē nō notoria sed in notorijs maleficijs archiepus supplet negligentiā epoꝝ. vt. c. j. §. notoria. de censi. li. vj. Ultimo nota in sacrificijs plus ponēdū esse de vino cꝫ de aqua. Ex quo infert q sine aqua nō debet celebrari. vt. j. c. ꝓri. Itē infert cōtra illos qui solū ponūt aque guttam. nā debet poni de aqua lz pl⁹ de vino. nā dictio plus refert ad modicā quātitatē vt in. l. hec adiectio. ff. de xb. sig. ¶ In gl. j. ibi alia rō posset assignari. meliorē rōnem vide p Jnno. in. c. cū marthe. s. e. ⁊ facit ibi tex. naz vinum denotat xpm. qz transubstantiat in sanguinē. aqua populum denotat. vñ sicut populus trāsit in xpm p vnionē charitatis ita debet apponi in tanta quantitate vt transeat in vinū ita q assumat illius sapozem vt clarius eluceſcat sacramentū. vl dic clarius q aqua ⁊ sanguis exiuerūt de latere xpi. vt in. c. in quadaz in fi. s. eo. ⁊ credendū est q plus exiuit de sanguine cꝫ de aqua qz exitus sanguinis ē magis naturalis Itē ⁊ tertio nō legit q in cōfectione huius sacramēti xps apposuit de aqua. ⁊ ex his oībus fuit inducta cōsuetudo ecclie generalis vt plus apponeret ō vino cꝫ de aqua.

LItteras. Ab officio ⁊ beneficio deponit prelbr qui sine aq̄ ⁊ igne vel in pane fermētato vel vase ligneo sacrificat. primo ponit duos excessus p̄sbyteroꝝ. scōo alios duos. ibi. intellecto. ¶ No. quattuor delicta depositionē digna. vt si quis celebrat in pane fermentato. s. illo quo quotidie vtimur. debet enim panis azimus eē vt statim dicetur cum glo. vel si celebrat in ligneo cypho. Itez sine aqua ⁊ sine lumine ⁊ sic nota nō eē celebrandū sine lumine. ⁊ habuisti rōez s. eo. sane. An autē oia hec delicta debeāt cōcurrere ad depositionē an sufficiat alterū tñ. docto. hic nō exprimūt satis credere ꝓcedendū fm qualitatē loci ⁊ cōtemptū p̄sbyteri. Item cōsiderandū an assumpserit illud in cōsuetudinē. regula enī ē q pro delicto enormi pōt fieri depositio. vt in. c. tue. ⁊ qō ibi dixi. j. de penis. ¶ Secūdo no. q inquisitio pōt iterari ex noua infamia. ¶ Itez nota ⁊ tene menti q ad depositionē p̄sbyteri non semp requirit dolus sed sufficit qñcz nimia dissipientia vt crassa seu supina ignorātia. ⁊ habes hic tex. valde not. q supina ignorātia eqparat dolo ad depositionē faciēdā qō tene menti. ¶ Ultimo notabis ⁊ tenebis etiam menti. qz melius ꝓbatur hic cꝫ alibi q vbi de crimine clerici cōstat p ipius cōfessionē apponit pena ordinaria. Nō ob. q sit ꝓcessum p viā inquisitiōis qō videt singulariter limitare. c. qualiter ⁊ qñ. ij. de accusa. vbi patet q de iure canonico in ꝓcessu inquisitionis nō imponit pena ordinaria vt depositio ab ordine vel alia grauis. ⁊ facit pro dicto Jnno. ibi q videtur hoc tenere licet loquat⁹ per alia verba. allt. tex. huic cōcordantē in. c. ij. de cōfes. Et videt⁹ ꝓtra illam regulā quia cauet mitti agendū cum cōfesso cꝫ cum conuicto. xij. q. j. non dicatis. ⁊ in. c. nolo. sed intellige istuz tex. put glo. no. in. c. de hoc. j. de simo. ⁊ vide eūdē Jnn. in p. c. inquisitionē. de elec. ¶ In glo. ij. in fi. habet de hac materia etiā in. c. ij. de cōse. di. ij. Et docto. hic cōiter ⁊ theologi tenent contrarium. s. vt transubstantiatio fiat etiam in pane fermētato licet latini sic celebrantes grauiter peccent ⁊ sint puniendi. de quo vide p Tho. in tertia parte sūme. q. lxxiij. arti. iij. Et ibi inter cetera ponit duas rōnes quare celebrandū sit in pane azimo et nō in pane fermētato. prima qz christus instituit hoc sacramētū prima die azimoꝝ. Matth. xxvij. c. quo die nil fermētatū erat in domibus iudeoꝝ. ⁊ sic presumēdū ē q christus in pane azimo instituerit hoc sacramentum. secūda rō quia melius conuenit deuotioni fideliū ⁊ sinceritati huius sacramēti vt fiat in azimo ⁊ nō i fermētato. nā vix pōt fermētat⁹ rūpi qn aliq̄ mica cadat. Itē fac illud apli i epla ad Corinth. nō in fermēto veteri sed in azimis sinceritatis ⁊ veritatis. tñ vt dixi etiā in fermētato fieret trāsubstantiatio. ar. i isto tex. vbi p̄supponit q iste celebrabat ⁊ sacrificabat. ꝓper hāc eādē rōnē infert q etiā sine aq̄ sit vex sacrm lz nō pfectū q ad significatū qz nō pōt significare vnionē inter xpm ⁊ ecclīam cum aq̄ significet populū. vt in. c. cū marthe. ⁊ ibi dixi. s. e. ¶ In glo. in. x. ligneo. in fi. no. glo. ⁊ dic q non debet eē calix de ligno. qz lignū absorbet vinum ⁊ sic absorberet sanguinē xp̄i. hō est indecens. nō debet eē de vitro ꝓpter periculum fractionis. nō de aurical cōseu ere ꝓpter rubiginem. naz prouocat ad vomitum. vt in glo. debet ergo calix eē aureus vl ar-

genteus. ꝛ ꝓpter paupertatez pñt tolerari vt sit stagneus. vt in. c. vt calix. de conse. di. j. ꝛc.

¶ De baptismo ꝛ eius effectu ¶ Rubrica.

¶ Diso de sacramento eucharistie quo nihil in sacrificijs maius eē potest. ꝛc. de cōse. di. ij. nihil. merito subijcitur de baptismo' qđ est sacramentū valde necessariū sine quo nemo pōt saluari. j. e. maiores. de cōse. di. iiij. c. firmissime. tractat etiā de effectu huius sacramēti. ꝛ ideo in rubrica subijcit ꝛ ei⁹ effectu. ꝓducit enī tres effectus. nā remittit culpa. item vitatur dānationis periculum ꝛ aperit regnū celeste. vt. j. eo. c. maiores. vbi latius dicam. ꝛ vide glo. de cōse. di. iiij. c. ij. ¶ Super hac rubrica querit Jnno. in quo cōsistit hoc sacramentū baptismi. ꝛ in hoc reperiunt tres opi. Quidā dicunt in ipsa aqua ꝛ sic si aīal brutū biberet de aqua cōsecrata q̄ est in fonte videt ꝙ biberet sacramētū. de quo vide gl. j. q. c. j. detrahe. ¶ Secūda opi. ꝙ ipsa intinctio seu ablutio est sacramētū ꝛ nō aqua in qua quidez intinctione duo reperiunt. s. actio ex ꝑte baptizantis ꝛ passio ex ꝑte baptizati. vnde ipa intinctio seu ablutio quatenus est passio ē sacramētuz baptismi ꝛ hanc opi. tenet magister sentētiarum. ¶ Tertia opi. ꝙ character ipse qui imprimit aīe baptizate est sacramentū. ipe vero Jnno. dicit ꝙ sicut in eucharistia reperiunt tria. vt in. c. cum marthe. s. ti. pri. ita in sacramēto baptismi quoꝝ primū est sacramētū tantū ꝛ nō res vt aqua abluens seu ipsa ablutio scōm ē res sacramenti tm̄ vt remissio culpe ꝛ infusio gratie. tertiū est res ꝛ sacramentū. vt character qui imprimit in animā baptizati. ꝛ est character q̄litas que habilitat seu disponit animā ad suscipiendam gratiā dei. de quo plene per Jo. an. super rubrica. de sacra. nō iteran. ipsa ergo aqua verbo dei cōsecrata est ꝓprie sacramētū. Et ex hoc infert ad qōnem. pone ꝙ aliquis baptizet in flumine nūqd tota aqua fluminis sit sacramentum. Jnno. ꝙ non sed solum illa que tetigit baptizatū. ꝛ idē dicūt quidam in aqua que est in fontibus ecclesie vt sola illa sit sacramētū que tetigit corpus baptizati. vnde si i fonte nō fuit aliquis ibi baptizatus nō est sacramētum baptismi cū non sit ibi aliqua aīa in qua possit sacramentū habere suū significatū. nam sacramētū est sacre rei signū. j. q. j. multi. Et ꝓ hoc fac̄ alia opi. quā glo. ponit i. d. c. detrahe. que dicit ꝙ aqua intingens corpus baptizati imediate incipit esse sacramentū cū p̄missa forma verboꝝ tangit corpus ꝛ imediate postea desinit esse sacramentū. ꝛ satis videtur probabilis illa opi. Ex quo infert ꝙ bibens ipsam aquam nō bibit sacramētū. tu vide bo. text. in. c. sabbato. de conse. di. iiij. vbi dicit ꝙ si i sabbato paschali vel penteco. s. quis velit sumere de aqua fontium ꝓ deuotione ad aperſionē dom⁹ hoc debet facere anteq̄ infundat chrīsma. alioq̄ tamen bibunt de illa aqua nō tamē est necessariuz ꝙ ecclesia ex deuotione p̄mittit. vt. s. dictuz est. ¶ Ultimo qđ sit baptismus ꝛ vnde dicat ꝛ ꝓ q̄ verba fuerit institutus. ꝛ de eius effectu, vide bo. gl. de ꝓse. di. iiij. c. j.

¶ Si quis. Breue est. vel sic. Licet puer sit ter mersus in aqua in nomine patris ꝛ filij ꝛ spiritussancti. si nō sit dictum. Ego te baptizo in noīe patris. ꝛc. nō est baptizatus. ¶ Nota primo iuncta gl. si. ꝙ vbi aliq̄ verba sunt de substātia vl forma substātiali alicui⁹ act⁹ omissio alic⁹ verbi vitiat totū actū sic̄ ꝓz hic in omissione illoꝝ verboꝝ. ego te baptizo ꝛc. secus est vbi omitteret aliqua verba que nō sūt de substantia sed de solēnitate. vt puta si presbyter omitteret cathecismū vel salis impositionē vl vncti onē quā facit in pectore ꝛ in fronte. ¶ Ex quo enī in aqua eū baptizauit baptizatus est puer. sicut videmus ꝙ faciunt aliq̄ mulieres q̄n infans est in periculo mortis. nam cū baptizant simplicit ꝛ omittūt alia verba que sūt de solennitate baptismi. ꝓ hoc de cōse. di. iiij. in. c. mulieres. nec debz reiterari baptismus. dic tū ꝙ si postea infās supuixerit debēt supleri ꝓ sacerdotē ea que fuerunt omissa vt cathecismus ꝛ vnctiones ꝛ sīlia. ꝓ hoc qđ no. hic glo. si. ꝛ expressius hic abbas. Et ex his tangendo q̄libet verbū huius. c. infero ad qōnem q̄s possit baptizare. nā text. hic dicit siqs. qđ verbū ē masculini generis. dic tu ꝙ ꝓprie ḃ officiū ptinet ad sacerdotē. vt de ncēitate etiā instāte diacon⁹ baptizare nō dz. de ꝓse. di. iiij. c. cōstat cū duob⁹ se. tñ si de facto ali⁹ nō presbr baptizat tenet baptism⁹ sive baptizās sit laicus sive masculꝰ sive femina. vt i. c. j. i fi. de sum. tri. ꝛ in. d. c. mulieres. nā grauiꝰ peccāt nō sacerdotes vt dixi. vsurpātes sibi ḃ officiū cessante ncēitate. ꝓ ḃ. j. q. j. in. c. qđ quidam. nec dz vt dixi reiterari baptism⁹ ex q̄ illa forma substantialis de q̄ hic fuit obseruata. ꝙ potuerūt supleri solēnitates omisse vt p̄ dixi. Ex his dic ꝙ istud verbū siqs cōprehendit etiā femininū. nā masculinū ꝓcipit femininū. l. si ita. ff. de leg. ij. ꝛ xvij. q. iiij. siqs suadēte. iūcto. c. mulieres. de sen. ex. ¶ Scdo q̄ro ibi puer. qđ in puella dic ꝙ idē. nā baptism⁹ ē generalis ꝛ ꝓpetit tā feminis q̄m masculis tā adultis q̄m pueris. vt. j. e. maiores. Tertio q̄ro ibi ter imerserit. nūqd sit ḃ ncēitate vt baptizandus ter imergat in aq̄. Jnno. hic dic notabiliter ꝙ licet in verbis sit tradita certa ꝛ substantialis forma vt hic nō tñ i fcō. sola enī intinctio ē de sba. vnde sufficit ꝙ baptizās effundat aquā sup baptizando quātūcūq̄ modicā. nā q̄nq̄ posset ꝓtingere propt debilitatē baptizandi ꝛ grauitatē baptizandi q̄non posset illū sustētare manib⁹ ꝛ imergere ter i aq̄. Dic tñ hosti. tutū ē vt i verbis vel in facti obseruet cōsuetudo loci. ꝛ vide tu bo. text. in. c. de trina. de cons. di. iiij. vbi dz ꝙ loci cōsuetudo obseruari pt licite sive fiat imersio trina sive vnica. ꝛ ibi videas significatuz. ¶ Quarto q̄ro ibi i aq̄. qđ si fieret i alio elemēto. vt i vino vl alio liq̄re. dic ꝙ nō esset baptism⁹ qz elemētū aq̄ est de suba baptismi. vt i. c. nō vt apponeres. j. e. ibi innuit aspsione salis. nā xps mandauit in aqua baptizari. ꝛ ita fuit ipe baptizatus. ꝛ forte ad hoc designandū exiuit aq̄ de ipsius latere in passione eius. vt in. c. in quadam. s. tit. primo.

¶ Quinto quero ibi in noīe. quid si diceret in nominib⁹ patris. rc. vel in virtute patris. rc. dic q nō eēt baptismus ſm Inn. qz plus importat in singulari ꝫ in plurali. nā denotat vnitatē essentie. Item nō licet variare formā p ecclīam traditaz. ¶ Sexto quero ibi ego nūquid illud pnomē ego sit de substantia baptismi an sufficiat dicere baptizo. rc. glo. ij. hoc tāgit. r cōis opi. ē q nō sit de substantia qz intelligit sub alijs verbis. dicit tñ gl. in. c. multi. de cōse. di. iiij. q nō debet omitti sī tamē omittit tenet baptismus. r hec opi. bona. r qz aliqui tenent hoc esse de substantia p̄cauendū est a principio vt istud pronomē ego exprimat. ¶ Septimo quero ibi baptizo te. quid si dicit baptizo te in noīe xp̄i r patris r filij. rc. quidā vt refert Inno. dicūt q nō ē baptism⁹ ppter omissionē forme substātialis nisi forte i vna puincia cōsuetudo aliud haberet. Et nota bñ hoc dictū. vult enī q vna puincia pōt vti alia forma ꝫ sit hic expressa dūmodo in substātia sit isti eq̄pollēs Ponit exemplū in calabria r dicit q papa intantū approbauit illoz cōsuetudinē q eis cōcessit vt in futurū possint ita facere. secus dicit vbi in vna ciuitate vel in plurib⁹ qz nō ē ita iustus erroz in vna ciuitate sicut in vna puincia. Itē nō eminet tñ scandalum ſm Hosti. r cōdudūt Inno. r Hosti. q ecclesia romana debet quātū potest sine tamē violatione si debet tolerare ritus r cōsuetudines aliaz puinciarū vt grecorū r aliorū xp̄ianoz vt facilī⁹ redeant ad fidem integrā. r his rōnib⁹ papa sustinet grecos sacerdotes in matrimonio. vt in. c. cum olim. de cle. cōiug. r in. c. nicena. xxxj. di. Item iudeos r paganos cōtrahentes in secundo gradu. vt in. c. gaudemus. de diuoz. Et sic bene r singulariter nota q cōstitutio pape nō extendit ad illos habentes cōsuetudinē ꝓtrariā. p hoc vide bo. glo. xxj. di. in. c. j. i fi. ¶ Octauo quero ibi te. quid si omittat illud pnomen te. cōiter tenet q ille nō est baptizat⁹ qz nō apparet quid iste baptizet. ¶ Ultimo quero ibi in nomine patris. quid si dicat in noīe trinitatis vel i nomine christi. hanc qōnem ponit glo. pe. r dicit q tenet baptismus. qz olim sic baptizabant hoies. vt in c. a quodā. de cōse. di. iiij. doc. hic cōiter tenēt oppositū qz hodie fuit imutata illa forma. vt patet in hoc tex. r hoc tene mēti. quedā tangit hic Inn. ad māz facientia. vide q te. r p p̄dicta expedite sunt glo.

De quibus. Breue est r hoc intē dit. Si p̄babiliter dubitatur an quis fuerit baptizat⁹ pōt baptizari forma hic expressa. ¶ Nota q vbi dubitat an solennitas debita interuenerit dz in dubio reiterari. ad hoc de cōse. di. j. solēnitates. r qō hic dicit de baptismo p̄cedit etiā de cōfirmatiōe seu de chrismatione ſm doc. Itē dicerem in omnibus alijs sacramentis nō iterabilib⁹ eadē rōne. ¶ Itē nota casuz in quo sacramentū cōfertur sub conditione. hec tamē nō est p̄prie cōditio cū sit de ꝓterito. non enī suspendit actū qz certum est nature vtrū fuerit baptizatus. vt no. in. l. cum ad tp̄s. ff. si cer. peta. ¶ Ultimo quero in quo dubio p̄cedit iste tex. doc. instant sed finalis r vera cōclusio est q p̄cedit tam i dubio facti ꝫ iuris. r primo pone exemplū cū reperit infans expositus sine signo baptismi. nam dubiū cōsistit in facto. De secūdo possunt poni multa exempla ex notatis. ſ. c. proxi. puta si fuit dictū baptizo te in noīe xp̄i. nam in iure dubitat an iste sit baptizatus. ideo potest baptizari sub ista forma de q̄ hic ¶ In glo. ſi. in fi. dic q ista qō nō p̄cedit ad tex. relata. qz ex quo p̄mittit p̄testationē q nō intēdit baptizare si erat baptizatus non pōt dici q imprimat nou⁹ character. Itē sine illa p̄testatione tene q nō imprimit nouus character si iterū quis baptizet ſ tñ fit reiteratio in facto. ar. in. c. in genesi. de elect. nam dominiū alicuius rei nō potest haberi amplius ꝫ semel r bis haberi nō potest. vt in. c. inter dilectos. de fi. instru. multo fortius hoc est dicendum in charactere. rc.

Hoc dicit vsq; ad ¶ Flores. Sacramētū baptismi vtiliter cōfertur paruulis licet nō credant nec intelligant r remittitur eis peccatuz originale. r videtur tota decre. in duas p̄tes. primo ponit exordium p̄bans magnas qōnes maxime fidem tāgentes referendas cē ad papā. secūda ibi in quibusdaz ponit eplam que quattuor habet p̄tes sicut quattuor sunt qōnes. secūda ibi verum. tertia ibi ſ adhuc quarta ibi. item queritur. prima subdiuidit. primo ponitur hereticorū obiectio duabus auctoritatib⁹ munita. secūda ibi ad id ipsius sol. tertia ibi ceterū auctoritatibus rñdet. ¶ Nota primo q magnaruz causaz decisio reseruanda ē soli aplice sedi. p̄ b c. vt debitus. ſ. de apella. r. c. ꝗuis. de elec. lib. vj. hinc est q nemo citra papā pōt ferre sniam sup depositione epi. iij. q. vj. accusatus. r. c. ꝗuis. r. c. ij. ò transla. p̄la. r p̄sertim si talis cā attingit articulos fidei vel sacramēta ecclie. hic enim agebat de sacramentis ecclesie. Et ex hoc r ex tex. infero solū papā posse cognoscere r decidere causas fidei r sacramētoz ecclesie. In cōtrarium tamē facit glo. in. c. anastasius. xix. di. que videt velle q papa in cā fidei dz cōgregare cōciliū r in tali causa cōciliū est supra papam. r sic aliqui ruditer intelligentes illā glo. aperte veniunt cōtra istū tex. vnde dic q regulariter solus papa potest decidere causā cōcernentē fidem r sacramētū ecclie. vt p̄bat hic r in. c. ij ē fides. xxiij. q. j. ad. c. anastasius dic q ibi papa voluit decidere cōtra aliqō statutū p ecclīam. qō nō poterat sine cōcilio qz vbi in causa fidei cōstat de iudicio totī⁹ ecclesie papa nō potest aliquid decernere cōtra statutū ecclie. qz posset papa eē hereticus r sic errare i fide. xl. di. si papa. sed tota ecclesia errare nō potest. vt i c. a recta. r ibi bo. glo. xxiiij. q. j. ¶ Secundo nota q xp̄s oravit p ¶ Petro vt non deficeret eius fides. Ex quo infert q fides christiana deficere nō potest qz nō est p̄sumendum q xp̄s fuit frustrat⁹ labijs suis. ¶ Sed cōtra hoc opo. xp̄s oravit pro ¶ Petro ergo sequit q successores Petri nō possent errare. qō tamē est falsū. nam papa pōt peccare. vt i. c. aliorum. ix. q. iij. r potest eē hereticus. vt in. d. c. si papa. Itē potest eē ignarus adeo q propter insufficientiam pōt resignare papatū. vt in. c. j. de renund.

li. vj. ergo rō littere nō cōcludit vt propter oratiōez xp̄i factam in p̄sona petri sit recurrendū ad papam in causis arduis. So. dicunt hic docto. q̄ xp̄s orauit p petro t successoribus suis vt nō deficerēt tam in fide q̄ in moribus. naz successores in fide t moribus erant salui nec errabāt in fide. Ad id qō dicit de heresi rident q orauit p petro t ecclesia. ego aliter dicerem q quēadmodū ptās tradita petro fuit sibi tradita in p̄sona eccl̄e sed sibi tāq̄ capiti. vt notabiliter probat in. c. qōcunq̄z. xxiij. q. j. t in. c. ita dñs. xix. di. ita xp̄s orauit p petro. i. p tota ecclesia in p̄sona petri ꝙ p petro p̄ncipaliter tanq̄ p capite vt nō deficeret fides petri. fides autē petri est fides vniuersalis eccl̄esie t iō directe cōcludit q ecclesia tota errare nō potest quin saltem remaneat in vno t ita p̄bat p Aug̃. Est tex. cū glo. notabilis. in. d. c. arrecta. xxiiij. q. j. sed qz papa est caput huj⁹ eccl̄e sie t p̄sumit omnibus sanctior t doctior. xl. di. c. j. ideo ad ipsū ē recurrendū in causis maxime arduis. qz de facili nō potest totā eccl̄iam cōgregare dubio maxime existente. t vide glo. no. i. c. q̄uis. xxj. di. que dicit q vbi sūt boni xp̄iani est romana ecclesia. vnde post mortē xp̄i fides remansit soluz apud beatā virginē sic pōt cōtingere qō absit q apō vnū solū dūtaxat fidelē licet feminā posset consistere recta fides. ¶ Nota tertio in. §. quibusdam. q lex mosaica nō est seruanda cū euāgelio nec circūcisio cuz baptismo. vnde baptismus successit circumcisioni nō aliq̄ cōcurrit cū circūcisione. ¶ Itē nō. q baptismus competit cuiq̄ sine distinctione sexus vel etatis. Item not. hoc apertū q in lege diuina etiā masculinū cōcipit femininū ita apte arguit hyc tex. naz xp̄s dicit nisi quis renatus fuerit. ꝛc. t dicit q p hoc includere voluit masculos t feminas. nō solū ergo in lege humana masculinū cōcipit femininū. l. si ita ff. de lega. ij. t in. l. j. ff. de verbo. sig. t. xvij. q. iiij. q̄s suadente. iuncto. c. mulieres. de sen. ex. sed etiā in lege diuina vt hic. qō tene menti. ¶ Itē nota duos effectus circūcisionis antique. nā tollebat peccatā t euitabat dānationis piculū. sed per hoc non poterāt puenire ad regnū celeste. Baptism⁹ vero habet tres p̄ncipales effectus. prim⁹ inducit remissionē peccatoz. secūdus tollit dānationis piculum tertius apit regnū celeste. t dic quarto q infundūt gratie t virtutes in ipo baptismo. vt. j. in ver. illud t in cle. j. de sum. tri. in fi. dic etiā clarius q per baptismū dimittit nedū peccatū ꝙ etiā oīs pena peccati. ita q si infidelis adultus hodie baptizaret t illico decederet nō sentiret etiā penaz purgatorij. vt ē tex. Aug̃. notabilis de pe. di. vij. c. fi. exemplū i latrone cui credenti t tunc baptizato baptismo flaminis fuit dictū. Amē dico tibi qz hodie mecū eris in paradiso. vt in. d. c. fi. Itē nota q dispositio habēs plures orationes dz vniformiter intelligi vnde cauda nō est separanda a capite vt ad aliud referatur p̄ncipiū t ad aliō finis. t ad hoc notabis istū tex. i. v. fi. iuncta glo. in ver. auctoritas. ¶ No. ibi fm cōez vsum loquēdi tex. satis notabilē q etiam verba scripture diuine intelligunt fm cōem vsum loquendi. c. ex litteris. j. de spō. vt. l. labeo. ō sepul. lega. Itē q verba apta ad habitū t actū referunt ad habitū solū qū subiecta materia hoc expostulaz t sic nō potest quis redargui de ineptitudine loquēdi. exemplum si dico titius comedit licet actualit non comedat tamē verū ē dicere q comedit referēdo sermonē ad aptitudinē t nō ad actū. aptus ē eni comedere. Et idē dicendū est in statutis t alijs dispositionibus. ¶ Ultimo nota in hoc p̄ncipio q etiaz puulis virtutes infundunt in baptismo. t hec opi. hodie est approbata in cle. j. in fi. de sum. tri. ¶ Seqtur. §.

Verum. Originale peccatū qō sine cōsensu cōtrahit remittit in baptismo etiā nō cōsentienti vt puulis sec⁹ de actuali. qz sicut nō cōmittit sine p̄sensu ita nō relaxat. h. d. vsq̄ ad. §. sed adhuc. ¶ Nota primo q etiā in cōcernētib⁹ aiam in lege diuina licitū ē arguere a sili dūmodo dē⁹ eōmoda similitudo in eo in quo fit cōparatio. als argu. a simili cozruit vt hic. de quo vide qō no. Jo. an. in. c. nō pōt. de pben. li. vj. t qō no. i. c. trāslato. de cōsti. ¶ Nota duplex ē peccatū. s. originale t actuale. t q actuale nō cōmittit sine cōsensu. nā peccatū adeo ē voluntariū vt nullo modo sit peccatū nisi dē⁹ voluntas peccādi. nā peccatū ē volūtas p̄sequēdi qō iusticia vetat. de quo dic vt plenius habetur. xv. q. j. in princi. t dicit actuale qz ipo actu t facto cōmittit. nā impossibile ē quē peccare sine facto suo. Originale vero dicit qō cōtrahit ab origine. scz cum aīa infundit in cozpe. vnde scias p⁹ Jnno. hic q in aīa pueri reperiunt tria. s. p̄nitas ad peccandū. t hec cōtrahit ex carnis cozruptiōe. nā p peccatū primozū parentuz caro humana fuit cozrupta. vnde dicit canon q oīs etas ab adolescentia p̄na est ad maluz. xij. q. j. oīs etas. ¶ Scōm est q dam macula seu sordes quā cōtrahit aīa in infusione ad cozpus p̄ mixtionē carnis cozrupte. ¶ Tertiū est reatus seu debitū pene eterne qō quidem sequitur ex secūdo. nam ꝓpter illā maculā cōtractaz primi parentis cū posteritate sua fuerunt deputati huic pene eterne. ¶ Sed dubitat qō ex istis tribus dicat peccatū originale. magister sniarū plene ꝓsequit. scō sniarū di. xxx. t ibi cōcludit q illa p̄nitas ad peccādū sit peccatū originale. qō non placet Jnno. qz sequit q p baptismū nō dimitteret peccatum originale cū post baptismū remaneat ipa p̄nitas ad peccādū. vt in. d. c. oīs etas. t. c. septies i die de pe. di. iij. dicit ergo ipe teneri cōiter q illa macula seu sordes sit peccatū originale cui ē annexa illa p̄nitas ad peccādū. vñ licet tollat illa macula remanet tū p̄nitas ꝓpter cozruptionē carnis. t sic intelligit illa auctoritas Augustini. dū dicit q per baptismū tollit peccatuz originale reatu t nō actu. i. tollit ille reatus q̄ priuabat hoiez visione dei sed remanet imp̄prie tū i actu qz remanet illa p̄nitas ad peccādum. dicit etiā Aug⁹. q isti qui carēt visiōe dei decedētes sine baptismo mallēt sic eē q̄ nō esse. Et hoc facit ad solutionē vnius cōtrarij. nam videtur iniustū vt puulus qui nullū peccatū cōmisit decedēs sine baptismo puniat. Sol. carētia visionis dei nō ē p̄prie pena sed p̄pt iobediētiam p̄morum parētū deus nō vult eis cōicare beatitudinez

luā. nō autē imponit eis penā actualē. z isto respectu pena istoz̄ puuloz̄ dicit mitissima. vt in. c. regenerante. de pse. di. iiij. q nimo de⁹ facit eis gratiam eos creando. qz fm illā auctoritatē Aug. isti volūt magis sic eē q̄z nō eē. z idē no. gl. in. d. c. regenerante. Cō dude ergo q p baptismū tollitur illa macula seu sordes aie z p cōsequens tollit ille reatus. Itez illa pronitas ad peccandū debilitat maxime p⁹ sacramētū cōfirmationis. nam per chrismationē seu cōfirmationē christianus pfirmat in fide z efficitur fortioz ad resistendū diabolo z cōcupiscētijs carnalibus. vt in. c. j. de cōse. di. v. z adde istis glo. not. in c. ij. de cōse. di. iiij. quā oīno vide.

Sed adhuc. Licet in baptismo dimittatur originale peccatū paruulis qui tū psentire nō pūt in adultis tū amentibus vel dormientibus qui nō psentiūt baptismo nō dimittit actuale. z idē etiā nec originale. secūda pars ibi ad hoc. ¶ Nota q nūq̄z quis liberatur ab vno peccato q̄n libereť ab oībus. qz deus nō nouit opus imperfectionis. Ex hoc infero q pfitēs aliqua ex suis peccatis vel etiā oia si dispositus ē in aliquo peccato iacere a nullo in veritate absoluit recte. qz peccata ex pte nō dimittunt p rōnem lre. z vide qō le. z no. in. c. qō quidā. de pe. z re. ¶ Secūdo nota q pena originalis peccati nō est nisi carentia visionis dei. Ex quo infert ad id qō dixi in p̄cedenti §. qō paruuli decedētes sine baptismo nō patiuntur aliā penā nisi q caret visione dei illa tū pena maxima ē. vt in. c. firmissime. de conse. di. iiij. Iz respectu pene actualis dicať mitissima. z sic p̄cordat text. i. d c. regenerante. ea. di. z ob hō dixit Aug. q damnati ad ppetuos cruciatus mallent eē cū illis cruciatib⁹ z videre deū q̄z extra cruciat⁹ z carere visione dei. quasi innuat q carentia visionis dei est in se maior pena q̄z sit cruciat⁹ ille quē dānat⁹ sustinet in inferno. imo ista carentia dicit grauissima pena dānat⁹ tū in inferno habet vtrāq̄z penā qz caret visiōe dei. z tū patitur alios cruciat⁹. Itē no. q abijciendus ē iste intellect⁹ ex q̄ sequit quedā cōtrarietas seu que dā repugnātia. z no. modū arguendi. facit. c. sollicitudinē. de appel. z. l. vbi repugnātia. ff. de reg. iur.

Item queritur. hoc dicit vsq̄z ad finē. Amentes vel dormientes baptizati si ante dementiā vl dormitionē baptizari volebāt characterē suscipiūt als secus coacti vero causatiue suscipiunt. hoc dicit vsq̄z ad fi nē. primo ponit qō. in scōa ibi. sunt aūt. quorūdam opi. in tertia ibi sed opponit. illi qōni opponit. in q̄rta ibi propt qō. opinionis veritatē exprimit. in q̄nta ibi dormientibus. pncipaliter qōnē soluit. ¶ Nota primo alienū fore a religione christiana vt infideles cōpellant ad fidē suscipiendā. cōcor. c. ad fidem xxiij. q. v. ¶ Nota dicam inter vim p̄cisā z cōditionalē. nā vis p̄cisa impedit impressionē characteris secus in cōditionali. rō est qz primo casu potius dicit quis pati q̄z agere. c. sacris qō me. cā. exemplum si q̄s ligatus manib⁹ z pedib⁹ inuit⁹ baptizareť. sed in vi cōditionali est volūtas lz coacta. Et ex hō z ex tex. no. q coacta volūtas volūtas ē lz ū sit absoluta. Et hō inferť q in actu in q̄ requiritť absoluta voluntas vt in mr̄imonio vbi requiritť oīmoda libertas. vt. c cū locū. de spon. coacta volūtas nō sufficit qz nō est absoluta volūtas. z vide qō dixi in. d. c. cū locum. z tenementi. ¶ Itē no. q q̄s p̄sumit pdurare ei eodez p̄sensu. allegās q volūtatē mutataz hz pbare. ff. de pba. eū qui. Itē no. casū in q̄ demēs vel dormiens pōt baptizari qū. s. ante dementiā vel somnū erat i ppōsito baptizandi. ¶ In glo. in. x. pditionaliter. ibi Jo. dixit q nō cogereť. z hō tenuit hic z in. c. vbi ista. lxxiij. di. hō doc. videť cōiter tenere Frū. pro hō facit iste text. nā quēadmodū suscipiens baptismuz p vim cōditionalē cōpellitur ad obseruantiā fidei z ipius sequelam. vt hic z in. c. de iudeis. xlv. di. ita z ordinē suscipiēs hz cōpelli ad obseruantiā ordinis z sequelā ipius. z erit hic casus in quo metuz passo nō succurriť p actionē qō me. cā. rō qz p impressionē characteris cū sit indelibilis restitutio fieri non hz nec pōt maxime cū iste posset dici inuitat⁹ ad meliora. vt no. in fili in. c. cū dilectus. qō me. cā. z vide p Host. in summa. de eta. z qua. §. circa hanc. z duob⁹ §. se. si tū iste habuisset vxorē poterit matrimonio licite vti. qz nō potuit ordinari in p̄iudiciū vxoris. etiā si vxor nōdū fuisset cognita. ar. eoz q̄ no. gl. de voto. li. vj. c. j. ¶ In glo. in. x. pdurare. no. hū istaz gl. z gōnem quā ponit quia quotidiana est.

Obitum. Nemo potest seip̄z baptizare etiam instāte necessitatis articulo. cōis diuisio. scōa ibi respondemus. ¶ No. primo q vbi aliq̄ requrunt ad sbam act⁹ nisi illa intercedant nō tenet act⁹ etiaz si ex necessitate solēnitas seruari nō possit. Ex quo inferť q necessitas nō facit deficere solēnitatē substātialē. qō no. ¶ No. scōo q in baptismo q̄s hz renasci. qz p̄mo fuit natus carnaliter nūc vo renascit spūaliť. Et ex hō inferť z ex text. q ista generatio spūalis debet imitari naturā seu naturalē generationez in q̄ntum pōt. vñ sicut in generatiōe naturali q̄s nō pōt seip̄m generare § requiritť ali⁹ q̄ generatiua z in ista spūali regeneratione. Et ex hō ego crederē q nemo pōt aliū baptizare vel ip̄m de sacro fonte leuare q̄n posset eē pat⁹ suus carnalis. z sic q p̄cedat baptizādū in plena pubertate. i. q sit maioz. xviij. annis. sic in fili dicim⁹ in adoptiōe legali qz oportet q adoptās excedat adoptatum in plena pubertate. z q sit maioz. xviij. annis eo quē vult adoptare vt sit certissimū q posset eē pater carnalis. vt hz insti. de adop. §. minorē. Iz ff. de an. hō dixit sufficere q excedat in. xiij. annis. qz tūc pūt generare. § nō placet qz vt dixi lex in fili requrit plenā pubertatē. vt in. d. §. minorē. nā multi reperiunť q̄ nō sūt puberes in. xiij. anno. vt no. in. c. puberes. de despon. impu. Et ex hō no. quasi nouū q nō hz q̄s admitti ad leuanduz aliquē de sacro fonte vt sit pater ei⁹ spūalis nisi precedat seu sit maioz baptizādo in. xviij. annis. nā absonū videť eū fieri patrē spūalē q̄ nō pōt eē carnal⁹ d. §. minorē. Itē colligo vltra alios. ar. opti. z quasi in tex. exp̄ssum q ad sbam baptismi non requiritť leuās de fonte seu suscipiēs de sacro fonte § sufficit ip̄e baptizans. hō apte pbať in eo q papa arguit de

carnali generatione ad spūalem. r in spūalē patrez requirit dūtaxat ipsū baptizantē. leuandū ꝫ potius interuenit ad solēnitatem actꝰ ꝫ de ñecessitate. r fuit hoc vt arbitror introductū ꝓpt̄ puulos qui nequeunt rūdere in chatezismo. ad b. c. puuli. de cōse. di. iiij. ꝫ cathezismuꝰ nō est de substātia baptismi vt in. c. j. s. e. p hoc facit tex. in. c. pri. a contrario. Ultio no. q̄ baptismo ñ solū baptizat. i. iitgit corpus exteriꝰ ꝫ etiā corpꝰ iteriꝰ. r illa ablutio q̄ fit exteriꝰ notat ablutionē iteriorē. r iterior fit p spiritūsanctū. nā aq̄a r verba nil ꝓdessent nisi spūssanctꝰ baptizaret interius. in. c. p aquā. de cōse. di. iiij. vnde repitur duplex patnitas r filiatio in baptismo. vna exteriꝰ in qua baptizans ē pat. alia interiꝰ in q̄ spūs sanctꝰ est pat. r iō oēs xp̄iani dicunt filij dei. r int̄ se sunt frēs spūales. q̄ habēt vnū r eūdē patrē spiritualē in ista scōa natiuitate. facit qō no. in. c. ad mēsam. xj. q. iij. r per hoc intellige istū tex. in fi. Hic q̄ritur nūquid iudeus debeat indistincte admitti ad baptismū. dic q̄ nō. hā primo dz restituere ea q̄ extorsit p vsurariā prauitatē r illicite. vt in. c. iudei. et ibi glo. de cōse. di. iiij. nō autē tenet relinquere alia licite quesita sicut multi simplices credūt. p hoc. c. sicut iudei. j. ō iudeis. Itē nō dz baptizari ilico sed dz aliquo tpe differri vt appareat an habeat rectam intentionē r olim fuit statutuz vt staret cathecuminus p octo mēses. vt in. d. c. iudei. ꝫ postea fuit statutū q̄ p. xl. dies tm̄. vt i. c. ne qō absit. ea. di. multi tm̄ r nō bñ hoc nō obseruāt ꝫ ilico baptizant ꝫ postmodū quiēscēte illo caloze sepe tales redeūt ad vomitū erroris eorū. ¶ Ultimo q̄ro q̄d si aliquis immergat seipsum alio dicēte ego te baptizo hunq̄d sufficiat. dic q̄ nō q̄ nisi imergat iste nō pōt dicere ego te baptizo. Dicit etiā Inno. q̄ de necessitate nō requirit imersio sed satis est q̄ baptizans effundat aquā sup corpoze baptizandi lauando totū corpus vel maiorem ptē vel saltē caput. dicit etiaz sufficere q̄ scintilla aque ꝓiecte a baptizante tāgat corpꝰ baptizandi. qō no. licet tutiꝰ sit vt seruet qō ꝓmissuz est. sed hoc vltimū valet p istis infantibꝰ q̄ sūt multū debiles vt nō imergant in aqua nec̄ lauet totū corpus ne incurrāt periculum mortis.

In On vt appōeres Ubi deest verbū vel elementū aque nō ē baptismi sacramentū. cōis diuisio. scōa ibi rūdemus. ¶ Nota primo duo q̄ requirunt ad substātiam baptismi. s. verba ad hoc instituta. de quibꝰ hic. r in. c. j. s. e. itē elemētū aque. nō pōt ergo q̄s baptizari in aliquo liquore. Et ex hoc r ex tex. no. q̄ vbi plura requirūtur ad substātiā actus defectus vnius facit totū deficere. ꝓcor. l. si vnus. C. de testi. ¶ Sed quero nunquid in aqua rosata possit quis baptizari maxime instāte necessitate. doc. hic ꝓcludūt q̄ nō. r idem tenuit beatus Tho. rō q̄ xp̄s fuit baptizatus i aqua iordanis r sic in elemēto. r iō nō sufficit aliꝰ liquor. nam xp̄s sanctificauit nobie aquā in baptismo suo vt in. c. nūc̄ꝫ. de cōse. di. iiij. r fuit hoc sacramētum institutū in aqua q̄ aqua ē igni cōtraria. peccatum ergo cōparat igni. vñ sicut ignis extinguit p aquā ita peccatū p baptismū. vt. ē. co. c. pr. Sed in aqua etiā transmutata baptizari pōt dūmodo nō mutet spēs aque r iō i lixiuio pōt etiā quis baptizari. Itē in aq̄ balnei sulphurei q̄ aq̄ est lz aliquātulū transmutata. idē dicūt doc. in aq̄ lutosa. secꝰ autē i luto. ¶ Ultimo q̄rit de vna qōne q̄ fuit de facto quidaz deferēs puerū ad baptizādum ad ecclīam valde remotā videns in puero signū mortis nec habens secū aquā ꝓiecit puerū in vno puteo dicēdo verba ī stituta nūquid iste puer sit baptizatus r sic possit sepeliri i cimiterio ecclīastico. quidā lector theologie de ordine fratrū predicatoꝝ in monte pessulano dixit q̄ nō. ꝫ vt ē refert Abbas r multe canoniste illō fuerūt detestati q̄ nō defuit hoc casu verbū nec elementū sed postmodū ipe abbas cōsuluit magistrū suū qui respōdit q̄ nō erat baptizatus. r sic ꝓcorda uit cū iudicio illiꝰ theologi motus. q̄ in baptismo requirit nō solū submersio ꝫ etiā eleuatio ab aq̄s i signū resurrectiōis xp̄i. de cōse. di. iiij. de trina. r. c ꝓpie. sed hec rō apud me nō cōcludit. q̄ vt dixi in c. ꝓcedenti de necessitate nō requirit imersio r per ꝓsequēs nec leuatio. vñ crederē q̄ si posset cōstare q̄ puer vixit tādiu baptismꝰ fuit cōpletꝰ q̄ satis dicatur baptizatus ꝫ q̄ potuit ꝑdecedere i via afiꝫ baptizaret possit sustētari illa opinio.

Licet grecos. Baptizatos a latinis greci rebaptizare nō debēt ꝓmittit exordiū r duplicē narrat grecorū excessuz. scōo id fieri ꝓhibet. tertio penā imponit. scōa ibi volētes. tertia ibi. siquis. Nota ꝓmo q̄ inter mores r ritꝰ ē dīa. hic enim ponunt ista vt diuersa. r dic q̄ mores referunt ad illa que sunt extra sacra. r ver. ritus ad ea q̄ sunt de sacramentis. ¶ No. scōo r tene menti q̄ ecclīa romana pōt r dz de honestate veniētes nouiter r redeūtes ad fidē tolerare in moribꝰ r ritibꝰ eoꝝ antiquis hinc ē q̄ multi greci in calabria r quibusdā alijs regionibus tolerant in forma baptizandi r celebrandi r multis alijs in quibus nobiscū nō cōueniunt. vñ p istā tolerantiā nō minꝰ sunt vera eoꝝ sacramēta dūmodo substantū nō differāt q̄ deū in illis offendant. vñ nō sūt tolerandi cū periculo animaꝝ r cōtra honestatē ecclesie vīs. r hoc no. facit qō no. gl. in. c. j. in fi. xx. di. ¶ Tertio no. q̄ greci r alie nationes debēt eē r cōstituere vnū ouile nobiscū. debēt ꝫ oēs hoies eē de ouili xp̄i. nā ipe dixit fiet vnū ouile r vnus pastor. vt habet in euangelio. ꝫ de iure oēs hoies sunt sub pastore ecclesie. s. sub papa lz ō facto nō valet papa ꝓ multos infideles exercere suam ptātem. de quo vide p Inno. in. c. q̄ super his. de voto. ¶ Itē nota q̄ ecclesia romana est mater r magistra oīuz ecclīarum. greci ergo de iure debent recognoscere papā romanū in pastorez. ꝓcor. c. ij. i fi. de sum. tri. ¶ Ultio no. q̄ rebaptizās aliquez ex studio ē deposītione dignꝰ. ¶ Quero hic q̄d si baptizans peccat in latinitate. vtputa dicēdo baptizote in noīe p̄ris r filio. r̄c. Cōcludūt doc. q̄ baptismꝰ cōfert q̄ forma intellectualis est seruata lz nō quo ad cortic̄ē. b. pbat ex eo q̄ mulieribꝰ ꝓmittit baptizare in idiomate vulgari. vñ q̄sq̄ pōt baptizare in

idiomate suo nec falsa latinitas vitiat dūmodo ḡs nō faciat hoc scienter aio inducendi nouū errorem seu nouā formā. vt in. c. si nō sanctificat. t. c. retulerūt. de cōse. di. iiij. ¶ Itē quero quid si baptizans t baptizatus intēdūt baptizare t baptizari sed credunt q baptismus solū prosit ad sanitatē corporis t nō aīe nunqd cōferat verus baptism⁹. doct. q sic satis enī ē q seruat forma tradita ab ecclesia t q iste baptizare t baptizari intendūt. Idē dicūt doct. s. c. j. etiā si credāt q baptism⁹ sit vna trufa dūmodo vt dixi intendant baptismū cōferre qz spūssanctus ad formā verboꝝ inuisibiliter operatur. p hoc fac qz cayphas pnceps iudeoꝝ pphetizauit nō ex merito vite sed officij ptāte. j. q. j. dictum. vñ exā seruatur forma tradita a deo t ab eccl̄ia t isti credūt baptizare baptism⁹ opat suū officiū. secus eēt vbi baptizās nō intenderet baptizare vel baptizat⁹ baptizari. nā requirit intentio vtriusqz vt no. Inno. s. c. j. intentio tñ patrini leuantis de fonte sacro non nocet fm doc. hec rō pōt eē qz patrinus nō baptizat nec requritur ad substam baptismi vt dixi. s. e. debitū. ¶ Ultimo querit quare xp̄s voluit baptizari a Joanne cū baptism⁹ cōferat ad remissionē peccatorum. ipe eni xp̄s nullo pctō tenebat cū fuerit pcept⁹ sine semine virili. t sic nō erat in eo peccatū etiā originale So. duplex prima vt impleret oēm gradū humilitatis. tres sūt eni gradus humilitatis de quibus vide q gl. fi. in de. j. de reli. do. t vltimus gradus ē vt ḡs suponat se minori ita voluit xp̄s se subijcere ioanni. secūdo hoc fecit vt sanctificaret nobis aquam de cōse. di. iiij. nūqz. hec no. in. c. p aquā. ea. di. t in c. debitū. s. eo. t ex istis habetis mām isti⁹ ti.

¶ De presbytero nō baptizato. Rubrica.

¶ Visso de baptismo qz aliq̄ sepe pmouent nō baptizari ad ordines de quib⁹ dubitari poterat vtruz eēnt vere ordinati vel an deberēt baptizari merito post rubricā pcedentē subijcitur ista. s. de presbytero nō baptizato. tē.

Si quis. Breue ē vel palia verba summa sic. Si nō baptizatus ordinat ordinis characterē nō recipit. t hoc sūmat c. fi. j. eo. ¶ Nota q defectus sacri baptismi impedit impōssionē characteris aliorū sacramētorū vbi ergo nō est baptism⁹ ibi nō est validū aliqd aliud sacramētū in quo ipz imatur character. t hoc qz baptism⁹ ē ianua aliorum sacramētorū. vt. j. eo. c. fi. ¶ Sed quero qualit potuit iste deph̄endere se nō eē baptizatuz. Sol. forte fuerat exposit⁹ t credebat baptizat⁹. nūc aūt cōstabat q exponentes q nō fuerat baptizatus vel forte instante necessitate fuerat baptizatus aspersiōe saliue. vt. s. ti. pri. in. c. nō vt. t credebat a parentib⁹ baptizatus vel quid sile. ¶ Secūdo querit quid si dubitet vtrū fuerit baptizat⁹. So. tam respectu baptismi ḡs respectu ordinis poterit seruari qd habet in. c. ij. s. ti. pri. fm hosti. ¶ Ultimo querit quid si iste nō vellet de nouo ordinari, dicit Jo. an. q remanebit laicus t licet nō deberet ptrahere mātimonium qz dicit videt vouisse continentiam. ar. in. c. quidā. s. de cōuer. ptu. tñ si ḡheret tenet matrimoniū cū illud votū nō fuerit solēne ex quo vere nō recipit sacrū ordinē. vt in. c. j. de voto. li. vj. Et no. ex hoc dicto q ad solēnizandū votū non sufficit opi. t credulitas ꝫ oportet q vere subsequat sacer ordo. vel ingressus religionis. vt in. d. c. j. de voto. li. vj. Credit tñ hic do. An. istum debere cōpelli ad suscipiendū ordines ppter intentionē quā semel habuit. qd satis posset admitti. ar. c. qui bona agūt. xvij. q. j. fac qd le. t no. s. d regu. pozrectū. t. c. fi. j. c. vbi talis mandat ordinari nec reliquit ppzie volūtati.

Apostolicam. Ozari debz pro eo qui credens se baptizatū i fide xp̄i decessit sine batismo vel aliter t melius. Omissio baptismi nō nocet credenti pbabiliter se eē baptizatū. primo ponit deci sa cōsultatio. secūdo responsio. ibi vñ. quā pbat duabus auctozitatibus. prima ibi. lege. secūda ibi liberum. ¶ Nota primo q peccatū originale dimittit nō solū in baptismo fluminis ꝫ etiā in baptismo flaminis. i. spūssancti qui qdem baptism⁹ flaminis ministrat oibus habentib⁹ xp̄i fidem t nō contēnentibus baptismū fluminis siue excludant a baptismo fluminis ex necessitate vt cōtingit valētiniano. siue ex ignorantia pbabili qz credebāt se eē baptizatos ¶ Secūdo nota q decedēs in fide xp̄iana p̄ flumit adeptus seū adipisci gaudiū patrie celestis intelligere vel spe. nam si presumeret oppositū nō oraret p decedente. vt in. c. p obeuntib⁹. xiij. q. ij. ¶ Ultimo no. q p obeuntib⁹ etiā sacerdotib⁹ debent deo offerri preces spāles in ecclesia t misse celebrari.
Itē no. q dicta Aug̃l. sunt approbata ab ipsa eccl̄ia t possunt allegari cum dubitat de efficacia sacrozū t idē de opusculis Ambrosij t alioꝝ doctoruz ecclesie. de quibus vide tex. in. c. j. de re. t ve. sancto. li. vj. t. xvj. di. quasi p totū. ¶ In glo. j. in fi. no. glo. singulariter q̄ solet multuz allegari. t dic lat⁹ q baptismus fluminis. s. quo q̄die vtimur pdest tam adultis ḡs puulis. vt in. c. maiores. j. rūso. s. ti. pri. Baptism⁹ flaminis. i. spūssancti q̄ inuisibiliter baptizat coz interi⁹. vt in. c. debitum. in. fi. s. ti. proxi. t in. c. p aquā. de cōse. di. iiij. pdest adultis tm̄ qui in charitate t fide xp̄iana decesserūt. nō autē pdest puulis qz cū ipi nō sentiāt nō hūt xp̄ianam fidē nec charitatē. t ō isto baptismo potuisset pcedere opi. illoꝝ hereticoꝝ asserentiū puulis baptismuz nō p desse. vt in. d. c. maiores. Baptism⁹ sanguinis ē qñ ḡs occidit p fide xp̄iana t ista fides pdest tā adultis ḡs puulis ex quo nō ptēpserūt baptismū fluminis. exemplū in sanctis innocētib⁹. latro vero in cruce nō fuit baptizat⁹ baptismo sanguinis qz nō p fide xp̄iana ꝫ p suo merito fuit cruci affixus ꝫ fuit baptizat⁹ baptismo flaminis ppter fidē quā habuit i xp̄o vt in. c. fi. de pe. di. vij. ¶ In gl. fi. ibi ventrē meum voleo hoc dicebat ad instar mulieris q parit abortiuū. nā ista regeneratio spūalis cōparat regenerationi carnali. vt i. c. debitū. s. ti. pr. vñ iste valētinianus aborti⁹ erat qz si puenit ad baptismū flumis.

¶ Et in fi.glo.no.singularit hanc vltimā.q. glo. ex qua habes singularē limitationē.ad.l.barbarius. ff.de offi.pto.t ad.§.verū.iij.q.vij.t ad not. in.c. ad pbandū.de re iudi.t in.c.nihil.de elec.in quib⁹ iuribus no.q cōis error seu opi.facit valere gesta. ista enī procedūt in dependentib⁹ a iurisditione nō aūt in dependentib⁹ ab ordine seu in istis sacramē talibus.in his enī attēdit veritas t non opi.facit.c. quāto.s̄.de pbē.Ex quo infert q ordinat⁹ ab eo q̄ putabat ep̄s cū nō eēt nullū ordinē recipit.valēt ta mē sic gesta q̄ ad meritū ppter fidē.t vide bo.glo. in.c.dudū.ij.de elec.t dic vt ibi plene no.

¶ Veniens. Pro sūma accipe.c.j.s̄.e. vel ad idē sic. Nō baptizatus ordinari nō pōt t si de facto ordinetur nō recipit ordinis characterē licet crederet baptizatus.primo ponit de baptismo tradito ei qui nō fuerat rite baptizat⁹.secūdo ibi cū q̄ circa ordinē.allegat p t cōtra.tertio ibi q̄ vero.diffinit. ¶ Nota p̄mo ex isto tex.ibi fm formā euāgelij.q baptism⁹ habuit formā suā ab euāgelio.cū.l.xp̄us dixit apl̄is. Baptizate oēs gentes in noīe p̄ris t filij.t̄c. vt i.c. pe.s̄.ti.pri.alia vero q̄ fiūt t dicūt in baptismo fuerunt instituta ab ecclia t nō sūt de substātia baptismi sed de solennitate.vt i.c.j.t q̄ ibi dixi.s̄.ti.pri. ¶ Secūdo no.q baptism⁹ nō prodest nō solū cum ex toto omittit ꝑ eccl̄iā cū nō rite cōfert.i.nō solennit fm formā euāgelij.Ex quo infero paria eē aliquid nō fieri vel nō rite fieri sicut nullū tinutile paria iudicant.vt in.c.inter corporalia.de transla.p̄la. fac tex.in.l.j.ff.q̄ cuiusq̄ vniuer.no.Et pullū tex. t p istū pōt argui q si procurator nō facit fidē de suo mādato pinde ē ac si nō cōparuisset.vnde potest dīs puniri tanq̄ cōtumax q̄ no.Bar.ibi t tene menti ¶ Nota q sacramentū matrimonij pōt adesse sine baptismo.p hoc.c.de infidelib⁹.de cōsang.t affi.ꝑ dic q nō est ratū nec ista firmus sicut si p̄cessisset baptismus.vt in.c.quāto.j.de diuor. ¶ No.q nō baptizatus accipit verū corp⁹ xp̄i si eucharistia sibi cōfert t nimirū.nā t iudas accepit corpus xp̄i.t a iudeis xp̄s passus ē.sed in sacramento vbi imprimit character serua.c.j.s̄.eo.t q̄ hic dicit in fi. ¶ Itē no.q tres ordines fuerūt instituti in veteri lege aī baptismū.t vide lati⁹.xxj.di.§.j. ¶ Itē no.q non i intelligit iteratū q̄ ambigit esse factum q̄ facit ad multa.t cōcor.de cōse.di.j.c.solēnitates.Ex quo infert q si quis nō recordat vtrū dixerit aliquā horas diei puta tertiā vel sextā tenet iterare. Itē si nō apparet q ecclia fuerit cōsecrata debeat cōsecrari.t generaliter vbi actus de necessitate debet explicari si ambigitur vtrum fuerit gestus debet iterari.i.iterum geri. ¶ Vltimo no.q violenta p̄sumptio pro aliquo transfert onus pbandi p̄riū in aduersariuz cōcor.c.vt nostrū.vt ec.bene. ¶ Et no.q cōtra violentā p̄sumptionē admittit pbatio in cōtrariū. pro quo vide glo.l.di.ferrū.t q̄ dixi in.c.is q̄.ō spon. debet tū pbatio talis eē euidentissima.q̄ no.ar.c. qr verisile ō p̄sum.t.l.nō ē verisile.ff.q̄ me.cā.

¶ De custodia eucharistie chrismatis t aliorum sacramentorum. ¶ Rubrica.

¶ In precedentib⁹ titulis visum est qualit eucharistia cōsecrat iō merito subijcit de ipius custodia. et qr in baptismate vtimur chrismate. vt in.c.j.de sacra vnc.t supra visum est de baptismo.iō addit hic de custodia chrismatis t generalit de custodia omnium aliorū sacramentorum.

¶ Statuimus. hoc dicit. Eucharistia t chrisma debēt fideliter sb clauibus custodiri t cōtrariū facientes sunt puniendi.primo statuit. scōo rōnez submittit.tertio addit penā secunda ibi ne possit.tertia ibi.si vero. ¶ Nota primo q eucharistia dz pseruari in ecclia sub clauibus t cōseruatur propter necessitatē infirmor. vt in.c. sane.s̄.de cele.mis.t ibi habet in quo loco dz cōseruari. ¶ Scōo no.q ponēs rem sub clauib⁹ nō pōt redargui de negligentia t incauta custodia. facit p istis q̄ recipiūt cōmodatū vel depositū. ¶ Itē nota puidendū ꝑ sacrilegos q̄ cū sacro eucharistie vl cū chrismate sua nephanda sacrilegia p̄sumūt exercere.t cōtra tales sepe mira miracula visa sunt. de q̄bus vide p Jo.an.sup rubrica.de cele.missa. ¶ Itē no.quē puniri nō solū de negligentia cōmissa i officio sed de omni delicto t dāno inde postmodū prouenientib⁹.t sic no.q ad delictū puniendū nō solū cōsiderat volūtas delinquētis sed exit⁹ delicti.vnō imputat totū id qō preter volūtatē suā inde secutū ē t pro hoc bo.tex.in.l.sciam.§.qui cuz aliter.ff.ad l.aqui.vbi dicit q si quis credēs vnū pcutere cum lapide percussit aliū tenet de illa pcussione licet nō habuit ppositū pcutiendi illū. Itē dic si quis credebat pcutere vnū t percussit duos.t generaliter de hac materia vide qō no.in regula.imputari.de re. iur.li.vj.t subtilius p Bar.in.l.diuus.ff.de sica.et p hec sit declarata glo.fi.Dicit tū Elin.hic vnuz notabile verbū q licet in foro cōtentioso ferēs falsum testimoniū puniet de falso.t de omni dāno inde secuto tū in foro aie solū puniet de falso testimonio licet aggrauet p sequētia.t vide tu Inno.in.c.sicut dignū.de homici.vbi singularit dixit q in foro anime nō punit quis ad satisfactionē dāni si dānū intulit preter ppositū sed punit de negligentia quasi vdit q in foro aie habeat respectus ad volūtatez delinquētis.t dic vt ibi latius notatur.

¶ Relinqui. Supellectilia in ecclesijs poni non debent nisi necessitas vrgeat.h.d.p̄mo.Eccl̄ie debēt sua vasa t vestimēta mūde tenere.hoc secundo.recitat dnos excessus ꝑ quos.scōo p̄uidet.scōa ibi qr ō. ¶ Nota primo q nec supellectilia aliena nec ppria ipsoz̄ sacerdotū debēt in ecclia reponi nisi vrgēte necessitate. ¶ Et ex hoc no.q necessitate instāte puta ppter metū hostiū vel incēdia repentina licite supellectilia laicoz̄ deferunt ad eccl̄iam. t facit ff in ar.q eccl̄ie tpe necessitatis pōt incastellari.i. fortificari t custodiri ꝑ inimicos.de quo no.i.c.j.j.de immu.eccl̄. ¶ Nota tertio q cōcessū ex certa cā dz cessante cā reuocari.xvj.q.j.generalit. ¶ Vltimo no. q sordes sunt negligende etiam in vestib⁹ priuatis

vnde alibi dicit tex. nec ser quisste delitie nec affectate sordes laudē pariūt. xlj. di. i pn. t facit qđ habet in. c. p simoniā. ea. di. vbi ōz fracti vestib⁹ t dissoluti criminib⁹ nō admittūt⁹. ħ q̄rit qđ fiēdū ō vestibus sacris vsu cōsūptis. dic q debēt cōburi t cineres in loco p quē nō habet transit⁹ debent recōdi. vt in. c altaris. t in. c. se. de conse. di. j. qđ est ꝫ clericos qui ex casulis antiquis vel capis faciūt fieri bursas vt aliqua alia ornamēta ad vsum mūdanū qđ est ꝫ regulam semel deo dedicatū. de reg. iur. li. vj. ¶ In g̃lo. fi. ibi debēt incedere ornatis vestibus. t̄c. dicit hosti. q de ornatu nihil dicit hic. ħ tñ de imūditia negligenda. tu vide in hoc glo. no. xxj. q. iij. i summa. t in. c. omnis iactantia. t vide qđ dixi in. c. clerici. de vi. t hone. cle.

¶ De reliquijs t veneratione sanctorum. Rubrica

¶ Viso de custodia eucharistie t chrismatis t veneratione sacroꝝ sacramētoꝝ merito subijcitur rubrica de reliquijs t veneratione sanctorum.

Audiuimus. Sine papę licentia nō licet aliquē venerari p sancto. primo narrat qđ audiuit. scđo illō improbat ibi cū vix. tertio illud p̄hibet ibi. illuꝫ ġ. ¶ Primo not. q vix ebriosi decedūt sine peccato. ista enim ebrietas qñq̄ est veniale qñq̄ mortale. ō q aliquid ħ p Vlin. ħ vide qđ dixi in. c. a crapula. de vi. t ho. cle. Illud tñ indubitatū ē q ebrietas assidua est peccatū mortale in. ħ. als ea demū. xxv. di. nā frequēter ds ebriatur qui scient t volūtarie inebriat. nullū autē peccatū adeo veniale est qn fiat mortale dū sumit i consuetudinē. xxv. di. ħ. criminis. t sic intellige qđ no. Archi. post Augl. in. d. ħ. als ea demū. ¶ No. scđo t tene mēti q nō licet aliquē colere p sancto etiā si i vita fecisset miracula sine auctoritate romani pontificis. Et hoc intellige qñ publice quis vult aliquē venerari secus aūt si in occulto ds emittit p̄ces apō eū quē credit sanctuꝫ vt p̄bat a ꝫrio. j. c. pri. in. v. publice. t ibi no. Inno. qđ tene mēti. Et vide gl. e. ti. c. j. li. vj. Quare aūt miracula nō sufficiunt vt alids venerēt p sancto. dic q iō qr qñq̄ p malos etiaꝫ fiūt miracula. multi aūt hoc faciunt ex arte magica vt symon magus. multi ex spū prophetie eis a deo tributo. Exemplū de Saul q̄ pphetauit dum p̄sequeret dauid. Alij propter fidē quā habēt sine charitate. iuxta illud euāgelij. Et si tantā fidē habeam vt mōtes tranferā. charitatē aūt nō habeam nihil mihi prodest. t transumptiue habet de cōse. di. iij in. c. solet. t notabis ħ sp q p̄t haberi fides maria vt eius virtute faciat miracula sine charitate. t vide ad p̄dicta tex. in. c. multi. t. c. teneam⁹. t. c. pō phetauit. j. q. j. ¶ Vltimo hic querit quare non ōz alids p sancto coli nisi pr⁹ canonizet q ecclia qđ ē canonizare t qualiter fiat. So. fm Jo. an. Canonizare ē aliquē p sūmū pontificem cathalago scōrum ascribere t decernere t declarare vt debeat coli et venerari p sancto t q fiat annuatim officiū solēne p eo sic̄ p alijs sanctis iuxta qualitatē suā vt sic̄ cōfessor fiat officiū p̄fessoꝝ. t̄c. Fit aūt ista canonizatō qr p̄ces iuges t icessātes debēt fieri apō sāmū pontificē vt informet se de vita t miraculis t finaliter canonizet. papa vero nō debet defacili moueri maxime ad primā requisitionē sed ōz etiā differre cōmissionē iquisitionis vt interim videat an fama t miracula cōtinuent tādē cōmittit inquisitionē sup vita t miraculis. t vide que exigunt ad substātiā miraculi p glo. eo. ti. in. c. j. li. vj. tādē habita informatione vocatis prelatis curie papa declarat t decernit illū habendū p sancto t solēniter celebrare missam in illius honorem. t vide seriose hunc ordinez per Jo. an. hic.

Cum ex eo. Hoc dicit sanctoꝝ reliquie vendi non p̄nt vel passim ostendi nō debent ne circa illas p̄bis decipi possit. ponit duplicē excessū q̄ p̄hibet distinguendo inter veteres t nouas reliquias ibi p̄sente. tertio fraudes p̄latos p̄hiberi precipit ibi p̄lati. ¶ Nota duplicē venalitatis cām circa sanctoꝝ reliquias fore p̄hibitā. prima cū vere vendūt inde accepto p̄cio. nā sacra t religiosa nō sunt i dominio alicuius nec accipiūt estimationē. insti. ō rerum. ħ. sacra loca. t. ħ. nulli⁹. scđa cū exponunt passim cā q̄stus vt habeant largiores oblatiōes. ē enī hec quedā larga venditio. ¶ Nota scđo q reliquie sanctoꝝ nō debēt ostendi extra capsam. rō p̄hibitiōis ē qr cū ostendunt extra capsam ossa nuda multoꝝ deuotio tepescit t dat detractorib⁹ cā obloquendi. di cūt enī q si fuisset sanct⁹ ossa nō fuissent sic dispersa nō aduertētes q̄ obus generaliter dictū est. Cinis es t in cinerem reuerteris. illis exceptis quib⁹ de⁹ singularē gr̄am facere voluit vt in corpore btē marie virginis t sancti Joannis euāgeliste t similium de quib⁹ scriptū ē in p̄s. xvij. Nō dabis sanctū tuum videre corruptionē. t p̄t p̄prie intelligi de corpore christi. ¶ Nota q reliquie de nouo inuēte nō sunt venerāde i publico sine auctoritate sedis apostolice. t intellige gl. de reliqijs olo nouis. sec⁹ si cēnt reliquie sanctoꝝ approbatoꝝ. ħ dictū gl. t doc. p̄t procedere qñ certū ē q sunt reliquie sancti canonizati. Sz vbi oritur aliqua dubitatio tūc hz locū iste text. vt non venerent publice sine aucte pape. vñ p̄prie loquit qñ ōz q sunt reliquie sancti approbati. sed de ħ nō habet clara certitudo als nihil adderet ad. c. p̄cedens. t hoc etiā sentit do. An. hic t certe text. ħ clare innuit. ¶ No. cōtra clericos q̄ cā quest⁹ decipiunt p̄lm fingendo reliquias vbi nō sunt. t maxime in hoc errant isti questuarij sancti Antonij.

¶ De obseruatione ieiuniorum. ¶ Rubrica

¶ Viso de veneratiōe sanctoꝝ qr ppter eoꝝ veneratiōnē t deuotiōnē sūt indicta ieiunia ab ecclesia merito post rubricā p̄cedentē subijcit ista. Et p̄mo q̄ ad declarationē rubrice t māe q̄ro qđ ē ieiunium t vñ dicat. So. dicit Inno. q ieiunū ē triplex. Primū ē abstinentia cuiuslibet rei edibilis fm ppriam volūtatē t nō fm statutū ecclie. vñ largo mō is qui

abstinet ab aliq̃ cibo placito põt dici ieiunator. naz ieiuniũ dicit a quodã intestino sic vocato qz vtplurimũ ẽ vacuũ. vñ ad instar illius intestini dr illud ieiuniũ propt abstinẽtiã t euacuationẽ. Scõm ieiuniũ ẽ cũ q̃s abstinet a rebꝰ humectantibꝰ comedendo. s. sicca puta panẽ nuces t silia. Tertiũ est abstinentia a cibis fm ordinationẽ seu ꝓsuetudinem ecclesie. t b̃ modo capitur hic ¶ Gof. dicit q triplex ẽ ieiuniũ sed alio modo. Nã qdã est ieiuniũ generale vt abstinere a vitijs t voluptatibꝰ. de cõse. di. v. ieiuniũ. ¶ Scõm ieiuniũ est moderata refectio. de cõse. di. v. c. sint tibi. t. c. nõ dico. t hec ieiunia sunt singulis diebꝰ soluenda. t de his nõ tractabit hic. ¶ Tertiũ ẽ ieiuniũ fm q sumit hic t in cõsuetudie loquẽdi. t istud ẽ subtractio prandij t post cenã cuiuslibet cibi priuatio vsq̃ ad diẽ sequẽtẽ t abstinentia a carnibꝰ t trahentibꝰ semẽtinã originẽ a carnibus vt ab ouis lacte t caseo. iiij. di. deniq̃. Itẽ abstinẽtia a cibis delicatis t pciosis. vt in. d. c. deniq̃. t a voluptatibꝰ. vt in. c. qd pdest. lxxxvj. di. t sic in effectu ẽ ieiuniũ afflictio carnis ex abstinẽtia ciborꝫ pueniẽs mõ pdicto. Et licet doc. hic transeant tñ q̃dã discutiam ad verificationẽ huiꝰ diffinitionis. dicut enī primo Gof. q ẽ subtractio prandij. ex hoc videt velle q ieiunãs dz cenare t nõ prandere. Cena enī ẽ serotina dicta ab eo qõ fit quasi in tenebrꝫ. prã diũ xõ ẽ de mane. sed ego allego tex. t glo. in ꝓmiz in. d. c. sint tibi. de cõse. di. v. vbi dicit tex. quotidie esurire. t quotidie prandere. tẽ. t sic loquit de prãdio. vñ gl̃. ibi cõcludit q nõ ẽ differendũ prãdium vsq̃ ad noctis tenebras. sicut faciũt iudei t saraceni. vñ cõclude q aut loquimur de ieiunijs quadragesimalibꝰ. t tũc hora vesptina ẽ tm̃ cõpetẽs. i. post expletas vesperas i ecclesijs q̃ tpe q̃dragesimali dicunt de mane t peccatũ ẽ anticipare illã horaz de b̃ ẽ tex. no. in. c. solẽt. de cõse. di. j. Et rõ illiꝰ statuti fuit qz in ieiunio q̃dragesimali imitamur vestigia xpi iõ qz xps abstinuit a cibo. xl. diebꝰ t noctibꝰ. nos ita deberemꝰ agere si natura pateret hũana. ꝫ qz hoc nõ est possibile in hũanis ꝓter diuinũ miraculũ statuit ecclia vt saltẽ p oẽs. xl. dies ficte sumptos homines ieiunarẽt. nã post vesperas expletas dies ficte dicit expletus cũ nõ restet aliud officiũ diuinuz de quo in. d. c. soliẽt. vbi p Archid. In alijs vero ieunijs nõ ẽ hora pfixa ab ecclia. t iõ cõiter tenet vt in nonis licite sumatur cibus. t ita habẽt hoies in obseruãtia generali. t tenet Archi. post btm̃ Tho. in. d. c. solẽt. Dicit secũdo in diffinitione q ẽ priuatio cuiuslibet cibi post cenã vsq̃ ad diẽ sequentem. Ex hoc videt velle Gof. q sumere aliquid post cibũ assumptũ sit frangere ieiuniũ. Inno. hic reuocat in dubiũ de potu. t tandẽ videt cõcludere q pꝰ aĩ cibũ vel post sumptꝰ nõ frangit ieiuniũ. Itẽ sentit q prandere pluries ẽ frangere ieiuniũ qz sic de cõsuetudine ecclie ieiuniũ approbatũ ẽ quasi idẽ sentiat. t ponderabis hoc nullo iure caueri vt semel tm̃ comedat in die tpe ieiunij. ꝫ ego dicerẽ satis hoc caueri si bñ ponderet mẽs. c. quadragesima. de cõse. di. v. nã ibi dicit q dies dñicales sũt illo tpe subtracti ab obseruãtia. qõ nõ potest intelligi nisi vt tunc pluries posset comedi. ergo in alijs diebus vt exceptio sit bona solũ est semel comedẽdum. ad idẽ tex. l. d. c. sint tibi. vbi dicit quotidie esurire t q̃tidie prandere. tẽ. videt eni ꝓmittere solũ semel comedere in die. aĩ vero t postea ẽ esuriendũ ad afflictionẽ carnis. putarẽ tñ q aliq̃d sumere ꝑ collatione de sero magis ad sustentationez nature q̃z ad delitias non eẽt peccatũ nec frangere ieiuniũ dũmodo b̃ fiat tẽperate fm cõsuetudinẽ loci. nã ex q̃ nõ habemꝰ i b̃ ius specificũ recurrendũ ẽ ad ꝓsuetudinẽ loci. ad b̃ c. vtinã. lxxvj. di. t. c. illa. xij. di. videmꝰ eni in simili religiosos ꝓcipue cistercienses statuisse vt hi qui ministrant reliquis tpe ieiunij aliq̃d sumãt vt melius possint differre prandiũ. t fm Inno. isti nõ dicunt frangere ieiuniũ. Idẽ dicit de ministrantibꝰ ois q̃ ꝓgustãt cibos ex suspitione veneni. Idẽ dicendũ in medicina necessaria. serua q̃ in b̃ ꝓsuetudinem. Adde tñ notabile dictũ Hosti. in. c. ij. j. eo. vbi dicit q in ieiunijs solẽnibꝰ t indicti p ecclĩaz nil põt facere cõsuetudo. qõ itelligo qñ ꝓsuetudo ex toto vult istud tollere secꝰ si interptat qualit sit explẽdũ ieiuniũ mõ pdicto. nã ꝓsuetudo ẽ optia legũ interpres in. c. cũ dilectꝰ. de cõsue. Dicit tertio in diffinitiõe q ẽ abstinẽtia a carnibꝰ t ab oibus trahentibꝰ sementinã originẽ ab eis. t sic videt velle Gof. q i ieiunijs sit abstinendũ ab ouis lacte caseo. tẽ. t idẽ videtur velle Inn. hic. dicit eni q ex cã posset statui puta ꝓpter penuriam pisciũ vt liceat vti istis lacticinijs. dicit tñ q eis vti extra ieiuniũ q̃dragesimale nõ ẽ frãgere ieiuniũ licet edẽtes peccẽt. secꝰ in q̃dragesima t forte hoc voluit dicere. qz. c. deniq̃. qõ facit mentionẽ de istis lacticinijs loquit in ieiunijs quadragesimalibꝰ. nã in alio ieiunio nullus tex. specifice disponit. sic transeũt cõiter doc. Sed vide no. dictuz p Archi. post beatũ Tho. in. c. rogationes. de ꝓse. di. iij. vbi dicit q extra quadragesimã possumꝰ licite vti lacticinijs si b̃ hz cõsuetudo. t placet mihi hec opi. qz vt pdixi dictũ. c. deniq̃. solũ loquit de q̃dragesima. t videt hec cõsuetudo laudabilis pẽsertim i ciuitatibꝰ vbi nõ est copia pisciũ. vt sepe. ¶ Secundo pncipaliter q̃ro quibꝰ tpibus sit ieiunãdũ. Sol. dicit Inno. in q̃dragesima. vt in. d. c. q̃dragesima. t. c solẽt. t. c. deniq̃. ¶ Itẽ in q̃tuor tpibus anni. de quibus in multi. c. lxxvj. di. Itẽ in vigilijs apostolorꝫ ꝓter exceptas de quibꝰ. j. eo. c. ij. Itẽ in vigilia assumptiõis domine nre. t scias q in iure nõ reperit aliud festũ dñe nre q̃ habeat vigiliã i ꝓcepto nã b̃ festũ assũptõis ẽ celebriꝰ aliꝫ. vt i. c. fi. d̃ sen. ex cõ. li. vj. ferk tñ q quidã papa oẽs festiuitatũ domine nostre vigilias posuit i ꝓcepto. ꝫ de b̃ nõ habeo scptura auctẽtica. Itẽ in vigilia natiuitatis dñi. vt in d. c. j. Itẽ in vigilia oiuz scõrz. Itẽ in vigilia sci Laurẽtij. alias vigilias nõ enumerãt hic doc. Sz tu adde vigiliã pẽtecostes de qua habes duas gl. vna ẽ Jo. i. ꝫ. necessario. lxxvj. di. alia ẽ Ber. in. c. ij. j. eo. t eas tenez mẽti. nã gratianꝰ visus ẽ tenere ꝓmiũ. in d. ꝫ. necessario. Itẽ dubitat de vigilijs rogationuz per tex. d. c. rogationes. sed in hoc est seruãda cõsuetudo loci vt ibi no. ꝫ hic in ista ciuitate senarũ et in istis ꝓtibus non est de ꝓsuetudine. in francia vo

secus obseruak vbi celebrant isti tres dies q̄ precedunt pentecosten imediate etiā obseruak ieiuniuz. iō dimittēdus ē vnuscuiscz locus iudicio suo. Tertio quero q̄ obligent ad ieiuniū. Jnno. dicit q̄ oēs doli capaces z ieiunare valentes. nā sicut in tali etate peccare possūt. vt in. c. j. z. ij. de delic. pue. ita z peccata fiere p ieiunia debēt. z ita lente transeūt ħ doc. ħ in. c. ij. j. eo. Jo. an. post Hosti. ponit plēs opi. nā quidā tenuerunt qđ. s. dictū. Alij q̄ ieiuniū nō obliget nisi post pubertatē. Alij q̄ requirak plena pubertas vt tps. xviij. annoz. Alij q̄ tps. xx. annozū. nā sicut ꝑm legē mosaicā añ illud tps non erat quis idoneus ad pugnā tpalē. vt habet Numeri. j. c. ita nec ad pugnā spūalez. Alij q̄ requirit tps maī. vt xxv. annoz. nā vsq̄ ad illā etatē minoz restituit q̄si nō habeat integrū sensū. ff. de mino. p totū. Alij q̄ post. xxj. annū qs obligak ante vero nō. qz etas illa nō patit qñ indiget puer seu adolescens cibo frequētato ꝓpter debilitatē nature. Jtē cibꝰ ꝙuertit i augmētū seu dilatationē mēbrozū. z sic si sūt ita potentes ad ieiunandū sicut maiozes. Hosti. in. d. c. ij placet opi. vt ante. xx. annū qs nō obligek. z ita trā sit ibi Jo. an. beatꝰ Tho. scō a scōc. q. cxlvij. arti. iiij tenet q̄ vsq̄ ad. xxj. nō obligek ꝓpter rōnes supra dictas. dicit tñ q̄ dz puer vel adolescēs se exercitare in ieiunijs vt sic capiat ꝙsuetudinē ieiunādi. z inter hanc opi. beati Tho. z Hosti. nō ē magna dfia. z satis potest teneri eoz opi. quā etiā tenet beatus Hieronymꝰ i quadā epla. nō eni ꝓceptuz q̄si impossibile seu ꝫ naturā ē inūgendū istis pueris seu istis adolescentibꝰ. qz nō eēt nisi eos illaqueare ad peccatū ex transgressione. lex añt dz eē honesta z possibilis. iiij. di. erit añt lex. ¶ Quarto querit qđ i mulieribꝰ cōiugatis. So. dicūt doc. q̄ ieiunia voluntaria nō debēt expleri sine licentia maritozū. xxxiij. q. v. c. noluit. z. c. manifestū. sed ad ieiunia necessaria z indicta p ecclīam obligank nec excusat maritozū. cōtradictio. qz magis ē obediēdū deo z vicario suo q̄ maritis inuste ꝓcipientibꝰ. xj. q. iij. in. c. iulianꝰ z. c. dīs. z. c. q̄ resistit. nisi ozirek scādalū inter eas z maritos. tūc eni saltē cū licētia sacerdotis poterunt ieiunia dimittere. qđ no. ꝓ hoc facit qz ꝓceptū postiuū eccle nō obligat quē cū scādalo. in. c. ij. ō no. ope. nū. in. c. nihil cū scādalo. de prescrip. in. c. cum tencamur. de ꝓben. ¶ Quinto querit vtz in istis ieiunijs possit dispēsare p superiorē. So. ꝙclude post Jnno. q̄ in ieiunijs indictis p ecclīam nō pōt aliqs dispensare ꝓter papā nisi cā sit in debente ieiunare Ex cā eni pōt cps dispensare z talia ieiunia i aliqō aliud bonū cōpensare. z cā satis sufficiēs ēt debilitas psone siue ꝓueniat ex defectu nature siue ex exercitio exteriozi. exēplū in agrimessoribꝰ z in alijs artificibꝰ q̄ ex diurno z lōgo labore debilitank ita q̄ cōmode ieiuniū tolerare nō pñt. licite enim fit istis cōmutatio. ar. lxxxij. di. c. ꝓsbyter i fi. nec intelligas q̄ ꝓpria auctē qs possit sibi hoc ieiuniū cōmutare. ar. in. c. ij. in fi. j. eo. z in. c. j. de voto. vnde glo. in. d. c. presbr. debet restringi ad cām illiꝰ. c. nā ibi redemptio ieiunij ꝓmittit auctē illiꝰ canonis. vñ nō debet trahi ad alia ieiunia. z multos decipit illa glo. z de hoc etiā ibi p Archi. q̄ tenet qđ. s. dixi. Jn ieiunijs vero ad quę quis se obligauit ex voto pōt epus dispensare etiā sine cause existente in vouente dūmodo id in qđ sit cōmutatio sit melius z deo acceptiꝰ. vt in. c. j. de voto vbi satis bñ ħ ꝓbatur. z vide qđ ibi dixi. Et ex his habes dictū prima fronte mirabile vt magis stringat ieiuniū indictū p ecclīam q̄ ieiuniū ad qđ aliquis se obligauit ex voto. rō pōt eē qz primū fuit a principio necessariū nec est obuians dū ꝓcepto superioris sine cā. scōm vero a ꝓncipio fuit volūtarium. z apparet satis de volūtate dei cui acquisita est obligatio. q̄ vult commutationez fieri in melius. ar. in. c. magne. z qđ ibi no. de voto.

Sexto quero nūquid ieiuniū saltē possit de die in diē transferri. dicit Jnno. q̄ sic existente cā. nam videmus q̄ si festū sit in feria secūda nō ieiunak i die dñico sed transferk ieiunium in diē sabbati ꝓcedēti vt in. c. j. j. eo. ita dicēdū pari rōne q̄ si vigilia cōtingit in aliquo festo solēnni q̄ tūc vigilia ꝓpter veneratiōnē festi possit quo ad ieiuniū expleri die precedenti. z ponūt exemplū doc. i multis locis francie vbi colk festuz sancti quintini qđ accidit in vigilia omniū sanctoz. nō eni tunc hoies ibi ieiunant ꝓpter festū solenne ħ transferūt ieiuniū in aliū diem. z idem posset fieri qñ accidit ieiuniū in festo principali alicuius ciuitatis vel loci vt ieiuniū transferak in diē precedentē qđ bene notabiq̄. z placet mihi vt ista trāslatio fiat p epm. ar. in. c. ij. in fi. j. e. ¶ Ultio hic quero nūquid transgrediens ieiuniuz solēne obligek ad peccatū mortale. glo. xxv. di. ii. §. als ea demū. videk sentire q̄ sic. ħ dīs Lar. j. eo. c. ij. dixit ꝓcedere q̄si ieiuniū omittit ex cōtemptu vel inobediētia vt qz nō vult se subijcere ꝓcepto superioris secus si sine cōtemptu qz tūc transgressio solum obligat ad veniale. z dicit hoc tenere Archdia. in. dicto §. als ea demum. sed certe Archidia. ibi solum refert opi. Jo. de fontana z transit ħ aliter repio eum sentire in. c. vtinā. lxxvj. di. vbi dicit q̄ si quis ex aliqua cā transgredik ieiuniū ñ peccat mortaliter. qđ pōt intelligi qñ forte erat debilis. nec curat ire ad superiorē p licētia. z sic secus sentit qñ nulla subest licita cā. Sed ꝓ primo dicto fac notabile dictū Colk. in. c. j. de cōsti. vbi dicit q̄ transgressio canonis obligat ad mortale qñ fit ex cōtemptu seu inobediētia Et cōtēptus ꝓprie ē qñ ex sola voluntate non vult se subijcere statuto superioris. vnde dicit q̄ iste contēptus clare apparere nō pōt nisi post monitionem sed si qs transgredik ex cōcupiscētia ira vel negligētia tūc solū obligak ad veniale. qđ dictū prima fronte videtur mirabile. z hoc dictū putarē verū vbi superioz aliquid ieiungeret p verbū cōc. puta p verbum statuimꝰ vel ordinamꝰ vel silic. secꝰ credo vbi ꝓcederet p verba ꝓceptiua seu equipollentia. nam transgressio ꝓcepti superioris obligat ad mortale. licet fiat sine contēptu. xiij. q. j. c. qđ precipik. z i. c. ij. de maio. z obe. facit qđ dicam in. c. naz cōcupiscentiam. de cōsti. vbi oino vide in quo generaliter tractabo an z quādo transgressio statuti vel regule obliget ad mortale. z fuit illud iudiciū beati Thome. q̄ vbi statutum fit per verba cōmunia transgressio regulariter nō obliget ad mortale. qđ intellige qñ

fit sine cõtemptu. nã sicut nõ omnis transgressio legis obligat ad mortẽ temporalem ita nec ad mortẽ eternam que prouenit ex peccato mortali. xxv. di. vnum ozariũ. ꝛ ideo ad propositũ ponderãda sũt verba statuti seu canonis quibus indicit ieiuniuz. an sint ꝟba ꝓceptiua an eq̃pollentia seu cõia. ꝛc. Et colligit ex ꝓdictis ꝛ ex his que dicã in. d. c. nã cõcupiscẽtiam. ꝛ predicta no. bene.

EX parte. Vigilia ꝓcurrẽs in dñica ieiunari dz in sabbato ꝛ ieiunanda est vigilia mathie. cõis diuisio. scõa ibi ad quod. ¶ Nota primo ex tex. q̃ vigilia natiuitatis dñi ꝛ assumptiõis beate marie virginis ꝛ omniũ apostolox est necessario ieiunãdũ. ꝛ ponderа q̃ solũ dicit de vigilia assumptionis beate marie virginis. Ex quo infertur q̃ alia festa beate marie nõ habẽt quo ad preceptuz ieiunij vigiliam. qõ dixi. s̃. in rubrica. ¶ Scõo no. q̃ ex cã legitia põt mutari ieiuniuz de die in diẽ. Et facit prima frõte iste tex. q̃ nõ valens ieiunare i die statuta tenet alia die ieiunare q̃si sit obligat9 ad duo ad ieiunandũ ꝛ illa die. vnde si impedit in illa die remanet obligatio ieiunij i alia die. ar. optimũ ꝟ ꝛ in. c. cũ dilecti. de do. ꝛ cõtu. ꝛ in. l. celsus. ff. ꝺ arbi. de quo dubito p. c. ij. j. eo. vbi nõ valenti ieiunare in quadragesima non iniungit vt ieiunet alio tpe. ad idẽ qõ no. Inno. in. c. j. de ecle. missa. vbi dicit q̃ nõ vꝫ dicere officiũ ꝓpter infirmitatẽ nõ tenetur illud rẽssumere alio tpe quasi onerosũ sit seruit9 cuiuscq̃ diei ꝛ variat ex tpe. ita videt dicendũ in ieiunio. nã si teneor ꝓstare opas certo tpe ꝛ impediar nõ sũ obligat9 in alio tpe q̃z nõ sũt eedem opere sed variant ex tpe. vt ẽ tex. no. in. l. si nõ sortem. ¶. libertus. ff. de cõdi. inde. ꝛ si reliquitur mihi vsufructus biennij futuri ꝛ impediar non possum petere vsufructum alterius biennij q̃z nõ est idẽ vsufruct9 vt. l. si vsufructus mihi in bienniũ. ff. de vsufruc. lega. ꝛ istã ꝓtem crederem veriozẽ. ad istũ tex. respõdet ẽ q̃ loquit in translatione fienda ex cã que non ẽ in ipo debente ieiunare ꝟ ꝓpter festũ sit trãslatõ i aliũ diẽ. ¶ Vltio no. q̃ vigilia beati Matthie ẽ i ꝓcepto rõ dubitandi fuit. q̃z matthias nõ fuit de numero. xij. a ꝓncipio ꝟ successit post mortẽ xꝑi i locũ iude dũ apostoli posuerũt sortem sup eum ꝛ Barnabam. ꝛ rõ decidendi ẽ q̃z surrogatum dz sapere naturã ci9 in cuius locũ surrogat. vt in. c. maiores. de baptismo. ꝛ in. c. ecclesia. vt lite pendente.

CONsilium. Nõ capit ꝓgruã summationẽ ꝛ tex. i se satis clarus ẽ. ꝛ multa sũt dicta q̃ patent ꝑ. ¶. ¶ Mo. ꝓmo ex principio q̃ vigilie diuz aplox ꝓter exceptuatas de quibus in tex. debẽt ieiunari. ꝛ intellige de. xij. aplis quos enumerat gl. in. c. j. de reli. ꝛ vene. san. li. vj. ¶ Mo. secũdo q̃ ꝓpt magnaz solennitatem loci cõtingentẽ i die ieiunij põt omitti seu transmutari ieiuniũ. ꝟ tñ in vigilia istox apostolorũ exceptuatox nõ fit cõmutatio sicut in ꝓcedẽti. ꝛ credo ꝟ cõtigisse q̃z accidunt iste vigilie inter festa diuturna. vũ nõ debet fieri cõmutatio in diem ita longiozẽ sed q̃n solũ vna dies intermedia ẽ impedimento tũc fit cõmutatio. vt in. c. ꝓcedenti. nam ꝓpter breuitatẽ temporũ vigilia nõ videt differre a festo. ¶ Nota in. ¶. ieiuniũ. ꝛ tene menti. ar. opti. ꝛ quasi expressum q̃ aduentus dñi de necessitate ñ est ieiunandus sed inspicienda est cõsuetudo cuiuslibet loci. vnde hic papa caute locut9 est dicendo q̃ apud nos ieiunatur. ꝛc. quasi dicat sm host. habemus hoc de ꝓsuetudine sed statutũ non facim9 nec aliquẽ astringi volum9 nec reperitur alibi cautũ q̃ sit in ꝓcepto. cõsuetudo vero roman e eccle nõ est necessario obseruanda in alijs regionib9. vt no. glo. i in. c. j. de sum. tri. li. vj. ꝛ de conse. di. iij. c. de trina. ¶ Nota in. ¶. de festiuitate. q̃ in colenda festiuitate beati Bartholomei attendẽda est regionis consuetudo. ꝛ rõ dubitandi fuit q̃z beat9 Bartholomeus fuit excoriatus vna die in qua vixit, alia die decessit. vnde aliqui colũt diẽ excoziationis aliq̃ diem mortis. ides seruanda ẽ loci cõsuetudo. Sic dubitatur de festo beate Margarete. nã varie in diuersis locis colit ꝓpter diuersa martyria ꝛ diẽ mortis. sed dicit Jo. an. se vidisse in lib. auctẽtico. q̃ dz coli xx. iulij. ¶ Mo. in. ¶. cum autẽ. q̃ ꝓpter necessitatẽ famis licite quis vtitur carnibus i quadragesima. ¶ Item no. q̃ signũ bonum ꝛ timorate mentis ẽ timere culpã vbi culpa nõ est. ꝛ sic indubio debet qs potius se estimare culpabilem in foro anime. q̃z illa via est tutioz. ¶ Mo. in. ¶. item optimum ar. q̃ esus carniũ nõ est ꝓhibitus in die sabbati de iure. vnde cessante loci consuetudine posset quis comedere sine peccato illo die tamẽ de honestate ꝛ consilio abstinendũ est. de quo vide tex. cũ glo. in. c. de esu carniũ. ꝛ. c. sabbato. de cõse. di. iij. ¶ Mo. in. ¶. ꝓterea q̃ in quadragesima ẽ licitũ infirmis comedere carnes ꝛ idẽ in alijs ieiunijs solennib9. ¶ Et nota ibi potes ꝛ debes. q̃ eꝑs nedum põt sed etiã debet indulgere postulantibus tali tpe esum carnium. ꝛ sic habes ar. q̃ dispẽsatio q̃ñcq̃ est debita. vide qõ no. ꝛ le. l. di. vt cõstituerek. ꝛ. c. domino sancto. ꝛ no. in c. at si clerici. in. ¶. de adulterijs. s̃. de iudi. ¶ Vltimo no. q̃ etiã existente cã nõ debet quis vti carnib9 in ieiunijs solennibus sine licẽtia eꝑi ꝛ requirit hec licẽtia vt eꝑs sciat distinguere inter infirmitatẽ ꝛ infirmitatem. vbi autem cã cẽt vrgens nõ putarẽ illũ delinquere qui sine licentia hoc fecit per tex. ¶. cum autem. s̃. eo. ꝛ idem dicendũ est cum ex causa quis abstinet a ieiunio. ¶ In glo. j. in fl. ꝛ istos versus bene seruãt franciginc. ꝛ dicũt doc. ꝛ bene q̃ nõ apparet rõ diuersitatis inter istos ꝛ alios aplos. eq̃ veni fuerũt pares merito debẽt pari obseruatiõe venerari. ꝓ hoc. c. j. de reli. ꝛ vene. san. li. vj. ꝗdam tñ dixerũt q̃ vigilie contentox in his versibus sunt õ necessitate ieiunande. in alijs vero seruanda ẽ consuetudo loci. ꝛ hanc opi. secutus est hosti. in sũma Sed hoc reꝓbat dicens q̃ in istis solennibus ieiunijs nihil facit cõsuetudo. qõ bene no. quasi non habeat rõnabilitatem in se. qõ puto verũ nisi papa sciret ꝛ toleraret. argu. eius quod dixi post glo. j. de secũ. nup. i. c. vir aũt. ꝟ no. gl. ꝓpt ipi9 auctozitatem q̃ consuetudo valet ieiuniozum relaxatiua. et

eā tene mēti. ¶ In gl. ij. in fi. dic vt dixi sup ꝛica. In glo. in .v. in sabbato ibi. comedi nō dz. dic q̄ potius colligit̄ h̄ ꝛriū in eo q̄ attendit̄ ꝓsuetudo regionis. ⁊ ad. c. i sabbato. dic q̄ loquit̄ de cōsilio sic̄ cauet̄ de die mercurij. ⁊ vide gl. in. d. c. de esu. ¶ Nota ex h̄ ⁊ ex tex. q̄ peregrini debēt in ieiunijs ⁊ i abstinētia cibariorꝫ se cōformare ꝓsuetudini loci. ⁊ ad h̄ pñt cōpelli p epm̄ vt h̄ ne sint alicui scandalū. p h̄ bo. tex. in. c. illa. xij. di. vbi dz q̄ ad quācūqꝫ eccliam accesseris eiꝰ ꝓsuetudinē serua si nō vis eē cuiꝫ scā dalū nec quēqꝫ tibi. iō peccāt cathalani q̄ comedūt in ist̄is ptibus carnes in die sabbati licet in eorum ptibus ytantur. ⁊ facit qō no. glo. se.

EXplicari. Si festū natiuitatis occurrit sexta feria licituꝫ ē carnes comedere exceptis ꝓfessis ⁊ vouētibus. cōis diuisio. sc̄a ibi rñdemus. ¶ No. ꝑmo q̄ regularit̄ in die veneris nō ē licitū vti carnibus. ⁊ illa dies dūtaxat p totā septimanā ē in ꝑcepto. vt in. c. de esu carniū. ⁊ qō ibi no. de ꝓse. di. iij. nunq̄d aūt tūc sit ieiunādū fuerūt opi. ꝑ cōiter tenet̄ q̄ non ex ꝑcepto ꝑ ex ꝓssilio tm̄ sexta feria ē ieiunāda. vt nō p Inno. ꝑ. co. sup rubrica. ¶ No. sc̄o q̄ ds pōt se voto astringere vt nō comedat carnes etiā in dieb⁹ alis phibitis sicut hic pz in sexta feria. ¶ No. tertio ibi voto vel regulari. q̄ regularis nō tenet̄ ex voto abstinere a carnib⁹ ꝑ ex regula. ex quo colligit̄ arg. opti. religiosū nō obligari ex voto ad oia q̄ cōtinēt̄ in regulari obseruātia ꝑ votū dūtaxat ver saꝫ circa tria substātialia regule. de quib⁹ in. c. cū ad monasteriū in fi. de sta reg. ⁊ in hac opi. fuit etiaꝫ beatus Tho. ⁊ Archt. post eū. xxvij. q. j. in. c. j. dicā in. c. nā cōcupiscētiā. ꝑ. de ꝓsti. ¶ Itē no. q̄ ꝓpter excellētiam dici detrahit̄ abstinētie ⁊ macerationi carnis. ⁊ sic videt̄ q̄ in die festo nō solū spūaliter hoies gaudere debēt. ꝑ etiā cū honestate pñt in cibis aliquaꝫ delectationē accipere. ⁊ in h̄ tene mēti istū tex. facit etiā vt cessante iactātia pñt tūc hoies licite vti vestibus magis p̄ciosis in veneratione festiuitat. ¶ Nota ibi fm̄ ꝓsuetudinē eccl̄ie generalis. tex. sp̄ menti tenendū q̄ ꝓsuetudo valet in relaxatione ieiunij et obseruantie indicte p eccliaꝫ. ⁊ facit optime iste tex. p glo. in. c. ꝑcedenti. ⁊ ꝝ dictū Hosti. ibi qō etiā recitaui. ꝑ. sup rubrica. Sz p̄ cordia dico q̄ aut ꝓsuetudo pōt in se hr̄e cām rōnabilē ⁊ honestā ⁊ valet. ⁊ sic intellige istū tex. nā ꝓpter veneratione tāte festiuitat̄ ꝓsuetudo fuit ꝫ fulcita rōe. secꝰ āt vbi ꝓsuetudo nō hz in se rōnem. vt q̄ ꝓsuetudo fuit inducta vt homines intenderēt ventri ⁊ ꝓpter festa ⁊ gaudia tpalia ⁊ hoc casu salua dictū Host. nā ꝓsuetudo nō valet ꝝ ius maxime in ꝓcernētib⁹ saluteꝫ aīe nisi sit rōnabilis. vt in. c. fi. ꝑ. de ꝓsue. ⁊ in. l. ij. C. eo. ti. ¶ Ultimo no. ꝝ opi. vulgariū qui credūt homines peccare abstinētes a carnib⁹ feria. vj. in die natiuitatis. nā merent̄ ex abstinētia eni oñi die ieiunare. do hō magis meret̄. vñ dicit Hiero. Utinā oñi die ieiunare possem. nā legit̄ aplm̄ ieiunasse in die pētecostes. vt habet̄ in. c. vtinā. lxxvj. di. dūmō nō fiat ex superstitiōe. ¶ In gl. j. i fi. hec gl. nō exēplificat dare tex. ꝑ intelligit de voto generalit̄ emisso qō ꝓt duplicit̄ intelligi. ꝑmo qñ ds vouit nūqꝫ comedere carnes. ⁊ tūc fm̄ oēs indubie nō pōt talis comedere in festo natiuitatis etiā si nō veniret feria sexta. q̄r exq̄ nullū diē excipit generalit̄ ⁊ indistincte intelligi dz vt hic ⁊ in. c. ſi. xxxij. q. vltima. ¶ Sc̄o pōt intelligi de eo q̄ vouit nō comedere carnes feria sexta. forte eni prius de facto comedit ⁊ postmodum facti penitēs emisit votū ⁊ tūc etiā tenet̄ abstinere in die natiuitatis p rōnem gl. q̄r ex q̄ vouit generaliter tenet̄ abstinere in qualibet sexta feria. ⁊ hūc intellectū videt̄ approbare Jo. an. sup tex. ꝑ sup gl. ista ꝑm̄ reprobat dicēs tale votū referendū ad esū illicitū nisi habuisset animū hūc diē includēdi. arg. c. petitio. de iureiur. ⁊ c. ad nostrā. el. iij. e. ti. ⁊ l. adigere. ꝑ. vlti. de iurepa. ff. ꝑ ꝑcedens opi. verior. ⁊ in eā vident̄ inclinare moderniores. nā si intelligeret votū de esu illicito iste vouisset deo de vento. vñ vt videat deo aliq̄d offerre dz intelligi q̄ abstinebit feria sexta etiā si alꝫ licite possent carnes comedi. ⁊ h̄ videt̄ velle iste tex. p hoc etiā adde aliā rōnem. naz dispō dz sp̄ intelligi vt nō sit inutilis ꝑ vt aliq̄d operet̄ in. c. abbate. j. de. v. sig. ⁊ in. l. quotiēs. de. v. obli. ꝑ si votū p̄dictū referr̄ ad esū illicitū de nihilo fuiret deo illud votū. ar. l. q̄ bis. ff. de v. obli. ꝑ dz generaliter intelligi vt ꝓhendat etiā esū licitū. Et ex h̄ infero ad no. dictū q̄ vbi ꝓstitutio disponit id qō ius cōe ⁊ aliq̄d vltra sublato iure cōi nō tollit̄ cōstitutō sic̄ hic nō tollit̄ votū ꝓcurrens cām iure cōi ⁊ dispōnes aliq̄d vltra. ⁊ sic limita no. in. c. j. ꝝ ꝓti. li. vj.

¶ De purificatione post partum. ¶ Rubrica.

¶ Supra visū ē de ieiunijs indictis ob reuerētiaꝫ sanctorum sequitur merito videre de purificatiōe post partū q̄ sūt indicta ob reuerentiam ecclesiarū.

VOlens. Mulier post ptum statim pōt ingredi eccl̄esiā nec tenet̄ abstinere p aliqs dies fm̄ legē mosaicā. primo ponit decisa cōsultatio. sc̄o dubij solutio. tertio solutio. ibi licet. quarto pmissio. ibi si tñ. ¶ No. ꝑmo q̄ ꝑcepta veteris testamēti nō sūt hodie obseruāda. qō itellige ꝝ ꝑceptis figuratiuis seu cōtinētib⁹ cerimonias. sec⁹ in ꝑceptis cōcernētibus mores. vt est illud. Honora patrē ⁊ matrē. nō mechaberis. ⁊ sillia. Et de his vide tex. cū glo. vj. di. ꝑ. ex his. dicaꝫ latiꝰ in. c. fi. de cōsue. ¶ Sc̄o no. q̄ mulier i partu nullū peccatuꝫ cōmittit. lz in ꝓceptiōe possit peccatū cōmitti. iuxta illud psalmiste. Et in peccatis cōcepit me mat̄ mea. que verba intellige vt legit̄ ⁊ no. in. c. vir cum propria. xxxij. q. iij. in partu. tū nullū peccatū incurrit intellige rōne part⁹ ꝑ potius patit̄ dolorem. Item nota ar. q̄ criminosus nō debet ingredi eccliam ita videt̄ prima fronte innuere lra a ꝝrio sed ꝓrariuꝫ est verū vt no. in. d. c. vir cum ꝓpria. vbi bo. glo. et facit. c. epūs nullum. de cōse. di. j. nam ⁊ christus nō remouit a se iudam sed excōicati debēt bñ ab eccl̄ia expelli. xxj. di. in. c. cleros. ⁊ no. in. d. c. vir cum propria. qō limita vt habet̄ in. c. responso. j. de sen. ex.

Item nota q arbitrans vel habēs cōscientiā grauatā pōt licite ob deuotionē abstinere ab ingressu tēpli donec bñ purget. Nunquid autez tpe purificationis vel menstrui teneat mulier reddere debitū viro vel ecōuerso. vide tex. cuz glo. v. di. in. c. ad eius. In glo. ibi sed p femina. t rationem int feminam t masculū. vide per glo. v. di. in. §. j. ad fi. t vide glo. in de. j. de sum. tri.

De ecclesijs edificandis vel reparādis. ꝓrica.

Supra visum est de eccliarū cōsecratione. sed qz ecclesie cōsecrate qñqz ruunt t sic repatiōe indigēt. qñqz vero ex necessitate de nouo edificari debēt merito subijcit rubrica de ecclesijs edificandis vel reparandis. vel cōtinua magis ad prima sic. Supra visum est in rubricis pcedentiū de veneratione ecclesiaz t sanctorū. sed quia ad decus ecclie ptinet reparc eam vel nouit edificare iō subijcit hec ꝓrica.

Quicunqz Breue est. Et p alia ꝝba sic pōt sūmari. Habentes beneficium i ecclesia tenent cōtribuere ad ipsius repationē. Nota primo q nedū rector prochialis ecclie tenet ad fabricā ipi ecclie. vt habet in. c. ō his. j. e. t. xvj. q. j. sl monachus. sed etiā miores bñficiati in ipa ecclesia. t hoc innuit ista littera in. v. ecclīasticum bñficium. t in. v. adiuuent. t hoc pbo clari p. t. fi. s. de his q fi. a maio. pte ca. vbi canonici vltra epm cōpellūtur ad fabricā ecclie. t intellige hoc q illi teneāt p rata beneficij. ar. coz que no. Bar. i. l. iiij. ff. de re iudi. qō intellige videlicet q solum tenent dare superfluis i. de redditibus que supsunt deductis redditib p necessarijs eorū qz nō tenet clericus ad fabricaz vltra qz facere potest deducto eo ne egeat. text. ē no. j. eo. de his quē tenebis menti In glo. j. ibi nam t ipe fructuarius. no. gl. in eo q cōpat beneficiatuz vsufructuario. de quo vide glo. latiozē. in. c. ꝑsenti de offi. ordi. li. vj. alibi eqparauit eum vsurario. vt no. in. c. fi. de pigo. t ibi dixi in. c. fi. de pe. cle. Et in fi. glo. vult ergo glo. vt primo recurrat ad ārtaz deputatā fabrice ecclie. dic latius colligendo dicta doc. t multa addēdo q pmo recurrendū ē ad consuetudinē. si eni cōsuetudo transfert onus fabrice i ꝑsonā illa seruāda ē. ar. c. ad apīcam. de simo. idez dico nisi aliter dispositio specialiter puideret. nam videmus hodie q cōiter ecclie precipue cathedrales habent reddit distinctos p fabrica. tunc eni plarus nō tenet dare quartā ptē suoz redditū. qz in hoc valet cōsuetudo ex quo ecclesia non patit defectū in fabrica. nā videm hodie q nō fiunt quattuor ptes de redditib ecclie vt antiqua iura dispone bāt. xij. q. ij. c. quattuor. t. c. cognouim. t. c. de redditibus. t q valeat ꝓsuetudo tenet Inn. in. c. fi. de his que fi. a. ma. pte. ca. intelligo tñ q epus nō possit se excusare quo min pauperib puideat licet redditus sint in cōfuso qz tal ꝓsuetudo eēt irrōnabilis xvj. q. j. c. fi. t idē dico q ad casum nrm q si nulla est ꝓsuetudo de ārta pte fabrice si valeret āmin plat teneat ad ārtā. p tex. aptū. iii. d. c. coguimus. tenet hosti. i sum. c. §. j. ad fi. Si vero ārta ps nō sufficit nec ꝓsuetudo aliter disponit recurrēdū ē ad clericos ecclie vt hic. t. j. eo. de his. t intellige si redditi eis supsint. si aūt redditi nō supsunt cōpellunt vltimo loco parochiani ecclie. nam exā pcipiūt ibi dina tenent ad refectionē ecclie. ar. in. c. si epus de offi. ordi. li. vj. nec posset prochianos volēdo euitare onī cedere vsui ecclie qz hoc nō dependet a facultate sua. vt in. c. ois. de pe. t re. Quid autē de vicinia habente puteū vel porticū seu clibanū cōez nunquid possit aliqs de vicinia renūciare vsui t cuitare onī refectionis. vide spe. ti. de censi. §. ij. v. item pone. adde etiā ad pdicta qō no. Inno. in. d. c. fi. Nunquid autē posset epus cū caplo deputare ad fabricā necessariā ecclie cathedrali fructī bñficiorū vacantium. dic vt plene no. Jo. an. in. c. si ꝓpter. de rescp. li. vj. t cōclusio ē q sic si epus t canonici nō sufficiūt. ar. in. c. j. de re. eccl. nō alie. li. vj. eodem mō dic de redditib capellaz deputandis ad fabricā plebis. ō ā dic p Fre. cōsil. ccvij. als. ccxvij.

Cum dicat hoc intendit. Leprosi si pmitti debēt sine pudicio antiquarū parochiarum habere ecclesiā ꝓpriā t pbyterū nec tenent soluere decimas de hortis vel nutrimētis aialiū. due sunt ptes. scda ibi statuimus. prima subdiuidit. scda ibi caueant. No. primo q regularit nō pmittit edificatio noue ecclesie infra parochiā alteri. ō eni ꝓbat ō p locū a speciali. si eni ex cā pmittit hoc leprosis ceteris videtur interdictū. ad hoc. j. c. ꝓxi. No. scdo ar. p t cōtra. nūqd leprosi debeant sepeliri i cimiteriis vna cū aliis xpianis. ex ā eni pmittit eis cimiteriuz videt q cū aliis sepeliri nō debeāt qz als ista concessio nō haberet cām rōnabilē. In ꝓriuz facit qz ex ā nō pcipit vt habeāt cimiteriū spāle s pmittit videt q eis liceat vti iure cōi. t vide qō dixi in. c. sacris. ō sepul. No. tertio q priuilegiū ē stricte intelligendū ātenus tangit piudiciū tertij iz sit cōcessuz ex cā pietatis. t sic ē hic tex. p dicto Inno. in. c. cū dilecti de dona. de quo p Bar. in. l. beneficiū. ff. de consti. ꝓnci. Itē no. ar. q pauper tenent ad solutionez decimaz. vides eni hic q leprosi tenent ā cōmunit sūt pauper t solū ex priuilegio eximunt i duobus casib. de quo vide bo. glo. xij. q. j. c. qz tua. t. xvj. q j. c. qcūqz. t vide qō dixi i. c. cū hoies. s. de decimis Quero nūqd de oib hortis teneant soluē decimas. dicūt doc. q nō. t tex. ē intelligēdus de hortū deputatis ad vsū coz als posset facē fraudes deducēdo oēs possessiones ad hortos. t sic priuilegiū eēt valde nociuū. ꝛ. c. suggestū. de decimis. qō not. nā ita debes intelligere exemptionē quā habēt fratres minores vt de ꝓpriis hortis nō teneant ad decimā ꝛz deputatis ad vsum ꝓpriū. secus autem si vellēt olera exponere ad vendendum. de quo in cle. exiui. de verbo. signi. Secundo queritur quid intēdat ista littera in secundo casu dum dicit de nutrimentis aialiuz. dic. i. de aialib que nutriūt ꝓpriis expensis. de quo vide tex. cū glo. i de. j. ō decimis. Ultimo querit nūquid isti leprosi faciūt collegi-

um licitū ꝛ religiosū. Jnno. dicit ꝙ sic. ꝛ hanc dicit fuisse causam cōcedendi hoc priuilegium. Hosti. et Jo. an. sentiūt cōtrarium. nam isti nō pfit dici religiosi licet cōmuniter viuāt. qz nō profitentur tria. substātialia regule. ꝛ in hoc optime loquūt quia illi dicunt stricte religiosi qui tria pfitent. de quibus i c. cū ad monasteriū. de sta. reg. ad ꝫ vide glo. i cle. j. de reli. domi. ꝛ in cle. pe. de sen. ex. sup rubrica dē reg. vel plus dicūt Jo. an. ꝛ Hosti. ſ. nullibi ꝓbari ꝙ leprosi faciūt collegiū licitū. nullus eni tex. sup ꝫ disponit. iste eni tex. nō dat eis iura collegij sed ex pietate cōcedit aliqua priuilegia. puto posse sustinere ꝙ faciunt collegium licitum ꝛ approbatum. nam ex quo habēt mām licite cōueniendi in vnū vt hic. ergo faciūt collegiū. vt no. Jnno. in. c. cū ab eccliaꝝ de offi. or. facit tex. in. l. j. ff. de col. illicitis. vbi plus ꝓbat ille tex. ꝙ pauperes faciūt collegiuꝫ licitum ꝛ pfit simul cōuenire ꝓ sustentatione vite eoꝝ tū non possūt cōuenire nisi singulis mensib⁹. vt ibi ꝛ clari⁹ tenet Bar. in. l. fi. ff. co. forti⁹ ꝫ dicendū in isti leprosis qui habēt mām licitā cōueniendi simul quasi cōtinue. ꝓ hoc facit tex. ibi fuerint congregati. approbat ergo ius eoꝝ cōgregationē ꝫ possūt facere collegiū ꝛ habere iura collegij. An religiosus possit p̄ fici istoꝝ hospitali seu collegio. fuit alias obtentum ꝙ sic vt recitat Jo. an. ſ tu melius distingue prout habes glo. no. in cle. qz cōtingit. de re. domi. ¶ Jn glo. j. ibi vel etiā pauciores. etiā vnus sufficeret ſm Alin. ꝛ Tan. ſ hoc nō cōsonat littere. ſ littera habuit respectū qz cōiter vnus leprosus nō sufficit ad cōstructionē vel dotationē ecclie. si eni reperiret sufficiens ꝓmittendus eēt. Et intelligt ꝙ cū licentia epi oz eccliā edificari. de cōse. di. j. c. nemo. facit. c. pastoralis. j. de priui. ꝛ si epūs nō vellet ꝓsentire oz recurri ad supiorē. ar. in. c. nullus. de iurepatro.

Hab audientiam. Propter miam distātiam ecclesie p̄t noua eccliа in ipi⁹ prochia edificari ꝛ certa portio de antiqua sibi deputari. primo ponit facti narrationē. secūdo quistionē. ibi. qz igit. que primo quidet qñ rector ꝓsentit. scōo quādo dissentit. ibi. si vero. ¶ Nota primo ꝙ regularit eccliа parochialis nō debet cōstrui infra parochiā alteri⁹. nam si hoc ꝓmittit hic ex cā ꝫ regula est i cōtrariū nulla cā subsistente. ꝓ hoc. c. pūti. ſ. loca. de ꝓben. li. vj. nō eni debet sine cā prochia ecclie diuidi. sic intellige glo. no. xcix. di. in. c. nulli. est eni ista alienatio iuriū ecclesie q̄ sine causa fieri non debet. vt in. c. j. de re. eccl. nō alie. li. vj. ¶ Scōo no. vnam cām licitā diuidendi prochiā antiquā ꝛ cōstruendi nouā eccliam. qñ. ſ. prochia antique ecclie est adeo ampla ꝙ tpe discriminoso ꝓpls nō pōt debitis horis ad diuina ꝓfluere. ¶ Tertio no. ꝙ ex cōstructione vnius ecclie plures pfit effici patroni. nam vt hȳ. des antiqua eccliа efficit patrona ipi⁹ capelle qz sibi donauit obuētiōes spuales illius ville. Jtē dis ville efficit patronus qz posuit funduz ꝛ dedit residuum dotis. ꝛ ꝓ hoc vide bo. glo. xvj. q. vij. c. piementis. ꝓ docto. in. c. j. de iurepa. ꝛ vide gl. no. lxiij di. in summa. q̄ dicit ꝙ licet fundatores ecclie equaliter nō cōtribuerint ad dotationē ipius th̄ omnes efficiunt ꝓpatroni. ꝛ ita est patron⁹ ille qui dedit modicū sicut ille q̄ dedit multū. illā tū glo. limita qñ in dotatione oiuz eccliа habet cōpetentez dotē. si ꝫo nō cōsequit dotē integrā ꝛ sufficientē nō adipiscit iuspatronatus. ad hoc vide glo. singularem quam tenebis sempmenti. in. c. quicunqz. el. ij. xvj. q. vij. Et ex hoc habes vnū remediū cōpellendi edificatorē ad dationez sufficientē dotis vt nō admittat volens exercere iurapatronat⁹. Do ꝛ aliud remediuz vt directe cōpellat ad sufficientē dotandū qui cōstruxit eccliam vel capellā qz ex cōstructione tacite se ad hoc obligauit. ad hoc tex. no. in. c. cum sicut. de cōse. eccl. vel alta. ꝛ vide qđ ibi dixi. ¶ Jtē no. ex hoc ꝛ ex tex. ꝙ quēadmodū laicus acquirit iuspatronatus edificando vel dotādo eccliam ita ꝛ eccliа acquirit iuspatronatus in eccliа quā suis sumptib⁹ edificat. ꝛ de hoc. j. latius. ¶ Jtē no. ibi ꝓ facultate loci ꝙ capella edificata infra prochiam antique ecclesie debet ꝓ ipius facultate aliquē honorē tribuere ipi ecclesie matrici. puta censum ānuū vel quid simile. ꝛ de hoc. j. ¶ Jn glo. ij. in fi. vult ergo glo. capellaz nō eē edificandā si ex subtractiōe reddituū illi⁹ ville nō valet sacerdos antique ecclesie ꝙgrue sustētari. Hosti. dicit hāc glo. eē corrigendā. qz si iminet periculū animaꝝ debet epūs ꝓuidere. ꝛ huic necessitati adhibebit ꝫ remediū. nā cōpellit priusq̄m ad subueniendū ꝓsbytero capelle. ꝛ si populus nō sufficit cōpellet abbatē vel ꝓpositum cui capella est subiecta istis deficientib⁹ epūs ꝓuidebit de suo. ar. in. c. fi. j. eo. ꝛ ſ nō pōt vltimū refugiū erit vt sacerdos instituendus in capella querat sibi victū manib⁹ ꝛ industria. ar. xcj. di. clericus victū. nam ꝓpter penuriaz dotis nō debet epūs pati piculum aiarum. puta si ꝓ ꝙer longā distantiā sepe ꝓcederent homines sine sacramentis. ꝛ hoc dictū no. singularit ex quo colligę ꝙ vbi de necessitate eccliа est edificāda seu ꝓstruenda pōt cōstrui sine dote ex quo nō repit modus ipam dotandi. sic limita. c. nemo. de cōse. di. j. qđ dicit sine dote eccliam nō eē edificādā. do. An. dicē gl. posse sustineri vt ecclesie edificentur sed nō cū tanto preiudicio antique ecclesie. dico ꝙ glo. habuit intellectū quē sentit Hosti. ꝛ ꝙ optime loqt relata ad tex. nec mereꝫ reprehensione Host. qz papa mādat hic capellā edificari sub cōditione si pter reddit⁹ ville pōt minister antique ecclie congrue sustentari. ꝫ si nō potest cessat mandatū pape. Sed si querat de iure qđ fiendū. dicerē distinguēdū. ꝙ aut nō ē magna necessitas ſ aliqualis incōmoditas. ꝛ tūc habz locū qđ dicit ista gl. vt nō edificeꝫ exq̄ nō pōt hꝫ sufficientē dotē. ꝛ ita loquit ista lra. aut subest magna necitas vt qz ꝓls decedit sepe sine sacrameti ꝛ tunc serua dictū Host. ¶ Jn gl. iij. ibi qz ille ē eis sbiect⁹ aduerte qz ꝫ rō ē falsa ꝛ nullo iure ꝓbatur imo iste tex. ꝓbat ꝛriū. nā reseruādo antique ecclie pfonatū ꝛ ꝓpetētē honorē ꝓ facultate loci videt i ceteris illā capellā eripere a pōtestate rectoris antiq̄ ecclesie. Jtem nulla ecclesia citra cathedralem fundat intentum suum de iure cōi super subiectiōe alterius ecclesie etiam si sit fūdata in parochia sua. vñ eccliа

volēs sibi vendicare ius in alia ecclia tm̄ obtinebit quātū ꝓbabit ex iure spāli sibi cōpetere. ad ꝟ text. ⁊ cōmunis docto. theozica. in. c. dilectus. de capel. mona. dic ergo q̄ ꝑtatio ecclesie debet fieri p̄ ministrum antique ecclie qz ad eū ꝑtinet patronat⁹ illi⁹ capelle ex rōnibus supi⁹ dictis. ¶ Et in fi. glo. hanc vltimā solutionē sequit Jnno. ⁊ Hosti. ⁊ cōiter docto. ⁊ mihi satis placet vt sic iste tex. loquēs per verba dubia recipiat declarationē a cōmunib⁹ regulis iuris. ar. in. c. cū expediat. de ele. li. vj. ⁊ in. l. vnica. C. de in offi. doti. ⁊. l. si seruus pluriū in fi. de leg. j. Et ex his ⁊ ex hac glo. ⁊ ex supradictis habes q̄ ecclesia acquirit patronatū in ecclia fundata infra parochiam suā. nūquid aūt hoc sit verū indistincte. Jnno. in. c. cū venerabilis. de except. sentit q̄ sic. et sic refert ⁊ tenet Jo. an. in. c. j. de capel. mona. li. vj. ꝯ tu aduerte qz nō est aliquis tex. in iure qui loquit de hac materia ꝓter istū. ⁊ super isto potest fundari opi. doc. sed iste tex. nō ꝓbat hoc simpliciter ꝯ loquit qū ecclesia antiqua cōtulit de suo ecclesie nouiter cōstructe. si aut̄ ecclesia antiqua nil de suo contulisset, nullo iure ꝓbat q̄ efficiat patrona. ⁊ ideo restringe dicta docto. ꝟm istū tex. sic intellectū. ⁊ q̄ aliter nō acquirat patronatū. adduco in ar. c. s̄. pxi. vbi nō seruat patronat⁹ antique ecclie que nihil ō suo cōtulit. Jtē patronat⁹ acquirit altero de tribus modis cōstructione. fundatione aut dotatione. vt no. in glo. xvj. q. vij. pie mentis. sed ex edificatione infra limites parochie dūtaxat ecclia antiqua non ponit fundū. qz nō habet ꝓprietatē illius loci nec̄ dotē nec̄ sumpt⁹ ad cōstructionē. ergo nō acquirit patronatū. ⁊ facit. c. quoniā. de iurepa. ¶ Sed dubitat de qōne quā hacten⁹ nō reperi tactā quid si capella edificat infra ecclesiam p̄ aliquē laicū ⁊ per eū dotat nūquid ecclia acquirat patronatuz in illa capella vt sic in ꝑtatione cōcurrat cū laico constructore ⁊ dotatore. ego sp tenui q̄ sic qz nō pōt negari q̄n ecclia antiqua ponat fundū ⁊ ex fundatiōe acq̄ritur iuspatronat⁹. vt no. in. d. c. pie mētis. vñ sicut ecclia acquirit hic iuspatronatus qz cōtulit obuentiones illius ville ita ecclesia illa dz obtinere patronatū qz cōtulit fundū. ⁊ hoc bñ notabis. qz in multis loc ꝓpter iaduertentiā nō seruatur. Jtē adde tex. no. in fi. iūcta gl. xij. q. ij. aplicos. q̄ si rector alicui⁹ ecclie ꝓstruxit capellā ex redditib⁹ alicui⁹ ecclie nō acquirit sibi ⁊ ꝓsanguineis suis ꝯ ecclie. Et ex ꝟ credo peccare illos clericos q̄ cū redditib⁹ ecclie edificāt capellas eas attribuētes ꝑimonio ⁊ vendicātes sibi vt ꝓuato iuspatronatus. nā vsurpāt bona ecclie. Et ex illo tex. potes instrui q̄d fiēdū de ecclia quā de facto ꝓlat⁹ alicui⁹ ecclesie de redditib⁹ ꝓlatu re ꝓstruxit. Jtē adde gl. nō. q̄ nō solet allegari. i. c. eā te. de eta. ⁊ qua. q̄ dicit q̄ ecclia pōt sibi edificare aliā ecclīaz infra limites sue prochie ⁊ illi deseruire p̄ capellanū suū. Dicit tū ibi Tin. hoc verū si ecclia ꝓstruenda ē vicina ecclie antiq. alꝫ deberet ibi ponere ꝑpetuū vicariū. Illa tm̄ glo. iudicio meo nullo iure ꝓbat. ⁊ vide Jnno. in. c. i lateranēsi. in fi. de ꝓben. vbi dicit abbatē nō posse ꝓstruere ecclesiaz vt eā teneat gra monasteriū vel ꝓ monasterio qz non pōt edificādo ꝓiudicare iurib⁹ eccl̄i. ad hoc. x. q. j. l. c. ij. ⁊ in. c. nouerint. satis ē ꝯ q̄ edificans hz iuspatronatus. ⁊ tenebis menti istud dictū Jnn. q̄ ꝑsonus nō potest statuere vt ius ꝓfirmandi ꝑtineat ad inferiorē ꝓlatū eo nisi eps consentiret. ad hoc. c. cum dilectus. de cōsue. ¶ Jn glo. in. x. obuentiones in fi. in illo. c. cū inter dicit q̄ appellatione oblationū veniūt decime ergo fortius appellatōe obuentionū. ⁊ hoc cōtrariū glo. nō soluit. Et aduerte qz ex decisione glo. huius soluit qō quotidiana ⁊ difficilis. nunquid decime debeant ecclesie plebis an capellis cōstructis infra plebanatū. quā qōnem plene examinat. Jo. an. in addi. spe. in ti. de decimis. ⁊ ibi post multa concludit q̄ cessante ꝓsuetudine vel deputatione specialiter facta debent plebi ⁊ non capellis. qō intelligit in decimis p̄dialib⁹ ꝯ personales debētur capellis. Jo. cal. tenet hic q̄ si capelle est deputata certa ꝑsona q̄ tunc debent oēs decime capelle p̄ istū tex. que oēs illius ville tribuit obuentiones capelle. sec⁹ aūt vbi capelle nō deputarent certe prochie. ⁊ hoc dictū sequūtur doc. moderniores in. c. cū cōtingat. s̄. de decimis. ⁊ dic vt ibi plene dixi. Et ꝟm hanc opi. alꝫ in qōne facti ꝓsului. ⁊ pōt allegari vna rō incōuincibilis. de iure cōi oēs reddit⁹ spirituales ꝓuenientes ex p̄dijs sitis infra prochiā alicui⁹ ecclie cedūt illi ecclie. vt i. c. pastoral. s̄. ō his que fiunt a ꝓlatis. ꝯ ⁊ decime ꝓuenientes ex p̄dijs sitis in parochia capelle debēt cedere ipi capelle. ⁊ nō cauillando litterā. de hoc videt casus i. c. ad decimas. de resti. spo. li. vj. ⁊ optime ꝓbatur ꝟ. nā verbum obuentiōes est verbū multuz generale cōprehendens oēs redditus cuiuscūq̄ qualitatis sint ar. in. c. ex transmissa. de renū. ⁊ in. d. c. cum inter. ¶ Secūdo p̄incip aliter pondera gl. in eo q̄ dic ep̄m nō posse etiā ex cā diuidere parochiam inuito rectore ecclesie matricis. ꝟriū aperte tenet glo. in. c. nulli xcix. di. Sed glo. x. di. c. j. que semp̄ ē notanda distinguendo videtur ponere veritatē. dicit enim q̄ vbi subest iusta cā pōt eps etiā inuito rectore. arg. opt. in. c. j. de re. eccle. nō alie. li. vj. ⁊ in. c. sicut vnire. de excess. ꝓla. ⁊ vide glo. in. c. constitutus. de re. do. ꝯ si nō subest iusta cā hoc facere nō potest ad hoc iura superius allegata. ⁊ idem dicit ibi gl. in papa volente diuidere ep̄atum. ¶ Jn glo. in. x. honor. ibi vt aliquid annuatim. ⁊ p̄ hoc intellectu gl. facit iste tex. in verbo p̄ facultate loci. Lau. hic dicit q̄ nō est iure exp̄ssum q̄ debeat capella ecclie matrici ⁊ bene dicit. ad hoc. c. dilect⁹. de capel. mona. ⁊ qō ibi dixi Jnno. dixit q̄ habebit ius cōsuetudinariū illius loci ⁊ seruabit cōsuetudo aliaꝫ capellaꝫ in hac capella nouiter construenda. facit dictum. c. cum olim. ō consuetu. Hosti. dicit q̄ i plebibus ⁊ ecclesijs parochialibus est a iure tributum vt habeant curam super omnes alios clericos ⁊ laicos habitantes infra parochiam. ⁊ p̄ hoc dictū videtur hic do. An. distinguere q̄ aut capella fundata infra parochiam nō ē curata ⁊ tūc tam clerici q̄ laici ibi habitantes debēt ꝑ sacris recurrere ad ecclesiam parochialem. ⁊ hoc dictū videt verissimum. nam clerici non habentes curā subiacent illi ecclie vbi habitāt. de ꝓse. di. j. c. ⁊

hoc attendendū. ꝛ. c. alia. xvj. q. j. ꝛ qđ no. l. d. c. dilectus. Si vđ capella hz parochiam tunc clerici capelle debēt recurrere ad eccliam parochialē ¶ Nota hoc dictū ꝯtra mihi hoc nō videat verū. ꝛ primo cōcludo casū indubitabilē cū sunt ibi clerici inferiores citra rectorem. nā ipsi debēt habere recursum ad ipm rectorē. ex quo sunt i parochia sua. imo credo q teneant recurrere ad ēpm qz oēs rectores ecclesiarū parochialiū debent recurrere ad ēpm i cōfessionibus vel similib⁹ vel ad archipīsbyterū ecclie cathedralis qui in istis tenet locum ēpi. vt est casus no. in. c. officium. de offi. archipresby. pro hoc facit iste tex. qui nō reseruat hoc ius ecclesie matrici sed tantū mandat honorē cōpetentē sibi reseruari fm facultatē capelle. nō ob. c. fi. de offi. archipī. qz loqꝫ de archipresby. rurali. nec videt habere ibi curā circa particulares clericos sed solum vt inquirat mores ꝛ referat ēpo.

DE his. Breue est ꝛ pōt sic summari. Rectores ecclesiarū possunt cōpelli vt de redditibus q̄ supsunt teneant cōferre ad cōstructionē seu repationez ecclie. h. d. ¶ Nota primo q rectores eccliarū nō tenent se priuare necessarijs vt reddit⁹ cōuertāt in piam causā. qđ ergo dicit q q̄cquid habēt clerici est pauperum xvj. q. j. c. fi. debet intelligi de eis que sibi supersūt. qz ordinata elemosyna seu charitas incipit a se. vt i c. nō satis. lxxxvj. di. ꝛ de pe. di. iij. q̄ vult. fac. xxiij. q. v. si nō licet. ꝛ no. istū tex. ꝑpetuo. qz nescio alibi vt sacerdos nō teneat ad repationē ecclie sue nisi q̄ tenus ei supest detractis necessarijs. qui aūt tūc teneant ad repationē. dic vt dixi. s. in. c. j. vbi latius explicaui hanc mām. ¶ Quero quid intendit littera ibi institutionē. dic q littera repitur duplex. vna hz institutionē. alia habet institutionē. ꝛ fm hanc vltimā colligebat hic Inno. q clerici nedum ꝯpelluntur reficere sed etiam de nouo vbi opus est facere. Sed aduerte licet eni iste tex. loquat de habentibus ecclesias parochiales. idem dic de h bentibus alias ecclesias vel iferioza beneficia qz omnes tenētur cōtribuere fm facultatē reddituum beneficiox vt in. c. j. ꝛ qđ ibi dixi. s. e. ad predicta facit. c. pastoralis. s. de his que fiunt a prela. ꝛ intellige istū tex. fm predicta. ¶ In glo. j. in fi. plus dicit Inno. q si nō sufficit portio assignata pro fabrica tenētur clerici de proprio impartiri. allegl. xij. q. iij. pontifices. ꝛ docto. se. allegāt hoc dictum Inno. q clerici ꝟ casu tenent cōferre de patrimonialib⁹. ꝟ iudicio meo illa nō fuit mens Inno. qz. c. qđ allegat hoc nō probat. Unde intelligo Inno. q tenētur cōferre de ꝓprio. i. de parte eis relicta de redditib⁹ ecclie detracta portione ꝓ fabrica. nam de redditibus ꝑimonialibus clericus pōt facere ad libitū. xij. q. j. in. c. sint manifeste. ānimo si aliquid expendit de patrimonio suo ad vtilitatem ecclesie pōt illud repetere nisi fecerit animo donandi. xij. q. iij. quātūcūq. qđ tene menti.

AD audientiam. Secularis ecclesia sine ꝓ iudicio clericorū ad statum regularem pōt reparari ꝛ colligo q rei que nōdum est priuilegiuz nō cōferꝫ priuidit in duas ptes. secūda ibi licet. Nota primo q ecclesia secularis licite reducitur ad statū regulare. vt hic. ꝛ melius. xij. q. ij. in. c. aspe. Ecōtra vero fieri nō potest nisi in defectū secularium. vt in. c. relatum. j. ne de. vel mo. ꝛ in. c. inter quatuor. de re. do. ꝛ sic quātū ad hoc magis deferꝫ regularibus q̄ secularib⁹ clericis. ꝛ fit hoc fauore ꝓtēplatōis ꝛ religiōis ¶ No. scdo q sine licētia ēpi nō pōt clerici inferiores mutare statū ecclesie. facit. c. cū dilectus. s. qđ me. cā. ꝛ qđ ibi no. ¶ Nota tertio q si alteratur status ecclie non tenent clerici seculares ibi existentes mutare statū. nec debēt necessarijs ꝓuari in vita eox. ¶ Ultimo no. q rei q̄ nōdū est priuilegiū cōferri nō potest. ꝛ sic nō potest donari priuilegiū ecclie cōstruende. intellige vt valeat vt exnūc. sed bñ postq̄ fuerit ecclesia cōstructa. sic intellige istū tex. facit qđ no. in glo. fi. sentit hic Jo. an. et clarius Bar. in. l. seru⁹ ad custodiā. ff. de ali. ꝛ cib. lega. ¶ Sed quero nūquid pōssit donari ecclie q̄ nōdū est. dic q nō. vt est tex. no. quē tenebis menti in. c. abbate sane. de re iudi. li. vj. secus dic in legato. nā ecclie ꝓstruende pōt legari ꝛ etiā heres institui vt posthum⁹. vt in. d. l. seruos ad custodiam. rō diuersitatis ē. qz donatio cū sit quidā cōtractus requirit ꝑsonā cui acquiratur obligatio seu ipsa res vt in. c. si tibi abbati. de ꝓben. li. vi. qui tex. bñ facit i hac materia. ꝛ in. l. absenti. ff. de dona. ꝛ i. l. qui absenti. ff. de atqui. pos. ꝟ legatū nō requirit ꝑsonaz ꝑsone. vt in. l. cū pater. §. surdo. de leg. ij. ꝛ hāc rōnē ponit Bar. in. d. l. seruos. ꝛ eā tene menti. In gl. j. in fi. ex hac glo. collige duos effectus istius priuilegij. Primus qz eps facili⁹ induceret ad ꝓsentiendum. ¶ Secūdus qz clericus illius ecclesie inuitis hoc facere poterit eps vbi als nō potuisset eis inuitis. ¶ Nota hoc dictum sed cōtrariū tenet glo. in. c antepenul. xij. q. ij. sed ad cōcordiā reducunt vt ibi ꝛ hoc no. q aut subest causa ꝛ poterit eps clericis inuitis. vtputa qz clerici seculares ihoneste ibi viuūt. ꝛ hoc casu procedat illa glo. aut eps vult hoc facere ex causa voluntaria. ꝛ tunc procederet ista gl. ꝛ intelligo quādo hoc vult facere ex causa voluntaria i vita illorum clericorum. sed si vult facere sine preiu dicio illorum clericoz ꝛ vt sic alteratio status habeat effectū post mortē clericorū. credo q hoc poterit facere etiā inuitis clericis. ad hoc. c. cōsultationib⁹. de dona. ꝛ cle. ij. de re. eccl. nō alie. ꝛ hoc scdo modo saluo gl. illi⁹. c. antepe. ꝛ tene mēti hanc ptātem traditam ēpo. ¶ Terti⁹ effect⁹ huius priuilegij fm Jo. an. q iste cui cōcedit erit ꝓncipalis ꝛ auctor in ordinatione ecclesie. cessante vero ꝓuilegio ꝟ pertinet ad ēpm loci. hic aūt eps habet ꝓsentire tantum isti priuilegio. ꝛ aliud est prestare assensum. ꝛ aliud vt principalis disponere. vt in. c. vnico. ne se. va. li. vj. ¶ Quartus effectus quia virtute huius ꝓuilegij nō requirit cōsensus capituli vbi als nō posset eps facere hoc sine capitulo. vt in. d. c. antepenult.

QUIA nos. Nō ob. iuramēto de reb⁹ ecclesie non alienādis pōt eps propter indigentiam nouā eccliam edi

ficare.h.d.prima pars ponit dubiū epi qđ secūdo tollit ibi fraternitati. Et hinc vsq; ad finez. psequor q modū lecture. qz nō in scholis sed in camera composui. ¶ Nota primo q epūs iurat nō alienare bona ecclesie. qñq; iurat nō alienare bona mense sue. qñq; iurat nō infeudare de nouo. vt in.c.ij.de feu. hodie vero pstant plati iuramentū magis generale. iurāt eni nō alienare romano pōtifice incōsulto. qđ iuramentū ipo facto pstant etiam nō exempti si cōfirmationē. cōsecrationē vel palliū a papa recipiunt. z quid importat istud iuramentū. j. subijciam ¶ Nota secūdo epm teneri ad cōstructionez noue ecclesie propter indigentiā populi. vtputa qz ecclesia parochialis multū distat ita q sine magna difficultate nō potest populus cōcurrere ibidē p diuis facit.c.s. proxi. z potest ob hoc aliquid detrahere ecclesie antique z tribuere noue vt hic. z in.c. precedenti. cessante autem necessitatis causa nō debz ecclesia edificari cum preiudicio alterius. xv.q.j.c.ecclesie. z.c.quicūq;. z vbiq; p glo. facit.c.j.de no. ope. nun. ¶ Nota secūdo q largo sumpto vocabulo eccliā. oratoriū z basilica sumunt equiuoce. nam idem appellant hic z in diuersis locis oratoriū. basilica z ecclesia. ppie autē vnūqđq istoz p se sumēdo differunt. Oratorium est ppie locus ad orandum qđ quisq; in domo sua edificare potest. nec sine licentia epi debet; bi celebrari. de cōse. di. j. vnicuiq;. cū duobus se. z vide qđ legit z no. in.c.patentibus. de p̄sti. z in.c.fi. de cen. z in.c. iter dilectos. de dona. z vbiq; p Inno. Basilica ppie ē ecclesia nō cōsecrata. ad hoc vide bo. tex. iuncta glo. in c.j. de re. do. z qđ dixi super rubrica. de cōse. eccle. vel alta. sumuntur tñ ista sepe equiuoce. vt. s. dixi. z pbat hic. z in.c.pe. j. de imu. eccl. cū si. ¶ Mo. vltimo z tene menti q iuramentū simpliciter pstitum de rebus eccle. nō alie. restringit ad alienationem illicitā nō autē ad necessariā. z eadē rōne puto idez in alienatione q̄ fit ob vtilitatē ecclesie. nam necessitas z vtilitas in hoc equipantur a iure. xij.q.ij. sine exceptione. z qđ no. in glo. in sūma. facit. qđ in simili no. Inno. in.c.cū oēs. de cōsti. Et ex hoc z ex tex. arguo q iuramentū pstitū in materia iuris restringitur ad limites iuris vt sic recipiat limitationes et restrictiones iuris. ad hoc tex. opti. in l.fi. C. de cōdi. inde. z l.fi. ff. qui satisd.co. z vide qđ no. Inn. in.c.p tuas. de arbi. Jn cōtrarium facit qz iuramētum debet aliquid opari. hinc est q̄ hz vim clausule il nō valet qđ ago vt ago valeat vt valere pōt. l. cuz pater. §. filio matrē. ff. de leg. ij. z in.c. ad nostrā. iij. de iureiur. p Bar. in. l. siqs p eo. ff. de fideiuss. z in. l sciendū. ff. de. v. ob. pōt tñ dici q primus procedat qñ iuramētū pōt p se opari. nā adducit vinculū z ligat strictius ipm iurantē vt nō cōueniat. z qñq; accumulat forū foro. vt in.c.fi. de for. cōpe. li. vj. z vide ad omnia predicta bo. tex. in.c. ex pte tua. de cle. nō resi. vbi iurās residere in ecclesia pōt iuramēto nō ob. se absitare pro necessitate vel vtilitate ecclesie. aut iuramētū p se nihil aut parū operat. z tūc habet vim illius clausule si nō valet qđ ago vt ago. z̄. z hoc not. Sed quero an idē sit dicēdū hodie in illo iuramēto de nō alienādo romano pontifice incōsulto. Jo. an. hic q nō. qz hoc iuramentum ex vi verboz̄ oz intelligi etiaz de licita alienatiōe siue sit iuratū pape siue inferiori plato. videl eni papa vel inferior plat⁹ tale iuramētū recipiēdo a subiecto voluisse obuiare ne quid indiscrete agatur z puidere ecclesijs etiā in licitis alienationib⁹. naz de illicita alienatione nō potest intelligi. qz illa etiā de superioris licentia fieri nō debet. Quidā tamē consulūerunt cōtrariū dicentes q etiā hoc iuramentū debet extēdi solū ad illicitā alienationē. sed dicit Jo. an. q̄ isti sic cōsulentes nō potuerūt postea eoz cōsiliū defendere z cōtra eos inducit tex. in.c. aduersus. j. de imu. eccle. in. vj. ppter imprudentiā. vbi etiaz necessaria vel vtilis cōtributio nō fit incōsulto papa ne qđ indiscrete agatur. fatet tñ Jo. an. q hoc cēt de facto corrigendū. qz est multū ecclesijs grauosum cuz ratione talis iuramenti impediāt sepe plati facere cōtractus alis vtiles de primoz prelatoruz licentia. z cū hoc dicto Jo. an. transeunt cōiter doct. hic z mihi placet. z p hoc adduco talē rōnem. certū ē q recipiens tale iuramētū videt sibi reseruare cōsilium. vt patet ex vi verboz̄. sed astrictus ad petendū consilium sup aliqua re nō potest etiā licite de illa re disponere cōsilio prius nō petito. vt in.c. cum in veteri. de elec. z in.c.cū olim. de arbi. z in.c. nouit. ō his que fi. a prela. facit qđ legi. z no. in.c. si p debilitate de offi. dele. z Bar. in. l. j. §. si plures. ff. de exerci. idē puto dicendum de iuramento pstito de nō alienādo sine licentia pape vel alterius. nā licentia debet pcedere de regula. c. licet. z hoc tenet Jo. an. p⁹ Hosti. i. c. j. de his q̄ fi. a prela. Dia pdictā arbitroz vera cessante sūma necessitate si aūt imineret sūma necessitas alienandi z tantā celeritatē reqreret q superioz̄ consuli nō patiat. tūc puto alienationē posse fieri cōsensu pape vel alterius superioris cui fuit iuramentū taliter pstitū minime requisito. ar. opt. in l. tūtoz qui reptoriū. ff. de admi. tu. vbi in cā necessitatis potest tutoz inuētario nō cōfecto administrare bona pupilli. qđ als cessante necessitate facere nō potest. ad idē qđ no. Jo. xij.q.ij. sine exceptione. et c. placuit. z Hug. z Archi. in.c. abbatibus. ea. cā. et q. z Jo. de san. in clc. j. de re. eccle. nō alie. vbi dicit in cāu illi⁹ clc. posse fieri alienationē ipune illa solēnitate nō seruata. si necessitas nō capit tātā dilatōez. z tenet Pau. in disp. ordēnatus. z̄. z ad h allego bo. tex. in fili i. c. null⁹ res eccle. xvij.q.iij. z h no. qz faciūt ad mlta maxie p exempli habētib⁹ superioz̄ i remotissimis loc. z fac ad idē. c. nihil. de elec. z. l. si lōgi⁹. ff. de iudi. z. c. fi. de sepul. li. vj. z vide ad idē mltas pcordātias. i. c. tū ex lris. de resti. in inte. i glo. i verbo distantia. z qđ in fili no. Jo. de lig. in clc. ne in agro. de sta. reg. Jtē puto hoc iuramētū nō extēdendū ad alienationē modice rei. ar. xij.q.ij. terrulas. z facit Fre. p̄silio. ccij. z vide quod not. in.c. vt sup. de re. eccle. nō alie. z Archi. i. c. abbatib⁹. ꝑalle. vbi p̄sequit an plati citra epm possint rē modicam alienare sine solēnitate. qz dictum. c. terrulas videtur loq in epo. §. q possint allego tex. bo. in.c. cetez. de dona. z in.c. ad hec. z.c. relatum. ij. s̄. de testa.

An autē legatus de latere possit dare licentiā alienandi cōtra hoc iuramētum. vide p spe. in ti. de dispen. §. cōsequēter. ℣. ceterū. vbi cōcludit q nō. ar. c. venerabilē. de elec. ⁊ credo q optime loquat. q nō potest disponere in his que papa sibi specialiter reseruauit. vt in. c. qō translationē. de offi. lega. secus dicit ibi spe. in. ℣. se. in iuramēto pstito inferiori plato. nā tunc cū ipse cōcurrat cum quolibet prelato puincie sue quicūq sit ille poterit talē licentiā dare q iuramentū illud ē pstitum habito respectu ad dignitatē ⁊ nō ad psonam plati. hoc dicit verus in. ℣. fi. i fi. nisi is cui iste iurauit sit plat⁹ alterius puincie. q cum illo nō cōcurrit licet fateat q circumscripto isto iuramēto possit legatus dare rectori licentiam alienādi bona que sunt in puincia sua licz platus istius rectoris sit in aliena puincia. ⁊ no. bñ hec dicta. sed vide tu de ptāte legatorum que dixi i c. fi. de cōsti. vti. ⁊ circa vltimū dictum vide qō not. doc. in. c. pastoralis. de priuile. ¶ Ulterius circa p̄dicta queritur an prelatus qui iurauit nō alienare vl̄ pignorare bona ecclesie sue possit fruct⁹ possessionum vendere ad. x. vl̄. xx. annū. Sol. Guido ℞ q sic. per l. pe. §. queritur. ff. de lega. ij. nec ob. l. fi. C. de re. ali. nō alie. q ibi rem alienauit. hic vero pensionē vel ipius pensionis fructus. Tenet etiā q prohibitus alienare locare potest. in. c. annos. ⁊ hoc tenet glo. in. d. l. pe. §. instituto. ⁊ glo. hoc reprobat in de. j. ℞ re. ecclē. nō alie. doc. hic cōiter transeunt recitando sed tu dic q aut queritur nūquid ꝓhibit⁹ vendere possit pignorare seu an ꝓhibit⁹ emere in loco possit rem pignori capere. So. dic vt no. Bar. in. l. i quorū. ff. de pigno. vbi bo. tex. ⁊ oīno vide p eundē i. l. qui habebat. ff. de leg. iij. aliquid p eundē in. l. fi. C de re. alie. nō alie. aut queritur an ꝓhibitus alienare vendere possit fructus seu locare. ⁊ dic q sic dūmodo nō faciat ad magnū tempus. vt est tex. iūcta gl. in. d. cle. j. ⁊ dic vt ibi no. ⁊ in iurib⁹ superi⁹ allegi. ¶ Oppo. ⁊ videt q ista decre. sit de indudio. nā cū ex cōstructione ecclesie nō cōtingat ecclesie sue bonorū alienatio frustra timebat iste epūs iuramenti vinculū. So. duplex colligit ex glo. ij⁹ prima q iste epūs trepidauit vbi nō erat trepidandū. quasi dicat q iste erat vanus timor. secūdo soluit ⁊ melius q cōtingebat indirecte alienatio. q forte illi parochiani venient ad ecclīaz suā. nūc aūt ꝓpter cōstructionem noue ecclesie alienabant ab ecclīa sua. ⁊ sic priuabatur ecclesia ista suis antiquis parochianis. ⁊ hec solutio ē satis bona. licet enī nō alienent bona ecclie alienant tñ iura ipius ecclie. facit qō legi. ⁊ no. in. c cōstitutus de elec. Ex quo no. q iuramētum de nō alienādo bō a ecclie itelligit largo mō siue directe siue idirecte ptingat bonoꝝ ⁊ iurū alienatio. fac qō le. ⁊ no. i. c. nulli. de re. eccle. nō alie. tertio soluitur ꝑ abbatē q ideo timebat q cōstruendo ecclesiā tenebat ad dotē. de cōse. eccl. vl̄ alta. cū sit ⁊. sic oportebat ꝓpter dotē alienare bona ecclie sue. ¶ Nota hunc intellectū q ꝓpter indigentiā populi potest epūs cōstruere ecclīam de nouo ⁊ eam etiā dotare ℞ bonis ecclie sue. ar. in. c. aplice. de dona. ⁊. xij. q. ij. bone rei. ⁊ in. c. aurū. qō intelligo dūmodo ex hoc ecclīa sua nimiū nō grauet. vt in. d. c. aplice. fac. c. j. de re. eccl. nō alie. li. vj. ⁊ qō legi. ⁊ no. in. c. cōstitutus. de re. do. quarto soluit ꝑ. q epūs habebat cōscientiam de iuramēto nō ꝓpter damnum ecclesie cathedralis sue. sed q damnificabat aliqua ecclesia sibi subiecta. ⁊ hoc voluit ꝑm eum iste tex. dum dic q ecclesia tibi cōmissa est. ar. c. j. de vsu pal. ego dico rem aduertendū formā iuramenti. nam si est ꝑ generaliter prestitum extenditur ad bona ecclesiaꝝ sue dioceſis. secus si ē prestitum respectu ecclesie sue sicut cōiter obseruat. tūc enī nō extendit ad bona ecclesie sibi subiecte. ⁊ iuramētū debet stricte intelligi vt legit ⁊ no. in. c. penū. de iureiur.

¶ De immunitate ecclīaꝝ ⁊ cimiteriorū. ¶ Rubrica.

¶ Continuatur hec rubrica ad precedentia hoc ordine ꝑm Hos. ⁊ Jo. an. Diso de ecclesijs edificat⁹ et repatis. q ipa cum suo ambitu seu cimiterio ⁊ suis rebus premi nō debent oneribus quib⁹ res laicorū premunt. ideo recte post p̄cedentē rubricā subijcit ista vbi de istorū imunitate tractat. ⁊ dicunt ecclie imunes ꝑm Inn. i. extra munera seu officia. Et dic tu q munerū ciuiliū ē triplex diuisio. nā quedā munera dicunt sponsalia. quedā patrimonialia. q̄daz mixta. ⁊ hoc ꝓsequere. vt habet in. l. munera in ꝓn. ff. de mune. ⁊ ho. ⁊ in. l. sunt munera. ff. de vaca. ⁊ ⁊ excu. mu. Et de multiplici significato huius verbi munus. vide tex. optimū in. l. mun⁹. ff. de vbo. sig. vbi dicit q mun⁹ capit trib⁹ modis. qñq enī capit p dono. vt in. l. inter donū. ff. eo. vbi ponitur dīa stricta inter munus ⁊ donū. qñq munus capit p officio. qñq p onere. ⁊ hoc modo capit hic. vnde ecclesie dicunt habere imunitatē. s. ab oneribus et officijs secularibus. ⁊ quid sit ecclesia. ℞. dixi super rubrica de cōse. eccle. vel alta. ⁊. ℞. c. proxi. quid autem sit cimiterium. vide. xij. q. ij. aurum. ⁊. xvij. q. iij. sicut antiquitus. ⁊. c. quisquis. Et dicitur cimiterium. q cinis mortuorum ibi tegit. ⁊ vide quod no. in. c. penū. de sepul. ⁊. c. j. eo. ti.

I ¶ In domib⁹ In domibus ecclesiarū nō debet iudex laicus iudicare nec hospitiū querere. ¶ Mo. primo q nedū ecclesie sed etiā earū domus gaudēt imunitate quo ad onus hospitandi ꝑsonas publicas. ad idē vide bo. tex. de iure ciuili. ⁊ quod ibi no. in. l. j. C. de epis. et cleri. ¶ Secūdo nota q iudex secularis nec i ecclesia nec in ipius domo debet ius reddere. an autem si cōtra fecerit teneat sñia. dic q in ecclesia sententia ⁊ oīs ꝓcessus iudicis secularis corruit ipso facto. vt in. c. decet. eo. ti. in fi. li. vj. secus aūt in domo ecclie vnde licet facere nō debeat si tamen facit credo ꝓcessum valere. q cum illa cōstitutio. c. decet. sit penalis nō debet extendi vt sibi not. gl. Et intelligo in domo ecclesie nō debet secularis ius reddere qñ ꝓpria auctoritate quasi ex iure publico eligit sibi mansionem. ⁊ pro hoc tex. ibi quasi pro cōsuetudine. secus autē puto vbi haberet illaz domū ꝓductā

ab ecclesia vel gratis cōcessam. ¶ Nota ibi. ꝫ in publicis locis q̄ bona ecclesiaꝝ nō censent publica sed priuata. in ꝓrium allego. c. ī nulla. de pben. ꝛ. xij. q. j. videntes. ꝛ. xvj. q. j. c. fi. in quib⁹ videt pbari q̄ bona ecclesiaꝝ sunt vsib⁹ publicis deputata. Sot. dicerē q̄ ista bona ecclīaꝝ sunt vsib⁹ publicis deputata ecclīasticis ꝛ alimonie indigentiū ꝑm discretionē prelatorū vt in cōtrarijs. nō autē vsib⁹ publicis laicorū vt hic. ꝛ. j. eo. nō minus. ¶ Mo. ex eisdē verbis q̄ iudicibus assignāde sūt māsiones in loco publico tam cā hospitandi q̄ ius reddendi. ꝛ ꝫ vt facilius possint adiri. debet enim iudex se prebere facilem in adeundo. vt. l. obseruandū. ff. de offi. presi. hinc dicit tex. not. in. l. j. §. adeundi. ff. qñ appel. sit. q̄ quis dicit habere facultatē iudicis qñ in publico sui copiam facit. nec ē sibi imputandū si ad domuz suā nō accesserit vl ad hortos vt ibi. ¶ Prio instabo circa declarationē tex. vna cū glo. demū veniā ad q̄dam notabilia dicta Jnno. ¶ Quero ergo primo quis hic appellat missus. So. glo. ij. exponit vt ptz in ea vbi dicit ꝑm hosti. q̄ ponit hic ꝓ legato principis sicut legatū pape vel archiepi vocam⁹ missuz dominicū. vt in. c. ij. de regula. ꝛ q̄ hic capiat ꝓ legato principis faciūt ꝑm hosti. ꝛ Jnno. ꝛ bene verba que sequūt. nam primo tanq̄ de digniori facit mentionē de legato. ꝛ postea de alijs inferioribus nā legatus est comite maior. comes iudice. iudex ministro. Et ex hoc no. cōtra p̄ncipes seculares seu eoꝝ officiales qui ponūt legatos p̄ncipis seu alicuius dñi seu comitis vel capitaneoꝝ gentiū armorū ad hospitandū in ecclīs seu monasterijs seu eorum domib⁹ qō fieri nō dz vt hic. tū ꝓpter iurisdictionē ecclesiaꝝ vt hic. tū ꝓpter dissolutiones ꝛ lasciuias q̄ ꝓ tales ibi fiunt. vt in. d. l. j. C. de epi. ꝛ cleri. vbi tex. aptus facit qō le. ꝛ no. in. l. placet. C. de sa. san. ecc. ¶ Opo. ꝛ videt q̄ iudicia possūt in ecclesia exerceri. ij. q. ij. c. fi. So. glo. iij. q̄ ꝓrium ꝓcedit in placiti ecclesiasticis secus in secularib⁹. ꝛ no. q̄ iudicia appellant placita. ꝛ alludit in hoc vulgari loci ꝑm Jo. an. simile. xv. q. iiij. placita. ¶ Ulterius opo. ꝛ videtur q̄ clerici teneant ad hospitiū. xlij. di. §. j. ꝛ i. c. j. de exp. ꝛ ven. So. vt in glo. in verbo nec ad hospitium. ꝛ no. eam. ꝛ vide aliā bo. glo. in. d. l. j. C. de epi. ꝛ cleri. ¶ Extra glo. quero nūquid saltē rōe cōsuetudinis possint laici vendicare sibi ius hospitandi in domib⁹ ecclīarum. Sot. tex. hic ē notabilis q̄ nō valet vt ptz ibi quasi ꝓ cōsuetudine ꝛ clarius tenet Jnno. ꝛ Jo. an. dicit enī q̄ in talib⁹ nō prodest ꝓsuetudo cū sit ecclesijs onerosa. vt in. c. j. de ꝓsue. qō no. ¶ Sz q̄ro quid si ꝑsona ecclīastica vel secularis reseruauit sibi certū censum vel hospitiū annuum in ecclīa aliqua ꝓ recognitione bñficiorū suoꝝ an tale hospitiū sit debitū ꝛ reddi debeat. Jnno. dicit q̄ sic. alle. xviij. q. vlti. eleutherius. qō placet. ad quod allego quod le. ꝛ not. in. c. cum dilecti. de dona. ꝛ. c. verū. de fo. cōpe. Idē puto i patrono ecclesie. nam a principio pōt sibi reseruare aliquod ius dūmodo auctoritas seu ꝓsensus epi accedat alr nō de quo dic vt legi. ꝛ no. in. c. preterea. ō iurepatro. ꝛ in. c. cum bertholdus. de re iudi. idem qō Jnno. sequitur hic Jo. an. ꝛ dicit hoc patere. in. c. quāto. de censi. Clenio nūc ad alia hic notanda tacta ꝑ Jnn. pone q̄ aliquis habet ius hospitandi in aliq̄ ecclīa ꝛ est in quasi possessione huius iuris. nunc autē venies de nouo nō admittit quero nūquid possit sua auctoritate domū intrare etiā violenter. ꝛ necessaria sibi in domo recipe iuxta debitū suū. Et formal Jnno. in hac materia fore. vj. q̄nes. nā scdo incidenter tangit quid in ꝑlato habente iurisditionem in ecclīa seu in alio loco. ꝛ veniens nō admittit an liceat rūpere ostia cōtra violentū ꝛ illum expellere. ¶ Tertio querit q̄d in canonico an ei liceat rumpere ostia domus ecclesie ꝛ expellere violentum. ¶ Quarto querit de abbate nūquid ei liceat rumpere domus capelle sibi subiecte quo ad tēporalia ¶ Quinto q̄d si aliquis opponit se abbati canonico vel alio clerio venienti ad vtendū iure suo quod habet in aliqua ecclīa nunquid possit illū ꝓ violētiam distringere seu comprimere ꝛ expellere. ¶ Sexto an p̄dicta habeant locū in reb⁹ ꝓphanis seu secularium priuatoꝝ. vt si quis diceret se habere seruitutē in fundo alterius. ꝛ sic cē in possessione ipius. ꝛ alius facit murū rumpere seu sepē frangere. So. multi vt refert Jnno. fuerūt in opinione q̄ in predictis liceat violantiam inferre etiā in rumpendo ostia domus. mouebant isti. q̄ vnicuiq̄ vim vi repellere licitū est ꝛ ius suū defendere. vt in. l. j. C. vn de vi. ꝛ. ff. de resti. spo. olim. j. ꝛ q̄ possit domū frangere. ff. qō vi aut clam. l. fi. §. ad ianuā. ꝛ. ff. ad. l. aq̄līā. l. quēadmodū. §. j. ꝛ. ij. ¶ Sed ipe Jnn. alr sentit. dicit enī quo ad primā qōnem q̄ nulli laico vel clerico licet violenter rumpe domus ecclīe rōne alicuius iuris sibi debiti cū bona ecclesiarū eadē immunitate gaudeant qua ꝛ ecclīe debēt gaudere vt hic ꝛ. x. q. j. nouerint. ꝛ cū ecclīa ꝛ bona ipaꝝ sint sancta sanctoꝝ ꝛ dño ꝓsecrata q̄cunq̄ in eis violentiā facit sacrilegiū cōmittit. xij. q. ij. nulli liceat. ꝛ. c. quicunq̄ cū se. ꝛ in. c. cōquestus. ꝛ qō ibi no. de foro cōpe. qō dicit ꝓcedere nō solū si ecclīa teneat ad hospitiū actiōe ꝑsonali. ꝫ etiā si res ecclīe eēnt ad ꝫ obligate. vñm eū inferēs violentiā incideret i penā cōstitutionis si quis in tantā. C. vnde vi. vl saltē nō euaderet penā. l. extat. ff. qō me. cau. vbi creditores priuant debito q̄ volūt sibi ꝓpria auctoritate ius dicere in bonis debitoꝝ. debēt enī isti debiti actionibus agere ꝛ nō violētiā inferre. ¶ Ad secūdū vero fatet Jnno. q̄ ꝑlatus habēs iurisditionē. vel dñs loci possit violenter intrare ꝛ rūpere ostia domus ꝛ expellere violētū. ꝛ si deberet intelligi dictū c. olim. idē putat dicēdū si iurisditionē nō haberet ꝫ tñ ius in ecclīa quasi ꝑlat⁹ ꝛ possessionē eiusdem qz hoc casu dicit talis defendere ius suū qō habet. vt in. c. dilecto. de sen. ex. li. vj. ¶ Et vide in hoc q̄d in ꝑlato volēte visitare cui claudunt ostia ecclesie. ponit Jnno. in. c. venerabili. de censi. secus dicit ꝫ Jnno. in. xij. q. j. in canonico. nō enī licet rumpere ostia domus ꝛ expellere violentū. allegat. c. eū qui ij. de preben. li. vj. mouetur. qz licet iste sit canonicus ecclesie. nō tñ ꝫ possessionē ipius vel domoꝝ vñ nō lz sibi ius dicere. ar. C. vñ vi. l. si qs in tantā.

t. C. de his q ad eccl. cõfu. l. denũciam⁹. t. C. de iudeis. l. vlt. in fi. nisi forsitan fm eũ canonico p habitatione sua cẽt dom⁹ aliq̃ deputata. nã si in tali domo intraret alicꝰ violẽter liceret canonico vim vi repellere. t possessionẽ suã defendere. vt in iuribus palle. talis enĩ nõ facit iniuriã ecclie si hac de causa irruat. nã irruẽdo in camerã deputatã sibi potius ecclam in suo iure cõseruat t vtit iure suo. cꝫ dicat vim inferre. ad hoc. c. cum ecclia vulterana. ó elec.

¶ Idẽ qó. ℞. in canonico dicit in abbate respectu capelle sibi subiecte quo ad tpalia vt non possit domũ vel ostiũ rumpe t violentũ expellere qz eam nõ possidet licet sit ei subiecta quo ad tpalia allegat in ar. ff. ad. l. aq. sed t quicũq; t. l. quẽadmodũ. §. j. t ij. Idẽ dicit in rebus pphanis seu priuatorũ q licz ꝯs habeat seruitutẽ in fundo alteri⁹. t impediatur illa vti. nõ tñ licet irruere t rumpere murũ nouiter edificatũ ad impediendũ eũ. nec ob. fm eũ. l. ij. ff. ó vsufru. vbi dicit q p vsufructu inducit legatarius in possessionẽ fundi in q̃ relictus ẽ vsufruct⁹. vñ vi det q sicut dñs pprietatis põt rumpe murũ si in solo suo pprio fieret ó nouo sic t hoc dz licere vsufructuario t alijs qui sunt in possessione aliquozus iurium. ad hoc enĩ rñdetur fm Jnno. q aliud ẽ in domino aliud in vsufructuario. rõ diuersitatis est. qz edificiũ cedit solo. ideo licet dño ipm diruere. qz nõ diruit alienũ ꝫ suũ. vt ptz insti. de re. diui. §. cum in solo suo. vsufructuario aũt iõ hoc nõ licet facere. qz nõ est dominus soli. ff. de vsufru. si cuius rei. §. vsufructuari⁹. t sc. fatet tñ Jnno. q vsufructuarius et alij habẽtes ius in re pñt agere vt mur⁹ remoueat ff. si ser. ven. si eo loco. t. l. egi. secuz dicit Jnno. circa personã impedientẽ aliquẽ vti iure suo qó hz in aliqua re. nã talẽ licet distringere t etiã re expellere vt sic desistat ab impedimẽto licet nõ deberet ostiũ dom⁹ vel murũ frangere. diuersitatis rõ fm eũ est. qz eijciendo psonã mihi cõtradicentẽ vtoz possessione mea. t vim vi repellere licet. vt in iurib⁹ palleg. vbi vero intro violenter possessionẽ rumpendo sepem vel ostiũ illi⁹. tũc mihi ius dico qó nõ licet. vt i d. l. si quis intantã. t. l. extat. palle. t i. ℞placuit. xvj q. vj. nisi in casibus q̃ no. C. qñ liceat vni sine iu. se vindi. l. j. t. ij. cũ suis cõcoz. hec sunt dicta Jnno. singulariter notanda q̃ propter ipoz effectũ maxime volui seriose recitare. Ex quibus dictis potes in sũma capere cõclusionẽ q habẽs iurisdictionẽ i loco vel ius plature cũ possessione seu dñium loci t possessionẽ vel possessionẽ legitimã tñ licite poterit ad remouendũ obstaculũ sibi paratũ irruere taz in psonã impedientẽ cꝫ i ostiũ. t muros loci illz rũpendo vt valeat vti iure suo. secus autẽ si solũmodo hz ius in loco seu sit in possessione alicui⁹ iuris i illo loco. nõ tñ possidet totũ locũ simpliciter. iste enĩ non põt frãgere ostiũ seu muz seu sepẽ. ꝫ bñ põt distringere psonã eũ impedientẽ t vim vi repellere. t hoz dictoz recitatiõe fuerũt ꝓtenti Hosti. t Jo. an. t sic videnẽ illa approbare. ꝫ do. Pe. de ancha. doc. egregius lõgissimo tpe Bononie legẽs insurgit ℥ ꝫ dicta Jnno. dicẽs q illi qui tenebãt ℥riũ vt in principio dixi nõ imerito mouebãt. nã p eis q liceat ostium t muz rumpe habentib⁹ ius in re. t ℥ Jnno. faciũt ola iurz p q̃ his habentibus aliqõ ius in re aliena est. puisũ vt si expellant inde possint restitui ad possessionẽ vt ptz in. c. cũ ecclia sutrina. de cã. pos. t ppzie. t. c. q̃relã. de ele. t in vsufructuario q etiã in re aliena habet ius vtendi t fruendi est expressum i iure vt possit si expellat possessozio recupande agẽ vt in. l. iij. C. vñ vi. l. interdictũ. ff. de vi t vi ar. imo qõ plus ẽ gl. dicat ibi idẽ in vsuario. Matura autez istius interdicti ẽ vt incõtinẽti possit ppzia aucte recupare. vt in. l. iij. §. cũ igit. ff. e. t in. d. l. inclictum t. d. c. olim. t. l. aquilius regul⁹. ff. de dona. vbi bo. tex. de expulso de habitatiõe ad quã iudicio possessozio restituit. Itẽ p istis cõpetit interdictũ vti possppter quasi possessionẽ quã habet ille cui cõpetit. alt. c. de iud. examinata. meli⁹ põt allegari. c. licet. ó pba. si enĩ p recuperanda t p recipienda re sunt p dita in casib⁹ nostris interdicta possessoria q̃re non cõpetat bñficium ppulsandi iniuriã illatã p appositionẽ obstaculi sepis vel clausurẽ nõ apparet pserti cũ ipemet Jnno. fatet q licitũ sit ppulsare adũ sus psonã vti iure nro phibentẽ. ꝫ fortⁱ licituz dz eẽ irruere in ostiũ t alia obstacula inanimata cũ sit maius piculũ i psonis q̃ in reb⁹. ar. coz q̃ no. Bart. in l. iij. C. de pigno. t. l. iuste possidet. ff. de acqui. po. nõ ob. fm eũ dicta l. extat. vbi creditori habẽti actionẽ psonalẽ seu hypotecariã non dz ppzia aucte capere possessionẽ. qz hypotecaria licet sit realis. tñ ẽ accessoria psonali actioni t sine cã non subsistit. adducit. l. si tibi. §. de pignore. ff. de pac. t qñibi no. ꝫ nos loq̃mur in iure mere reali fñ re cõstituta. vt in habitatiõne vsufructu. itinere t silibus. q̃ iura dicitur possidere is q ea habet. vt in. d. c. examinata. t c. querelam. ꝫ nõ hypotecariã. quare concludit ipe q nõ cẽt malũ dicere q si ille q̃ hz ius hospitãdi i domibus alicui⁹ vel vsufructũ si repit domũ clausam vl sepẽ fractã vel aliud qó impedit vsũ rei possit illõ remouere ppzia aucte ptestãdo q p talẽ remotiõez obstaculi vel ingressũ nõ intẽdit piudicare dño soli vt no. in silũ in. l. si ꝗs intantã. C. vñ vi. in scõa qõne pncipali hanc candẽ pclusionez videt tenuisse do. An. hic. t vidi in quibusdã suis recollectis lz i lec. q̃ cõiter ẽ i vsu videat trãsire simplr recitãdo Jnno. ꝫ nõ ẽ curandũ. qz illã lec. nõ pfecte expediuit. ꝫ post mortẽ suã fuit exemplata a quodã ex varijs scẽpturis reptis post mortẽ suã. t impugnabat ipe in dicti reportationib⁹ vtrãq; rõnem Jnnoc. Adouebat primo qz hñs ius habitatiõis dz habere naturalẽ possessionẽ rei t ius in re sicut hz vsuari⁹. l. naturaliter ff. de acq. pos. ff. si vsufru. pe. l. vti frui. §. j. cũ si. Itẽ impugnat alia rõnẽ Jnno. quaten⁹ fundat se sup sacrilegio. dicit enĩ hãc rõnem nõ eẽ bonã. qz nõ repitur ecclie vel ẽus domib⁹ ꝫ ꝓulegiũ ꝓcessuz. vñ stat regula q cuiq; ẽ licitũ defendere possessionẽ suam vel incõtinẽti recupare cũ moderamie inculpate tutele. d. c. olim. de resti. spo. t. c. significasti. ó homi. mihi aũt plus placet hec opi. istoz modernoz q̃ Jnno. t aliozũ recitantiũ. t vltra p̃dicta allego in ar. tex. no. in. l. si quis fumo. ff. ad. l. aq̃l. vbi dicit q iusto metu instantis ignis possum intercidere et

t dirimere muruz vicini mei. si verisimr timeā ne ad me ignis pueniat. si ergo cā iuris mei ꝓseruādi ꝓsum diruere domū vicini mei vt cohibeam ignem. ergo fortius mihi debet eē licitū remouere obstaculum serioſe t malo aio ad impediendū ius meū mihi ꝓparatā. Preterea t secūdo ex quo ꝓsupponimus istū eē in possessione iuris illius. quare nō est licitū oia facere p que possit in sua possessione ꝓseruari. cui enī ꝓmittit principale ꝓmittit etiā ꝑparatoriū ad illud. vt l. ad rē mobilē. t l. ad legatuz. ff. de pcu. t c. prudentiā. t c. preterea. de offi. dele. videmus enī in simili q rōne iuris qō habeo i re possuz vendicare totā rem qū nō possum meo iure vti nisi relaxet rota res. vt le. t no. in. c. examinata. ō iudi. vbi dixi. t facit qō le. t no. in. l. qui tabernas. ff. de cōtraben. emp. tertio facit optime qō in simili le. t no. in. c. pisanis. de resti. spo. vbi agit possessozio p libertate possidendi. t cōpellit tertiū relaxare rez que nō est agentis sed fit relaxatio vt libere agens possit rem suā possidere. ecce ergo tex. valde notabilē q licet agere possessozio p re nō nostra vt iuribus nostris sicut prius libere vtamur. sicut ꝙ licet i tentare interdictū ad cōseruationē possessionis ita pōt resisti t irrui ꝓtra oia obstacula nobis facta. vt in. d. c. olim. Quarto facit qō no. Bar. in. l. j. §. Si terdicto. ff. de iti. actuq; priua. vbi dicit q etiā ex q̄si possessionib⁹ iuriq; habet locū id qō dicit vim vi repellere licet. vñ cōcludit q si vniuersitas vel capitulum coadunatū eēt ad faciendū aliquid t ibi eēt aliq̄s qui nō eēt de corpore capituli vel vniuersitatis t vellet oio interesse pōt licite p vniuersitatē expelli. qz turbat vniuersitatē vel capitulū in q̄si possessione iuris. Quinto t vltimo facit hec cōsideratio quelibet violētia corporalis est maior qualibet reali. l. in seruoz. t qō ibi no. ff. de penis. Si ergo pro cōseruatione iuris nostri licitū ē irruere i psonam. vt ipemet Inno. voluit t ꝓbat in. c. dilecto. de sen. excom. li. vj. ꝙ fortiꝰ dz eē licitū irruere in loca ianimata nobis i obstaculū ꝑparata t. ad. l. extat. ff. qō me. cā. rūdeo magis specifice t clare. dico enī q p cedit qū quis nō habet possessionē rei licet habeat actionē hypotecariā vel aliā ad illā cōsequēdam. et hoc etiā casu loquit. c. cū qui. ō ꝑben. li. vj. t. l. siqs intrantā. ꝑ alle. iste enī nō dz ꝓpria auēre violentiaz inferre. qz videret sibi ius dicere. q̄. l. nullus. C. de iudeis. sed nos loquimur i eo qui est in possessione alicuiꝰ iuris in re aliena q̄ remouēdo obstaculū nō vult cōsequi aliquid ꝓpria auēre. sed solū ius suuz t possessionē antiquā retinē vel pdītā icōtinēti recuperare quod licet vt in iuribus prealle.

Peruenit. hoc. c. multos hz intellectus. iō p multos nō sumatur. § sm q intelligo. h. d. Tempore magne necessitatis nō dz aliquis excusari a murozum seu ciuitatis custodia. h. d. ꝓmo ponit dictū. secundo rōnem ipius ibi quatenus. Nota ꝓmo vigilandum eē p ciuitatis custodia. tenet enī q̄s defendere patriā suā. ad qō vide bo. tex. in. c. omīi timore t. c. si nulla necessitas vzget. xxiij. q. viij. adeo q ꝓpter ipius defensionē excusatur pater occidēs filiū sm Gof. allegat bo. tex. in. l. mīme. ff. ō reli. t sum. fu. qō ē notandū. t idē dz Hosti. in sūma. co. ti. §. a quibus. x. māe. Tu vero adde notabile dictū Bart. in. d. l. mīme. q p illū tex. dicit q exbannitus q pōt i pune offendi vel occidi sm formā statuti poterit occidi a filio vel a patre. t vide qō ipse no. in. l. amissione. ff. de capi. dimi. Opp. ꝑ tex. de. c. reprehensibile. xxiij. q. viij. vbi tex. videt velle q clerici nō tenētur ad custodiā ciuitatis etiā ꝑ piratas maris. qz cū sint milites xpi debēt xpo i diuinis seruire. Milites vero seculi debēt hmōi vacare. ad idē. c. nō minus. j. eo. vbi generaliter vident clerici t persone ecclesiastice excusari a grauaminib⁹ publicis. Solꝰ pter hoc cōtrariū. c. istud legit diuersis modis. qui dā enī vt Jo. an. t Hosti. ponūt duos intellectus. Primus vt hec decre. habeat locū in ciuitatib⁹ que sunt de tempozali dōnio ecclie. sicut ē hec ciuitas terracensis cuius epō scribit. hec lec. nō multum mihi placet. qz tex. loquit indistincte. t rō videt cōis ad oēs oppidū. nec de facili dicendū q decretales sint locales p id qō scribit. ꝑ. in pemio. t. c. j. de consti. Secūdus intellectꝰ ē q ponit spāle cū ciuitas inuadit a saracenis. t sic ab infidelibus. hec enī ciuitas terracensis ē iuxta mare t sepi⁹ inuadebat a saracenis. vñ propter cōe t improuisū piculū noluit papa aliquē a custodia excusare. t hunc intellectuz attribuit Jo. an. Inno. t Hosti. p quo allegat. xxiij. q. viij. igit. t. c. sepe. t. c. se. Sed certe iudicio meo ex si. gl. ipius Inno. posset colligi tertius intellectꝰ magis generalis vt istud. c. habeat locuz vbicunq; timoz ē cōis. subit⁹ t impulsus. t hūc intellectū seq tur hic do. Lar. Sed do. An. transiuit simplicit cuz duob⁹ primis intellectib⁹ doc. Sed aduerte qz iste tex. nō loquit aperte de clericis. vnde quidā sentiunt hoc. c. pcedere in hominib⁹ ecclesie vt in mancipijs rusticis t similibus q̄ regulariter nō debēt angariari. xij. q. ij. ecclesiarū seruos. t in. l. j. t ibi per Bar. C. de epi. t cleri. t pfecto ita videt intelligere Inno. t glo. videt in prima t scōa gl. t clari⁹ Hosti. in sūma. eo. ti. §. a quibus. x. materie. vbi dicit q instante necessitate homes ecclesie nō debent excusari a custodia ciuitatis vt h. c. clerici aūt nō debent i h grauari nisi magna eēt necessitas. quo casu posset p epm nō p iudicē secularē distringi. ō consti. ecclesia sancte marie. t no. singulariter hoc dictū Host. qz nō solet p aliquos doc. ad hoc allegari. t pondera q nō restringit se ad terras ecclesie. nec ad inuasiones infidelitū. t placet mihi intellectus iste. t dico q originaliter fuit Inno. j. eo. nō minus. vbi darius locutus fuit. sentit etiam ibi aliū intellectuz vt pcedat cā pietatis. ar. l. ad instructionē. C. de sac. sanc. eccle. t q iste tex. ponit casū spāle voluit Gof. i prealle. c. non min⁹. t plus puto q directe pōt iste tex. intelligi generaliter tā in clericis q̄ in alijs hoibus ecclesie. t magis ꝓprie iudicio meo intelligit i clericis q̄ in alijs hoib⁹ ecclesie p tex. ibi p nostre vt ecclesie sue nomē. t. nā ecclesia nō dicit eē hominū ipius imo homes sunt ecclesie. xij. q. ij. ecclesiaz seruos. t. l. j. C. de epi. t cle. § ecclesia dz ꝓpria ipius rectoris rōne iurisditionis quā habet in ipa. vt ꝓbat

¶ L

in.c.ſi tibi abſenti. de ẽben. li. vj. vñ ꝓlat⁹ vel rector põt dicere eccliam cẽ ſuam vt ibi. ſenſus ⁊ ſic eſt q̃ ſiue iſti ſint clerici eccliæ cathedralis cui⁹ ẽpo ſcribitur ſiue habeãt alias eccliας ſeu ſint ibi beneficiati. ⁊ fortius ſi ſint de eccliа ⁊ nõ clerici nõ debent tẽpore neceſſitatis ꝓtextu eccliæ a ciuitatis cuſtodia excuſari. ⁊ ꝓ hoc intellectu adduco de iure ciuili tex. notabilẽ in. l. nullus penit⁹. C. ỏ cur ſu. pub. li. xij. vbi ỏz q̃ tpe expeditionis nullus cuiuſcũq; ordinis vel dignitatis vel ſacro ſancta eccliа vel domus regia excuſatio nẽ angarias ꝙ perangarias habeat. et no. illũ tex. ſingulariter ꝙ quẽ no. ibi dixit Bar. q̃ tẽpore quo veniũt iſte ſocietates peſſime ad diſrobãdum comitatũ pñt clerici cogi ad collectas. tallias ⁊ exactiones ⁊ angarias. In cõtrariũ facit tñ tex. i. c. nõ minus. j. eo. Tñ ꝓ cõcordãtia omniũ dic ſic q̃ aut querit an clerici debeant ire ad bellicanduz ita q̃ volũt alios impugnare. ⁊ dicendũ eſt q̃ nõ etiaz ſi ageret ꝓ recupatiõe terre ſancte. q̃z clericat⁹ reddit eos inhabiles ad pugnãdũ etiã ꝑ ſaracenos. vt ꝓbat in. c. ex multa. §. ſi. de voto. aut querit nunqd teneãt cuſtodire ciuitatẽ ſeu oppidũ vbi morantur. ⁊ tunc ſi maxima neceſſitas nõ ſubeſt excuſant. q̃z nõ debẽt auocari ab officijs diuinis. vt in. d. c. reꝑhenſibile. vbi tex. no. facit. c. cipꝛianus. xxj. q. iij. ⁊ l. j. C. de epi. ⁊ cle. ⁊ l. placet. C. de ſac. ſan. eccl. aut iminet magna neceſſitas ita q̃ ſine eis nõ põt commode ciuitas ab oppreſſione ⁊ inuaſione cuſtodiri. ⁊ tunc eos puto teneri. vt hic. ⁊ ar. i. d. l. null⁹. que dz intelligi ꝓpter neceſſitatẽ inſtantez ne alijs iuribus cõtradicat. ⁊ facit q̃z quilibet teneꝫ patriã ſuam defendere ꝑſertim cũ ipius defenſione ꝓtegãt orphani. vidue ⁊ miſerabiles ꝑſone. ꝓ quib⁹ ẽpi et alij clerici debẽt ſũmope laborare. lxxxvij. di. c. j. facit. c. j. ⁊ ſi. de poſtu. quilibet eni tenet ꝓpulſare iniuriã inferendã proximo. de ſen. ex. dilecto. lib. vj. xxiij. q. iij. ꝓ totũ. fortius ergo dz ꝓpulſare iniuriã inferendã toti ciuitati. ad idẽ allego tex. ſingulares in. c. pe. de homici. vbi ꝓbat q̃ tempore inuaſionis ciuitatis pñt clerici vna cũ laicis etiã arma mouere ⁊ pugnare. nec efficiũt irregulares exoccisione aliorum niſi ipſi ꝓ ꝓijs manib⁹ occiderint quãtũcũq; vulnerauerint. de quo dicenduz vt ibi plene no. ⁊ vide qõ generaliter dixi in. c. clerici. de vi. ⁊ hone. cleri. Aut querit vtrũ eccliæ vel ꝑſone eccliaſtice teneãt tpe neceſſitatis ad collectas ⁊ cõtributiones. ⁊ dic vt plene dicã in. d. c. nõ min⁹. ⁊ ꝓ hec habes clare intellectũ huius. c. ⁊ multoꝝ iuriũ. ⁊ maxime ad c. eccleſiaꝝ ſeruos. alleg. in glo. iij. ꝓ cõtrario.

Nunc extra mãm intrinſecã. c. ponã vnã gõnẽ notabilem quã poſuit Jo. an. q̃ licet vnã gõnem ꝓncipaliter formauerit. multa tñ dicta nota digna incidenter tetigit que infra in multis reformabo. aut ỏ aut remittẽdo. Formaꝫ eni. q. ſub his terminis. pone q̃ ꝑſes ꝓuincie vl̃ dux vl̃ marchio. comes cõitatus vel alius dñs ꝓuincie tẽporalis alicui habitatori ciuitatis caſtri vel alteri⁹ loci ſibi ſubiecti hãc ĩmunitatem vel libertatẽ dederit nclin aliqua tallia vl̃ collecta vel exactione aliqua a quocunq; vel ex q̃cũq; cã imponẽda hoibus eiuſdẽ loci aliquid dare vl̃ cõtribuere teneãt. querit in effectu an tale ꝓuilegiũ iſti ꝓſit ſaltẽ in ꝓiudiciũ vniuerſitatis. vt ſic totum onus imineãt reliq̃is ỏ vniuerſitate. an vero ꝓ ſuppoſita validitate ꝓuilegij ſolũ valeat in ꝓiudicium ꝓuilegiantis. vt ſic reliqui tanto mi⁹ teneantur ſoluere quantũ eſt illud qõ iſte ꝓuilegiat⁹ ſoluiſſet ſi nõ emanaſſet ꝓuilegiũ. Et q̃z Jo. an. multa allegat ⁊ aliquãtulũ cõfuſe inſtabo capiendo dicta ſua ꝙ cõcluſiones. ¶ Prima cõcluſio ſit iſta. omnes tallie ⁊ exactiones generaliter ſunt dãnate per noua iura. ⁊ maxime quãtuz ad eccliας. vt in. l. fre derici hac edictali. §. illicitaſ. ⁊ dic q̃ illa lex ẽ ĩli. feu. ſub ꝓtica de pace iuramẽto firmanda. colſ. r. ⁊ illi⁹ §. verba formalia ſunt hec. Illicitas etiã exactiões ⁊ maxime ab eccleſijs quarũ abuſus longo tẽpore inoleuit ꝙ ciuitates ⁊ caſtra oĩnode dãnam⁹ ⁊ ꝓhibemus. ⁊ ſi facte fuerint in duplũ reddãtur. ad idẽ facit alia. l. q̃ incipit ad dec⁹ ⁊ decorẽ ſup rubricã de ſtatu. ⁊ cõſuc. cõtra liber. eccl. cdi. colla. ea. §. item nulla cõmunitas. cuius verba ſunt hec. Itẽ nulla cõmunitas ptãs vel ꝑſona publica vl̃ priuata collectas ſiue exactiones angarias eccleſijs vl̃ alijs pijs locis vl̃ eccliaſtici ꝑſonis ĩponãt aut inuadere eccleſiaſtica bona preſumãt. qõ ſi fecerint ⁊ requiſiti ab impio vel eccliа emendare cõtẽpſerint in dupluz refundant nihilominus banno impiali ſubiaceant q̃ nullatenus abſq; ſatiſfactione debita remittãt. Ad idẽ vide qõ habeꝫ in auc. de eccl. ti. §. ad hec ſanci mus. ⁊ auc. vt nulli iudi. liceat. §. nulli vero. cell. ir. ¶ Nota hanc ꝯcluſionẽ ⁊ intellige eã regulariter. nã in multis caſib⁹ ꝓmittunt cõllecte ⁊ exactiones. vt. j. pateb. ⁊ no. bene penã collectantiũ eccleſias ⁊ ꝑſonas eccliaſticas de iure ciuili. de iure vero canonico vide qõ no. j. c. nõ min⁹. ⁊ in cle. ꝓuti. de cenſi. Et quatenus dicit tex. ꝓalle. q̃ debet collectãs bãnis impiali ſubiacere. dic bannũ eſſe diffidationem quandã. ⁊ eſt initiũ belli. de quo vide qõ no. Bal. i auc. itẽ nulla cõmunitas. C. de ſa. ſan. eccle. Q̃q; eni ſumit bannũ ꝓ pena pecuniaria. de q̃ vide tex. cũ glo. in. c. ſtatuim⁹. xvj. q. j. ¶ Scda ꝯcluſio q̃cunq; dicit collectas ſeu exactiões eẽ licitas ỏ ꝓbare tenet vl̃ ꝓ leges vl̃ ꝓ conſuetudinẽ vel conſultũ vel cõſtitutiones ꝓncipis. C. ỏ vaca. mu. pu. l. vnica. li. x. vl̃ ꝓ conceſſione a ꝓncipe ex cã ⁊ ſpecialiter impetrata. C. de ſupindi. l. vnica. li. x. ⁊ vide q̃ qõ no. Archi. in. c. ſiqs romipetas. xxiij. q. iij. ⁊ qõ le. ⁊ no. in. c. innouamus de cẽſſ. vel ꝓ conſuetudinẽ diuturnã nõ ꝓ violentiam ſed ſponte cõiter ab oĩbus approbatã. C. de cano. largi. l. precepit. de au. coronario. l. vna. li. x. ⁊ intelligo ỏ vltimũ q̃n ꝓ conſuetudo tendit in fauorem principis vt ſibi acq̃rat collecta. tũc enim valet conſuetudo diuturna mõ ꝓdicto. vñ dicebaꝫ in quadã. l. Lozadi quã hodie nõ habemus. vt hic refert Jo. an. qõ noſtri anteceſſores habuerũt ỏ ſe volum⁹. Illud vero qõ nõ habueꝫ nullo mõ exigimus. ꝛc. vñ aliud puto cũ q̃s citra ipatorẽ velit ſibi vendicare ius imponẽdi tallias ⁊ collectas ꝓ conſuetudinẽ. nã tũc cuz velit ꝑſcribere iura reſeruata ꝓncipi requirit tẽp⁹ de cuius initio nõ eſt memoria. vt in. c. ſup q̃buſdã dec⁹. ſig. ⁊ vide qõ no. Bar. in. l. publicanus. §. in

obus vectigalib⁹.ff.de publi.t not.bñ qđ dixi de cõsuetudine inspicienda in collectis istis.t p illam l.j.C.de auro coro.dixit singulariter ibi Bart.q si ꝓsuetudo hz q forenses teneant subire onera ꝓsonalia poterũt vigore ꝓsuetudinis ad ꝰ ꝓpelli.qđ ꝑ petuo tenemenți.t intellige ꝑdictã cõclusionez ꝑm Jo.an.t bñ q ad laicos.Ecclia vero t ꝓsone ecclie stice legib⁹ etiã impialib⁹ in his astringi nequeunt. vt pz in eo qđ le.t no.in.c.ecclia.t.c.q in ecclĩaruz. de cõsti.t de solu.c.fi.de deci.c.tua.t.j.eo.non minus.t.c.aduersus.nec valet cõsuetudo ꝛria que i hac pte censenda ẽ ecclĩs onerosa.t iõ remittenda ẽ.de ꝓsue.c.j.Quãtũ vero ad laicos põt princeps impator sup his leges cõdere t priuilegia cõcedere vt patet.C.de vaca.mu.l.vnica.li.x.t.ff.de iure imu.l.sp.§.fi.t.C.ꝺ excu.mu.l.placz.li.x.cũ.si.Ipe enĩ impator solus inf principes seculares solut⁹ est legib⁹.ff.ꝺ legib⁹.l.princeps.t.C.eo.l.digna vox t ipe solus mundi dñs dicit.ff.ad.l.rhodiam.de iactu.l.depcatio.t.C.de quadri.ꝑscript.l.bñ a zenone.ipe enĩ vnus t solus inter seculares ꝑ quem necesse est reipublice cõsuli.cui etiaz datũ ẽ vt qõcũq cõstituere ratũ sit.ff.de origi.iur.l.ij.§.nouissime. in fi.igit hanc plenitudinẽ ptãtis in tpalib⁹ extẽdere nõ possumus ad aliquẽ aliũ pncipẽ seculare z cuius multi alij nõ solũ reges ꝫ etiaz inferiores hãc sibi appropriant vsurpando ꝫ errãt ꝑm eũ.vt legi.t no.in.c.ꝑ venerabilẽ.qui fi.sint le.t.c.sane.de priuile.¶ Ho.plura ex ꝑmissa cõclusione.ꝑmo q sol⁹ impator possit sup his exactionib⁹ nouã legẽ cõdere t sup his libere disponere.sec⁹ in alijs pncipib⁹ inferiorib⁹.limita,put dicã in sequẽti conclusione. Itẽ intellige nisi talis sit princeps q nõ recognoscit superiorẽ de facto.vt rex francie vel hispanie vel ali⁹ qui ꝑscripserat iura imperij.vt pbat in.d.c.ꝑ venerabilẽ.t.c.sup quibusdã de ꝟ.sig.t ꝑ Jnno.i.c.tũ ꝑ.tabellio.de fide instru.t Bar.in.l.infamẽ.in fi. de publi.iud.t.l.hostes.ff.ꝺ capti.t.l.si publican⁹ .§.in oibus vectigalib⁹.ff.de publi.t vide de supzema ptãte impatoris.t qualiter ois alia ptãs ab eo tanq̃ a flumine dependet.in.c.j.qs dicat dux.comes.tẽ.t in.c.vno.q̃ sint regalia.coll.x.t vtrobiq ꝑ Bal.¶ Secũdo no.q ecclia nõ distringit legib⁹ imperialibus in istis onerib⁹ subeundis.qđ dic ꝓcedere etiam si sint realia.t hoc tõ.qz ecclia sacerdotes t coꝛ bona sunt ab his exempta etiã de iure diuino.ad qđ vide bo.tex.cũ gl.in.c.q̃q̃.pedagioꝛ. de censi.li.vj.t facit qđ not.Bal.in auẽ.Itẽ nulla cõitas.C.de sa.san.ec.¶ Tertio no.q nõ valet cõsuetudo in ꝛriũ.t facit ad ꝑdicta qđ dicã.j.eo.non minus.¶ Tertia ꝓclusio dñi tpales citra impatorez pñt ab hoibus suis tallias exigere in casib⁹ licitis a iure vel a cõsuetudine approbatis:quaten⁹ dicit de cõsuetudine intelligo ꝑm q ꝓdixi in cõclusione ꝑcedenti.¶ Quarta cõclusio nõ solũ impator ꝫ etiã dñi inferiores pñt imunitatẽ tallia z t exactionum ꝓcedere subditis suis.Differũt tñ i ꝰ ꝑm q Jo.an. sentit si aliquis citra pncipẽ cõcessit hanc imunitatẽ nõ ẽ occasione huius priuilegij hominũ vniuersitas aggrauata.vñ ꝑm eũ si vn⁹ loc⁹ cõsuenit dare cẽtũ libras.t dñs terre alicuj ꝺ habitatoꝛib⁹ imunitatem ꝑstitit dicendũ q sibi ꝑiudicare potuit ꝫ nõ vniuersitati.dz q detrahi de sũma cẽtũ librarz ps q̃ in hoc ꝑulegiatũ cõtingeret si priuilegiũ non haberet.qđ aũt restat ꝓportionabiliter singulis alijs imponatur.de q̃ remittit ad spe.de censi.§.nunc dicẽdũ.nam si dicerem⁹ cõtrariũ sequerer iniustũ t absurdũ.qz nõ singuli sic priuilegiarenț paucis exceptis sequeret q totũ onus illis paucis remaneret. qđ est iniustũ t qñq fozet eis impossibile.ar.ff.de cõdi.insti.l.cõditiones.t.l.filius.Si aũt talia priuilegia ab impatoꝛib⁹ cõcedanț oino sunt seruanda sicut sonãt dũmodo motu ꝓꝓrio principis sint concessa.vt in iurib⁹ supi⁹ alle.secus si ꝑ ambitionẽ vel importunitatẽ petentiũ sunt obtẽta.t hoc casu ꝑm eũ possunt iura intelligi q̃ videnț hmõi priuilegia annullare.vt.C.si ꝯ ius vel vti.pub.l.fi.t.l.euacutis.C.de decurio.li.x.t.l.si quis sine.cũ.l.se.C.de vecti.t cõmis.cũ si.dicit tñ Jo.an.q si ꝑ priuilegiuz principis ꝓꝓrio motu cõcessũ vniuersitatez grauit ledi cõtingeret est sup hoc ipius ꝑncipis remediuz implorandũ vt pz in eo qđ le.t no.s.de deci.suggestũ.dz tñ vniuersitas eq̃nimiter ferre modicã lesionẽ.qz nec ꝑ modico ẽ restitutio facienda.vt l.l. scio.ff.de in inte.resti.t.c.pe.de re.eccl.nõ ali.t.c. j.de in inte.resti.per hoc tamẽ non derogaț principi.t maxime pape potestati.que quanta sit colligit ex dicto.c.per venerabilem.¶ Nota plura ex hac cõclusione ꝑmo q cõcessio seu priuilegiũ inferioris nõ ꝑiudicat vniuersitati sed cõcedenti.vnde secus in priuilegio ꝑ principẽ concesso.hoc dictum plene examinaui in.c.accedẽtes.de prescrip.iõ dic vt ibi dixi in lec.¶ Secũdo no.q priuilegiũ cõcedens imunitatẽ nõ valet nisi sit ꝓꝓrio motu cõcessum.tu dic hoc verũ nisi in rescripto sit apposita clausula tali lege nõ obstante qz cũ sit cõtra legẽ non valet nisi sit in eo de ea facta mentio.vt no.Bar.in.l.euacuatis.C.de decu.li.x.t in.l.fi.C.si contra ius vel vti.pu.t facit.c.ex pte.de cap.mona.t vide qđ dixi in c.nõnulli.de rescrip.¶ Itẽ no.q inferioꝛ a principe põt in suo priuilegio imunitatẽ a collectis cõcedere sed nõ in vniuersitatis ꝑiudicium.idem t foꝛtius dic quãdo veniret priuilegium in ꝑiudicium imperatoris.vt in.d.l.euacuatis.t qđ ibi no.in gl.Et ex his infero ad qõnem an ciuitas possit hoc ꝑulegium imunitatis alicui cõcedere.t quid in decurionibus ciuitatis.So.distingue post Bar.in.l.ij.ff. de iure imuni.t.l.euacuatis.ꝑalle.q aut queritur de ipis decurionib⁹.t dicendum vt habetur in.l.j. C.de decu.vbi cõcludit q doctoribus t medicis potest per eos cõcedi.alijs vero nõ.t dic vt ibi legi.et no.respectu vero ciuitatis distingue q aut vult cõcedere in preiudicium dñi superioris t nõ põt.vt no. glo.in.d.l.euacuatis.facit qđ in fili le.t no.in.c.venientes.de iureiur.aut vult cõcedere in sui ꝑiudicium.t tunc si vult cõcedere iam subditis t non põt. vt.d.l.ij.ff.de iure imu.nisi fieret cõcessio aliquib⁹ ex causa puta doctoribus vel medicis.vt in.d.c.j. C.de decu.aut vult cõcedere nõ subditis venientibus ad habitandum de nouo in ciuitate.t potest.

vt in.d.l.ij.t.l.penul.ff.de decre.ab or.fa. t qđ ibi no.hoc intellige in ciuitate nō habente iura pncipis vt predixi.nam illa potest sicut impator.vt no. in.d.l.infamē.t in.c.super quibusdā.ō.x. sig. An aūt possit ciuitas imponere collectas.dic q nō pro vtilitate publica.vt i.l.vna.C. de supindi.li.x. sed p necessitate ipius ciuitatis sic.t idē dic in puincia vt no.Bar.in.d.l.vna.t vide glo.not. in.l.j. ff.qđ cuuscz vni.no.p eundē Bar.i.l.iiij.§.actor. ff.de re iudi.facit qđ no.Inno.in.c.grauem. de sen.ex. Itē q dixi q nullus citra pncipem potest remitte re collectam in pudiciū ipius pncipis.dic hoc verū nisi ob nimiā pauptatē.tūc enim officialis super exactione deputat⁹ pōt remissionē facere.vt notan ter posuit Bar.post gl.in.l.oēs .C. de decu.lib.x.

¶ Ultimo no.remediū pta pniuilegiū ipius pncipis vt implorēt remediū ipius pncipis.Et pon dera q Jo.an.nō dicit q subditi possunt resistere ꝛ supplicare pncipi.t vide in hoc qđ dixi in.d.c. accedētes.de prescrip. ¶ Quinta cōclusio q imunitas sub generalitate cōcessa nulla specificatiōe facta ne minē excusat ab onerib⁹ patrimonialib⁹ supportan dis.t vide tu in hoc bo.tex.in.l.qui imunitatē. C. ō mu.pa.li.x. Tu vero distingue vt lati⁹ no.Bart. i.l.ij.ff.ō iuf.imu.vbi dicit q q vult plenā imunitatem cōsequi debet eā habere specialiter t distincte vt fiat mentio de onerib⁹ realib⁹ t psonalib⁹ ordinarijs t extraordinarijs.si enī alicui cōcederet imuni tas a munerib⁹ simpliciter nō haberet imunitatem a patrimonialib⁹.d.l. qui imunitatē.t vide de hac materia bo.glo.in.l.his.ff.de vaca.t excu.mu.nec intelligeret de munerib⁹ ordinarijs sed extraordi narijs.vt.l.hi qui.t.l.sunt munera.ff.e.ti. Itē nō porrigunt ad honores.vt.l.cū muneris.ff.de mu nc.t ho.iō sit caut⁹ qui hec pniuilegia impetrat.

Ultimo ponit hic Jo.an.an is qui factus fuerit ciuis alteri⁹ ciuitatis eo pacto vt collectas t munera nō subiret sit in suo pniuilegio manutenēdus .t cō cludo post Bof.q sic.l.j.C. de his q spon.mu. su.t dic q hoc pniuilegiū est irrenocabile cū transiuit in cōtractū vel quasi.de quo vide qđ no.Bart.in.l.q semel.ff.de decre.ab or.fa.p Jo.an.in addi.spe.ti. de censi.§.nūc dicēdū.in tertia colūna t q̄rta.vbi ō hoc t sil⁹ q̄nib⁹.Tangit etiā incidenē Jo.an.hic an habēs imunitatē nō soluēdi renūciet illi soluen do.arguit post Tan.ex multis legib⁹ q sic. tu vide plene i duob⁹ locis an p actū ptrariū renūciet qs pri uilegio in totū.in.l.volūtarie.C.ō excu.tu.vbi ple ne p Ly.t in.c.cū venissēt.de insti.vbi plene p doc. t aliquid p Inno.in.c.accedentib⁹.de pniuile.

Hoc.c.cōmuniter non sūmat sed ge raliter potest sic summari. Rusticus astri ctus ad culturā agrorū ecclie nō pōt illam deserere h.d. ¶ Nota primo q etiaz ecclia pōt hre rusticos astrictos t necessarios.t nimirū.nā t seruos habe re pōt.vt in.c.ecclia seruos.t in.c.cū redemptor cū si.xij.q.ij.Et aduerte qz tex.iste iudicio meo pōt intelligi dupliciter.Primo in colonis nr̄is tpis. qui aut p certa mercede aut p certa quota fructuuz se obligauerūt ad certū tēpus vel incertuz ad agros colendos,his enī obligationib⁹ durante tpe nō lz illoz agroz cultura deserere.qz ptract⁹ a principio sunt volūtarij.ex postfacto vo sunt necessitatis.vt l.sicut.C.de ac.t obli.vnde q hūc tex. dicit spe.i ti. de loca.§.nunc aliqua.ō.cxxxviij.q si emphiteota vult dimittere rem quā habet in emphiteosim dño ꝺdicente nō pōt.vt.d.l.sicut. ¶ Secūdo mō pōt in telligi de rusticis ascripticijs qui sunt in pperuum ascripti t obligati glebe.i.terre q̄ nō habēt facultā tē inde recedendi.t tales sūt in veritate liberi.vnde nō pūt vendi sine terra.t pūt habere ppriū t testa ri.in multis tñ equipant seruis.t de differentijs in ter istos t seruos.vide p glo.pe.in.l.ne diuti⁹.C.ō agri.t cēsi.li.xj.t qđ le.t no.in.c.ij.de iudeis.t in istis ascripticijs intellexit gl.nostra istū tex. Exq̄ in ferē q ecclia pōt hre istos ascripticios lz sint in veri tate liberi.Ex quo etiaz inferē q ecclia approbat ne dū seruitutē sed etiā istā cōditionē quasi seruitutez in hominib⁹ liberis.Sed qñ ipsi repiunt in multi plici specie.t sepe ignorant vocabula psequar hic quedā que tangunt p hosti.i sūma de nati ex libe ro ventre.§.si fecim⁹.als incipit.§.t in q̄b⁹.Scias enī q agricola ē nomē generale cōtinēs sub se mul tas species.t dicit agricola quasi agrū colēs.Agri colarū alij dicunt ascripticij.alij cēsiti.t alij ppetui t alij coloni ꝺditionales.alij inquilini.alij originā rij.alij simplicēs coloni.Ascripticij dicunt fm hosti.in loco palle.hi qui p scripturā solo siue terre vl glebe sunt scripti.i.astricti sunt.fieri aūt debz fides ex hoc genere seu obligatione ex duab⁹ speciebus obligationū.s.tam scripture q̄ cōfessionis vl depo sitionis apud acta.dz enī fm eū prius fieri scriptura in qua pmittit dño terre nūq̄z a solo recedere.et ex tali scriptura cōstituit ascripti⁹.tñ q hāc solam scripturā nō probant ascripticij imo alia scriptura ē necessaria in qua cōfitent se eē ascripticios.sic in telligit.l.cū scim⁹.C.de agri.t cens.li.xj.t b ne ho mines de facili detrahant ad deteriorē cōditionez vt dicit ibi tex.sicē in.l.si mulier.C.ad vellei.vbi se cūda pfessio efficaciā prestat .Aduerte hec fuit opi. glo.in.l.ne diutius.C.de agri.t cēsi.vt sola pactio nō sufficiat ad cōstituendū quē ascripticiū.§ Bar.i d.l.cū scimus,tenet oppositū dicēs q p solēnē stipu lationē pōt quis sine alio cōstituere se ascripticium t hanc opi.dicit tenuisse Bar.de fan.t An.ō bar. Et ad illā.l.cū scimus.rñdet q debet intelligi q cō fessio emanauit enūciative que p se nō pbat.in.c.si papa.de pniuile.li.vj.iō exigunt alia adminicula. vt secūda pfessio seu cursus.xxx.an. vt ibi.Et ad.d l.ne diutius.rñdent q debēt intelligi de pactiōe nō solenniter facta.s.p stipulationē.nā tūc exigunt ad micula de qui⁹ in.d.l.cū scim⁹.Adhi tñ plus placet opi.hosti.tū qz magis cōgruit lre illi⁹.l. cum sci mus.tū qz cū iste ascripti⁹ pax differat a seruo.iu xta no.in.l.ne diuti⁹.t in.c.ij.de iudeis.non videt q p solā pactionē licet solēnē dz trahi ad talē condi tionē.sicut nō pōt quis se vendere ad pciū pticipā dū nisi vendat ignoranti.vt no.insti.de iure pso.l fi.sed si pseuerat in suo pposito vt qz vltra obliga-

tionē iterū cōsenserit seu cōfessus fuit se eē ascripti-
ciū ꝓiudicat sibi ex quo ex toto nō efficit seruꝰ. facit
optime qđ le. ⁊ no. in. c. puenit. de emp. ⁊ ven. ⁊ in
ꝓdicta. l. si mulier. Et ex his no. arg. ꝙ ⁊ ℨ. an ippe-
tuum pōssit quis locare operas suas. de q̄ vide qđ
no. in. l. antiquitas. C. de vsufru. ⁊ habitatiōe. ⁊ in
l. stipulationes nō diuidunt. ff. de ℣. ob. ⁊ vtrobiq̄
ꝙ Bar. Censiti vero dicunt hi qui censib⁹ ꝓsoluen-
dis sunt ascripti. vt in. l. colonis. C. in quib⁹ causis
coloni. li. xj. ⁊ hi eodē modo cōstituunt ſm Hosti. q̄
ascripticij. debēt enī modo ꝓdicto ꝓmittere se non
recessuros a solo ⁊ soluere ꝙ terra certū censum. ⁊
tū inter istos ē dīa ſm aliquos. qr cēsitus est ille q̄
ē ex ascriptiōe natꝰ. Sed Azo. dixit illū cēsitū eē q̄
rei certe annuatim ꝓstande obligatꝰ est. vt in. l. ij.
C. in qui. cau. colō. censi. li. xj. ⁊ hec ōpi. videt magi
placere Hosti. ⁊ gl. in. d. l. ij. que tū dicit q̄ qñq̄ lar-
ge accipit cēsitꝰ vt cōpbendat etiā ascripticiuz. ⁊ ibi
vide de significato hoꝝ verboꝝ alias expositiōes
sed predicta sufficiāt. Ascripticius aūt ad rē metitā
obligatus. puta tertiā vel quartā partē fructuū vel
mediā. put dīus elegerit ſm Azo. Hosti. refert gl. in
d. l. ij. Perpetui dicunt hi quos ꝓditor studiosus
⁊ diligens suo colonatui ꝓpetuo acq̄siuit. erat enīz
ſm eū antiquit⁹ statutū q̄ vilib⁹ ⁊ miseris personis
redditus certi ex publico assignarent̄ tpe famis. et
tunc q̄ validi erāt simulantes corporis miseriā prē
redditui ꝑcipiebant. ⁊ sic veris miseris ⁊ debilibus
ptem seu ꝓbendā diminuebāt. Hoꝝ aūt ribaldos ⁊
simulatores si quis diligens ꝓdebat ⁊ deferebat i
publicū. Si liberi erāt hi q̄ talia faciebāt ⁊ fingebāt
in suo ꝓpetuo habebat colonatu. Si serui primus
dīus eis carebat ⁊ proditori seu delatori assignabāt
vt. C. de mendicantib⁹ vali. l. vna. li. xj. ¶ Nota tu
mirabilē itellectū quē ponit Host. ex ꝓdictis ad. d.
vnicā. ⁊ iudicio meo multū illā legē restringit. idēo
plus mihi placet ille intellectus quē ponit ibi Bar.
intelligendo illā. l. simpliciter vt iacet. s. vt si q̄s mē-
dicat simulando se debilē ⁊ impotentē q̄ accusans
eū ⁊ probās ex corporis aspectu acquirit illū imper
petuū suo colonatui si erat liber. qr melius ē vt stet
ꝓpetuō colonatu q̄ꝫ q̄ debeat ita viliter mendicare
Si aūt erat seruus ꝓdit dīus dīium. ⁊ acquirit isti
qui eū reduxit in publicū. qđ no. ℨ istos ribaldos i
iuste mendicantes. ¶ Sed ℨ illā. l. op. de auc. de q̄
sto. ℌ. si vero. vbi dicit q̄ serui suis dīis sūt reddē-
di. liberi vero in opus publicum dandi. So. multi
plex. quidā enīm dicūt q̄ illa lex hodie sit correcta.
Hosti. vero dicit. q̄. l. antiqua loquit̄ de simulanti-
bus. qr a dispensatore sepe validi cuz inualidis ad
mittunt ad elemosynā. ⁊ dicit Hosti. q̄ cū hi simula
tores tam grauiter puniant q̄d putandum est ō oc
cupantibus plura bñficia in ꝓiudiciū pauperū de
ricoꝝ. vt. ℨ. de preben. qr intantū. de rescrip. ad au
res. sed tu contra istos vide. j. q. ij. clericos. ⁊. c. pa
storꝝ. xij. q. j. illi aūt q̄. sed circa precedens dictuz vide
Bar. in. d. l. vnica. vbi dicit tex. dicte auc. debere in
telligi q̄ñ tales ribaldi repiunt a ꝑsona publica. sed
tex. in. l. vnica. loquit̄ q̄ñ deferunt a priuato. qđ sa
tis placet. Coloni cōditionales dicunt q̄ cōstituunt
hoc solo q̄ ꝙ. xx. annos in solo siue cōtrouersia fue
runt. vt in. l. cū satis. C. de agri. ⁊ censi. ⁊ hec cōsue
tudo ē bononie ſm Azo. hoc tū non placet Azo. vt
solus cursus tpis faciat eos ita ascriptos. qr nō suf
ficit vna sola causa. d. l. cuz scim⁹. ⁊. ℨ. dixi. ⁊ iō nec̄e
ē ſm eū vt precedat ꝓmissio in scriptis vel sine scri
ptis. s. q̄ ꝓpetuo ꝓmittat se stare in fundo. ⁊ postea
per. xxx. annos ibi ꝑmaneat. Host. vero dicit q̄ pri
or sniа videt cōfirmari. j. de iudeis. c. ij. ⁊ in. c. isto.
⁊ ꝑfecto opi. Hosti. ē magis cōsentanea tex. illius. l
cū satis. ⁊. d. c. ij. ⁊ videt tenere Ber. ⁊ glo. in. d. c. ij
⁊ vide qđ ibi no. intelligē tū sufficere lapsuz. xxx. an
norū qñ steterunt tanq̄ ascripti ⁊ obligati solo. naz
tunc ex cursu tanti tpis ꝑsumit̄ ꝑcedens obligatio.
ar. l. cū de in rem ℣. ff. de vsu. ⁊ ita loquit̄ tex. in. d.
l. cū satis. Secus dic si steterūt p. xxx. annos tanq̄
coloni nostri temporis. qr tunc nulla acquirit̄ obli-
gatio. ar. in. l. si. ff. quēad. serui. amit. Inquilini ve
ro nō differūt ſm quosdā a colonis. arg. ꝙ eis in. l.
diffinimus. C. de agri. ⁊ censi. Azo tū tenet ℨrium
qr ꝓprie colonus cōditionalis ē qui cuz sua fami
lia in fundo inhabitat nec a fundo recedere potest.
Inquilin⁹ vero ē qui ⁊ si in fundo teneat in subur
bio tū morat̄. ⁊ in eo minus ē astrictus q̄ñ si in alia
pte suburbij domū cōducendo inhabitare possit. bē
ni colono nō licet ſm Hosti. Ego credo bē ꝓcedere
capiendo hoc verbū inquilin⁹ stricte. ⁊ large capit̄
ꝙ eo qui domū nostrā inhabitat ad certū temp⁹ eti
am soluendo ꝑciū. vt ꝓbat in. c. ꝓpter. ℌ. veruz. de
loca. Originarius ē qui ex colono ⁊ cōditionali na
scit̄. ⁊ ſm quosdā in ipo solo. alꝫ nō cēt originarius
sed Azo tenet cōtrariū. sufficit enī q̄ pater suus su
scepit fundū modo ꝓdicto colendo ⁊ ad tex. d. l. cū
satis. dū dicit. si ibi fuerit natus suplet maxime alꝫ
pōt fieri fraus ℨ dīum. qr mulier ꝓgnās se ex alio cō
ferret vt ibi pareret. ⁊ hoc placet. ⁊ idez no. in. d. l.
cū scimus. ⁊ videt tex. iudicio meo i. d. l. cū satis. j.
rñso. C. e. ⁊ intelligo ꝓdicta qñ soboles est nata ex
muliere colona. secus si est oīno libera. sequit̄ enim
partus etiā in hoc cōditionez ventris. de quo vide
qđ legit̄ in. l. fi. C. e. Coloni vero simplices sunt qui
sub certa annua mercede in pecunia numerata pre
dia colenda accipiūt alꝫ enī sine pecūnia nō esset lo
catio. l. si merces. ff. loca. ⁊ hoꝝ quidā sunt partia-
rij. quidā ad nūmum ꝓducti. ⁊c. vt in vsu q̄tidiano
versant̄. hec aūt sufficiūt ad ꝓpositū nostrum. ⁊c.

¶ Non minus. Laici collectas im-
ponētes clericis vl ecclesijs seu iurisditionē eoꝝ vsurpantes
si moniti nō desistunt sunt excōicati cū suis fautori
bus. pōt tū eps cū clero eis in necessitate ꝑbere sub
sidia. h. d. prima ps narrat ⁊ aggrauat hoꝝridā op-
pressionē eccle quā faciebāt prātes seculares. s. ō
ibi quo circa. puidet. ⁊ hec tria facit. primo penā cō
minat. secūdo ponit casum pmissum. tertio penaz
cōminatā imponit. ¶ Nota primo diuersa nomia
regentiū ciuitates. quidā enī vocant consules. alij
rectores. alij prātes. ⁊ vide alia noīa. j. eo. c. qm̄. li.
vj. ¶ Nota secūdo q̄ ceteris paribus plus peccat
habēs noticiā legis q̄ꝫ ignorans. ad hoc de pe. di.

ij. sciendū. ¶ Nota tertio q regulariter clerici t ecclesie sunt immunes ab oibus collectis laicorū t ipositionib⁹. t vide aliū bonū tex. in. c. ꝓꝓ. de censi. li. vj. t j. dicā latius. ¶ Nota casuz in q licite clerici t eccle soluunt collectā seu cōtribuūt vnacum laicis in rebus publicis. licet ad hoc nō teneank. debent tñ plura cōcurrere. primo q ipsaz deliberet eps cū clero. Ex quo nota q in tangentibus totū clerū nō sufficit epm habere ꝓsensum sui capituli. sed oportet vt interueniat cōsensus cleri. facit cle. j. t. ij. ō cēsi. t vide qō no. Inno. in. c. vestra. de loca. Secundo requirit q soluat imminente maxima necessitate vel vtilitate ciuitatis. Tertio q laicorum facultates nō suppetant. t sic dz in subsidiū fieri. Quarto requritur hodie q fiat romano pontifice pri⁹ cōsulto. vt j. eo. aduersus. ¶ Nota q bona ecclarū dicuntur deputata vsibus clericorū t pauperū. nō q sunt clericorū vel pauperū nisi ad vsum solum. sic intellige c. fi. xvj. q. fi. t vide qō dixi in. d. c. cū sup. de cā pos. t proprie. vbi dixi ad quē ptinet ꝓprietas bonorū ecclesie. ¶ Nota penā laicorum ecclesias collectantium vel clericos. nō eni sunt ipo iure excōicati ꝙ requrit q admonitio ꝓcedat. secus dic in exigentib⁹ ab eis pedagiū. qz tales sunt ipo facto excōicati. vt in. c. ꝓꝓ. de censi. li. vj. t in cle. pñti. eo. ti. t rōnem diuersitatis ibi vide. t etiā in. c. innouam⁹. de cēsi. Et id qō dicit hic de collectas exigentib⁹ hz locū etiam i turbante iurisdictionē prelatorum. vt hic. hodie vero adde qō habet in. c. qñ. j. eo. li. vj. ¶ Vltimo no. q p hec verba noueris te excōmunicationi subiacere. pfert excōicatio ipo facto. vt satis colligit ex fi. lfe. ad idē facit qō le. t no. in. c. ōterea requisisti. de apel. t. c. nouit. de his que fi. a prela. ¶ Venio ad glo. t primo quero. quia tex. facit mentionē de angarijs que dicank angarie. Sol. dicit glo. in. v. de angarijs qō reperiunk angarie t pangarie. Angarie dicunk ꝓsonalia obsequia. ꝓprijs sumptibus prestita. pangarie dicunk cuz prestank alienis sumptibus. Aduerte totum cōtrarium voluit glo. in. l. neminē. C. de sac. sanc. ecc. t sentit Inno. ō q angarie cōsistunt in operis. pangarie vero in quibus vtrūq; vertit. s. opa ꝓsonarum t rerum impendentia. t hoc verius. qz dictio per auget. vt i. l. vbana. §. pernoctare. ff. de vbo. sig. t in. c. si cōstiterit. de accu. t sic primū est munus mere personale. secundū vero est mixtū. t scias q hoc verbū reperitur in plurali t in neutro genere. t apellat angaria. et sic videtur apellare Inno. hic. Item reperit in singulari t in plurali i feminino genere vt ō. ¶ Qp. secūdo t videtur q ecclesia teneat soluere onera sicut t alij. xj. q. j. si tributū. t. xxiij. q. viij. tributū. t i c. j. in fi. de censi. Sol. vt in glo. in. v. sub tributo. q ꝓfecte t formaliter nō soluit. Inno. hic late examinat ad que munera teneāt ecclia t clerici. t aliquātulū loquit cōfuse more suo. t in effectu videnk facere hec verba. q munerū quedā sunt sordida quedam honesta. honestoz quedā sunt ordinaria. Item quedam ꝓsonalia quedaz patrimonialia. preterea q̄dam respiciunt pietatem. quedam publicā vtilitatem. quedaz nudā voluntatē, sed hunc ordinē non ꝓsequor sed faciliorem t veriorem quo vtit iurisco sultus in. l. munerū. ff. de mu. t ho. t sequit Bar. in. l. j. C. ō mūl. t in quo loco munera subeunt personalia. l. vna. li. x. vbi plene ꝓsequit hanc materiā quo ad laicos tam masculos q̄ feminas. Vt dicam⁹ munerū quedā sunt ꝓsonalia. quedaz patrimonialia. quedā mixta. t primo scias q mun⁹ dicit trib⁹ modis. vt. l. munus tribus. ff. de v. sig. dixi. ō. eo. super rubrica. sed in proposito nostro mun⁹ ꝓprie est qō necessario subim⁹ lege vel mozib⁹ vel impio eius qui hz ptātem. vt. l. munus ꝓprie. ff. ō. v. sig. t hoc munus tenet ꝓsone ecclesiastice subire respectu iuriū ecclasticoz. vt in. c. cōquerente. de of. oz. cum simi. sed materia nostra cōsistit respectu laicorū an t quādo ecclesie t clerici teneank ad munera laicoz. ¶ Veniam⁹ igit ad primū mēbz. dixi eni q q̄dā sūt mere ꝓsonalia t dicūt mere ꝓsonalia. qz labore corpali explicāt sine detrimēto rei. vt. d. l. munerum. in prin. t istoz quedā habēt honorez annexum. t apellank honores. hinc dixit tex. noī. in. l. munez. ff. ō mu. t ho. q si alicui fuit munerī publici ꝓcessa vacatio si remittit ei ne magistratus fiat. qz id ad honorē magis q̄ ad munera ptinet qō not. t ad hoc munus honorabile tenenk laici. l. incola. ff. ad munici. etiam femine si nō habēt iurisdictionez admixtam. d. l. vnica. C. de mul. t dic plene de hoc quo ad laicos. vt ibi no. p Bark. clerici verō nec tenenk nec pñt hos honores inter laicos sumere. qz nemo militans deo implicat se negocijs secularib⁹ j. ti. proxi. c. j. t apertius probat in. l. placet. C. de epi. t cle. vbi tex. dicit q nihil cōmune debēt clerici habere cum publicis actionib⁹ vel ad curiā ptinentibus cui⁹ corpori nō sūt admixti. rē. t per illū tex. dicit etiam q de vniuersitate laicorū nō sunt. vnde nō habent vocē in cōsilio populi. qō tenet Inn. in c. dilecta prope fi. de excess. pla. Quedā vero munera ꝓsonalia habēt nō honorē sed quādā vtilitatem annexaz. t apellank scz munera sordida. t hec consistūt in vilib⁹ officijs. vt in arena fodienda t in calce coquēda. t alijs in quib⁹ versat quedā vtilitas. t vide multa exempla in. l. maximianū. C. de excu. mu. li. xj. t pōt in istis cognoscendis dari hec regula fm Bar. in. d. l. vnica. qz sicut illud ē honor qō i loco reputat honor. vt nota. Inno. in. c. de multa. de preben. facit. c. cum olim. de cōsue. ita illud est vile qō reputat vile. t ō officia vilia pñt dici angarie. ab ango qō idem est qō cōstringo. qz constringunt ad illud. ita sumit illud verbū in passione dñi q ad ferendū crucē angariauerūt quēdam symonē. rē. hec officia vilia de iure ciuili deferunk tm̄ humilioribus ꝓsonis nō aūt maiorib⁹. vt. l. humiliores. C. de fusce. t archa. li. x. Ab his vero clerici t mācipia seu coloni clericorū t ecclarum sunt imunes etiam de iure ciuili. l. placet. C. de sac. sanc. ecc. t. l. ij. C. de epi. t cle. t. xvj. q. j. nouarum. Sed cōtra hoc facit. l. neminem. C. de sac. sanc. ecc. vbi innuit q ecclesia tenetur ad angarias t pangarias. So. Inn. dupliciter primo q ibi nō dicitur q ecclia subijt angarias. sed dicitur neminē excusari etiā si possessio pertineat ad ecclam. qō est intelligendum fm eu

de rusticis ⁊ colonis possessionū ecclie qui nō excusantur in casu ibi expresso. s. in aduentu principis. cuius alis serui ⁊ coloni ecclesiarū nō debēt angarijs ⁊ pangarijs fatigari. xij. q. ij. ecclesiarum seruos clerici alii hoc casu sunt imunes ſm quos dā. Vel sic cūdo potest dici ſm eū q est speciale in aduentu pncipis vt angarias ⁊ perangarias pstent etiam eccle sie dūmodo ad sordida munera non cogant. Ego puto q clerici vel serui qui sūt in dñio eccliaꝝ nullo modo tenent etiā in aduentu principis. qr tunc dicte persone sunt exempte a dominio ⁊ iurisditione laicoꝝ. vt le. ⁊ no. xcvj. di. c. si impator. no. Inno. in c. ij. de maio. ⁊ obe. ⁊ glo. iuncto tex. in. c. cū. ō cēsi. li. vj. ⁊ in nullo tenent eoꝝ pone ad obsequium iperatoris. facit. l. rescripta. §. fi. ⁊ qō ibi no. p Bar. ff. de mu. ⁊ ho. ⁊ qō. j. dicam. vnde nō potuit impator in hoc per aliquā legez distringere clericos. ar. in. c. que in ecclesiarū. de consti. ⁊ c. fi. de re. eccl. nō alie. ⁊ no. hic Jo. an. sup glo. vt. j. latius dicā. sed respectu colonoꝝ liberoꝝ qui seruiūt ecclie pro mercede pōt pcedere. d. l. neminē. ⁊ dictuz Inno. cum eni illi sint subiecti impatori. iuxta not. in. c. indicatum. lxxxix. di. ⁊ per ipm impatorez a multis exempti. in. d. l. j. ⁊ ij. C. de epi. ⁊ cle. potuit impator i certis casibus illam imunitatem limitare ⁊ restringere vt in simili no. glo. in. c. cum ſm leges. de here. lib. vj. Quedam ⁊ tertio sunt onera psonalia que non habent in se dignitatē seu honorē vel vtilitatē. vt ē legatio seu tutela vel cura. ⁊ ad hoc oēs laici tenent nisi habeant excusationē legitimā. ff. de excu. tu. p totum. ff. de le. p totum. sed clerici nō tenent. vt i. l. generaliter. C. de epi. ⁊ cle. canonizata. xvj. q. j. generaliter. vide tamē tex. iuncta glo. notabili. in. c. p uenit. lxxxvj. di. vbi legitur. ¶ Et nota q licet clerici ⁊ monachi nō teneantur subire tutelam ⁊ curam minoꝝ. possunt tamē si volunt agnoscere legitimam. qr est officiū piū. qō no. ⁊ dic vt ibi latius no. ⁊ in hoc casu recte pōt intelligi. c. ij. §. eo. nam quia pium est custodire ciuitatem ⁊ patriam tpe necessitatis. ideo disponit ibi vt clerici teneant. ⁊ dic latiꝰ vt ibi dicam. ⁊ hec sufficiūt quo ad primū membrū ⁊ intelligo predicta procedere quo ad clericos tam in muneribus ordinarijs q̄z extraordinarijs. ⁊ dic q ordinaria munera dicunt illa q̄ habēt certā ⁊ determinatā seu ordinatā prestationē. extraordiaria sunt que q̄z p accidens imponunt. ad hoc qō i simili habet in. l. seio. §. medico. ff. de annu. lega. ⁊ hz tenuit Guil. in. l. neminē. C. de sa. sanc. eccl. vbi tractauit istā materiam. ⁊ posuit Bar. in. d. l. vna. ⁊ hz eum potest dici q illa sunt extraordinaria munera que nō imponunt a lege vel a sentuscōsulto vl cōstitutionib⁹ principis. ⁊ hoc videt innuere tex. in. l. j. C. de vaca. mu. li. x. sed in idem recidit cum precedenti. quia q̄ imponit lege vel consuetudine hz ō necessitate certam prestationē. ⁊ hec ordinaria munera respectu rerū ⁊ prestationū appellantur q̄z indicta. q̄z supindicta. nam princeps q̄z imponit collectam pro necessitatib⁹ occurrentib⁹. ⁊ hoc pōt appellari supindictum. qr inducit sup ordinarium. indictū vero olim erat extraordinariū ꝙ postea effectū fuit ordinariū. qr imponebat per singula lustra. i. de q̄nquēnio in q̄nquēniū. ⁊ sic habebat certam ⁊ determinatā prestationē. ⁊ vide de his. C. de iudi. p totū. ⁊. l. vna. de supindicti. li. x. ab his olb⁹ ecclesia est exempta. vt. j. patebit etiā de iure ciuili. d. l. placet. C. de sa. sanc. ec. aut. Item nulla cōitas. eo. ti. ⁊. c. q̄z. de censi. li. vj. ¶ Venio nūc ad secū dū membrum principale. i. ad munꝰ patrimoniale ⁊ sciendū q id appellat ppie patrimoniale vbi vertit sumptus. vt. l. muneꝝ. §. patrimoniozum. ff. de mu. ⁊ ho. Et hoc munus triplicit imponit. nā q̄z imponitur rebus nulla habita cōtēplatione persone. q̄z iponit pone tm nulla habita ptēplatōe pmonij. q̄z iponit pone p rebus habita cōtēplatione pmonij. ¶ Venio ad primū membrum qō ē munꝰ mere pmoniale. ⁊ istud ē triplex. Vaz q̄z indicit rei de eo qō fiendū ē de ipa re. vt q na uis equꝰ vel currus vadat ad seruitiū reipublice. hēnum fit in ipa re. Q̄z hoc munus imponit super eo qō pcipitur ex ipa re vt detur certa ps fructuuz vt. l. modios. C. de suscep. ⁊ archa. li. x. Q̄z ponitur ipi rei de eo qō nō pcipit ex ipa re. nec ē ipa re. sed est oino extra rem vt q̄ debet p ipa re pstare certam quātitatem pecunie annuatim. exemplū primi ⁊ secūdi. in. d. l. munerum. §. primoniozum ⁊ sequeñ. exemplū tertij in. l. hactenus. ff. de vsufr. ⁊ in oibus legibus tractantib⁹ de tributo ⁊ vectigalibus que soluunt in pecunia p rebus. vt in. c. j. in fi. de censi. ⁊. d. l. placet. C. de sac. sanc. eccle. ⁊. c. tributum. xxiij. q. viij. ⁊ differt istud tertiū a munere qō imponitur pone pro rebus. nam ibi est obligata pona ⁊ p cōsequēs omnes res patrimonij. l. auferr. §. fiscus. ff. de iure fis. hic vero quelibet res tenetur p munere qō eā respicit ⁊ nō vltra. l. impatores. ff. de publi. Qui autē excusantur ab istis muneribus dixit Bar. in. d. l. vnica. q nemo cuiuscunq dignitatis existat etiā si sit in ecclesia. allegat de exac. tribu. l. fi. C. de sa. sanc. eccl. l. iubem⁹ nullā nauem. l. placet. ⁊. l. de his. C. de epi. ⁊ cle. nisi q̄tenus lege vl priuilegio spāliter sit expressū. vt in. l. j. C. de epi. ⁊ cle. Q̄uerte hz Inn. hic inuolute loquat. hoc tm in b passu sentire videt. dicit eni q si ad ecclias q ueniūt possessiōes quaꝝ rōne dz pstari psonale imunus seu militare. puta exercitꝰ seu hospitiū vl aliud sile illud pstabit ecclia. ar. xviij. di. si eps metropolitanꝰ. xxiij. q. viij. si nobis. ⁊. c. sepe. ff. ō publ. ipatores. tūc tm ñ subit ista tāq̄z onera. ꝙ vl ex pacto vl tā q̄z tenēs rē oneratā. q̄ibz eni res cū suo onē transit s. de deci. pastoral. ⁊. c. ex lris. de pigno. b aūt munera ppie pmōialia appellāt ſm eū. ff. de mu. l. j. §. pmoniale. ⁊ b bn subit ecclia nisi sint supindicta qr ad illa ñ tenet. C. ō epi. ⁊ cle. l. oēs. xj. q. j. si tributū. ab his ēt supindicti imunes sūt clerici ⁊ eoꝝ vxores ⁊ liberi. xvj. q. j. nouoꝝ. C. ō epi. ⁊ cle. l. ij ⁊. l. oēs. nisi necitas imineat. s. e. puenit. ⁊ in b iudicio meo icōpetent alle. illō. c. in istis muneribꝰ pmonialibꝰ. qr illud. c. loquit de psonalibꝰ. Subijcit etiā Inno. q ab alijs olbꝰ ⁊ singulis excusant. ⁊ q̄z tū ad decimas ⁊ oblatiōes ⁊ alia spūalia ⁊ etiā quātum ad mansū ecclie siue dotē. ita tamē q si fundū

ecclie.i.i quo fundata est ecclesia vel fund⁹ dotalis erat prius tributarius redimek ⁊ tributū si soluet. xiiij.q.vj.c.cōperimus.⁊.c.j.de censi.Quantū vo ad alias possessiones subit ecclia munera extraordinaria.dū tñ respiciant pietatē.C.de sac.sanc.eccle. l.ad instructionē.⁊ sic pōt intelligi ꝑm eū.s.eo. peruenit.ad hoc tamē nō sunt ecclie ⁊ clerici p secularē iudicē cōpellendi.sed p ecclīasticum de cuius foro sunt persone.Extraordinaria vero que publicā vtilitatem respiciunt nō subit ecclia nisi i aduentu ꝓncipis ⁊ felicis embole.C.de sa.san.ecclē.l. iubem⁹. ⁊.l.placet.⁊.l.neminē. Item ecclesie sunt imunes ab errariozū inscriptionib⁹.xxiij.q.viij. sancimus hec sunt in effectu dicta Inno.que videnk cōcerne re totū ꝑm membzū principale.Sed ego distinguē do qōlibet membzū p se.dicerē sic.cuz querik an ecclesia teneaē ad munus patrimoniale q si possessio seu fundus pueniens ad ecclesiam habebat certuz onus annexū ⁊ ad illud tenek siue habuerit illō on⁹ ex priuata dispositione.ar. in.d.c.dilecti.de dona. ⁊.c.quāto.de censi.siue ex dispositione publica.puta principis anteq̄ peruenirēt ad eccliam.Exēpluz in tributo.nā quelibet possessio est ab antiquo onerata onere soluendi tributū impatozi.vt.l.impatores.ff.de publi.l.placet.C.de sacro san. eccle.⁊.c.j in fi.de censi.ideo dico q ecclia tenebik ad tributuz rōne possessionis seu possessionū quas postmodū acquisiuit.qō dare innuit.d.c.j.⁊ ibi dixi plene.Ita teoz q ītalia que ē princeps ꝓuinciaꝝ nō obligatur hodie ad hec tributa.vt no.in.l.j.ff.de censi. Idez dico in alijs onerib⁹ que rōne naturali incūbunt i ipis rebus vt reficere iter ante domū.ff. de via publi.⁊ in.pub.refi.l.j.no.Bar.in.l.ad instructionez C.de sacro san.eccl. Itē in purgatione putei necessarij toti vicinie in qua est ecclia.ad hoc qō no. spe. in fi.de censi.§.nūc dicēdū.⁊. Itē pone q vicinia. Ad alia aūt onera q̄ imponunk rebus ꝑm necessitatē accidentē puto eccliam nō teneri.qz non pōt res ad illa onerari.ideo ex quo pueneruē ad eccliam ex imunk ab oīu exactione.⁊ hoc forte voluit dicere Inno.dū dixit ecclesias eē imunes a supindictis. tamē mihi si placet h̄ dictū Inn. inquantū dicit ecclesiam teneri in aduentu principis embole. qz nō video quō impator potuit hoc statuere in p̄iudiciū ecclie ex quo aliter a principio nō obligauit possessiones ad hoc on⁹.naz possessiones q̄ dank ecclesie dank deo.⁊ sic efficiunk sancta sanctoꝝ.xij.q.ij.qui cunq̄ militū.⁊.c.nulli.impator aūt tanq̄ subditus nō pōt statuere sup reb⁹ deo dedicatis.de consti.q̄ in eccliarum.presertim cū tam ecclie q̄ clerici ⁊ bona eoꝝ habent a iure diuino imunitatē ab istis exactionibus.vt est tex.iunc glo.in.d.c.q̄q̄. Impator aūt nō pōt statuere ꝓ legē dei.xxv.q.j.sūt q̄daz ⁊ hoc ē qō voluit Jo.an.hic.⁊.s.e.puenit.vbi dixit q nulla lex potuit astringere eccliam ad hec onera ⁊ per hoc patet rūsio ad.l.munex.§.ab hmōi. iuncta glo.ff.de mu.⁊ ho.⁊ ad alia iura que videntur in distincte velle ecclesiam teneri ad onera pīmoni alia.vnde puto.l.iubemus nullam naūez. C.de sacro sanc.eccle.nō procedere in p̄iudiciuz rei ecclesie.de quo etiam tetigi in.c.j.de do.⁊ contu. ¶ Circa mansum ecclesie seu dotem ⁊ hortum iuxta posituz sto cum Inno.vt tributum nō debeat solui.sed debeat prius redimi ab eo qui vult eccliam edificare. alis nō debet eps pati ecclesiam construi.de quo dicendum vt le.⁊ no.in.d.c.q̄q̄.de cens. ⁊ hoc quo ad primū onus patrimoniale. ¶ Secūduz fuit qñ imponik persone nulla facta mentione de re.⁊ ad istam in dubio nō tenek ecclia nec clerici qz nō sunt subditi imperatozi.sed oīno exempti.vt in iuribus superius alle.in.d.c.q̄q̄.q̄nimo dico q ad h̄ nō tenētur laici ciues.sed tm̄ rustici.⁊ apellak hec exactio capitatio.qz imponitur per capita nō habita ratione patrimonij.vt.l.vna.C.de capitatiōe ciuiuz censibus eximenda.li.xj.no.Bar.ibi ⁊ in.d.l.vna. ¶ Tertium fiat quādo imponē onus ꝓsone habito respectu ad patrimoniū.⁊ ad hoc nō tenek ecclesia.nec etiam laici nō subditi.licet habeant pīmonium in loco.vt.l.rescripto.§.fi.⁊ ibi p Bark.ff. de mu.⁊ ho.nisi aliud habeat cōsuetudo.vt no.Bar. in.d.l.vna.nō tamē valebit cōsuetudo in p̄iudiciū ecclesiarū.tum qz est grauosa ecclīs.vt in.c.j.ō cōsuetu.tum quia est cōtra libertatē ecclīasticaz.vt in auē.cassa ⁊ irrita.C.de sacro sanc. eccle. coniuncta auē. Itē nulla cōmunitas.C.de epi.⁊ cle.⁊ in quinto membzo potest prozie intelligi iste tex.⁊.c.fi.de vi.⁊ hone.de.⁊.c.q̄q̄.prealle. ¶ Tenio ad tertiuz mēbzum principale.s.ad on⁹ patrimoniale mixtuz ⁊ dicitur munus mixtum. illud quod habet onus cum sumptu.fi.de mune.⁊ ho.l.munerum.§.mixta.participant enim de munere ꝓsonali quatenus habet onus annexum. Item cum patrimoniali q̄tenus est cum sumptu.vnde perangarie dicuntur munera mixta.⁊ de his dic vt in p̄cedentibus. naz vbi ecclesia nō tenek ad personalia.nec realia.fortius nec ad ista mixta.vbi dixi eam teneri ad vtrūq̄ tenetur ad ista.ad hoc.d.c.ij.s.eo.hec procedūt regulariter. ¶ Sed dubitatur in quibusdā.⁊ primo quid si est aliquid explicandū quod respiciat pietatem.Inno.vt.s.dixi.voluit ecclesiam teneri p.d.l. ad instructionem.⁊ per.c.ij.s.eo. secus dicit si respiat publicam vtilitatez vt hic.aduerte.l.ad instructionem loquitur de refectione itinerum ⁊ pōtium ⁊ sic vult Inno.ecclesiam teneri ad contributionez talium ⁊ similium.⁊ per hoc videtur idem sensisse i edificatione seu reparatione ciuitatis seu castri. et idem videtur hic velle glo.in ver.releuandas.idez Vincen.⁊ hosti.sed Jo.xvj.q.ij.§.nouarum. sentit contrarium.loquitur tamē de instructione murorum.⁊ cum Jo.concordat Accur. in. d.l. ad instructionem. Phi.dicit hic tales contributiones sine p̄pe licentia fieri nō debere per.c. aduersus.j. eo.Jo.an.dicit se nō videre quomodo leges nō solū digestoz.sed etiā auctenticoruz pñt cōstringere ecclias ad talia.⁊ remittit ad no.per se in.c. cōstitutus.de re.do.⁊ sic videk velle q lex ad instructionē ⁊ similes nō procedāt in p̄iudicium ecclesie. Do. An. transit hic silīter recitando docto.in dicta.l.ad instructionem. Item Jo.an.⁊ Phi.dicunt enim q in omnibus casibus in quibus id reperitur expreſ

sum de iure ciuili ecclesias teneri q̄ tenenť etiã incõ sulto romano põtifice. nec. ob. ꝙ. c. aduersus. quia ibi prouidet contra grauamina extraordinaria q̄ propter aliquod accidens per principem seculare imponunt. als si. c. aduersus loqueret generaliter de omnib⁹ muneribus. multi leges corrigerent. qõ nõ est sentiendũ. ar. de elec. c. cum expediat. lib. vj. nam leges habent vim canonũ si canon specialiter nõ cõtradicit. de no. ope. nuncia. c. j. et ex hoc putat standũ hujc glo. q̄ ecclia teneat ad iter vel pontem faciendum vel muros reficiendos si fuerit de necessitate. secus si ad decorem. Do. Pe. de ancha. transit quo ad cõstructionẽ et refectionẽ murorum cum opi. Ja. bu. quã posuit i. d. l. ad instructionẽ. distinxit enĩ q̄ aut fiũt ad ornatũ et non tenet. aut necessario puta propter guerrã vel suspitionẽ guerre et tenetur ecclesia. dixit enim Bu. ibi q̄ ecclesia tenetur soluere gabellã de plaustris siue currib⁹ si gabella cõuertit in reparationẽ viarum et pontiũ. quia de eis sicut de priuato ꝓ utilitate tractat. Et p hoc dixit ipse do. Pe. posse dare generalẽ doctrinã q̄ vbicũq̄ tractatur de generali utilitate clericoꝝ et laicorum simul et mixti clerici teneant cõtribuere vnacum laicis. hinc dicit se audiuisse q̄ ad agros qui fiunt iuxta mare vel flumina propter timorẽ inundationũ possessionũ tenent ꝑ possessionib⁹ suis cõtribuere clerici sicut laici propter cõem inundationẽ seu propter cõe piculum. idem forte fm eũ ad euitandum rapinas incẽdia captiuitates et alia multa mala ex aduentu alicuius societatis hostilis cõtra ciuitatem si pecunia se redimant. aliter se defendere nõ valẽtes hic enĩ versat utilitas clericorũ sicut et laicorũ propt damna in eoꝝ possessionib⁹ infligenda. vbi enim ẽ damnũ debet esse et cõmodum. vt in cle. j. de censi. et hoc vltimũ originaliter fuit Bar. licet ipe nõ alleget in. l. nullus. C. de cursu publico. li. xij. ad idem facit fm do. Pe. s. c. puenit. vbi clerici tenent etiã vigilare ꝑ custodia et tuitione ciuitatis. Itẽ licitum est ecclesias incastellari vt boni a malis valeant se tueri. vt no. in. c. j. primo. Itẽ nulla maior pietas q̄ defẽdere patriã debiles et pauperes ab hostib⁹ xxiij. q. iij. fortitudo. et. c. nõ inferenda. et hac ratiõe ꝑ pace et quiete quã tueri et defendere debent ecclesie soluit ab ipis ecclesijs imperatori tributum. xxiij. q. viij. tributum. Itẽ hoc mun⁹ respicit pietatẽ vt euitent incendia et occurratur periculis captiuorũ et multis malis. ergo tenet ecclesia ꝑ supradicta maxime ꝑ Inno. nõ ob. hoc. c. vbi hoc relinquit arbitrio epi et clerici. debet enim eum intelligi cũ pro necessitatibus mere laicoꝝ volebat ecclesias grauare vt dicit patere ibi. isti vero onera sua. ꝛc. et ibi quelibet arbitretur sibi. ꝛc. et ibi cõmunes necessitates vt utilitates. ꝛc. quod verbum repetit in. c. aduersus j. eo. secus ergo vbi onus venit imponendum pro cõmuni necessitate clericorum vel laicorũ. hinc enĩ nõ habet locum hoc. c. nec. c. aduersus. j. eo. h. d. salua determinatiõe melius sentientis. dicit tamen q̄ portio tangẽs ecclam debet peti coraz iudice suo nõ per laicos debet cogi. Et quo ad principalẽ questionem de refectiõe murorũ opi. Bu. tenuit Bal. in. d. l. ad instructionẽ. cum hac vltima limitatione vt fiat ꝓpulsio ꝑ iudicẽ ecclesiasticũ et nõ ꝑ laicum Ego in hac ciuitate senarũ habui hanc questionẽ de facto tangentẽ principale monasteriũ monti oliueti cõtra qõ instabat cõmunitas vt ꝓtribueret ad expensas murorum cuiusdã ville in qua monasteriũ habebat multas possessiones. et consului monasteriũ nõ teneri. et ita meditãte cõsilio meo monasteriũ fuit ab illo onere absolutũ. Et quia per motiua aperit intellectus multorũ iurium in hac materia inseram in effectu cõsiliũ meum et rñdebo ad motiua in cõtrarium facta. ꝓbo enim ecclam nõ teneri iuribus rõnibus et sũmorũ doct. auctoritatib⁹. Et primo adduco hoc. c. nõ minus. vbi tractabat ó fossatis faciendis q̄ ꝓfecto cõcernũt custodiã ciuitatis et vtilitatem publicam tam clericorũ q̄ laicorum. et tñ decidit hic q̄ ab ecclia nõ debet exigi aliqua portio vt debita. imo ꝓhibet sub anathematis districtiõe nisi eps et clerici tantã necessitatẽ vel utilitatẽ inspexerint vt absq̄ vlla distractione vel coactiõe ad releuandas cõmunes utilitates vel necessitates vbi laicorũ nõ suppetũt facultates subsidia per ecclias estimẽt cõferenda. et pondera illud verbũ cões utilitates. nõ enĩ dicit laicorũ tm̃. et hoc idem verbũ repetit in. d. c. aduersus. Ex quo patet q̄ imminẽte necessitate clericorũ et laicorũ nõ tenent clerici aliquid cõferre. nisi sponte velint approbante epo cum clero. et vbi laicoꝝ nõ suppetant facultates. et hodie p. c aduersus. nõ pñt clerici in his ꝓtribuere nisi romano põtifice prius cõsulto. et fuit illud sancituz propt quorundã imprudentiã sepe allegantiũ talẽ necessitatẽ vel utilitatẽ. Secũdo ad idẽ adduco tex. no. i auc. Itẽ nulla cõitas. C. de epi. et cle. vbi generaliter ꝓhibetur ne quis audeat ab ecclijs exigere collectas exactiones angarias et pangarias q̄ omnia ꝓpter cõem utilitatẽ et defẽsionẽ reipublice in q̄ in dubie includit utilitas ecclesiaꝝ et clericorũ exigunt. Ad idẽ tertio adduco. c. j. de imu. eccl. li. vj. et. c. q̄q̄. de censi. c. li. et cle. pñti. eo. ti. et. c. fi. de vi. et ho. cle. et. l. placet. C. de sac. sanc. ec. l. ij. C. de epis. et cle. et. xvj. q. j. generaliter. cũ multis si. q̄ eximũt ecclesias et ipsarũ bona ab oĩbus gabellis collectis exactionib⁹ et similib⁹. Probat quarto hac ratione bona ecclarum sunt deputata publico vsui spũali xij. q. j. videntes. xvj. q. j. qm̃. de preben. c. ratio. et d. l. placet. et hic. hinc dic tex. in. c. nulli liceat. xij. q. ij. q̄ oñe illud qõ ecclie ꝓsecrat siue fuerit aĩal siue ager sanctum sanctoꝝ dño efficit. et ad ius ptinet sacerdotũ. nõ g debẽt mũdano vsui et publico deseruire. qz semel deo dedicatũ ad humanos vsus trãsire nõ dz ampli⁹. vt in illa regula sel deo. de regu. iu. li. vj. nã et ius publicũ versat in sacerdotib⁹ et sacris. j. di. ius publicũ. laici g cũ sint mũdani et pncipaliter habẽt utilitatẽ in republica mũdana debẽt subire onera reipublice mũdane. bõa ꝛo ecclaꝝ q̄ sũt dei debẽt deseruire reipublice spũali. silr videmus in pson̄is. nã milites seculares militãt mũdo. milites celestes militãt deo. et sicut illi i tpalib⁹ isti i spũalib⁹. vt i. c. reprehensibile. et i. c. q̄ ausu. xxiij. q. vl. Recte g dixit tex. in hoc. c. non min⁹. q̄ ẽdiu laicorum

facultates sufficiant etiã sponte nõ debent ecclesie aliquid elargiri ne subtrahant bona vsui publico spũali. hinc no. tex. in cle. q̃ contingit. de re. domi. dicit q̃ deputata certo vsui largitione fideliũ nõ debẽt deputari ad alium vsuz auctoritate romani põtificis dũtaxat excepta. hinc text. in hoc. c. dicit hec onera eẽ laicorum. vt p̃z ibi. isti vero ouera sua. ꝛc. licet in sequẽtibus tractet de cõmuni vtilitate vl̃ necessitate. sed dicit illa laicoꝝ. q̃ eis incũbunt rationibus p̃dictis. licet do. ꝑe. intellexerit nõ bene iudicio meo q̃ loquatur de necessitate vel vtilitate laicorũ dũtaxat p illud verbũ sua. ꝛc. nã si dictũ suum fuisset verũ replicasset postmodũ de laicis q̃ nõ fecit. sed dixit de cõibus. ꝛ idẽ dixit i. c. aduersus. q̃ ꝑ certum ꝓbat ibi dñ papa dixit q̃ sua interest prouidere cõmunib⁹ vtilitatib⁹ clericoꝝ. hanc etiã sniam ꝓbat cõis opi. docto. vtriusq̃ iuris. de qua p canonistas. in. c. fi. de vi. ꝛ ho. cle. ꝛ in. c. j. de. eccl. li. vj. ꝛ in cle. ꝑsenti. de censi. p Jo. de lig. ꝛ p Bar. in. l repto. ff. de mu. ꝛ ho. in. l. placet. C. de sa. san. cc. dicunt enĩ q̃ bona ecclastica nõ tenent ad aliq̃ onera mundana nisi pri⁹ fuissent censualia aut tributaria anteq̃ peruenissent ad ecclam. ita q̃ soluissent certũ tributũ vel censũ. aliter autẽ nõ tenẽt q̃q̃ priores possessiones prius soluissent tẽpore necessitatis vel vtilitatis aliq̃s collectas seu factiões. ad hoc multa iura supius alle. hanc sniam p̃cise quo ad casũ nostrũ. s. i refectione murorꝝ tenet glosator subtilis in decre. xvj. q. j. §. nouarũ. vbi expresse dicit q̃. l. ad instructionẽ nõ tenet. idẽ aptissime voluit iuris canonici speculator Jo. an. hic vt ibi dixi. qui voluit singulariter q̃ nulla. l. nec digestoꝝ nec codicis nec authenticoꝝ potuit i hoc astringere ecclias. hanc eam dẽ sniaz secutus est glosator iuris ciuilis clarissim⁹ in. d. l. ad instructionẽ. idez ibi Bar. iuris ciuilis illuminator dicens q̃. d. l. ad instructionẽ. in pte corrigit p auc̃. Item nulla cõmunitas ꝑalle. distinguit enĩ inter onera realia ꝛ que imponunt personis ꝓpter bona vt ad prima teneant ecclesie. ad secunda vero nõ. vñ p refectione pontis ꝛ murorꝝ onera iponunt ꝑsonis ꝓ rebus. nullo enĩ iure cauet possessiones ad hec onera obligata esse. Quid plura ipemet Ihosti. videt correxisse opi. suaz quã astruebat in. c. nõ min⁹. nouissime i sũma suarum ti. e. §. in quibus. x. ad extraordinaria. vbi dicit q̃ hodie ecclesie sunt imunes ab istis munerib⁹ cõcernentib⁹ publicam vtilitatẽ p dictam auc̃. Itẽ nulla cõmunitas. cũ similibus. ꝛ sic q̃ hodie nõ procedit de toto dispositio illius. l. ad instructionẽ. multi etiã doc. antiqui hanc opi. secuti sunt. de quib⁹ nõ curo specificam mentionẽ facere. tñ p sentẽtia nostra habem⁹ vtriusq̃ iuris illuminatoꝛes. vt glosatorẽ in decre. ꝛ glosatorẽ iuris ciuilis. Bar. ꝛ Jo. an. quis enim auderet ab hac opi. saltẽ in practica recedere maxime ꝓ religionẽ cũ nõ parua sit rõ que ꝓ religiõe. facit. l. sũt ꝑsone. ff. de reli. ꝛ sump. fu. ꝛ ꝑfecto siquis recte põderat glo. istius. c. nõ sentit opi. quã prima frõte sentire videt. nã ista gl. ẽ h̃ postea sup cãu excepto. s. q̃n eps ꝛ cler⁹ ispiciẽtes necẽtatẽ vl̃ vtilitatẽ laicoꝝ volũt absq̃ coactiõe subsidia elargiri. vñ glo. ista. in. x. ad releuãdas. voluit pot⁹ exemplificare de hac necessitate vel vtilitate cõmuni q̃ ponere casum exceptũ a dispositione istius. c. q̃ satis colligit etiam in eo q̃ dixit cõferre eni debet. ꝛc. ꝛ sic p verbum enĩ cõtinuat se ad text. si enĩ voluisset ponere casum exceptũ dixisset conferre tñ debet. vel p alia verba similia locuta fuisset. ꝛ quicq̃d sentiat satis ẽ hec opi. nostra fulcita iurib⁹ rõnibus ꝛ auctoritatibus quare eccl̃ie ad hec onera nõ tenenẽ nisi seruata dispositione huius. c. ꝛ romano pontifice pri⁹ cõsulto. vt dicit in. d. c. aduersus. ꝓputaré tamẽ q̃ vbi tanta necessitas imineret q̃ nõ posset sine aliorum scandalo ꝛ periculo haberi pri⁹ recursus ad papaz q̃ sufficeret tunc deliberatio epi ꝛ clericoꝝ. argu. optimũ in. l. tutor. qui reportoꝝũ. ff. de admini. tuto. ꝛ eorum que dixi. §. ti. pri. c. fi. nõ ob. huic ꝯclusioni motiuũ do. Lar. in eo q̃ dixit standũ legibus ex quo in canonibus cõtrariũ nõ reperit. vt in. c. j. de no. ope. nũ. dico enim illa iura nõ procedere q̃n lex imperialis est damnosa ecclesijs seu ecclesiastici personis. nõ enĩz tenet nisi specifice aꝓbetur ab ecclesia. vt est cõmunis doc. theorica. in. c. fi. de sol. ꝛ in. c. ecclesia sancte marie. de cõsti. facit. x. di. si in adiutoꝝium. ꝛ. c. fi. de re. eccle. nõ alie. Et p hoc patz q̃. l. ad instructionẽ. ꝛ. l. iubemus nullam nauẽ. C. de sac. sanc. eccle. ꝛ. l. nullus. C. de cursu pub. li. xij cum simi. nõ tenent quo ad ecclesias cum specifice nõ reperiantur aꝓbate p ecclesiã. imo potius reꝓbate saltem quo ad effectum. vt hic ꝛ i. d. q̃q̃ de censi. li. vj. cum sl. Item ꝛ secũdo potest responderi q̃ illa iura procedũt quãdo lex impialis generaliter disponit tunc est seruanda in foro canonico si canõ nõ ꝓtradicit. sec⁹ q̃n lex specifice disponit super reb⁹ ꝛ ꝑsonis ecclasticis. q̃ talis lex ẽ nulla ex defectu ptãtis quãtũcuq̃ canon specifice illã nõ improbet. vt voluit Cal. ꝛ bñ in. d. c. j. de no. ope. nũ. dixi pleni⁹ in repetitiõe. c. ecclie sancta marie. de cõsti. Et põdera q̃ iste text. videt directe ꝯcludere ꝯ illam. l. nullus. nã ibi dr̃ q̃ tpe expeditiõis null⁹ excusat etiã eccl̃ia. ꝛ iste text. innuit apte oꝑositũ in eo q̃ facit mentionẽ de expeditiõe. ꝛ cõcludit eccl̃iam nõ teneri nisi sponte velit eccl̃ia ꝛ clerus subsidia aliq̃ cõferre vbi laicorũ nõ sufficiũt facultates. Et exponit Jo. an. hic illud x̃bũ expeditiões. i. caualcatas vel missiões nũcioꝝ. ꝛ p h̃ videt q̃ dictũ Bar. in. d. l. nullus. ꝛ dictũ ꝑe. hic nõ ꝓcedit saltẽ indistincte in eo q̃ volũt eccl̃ias ꝛ clericos teneri ad cõtribuendũ tpe caualcate. cũ scz veniũt iste societates ad dãnificandũ cõmunitates. vñ ad illã. l. null⁹. p quã fuit Bar. mot⁹. ꝛ ad aliqua iura ciuilia pz satis rñsũ. Restat nũc rñdere ad ꝯsiderationẽ dñi ꝑe. in eo q̃ põderauit cõem vtilitatẽ clericorũ ꝛ laicorũ. Dicerẽ enĩ sic q̃ aut necessitas vl̃ vtilitas imineꝫ ꝓcernit vtilitatẽ eccl̃iaꝝ a remotis p quãdã ꝓsequẽtiã. ꝛ tũc text. aptus ẽ hic q̃ eccl̃ie nõ tenenẽ inducendo tex. put. §. dixi. ꝛ faciũt alie rõnes p me. §. inducte. nã in h̃ ꝓdest imunitas eccl̃ie cõcessa. q̃ i publica vtilitate in q̃ includit vtilitas priuata ñ tenet ad munera ꝓbeũda. si enĩ ꝓcerneret ad expediẽdã solũ vtilitatẽ laicoꝝ in nullo ꝓdesset hec imunitas ecclesie. Aut

necessitas vel vtilitas cõcernit de directo z ꝑncipaliter vtilitatẽ ecclesiarum t laicoꝝ. vtputa ꝓcaua societas territoriũ ciuitates incendit deuastat consumit in quo ecclesia habz multas possessiones. t tũc dico q ecclesia deberet cõtribuere ꝙ nõ ad solã deliberationẽ laicoꝝ. vñ põdera q cũ ad hec onera possessiones nõ sũt obligate. ꝙ collecta est imponenda ꝑsonis cõtẽplatione reꝝ. oportet q clerus t populus principaliter cõueniãt t deliberẽt sup hac exactione redimenda. nec totius populi deliberatio habebit obligare clerũ. nec ecõtra. Cũ eni agat de vtilitate vtrozũqz. oportet vtrozũqz cõsensũ interuenire. qz qđ oẽs tangit debet ab oibus cõprobari. vt i cle. j. de censi. t. c. ad hoc. de offi. archi. facit qđ i sille. t no. in. c. pastoralis. de rescrip. t optime facit. c. fi. de ferijs. c. j. de censi. vbi tex. in cõcernẽtib⁹ clerũ t populũ etiã in actu cõcernente aiam requrit ꝑsensum vtriusqz. t vide qđ dixi in. d. c. fi. Fateoꝝ tamẽ q si clerus nõ vellet sine legitima causa cõsentire q populus poterit officiũ supioris eccliastici implorare vt cõpellat clerũ ad cõsentiendũ t cõtribuendũ. ar. bo. in. c. nullus. de iurepa. Puto etiã q i hoc casu nõ habebit locũ dispõ. c. aduersus. vt romanus pontifex prius cõsulatur. qz hec impensa est fienda non propter vtilitatem publicam sed etiam propter vtilitatẽ priuatã bonoꝝ ecclesie. t sic sum⁹ extra casum illius. c. aduersus. facit cle. j. t. ij. ỏ censi. Et nota diligenr hec dicta mea. qz optima. t nemo sentit. Rãdeo insup ad alia motiua que videnr obuiare cõclusioni supra facte. Et primo ad. c. puenit. ꝙ. eo. dico q nõ loquit in fructib⁹ t bonis distrahendis. sed de quadã custodia ad necessariã cautionez ciuitatis que nõ iminet in casu nostro. Itẽ ꝑsupposito q ẽt magna necessitas debet seruari tenor huius. c. t. c. aduersus. ꝓpter piculũ indebite alienationis bonoꝝ ecclesie qđ nõ iminet in casu. c. peruenit. Itẽ ibi tractat de negocio cõcernente imediate vtilitatẽ clericoꝝ. nec fit deliberatio p laicos. sed ep̃s habet hoc disponere vt ibi. Itẽ non ob. qđ dicitur de pietate. dico eni q vbi agit directe de captiuis redimendis vel pauperib⁹ alendis. tũc ecclesia debet nedũ subuenire ꝙ etiã bona sua distribuere. vt in. c. aurũ. xvij. q. ij. secus aũt in casu nostro scz in refectione murozũ t filium. vbi etiã diuituz nutrit vtilitaẽ. Itẽ ex quo laici sunt potentes debẽt ipi ẽ facere vt hic disponitur de fossatis. t nõ detrahere de cultu diuino t paupibus t religiosis sumptus t necessaria vt expensa fiat sibi in cãm nõ necessariaz t vbi ꝑsumerek q laicoꝝ facultates nõ supperant t necessitas vrget tũc seruek qđ ẽ ỏ. t. j. c. c. adũsus. t ẽ bene nõbis. ¶ Vltimo q̃rit ẽ an ecclia t clerici teneank ad gabellas q̃ hodie ꝑponunk in vino t silibus. t dic q nõ p illã auc. Itẽ nulla cõitas. C. ỏ sac. san. ec. tenet Bal. in. d. l. placet. C. eo. ti. nisi gabella fuisset imposita p onerib⁹ ad q̃ tenetur ecclia qz tũc succedit loco onerꝝ. vt voluit But. i. d. l. ad istructionẽ. t vide de mã qđ plenius le. t no. in. c. fi. de vita t bone. cleri.

Cum ecclesia. Cause sanguinis in ecclesia vel in cimiterijs vel etiã in ecclesijs agitari nõ debẽt. h. d. Diuidit. nam in principio t in fi. ponit duplex constitutionis cã. in medio ponit cõstituto. secũda ibi secularis. ¶ No. primo q ecclesia est orationib⁹ deputata. t facit iste text. vt magis in ecclia q̃ alibi sit orandũ. ad qđ vide bo. tex. cũ glo. in. c. parsimoniam. xlj. di. t in. c. decet. ¶. nullus. e. ti. li. vj. ¶ No. secũdo q cimiteria gaudẽt eodẽ priuilegio cum ecclesia. sicut eni interdicit iudiciũ seculare in ecclia. ita t in cimiterio vt hic. t hodie ꝓcessus ẽ ipso iure nullus. siue fiat in ecclia siue in cimiterio. vt in. d. c. decet. ¶. ad hec. Itẽ cimiteriũ gaudet imunitate sic ecclesia. t pariter vtrobiqz cõmittitur sacrilegium. xvij. q. iij. quisqs. t interdicta ecclia videk interdictũ cimiteriũ. vt in. c. si ciuitas. de sen. excõ. li. vj. ad qđ tamẽ vide qđ habek in. c. vnico. de cõse. eccl. vel alta. li. vj. t si alicui interdicit ingressus ecclie. videtur etiã interdictũ cimiteriuz. vt in. c. is cui. de sen. excõ. li. vj. t vide qđ no. ibi gl. que tangit an predicta equipatio ꝓcedat si cimiteriũ ecclie nõ sit contiguũ. tẽ. ¶ No. tertio q in ecclesia est tutela refugiũ cõstituta. t hoc qz cõfugiẽs ad eccliam ẽ tutus. vt i c. j. proxi. vbi de hoc. t olim in lege veteri talis tutela erat in aliquib⁹ ciuitatib⁹. de quo vide tex. iũcta glo. in. c. illa. xvj. q. j. ¶ Et inducit iste tex. ad questionẽ an ecclie debeãt incastellari. t dicũt Inno. t hosti. q nõ ad offensionẽ alicui⁹. x. q. j. sanctoꝝ in fi. tñ vt defendank xpiani t boni viri a malis credũt posse incastellari. t cuz hoc transeunt cõmunik doc. hic. t ꝙ hoc bñ facit iste tex. hic in fi. in arg. t. c. nulli. xlij. di. vbi pz q tẽpore necessitatis licite quis hospitatur in eccliа. t nota hoc dictũ pro cõsuetudine rusticoꝝ qui tẽpore hostilitatis habẽt refugium cũ bonis suis ad ecclesiam t ibi fortificank. fac optime arguendo de ꝑsonis ad locũ. c. ij. ꝙ. eo. ¶ Op. de. c. j. ꝙ. eo. vbi ptz q nedum iudiciũ sanguinis. ꝙ etiam ciuile in ecclesia seu in ipius domibus agitari nõ debet. So. glo. ij. fatek contrarium. t ad tex. suplet maxime. t hodie vt ꝓdixi habemus tex. i. d. c. decet. in quo inducit nullitas ipo facto tam ꝓcessus q̃ sentẽtie iudicis secularis. sec⁹ dic quo ad iudicem eccliasticum. ipe eni licite iudiciũ exercet i ecclesia. vt in. c. ꝓceptum. ij. q. ij. t in. c. qua fronte. de appel. q̃mo nota istã glo. in eo q dicit iudicium eccliasticũ de honestate exercendũ in ecclia. t non alibi. vt propter loci reuerentiã caueant homines magis a peccatis t mendacijs. põt tñ alibi exerceri ad hoc. c. qua fronte. de ap. vbi pz q in palatio epi scopali põt exerceri t sic in multis locis seruat. Sz glo. ista postmodũ q̃rit qđ si actoꝝ vel reo ẽ interdictus ingressus eccle t iudiciũ agitat in ecclia. qđ interdictũ nõ extendit ad istũ casum t nõ dicit quare puto q ista solutio põt intelligi duob⁹ modis. Primo q interdictuz ingressus eccle extendit ad celebrationẽ diuinoꝝ t auditũ. nõ autẽ ad simplicẽ ingressũ. ꝙ tamẽ mihi nõ placet p. c. is cui. de sen. ex. li. vj vbi dicit q interdicto ingressu ecclesie videk p ꝓhis ibidẽ inkdicta diuinoꝝ celebratio. vñ pondero illũ verbũ p consequẽs. ꝙ principalit interdicit sibi ipse simplex t nudus ingressus ecclesie. t p ẽ facit qz ex

cõicatus dz repelli ab ecclia q̃cunq; cã intret. vt. xxj di. cleros. ⁊ xxv. di. plectis. ¶ Scõo põt hec solutio intelligi q̃ nõ extendit ad hunc casũ. s. cuz venit ad iudiciũ vt fiat ius. ⁊ p hoc intellectu facit ſſtitudo q̃ sequit in glo. So. glo. secũdo ꝓncipaliter q̃ dz tunc iudiciũ agitari extra eccliam vt sic iste seruet interdictũ. ⁊ hanc vltimã so. dicit Hostt. tenendã p quaz interdictũ seruat. ⁊ cã expedit. ar. de spon. cõmissũ Ala. ⁊ Bof. distinguũt inter actorẽ ⁊ reũ. in hi plus placet hec opi. vltima q̃ nõ dz ꝓpter delictũ actori mutari solutus iudicij loc⁹. vnde actor repellet cuz nõ possit eccliam intrare. faciat se q̃ absolui si vult audiri. sicut dicimus in excõmunicato. secus in reo cũ veniat necessitat⁹. vt in. c. intellexim⁹. de iudi.

Quero extra glo. an tutor vel curator põt decerni in eccliã. Do. Pe. de ancha. dicit posse dici q̃ sic. q̃ isti sunt actus pietatis ⁊ remittit ad no. p Bal. in. l. nemo. C. de sa. san. ecc. Ego generaliꝫ distinguo sic q̃ aut actus qui expedit in eccliã p iudicẽ seculare fit p viam volũtarie iurisditionis. aut contentiose. Primo casu actus tenet nec annullat vigore. c. decet. pall. q̃ illud. c. loquit in ſtrepitu iudiciorũ. ⁊ tenet Bar. in. l. actus. C. de feriis. p illũ tex. vbi pz q̃ actus qui spectãt ad volũtariã iurisditionez possũt celebrari diebꝰ feriatis. q̃si valeat ar. de tpe feriato ad locũ sacratũ. ⁊ facit qđ ipe notauit in. L. diuus. ff eo. sed ego credo q̃ actus teneãt. sed fieri nõ debẽt diebus feriatis. nec in eccliã nisi cõcernãt pietatem ar. in. c. j. de feriis. ⁊ qđ ibi no. ⁊ facit qđ. j. dicam.

Q̃ autẽ actus teneãt fac idẽ tex. in. d. c. decet. q̃ loquit in ſtrepitu iudiciorũ. vñ cũ sit penale nõ debet extendi. vnde dicit ibi glo. no. q̃ illud. c. nõ dz extẽdi ad q̃ctus qui fiunt i ecclesia. Ex quo no. q̃ dispositio odiosa cõcepta sup quasi q̃tractu nõ extendit ad purũ q̃ctum. nam in iudicio quasi cõtrahimus. l. iij. ff. de pecul. Idẽ dic ecõtra. s. q̃ dispositio odiosa cõcepta sup quasi cõtractu nõ extendit ad q̃ctuz. qđ tenuit Bar. in. l. more. ff. de acq̃. here. vbi dicẽ q̃ si statutũ ꝓhibet mulierẽ ꝓtrahere sine certa solẽnitate potest nihilominus hereditatẽ sine vlla solẽnitate adire. ad qđ vide qđ le. ⁊ no. in. l. apud iulianũ. ff. ex qui. cau. in pos. ea. Si vero actus expedit in ecclesia per iudicẽ secularẽ p viam cõtentiose iurisditionis. ⁊ tũc credo q̃ indistincte ꝓcessus sit nhl⁹. p. d. c. decet. qđ loquit indistincte. vñ crederem q̃ si etiã cõcerneret pietatẽ annullaret ꝓcessus. dz enim iudex ꝓcedere in tribunali suo. tex. enim i. d. c. decet. loquitur vniuersaliter ⁊ indistincte. vt pz ꝓpe fi. ibi nulla inhiberi causa p laicos. ⁊c. Ulteri⁹ quero an in eccliã posset quis doctorari vel magistrari. Jo. an. post Guil. formauit istã qõnem in. d. c. decet. ⁊ cõcludit tandẽ q̃ sic. tum q̃ actus iste ẽ licitus ⁊ honestus ⁊ ecclesiasticus. tum q̃ recipit gradus a ꝑsona ecclesiastica. vt in cle. ij. de magistris. iuncta glo. tum q̃ scientia est sanctissima res. vt. ff. j. §. est quidez. ff. de va. ⁊ extraordi. cogni. ⁊ ẽ mihi placet ⁊ cõsuetudine cõi ⁊ generali roborat. fac qđ no. in. d. cle. ij. q̃ dicit q̃ licite ⁊ sine peccato petit q̃s hũc honorẽ magisterij si ẽ idone⁹. q̃ petit oportunitatẽ cõicandi alijs sciam qđ ꝓtinet ad charitatem indignus vero peccat. q̃ incurrit peccatũ ꝓsumptionis. ⁊ tanto plus quãto petit in ecclesia. arg. c. cuz graua. xxij. q. ij. vbi dicit tex. no. naz quos grauia peccata deꝓmũt ad maiorẽ cumulũ dãnationis potius q̃z ad absolutionẽ eorum corꝓora in ecclesijs ponunt. dic tamẽ q̃ actus semp tenet cũ non expediat p viam cõtentiose iurisditionis. ¶ Ultimo hic querit an laici seu societates laicoꝝ licite faciant plamenta ⁊ cõsilia sua in eccliã. dic q̃ regulariter ista phibent vt patet in. d. c. decet. ver. cessent. vbi dicitur q̃ i ecclijs debẽt cessare vniuersitates ⁊ societates quarũlibet cõcilia cõciones ⁊ publica plamenta dicit tamen ibi Jo. an. q̃ p actu pietatis vel spũalitatis bene possent ibi cõgregari. vtputa vt faciant aliquã oblationẽ. vel faciant sibi societatem alicui⁹ actus pietatis qđ no. p cõsuetudine hodierna. ⁊ facit bene in ar. c. si quis despicit. xlij. di.

Ꝑter alia. Malefactor fugiens ad eccliã imunitate gaudet nisi i duob⁹ casib⁹. seruus vero restituitur domino de ipius impunitate iuranti. h. d ⁊ sic cõmuniter summak. Ego vero latius ⁊ notabilius summo sic. Reus criminis ad eccliam fugiẽs nõ est violenter ab ea extrahendus. nec debet amplius ꝓtextu criminis cõmissi damnari ad mortẽ vl ad aliã penã corꝓoralẽ. ẽ tamẽ aliter legitime puniendus. fallit in duobus casibus hic exꝓssis. h. d. Primo seruus fugiens ad eccleſiam tumore domini sui est domino de eius impunitate iurãti restituendus. h. d. Secũdo duo sunt dicta. secũdum ibi. si vero. ¶ Nota primo q̃ vbi in eodẽ facto dat canonũ ⁊ legũ cõcursus licite etiam in foro canonico ⁊ ad decisionẽ cause ecclesiastice simul allegant. cõcor. c. j. de iura. calum. ⁊. c. j. de no. ope. nũci. cuz si. ⁊ per hoc ego dico nõ bene dixisse glo. in. c. si i ad istorium. x. di. que dicit leges non esse allegandas nisi in defectũ canonis. ¶ Et no. ex hoc tex. q̃ cum simul allegant ꝓmitti debent canones tanq̃z digniores. ⁊ pondera q̃ tex. appellat canones sacros. vident eni ꝓmulgati instinctu spũssancti. l. di. si ille. tex. tamẽ legis appellat leges sacratissimas. vt. l. leges sacratissime. C. de legi. ⁊ dicunt diuinitus ꝓmulgate. l. ij. C. de ꝑscrip. lon. tem. ⁊ p vtrisq̃ facit tex. in. l. j. §. est quidem. ff. de va. ⁊ extraor. cogni. vbi scientia dicit res sanctissima. ¶ Jrẽ no. tex. ꝓ consuetudine doctoꝝ qui ex mente ⁊ dispositione canonũ ⁊ legum formant distinctionẽ. sic eni papa fecit hic. ¶ Nota tertio tex. ibi quãtũcunq; grauia ⁊c. q̃ propter atrocitatẽ delicti nõ debet quis ad ecclesiã cõfugiens imunitate priuari ecclĩastica. ⁊ hoc facit ad ea que dicã sup gl. ¶ No. quarto quã imunitatẽ cõsequit reus ad eccleſiaz cõfugiens. nõ eni effugit ꝓtus vltionẽ delicti. § ꝑsequit ꝓncipaliter duo. Primo vt inde violent non possit exhi. Scõo vt nõ possit ampli⁹ de illo delicto dãnari ad mortẽ vel ad aliã penam corꝓalẽ seu corꝓis afflictiuã. potest ergo damnari pecunialiter ⁊ aliter q̃z in ꝑsona. Et ex hoc ⁊ ex tex. no. q̃ stricte appellatione pene venit pena corꝓis afflictiua. nõ aũt pecuniaria vl alia ex corꝓ⁹. nã tex. ẽ dicit q̃ nõ debet dãnari ad penã.

ꝛ postea dicit ꝙ est als legitime puniendus. ad idē c. id cōstituimus. xvij. q. iiij. vbi dicitur ꝙ fugientes ad ecclesiam sunt ab omni penarū genere securi. ꝛ tamē cōpelluntur aliter de delicto satisfacere. vt ibi ꝛ hic. ¶ Nota ꝙ publicus latro vel nocturnus depopulator agrorum nō gaudent hac imunitate ecclesiastica. Dicitur autē publicus latro qui palam ꝛ publice furatur. vt sūt isti pirate. vel qui publice stant in stratis. vel isti habentes arcem vel castrum ꝛ disrobant homines transeuntes. Nocturn⁹ vero depopulator agrorū dicit qui obsidet stratā publicam disrobando transeuntes. vt dicitur in tex. Et differt a publico latrone. qz iste clādestine furat et mozatur in loco. vnde dicitur nocturnus depopulator agrorū ſm Jnno. quia i nocte segetes destruit dū ibi se abscondit iacet ꝛ latet. ꝛ qz ꝓpē homicidia ꝛ rapinas q̄ faciūt in stratis comburūt ꝛ destruunt agros illorum qui eis nō seruiunt. expediā primo glo. ꝛ qō eis nō erit applicabile reseruabo in fi.

¶ Primo igit quero quid si iudeus fugiat ad ecclesiam. nunqd gaudeat hac imunitate. Sol. gl. in. ℟. extrahendus. dicit ꝙ sic. dūmodo absit simulatio. allegat. l. j. C. de his qui ad eccl. cōfu. vult dicere ꝙ si iudeus fugiat ad ecclesiam ꝛ vult vere effici xp̄ianus gaudere debet hac imunitate. ꝛ licet doct. nostri trāseunt cōiter cū hac glo. ꝛ idē Lau. in cle. j. de pe. ꝛ remiſ. tamē vide glo. in ℣ rium in. d. l. j. q̄ dicit ꝙ etiam cessante simulatione nō gaudet iude⁹ hac imunitate. ꝛ ad tex. illi⁹. l. j. que videt ponderare simulationē. rūdet ꝙ denotat frequētiā. quasi dicat ꝙ ideo fecit tex. ille mentionē de simulatione. quia frequēter iudei simulāt religionē fidei vt fugientes ad ecclīam possint euitare penas criminū ꝛ debitorū onera. Ego credo illā glo veriorē ꝙ nostraz. vt de dico ꝙ illa. l. inducit p̄sumptionē iuris ꝛ de iure cōtra simulationē. Ex quo enim iudeus reatu aliq̄ vel debitis fatigatus fugit ad ecclesiā ꝛ dicit se velle effici christianū p̄sumitur violenter ꝙ hoc faciat in fraudē nec debet recipi probatio in ℣rium. quia illa lex p̄sumendo fraudē statuit. dicit enim ꝙ antea nō debēt suscipi q̄ debita vniuersa reddiderint vel fuerint innocētia demonstrati purgati. Ex quo ēni lex sup p̄sumptiōe certū qd statuit. nō admittit probatio in ℣rium. vt no. gl. in. c. ferrū. l. di. facit qō le. ꝛ no. in. c. is q̄ fidē. de spon. facit ad p̄dicta in ar. opti. qō le. ꝛ no. in. c. vnico. de obli. ad ratiocinia.

¶ Quero qz tex. dicit ꝙ fugiens ad ecclīam ē als legitime puniendus. querit qua pena puniat. Sol. dicit glo. in. ℟. puniendus ꝙ puniet pecunialiter. vel aliter satisfaciet p̄ter penā corporalē. ꝛ idē doc. communiter hic dicētes ꝙ ciuiliter cū illis agi pōt. accusari vero etiā p̄cessu tēporis nō possunt als medica eēt hec imunitas ecclie. dixit tū Jnnoc. ꝙ p̄textu huius criminis poterūt repelli a p̄motiōe. Aduerte puto ꝙ ciuiliter ꝛ criminaliter potest cuz istis agi etiam dum existunt in ecclesia dūmodo nō p̄sequātur penam corporis afflictiuam vt hic vbi tex. dicit ꝙ sunt als legitime puniendi. ergo loquitur etiam de accusatione criminali. hinc post multa dixit gl. no. in. c. reum. xvij. q. iiij. ꝙ priuilegiuz ecclie opat vt oīno nec̄ vitam perdat nec̄ membrum. sed als pecunialiter satisfaciat vel si hoc non potest seruiet ei perpetuo quē lesit. ar. c. de raptorib⁹. xxxvj. q. j. qō no. ꝛ idē firmat ibi Archi. dicens ꝙ illa fuit sententia Hug. vt fugiens ad ecclīam nō debet amplius puniri pena mortis membroꝝ vel verberū. sed debet puniri pecunialiter ꝛ satisfacere. ꝛ ḃ innuit ḃ iste tex. duz dicit ꝙ cōponat. ℟. qō sonat quo ad satisfactionem pecuniariam. nō tamē p̄pter hoc negatur ſm Hug. quin etiam aliter possit satisfacere. puta iurando illi fidelitatem vel p̄stādo aliud seruitium. put voluit glo. p̄allie. Sed tu cōsidera ꝙ tex. hic vtitur verbo puniend⁹. ꝛ vnū ius debet per aliud supleri. vnde vt dixi poterit puniri ad oēm penam p̄ter corporalē. fateor tū ꝙ poterit cū leso cōponere. put eis placuerit. nā satisfactū intelligit qualitercunq̄ voluntati creditoris satisfiat. vt in. l. si rem. §. omnis. ff. de pig. ac. ¶ Sed ego quero q̄liter mādabit ℈ executioni ista pena ꝛ qualiter p̄cedetur cōtra istum ad cōdēnationē ex quo est in ecclesia. Aduerte circa modū p̄cedendi dico ꝙ poterit exire ecclīam. nā ex illo solo cōfugere ad ecclīam cōsequitur imunitatem. vt in. c. cōstituimus. xvij. q. iiij. ꝛ hic. p̄lati tamē ō facto violant has imunitates. debēt enim a iudicibus secularib⁹ p̄missionez de vita ꝛ membris saluandis obtinere. vt hic. ꝛ dicit Jnno. ꝙ si necesse fuerit exigere sup hoc iuramētū ꝛ etiā maiores cautiones. ar. c. litteras. ō resti. spo. ꝛ. c. graue. de sen. excom. qō bene no. ꝛ eo exeunte poterit fieri p̄cessus ꝛ sententia executioni i bonis mandari vel poterit aliter cōponere cum leso. vt. ꝛ dixi. Si vero nullo modo velit de ecclesia exire forte timens tyrannidem iudicis secularis. nullo modo debet de ecclesia extrahi per iudicē vel p̄ alium. Nam vt innuit tex. duplex est imunitas. Prima vt nullo modo extrahat inuitus. Secūda vt nō cōdēnetur inde ad penā corporalē vt hic. ꝛ facit tex. i. d. c. reum. ꝛ in. l. ij. C. de his qui ad eccle. cōfu. vbi indistincte prohibet extractio. Poterit ergo tunc citari in ecclesia ꝛ tenet cōparere p̄ se aut p̄ curatorez vt probat in. l. p̄senti. C. e. vbi tex. ꝛ Bar. Si aūt noluerit p̄ se vel p̄ aliū cōparere. si lis erat cōtestata ante fugā procedetur ad sentētiaz pecuniariā. vt ḃ ꝛ ibi. ꝛ mandabit ſnia executioni in bonis. Si autē nō erat lis cōtestata p̄cedet ad primū ꝛ scōm decretum ſm qualitatē cause. vt in. d. l. p̄senti. hec procedūt respectu iudicis secularis. ꝛ q̄ ad reū laicū. Sz dubitat an iudex ecclīastic⁹ possit istū p̄fugientē arcere ꝛ p̄stringere. p̄sertim si ē p̄sona ecclīastica. So. Jnno. hic in. ℟. ad ecclīam. tetigit succincte modica ℟ba in hac. q. dicēs ꝙ isti p̄fugientes ad ecclīam nō possint p̄dēnari ad penā corporalē. possunt tū im monasterio retrudi ad p̄niam agendā. allegat. l di. si eps. ꝛ. C. de adul. aut. ℈ nouo iure. Sed dicit Jo. an. ꝙ p̄ hāc gl. videt Jnn. sentire ꝙ per iudicez ecclīasticū fugiēs ad ecclīam bñ pōt inde abstrahi ꝛ puniri ecclīastica pena. ꝛ p̄ hoc facit ſm eū. qz cōtra seculares p̄lātes nō ℣ ecclīasticas videt hec imunitas adinuenta. p̄ hoc. xvij. q. iiij. frat. ibi ꝙ nec potestatib⁹ q̄dez. nec p̄ncipib⁹ vnq̄ licuit ꝓpetrare vt

hominē in sanctuarijs cōstitutū. ꝛc. vt ibi. ad idē. c diffiniuit. ea. cau. 7 q. vbi violās eccle imunitatem puniri iubetur seueritate regia. ergo de laicis loq̄tur. ¶Preterea ad p̄dicta facit q̄ ecclesia nō p̄sumit̄ priuilegiasse ꝫ se. de censi. cum instantia. Item iudex eccliasticus nō imponit penā mortis aut truncationis a quibus debet imunitas vt hic. Sed Jo. an. p̄dicta nō placēt. nec credit Jnno. sic intellexisse vnde cōcludit ipe q̄ abstractō violēta etiā p̄ iudicez eccliasticū vel dominū eccliasticū etiā de subditō vl̄ seruo fieri nō poterit. allegat. l. ij. C. de his q̄ ad ec. cōfu. vbi simpliciter dicit minime licere fugientes ꝛc. Jtē habet. xvij. q. iij. reū. vbi dicitur reū ad ecclesiā fugientē nemo abstrahere audeat. 7 in. c. diffiniuit. ea. cau. 7 q. vbi dicit. Diffiniuit sanctū concilium vt nullus audeat cōfugientē. ꝛc. vniuersale igit verbū negatiuū etiā eccliasticos includit. 7 facit in ar. c. vnicū. j. de natis ex libero ventre. nō enim debet ille impugnare q̄ defendere debet vt ibi. 7 de resti. spo. c. cōquerente. in p̄n. Jtez patere legē quā tuipe tuleris. de cōsti. cū oēs. Ad motiua aūt supi⁹ facta cum dicit iudicē eccliasticū non imponere penā mortis vel detruncationē mēbroz̄ rūdet q̄ tex. loquit de omni pena. 7 aptius loquit̄ palle. c. id cō stituim⁹. vbi cauet de oīi penarū genere. nec glo. Jnno. loquit de pena. sed de penitentia. 7 p hoc facit glo. in. c. de raptoz̄ib⁹. xxxvj. q. j. que videt senti re q̄ talib⁹ pōt iniungi penitentia. Aduerte q̄ Jo. an. aperte tangit quid in subdito vl̄ seruo dñi eccle siastici vel in iudice eccliastico respectu secularis p̄sone. 7 cōcludit q̄ p ist̄os violēta abstractio fieri nō debet. qō mihi satis placet. 7 allego p eo. c. nullus. xvij. q. iij. vbi tex. exp̄sse dicit q̄ nullus clericoz̄ seruū aut discipulū suū cōfugientē ad eccliaz extra here audeat vel flagellare p̄sumat. ꝛc. ¶Sed circa duo pōt dubitari. ¶Primo an iudex eccliastic⁹ possit fugienti ad eccliam inuito indicere penitentiam. et istā. q. succincte tangit Jo. an. post Jnno. 7 vterq̄ videtur sentire q̄ sic. 7 facit gl. in. d. c. de raptoz̄ib⁹. qō mihi placet dūmodo inuitus nō extrahat̄ de ecclesia vt sic cōsulatur pariter imunitati ecclesiastice 7 anime ist⁹ fugientis. 7 sic possunt reduci ad p̄cordiam Lau. 7 Zenze. qui in hoc vident cōtrariari i cle. j. de pe. 7 remis. Illā imunitas nō intelligit̄ concessa in p̄iudicium anime. potest enī quis compelli ad agendū penitentiā de peccato publico. vt in. c. j de spon. 7 xxvj. q. vj. c. fi. nec eccliā excusat cuz hec penitentia imponat̄ in ecclesia. vt in. c. in capite. l. di. ¶Secūdo p̄ncipaliter pōt dubitari nūquid hec imunitas sic cōcessa clericis 7 religiosis vt nō possint p iudicē p̄rium in eccliā arceri seu violent extrahi Et hanc questionē exp̄resse nō attingūt hic doc. nā Jo. an. nullā mentionē facit de clericis vel religios fugientibus ad ecclesiam vel in ea delinquentibus seu existentibus. nec ego reperio aliquem tex. q̄ exp̄resse p̄ouideat. Sed ego salua meliori deliberatione teneo q̄ hec imunitas nō habet locū in eis si iudex eccliasticus causa discipline 7 nō odij vult eos arcere in ecclesia 7 punire 7 extrahere vt duci faciat ad carcerē. 7 de primo adduco glo. que hoc aperte sentit in. c. nullus. xvij. q. iij. ¶Secūdo considero q̄ ciuilis lex nō facit aperte mentionē de clericis vl̄ religiosis. 7 si faceret nō valeret. q̄z nō potuisset dare p̄iuilegiū in p̄iudicium ecclesiastice iurisditionis. iuxta no. p Jnno. in. c. nuper. de test. facit. c. ecclesia sancte marie. de cōsti. 7. xcvj. di. bñ quidez. iura vero canonica 7 si nō distinguāt inter clericos 7 laicos. tamē si ponderent vident mentē habuisse ad laicos dūtaxat. patet hoc in eo q̄ dicit hic rectores ecclesiarū debere 7 obtinere p̄missionē de morte 7 membris saluandis. nō eni dicit q̄ debēt indulgere qō fecisset si fuissent locuti de clericis quorum punitio spectat ad ipos ecclesiarum rectoreq̄ 7 ep̄m 7 alios p̄latos. de offi. oz. cum ab eccliarū p̄latis. idem videtur velle. c. reum. 7. c. id cōstituim⁹. cū si. xvij. q. iij. Jtē p̄bat̄ hoc apertissima rōne. p̄sertim in religiosis qui raro aut nunq̄ exeūt claustra monasterij. xvj. q. j. c. placuit. el. ij. nam fm regulā eorum 7 iura cōmunia possunt p eoz̄ superiorē i monasterio arceri verberari 7 incarcerari. 7 si opus ē de monasterio expelli 7 in alijs ārtioz̄ib⁹ monasterijs reduci. vt patet ex his que le. 7 no. in. c. vniuersitatis. de sen. ex. 7 in. c. fi. de regu. 7 transe. ad re. xvj. q. vj. de lapsis. 7 in. c. dilectus. ij. de simo. 7 idem dicendū i secularibus clericis respectu eoz̄ū. nā eps iudicat in ecclesijs. ij. q. ij. p̄ceptū. vl̄ in palatio suo de ap. qua fronte. 7 in snia cōdēnat q̄nq̄ clericum ad perpetuū carcerē. q̄nq̄ ad verbera. vt in. c. tue. de pe. 7 in. c. nouim⁹. de x̄. signi. 7 in. c. j. de calū. 7 in. c. j. in fi. xxij. q. v. 7. v. q. v. illi qui. 7 no. xlv. di. i summa. durū aūt eēt dicere q̄ in eccliā non possent capi arceri 7 incarcerari 7 verberari. imo p honestate ecclesie debent verberari in eccliā 7 p clericuz 7 nō per laicum. vt in. c. vniuersitatis. de sen. excō. 7 no. i. d. c. j. 7 i summa. xlv. di. ꝓterea si clerici gauderent hac imunitate ecclesiastica hoc tenderet nō ad decorē sed ad maximū dedecus eccliē cum videretur velle defendere facinus clericoz̄ū qui debent esse sancti 7 in suis actibus relucere. vt i. c. oportet sacerdotes. lxxxj. di. 7 canones mandant p fas inore eos deponendos ab ordine. ꝫ iudi. at si clerici. 7 in. c. cū nō ab homine. sequeretur etiā absurduz q̄ cuz multi sūt clerici q̄ nil habent de patrimonio remaneret eoz̄ delictū impunitum cū non possint pecunialiter puniri. ad predicta etiā facit cle. j. de priuile. ver. si qui x̄o ꝫ p̄missa. 7 in. c. nō solū. de regu. li. vj. vbi religiosi delinquētes in religione mādantur subijci grauibus penis. ¶Preterea 7 vltimo cuz occidētes in ecclesia gaudeant hac imunitate nisi maliciose in ecclesia id fecerint. vt in. c. fi. j. eo. seq̄retur q̄ clerici maxime q̄ cōmuniter viuunt raro aut nūq̄ punirentur de delictis eoz̄ū cum vt plurimuz delinquāt in ecclesia. cuius cōtrariū apte p̄bat in d. c. nullus. xvij. q. iij. 7 clarius in. c. ij. 7. c. cū illoz de sen. ex. cum si. 7 ista puto verissima. relinquo tñ hec p̄suetudini q̄ in hoc multū debet attendi. vt hic no. Jnno. ¶Et ex his omnib⁹ ptz fm Hosti. q̄ cōtra hanc cōstitutionē delinquūt p̄incipes 7 p̄lati. ¶Principes q̄z si fugiēs ad eccliam ponit pedē extra ecclesiam statim eum capi faciunt. 7 si nō exit tenēt eum

obsessum denegãt victualia: ꝛ ḋcquid mali facẽ possunt faciunt cõtra illos. ℨ. l. presenti. ꝛ cononcs pre alle. ¶ Prelati vero in hoc delinquũt. qꝫ quãtũcunqꝫ grauia fugiens commiserit ipm tamẽ seruare in totum nitent ita ꝙ nullam penam pecuniariã patiat ℨ id qõ hic dicit. ꝛ ℨ iusticiã que ẽ summũ bonum. xij. q. ij. cũ deuotissimã. iõ optabat Hosti. ꝛ bñ ꝙ in hoc ꝛ in alijs vterꝫ ẽnt suis terminis cõtenti. ꝛ ꝙ hoc sit expedita ista glo. cũ materia sua. ¶ Oppo. ℨ tex. in eo ꝙ excipit duas psonas tñ. videl enim ꝙ ꝛ alie debeant excipi. vt ꝓbat in auẽ. de man. prin. in. §. quid si delinquẽtes. ℣. ꝛ necꝫ. vbi excipiũtur adulteri homicide ac raptores virginũ. sed glo. in ℣. nisi publicus. dicit illud procedere de iure ciuili. de iure aũt canonico cui in hoc standũ ẽ excipiẽdi sunt solũ isti duo ꝗsus de quib⁹ in ẽa. ꝛ addendus est tertius cũ sua limitatione. put habẽt in. c. fi. j. e. vult ergo in effectu ꝙ iuri ciuili derogãt in hoc per ius canonicũ. Hosti. aũt volendo saluare iura ciuilia dicit dictã auẽ. ꝓcedere qñ sunt delicta cõmissa i ecclia vel in cimiterio posset admitti hec solutio. sed oportebit illã restringere ꝑm dispositionẽ. c. fi. j. c. § Lau. ꝛ ¶ Pe. transeunt cũ glo. Dicebat tñ ¶ Pe. addẽdum casum. c. j. de homi. l. qñ quis ex industria et ꝓposito occidit ꝓximũ suum. Inno. sentit idez qõ glo. hic. dicit enĩ nõ esse standum illi auẽ. Do. ¶ Pe. de ancha. tenuit standũ eẽ illi auẽ. ꝛ huic. c. ꝛ sic ius ciuile nõ corrigit in hoc ꝙ ius canonicuz. qz ex quo expresse nõ corrigit dz vnũ ius supleri ꝙ aliud. facẽ l. sed ꝛ posteriores. ff. de legi. ꝛ. c. cũ expediat. ℣ cle. li. vj. nõ ẽnĩ est bona cõsequẽtia ꝑm eũ. cõstitutiões canonice enumerãt aliqs § nõ oẽs de quibus facit mentionẽ. lex ergo in nõ numeratis videl legẽ corrigere. ꝛ cũ hac opi. transit ipe. sed ꝓfecto ꝙ eo facẽ multũ in ar. iste tex. quẽ ipe in hoc nõ ponderauit. cũ enĩ papa hic le fundauerit sup statutis canonuz ꝛ legũ. vt ꝓz in prin. ergõ nõ põt dici ꝙ voluit legẽ corrigere cũ vna ꝛ eadẽ lex nõ debuit inducere contrarios effectus. de baptis. maiores. ¶ Preterea vbicũqꝫ loquit cõstitutio in materia iuris cõis ꝛ aliqs casus excipit nõ ꝙ hoc firmat regulã in nõ numeratis cõtra ius cõmune antiquũ. imo in casib⁹ nõ exceptis suplet a iure cõmuni. ad hoc allego tex. i. c. ad audientiã. cũ ibi no. de cle. non resi. Ite adduco glo. ꝛ Bar. in. l. serui. ff. de vsuca. vbi notant voluit ꝙ si vnũ ius ponit regulã ꝛ excipit aliquẽ casum cũ dictione taxatiua ꝙ nihilominꝰ excipiunt alij casus qui reperiunt excepti in alia pte iuris. ꝓ q allego tex. iuncta glo. in. c. qñ frequẽter. ꝑmo respõso vt lit. nõ cõte. ꝛ quãꝫ ista videant multuz corroborare opi. do. ¶ Pe. eã tñ nullo modo puto verã. Adhuc ꝛ qz cũ tex. in dicta auẽ. excipiat virginũ raptores. ꝛ nos habemus tex. expresse in ℨ rium in. c. de raptoribus. xxxvj. q. j. ꝛ voluit hic glo. ꝙ impossibile est dicere ꝙ ille tex. auctẽtice in nullo corrigat ꝛ ꝙ iste supleat per illum. ¶ Preterea ꝛ secũdo cuz sumus in materia ecclesiastica ꝛ animã cõcernente ac ecclesiarum decorem. ꝛ canon specifice disponit ponendo regulã ꝛ excipiẽdo casus. ꝛ hoc tam iure antiquo qꝫ no. no. vt in. c. sicut antiquit⁹. xvij. q. iij. ꝛ c. miror. cũ multis. c. illius. q. ꝛ hoc ꝙ totum ti. non est curandũ de iure ciuili inter dispoẽte. vnde. nõ suplet in hoc ius cononicũ ꝙ ciuile. ꝑsertim cuz talis supletio tenderet in ꝑarum ecclesiarũ detractionẽ. ad hoc allego notabile dictũ Inno. in. c. j. de rebus eccle. nõ alie. li. vj. vbi dicit. ꝙ licz ius ciuile multa requirat in alienatione rerũ ecclesiasticarũ. vt ptz in. l. iubem⁹. ꝛ in auẽ. hoc ius pozrectum. C. de sac. san. eccl. tñ ex quo ius canonicuz super hoc statuit minoza requirendo statur iure canonico. nec supletio fit ꝙ ius ciuile. Adhouet ꝓncipaliter ibi. qz statuta ciuilia sup reb⁹ ecclesiasticis nõ ligãt ecclesiam nisi ea acceptauerit. xcvj. di. bñ ḋcẽ. ꝛ. ℣. de rebus eccl. nõ alie. c. fi. Si ergo in casu isto nõ fit supletio in q̃ versatur vtilitas ecclesiarum. fortius fieri nõ debet i casu nostro. nisi supletio tenderet in diminutionẽ honoris ecclesiaꝛ. nã possibile ẽ ꝙ papa pinguis⁹ voluit priuilegiare ecclesias q̃ imperator. ideo non debet decurtari priuilegiũ pape ꝙ priuilegiuz imperatoris. ꝑsertim cum iura ciuilia ꝓbuissent imunitatem indistincte. vt. C. de his qui ad eccl. cõfu. ꝙ totũ. ergo ꝙ ius auctenticoꝫ nõ debet diminui priuilegiũ pape. ꝛ hec est optima cõsideratio. Item ꝛ tertio cum hic in tex. dicatur ꝙ quãtũcũqꝫ grauia maleficia ꝓpetrauit cõfugiens ad ecclesiam nõ ẽ ab ecclia violenter extrahendus. ꝛc. igiꝫ absurdum est dicere ꝙ iste tex. debeat supleri ꝙ text. illi⁹ auctẽtice cum illa auẽ. excipit homicidas adulteros ꝛ raptores virginũ ꝓpter imanitatẽ delicti ꝛ ꝑsertim ꝓcedit cõsideratio dñi ¶ Pe. tenẽdo opi. glo. in. l. ij. C. de his qui ad eccl. ꝓfu. ꝛ in. d. auẽ. de man. prin. §. necꝫ autẽ. q̃ voluit ꝙ hodie ꝙ tex. ipius autẽtice ꝙ quocũqꝫ crimine ẽ reus ab ecclia extrahendus. ꝛ facẽ ille tex. in eo ꝙ postea facit generaliter mentionẽ de delinquẽtibus. Impossibile enĩ est ꝑm hoc ꝙ vtrũqꝫ ius possit seruari. nã ꝙ quilibet delinquẽs extrahaꝫ est aperte cõtra tex. ꝛ. c. sicut antiquit⁹. ꝛ. c. id cõstituimus. xvij. q. iij. in raptoꝛib⁹. optime ptz ℨ rium in c. de raptoꝛib⁹. ꝑalle. in homicidio etiã reprobatur in. c. fi. j. eo. nam homicida tunc nõ gaudet hac imunitate cum delictum cõmisit in ecclia sub spe imunitatis ecclesie. secus ergo si nõ ex ꝓposito occidat vl q̃ delictũ extra ecclia ꝓpetrauit. Videꝫ ergo clarissime ꝙ tenẽdo opi. ꝑmunẽ illius auctẽtice impossibile est seruare vtrunqꝫ ius. ꝛ per ꝓdicta dico dcñ do. An. etiã nõ ꝓcedere ḋ in q̃dã distinctiõe quã hic submittit videl velle ꝙ in grauib⁹ delictis nõ gaudet cõfugiẽs ad eccham hac imunitate per tex. illius auctẽtice. secus in lenib⁹. vt in. l. ij. ꝓcall. ꝓfecto nõ credo ꝙ apensate posuisset hãc opi. sed recitauit distinctionẽ quozundã legistarũ qui fuerũt locuti habito respectu ad ius ciuile. vt. ℨ. subijciam. ꝛ ℔ lec. do. An. sup tertio repit multũ corrupta qz ipe eã nõ publicauit i vita. nã ℔ dictũ suũ exposse ẽ ℨ istũ tex. in eo ꝙ dicit ꝙ quãtũcũqꝫ grauia maleficia cõmiserint. ꝛc. ad idẽ. c. fi. j. e. inducẽdo vt. ℣. di. xi. ꝛ xvij. q. iij. in multis iurib⁹ supi⁹ alle. Quare i dubitant cõcludo standũ esse sup ista imunitate dispositioni hui⁹. c. cũ suis casib⁹ dũtaxat exceptis. et cuz limitatione. c. fi. j. e. nec placet mihi opi. ¶ Pe. ℨ.

recitata. vt homicida ex ppḡsito fugiens ad eccliaz nō gaudeat hac īmunitate. ḡ.c.j. de homi. Nam ḥ dictū videt ꝯ.c.fi.j.e. vbi loquit de homicida ex ꝓposito. t tñ ponit speciale qñ in eccliā fuit ꝑpetratū ḥ spe īmunitatis. ergo secus qñ fuit cōmissū extra licet ex ꝓposito. ad idē. c. sicut antiquit⁹. ꝓalle. vbi solum excipit latro. sicut facit iste text. non obstat illud. c.j. quia vt ibi not. ille est text. legis veteris. t habet multos intellect⁹. t intelligendo in terminis nostris rñdet q ꝑcedebat ꝑm annū tpa. qz altaria veteris testamēti non gaudebāt illa īmunitate q.s. hodie gaudēt nra. Itē pōt intelligi t reduci ad terminos. c.fi.j.e. cū homicidiū fuit cōmissum in eccle sia modo ꝓdicto. t satis hec vident ibi tenere doc.

¶ Restat ḡ solū rñdere ad illud auctēticū de man. ꝓin. ad qḥ rñdeo multipliciter. ꝓmo q dz intelli gi de delictis in eccliā cōmissis. vt voluit ḥ hosti. et ꝑ hoc facit qz ibi nulla facta fuit mentio de fugiēte ad eccliam. ḥ dūtaxat dicit q ibi delinquētes debēt de ecclia extrahi. ḥ tūc illū text. dico reducēdū t limi tādū ad terminos. c.fi.j.e. t dic vt ibi dicit. ¶ Se cūdo pōt intelligi q ibi loquatur in alijs priuilegijs ꝑ que induceret impunitas q nō inducit per hanc decre. t hanc opi. tenuit hic do. Lar. que satis pōt admitti vt iura salueant. tñ ibi non apparet de q alia īmunitate loquat. ¶ Tertio pōt intelligi q illud pro cedit de iure ciuili secus de iure canonico vt hic. et hoc tenet glo. hic. t Ly. in. d.l. pñti. t multi alij t vi detur satis vera ꝑm ꝓdicta. licet illa hosti. tutior sit vt sic ius ciuile nō corrigat. ¶ Quarto posset dici q de iure ciuili ātiquo. s. C. nō erat dfia inter ius cano nicū t ciuile. vt ptz. C. de his qui ad eccl. confu. t habito respectu ad illud ius loquit isse text. in eo qḥ al legat ius ciuile t ius canonicū. nec curauit papa ḥ iure auctēticoꝝ. tū qz illud ius videt dubiū. vt ptz ex predictis. tū qz si etiā impator voluisset reuocare priuilegiū qḥ prius dederat eccliē nō potuisset cum priuilegiū fuerit datū nō subdito. iuxta ea que dixi post Inno. in. c. nouit. de iudi. t ꝑ ḥ habes hūc ar ticulū plene t clare declaratū. ¶ Sed ḡro circa pre dicta quare eccliā excipit magis istos ꝟ duos casus de quibus in lra ḡ alios. So. dic Jo. an. q de alijs ꝓsumit q nō insidiose hoc fecerint nisi aliud ꝓbet ff. de proba. quotiens. §. qui dolo. ff. de iusti. t iur. l. vt vim. de istis ꝟo ꝓsumit q insidiose fecerint nisi ꝟrium probet. ar. ff. de vsur. l. qui semisses. t de ꝓsump. c.j. t. iij. Do. ꝓe. de ancha. reprobat hāc ratiōnē. qz in oīni delicto ꝓsumit dolus. vt le. t no. in l.j. C. de sica. t in. c.j. de ꝓsump. Sed ego credo q Jo. an. intellexerit id qḥ alij nō ꝓsumunt ex ppos to prius deliberato deliquisse licet in actu delicti ꝓ sumat dolus. in istis aūt qui stant in stratis publicis ꝓsumit q ex deliberato ppḡsito hoc fecerint. exq i illis rapinis se assuefecerint. debet eni inspici hois ꝓsuetudo t ob hoc credo q allegauerit. l.q semisse ff. de vsur. Sed ex alio mihi nō placet opi. Jo. an. qz p rōnem suā sentit q delinquēs ex ppḡsito īmu nitate eccliē nō gaudeat. qḥ ē ꝯ no. p se in. c.j. de ho mi. Itē ꝯ. c.fi.j. eo. inducēdo illud. c. p locū a spāli qḥ ar. validū est in iure. vt le. t no. in. c. pñti. §. lo ca. de ꝓchen. ll. vj. tūc eni delinquēs ex proposito nō gaudet hoc priuilegio qñ illud delictuz cōmisit i eccliā sub spe īmunitatis. secus si extra eccliam etiā si sub spe īmunitatis. valet eni ar. a ꝟrio ex q nō re perit in iure ꝟrium. vt in. c. cuz aplica. de his q fi. a ꝑla. vnde allego aliā rōnem. Dico eni q iura magi exasperāt in istis latronib⁹ q̄ in alijs. qz illi sūt dete riores t interest plurimū illos puniri q̄ alios male factores cū plura exercitia cogitent q̄ alij. ar. xxiij. q. iij. c. ē iniusta. vbi dicit q nō ē misericordia vni parcere t multos ad discrimen adducere. ad idem alle. l. aut facta. in fi. t. l. capitoliū. §. famosos latro nes. ff. de penis. vbi ꝟ istos famosos latrones iura multū vltra debitū penā exasperāt ne multis cras santibus locus sit exemplo. t hāc rōnez aperte sen tit glo. in. c.fi.j. eo. t hoc no. bene. ¶ Hunc ḡro an fugiens ad eccliam ꝑ debito gaudeat īmunitate vt inde nō possit extrahi inuitus. So. dic q sic. primo probat hic in eo q generaliter phibet extrahi ḥ ec clesia inuitus. t loquitur generaliter text. in. c. mi roz. t. c. siquis cōtumax. xvij. q. iij. t darius ꝑbat i l. presenti. C. de his qui ad eccle. confu. tenet Oldra. cōsilio. lij. cum limitatione tamē inspecto. s. iure cō muni. sed si statutū haberet vt debitor possit cōpel li ad seruiendum ꝑ debito tūc potest extrahi. quia nō videtur cōcessa īmunitas cum ꝓiudicio isti⁹ qui est quasi domin⁹ istius. ar. eius qḥ hic dicit de ser uo t placet do. An. hic. t satis pōt admitti ne alter priuetur iure suo qḥ cōpetit ꝯ psonam illius. Ex cir ca hāc mām cū ꝙuerit nūqd eccliā ꝓtet īmunitatez fugientibus ad ipāz. ꝓsuit Ly. distinctionē in. d. l. pñti. quā in aliquib⁹ rt formādo subijcia. distin guit aūt q aut ille q cōfugit ad eccliam nō est catho licus. aut ē catholic⁹. ꝓmo casu non iuuabit ꝑ eccle siā. vt in. d.l.j. C. de his q ad ec. cōfu. t in aūt. vt liceat ma. t auie. §. quia ꝟo. col. viij. qḥ not. pro his que dixi. s. sup glo. in. ꝟ. extrahend⁹. Sc̄o casu cū ē catholicus aut delinquit in eccliā aut extra. si i ec clesia deliquit ad quā nūc confugit nō iuuabit ꝑ eam qz frustra legis inuocat auxiliū. t. ḥ vsur. c. qz frus tra. t. d. §. qz vero. Ego dico ḥ restringendū t itel gendū. vt le. t no. j.e. c. fi. Aut deliquit extra eccliaz t tūc refert an sit liber. an sit seruus. si seruus aut fugit ꝓpter magnā atrocitatē dñi. q̄ ad mortē ei⁹ satagit. t tūc habet locū. insti. de his qui sunt sui vl alie. iu. q̄ si dicat q tūc pinguis⁹ succurrit seruo q̄ ḥ dicat. nā nō reddit dño sicut hic dz. sed ex q ei⁹ seui tia est intolerabilis ē cogendus seruū vendere. ex pedit eni reipublice neq̄s abutat re sua. Aut fugit ꝓpter modicā seuitiā. t tūc habet locū qḥ hic dz t i d.l. pñti. §. sane. vbi idem in effectu disponit qḥ hic. Aut fugit sine aliqua seuitia dñi. t tūc aut sine delicto. t idē dicendū qḥ hic. Aut ꝓpter delictuz. t si modicū t tūc si deliquit erga dñm. vt qz forte sur ripuit vnā mensuram vini vel quid sile. t hz locuz qḥ hic dicit. Aut fugit seruus ꝓpter delictū non facile. t tūc aut timet puniri a dño suo aut ab alio. si timet a dño puniri fiet sibi restitutio pstita īmu nitate. de qua hic. t in. d.l. presenti. §. sane. Si vero timet puniri ab alio puta a iudice. tunc idē dicēduz

est in eo qđ in libero. qz nō est acceptio personaruz apud deū. vt in auc. de mona. ad fi. z in. c. nouit. ō iudi. nam hic fit distinctio inꝛ seruū z liberū propt interesse dñi qđ cessat cū ab alio repetitur. Aut querit de libero hoie fugiente ad eccliam. z tūc aut fugit ppter dębitū. aut ppter delictū. ¶Primo cāu aut fugit ppter debitū tributoꝝ. aut ppter aliud debitum. Sed ppter tributū. s. debitū principi tunc extrahaꝫ de ecclesia. vt in auc. de man. prin. §. publicoꝝ vero tributoꝝ. z ibi no. glo. § ¶Pe. vt refert ibi Ly. videꝫ in hoc dicere qꝫ debitores tributoꝝ nō extrahunt de ecclesia z ibi citabunt. z si defędāt se bñ quidē alioqn ꝓcedeꝫ ad missionē in possessionē bonoꝝ. z ita intelligit. d. auc. z sic recitando trāsit Ly. qđ satis placet. nam in dubijs fauendū ē ecclesie. z facit. d. l. ꝓsenti. Itē nō potuit impator ꝓ ius suū nouissimū ꝓiudicare imunitati eccle a lege z canonc cōcesse. Aut fugit ppt aliud debitū. z tūc fm oēs nō debet extrahi inuitus. vt in. d. l. pūti. § in modo ꝓcedendi sunt opi. Quidā eni dicunt qꝫ debēt sibi dari. xxx. dies in quibus secure exeat. z si snia ferek infra illos. xxx. dies iudex eā snīam exequek. si aūt post illos dies fugiat ad eccliam iudex exequek snīam meliori modo quo poterit. vt in. d. §. sed neqz. in auc. de man. prin. fm ¶Pe. § gl. ibi aliter distinguit. Ja. de ra. alit intelligit. z credo qꝫ melius. dicit eni qꝫ dabit sibi securitas exeundi z stādi extra eccliam per. xxx. dies infra quos rūdebit vocatuz ad iudiciū. z si iudex ferat snīaz infra illos dies tūc iudex dabit sibi electionē vt impleat iudicatū z renūciet securitati vel redeat in eccliam. z ꝫ voluit lra i. d. auc. ibi ꝑdemnabis eū. cc. z cū hac opi. transit Ly. Si autē liber homo fugit ppter delictū aut ppter atrox delictū z nō habebit imunitatem. aut ppter minimū z tūc habebit. vt in. l. ij. C. ō his q ad ec. cōfu. z hoc voluerūt ¶Pe. z Ja. de ra. sed gl. sentit idem i quolibet delicto. vt no. in. d. l. ij. z i. d. §. sed neqz. in auc. de man. prin. z hoc dicit Ly. procedere de iure ciuili. § de iure canonico distinxit. qꝫ aut delinquit in eccliā aut extra. ¶Primo casu nō iuuaꝫ qꝫ eccliam. q. c. fi. j. c. Si extra eccliam iuuaꝫ vt nō puniaꝫ ꝑsonaliter in vita vl in membro. allegat hoc. c. exceptis publicis latronibus vt hic. refert tū ¶Pe. qꝫ quedā scripta canonica distinguūt. qꝫ aut delictū atrox est cōmissuz ex ꝓposito. aut ex casu. si ex ꝓposito nō gaudebit imunitate eccle. vt in. d. auc. secūdo casu sic. vt in isto tex. qz delictū qđ cōmittit ex ꝓposito ē magis puniendū. l. absentē. in fi. ff. de pe. z hoc voluit hostī. ꝙ decre. j. de homi. § aliq vt refert Ly. intelligūt istum tex. de altari veteris testamenti. Sed cōtra hanc distinctionē primā facit fm Ly. qđ de raptore dicit qui gaudet imunitate. vt in. c. de raptoribꝰ. xxxvj. q. j. z tū ille deliquit ex ꝓposito. ideo ¶Pe. circa istud mēbrū distinxit sic. aut delictum cōmissū ex ꝓposito cōmittit stimulo naturali. aut sine stimulo naturali. ¶Primo casu gaudebit vt in ¶alle. c. de raptoribus. secūdo nō. z ita simplr recitando transiuit Ly. Sz tu dic de hoc vltimo mēbro. s. qū ꝓpter delictū homo liber fugit ad ecclesiam. vt. ō. dixi. nā hec ofia ¶Pe. videk contra istum tex. iuncto. c. fi. j. c. hic eni dicit qꝫ quātūcūqz grauꝰ maleficiū cōmiserit gaudet imunitate. z i. c. fi. excludit graziter delinquētem ex ꝓposito qū deliquit in eccliā. secus ergo si extra eccliam. vū tā de iure ciuili qꝫ de iure canonico quo ad hoc membrum. dic vt ō. dixi. sed volui predicta inserere vt dicta legistaꝝ videaꝫ incogaita z vt pateret ad illa rūsio. Ex predictis ꝓz clarissime qui gaudeant hac imunitate ecclesie. ¶ Nunc quero quid si de facto cōfugiēs ad eccliam fuit inde ꝙ violentiā extractꝰ indebite. So. dicit Bar. in. d. l. ꝓsenti. se putare qꝫ de iure petere posset vt restituaꝫ pristine libertati cū ea sit ō facto priuatꝰ ꝙ ti. de li. ho. exhi. z idē tenet ¶Oldra. consi. liij. dicēs qꝫ ecclesia posset agere cuz sit spoliata libertate. Ego de hoc allego tex. aptum in. c. mirꝝ. xvij. q. iiij. vbi ponit tex. Augu. ex quo euidentissime colligit qꝫ eccliа debet ꝙ excōicationez cōpellere extrahentē ad restitutionē. ac etiā interdicere ne a tota domō sua recipiant oblationes. z ꝓcedit etiaz in extrahente seruū qđ plus ē. vt ibi no. ¶Hug. z Archi. nec cuitat dñs restitutionē licz nūc velit ꝑstare iuramentū de impunitate. debet eni iniurie ecclie satisfieri. Itē iuramētū debet ꝑstari ante extractionē z nō postea. vt hic. qđ diligenter no. Et faciūt hec ad qōnem an si fuit aliquis captus ꝙ rectores terre vicine in isto territorio pōt repeti ꝙ istā ciuitatē cuz nō poterit in alieno territorio capi. z dicendū est qꝫ sic. ꝙ illud. c. mirꝝ. z firmat Bar. in. l. sicui. ff. ō accusa. qđ tenet mēti. z hoc de iure canonico. sed de iure ciuili extrahens aliquē de eccliа dz puniri sicut ō crimine lese maiestatis. vt i. d. l. pūti. ¶ Quero qs ꝓuidebit in victualibus ꝓfugientibꝰ ad ecclesiam. So. tex. in. d. l. pūti. in fi. videk innuere qꝫ eccliа debet istis facere expēsas. z hoc firmauit per illū tex. glo. in. c. diffiniuit. xvij. q. iiij. Sz Archi. pꝰ ¶Hug. z alios distinxit ibi z melꝰ. qꝫ aut habēt propriū z facient sibi expensas de rebꝰ suis. aut nihil habent z debent laborare z manibꝰ victū querere. aut neutrū possunt. z tūc ecclesia ꝓuidebit eis tanqz pauperibus. z hoc placet. ar. c. clericꝰ victū. xcj. di. ¶Haz si clericis habentibus ppzium eccliа non subuenit vt in. c. pastoꝝ. j. q. ij. z. xij. q. j. illi fortius nec i istis ex facinore ad eccliam cōfugientibꝰ. ¶Preterea clericus nō habēs sufficiēs bñficium debet manibꝰ querere victū z nō debet querere de bonis pauperum vt in. c. clericus victū ꝓeall. z de cele. miſ. c. j. § fortius tenenk isti laborare si nō habēt pīmoniū saltez sufficiens. Et ad. l. ꝓsenti dic qꝫ tex. ille nō loquit dispositiue sed narratiue. z potest intelligi fm ꝑdicta. z ꝑsertim cum loquaꝫ de seruis qui nō habent ppzium. ¶ Ulterius querit quis extrahet istos ō ecclesia violenter in casibus in quibꝰ possūt extrahi. So. Ly. in. d. l. ꝓsenti. distinguit qꝫ aut delictū fuit cōmissum extra eccliam. z tunc iudex secularis extrahet z puniet cum ad ipm pertineat punitio cū sit cōmissum delictū in suo territorio. Aut delictuz fuit cōmissum intra eccliam. z tunc iudex eccliasticꝰ extrahet cum sua sit iurisditio. z hanc opi. simplicit fuit secutus ō. ¶Pe. hic. sed tu vide ¶Bark. i. l. sicui. ff. de accusa. vbi dicit qꝫ punitio delictoꝝ in ecclesia

cõmissoꝝ ptinet ad iudicẽ secularẽ ꝛ nõ ad iudicem ecclĩasticũ. ex quo delinquẽtes sũt laici. p. l. si qs in hoc genus. C. de epi. ꝛ de. ꝛ. c. fi. j. e. qõ bñ facit in ar. Ego sic distinguerẽ. q aut querit nũquid ecclĩasticus possit puniri illũ delinquentẽ in ecclĩa de sacrilegio. ꝛ credo q sic in. c. cũ sit. ꝛ qõ ibi no. de foro cõpe. cõmisit enĩ iste sacrilegium delinquẽdo i ecclĩa. ꝛ ꝺr violare ĩmunitatẽ ecclie. sicut enĩ nõ licz inde aliquẽ violenter extrahere. ita ꝛ fortius nec verberare nec occidere. ad hoc alle. bo. ter. in. c. cũ pro cã. de sen. ex. Aut querit nũquid possit euz directe punire de crimine seculari ibidẽ cõmisso. ꝛ credo q nõ. qz ecclĩa nõ habet territoriũ nisi respectu eoruz que sunt seu ptinẽt ad foꝝ ecclĩasticũ. facit. c. postulasti. ꝛ qõ ibi no. ꝺ fo. cõpe. a. c. rex debet. xxiij. q. v

¶ Itẽ quero que loca gaudẽt hac ĩmunitate ecclĩastica. nã põt dubitari de palatio epi ꝛ ꝺ oratoriis Itẽ vsqz ad quãtũ spatiũ ecclĩa cõsecrata gaudeat i munitate ꝛ silibus que hic nõ subiiciã. cũ sit hoc. c. satis sua materia oneratũ. sed dicã. j. pe. c. vbi materia melius cadit. ¶ Ultimo hic aduerte ad glo. magnã in fi. in eo q ponit penã latronuz. ꝛ dicit q famosi latrones tñ furca suspendunt. aliꝝ ꝺo iubẽtur castigari. Qui ꝺo dicunt famosi glo. nõ declarat. sed tu vide q Bar. in. l. sicut in fi. ff. de accusa. ꝛ melius in auc. sed nouo iure. C. de ser. fug. vbi etiam Bal. posuit notabile dictũ q etiaz p vno furto põt quis suspendi qñ fuit circa rem magnã. qz equi ualet pluribus furtis successiue cõmissis. ꝛ dic plenius vt in palle. iurib⁹. no. qz hic mãz istã examinare nõ intendo cũ nõ sit ꝓportionabilis. ti. ꝛ. c. istud ẽ satis oneratum

sum. tri. ¶ Nota ibi cum gratiarum actione. q̄ quā do ecclesia cōfert in necessitatib⁹ laicorū illud fac ex gratia ⁊ nō ex debito. hinc est q̄ laici debent refer re gratiarū actiones vt hic. ¶ Et nota q̄ hodie p̄o pter imp̄udentiā quorūdā p̄elatorꝝ qui sine iusta causa ⁊ aliqua necessitate dabant laicis subsidia de ber p̄ius sup̄ hac cōuentione cōsuli roman⁹ pontifex. ⁊ sic habes hodie per istum text. q̄ nedum laici nequeunt p̄p̄ria auctoritate collectare clericos seu eos artare ad cōtribuendū. sed etiam ipi clerici nō possunt sponte p̄p̄ria auctoritate de rebus ecclesia sticis soluere. nisi p̄ius habeat licentia a papa. qō tamē intellige ⁊ limita vt dixi in. c. nō minus. s. co. vbi dīno vide. ¶ Nota in. v. q̄ vero. qō constituti tiones ⁊ sententie edite a collectantibus seu artanti bus clericos ⁊ ecclesias ad soluendum seu cōtribu endum etiā p̄o necessitatibus cōmunibus sūt ipo iure nulle. nec aliquo tēpore sunt valiture. An aūt hoc p̄cedit indistincte. s. siue isti incurrāt excōmu nicationē siue nō. siue tolerent in officio siue non. text. nō aperit. iō examinabo. j. cum glo. ¶ Nota in v. ceterū. ⁊ tene menti q̄ excōmunicat⁹ ab hoie vl a iure rōne delicti cōmissi p̄textu officij etiam publici si desinit ee excoicat⁹ finito officio q̄nimo sic p̄i⁹ po terat durāre officio cōpelli ad satiffeciēdū ita ⁊ nūc finito officio potest compelli. ⁊ p hoc vide bo. text. i c. romana. §. caueant. de sen. ex. li. vj. vbi dicit q̄ p delictō vniuersitatis non debet excōicatio ferri in ipam vniuersitatē. sed in eos dūtaxat qui fuerunt culpabiles. Et ex illo text. ⁊ isto no. q̄ p delicto vni uersitatis puniunt illi qui fuerunt auctores delicti qō tamē intellige vt not. Bart. in. l. aut facta. ff. de pe. vbi dīno vide. ⁊ qō no. in. c. dilect⁹. de simo.

Itē ex his ⁊ ex text. nota q̄ delinquēs p̄textu officij tenet satisfacere durante officio. ⁊ eo finito etiā si cō moditas p̄uenies ex delicto nō sibi sed vniuersita ti seu dño cesserit. vnde si nō p̄t inducere dñm seu vniuersitatē ad satisfaciendum tenet satisfacere de suo. qō dare hic colligit dū etiā finito officio cōpel lunt isti ad satisfaciendum ecclesijs respectu grauā minū que intulerūt p̄textu officij. nō enim debe bant p̄stare indebite auxiliū vel cōsilium. facit. xj. q ij. qui resistit. ⁊. c. si dūs. ⁊. c. iulianus. ⁊ dīno vide per Inno. in. c. sicut dignū. de homi. ⁊ optime facit text. illius. c. ad mām istam. ¶ Nota q̄ sententia cēsure lata in aliquē sub noie officij nō transit ipo facto in successorem. sed tunc demū si satisfacere nolu erit de delicto cōmisso p̄ decessorē. qō nota p limi tatione. c. qm̄ abbas. de offi. dele. an hoc p̄cedat in alijs casibus dicam. j. ¶ Nota vltimo ibi honore. q̄ magistratus dicit honor. ad idem. c. vt debit⁹. ⁊ app. iō alibi dicit text. no. q̄ imunitos publici muneris alicui cōcessa nō refert ne fiat magistrat⁹. qz illō ad honorē magis q̄ ad munera p̄tinet. vt in. l. mu nerū. ff. de mune. ⁊ ho. An aūt hoc p̄cedat in dignī tatibus seu administrationibus ecclesiasticis. vide dīno p Archi. viij. q. j. qui epatus. ¶ Glo. in. v. tēpore valiture. no. ex text. q̄ sententia excōmunicati onis ē nulla. ⁊ hoc sentit p̄m vnū intellectū ad. v. qz vero. vbi dicit q̄ sententie ⁊ cōstitutiōes istorꝝ laico rum grauātiū ecclias ⁊ clericos sunt nulle. vt itelligat postq̄ inciderūt in excōicationē latam ab hoie vel a iure p̄m formam. c. nō minus. s. eo. nō autem p̄ius. Hosti. dat duos intellectus ad istuz. v. quia vero. Prim⁹ vt intelligatur put glo. intelligit in ex cōicatis. vnde dicit q̄ iste text. p̄cedit post⁹ declaran do q̄ disponēdō. qz nō est hoc nouum ius vt irrita sint que ab excōmunicato fiunt siue sint cōstitutio nes sententie vel quecūq̄ alia. vt p̄t. j. q. j. §. q̄ aūt sacra. ⁊. c. se. ⁊. c. odit de⁹. ⁊. j. de here. c. excōmuni camus. §. credentes. ⁊ remittit generaliter ad not. i c. veritatis. de do. ⁊ cōtu. ⁊ de re iudi. ad p̄banduz Secūdo p̄cipaliter intelligit de cōstitutionibus ⁊ sententijs per illos factis quo ad ecclesiaz. deficit eni eis potestas. Jo. an. intelligit generaliter vt p̄z q̄ cōstitutiones ⁊ snie quas tales fecerūt ⁊ tulerūt etiā in alios subditos sūt nulle p̄pter excōicatio nem. ⁊ q̄ nullo tpe valeant vt in regula non firmat de re. iur. li. vj. ⁊ sic videt Jo. an. incidere in intelle ctum glo. p̄ p̄m hoc hec lra nihil adducit de nouo vt dicit Hosti. qō mihi nō placet cum ex verbis ⁊ men te huius text. colligat apertissime papā voluisse hic augmentare penā. c. nō min⁹. s. e. dicit eni q̄ quia p̄ prouisionē. c. nō min⁹. malicia quorūdam contra ecclesiam dei nōdum cōquieuerat. vnde voluit ad dere istā nouā penam. de q̄ in. v. qz vero. nō g̃ p̄t intelligi lra de statutis ⁊ sentētijs edits p̄ ecclesiaz qz ille sunt nulle ⁊ erant p̄ prius ex ptātis defectu. vt in. c. si. de re. eccl. nō alie. ⁊ in. c. que in eccliaz. de cōsti. cum si. nec etiam potest intelligi q̄ nihil addat ad ius antiquū. qz p̄m hoc illa verba pape eēnt sup flua cū p̄ hoc nō minus cessaret malicia puersorum ergo oporteret intelligere vt aliquid addat ad iura antiqua. tum p̄pter verbū adijcimus. tum qz ex verbis p̄oemij colligit mens disponētis. vt. l. fi. ff de here. insti. ⁊ p̄ Bar. in. l. ambitiosa. ff. de decre. ab or. fa. intellige ergo ilico q̄ isti p̄sidentes iponūt hec onera ecclijs ⁊ p̄sonis ecclīasticis cum effectu li cet nō sint excōmunicati. qz nō p̄cessit monitio iu xta formam. c. nō minus. s. e. snie ⁊ p̄stitutiōes eo rū sint ipo iure irrite. hic eni nulla mentio fit de mo nitione sicut in. c. nō min⁹. ¶ Secūdo p̄t intelligi q̄ etiā sunt excōicati qz p̄cessit monitio snie ⁊ constitutiones erūt indistincte nulle etiā si tolerent i offi cio vl ignorēt excōicatio vt sic aliquid nouī afferat hō cōstitutio. cessante eni hac p̄stitutione tenerēt gesta ab excōicato tolerato rōne publici officij. vt in d. c. ad p̄banduz. de re iudi. ⁊ hūc intellectū ad istuz text. sensit alis do. An. vt vidi in quibusdam suis re portatis. ¶ Vltimo nota ex fi. hui⁹ gl. q̄ priuilegia excōicatorū nō valēt. allego. c. nullus. iij. q. iiij. sed ille text. hoc nō p̄bat p̄ solū dicit q̄ non debent credi q̄ ab eis scribunt vel dicunt. vñ p̄sidera q̄ aut q̄rit nūquid valeat instm cōfectū ab excōicato sicut p̄ uilegiū vel alia dispositio. ⁊ dicenduz vt distinguit glo. no. in. c. decernim⁹. de sen. ex. li. vj. Aut querit nūqd valeat p̄uilegiū ab eo p̄cessum ab alio tñ scri ptū ⁊ tunc in p̄cernentib⁹ officiū publicū distingue vt plene dixi in. d. c. ad p̄banduz. In p̄cernentibus vo factū p̄uatū qz aliqd p̄cessit in p̄iudiciū iurī sui

t tūc dependet ab alia qōe an teneāt donatio facta ab excōicato. de q̄ dicit̄ dixi in e.c. veritatis. de do. t cōtu. t ibi p doc. ¶ Op. ꝯ tex. videt eni q̄ deposito officio nō possit qs cōueniri rōne eius qō in officio gessit. vt in. l. curatores. ff. de admi. re. ad ciui. ptinē. cuius ꝯrium hic innuit in. ℞. cetex. Sz gl. in ℞. infra tps. distinguit. aut eni agit de maleficio cōmisso in officio t pōt cōueniri. vt hic t in. l. iubem⁹ canonizara. j. q. j. Aut cōuenit rōne cōtract⁹ t tunc habet locū ꝯrium. t hoc fm glo. in habēte officiū publicū saltē aucte vt qz erat tutor vel curator. sec⁹ dic in ꝓcuratore q̄si iste habeat officiū ꝓuatū. alle. l. ꝓ curator qui p eictione. ff. de ꝓcura. vel ō posuit hāc diuersitatē qz ꝓcurator ē administrator voluntari⁹, tutor aūt t curator est necessari⁹ vñ magis sb uenit ei qui ē in necessitate cōstitut⁹. iuxta no. in. c. ab arbitris. de offi. dele. li. vj. & hoc vltimū dictum glo. nō ꝓcedit in distincte imo videt ℣. l. fi. ff. de insti. vbi institor q̄ ē voluntari⁹ administrator non tenet finito officio de his q̄ egit in officio. vñ in ꝓcuratore seu in alio administratore volūtario an t qñ teneāt rōne administratiōis p⁹ finitū officiū dic vt plene no. Bar. in. d. l. ꝓcurator q̄ p eictione. Jn habēte ℣o officiū necessariū dic vt ipe no. in. l. post mortē. ff. qñ ex facto tu. An aūt t qñ t vsq; ad q̄ntū tēpus possit officialis cōueniri rōne delicti qō i officio cōmisit. vide plene p Bar. in. l. j. ff. ad. l. iul. re. t ibi ꝓcludit q̄ in patria sua semp pōt cōueniri fm naturā actionis. Jn loco aūt vbi officium exercuit nō pōt cōueniri nisi i sindicatu suo qui debet expediri infra quinq̄ginta dies. vt in. l. j. C. vt ocs tā ci. q̄ cri. t facit iste tex. optime p opi. Bar. nā ꝺ indifferent isti teneñ t remanēt obligati post depositū officiū. Dices tu quare p⁹ depositū officiū tenetur rōne delicti t nō rōne ꝯctus. dic q̄ ptextu officij nō debuit delinquere. vñ delictū poti⁹ cōcernit eum q̄ officiū. vt i. d. c. romana. §. caueāt. t dicēdū vt plene no. in. d. l. aut facta. t in. d. c. dilectus. Et p predicta dicit hic Bof. q̄ si ptās aliquid extorsit tenet ipse t nō successor. t vniuersitas tenet quatenus ē facta locupletior. alle. ff. de ac. emp. l. iulianus. dic de hoc vt. j. latius dicā. Colligit etiā Bof. ex hac de cre. potestatē bononiensem vel iusticiariū neapolitanū fore excōicatū si ꝑpellat scholares clericos sub se litigare t ab eis pecuniā exigat cū nō sint de sua iurisdictione sed illorū epor in quor dioceſibus studeant. ar. ℞. eo. ti. nō minus. Do. An. dicit q̄ hec decre. hoc nō ꝓbat. t q̄ ꝯrium cōiter tenet p tex. iuncta glo. in. c. ij. de fo. cōpe. eo eni q̄ cleric⁹ cōpellit litigare coram laico iudex nō ē excōicat⁹ fm eū. Aduerte tu lati⁹ t meli⁹. aut secularis iudex compellit clericū p districtionē ꝓsonalē ad rādendū coraz eo t tūc indubie incurrit excōicationē. per. c. si qs suadente. xvij. q. iij. t. c. nup. j. de sen. excō. aut cōpellit eū litigare sine districtione ꝓsonali forte metu pene t tunc fm iura antiqua iudex nō erat excōicat⁹ sed excōicandus. t fm hec tpa intelligo. q. ij. alle. p do. An. & hodie p. c. nō min⁹. §. eo. dico nō soluz in clerico & etiā in laico q̄ als ē de foro ecclastico q̄ si secularis turbat iurisdictionē ꝓlati t monit⁹ nō desistit ipo facto incurrit excōicationē. vt ē tex. no. i. d. c. nō min⁹. in. ℞. iurisdictionē. t exꝑsse ꝺ sentiūt ibi Hosti. t Jo. an. q̄ p illū tex. dicūt q̄ hodie infiniti iudices seu rectores sūt ligati q̄ nō soluz diminuere & etiā in totū subtrahere iurisdictionē ecclasticā moliunt qō no. nō est eni ille tex. restringēd⁹ & ampliandus cū emanauerit in fauorē ecclie t clericoz maxime p libertate cōseruanda. vt in fi. no. dicit glo. in. c. sciant cūcti. de elec. li. vj. Hodie ℞o de iure nouissimo adde tex. no. in. c. q̄ñ. de ima. eccle. eo. li. p quē fert excōicatio ipo facto sine aliqua monitione ꝯ omēs qui impedūt lras impetrari a sede apostolica in causis spectantib⁹ ad foz ecclasticū vl im pedientes litigari coram ordinarijs locorū in causis spectantibus ad eos. t dic latius vt ibi legit t nōt. ¶ Opo. ꝯ tex. videt eni q̄ successor nō debeat pregrauari ex facto t delicto ꝑdecessoris. vt i regula nō debet. de re. iu. li. vj. nā delicta debent tenere suos auctores. vt in. c. quesiuit. de his q̄ fi. a ma. pte. ca. t. l. sancim⁹. C. de pe. So. glo. ff. in ꝓn. q̄ exquo successor negligit satisfacere nō tenet ex delicto alieno & pot⁹ ex ꝓpio. ex quo eni succedit i honore debet succedere in onere satisfaciendi. Ego intelligo glo. t tex. q̄ñ officialis delicit ptextu officij ad cōmodū ipius officij seu vniuersitatis. tūc eni tenet successor satisfacere cū succedit in officio. secus aūt si officialis deliquit vel cōtraxerit ad cōmodū ꝓpriuz vel libidinē suā satiandā. nā tunc nō successor sed ipe t eius heres cōueniri debēt. iuxta id qō legi. t no. in l. j. t. ij. ff. ad. l. iul. repe. z in. l. iubemus. C. eo. z i. l. nec magistratib⁹. ff. de iniur. t in. c. j. de solu. vi. c. j de deposito. cū si. t in hoc casu ꝓcedit ℣rius. t hoc forte voluit Jnno. ℣ in eo q̄ dixit istū. §. ceterū solū hīe locū q̄ qs succedit solū in regimie illi⁹ qui fuit excomunicatus ex causis hic contentis vel aliter qualitercūq; ꝓpter libertatē ecclie violatā. sec⁹ dic si ex alia cā eēt ptās excōicat⁹ vel ꝓuinciarij vl vniuersitas seu ciuitas interdicta. tūc eni successor nō eēt excōicat⁹ fm eū. Hosti. aūt loquit magis clare dicēs illud certū ē q̄ quicūq; succedit excōicato t fouet factū dānatū ꝓpter q̄ ꝑdecessor excōicat⁹ fuit eā dē sniam incurrit qō no. t puto q̄ vbi exꝑsse fouet tatim alio tpe nō expectato sit excōicat⁹. puta qz clericū captū p ꝑdecessorē tenet in carcere vl qd sile. ar. hic in fi. t. c. si cōcubine. de sen. ex. & vbi nō fouet & nō satisfacit nō fit ilico excōicat⁹ & dz expectari p mēsem. ar. hic. ¶ Sed ℣ h t ℣ tex. op. t videt q̄ successor in officio dz indistincte t ilico ēe excōicat⁹ quia snia excōicationis fert sub noie dignitatis. vt in. c. q̄ñ abbas. de offi. dele. So. no. hic gl. fi. q̄ illud. c. nō hz locū ꝺ casu cū agat rōne delicti. ¶ No. singulariter t dic clari⁹ q̄. c. q̄ñ abbas. locū hz q̄ dispō ꝓcepta sub noie dignitatis ē pariē ꝓportionabilis dignitati t ꝓsone. tūc eni indubie videt pot⁹ ꝓtem plata dignitas q̄ ꝓsona. sec⁹ aūt vbi mā ē ꝓportionabilis ꝓsone dūtaxat t nō dignitati qz tūc sp ꝓtemplat ꝓsonā t nō dignitatē vt hic. nā cū excōicatio liget alaz t ferat ꝓpter delictū seu cōtumaciā non pōt ꝓcernere dignitatē seu officiū cū nō habeat ajam. vt in. d. c. romana. nec dignitas delict & ꝓsona iō ꝓcernit ꝓsonā siue exprimat nomē ꝓpriū siue appellatiuū. Jdē dicim⁹ ecōtra in dispōne concernente

dignitatē tm̃ vt nō extendat ad psonā licet sit exp̃ssum nomē ꝓpriū tm̃. vt in.d.c.dilecti. dē fo.cōpe.t de mā vide qō plene dixi in.c.q̃m̃ abbas prealle.

¶ Extra gl.q̃ro.ꝑ ḃ in.x̄.ceterū.q tā ꝑdecessor q̃ꝫ successor tenet hic ad satisfactionē debiti in q̃ ꝓsistit ista satisfactio.So.dicit Jnno.q iste officialis debz oīe dānū emēdare ecclie qō ex ipius regimine sibi ꝓtingit.t si cōsilium dedit ad collectā iponēdam ipam eū emēdare oportebit.si aūt ꝓsiliuz nō dedit tūc forte nō cogēt ad emēdationē collecte ꝫ tenebit ad interesse qō ecclie ex ipius regimine cōtingit.et forte penā spūalem vel etiā pecuniariā eum subire oportebit fm q bon⁹ iudex arbitrabit. hec sunt formaliter verba Jnno.q̃ Jo.an.aliter non declarat.

¶ Sed q̃rit q̃d si nou⁹ rector opam dedit q̃ꝫtum potuit vt hic emēdari nō ꝫ vniuersitate resistente nō potuit qō intendebat obtinere.arguit ꝓmo q sit excusatus.ar.c.si habes.xxiij.q.iij.sed ipse finaliter tenet cōtrariū.debet enī si nō pōt obtinere relinquere regimē.nec fm eū timeat hoc casu amissionez salarij qz cū vniuersitas sit in culpa nihilomin⁹ tenet sibi ad salariū cū q ipm nō stet q̃ min⁹ regat.t idez dicit eadē rōne si ꝓ exp̃ssam inhibitionē antiqui rectoris vniuersitas ꝓcessit ad collectā imponēdā.q̃ si sentiat q debeat antiqu⁹ rector si volebat euitare culpā t penā excōicationis relinquere regimē. Cū ꝑdictis simplicitez recitando transit hic do.An.sed ꝑe.de ancha.dicit hec vera in rectoribꝰ.ꝫ in cōsiliarijs qui ꝓdixerūt ꝑdictis dicit se credere q nō tenētur dimittere officiū ꝫ sufficit eis q ꝓdixerūt ad euitationē pene.arg.ff.o.in.c.j.de his que fi.a ma.prec.t.l.q̃m.C.de apel.quā dicit ad hoc nō. Ego q̃ꝫtū ad hoc vltimū respectu cōsiliariorū alle. Jnno.q̄ hunc articulū tetigit in.c.nouerit.de sen.excō.vbi ponit duas sniās seu opi.Mā quidā dicūt q etiam si dederūt ꝓrium ꝓsiliū tenent dimittere dignitatē t officiū.alij cōtra.si nō pūt obuiare malis agēdis Ego latius t clarius istā mām attingēdo facio tria mēbra. Aut enī loquit in rectore qui erat tpe grauaminis.aut in successore.aut in ꝓsiliarijs. Primo casu aut rector nō ꝓdixit ꝫ dedit ꝓsiliū t auxiliū t ꝑcedente monitione incurrit excōicationez.vt in.d.c. nō min⁹ t tenet de delicto satisfacere siue fuerit excōicatus siue nō.versabit aūt satisfactio in hoc.Mā si pōt inducere vniuersitatē ad satisfaciendū in cui⁹ cōmodū collecta versa ē.t tūc solū ipe tenebit satisfacere de delicto suo fm arbitriū iudicis.nam violauit libertatē t imunitatē ecclie.ꝫ pōt citra emēdam damni puniri de delicto suo.ar.xvij.q.iij.q̃squis. t in.c.cū sit generale.de fo.cōpe.t optime facit.c.sicut dignū.de homi.Si aūt vniuersitatē nō pōt inducere ad emendā damni.tenet ipe in totum satisfacere.qz nō debuit ipe dare cōsiliū aut auxiliū.t si plures fuerūt cōsulētes vel auxiliū impendentes an oēs teneant insolidū an ꝑ pte. vide ꝑ Jnno.in d.c.sicut dignū.si vero rector resistit quātū potuit an teneat si ñ dimisit officiū seu dignitatē. Jo.an. sentit hic q sic.t videt cōiter sequi doc ¶ Sed certe circa hoc posset dubitari cū hoc nullo iure cauea tur.imo potius tex.in.c.nō min⁹.innuit ꝓriū dum solū excōicat rectores iponētes collectā t aliter turbantes iurisditionē ecclīasticā t fautores eoz.ꝫ iste rector de q̃ querit nec collectā iposuit nec fuit fautor imo ꝓdixit quātū potuit.ꝫ nō debuit in aliq̃ puniri nec tenet officiū dimittere cū ipe non cogat ad cōmittendū iniquitatē.ar.c.ephesijs.xliij.di. Maz pōt ipe dicere sicut dicit apl's.Abunde sunt man⁹ mee.t̄.vt ibi.ꝫ si ipe posset obuiare vel cogē ne exercerēt hanc iniquitatē tūc fateor q veniret puniēdus si nō obuiaret vel nō dimitteret officiū.vt in.c iulianus.t.c.dñs.xi.q.iij. Jnno.tñ in.c. nouerit ꝑ alle.in.x̄.edite.clare sentit q isti tenet dimittere officiū a ꝓncipio si non pūt facere statuta deleri de libro cōi.t facit ꝓ hac opi.qz non debēt exercere officiū in loco ecclesijs aduerso t qz debēt facere quantū pūt vt iniquitati obuiet.t ꝑ hāc cōstitutionē pūt sustētari dicta Jo.an.t Jnno.in.d.c.nouerit.licet sit valde rigorosum. ¶ Ad scōm respectu successoris.dic q aut negligit satisfacere seu inducere vniuersitatē ad satisfaciendū t tenet vt ꝑdecessor vt ḃ aut nō neglexit ꝫ nitit vniuersitatē iducere ad satisfaciendū quātū pōt.t dic vt. s̄. dixi in ꝑdecessore. nā pōt dubitari an teneant dimittere officiū si non pūt aliud facere.t pūt induci predicta ꝓ t cōtra t maxime.l.j.ff.de magi.cōue.vbi solum tenent isti magistratus qui cōsenserūt t nō alij.ad idem.c.romana.ꝫ.in vniuersitatē in fi.pall.vbi innuit q ꝓ delicto collegialiter cōmisso debēt dūtaxat culpabiles puniri.qō tñ ē intelligendū t distinguendū.vt no.Bar.in.d.l.aut facta in fi.ff.de pe.tutius tñ est dimittere dignitatē seu officiū.ar.ex his q̃. s̄. dixi i d.c.nouerit .ij.rñ. Jn cōsiliarijs ām ecclie sunt opi. Si enī dederūt ꝓsiliū ad hec grauamina inferēda indubie sūt excōicati vt hic.t i.d.c.nouerit.An aūt teneant insolidū an ꝑ pte ad onus satisfactiōis.dic vt no.Jnno.in.d.c.sic dignuz.Si ꝫo tacuerint ita q nō cōsuluerint ꝑ nec ꝓ.t dic q innoluunt pena t peccato cū his qui exp̃sse ꝓsenserūt vt notabiliter dicit Jnno.in.c.j.de his que fi.a ma.pte ca. t ḃ iō. qz exquo vocantur vt cōsulant si tacent sunt in culpa.arg.in.l.de etate.ꝫ.qui tacuit.ff.de interro .ac. t in.c.si post prestitum.de cōfes.li.vj. Aut expresse cōsenserunt t hoc est dubiuz an teneant dimittere officium. Jnno.refert opi.cōtrarias in.d.c. nouerit.tutior via est vt dimittant officium.arg.ibi posset tamē sustineri oppositū per no.ꝑ Jnno.in.d.c.j t ꝑ illud.c.romana.in fi. ¶ Ultimo hic q̃ro an mēsis qui expresse datur hic successori ad satisfaciēdū anteq̃ incurrat excōmunicationē deb̄ et am predecessori qui erat tēpore grauamnis. Hosti. tenet q sic.qz ūte.x̄.nisi satisfecerit.t̄.refert ad vtrūq;.t ē declaratio.c.nō minus.vbi tps nō fuerat declaratum.t cū ḃ dicto transeunt ꝓmuniter omnes doc. ꝑ hoc dicto satisfacit.c.inquisitioni de apell. iūcto c.cū dilecti.de dona.t que dixi in.c.scōo requiris. de apel.cum enim hic fit mentio de predecessore sicut de successore t circa factum ipius predecessoris nulla fit tēporis determinatio hic.vl'in.d.c. nō minus.nō apparet ratio quare illa temporis determinatio nō debeat cōcernere vtrūq; p̄sertim cuz sit

in fi. posita. facit qō no. Bar. in. l. ptor. ij. ff. vi bo. rap. t i. l. talis scriptura. ff. de lega. j. posset tñ meo iudicio sic eque distingui q aut pdecessor dum ista ret circa collectā extorquēdā fuit admonitus vt desisteret t ipe nō solū ñ destitit ꝫ pcessit ad executionē faciendā. t tūc ilico mense nō expectato incidit i excōicationē. frustra enī hic expectaf p menses. nā c. nō minus dicit q si iste monit⁹ nō desistit excōmunicationi inuoluf. iste aut̄ satis dicit nō desistere cū processit post monitionē ad executionē. Sz alia ē rō in successore qr sibi daf mensis nō vt desistat ꝫ vt satisfaciat. vnde merito cū in hoc possit inf vtrūq notari diuersitas nō debet illa determinatio tēporis vtrūq pariter cōcernere p ea que no. Bar. i d. l. pretor. sed vbi predecessor nō processit ad actuz cōtrariū puta ad executionē ꝫ nō desistebat a petitione t executione vel fuit admonitus post executionem vt satisfaceret tūc cum sit in eis eadē rō habebit locū in vtrisq illa mensis determinatio. t h no. p que habes materiā. c. bene declaratā.

Q Alia plericq. Casus Prelati pl⁹ debito a subditis extorquētes pretextu procurationis vel alterius seruitij impensi legato vel alteri illud restituent t tantūdē pauperibus erogabūt. primo phibet. secūdo penā imponit cōtrafacienti ibi quid si. tertō superiori negligenti penā cōminaf. ibi superior autem ¶ Mo. ar. q ad superiorē pinet imponere t exigere collectā p legato pcurando seu alijs onerib⁹ cōiter imminentibus psoluendis. qñq tñ ista expediunf p totū clerū seu pcuratores t sindicos cleri. vt in. c. accedētes. de pscrip. qñq a qualibz eccliā vel prelato legat⁹ exigit pcurationē integrā̄ sz eccliā exacta habet postmodū regressum cōtra alias ecclesias de quo dic vt in. c. cū instantia. ꝫ. de censi. Illud tñ certū est q in illis onerib⁹ imponendis debent oēs vocari etiā si sint religiosi. vt in cle. j. de censi. quod no. ¶ Mo. secūdo q legato pape nedū pcurationes debenf sed etiā alia seruitia. debēt enī clerici ei subuenire in suis necessitatibus vt in. c. ego enī. de iureiuran. t vide generaliter quid possit exigere legati. p no. in. c. pcurationes. ꝫ. de censi. vbi p Innoc. vide etiā p Jo. an. in. c. exigit. eo. ti. li. vj ¶ Mo. tertio q exigentes collectā p onerib⁹ publicis non debent aliquā vtilitatē cōsequi imo puniunf si pl⁹ exigant qz impendūt. t no. penā hic ꝫ eos statutam

Nota q clerici t plati qñq puniunf pecunialiter. t ē valde honestū vt talis pena cōuertaf in piū vsuz sicut hic disposuit papa in casu nostro. Qualiter aūt in alijs penis imponēdis p iudicē sit pcedendum. vide qō dixi post doc. in. c. licet. de pe. t qō no. Jo. an. post Ihosti. in. c. j. de homi. li. vj. ¶ Vltimo no. q superior nō pōt p libito remittere penā a iure impositam imo puniť si negligit illā imponere. Quid aūt si subest cā vel sine cā iponit penā miorē debitō vide qō le. t no. maxie p Bar. i. l. qd ꝫ. §. pēa Gaior ff. de his qui no. infa. t in. l. j. ff. ad turpil. in col. ij. vbi ponit Bar. quedam no. ¶ Opo. ꝫ tex. i eo q soluitur aliud tantundē nō illis a quib⁹ indebitum fuit extortum sed pauperib⁹. t sic ob. c. pcurationes in. fi. ꝫ. de censi. vbi duplū daf ecclesijs grauatis t nō pauperib⁹. sed glo. nostra soluit duobus modis. prio q h ignorabaf quātū quilibet cōtulisset iō solutio fit pauperib⁹. in cōtrario secus hāc so. reprobat t bñ qr sicut quilibet restituiť quātum quisq soluit ita potuit restitui tantundē. iō soluit scdo q in ꝫrio plus excessit superior qz hic. ibi enī cōmisit crimē concussionis qr de directo plus extorsit a qualibz ecclesia qz deberet habere ideo potuisset de stricto iure puniri in quadruplū cū talis sit pena pcussionis. s. cū superior ptextu officij extorquet aliqua a subditis vt. j. q. vij. sancim⁹. in fi. t. xxiij. q. j. militare. cuz si. hic aūt a nemine extorsit vltra qz soluit. t sic ptrā neminē cōmisit cōcussionis crimē sed facta coacervatione plus reperiť pcepisse qz soluisse. t iō satis ē q cuilibet reddat suū. t in pēnā isse superior cogiť dare pauperibus tñ plus quātū habito respectu ad totū summā extorsit. t p tanto fuit iudicio meo pside ratio bona. Extra glo. soluiť alijs modis. t primo p Jo. an. t Phi. dicētes q in effectu idē disponiť h qō ibi. nā qō daf ibi ecclesijs intelligiť datū pauperibus qr qō habet ecclesia pauperū est. xvj. q. j. c. fi. scdo soluiť p Gof. dicentē q ꝫriū locū hz cū grauaf ecclia. hic qñ grauanf clerici singulariter qr propt vitādas inimicitias inter platū t clericos fit erogatio inter paupes. ar. ff. fami. herd. l. plane. sic ō iudeis. c. cū sit. t. c. ad liberādā. Sc. tertio Ihost. q casus sunt diuersi t nō ꝫrij. si eni platus grauat subditū tūc hz locū. d. c. pcurationes. in fi. si i ensenijs vt qr recepit ensenia tpe visitationis t tūc habet locū. c. romana. cū. c. se. de censi. li. vj. si alio tpe aliqd extorsit a subditis habet locū. c. de eulogijs. xviij. di. sed melius allegaret. c. pcedens qō incipit qñ. vbi dr q si archiepc aufert aliquid alicui epo⁹ venientiū ad cōciliū puinciale punit in quadruplz Si vero platus excedit pter seruitiū factū legato vel alij tunc hz locū qō hic dr. t alia daf sol. sub dubio forte dicens q hodie indistinte reddiť duplum remittit ad no. in. d. c. pcurationes. ibi enī dr q licz vbi aliqd extorqueaf p vim seu p cōcussionem hz locū illa pena quadrupli. vt in iurib⁹ pall. t ar. i auē. vt iudi. sine quoq suffragio. §. sic igiť. t §. necessitatē in fi. videť tñ q in his sufficiat ō iuge canonico q reddat duplū. nā decre. romana. pall. loquiť de ensenijs t de violenter extortis sin cū. t recitando ita transit ibi t hic Jo. an. ꝫ plus mihi placet pcedens so. qr. c. romana simpliciť loquiť in recipiente munera tpe visitationis. c. dō se. loquiť in eodē casu vidicet in violāte debitū visitatiōis vt qr aliť exigit qz debeat t mādat indebitū restitui duplicatū. t sic loquiť in casu. c. pcurationes. nec debem⁹ defacili inducere iurū correctionē vt i. c. cū expediat. ō cle. li. vj. qre aūt hic t ibi nō puniť in qdruplū. pōt responderi q in istis iurib⁹ excessit plat⁹ petendo alia debitū exercēdo pncipaliter officiū suū ꝫ incideret extorsit vltra debitū. vñ nō pmisit directe violētiaz seu cōcussionē iō min⁹ puniť. ꝫ in. c. qñ. pall. t si cōmisit directe cōcussiōis crimē qr ptextu officij t potētie extorsit oīno indebitū iō plus puniť. Quare aūt in. c. pcurationes erogaf pena ecclie grauate

hic aūt in paupes. Dixit do. Lar. vltra p̄dicta q̄ ibi fuit eccl̄a dupliciter grauata in eo. s. q̄ extorsit pl̄s debito t in onere mansionis. q̄ mālt apud eccl̄ias plus q̄z deberet iō magis subuenik q̄z hic vbi clerici fuerūt grauati solū in eo qō soluerūt vltra debitum. Certe hec nō est bona so. q̄. c. p̄curatiōes. t. c ij. de censi. li. vi. loquūt generaliter qualitercunq̄z eccl̄ie grauent tpe visitationis plus debito iō tene sol. glo. declaratā. vt. s. vel. sol. Gof. An autē quādo soluit quadruplū totū sit pena. Jo. an. dic̄ q̄ nō ꝓ ineit rei p̄secutio vt tm̄ triplū sit p̄ pena. ō quo remittit ad no. j. q. vij. i ēs. ꝓ voluit allegare. j. q. j. naz ibi est illud. c. cū gl. sua. an alie pene possint excedere quadruplū remittit Jo. an. ad no. xij. q. ij. cū de uotissimā. t. xvij. q. iij. sicḡ dom̄ū. vide tm̄ de pena dupli tripli t quadrupli. qō le. t no. in. l. j. in p̄n. ff. de pub. t insti. de ac. §. tripli. cūsle. ¶ Extra materiam. c. scias q̄ Jnno. tractauit hic no. t subtilē materiam restitutionis fiende in foro pniali sumpta occasione ex isto tex. in eo q̄ mandat erogationem pene debere fieri in paupes xp̄i. t singulariter tractādo materiā p̄ cum tactā p̄nt formari. xiij. q. sed do. An. reduxit mām ad. vj. casus. t q̄z subtiliter p̄cedat tm̄ aliquatenus p illos. vj. casus itricatur materia. Ego clarius attingendo mām ponā duas regulas p quas iudicio meo decidunt ille qōnes t similes. t postea p̄sequor singulariter t singlatim illas. q. Jnn. t aliquas quas addit hic do. An ¶ Prima regula sit ista. q̄ vbicūq̄z ius positiuū habēs cōcursum legis seu equitatis naturalis dispōit sup restitutione vel retentione seruanda est talis lex etiaz in foro cōscie. hec cōclusio p̄bat ex his que dixi i c. j. de cōsti. vbi post beatū Tho. t Cal. dixi q̄ lex positiua peccati nō nutritiua ē seruāda etiam in foro cōscie ex quo nulla alia lex distinguit illo casu inter fozū pniale t iudiciale. nec subest cā distiguēdi. sūt eni supiores leges seruāde ex quo nō occurrit alia equitas naturalis in cōtrariū. ¶ Secunda regula vbicūq̄z inter legē positiuā t legē naturalez dak discrepantia seruanda ē lex seu equitas naturalis in foro q̄e nisi lex positiua ex aliqua iusta t vera cā disponat ꝑ illā legē naturalē. nā tūc seruanda ē equitas naturalis. ar. coz que no. Jnno. in. c. que in ecclesiarū. de cōsti. t hic t p̄ Jo. an. i. c. fi. de īmu. eccl. li. vj. t in. c. ij. de vsu. li. vj. t p̄ Bart. in extraua. ad reprimendā in. v. denūciationē. exēpla dari⁹. j. patebūt. ¶ His p̄missis venio ad qōnes Jnn. t prima ē an habens aliquid ex furto rapina oppressiōe dolo vel calūnia teneak ad restitutionē in foro aie an sufficiat solū penitere de peccato. Jnno. condudit q̄ tenek ad restitutionē. alle. cij. xiiij. q. v. t idē dicit in omnib⁹ oibus cassibus in quib⁹ cōpetit repetitio siue p̄ actiones. vtputa p̄ actionē qō me. cē. de dolo. t sīles. siue iudicis officio. t dic q̄ q̄stio ista decidit p̄ primā regulā. nā ad restitutionē fiendā restringit ius positiuū ex quo dak actio vel iudic officiū. t hz cōcursū legis naturalis. nam cōgruit legi t equitati naturali neminē debere locupletari cum aliena iactura. vt in regula locupletari. de re. iu. li. vj. t in. l. nam hec natura. ff. de cōdi. inde. suadet. t p̄cipit ius diuinū. vt̄e. t no. in regula peccatū. ō re. iur. li. vj. t in. c. cū tu. de vsur. ¶ Scōa qō Jnn. ē q̄ quis ē obligatus ad debitum de iure naturali tm̄ q̄nale est qō debek seruo. nam seru⁹ nō obligak alicui nec aliquis sibi nisi naturaliter. vt in. l. naturaliter. ff. de cōdi. inde. t alibi dicit tex. q̄ quātuz ad ius ciuile serui p̄ nullis habenk. sec⁹ de iure naturali. q̄ quātū attinet ad ius naturale oēs hoies equales sunt. vt in. l. qō attinet. ff. de re. iur. Jnno. dic̄ q̄ tale debitū est soluendū seruo in foro cōscie ita q̄ō tali debito nō pōt fieri elemosyna p̄ obligatū. ar. de iureiu. eā te. t dic q̄ ista q̄stio decidit p̄ illā regulam scōam quā. s. tradidi. nā lz ius positiuū tali debito naturali si assistat tm̄ si tollit obligationē nālē ex sufficienti cā iō equitas iuris naturalis ē in foro pniali seruanda. t pono exemplū qñ aliquis p̄misit alicd dare seruo. nā ex cōsensu suo obligak naturalit. vt in. l. sepe. §. is vero. ff. de re. iu. peccat aūt quis nō implendo qō p̄misit. vt in. c. j. t qō ibi no. de pac. naz deus respicit coz. t nō solēnitatem verboz. xxij. q. v. iuramēti. t. xiiij. q. v. si quid inuenisti. t p̄sertiz hec dispositio p̄cedit q̄z ius positiuū nō resistit huic obligationi licet nō assistat. vnde peccat quis q̄ ad deū nō seruando. qō satis sensit etiā Bar. in. d. extraua. sup verbo denūciationē vbi dicit obligatum naturalit tm̄ ex suo cōsensu peccare nisi adimplcat iō potest denunciari eccl̄ie p̄m eū. Do. An. in p̄missione facta seruo lati⁹ distinguit sic. q̄ aut ds promisit seruo vt dño suo acquirat t tūc nō deficit ius positiuū. quasi dicat q̄ seru⁹ etiā ciuiliter pōt acq̄rere dño alle. l. si seruus. ff. de vbo. obli. ꝓ potuisset allegare. ff. de sti. ꝑu. ser. per totū. t hoc casu credit debitum debere solui dño in foro cōscie. Sed tu dic hoc p̄cedere quādo solenniter acquisiuit obligationez si aūt p̄ pactū nudū tm̄ tūc deficit ius ciuile. vt in. l. iurisgentiū. §. sed cum nulla. ff. ō pac. quo casu subest naturalis obigatio tm̄ sicut in libero. An autem vtroq̄z casu sit solutio fienda dño in foro cōscientie Do. An. vult q̄ sic ex quo p̄misit vt acquirat dominok. videk tm̄ ꝑ limitare qñ p̄mittēs seruo crederet sibi soluēs ipm nō traditurū rem illā dño tūc etiam sibi soluēs nō cēsetur. q̄z equitas iurisgentium est in cōtrariū que vult vt p̄ seruuz acquirak domino. Ego habeo istū casū sic intellectū p̄ indubitato etiā quo ad fozū cōtentioſuz. p̄ quo alle. tex. aptuz in. l. qō seruus. ff. de solu. vbi dicit q̄ si seru⁹ ex peculio suo seu ex pecunia dñi cōtraxit etiā sibi soluit nisi dñs p̄sumak nō cōsentire. nā profecto iste casus decidit per primam regulā. cōcurrit eni tūc ius positiuū t equitas naturalis. nam si p̄mittēs non habuit respectum ad seruū non debuit sibi soluere si p̄sumpsit q̄ infideliter agit ꝑ dñm suū. videk eni dñs tacite p̄hibere. vt in. l. si cū cornelio. ff. de solu. t in. l. si hoiem. ff. man. Et idē dicit in monacho. p quo allego tex. iuncto eo qō no. Bar. in. l. nō ideo. ff. de nōua. t. d. l. qō seru⁹. iuncto eo qō no. Jnno. in. c. cū olim. de p̄uile. sed intellige p̄ p̄ie dictum Jnno. q̄ ds p̄misit seruo cōtēplatione serui. tunc eni solū obligak in oēm euentū naturalit t debet in foro aie soluere seruo q̄z seruus ē sic liber q̄ ad ius

naturale vt. ꝯ. dixi acqrit ñ dño. facit qđ le. ꝛ not. l l. qui seruo. ff. de cõdi. ꝛ demõ. iuncta. l. placet. ff. đ acqui. here. Idẽ dic si dñs aliqđ promisit seruo. licereni nõ obligeꝫ de iure ciuili qz non cadit obligatio inter seruũ ꝛ dñm. vt in. l. interposita. C. de trãs ac. tñ tenet in foro aie ꝓpter obligationẽ naturalẽ cui ius nõ resistit ꝙ nõ assistit. acquisitio tñ fit dño ꝙ dñs debet pati seruũ illã rem habere cõiuẽtibus oculis. vt in sũ dicit in. l. iiij. ff. de manu. Et idẽ po test dici in abbate qui aliquid ꝓmisit monacho. de quo vide qđ no. Jo. an. in regula nõ est obligatorium. de reg. iu. li. vj. in mercu. ꝛ in. c. cũ singula. de ꝓben. eo. li. ꝛ per Jnno. in. c. insinuante. q̃ dcti. vel vo. ¶ Tertia questio ẽ quid si mathematicꝰ vel meretrix vel silis dolo vel fraude vel ꝓsuasionibus induxit aliquẽ vt daret eis pecuniã an isti teneantur illã restituere in foro iudiciali. So. Jnno. q nõ cõpetit repetitio. qz hincinde versaꝫ turpitudo. vnde potior ẽ cõditio possidentis. ff. de cõdi. ob tur. cau. l. vbi autẽ. Jn foro aũt penitentiali ẽ vtriqz pnia in iungenda ſm eum. ¶ Nota hoc verbũ qđ apte sentit q̃ istĩ nõ teneanꝫ ad restitutionẽ etiã in foro aie. ꝛ ita simpliciter recitando transit Jo. an. Jnno. tñ nõ loquiꝫ ita clare vt refert Jo. an. do. An. dicit se credere q̃ siquis promisit aliquid meretrici vel mathematico q̃ in foro aie non teneꝫ sibi soluere qz illi ꝓmissioni ex turpi cã nõ assistit deꝰ. si aũt nõ promisit sed ꝓcessit ad traditionẽ ꝛ tũc dicit do. An. se credere q̃ ille qui recepit non teneꝫ in foro aie restituere qz illa habuit donatũ ꝓ derelicto. ꝙ putat q̃ recipiens teneꝫ illud dare pauplb⁹ ex quo turpiter acquisiuit. ꝛ dicit de hoc eẽ casum. xiiij. q. v. nõ sane. nõ credit tñ illum peccare si restitueret illi a quo habuit. ad hoc qđ no. i. c. extransmissa. de deci. ꝛ. j. q. j. nõ est putanda. plus mihi placet dictum Jnno. ꝛ Jo. an. vt ad restitutionem seu erogationẽ pauperibus fiendã nõ teneanꝫ isti. primo qz ius positiuũ ẽ ꝓ eis. dicit enĩ q̃ meretrix turpiter facit q̃ est meretrix ꝙ nõ turpiter accipit cũ sit meretrix. vt i. l. iiij. ff. de cõdi. ob tur. cau. ꝛ nota hoc vltimũ. videꝫ etiã in hoc cõcurrere equitas naturalis. si enĩ non turpiter accipit ex quo ẽ meretrix. q̃ nõ teneꝫ restituere. preterea fauet sibi ius naturale in retentione ꝓpter cõsensum dñi tradentis. nã nil taz naturale q̃ vt acquisitio fiat ſm volũtatẽ dñi tradentis. vt in. l. nihil tam naturale. ff. de re. iur. ꝛ in. §. ꝓ traditionẽ insti. de re. di. ꝛ facit optime qđ habeꝫ in sũ in. c. fi. de simo. Ad. c. nõ sane alle. ꝓ do. An. dico q̃ nõ loq̃ tur in casu nostro ꝓprie. Itẽ ꝓcedit potꝰ cõsultiue scz vt faciat inde elemosynã de acqsito ꝓ moderatã improbitatẽ sed nõ distribuit tanq̃ aliena sed tãq̃ ꝓpria distribuit vt ibi ꝛ idẽ cõsulerẽ in casu nostro ꝛ loquiꝫ cũ talis ꝓuenit ad statũ ꝑfectionis sed ꝺ necessitate saluti si teneꝫ restituẽ ꝙ satis ẽ deo satisfaceꝫ ꝓ pniam. ar. in. d. c. fi. ꝺ simo. vbi bo. rex. in ar. ꝛ b credo aperte sentire gl. xiiij. q. v. in sũma. ꝛ in. c. ex transmissa. de deci. dicũt enĩ q̃ talis possit elemosynam ex tali quesito facere ex quo fuit translatũ dominiũ ꝛ nõ cõpetit repetitio. nõ enĩ dicũt q̃ teneꝫ. ꝛ tene menti illam regulã que colligiꝫ ex istis gl. in materia restitutionis. hanc ptẽ apte fouet Ly. in. l. cum te. C. de cõdi. ob tur. cau. vbi in qõne facti recitat se dicere q̃ meretrix de eo qđ lucraꝫ in meretritio potest facere testamẽtũ ꝛ disponẽ put vult. idez Bal. i. l. j. C. c. vbi dicit q̃ eps nõ põt in illis taliter acquisitis apponere manũ etiã post mortẽ meretricis. ꝛ ita dicit se rñdisse a quodaz ꝺo interrogatꝰ. secus dicit Ly. in loco ꝑall. in ea q̃ nõ ẽ meretrix. dicẽ enim q̃ licet dominiũ rerũ donatarũ transit in illaz mulierẽ. tñ fiscus tanq̃ ablator iniuste acqsiti illud totũ aufert ꝓ. l. lucius. ff. de iur. fis. dicit enĩ q̃ tales mulieres teneꝫ in foro aie hec turpiter questa restituere. qđ mihi satis placet qz iste turpiter recepẽrunt ex quo nõ erãt meretrices. i. palã questũ faciẽtes. cessat enĩ dispositio. l. iiij. ff. đ cõdi. ob tur. cau. ꝛ etiam equitas naturalis. ꝛ in hoc casu posseti saluare scõm mẽbrũ distinctiõis do. An. sed respectu ꝑmi membri in eo qđ dicit q̃ si ꝓmissio fuit fcã meretrici nõ teneꝫ ꝓmittẽs in foro aie. ꝓ opi. sua vide glo. in. l. idẽ si. ff. de cõdi. ob tur. cau. q̃ dicit illã promissionẽ nõ valere etiã in meretrice. licet enim nõ turpiter recipiat donata vt ibi turpiter tamẽ petit ꝓmissa. ob tur. cau. sed Ly. post ꝑe. in. d. l. cum te. tenet cõtrariũ. Cõcludit enim q̃ peccat ille qui meretrici nõ seruat ꝓmissa ꝓ rõnem ꝑdictã qz sicut nõ turpiter recipit ita nec turpiter stipulaꝫ seu recipit ꝓmissionem. ꝛ hanc opi. videtur firmare Bart. in d. l. idem. ꝛ licet Bal. in. d. l. j. videtur tenere cõtrarium q̃ aliud ſit in receptione q̃ in ꝓmissione. vdicit de hoc eẽ casum in. l. fi. ff. de aq. ꝛ ob. sed certe ille tex. nõ probat. loquiꝫ enĩ in muliere que promisit viro ob tur. cau. sed nos loquimur in viro qui promisit meretrici. ꝛ ita cõperi postmodũ q̃ Bar. i. d. l. idẽ. rñdebat ad illam. l. qđ satis placet. Cõclude q̃ ex omnibus premissis q̃ meretrix turpiter nõ recipit dona vel ꝓmissionẽ. ꝛ qđ põt de illis ad libitum disponere licet cõsultius agat dando pauplb⁹. secꝰ in alijs mulierib⁹ nõ meretricib⁹ publicis. quia ille turpiter accipiũt dona vel ꝓmissiones. vñ ꝓ ꝓmissione nõ possunt agere ꝛ recepta teneꝫ restituere ꝛ fiscus posset illa bona occupare. ꝛ ꝑdicta bñ. not. ¶ Quarta qã quid si quis recipit indebitũ iure ciuili tñ. ponit exemplũ Jnno. in legatario. vt puta heres credens hereditatẽ ad oia sufficere soluit integrũ legatũ de quo poterat detrahere falcidiã nũquid teneꝫ legatariꝰ hoc casu restituere heredi qđ sibi ex beneficio legis falcidie cõpetebat. Jnnoc. tenet qđ nõ qz licet ius positiuũ disponat sup hac falcidia tñ equitas naturalis que oritur ex dispositiõe testatoris est ꝓ legatario. ꝺhosti. aũt dicit dicta Jnnoc. procedere iñ herede qui soluit ꝙ iuris ignorantiam. si enim errauit in facto cõpetit repetitio ꝓ. l. error. C. ad. l. fal. Do. An. dicit illam legẽ procedere in contentioso foro sed in foro aie loqꝫ Jnn. ipe tñ putat in hac qõne sic distinguenduz. q̃ aut testator vetuit in testamento falcidiam detrahi. ꝛ tunc legatarius tenuit cum bona cõscientia illa bona etiam si testator fuisset ignarus sui patrimonij licet aliud dicat lex fori cõtentiosi vt in auc. sed cuz testator C. ad. l. fal. mouꝫ qz habemꝰ certũ fundamentum

voluntatis defuncti. nec aliquis error cadere potest implendo voluntatem defuncti, facit enim iuxta voluntatem defuncti. Si autem testator non vellet falcidiam detrahi tunc si persona est ignara & grossa verisimiliter ignorās detractionem falcidie putat idē. s. q̄ legatarius iuste tenetur in foro aīe q̄ habuit vltra falcidiam quasi tūc cōcurrat cōsensus testatoris in solutione totius legati. Si aūt testator esset persona instructa in iure certificata de iure falcidie tūc dicit se credere q̄ legatarius teneat restituere q̄ habuit cōtra. l. falcidiam siue errore facti siue iuris heres solverit integrū legatū. q̄ cū possibile sit testatorem voluisse falcidiam detrahi. ex q̄ erat sciens & nō prohibuit cōsultius ē vt legatarius restituat & sic satisfaciat voluntati defuncti. nam in dubijs via tutior ē eligēda. vt in. c. iuuenis. de spon. & si diligenter aduertis videt do. An. hanc. q. decidisse semp̄ fm tacitā volūtatē defūcti ex qua insurgit obligatio naturalis licet lex positiua aliter disponat i foro cōtentioso. & sic voluit indistincte vt illa eqtas naturalis p̄ferat in foro aīe iuris positiui dispositioni. Aduerte tu nā decisio huius. q. plurimū depēdet ex alia q̄e. an heres sit naturaliter obligat⁹ ad legata integra solvēda. ō q̄ plenissime p̄ legistas maxime Bal. in. d. l. cum quis. C. de iur. & fa. igno. aliquid p̄ canonistas. in. c. fi. ō solu. Et si tenem⁹ opi. vltramon. qui dixerūt nullaz oriri obligationē naturalē. cōtra. l. falcidiā cessabunt oīa dicta do. An. fundata sup illa equitate & obligatione naturali.

Si vero tenem⁹ opi. p̄riam que videt placere communiter citramon. tūc in foro iudiciali sumus certi p. c. raynuti⁹. & c. rainaldus. de testa. & p̄ aūc. § cū testator p̄ealle. iuncta. l. error. C. ad. l. fal. Sz difficultas oriē in foro pniali. & in hoc dicerem aduertēdum ad tres casus dūtaxat. Aut enī a principio heres vult vti beneficio. l. falcidie in casib⁹ a iure cōcessis. & dico q̄ poterit sine aliquo peccato. nec tenetur in aliquo foro pniali. hoc aptissime p̄bat p. d. c raynutius & rainaldus. si enī foret aliq̄ peccatum in retentione falcidie nō p̄mitteret ius canonicum falcidiam ita indistincte sicut facit nō distinguēdo an defūctus fuerit simplex persona an discreta. q̄ ius canonicuz etiam quatenus disponit in foro contentioso nunq̄z disponit cum peccato. vt in. c. fi. de p̄script. & hanc partem indistincte tenet Bal. in. d. l. cum quis. dicens absurdum foze dicere contrariū. & firmās q̄ eo casu quo heres vult vti beneficio legis fal. nulla oriē obligatio naturalis q̄ lex falcidia resecat legato ipo iure. vt in. l. linea margaritaz. ff. ad. l. fal. Itē dic q̄ si qua orta fuerit illa nō hz effectū ex dispone legis in p̄riū. q̄ mouet ex optima rōne in p̄riū. vt si defunct⁹ reperit aliquē q̄ velit cē heres hereditate grauata. & hāc opi. sentit etiam Bar. in. d. extraua. ad reprimendā in. v. denūciationē. Ex q̄ p̄cludit q̄ heres nō p̄t denūciari in foro ecclīastico vt soluat integra legata. q̄ tz Bar. in loco p̄all. Scōs casus ē q̄n heres sciens solvit integra legata & tūc legatari⁹ tenet cuz bona cōscia q̄ ex q̄ heres nolvit vti. l. falcidie būficio iā legatarius tenet sibi debitū ō iure naturali & ciuili & firmez Bal. in. l. cū q̄s. palle. Quarti⁹ casus ē cum heres solvit integra legata ignorant. q̄ casu, p̄babilit dubitat in foro pniali. & puto standū indistincte iuri positiui dispositioni. put voluit hostiē. vt distinguamus an solverit p̄ ignorantiā iuris vel facti. moueor p̄ id q̄ dixi. g. in scōa regula. cū enī ius positiuū possit ex cā legitima tollere effectū obligationis naturalis vt in macedoniano. put. j. subūciā. fortius potuit disponere in casu nr̄o in q̄ dubitat an obligatio naturalis oriat. Induxit enim ius. l. fal. ex iusta cā adeo q̄ fuit approbata p̄ ius canonicuz. vt. g. dixi. quā quidē legē induxit cū limitatiōe an solueret heres p̄ ignorātiā iuris vel facti. nec in b̄ versat aliq̄ p̄tū. g talis lex ē seruāda in foro pniali cum ex cā possit quē p̄uare re sua. iuxta no. in. c. q̄ ecclīam de p̄sti. vñ nō video iustā cāz recedendi in casu nr̄o a dispōne iuris positiui i foro aīe. & b̄ de ista q̄one.

Quintz q̄ ē in eo q̄ ē obligat⁹ ciuilit tm̄ & nō naturalit. Exēplū in eo q̄ scripsit se debere cētum spe future numerationis tm̄ i veritate nihil accipit an laps̄o biēnio teneat solvere in foro aīe. dubiū facit q̄ in foro p̄tentioso artat ex q̄ infra biennīū tacuit. vt in. l. in p̄tib⁹. C. de nō nu. pe. dixi plene in. c. si cautio. de fi. instru. Inn. tenet hūc sī artari i foro aīe q̄ ex q̄ nil in veritate recipit nō obligat naturalit etiā biēnio elapso. vñ p̄t ō p̄timonio suo facere elemosynā & disponere vt vult. hec cōclusio Inno. placet Jo. an. & ē verissima. lex enī p̄ lapsū biēnij p̄sumpsit veritatē debiti. nō enī agit obligare debitorem ad id q̄ nō recipit. cū aūt in foro aīe cōstet de veritate cessat lex positiua fundata sup p̄sumptione. q̄ p̄sumptio cedit veritati. viij. di. veritate. & facit q̄ i sili no. Jo. an. in. c. ij. de vsu. li. vj. & q̄ le. & no. in. c tua. & c. is qui fidē. de spon. & tetigi in. c. j. de cōsti. An aūt subsit aliq̄ remediū in foro p̄tentioso post lapsū biennij. dic vt plene dixi i. d. c. si cautio. Sexta q̄ ē in eo q̄ fuit iniuste cōdēnat⁹ an teneat i foro aīe ad obseruationē sīe vel sponte solvere i foro p̄tētioso. Inn. tz q̄ nō q̄ talis sīa nō induc obligationē naturalē nec tollit cā. nō i foro aīe si teneat tali sīe parē. & i hac. q. p̄sit ex dict⁹ Inn. aliquē p̄ulchre p̄clusiones elici. Prima p̄clusio q̄ in foro aīe si teneat q̄s parere iniq̄ sīe. Rō huius p̄clusionis q̄ ex iniqua sīa nō oritur obligatio naturalis nec extinguit si prius erat orta. iuxta illud q̄ le. & no. i. l. iulianus. ff. de p̄di. inde. & i. l. ab eo. C. quō & q̄n iu. di xi in. c. q̄ ad p̄sultatōez. ō re iudi. q̄ p̄cedit etiaz si nō fuit appellatū dūmō nō habuit aliuz p̄firmādi sētētiā. vt dixi i. c. q̄ ad p̄sultatōez. ius aūt positiuuz p̄pellit ad obseruatōez talis sīe p⁹ decēniū q̄ p̄sumit iusta. vt i. c. cū inf. de re iudi. cū si. § in foro aīe stat veritati. vñ nō ē iusta cā recedēdi a iure positiuo in foro aīe. q̄ cessat rō sup qua se fundat lex positiua. Scōa p̄clusio obtinēs iniustā sīam teneat i foro aīe restituere q̄cquid inde fuerit p̄secut⁹. hec p̄clusio p̄bat q̄ retinet alienū. naz vt dixi sīa iniusta si tollit nec iducit obligateōz nālē. & lex mādauit vt sīa mādaret execūtioni q̄ p̄supsit p iusticia sīe g̃ cū in foro aīe p̄stat de p̄rio teneat ad restitutionez q̄ peccatū nō dimittit nisi ablatū restituatur. vt in. c. cum tu. de vsur. & i regula peccatū. de re. iu. li. vj.

¶ Tertia cõclusio si in foro cõtentioso ꝓstaret ꝑ cõfessionẽ illius q̃ obtinuit sniam de illius iniusticia cassaret illa snia etiã in foro iudiciali ¶ Nota singulariter hanc cõclusionẽ. rõ ẽ qr vt ꝓdixi snia iniusta sustinet ex sola ꝓsumptione iusticie. & ꝫ ꝓsumptiõez iuris r de iure admittit ꝓbatio in cõtrariũ ꝑ cõfessionẽ illi⁹ cui⁹ vtilitatẽ ius induxit illã ꝓsumptiõez vt no. in auẽ. & r tã necesse. C. de dona. añ nup. qõ ẽ no. r ad hoc dictũ scias allegare dictũ Jnno. hic r vide qõ dixi in. c. is qui fidem. de spon. ¶ Quarta cõclusio succũbẽs iniuste non debet etiã in foro aie ꝙpẽte parere snie qr induceret victorẽ ad peccandũ ꝙple nisi habebat animũ donandi qr tunc ille nõ peccaret recipiendo. sic intellige dictũ Jhoñ. hic sed ad mandatũ iudicis nõ peccat parendo iniuste sentẽtie qr iudiciũ reddit in inuitũ. vt in. l. inter stipulantẽ. §. si stichũ. ff. de ver. obli. r. c. intelleximꝰ. de iudi. ¶ Septima questio ẽ an tutus ꝑscriptione teneatur sibi facere cõsciam in foro aie. Ego hanc. q. plene tetigi in. c. vigilanti. de prescrip. r dic vt ibi. & vt ibi nõ desint dicta doc. hic scias q̃ Jnnoc. in effectu voluit distinguere inter ꝑscribentẽ bona fide r mala fide. vt primo casu nõ teneat ad restitutionez secũdo sic. r hanc opi. tenuit Jo. an. in regula possessor. de reg. iu. li. vj. vbi plene ꝓsequit. r multi tenuerũt r ẽ cõis opi. canonistaruz. & do. An. voluit magis rigorose ꝓcedere ꝓpter opi. quozũdã theologoz̃ que ẽ in ꝫrium. s. vt supueniente scia rei aliene teneat ad restitutionẽ in foro aie licet superueniret post cõpletã ꝑscriptionẽ. distinguit enim ipe sic. q aut qs ꝑscripsit ꝫ ignorantẽ r tenet ad restitutionẽ qr posito q lex de ꝑscriptiõe loquẽs sit fundata sup aliqua equitate nõ tñ est tanta eqtas ex pte eius cõtra quẽ ꝑscribit ex q̃ ẽ ignoraꝫ. si aũt ꝑscriptio fuit cõpleta ꝫ scientẽ dũ tñ ꝓsona sit diligẽs r sagax tũc subdistinguit. aut enim habuit illã rez ex titulo lucratiuo r tenet ad restitutionẽ qr licet ex pte illi⁹ cõtra quẽ ꝑscribit det negligentia nõ tñ subest tãta equitas ex pte ꝑscribentis quãta subest ex parte illius ꝫ quẽ ꝑscribit. aut habuit illã rem ex titulo oneroso. puta exempto r tũc dicit q nõ tenet ad restitutionẽ qr nõ debet incurrere dãnũ ꝓpter alteri⁹ negligentiã. si enim restitueret nõ hꝫet regressũ de euictione ꝫ illũ a quo habuit cãm. sentit tñ q si is ꝫ quẽ ẽ ꝑscriptũ vellet soluere ꝑciũ r meliorationẽ rei q tunc teneret i foro aie ad restõez. Quare aũt i casib⁹ ꝓdict nõ tenet ad restõez in foro iudiciali tñ i foro aie. sic ꝑm suã opi. rñdet qr fozũ iudiciale ꝑscriptionẽ iduxit vt litiũ sit finis r vt magis timeat ipm fozũ & in foro penitẽtiali attendit solũ equitas. Aduerte hec potuissent dici aduersus ius ciuile & non aduersus ius canon. cũ. nã etiã quaten⁹ ẽ fori iudicialis nõ inducit aliqd scienter cũ ꝑiculo aie alicui⁹ imo dicit q ossi cõstitutioni ẽ derogandũ q̃ sine peccato seruari nõ põt. vt in. d. c. fi. de ꝑscrip. facit rõ. c. Matthe. de simo. dũ ibi alle. illud euãgelicũ. Quã cõmutatiõnẽ dabit hõ ꝓ aĩa sua. Jtem quid ꝓdest homini si vniuersũ mundum lucretur anime vero sue detrimentum patiatur. quasi dicat nihil. vñde nũqz ius canonicum fundando se super veritate inducit aliquid cum peccato. cum ergo ius canonicum i omnibus membris formatis q̃ do. An. inducat r approbet prescriptionez vult q̃ possit prescribens se ex sua prescriptione defendere. ergo nõ est dicenduz q̃ peccat prescribens si nõ restituit supueniente scientia. si aute nõ peccat nõ obligat ad restitutionez q̃ aũ ꝑscriptione possit se defendere prescribẽs etiam cõtra ignorantẽ ꝓbat. vt in. c. ij. de ꝑscrip. li. vj vbi patet q̃ etiam ꝫ eccliaz potest se defendere q̃ ꝑscribens titulo lucratiuo hoc idẽ possit enaz ꝫ eccle siam. probatur in. c. apostolice. de donatione ergo indistincte q̃ nõ tenet ad restitutionẽ qr tutus ẽ iuris dispositione q̃ potuit ex causa rem vnius dare alteri. vt in. l. item si liberatũ. ff. de rei ven. r i. l. antiochensium. ff. de priui. credi. r no. in. c. q̃ in ecclesiarũ. de cõsti. r in. l. fi. C. si cõtra ius vel vti. pu.

Octaua questio an tutus in foro iudiciali exceptione odiosa veluti macedoniani teneat restituere pecuniam sibi creditã nõ obstante exceptione sibi cõcessa per ius positiuũ. Jnno. cõcludit eũ nõ teneri mouetur duab⁹ rõnibus. Prima qr illud ius emanauit nõ solum in odium creditoris sed etiam ꝓpter bonũ publicum vt inde euitet moꝛs sen expectatio mortis parentũ. ff. ad macedo. l. j. Secunda rõ est melioꝛ ꝑm eum qr nihil apud filiũfa. cuius dominiũ nõ habet. nec pecunie sibi numerate dñium in eum transmittit. aduersus vero actionẽ ꝓtra eũ cõpetentem hz legitimã exceptionẽ sibi datam ab illo qui creditori actionẽ dedit r iõ per talẽ exceptionem tutus ẽ ꝑm eum. prima tñ rõ est veꝛioꝛ ꝑm Jhoñ. hoc dictum suũ videtur tẽperare Jnnoc. ꝓpe fi. glo. sue. Sentit enim hoc debere procedere nisi causa ꝓpter quã lex fuit mota cessaret in illo casu puta qr creditoꝛ mutuauit filiofa. ꝓpter charitatẽ parentũ qr vidit filiũ i aliq̃ ꝑiculo ꝓpter qõ indigebat pecunia. tũc enim tenet in foro aie restituere. do. An. dicit ꝓfessorẽ debere examinare tã mutuantẽ q̃ filiũfa. r si cõstat q̃ mutuauit pecuniã ob necẽ ꝓis tũc qr quilibet ẽ in turpitudine putat idẽ dicẽdũ qõ. s. dixi ꝑm eũ in meretrice. quasi sentiat q̃ nõ teneatur restituere creditori & paupib⁹ ex q̃ turpiter acq̃siuit si aũt cõstat q̃ ex charitate tũc tenet cũ Jnnoc. vt teneat ad restitutionẽ. in dubio aũt dicit q̃ lex positiua ꝑsumit q̃ mutuauit in necẽ patris. sed lex cõscie ꝑsumit q̃ ꝓpter charitatẽ. ergo in dubio maꝛ est lex cõscie. s. vt restituat qr in restitutione nullũ versat ꝑiculũ aie & ꝫ ꝓ eo põt subesse ꝑiculũ qr forte mutuauit ex charitate ¶ Ego dico q̃ ex mutuo fcõ filiofa. oriꝛ obligatio nãlis r ciuil⁹ & bñficio iuris ꝓpetit regulariꝛ exceptio. vt in. l. j. ff. ad mace. no. Bar. i. d. exua. ad reꝑmẽdã i. v. denũciatoz. Qñ aũt exceptiõ nõ cõpetat r qñ sic. ꝑt dari regula iudicio meo i vtro q̃z foro vbicũq̃z creditoꝛ nõ fuit i culpa mutuando. tũc exceptio macedoniani ñ cõpetit in foro iudiciali. r ꝓsequẽs fori⁹ nõ cõpetit in iudicio aie. Si aũt creditoꝛ fuit i culpa tũc exceptio cõpetit r suum effectũ opat in vtroq̃z foro. ꝓma ꝑs huiꝰ regule probat in. l. iij. ff. ad mace. vbi dꝛ q̃ si quis credit aliquẽ patrẽfa. nõ vana simplicitate deceptꝰ nec iuris ignantia. & qr publice paterfa. reputabat. r ita habebat i

cõtrahendo ꝛ ſi cessat senatuscõsultum. ad idez bo. ex. in. macedoniani. C. e. vbi dicit ꝙ cessat auctoritas senatuscõsulti quotiẽs quis mutuauit pecunias filiofa. ad necessarios sumptus quos patris pietas verisimiliter nõ recusauit. ꝛ nota illũ tex. Et ratio illoꝝ iuriũ nõ ẽ alia nisi qz si reperiet creditor in aliqua culpa ꝓpter quã fuit inducta illa exceptio. idẽ ergo in alijs casibus in quib⁹ eet culpa creditoris. ꝛ videt de mente Bar. in. d. extrauagã. ad reprimẽdam. ¶ Secũda pars regule ꝓbat rõne. nam licet ex tali mutuo oriat obligatio naturalis ꝛ ciuilis tñ potuit lex ex causa iusta ꝛ honesta illius obligationis efficaciam tollere. ꝛ in effectu priuare creditorẽ debito suo sicut facit in vsucapione ꝛ si. ad hoc qõ no. in. d. c. que in eccliarũ. ꝛ hoc apte videt de mente Bar. in. d. extrãua. vbi dicit ꝙ denũciatio euangelica nõ habet locũ ꝛ filiũfa. rõne obligationis naturalis qz efficacia illi⁹ est elisa ꝓpter auctem legis ex iusta ꝛ honesta cã disponentis. ꝛ sic apte sentit ꝙ nõ tenet restituere etiã paupibus. nã si peccaret in recipiendo pecunias haberet ꝛ eũ locũ denũciatio euangelica. vt in. c. nouit. de iudi. ꝛ vide ꝓ canonistas in. c. fi. de solu. ꝛ ꝓ hac ꝑte facit qõ dixi in scõa regula superius alle. ꝛ idẽ dic vbicũqz naturalis est elisa a iure positiuo ex iusta ꝛ honesta cã maxie fundata sup aliqua equitate naturali. ¶ Ex quo infero ꝙ mulier que iurat velleiano in foro iudiciali non tenet ad soluendu in foro pniali nec põt eccle denunciari. qõ etiã Bar. firmauit in loco ꝓalle. sic eni is qui ꝓscripsit tutus est in foro aie ex dispositione legis. ita ꝛ iste filiufa. ꝛ hoc satis voluit Inno. hic. Ad vltiũ tñ aduerte. nã cũ hodie saltem inter xpianos nõ soleat sequi parentũ mors ex mutuo facto filiofa. videtur ꝙ debeat cessare senatusconsultũ qz cessante cã debet cessare cõstitutio. xvj. q. j. generaliter. ꝛ sic in vtroqz foro debebit obligari ad restitutionẽ. qõ satis videt de mente Inno. in vltima sua qõne vbi dicam. ¶ Nona questio ẽ in eo cui res adquisita põt petita restitutione in integruz iure spãli vel generali an anteqz implozetur teneatur in foro aie illã rem restituere. So. Inno. ꝙ exã cõtract⁹ tenuit mero iure nõ tenet ad restitutionez nisi is qui põt petere restitutem lesus eet malicia cõtrahentis. ꝛ no. hoc vltimũ secus dicit qñ ꝛctus eet ipso iure nullus. puta ex defectu solẽnitatis vt qz res eccle fuit vendita sine solẽnitate debita ꝛ res minoris sine decreto. tunc eni tenet illã rẽ restituere qz nõ hz iustũ titulũ ꝛ bonã fidẽ. nã hic titulus ꝓ nõ titulo habendus ẽ. Do. An. q̃ ad primã ptẽ qñ ꝛctus tenuit sed cõpetit restitutio an solũ teneat restituere i foro aie in q̃ fuit deceptus venditor dicit ꝙ si venditꝛ veri silr sciebat vex ꝓciũ rei qz erat ꝑsona fagax tũc videtur illud modicũ qõ valebat vltra habere ꝓ derelicto. ꝛ iõ nõ tenet emptor sibi facere cõsciam. ꝛ idem dicẽdum in ꝑsona emptoris si fuisset eodẽ mõ in ꝓcio lesus. Si aũt vendẽs eet ꝑsona ignara tunc tenetur emptor sibi facere ꝛfiam eo ꝙ plus valebat Idẽ dicit si ꝓlatus vendidit vel ali⁹ ꝓcurans facta alterius. nã licet sciat vex ꝓciũ tñ nõ debuit vendere ꝓ minori precio. ar. in. c. ij. de dona. ¶ Aduerte primã partem sue distinctionis puto verissimã etiã in magna quãtitate qz videt tũc vẽditor donare ex quo scies verum valorẽ vendidit ꝓ valde minori. vt no. doc. in. l. ij. C. de rescin. ven. ꝛ in. c. dum dilecti. de emp. ꝛ ven. facit regula scienti ꝛ cõsentienti. de re. iu. li. vj. ꝛ regula cuius ꝓ errorem. ff. de re. iur. Quo ad secũdã ptẽ dic ꝙ si emptor decipit venditorem dolo in ꝓcio quãtũcũqz modico tenet i vtroqz foro. vt. l. iulianus. §. venditor. ff. de ac. em. no. gl. in. l. in cause. ff. de mino. ꝛ in. c. cũ dilecti. de emp. ꝛ ven. Si aũt dolus nõ dedit cãm cõtractui nec incidit in ꝓtractu ꝛ tunc aut emptor sciebat rem pl⁹ valere ꝛ venditor ignorabat ꝛ dic ꝙ in foro aie tenet restituere qõ plus valebat qz egit ꝛ iusticiã naturalem decipiendo saltẽ proximũ in precio. facit. xvij. q. iiij. quicunqz ꝛ melius in. c. j. de em. ꝛ ven. ꝛ sentit Jo. cal. in. c. nauiganti. de vsu. Et ꝙ dicit licituz eẽ cõtrahentib⁹ se decipere vsqz ad dimidiam iusti ꝓcij. vt in. d. l. in cause. dic fm Inno. in. c. in ciuitate de vsur. ꝙ illud ꝓcedit iure fori nõ iure poli. i. q̃ ad deũ nõ ꝓcedit. sed ius positiuũ noluit ꝓ modica lesione dare actionẽ in odiũ litiũ. ꝛ qz homines omni die sup hoc litigarẽt. ꝛ ꝓ hoc vide bo. glo. ꝛ. q. ij hoc ius porrectũ. in. ẋ. ꝛ plus. q̃ dicit eccliaz nõ debere recipere ꝓcium vltra verũ valorẽ rei oblatum qõ no. Si autem vterqz fuit ignorans ꝛ emptor et venditor sed re ipa interuenit deceptio in ꝓcio põt dubitari an snia supueniente teneat restituere id i quo alius fuit deceptus. ꝛ credo ꝙ sic si a principio emisset pro vero valore si illud sciuisset. secus puto si nõ emisset pro illo ꝓcio dz tamẽ restituere rem ex q̃ vult alter restituere illõ precuz ex quo non vult suplere iustum precium. ar. bo. in. l. in fundo. ff. õ rei ven. ꝛ in. l. si quis cuz aliter. ff. de verbo. ob. vbi parificant deceptio re ipa ꝛ ex ꝓposito. ¶ Quo ad secũdã ptẽ qõnis Inno. qñ ꝛctus fuit nullus ex defectu solennitatis. do. An. dicit se credere ꝙ hoc licite teneat in foro cõscie qz quãtũ ad metas iuris naturalis ibi est verus titulus q̃uis deficiant solennitates positiue. ideo in foro aie tenet cũ bona cõscia exquo nõ subest deceptõ ꝛ affuit legitima cã alienãdi. ꝛ nota bene hoc dictũ qz sepe occurrit in practica. ꝛ adduco ad huius dicti cõfirmationẽ notabile dictum Inno. in. c. ꝙ sicut. de elec. vbi dicit ꝙ si electio tenuit de iure naturali. s. rõne cõsensus eligentium licet sit nulla ꝓpter solennitates iuris positiui nõ seruatas nõ tenetur electus in foro cõscie renũciare qz habuit fundamentũ naturale. ius eni positiuũ adinuenit solennitates ꝓpter piculũ eccliaruz ꝛ decepciones cuitandas sed cuz omnia cessant in casu occurrenti non est in foro conscientie de illaz defectu curandũ. qõ singulariter no. quia facit ad multa. ¶ Decima questio est in eo q̃ imoderate aliquid vltra debitũ extorsit vel aliqd accipit ab aliq̃ seu lucratur in aliqua negociatione illicita an teneatur ad restitutionem in foro aie. So. ex dicti Inn. pñt ex hac. q. colli tres ꝛclusiones. ¶ Prima conclusio sit ista. vbicũqz lucrat quis aliquid vltra debitũ ex licito exercitio ita ꝙ nõ hz iurisditionẽ puniẽdi. puta qz ẽ aduocat⁹ vel medicus vel cursor vel exer

tens licitã negociationẽ nõ tenek restituere q̃quid vltra debitũ fuerit lucrat⁹. ex q̃ sine dolo malo illõ habuit. alle. c. nõ sane. ꝑalleg. xiij. q. v. nisi forte in medico aliq̃d spãle dicas. vl̃ nisi tñ eẽt imoderate exactũ q; iudex ex offõ suo ad illud restituẽdũ dz exigẽtẽ cogẽ. tũc enĩ i foro pniali ꝓcipiet ei vt restituat. dicit tñ q; in casu in q̃ nõ artat ad restitutionem pzudent facit si oĩa in clemosynã largit. alle. xiij. q. v. qui habetis. t. c. nõ sane. dicit tñ q; nõ damnaret illos si talia lucra heredibus relinquerẽt. t no. hoc dictũ singularit̃ maxime ꝑ intellectu illi⁹. c. nõ sane nã exꝑesse sentit qõ. s. dixi in meretrice vt illud. c. loquat cõsultiue in illa pte erogatiõis fiendæ i pauperes. ¶ Secũda cõclusio ẽ q; si habẽs officiũ cum iurisdictione ita q; si rõne iurisditiõis potuisset exp̃mere aliquid t aliq̃d vltra debitũ fuit exact⁹ tenek ad restitutionẽ indebiti exactoꝝ. p. d. c. nõ sane. in ꝑn. t. j. q. vij. sancim⁹. t. C. qõ me. cau. l. penul. t si. ¶ Tertia cõclusio exercẽs illicitas negociatiões vl̃ alis iniuste acq̃rens aliq̃d q̃rẽs sine calũnia alicui facta tenek in foro aie q̃cq̃d fuerit lucratus i paupes vel in alios ꝓios vsus erogare. ar. xvij. q. iij. sicꝫ cõtumax. t in. c. magne. t in. c. qõ sup̃ his. de voto. facit. c. cũ tu. in fi. de vsu. Do. An. quo ad primã cõclusionẽ putat dicendũ q; si conscia repulsat vel remordet in eo qõ imoderate exactũ ẽ tũc sequenda est cõscia. vt in. c. lras. de resti. spo. t illud ẽ restituẽdum aut paupib⁹ erogandũ. si aũt nõ facit sibi de hoc ꝓsciaz t tũc dicit q; de hoc tenek sibi facere cõscientiã cũ hac tñ moderatiõe. Si enĩ dans vltra debitum erat ꝓsona sagax t discreta ita q; verisimilit̃ sciebat q; donabat vltra debitũ tunc videk ex sua liberalitate donasse t tunc recipiens nõ tenek sibi facere ꝓsciam nec tenek ad restitutionẽ nisi velit. Si vero donauit nesciens ita q; nõ ex ꝓposito vl̃ erat iuuenis parũ sagax aut ꝓdigus seu donauit exactus t tunc tenek recipiens sibi facere consciaz de eo qõ recepit vltra debituz ita q; tenek in foro aie ad restitutionẽ. Attende q; hoc dictũ do. An. differt a dicti Jnno. respectu paruę quãtitatis. nã vbi imoderate aliquid fuisset exactũ voluit Jnno. q; fieret restitutio in vtroq; foro. placet mihi plus opi. do. Ant. nã exq̃ scienk aliquid habuit vltra debitũ venit ꝫ eq̃tatẽ t iusticiã naturalẽ merito tenek ad restitutionẽ ar. xxiiij. q. j. nõ auferam⁹. t in. d. c. j. de em. t ven. t videk de mẽte Cal. in. c. nauiganti. de vsu. vbi cõcludit neminẽ debere ex ꝓposito aliq̃d plus vl̃ minus debito emere alia pte igrante. t põdera dictũ Jnno. in eo q; dubitauit an in medico cẽt aliq̃d speciale t nihil allegauit. Ego dico q; in ar. opti. fac. l. si medic⁹ de va. t exor. cog. vbi dz q; dak officiuz iudicĩ ad rescindẽdã vẽditionẽ medico factã ꝓ infirmũ durante infirmitate q; videk hoc fecisse ꝓpter sanitatẽ recuperandã t timorẽ vite pdende t sic videk q; si dak aliq̃d medico vltra debitũ illud nõ videtur datũ ex mera liberalitate ꝫ potiꝰ ꝓpter voluptatem euadendi. t sic videk posse repeti in vtroq; foro. et no. bñ illã. l. sic inductã cũ dicto Jnno. hic. ¶ Underma qõ ẽ de eo qõ ds lucrat in ludo an subiaceat restitutioni saltẽ in foro aie. Jnno. c. dic̃ q; si iste fuit tractus ad ludũ nõ tenek restituere q; nõ videk dolo fecisse. si vo aliũ traxit restituere tenek quasi dolo fecerit. si aũt aliquis amisit põt repetere vel forte melior erit cõditio possidentis. arg. ff. de condi. ob tur. ca. l. vbi aũt. t videk q; illã. l. intelligere istud mẽbrum qñ vterq; fuit in turpitudine. dicit tñ Jnn. q; si recreationis cã modicuz ludit q; lucrat restituere nõ tenek. ar. ff. de alea. p totũ. t. xiij. q. v. nõ sane. t. ff. si quadrupe. pan. fe. di. l. j. Jo. an. remittit de hac materia ad no. in sũma. de excess. ꝓla. §. vnico. sub. §. clericus vero. t ꝓ Ray. in fi. scde ptis. t q; beatum Tho. scda scde. q. xxij. arti. vij. t in. c. clerici. el grande. de vi. t ho. cle. Do. An. putat i distincte reiecta illa distinctione Jnno. an fiat recreationis cã vel nõ vel modicũ sit lucrũ vel imoderatũ an sit attractus vel attrahit tenendũ q; lucrũ subiaceat restitutioni sicut. §. dixi post eũ in meretrice t mathematico qz nec recreatio nec immodicitas aut attractio excusat quẽ a peccato t iõ in foro ꝓscientie tenetur lucrũ ꝫm eũ restituere. Ego de ista qõne remitto te ad ea que plene dixi in. d. c. clerici. de vi. t ho. cle. t vide glo. in. c. cp̃s. xxxv. di. t ꝓ Bal. super rubrica de cõdi. ob tur. cau. vbi iter cetera ponit tres casus in quibus indubitanꝫ põt lucrũ repeti. Primus si ille ludus erat ꝓhibitus q; legẽ cõem seu municipalẽ. Secũdus si fuit lucrat⁹ ei qui nõ habebat plenã administrationẽ pecunie vt filiofa. seruo vel monacho. Tertius si fuit lucratus cũ falsis taxillis nã hoc casu põt ille puniri de furto vel saltem extra ordinẽ coerceri. ar. l. falsus. ff. de fur. qõ no. t vide plenissime de oñi ludo vbi te remisi. t tene menti opi. do. An. q; satis ẽ tuta i foro aie. Duodecima qõ est in hypocrita qui multa bona acquisiuit sub nomine boni xp̃iani an teneatur illa restituere. t concludit q; sic. qz q; fraudẽ acquisiuit. xiij. q. v. c. fi. dic̃ tñ sub dubio forte q; hoc dz restituere deo i elemosynã. t nõ illi qui dedit qz ille cõsecut⁹ est a deo mercedẽ suã ex quo dedit cõtẽplatione dei. ar. eoꝝ que no. in. c. ex transmissa. de decĩ. t no. ibĩ dictũ. t ꝺ materia vide in sũma de pe. §. fi. t puto q; etiaz in foro iudiciali pñt hec bona ab eo extorqueri qz nõ sunt sua ꝫ ecclie vniuersalis sicut cetera bona ecclastica ar. xij. q. j. vidẽtes. t. c. requisisti. dz testa. adduco optimũ silẽ. sic enĩ datũ filiofa. ꝓtẽplatõe pris vl̃ datũ ipi pri t acq̃rit̃ pri exq̃ pat fuit cã, prima t imediata ipi⁹ donatiõis. vt le. t no. maxie q; Bar. in. l. ꝫ si plures. §. in arrogato. ff. de vul. t pupi. t idẽ in donis fact̃ spõse vt ibidẽ no. q; Bart. ita donatuz ei q; videbat q̃si sanct⁹ ꝫb noie boni xp̃iani vl̃ donatum deo q; fuit cã ꝓxia t imediata illi⁹ donatiõis qõ bñ no. ¶ Tertiadecima qõ t vltima Jnno. ẽ qd si impator vel ali⁹ princeps faciat sine cã ꝓstitutionẽ ꝫ ius nãle. puta q; dicta rex trãsferãt de vno in aliuz sine cã. t qd si ꝓstitutio fuit a ꝓncipio iusta ex cã illa tñ cã cessat nũc in casu de q; agit̃ an tal̃ ꝓstitutio sit fuda. Et dicit Jnno. q; i primo casu qñ nulla suberat iusta cã statuendi ꝫ ius naturale siue diuinuz talis cõstitutio nõ est seruanda in foro aie t etiaz in foro iudiciali. q; ea que no. in. c. que in ecclĩarũ. de cõsti. t idẽ voluit Bar. in. l. oẽs populi. ff. de iusti. t iur.

t.l.fi.C.si cõtra ius vel vti.pub. In alio vero casu cũ a pncipio fuit iusta cã statuendi ꝑ in casu occurrẽti cessat illa cã dicit q cõstitutiõ est in vtrocꝫ casu restringenda ad casum in quo emanauit.exemplum cõstitutiõ q dat exceptionẽ macedoniani emanauit ex iusta cã t rõnabili vt.s.dixi.si tñ certũ esset q illa cã ob quã emanauit nõ subesset.puta q ob necessitatẽ fuisset pecunia numerata dz cessare exceptio t peccaret ꝑm eum qui defenderet se illa exceptione t nota singulariter hoc dictũ q vt.s.dixi hodie cõmuniter,mutuat filiofa.ob necessitatẽ t iustã causã nõ aũt propt necẽ parentuz.nec vidi nec audiui q tẽpoꝛibus nostris secuta sit moꝛs patris ex tali mutuo.vñ videt q saltez in foꝛo penitentiali cessare dz hodie illa exceptio t sic posset denũciari filiussa.ratione peccati in foꝛo ecclĩastico.t sic puto limitãduz Bart.qui aliud sentit in.d.extraua.ad repꝛimẽda in.v.denũciationẽ.qõ tenemẽti refert tñ Jnno. aliquos dicere q exq constitutio emanauit ex iusta cã cõtra ius naturale licet postea eueniat casus in q ipa cã cessat nisi sit casus qui a iure excipiat nihilominus ẽ cõstitutio obseruanda.generaliter.ar.s. de cõsti.c.j.t.c.fi.nec eni est expediens nec possibile oẽs pticulas cõpꝛehendere sigillatiz vt in.l.non pñt.ff.dele.t ita simpliciter trãsit hic Jnn.do.An. cõcoꝛdando pmũ dictũ cũ secũdo dicit se putare q si lex statuat aliqua ex cã legitima.t indistincte loquat t in oibus casibus ꝑsumit cãm,pcedit ꝓ vltia opi.si autẽ nõ ꝑsumit cãm in oibus casibꝰ vel saltez de defectu cause põt cõstare p modũ ꝓbandi a lege nõ repꝛobatũ tũc pcedit pmũ dictũ.Ego latius t clarius cõcludo sic.q aut lex siue statutuz pꝛesumit cãm t sup ea inducit ꝑsumptionẽ iuris t de iure et nõ admittit pꝛobatio sup defectu cãe per.c.ie.qui fidei.a.de spon.nisi ius induceret illaz pꝛesumptionẽ in fauoꝛẽ alicuiꝰ tũc eni admitteꝛ pbatio in contrarium p cõfessionẽ illius.vt.s.dixi post Jnnõ.t no.in.d.auẽ.ꝓ iã necesse.C.de dona.ante nup.sed in foꝛo aie nõ eẽt illa cõstitutio seruanda si constat de defectu cause.vt notaui in.d.c.is qui fidem.t dixi in.c.j.de cõsti.t facit qõ.j.dicã.in eo qui nõ cõfecit inuentariũ.aut lex seu canon non inducit ꝑsumptionẽ iuris t de iure sed simplicit statuit t tũc si cã est expꝛessa in lege t põt pꝛobari cãm istam nõ extitisse in casu occurrenti t nõ debet seruari cõstitutio nec in foꝛo aie nec iudiciali q ratio legis ẽ lex t nõ ecõtra.vñ vbi cessat rõ cessat lex.vt in.l.nõ dubiuz. C.de legi.t in regula fi.de re.iu.li.vj.t in.l.cũ pat. §.dulcissimis.ff.de le.ij.vbi pbat q dictũ generale restringit ad rõnem dispositionis etiã cõtra verba legis.ad idẽ.l.ex facto.pmo rñso.ff.de vul.t pup. vbi pbatur hoc idem pcedere in pꝛiuilegijs.c.xvj q.j.generaliter.iuncta glo.facit.c.suggestũ.de ap. in fi.t qõ no.Bar.in.l.itẽ quero.§.q impleto.ff.loca.Aut rõ legis nõ est expꝛssa t tunc si põt naturalit t indubitant vnica ꝑsumi t nulla alia debet lex seu illa dispositio restringi ad limites illiꝰ rõnis.vt notat Ly.in.d.l.nõ dubiũ.C.de legi.t Bal.in.l.mapimũ vitiũ.C.de liber.pte.alle.in hoc bo.rex.in.d l.ex facto.in pn.qõ pcedit etiã in dispositiõe penali.vt voluerũt pdicti doc.in locis palle.t optime facit.l.ij.§.quid si curatoꝛ in.v.qd ergo.ff.ad tertu. Do.An.posuit hic aliquaꝺ qõnes alibi tactas per doct.Querit eni qd si lex vel statutuz pꝛhibet aliqd alienari t si fuerit alienatũ disponit q debeat confiscari an res taliter cõfiscate pñt cũ bona cõscia emi a fisco.hanc.q.ponit Jo.an.in.c.fi.de imu.eccle.li. vj.dic vt ibi.q.do.An.nihil hic addit. ¶ Alia questio quid si heres nõ cõfecit inuentariũ an teneatur creditoꝛibus hereditarijs vltra vires hereditarias in foꝛo cõscientie.nã in foꝛo iudiciali tenet vt i.l.fi. C.de iure deli.Jo.an.cõcludit q nõ.t eũ sequitur do.An.hic.q lex ẽ fundata sup ꝑsumptione q heres fundauit bona ex q nõ pfecit inuentariũ.vnde ex quo ꝑstat in foꝛo cõscientie de ꝛrio nõ hz locũ dispositio.t hoc dixi tibi.s.pxi.pcedere in oĩ lege fundata sup pꝛesumptione lz lex inducat ꝑsumptionẽ iuris t de iure vt nõ sit seruanda i foꝛo aie.ex q cõstat de defectu cause ꝑsumpte.Alia rõ ꝑm do. An.est q illa lex est penalis inquãtũ tenet soluere vltra vires hereditarias sed in foꝛo cõscie quis nõ arctatur ad soluendũ penã.adducit glo.in.c.fraternitas,xij.q.ij.tu vide an hoc sit indistincte verũ vt pena legis nõ artet in foꝛo cõscie.qõ latius dixi in c.j.de cõsti.t p Jnno.in.c.sicut dignũ.ꝺ homi.vbi Jnno.no.tractat an i foꝛo aie teneat quis ad emẽdaz dãni qõ intulit,primo an ꝺo sufficiat penitere q cã breuitatis omitto ꝺ sed vide ibi. ¶ Ultimo hic querit an heres teneat in foꝛo aie soluere legata i minus solẽni testamẽto relicta.nam in foꝛo iudiciali nõ tenet.de q dicẽdũ vt in.l.si veritas.t in.l.fi.C de fideicõ.Do.An.dicit se cõsuluisse in facto i q tñ vnꝰ testis fuerat adhibitꝰ q in foꝛo pscie teneat heres soluere legata.nec ob.si dicat q videt testatoꝛ noluisse testiñ valere ex q nõ adhibuit solẽnitatem debitã q ꝑm eũ testatoꝛ sciebat testiñ valere ꝑm metas foꝛi naturalis.Jtẽ cũ ad minus sumꝰ dubij de volũtate testatoꝛis dz ꝓbari id qõ tutiꝰ ẽ.s.vt legata soluant q in solutõe nullũ subest pꝛiculũ secꝰ in nõ solutiõe.t ita simplr transit.Hec qõ dependet ex illa difficili qõne an ex testõ minꝰ solẽni oꝛiat obligatio naturalis.nã si nõ oꝛiꝛ vt vltramon.t aliq voluerũt certe ñ tenet qs i foꝛo pscie cũ cessaret ius positiuũ t eqtas naturale.vt.s.dixi.Alij tñ voluerũt q nascit obligatio naturalis ñ idistincte ꝑ certi casibꝰ.t ꝺ hac.q.aliqd p canonistas i.c.fi.ꝺ solu.t plenissime p legistas in.l.cũ qs.C.ꝺ iur.t fac.ig.t maxie per Bal.i.iij.col.vbi videre poteri ad saturitatẽ.mihi tñ ex toto dcã sua ñ placẽt ꝑ excluderẽ mãz sic q aut defũctꝰ ñ egit solẽniꝛ relinq re ꝑ totũ posuit fidei heredis t tũc tenet heres ciuilit t naturalit t sic i vtro q foꝛo ꝑ casus no.ꝑm vnã lec.quã seq ibi Bar.i.l fi.C.de fideicõ.Aut ñ reliq fidei hẽdis sed simplr relicta fecit sine solẽnitate debita t puto idistincte q si heredi inoresciꝛ tenet in foꝛo aie.Rõ q me mouet ẽ q iste solẽnitates iuris ciuilis fuerũt inducte ad falsitates euitãdas t ꝺ rigoꝛe.si q ꝓstat i foꝛo aie q nulla falsitas interuenit dz cessare dispositio iuris positiui t seruari eqtas t obligatio naturalis q oꝛiꝛ ex dispositõe defuncti.l.cũ ãpli.§.is natura dz.ff.de re.iu.t optime facit dictũ Jnno.i sũi i.d.c. qõ sicut.de ele.inducẽdo vt.s.induxi.t.l.ex testõ.

C. de fideicō. ꝛ vide oīno que dixi in. c. j. de succes. ab intesta. vbi tractaui aū legata ad pias causas in minus solēni testamēto valeāt. ꝛ p Bar. ꝛ Bal. i. l. j. C. de sac. sanc. eccl. ꝛ hec sufficiant.

Ecclesie. Ecclia non ꝓsecrata in q̄ di uina officia celebrant gaudet imunitate. h. d. primo ponit dictuꝫ. secūdo ratio dicti ibi. qz. ¶ No. primo ꝙ appellatiōe ecclie venit ecclia que nōdū est cōsecrata. idem pba tur in. c. fi. de ꝓse. eccl. vl alta. ꝑ dic h̄ ꝓcedere largo sumpto vocabulo. stricte aūt ꝛ ꝓprie vocat basilica ante cōsecrationē. post cōsecrationē vo assumit no mē ecclie. ꝛ vide bo tex. iuncta glo. in. c. j. de reli. do mi. ꝛ qō no. sup rubrica de cōse. eccl. vel alte. dixi ti bi vbi vide significationē istoꝝ nominū. ¶ No. se cūdo ꝙ in ecclia nōdū cōsecrata celebrari ꝓsit diuina mysteria. qō intelligendo de licētia ꝛ ꝓmissione epi. aliter enī nō licet sacerdoti celebrare in locis nō dū cōsecratis. vt in. c. nullus presbr. ꝛ in. c. vnicuiq; ꝛ in. c. clericos. de ꝓse. di. j. ¶ No. tertio ar. bonuꝫ ꝙ priuilegiū ecclie simplr collatū extendit ad basili cam. i. ecclīam nondū ꝓsecratā. facit ꝑ ꝛ q̄. c. fi. ꝛ qō ibi no. s̄. de cōse. eccl. vel. alta. ad idē facit. l. pe. ff. o mili. testa. vbi habet ꝙ de primo militandus gau det priuilegio militū io cū hec basilica sit irreuoca biliter obsequijs diuinis dedicata ꝛ de primo con secranda gaudere dz priuilegio ecclīarū ꝓsecrataꝝ ¶ Ultimo nota rōnem huius tex. ibi qz obsequijs diuinis dedicata. ꝛ. quare ecclia nōdū cōsecrata gaudet priuilegio imunitatis. fundat enī tex. se super ea rōne qz obsequijs diuinis ē dedicata. ꝛ sic vi det ꝙ sufficit sola deputatio alio nōdū accedēte. h̄ faciūt ad multas qōnes. ¶ Primo an basilica vl ec clesia nōdū ꝓsecrata gaudeat ꝓuilegio imunitatis. licet diuina ministeria ibi nōdum fuerūt celebrata glo. j. dicit ꝙ nō. mouet ꝑ istū tex. i prin. a q̄rio sen su ꝛ idē tenuit abbas. Hosti. tenuit q̄rium. sufficit enī ꝑm eū ꝙ locus sit dedicatus deo aucte pontifici primariū lapidē imponētis cū postea nō possit ad hūanos vsus redire. s̄. de reli. domi. ad h̄ ꝛ ad tex. in eo ꝙ dicit celebrant exponit. i. celebrari ꝓsit. non enī ē multū inspicienda celebratio ꝑm eū qō dicē patere in priuato oratorio qō gaudet immunitate ꝑm Gof. qō an sit verū dicā in se. q. fatet tū Hosti. ꝙ de mens quart⁹ q̄ fuit egregi⁹ iurista sentiebat cū opi. Ber. glosatoris ꝑ ꝓ sua opi. dicebat Hosti. vltra p̄dicta ꝙ de palatio epi dz. xvij. q. iij. id ꝓstituimus. ꝛ j. dicā. Do. car. exp̄sse sequit istā opi. Hosti. qz cū mā ista sit fauorabilis nō ē restringenda ꝑ laxanda ar. regule odia. de re. iur. li. vj. Alij vero doc. transeunt simpliciter recitādo ꝓ opi. Hosti. facit iudicio meo multū rō lre quā. s̄. ponderaui. nō enī fundat se sup celebratione lz de ea fiat mentio in narratiōe sed super deputatione qz est deputata diuinis ob sequijs q̄ rō vendicat sibi locum licet nondū fuerit ibi celebratū. nā ex quo epūs posuit solēniter ꝓmuꝫ lapidem erigendo ibi cruces ꝓout legit ꝛ no. in. c. nemo. de cōse. di. j. satis locus est deputatus diui nis obsequijs. ꝛ rō posita in dispositiōne dz restrin gere ꝛ ampliare dictū ad limites ipsius rationis. vt in. l. cum pater. §. dulcissimis. ff. de lega. ij. etiam cōtra verba. vt in. l. nō dubiū. C. de legi. ꝛ in regu la fi. de re. iu. li. vj. Sepe enī in narratione ponunt plura qz accidērūt sic in facto sed rō legis est ipa lex vt in iuribus ꝓme alle. ꝛ hāc ꝓtez teneo adducēs vltra p̄dicta. l. omnia priuilegia. C. de epi. ꝛ de. vbi ꝓbatur ꝙ oīa priuilegia concessa ecclīs extendunt ad hospitalia. fortⁱ ergo idē dicendum in ecclia nō dum cōsecrata de proximo cōsecranda. ad idez. d. l. pe. ff. de mili. testa. ꝛ hanc opi. tenuit Jo. ō lig. pⁱ Lau. in de. j. de pe. ꝛ remi. ꝑ in hoc stando ꝙ esset con suetudini. vt no. Inno. in hac materia. in. c. inq. s̄. eo. ꝛ qz est optima legū interpres. de cōsue. cum di lectus. ¶ Secūdo querit quid de hospitalibus an gaudeant hac imunitate. Gof. dicit ꝙ ꝓuata ozato ria que in domib⁹ priuatorū sunt hoc priuilegium nō habēt. ar. dē cōse. di. j. in ꝓn. ꝛ auē. de eccl. tit. §. si quis in sua dozio. ꝓ hoc facit qz ista loca possūt reuocari ꝛ reduci ad priozes vsus prophanos au ctoritate dominoꝝ. vt plene no. ꝑ Inno. in. c. inter dilectos. de dona. secus dic Tin. si auctoritate epi ozatoriū fuit cōstructū. qō tacite sentit Goff. ꝛ facit qō ipe no. in. c. fi. de eccle. edi. ꝛ tenuit Lau. i. d. de. j. qō satis placet per. d. l. omnia. in hoc tamen stan dum est cōsuetudini. ¶ Tertio quero quid si eccle sia sit iterdicta an gaudeat imunitate. Gof. ꝛ Tin. ꝙ sic. ar. hui⁹. c. ꝛ. s̄. dictorū facit qō in sil dicit ō cle rico ꝙ licet sit interdict⁹ suspēsus vel excōicatus re tinet nihilominus priuilegiū imunitatis circa ma nuum iniectionē ꝛ circa forum. lxxxj. di. dictum. et in. c. at si clerici. de iudi. in fi. ꝛ idem Hosti. dicens ꝙ deus in cuius honōrē datur imunitas nō deliquit ꝛ peccata debēt tenere suos auctores de his que fi. a ma. ꝓte ca. quesiuit. ꝛ satis ecclia affligit in eo ꝙ si bi subtrahitur debitū seruitutis obsequij. vñ non debet dari afflictis afflictio. de cle. egro. c. j. ꝛ. vij. q j. cum ꝓcussio. ꝛ remittit ad sūmā. e. ti. §. inquantuꝫ o. sed nūquid h̄ priuilegiū. qō satis placet ꝛ sequit doc. cōiter. ꝛ Lau. in. d. cle. j. ¶ Quarto querit an palatiū epi gaudeat hac imunitate. Inno. in. c. iter s̄. eo. refert quosdam tenere ꝙ sic. ꝑ. c. id ꝓstituim⁹ xvij. q. iij. vbi videt exp̄ssū. in prin. ꝙ tenuit simpliciter per illum tex. Hosti. in. d. c. inter. Alij vero intellexerunt illū tex. dum domus epi est intra. xl. passus qui deputāt ecclesie ꝓ suo atrio ꝛ circūitu de quibus in. c. sicut antiquit⁹. xvij. q. iij. nā dom⁹ epi nō debet distare ab ecclesia. vt in. c. eps. xlj. di. Hug. vero tenuit tertiam opi. vt procedat text. ille quādo in domo epi est capella. Tu vero vide glo. i d. c. id ꝓstituim⁹ que tenet primam opi. simplicit vt dom⁹ epi gaudeat dicto ꝓuilegio lz sit extra dictos passus seu circuitū ecclesie. qō placet cū tex. ille loq̄ tur indistincte. nā vides in simili ꝙ familia epi gau det priuilegio fōri licet sit secularis. vt in. c. fi. ꝛ qō ibi no. de offi. archi. Jtē cū materia ista sit fauorabi lis nō dz restringi ille tex. in. d. c. id constituimus. ꝑ pot⁹ ampliari. vt i regla odia. ō re. iu. li. vj. Quin to queritur an ecclesia gaudeat hac immunitate. quatenus cingitur muris ꝛ nō vltra. So. dic ꝙ hāc imunitatem habet cū suo cimiterio. vt in. c. si quis

cõtumax. xvij. q. iiij. ⁊ de iure eccl̃ia maior debz habere p circũitũ. xl. passus. capelle vero vel minores xxx. vt in. c. sicut antiquit⁹. xvij. q. iij. ⁊ vide ibi gl. quantũ cõtinẽt passus. ⁊ quid in castellis an eccl̃ie vel capelle debeant habere tantũ circũitum. idẽ dic q̃ porticus eccl̃ie adherentes gaudẽt hac imunitate. vt in. d. c. si quis cõtumax. ⁊ no. in. c. inter. s̃. eo. Et facit hoc ad q̃ñs de pena insultantis ad dõmũ an habeat locũ in insultante ad porticum. Jo. an. i d. c. inter. remittit ad spe. in ti. de iniurijs. ꝺ. pone in statuto. Tu vide per Bar. in. l. meminisse. ff. de offi. p consul. ⁊ in. l. item apud labeonẽ. ff. de iniu. ⁊ q̃ dixi in. c. j. de deci. q hoc habes que loca eccl̃iastica gaudere debẽt hac imunitate. ¶ Ultimo ꝺ q̃ritur de pena violantis hãc imunitatẽ. dic q̃ de iure ciuili tenet crimine lese maiestatis. vt in. l. pũiti. C. de his q̃ ad eccl̃. cõfu. de iure vero canonico debet excõmunicari ⁊ cõdemnari pecunialiter ⁊ ipponi sibi publica pn̄ia nec debz restitui cõmunioni nisi restituat eũ quẽ violenter de eccl̃ia extraxit. vt in c. miror. iuncto. c. siquis cõtumax. ⁊. c. quisquis. et quod in eis no. xvij. q. iiij. ⁊ vide bo. glo. in. d. c. si quis contumax.

Immunitatem Casus Qui sub spe immunitatis in eccl̃esijs vel cimiterijs delinquunt imunitate nõ gaudẽt. h. d. ꝑmo ponit dictũ secũdo ratio dicti. vi. cũ in eo. ¶ Nota primo text. cõtra peccantes sub spe venie. fortiꝰ enĩ delinquũt illi q̃ alij. vnde scriptura. Maledictus dõ qui peccat in spe. vnde volũerũt quidã hoc cẽ pctũ in spũm sanctũ. dic tamẽ ꝓprie q̃ peccatũ in spiritũ sanctũ ẽ peccatũ obstinationis. illud enim nec in hoc seculo remittit nec in futuro. de quo vide q̃ legi. ⁊ no. in. c. equalis. xxv. di. ⁊ in. c. sciendum. de pe. di. ij. ¶ Nota scõ q̃ delinquẽs in eccl̃ia grauius peccat q̃ qui delinquit extra. ad hoc. l. si quis in hoc genꝰ. ⁊ l. cõuenticulam. C. de epi. ⁊ cle. ⁊. c. cũ pro causa. de sen. excom. ⁊ xvij. q. iiij. frater. ¶ No. tertio q̃ nõ solũ eccl̃ie sed earum cimiteria hac imunitate gaudent ⁊ generaliter i oibꝰ locis quibꝰ hoc hz locũ dic vt dixi. s̃. c. pri. ¶ Nota vltimo ex fi. ar. opti. ⁊ quasi expressum q̃ laicus delinquẽs in eccl̃ia venit puniendꝰ p suã iudicẽ laicũ ⁊ nõ eccl̃iasticũ. ⁊ ꝺ tenuit Bar. in. l. sicui. ff. de accu. ⁊ ad hoc alle. istum text. ⁊ in. l. sicis in hoc genus prealle. licet Ly. opositum tenuerit in. l. presenti. C. de his qui ad eccl̃. cõfug. sed primũ veriꝰ. vide q̃ dixi. s. eo. inter. ⁊ facit iste text. in eo q̃ mandat iudicibus eccl̃iasticis vt denuncient tales nõ gaudere hac immunitate. nõ enĩ mandat illos per se puniri q̃ fecisset si fortũ eorũ sortiti fuissent. credo tũ posse dici q̃ p deligo ꝺn cipaliter ibidẽ cõmisso ꝓcedat q̃. s̃. dictum est. sed q̃ negari nõ potest quin cõmiserit sacrilegiũ delinquendo in eccl̃ia cũ p hoc violauerit eius imunitatem maxime si eam sanguinis effusione polluerit. vt in. c. cũ pro causa. ⁊ q̃ ibi no. de sen. ex. ⁊ xvij. q iiij. si quis domũ. facit. c. cũ sit generale. ꝺ fo. cõpe. q̃ de ꝺ delicto sacrilegij possit puniri p iudicẽ eccl̃iasticũ. fac. c. q̃sti. ⁊. c. q̃sq̃s. xvij. q. iiij. ⁊ q̃ no. in. d. c cũ p cã. nã p eodẽ delicto põt q̃s puniri varijs penis q̃ ex eo resultant dixerũt spẽs delicti. vt plene no. p Bar. in. l. senatꝰ. ff. de accu. ⁊ sic põt intelligi glo. no. in. c. virginibꝰ. xxvij. q. j. ¶ Op. ꝺ istũ text. de. c. inter. s̃. e. vbi excipiunt duo casus nõ ab ista generali imunitate eccl̃ijs cõcessa ⁊ eodẽ mõ loquitur text. in. c. sicut antiquit⁹. xvij. q. iiij. Sol. dic ꝼm glo. fi. hic q̃ quid dixerit Hug. q̃ illa iura loquũtur generaliter in delicto extra eccl̃iaz cõmisso istud vero loquit in delicto cõmisso in eccl̃ia ⁊ ꝺ teneas. q̃ dispositio generalis limitat p dispõnem spẽalem. vt in regula generi. de re. iur. li. vj. ⁊ i. c. j. de rescpt. ⁊ l. sanctio. ff. de pe. vbi ꝺz q̃ dispõ generalis nõ extendit ad ea quibꝰ ẽ spẽaliter puisũ. ⁊ vide q̃ plene dixi in. c. inter. pall. ¶ Sed circa p̃dicta q̃ro. pone q̃ delinquẽs in eccl̃ia nõ deliquerit ibi eo ãio vt defenderet ab eccl̃ia nũq̃d includit hac imunitate. videt ꝑmo q̃ nõ q̃ text. iste videt se fundare sup ista spe venie. vt ptz ibi q̃ nisi p eccl̃iam. Hosti. tenet ꝺ riũ. movet ꝑmo q̃ ꝓsumptio iuris ⁊ de iure ẽ ꝺ delinquẽtẽ in eccl̃ia. ar. ꝺ. ꝓterea ꝼm eũ licet cesset ꝺ rõ nõ ꝓpter ꝺ cessant alie rõnes q̃ subijciunt in text. q̃ vident cause finales huiꝰ dispositiõis. videt tũ postea dicere q̃ si põt cõstare q̃ nõ ex ꝓposito ꝓpt veteres inimicitias ꝑ ex verbis nouit ozis homicidiũ ibi cõmiserit q̃ tũc habebit imunitatẽ. ⁊ in ꝺ cãu salvat opi. Hug. de qua in glo. ⁊ videt velle q̃ ꝓsumatur iste animꝰ ex q̃ nõ habebat cũ offenso inimicitiã ⁊ cũ ꝺ dicto ⁊ranseũt cõiter doc. ꝺ q̃ opi. ẽ magis eq̃ ꝑ mihi nõ multũ placet. q̃ text. allegat in decisione duas rõnes q̃ satis militant in casu nr̃o. ꝓma q̃ in eo dz quis puniri in q̃ deliquit. Itẽ q̃ frustra legis auxiliũ invocat q̃ si dicat q̃ ex quo deliquit in eccl̃ia ⁊ p ꝑis ꝺ eccl̃iam nõ dz reportare aliq̃ cõmodum occasione eccl̃ie. hec enĩ rõnes vendicant sibi locum etiã in eo qui nõ deliquit sub spe venie. ꝓma autem rõ de qua in ꝓin. c. portꝰ fuit ipulsiua q̃ finalis. ⁊ p suppositio q̃ etiã fuisset finalis tũ ex q̃ subsũt ⁊ alie finales ⁊ illaꝝ quelibet per se sufficit cessante vna nõ cessat legis dispositio. vt i. §. affinitati. insti. ꝺ nup. q̃ aũt iste alie rõnes q̃ subijciunt i text. p se sufficiãt ptz ex alijs similib⁹. vt in. c. q̃ frustra. de vsu. ⁊ in. c. cũ oli. de offi. dele. vbi generaliter militant iste rationes. ꝓterea põt cẽ q̃ nõ suberat vetꝰ inimicitia et nihilominꝰ nõ cõmisisset delictũ si sciuisset ab eccl̃ia nõ defendi. nã in delicti ꝑsumit malꝰ animꝰ. vt in. c j. ⁊ q̃ ibi no. de ꝑsum. ¶ Sed ego vltra alios q̃ro q̃d si nõ homicidiũ vel mẽbroꝝ mutilationẽ ꝑ alia delicta inferioza in eccl̃ia cõmisit nũq̃d hz locũ iste text. põt ꝓbabilit̃ dubitari. nã rõnes vident militare in ofti delicto. In ꝟrium facit q̃ cũ ꝺ. c. deuiet a cõibus regulis iuris ⁊ sit odiosũ dz restringi q̃tuz fieri pt vt sic nõ extendat ex casu exꝑssuz. arg. ꝺ pe. di. j. pene. ⁊ in regula odia. ꝺ re. iu. li. vj. Itẽ ppt imanitatẽ delicti sepe recedit a cõibꝰ regul̃ iurĩ. vt i l. aut fcã i fi. ff. de pe. Hosti. vt tacite ꝺ sentire. extendere tũ vt istũ text. ad adulteria ⁊ raptꝰ ꝯginũ. ⁊ sic sentit q̃ nõ hz locũ i oibus delictis ⁊ forte illa duo voluit supplẽ q̃ ea q̃ dixi in. c. inter. s̃. eo. vbi vide. ⁊ pcedit dcm̃ Host. ꝼm vnũ itellectũ q̃ dat ad auct. ꝺ mã.

¶ L

prin. ꝛ satis posset dici q̄ in omnib⁹ grauib⁹ delictis habet locuz h̄. c. tū ppt̄r id ēpntatez rōnis. ad qō no. glo. in l. j. C. de cōdi. inde. tū ppter rōnes que hic ponunt q̄ sunt generales ad oia delicta saltem enormia ꝛ ſ. no. ¶ Ultimo hic querit̄ q̄d si stās extra cimiteriū trahit eū qui stat intra q̄ partē mātelli q̄ manet exterius an talis dicat̄ offendere ecclesiā i munitatē. Uln. tenet hic q̄ sic. nam ꝛ qui sic traheret clericū incideret in canonē. vt in. c. nup. de sen. ex. secus aūt fm Gof. si volēte de loco imunitat̄ extrahit eū ad mortē vel ad aliā penā corporalē damnat. Rō q̄ canon solā violentiā cōdēnat. ſ. e. inter sed volenti nō fit violētia nec iniuria. vt̄ regula scienti. de re. iur. li. vj. ¶ Item quero q̄d si in loco immunitatis pcuriat enormiter existētem extra illum locū an habeat locū dispositio huius. c. credo q̄ sic. q̄ delictū principiatū fuit i ecclia ꝛ alibi cōsūmatuz ad hoc. c. j. ꝛ qō ibi dixi de ꝑsum. ꝛ facit qō no. Jo. an. i regula inspicim⁹. de re. iur. li. vj. in mercu. Quid in eo qui existēs in ecclia mandauit delictuz alibi cōmitti vel ecōtra exīs extra ecclīam mandauit delictū in ecclia cōmitti an gaudeat immunitate ad ecclīam secuto delicto cōfugiens. hec qō dependet ab alia vbi quis dicat̄ delinquere mādator an in loco vbi mandauit an vero eo vbi delictū fuit cōsecutum. tex. in cle. pastoralis. in ꝟbo nec nō cōinncta glo. in. ꝟ. distrīctu. de re iudi. videt̄ innuere q̄ vſ delictū cōmittere vbi fuit delictū secutū. tu vide de hac qōne plenius per Bar. in. l. si vt ꝓponit̄. ff. de fideiusso. ꝛ de hac materia latius q̄ eum in. l. nō solum. §. si mandato. ff. de inur.

¶ Ne clerici vel monachi secularibus negocijs se immisceant. ¶ Rubrica.

¶ Continuat̄ hec rubrica ad precedentia hoc ordine fm doc. Supra visū est de his q̄ clericis cōpetūt nūc aūt de phibitis ē videndū. vel cōtinuat̄ ad ti. prime ꝑcedentē sic. Quia. ſ. tractatū est de imunitate ecclīaz ꝛ clericoz ne forte ob hanc imunitatem clerici ꝛ monachi supbirēt ꝛ arbitrarent̄ sibi oia licere. merito subijcit̄ hec rubrica q̄ quasi ofiditur q̄ nō debēt se imiscere secularib⁹ negocijs. ¶ Sed ꝑ declaratione rubrice querit̄ quid dicat̄ seculare negociū. So. Jnno. in. c. j. cuius dicta sequit̄ Jo. an. hic super rubrica videt̄ velle q̄ dicat̄ tripliciter seu tribus modis sumi pōt. primo enī ꝟ seculare negociū quilibet actus secularīū rerum. exempluz sumi pōt ex numeratis. j. c. j. a quib⁹ actib⁹ turpib⁹ abstinendū est. secūdo dicit̄ negociū seculare iudiciū de rebus secularibus q̄ clericis nō licet nisi inter clericos tm̄. xj. q. j. §. ex his. tertio ꝟ seculare negociū q̄ est inter seculares hoīes. q̄ etiā nō licet clericis nisi de his que ptinēt ad iudiciū ecclie puta de decimis. de iurepa. ꝛ si. de iudi. quāto. lxxxviij. di. p totū. §. ego allego ad hāc mām gl. sūme. xxj. q. iij. que dicit negocia secularia dici trib⁹ modis. §. aliter prosequit̄ ꝛ Jnno. vide eā q̄ iudicio meo materiaz plene nō euacuat. Ego aūt dicerē q̄ negociuz seculare pōt quo ad propositū nostruz sumi stricte ꝛ large. pōt̄ enī primo dici seculare negociuz q̄cquid puenit ex carnali concupiscētia nō subiecta freno rationis ꝛ hoc innuit tex. ꝛc. xxi. in prin. ꝛ dicit̄ tunc negocium seculare q̄ ꝑ illa ōino viuit̄ seculariter. i. fm seculum ꝛ mundū seu carnē non autē fm deū ꝛ spiritum ꝛ hec phibent̄ etiam laicis vt patet ex multis enumeratis. j. c. prox. sed ꝑcipue clericis. ¶ Scōo potest̄ hoc verbū seculare sumi magis stricte vt cōprehendat negocium ptinens ad rem publicā mūdanam ꝛ seculares homines. q̄ licet permissuz sit laicis tamē clericis interdicit̄ vt negociari. lxxxviij. di. fornicari. ꝛ in. l. placet. C. ō epi. ꝛ de. vbi dicit̄ q̄ nihil cōmune debent habere clerici cum publicis actibus vel ad curam pertinentib⁹ cuius corpori nō sunt annexi. ꝛ per illum tex. probatur q̄ nullū officium potest̄ clericus habere in republica seculari. ꝛ pbat̄ in. c. proximo. ꝛ. c. reprehensibile. xxiij. q. viij nec sunt clerici de vniuersitate seculari vt no. Jnn. in. c. dilecta. de excess. prela. ꝑpe si. debent enim clerici attendere circa rempublicā spiritualez. laici vero circa rempu. temporalem. ar. xij. q. j. duo sūt genera. ꝛ. xxiij. q. viij. cōuenioz. ꝛ in. c. reprehensibile ꝛ. c. solite. de maio. ꝛ obe. ꝛ. xcvj. di. duo sunt. Jtez vita clericoz debet̄ versari circa vitā cōtēplatiuā ꝛ actiuā nō autē de rebus mundanis habere curā nisi quatenus sunt necessaria ad corporalem vitaz. j. q. iij. si quis obiecerit. laici vero possunt liberius istis bonis exterioꝛib⁹ vti nō aūt abuti. vt le. ꝛ not. in. d. c. duo sunt. hinc apls. Nolite conformari huic seculo. ꝛ hoc voluit tex. j. c. prox. alle. dictus apli dicentis. q̄ nemo militans deo implicat̄ negocijs secularibus. i. temporalibus ꝛ mundanis quantū cunq̄ illa laicis liceant. hinc no. dicit tex. in. l. cōsulta dijalia. C. de testa. Absurdū nanq̄ est si promiscuis actibus rerū turbent̄ officia ꝛ alij crediti⁹ alius subtrahat ꝛ precipue clericis quibus opprobriuſm est si se peritos velint disceptationum eē forensium ostendere. que verba no. ꝛ ita intelligo hanc materiaz merito tex. c. j. enumerans. xiij. negocia secularia causa exempli dicit illa eē pauca. sunt enī pauca respectu omniuz cū plura sūt negocia q̄z vocabula. l. natura enī. ff. de ꝓscript. verbo.

Multa sunt Casus Enumerat cōciliū multa secularia negocia a quib⁹ iubet clericos ꝛ monachos abstinere.

¶ Nota primo ibi pauca. q. xiij. dicunt̄ pauca. nā hic dicit papa se velle pauca negocia perstringere. ꝛ tamen enumerat. xiij. de quo remittit Jo. an. ad. c. latores. ō de. excom. mi. Ego dico q̄ dicuntur. xiij. pauca fm ſ̄biectam materiam. quia negocia secularia sunt tanta q̄ illoꝛum respectu. xiij. sunt pauca sic eodem respectu. xxiij. milia dicuntur pauca. vt in. c. disciplina. xlv. di. ꝛ alibi dicit glo. q̄ id qō fit coram papa redditur notoꝛium vt in. c. manifesta. ij. q. j. debet ergo inspici materia subiecta. ¶ Nota secūdo q̄ appetere plus iusto precio est turpe lucrum. Ex quo infertur q̄ emens rem scienter minus q̄z valet ignāte venditoꝛe turpiter acq̄rit. ad hoc. c. j. de empt. et

ven. ⁊ no. glo. x. q. ij. hoc ius potrectū. vide p Lal. i c. nauiganti. de vsu. ⁊ per hunc text. dicit hō ostiē. q clericus debet cauere a negociatione de qua in. c. fi. j. de vsu. puto tñ clericū nō peccare si nō cā negociationis vendit vel emit rem. put ibi dicit dummodo fraudulenter nō faciat qz talis cōtractus non reprobat ibi nec etiā hic cū illud nō sit lucrū si iuste fiat sed qz illud habet ꝫparentiā prauam dz clericus ex honestate abstinere. ar. c. cum ab omni. de vita et hone. cle. vel gene dictū hosti. ad hoc alle. bo. tex. i c. siquis clericus. xiij. q. iij. vbi dicit q si clericꝰ mutuauit nūc pecuniā vt recipiat aliaz spēm puta frumentū debet fieri estimatio ſm valorē currentē tēpore solutionis vel tpe quo res tradit ſm doc. ibi ⁊ sic videt q nō dz vendi plus q̄ valet vl'minꝰ ꝓout dicit in. d. c. fi. ¶ Nota tertio clericuz debere abstinere ab iniustis muneribꝰ actiue ⁊ passiue. ⁊ dicūt iniusta munera que ob iniustā cām fiunt. ⁊ de his p pheta dicit. Beatus qui excutit manus suas ab oi munere. triplex tamē ē munus. vt in. c. sūt nōnulli j. q. j. ⁊ dic vt ibi. vide qō legit ⁊ no. in. c. ⁊ si qōnes. de simo. ⁊. c. tuā. de eta. ⁊ quali. ¶ No. quarto differentiā inter cōtentiōes ⁊ rixas. ⁊ dicit Jo. pᵒ ꝑe. q cōtentiones cōsistūt i verbis. lites i iudicijs. rixe in factis vt pcussionibꝰ inuicē. qō no. propter statuta de his mentionē facientia. puto tñ q verbuz lis possit verificari in cōtentione extraiudiciali. vt i. c. sepe in fi. de apel. ⁊ patet ex etymologia vocabuli vt colligit in. c. forus. de ẋ. sig. hic aūt restringitur ad cōtentionē iudicialem ꝓpter verbū ꝓtentiones qō precedit. ¶ Nota quinto q clericꝰ i sacris debet abstinere ab officio aduocationis nō solū in curia seculari ſ etiā nō dz ibi ob aliquā cāz publice disputare nisi ꝓ viduis aut orphanis. ꝓ his eni pūt clerici etiā postulare. de quo in. c. j. ⁊. c. fi. de postu. dicit tñ hosti. no. hic q hoc debent gratis facere cum hoc ꝓmittat hic eis ex pietate. vt in. d. c. j. ⁊ fi. ¶ Nota clericū nō debere habere ornamentū suo ꝓposito nō cōueniens. ⁊ dic ꝓposito. i. ordini seu dignitati sue. facit. c. di. j. morem. ⁊. c. clerici. de vi. ⁊ ho. de. ⁊ vide ad materiam bo. glo. xxj. q. iij. in sūma. ⁊ dicit hiero. Qui virtutibus pollet ornatꝰ ē. ⁊ vide bo. tex. in. c. epōs. xlj. di. ¶ Nota clericū nō debere exercere etiā iustā negociationē. cōcordat. c. fornicari. lxxxviij. di. nisi ex iusta cā puta propt necessitatem. intellige tñ qñ aliquid opatur ex suis manibus vel emit rem vt inde habeaz materiā reducēdi ad aliquas formas. nō eni debet emere rez vt eam integrā ꝓ maiori ꝑcio vēdat. ō q vide. xiij. q. iij. i sūma. ⁊. q. iij. i. c. j. ⁊. c. canonū. ⁊. c. q̄cūq; tpe messis. hoc eni laicis etiam nō licet vt ibi. ⁊. c. eijciens. ⁊. c. qñ. lxxxviij. di. ¶ Nota vltimo ex fine lre maxime iuncto rubro q appellatiōe clericoꝝ nō veniūt monachi. Itē q monachi nō dicūt ministri altaris ſ dic ō vltimū ꝓcedere habito respectu ad monachos q nō sūt clerici saltem i sacris. ⁊ pōt intelligi ſm antiq tpa qñ monachi nō erāt clerici. xvj. q. j. generaliter an aūt hodie appellatiōe clericoꝝ veniant monachi dico q illi q sūt cōuersi ⁊ nō clerici nō veniūt. xij. q. j. duo sūt gnā. monachi ẋo als clerici veniūt in mā fauorabili. ſ in odiosa credo q nō qz hñt qualitatē religiōis vltra clericatū. ad hoc tex. op. in silī iūctis ibi no. ꝑ Jo. an. in. c. statutuz. de elec. li. vj. facit qō no. Inno. in. c. sedes. de rescrip. Silis qō fit an appellatiōe eccliarū veniāt monasteria. de q̄ i. c. grandi. de sup. ne. pla. li. vj. ¶ Primo igit q̄ro an indistincte clerici phibeant ꝓducere bōa secularia. tex. nō aperit ō. ſ dic q nō. s. qñ hoc faciūt cā lucri. sec⁹ si ꝓpter necessitatē vel'aliā honestaz cām. de quo vide bo. tex. cū glo. in. c. puenit. lxxxvj. di. ⁊. c. dilecti. de deci. Itē vide glo. no. ō in ẋbo ꝓductionis q̄ dicit q si clericus succedit ꝓductori pōt licite stare i illa ꝓductione vsq; ad pfinitū tps locatiōis. ar. l. de curio. ff. de decu. vbi tex. no. dicit q decurio q̄phibet ꝓducere quedā si iure successerit in ꝓductione remanet in ea qō ē in silib⁹ obseruandū. qō ē bene no. ad silia. ad idē videt bo. tex. in. l. ij. ẋ. ſ si iure. ff de fal. ꝑ quē tex. dicit ibi Bar. q si statutū disponit q si nobilis nō possit recipe cessionē ꝛ populares si nobilis successit in aliqua actione iure hereditario nō ꝓ ō incidit in statutum. ego ẋo limito oia ꝑdicta qñ aliq̄d phibeat attento mō ſ si phibeat attento effectu tūc nō poterit retinere etiā iure hereditario. exemplū in mendicantib⁹ q̄ phibent tenere bona īmobilia. nō eni poterūt illa tenere licet succedant iure hēditario. vt in cle. exiui de paradiso. de ẋbo. sig. ℣. cupientes. ⁊ vide bo. glo. iuncto tex. in. c. vnico. de reli. do. li. vj. in verbo domū. ⁊ in. l. apud iulianū in fi. iuncta. l. se. de lega. j. Cōductio eni ꝑdiorū phibet clericis attēto mō. s. ꝓpter cupiditatez q̄ rō cessat si alij in ꝓductiōe succedūt. sec⁹ enim si phibent qz nō pūt illa tenere. ⁊ idē dic i si. facit qō not. gl. in regula cū q̄d, de re. iur. li. vj. ⁊ in. c. tuc. de p cu. ¶ Scōo principaliter q̄ro an liceat emere victualia ⁊ postmodū illa reuēdere pīsertim ꝓ maiori ꝑcio So. Jnn. ō dicit q si quis emat vt tpe famis abundet sicut fecit Joseph. Gen. xlj. licitū ē. Idē dicēdū ſm eū etiā si emat nō solū ꝓ se ſ vt tpe famis alijs vēdere possit eo ꝑcio q̄ tūc vendet ab alijs. qō intelligit dūmodo faciat bono aio. puta ne terra sua deficeret in victualib⁹ qz videbat hoies ꝓpter abūdantiam illa victualia ꝓsumere vel ad extraneos deferre seu nō hbe circa illa debitā diligentiā. si aūt nulla vtilitate pensata emāt vt carius vendāt. dicit eos peccare ⁊ grauiꝰ clerici q̄ laici. xiij. q. iij. q̄cūq; ⁊. c. j. de em. ⁊ ven. ⁊ cū his dictis transeunt cōiter doc. ō Ex ꝓdictis colligo hāc cōclusionē q nō ē licitū emere rē vt carius illa vēdat alio tpe si ō ꝓncipaliter fit propter lucruz. secus si emptio fit ꝓncipaliter ob publicā vtilitatem. ¶ Sed ego latiꝰ hūc articulū exordiē do dico q respectu clericoꝝ indubitant nō est licitum emere rem cā negociatiōis vt integra reuēdat vt in. c. fornicari. ⁊ in. c. negociatores. lxxxviij. di. et vide ad materiā bonā glo. xiij. q. iij. i sūma. Jn laicis autē dixerunt Hug. ⁊ Lau. xiij. q. iij. si q̄s clericus. q si laicꝰ emit vilius vt carius vendat nō ex cupiditate ſ vt suis necessitatib⁹ puideat licitū ē. vñ etiā si emit sine ꝓposito vendēdi ⁊ postea articulꝰ necessitatis vendendi occurrat poterit vendi ꝓ maiori ꝑcio si tantū valet. arg. c. quicunq; xiij. q. iij. q̄ſi

voluerit dicere q̄ ille tex. phibet rem emi vt carius vendat propter cupiditatē secus si fit ppter aliam honestā causam ⁊ pdictis videt cōcordare beatus Tho. sc̄da sc̄e. q. lxxvij. arti. q̄rto vbi dic̄ q̄ si negociatio que fit ppter lucrū ordinatur ad aliquez effectū necessariū vel honestū. puta ad dom⁹ sue sustētationē vel etiā ad subueniendū indigentib⁹ vel ppter publicā vtilitatē est licita q̄ capit lucrū pro sui laboris stipendio. Idē dicit si emit rē nō vt vēdat ꝫ ad sui vsum si postea propter aliquā nr̄cessitatē illā vendere vult non phibet vendere p maiori p̄cio si tantū nūc valet q̄ ista nō est negociatio. nā pōt cōtingere illam rem plus valere nunc vel quia in aliquo meliorauit rem illā. vel q̄ p̄ciū rei ē mutatū ſm diuersitatē loci vel tp̄is vel propter piculum cui se exposuit transferendo de loco ad locū vel eā trās ferri faciendo sed illicitū ē vbi finem p̄ncipalit̄ cōstituit in lucro quādo emit rem vt eā imutata vendit carius. Jo. cal. attingit hunc articulū in. c. fi. ō vsu. ⁊ cōclude post eū sic. q̄ aut quis emit rem vt carius illā vendat ppter cupiditatē ⁊ nō ē licitū quicquid plus iusto appetit homo turpe lucrū est. vt hic ⁊ i. d. c. quicunq̄. aut ñ facit propt̄ cupiditatez ꝫ ob honestā cām. puta ppt̄ sustētationē familie sue vl̄ q̄d sile ⁊ tunc si vendit illā rem oīno integrā p maiori p̄cio nō est licitū p. c. eijciens. lxxxviij. di. Rō q̄ aut a p̄n cipio m in⁹ iusto p̄cio emit. aut nūc vendit plus debito. ⁊ sic fuit iniusticia. aut tp̄e emptionis vel venditionis. q̄ nō est licitū vt in. c. j. de em. p. ⁊ ven. nō enī licet ex ꝓposito emere vel vendere rem minus vel plus q̄ valet. vt in. d. c. j. ⁊ no. gl. x. q. ij. hoc ius p̄r̄ecū. Si aūt nō est oīno integra sed immutata tunc enī bene licet vendere p p̄cio currenti licet sit maius. pōt aūt ꝓtingere mutatio multis modis vt puta qñ ē translata in aliā formā vel propter mutationē loci vel tp̄is vel quid sile. vñ text. in. d. c. eijciens. dū ꝓmittit rē imutatā vendi p maiori p̄cio potest intelligi multis modis. vt. s. dictū est. ⁊ in h̄ casu pcedit dictū beati Tho. Lau. ⁊ Hug. hoc enī casu cessat cupiditas ⁊ ois iusticia ⁊ videt lucrari propter industriā suam ⁊ c̄ b honestā causam. ⁊ sic limita dictū Jnno. hic ⁊ maxime qñ rem transfert ō loco ad locū. ⁊ hec no. q̄ multi mercatores in p̄dictis errant. Itē scias q̄ vbi alis negociatio i se ē licita tñ ex cā efficit qñq̄ inhonesta ⁊ iniusta ſm Jnno. hic. cuius dicta retulit Jo. an. s. in rubrica. vt puta ppt̄ cupiditatē. xiiij. q. iij. quicunq̄. ⁊ nota hec ad intellectū illius. c. ⁊ satis. s. dixi. Itē ex tēpore q̄ die feriata. s. de ferijs. c. j. in fi. Ex loco q̄ in ecclia. s. tit. pr. c. j. Ex p̄sona q̄ clerici. vt p totū istū tit. ⁊ in iuribus p̄ealle. Item ex re q̄ nō licet negociari in his que nec per se nec cū admixto possunt eē vsui. vt in l. q̄ sepe. ¶. veneni. ff. de ꝑhen. emp. vñ negociari licet in veneno q̄ admixtū pōt eē vsui in medicinis vēl etiā purum p feris occidendis sicut de gladio dicimus propter defensionē. Idem dicit Jnno. de colonis ad colonādos hoies vel mulieres pro bono. sed hoc dictū vltimū de colonādis maxime hominibus nō placuit Hosti. cum cuiq̄ sufficere debeat ⁊ placere natural' color dat⁹ a deo ⁊ nix sine ipsi⁹ iniuria potest alius supponi. argu. de conse. di. iij. ostenditur. vnde ecclesiastes. iij. Me accipias faciē aduersus faciem naturalem. ⁊c. vnde Cipr̄ianus ō disciplina ⁊ habitu virginum. dicit q̄ opus dei est q̄ nascitur. diaboli est q̄ mutatur. nō tamē reprobat Hosti. honestum ⁊ p̄cioſū ⁊ placitū ornamentum mulierum sine pictura si ideo se ornent vt magis viris suis placeant sed si vxaliorum oculos ad se trahant illicitum ⁊ mortale peccatum est. xxxij. q. v. nec solo. ⁊. c. se. venenū enīz habet licet nullus biberit. ⁊ cum hoc transit Jo. an. sup rubrica. ⁊ vide de pictura ⁊ ornatu mulierū. q̄ latius ipe ponit super regula ea que fiunt. de reg. iur. li. vj. in mercu. quod placet. ¶ Sed circa primum potest dubitari nūquid exercens negociationem licitā sed ex causis predictis illicitam teneat restituere lucrum. Credo q̄ sic p ea que dixi post Jnno. s. ti. proxi. q̄ plericq̄. ¶ Ultimo hic querit̄ an oīes clerici indudantur sub phibitione huius. c. So. Jnnoc. ⁊ Jo. an. videt̄ velle q̄ nō sed solū cōstituti in sacris ordinib⁹ p tex. ibi ministris altaris. ⁊c. quia voluit vt constituti in sacris dūtaxat dicant ministri altaris. ad h̄ alle. doc. de cōse. di. ij. tribus. ⁊. c. se. Idez dicit Hosti. in omnibus beneficiatis. de quo remittit ad no. in. c. j. de postu. ⁊. c. ij. de cle. ve. ego dicerem q̄ negocia secularia p̄uenientia ex carnis cōcupiscentia sunt phibita omnibus clericis ⁊ etiam laicis. ꝫ maxime clericis vt hic. nam appetere plus iusto precio hec ⁊ similia indubitanter omnibus sūt prohibita. negocia vēro secularia stricte sumpta. i. que licent laicis cum sint mūdana phibent̄ ministris altaris ⁊ etiam beneficiatis vt voluit Hosti. ⁊ in his p̄cedit dictū ipoc̄. facit q̄ dixi sup rubrica. ¶ Ex his no. q̄ clericis in minoribus nō beneficiatis minime prohibentur negocia secularia als licita. q̄ tene mentī diligenter.

Sacerdotibus. Lasus Si clerici ministri vel ꝓcuratores laicoꝝ deprehendunt̄ in fraudem nō debet eis ab ecclia subueniri. vel sūma. sic. Clerici nō debēt eē ministri vel ꝓcuratores laicoꝝ q̄ si cōtrafecerint ⁊ deph̄endant̄ in fraude nō subuenit̄ eis ab ecclia. primo ponit phibitionē. secūdo penā transgredientiū ibi. q̄ si. ¶ Jo. primo q̄ clerici etiā nō sacerdotes nō debēt eē ministri laicoꝝ Per q̄ infero q̄ nō debēt eē famuli laicoꝝ vel seruitores. ⁊ intelligo tex. in clericis cōstitutis i sacris vel bñficiatis p id q̄ dixi. s. c. pxi. ⁊ bene facit. c. p̄uenit in p̄n. lxxxvj. di. ¶ Nota sc̄o q̄ clerici nō debent eē procuratores laicoꝝ etiā extra iudicium vt patet ibi in rebus reb⁹ eoꝝ. ⁊c. ad idem. d. c. p̄uenit ¶ Sed quero an hoc p̄cedit indistincte. Sol. dicit Host. ⁊ Jo. an. post eū q̄ nō. nā poterit eē cleric⁹ in ecclīasticis ⁊ cōtā ecclīastico iudice ꝓcurator laici q̄ ꝫ nō phibet ꝫ nec alio iure eō ē admittendus. l. intuit⁹. ff. de ꝓcu. ad idē inducit Jo. an. c. cū cēnt. ō simonia. vbi etiā de hoc sic cōuerso pōt laic⁹ eē in iudicio ꝓcurator clerici vel eccl̄ie. vt in. c. j. de ꝓcu. li. vj. ꝫ tu ad primū vide bo. tex. iuncta supraſcriptione in. c. per venerabilem. q̄ fi. sint le. vbi archiep⁹

procurauit cām ecclīasticam laici apud papaz .t firmāt doct.i.c.i nfa.de pcu. vbi vide qđ dixi, t p hūc tex. videnť intelligere doc. qđ clericus vult assumere pcurationē coz̄ iudice seculari vel extra iudiciū t videť sentire hic Inno. tex. istū pcedere in procuratoze generali. t idē videť velle. j.e. sed nec. t clarius t latius hoc affirmat in. c. vnico. de ob. ad fa. in fi. vbi dicit q vbicūq; inueniť q clerici nō pñt eē pcuratozes vel hmōi officia exercere intelligendum ē generaliť. nā vnū negocium clericoz vel laicoz pcurare vel administrare nō phibenť pm eum. qđ est in enti tenendū. nā doc. hic transluerūt sicco pede. t vide Fre. cōsil. cclxvj. vbi b dictū Inno. sequitur .t Archi. in. d. c. quenit. § Lolli. in. c. j. de postu. t. c. dilecti. de arbi. tenet ꝓiū. qz iura loquūtur i b indistincte dicerem sic. q aut clericus ex cupiditate vult assumere vnū negociū vel plura t nō pōt. arb t. s. c. pri. t in. d. c. quenit. in pn. aut non ex cupiditate. sed ex charitate. t pcedit dictū Inno. ar. i. d c. quenit. a cōtrario sensu. Et facit dictuz Inno. cōmuniter approbatum. in. c. cuz. J. t. A. de re iudi. vbi dicit q religiosus potest de licentia abbatis assumere pcurationē laicoz amicoz monasterij si b arbitret superioz redūdare in cōsequentiam ad commodū monasterij. An aūt teneat iudiciuz si clericus fuit pcuratoz vbi nō poterat interuenire. dic q sic. ar. in. c. pia. de excēp. li. vj. debet tū per exceptionē repelli. vt in. c. ij. de postu. t hoc firmat Lolli. in. d. c dilecti. Cōclude cū querit an t qđ clericus possit esse procuratoz laici. aut vult esse in foro ecclesiastico t potest saltē in ecclīasticis. de quo dic vt pleni in. d. c. ij. de postu. t. c. in nostra. de procu. aut in iudicio seculari aut extra. t aut cupiditate lucrādi t nē pōt aut ex charitate t amicitia t tunc ad vnū negociuz potest. indifferenť aūt t generaliter nō vt patet ex ꝓdictis. Quid aūt ecōuerso. an laicus pōt eē pcuratoz clerici vel eccle. dic q sic. de pcu. c. j. li. vj. t. s c. vno. de sin. iconom aūt generalis eē nō potest. vt in. c. indicatū. lxxxix. di. qđ tamē intellige vt dixi in. c. nōnulli. de rescrip. vbi oino vide. t in. c. ij. de iudi. ¶ Vltimo expediendo glo. op. videť enim q licet clericus transgrediat preceptū huius. c. t capiatur in fraudē in administratōe nō tū per b dz posse capi aut puniri p iudicē secularē. qz clericus nō pdit priuilegiū suū fori nisi precedat trina monitio. vt in. c. in audientia. t in. c. cōtingit. de sen. ex. cui cōtrarium innuit hic lfa in fi. dū dicit q non dz isti ab ecclīa subueniri si capiať in frāude. Sol. glo. ij. timore cōtrarij ponit duos intellectus ad istuz tex. primus ē vt intelligať t reducať ad ꝓiuz. s. qđ precesserit trina monitio. § certe hunc intellectū ex toto nō patiť iste tex. cū nulla fit in eo mentio de trina monitione. secūdo intelligit q nō debet capi seu distringi p laicū § p iudicē ecclīasticū. t ad tex. respōdet q nō debet intelligi de subuentione respectu fori § vt subleueť a fraude cōmissa. puta dando auxiliū vel fauorem. t ē bonus intellectus. t hunc intellectū sequūtur hic cōiter doc. dicūt enī maxime Inno. t Hosti. q ecclīa nō debet eis subuenire vt det ei pecuniam ad satisfaciendū de fraude vel vt det sibi aliqđ auxiliū vel fauorē quo minus teneať respōndere i loco in quo gessit administrationē. vt i. l. j. t. ij. C. vbi agi oportet de rō. t in. l. j. vbi de cri. agi opoz. t satisfaciat cōpetenť ad cognitionē iudicis ecclīastici. Si aūt secularis iudex illū ꝓpria temeritate distringeret ecclīa ei subueniret nō tm respectu persone quātum respectu libertatis ecclīastice. nisi oino esset incorrigibilis t monitionē epi cōtēneret. vt in cōtrarijs. t dic q iudex ecclīasticus ex officio suo pōt illum repetere quātūcūq; ille nō excipieret. vt in. c. dilectus de appel. no. in. l. j. § per hanc. ff. de rei ven. p Bar. in. l. pe. § ad crimē. ff. de pub. iudi. ¶ Tertiū intellectū sentit tacite Hosti. dicēs q vbi monitio facta fuit p epm sub pena priuationis ois priuilegij clericalis. qz illa loco trine admonitionis habeť. perdit ex cōtrauentione priuilegiū fori. t ita cōtingit hic p ut probat lfa ibi publice nunciet. tē. t ibi qđ si post modū. tē. ꝓ primo q admonitio epi habeat vim trine admonitiōis adducit Hosti. c. j. de loca. t sen. excō. a nobis. sz melius potuisset adducere. l. ij. C. quō t qñ iudex. t glo. in. c. ꝓsuluit. de offi. delc. sed mihi hec lec. nō placet. qz iura q ad priuilegiuz fori pdendū requirunt cōiter trinā monitionez ab epo fiendā. vnde nō sufficit vnica etiā peremptoria. ad b vide bo. tex. iuncta glo. no. in. x. tertio. de vi. t ho. cle. t hoc est regulare q vbicunq; in materia odiosa ius requirit trinā monitionē nō sufficit vnica etiam peremptoria. vt no. in. d. cle. j. dixi in. c. ex tue. de cle. nō resi. vbi vide. ad idē bo. gl. in. c. j. de milite vasallo. in. x. tertiā. col. x. t ad iura alle. p Hosti. dic q loquuntur in alio casu.

In Omagno. Religiosi professi exeuntes ad audiendas leges vl physicā nisi infra duos mēses ad claustrū redeāt excōicati sunt t i nulla cā procinari pñt t i chozo t in capitulo t ceteris erūt vltimi t sine dispensatione pape nō pmouentur. diuiditur in tres ptes. in prima ponit factū reprehensibile. secūdo id fieri prohibet ibi. vnde. in tertia quadruplicē penā iponit. ibi. si vero. ¶ Nota primo q demon inuidet homini t semp nitiť eum decipere t seducere ad peccandū. dolet enim satis t erubescit charitatem quā in celo nequiuit habere homines cōstantes ex lutea materia in terra tenere. t iō conatur quantū potest a principio ruine sue vnitatez ecclie rescindere. charitatē ecclie vulnerare. sanctoz operū dulcedinē inuidie felle inficere. t omnibus modis humanuz genus euertere t pturbare. vt dixit tex. no. in. c. visis. xvj. q. ij. vbi vide. Scōdo no. ꝯ deceptozes q sp veniūt ad decipiēdū sub specie boni sicut demon q transfert se in angelū lucis. suadet eni mala sub specie alicuius boni. vnde videť psuasio bōni angeli t nō maligni. hinc canon dicit q sepe se vitijs ingerūt t mentiunť se eē virtutes. ō quo vide pulchrum tex. in. c. sepe. xlj. di. ¶ Mo. tertio q oēs religiosi cōprehendunť appellatiōe regulariū. cū eni iste tex. faciat generaliter mentionē de regularibus. tex. in. c. sup specula. j. eo. istum i effectu referens appellat eos religiosos. vñ dico q oēs habētes regulā approbatā per quā promittunt tria

substãtialia religionis dicim̃ regulares proprie et religiosi. illa vero tria nõ promittentes nõ dicũtur proprie regulares vel religiosi. de quo vide gl. no. in cle. j. de vel. domi. t in cle. pe. de sen. excom. t qõ dixi sup rubrica. de regula. ¶ Nota quarto ibi ad legendas. t tene menti q verbũ legere nedũ conue uit scholaribus sed etiam docto. probat primũ hic iuncto. d. c. super specula. j. e. nam hic vtit verbo legere. t in. c. super specula. vbi recitat tenor hui⁹. c. vtitur verbo audire t studere fz. s. q pueniat doc. probat in cle. j. de magis. t in. l. ij. ff. de ori. iur. Ex quo decidi põt. q. an dispositio loquẽs de legentibus habeat locũ in scholarib⁹. t profecto ex proprio significato vocabuli dicendũ ẽ q sic. t facit qõ not. Jo. an. in regula cum quid prohibeat. de re. iur. li. vj. in mercu. sed ppter cõem vsum loquẽdi qui debet attendi in omni dispositione. vt in. l. labeo. ff. de supel. le. t. l. libroz. §. qõ tamẽ cassius. ff. de leg. iij. no. Bar. in. l. oẽs populi. ff. de iusti. t iur. glo. in. c nõnulli. de rescrip. t doc. i. c. olim. de verbo. signi. dicerẽ legẽtes magistraliter dũtaxat includi. ¶ Nota quinto ibi viri spũales. q oẽs regulares t religiosi dicunt viri spũales. q debent magis viuere fm spũm q̃ fm carnem. nec debent inuolui actionib⁹ mundanis t carnalib⁹. facit ad id qõ dixi sup rubrica. ¶ Nota sexto q delictũ vnicũ qñq punit dupliciter vt pz hic in fi. t hoc q. qõlibet per se nõ sufficiebat ad hoc vide qõ le. t no. in. c. at si clerici. de iudi. Nota septimo q p ista verba talis sicut excõicatus ab omnib⁹ euitet. pferr ipso iure excõicatio vt colligitur hic iuncto. c. sup specula. j. eo. t hoc verũ nisi talia pferant a iure habente ptatẽ excõicandi. qd autẽ si proferant ab homine. distingue. put in simili no. in. c. j. de iudi. ¶ Quero nũquid platus citra papam posit dispensare cõ istam cõstitutionẽ. puto q nõ. tũ q. hoc. c. fuit editũ in cõcilio generali ptra qõ nullus citra papam dispensat etiã si sit legatus apostolicus. vt in. c. dilectus. de preben. no. glo. in c. dilecti. de elec. t in cle. j. de elec. tuz q regulariter inferior nõ dispensat cõtra canonẽ vbi nõ reperit dispensatio permissa. vt in. c. dilect⁹. de temp. or. et qõ no. in. c. at si clerici. §. de adulteriis. vbi plene dixi de iudi. tũ q. tex. hic vtit vbo oino qõ videt excludere dispensationẽ. ad hoc qõ no. glo. in cle. vt hi q. de eta. t qua. in gl. in. v. nullo modo. q̃ est no. ¶ Secũdo quero nũquid studiũ marie extra claustrum sit religiosis phibitũ. tex. iste innuit q nõ cũ solum eis prohibeat duas scias. s. physicam t legẽ ciuilẽ. s. mundanã. q̃ alias videt pmittere. ar. c. nõne de pẽsump. ad idẽ alle. c. vt piculosa. j. eo. li. vj. vbi ponit pena religiosis si exeunt claustrũ cã venien di ad studiũ sine licentia platoz. vnde cum licentia platoz ille tex. pmittit hoc. t bene facit cle. ne i agro de sta. re. ppe finem. v. rursus. vbi dicit q ad hõ vt ipsis monachis via oportuna in scientia pficiendi nõ desit debet teneri magister in monasterio q̃ eos instruat in primitiuis scientijs diligent. Et q studium cõueniat religioni. vide plene p Jovan. in. c. sane. de regula. t ibi dixi. Doc. etiam hic t in. c. super specula. cõcludunt q decreta. t theologiam possũt religiosi studere que sunt scientie pietatis. dicit tamen Jo. an. q magis cõsuleret vt manerẽt in eorũ claustro q̃ sepe ex scia intumescũt t insurgũt cõtra eoz abbates illos accusando. t multa dãna ex hoc proueniũt monasterio. Ego fateor q hec t similia sepe cõtingunt ex scientia nõ bene digesta tamẽ ex scientia bene percepta multa infinita bona pueniunt ecclesie etiam vniuersali q̃ ad sui regimen indiget pmaxime viris litteratis. vt dicit tex. in. c. cum ex eo. de elec. li. vj. t deus dixit p pphetam. Quia tu scientiam repulisti. t ego te repellam ne fungaris sacerdotio. t transumptiue habet in. c. nisi cum pridem. de renun. t Hieronym⁹ ad rusticũ monachũ inquit. Si clericatus titillat desiderium discas qõ possis docere ne sis miles anteq̃ tyro. ne prius magister anteq̃ discipulus. mihi placet vt sanctoz doctorum habeas cõtubernium nec ipse te doceas et absq̃ doctore ingrediaris viã quã nunq̃ ingressus es. vt habet. xxj. q. j. si clericatus. t alibi ad cũdem Longo tpe discere que postmodũ doceas. tẽ. ea causa t. q. sic viue. q que p̃z q nõ soluz addiscere sz etiã docere licitũ est religiosis dũmodo ad officium docendi assumant q habentes potestatez. vt no. doc. in. c. qz nõnulli. de magis. nam hoc studiũ addiscẽdi t docendi in scientijs pietatis priuilegiatuz ẽ. vt in. c. fi. de magis. ¶ Tertio quero ad si religiosus exit claustrũ t si nõ visitat scholas sed sibijpsi legit vel studet in scientijs hic prohibitis. Solth. dicit hic Inno. q nihilominus incidit in penam hui⁹. c. qõ puto verissimũ. qz tex. iste ad pnam incurrendam nõ requirit scholaruz visitationem sed solum q exiuerit claustrũ cã audiendi leges vel physicam t nõ redierit infra duos menses. quare plus puto q etiam sibijpsi nõ legat neq̃ studeat in his phibitis ex quo tamẽ exiuit hac de causa t nõ redierit infra duos menses incidit in hanc penã. qz verba huius. c. aliud nõ exposcunt. ad hoc adduco qõ le. t no. i. c. j. prope fi. de homi. li. vj. maxime iuncta glo. que ẽ sup verbo mandauerit. vbi ex solo mandato quis punit licet mandatũ nõ habuerit effectũ nec sufficit reuocare mandatũ ex post facto. ad idem tex. tex. iuncta glo. in cle. ne in agro. §. qz vero. sup v. ipso facto. vsi. q si. vbi quis incurrit penaz eoipso quo ds exit claustrũ vl visitet curiam principis cã dam. nificandi monasterium licet effect⁹ nõ fuerit subsecut⁹ facit. l. si quis nõ dicã rapere. C. de epi. t cle. t. l. is qui cum telo. C. de sica. Et p hoc t istum tex. puto q si quis exiuit claustrum nõ causa audiẽdi has scientias interdictas sed propter alias permissas vel aliam honestam causam licet postea studeat i istis phibitis nõ incũrrit hanc penam saltẽ cum nõ stat extra monasteriym ppter istas scias phibitas pncipaliter sed ppter aliam cãm honestam. t hoc puto verissimũ quicquid sentiant doc. in. d. c. sup specula. vbi dicã. nã iste tex. t ille fundat se ad penã incurrendã sup istis duob⁹. s. qñ exiuit claustrũ. Itẽ ppter audiẽdas seu legẽndas has scientias phibitas. t cũ sum⁹ i penalib⁹ nõ debem⁹ recedere a verbis marie vbi ponit pẽa ipso iure. ad h. c. cũ ex eo. de cle. iũcto. c. ppetue. e. ti. li. vj. fac qõ no. Jo. an. i

regula in penis. de re. iu. li. vj. in mercu. nec dz pena exercere casum ppriū. vt dicit tex. de peni. di. j. §. pene. nec etiā subest eadē rō. qz fortius peccat q̄ exijt claustrū p̄ncipaliter ppter rē phibitā q̄ q̄ exiuit ppter rē honestā. t p̄ncipaliter detinet ppter rē ipaz honestā licet incident attētet rē phibitā. fac qō no. in. d. de. ne in agro. in gl. palle. t ad hoc nemo in hac materia aduertit. dicā j. d. c. sup specula. vbi doc. tanguntq̄ qōnem de religioso studēte ius ciuile in camera an incidat in penā. ¶ Quarto quero an iste tex. habeat locū in vouente intrare religionem q̄ tū adhuc nō intrauit. So. Jo. an. post ppe. videt velle q̄ sic. p hoc facit iste tex. ibi post votū religionis post factā in aliq̄ loco religioso p̄fessionem. ꝛc. vñ videt q̄libet q̄ se sufficere ad penā incurrēdaz Itē facit fm eos qz ex voto q̄tū ad deū religiosus ē t timendū est ne ppter h̄ retardet a voto. ar. §. de voto lfaturā. t. c. q tuas. ¶ Preterea religiosus p̄t dici ex quo ad seculū redire nō p̄t. Ego puto hoc procedere q̄n occasione voti iaz intrauerat religionē licet adhuc p̄fessionē nō fecerit t hoc innuit lfa dū requirit exitū a claustro. secus ergo si adhuc nō intrauerat monasteriū qz tunc verba tex. ad istū ex plicari nō possūt. dicit tū Jo. an. h̄. c. h̄e locū in p̄fesso tacite vel expresse. ar. c. vt piculosa. j. e. li. vj. qō satis mihi placet qz verba nō resistūt t in vtriscz eadem rō. ¶ Quinto querit an hodie expectet lapsus istoz duoz mensiū. Inno. q̄ nō in. c. sup specula. j. eo. Jo. an. §. de quo dicet ibi t hoc vltimum putō verū. ¶ Venio nūc ad gl. q̄ā in h̄ vltimo reseruaui qz ponit materiā omnino sepatam a materia i trinseca. c. Instat enī p̄ncipaliter an p̄textu boni futuri fm malū cōmittēdū seu res phibita attētanda. videt enī q̄ nō q istū tex. qz p̄textu bñ tractandi negocia ecclīastica vel curandi languētiū corpa nō p̄mittit religiosis rem illicitā. s. leges t physicā audire. ¶ In cōtrariū opo. de aliquib⁹ iurib⁹ t tandez soluit vt patet in ea t loquit aliquātuluz intricate. Jo. an. post hosti. clarius distinguit sic. q̄ aut malum q̄ cōpensat ē malū ex lege diuina t tūc nō admittit cōpensatio. aut ex lege canonica t tūc cōpensari p̄t auctate pape cū possit tollere malū q̄ cōstitutio induxit. facit q̄ le. t no. in. c. ppositū. de concess. prebē. t de voto. c. j. t. c. magne. t. c. si t xps. de iurejuran. cū si. t sic possunt ad cōcordiā reduci iura supius alle. Tu potes sic distinguere lati⁹ q̄ aut queritq̄ nūquid debeat admitti cōpensatio in diuersis psonis aut in eadē. ¶ Primo casu dic q̄ non dz q̄s cōmittere malū vt ali⁹ euitet maius malū vel vt p̄sequatur bonū spūale vel corpale. qz nō dz q̄s impendere animā suā cōmodis alienis. ad h̄ vide gl. no. xiij. di. in sūma. t. c. j. facit. c. he q̄s. xxij. q. ij. et c. sup eo. de vsuris. t. xiij. q. v. multi sine peccato. nisi supiozis auctas ad hoc habētis p̄tātē aliud indulgeat. facit. c. q̄ p̄decessor. xj. q. iij. ¶ Secundo casu subdistingue aut q̄rit nunq̄d possit cōmittere malū vt ipe idē euitet maius malū. aut vt cōsequat aliq̄ bonū. p̄mo casu dic q̄ in iure nō ē dare p̄plexitatē. s. vt quis sit inter duo mala cōstitut⁹ ita q̄ alterū euitare nō possit. de quo p gl. no. xiij. di. in sūma. sed q̄ ad fatuā opi. t scrupulosam p̄sciam q̄s dicit p̄plexus quo casu p̄sulit vt cōmittat min⁹ malū vt euitet maius. sic intellige. c. duo mala. t q̄ ibi no. xiij. di. t. c. siquidē veri⁹. xxxiij. q. ij. ¶ Secūdo casu nō licet p̄textu boni cōmittere malū. vt hic t in d. c. multi. siue sit malū de iure diuino siue de iure positiuo nisi supiozis auctas ad hoc p̄tātem habentis excuset. vt. c. gaudem⁹. t. c. quāto. de diuo. vt ē videre oñi die cū p dispēsationē recedit a iure positiuo t q̄cz a diuino in casu p̄misso. iuxta no. in. c cū ad monasteriū. de sta. re. t in. c. innotuit. h̄ elec. § tunc virtute dispensationis illud phibitū non est malū. t p hoc habes expeditā materiam. c.

¶ Sed nec. Clericus generalis p̄curator vel iusticiari⁹ p̄ncipis secularis deponēdus ē t si religiosus est grauius puniet ita cōiter sūmat. § ego intelligo tex. in pena excōicatiōis t nō depositionis. vt. j. di cam. diuidit. nā primo ponit phibitionez. scdo penā transgredientiū. ibi si q̄s aūt. ¶ Mo. primo t tenemenți q̄ sicut clericus vel religiosus nō p̄t esse p̄curator laici ita nec officialis p̄ncipis secularis in iusticia exercenda. Ex q̄ infero q̄ si nō p̄t eē officialis in iusticia exercenda fortⁱ nō poterit aliud officiū seculare obtinere. ar. in auc. multo magis. C. de epi. t cle. t. c. cū in cunctis. de elec. t. xxiij. q. viij. reprehensibile. nā sūmū bonū in reb⁹ est iusticiā colere. xij. q. ij. cū deuotissimā. ¶ Mo. secundo q̄ data paritate delicti grauⁱ venit puniendus religiosus q̄z clericus secularis. debet enī religiosus tanq̄z in statu p̄fectiōis nō solū a vetitis sed etiā a quibusdā licitis abstinere fm Jo. an. alle. xj. q. j. aliud. de pe. di. j. aliud. Aduerte hoc p̄cedit vbi religiosus peccaret ex cōtēptu vel cōtra votū seu publice cū alioz scādalo. alis aūt nō venit grauⁱ puniēdus nec grauius peccat ppter bona opa p̄cedentia. iuxta illud psalmiste. Si peccauerit iustus nō collidet qr dñs supponit manū suā. vide de h̄ latⁱ p Jo. an. p⁹ beatū Tho. in. c. accusat⁹. de hereti. li. vj. t q̄ dixi. in. c cū quidā. de iureiur. ¶ Quero p̄mo nūq̄d iste tex. habeat locū in oñi p̄curatiōe. Inno. videt velle q̄ nō. videt ēhi intelligere in p̄curatione generali q̄n innuat fm Jo. an. q̄ bñ possit clericⁱ tractare vnuz negociū laici. alle. de simo. cū essent. no. bñ hoc dictū q̄ plenⁱ examinaui. §. c. ij. t dic vt ibi tex. tñ in d. c. cū essent. nō p̄bat simplr id ad q̄ inducit. loq̄tur enī q̄n clericus vult p̄mouere negociū laici apd papā q̄ indubitanter p̄t etiā si sit p̄latus. vt in. c. p venerabilem. iuncta suprascriptione. q̄ fl. sint le. sed nos loquimur q̄n aut extra iudiciū vel in iudicio secularⁱ vult p̄mouere tanq̄z p̄curator negociū laici sed vide q̄ dixi in. d. c. ij. ¶ Sed quero an in iusticia exercenda debem⁹ facere hāc distinctionem vt vnū negociū possit clericⁱ expedire. crederem q̄ sic ad q̄ alle. p casu. c. in archiepatu. de rapto. vbi clericⁱ vel p̄latⁱ p̄t cē delegatⁱ p̄ncipis secularis etiaz in cā criminali. t tenent doc. j. e. clericis. § generalis officialis cē nō p̄t. t multū bñ facit ille tex. iuncto isto q̄ vnū negociū laici nō videt interdictū clerico vt sic valeat ar. de mandato iurisditionali ad man-

datū procuratoriū.ar.eius qō habeꝫ in.l.ꝛ qz.ō iu risdi.om.iu.ꝛ i.c.pe.iuncto.c.suscitata.cū glo.ꝫ.ō in inte.resti.ꝛ no.hic qꝫ Inno.nihil alleg.pro dicto suo.ꝛ vide de hac delegatione quod dixi in.c.ij. de iudi. ¶ Sed queriꝫ cū generaliꝫ clericus secularis venit deponendus ex delictis de quib⁹ hic in quo grauius puniēꝫ religiosi.So.pō dici qꝫ vltra depositionē poterūt detrudi in artioꝛib⁹ monasteriijs ad pniam pagendā.ar.c.tue.de pe.ꝛ vide de iſti religiosis qō noꝫ.in.c.dilectus.de simo. ¶ Ibi tñ videꝫ valde grauc sentire clericos fore deponēdos. ꝓpter tale exercitiū istoꝛuꝫ officioꝝ maxime hodie cū nō ita acerbe delicta debeāt puniri vt ē tex.opti. in.c.fraternitati.xxxiij.di.vnde plus mihi placet vt iste debeāt excōicari ꝛ nō deponi nisi forte essent incoꝛrigibiles.satis enī ꝑ excōicationē fiunt alieni a ministerio eccliastico.cū illa durante administrare sicut pius nō valent.als eēnt seu efficerenꝫ irregulares.xj.q.iij.sicꝫ epi.de re iudi.c.ij.ī.vj. facit xxiij.q.iij.certū.ꝫ Jo.an.in suo sūmario videaꝫ itellexisse de depositione ꝫ id qō dixi plus mihi placet maxime hodie.ꝛ facit.c.ij.ꝫ.eo.vbi solū disponiꝫ qꝫ si in fraudē capiunꝫ nō ɔz eis ab eccliа subueniri.proboscia ꝑ.c.clericis.j.eo.vbi etiā depositio imponiꝫ in cā irregularitatis ꝫ ꝑ exercitio officij secularis infligiꝫ solum excōicatio.ꝛ hoc puto verissimū. ¶ Vltimo quero nūquid iste tex.habeat locū in quolibet officio iusticie exercende.credo qꝫ sic qz verba tex.sūt multū generalia ꝛ rō generalissima. qz nemo militans deo.ꝛc. Rō enī ꝓcipue attendenda ē.l.cū pater.ꝫ.dulcissimis.ff.de leg.ij.ꝛ.c. intelligentia.de ꝛbo.sig.ꝗre dicerē ꝑ istū tex.qꝫ clericus nō posset eē vicerex vel vicecomes vel locūtenens alicui⁹ principis secularis nec habere sub sua cura aliquā ciuitatem seu locū tpalez.ꝑ quo allego tex. magis specificū.in.c.clericis.ꝫ.j.j.e.ti. videꝫ tamē qꝫ ꝓncipis cōciliarij eē pōt etiā vt sentit Jo.an.i.d. c.clericis.vbi dicā.ꝛ intelligo tex.etiā in prelatis.qz tex.ꝛ ipius rō disponit generaliꝫ.vnde rubrica ne cle.vel mo.cōprehendit etiaz ꝑlatos.ad hoc.c.sup specula.in fi.j.eo.sicut in illi rubrica.dꝫ vi.ꝛ bone. cle.cōphendit etiam prelatos vt pz in nigro.ꝛ dixi super rubrica nec rō est restringenda.

Clericis. Lasus.clericꝰ iudiciū sanguinis exercēs ab officio ꝛ bñficio deponiꝫ.h.d.ꝓmo.Excōicatꝰ ē habens officiū ꝓpositi secularis si monitꝰ nō desistat. sunt duo dicta.scōm ibi iubemꝰ. ¶ Mo.ꝓmo ibi honore priuꝫ ꝛ loco qꝫ incurrēs irregularitatē nō est priuatus ipō iure dignitate sua ꝫ ɔz ꝓuari.tex. eni loquiꝫ ꝑ verbū futuri tpis.vt pz ibi. ꝓuetur iuxta no.in regula in penis de re.iu.li.vj.ꝛ in.c.si diligēti.vbi plene dixi de fo.cōpe.ꝛ exponit tex. Jo. an. ibi honore.i.ordine.tex.autē ibi loco exponiꝫ.i.beneficio.sensus ꝫ ike ē qꝫ ɔz priuari officio ꝛ bñficio, ꝛ ꝑ cōsequēs deponi.qꝫ aūt nō sit ꝓuatus beneficio seu dignitate ipō facto videꝫ etiā ꝓbari iſi.c.ex lris de excess.pla.sentit Inno.in.c cū nris.de cōcess.preben.h̄ ꝛ tene mēti. ¶ Mo.ij.ar.opi.qꝫ ꝑ solā mortē seu mēbroꝝ detruncationē qs incurrit irregularitatē.secus ꝫ si aliā vindictā sanguinis exerceat.ad idē.c.in archiepatu in fi.de rapto.qō aūt dicit tex. in cle.si furiosus.dubo.de mutilatione ɔz exponi ꝑ detruncatiōe.vñ si debilitaꝫ mēbrū nō ꝑ hoc efficitur clericus irregularis.ar.j.q.j.sicut vrgeri.ꝛ vi de qō no.Bal.de cal.in.c.j.q cle.vel vaquen.vbi tetigi.Quid aūt ꝓprie dicaꝫ mēbrū.vide ꝙ Bar.i.l. ij.ff.de pub.iudi.vbi cōcludit qꝫ membrū ꝓprie est illud qō ɔz certū officiū distinctū vt pes manus et silia.ꝑ quo ego allego tex.in.c. singula.xxxix.di. alibi hunc articulū recolo latꝰ explicasse ꝛō h̄ vltra nō ꝓcedā. ¶ Tertio no.qꝫ ꝑ h̄ ꝛba ꝓcipio sub interminatione anathematis seu sub pena excōicatiōis qō idē est nō ferꝫ excōicatio ipō facto in ꝰfacientes ꝫ est cōminatio.hoc colligiꝫ qz in fine postmodū fulminat excōicationē monitione nō precedente.de q vide bonā glo.in.c.vno.de sagit. ¶ Nota ārto hic exꝑssū qꝫ clericꝰ nō pōt tenere vices principis in iurisditione seculari exercenda licet nō infligat penā mortis vel mēbroꝝ detruncationē.qō intellige qñ hoc vult facere tanq̄ officialis principis secularis. vt in.c.sed neq̄.ꝫ.e.vbi dixi.secꝰ aūt si iurisditio secularis esse dignitati sue annexa qz tunc pōt per se exercere dūmodo non inferat penā mortis vel mēbroꝝ detruncationē.Et idē dic si ipaz iurisditiōez habet nomine ꝓprio.puta rōne patrimonij.ad h̄ vide bo.tex.in.c.ſi.j.eo.ti.li.vj.qō videꝫ ꝓcedere in prelato religioso.vt in.c.dilectus.de offi.ordi.ꝛ in.c.auditis.de ꝓscrip.ꝛ in.c.inter dilectos.in ꝓn. de fide instru.qō limita.vt no.in.c. recolentes. de sta.reg. Vltimo no.istū tex.intelligi ꝑ his que dixi.ꝫ. c.proxi.qꝫ clericus nō ē deponēdus ex eo solo qꝫ est officialis principis secularis ꝫ excōicaꝫ sequitur tñ qꝫ peccat mortaliꝫ qz excōicatio nō ferꝫ nisi ꝑ mortali.vt in.c.nemo.ꝛ i.c.nullus.xj.q.iij. ¶ Quero qz tex.loquiꝫ de cōstitutis in sacris quid de cōstitutis in minoꝛibus. Inno.dicꝫ qꝫ idem.dicit tñ Ihosti.qꝫ his qui sūt in sacris magis iminet periculū qz nec contrahere possunt ꝛ sunt irregulares. mihi placet qꝫ habeat locū in minoꝛib⁹ prima ps.c.qz ꝑ imposicionem illarum penarum incurrit irregularitatē qua ratione debet deponi ita constitutus in minoꝛibus sicut in maioꝛibus.vt legi.ꝛ no.in.c.cum nō ab homine.de iudicijs.ꝛ ad istum tex.dic qꝫ verbū sacris sumiꝫ large.nā oēs ordines eccliastici sunt sacri.de quo vide bo.glo.xxxij.di.in summa. ¶ Sꝫ circa secūdā ptē.c.q̄ facit mentionē de sacerdote dubitari pōt magis qualiꝫ sumiꝫ illud ꝛbū an stricte ꝑ ꝓbro an large.Ihosti.exponit multū large.exponit enim tex.ibi sacerdos factus vel fiendus vel.i.clericꝰ.de coha.cle.ꝛ mu.c.ij.ꝛ cū hac expositōe sua trāseunt h̄ cōiter doc.Et pūto qꝫ respectu clericoꝝ i minoꝛibus cōstitutoꝝ qui sūt sine aliquo bñficio nō ɔz locum ar.eoꝝ q̄ dixi i.c.j.ꝫ.e.vbi h̄ videnꝫ sentire doc.ꝛ i c.ij.de postu.dūmodo nō exerceāt seua.ꝑ h̄ etiam facit qz verbū sacerdos non potest ad istos ꝓgrue adaptari.vt i.c.ij.de coha.cle.ꝛ mu.ꝫ arbitroꝝ tex. itelligendū in cōstitutis i sacris q̄ largo modo pōt appellari sacerdotes.vt i.d.c.ij.ꝛ qō ibi no.ꝛ ꝙ hec cōstitutio videaꝫ penalis ꝛ sit restrigēda tñ habito

respectu excõicatio nõ infligit ipo facto ꝫ requirit ꝓcedẽs monitio. Itẽ qr excõicatio ẽ magꝭ medicia ꝫ pena. vt in. c. cũ medicinalis. de sen. ex. li. vj. & q hec cõstitutio tendit ad decorẽ ecclie nõ dz illud verbum stricte sumi. ar. eoꝝ que no. glo. in. c. sciãt cuncti. de elec. li. vj. Quero qd si plati sũt in cõcilijs ꝑncipũ & querit ab eis de pena imponenda in delicto grauissimo. ꝓ quo forte venit imponẽda pẽa mortis vel membroꝝ detruncatio q̃rit an aliquis veniat illa pena ꝑuiendus. So. dicũt Ihosti. & Jo. an. q si reus ẽ in cã absolutionis ꝑtit cõsulere illum absoluendũ. si aũt in cã dãnationis nullo mõ cõsulẽt ex quo casus imminet de ꝑsenti nisi venirẽt imponẽda pena corpalis leuis. ar. i. c. i archiepatu. de rap. si aũt nõ imineat casus ꝺ ꝑtiti tũc bñ ꝑtit ꝺ iure rñdẽ ar. xxiij. q. vj. c. j. & idẽ no. in. c. ex lris. de excel. pla. vbi vide. Nota ex his q platus põt cẽ ꝓsiliarius ꝓncipis secularis licet nõ debeat esse officialis iusticie exercende qõ mihi satis placet. arg. eo. q̃ dixi de laicis. in. c. ij. & in. c. nouit. de iudi. vbi recurrebat ad iudiciũ ecclie. & melꝰ in. c. ꝙ venerabilẽ. q̃ si. sint le. vbi ꝑ arduis dubijs recurrit ad papã etiã ꝑ ꝓncipes seculares. ꝫ quatenꝰ dicũt isti ꝓdicti q in causa absolutionis ꝑtit cõsulere. Ego dicerẽ cauenduz ne in cã absolutionis imineat pena talionis ꝑ actorem & sic sit cã mortis actoris. nã irregularitas ꝺbit etiã ex cõsilio. vt in. c. si qs viduã. l. dj. de quo tñ vide plene glo. lj. di. in. c. j. vbi tractat an aduocatus ꝑ rec incurrat irregularitatẽ si illo absoluto punit accusatoꝝ pena talionis. Ulterius querit nũqd clericus possit cognoscere de cã criminali vice epi. Doc. q sic qr nõ imponit pena sanguinis ꝫ detrusionis seu quid sile. ꝺ pe. tue. idẽ dicũt si vult cognoscere vice alicuius secularis dũmodo a pena sanguinis abstineat de quo remittit Ihost. ad no. in. d c. in archiepatu. Ego intelligerem qñ eẽt deputatꝰ delegatꝰ ad certã cãz. secus aũt si vellet cognoscere tanq̃ officialis vt ꝺ vl si ꝓinceps vellet sibi delegare vniuersitatẽ causaꝝ seculariũ. nã credo q non sit sibi licitũ acceptare qr nõ dz se istis actionibꝰ implicare. vt. ẽ. c. pri. & ar. xj. q. j. te quidẽ. & qd dixi in. c ij. de iudi. Glo. ẽ facilis & vera ꝓterq̃ in eo qd q̃rit quid dz facere ꝓlatꝰ cũ hz iurisditionẽ tpalem. et rñdet q debet alicui facere cõmissionẽ generalem vt faciat iusticiam. Tu dic q etiã põt spẽaliter casum occurrentẽ delegare vt inquirat & iusticiam faciat. nec incidit irregularitatẽ licet ꝺficialis suꝰ vel aliꝰ cui cõmiserit penam sanguinis ĩtisticiã exequendo inflixerit. vt ẽ hodie tex. in. c. fi. j. eo. ti. li. vj. & dic vt ibi. optabat tñ Ihost. q aut clericis cõcederet ꝑ se iusticiã facere seculare vbi talẽ iurisditionẽ habent & sine metu irregularitatis. aut in totuz tolerẽt eis iurisditio tpalis cũ cõmissio hmõi causarũ sit cõtra iura. vt in. l. j. ff. de offi. eius cui man. ẽ iurisdi. nec dubiũ ẽ fm eũ quin papa possit in ꝺ puidere. vt ꝺ possit fieri sine pena irregularitatis. iuxta no. in. c. sicut dignũ. de homi. No. hoc vltimũ & tene mẽti. & alle. tibi in ꝑtĩ aliud notabile dictũ Jo. cal. in. c. pe. de homici. vbi dicit papã posse dare licentiã clericis interessendi in bello iusto sine metu irregularitatis. qr hec irregularitas que ꝺbit ex actu in se licito ẽ a iure positiuo. ad hoc facit. c. is qui. de sen. excõ. li. vj. & no. Jnn. in. c. ad audientiã. de homici. Mihi tñ de honestate nõ placet motuũ Ihosti. nõ eni ẽ honestũ vt clericus qui ẽ minister vnitatis et mansuetudinis ꝺbeat exercere vindictam sanguinis ꝑsertim ꝺbi venit imponẽda pena mortis. & vide ad hoc qõ no. in. c. nouit de iudi. Querit gl. si. an ipo iure excõicatio ferat hic post monitionem rñdet q sic ꝑ hoc verbũ subiaceat. No. bñ de significato huius verbi subiaceat q licet sit futuri tpis nihilominꝰ pẽa imponit ipo facto. & ꝺ approbat ꝑ. & dicit ꝓbari p. c. sicꝫ suadente. xvij. q. iij. vbi ponitur verbũ subiaceat & tñ ab oĩbus intelligit q sit canon late snie. & videt ꝓbari. j. de sen. ex. p to. & cũ hoc dicto transeũt cõiter doc. hic ꝑter do. An. q̃ dixit q aut pena imponit ꝑ verba futuri tpis relata ad iudicẽ & tũc pena imponit ipo iure vt ꝺ. aut referunt ad ꝓtẽ & requirit snia. ad hoc qõ not. in. c. si diligenti. de fo. cõpe. & in regula in penis. de re. iu. li. vj. sed mihi hec theorica nõ placet. primo qr hoc verbũ subiaceat nõ refert ad iudicẽ imo est ipsonale. Itẽ quid si dicatur excõicationi suponat vl suponas dicemꝰ q sit late snie. certe hoc sentire absurdum ẽ iuxta no. in. d. c. si diligenti. palle. vbi plene tetigi mãm. & in. l. in criminali. ff. de iurisdi. om. iu. & in. c. ij. de ali. iu. mu. & in. c. quisqs. de elec. cuz si. vñ aduerte tu lati. & primo circa significatũ huius verbi subiaceat. habes gl. hic cũ qua transeũt communiter doc. q excõicationẽ seu penã ipso facto infligat. Idẽ voluit glo. fi. in. c. vnico. de iniu. li. vj. in fi. & facit qõ no. Jo. an. in. c. licet de crimine fal. contrariũ apte sentit Jnno. in. c. cũ & plantare. de ꝑt. in fi. & cũ eo transit ibi Jo. an. & cõiter alij doc. & fac theorica illa cõiter tradita q vbi pena imponit ꝑ verba futuri tpis ẽ per iudicẽ inferenda. vt not. in iurib. ꝓ palle. ego ꝑ ꝓcordãtia dicerẽ sic q qñ pena imponit ꝑ verba futuri tpis denotantia executionem actus & pena intelligit imposita ipso facto. & in hoc casu intelligo istũ tex. & d. c. si quis suadente cũ si. nã verbũ subiaceat non videt ex sui significato exigere ministeriũ alicuius cũ denotet executionẽ. sile in verbo sit. vñ si dicit sit excõicatus intelligit ipso iure. vt no. glo. in. c. quicũqz. de hereti. li. vj. & sentit gl. in. l. in criminali. C. de iurisdi. om. iu. de quo vide qõ dixi in. c. ij. de fo. cõpe. vbi glo. videt in ꝓtũ aut pena imponit ꝑ verba futuri tpis denotantia actus exercitiũ seu facti ministeriũ & tũc pena venit imponẽda ꝑ sniam iudicis. & hoc casu ꝓcedit theorica cõmunis circa quã vide qõ plene dixi in. c. si diligenti. de foro compe.

Secundum. Breue est tria dicta ꝓtinens. & potest sic summari. Nõ licet clericis vl monachis lucri cã negociari. ꝺ ꝓmo. Monachi nequeunt noie ꝓprio ꝓductae possessiones hre. ꝺ scõo. Laicis nõ debet eccla titulo ꝓductionis ꝓcedi ꝺ tertio. & ꝓtes patẽ: Et ꝙro circa primã ptẽ ꝙre dicit q nõ licet clerico negociari lucri cã. So. dic q negociatio q̃ non fit lucri cã nõ ẽ eis ꝓhibita. ꝑtit eni vendere & emere vt

eoꝝ necessitas exigit nõ tñ principalit̃ ꝓpter lucrũ. aũ hoc de. p̃ñti. de censi. r. c. ꝯ̃ꝫ. eo. ti. li. vj. ꝓprie tñ r stricte quis dicat negociator. vide bo. tex. in. c. eijciens. r. c. quoniã nõ cognoui. lxxxviij. di. r per Bar. in pemio. ffoꝝ. r in. l. seruiꝫ legatis. ff. de le. iij. ḋnimo dicit hic Jnno. q etiã lucrũ nõ est clerici phibitũ qñ ꝓuenit ex opa seu reb⁹ eoꝝ. ar. s. c. j. in telligo hoc dictũ qñ clericꝰ opat ꝓpter lucrũ suadẽte necessitate. alꝫ aũt nõ dꝫ clericꝰ vel monachꝰ taliter negociari. hoc videtur ꝓbare tex. si recte põderetur in. d. c. j. r ibi tetigi. facit. c. fornicari. lxxxviij di. r sic in causa necessitatis intelligo glo. xiiij. q. iij in summa. ¶ Scõ circa scãm ptẽ q̃ro q̃rare tex. in prima pte fecit mentionẽ de clericis r monachis r in secũda solũ subiecit de monachis cũ conductio alienarũ rerũ sit ꝓhibita etiã clericis. vt in. c. peruenit. lxxxvj. di. So. dicit hosti. r bñ q ibi de clerici secularib⁹ nõ repetijt qꝛ illi possũt suo noiꝫ necessitate instante res cõductas habere. vt in. d. c. ꝓuenit. monachis aũt nullo modo hoc licet noie ꝓprio. r ḃ casu loquit iste tex. Diuersitatis rõ ẽ qꝛ clerici seculares p̃ñt habere ꝓprijũ. monachi aũt nihil sibi apꝓpriare p̃ñt. de testa. c. requisisti. §. fi. r. xij. q. j. c. nolo. r. c. nõ dicatis. r de elec. si religiosus. li. vj. cũ sl. noie aũt monasterij p̃ñt ꝓ eoꝝ necessitatib⁹ hẽ sicut clerici. vt in glo. r ꝓbat in. c. dilecti. de deci. cũ sl. ¶ Circa tertiã ptem quero qꝛ hic ꝓhibet laicꝰ habere eccliam ad firmã. i. ꝓductã. r ẽ vulgare loci ḋ in clericis secularib⁹. Jtẽ an in laicis ꝓcedat hec ꝓhibitio indistincte. So. ꝓ hoc alle. tibi tex. no. in. c. q̃relam. ne pla. vi. su. r ibi habes de hoc bo. glo. ex qua collige q oẽs obuentiões ecclie p̃ñt clerico locari. r largo mõ dicit locari ipa ecclia vt ibi. laico aũ tẽ nõ põt hmõi locatio fieri rõne spũalium obuentionũ ne ecclia subijciat regimini seu dispositioni laicoꝝ vt hic. qõ tene menti. facit. c. noua. r qõ ibi no. xvj. q. vij. r qõ no. Jnn. i. c. ij. de iudi. r. lxxxix. di. indicatũ. vbi bo. tex. cũ glo. instante tñ magna necessitate posset fieri talis vel cõsilis cõcessio laico nõ tñ vt ipe regat eccliam ꝫ vt ꝓ aliũ cã faciat gubernari. r firmat Jo. an. in. c. ex rõne. ꝫ eta. r qua. vbi vide ꝓ eũ. vñ puto q clerico põt locari ecclia. scz vt ipse habeat curã regiminis ecclie eã officiando r ꝫ ꝓuentib⁹ rñdeat in certa quãtitate rectori. r sic itelligo illud. c. querelã. ex cã eni ḃ fieri põt. ar. c. cũ ex eo. de elec. li. vj. r. c. ꝓuenit. de appel. cũ sl. laico aũt nõ põt taliter ecclia cõcedi nisi stante magna necessitate mõ ꝑdicto. ar. in. d. c. ex rõne. r hic. tpalia ꝛo bñ p̃ñt laico locari r etiã fructꝰ decimaꝝ. vt in. c. vestra. de loca. facit qõ no. gl. in. d. c. indicatũ. r cle. j. de re. eccl. nõ alie. ꝫ reddit⁹ spũales ꝓuenientes infra eccliam vt oblationes r silia nõ credo posse laicis ꝓcedi ne videant hẽ administrationẽ ecclie. et ḃ casu intelligo istũ tex. facit. d. c. noua. r vide oino qõ pꝰ hosti. no. Jo. an. in. d. c. ex rõne. vbi firmat q si ecclia sit onerib⁹ aggrauata ita q nõ põt releuari nisi ꝓ laicũ q poterit dispensatione epi laico ad tẽs ꝓcedi vt ipi⁹ curã habeat mõ ꝑdicto qõ tene menti allegat in ar. d. c. vestra. de loca.

Relatum Casus. Monachi incorrigibiles de monasterio expellunt r reformabit̃ monasteriũz de fratrib⁹ alterius ordinis si de monachis eiusdẽ ordinis reformari nõ põt. h. d. primo excessus. scõo corrigi mandat. ibi. ideoq. ¶ Nota q aggrauat̃ pcñ alicuius maxime religiosi vel clerici in eo q delinquẽdo alium corrũpit. exemplũ õ voto. c. magne. r vide bo. tex. in. c. ꝓcipue. xj. q. iij. vbi dicit scire ꝓlati debent q si quersa nũq̃ ꝓpetrant tot mortibus digni sunt quot ad suos subditos ꝑditionis exẽpla transmittunt. r vide qõ no. in. c. de hoie. de cele. miss. ¶ Nota secũdo q regulares p̃ñt ad obseruantiaz regule cõpelli etiã p epm. vt hic. primo eni debent ꝓ eoꝝ abbatẽ cõpelli. vt in. c. iij. de appel. r. c. quãto dẽ of. or. sed si ipse negligit vel pariter viuit dissolut⁹ succedit in correctione epi. vt in. d. c. quãto. r hic. r in. c. abbates. r. c. monasteria. xviij. q. ij. ¶ Nota. tertio q si religiosi omino resistunt viuere regulariter p̃ñt de monasterio expelli hodie tñ circa expulsionẽ vt cautetur vagationis ꝑiculũ arbitror debere obseruari qõ habet in. c. fi. de regu. ¶ Nota. vnũ casuz in quo licite potest alterari status ecclie. nã si non põt reformari de monachis eiusdem ordinis potest reformari de monachis alterius ordinis vt hic. Ex quo collige ar. q cessante cã nõ põt epus alterare statum ecclesie religiosorum. dixi de reli. quia secus in secularibus. nam fauore religionis potest episcopus ecclesiam secularem transformare in regularẽ vt in. c. apostolice. de dona. r in. c. bone rei. xij. q. ij vide per glo. in. c. ad audientiam. de eccle. edi. Quero quid si nõ reperiant regulares etiã alteri⁹ ordinis per quos possit monasterium reformari. So. dicit Jo. an. q tunc poterũt institui clerici seculares. per. c. relatum. de reli. domi. vbi ꝓbat. dic ꝫ q ꝓmo debẽt induci monachi monasterij ad obseruantiã vt hic r si sint incorrigibiles debet reformari de monachis eiusdẽ ordinis si haberi possũt. vt hic. r in defectũ debent assumi de alio ordine. oi bus aũt deficientibus recurrendum est ad clericos seculares. vt in. c. inter quattuor. r sic est casus in q̃ potest episcopus ecclesiam regularem reducere ad statum secularem. ¶ Secũdo quero an regula religiosoꝝ sit in ꝓcepto. videt q sic. ar. huius. c. cum religiosi cõpellunt ad eius obseruantiam. vt in. c. iij. de appella. Jo. an. post hosti. dicit hoc indistincte ꝓcedere quo ad tria substantialia. de q̃ibus in. c. cum ad monasterium. de sta. regul. alia vero non putat sub ꝓcepto alꝫ vix vnus de multis saluaretur. r per hoc ꝫm eum commendatur regula ꝓdicatorum per quã transgressores cõstitutionũ ad penam obligantur non autem ad mortale nisi l his que in se sunt mortalia. de fratribus autem minoribus remittit ad ea que habentur. de ꝛbo. sig. in cle. exiui. §. cum igitur. r se. r sic transeunt doct. sequentes. sed tu vide latius hanc materiam q beatum Tho. scõa scẽe. q. clxxxvj. ar. ix. cuius dicta retulit in parte Archidi. xxvij. q. j. c. j. r Jo. cal. in. c. j de consti. dixi in. c. nat⁹ ꝓcupiscẽtiã. eo. ti. vbi vide Et cõclude hic q si religiosus venit ꝫ tria substãtialia religionis. s. castitatẽ pauptatez r obediẽtiã peccat mortalit̃ qꝛ ꝓfessio seu voruz versatur ꝓncipalit̃ circa ista. transgressio autez maxime circa ꝑdicta

inducit mortale. vt pbat in. d. c. j. xvij. q. j. Idē si religiosus peccat ꝯ alia cōtenta in regula ex cōtēptu. ad hoc facit qđ no. glo. x. di. ⁊s. ⁊ p. colle. in. c. j. de cōsti. ⁊ qđ dixi in. c. j. de vi. ⁊ ho. nā peccatū cōtēpt⁹ ē grauissimū pīsertim in religioso. ad hꝫ vide qđ no. Jo. an. in. c. accusatus. de here. li. vj. Aut non peccat ex ptēptu ⁊ tūc aut regla loqt̄ p verba ꝓceptiua vel equipollentia aut per verba exhortatiua aut p verba cōia. ¶Primo casu inducit mortale qz venit cōtra votū cū veniat ꝯ obedientiā q̄ est de trib⁹ substantialibus regule. sicut eni peccaret mortalit̄ veniendo ꝯ ꝓceptū superioris. vt in. c. ij. de ma. ⁊ obe. ⁊ xxij. q. j. qđ ꝓcipit. ita ⁊ si venit ꝯ ꝓceptuz regule. ⁊ idē si regula loquit̄ p verba equipollētia preceptis puta p verba exp̄sse phibitiua. nā exp̄ssa phibitio equipatur ꝓcepto. vt no. Archi. lxv. di. in summa. Quid aūt si disponit p verba impatiui modi an talia verba eqpolleant ꝓcepto. vide tex. no. in cle. exiui. palle. in. §. itē qz. vbi cōcludit q̄ pm subiectā materiā pōt hic deph̄endi q̄si in pōderosis videantur hꝫ vim ꝓcepti alꝫ secus. ⁊ hoc pōt colligi ex circūstātijs. ¶Scdo casu cū regula loquit̄ per verba exhortatiua nō obligat ad peccatū. iiij. di. §. h̄ ⁊ si legibus. facit qđ no. in. c. j. de vi. ⁊ ho. cle. ¶Tertio casu cū disponit p verba cōia. vt p verba cōstituimus vel silla verba ⁊ tūc ex quo ē statutū nouū nō obligat regulariter ad mortale pm Tho. ⁊ alios qz votū seu ꝓmissio versat pncipalit̄ circa ista tria substātialia sup quib⁹ essentialit̄ ē fundata vita regularis Alia aūt in regula cōtenta veniū accessorie ad illa tria. ⁊ idē dic in transgrediente legē pape. vl alterius superioris qui disponit mō ꝓdicto. nā vt dicit beatus Tho. sicut eni nō ois transgressio legis inducit penā mortis tpalis. ita nec penā mortis eterne quaz induceret si peccaret mortalit̄ qz qlibet peccatum mortale ē dignū morte etna. xxv. di. vnū oratoriū. durū eni eēt dicē pm bēatū Tho. q̄ transgressio cuiuslibet articuli regule obligaret ad mortale cū status religiosoꝝ eqpareat portui trāquillo. vite vo seculariū mari fluctuanti. p quo facit tex. Ihiero. cuz glo. xvij. q. ij. nos nouim⁹. Mā si dicerem⁹ ꝯriū vita religiosoꝝ eēt lōge piculosioꝝ ꝯ vita secularium cū ppt̄ multitudinē statutoꝝ ptentoꝝ in regula sepe iciderent in mortale. peccant q̄ hoc casu venialit̄ tm̄ Aduertendū tm̄ q̄ nō deducat in ꝯsuetudinē quia nullū peccatum ē adeo veniale qđ nō fiat mortale. dū placet. xxv. di. §. criminis. frequētia tm̄ n ō opat cōtemptū sed dispositiue inducit cōtemptū pm beatū Tho. ¶Predicta tm̄ limita pm no. p Archi. in. c. vtinam. lxxvj. di. vbi dicit q̄ qñ aliqđ disponit i finem alterius si illud in cuius finē fit statutū nō violatur nō peccat q̄s ptraueniendo subsistēte aliqua cā legitima. Itē limita ꝓdicta vbi pcessetudo monasteriij p superiorē tolerata longissimis tpibus excusat ptrauenientē in his q̄ nō sunt de substātialib⁹. sup quo vide qđ dixi in. c. cū ad monasteriū pall. ⁊. c. de⁹ q. de vi. ⁊ ho. cle. Glo. sūt faciles. ¶No. tm̄ vnū dictū ex glo. ij. q̄ religiosis nō pōt indici artior regula ꝯ vt sic. nā intelligo de cpo. ⁊ ita in veritate loquitur si poneret pncipiuz. secus dic de papa vt in. c. j. ⁊ ibi glo. de sta. re. li. vj. ⁊ vide bo. gl. in regula quod oēs tangit. de reg. iu. A. vñq̄ psequit̄ tā in regularibus q̄ in secularib⁹. ⁊ in. c. gesta. lxxiiij. di. plene di pi de vtrisq̄ in. c. iij. de appell. dic vt ibi. i eo autē qđ gl̄o. hec postea colligit q̄ vniuersitas nō pōt delinquere. dic vt plene no. in. c. dilect⁹. de simo. vbi dixi ⁊ p Bar. i. l. aut fcā. ff. de pe. vbi plene psequit̄.

¶Jaute. Breue ē s̄ p alia verba potest sic sūmari. Clerici in sacris cōpellendi sunt p bñficiorū subtractoꝝ vt desistant a tabellionat⁹ exercitio. ¶Nota ex isto tex. singulariter q̄ tabellio effectus cleric⁹ non pdit ipo facto tabellionat⁹ officiū. si eni eis interdici debet officiū q̄ illud nō pdiderūt als frustra fieret eis interdictio. ar. l. decē. ff. de v. ob. ⁊. c. ad dissoluēdū de despon. impu. ⁊ idē videt in tabellionib⁹ effectl religiosis vt p religionē nō pdiderint officiū s̄ exercere nō debēt de nouo nisi in cā heresis. de quo est tex. no. in. c. vt officiū. §. ad cōscribendas. de here. li. vj. Sile in tabellionibus effectis decurionib⁹ vel aduocatis q̄ p supuenientiā dignitatis nō perdunt officiū s̄ illud exercere nō debēt. de q̄ vide tex. iuncta glo. in. l. vniuersos decuriones. C. de decu. li. x. Et p hoc inferē ad se. q. an clericus effectus tabellio pdat eo ipo clericatus priuilegiū vel beneficium. Vlm. hic dicit q̄ si clericus in minoribus suscipit tabellionatū cedit clericatui ⁊ beneficijs ac si ꝯheret matrimoniū. de cle. coniu. c. j. ⁊. c. diuersis. Jo. an. dicit q̄ issud nō reciperet hodie nisi p aliquas circūstātias iustificaret hoc dictū. puta qz officiū suscipit a rege vel a pncipe qui quos facit notarios ad publica ⁊ criminalia officia deputat. hoc dictū Jo. an. plus mihi placet q̄s dictū Vlm. ad hoc induco istuz tex. sicut eni per supuenientiā clericat⁹ nō perditur tabellionat⁹ saltē in habitu vt hic. ⁊. d. c. vt officiuz. ita p superuenientiam tabellionat⁹ nō debet perdi clericatus vel beneficium. patet eni q̄ ista non sunt incōpassibilia saltem in habitu vt hic q̄ nō debz pdi clericatus priuilegiū cum nō exerceat actum ꝯrium clericatui. ad hoc induco notabilē theozicaz Jnno. in. c. j. de aposta. vbi dicit q̄ tūc perdit clericus ipo facto priuilegium clericat⁹ cū sumpsit aliqđ penitus ꝓtrarium ordini. vt si accepit scdam vxorē vel corruptam vel fecit se militem ⁊ seua exercuit. lxxxiiij. di. quisqs. si vero nō fecit actum penit⁹ contrariū clericatui vt qz fact⁹ ē miles s̄ seua nō exercuit pōt viuere clericalit̄ ⁊ clericalib⁹ priuilegijs gaudere. xxxij. di. seriatim. si autē vult viuere secularit̄ negociādo tabernā tenēdo vel tonsurā dimittēdo tūc requirit̄ monitio ad hꝫ vt pdat priuilegiū. vt in cle. j. de vi. ⁊ hone. cle. ⁊ i. c. ꝓtingit. ⁊. c. ad audiētiā de sen. ex. cū si. ita dicēdū in ꝓposito. ad idē adduco. c. j. de postu. ⁊. c. fi. e. ti. vbi cleric⁹ in minorib⁹ q̄ pdit clericatū suscipiēdo aduocatiōis vel ꝓcurationis officiū ⁊ tm̄ officiū ꝓcuratiōis q̄ ē min⁹ vile ꝯ officiū tabellionat⁹ imo magis cū infamis possit eē procurator saltē de iure ciuili. insti. de excep. in fi. sz tabellio indistincte eē nō pōt. iuxta no. p Bar. i. l. iij. ff. ad. l. iul. repe. Itē vtrūq̄ officiū pariē phibet de curionib⁹. vt. l. vniuersos. ⁊. l. siqs ꝓcurationē. C.

de decu.li.x. Cõcludẽ ꝙ clericat⁹ vel beneficiũ nõ perditur ipso facto per superuenientiã tabellionatus sicut nec econtra. vidẽ aliud esse ex no.p doc. in c.j. de cle.cõiug. vbi volũt ꝙ p superuenientiã seu cõtractionẽ sponsalioꝝ de futuro nõ pdit beneficiuz licet secus p contractũ matrimonij. ¶ Nunc venio ad glo. & primo quero q̃ fuit rõ q̃ clericis inhibetur hoc officiũ tabellionat⁹ cũ in se sit laudabile dũmodo abstineant a seuis. Sol. glo. reddit duas rõnes primo qz clerici ꝫ indistincte exercebãt tã in iudicijs ciuilib⁹ q̃ criminalib⁹ & sic erit timoꝝ irregularitatis j. eo. sniam. Alia so. que plus placet glo. ẽ q̃ ꝫ officiũ est extraneũ ab officio clericoꝝ cuz sit quoddã genus negociationis quãtũcunq; clericꝰ abstineat in criminalib⁹. ¶ Ho. hanc rõnem que videt in se satis bona. Hosti. eni adducit plures rõnes necessario nõ cõcludẽtes & alique cõcludunt indifferenter quo ad oẽs clericos & laicos iõ non curo recitare. Sed ego addo duas alias rõnes que sumi possũt ex dicta. l. vniuersos. prima qz ꝫ officiũ ẽ vsle cũ tabellio dicat seruus public⁹. vt in. c.ij. de vsu. li. vj. & ff. de adop. l. nõ eni. & ob ꝫ phibet etiã decurionibus vt ibi. fortius debet ob hanc cãm phiberi militibus dei. Scõa rõ qz hoc est officiuz seculare. hinc dicit seruus publicus a seruiendo oĩbus ꝫ ab istis officijs dz clericus abstinere. vt in. c.j. ꝫ. e. dz enim intendere circa rempublicã ecclesiasticã & spũalem & nõ mundanã. xxiij. q. viij. reprehensibile. & c. cõuenioz. dixi. ꝫ. e. c. j. ¶ Scõo gl. querit nũquid clericꝰ possit exercere hoc officiũ in causis ecclĩasticis & spiritualib⁹ coram iudice ecclĩastico. primo dicit ꝙ non. qz indistincte phibet hoc officiũ clerici. ¶ Ultimo oppo. de. c. qm̃ cõtra. de pba. & de. c. multoꝝ. xxvij. q.ij. & nõ soluit. & huic cõtrario stant Jo. an. & Phi. & idem Sol. qui dixit ꝙ clerici pñt eẽ notarij pape. v. q. j. c. quidã. & reporum & archiepoꝝ p̃ iura ꝑalle. & j. de simo. c. j. sed inter laicos nõ debent scribere cũ ab eis cõuersatio ipoꝝ debeat eẽ segregata. ij. q. vij. laicos. imo nõ debẽt rogari testes in instrumẽtis secularium negocioꝝ si sunt presbzi. xiij. q.ij. ꝫ & & cũ hoc dicto transit ꝫ Jo. an. & do. An. ꝫ do. Lar. tenet cõtrariũ p. c. vt officiũ. ꝫ. ad cõscribendas. ꝑalle. qui tex. optime facit. vbi in cã heresis que exercet solũ coram iudice ecclĩastico & pmittit etiã religiosis in hac cã exercere hoc officiũ vt ibi dat ptãs clericis secularibus libere exercendi ꝫ officiũ non obstante q̃cunq; statuto q̃ in alijs causis etiã ecclĩasticis nõ ẽ eis licitũ exercere hoc officiũ. & hoc dictum videt placere Alin. & rñdet ad. c. multoꝝ q̃ vbi ponit notari⁹ p scriptoꝛe. sile in. l. fi. C. cõia deleg. vbi seruꝰ appellat notari⁹. ad idẽ. c. monachus. lxxvij. di. vbi exponit notari⁹. i. lectoꝛ. a litteris seu nõis legendis. Ego distinguerẽ sic q̃ aut coram papa seu eius curia ꝫ officiũ exercẽt & ẽ admittendus maxime si a papa habuerunt hoc officium. nam papa eis illud officiuz tribuendo videtur eos habilitare ar. in. l. idẽ vulpian⁹. ff. de excu. tu. Aut querit nũ quid in alia curia pñt exercere vel extra iudiciuz in spũalib⁹ seu ecclĩasticis. & tũc aut habẽt cõperentia bñficia & dicerẽ q̃ nõ cũ indistincte phibeat ꝫ. Itẽ qz vt dicit glo. ẽ quoddam genꝰ negociationis qđ prohibetur clericis. ꝫ. c. j. aut indigent & arbitroꝝ eos admittendos. ar. in. d. c. j. ꝫ. co. & eoꝝ que no. glo. xiij. q. iij. canon. & sic possũt iura diuersa ad cõcordiam reduci. ¶ Extra gl. quero quid si clericꝰ nõ est in sacris an possit hoc officium exercere. Jo. an. hic in prin. videtur velle q̃ sic p tex. q̃ facit mentionem de cõstitutis in sacris. do. Ank. videt velle hoc verũ nisi habeat bñficiũ nõ tñ videt ponderasse dictum Jo. an. & pfecto tex. iste videt mihi in cõtrariũ. nam prohibet clericis in sacris ꝫ priuatiõe beneficioꝝ ergo nõ pcedit in minoꝛib⁹ quãtũcũq; sint beneficiati. tamẽ põt dici q̃ hic accipiunt sacri ordines large p oĩbus ordinib⁹ qui indubitant sũt sacri. vt no. xxxij. di. in sũma. nã cũ hoc officiuz sit seculare & vile. vt. ꝫ. dixi. ꝫ debet eẽ interdictũ omnibus clericis saltem beneficiatis. ad idem. c. j. de postu. vbi beneficiatis in minoꝛib⁹ prohibet officium postulandi. ergo fortius ꝫ officiũ tabellionat⁹ cũ sit vilissimũ. vt no. gl. in. d. l. vniuersos. Item ꝫ officium est quoddã genus negotiationis. vt i glo. ergo debet eẽ phibitũ bñficiatis. ꝫ. c. j. cum si. cum beneficiũ dat propter officium. de rescrip. c. fi. li. vj ergo debet vacare officijs ecclĩasticis. facit. xvj. q. j generaliter. & hoc placet ꝫ vbi beneficium non sufficeret posset hoc exercere. ar. xci. di. clericus victuz. nam talis nõ potest dici beneficiatus. argu. c. ij. de transla. prela. & hoc vltimũ videt bene tenere Hosti. ¶ Quero quid si clericus in sacris nõ hz beneficiũ So. dicit Hosti. q̃ põt ꝫ officio vti. imo pi⁹ dic̃ Jo. an. q̃ hoc officiũ nõ phibet p̃cise clerici ꝫ causatiue. scz p subtractionẽ beneficij, sile ꝫ etate & qualiꝝris & per hoc pt̃ q̃ nõ põt clerico i sacris indistincte p̃hiberi hoc officium ꝫ causatiue si vult tenere beneficium. mihi placet primũ vt possit vti ꝫ officio si nõ hz bñficium cũ possit tunc exercere negociationem honestã. ꝫ. c. j. vbi dixi. & ar. hic a ꝛrio sensu ꝫ cõm dictũ mihi nõ placet. s. vt det clerico optio dimittẽdi beneficiũ vel tabellionatũ. ex q̃ eni non hz vñ| vti uat debet posse p̃cise cõpelli ad viuendum clericaliter ex quo ẽ in sacris. ar. d. c. j. & c. clericis. ꝫ. eo. & tex. istũ rñdeo q̃ hoc fuit dictũ i penã illoꝝ qz non videbat verisile q̃ plus appeterẽt tabellionatum q̃ beneficiũ saltẽ sufficiens. vnde non debet eis dari optio. ar. eoꝝ que no. in c. si diligenti. de fo. cõpe. vbi bo. tex. in simili cũ ibi no. ¶ Quero quid si clericus de facto ꝫ statuto nõ obstãte pfecit instrm nũ quid teneat. So. Jnit. dicit q̃ si fecit instrm anteq̃ ei interdicat prouisio dicit tenet secus si postea. Et idẽ abbas. & põt eẽ rõne Jo. an. qz interdicto officio interdicit eis executio. ar. de appel. c. pastoralis. ꝫ. j. als hec interdictio eẽt clusoria qđ eẽ nõ dz ff. de iudi. si ptoꝛ. & de clec. c. cõmissa. li. vj. Itẽ fit ꝫ etiã in penã ꝑhendũ delicto ꝑsentientiũ. & dixerũt quidã vt ipe refert q̃ si hec phibitio puenit ad illos de populo nõ valet instrumẽtũ. als secus cum i excusabilis debeat esse ignoratia respectu preiudicij coꝝ. ar. c. fi. de coha. cle. & mulie. & de ordi. ab epi. c j. & ij. ꝫ ipse Jo. an. tenet indistincte q̃ siue p̃cedat interdictũ siue non valeret instrumẽtũ ꝫ tabellio

posset priuari beneficio. mouek q; ꝺ ꝺ sola pena imponik. vñ aliã inuenire nõ debem⁹. de sepul. vio. l. iij. ar. in regula odia. ⁊ regula in penis. de re. iu. li. vj. Do. Pe. de ancha. impugnat hoc dictũ Jo. an. q; pene impositio in actu a iure phibito nõ confirmat actũ cõtra inhibitionẽ attentatũ. vt no. Bar. i l. ꝓtor ait. ff. de no. ope. nun. ⁊ notãt ḋdã in. l. si dubiũ. C. de legi. vñ melior rõ videk ꝑm eũ ꝑ ḋcõ Jo. an. q; annullatio instrumenti ꝓpter carentiaz fidei nõ cõcernit ipm clericũ ꝙ ptes quib⁹ phibitio nõ est facta. ⁊ ꝑ hoc forte nõ eẽt malũ distinguere ꝑm eum q; si publice ꝑ edicta solenniter publicata sit facta ꝺ interdictio clericis. ita q; potuit verisimilik transire in noticiã populi nõ valebũt instrumẽta als secus sicut obseruak in prodigo cui bonis est interdictuz vt. l. is cui bonis. ff. de ẏbo. ob. Aduerte considero hic duos casus ꝑncipaliter. prim⁹ ante interdictuz specifice fiendũ ꝑ supioꝛẽ. secũdus p⁹ interdictuz et phibitionẽ. primo casu credo q; cleric⁹ bñficiat⁹ sit interdict⁹ quo ad se. nõ eni debet tale officiuz exercere in quacũq; cã. hoc ꝓbo p. d. c. vt officiuz. §. ad cõscribendas. vbi papa ḋ ad illũ casum dat clericis etiã secularib⁹ ptãtem illud officiũ libere exequẽdi nõ obstante quocunq; statuto ꝓtrario. ⁊ glo. alle. istum text. ergo regularit nõ habẽt ptãtem exercendi licet habeant officiũ in habitu. scõo hoc ꝓbo per c. ſ. s. e. vbi phibek clericis omne negociũ ⁊ negociatio secularis. tabellionat⁹ aũt ẽ hmõi. vt. s. dixi. tertio facit. d. l. vniuersos. C. de ꝺcusio. li. x. si eni ꝓhibẽt decuriones seculi fortius clerici qui sunt in maiori dignitate maxie si sint sacerdotes. q; vt dic̃ tex. in. c. duo sunt. xcvj. di. nulla dignitas seculari simulis est sacerdotio. ⁊ ꝑ hoc tollik motiuũ Jo. an. dñ dixit q; clericis solũ phibek ꝑ bñficioꝝ subtractionẽ. vt eni dixi hoc fuit dictũ in penã eoꝝ. nõ enim est ista noua phibitio ſz noue pene cõminatio. Si aũt clericus fecit instrumentũ credo q; tenet ex quo tolerabak in officio rõne publici officij qua rõne interdictũ supioris nõ tenet. vt in. c. veritatis. ⁊ in. c. fi. de ꝺo. ⁊ cõtu. no. Jnn. in. c. rainaldus. de testa. nec potest allegari tolerantia. ex q; publice emanauit phibitio. vt i. c. aplice. de cle. excõ. ⁊ in. c. ij. ꝺ cõsti. li. vj. ⁊. xxvj. di. qd dicitis. No. Jnno. in. c. qualit ⁊ qñ. de accu. nec obstat si dicak q; phibito ẽ hodie facta oĩbus hic q; dico q; tex. hic nõ phibet ꝑncipaliter ſ mandat phiberi ꝑ supiorem. Jtẽ plus afficit interdictũ iudicis. Jtẽ ante phibitionẽ iudicis vt tolerari in officio. Aut interdictũ nõ fuit publice factũ ⁊ tũc tenet in ꝑiudiciuz phibiti vt possit priuari vt hic. sed gesta rõne publici officij tenebũt saltez q; ad ignorantes. vt in iurib⁹ ꝑalle. ⁊ hec no.

¶ Ulterius quero nũquid tabellio constitut⁹ a laico possit sup ecclesiasticis cõficere instrumenta. So. Jo. an. refert primo quosdã tenere q; sic ⁊ ita dicit de facto seruari sed postea referendo Host. videk velle Jriũ dicit eni Hosti. q; de rigore ⁊ veritate iuris ꝓcedit Jriũ. ar. in. c. massana. ẽ cle. Jtẽ q; duo opantur vt credak publico instro ꝑstatio iuramenti. de ꝑscrip. ad audientiã in fi. ⁊ iudicialis auctoritas a q; tabellio hanc ptãtem accipit. in auc. de tabel. §. ſ. ⁊. C. de tabel. l. iij. li. x. quoꝝ scõz ꝺ deficit. Adducit aliud simile. sicut eni dictũ testis auctẽ iudicis laici in cã ecclesiastica recepti fidẽ nõ hz in cã ecclie licet in se forsan sit verũ. de iudi. at si clerici. sic instro tabelliõis auctẽ supioris secularis cõstituti. sicut eni in teste si põt spẽaliter impator hoc demandare ita nec generaliter vt cõtingit in casu nostro. an. de deci. tua. secus dicit in instrumẽto cõfecto a tabellione clerico etiã in tpalibus ſz tale officium exercere nõ debeat vt hic. adducit no i. c. ꝑ venerabilẽ. qui si. sint le. §. rõnibus. Do. An. videk transire simplr cũ ꝺ dicto Et aduerte q; ex his rõnib⁹ Hosti. sequik q; notari⁹ imꝑialis si possit in terris ecclie cõficere instra etiã inter laicos cũ deficiat hec auctoritas iudicialis cũ in terris ecclie impator censeak priuata ꝑsona. ar. l. iij ff. de offi. ꝓcõs. Cõtrariuz aũt in vtroq; casu de facto seruak ⁊ forte bene ꝑm Do. Pe. de ancha. ꝓficit enim instra notari⁹ de ꝑsensu ꝓpriũ ḋ casu iurisditio voluntaria põt de ꝑsensu ꝓpriũ ꝓrogari etiã extra territorium. vt in. l. ij. ff. de offi. ꝑ cõsul. ⁊ ita simplicit trãsit idẽ Bal. de cal. hic. ⁊ ad sile de teste rñdit q; illud facit Jo Hosti. cũ testis recept⁹ a iudice seculari in causa seculari faciat fidẽ coram ecclĩastico. vt in. c. seculares. de ſo. cõpe. li. vj. hãc eandẽ opi. Jria tenet hic Do. Lar. mouek q; ꝓficere instra nõ est ptãtis seu iurisditionis § officij seu facultatis ⁊ auctatis. ar. de ꝓscrip. ad audientiã. ⁊ de ꝓsump. illud. Jtẽ quatenus sit jurisditionis voluntarie ḋ põt exerceri etiã in nõ subditũ ꝑsentientẽ. vt in. ō. c. ꝑ venerabilẽ. ⁊ hec opi. Jria videk mihi verissima. ⁊ primo videk ꝺ de mente Bar. in. l. ij. ff. de offi. ꝑ cõ. ⁊ in. l. cũctos populos. C. de sum. tri. vbi firmat notariũ cõstitutuz a ꝓncipe posse cõficere instra de ꝑsensu ꝓpriũ etiã in alieno territorio. idẽ Bal. in. d. l. cũctos ꝓpos. vbi plus sentit q; etiã nõ cõstitut⁹ a ꝓncipe sed ꝑ statutũ loci ꝺ poterit inter subditos in alieno territorio. q; officiũ notarij nõ hz iurisditionẽ annexã § ẽ qõdaz officium. ⁊ tale officiũ sine iurisditione põt exerceri sine distinctione territorij. arg. in. l. ḡro. ff. de solu. Jdẽ in notario creato ab impatore vt possit ꝓficere instrm i terri ecclie tenuit do. An. id. c. ꝑ venerabilẽ. Ego vltra alios spẽaliter hac qõne adduco. c. ḟḟ de vsu. li. vj. vbi in cã ecclĩastica fuus public⁹ et sic notari⁹ laic⁹ stipulak. Scõo adduco. c. cũ dilect⁹. de fi. instru. vbi ꝓsuetudo patrie põt dare hanc ptãtez ꝓficiendi instra. als nõ habẽti ptãtem cui⁹ instra faciũt fidẽ in vtroq; foro vt ibi. Tertio adduco rõnez istud ẽ officiũ seculare ⁊ nõ clericale. vt hic ⁊ in. d. c. j. & recurrẽdũ est ad ipos laicos sicut ad seruos publicos. ar. opti. in. l. repetita. ⁊ qõ ibi no. C. de epi. ⁊ cle. nec ẽ verũ q; i laico deficit auctas in spũalibus q; officiũ suũ nõ expedik ꝑ viã auctatis seu iurisditionis § poti⁹ ꝑ viã cuiusdã facultatis ⁊ officij qõ cõtinet a ꝓncipe habẽte ptãtem nec ꝺ officiũ exercek Jõ nolentes § solũ inuolũtarios. Spe. tñ fuit secut⁹ opi. Hosti. in ti. de instru. edi. §. restat. ẏ. qd de ꝑsti tuto. § primũ videk veri⁹. nã ⁊ infamis põt cõficere instrm si rogak a ptib⁹ volẽtib⁹. vt no. Bar. in. l. iij. ff. ad. l. iul. repe. puto tñ q; vbi notari⁹ haberet etiã iurisditionẽ a ꝑstituente vt cõiter hodie cõtingit q;

cõstituunt iudices ordinarij. ꝛ faciũt p̃cepta ptib⁹ de adiplendo p̃missa ꝓtenta in instrumẽto q talia p̃cepta nõ obtinẽt vim suã respectu clericoꝝ qz eis p̃cipere nõ pñt de iudi. at si clerici. qđ sentit Bal. i d. l. cũctos ꝓpos. ꝛ sic statutũ q̃ cauek vt instrm̃ guarentigiatũ habeat executionẽ paratã nõ hz locuz ꝑ clericũ. vt voluit ibi Bal. sed Bar. cõtrã. An autez laicus possit cõficere instrm̃ in cã electionis vel alia spũali. dic q sic. vt no. in. c. qz propk. de elec. ꝛ spe. i d. ℸ restat. ℵ. quid ergo si tabellio. licet quidã ꝓtra. sed primũ verius cũ notari⁹ exerceat nudũ ministerium qđ laicis nõ phibek etiã in spũalib⁹. vt no. in c. j. de procu. li. vj. Itẽ notarius est quidaz testis. l. domiti⁹ labeo. ff. de testa. ¶ Sed ḡro nuquid vale at ꝓsuetudo ꝑ dispositionẽ istius. c. credo q nõ. qz ẽ cõtra honestatẽ ecclesie iõ nõ põt induci cõsuetudo. vt in. c. cũ ab oñi. ꝛ. c. cũ decorẽ. de vita ꝛ honc. cle. ꝛ hoc innuit Jo. an. tacite dũ notat istũ tex. contra venetos vbi seruak ꝑrium possent tñ excusari si hoc facerent ꝓpter insufficientiã bñficioꝝ ꝓout dixi. ¶ Ultimo scias q hosti. hic ponit sex que dic̃ tabellionem in ꝓncipio sui officij iurare de cõsuetudine. Primo q de his q̃ videbit ꝛ audiet ꝛ requisitus fuerit sine diminutione veritatis ꝛ cõmixtione falsitatis ꝓficiet instrm̃. iõ si requisitus nõ cõficit instrumentũ ẽ periurus. ꝛ sic ꝑm eũ suis instrumẽtis postea nõ crederek. ar. de testi. testimoniũ. ¶ Ho. hoc dictũ. sentit eni ꝓ hoc q notari⁹ piurus põ possit cõficere instrm̃. qđ nõ puto veruz. qz etiã ifamis põt ꝓficere instrumẽtũ si rogak a ptib⁹. vt no. Bar. in. d. l. iij. ad. l. iuk. repe. vbi vide q semp requisitus põt nisi deliquerit cõmittẽdo falsitatẽ in officio. ita loquit tex. no. in. l. si aliquid. C. de suscep. ꝛ ar. li. ꝓ ꝛ vide ad materiã qđ no. Jnno. in. c. fraternitatis. de here. q aũt notarius teneak ad requisitionẽ cuiuslibet cõficere instrm̃. facit qz dicit seru⁹ public⁹. vt in iurib⁹. ℸ. alle. ergo nõ debet officiũ suũ alicui denegare. ¶ Scõo iurat q secreta sibi iniuncta celabit. istelligo qñ ex iusta cã iniungit silentiuz. alꝫ aũt cũ sit ꝑsona publica dz palã ꝛ nõ latent cõficere instrm̃. ar. in. c. j. ꝛ qđ ibi not. vt eccle. be. ¶ Tertio q lup vsurario ꝗctu vel in fraudẽ vsuraꝝ inito nullum cõficiet instrm̃. dic tu q sup illo illicito ꝗctu dz cõferre instrm̃ alꝫ debet puniri ꝛ ab officio deponi vel remoueri. vt in. l. iubem⁹. C. de sac. san. ec. ꝛ ibi no. Bar. ¶ Quarto q de oibus instrm̃is q̃ redder tenebit penes se ꝓthocollũ ꝓ hĩ põt allegari. c. qñ ℸ. de proba. ¶ Quinto q sit fidelis illi a quo fuit ꝓstitutus. ꝛ si sciret dãnum suũ tractari illi reuelabit ꝑ se vel ꝑ nũciũ. ¶ Sexto q officiũ sibi iniunctũ exercebit cupiditate amore odio ꝛ timore remotis ꝑm bonã psciam. de q̃ vide in spe. d instru. edi. ℸ. restat ℵ. sed quero sub qua forma. vbi ponit formã creandi tabellionem. ¶ Sed quero q̃d si is q̃ exercebat publice officiũ tabellionatus nõ erat in veritate tabellio nũquid valebũt instrm̃a. vide per spe. c. tj. ℸ. restat. ℵ. q̃d si is. vbi cõcludit q nõ si a nemine habuit ptãtem. secus dicit si habuit ptãtem a superiore ꝑ ꝓpter defectũ nõ poterat hñe istud officiũ. ꝛ hoc casu loquit. l. barbari⁹. ff. de offi. ꝓsi. ꝛ vide tu Jnno. in. c. nihil. de elec. ꝛ Bal. in repetitione. d. l. barbarius. Qualit autẽ phabo aliquẽ fuisse notariũ ad effectũ vt instrumẽtis ꝓtum cõfectis dek fides. vio Jnno. in. c. veniẽs. de ℵbo. sig. li. vj. ¶ Ultimo hic q̃ro an notarius debeat scire iura. Spe. in. d. ℸ. restat. ℵ. sed nũquid tabellio. dicit q sic ne committat aliquẽ errorẽ. ꝛ hec fuit originalit opi. glo. in. l. generali. C. de tabel. li. x. ℸ Bar. ibi dicit q non tenek eẽ doctor sed satis ẽ q sciat sũmã notarie ꝛ alia que requirũt ad peritiã illius artis. ꝛ vide Jnno. in. c. cum in cunctis. de elec. vbi dicit ꝛ bñ q quilibet tenek scire ea que requirunt ad officiũ suũ exercẽdũ alꝫ autẽ tenek si cõmittit ꝓ ignorantiã aliquẽ errorem. vt in. l. illicitas. ℸ. sicut. ff. de offi. ꝓsi. ꝛ in regula nõ est sine culpa. de regu. iur. li. vj.

Sententiam. habet multa dicta iõ cõmode sũmari nõ põt sed ḡneraliter põt sic sũmari. Clericis phibenk oia illa ex quib⁹ sequit vel sequi põt vite amissio vel sanguinis effusio. vel specialiꝫ sic. Clericus nec dictare nec ꝓferre sniam sanguinis debz nec q̃cquid aliud exercere ꝓ qđ ad vindictã sanguinis tendak vel purgationi vulgari opem prestare nõ dz ꝛ habet quattuor dicta ꝓncipalia. Scõm ibi. nec q̃sq̃. Tertiũ ibi. nec nullus. Quartũ ibi. nec q̃sq̃. Et qz tex. in se est satis clarus ita vt notabilia extrahi nisi iuxta lfam nõ pñt. ꝓsequas dicta doc. que veniũt ad declarationẽ lfe ꝓ partes. ꝛ primo attingam iuxta ordinẽ primã partem tex. ¶ Quero igitur quare phibek clericis dictare sniam sanguinis. So. dic scõm doc. q phũc actũ p̃stant cõsiliũ ꝛ auxiliũ ad mortẽ seu sanguinis effusionez qđ facere nõ debẽt. sicut eni ista nõ debẽt ꝑ se exercere. vt i. c. i archiepiscopatu. de rap. ꝛ de excess. prela. ex litteris. ꝛ ℸ. e. clericis. ita nec alijs hec exercentib⁹ debẽt prestare auxiliũ vel cõsilium. l. di. si quis viduã. ꝛ in. c. sicut dignũ. de homi. ꝛ ꝓ hoc infert Jo. an. non referre an dicter vt iudex vel vt assessor vel vt iurisperitus vel aliter qualitercũq̃. semp eni ꝓ hũc actũ p̃stat cõsiliũ seu auxiliũ. Sed ꝗ hĩ facit. c. illud. xxiij. q. iiij. vbi dz q dũ legũ auctas i improbos exercek erit dictator imunis. ꝛ sic nullã maculã dz ex dictamine iuste sniẽ ꝗbere. So. dicit Hof. illud pcedere i laico q̃ imunis ẽ a culpa nõ tñ ab irregularitate. ꝛ dic latius q oẽs interficiẽtes aliquẽ quãtũcũq̃ iuste seu sniam dictãtes vel auxiliũ vel opẽ inferẽtes ꝗhunt irregularitatẽ. vñ iadet notari⁹ accusator ꝛ testis si pñt ꝓmoueri ad ordines ex q̃ ex facto eoꝝ secuta ẽ vindicta sanguinis. de quib⁹ vide bo. tex. cũ gl. in c. j. lj. di. ꝛ ibidẽ etiã vide de aduocato ꝛ dicã. j. latiꝫ i istis eni ꝗhik irregularitas sine pctõ. ꝛ fuit statutũ ℎ ab eccl̃a ꝓpter horroꝝ ne illi q dederũt cãm effusionis sanguinis efficiank ministri vnitatis ꝛ mansuetudinis. ℎ eni irregularitas ẽ de iure positiuo. vt no. Jnn. in. c. ad audiẽtiã. de homi. ꝛ dixi. ℸ. eo. clericis. ꝛ no. Jo. cal. c. pe. de homi. Clerici aũt ꝓdictis prestãtes auxiliũ vel opẽ peccãt qz rẽ eis phibitã attẽptant ꝛ incurrũt irregularitatẽ. qđ intellige q̃ sequit ex tali facto mors vel mẽbri detruncatio. vt i de. si furiosus. de homi. ꝛ. c. clerici. ℸ. e. vbi dixi

secus aũt si sequit alia vindicta sanguinis. nã tunc fateor q peccant si sequitur magna sanguinis vindicta. sic intelligo hũc tex. t inst. in archidiatu. ō rapto. ß irregularitatẽ nõ incurrũt nisi i pdictis duobus casib⁹. t sic intellige dicta doc. ħ. hec autẽ irregularitas ꝓdict nõ solũ facto cũ. s. ꝗs ꝓprijs manibus aliquẽ occiderit vel mẽbrũ detruncauerit. sed etiã in ꝑcepto cõsilio vel fraude vel auxilio. vt in. c. siqs viduã. l. di. t vide bo. tex. i. c. periculose. ō pe. di. j. t in. c. sicut dignũ. de homi. t qõ ibi no. ¶ Secũdo q̃rit hic phibet cleric exercere vindictam sanguinis. Itẽ interesse vbi sanguinis vidicta exercet Quid si clericus interfuit qñ fuit lata sñia sup vindicta sanguinis t nõ qñ de facto fuit facta executio So. credo q peccauerit q̃ satis exercet vindicta sanguinis p sñiam sup̃ do latã. ar. opt. in. d. c. piculose. q̃re dicit q tex. iste põt verificari tam tpe sñie q executionis ipius. An aũt p hãc interessentiã seu p̃sentiã efficiant isti clerici irregulares. So. gl. j. ħ dic q nõ nec debẽt etiã p ħ deponi lz aliꝰ puniri debeant q ꝓ ꝑceptũ huiꝰ canonis venerunt. t ħ loquit. t idẽ dicit Inno. ħ. dicit enĩ q interesse nõ facit quez irregularẽ nisi interesset auctatẽ p̃stans vel auxiliũ idẽ ꝙm lhosti. si p̃staret auxiliũ ꝙsiliũ vel fauorẽ aut opam. vt ptz ex no. in. d. c. sic dignũ. de homi. t de cle. pug. in du. c. ij. dicit enĩ lhosti. q si ad clericum spectat iurisditio nullo mõ dz interesse vindicte ne videat p̃stare auctatẽ. vt in. c. ex lris. t qõ ibi no. ō excel⁹ archiẽ. t idẽ Guil. in spe. de lega. ¶ iuxta. v. qd si eps. ego limitarẽ istũ tex. cũ gl. t restringerẽ i clericis interessentib⁹ ex sola libidine seu volũtate. nõ enĩ debẽt p̃stare p̃ntiã istis eis ꝓhibitis sic nec alijs spectaculis vl cõuiuijs ꝓiugioꝝ. vt i. c. p̃sbri. lxxxiij di. t in. c. nõ oportet. de ꝙse. di. v. secus aũt pu. ħ in interessentib⁹ ex iusta cã puta q associant iusticiam dũ ne incidat in desperationez t rememorant sibi diuinã scripturã t ꝙfortant ad patientiã sic obseruat in multis locis. ¶ Tertio quero an istud ꝓceptũ habeat locũ in oibus clericis. So. tex. innuit ħ apte q sic dũ hic loquit p verbũ vniuersale negatiuũ vt ptz ibi nullus clericꝰ. qui enĩ vniuersaliter loquit neminẽ excludit. vt in. c. solite. de ma. t obe. et c. si romanoꝝ. xix. di. t ħ apte tenet lhosti. dicit enĩ nõ referre an sit in sacris vel ne si ordinari desiderat. lx. di. c. j. t. ¶. co. clericis. ego dico q etiã si nõ desiderat ordinari. ex q̃ enĩ ẽ clericꝰ nõ dz exercere illa p que sequit sanguinis vindicta. aliꝰ aũt dz deponi tanq̃ irregularis. nã clericꝰ etiã i minoribꝰ deponendus ẽ occasione delicti. vt in. c. cũ nõ ab hoie. ō iudi. ¶ Quarto q̃ro q̃d intẽdat lra in. ¶. siqs autẽ vbi dz q si occasione hmõi statuti. ꝛc. So. dicit Jo. an. q forsan dicit ptãs clerico tu nõ vis seruire mihi nec tibi seruiat a meis. t sic intendit sibi cõmerciũ suoꝝ subditoꝝ vel aliꝰ euz grauat. t ħ satis põt admitti. Sed ego p tex. istũ dico q si ptãs vel alius officialis vellet clericũ etiã in minoribꝰ ꝓstringere. vt sit minister iusticie. puta magnigoldus vel q debeat dictare sñiaz seu interesse sñie dz ab ħ cõpesci p censurã ecclialicã. ¶ Quinto q̃ro an ꝓncipium istud siue clericꝰ habeat iurisditionẽ tpalem siue nõ dic q sic. nũq̃ enĩ dz iſte cogiscere vl dictare sñiam p quã tendat ad sanguinis vindictã. dz enĩ alijs tales causas cõmittere. vt in. c. fi. j. co. li. vj. dixi. ¶. co. clericis. põt tñ reũ flagellis afficere. ita tñ q non videat tendere ad sanguinis vindictã. vt in. c. i archiepiscopatu. de ſapto. facit. c. ad audientiã de fal. et vide qõ ibi no. in glo. fi. t p hoc habes declaratã ꝓmã ptẽ. c. ¶ Venio nũc ad secundã ptẽ. s. ad. ¶. nec q̃q̃ clericꝰ. t ꝓmo q̃ro nunq̃d clericus efficiat irregularis si scribat lras vel dictat p vindicta sanguinis. dic q sic. si ex ħ sequat mors vel mẽbri detruncatio. q dedit auxiliũ vel cõsiliũ vt dixi in p̃cedenti pte vbi vide. Si aũt nõ fuerint p̃dicta secuta cessat irregularitas. sola enĩ scriptura vt dicit Jo. an. in nullo casu cõstituit irregularẽ scribentez q̃uis aliꝰ puniri possit p eo q exercuit rẽ illicitã sibi. iste enĩz tex. indistincte phibet hãc scripturã p clericuz fieri. ĩmo disponit vt hoc officiũ nõ cõmittat clerico i curijs ꝓncipũ. ¶ Secundo q̃ro q̃d si clericꝰ scribat litteras simplicit vt aliquis capiat nihil aũt fuit scptũ de sanguinis vindicta tũ ex illa captura fuit secuta mors vel mẽbri detruncatio clerico ignorãte ipsuz factũ t cãm capture an efficiat irregularis ex ħ. So. dicit lhosti. q ħ ẽ ei piculosuz q nõ ꝙsueuerunt homines capi p nihilo. t lex ꝓmotionis nõ in volũtate ß in facto ꝙsistit. xv. q. j. c. fi. debuit enĩ ħ cogitare euenire. t iõ ħ dz q in curijs ꝓncipũ ħ officiuz non dz cõmitti clerico. t videt p ħ velle lhosti. q talis sit irregularis licet apte nõ loquat ħ dicat hoc illi periculosum. doc. tñ sequẽtes cõiter intelligũt lhosti. in irregularitate. ¶ do. Pet. de ancha. dicit se credere q ex qualitate ꝙsone ei⁹ q̃ capi mandauit clericꝰ dz in ħ culpabilis vel nõ. si enĩ iudex causaꝝ ciuilium vel alius qui nõ ꝙsueuit homines capere. p delicto ß p debito ħ scribi mãdauit. licet ex illa captura pꝰ modũ moriat. q̃ forte ꝓmo erat de crimine cõdẽnatus vel post illã capturã factã fuit conuictus de crimine capitali nõ erit irregularis ille clericꝰ. secꝰ dic si scripsisset lras captiõis ad instãtiã iudicis cauiaꝝ crialiũ vel illiꝰ q̃ hz cognitionẽ de ciuilibꝰ vl criminalibꝰ. tũc enĩ ꝓcederet dictũ lhost. mihi videt q. sit inuestigandum q clericus scribendo litteras super captura fuerit in culpa. nam si dederit operam rei illicite omnia debent sibi imputari q̃ sequuntur licet sine culpa sua t per casum fortuitũ. vt le. t no. in. c. tua. t. c. sicut dignũ. de homi. cũ si. vnde si scripsit in cã criminali indubitanter videt sibi imputandum q istud officium ẽ sibi interdictuz vt hic. t vide tex. opti. in. c. fi. de homi. li. vj. vbi mãdatoꝝ imputat mors sequẽs ꝑter volũtatẽ suã q mãdando illum percuti fuit in culpa. Si aũt scripsit simplicit capturam. credo q idẽ a quocunq̃ fuerit sibi iniũctum si fuit in culpa scribẽdo. puta q nõ spectabat ad officiũ suũ. t fuit sibi mandatũ ab eo cui nõ tenebat obedire. debuit enĩ cogitare hoc euenire posse nã saltẽ poterat cõmendari in carcere. p aliq̃ delicto p̃cedenti ad petitionẽ iudicis compentis. iuxta no. p Bar. in. l. sicui. ff. de accu. secus autẽ vbi inscribẽdo non deprehenderet in aliq̃ culpa quo casu posset ꝓcedere opi. do. Pe. ¶ Tertio q̃ro q̃d si ſcã

sanguinis clericus recipiat vel scribat dicta testiuz numquid efficiat irregularis. So. cõclude breuiter post Jnno. t alios q si ex tali scriptura etiã nõ auctentice facta vel alia sequat mors vel membri incisio efficit clericus irregularis q dat auxiliũ t ꝓsiliũ tc. vt. s. dixi. t vide qõ le. t no in. c. j. i. di. sec' dicẽdũ si mors vel mẽbri detruncatio nõ fuit secuta. tũc enĩ scriptura nõ sola facit quẽ irregularẽ lz clericus possit aliter puniri q rẽ sibi ꝓhibitã attẽtauit. vt. s. dixi. ¶ Quarto quero q̃d si lre mittant alicui ꝓncipi vt talẽ homicidã seu facinorosũ q̃ in tali hospitio morat capi faciat t suspendat. ꝓnceps aũt has lras tradit clerico suo legẽdas q̃ lras legit quibus lectis ꝓnceps fecit capi homicidã t suspendi nũquid clericus ex sola lectione lrar efficiat irregularis. Jo. an. t hosti. q sic. t dicunt q ꝑ hac ꝑte fuit rñsum q̃ do. Clemẽtẽ papã quartũ. q̃ ex lectura sua secutũ fuit homicidiũ t ꝓstitit auxiliũ seu opẽ ad mortem ipi' nec ꝓdest si dicat se ignorasse tenorẽ q̃ debuit lras sibi primo legere. qõ t si nõ fecit tñ ex̃cato puenit ad captionẽ debuit subticere t lram dño reddere t dicere q talẽ lram legere nõ erat officij sui. facit qõ le. t no. in. c. sicut dignũ. de homi. t. s. eo. clericis.

Quinto q̃ro q̃d si clericus nõ scripsit nec dictauit sed fuit aduocatus in cã sanguinis. So. dicit Jo. an. q sola aduocatio nõ facit ipsũ irregularem ꝯ si ex officio aduocationis sequit vindicta sanguinis irregularis efficit siue sit ex ꝑte actoris siue accusatoris et cõtingat reũ occidi. de q̃ nemini dubiũ ẽ siue sit ex ꝑte rei. t ex hoc contingat occidi accusatorẽ q̃ se ad penã talionis obligauerat. t iõ caueat clericus ne in cã sanguinis sit aduocat'. de q̃ vide tex. iuncta glo. bo. lj. di. c. j. t. l. di. si quis viduã. Quidaz tñ tenuerũt ꝯrium qñ fuit aduocatus ex ꝑte rei. q̃ reũ etiaz ecclia defendit. xxiij. q. v. reos sanguinis. ꝯ Jo. an. tenẽdo primũ dixit q hoc genus defensionis nõ ptinet ad clericũ. t ꝯriũ ꝑalk. loquit de alia defensione vt no. in. c. inter alia. de imu. ec. t. c. nos nouimus j. de ẽbo. sig. t cũ hoc dicto Jo. an. transeũt cõiter doc. hic. t examinat plene glo. in. d. c. j. lj. di. t concludit hanc opi. tutiorẽ t vide qõ plene no. s. c. j. ẽ postu. in clerico enĩ cui nõ licet postulare in iure ciuili hanc opi. puto indistincte verã q̃ cum dederit opam rei illicite imputant oĩa q̃ sequũt. vt in. d. c. tua. de homi. t qõ ibi no. sed in laico vel in clerico i minorib' nõ ꝓhibito postulare est mai' dubiũ cuz sit ex ꝑte rei q̃ principaliter tendit ad defensionem nõ aũt vt actor puniat de calũnia absit enim q̃ ea q̃ facimus ꝓpter bonũ si ꝑter nostrã intentionẽ quicq̃ mali alicui accidat nobis imputet vt dic̃. tex. i. c. de occidendis. xxiij. q. v. facit in silr qõ le. t no. in. c ꝑlatis. de homi. li. vj. fateor q̃ prima opi. tutior est ꝯ ista forte ẽ verior de subtilitate iuris. ¶ Sexto et vltimo q̃ro in quib' clericis habeat locũ ꝯ iste. So. credo q in oib'. nã tex. iste loquit generalit vt patet ibi nec quisq̃ clericus. tc. de ma. t obe. solute. t facẽ qõ supra dixi i ꝑcedenti rñso. ¶ Uenio nũc ad tertiã ꝑtem. c. ad ꝯ nullus quoq̃. in q̃ ꝓmo quero dz hic q clericus nõ dz ꝓponi ruptarijs t balistarijs aut hmõi viris sanguinis. tc. qui dicant ruptarij. sol. dicit Sot. q hoc verbũ fuit formatũ ex vulgari loci t dicit abbas q dza rũpo is. vñ dicit Jo. an. h̃ vbũ sumit ꝓ his q̃ ꝑsunt machinis q̃ tendunt ad ruptura. vñ clericis nõ debet deputari sup illos mistros cũ tendant ad destructionẽ t mortẽ aliorũ. Et ex h̃ t ex tex. no. q clericus nõ dz deputari ꝓnceps seu capitaneus belli. facit. c. clericis. s. eo. t cũ iste text. loquat indistincte puto h̃ ꝓcedere siue bellũ sit iustũ siue iniustũ. licet enĩ clericus possit interesse bello iusto t hortari alios ad pugnã. iuxta no. in. c. sciscitatus. vij. q. j. vbi glo. facit. xxiij. q. viij. offi. t. c. vt prid̃. t. c. pe. de homici. t qõ ibi no. de sen. excõ. li. vj. cum si. nõ tñ dz cõstitui capitaneus seu dux belli acies ordinãdo vel sĩlia faciẽdo q̃ h̃ nõ ꝓuenit mãsuetudini clericorũ. ar. c. cõuenior. xxiij. q. viij. sentit tñ Jnno. q ꝓponi dz bello qõ nõ sit directe ad occidendũ sed ad sua defendenda vel recuperanda. iuxta no. in. c. oĩm. de resti. spo. nõ tñ dz ꝓponi his ꝑsonis q̃ tñ directe sunt quasi viri sanguinũ. ꝯ Hosti. dicit tutius eẽ vt nulli ꝓponat acies ordinando licet alit ꝑ iure suo possit eẽ in bello. vt in iurib' prealle. t hoc vltimũ mihi placet. q̃ vt dixi nõ videtur hoc officiũ cõuenire clericis. an aũt ꝯueniendo sũt clerici irregulares. credo q si bellũ erat iniustũ erãt irregulares siue a se siue ab alijs laicis aliq occidãt vel membra inuntlent q̃ ꝓstãdo ꝓuiam ꝑsertim auctorizabilẽ ꝓstiterunt t auxiliũ t opam ad mortẽ illor'. ad h̃ facit qõ le. t no. in. c. sicut dignuz. de homi. t. c. ad audientiã. e. ti. Si aũt bellũ erat iustum efficiunt irregulares ex facto ꝓprio nõ aũt alieno puta si ꝓpr̃ijs manib' aliquẽ occiderũt vel membra mutilauerũt. ad h̃ tex. in. c. pe. de homici. t qõ ibi no. hoc verũ nisi ꝓpriã mortẽ aliter euitare non possent. vt in cle. si furiosus. de homi. de officio tñ qõ clericus vsurpauit ꝯ hui'. c. phibitionẽ ẽ alit puniendus. vt. s. dixi in. ꝯ. ꝑcedenti. ¶ Scõo q̃ro q̃d siquis in bello iusto nõ ad ipugnationẽ alterius lz ad sui defensionẽ balistario dedit vel ministrare fecit sagittam seu balistam. balistarius aũt postea aliquẽ occidit nũq̃d clericus sit irregularis. vel ponẽ q ministrauerit alicui lanceam seu ensem vl aliud genus armorũ ex quo postea fuit homicidiũ vl membri detruncatio secuta clericus tñ vt ꝓdixi nõ ministrauit vel ministrari fecit hoc ad mortem alicuius seu ad sui defensionem. Sol. Jnno. multum super hoc instat. nam primo videbatur q nunq̃ hoc casu clericus esset irregularis cum ista nõ ministrauerit ad mortem sed ad defensionem suam t suoz. q aũt moz inde secuta fuerit iputandũ est diuicie inuadentiũ. clericus enĩ nõ dedit ꝓsiliũ vel auxilium ad mortẽ ꝯ ad sui defensionẽ. Sz in cõtrarium facit q nunq̃ licet clerico in bello quãtũcũq̃ iusto ministerium vel cõsiliũm ita immediatũ ad mortez ꝓbere. vt in. c. qõ in dubijs. de pe. t ar. j. de pe. t re. c. ij. q̃ nõ dat diligentiam quã põt ne sequatur homicidium. imo potius sic ꝓcurat ministrari t cãm ꝓpinquã prebet. ar. j. de homi. ad audientiam. sicut enĩ. phibetur clericis preesse istis balistarijs vt hic. ita videt prohibitum parare eis balistas t sagittas vl hanc partem sequit Jnno. i istis balistarijs t alijs

qui quasi directe tendūt ad mortem. ensem aūt vel lanceā aliquib⁹ ꝑparare ad sui defensionē dicit nō prohibitū. qz ista nō tendūt ita directe ad mortem ꝛ totū fit defensionis cā. ꝛ cū hoc dicto ꝛanseunt ꝫ Jo. an. ꝛ alij ꝑter do. An. q̄ dicit se nō facere dīam inter lanceā ꝛ sagittā. ℔ in hoc articulo distinguit sic qz aut extra actū belli ꝓparant arma offendibilia vt sunt balista lancea vel ensis ꝛ ꝑparās nō est irregularis. aut ꝑparant in actu belli ꝛ tūc dicit clarius qz ꝓparans efficit irregularis maxime si bellū cēt illicitū. dicit tū hoc ꝓcedere qñ ꝙs ꝑparauit ꝑdicta ꝑpter defensionē rerū. secus aūt si ꝓpter defensionē ꝑpriam qz alit⁹ ꝓsonā suam defendere nō poterat. ꝛ verisiīr iminebat piculū mortis nihil ad predicta allegat. Sed tu aduerte. nam vbicūqz clericꝰ verisimiliter nō valet alit⁹ euitare mortē ꝑpriā nisi alium occidat tūc indubitant⁹ euitat irregularitatē et peccatū nō solū si alij arma ꝓparat ℔ etiam si suis manibus occidat. tex. ē apert⁹ in. d. cle. si furiosus de homi. sed dubiū ē qñ poterat alit⁹ vitare mortez puta fugiendo vel instabat ꝓ suaꝝ rerū defensiōe seu patrie ꝛ tūc si suis manib⁹ aliquē occidat vl mēbro mutilet indubitant⁹ efficit irregularis. vt i cle. si furiosus. ꝛ in. c. pe. ō homi. Si aūt ꝑparauit arma ex quibus mors est secuta ꝛ tunc si ad hunc finē ministeriū ꝑbuit indubitant⁹ ē irregularis qz ꝑstitit auxilium in mortē alicuⁱ⁹ vt hic i. j. ꝛ. ij. rūso. ꝛ. c. periculosē. de pe. dīs. d. di. si ꝙs viduā. naz clericat⁹ reddit clericos inhabiles ad pugnandū etiā cōtra sarracenēs vt dicit tex. in. c. ex multa. de voto. Aut ꝑparauit arma nō in mortē principaliter ℔ ad sui defensionē. ꝛ iste est ꝑprius casus Jīno. qui satis est dubitabilis. nam cum liceat ꝓ suarū rerū defensione ꝛ recupatione mouere arma etiā clericis. vt in. c. dilecto. de sen. excō. li. vj. ꝛ. c. olim. de resti. spo. ℭ fortius licet arma alijs ꝑparare ad sui defensionē nec debet imputari mors sequēs cū in mortē iste nō cōsenserit. facit optime. c. ij. de homi. li. vj. Sed in cōtrarū facit qz clericus nō debet ꝓ defensione suaꝝ rerū ad seua puta ad occisionē vel sanguinis effusionē ꝓcedere. vt i. c. suscepim⁹. de homici. ꝛ ibi bo. tex. Jtē clericus nunqz euitat irregularitatē ex occisione nisi qñ alit⁹ mortē ꝑpriā euitare nō poterat. vt in. d. cle. si furiosus. ℭ ꝑparando arma ꝓ defensione rerū incurrit irregularitatē si mors inde sequat⁹ qz mandato ꝛ auxilio suo videt secuta. nec ob. si dicatur qz iste nō intendebat ad hoc qz debuit cogitare hoc euenire posse cū arma in cōflictu defacili nō ꝑnt mensurari ꝛ regulari. ad ℔ alt. tex. opti. i. c. fi. ō homi. li. vj. vbi ōz qz si quis mandauit alicui vt aliquem verberaret. ꝛ expresse ꝓhibuit ne occideret vel mutilaret qz si mandatari⁹ excedendo fines mādati illū occidit efficit⁹ mandatoz irregularis quia fuit in culpa mandando ꝛberare. Jtē qz potuit cogitare ℔ euenire posse. ꝛ ℔ no. Et faciūt ℔ ad qōnē⁹ quā ponit Bar. in. l. siquis mihi bona. ℭ. iussum. ff de acqui. here. de quodam nobili qui recepit iniuriam a quodaz ꝛ rediens domū dixit famulo fac qz nō appareas in cōspectu meo nisi aliquid sentiam ille iuit ꝛ interfecit iniuriantē querebatur an dominus debeat puniri tanqz mandatoz ꝛ fuit cōclusuz in questione facti qz sic qz satis tacite mandauit. et idem dic in clerico similia mandante qō no. ¶ Tertio circa artem chirurgie quero quare ꝓhibet cleric⁹. So. dicūt doc. qz ꝓpt piculū errori qō ei inest. Jtē ꝓpter lubricū cōscie. ar. ℭ. de eta. ꝛ quali. ad aures. ꝛ ꝓpter dubiū curationis euentū. Preterea dic qz est officium seculare nō autē spūale merito ꝓhibetur clericis. vt. ℭ. e. c. j. Clerici aūt debent ee medici animarū nō aūt corpoz. vt in. c. cum sit ars artium. de eta. ꝛ qua. ꝛ militare deo nō autē seculo vt in. d. c. reꝓhensibile. xxiij. q. viij. ꝛ indignū est et iniustum si ꝑmiscuis reruz actibus turbent⁹ officia vt. l. cōsulta diualia. C. de testa. Cōclude ℭ qz cleric⁹ nō debet artem chirurgie exercere. vt hic. ꝛ aduerte qz tex. loquit⁹ de sacerdote diacono ꝛ subdiacono Jo. an. intelligit de subdiacono facto vel faciendo sed ego miroz quare sic impꝛopꝛiet litteraz. vñ ego dicerē qz in sacris cōstitut⁹ oīno pōt ab hoc officio cōpesci. ꝛ si attēptauerit poterit puniri quātūcūqz mors inde secuta nō fuerit qz officiū sibi ꝓhibitum exercuit. vt. ℭ. dixi in precedentibus. ℔. ꝛ idem intelligerem in cōstituto in minoribus cōpetent⁹ beneficiato. ar. in. c. j. de postu. ꝛ. ℭ. tetigi. ꝛ si mors inde sequatur vel membri detruncatio arcebit⁹ a ꝑmotione fienda. ꝛ idē eēt in laico qñ ꝓuenit ex culpa sua vel cōscia eum de hoc remoꝛdeat. ar. in. d. c. ad aures. ex quo enim illud officiū nō⁹ est sibi a iure ꝓhibitum. nō debet sibi imputari euentus mortalitatis sine culpa sua cōtingēs. vt in. d. c. ad aures. ꝛ qō ibi no. facit qō no. in. d. c. tua. de homi. Sed circa artē pḧyce pōt dubitari an indistincte cleric⁹ ꝓhibeat. dicerē sic. qz religiosis ꝛ in dignitate constitutis ac sacerdotib⁹ ꝛ alijs q̄ ꝓhibentur sciaz phȳsicalem audire hoc exercitiū videt⁹ ꝓhibitū. de qbus in. c. nō magno. ℭ. c. ꝛ. j. e. c. ꝓri. ꝓhibet⁹ eni eis studere in hac scia ꝓpter exercitium. vnde ex q̄ ꝓhibetur studiū videt⁹ eis ꝓhibitū exercitiuz. ar. c. tuæ. ō ꝓcu. ꝛ. l. oꝛatio. ff. de spon. ꝛ in regula cum quid. ꝛ qō ibi no. Jo. an. in mercu. de re. iur. li. vj. In alijs vero si sunt in sacris vel beneficiati dicerē idē si habent cōpetenter vnde viuant qz nemo militās deo ꝛc. vt in. c. j. ℭ. e. ꝛ qō. ℭ. dixi. Cōstituti vero i minoribus vel in sacris nō beneficiati non crederem eis hoc officium interdictum. argu. c. j. de postu. Jtez quia non reperitur eis hoc exercitium interdictuz ꝛ facit iste tex. in eo qz ꝓhibet eis istam artem chirurgie que adustionem vel incisionem inducit. sed in phȳsica istud cessat. vnde nō ita cōtingit piculuz mortis directe in pḧyca sicut in chirurgia ¶ Sed q̄ro an exercens hanc artē chirurgie efficiat⁹ irregularis siue sit clericus siue laicus. So. cōclude breuiter dicta doc. sic qz si mors vel membri detruncatio inde nō sequitur nemo illoꝝ irregularitatem incurrit. argu. in cle. si furiosus. de homi. Sed cleric⁹ exercēs ꝑ ꝓhibitionē isti⁹. c. poterit puniri. vt. ℭ. dixi. ꝛ dicūt doc. qz si monit⁹ non emēdauerit poterit deponi. Si ꝛo sequat⁹ mors vel membri detruncatio cleric⁹ ꝓhibit⁹ oīno efficit irregularis etiā si nō

fuit in culpa qz dedit opam rei illicite iō imputatur casus inde ꝓuenies. vt ff. ad. actua. de homi. z qō ibi no. laicꝰ aūt nō ex quo in culpa nō reperit. ō q̄ dicē dum. vt in. c. ad aures. ꝑall. secus aūt si fuit i culpa qz imperitia imputat medico. vt. l. illicitas. §. sicuti ff. de offi. ꝓſi. ¶ Venio nūc ad vltimā ptē. ſ. ad. §. nec q̄ſq̄z. z quero qualiter fiebat purgatio in aqua frigida. So. dicūt doc. q̄ implebat vas aque tante ꝓfunditatis q̄ accedebat altitudinē hois z ponebatur purgand⁹ sup ea z dimittebāt eū cadere. z si nō attingebat fundū vasis innocēs iudicabāt aliꝫ iudicabāt nocēs. in feruenti ẽo aque vel ferro cādenti fiebat q̄ñ q̄s ꝑ illa nō ledebat. ¶ Vltimo queritur q̄d appellat monomochia. So. dicūt doc. q̄ ē singulari pugna. z dicitur a monos qō est vnū z machia qō est pugna quasi vnius z alterius pugna. sic duellum quia duorum bellum. ad esse enī pugne duo necessario requiruntur.

Super specula. Hoc intendit. i summa. Cōstitutio turonē. cōcilij puniēs religiosos audiētes leges vl̄ phycā est canon late ſnie. z incidentes in illam debent ꝑ ordinarios puniri ꝺ primo. secūdo extendit dictā cōstitutionē ad habētes dignitates z ꝓsonat⁹ z ad ꝓbꝛos. z ꝑs huius. j. de magi. z priui. sup specula. Diuidit in q̄nq̄ ptes. ꝓmo ponit decisum exordiū. scō ibi ꝫ relatio turonēsis cōcilij. tertio ibi verū. opi. varias circa illud. q̄rto ibi nos. determinatio. q̄nto ibi qz ꝺo. cōstitutionē extendit. ¶ Nota ibi ad audiendū iuncto. c. non magno. ſ. e. q̄ scholaris audiens vnā sciam z in ea studens ꝺz eā legere. nā cū. c. non magno loqueret de religiosis exeūtibꝰ ad audiendas leges vel phycaz hoc. c. illā cōstitutionē referens dicit de audientibꝰ ius enim interꝑetās ꝺz intelligi ꝼm ius interꝑtatū z de hoc aliquid. j. ¶ Nō. scō q̄ ꝓbabiliter pōt dubitari an ꝑ ista verba sic excōicatus ab oībus euitetur. cē. ꝓferat ipō iure excōicatio. nā. c. nō magno loquebat ꝑ ista verba. z tñ insurgebant opi. varie. papa autez exꝑresse hoc voluit declarare z dixit q̄ de cetero tales forent ipso iure excōicati. z sic papa voluit ꝓbabiliter ꝑteritos ligari. ad hoc vide circa intellectū huiꝰ verbi decetero qō no glo. in. c. vno. de postu. ꝓla. in verbo decetero. z qō no. i. c. si. j. de spon. duo. ex q̄ credo q̄ si hodie silla verba ꝓferantur a iure vel ab hoie nō deberet dici indistincte q̄ q̄ inducāt ſniam ipso facto cū papa solū fuit in cāu nostro illa verba interꝑtatus. z cū vtaꝫ ꝑsertiz hoc verbo volentes qō nō est iuris antiqui declaratiuū sed noui iuris inductiuū. vt no. gl. in cle. vna. ō of. vica. z in cle. vna. de re. ꝑmu. ex cōiecturis aūtē poterit hoc deꝓhendi iuxta no. in. c. j. de iudi. sic intelligo q̄ dixi in. d. c. nō magno. Ex ꝓdictis infero etiā do. An. hic nō benedixisse q̄ in quodā notabili dixit q̄ ꝑ talia verba a iure ꝓlata ferꝫ ipō iure excōmunicatio. nō enī ponderauit ꝓdicta q̄ ex cōiecturi possent accidere vt interꝑtatio fiat q̄ sit canon late ſnie. credo q̄ si mā subiecta est grauis veriſilr ponderata erit canon late ſnie aliꝫ secus. ar. de. exiui ō paradiso. §. itē qz. de ꝛbo. ſig. Si aūt ꝓferuntur ab homine cōsiderabim⁹ an ꝓferens eēt in actu ferendi ſniam excōicatiōis vel ne vel quid ſimile. ¶ Nō. tertio q̄ incidentes in excōicationē in casu huius. c nō pūt ad aliquos honozes sine papę dispensatiōe ꝓmoueri. z hoc apte innuit lra ibi totius spem promotionis. cē. vnde ponderā verbū totius. z sic nec ad ordines nec ad beneficia ꝓmoueri poterūt. ar. c. solite. de maio. z obe. z xix. di. ℟ romanozum. Nota quarto q̄ delinquēs in loco studij sortiꝫ fozꝫ illius epi in cuius dioceſi delinquit. z hoc est generale nō aūt ſpēale in casu huiꝰ. c. ad hoc qō. e. z no. in. c. qō clericis. de fo. cōpe. z in. c. postulasti. eo. ti. quid dicendū respectu absolutionis fiende dicā. j. ¶ Nō. q̄nto quattuoz penas quas incurrūt religioſi z clerici ꝓhibiti audire leges z physicaz z hodie multi illaqueanꝫ ꝑsertim cū credant studiuz in hoc a papa priuilegiatū qō in veritate nō est. nā cū eēm scholaris bononie fui deputatus cū quibusdā aliꝭs ad videndū oia priuilegia illiꝰ studij z inuenimus q̄ de audiendis libere legibꝰ a ꝓdecessoribus hic ꝓhibitis fuerat priuilegiū pluries cōcessum ad tꝑs. x. annorū tñ. q̄ tꝑs tūc diu erat elapsū z tñ multi ꝓhibiti studebant in legibꝰ credentes priuilegiū fuisse perpetuū. nec ꝑ hanc credulitatē euadebāt penas ꝺ expressas cū eēnt in culpa in nō videndo priꝰ priuilegiū ex quo attētabāt actū a iure ꝓhibitū. videt enī crassa z supina ignorātia que nō excusat etiā a pēa excōicationis. vt in. c. ij. de cōsti. li. vj. z. c. ij. de tēp. ordi. eo. li. vñ videt affecta ignorantia vt ibi ꝺz. z hoc no. An aūt hodie illud studiū bononiēse sit i hoc ꝓuilegiatū ignoro. ꝺ instruant volētes audire i illis scientijs q̄ ꝓdicta. z ꝑ ꝺ dico q̄ caueāt studētes in ꝺ studio senensi. nam ꝺ studiū tale priuilegiū ꝓficanō ꝺz ꝺ papa cōcessit ꝓuilegiū qō ꝺz studiuz bononiense. An aūt ꝑ hanc cōcessionē veniāt ꝓuilegia postmodū cōcessa illi studio bononiēsi si res nō est sine dubio. sed dico q̄ debēt diligent pōderari verba vtriusq̄ priuilegij z maxime ꝓuilegij ꝓcessi ad istar alteriꝰ. z vide de hac. q. ꝑ Bal. in. l. ꝓuilegia. C de sa. san. ec. vbi referꝫ Guil. fozmasse qōnem i ꝺs terminis. papa ꝓcessit studio tolosano oia priuilegia parisiensis studij q̄rebaꝫ an venirēt priuilegia postmodū ꝓcessa studio parisiensi. z determinauit Guil. q̄ nō qz priuilegiū nō extēdit ad nō cogitata veriſilr sic sunt ea q̄ postea accidūt. Sz Bal. ibi distinguit q̄ aut priuilegiū fuit cōcessum sub determinatione tꝑs. puta qz ꝓcessit priuilegia ꝓcessa illi studio z tūc restringit scōm priuilegiū ad iam ꝓcessa. aut fuit ꝓcessum cū extensione qz ꝓcessit ꝓcessa z ꝓcedenda vel ꝑ silla ꝛba z tūc ē clarū q̄ priuilegium ꝺz extendi ad postmodū ꝓcessa. aut ꝓcessio fuit facta ꝑ ꝛbz indefinita z tūc si pōt aparere de mente ea aliquibꝰ ꝛbis illa seruāda ē. vt in. c. intelligētia. de. ꝛ sig. als aūt stat i dubio cū Guil. vt nō extendaꝫ ad postmodū ꝓcessa cū priuilegiū ꝫ ius ꝓcessum sit stricte intelligendū z interꝑtandū ꝼm ꝛba. c. pozro. de priuile. z no. ꝓdicta ꝑ quibꝰ remitto te ad no. in silli in. c. qz circa. vbi tex. opi. de priuile. vbi vide. z per Jo. an. in regula cū q̄d phibeꝫ in sol. qōnis. de ꝛe. iur. li. vj. ¶ Sed q̄rit circa ꝓdicta q̄d si reuocarenꝫ

priuilegia studij bononiensis nūquid tacite videāt reuocata priuilegia studij senensis cū sint concessa ad instar illoꝝ. Guil. in. d. l. priuilegia tenuit q̄ non q̄ tā fuit questū ius studio senensi iō nō cessat p reuocationē aliorū priuilegiorum ⁊ idē ibi Bal. dicit tū q̄ q̄dq̄ rō se hz p modū cause fiende. q̄dq̄ p modum cause essendi. primo casu sufficit q̄ rō fuit tēpore cōcessionis. q̄ tūc habuit suū effectū ꝓ summatum. vt i casu nr̄o. scōo casu destructo vno destruit ⁊ reliquū. ar. l. fi. ff. de accep. ⁊ obscure loquit vt ipe met fatetur. ℔ vult dicere q̄ q̄dq̄ rō cōcessionis nō dependet a futuro q̄dq̄ sic. vt. s. Aduerte q̄m hec faciunt ad q̄nem no. quā posuit glo. in cle. dudū. de sepul. in ver. ꝓfessionem. vbi dat ptās fratribus absoluendi ita tū q̄ nō habeant ampliorē ptātē q̄ curatis parochialib⁹ sit a iure ꝓcessa. querit ibi nūc glo. an ep̄o restringente ptātem parochialiū in aliquibus que sibi reseruat videat ꝓsequētia restricta ptās fratrū. ⁊ determinat ibi gl. q̄ sic. ℔ certe dubitari pōt de illa determinatione ⁊ potius tenerem oppositū per predicta. Itē per verba illius cle. vbi papa dat ptātem fratribus tantā quāta a iure ē cōcessa curatis sacerdotib⁹. vñ pondera verbū a iure ⁊ temp⁹ ꝓcessionis. veniūt ergo oēs casus preter illos quos ius specialit reseruauit epis. papa autem nō habuit ibi respectū ad ꝓstitutiones ep̄oꝝ q̄ variant fm loca ⁊ tpa ⁊ in facto cōsistūt. ar. de cōsti. c. j. li. vj. cū si. ⁊ nota bñ ꝓdicta. ¶ No. vlteri⁹ ex tex. q̄ studiū theologie dz eē magis priuilegiatū q̄z ciuile facit ad no. in. c. fraternitatem. de cle. nō resi. ⁊ i. c. super specula. de magis. ⁊ credō posse attentari q̄ studiū iuris canonici nō excludat ab hac fauore. q̄ scientia canonica est pars diuine. Est eni in multis extracta ab auctatib⁹ noui ⁊ veteris testamēti. vt dic tex. in. c. quakī ⁊ qñ. de accu. vt patz ex ipius inspectione ⁊ maxime in decreto. hinc apellat in multis locis ius diuinū. vt in. c. nimis. de iureiur. ⁊. c. j. de iura. calū. ⁊ q̄ ibi no. ¶ Vltimo nota multa nota q̄ sonant in ꝓsonatū. vt pz in verbo ad archidiaconos. ⁊ quid sit ꝓsonatus ⁊ i quo differat a dignitate. vide q̄ dixi in. c. de multa. de preben. ¶ Expediant primo glo. applicando dicta doc. quatenꝰ congrue ad illos applicari poterūt. ¶ Primo igit q̄ro q̄n incipiunt currere isti duo menses de quibus in tex. So. glo. ij. q̄ a tpe huius ꝓstitutionis seu publicatiōis. ⁊ idez tenet glo. pe. dicens q̄ hodie cessat istud temp⁹ duoꝝ mensiū cū ℔ ꝓstitutio iam dudū fuerit publicata. ⁊ sic apte innuit q̄ hodie studētes in his facultatib⁹ interdictis ipo facto sine expectatione alicuius tpis sūt excōicati ⁊ istis penis ⁊ alijs hic ptētis obnoxij. Aduerte tū dati⁹ colligēdo q̄ scribunt doc. ℔ sup tex. q̄ materia sparsim posita ingerit difficultates. vt dicit tex. s. i premio huius cōlatiōis. In hoc eni passu tres reperiunt opi. principales. ¶ Prima fuit gl. scōa est huic prima. nā dixerunt quidā q̄ olim fm cōcilū turonense assignabatur istud tempus duoꝝ mensiū. sed hodie p istum tex. hoc fuit innouatū ⁊ sancitum vt ipso facto incurrāt excōicationē p tex. ibi vt de cetero. ⁊c. ℔ Gof. nō placuit hec opi. p istū tex. in fi. ff. vbi videt ꝓseruare illud tpus vt ptz ibi. infra spatiū ꝗ scriptuz. ⁊c. ⁊ ℔ dictū Gof. tenuit Elin. ⁊ placuit Jnno. sed in. c. nō magno tenuit ipe Jnno. primū. s. vt hodie sit facta innouatio. ⁊ idē hosti. hic respondēs ad istū text. in fi. q̄ nō loquit de religiosis sed de secularib⁹ clericis. Jo. an. ⁊ do. An. simplicit transeūt recitando Tertia opi. ꝑncipalis fuit Elin. qui dixit etiā hodie tpus duoꝝ mensiū hfe locū ⁊ illud currere ab exitu ipsius monasterij hac de cā vt audiat has sciētias interdictas. Et idē Jnn. ꝓpe. ⁊ Abb. ⁊ ℔ q̄ ad religiosos. quo ad seculares vero currit ab inceptione auditus. ⁊ cū hac opi. transit Jo. an. hic sup glo. ⁊ hāc ptem sequit do. Lar. ⁊ do. ꝓpe. de ancha. tū vt cuitet iurium correctio. tū q̄ istud. c. venit ad declarādā penā. ⁊ ad eius augmētū disponens vt excōicatio intelligat inflicta ipo facto. ⁊ alijs ergo remanet ꝓcilū turonē. imutatū. ar. in. l. ꝓcipim⁹. C. ō apel. in fi. nō ꝙ incurrūt excōicationē nisi p⁹ lapsum duorum mensiū etiā si certū sit ⁊ñ eos ad monasteriuz redire nō posse. ar. c. cōmissa. de elect. li. vj. fm eos hanc eandē opi. videt tacite fozmare Jo. an. i tex. super verbo redierint. vbi electis quibusdam opi. cōcludit q̄ istud verbū positū in. c. non magno. inducebat difficultatē ⁊ opi. q̄ recitat hic q̄si illi essent sicut excōicati euitandi. nō aūt erūt excōicati. vnde erant opi. an illud verbū eēt similitudinariū an veritatis expressiuū. ⁊ iō dicit q̄ ipo facto essent excōicati. ⁊ hec opi. verissima. nō ergo intendebat ℔ papa tollere bñficium duoꝝ mensiū ℔ solū vt non reqratur sententia ab homine ferenda. cum enim hoc veniat ad declarationē illius nō debem⁹ intellige re q̄ voluerit in aliquo corrigere presertim qz pene sunt pot⁹ moliende q̄z relaxande. vt i regula odia ⁊ in regula in penis. de re. iur. li. vj. ⁊. c. statutū. de elec. li. vj. ꝓterea facit tex. in fi. vbi in secularibus retulit se ad tēpus prescriptū. nō ergo erat sublatū qz als oportuisset de nouo apponere tēpus. Itē papa bic voluit in penis religiosos ⁊ istos seculares equiparare vt ptz ibi hec extendi volum⁹. ergo debēt eē equales etiā in tpe vinculandi. als eni eēt disparitas i penis. ⁊ no. has meas ꝓsiderationes. q̄ iudicio meo multū stringūt ⁊ p hoc est sublata opi. hosti. ⁊ alioꝝ. Ad opi. glo. dico q̄ euidenter est falsa. p. c. nō magno. vbi papa voluit expresse ℔ tpus currere nō a tpe ꝓstitutionis ℔ a tpe exitꝰ. vt ptz i ℞o si ℞o exierint. vbi refert se ab illos qui exierint ⁊ infra duos mēses nō redierint. vñ possibile fuit q̄ ob hanc cām nō exierūt p⁹ annū. si eni tex. assignasset illū terminū is q̄ iam exiuissent tunc posset glo. procedere. ¶ Sed circa ℔ quero quid si religiosus exiuit cā audiendi leges postea mutato ꝓposito cōtulit se ad theologiā. So. dicit Jnno. q̄ sibi nō ꝓdest ad penas euitādas. ℔ oportet q̄ redeat ad monas. e riū iuxta dispōnem huius. c. ⁊ sufficit ita scriptum eē. dic tū q̄ si abbas significaret ei q̄ iret ad theologiā q̄ cū censeāt reuersus ad claustꝝ licet ℞ba in ℔ nō sonēt. ff. de in ius vo. q̄uis sicut purgat vitiuz furti re apud furē remanēte de aucte dñi. ff. ō vsuca. si fur. Sz si postmodū abbatis mandato deserto itex redit ad leges incidit in hanc penaz ipso facto

fm cū. mihi ſi placet pmū dictū. puto enī q̄ lz extiuerit cā audiendi leges. ex q̄ tñ mutato ꝓpoſito cōtulit ſe ad ſciam pmiſſaz nō incidit in penā licet nō redeat ad monaſteriū. moueor q̄ ceſſat ꝟ caſu rō cōſtitutionis de qua in. c. nō magno. ſ. e. in. v. vnde ne occaſione. vbi dicitur hoc ſtatutuz emanaſſe ne viri ſpirituales mundanis rurſum actionibus inuoluantur que ratio prorſus ceſſat ſi ab iſtis actionibus mundanis deſiſtant preſertim nō inchoando. nā ꝓſtitutio ꝓſertim penalis ceſſat ceſſante rōe ꝓſtitutionis vt. l. adigē. §. cuis. ff. de iurepa. vbi cauſus. ſi enī cōſtitutio penalis extendit q̄ idētitatē rationis. vt. in. l. ij. ff. ad tertu. potius dz ceſſare ceſſāte rōne. vt in. c. cū ceſſante. de appel. Itē ceſſat ꝟ caſu fauor theologice facultatis. ꝓterea de⁹ mutat ſē tentiā peccatore mutante vitā. vt in. c. icōmutabil. xxx. q. iij. & idē in cōſtitutione eccle. ar. c. vt noſtr̄ pdear in pn. vt eccl. bene. z ad iſtū tex. in eo q̄ reqrit q̄ redeat. j. duos menſes dico q̄ habuit reſpectū ad effectū qñ. ſ. dedit opam ſcie interdicte vel ſtat i illo ꝓpoſito. nā v̄ba debēt intelligi cū effectu preſertim in penalib⁹. vt in. l. j. §. hec aūt verba. ff. qō q̄ſq̄ iuris. ¶ Oppo. z videt q̄ etiā ceſſante hac ꝓſtitutione monachi z canonici regulares debent repelli a patrocinādo niſi ꝑ mōaſterio. cē. vt i. c. ij. ꝟ poſtu. Sol. glo. iij. ſentit q̄ hic repellunt tanq̄ excōmunicati ibi repellunt rōne religionis. ꝟ ſo. nō multum ſatiſſacit niſi de verbis. vñ Goff. dicit z m̄eli⁹ q̄ in caſu hui⁹. c. nō admittent iſti etiā ꝑ mōaſterio ſuo. z abbate impante ꝑ eo q̄ ſūt excōicati alit nulla eēt pena fm cū. ꝟ rō ē bona. ſ nō quatenꝰ ſe fundat ſuper excōicatione q̄ tūc nullū eēt hic ſpāle cū q̄libet excōicat⁹ repellat a patrocinādo. vt in. d. c. decernimus. de ſen. ex. li. vj. vñ itelligo tex. iſtū q̄ quātūcū q̄ iſti ſint abſoluti tñ in penā nō debēt in aliq̄ cā admitti ad patrocinādū etiā in caſib⁹ in quib⁹ alꝰ religioſi admitterent. iuxta no. in. c. ij. de poſtu. z in c. cū. J. z. A. de re iudi. pnta ꝑ monaſterio z ꝑ pauperib⁹ ꝛz Ja. z ꝓbi. hic. z no. hoc vltimū. z vide qō no. in. d. c. ij. ſicut enī q̄tūcūq̄ ſint abſoluti nō poſſunt ꝑmoueri abſq̄ diſpēſatione ſedis aplice. vt ꝟ z in d. c. nō magno. ita nec ad patrocinādū admitti ne exerceant ſciam ꝟ phibitionē iuris deducta. ¶ Gl. in v̄bo ꝓſbros. i effectu facit duo. ꝓmo q̄rit an prohibitio iſta habeat locū in habentib⁹ pſonatū non curatū. ſcō an habeat locū in habēte eccliaz parochialem. ſi alꝰ nō eēt pſbr. Ad primum rñdet q̄ ſic qō mihi placet q̄ iſta lra loquit indiſtincte nec ad eſſe perſonatus requirit q̄ habeat aiaz curaz imo ꝟriū ꝓbat in. c. dudū. ij. de elec. Ad ſcōm dubiū reſpōdet etiā affirmatiue ſ hodie dicitur vt ē determinatū. in. c. j. eo. ti. li. vj. vbi declarat ꝟrium niſi eccla parochialis ſit plebania ſub ſe habens capellas vt ibi dicitur. ¶ Glo. in. v. ſpatiū fuit declarata ſuper gl. ij. q̄ ad primā ptē. Sed in ſcōa pte q̄rit nūqd epꝰ poſſit illos abſoluere. z cōcludit q̄ ſic ex quo cōditor canonis abſolutionē ſibi nō reſeruauit. idem etiā tenet Goſ. Jnno. z Hoſti. q̄ dicūt q̄ vterq̄ epꝰ poterit abſoluere. ſ. ille in cui⁹ dioceſi ſtudet z epꝰ ꝓpius ipi⁹ excōicati. Abb. tenuit ꝟriū q̄ ad epm ꝑ priū. q no. in. c. pe. de offi. lega. Ego dico latius ſic q̄ aut querit de ꝓpio epo z teneo q̄ poterit abſoluere ꝑ. c. nup. de ſen. ex. z ſi ꝟ facere vult in ꝓpria dioceſi res eſt ſine dubio. aut vult abſoluere i dioceſi aliena z hoc caſu videt tacite voluiſſe Abb. q̄ poſſit ꝑ illud. c. pe. Sed ego alit Abb. dico tibi ꝟriū q̄ cū hoc caſu nō requirat in abſolutione cognitio cauſe ē iuriſditionis volūtarie q̄ poſt exerceri extra territoriū. vt in. l. ij. ff. de offi. pcō. no. in. c. nouit. ꝟ offi. lega. z hoc apte in abſolutione voluerūt ibi Jn no. z Hoſti. z Jo. de lig. in cle. cuis. de ſo. cōpe. gl. tñ in. d. c. nouit. videt vacillare. ſ debent reduci ad cōcordiā ꝑ ſupradicta. an. ſ. fiat cū cauſe cognitiōe an ſine. Ad. c. pe. dicas q̄ loquit in legatis volentibus abſoluere in caſibus reſeruatis pape iure ſingulari q̄ nō pōt niſi fm limitationem ibi traditam. Aut querit de epo in cui⁹ dioceſi ſtudet z tūc i religioſis credo q̄ nō poſſint qz niſi redeant ad monaſteriū nō vident cōtriti cū cōſtitutio turoneſi. cōcilij. artet vt redeant ad monaſterium niſi aliud dicamus in excōicatione ꝓpter periculū ne decedāt i via. ar. c. qua fronte. de appel. in clericis v̄o ſecularibus poterit. tum qz in ſua dioceſi deliquit. tum qz rōne reſidentie ꝟ epꝰ ꝓprius. ar. ci⁹ q̄ō de ſacerdote curato dicit glo. no. in cle. j. de priui. ¶ Ultima gl. q̄rit an oēs pene ſtatute ꝟ religioſos habeant locum in ſecularib⁹ clericis hic phibitis. Et tādē cōcludit q̄ ſic z hoc videt mihi indubitabile cū tex. in extendendo illā cōſtitutionē loquat ibi in plurali vt ꝓz ibi ꝟ extendi volum⁹. cē. vñ derisoriū eſſet dicere q̄ cōprehendat ptem penaz z nō oēs. vbi enim v̄ba clara ſunt ceſſat interpratio. l. aut ille. de lega. iij. z l. nō aliter. eo. ti. z. c. fi. de v. ſig. z hanc opi. ſequūt hic cōiter doc. nā ex ꝟrio ſequeret vt dicit Jo. an. q̄ qua rōne nō incurrāt illas de quib⁹ in gl. ita nec reliquas. ¶ Hūc gl. explicitis ꝑ declaratione tex. z materie ſubmittā aliq̄ ꝟ q̄ doc. tacta. Et ꝓmo quero q̄d ſi religioſi nō exeant claſtrū ſ i claſtro exiſtes audiūt vel legūt facultates hic phibitas. So. Jnn. ſentit q̄ tales nō ligant penis ꝟ ꝓtentis ꝑ tex. hic. z ſ. co. nō magno. q̄ diſponit ꝟ exeuntes claſtrum Hoſti. dicit ꝟ ꝓcedere q̄ ad verba ſec⁹ q̄ ad mentē. de q̄ hic in. v. qz vo. adducit in ar. ꝑ z ꝟ. c. inter cetera. de offi. ordi. z dicit q̄ hec indiget declaratiōe. cōſulit tñ q̄ in ꝟ dubio debēt tales ſe reputare ligatos ar. c. illud. de cle. excō. mini. exiſt⁹ eni monaſterij vidēt fm eū q̄ fuerit cā ipulſiua hui⁹ ꝓſtitutionis ſ cā finalis fuit. qz iſte ſcie nō ꝓueniūt religioſis cū z exercitiū ſit eis interdictū. vt in. c. ij. ꝟ poſtu. do. Anſequit ꝓmū dictū Jnn. qz pene ſūt odioſe q̄ reſtringende. de pe. di. j. pene. z q̄ō le. z no. in. c. ſtatutum de elec. li. vj. Aduerte ꝑ dicto Hoſti. facit tex. hic in fi. vbi in clericis ſecularib⁹ phibitis non ponderat exitus eccliaz. vñ in eis dicūt doc. ſup tex. q̄ ſpatiū duoz mēſiū cōputat a tpe audit⁹. Si q̄ in ſecularibus ꝓcedūt pene vbicūq̄ audiāt vel ſtudeāt. q̄ fortius idē dicēdū in religioſis quib⁹ pncipalit iſte ſcie fuerūt interdicte. vt. ſ. e. nō magno. ar. i aut. mlto magis. C. de epi. z cle. z. c. cū in cūctis. de ele. z cē ꝟ fortis ꝓſideratio. ſ nihilomin⁹ ſequor dictū Jnnō. qz ꝓſtitutio penalis nō ē amplianda. imo reſtringēda adeo vt non veniant illa que ex lata verborum

significatione possent cõprehendi. vt probatur i. c. cum in cunctis. de elec. iuncto. c. si cõpromissarius. eo. ti. li. vj. & c. statutum. eo. ti. & li. & qõ di not. Jo. an. qui idem no. in regula odia. de reg. iur. li. vj. in mercu. Sed tex. in. c. nõ magno. õ religiosis loquẽs & iste illam constitutionẽ referens loquit de religiosis exeuntib⁹ monasteriũ cã audiendi leges & non redeuntibus infra spatiũ duorum mensium. ergo nõ debet habere locum pena in nõ exeuntibus. sed studentibus vel legentib⁹ in claustro licet alit male faciant cũ verba hoc nõ patiant. p hoc vide tex. in simili in de. ne in agro. §. qz vero. de sta. reg. iũcta glo. in. ỽ. ipo facto. nec ob. si dicat eandẽ eẽ rõnez in nõ exeuntibus. qz primo negari põt hoc cuz magis deliquat religiosis exundo claustrũ ex cã illicita & deserendo monasteriũ. arg. xvj. q. j. placuit. q̃z rem ipam illicitã in monasterio attentãdo. cuz hoc vltimo casu cõmittat vnum peccatũ & in precedẽti duo merito magis fuit ibi in pena exasperandum ar. xxiij. q. j. nõ asseramus. & ff. de pe. respiciẽduz facit qõ no. Jo. an. in. d. regula odia. Jtez facit qõ no. Jo. an. in. c. dispendia. de rescrip. li. vj. vbi vult q data aliqua idẽtitate rõnis debet habere locum dispositio. ll. sed nõ ipsi⁹ pena. nõ ob. qõ dicit i secularibus clericis. primo qz ipi nõ habẽt monasteriũ secundo dico q nõ eẽt peccatum in eis attẽtare q si in doctoribus studerent in istis q euaderent has penas. qz tex. iste in verbo. qz vero. solum voluit extẽdere ex constitutionẽ turoneñ. cõcilij. ad istos habentes personatus. & c. vt ergo ista si vera extẽsio debem⁹ facere illam cum omnibus suis qualitatib⁹. s. quãdo exeunt ppios lares causa audiendi has scientias & effectualiter in eis dant operam. nam cõstitutio penalis nõ est multũ laxanda maxime cuz ex scientia nõ ẽ mala sz necessaria ad regimẽ ecclie vniuersalis saltem in temporalib⁹. vt. j. dicã. & per hoc facilius decidunt qõnes se. ¶ Quero ergo quid si religiosus canonista vel theologus vadat ad principiũ amici incipientis in legib⁹ vel in physica causa honorandi amicũ. So. dicit Jnno. q nõ est suuz hoc interpretari cum quantũ ad verba damnat hec lectio & dicit⁹ putat tamẽ q papa rñderet talem exmẽre nõ ligari qz verba sunt cum effectu intelligenda maxime in penalibus. l. j. §. hec autem verba. ff. quis cuiuscz iuris. & c. relatum. de cleri. nõ resi. ℔ ego dico tibi q etiam quo ad verba talis nõ incidit nec ligatur & miror de Hosti. qui tam ad corticẽ videtur ponderasse ifam. nã iste tex. & c. non magno disponit in religiosis exeuntib⁹ cã audiendi leges. s. vt principaliter in eis studeant cã pficiendi. vt dare ꝓbatur in. c. nõ magno. in principio vbi dicitur q isti volebant audire leges sub ptextu ecclastica negocia fidelius ptractandi & medicinam occasiõe languentiũ fratrum & subijcitur ibi q ne occasione scientie viri spũales iterũ inuoluãt mundanis actionibus ideo statutum fuit. & c. que omnia cessant i questione nostra quãdo religiosus existens presertim in studio vadit causa honorandi principiũ alicuius amici. nam videmus q ꝑ amico monasteriũ potest religiosus assumere procurationẽ seu aduocationẽ etiam in foro seculari. qz in cõsequentiam tractatur vtilitas monasteriũ. iuxta no. per Jnno. & alios in. c. cum. J. & A. de re iudi. ergo fortius licitum est ire ad honorandum principium amici.

¶ Sed queritur tertio quid si ille qui incepit legere habet pauces socios propt quod ille religiosus vult eum cõtinue honorare. So. dicit Hosti. se nõ admittere talem honorem etiam si legentem extraordinarie vellet tñ semel in septimana honorare & hoc vt omnis fraus excludat. alle. insti. vi bo. rap. §. sed dum talia. & ff. de transac. cum hi. & õ diuor. quãto. cum si placet mihi dictum Hosti. quãdo iste faceret in fraudem & cum hoc exigerem cõtinuationem diuoz mensiũ per ꝓdicta. sed vbi faceret sine fraude dico secus p supradicta. & satis videt õ mente Hosti. fraus aũt poterit deprehendi ex cõiecturis vt in. c. ij. de renũ. li. vj. l. dolũ. C. de dolo. ¶ Quarto quero nunquid persona ecclesiastica hic prohibita possit aliquibus quatim in camera leges vel medicinã legere. So. Hosti. cõcludit q nõ & q talis nõ euadat penas hic positas qz studiũ hic prohibetur & lectio vt hic iuncto. c. nõ magno. s. eo. lex enim nõ debet esse imposita verbis sed rebus. vt in. c. cõmissa. de elec. li. vj. Ego dicerem q aut legit in monasterio ppzio & non incurrit penas de quib⁹ hic ꝓxea que. s. dixi de studente in monasterio post Jnno. & in alijs qõnibus. Aut extra monasterium & tunc pendet ab alia qõne an. c. nõ magno. habeat locuz in legente seu docente. Hosti. videtur velle q sic. et Jo. an. hic super. ỽ. student. vbi dicit q istis religiosis ꝓhibet auditus. vt hic in prin. & lectio vt. s. c. nõ magno. & studiũ vt hic in. ỽ. nõ verũ. & idem sentit Jo. an. in regula. cum quid. de reg. iur. li. vj. in mercu. Sed in qõnis solutione videtur illud restringere magis ad religiosos respectu legendi q̃z ad clericos seculares. qz iste tex. de secularibus loquens nõ repetijt de legẽte. de quo fecerat mentionẽ tex. in. c. nõ magno. s. eo. formauit enim ibi Jo. an. q̃stionem in priuilegio cõcesso studio vt persone als prohibite possint ibi libere in his scientijs interdictis studere an per hoc videatur data ptãs capiendi doctoratum & legendi magistraliter. & post multa cõclusit q ante factũ tenendum ẽ q non cum odia ista videantur in istis iuribus procedere a pari. iõ priuilegium odiosum nõ debet extendi vltra casuz concessum. facit quod no. glo. in. c. si canonici. de offi. ordi. li. vj. Sed post factum putat q secularis clericus non sit cẽsendus ligatus. quia hec iura expresse non prohibent ei nisi auditum seu studium exquo ergo conceditur per priuilegium qõ possũt libere ibi studere. q̃z videt sibi cõcessũ illud qõ venit accessorie ad studium. s. facultas assumendi doctoratum. & per cõsequens legendi. ℔ in religiosis dubitauit. qz. c. nõ magno. iuncto isto videt eis prohibere lectionẽ auditũ & studiũ. vno q̃ cõcesso non veniunt alia specialiter prohibita. ar. in. l. qõ ỽo ꝯ rõez ff. de legi. & q̃z videãt hec subtilit dicta tñ siqs vellet subtiliter hũc passum ꝑsiderare posset dicere ꝯ riũ. Et aduerte queso diligenter. nam dico q. c. nõ magno non loquitur de legentib⁹. i. docẽtib⁹ ℔ de

addiscẽtibus vnde ponitur ibi legere largo modo qz omnis qui studet vt ꝓficiat legit. ꝑ quo facit etymologia vocabuli. nã dicit lex a legẽdo vt dic Ysid. v. etymologiarũ. z io Jo. an. sup regula nemo põt li. vj. in mercu. hoc apte ꝓbat rõne lre i. d. c. nõ magno. dicit enĩ ibi qz religiosi exeunt ad audiendum leges z physicã sub ꝓtextu cõsulendi languentium fratrũ corporib⁹. z eccliastica negocia fideliũ pertractandi. z sic vt possint ꝓficere z edocti agerent ꝓdicta. hoc etiã apertius probat littera huius. c. q̃ referens mentẽ z quasi verba illius constitutionis vbi illa dixit de legentib⁹ ista vero declarando dixit de audientibus. nec est verum qz ista prohibeat auditum z illa lectionẽ vt voluit Hosti. de quo miror qz hec littera solũ venit ad declarandũ illã. nil autem adducit de nouo nisi quatenus qz religiosi incurrãt excõmunicationem ipso facto. z qz hec constitutio extendit ad habentes personatuz z ad ꝓlatos vt ibi z eodem modo dicit de studio. naz ponit hic studium pro ipsis studentibus. s. addiscentib⁹. nam studium magis cõuenit addiscentib⁹ q̃ docentibus. studere enĩ est valde cupere. hinc ifarum studia dicta sunt a cupiditate lectionũ. vt no. Archi. in. c. noua. xvj. q. vij. vnde qõ prius hic dixerat de audientibus postea subiecit de studentibus quasi audientes sint studentes. quare cõcludo qz. c. non magno z istud solum loquũtur in audientib⁹ seu studentibus addiscendo. z isti sunt qui incurrũt penas predictas. legentes autem. i. docentes nõ puto incurrere has penas. nec etiam illos qui nõ studẽt vt addiscant. qz verba illis nõ cõueniunt vt ptz ex predictis z a verbis cõstitutionis penalis nõ ẽ recedẽdũ vt. s. dictũ est. presertim cũ nõ putem in eis procedere z militare rõnem que ẽ in addiscentib⁹. nam addiscens videt moueri malo zelo scz vt inuoluatur rursus actionibus mũdanis in patrocinãdo z similibus. vt innuit tex. in. d. c. non magno. Itẽ fauore theologie vt ex quo in actu addiscendi est melius vt det operam theologie sed ille qui prius sciam istam discitam docet nõ facit vt inuoluat actionib⁹ mundanis imo cõmunicat alijs scientiam in se bonaz z necessariam ad regimen orbis. facit qõ hoc. glo. in cle. ij. de magis. in verbo honorez. vel ꝑsupposito qz peccet nõ tñ tm quãtum ille qui nũc incipit addiscere merito nõ debet in eo habere locum penaruz dispositio. z q hoc dicerem qz priuilegiat⁹ vt in his scientijs possit studere videt priuilegiat⁹ ad id qõ sequitur ex studio. s. ad doctoratum sumendũ z per consequens ad legendũ cum in doctoratu datur potestas legendi. vt no. in. d. cle. ij. z in. l. magistros. C. de profes. z medi. li. x. Ib tamen est magis dubitabile z ante factum cõsulerẽ abstinẽdũ. ¶ Ultimo oppono cõtra litterã z predicta. videt enĩ qz min⁹ legitime prohibeatur religiosis z maxime prelatis studium scientie ciuilis. nam. supra in proemio huius compilationis mandatur vt omnes in iudicijs z scholis vtant hac cõpilatione. q̃ mãdatũ cẽsetur omne id sine quo illud explicari non potest. vt in. c. prudentiam. de offi. delega. z. l. ad rem mobilem. z. l. ad legatum. ff. de procu. sed nõ possum⁹ vti nisi illam sciamus. Scire autem nõ possum⁹ nisi studeamus in illa. sed studeri z perfecte intelligi nõ potest sine noticia scientie legalis cuz multa sint in hac compilatione z scientia canonica que minime intelligi valeãt nisi data scientia legali presertim cũ multe leges sint incorporate in decreto. ergo debz illaz studiũ ꝓmitti maxime cũ lex ciuilis sit ps diuine z theologie scientie z locum suum necessario obtinet in eccliã saltem quo ad regimen temporalium que nõ sũt cõtemnenda. xlij. q. j. videntes. z. q. iij. si quis obiecerit. vnde leges dicunt sacratissime. l. leges sacratissime. C. de legi. z alibi dicit sanctissima vt in. l. j. ff. de va. z extraordi. cogni. z per ora principum deus illa dicit ꝓmulgasse. vt i. c. fi. xvj. q. iij. z in. l. fi. C. de ꝓscrip. xxx. vel. xl. anno. Sol. Hosti. formauit hic cõtrarium z refert qz Rof. beneuentanus in rubrica. C. rap. post prin. dicebat qz papa cũ duobus suis cõsiliarijs fecit sicut vulpes faciunt que dãnant ceruſa cum illa comedere non possunt Et dicit qz ad regimen ecclesie scientia ciuilis ẽ summe necessaria. Et profecto satis inhoneste locutus est de principe z recordari debuisset. de. c. super specula. j. de priuile. vbi dicitur qz raro occurrũt cause ecclesiastice que nõ possunt canonicis statutis expediri. Jdeo Hosti. dixit hic z melius ad contrarium qz materia legum in canonibus contenta poterit sine principali studio lectione z auditu legum haberi z declarari per libros iuris ciuilis qui habent licite poterunt. z sic per studium camere ad hoc principaliter nõ ordinatum sed in finem melius intelligẽdi scientiam canonicam poterit quis cõtrario satisfacere. ¶ Et nota hoc vltimuz qz licitũ est religiosis z alijs hic ꝓhibitis habere libros ciuilis scientie z in eis in camera studere ad finem intelligendi melius canones. nõ autem principaliter ꝓpter ipsam ciuilem scientiam acquirendam. pro hoc allego bo. ter. in. c. turbat. z. c. siquis grãmaticam. z. c. de quibusdam. xxxvij. di. nam cuius finis bonus est ipm quoq; bonũ est. j. q. j. nõ est putanda. Est enim scientia addiscenda principaliter ꝓpter deũ z bonuz publicum. per scientiam enim mundus illuminat z ad obediendũ deo z ministris vite subiectorũ informatur. vt dicit tex. in auc. habita. C. ne filius. p patre. z qui ad hunc finem eam addiscit ꝓsequitur nedum famam in hoc seculo. sed mercedem maximam in futuro. Jn cuius fine altissimus nos z oẽs alios tam presentes q̃ posteros scientie insistẽtes virigat per suam ineffabilem clementiam.

Explicita est lectura domini Nicolai abbatis siculi super tertio libro decretalium Jmpressa Basilee q magistrum Joannem de Amerbach. Anno domini. mcccc.lxxxvij.

Ordo quaternorum huius operis

A
vacat
de vita
in sacrario
sunt

B
verba
niator
legium
⁊ ex hoc

C
adeo vt
seu spũalem
Jo.an.
vltimo

D
statutum
velit
clericos
episcopus

E
qꝛ codicillus
expectatione
curatorum
effectus

F
habuisse
tem legitimam
superior
et videtur

G
habe.
consiliorum
viuere
c.conquerente

H
nam interdicta
papa
quem a
cum percussio

I
interloquendo
sponso
restringi
in peccato

K
non est
menses
episcopus
dũtaxat

L
inferioris
pro hoc
tñ habes
iuri suo

M
erant
xij.q.ij.
potestas
grauatur

N
mulieris
secundo
habendam
rebus

O
ideo fieri
solennissimis
rectorem
attingit

P
possit
cessit
ff.de condi.
prescriptionem

Q
turpiter
siquis
ad pias
⁊ de qualitate

R
videtur
imponeretur
no.glo.
vltimo

S
in.v̄.nisi
quod dixi
et hec
no.in.l.

T
tamen
sufficere
tholici.⁊c.
et vide

V
ec.li.vj.
abolende
⁊ ob.⁊ bo.
vt voluit

X
suggestum
coniecturatam
in glo.
in tex.

Y
querere
q̄ illa
ex debito
dicunt

Z
emittere
suo
quarto
diuor.vbi

AA
monasterium
vxor
valuit
⁊ ibi per

BB
tex.apertum
ab ecclesia
regularitas
sic summa

CC
ponderauit
quis
de consti.
satis est

DD
possessoris
c.quod autem
populi
⁊ alijs

EE
clerici
ad secundũ
posset
de preben.

FF
diuersitatis
consecratur
sed consistit
monetur

GG
li.vj.
carnali
et in fi.
abstinet

HH
ab ecclesia
et dirimere
omnibus
tionem iterum

II
obsessum
est in eo
sum.tri.
dignitatem
hic autem

KK
procurauit
regula in
respectu
inducit
posset

BIBL. PUBL.
BASILIENSIS